အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၂၁) ကျမ်းစာ

ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ

ပထမအုပ်

ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာကို နိဿယအဓိပ္ပါယ် စုံလင်စွာဖြင့်
တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။

(တွဲဖက်ပို.ချရန် ပါဠိတော်နိဿယလည်းပါသည်။)

နယူးဘားမားအော့ဖ်ဆက်ပီဋကပုံနှိပ်တိုက်

အမရပုရမြို့။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ ဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

၁၁။ ၎င်းနှစ်မှာပင် နိုင်ငံတော်စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားရန် မူလတန်း ဗုဒ္ဓဘာသာ လက်စွဲခေါ် သင်ခန်းစာများကို ရေးသားခဲ့သည်။

၁၂။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌ (က) ဆဋ္ဌသံဂီတိ သြဝါဒါစရိယ သံဃနာယက၊

(ခ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဘာရနိတ္ထာရက၊

(ဂ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိပဋိဝိသောဓက၊

(ဃ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ သြသာနသောဓေယျပတ္တပါဠက အဖြစ် တင်မြှောက်တော်မူခြင်းကို ခံယူရသည်။

၁၃။ ၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ ပဲခူးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီးက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပဥက္ကဋ္ဌ (ဒုတိယသာသနာပိုင်)အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူသည်။

၁၄။ ၁၂၉၁-ခု၊ သက်တော် (၃၀)မှစ၍ ကျမ်းစာများကို စတင်ပြုစုတော်မူခဲ့ရာ ၁၂၉၃-ခုနှစ်တွင် ပဌမဦးဆုံး ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးစီးတော်မူ၍ ၁၃၃၈-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလတွင် "နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ" ကျမ်းစာကို ရေးသား ပြီးလျှင် "တစ်ဘဝသံသရာ"အမည်ဖြင့် ထေရုပ္ပတ္တိကို ကိုယ်တိုင် ရေးတော်မူခဲ့ သည်၊ ပဋ္ဌပကရဏဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ပါဠိတော်နိဿယ များကို ၁၃၃ဖ-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၅-ရက် (၁၈-၁၁-၇၄)နလံာနေ့ ၁-နာရီအချိန် စတင်ပို့ချရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ ဝါခေါင်းလဆန်း ၁၂-ရက် နေ့မှာ ပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။ သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာ ကို ၁၄၃၇-ခု၊ ဝါဆို လပြည့်ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) စတင်ပို့ချရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃-၁၂-၇၇) သောကြာနေ့ ပျံလွန်တော်မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးတော်မူခဲ့ပါသည်၊ ပါထေယျဘာသာဋီကာကိုပင် တစ်ရက်မျှသာ ရေးသားပို့ချခဲ့ပါသေးသည်။

၁၅။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ သက်တော် (၇၈)နှစ် အရောက် နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂-ရက် (၁၉၇၇-ခု၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့ညနေ(၄) နာရီ မိနစ် (၃၀)တွင် တစ်ဘဝအတွက် ငြိမ်းတော်မူပါသည်။

၁။ သဗ္ဗောဒိတော ကာရုညေန, နာထော ပရမတ္ထမာဝဟော၊
ကရောပယာတ နိဗ္ဗာန်, သြသဇ္ဇ ဒုက္ခရံ ကရံ။

ယော နာထော-ငါ၏ကိုးကွယ်, ငါ့ကိုကယ်၍, ငါ့နှယ်မခြား, လူနတ်များ၏, ကိုးစားရာသခင် အရှင်ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်၊ ကာရုညေန-သတ္တဝါခပင်း, ဆင်းရဲခြင်းကြောင့်, ပြင်းပြလှစွာ, မဟာကရုဏာတော်သည်၊ သဗ္ဗောဒိတော - မရှောင်သာအောင်, ခါခါထပ်ထပ်, နှိုးဆော်အပ်လည်းဖြစ်၍၊ ကရောပယာတနိဗ္ဗာန်-လက်လှမ်းမှီလောက်, အနီးရောက်လျက်, မျက်မှောက်ပြုရန်, မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို၊ သြသဇ္ဇ-အလွယ်တစ်ကူ, လှမ်းမယူဘဲ, ဝိုလ်လူတွက်တာ, စွန့်လွှတ်ခွာ၍၊ ဒုက္ခရံ-သာမန်လူများ, မကြိုအားအောင်, ထူးခြားလွန်ကဲ, ပြုနိုင်ခဲသော ပါရမီဖြည့်မှုကို၊ ကရံ ကရောန္တော - လေးသချီ့ကိန်း, ကပ်တစ်သိန်းမျှ, ထိန်းသိမ်းဆင့်ဆင့်, ပြုကျင့်တော်မူလျက်၊ ပရမတ္ထ-လူတ်နတ်အများ, ချမ်းသားပွားဖို့, တရားဖြင့်အေး, ကြီးပွားရေးကို၊ အာဝဟော-ကိုယ်ဆင်းရဲမှု, လစ်လျူရှု၍, အမှုပါအောင်, ဆောင်တော်မူခဲ့ပါသတည်း။

၁။ တဿာယံ ဝိနယော နာမ, ဝိနယံ ယာမ ယေန နော၊
တတော ဝိနီယတေ ဗျာချာ, ဝိနယတ္ထတ္ထဝဏ္ဏနာ။

နော-သဒ္ဒါမကင်း, သာသနာတွင်း၌, ကပ်ချဉ်းဝင်နေ, တို့တစ်တွေသည်၊ ယေန (ဓမ္မေန)-ကိုယ်နှုတ် ၂ ထွေ, စောင့်စည်းစေဖို့, ဥပဒေဆင်ထား, အကြင်တရားကြောင့်၊ ဝိနယံ-ကိုယ်နေအေးအေး, နှုတ်ချိုမွှေးလျက်, ယဉ်ကျေးမွေ့သိမ်, တည်ငြိမ်သူအဖြစ်သို့၊ ယာမ-သာမန်လူထက်, သာလွန်တက်၍, မပျက်ပုံသေ, ရောက်ကြရပေ၏၊ အယံ (ဓမ္မော)-သာသနာတော် အသက်, ကြာရှည်ဆက်ဖို့, မိန့်မြွက်ပညတ်, ဤတရားတော်မြတ်သည်၊ တဿ နာထဿ-ဗြဟ္မာလူနတ်, မြတ်ထက်မြတ်သည့်, နတ်နတ်ထွင့်ထား, ထိုမြတ်ဘုရား၏၊ ဝိနယောနာမ-လဇ္ဇီသူမွန်, သီလဝန်တို့, အလွန်လေးမြတ်, ကျင့်သင်အပ်သည့်, ပိဋကတ်ရတနာ, ဝိနည်းမည်ပါပေ၏၊ တတော-ထိုသို့သာသနာ, သက်ရှည်ကြာအောင်, ဆက်ကာထားတတ်, တရားမြတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိနယတ္ထတ္ထဝဏ္ဏနာ-ဝိနည်းတော်တွက်, ဋ္ဌကထာနက်ကို, ထပ်လျက်ဆင့်ကာ, ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာဖြစ်သော၊ ဗျာချာ-နိဿယည်း အဓိပ္ပာယ်, ခပ်ကျယ်ကျယ်ဖြင့်, အလွယ်မှီရာ, ဘာသာဋီကာကို၊ ဝိနီယတေ-ဆရာသီးသီး, ဋီကာကြီးတို့, မှီ၍လှစ်ဖွေ, ဆောင်ပြအပ်ပေလိမ့်သတည်း။. . . [သမီပဝဏ္ဏနာန်။]

ဝိနည်းကျင့်မှ လေးစားကြ။ ။"ကာယဝါစာနံ ဝိနယနတော"နှင့်အညီ ဝိနည်းတော်လာ သိက္ခာပုဒ်များသည် ကိုယ်အနေ ယဉ်ကျေးအောင် နှုတ်အပြော ယဉ်ကျေးအောင် နည်းလမ်းညွှန်ပြသော သိက္ခာပုဒ်တော်များချည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရှေးရှေးက စ၍ ယခုခေတ်ကျအောင် လဒ္ဓိ (မကောင်းမှုကို စက်ဆုပ်သော) သူတော်စင် အရှင်မြတ်တို့သည် ဝိနည်းပိဋကတ်ကို မပြတ် ပို့ချ၍ ဝိနည်းတော်အတိုင်း ကျင့်လည်း ကျင့်တော်မူကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ ဝိနည်းတော်အတိုင်း နေထိုင်တော်မူကြသော အရှင်မြတ်တို့ကို လူကြီးလူကောင်းတို့ လေးလေးမြတ်မြတ် ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်ကြကုန်၏။ ရဟန်းတော်ချင်းလည်း ဝိနည်း လေးစားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ လေးစား ကြည်ညိုကြကုန်၏။

သာသနာ့အသက်။ ။ဤဝိနည်းပညတ်တော်သည် နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင့် ငါးရာ ကျော်လာသော်လည်း ယနေ့တိုင်အောင် ခေတ်နှင့်လျော်သော ပညတ်တော်ပင် ဖြစ်နေသေး၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သူပင် ဖြစ်စေကာမူ ကာလဒေသနှင့် လျော်အောင် ဝိနည်းတော်အတိုင်း နေထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို လေးစားတတ်၏။ ဤဝိနည်းပညတ်တော် တည်ရှိနေသေးသမျှ, ကျင့်နေသော လဒ္ဓိသူတော်စင်များ ထင်ရှားနေသေးသမျှ ဤသာသနာတော်လည်း မကွယ်ပန်းသေးပေ။ ထို့ပြင်-သာသနာတော်၌ ရှင်သာမဏေ ဖြစ်မှု, ရဟန်းဖြစ်မှု စသည်များနှင့် ထိုရှင်သာမဏေ ရဟန်းတို့၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများလည်း ဤဝိနည်း၌သာ ပါရှိ၏။ ဝိနည်းတရားတော် ပျောက်ကွယ်သွားလျှင် ရဟန်းသာမဏေ အစစ်လည်း မဖြစ်နိုင်တော့တဲ့, သုတ္တန် အဘိဓမ္မာတရားတော်များကို လေ့လာသော ရသေ့များသာ ဖြစ်နိုင်စရာ ရှိတော့မည် ဖြစ်ရကား သာသနာတော်ကြီးသည် အသက်ထွက်ပြီး ဖြစ်ရပေကော့မည်၊ ထို့ကြောင့် "ဝိနယောနာမ သာသနဿ အာယု" ဟု ရှေးပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ မိန့်မြွက်တော်မူခဲ့ပါပေသည်။

အသစ်စီစဉ်ရခြင်း။ ။ထိုဝိနည်းတရားတော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြသော မူလကျမ်းစာသည် ဝိနည်း အဋ္ဌကထာ ဖြစ်၍, ထိုအဋ္ဌကထာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဝဇိရဗုဒ္ဓိ, သာရတ္ထဒီပနီ, ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာတို့က ဖွင့်ပြထားသော်လည်း ပါဠိလို မကျွမ်းကျင်သော မြန်မာနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့အတွက် ရှေးရှေးမြန်မာ ဆရာတော်များသည် ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏ နိဿယဂဏ္ဌိများကို စီစဉ်တော်မူခဲ့ကြပေသည်၊ ရှေးဆရာတော်များ၏ ထိုနိဿယဂဏ္ဌိများကို မှီ၍ ပါဠိဋီကာများကို ကြည့်ရှုကာ (မိမိ ဆရာသမားတို့ကဲ့သို့) ပညာရှိအများလည်း ပေါ်ထွက်ခဲ့ကြပါသည်၊ သို့သော် စာမေးပွဲအောင်မှုကို ပဓာနပြုသူများသော

ယနေ့ စာသင်နည်းကား တစ်မျိုးဖြစ်နေပါသည်၊ ရှေးက အထက်အောက် အကုန်ပေါက်အောင် သင်ယူသောပုဂ္ဂိုလ် များခဲ့သလောက် ယခု နည်းပါးနေပါပြီ၊ ဤစာသင်နည်းမျိုးဖြင့် ကျမ်းရင်းနိုင်ဖို့ ဋီကာကြည့်နိုင်ဖို့ကို မဆိုထားဘိ, ရှေးနိသယ ဖြင့်လည်း အချို့နေရာ၀ယ် အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှင်းလင်းဖို့ အတော် ခဲယဉ်းပါသည်၊ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒါနည်းကျနသော နိသယနက်နှင့်တကွ အောက်ခြေက ဋီကာ သဘောသွားအတိုင်း မြန်မာလို ဖွင့်ပြသော စာရေးနည်းသည် ယခုအခါ အဋ္ဌကထာ တိုင်းအတွက် လိုအပ်လျက် ရှိပါသည်၊ ထိုဘာသာဋီကာကို အမှီပြု၍ ဂရုတစိုက် ကြိုးစားပါလျှင် အနက်ဉာဏ်ကြီးရင့်ကာ ပါဠိဋီကာတို့ကို နိုင်နင်းစွာ ကြည့်ရှုနိုင်သော စာချပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် နိသယ အဓိပ္ပာယ် အစုံပါသော ဘာသာဋီကာကို အသစ် စီစဉ်ရပါသည်။

ဝိနည်းကို စရခြင်း။ ။မိမိမှာ အဋ္ဌကထာကြီး ၃ ကျမ်း၏ ဘာသာဋီကာ များကို ရေးသားလိုသော ဆန္ဒ ပြင်းပြလျက်ရှိပါသည်၊ ၁၃ နှစ်သားအရွယ်မှ စ၍ ၂၃ နှစ်သား အရွယ်တိုင်အောင် မန္တလေး-မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ, ပခုက္ကူ-မဟာဝိသုတာ ရာမတိုက်ကြီးတို့၌ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာဋီကာတို့ကို ဆရာတော်များအထံ မပြတ် ဆိုဝါဖြင့် တက်ခဲ့ပါသည်၊ ထို့နောက်လည်း ယနေ့တိုင်အောင် ဆက်လက် ပို့ချနေ သောကြောင့် ရေးစွမ်းနိုင်လောက်သော ဉာဏ်အားမှာ စိတ်ချဖွယ်ရာ ဖြစ် သော်လည်း အလုပ်ဒဏ်ကြောင့် ပင်ပန်းနေသော ကိုယ်အားကား စိတ်မချရပါ၊ ထို့ကြောင့် ရည်ရွယ်သလောက် အထမမြောက်လျှင် ဝိနည်းအတွက် ကျန်ရစ် စေလိုရကား ဝိနည်းဘာသာဋီကာကိုသာ ပို့ချရင်း စာဆိုသော တပည့်များကို ရေးသားစေကာ ပါဠိဋီကာများနှင့် (အထူးအားဖြင့် သာရတ္ထဋီကာနှင့်) နောက်ဆုံး ပေါ် မအူဆရာတော်၏ နိသယကို အမှီပြု၍ နေ့စဉ် ကြိုးစားခဲ့ပါသည်၊ ထိုသို့ အရေးတကြီး ကြိုးစား၍ ဖြေးဖြေးသက်သာ စဉ်းစားခွင် မရသောကြောင့် တစ်ချို့ အချက်များ မှားယွင်းခဲ့သော် ဖေးဖေးမမ ပြင်ဆင်ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါစေသတည်း။

ဂစ္ဆတ် ဧလနံ ကွာပိ, ဘဝတ္ဝေ ပမာဒတော၊
ဟသန္တိ ဒုဗ္ဗနာ တတ္ထ, သမာဒဟန္တိ သဗ္ဗနာ။

အရှင်ဗုဒ္ဓကာဘိဝံသ **သာသနာနှစ်**
၂၅၀၄

[ဂန္ဓာရမ္ဘ (၁) ဗာဟိရနိဒါန်း (၃၂) ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ (၃၄၅)ဟု
အခန်းကြီး ၃ ခန်းခွဲ မှတ်ဖွယ်ရာ ပုဒ်များကို အကွာရာအစဉ်အတိုင်း
မာတိကာ ပြထားပါသည်။]

အကွာရာစဉ် ပုဒ်ဖွင့်		စာမျက်နှာ
အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျ	.....	၄၀၆
အစိန္တေယျ ၄ ပါး	.....	၁၃၃
အဋ္ဌတသ (အန္တအနက်)	.....	၁၃
အတ္တနာဝ သမ္ဘန်	.....	၉၁
အတိစ္ဆထ-ကန်တော့ဆွမ်း	.....	၂၀၃
အတ္တကိလမထ၌ ဝိဂ္ဂဟ	.....	၃၃၈
အန္ဓရာယ် ဖျက်ပုံ	.....	၁၃
အန္ဓောဂဓတ္ထေရဝါဒ	.....	၂၅
အထ ကသ္မာ၌ အထအနက်	.....	၃၆၂
အတ္ထယောဇနာ	.....	၃၈၂
အတ္ထိဇဲ့၍ သမ္ဘဒါန် မဟုတ်	.....	၅၈၅
အတ္ထုဒ္ဓါရ, အတ္ထုဒ္ဒေသ	.....	၃၆၁
အဒုက္ခမသုခ၏ ဝစနတ္ထ	.....	၆၂၃
အဒေသိသုံ ပုဒ်ပြီးပုံ	.....	၂၃၃
အဓိစ္စသမုပ္ပန္နပုဒ်နက်	.....	၄၄၃
အဓိဗ္ဗာယ၌ ရှုပ်ပြီးပုံ	.....	၁၅၂
အဓိပ္ပေတဝိနယ	.....	၃၂
အဓိဝစန်	.....	၃၆၉
အနုဋ္ဌါနိပုဒ်ဖွင့်	.....	၈၃
အနယဗျသနံပုဒ်ဖွင့်	.....	၃၀၆
အနုပါဒါယ ဝိမုစ္စိ	.....	၈၃
အနုသန္ဓိက္ကမော	.....	၄၃၂
အနေကဇာတိသံသာရံဂါထာဖွင့်	.....	၉၉
အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ အဖွင့်	.....	၁၀၅
အပရန္တတိုင်း (နမ္ဗဒါမြစ် စသည် တည်ရာ)	.....	၂၆၉
အပိစနှင့် အထဝါ	.....	၄၃၆
အပ္ပေဝနာမ သွေပိ အဖွင့်	.....	၃၅၂
အဗ္ဗုဒ်ပုဒ်ဖွင့်	.....	၂၀၂
အဘိဘဝန်ရှိ ဣဝ၌ ဣဝအနက်	.....	၈၀

အကွာရာစဉ် ပုဒ်ဖွင့်		စာမျက်နှာ
အဘိလာပမတ္တဘေဒေါ	.....	၃၆၈
အမတံ ပဒံ အဖွင့်	.....	၂၂၉
အယဉ္စ ဝိတက္ကောစသည်၌ မှတ်ဖွယ်	.....	၆၀၁
အရဟံ အဖွင့်	.....	၃၉၆
အရဟံ၌ ရသမျှ ဖွင့်ရာဝယ် မှတ်ချက်	.....	၄၀၈
အရိယသံယံ	.....	၁၅
အရိသသော (ဝိတိသုခံ)	.....	၅၈၅
အရိန် ဟတတ္တာ၏ အနက်မှန်	.....	၃၉၈
အရှင်အာနန္ဒာ၏ ဖွားဖက် မဟုတ်ပုံ	.....	၆၆
အလက်တပရိယတ္တံပုဒ် အဖွင့်	.....	၂၃၄
အလဂဒ္ဒူပမာနှင့် သြဌမုခ	.....	၁၅၃
အလဘနေယျပတိဋ္ဌာပုဒ် အဖွင့်	.....	၁၄၃
အဝဓာရဏတ္ထော	.....	၃၈၆
အဝိဇ္ဇာ၏ ဝစနတ္ထ	.....	၈
အဝိ[illegible]	.....	၃၇၀
အသမ္ဘိန္ဒဲ့ ဘာဝပွဓာနနည်း	.....	၇
အသမော စသည်	.....	၄၃၂
အသမ္ပိဿံ (ဂိုဏ်းကြီး ၃ ဂိုဏ်း)	.....	၁၇
အဿာသ ပဿာသနှင့် စပ်ပုံ	.....	၂၄၅
အသောသိ အဖွင့်	.....	၃၈၅
အာဂမသုဒ္ဓိ ဒဿန	.....	၂၆
အ[illegible]ဏ (နှ) ဏ္ဍ အညွှန်း	.....	၅၁
အာဒိကလ္ယာဏံ စသည်အဖွင့်	.....	၄၇၆
အာနုဘာဝေန	.....	၁၄
အာမန္တေသိ အနက်အမျိုးမျိုး	.....	၉၀
အာရမ္ဘာနုရူပတောမနာ	.....	၁
အာသယပုဒ်ဖွင့်	.....	၁၃၅
အာဟာရဋ္ဌိတိကာ	.....	၄၂၄
ဣတိ သဗ္ဗံ၌ ဣတိအနက်	.....	၅၅
ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထ	.....	၃၉၃
ဣရိယာပထပုဒ်ဖွင့်	.....	၃၇၁
ဣတိ ဝါတပရိဝါတာ	.....	၂၆၇
ဥက္ကဋ္ဌဘဇ္ဇပုဂ္ဂလ	.....	၄၄၀
ဥဒ္ဓါနနှင့် ဥဒါနအထူး	.....	၁၈၉

အက္ခရာစဉ် ပုဒ်ဖွင့်		စာမျက်နှာ
ဥပဇ္ဈာယော မံ - စသည်၌ လျှောက်ထားနည်း	.....	၂၁၄
ဥပဇ္ဈာယော, အာစရိယော	.....	၂၃၀
ဥပနှာသ, ဝါကျာရမ္ဘ	.....	၃၇
ဥပသက်မိ, ဥပသက်မိတွေ့ ထားပုံ	.....	၄၉၇
ဥပသမ္ပဒေ အဖွင့်	.....	၅၉၁
ဥပါဒါယ အဖွင့် (ဥပ္ပါဒပါဌက)	.....	၃၅၁ (၂၉၂)
ဥပေက္ခကော (ဥပေါသထ)	.....	၆၀၁ (၂၀၁)
ဧကပက္ခဒဿနနည်း	.....	၂
ဧကမန္တံ အဖွင့်	.....	၅၀၂
ဧတဒဂ္ဂံ	.....	၉၁
ဧတဒတ္ထာ ကထာ စသည်	.....	၃၄၂
ဧတ္ထာဟ အဖွင့်	.....	၃၆၁
ဩကာသကရဏတ္ထံ၌ အတ္ထအနက်	.....	၆၀
ဩပမ္မတ္ထေ	.....	၅၄၃
ဩရိမပါရိမ	.....	၅၆၃
ကန္တာရံ	.....	၄၃၉
ကရကာဝဿ	.....	၂၆၂
ကရုဏာဝိဟာရ၌ အရကောက်	.....	၃၆၃
ကလဟနှင့် ဝိဝါဒအထူး	.....	၃၀၃
ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ	.....	၃၉၄
ကသ္မီရဂန္ဓာရတိုင်း	.....	၂၆၂
ကာမဠ (ကိဠာပိနှင့် တူ မတူ)	.....	၁၈
ကာမသုခလ္လိကာ၌ ဝိဂ္ဂဟ	.....	၃၃၈
ကာလုသိယဝုဒ်ဖွင့်	.....	၆၀၃
ကာလေနကာလ	.....	၅၄၈
ကိဠ ဘိယ္ယော	.....	၆၀၄
ကိဠာပိအတွက် မှတ်ချက်	.....	၃၈
ကိဠာပိ၏ ဂရဟာဇောတက	.....	၆၈
ကိလေသာသုံးမျိုး	.....	၁၄၀
ကိသ ပနဋ္ဌ ပက္ခန္ဓရဇောတက	.....	၆၀
ကုက္ကုစ္စကာသုဋ္ဌ ကုက္ကုစ္စ တရားကိုယ်	.....	၃၃၈
ကုက္ကုစ္စာပကတ အဖွင့်	.....	၃၄၀
ကုသလတ္ထိကာနံ	.....	၁၀
ကုသီတေန မုဌဿတိနာ	.....	၅၆၀

အကွေ့ရာစဉ် ပုဒ်ဖွင့်		စာမျက်နှာ
ကေတုမာလာရောင်	.....	၂၂၁
ကော ပန. ဝါဒေါ (သမ္ဘာဝနာ ဂရဟာ)	.....	၄၀၇
ကော မေ ဝန္ဒတိ၏ ရှင်ဦးနာမ်	.....	၄၄၂
ခဏ္ဍာဖုလ္လပဒ္ဓိသခ်ိရဏ်	.....	၃၅
ခမနီယ် စသည်	.....	၄၉၉
ခီရဝိရေစန်	.....	၃၄
ခုရဂ္ဂေ အဖွင့်	.....	၂၂၅
ခေတ္တံ၌ ဥပစာ (ခေဒ)	.....	၁၁ (၅)
ချူးပန်း ချူးနွယ်အခေါ်	.....	၃၉
ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ	.....	၅၈၆
ဂရုပုဒ်အဖွင့်	.....	၄၄၅
ဂရုဌာနီယ်	.....	၅၀၃
ဂုဏ္ဍ-ဖလ္ဂု, ဌာနျှ, နည်းမှု အဝိနာ	.....	၁၆၅
ဂေါတ္တဝေသေနဋ္ဌ ဂေါတ္တအနက်	.....	၃၉၂
စေတိယ်ပုဒ်အဖွင့်	.....	၂၃၂
စေလုကျေပ-ဗြေယမ်းခြင်း	.....	၃၂၀
ဆဋ္ဌိတပဋ္ဌိတဥတ္တာပါ	.....	၃၅
ဂဏဝေသ် အဖွင့်	.....	၂၄၆
ဆန္ဒာဂမနံ စသည်အဖွင့်	.....	၆၇
ဆဗ္ဗသာဘိသေကောပုဒ်ဖွင့်	.....	၂၃၉
ဆိန္နဘိန္နပဋ္ဌဝရော	.....	၂၆၃
ဇယ်ပွမာဏ် (ပန်းတင်ခုံ)	.....	၃၀၉
ဇာတရူပရဇတ အဖွင့်	.....	၁၁၉
ဇိဂုစ္ဆတိ မညေ၌ မညေအနက်	.....	၅၀၂
ဇိဝလောကော	.....	၈
စျာန်ကို မဂ္ဂခေါ်ပုံ	.....	၂၀၃
တတောနိဒါနံ သမာသ်	.....	၁၅၈
တတ္ထ သိယာ	.....	၃၃၅
တထာဟိ ဝါကျ၌ ဥပကဖြစ်ပုံ	.....	၆၄
တထာဟိမှာ, ဥပကာ ရံခါချဲ့မြှင့်	.....	၁၂၀
တဒုပိယ်ပုဒ် အဖွင့်	.....	၂၀၉
တရားဆုံးဖြတ်သူ အများနှင့်မရောသင့်	.....	၂၄၂
တာသ်ယေဝစဋ္ဌ လုံကိုင် ခွေးခေါ်နည်း	.....	၁၆၃
ဒေ ဓမ္မာ အဟိတာယဋ္ဌ ဖလုပစာ	.....	၁၆၃

အကွေ့ရာစဉ် ပုဒ်ဖွင့်		စာမျက်နှာ
တေန ဝုတ္တံ အဖွင့်	.....	၁၁၂
တေန၏ အနိယမနိဒ္ဒေသ ဖြစ်ပုံ	.....	၃၄၆
တောပစ္စည်း၏ ဧကဝုစ်အနက်	.....	၅၃၃
တံ ကိဿဟေတု အဖွင့်	.....	၁၅၉
ဒန္ဓံ, ဂုတ္တံ, သန္ဓိန္ဒြိယံ	.....	၂၂၃
ဒါမရိကော (ဒါးမြ)	.....	၂၆၈
ဒိဋ္ဌဂတ်နှင့် စပ်၍ ဝိမ-ဂတ အနက်တူပုံ	.....	၂၄၁
ဒိဋ္ဌသီလသာမညသယ်ာတေန	.....	၃၈၃
ဒီဗွဝိဟာရ စသည်	.....	၃၃၀
ဒုက္ခ ဒုက္ခ စသော ၃ မျိုး	.....	၃၅၈
ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဒေါသ (သုခ, သောမနဿ, ရာဂ)	.....	၆၂၆
ဒုဂ္ဂဟိတ်၌ ကြိယာဝိသေသန	.....	၁၃၀
ဒုတိယဈာနာဒီနံ ၂ပေ၊ ဒီပနတ္ထံ၌ မှတ်ချက်	.....	၅၉၄
ဒုဗ္ဗဇ္ဇိကာ အဖွင့်	.....	၃၀၆
ဒေဝတာကုလ စသော ဗောဓိပင်အစောင့်များ	.....	၃၂၄
ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော ဖလိသု	.....	၃၂၀
ဒေဝဒူတေဟိ အဖွင့်	.....	၂၆၈
ဒေသနာဝိလာသော	.....	၅၂၀ (၅၄၃)
ဒေသိတော ပညတ္တော	.....	၄၅
ဒ္ဒေတယော (ဒ္ဒတ္တယော)	.....	၅၀၃
ဒ္ဒေဋ္ဌကဇာတော	.....	၂၄၈
ဓဇပဋာက	.....	၃၁၈
ဓရူပမေဟိ အရကောက်	.....	၂၀
ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ	.....	၃၉
ဓမ္မစက္ကံ, အာဏာစက္ကံ	.....	၇၈
ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်	.....	၄၀၃
ဓမ္မနှင့် ဒေသနာတို့၌ ဝါဒကွဲပုံ	.....	၁၄၅
ဓမ္မဓာတုံ	.....	၅၄၂
ဓမ္မာသနံ အဖွင့်	.....	၈၄
ဓမ္မောစ ဝိနယောစ၌ အမျိုးမျိုးဖွင့်ပုံ	.....	၉၈
"ဓမ္မောတိ ဟေတု" ၌ အနက်ပေးပုံ	.....	၁၄၉
ဓုရဂ္ဂါဟော အဖွင့်	.....	၁၉၅
နဂရ-ဇနပဒဖြင့် ဌာနီလူကို ယူ	.....	၃၁၀
နနု အဝေါစုမှ အဖွင့်	.....	၃၃၆

အကျဉ်းချုပ်စာရင်း ပုဒ်ဖွင့်		စာမျက်နှာ
နမဿနီယံ, နမဿနေယျ	.....	၁၃
နာထော	.....	၄
နာနာဝဇ္ဇနေ (ဧကာဝဇ္ဇန)	.....	၆၂၂
နာနန္ဒရိမှု, ကာရဏှု, ဌာနုဥပစာ	.....	၁၀၁
နိပစ္စကာရာရဟံ	.....	၅၁၂
နိဗ္ဗာန်ကို ခန္ဓာကိုယ်၌ ပညတ်တော်မူပုံ	.....	၄၂၂
နိမိတ္တ, အနုဗျဉ္ဇန	.....	၅၆၄
နိယကဗျတ္တိ၌ နိယကအနက်	.....	၅၉၅
နိယမတ္ထော	.....	၅၆၅
နိသဇ္ဇဒေါသ ၆ ပါး	.....	၅၀၄
နီလဝဏ္ဏယောဂတော နီလံ၌ ဥပစာ	.....	၅၉၆
နှစ် သုံး ၄ ပါး, ကံကတ္တားရှိရာ၌	.....	၁၃၉
ပကတညုတံ အဖွင့်	.....	၁၉၂
ပစ္စနီကမမ္မေ စာပေတိ (စာယတိ)	.....	၅၃၈
ပစ္စုသသမယေ	.....	၄၂
ပဌမတ္ထေဟိ အဖွင့်	.....	၃၈၄
ပဒ္ဓရကရောဂါ (ပုလိပ်ကပ်)	.....	၃၀၅
ပဒ္ဓိယာဒိတ အဖွင့်	.....	၂၀၈
ပဒပူရဏမတ္ထေ	.....	၃၈၅
ပမာဒလေခါ	.....	၂၈
ပယောဇဉ်ခေါ်ပုံ	.....	၁၂
ပရိဘောဂဌာန်နှင့် စပ်၍ စေတီ ၃ မျိုး	.....	၃၀၅
ပရိယတ္တိပုဒ် ပြီးပုံ	.....	၁၅၆
ပရိယာယော	.....	၅၁၆
ပရိယာယောယေ၀	.....	၆၀၅
ပရိဝေဏ အဖွင့်	.....	၃၉
ပဟူတပုဒ်ဖွင့်	.....	၃၀
ပါဠိပဒဒိ၀သဒ္ဒ သီဟိဠဲ ဣန္ဒိယအခေါ်ကွဲပုံ	.....	၃၂၅
ပါရိဇုညပုဒ်ဖွင့်	.....	၃၉၃
ပါသဏ္ဍပုဒ်ဖွင့်	.....	၂၂၁
ပါဠိပုဒ်နက်	.....	၁၄၄
ပိအနက်ကို ဟောသော ပုန	.....	၅၉၅
ပိဋကပုဒ်၏ အဖွင့်	.....	၁၂၃
ပိသောဒရာဒိဂိုဏ်း	.....	၄၅၂

အကျဉ်းချုပ်စာရင်း ပုဒ်ဖွင့်		စာမျက်နှာ
ပီ. တီ သမ္ဘာဝနတ္တေ	.....	၄၅၃
ပုစ္ဆာ စောဒနာ နာမည်တပ်ပုံ	.....	၆၃
ပုညာဘိသန္ဒ ဝိပုလ	.....	၁၄
ပုတ္တာနံ၌ သာမညနိဿေသ, ဧကသေသ်	.....	၂၃၈
ပုဗ္ဗာစရိယာနုဘာဝ (အာနုဘာဝအရကောက်)	.....	၁၇
ပုဗ္ဗေ ဝ သန္ဓိဝါသေန အနက်	.....	၂၂၄
ပုရေ ဒိပ (ဗ) တိ အဆုံးအဖြတ်	.....	၅၅
ပူဇိတာ၌ တ၏ အရဟအနက်	.....	၁၂၅
ပေဋကေပုဒ်ဖွင့်	.....	၅၂၄
ပေါက္ခရဝဿ	.....	၃၀၃
ပေါရာဏာ ပန၌ ပနအနက်	.....	၃၆၈
ဗန္ဓနာ ပဝုတ္တော	.....	၅၁၄
ဗာဟိရ, အဗ္ဗတ္တိကနိဒါန်း	.....	၃၄၅
ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ၌ မှတ်ဖွယ်	.....	၃၀၆
ဗုဒ္ဓနိသေဝိတံ၌ ဥက္ကဋ္ဌနည်း	.....	၆
ဗောဓိမဏ္ဍော အဖွင့်	.....	၄၀၀ (၅၆၁)
ဗြာဟ္မဏောပုဒ်ဖွင့်	.....	၃၈၈
ဘတ္တဝိသဂ္ဂပုဒ်ဖွင့်	.....	၂၀၉
ဘယဘေရဝ အဖွင့်	.....	၂၆၄
ဘဝါဘဝ	.....	၇
ဘာဝပ္ပမာန, ဘာဝလောပ	.....	၁၀၈
ဘာသန္တရမေဝ (ကဘ္ဘကသဒိသ)	.....	၂၉
ဘုရား အရဟတ္တမဂ်၏ ဂုဏ်ထူး	.....	၅၅၅
ဘူမတ္ထရဏသခ်ေပေန	.....	၂၉၂
ဘော၏ အနက် ၃ မျိုး	.....	၃၉၀
မကွဲ့ အသဟမာနောဿ မကွအရကောက်	.....	၂၆၃
မဂ္ဂအနက်	.....	၄၆၀
မဗ္ဗန်ကေ ပါဠိမှန်	.....	၃၃၄
မဏ္ဍနကဇာတိယော	.....	၅၃၃
မမာကာရေန	.....	၅၂၁
မဟစ္ဆ, မဟစ္ဆာ	.....	၂၉၃
မဟာကာရုဏိကော	.....	၂
မဟာပစ္စရီ စသော နာမည်များ	.....	၂၄
မဟီသကတိုင်း	.....	၂၆၇

အကွေ့ရာစဉ် ပုဒ်ဖွင့်		စာမျက်နှာ
မာ ဝိဌကသမ္ဘဒါနေနှ၏ အနက်မှန်	.....	၂၂၈
မိဂဝံပုဒ်ဖွင့်	.....	၂၄၅
မုခမတ္တနိဒဿနံ အဖွင့်	.....	၃၇၉
မူလအနက်များ	.....	၃၃၃
မေခလာ ရှုပ်ပြီးပုံ	.....	၄၆၀
ယထာဟ အနက်ပေး	.....	၅၂
ယထာ ဟိ၌ ဟိအနက်တစ်မျိုး	.....	၁၁၈
ယထာတံ ဝိဇ္ဇစရဏသမ္ပန္နော	.....	၄၁၄
ယဒိ အထတ္ထဝုတ္တ	.....	၃၃၅
ယန္ဒုန အဖွင့်	.....	၄၃
ယသ္မိ ဌိတေ၌ ဝိနည်းတည်ပုံ	.....	၁၆
ယေန ဘဂဝါ၌ ယေန တေနအနက်	.....	၄၉၆
ယေန သာဝတ္ထိ၌ ယေန တေနအနက်	.....	၃၃
ယေ သန္ဓာယ အနက်ပေးပုံ	.....	၅၉
ယောနကတိုင်း	.....	၂၃၀
ယံ တံ၌ တံအနက်ရှိ	.....	၆၁၆
ယံ သန္ဓာယ၌ ယံအနက်	.....	၁၆၄
ရတနသဒ္ဒါ၏ အနက်များ	.....	၁၃
ရေစက်ချ အဓိပ္ပာယ်	.....	၂၉၅
ရှင်ဘုရင် ပင့်သော်လည်း ချက်ချင်း မကြွ	.....	၂၄၉
လက္ခဏအနက်၌ ဟိတ်ဝင်ပုံ	.....	၆၃
လဒ္ဓဂုဏ	.....	၃၅
လဒ္ဓသဒ္ဓါနံ (သဒ္ဓါနံ)	.....	၄၉၃
လာဘနှင့် သက္ကာရ	.....	၂၄၀
လောကဝိဝရဏတန်ခိုး	.....	၂၃၅
လောကသန္ဓိဝါသေ	.....	၅၅၃
ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ	.....	၅၄၃
ဝဇ္ဇီသုဠ္ဠ ရှင်ဗေဟုဝုစ်	.....	၁၉၉
ဝဗုမာနကဏ္ဌယာ (မွန်းလွဲ)	.....	၃၀၂
ဝနဝါသီတိုင်း	.....	၂၆၈
ဝိစိတြာဟိ တဒ္ဓိတဝုတ္တိ	.....	၅၃၅
ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ-စသည်	.....	၃၄၁
ဝိဘာဝနေနာမ အတ္ထေ	.....	၅၁၀
ဝိမာနသဒ်သံ၌ ဘာဝနပုံသက	.....	၈၃

အကွေ့ရာစဉ် ပုဒ်ဖွင့်		စာမျက်နှာ
ဝိမုတ္တိရသ်ဌ် ရသအနက်	.....	၉၇
ဝိမောက္ခန္တိကဉာဏ်	.....	၄၄၃
ဝိသဒ္ဒါပုဒ်ဖွင့်	.....	၇၈
ဝိဿဂန္ဓံ	.....	၈၅
ဝိဿတ္ထောပုဒ်ဖွင့်	.....	၆၄
ဝိသုကမ္မုနာပုဒ်ဖွင့်	.....	၇၉
ဝိဟရတိ၏ သဒ္ဒါနက်	.....	၃၇၂
ဝီရိယသမတံ	.....	၈၇
ဝေရဉ္ဇာယံ အဖွင့်	.....	၃၈၇
သက်မွှ် စသည်	.....	၁၉၀
သခေါ်ပနှင့် ဝိတ္ထာရသဘော	.....	၆၄
သစ္စာပြုခြင်း	.....	၃၁၉
သစ္ဆိကာပညတ္တိ	.....	၄၄၈
သတ္တ, ဩကာသ, သခ်ိရလောက	.....	၄၂၄
သတ္တပဒဝီတိဟာရော	.....	၅၁၃
ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ	.....	၂၅၆
သတ္တာဝါသ	.....	၄၂၃
သတိ ဂတိ ဓိတိထူးပုံ	.....	၃၃၈
သဒ္ဓါတစ်ချက် အနက်အမျှား (သာမညနိဒ္ဒေသ)	.....	၃၆၀
သဒေဝက် လောက် စသည်	.....	၄၆၂
သန္ဓေသနှင့် သာသန	.....	၃၁၄
သမ္ဘဒ္ဓိပါဒေန္ဓော	.....	၅၅၁
သမ္ဘတိဇာတော, ဥတ္တရေန မုခေါ	.....	၅၁၃
သမ္ပိဏ္ဏနကို သမုစ္စယဟု ဖွင့်	.....	၆၀၆
သဗ္ဗတာဌာဝစရ	.....	၃၀၀
သမ္ပန်အမျိုးမျိုး	.....	၁၄၀
သမ္ဘန္ဓော ထားနည်း	.....	၃၄၈
သမဏာ အဖွင့်	.....	၃၈၉
သမယ, သမဝါယ စသည်	.....	၃၅၁
သမယေနဌ် ဟိတ်, ကရိုက်းအနက်	.....	၃၆၆
သမ္ဘာဓရံ အနုပဝေ္ဆ	.....	၃၀၇
သမ္ဘာဝါဂတောဌ် အာဂတောမ္ဟကွဲ	.....	၄၁၈
သမ္ဘာ သာမဗ္ဗ သဗ္ဗမ္ဘာနံ	.....	၄၀၉
သမ္ဘာ သာမဗ္ဗ မှတ်ချက်	.....	၅၅၃
သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓအထူး	.....	၄၄၃

အကွေ့ရာစဉ် ပုဒ်ဖွင့်		စာမျက်နှာ
သမ္ဘာသမ္ဘောမီ	.....	၉၆
သမီပတ္တေ ဘုမ္မဝစနံ	.....	၃၆၉
သမီပေကို ဟေဌာဘာဂေဖွင့်	.....	၃၃၄
သမုဒယ နိရောဓအနက်	.....	၄၅၉
သမ္ဘောဒိအနက်	.....	၄၉၈
သမ္ဘောဒနီယံ, သာရဏီယံ	.....	၅၀၀
သယံ အဘိညာ စသည်အဖွင့်	.....	၄၃၃
ဩရသရံသိဇာလ ဝိသဒ္ဓနကေန	.....	၃၁၃
သဝါသနာနံ အဖွင့်	.....	၃၉၃
သဟ ဇောဓိပ္ပတိဋ္ဌာနာ၌ သာရတ္ထဖွင့်ပုံ	.....	၃၃၀
သာဓာရဏာပရိဘောဂေန	.....	၄၉
သာဓုကီဠနဒိဝသ	.....	၃၃
သာမဂ္ဂိရသ	.....	၅၁၅
သာလိနောဝ် ဇာတျာပေက္ခ ဧကဝုစ်	.....	၂၁၈
သာသနာအမြစ်တွယ်နည်း	.....	၃၃၄
သာသနဒါယာဒ	.....	၂၃၆
သာသနာပြုသူတို့ အယူဝါဒ ပဌမသင်	.....	၂၅၅
သီသကို ပဓာနဟု ဖွင့်	.....	၆၂၃
သီဟဠဒီပကေန (ဥပစာတင်ပုံ)	.....	၂၂
သုဝဏ္ဏဘူမိ	.....	၂၃၁
သူဒတိ, ပဋ္ဌရတိ	.....	၁၁၆
သေယျထိဒံ	.....	၃၄၅
သေဝနာ ၂ မျိုး	.....	၆
သောတာပန်သည် သိက္ခာမလျှော	.....	၂၁၃
သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကော အဖွင့်	.....	၂၁၀
သံဝဏ္ဏနာ (အဌကထာနှင့် တူ)	.....	၂၂
သံဝရသံဝရောဝ် (အ) အနက်	.....	၁၃၈
သံဝေဂ၏ အရ (သံဝေဂ)	.....	၄၃ (၅၈)
ဟတ္ထကမ္မ (ဟတ္ထကမ်)	.....	၃၃
ဟတ္ထိနာဂဝ် ဟတ္ထိသည် ဝိသေသန	.....	၂၄၅
ဟန္ဒ ဒါနိ အဖွင့်	.....	၁၀၄ (၂၁၀)
ဟိမဝန္တာ်အရပ်	.....	၂၃၀
ဟောတိ စေတ္ထဝ် စအနက်	.....	၃၆၃

ပါရာဇိကာကော်အဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

ဂန္ထာရम्ภအမှင့်

ဗုဒ္ဓပဏာမ

မဟာကာရုဏိကော- ကရုဏာဌာ , စွဲပိုက်အစဉ် , ယှဉ်တော်မှုတတ် , မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူထသော၊ (မဟာကိုကာရုဏိကဌ် စပ်သောနည်း)၊ ဝါ- ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်, ကရုဏာဝေတ်ဌ, မပြတ်အစဉ် , ယှဉ်တော်မူထသော၊ (မဟာကို ကရုဏာဌ် စပ်သောနည်း)၊ ယောနာထော - အကြင် သတ္တလောကတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ကပ္ပကောဋိဟိပိ-ကမ္ဘာ ကုဋေတို့ဖြင့် သော်မှလည်း၊ အပ္ပမေယ္ယံ- မနှိုင်းယှဉ်အပ် မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော၊ ဝါ - မရေတွက်အပ် မရေတွက်နိုင်သော၊ ကာလံ- လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံး၊ လောကဟိတာယ - သတ္တ

ဗုဒ္ဓပဏာမ။ ။ကျမ်း၏အစဌ် ပဏာမမဂ်လာကို ပြုရာဝယ် ဂုဏ်ထူးဝိသေသကို ဖေါ်ပြ၍ ပဏာမပြုလျှင် သဒ္ဓါတရား သာ၍ တိုးပွားဘွယ် ရှိသောကြောင့် ဂုဏ်ထူးဝိသေသကိုဖေါ်ပြသော ထောမနာ ပဏာမကိုပြုလိုသော အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသထေရ်သည် "ယော ကပ္ပကောဋိဟိ"စသောဂါထာကိုမိန့်၊ "၄ အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံး သတ္တဝါတို့ အကျိုးငှါ ခဲယဉ်းစွာ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုပါရမီတို့ကို ပြုကျင့်ရသည်ဖြစ်၍ ခန္ဓာကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်တော်မူခဲ့ရသော မဟာကရုဏာရှင်တို့ ဘုရားသခင်အား ရှိခိုးပါ၏"ဟူလို။

အာရဗ္ဘာနုရူပထောမနာ။ ။ထိုသို့ ထောမနာ ပဏာမကိုပြုရာ၌ ဘုရားရှင်ကို ချီးမွမ်းတို့ရာ ဂုဏ်တော်များစွာ ရှိပါသော်လည်း အားထုတ်အပ်သော ကျမ်းအားလျော်စွာ ချီးမွမ်းခြင်းသည် ကျမ်းဆရာတို့၏ ထုံးစံဖြစ်၏၊ ["ပကတိဟေသာ , ယဒိဒံ အာရဗ္ဘာနုရူပထောမနာ"ဟု။] ထို့ကြောင့် ဝိနည်းဒေသနာတော်သည် (သုတ္တန်ကဲ့သို့ ကရုဏာ ပညာ ၂ ပါးစုံ ပြဋ္ဌာန်းသည်လည်း မဟုတ်, အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကဲ့သို့ ပညာပြဋ္ဌာန်းသည်လည်း မဟုတ်)ကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသော ဒေသနာတော်ဖြစ်ရကား ကရုဏာကို ပဓာနထား၍ ထောမနာပြုတော်မူသည်။

မှန်၏ — ဘုရားရှင်သည် မဟာကရုဏာ ပြင်းပြတော်မူသောကြောင့်သာ ဝေရဉ္ဇာမြို့၌ အာဟာရဒုက္ခကို ခံတော်မူလျက် ဝိနည်းပညတ်ဘို့ရန် တောင်းပန်ချိန်ကို စောင့်၍ နေတော်မူ၏၊ မဟာကရုဏာတော်ကြောင့်ပင် နောင်လာနောက်သားတို့ကို ထောံထားငဲ့ညှာတော်မူ၍ " မေထုန်မှီဝဲတာ မှန်သလား၊ သိခရဏီ·သိ = အင်္ဂါဇာတ် ပြင်ဘက်၌

လောကတ် စီးပွားအလို့ငှါ၊ အတိဒုက္ခရာနိ - အလွန်အမင်း ခဲယဉ်းစွာပြုအပ်သော ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကရောန္တော-ပြုကော်မူရသည်၊ (ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်)၊ခေဒံ-ခန္ဓာကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်းသို့၊ ဂတောဿ- ရောက်တော်မူရလေပြီ၊ မဟာကာရုဏိကဿ-သော၊ ဝါ-သော၊ တဿနာထဿ-သတ္တလောကတ် ကိုးကွယ်ရာ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား၊(မေ-ငါ၏)၊နမော-ရှိခိုးခြင်းသည်၊ အတ္ထု-ဖြစ်ပါစေသတည်း။

အသားစွန်း ထွက်နေသလား"စသည်ဖြင့် လူကြီးလူကောင်းတို့ မပြောစကောင်းသော စကားမျိုးကိုပင် ပြောဆိုမေးမြန်း၍ သိကျွာပုဒ် ပညတ်တော်မူရလေသည်။

ကေပဏ္ဍာဿနနည်း။ ။ယောကို နာထောနှင့်တွဲ၊ ယော ဟူသော အနိယမနှင့်တွဲဘို့ရာ"နာထော"ဟု တိုက်ရိုက်ပါသကဲ့သို့ မဟာကာရုဏိကဿ၏ နောက်၌ တဿ စွဲဘို့ရာ တိုက်ရိုက်မပါ။ ဤသို့ တဘက်ခ်ိုသာပါ၍ တဘက်ခ်ို မပါရာဝယ် အနိယမတက်ခ်ို ပါသော နာထောပုဒ်ကို နိယမဘက်သို့ လိုက်စေ၍ရင်း , နိယမဘက်ခ်ိုပါသော မဟာကာရုဏိကဿ ပုဒ်ကို အနိယမ ဘက်သို့ လိုက်စေ၍ရင်း အနက်ပေးရိုး ပြုကြသည်၊ ၂ ဘက်လုံးခ်ို မပြုဘဲ တဘက်ခ်ိုသာ ပြုထားခြင်းကို ကေပဏ္ဍာဿနနည်း ဟု ဆို၏၊ ထိုသို့ တဘက်သာပြုသဖြင့်လည်း စာနေကျင့်၍ ကျမ်းစာပေါ့ပါးခြင်း အကျိုးရှိသည်။

မဟာကာရုဏိကော။ ။ကိရဘိ– သူတပါးဒုက္ခကို ပယ်ရှားတတ်၏၊ ဇုတိ, ကရုဏာ၊ ပရဒုက္ခံ ဝိဏ္ဍိပတိ အပနေတိတိ အတ္ထော၊ကရုဏာသည် ဆင်းရဲသူ၏ ဒုက္ခကို ဖယ်ရှားလို၏၊ တတ်နိုင်လျှင် ကယ်တင်သောအားဖြင့် ဒုက္ခကို ဖယ်ရှားလိုက်၏။ [ဤနည်းခ်ို "ကိရ-ဝိဏ္ဍိပနေ"ဟူသော ဓာတ်, ယုပစ္စည်းကို အန ပြု၊ နကို (ရ်နောက် ဖြစ်ရ)ဏပြု၊ အာပစ္စည်းဖြင့်"ကိရဏာ"ဟု ပြီးပြီးနောက် ဇ ကို အ,ရ ၏အကို ဥပြု၍ "ကရုဏာ"ဟု ပြီးသည်၊ တနည်း,ဒုက္ခိတေသု–ဒုက္ခိတသတ္တာတို့ အပေါ်ခ်ို၊ ကိရိယတိ ပသာရိယတိ – ဖြန့်အပ်၏၊ ဇုတိ ကဒ္ဒဏာ၊ ဒုက္ခိတသတ္တာကို အာရုံပြုသောကြောင့် ထိုသတ္တာတို့အပေါ်ခ်ို ဖြန့်အပ်သော တရားတည်း။ [ပုဒ်ပြီးပုံမှာ ရှေအတိုင်းသာ။]

တနည်း။ ။ ကိဏာတိ - ညှဉ်းဆဲတတ်, ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ပရဒုက္ခေ - သူတပါးဆင်းရဲခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ကာရုဏိက်-သနားခြင်းရှိသူကို၊ ဟိ သတိ ဝိဗာဓတိ-ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်တတ်၏၊ ဝိနာသေတိ ဝါ ပရဿ ဒုက္ခံ– တနည်း သူတပါး ဒုက္ခကို ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဇုတိအတ္ထော–ဤကား ကိဏာတိ၏အနက်၊ ကရုဏာသည် ကရုဏာရှင်ကိုလည်း (စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်လာအောင်) ညှဉ်းဆဲတတ်,သူတပါး ဒုက္ခကိုလည်း (ကယ်ဆယ်သော အားဖြင့်) ဖျက်ဆီးတတ်သည်– ဟူလို၊ ဤအလို - ကိဓာတ်, ယုကို အနပြု၊ ရ် လာ၊ ကိ ၏ ဇ ကို အ–ပြု။

တနည်း။ ။ ပရဒုက္ခေသတိ, သာဓုနံ–ကရုဏာရှင် သူတော်စင်တို့၏၊ ကမ္မနံ–စိတ်နှလုံး၏တုန်လှုပ်ခြင်းကို၊ ဟဒယဒေဒ်-စိတ်နှလုံး၏ပင်ပန်းခြင်းကို၊ ကရောတိ ဇုတိ ကရုဏာ၊ ကရုဏာရှင် သူတော်စင်များသည် သူတပါး ဒုက္ခရောက်နေသည်ကိုမြင်လျှင်

ကရုဏာအရင်းခံလျက် စိတ်မချမ်းသာမှုဖြစ်တတ်၏၊ ထိုစိတ်မချမ်းသာမှုကို ကရုဏာက ပြိုရာရောက်သည်-ဟူလို။ [ကရဝတ်,ယုပစ္စည်းဖြင့် "ကရုဏာ" ဟု ပြီးရသည်။]

တနည်း။ ။ ကံ(သုခံ) - ချမ်းသာကို+ရုန္ဓတိ - ပိတ်ဆို့တတ်၏၊ ဤတို့ "က+ရုန္ဓဏာ"ဟု ဖြစ်သင့်လျက် နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် (နွ) ချေ၍ "ကရုဏာ" ဟု ပြီးသည်၊ ကရုဏာသည် သူတပါး ဒုက္ခကို ပယ်ရှားလိုခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ သူတပါး ဒုက္ခကို ပယ်လိုလျှင် မိမိ၏ သုခကို (အနည်းဖြစ်စေ အများဖြစ်စေ) စွန့်လွှတ်ရမြဲ ဖြစ်သော ကြောင့် ကရုဏာသည် သုခကို ပိတ်ဆို့တတ်သည်-ဟူလို။

နိယုတ္တ တဒ္ဓိတ်။ ။ကရုဏာယ–ဌ၊ နိယုတ္တော–ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ကာရုဏိကော-ပုဂ္ဂိုလ်၊"ဒ္ဝါရေ+နိယုတ္တော"အရ ဒေါဝါရိက မည်သော တံခါးစောင့်သည် တံခါးအရပ်မှတပါး အခြားအရပ်သို့ လှည့်ပတ် သွားလာခိုက်ဌလည်း (သူ၏အသက် မွေးမှုက တံခါးနှင့်ဆက်သွယ်နေသောကြောင့်) " ဒေါဝါရိက " ဟူသော နာမည် မဖျက်သကဲ့သို့ , ထို့အတူ ဘုရားရှင်သည် ကရုဏာမှတပါး မေတ္တာစသည်ဌ ဖြစ်ပါ သော်လည်း အရင်းခံ ကရုဏာခေတ် မပြတ်ရှိနေသောကြောင့်"ကာရုဏိက"ဟူသော နာမည်တော် မဖျက်တော့ပေ။

တနည်း–အဿယ္ဌိ။ ။ကရုဏာ (သနားခြင်း)သိလ် ယဿတိ ကာရုဏိကော၊ ဆွမ်းခံလေ့ရှိသောကြောင့် ဘိက္ခုအမည်ရသူသည် ဆွမ်းမခံခိုက်မှာလည်း ဘိက္ခုအမည် ရမြဲရသကဲ့သို့ , ထို့အတူ သတ္တဝါတို့ အပေါ်ဌ သနားလေ့ရှိသောကြောင့် ကာရုဏိက အမည်ရသောဘုရားရှင်သည် မေတ္တာစသည်ဖြစ်ခိုက်လည်း"ကာရုဏိက"အမည်တော် ရမြဲ ရသည်သာ၊ ဤနည်းများဌ မဟာကို ကရုဏာတရားဌမစပ်ဘဲ ကာရုဏိကပုဂ္ဂိုလ်ဌ စပ်၍ " မဟန္တော + ကာရုဏိကော မဟာကာရုဏိကော – မြတ်သော ကာရုဏိက ပုဂ္ဂိုလ်" ဟု မှတ်၊ မဟာဝေယျာဝကရဏိကော (မြတ်သော ဗျာဝကရဏ်း ကျမ်းတတ် ပုဂ္ဂိုလ်) ကဲ့သို့တည်း။ [မဟာကို ကာရုဏိကဌ စပ်သောနည်း ၂ မျိုးတွင် ပဌမနည်း ကိုသာ နိဿယဌ ပေးထားသည်။]

မဟာကို ကရုဏာဌ စပ်သောနည်း ။ ။ မဟတီ–ကြီးကျယ်သော+ကရုဏာ မဟာကရုဏာ၊ ဘုရားရှင်၏ ကရုဏာတော်သည် သတ္တဝါအားလုံး အပေါ်ဌ ပြန့်နှံ့ သောကြောင့် ဝိသယ(ပြန့်နှံ့ရာနယ်)ကျယ်ဝန်း၏၊ တယောက်တယော် အပေါ်ဌပင် အလွန်ပြင်းပြတော်မူရကား အနုဘာဝ (သဘော) အားဖြင့်လည်း ကြီးမား၏၊ ထို ကရုဏာတော်ကြောင့် သတ္တဝါတို့၏အကျိုးကို ပြီးစေရာဌလည်း လောကီသုခသာ မက နိဗ္ဗာန်အထိ ပြီးစေနိုင်ရကား အကျိုးကြီးကျယ်မှုကို အကြောင်း ကရုဏာဌ တင်စား၍ ဖလူပစာရအားဖြင့်လည်း မဟာကရုဏာအမည် ရနိုင်ပေသည်။ [**မဟာဝိသယတာယ, မဟာနုဘာဝတာယ, မဟာဖလ(ဗလ) တာယစ မဟတီ+ကရုဏာ မဟာကရုဏာ။**] **မဟာကရုဏာယ+နိယုတ္တော မဟာကာရုဏိကော။ [နိဿယဌ၌နည်းအတိုင်း ဒုတိယ တနည်း ပေးထားသည်။]**

တနည်း – အခြားသူတို့ ကရုဏာထက် မြင့်မြတ်ရှိ ပူဇော်အပ်သောကြောင့် မဟီ ယတေဟိ မဟတီ၊ (အန္ဒုပစ္စည်း, ဣပစ္စည်း၊) မဟတီစ+သာ+ကရုဏာစာတိ မဟာ

ကရုဏာ၊ "မဟာကရုဏာ အသ အတ္ထိတိ မဟာကာရုဏိကော–ချီးမွမ်းပူဇော်အပ်သော ကရုဏာရှိတော်မူသော" ဟု ပေး၊ ဤနည်းကို နိသယဟု မပေးပါ။ [အထဝါ "မဟတိ ပသတ္ထာ + ကရုဏာ အသ အတ္ထိတိ မဟာကာရုဏိကော၊ ပူဇာဝစနော ဟေတ္တု မဟန္တသဒ္ဒေါ၊ မဟာပုရိသောတိ အာဒီသုဝိယ။]

မှတ်ချက်။ ။ကာဠ ဝုဠ္ဍရှိသောကြောင့် "ကာရုဏိက" ဟု ပြီးစေပြီးမှ မဟာနှင့် တွဲသော ပဌမနည်းသည် သဒ္ဒါသွား ဖြောင့်၏၊ သို့သော် မဟာကာရုဏိက ဟူသော ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ပါဒ်ဖြင့် ကရုဏာတော်၏ မဟာကရုဏာ ဖြစ်ကြောင်းကို ဆက်သွယ်၍ ပြနေရသောကြောင့် အဓိပ္ပါယ် ကောက်သည်၊ ဘုရားရှင်၏ ကရုဏာတော်ကိုယ်က ကြီးကျယ်သောကြောင့် မဟာကို ကရုဏာနှင့်တွဲပြီးမှ ဏိကပစ္စည်း သက်ရသော နော်နည်းသည် သုတ်ကြီးဖြင့် ဝုဒ္ဓိပြုရမည်ဖြစ်၍ သဒ္ဒါသွား ထောင့်သော်လည်း အဓိပ္ပါယ်ကား ဖြောင့်လှပေ၏။

နာထော။ ။ "နာထောတိ လောကပ္ပဒီဿရဏော" ဟု၊ ဤအဖွင့်အလို နာထသဒ္ဒါသည် သတ္တလောက၏ကိုးကွယ်ရာ (ဘုရား) ဟူသောအနက်ကိုဟောသော အနိပ္ပန္နပါဒိပဒိက ပုဒ်ဖြစ်၍ ဝိဂြိဟ်လုပ်ဘွယ်မလို၊ ဘုရားရှင်သည် သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားခြင်း စီးပွားချမ်းသာရေးကို စီစဉ်ပေးတော်မူရာ၌ ကြောင့်ကျ စိုက်တော်မူပုံမှာ "မေတ္တာ ကရုဏာ ကြီးပါပေ" ဟု ဆိုရသော ဘယ်မီ ဘယ်ဖ ဘယ်ဆရာသမားနှင့်မျှ မတူပါပေ၊ ဤသို့ သတ္တဝါတို့အပေါ်မှာ မိဘ ဆရာတို့ထက် သာလွန်၍ ကျေးဇူးပြုပေးတော်မူနိုင်သည်ပြင်, မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ဂုဏ်တော်တို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံဘော်မူရကား ကမ္ဘာလောက၏ တဆူထည်းသော ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူပါပေသည်။

တနည်း။ ။ "နာထ - ယာစနောပတာပိဿရိယာသီသာသု" ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိရကား "နာထတိ ယာစတိတိ နာထော–ဘိက္ခုတို့...သင်တို့ကို တောင်းပန်ပါတယ်၊ မိမိမှာ ရဟန်းဘဝ၌ ဘာများပြည့်စုံ နေပြီလဲ" ဟု စဉ်းစား၍ "မပြည့်စုံသေးလျှင် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြစမ်းပါ" ဟု တောင်းတောင်းပန်ပန် တိုက်တွန်းတော် မူတတ်သောကြောင့် နာထမည်တော်မူ၏။

တနည်း။ ။နာထတိ ဥပတာပေတိတိ နာထော–ဝေနေယျတို့ သန္တာန်၌ရှိသော ကိလေသာတို့ကို (တရားဟောပြ ဆုံမှတော်မူသောအားဖြင့်) လောင်မြိုက် ပေးတတ်သောကြောင့် နာထမည်တော်မူ၏၊ (တနည်း) နာထတိ ဤသတိတိ နာထော–ဝေနေယျတို့ကို လွှမ်းမိုးအုပ်စိုးနိုင်သောကြောင့် နာထမည်တော်မူ၏၊ (တနည်း) နာထတိ အာသီသတိတိ နာထော– ဝေနေယျတို့၏ စီးပွားချမ်းသာကို မေတ္တာဖြင့် လိုလားတောင့်တတော်မူသောကြောင့် နာထမည်တော်မူ၏၊ ဤသို့ ယာစန,ဥပတာပ,ဣဿရ, အာသီသအနက်တို့ဖြင့်လည်း ဝိဂ္ဂဟပြုကြ၏၊ [နာထဓာတ်, အပစ္စည်း။]

ဘဗ ၊ ဗေ ၊ ဘာလံ။ ။ ကပ္ပါနံ+ကောဋ္ဌိယော–ကပ္ပကောဋ္ဌိယော၊ ပမေတ္ဗံတိ ပမေယ္ယံ၊ ပ ပုဒ္ဓ မာ ဓာတ်သည် နှိုင်းယှဉ်ခြင်း အနက်ဟော၊ ဤ နှိုင်းယှဉ်ခြင်း ကိုပင် "ဤရွေ, ဤမျှ"ဟု ပိုင်းခြားခြင်း- ရေတွက်ခြင်း ဟု ဆိုကြသည်၊ မာ ဓာတ်နောင် ဏျ ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့်တကွ ယေျပြု၍ "ပမေယျ"ဟု ဖြစ်၏၊ ထို ဏျပစ္စည်းသည် သတ္တ

အနက်ကို ထွန်းပြ၏၊ ထို့ကြောင့် " ပမေတုံ+အသက္ကုဏေယျံ "ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ နဿ+ပမေယျံ-အပ္ပမေယျံ၊ ကောဋိဟိတိဝိဿ ဝိသဒ္ဒါသည် အများနောင်ထိုင်သော သမ္ဘာဝနတ္ထ နိပါတ်၊ထိုပိဖြင့် ဂရဟတ္ထ (ကဲ့ရဲ့အပ်သော)အနည်းအနက်ကို ဆည်းပါ၊ "ထိုကာလကို ကမ္မာကုဋေ တို့ဖြင့် သော်မှလည်း နှိုင်းယှဉ် ရေတွက်ခြင်းငါ မတတ်နိုင်တုံ သေး၏၊ (သမ္ဘာဝနာဖြစ်ပုံ) ၁ နှစ် ၂ နှစ်စသော နှစ်အရေအတွက်ဖြင့်ကား ဆိုဘွယ်ရာပင်မရှိ" (ဂရဟာကိုဆည်းပုံ) ၊ကမ္မာကုဋေချီ၍ တွက်လို့သာ မရသည်၊ ကမ္မာအသင်္ချေနှင့်ချီ၍ တွက်လျှင်ကား"ဌ အသင်္ချေနှင့် ကမ္မာတသိန်းရှိသည်"ဟု ဆိုလိုသည်။

[နိ.ယာ၅] ဗဟုပကိတ, ဝါစက နောက်, ရောက်သည့် သမ္ဘာဝနာ,
ဝိသဒ္ဒါကား, ဂရဟာကို ပေါင်းဆည်းထွန်းမြ။

ဩတိဒုက္ခရာနိ။ ။ဒုက္ခေန+ကရိယန္တေ တိ ဒုက္ခရာနိ၊ အတိဝိယ+ဒုက္ခရာနိ အတိဒုက္ခရာနိ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မဟာကရုဏာတော် အစွမ်းကြောင့် သတ္တဝါတို့ အကျိုးကို ဆောင်တော်မူလိုလှသဖြင့် လက်တော်အနီးရောက်နေသော နိဗ္ဗာန်ကိုပင် စွန့်လွှတ်တော်မူကာ သာမန်လူတို့ (တကယ်ပြုဘို့ကိုမဆိုထားဘိ) ကြံစည်ရုံမျှမကြံစည်ဝံ့သော စွန့်ခြင်းကြီး ၅ ပါးစသော ကောင်းမှုပါရမီများကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့ပေသည်။

ခေဒံဂတော။ ။"ထိုသို့ ခဲယဉ်းစွာပြုကျင့်အပ်သော ကောင်းမှုတို့ကို ပြုတော်မူခဲ့ခြင်းကြောင့် အဘယ်အရာကို ရတော်မူခဲ့ပါသနည်း"ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍"ခေဒံဂတော= ခန္ဓာကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်းကို ရတော်မူခဲ့သည် "ဟု မိန့်သည်။ [" ကာယိကံ ခေဒမုပါဂတော၊ ပရိသမံ (ပင်ပန်းခြင်းသို့) ပတ္တောတိ အတ္ထော "– ဋီကာ၊] ဤစကားဖြင့် " ပါရမီ ဖြည့်တော်မူစဉ်တုန်းက ခန္ဓာကိုယ်သာ ပင်ပန်းတော်မူသည်၊ စိတ်တော်ကား မဆင်းရဲပါ"ဟု ပြသည်။ [" သဟိတုံ–သည်းခံခြင်းငါ၊ အသက္ကုဏေယျံ– မတတ်နိုင်လောက်အောင်၊ ဒိဋ္ဌနံ–ပင်ပန်းခြင်း " နှင့်အညီ ဒုက္ခကို " ခေဒ " ဟု ခေါ်၏၊ ဒိဝါဒိ ဓိဒဓာတ်, ဏပစ္စည်း၊ သာရုတ္တာ၌"ဒိဋ္ဌတိ–ပင်ပန်းရ၏"ဟု ကတ္တုသာဓကပြု၏။]

လောကဟိတာယ ။ ။ သံသရာဝဋ္ဋဒုက္ခ၏ အနှိပ်စက်ဒဏ်ကို ခံနေရာကြရသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ထိုဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်စေ၍ နိဗ္ဗာနသုခ ရဘို့ရှိသည်ကို ပြုတော်မူအံ့ ဟု ကြံတော်မူကာ သတ္တလောက၏စီးပွားကို ဆောင်ရွက်ဘို့ရာ+ အလွန် ခဲယဉ်းသော စွန့်ခြင်းကြီး ၅ ပါးစသော ကောင်းမှုပါရမီတို့ကို ပြုတော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့် လောကဟိတာယကို ကရောန္တော၌ တဒတ္ထသမ္ဘဒါနိ အဖြစ်ဖြင့် စပ်၊ တနည်း – ခေဒံဂတော၌ စပ်၍ " လောက၏စီးပွားကို ပြုခြင်းငါ (ပြုလိုခြင်း) ဆင်းရဲခံတော်မူခဲ့ရသည် " ဟူလို။ [လောကပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို လောကဝိဒူအဓွင့်ကျမ် ပြအံ့။]

နမောတဿ။ ။နမောယောဂသမ္ဘဒါနိဖြစ်၍ "တဿ နာထဿ-အား:"ဟု ပေး၊ "အတ္ထုတိ ပါဠိသေသော "ဟု ဋီကာတို့ဆိုသောကြောင့် အတ္ထု ထည့်သည်၊ " ငါ၏ ရှိခိုးခြင်းသည်(အခြားသူအား မဖြစ်စေဘဲ) ထို မြတ်စွာဘုရားအား ဖြစ်ပါစေ၊ မဟာကာရုဏိက နာထဂုဏ် တို့နှင့် ပြည့်စုံတော် မူသော ထို မြတ်စွာဘုရား ကိုသာ ရှိခိုးပါသည်"ဟူလို။ [ဘုရားရှေတော်၌ လျှောက်ထားနေခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် "မေ– ငါ၏"ဟု ပေးသည်၊ "ရှင်ဗုဒ္ဓဩောသတည်းဟူသော ငါ၏"ဟူလို။]

ဓမ္မပ္ပဏာမ ဗုဒ္ဓနိသေရိတံ – ဘုရားရှင်သည် , ကုန်စင်မလတ်, မှီဝဲတော်မူအပ်သော၊ ယံဓမ္မဝရံ- အကြင် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်, ဓမ္မကွန်ဟု, ဆယ်တန်သော တရားတော်မြတ်ကို၊ အသမ္ဘုဓံ ကောင်းစွာပိုင်ပိုင်, မသိနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ - ကောင်းစွာပိုင်ပိုင် မသိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒိဝ လောကော-သတ္တလောကသည်၊ ဘဝါ-တခုသော ဘဝမှ၊ ဘဝံ-တခုသော

ဓမ္မပ္ပဏာမ ။ ။ မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော် အားလုံးကို ချုံးလျက် ဗုဒ္ဓထောမနာပဏာမကိုပြုပြီး၍ ယခုအခါ တရားတော်ကို ထောမနာပဏာမ ပြုလိုသောကြောင့် "အသမ္ဘုဓံ"စသော ဂါထာကိုမိန့်၊ "ဘုရားရှင်သည် အကုန်အစင် မပြတ်မှီဝဲတော်မူအပ်သော အကြင် တရားတော်မြတ်ကို သတ္တလောကသည် မသိခြင်းကြောင့် တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြောင်းသွားနေရ၏၊ ထိုတရားတော်မြတ်အား ရှိခိုးခြင်းဖြစ်ပါစေ"ဟူလို။

ဗုဒ္ဓနိသေရိတံ။ ။"သမ္ဘဝမ္မေ အဗုဇ္ဈိတိ ဗုဒ္ဓေါ "နှင့် အညီ, သိဘွယ်ဟူသမျှကို လုံးဝကုန်စင် သိမြင်တတ်သော သမ္ဗညုတညာဏ်တော်နှင့်တကွ ဂုဏ်တော်များစွာတို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ သဝါသနာကိလေသာတို့မှ သန့်စင်သော ခန္ဓာတော်အစဉ်သည် "ဗုဒ္ဓ" မည်တော်မူ၏၊ နိသေရိယတော (နိရဝသေသံ + သေရိယတော) – ဂေါစရ ဘာဝနာ ၂ ဖြာ တို့ဖြင့် အကြွင်းမရှိအောင် + မှီဝဲ ခံစားတော်မူအပ်၏၊ ဤတို့ နိသေရိတောဝ၊ (ဓမ္မော)၊ [နိပုဗ္ဗ+ သေဝဝတ်။] ဗုဒ္ဓေန+နိသေရိတောဝ–ဗုဒ္ဓနိသေရိတောဝ။

သေဝနာ ၂ မျိုး ။ ။ ဤ နိသေရိတောနှင့် စပ်၍ ဂေါစရသေဝနာ–ဘာဝနာ သေဝနာ ဟု သေဝနာ ၂ မျိုးကို ဖွင့်ကြ၏၊ ဂေါစရတော – အာရုံပြုသော အားဖြင့်+ သေဝနာ– မှီဝဲခြင်းတည်း၊ ဂေါစရသေဝနာ၊ ဘာဝနာယ– မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်း တိုးပွားစေခြင်းအားဖြင့်+ သေဝနာ ဘာဝနာသေဝနာ၊ နိဗ္ဗာန်, မဂ်, ဖိုလ်, ဓမ္မကွန်ရာ (ပရိယတ်) ဟု တရား ၄ မျိုး ခွဲခြားရာ၏၊ ထိုတွင် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့်ရင်း, ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြင့်ရင်း, အဘိညာဉ် ဉာဏ်ဖြင့်ရင်း , အာရုံပြုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို ဂေါစရသေဝနာဖြင့် မှီဝဲအပ်၏၊ ဘုရားရှင်၏သန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်သော မဂ်ဖိုလ်တရားတို့ကို ဘာဝနာသေဝနာဖြင့် မှီဝဲအပ်၏၊ [ဘာဝနာ– မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်း။] သူတပါးသန္တာန်၌ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်တို့ကို စေတောပရိယ (ပရစိတ္တဝိဇာနန) ဉာဏ်ဖြင့် အာရုံပြုအပ်ရကား ဂေါစရသေဝနာဖြင့် မှီဝဲအပ်၏၊ ပရိယတ္တိဓမ္မကို ဒေသနာဉာဏ်ဖြင့်ရင်း , သုံးသပ် ဆင်ခြင်သော သမ္မသနဉာဏ်ဖြင့်ရင်း အာရုံပြုအပ်ရကား ဂေါစရသေဝနာဖြင့် မှီဝဲအပ်၏။

ဥက္ကဋ္ဌနည်း ။ ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓနှင့် သာဝကတို့လည်း မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင် မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်စေနိုင်ရကား ထိုသေဝနာ ၂ မျိုးဖြင့် မှီဝဲအပ်သည်သာ၊ သို့ရာတွင် မှီဝဲသူတို့တွင် အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ကို ပိုင်းခြားသော ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ နည်းအားဖြင့် "ဗုဒ္ဓနိသေရိတံ"ဟု မိန့်တော်မူသည်။ [ကိုယ်တိုင် မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကေ ဟိ ဂေါစရသေဝနာဒိနာ သေရိတာနိ ဟောန္တိ၊ တထာပိ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေန ဗုဒ္ဓ

ဘဝဿိ၊ (တနည်း) ဘဝါဘဝံ-ငယ်သော ဘဝ, ကြီးသော ဘဝဿိ၊ ဂန္ဓတိ-သွားရ ရောက်ရ၏၊ အဝိဇ္ဇာဒိ ကိလေသဇာလ ဝိဋ္ဌသိနော - အဝိဇ္ဇာ အစ ရှိသော ကိလေသာ ပိုက်ကွန်ကို ဖျက်ဆီးလေ့ ရှိတော်မူသော၊ တဿ မဲ့ ဝရသ-မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် , ဓမ္မကွန်ဟု , ဆယ်တန်သော ထိုတရားတော်ခြောက် အားလည်း၊(မေ-ငါ၏၊) နမော-သည်၊ အတ္ထု·တည်း။

နိသေရိတန္တိ ဝုတ္တံ၊— သာရတ္ထ။.... ဝဇိရဗုဒ္ဓိဠ္ဍကား " ဗုဒ္ဓနိသေရိတံ" ၌ ဗုဒ္ဓအရ ဗုဒ္ဓ, အနုဗုဒ္ဓမည်သော သာဝက , ပစ္စေကဗုဒ္ဓတို့ကိုပါ ဧကသေသနည်း သာမညနိဒ္ဒေသ နည်းအားဖြင့် ယူလေသည်။

အသမ္ဘုဏံ။ ။ [နှ+ သမ္ဘုဏံ အသမ္ဘုဏံ၊ သမ္ဘုဏံ၌ သံဝုဒ္ဓ ဗုဓဓာတ်-အနုပစ္စည်း၊ ဏ်ကို အံ့ပြု။] ထို အနုပစ္စည်းလည်း " ပဌမ-ရှုတ်ဖတ်လိုခြင်းကြောင့်၊ နိသီဒတိ-နေ၏"၌ကဲ့သို့ ဟိတ်အနက်ကိုဟော၏၊"အပ္ပဋိဝိဇ္ဈနတော" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဘော အနက်ဟော ဟု ယူကြ၏။ [အသမ္ဘုဏဏ်ကို ပုဗ္ဗကာလကြိယာနိဒ္ဒေသော (ဂန္ဓတိ၏ ပုဗ္ဗ ကာလကြိယာကို ညွှန်ပြသော သဒ္ဒါ)၊ တဿ အသမ္ဘုဏ္ဏော အပ္ပဋိဝိဇ္ဈနော တိ အတ္ထော၊ ယထာသဘာဝံ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈနတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဟေတုအတ္ထော ဟေတ္ထ အနုသဒ္ဒေါ၊ ပဌမော နိသီဒတိတိ အာဒီသုဝိယ။]

ဘာဝပ္ပဓာနေ။ ။ ဘာဝပုဒ် မပါဘဲ ဘာဝပုဒ်၏ အနက်ကို ယူရသောပုဒ်များ၌ ဘာဝပ္ပဓာနနည်း ဟု ဆို၏၊"ဒသေန္တော-ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်"ဟု အနက်ပေး ရာ၌ ပြလိုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (ပြလိုခြင်း) အလိုဆန္ဒကို အရကောက်ရ သကဲ့သို့ ဤအသမ္ဘုဏ်၌လည်း (ဘာဝပ္ပဓာနနည်းဖြင့်) မသိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ (မသိခြင်း) ကို အရကောက်လျှင် " အပ္ပဋိဝိဇ္ဈနတော " အဖွင့်နှင့် အမိပ္ပါယ် ထပ်မံ၏၊ ထို့ကြောင့် နိဿယ၌ အနက် ၂ မျိုးပေးထားလည်း ဤဘာဝပ္ပဓာနကြောင့် နည်းပဲ အနုပစ္စည်းလည်း ဟိတ်အနက်နှင့်တကွ ကတ္တားဟောသာတည်း။

ဘဝါဘဝံ။ ။ ဤပုဒ်ကို "ပဌမကွဲ့ဘဝါတပုဒ်, ဒုတိယကွဲ့ဘဝံ တပုဒ်"ဟု ၂ ပုဒ် ကြ၍ " ဘဝတော ဘဝန္တိ အတ္ထော " ဟုရင်း, ဒွန်သမာသ်ပုဒ် တပုဒ်ထည်း ဟု ကြ၍ " ဒုဂ္ဂတိ သုဂတိဝသေန, ဟီနပဏီတဝသေနစ ခုဒ္ဒကံ မဟန္တဉ္စ ဘဝန္တိ အတ္ထော " ဟုရင်း ဋီကာဖွင့်၏၊ သမာသ်ကြောင်းနည်း၌ ဘဝ ၊ အဘဝဟုပုဒ်ဖြတ်၍ အသဒ္ဒါသည် ဝုဠ် (တိုးပွားခြင်း) အနက်ဟော ဟု ကြ၊ အသေက္ခာဝမ္မာ၌ အ သဒ္ဒါသည် သေက္ခ အဆင့်မှ တိုးတက်ကြီးပွားသော အရဟတ္တမိုလ်တရားကို ဟောသကဲ့သို့တည်း၊အဘဝ ပုဒ်က ဘဝအကြီးစားကို ဟောလျှင် တွဲဘက် ဘဝပုဒ်က (ပါရိသေသနည်းအားဖြင့်) ဘဝ အသေးစားကို ဟောရတော့၏၊ ထို့ကြောင့် " ခုဒ္ဒကံ မဟန္တဉ္စ "ဟု ဖွင့်သည်။

ဒွန်သမာသ်။ ။ ဘဝေါစ – သေးငယ်သော ဒုဂ္ဂတိဘဝလည်း၊ ဝါ- အထက် အထက်ကို ထောက်၍ အောက်ကျသေးငယ်သော ဘဝလည်း၊ (နတ်ဘဝ ထောံလျှင် လူ့ဘဝသည် သေးငယ်၏, စသည်၊) အဘဝေါစ-ကြီးမားသော သုဂတိဘဝလည်း၊ ဝါ–အောက်အောက် ဘဝထောက်၍ အထက်အထက် ကြီးကျယ်သော ဘဝလည်း၊

ဘဝါဘဝေါ-ငယ်သောဘဝ ကြီးသော ဘဝ။ [သမာဟာရဒွန်အချီ့ဌ်ပုလ္လိန်ကိုလည်း အလိုရှိကြ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဘဝါဘဝေါ"ဟု ပုလ္လိန်ဖြင့် ဋီကာဖွင့်သည်။]

တနည်း။ ။ဘုရားတော်သည် ဝုဋ္ဌိအနက်ကိုလည်း ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် " ဘဝနံ ဝနုံ – တိုးပွားခြင်း၊ ဘဝေါ-ခြင်း၊ နဘဝေါ အဘဝေါ-တိုးပွားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော ဆုတ်ယုတ်ခြင်း"ဟု ကြံ၍ "ဘဝေါတိ ဝုဋ္ဌိ, အဘဝေါတိ ဟာနိ"ဟု ဖွင့်၏၊ " ဘဝတိ- အမြဲထင်ရှားရှိ၏၊ ဣတိ ဘဝေါ " ဤသို့ ဝိဂ္ဂဟပြု၍ အင်ဖြစ်သော အရာရှိ၏၊ "အမြဲဖြစ်၏"ဟု ယူသော သဿတဒိဋ္ဌိကား(အကြောင်း အာရုံ၏ အမည်ကို တင်စားသော)ကာရကဥပစာရအားဖြင့် ဘဝမည်၏၊ " နဘဝေါ အဘဝေါ " ဟု ပြု၍ သဿတဒိဋ္ဌိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို အဘဝ ဟု ဝင်း , တနည်းဖွင့်သေး၏၊ ဤအလို "ဘဝါဘဝံ - တိုးပွားခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသို့၊ ဝါ - သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသို့"ဟု အနက်ပေး။

ဇိဝလောကော။ ။လောကအရ သတ္တ, သြကာသ, သင်္ခါရ ဟု လောက ၃ မျိုးနှင့် ဆိုင်နေသောကြောင့်"ဇိဝ"ဟု ဝိသေသန ကုမသည်၊ ထိုဇိဝသဒ္ဒါဖြင့် သြကာသ-သင်္ခါရ ၂ ပါးကို တားမြစ်၏၊ ဇိဝတိ - အသက်ရှင်တတ်၏၊ ဝါ - အသက်ရှိ၏၊ ဣတိ ဇိဝေါ၊ ဇိဝေါစ + သော + လောကောစာတိ ဇိဝလောကော။ [" ဇိဝလောကောတိ သတ္တလောကော၊ ဇိဝဂ္ဂဟဏေန ဟိ သင်္ခါရဘာဇနလောကံ (သင်္ခါရနှင့် တည်ရာ သြကာသ လောကကို) နိဝတ္တေတိ"–ဋီကာ။]

အဝိဇ္ဇာဒိ ၊ ဧဝ ၊ ဝိဒ္ဒံ သိနော။ ။ " အဝိဇ္ဇိယံ - မရထိုက်သော ကာယဒုစရိတ် စသည်ကို + ဝိဇ္ဇတိ-ရတတ် (ရအောင်ပြုတတ်) ၏၊ ဣတိ အဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇိယံ–ရထိုက်သော သုစရိတ်ကို + နဝိဇ္ဇတိ - မရတတ်၊ ဣတိ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဒိတံ - ခန္ဓာစသည်တို့၏ အနက် သဘောကို မသင်ရှားအောင်၊ ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ ဣတိ အဝိဇ္ဇာ၊ ဤအားလုံးကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂကထာမှ ဋီကာယူထားသော စကားတည်း၊ အားလုံး ဝိဂ္ဂြိဟ်စစ်မဟုတ်, ဝိဂ္ဂြိဟ်ပြချည်း ဖြစ်၏။

ဝိဂ္ဂြိဟ်စစ်။ ။"ဝိဇ္ဇတိတိ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဒတိတိ ဝိဇ္ဇာ"ဟု ပြုပြီးမှ"နဝိဇ္ဇာ–အဝိဇ္ဇာ= ဝိဇ္ဇာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်"ဟု ဝိဂ္ဂြိဟ်စစ်ပြု၊ " ဝိဇ္ဇတိ – မရသင့်သော သုစရိတ်ကို မရဘဲ ရသင့်သော သုစရိတ်ကို ရတတ်၏၊ ဝိဒတိ – ခန္ဓာ စသည်တို့၏ အနက် သဘောကို သိတတ်၏"ဟု အနက်ပေး၊ [သိ-ဆိုသည်ကား သိအပ်သော သဘောတရားအဖြစ်ကို ပြုခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် " ဝိဒိတံ ကရောတိ"ဟု ဖွင့်ပါ။]

ထို့ပြင်–အန္တ ဝိရဟိတေ (အစအဆုံးအခြားမှကင်းသော သံသရာ၌)၊ ဇဝါပေတိ-သတ္တဝါတို့ကို မရပ်မနား လျင်စွာသွားစေတတ်၏၊ ဣတိ အဝိဇ္ဇာ၊ ဤ၌"အန္တ ဝိရဟိတ ဇဝါ"ဟု ဆိုလိုလျက် " အ - ဝိ - ဇာ" တို့ကိုသာ ယူ၍ ကျန်သမျှကို ဝဏ္ဏနာသနိရုတ္တိနည်းဖြင့် ချေ, ဖွေဘော်လာသွင် အဝိဇ္ဇာ ဟု ပြီး၏၊"အဝိဇ္ဇမာနေသု-ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော ဣတ္တိ ပုရိသစသည်တို့၌ + ဇဝတိ - ဖြစ်တတ်၏၊ (" ဝိဇ္ဇမာနေသု-ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာစသည်တို့၌ + နဇဝတိ – မဖြစ်တတ် " ဟု

ပြောင်းပြန် အနက်ယူ၊) ဤတို အဝိဇ္ဇာ၊ "အဝိဇ္ဇမာနဇဝါ"ဟု ဆိုလိုလျက် ရှေးနည်း အတိုင်း"အဝိ-ဇာ"ကို ယူ, ကျန်သမျှချေ၍ အဝိဇ္ဇာ ဟု ပြီး၏။ [ဝိဘင်း မူလဋီကာကို မှီးသည်။]

အဝိဇ္ဇာဒိ၊ပေ၊ဝိဒ္ဓံသိ။ ။ အဝိဇ္ဇာ + အာဒိ ယေသံ (အကြင် တဏှာစသော ကိလေသာတို့၏)ဤတို အဝိဇ္ဇာဒယော၊ကိလိဿန္တိ ဘေဟိတိ ကိလေသာ–သတ္တာတို့ ၏ ပူလောင်ကြောင်း ညစ်နွမ်းကြောင်းတရားတို့။ [ဒိဝါဒိကိလိသဓာတ်,အပစ္စည်း။] အဝိဇ္ဇာဒယော စ+တေ+ကိလေသာစာတိ အဝိဇ္ဇာဒိကိလေသာ၊ ဇာလယတိ အဆ္ဆာ ဒေတိ (ဖုံးအုပ်၏) တေနာတိ ဇာလ– ငါးတို့ကို ဖုံးအုပ်ကြောင်း ပိုက်ကွန်၊ စုရာဒိ ဇလဓာတ်, အဆ္ဆာဒန အနက်ဟော၊ ဏပစ္စည်း၊ (သက္ကတ၌ ပုလ္လိန် ဟု ရှိသော်လည်း ပါဠိ၌ နပုလ္လိန်သုံးကြ၏၊) ဤ၌ သဒ္ဒိသုပစာရအားဖြင့် ကိလေသာကို ဇာလ ဟု ခေါ်၊ အဝိဇ္ဇာဒိ ကိလေသာဇေ + ဇာလံ အဝိဇ္ဇာဒိကိလေသဇာလံ၊ ဝိဒ္ဓံသတိ သိလေနာတိ ဝိဒ္ဓံ သိ၊ (ဝိပုဒ္ဓ ဓံသုဓာတ်, ဏိ ပစ္စည်း၊) အဝိဇ္ဇာဒိကိလေသဇာလံ+ဝိဒ္ဓံသိ အဝိဇ္ဇာဒိ ကိလေသဇာလဝိဒ္ဓံသိ။

ဖျက်ဆီးပုံ ။ ။ မဂ်တရားသည် ကိလေသာတို့ကို တိုက်ရိုက်ဖျက်ဆီး၏၊ မဂ်က ဖျက်ဆီးရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဖျက်ဆီးရသောကြောင့် အဝိနာဘာဝ နည်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကလည်း ဖျက်ဆီးရာရောက်၏၊ အကျိုးအာရမဏိက မဂ်၏ ဝိဒ္ဓံသနသတ္တိကို အကြောင်းအာရုံပေါ်တင်စားသော ဖလုပစာရလည်း သင့်၏၊ မဂ်၏ဝိဒ္ဓံသနကိစ္စသည် ဖိုလ်ကျမှပြီး၏၊ ထို့ကြောင့် ဖိုလ်လည်း ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးရာရောံ၏၊ အကြောင်း မဂ်၏ ဝိဒ္ဓံသနသတ္တိကို အကျိုးဖိုလ်၌ တင်စားသော ကာရဏူပစာရလည်း သင့်၏၊ ပရိယတ် တရားတော်ကား ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သော ကြောင့် ကိလေသဝိဒ္ဓံသိ ဟုပင် မည်ထိုက်၏၊ ဤ၌လည်း အကျိုးမဂ်၏ သတ္တိကို အကြောင်းရင်းပရိယတ်၌ တင်စားသော ဖလုပစာရလည်း သင့်၏။

ဗ္ဗေဝရဿ။ ။ယထာနုသိဋ္ဌံ – ဆုံးမတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း၊ ပတိပဇ္ဇမာနေ– ကျင့်သူတို့ကို၊ အပါယေသု – အပါယ် ၄ ပါး တို့၌၊ အပတမာနေ – မကျ သည်တို့ကို၊ (ကတ္တာ- ၍၊) ဓာရေတိ-ဆောင်ထားတတ်၏၊ ဤတို ဓမ္မော၊ "အပါယ် မကျအောင် ဆောင်"ဟူရာ၌ အော်ဆုံး သောတာပတ္တိမဂ်တရားကို ရည်ရွယ်သည်၊ တရားဂမျိုးတွင် မဂ်သည် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုလျက် အပါယ်ရောံကြောင်း ကိလေသာကိုပယ်သောကြောင့် မဂ်နှင့် နိဗ္ဗာန်သည် အပါယ် မကျအောင် မုချဆောင်၏၊ ဖိုလ်လည်း ပဋိပဿဒ္ဓိပဟာန သတ္တိဖြင့် ထိုကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့်ရင်း, ပရိယတ္တိဓမ္မသည် ထိုမဂ်ကို ရဘို့ လမ်းညွှန် ဖြစ်သောကြောင့်ရင်း, ပရိယာယ်အားဖြင့် အပါယ်မကျအောင် ဆောင် သည်မည်၏။ [ပရိယာယ် ဟူရာ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကာရဏူပစာ- ဖလုပစာကြ။] "ဓမ္မောစ+သော+ဝရောစာတိ ဓမ္မဝရာ–မိမိထက် အမြတ်မရှိ၍ အမြတ်ဆုံး တရား တော်"ဟူလို။

သံဃပဏာမ ယော အရိယသံဃော- အကြင်အရိယာသံဃာတော်သည်၊ သီလသမာဓိပညာ ဝိမုတ္တိဉာဏဝပုဗ္ဗဘုတိဟိ- သီလ, သမာဓိ, ပညာ , အရဟတ္တဖိုလ် , ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် အစရှိကုန်သော၊ ဂုဏေဟိ- လောကီလောကုတ္တရာဂုဏ်တို့နှင့်၊ယုတ္တော-ယှဉ်တော်မူ၏၊ကုသလတ္တိကာနံ- ကုသိုလ်ဖြင့် အလိုရှိကုန်သော၊ ဝါ - ကုသိုလ်ဖြင့် အကျိုးရှိကုန်သော၊ ဝါ- ကုသိုလ်ကို အလိုရှိကုန်သော၊ ဇနာနံ - သတ္တဝါတို့၏၊ ခေတ္တံ - လယ်ယာမြေ ကောင်းဖြစ်တော်မူသော၊တံ အရိယသံဃံ-ထိုအရိယာသံဃာတော်ကိုလည်း၊ (အဟံ-သည်၊)သိရသာ-ဥုးခေါင်းရတနာမြတ်အင်္ဂါဖြင့်၊ နမာမိ-ကိုင်းညွှတ် ရှိကြိုး ရှိခိုးပါ၏။

သံဃပဏာမ ။ ။ တရားတော်ကို ထောမနာပဏာမ ပြုပြီး၍ ယခုအခါ၌ သံဃာတော်ကို ထောမနာပဏာမပြုတော်မူလိုသောကြောင့်"ဂုဏေဟိ ယော"စသော ဂါထာကိုဒိန်း၊"သီလစသော လောကီလောကုတ္တရာဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ ကုသိုလ် လိုလားသူတို့၏ လယ်ယာမြေကောင်းဖြစ်တော်မူသော အရိယာသံဃာတော်ကိုလည်း ရှိခိုးပါ၏"ဟူလို။

သီလ၊ပေ၊ပဘုတိဟိ။ ။စတုပါရိသုဒ္ဓိစသော သီလ, ဈာန်တည်းဟူသော သမာဓိ (သမာဓိကို ခေါင်းတပ်၍ ဈာန်တရားကိုပင် ပြသည်၊) , မဂ်ပညာ, ဖိုလ် (ဝိမုတ္တိဖြင့် ကိလေသာတို့မှလွတ်သော ဖိုလ်ကိုပြသည်၊) ,ထိုဝိမုတ္တိကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ် (" ဝိမုတ္တိ - ဝိမုတ္တိညာဏ " ဟု ဆိုလိုလျက် ဂါထာဖြစ်၍ ကေဒေသ သရူပေက သေသ နည်းအားဖြင့် ဝိမုတ္တိ တခုကို ချေထားသည်၊) ပဘုတိ သဒ္ဒါသည် အာဒိ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ထို ပဘုတိဖြင့် ပဋိသမ္ภိဒါ-အဘိညာဉ်တို့ကိုယူ။

သာရဇ္ဇ ။ ။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလာဒိ သီလန္တိ ဝုစ္စတိ၊ သမာဓိတိ ပဌမဈာနာဒိ၊ သမာဓိသီသေန ဟိ ပဌမဈာနာဒယော ဝုတ္တာ၊ ပညာတိ မဂ္ဂပညာ၊ ဝိမုတ္တိစ + ဝိမုတ္တိ ညာဏဉ္စ ဝိမုတ္တိဝိမုတ္တိညာဏန္တိ ဝတ္တမ္မေ ကေဒေသသရူပေကသေသနယေန ဝိမုတ္တိ ညာဏန္တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ဝိမုတ္တိတိ ဖလံ၊ ဝိမုတ္တိညာဏန္တိ ပစ္စဝေက္ခဏညာဏံ၊ ပဘုတိ သဒ္ဒေန ဆဋ္ဌာဘိညာစတုပဋိသ ဒ္ဓိဒါဒယော ဂုဏာ သင်္ဂဟိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဏ္ဍေစ သီလာ ဒယော ဂုဏာ လောကိယာ လောကုတ္တရာစ ယထာသမ္ภဝံ နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဂုဏေဟိ။ ။သီလ-ဟူသည် ဝိရတိစေတနာတို့တည်း၊ ထိုတရားတို့သည် မဟာ ကုသိုလ်၌ရင်း မဂ်ဖိုလ်တို့၌ရင်း ယှဉ်ရကား လောကီသီလ လောကုတ္တရာသီလ ၂ မျိုး လုံးကို သီလ ဟု ယူ၊ ဈာန်လည်း လောကီဈာန် လောကုတ္တရာဈာန် ၂ မျိုးတည်း၊ မဂ်ဖိုလ်တို့ကား လောကုတ္တရာသက်သက်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နှင့် ပဋိသမ္ภိဒါဉာဏ် တို့ကား လောကီသာ၊ အဘိညာဉ်မှာ လောကီ လောကုတ္တရာတည်း။

ကုသလတ္တိကာနံ။ ။ အတ္ထိကာ၌ အတ္ထခေါတ်သည် ယာစ (လိုလားတောင့်တ ခြင်း) အနက်ကို ဟောရ၏၊ အတ္ထသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ရာဝယ် ရူပသိဒ္ဓိ၌ တတိယာ ဝိဘတ်

သက်၍ "ဓနေန + အတ္ထော=ဥစ္စာဖြင့် လိုလားသူ" ဟု လာ၏၊ ထို့ကြောင့် "ကုသ လေန + အတ္ထော ကုသလတ္ထော၊ ကုသလတ္ထော ယေသံ အတ္ထိတိ ကုသလတ္ထိကာ= ကုသိုလ်ဖြင့် လိုလားခြင်းရှိသူတို့ (ကုသိုလ်ဖြင့် အလိုရှိသူတို့)" ဟု ပြု၊ ယောဇနာ၌ အတ္ထကို ပယောဇန (အကျိုး) အနက်ယူ၍ "ကုသိုလ်ဖြင့် အကျိုးရှိသူတို့" ဟု ဆို၏၊ ပဌမပါရာဇိက အဖွင့်၌ကား "ပဋိပက္ခံ, အတ္ထယန္တိ ဇုဏ္ဏန္တိ ပစ္စတ္ထိကာ"ဟု တွေ့ရ၏၊ ထိုအလို"အတ္ထယန္တိ အတ္ထိကာ၊ (ဏ္ဍ ကို အက ပြု၍, အကို ဇ ပြု)၊ ကုသလံ+အတ္ထိ ကာ-ကုသလတ္ထိကာ=ကုသိုလ်ကို အလိုရှိသူတို့"ဟု ပြု။

ရှေးနိယာမ်။ ။နိယာမ်ဆရာတို့ကား"အတ္ထိက၏ယှဉ်ရာဝယ် ဒုတိယာသက်လျှင် "အတ္ထ" ဟူသော အန္တတ္ထတွင်စပ်၊ တတိယာသက်လျှင် အတ္ထဟူသော အန္တတ္ထနှင့် ဏိက၏ အနက်ဖြစ်သော ဗာဟုတ္ထ ၂ ပါးလုံး၌ စပ်"ဟု ဆို၏။ ["အတ္ထိက အယှဉ်, ရှေ့ပုဒ်စဉ်မှာ, ဒုတိယာဝိဘတ်, သက်တုံလတ်က , အန္တတ်တွင်သာ, စပ်လေပါ၊.... တတိယာကား, ၂ ပါး အန္တတ်-စပ်ဗာဟုတ်"—နိယာမ်။] ဤသို့ ဆိုကြသော်လည်း တတိယာသည် အတ္ထသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် သက်ရခြင်းဖြစ်ရကာ"ကုသလေန+ အတ္ထော"ဟု သမာသ်တွဲပြီးမှ ဏိကသက်ရမည်ဖြစ်၍ ကုသလေနကို ဏိက၌ စပ်ခွင့်ပင် မရှိချေ၊ နိယာမ်တချို့ကား"တတိယာကို ကံအနက်၌ သက်"ဟု ဆိုသေး၏၊ "ပဋိ ပက္ခံ+အတ္ထယန္တိ"ဟု ဒုတိယာ တိုက်ရိုက်သက်ထားသော အဓိကထာ ရှိပြီးဖြစ်ရကား ထိုစကားလည်း အပိုပင်။

ခေတ္တံ။ ။ဒိဝိယတေ - ကြိုးအပ်၏၊ ဇုတိ ဒိတ္တံ=ကြိုးအပ်သော မျိုးစေ့ [ဒိပ-တ။] ဒိတ္တံ-ကြိုးအပ်သော မျိုးစေ့ကို + တာယတိ-စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဇုတိ ခေတ္တံ= ကြိုးအပ်သော မျိုးစေ့ကို အကျိုးများအောင် စောင့်ရှောက်တတ်သော လယ်, ယာ။ [ဒိတ္ထသဒ္ဒူပပဒ, တာဝတ်, အ။] ဤကား – " ဒိတ္တံ ဒီဇံ မဟပ္ဖလဘာဝကရဏေန တာယတီတိ ခေတ္တံ " ဟူသော ဋီကာနှင့် အညီတည်း၊ ဤနည်း၌ ဒိ ၏ ဒု ကို ဖြေမှ, တ-တလုံးချေမှုကို သုတ်ကြီးဖြင့်ပြု၊ ဣဘာဒိမောဠလ္လာန် ဂ ၂ သုတ်၌မူ"ဒိဝိယတိ ဇေတ္ထောတိ ခေတ္တံ=မျိုးစေ့ကို ကြိုးအပ်ရာ လယ်ယာ" ဟု ပြု၏၊ အရိယသံဃာတော်ကား ထို လယ်ကဲ့သို့ ကုသိုလ် ကောင်းမှု မျိုးစေ့ရကို အကျိုးများအောင် စောင့်ရှောက်တတ် သောကြောင့် သဒ္ဓိသူပစာရအားဖြင့် "ခေတ္တံ"ဟု (နပုလ္လိန်အမည် မယုက်) ရသည်။

မှန်၏—ဥပစာမတင်ဘဲ"ခေတ္တံဝိယ"ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတ်လုပ်လျှင်"တဒ္ဓိတာ ဘိဓေယ္ယ လိင်"နှင့် အညီ အဘိဓေယ္ယလိန်လိုက်၍"ခေတ္ထော"ဟု ချရလိမ့်မည်၊ ခေတ္ထော ဟု မရှိဘဲ ခေတ္တံ ဟု ချည်းရှိရကား ဤဂါထာ၌ဝင်း"အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ" ၌ဝင်း "တံသဒ္ဓိသတ္ထာ အရိယသံဃောပိ ခေတ္ထန္တိ ဝုစ္စတိ"ဟု သဒ္ဓိသူပစာရ အဖြစ်ဖြင့် ဋီကာတို့ဖွင့်ကြသည်၊ ယောဇနာ၌"ခေတ္တံ ဝိယာတိ ခေတ္တံ"ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတ်ပြုသည်ကို ဆင်ခြင်။

အရိယသံဃံ။ ။ကိလေသေဟိ အာရကာတိ အရိယာ=ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ နိရုတ္တိ နည်းဖြင့် အာကို ရသပြု, ရ၏ အကို ဇ , ကကို ယ ပြု၍ "အရိယာ"ဟု ပြီးသည်၊ တနည်း–"အယေ+ဇရိယန္တိ အရိယာ=ကြီးပွားကြောင်း

ပယောဇဉ် ဇုဋ္ဌေဝံ - ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ **အစ္ဆန္ဒံ** - စင်စစ်၊ ဝါ-အပိုင်းအခြားကိုလွန်၍၊ နမသ္သနိယံ-ရှိခိုးသင့်ရှိခိုးထိုက်သော၊ ရတနတ္တယံ-ရတနာ ၃ ပါး အပေါင်းကို၊ နမဿမာနော-ရှိခိုးသော၊(**အဟံ**-ငါသည်၊)ဝိပုလံ-ပြန့်ပြောများပြားသော၊ယံ ပုညာဘိသန္ဒံ-အကြင်ကောင်းမှုတည်းဟူသော မြစ်ရေအယဉ်ကို၊ **အလတ္ထံ**-ရပေပြီ၊ တဿ ပုညာဘိသန္ဒဿ-၏၊ **အာနုဘာဝေန**-အစွမ်းသတ္တိဖြင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ **ဟတန္တရာယော**-ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးသော **အန္တရာယ**ရှိသည်၊(ဟုတ္ထာ-ဖြစ်၍၊) ဝဏ္ဏယိဿံ-ဌိတ်။

အကျင့်ဌ+ဖြစ်တတ်ကုန်သောကြောင့်အရိယာတို့မည်၏၊အယသဒ္ဒေ၊ ပဝတ္တ ဣရိယတိ, အပစ္စည်း၊"အယိရိယ"ဟု ပြီးမှ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရန့ဉ် ယ ရှေ့နောက်ပြန်၊ ဣယကိုချေ၍ "အရိယ"ဟု ဖြစ်သည်၊ အရိယာနံ+သံဃော (အပေါင်းတည်း)—အရိယသံဃော၊ (တနည်း) ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန- မဂ်ဒိဋ္ဌိ မဂ်သီလတို့၏ တူမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်+သံဟညတေ-ပေါင်းစပ်အပ်၏၊ ဣတိ သံဃော၊ [သံပုဗ္ဗ + ဟနတ, ရ ပစ္စည်း။] အရိယောစ+ သော+ သံဃောစာတိ အရိယသံဃော၊ နိသယဌ ပိသဒ္ဒါ အကြေကြိ၍ "အရိယာသံဃာတော်ကိုလည်း"ဟု ပေးထား၏၊ ထိုကြေသောပိဖြင့် ဘုရား-တရားကို ပေါင်းသည်၊ ဓမ္မတုန်းကလည်း ပိ အကြေကြိ၍ ဘုရားကိုပေါင်းပါ။

သိရသာ နမာမိ။ ။ဗုဒ္ဓ-ဓမ္မပဏာမတို့ဌ"နမော"ဟု ဆို၍ ဤသံဃပဏာမကျမ္ဘာ၃ကြောင့် " သိရသာ နမာမိ" ဟု ဆိုရသနည်း၊ အဖြေကား—ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက်ဌ ဘုရားအကြောင်း တရားအကြောင်းတို့ကို ကောင်းကောင်း သိရခြင်းသည် သံဃာ့ရဘနာနှင့် ဆက်စပ်နေ၏၊ (သံဃာတော် နှိုးသေးသောကြောင့်သာ ဘုရားတရားအကြောင်းကို သိရ၏၊) ဤသို့ သံဃာ့ရတနာ၏ ကျေးဇူးများကြောင်းကို ပြလို၍ ဤ သံဃပဏာမကျမ္ဘ" သိရသာ"ထည့်၍ဆိုသည်၊ [ဘဂဝတော အပရဘာဂေ ဗုဒ္ဓဓမ္မရတနာနံပိ သမမိဂမော သံဃရတနာ·မိနောတိ အရိယသံဃသ ဗဟုပကာရာ ဒသေတုံ ဣဒေဝ သိရသာ နမာမိတိ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊— ဋီကာ။] ဤသို့ ဖွင့်သော်လည်း ကျမ်းဆရာ ကိုယ်တိုင်ကမူ ထိုသို့ ရည်ရွယ်ဟန် မတူပါ၊ ဂါထာဖြစ်၍ သင့်တော်သလို စီကုံးထားဟန်တူပါသည်။

ပယောဇဉ်။ ။ရတနတ္တယ ပဏာမကိုပြုပြီး၍ ထို ပဏာမစေတနာကို မိမိရည်ရွယ်အပ်သော အကျိုးဌ ညွှတ်စေလို (ထိုအကျိုးကို ပေးစေလို) သောကြောင့် " ဣဒ္ဓေဝံ" စသော ပါဠိကိုမိန့်၊ ပယောဇဿတေ — ဒီမိ အလိုရှိအပ်သော အရာဌ ယှဉ်ကပ်သုံးစွဲအပ်၏၊ ဣတိ ပယောဇနံ၊ အန္တရာယ်ကင်းခြင်း ဟူသော ဒိဋ္ဌမမ္မအကျိုးသည်ပင် (မိမိအလိုရှိအပ်သော ကျမ်းပြီးဘို့အရေးဌ) ယှဉ်ကပ်သုံးစွဲအပ်သောကြောင့် ပယောဇန (ပယောဇဉ်) မည်၏၊ ထိုပယောဇဉ်ကို"တဿာနုဘာဝေန ဟတန္တရာယော"ပါဌဖြင့် ပြ၏၊ " ဣဒ္ဓေဝံ ၊ ပေ ၊ အလဘ္ဘံ " ဖြင့်ကား အကြောင်းပဏာမ စေတနာ၏ ကြီးကျယ်များပြားပုံကို ပြသည်။

ဋ္ဌေ့ဗ္ဗံ။ ။ ဋ္ဌတိ+ဗ္ဗံ နိပါတ် ၂ ခုအပေါင်းသည် ဆိုအပ်ပြီးသော ပဏာမ ၃ ဂါထာဖြင့်ပြအပ်သောအနက်ကို ညွှန်ပြသော နိဒဿနတည်း၊ ထို ကြောင့် ဋီကာ၌ "ယထာဝုတ္တနယေန" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဋ္ဌေ့ဗ္ဗံကို နမဿမာနော၌ နိဒဿန+ နိဒဿန ဝန်စပ်၊ [ဝဗိရဗုဒ္ဓိ၌ "ဋ္ဌတိသည် (ရဘနာ ၃ ပါးပူဇော်ခြင်း—ဟူသော အစီအရင်၏) ပရိသမတ္တ (ပြီးဆုံးခြင်း) အနက်ရှိ၏၊ ဗ္ဗံကား ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်ကို ညွှန်ပြခြင်း နိဒဿန အနက်ရှိ၏" ဟု ဆို၏၊ ထိုအလို "ဋ္ဌေ့ဗ္ဗံ—ဤ ပြီးဆုံးပြီးသော ရတနာ ၃ ပါးကို ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းဟူသော အစီအရင်ဖြင့်" ဟု အနက်ပေး။]

အ ဗ္ဗ ဏ္ဏ နမဿနီယံ။ ။အတိ+ အ ဏ္ဏ— အပိုင်းအခြားကို+ လွန်ရ၊ နမဿိတဗ္ဗတိ နမဿနီယံ—ရှိခိုးသင့်ရှိခိုးထိုက်သော၊ "မည်သည့် အချိန်အခါ၌သာ ရှိခိုးထိုက်၏" ဟု အပိုင်းအခြားမထားဘဲ အမြဲရှိခိုးနေခြင်းငှါ ထိုက်တန်သော ရတနာ ၃ ပါး— ဟူလို၊ ဤကား သဒ္ဒတ္ထ၊ အ ဗ္ဗ ဏ္ဏ ကို "ကေန္ဒေန"ဟူသော အဖွင့်နှင့် "စင်စစ်"ဟူသော မြန်မာ နက်များကား အဓိပ္ပါယတ္ထသာ။

မှတ်ချက်။ ။သီဟိုဠ်မှ၌ နမသ ဓာတ်, အနိယပစ္စည်းဖြင့် "နမဿနီယံ" ဟု ရှိ၏၊ "နမဿိတဗ္ဗံ" ဟု အနိယ၏ ပရိယာယ် တဗ္ဗပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သော သာရတ္ထလည်း အနိယ ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်းကိုပင် ပြ၏၊ နမဿာရေဟံ— ဟု ဖွင့်သော ဝဗိရကား အနိယပစ္စည်း ၏ အရဟတ္ထကိုပြ၏၊ ဤသို့သဒ္ဒါအနက်ရှင်းနေပါလျက် "နမဿနေယျံ" ပါဠိကို အတည် ပြု၍ "နမဿနံ+ အရဟတိတိ နမဿနေယျံ" ဟု ကြံကြခြင်းမှာ သက်သက် အပိုသာ တည်း၊ မှန်၏—အရဟတိအနက်၌ ဏေယျသက်လျှင် "နာမဿနေယျံ" ဟု နာ၌ ဝုဒ္ဓိ ရောက်မှ စည်းကမ်းကျ၏၊ ထို ဝုဒ္ဓိကား မရှိ၊ ထို့ပြင်—အနိယပစ္စည်း တချက်ထည်းဖြင့် သဒ္ဒါအနက် ပြီးစီးပါလျက် "နမဿိယတေ နမဿနံ" ဟု ဘာဝသာဓန ကတ်ပြီး နောက်မှ တဒ္ဓိတ်ဆက်ရခြင်းကား အချိန်ကုန်လူပမ်းရ၍ စည်းကမ်းယွက်ရုံသာ။

ရတနတ္တယံ။ ။ရတိ-မ္ဒေ့လျော်ခြင်းကို+ ဇနေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဋ္ဌတိ ရတနံ၊ ("ရတိ+ ဇနန" ဟု ဖြစ်သင့်လျက် နိရုတ္တိနည်းဖြင့် တိ၏ ဋ္ဌကို (အ) ပြု၊ ဇနပုဒ်ကို ချေ၍) ရတနံ ဟု ဖြစ်သည်၊ ဘုရားကို အာရုံပြုနေရလျှင် စိတ်ချမ်းသာ၏, စိတ်ပျော်၏၊ တရားတော်နှင့် အရိယာသံဃာကို အာရုံပြုနေရလျှင်လည်း ဤနည်းပင်။ ["ယသ္မိံ မဟာနာမ .... သမယေ အရိယသာဝကော တထာဂတံ အနုဿရတိ ၊ ပေ ၊ လဘတိ ဓမ္မူပသဟိတံ ပါမောဇ္ဇံ-တရားနှင့်စပ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းကိုရ၏" စသော ပါဠိတော်ကား သာဓကတည်း။] တိဏ္ဏံ သမူဟော- တယံ၊ ရတနာနံ+ တယံ- ရတနတ္တယံ။

အခြား အနက်များ ။ ။ ရတန သဒ္ဒါသည် ပြုခဲ့သော ဝိဂြိဟ်ဝါကျနက် အပြင် "အလေးပြုအပ်"ဟူသော အနက်, "အဘိုးများစွာ ထိုက်တန်" ဟူသော အနက်, "အတူမရှိ"ဟူသော အနက်, "အလွန် တွေ့မြင်ရခဲ"ဟူသော အနက်, "အထက်တန်း ပုဂ္ဂိုလ်၏ အသုံးအဆောင်"ဟူသော အနက် , ဤ အနက်များကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ ထိုသို့ဟောရာ၌ ဓာတ်ပစ္စည်းခွဲ၍ ဝိဂ္ဂဟ မပြုရသော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ် ဟု မှတ်။

စိတ္တီကတံ မဟဗ္ဗဒ္ဓ, အတုလံ ဒုလ္လဘဒဿနံ၊
အနောမသတ္တပရိဘောဂံ, ရတနံ တေန ဝုစ္စတိ။

ပုညာဘိသန္ဓိ။ ။အဘိသန္ဓတိ – တသွင်သွင် စီးတတ်၏၊ ဣတိ အဘိသန္ဓော– တသွင်သွင် စီးတတ်သော မြစ်ရေ အယဉ် တည်း၊ ဤနေရာ၌ မြစ်ရေ အယဉ် ကဲ့သို့ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်၍လာသော ကောင်းမှုကုသိုလ် တို့ကို သဒိသူပစာရ အားဖြင့် "အဘိသန္ဓ"ဟု ခေါ်။ ["အဝိစ္ဆေဒေန ပဝတ္တမာနံ ဟိ ပုညံ အဘိသန္ဓနဋ္ဌေန ပုညာဘိ သန္ဓောတိ ဝုစ္စတိ"–ဋီကာ။] အတ္တနော သန္တာနံ-မိမိကိန်းရာ စိတ်အစဉ်ကို၊ ပုနာတိ- စင်ကြယ်စေတတ်၏၊ ဣတိ ပုညံ။ [သက္ကတဘာ၌ ပူဓာတ် ဒုအနုဗန္ဓိရှိသော ဥဏာဒိပစ္စည်းဖြင့် "ပုဏ္ဏ"ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိ၌ "ပူဓာတ်"ဥညပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။] ပုညံစ+တံ+အဘိသန္ဓော စာတိ ပုညာဘိသန္ဓော။

ဝိပုလံ အလတ္ထံ ။ ။ ထို ပုညာဘိသန္ဓသည် ဗုဒ္ဓပွဏ္ဏာမ ပြုခိုက်၌ပင် မရေမတွက် နိုင်အောင် ဇောဝိထိအကြိမ်များစွာဖြစ်၍ ခန္ဓာအစဉ်၌ (ကမ္မပစ္စယသတ္တိဖြင့်) ပါဝင် နေရကား မြစ်ရေအယဉ်ကို ဥပစာတင်၍ ပြောရလောက်အောင် များ၏၊ ဓမ္မဒဿနာမ– သံဃပွဏ္ဏာမ ပြုခိုက်၌လည်း ဤနည်းပင်၊ ထို့ကြောင့် "ဝိပုလံ"ဟု မိန့်သည်။ ["ဝိပုဠ+ ပုလဓာတ်, ဝိတ္ထာရေ (ချဲ့ထွင်ခြင်း, ကျယ်ပျံ့ခြင်း၌) ကပစ္စည်း"ဟု ထောမနိမိ ရှိ၏၊ ဂ်အနုဗန္ဓေ၊ ဝိပေါလတိ– ကျယ်ပျံ့များပြား၏၊ ဣတိ ဝိပုလံ။] လဘဓာတ်နောင် ဣံ ဝိဘတ်ကို ဣံပြု၍"အလတ္ထံ"ဟု ဖြစ်၏. အမှယောဂဖြစ်၍"နမသ္သမာနော (အဟံ)" ဟု ထည့်သည်။

အာနုဘာဝေန ။ ။ အာနုဘာဝသဒ္ဒါသည် တေဇ (တန်ခိုး) , ဥဿာဟ (အားထုတ်ခြင်း), မန္တာ (သိခြင်း), ပဘာ (အစိုးရသူ), သတ္တိ (အစွမ်း) ဟု ၅ နက်ရှိ၏၊ ထိုတွင် ဤနေရာ၌ သတ္တိအနက်ကိုဟော၏. ထို့ကြောင့်"အာနုဘာဝေန– တန်ခိုးရှိန်စော် အာနုဘော်" ဟု ပေးရိုးရှိသော်လည်း မပေးဘဲ " အစွမ်းသတ္တိ" ဟု ပေးသည်၊ ထိုသတ္တိဟူသည်လည်း ကမ္မပစ္စယသတ္တိပင်တည်း၊ ["တေဇော ဥဿာဟ မန္တာစ, ပဘာသတ္တိတိ ပဋ္ဌမေ၊ အာနုဘာဝေါတိ ဝုစ္စန္တိ, ပဘာဝေါတိစ တေ ဝေ"တိ ဝုတ္တောသု ဟိ အတ္ထောသု ဣဓ သတ္တိယံ ဝတ္တတိ။ (သီလက္ခန် ဋီကာသစ်)] အနု (ပုနပ္ပုနံ) တံ သမ္ဘိဒိ ဘာဝေတိ ဝေနေတိတိ အနုဘာဝေါ၊ အနုဘာဝေါယေဝ (သွတ္ထိ၌ ဏပစ္စည်းသက်၍) အာနုဘာဝေါ = မိမိကိန်းရာဖြစ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို အာဘန်ဘန် တိုးတက်ကြီးပွားစေတတ်သော သတ္တိ။

ချဲ့ဥုံးအုံ— ရတနတ္တယပဏ္ဏာမစေတနာ ဟူသောကောင်းမှု၌ ထိုကဲ့သို့ သတ္တိထူး ရှိ၏၊ ထိုသတ္တိသည် မိမိကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေနိုင်သော ဇနကသတ္တိ မဟုတ်သော်လည်း ရှေးကံကို (အားသေးနေလျှင်) ထောက်ပံ့အားပေးနိုင်သော (အားရှိနေပြန်လျှင်) ထပ်မံတိုးပွားအောင် ကူညီနိုင်သောဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိတည်း၊ ထိုသတ္တိသည် အန္တရာယ် ကို တိုက်ရိုက်ဖျက်ဆီးရာ၌ (ဖျက်ဆီးခြင်း ကြီယာနှင့် သဟစရဏဖြစ်သော) ကရဏ ကာရကလည်း ဟုတ်၏၊ အန္တရာယ် မဖြစ်အောင် ကာကွယ်ရာ၌ (အန္တရာယ် မဖြစ် ခြင်း၏ အကြောင်းမျှသာဖြစ်၍) ဟိတ်လည်း ဟုတ်၏၊ ထို့ကြောင့် " အစွမ်းသတ္တိဖြင့်၊ ဝါ–ကြောင့်၊"ဟု ၂ နက်ပေးသည်။ ["သာစ သုဝိဟတန္တရာယတာယ (၏) ကရဏ ဟေတုဝါ သမ္ဘဝတိ"–သီလက္ခန် ဋီကာသစ်။]

သံဝဏ္ဏေတမ္ပ ထောမနာဝသည် ယသ္မိं - အကြင်ဝိနည်းပိဋကသည်၊ ဒ္ဒိတေ- ပါဠိအနက်, မပျက်စုံညီ , လဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်တည်သည် ရှိသော်၊ အဒ္ဓိတသေ - ကာမသုခလွတ်က အတ္တကိလမထာ နုယောဂဟူသော အတို့ ၂ ပါး၌ တည်တော်မမူသော၊ သုသဏ္ဌိတသေ-မဇ္ဈိမ ပဋိပတ် , အကျင့်မြတ်၌ ကောင်းစွာ တည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော - ၏၊

ဟတန္တရာယော။ ။အဟည်-ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ၊ ဣတိ ဟတောဃအန္တရေ+တေတိ အန္တရာယော၊ အန္တရ သဒ္ဒေ ဣ (ဧ, အယ) ဓာတ်, အပစ္စည်း၊ ရှေးကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ် (ခန္ဓာ) အစဉ်သည် ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော သမ္ပတ္တိ အစဉ် ဖြစ်၏၊ ထို အစဉ်၏ အကြားဝ်ဲ ရှေးအကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်စေ , ယခုဘဝ အကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်စေ, ရောဂါဖြစ်ခြင်း စိတ်ဆင်းရဲစရာနှင့် တွေ့ကြုံရခြင်းသည် အနုဏ္ဍ (မကောင်းကျိုး) မည်၏၊ ထိုမကောင်းကျိုးများကို "အန္တရာယ" ဟုခေါ်သည်၊ "အန္တရေ–ရှေးကုသိုလ်ကံကြောင့် သမ္ပတ္တိဖြစ်နေသော ခန္ဓာအစဉ်၏ အလယ်အကြားဝ်+ တေ – ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏"ဟု ပေး။ [ဟတော + အန္တရာယော အသ (၏၊ ဝါ–သည်၊) ဣတိ ဟတန္တရာယော။ (ဋီကာ ဝိဂ္ဂဟ)]

အန္တရာယ်ဖျက်ပုံ ။ ။ ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်၏ ရတနာ ၃ ပါးအပေါ်၌ ယုံကြည် (ကြည်ညို) ခြင်းဟူသော ပသာဒကုသိုလ်၏ သမ္ပတ္တိဖြစ်ခြင်း, [ပညာ ဝိရိယ သတိ သမာဓိတို့ဖြင့် ပြည့်စုံ လုံလောက်နေခြင်းကို သမ္ပတ္တိဖြစ်ခြင်း ဟု ဆိုသည်။] ရတနာ ၃ ပါးတည်းဟူသော ရှိခိုးရာခေတ်၏ သမ္ပတ္တိဖြစ်ခြင်း, [ကောင်းသော လယ်ယာသည် အပင်အသီးကို ဝေဆာထွားကြိုင်းစေသကဲ့သို့ ရတနာ ၃ ပါး တည်းဟူသော လယ်ယာ၏လည်း စေတနာမျိုးစေ့ကို အကျိုးများစွာ ဖြစ်စေနိုင်လေ၁ံအောင် ဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို" သမ္ပတ္တိဖြစ်ခြင်း "ဟု ဆိုလိုသည်။] ၅ သမ္ပတ္တိ ၂ ပါးကြောင့် ပဏာမ စေတနာသည် ရှေး ကုသိုလ်ကံကို ထောက်ပံ့သောအားဖြင့်ရင်း , ရှေးအကုသိုလ်ကံ အကျိုးမပေးနိုင်အောင် ကာကွယ်သောအားဖြင့်ရင်း, ထိုအန္တရာယ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်။ [တေန တသေ ပုညပ္ပဝါဟသေ (ကောင်းမှု ရေအယဉ်၏) အတ္ထနော ပသာဒသမ္ပတ္တိယာ ရတနတ္တယသေ စေတ္တတာဝ သမ္ပတ္တိယာ အတ္ထဝဏ္ဏနာယ (အဋ္ဌကထာဖွင့်ခြင်း၏) ဥပစာတကဥပဒ္ဒဝါနံ ဟနနေ သမတ္ထတံ ဒီပေတိ။]

ထောမနာဝသည်။ ။ပဏာမပယောဇဉ်ကိုပြပြီး၍ ယခုအခါ၌ဖွင့်အပ်လတ္တံ့သော ဝိနည်းပိဋကတ်၏ ဂုဏ်ထူးကိုပြလျက် ချီးမွမ်းထောမနာလိုသောကြောင့် "ယသ္မိံ ဒ္ဒိတေ" စသော ပါဠိကိုမိန့်၊ "အကြင်ဝိနည်းပိဋက တည်ရှိလသော် သာသနာတော် တည်၏" ဟုလို၊ [၅ါထာ၌ "ယသ္မိं ၊ပေ၊ ပတိဋ္ဌိတံ ဟောတိ သုသဏ္ဌိတသေ " သည် ဖွင့်ပြ ထိုက်သော သံဝဏ္ဏေတပ္ပ ဗိနည်းပိဋကကို (သာသနာတည်ရေး၌ ကြီးလေးသော အကြောင်းဖြစ်၏) ဟု ချီးမွမ်းသောစကားတည်း၊ "တံ ဝဏ္ဏယိဿံ ဝိနယံ" ကား ပဋိညာဉ် စကားတည်း၊ " အမိဿံ " ကား ဖွင့်ပုံ အခြင်းအရာကို အကျဉ်းပြသော

သာသနံ - သိက္ခာသုံးရပ် , သိမ်းကျုံးအပ်သည့်, သာသနာတော်မြတ်သည်၊ ပတိဋ္ဌိတံ- မြဲမြဲခိုင်ခဲ့ တည်တန့်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ တံဝိနယံ- ထို ဝိနည်း ပိဋကကို၊ အမိသံ-ဂိုဏ်းတပါးတို့၏အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာနှင့်မရောမယှက်အောင်၊ ပုဗ္ဗာစရိယာနဘာဝံ-ရှေးဆရာတော်, အာနုဘော်ဟု, ခေါ်ဝေါ်ရတောင်း, အဋ္ဌကထာဟောင်းကို၊ နိဿာယ- အားကိုးတခု , မှီခြမ်းပြု၍၊ ဝဏ္ဏယိဿံ- ဖွင့်ပြပေအုံ့၊

ကရဏဟပ္ပကာရ စကားတည်း၊ " နိဿာယ ပုဗ္ဗာစရိယာနုဘာဝံ " ကား အဋ္ဌကထာသစ်၏ မှီရာနိဿယကို ပြသောစကားတည်း။]

ယသ္မိံ ဒ္ဝေ။ ။"ပါဠိတောစ-ပါဠိတော်အားဖြင့်ရင်း၊ အတ္ထတောစ-အဋ္ဌကထာအားဖြင့်ရင်း၊ အနူနံ ကတ္တာ – မယုတ်မလျော့ (မပျက်မစီး) ဖြစ်၍၊ လဒ္ဓိပုဂ္ဂလေသု– လဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌၊ ပဝတ္တနဋ္ဌေန– ဖြစ်ခြင်းသဘောအားဖြင့်၊ ဒ္ဝိတေ– တည်လသော် " ဟု သာရတ္ထဖွင့်၏၊ ဤအဖွင့်ဖြင့် " ဝိနည်း+တည် " ဟူရာ၌ ပါဠိအဋ္ဌကထာ အပြည့်အစုံ တတ်သိနားလည်သောအားဖြင့် လဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်များ၌ တည်ရှိနေသည်ကို ဆိုလိုကြောင်းပြ၏၊ စာအုပ် စာပေ ကျောက်ပြားတို့၌ တည်ရှိခြင်းကိုရင်း, အလဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဝိနည်း တတ်သိနားလည်ခြင်းကိုရင်း"ဝိနည်း+ တည်ခြင်း"ဟု မဆိုလိုကြောင်းကိုလည်း ဗျတိရေကနည်းအားဖြင့် ပြသည်။

သာသနံ ။ ။ " အဓိသီလ အဓိစိတ္တ အဓိပညာ သင်္ခါတ သိက္ခတ္တယ သင်္ဂဟိတံ သာသနံ " ဟု ဖွင့်၏၊ အဓိသီလ သိက္ခာဖြင့် သိမ်းယူလိုက်လျှင် သီလဆိုင်ရာ ဘုရားအဆုံးအမတော်များ အကုန်ပါဝင်လာ၏၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာဖြင့် သိမ်းလိုက်လျှင် သမာဓိဆိုင်ရာ ရာန်တရားဟူသော ဘုရားအဆုံးအမတော်များအကုန်ပါဝင်လာ၏၊ အဓိပညာ သိက္ခာဖြင့် သိမ်းယူလိုက်လျှင် ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာ ဖိုလ်ပညာဟူသော ဘုရားအဆုံးအမတော်များအကုန်ပါဝင်လာ၏၊ ထို့ကြောင့်"သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ သာသနံ" ဟု ဖွင့်သည်၊ " ဝိနည်းပိဋကတ် တည်လသော် ဤ ပြခဲ့သော သာသနာတော် ၃ ရပ် တည်သည်"ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။အမှတ်တမဲ့စဉ်းစားသူတို့သည်"ရဟန်း သာမဏေများကို သာသနာ" ဟု ထင်မှားကြ၏၊ ရဟန်း သာမဏေများသည် သာသနာ မဟုတ်၊ ပြခဲ့သောသာသနာ ဓတော် ပျောက်ကွယ် မသွားအောင် ထမ်းဆောင်ထားသော " သာသနာ့ဝန်ထမ်း= သာသနာ့ဝန်ဆောင်များ " သာတည်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပရိယတ်သာသနာတော် ကွယ်မသွားအောင် သင်ယူ ဖို့ချ၍ , သီလ-သမာဓိ-ပညာ တိုးပွားအောင် ကြိုးစားနေမှသာ သာသနာ့ဝန်ကိုထမ်းဆောင်ရာရောဝ်၏၊ ထိုသို့မထမ်းဆောင်ပါဘဲ အရေအတွက်များရုံသာ ဖြစ်နေလျှင် " လူများ၍ ပွဲမစည် " သကဲ့သို့ ရဟန်း သံဃာ အရေ အတွက်များသော်လည်း သီလ-သမာဓိ-ပညာ သာသနာတော်ကား စည်ကားမည်မဟုတ်၊ ထိုသူများအတွက် သူတော်ကောင်းတွေပါ မကောင်းဘက်ပါသွားစရာရှိရကား သာသနာတော်ကို ပစ္စည်း ၄ ပါးဖြင့် ထောက်ပံ့ရာဝယ် သူတို့ကိုပါထောက်နေရသဖြင့် တာဝန်ပိုရှိ

လေးနေသောကြောင့် သာသနာ့ဝန်ဆီးများသာ ဖြစ်ရုံမက, ထိုသူတို့အတွက် သာသနာ မြန်မြန်ကွယ်သွားတွယ်ပင် ရှိနေလေသည်။

အဋ္ဌိတသေ ॥ ॥ "ကာမသုခလ္လိကတ္တကိလမထာနုယောဂသင်္ခါတေ အန္တဒ္ဒယေ အဋ္ဌိတသောတိ အတ္ထော" – သာရတ္ထ၊ နိဿယဟု ဤနည်းအတိုင်း အနက်ပေးထား၏၊ အန္တဒ္ဒယေဟု အန္တသဒ္ဒါလည်း ဘာဝ (အတ္ထိအစု) အနက်ဟော၊ "ဒွေ မေ ဘိက္ခဝေ အန္တာတိ ဒွေ ဇုမေ ဘိက္ခဝေ ကောဋ္ဌာသာ၊ ဒွေ ဘာဂါတိ အတ္ထော" – မဟာဝါ, တေရသကဏ်။ [နိဒါန ဝဂ္ဂသံယုတ် အာဟာရဝဂ် ပဋ္ဌမသုတ်ဌကား အန္တကို လာမ ကန္တ ဟု လာမကပုဒ် ထည့်၍ ဖွင့်၏။] လောကဌ အကျင့်သည် "ကာမသုခလ္လိက (ကာမဂုဏ် ခံစားသော) အကျင့်, အတ္တကိလမထ (ခန္ဓာကိုယ်ကို ပင်ပန်းအောင် နှိပ်စက်သော) အကျင့်,မဇ္ဈိမပဋိပဒါ(ထို ၂ မျိုး၏ အလယ်ဖြစ်သောအကျင့်) ဟု ၃ ဘို့ ၃ စု၍၏၊ ထိတွင် ၁-၂ အဘို့ဌ မတည်သည်ကို "အဋ္ဌိတသ"ဟု ဆိုသည်၊ "အပတိဋ္ဌ ဌါဟံ အာဝုသော အနာယူဟံ ဩဃမတရိ"=ငါသည် ကာမသုခလ္လိကအကျင့်ဖြင့် ရပ်၍ လည်း မနေဘဲ, အတ္တကိလမထအကျင့်ဖြင့် အားလည်းမထုတ်ဘဲ ဩဃကို (သံသရာ ရေအယဉ်ကို) ကူးမြောက်တော်မူခဲ့ပြီ။ [ကာမဂုဏ်ခံစားနေခြင်းသည် အလုပ်မလုပ် အားမထုတ်ဘဲ ရပ်နေခြင်းနှင့်တူ၏၊ ရပ်နေလျှင် ဝဩဃရေထဲ၌ မြုပ်သွားတွယ် ရှိ၏၊ ခန္ဓာကိုယ်ပင်ပန်းအောင် အလွန်အားထုတ်ခြင်းကား လှုပ်ရှားနေခြင်းနှင့်တူ၏၊ ထိုသို့ လှုပ်လျှင်လည်း ရေအယဉ်ဩဃ၌ မျောသွားပြန်၏၊ မရပ်မလှုပ်ဘဲ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဖြင့် ဩဃကို ကူးလာခဲ့ လွန်လာခဲ့သည်–ဟူလို။....သံယုတ် , ပဌမ ဩဃတရဏသုတ်။]

သုသဏ္ဌိတသေ ॥ ॥"ယထာဝုတ္တ ကာမသုခလ္လိကာဒိ အန္တဒ္ဒယေ အဋ္ဌိတတ္တာယေဝ (ဆိုအပ်ခဲ့သော အန္တဒ္ဒယ၌ မတည်သောကြောင့်ပင်) မဇ္ဈိမာယ ပဋိပဒါယ သမ္မာ ဌိတတ္တာ သုသဏ္ဌိတသောတိ ဧဝမတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော"–ဤဋီကာအတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ခေါ်သည်။ [ဝိနည်းပညတ်တော်သည် မလျော့လွန်း မတင်းလွန်းသော မဇ္ဈိမပဋိ ပဒါတည်း၊ ထို့ကြောင့် မဇ္ဈိမပဋိပတ်ပြုသော ဝိနည်းအားလျော်စွာ ဘုရားရှင်ကိုလည်း " မဇ္ဈိမပဋိပတ်၌ ကောင်းစွာ တည်တော်မူသော " ဟု ထောမနာပြုသည်။

အသမ္ဘိဿံ ॥ ॥အာဘယဂိရိဝါသီ , ဧကတဝနဝါသီဂိုဏ်းသားတို့၏ အဖွင့်တို့နှင့် ရောယှက် ရှုပ်ထွေးခြင်း မရှိစေဘဲ မဟာဝိဟာရဝါသီ ဂိုဏ်းသား ဖြစ်သော ဆရာ အစဉ်အဆက်၏ အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာအတိုင်းသာ ဖွင့်ပြမည် – ဟူလို။ [အသမ္ဘိဿန္တိ – ဘာဝနပုံသက နိဗ္ဗေသော – ကြိယာဝိသေသနဟု ခေါ်သော ဘာဝနပုံသကကို ညွှန်ပြ သော သဒ္ဒါ၊ နိကာယန္တရလဒ္ဓိဟိ အသမ္ဘိဿံ ကတ္တာ အနာကုလံ ကတ္တာ ဝဏ္ဏယိဿံတိ ဝုတ္တံဟောတိ။] အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသတို့လက်ထက်၌ ဂိုဏ်းကြီး ၃ ဂိုဏ်းသည် သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ထင်ရှားလျက် ရှိ၏၊ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသသည် မဟာဝိဟာရဝါသီဂိုဏ်းဝင်တည်း။

နိဿာယ ပုဗ္ဗာစရိယာနုဘာဝံ ॥ ॥ သီဟိုဠ်ပညတ်တော်မူသင့်ရာ အချိန်အခါ ကိုမျှ အရှင်သာရိပုတြာစသော ပညာရှိကြီးများ မသိနိုင်ရကား ဝိနည်းဝိဒူကသည် ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်မြတ်၏ အရာတော်သာဖြစ်၏၊ ထိုမျှလောက် မြင့်မြတ်သော ဝိနည်းဝိဒူကကို

အနုနဘာဝနှင့် ဝိသေသပယောဇနာ

စ - ဆက်ဦးအုံ့၊ ဉာဏမ္ပုန်ဖြေါတ မလာသဝေဟိ-အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ် တည်းဟူသော ရေစင်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဆေးအပ်ပြီးသော ရာဂ အစရှိသော အညစ်အကြေး,ကာမာသဝအစရှိသော အာသဝေါရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ဝါ-ရာဂအစရှိသော အညစ်အကြေး, ကာမာသဝ အစရှိသော အာသဝေါ

"အတ္ထနော မတိ (မိမိဉာဏ်) အစွမ်းဖြင့် ဖွင့်ပြပေအုံ့"ဟု ပြောရုံမျှပင် မသင့်သော ကြောင့် " နိဿာယ ပုဗ္ဗာစရိယာနုဘာဝံ = ရှေးဆရာတို့၏ အာနုဘော်ကို မှီခြေမ်းပြု၍ ဖွင့်အုံ့".ဟု အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသထေရ် မိန့်လေသည်၊ အာနုဘာဝသဒ္ဒါသည် အစွမ်း သတ္တိအနက်ကိုဟော၏၊ ထိုဉာဏ်ရည်ဉာဏ်စွမ်းဖြင့် ဖွင့်ပြအပ်သော အဋ္ဌကထာလည်း အကြောင်းဉာဏ်စွမ်း၏အမည်ကို အကျိုးအဋ္ဌကထာပေါ်၌ တင်စား၍ ကာရဏူပစာရ အားဖြင့်"အာနုဘာဝ"မည်၏၊ ထို့ကြောင့် "ပုဗ္ဗာစရိယာနုဘာဝေါ!နာမ-အတ္ထတော (လိုရင်းအနက်အားဖြင့်) ပုဗ္ဗာစရိယေဟိ သံဝဏ္ဏိတာ အဋ္ဌကထာ"ဟု ဋီကာမိန့်သည်။

အနုနဘာဝနှင့် ဝိသေသပယောဇနာ။ ။" နိဿာယ ပုဗ္ဗာစရိယာနုဘာဝံ " အရ ရှေးဆရာတို့၏ အဋ္ဌကထာဟောင်း ရှိနေကြောင်းကို သိရ၏၊ ထိုသို့ သိရသဖြင့် " အဋ္ဌကထာဟောင်း ရှိနေလျှင် အဋ္ဌကထာသစ်ကို စီရင်ခြင်းဖြင့် အဘယ် အကျိုး ရှိတော့အုံ့နည်း " ဟု စောဒနာဘွယ် ရှိပြန်၏၊ ထို့ကြောင့် ,အဋ္ဌကထာဟောင်း၏ အနုနဘာဝ (မယုတ်မလျော့ တည်ရှိနေကြောင်း) ကိုလည်း , အဋ္ဌကထာသစ်၏ ပယောဇနာ ဝိသေသ (အကျိုးထူးရှိကြောင်း) ကိုလည်း ပြလိုသောကြောင့် " ကာမဋ္ဌ၊ပေ၊ သမာရဘိသံ ၊ပေ၊ သမနုဿရန္တော " ဟူသော ၄ ဝါထာကို မိန့်သည်၊ မှန်၏—ထို ဝါထာတို့၌ " ကာမဋ္ဌ ၊ပေ၊ သမ္ဘုဒ္ဓဝရန္တယေဟိ " တို့ဖြင့် ရှေး အဋ္ဌကထာဟောင်း၏ မယုတ်မလျော့ တည်ရှိကြောင်းကိုပြ၏၊ "သံဝဏ္ဏနာ၊ပေ၊သမာရဘိသံ" ဖြင့် ဤ အ ကထာသစ်၏ အကျိုးထူးရှိကြောင်းကို ပြ၏၊ "အဇ္ဈေသနံ၊ပေ၊သမနုဿရန္တော"ဖြင့် အဋ္ဌကထာသစ် စီရင်ရန် တောင်းပန်သူ (အဇ္ဈေသကပုဂ္ဂိုလ်) ကို ပြသည်။ [အထ ပေါရာဏဋ္ဌကထာသု ဝိနှမာနာသု ပုန ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ ကိံ ပယောဇနံတိ ယော ဝေယျ၊ တဿ ပေါရာဏဋ္ဌကထာယ အနုနဘာဝံ အတ္ထနောစ သံဝဏ္ဏနာယ ပယော ဇနံ ဒဿေန္တော ကာမဋ္ဌာတိ အာဒိမာဟ။]

ကာမဋ္ဌ။ ။ဤ "ကာမံ" ပုဒ်ကို ယဒိပိ ကိုယ်ခေါင်ပုဒ်တို့ ကဲ့သို့ အနုဂ္ဂဟတ္ထ နိပါတ် ဟု ကြံ၍ "ကာမံ သံဝဏ္ဏိတော—အကယ်၍ကား ဖွင့်အပ်ပါပေပြီ"ဟု အနက်ပေးလေ့ ရှိကြ၏၊ ထိုအနက်သည် "ကာမံ ယဒျပိ သဒ္ဒတ္ထော"ဟူသော အဘိဓာန်နှင့် လျော်ပေ၏၊ သို့သော် "ကာမန္တိ ဂေဏ္ဍေန၊ ယဒိ ဣဒံ ဝါ,သဒ္ဒသော (ဖွင့်လိုသမျှ အကုန်စုံအောင်) တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ " ဟူသော ဋီကာဖွင့်နှင့်ကား လုံးလုံးမတူတော့ချေ၊ ထို့ကြောင့် ဤနိဿယ၌ ဋီကာဖွင့်အတိုင်းသာ ပေးလိုက်သည်။ [ဂေဏ္ဍေနဖြင့် ကာမံကို ဂေါ်သတ္တ

တို့ကို အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် တည်းဟူသောရေစင်ဖြင့် အကြင်းမဲ့ ဆေးကြော ပြီးတော်မူကြကုန်သော၊ ဝိသုဒ္ဓဝိဇ္ဇာ ပဋိသန္ဓိဒေဟိ - အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ဝိဇ္ဇာ, ပဋိသန္ဓိဒါ ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ သဒ္ဓမ္မ သံဝဏ္ဏနကောဝိဒေဟိ - ပရိယတ္တိ သဒ္ဓမ္မကို ဖွင့်ပြခြင်း၌ ကြွမ်းကျင်တော်မူကြကုန်သော၊ သလ္လေခိယေ - သလ္လေခိယ အကျင့်၌၊ ဝါ - ပရိကွန်ရာတို့ကို နည်းပါး အောင် ခြစ်ပစ်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်းအကျင့်၌၊ နောသုလဘူပမေဟိ-လွယ်ကူစွာ ရအပ်သောဥပမာရှိတော်မမူကြကုန်သော၊ မဟာဝိဟာရဿ-မဟာဝိဟာရ ကိုဏ်း၏၊ ဓဇူပမေဟိ-အလံဥပမာ ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ဝါ-အလံသဘွယ် ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော၊ ပုဗ္ဗာစရိယာသဘေဟိ- အရှင်မဟာကဿပ အစ

နိပါတ် ဟု ပြ၏၊ ယဒိ ဣကံ ဖြင့် "ကမ္မ—ဇုဏ္ဏာယံ ဓာတ်, ဏ ပစ္စည်း , ကြိယာဝိသေသ နတ္ထ အံဝိဘတ် " ဟု ပြ၏၊ ကာမေတိတိ ကာမော, " တံ-ကာမံ" ဟု ဝိဘတ္တိနှုန်း။] စသဒ္ဒါလည်း "အဌကထာဟောင်း ရှိလျှင် အဌကထာသစ်ကို စီရင်ခြင်းဖြင့် အဘယ် အကျိုးရှိတော့အုံ့နည်း"ဟု စောဒနာဘွယ်ရှိ၍"ကာမံ"စသောစကားကို ဆိုရကြောင်း ပြသော ဝါကျာရမ္ဘဏောတကတည်း။ [ပြတ်ပြီးစင်းစင်း, ရုဒ်ထုတ်သွင်းမှု, ဖြစ်ခြင်း ဝါကျာရမ္ဘပြီ"—နိယာမ်။]

ပုဗ္ဗာစရိယာသဘေဟိ ။ ။ "အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုအဌကထာဟောင်းကို ဖွင့်အပ်ခဲ့ပါသနည်း"ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ ပုဗ္ဗာစရိယာသဘေဟိ-စသည်ကိုမိန့်၊အာသဘ သဒ္ဒါသည် အကမ္ပိယဋ္ဌ (မတုန်မလှုပ်စေအပ် , မတုန်လှုပ်စေနိုင် ဟူသော) အနက်နှင့် ဥတ္တမတ္ထကို ဟောအ၏။ ["ဝိသိဋ္ဌာရိယနာဂေကာသဘဂ္ဂါမောဂ္ဂပုဂ်ဝ" ဝိသေသျှောခံနှ ဝဂ်အဘိဓာန်။] ပုဗ္ဗာစရိယာစ + တေ + အာသဘာစာတိ ပုဗ္ဗာစရိယာသဘာ - ပရေဝါဒီ တို့၏ လှုပ်ချော်ချားမှုကြောင့် မတုန်လှုပ်တတ်,သီလစသော ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့် မြင့်မြတ်သော အရှင်မဟာကဿပ စသော ထေရ်များ။

ဉာဏမ္ဗု၊ ပေ၊ ဓဇူပမေဟိ။ ။"ထိုရှေးဆရာမြတ်တို့သည် အဘယ်ဂုဏ်သူး ရှိကြပါသနည်း"မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်"ဉာဏမ္ဗု၊ပေ၊ဓဇူပမေဟိ"ဟုဝိသေသန (ဂုဏ်) ပုဒ်တို့ကို ပြသည်၊ ဉာဏသံဝါတံ + အမ္ဗု—ဉာဏမ္ဗု။ [အမ္ဗု, သလိလံ— ရေ။] နိသေ သေန+ဓောတာ-နိဒ္ဓေါတာ၊ ဉာဏမ္ဗုနာ + နိဒ္ဓေါတာ— ဉာဏမ္ဗုနိဒ္ဓေါတာ၊ မလာနိစ (ရာဂဒေါသမောဟ ဟူသော အညစ်အကြေးတို့လည်း) + အာသဝါစ (ကာမစသော အာသဝေါတို့လည်း) မလာသဝါ၊ နိဒ္ဓေါတာ + မလာသဝါ ယေဟိတိ နိဒ္ဓေါတမလာ သဝါ၊ ဤ စကားဖြင့် ထို ပုဗ္ဗာစရိယတို့၏ ဒီဃာသဝ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြ၏။

ဝိသုဒ္ဓဝိဇ္ဇာ ပဋိသန္ဓိ ဒေဟိ ။ ။ ဝိသေသေန + သုဒ္ဓါ-ဝိသုဒ္ဓါ၊ ဝိဇ္ဇာစ + ပဋိသန္ဓိ ဒါစ ဝိဇ္ဇာပဋိသန္ဓိဒါယော၊ ဝိသုဒ္ဓါ + ဝိဇ္ဇာပဋိသန္ဓိဒါယော ယေသံတိ ဝိသုဒ္ဓ ဝိဇ္ဇာ ပဋိသန္ဓိဒါ၊ ဤစကားဖြင့် " သုက္ခဝိပဿက ဒီဃာသဝများ မဟုတ်ကြ၊ တေဝိဇ္ဇ-ပဋိ သန္ဓိဒါပတ္တ ဒီဃာသဝများဖြစ်ကြ၏"ဟု ပြသည်။

ရှိသော ရှေးဆရာမြတ်တို့သည်၊ စိတ္တေဟိ - ဆန်းကြယ်ကုန်သော၊ သမ္ဘုဒ္ဓဝရ ဋ္ဌယေဟိ - ဘုရားမြတ်သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော၊ ဝါ - ဘုရားမြတ်၏ဖေလိုသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော၊ နယေဟိ - နည်းတို့ဖြင့်၊ အယံဝိနယော - ဤ ဝိနည်းပါဠိတော်ကို၊ ကာမံ - စင်စစ်ကေန် , အမှန်အားဖြင့်၊ ဝါ - အလိုရှိတိုင်း၊ သံဝဏ္ဏိတော - ကောင်းစွာ ဖွင့်ပြအပ်ပါပေပြီ။ [နောက်၌ "ပန" ရှိသော ကြောင့် "ဤဏမ္ဘုဟေကာမံ-တိုင်း၊ ကိဉ္စာပိ သံဝဏ္ဏိတော - အဂယ်၌ကား ဖွင့်အပ်ပါပေပြီ၊" ဤသို့ ထပ်၍ပေးပါဦး။]

သဒ္ဓမ္မသံဝဏ္ဏနာ ကောဝိဒေဟိ။ ။ပဋိသမ္ဘိဒါ၀ဏ္ဏ ရဟန္တာမျှားဖြစ်သောကြောင့် ဝိဠဂတော်၏ အတ္ထမ်မှနိရုတ္တိတို့၌ ကျွမ်းကျင်ပြီးဖြစ်ရကား "သဒ္ဓမ္မ ၊ ပေ ၊ ကော ဝိဒေဟိ"ဟု ဘူတကထနဝိသေသနဂုဏ်ကို ပြပြန်သည်၊ [ဘူတ—ထင်ရှားအောင် + ကထန- ပြောသော ဝိသေသန၊ သဒ္ဓမ္မသ + သံဝဏ္ဏနာ- သဒ္ဓမ္မသံဝဏ္ဏနာ၊ သဒ္ဓမ္မသံဝဏ္ဏနာ ယံ + ကောဝိဒါ- သဒ္ဓမ္မသံဝဏ္ဏနကောဝိဒါ။ ကဝတိတိကော = အသံပြုတတ်သော ဝေဒ ကျမ်းစာ၊ ဝါ-ဝိဠဂကျမ်းစာ၊ ကုဝတ် , အပစ္စည်း၊ ကံ + ဝိဒတိတိ ကောဝိဒေါ = ဝေဒ တတ်သိ ပညာရှိ၊ (ဝါ—ဝိဠဂတတ်သိ ပညာရှိ၊) ထောမနိမိ၊ ကောဖြစ်အောင် သုတ် ကြီးဖြင့် အ ကို သြပြု။]

သလ္လေခိယေ ၊ ပေ ၊ ပမေဟိ။ ။ပရိကွာရဗဟုလ်-သက်နှိုးစသော ပရိကွာရာတို့၏ ပေါများကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ သလ္လိခတိ-ခြစ်ပစ်သကဲ့သို့ နည်းပါးအောင်ပြုတတ်၏၊ ဋီတိ သလ္လေခေါ၊ [သံပုဗ္ဗ + လိခ ဓာတ်၊ ဏ ပစ္စည်း။] သက်နှိုးစသော ပရိကွာရာကို အပို အမို အများအပြား မထားဘဲ (ဝိုလျှင် စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်း၍) မျှတရုံထားသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ သလ္လေခဿ + ဘာ၀ေါ သလ္လေခိယံ = ပရိကွာရာ နည်းနည်းပါးပါး သုံးစွဲ တတ်သော အပြိုဆွတာ သန္တုဋ္ဌိတာစသောဂုဏ်တည်း။ [ဝိမတိ၌ သလ္လေခအရ အပြိ ဆွတာ စသော ဂုဏ်ကို ယူ၍ " သလ္လေခေန—သလ္လေခ အကျင့်ဖြင့် + နိဗ္ဗတ္တံ—ဖြစ်သော ဓုတင်ဆောင်ခြင်း စသော အကျင့်" ဟု ဆိုသည်။] သုလဘာ + ဥပမာ သုလဘူပမာ၊ နတ္ထိ သုလဘူပမာ ယေသံတိ နောသုလဘူပမာ = " ထို အရှင်မဟာကဿပ စသော မထေရ်မြတ်တို့၏ သလ္လေခိယ အကျင့်ကို ကျင့်ကြံပုံမှာ ယခုအခါ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် များ၏ကျင့်ပုံနှင့် တူသည်"ဟု ဥပမာပြုခြင်း မလွယ်ကူပါ—ဟူလို။

မဟာ ၊ ပေ ၊ ဓူပမေဟိ ။ ။ " မဟာဝိဟာရ " ဟူသည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သာသနာတော်ရောက်စဉ် အရှင်မဟိန္ဒအား သံဃိကလူအပ်သော မေဃဝန်ဥယျာဉ်၌ တည်ဆောက်အပ်သော ပဌမဆုံး ကျောင်းတိုက်တည်း၊ ၎၊ မဟာဝိဟာရဿပါ၌ဖြင့် ထို မဟာဝိဟာရ၌ နေလေ့ရှိသော ထေရ်များကို ဌာနူပစာရအားဖြင့်ဝင်း , ထို ထေရ် တို့နှင့် အယှဉ်တူသော အခြားကျောင်းတိုက်နေသူတို့ကို ပရမ္ပရူပစာရအားဖြင့်ဝင်း ယူ၍ ၎၊ မဟာဝိဟာရဿ ပါ၌ဖြင့်ပင် အဘယဂိရိ၀ါသီ ဇေတ၀နဝါသီ ဂိုဏ်းသားတို့ကို ကန့်သည်၊ ရထား (ကား) ကို မည်သူစီးလာသည် ဟု မသိလျှင် အလံကိုကြည့်၍ သိရ

ပယောဇနဝိသေသ ပန - ထိုသို့ ဖွင့်ပြအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ သော သံဝဏ္ဏနာ - အဲသည် အဋ္ဌကထာဟောင်းသည်၊ သီဟဠဒီပကေန-သီဟိုဠ်ကျွန်းဌ ဖြစ်သော၊ ဝါကျေန-စကားဖြင့်(တနည်း) သီဟဠဒီပကေန ဝါကျေန-သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့်၊ သခ်ံတဏ္ဍာ-ဧရင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒီပန္တရေ-သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ တပါးသော ကျွန်းဌ၊ ဘိက္ခုဇနသ-ရဟန်းအပေါင်း၏၊ ကိဠိအတ္ထံ - တစုံတခုသော အကျိုးကို၊ ယသ္မာ - အကြင့်

သကဲ့သို့"မဟာဝိဟာရဝါသီဂိုဏ်းသားတို့သည် ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်များ"ဟုမသိလျှင် အစ ဖြစ်သော အရှင်မဟာကဿပစသော ထေရ်တို့ကိုကြည့်၍ သိရသည်၊ ထို့ကြောင့် အရှင် မဟာ ကဿပထေရ်တို့ကိုပင် "ဓေဿ+ဥပမာ ယေသံ"ဟူသော ဝိဂ္ဂဟအရ"ဓဇူပမ" ဟု ဆိုသည်။

ဝိမတိ။ ။ ဝိဟာရသီသေန ဟေတ္ထု တတ္ထဝါသိနဥ္စေဝ တေဟိ သမလဋ္ဌိကာနဥ္စ သဒ္ဓေသံ ဘိက္ခူနံ ဂဟဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တသ္မာ မဟာဝိဟာရဝါသိနံ ဒိဋ္ဌသီလဝိသုဒ္ဓိ ယာ ပဘာဝတ္ထေန (အစ အမွန်၏ အဖြစ်ဖြင့်) သညာဏ (အမှတ်အသား) ဘူတတ္တာ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ မဟာကဿပတ္ထေရာဒယော ဓဇူပမာတိ ဝုတ္တာ။ [သာရတ္ထဋ္ဌ တမျိုးဖွင့်သေး၏၊ ရှုလေတော့။]

သံဝဏ္ဏိတောဝ၊ ပေ၊ နဿယေဟိ။ ။ [သံဝဏ္ဏိတော+အယံ။] သံသည် သမ္မာအနက် ဟော၊ သမ္မာဟူသည် မယုတ်မလျော့ခြင်း ပြည့်စုံခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် " အနုနံ ကတ္တာ"ဟု သမ္မာကို ထပ်ဆင့်၍ ဋီကာဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ဖွင့်ရာ၌ နိတဏ္ဍနည်း နေယျတ္ထ နည်းစသော နည်းမျိုးစုံပါသောကြောင့်"စိတ္တေဟိ နယေဟိ"ဟုရင်း,ဘုရားရှင် အလို နှင့်ကျဖြစ်သောကြောင့် " သမ္မာ၌ဝဝရန္တယေဟိ" ဟုရင်း မိန့်သည်။ [အန္တယ= အနု+ အယ၊ သမ္မာ၌ဝဝရံ+ အနုအယန္တိ အနုဂ ဆန္တိတိ သမ္မာ၌ဝဝရန္တယာ=ဘုရားမြတ်၏အလိုသို့ အစဉ်လိုက်သော နည်းများ၊ ပုဗ္ဗာစရိယာသဒ္ဒေါဟိ၏ ဝိသေသနလုပ်၍ " ဘုရားမြတ်သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော ရှေးဆရာမြတ်တို့"ဟုလည်း သာရတ္ထဖွင့်သေး၏။]

ပယောဇနဝိသေသ။ ။ရှေးအဋ္ဌကထာဟောင်း၏ မယုတ်မလျော့ ဖွင့်ထားကြောင်းကို ပြပြီး၍ မိမိအဋ္ဌကထာသစ်၏ အကျိုးထူးကို ပြလိုသောကြောင့် "သံဝဏ္ဏနာ ၊ ပေ ၊ သမာရဘိသံ" ပါဠိကိုမိန့်၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောရှေးဆရာမြတ်တို့ အပြည့် အစုံ ဖွင့်အပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာဟောင်း ရှိပါသော်လည်း ထိုအဋ္ဌကထာဟောင်းကို အရှင်မဟိန္ဒ စသောထေရ်များက သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ဆောင်ယူသောအခါ သီဟိုဠ်ကျွန်းသား ရဟန်းများသည် သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် ပြင်လိုက်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ထို သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် တည်နေသော အဋ္ဌကထာသည် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ အခြားကျွန်းဌနေသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကျိုးတစုံတခုကိုမျှ မပြီးစေနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ တောင်းပန်မှုကို အကြောင်းပြု၍ သီဟိုဠ်ဘာသာမှပြောင်းလဲ၍ ပါဠိဘာသာဖြင့် အဋ္ဌကထာအသစ် စီရင်ပါမည်—ဟူလို။

ကြောင့်၊ နဿ အဘိသမ္ဘုဏာတိ-မပြီးစေနိုင်၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ (အဲသည် အဋ္ဌကထာ ဟောင်း၏ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် စီရင်ထားသည့် အတွက် ကျွန်း တပါး ရဟန်းအပေါင်း၏ တစုံတခုသောအကျိုးကို မပြီးဘေနိုင်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊) ဗုဒ္ဓသိရိဝုယသ - ဗုဒ္ဓသိရိ အမည်ရှိသော၊ ထေရသ - ထေရ၏၊ အဏ္ဏေသနံ - တိုက်တွန်းတောင်းပန်ခြင်းကို၊ သမ္မာ - ကောင်းစွာ၊ သမနုဿ ရန္တော-အစဉ်မပြတ် အမှတ်ရသည်၊ ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ဣမံသံဝဏ္ဏနံ-ဤ အဋ္ဌ ကထာသစ်ကို၊ ပါဠိနယာနုရူပံ - ပါဠိတော်နည်း အားလျော်စွာ၊ ဝါ-ပါဠိ တော်နည်းအားလျော်သော မာဂဓဘာသာဖြင့်၊ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ သမာရဘိ သံ-ကောင်းစွာအားထုတ်ပေအုံ၊

သံဝဏ္ဏနာ။ ။ဝဏ္ဏဓာတ်သည် ဝိတ္ထာရ-ချဲ့ခြင်း ဖွင့်ခြင်းအနက်ကိုလည်း ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၏အနက်ကို အကျယ်ချဲ့ပြကြောင်းစကားကို "သံဝဏ္ဏနာ" ဟု ခေါ်၏၊ သံဝဏ္ဏီယတိ အတ္ထো ဣမိနာ ဣတိ သံဝဏ္ဏနာ၊ ထိသံဝဏ္ဏနာကိုပင် "အတ္ထော ကထီယတိ ဣမိနာ ဣတိ အဋ္ဌကထာ"ဟု ခေါ်၏၊ [ဣတိကို ဋီကာပြု။]

သီဟဠဒီပကေန။ ။သီဟံ-အဘာဖြစ်သော ခြင်္သေ့ကို +လာတိ ဂဏှာတိ-ဖမ်းယူ တတ်၏၊ ဣဟ သီဟဠော၊ (သီဟသဒ္ဒူပပဒ+လာဓာတ်၊ အပစ္စည်း၊ လကိုဋ်ပြု။) ဤ ဝိဋ္ဌဟအရ သီဟမာဟု မင်းသားသည် သီဟဠမည်၏၊ ထိုမင်း၏ အဆက်အနွယ် ဖြစ်သော ဝိဇယမင်းသားလည်း ကာရဏူပစာရအားဖြင့် သီဟဠမည်၏၊ထိုမင်းသား၏ နေရာကျွန်းသည် ဌာနူပစာရအားဖြင့် သီဟဠမည်၏၊ သီဟဠောစ + သော + ဒီပေါ စာတိ သီဟဠဒီပေါ၊ သီဟဠဒီပေ+ဏာတ် သီဟဠဒီပကံ၊ (ဝါကျ-ဘာသာစကား။)

သခ်ိတဋ္ဌာ။ ။"သခ်ိတဋ္ဌာတိ ရုစိတဋ္ဌာ (စီရင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)" ဟု ဝိမတိဖွင့်၏၊မာဂဓဘာသာဖြင့်ရှိသော အဋ္ဌကထာကို သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် ပြောင်းရ်ု စီရင်အပ်သည်-ဟူလို၊ ဥပမာ-ပါဠိတော်ကို မြန်မာလို ပြန်ထားသကဲ့သို့တည်း။ [အချို့ ကား— "ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ ကဲ့သို့ ပါဠိ—သီဟိုဠ် ဘာသာ ၂ မျိုးတွဲ၍ စီရင်ထား သည်"ဟု လည်း ဆိုကြ၏။]

အဘိသမ္ဘုဏာတိ။ ။အဘိ+သံ + ပုဗ္ဗ သွာဒိဂိုဏ်း ဘူဓာတ်သည် ရောက်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် " ကိဉ္စိအတ္ထံ နဿ အဘိသမ္ဘုဏာတိ – တစုံတခုသော အကျိုးသို့ မသက်ရောက် " ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ ထို " မသက်ရောက်ခြင်း " ဟူသည် "အကျိုးကို မပြီးစေခြင်းပင်တည်း" ဟုပြလို၍ "နဿ သာဓေတိ" ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထဖွင့်ကြ သည်။ [ဒီပန္တရော်ရှေ့ အန္တရသဒ္ဒါသည် အဘိဓာန်လာ အနက်တို့တွင် "အည" အနက် ဟောတည်း၊ "ဒီပေါစ+သော+အန္တရောစ (သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ တခြားလည်းဟုတ်၏) ဋီတိ ဒီပန္တရော။]

ပါဠိနယာနုရူပ် ။ ။ "ပါဠိတော်၏+ နည်း" ဟူသည့် ယခုအခါ ပါဠိတော်မှာ ရှိသော ပါဠိဘာသာတည်း၊ ပါဠိယာ-ပါဠိတော်၏+နယော-သိကြောင်းနည်းတည်း၊ ပါဠိနယော – နည်း၊ ထို ပါဠိတော်နည်းအားလျော်သော ဘာသာ ဟူသည် မာဂဓ ဘာသာ (မဂဓတိုင်းသုံး စကား) တည်း၊ ပါဠိဘာသာနှင့် မာဂဓ ဘာသာကို သဘောတူဟု ပင် ဆိုကြ၏၊ သို့သော် စာအနေအထား အသွားအလာမှာ ပါဠိတော် သွားပုံက အစိအစဉ်မယွင်း ဆက်ကာဆက်ကာ ဇုန်ခြေရရ သွား၏၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်သော အခါ အရှင်စကားပြောသကဲ့သို့ တခါတခါ ရှည်ရှည် , တခါတခါ တိုထောင့်ထောင့် ဖွင့်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် "ပါ[illegible]နယေန" ဟု မဆိုဘဲ "ပါဠိနယာနုရူပ်" ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

အရ္ဘေသနံ ၊ပေ၊ သမနုဿရဇ္ဇာ။ ။ အမိ + ဇုသဝေတ်သည် ရိုရိုသေသေ စေခိုင်းခြင်း (မြန်မာလို " တောင်းပန်တိုက်တွန်းခြင်း ") အနက်ကိုဟော၏၊ "သမ နုဿရဇ္ဇာ " ဟု ဆိုသောကြောင့် ယခုမှ တောင်းပန်သည်မဟုတ်၊ ရှေးတုန်းက တောင်းပန်ဘူးကြောင်း သိရ၏၊ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် ရှိနေသောအဋ္ဌကထာကို ပါဠိ ဘာသာဖြင့် ပြောင်းတို့ရန် အရှင်ဗုဒ္ဓသိရိက တောင်းပန်ဘူးသည်ကို အမှတ်ရသော ကြောင့် ယခုအဋ္ဌကထာသစ်ကို စီရင်မည် - ဟူလို။ [အဝ္ဘယီယတေ ဧတေနာတိ အဝ ယော—ခေါ်ဝေါ်အပ်ကြောင်း နာမည်၊ အာပုဗ္ဗ, ဝှေဝတ်,အဗစ္ဆည်း၊ အာကို ရဿ, ဧကို အယပြု၊ ဗုဒ္ဓသိရိတိ+အဝ္ဘယော ယဿာတိ ဗုဒ္ဓသိရိဝ္ဘယော။]

မှတ်ချက်။ ။ "သော ပန " ၌ ပနသည် အရုဏုဏ္ဍဧောတက (ရှေး အဋ္ဌကထာ ဟောင်း၏ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် တည်ရှိနေသည့်အတွက် နှစ်သက်ဘွယ် မကောင်း ကြောင်းကို ထွန်းပြသော) နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ထိုနိပါတ်မျိုး ရှိနေလျှင် ရှေ့ဝါကျ၌ ကိန္နာဝိ ရှိရ – မရှိလျှင်လည်း ထည့်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့ဝါကျ၌ ကိန္နာဝိထည့်၍ အနက်ပေးပုံကို ပြထား၏၊ သာရတ္ထဋီ၌ ပနအဖွင့်ကျမှ "ကိန္နာဝိ ပုဗ္ဗာစရိယာသဘောဟိ၊ ပေ၊ သံဝဏ္ဏိတော၊ တထာပိ (ပနအဖွင့်) ယသ္မာ နအဘိသမ္ဗုဏာတိ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ ကိန္နာဝိရှိရာ၌ "နနု"ထည့်၍ စောဒနာဝါကျ ထုတ်ရိုးရှိ၏၊ သို့သော် ကျမ်းအစဉ် အသိဉာဏ်ရှင်ထွေး၍ ဝန်လေးမည့်စိုးသောကြောင့် လစ်လျူရှုပါသည်၊ ဝို့ဆုသော ဆရာတို့ကမူ စာဆိုသူ၏ ဉာဏ်လိုက်၍ ထိုက်သလို ဝို့ဆုကြပါလေ။

ဝါကျခွဲ။ ။ "ကာမဠ၊ပေ၊သံဝဏ္ဏိတော..နယေဟိ" သည် ရှေ့ဝါကျကိုထောံလျှင် (စောဒနာတွယ်ရှိ၍ တက်လာသော) ဝါကျာရမ္ဘ ဝါကျ၊ ရှေ "ဘံ ဝဏ္ဏယိဿံ" ဆိုင်ရာ ဝါကျသည် အာရဗ္ဘဝါကျ၊ (စ) သည် ဝါကျာရမ္ဘဧောတက နိပါတ်၊ တနည်း-ကိန္နာဝိ ထည့်ထားသော ကာမဠဝါကျသည် နောံဝါကျထောံလျှင် အနုဂ္ဂဟတ္ထ (သမ္ဗာဝနာ) ဝါကျ၊ "သံဝဏ္ဏနာ၊ပေ၊ယသ္မာ " တိုင်အောင် ဝါကျသည် အရုဏုဏ္ဍ (ဂရဟာ) ဝါကျ၊ ဧသော ပနဒ္ဓ ပနသည် အရုဏုဏ္ဍ (ဂရဟာ) ဧောတက၊ "သံဝဏ္ဏနာ၊ပေ၊ယသ္မာ"သည် နောက်ဝါကျကို ထောက်လျှင် ကာရဏဝါကျ၊ " တသ္မာ ၊ ပေ ၊ သမာရဘိဿံ၊... သမနုဿရဇ္ဇာ " သည် ဇလဝါကျ။ [နနုထည့်၍ စောဒနာဝါကျထုတ်လျှင် ကိန္နာဝိ ဧသော ဝါကျတို့ကို တမျိုးနာမည်မှည့်ရသေး၏၊ နောက်မှ ပြဦးမည်။]

ကရဏပုကာရ တဋ္ဌသံဝဏ္ဏနံ-ထိုအဋ္ဌကထာသစ်ကိုလည်း၊ **သမာရဘန္တော-** ကောင်းစွာ **အားထုတ်လသော်**၊ (ဝါ- သော၊ **အဟံ-** သည်၊) **မဟာအဋ္ဌကထံ-**မဟာ**အဋ္ဌ**ကထာကို၊**တာသော-**ထိုအ**ဋ္ဌ**ကထာသစ်၏၊ **သရီရံ-** **အ**ထည်ကိုယ်ကို၊ ဝါ - မူကို၊ ကတ္တာ- ပြု၍၊ **မဟာပစ္စရိယံ-**မဟာ**ပ**စ္စ**ရ**ီ **အ**ဋ္ဌ**ကထာ**ဌ်၊ ယော ဝိနိ**စ္ဆ**ယော - **အ**ကြင်**အ**ဆုံး**အ**ဖြတ်ကို၊ ဝုတ္တော - ဆိုအပ်ပြီ၊ **တ**ထေ**ဝ** - ထို**အ**တူ**ပ**င်လျှင်၊ ကုရုန္ဒီ**နာ**မာ**ဒီ**သု – ကုရုန္ဒီ**အ**မည် **အ**စရှိသော **အ**မည်ရှိ**ကုန်**သော၊ ဝိ**သ**ုတာသု - ထင်ရှား**ကုန်**သော၊ **အ**ဋ္ဌ**ကထာ**သု - **အ**ဋ္ဌ**ကထာ**တို့ဌ်၊ ယောဝိနိ**စ္ဆ**ယော-ကို၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ **တ**တောပိ–ထိုအ**ဆုံ**းအ**ဖြ**တ်**မ**ှလည်း၊ ယုတ္တံ- သင့်တင့်သော၊ **အ**တ္ထံ-**အ**နက်**အ**ဓိ**ပ**္ပါယ်ကို၊ **အ**ပရိ**စ**္ဆေ**ဒ**ေ**နော**- **မ**စ္ဆန္ဒ**ဘ**ဲ၊ **အ**ေ**နော**ဂ**ဓ**ထေ**ရ**ဝါဒံ-**အ**တွင်ဌ်**ပ**ါ**ဝ**င်သော ထေ**ရ**ဝါ**ဒ**ရှိ**အော**င်၊ **သ**ံ**ဝ**ဏ္ဏ**နံ** – **အ**ဋ္ဌ**ကထာ**သစ်ကို၊ **သ**မ္ဘ (**သ**ဘ္ဘာ)-ကောင်းစွာ၊ **သ**မာ**ရ**ဘိ**သ**ံ– **အ**ား**ထ**ုတ်ပေ**အ**ုံ့။

ကရဏပုကာရ။ ။ဧ**ဒ**ါနိ **အ**တ္ထ**နော သ**ံ**ဝ**ဏ္ဏ**နာ**ယ ကရဏပုကာ**ရ**ံ ဒ**သော**ေ**နော**- **သ**ံ**ဝ**ဏ္ဏ**နံ**တ**ဋ္ဌ**ာ**တိ **အ**ာ**ဒ**ိ**မ**ာ**ဟ**၊ (**ဒ**ို**ကာ**) [**ကရဏ**–**ကျ**မ်**း**ပြ**ခြ**င်**း**၏+ **ပ**ကာ**ရ**-**အ**ပြား**၊** "**ဘ**ယ်**ပုံ ဘ**ယ်**နည်**း**ပြ**မ**ည် " **ဟ**ုကျ**မ်**း**ပြ**ပုံ **အ**ချီ**အ**စား**။**] " **ထ**ိုအ**ဋ**္ဌ**ကထာ**သစ်ကို **အ**ား**ထ**ုတ်**လ**သော် (**အ**ား**ထ**ုတ်**သ**ော**အ**ခါ) **မ**ဟာ**အ**ဋ္ဌ**ကထာ**ကို **အ**ထည်ကိုယ် (**မ**ူ) **ထ**ား**မ**ည်၊ [**မ**ူ**လ**–**အ**ရင်**း**ခံ**ကို " **မ**ူ"**ဟ**ု **ခ**ေါ်**၏**။] **မ**ဟာ**ပ**စ္စ**ရ**ီ **အ**ဋ္ဌ**ကထာ**နှင့် **ကု**ရုန္ဒီ **စ**သော ထင်ရှား**သ**ော **အ**ဋ္ဌ**ကထာ**တို့**မ**ှ သင့်မြတ်**သ**ော **အ**ဆုံ**အ**ဖြတ်**ကို**လည်း ယူ**မ**ည်၊ ထင်ရှား**သ**ော ထေ**ရ**ါ**မ**ျား**၏** ဝါ**ဒ**ကို**လ**ည်း ပါ**ဝ**င်**စေ**မည်၊ ဤ**သ**ို့**သ**ော **အ**ချီ**အ**စား**ဖ**ြင့် ဤ**အ**ဋ္ဌ**ကထာ**သစ်ကို **စ**ီ**ရ**င်**မ**ည်"**ဟ**ူ**လ**ို။

မဟာ**ပ**စ္စ**ရ**ီ**ယ**ံ၊ **ပ**ေါ**နာ**မ**ာ**ဒီ**သ**ု။ ။**ပ**စ္စ**ရ**ီ**တ**ိ ဥ**ဒ**ု**မ**ံ့ ဝုစ္စ**တ**ိ–**ဖ**ေါင်**က**ို "**ပ**စ္စ**ရ**ီ" **ဟ**ု **ခ**ေါ်**၏**၊ **တ**ဗ္ဗ **နိ**သိ**ဒ**ိ**တ**ွာ **က**တ**တ**ွာ **တ**မေ**ဝ**နာ**မ**ံ **ဇ**ာ**တ**ံ= **ထ**ိုဖေါင်ပေါ်**၌**နေ**၍** ပြ**အ**ပ် **သ**ောကြောင့် **အ**ဋ္ဌ**ကထာ**လည်း (**ဌ**ာ**နမ**ည်**ကို **ဌ**ာ**နိ**ဌ် **တ**င်**စ**ား**သ**ော **ဌ**ာ**နပ**စာ**ရ **အ**ား**ဖ**ြင့်) **ပ**စ္စ**ရ**ီ **ဟ**ု **ပ**င် **နာ**မ**ည**်**တ**ွင်**၏**၊ **ထ**ို့**နော**ာ်**မ**ှ ကြီ**ကျ**ယ်**သ**ောကြောင့် **မ**ဟာ **ဟ**ု **အ**ထူ**ပ**ြု**၍** " **မ**ဟာ**ပ**စ္စ**ရ**ီ**အ**ဋ္ဌ**ကထာ**" **ဟ**ု **ထ**င်**ရ**ား**သ**ည်၊ "**ကု**ရုန္ဒီ**ဝ**ဏ္ဏ**ဝ**ိ**ဟ**ာ**ရ**" **ဟ**ု **ကျ**ော်**း**တိုက်**ရ**ှိ**၏**၊ **ထ**ို**ကျ**ော်**း**တိုက်**ဌ်** **စ**ီ**ရ**င်**အ**ပ်**သ**ော **အ**ဋ္ဌ**ကထာ**လည်း **ဌ**ာ**နပ**စာ**ရ **အ**ား**ဖ**ြင့်**ပ**င်"**ကု**ရုန္ဒီ**အ**ဋ္ဌ**ကထာ**"**ဟ**ု **နာ**မ**ည**်**တ**ွင်**၏**၊ **အ**ာ**ဒ**ိ**ဖ**ြင့် **ထ**ို**အ**ချိန်**ဌ်** **ထ**င်**ရ**ား**သ**ော **အ**န**အ**ဋ္ဌ**ကထာ**, **သ**ေ**ခ**ေ**ပ** **အ**ဋ္ဌ**ကထာ**များ**ကို** **ယ**ူ။

ယုတ္တ**မ**တ္ထံ။ ။**ယ**ု**တ**္တ**တ**ိ - **မ**ဟာ**အ**ဋ္ဌ**ကထာ**နည်း**နှ**င့် **ဖ**ြစ်**စ**ေ, **ဝ**ိ**နယ**ယု**တ**္တ**ိ**နှ**င့် **ဖ**ြစ်**စ**ေ **သ**င့်**တ**င့်**၏**၊ **ဧ**တ**တ**ိ ယု**တ**္တော၊ **အ**တ္ထော-**အ**နက်**အ**ဓိ**ပ**္ပါယ်**တ**ည်း၊ "**ဝ**ိ**နယ**ယု**တ**္တ**ိ" **ဟ**ူ**သ**ည် **ဝ**ိ**နည**်း**ပ**ါ**ဋ**ိ**တ**ော်**ဌ** **တ**ိုက်**ရ**ိုက်**မ**လာ**သ**ော်**လ**ည်း **ဝ**ိ**နည**်း**ပ**ါ**ဋ**ိ**တ**ော်**နှ**င့် **လ**ျော်**နေ**သော **အ**ယူ**အ**ဆ**တ**ည်း၊ **ထ**ို**အ**ဋ္ဌ**ကထာ**တို့**ဌ်** **လ**ာ**သ**ော **အ**ဆုံ**အ**ဖြတ်**မ**ှ ယု**တ**္တ**ရ**ှိ**သ**ော **အ**ဆုံ**အ**ဖြတ်**ကို**ယူ**မ**ည်၊ ယု**တ**္တ**မ**ရှိ**သ**ော **အ**ဆုံ**အ**ဖြတ်**ကို** **စ**ွန့်**မ**ည်–**ဟ**ူ**လ**ို။

ဥယျောဇန မေ-ငါ၏၊ တံ-ထိုအဋ္ဌကထာသစ်ကို၊ ပသန္နစိတ္တာ-ကြည်လင်သောစိတ်ရှိကြကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ-၍၊)ထေရာ- ဆယ်ဝါရပြီ, ထေရ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူစ - ရဟန်းတို့သည်ငင်း၊ နဝ (နဝါ) - ငါးဝါမကြွယ်, သီတင်းယေါ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူစ-ဌင်း၊ မဇ္ဈိမာ-ငါးဝါပြည့်မတ်, သီတင်းလတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ဘိက္ခူစ-ဌင်း၊ ဓမ္မပ္ပဒီပဿ-တရားတည်းဟူသော ဆီခီးရှိတော်မူသော၊ တထာဂတဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ သဏ္ဌစ-ကောင်းစွာပြု၍၊ (တနည်း)သဏ္ဌစ်ံ - ရှိရှိသေသေ၊ ပတိမာနယန္တာ-မြတ်နိုးကော့ရော့, ပူဇော်ကြကုန်လျက်၊ နိသာမေန္တု-စူးစူးစိုက်စိုက်, နာယူလိုက်ကြကုန်လော။

အန္တောဂဓေ ထေရဝါဒံ ။ ။ အန္တောနိပါတ်+ဂတ၊ (ဂန္ဓဗ္ဗော=ဂန္ဓဗ္ဗောကဲ့သို့ တကို ဓပြု၍"အန္တောဂဓ"ဟု ဖြစ်၏။) အန္တော–အတွင်းဌ+ဂတာ–ဖြစ်သော ပါဝင်သော ထေရဝါဒတို့တည်း၊ အန္တောဂဓာ – တို့၊ ထေရာနံ – တိပိဋကဓုဇနာဂ စသော ထေရ်တို့၏ + ဝါဒါ – ပြောဆိုအပ်သော အဆုံးအဖြတ်တို့တည်း၊ ထေရဝါဒါ – တို့၊ အန္တောဂဓာ+ ထေရဝါဒါ ယသံ ဧုတိ အန္တောဂဓ ထေရဝါဒါ (သံဝဏ္ဏနာ)၊ တံ အန္တောဂဓထေရဝါဒံ၊ ဤဒုတိယာလည်း ကြိယာဝိသေသနအနက်ဌ သက်၊ထို့ကြောင့် "ထေရဝါဒေပိ အန္တောဂတ္တာ"ဟု "ဂတ္တာ"ထည့်၍ ဋီကာဖွင့်သည်။

အမ္ဘာ။ ။ဤဂါထာဌ "တံ သံဝဏ္ဏနံ" ကို သမာရဘဏ္ဍောတွင် စပ်၍, နောက် "သံဝဏ္ဏနံ"ကို သမာရဘိသံဌစပ်၊"သမ္ဘာ"ဟု ဆိုလိုလျက် ဗုဒ္ဓဝင်ရဂါထာပါဒဖြစ်၍ ဆန်းတဲ့အောင်"သမ္ဘ"ဟု ရသယ်ပြုထားသည်၊အနက်ပေးသောအခါ"သမ္ဘာ"ဟုပေး။ ["ဆန်းကြောင့် ဟက်ကြေ,ယွင်းကွက်ကွေ,ဆောင်လေနက်ပေးခါ" – နိယာမ်။]

ဥယျောဇန ။ ။ ဤအဋ္ဌကထာကို ကောင်းစွာသင်ယူတို့ရန် တိုက်တွန်းခြင်းကို "ဥယျောဇန (ဥယျောဇန်)" ဟု ခေါ်၏၊ ဧဝံ ကရဏာပဂကာရံ ဒသေတွာ ဗုဒ္ဓါနိ သောတူဟိ (နာယူကြ သင်ယူကြသော စာသင်သားတို့သည်) ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဝိဓိံ (ပြုကျင့်လိုက်နာထိုက်သော အစီအစဉ်ကို)ဒသေန္တော တံမေတိ အာဒိမာဟ၊"ယခုငါဆိုအပ်လတ္တံ့သော အဋ္ဌကထာသစ်ကို တရားမီးရောင် ဦးဦးလောင်သား ထိပ်ခေါင်ထွဋ်ထား မြတ်ဘုရား၏တရားတော်ကို ရှိသေစွာပူဇော်ကြသော အနေအားဖြင့် ထေရ နဝ မဇ္ဈိမ ဖြစ်သော ရဟန်းတော်များသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နာယူကြပါ"ဟူလို။

နိသာမေန္တု ။ ပေ ။ မဇ္ဈိမာ ။ ။ နိပုဗ္ဗ(ဘူဝါဒိ–စုရာဒိ) သမဝတ်သည် ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း အနက်ဟောတည်း၊ ပသန္နံ+စိတ္တံ ယေသံတိ ပသန္နစိတ္တာ=သဒ္ဒါ ပီတိ သောမနဿတို့ဖြင့် ကြည်လင်ရွင်ပြသော စိတ်ရှိသူတို့၊ ထိရာ ယေသံ အတ္ထိတိ ထေရာ= ခိုင်မြဲသော သီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန ရှိသော ရဟန်းများ၊ ခိုင်မြဲသော သီလစသည်မရှိဘဲ ဆယ်ဝါရပြီးသောရဟန်းတို့ကား (ဆယ်ဝါရပြီးချင်းတူသော ကြောင့်) ရှင်ကြီးအားဖြင့် ထေရမည်၏၊ နဝ-မဇ္ဈိမတို့ကို နိဿယအတိုင်း သိပါ။

အာဂမသုဒ္ဓိ ဒဿန

ဗုဒ္ဓေန - မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ယောဓမ္မောစ - အကြင်သုတ် အဘိဓမ္မာကိုလည်း၊ ယောဝိနယောစ - အကြင် ဝိနည်းကိုလည်း၊ (ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊)ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ (သော- ထိုသုတ် အဘိဓမ္မာဝိနည်းကို၊)တထေဝ- ထို ဟောတော်မူအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်၊ တဿ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊

ဓမ္မပ္ပဒီပဿ၊ ဟေ၊ မာနယ ဣဒ္ဓာ။ ။တရားတော်သည်ပင် မောဟမှောင်ကိုပယ်ရာ၌ မီးရောင်နှင့်တူရကား "ဓမ္မောယေဝ+ပဒီပေါ ယဿာတိ ဓမ္မပဒီပေါ" ဟုပြု၊ ဓမ္မံအရ ဓမ္မဟူသည် သာသနာတော် ဓမ္မနှင့် ပါဠိတော် ဓမ္မတည်း၊ ပဋိပုဗ္ဗ မာနဓာတ် စုရာဒိ ဏာယပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော "ပဋိမာနယ" သဒ္ဒါသည်မြတ်နိုးခြင်း ပူဇော်ခြင်း အနက်ကို ဟောဏ်။ [သက္ကစ္စ ၂ နက်တွင်ပဌမအနက်၌ သံပုဗ္ဗ,ကရဓာတ်,တွာပစ္စည်း,တွာကို ရစ္ဆပြု၊ ဒုတိယအနက်၌ " သက္ကစ္စံ" ဟု ရှိသင့်လျက် ဆန်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ချေ၊ အာဒရဏ္ဍ နိပါတ်ပုဒ်။]

အာဂမသုဒ္ဓိဒဿန။ ။ဆိုအပ်ပြီးသော စကားရပ်တို့ဖြင့် ဂန္ဓာရမ္ဘအခက်းဝယ် ပြုသင့်သော ရတနာတ္တယပဏာမမှစ၍ ပဋိညာဉ် ဥယျောဇဉ်တိုင်အောင် ပြုပြီးပါသော်လည်း မိမိအဋ္ဌကထာသစ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရာ(အာဂမ)ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာဟောင်းတို့၏ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကြောင်းကိုလည်း, ထိုသို့ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သဖြင့် ထို အဋ္ဌကထာဟောင်းများ၏ ပမာဏဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း, ထိုအဋ္ဌကထာဟောင်းတို့မှ ဘာသာန္တရကို ပယ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ပြုပြင် စီရင်ထားသော မိမို့ အဋ္ဌကထာသစ်၏လည်း ပမာဏဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း, ထိုသို့ ပမာဏဖြစ်သည့်အတွက် နောင်လာနောက်သားတို့ သင်ယူသင့်ကြောင်းကိုလည်း , ပြလိုသောကြောင့် " ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မော ဝိနယောစ ဝုတ္တော" မှ စ၍ "သက္ကစ္စံ တဿ အနုသိက္ခိတဗ္ဗာ " တိုင်အောင် ဆက်၍ မိန့်ရပြန်သည်။ [ဗုဒ္ဓေနာတိ အာဒိနာ အတ္ထနော သံဝဏ္ဏနာယ အာဂမသုဒ္ဓိဒဿန မုခေန (အာဂမသုဒ္ဓိပြခြင်းကို ပဓာနပြုသဖြင့်) ပမာဏဘာဝံ ဒဿေတွာ အနုသိက္ခိတဗ္ဗတံ ဒဿေတိ။—ဝိမတိ။]

အာဂမသုဒ္ဓိဒဿန။ ။ထိုတွင် "ဗုဒ္ဓေန၊ ပေ၊ အကံသု"ဖြင့် အာဂမသုဒ္ဓိကို ပြ၏၊ (၁) ဓမ္မဝိနယကို ဘုရားရှင်သည် ဟောတော်မူအပ်၏၊ (၂) ထို ဟောတော်မူအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် အရှင်သာရိပုတြာ အရှင် မဟာကဿပ စသော သားတော်တို့သည် သိအပ်၏၊ (၃) [သံဂါယနာ ၃ တန်တင်အပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာကြီး၌ လာသော အဆုံးအဖြတ်ကို "ထို သားတော်များ၏အလို" ဟု ဆို၏။] ထိုအလိုကို မစွန့်ဘဲ သီဟိုဠ် အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည် အဋ္ဌကထာတို့ကို ပြုစုစီရင်ကြလေပြီ၊ ဤ အဋ္ဌကထာသစ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာရာ (အာဂမ) ကား ထို အဋ္ဌကထာဟောင်းတို့ပင်ဖြစ်သည်—ဟူလို။ [အာဂ ဆ္ဆတိ ဣတောတိ အာဂမော၊ ဣတော—ဤအဋ္ဌကထာဟောင်းမှ၊ အာဂ ဆ္ဆတိ-အဋ္ဌကထာသစ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ဣတိ,အာဂမော၊အာဂမဿ-၏+သုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ပုံတည်း၊ အာဂမသုဒ္ဓိယာ—ကို+ဒဿနံ— ပြကြောင်း စကားတည်း။]

ယေဟိပုဗ္ဗေဟိ - အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိကုန်သော **အ**ကြင်သားတော်တို့သည်၊ဤတော-သိအပ်ပြီ၊ တေသံ-ထို အရှင်သာရိပုတ္တရာ **အ**ရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော ထို သားတော်တို့၏၊ **မ**တိ - အလိုကို၊ ဝါ-အလိုအားဖြင့်ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်ကို၊ **အ**ဗ္ဗဇန္တာ- မစွန့်ကုန်ဘဲ၊(**သ**ီဟဠ ဌကထာစရိယာ- သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊) ယသ္မာ- အကြင့်ကြောင့်၊ ပုရေ-ရှေးအခါ၌၊ အဋ္ဌကထာ-အဋ္ဌကထာတို့ကို၊ **အ**ကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ။

ပမာဏ**ဘာ**ဝ**ဒ**ဿန

တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ အပ်သည့်အတိုင်းအရှင်သာရိပုတြာအစရှိသော သားတော်တို့သည် သိအပ် , ထို သားတော်တို့၏အလိုကို မစွန့်ကုန်ဘဲ သီဟိုဠ် အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည် အဋ္ဌကထာ တို့ကိုလည်း ပြုခဲ့ကုန်သည်၏

ပုဗ္ဗေဟိ **တ**ထေ**ဝ** ဤ**တော**။ ။"ယေဟိ ပုဗ္ဗေဟိ ဓမ္မသေနာပတိ အာဒီဟိ"— သာရတ္ထ၊ "မဟာကဿပတ္ထေရာဒီဟိ"-ဝိမတိ။ [ဝုတ္တောတိ ပါဠိတောစ (ပါဠိတော် အားဖြင့်ဝင်း) အတ္ထတောစ (အဋ္ဌကထာအားဖြင့်ဝင်း) ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ ဝုတ္တော၊ ပေ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဂဝတာ ပဝတ္တိတာ ပကိဏ္ဏကဒေသနာယေဝ ဟိ အဋ္ဌကထာ= ထိုထိုနေရာ၌ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် အကျယ် ဟောတော်မူအပ်သော ရောရော နှောနှော ဒေသနာကိုပင် " အဋ္ဌကထာ " ဟု ခေါ်၏၊ — သာရတ္ထ။] ဤ ဆရာသည် "ဘုရားဟောတော်မူတိုင်း အရှင်သာရိပုတြာကစ၍ သားတော်အများ သိအပ်ပြီ" ဟု အရှင်သာရိပုတြာကို ခေါင်းတပ်သည်၊ ဝိမတိဆရာကား ပဌမသံဂါယနာ တင်ချိန်မှာ အရှင်မဟာကဿပ ဥုးစီးသောကြောင့် အရှင်မဟာကဿပကို ခေါင်းတပ်သည်။

တေသံ **မ**တိ**မ**စ္စ**ဇ**န္တာ။ ။"မတိ" အရ "အလိုအယူ" ရသော်လည်း ထိုအလို အတိုင်းဖွင့်အပ် ဆုံးဖြတ်အပ်သော အဋ္ဌကထာ အဆုံးအဖြတ်တိုင်အောင် ကာရဏူ ပစာရအားဖြင့် ယူပါ။ [မတိသဒ္ဒါတံ သေရပ္ပရမ္ပရာယ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ အာဂတံ အဋ္ဌော ဋ္ဌိန်ပါဠိမုတ္တကဝသေနစ ပဝတ္တံ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာဝိနိစ္ဆယံ အပရိစ္စဇန္တာ၊ — ဝိမတိ။ ဘုရားလက်ထက်မှစ၍ မထေရ်မြတ်အစဉ်အဆက်သည် သင်ယူအပ်ခဲ့ အဆက်မပြတ်ခဲ့သော ပါဠိတော်ကို ဖွင့်ခြင်း—ပါဠိတော်မှ အလွတ်ကို ဖွင့်ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သော အလုံးစုံသော အဆုံးအဖြတ်ကို "မတိ" ဟု ဆိုသည်။]

အဋ္ဌ**ကထာ အ**ကံ**သု**။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ယောဝိဘတ်ကြေ၊ အကံသု၏ ကတ္တားကို " သီဟဠဌကထာစရိယာ " ဟု ဋီကာများ ထည့်ကြသည်၊ သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့သည် အဋ္ဌကထာဟောင်းဖွဲ့လာသော အဆုံးအဖြတ်အားလုံးကို မစွန့်ဘဲ မဟာအဋ္ဌ ကထာ, မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာ , ကုရုန္ဒိအဋ္ဌကထာ, အန္ဓကအဋ္ဌကထာ, သင်္ခေပ အဋ္ဌကထာတို့ကိုပြုခဲ့ကြသည်။ ["ယော + သော"ဟုဝင်း,"ယေဟိ ပုဗ္ဗေဟိ + တေသံ" ဟု ဝင်း, "ယသ္မာ + တသ္မာ"ဟု ဝင်း အနိယမ + နိယမအားဖြင့် သံကွင်းဆက်သကဲ့သို့ တဝါကျနှင့် တဝါကျ ဆက်နေပုံကို သတိပြုပါ။]

အဖြစ်ကြောင့်၊) **အဋ္ဌကထာသု** – ရှေး အဋ္ဌကထာတို့၌၊ **ယံ**-အကြင် စကားရပ်ကို၊ **ဝတ္တုံ**– ဆိုအပ်ပြီ၊ **တံ** - ထို စကားရပ်သည်၊ **ပမာဒလေခံ** - မေ့လျော့သဖြင့် ရေးသားအပ်သောပါဠိကို၊ **ဝါ**-အမှတ်တမဲ့ ရေးသားမိသောပါဠိကို၊ **ဝဇ္ဇယိတ္မာန** - ရှောင်ကြဉ်၍၊ **သမ္ဘဒ္ဓိ** – အလုံးစုံသော စကားရပ်သည်လည်း၊ **ဋ္ဌ**-ဤသာသနာတော်၌၊ **သိက္ခာသု**-သိက္ခာ ၃ ပါးတို့၌၊ **သဂါရဝါနံ**-ရိုသေလေးစားခြင်း ရှိကြကုန်သော၊ **ပဏ္ဍိတာနံ** - ပညာရှိတို့၏၊ **ယသ္မာ** - အကြင်ကြောင့်၊ **ပမာဏံ**ဟိ (**ပမာဏံ ဧ**ဝ) – လိုရင်းပမာဏသာတည်း၊ **တသ္မာ**စ– ထို့ကြောင့်ဝင်း၊ (ရှေး အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သော စကားရပ်၏ ပမာဒလေခပါဠိမှ တပါး အားလုံး ပမာဏ၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း၊) [**တသ္မာ** အနုသိက္ခိတမ္ဘာမှ **တ**သ္မာကို လှမ်းယူသည်။]

ပမာဏဘာဝ ဒဿနံ ။ ။ အာဂမသုဒ္ဓိကို ပြပြီး၍ ပမာဏဘာဝကို ပြလိုသောကြောင့် " တသ္မာဟိ၊ပေ၊ ပမာဏံ ဋ္ဌ ပဏ္ဍိတာနံ " ကိုမိန့်၊ **တ**သ္မာ – ထိုသို့ ဘုရားသားတော်တို့၏ အလိုကို မစွန့်ဘဲ အဋ္ဌကထာတို့ကို ပြုခဲ့ကြသောကြောင့်၊ ထို အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သော စကားအားလုံးပင် ပမာဏဖြစ်သည်။ [**တ**သ္မာဟိ၌ "ဟိတိ နိပါတမတ္တံ၊ **ဘ**ဒ္ဒကြောင့်နည်း,.... ဟေတုအတ္ထသ တသ္မာတိ ဋ္ဌမိနာယေ၀ ပကာသိ တတ္ထာ–ဟိတ်အနက်ကို တသ္မာကပင် ပြပြီးဖြစ်၍, ဟိနိပါတ်ထွန်းပြဘို့ရာ ဟိတ်အနက်မရှိ, အခြားအနက်လည်း မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း၊ (ဋီကာများ)၊ ဝိမတိ၌ကား " ပမာဏံဟိ ပမာဏံ ဧ၀ " ဟု တနည်းပြသေး၏။]

သဂါရ၀ါနံ၊ပေ၊ပဏ္ဍိတာနံ။ ။ပမိယတေ ဧတေနာတိ ပမာဏံ၊ ဧတေန–ဤစကားဖြင့်၊ ပမိယတေ – နှိုင်းချိန်အပ် ဆုံးဖြတ်အပ်၏၊ ဋ္ဌတိ–ထိုသို့ နှိုင်းချိန်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **တံ** - ထို စကားသည်၊ **ပမာဏံ** - မည်၏၊ အနက်အမိပ္ပါယ် သိတို့အရေးဦးဝင်း , ဆုံးဖြတ်ဘို့ အရေးဦးဝင်း ထို အဋ္ဌကထာဟောင်းတို့၏ စကားကို ကြည့်၍ နှိုင်းချိန်ရ ဆုံးဖြတ်ရလောက်အောင် ကောင်းမွန် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍, သိက္ခာ ၃ ပါးဌ လေးလေးစားစား ရှိကြသော ပညာရှိတို့၏ ပမာဏဖြစ်သည်–ဟူလို။ [**ယ**သ္မာ ပမာဏံ၌ **ယ**သ္မာကို **တ**သ္မာ အနုသိက္ခိတမ္ဘာနှင့် တွဲပါ။]

ဝဇ္ဇယိတ္မာ ပမာဒလေခံ။ ။"ထို အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သော စကားအားလုံးပင် ပမာဏဖြစ်သည် " ဟု ဆိုရာ၌ ပမာဒလေခစကားပါ ပမာဏ ဖြစ်သလောဟု စောဒနာဘွယ်ရှိ၍ "ဝဇ္ဇယိတ္မာ ပမာဒလေခံ" ဟု မိန့်သည်၊ ပမာဒလေခမှတပါး ကျန်အားလုံးကိုသာ ပမာဏဟု ဆိုလိုပါသည် – ဟူလို။ [**လ**ိခိတမ္ပံတိ လေခံ၊ (**လေ**ခါ**လ**ည်းရှိ၊) **ပ**မာ**ဒ**ေန – မေ့လျော့သဖြင့်၊ **ဝါ** – အမှတ်တမဲ့၊ **လေ**ခံ– ရေးအပ်သော (ရေးမိသော) စကားတည်း၊ ပမာဒလေခံ၊ ပေထက်အကျွန်ရှာတင်သောအခါ၌ အမှတ်တမဲ့ မှားရ၍ရေးမိသော စကားကို " ပမာဒလေခ " ဟု ခေါ်သည်။]

အဘိန္နဘာဝနှင့် အနုသိက္ခိတမ္ဘတာဒဿန

တတော - ထို အဋ္ဌကထာဟောင်းတို့မှ၊ ဘာသန္တရ မေဝ - သင်တိုင်းအင်္ဂါနှင့် တူသော သီဟိုဠ်ဘာသာ ကိုသာလျှင်၊ ဟိတ္ဝာစ - ပယ်စွန့်၍ရင်း၊ ဝိတ္ထာရမဂ္ဂ- အကျယ်ဖြစ်သော အဖွင့်အစဉ်ကို၊ သမာသယိတ္ဝာစ - ကျဉ်းစေ၍ရင်း၊ ဝါ- အကျဉ်းချုံး၍ရင်း၊ သမ္ဘံ- အလုံးစုံသော၊ ဝိနိစ္ဆယံ - အဆုံးအဖြတ်ကို၊ အသေ သယိတ္ဝာစ-မကြွင်းစေမူ၍ရင်း၊ ကိဋ္ဌ - တစုံတမုသော၊ တန္တိဋ္ဌမ်- ပါဠိတော်

အဘိန္နဘာဝ, အနုသိက္ခိတမ္ဘတာ ဒဿန ॥ ॥ ပမာဏဘာဝကို ပြုပြီး၍ အဘိန္ဒ ဘာဝကိုရင်း, အနုသိက္ခိတမ္ဘတာကိုရင်း ပြုလိုသောကြောင့် "တတောစ၊ပေ၊အနုသိက္ခိ တမ္ဘာ" ဟု မိန့်၊ ထိုတွင် "တတောစ၊ပေ၊ဟေသတိ ဝဏ္ဏနာပိ " သည် အဘိန္ဒဘာဝ (သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာဟောင်းများနှင့် ဤအဋ္ဌကထာသစ်၏ မကွဲမပြား တသားထည်း ဖြစ်ကြောင်း) ကို ပြသောစကားရပ်တည်း၊ သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာတို့တွင် ဤ အဋ္ဌကထာ သစ်၏မူဖြစ်သော မဟာအဋ္ဌကထာမှ သီဟိုဠ်ဘာသာကို ပယ်ခြင်း,အကျယ်ကို အကျဉ်း ချုံးခြင်း,ပါဠိတော်အစဉ်ရှိတိုင်းကို မခုန်မကျော်ဘဲ ဖွင့်ခြင်းဟူသော ရေးသားပုံ အစီ အစဉ်မျှသာ ကွဲလွဲပါသည်၊ လိုရင်းစုံကားသားမှာ မဟာအဋ္ဌကထာအတိုင်းပင် ဖြစ်၍ မကွဲလွဲပါ– ဟူလို။ [ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍကဲ့သို့ သုတ္တန်မှာလည်းပါ ဝိနည်းမှာလည်း ပါသော စကားရပ်ကိုလည်း သုတ္တန်နှင့်လျော်အောင် ဖွင့်ပြဉ္ဇားမည်ဖြစ်၍ ဤအဋ္ဌကထာသစ်ကပင် အဋ္ဌကထာဟောင်းထက် စုံလင်ပါသေး၏။]

ဘာသန္တရမေဝ ဟိတ္ဝာ ॥ ॥ ဘာသတော – မာဂဓဘာသာမှ + အန္တရာ (အညာ) - အခြားသော သီဟိုဠ်ဘာသာတည်း၊ ဘာသန္တရာ၊ [ဘာသန္တရမေဝ ဟိတ္ဝာတိ ကဠုကသဒ္ဒိသံ သီဟဠဘာသံ အပနေတ္ဝာ–ဋီကာ။] ကမ္ဗုကဠ် ကစ (ဗန္ဓ နေ) ဓာတ်, ဥကန်ပစ္စည်း၊ ထို ကဠုကသဒ္ဒါသည် ချပ်ဝတ် , မြှားကာ , မြွှေရေလဲ, အဝတ်သာမန် အနက်များအပြင် " ဇုတ္ထိန် စုဋ္ဌိကာယံ" ဟု တနက်ပါသေး၏၊ ["စုဋ္ဌိ ကာ"ကား "ဥုးစွန်းအမောက်" အနက်ဖြစ်ဟန်တူသည်။] ချပ်ဝတ်ဟူသည် (သန္ဓာ ဟ- တင်းကြပ်အောင် ပွေအပ်သော) စစ်သားတို့၏ အဝတ်တည်း၊ သံဖြင့် ပြုလုပ်ရ၏၊ ထို အဝတ်ကို ဝတ်သောအခါ အလယ်၌ ခါးပတ်ကိုလည်း ပတ်ရသည် – ဟု ဆို၏၊ (ကြပ်ကြပ်ရပ်ရပ် ချပ်နေအောင် ဝတ်အပ်သောကြောင့်)"ချပ်ဝတ်"ဟု ခေါ်သည်။

ထိုချပ်ဝတ်ကို အတူလုပ်၍ ချုပ်အပ်သော အင်္ဂါရှည်ကို "သင်တိုင်း" ဟု ခေါ်၏၊ ထို သင်တိုင်းသည် တယောက်၏ အဝတ်ကို အခြားတယောက် ဝတ်လို့ မဖြစ်နိုင်၊ အရပ်တူချင်း– ကိုယ်လုံးတူသူချင်းသာ ဝတ်၍ဖြစ်၏၊ ထို့အတူ သီဟိုဠ်ဘာသာလည်း သီဟိုဠ်သားတို့နှင့်သာ တော်၏၊ အခြားကျွန်းသားနှင့် မတော်၊ ထို့ကြောင့် "ကဠုက သဒ္ဒိသံ သီဟဠဘာသံ " ဟု ဆိုသည်။ [မြန်မာဘာသာစသော အခြား ဘာသာတို့ လည်း အခြားလူမျိုးတို့ အလိုအားဖြင့် ကဠုကသဒ္ဒိသပင်တည်း၊ မာဂဓဘာသာကား ပါဠိနားလည်လိုသူတိုင်း သင်ရမည်ဖြစ်၍ "အများသုံးဘာသာ" ဟု ဆိုလိုသည်။]

အစဉ်ကို၊ အဝေါက္ကမိတ္တာစ - မခုန်ကျော်မူ၍ရင်း၊ သုတ္တန္တိကာနံ - သုတ္တန်၌ လာကုန်သော၊ ဝစနာနံ-စကားတို့၏၊ ဝါ-ပါဠိတို့၏၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ သုတ္တာနုရူပံ-သုတ္တန်အားလျော်စွာ၊ ပရိဒီပယန္တိ-ထင်ရှားပြလျက်၊ အယံ ဝဏ္ဏနာပိ-၌ အဋ္ဌကထာသစ်သည်လည်း၊ ယသ္မာ-အကြင့်ကြောင့်၊ ဟေသတိ-ဖြစ်လတ္တံ့(တနည်း)ပရိဒီပယန္တိ-ထင်ရှားပြတတ်သော၊အယံဝဏ္ဏနာပိ-ကိုလည်း၊ (အမှေဟိ-ငါတို့သည်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဟေသတိ-ပြုစီရင်အပ်

ဒိဋ္ဌာရ၊ပေ၊သမာသယိတ္တာ ။ ။ရှေး အဋ္ဌကထာဟောင်းတို့ဝယ် အထက်မှာ တိုက်ရိုက်လာမည့်စကားတို့ကို ရှေ့၌ ဆောင်ယူ၍ အကျယ်ချဲ့ပြလေ့ရှိ၏၊ ဥပမာ–ဝဋ္ဌမ ပါရာဇိက်၌ ဥပသမ္ပန္နောပုဒ်ကို ဖွင့်ရာဝယ် မဟာဝါဒန္တကမှုရင်း ပရိဝါမှုရင်း ဆောင်ယူ၍ အပလောကနစသော ကံ ၄ ပါးကို အကျယ် ဖွင့်ပြခြင်းမျိုးတည်း၊ ထိုကဲ့သို့သော အကျယ်များကိုကား အကျဉ်းချုံး၍ ပါဠိတော်မှာ တိုက်ရိုက်တွေ့သောအခါမှဖွင့်ပြမည်-ဟူလို။ [သမာသယိတ္တာ-သံဃဋ္ဌ အသုဓာတ်, ဏယပစ္စည်း။]

ဝိနိစ္ဆယ်၊ပေ၊အဝေါက္ကမိတ္တာ ။ ။ အကျယ်ကို အကျဉ်းချုံးသော်လည်း "ရှေး အဋ္ဌကထာတို့၌ ပါသမျှဝိနိစ္ဆယကို မကျန်ရစ်စေရပ်ပါ" ဟူလို၊ [သိသဓာတ်,ကာရိတ် ဏယပစ္စည်း၊နု+ သေသယိတ္တာ — အသေသယိတ္တာ။] [တန္တိယာ-ပါဠိတော်၏+ ကမော-အစဉ်တည်း၊ တန္တိ ဏ္ဍမော။] ဖွင့်မှ နားလည်မည် ဖြစ်၍ ဖွင့်သင့်သော ပါဠိ အစဉ်ကို မကျော်မလွှားဘဲ ဖွင့်သောအားဖြင့်ရင်း, သိဟိုင်္ဂအဋ္ဌကထာတို့၌ မဖွင့်သင့် သောနေရာဝယ် ဖွင့်ထားသော အဖွင့်ကိုလည်း ဆိုင်ရာပါဠိနှင့် သင့်တော်သောနေရာ သို့ ပြောင်းရွှဲ ဖွင့်သောအားဖြင့်ရင်း, ပါဠိအစဉ်ကို မခုန်မကျော်ဘဲ ဖွင့်မည်– ဟူလို။ [ဝိ+ အဝ+ ကမုဓာတ်၊ နု+ ဝေါက္ကမိတ္တာ-အဝေါက္ကမိတ္တာ။]

သုတ္တန္တိကာနံ ၊ပေ၊ ဝဏ္ဏနာပိ ။ ။ ရှေးအဋ္ဌကထာတို့ဝယ် ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ–ဗာဟုကထာ, တတိယပါရာဇိက - အာနာပါဏကကထာတို့ကဲ့သို့ သုတ္တန်၌လာသော ပါဠိတော်များကို မဖွင့်ခဲ့ကြ၊ "သုတ္တန္တိကာနံ ဘာရော–သုတ္တန်ဆောင်တို့၏ တာဝန်ဘဲ"ဟု ဆိုရှေ့ကျော်သွားကြသည်၊ ဤ အဋ္ဌကထာကား ဝိနည်းပါဠိတော်မှာပါနေသော ထို သုတ္တန်စကားများကိုလည်း ဆိုင်ရာသုတ္တန်အားလျော်စွာ ဖွင့်ပြမည်– ဟူလို၊ အယံဝဏ္ဏနာပိ၌ အပိဖြင့် ရှေးအဋ္ဌကထာဟောင်းများကိုပေါင်းသည်၊"ရှေးအဋ္ဌကထာများသာ ပမာဏ ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး၊ ဤအဋ္ဌကထာသစ်လည်း ပမာဏပင် ဖြစ်လိမ့်မည်"ဟူလို။

ဘဝိသတိ, ကရိယိသတိ ။ ။ ဌိကာတို့၌ ဟေသတိကို ဤသို့ ၂ မျိုးဖွင့်ကြ၏၊ ဘဝိသတိဟု ဖွင့်ရာ၌ ဟုဓာတ် , သတိဝိဘတ် ကတ္တားဟောဖြစ်၍ " အယံဝဏ္ဏနာ" ပုဒ်သည် ဟိတ္တာ သမာသယ်တ္တာ အသေသယိတ္တာတို့၏ ကတ္တားလည်းဟုတ်,ဟေသတိ၏ ကတ္တားလည်း ဟုတ်၏၊ ကရိယိသတိဟု ဖွင့်ရာ၌ကား ဟုဓာတ်သည်ပင် "ဓာတူနံ အနေကတ္ထတ္တာ"အရ ကရဓာတ်၏အနက်ဟော, ကံဟော ယ ပစ္စည်းကြောင့်–ဟုကြ။

လတ္တံ့၊] တသ္မာစ - ထို့ကြောင့်ရင်း၊ (ထိုသို့ ဤ အဋ္ဌကထာ သစ်၏လည်း ဘာသန္တရကို စွန့်ခြင်းစသည်မှတပါး မထူးခြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊) အယံ ဝဏ္ဏနာ-ဤအဋ္ဌကထာသစ်ကို၊သက္ကစ္စ-ကောင်းစွာပြု၍၊(ဟနည်း)သက္ကစ္စံ - လေးလေး စားစား၊ အနုသိက္ခိတဗ္ဗာ - နေ့ရက်မှန်မှန် , အဖန်ဖန်ဖြင့်, သင်အံ လေ့ကျက်, ဆောင်ရွက်ထိုက်၏၊ ဝါ- နေ့ရက် မှန်မှန်, အဖန်ဖန်ဖြင့်, သင်အံလေ့ကျက်, ဆောင်ရွက်ကြပါလေ၊ ဣတိ - ပဏာမစသည်ကို ပြဆိုရာ စကားရပ် အပြီးသတ်သတည်း။

မှတ်ချက် ။ ။ဟေသတိကို ကရိယိသတိ ဟု ကြံကြံဖန်ဖန် ဖွင့်ခြင်းမှာလည်း "ဟိတ္ဝာ–စွန့်၍၊ သမာသယိတ္ဝာ–ချုံး၍၊ အသေသယိတ္ဝာ– မကျန်စေမူ၍" ဟူသော ကြိယာဝိသေသနတို့၌ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဗျာပါရ (ကြောင့်ကြစိုက်ပုံ) ပါနေသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ် ကတ္တား (အမှေတိ) ရအောင် ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည်၊ "ဘဝိသတိ" ဟု ဖွင့်၍ အယံ ဝဏ္ဏနာ ကို ကတ္တားလုပ်ရာ၌ကား ထိုသံ ဝဏ္ဏနာက ပယ်စွန့်မှု ချုံးမှု မကျန်စေမှုကို ပြုတတ်သော သတ္တိဗျာပါရမရှိပါဘဲ ရှိသကဲ့သို့ တင်စားထားသော တဒ္ဓမ္မုပစာရ ဟု ကြံ။

တသ္မာ အနုသိက္ခိတဗ္ဗာ ။ ။ ဤကား အနုသိက္ခိတဗ္ဗဘာဝဒသနာ စကားတည်း၊ "ယသ္မာ ပမာဏံ, ယသ္မာ ဟေသတိ" ဟု ယသ္မာ ၂ ခု ကို ဤတသ္မာနှင့် တွဲ၍ "အကြင့်ကြောင့် ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သော စကားအားလုံးသည် ပမာဏဖြစ်၏၊အကြင့်ကြောင့် ဤ အဋ္ဌကထာသစ်လည်း ဘာသန္တရစွန့်ရုံမျှ စသည်သာ စကားအသုံး ကွဲ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် မကွဲမပြား တသားထည်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထို အကြောင်း ၂ ပါး ကြောင့် ဤ အဋ္ဌကထာသစ်ကို ရိုရိုသေသေ သင်ယူထိုက်သည်" ဟု မှတ်။

မှန်၏—ထိုအကြောင်း ၂ ပါးတွင် ရှေးအဋ္ဌကထာတို့က ပမာဏဖြစ်စေကာမူ ဤ အဋ္ဌကထာသစ်က ရှေးအဋ္ဌကထာများနှင့် ကွဲပြားနေလျှင် လေးလေးစားစား မသင်ယူထိုက်သေး၊ ဤအဋ္ဌကထာသစ်က ရှေးအဋ္ဌကထာများနှင့် မကွဲပြားသော်လည်း ရှေးအဋ္ဌကထာကိုယ်က ပမာဏမပြုလောက်ပြန်လျှင်လည်း ဤအဋ္ဌကထာသစ်ကို လေးလေးစားစား မသင်ယူထိုက်သေး၊ ယခုမှာကား ရှေးအဋ္ဌကထာများကလည်း ပမာဏဖြစ်, ဤအဋ္ဌကထာသစ်ကလည်း ရှေးအဋ္ဌကထာနှင့် သဘောမကွဲပြား, ဤအကြောင်း ၂ ပါး ကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာသစ်ကို လေးလေးစားစား သင်ယူထိုက်ပါသည်–ဟူလို။ [အနု (ပုနပ္ပုနံ) သိက္ခိယတေတိ အနုသိက္ခိတဗ္ဗာ၊ တဗ္ဗပ္ပစ္စည်းသည် တိုက်တွန်းခြင်းအနက်ကို ထွန်းပြနိုင်ခဲသောကြောင့် " သင်ယူကြပါလေ " ဟုလည်း ပေးသည်၊ ဣတိ သဒ္ဒါကား ဂန္ဓာရမ္ဘပြီးဆုံးကြောင်းကို ပြသော ပရိသမာပနတ္ထ နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ဂန္ဓ-ကျမ်းဂန်ကို+ အာရမ္ဘ–စတည် အားထုတ်ခက်။]

ဂန္ဓာရမ္ဘအဖွင့် ပြီး၏။

ဗာဟိရနိဒါန်းအဖွင့်

အဓိပ္ပေတဝိနယ တတ္ထ- ထိုဂါထာတို့၌၊ တံဝဏ္ဏယိသံ ဝိနယန္တိ- တံ ဝဏ္ဏယိသံ ဝိနယံဟူ၍(မယာ- ငါသည်၊)ဝုတ္တတ္တာ- ပဋိညာဉ် စကား ဆိုထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တာဝ - မဖွင့်မီ ရှေးဦးစွာ၊ ဝိနယော-ဤအရာဝယ် အလိုရှိအပ်သော ဝိနည်းကို၊(ယေန-အကြင်အကြောင်း ကြောင့်၊) ဝဝတ္ထဒေတမ္ဘော-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထိုက်၏၊ တေန- ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဤအရာဝယ် အလိုရှိအပ်သော ဝိနည်း၏ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဝိနယောနာမ ဋုဓ သကလံ ဝိနယပိဋကံ အဓိပ္ပေတန္တိ - " ဝိနယောနာမ ၊ ပေ ၊ အဓိပ္ပေတံ " ဟူသော၊ ဧတံ - ဤစကားကို၊ (မယာ-သည်၊) ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ [ဋုဓ- ဤ တံဝဏ္ဏယိသံ ဝိနယံဟူသော ပါဠိ၌၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ ဝိနယပိဋကံ-ဝိနည်းပိဋကကို၊ ဝိနယောနာမ-ဝိနယမည်၏ ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏။]

အဓိပ္ပေတ ဝိနယ။ ။ဂန္ထာရम္ဘဂါထာတို့၌"တံဝဏ္ဏယိသံ ဝိနယံ"ဟု ပဋိညာဉ်ကို ပြုခဲ့သည် အားလျော်စွာ ပဋိညာတ ပကရဏ(ဝန်ခံအပ်ပြီးသောကျမ်း)ကို ပြုတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် "ဝိနယတွေ့ မျှားစွာရှိရာဝယ် ဤနေရာ၌ (သံဝဏ္ဏေ တဒ္ဒအဖြစ်ဖြင့်) အလိုရှိအပ်သော ဝိနယကို မဖွင့်ပြမီ သတ်မှတ်ထိုက်၏"ဟု ပြလိုသော ကြောင့် " တတ္ထ " စသည်ကို မိန့်၊ [ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗော — ဝိ+အဝ + ထပေတဗ္ဗော၊ ဝိ (ဝိသုံ)-အခြားဝိနည်းတို့မှ သီးခြား+အဝ (အဝ ဆိုသည်တွာ)-ပိုင်းခြား၍=ခွဲခြား၍= ကန့်သတ်၍+ ထပေတဗ္ဗော-ထားထိုက်၏၊ဤကား သဒ္ဒတ္ထ၊ "နိယမေတဗ္ဗော-သတ်မှတ်ထိုက်၏" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း။]

တာဝ။ ။"ပဌမတ္ထေ ကမတ္ထေစ, ဝတ္ထုဗ္ဗန္ဓရပေက္ခဏေ၊
အနုညာတေ တေသုအတ္ထေသု, တာဝသဒ္ဒေါ ပဒီသတိ"

ဟူသော ၄ နက်တို့တွင် ပဌမတ္ထတည်း။ [တာဝသဒ္ဒေါ ပဌမန္တိ ဋုမသ္မိံ အတ္ထေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ — ဋီကာ။] နောက်၌ ဋီကာဟုလာသမျှ သာရတ္ထဋီကာဟု ချည်းမှတ်၊ တချို့သာဓကမ်း "ဋီကာ" ဟု ပင် မဖေါ်ပြသော်လည်း သာရတ္ထစကားဟုပင် မှတ်ပါ။

တေနေတံ၊ ပေ၊ အဓိပ္ပေတန္တိ။ ။["အဓိပ္ပေတန္တိ " ဟု ရှေ့ပြန်လှည့်ဘို့ရာ ဋုတိသဒ္ဒါ ပါသင့်၏။] " ဝိနယောနာမ သကလံ ဝိနယပိဋကံ " သည် ဝဝတ္ထပနဝစန (ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ကြောင်း) စကားတည်း၊ တေနကဲ့သို့ နိယမဝါစက တသဒ္ဒါရှိရာ၌ အနိယမဝါစက ယသဒ္ဒါပါသော ဝါကျတခု (ရှေကဖြစ်စေ နောက်မှာဖြစ်စေ) ရှိရမ်း၊ မရှိလျှင်လည်း ထည့်ရမ်း၊ ဤ၌ မရှိသောကြောင့်"ယသ္မာ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗော"ဟု ဋီကာ ထည့်၍ " တေန ဟေတုနာ ဝိနယောနာမာတိ အာဒိတံ နိယာမကဝစနံ (သတ်မှတ်ကြောင်းစကားကို) ဝုစ္စတီတိ အတ္ထော" ဟု ဖွင့်သည်။

မာတိကာ ပန - ဆက်ဥုံးအံ့၊ **အာသ** - ထို ဝိနည်းပိဋကကို၊ သံဝဏ္ဏနတ္ထံ-ဖွင့်ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော ဂါထာကား၊ **မာတိကာ - မာတိကာ** တည်း။..... **ဧတံ** - **တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ** ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ **အစရှိသော** နိဒါန်းဖြင့် တန်ဆာဆင် အပ်သော ဤ ဝိနည်းပိဋကကို၊ ယေန-**အကြင်သူသည်**၊ **ဝုတ္တံ**-ဆိုအပ်ပြီ၊ **ယဒါ**-**အကြင်အခါ**ဌ၊ **ဝုတ္တံ**-ပြီ၊ **ယသ္မာ**-**အကြင်ကြောင့်**၊ **ဝုတ္တံ**-ပြီ၊ **ယေနစ**-**အကြင်သူသည်လည်း**၊ **ဓာရိတံ** - ဆောင်ရွက် မှတ်သားအပ်ပြီ၊ **ယေနစ**- **အကြင် သူသည်လည်း**၊ **အာဘတံ** - **အ**ဆက်ဆက် ဆောင်ရွက်အပ်ပြီ၊ **ယတ္ထစ** - **အ**ကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ လည်း၊ **ပတိဋ္ဌိတံ**-**တ**ည်ပြီ၊ **ဧတံ**ဝိဓိ ံ-ဤ**အ**စီ**အ**ရင်ကို၊ **ဝတ္ဘာ**-ဆိုပြီး၍၊ **တ**တော-ထိုမှ **နော**က်၌၊ **တေနာ**တိ**အာ**ဒိ**ပ**ါ**ဌ**ဿ- **တေ**နဲ့ **အ**စရှိသော ပါဌ်၏၊ **အ**တ္ထံ-**အ**နက်**အ**ဓိ**ပ**ါယ်ကို၊ **နာ**နုပ**ကာ**ရ**တော**- **အ**ထူးထူးသော **အ**ပြားအားဖြင့်၊ **ဒဿယ**ယ**ဿ** - ပြလျက်၊ **ဝိ**နယ**ဿ** - **ဝ**ိနည်းပိဋကတ်၏၊ **အ**တ္ထ**ဝ**ဏ္ဏနံ - **အ**နက်

သတ်မှတ်ထိုက်ပုံ။ ။"ဤနေရာ၌ **အ**လိုရှိ**အ**ပ်"ဟူသည် သံဝဏ္ဏေတမ္ဘ (ဖွင့်စရာ) **အ**ဖြစ်ဖြင့် **အ**လိုရှိ**အ**ပ်တည်း၊ ဝိနယဟူသော စကား၌ သံဝရဝိနည်း, ပဟာနဝိနည်း, ဝိဋကဝိနည်းစသော ဝိနည်း**အ**မျိုးမျိုးပါဝင်၍**နေ**ရာ"ဝဏ္ဏယိဿံ-ဖွင့်**အ**ံ့"ဟု ပဋိညာဉ်ပြု**အ**ပ်သော ဝိနည်းသည် **အ**ဘယ်ဝိနည်းပါနည်း၊ သံဝရဝိနည်းပါလော , သို့မဟုတ် ပဟာနဝိနည်းပါလော – ဟု စောဒနာ**ဘွ**ယ်ရှိသော**ကြော**င့် " ဝိနယောနာမ သကလံ ဝိနယ ပိဋကံ– " ဖွင့်ဘို့ရာဝိနည်း"ဟူသည် "**အ**လုံးစုံသော ဝိနည်းပိဋကတည်း " ဟု **အ**လိုရှိ**အ**ပ်သော**ဝ**ိနည်းကို သတ်မှတ်ပြ**ရ**သည်။ [သံဝရ-ပဟာနဝိနည်းများကို " **အ**ဌ**သ**ာလိနီ နိက္ခေပကဏ္ဍ၌ **အ**ကျယ်ပြထား**လေ**သည်။]

အယံ မာတိကာ။ ။**အ**ကျဉ်းချုပ်ခေါင်းစဉ်ကိုပြပြီးမှ **သူ**့**အ**ခက်ားနှင့်**သူ** **အ**ကျယ်ပြ**ရ**လျှင် **သ**ာ**ရ**ှုင်းလင်း **နာ**းလည်**ဘွ**ယ်ရှိခြင်း**ကြော**င့် **အ**ကျဉ်းချုပ် ခေါင်းစဉ်ကို ရှေးဥုံးစွာပြသည်။ [**မ**ာ**တာ**ဝိ**ယာ**တိ **မ**ာ**တိ**ကာ၊ **ဥ**ပ**မာ**အ**နက်**ဌ** **လိ**ုက ပ**ရ**ှည်း။] **အ**မိ**သ**ည် **သ**ား**သ**ျီး**မ**ား**ကို** ဖြစ်စေ**တ**တ်**သ**ကဲ့**သ**ို့ **အ**ကျဉ်းချုပ် ခေါင်းစဉ်**စ**ကား**လ**ည်း **အ**ကျယ်**နိ**ဒ္ဒေ**သ**များ**ကို** ဖြစ်စေ**တ**တ်**ရ**ကား **အ**မိ**နှ**င့်**တူ**သည် – ဟူလို၊ ထို**မ**ာ**တိ**ကာ**ဌ** "၁–ယေ**နဝ**ုတ္တံ, ၂–ယ**ဒါ**ဝုတ္တံ,၃–ယ**သ္မာ**ဝုတ္တံ,၄–ယေ**နစ**ာ**ရ**ိတံ, ၅-ယေ**နအာ**ဘတံ, ၆–ယ**တ္ထ** ပ**တ**ိ**ဋ္ဌ**တံ, ၇–**တေ**နာ**တ**ိ၊**ပေ**၊**ဝ**ိ**နယ**ဿ**တ္ထ** **ဝ**ဏ္ဏ**နံ**"ဟု ၇ ပိုဒ်ရှိ**၏**။

အနက်ပေးပုံ။ ။ **ဧ**တံ**၏** **အ**နက်ကို"**တေ**နဲ့ **သ**မ**ယေ**နဲ့"**စ**သော **နိ**ဒါန်းနှင့်**တ**ကွ ဝိနည်းပိဋက **အ**ား**လ**ုံ**ကို** **စ**ွဲ**ထ**ား**၏**၊ **ထ**ို**သ**ို့ **စ**ွဲ**ခ**ြင်း**က**ား.... "**ဗ**ုဒ္ဓ**ဝ**ုတ္တံ **ဟော**တိ–**ဧ**တံ **တေ**နဲ့**သ**မ**ယေ**နဲ့ **ဗ**ုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေ**ရ**ဉ္ဇာ**ယ**ံ ဝိ**ဟ**ရ**တ**ိ**တ**ိ**အာ**ဒိ**နိ**ဒါန **ဝ**စနပ**ရ**ိ**မ**ဏ္ဍိတံ ဝိ**နယ**ပိ**ဋ**ကံ ယေ**နဝ**ုဏ္ဏ**လေ**နဲ့ **ဝ**ုတ္တံ၊**ပေ**၊**ယေ**သု ပ**တ**ိ**ဋ္ဌ**တံ၊ **ဧ**တံ ယ**ထာ**ဝ**ုတ္ထ**ဝ**ိ**ခေ**နံ **ဝ**တ္ဘာ ၊**ပေ**၊**က**ရ**ိ**သ**ာ**မ**ိ**တ**ိ"**ဟ**ူ**သော** **ဋ**ီ**က**ာ**နှ**င့်**အ**ညီ **စ**ွဲ**ခ**ြင်း**တ**ည်း။

အဖွင့်ကို၊ ဝါ-အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို၊ ကရိသောမိ-ပြုပေအုံ့၊....ဣတိ အယံ - ဤ ဆိုအပ်ပြီးသည်ကား၊ မာတိကာ - မာတိကာတည်း၊ ဝါ- အကျဉ်းချုပ်ခေါင်းစဉ်တည်း။ [ဤသို့ ရှေ့ပြန်၍ အုပ်ရသည်။]

ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ, ယသ္မာ

တတ္ထ-ထိုမာတိကာပုဒ်တို့တွင်၊ တာဝ-ဝေရိတံ ယေန စာဘတံ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊(နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ညွှန်ပြအပ်သော၊) ဝုတ္တံယေန ယဒါ ယသ္မာတိ ဣဒံ ဝစနံ-ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာဟူသော ဤစကားကို၊ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိတိ ဧဝမာဒိဝစနံ- " တေနသမယေန ၊ ပေ ၊ ဝိဟရတိ " ဤသို့ အစရှိသော နိဒါန်းစကားကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဟိ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ ဣဒံ- ဤ တေနသမယေန ၊ ပေ ၊ ဝိဟရတိ အစရှိသော နိဒါန်း စကားသည်၊ ဗုဒ္ဓဿ- အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ အတ္ထပဋိပတ္တိဝစနံ-ကိုယ်တော်၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သောစကားသည်၊ နဟောတိ-မဟုတ်၊(တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ဝါ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အတ္ထပဋိပတ္တိ ဝစနမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊)ဝုတ္တံယေနယဒါ ယသ္မာတိ ဣဒံဝစနံ-ကို၊ တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိတိ ဧဝမာဒိဝစနံ - ကို၊

တတ္ထ၊ ပေ၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ။ထိုမာတိကာ၏ အကျယ်နိဒ္ဒေသကို ပြုလိုရှိ "တတ္ထ" စသည် မိန့်၊ [တတ္ထ ရှိလျက် , စကားတက်မှ, မှတ်ယူ ဝိတ္ထာရ၊—နိယာမ်။] ထို အကျယ် ဝါကျကား (ဝိနယသဿတ္ထဝဏ္ဏနံ၏ အကျယ်ကုန်သည့်တိုင်အောင် ဖြစ်သောကြောင့်) ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ကုန်သည့်တိုင်အောင်တည်း၊ " ယေန ဝုတ္တံ , ယဒါ ဝုတ္တံ , ယသ္မာ ဝုတ္တံ "ဟူသော မာတိကာ ၃ ရပ်သည် (ဝိနည်းပိဋကအားလုံးကို မရည်ရွယ်) "တေနသမယေန"စသော နိဒါန်းမျှလောက်ကိုသာ ရည်ရွယ်အပ်သော စကားဖြစ်သည်။

ဣဒဋ္ဌိ၊ ပေ၊ နဟောတိ။ ။[အထ ကသ္မာ ဣဒမေဝ ဝစနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံတိ အာဟ ဣဒဋ္ဌိတိ အာဒိ—စောဒနာပါရစေ, အာယဉ္ကြောင့် ဤနိဒါန်းလောက်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်ပါသနည်း—ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ "ဣဒဋ္ဌိ"စသည် မိန့်၊ (သာရတ္ထကျမ်းတက်)၊ ဤ ဋီကာ၌ ကသ္မာမေးပုံကို ကြည့်၍ ဣဒဋ္ဌိစသော ဝါကျကို ဟေတုဝါကျလုပ်ပြီးလျှင် ရှေ့ဝါကျကို ပြန်၍ ဖလဝါကျလုပ်မှ အဓြေဝါကျဖြစ်၍ စာသွားထုံးစံကျသည်၊....ဟိသဒ္ဒေါ ယသ္မာတိ အတ္ထေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။] အကြင်ကြောင့် ဤ တေနသမယေန စသော နိဒါန်းစကားသည် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောအပ်သော စကားမဟုတ်၊ ဘုရားစကားမဟုတ်လျှင် " အာဘယ်သူသည် , အာဘယ်အခါ၌, အာဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်သနည်း"ဟု မေးထိုက်၏၊ထို့ကြောင့်"ဝုတ္တံ ယေန"စသော စကားကို နိဒါန်းလောက်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်သည်—ဟု ဖြေသည်။ [အတ္ထနော-ကိုယ်တော်၏ + ပဋိပတ္တိဝစနံ—မျက်မှောက်ဖြစ်သော စကားတည်း၊ (ကိုယ်တော်တိုင် ဟောအပ်သော စကားတည်း၊) အတ္ထပဋိပတ္တိဝစနံ—ကား။]

သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာ ဟူသော ဤစကား၏ တေနသမယေန စသော နိဒါန်း စကားကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဇရဝံဝစနံ- ဤ တေနသမယေန၊ပေ၊ဝိဟရတိ အစရှိသော နိဒါန်းစကားကို၊ ကေန-အဘယ်သူသည်၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သနည်း၊ ကဒါ- အဘယ်အခါ၌၊ ဝုတ္တံ- နည်း၊ ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း၊ ဇရတိတော်- ဤပြဿနာကို၊ ဝတ္ထုမ္ဘံ- ဆိုထိုက်၏။

မေးဘွယ်။ ။"ဝုတ္တံ ယေန,ယဒါ,ယသ္မာ"ဟူသော မာတိကာ ၃ ရပ်ကို နိဒါန်းစကားလောက်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်လျှင် မာတိကာကို အနက်ပေးစဉ်က အဘယ့်ကြောင့် "တော်—ဤတေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ အစရှိသော နိဒါန်းဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဝိနည်း ပိဋကကို" ဟု အနက်ပေး၍ ယေန ဝုတ္တံ ယဒါ ဝုတ္တံ ယသ္မာ ဝုတ္တံတို့၌လည်း စပ်စေခဲ့ပါသနည်း—ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။

အဖြေကား—"ဝုတ္တံ ယေန"စသော မာတိကာ ၃ ရပ်ကို "တေန သမယေန" စသော နိဒါန်းလောက်ကိုသာ ငဲ့၍ ဆိုလိုသော်လည်း နိဒါန်းနှင့် နိဂုံးတို့သည် ဘုရားဒေသနာတော်တိုင်း၏ အစ အဆုံးဖြစ်ရကား ဘုရားဒေသနာတော် ဖြစ်သော ဝိနည်းပိဋကတွင် ပါဝင်သောကြောင့် သီးခြားမခွဲတော့ဘဲ "တော်-ဤတေန သမယေန စသော နိဒါန်းဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဝိနည်း ပိဋကကို"ဟု ဆိုလိုက်ရတော့သည်၊ ထိုသို့ မာတိကာတုန်းက နိဒါန်းနှင့်ဝိနည်းပိဋကကို ပေါင်း၍ဆိုခဲ့သော်လည်း အကျယ်ချဲ့သော အခါ ပိဋကနှင့် မပေါင်းဘဲ နိဒါန်းကိုသာ ခွဲပြလိုသောကြောင့် "တတ္ထ ၊ပေ၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ"ဟု မိန့်လေသည်။

တသ္မာ၊ပေ၊ကသ္မာ ဝုတ္တန္တိ။ ။ဤတသ္မာမျိုးဌ မိမိရှေ့ကဝါကျကို မစွဲဘဲ တဝါကျကျော် ရှေ့က "တသ္မာ" ထည့်၍ထားသော "ဝုတ္တံယေန၊ပေ၊သန္ဓာယဝုတ္တံ" ဝါကျကို လှမ်း၍စွဲရသည်၊ ဗုဒ္ဓေါဝါကျသည် ဟေတုဝါကျ၊ တသ္မာထည့်ထားသောရှေ့ဝါကျသည် ဖလဝါကျ၊ ဤ တသ္မာဝါကျကား လဒ္ဓဂုဏ်ဝါကျတည်း၊ တသ္မာ - ထိုသို့ "ဝုတ္တံယေန, ယဒါ, ယသ္မာ" ဟူသောစကား၏ နိဒါန်းမျှလောက်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်သော စကား၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ "ဘုရားဟော မဟုတ်သော ဤနိဒါန်းစကားကို အဘယ်သူ ဆိုအပ်သနည်း , အဘယ်အခါ ဆိုအပ်သနည်း , အဘယ်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း" ဟူသော ဤပြဿနာကို ဆိုထိုက်သည်—ဟူလို။ [တသ္မာရှေ , ဟိတ်ကိုတွေ့, ပြားမ်ှ ရှိမ္ပခံ။.... တသ္မာထို, ဟိတ်၏ဇိုလ်, စွဲဆို မြဲထုံးစံ။]

လဒ္ဓဂုဏ်။ ။ ပဌမ အကျိုးတပါးကိုပြသောဖလဝါကျကို ဆိုပြီးနောက် အကျိုးတပါးထပ်၍ပြသော ဖလဝါကျတခုရှိလျှင် ထိုဖလကို လဒ္ဓဂုဏ်(ရအပ်သောအကျိုးပြ) ဝါကျဟု မှတ်ပါ။

[**နိယာမ်**] အကျိုးတပါး, ရှိတုံ့ငြားက, တပါးအကျိုး, ရရိုးသည်လျှင်,
လဒ်ဂုဏ်ပင် ဟု, စာနာရှု, ကျမ်းပြု ဉာဏ်အဟုတ်။

အဖြေ (ဋီ၀ံ ၀စနံ - ၌ တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂ၀ါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ အစရှိသော နိဒါန်းစကားကို၊) အာယသ္မာတာ ဥပါလိ ဣတိရေန - အရှင် ဥပါလိထေရ်သည်၊ ဝုတ္တံ - လျှောက်အပ်ပြီ၊ [၌ဝါကျဖြင့် ကေနဝုတ္တံ၏အဖြေကို ပြု၏။] ပန- အဘိတပါးကား၊ (ကေနဝုတ္တံ၏ အဖြေမှ တပါး ကဒါဝုတ္တံ၏ အဖြေကား- ဟူလို၊) တဗ္ဗ- ထို နိဒါန်းစကားကိုလည်း၊ ပဌမ မဟာသင်္ဂီတိကာလေ - ပဌမ မဟာသင်္ဂါယနာတင်ရာ ကာလ၌၊ ဝုတ္တံ- လျှောက်အပ်ပြီ၊[၌စကားဖြင့် ကဒါဝုတ္တံ၏အဖြေကိုပြု၏။] သော ပဌမမဟာ သင်္ဂီတိနာမစ-၌ ပဌမ မဟာသင်္ဂါယနာ မည်သည်ကိုလည်း၊ (တနည်း) စ- ဆက်ဉားအံ့၊ သော ပဌမ မဟာသင်္ဂီတိနာမ - ၌ ပဌမ မဟာ သင်္ဂါယနာ မည်သည်ကို၊ ပဋ္ဌသတိက သင်္ဂီတိကွန္ဓကေ - ပဋ္ဌသတိက သင်္ဂီတိကွန္ဓကဋ္ဌ၊

မှတ်ချက် ။ ။" နိဒါနဝစနပဋိမဏ္ဍိတံ ဝိနယပိဋကံ " ဟု ဋီကာဖွင့်ရာ၌ "နိဒါန ဝစန" အရ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍာ ကုန်သည်တိုင်အောင် ယူ၍ သုဒိန္နကဏ္ဍစသော နောဝိုင်းကို "ဝိနယပိဋက" ဟု မှတ်ပါ၊ မှန်၏ — နောက်၌ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍာ စကားကိုပင် " ဝိနယ နိဒါန်"ဟု မျှားစွာသုံးစွဲလိမ့်မည်၊ ထိုဝေရဉ္ဇကဏ္ဍာ၌ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် မိန့်တော်မူ အပ်သောစကားများ ပါရှိသော်လည်း ဘုရားမိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း အရှင်ဥပါလိက အရှင် မဟာကဿပအား လျှောက်နေခြင်းသာ ဖြစ်သောကြောင့် " အာယသ္မတာ ဥပါလိဣတိရေန ဝုတ္တံ" ဟုပင် ဆိုနိုင်သည်။

ပဌမ မဟာသင်္ဂီတိကာလေ။ ။ယထာပစ္စယံ-တရားဟောတော်မူခြင်း သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူခြင်း၏ အကြောင်းအားလျော်စွာ၊ ဝါ—အကြောင်းဝတ္ထုအလိုက်၊ တတ္ထ တတ္ထ—ဟိုအရပ် သည်အရပ်၌၊ ဒေသိတတ္တာ—ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း၊ ပညတ္တတ္တာစ — ပညတ်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း၊ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနံ— အထူးထူးရောပြွမ်း၍ နေကုန်သော၊ ဝါ— ပြန့်ကြဲနေကုန်သော၊ ဓမ္မဝိနယာနံ — တို့ကို၊ သင်္ဂဟေတ္တာ— သဘောတူရာ ပေါင်းယူ၍ + ဂါယနံ—ရွတ်ဆိုခြင်း၊ သံဂီတိ— ခြင်း။

ပါရာဇိကချင်း, သံဃာဒိသေသ်ချင်း စသည်ဖြင့် ဝိနည်းမှာလည်း သဘောတူရာ ပေါင်းယူ၍ဌင်း , ရှည်လျားသော သုတ်တို့ကို ဒီဃနိကာယစသည် နာမည်တပ်ကာ သုတ္တန်မှာလည်း သဘောတူရာ ပေါင်းယူ၍ဌင်း, စိတ်အကြောင်းပြသော စကားရပ်ကို စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍစသည် နာမည်တပ်ကာ အဘိဓမ္မာမှာလည်း သဘောတူရာ ပေါင်းယူ၍ ဌင်း+ ရွတ်ဆိုခြင်းကို " သံဂါယနာ "ဟု ခေါ်သည်၊ မဟတီစ- ကြီးကျယ်သည်လည်း ဟုတ်၏၊ ဝါ-ပူဇော်အပ်မြတ်သည်လည်း ဟုတ်၏+ သာ + သံဂီတိစ-သံဂါယနာလည်း ဟုတ်၏၊ ဋီတိ မဟာသံဂီတိ၊ ပဌမာစ+ သာ+ မဟာသံဂီတိစာတိ ပဌမမဟာသံဂီတိ၊ ပဌမမဟာသံဂီတိယာ+ကာလော ပဌမမဟာသံဂီတိကာလော။ [တဗ္ဗ ပနဋ္ဌ စသဒ္ဒါ သည် ရှေ၀ါကျ၌ဆိုအပ်ပြီးသောနိဒါန်းစကားပေါ်၌ ၌ဝါကျ၏အနက်ကိုပေါင်းသော သမ္ပိဏ္ဍနတည်း၊ ပနကား ပကာ္ဇနရတည်း။]

(သင်္ဂီတိကာရေဟိ- သံဂါယနာတင်ထေရ်တို့သည်) ကိန္နာပိဝုတ္တာ-အကယ်၍ကား မိန့်တော်မူအပ်ပါပေပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင်မိန့်တော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ- နိဒါန်းဌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ် အကျိုးငှါ၊ ဇုဓာပိ- ဤအဋ္ဌကထာ၏ အစဉ်လည်း၊ ဇုမိနာ နဲယန-ဤ ဆိုအပ်လတံ့သောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- သိထိုက်သေး၏။

ပဌမပေါနာမေသာစ ॥ ॥ ပဌမ မဟာသံဂါယနာကို ပြုလိုသော အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် မပြုမီ ရှေးဦးစွာ ဤ အဋ္ဌကထာ၌ မဟာသံဂါယနာတင်ပုံကို ပြုရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြုလိုသောကြောင့် "ပဌမမဟာသံဂီတိနာမ စေသာ" စသောပါဠိကိုမိန့်၊ ပဌမသံဂါယနာကို ဤဝိနည်းပိဋကဝယ် နောက်ရှုဌဝါသံဂီတိကွန္ဓကဌ သံဂါယနာတင်ထေရ်တို့ မိန့်ဆိုအပ်ပြီး ရှိ၏၊ ထိုသို့ ရှိပြီးဖြစ်၍ ဤအဋ္ဌကထာအစဉ် မပြေတဲ့ထားလျှင် စာသင်သားတို့ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏ နိဒါန်းဌ ဉာဏ်မရှင်းဘဲဖြစ်လိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် နိဒါန်းဌ ကျွမ်းကျင်သော ဉာဏ်အကျိုးကို (စာသင်သားတို့အား) ရစေလိုသောကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာဌ ပဌမ မဟာသံဂါယနာတင်ပုံကို သိထိုက်ပါသည်, (သိအောင်ပြုရပါသည်) —ဟူလို။ [နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ-ဟူသောအကျိုးသည်ပင် ဤအဋ္ဌကထာဌ သံဂါယနာတင်ပုံကို ပြုရခြင်း၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်သည်။]

စ၏အနက်။ ॥နာမေသာစဌ စ၏အနက်ကို ဋီကာဌ "စသဒ္ဒေါ ဤဒိသေသုဌာနေသု ဝတ္တမ္ဗ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော (ဤဝါကျ၌ ဆိုထိုက်သောအနက်ကို ဆိုအပ်ပြီးသော ရှေ့ဝါကျ၏အနက်ဌ ပြန်၍ပေါင်းခြင်း အနက်ရှိ၏) " ဟု ဖွင့်၏၊ တဌ ပဌမမဟာသံဂီတိကာလေ ဝုတ္တံ၏ အနက်သည် ရှေ့ဝါကျ၏အနက်၊ "သောစ ပဌမမဟာသံဂီတိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ" ၏ အနက်ကား ဤဝါကျ၌ ဆိုထိုက်သောအနက်တည်း၊ ဤအဖွင့်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဤ ပဌမ မဟာသံဂါယနာ မည်သည်ကိုလည်း" ဟု အနက်ပေးသည်။

ဥပညာသဿ ဝါ စသဒ္ဒေါ။ ॥ "စသဒ္ဒါသည် ဥပညာသအနက်ရှိ၏ " ဟု ဋီကာတနည်းဖွင့်၏၊ ဥပနျာသမ္ဘ ဒုကို ဥပ္ပ, ဒွေဘော်လာ၍ "ဥပညာသ" ဟု ဖြစ်၏၊ ဒျာသ=နိ+အာသသည် ထပနအနက်ကို ဟော၏၊ ဥပ (ဥပဂန္ဓာ) - ရှေ့ဝါကျ၏ အနက်ဌ ကပ်၍၊ ဝါ—ဆက်၍၊ ဒျာသော-ထားခြင်းသည်၊ ဥပနျာသော-မည်၏၊ "တဌ ပဌမမဟာသံဂီတိကာလေ ဝုတ္တံ " ဟု ဆိုပြီးနောက် ထို မဟာသံဂါယနာ အကြောင်းကိုပင် (စကားဆက် မပြတ်ဘဲ) "ပဌမမဟာသံဂီတိနာမေသာစ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ" ဟု ဆိုသောကြောင့် ဤဝါကျမျိုးကို ဥပနျာသဝါကျဟု ခေါ်၍ စကို ဥပနျာသ ဇောတကဟု ခေါ်ရသည်—ဟူလို၊ ဤအဖွင့်အတိုင်း "စ-ဆက်ဦးအံ့" ဟု တနည်းပေးသည်။

ဥပညာသေါတိ စ ဝါကျာရမ္ဘောဝုစ္စတိ။ ॥ဤဋီကာသည် ဥပနျာသနှင့် ဝါကျာရမ္ဘကို သဘောတူ ဟု ဆိုလို၏၊ [ဝါကျသ - ဝါကျတခုကို + အာရမ္ဘော - ဆက်၍ အားထုတ်ခြင်း၊ ဝါကျာရမ္ဘော- ခြင်း။] ယခုခေတ် ဆရာအများကား စကားမပြတ်သေးဘဲ စောဒနာဘွယ်ရှိ၍ ဆက်လာသောဝါကျကို " ဥပနျာသ " ဟု ဝင်း, စကား

ပြတ်ပြီးမှ (ထိုပြီးပြီးသော စကားတွင်) စောဒနာဝင်စရာရှိသေးရ၍ ထပ်မံဆက်ရသော ဝါကျကို "ဝါကျာရမ္ဘ ဝါကျ" ဟု ၎င်း ခွဲကြသည်၊ ၎င်အလို ၎င်စသဒ္ဒါသည် စကား မပြတ်သေးဘဲ "၎င် ပဌမ မဟာသံဂါယနာကို ပဋ္ဌသတိက သံဂီတိကွန္ဓက်၌ ဆိုအပ်ပြီး မဟုတ်ပါလော, အဘယ်အကျိုးငှါ ၎င်၌ သိအပ်ပါသေးသနည်း" ဟု မေးတွယ်ရှိ၍ ဆက်ပြသောကြောင့် ဥပနှာသ ဧာတက ဟု မှတ်။ [နောက်ဝါကျကို ဥပနှာသ, ဝါကျာရမ္ဘအမည်ပေးရာ၌ ရှေဝါကျကို "အာရဒ္ဓဝါကျ" (အားထုတ်အပ်ပြီးဝါကျ) ဟု အမည်ပေးကြသည်။]

[နိယာယ] ပြတ်ပြီးခဲ့ရာ, ဆက်၍လာ, ဝါကျာရမ္ဘပင်။
မပြတ်စပ်ကာ, ဆက်၍လာ, ဥပနှာသတွင်။

နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ။ ။[နိဒါနံ၌ နိပုဗ္ဗ ဒါဝေတိ ယုပစ္စည်း။] နိဒဒါတိ (ဒေသနံ ဒေသကာလာဒိဝသေန အဝိဒိတံ ဝိဒိတံ ကတ္တာ နိဒဿေတိ) တိ နိဒါနံ=ဒေသ,ကာလ, ဒေသက, ဝတ္ထုစသောအားဖြင့် မထင်ရှားသောဒေသနာကို ထင်ရှားအောင်ပြု၍ ညွှန်ပြ တတ်သောကြောင့် " တေနသမယေန "စသော စကားကို နိဒါန်းဟု ခေါ်၏၊ မှန်၏— ထိုနိဒါန်းစကား၌ ဝေရဉ္ဇာမြို့ဟူသောဒေသ,ထို၌ နေရာအခါဟူသောကာလ,ဘုရားရှင် ဟူသော ဒေသက, အရှင်သာရိပုတြာ၏ ဝိနည်းပညတ်ဘို့ရန် တောင်းပန်ခြင်းဟူသော အကြောင်းဝတ္ထုများ ထင်ရှားသည်။ [ပဌမ သံဂါယနာတင်ပုံကို ပြလိုက်သောအခါ အရှင်မဟာကဿပက အရှင်ဥပါလိအား " အဘယ်ကြောင့် ပညတ်တော်မူရသနည်း" ဟု မေးပုံပေါ်လာ၏၊ ထိုအမေးကိုဖြေသောအခါ အရှင်ဥပါလိသည်ဝိနည်းကိုအစမှစ၍ ဖြေ၏၊ ထို့ကြောင့် ၎င်တေနသမယေနစသောနိဒါန်းကို အရှင်ဥပါလိဆိုသောစကားဟု နားလည်ကြရ၏၊ ထိုသို့ နားလည်ဘို့အကျိုးငှါ သင်္ဂါယနာတင်ပုံကိုသိပါဦး—ဟူလို။]

မှတ်ချက်။ ။"ကိုဠာဝိ၊ပေ၊ဝုတ္တာ"သည် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်အလိုဆန္ဒကို လိုက်လျော မြောက်ပင့်ပေးသော အနုဂ္ဂဟတ္ထ (သမ္ဘာဝနာ) ဝါကျဖြစ်၏၊ ၎ဝါကျမျိုးကို စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုဆန္ဒ (အာဘောဂ) ကို အတွင်း၌ ငုံ၍ပြထားသော ဝါကျ ဟု မှတ်၊ ကိုဠာဝိကိုဖြုတ်၍ " နနု " ဟု အာဘောဂဧာတကနိပါတ်ကို ထည့်လျှင် အာဘောဂ ဝါကျဖြစ်လာ၏၊ ထို့နော် "နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ"ဟူသော အဖြေကိုကြည့်၍"ကိမတ္ထံ" ဟု အမေးသွင်းလိုက်ပြန်လျှင် (အာဘောဂဖလ-ခေါ်) စောဒနာဝါကျပေါ်လာပြန်၏၊ ထို့ကြောင့် အာဘောဂဝါကျ, စောဒနာဝါကျသွင်း၍ တနည်းအနက်ပေးပုံကား—

" နနု အာစရိယ .... သော ပဌမ မဟာသံဂီတိနာမ ပဋ္ဌသတိကသံဂီတိကွန္ဓကေ သံဂီတိကာရေဟိ ဝုတ္တာ၊ အထ (ထိုသို့ ဆိုအပ်ပြီးဖြစ်ပါလျက်) ကိမတ္ထံ ဇုဝေါ ဇုမိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗာတိ စောဒနာ၊ ကိုဠာဝိ ဘဒ္ဒမုခ (ကောင်းသောမျက်နှာ ရှိသော စောဒက) သော ပဌမ မဟာသံဂီတိနာမ ပဋ္ဌသတိကသံဂီတိကွန္ဓကေ ဝုတ္တာ၊ နိဒါန ကောသလ္လတ္ထံ ပန ဇုဝေါ ဇုမိနာနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ပရိဟာရော။

ပဌမသံဂါယနာ

ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ ပြီးနောက် သုဘဒ္ဒပြောပုံ

ဟိ - ချဲ့ဥုံးအုံ့၊ လောကနာထေ - သတ္တလောက၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝတိ-မြတ်စွာဘုရား သည်၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ - ဓမ္မစက်ကြာကို ဝေနေယျတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေတော်မူခြင်းကိစ္စကို၊ ဝါ- ဓမ္မစက်ကြာကို ဟောတော်မူခြင်းကိစ္စကို၊ [အခြားသဒ္ဒါနက်များကို အောံအဖွင့်မှာကြည့်၍

ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံတိ။ ။ပဌမ မဟာသံဂီတိနာမ-ကို ချဲ့လို၍ "ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံဟိ" စသည်မိန့်၊ ပဌမသံဂါယနာ တင်ခင်းကုန်သည်အထိ ဝိတ္ထာရဝါကျကြီးတရပ် ဟု မှတ်၊ ဤဝါကျကြီးကိုထောက်၍ ရှေ " ပဌမ ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ " သည် သခေါ်ပဝါကျအမည် ရပြန်၏၊ ထို ဝိတ္ထာရဝါကျကြီးဝယ် " ဓမ္မစက္က ၊ပေ၊ ဥဿာဟံ ဇနေသိ " ကို စကားတရပ်ဟု မှတ်၊ ထိုဝါကျ၌လည်း" အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ၊ပေ၊ ဓမ္မဝိနယ သံဂါယနတ္ထံ ဘိက္ခူနံ ဥဿာဟံ ဇနေသိ " သည် လိုရင်းစကားတည်း၊ ထိုစကား၏ ဆိုလိုရင်းကား—"အရှင်မဟာကဿပသည် ဓမ္မဝိနယကို သံဂါယနာတင်ဘို့ရန် ရဟန်းတို့၏ စိတ်အားထက်သန်မှုကို ဖြစ်စေပြီ" ဟူလို။

ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ၊ ပေ၊ လောကနာထေ။ ။ "အဘယ်အခါ၌ ဥဿာဟကို ဖြစ်စေသနည်း"ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ " ကုသိနာရာယံ၊ ပေ၊ လောကနာထေ " ဟု မိန့်၊ လောကနာထ မြတ်စွာဘုရားသည် ကုသိနာရုံ — မလ္လာမင်းတို့ အင်ကြင်းမြို့ဝယ် အစုံသော အင်ကြင်းပင်ဖျိုတို့အလယ်ပြည့်ကြွယ်သောကဆုန်လ၏မိုးသောသံထချိန်အခါ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူပြီးလသော် (ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးရာအခါ၌) ဥဿာဟကို ဖြစ်စေပါသည်-ဟူလို၊ "ဗုဒ္ဓကိစ္စ မပြီးသေးမီ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပါသလော"ဟု စောဒနာဘွယ်ရှိသောကြောင့် " ဓမ္မစက္က၊ ပေ၊ ကတဗုဒ္ဓကိစ္စော" ဟု မိန့်၊ " ဓမ္မစက္က ပဝတ္တနကိစ္စမှစ၍ သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇက ဝိနယနကိစ္စ တိုင်အောင် ဗုဒ္ဓကိစ္စ အဝဝကို ပြီးတော်မူပြီးပြီ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပါသည်"—ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။"ဘဂဝတိ လောကနာထေ"သည်"ကတဗုဒ္ဓကိစ္စော ပရိနိဗ္ဗုတော"၏ လက္ခဏာဝန်ကို ကတ္တားတည်း၊ " ပရိနိဗ္ဗုတော " ကား ဥဿာဟံ ဇနေသိ၌ ဇနေသိ၏ လက္ခဏကြိယာတည်း၊ ထို လက္ခဏကြိယာ၌ အာဓာရသဘောလည်း ပါသောကြောင့် "ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးရာ အခါ၌"ဟု အာဓာရအဓိပ္ပါယ်လည်း ယူနိုင်သည်။ [ရူပသိဒ္ဓိ ဘာသာဋီကာ ကာလဘာဝေသုစ သုတ်အဖွင့်ကြည့်ပါ။]

ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ ။သဒ္ဒိန္ဒြိယာဒိ ဓမ္မော ယေဝ ပဝတ္တနင္ဒေန စက္ကန္တိ ဓမ္မစက္ကံ၊ (ဋီကာ)၊ ဓမ္မအရ သဒ္ဓိန္ဒြေစသောဗိုလ်ငါးပါးကိုယူ၊ ထိုတရားများသည် (သဒ္ဓါလည်း သဒ္ဓါအဆက်ဆက်ဖြစ်ကာ, ဝိရိယလည်း ဝိရိယအဆက်ဆက်ဖြစ်ကာ, ဤသို့စသည်ဖြင့် စက်လည်သကဲ့သို့) အဆက်မပြတ်ဖြစ်တတ်သောကြောင့် " စရတိ ပဝတ္တတိ—အဆက်မပြတ် ဖြစ်တတ် လည်တတ်၏ " ဟူသော ဝုဒနက္ကနင့်အညီ"စက္က"မည်၏၊ ဓမ္မောစ+

အနက်ပေးလိုလျှင် ပေးပါ။] အာဒိ ကတ္တာ- အစပြု၍၊ ယာဝသုဘဒ္ဒ ပရိဗ္ဗာဇက ဝိနယနာ - သုဘဒ် ပရိဗ္ဗိုဇ်ကို ဆုံးမတော်မူခြင်း ကိစ္စတိုင်အောင်၊ ကတ ဗုဒ္ဓကိစ္စော - ပြီးအပ်ပြီးသော ဗုဒ္ဓကိစ္စရှိတော်မူသည်(ဖြစ်၍)၊ ကုသိနာရာယံ- ကုသိနာရုံမြို့၏ အနီး၌၊ ဥပဝတ္တနေ- အကွေ့ဖြစ်သော၊ မလ္လာနံ- မလ္လာမင်း

သော + စက္ကဿာတိ ဓမ္မစက္ကံ၊ ထို ဓမ္မစက်ကို ဝေနေယျတို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်း (ဖြစ်အောင် တရားဟောတော်မူခြင်း) သည်"ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တန"မည်၏၊ ဓမ္မစက္ကဿ + ပဝတ္တနံ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ၊"ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ-အဆက်ဆက်ဖြစ်တတ်သော သဒ္ဓိန္ဒြေစသော ဗိုလ်တရားကို ဝေနေယျတို့သန္တာန်၌ဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စကို"ဟု ပေး။

တနည်း။ ။ စက္ကသဒ္ဒါသည် အာဏာစက်ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ " စရတိ (အပ္ပတိဟတံ ပဝတ္တတိ) -မပိတ်ပင်အပ်ဘဲ သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ စက္ကံ၊ ထိုအာဏာသည် မတရားသဖြင့်မဟုတ် တရားသဖြင့် ဟု ပြလို၍ " ဓမ္မ"ဟု ဝိသေသန (မ) သည်၊ ဓမ္မော ယသ အတ္ထိတိ ဓမ္မံ၊ ဓမ္မဣ–တရားလည်းရှိ၏၊ ဝါ–တရားမှ မကင်းသည်လည်း ဟုတ်၏၊ တံ + စက္ကဿာတိ ဓမ္မစက္ကံ–တရားရှိသော အာဏာစက်၊ ထိုတရားအာဏာကို (" ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ အန္တာ ပဗ္ဗဇိတေန နသေဝိတဗ္ဗာ– ပဗ္ဗဇိတမှန်လျှင် အန္တ ၂ ပါးကို မမှီဝဲရ"စသည်ဖြင့်) ဝေနေယျတို့အပေါ်၌ဖြစ်စေခြင်း အမိန့်ပေးခြင်းကို "ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တန"ဟု ဆိုသည်။ [ဤကား"စက္ကန္တိ အာဏာ၊ ဓမ္မတော အနပေတတ္တာ (တရားမှမကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဓမ္မဣ + တံ + စက္ကဿာတိ ဓမ္မစက္ကံ " ဟူသော ဋီကာအဓိပ္ပါယ်တည်း။]

တနည်း။ ။"ဓမ္မေန ဉာယေန စက္ကန္တိ ပိ ဓမ္မစက္ကံ " နှင့်အညီ " ဓမ္မေန+စက္ကံ– ဓမ္မစက္ကံ–အသင့်အားဖြင့် ဖြစ်သော အာဏာစက် " ဟု ပေး၍ ပဝတ္တနနှင့် ဆက်လေ၊ ထို " သဒ္ဓိန္ဒြေစသော တရားတို့ကို ဝေနေယျတို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်းစသော ကိစ္စ" ဟူသည် ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်တော်ကို ဟောတော်မူခြင်းပင်တည်း၊ မှန်၏–ထိုသုတ်ကို ဟောတော်မူလိုက်မှ အရှင်ကောဏ္ဍညစသော ဝေနေယျတို့၌ သဒ္ဓိန္ဒြေစသော လောကုတ္တရာ ဗိုလ်တရားများ ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏၊ ထိုသုတ်မဟောမီ၌ကား တပုဿ ဘလ္လိကတို့ သန္တာန်၌ လောကီသရဏဂုံ တည်ရုံမျှသာ ရှိသေးသည်။ [တံ ပနေတံ ဓမ္မစက္ကံ ယာဝ အညာသိကောဏ္ဍညတ္ထေရော အဗ္ဗာရသဟိ ဗြဟ္မကောဋိဟိ သဒ္ဓိ သောတာပတ္တိဖလေ နပတိဋ္ဌာတိ၊ တာဝ နံ ဘဂဝါ ပဝတ္တေတိနာမ (ဖြစ်စေဆဲ မည်၏၊) ပတိဋ္ဌိတေ သတိ ပဝတ္တိတံနာမ(ဖြစ်စေအပ်ပြီးမည်၏၊)"-မဟာဝဂ္ဂ-သစ္စသံယုတ်,ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနဝဏ္ဏနာ။]

ယာဝ၊ဧ၊ကိစ္စော။ ။ယာဝါတိ ပရိစ္ဆေဒတ္ထေ နိပါတော-ယာဝသည် ဗုဒ္ဓကိစ္စကို ပိုင်းခြားခြင်းအနက်ရှိသော နိပါတ်၊ ထို ယာဝနိပါတ်နှင့် ယှဉ်ရာပုဒ်၌ ဓာတုနာမာနုစသော ကာရကသုတ်နှင့်အညီ ပဋ္ဌမီသက်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဝိနယနာ" ဟု ရှိရသည်၊ ကတံ + ဗုဒ္ဓကိစ္စံ + ယေနာတိ ကတဗုဒ္ဓကိစ္စော (ဘဂဝါ)၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ အာဒိ ကတ္တာ ယာဝသုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝိနယနာ"ပါဠိဖြင့် ဗုဒ္ဓကိစ္စ၏သရုပ်ကို ပြသောကြောင့်

တို့၏ သာလဝနေ- အင်ကြင်းဥယျာဉ်၌၊ ယမကသာလာနံ - အင်ကြင်းပင်ဖျိ အစုံတို့၏၊ အန္တရေ-အလယ်၌၊ ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသေ - ကဆုန်လပြည့်နေ့၌၊ ပစ္စူသ သမယေ - မိုးသောက်အခါ၌၊ အနုပါဒိသေသာယ - ကိလေသာတို့မ

"ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ-ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စကို၊ ယာဝ၊ပေ၊ဝိနယနာ-ဆုံးခြင်းကိစ္စ တိုင်အောင်" ဟု ကိစ္စထည့်၍ ပေးသည်။ [သုဘဒ်ပရိဗ္ဗိုဇ်ကို ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးမှ အကျွတ်တရား ရစေတော်မူရသည်၊ ထို့နောက် ဘုရားလက်ထက်တော်၌ တရားထူးရသူ မရှိတော့။]

သီလက္ခန္ဓိကာသစ်။ ။သတ္တာနံ ဒဿနာနုတ္တရိယ (မြင်ရခြင်းတို့တွင် အမြတ်ဆုံး ဖူးမြင်ရခြင်း) သရဏာဒိပဋိလဘဟေတုဘူတာသု ဝိဇ္ဇမာနာသုပိ အညာသု ဘဝတော ကြိယာသု-ဘုရားရှင်ရှိနေသေးလျှင် ဘုရားဖူးရခြင်းဟူသော ဒဿနာနုတ္တရိယ, ဘုရားမကိုးကွယ်ရသေးသူတို့ ကိုးကွယ်ရခြင်းစသော သရဏာဒိ (အာဒိဖြင့်ဒါနစသည်ယူ)အကျိုးများကို ရစေခြင်းသည် ဗုဒ္ဓကိစ္စပင် ဖြစ်၏၊ ထိုကိစ္စမျိုးမှာ မကုန်နိုင်အောင် ကျန်နေသေးသော်လည်း၊ ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓေယျော ဟိ ပဋိညာယ အနုလောမတော-"ငါသိလျှင် သတ္တဝါတို့ကိုလည်း သိစေမည်" ဟူသော ပဋိညာဉ်အားလျော်စွာ၊ ဝေနေယျာနံ မဂ္ဂ ဖလုပ္ပတ္တိ ဟေတုဘူတာ ကြိယာဝ နိပ္ပရိယာယေန ဗုဒ္ဓကိစ္စံ နာမ၊ တံ (ထို ဗုဒ္ဓကိစ္စ အစစ်ကို) သရ၊ပတော ဒဿေတုံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဉ္စိ၊ပေ၊ဝိနယနာတိ ဝုတ္တံ။

ကုသိနာရာယံ၊ စပ၊ပစ္ဆ။သသမယေ။ ။ ဤ ပါဠိတော်ဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာဌာနနှင့် ကာလကိုပြ၏၊ ထိုသို့ ကာလဒေသကို သေချာစွာ ပြရခြင်းသည် ဘုရားရှင်တို့လို ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်မစံနိုင် (မသေနိုင်) ဟု အယူသည်းခြင်း၏ မှားကြောင်းကိုလည်း , ဘုရားရှင်သည် လောကဓိဿား၍ လောကဓိ ကြီးရသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ပြရခြင်းအကျိုး ရှိ၏။

ကုသိနာရာယံ။ ။ကုသော ယသ္သာတိ ကုသီ-သမန်းမြက်ရှိသူ၊ ကုသီ + နရော ယသ္သံတိ ကုသိနာရာ (နဒ၏ အကို ဒီဃပြု)၊ "ယသ္သံ – အကြင်မြို့၌" ဟု ပေး၊ မြို့ကို တည်ထိုရန် အလုပ်စသောအခါ လက်၌ သမန်းမြက်ကိုင်လာသူကို မြင်ရ၍ ထိုမြို့ကို "ကုသိနာရာ" ဟု ခေါ်သတတ်။ [သို့ကို သမိပတ္ထ၌ သက်။]

ဥပဝတ္တနေ။ ။ဥပေစ္စ+ ဝတ္တန္တိ ဝန္ဓန္တိ ဧတေနာတိ ဥပဝတ္တနံ – ဥယျာဉ်မှ မြို့သို့ သွားသူတို့သည် ကပ်ရောက်၍ သွားကြောင်းဖြစ်သော အရပ်၊ အင်ကြင်း ဥယျာဉ်သည် မြို့၏ အနောက်တောင်ဒေါင့် အရပ်မှာ ရှိ၏၊ အင်ကြင်းပင် အတန်းလည်း ဥယျာဉ်မှ အရှေ့သို့ တည့်တည့်တန်း၍ မြို့၏တောင်အပေါက်နှင့် တည့်လောက်သော နေရာဝယ် မြောက်သို့ ကွေ့သွား၏၊ ထိုကွေ့သွားရာ အရပ်ကို"ဥပဝတ္တန"ဟု ခေါ်သတတ်၊ ထိုနေရာဝယ် အကြင်ပင်ဖျိ ၂ ပင်၏ အလယ်၌ ခင်းထားအပ်သော ညောင်စောင်းပေါ်တွင် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်။

ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသေ ။ ။ ပုဏ္ဏော + မာ ဏ္ဍောတိ ပုဏ္ဏမာ၊ ဝိသာခါယ+ နိယုတ္တာ ပုဏ္ဏမာ ဝိသာခပုဏ္ဏမာ - ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော ပြည့်သော လရှိရာ အခါ၊ ဝိသာခပုဏ္ဏမာစ + သာ + ဒိဝသောစာတိ ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသော။

ကြွင်းသော ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ် မရှိသော၊ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ - နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနေ - ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာအရပ်၌၊ ဝါ- ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်းကြောင့်၊ သန္ဓိပတိတာနံ- ကောင်းစွာ ကြွရောက်ကြကုန်သော၊ သတ္တန္နံ ဘိက္ခုသတသဟဿာနံ- ခုနစ်သိန်းသော သံယထေရ်ရဟန်းတို့၏၊ သံယထေရော- သံယထေရ် ဖြစ်နေတော်မူသော၊ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ - အရှင်မဟာကဿပသည်၊ ဘဂဝတိ- သည်၊ သတ္တာဟ ပရိနိဗ္ဗုတေ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး၍ ၇ ရက်ရှိလသော်၊ သုဘဒ္ဒေန - သုဘဒ္ဒမည်သော၊ ဝမ္မ ပဗ္ဗဇိတေန- ကြီးသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းပြုသူသည်၊ ဝါ-တောထွက်ရဟန်းကြီးသည်၊(ဝုတ္တဝစနံ

ပစ္ဆုသသမယေ ။ ။ ပတိပုဗ္ဗ ဥ္ပသ (ရှေ့ယမ် — နာကျင်ခြင်း ရောဂါဖြစ်ခြင်း) ဟူသော ဓာတ်နောင် က (က် အနုဗန်ရှိသော အ) ပစ္ဆည်း၊ ပစ္ဆုသေတိ ကာမုကံ တိ ပစ္ဆုသော — (ထို အချိန်၌) ကာမလိုက်စားသူကို ရောဂါ ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် "ပစ္ဆုသ"မည်၏-ဟု ထောမနိမိဆို၏၊ [ပစ္ဆုသေတိ တိမိရံ ဝိနောဒေတိတိ-အမှောင်ကို ဖျက်တတ်သောကြောင့် "ပစ္ဆုသ" ဟု လည်း ပါဠိကျမ်းဆရာတို့ ကြံကြသေး၏၊ ထို ပစ္ဆုသသမယ ဟူသည် အရုဏ်မတက်မီ (အရုဏ်တက်ခါနီး) အချိန်တည်း။]

အနုပါဒိသေသာယ ။ ။ ဥပေတေန-တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် (ဝါ)ဥစ္စာ ဟု ကပ်ယူ) စွဲလမ်းသော လောကီကံသည်+အာဒီယတေ—(မိမိ၏ အကျိုးအဖြစ်ဖြင့်) ယူအပ်၏၊ ဇုတိ ဥပါဒိ၊ လောကီကံ၏ အကျိုးဖြစ်သော လောကီဝိပါက်နာမ်ခန္ဓာနှင့် ကဋ္ဌတ္တာ (ကမ္မဇ) ရူပ်တရားတည်း၊ အရဟတ္တမဂ် အခိုက်အတန့်၌ ကိလေသာအားလုံး ကုန်သွားသောအခါ ထို ဥပါဒိတရားများသည် (ဘုရားရှင်၏ ခန္ဓာတော်အစဉ်မှာ) ကျန်ရစ်သေး၏၊ထို့ကြောင့် ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံချိန်က "သဟ+ဥပါဒိသေသေန (ကိလေသာတို့မှ ကြွင်းကျန်ရစ်သော ဝိပါက်ခန္ဓာကဋ္ဌတ္တာရုပ်နှင့်+တကွ) ယာ ဝတ္တတိတိ သဥပါဒိသေသာ (နိဗ္ဗာနဓာတု)" ၌ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကား ထို ဥပါဒိသေသ မရှိတော့ရကား "နတ္ထိ+ဥပါဒိသေသော ယဿာတိ အနုပါဒိသေသာ"မည်၏။

နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတေ။ ။ နိဗ္ဗာတိ—ငြိမ်းခ၏၊ ဇုတိ နိဗ္ဗာနံ၊ [နိ ပုဗ္ဗ ဝါဓာတ်, ယု ပစ္ဆည်း။] နိဗ္ဗာနဿ— ငြိမ်းသည်လည်းဟုတ်၏၊ တံ+ဓာတုစ—ထင်ရှားရှိသော ဓာတ်သတ္တဝါလည်းဟုတ်၏၊ ဇုတိ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ ဓာတုယာဌ် နာဝိဘတ်သည် ဇုတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏအနက်၌ သက်၏၊ ထို နိဗ္ဗာနဓာတ်သည် ပရိနိဗ္ဗုတေ၏ ဇုတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏဖြစ်သည် — ဟူလို၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ — ကား ပရိ+ နိ ပုဗ္ဗ ဘူဝါဒိ သ္ဌာဒိ ဝုဓာတ်, တပစ္ဆည်း၊ ပရိနိဗ္ဗုတိ ဟုတ္တာတိ ပရိနိဗ္ဗုတေ—ထက်ဝန်းကျင် ငြိမ်းပြီးပုဂ္ဂိုလ် (ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးပုဂ္ဂိုလ်၊) ပရိနိဗ္ဗာနေကို "ပရိနိဗ္ဗာနဋ္ဌာနေ" ဟု ဖွင့်၏၊ ၌အလို " ပရိနိဗ္ဗာတိ ဟုတ္တာတိ ပရိနိဗ္ဗာနံ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာအရပ်၊ နိမိတ္တတ္ထေ ဝါ ဘုမ္မံ-၌အလို"ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခြင်းကြောင့်" ဟု ပေးရ၏ သန္ဓိပတိတာနံ့စပ်။

ဌ်စပ်)အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ အလံ-ဝမ်းနည်းငိုကြွေးဘို့မသင့်၊ မာသောစိတ္ထ-ဝမ်းမနည်းကြကုန်လင့်၊ မာပရိဒေဝိတ္ထ - မငိုကြွေးကြကုန်လင့်၊ မယံ - ဝါတို့သည်၊ တေန မဟာသမဏေန-ထိုရဟန်းကြီးမှ၊ [နိသက္ကတ္ထေ ကရဏာဝစနံ။] သုမုတ္တာ-ကောင်းစွာလွှတ်လွှတ်တော်ကြရကုန်ပြီ(မယံ-တို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို)ဒုဒ်-ဤအမှုသည်၊ ဝေါ-သင်တို့အား၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ဒုဒ်-သည်၊ ဝေါ-တို့အား၊ နကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဒုတိ- ဤသို့၊ ဥပဒ္ဒုတာစ- ချုတ်ချယ်အပ်ကုန်သည်လည်း၊ ဟောမ-ဖြစ်ကြရကုန်၏၊ (တံ်ကာလာပေက္ခ ဝတ္ထုမာန်၊) တနည်း "ဟောမ-ဖြစ်ကြရကုန်ပြီ၊ (အတီတတ္ထေ ဝတ္ထုမာနဝစနံ၊ ဝိဘ.တ္တိဝိပလ္လာသ - ဟူလို၊) ဒုဒါနိပန-ဤအခါ၌ကား၊မယံ-တို့သည် ယံ-အကြင်အမှုကို(ကာတုံ-ပြုခြင်း ၄၊)ဒုဋ္ဌ သာမ-အလိုရှိကုန်အံ့၊ တံ-ထိုအမှုကို၊ ကရိသာမ- ပြုနိုင်ကုန်တော့အံ့၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ (ကာတုံ-၄၊) နဒုဋ္ဌ သာမ-အလိုမရှိကုန်အံ့၊ တံ-ထိုအမှုကို၊ နကရိသာမ-မပြုဘဲ နေနိုင်ကုန်တော့အံ့၊ ဒုတိ- သို့၊ ဝုတ္ထဝစနံ-ပြောဆိုအပ်သောစကားကို၊ အနုဿရန္တော- အမှတ်ရတော်မူသည်၊ ဟုတ္တာ စ-ဖြစ်၍ရင်း၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ (ဥဿာဟံ ဇနေသိ၌စပ်)။

သတ္ထုနံ၊ ပေ၊ သံဃတ္ထေရော။ ။သံဃသ-သံဃာတော်၏+ထေရော-ထေရ်တည်း၊ (အကြီးဆုံးတည်း) သံဃတ္ထေရော၊ " ထို သံဃာသည် မည်မျှလောက် များသနည်း" ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ "သတ္တန္နံ ဘိက္ခုသတသဟဿာနံ " ဟု မိန့်၊ " ထို ၇ သိန်း"ဟူသည်လည်း နောက်လိုက်နောက်ပါများစွာရှိသော သံဃထေရ်များချည်းဖြစ်၏၊ နောက်လိုက်များပါ ရောက်ရှိလျင် ဂဏန်းမပြနိုင်လောက်အောင် များသတတ်၊ မဟန္တော— သီလစသည်အားဖြင့် မြတ်သော၊ တနည်း— (အရှင်ကုမာရကဿပတောက်၍) ကြီးသော+ကဿပေါ် မဟာကဿပေါ်၊ ဤပုဒ်ကို ဥဿာဟံ ဇနေသိ၌ စပ်။

သတ္ထာဟ ၊ ပေ၊ အနုဿရန္တော ။ ။ "အဘယ့်ကြောင့် သံဂါယနာတင်ဘို့ရန် အားထုတ်မှုကိုဖြစ်စေရသနည်း"ဟု အကြောင်းကိုမေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "သတ္ထာဟ ပရိနိဗ္ဗုတောပေါ်ဝုတ္ထဝစနံ အနုဿရန္တော" ဟု မိန့်၊ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးနော် ၇ ရက်မြောက်နေ့၌ သုဘဒ္ဒမည်သော တောထွက်ရဟန်းကြီးပြောအပ်သော စကားကို အမှတ်ရတော်မူခြင်းကြောင့် ဥဿာဟကို ဖြစ်စေရသည်—ဟူလို။ ["သတ္ထာဟံ ပရိနိဗ္ဗုတသ အဿာတိ သတ္ထာဟပရိနိဗ္ဗုတော (ဘဂဝါ)"။] အမှတ်ရခြင်းမှာလည်း ဒေါသဖြင့် အမှတ်ရခြင်း မဟုတ်၊ သုဘဒ္ဒ၏ ဘုရားရှင်ကို စော်ကားရဲသော တရားသဘောကိုတွေးမိ၍ သံဝေဂစိတ်ဖြင့် အမှတ်ရခြင်းတည်း။ [ဩဟိတဘာရ (ဓနာဝန်ကို ချပြီးသောရဟန္တာ)တို့၏ သခ်ာတရားအားလုံးတို့ဌ ထိတ်လန့်တတ်သော ဩဇာမှန့် ယှဉ်သောဉာဏ်ကို "သံဝေဂ"ဟု ခေါ်သည်။]

သမ္ဘသခ်ာ ဓမ္မေသု, ဩဇာမပ္ပါကာရသဏ္ဌိတံ၊
ဉာဏမောဟိတဘာရာနံ, ဓမ္မသံဝေဂသညိတံ။

သံဝါယနာ တင်ဘိုရန် ပဌမအကြိုး

ယံ (ဌာနံ) - အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ ပါပ ဘိက္ခူ-ယုတ်မာသော ရဟန်းတို့သည်၊ပါဝစနံ-ပြဋ္ဌာန်းသော စကားတော်သည်၊ဝါ-မြတ်သော စကားတော်သည်၊ အတီတသတ္ထုကံ - လွန်လေပြီးသော ဆရာရှိ၏၊ ဇုတိ-ဤသို့၊ မညမာနာ- မှတ်ထင်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ပက္ခံ- အလင်္ဂါအသင်း အပင်းကို၊[ပက္ခန္တိ အလင်္ဂါပက္ခံ၊]လတိတ္တာ-ရ၍၊ဝါ-ရလသော်၊နစိရသော ဝ-မကြာမြင့်မီပင်၊ သဒ္ဓမ္မံ-၃ ပါးသော သဒ္ဓမ္မကို၊(ပရိယတ်,ပဋိပတ်,ပဋိဝေဓ ကို၊)ဝါ-သာသနာတော်ကို၊ အန္တရဓာပေယျုံ-ကွယ်စေကုန်ရာ၏၊တေဌာနံ-ဤ သာသနာကွယ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ ဝိဇ္ဇတိခေါ ပန - ရှိသည်သာ၊ စ-ဆက်ဥူးအံ့၊(တနည်း) စ-ထိုသို့ပင် အတီတသတ္ထုက ပါဝစနဟု မှတ်ထင်ကြ

ဌာနံခေါ၊ပေ၊စိရဋ္ဌိတိကံ။ ။သုဘဒ္ဒ၏စကားကို အမှတ်ရဲ့ ပြုပြီး၍ သံဝါယနာ တင်ဘိုရန် ပဌမအကြိုဖြစ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် "ဌာနံခေါ၊ပေ၊စိရဋ္ဌိတိကံ" ဟူသော ပါဋ္ဌကို မိန့်။ [တိဋ္ဌတိ ဣဏ ဖလံ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယာတိ ဌာနံ၊ တဒါယတ္တဝုတ္တိ တာယ – ထိုအကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဖလံ– အကျိုး သည်၊ ဣဏ-ဤအကြောင်းခဏ်၊ တိဋ္ဌတိ - တည်ရ၏၊ ဇုတိ– ထိုသို့ အကျိုး၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ-ထိုအကြောင်းသည်၊ ဌာနံ – မည်၏၊ ခေါတိ အဝဓာရဏော၊ တေ ကာရဏံ ဝိဇ္ဇတေဝ၊ နော+နဝိဇ္ဇတိ (မရှိ မဟုတ်, ရှိသည်သာ) တိ အတ္ထော၊ ပနာတိ ဝစနာလင်္ကာရေ၊ (သီ–ဋီ)။]

ယံ၊ပေ၊အန္တရဓာပေယျုံ။ ။ဤ "ယံ ပါပဘိက္ခူ" စသော အနိယမဝါကျသည် "ဌာနံ ခေါ ပနေတံ"ဟု တော်၏ ဝိသေသနသဘောသက်၏၊"ပါပဘိက္ခုတို့က သဒ္ဓမ္မကို ကွယ်စေခြင်း-ဟူသော ဤအကြောင်း"ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌"ကိံ တံကာရဏန္တိ အာဟ – ယံ ပါပဘိက္ခုတိ အာဒိ " ဟု ယံ ပါပဘိက္ခု – စသော အနိယမဝါကျကို ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ကျမ်းတက်သည်။ [အနိယမဝါကျဟူသမျှကို နိယမဝါကျတွင်းရှိ နိယမဝါစကဗုဒ္ဓ၏ ဝိသေသနသဘော သက်ရောက်ကြောင်း အမြဲမှတ်ပါ။] ယန္တိ နိပါတမတ္တံ၊ ဤအလို အနက်မရှိ၊ ကာရဏနိဒ္ဒေသောဝါ၊ ဤအလို " ယံ – အကြင် အကြောင်းကြောင့် " ဟု ပေး။ [ယေန ကာရဏေန အန္တရဓာပေယျုံ၊ တဒေတံ ကာရဏံ ဝိဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။]

ပါပဘိက္ခူ။ ။ပါတိ (ရက္ခတိ) အတ္တာနံ အသ္မာတိ ပါပံ-မိမိကို စောင့်ရှောက် ခဲ့ရာဖြစ်သော မကောင်းမှု။[ကိုယ့်ကိုယ်ကို ထို မကောင်းမှုမဖြစ်အောင် စောင့်ရှောက် ရသော (စောင့်ရှောက်စရာဖြစ်သော) မကောင်းမှု" ဟူလို။] ပါဓာတ်, ပ ပစ္စည်းဟု ထောမနိမိဆိုး၏၊ ပါပံ (ယုတ်မာသောအလိုသည်) ယေသံ အတ္ထိတိ ပါပါ၊ ပါပါစ+ တေ + ဘိက္ခုစာတိ ပါပဘိက္ခု။ [ပါပိကာယ လာမိကာယ ဒုဋ္ဌာယ သမန္နာဂတာ ဘိက္ခု။] ဤ ပါပဘိက္ခုကို "အန္တရဓာပေယျုံ" ဟုစပ်။

ပါကုန်သော်လည်း၊ ယာဝ - အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဓမ္မ ဝိနယော-သုတ်,အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်းသည်၊ တိဋ္ဌတိ - ပါဠိအနက်, မပျက်စုံညီ, လဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်တည်သေး၏၊ တာဝ – ထို ဓမ္မဝိနယ တည်သေး သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ပါဝစနံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ အနတီတ သတ္ထုကမေဝ-မလွန်သေးသော ဆရာရှိသည်သာ၊ ဟောတိ- ၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ (တနည်း)ဟိ-သာဓကကား၊ ယောခေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မောစ ဝိနယောစ ဒေသိတော ပညတ္တော၊သော ဝေါမမစ္စယေန သတ္ထာတိ-ယော ခေါ၊ပေါသတ္ထာဟူသော၊

အတီတ၊ပေ၊ပါဝစနံ။ ။"အတီတော+သတ္ထာ တ္ထေ (ဤပါဝစနဿ) ဧတသ္မာ (ဤပါဝစန၏)ဣတိ အတီတသတ္ထုကံ၊ [သမာသန္တကပမ္ပည်း။] ပါဝစနံ"ပ+ ဝစန" မှ ပ၏ အကို ဒီဃပြု၍ " ပါဝစန " ဟု ဖြစ်၏၊ ပသည် ပဌာန အနက်ဟော၊ ပဌာနံ + ဝစနံ ပါဝစနံ။ ["ပကဋ်-မြတ်သော + ဝစနံ ပါဝစနံ" ဟု တချို့နေရာ၌ ပြု၏၊ နှ+စိရသော ဝ နှ+စိရသံ+ဧ၊ စိရသံ နိပါတ်။]

ယာဝ၊ပေ၊ဟောတိ။ ။သံဝါယနာတင်ခြင်း၏ သာသနာ ကြာရှည်စွာ တည်ကို အရေးဌ အကြောင်းဖြစ်ပုံကိုဟုဆိုလို ,ဝုတ္တရှေတ်စသည်ဖြင့် သာဓကကိုဟု ပြလိုသော ကြောင့် ယာဝစ-စသည်မိန့်။ [ယာဝစာတိ အာဒိနာ သံဂီတိယာ သာသနစိရဋ္ဌိတိက-ဘာဝေ ကာရဏံ သာဓကဿ ဒဿေတိ၊—သိလက္ခန္ဓိကာသစ်၊ ယာဝ၊ပေ၊တိဋ္ဌတိတိ—ယတ္တက် ကာလံ ဓမ္မောစ ဝိနယောစ လဒ္ဓိပုဂ္ဂလေသု တိဋ္ဌတိ။] ယာဝစဋ္ဌ စကို အထူး မဖွင့်ကြ၊ ပြတ်ပြီးဆက်သော ဝါကျာရမ္ဘဟုဝင်း, ပါပဘိက္ခုတို့က အတီတသတ္ထုကဟု ထင်ခြင်းကို လက္ခဏာရှစိတင်သော အရှုရှုတ္ထဇောတကဟုဝင်း ကြိုလိုက်သည်။

ဝုတ္ထ ရှေတ်။ ။ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီး၌ ရဟန်းတော်တို့အား ဩဝါဒပေးတော်မူစဉ် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်တည်း၊ [ဟိသဒ္ဒါ အာဂမဒဋ္ဌိဇောတက။] ဒေသိတော ပညတ္တောကို ဓမ္မောနှင့်ဝင်း ဝိနယောနှင့်ဝင်း တွဲ၊ ထိုတွင် ဒီသဓာတ်သည် အနက်များစွာကိုဟောရာ၌ ဒါန-ဟောမ်နှအနက်များလည်း ပါ၏၊ "အတိသဋ္ဌနံ ပဟော ဓနံ ဒေသနာ" ဟု ဖွင့်ရာ၌ အတိသဋ္ဌန-ဟူသည် ဒါနအနက်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဝိနယကို ဝေနေယျတို့အား ပေးခြင်း , ဝေနေယျတို့ကို သိစေခြင်းကို ဒေသနာ ဟု မှတ်၊ "ဒေသိတော — ပေးတော်မူအပ်ပြီ၊ ဝါ — သိစေတော်မူအပ်ပြီ" ဟု သဒ္ဒတ္ထ, ဟောတော်မူအပ်ပြီ" ဟု သင်္ကေတတ္ထပေး။ [ဒီသ—အတိသဋ္ဌနေ အတိသဋ္ဌနံ ဒါနံ—သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ။—မောဂ္ဂလ္လာန် ခါဒိကဏ္ဍ (၁၇၃) နိသယ။]

ပညတ္တောဟု ပ ပုဗ္ဗ,စုရာဒိ ဥ ပဓာတ်သည်"နိက္ခိပန-ထားခြင်း"အနက်ကိုဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ဓမ္မကို ဝေနေယျတို့သန္တာန်၌(ပေးရုံသိစေရုံတွင် မကဘဲ)စွဲ—မြဲနေအောင် ထားခြင်း, ဝိနယကို အချင်းချင်းမရောအောင် ပါရာဇိက , သံဃာဒိသေသစသည်ဖြင့် ခွဲခြားမှတ်ထားခြင်းကို "ပညာပန"ဟုမှတ်၊ ပညတ္တော—"အပြားအားဖြင့် ထားတော်မူ အပ်ပြီ"ဟု သဒ္ဒတ္ထ,"ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ"ဟု သင်္ကေတတ္ထပေး။ [ဓမ္မောဝိ ဒေသိတော

တေသုတ္တံ-ဤပါဠိကို၊ **ဘဂဝတာ**-သည်၊ **ဝုတ္တံ**-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊[**အာနန္ဒ**-အာနန္ဒာ၊ **မယာ**-ငါ ဘုရားသည်၊ **ယောဓမ္မောစ**-**အ**ကြင်သုတ် အဘိဓမ္မာကို ၎င်း၊ **ယော ဝိနယောစ** - **အ**ကြင် ဝိနည်းကိုလည်း၊ **ဒေသိတော** - ဟောလည်း ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ **ပညတ္တော**- ပညတ်လည်း ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ **သော ဓမ္မောစ**-သည်၎င်း၊ **သောဝိနယောစ**-သည်၎င်း၊ **မမ**-ငါ၏၊ **အစ္စယေန**- ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူရာ **အဓါ**၌၊ **ဝါ**-စံလွန်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ **ဝေါ** - သင်တို့၏၊**သတ္ထာ**-ဆရာသည်၊**ဘဝိဿတိ**-ဖြစ်ရစ်လိမ့်မည်၊](**တဿာ**-ထို့ကြောင့်၊ ထိုသို့ **ဓမ္မဝိနယ** တည်သေးသမျှ ပါဝစန၏ အနုတ်တ သတ္တုကမ္ဘာ၏ **အ**ဖြစ်ကြောင့်၊)**အဟံ**-ငါသည်၊ **ယထာ**-**အ**ကြင် **အ**ပြားအားဖြင့် (**ဓမ္မစ**-ကိုလည်း၊ **ဝိနယေစ** - ကိုလည်း၊ **သဂ်ါယိ**ယမာနေ - **သ**ဂ်ါယနာတင်**အ**ပ်သော်၊) **ဣဒံ** **သာ**သနံ-ဤ**သာ**သနာတော်သည်၊ **အ**ဌ**ဌ**ိယံ-ရှည်သော ကာလသို့ ရောက်နိုင်

စေဝ ပညတ္တောစ၊ သုတ္တာဘိဓမ္မသင်္ဂဟိတသ ဟိ ဓမ္မသ အတ္ထိသဒ္ဒေန် ပဗောဓေန် ဒေသနာ၊ တသ္မော (ထိုဓမ္မကိုပင်) ပကာရတော ဉာပေန် (ဝေနေယျသန္တာနေ ထပေန်) ပညာပေန်၊ပေ၊ ဝိနယောပိ ဒေသိတောစေဝ ပညတ္တောစ၊ ပေ၊ တသ္မော ပကာရတော ဉာပေန် အသင်္ခရတော ထပေန် ဉာပေန်။] "ဓမ္မ"အရပါဠိက ၃ ပုံလုံးကို ယူနိုင်သော်လည်း ဝိနယအတွက်ချန်၍ ဂေါဗလိပဋ္ဌနည်းအားဖြင့် သုတ်နှင့်အဘိဓမ္မာကိုသာ ယူရသည်။

သော ဝေါ ဓမ္မစ္စယေန သတ္ထာ။ ။သောကို "**သော**ဓမ္မော **သော**ဝိနယော"ဟု ခဲ့၍ ဧ,ပါ၊ **အ**စ္စယေနဉ် " **အ**တိ— လွန်၍+**အ**ယ—ဖြစ်ခြင်း"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ " လွန်၍ ဖြစ်ခြင်း" ဟူသည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခြင်းတည်း၊ နာဝိဘတ်ကို သတ္တမီအနက်သက်၊ တနည်း-ဟိတ်အနက်သက်။ [**သော**တို **ဓ**မ္မောစ **ဝိ**နယောစ၊**ဓ**ဓ**ယ**ယေနာတို **ဓ**ဓ **အ**စ္စယ ကာလေ၊ ဘုန္တဏ္ဍေ ကရဏာနိဒ္ဒေသောတို **အ**ကွရစ်ဆုကာ ဝဒန္တို၊ ဟေတ္ထဏ္ဍေ ဓါ ကရဏဝစနံ၊ ။ဓ **အ**စ္စယဟေတု တုမှာကံ သတ္ထုနာမ ဘဝိဿတိ၊ — သီလကွန်ဋီကာ သစ်။] မိန့်တော်မူလိုရင်းကား— " ယခုအခါ ငါဘုရား တပါးထည်းသာ သင်တို့ကို ညြဝါဒပေးတော်မူ၍, ကန့်မြစ်တော်မူနေရသည်၊ ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော အခါ၌ ဤ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဓမ္မကွန္ဓာဘုရားတို့က သင်တို့ကို ညြဝါဒပေး ရစ်, ကန့်မြစ်ရစ်ပါလိမ့်မည် "ဟူလို။

ယန္တုနာဟံ၊ပေ၊စိရ ဋ္ဌိတိကံ။ ။"**ယ**န္တုနာဟံ၊ပေ၊သင်ဂါယေယုံ"သည် တဝါကျ၊ "**ယ**ထာ၊ပေ၊ စိရ**ဋ္ဌိ**တိကံ"သည် တဝါကျ၊ ဤဝါကျမျိုးဌ ပါသော "**ယ**ထာ " သည် ဥပမာနဒဿနတက မဟုတ်၊ " ယေန ပကာရေန ယထာ"ဟု ပကာရ **အ**နက်ဌ ထာ ပဋ္ဌည်းသက်ထားသော **အ**ဗျယပုဒ်တည်း၊ "ပကာရ—**အ**ပြား" ဟူ**သ**ည်လည်း သင်ဂါ ယနာတင်ပုံ တင်နည်း **အ**ပြား , တင်ပုံ**အ**ခြင်း**အ**ရာ (**အ**ာကာရ)ပင်တည်း၊ ထိုသို့ **အ**ာကာရဝါစက ယထာပုဒ်၏ စပ်ဘို့ရာ တိုက်ရိုက်မပါလျှင် တထာစပ်ရာ ကြိယာကို လက္ခဏာပုဒ်လုပ်၍စပ်ရသည်၊ ထို့ကြောင့်"**ယ**ထာ **ဓ**မ္မော **ဝိ**နယော**စ** **သ**င်ဂါ**ယ**ယမာ**နေ**" ဟု ထည့်၍ **အ**နက်ပေးသည်။

သည်၊ စိရဋ္ဌိတိုက်-ကြာမြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး တည်ခြင်းရှိသည်၊ အသ-ဖြစ်ရာ၏၊ တထာ- ထို အပြားအားဖြင့်၊ (သာသနာတော်၏ မြမြန်နိုင်ကြောင့်, အရှည်ခံ၍ တည်တန့်နိုင်လောက်အောင်သော အပြားအားဖြင့်- ဟူလို၊) ဓမ္မဌ-သုတ် အာဘိဓမ္မာကိုရင်း၊ ဝိနယဌ - ကိုရင်း၊ ယန္တ||နသင်္ဂါယေယုံ - အကယ်၍ သံဂါယနာတင်ရပါမူကား ကောင်းလေစု၊ (ဧတိ-ဤသို့၊ စိန္တယန္တော-ကြံဖို့သည်၊ ဟုတ္တာစ-၍ရင်း၊, ဝါ-ကြောင့်ရင်း၊ ဤသို့"ဧတိစိန္တယန္တော"၌စပ်၊)

သံဂါယနာတင်ဘို့ရန် ဒုတိယအကြိုး

စ-သည်သာမကသေး၊ယံ(ယသ္မာ)-အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ အဟံ-ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊(အနုဋ္ဌဟိတောဝ၌စပ်၊) ကဿပ-ကဿပ၊ တွံ- သင်သည်၊ မေ- ငါ၏၊ သာဏာနိ- ပိုက်ဆံလျော်ဖြင့် ယက်အပ်ကုန်သော၊ နိဗ္ဗသနာနိ- ပြီးပြီးသော

သာသနံ ၊ပေ၊ စိရဋ္ဌိတိကံ ။ ။သာသနန္တိ ပရိယတ္တိ ပတိပတ္တိ ပတိဝေဓဝသေန တိဝိဓမ္မိသာသနံ၊နိပ္ပရိယာယတော ပန (ဘုရားအဆုံးအမ အစစ်အမှန် အားဖြင့်ကား) သတ္တတ္တိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ၊ အဒ္ဓါနံ+ ဂမိတုံ + အလံတိ အဒ္ဓနိယံ၊ အဒ္ဓ—ဟူသော နာမ်ပုဒ်နှောင် "ဂမိတုံအလံ" အနက်၌ ဧယ ပစ္စည်းသက်၊ (နံ) လာ၊ အဒ္ဓါနဂါမိ—ရှည်သော အဓွန်သို့ ရောက်သည်၊ အဒ္ဓါနက္ခမံ — ရှည်သော အဓွန်ခံ ခံသည်၊ ဧတိ အတ္ထော၊ စိရံ—ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး + ဋ္ဌိတိ — တည်ခြင်းသည်၊ ဧတေသ အတ္ထိတိ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ (သမာသန္တကပစ္စည်း၊) "အဒ္ဓနိယံ"အရ အရှည်ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်းသည် အကြောင်းသတ်၊ အရှည်ခံနိုင်ရည် ရှိခြင်းကြောင့်"စိရဋ္ဌိတိကံ"အရ ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်းကား အကျိုးမျတ်(ထင်ရှားခြင်း) တည်း၊ ထို့ကြောင့် "အဒ္ဓနိယံ တတော ယေဝစ စိရဋ္ဌိတိကံ ဘဝေယျ"ဟု သီလက္ခန် ဋီကာသစ်ဖွင့်၏။

ယန္တ||နေ။ ။"ယဒိ ပန သင်္ဂါယေယုံ, သာဓုဝတ"ဟု သီလက္ခန်ဋီကာသစ် ဖွင့်၏၊ အာဘိဓမ္မိတ်ကို ယန္တ||နကို တပုဒ်ထည်း အဖြစ်ဖြင့် မတွေ့ရ၊ ထို့ကြောင့် "ယဒိ + နန" နိပါတ် ၂ ခုကို ပေါင်းထားသော နိပါတသမုဒါယ ဟု ကြံသင့်၏၊"ယဒိ+ သာဓုဝတ" တို့လည်း ထိုယန္တ||နနှင့် အနက်ချည်းသာ ဖြစ်သင့်သည်၊ ဆက်ဥပုဒ် — ဤ ဝါကျ၌ " အကယ်၍ သင်္ဂါယနာ တင်ရမူကား ကောင်းလေစု— ဟု ဘာ့ကြောင့် အကြံဖြစ်ရသနည်း " ဟု အကြောင်းကို စဉ်းစားလျှင် သာမဏဝါကျ၏ ရှေက " ယာဝစ ဓမ္မ ဝိနယော တိဋ္ဌတိ၊ တာဝ အနတီတသတ္တု၊ကမေဝ ပါဝစနံ ဟောတိ "ကို တွေ့ရသည်၊ " ဓမ္မဝိနယ ဟူသော သာသနာတော် ကြာရှည်တည်အောင် သင်္ဂါယနာ တင်ရလျှင် ကောင်းလေစု"ဟု အကြံဖြစ်သည်—ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် " တသ္မာ "ထည့်၍ နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်။ [တသ္မာတိ ဟိ ပဒံ အတ္ထာဟရိတ္တာ သင်္ဂါယေယျန္တိပဒေန သမ္ဗန္ဓနိယံ၊—သီ-ဋီကာသစ်။]

ယဒ္ဓာတံ ဘဂဝတာ ၊ ပေ ၊ အနုဋ္ဌိတိတာ ။ ။သံဂါယနာတင်ဘို့ရန် အကြံဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတမျိုးကိုပြလိုခြင်း"ယဒ္ဓာဟံ၊ပေ၊အနုဋ္ဌဟိတော"ဟူသော ပါဠိကို

ဝတ်ရုံခြင်းကိစ္စရှိကုန်သော၊ ပံသုကူလာနိ- ပံသုကူသင်္ကန်းတော်တို့ကို၊ ခာရေ ဃသိပန-ဆောင်ရိုင်အုံ့လော၊ ဧကတိ - ဤသို့၊ ဝတ္ထာ -မိန့်တော်မူ၍၊ စီဝရေ-သင်္ကန်းတော်၌၊သာဓာရဏာပရိဘောဂေနစေဝ-တူသောဆောင်ခြင်းရှိသော သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်ရင်း၊ ဝါ·ဆက်ဆံသောသုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်ရင်း၊ ဘိက္ခဝေ-

မိန့်၊ "သံဃါယနာတင်တို့ရန် ဒုတိယအကြိုဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား ဘုရားရှင်က မိမိ အပေါ်၌ပြုအပ်သော အထူးချီးမြှောင့်ခြင်း" ဟူလို။ [ဧဒါနိ သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓေန အတ္တနော (မိမိ၏အပေါ်၌) ကတံ အနုဂ္ဂဟရိသေသံ ဝိဘာဝေန္တော (ထင်ရှားစေလိုသည် ဖြစ်၍) အာဟ—ယဒ္ဓာဟံ ဘဂဝတာတိ အာဒိ။]

ယဒ္ဓ။ ။ဤ စသဒ္ဒါသည် "ရှေအကြိုဖြစ်ပုံသာမက, ဤအကြိုလည်း ဖြစ်သေး၏" ဟု ဆည်းသော သမုစ္စယအနက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် "စ - သည်သာမကသေး" ဟု ပေးသည်၊ ယံကိုကား "ယဒ္ဓာ" ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ "ယံ-အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ အနုဂ္ဂဟိတောချီးမြှောက်တော်မူအပ်ပြီ" ဟု ပေးပြီးနောက် "တဒ္ဓာ-ထို့ကြောင့် (ထိုသို့ချီးမြှောင့်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)" ဟု ထည့်ပြီးလျှင် " အာဏာဏေ ကိံ ဘရိဿတိ" ၌စပ်၊ " ကြိယာပရာမသနံ ဝါ တေံ၊ တေန အနုဂ္ဂဟိတောတိ ဧတ္ထ အနုဂ္ဂဟဏံ ပရာမသတိ" ဟု ဋီကာတနည်းဖွင့်၏၊ " ယံ အနုဂ္ဂဟိတော — အကြင်ချီးမြှောက်တော်မူအပ်ပြီ၊ တဿ (အနုဂ္ဂဟဿ) —ထိုချီးမြှောက်ခြင်း၏ " ဟု ပေးစေလိုသည်၊ နိဿယ၌ ပဋ္ဌမတနည်းသာ ပေးထားသည်။

ခာရေဃသိ၊ ပေ၊ သမသမဋ္ဌပနေနစ။ ။ဤစကားတို့ကား ချီးမြှောင့်ပုံ အခြင်းအရာကို ပြသော စကားတည်း၊ ထိုစကားတွင်လည်း " သာဓာရဏာ ပရိဘောဂေန စေဝ" ၏ဆိုင်ရာ ချီးမြှောက်ပုံကတမျိုး, "သမသမဋ္ဌပနေနစ" ၏ဆိုင်ရာ ချီးမြှောက်ပုံကတမျိုး ဟု ၂ မျိုးကွဲ၏၊ ထို့ကြောင့် "စေဝ+စ" ဟု သမုစ္စယဋ္ဌေါတကာ ၂ မျိုးပြထားသည်၊ တိုတွင် "ခာရေဃသိပန၊ပေ၊ နိဗ္ဗသနာနိ" စသော စကားတော်ကို မိန့်တော်မူ၍ အရှင်မဟာကဿပ၏ သင်္ကန်းနှင့် ဘုရားရှင်၏ ပံသုကူသင်္ကန်းတော်ကိုလဲ၍ ဝတ်တော်မူခြင်းသည် သင်္ကန်းတထည်ထည်း၌ ၂ ပါးဆက်ဆံသော သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့် ချီးမြှောင့်ခြင်းတမျိုး ဖြစ်၏။

ခာရေဃသိပန။ ။ "ဆောင်ရိုင်မှာလော" ဟု မေးတော်မူခြင်းသည် ပကတိကိုယ်အားကို ရည်ရွယ်၍ မေးတော်မူခြင်းမဟုတ်၊ အကျင့်အားကိုရည်ရွယ်၍ မေးတော်မူခြင်းဖြစ်သည်၊ " ကဿပ .... ဤသင်္ကန်းသည် ပုဏ္ဏာမည်သောကျွန်မ သေ၍ ထိုအလောင်းကို ရစ်ပတ်လျက် သုသာန်၌ ပစ်အပ်သောအဝတ်ကို ကောက်ယူ၍ ချုပ်အပ်သော သင်္ကန်းဖြစ်သည်၊ တပြည်သားခန့် လောက်တွေကို လက်တော်ဖြင့် အသာယင်း၍ ဤအဝတ်ကို ကောက်ယူစဉ်က မဟာပထဝီမြေကြီးလည်း ပဲ့တင်ဟီးလျက် တုန်လှုပ်ခဲ့ရသည်၊ ဤ သင်္ကန်းကိုဝတ်သူသည် ရဟန်းဖြစ်သည်ကစ၍ ပံသုကူဝတင်ဆောင်သော ဗာတိပံသုကူလိကဝုတ္ထိလ်သာ ဖြစ်သင့်သည်၊ ဤသင်္ကန်းနှင့်လျော်အောင် သင် တျင့်ရိုင်မည်လား " ဟု မေးတော်မူလိုရင်း ဖြစ်သည်၊ ထိုသို့ မိန့်တော်မူသောအခါ အရှင်မဟာ

တို့၊ အဟံ- သည်၊ ယာဝဒေ - အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး၊ ကာမေဟိ-ဝတ္ထုကိုးလသာ ၂ ဖြာသောကာမတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ - ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်၊ ပေ၊ ပဌမံဈာနံ - ပဌမဈာန်သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ - ရောက်၍၊ (ဝိဟရိတုံ - နေခြင်း ၄၂)၊ အာကခ်ါမိ - အလိုတော်ရှိအုံ့၊ (တာဝဒေ - ထိုမျှလောက် ကာလ

ကသေပလည်း မိမိ၏ဆင်ပြောင်ဝါးစီးအားကို မရည်ရွယ်ဘဲ အကျင့်ပဋိပတ်ကိုရည်ရွယ်၍ " ဓာရေယျာမဟံ ဘန္တေ— ဆောင်နိုင်လောက်ပါသည် ဘုရား"ဟု လျှောက်ထားလေသည်၊ ထိုသို့ လျှောက်ထားပြီးနောက် သက်နှုးချင်း လဲလှယ်၍ ဝတ်တော်မူသော အခါ ၅ မဟာပထဝီမြေကြီးလည်း ပဲ့တင်ခတ်တီးလျက် မြည်ဟီးတုန်လှုပ်လေသည်။

သာဏာနိ ပံသုကူလစီဝရာနိ။ ။သာဏောန-ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ဖြင့် + ပကတာနိ-ပြုအပ် (ယက်အပ်) သော အဝတ်တို့တည်း၊ သာဏာနိ — တို့၊ ကူလမိဝါတိ ကူလံ-ကမ်းသည် ရေအုံ့ထက်က နေသကဲ့သို့ ၅၂အဝတ်သည် ပံသုကူကောက်စဉ်အခါဝယ် မြေအထက်ကနေသောကြောင့် ကမ်းနှင့်တူ၏၊ ပံသုနံ + ကူလံ ပံသုကူလံ၊ တနည်း, ကူလ-ကု+ဥလ၊ ကုစ္ဆိတံ-စက်ဆုပ်အပ်သည်၏အဖြစ် (စက်ဆုပ်ဘွယ်) သို့+ဥလတိ ဂစ္ဆတိ-ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ ကူလံ၊ ပံသုဝိယ + ကူလံ ပံသုကူလံ — မြေမှုန်ပမာ ရှုံ့ဘွယ်ရာသို့ ရောက်သောအဝတ်။

နိဗ္ဗသနာနိ။ ။နိ+ဝသနာနိ၊ (နိ) နိဗ္ဗိတံ+ ဝသနံ (ဝတ်ခြင်း) ယေသံတိ နိဗ္ဗသနာနိ " သုံးစွဲထားသဖြင့် ဟောင်းနွေပြီ " ဟူလို၊ ထို အဝတ်သည် တထည်တည်း ဖြစ်သော်လည်း အဝိတ်အစိတ် ချည်မြှင်အများကို ရည်ရွယ်၍ (အစိတ်အများ၏ အမည်ကို အပေါင်းတထည်တည်း၌ ဝင်စားသော ကေဝေသုပစာရအားဖြင့်) " သာဏာနိ" စသည်ဖြင့် ဗဟုဝုစ်ထားသည်။ [ကိဉ္စာပိ ဧကမေဝ တံ စီဝရံ၊ အနေကာဝယဝတ္ထာ ပန ဗဟုဝစနံ ကတံတိ မဇ္ဈိမဂဏ္ဌိပဒေ ဝုတ္တံ။]

သာဓုရဏ ပရိဘောဂေန ။ ။ သ+ ဓာရဏ၊ သမာနံ + ဓာရဏံ ယဿာတိ သာဓာရဏော၊ (ဋီကာ) ။"တူသော ဆောင်ခြင်းရှိ"ဟူသည် ဘုရားလည်းသုံးဆောင်နိုင်, အရှင်မဟာကဿပလည်း သုံးဆောင်နိုင်ခြင်းတည်း၊ " ဆက်ဆံခြင်း " ကား ဝေါဟာရတည်း။ [ထောမနီဓိဋ္ဌကား သဟကို သပြု၍ "သဟ + ဓာရယတိတိ သဓာရဏံ" ဟု ပြုပြီးနောက် သွတ္တိဋ္ဌ ဏာပစ္စည်းသက်၍ " သာဓာရဏ " ဟု ပြီးစေ၏။] သာဓာရဏောစ + သော + ပရိဘောဂေါစာတိ သာဓာရဏပရိဘောဂေါ၊ ၅ သာဓာရဏ ပုဒ်သည် "မည်သူနှင့် + ဆက်ဆံသနည်း" ဟု သဟာဒိယောဂကိုင်ခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် "အတ္တနာ-ကိုယ်တော်နှင့်"ဟုသမသမတ္ထပနေနမှ အတ္တနာကိုယူ၍အနက်ပေးကြသည်။

အဟံ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ သမသမတ္ထ ပနေနစ ။ ။ ဘုရားရှင်ချီးမြှောက်တော်မူပုံ တမျိုးကို ပြပြန်လို၍"အဟံဘိက္ခဝေ၊ပေ၊သမသမတ္ထပနေနစ"ဟု မိန့်၊ "အဟံဘိက္ခဝေ" စသော ပါဠိတော်ကား ကဿပသံယုတ် ပါဠိတော်တည်း၊ ထိုပါဠိတော်ကို " ပ" ဟု ပေယျာလမ္ပြုပ်၍ရင်း "အာဒိနာ"ဟု အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်ရင်း အကျဉ်းချုပ်ပြထား၏၊ ပဌမဈာန်စသော (နိရောဓသမာပတ်နှင့် တကွ) သမာပတ်ကိုးပါးကို " အနုပုဗ္ဗဝိဟာရ—

ပတ်လုံး)၊ကာမေဟိ-တို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေ၀-သာလျှင်၊ပေ၊ပဌမံဈာနံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-၍၊ဝိဟရာမိ-နေတော်မူနိုင်၏၊ဘိက္ခဝေ-တို့၊ကသပေါ်ဖိ-ကသပသည်လည်း၊ ယာ၀ဒေ-လုံး၊ ကာမေဟိ-တို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေ၀- သာလျှင်၊ ပေ၊ ပဌမံဈာနံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-၍၊(ဝိဟရိတုံ-၄ါ)၊အာဂ်ာ်ခ်ိ-အံ့ (တာ၀ဒေ-လုံး)၊ကာမေဟိ-တို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေ၀-သာလျှင်၊ပေ၊ပဌမံဈာနံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-၍၊ ဝိဟရတိ-နေနိုင်၏၊ ဣတိ ဧ၀မာဒိနာ- ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေန- နည်းဖြင့်၊ နဝါနုပုဗ္ဗဝိဟာရ ဆဋ္ဌာ ဘိညာပဋဘေဒေ-အစဉ်အတိုင်း၀င်စား၍ နေကြောင်းဖြစ်သော ကိုးပါးသော သမာပတ် ၆ ပါးသော အဘိညာဉ်အပြား၊ရှိသော၊ ဥတ္တရိမနုဿ၀မ္မေ-ဥတ္တရိမနုဿ၀မ္မ၌၊ အတ္တနာ - ကိုယ်တော်နှင့်၊ သမသမတ္ထပနေနစ - ထပ်တူထပ်မျှ ထားတော်မူခြင်းဖြင့်ရှင်း၊ အနဂ္ဂဟိတော-ချီးမြှောက်တော်မူအပ်ပြီ၊(တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ၀ါ-ထိုသို့ ချီးမြှောက်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊)တဿ (မေ)-ထိုငါ၏၊ အညံ-သံ၀ါယနာတင်ခြင်းမှ တပါးသော၊ ကိ-အဘယ်ကိစ္စ

အစဉ်အတိုင်းနေကြောင်း သမာပတ်”ဟုရင်း,ဣဒ္ဓိဝိဓစသော(အာသ၀က္ခယနှင့်တကွ) အဘိညာဉ် ၆ ပါးကို “ဆဋ္ဌဘိည”ဟုရင်း ဆိုလို၏၊ ထိုသံယုတ်ပါဠိတော်၌ အာသ၀က္ခယကို အဆုံးထား၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် “ ဆဋ္ဌဘိညာဒိ ” ဟု အချို့စာ၌ အာဒိ ပါသည်ကား မသင့်၊ “ဆဋ္ဌဘိညာပဋဘေဒေ”ဟုသာ ရှိသင့်၏။

ယာ၀ဒေ အာ၀ကခ်ါ။ ။ ယာ၀ဒေသည် “ ယာ၀ဒေ”နှင့် အနက်တူနိုပါတ်။ [နောက်၌ “ ယတ္ထက် ကာလ်”ဟု ဋီကာဖွင့်လတ္တံ့။] အာပုဗ္ဗ ကခ်ံဓာတ်သည် ဣဋ္ဌာ အနက်ဟော၊ ထို ဣဋ္ဌတ္ထဓာတ်သည် တုံ်ပစ္စယ ဗ ပုဒ်နက်ကို ငဲ့သောကြောင့် (ဣဋ္ဌ ဏ္ဌေသု သမာနကတ္တုကေသု တ၀ေတုံ၀ါ—နှင့်အညီ) “ ဝိဟရိတုံ” ဟု ထည့်ရသည်။ [“ကာမေဟိ”စသည်တို့၏အဖွင့်ကို ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ၌ရင်း ဥတ္တရိမနုဿ၀မ္မ ပုဒ်အဖွင့်ကို တတိယ ပါရာဇိက၌ရင်း သိရလတ္တံ့။] ပဌမဈာန် ၀င်စားပြီးနောက် ဒုတိယဈာန်ကို ၀င်စားခြင်းစသည်ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ၀င်စား၍နေကြောင်း ဈာန်သမာပတ်ကို “အနုပုဗ္ဗဝိဟာရ” ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသမာပတ်သည် စတုတ္ထနည်းအားဖြင့် ရူပဈာန် ၄ , အရူပ ဈာန် ၄, နိရောဓနှင့်တကွ ၉ ပါးရှိသောကြောင့် “နဝါနုပုဗ္ဗဝိဟာရ”ဟု ဆိုသည်။

သမသမတ္ထပနေန။ ।သမောယေ၀ဟုတ္ထာ + သမော သမသမော — တူသည် သာလျှင်ဖြစ်၍ တူသူ၊ ၀ါ-အလွန်တူသူ၊ သမသမံ-အလွန်တူအောင် + ထပနံ-ထားခြင်း၊ သမသမတ္ထပနံ— “ အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး ဈာန်သမာပတ်တို့ကို ငါဘုရား ၀င်စားနိုင်၏၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ကသပလည်း ၀င်စားနိုင်၏”ဟု အလွန်တူအောင် (တန်းတူညီမျှအောင်) ထားတော်မူခြင်း။ [သက္ကတ၌ “ဿ” ဓာတ်ဟု ရှိသောကြောင့် (သ်) အစား ဩဘော်လာသည်၊ ဏာ၀ေ၀စ္စည်းဖြင့် “ထာ၀နံ”ဟု ရှိသင့်လျက် ရဿပြု၍ “ ထ၀နံ ” ဖြစ်သည်၊ ပါဠိ၌ ဌာဓာတ်ဖြင့် အသုံးပြုလေ့ ရှိသော ကြောင့် “သမသမဌ၀နေန” လည်း သင့်၏။]

သည်၊ အာဏာကျုံ – ကြွေးမည် မရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ဝါ - ကြွေးတင်းကြောင်းကိစ္စသည်၊ ဘရိသတိ-ဖြစ်တော့လတ္တံ့နည်း၊ ရာဇာ - မင်းသည်၊ သကကဝစ ဇုသရိယာနုပ္ပဒါနေန – မိမိ၏ ချစ်ဝတ်တန်ဆာ ရာထူး ဌာနန္တရကို ပေးခြင်းဖြင့်၊ အတ္ထနော - မိမိ၏၊ ကုလဝံသပ္ပတိဋ္ဌာပကံ - မင်းမျိုးမင်းနွယ်ကို တည်တန့်စေနိုင်သော၊ ပုတ္တံ- သားရတနာကို၊ အနုဂ္ဂဏှာတိ ဝိယ-

မှတ်ချက် ။ ။ "ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ" ကို နိဒဿန (သမသမတ္တပနဖြစ်ပုံကို ဥဒါဟရဏ်သော) နည်းဟု ဆိုရ "သြဝဒ ကဿပ ဘိက္ခု၊ ကရောဟိ ကဿပ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မကထံ၊ အဟံဝါ ကဿပ ဘိက္ခု သြဝဒေယံ, တွံဝါ၊ အဟံဝါ ကဿပ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မကထံ ကရေယံ၊ တွံဝါ" ၍သို့ "သြဝါဒပေးဘို့ရန် တရားဟောဘို့ရန် ကိစ္စ၌လည်း ဘန်းတူညီမျှ ထားပါသေးသည်"ဟု ဋီကာမိန့်သည်။

တ ဿ၊ ဝေ၊ ဘ ဝိ ဿ တိ။ ။ယဠာဟတ်တုန်းက "ယံ (ယဿ)" ဟု ပေးခဲ့လျှင် ၍ နနရာ၌ "တဿ" ထည့်ရသည်၊ တဿ–ထိုသို့ သာဓာရဏ ပရိဘောဂဖြင့်ရင်း, သမသမတ္တပနဖြင့်ရင်း ချီးမြှောင်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ထိုချီးမြှောက်ခြင်းသည် ခကျေးဇူး. ကျေးတင်နေခြင်း ဖြစ်ရကား) ထိုသို့ အချီးမြှောင်ခံခဲ့ရသော ငါ့မှာ သံဂါယနာတင်ခြင်းဟူသော ကျေးဆပ်နည်းမှတပါး အခြားကျေးကင်းကြောင်းကိစ္စ မရှိတော့" ဟူလို၊ တနည်း – ရှေ့၌ ယံကို ကြိယာပရာမသနကြီ၍ "ယံ အနုဂ္ဂဟိတော – အကြင် ချီးမြှောက်တော်မူအပ်ပြီ" ဟု ပေးလျှင် "တဿ (အနုဂ္ဂဟဿ) -ထိုချီးမြှောက်ခြင်း၏" ဟု ပေး၊ "ထိုသို့ ချီးမြှောက်ဘူးသော ကျေးဇူးကျေးအတွက် သံဂါယနာတင်သော အားဖြင့် ကျေးဆပ်ခြင်းမှတပါး အခြား ကျေးကင်းကြောင်းကိစ္စ မရှိတော့" ဟူလို။

နနုမံ၊ ပေ၊ အနုဂ္ဂဟေ သိ။ ။ဤ "နနု" ကား မည်သူ့ကိုမျှ စောဒနာသည် မဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ချီးမြှောက်ပုံ ထင်ရှားအောင် ဥပမာပြုလျက် မိမိကိုယ်ကို မိမိပြန်၍ ဘိုက်တွန်းသော အရှင်မဟာကဿပ၏စကားဖြစ်သည်၊ ထိုစကားရပ်၌ "သက ကဝစ ဇုသရိယာနုပ္ပဒါနေန" ဝယ် ကဝစ(ချစ်ဝတ်တန်ဆာ) သည် သက်နှိုးတော်၏ ဥပမာ ဘည်း၊ ဇုသရိယသည် သမာပတ်အဘိညာဉ်၏ ဥပမာတည်း၊ ရှင်ဘုရင်သည် မိမိ၏ သားကို "ဤသားသည် ငါ၏ မင်းမျိုးမင်းနွယ် တည်စေနိုင်လိမ့်မည်" ဟု သိ၍ မိမိ၏ ချစ်ဝတ်တန်ဆာနှင့်ရာထူးကိုပေးသကဲ့သို့, ထို့အတူ ဘုရားရှင်လည်း "ဤကဿပသည် ငါ၏ သူတော်ကောင်းတရားကို တည်စေနိုင်လိမ့်မည်"ဟု သင်တော်မူ၍ သက်နှိုးတော်ခြင်းဖြင့်ရင်း တန်းတူညီမျှ ထားတော်မူခြင်းဖြင့်ရင်း ချီးမြှောက်တော်မူသည်–ဟူလို။

ကဝစ ဇုသရိယာနုပ္ပဒါနေန။ ။ကံ (ဝါတံ)–လေကို၊ ဝဇ္ဇယတိ–လွှင့်ပတ်ဘတ်၏၊ (လေမတိုးနိုင်အောင် ကာဆည်းထားသဖြင့် လေကို လွှင့်ပတ်ရာရောက်၏) ဇုတိ ကဝစော"ဟု ထောမနာမိဆို၏၊ ဇုသရသ-အစိုးရသူ၏ ၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာထူးတည်း၊ ဇုသရိယံ၊ [ဤဇုသရိယံပုဒ်နှင့် အာဏာကျုံ (အာနကျုံ) ပုဒ်တို့၏ ပြိုးပုံကို ရူပသိဒ္ဓိ ကျမစ္ဆည်းခဏ်းမှာ ရှု။]

ချီးမြှောက်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) ဘဝ၀ါ-သည်၊ မံ-ကို၊ **အယံ-** ဤကသပ သည်၊ မေ-ငါ၏၊ သဒ္ဓမ္မ၀ံသပ္ပတိဋ္ဌာပကော - သူတော်ကောင်းတရား တည်း ဟူသောအနွယ်ကို တည်တန့်စေနိုင်သူသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဧတိ-သို့၊ **မတ္ထာ** - သိတော်မူ၍၊ **အသာဓာရဏောန** - တပါးသော သာ၀ကတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းမရှိသော၊ ဧတမိနာ **အနုဋ္ဌဟေန** - ဤ ချီးမြှောက်တော်မူခြင်းဖြင့်၊ **အနုဋ္ဌဟေသိ** နန-ချီးမြှောက်တော်မူသည် မဟုတ်ပါလော၊ ဧတိ-သို့၊ **စိန္တယ ဣတော**-ကြံမိသည်၊ (ဟုတ္ထာစ-ဖြစ်၍ရင်း၊ ၀ါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊) **ဓမ္မ**ဝိနယ သင်္ဂါယနတ္ထं - သုတ် အဘိဓမ္မာ၀ိနည်းကို **သံ**ဂါယနာ တင်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဘိက္ခူနံ-ရဟန်းတို့၏၊ ဥဿာဟံ-အားတက်သရော်ကို၊ ဇနေသိ-ဖြစ်စေပြီ။

မယာ - ငါသည်၊ **ဝုတ္ထသ** - ဆိုအပ်ပြီးသော၊ **အတ္ထသ** - အနက်ကို၊ **သာ**ဓေ - ပြီးစေတတ်သော၊ **ယထာ** ကိ**ံ ဝ**စနံ - အဘယ်စကားကို၊ ကော-

ဧတိ စိန္တယ ဣတော ။ ။ ဧတိ ဟူသော နိဒဿနဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော နိဒဿေ-တဗ္ဗကား "ယန္တူန သင်္ဂါယေယုံ၊ အနုဋ္ဌဟိတော (အနုဋ္ဌဟေသိ)" တို့တည်း၊ **စိန္တ**ယဣတောနှင့် တွဲတက်ကား အနုဿရဣတောတည်း၊ ထို့ကြောင့် "**အနုဿ**ရဣတော-သည်၊ ဟုတ္ထာစ-ရင်း၊ **စိန္တ**ယဣတော-သည်၊ ဟုတ္ထာစ-ရင်း" ဟု စမပါဘဲလျက် သမုစ္စယတ္ထ ဇောတက (စ) ထည့်၍ (တနည်း- ယဉ္စာဟံမ္ပ စကို လိုက်စေ၍) အနက်ပေးသည်။ [ဘိက္ခူနံကို ဥဿာဟံ၌စပ်၊ "ရဟန်းတို့၏ အားတက်သရော် ရှိမှ" ဟူလို။]

ယထာဟ ။ ။ဒုဒါနိ ယထာဝုတ္တ-မတ္ထံ သံဂီတိကွန္ဓက ပါဠိယာ (ဗုဒ္ဓ၀ဂ္ဂ သံဂီတိ ကွန္ဓကပါဠိတော်ဖြင့်) သာခေ**ဣ**တော အာဟ-ယထာဟာတိအာဒိ၊ (သီလက္ခန် ဌိကာ သစ် ကျမ်းတက်ပုံ)၊ ယထာဟ-ဟု စခိုသောပါဠိကို သာ**ဓ**ကဝါကျ၊ ရှေ ဆိုအပ်ပြီးသော မိမိစကားကို သာ**ရ**ဝါကျဟု ခွဲ။ [**သာ**ဓက - ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကို ပြီးစေတတ်သော ဝါကျ၊ **သာ**ရ-သက်သေပြ၍ ပြီးစေထိုက်သော ဝါကျ။] ဤ "**ယ**ထာ**ဟ**" ဟူသော အခိုစကားကို သီလက္ခန်ဌိကာသစ်၌ အနက်အမျိုးမျိုး ဖွင့်ပြ၏။

[**ဆောင်**] (၁) ယထာဟသာ, ဣတ္ထေလရာ၀ယ်,ယထာအနက်, ကိ**ံ**ဟုဘက်၍, ရှေဆက်ကိုထုတ် , **မ**ယာ**ဝ**ုတ္တ , **အ**တ္ထသမ္ပန် , **သာ**ဓကံတည်း၊ .... (၂) တဘန်ယေန - ပကာရေန ဟု, အမှင့်ပြုကာ, **မ**ယာ**ဝ**ုတ္တံ, **တ**ထာ ပြန်လျက်, ပါဠိယမ်မှ, **အ**ာဟ သီလေ၊.... (၃) တတ္ထေ**ဌ**ဝင့်ဟန်, **ယ**ံ**ဝ**စနံ ဝယ်, ပါဠိယံမှာ, **အ**ာဟလာ၍, **တ**ထာတေန-ဝစနေနနှင့်, **မ**ယာ**ဝ**ုတ္တံ-ဝစနံသည်, သံသန္ဒတိ, သမေတိဟု, ထည့်၍ယထာ, ဥပမာနှော, ဂဂ်ါ ဒေန, ယမုနောဒတည်း၊ (၄) **တ**ဝ**ရ**ှေလာ, ဝါကျတ္ထာကို, ထည့်ကာ ယေန-ပကာရေနဟု , **အ**ဖွင့်ပြုလျက်, ယထာနက်ယူ , ထို့တူ **တ**ဘန်, **တ**ထာပြန်လျက်, ပါဠိယံ**အ**ာဟ၊ ၄ နည်းပြ၍, ခန္ဓသီလက်, ဌိသစ်မြှက်သည်, **အ**နက်ဣ**ရ**ာ, ပေးဘို့တည်း။

အာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဟ- မိန့်တော်မူသနည်း၊ မယာ- သည်၊ ဝုတ္တသ-သော၊အတ္ထသ-ကို၊သာဓက်-သော၊အထခေါ် အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ် ၊ပေ၊ဝိနယ ဝါဒိနော ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တိ-အထခေါ်၊ ပေ၊ ဟောန္တိဟူသော၊ ဇုဒံ ဝစနံ - ဤစကားကို၊ သံဂီတိကာရော- သံဂါယနာတင် ထေရ်အပေါင်းသည်၊ အာ'ဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

၁။ **ယထာ အနက်၊ပေ၊သာဓက်တည်း။** ။မယာ ဝုတ္တသ အတ္ထသ သာဓက် ယထာ ကိုဝစနံ ကော အာဟ၊ ဤသို့ ယထာအတွက် ကိုဟု ပုစ္ဆာထုတ်၍"မယာ၊ပေ၊ သာဓက်"ဟု ရှေကအပိုထည့်ပေးပါ၊ ထို့နောက် "မယာ၊ ပေ၊သာဓက် " ဟု ထည့်၍ "အထခေါ်၊ပေ၊ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တိ– ဟူသော၊ ဇုဒံ ဝစနံ (သံဂီတိကာရော) အာဟ" ဟု အဖြေဝါကျ အပိုထည့်ရသည်၊ ဤနည်းအတိုင်း နိဿယ ပေးထား၏၊ နေဝ်ဦးကား ဤမျှလောက်ကျနအောင် မပေးတော့ဘဲ"ယထာ ဟ-အာဘယ်သို့ မိန့်တော်မူသနည်း"ဟု အလွယ်ပေးလိမ့်မည်။

၂။ **တဘန်ယေန၊ပေ၊သိလေ။** ။ယထာကို"ယေန ပကာရေန"ဟု အနက်ဖွင့်၍ "ယထာ– အကြောင် အပြားအားဖြင့်၊ မယာ–ဝါသည်၊ ဝုတ္တံ– ဆိုအပ်ပြီ၊ တထာ-ထို အပြားအားဖြင့်၊ ပါဠိယမှိ–၌လည်း၊ သံဂီတိကာရော-သည်၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ " ဟုပေး၍ " ကိုဝ–သို့၊ အာဟ–နည်း၊ အထခေါ်၊ ပေ၊ ဟောန္တိ– ဟူ၍၊ အာဟ– မိန့်တော်မူပြီ"ဟု အဖြေထည့်ပါ။

၃။ **တဇ္ဇေ ဖွင့်ဟန်၊ပေ၊ ယမုနောဒကတည်း။** ။အထခေါ် ၊ ပေ ၊ ဟောန္တိ– ဟူသော၊ ယထာ (ယံဝစနံ) -အကြောင်စကားကို၊ ပါဠိယံ-၌၊ (သံဂီတိကာရော-သည်၊) အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ၊ တထာ (တေန ဝစနေန) – နှင့်၊ မယာ– သည်၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဝစနံ – သည်၊ ဂင်္ဂါဒကေန – ဂင်္ဂါရေနှင့်၊ ယမုနောဒကံ – ယမုနာရေ သည်၊ သံသန္ဒတိ စေဝ ယထာ- ရောနှောလည်း ရောနှောသကဲ့သို့၊ သမေတိစ ယထာ-ညီညွတ်လည်း ညီညွတ်သကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ သံသန္ဒတိစေဝ-ရောနှောလည်း ရောနှော၏၊ သမေတိစ-ညီညွတ်လည်း ညီညွတ်၏၊ ဤသို့ ထည့်ပါဠိများ၌ ထည့်၍ပေးရသည်။

၄။ **တဝေနောက်လာ၊ပေ၊ပါဠိယံ အာဟ။** ။နောက်မှာ ရှိသော ဝါကျအနက်ကို ထည့်၍ ယထာကို ယေနပကာရေန ဟု အနက်ဆို၊ ထို့နောက် " တထာ တေနပကာရေန"ဟု ပြန်၍"ပါဠိယံ အာဟ"ဟု ပေး၊ ပေးပုံမှာ– " ယထာ (ယေန ပကာရေန) –အကြောင် အပြားအားဖြင့်၊ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ-သည်၊ ဓမ္မဝိနယ သံဂါယနတွင်-၄၊ ဘိက္ခုနီ-တို့၏၊ ဥဿာဟံ-ကို၊ ဇနေသိ-ပြီ၊ တထာ (တေနပကာရေန) – ဖြင့်၊ ပါဠိယံ–၌၊ (သံဂီတိကာရော) အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ"ဟု ပေး၍"ကိ-အာဘယ်သို့၊ အာဟ-နည်း၊ အထခေါ်၊ပေ၊ဟောန္တိ - ဟူ၍၊ အာဟ–ပြီ"ဟု အဖြေဝါကျဆက်ပါ။

အနက်အမျိုးမျိုး ပေးရကျိုး ။ ။ ယထာဟ – ဟူသော ဝါကျတိုကလေးကို အာဘယ်ကြောင့် ဤမျှလောက်ကျယ်ဝန်းစွာ အနက်အမျိုးမျိုး ဖွင့်နေရပါသနည်း–ဟု

အထခေါ်-ထိုအခါ၌၊ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ်-သည်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ **အာမန္တေသိ-ခေါ်၍ သိစေတော်မူပြီ၊** [**အာဝုသော - ဟု ခေါ်၍ "ကေမိဒါ ဟံ" စသည်ဖြင့် သိစေပြီ - ဟူလို။**] (**ကိံ - အဘယ်သို့ခေါ်၍ သိစေတော်မူ** သနည်း၊)**အာဝုသော-**ငါ့ရှင်တို့၊ **အဟံ-**ငါသည်၊ **ကေ-**တပါး**သော**၊ **သမယံ-** **အခါ၌၊** [**ဋုဒအနက်မရှိ။**] **ပါ၀ါယ-**ပါ၀ါမြို့မှ၊ **ကုသိနာရံ - ကုသိနာရုံမြို့သို့**၊ (**ဂမိဿာမိ-သွားအုံ့၊ ဋုတိ-** ဤသို့ကြံ၍၊) **မဟတာ** - များစွာသော၊ **ဘိက္ခု** သံယေန-ရဟန်းအပေါင်းနှင့်၊ **ပဌမတ္တေဟိ-**၅ လီ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ **ဘိက္ခုသတေဟိ** - ရဟန်းအရာ တို့နှင့်၊ **သဒ္ဓိ** - တကွ၊ **အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော-** **အဓွန့်ရှည်သောခရီးကို သွားသည်၊** (**အမှိ-**ဖြစ်၏၊) **ဋုတိ-** ဤသို့ **အစရှိသော၊** **သဗ္ဗံ-**အလုံးစုံသော၊ **သုဘဒ္ဒကဏ္ဍံ-** **သုဘဒ္ဒကဏ္ဍကို၊ ဝိတ္ထာရတော - အကျယ်**

မေးတွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား—သာနေတ္ထံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ပြီးစေခြင်း(ခိုင်လုံ စေခြင်းအကျိုးငှါ၊) ပါဠိယာ-ကို၊ ဥဒါဟရိတဗ္ဗာ၀ယ — ထုတ်ဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်၏၊ (ထုတ်ဆောင်ကြောင်း၏၊)ပစ္စက္ခတော ဝိညာယမာနတ္တာ-တိုက်ရိုက်သိအပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း၊ဝိညာယမာနတ္ထသ-သိအပ်သော အနက်အမိပ္ပါယ်ရှိသော၊ သဒ္ဒသ—သဒ္ဒါကို၊ ပယောဂေ-သုံးစွဲခြင်း၌၊ ကာမစာရတ္တာစ— အလိုရှိတိုင်း ဖြစ်နိုင် သောကြောင့်ဝင်း, ယထာဟကိုပင် အမိပ္ပါယ် ပေါ်လှင်အောင် အနက်အမျိုးမျိုးပေးရ သည်၊ အမိပ္ပါယဝိဘာ၀နတ္ထာ ဟိ အဋ္ဌ ယောဇနာ—မှန်၏,အနက် ယောဇနာခြင်းသည် ဆိုလိုရင်း အမိပ္ပါယ် ထင်ရှားစေရခြင်း အကျိုးရှိ၏၊-သိ, ဋီသစ်။

မှတ်ချက်။ ။"ဘိက္ခုသတေဟိတိ" ဟု ဋုတိပါသောကြောင့် "ဘိက္ခုသတေဟ်" တိုင်ရုံသာ သာဓကဟု ထင်စရာရှိသော်လည်း ထို ဘိက္ခုသတေဟိတိုင်ရုံမှာ ဥဿာဟ ဇနန မပါသေးဘဲ"ဟန္ဒမယံ၊ပေါ၀ိနယ၀ါဒိနော ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တိ"ကျမှ ဥဿာဟဇနန ပါသောကြောင့် "ဟောန္တိတိ"ကျမှ သာဓက၀ါကျအဆုံး ဟု မှတ်ပါ၊ သတေဟိတိ၌ ဋုတိကား အာဒိ အနက်ဟောတည်း။

ကုသိနာရံ(ဂမိဿာမိတိ)။ ။ကုသိနာရုံပုဒ်ကို အဒ္ဓါနမဂ္ဂ ပဋိပန္နောဟု မစပ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် "ကုသိနာရံ ဂမိဿာမိတိ အဒ္ဓါနမဂ္ဂ ပဋိပန္နောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဟု ဂမိ ဿာမိ စပ်ပုဒ်ထည့်၍ ဖွင့်ကြသည်၊ ပဋိပန္နော၏ ကံပုဒ်ကား အဒ္ဓါနမဂ္ဂတည်း၊ "အဒ္ဓါန မဂ္ဂံ + ပဋိပန္နော အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော" ဟု ပြု၊ ဤ၌ အဒ္ဓါန သဒ္ဒါသည် ဒီဃသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ [ဒီဃပရိယာယော ဟေတ္တု အဒ္ဓါနသဒ္ဒေါ။]

မဟတာ။ ။"ဂုဏမဟတ္တေနပိ,သင်္ခ်ာ မဟတ္တေနပိ မဟတာ"ဟု မဟတာအတွက် " ဂုဏ်တို့ဖြင့်မြတ်, အရေအတွက်အားဖြင့် များ " ဟု ၊ နက်ဖွင့်ကြ၏၊ သို့သော်—ထို အဆိုနှင့် အရှင်မဟာကဿပ၏ ပရိသတ်တွင် ဘုရားရှင်ကို အပြစ်ပြောဝံ့သော သုဘဒ္ဒ တောသွက်ကြီးပင် ပါ၀င်နေရကား "ဂုဏ်အားဖြင့်မြတ်" ဟူသောအဓွဲ့ကို စဉ်းစား သင့်၏၊ များရာလိုက်၍ "ယေဘုယျနည်းအားဖြင့် ဖွင့်သည်" ဟု သော်လည်း ကြံပါ။

အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ တတော-ထို သုဘဒ္ဒကရွာမှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ အာဟ-ဆက်၍ မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ ဆက်၍မိန့်တော်မူသနည်း ၊) အာဝုသော – ငါ့ရှင်တို့၊ အဓမ္မော - ကုသလကမ္မပထ တရား ဆယ်ပါး၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော အကုသလကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးသည်၊ ပုရေ ဒိပ္ပတိ-မကြာမီ ထွန်းကားလိမ့်မည်၊ ဝါ-မထွန်းကားမီ၊ဓမ္မော-ကုသလ ကမ္မပထ

ဣတိသဗ္ဗံ သုဘဒ္ဒကရွာ။ ။ "ပဌမတ္ထေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ" တွင် သုဘဒ္ဒကရွာ မဆုံးသေးသောကြောင့် "ဣတိ" ဟု အာဒိအနက်ဟော ဣတိသဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြ၍ "သဗ္ဗံ ကရွာ" ဟု မိန့်သည်၊ သဗ္ဗံနှင့်တွဲသော ဣတိသဒ္ဒါကို အာဒိအနက်ဟောဟု အမြဲမှတ်ပါ၊ " သုဘဒ္ဒကရွာ – သုဘဒ္ဒမည်သော တောထွက်ရဟန်းကြီးနှင့် ဆိုင်သောအခက်း " ဟူသည် ပဌသတိက သံဂီတိကွန္ဒကဋ္ဌဂုဏ်း , သုတ်မဟာဝါ ပရိနိဗ္ဗာန သုတ်ဋီကာ ဂုဏ်း လာသော "အထခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ပေ၊ နု တံ ကရိဿာမ" ဟူသော အခက်းတည်း၊ ထိုအခက်းကို ဤနေရာသို့ ဆောင်ယူ၍ အကျယ်သိပါလေ—ဟူလို။

[ဆောင်] နောက်သဗ္ဗံရှိ, ရှေဣတိ, အာဒိအနက်ဟော။

တတောပရံ အာဟ ။ ။တတောကို " ဘိက္ခူနံ ဥဿာဟဇနနတော ပရံ " ဟု သီလကွန်ဋီကာဟောင်း (အရှင်ဓမ္မပါလ) ဖွင့်၏၊ သို့သော် သုဘဒ္ဒကရွာ၌ ဥဿာဟ ဖြစ်စေပုံ မပါသေး၊ ယခု ပြအပ်လတ္တံ့သော " ဟန္ဒမယံ အာဝုသော ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယေယျာမ၊ ပုရေအဓမ္မော ဒိပ္ပတိ " စသော စကားရပ်သာ ဥဿာဟဖြစ်စေပုံကို ပြသော ပါဠိဖြစ်သောကြောင့် ထို သီလကွန်ဋီကာဟောင်းအဖွင့်ကို သာရတ္ထဋီကာ စသည်တို့ မနှစ်သက်ရကား "တတော ပရန္တိ ဣဒေ တတော သုဘဒ္ဒကရွာတော ပရန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော" ဟု ဖွင့်ကြသည်။ [သဗ္ဗံ သုဘဒ္ဒကရွာံ ဝိဏ္ဍာရတော ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ"ယံ နု ဣဒ္ဓိသာမ, နု တံ ကရိဿာမာ"တိ ဧတံ ပရိယန္တံ သုဘဒ္ဒကရွာပါဋိ ဒဿတ္ထာ ဣဒါနိ အဝသေသံ ဥဿာဟဇနနပ္ပကာရမ္ပဝတ္တံ (ဥဿာဟဖြစ်စေပုံ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော)ပါဋိမေဝ ဒဿေန္တော ဟန္ဒမယံ အာဝုသောတိ အာဒိမာဟ၊—သာရတ္ထ။]

ပုရေဒိပ္ပတိ။ ။"ဒိပ္ပတိ- ဒိမ္ဘတိ"ဟု ပါဋ္ဌ ၂ မျိုးရှိ၏၊ ဒိဝါဒိ ဒိပဓောတ်သည် ဒိတ္တိ-ထွန်းပခြင်း အနက်ကို ဟော၏၊ ဒိဝုဓာတ်သည် ဇုတိ—အနက်ကို ဟော၏၊ ထို ဇုတိကို "သောဘာ-တင့်တယ်ခြင်း"ဟု ဖွင့်ကြ၏။ [ကန္တိသောဘာ ဇုတိ ဩဘိ—အဘိဓာန်။] အဓမ္မ၏ တင့်တယ်ခြင်း မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဇုတိအနက်ဟော ဒိဝုဓာတ် မသင့်၊ ဒိတ္တိ အနက်ဟော ဒိပဓာတ်သာသင့်ရကား"ဒိပ္ပတိ"သာ ပါဋ္ဌမှန်ဖြစ်သင့်၏၊ သံယုဂ်ကြောင့် ဒိဋ္ဌ ရသပြု၊ ပုရေကို "အဝိနာဝ" ဟု ပဌမ ဖွင့်ကြ၏၊ သီလကွန် ဋီကာသစ်၌ " သံသယတ္ထော ဟိ အယံ ပုရေသဒ္ဒေါ – သံသယအနက်ဟော " ဟု ဆို၏၊ ဒိပ္ပတိ၌ ဝတ္ထုမာန် ဝိဘတ်လည်း ပုရေသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ရသဖြင့် အနာဂတ်အနက်ကို ဟောရသည်၊ "အဓမ္မ သည် နောင်အခါ ထွန်းကားမည်လည်း မသိရ, ထွန်းကားချင် ထွန်းကားလိမ့်မည်"ဟု ဆိုလိုသတတ်။ [ဤအဓိပ္ပါယ်ကို နောက်၌ စိစစ်အုံ့။]

တရား ဆယ်ပါးကို၊ ပုရေ ပဋိဗာဟိယှုတိ - မကြောမီ တားမြစ်အပ်လိမ့်မည်၊ ဝါ- မတားမြစ်အပ်မီ၊ အဝိနယော-သံဝရဝိနည်း,ပဟာနဝိနည်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တရားသည်၊ ပုရေ ဒိပ္ပတိ- မည်၊ ဝါ- မီ၊ ဝိနယော- သံဝရဝိနည်း, ပဟာနဝိနည်းကို၊ ပုရေ ပဋိဗာဟိယှုတိ-အပ်လိမ့်မည်၊ ဝါ-မီ၊ အဓမ္မ ဝါဒိနော-အဓမ္မကိုပြောဆိုလေ့ရှိသူတို့သည်၊ ဗလဝန္တော-အားရှိကုန်သည်၊ ပုရေ ဟောန္တိ - မကြောမီ ဖြစ်ကြလိမ့်မည်၊ ဝါ - မဖြစ်ကြမီ၊ ဓမ္မဝါဒိနော- တို့သည်၊ ဒုဗ္ဗလာ-အားမရှိကုန်သည်၊ ပုရေ ဟောန္တိ- မည်၊ ဝါ- မီ၊ အဝိနယ ဝါဒိနော- အဝိနယကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူတို့သည်၊ ဗလဝန္တော- နှ်သည်၊ ပုရေ ဟောန္တိ- မည်၊ ဝါ- မီ၊ ဝိနယဝါဒိနော- တို့သည်၊ ဒုဗ္ဗလာ- နှ်သည်၊ ပုရေ

ဘနည်း။ ။"အထဝါ ယာဝ အဓမ္မော ဓမ္မံ ပတိဗာဟိတုံ သမတ္ထော ဟောတိ၊ တတော ပုရေတရမေဝါတိ အတ္ထော၊ အဓမ္မက ဓမ္မကို တားမြစ်ဘို့ရန် စွမ်းနိုင်လေသံရှိ ထိုအခါမှ ရှေးဦးစွာ"ဟု အနက်မှတ်၊ အာသန္နေ ဟိ အနာဂတေ အယံပုရေသဒ္ဒေါ= ဤ ပုရေသဒ္ဒါသည် နီးကပ်သော အနာဂတ်အနက်၌ ဖြစ်၏၊ ဤ အတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထား၏။ ["လူမိုက်များ ထွန်းကားတဲ့ ကာလ " ဟူသော စကားအတိုင်း "ထွန်းကား"ဟု သုံးလိုက်သည်၊ ရှေးက"တောက်ပ"ဟု ပေးကြ၏။] "မကြောမြင့်မီ ထွန်းကားလိမ့်မည် ဖြစ်သောကြောင့် မထွန်းကားမီ ယခုနယ်က တင်ကြို၍ သံဂါယနာ တင်ထားကြစို့"ဟု မိန့်တော်မူလိုသည်၊ ဤနည်းသည်....

"အနာဂတေ သန္ဓိကဋ္ဌေ, တထာတီတေ စိရန္တနေ၊
ကာလဒ္ဓယေပိ ကဝိဟိ, ပုရာသဒ္ဒေါ နိပါတျတေ"

ဟူသော ဝဿရ ဗုဒ္ဓဂါထာနှင့်လည်း ညီ၏။ [သန္ဓိကဋ္ဌေ-နီးကပ်သော၊ အနာဂတေ-အနာဂတ်အနက်၌ဝင်း၊ (အနာဂတ် အဝေးကြီးမဟုတ် , မကြောမီထွန်းကားတော့မည် ဖြစ်၍) နီးကပ်နေသော အနာဂတ်-ဟူလို။] တထာ-ထိုပြင်၊ စိရန္တနေ-အလွန်ကြာခဲ့သော၊ အတီတေ-အတိတ်အနက်၌ဝင်း။ [" ပုရေ-ရှေး"ဟူရာ၌ အတော်ကြီးကြာခဲ့သော ရှေးဟု ဆိုလိုသည်။] ကာလဒ္ဓယေပိ-၌လည်း၊ ကဝိဟိ-တို့သည်၊ ပုရာသဒ္ဒေါ-ကို၊ [ပုရေလည်းနည်းတူ၊] နိပါတျတေ- ကျရောက်စေအပ်၏၊ ဝါ-သုံးစွဲအပ်၏၊.... ထို ၂ နက်တွင် ဤနေရာ၌ အနာဂတ်အနက်တည်း၊ ထို့ကြောင့်—

"ပုရေ ယာဝ ပုရာယောဂေ, နိစ္စံ ဝါ ကရဏေ ကဒါ၊
လိङ္ဂါဒယ မပိ ကိ"ဝုတ္တော, ဝတ္တမာနာ ဘဝိဿတိ"

ဟု သဒ္ဒါကျမ်း တို့၌ မိန့်ကြသည်၊ ပုရေစသည်နှင့် ယှဉ်ရာဝယ် အနာဂတ် အနက်၌ ဝတ္တမာန်သက်ပါ-ဟူလို၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဋီကာတို့၌"ဒိပ္ပတိတိ ဒိဋ္ဌိဿတိ " ဟုဖွင့်ကြသည်။ [အချို့က မဂ္ဂဂမန(လမ်းသွား) နည်းအားဖြင့် မရောက်သေးသော နေ့ကိုပင် "ရှေ"ဟု သုံးရိုးရှိရကား"ပုရေ-လာမည့်ရှေး၌"ဟုလည်း ဖွင့်ကြသေး၏။]

ဟောန္တိ-မည်၊ ဝါ-မီ၊ မယံ- တို့သည်၊ ဟန္ဒ- ယခု၊ ဝါ- ယခုနှယ်က ကြိုတင်၍၊ ဓမ္မဋ္ဌ-သုတ်အာဘိဓမ္မာကိုလည်း၊ ဝိနယဋ္ဌ- ဝိနည်းကိုလည်း၊ သံဂါယေယျာမ-သံဂါယနာတင်ကြကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ-ဆက်၍ မိန့်တော်မူပြီ။

ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ အာဟံသု- လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊(ကိं - သနည်း၊)ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ တေနဟိ-တိုက်တွန်းပါ၏၊ ဝါ-ထိုသို့ သံဂါယနာတင်လိုပါလျှင်၊ ဃထရော - သည်၊ ဘိက္ခူ - သံဂါယနာတင်ရန် လျှော်ကန်မည့် ရဟန်းတို့ကို၊ [သံဂီတိယာ အနုရူပေ ဘိက္ခူ။] ဥစ္စိနတု-ရွေးချယ်တော်မူပါ၊ ဣတိ - ဤသို့၊ အာဟံသု-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ သကလနဝင်္ဂ သတ္ထုသာသန ပရိယတ္တိဓရေ - အလုံးစုံ ၉ ပါးသော အင်္ဂါရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဆုံးမကြောင်း ပရိယတ်ကို ဆောင်နိုင်ကုန်သော၊ အနေကသတေစ - အရာမက

စီစဉ်ချက်။ ။ပဌမနည်းဌ "အပိနာမ"ဟူသော သံသယတ္ထသည် "ပုရေဒိပ္ပတိ—မကြောမီထွန်းကားလိမ့်မည်"ဟု ကေန်ဆုံးဖြတ်ချက်ပါသော ဒုတိယနည်းနှင့် ဆန့်ကျင်၏၊ ထို့ပြင်—သံဂါယနာ မတင်လျှင် အဓမ္မတွေ ထွန်းကားမည့်အချက်၌ အနာဂတံသ အာဘိညာဉ် ရပြီးသော အရှင်မဟာကဿပအတွက် သံသယ ဖြစ်ဘွယ်လည်း မရှိပါ၊ ထို့ကြောင့် "ပုရေ ဒိပ္ပတိ (အပိနာမ ဒိပ္ပတိ) – ထွန်းကားမည်လည်း မသိရ၊ ဝါ– ထွန်းကားချင် ထွန်းကားလိမ့်မည်"ဟူသော သံသယတ္ထအဖွင့်ကို စဉ်းစားသင့်သည်။

အဓမ္မစသည်။ ။အဓမ္မောနာမ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မပဋိပက္ခဘူတော အဓမ္မော၊ အဝိနယောတိ ပဟာနဝိနယ သံဝရဝိနယာနံ ပဋိပက္ခဘူတော အဝိနယော။ ["အသဒ္ဓါ ပဋိပက္ခအနက်ဟော"ဟူလို။] "ဝိနယဝါဒိနော ဒုမ္မလာ ဟောန္တိတိ" ဟု ဣတိသဒ္ဓါ ရှိစေရမည်၊ ထိုဣတိဖြင့် "တတော ပရံ အာဟ"ဟုဝင်း, "ယထာဟ"အမေးကို "ဣတိ အာဟ"ဟုဝင်း ညွှန်ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဣတိ တလုံးအကြေကြေပါ။

တေနဟိ။ ။တေနဟိတိ ဥယျောဇနတ္ထေ နိပါတော= တေနဟိသည် သံဂါယနာတင်မည့် ရဟန်းများကို ရွေးချယ်ခြင်း၌ တိုက်တွန်းသော နိပါတ်၊ (သာရတ္ထ) ၊ ဤဋီကာအလို "တေနဟိ—တိုက်တွန်းပါ၏"ဟု ပေးကြ၏၊ "ယေနကာရဏေန—ကြောင့်၊ ထေရော—သည်၊ သံဂီတုကာမော - သံဂါယနာတင်တော်မူလို၏" ဟု အနိယမဝါကျ ထည့်ပြီးလျှင် "တေနဟိ-ထိုသို့ သံဂါယနာ တင်တော်မူလိုလျှင်၊ ဝါ - လိုခြင်းကြောင့်" ဟု လည်း ပေးနိုင်၏၊ အခြားနေရာ၌ ဤအဖွင့်မျိုးကိုလည်း တွေ့ရသည်။

သကလ၊ ပေ၊ ပရိယတ္တိ ဓရေ။ ။ဇေတ-ဤဝါကျဖြင့်၊ သုက္ခဝိပဿကဒီဃာသဝ ပရိယန္တာနံ ယထာဝုတ္တ ပုဂ္ဂလာနံ- ပုထုဇဉ်အစ သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာ အဆုံးရှိသော ဆိုအပ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌၊ အာဂမာဓိဂမ သန္တာဝေ-ပရိယတ်ဟူသော အာဂမ, ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ဟူသော အဓိဂမတို့၏ ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ သတိပိ၊ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ-တို့နှင့် တကွ၊ တေဝိဇ္ဇာဒိဂုဏယုတ္တာနံ-တို့၏၊ အာဂမာဓိဂမသမ္ပတ္တိယာ-

များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ - ရာပေါင်းများစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အနေက သဟဿေ - အထောင်မက များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-ထောင်ပေါင်းများစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ပုထုဇဉ်နသောတာပန္နသကဒါဂါမိ အနာဂါမိ သုက္ခဝိပဿက ခီဏာသဝတိက္ခူ- ပုထုဇဉ်ရဟန်း, သောတာပန်ရဟန်း, သကဒါဂါမ်ရဟန်း , အနာဂါမ်ရဟန်း , သုက္ခဝိပဿက ရဟန္တာ ရဟန်းတို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ ဝါ-ချန်လှပ်၍၊ တိပိဋကသဗ္ဗပရိယတ္တိ ပ္ပဘေဒဓရေ-ပိဋကဂုပုံဟူသော အလုံးစုံဒသာပရိယတ္တိအပြားကို ဆောင်နိုင်ကုန်သော၊ပဋိသမ္ภိဒါပတ္တေ-ပဋိသမ္ภိဒါသို့ရောက်ကုန်ပြီးသော၊ ဝါ-ရောက်အပ်ရအပ်ပြီးသော ပဋိသမ္ภိဒါရှိကုန်သော၊မဟာနုဘာဝေ-ကြီးသောအာနုဘော်သဂတတ္တာ — သုက္ခဝိပဿက အဆုံးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပြည့်စုံပုံထက် လွန်ကဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် (အာဂမ-အဓိဂမချင်း တူသော်လည်း သတ္တိချင်း မတူသောကြောင့်) သံဂီတိယာ-ဗဟူပကာရတ္တံ ဒသေတိ — တောင်ဇွာဒီ ဂဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သံဂါယနာအား ကျေးဇူးများကြောင်းကိုပြ၏။

သကလ ၊ ပေ ၊ ခရေ။ ။ သကလကို နဝင်္ဂစပ်၊"အင်္ဂါ ၉ ပါးလုံး အစုံအလင်ရှိသော" ဟူလို၊ [သကလံ+ သုတ္တဂေယျာဒိကံ နဝင်ံ ဣဿ ဘေသောဝါတိ သကလ နဝင်ံ (သတ္ထုသာသနံ) " အတ္ထကာမေန ပရိယာပုဏိတဗ္ဗတော (ဋီကာ)" ထော်၍ ပဒိုပုဒ္ဒ အပခာတ် တိပစ္စည်း၊ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗာတိ ပရိယတ္တိ= မိမိအကျိုးကို လိုလားသူတိုင်း သင်ယူထိုက်သောကြောင့် ပရိယတ္တိမည်၏၊ " ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိပုရေဘတ္တံ ပရိယတ္တ ဘာဝတောစ" (ဋီကာ) ကို ထောက်၍ ပဒိုယတ္တိသည် ပရိယတ္တနှင့် အနက်တူ၊ သမတ္ထ (စွမ်းနိုင်ခြင်း) အနက်ဟော၊ "ပရိယာပုဏာတိ—စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ ပရိယတ္တိ "ဟု ပြု၊ ထောမနီမ်ဒ"အာပခာတ်"ဟု ဆိုသည်၊ သကလနဝင်ံ သတ္ထုသာသနံ စ+ တံ+ ပရိယတ္တိ စာတိ သကလ၊ ပေ၊ ပဒိုယတ္တိ၊ တံ+ ခာရေန္ဒိတိ သကလ၊ပေ၊ခရာ။]

သုက္ခ၊ ပေ၊ ခီဏာသ ဝေ။ ။ခီဏာသဝပုဂ္ဂိုလ်သည် ရာန်မရသောသုက္ခဝိပဿက, ရာနုလာဘီ ဟု ၂ မျိုးရှိသောကြောင့် " သုက္ခဝိပဿက " ဟု ဝိသေသန (မ) သည်၊ သမထဘာဝနာ သိနေဟာဘာဝေန—(ရာန်ရဘို့ရန်) သမထဘာဝနာဟူသော အစိုအစေး၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ သုက္ခာ (လူခါ) ခြောက်ကပ်သော၊ အသိနိ ၂ ါ— သိနေဟ မရှိသော (စိုစိုဖတ်ဖတ် မဟုတ်သော) ဝိပဿနာ ယေသံ တိ သုက္ခဝိပဿနာ= သမထ ဟူသော အစေးမကပ်သဖြင့် ခြောက်ကပ်သောဝိပဿနာရှိသောရဟန္တာများ။ [သမာ သန္တကပစ္စည်းသက်, နကို ချေ၍ "ဝိပဿကာ"ဟု ဖြစ်သည်။]

မဟာနုဘာဝေ ။ ။ အနု (ပုနပ္ပုနံ) တံ သမ္ဘိုနံ ဘာဝေတိ ဝနေတိတိ အနုဘာဝေါ၊ အနုဘာဝေါ ဧဝ (သကတ္ထဋ္ဌ ဏပစ္စည်းသက်၍) အာနုဘာဝေါ၊ မိမိကိန်းရာ သတ္တာသန္တာန်ကို အဘန်ဘန် တိုးပွားစေတတ်သော တန်ခိုးသတ္တိ၊ မဟန္တော+ အာနုဘာဝေါ ယေသံတိ မဟာနုဘာဝါ။

ဘော် ရှိကုန်သော၊ယေဘုယျေန-များသောအားဖြင့်၊ဘဂဝတာ-သည်၊ တေ ဒဏ္ဍံ - တောဝင်ရာထူးသို့၊ အာရေပိတေ - တင်အပ်ကုန်ပြီးသော၊ တေဝိဇ္ဇာဒိ ဘေဒေ-တေဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော၊ ကျွေနပဗ္ဗသတေ - တပါး ဖြင့် ယုတ်လျော့သော ငါးရာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ခီဏာသဝ ဘိက္ခူ ယေဝ-ရဟန္တာ ရဟန်းတို့ကိုသာ၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ- ပိုင်းခြားမှ ယူတော်မူပြီ၊ ဝါ-ရွေးချယ်တော်မူပြီ၊ ယေ-ယင်းရဟန်းတို့ကို၊ (တိဝိဇ္ဇက သဗ္ဗ ပရိယတ္တိပ္ပဘေဒ ဓရ စသောဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော တပါးယုတ် ငါးရာသောရဟန်းတော်တို့ကို၊) သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊အထခေါ် အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ် ကေနူန ပဗ္ဗအရဟန္တသတာနိ ဥစ္စိနိတိ-အထခေါ်၊ပေ၊ဥစ္စိနိဟူသော၊ ဒုဒ်-ဤစကား ကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ - သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့သည်၊) ဝုတ္တံ - မိန့်တော်မူ အပ်ပြီ၊[အထခေါ်-၌၊ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ်-သည်၊ ကေနူန ပဗ္ဗ အရ ဟန္တ သတာနိ-တပါးဖြင့် ယုတ်လျော့သော ငါးရာသော ရဟန္တာတို့ကို၊ ဥစ္စိ နိ-ရွေးချယ်တော်မူပြီ။]

ယေဘုယျေန၊ပေ၊အာရေပိတေ။ ။ယခုအခါ အရှင်မဟာကဿပ ရွေးချယ် အပ်သော ရဟန္တာများသည် တပါးလျော့ ငါးရာရှိ၏၊ တေဒဏ်ရေပုဋ္ဌိုလ်ကား ငါးရာမရှိ၊ အချို့လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေပြီ၊ ထို့ကြောင့် တေဒဏ်ရေပုဋ္ဌိုလ်တို့တွင် ကုန်သမျှ အတော် များများ ပါဝင်သည်ကိုရည်ရွယ်၍"ယေဘုယျေန တေဒဏ္ဍမာရောပိတေ"ဟု ဆိုသတတ်။

တေဝိဇ္ဇာဒိဘေဒေ ။ ။တိသော+ဝိဇ္ဇာ ယေသံတိ တိဝိဇ္ဇာ၊ တိဝိဇ္ဇာယေ ဝ တေဝိဇ္ဇာ (သွတ္ထတဒ္ဓိတ်ဆင့်၊) တေဝိဇ္ဇာ+အာဒိ ယေသံ (ဆဋ္ဌိသမာသ) တိ တေဝိဇ္ဇာ ဒယော၊ တေဝိဇ္ဇာဒယော + ဘေဒါ (အထူးအပြားတို့သည်) ယေသံတိ တေဝိဇ္ဇာ ဒိဘေဒါ၊ ကေနေ + ဥ၂ုနံ ကျွေနံ၊ ပဗ္ဗ+ သတာနိ ပဗ္ဗ သတံ၊ ကျွေနံ ပဗ္ဗ သတံ ယေသန္တိ ကျွေနပဗ္ဗ သတာ (ဘိက္ခူ)၊ "ပဗ္ဗ သတေ" ဟူသော ပုလ္လိန်ဗဟုဝုစ်ကိုကြည့်၍ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဟု သိ။

ယေ သန္ဓာယ ဒုဒ်ဝုတ္တံ။ ။သန္ဓာယနှင့်တွဲသော ယ သဒ္ဒါ၌ နိယမဝါစက (တ) သီ ခြားမရှိ၊ ထို ယသည်ပင် နိယမအနက် ဟောခ်—ဟု ဆိုလိုသည်၊ (တနည်း) ယေ— အကြင်တပါးယုတ်ငါးရာသောရဟန်းတို့ကို၊ သန္ဓာယ—၍၊ အထခေါ် ၊ပေ၊ ဥစ္စိနိတိ— ဟူသော၊ ဒုဒ်ဝစနံ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ မယာပိ တေယေ ဝ သန္ဓာယ "ဘေရော၊ ပေ၊ပနိဋ္ဌဟေသိတိ—ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ" ဟု ရှေသို့လှည့်၍ တ သဒ္ဒါထည့်လျက် အနက်ပေးကြ သေး၏၊ ဤစကားဖြင့် "ကေနူန ပဗ္ဗ အရဟန္တသတာနိ" ဟု ပါဠိတော်မှာ သာမည ဆိုသော်လည်း "ပြခဲ့သော တိဝိဇ္ဇက သဗ္ဗပရိယတ္တိပ္ပဘေဒဓရ-စသော ဂုဏ်ရှိသော ရဟန္တာများကို ရည်ရွယ်သည်" ဟု ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာကို နှိုးနှောပြသည်။

ပန - ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ပြဉ္စားအံ့၊ ကိသ - အဘယ်ကြောင့်၊ ထေရော-သည်၊ ဧကေနနံ-တပါးဖြင့်ယုတ်လျော့သည်ကို၊ အကာသိ-ပြုရသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အာယသ္မတော အာနန္ဒတ္ထေရသ-ထေရ်၏၊ (သြကာသဋ္ဌစပ်၊) သြကာသ ကရဏတ္ထံ - အခွင့်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါ-အခွင့်ပြုလိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊(ထေရော-သည်၊ ဧကေနနံ-ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ- ချဉ်းအံ့၊ တေန အာယသ္မတာ - ထို အရှင်အာနန္ဒာနှင့်၊ သဟာပိ - တကွဌင်း၊ ဝိနာပိ - ကင်းရှင်း၊ ဓမ္မသံဂီတိ-သုတ် အာဘိဓမ္မာကို သံဂါယနာ တင်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှါ၊ နသက္ကာ - မတတ်ကောင်း၊ ဟိ - မှန်၏၊ (တနည်း) ဟိ - ချဉ်းအံ့၊

ကိသပန။ ။ကသ္မာပန (သာရတ္ထ) ၊ ဆဋ္ဌိသကို ဟိတ်အနက်ဋ္ဌသက်-ဟု ပြသည်၊ ပက္ခန္တရဒေါတကော ပနသဒ္ဒေါ၊ (သီလက္ခန် ဋီကာသစ်၊) အဋ္ဌကထာ တကျမ်းလုံးသည် ထိုကျမ်းစာကို ကြည့်ရှုသူတို့အား နားလည်အောင် ကျမ်းဆရာက ဖြေရှင်းပြနေသကဲ့သို့ ဖြစ်ရကား ပရိဟာရဝါကျ ဟုချည်း—ဟု ဆိုလိုကြ၏၊ ကျမ်းဆရာကိုပင် အခြားသူက မေးသကဲ့သို့ အကြားအကြားဋ္ဌ ပုစ္ဆာဝါကျကို ကျမ်းဆရာကိုယ်တိုင် ပြ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုစ္ဆာဝါကျကို "ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရဝါကျ" ဟု ယူသည်၊ အချုပ်မှာ—"ကိသပန" ဝါကျသည် ရှေထောက်လျှင် ပက္ခန္တရဝါကျ၊ နောက်ထောက်လျှင် ပုစ္ဆာဝါကျ၊ နောက်ဝါကျသည် ဝိသဇ္ဇနဝါကျတည်း—ဟု မှတ်။ [ဝါကျတခုသည် ရှေထောက်လျှင် နာမည်တမျိုး, နောက်ထော်လျှင် နာမည်တမျိုးရ၏၊ ဥပမာ—လူတယောက်သည် မိမိအထက်ကိုထောက်၍ သားဟုဝင်း, အောက်ကိုထောက်၍ အဘ ဟုဝင်း နာမည်ရသကဲ့သို့တည်း။]

သြကာသ ကရဏတ္ထံ။ ။သြကာသသ-ကို၊ကရဏံ သြကာသကရဏံ၊ သြကာသ ကရဏံစ + တံ + အတ္ထောစ၊ တတ်ကို သကို အံ့ပြု၊ တနည်း—သြကာသကရဏနောင် သကို ထံ့ပြု၊ ကိသဟု အကြောင်းဖြင့် မေးသော်လည်း ကရဏတ္ထံ ဟု အကျိုးဖြင့် ဖြေနိုင်သည်၊ "အခွင့်ပြုလိုခြင်းအကျိုးကို ရည်ရွယ်သောကြောင့်" ဟု ဆိုလိုသည်။

သီဠိသစ်။ ။သီလက္ခန်ဋီကာသစ်ဋ္ဌကား— "သြကာသကရဏနိမိတ္တံ= သြကာသ ကရဏဟေတု၊ အတ္ထသဒ္ဒေါ ဟိ ကာရဏဝစနော — အတ္ထသဒ္ဒါကို အကြောင်းအနက်ဟော" ဟု ဖွင့်၏၊ နိဂ္ဂဟိတ်လည်း ပဌမာဝိဘတ်၏ ကာရိယတည်း၊ ထို ပဌမာဝိဘတ်လည်း ဟိတ်အနက်ဋ္ဌ သက်ရမည်တဲ့၊ ထိုအလို "သြကာသ ကရဏတ္ထံ-အခွင့်ပြုလိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်" ဟု ပေး၊ "ဧဝဋ္ဌသတိ ပုစ္ဆာသဘာဝတာ ဝိသဇ္ဇနာယ ဟောတိ=ဤသို့ အနက်ဖွင့်မှ ကိသဟူသော အမေးနှင့်အဖြေ လျော်သည်" ဟု လည်း အကျိုးပြလေသည်။ [အကြီးလွန်ဟန်တူ၏း ၊ဝိသဇ္ဇနပုဒ်ကို နပုလ္လိန်ဟု သဒ္ဒါကျမ်းတို့မှာ ဆိုသောကြောင့် " ဝိသဇ္ဇနာယ " ဟု ဇုတ္ထိလိန် သုံးစွဲပုံကိုလည်း စဉ်းစားပါ။]

(တနည်း) ဟိ(ယသ္မာ)- အကြောင့်ကြောင့်၊ သော အာယသ္မာ- ထိုအရှင်သည်၊ သေက္ခော-သေက္ခသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) သကရဏီယော-အထက်မဂ်အလို့ငှါ ပြုဘွယ်ကိစ္စနှင့်တကွ ဖြစ်၏၊ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ (သေက္ခ သကရဏီယ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေန အာယသ္မတာ- ထို အရှင်အာနန္ဒာနှင့်၊)သဟာပိ-တကွလည်း၊ (ဓမ္မသံဂီတိ-သုတ်အာဘိဓမ္မာကို သံဂါယနာတင်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊)နသက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ပန-အာဠိတပါးကား၊(တနည်း) ပန-သဟာပိ နသက္ကာ၏ အကြောင်းပြမှုတပါး ဝိနာပိ.နသက္ကာ၏ အကြောင်း

တေန ဟာယသ္မတာ။ ။ "သြကာသကရဏာတ္ထံ" ဟူသော အဖြေကို အကျယ်ပြလိုမှ "တေန ဟာယသ္မတာ" စသည်မိန့်၊ ဟိသည် ဝိတ္ထာရဇောတက၊ ထို ဝိတ္ထာရ၏ နယ်ကား "အနုမတိယာ ဂဟေသောမိတိ နဉ္စိန်" တိုင်အောင်တည်း၊ ဤနေရာ၌လည်း "အာဟ-တေနဟိတိ အာဒိ" ဟု ကျမ်းတက်၍ "ဟိသဒ္ဒေါ ကာရဏတ္ထော" ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင် "ကေစိ ပန တမတ္ထံ ဝိဝရတိတိ ဝဒန္တိ" ဟု ဝိတ္ထာရဝါကျဟု ယူသူများကို "ကေစိ" ဟု သီလဂန္ဓိဋီကာသစ် ဆိုသွားလေသည်။

ဓမ္မသံဂီတိ။ ။သတ္တာသည် ကိတန္တပတိရူပက (ဂိတ်ပုဒ်နှင့် အလားတူသော) ကတ္တားဟော နိပါတ်တည်း၊ ထိုကတ္တားကိုင်၍ " ဓမ္မသံဂီတိ " ဟု ပဌမန္တကတ္တား ထားသည်၊ ထို ပဓာနကြိယာကိုင်၍ ကတ္တားပုဒ်ထားပြီးမှ " ကာတုံ " ဟူသော အပ ဓာနကြိယာကို ငဲ့ပြန်သော်လည်း ပဌမန္တကတ္တား အဖြစ်ဖြင့် စီရင်အပ်ပြီးသောရှိသည် မပြောင်းလွဲ မပျက်စီးတော့၊ ဥပမာ—ညဉ့်မှောင်ထည်း၌ သားကို ခွေးဟူသောအထင်ဖြင့် သတ်ပြီးနောက် သားမှန်းသိသော်လည်း အသေအဖြစ်မှ မပြောင်းလွဲ (ပြန်၍ မရှင်တော့) သဲကဲ့သို့တည်း၊ (ဘေဒစိန္တာဥပမာ၊) ထို့ကြောင့် ကာတုံငဲ့၍ အနက်သာလျှင် "ကို" ဟု ပေးရတော့သည်။

သောဟာယသ္မာ။ ။ဤဝါကျလည်း သဟာပိ ဝိနာပိ နသက္ကာကိုပင် အကြောင်းပြလျက် ခိုင်မြဲစေသော ဒဠှဝါကျ၊ တနည်း – ထပ်၍ခဲ့သော ဝိတ္ထာရဝါကျတည်း၊ ထို ဝိတ္ထာရနယ်ကား "သဟာပိ ဝိနာပိ" တို့၏ ဆိုင်ရာကုန်ရုံမျှဖြစ်သော " တသ္မာ ဝိနာပိ နသက္ကာ" တိုင်အောင်တည်း၊ ထို ဝိတ္ထာရတွင်မှတဘာန် "သော ဟာယသ္မာ သေက္ခော သကရဏီယော" သည် ဟေတုဝါကျ၊ "တသ္မာ သဟာပိ နသက္ကာ" သည် ဓလဝါကျ၊ ထို့ကြောင့် "ဟိယသ္မာ" ဟု တနည်းပေး။

သေက္ခော။ ။သိက္ခတီတိ သေက္ခော – ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်၊ သိက္ခဓာတ်, ဏပစ္စည်း၊ (တနည်း) သိက္ခနံ သိက္ခာ—ကျင့်ခြင်း၊ သိက္ခာ ဧတဿ အတ္ထီတိ သေက္ခော—ကျင့်ခြင်း အလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်။ [တဒ္ဓိတ်ဘွဲ့လည်း တသီလ အနက်ဟောရှိသည်။] သော ဟိ အပရိယောသိတ သိက္ခတ္တာစ— သေက္ခအမည်ရသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် (ရဟန္တာကဲ့သို့ ပြီးဆုံးပြီးမဟုတ်ဘဲ) မပြီးဆုံးသေးသော သိက္ခာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ တဒဓိမုတ္တတ္တာစ– (ကျင့်ကြံမှု၌ စွန့်လွှတ်ထားသော ပုထုဇဉ်အနေ့ကဲ့သို့ ထိုကျင့်ကြံမှု၌ သက်ဝင်မှ

ပြကို ဆိုဥုံးအံ့၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အသ- ထို အရှင်အာနန္ဒာသည်၊ ကိဉ္စိ-တစုံတခုခုသော၊ ဒသဗလဒေသိတံ – မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော၊ သုတ္တဂေယျာဒိကံ- သုတ္တ ဂေယျအစရှိသော တရားသည်(သာမည)၊ ဘဂဝတော- ၏၊ အသမ္မုခါ- မျက်ကွယ်၌၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ နာမ- နာခံအပ်သော တရားမည်သည် (ဝိသေသ)၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ (အသမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတမည်သောတရား၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေန အာယသ္မတာ-နှင့်) ဝိနာပိ- ကင်း၍လည်း၊ (ဓမ္မသံဂီတိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတုံ-ဌာ၊) နသက္ကာ၊

ယဒိဧဝံ-အကယ်၍ ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ ဝါ-ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊[(တနည်း) တေန အာယသ္မတာ - နှင့်၊ ဝိနာပိ – ၍လည်း၊ ဓမ္မသံဂီတိ – သည်၊ ဝါ - ကို၊ ကာတုံ– ဌာ၊ ယဒိနသက္ကာ - အကယ်၍ မတတ်ကောင်းအံ့၊ ဧဝံသတိ – ဤသို့

မရှိမဟုတ်) စွဲစွဲမြဲမြဲသက်ဝင်နေသည့်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ကေန္ဒေန သိဒ္ဓနသီလော-ကေန်ကျင့်သေ့ရှိ၏၊ တနည်း–သိဒ္ဓာသု+ဇာတော, ဘဝေါ ဝါတိ သေဒ္ဓော-အရိယာဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် သိဒ္ဓာ ၃ပါးတို့၌ဖြစ်သူ၊ ဝါ-ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားသူ၊ (တနည်း) ဇုဒ္ဓတိ ဇောယာတိ ဇုဒ္ဓာ–သဗ္ဗာ ၄ပါးကို ကြည့်ရှုကြောင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သဟ+ဇုဒ္ဓာယ ယောဝတ္ထုတိတိ သေဒ္ဓာ–သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

ယသ္မာ၊ ပေ၊ ဝိနာပိ နသက္ကာ။ ။သဟာပိ နသက္ကာ၏ အကျယ်မှတပါး ဝိနာပိ နသက္ကာကိုခွဲလိုက်"ယသ္မာပန"စသည်မိန့်၊ ပနသည် ပဝတ္တနရဇောတက၊ ယသ္မာဝါကျကို ကာရဏာ၊ တသ္မာဝါကျကို ဇလ ဟု ခွဲ။ [ပနသည် အသကို"အနေန"ဟု ဖွင့်ကြ၏၊ ဆဋ္ဌိကတ္တား ဟု ဆိုလို၏၊ ထိုကတ္တားကို ပဋိဂ္ဂဟိတံ၌စပ်၊ သီလကွန် ဋီကာသစ်၌"နတ္ထိ၌စပ်သော သမ္ဗန္ဓါန်အနက် " ဟု တနည်းကြံသေး၏၊ နတ္ထိပုဒ်က သမ္ဗန္ဓါန်ကို ငဲ့သည် ဟု သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ မတွေ့ရသဖြင့် စဉ်းစားကြပါလေ။

ယဒိဧဝံ။ ။"သဟာပိ နသက္ကာ"ဟူသော အကြောင်းပြထက်"ဝိနာပိ နသက္ကာ" ဟူသော အကြောင်းပြသည် သာ၍အားရှိ၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊....သံဂါယနာတင်ရာဝယ် အရှင်အာနန္ဒာက ကျေးဇူးများသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် " ဝိနာပိ နသက္ကာ"နှင့်စပ်၍ စောနာကိုပြပြီ လျှင် ထိုစောဒနာ၏ ပရိဟာရကိုပြသိသောကြောင့် " ယဒိဧဝံ "စသည်မိန့်။ [ပရူပဝါဒဝိဝဏ္ဏနကောတိုင်အောင် မျှော်သည်။] " ယဒိ+ဧဝံ–အကယ်၍+ ဤသို့ဖြစ်လျှင်၊ ဝါ-ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်" ဟု အနက်ပေးရာ၌ ရှေ့ဝါကျ၌ ကြိယာကို ယဒိနှင့် တွဲဘက်၍ , ဧဝံနောက်၌ သတိထည့်ပြီးလျှင်" ဤ အရှင်အာနန္ဒာနှင့် ကင်း၍ ဓမ္မသံဂီတိကို ပြုခြင်းငါ မဘတ်ကောင်းသည်ရှိသော်"ဟု အနက်ကျယ်ဆိုလို၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုအတိုင်း နိဿယ၌ တနည်း အနက်ပေးသည်။

[နိဿယ] ယဒိ + ဧဝံ, ၂ ပါးပြမ်းလျက်, တတ်စွမ်းအလျောက်, အပြစ် ကောက်မှ, နေ့ဇံစကားကို, မှတ်သားကိုင်လျက်, ယဒိထက်ဝယ်, စွက်သည့်ကြိယာ, အသစ်ရှာ, ဧဝံနောက်မှာ သတိလာ, သန္ဓေသုလည်း ရံတခါ။

မတတ်ကောင်းလသော်၊] သေက္ခော - သေက္ခသည်၊ သမာနောပိ - ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဓမ္မသံဂီတိယာ - သုတ်အဘိဓမ္မာကို သံဂါယနာတင်ခြင်းအား၊ ဗဟုကာရတ္တာ-များသောကျေးဇူးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ထေရေန-သည်၊ ဥစ္စိနိတဗ္ဗော – ရွေးချယ်ထိုက်သည်၊ အသ- ဖြစ်၏၊ အထ – ထိုသို့ ရွေးချယ်ထိုက်ပါလျက်၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ နု ဥစ္စိနိတော - ရွေးချယ်တော်မမူ

မှတ်ချက်။ ။ပြခဲ့သောနိယာမ်သည် ရေးဆရာတို့၏ နိယာမ်တည်း၊ ယခိုဖြင့် တက်လာသော ဝါကျသည် စောဒနာဝါကျ ဖြစ်သောကြောင့် "အပြစ်ကောက်မူ" ဟု ဆိုသည်၊ "နောက်စကား" ဟူရာ၌ လွန်ပြီးအတိတ်ကိုပင် မဂ္ဂါဂမန-(လမ်းသွားနည်းအားဖြင့်) နောက်ဟု ဆိုထား၏၊ "နသက္ကာ" ဟူသော ရှေကြိုယာကိုပင် ယခိုအထက်၌ စွက်ရသည်၊ ကေဝုစ်ဖြစ်လျှင် သတိ , ဗဟုဝုစ်ဖြစ်လျှင် သန္တေသု – ဟု လာရသည်။ [သီလက္ခန် ဋီကာသစ်၌ကား– " ဧဝံ ဝိနာ ယခိ နသက္ကာ, တထာသတိ " ဟု ဖွင့်၏၊ အဓိပ္ပါယ်တူသော်လည်း ဧဝံကို သတိနှင့် မတွဲဘဲ "တထာသတိ" ဟု အပိုထည့်ထားသဖြင့် နိယာမ်စာသွားနှင့် မတူတတ်ချေ။]

သေက္ခော သမာနောပိ။ ။ပိသဒ္ဒါလည်း အရှုရှုတ္ထ နိပါတ်တည်း၊ "သေက္ခော သကရဏီယော" ဟု ရှေးကပြခဲ့သောအကြောင်းကို မနှစ်သက်သောကြောင့် "ပိ"ဟု ဆိုသည်၊ " သမာနော " ဟု လက္ခဏာအနက်ဟော မာနနှင့် တွဲ၍ဆိုသောကြောင့် ရှေစကားကို "လက္ခဏာ+ အနုစိ"တင်သည်ဟု ပြောဧမှတ်ပြုကြသည်၊ ထိုပိကို ဥစ္စိနိတဗ္ဗော အသင့်စပ်၊ "သေက္ခဖြစ်သော်လည်း+ ရွေးချယ်ထိုက်သည်" ဟူလို။

ဓမ္မသံဂီတိယာ ဗဟုကာရတ္တာ၊ ။ အရှင်အာနန္ဒာကို မရွေးစေလိုသောဘက်က "သေက္ခဖြစ်သောကြောင့်"ဟု ပြထားသောအကြောင်းကို "သေက္ခော သမာနောပိ" ဟု လက္ခဏာရှိတင်ကာ ကော်ချပြီးနောက် အရှင်အာနန္ဒာကို ရွေးစေလိုသော မိမိဘက်က အကြောင်းကိုပြလိုရှိ " ဓမ္မသံဂီတိယာ ဗဟုကာရတ္တာ " ဟု ဝိန်း၊ " သေက္ခဖြစ်သော်လည်း ဓမ္မသံဂီတိအား ကျေးဇူးများသောကြောင့် ရွေးချယ်ထိုက်သည်" ဟူလို။ [ဗာဟုကာရတ္တာတိ ဗဟုဥပကာရတ္တာ၊ ဥပကာရဝစနော (ဥပကာရအနက်ကို ဟော၏) ဟေတ္တ ကာရဏသဒ္ဒေါ၊–ဋီကာ။]

[ဆောင်] သူ့အာဘော်ကော်, ကိုယ့်အာဘော်, မေးသော် ထုတ်လေမင့်။

မှတ်ချက်။ ။စိတ်ထည်းမှာရှိသော နှလုံးသွင်း (အာဘောဂ) ကိုပင် စောဒနာလိုသော အခါ " အကြောင်း " အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြ၏၊ ထို့ကြောင့် အကြောင်းကို "အာဘောဂ"ဟု ၎င်း, ထိုအကြောင်းပြ ဝါကျကို "အာဘောဂ ဟေတုဝါကျ"ဟု ၎င်း နာမည်တပ်၍, ထိုအကြောင်းပြဝါကျ၏ နောက်၌ရှိသောဝါကျကို "အာဘောဂလေ ဝါကျ"ဟု နာမည်တပ်ကြသည်၊ ဤနေရာ၌ " ယပိ ဧဝံ ၊ပေ၊ အသ " ကို အာဘောဂ ဟေတုဝါကျ၊ " အထ ကသ္မာ နဥ္စိနိတော " ကို အာဘောဂ လေဝါကျ ဟု ခွဲပါ။ [အာဘောဂ မပါသော အမေးကို ပုစ္ဆာ, အဖြေကို ဝိသဇ္ဇနာ၊ အာဘောဂပါလျှင် စောဒနာ, ထို့နောက် အဖြေကို ပရိဟာရဟု ဝါကျနာမည် တပ်ရသည်။]

အပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပရူပဝါဒဝိဝဋ္ဋနတော-သူတပါး တို့၏ စွပ်စွဲခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်လိုခြင်းကြောင့်၊ (နဉ္စိန်တော - အပ်၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ- ချဲ့၊ ထေရော - သည်၊ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ-အရှင်အာနန္ဒာ၌၊ အတိဝိယ-အလွန်သာလျှင်၊[ဝိယသဒ္ဒါ ဧဝအနက်ဟော။] ဝိသဒ္ဓေါ-အကျွမ်းဝင်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ တထာဟိ - ထိုစကား မှန်၏၊ နံ-ထို အရှင်အာနန္ဒာကို၊ သိရသို့ - ဥားခေါင်း၌၊ ပလိတေသု - ဆံဖြူတို့သည်၊ ဇာတေသုပိ-ပေါက်ကုန်သော်လည်း၊ ဝါ-ပေါက်ရာအခါကျတောင်မှလည်း၊ အယံ ကုမာရကော - ဤ ဥားပဋ္ဌင်းကလေးသည်၊ မတ္တံ - ကိုယ့်ပမာဏကို၊

ပရူပဝါဒဝိဝဋ္ဋနတော၊ ထေရောဟိ ။ ။ ပရေသံ + ဥပဝါဒေါ ပရူပဝါဒေါ၊ တဿ + ဝိဝဋ္ဋနံပရူပဝါဒဝိဝဋ္ဋနံ၊သံဂါယနာအား ကျေးဇူးများသော်လည်း အကြောင်း မှန်ကို မသိသူတို့က စွပ်စွဲဘွယ်ရှိသောကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာကို မရွေးသေးဘဲ ချန်ထားသည်-ဟူလို၊"ပရူပဝါဒ ဝိဝဋ္ဋနတော"ဟိတ်ကိုချဲ့လိုသောကြောင့်"ထေရောဟိ" စသည် မိန့်၊ ဟိတ်ပုဒ်နောက်၌ဝင်း, ကထံ— တဏ္ဍ တို့နောက်၌ဝင်း ရှိသောဝါကျသည် ဝိဏ္ဍာရသာ များ၏၊ ဤနေရာ၌ ဝိဏ္ဍာရ၏နယ်သည် " တံပရူပဝါဒံ ဝိဝဋ္ဋနော ၊ပေ၊ နဉ္စိန်"တိုင်အောင်တည်း၊ ပရူပဝါဒဝိဝဋ္ဋနတောကို သခ်ေပ ဝါကျ၊ ထေရော- စသည်ကို ဝိဏ္ဍာရာဝါကျ,ဟိကို ဝိဏ္ဍာရဇောတက—ဟု ခွဲ၊ သခ်ေပနှင့် ဝိဏ္ဍာရဝါကျ၏ သဘောလက္ခဏာကား—စကားအကျဉ်း + အကျယ်သာ ကွဲ၍ အဓိပ္ပါယ်အသားကျမှာ ထပ်တူ ဖြစ်ရခြင်းတည်း။

[နိယာမ်] ကထံ တဏ္ဍ, ဟိတ်ပြီနောက်မှာ, ဟိရောက်လာ, ချဲ့ကာယူကြမင်း။

ဝိသဒ္ဓေါ၊ တထာဟိ။ ။ဝိပုဗ္ဗ + သသဒ္ဒတ် + တပစ္စည်း၊ အဓိဝဏ္ဏာဒေဝတာ ပုဒ်၌ အဓိဝဏ္ဏာပုဒ်ကဲ့သို့ ဓာတ္တန်နှင့် တက္ခ တကို ဥဏ္ဏပြု၊ ဥကို ဩ၊ သက္ကတ၌ အကျွမ်းတဝင် ချစ်ခင်သူကို ဟောသော"ဝိသ္ဝဿ"ပုဒ် ရှိ၏၊ ပါဠိ၌ ဝပျောက်၍" ဝိသ " ဟု ဒွေဘော်ရောက်ရသည်၊ ဝိသသတိ — အကျွမ်းတဝင် ချစ်ခင်၏၊ ဣတိ ဝိသဒ္ဓေါ၊ အကျွမ်းဝင်ပုံကို ခိုင်လုံစေလိုသောကြောင့်"တထာဟိ၊ပေ၊ညြဝဒတိ"ဟု မိန့်၊ရှေဝါကျသည် ဒဋ္ဌိယ၊ ဤဝါကျသည် ဒဋ္ဌိကရဏ၊ ဟိကား ဒဋ္ဌိကရဏ ဇောတက။ ["တထာ—တံဝစနံ+ဟိသစ္စံ"ဟု အနက်ပေးကြ၏၊ နိဿယ၌ အလွယ်ပေးထား၏။]

တနည်း ။ ။ တထာ ဟိ—စသော ဝါကျကို ဥပကဟေတု (သိစေတတ်သော အကြောင်းပြ) ဝါကျ, ရှေစကားကို ဥပေတမ္ဘ ဗလ (သိစေအပ်သော အကျိုး) ဝါကျ, ဟိကို ဥပကဟေတု ဇောတကကြ၍ " ကသ္မာ ထေရော အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ အတိဝိယ ဝိသဒ္ဓေါ အဟောသိ၊ ဣတိ— ဤသို့၊ ဝိညာယတိ— သိအပ်သနည်း" ဟု ပုစ္ဆာဝါကျထည့်၍"ဟိ (ယသ္မာ) —ကြောင့်၊ နံ၊ပေ၊ညြဝဒတိ၊ တထာ (တသ္မာ) —ကြောင့်၊ ထေရော၊ ပေ၊ အဟောသိ၊ ဣတိ— သို့၊ ဝိညာယတိ—၏ " ဟု အနက်ပေးနိုင်သေး၏၊

နအညာသိ - မသိတတ်လေစွ၊ ဧတိ - ဤသို့၊ ကုမာရကဝါဒေန - ကုမာရက ဟု ပြောဆိုကြောင်း စကားဖြင့်၊ ဝါ- ကုမာရက ဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့်၊ ဩဝဒတိ- ပြောဆို ဆုံးမ၏။

စ-ဆက်ဥုံးအုံ့၊ အယံ အာယသ္မာ-ဤအရှင်အာနန္ဒာသည်၊ သက္ကကုလပ္ပသုတောာ-သာကီဝင် မင်းမျိုးခ၌ မွေးဖွားသော၊ တထာဂတဿ-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဘာတာ-ညီတော်ဖြစ်သော၊ စူဠပိတုပုတ္တော-ဘထွေးတော်၏ သားတော်

ဥုံးခေါင်းခ၌ ဆံဖြူပေါက်လော်အောင် အသက်ကြီးတောင်မှ "ကုမာရက" ဟု သုံးနှုန်းပြောဆိုပုံထောက်၍ "အရှင်အာနန္ဒာအပေါ်၌ အကျမ်းဝင်ကြောင်း သိနိုင်၏" ဟူလို၊ ဒဠ္ဌီဝါကျလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ဝိတ္ထာရဆိုလောက်အောင်ကား မကျယ်ပါ။

[**ဆောင်**] **တထာ ဟိ မှာ, ဥပကာ, ရဏ်ခါ ခ္ခ-မြ ခ္ခ။**

ပလိတေသု ဇာတေသုဝိ။ ။ဝိသည် သမ္ဘာဝနာဇောတက၊ ဆံဖြူပေါက်တောင်မှ "ကုမာရက" ဟု ခေါ်ဝေါ်သေး၏၊ ငယ်ရွယ်စဉ်ကဆိုလျှင် ပြောဘွယ်မရှိ, ကုမာရက ခေါ်မည်သာ—ဟူလို၊ "ဇာတေသု" ဟူသော လက္ခဏာလည်း အဓာရသဘောသက်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဆံဖြူပေါက်ရာ အခါ၌သော်မှလည်း" ဟု အာဓာရသဘောမှတ်ပါ။

နဝါယံ၊ ပေ၊ မညာသိ။ ။ဤ ဝါသဒ္ဒါ ပဒပူရဏော (ပုဒ်ပြည့်စေရုံသာ၊ အနက်သီးခြားမရှိ-ဟူလို၊) အယံ ကုမာရကော-(ဤသူငယ်သည်၊ ဤဥုံးပဋ္ဌင်းကလေးသည်၊) အတ္တနော ပမာဏံ နဝတ ဇာနာတိတိ ထေရံ တဇ္ဇေန္တော (မြှိမ်းချော့မြည်တွန်လိုသည် ဖြစ်၍) အာဟ၊—ဒ္ဌိကာ၊ "ကုမာရက" ဟု သုံးစွဲခြင်းမှာလည်း ကုမာရကအရွယ် ရဟန်းငယ် သာမဏေများ၏ ဆရာလုပ်နေသောကြောင့် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲဟန်တူသည်၊ "ကိုယ့် ပမာဏ မသိ" ဟူရာ၌ကား ထို ရဟန်းငယ် သာမဏေများကို ဆုံးမနိုင်—မဆုံးမနိုင် မသိခြင်းကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။

မှန်၏— ကိဠာဂိရိ ဇနပုဒ်သားတို့သည် ဘုရားရှိစဉ်က မိမိတို့၏ သားငယ်များကို အရှင်အာနန္ဒာ အထံ၌ ရဟန်းသာမဏေ ပြုပေးကြကုန်၏၊ သူတို့ ရည်ရွယ်ချက်ကား— "အရှင်အာနန္ဒာသည် ဘုရားနှင့် အကျမ်းဝင်၏၊ ငါတို့ကလေးများကို ရဟန်းသာမဏေ ပြုပေးထားလျှင် ငါတို့သားများကို အကြောင်းပြု၍ မကြာမကြာ ကိဠာဂိရိသို့ ကြွလာလိမ့်မည်၊ ထိုအခါ ဘုရားရှင်ကိုလည်း ပင့်ခဲ့လိမ့်မည်၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်ကို ပင့်လာလျှင် မကြာမကြာ ဖူးရလိမ့်မည်" ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်တည်း၊ "ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော အခါ ထိုရည်ရွယ်ချက် မရှိတော့သဖြင့် ထို သားဖြစ်သော ရဟန်းသာမဏေများကို လူထွက်စေကြလေတော့၏၊ ထိုအကြောင်းကိုသိ၍ အရှင်မဟာကဿပသည် အရှင်အာနန္ဒာကို "နဝါယံ ကုမာရကော မတ္တမညာသိ" ဟု မြည်တွန်တော်မူသည်။

သက္ကကုလပ္ပသုတောစာယံ။ ။ "အညဒ္ဓိ ကာရဏာမာဟ-သက္ကကုလပ္ပသုတောစာယသ္မာတိ" — သီ - ဋီ- သစ်၊ ဝိဿဇ္ဇနဖြစ်ခြင်းသည် သူတပါးတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၏ ပဌမအကြောင်းတည်း၊ ထို ပဌမအကြောင်းမှတပါး အခြားအကြောင်းတမျိုးကို ပြလိုသော

တည်း၊ ဟိ - လဒ္ဓဒေါသ ဆက်၍ ပြုအံ့၊ တတြ (သတိ) - ထိုသို့ ဖြစ်လသော်၊ [(တနည်း) တတြ- ထို ဝိသယတို့၏ အဖြစ်, တထာဂတ စူဠပိတုပုတ္တ၏ အဖြစ်သည်၊ သတိ- ဖြစ်လသော်၊ (ဥပဝေယျ[၂]စပ်၊)] ဘိက္ခု- တို့သည်၊ ဆန္ဒာ-ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ အာဂမနံဝိယ-ဖြစ်ခြင်းကိုကဲ့သို့၊ (တနည်း)ဆန္ဒာဂမနံဝိယ-

ကြောင့် "သက္ကကုလပ္ပသုတော" စသည်ကို မိန့်သည်၊ အရှင်အာနန္ဒာသည် သာကီဝင်မင်းမျိုး၌ဖွားသော ညီတော်တပါးတည်း၊ ထိုသို့"ညီတော် - တော်စပ်ခြင်းလည်း ပရှုပဝါဒ ဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်းတရုပ်ဖြစ်သည်"ဟူလို။

သက္ကကုလပ္ပသုတော။ ။"သာကိယကုလေ+ဇာတော, သာကိယကုလတာယောန ဝါ ပါကဋော" ဟု သီလက္ခန်ဒိကာသစ်၌ ၂ နည်း ဖွင့်၏၊ ပဌမနည်းအလို သုဓာတ်သည် ဇနနအနက်ဟော၊ ပ ဥပသာရသည် အနက်ထူးမရှိ၊ သက္ကကုလေ+ ပသုတော— ဖြစ်သူတည်း၊ သက္ကကုလပ္ပသုတော — သူ၊ ဒုတိယနည်းအလို သုဓာတ်သည် ဝိသုတ (ထင်ရှားခြင်း) အနက်ဟော၊ ပ အနက်ထူး မရှိပင်၊ သက္ကကုလ၌လည်း ဘာဝပ္ပစောနကြီး၊ သက္ကကုလေန- သာကိုဝင်မင်းမျိုး အဖြစ်ဖြင့်+ ပသုတော-ထင်ရှားသူတည်း။

တထာဂတဿ ဘာတာ။ ။"အညံ ဟိ ကာရဏံ ဝေတိ — တထာဂတဿ ဘာတာ စူဠပိတုပုတ္တောတိ"ဟု ကျမ်းတက်သော သီလက္ခန်ဒိကာသစ်အလို "ဘုရားရှင်၏ ဘထွေးတော်သား ညီတော်တပါးဖြစ်ခြင်းလည်း ကဲ့ရဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းတရပ်" ဟု ဆိုလို၏၊ သို့သော်"သက္ကကုလပ္ပသုတောစ"ဟု သမုဒ္ဒယဝါဒကျ ဇောတကတခုသာပါ၍ တထာဂတဿစသည်၌ စသဒ္ဒါ မပါသောကြောင့် "သက္ကကုလပ္ပသုတ-စူဠပိတုပုတ္တဘာတာ" ကို အကြောင်းတခုတည်း ဟုသာ ယူလိုပေသည်။

ဘာတာ။ ။သီလက္ခန်ဒိကာသစ်၌ "ကနိဋ္ဌဘာတာ-ညီငယ်"ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင်"စူဠပိတု ပုတ္တ-ဘထွေးတော်၏သား" ဟူသောစကားကို ထောက်၍ "ညီငယ်"ဟု ဆိုပါသည်၊ အရွယ်အားဖြင့် ငယ်သောကြောင့် "ညီငယ်" ဟု ဆိုခြင်းမဟုတ်ပါ၊ အမှန်မှာ- "ဖွားဘက်တော်ဖြစ်သောကြောင့် အရွယ်တူဖြစ်ပါသည်"ဟု ဖွင့်၏၊ ထို့ပြင်—"အညေ ပန ဝဒန္တိ - နာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတာ သဟဇာတော - ဘုရားရှင်နှင့် ဖွားဘက်မဟုတ်၊ ဝယသာစ စူဠပိတုပုတ္တတာယစ ကနိဋ္ဌဘာတာယေဝ - အရွယ်အားဖြင့်ငင်း ဘထွေးတော်၏သား အဖြစ်အားဖြင့်ငင်း ညီငယ်ပင်တည်း၊ တထာဟိ မနောရထပူရဏိယံ (အင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာယံ) ဧကနိပါတဝဏ္ဏနာယံ သဟဇာတဂဏနေ သော နဝုတ္တော=ဖွားဘက်တော်တွင် အရှင်အာနန္ဒာကို မဆိုအပ်" ဟု တနည်းဖွင့်သေးသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဖွားဘက်တော် ၇ မျိုးကို ရေတွက်ရာဝယ် ဇာတ် အဋ္ဌကထာနိဒါန်းနှင့် မဟာပဒါန သုတ္တန္တကထာ၌ အရှင်အာနန္ဒာကို ထည့်ထား၏၊ အင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ, ဘေဒဂ္ဂဝဂ် , ကာဠုဒါယိထေရအတွင်း၌ " ဗောဓိသတ္တော နှင့် သဒ္ဓိं ဗောဓိရုက္ခော, ရာဟုလမာတာ, စတသော နိမိတ္တိယော, အာရောဟဏီယ ဟတ္ထီ (စီးတော်ဆင်), ကဏ္ဍကော, ဆန္နော, ကာဠုဒါယိတိ ဧမေသတ္တ ဧကဒိဝသေ ဇာတတ္တာ သဟဇာတာ နာမ အဟေသုं " ဟု အရှင်အာနန္ဒာ မပါဘဲ ဆိုသည်။

ဆန္ဒာဂတိလိုက်ခြင်းကိုကဲ့သို့၊ မည်မျှနှာ- မှတ်ထင်ကြကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ-၍၊ ဥပဝေယျုံ၌စပ်၊) ဗဟု - များစွာကုန်သော၊ အသေက္ခပဋိသန္ဓိဒါပတ္တေ- အသေက္ခဖြစ်၍ပဋိသန္ဓိဒါသို့ရောက်ပြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ထပေတ္တာ- ချန်ထား၍၊ သေက္ခပဋိသန္ဓိဒါပတ္တံ- သေက္ခဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓိဒါသို့သာ ရောက်သော၊အာနန္ဒံ-ကို၊ထေရော-သည်၊ ဝါ-ထေရ်ကြီးနှယ်၊ ဥစ္ဆိန်-ရွေးချယ်ဘိ၏၊ ဋုတိ-သို့၊ ဥပဝေယျုံ- စွပ်စွဲကုန်ရာ၏၊ တံ ပရူပဝါဒံ-ထိုသူတပါးတို့၏အမှတ်လွဲ၍ စွပ်စွဲခြင်းကို၊ ဝါ- ထိုသူတပါးတို့၏ အမှတ်လွဲ၍ စွပ်စွဲမည့်အရေးကို၊ ပရိ

စတြ ဟိ။ ။ [“တတ္ထ ဟိ”လည်း ရှိ၏။] ဟိ အနက်ကို အထူးမဖွင့်ကြ၊ “အတိ ဝိသဒ္ဓ, သက္ကကုလပ္ပသုတ စူဠပိတု ပုတ္တဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘယ်အပြစ်ရှိသနည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ တတြ ဟိ ” စသည်ကိုမိန့်၊ တတြကို ဥပဝေယျုံ၌စပ်၊ “အတိဝိသဒ္ဓ စသည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူတပါးတို့စွပ်စွဲစရာရှိသည်”ဟူလို၊ ဟိသည် ဥပနျာသ , လဒ္ဓဒေါသဇောတက၊ တတြ၌ တြကိုလည်း လက္ခဏအနက်ဟော ဟု ကြံ၊ “တတြာတိ တသ္မိं ဝိသဒ္ဓာဒိဘာဝေ သတိ”—(သီဋီသစ်)၊ ထိုလက္ခဏမျိုး၌ ဟိတ် အနက်လည်း ရသင့်၏၊ ထို့ကြောင့် “ အတိဝိသဒ္ဓ သက္ကကုလပ္ပသုတ တထာဂတ ဘာတု ဘာဝတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏော ဟိ ကတ္တုစိ (အချို့ အရာ၌) ဟေတုအတ္ထော သမ္ဘဝတိ”ဟု ဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။လက္ခဏကို လက္ခကြောင်းနှင့် ပေါင်းကြည့်၍ အကြောင်း + အကျိုး ရနိုင်လျှင် ထိုလက္ခဏ၌ ဟိတ်အနက်လည်းရသည်၊ “ ပလိတေသု”ကဲ့သို့ အကြောင်း+ အကျိုးမရရာ၌ ကာလာဓာရသဘောသာ သက်သည်။ [နိယာမ်ကို ရူပသိဒ္ဓိဘာသာ ဋီကာ — ကာလဘာဝေသုစသုတ်မှာရှု။] တနည်း- တတြ၌ တြကို နိမိတ်အနက်၌သက်၊ တတြာတိ ဝါ နိမိတ္တဘူတေ။

ဆန္ဒာဂမနံ။ ။“ဆန္ဒာ+အာဂမနံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဆန္ဒာ၌ ဟေတုမှိ နိသတ္တဝစနံ— ဟိတ်အနက်၌ ပဋ္ဌမိသက်၊ အာဂမနံကို ပဝတ္တနံ ဟု ဖွင့်၊ “ပဝတ္တန—ဖြစ်ခြင်း”ဟူသည် “အကတ္တုဗ္ဗကရဏ — မပြုသင့်တာကိုပြုခြင်းတည်း ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ ၍ အလို “ဆန္ဒာ+အာဂမနံ” ၂ ပုဒ်တည်း၊ တနည်း— ဆန္ဒံ+အာဂဋ္ဌတိ သမ္ဘယောဂဝသေန— ယှဉ်ခြင်းအစွမ်းဖြင့် ဆန္ဒသို့လိုက်သော အကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို “ ဆန္ဒာဂမန”ဟု ခေါ်၊ ၍အလို သမာသ်ပုဒ်တည်း။

တနည်း— “ ဆန္ဒာ+အဂမနံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ အနုနုရှပ်+ဂမနံ အဂမနံ—မတော်မလျော်ဖြစ်ခြင်း၊ ဆန္ဒေန+အဂမနံ ဆန္ဒာဂမနံ—ဆန္ဒကြောင့် မတော်မလျော်ဖြစ်ခြင်း၊ “ ဆန္ဒကြောင့် မပြုသင့်တာကိုပြုခြင်း ” ဟူလို။ [ဆန္ဒေန သိနေဟေန အနုနုရှပ် ဂမနံ ပဝတ္တနံဝိယ၊ အကတ္တုဗ္ဗကရဏာဝိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။—ဋီကာ။]

အနုမတိယာ။ ။“အနု—မိမိစိတ်အားလျော်စွာ+မတိ-သိခြင်း”ဟူသည် အလိုက်သိစွာ တောင်းပန်ကြခြင်းတည်း။ [အနုမတိယာတိ အနုညာယ, ယာစနာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။]

ဝဇ္ဇေနော-ရှောင်ကြဉ်လိုသည်၊(ဟုတ္တာ-၍၊ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊)(တနည်း) ပရိဝဇ္ဇေနော - ရှောင်ကြဉ်လိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [ဟေတွတ္ထေ အန္တ သဒ္ဒေါ သီ-ဦးသစ်၊ အဓိပ္ပါယ်ကို "အသမ္ဘုဓံ ဗုဒ္ဓနိသေဝိတံ" အဖွင့်အတိုင်း သိပါ။] အာနန္ဒ-ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ သံဂီတိ-သံဂါယနာတင်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတုံ-၄၂၊ နသက္ကာ-ကောင်း၊ ဘိက္ခူနံ ယေ ဝ-တို့၏သာလျှင်၊ အနုမတိယာ-လျှောက်စွာသိခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-အလိုက်သိစွာ တောင်းပန်ခြင်းဖြင့်၊ ဂဟေဿာမိ-ယူတော့အုံ၊ ဣတိ - ဤသို့ ကြံတော်မူ၍၊ နဉ္စိန် - ရွေးချယ်တော်မူ၊ အထ-တပါးလျှောင်ပေါ်ရာကို ရွေးချယ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ သယမေဝ - မိမိတို့ အလို အလျောက်သာလျှင်၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ အာနန္ဒသ-၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှါ၊ ထေရံ-ကို၊ ယာစိ"သု-တောင်းပန်ကြကုန်ပြီ။

ယထာဟ-အဘယ်ကဲ့သို့ မိန့်တော်မူသနည်း၊ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ မဟာ ကဿပံ၊ပေ၊ဥစ္စိနတ္ထတိ-ဘိက္ခူ၊ပေ၊ဥစ္စိနတုဟူ၍၊(အာဟ-မူပြီ)["ဥဿာဟံ ဇနေသိ၊ ယထာဟ"တုန်းက အတိုင်းအနက်အကျယ်လည်းပေးပါ။] ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ - ကို၊ ဧတံ - ဤစကားကို၊ အဝေါစုံ-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ - နည်း၊) ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ အယံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော - သည်၊ သေက္ခော - သည်၊ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ - အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါ၏၊(တထာပိ- ထိုသို့သေက္ခဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဥစ္စိနတ္ထိစပ်၊)ဆန္ဒာ-ချစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဒေါသာ - မုန်းခြင်းကြောင့်ရင်း၊ မောဟာ - မသိခြင်း

အထ၊ ပေ၊ ယာစိ"သု။ ။"အထခေါ် အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ကေနနာနိ ပဌ အရဟန္တသတာနိ ဥစ္စိနိ" ဟူသော စကားနှင့် စပ်၍ တပါးလျှောထားမှ အတွက် ပုဗ္ဗာဝိသဇ္ဇနတို့ကို အကျယ်ပြပြီး၍ ယခုအခါ အရှင်အာနန္ဒာကို ရွေးချယ်ဘို့အတွက် တောင်းပန်ကြပုံကို ပြလိုသောကြောင့် " အထ၊ ပေ၊ ယာစိ"သု" ဟု မိန့်၊ ဤဝါကျသည် "အထခေါ်၊ ပေ၊ ဥစ္စိနိ " ဟု ပြတ်ပြီးဝါကျကို ပြန်၍ဆက်သော ဝါကျာရေမှတည်း၊ [ဤ အထသဒ္ဒါ၏ အဓိကရုဏာအနက်ဖြစ်သင့်ပုံကို ကစ္စည်းဘာသာဋီကာ အာချာတ်မှာရှု။]

ကိဉ္စာပိ သေက္ခော။ ။ဤ "ကိဉ္စာပိသေက္ခော " ဝါကျကို "အာဘဿော အဂတိ" ဂန္ဒုံ"နှင့် မစပ်ပါနှင့်၊ မှန်၏–အာဘဿော အဂတိ" ဂန္ဒုံ'ဟု စပ်လျှင် သေက္ခဖြစ်သော အရှင် အာနန္ဒာ၏ထူးခြားသော ဂုဏ်ဟု မှတ်ထင်ကြလိမ့်မည်၊ အမှန်အားဖြင့် သေက္ခဟူသမျှ မည်သည့်သေက္ခမျှ အဂတိမလိုက်တော့ပါ၊ ထို့ကြောင့် ကိဉ္စာပိသေက္ခောကို"အာယသ္မန္တံ ပိ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနတ္ထ " ဟု လှမ်းစပ်ပါ၊ " ကိဉ္စာပိ သေက္ခော = အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များ အလယ်မှာ သေက္ခဖြစ်၍ သိမ်ငယ်စကာမူ + အာယသ္မန္တံ ပိ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနတ္ထ = အရှင် အာနန္ဒာကိုလည်း ရွေးချယ်တော်မူပါ " ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ဤကိဉ္စာပိသည် မြှင့်တင်သော အနုဂ္ဂဟ – သမ္ပာဝနာ ဧကတ္ထက မဟုတ်၊ သေက္ခဖြစ်၍ သိမ်ငယ်ကြောင်းကို

ကြောင့်ရင်း၊ ဘယာ-ကြောက်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ အဂတိ- မရောံထိုက်သော အမှုသို့၊ ဂန္ဓံ-ရောက်ခြင်းငှါ၊ အဘဗ္ဗော-မထိုက်ပါ၊ စ-အဂတိမလိုက်ရုံသာ မကသေး၊(ဝါကျသမုစ္စယဧောတက)အနေန-ဤအရှင်အာနန္ဒာသည်၊ ဘဂ ဝတော - ၏၊ သန္တိကေ - အထံတော်၌၊ ဓမ္မောစ - သုတ် အဘိဓမ္မာကိုရင်း၊ ဝိနယောစ- ကိုရင်း၊ ဗဟုံ- များစွာ၊ [ကြိယာဝိသေသနဖြစ်၍ " ဗဟုံစ " ဟု ရှိမှကောင်းသည်၊] ပရိယဂ္ဂေါ - သင်ယူအပ်ပါပြီ၊ ဘန္တေ- ရှင်း၊ တေနဟိ- တိုက်တွန်းပါ၏၊ ထေရော-သည်၊ အာယသ္မန္တမိ အာနန္ဒံ-ကိုလည်း၊ ဥစ္စိနတု-

ပြသော အရှုတ်ဆ—ဂရဟာ ဧောတကတည်း။ [ကိုဠာပိ သေက္ခော၊ တထာပိ ထေရော အာယသ္မန္တမိ အာနန္ဒံ ဥစ္စိနတူတိ ဧဝမေတ္ထ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နပန " ကိုဠာပိ သေက္ခော၊ တထာပိ အာဘဗ္ဗော အဂတိ ဂန္ဓုံ"တိ ယောဧတဗ္ဗံ။]

မှတ်ချက် ။ ။ ကိုဠာပိတ္တေသမ္ပဋ္ဌ အနုဂ္ဂဟတ္ထ သမ္ဗာဝနာဝါကျဟုဆုည်း ယူလေ့ ရှိသော်လည်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုကြည့်၍ တရံတခါ ဤသို့ အရှုတ်ဆ - ဂရဟာဝါကျ လည်း ယူရပါသည်။ [ကိုဠာပိတိ အနုဂ္ဂဟ-ဂရဟာဝစနံ=ချီးမြှင့်မှု ကဲ့ရဲ့မှု ၂ ခုလုံးကို ပြသောသဒ္ဒါ၊ တေန အာရညကတ္တံ အနုဂ္ဂဏှာတိ၊ ဇုန္ဓာဝစရာနံ အပ္ပဟာနံ ဂရဟတိ၊- မူလပဏ္ဏ, အနုဂ်ဏာသုတ္တဋ္ဌကထာ။] ထိုအတိုင်းဆိုလျှင် ဤကိုဠာပိကိုလည်း"ဂရဟာ— အနုဂ္ဂဟာဝစန "ဟု ယူသင့်၏၊"သေက္ခဖြစ်ခြင်းကို ကဲ့ရဲ့၍, ရွေးချယ်ခြင်းကို ချီးမြှောက် သည်"ဟူလို။

အာဘဗ္ဗော ၊ပေ၊ ပရိယဂ္ဂေါ။ ။ အာဘဗ္ဗောတိ အာဒိနာ ပန ဓမ္မသံဂီတိယာ တသ အရဟတာဝံ ဒဿေန္တော ဝိဇ္ဇမာနာဂေ ကထေတိ=အာဘဗ္ဗောစသည်ဖြင့် ထို အရှင်အာနန္ဒာ၏ ဓမ္မသံဂီတိအား ထိုက်တန်သူဖြစ်ကြောင်း ပြလို၍ ထင်ရှားရှိပြီး ဂုဏ် တို့ကို ပြောပြသည်၊တတ္ထ ဆန္ဒာတိ ဆန္ဒေန၊ သိနေဟေနာတိအတ္ထော၊ "ဆန္ဒ"အရ ဆန္ဒ စေတသိက်ကို မယူလင့်၊ ချစ်ခင်တတ်သော လောဘကိုယူပါ—ဟူလို။

အဂတိ ဂန္ဓုံ။ ။အဂန္တုံ+ဂန္ဓုံ-အဂတ္တုံ ကာတုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဂန္ဓုဿတိ ဂတိ၊ နဂ+ ဂတိ အဂတိ — မရောက်ထိုက်သောအမှု၊ "မရောက်ထိုက်" ဟူသည် "မပြု ထိုက်သောအမှုတည်း" ဟု သိစေလို၍ " အဂတ္တုံ " ဟု ဖွင့်သည်။ ["ထို အဂတိ လိုက်မှ" ဟူသည် တရားဆုံးဖြတ်ရာဌာန, အများဆိုင်ပစ္စည်းကို ဝေဘန်ရာဌာနတို့၌ သာ ဖြစ်နိုင်၏၊ ကိုယ်ပစ္စည်းကို မိမိနှင့် ရင်းနှီးသူအား အကောင်းပေးခြင်း, မရင်းနှီး သူအား အညှံ့ပေးခြင်းသည် အဂတိလိုက်ခြင်းမဟုတ်။]

တေနဟိ ၊ပေ၊ ဥစ္စိနတု ။ ။ နိဿယ၌ တေနဟိကို ဥယျောဇနတ္ထနိပါတ်ကြ၍ အနက်ပေးထား၏၊ တနည်း — "ယေန ကာရဏေန အယံ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဆန္ဒာ၊ပေ၊အာဘဗ္ဗော၊ ဗဟုံစ အနေန၊ပေ၊ပရိယဂ္ဂေါ" ဟု အနိယမထည့်၍"တေနဟိ- ထိုသို့ အဂတိလိုက်ခြင်းလည်းမရှိ, များစွာလည်း ဓမ္မဝိနယကို ဘုရားအထံတော်၌ သင်ယူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ထေရော၊ပေ၊ဥစ္စိနတု"ဟု ပေးပါဦး။

မှပါ၊ (ရုတိ-သို့၊ အဝေါစုံ-နှင့်ပြီ၊ ရုတိတလုံးအကြေကြီ၊)အထ-တောင်းပန်ကြရာ ထိုအခါ၌၊ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ-သည်၊ အာယသ္မန္တမ္ပိ အာနန္ဒံ-ကိုလည်း၊ ဥစ္စိနီ-ရွေးချယ်တော်မူပြီ၊ (နီဂုံးကိုပြုလို၍ ဧဝံ စသည်မိန့်၊) ဧဝံ- ဤသို့လျှင်၊ ဘိက္ခူနံ - တို့၏၊ အနုမတိယာ - လျော်စွာ သိခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-အလိုက်သိစွာ တောင်းပန်ခြင်းဖြင့်၊ ဥစ္စိနီတေန- ရွေးချယ်အပ်ပြီးသော၊ ဝါ-ရွေးချယ်၍ယူအပ်ပြီးသော၊[ဥစ္စိနီတွာ ဂဟိတေန။] တေန အာယသ္မတာ-ထိုအရှင်အာနန္ဒာနှင့်၊ သဒ္ဓိံ- တကွ၊ ပဗ္ဗထေရသတာနိ- ငါးရာသောထေရ်တို့သည်၊ အဟေသုံ-ဖြစ်ကုန်ပြီ။

အထ-ရွေးချယ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ထေရာနံ- နှင့်သော၊ ဘိက္ခူနံ- တို့၏၊ **တေ** (ပရိဝိတက္ကနံ)-ဤအကြံအစည်သည်၊ဝါ-ဤအတိုင်အပင်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊[**တေ** ပနိုရိတက္ကနံ အဟောသိ၊ နှသဒ္ဒေနဟိ ပရိဝိတက္ကနံ ဒသ္သေတိ၊-**သီ**-ဋီ-သစ်၊ သို့သော် ကြိုရုံဖြင့်မပြီး၊ အကြံအတိုင်းတိုင်ပင်မှတ်စွဲပြီးမည်၊ ထို့ကြောင့် "တိုင်ပင်"လည်း ပေးသည်။] (ကိုံ-နည်း၊)မယံ- တို့သည်၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဓမ္မဋ္ဌ-ကိုရင်း၊ ဝိနယဋ္ဌ-ကိုရင်း၊ သံဝါယေ ယောမနုခေါ- သံဝါယနာတင်ကုန်ရာအံ့နည်း၊ ရုတိ- ဤ အကြံအစည်သည်၊ ဝါ - ဤအတိုင်အပင်သည်၊ အဟောသိ- ပြီ၊ အထ- တိုင်ပင်ကြရာ ထိုအခါ၌၊ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ, **တေ**- ဤအကြံသည်၊ ဝါ-ဤအဆုံးအဖြတ်သည်၊ အဟောသိ-ပြန်ပြီ၊(ကိုံ) ရာဇဂဟံ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့သည်၊ ဝါ- ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏အနီး ပတ်ဝန်းကျင်သည်၊ [ရာဇဂဟန္တိ ရာဇဂဟ သာမန္တံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ။]မဟာဂေါစရံ- ကျယ်ဝန်းသော ဆွမ်းခံရာအရပ် ရှိ၏၊ ပဟူတ သေနာသနံ- များသော ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာရှိ၏၊ **မယံ** - တို့သည်၊ ရာဇဂဟေ-၌၊ ဝဿံ-မိုယ်းလပတ်လုံး၊ ဝသန္တာ-နေကြကုန်လျက်၊ ဓမ္မဋ္ဌ- ကိုရင်း၊ ဝိနယဋ္ဌ, ယန္တုန သံဝါယေယောမ - အကယ်၍ သံဝါယနာတင်ကြရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-

မဟာဂေါစရံ။ ။ဂါဝေါ စရန္တိ ဣဿောတိ ဂေါစရော = နွားစားကျက်အရပ်၊ ဂေါစရောဝိယာတိ ဂေါစရော=နွားစားကျက်နှင့်တူသော ရဟန်းတော်များ၏ ဆွမ်းခံရာအရပ်၊ မဟန္တော ဂေါစရော အသ (ဣဿ ဝါ) တိ မဟာဂေါစရံ၊ (ရာဇဂဟံ)။

ပဟူတသေနာသနံ။ ။သဏ္ဌာတဋ္ဌ"ပြဘူတ"သည် ပါဠိ၌ ဘကို ဟပြု၍"ပဟူတ"ဟု ဖြစ်၏၊ပကာရာ (ဟုတ္တာ)-အပြားတို့ဖြစ်၍+ ဘူတာနိ-ဖြစ်ကုန်သည်တို့တည်း၊ ပဟူတာနိ— တို့၊ ပဟူတာနိ + သေနာသနာနိ ယဿတိ ပဟူတသေနာသနံ၊ " ပဟုတ " ဟု ရှုသင့်သည်ကား ပါဠိမှတ်။ [ပဟူတေတိ အနပ္ပကေ မဟုမ္မိ ၊ပေ၊ ဘကာရသ္သဟိ ဟကာရော လပ္ပတိ၊ ခုဒ္ဒကပါဋ, တိရောကုဋ္ဋ သုတ္တဋ္ဌကထာ။]

တို့သည်၊ ရာဇဂဟေ-၌၊ ဝဿံ - ဝါသို့၊ ယန္ဒုနာ နဒုပဂဋ္ဌယို - အကယ်၍ မကပ်ရောက်ကုန်မူကား ကောင်းလေစု၊ ဧတိ-၍အကြီသည်၊ ဝါ-၍ အဆုံး အဖြတ်သည်၊အဟောသိ-ပြန်ပြီ၊ ပန-ပရိဟာရပဏ္ဍမှတပါး,စောဒကပဏ္ဍကို ဆိုဧုံးအံ့၊ ကဿ-အဘယ်ကြောင့်၊နေသံ-ထိုထေရ်တို့၏၊ တေ-၍အကြီသည်၊ ဝါ-၍အဆုံးအဖြတ်သည် အဟောသိ-ဖြစ်ရသနည်း၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ဧဒံ ထာဝရကမ္မံ-၍ ထာဝရအမှုကို၊ ဝါ- ၍ အရှည် တည်တန့်ကြောင်း အမှုကို၊ [ထာဝရကမ္မန္တိ စိရဋ္ဌာယိကမ္မံ။] ကောစိ- တစုံတယောက်သော၊ ဝိသဘာဂ ပုဂ္ဂလော - သုဘဒ္ဒအလား သဘောကွဲပြားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ [ဝိသဘာဂ ပုဂ္ဂလောတိ သုဘဒ္ဒသဒိသော။] သံဃမဇ္ဈေ - သံဃာ့ အလယ်သို့၊ ပရိသိတ္ဘာ-ဝင်၍၊ ဥက္ကောဋေယျ- လှုပ်ချောက်ချားရာ၏၊ ဝါ-တားမြစ်ရာ၏၊ ဧတိ-၍သို့ စိုးရိမ်ခြင်းကြောင့်၊ တေ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ-သည်၊ ဥ တ္တိ ဒုတိယေန-ဥ တ်ဟူသော ၂ ကြိမ် မြောက်ရှိသော၊ ကမ္မေန- ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သာဝေသိ- ကြားသိစေပြီ၊ တံ- ထို ဥ တ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာကို၊ သံဂီတိကွန္ဓကေ-ပဌမသင်္ဂီတိသံဂီတိကွန္ဓကာ၌၊ ဝုတ္တ နယေနေဝ – ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဥတ္တိ- သိထိုက်၏၊ ဝါ-သိကြပါလေ၊

အထ-ဥ တ္တိဒုတိယ ကမ္မဝါစာဖြင့် ကြားသိစေပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ (ဂတော တို့၌စပ်)တထာဂတသ- ၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနတော - ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ နေ့မှ၊ သတ္တသု- ၇ ရက်ကုန်သော၊ သာဓုကီဠန ဒိဝသေသု- သာဓုကီဠန နေ့တို့သည်

သာဓုကီဠနဒိဝသေသု။ ။သာဓုကီဠနံနာမ- မည်သည်၊ သံဝေဂဝတ္ထုံ- သံဝေဂ ဉာဏ်၏ " ဇာတိဇရာ ဗျာဓိမရဏာ စသော" အကြောင်းကို၊ ကိတ္တေတွာ– ပြောဆို၍၊ အနိစ္စတာ ပဋိသံယုတ္တာနိ–အနိစ္စလက္ခဏာနှင့်စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဂီတာနိ -ဂီတတို့ကို၊ ("မယ်ဖွဲ့ မောင်ဖွဲ့ သီးချင်းမျိုး မဟုတ်, သံဝေဂဖြစ်စရာ အနိစ္စလက္ခဏာနှင့်စင်သော သီချင်း" ဟူလို၊) ဂါယိတ္ဘာ-သီဆို၍၊ ပူဇာဝသေန – ပူဇော်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ကီဠနတော–မြူးမျော်ကြခြင်းကြောင့်၊ သုနခ+ ကီဠနံ - ကောင်းသော + မျော်မြူးခြင်း၊ ဧတိ-ကြောင့်၊ သာဓုကီဠနံ-မည်၏။ [သာဓုကီဠနသ+ ဒိဝသာ သာဓုကီဠနဒိဝသာ။]

ဘထ ဝါ။ ။သပရဟိတ သာဓနဋ္ဌေန – မိမိသူတပါး စီးအပွားကို ဦးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာဓု-သာဓုမည်၏၊ ["သာဓေတီတိ သာဓု"ဟု ပြု။] တေသံ-ထို သူတော်ကောင်းတို့၏၊ သံဝေဂဝတ္ထုံ ကိတ္တေတွာ ကိတ္တေတွာ, ကီဠနံ – မြူးမျော်ခြင်းတည်း၊ သာဓုကီဠနံ– ခြင်း၊ ဥဒ္ဒါရဝုညပသဝတော – မွန်မြတ်သော ပူဇော်ခြင်းကောင်းမှုကိုတိုးပွားစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္ဘရယ်ကတ္ထာဝိရောမိ-တမလွန်အကျိုးနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိသော၊ ကိဠာဝိဟာရော – မျော်မြူးခြင်းဟူသော နေခြင်း၊

ရင်း၊ ဝါ- ကောင်းသောမြေးပျော်ခြင်း၏ နေ့တို့သည်ရင်း၊ သတ္တသု-ကုန်သော၊ ဓာတုပူဇာဒိဝသေသုစ- ဓာတ်တော်ပူဇော်ရာ နေ့တို့သည်ရင်း၊ ဝိတိဝတ္တေသု-လွန်ကုန်လသော်၊ (ဝတောဠ် စပ်၊) အမုမာသော- တလထက်ဝက် ၁၅ ရက်သည်၊ အတိက္ကန္တော-လွန်ပြီ၊ ဇုဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဝိမ္မာနံ-နွေလတို့၏၊ ဒိယမ္ပေ မာသော- အခွဲအားဖြင့် ၂ ခုမြောက်လသည်၊ ဝါ- တလခွဲသည်၊ သေသော-ကြွင်း၏၊ ဝဿူပနာယိကာ-ဝါကပ်ရာနေ့သည်၊ ဥပကဋ္ဌာ-နီးကပ်ပြီ၊[သတ္တတ အာဘိဓာန်၌ "ဥပကဋ္ဌာ"ဟု ရှိ၏၊] ဇုတိ- ဤသို့၊ မတ္ထော- သိ၍၊ မဟာကဿပ ထွေရော-သည်၊ အာဝုသော- ဝါရှင်တို့၊ ရာဇဂဟံ-သို့၊ ဂန္တွာမ- သွားကြစို့၊ ဇုတိ-ဤသို့မိန့်တော်မူ၍၊ ဥပမုံ-ထက်ဝက်သော၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ရဟန်းအပေါင်းကို၊ ဂဟေတ္မာ-ခေါ်ယူ၍၊ ဧကံမဂ္ဂံ-တခုသော ခရီးသို့၊ ဂတော-ကြွတော်မူပြီ၊ အနုရုဒ္ဓထွေရောပိ-အရှင် အနုရုဒ္ဓါထေရ်သည်လည်း၊ ဥပမုံ- သော၊ (ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊)ဂဟေတ္မာ-၍၊ ဧကံမဂ္ဂံ-သို့၊ ဂတော-ပြီ။

ပန- အတ္ထိတပါးကား၊ (တနည်း၊) ပန - အထူးကား၊ [သွားပုံ မတူ၍ "အထူး"ဟု ဆိုသည်၊] အာနန္ဒထွေရော-သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပတ္တစီဝရံ-သပိတ် သင်္ကန်းတော်ကို၊ ဂဟေတ္မာ - ၍၊ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော - ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတ္မာ-၍၊) သာဝတ္ထိ - မြို့သို့၊ ဂတ္တော-သွားပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ရာဇဂဟံ-မြို့သို့၊ ဂန္တုကာမော- သွားလိုသည်၊ (ဟုတ္မာ-၍၊)ယေန-အကြင်အရပ်၌၊ သာဝတ္ထိ-မြို့သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊)တေန-ထိုအရပ်၌၊ စာရိကံ-ဒေသစာရီကို၊ ပက္ကမိ-ဖဲကြွတော်မူပြီ၊[(တနည်း၊)ယေန-အကြင် အရပ်အဘို့ဖြင့်၊ သာဝတ္ထိ-မြို့သို့၊ (ပက္ကမိတဗ္ဗော-ဖဲကြွထိုက်၏၊) တေန-ထိုအရပ်အဘို့ဖြင့်၊ စာရိကံ-ကို၊ ပက္ကမိ-ပြီ၊] အာနန္ဒဏ္ဍရေန-သည်၊ ဂတ ဂတဋ္ဌာနေ - ရောက်အပ်ပြီး ရောက်အပ်ပြီးသောအရပ်၌၊ [ဝန္ဓိယိတ္ထောတိ ဂတံ၊ ဂတံဂတံ+ဌာနံ ဂတဂတဋ္ဌာနံ၊] မဟာပရိဒေဝေါ - သည်းထန်စွာသော ငိုကြွေးခြင်းသည်၊

မှတ်ချက်။ ။ဤ အဋ္ဌကထာ၌ သာဝတ္ထိဋ္ဌန နေ့ ၇ ရက်, ဓာတုပူဇာ နေ့ ၇ ရက်-ဟု ဆိုပြီးနောက် "အမုမာသော အတိက္ကန္တော=တလခွဲလွန်ပြီ"ဟု ဆိုရာ၌ တရက်လိုနေ၏၊ ထိုတရက်ကို အဋ္ဌိဗျာပနတရက်ဟု ယူကြ၏၊ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ၌ကား "သာဝတ္ထိဋ္ဌန ၇ ရက်, အဋ္ဌိဗျာပန ၇ ရက်,ဓာတုပူဇာ ၇ ရက်အားဖြင့် ၂၁ ရက်ဟု ဆို၍, ထို ၂၁ ရက်မြောက်နေ့၌ ဤကမ္မဝါစာကို ကြားသိစေသည်"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ရက်ချင်းမတူရာ၌ ဤ အဋ္ဌကထာဝယ် အနည်းငယ် ပိုလွန်သောရက်ကို မရေတွက်လောက် (ဂဏန်း မပြုလောက်) ဟု ယူဆ၍ ချန်ထားသည် — ဟု သာရတ္ထဒီကာ ကြီးလေသည်။ [ဒီဃနိကာယ်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ၎င်း ခုဒ္ဒကနိကာယ် ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မူလကပင် မှတ်သားလာပုံချင်းကွဲ၍ ၎င်သို့ ရက်မတူဘဲ ဖြစ်ဟန်တူသည်။]

အဟောသိ - ပြီ၊ (ကိုံ)၊ ဘန္တေ အာနန္ဒ - အရှင်ဘုရား အာနန္ဒာ၊ ကုဟိံ - အဘယ်အရပ်၌၊ သဏ္ဌာရံ - ကို၊ ထပေတွာ - ပစ်ထားခဲ့၍၊ အာဂတော - လာခဲ့သည်၊ အသိ - ဖြစ်ပါသနည်း၊ ဧတိ - ဤသို့ လျှောက်၍၊ (မဟာပရိဒေဝေါ, အဟောသိ - ပြီ။)

ပန - ဆက်ဦးအံ့၊ အနုပုဗ္ဗေန - အစဉ်အားဖြင့်၊ ထေရေ - သည်၊ သာဝတ္ထိံ - သို့၊ အနုပ္ပတ္တေ - ရောက်လသော်၊ ဘဂဝတော - ၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသေ ဝိယ - ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာနေ့၌ကဲ့သို့၊ မဟာပရိဒေဝေါ - သည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ တတြ - ထိုသာဝတ္ထိမြို့၌၊ [သုဒ်အနက်မရှိ။] အာယသ္မာ အာနန္ဒော - သည်၊ အနိစ္စတာဒိ ပဋိသံယုတ္တာယ - အနိစ္စတာ အစရှိသော တရားနှင့်ယှဉ်သော၊ [သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ အနိစ္စတာဒိ နယပ္ပဝတ္တာယ။] ဓမ္မိယာ - တရားရှိသော၊ ကထာယ - စကားဖြင့်၊ တံ မဟာဇနံ - ထိုများစွာသော လူအပေါင်းကို၊ သညာပေတ္တွာ - ကောင်းစွာသိစေပြီး၍၊ ဝါ - သက်သာစေပြီး၍၊ [သညာပေတ္တွာတိ သမဿာသေတ္တွာ။] ဇေတဝနံ - ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်သို့၊ ပဝိသိတ္တာ - ဝင်၍၊ ဒသ ဗလေန - မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝသိတဂန္ဓကုဋိယာ - သီတင်းသုံးတော် မူအပ်သော ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်၏၊ ဒ္ဝါရံ - တံခါးကို၊ ဝိဝရိတ္တာ - လက်အုပ်ချိုကာ ဖွင့်၍၊ မဗ္ဗပီဌံ - ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တော်ကို၊ နိဟရိတ္တာ - ထုတ်ဆောင်၍၊ ပညှေါရေတ္တာ - ခါ၍၊ ဂန္ဓကုဋိं - တော်ကို၊ သမ္မဇ္ဇိတ္တာ - တံမြက်လှည်း၍၊ မိလာတ မာလာ ကစဝံ - ညှိုးနွမ်းလေပြီး ပန်းတည်းဟူသော အံမှိုက်ကို၊ ဆဒ္ဒေတ္တာ - စွန့်၍၊ မဗ္ဗပီဌံ - တော်ကို၊ အတိဟရိတ္တာ - တဖန်ဆောင်၍၊ ဝါ - ပြန်သွင်း၍၊ ပုန - တဖန်၊ ယထာဌာနေ - တည်မြဲတိုင်းသောအရပ်၌၊ ထပေတ္တာ - ထား၍၊ [ပဌမ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ အနတိက္ကမိတ္တာ - မူလတည်ရာအရပ်ကို မလွန်ဘဲ၊ ယထာ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ ယေဝ - တည်မြဲအရပ်၌သာ၊ ဋ္ဌပေတ္တာတိ အဏ္ဍောဝ] ဘဂဝတော - ၏၊ ဋ္ဌိတ ကာလေ - တည်ရှိတော်မူစဉ် အခါ၌၊ ကရဏီယံ - ပြုသင့် ပြုထိုက်သော၊ ဝတ္တံ -

ယေန သာဝတ္ထိ, တေန။ ။ယတ္ထ သာဝတ္ထိ, တတ္ထ စာရိကံ ပက္ကမိ၊ ယေန ဝါ ဒိသာ ဘာဂေန သာဝတ္ထိ ပက္ကမိတမ္ဘာ ဟောတိ၊ တေန ဒိသာဘာဂေန စာရိကံ ပက္ကမီတိ အဏ္ဍောဝ၊ ပဌမနည်းအလို နာဝိဘာတ်သည် အဓိကရဏအနက်ကို ဟောရ၏၊ ဒုတိယနည်း အလို ကရိယာအနက်ကို ဟောရ၏။

ဂန္ဓကုဋိယာ ဒ္ဝါရံ ဝိဝရိတ္တာ ၊ ။ ပရိဘောဂ စေတိယ ဘာဝတော— ဂန္ဓကုဋိ၏ ပရိဘောဂစေတီ ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂန္ဓကုဋိယာ ဒ္ဝါရံ ဝန္ဒိတ္တာ ဝိဝရိ—ဂန္ဓကုဋိ တံခါးပေါက်ကို ရှိခိုးပြီးမှဖွင့်ပြီ၊ ဧတိအဏ္ဍောဝ-ဤသို့အနက်မှတ်၊ ဒီဃနိကာယ် သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ၌ကား "ဂန္ဓကုဋိं ဝန္ဒိတ္တာ" ဟု တိုက်ရိုက်လာ၏။

သေနာသနဝတ်ကို၊[သေနာသနေ ကတ္တာဗ္ဗဝတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။] သဗ္ဗံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ အကာသိ-ပြုပြီ။

အထ-ထိုမှနောင်၌၊ထေရော-သည်၊ဘဂဝတော-၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနတော-နေ့မှ၊ ပဘုတိ- စ၍၊ ဌာန နိသဇ္ဇ ဗဟုလတ္တာ - များသော ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊[ဌာနဉ္စ+နိသဇ္ဇာစ ဌာန နိသဇ္ဇံ၊ ဌာန နိသဇ္ဇံ+ဗဟုလံ ယသ္မာ တိ ဌာနနိသဇ္ဇဗဟုလော၊] ဥဿန္ဓဓာတုကံ-များသောသလိပ်,သည်းခြေ,လေ ဟူသော ဓာတ်ရှိသော၊ ကာယံ-ကိုယ်ကို၊[ဥပစိတ သေမှာဒိဓာတုကံ၊ဥဿန္ဓ ကို"ဥပစိတ" ဟု ဖွင့်၏၊ ဥပုဗ္ဗသဒ္ဒေါတ်, တပစ္စည်း၊ စုဝေးများပြားခြင်းကို ဟော၏။] သမဿသာသေတုံ-သက်သာစေခြင်းငှါ၊ ဒုတိယဒိဝသေ- ဇေတဝန် ကျောင်းတော်သို့ ရောပြီးနောက် ၂ ရက်မြောက်နေ့၌၊ ဒီရပိရေစနံ-နွားနို့ဟူသော ဝမ်းလျှောဆေးကို၊ ပိဝိတ္တာ-သောက်၍၊ ဝိဟာရေယေဝ-ကျောင်း၌သာလျှင်၊ နိသိဒိ-ပြီ၊ ယံ-ယင်းဝမ်းလျှောဆေးသောက်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊[ယံ ဘေသဇ္ဇပါနံ သန္ဓာယ။] သုဘေန-သုဘမည်သော၊ မာဏဝေန-လူလင်သည်၊ ပဟိတံ-စေလွှတ်အပ်သော၊ မာဏဝကံ- လူလင်ငယ်ကို၊ တေ - ၎င် စကားကို၊ အဝေါစ-မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိုဏ်) မာဏဝက-ငယ်၊ (အာဂန္တုံ-လိုက်လာခြင်း ၄ါ)အကာလော-အခါမဟုတ်၊ မေ-၏၊ဝါ-သည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ့၊ပိတာ-သော်ခံ အပ်သော၊ ဘေသဇ္ဇမတ္တာ- အနည်းငယ်သောဆေးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ [အပ္ပ မတ္တာ ဘေသဇ္ဇံ၊အပ္ပတ္ထော ဟိအယံ မတ္တာသဒ္ဒေါ၊"ပမာဏိသရိယေမတ္တာ, အဂ္ဂရာဝယဝပ္ပကေ(အဘိဓာန်)။] သ္ဝေဝိ-နက်ဖန်၌လည်း၊(ကာလဉ္စ-အခါ ကိုရင်း၊ သမယဉ္စ-အကြောင်းညီညွတ်ခြင်းကိုရင်း၊ ဥပါဒါယ-စွဲ၍(တနည်း၊) သမယဉ္စ ဥပါဒါယ-အကြောင်းညီညွတ်မှ၊ အပ္ပေဝနာမ ဥပသက်မေယျာမ- လာနိုင်ကုန်တန်ရာ၏၊ ဧတိ-သို့၊အဝေါစ-ပြီ၊[ဤဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ် ကို သမယအဖွင့်ကျမှ ပြမည်။]

ဒုတိယဒိဝသေ ။ ။ ဒေဝတာယ သံဝေဇိတ ဒိဝသတော၊ ဇေတဝနုဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌ ဒိဝသတော ဝါ ဒုတိယဒိဝသေတိ ဝဒန္တိ၊ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဒေဝတာ သံဝေဇနကို မပြုခဲ့၊ သီလကွန်ဋ္ဌသာပြု၏၊ ထို့ကြောင့် ပဌမအဖွင့်သည် ထို သီလကွန်အဋ္ဌကထာ၌သာ သင့်၏၊ ဤ၌ မသင့်။

ဒီရ ဝိ ရေ စ နံ။ ။ဝိပုဗ္ဗ ရိစဓာတ်သည် ရုဓာဒိဖြစ်မှ"ရိဉ္စန—ဝမ်းလျှော,ဟျိုအံခြင်း" အနက်ကိုဟော၏၊ ထို့ကြောင့် "ဝိရိဉ္စတိ ဧတေနာတိ ဝိရေစနံ၊ ဒီရမေဝ+ဝိရေစနံ ဒီရ ဝိရေစနံ = ဝမ်းလျှောကြောင်းဖြစ်သော နွားနို့၊ ဝမ်းလျှောအောင် ဆေးခြင့် ထုံအပ် သော နွားနို့။ [ပရိဘာဝိတံ ဒီရမေဝ+ ဝိရေစနန္တိ ဒီရဝိရေစနံ။]

ဒုတိယဒိဝသေ-ဝမ်းလျှောဆေး သေဝံပြီးနော် ၂ ရက်မြောက်နေ့၌[ဒီရ ဝိရေစနံ ပိတဒိဝသတော ဒုတိယဒိဝသေ။]စေတကတွေ့ရေန-စေတကထေရ် ဟူသော၊ ပန္ဓာသမဏေန - နောက်လိုက် ရဟန်းနှင့် တကွ၊ [သဟတ္ထေ] ဂတ္ဝါ-၍၊ သုဘေန-မည်သော၊ မာဏဝေန - သည်၊ ပုဗ္ဗော- မေးအပ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ-၍၊) ဒီဃနိကာယေ – ဒီဃနိကာယ်၌၊ သုဘသုတ္တံနာမ- သုဘသုတ် မည်သော၊ ဒသမံ- ဆယ်သုတ်မြောက်ဖြစ်သော၊ သုတ္တံ-သုတ်ကို၊ အဘာသိ- ဟောတော်မူပြီ၊ အထ - သုဘသုတ်ကို ဟောပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ထေရော- သည်၊ ဇေတဝန ဝိဟာရေ - ကျောင်းတိုက်၌၊ ခဏ္ဍာဖုလ္လ ပဋိသခ်ရဏံ - ကျိုးပြတ်သောအရပ်, ပေါက်ကွဲသောအရပ်ကို ပြင်ဆင်မှုကို၊ ကာရာပေတ္ဝာ- ပြုစေ၍၊ ဝဿူပနာယိကာယ - ဝါကပ်ရာနေ့သည်၊ ဥပဂဋ္ဌာယ - နီးကပ်လ သော်၊ ရာဇဂဟံ-သို့၊ ဂတော-ပြီ၊တထာ-ထို့အတူ၊ မဟာကဿပတွေ့ရော- အရှင်မဟာကဿပထေရ်သည်ရင်း၊ အနုရုဒ္ဓတွေ့ရော-ရင်း၊ သဗ္ဗံ - သော၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ဂဟေတ္ဝာ-၍၊ ရာဇဂဟမေဝ-သို့သာ၊ ဂတော-ပြီ။

တေန ခေါပန သမယေန-ထိုအခါ၌၊ (သံဂါယနာတင်ဘို့ရန် ရောက်လာ ရာ ထိုအချိန်၌၊) ရာဇာဂဟေ- ၌၊ အဇ္ဇာရသ မဟာဝိဟာရာ - ၁၀ ရပ်သော ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့သည်၊ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တေသဗ္ဗေပိ-ထို အလုံးစုံသော ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့သည်လည်း၊ ဆဒ္ဒိတ ပတိတ ဥဋ္ဌာပါ-စွန့်အပ်ကုန်,ပြိုကျ

ခဏ္ဍာဖုလ္လ ပဋိသခ်ရဏံ။ ။ခဏ္ဍာန္တိ ဆိန်း၊ဖုလ္လန္တိ ဘိန်း၊ [“ခဋိ-ဆေးနေ”ဓာတ်။] ခဏ္ဍီယတ္ထေ-ဖြတ်ပိုင်းအပ်ပြီ၊ ဇုတိ ခဏ္ဍံ–ဖြတ်ပိုင်းအပ်သည် ဖြစ်၍ ပြတ်နေသော အရပ်။ [“ဖုလ္ဟ-ဝိကာသ ဘိဒ္ဓနေ - (ပွင့်ခြင်း, ပျက်ခြင်း) ” ဟူသောဓာတ်။] ဖုလ္လတိ ဘိဒ္ဓ တိတိ ဖုလ္လံ = ပျက်သောအရပ်။ [သီလက္ခန်ဋီကာသစ်၌ ဝိကသနအနက်ကို ယူ၍ “သေဝါလ+အဟိဆတ္တကာဒိ ဝိကသနံ-ရေညှိ , မှိုစသော ပွင့်သောအရပ်”ဟု တနည်း ဖွင့်သေး၏။] ခဏ္ဍာဖုလ္လာနံ+ ပတိသခ်ရဏာ – ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ခဏ္ဍာဖုလ္လ ပတိသခ်ရဏာ။ [တေသံ ပတိသခ်ရဏာ ပုန သမ္ဘာပါကတိက ကရဏာ (ပတိကို ပုန,သံကို သမ္ဘာ,ကရဏာ် ကို ပါကတိကကရဏာ်ဟု ဖွင့်)-တဘန် + ကောင်းမွန်စွာ + ပင်ကိုယ်အတိုင်းဖြစ်အောင် ပြုခြင်း၊ အဘိနဝကရဏာ်-အသစ်ပြုခြင်း၊ ဝါ- ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။]

ဆဒ္ဒိတ ပတိတ ဥဋ္ဌာပါ။ ။ဆဒ္ဒိယိ ံသုတိ ဆဒ္ဒိတာ၊ ပတိ ံသုတိ ပတိတာ၊ ဆဒ္ဒိ တာစ – (ပရိနိဗ္ဗာန် စံရာအရပ်သို့ ကြွကုန်သောရဟန်းတို့သည်) စွန့်လွှတ်အပ်ကုန် သည်ရင်း၊ ပတိတာစ– (ထိုသို့ စွန့်လွှတ်အပ်ကုန်သည့်အတွက် ချက်မှ ခဲစားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ပြိုကြွကုန်သည်ရင်း၊ ဥဋ္ဌာပါစ– (တံမြက် မလှည်းရသည့်အတွက် ရောပြွမ်းသောအမှိုက် ရှိရကား) ဥဋ္ဌာပဖြစ်ကုန်သည်ရင်း၊ အဟောသုံ။ [ဥသည် ဥဒ္ဓိ (စွန့်အပ်) အနက်ဟော၊ ကလာပသဒ္ဒါသည် အပေါင်းအနက်ဟော၊ ဥဒ္ဓိ+ ဌာပေါ ယေသန္တိ ဥဋ္ဌာပါ–စွန့်အပ်သော အမှိုက်အပေါင်းရှိကုန်သော ကျောင်းတို့။]

ကုန်, အမှိုက်အပေါင်း ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နှ၏၊ ဟိ-မှန်၏၊(တနည်း၊)ဟိ-ချဉ်ပြုံးအံ့၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနေ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ဂဟေတ္မာ-၍၊ ဝိဟာရေစ-တို့ကိုရင်း၊ ပရိဝေဏေစ - ပရိဝုဏ်တို့ကိုရင်း၊ ဆဒ္ဒေတ္မာ- ၍၊ အဂမံသု-နှင်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ [ခဏ္ဍာဖုလ္လပဋိသင်္ခရဏာနိ ဧဒိနာ သမ္ဘန္ဓော၊] ထေရာ-တို့သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝစနပူဇနတ္ထဉ္စ-(သေနာသနကွန္ဒကလာ) စကားတော်ကို ပူဇော်ခြင်း အကျိုးငှါရင်း၊ တိတ္ထိယဝါဒ ပရိမောစနတ္ထဉ္စ-တိတ္ထိတို့၏ ပြောဆိုခြင်းမှ လွတ်မြောက်စေခြင်း အကျိုးငှါရင်း၊ ပဌမံ မာသံ-ပဌမလပတ်လုံး၊ ခဏ္ဍာဖုလ္လပဋိသင်္ခရဏံ - ကျိုးပြတ်သော အရပ် , ပေါက်ကွဲသော အရပ်ကို ပြင်ဆင်မှုကို၊ ကရောမ - ပြုကြကုန်စို့၊ ဧတိ- သို့၊ စိန္တေသုံ-ကြံကြကုန်ပြီ၊ ဝါ- တိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ၊ ဟိ - မှန်၏၊ (တနည်း) ဟိ - ချဉ်ပြုံးအံ့၊ တိတ္ထိယာ-တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒေယျုံ-ပြောဆိုကုန်ရာ၏၊(ကိုံ) သမဏာသ ဂေါတမဿ-၏၊ သာဝကာ- သာဝကတို့သည်၊ သတ္ထရိ - ဆရာသည်၊ ဌိတေ ယေဝ-တည်ရှိစဉ်သာ၊ ဝိဟာရေ-တို့ကို၊ ပဋိဇဂ္ဂိံသု-သုတ်သင်ကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-စောင့်ရှောက်ကြကုန်ပြီ၊ [ဇဂ္ဂစာတ်သည် သောဝန ပေါသန ရက္ခဏာ အနက်ဟော။] ပရိနိဗ္ဗုတေ-ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးလသော်၊ ဆဒ္ဒေသုံ - စွန့်ပစ်ကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊(ဝဒေယျုံ-နှ၏၊)တေသံ - ထို တိတ္ထိဘို့၏၊ ဝါဒပရိမောစနတ္ထဉ္စ-

မှတ်ချက်။ ။"ဆဒ္ဓိတ"စသော ဤ ၃ ပုဒ်သည် အရက္ခဲ၍ ဒွန်တွဲရမည်ကဲ့သို့ ထင်ရသော်လည်း ၃ ပုဒ်လုံးပင် တသဒ္ဒေနှင့် အရတူ၍ ဝိဟာရတို့ချည်း ဖြစ်သောကြောင့် ဝိသေသနတိပဒကမ္မဓာရဲပုဒ်ဟု မှတ်ပါ။ ဆဒ္ဓိတာစ+တေ+ပတိတာစ+တေ+ ဥဏ္ဍာပါ စာတိ ဆဒ္ဓိတပတိတ ဥဏ္ဍာပါ။

ပရိဝေဏေ။ ။ပရိသည် ပရိဗ္ဗေဒအနက်ဟော၊ ပရိဗ္ဗေဒဝသေန-အဝိုင်းအခြားဏ အဖြစ်ဖြင့်+ဝေဏိယန္တိ ဒိသန္တိ – မြင်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ ပရိဝေဏောဟု။ [ဝေဏ စာတ်သည် နိသာမန–ကြည့်ရှုခြင်း မြင်ခြင်းအနက်ဟော၊ (ဋီကာတို့၌ "ဝေဒိယန္တိ" ဟု တွေ့ရ၏။)] ကျောင်းတိုက်ကြီးတခုအတွင်း၌ ကျောင်းအသီးအသီးဝယ် ကာရံဝိုင်းခြားအပ်သော ပရိဝုဏ်။

ဝစနပူဇနတ္ထံ ။ ။ သေနာသနဝတ္ထာနံ ပညတ္တတ္ထာ (သေနာသနဝတ်များကို ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း) သေနာသနကွန္ဒကေစ သေနာသနပဋိမဋ္ဌါနံ ဗဟူနမ္ပိ ဝစနာနံ ဝုတ္တတ္ထာ (သေနာသနကွန္ဒကဉ် ကျောင်းအိပ်ရာနှင့်စပ်သော စကားများစွာတို့ကို ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊) သေနာသနပ္ပတိသင်္ခရဏာဝိ – ကျောင်းကိုပြင်ဆင်ခြင်းသည်လည်း၊ တဿ ပူဇာယေဝနာမ – ထို စကားတော်ကို ပူဇော်ခြင်း မည်သည်သာ။

ပြောဆိုခြင်းမှ (မိမိတို့ကို) လွတ်မြောက်စေခြင်း အကျိုးငှါလည်း၊ စိန္တေသုံ-ကုန်ပြီ၊ ဇုတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ- ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဟိ-သာဓကကား၊ အထခေါ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ၊ ပေ ၊ သံဂါ ယိသောမာတိ-"အထခေါ၊ပေ၊သောမ" ဟူသော၊ တေံ(သုတ္တံ)-ဤ ပါဠိကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ)ဗိ-သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [အထခေါ-၌၊ ထေရာနံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ တေံ-ဤအကြီသည်၊ ဝါ-ဤအတိုင်အပင်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ(ကိ)၊အာဝုသော-တို့၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ခဏ္ဍာဖုလ္လပဋိသမ်ရဏံ - ကို၊ ဝဏ္ဏိတံ - ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ၊ [သေနာသနဝတ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း, သေနာသနနှင့်စပ်၍ မျှားစွာ ဟောတော်မူခြင်းကိုပင် "ချီ မွမ်းအပ်" ဟု ဆိုသည်။] အာဝုသော-တို့၊ ဟန္ဒ-ယခု၊ မယံ-တို့သည်၊ ပထမံမာသံ - လုံး၊ ခဏ္ဍာဖုလ္လပဋိသမ်ရဏံ- ကို၊ ကရောမ- စို့ ၊ မဇ္ဈိမံ မာသံ-မဇ္ဈိမလပတ်လုံး၊ သန္ဓိပတိတ္ဌာ-စုဝေး၍၊ ဓမ္မဠ္ဠ ဝိနယဠ္ဠ, သံဂါ ယိသောမ၊ ဇုတိ-ဤအကြီသည်၊ဝါ-ဤအတိုင် အပင်သည်၊(အဟောသိ-ပြီ။)]

တေ-ထိုထေရ်တို့သည်၊ ဒုတိယဒိဝသေ-ကြီစည်ပြီးနောက် ၂ ရက်မြောက်နေ့၌၊ [ခဏ္ဍာဖုလ္လပဋိသမ်ရဏံ ကရောမာတိ စိန္တိတဒိဝသတော ဒုတိယ ဒိဝသေ၊ သောစ ဝဿုပနာယိက ဒိဝသတော ဒုတိယ ဒိဝသောတိ ဝေဒိ တမ္ဘော။] ဂတ္ဝါ-၍၊ ရာဇဂဟေ-နန်းတော်တံခါး၌၊ အဋ္ဌံသု- ရပ်တော်မူကြကုန်ပြီ၊ [ဥစ္ဆာရ္ဂင်က မမေးဘဲ အလိုရှိတာကို မပြောကောင်းသောကြောင့် (ဆွမ်းရပ်သကဲ့သို့)ရပ်၍နေတော်မူကြသည်။]အဇာတသတ္တု- အဇာတသတ်မည်သော၊ ရာဇာ- သည်၊ အာဂတ္ဝါ- လာ၍၊ ဘဂ္ဂေ - အရှင်ဘုရားတို့၊ ကိံ- အာဘယ် ကိစ္စကြောင့်၊ [ကိန္တိ ကာရဏာ ပုဏ္ဏနတ္ထေ နိပါတော၊ ကသ္မာကိ အတ္ထောဟု]အာဂတာ-ကြွလာတော်မူကြကုန်သည်၊ အတ္ထ- ဖြစ်ပါကုန်သနည်း ဇုတိ-ဤသို့၊ အတ္ထနာ- သည်၊ ကတ္ထဇ္ဇကိစ္စံ - ပြုသင့်ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ ပဋိပုန္ဓိ-မေးလျှောက်ပြီ၊ ထေရာ- တို့သည်၊ အဠရသ မဟာဝိဟာရ ပဋိသမ်ရဏာ ဌာယ- ၁၀ ရပ်သော ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့ကို ပြင်ဆင်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဟတ္ထ ကမ္မံ-ဟတ္ထကမ်ကို၊ ဝါ-လက်ဖြင့်ပြုဘွယ်ကိစ္စကို၊ ပဋိဝေဒေသုံ-သိစေကြကုန်ပြီ၊ [နိဝေဒေသုံ၊ ဇာနာပေသုန္တိ အတ္ထော။] ဘဂ္ဂေ- တို့၊ သာဓု- ကောင်းပါပြီ၊ ဇုတိ-သို့၊ ရာဇာ- သည်၊ ဟတ္ထကမ္မကာရကေ- ဟတ္ထကမ်ကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်

ဟတ္ထကမ္မံ။ ။ ဟတ္ထသ–လက်၏+ကမ္မံ–အလုပ်တည်း၊ ဟတ္ထကမ္မံ–လုပ်၊ ထို "ဟတ္ထကမ်"ဟူသည် လက်သွားအလုပ်တည်း။ [ဟတ္ထကြီယံ၊ ဟတ္ထကမ္မသ ကရဏံတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဟု ဟု ဋီကာသစ်ဖွင့်၏၊ ထိုအလို လက်အလုပ်ကိုပြုလုပ်ခြင်း ကြီယာကို " ဟတ္ထကမ် " ဟု ဆိုလို၏။]

သော၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ ဝါ-လက်သွားတို့ကို။ အဒါသိ-ပေးလိုက်ပြီ၊ ထေရာ-တို့သည်၊ ပဌမံ မာသံ - လုံး၊ သဗ္ဗဝိဟာရေ- အလုံးစုံသော ကျောင်းတိုက်ကြီး တို့ကို၊ ပဋိသန်ဓာပေတွာ - ပြင်ဆင်စေပြီး၍၊ ရညော- အား၊ အာရောစေသုံ- မိန့်တော်မူကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ) မဟာရာဇ-မဟာရာဇာ၊ ဝိဟာရ ပဋိသန်ဓိရဏံ- ကျောင်းတိုက်တို့ကို ပြင်ဆင်မှုသည်၊ နိဋ္ဌိတံ- ပြီးပြီ၊ ဣဒါနိ - ယခုအခါ၌၊ ဓမ္မ ဝိနယ သင်္ဂဟံ-ဓမ္မဝိနယကို သိမ်းယူကြောင်း သံဂါယနာကို၊ [ဓမ္မဝိနယသ-ကို+သင်္ဂဟော-သိမ်းယူကြောင်း(သံဂါယနာ)တည်း၊ ဓမ္မဝိနယသင်္ဂဟော။] ကရောမ-ပြုကုန်တော့အုံ၊ ဣတိ - ဆို၊ အာရောစေသုံ - မိန့်တော်မူကြကုန်ပြီ၊ [ပြုတော့မည်ဖြစ်၍ သမီပဝတ္တိမာန်ဖြင့် "ကရောမ"ဟု ထားသည်။] ဘန္တေ-တို့၊ သာဓု-ကောင်းပါပြီ၊ ဝိသဋ္ဌာ-စွန့်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ရှုံ့ရှားခြင်းကင်း ရဲတင်းကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ - ၍၊) ကရောထ - ပြုတော်မူကြ ပါကုန်၊ မယ္ဟံ-ဒကာတော်၏၊ အာဏာစက္ကံ - အာဏာစက်သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ [အာဏာယေဝ အပ္ပဋိဟတတဝုတ္တိယာ ပဝတ္တနဋ္ဌေန စက္ကန္တိ အာဏာစက္ကံ။] တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဓမ္မစက္ကံ-ဓမ္မစက်သည်၊ ဟောတု-စေ၊ ဘန္တေ-တို့၊ အာဏာပေထ-စေခိုင်းတော်မူကြပါကုန်၊ ကိံ - အဘယ်ကို၊ ကရောမိ-ပြုရပါမည်နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ- မဟာရာဇာ၊ သင်္ဂဟံ-သိမ်းယူကြောင်း သံဂါယနာကို၊ ကရောန္တာနံ-ပြုကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-နံ-တို့၏၊ သန္ဓိသင်္ခေပဋ္ဌာနံ-စုဝေးနေထိုင်ခြင်း၏အရပ်ကို၊ ဝါ-စည်းဝေးနေထိုင်ရာ အရပ်ကို၊ (ကာတုံ-ပြုခြင်းငှါ၊ ဝန္တိ- သင့်၏၊) ဣတိ - ဤသို့ မိန့်တော်မူကြ ကုန်ပြီ၊ [သန္ဓိပတိတ္တာ + နိသိဒနဋ္ဌာနံ၊ " နိသိဒနံ နိသဇ္ဇာ၊ သန္ဓိပတိတ္တာ+ နိသဇ္ဇာ သန္ဓိသဇ္ဇာ၊ သန္ဓိသဇ္ဇာယ+ဋ္ဌာနံ သန္ဓိသဇ္ဇဋ္ဌာနံ " ဟု ပြု။] ဘန္တေ-တို့၊ ကတ္ထ- အဘယ်အရပ်၌၊ ကရောမိ - မည်နည်း၊ ဣတိ - ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ ဝေဘာရပဗ္ဗတပဿေ -ဝေဘာရတောင် နံရံ၌၊ သတ္တပဏ္ဏိ ဂုဟာဒ္ဒါရေ-စရည်းပင်ပေါက်ရာ လိုဏ်တံခါးအနီး၌၊ ကာတုံ - ၄ါ၊ ယုတ္တံ- ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူကြကုန်ပြီ။

ဓမ္မစက္ကံ။ ။တထာ ဓမ္မောယေဝ စက္ကန္တိ ဓမ္မစက္ကံ၊ တံပန ဒေသနာညာဏပဋိဝေဓ ညာဏဝသေန ဒုဝိဓမ္မိ ယုဇ္ဇတိ၊ တဒုဘယေနေဝ သံဂီတိယာ ပဝတ္တနတော၊— ဋီကာသစ်။

ဝိသဋ္ဌာ။ ။ဝိပုဗ္ဗ — သဒ္ဒေါတ် တပစ္စည်းဖြစ်၍ " ဝိသဋ္ဌ " ပုဒ်ကဲ့သို့ (၆) ဖြင့် ပါဠိမှန်ရှိစေ၊ ဝိသဋ္ဌိယတေတိ ဝိသဋ္ဌံ—စွန့်လွှတ်အပ်သောစိတ်၊ ကြောက်ရွံ့ကြောင့်ရွံ့နှင့် တွန့်သောစိတ်မဟုတ်ဘဲ ရဲရင့်သောစိတ်၊ ဝိသဋ္ဌံ ယေသံ အတ္ထိတိ ဝိသဋ္ဌာ - စွန့်လွှတ် အပ်သောစိတ် ရှိသူများ၊ "နိဘယသက်စိတ္တာ" ဟု ဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။

ဘဏ္ဍန္တ-တို့၊ သာဓု-ပြီ၊ ဇုတိခေါ-ဤသို့လျှင်၊ အဇာတသတ္တု-အဇာတသတ်မည်သော၊ ရာဇာ-သည်၊ ဝိသုကမ္ဘုနာ- ဝိသုကြိုနတ်သားသည်၊ ဝါ- ဗိသုကာနတ်သားသည်၊ နိမ္မိတသဒိသံ- ဖန်ဆင်းအပ်သော မဏ္ဍာပ်နှင့်တူစွာ၊ (ကာရာပေတွာဌ်စပ်၊)သုဝိဘတ္တာဘိတ္တိတ္ထမ္ဘ သောပါနံ-ကောင်းစွာဝေဘန်အပ်သော နံရံ, သည်တိုင်း, စောင်းတန်းလည်းရှိထသော၊ နာနာဝိဓ မာလာကမ္ဘ လတာကမ္ဘဝိစိတ္တံ-အထူးထူးအပြားပြားပြုလုပ်အပ်သောပန်း,အထူးထူးအပြားပြား

သတ္တပဏ္ဏိ ဂုဟဒ္ဒါရေ။ ။သတ္တ+ပဏ္ဏာနိ သတ္တပဏ္ဏံ၊ တံ အသ အတ္ထိတိ သတ္တပဏ္ဏိ—နဂိုရိုက အရွက် ၇ ရွက်ရှိသောကြောင့်"သတ္တပဏ္ဏိ" ဟု အမည်ရခဲ့သော စရည်းပင်သည် နောက်ဌ အရွက်များစွာ ရှိသော်လည်း အတွင်ရှင်ဖြို ဘုတပုဗ္ဗ ဂတိကနည်းဖြင့် သတ္တပဏ္ဏိ အမည်မယူက်တော့၊ သတ္တပဏ္ဏိသ+ဇာတဂုဟာ—ပေါက်ရာဂုတည်း၊သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာ (ဇာတပုဒ်ကြေ၊) တသာ+ဒ္ဒါရံ သတ္တပဏ္ဏိဂုဟဒ္ဒါရံ။

ဝိသုကမ္ဘုနာ။ ။သဏ္ဌာနအာဘိဓေန်ဌ"ဝိသွကြမာန်" ပုဒ်သည် ပါဠိဌ "ဝိသုကမ္ဘ" ဟု ဖြစ်၏၊ ဝိသွသဒ္ဒါသည် သကလအနက်ဟော၊ ဝိသွေသု + ကမ္ဘန် (ဗျာပါရော) ယသာတိ ဝိသုကမ္ဘန်—အလုံးစုံသောအရာဌ ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း (ကြိယာ-ဗျာပါရ) ရှိသော လက်သွားနတ်၊ ဤ ဝိသုကမ္ဘန်ပုဒ်ကိုလိုက်၍ မြန်မာတို့က လက်သွားကို " ဝိသုကာ=ဗိသုကာ" ဟု ခေါ်ကြသည်။

နိမ္မိတ သဒိသံ။ ။ဤပုဒ်ကို"မဏ္ဍာပံ ကာရာပေတွာ"ဝယ် ကာရာပေတွာဌ်စပ်လျှင် ကြိယာဝိသေသနအနက်ပေး၊ "ဖန်ဆင်းအပ်သည်နှင့်တူစွာ+ ပြုလုပ်စေ"ဟူလို၊ မဏ္ဍာပံ စပ်လျှင် တုလျာမိကရဏ အနက်ပေး၊ " ဖန်ဆင်းအပ်သော + မဏ္ဍာပ်နှင့် တူသော+ မဏ္ဍာပ်"ဟူလို၊ ဤ ၂ မျိုးတွင် ကြိယာဝိသေသနအနက်က သာ၍ကောင်းသဲကဲ့သို့ ထင်၏။

သုဝိဘတ္တ၊ ပေ၊ သောပါနံ။ ။နိမ္မိတသဒိသံကို ထင်ရှားစေလိုခြင်"သုဝိဘတ္တ၊ပေ၊ ဒဠ္ဍမ္ဘသာရမဏ္ဍံ"ဟု မိန့်၊ ဘိတ္တိ, ထ္ထမ္ဘ, သောပါနပုဒ်တို့ကို ဒွန်တွဲ၊ ဒွန်၏ရှေ့က သုဝိဘတ္တပုဒ်ကို နောက်ပုဒ်များနှင့်တွဲ၍ "သုဝိဘတ္တဘိတ္တိ,သုဝိဘတ္တထမ္ဘ,သုဝိဘတ္တ သောပါန" ဟု အဓိပ္ပါယ်မှတ်၊ သုဝိဘတ္တံ+ဘိတ္တိထ္ထမ္ဘသောပါနံ ယသာတိ သုဝိဘတ္တဘိတ္တိထ္ထမ္ဘ သောပါနော (မဏ္ဍာပေါ်) ["ထ္ထမ္ဘ"ဟု သဏ္ဌာနရှိသောကြောင့် တကို ထပ်ပြ,သ အစားဒ္ဒေတော်လာ။] "ကောင်းစွာဝေဘန် " ဟူသည် ထားသင့်သောနေရာ၌ ကောင်းစွာ ထားခြင်းတည်း။

[**နိယာမ်**] ဒွန်၏ရှေ့နောက်, ပုဒ် ၂ ထောက်မှာ, ပုဒ်တိုင်းသာ, ယှဉ်ကာစပ်ရမြဲ။

နာနာဝိ၊ပေ၊ဝိစိတ္တံ။ ။"နာနာဝိ၊— အထူးထူးအပြားပြား"ဟူသည် မာလာကမ္ဘ,လတာကမ္ဘတို့က တမျိုးတပုံစံတည်းမဟုတ်ဘဲ ပုံအမျိုးမျိုးရှိခြင်းတည်း၊ ကတ္တမ်ဗိုတိ ကမ်ဗံ၊ မာလာယေဝ+ကမ်ဗံ မာလာကမ်ဗ,လတာယေဝ (နွယ်သည်ပင်) ကမ်ဗ လတာကမ်ဗ၊ ခြုံးသတ္တာ၏လည်ဆန်များကဲ့သို့ လှပသော ပန်း— နွယ်ကို " ခြုံးပန်း—ခြုံးနွယ် " ဟု ဆိုကြ၏၊ ထိုခြုံးပန်းသည် သဇင်ပန်းခွေနှင့်တူသတတ်၊"မာလာကမ်ဗံ—လတာကမ်ဗံ"ဟု

ပြိုလုပ်အပ်သော နွယ်တို့ဖြင့်လည်း ထူးဆန်းထသော၊ [“အထူးထူးအပြားပြား သော ခြူးပန်း , ခြူးနွယ်တို့ဖြင့်လည်း ဆန်းကြယ် ထသော ” ဟု လည်း ပေးသည်။] ရာဇဘဝန ဝိဘူတိ-မင်းနန်းတော်၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဝါ-မင်းနန်း တော်၏ တင့်တယ်ခြင်းကို၊ အဘိဘဝန္တံ ဋဌ ဝစ-လွှမ်းမိုးသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်ထ သော၊ ဝါ-လွှမ်းမိုးတော့မတတ်လည်း ဖြစ်ထသော၊ ဒေဝိမာနသိရိ-နတ် ဗိမာန်၏ အသရေကို၊ အဝဟသန္တံ ဋဌ ဝစ- ပြက်ရယ်ပြုသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်ထ သော၊ သိရိယာ-ကြက်သရေအပေါင်း၏၊ နိကေတံ ဋဌ ဝစ-စုဝေးတည်နေရာ

သာမည်ဆိုသောကြောင့် , ခြူးပန်းခြူးနွယ်သာမက , အလှအပခြယ်လှယ်ထားသော ပန်းပျောက်, ပန်းခက်, ပန်းနွယ် (ပြော့ကြောင်း) အားလုံးပင် ပါဝင်နိုင်၏၊ နာနာ ဝိဓာနိစ+တာနိ+မာလာကမ္မ လတာကမ္မာနိစာတိ နာနာဝိဓ မာလာကမ္မလတာကမ္မာ နိ၊ တေဟိ+ဝိစိတ္တော နာနာဝိဓမာလာကမ္မလတာကမ္မဝိစိတ္တော။

အဘိဘဝန္တန္တိ၊ ပေ၊ ဝိဘူတိ။ ။ရာဇဘဝနဿ+ဝိဘူတိ ရာဇဘဝန ဝိဘူတိ၊ [ရာဇဘဝန သမ္ပတ္တိ, ရာဇဘဝန သောဘံ ဝါ။] အဘိဘဝန္တမိဝ ဋဌ ဝသည် ဥပရိကျော ဇောတကတည်း၊ ဥပရိ–အထက်၌၊ ဝါ–အလွန်+ အာချာ– ဟောတတ်သော သဒ္ဒါ တည်း၊ ဥပရိကျော–ဒ္ဒါ၊ ဤမဏ္ဍပ်က မင်း၏နန်းတော်ထက်သာနေသောကြောင့် မင်း၏ နန်းတော်ကိုပင် လွှမ်းမိုးတော့မလို – ဟု အလွန်အကျွံချီးမွမ်းခြင်း အနက်ကို ထွန်းပြ သော နိပါတ်–ဟူလို၊ [ဥပမာန ဥပမေယျခွဲခြားမ၍ မရသော အလွန်အကျွံပြောဆိုရာ၌ “ဥပရိကျော”စကားချည်းတည်း၊ နောက် “အဝဟသန္တမိဝ”၌လည်း နည်းတူ၊ ထို ဥပ ရိကျော စကားများ၌ လွှမ်းမိုးတတ်သော သတ္တိ မရှိဘဲ သတ္တိရှိသကဲ့သို့ တင်စားထား သောကြောင့် တဒ္ဓမ္မဥပစာရသဒ္ဒါလည်း ဟုတ်၏၊ တချို့နေရာ၌ ရူပကအလင်္ကာလည်း ဖြစ်၏၊ ဤနေရာ၌ကား ရူပကမဟုတ်ပါ။]

[နိယာမ] နိသတ္တိကို, သတ္တိရှိစွာ, ကျမ်း၌မှာ, ဥပစာ–ဥပရိက်, ကျမ်းရိပ် ထောက်ဆ, ရူပက။

အဝဟသန္တန္တိ၊ ပေ၊ သိရိ။ ။ဒေဝိမာနဿ+သိရိ ဒေဝိမာနသိရိ၊ အဝ-အော့ချ သည့် အနေအားဖြင့် + ဟသန္တ–ပြုံးရယ်ခြင်းကို “ပြက်ရယ်ခြင်း, ပြောင်လှောင်ခြင်း” ဟု ခေါ်၏၊ နတ်ဗိမာန်၏ အသရေထက် မိမိ အသရေကသာ နေရကား နတ်ဗိမာန်၏ အသရေကို မဏ္ဍပ်က ပြောင်သလိုလှောင်သလို ဖြစ်နေသည်- ဟူလို၊ ဤ၌လည်း ပြောင် လှောင်တတ်သော သတ္တိမရှိဘဲ တင်စားထားသည်။

သိရိယာ နိကေတမိဝ။ ။“မဏ္ဍပ်တဆောင်လုံးမှာ ကြက်သရေပြည့်နေရကား ကြက်သရေ၏ တည်နေရာကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည် ” ဟူလို၊ [ဤ၌ကား ကြက်သရေ၏ တည်နေရာ အခြားအိမ်တဆောင်ကို ဥပမာပြု၍ မဏ္ဍပ်ကို ဥပမေယျပြုသောကြောင့် ဋဌ သည် ဥပရိကျောမဟုတ်၊ အလင်္ကာကျမ်း၌လာသော အဘူတောပမာကို ထွန်းပြသော ဥပမာဇောတကသာ။]

အိမ်ကဲ့သို့လည်း ဖြစ်ထသော၊ ဒေဝမနုဿ နယနဝိဟာဂ်ါနံ - နတ် လူတို့၏ မျက်လုံးတည်းဟူသော ဌက်တို့၏၊ ကေနိပါတတိတ္ထံ ဋုဝစ - တပေါင်းတည်း ကျင့်ကျင့်ရာ ဆိပ်ကမ်းကဲ့သို့လည်းဖြစ်ထသော၊ သမ္ဘိုလ္ဟိတံ- တနေရာထည်း၌ ပေါင်းစုအပ်သော၊ လောကရာမဏေယျကံ-လောကဝယ် မွေ့လျော်ဘွယ်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဇ္ဇသာရမရဏံ - ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုအပ် ကောင်းမြတ်သော

ကေ၊ ပေ၊ ဝိဟာဂ်ါနံ။ ။နတ်လူတို့၏ မျက်စိကို ဌက်အပေါင်းပုံသဏ္ဌာန်ပြု၍ရင်း, မဏ္ဍပ်ကို ရေဆိပ်ပုံသဏ္ဌာန်ပြု၍ရင်း ဥပမာပြုသောကြောင့် ရူပကအလင်္ကာတည်း၊ ဋုဝ လည်း ရူပကဇောတကသာ၊ ရေဆိပ်တခု၌ ဌက်အုပ်ကြီးကျနေသကဲ့သို့ နတ်လူ တို့၏ တလှပ်လှပ်တရွရွဖြစ်သော မျက်လုံးများလည်း ဤမဏ္ဍပ်ကြီး၌ပင် တပြိုင်တည်းကျရောက်နေကြ,ကြည့်ရှုနေကြသည်—ဟူလို။

လောက၊ ပေ၊ သမ္ဘိုလ္ဟိတံ။ ။ ကေတ္ထ — တခုသောအရပ်၌၊ ပိ ဣတိ — ပေါင်းစုအပ်သော၊ ရာသိကတံ—အစုပြုအပ်သော (သမ္ဘိုလ္ဟိတံကို ထပ်ဖွင့်၊) လောကေ — ၌၊ ရမဏီယဘာဝံဝိယ - မွေ့လျော်ဘွယ်ဝတ္ထု၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (အဆင်တန်ဆာ) ကဲ့သို့၊—(ဋီကာ)၊ ဤဋီကာအလို"သမ္ဘိုလ္ဟိတံ"ဟူသော ဝိသေသနကို ရှေးဦးစွာပေး၊ "ရမဏီယဿ+ဘာဝေါ ရာမဏေယျကံ" ဟု လည်း ပြု။ [ရမဏီယာဒိတော ဂဏ်" သုတ်ဖြင့် စီရင်။] " ရမဏီယ " အရ မွေ့လျော်အပ်သော အရာဝတ္ထုရ၍, ထို ဝတ္ထု၏ ဖြစ်ကြောင်းဘာဝအနက်ကား အစွမ်းကုန် လှပသော အဆင်တန်ဆာများရသည်။

ဒဋ္ဌဇ္ဇသာရမရဏံ။ ။ဇဂ္ဂုရဟိတသာရံဝိယ - အကာမှကင်းသော အနှစ်ကဲ့သို့ရင်း၊ ကသဋ္ဌ ဝိနိမုတ္တံ-အဖတ်မှလွတ်သော၊ ပသန္နံဝိယစ-အကြည် (အဆီ) ကဲ့သို့ရင်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗေ သု (ဒဋ္ဌုံအရဟာရူပေသု) - တို့တွင်၊ သာရဘူတံ — အနှစ်ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်သော၊ ပသန္ဒ ဘူတံစ-အကြည်ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်သော၊ မဏ္ဍပဋ္ဌာနစ်-ဂဏ္ဌိပဒတို့အဖွင့်၊ " ကြည့်ရှုထိုက်သော အရာဝတ္ထုတို့တွင် အဆီအနှစ် အကြည်လည်း ဖြစ်ထသော" ဟု ပေး၊ သာရတ္ထ အလိုမှ-"ဒဋ္ဌဗ္ဗော (ဒဿနီယော) +သာရဘူတော (ဝိသိဋ္ဌတရော) +မဏ္ဍော (မဏ္ဍနံ အလင်္ကာရော) တေသာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗသာရမရဏ္ဍော = ကြည့်ရှုစဘွယ် တင့်တယ် ထူးမြတ်သော တန်ဆာရှိသော"ဟု ပေး။ ["သာရောစ+သော+မဏ္ဍောစာတိ သာရမဏ္ဍော၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော+သာရမဏ္ဍော ယဿာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗသာရမဏ္ဍော"ဟု ပြု။]

မှတ်ချက်။ ။"လောကရာမဏေယျကံ ဋုဝ သမ္ဘိုလ္ဟိတံ" သည် မဏ္ဍပ်၏ ဝိသေသနမဟုတ်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗသာရမရဏ္ဍံ၏ ဝိသေသနတည်း၊ ထို ဒဋ္ဌဗ္ဗသာရမရဏ္ဍံ၌လည်း အနှစ်ထွ ဖြစ်သော အတွင်းနက်ဂုဏ်တွင်သာ စပ်ပါ၊ လောကဝယ် မွေ့လျော်ဘွယ် ဟူသမျှကို အကယ်၍ ပေါင်းစပ်ထားလျှင် ကြည့်ရှုဘွယ်အကောင်းဆုံး ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤမဏ္ဍပ်၌လည်း ကြည့်ရှုဘွယ်ဟူသမျှတို့တွင် အကောင်းဆုံးတန်ဆာများ ပါရှိသည် — ဟူလို၊ ဤသို့ ဒဋ္ဌဗ္ဗသာရမရဏ္ဍံတွင် စပ်စေလိုသောကြောင့်ပင် စ နိပါတ်ကို " လောကရာမဏေယျကံ ဋုဝ" ၌ မထားဘဲ " ကေနိပါတ တိတ္ထမိဝစ " ၌ အဆုံးသတ်ခဲ့သည်။

အဆင်တန်ဆာရှိသော၊ မဏ္ဍူပ် - မဏ္ဍူပ်ကို၊ ဝါ – ဓမ္မာရုံကို၊ ကာရာပေတွာ-ပြုစေပြီး၍၊ ဝိဝိဓ ကုသုမဒါမောလမ္ဘက ဝိနိဋ္ဌလန္တာ စာရုဝိတာနံ - အထူးထူး အပြား ပြားတွဲလျားကျသောပန်းကုံးတို့ကို အံ့ထွက်စေလျက် တင့်တယ်သော မျက်နှာကြက်လည်း ရှိထသော၊ရတနဝိစိတြမဏိကောဋ္ဌိမတလံ ၎ဝ-ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော ပဒမြားတို့ကို ဖြတ်တောက် ထုရိုက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ

မဏ္ဍပ်။ ။ မဏ္ဍံ (သူရိယရသ္မိ) –နေရောင်ကို+ပါတိ– စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ၎တိ မဏ္ဍူပေါ၊ နေရောင်ကာ အဆောက်အဦးကို "မဏ္ဍပ်"ဟု ခေါ်၏၊ ထောမနိမိတ္တ "မဏ္ဍံ–တန်ဆာကို၊ ပါတိ–စောင့်ရှောက်တတ်၏" ဟု ပြု၍ "ဗနဝိဿမဌာန–လူတို့အပန်းဖြေရာအရပ်,ဒေဝါဒိဂေဟ–နတ်စသည်တို့၏ အိမ်"ဟု အနက်ဖွင့်၏၊ ဤနေရာ၌ကား "ဘိတ္တိ, ထမ္ဘ , သောပါန"စသည်တို့ဖြင့် ခိုင်ခံ့အောင် ဆောက်လုပ်အပ်သော သံဂါယနာတင်သော အခါ နေထိုင်ဘို့ရာ ဖြစ်သော ဓမ္မာရုံကြီးပင်တည်း။

ဝိဝိဓ၊ပေ၊အလက်ရိတ္တာ။ ။ကာရေတ္တာတိုင်အောင် အဖြူထည် ဆောက်လုပ်ပုံကို ပြပြီး၍ တန်ဆာဆင်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့်"ဝိဝိဓ၊ပေ၊အလက်ရိတ္တာ" ဟု မိန့်၊ ကုသုမဒါမာနိစ + တာနိ+ သြလမ္ဘကာနိစာတိ ကုသုမဒါမောလမ္ဘကာနိ ("သြလမ္ဘက ကုသုမဒါမာနိ" ဟု ဆိုသင့်လျက် "သြလမ္ဘက" ဟူသော ဝိသေသနကို နောက်ချ၍ ဆိုသည်၊ ဥပမာ– "အာဟိတဂ္ဂိ-ညှိထွန်းအပ်သောမီး" ဟူရာ၌ အာဟိတဝိသေသနကို နောက်ချ၍ "အာဂ္ဂျာဟိတော" ဟု ဆိုသကဲ့သို့တည်း၊ [အဂ္ဂိ+ အာဟိတော အဂ္ဂျာဟိတော၊ အာဟိတောတိ–အာဘတော, ဇာလိတောဝါ-သုတ္တနိပါတဋ္ဌ။]

ဝိဝိဓာနိ + ကုသုမဒါမောလမ္ဘကာနိ ဝိဝိဓကုသုမဒါမောလမ္ဘကာနိ – တွဲလျားကျသော အထူးထူးအဖုံဖုံ အမျိုးစုံ ပန်းဆိုင်း (ပန်းကုံး) တို့၊ ဝိနိဋ္ဌလန္တာ ဝိ + နိပုဗ္ဗ–ဂလဓာတ်, ကာရိတ်ကြေ , အန္တပစ္စည်း၊ ဂလဓာတ်သည် ယိုထွက်ခြင်းအနက်ကို ဟောဏ်၊ ဝိနိဋ္ဌလ်ယတိ-ယိုထွက်စေတတ်၏၊ ဝါ-ယိုကျလာသကဲ့သို့ ထွက်လာစေတတ်၏၊ ၎တိ ဝိနိဋ္ဌလန္တာ ဝမေန္တာ နိက္ခာမေန္တာဝိယ-အံ့ထွက်လာစေသကဲ့သို့၊] ဝိဝိဓ ကုသုမဒါမောလမ္ဘကာနိ+ဝိနိဋ္ဌလန္တာ ဝိဝိဓ၊ပေ၊ဝိနိဋ္ဌလန္တာ၊ တံ+ စာရုဝိတာနံ ဣတောတိ ဝိဝိဓ ကုသုမဒါမောလမ္ဘက ဝိနိဋ္ဌလန္တ စာရုဝိတာနော (မဏ္ဍူပေါ။) ဤ ဝိသေသနဖြင့် မဏ္ဍပ်ကို မျက်နှာကြက်- ကြက်ထားပုံကိုဝင်း, ထို မျက်နှာကြက်မှ အံ့ထွက်စေသကဲ့သို့ တွဲရွဲ့ကျသော ပန်းကုံးတွေ ဆင်ပြင်ထားပုံကိုဝင်း ထင်မြင်ပါစေ။

ရတန၊ပေ၊တလဝိဝေ။ ။ရတနဟိ+ဝိစိတြာ ရတနဝိစိတြာ (တလံ)၊ ကောဋ္ဋနံ–ဖြတ်တောက် (ထုရိုက်) ခြင်း၊ ကောဋ္ဋော - ခြင်း၊ မဏိနံ-တို့ကို + ကောဋ္ဋော မဏိကောဋ္ဋော၊ မဏိကောဋ္ဋေန + နိဗ္ဗတ္တံ – ဖြစ်စေအပ်သော အပြင်တည်း၊ မဏိကောဋ္ဋိမံ၊ မဏိကောဋ္ဋိမဋ္ဌ+တံ+ တလဋ္ဌာတိ မဏိကောဋ္ဋိမတလံ၊ ရတနဝိစိတြာစ+တံ+မဏိကောဋ္ဋိမတလဋ္ဌာတိ ရတန၊ပေ၊တလံ၊ [မဏေယော ကောဋ္ဋေတ္တာ ကတတလတ္တာ မဏိကောဋ္ဋေန နိဗ္ဗတ္တံ တလန္တိ မဏိကောဋ္ဋိမတလံ။] ၎ စကားသည် "နာနာပုပ္ဖူပဟာရ ဝိစိတြ-သုပရိနိဋ္ဌိတဘူမိကမ္ဘ" ၏ ဥပမာစကားတည်း။

အပ်သော မြေအပြင်ကဲ့သို့၊ နာနာပုဗ္ဗူပဟာရဝိစိတြသုပရိနိဗ္ဗိတဘူမိကမ္ဘီစ-အမျိုးမျိုးသော ပန်းပူဇော်ခြင်းဖြင့် ဆန်းကြယ်သော ကောင်းစွာ ပြီးပြီးသော မြေအမှုလည်းရှိထသော၊ နံ(မဏ္ဍပ်)-ထိုမဏ္ဍပ်ကို၊ ဝါ- ထိုဓမ္မာရုံကို၊ ဗြဟ္မဝိမာန သဒိသံ - ဗြဟ္မာ့ဗိမာန်နှင့် တူစွာ၊ ဝါ - တူအောင်၊ အလက်ရိတ္တာ-တန်ဆာဆင်ပြီး၍၊ တသ္မိံ မဟာမဏ္ဍပေ-ထိုကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ဓမ္မာရုံ၌၊ ပဋ္ဌသတာနံ -ဝါးရာအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ- တို့ကို၊ အနုဿရိနိ-

နာနာပုဗ္ဗူ၊ဓေ၊ဘူမိကမ္ဘီ။ ။ပုဗ္ဗါနံ-ပန်းတို့ကို+ ဥပဟာရော-ကပ်၍ဆောင်ခြင်း၊ ဝါ—ပူဇော်ခြင်း၊ ပုဗ္ဗူပဟာရော — ခြင်း၊ နာနာပဋကာရော-အမျိုးမျိုးအဖုံအဖုံ ဝုံသော၊ ပုဗ္ဗူပဟာရော-ပန်း ပူဇော်ခြင်းတည်း၊ နာနာပုဗ္ဗူပဟာရော — ခြင်း၊ တေန + ဝိစိတြေ နာနာ၊ပေ၊ဝိစိတြေ၊ သုပရိနိဗ္ဗိတံ— ကောင်းစွာ ပတ်ဝန်းကျင်ပြီးပြီးသော + ဘူမိကမ္ဘီ— မြေ၌ပြုထိုက်သော အမှုကိစ္စတည်း၊ သုပရိနိဗ္ဗိတ ဘူမိကမ္ဘီ၊ နာနာပုဗ္ဗူပဟာရ ဝိစိတြေ+ သုပရိနိဗ္ဗိတဘူမိကမ္ဘီ ယဿာတိ နာနာ၊ပေ၊ ဘူမိကမ္ဘော (မဏ္ဍာပေါ)၊ နံနှင့် အရတ္တ ဖြစ်၍ "ဘူမိကမ္ဘီ" ဟု ဒုတိယနှုတ်ထားသည်၊ ထိုပုဒ်ကို နံ၏ တုလျာမိကရဏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့်ရင်း, အလက်ရိတ္တာ၏ ကြိယာဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့်ရင်း ပေးနိုင်၏။

ဥပမာနှင့် ဥပမေယျ။ ။နာနာ ပုဗ္ဗူပဟာရ—စသောစကားဖြင့် မဏ္ဍပ်အတွင်း၌ ဆန်းကြယ်စွာ ပန်းမျိုးစုံပူဇော်ထားပုံကိုရင်း, မဏ္ဍပ်အတွင်း မြေအပြင်၌ ပြုပြင်ထားပုံကိုရင်း ပြု၏၊ ထိုတွင် ပန်းမျိုးစုံတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ ပူဇော်ထားပုံမှာ ရတန ဝိစိတြ—ရွှေ, ငွေ, ပုလဲ, မြ, ကြောင်မျက်ရွဲ, ဝရဇိန်, သန္ဓာနိ— ဟူသော ရတနာ ၇ ပါးတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်နေပုံနှင့် တူ၏၊ ဘူမိကမ္ဘ—ကျောက်သို့အခဲကလေးများကို ထုခြေ၍ ဒင်ဖြင့် ဆောင့်ကာ သမံတလင်းပြားလုပ်ထားပုံကား "မဏိကောဋိမ တလ — ပဒမြားသို့ကလေးများကို ထုခြေရိုက်ခွဲ၍ ဒင်ဆောင့်ထားသော သမံတလင်းနှင့် တူပါပေသည်။" [ဤစေ ရတနဝိစိတ္တဂူဟာဏံ နာနာပုဗ္ဗူပဟာရဝိစိတ္တတာယ နိဒဿနံ = ရတနဝိစိတ္တ သဒ္ဒါသည် နာနာပုဗ္ဗူပဟာရဝိစိတ္တ အဖြစ်၏ ဥပမာတည်း၊ မဏိကောဋိမတလဂူဟာဏံ သုပရိ နိဗ္ဗိတဘူမိကမ္ဘတာယ (နိဒဿနံ) တိ ဒဋ္ဌမ်။]

ဗြဟ္မဝိမာနသဒိသံ။ ။ဤပုဒ်ကို"ဘာဝနပုံသက်-ကြိယာ၌စပ်ထိုက်သော နုပုံလိန် ရှိသော သဒ္ဒါတည်း"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ "အလက်ရိတ္တာ၏ ကြိယာဝိသေသန" ဟူလို၊ မဏ္ဍပ်ကို အဓြူထည်ဆောံလုပ်စဉ်က"ဝိသုကမ္ဘ၊နာ နိမ္မိတသဒိသံ—ဝိသုကြိုဖန်ဆင်းအပ်သကဲ့သို့ ဆောက်လုပ်စေ၏၊ ထိုမဏ္ဍပ်ကို တန်ဆာဆင်သောအခါ "ဗြဟ္မဝိမာနသဒိသံ-ဗြဟ္မာ့ဗိမာန်နှင့်တူအောင် တန်ဆာဆင်စေသည်—ဟူလို။

အနုဿရိနိ။ ။နတ္ထိ+အဿ၊ ယေသံတိ အနုဿရိနိ၊ "နတ္ထိ အဿ"[illegible] ကြောင့်"တန်ဘိုးမရှိ"ဟု ထင်မှတ်စရာရှိ၏၊ အမှန်မှာ—"မည်ရှိ ဖည်ရှိ [illegible] ဝိုင်းဖြတ်အပ်သော အဘိုးမရှိ၊ မဝိုင်းဖြတ်နိုင်အောင် အဘိုးတန်၏ — ဟု ဆိုလိုသည်။ [အပရိမာဏာ ဿရိနိ,အဿိတုံ အသက္ကုဏေယျာနိကိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊—သီ-ဒီပင်]

မဖြတ်နိုင်သော အဘိုးရှိကုန်သော၊ ပဋ္ဌကပ္ပိယပစ္ဆိဏ္ဍရဏာသတာနိ - ငါးရာသော အပ်သော နေရာထိုင်အခင်းတို့ကို၊ ပညပေတ္တာ- ခင်းပြီးရှိ၍ ၎င်း၊ ဒက္ခိဏာဘာဂံ - တောင်အတွက်၊ နိသီဒိတ္ဝာ- မှီ၍၊ ဝါ- ကျောပေး၍၊ ဥတ္တရာဘိမုခံ- မြောက်အရပ်သို့ရှေးရှု မျက်နှာမူသော၊ ထေရာသနံ - ထေရ၏ နေရာကိုလည်း၊ မဏ္ဍပ မဏ္ဍေ-မဏ္ဍပ်အလယ်၌၊ ပုရတ္ထာဘိမုခံ-အရှေ့အရပ်သို့ ရှေးရှုမျက်နှာမူသော၊ ဗုဒ္ဓဿ- အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝတော- ဘုန်းတော်ကြီး ဘုရား၏၊ အာသနာရဟံ- သီတင်းသုံးတော် မူခြင်းကို ထိုက်သော၊ဓမ္မာသနံ-တရား၏နေရာကိုလည်း၊ဝါ-ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်၏နေရာကိုလည်း၊ ဝါ- တရားပလ္လင်ကိုလည်း၊ ပညပေတ္တာ - ခင်းပြီးရှိ၍ ၎င်း၊ ဣဒေ- ဤ တရားဟောပလ္လင်၌၊ ဒန္တ-ခစိတံ-ဆင်စွယ်တို့ဖြင့် စီအပ်သော၊ [ဒန္တ-ဟိ+ခစိတံ ဒန္တ-ခစိတံ၊ စုရာဒိ "ခစ" ဓာတ်သည် "ဗန္ဓန - ဖွဲ့စီခြင်း" အနက်ကိုဟော၏၊] ဒီဃနိ-လေးထောင့်ရပ်ကို၊ ထပေတ္တာစ-ထား၍လည်း၊ ဘိက္ခုသံ ယသ-ရဟန်း သံဃာတော်အား၊အာရောစာပေသိ-လျှောက်ထားစေပြီ၊(ကိ-နည်း၊)ဘန္တေ-တို့၊ မမ-ဒကာတော်၏၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးစီးပါပြီ၊ ဇုတိ-ဤသို့၊(အာရောစာပေသိ-စေပြီ၊)

တသ္မိံ ခေါ၀ပန သမယေ- ၌၊ ကေစေ- အချို့ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံကို-ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဧဝံ-သို့၊ အဟံသု-ပြောကြကုန်ပြီ၊ (ကိ-နည်း၊) ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုသံ ဃေ-ဤရဟန်းအပေါင်း၌၊ ဝါ- တွင်၊ ကော-တပါးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဝိသဝဏ္ဏံ-စိမ်းစို့ ညိုဟောက်သော အနုံကို၊ ဝါယန္တော- လှိုင်စေလျက်၊ ဝါ- နံစေလျက်၊ ဝိစရတိ-လှည့်လည်၏၊

ကပ္ပိယ ပစ္ဆိဏ္ဍရဏာနိ ။ ။[ပတိ+အဏ္ဍရဏား] အဏ္ဍရိတဗ္ဗာနိတိ အဏ္ဍရဏာနိ၊ ပတိရူပ်-သူ့နေရာနှင့်သူလျော်အောင်၊ (တနည်း) ပစ္စေက်-အသီးအသီး၊ ဝါ-တပါးစီ တပါးစီထိုင်ဘို့ရန်+အဏ္ဍရဏာနိ-အခင်းတို့တည်း၊ ပစ္ဆိဏ္ဍရဏာနိ-တို့၊"လက်လေးသစ်ရှည်သော သားမွေးအခင်း" စသည်တို့မှာ မထိုင်အပ်သောကြောင့် "ကပ္ပိယ" ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ ပိုးနေရာထိုင်,အမွေးတိုသော သားမွေးအခင်း , လက်ရှစ်သစ်ထက် အခြေမရှည်သော ခုံအခင်းစသော ထိုင်ကောင်းသော အခင်းများ-ဟူလို။

ဓမ္မာသနံ ။ ။ ဓမ္မဟူသည် တရားပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဓမ္မာသနကို "ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အာသနာရဟံ"ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ ဓမ္မဿ-တရားတော်၏+အာသနံ-နေရာတော်တည်း၊ ဓမ္မာသနံ-ရာ၊ (တနည်း) ဓမ္မဖြင့် ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်ကို အဘေဒေါ ပစာရအားဖြင့်ရင်း ဌာနီဓမ္မ၏ ဓမ္မအမည်ကို ဌာနပုဂ္ဂိုလ်၌တင်စားသော ဌာနူပစာရ အားဖြင့်ရင်း ယူ၍ ဓမ္မကထိက၏နေရာကို"ဓမ္မာသန"ဟု ခေါ်သည်။

ဧတိ-သို့၊ (အာဟံသု-နှုတ်ကြ)ထေရော-သည်၊ တံ-ထိုစကားကို၊ သုတ္တာ-ကြား ရ၍၊ ဧမသ္မိံ ဘိက္ခုသံ ယေ- ၌၊ ဝါ - တွင်၊ အညော - ငါမှတပါးသော၊ ဝိသ ဂန္ဓံ-ကို၊ ဝါ ယဉ္ဇေါ-လျက်၊ ဝါ-လျက်၊ ဝိစရဏက ဘိက္ခုနာမ - လှည့်လည် သောရဟန်း မည်သည်၊ နတ္ထိ -မရှိ၊ အဒ္ဓါ - မဆွတ်ကေန်၊ ဧတေ - ဤရဟန်း တို့သည်၊ မံ-ကို၊ သန္ဓာယ - ၍၊ ဝဒန္တိ - ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဧတိ - ဤသို့ကြ၍၊ သံဝေဂံ - ထိတ်လန့်ခြင်းသို့၊ (ထိတ်လန့်ကြောင်း သဟောတ္တပဗ္ဗဇာဏ်သို့၊)

ဝိသ ဂန္ဓံ။ ။"ထ ဝိသံ အာမဂန္ဓိယံ"အဘိဓာန် (၁၄၆) နှင့်အညီ ညှိုစို့စို့အနံ့ သားစိမ်း ငါးစိမ်းအနံ့များကို"ဝိသဂန္ဓ"ဟု ခေါ်၏၊ ဤနေရာ၌ ကိလေသာမကင်းသေး သော အရှင်အာနန္ဒာအတွက် ထို အနံ့နှင့်တူသော ကိလေသာအနံ့ကို " ဝိသဂန္ဓ"ဟု ဆိုသည်။ [သီလက္ခန်ဒီကာသစ်၌"ဝိသဂန္ဓံ"ဟူသော ပါဠိကိုယူ၍"အနတ္ထဇနနတော– အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသ သက်သေတာယ – အဆိပ်နှင့် တူသည့် အတွက်၊ ကိလေသော ဝိသံ – ကိလေသာသည် အဆိပ်တည်း" စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးဖွင့်လေသည်၊ ထိုအလို"ကိလေသာတည်းဟူသော အဆိပ်နံ့ကို"ဟု ပေး။]

သံဝေဂံ။ ။သဟောတ္တပဗ္ဗဇာဏ် (သြတ္တပ္ပစေတသိက်နှင့်တကွဖြစ်သော ဉာဏ်) ကို "သံဝေဂ"ဟု ခေါ်၏၊ သံဝိဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ သံဝေဂေါ။ ["ဉာဏမောဟိတဘာဝရာနံ, ဓမ္မသံဝေဂသညိတံ ၊ ချအပ်ပြီးသောခန္ဓာဝန် ကိလေသာဝန်ရှိသော ရဟန္တာတို့၏ ဉာဏ်ကို " ဓမ္မသံဝေဂ " ဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်၏ " ဟူသော စကား၌ " သြဟိတ ဘာရာနံ"ဟူသောစကားကို ယေဘုယျနည်း,ပဓာနနည်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သောစကား ဟု မှတ်၊ သြဟိတဘာရမဖြစ်သေးသော ပုထုဇဉ်သေက္ခတို့မှာလည်း ဤဓမ္မသံဝေဂမျိုး ဖြစ်နိုင်သည်သာ၊ မှန်၏-အရှင်အာနန္ဒာ၌ထိုစဉ်ကဖြစ်သော သံဝေဂသည် ဓမ္မသံဝေဂ (သြတ္တပ္ပနှင့်ယှဉ်သောဉာဏ်) မဟုတ်လျှင် ထိတ်လန့်ကြောင်း ဒေါမနဿဖြစ်ရာ၏၊ ထို ဒေါမနဿကား ရဟန္တာဖြစ်အောင် တရားအားထုတ်တို့ရာ သေချာသောအကြောင်း မဟုတ်နိုင်၊–သီလက္ခန်ဒီကာသစ်။]

မှတ်ချက်။ ။"တသ္မိံ ခေါ၀နေ သမယေ၊ ပေ၊ သံဝေဂံ အာပဇ္ဇိ၊ ဧကဗ္ဗေ"တိုင်အောင် သော စကားရှည်သည် ဤအဋ္ဌကထာ၏ ပါဠိရင်းမဟုတ်၊ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာမှ စာပြင် ဆရာတို့ ကူထားအပ်သော စကားတည်း။ ထိုသို့ ယူရာမှာလည်း "တသ္မိံ ၀နေ ဒိ၀သေ" ဟူသော စကားကို တမျိုးပြင်၍ " တသ္မိံ ခေါ၀နသမယေ " ဟု ဝိနည်းစာသွားနှင့် တူအောင်ပြင်ဆင်ထားကြသည်၊ မှန်၏-သီလက္ခန်ဒီ "သန္ဓာယ ဘာသိတ = ရည်ရွယ်ဆို ပြောအပ်သော" စကားကို ပြုပြီးနောက် အရှင်အာနန္ဒာကို တိုက်ရိုက်ပြောကြသော "ပဗ္ဗဇ္ဇာဘာသိတ"စကားကိုပြုရာ၌"ဧကဗ္ဗေ နံ အာဟံသုယေ ၀"ဟု ရှေ့ကို ညွှန်ပြသော "နံ" နှင့် "ဧ ၀" ထည့်ရှုပြု၏၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌ကား " သန္ဓာယဘာသိတ " စကား မပါခဲ့သောကြောင့် ရှေ့ကိုပြန်၍ ညွှန်ပြစရာ မရှိရကား"နံ + ဧ ၀"မပါဘဲ"ဘိက္ခု အာယ သ္မာ နံ အာနန္ဒ အာဟံသု" ဟုသာ ပြထားသည်၊ ထို့ကြောင့် " တသ္မိံ ၊ ပေ၊ ဧကဗ္ဗ " တိုင်အောင် စကားသည် ဤအဋ္ဌကထာ၏ မူရင်းမဟုတ်ဟု မှတ်။

အာပဇ္ဇိ-ရောက်ပြီ၊ကေဠေ-နိသော၊[တသ္မိံ ခေါပန သမယေမှစ၍ ဤ ကေဠေ ဘိုင်အောင်သော ဝါကျသည် သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာမှ ယူထည့်ထားသော ဝါကျဖြစ်သည်၊] ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ-ကို၊အာဟံသု - နှိပ်ပြီ၊ (ကိုယ်-နည်း၊) အာဝုသော- ငါ့ရှင်၊ သွေ - နက်ဖန်၌၊ သန္ဓိပါတော - သံယာ့အစည်းအဝေးတည်း၊ တ္ဌ-လည်း၊ သေက္ခော-သေက္ခသည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍၊) သကရုဏီယော - အထက်မဂ်အလို့ငှါ ပြုဘွယ်ကိစ္စနှင့်တကွ ဖြစ်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သေက္ခသကရုဏီယ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တေ - အား၊ [ယုတ္တံ ၌စပ်, အလမတ္တသမ္ဘဒါန်။] ဝါ- သည်၊ [ဝန္ဒါ၌စပ်၊ အဝုတ္တကတ္တား၊] သန္ဓိ ပါတံ- သံယာ့အစည်း အဝေးသို့၊ ဝန္ဒါ- သွားခြင်းငှါ၊ အယုတ္တံ-မသင့်၊ အပ္ပ ဠော-မမေ့မလျော့သူသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါလော၊ ဧတိ-သို့၊(အာဟံသု-။)

အထခေါ- ပြောဆိုရာ ထိုအခါ၌၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော-သည်၊ သွေ-၌၊ သန္ဓိပါတော- သံယာ့အစည်းအဝေးတည်း၊ ယွာဟံ(ယော+အဟံ)-အကြင် ငါသည်၊ သေက္ခော- သည်၊ သမာနော- ဖြစ်ပါလျက်၊ သန္ဓိပါတံ- သို့၊ (ယံ) ဝန္ဒေယျံ- အကြင်သွားရာ၏၊ (တသ) မေ-ထို ငါ့အား၊ ဝါ- ၏၊ တေံ-ဤ သွားခြင်းသည်၊ နခေါ ပတိရူပံ-မလျောက်ပတ်ချေ၊ [တေံရှိ၍ ယံဟု ထည့်ပြီး, ယွာဟံရှိ၍ တသ ဟု ထည့်သည်။]ဧတိ- ဤသို့ကြ၍၊ ဗဟုဒေဝရတ္တိ-များစွာ သာလျှင်ဖြစ်သော ညဉ့်ကို၊ [ဒိတိနာမေတ္တာ၌ စပ်၊] ကာယဝတာယ-ကိုယ်၌ ဖြစ်သော၊ ဝါ-ဆံစသော ကောဋ္ဌာသအပေါင်း၌ဖြစ်သော၊ သတိယာ-သတိ ဖြင့်၊ ဒိတိနာမေတ္တာ-လွန်စေပြီး၍၊ ရတ္တိယာ-၏၊ ပဌမ သ သမယံ-၌၊ စင်္ကြံမှ၊ သြရောဟိတ္တာ-သက်ဆင်း၍၊ဝိဟာရံ-သို့၊ပရိသိတ္တာ-ဝင်၍၊နိပဇ္ဇိ သာမိ-လျောင်းရဉ်းတော့အုံ၊ ဧတိ-ဤသို့ကြ၍၊ ကာယံ- ကို၊ အာဝဇ္ဇေသိ-စောင်း လှည့်လိုက်ပြီ၊ [အာဝဇ္ဇေသိတိ ဥပ နာမေသိ၊ ဝဇ္ဇိဓာတ်က"စာဂ"အနက် ဟောသာ ရှိသောကြောင့် ဝန္ဒဓာတ်ကြီ၊ နှကို ဇူပြု၊]ဒ္ဝေ- ၂ ဘက်ကုန်သော၊ ပါဒါ-ခြေတို့သည်၊ ဘူမိတော-မြေမှ၊ ဝါ-တည်ရာအရပ်မှ၊ မုတ္တာ- လွတ်ကုန် ပြီ၊ သီသံစ - ဥုးခေါင်းသည်လည်း၊ ဗိမ္ဗောဟနံ - ခေါင်းအုန်းသို့၊ အပ္ပတ္တံ-

သာဂုဏ်။ ။တသ္မိံပနဒိဝသေ၊ပေါသံဝေဒံ အာပဇ္ဇိ၊ ကေဠေ နံ အာဟံသုယေဝ "သွေ အာဝုသော သန္ဓိပါတော"တိ အာဒိ၊ ဧဒါနိ တံ ဒသ္သေန္တော အာဟ "ဘိက္ခု အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာဟံသု" တိ အာဒိ။.... ဤဧကာဒ္ဌ သီလက္ခန်ဆိုပုံကို အပြည့် အစုံ ဆိုပြီးနောက် (ထိုသီလက္ခန်စကားကို မဖွင့်ဘဲ) ဤ အဋ္ဌကထာ၌ပါသော စကား လောက်ကိုသာ ကျမ်းတက်ပြလိုမှ"ဧဒါနိ တံ ဒသ္သေန္တော အာဟ"ဟု မိန့်သည်။

မရောက်တတ်သေး၊ တေသို့ အန္တရေ-ဤအတွင်းခ၊ အနုပါဒါယ-တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းဖြင့် တစုံတခုသောတရားကို မယူမူ၍၊ (တနည်း) အနုပါဒါယ-ကိလေသာတို့၏ အနည်းငယ်မျှကို မယူမူ၍၊ အာသဝေဟိ - အာသဝေါတို့မှ၊ ဝါ- အာသဝေါနှင့် တကွဖြစ်သော ကိလေသာအားလုံးတို့မှ၊ စိတ္တံ - သည်၊ ဝိမုစ္စိ-လွတ်ပြီ။

ဟိ - ချေ၊ အယံ အာယသ္မာ - ဤ အရှင်အာနန္ဒာသည်၊ စက်မေန - စကြိုသွားခြင်းဖြင့်၊ ဗဟိ-ကျောင်းဆောင်၏ ပြင်ဘက်၌၊ ဝိတိနာမေတွာ - အချိန်ကို လွန်စေ၍၊ ဝိသေသံ - တရားထူးကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတုံ - ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တော-မစွမ်းနိုင်သည်၊(ဟုတ္တာ-၍၊)စိန္တေသိ-ပြီ၊(ကိုယ်)ဘဂဝါ-သည်၊ မံ-ကို၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ နုနု-မိန့်တော်မူဘူးသည် မဟုတ်ပါလော၊(ကိုယ်) အာနန္ဒ-ဣာ၊ တွံ-သည်၊ကတပုညော-ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုရှိသည်၊အသိ-ဖြစ်၏၊ ပဓာနံ - အားထုတ်ကြောင်း ဝိရိယကို၊ အနုယုဉ္ဇ - အားထုတ်လော၊ ဓိပ္ပံ – လျင်မြန်စွာ၊ အနာသဝေါ- အာသဝေါမရှိသည်၊ ဝါ- အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာသည်၊ ဟောဟိသိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊ဇုတိ-သို့၊ အဝေါစ နုနု-လော၊ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၊] စ - ဆက်၊ ဗုဒ္ဓါနံ – တို့၏၊ ကထာဒေါသော နာမ-စကားတော်၏ ချွတ်ယွင်းချက်အပြစ် မည်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ [ကထာယ+အပရဇ္ဈနာမ။] မမ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဝိရိယံ-ကို၊ အစ္ဆာရဒ္ဓံ- အလွန် အားထုတ်အပ်ပြီ၊ ဝါ- လွန်နေပြီ၊ တေန - ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝိရိယလွန်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) မေ-၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဥဒ္ဓစ္စာယ- ဥဒ္ဓစ္စအကျိုးငှါ၊ သံဝတ္တတိ - ဖြစ်၏၊ ဟန္ဒ-ယခု၊ အဟံ-သည်၊ ဝိရိယသမတံ-ဝိရိယ၏ သမာဓိနှင့် ညီမျှသည်၏အဖြစ်

အနုပါဒါယ၊ပေ၊ဝိမုစ္စိ။ ။တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန ကိဉ္စိဓမ္မံ အဂ္ဂဟေတ္တာ—မည်သည့်တရားကိုမျှ တဏှာဖြင့် ဝါ့ဟာ ဟု မယူ , ဒိဋ္ဌိဖြင့်လည်း အတ္တဟု (စိတ်က) မယူမူ၍၊ ယေဟိဝါ ကိလေသေဟိ သဗ္ဗေဟိ မုစ္စတိ၊ တေသံ လေသမတ္တံပိ အဂ္ဂဟေတ္တာ = အကြင်ကိလေသာအားလုံးတို့မှ လွတ်၏၊ ထိုကိလေသာတို့၏ အနည်းငယ်မျှကိုလည်း စိတ်က မယူမူ၍ " အာရုံမပြုမူ၍ " ဟူလို။ [" အာသဝေဟိ " သည် ဥပလက္ခဏာနည်းသာ၊ ကိလေသာအားလုံးမှပင် လွတ်၏။]

ကတပုညော။ ။ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယဘူတံ(ဝဋ္ဋမှကင်းသော နိဗ္ဗာန်၏အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊) ကတံ (ဥပစိတံ) ပုညံ ယေနာတိ ကတပုညော၊ အရဟတ္တာမိဂမာယ— အရဟတ္တဖိုလ်ရဘို့ရာ၊ ကတာဓိကာရော— ပြုအပ်ပြီးသော အလွန်အကဲ ပြုအပ်ခဲ့သောကောင်းမှုရှိ၏၊ ဇုတိ အဏ္ဍော။

ဝိရိယ သမတံ။ ။စက်မနဝိရိယသ— ၏၊ အဓိမတ္တတ္တာ—လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (လွန်နေသည့်အတွက်၊) တသ-ထိုစကြိုသွားကြောင်း

ကို၊ ယော၎ေမိ-ယှဉ်စေရဉ္ဇားတော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြောင့်၊ စက်မာ - မှ၊ ဩရောဟိတ္တာ- ဆင်း၍၊ ပါဒဓောဝနဋ္ဌာနေ - ခြေဆေးရာအရပ်၌၊ ဌတ္တာ - တည်၍၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ဓောဝိတ္တာ-ဆေးပြီး၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပဝိသိတ္တာ- ၍၊ မဋ္ဌကေ-ညောင်စောင်းယောင်၌၊ နိသီဒိတ္တာ-၍၊ ထော၎ကံ - အတန်ယော၊ ဝိဿမိဿာမိ-အပန်းဖြေရဉ္ဇားတော့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြောင့်၊ ကာယံ-ကို၊ မဋ္ဌကေ - ၌၊ အပနာမေသိ - စောင့်လှည့်လိုက်ပြီ၊ ဒ္ဝေပါဒါ ဘူမိတောမုတ္တာ , ဘိက္ခု ဗိမ္ဗောဟနံ အပတ္တုံ၊ တေသို့ အန္တရေ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ၊ ထေရဿ-၏၊ စတု ဣရိယာပထ ဝိရဟိတံ - လေးပါးသော ဣရိယာပုထ်မှကင်းသော၊ အရဟတ္တံ - အရဟတ္တဖိုလ်သည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ [ခြေတို့၏ တည်ရာမှ လွှတ်ခြင်းကြောင့် ရပ်နေ , ထိုင်နေသည် ဟုလည်း မဆိုနိုင်၊ ဥုးခေါင်း၏ ခေါင်းအုံးသို့ မရောက်ခြင်းကြောင့် အိပ်သည် ဟုလည်း မဆိုနိုင်၊ အသွားအတွက်ကား ပြောဘွယ်ရာပင် မရှိ၊] တေန-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ လေးပါးသော ဣရိယာပုထ်မှကင်း၍ ရဟန္တာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊)ဣမဿိ သာသနေ-ဤ သာသနာတော်၌၊အနိပန္နော-လျောင်းလည်း မလျောင်းဘဲ၊ အနိသိန္နော-ထိုင်လည်းမထိုင်ဘဲ၊ အဋ္ဌိတော-ရပ်လည်းမရပ်ဘဲ၊ အစက်မန္တော-စင်္ကြံလည်း မသွားဘဲ၊ ကော ဘိက္ခု-အဘယ်ရဟန်းသည်၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပတ္တော-ရောက်သနည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဝုတ္တေ- ပြောဆိုအပ်သော်၊ အာနန္ဒထေရော-သည်၊(အနိပန္နော-ဘဲ၊ အနိသိန္နော အဋ္ဌိတော အစက်မန္တော, အရဟတ္တံ- သို့၊ ပတ္တော-ပြီ၊)ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တုံ-ပြောဆိုခြင်းငှါ၊ ဝန္ဒတိ-သင့်၏။

အထ-ရဟန္တာဖြစ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ထေရော - နှ်သော၊ ဘိက္ခု - တို့သည်၊ ဒုတိယဒိဝသေ- ၂ ရက်မြောက်နေ့၌၊ [ထေရေနအရ ဟတ္ထပတ္ထ ဒိဝသတော ဒုတိယဒိဝသေ၊] ကတဘတ္တ ကိစ္စော - ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စ ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပတ္တစီဝရံ- ကို၊ ပဋိသာမေတ္တာ - သိမ်းဆည်းပြီး၍၊ ဓမ္မသဘာယံ-တရားသဘင်၌၊ သန္နိပတိတာ- စုဝေးကြကုန်ပြီ၊ [သဟ + တာသန္တိ ဇော်တိ သဘာ၊ ဓမ္မသ +သဘာ ဓမ္မသဘာ၊ (မဏ္ဍူပေါ်ယော)၊ ပဏ္ဍသ ပဋ္ဌမိယံ သန္နိပတိတာ။] ပန - အထူးကား၊ အာနန္ဒဿ - သည်၊ အတ္တနော-၏၊

ဝိရိယကို၊ ပဟာနဝသေန — ပယ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမာဓိနာ — နှင့်၊ သမရသတာ ပါဒေန — တူမျှသော ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်စေခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိရိယသမတံ ယောဇေမိ။ [သမသ-သမာဓိနှင့်ညီမျှသော ဝိရိယ၏+ဘာဝေါ သမတာ၊ ဝိရိယသ+ သမတာ ဝိရိယသမတာ။] “ ဝိရိယသမတံ-ဝိရိယနှင့် သမာဓိကို”ဟုလည်း သိလက္ခန် ဋီကာသစ်၌ မှတ်ပြု၏။

အရဟတ္တပ္ပတ္တိံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကို၊ ဝါ-ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်းကို၊ ဥပေတုကာမော-သိစေလိုသည်၊(ဟုတ္တာ)၊ ဘိက္ခု၊ ဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ - အတူ၊ နဂတော-**မသွား**၊ ဘိက္ခု - တို့သည်၊ ယထာဝုဏ် - အကြင်အကြင် ကြီးသူတို့အတိုင်း၊ ဝါ - ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်၊ **အတ္တနော အတ္တနော** - ၏၊ ပတ္တာသနေ-ရောက်အပ်သောနေရာ၌၊နိသိဒန္တာ-ထိုင်ကုန်လတော်၊ အာနန္ဒတ္ထေရသ-**၏**၊ **အာ**သနံ-နေရာကို၊ ထပေတ္တာ-ချန်ထား၍၊ နိသိန္နာ- နှုတ်ပြီ၊ တတ္ထ- ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ **ကေဟိစိ** - အချို့ရဟန်းတို့သည်၊ **ဝါ** - တို့က၊ **ဧတံ** အာသနံ - သည်၊ **ကသ**-အာဘယ်သူ**၏** နေရာနည်း၊ **ဣတိ**-သို့၊ ဝုတ္တေ-**မေး**အပ်သော်၊ **အာနန္ဒ**တ္ထေရ**သ-၏** နေရာပါတည်း၊ **ဣတိ**-ဤသို့**လျှောက်**ကြကုန်ပြီ**၊ အာနန္ဒောပန**-**သည**ကား၊ ကုဟိ-သို့**၊** ဂတော- သနည်း၊ **ဣတိ** - ဤသို့ **မေ**းကြကုန်ပြီ၊ တသ္မိ**ံ** **သ**မယေ-ထိုအချိန်၌၊ ထေရော-သည်၊ စိန္တေသိ-ပြီ၊(ကိ)ဣဒါနိ-၌၊ **မယှံ**-**၏**၊ **ဂ**မနကာလော - သွားချိန်တည်း၊ **ဣတိ**-ဤသို့ ကြံပြီ၊ [**ဂ**မနသ+ကာလော **ဂ**မနကာလော၊]တတော-ထိုသို့ အကြံဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ **အတ္တနော**-**၏**၊ **အာနု**ဘာဝံ-**အာနုဘော**်ကို၊ **ဒ**သ**သ**ဣဒ္ဓိ-ပြလျက်၊ ပထဝိယံ-၌၊ နိမုဇ္ဇိတ္တာ-ငုပ်၍၊ **အတ္တနော**-**၏**၊ **အာ**သနေ**ယေ**ဝ-**ပ**ညာလျှင်၊ **အတ္တာ**နံ - ကိုယ်ကို၊ ဒ**သ**ေ**သ**သိ-ပြပြီ၊ **အာ**ကာသေန- ကောင်းကင်ဖြင့်၊ **အာ**ဂန္ဓွာ - ၍၊ နိသီဒိ - ပြီ၊ **ဣ**တိ**ပ**ိ-ဤသို့လည်း၊ **ဧ**ကေ-အချို့ဆရာတို့သည်၊ (ဝဒန္တိ - ဆိုကြကုန်၏၊) **ဧ**ဝံ- ဤသို့လျှင်၊ တသ္မိ**ံ** **အာ**ယသ္မန္တေ-ထို **အ**ရှင်**အာ**နန္ဒာသည်၊နိသိန္နေ-ထိုင်ပြီးလတော်၊ **မ**ဟာ**ကဿ**ပ**ထ**ေ**ရော-**သ**ည်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ **အာ**မန္တေသိ-ခေါ်၍သိစေတော်

အရဟတ္တ**ပ** တ္တိ**ံ** ဥ**ပ**ေ**တ**ုကာ**မော**။ ။ "သေက္ခဖြစ်၍ **မ**မ္မသံဂီတိ**၌** သွင်းယူ**ဘို့** **မ**ထိုက်သော်လည်း **မ**ဟုဿုတ ဖြစ်သောကြောင့် သွင်းယူ**ကြ**စို့" ဟု ရှေးတုန်းက**အ**ကြံ ဖြစ်ခဲ့ကြသော ထေရ်တို့ကို (ယခုတော့ ရဟန္တာလည်းဖြစ်ပေါ့— ဟု) သောမနဿကို ဖြစ်စေခြင်းငှါလင်း , " **အ**ပ္ပ**မ**ဏ္ဍော ဟောဟိ " ဟု တိုက်တွန်းကြခြင်း၏ **အ**ကျိုး ရှိကြောင်းကို ပြခြင်း**အ**ကျိုးငှါလင်း , ကြားဝါ**မ**ှ**မ**ပါ - **သ**ာ**သ**နာတော်၏ မွန်မြတ်ပုံကို ပြလိုရှိ ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်း ပြောပြ**မ**ှုကို ဘုရားရှင်လည်း ချီးမွမ်းတော်မူ**အ**ပ်သော ကြောင့်လင်း, **မ**ိမိ၏ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်းကို သိစေလိုသည်။

ဧကေ။ ။**မ**ဗ္ဗိ**မ**ဘာဏကာနံ**ယေ**ဝ **ဧ**ကေ၊ ပုမ္ဗေ ဝုတ္တမ္ပိ ဟိ သမ္ဗ**ံ** **မ**ဗ္ဗိ**မ**ဘာဏကာ ဝဒန္တိ**ယေ**ဝါတိ **ဝ**ေဒိတ**ံ**။ — **သ**ာရတ္ထ။ ဤစကားကို သီလကွန်အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုပုံကို ထောက်၍ ဋီကာမိန့်သည်၊ ထိုသီလကွန်၌ ဒီဃဘာဏကတို့ဆိုပုံ — **မ**ဗ္ဗိ**မ**ဘာဏကတို့ ဆိုပုံ **အ**ပြည့်**အ**စုံပြထားရာ**ဝ**ယ် ဒီဃဘာဏကတို့ ဆိုပုံကို ရှေးဦးစွာပြပြီး**မ**ှ " **မ**ဗ္ဗိ**မ**ဘာဏကာ**ပ**နေ **ဝ**ဒန္တိ၊**အ**ာနန္ဒတ္ထေရော **အ**တ္တနော **အ**ရဟတ္တ**ပ**တ္တိ**ံ** ဥ**ပ**ေ**တ**ုကာ**မော**" **စ**သည်ကို ဆိုသည်။

မူပြီ(ကိ)အာဝုသော-တို့၊ ကိ-အာဘယ်ကို၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ သံဃါယာမ-သံဃါယနာ တင်ကုန်မည်နည်း၊ ဓမ္မံဝါ- ဓမ္မကိုလော၊ ဝိနယံဝါ - ကိုလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊(အာမန္တေသိ-မူပြီ)ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာဟံသု-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ)ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ [တိုက်ရိုက်ခေါ်ရန် မသင့်သောကြောင့် "မဟာ ကဿပ" ဟု မပါသင့်။] ဝိနယောနာမ- ဝိနည်းမည်သည်၊ ဗုဒ္ဓသာသနသ-ဘုရားသာသနာတော်၏၊ အာယု - အသက်တော်ပါတည်း၊ ဝိနယေ - သည်၊ ဌိတေ - ပါဠိအနက် မပျက်စုံညီ လဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္ဓာန်၍ ဖြစ်တည်လသော်၊ သာသနံ-သည်၊ ဌိတံ-တည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ ဝိနည်းတည်မှ သာသနာတည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပဌမံ - စွာ၊ ဝိနယံ-ကို၊သံဃါယာမ-သံဃါယနာတင်ကြပါကုန်စို့၊ဣတိ-သို့၊(အာဟံသု-နပြီ)ကံ-အာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဓုရံ-ပဓာနကို၊ ဝါ-ဝန်ဆောင်ကို၊ ကတ္တာ-၍(သံဃါယာမ-နှ်မည်နည်း၊)ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိ-ကို၊ (ဓုရံ-ကို၊ ဝါ-ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ သံဃါယာမ-စို့၊)ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။

အာနန္ဒော-သည်၊ (ဓုရော-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ခြင်းငှါ၊) နပ ဟောတိ ကိ - မစ္ဆမ်းနိုင်သလော၊ ဣတိ - ဤကား အမေးတည်း၊ နော နပ ဟောတိ - မစ္ဆမ်းနိုင်မဟုတ် စွမ်းနိုင်သည်သာ၊ အပိစ - ထိုသို့ပင် စွမ်းနိုင်ပါ၏သော်လည်း၊[ခေါ်ပန-အနက်မရှိ။]သမ္ဘာသမ္ဘုဏ္ဍေါ-သည်၊ဧရမာနောယေဝ-သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်ကပင်၊ ဝိနယ ပရိယတ္တိ-ဝိနည်း ပရိယတ်ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိ - ကို၊ ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ ၊ ပေ ၊ ယဒိဒံ

အာမန္တေသိ။ ။တချို့နေရာ၌ ခေါ်ရုံသက်သက်ကို "အာမန္တန"ဟု သုံးနှုန်း၏၊ ပုံစံကား—ဟေဘိက္ခု, သာရိပုတ္တ အာမန္တေဟိ (ခေါ်ချေလော)၊ တချို့နေရာ၌ အခေါ် မပါ, သိစေရုံကိုသာ "အာမန္တန" ဟု သုံးနှုန်း၏၊ ပုံစံကား — "အာမန္တယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့ သင်တို့ကို သိစေဘော်မူအံ့" တည်း၊ ဤနေရာ၌ကား"အာဝုသော" ဟု လည်း ခေါ်, "ကိ ပဌမံ သံဃါယာမ ဓမ္မံဝါ ဝိနယံဝါ"ဟု အကြောင်းအရာကိုလည်း မေးမြန်းပြောဆိုသောကြောင့် "ခေါ်၍ပြောဆိုပြီ" ဟု ပေး၊ "ဘိက္ခု အာလပိ, အဘာသိ" ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင် ဤ အာလပန—ဘာသန ၂ မျိုးကိုပင် "သမ္ဘောဧသိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော" ဟု ဖွင့်သည်။

ကိ အာနန္ဒော၊ ပေ၊ သံဃါယာမာတိ ။ ။ဤစကားသည် ထိုအချိန်က တကယ် မေးကြ-ဖြေကြသော စကားမဟုတ်၊ သို့သို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ထုတ်ပြအပ်သော ပုစ္ဆာစကားတည်း။ [ကိ အာနန္ဒော နပဟောသိတိ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ ထပိတပုစ္ဆာ။] ထိုပုစ္ဆာအလိုက် ဖြေသောစကားလည်း အဋ္ဌကထာတို့စကားပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "သံဃါယာမာတိ" နောက်၌ "အဝေါစုံ" ဟု ထည့်၍ပေးသည်။

ဥပါလိတိ - ဧတဒဂ္ဂံ၊ ပေ၊ ဥပါလိဟူ၍၊ ဧတဒဂ္ဂေ - တေဒဂ်အရာ၌၊ ထပေသိ-ထားတော်မူပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ အရှင်ဥပါလိ၏ သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်ကပင် ဧတဒဂ်အရာ၌ ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဥပါလိ ဣဿရံ-ကို၊ ပုဗ္ဗဋ္ဌာ-မေး၍၊ ဝိနယံ-ကို၊ သံဝါယာမ-စို့၊ ဣတိ-သို့၊(အဝေါစုံ-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊) [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယဒိဒံ(ယော+အယံ) ဥပါလိ-အကြင် ဥပါလိသည်၊ (အတ္ထိ)၊ဧတံ(ဧသော ဥပါလိ)-သည်၊ မမ-၏၊ သာဝကာနံ-သာဝကဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိနယဓရာနံ- ဝိနည်းကိုဆောင်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့တွင်၊အဂ္ဂံ(အဂ္ဂေါ)-အမြတ်ဆုံးတည်း၊ (တနည်း) ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဥပါလိ-ဥပါလိဟူသော၊ ယဒိဒံ (ခန္ဓပဋ္ဌာကံ)- အကြင် ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဧတံ (ခန္ဓပဋ္ဌာကံ)-သည်၊ မမ သာဝကာနံ ဝိနယဓရာနံ, ဘိက္ခူနံ-တို့တွင်၊ ဝါ - ရဟန်း ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းတို့တွင်၊ အဂ္ဂံ-တည်း၊ ဝါ-တည်း၊]

တတော-ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးရာအခါမှ နောက်၌၊ ထေရော- သည်၊ ဝိနယံ-ကို၊ ပုစ္ဆနတ္ထာယ - မေးခြင်း အကျိုးငှါ၊ အတ္တနာဝ - ကိုယ်တိုင် သာလျှင်၊ အတ္ထာနံ- မိမိကို၊ သမ္မနိ- သမုတ်ပြီ၊ ဥပါလိတ္ထေရောပိ- သည်လည်း၊ ဝိသဇ္ဇနတ္ထာယ-ဖြေဆိုခြင်းအကျိုးငှါ၊ (အတ္တနာဝ အတ္တာနံ)သမ္မနိ-ပြီ၊ တတြ-ထိုသို့ သမုတ်ရာ၌၊ အယံ - ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ပါဠိ - သံဂီတိကွန္ဓက ပါဠိတော်တည်း၊အထခေါ်-၌၊ အာယသ္မာမဟာကဿပေါ-သည်၊ သံဃံ-ကို၊ ဥဗေသိ-သိစေပြီ၊ (ကိံ) အာဝုသော- တို့၊ သံဃော - သံဃာတော်သည်၊ မေ - ၏၊ (ဝစနံ-စကားကို၊) သုဏာတု- နားစိုက်ပါလော၊ သံဃသ-၏၊(ကမ္မံ-ဝိနယပုစ္ဆန ကံသည်၊)ပတ္တကလ္လ-လျှောက်ပတ်သော အခါရှိသည်၊ ယဒိ(သိယာ)-

ဧတဒဂ္ဂံ။ ။ဧသော အဂ္ဂေါ၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန ဟိ အယံ နိဒ္ဒေသော = ပုလ္လိန်မှ နပုလ္လိန်ပြန်ခြင်းအားဖြင့် ဤ ညွှန်ပြခြင်းဖြစ်သည်၊ ယဒိဒန္တိစ ယော အယံတိ အတ္ထော၊ ယံ+ဋဒံဟု နပုလ္လိန်ပြန်နေသည်၊ အနက်မှာ "ယော + အယံ" ဟု ပုလ္လိန်အနက်သာ၊ ဤအဖွင့်ကိုရည်ရွယ်၍"ယဒိဒံသာ, ပုဗ်ရှိရာ, ၃ ဖြာသိန်နှင့်ရွှေး၊ ၂ ဖြာဝုစ်နှင့်တွေး"ဟု နိယာမ်ဆိုကြသည်၊ယဒိဒံခန္ဓပဋ္ဌာကံတိဝါယောဧတဇ္ဇ(နဂိုရ်လိန်ရှိအတိုင်း ခန္ဓပဋ္ဌာကံကို ရွယ်ပါ)—ဟူလို။

အတ္တနာဝ သမ္မနိ။ ။"အတ္တနာ"ကို သမ္မနိ၏ ကြိယာဝိသေသနဟု မှတ်၊ အချို့က "အတ္တနာကို လိန်အနက်၌ တတိယာသက် (ဝုတ္တကတ္တား)"ဟု ဆိုကြ၏၊ ထေရောဟု ကတ္တားရှိပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ထိုစကားမသင့်။ [ကေစိပန လိင်္ဂေ တတိယာ, အဘိဟိတကတ္တုဘာဝတောတိ ဝဒန္တိ၊ တဒယုတ္တမေဝ , ထေရောတိ ကတ္တုနော ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊—သီ-ဋီ-သစ်။]

အကယ်၍ ဖြစ်အုံ့၊(ဝေ်သတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) အဟံ- သည်၊ ဥပါလိ-ကို၊ ဝိနယံ-ကို၊ ပုစ္ဆေယျံ-မေးရာပါ၏၊ [ပုစ္ဆကာတ်က ဒွိကမ္မကဖြစ်၍ "ဥပါလိ-ဝိနယံ"ဟု ၂ ကဲ်ထားသည်။] ဧတိ-ဤသို့၊ ဘြပေသိ- သိစေပြီ၊ အာယသ္မာဝိ ဥပါလိ-သည်လည်း၊ သံဃံ ဘြပေသိ(ကဲ်)တန္တေ- တို့၊ သံဃော မေ (ဝစနံ) သုဏာတု၊ သံဃသ, (ကမ္မံ-ဝိနယဝိသဇ္ဇနကံသည်၊)ပတ္တကလ္လံ ယဒိ(သိယာ, ဝေ်သတိ)အဟံ, အာယသ္မတာ မဟာကဿပေန-သည်၊ ဝိနယံ-ကို၊ ပုစ္ဆေ-မေးအပ်သည်၊ (ဟုတ္မာ၊) ဝိသဇ္ဇေယျံ-ဖြေဆိုရာပါ၏၊ ဝါ-ဖြေရပါလိမ့်မည်၊ ဧတိ-သို့၊ဘြပေသိ-ပြီ၊ [ပုစ္ဆကာတ်က ဝာတ်ကဲ်ကို ဟောသောကြောင့် "အဟံ ပုစ္ဆေ" ဟု ဝုတ္တကဲ်ထား၍ "ဝိနယံ" ကို အဝုတ္တကဲ်ထားသည်။]

ဝေ်-ဤသို့လျှင်၊ အတ္တနာဝ- သာလျှင်၊ အတ္တာနံ- ကို၊ သမ္မနိတ္တာ- ပြီး၍၊ အာယသ္မာ ဥပါလိ-သည်၊ အာသနာ- မှ၊ ဥဋ္ဌာယ- ထ၍၊ ဧကံသံ-တခုသော လက်ပဲအာကို၌၊ ဝါ- လက်ပဲတဘက် ပခုံးထက်၌၊ စီဝရံ- ကို၊ ကတ္တာ- ပြီး၍၊ ထေရေ-နံသော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဝန္ဒိတ္တာ- ပြီး၍၊ ဓမ္မာသနေ-တရား၏ နေရာ၌၊ ဝါ - တရားဟော ပလ္လင်၌၊ ဒန္တခစိတံ - ဆင်စွယ်တို့ဖြင့် စိအပ်သော၊ ဗီဇနီ-လေးထောင့်ယပ်ကို၊ ဂဟေတ္တာ-ကိုင်၍၊ နိသီဒိ-ထိုင်ပြီ၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ - သည်၊ ထေရာသနေ - ထေရ်၏နေရာ၌၊ နိသီဒိ တ္တာ-၍၊ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊(ကိံ)အာဝုသော ဥပါလိ-ငါ့ရှင် ဥပါလိ၊ပဌမံပါရာဇိကံ-ပဌမပါရာဇိကကို၊ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ဘဂဝတာ-သည်၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သနည်း၊ ဧတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ တန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ (ပဌမံပါရာဇိကံ) ဝေသာလိယံ-မြို့၌၊ (ပညတ္တံ-မူအပ်ပါပြီ၊)

ဗီဇနီ ဝမဟတ္တာ။ ။ဤ ဗီဇနီဂ္ဂဟဏံ ဓမ္မကထိကာနံ ဓမ္မတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဘဂဝါပိ ဟိ ဓမ္မကထိကာနံ ဓမ္မတာဒဿနတ္ထမေဝ (ဓမ္မကထိကတို့၏ ထုံးစံကို ပြတော်မူခြင်းငါသာ) ဝိဝိတ္တာ ဗီဇနီ ဂဏှာတိ၊ နဟိ အညထာ (ဤနည်းမှတပါး အခြားနည်း အားဖြင့် ဆိုလျှင်) သဗ္ဗသိဝိ လောကဿ အလင်္ကာရဘူတံ ပရမုတ္တံသဂတံ သိက္ခာ သံယမာနံ ဗုဒ္ဓါနံ မုခစန္ဒမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗံ ဟောတိ။

ပဌမံ၊ဝေ၊ပါရာဇိကံ။ ။ကသ္မာဝုတ္တံ (ပဌမ-ဟု ဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း)၊ နနု တဿ (ထို ပါရာဇိက၏) သံဂီတိယာ ပုရိမကာလေ (သံဂါယနာမတင်မီ ကာလက) ပဌမဘာဝေါ နယုတ္တော၊ နော နယုတ္တော, ဘဂဝတာ ပညတ္တာနုက္ကမေန ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာနုက္ကမေန စ ပဌမဘာဝဿ သိဒ္ဓတ္တာ= ဘုရား ပညတ်တော်မူစဉ် အားဖြင့်ရင်း (ဘုရားလက်ထက်တော်ကပင်) ပါတိမောက်ရွတ်ရာ၌ ပဌမစဉ်ခြင်း အားဖြင့်ရင်း ပဌမအဖြစ်၏ ပြီးပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပဌမဟု မဆိုသင့်မဟုတ်, ဆိုသင့် သည်သာ။

ဋေတိ-ဤသို့လျှောပြီ၊ကံ-အာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊အာရဗ္ဘ-အကြောင်းပြု၍(ပညတ္တံ-နည်း၊) ဋေတိ - ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ ကလန္ဒ ပုတ္တံ - ကလန္ဒသေဋ္ဌေး၏ သားဖြစ်သော၊ သုဒိန္နံ-ကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ ပညတ္တံ- ပြီ၊ ဋေတိ - ပြီ၊ ကိသ္မိं ဝတ္ထုသ္မိं-အာဘယ်ဝတ္ထုကြောင့်၊ ပညတ္တံ- နည်း၊ ဋေတိ - ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ မေထုန ဓမ္မေ-မေထုန်ကိုကျင့်ခြင်းကြောင့်၊[နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ၊]ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဋေတိ-ပြီ၊အထခေါ-၌၊ အာယသ္မာမဟာကဿပေါ- သည်၊ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိံ-ကို၊ ပဌမသ္မိံ ပါရာဇိကသ္မိံ-၏၊ ဝတ္ထုမ္ဟि-ဝတ္ထုကိုလည်း၊ ပုစ္ဆိ-မေးတော်မူပြီ၊ နိဒါနမ္ဟိ ပုစ္ဆိ , ပုဂ္ဂလမ္ဟိ ပုစ္ဆိ, ပညတ္တိမ္ဟိ- မူလပညတ်ကိုလည်း၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ အနုပညတ္တိမ္ဟိ ပုစ္ဆိ, အာပတ္တိမ္ဟိ ပုစ္ဆိ, အနာပတ္တိမ္ဟိ- ကိုလည်း၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ပဌမသ္မိံ (ပါရာဇိကသ္မိံ)- ၏၊ ဝတ္ထုမ္ဟि- ကိုရင်း၊ နိဒါနမ္ဟိ၊ပေ၊အနာပတ္တိမ္ဟि-ကိုရင်း၊ ပုစ္ဆတိယထာ-မေးတော်မူသကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ ဒုတိယသ္မိံ ပါရာဇိကသ္မိ - ၏၊ ဝတ္ထုမ္ဟि ပုစ္ဆိ ၊ ပေ၊ အနာပတ္တိမ္ဟि ပုစ္ဆိ၊ တထာ – တူ၊ တတိယသ္မိံ ပါရာဇိကသ္မိ ဝတ္ထုမ္ဟि ပုစ္ဆိ၊ပေ၊အနာပတ္တိမ္ဟि ပုစ္ဆိ၊ တထာ စတုတ္ထသ္မိံ ပါရာဇိကသ္မိ ဝတ္ထုမ္ဟိ၊ပေ၊အနာပတ္တိမ္ဟि ပုစ္ဆိ၊ပုဗ္ဗော ပုဗ္ဗော-မေးအပ်မေးအပ်သော၊ ဝါ-မေးအပ်တိုင်းသော၊ ဥပါလိတ္ထေရော-သည်၊ ဝိသဇ္ဇေသိ-ပြီ။

☰ တတော-ထိုမေးဖြေပြီးရာအခါမှ နောက်၌၊ စတ္တာရိ - နှင်သော၊ ဋမာနိ ပါရာဇိကာနိ-တို့ကို [သင်္ဃံ အရောပေတ္မာ-၌စပ်၊] ဋဒံ-ဤ လေးပါးသော ပါရာဇိကသည်၊ ပါရာဇိကကဏ္ဍံနာမ - ပါရာဇိကအခေါ်း မည်၏၊ [ပါရာဇိကာနံ+ကဏ္ဍံ-အပိုင်းအခေါ်းတည်း၊ ပါရာဇိကကဏ္ဍံ၊] ဋေတိ-သို့၊ (ကိတ္တေတ္မာ-သဘောတူပြောဆို၍)သင်္ဃံ-သိမ်းယူကြောင်း သံဂါယနာသို့၊အာရောပေတ္မာ - တင်၍၊ ထပေသုံ - ထားကြကုန်ပြီ၊ တေရသ - နှင်သော၊ သံဃာဒိသေသာနိ-တို့ကို၊ (ဋဒံ - ဤ သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းသည်၊) တေရသကံ-တေရသကမည်၏၊ ဝါ-တဆဲ့ ၃ပါးသောသိက္ခာပုဒ်အပေါင်း မည်၏၊[တေရသာနံ-တဆဲ့ ၃ ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ + သမူဟော တေရသကံ၊] ဋေတိ ကိတ္တေတ္မာ သင်္ဃံ အာရောပေတ္မာ ထပေသုံ၊ ဒွေ- နှင်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊(ဋမာနိ-တို့သည်၊)အနိယတာနိ-တတို့မည်၏၊ဋေတိ ကိတ္တေတ္မာ သင်္ဃံ အာရောပေတ္မာ ထပေသုံ၊တိံသ-သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊(ဋမာနိ)နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ္တိယာနိ-နိဿဂ္ဂိယ်ပါစိတ်တို့တည်း၊ ဋေတိ ကိတ္တေတ္မာ၊ပေ၊ထပေသုံ၊ ဒွေ နဝုတိ-၉၂ ပါးသော၊ သိက္ခာပဒါနိ-တို့ကို၊ ဋမာနိ, ပါစိတ္တိယာနိ - သုဒ္ဓ ပါစိတ်တို့တည်း၊ ဋေတိ ကိတ္တေတ္မာ၊ပေ၊ စတ္တာရိ သိက္ခာပဒါနိ ဋမာနိ ပါဋိဒေသနီယာနိတိ၊ပေ၊ပဋ္ဌသတ္တတိ-၇၅ ပါးသော၊ သိက္ခာပဒါနိ ဋမာနိ သေခိ

ယာနိတိ ၊ပေ၊ သတ္တ - ၇ ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မေ - တို့ကို၊(ဣမေ - ဤတရား တို့သည်၊) အဓိကရဏသမထာ - ထတို့တည်း၊ ဣတိ ကိဏ္ဍေတ္မာ သင်္ဂီတံ အာရောပေတ္မာ ထပေသုံ။[ကိဏ္ဍေတ္မာ-ကား ဋီကာထည့်ပါ၌။]

ဧဝံ-လျှင်၊ မဟာဝိဘင်္ဂံ-မဟာဝိဘင်းကို၊သင်္ဂီတိ-သို့ အာရောပေတ္မာ-၍၊ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ-ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၌၊ အဋ္ဌ-နှင့်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ - တို့ကို၊ ဣဒံ- ဤသိက္ခာပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပါရာဇိကကဏ္ဍံနာမ- မည်၏၊ ဣတိ(ကိဏ္ဍေတ္မာ သင်္ဂီတိ အာရောပေတ္မာ) ထပေသုံ - နှင့်ပြီ၊ သတ္တရသ - ၁၇ ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ- တို့ကို၊ (ဣဒံ) သတ္တရသကံ ဣတိ၊ပေ၊ဆသဋ္ဌိသတ သိက္ခာပဒါ နိ-၁၆၆ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ၊ပေ၊ ထပေသုံ - နှင့်ပြီ၊ ဧဝံ - လျှင်၊ ဘိက္ခုနီ ဝိဘင်္ဂံ-ကို၊ သင်္ဂီတိ-သို့၊ အာရောပေတ္မာ - ၍၊ ဧတေနေဝ ဥပါယေန၊ ဤနည်း ဖြင့်သာလျှင်၊ ခန္ဓကပရိဝါရေ ဝိ - မဟာဝါခန္ဓက , စူဠဝါခန္ဓက, ပရိဝါတို့ကို လည်း၊(သင်္ဂီတိ)အာရောပေသုံ-နှင့်ပြီ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ သဒ္ဒတ္ထတောဝိဘင်္ဂံခန္ဓက ပရိ ဝါရံ-ဒုတိယတောဝိဘင်းနှင့်တကွဖြစ်သော မဟာဝါခန္ဓက စူဠဝါခန္ဓကပရိဝါ ဟူသော၊ ဧတံ ဝိနယပိဋကံ- ဤ ဝိနည်းပိဋကကို၊ (သာမည ကံ) သင်္ဂီတိ - သို့၊ အာရူဠှံ - တင်အပ်သော၊ သဗ္ဗံ - အလုံးစုံကို၊ (ဝိသေသ ကံ) မဟာကဿပ ထွေရော-သည်၊ ပုန္ဓ- မေးတော်မူပြီ၊ ဥပါလိထွေရော ဝိသဇ္ဇေသိ၊ ပုစ္ဆာ ဝိသ ဇ္ဇန ပရိယောသာနေ-အမေးအပြေ၏အဆုံး၌၊ ပဉ္စ အရဟန္တသတာနိ-ငါးရာ သော ရဟန္တာတို့သည်၊ သင်္ဂီတိ - သို့၊ အာရောဝိတ နယေနေဝ - တင်အပ် ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ဂဏသဇ္ဈာယံ-အပေါင်းအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ခြင်း ကို၊ အကံသု-နှင့်ပြီ၊[ဂဏတော-အပေါင်းအားဖြင့်+ သဇ္ဈာယော ဂဏသဇ္ဈာ ယော။] ဝိနယသင်္ဂဟာဝသာနေ - ဝိနည်းကို သိမ်းယူကြောင်း သံဂါယနာ၏ အဆုံး၌၊ ဥပါလိထွေရော ဒန္ဓ ခဏံ ဒီဃနိ - ကို၊ နိက္ခိပိတ္မာ - ချထား၍၊ ဓမ္မာ သနာ-မှ၊ပြေရောဟိတ္မာ-ဆင်း၍၊ဝေ-ကြီးကုန်သော၊ဘိက္ခု-တို့ကို၊ဝန္ဒိတ္မာ- ၍၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တာသနေ-ရောက်အပ်သောနေရာ၌၊ နိသီဒိ-ပြီ။

မဟာဝိဘင်္ဂံ ။ ။ ဘိက္ခုပါတိမောက် သိက္ခာပုဒ်များကို အကျယ်ဝေဘန်သော (“ယောပနာတိ—ယောယာဒိသော” စသော) စကားရပ်ကို “မဟာဝိဘင်္ဂ— မဟာ ဝိဘင်း” ဟု ခေါ်၏၊ မဟန္တော-(ဘိက္ခုနီဝိဘင်းထက် ကျယ်ဝန်းသော)+ဝိဘင်္ဂေါ- အကျယ်ဝေဘန်ကြောင်း ပဒဘာဇနီတည်း၊ မဟာဝိဘင်္ဂေါ၊ ထိုမဟာဝိဘင်းကို“ဘိက္ခု ဝိဘင်း” ဟုလည်း ခေါ်၏။

သဒ္ဒတ္ထတောပေ၊ပရိဝါရံ။ ။မဟာဝိဘင်္ဂ ဟု ခေါ်သော ဘိက္ခုဝိဘင်း, ဘိက္ခုနီ ဝိဘင်း , မဟာဝါခန္ဓက, စူဠဝါခန္ဓက, ပရိဝါ, ဤငါးပိုင်းကို “ ဝိနည်းငါးကျမ်း ”ဟု ခေါ်သည်၊ [ခန္ဓာနံ+ သမူဟော ခန္ဓကော—သိက္ခာပုဒ်အစုတို့၏+ အပေါင်း။]

ဝိနယံ- ကို၊ သံဂါယိတ္တာ- ပြီး၍၊ ဓမ္မံ - သုတ်အာဘိဓမ္မာကို၊ သံဂါယိတုကာမော- လိုသော၊ အာယသ္မာမဟာကဿပေါ ဘိက္ခု။ ပုစ္ဆိ (ကိ)၊ ဓမ္မံ- ကို၊ သံဂါယန္တေဟိ-နှံသော၊(အမှေဟိ-တို့သည်၊)က် ဂုရုံ ကတ္တာ, (ဓမ္မော- ကို၊)သံဂါယိတဗ္ဗော-သနည်း၊ ဣတိ-သို့မေးတော်မူပြီ၊ ဘိက္ခု။ "အာနန္ဒတ္ထေရံ ဂုရုံ ကတ္တာ(ဓမ္မော သံဂါယိတဗ္ဗော)" တိ အာဟံသု၊ အထခေါ၊ ပေ၊ဝိသဇ္ဇေ
ယျုန်၊ အထခေါ ၊ ပေ၊ ဒီဃနိ ဂဟေတ္ဝာ၊ [အားလုံးတူပြီ။] အထ- အရှင် အာနန္ဒာထိုင်ပြီးရာ ထိုအခါ၌၊မဟာကဿပတ္ထေရော အာနန္ဒတ္ထေရံ ဓမ္မံ ပုစ္ဆိ၊ (ကိ) အာဝုသော အာနန္ဒ-နှာ၊ ဗြဟ္မဇာလံ-ဗြဟ္မဇာလသုတ်တော်ကို၊ ကတ္ထ-အာဘယ်အရပ်၌၊ ဘာသိတံ-ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ရာဇဂဟံ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏၊ အန္တရာစ-အကြား၌ဌင်း၊ နာဠန္ဒံ- နာဠန္ဒာမြို့၏၊ အန္တရာစ- ၌ဌင်း၊ ရာဇာဂါရကေ - မင်းနန်းတော်၌၊ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ-အမ္ဗလဋ္ဌိကာဥယျာဉ်၌၊(ဘာသိတံ-ပ၊ပြီ၊)ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ ကဲ့ အာရဇ္ဇ ဘာသိတံ ဣတိ၊ သုဠိယံ-သုဠိယမည်သော၊ ပရိမ္ဘာဇကံစ-ပရိဗိုဇ်ကိုဌင်း၊ ဗြဟ္မဒတ္တံ- ဗြဟ္မဒတ္တမည်သော၊ မာဏဝံစ- လုလင်ကိုဌင်း၊ အာရဇ္ဇ ဘာသိတန္တိ၊ ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-ကြောင့်၊ ဘာသိတန္တိ၊ ဝဏ္ဏာ ဝဏ္ဏော-ချီးမွမ်းခြင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ဘာသိတန္တိ၊ အထခေါ၊ပေ၊ ဗြဟ္မဇာလဿ- ၏၊ နိဒါနဗ္ဗိ-ကိုလည်း၊ ပုစ္ဆိ - မူပြီ၊ ပဋ္ဌလမ္ဗိ ပုစ္ဆိ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗိ ပုစ္ဆိ၊

ပန-မေးပုံအထူးကား၊ အာဝုသော အာနန္ဒ၊သာမညဖလံ-သာမညဖလသုတ်တော်ကို၊ ကတ္ထ ဘာသိတန္တိ၊ ဘန္တေ,ရာဇဂဟေ-၌၊ဇီဝကမ္ဗဝနေ-ဇီဝက၏ သရက်ဥယျာဉ်၌၊ ဘာသိတန္တိ၊ ကေန- အာဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ ဘာသိတန္တိ၊ အဇာတသတ္တုနာ-အဇာတသတ်မည်သော၊ ဝေဒေဟိ ပုတ္တေန-ဝေဒေဟီမိဖုရား၏ သားတော်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ ဘာသိတန္တိ၊ [ဤမေးခြေပုံ ထူးသောကြောင့် " သာမညဖလံ ပနာဝုသော" ဟု ဝိသေသဇောတက "ပန" ထည့်သည်။]အထခေါ၊ ပေ၊သာမညဖလဿ-၏၊ နိဒါနဗ္ဗိ ပုစ္ဆိ ပဋ္ဌလမ္ဗိ ပုစ္ဆိ၊ တေ နေဝုပါယေန - ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ ပဗ္ဗနိကာယေ - ငါးရပ်သော နိကာယ်တို့ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ပဗ္ဗနိကာယာနာမ - ငါးရပ်သော နိကာယ်တို့မည်သည်၊ ဒီဃနိကာယော-ဌင်း၊ပေ၊ခုဒ္ဒကနိကာယော-ဌင်း၊ ဣတိ-ဤသည်တို့တည်း၊ တတ္ထ- ထိုငါးရပ်သောနိကာယ်တို့တွင်၊ခုဒ္ဒကနိကာယော နာမ-ကာယ်မည်သည်၊စတ္တာရော-နှံသော၊ နိကာယေ-တို့ကို၊ ထပေတ္ဝာ-ထား၍၊ အဝသေသံ-သော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဘုရား့စကားတော်တည်း'တတ္ထ-ထိုခုဒ္ဒကနိကာယ်၌၊ဝါ-တွင်၊ဝိနယော, သေသခုဒ္ဒကနိကာယောတို့၌စပ်၊ (တနည်း) တတ္ထ-ထိုငါးရပ်သော နိကာယ်

တို့တွင်၊(စတ္တာရော နိကာယာတိုင်အောင်စပ်၊) ဝိနယော-ကို၊ အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန-သည်၊ ဝိသဇ္ဇိတော-ဖြေတော်မူအပ်ပြီ၊ သေသဒုဋ္ဌက နိကာယောစ - ဝိနည်းမှကြွင်းသော ခုဒ္ဒကနိကာယ်ကိုလည်း၊ စတ္တာရော- ကုန်သော၊ နိကာယာစ- တို့ကိုလည်း၊ အာနန္ဒတ္ထေရေန-သည်၊ (ဝိသဇ္ဇိတာ-နှင့်ပြီ၊) သမ္မဒ္ဒိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ တဒေတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ထို ဘုရားစကားတော်ကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗံ၌စပ်၊)ဝါ-သည်၊(ကေဝိဓံစသည်၌စပ်၊)ရသဝသေန- ရသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကေဝိဓံ-တပါးသောအာဘို့၏၊ ဓမ္မဝိနယဝသေန-ဓမ္မဝိနယတို့၏အပြားအားဖြင့်၊ ဒုဝိဓံ-နှစ်ပါး အပြားရှိ၏၊ ပဌမမဇ္ဈိမ ပစ္ဆိမဝသေန-ပဌမဗုဒ္ဓဝစန မဇ္ဈိမ ဗုဒ္ဓဝစန,ပစ္ဆိမ ဗုဒ္ဓဝစနတို့၏အပြားအားဖြင့်၊ တိဝိဓံ-၏၊ ပိဋကဝသေန-ပိဋကတို့၏အပြားအားဖြင့်၊တထာ-ထို့အတူ သုံးပါးအပြားရှိ၏၊နိကာယဝသေန-နိကာယ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ပဉ္စဝိဓံ-ရှိ၏၊ အင်္ဂဝသေန-အင်္ဂါတို့၏အပြားအားဖြင့်၊ နဝဝိဓံ - ရှိ၏၊ ဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန-ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ စတုရာသီတိ သဟဿဝိဓံ-ရှစ်သောင်းလေးထောင် အပြားရှိ၏၊ ဣတိ - သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊

[ရသဝသေန ကေဝိဓံစသည်ကို ချဲ့လိုခြင်း"ကထံရသဝသေန"စသည်မိန့်၊]
ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ရသဝသေန-ဖြင့်၊ ကေဝိဓံ - သနည်း၊ ဟိ- ချဲ့၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အနုတ္တရံ-အတုမရှိ မြတ်သော၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိं-မဖေါက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် သိစွမ်းနိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်ကို၊ အာဘိသမ္ဗုဇ္ဈိတွာ-ထိုးထွင်းကာ သိတော်မူပြီး၍၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ အနုပါဒိသေသာယ - ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် အကြွင်းအကျန်မရှိသော၊

သမ္မာသမ္ဗောဓိं ။ ။ သမ္မာ – မဖေါက်မပြန်၊ ဝါ– အမှန်အတိုင်း + သံ– ကိုယ်တော်တိုင် (ဆရာမရှိဘဲ) + ဗောဓိ – သိတတ်သော ဉာဏ်တော်၊ " အနာဝရဏ ညာဏ ပဒဋ္ဌာနံ–အနာဝရဏဉာဏ်၏ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်သော၊ မဂ္ဂညာဏ်– အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကိုလည်း၊ မဂ္ဂညာဏပဒဋ္ဌာနံ–မဂ်ညာဏ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိသော၊ အနာဝရဏညာဏံစ–ကိုလည်း၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏"နှင့်အညီ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို "သမ္မာသမ္ဗောဓိ" ဟု ခေါ်သည်။

ဆက်ဥပုဒ်– " အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် " ဟူရာ၌ အခြား ရဟန္တာများ၏ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်မျိုးမဟုတ်-ဟု သိစေလိုခြင်း"အနာဝရဏညာဏပဒဋ္ဌာနံ–အနာဝရဏဉာဏ်၏ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်သော"ဟု ဝိသေသန (မ) သည်၊ ထို အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ရလျှင် အနာဝရဏဉာဏ်လည်း ရတော့သည်ဖြစ်၍ အနာဝရဏဉာဏ်၏ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်သည်၊ အနာဝရဏ ဟူသည်လည်း ထိုထိုသိတွယ်ဟူသမျှ၌ အပိတ်အပင် မရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ပင်တည်း။

နိဗ္ဗာနဓာတုယာ-နိမ္မာနဓာတ်ဖြင့်၊ ပရိနိမ္မာယတိ-ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ၏၊ ဣဒ္ဓိ ရေ-ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီး၍ ပရိနိမ္မာန် စံတော်မူရာ ဤကာလအတွင်း၌၊ ပဗ္ဗ စတ္တာလီသဝဿာနိ - လေးဆယ်၀ါးဝါတို့ပတ်လုံး၊ ဒေဝမနုဿနာဂ ယက္ခာ ဒယော-နတ် လူ နဂါး ဘီလူး အစရှိသူတို့ကို၊ အနုသာသန္တော-ဆုံးမတော်မူလျက်ရင်း၊ ပစ္ဆေဝေက္ခန္တော-ဝါ-ဆင်ခြင်တော်မူလျက်ရင်း။ [ပစ္ဆေဝေက္ခန္တော် ဝါတိ ဥဒါနာဒိဝသေန (ဥဒါန်းကျူးတော်မူခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်း ဖြင့်၊)ပဝတ္တမမ်ဟိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။]ယံ-အကြင်တရားစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊[“ယံ ဟိ ” ဟု ဟိ၏ အပြင်၌ရှိသော ယံ ကို ဝါကျအဆုံး ဝုတ္တံ၌သာ စပ်ရ၏၊ အနာဂတပ်နေသော “ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ” နှင့် မစပ်ရ။ [သမ္ပ-အလုံးစုံသော၊ တံ - ထိုစကားတော်သည်၊ ကေရသံ ဝေ - တခုတည်းသော အရသာရှိသည်သာလျှင်၊ ဝိမုတ္တိရသမေဝ - အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အရသာ ရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ - ၏၊ (တနည်း) ကေရသံ ဝေ - တခုတည်းသော ပြည့်စုံခြင်း ရှိသည်သာလျှင်၊ ဝိမုတ္တိရသမေဝ-အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော ပြည့်စုံ ခြင်း ရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ (တနည်း) ကေရသံ ဝေ - တခုတည်းသော ကိစ္စရှိသည်သာလျှင်၊ ဝိမုတ္တိရသမေဝ-ကိလေသာတို့မှ လွတ်စေခြင်းဟူသော ကိစ္စရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝေံ-ဤသို့လျှင်၊ (သဗ္ဗမ္ပိ -သော၊ တဒေတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ-သည်၊) ရသဝသေန-ဖြင့်၊ ဂေါ၀ိန္ဒ- ၏၊ [ကထံစသော ဝါကျသည် ပုဏ္ဏာ,ယဠိစသည်ကား ဝိသဇ္ဇနာ, ဝေံစသည်မှာ နိဂုံးဝါကျ၊ နောက်၌လည်း

ဝိမုတ္တိရသံ။ ။[ကေရသံကို ထပ်ဖွင့်သောစကား။] အရဟတ္တဖလေသောဒံ—အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော (သာယာအပ်သော) အရသာရှိ၏၊ “ ဝိမုစ္စိ — ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီ” ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို “ဝိမုတ္တိ” ဟု ၎င်း, “ရသိတမ္ဘော အသောဒိ တမ္ဘောတိ” အရ သာယာအပ်သော အရသာကို “ရသ” ဟု ၎င်း ဖွင့်သည်၊ “ဝိမုတ္တိ+ ရသော အသောတိ ဝိမုတ္တိရသံ (ဗုဒ္ဓဝစနံ)” ဟု ပြု။

ဝိမုတ္တိ သမ္ပတ္တိကံ ဝါ အဋ္ဌဝေလ နိပ္ပါဒနတော။ ။ဤအလို“အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏” ဟု ပေး၊ အလုံးစုံသော ဗုဒ္ဓဝစနသည် နောက်ဆုံး၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်သည်ချည်း ဖြစ်သောကြောင့် “ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော သမ္ပတ္တိရှိ၏” ဟူလို၊ ဤအဖွင့်ဖြင့် “ ကိစ္စေ သမ္ပတ္တိယံ ရသော ” ဟူသော ရသသဒ္ဒါ၏ ၂ နက်တွင် သမ္ပတ္တိ အနက်ကို သိစေ၏။

ဝိမုတ္တိကိစ္စံ ဝါ ကိလေသာနံ ဘဋ္ဌ ဝိမုတ္တိ သမ္ပာဒနတော။ ။“ဝိမုတ္တိ သမ္ပာဒန-လွတ်ခြင်းကို+ကောင်းစွာဖြစ်စေ” ဟု ဆိုသဖြင့် “ဝိမုတ္တိ-လွတ်စေခြင်း” ဟု ကာရိတ် အကြောကြီ၊ ဝိမုတ္တိ + ကိစ္စံ ယသောတိ ဝိမုတ္တိကိစ္စံ = ကိလေသာတို့မှ လွတ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ဤအဖွင့်ဖြင့် ရသသဒ္ဒါ၏ အနက် ၂ ခု တွင် ကိစ္စအနက်ဟောဟု သိစေသည်။

ဤနည်းအတိုင်း။] ကထံ- အဘယ်သို့လျှင်၊ (သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ တဒေတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ-သည်၊) ဓမ္မဝိနယဝသေန-ဖြင့်၊ ဒုဗိဓံ-နည်း၊ စ-အဖြေကိုဆိုဉုးအံ့၊ သမ္ဘမေဝ-သော၊ ဧတံ- ဤ ဘုရား့စကားတော်သည်၊ ဓမ္မောတိစ ဝေ - ဓမ္မဟူ၍ရင်း၊ ဝိနယောတိစ-ရင်း၊[ဋီကာ နေရာရှေ့စပ်။] သမ္ပ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂန္ထတိ-ရောက်၏၊ တတ္ထ-ထိုဓမ္မဝိနယ ၂ ပါးတို့တွင်၊ ဝိနယံပိဋကံ-ဝိနည်းပိဋကသည်၊ ဝိနယော - ယမည်၏၊ အဝသေသံ- ဝိနည်းပိဋကမှ ကြွင်းသော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-သည်၊ ဓမ္မော-မည်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ (ဝိနယ ပိဋကတ်၏ ဝိနည်းမည်သည်၏ အဖြစ် , ကြွင်းသော ဗုဒ္ဓဝစန၏ ဓမ္မမည်သည်၏ အဖြစ်

ဓမ္မောစ ဝိနယောစ။ ။ "ဝိနယပိဋကံ" ဟု ပိဋကသဒ္ဒါဖြင့် အထူးမပြုလျှင် ဗုဒ္ဓဝစနအားလုံးကို "ကိလေသေ ဝိနေတိ-ကိလေသာတို့ကိုပယ်ဖျောက်နိုင်၏" ဟု ဝစနတ်ပြု၍ "ဝိနယ" ဟု လည်း ခေါ်နိုင်၏၊ "သုတ္တန္တဓမ္မ—အဘိဓမ္မ ဓမ္မ" ဟု အထူးမမလျှင် "အပါယ ပတနတော—ကျင့်သူကို အပါယ်၌ ကျခြင်းမှ+ဓာရေတိ-ဆောင်ထားနိုင်၏" ဟု ဝစနတ်ပြု၍ ဗုဒ္ဓဝစနအားလုံးကို "ဓမ္မ" ဟု လည်း ခေါ်နိုင်၏။ [ကိုယ်ခြာပိ အဝိသေသေန သမ္ဘဒ္ဓိဗုဒ္ဓဝစနံ ကိလေသဝိနယေန ဝိနယောဝ၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနေ အပါယ ပတနာဒိတော ဓာရဏေန ဓမ္မောစ ဟောတိ။]

တတ္ထ ၊ပေ၊ ဓမ္မော။ ။ဤနေရာ၌ အလိုရှိအပ်သော ဓမ္မဝိနယကို ထုတ်ပြခြင်းငှါ "တတ္ထ ဝိနယပိဋကံ" စသည်မိန့်၊ ခန္ဓာဒိဝသေန - ဖြင့်၊ သဘာဝဓမ္မဒေသနာဗာဟုလ္ယတော-သဘာဝဓမ္မကို ဟောခြင်းများသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဟ—အဝသေသံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဓမ္မောတိ။

အဏဝါ။ ။ယဒိဝိ ဓမ္မောယေဝ ဝိနယော — အကယ်၍ကား ဝိနည်းလဲ ဓမ္မပင် အမည်ရပါပေ၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း— ပရိယတ္တိ အာဒိ ဘာဝတော-သင်ယူအပ်, ထိုထို အနက်၏ တည်ရာဖြစ်သော ပိဋကတရားချည်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ တထာဝိ-သို့သော်လည်း၊ ဝိနယသဒ္ဒ သန္နိဓာနော - (ဓမ္မဝိနယ) ဟု အနီးဌိတည်သော ဝိနယ သဒ္ဒါရှိသော၊ ဘိန္နာဓိကရဏဘာဝေန ပယုတ္တော ဓမ္မသဒ္ဒေါ = " ဓမ္မောစ+ သော+ ဝိနယော" ဟု တုလျာဓိကရဏမဟုတ်ဘဲ, (ဓမ္မောစ+ ဝိနယောစ) ဟု ဘိန္နာဓိကရဏ အဖြစ်ဖြင့် ဝိနယနှင့် ယှဉ်တွဲအပ်သော ဓမ္မသဒ္ဒါသည်၊ ဝိနယတန္တိ ဝိပရိတံ — ဝိနည်းပါဠိတော်၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော၊ တန္တိ-သုတ် အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်ဓမ္မကို၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ ယထာ ပုညညာဏသမ္ပယုတ္တာ-ပုညအရ ကောင်းမှုအားလုံးရသော်လည်း ဉာဏသမ္ပယုတ်နှင့် တွဲနေရသော ပုညသဒ္ဒါသည် ဉာဏ်၏အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုမှကြွင်းသော ကောင်းမှုကိုသာ ဟောရသကဲ့သို့ရင်း , ယထာ ဂေါမလိမဒ္ဒီ — ဂေါသဒ္ဒါသည် နွားဟူသမျှကို ဟောနိုင်သော်လည်း မလိမဒ္ဒီနှင့် တွဲနေရသော ဂေါသဒ္ဒါသည် နွားလားမှကြွင်းသော, ဝဠဝ-ဒမ္မ-ဓေဏု (နွားငယ်, နွားသိုး, နွားအို ၃ မျိုးကိုသာ) ဟောရတော့သကဲ့သို့ရင်းတည်း။

ကြောင့်ပင်)ယန္ဒုနေ မယံ၊ပေ၊သံဂါယေယျာမာတိ-ယန္ဒုနမယံ၊ ပေ၊ ယျာမ ဟူ၍ရင်း၊ အဟံ ဥပါလိ ၊ ပေ၊ ပုဗ္ဗေယျန္တိစ-ဟူ၍ရင်း၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ဧကံ-လျှင်၊(သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ တဒေတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ-သည်၊) ဓမ္မဝိနယ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဒုဝိဓံ-၏၊ ကထံ-လျှင်၊(သဗ္ဗမ္ပိ တဒေတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ), ပဌမ မဇ္ဈိမ ပစ္ဆိမဝသေန-ပဌမ ဗုဒ္ဓဝစန၊ ပေ၊ ပစ္ဆိမ ဗုဒ္ဓဝစနတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ တိဝိဓံ-နည်း၊ ဟိ-အဖြေကို ဆိုဥုံးအုံ့၊(တနည်း)ဟိ-ခဲ့၊ သဗ္ဗမေဝ-သော၊ ရာဇံ-၌ ဘုရားစကား တော်သည်၊ ပဌမ ဗုဒ္ဓဝစနံ- ပဌမ ဗုဒ္ဓဝစနရင်း ၊ ပေ၊ ပစ္ဆိမ ဗုဒ္ဓဝစနံ - ရင်း၊ ရာတိ-၌သို့၊ တိပ္ပဘေဒံ-၃ ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို ၃ ပါး တို့တွင်၊အနေကဇာတိသံသာရံ၊ပေ၊တဏှာနံ ခယမဗ္ဗဂါတိ-ဂါဟူသော၊ရာဇံ-၌ ဘုရားစကားတော်သည်၊ ပဌမ ဗုဒ္ဓဝစနံ - မည်၏၊ ဝါ - ရှေးဥုံးစွာသော ဘုရားစကားတော်မည်၏။

[ဂါထာနက်] (ယသ္မာ-အကြင့်ကြောင့်၊)ဇာတိ-ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်း သည်၊ (ဇရာ ဗျာဓိ မရဏာ မိဿတာယ- အို နာ သေရေး, ဒုက္ခဘေးတို့နှင့်, ရောထွေးခြင်း နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊)ပုနပ္ပုနံ-ထပ်ကာထပ်ကာ၊(ဥပဂန္တုံ-ကပ်ရောက်ရခြင်းငှါ၊) ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲလှချေ၏၊ (တသ္မာစ- ထို့ကြောင့်ရင်း၊ တသ္မိံ - ထို တဏှာယောက်ျား လက်သွားကို၊ အဒိဋ္ဌေ - ဉာဏ်ဖြင့် ထင်ထင် မတွေ့မြင်အပ်သေးသည် ရှိသော်၊ သာဇာတိ - ထို ဇာတိသည်၊ နု နိဝတ္တတိ-

အချုပ်ကား — "ဓမ္မဝိနယ"၌ ဝိနယနှင့်တွဲနေရသော ဓမ္မသဒ္ဒါသည် (ပုညဉာဏသမ္ပယုတ္တရနည်း, ဂေါမလိပဒ္ဒနည်းအားဖြင့်) ဝိနယအနက်မှကြွင်းသော သုတ်အဘိဓမ္မာ ကိုသာ ဟောရတော့သည်—ဟူလို၊ ဝိဠဂ ၃ ပုံလုံး၏ ဓမ္မအမည်ကို သုတ်အဘိဓမ္မာ ၂ ပုံ ၌သာ တင်စားသောကြောင့် " ကေဒေသ္ဝုပစာရ = ကေဒေသိမည်သော အပေါင်း၏ အမည်ကို အစိတ်၌တင်စားသော သဒ္ဒါ" ဟုလည်း ကြံသင့်၏။

အနေကဇာတိ သံသာရံ။ ။ဘုရားရှင်သည် မဂ် ၄ပါးကို ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝိထိခြောက် ကာ တဆက်ထည်းရတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် သောတာပတ္တိမဂ္ဂ ဝိထိကျပြီးနောက် မဂ်-ဖိုလ်-နိဗ္ဗာန်-ပယ်အပ်ပြီးကိလေသာ—ကျန်ကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ၅ ဝိထိ , အထက်မဂ် ၂ ပါး၌လည်း ၅ ဝိထိစီ ဖြစ်၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂ ဝိထိနောက်၌ ကျန် ကိလေသာ မရှိသောကြောင့် ၄ ဝိထိဖြစ်၏၊ ထိုတွင် ပယ်အပ်ပြီးကိလေသာကို ဆင်ခြင် သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝိထိသည် ၁၉ ကြိမ်မြောက်ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ပယ်ပြီး ကိလေသာကို ဆင်ခြင်တော်မူရာဝယ် တဏှာကို ဆင်ခြင်ပြီးသောအခါ " အနေကဇာတိသံသာရံ" စသော ဂါထာသည် စိတ်တော်မှာ (ဥဒါန်းကျူးသကဲ့သို့) ထင်မြင်လာလေသည်၊ ထို့ကြောင့်"ထိုဂါထာကို ဘုရားရှင်၏ပဌမဆုံးတရားစကားတော်"ဟု ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ အရှင်တို့က ယူဆကြလေသည်။

ဆုတ်နစ်မည်မဟုတ်၊ တသ္မာစ - ကြောင့်ဝင်း၊) ဂဟကာရံ - ခန္ဓာအိမ်ကို, အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် စီမံတတ်သော တဏှာယောက်ျားလက်သွားကို၊ဂဝေ သန္ဓော-မရမနေ ရှာဖွေသော၊(အဟံ-သည်၊)အနိဗ္ဗိသံ-တဏှာမြင်ရန်,သမ္ဗ ညာဏ်ကို, ကေန်ပိုင်ပိုင်,မရနိုင်သေးသည်၊ (ဟုတ္မာ-၍၊ ဝါ- ကြောင့်၊ ဘွေတံ

သခေါ်ပတ္တ ။ ။ အယမသ္မာ သခေါ်ပတ္တော—ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား ဤ ဥဒါန်း၏ အကျဉ်းချုပ်အနက်တည်း၊ အဟံ ဣမသ္မာ အတ္တဘာဝဂေဟသ္မာ ကာရကံ တဏှာဝဓုကိ ဂဝေသန္ဓော (ယေနဉာဏေန တံ ဒဋ္ဌုံ သက္ကာ , တသ္မာ ဗောဓိဉာဏသ္မာယ ဒီပ ဂ်ရပါဒမူလေ ကတာဘိနိဟာရော ဘွေတံ ကာလံ အနေကဇာတိသတသဟဿသင်္ခါ သံသာရဝဋ္ဋံ အနိဗ္ဗိသံ အနိဗ္ဗိသန္ဓော တံဉာဏံ အဝိန္ဒန္ဓော အလဘန္ဓော ယေဝ သန္ဓာ ဝိသံ သံသရိံ၊ ယသ္မာ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏာဒိသတာယ ဇာတိနာမေသာ ပုနပ္ပုနံ ဥပဂန္တုံ ဒုက္ခာ၊ နစ သာ တသ္မိံအဒိဋ္ဌေ နိဝတ္တတိ၊ တသ္မာ တံ ဂဝေသန္ဓော သန္ဓာဝိသံတိ အတ္ထော။ [ပဌမဂါထာအဋ္ဌင့် သာရတ္ထ။]

ပုဒ်ချင်းဆက်ပုံ။ ။"သန္ဓာဝိသံ"သည် လိုရင်းတည်း၊ " သံသရိ"ဟု ဖွင့်သော ကြောင့် သံပုဒ္ဒ-ဓာတုဓာတ်,အတိတ်ဟော အဋ္ဌတ္ထနီ ဣရိဝတ်ကို ဂါထာအရာ၌"ဣသံ" ပြု၊ [ဂါထာယ မတိတတ္ထေ ဣမိသံ၊ — သဒ္ဒနီတိသုတ်။] "အဘယ်သည်ဖြစ်၍ (အဘယ် ကြောင့်) ပြေးသွားခဲ့ရသနည်း"ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍"အနိဗ္ဗိသံ"ဟုမိန့်၊ "အဝိန္ဒန္ဓော"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် နိပုဒ္ဒ ဝိသဓာတ် , အန္တပစ္စည်း ဟုသိ၊ ဝိသဓာတ်လည်း နိဋ္ဌပသာရ ကြောင့် "ရခြင်းအနက်ကို ဟောဏ်" ဟု သိစေလို၍ အဝိန္ဒန္ဓော်ကို " အလဘန္ဓော" ဟုဝင်း"သဗ္ဗပဒံ သာဝဓာရဏံ"နှင့် အညီ ဝေထည့်၍ဝင်း ဖွင့်သည်။

အနေကဇာတိသံသရံ။ ။"အနေကဇာတိ သတသဟဿ သင်္ခါ သံသာရဝဋ္ဋံ" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် တမျိုးပြီးတမျိုး ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် ဇာတိခေါ်သော ဘဝအမျိုး ပေါင်း အသိန်းမက များ၏၊ ထို အများလည်း"တန်းလျားရှည်"မဟုတ်၊ လှည့်ပတ်၍ အထပ်ထပ်ဖြစ်ရကား"အဝိုင်း"ကြီးတည်း၊ထို့ကြောင့် ဝိုင်းကြီးပတ်ပတ်လည်သကဲ့သို့ သိန်းပေါင်းများစွာ ဘဝသံသရာဝိုင်းကြီးကို လှည့်လည် ပြေးသွားခဲ့ရသည် — ဟု မိန့်တော်မူလိုသည်။ [ဤပုဒ်ကို "ပတ်လုံး" ဟု ကာလအစွန် သံယောဇဉ်အနက်ပေးကြ သည်မှာ မကောင်းပါ၊ သံဓာဝိသံ၏ ကံသာဖြစ်သင့်ပါသည်၊ ကာလကိုကား"ဘွေတံ ကာလံ "ဟု ဒုတိယာ၌ ထည့်ထားသည်။]

ဂဟကာရံ ဂဝေသန္ဓော ။ ။ " အဘယ်ကိုပြုစဉ် ပြေးသွားခဲ့ရသနည်း " ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ " ဂဟကာရံ ဂဝေသန္ဓော " ဟု မိန့်၊ " ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုလုပ်နေသော လက်သွားကို လိုက်၍ရှာစဉ် လှည့်ပတ် ပြေးသွားခဲ့ရသည်"ဟူလို၊ ဂဟ-ခန္ဓာအိမ်ကို+ ကရောတိ — ပြုလုပ် (ဆောက်လုပ်) တတ်၏၊ ဣတိ ဂဟကာရော၊ "ထိုခန္ဓာအိမ်၏ လက်သွား" ဟူသည် "တဏှာ" ပင်တည်း၊ တဏှာ၏ ဘဝကိုနှစ်သက်နေမှုကြောင့် ကံတရားစုက ဘဝခန္ဓာကိုပြုပေးရသဖြင့် အရင်းစစ်လျှင် ဘဝခန္ဓာအိမ်ကို ဆောက်လုပ် သူမှာ တဏှာလက်သွားပင်ဖြစ်သည်။

ကာလ-ဤမျှလောက်သော ၄ အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံး၊) အနေက ဇာတိသံသာရ-အသိန်းမက ဘဝများစွာ သံသရာစက်ဝိုင်းကို၊ သန္ဓာ ဝိသဒ်-ဆုံဝယ်တပ်နွား,ရဟတ်ချားသို့, ပြေးသွား ကျင်လည်ခဲ့ရလေ၏။

တံ ဉာဏံ။ ။"တဏှာလက်သွားကို ရှာနေစဉ် အာဘယ်အရာကို မရသည့်အတွက် (ထိုတဏှာကို မတွေ့နိုင်ဘဲ) လှည့်ပတ် ပြေးသွားနေရပါသနည်း" ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ "ယေန ဉာဏေန တံ ဒဋ္ဌုံ သက္ကာ၊ တံ ဉာဏံ (အနိဗ္ဗိသံ) အဝိန္ဒန္တော" ဟု ဋီကာ ထည့်၍ဖွင့်သည်၊ ထို တဏှာလက်သွားကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်နိုင်သို့ အကြောင်း ကား သမ္ဘည္ဇတဉာဏ်တော်တည်းဟူသော မှန်ပြောင်းတည်း၊ ထို ဉာဏ်ကို မရသေး သည့်အတွက် ဘဝသံသရာစက်ဝိုင်းကြီးကို လှည့်ပတ် ပြေးသွားခဲ့ရသည်–ဟူလို။

ဒုက္ခာ ဇာတိ ပုနပ္ပုနံ။ ။" အာဘယ့်ကြောင့် တဏှာလက်သွားကို ရှာနေပါ သနည်း" ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ "ဒုက္ခာ ဇာတိ ပုနပ္ပုနံ"ဟု မိန့်သည်၊ ဇာတိဟူသည် ဘဝ အသစ် ဖြစ်ရခြင်း, ဝါ – ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းတည်း၊ ထို ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းကား ခန္ဓာ အိမ်၏ အစပဌမ (တိုင်ထူခြင်း, အုင်းမြစ်ချခြင်းမျိုး) ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ထပ်ကာထပ်ကာ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည် ဒုက္ခပင်တည်း၊ "ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအိမ်၏ အခြေခံ အစ ဖြစ်သော ဇာတိဒုက္ခ" ကို တဏှာလက်သွားက ပြုလုပ်နေသောကြောင့် " ထို တဏှာ လက်သွားကို ရှာသည် " ဟူလို။ [သက္ကတ၌ " ပုနရ် " ဟု ရှိသော အဗျယပုဒ်သည် ပါဠိ၌ (ရ) ပျောက်၍ နောက်ပုဒ်၌ ဒွေဘော်ရောက်၏။]

ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏာ ဟိ။ ။"ပဋိသန္ဓေတည်ခြင်း " ဟူသော ဇာတိသည် တရား ကိုယ်အားဖြင့် ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ (စိတ် – စေတသိက်) နှင့် ကမ္မဇ ရူပ်တရားတည်း၊ ထိုနာမ်-ထိုရူပ်၌ ဒုက္ခဝေဒနာ မယှဉ်ပါဘဲလျက် အာဘယ်ကြောင့် "ဒုက္ခာ+ ဇာတိ" ဟု မိန့်ရပါသနည်း၊ ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိရကား" ဇရာဗျာဓိမရဏာ မိဿတာယ " ဟု ဋီကာ ထည့်သည်၊ ဇာတိဖြစ်လျှင် ဇရာ-ဗျာဓိ-မရဏာ ဟူသော ဒုက္ခတို့ မုချဖြစ်ရတော့၏၊ ထိုသို့ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏာ ဒုက္ခတို့နှင့် ရောနှောနေသည့်အတွက် ဇာတိကိုလည်း (အကျိုး ဒုက္ခ၏ အမည်ကို အကြောင်းဌာနတင်စားသော ဖလူပစာရ, အဝိနာဘာဝ နည်းအားဖြင့်) ဒုက္ခ ဟု ဆိုရတော့သည် – ဟူလို၊ [ဇာတိပိဒုက္ခာဌ် ဒုက္ခာကို "အနေကေသံ ဒုက္ခာနံ ဝတ္ထု၊ ဘာဝတော"ဟု ဖွင့်လေ့ရှိကြသည်မှာလည်း ဤအဓိပ္ပါယ်ပင်တည်း။]

နစ၊ ပေါနိ ဝတ္ထုတိ။ ။တဏှာလက်သွားကို မတွေ့ရသော်လည်း ခန္ဓာအိမ်၏ အစ ဖြစ်သော ထိုဇာတိသည် ကာလကြာလျှင် သူ့ဘာသာအဆက်ပျောက်၍ နောက်ဆုတ် နိုင်သည်မဟုတ်လော-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်"နစ သာ တဿိ" အဒိဋ္ဌေ နိ ဝတ္ထုတိ" ဟု ဋီကာထည့်ရပြန်သည်၊ " တဏှာလက်သွားကို မတွေ့ရသမျှ (ဖမ်း၍မမိသမျှ) တဏှာပြုအပ်သော ဇာတိကလည်း အလိုအလျောက် နောက်ဆုတ်မည်မဟုတ်" ဟူလို။

အ ချုစ်မှာ ။ ။ ဇာတိကလည်း ထပ်ကာထပ်ကာ ကပ်ရောက်ဘို့ရန် ဆင်းရဲရ ခြင်း, တဏှာလက်သွားကိုဖမ်း၍ မမိသမျှလည်း ထိုဇာတိက အလိုအလျောက် နောက် မဆုတ်ခြင်း , ဤအကြောင်း ၂ ပါးကြောင့် အရင်းခံ ဖြစ်သော တဏှာ လက်သွားကို

ဂဟကာရက– ခန္ဓာအိမ်ကို အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် စီမံတတ်သော တဏှာ ယောက်ျား ဟဲ့…. လက်သွား၊ (ဒါနိ - သဗ္ဗညုတညာဏ်ကိုရပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ တွံ–သင်သည်၊ ဝါ– ကို၊) ဒိဋ္ဌော - ညာဏ်ဖြင့်ထင်ထင် တွေ့မြင်အပ်ပြီးသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏။ ပုန-တဖန်၊ ဂေဟံ-ခန္ဓာအိမ်ကို၊ နကာဟသိ-ပြုလုပ်ရတော့မည် မဟုတ်၊ တေ – ၏၊ သဗ္ဗာ -ကြွင်းမဲ့ညဿုံ အလုံးစုံကုန်သော၊ ဖာသုကာ-ကိလေသာ အခြင်ရနယ်တို့ကို၊ ဘဂ္ဂါ - မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ချိုးဖျက်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဂဟကူဋံ-ခန္ဓာအိမ်၏ အဝိဇ္ဇာအထွဋ်ကို၊ ဝိသခံတံ-ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ၊ စိတ္တံ-ငါ၏ စိတ်သည်၊ ဝိသင်္ခါရဂတံ-သင်္ခါရကင်းမြုံ,နိဗ္ဗာန်ဘုံသို့,အာရုံပြုသော အားဖြင့် ရောက်ပြီ၊(အဟဋ္ဌ-သည်လည်း၊)တဏှာနံ-သင်တဏှာတို့၏၊ ခယံ-ကုန်ကြောင်း ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ အဇ္ဈဂါ-ရပြီ၊ (တနည်း) ဝိသင်္ခါရ ဂတံ-သင်္ခါရကင်းမြုံ,နိဗ္ဗာန်ဘုံသို့,အာရုံပြုသော အားဖြင့်ရောက်သော၊စိတ္တံ-သည်၊ တဏှာနံ-တို့၏၊ ခယံ–ကို၊ အဇ္ဈဂါ-ပြီ။

"မတွေ့လျှင်မနေ"ဟူသော စိတ်ဇဝဖြင့် ၄ အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကာလကြာအောင် သဲသဲမဲမဲရှာနေသောငါသည်,တဏှာမြင်နိုင်ကြောင်း အကောင်းဆုံး သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို မရသေးသည့် အတွက် ဘဝဘန်ခါ သံသရာစက်ဝိုင်းကြီးကို (ဆီဆုံ၌တပ်ထားသော နွားကဲ့သို့ရင်း, ခြားရဟတ်ကဲ့သို့ရင်း) လှည့်ပတ်ပြေးသွားခဲ့ရသည်–ဟူလို။

ဂဟကာရက ! ပေ ! ကာဟသိ။ ။ပဌမဂါထာဖြင့် တဏှာလက်သွားရှာခဲ့ရပုံကို ပြပြီး၍ ၌ ဒုတိယဂါထာဖြင့် တဏှာလက်သွားအား စိတ်ထည်း၌ကြိမ်းမောင်းတော်မူပုံ ပြ၏။ ဥပမာ–သူခိုးကို လိုက်၍ရှာသူသည် သူခိုးကိုတွေ့သောအခါ ထုရိုက်,ကြိမ်းမောင်း သကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှေးဥုံးစွာ " ဂဟကာရက " ဟု ခေါ်တော်မူပြီးလျှင် "ဒိဋ္ဌော+ အသိ = သင့်ကို ငါတွေ့ပြီ၊ ပုန ဂေဟံ နကာဟသိ– သင်သည်ငါ၏ ခန္ဓာကို ဆောက်ရတော့မည်မဟုတ်" ဟု မိန့်တော်မူသည်။ [ဤသို့ခေါ်တော်မူခြင်း, ခေါ်ပြီးနောက် ဆက်၍ မိန့်တော်မူခြင်းများသည် စိတ်ထည်း၌သာ ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ခေါ် – ခေါ်တော်မူခြင်း, စိတ်မိန့်-မိန့်တော်မူခြင်းဟုမှတ်။]

ဖာသုကာဘဂ္ဂါ။ ။အိမ်၌အခြင်(ရနယ်)မရှိလျှင် မိုးရွာ၍မဖြစ်၊ ထို့အတူ ကိလေသာ တည်းဟူသော အခြင် (ရနယ်) မရှိလျှင်လည်း ခန္ဓာအိမ်မဖြစ်နိုင်၊ ယခုအခါ တဏှာ လက်သွားဆောက်သူအိမ်အတွက် ကိလေသာအခြင်များကို ဖျက်ဆီးပြီးပြီ- ဟူလို။

ဂဟကူဋံ ဝိသင်္ခတံ ။ ။ခန္ဓာအိမ်၏ အထွဋ်ကား အဝိဇ္ဇာတည်း၊ ထို အဝိဇ္ဇာ အထွဋ်ကို ဖျက်ဆီးပြီးပြီ-ဟူလို။ [ဝိသင်္ခါသည် ဝိယောဂအနက်ဟော၊ အဝိဇ္ဇာအထွဋ်ကို "ဝိ–ကင်းအောင် + သင်္ခတ–ပြုအပ်" ဟူသည် ဖျက်ဆီးအပ်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဝိဒ္ဓံသိတံ" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။]

ကေစိ - အချို့သော ခန္ဓကဘာဏကထေရ်တို့သည်၊ ယဒါဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာတိ-ဓမ္မာအစရှိသော၊ခန္ဓကေ-မဟာခန္ဓက၌၊ဝါ-ခန္ဓကထည်းက၊ [ဥဒါနဂါထံ၌ အပေါင်းအာဓာရ+ အစိတ်အာဓေယ်စပ်၊ ရုက္ခေ + သာခါ ကဲ့သို့တည်း၊] ဥဒါနဂါထံ-ကို၊ (ပဌမ ဗုဒ္ဓဝစနန္တိ-ဟူ၍၊) အာဟု-နှုတ်၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါကုန်သော်လည်း၊ သော-၌ ယဒါဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ အစရှိသော ဂါထာကို၊ [ဝေဒိတဗ္ဗာ၌စပ်၊] ပါဠိပဒ ဒိဝသေ-ကဆုန်လပြည့်ကျော် တရက်နေ့၌၊ သဗ္ဗညုဘာဝပ္ပတ္တသ-သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍၊သောမနဿညာဏေန-သောမနဿနှင့်ယှဉ်သောဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ (တနည်း) သောမနဿမယ ညာဏေန-သောမနဿသည် သဟဇာတာဒိ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုအပ်သောဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ပစ္စယာကာရံ- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ဒိသံ်ါရဂတံ စိတ္တံ။ ။ဇုဒါနိ မမစိတ္တံ ဝိသံ်ါရံ နိဗ္ဗာနံ သံ်ါရကင်းသော နိဗ္ဗာန်သို့+ဂတံ (အာရမဏကရဏဝသေန အနုပဝိဋ္ဌ-အာရုံပြုသောအားဖြင့် သက်ရောက်ပြီ)။

တဏှာနံ ခယမဇ္ဈဂါ။ ။အဟု တဏှာနံ ခယသံ်ါတံ အရဟတ္တ မဂ္ဂံ,အရဟတ္တ ဖလံဝါ၊ အဇ္ဈဂါ အဓိဂတော ပတ္တောသို့ (ပတ္တော+ အသို့)၊ [ဒိယန္တိ တဏှာယော ဧတေနာတိ ခယော = တဏှာတို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်၊ ဝါ – အရဟတ္တဖိုလ်။]

ဂဏ္ဌိပုဒ်အလို။ ။ "ဝိသံ်ါရဂတံ–သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ တဏှာနံ ခယံ အဇ္ဈဂါ" ဟု စိတ္တံကို အဇ္ဈဂါ၏ ကတ္တားဟု ဂဏ္ဌိပုဒ်၌ ဆိုသတတ်၊ ထိုအလို အဇ္ဈဂါ၌ အဓိပုဗ္ဗဂမုဓာတ် အဇ္ဈတနီ အာဝိဘတ်၊ဂမုကို ကွစိဓာတုသုတ်ဖြင့် ဂါပြု၊ခွင်းချေကပ်၊အဟံကို ကတ္တားထည့်လျှင်ကား"အဇ္ဈတနီယမာတ္တမိ'ဝါ အံ'ဝါ=အဇ္ဈတ္တနိ၌ ရှိကိုဖြစ်စေ အံ့ကို ဖြစ်စေ အာပ္ပါ" ဟူသော သဒ္ဒနီတိသုတ်ဖြင့် စိရင်၊ [သီလက္ခန်ဋီကာသစ်၌ စိတ္တံဟု ကတ္တားရှိရာ၌ "ပရောက္ခာ (အ) ဝိဘတ်" ဟု ဖွင့်သည်ကို ဆင်ခြင်ပါ။]

ကေစိ၊ ပေ၊ အာဟု ။ ။ ခန္ဓကဘာဏက (မဟာဝါ – စူဠဝါခန္ဓကကို ရွတ်အံ့ဆောင်ရွက်ကြသော) ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သူတို့၏ခန္ဓကထည်းက " ယဒါ ဟဝေ " စသော ဥဒါန်း ၃ ဂါထာကို ပဌမဗုဒ္ဓဝစနဟု ဆိုကြ၏၊ ဓမ္မာတိ၌ ရှုတိသဒ္ဒါသည် အာဒိအနက်ဟော၊ ထို ရှုတိဖြင့် တဆက်ထည်းလာသော ကျန်ဂါထာများကို ယူ၊ ဥဒါန်းဂါထာချင်းတူသောကြောင့် ဇာတျာပေကျွန်းအားဖြင့် "ဥဒါနဂါထံ" ဟု ကေဝစ် ထားသည်၊ တနည်း-ထို ၃ ဂါထာတွင် ပဌမတဂါထာကိုသာ ယူစေလိုရှိ"ဥဒါနဂါထံ"ဟု ဆိုသည်။

သောပန၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ယဒါဟဝေ–စသည်ကို ပဌမ ဗုဒ္ဓဝစနဟု ဆိုသော ဝါဒကို မနှစ်သက်၍ " သော ပန " စသည်မိန့်၊ ပနသဒ္ဒါ အရေးတွေ့ဇောတက၊ ခန္ဓကဘာဏကကေစိတို့က ယဒါဟဝေ-စသောဂါထာကို ပဌမဗုဒ္ဓဝစနဟု ဆိုကြသော်လည်း "ထိုဂါထာကို ကဆုံလပြည့် မိုးသောဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် လပြည့်ကျော် တရက်နေ့ရောက်မှ ဥဒါန်းကျူးသော ဥဒါနဂါထာဟုသာသိထိုက်သည်"ဟူလို။

ကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တသ-ဆင်ခြင်တော်မူစဉ်၊ ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်သော၊ ဥဒါနဂါထာတို-ထာဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ပန-အဘိုတပါးကား၊ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီးအခါ၌၊ ဟန္ဒ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ, ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ , အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထာတိ- ဒေထဟူသော၊ ယံ- အကြင်စကား တော်ကို၊ အဘာသိ- ဟောတော်မူပြီ၊ ဣဒံ- ဤစကားတော်သည်၊ ပစ္ဆိမ ဗုဒ္ဓ ဝစနံ-မည်၏။[ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဟန္ဒ- တိုက်တွန်းတော်မူ၏၊ ဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဝေါ-သင်တို့ကို၊ အာမန္တယာမိ-သတိပေးနှိုးဆော် သိစေတော်မူ၏၊ (ကိံ-နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊)သင်္ခါရာ-ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့သည်၊ ဝယဓမ္မာ-ယုတ်စီးခြင်း သဘောရှိကုန်၏၊(တသ္မာ-ကြောင့်၊ တုမ္ဟေ-တို့သည်)အပ္ပမာဒေန-ပမာဒ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သမ္မာပဋိပတ်အကျင့်ဖြင့်၊(တိဝိဓသိက္ခာ-သီလ သမာဓိ ပညာ ၃ ဖြာသောသိက္ခာကို၊) သမ္ပာဒေထ- ပြီးစီးစေကြကုန်လော၊

ပါဠိမဟာ၊ပေ၊ဥပ္ပန္နာ။ ။ပါဠိပဒဒီပသေတိ ဣဒံ သဒ္ဒညာဘာဝပ္ပတ္တသာတိ ဘေနန သမ္ဗန္ဓိတမ်ံ= (လပြည့်ကျော်တရက်နေ့၌ သဒ္ဒညာအဖြစ်သို့ ရောက်သည်မဟုတ်သော ကြောင့်) ပါဠိပဒဒီပသေ ပုဒ်ကို သဒ္ဒညာဘာဝပ္ပတ္တသန္နိဿိတ မစပ်လင့်၊ "ပစ္ဆဝေက္ခန္တသ ဥပ္ပန္နာတိ ဘေနပန သမ္ဗန္ဓိတမ်ံ=အတ္ထက်တရက်နေ့၌ ဆင်ခြင်တော်မူစဉ် ဘုရားရှင်၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဂါထာ" ဟု စပ်ပါ။

သောမနဿ၊ဓမ၊ဉာဏေန။ ။သောမနဿမယ၌ မယပစ္စည်းအနက် သီးခြား မရှိ၊ ဒါနမယံ , သီလမယံ ကဲ့သို့တည်း၊ သောမနဿမယေန + သမ္ပယုတ္တံ + ဉာဏံ သောမနဿမယညာဏံ၊ (တနည်း) သောမနဿေန- သည်+ပကတံ-သဟဇာတာဒိ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုအပ်သည်တည်း၊ သောမနဿမယံ – သည်၊ ပကတအနက်၌ မယ ပစ္စည်းသက်၊ "သောမနဿမယံစ+တံ+ဉာဏံစာတိ" ဟု ပြု။

မှတ်ချက်။ ။ဓမ္မပဒဘာဏကထေရ်တို့သည် သူတို့၏ ဓမ္မပဒ၌လာသော အနေက ဇာတိသံသာရံ ဂါထာကို သတ္တာတို့အား ကျေးဇူးများသည်ဖြစ်စေ မများသည်ဖြစ်စေ တရားတို့တွင် ပဌမဆုံးဖြစ်သောကြောင့် "ပဌ ဗုဒ္ဓဝစန" ဟု ယူကြ၏၊ ခန္ဓကဘာဏကထေရ်တို့ကား အနေကဇာတိသံသာရံ ဂါထာသည် ပဌမဟုဆိုရသော်လည်း စိတ်ထည်း၌သာ ဖြစ်နေသောကြောင့် သတ္တာတို့အား ကျေးဇူးမများ၊ နှုတ်တော်ဖြင့် ရွတ်အပ်သောတရားတို့တွင်ကား ယဒါဟဝေ – စသော ဂါတို့၏ ခန္ဓကဂါထာသည် ပဌမဆုံးဖြစ်၏၊ သတ္တာတို့ ကြားနာရသဖြင့် ကျေးဇူးလည်းများ၏၊ ထို့ကြောင့် ပဌမဗုဒ္ဓဝစန ဖြစ်သင့်သည်–ဟု ကိုယ်လိုရာဆွဲ၍ယူကြလေသည်။

ဟန္ဒ၊ပေ၊အာမန္တယာမိ ဝေါ။ ။ဟန္ဒာတိ စောဒနတ္ထေ (တိုက်တွန်းခြင်း အနက်၌) နိပါတော၊ ဒုစ် သမ္ဘာဝေထာတိ ဟိ စောဒေမိ၊ အာမန္တယာမိတိ ပဋိဝေဒယာမိ၊ ဗောဓေမိတိ အတ္ထော၊ ဝေါတိပန အာမန္တယာမိတိ ဘေသ ကမ္မပဒံ ၊ပေ၊ နဝတ္ထို၊– သီ ဒ္ဒိ, သစ်။

ဇုတိ - သို့၊ အာမန္တယာမိ-သတိပေးနှိုးဆော် သိစေတော်မူ၏။] ဥဘိန္နံ-ပဌမ ပစ္ဆိမ ဗုဒ္ဓဝစန ၂ပါးတို့၏၊ **အန္တရေ**- အလယ်၌၊ **ယံ**- အကြင်တရားစကား တော်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ **ဧတံ**-ဤ တရားစကားတော်သည်၊ **မဇ္ဈိမ ဗုဒ္ဓဝစနံ**-မည်၏၊ **ဇုတိ ဧဝံ**-လျှင်၊ (**သမ္ဘဗ္ဗိ**-သော၊ **တဒေတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ**-သည်၊) **ပဌမ မဇ္ဈိမ ပစ္ဆိမ ဝသေန**-ပဌမ ဗုဒ္ဓဝစန ၊ပေ၊ ပစ္ဆိမ ဗုဒ္ဓဝစနတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ **တိဝိဓံ**-၏။

ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ။ ။"ဝယ—ယုက်ခြင်း" ဟု မိန့်တော်မူသဖြင့် အနိစ္စလက္ခဏာကို တိုက်ရိုက်ပြတော်မူ၏၊ " ယဒနိစ္စံ , တံ ဒုက္ခံ၊ ယံ ဒုက္ခံ , တဒနတ္တာ " ဟု အခြားနေရာ၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် အနိစ္စလက္ခဏာကိုပဓာနပြု၍ ဒုက္ခ—အနတ္တလက္ခဏာတို့ကိုလည်း အပဓာနအားဖြင့် ဤဝယဓမ္မာပါဠိက ပြုရာရောက်၏၊ ထိုသို့ လက္ခဏာ ၃ပါးကို ထင်ရှားပြလိုက်သဖြင့် ထိုလက္ခဏာ၃ပါးကို အာရုံပြုသော ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုလည်း (ကာရဏူပစာရ–နာနန္တရိကနည်းအားဖြင့်) ပြပြီးဖြစ်တော့၏။

ဤသို့လျှင် ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာပါဠိဖြင့် ဘုရားရှင်သည် အလုံးစုံသော တိတ္ထိတို့၏အရာ မဟုတ်သော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏သီးခြားဥစ္စာဖြစ်သော (စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာန်း၏တည်ရာလည်း ဖြစ်၍ မလွဲနိုင်သော) နိမ္မာန်ရောက်ကြောင်း ဝိပဿနာအကျင့်ကောင်းကို ပြတော်မူသည် ဟု မှတ်။ [လက္ခဏာတ္တယဝိဘာဝနနယေနေဝ တဒါရမဏံ ဝိပဿနံ ဒဿေန္တော သဗ္ဗတိတ္ထိယာနံ အဝိသယဘူတံ ဗုဒ္ဓါဝေဏိကံ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနာဓိဋ္ဌာနံ အဝိပရီတံ နိမ္မာနဂါမိနိပဋိပဒံ ပကာသေတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။]

မှတ်ချက်။ ။ဝိပဿနာဉာဏ်သည် လောကုတ္တရာသမ္မာဒိဋ္ဌိစသော မဂ္ဂသစ္စာ၏ အခြေခံဖြစ်၏၊ ထို မဂ္ဂသစ္စာသည် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်ရကား နိရောဓသစ္စာ၏ အခြေခံလည်း ဟုတ်၏၊ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာဟူသော ဒုက္ခတရားစုကိုလည်း အာရုံပြုသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ၏ဌာန်း, ထိုဒုက္ခ၏အကြောင်း သမုဒယသစ္စာ၏ဌာန်း,တည်ရာအခြေခံဟုလည်း ဆိုထိုက်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ကို"စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနာဓိဋ္ဌာနံ" ဟု ဆိုသည်။

အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ ။ ။ "ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ " ပါဠိဖြင့် သမ္ပာပဒိပတ် အကျင့်မြတ်ကိုပြတော်မူပြီး၍ ယခုအခါ ထို သမ္ပာပဒိပတ်ကိုကျင့်ခြင်းဌ် တိုက်တွန်းတော်မူလိုသောကြောင့် "အပ္ပမာဒေနသမ္ပာဒေထ" ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ နှ + ပမာဒေါ အပ္ပမာဒေါ-ပမာဒ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သမ္ပာပဒိပတ် (အကျင့်မြတ်) ။ [ဗုဒ္ဓါနိ တတ္ထ သမ္ပာပဒိပတ္တိယံ နိယောဇေတိ—အပ္ပမာဒေနသမ္ပာဒေထာ တိ။]

အထ ဝါ ။ ။ဝယဓမ္မာသင်္ခါရာတိ ဧတေန သခ်ေပန သံဝေဇေတွာ – ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာဟူသော ဤပါဠိဖြင့် အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် သံဝေဂ ဖြစ်စေတော်မူပြီး၍၊ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထာတိ—ဟူ၍၊ သခ်ေပနေဝ—အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်ပင်၊ နိရဝသေသံ သမ္ပာပဒိပတ္တိ ဒဿေတိ—အကြွင်းမရှိသော သမ္ပာပဒိပတ်ကို ပြတော်မူသည်၊ အပ္ပမာဒ ပဒံ ဟိ – မှန်၏ , အပ္ပမာဒဟူသော ပုဒ်သည်၊ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ ကေဝလပဋိပုဏ္ဏံ

ကထံ - လျှင်၊ (သဗ္ဗမ္ပိ တဒေတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊) ပိဋကဝသေန - ဖြင့်၊ တိဝိဓံ - နည်း၊ ဟိ-အဖြောက်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ တေ-ဤဘုရားစကားတော်သည်၊ ဝိနယ ပိဋကံ-ကရင်း၊ သုတ္တန္တ ပိဋကံ - ၎င်း၊ အဘိဓမ္မပိဋကံ - ၎င်း၊ ဣတိ-ဟု၊ တိပ္ပဘေဒမေဝ-၃ ပါးအပြားရှိသည်ပင်၊ ဟောတိ - ၏၊ [ဗုဒ္ဓဝစနကဲ့သို့ ပိဋကသည်လည်း ၃ပါးပြားသည်ပင်-ဟူလို၊ ဤဝေဗျိုးကို သန္ဓိဋ္ဌာနာဝခေါရဏာ ဟု ချည်းမှတ်။] တတ္ထ-ထို ၃ ပါးတို့တွင်၊ ပဌမသံဂီတိယံ-ပဌမသံဂါယနာ တင်ရာ အခါ၌၊ သံဂီတဋ္ဌ - သံဂါယနာ တင်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ အသံဂီတဋ္ဌ-လည်းဖြစ်သော၊ သမ္ဗမ္ပိ - အလုံးစုံကိုလည်း၊ [အသံဂီတဋ္ဌ - သံဂီတိကွန်ရက (စုဝေပါ၌ ပါသော သံဂီတိကွန်ရက.) ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏာဒိ။] သမောဓာနေတွာ - ပေါင်း၍၊ ဥဘယာနိ - ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီအားဖြင့် ၂ ပါးကုန်သော၊ ပါတိမောက္ခာနိ - တို့ရင်း၊ ဒွေ -ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီအားဖြင့် ၂ ပါးကုန်သော၊ ဝိဘင်္ဂါနိ-ပါတိမောက်ကို အကျယ်ဒေသနာ ပဒဘာဇနီတို့ရင်း၊ ဒ္ဒါဝီသတိ-၂၂ ပါးသော၊ ခန္ဓကာနိ - တို့ရင်း၊ သောဠသပရိဝါရော-၁၆ ဝါရတို့ဖြင့်

သာသနံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ– သိက္ခာ ၃ ရပ်ဖြင့် သိမ်းကျုံးအပ်သော အလုံးစုံပြည့်စုံသော သာသနာတော်ကို သိမ်းယူနိုင်၏။

မှတ်ချက်။ ။ပဌမနည်း၌ ဝယမမ္ဘာသင်္ခါရာနှင့် အပ္ပမာဒေနတို့အရ သမ္ဘာပဋိပတ်ချည်း ရ၏၊ အထဝါတက်သော ဤနည်း၌ကား " ဝယမမ္ဘာသင်္ခါရာ " ဖြင့် သံဝေဂဖြစ်အောင် ဟောပြတော်မူ၏၊ "အပ္ပမာဒေနသမ္ဘာဒေထ"ဖြင့် သမ္ဘာပဋိပတ်ကို ပြတော်မူ၏၊ "အပ္ပမာဒေန"၏ အနက်မှာ ပဌမနည်းအတိုင်းပင်တည်း။

သမ္ဘာဒေထ၏ဂုဏ်။ ။ သံပုဋ္ဌ – ပဒဓာတ် , ကာရိတ်ကောပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော သမ္ဘာဒေထပုဒ်၌ ကာရိတ်ကံ လိုနေ၏၊ " သိက္ခတ္တယ သင်္ဂဟိတံ " ဟူသော အဖွင့်နှင့် "သမ္ဘာဒေဟိတိ တိဝိဓသိက္ခံ နိပ္ဖာဒေဟိ"ဟူသော ဝေရသကဏ် မဟာဝါ ပဋ္ဌာန်ခန္ဓက အဖွင့်ကိုမှီး၍ " တိဝိဓသိက္ခံ"ဟု ကံထည့်သင့်သည်၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ကား " အပ္ပမာဒေနသမ္ဘာဒေထာတိ–သတိအဝိပ္ပဝါသေန သမ္ဘကိစ္စာနိ သမ္ဘာဒေထ" ဟု ဖွင့်၏၊ အပ္ပမာဒေနပုဒ်၌ အရကောက်ချင်း မတူသောကြောင့် " သမ္ဘကိစ္စာနိ " ဟု ကံထည့်ထားသည်၊ ထိုအလို " အပ္ပမာဒေန–ပမာဒ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သတိဖြင့်၊ သမ္ဘကိစ္စာနိ–အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့ကို၊ သမ္ဘာဒေထ–ပြီးစီးစေကြလော"ဟု ပေး။

သောဠသပရိဝါရော။ ။ သောဠသဟိ ပရိဝါရေဟိ ဥပလက္ခိတတ္တာ သောဠသ ပရိဝါရောတိ ဝုတ္တံ၊–ဋီကာ၊ "သောဠသဟိ–၁၆ ဝါရတို့ဖြင့်+ဥပလက္ခိတော-သော+ ပရိဝါရော သောဠသပရိဝါရော၊ [၁၆ ဝါရကို ပရိဝါပါဠိမှာ ရှု။] ပေါ်တွေ့ကသာ ပန ကတ္တာစိ ပရိဝါရောတိ တွေ့ကမေဝ ဒီသတိ=တချို့စာအုပ်များ၌ "သောဠသ" မပါဘဲ "ပရိဝါရော" ဟု သာ တွေ့ရ၏၊ စာအုပ်အများ၌ကား "သောဠသ"ပါသည်။

မှတ်သားအပ်သော ပရိဝါဒင်း၊ ဧတိ - ဤသို့၊ ဧဝံ - ဤ ပိဋကသည်၊ ဝိနယ ပိဋကံနာမ - က မည်၏၊ မြဟ္မဇာလာဒိ စတုတ္တိံသ သုတ္တသင်္ဂဟာ - မြဟ္မဇာလသုတ် အစရှိသော သုံးဆဲ့လေးသုတ်တို့ကို သိမ်းယူရာ သိမ်းယူကြောင်း ဖြစ်သော၊ ဒီဃနိကာယော - ကာယ်ဌင်း၊ [ဧတိ ၌ စပ်၊] မူလပရိယာယ သုတ္တာဒိ ဒိယနုသတ ဒွေ သုတ္တသင်္ဂဟာ - မူလပရိယာယသုတ် အစရှိသော တရား ငါးဆဲ့နှစ်သုတ် တို့ကို သိမ်းယူရာ သိမ်းယူကြောင်း ဖြစ်သော၊ မဇ္ဈိမ နိကာယော - ကာယ်ဌင်း၊ [ဒိယနုသတ - အဲ့အားဖြင့် နှစ်ရာ၊ ဝါ- တရား ငါးဆယ်။] သြဃတရဏသုတ္တာဒိ သတ္တ၊ပေ၊ သုတ္တသင်္ဂဟာ - သြဃတရဏ သုတ် အစရှိသော ခုနစ်ထောင် ခုနစ်ရာ့ ခြောက်ဆဲ့နှစ်သုတ်တို့ကို သိမ်းယူရာ သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သော၊ သံယုတ္တနိကာယော - ကာယ်ဌင်း၊ စိတ္တပရိယာ ဒါနသုတ္တာဒိ၊ပေ၊သင်္ဂဟာ- စိတ္တပရိယာဒါနသုတ် အစရှိသော ကိုးထောင့် ငါးရာ ငါးဆဲ့ခုနစ်သုတ်တို့ကို သိမ်းယူရာ သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သော၊ အင်္ဂုတ္တရ နိကာယော - ကာယ်ဌင်း၊ ခုဒ္ဒကပါဋ္ဌ ဓမ္မပဒ ၊ ပေ ၊ စရိယာပိဋကဝသေန- ခုဒ္ဒကပါဋ္ဌ, ဓမ္မပဒ, ဥဒါန်း, ဣတိဝုတ် , သုတ္တနိပါတ် , ဝိမာနဝတ္ထု , ပေတ ဝတ္ထု , ထေရဂါထာ , ထေရီဂါထာ , ဇာတ် , နိဒ္ဒေသ , ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်, အပဒါန်, ဗုဒ္ဓဝင် , စရိယာပိဋကတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ပန္နရသ ပ္ပဘေဒေါ- တဆဲ့ငါးပါး အပြားရှိသော၊ ခုဒ္ဒကနိကာယော-ကာယ်ဌင်း၊ဧတိ-သို့၊ ဧဝံ- ဤ ဘုရားစကားတော်သည်၊ သုတ္တန္တ ပိဋကံနာမ - က မည်၏၊ ဓမ္မသင်္ဂဟော- ဓမ္မသင်္ဂဏီဌင်း၊ဝိဘင်္ဂေါ-ဝိဘင်းဌင်း၊ ဓာတုကထာ-ဌင်း၊ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ-ပုဂ္ဂလ ပညတ်ဌင်း၊ ကထာဝတ္ထု - ဌင်း၊ ယမကံ - ယမိုက်ဌင်း၊ ပဋ္ဌာနံ - ပဋ္ဌာန်းဌင်း၊ ဧတိ-သို့၊ ဧဝံ-ဤပိဋကသည်၊ အဘိဓမ္မပိဋကံနာမ-ကမည်၏။

တတ္ထ-ထိ ၃ သွယ်သော ပိဋကတ်တို့တွင်၊(ဧမသေ ဝိနယသေ-ဤ ဝိနည်း ပိဋက၏၊) ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ - အထူးထူး အပြားပြား များသောနည်း,

ဗြဟ္မ၊ ပေ၊ သင်္ဂဟာ။ ။သင်ယှဉ်ရှိ ဇဏ္ဍ တောနဝါတိ သင်္ဂဟာ၊ မြဟ္မဇာလာ ဒိနိစ+တာနိ+စတုတ္တိံသ သုတ္တာနိစာတိ မြဟ္မဇာလာဒိ စတုတ္တိံသ သုတ္တာန်၊ တေသံ+ သင်္ဂဟာ–မြဟ္မဇာလာဒိ စတုတ္တိံသ သုတ္တသင်္ဂဟာ=ဤအတိုင်း နိဿယပေးသည်၊ မြဟ္မဇာလာဒိစတုတ္တိံသသုတ္တာနံဝါ သင်္ဂဟာ ဇတာသာတိ မြဟ္မ၊ပေ၊ သင်္ဂဟာ= မြဟ္မဇာလ အစရှိသော ၃၄ သုတ်တို့ကို သိမ်းယူခြင်းရှိသော နိကာယ်၊ ဧဝံ သေသေ သုပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ–ဋီကာ။

ဝိဝိ ၀ ၊ ပေ၊ နယတ္တာ။ ။ဝိဝိဓာစ– အထူးထူးအပြားပြား များသည်တိုလည်း+ ဝိသေသာစ–ထူးသည်တိုလည်း၊ ဝိဝိဓဝိသေသာ–တို့၊ ဤသို့ ဒွန်ဟက်၏နောက်၌ရှိသော နယကို ၂ ဟက်လုံးနှင့်ယှဉ်၍ "ဝိဝိဓနယ-ဝိသေသနယ" ဟု မှတ်၊ ဝိဝိဓဝိသေသာ+ နယာ

ထူးသောနည်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ကာယဝါစာနှံ-ကိုယ်နှုတ်တို့ကို၊ ဝိနယနဒကာစေ၀ - ဆုံးမတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝိနယတ္ထ ဝိဒူဟိ-

ထ္ထောတိ ဝိဝိဓဝိသေသနယော၊ တသ္မာ ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ၊ ဤဟိတ်၏ သမ္မန်ကို အကျွာတော ကြိယာ၏ ကံဖြစ်သော အယံဝိနယောကို ခံရသည်၊ ထို့ကြောင့် "ဣမဿ ဝိနယဿ"ဟု သမ္မန်ထည့်သည်။ [ဟိတ်ဆိုက်လေရာ,ကြိယာ၏ ကံ ကတ္တားကို,ဟိတ်၏ သမ္မန်ခံမြဲ။] ကတ္တားဟောဝါကျ၌ ကတ္တားကို, ကံဟောဝါကျ၌ ကံကို ဟိတ်၏သမ္မန် ခံရသည်။

ဝိနယနတော။ ။"ဝိနယနတော– ဆုံးမတတ်သောကြောင့်၊ ဝါ – ဆုံးမခြင်းကြောင့်၊ ဝါ–ဆုံးမတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် " ဟု ၃ နက်ပေးလေ့ရှိကြ၏၊ ထိုတွင် ပဌမအနက်၌ ဆုံးမတတ်သောဝိနည်းကို ရ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် " ဆုံးမတတ်သောဝိနည်းကြောင့် (အယံ ဝိနယော– ဤဝိနည်းကို) ဝိနည်းဟုဆိုအပ်၏ " ဟု အနက်ထွက်နေ ရကား ဝိနယနတောဟူသော ဟေတုနှင့် "ဝိနယောတိ" ဟူသော ဟေတုမန္တတို့ အရ မပြားသောကြောင့် သဒ္ဒထုံးစံမကျချေ။

ဘာ၀ယ္ယလည်းမကောင်း။ ။ "ဆုံးမခြင်းကြောင့်" ဟူသော ဒုတိယအနက်ကို သိလက္ခန်ဋီကာသစ်၌လည်း ဖွင့်၏။ [ဝိနိယတေ – ခြင်း၊ ဝိနယနံ – ခြင်း၊ တတော၊ ဋီကာသစ်။] ဤသို့ဖွင့်သော်လည်း ဆုံးမခြင်းကြိယာကြောင့် ဝိနယအမည်ရသည်မဟုတ် ရကား ထို ဘာ၀သာဓနလည်း မကောင်းပင်၊ မှန်၏ – ဘာ၀သာဓနမှန်သမျှ၌ သတ္တိ မရ, ကြိယာသာ ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဘာ၀သာဓန၌ သတ္တိကိုညွှန်ပြသော ဣတိသဒ္ဒါ မထည့်ရ၊ "ဝိနယနတော" ဟူသောဟိတ်ကား"ဣတိ–ဤသို့ ဆုံးမတတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်" ဟု ပေးရသော ဣတိသဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုပင်ပြသောဟိတ်တည်း။

ဘာ၀ပ္ပဓာန ဘာ၀လောပ။ ။အကျယ်ပြန်"ကာယဿ ဝါစဿ ဝိနေတိကို ထေဝံ၍ " ဝိနေတိတိ ဝိနယနံ " ဟု ကတ္တားသာမ်ားပြုရမည်မှာ သေချာ၏၊ ထိုသို့ ကတ္တားသာမ်ားပြုရ သော်လည်း ဆုံးမတတ်သောဝိနည်းခြင်းကို အရမကောက်ဘဲ ဆုံးမတတ်သော ဝိနည်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (ဘာ၀အနက်ဖြစ်သော) ဆုံးမ စွမ်းနိုင်သော သတ္တိကို အရကောက် ရ၏၊ ဤသို့ ဘာ၀မပါဘဲ ဘာ၀အနက်ကို ပဓာနရသောကြောင့် " ဘာ၀ပ္ပဓာနနည်း" ဟု ဆိုကြ၏၊ တနည်း– "ဝိနယနဘာ၀တော " ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာ၀ပုဒ်ကို ချေထား သောကြောင့် ဘာ၀လောပနည်း ဟုလည်း ဆိုကြသည်။

သိလက္ခန် ဋီကာသစ်။ ။ ဝိနယနတောတိ ဝိနယနဘာ၀တော၊ ဘာ၀ပ္ပဓာန နိဒ္ဒေသော·ယံ၊ ဘာ၀လောပေါ ဝါ၊ ဣတရထာ (ဤသို့မကြံလျှင်) ဒဗ္ဗ မေ၀ ပဓာနံ သိယာ ("ဝိနေတိတိ ဝိနယနံ"အရ ဝိနည်းခြင်းသာ ပဓာနဖြစ်နေရာ၏၊) တထာ၊ သတိ (ထိုသို့ဖြစ်နေပြန်လျှင်လည်း)ဝိနယတာဂုဏသမဂ္ဂိနာ ဝိနယဒဗ္ဗေနေ၀ ဟေတုဘူတေန ဝိနယောတိ အကွာတော၊ နပန ဝိနယတာဂုဏေနာတိ အနမိပ္ပေတတ္ထပသင်္ဂေါ ဘ၊ဝ ယု=ဝိနယတာဂုဏသတ္တိနှင့်ပြည့်စုံသော ဝိနည်းခြင်းကြောင့် ဝိနည်းဟု ဆိုအပ်ပြီ၊ ဆုံးမ တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ဂုဏ်သတ္တိကြောင့် ဝိနည်းဟု ဆိုအပ်သည်မဟုတ် ဟု မလို အပ်သော အနက်၌ လွှဲပါးဘွယ်ရှိသည်။

ဝိနယသဒ္ဒါ၏အနက်ကို သိကုန်သော ပညာရှိတို့သည်၊ အယံဝိနယော - ဤ ဝိနည်းပိဋကကို၊ ဝိနယောတိ-ဝိနယမည်၏ဟူ၍၊ အက္ခာတော-ဆိုအပ်ပြီ။

ဟိ-ချဲ့၊ (တနည်း) ဟိ ယသ္မာ= ကြောင့်၊ ဣဒေ-ဤ ဝိနည်းပိဋကာ၌၊ ဝိဝိဓာ-အထူးထူး အပြားပြား များကုန်သော၊ ပဋ္ဌာနိ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ပါရာဇိကာဒိသတ္တအာပတ္တိကွန်ရှိ မာတိကာ ဝိဘင်္ဂါဒိပဋဘေဒါ-၅ ပါး အပြားရှိသော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ , ပါရာဇိက အစရှိသော ၇ ပါးသော အာပတ်အစု , မာတိကာ,ဝိဘင်းအစရှိသောအပြားရှိကုန်သော၊နယာ-နည်းတို့သည်(သန္ဓိ-နှ်၏) တသ္မာ ဝိဝိဓ နယတ္တာ- ထိုသို့ အထူးထူး အပြားပြား များသော နည်း ရှိ[illegible]သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ စ-အဘို့တပါးကား (ဝိဝိဓ နယတ္တာဟူသော အကျဉ်းသခေါ်ပဟိတ်ပါဠိ၏အကျယ်ဝိတ္ထာရမှတပါး၀ိသေသနယတ္တာဟူသော

အယံ ဝိနယော ဝိနယောတိ။ ။"အယံ ဝိနယော"ဟူသောဂ်ုန့် ဝိနယောတိ ဟူသော အာဂတ်ရသည် အရက္ခဲပြားရ၏၊ အရုမက္ခဲပြားဘဲ စကား ၂ ထပ်ထားလျှင် အနုတ္ထကဒေါသရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် "အယံဝိနယော" အရ"တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ" စသော ပါဠိတော်အစဉ်တည်းဟူသော သဒ္ဒပဗန္ဓ ဝိနည်းပိဋကရ၏၊ ထို သဒ္ဒ ပဗန္ဓကို သညီ, နာမီ , ဒြစ်, အတ္ထပညတ် ဟု ခေါ်ကြ၏၊ ဝိနယမည်သော သညာနာမ ရှိသည်၊ သဒ္ဒါအစဉ်ဒြစ်လည်း ဖြစ်သည်, ဝိနယဟူသော ပါဠိ၏အနက်"အတ္ထပညတ်" လည်းဖြစ်သည်– ဟူလို၊ " ဝိနယောတိ" အရကား ဝိနည်း ဟု ခေါ်အပ်သော သညာ နာမ အမည်ရ၏။

ဝိဝိဓာ ဟိ။ ။ဂါထာ၏အနက်ကို ထင်ရှားစွာချဲ့ပြလိုမှ " ဝိဝိဓာ ဟိ"စသည်မိန့်၊ ဂါထာသည် သခေါ်ပဝါကျ၊ "ဝိဝိဓာ"မှစ၍ " ဝိနယောတိ အက္ခာတော" တိုင်အောင် သည် ဝိတ္ထာရဝါကျ၊ ဟိသည် ဝိတ္ထာရဇောတကား၊ထို ဝိတ္ထာရဝါကျကြီးတွင်"ဝိဝိဓာ၊ပေ၊ ကာယံဝါစဉ္စ ဝိနေတိ"သည် ဟေတုဝါကျ၊ " တသ္မာ၊ ပေ၊ အက္ခာတော " သည် ဖလ ဝါကျ၊ဤသို့ခွဲခိုက်၌ ဟိသည် ဟေတုဇောတကလည်းသင့်၊ထိုဟေတုဝါကျတွင်"ဝိဝိဓာ၊ ပေ၊ပဘေဒါ နယာ" သည် ဝိဝိဓနယကိုချဲ့သော တပက္ခ (၁) " ဝိသေသဘူတာ၊ ပေ၊ အနုပညတ္တိနယာ"သည် ဝိသေသနယကိုချဲ့သော တပက္ခ (၂) " ကာယိက၊ ပေ၊ ဝိနေတိ"သည် ဝိနယနတော ကာယဝါစာနံကို ချဲ့သောတပက္ခ (၃)၊ထို့ကြောင့် (၁) သည် ပက္ခ, (၂) သည် ပက္ခန္တရ၊ (၂) သည် ပက္ခ, (၃) သည် ပက္ခန္တရဝါကျ ဟုခွဲ၊ "တသ္မာ ၊ပေ၊ ဝိနယနတော " ကား ဂါထာ၌ပါသော ဟိတ်တို့၏ အကျယ်တည်း။

ဝိဝိဓာ၊ပေ၊နယာ။ ။ဝိနယ၌ ဝိဥပသာရသည် ဝိဝိဓအနက်ဟော၊ "နိယန္တေ– သိအပ်ကုန်၏၊ ဇုတိ နယာ"နှင့်အညီ သိအပ်သော အနက်= သိအပ်သောအကြောင်း အရာကို "နယ " ဟု ခေါ်၏၊ "ဝိဝိဓနယ– ထူးထွေခြားနားများပြားသော အနက်" ဟူသည် တမျိုးမက ၅ မျိုးပြားသော ဥဒ္ဒေသ, ၇ မျိုးပြားသော အာပတ်အစု, အကျဉ်း အကျယ်ပြားသောမာတိကာနှင့် ဝိဘင်းတည်း၊ အာဒိဖြင့် မဟာဝဂ္ဂခန္ဓက,စူဠဝဂ္ဂခန္ဓက,

အကျဉ်း သခ်ေပဟိတ်ပါဒ်၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကား၊) ဣတ္ထေ - ဤ ဝိနည်းပိဋကတ်၌၊ ဝိသေသ ဘူတာ-ထူးကုန်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒဋ္ဌိကမ္မ သိထိလကရဏ ပ္ပယောဇနာ-မူလပညတ်ကို ခိုင်မြဲအောင်ပြုခြင်း, လျော့အောင်ပြုခြင်း အကျိုး ရှိကုန်သော၊ အနုပညတ္တိနယာ - အနုပညတ်နည်းတို့သည်၊ (သန္တိ၊) တသ္မာ ဝိသေသနယတ္တာ - ထိုသို့ ထူးသောနည်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ စ-ကား၊ (ဝိသေသနယတ္တာ ဟူသော အကျဉ်းသခ်ေပ ဟိတ်ပါဒ်၏ အကျယ် ဝိတ္ထာရမှတပါး, ဝိနယနတောစေဝ ကာယဝါစာနံဟူသော အကျဉ်းသခ်ေပ ဟိတ်ပါဒ်၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကား၊)ကာယိကဝါစသိက အဗျာစာရ နိသေဓန

ပရိဝါတို့ကိုယူ၊ ထိုတွင်လည်း ခန္ဓက၌ မဟာခန္ဓက,ဥပေါသထက္ခန္ဓကစသည်ဖြင့် ခန္ဓက တွေများပြား၏၊ ပရိဝါ၌လည်း တဆဲ့ခြောဝါရစီရှိ၍ များပြား၏၊ ထို့ကြောင့် "ဝိဝိ ခနယ"ဖြစ်သည်။

ဝိသေသ ဘူတာစ ။ ။ ဝိဝိနေယတ္တာကို ချုပ်ပြီး၍ ဝိသေသနယတ္တာကို ချဲ့သည်၊ စသည် ပဗ္ဗဇ္ဇာရဇောတက၊ ၍ အကျယ်ကို ကြည့်၍ ဝိနယ၌ ဝိသည် ဝိသေသ အနက် ဟော ဟု သိ၊ ရှေဝါကျမှ ဣတ္ထေကို လိုက်စေ၍ " ဝိသေသာ + နယာ ဣတ္ထေ " ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၊ ထိုဝိနယသည် အနုပညတ်တမျိုးထည်း ဖြစ်သောကြောင့် မများချေ၊ သို့သော် ပညတ်ပုံ ကား လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ ဒဋ္ဌိကမ္မဖြစ်အောင် ပညတ်တော်မူ၍ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ သိက္ခာ ပုဒ်၌ သိထိလကရဏဖြစ်အောင် ပညတ်တော်မူသည်။ [ယထာဟ္ဟမံ လောကဝဇ္ဇေသု (လောက၌ပင် အပြစ်ရှိသော ပါရာဇိကစသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌) ဒဋ္ဌိကမ္မပ္ပယောဇနာ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇေသု (လောက ထုံးစံအားဖြင့် အပြစ်မရှိ , ဘုရားပညတ်တော်ကြောင့်သာ အပြစ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌) သိထိလကရဏပ္ပယောဇနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ — ဋီကာ။]

ဆက်ဥုံးအုံ— ပဌမပါရာဇိက၌"တိရစ္ဆာန ဂတာယပိ" ဟူသော အနုပညတ်သည် " တိရစ္ဆာန်မ၌ မှီဝဲကောင်းလေသလော " ဟု တွေးတောခွင့်ကို တားမြစ်လျက် မူလ ပညတ်ကို ခိုင်မြဲအောင်ပြု၏၊ ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ " ဒသာဟပရမံ " ဟူသော အနု ပညတ်သည် " အတိရေကသက်နှုန်းကို မထားရ " ဟူသော မူလပညတ်ကို (၁၀ ရက် လောက်တော့ ထားနိုင်ရသဖြင့်)အလျော့ပေးရာရောက်၏၊ ဤသို့ အနုပညတ် ဝိနယချင်း တူပါလျက် လောကဝဇ္ဇ၌တနည်း, ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ၌တမူ, ဤသို့မတူခြင်းကို"ဝိသေသ"ဟု ဆိုသည်။

ယေဘုယ္ယနည်း ။ ။ သုက္ကဝိသဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်သည် လောကဝဇ္ဇတည်း၊ ထိုသိက္ခာ ပုဒ်၌"အညတြသုပိနန္တာ"ဟူသော အနုပညတ်ကား အိပ်မက်၌ အပြစ်မရှိသောကြောင့် မူလပညတ်ချက်ကို အလျော့ပေးရာရောက်၏၊သဉ္ဇရိတ္တသိက္ခာပုဒ်သည် (ရဟန္တာသော်မှ သင့်တတ်သော) ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇတည်း၊ ထို၌ "အန္တမသော တခဏိကာယပိ" ဟူသော အနုပညတ်သည်"တခဏပေါင်းရုံအတွက်မျှ အောင်သွယ်မပေးရ"ဟု မူလပညတ်ချက် ကို ခိုင်မြဲအောင်ပြု၏၊ ထို့ကြောင့် လောကဝဇ္ဇ၌ ဒဋ္ဌိကမ္မ,ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ၌ သိထိလကရဏ ဟူသော အကျိုးရကို "ယေဘုယ္ယနည်း" ဟု ဆရာတို့မိန့်ကြသည်။

တော-ကိုယ်၌ဖြစ်သော လွန်ကျူးမှု,နှုတ်၌ဖြစ်သော လွန်ကျူးမှုကို တားမြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဘာဝပွားခန ဘာဝလောပ၊)သေ(ဧသော)-ဤဝိနည်းသည်၊ ကာယံ- ကိုယ်ကိုလည်း၊ ဝါစဉ္စ-နှုတ်ကိုလည်း၊ ဝိနေတိ- ကန့်မြစ်ဆုံးမတတ်၏၊ ကာယဝါစာနံ-ကိုယ်နှုတ်တို့ကို၊ တသ္မာ ဝိနယနတောစ-ထိုသို့ကန့်မြစ်ဆုံးမတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ ဝိနယောတိ-ဝိနယမည်၏ဟူ၍၊

ကာယိကဿ ပေါနိသေဓနတော။ ။ဝိနယနတောကိုခွဲလိုရ်ကာယိက စသည်မိန့်၊ အဇ္ဈာစာရော=အဓိ+အာစာရော၊အဓိသဒ္ဒါသည် အဘိဘဝနကြိယာနှင့်တကွ ပဝတ္တနကြိယာကို အထူးပြုသော ကြိယာဝိသေသန အနက်ဟောတည်း၊ အဘိဘဝိတ္တာ+ပဝတ္တော+အာစာရော— အဇ္ဈာစာရော၊ (ပဝတ္တအလယ်ပုဒ်ကြေ၊) ရဟန်းဟူသမျှစောင့်စည်းရမည့် " မေထုန်မပြုရခြင်း , မုသားမပြောရခြင်း " စသော စည်းကမ်းကို ကျူးလွန်မှုကို " အဘိဘဝိတ္တာ အာစာရ " ဟု ဆိုသည်၊ ထို ကျူးလွန်မှုသည် ကိုယ်၌ဖြစ်သော ကာယိကအဇ္ဈာစာရ, နှုတ်၌ဖြစ်သော ဝါစသိက အဇ္ဈာစာရ ဟု ၂ မျိုးရှိ၏။ [သည်မဝေလ်-စောင့်စည်းအပ်သောကမ်း (စည်းကမ်း) ကို၊ အဘိဘဝိတ္တာ ပဝတ္တော အာစာရော အဇ္ဈာစာရော (ဝိတိက္ကမော)၊ တသ နိသေဓနတောတိ အတ္ထော။]

မှတ်ချက် ။ ။ မာနသိက အဇ္ဈာစာရ ရှိနိုင်သော်လည်း ဝိနည်းတရားက မတားမြစ်နိုင်၊ "မနောဒ္ဒါရေ အာပတ္တိနာမ နတ္ထိ" ဟု ခွင်းချက်ပြုထား၏၊ ထို့ကြောင့် မာနသိကကိုမပြုဘဲ ချန်ထားသည်၊ [ကာယေ—ကာယဒ္ဒါရ၌၊ ပဝတ္တော- ဖြစ်သောလွန်ကျူးမှုတည်း၊ ကာယိကော—မှု၊ဝစသိ—ဝစီဒ္ဒါရ၌၊ ပဝတ္တော+ဝါစသိကော။]

ကာယံ ဝါစဉ္စ ဝိနေတိ ။ ။ ဝိနည်းတရားတော်သည် ကာယဒ္ဒါရ ဝစီဒ္ဒါရကို တိုက်ရိုက်အားဖြင့်ဆုံးမသည်မဟုတ်၊ ထိုဒ္ဒါရတို့၌ဖြစ်သော လွန်ကျူးမှုကိုသာ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် မြစ်တားရ၏၊ ထိုသို့ ဌာနီကျူးလွန်မှုကို ကန့်မြစ် (ဆုမ္ဘ)လျှင် ဌာန(ကာယဝစီ)ဒ္ဒါရကိုလည်း ကန့်မြစ်ဆုမ္ဘရာရောက်သောကြောင့် ဌာနျပစာရအားဖြင့် ကာယ ဝစီဒ္ဒါရကိုလည်း ကန့်မြစ်ဆုမ္ဘရာရောက်သည်၊ ဤအလို"ကာယဉ္စ ဝါစဉ္စ ဝိနေတိတိ ဝိနယော" ဟုကတ္တုသာဓိပြု၊ [တေန (ထိုကာယိက ဝါစသိက အဇ္ဈာစာရ နိသေဓနတောပါဠိဖြင့်) တထာနိသေဓနမေဝ (ထိုကာယိက ဝါစသိကအမှုကို တားမြစ်ခြင်းသည်ပင်) ပရိယာယေန (နည်းပရိယာယ်အားဖြင့်) ကာယဝါစာဝိနယနံ နာမ (ကိုယ်နှုတ်တို့ကို တားမြစ်ခြင်းမည်၏) ဧတိ ဒသ္သေတိ၊—သီ, ဋီသစ်။]

မှတ်ချက် ။ ။ ဝိနေတိ ကြိယာကို မူရင်းထား၍ ကာယဝါစာဝိနယကို ဌာနျပစာရဟု ဋီကာဖွင့်လိုရင်း ဖြစ်၏၊ ကာယဉ္စ ဝါစဉ္စကို မူရင်းထားလျှင် ဌာနဖြစ်သော ကာယဒ္ဒါရ ဝစီဒ္ဒါရတို့၏ ကာယဝါစာဟူသော အမည်ကို ဌာနီဖြစ်သော အဇ္ဈာစာရ၌ တင်စား၍ ဌာနီဖြစ်သော အဇ္ဈာစာရကို ကာယဝါစာဟူ၍ ဆိုသောကြောင့် ဌာနူပစာဟုရင်း, ဌာနကိုဆိုသဖြင့် ဌာနီကိုရသောကြောင့် နာနန္တရိကနည်း ဟု ရင်း မှတ်ပါ။ [ကာရဏူ ဌာနူပစာတို့၌ နာနန္တရိကနည်း ဟု ယူကြသည်။]

[နိယာမ်] နာနန္တရိမှ, ကာရဏူ, ဌာနူဥပစာ။

အက္ခာတော - ပြီ၊ တေန - ထိုဝိဝိဓနယတ္တာ အစရှိသော ဟိတ် ၃ ရပ်ဖြင့်၊ တေသု-ဤ ဝိနယသဒ္ဒါ၏၊(“အဒ္ဒိဝိနယသဒ္ဒါ၏” ဟူလို၊) ဝစနတ္ထ ကောသလ္လတ္ထံ-ဝိဂြိဟ်ဝစနတ်၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ် ဟူသော ဥဏ်အကျိုးငှါ၊ ဝိဝိဓ ဝိသေသနယတ္တာ၊ပေ၊အက္ခာတောတိ-တော ဟူသော၊ တေ (ဂါထာဝစန်)-ဤ ဂါထာ စကားကို၊ မယာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဆိုခဲ့ပြီ။

ပန-ကား၊ (ဝိနယသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထမှတပါး သုတ္တသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကား၊) ဋုတရံ- ဝိနည်းပိဋကမှတပါးသော သုတ္တန်ပိဋကကို၊ အတ္ထာနံ- စီးပွားတို့၏၊ (သုဝုတ္တတော စသည်၌စပ်၊)ဝါ-တို့ကို၊ သုစနတော-ထင်ရှားပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ သုဝုတ္တတော- ကောင်းစွာဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်

တ သ္မာ၊ ပေ၊ ဝိနယနတော။ ။တသ္မာ၏ စွဲရာအနက်က တမျိုးမက, ၃ မျိုးရှိသော ကြောင့် “ ဝိဝိဓနယတ္တာ၊ ပေ၊ ဝိနယနတော”ဟု မိန့်သည်၊ ဤနေရာမျိုးကို ရည်ရွယ်၍ “တသ္မာနောင် , ဟိတ်နှင့်ဆောင် , တူအောင်အနက်ကြ” — ဟု နိယာမ် ဆိုကြသည်။ [တသ္မာတိဝတ္တာ အနေကဓာတုရာမသနမာဟ—ဝိဝိဓနယတ္တာတိ အာဒိ-ဋီသစ်။]

တေန၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။[တေနာတိ ဝိဝိဓနယတ္တာဒိ ဟေတုနာ-သာရတ္ထ၊] ဝိဝိဓန ယတ္တာစသော ဟိတ် ၃ ပါးသည် ဝိနယသဒ္ဒါ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်တည်း၊ အဘယ်အကျိုးငှါ “ ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ ” စသော အဲဒီ ဂါထာစကားကို ဆိုအပ်ခဲ့ပါသနည်း—ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်“တေန၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ” ဟု မိန့်၊ ထို သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သော ဟိတ် ၃ ပါးဖြင့် ဝိနယသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထဒ္ဒ (စာသင်သားတို့) ကျွမ်းကျင်နားလည်ကြို အကျိုးငှါ “ ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ” စသော အဲဒီ ဂါထာကို ငါဆိုအပ်ပြီ—ဟူလို။ [တေနကို ဝုတ္တံ၌မစပ်ဘဲ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္ထံ၌စပ်။]

ခဏ္ဍ၊ ဒုး၊ အုံ့။ ။တေန္တိ— ဂါထာဝစန်၊ တေသောတိ ဝိနယသဒ္ဒသ၊ ဝစနတ္ထဒ္ဒစပ်၊ “ဝိနယသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထ”ဟူလို၊ “ဝစနတ္ထ”ဟူသည် ဝိဂြိဟ်ဝါကျတည်း၊ ဝိနယသဒ္ဒါ၏ “ဝစနတ္ထကောသလ္လ”ဟူသည် ဝိနယသဒ္ဒါကို“ဝိဝိဓ+နယာ ဣတ္ထေ”စသည်ဖြင့် ဝိဂြိဟ် ပြုတတ်သော ဥဏ်တည်း၊ “ ထိုသို့ သဒ္ဒါ၏အနက်ဒ္ဒ ကျွမ်းကျင်အောင် , ဝါ – ဝိဂြိဟ် ဝစနတ်ပြုတတ်အောင် ဤဂါထာစကားကို ငါဆိုအပ်ခဲ့ပြီ ” ဟူလို၊ ဤအလို “ တေန” စသော ဝါကျသည် လဒ္ဓဂုဏ်လည်း မဟုတ် , နိဂုံးလည်းမဟုတ်၊ ရှေ့ ဂါထာစကားဒ္ဒ မေးဘွယ်ရှိ၍ ဆက်ပြသော ဝါကျာရမ္ဘ ဝါကျသာတည်း။

ဋုတရံပန ။ ။ ဝိနယသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထမှတပါး သုတ္တသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကို ပြလိုရှိ “ဋုတရံပန” စသည်မိန့်၊ ဋုတရံကို အက္ခာတံဒ္ဒစပ်၊ ဋုတရသဒ္ဒါသည် ဋုမ၏ ပရိယာယ် မဟုတ်၊ ဥဇ္ဇာပတိယောဂဝစန-ဆိုအပ်ပြီး၏ ယဉ်ဘက်အနက်ကို ဟောသော သဗ္ဗနာမ် ပုဒ်တည်း၊ ထို့ကြောင့်“ဤ” ဟု မပါစေဘဲ “ဝိနည်းပိဋကမှတပါးသော သုတ္တန်ပိဋက ကို၊ ဝါ–ဝိနည်းပိဋက၏ ယှဉ်ဘက်ဖြစ်သော သုတ္တန်ပိဋကကို”ဟု ပေးရသည်၊ နောက် လာမည့် “ဋုတရောပန” ဒ္ဒလည်း နည်းတူ။

ရင်း၊ သဝနတော - သီးတတ် ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ အထ-ထိုမြို့၊သူဒနတော-သွန်ချတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊သုဏ္ဍာဏာ-ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ သုဏ္ဍသဘာဂတောစ-တမျှဉ်းကြိုး ပန်းသီချည်နှင့်တူသော အာဘိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ဝါ- တမျှဉ်းကြိုး ပန်းသီချည်နှင့် သတောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊(သုဏ္ဍာဏ ဝိဒူဟိ-သုဏ္ဍသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို သိကုန်သော ပညာရှိတို့သည်၊) သုဏ္ဍန္တိ-သုဏ္ဍမည်၏ဟူ၍၊ အဂ္ဂါတံ-ပြီ။

ဟိ-ခဲ့၊ တံ- ထို သုဏ္ဍန်ပိဋ္ဌကသည်၊ အတ္ထဏ္ဍပရဏ္ဍာဒိဘေဒေ- မိမိစီးပွားနှင့်, သူတပါး စီးပွား အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော၊ အဏ္ဍေ - စီးပွားတို့ကို၊ (တနည်း) အတ္ထဏ္ဍ ပရဏ္ဍာဒိဘေဒေ- အတ္ထဏ္ဍ ပရဏ္ဍ အစရှိသော အပြား

အဏ္ဍာနံ သူစနတော။ ။ "အတ္ထဏ္ဍ ပရဏ္ဍာဒိ ဘေဒေ" စသော အကျယ်ကို ကြည့်၍ "အဏ္ဍာနံ သူစနတော"စသောဂါထာကို အနက်ပေးရသည်၊ "သူစနတော" စသောပုဒ်များ၌လည်း ဝိနယနတော"ကဲ့သို့ ဘာဝပွဓာန—ဘာဝလောပကြီး [အဏ္ဍာနန္တိ ပဒံ သူစနတော၊ပေ၊ သုဏ္ဍာဏာတိ ပဒေဟိ ယထာရဟံ ကမ္မသမ္ဘဝသေန (ကံအဖြစ် သမ္ဘန်အဖြစ်ဖြင့်) ယောဇေတမ့်၊ သီ-ဋီ-သစ်၊ ဤဂါထာနှင့် ရှေနောက် ၂ ဂါထာတို့သည် ပဏ္ဍာအရိယာ ဂါထာတို့တည်း။]

အဏ္ဍဏ္ဍ၊ပေ၊အဏ္ဍေ။ ။အဏ္ဍသဒ္ဒါသည် ဘာသိတဏ္ဍ (ဟောအပ်သော ပါဠိ-အနက်) ကိုမဟော၊ ဟိတ (စီးပွား) ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် "အဏ္ဍေ-စီးပွားတို့ကို" ဟုပေးရသည်၊ မှန်၏—အဏ္ဍသဒ္ဒါသည် ဘာသိတဏ္ဍကိုဟောလျှင် "အဏ္ဍေ သူစေတိ" အရ မြဟ္မဇာလသုတ်သည် အတ္ထဏ္ဍ (မိမိတည်းဟူသော မြဟ္မဇာလသုတ်၏ အနက်) ကိုရင်း, ပရဏ္ဍ (တပါးသော သာမညဖလစသော သုတ်၏ အနက်) ကိုရင်း ပြနိုင်ရာရော်၏၊ ထိုသို့ကား မပြနိုင်၊ မြဟ္မဇာလသုတ်သည် မြဟ္မဇာလသုတ်၏ အနက်အစိပ္ပါယ်ကိုသာ ပြနိုင်သည်။

ပရဏ္ဍနှင့် အာဒိ။ ။ဤသို့လျှင် မည်သည့်သုတ်မဆို, သူ့သုတ်၏ အနက်မှတပါး အခြားသုတ်၏အနက်ကိုမပြနိုင်သောကြောင့် အတ္ထအရ ဘာသိတဏ္ဍကိုယူလျှင် "ပရဏ္ဍ" သည် အပိုပင်ဖြစ်ရာ၏၊ တားမြစ်ဘိုရာ ပရဏ္ဍ မရှိလျှင် အဏ္ဍတ္ထဉ် " အဏ္ဍ" ဟူသော ဝိသေသနလည်း အပိုပင်ဖြစ်ရာ၏၊ အတ္ထဏ္ဍပရဏ္ဍအပြင် အာဒိဖြင့်ယူဘိုရာ အနက်လည်း မရှိသောကြောင့် ပရဏ္ဍာဒိဉ် အာဒိသဒ္ဒါလည်း အပိုပင်ဖြစ်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့် အတ္ထဏ္ဍ စသည်ဉ် အဏ္ဍအတွက် ဘာသိတဏ္ဍကိုမယူဘဲ ဟိတအနက်ကို ယူရသည်။

ဟိတအနက်ယူရကျိုး။ ။ဟိတအနက်ကိုယူရာ၌ ဟိတဟူသည်လည်း သုတ်ပါဠိတော်၏ စီးပွားမဟုတ်၊ သုတ်ကို သင်အံလေ့ကျက် ဆောင်ရွက်မှတ်သား ဟောကြားပို့ချသူမှာ ရနိုင်သောစီးပွားတည်း၊ မှန်၏-မြဟ္မဇာလသုတ်၌ သီလစသောဟိတများကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုသုတ်ကို သင်ယူပို့ချသူသည် သီလစသော စီးပွားကို မိမိကိုယ်ကိုင်

ရှိကုန်သော၊ အတ္တေ- စီးပွားနှင့်, အနက်တို့ကို၊ သူစေတိ - ထင်ရှားပြတတ်၏၊ (အတ္ထာနံ- တို့ကို၊ တသ္မာ သုစနတော- ထိုသို့ ထင်ရှားပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊) စ-ကား၊(သုစနတော ဟူသော အကျဉ်းသခ်ေပ ဟိတ်ပါဒ်၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရမှ တပါး, သုဝုတ္ထတော ဟူသော၊ ပေ၊ အုံ့၊) ဣတ္ထေ-ဤသုတ္တန် ပိဋကတ်၌၊ အတ္ထာ-အတ္တတ္ထ ပရတ္ထအစရှိသော စီးပွားတို့ကို၊ ဝါ-စီးပွား,အနက်

ရအောင်ယူနိုင်သောကြောင့် အတ္တတ္ထကို ထိုသုတ်က ညွှန်ပြ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်က သူတပါးကို ဟောပြောပို့ချလျှင် ထို သူတပါးမှာလည်း ထို သီလစသော ဟိတတို့ကို သိရ-ကျင့်ရ-သဖြင့် ပရတ္ထကိုလည်း ထိုသုတ်က ညွှန်ပြရာရောက်သည်။

အာဒိဖြင့် ယူဘွယ်၊ ။ ပရတ္ထာဒိဋ္ဌ အာဒိဖြင့် နိဗ္ဗာန်မဂ္ဂ်ကတ္တ (ဤဘဝ၌ဖြစ်သော စီးပွား), သမ္ပရာယိကတ္တ (တမလွန်၌ဖြစ်သော စီးပွား), လောကိယတ္တ (သံသရာလောကတွင်း၌ဖြစ်သော လူ နတ် ဗြဟ္မာ ချမ်းသာရကြောင်း စီးပွား), လောကုတ္တရတ္တ (မဂ်ဖိုလ်စီးပွား) များကိုယူ။ [နိဗ္ဗာန်မဂ်ကတ္တ သမ္ပရာယိကတ္တေ လောကိယ လောကုတ္တရတ္တေ စာတိ ဧဝမာဒိဘေဒေ အတ္တေ အာဒိသဒ္ဒေန သင်္ဂဟာတိ၊ အတ္ထသဒ္ဒေါ စာယံ ဟိတပရိယာယဝစနော, နဘာသိတတ္ထဝစနော၊—သာရတ္ထ။]

အထ ဝါ။ ။ "နဟညဒတ္ထတ္ထိ ပသံသလာဘာ" ဟူသော ပုဒ်ကို နိဒ္ဒေသဖွင့်ရာ၌ " အတ္ထတ္ထော, ပရတ္ထော , ဥဘယတ္ထော , နိဗ္ဗာန်မဂ်ကော အတ္ထော , သမ္ပရာယိကော အတ္ထော။ [ဤ ၈ ပါးပါး၌ အတ္ထသဒ္ဒါသည် ဟိတအနက်ဟော။] ဥတ္တာနော အတ္ထော- ပေါ်လွင်သောအနက်,ဂန္ဓိရော (နက်နဲသော) အတ္ထော,ဂူဠ္ဠော (လျှို့ဝှက်အပ်သော) အတ္ထော,ပဋိစ္ဆန္နော (ဖုံးကွယ်အပ်သော) အတ္ထော, နေယျော (ပုဒ်တပါးကို ဆောင်ယူပြီးမှ သိအပ်သော) အတ္ထော,နီတော (တိုက်ရိုက် သိအပ်သော) အတ္ထော။ [ဤ ၆ ပါး၌ အတ္ထသဒ္ဒါသည် ဘာသိတတ္ထ ပရိယာယ်များတည်း။] အနဝဇ္ဇော (အပြစ်မရှိသော) အတ္ထော , နိက္ကိလေသော (ကိလေသာမှ ထွက်မြောက်သော) အတ္ထော , ဝေါဒါနော (ဖြူစင်သော) အတ္ထော,ပရမတ္ထော (မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော အတ္ထ)၊ [ဤ ၄ ပါး၌ အတ္ထသဒ္ဒါသည် ဟိတအနက်ကိုလည်း ဟော, ဘာသိတတ္ထကိုလည်း ဟောဏ်။] ဤသို့ ၁၅ ပါးသော အတ္ထတို့ကို ဖွင့်ပြထား၏။

ထိုအတ္ထများကို (သုတ္တပုဒ်၏ အဖွင့်မဟုတ်သောကြောင့်) သုတ္တကို မဲ့ဘဲ နိဒ္ဒေသ၌ ဖွင့်ပါသော်လည်း ဗြဟ္မစာလသုတ်စသော သုတ်များသည် ထိုအတ္ထတို့ကို ပြနိုင်သည်သာ။ [ကိန္တုပါ သုတ္တနိရပေက္ခာ အတ္တတ္ထာဒယော ဝုတ္တာ , သုတ္တတ္ထဘာဝေန အနိဋ္ဌိတ္တာ၊ တေသု ပန ကေစိ အတ္ထပ္ပဘေဒေါ သုတ္ကေန ဒီပေတဗ္ဗတံ နာတိက္ကမတိ။—ဋီကာ။] ဤနည်းအလိုအားဖြင့် "အတ္ထေ—စီးပွား, အနက်တို့ကို" ဟု ပေးပါ၊ "အတ္ထေ သူစေတိတိ သုတ္တံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ "သုစ—ပကာသနေ" ဟူသောဓာတ်, တပစ္စည်း၊ သုဒ္ဓ ရသပြု။ [အမှာ။ ။"တသ္မာဒိဝိဓနယတ္ထာ၊ပေ၊အက္ခာတော" ကို နည်းမှီ၍ "တသ္မာ အတ္ထာနံ သုစနတော ၊ ပေ ၊ အက္ခာတံ " ဟု ဖလဝါကျတခု အပိုထည့်၍ အနက်ပေးထားသည်။]

တို့ကို၊ သုဝုတ္ထာ-ကောင်းစွာဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊(ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိညာ ယတိ - သိအပ်သနည်း၊) ဝေနေယျဇ္ဈာသယာနုလောမေန - ဝေနေယျတို့၏ အဇ္ဈာသယအား လျော်သော အားဖြင့်၊ ဝုတ္ထတ္ထာ - ဟောတော်မူအပ်ကုန် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ - ပ၏၊ အတ္ထာနံ - တို့၏၊ တသ္မာ သုဝုတ္ထ တော- ထိုသို့ ကောင်းစွာဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊) စ-ကား၊ (သု ဝုတ္ထတော ဟူသော အကျဉ်းသခေါ်ပ ဟိတ်ပါ၌၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရမှတပါး,

သုဝုတ္ထာ ဧတ္ထ ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သူစနေတော ဖွင့်ပြီး၍ သုဝုတ္ထတော အဖွင့်ကို ပြသော ပကွန္ဒရ၊ နောက်၌လည်း ဤနည်းချည်း၊ သုတ္ထကို "သု + ဥတ္ထ" ဟု ခွဲ၊ ဣတ္ထ အတ္ထာကို၎၍ "သုဋ္ဌု+ဥတ္ထာ ဣတ္ထောတိ သုတ္ထံ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၊ ဝိနယ–အာဒိမ္ဗတို့လည်း "အတ္ထတို့ကို ကောင်းစွာဟောအပ်ရာ မဟုတ်လော"ဟု စောဒနာဘွယ်ရှိ၍ "ဝေနေယျဇ္ဈာသယာ ၊ပေ ၊ ဝုတ္ထာ "ဟု မိန့်၊ ဝိနယ – အာဒိမ္ဗတို့လည်း အတ္ထတို့ကို ကောင်းစွာ ဟောအပ်ရာ ဟုတ်ပါပေ၏၊သို့သော် သုတ္တန်ကဲ့သို့ ဝေနေယျ၏ အလိုလိုက် ၍ နှစ်ဖြာက်အောင် ဟောတော်မူခြင်းမဟုတ်၊အာဏာပညတ်တော်ကို ပြုခြင်း,သဘာဝ ဓမ္မရှိသည့်အတိုင်း ပြုခြင်းဖြစ်ရကား ဝေနေယျတို့ အတွက် သုတ္တန်လောက် အတ္ထတို့ကို မရစေနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဝိနယ–အာဒိမ္ဗတို့ကို"သု+ဥတ္ထ"ဟု မဆိုနိုင်–ဟူလို။

နိဿယမှတ်ချက်။ ။" ဝေနေယျ၊ပေ၊ဝုတ္ထတ္ထာ" ဟိတ်သည် " သုဥတ္ထာ ဣတ္ထ= ကောင်းစွာဟောအပ်ရာတဲ့"ဟု သိနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဥပကဟိတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဝိညာယတိ"ဟု ကြိယာအပို ထည့်ထားသည်။

ဆက်ဥပုံ— ဝိနည်းဌ ဝေနေယျတို့ကို ဝဲညှာ၍ လျှော့ပေးရသောအချက် ခွင့်ပြု ရသောအချက်များ ပါရှိပေ၏၊ "အညတြ သုပိနန္တာ, ဥတ္ထရိ ဆပ္ပဉ္စ ဝါစာဟိ" စသည် တည်း၊ သို့သော် ထို ဝဲညှာမှုများ၌လည်း " ထို စည်းကမ်းလွန်လျှင် အာပတ် " ဟု အာဏာတော်ပညတ်က ပဝေနဖြစ်နေ၏၊ အာဒိမ္ဗာ၌လည်း ဝေနေယျတို့ကို လိုက် လျောမှု "သဟေတုကဒုက်, ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်" ဟု ဟောခြင်းမျိုးရှိ၏၊ ထို၌လည်း ဓမ္ဓသဘာဝကိုယ်က ထိုသို့ ရနိုင်သောကြောင့် ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ရကား ဓမ္ဓသဘာဝ သည် ပဝေနဖြစ်နေပြန်၏။

သုတ္တန်၌ကား အနည်းငယ်ပါရှိသော အာဏာကိုရင်း – များစွာပါရှိသော ခန္ဓာ အာယတနစသော သဘာဝဓမ္ဓတို့ကိုရင်း ဝေနေယျတို့၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်းသာ ထည့် သွင်း၍ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏၊ထို့ကြောင့် သုတ္တန်ဒေသနာသည်သာ ဝေနေယျတို့၏ စိုးပွားကို ကေန်တိုက်ရိုက် ရစေနိုင်ရကား ထိုစိုးပွားကို လက်တွေ့ရှိကြသူ နတ် လူတို့ အလိုကျအောင် "သုဋ္ဌု+ဥတ္ထာ ဣတ္ထ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရပေသည်၊

သာရတ္ထ။ ။သုတ္ထေသု အာဏာ ဓမ္ဓသဘာဝါစ ဝေနေယျဇ္ဈာသယံ အနုဝတ္တန္တိ၊ နှ ဝိနယာဘိဓမ္ဓေသုဝိယ ဝေနေယျဇ္ဈာသယော အာဏာဓမ္ဓသဘာဝေ၊ တသ္မာ ဝေနေယျာနံ ကေန္တိဟိတပဋိလာဘသံဝတ္တနိကာ သုတ္တန္တဒေသနာ ဟောတိတိ သုဒ္ဓတ္ထာ ဧတ္ထ အတ္ထာတိ အာဒိဝုတ္တံ။

သဝနတောဟူသော၊ ပေ၊ အံ့၊)သဿံ- ကောံသည်၊ ဖလံ-.အသီးကို၊ သဝတိ ဋဝ- သီးတတ်သကဲ့သို့၊ (တထာ- တူ၊) ဘော- ဤ.... သည်၊ အဏ္ဍေ- အဏ္ဍဇ ပရဏ္ဍအစရှိသောစီးပွားတို့ကို၊ ဝါ-စီးပွားအနက်တို့ကို၊ သဝတိ-သီးတတ်၏၊ ပသဝတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဋတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (အဏ္ဍာနံ- တို့ကို၊ တသ္မာ သဝနတော- ထိုသို့သီးတတ် ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊) စ- ကား၊ (သဝနတောဟူသော အကျဉ်းသခေါ်ပဟိတ်ပါဠိ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရမှ တပါး, သုဒနတောဟူသော၊ ပေ၊ အံ့၊) ဘော- ဤ....သည်၊ (အဏ္ဍေ-အဏ္ဍဇ ပရဏ္ဍ အစရှိသောစီးပွားတို့ကို၊ ဝါ- စီးပွား,အနက်တို့ကို၊) သုဒတိ - သွန်ချတတ်၏၊ (ကိမိဝ-အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊) [အဗြေကို မသိသေးဘဲ သာမညအနေဖြစ်၍ နပုလ္လိန်ဖြင့် မေးသည်။] ဧနေ- နွားမသည်၊ ဒိရံ- နို့ရည်ကို၊ သုဒတိဝိယ - သွန်ချသကဲ့သို့တည်း၊ ပဋ္ဌရတိ- သွန်ချတတ်၏၊ ဋတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-သည်၊

သဝတိ၊ ပေ၊ ပသဝတိ။ ။"အဏ္ဍေ သဝတိတိ သုတ္တံ"ဟုပြု၊ သုဓာတ်,တပစ္စည်း၊ ဘူဝါဒိ သုဓာတ်သည် သန္ဓ (စီးသွားခြင်း) , ဇနန (ဖြစ်စေခြင်း) , ဋသရ အနက်များကိုဟော၏၊ဤ၌ ဇနနအနက်ကိုယူစေလို၍ သဝတိကို"ပသဝတိတိ ဝုတ္တံဟောတိ" ဟု ဥဒ္ဒဏကတ္တု ဖွင့်သည်၊ [ပသဝတိတိ ဖလတိ၊ နိပ္ဖာဒေတိတိ အဏ္ဍေ၊–ဋီကာ၊ ဤနိပ္ဖာဒနနှင့် ဇနနသည် အနက်တူပင်တည်း။] ဤပသဝတိသည် သဝတိ၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့်"သဿမိံ ဖလံ" နှင့်တွဲ၍ အနက်မပေးရ။ [သုဒတိ၏အဖွင့် ပဋ္ဌရတိ၌လည်းနည်းတူ။]

သဿမိံ ဖလံ။ ။သုတ္တန်ပိဋကသည် (သင်ယူ လေ့ကျက် ဆောင်ရွက်ရာ ခဏ၌ပင်) အတ္ထတို့ကို ချက်ခြင်းဖြစ်စေပါသလော-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "သဿမိံ ဖလံ"တူသော ဥပမာန ဝါကျတိုကလေးကိုမိန့်။ [ဤ ဥပမာနဝါကျကို ဥပမေယျဝါကျ၏အတွင်းသွင်း၍ နိဿယပေးထားသည်။] ကောက်ပင်သည် အပင်ပေါက်လျှင်ပေါက်ခြင်း အသီးကိုမဖြစ်စေနိုင်၊ ၂လ ၃လ စသည်ကြာမှ အသီးကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့, ထို့အတူ သုတ္တန်သည်လည်း ထိုတရားတော်မှာ ပါသည့်အတိုင်း အစဉ်အလိုက်ကျင့်၍ ကာလ အတော်ကြာမှ အတ္ထဇ္ဈပရဏ္ဍ စသည်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်– ဟူလို။ [အနုပုဗ္ဗ သိက္ခာဒိဝသေန ကာလန္တရေန အဘိနိပ္ဖတ္တိ ဒဿေန္တော အဟ-သဿမိံ ဖလန္တိ။]

သုဒတိ စေတံ ပေ၊ ပဋ္ဌရတိ။ ။သုဒဓာတ် တပစ္စည်း၊ အဏ္ဍေ သုဒတီတိ သုတ္တံ၊ သုဒဓာတ်သည် ဟိંသာ, ပဋ္ဌရဏ, နိရာသ (တားမြစ်ခြင်း) ဟူသော အနက်များကိုဟော၏၊ ဤ၌ ပဋ္ဌရဏအနက်ဟောဟု သိစေလို၍"ပဋ္ဌရတိ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ပဋ္ဌရတိ၌ ပဝုတ္တ ဣရေဓာတ်သည် "သေက-သွန်းလောင်းခြင်း" အနက်ကိုဟောသော သကမ္မကဓာတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "သွန်ချ"ဟု ပေးသည်၊ သီလက္ခန်ဋီကာသစ်၌ အကမ္မကဟုယူ၍ ကာရိတ်သွင်းလျက် "ပဋ္ဌရာပေတိ" ဟု ဆို၏၊ ထိုအဆိုကို စဉ်းစားသင့်၏။

ဝါ-သည်၊ဟောတိ၊(အတ္ထာနံ-တို့ကို၊ တသ္မာ သုဒနေတော- ထိုသို့ သွန်ချတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊)စ-ကား၊ (သုဒနေတောဟူသော၊ပေ၊သုတ္တာဏာဟူသော၊ ပေ ၊ ကား၊) ဧတံ - ဤ.... သည်၊ [ရှေ့ဝါကျမှ လိုက်သည်၊] နေ-ထိုအတ္ထတ္ထ ပရတ္ထအစရှိသော စီးပွားတို့ကို၊ ဝါ-စီးပွားအနက်တို့ကို၊ သုဠု-ကောင်းစွာ၊ တာယတိ-စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ရက္ခတိ-စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဋုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊(အတ္ထာနံ-တို့ကို၊ တသ္မာ သုတ္တာဏာ-ထိုသို့ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊) စ-ကား၊(သုတ္တာဏာ ဟူသော ပေ၊ သုတ္တသဘာဝတော ဟူသော ၊ ပေ၊ ကား၊) ဧတံ- ဤ.... သည်၊ သုတ္တ သဘာဝံ - တမျှင်းကြိုး ပန်းသီချည်နှင့် တူသော အဘို့ရှိ၏၊ ဝါ - တမျှင်းကြိုး

ဓေနုဝိယဒီရံ။ ။[ဥပမာနဝါကျကို အပြင်မှာရှိသည့်အတိုင်း နိဿယ အနက်ပေးထားသည်၊ သဿ မိဝ ဖလံကဲ့သို့ အတွင်းသွင်းရှုလည်း ပေးနိုင်၏။] ဥပါယ (နည်းမှန်) နားလည်သူတို့အားသာ နွားမက နို့ရည်ကို သွန်ချပေးသကဲ့သို့ သုတ္တန်လည်း အကြောင်းမှန် ဥပါယဉ် နားလည်သူတို့အားသာ သွန်ချပေးသည် ဟု သိစေလိုသောကြောင့် "ဓေနုဝိယ ဒီရံ" ဟု ဥပမာန ဝါကျကို မိန့်။ [ဥပါယသမ္ပဒါနံယေဝ—အတ္ထတို့ကို ရခြင်း၏အကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံသူတို့အတွက်သာ၊ နိပ္ဖဇ္ဇနကဘာဝံ—အတ္ထကို ပြီးစေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒယေယ္ယော ဓေနုဝိယ ဒီရန္တိ အာဟ၊—ဋီကာ။]

ချဲ့ဝေး— နွားငယ်ရှိချိန် ဟူသော အခါဝယ် နို့တိုင် ဟူသော ဌာနကို ညွှစ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံသူတို့အားသာ နွားမသည် နို့ရည်ကို သွန်ချပေး၏၊ နွားငယ် မရှိချိန်, သို့မဟုတ် ဥုးချိုကိုညွှစ်သူအား သွန်ချမပေး၊ ထို့အတူ သုတ္တန်သည် ဆရာသွားကောင်းထံ နည်းခံလျက် သုတ္တန်လာသည့်အတိုင်း နိဿရဏတ္ထအကျိုးကို မြော်ကိုး၍ သင်ပြီးလျင် လမ်းမှန်အောင် ကျင့်ကြံနေထိုင်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းမှန် ဥပါယနှင့် ပြည့်စုံသူတို့အားသာ အတ္ထတ္ထ စသည်ကို သွန်ချပေး၏၊ အလဂဒ္ဒူပမာ သင်နည်း ချနည်းဖြင့် သင်၍ – ချ၍ အကျင့်ပျက်နေသူတို့အား ထို အတ္ထကို သွန်ချ၍ မပေးပါ။

သုဠု၊ ပေ၊ ရက္ခတိ။ ။သု သဒ္ဒူပပဒ တာဓာတ်, အပစ္စည်း၊ "သုဠု + တာယ ကိတိ သုတ္တံ" ဟု ပြု၊ တာဓာတ်၏ စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်ကို သိစေလိုသောကြောင့် "ရက္ခတိ" ဟု ဥဒုကတ္ထဖွင့်သည်၊ ထို တာဓာတ်သည် သတ္ကတ္ဌ "ကြာ" ဟု ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် နကို ဏပြု၍"သုတ္တာဏာ"ဟု ရှိခဲ့၏၊ ဏာဋ္ဌ အာကား သ္ဌာပိတတ်တည်း။

သုတ္တသဘာဝံ စေတံ။ ။သမာနော+ဘာဝေါ ယဿာတိ သဘာဝံ။ [ယဿ-အကြင်သုတ္တန်၏၊ သမာနော — တူသော၊ ဘာဝေါ — အဘို့သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဋုတိ သဘာဝံ၊] သုတ္တေန— တမျှင်းကြိုးနှင့်၊ ဝါ-ပန်းသီချည်နှင့်၊ သဘာဝံ- တူသောအဘို့ ရှိသည်တည်း၊ သုတ္တသဘာဝံ၊ ထို့ကြောင့် "သုတ္တသဒိသံ"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ ဤနည်း အလို " သုတ္တံ ဝိယာတိ သုတ္တံ"ဟု ဥပမာ တဒ္ဓိတ်ပြု။

ပန်းသီချည်နှင့် သဘောတူ၏၊ ဟိ- ခဲ့၊ တစ္ဆကာနံ - လက်သွားတို့၏၊ သုတ္တံ-တမျှင်းကြိုးသည်၊[တိုင်းတာကြောင်း မျှင်းကြိုး - ဟူလို။] ပမာဏံ- တိုင်းတာကြောင်းသည်၊ ဝါ-လိုရင်းပမာဏသည်၊ ဟောတိယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ဧတေဒိ - ဤ.... သည်လည်း၊ ဝိညူနံ - ဓာရားဆုံးဖြတ်သော ပညာရှိတို့၏၊(ပမာဏံ-နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းသည်၊ ဝါ-လိုရင်းပမာဏသည်၊ ဟောတိ-၏၊) စ- တမျှင်းကြိုးနှင့်တူပုံသာ မကသေး၊ သုတ္တေန-ချည်ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာနိ-သိမ်းယူအပ်ကုန်သော၊ ဝါ- သီကုံးအပ်ကုန်သော၊ ပုပ္ပါနိ-တို့ကို၊ (ဝါတေန-လေသည်၊)နှ ဝိကိရိယန္တိယထာ-ဖရိဖရဲ မဖြန့်ကြဲအပ်, မဖြန့်ကြဲနိုင်ကုန်သကဲ့သို့၊ နှ ဝိဒ္ဓံသိယန္တိယထာ- မဖျက်ဆီးအပ်, မဖျက်ဆီးနိုင်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ- တူ၊ ဧတေန- ဤ....ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ- နိသော၊အတ္ထာ- အတ္ထတ္ထပရတ္ထ အစရှိသော စီးပွားတို့ကို၊ ဝါ- စီးပွားအနုက်တို့ကို၊ (မိဿာဝါဒေန- မိဿာဝါဒသည်၊)

ယထာဟိ။ ။သုတ္တသဘာဂတံယေဝ ဒသေန္တော အာဟ—ယထာ ဟိတိ အာဒိ၊ အခြားနေရာ၌ " ယထာ ဟိ " ဟု ဆိုလျှင် ဥပမာဆောင်၍ ထင်ရှားအောင် ပြသော (တပ္ပါကဋိကရဏ) ဝါကျသာ များ၏၊ ဤနေရာ၌ကား " တမျှင်းကြိုး- ပန်းသီချည်နှင့် တူ၏" ဟု အကျဉ်းပြပြီး၍ ထိုအကျဉ်းကို ခဲ့သောကြောင့် ဝိတ္ထာရ ဝါကျ ဖြစ်ရမည်၊ ထိုဝိတ္ထာရတွင် "တစ္ဆကာနံ၊ပေ၊ဝိညူနံ "သည် တမျှင်းကြိုးနှင့် တူပုံကိုပြသော ဝိတ္ထာရ၊ " ယထာစ၊ ပေ ၊ အတ္ထာ"သည် ပန်းသီချည်နှင့် တူပုံကိုပြသော ဝိတ္ထာရတည်း။

တစ္ဆကာနံ၊ ပေ၊ ဝိညူနံ။ ။သစ်သားကို ဖြောင့်အောင်ရွေသော သစ်ရွေသမား လက်သွားတို့၌ (မဲရည်စိမ်ထားသော) မျှင်းကြိုးရှိ၏၊ ထိုမျှင်းကြိုးဖြင့် သစ်သားကို မှတ်သား၏၊ ထိုမျှင်းသားထားသော နေရာကိုကြည့်၍ ယူသင့်-ပယ်သင့်သောအရာကို သိရ၏၊ ထို့ကြောင့် လက်သွားတို့မှာ မျှင်းကြိုးသည် အရေးကြီးသော အရာဝတ္ထုဖြစ်၏၊ ထို့အတူ ငြင်းခုန်မှု တခုခု ပေါ်ပေါက်၍ ပညာရှိအထံ ရောက်လျှင် သုတ္တန်ကို ကြည့်၍ ယူသင့်-ပယ်သင့် (အမှန်-အမှား) ကို သိရသဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် သုတ္တန်သည် ဝိနိစ္ဆယက ပညာရှိများအတွက် လိုရင်းအချက်ပင်ဖြစ်သည်။ [" ပမိယတိ အနေနာတိ ပမာဏံ၊ ပမိ တိ—နှိုင်းယှဉ်အပ်, တိုင်းအပ်၏"ဟု ပေး။]

ယထာ၏။ ။စသဒ္ဒါသည် ရှေ့နည်းကိုပေါင်းသော သဒ္ဒါဖြစ်၏။ " တမျှင်းကြိုးနှင့် တူပုံသာ မကသေး, ပန်းသီချည်နှင့်လည်း တူသေး၏ " ဟူလို။ [" စ- ဥပမာ တနည်း, လည်း၍ ပြဉ္စားအံ့" ဟု ပေး၍ ဝိကပ္ပနတ္ထ (စ) ဟုလည်း ကြံကြသေး၏၊ ၂ မျိုးလုံးနှင့် တပြိုင်နက်တူသောကြောင့် ဝိကပ္ပနတ္ထ မဖြစ်နိုင်၊ တမျှင်းကြိုးနှင့် တူပုံမှ တပါး ပန်းသီချည်နှင့်တူပုံကို ပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရဇောတက (စ) ဟုလည်း ကြံသေး၏၊ ရှေ့၌ အပေါင်း ပြပြီး၍ အစိတ်အစိတ် တခုစီ ခဲ့ပြမှသာ ပက္ခန္တရဝါကျ ဟု ယူသင့်၏၊ ဤနေရာဝယ် ရှေ့တွင် အပေါင်း မပြခဲ့သောကြောင့် ပက္ခန္တရလည်း မသင့်။] ပန်းများကို ချည်ဖြင့် သီကုံးထားလျှင် လေသည် အရပ်တပါးသို့ လွင့်သွားအောင် ဖရိဖရဲ မဖြန့်ကြဲ

နဝိကိရိယန္တိ - နဲ့၊ နဝိဒ္ဓံသိယန္တိ - နဲ့၊ (တသ္မာ သုတ္တသဘာဂတောစ - ထိုသို့တမျိုးကြီး ပန်းသီချည်နှင့်တူသောအဘိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ-နှင့်သဘောတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ သုတ္တတ္ထဝိဒူဟိ-တို့သည်၊ သုတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ အက္ခာတံ-ပြီ၊)တေန- ထိုအတ္ထာနံ သုစနတော အစရှိသော ဟိတ် ၆ ရပ်ဖြင့်၊ ဧတေသု- ဤသုတ္တသဒ္ဒါ၏၊ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္ထံ- ဝိဂြိဟ်ဝစနတ်၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်ဟူသော ဉာဏ်အကျိုးငှါ၊ အတ္ထာနံ သုစနတော၊ပေ၊အက္ခာတန္တိ- အက္ခာတံဟူသော၊ တေ(ဂါထာဝစနံ)-ကို၊ (တနည်း)တေ(အတ္ထဝစနံ)-ဤအနက်ကို ပြကြောင်းစကားကို၊ မယာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဆိုခဲ့ပြီ။

ပန-ကား၊ (သုတ္တသဒ္ဒါ၏ဝစနတ္ထမှတပါး အဘိဓမ္မသဒ္ဒါ၏ဝစနတ္ထကား) ဧတရော - သုတ္တန်ပိဋကမှ တပါးသော အဘိဓမ္မပိဋကကို၊ (အက္ခာတောဘ

နိုင်၊ ထိုနေရာ၌လည်း ကြေမွသွားအောင် မဖျက်ဆီးနိုင်၊ ထို့အတူ သုတ္တန်ဖြင့်သိမ်းယူထားအပ်သော အတ္ထ တို့ကို မိစ္ဆဝါဒသည် လွင့်သွားအောင်လည်း မဖြန့်ကြဲနိုင်၊ ပျက်စီးသွားအောင်လည်း မဖျက်ဆီးနိုင်။

အတိသယနည်း။ ။"အတ္ထေ သုစနတော"စသော အနက်အားလုံးသည် ဝိနယအဘိဓမ္မာတို့၌လည်း ရနိုင်၏၊ ဝိနယအဘိဓမ္မာတို့လည်း အတ္ထတို့ကို ထင်ရှားအောင်ပြခြင်းစသော (သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်များ) ရှိကြ၏၊ သို့သော် ဝေနေယျတို့ အဗ္ဗောဟာသယကို လိုက်၍ ဟောအပ်သော ဝိဒူဂသည်သာ ဝိနယအဘိဓမ္မတို့ထက် သာလွန်၍ ဝေနေယျတို့၏ အတ္ထတို့ကိုပြခြင်းစသောအ နက်ရှိသောကြောင့် အတိသယနည်းအားဖြင့် သုတ္တန်ပိဋကကိုသာ"သုတ္တ"ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်။

သုတ္တသဒ္ဒါ ဥပစာဖြစ်ပုံ။ ။ဤသို့လျှင်"သုတ္တ"ဟူသော အမည်၏ သုတ္တန်ပိဋကဏ်သာ မုချ အမည် ဖြစ်သောကြောင့် "သုတ္တာဂတံ သုတ္တပရိယာပန္နံ" ဟူသော ပါဠိတော်ဝယ် ဝိနည်းကို"သုတ္တ" ဟု ခေါ်ရာ၌ရှင်း, "သကဝါဒေ ပဋ္ဌသုတ္တသတာနိ" စသည်ဖြင့် ဝိနည်းသုတ် အဘိဓမ္မာတို့ကို "သုတ္တ" ဟု ခေါ်ရာ၌ရှင်း ဘုရားဟောပါဠိတော်ချင်းတူသောကြောင့် သဒိသူပစာရအားဖြင့် တင်စားရ၍ခေါ်ထားသည်–ဟု မှတ်။

သာရတ္ထ ။ ။ ဝိနယာဘိဓမ္မေဟိစ ဝိသေသေတ္တာ သုတ္တသဒ္ဒဿ အတ္ထော ဝတ္တဗ္ဗော၊ တသ္မာ ဝေနေယျဗ္ဗောဿယဝသေနပဝတ္တာယ ဒေသနာယ (ဒေသနာသည်) အတ္ထဟိတပရဟိတာဒီနိ သာတိသယံ ပကာသိတာနိ ဟောန္တိ, တဒပ္ပဝါနတ္ထာဝတော (ထိုဝေနေယျဗ္ဗောဿယ၏ပဝါနဏ်အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ နဲ့ အာဏာဓမ္မသဘာဝပဝတ္တာယ (အာဏာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဝိနည်း , ဓမ္မသဘာဝအားဖြင့် ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာ) ဒေသနာယ အတ္ထဟိတပရဟိတာဒီနိ သာတိသယံ ပကာသိတာနိ နဲ့ ဟောန္တိ)၊ ဧတိ ဧဒေမေဝ အတ္ထာနံ သုစနတော သုတ္တန္တိဝုတ္တံ၊ ဧဝ္ဗကတ္တာ"ဧတ္ထတံ တသ္သဘာဂဝတော သုတ္တာဂတံ သုတ္တပရိယာပန္နန္တိ" စ, "သကဝါဒေ ပဋ္ဌသုတ္တသတာနိ" တိစ သုတ္တသဒ္ဒေါ ဥပစရိတောတိ (ဥပစာတင်စားအပ်၏ ဟူ၍) ဂဟေတဗ္ဗော။

စပ်၊) ယံ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဣဒေ- ဤ အာဘိဓမ္မပိဋကတ္တိ၊ ဝုစိမနေ္တာ-တိုးပွားခြင်းရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာစ-တရားတို့ကိုလည်း၊ သလက္ခဏာ- အမှတ်အသားနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာစ - တို့ကိုလည်း၊ ပုဗ္ဗိတာ - ပူဇော်ထိုက် ကုန်သော၊ ဓမ္မာစ - လည်း၊ ပရိန္ဓိန္နာ - ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာစ - လည်း၊ အဓိကာ-လွန်ကဲကုန်သော၊ ဓမ္မာစ-တို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ (ဝုစိမနေ္တ အစရှိသော တရားတို့ကို ဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အာဘိဓမ္မတ္ထဝိဒူဟိ - အာဘိဓမ္မသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို သိကုန်သော ပညာရှိတို့သည်၊ အာဘိဓမ္မော-အာဘိဓမ္မမည်၏ဟူ၍၊ အက္ခာတော-ဆိုအပ်ပြီ၊

ဟိ-ခဲ့၊ အယံ အာဘိသဒ္ဒေါ-ဤအာဘိသဒ္ဒါသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုစိ လက္ခဏပူဗိတ ပရိန္ဓိန္နာဓိကေသု - ဝုစိအနက်, လက္ခဏအနက် ၊ ပေ ၊ အဓိက အနက်တို့၌၊ ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ ဝါ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ [ပါဠိတော်၌တွေ့မြင်အပ်၏-ဟူလို။] တထာဟိ-ထိုစကားမှန်၏(တနည်း) တထာဟိ-ထိုစကားကို ချဲ့ဥူးအံ့၊ သေ

ယံ ဇဿ။ ။ယဿ ယသ္မာ (ဋီကာ)၊ "ပဌမာဝိဘတ် ဟိတ်အနက်၌ သက်" ဟု ပြသည်၊ တနည်း— " ယသ္မာအနက်ဟောသော ယံနိပါတ်"ဟု ပြသည်၊ "အာဘိဓမ္မော တေန" ၌ တေနနှင့်လျော်အောင် "ယံ (ယေန)"ဟု နိဿယပေးကြသေးသည်။

အယံ ဟိ။ ။ထိုဂါထာကို ချွတ်ပယ်၍ "အယံဟိ" စသည်မိန့်၊ ဤ ဝိတ္ထာရဝါကျကား "အဓိကာဝိ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ"တိုင်အောင်တည်း၊ " ဝုစိ သလက္ခဏ" ဟု စာအများရှိ၏၊ အာဘိသဒ္ဒါက လက္ခဏ အနက်ကိုသာ ဟော၍ သ လက္ခဏ အနက်ကို မဟောသော ကြောင့် (သ) မပါသင့်၊ "ဝုစိလက္ခဏ" ဟု ရှိရမည်၊ နောက် " အာဘိညာတာ အာဘိလက္ခိတာ"ဟူသော သာမဂ္ဂီ အာဘိ၏လက္ခဏအနက်ကိုသာပြလိမ့်မည်၊ [ဒိဿတိကို ရူပသိဒ္ဓိ၌ ကမ္မရုပ်, သဒ္ဒနီတိ၌ ဒိဝါဒိ ကတ္တုရုပ်ဟု ဆို၏။]

တ ထာ ဟိ။ ။တထာ(တံ ဝစနံ) ဟိ သစ္စံ၊ ဟိသည် ဒဠ္ဍိကရဏ ဧာတက၊ "သေ ဗာဠ္ဟာ မေ ၊ ပေ ၊ အာဘိတ္တန္ဓေန ဝဏ္ဏေနာတိ အာဒိသု အမိကေ"တို့ကား ဒဠ္ဍိကရဏ ဝါကျ၊ ယုတ္တိဒဠ္ဍိ အာဂမဒဠ္ဍိ ၂ မျိုးတွင် ပါဠိတော်အာဂမကို ပြသောကြောင့် အာဂမ ဒဠ္ဍိကရဏတည်း၊ (တနည်း) "ကသ္မာ - ကြောင့်၊ အယံ အာဘိသဒ္ဒေါ ၊ပေ၊ ဒိဿတိ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ-နည်း"ဟု ပုစ္ဆာဝါကျ အပိုထည့်၍....ဟိ (ယသ္မာ) -ကြောင့်၊ သေ-သည်၊ ဗာဠ္ဟာ၊ပေ၊အာဒိသု-တို့၌၊ ဝုစိယံ-၌၊ အာဂတော၊ပေ၊အမိကေ-၌၊ အာဂတော၊ တ ထာ (တသ္မာ) -ကြောင့်၊ အယံ အာဘိသဒ္ဒေါ၊ ပေ ၊ ဒိဿတိ—၏၊ ဣတိ - သို့၊ ဝိညာ ယတိ — ၏၊ ဤသို့ပေးလျှင် တထာဟိစသော ဝါကျသည် ဉာပကဝါကျ၊ "အယံ အာဘိ သဒ္ဒေါ ၊ပေ၊ ဒိဿတိ" သည် ဉာပျဝါကျ၊ ["ဉာပက ဟေတုဝါကျ + ဉာပေတဗ္ဗ ဖလ ဝါကျ"ဟုလည်း နာမည်တပ်ကြ၏။] ဟိသည် ဉာပကဟေတု ဧာတက။ [တထာ ဟိမှာ, ဉာပကာ, ရံခါ ချဲ့ မြဲ။]

(ဧသော)-ဤအာဘိသဒ္ဒါသည်၊(အာဂတောဟု စပ်၊)ဗာဠာ မေ အာဝုသော ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အာဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိတိ အာဒီသု-ဗာဠာ ၊ ပေ ၊ နော ပဋိက္ကမန္တိ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၏၊ ဝုစိယံ-တိုးပွားခြင်းဟူသော အနက်၏၊ အာဂတော-လာ၏၊ [အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ မေ-၏၊ ဗာဠာ-ပြင်းပြကုန်သော၊ ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲစေတတ်ကုန်သော၊ ဝေဒနာ - တို့သည်၊ အာဘိက္ကမန္တိ - တိုးပါကုန်၏၊နော ပဋိက္ကမန္တိ-မဆုတ်ပါကုန်၊(ကဿပသံယုတ်စသည်၌ လာသည်၊) ယာတာ ရတ္တိယော အာဘိညာတာ အာဘိလက္ခိတာတိ အာဒီသု - တာ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၏၊ လက္ခဏော-အမှတ်အသား ဟူသော အနက်၏၊ အာဂတော-၏၊ [အာဘိညာတာ- လ ထက်ဝက် စသော အမှတ်အသားဖြင့် သိအပ်ကုန်သော၊ ဝါ- ထင်ရှားကုန်သော၊ အာဘိလက္ခိတာ - လ ထက်ဝက် စသော အမှတ် အသားဖြင့် မှတ်သားအပ်ကုန်သော၊ ယာတာ ရတ္တိယော - အကြင်

အာဘိက္ကမန္တိ။ ။အာဘိဥပသာဂရသည် ကမနကြိယာ၏ တိုးပွားခြင်း (ဝုဋ်) အနက်ကို ထွန်းပြ၏၊ ထို့ကြောင့်"ဝုဋ်ယံ အာဂတော"ဟု ဆိုသည်၊ [အာဘိက္ကမန္တိတိ ဤ အာဘိသဒ္ဒါ ကမနကြိယာယ (ကမန္တိဝယ် ကမနကြိယာ၏) ဝုဋ်ဘာဝံ အတိရေကတံ (တိုးပွားခြင်းရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသော လွန်တက်သည်၏အဖြစ်ကို) ဒီပေတိ။]

အာဘိညာတာ ။ ။ လသည် တဝက်သာရှိလျှင် ထို တဝက် အမှတ်အသားဖြင့် ညဉ့်ကို "အဋ္ဌမီ ညဉ့်"ဟူ၍ ၎င်း, လပြည့်လုနေလျှင် ထို ပြည့်လုနေသော လ အမှတ်အသားဖြင့် ညဉ့်ကို"စာတုဒ္ဒသီ ညဉ့်"ဟူ၍ ၎င်း, လပြည့်နေလျှင် ထိုပြည့်နေသောလ အမှတ်အသားဖြင့် ညဉ့်ကို "ပန္နရသီ (လပြည့်ညဉ့်) "ဟူ၍ရှင်း သိအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် "အာဘိညာတာ—လထက်ဝက်စသော အမှတ်အသားဖြင့် သိအပ်ကုန်သော+ရတ္တိတို့" ဟု ဆိုသည်၊ အာဘိလက္ခိတာ၌. မှတ်သားအပ်ပုံလည်း ဤနည်းပင်။ [အာဘိညာတာတိ အမုစန္ဓာဒိနာ (လ တဝက်အစရှိသော) ကေနစိ သညာဏေန (အမှတ်အသားဖြင့်) ဉာတာ သညာတာ၊ ပါကဋာတိ အတ္ထော၊—သာရတ္ထ။] ဤ ဋီကာ၌ "အာဘိကို အမုစန္ဓာဒိနာ ကေနစိသညာဏေန"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် "သညာဏေန — လ ထက်ဝက် စသော အမှတ်အသားဖြင့်+ဉာတာ အာဘိညာတာ"ဟု ပြု။

အာဘိလက္ခိတာ။ ။အာဘိညာတာကိုပင်"အာဘိလက္ခိတာ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊အာဘိလက္ခိတာ၌ အာဘိကား အနက်သီးခြားမရှိ၊ လက္ခိတ၏ အနက်ကိုပင် ထွန်းပြသည်၊ အာဘိလက္ခိတသဒ္ဒပရိယာယော အာဘိညာတသဒ္ဒေါ၊ပေ၊ဣတ္ထေ စ ဝါစကသဒ္ဒန္တရသန္နိဓာနေန (မှတ်သားခြင်းအနက်ကို တိုက်ရိုက်ဟောသော လက္ခိတဟူသော သဒ္ဒါတပါး၏ အနီးဌာ.တည်ရခြင်းကြောင့်) နိပါတာနံ (အာဘိစသည်ကို နိပါတ် ဟု ဆိုထားသည်၊) တဒတ္ထဇောတကမတ္ထတ္ထာ (ထိုတွဲဘက်သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ထွန်းပြရုံမျှ၏အဖြစ်ကြောင့်) လက္ခိတသဒ္ဒတ္ထဇောတကော (လက္ခိတသဒ္ဒါ၏အနက်ကို ထွန်းပြသော) အာဘိသဒ္ဒေါ— အာဘိသဒ္ဒါကို၊ လက္ခဏော ဝတ္တတိ"တိ ဒဋ္ဌော၊—သာရတ္ထ။]

ညွှန်ကြားသည်၊ သန္ဓိ-နှစ်၏၊ (မူလပဏ္ဏာသ, ဘယဘေရဝသုတ်၊)]ရာဇာဘိရာဇာ မနုဿိန္ဒောတိအာဒီသု-နှောအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပူဇိတော- ပူဇော်ထိုက်ဟူသော အနက်၌၊ အာဂတော-၏၊[မနုဿိန္ဒော-လူတို့ကို အစိုးရသော၊ ရာဇာဘိရာဇာ-မင်းအပေါင်းတို့သည် ပူဇော်ထိုက်သော စကြာမင်းသည်၊(ဟုတ္တာ-၍၊ ရဇ္ဇံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ကာရေဟိ-ပြုစေပါလော၊) မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ , သေလသုတ်။] ပဋိဗလော ဝိနေတုံ အာဘိဓမ္မေ အာဘိဝိနယေတိ အာဒီသု - ယေ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပရိနိဗ္ဗုန-ပိုင်းခြားအပ်ဟူသော အနက်၌၊ အာဂ

ရာဇာဘိရာဇာ။ ။ပူဇိတော—ပူဇော်ထိုက်သော+ရာဇာ—တည်း၊ အာဘိရာဇာ၊ ရာဇူဟိ — လက်အောက်ခံ မင်းတို့သည်+အာဘိရာဇာ — ပူဇော်ထိုက်သော စကြာမင်းတည်း၊ ရာဇာဘိရာဇာ—မင်း၊ အာဘိသဒ္ဒါသည် ပူဇိတအနက်ဟော၊ ပူဇိတ၌ တပစ္စည်းလည်း " တကယ်ပူဇော်အပ် "ဟူသော အနက်ကို မဟော၊ အရဟ (ပူဇော်ထိုက်) အနက်ကိုဟောဏ်၊ ထို့ကြောင့် "ပူဇိတောတိ ပူဇာရဟော"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ "ပူဇော်ချင်ပူဇော်, မပူဇော်ချင်နေ, ထို စကြာမင်းကား ပူဇော်ထိုက်သည် "ဟူလို။

အာဘိဓမ္မေ။ ။" အညမညသက်ရိုရဟိတော ဓမ္မော "ဟု အနက်ပြသောကြောင့် " အာဘိဓမ္မေ — အာဘိဓမ္မာပိဋကတ် " မပေးရကြောင်း ထင်ရှားဏ်၊ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာ၏ အင်္ဂါကို ပြခဲသော မဟာဝါ—မဟာခန္ဓက အဋ္ဌကထာစသည်၌ "အာဘိဓမ္မေတိ နာမ ရူပ ပရိစ္ဆေဒေ"ဟု ဖွင့်ဏ်၊ သို့ဖြစ်လျှင် အာဘိအတွက် ပရိစ္ဆိန္နအနက်ကိုယူ၍ "အာဘိဓမ္မေ—ဝိနည်းနှင့် မရောရှက်အောင် ပိုင်းခြားအပ်သော သဘာဝမ်ားတို့" ဟု အနက်ပေးသင့်သည်၊ အိပ်မက်၌ သုက်လွှတ်ရာဝယ် ဝိနည်းအလိုအားဖြင့် အာပတ် မသင့်သော်လည်း အကုသိုလ်စေတနာကား ဖြစ်သည်သာ၊ ဤသို့ ဝိနည်း ပညတ်နှင့် မရောနှောအောင် ပိုင်းခြားအပ်သောသဘာဝဓမ္မအရာ၌လည်း တပည့်များကိုဆုံးမသင်ပြနိုင်မှ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာဖြစ်ထိုက်သည် — ဟူလို။ [အာဘိဓမ္မေတိ သုပိနန္တေန (၌) သုက္ကဝိသဋ္ဌိယာ (ကြောင့်) အနာပတ္တိဘာဝေပိ အကုသလစေတနာ ဥပလဒ္ဓတိတိ အာဒိနာ ဝိနယ ပညတ္တိယာ သက်ရိုရဟိတေ ဓမ္မေ၊—သာရတ္ထ။]

ဝဒန္တိ ဝါ။ ။ဓမ္မအချင်းချင်း မရောယှက်အောင် ပိုင်းခြားအပ်သည်ကို"အာဘိဓမ္မ"ဟု ဆရာအချို့က ဆိုကြသည်၊"ပါဏာတိပါတ"ဟူရာ၌ သတ်ကြောင်းစေတနာသည် အကုသိုလ်ဓမ္မ၊ ကိုယ်တိုင် သတ်ခြင်း ကာယဝယောဂ, စေခိုင်းရ်သတ်ခြင်း ဝစီပယောဂသည် အဗျာကတဓမ္မ၊ အဒိန္နာဒါနာ၌ ခိုးယူကြောင်းစေတနာသည် အကုသိုလ်ဓမ္မ၊ ခိုးယူခြင်းပယောဂသည် အဗျာကတဓမ္မ၊ ဤသို့ ဓမ္မအချင်းချင်းလည်း ပိုင်းခြားအပ်သည်။ [ပုဗ္ဗာပရိရောဓာဘာဝတော-ရှေနောက် ဆန့်ကျင်ဘက်မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဓမ္မာနံယေဝ — တို့ဏ်ပင်၊ အညမညသက်ရိုရဟိတေ ဓမ္မေတိပိ ဝဒန္တိ၊— သာရတ္ထ။] အာဘိဝိနယေ၌ ဝိနည်း အချင်းချင်း ပိုင်းခြားပုံကို ပြသောကြောင့် ဓမ္မ အချင်းချင်း ပိုင်းခြားပုံကို ပြသော ဤ ဝဒန္တိ ဝါ၏သည် သာ၍ကောင်းသကဲ့သို့ ထင်ဏ်။

တော-၏၊ [အာဘိဓမ္မေ-ပိုင်းခြား ကန့်သတ်အပ်သော ဓမ္မအရာ၌ရင်း၊ အာဘိ ဝိနယေ-ပိုင်းခြား ကန့်သတ်အပ်သော ဝိနည်းအရာ၌ရင်း၊ ဝိနေတုံ-တပည့်တို့ကို သင်ကြားပို့ချ ဆုံးမခြင်းငှါ၊ ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်၏၊ (ဝိနည်းမဟာဝါ ပဗ္ဗဇ္ဇက္ခန္ဓက စသည်၌ လာသော ပါဠိ၊)] အညမည သက်ရဝိရဟိတေ - အချင်းချင်း ယောယှက်ခြင်းမှ ကင်းသော၊ ဓမ္မေစ-ဓမ္မအရာ၌ရင်း၊ ဝိနယေစ-ရင်း၊(ဝိနေတုံ-ငှါ၊ ပဋိဗလော-၏၊)ဧတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အာဘိဏ္ဍနေန ဝဏ္ဏေနာတိ အာဒိသု - နအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အဓိကေ-အလွန်အကဲ ဟူသော အနက်၌၊ အာဂတော-၏၊ [အာဘိ ဏ္ဍနေန-အလွန်နှစ်သက်အပ်သော၊ ဝဏ္ဏေန-အဆင်းဖြင့်၊(ဝန္ဒတိ-ရှိခိုးလာ သူကား၊ ကော-အဘယ်သူနည်း၊ ဝိမာနဝတ္ထုဟု၌ လာသော ပါဠိ၊)]

အာဘိဝိနယေ ။ ။ဇာတရူပရဇတံ နပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံတိ ဝဒန္တော ဝိနယေ ဝိနေတိ နာမ="ရွှေငွေကို မခံယူကောင်း"ဟု ပြောဆိုဆုံးမသောဆရာသည် (အာဘိမပါသော) ဝိနည်း၌ ဆုံးမသူ မည်၏၊ ဣဒေ (ဤ ဇာတရူပရဇတကို ခံယူရာ၌) ဧဝံ ပဋိဂ္ဂဏှာတော ပါဒိတ္တိယံ၊ ဧဝံ ဒုက္ကဋန္တိ ဝဒန္တောဝ အာဘိဝိနယေ ဝိနေတိ နာမာတိ ဝဒန္တိ=ဘဏ္ဍာဘိုး အနေအားဖြင့် ခံယူလျှင် ပါစိတ်၊ မိမိအတွက်ခံယူလျှင် နိသဂ္ဂိယ ပါစိတ်၊ လက်ဆော့သောအားဖြင့် ကိုင်ကြည့်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ ဤသို့ အချင်းချင်း မရောယှက်အောင် ပိုင်းခြားအပ်သော ဝိနည်းအရာ၌ ဆုံးမသောဆရာသည် အာဘိဝိနည်းအရာ၌ဆုံးမသည် မည်၏၊ [ထေယျစိတ်ဖြင့် ယူလျှင် တမတ်အထက် ပါရာဇိက , တမတ်အောက် တပဲ အထက် ထုလ္လစ္စည်း, တပဲအောက် ဒုက္ကဋ် ဟုရင်း , ရူပိယဆန္နက သမ္ဗုတိ ရသူမှာ ကိုင်ခြင်းကြောင့် အနာပတ် ဟု ရင်း ပိုင်းခြားထားသေး၏၊ ထိုသို့ ပိုင်းခြား အပ်သော ဝိနည်းအရာ၌ ဆုံးမသောဆရာသည် အာဘိဝိနယ၌ ဆုံးမသည်မည်၏။]

အညမည ၊ ပေ ၊ ဒုတ္တံ ဟောတိ။ ။ပရိစ္ဆိန္ဒ အနက်ကိုပင် "အညမည သက်ရ ဝိရဟိတေ"ဟု အခြောင့်ခွင့်ပြုသည်၊အချင်းချင်းမရောယှက်အောင် ပိုင်းခြားအပ်သော ဓမ္မ, ဝိနယ–ဟူလို၊ ပြခဲ့သော ဝဒန္တိ၀ါဒများ၌ ဓမ္မနှင့် ဝိနယကို အညမည ဟု မဆိုလို၊ ဓမ္မအချင်းချင်း, ဝိနယအချင်းချင်းကို အညမည ဟု ဆိုလိုသည်။

အာဘိဏ္ဍနေန။ ။ဣဒေ ကန္တိယာ (ကန္တေန၌ ကန္တိကြိယာ၏ = နှစ်သက်ခြင်းကြိယာ၏) အဓိကတ္တံ (သူတပါး၏ အဆင်းထက် သာလွန်သည်၏အဖြစ်ကို) အာဘိ သဒ္ဒေါ ဒီပေတိတိ အာဟ–အဓိကေတိ။

မှတ်ချက် ။ ။ အာဘိစသော ဥပသာရပုဒ်တို့သည် များစသောအားဖြင့် ဓာတ်၏ အနက်ကို အထူးပြုကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် "အာဘိဏ္ဍမန္တိ အာဘိညာတာ အာဘိလက္ခိတာ အာဘိဏ္ဍနေန"ဟု ကြိယာနှင့်တွဲသော ပုံစံများကို ဥပမာရသည်၊ အနည်းငယ်အားဖြင့် နာမ်၏ရှေ့၌ တည်၍ နာမ်၏ အနက်ကိုလည်း ထွန်းပြကြ၏၊ ထို့ကြောင့် အာဘိရာဇာ, အာဘိဓမ္မေ, အာဘိဝိနယေနှင့် ဤ အာဘိဓမ္မသဒ္ဒါတို့ကို ဥပမာရသည်၊ ထိုသို့ လွန်းပြရာဝယ်

စ-ဆက်၊ (အတ္တယုတ္တိကို ဆက်၍ ပြဋ္ဌားဒုံ၊) **ဣ-** ဤ **အာဘိဓမ္မာ**ပိဋကတ်၌၊ (ဝုတ္တာဝ၌စပ်၊)**ရူပူပပတ္တိယာ** မဂ္ဂံ **ဘာ**ဝေတိ၊ **မေတ္တာ**သဟဂတေန **စေ**တသာ **ကေ**ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ **ဝိ**ဟရတီတိ **အာ**ဒိနာ - သော၊ **နယေန**-ဖြင့်၊ **ဝုဒိ**မဇ္ဈော-တိုးပွားခြင်း ရှိကုန်သော၊ **ဓမ္မာ**ပိ - တို့ကိုလည်း၊ **ဝုတ္တာ** - ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊(**တ**ဿ-ထိုသို့**ဝုဒိ**မ**ဇ္ဈ**တရားတို့ကို **ဟော**အပ်ရာ၏**အ**ဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊) [**ရူ**ပူ**ပ**ပတ္တိ**ယာ**-**ရူ**ပဘုံ၌ ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ **ဝါ**-၏၊ **မ**ဂ္ဂံ-**အ**ကြောင်းဖြစ်သော ဈာန်ကို၊ **ဘာ**ဝေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ **ဝါ**-တိုးပွားစေ၏၊ **မေ**တ္တာ**သ**ဟဂတေန- **မေ**တ္တာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ **စေ**တ**သာ**- ဖြင့်၊ **ကေ**ဒိသံ- တခုသော **အ**ရပ်မျက်နှာကို၊ **ဝါ** - တခု**သော** **အ**ရပ်မျက်နှာ၌ နေ**သော** **သ**တ္တာ **အ**ပေါင်းကို၊ **ဖ**ရိတ္ဝာ-ဖြန့်၍၊ **ဝိ**ဟရတိ-**နေ**၏၊] **ရူ**ပါ**ရ**မဏ**ဝါ** **သ**ဒ္ဒါ**ရ**မဏ**ဝါ**တိ **အာ**ဒိနာ- **သော**၊

အဘိ**ရာ**ဇာ၌ ကမ္မ**သာ**ဓနနှင့်တကွ ပူဇနကြိယာကိုရင်း, **အ**ဘိ**ဓ**မ္မေ **အ**ဘိ**ဝိ**နယေ၌ ကမ္မ**သာ**ဓနနှင့်တကွ ပရိစ္ဆိန္နနကြိယာကိုရင်း ထွန်းပြ၏၊ ထိုသို့နာမ်၏ရှေ့၌ တည်သော **အ**ဘိ**ရာ**ဇာ စသော ပုဒ်များကို ထုတ်ပြသဖြင့် ဤ**အ**ဘိ**ဓ**မ္မ၌လည်း **ဓ**မ္မဟူသော နာမ်၏ ရှေ့၌တည်သော **အ**ဘိ**သ**ဒ္ဒါသည် ကတ္တားစသော **သ**ာ**ဓ**နနှင့်တကွ ဝုဒိစသော**ကြိ**ယာကို ထွန်းပြသည်-ဟု မှတ်။

သာ**ရ**ဏ္ဌ။ ။**ဣ**ဏ္ဌေ **အ**ဘိ**မ**ာ**လ**ာ**ဒီ**သု **အ**ဘိ**သ**ဒ္ဒေါ**ဝိ**ယ (" **အ**ဘိ**မ**ာ**လ**ာ- သွန်ကဲ**သော**ပန်း " စသည်တို့၌ **အ**ဘိ ဥ**ပ**သာ**ရ**ကဲ့သို့) **အ**ဘိ**သ**ဒ္ဒေါ **သ**ဟ **သာ**ဓ**နေ**နနှ **ကြိ**ယံ ဝဒတီတိ **အ**ဘိ**ရာ**ဇ**အ**ဘိ**ဝိ**နယ**သ**ဒ္ဒါ **သ**ိဒ္ဓါ၊ **ဒ**ဝံ **အ**ဘိ**ဓ**မ္မ**သ**ဒ္ဒေ **အ**ဘိ**သ**ဒ္ဒေါ **သ**ဟ **သာ**ဓ**နေ**နနှ ဝုဒိ**ယာ**ဒိ**ကြိ**ယံ (တိုးပွားခြင်း**စ**သော **ကြိ**ယာကို) **ဒီ**ပေ**တီ**တိ **အ**ယမတ္ထော **ဒ**ဿိ**တော**တိ **ဒ**ဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဇဏ္ဌ**ဝ** ။ ။ **အ**ဘိ**သ**ဒ္ဒါ၏ ဝုဒိ**စ**သော **အ**နက်များ**စ**ာကို **ဟော**ရာ၌ " **ဗ**ာ**ဒ**ော **မ**ေ **အ**ာ**ဝ**ုသော **ဒ**ုက္ခာ**ဝ**ေ**ဒ**နာ **အ**ဘိ**တ**္တ**မ**န္တိ " **စ**သော **သ**ာ**ဓ**ကများ**ဖ**ြင့် **သ**ဒ္ဒယုတ္တိ (**သ**ဒ္ဒါ **သ**ော**အ**ား**ဖ**ြင့် **သ**င့်လျော်မှု) ရှိ**ကြော**င်းကို **သ**ိရ**ပ**ါပြီ၊ ဤ**အ**ဘိ**ဓ**မ္မာ **ဝ**ိ**ဒ**ုကဋ္ဌ **ဝ**ုဒိ**မ**ဏ္ဍ **စ**သော**တ**ရားများ **ဟော**တော်**မ**ူလျှင် **အ**တ္ထယုတ္တိ**မ**ရှိ**ရ**သော**ကြော**င့် ထို**အ**တ္ထယုတ္တိရှိ-**မ**ရှိကို **အ**ဘယ်သို့ **သ**ိရ**ပ**ါ**မ**ည်နည်း ဟု **မ**ေးဘွယ်ရှိ**ရ**ကား"**ဣ**ဏ္ဌ**စ**" **စ**သည်မိန့်၊ **စ**ကား**ပ**ြတ်ပြီးကို ပြန်၍**ဆ**က်သော **ဝ**ါ**ကျ**ာ**ရ**ပ်ကား**တ**ည်း။

ရူပူ**ပ**ပ**တ**ိ**ယ**ာ **ဝ**ိ**ဟ**ရ**တ**ိ။ ။ "**ရ**ူ**ပ**ူ**ပ**ပ**တ**ိ**ယ**ာ **မ**ဂ္ဂံ **ဘ**ာ**ဝ**ေ**တ**ိ" **သ**ည် **ဓ**မ္မ**သ**င်္ဂ**ဏ**ီ-**စ**ိတ္တ၊ **ပ**ဋ္ဌာ**ဒ**ိ**က**ဏ္ဍ, **ရ**ူ**ပ**ါ**ဝ**စ**ရ**ကု**သိ**လ်**အ**ခ**ဏ်း **စ**သည်၌ **ဟော**တော်**မ**ူ**အ**ပ်သော **ပ**ါ**ဠ**ိတော်**တ**ည်း၊**ဘ**ာ**ဝ**ေ**တ**ိ**ဖ**ြင့် **စ**ိတ္တ **ဝ**ေ**ဒ**နာ (**စ**ိတ်၏တိုးပွားခြင်း) ကိုပြ၏၊"**မ**ေတ္တာ**သ**ဟ**ဂ**တေန၊ **ပ**ေ၊ **ဖ**ရိတ္ဝာ**ဝ**ိ**ဟ**ရ**တ**ိ"**က**ား **အ**ပ္ပ**မ**ညာ**ဝ**ိ**ဘ**င်း **ပ**ါ**ဠ**ိတော်**တ**ည်း၊ **ဖ**ရိတ္ဝာ**ဖ**ြင့် **အ**ာ**ရ**မ**ဏ**ာ **ဝ**ေ**ဒ**နာ (**မ**ေတ္တာ**အ**ာ**ရ**ုံ ပြ**ရ**ာ**နယ်**၏ **ကျ**ယ်ပြန့်**လ**ာ**ပ**ုံ)**က**ို ပြ**၏**၊ ဤ**သ**ို့ **အ**ဘိ**ဓ**မ္မာ**ဝ**ိ**ဒ**ုကဋ္ဌ **ဝ**ုဒိ**မ**ဏ္ဍ **တ**ရား**တ**ို့ကို **ဟော**တော်**မ**ူ**သ**ော**ကြော**င့် **အ**ဘိ**သ**ဒ္ဒါ၏ **ဝ**ုဒိ**အ**နက်ကို **ဟော**ရာ၌ **အ**တ္ထယုတ္တိ**လ**ည်း **ရ**ှိ**သ**ည်-**ဟ**ူ**လ**ို၊ "**ဝ**ုဒိ**မ**ဏ္ဍ**ော** + **ဓ**မ္မာ **ဣ**ဏ္ဌော**တ**ိ **အ**ဘိ**ဓ**မ္မော"**ဟ**ု ပြ။

နယေန-ဖြင့်၊ အာရမဏာဒိဟိ-အာရုံအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သံလက္ခဏိယတ္တာ-မှတ်သား အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [သံလက္ခဏိယတ္တာတိ သဠာနိ တတ္တာ၊— ဋီကာ။] သလက္ခဏာ - အမှတ် အသားနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာပိ- တို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ - နှုတ်ပြီ၊ (တသ္မာ - ထိုသို့ သလက္ခဏာ တရားတို့ကို ဟောအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊)[ရူပါရမဏံဝါ-ရူပါရုံလျှင်အာရုံရှိသည် မူလည်းဖြစ်သော၊ သဒ္ဒါရမဏံဝါ-သော၊ပေ၊စိတ္တံ-သည်၊ဥပ္ပန္နံ-ဓဏတ္တယသို့ ရောက်သည်၊ ဟောတိ-၏။]သေက္ခာ ဓမ္မာ, အသေက္ခာ ဓမ္မာ,လောကုတ္တရာ ဓမ္မာတိ အာဒိနာ- သော၊ နယေန- ဖြင့်၊ ပုဒ္ဓိတာ - ပုဗ္ဗော်ထိုက် ကုန်သော၊ ဓမ္မာပိ-တို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ-နှုတ်ပြီ၊ ပုဗ္ဗာရဟာ- ပုဗ္ဗော်ထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ

ရူပါရမဏံဝါ၊ပေ၊သလက္ခဏာပိ။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏီ—စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ, ပဌမ မဟာကုသိုလ်စိတ်စသည်၌ ဟောတော်မူအပ်သောပါဠိတော်တည်း၊တချို့စိတ်သည်ရူပါရုံကို အာရုံပြု၏၊ ထိုစိတ်ကို ရူပါရုံဖြင့် မှတ်သားအပ်၏၊ သဒ္ဒါရုံစသည်ဖြင့် မှတ်သားအပ်ရာ၌လည်း နည်းတူ၊ အာရမဏာဒိဟိ၌ အာဒိဖြင့် သမ္မယုတ္တ, ကမ္မဋ္ဌာန, ပဋိပဒါတို့ကိုယူ၊ မှန်၏—ဉာဏသမ္မယုတ္တံ စသည်ဖြင့်ရင်း, ကာယဒ္ဌာရေ ပဝတ္တံစသည်ဖြင့်ရင်း, သုခါ ပဋိပဒံ စသည်ဖြင့်ရင်း သမ္မယုတ္တ စသည်တို့ဖြင့် မှတ်သား၍ ဟောတော်မူအပ်သော တရားများလည်း အဘိဓမ္မာ၌ ပါသည်၊ "သလက္ခဏာ+ဓမ္မာ ဇာတိ အာဒိဓမ္မော"ဟု ပြု။

မှတ်ချက်။ ။အာဘိသဒ္ဒါက"သလက္ခဏ"အနက်ကို မဟော၊ လက္ခဏအနက်ကိုသာ ဟော၏၊ ထိုလက္ခဏဖြင့် လက္ခဏဝန္တကို (သလက္ခဏကို) အဝိနာဘာဝနည်းဖြင့် ယူ၍ " သလက္ခဏာ + ဓမ္မာ ဇာတိ " ဟု ဝစနတ္ထပြုသည်၊ အာဘိသဒ္ဒါက ဝုစိအနက်မျှ ကိုသာ ဟောပါလျက်"ဝုစိမန္တော+ဓမ္မာ ဇာတိ"ဟု ဝိဂြိဟ်ပြုခဲ့ရာ၌လည်း ဤနည်းပင်။

ဓမ္မာ၊ပေ၊ပုဒ္ဓိတာ ဝိ။ ။မုချအားဖြင့် လောကုတ္တရာ တရားများသာ ပုဗ္ဗော်ထိုက်သောကြောင့်"သေက္ခာ ဓမ္မာ"စသည်ဖြင့် လောကုတ္တရာတို့ကိုသာ ပုဒ္ဓိတာအနက်၌ ပြသည်။ [ကေန္တတော လောကုတ္တရဓမ္မာနံယေव ပုဗ္ဗာရဟတ္တာ သေက္ခာဓမ္မာတိ အာဒိနာ လောကုတ္တရာယေव ပုဒ္ဓိတာတိ ဒဿိတာ၊— ဋီကာ။] " သေက္ခာ ဓမ္မာ အသေက္ခာ ဓမ္မာ"သည် ဓမ္မသင်္ဂဏီ-တိကမာတိကာပါဠိတော်၊"လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ" ကား ဒုကပါဠိတော်တည်း၊ "ပုဒ္ဓိတာ+ဓမ္မာ ဇာတိ အာဒိဓမ္မော" ဟု ပြု။

ပုဗ္ဗာရဟာတိ။ ။ပုဒ္ဓိတ၌ တပစ္စည်းသည် ကမ္မသာဓနဖြစ်သော်လည်း"အပ်"ဟု အဓိပ္ပါယ်မယူရဘဲ " ထိုက် " ဟု အဓိပ္ပါယ်မှတ်ပါ၊ဟု ပြလို၍ " ပုဗ္ဗာရဟာတိ အဓိပ္ပါယော " ဟု ဖွင့်သည်၊ " အပ် "ဟု ဆိုလျှင် ပုဗ္ဗော်ခြင်း ကြိယာသည် ထိုတရားတို့၌ အပ်လျက်-ကပ်လျက် အမြဲရှိရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ကား မရှိချေ၊ "ထိုက်" ဟု ဆိုလျှင်ကား ပုဗ္ဗော်ချင် ပုဗ္ဗော် — မပုဗ္ဗော်ချင်နေ " ပုဗ္ဗော်ဘို့ရန် ထိုက်တန်သည်ကား အမှန်ပင် ဖြစ်သည် "ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်သည်၊ ထို့ကြောင့် ကမ္မသာဓနဖြင့် " အပ် "ဟုချည်း အမြဲ မပေးဘဲ"ထိုက်, သင့်, နိုင်"စသည်ဖြင့် သင့်တော်သလို ပေးရကြောင်းကို သိပါ၊

ဝုတ္တာ၊ ဧကတိ အယံ - ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပါယော - အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း၊ တသ္မာ-ထိုသို့ ပူဇိတတရားတို့ကိုဟောအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း၊) [သေက္ခာ- သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ, သံဝိဇ္ဇန္တိ- ရှိကုန်၏၊ စသည်ဖြင့်ပေး။] ဖဿော ဟောတိ ဝေဒနာ ဟောတိတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန- ဖြင့်၊ သဘာဝ ပရိစ္ဆိန္နဘာ - သဘောအားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိစ္ဆိန္နာ-ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာပိ ဝုတ္တာ၊ (တသ္မာ - ထိုသို့ ပရိစ္ဆိန္နတရားတို့ကို ဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊) [ဖဿော- တွေ့ထိခြင်း သဘောသည်၊ ဟောတိ - ၏၊ ဝေဒနာ - ခံစားခြင်း သဘောသည်၊ ဟောတိ-၏။] မဟဂ္ဂတာ ဓမ္မာ, အပ္ပမာဏာ ဓမ္မာ, အနုတ္တရာ ဓမ္မာတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန- ဖြင့်၊ အဓိကာ- လွန်ကဲကုန်သော၊ ဓမ္မာပိ-တို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ-နှင့်ပြီ၊ (တသ္မာ- ထိုသို့အဓိကတရားတို့ကို ဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဒူဟိ- တို့သည်၊ အဘိဓမ္မော - မည်၏ ဟူ၍၊ အက္ခာတော-ပြီ၊) တေန- ထိုဝုဒိမဇ္ဈတာ စသော ဟိတ် ၅ ရပ်ဖြင့်၊ တေသ-ဤ အဘိဓမ္မသဒ္ဒါ၏၊ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္ထံ- ဝိဂ္ဂြိဟ်ဝစနတ်၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော ဉာဏ်အကျိုးငှါ၊ ယံ ဣဒေ ဝုဒိမဇ္ဈာ၊ ပေ၊ အက္ခာတောတိ-ဟူ၍ တေ ဂါထာဝစနံ- ကို၊ မယာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဣဒေ-ဤ အချင်းချင်း ထူးခြားသော ဝိနယ - သုတ္တ - အဘိဓမ္မသဒ္ဒါတို့၌၊ (သမောဓာနေတဗ္ဗံ- ပေါင်းစပ်ထိုက်သော၊ ဝါ - သမာသ် တွဲထိုက်သော၊)

ဖဿော၊ ပေ၊ ပရိစ္ဆိန္နာဝိ။ ။"ဖဿော ဟောတိ "စသည်ကား ဓမ္မသင်္ဂဏီ-ဒိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ စသော ပါဠိတော်တည်း၊ " ဖဿော "ဟု ဆိုလျှင် ဝေဒိယန စသော သဘောမှ ခွဲခြားကန့်သတ်၍ ဖုသနသဘောကိုပြ၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သဘာဝအားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော တရားများကို ဟောတော်မူသည်၊ " ပရိစ္ဆိန္နာ + ဓမ္မာ ဣတိ အဘိဓမ္မော" ဟု ပြု။

မဟဂ္ဂတာ၊ ပေ၊ အဓိကာဝိ။ ။တိကမာတိကာ- ဒုကမာတိကာ ပါဠိတော်များ တည်း၊ မဟဂ္ဂုတ်တရားတို့သည် ပရိတ္တ (ကာမာဝစရ) တရားတို့ထက် သာလွန်၏၊ အပ္ပမာဏတရားတို့ကား မဟဂ္ဂုတ်တရားတို့ထက်ပင် သာလွန်သေး၏၊ အနုတ္တရတရားသည် သဉ္ဇာရမည်သော လောကီတရားတို့ထက် သာလွန်၏၊ " အဓိကာ + ဓမ္မာ ဣတိ အဘိဓမ္မော" ဟု ပြု။ ["ဝုဒိမဇ္ဈောဝိ - သ လက္ခဏာဝိမုစ္စ၍ ပါသဒ္ဒါတို့သည် အပြန်အလှန်ဆည်းသော အညမညသမုစ္စည်း ဟု မှတ်။]

မှတ်ချက် ။ ။ "အဓိကာဝိ ဓမ္မာဝုတ္တာ" ၏ နောက်၌ "တသ္မာ ဝိဝိဓနယတ္တာ" စသော ဝါကျကဲ့သို့ "တေန အဘိဓမ္မော အက္ခာတော " ဟု ဂါထာအတွင်း၌ရှိသော ဖလဝါကျ ပါသင့်၏၊ သိလောက်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ မပြခဲ့၊ နိဿယ၌ကား ထည့်၍ အနက်ပေးထားသည်။

ယံ-အကြင် ဝိဋကသဒ္ဒါသည်၊ အဝိသိဋ္ဌံ-အနက်အားဖြင့် မထူး၊ **တံ ဝိဋကံ**-ထို ဝိဋကသဒ္ဒါကို၊ [**တံဝိဋကသဒ္ဒံ**ဟိ အဏ္ဍော၊— ဋီကာ (အာဟုဋ္ဌ **စ**ပ်)။] ဝိဋကတ္ထဝိဒူ-ဝိဋကသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို သိကုန်သော ပညာရှိတို့သည်၊ ပရိယတ္တိ ဘာဇနတ္ထတော-သင်ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော**အနက်**, တည်ရာဟူသော အနက်တို့ဖြင့်၊ ဝါ-သင်ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်,တည်ရာဟူသော အနက်ရှိ၏ ဟူ၍၊ **အာဟု**- ဆိုကြကုန်ပြီ၊ တေန- ထိုဝိဋကသဒ္ဒါနှင့်၊ **သ**မောဓာ နေတ္ဌာ- ပေါင်းစပ်၍၊ ဝါ - သမာသ်တွဲ၍၊ [တေနာတိ **အာ**ဒိနာ သမာသံ (**သ**မာသ်ကို) ဒဿေတိ၊—ဋီကာ။] တယောပိ-၃ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိနယာဒယော - **ဝိနယ** အစရှိသော သဒ္ဒါတို့ကို၊ ဥ ယျာ- သိထိုက်ကုန်၏။

ယံ ပနေတ္ထ အဝိသိဋ္ဌံ။ ။ ဝိနယ–သုတ္တ–အဘိဓမ္မသဒ္ဒါတို့၏ ဝစနတ္ထကို ပြုပြီး၍ ဝိဋကသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကို ပြလိုသောကြောင့် “ ယံ ပနေတ္ထ ” စသည်မိန့်၊ အချင်းချင်း အနက်အားဖြင့် ထူးခြား ကွဲလွဲခြင်းရှိသော ဝိနယ–သုတ္တ–အဘိဓမ္မသဒ္ဒါ ၃မျိုး တို့၌ သမာသ်တွဲစပ်ထိုက်သော “ ဝိဋက ” သဒ္ဒါကား (ဝိနယနှင့်တွဲတွဲ, သုတ္တနှင့်တွဲတွဲ, အဘိဓမ္မနှင့်တွဲတွဲ) အနက်မထူးတော့ပြီ–ဟူလို။ [ယံပနေတ္ထ အဝိသိဋ္ဌံတိ-ဏ္ဍေ ဝိနယာ ဒိသု တိသု အညမညဝိသိဋ္ဌေသု ယံ အဝိသိဋ္ဌံ သမာနံ၊ ဝိနယာဒယော ဟိ တယောသဒ္ဒါ အညမညံ အသာဓာရဏတ္တာ ဝိသိဋ္ဌာနာမ၊ ဝိဋကသဒ္ဒေါ ပန တေဟိ တီဟိပိ သာဓာ ရဏတ္တာ အဝိသိဋ္ဌောတိ ဝုစ္စတိ။]

ပရိယတ္တိဘာဇနတ္ထတော။ ။ ပရိယာပုဏိတမ္ဗတ္ထ ပတိဋ္ဌာနဏ္ဌေ ဟိ ကရဏ ဘူတေဟိ, ဝိသေသနဘူတေဟိ ဝါ၊ (သီ- ဋီသစ်၊) ဤနည်းအတိုင်း ကရိုက်အနက်, သို့မဟုတ် ကြိယာဝိသေသနအနက်ကို ပဌမပေး၏၊(အဝိစ)ပရိယတ္တိဘာဇနတ္ထတော- ပရိယတ္တိဘာဇနတ္ထန္တိ အာဟု၊ဝစ္စတ္ထဏ္ဌေဟိ တောသဒ္ဒေါ၊ ဇုတိသဒ္ဒေန နိဒ္ဒိသိတမ္ဗတ္ထာ၊ ဤနည်းအလို (“အနိစ္စတော-အနိစ္စ ဟူ၍၊ ဝိပသဿတိ-၏”ကဲ့သို့)ဇုတိသဒ္ဒါအကြောင်း၊ တောပစ္စည်းလည်း ပဌမာ အနက်သက်၊ ဤနည်းအတိုင်း ဒုတိယတနည်း အနက်ပေး သည်၊ ဤနည်းများအလို ဝိဋကသဒ္ဒါသည် ပရိယတ္တိ–ဘာဇနအနက်တို့ကို ဟောသော အနိပ္ပန္န ပါဠိပဒိကပုဒ်ဖြစ်၍ ဝိဂြိဟ်မလုပ်ရ၊ [အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပဒဠေတံ = ဤ ဝိဋကံ ပုဒ်သည် အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ်တည်း။]

နိပ္ပန္ဒ တနည်းကြီ။ ။ ဓာတ်ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီးစေအပ်သောပုဒ်ကို နိပ္ပန္နပါဠိပဒိက ပုဒ်ဟု ခေါ်၏၊ ဝိဋကံ၌ “ဝိဋ–သဒ္ဒ သဃ်ဘရှေသု (အသံပြုခြင်း, ပေါင်းခြင်း အနက် တို့၌) ” ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိ၏၊ ဤကို အကပ္ပြု၍ “ဝိဋက” ဟု ဓာတ်ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးနိုင် ရကား “ဝိဋိယတိ သဒ္ဒီယတိ ပရိယာပုဏိယတိ–အသံပြုအပ် (သင်ယူအပ်) ၏၊ ဇုတိ ဝိဋကံ” ဟု ကမ္မသာဓနေဝင်း, “ဝိဋိယတိ သံဃဋိယတိ တံတဒဏ္ဍော ဏ္ဍောတိ ဝိဋကံ”ဟု အဓိကရဏ သာဓနေဝင်း ပြု၊ “ဏ္ဍ–ဤဗုဒ္ဓဝစနဠ်၊ တံတဒဏ္ဍော–ထိုထိုစီးပွားကို၊ ဝါ– ထိုထိုအနက်ကို၊ ဝိဋိယတိ–ပေါင်းစုအပ်၏” ဟု ပေး၊ (သီ–ဋီကာသစ် ဝိဂ္ဂဟ။)

ဟိ-ခ္ဆ(တနည်း)ဟိယသ္မာ-ကြောင့်(နော်ဌ် တသ္မာရှိသည်)ပရိယတ္တိပိ-သင်ယူအပ်သော ပါဠိကိုလည်း၊ မာ ပိဋကသမ္ပဒါနေနနာတိ အာဒီသု- နေန အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပိဋကန္တိ-ပိဋကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ [ပိဋကသမ္ပဒါနေန - ကျမ်းစာကို ကောင်းစွာပေးရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ - ကျမ်းစာကို ကောင်းစွာတတ်ကျွမ်းကာမျှဖြင့်၊ မာဂဏ္ဍိတ္ထ - ဤ အယူဝါဒသည် ငါတို့ကျမ်းစာနှင့် ညီမျှ၏ ဟု အတည်မယူကြကုန်လင့်၊] အထ၊ပေ၊အာဒါယာတိ အာဒီသု-အာဒါယ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ယံကိဉ္စိ - အမှတ်မထား တပါးပါး

မာ ပိဋကသမ္ပဒါနေန။ ။ အင်္ဂုတ္တိရ်, တိက, ဒုပံ, မဟာဝဂ္ဂ, ကာလာမသုတ် ပါဠိတော်တည်း၊ "အမှာကံ ပိဋကတန္တိယာ သဒ္ဓိံ သမေတိတိ မာဂဏ္ဍိတ္ထ" ဟု ထိုအဋ္ဌကထာဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်ဖြင့် မာ၏ တွဲဘက် "ဂဏ္ဍိတ္ထ" ကြိယာထည့်ပါဟု ပြု၏၊ ပိဋကသမ္ပဒါနေနကို "အမှာကံ ပိဋကတန္တိယာ သဒ္ဓိံ သမေတိ" ဟု ဖွင့်ခြင်းမှာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သာတည်း၊ ထို၏ဋီကာ၌ "ပိဋကံ (ဂန္ထော) သမ္ပဒီယတိ တေသောတိ ပိဋကသမ္ပဒါနံ" ဂန္ထသ ဥဂ္ဂဏာကော၊ "တေန ပိဋကဥဂ္ဂဏာနကဘာဝေန" ဟု ဖွင့်၏၊ ထို၌ "ပိဋကံကို ဂန္ထော"ဖွင့်၏၊ "ဂန္ထသ ဥဂ္ဂဏာကော"ကား "ပိဋကံ သမ္ပဒီယတိ တေသောတိ ပိဋကသမ္ပဒါနံ" ဟူသော ဝိဂ္ဂဟ၏ အဘိဓေယျ တည်း၊ "ပိဋကကို ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ပေးရာ" ဟူသည် ပိဋကကို သင်ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း ဟူလို၊ "တေန ပိဋကဥဂ္ဂဏာက ဘာဝေန"ကား သမ္ပဒါနေနနှင့် ဘာဝပွားခန့် ကြောင့်ရှိရန်နှင့် မာဂဏ္ဍိတ္ထ၌ စပ်ဘို့ရန်(ဝါကျာဝယ်ကန့်နည်းအားဖြင့်)ဆက်၍ဖွင့်သော အဖွင့်တည်း၊ ထိုဘာဝ၏ အနက်ကား ပိဋကကျမ်းစာ၌ အလေ့အလာ များခြင်း – တတ်ကျွမ်းခြင်းတည်း၊ နိဿယ၌ ထိုအဖွင့်အတိုင်း ပေးထားသည်။

ဆက်ဥ၊ အုံ။ ။ ကျမ်းစာတမျိုး၌ အလေ့အလာများသူ – တတ်ကျွမ်းသူသည် (ဘယ်အရာမဆို)မိမိစာပေနှင့် ညီညွတ်မှ အမှန်ဟု ယူဆတတ်၏၊ ကျမ်းစာနှင့် ညီညွတ်တိုင်းလည်း မှန်ချင်မှ မှန်မည်၊ တချို့နေရာ၌ ကျမ်းစာကိုယ်က လွဲနေတတ် သေး၏၊ ထို့ကြောင့် "အမှာကံ ပိဋကတန္တိယာ သဒ္ဓိံသမေတိတိ မာဂဏ္ဍိတ္ထ = ထို အယူဝါဒသည် ငါတို့ကျမ်းစာ နှင့် ညီညွတ်၏ ဟု သဘောကျ၍ အတည်မယူလိုက်ကြနှင့်" ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူသည်၊ ဤပါဠိ၌ ပိဋက သဒ္ဒါသည် ပရိယတ်ကျမ်းစာ ဟူသော အနက်ကို ဟောတော်။

မှတ်ချက်။ ။သာရတ္ထဋီကာ၌ "ပါဠိသမ္ပဒါနဝသေန မာဂဏ္ဍထ" ဟု ဥပေါရ၏၊ မာနိပါတ်နှင့် ယှဉ်ရာ၌ ဟ်ယျတ္တနိအဋ္ဌတ္တနိဝိဘတ်သာများ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဂဏ္ဍိတ္ထ" ဟု အဋ္ဌကထာအတိုင်း ပါဠိ၌ရှိရမည်၊ ဝသေနကား အဋ္ဌကထာ၌ လာသော ဘာဝေနနှင့် အနက်တူတည်း၊ [သမ္ပဒါနကို "ပြည့်စုံ" ဟု ပေးကြ၏၊ အင်္ဂုတ္တိရ်ဋီကာနှင့် မညီ၊ သမ္ပဒါနပုဒ်ကလည်း ပြည့်စုံအနက်ကို မဟော၊ သဒ္ဒတ္ထိ–သမ္ပဒါပုဒ်ကသာ ပြည့်စုံခြင်း အနက်ကို ဟောသည်။]

သော၊ ဘာဇနခ္ဒိ- တောင်းကိုလည်း၊ (ပိဋကန္တိ ဝုစ္စတိ) [အထ - ထိုအခါ၌၊ ပုရိသော-ယောကျ်ားတယောက်သည်၊ကုဒါလပိဋက်-ပေါက်တူးနှင့်တောင်းကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ အာဂစ္ဆေယျ-လာရာ၏၊] တတ္ထ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပရိယတ္တိ ကိုဝင်း,ဘာဇနကိုဝင်း ပိဋက ဟု ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊)ပိဋကံ-ပိဋက သဒ္ဒါကို၊ ပိဋကတ္ထဝိဒူ-တို့သည်၊ ပရိယတ္တိဘာဇနတ္ထတော-တို့ဖြင့်၊ ဝါ- ဟူ၍၊ အာဟု- ကုန်ပြီ၊

တေန သမောဓာနေတ္ဝာ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဥ ယျာတိ-ဥ ယျာ ဟူသည်ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒုဝိဓတ္ထေန- ၂ ပါး အပြားရှိသော အနက်ရှိသော၊ တေန ပိဋကသဒ္ဒေန - နှင့်၊ သမာသံ- သမာသ်ကို၊ ကတ္ဝာ - ၍၊ ဝိနယောစ- ဝိနည်းလည်းဟုတ်၏၊ သော-ထိုဝိနည်းဟူသည်၊ ပရိယတ္တိဘာဝတော-သင်ယူ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ တဿတဿအတ္ထဿ - ထိုထို အနက်၏၊ ဘာဇနတောစ - တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ပိဋကဋ္ဌ-ကလည်း ဟုတ်၏၊

ကုဒါလပိဋကံ။ ။ဤပါဠိတော်ကား မူလပဏ္ဏာသ—ကကစူပမသုတ်ပါဠိတည်း၊ ပေါက်တူးအနက်ဟော "ကုဒါလ" သဒ္ဒါနှင့် တွဲနေသော ပိဋကသဒ္ဒါသည် သဟစရဏ (ဘက္ကဖြစ်ဘက်) နည်းအားဖြင့် "တောင်း" ဟူသောအနက်ကိုဟော၏၊ ကုံ (ပထဝီ)-မြေကို + ဒါလေတိ — ဖေါက်ခွဲတတ်၏၊ ဤတိ ကုဒါလံ။ [ကု ဝုစ္စတိ ပထဝီ၊ တဿ ဒါလနတော (ဝိဒါလနတော) အယောမယော (သံဖြင့်ပြုအပ်သော) ဥပကရဏ ဝိသေသော ကုဒါလံနာမ၊ တာလပဏ္ဏဝေတ္တလတာဒိဟိ ကတော ဘာဇနဝိသေသော (တောင်း) ပိဋကံနာမ၊—သာရတ္ထ။]

တေန၊ပေ၊ဥ ယျာ။ ။စာအုပ်များ၌ "ဤဒါနိတေန" ဟု ဤဒါနိပုဒ်ကို တွေ့ရ၏၊ ဆရာများလည်း ပါ၌ရှိတိုင်း " ဤဒါနိ—ဂါထာ ပုဗ္ဗဒ္ဓကိုဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ တေန ၊ပေ၊ဥ ယျာတိ အပရဒ္ဓဿ-တေန၊ပေ၊ဥ ယျာဟူသော ဂါထာ နောံထက်ဝက်၏၊ အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော" ဟု ထည့်ပါ၌များစွာထည့်၍အနက်ပေးကြ၏၊ စပ်ပုဒ်လည်း တိုက်ရိုက်မပါ,ဋီကာတို့လည်း မဖွင့်ကြသောကြောင့် စာအမိန့်ပါယ်ပြောရင်း ကျမ်းတက် ရာမှ အပိုပါလာသော ပါ၌ပိုဖြစ်ဟန်တူ၏။ [တေန ၊ပေ၊ ဥ ယျာတိဂါထာပဒံ ဥလ္လိ ဂေ်တွာ-"တေန၊ပေ၊ဥ ယျာတိ" ဟု ဂါထာပုဒ်ကို ဤတိသဒ္ဒါဖြင့်တည်ပြီး၍၊တေနာတိ အာဒိနာ ဝိဝရတိ—တေနအစရှိသည်ဖြင့် ဖွင့်၏၊—သီလက္ခန်ဋီကာသစ်၊ ဤဋီကာကျမ်း တက်၌ " ဤဒါနိ " မပါပုံကို သတိပြုပါ၊ ဤတိသဒ္ဒါဖြင့် တည်ရာ၌ ဥလ္လိဂ်သံဝဏ္ဏနာဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဥလ္လိဂေ်တွာ" ဟု ဆိုသည်။]

ဝိနယောစ + သော + ပိဋကဋ္ဌ ။ ။ သဗ္ဗာဒိဟိ သဗ္ဗနာမေဟိ — သဗ္ဗစသော သဗ္ဗနာမ်တို့သည်၊ ဝုတ္တသဝါလိင်ံ အာဒိယတော-ဆိုအပ်ပြီးပုဒ်၏ လိန်ကိုသော်လည်း ယူအပ်၏၊ ဝုစ္စမာနဿဝါ-ဆိုအပ်လတ္တံပုဒ်၏ လိန်ကိုသော်လည်း ယူအပ်၏၊ ဤဝ ပန ဝတ္ထိဿာယ ဝုတ္တသော — ဤနေရာ၌ ဝဒန္တပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီး၏

ဋုတိ-ဤ ၂ ပါးသော သတ္တိကြောင့်၊ ဝိနယပိဋကံ- က မည်၏၊ ယထာဝုတ္တော နေ၀- အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ [ယထာဝုတ္တနယေနာတိ - ဧ၀ं ဒုဝိဓတ္တေနာတိအာဒိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊— ဋီကာ၊] သုတ္တန္တ- သုတ္တန်လည်း ဟုတ်၏၊ [အန္တ သဒ္ဒါ အနက်မရှိ၊] တံ-ထို သုတ္တန်ဟူသည်၊ ပိဋကတ္တ-ဟုတ်၏၊ ဋုတိ-ဤ ၂ ပါးသောသတ္တိကြောင့်၊ သုတ္တန္တ ပိဋကံ-မည်၏၊ အဘိဓမ္မောစ- ၏၊ သော- သည်၊ ပိဋကတ္တ-၏၊ ဋုတိ-ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မပိဋကံ-၏၊ ဋုတိ၀ေ-သို့၊ တယောပိ- နံသော၊ ဧတေ ဝိနယာဒယော- ဤ ဝိနယအစရှိသော သဒ္ဒါတို့ကို၊ ဥ ယျော-သိထိုက်ကုန်၏၊

စ- ဆက်၊ ဧ၀ं- ဤသို့၊ ဥ ဘော- စာသင်သားတို့ သိပြီးခြင်းကြောင့်၊ ပုနပိ- တဖန်လည်း၊ ၀ါ- ထပ်၍လည်း၊ တေသ္မေ ၀ ပိဋကေသု-ထိုပိဋက ၃ ပုံတို့၌ပင်၊ (နာနာပ္ပကာရ ကောသလ္လတ္ထံ၌ စပ်၊) နာနာပ္ပကာရ ကောသလ္လတ္ထံ- အမျိုးမျိုးသော အပြားအားဖြင့် ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော ဉာဏ်အကျိုးငှါ၊ တေသု-ထိုပိဋက ၃ ပုံတို့၌၊ (ပရိဒီပယေ, ဝိဘာ၀ယေတို့၌ စပ်) ယထာရဟံ- ထိုက်သည်အားလျော်စွာ၊ ဒေသနာသာသနကထာဘေဒं - ဒေသနာ အထူး

လိန်ကိုယူအပ်၏၊ ဋုတိ ကတ္တာ "ဝိနယောစ+သော"ဟု ရှေပုဒ်လိန်လိုက်၍ တသဒ္ဒါ၏ လိန်ကို ထားသည်၊ (သီ-ဋီ-သစ်)။ [သမာသ်၀ါကျ, ရှေလိင်, လိုက်ရ တ-အမြဲ။]

မှတ်ချက်။ ။"ဧ၀ं ဒုဝိဓတ္တေန ပိဋကသဒ္ဒေန" ဟု ပရိယတ္တိအနက်,ဘာဇနအနက်ကို ညွှန်ပြပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပိဋကတ္တ နောက်၌ " ပရိယတ္တိ ဘာ၀တော တသ္ထတသ္ထ အတ္ထသ္ထ ဘာဇနတော" ဟု ထပ်၍ဆိုဘို့ လိုမည်မထင်၊ နောက်မှ ထည့်ပါ၌ဟု ထင်၏၊ ဆင်ခြင်ကြပါလေ။

ဧ၀ं ဥ ဘော စ။ ။"ဝိနယ—သုတ္တ—အဘိဓမ္မသဒ္ဒါတို့နှင့် ပိဋကသဒ္ဒါ၏ ၀စနတ္ထကို စာသင်သားတို့ သိပြီးလျှင် ပိဋကသုံးပုံနှင့် စပ်၍ ပြဘွယ်စကားများ ပြည့်စုံပြီ မဟုတ်လော" ဟု စောဘွယ်ရှိသောကြောင့် "ဧ၀ं ဥ ဘော စ" စသည်ကိုမိန့်၊ ၀စနတ္ထကို သိပြီး ဖြစ်လျှင် ထိုပိဋကတို့၌ နာနပ္ပကာရ (အမျိုးမျိုးသော သိစရာတွေ ရှိသေး၏၊ ထို နာနပ္ပကာရ၌)တတ်သိကျွမ်းကျင်ခြင်း ဟူသော ကောသလ္လအကျိုးငှာ စာချဆရာသည် ဆက်လက်၍ပြပါဦး—ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။" ဥ ဘော ၀ " ဟု အချို့စာအုပ်များ၌ ရှိ၏၊ စကားပြတ်ပြီးနောက် ဆက်ပြသော ၀ါကျာရမ္ภကို ထွန်းပြဘို့ရာ "ဥ ဘော စ" ဟု ရှိမှ စာသွားကောင်းသည်၊ ထိုဥ ဘော၏ ကဿားသည် စာသင်သားတည်း၊ ပရိဒီပယေ-ဝိဘာ၀ယေတို့၏ ကတ္တားကား စာချဆရာတည်း၊ [ယောဇနာ၌ " ပဏ္ဍိတော " ဟု ထည့်၏၊] ဤသို့ ကတ္တားကွဲသောကြောင့် ဥ ဘော၌ ဘော၀ကို ဟိတ်အနက်ဟောဟု ကြံ၍ (လက္ခဏအနက်လည်း သင့်ပါ၏) ဥ ဘော၏ ကတ္တားကိုလည်း"သောတုနံ"ဟု သမ္ဗန်ထားရသည်၊ [ကတ္တားကွဲတိ, မတူရှိသော်, စသော နိယာမ်ကို သတိပြုပါ။]

အပြား,သာသနအထူးအပြား, ကထာ အထူးအပြားကိုလည်း၊ သိက္ခာပဋဟာန ဂန္ဓိရဘာဝဠု-သိက္ခာ, ပဟာန်, ဂန္ဓိရဘော ဂုဏ်ကိုလည်း၊ ပရိဒီပယေ-ထက်ဝန်းကျင် ပြုရာ၏။

ဒေသနာ၊ ဝေ၊ ဘေဒံ။ ။ဒေသနာစ + သာသနံစ + ကထာစာတိ ဒေသနာသာသနကထာယော၊ ဒေသနာသာသနကထာနံ+ဘေဒေါ ဒေသနာ သာသနကထာဘေဒေါ၊ ဒွန်ဟုပ် နောက်ဌာရှိသောဘေဒကို ဒွန်ဟုပ်တိုင်း ယှဉ်စပ်၍ " ဒေသနာဘေဒံ, သာသနဘေဒံ, ကထာဘေဒံ"ဟု မှတ်၊ ဘေဒန္တိ နာနတ္တံ= ဘေဒဟူသည် တမျိုးနှင့် တမျိုး မတူခြင်း, ကွဲပြားခြင်းတည်း၊ ဥပမာ - ဝိနည်း ဝိဠုဂတ် ဟောပုံနှင့် သုတ္တန်–အဘိဓမ္မာဟောပုံတို့ မတူခြင်းတည်း၊ မတူပုံမှာ နောက်ဌ ထင်ရှားလတ္တံ့။

ဒေသနာဘေဒ ။ ။ ကထေတဗ္ဗာနံ အတ္ထာနံ–ဟောထိုက်သော အနက်တို့ကို၊ ဒေသကာယတ္ထေန (ဒေသက + အာယတ္ထေန) – ဒေသက ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်သော၊ အာဏာဒိ ဝိမိနာ – အာဏာအစရှိသော အစိအရင်ဖြင့်၊ အတိသင်္ခေပံ – ပေးခြင်းကို၊ ပဗောဓနံ–သိစေခြင်းကို၊ ဒေသနာတိ ဝုစ္စတိ၊ [အတိသင်္ခေပ–ပဗောဓနတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို"ဒေသိတော-ပညတ္တော"အဖွင့်ဌ ပြခဲ့ပြီ၊] ဒေသက ဘုရားရှင်၏ အာဏာပေးသော အာ-ဖြင့် ပညတ်တော်မူခြင်း, သတ္တဝါအများ၏ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုပုံ ဝေါဟာရလိုက်၍ (ယောက်ျား,မိန်းမ,ပုဂ္ဂိုလ်,သတ္တဝါ စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲ၍) ဟောတော်မူခြင်း, ဝရမဂ္ဂသဘာဝရှိသည့် အတိုင်း ဟောတော်မူခြင်း၊ ဤသို့ ဒေသနာ ၃ မျိုး ပြားခြင်းသည် " ဒေသနာဘေဒ " မည်၏၊ ထို့ကြောင့် " ဝိဠုဂတ် ၃ ပုံ၏ အာဏာဒေသနာစသော အမည်သည် ဒေသကဘုရားရှင်နှင့်စပ်၍ ရအပ်သောနာမည်"ဟု မှတ်။

သာသနဘေဒ။ ။သာသိတဗ္ဗပုဂ္ဂလဂတေန–ဆုံးမထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၌ ဖြစ်တည်သော၊ ယထာပရာဓဒိနာ – ယထာပရာဓ အစရှိသော၊ သာသိတဗ္ဗဘာဝေန–ဆုံးမထိုက်သူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ အနုသာသနံ ဝိနယနံ–ဆုံးမခြင်းကို၊ သာသနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဆုံးမထိုက်သော ဝေနေယျတို့၌ အပြစ်ရှိ၏၊ အလိုဆန္ဒ အဆွာသယလည်း ရှိ၏၊ ရှမ်နာမ် ခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်၍ သဘာဝဓမ္မလည်း ရှိ၏၊ ဝိနည်း၌ ထိုအပြစ်အားလျော်စွာ ဆုံးမတော်မူခြင်း, သုတ္တန်၌ ထိုအဆွာသယအားလျော်စွာ ဆုံးမတော်မူခြင်း,အဘိဓမ္မာ၌ ထိုသဘာဝအားလျော်စွာ ဆုံးမတော်မူခြင်း,ဤသို့ ဆုံးမပုံ ၃ မျိုးပြားခြင်းသည်"သာသနဘေဒ" မည်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိဠုဂ၃ ပုံ၏ ယထာပရာဓသာသန-စသော အမည် ၃ မျိုးသည် ဆုံးမထိုက်သော ဝေနေယျနှင့်စပ်၍ ရအပ်သော အမည်ဟု မှတ်။

ကထာဘေဒ။ ။ကတေတဗ္ဗဿ သံဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏဒိနော အတ္ထဿ– ကို၊ ကယနံ-ဟောခြင်းကို၊ (ဝစန ပဋိမန္ဓတာ ကရဏ–စကားဝါကျ၏ ဆက်စပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကို) ကထာတိ ဝုစ္စတိ၊ "ကထာ–ဟောခြင်း" ဟူသည် စကားဝါကျ တခု၏ တခု ဆက်စပ်အောင် ပြုခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ကထာကို"ဝစန ပဋိမန္ဓကာ ကရဏ" ဟု ဖွင့်သည်၊ "သံဝဏ္ဏသံဝဏ္ဏ, ဒိဋ္ဌိဝိနိဗ္ဗောဓန, ဒေသနာပဋိပဒါ"အား ဖြင့် [illegible]

ပရိယတ္တိဘေဒ-သင်ယူပုံအထူးအပြားကိုရင်း၊(ဝိဘာဝယေဒ္ဓစပ်၊)ယဟိ-အကြင် ၃ ပါးသော ဝိဌကဒ္ဓ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ယထာ - အကြင်အပြားတို့ဖြင့်၊ ယံ သမ္ဘတ္တိ- အကြင် ပြည့်စုံခြင်းသို့ရင်း၊ ယံ ဝိပတ္တိဗ္ဗာဝိ - အကြင် ပျက်စီးခြင်းသို့ရင်း၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်ရ၏၊(တဟိ-ဒ္ဒ၊) တမ္ပိသဒ္ဒံ- ထိုအလုံးစုံကိုရင်း၊ ဝိဘာဝယေ- ထင်စွာ ပြုရာ၏၊(တနည်း) ယဟိ- ဒ္ဒ၊ ဘိက္ခု- သည်၊ ယထာ-အကြင် ဥပါဒါရမ္ဘအစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့် သင်ယူခြင်း, ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း , မကောင်းကျင့်ခြင်း ဟူသော အပြားတို့ဖြင့်၊ ယံ ပရိယတ္တိဘေဒ-သို့ရင်း၊ ယံ သမ္ဘတ္တိ - သို့ရင်း၊ ယံ ဝိပတ္တိဗ္ဗာဝိ - သို့ရင်း၊ ပါပုဏာတိ - ၏၊ (တဟိ- ဒ္ဒ၊) တမ္ပိသဒ္ဒံ- ထို အလုံးစုံကိုလည်း၊ ဝိဘာဝယေ- ၏။

သော အနက်သည် (နောက်ဌ အကျယ်ပြလတ္တံ့အတိုင်း) ၃ မျိုးရှိ၏၊ ဝိနည်းဌ သံဝရသံဝရအနက်များကို စကားဝါကျချင်းစပ်အောင်, သုတ္တန်ဌ ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဌနအနက်များကို စကားဝါကျချင်းစပ်အောင်, အဘိဓမ္မာဌ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ အနက်များကို စကားဝါကျချင်းစပ်အောင် ဟောခြင်း ၃ မျိုးသည် ကထာဘေဒ မည်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဝိဌကသုံးပုံ၏ သံဝရာသံဝရကထာ — စသော ကထာ ၃ မျိုး အမည်သည် ဟောအပ်သော အနက်နှင့်စပ်၍ ရအပ်သောအမည်"ဟု မှတ်၊ ဋီကာများ၌လာသော ဂါထာကား —

ဒေသကာသ ဝသေနေတ္ထ , ဒေသနာ ဝိဌကတ္ထယံ၊
သာသိတဿ ဝသေနေဘိ, သာသနန္တိ ပဝုစ္စတိ။
ကထေတဗ္ဗာသ အတ္ထာသ, ဝသေနာပိ ကထာတိစ၊
ဒေသနာ သာသနကထာ—ဘေဒမ္ပေတံ ပကာသယေ။

ဤ-ဤဒေသနာ, သာသန, ကထာ ၃ မျိုးတို့တွင်၊ ဒေသကာသ - ဒေသကဘုရားရှင်၏၊ ဝါ-နှင့်၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ ဝိဌကတ္ထယံ-ကို၊ ဒေသနာတိ-ဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ- ၏၊ သာသိတဿ ဝသေန — ဆုံးမထိုက်သော ဝေနေယျတို့နှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဘေ (ဝိဌကတ္ထယံ) -ကို၊ သာသနန္တိ-ဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ-၏၊ ကထေတဗ္ဗာသ-ဟောထိုက်သော၊ အတ္ထာသ-၏၊ ဝသေနာပိ-ဖြင့်လည်း၊ ဘေ—ကို၊ ကထာတိစ-ဟူ၍လည်း၊ ပဝုစ္စတိ-၏၊ ဘေ-ဤသို့လျှင်၊ ဒေသနာသာသနကထာဘေဒံပိ—ကိုလည်း၊ ပကာသယေ-၏။

ပရိယတ္တိဘေဒံ ဗျာဝဒိ။ ။ပရိယတ္တိဘေဒဿ (ပရိယာ ပုဏာနဘေဒံ)ဝိဘာဝယေတိ သမ္ဘန္ဓော = ပရိယတ္တိဘေဒ်ကို ဝိဘာဝယေနှင့်စပ်၊ ယဟိ"တိ — ယသ္မိ" ဝိနယာဒိကေ ပိဋကေ၊ ယံ သမ္ဘတ္တိ"စ ဝိပတ္တိ"စ ယထာ ပါပုဏာတိ၊တံပိသဒ္ဒံ ဝိဘာဝယေတိ သမ္ဘန္ဓော-သာရတ္ထ၊ ဤအဖွင့်အလို တံပိသဒ်ဌ ပိသည် ပရိယတ္တိဘေဒကို ပေါင်းသော သမ္ပိဏ္ဍနတည်း၊တံသဒ်ဌ တံဖြင့် သမ္ဘတ္တိ ဝိပတ္တိနှင့် ယထာ၏အနက်ဖြစ်သော သင်ယူပုံအပြားကို ဆိုရသည်၊ ယထာ၏အနက်ကား-သမ္ဘတ္တိ ဝိပတ္တိသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော"သုပဋိပတ္တိ-ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း, ဒုပဋိပတ္တိ-မကောင်းသဖြင့် ကျင့်ခြင်း" ဟူသော အပြားတည်း။

တတြေ-ထိုဂါထာ၌၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ပရိဒီပနာ- ထက်ဝန်းကျင် ပြုခြင်းသည်ရင်း၊ ဝိဘာဝနာစ-ထင်စွာပြုခြင်းသည်ရင်းတည်း၊ ဟိ- ခဲ့၊ တီဏိ-၃ ပုံ ကုန်သော၊တောနိ ပိဋကာနိ-တို့ကို၊ ယထာလာမံ-တိုင်း၊ အာဏာ ဝေါဟာရ ပရမတ္ထ ဒေသနာတိစ - အာဏာဒေသနာ , ဝေါဟာရဒေသနာ, ပရမတ္ထဒေသနာတို့ ဟူ၍ရင်း၊ [ကထာတိစမ္ပ ဇုတိစလိုက်။] ယထာပရာဓ ၊ပေ၊ သာသနာနိတိစ-ယထာပရာဓသာသနာ, ယထာနုလောမသာသနာ, ယထာမ္မသာသနာတို့ဟူ၍ရင်း၊သံဝရာသံဝရ၊ပေ၊ကထာတိစ-သံဝရာ သံဝရ ကထာ,ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဌနကထာ, နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ ကထာတို့ဟူ၍ရင်း၊ ဝုစ္စန်-နှ-ရ်၏၊ ဟိ- ထပ်၍ ခဲ့ကုန်ကုန်ကုန်

အာဏာ ထားခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူသော၊ ဘဂဝတာ - သည်၊ အာဏာ ဗာဟုလ္လတော-အာဏာများသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ [ဝိနယပိဋကသ-ဟု သမ္မန်ခံ၊] ဒေသိတတ္တာ - ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **အာဏာ ဒေသနာတိ-နာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊** သုတ္တန္တပိဋက်-ကို၊ [**အန္တသဒ္ဒါအနက် မရှိ၊** သုတ္တမေဝ+သုတ္တန်၊ တဒ္ဓာဝဝုတ္တိ ကမ္မဓာရည်း၊] ဝေါဟာရ ကုသလေန-အခေါ်အဝေါ်ပညတ်၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ ဘဂဝတာ - သည်၊ ဝေါ ဟာရ ဗာဟုလ္လတော-ပညတ်၏ များသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ ဒေသိတတ္တာ-ကြောင့်၊ ဝေါဟာရဒေသနာတိ-ဟူ၍၊ **ဝုစ္စတိ-၏၊ အဘိဓမ္မပိဋက်-ကို၊** ပရမတ္ထ ကုသလေန-ပရမတ်၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ပရမတ္ထ ဗာဟုလ္လတော-ပရမတ်၏ များသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ဒေသိတတ္တာ-ကြောင့်၊ ပရမတ္ထဒေသနာတိ-၍၊ **ဝုစ္စတိ-၏။**

အာဏာဗာဟုလ္လတော အာဏာဒေသနာ ။ ။ ဗဟုလာယ — များသော အာဏာ၏+ဘာဝေါ-တည်း၊ ဗာဟုလ္လံ၊ အာဏာယ-၏+ဗာဟုလ္လံ အာဏာဗာဟုလ္လံ၊ ဝိနည်းကို ပညတ်တော်မူရာ၌ "ပါရာဇိကကျစေ, သံဃာဒိသေသ် သင့်စေ"စသည်ဖြင့် အမိန့်အာဏာတော်ကို များစွာသုံးတော်မူ၏ "သုဒိန်သည် မေထုန်မှုကို ပြု၏"စသည် ကား လောကဝေါဟာရ အသုံးပင်တည်း၊ ရာန်ခဏ်း စသည်၌"သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ" စသည်ဖြင့် ပရမတ္ထ အသုံးအနှုန်းများလည်း ပါသေး၏၊ ဤသို့ ဝေါဟာရ- ပရမတ္ထတို့ အနည်းငယ် ပါသေးသော်လည်း အာဏာတော်သာ များစွာပါသောကြောင့် ဝိနည်း ပိဋကတ်ကို"အာဏာဒေသနာ 'ဟု ယေျာဘုယျနည်းအားဖြင့် ခေါ်ဆိုအပ်လည်-ဟူလို၊ သုတ္တန်ကို "ဝေါဟာရဒေသနာ" အဘိဓမ္မာကို "ပရမတ္ထဒေသနာ"ဟု ခေါ်ရာ၌လည်း ဤနည်းပင်။ [ဝေါဟာရပရမတ္ထာနံပိ သမ္ဘဝတော အာဟ-အာဏာဗာဟုလ္လတောတိ၊ ဧဒိတရေသုပိ ဧသေဝနယော။] ဒေသိယတေတိ ဒေသနာ၊ အာဏာယ — များသော အာဏာ အားဖြင့် + ဒေသနာ - ဟောအပ်သည်တည်း၊ အာဏာဒေသနာ၊ နောက်၌ "ဝေါဟာရတော ဒေသနာ, ပရမတ္ထတော ဒေသနာ " ဟု ပြု။ [ဝိနယပိဋက် ဒေသိ တတ္တာ အာဏာဒေသနာတိ ဝုစ္စတိ " ကို ကြည့်၍ ဒေသနာကို ကမ္မသာဓန ပြုရသည်၊ အာဏာဗာဟုလ္လတောကြည့်၍ "အာဏာယ+ဒေသနာ" ဟု ပြုရသည်။]

ဝေါဟာရ ကုသလေန။ ။ [ဝိ+အဝ+ဟာရ။] ဝိသေသေန-ပရမတ္ထမှ ထူးသော အားဖြင့်+သတ္တာနံ- တို့၏+မနံ-စိတ်ကို+အဝဟရတိ-ဆွဲဆောင်နိုင်၏၊ ဧတိ ဝေါဟာ ရော၊ လူအများ၏ပြောဆိုရိုးဖြစ်သော နာမည်ပညတ်စကားလုံးများတည်း၊လူတို့သည် ဖသ - ဝေဒနာ စသည်ဖြင့် ပရမတ်လိုပြောဟောလျှင် နားမလည်၍ စိတ်မဝင်စားနိုင်၊ "ယောကျ်ား, မိန်းမ, မြို့, ပြည်ရွာ" စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ရိုး ပညတ်အတိုင်း နာမည် တပ်၍ ဟောမှ သဘောကျ၍ ထိုတရားတို့ စိတ်ဝင်စားနိုင်ကြသည်၊ ထို အများသုံး ဝေါဟာရကိုလည်း ဟောပြသူကိုယ်တိုင် နားလည်ပြီးဖြစ်မှ သူတပါးနားလည်အောင်

တထာ-ထိုမှ တပါး၊ ပဌမံ-ပဌမဖြစ်သော ဝိနည်းပိဋကကို၊ပစုရာပရာဝေ-များသော အပြစ်ရှိကုန်သော၊ ယေတေ သတ္တာ-တို့သည်၊(သန္တိ-နှ၏၊)တေ-ထိုသတ္တဝါတို့ကို၊ ယထာပရာဓံ-အပြစ်အားလျော်စွာ၊ ဣဒ-ဤဝိနည်းပိဋကၦ၊ သာသိတာ-ဆုံးမတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဧတိ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ အပြစ်အားလျော်စွာ ဆုံးမအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယထာပရာဓေသာသနန္တိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဒုတိယံ-၂ ခု မြောက် သုတ္တန်ပိဋကကို၊ အနေကဗျာသယာနုသယစရိယာဓိမုတ္တိကာ-များသော အဗျာသယ,များသော အနုသယ,များသော အဓိမုတ္တိ

ပရိယာယ်အမျိုးမျိုးဖြင့် ဟောပြနိုင်မည်၊ ဘုရားရှင်ကား ဝေါဟာရစကားပရိယာယ်ကို အများ နားလည်အောင် လဲလှယ်သုံးစွဲမှု၌ အကျွမ်းကျင်ဆုံး ဖြစ်တော်မူပါပေသည်။

မှတ်ချက်။ ။သုတ္တန်ပိဋကတ်၌“ပုညံ ဘိက္ခဝေ မာဘာယိတ္ထ-ကောင်းမှုကိုမကြောက်ကြနှင့်”စသော အာဏာသံ “ စက္ခု အနိစ္စံ ”စသော ပရမတ်သံများ အနည်းငယ်ပါသေး၏၊ အဘိဓမ္မာပိဋကတ်၌လည်း ပုဂ္ဂလပညတ်စသည်၌ကဲ့သို့ ပညတ်သံအနည်းငယ်ပါသေး၏၊ ထို့ကြောင့်“ဗာဟုလ္ယ”သဒ္ဒါထည့်၍ ဆိုထားသည်၊ ဤပြခဲ့သော စကားစဉ်အရ ဒေသက ဘုရားရှင်နှင့်စပ်၍ ဒေသနာ ခုမျိုးပြားကြောင်း ထင်ရှား၏၊ ထို့ကြောင့် “ဒေသကဿ ဝသေနေတ္ထ၊ ဒေသနာ ပိဋကတ္တယံ” ဟု ဆိုသည်။

တထာ၊ပေ၊ ပရာဓာ။ ။ဒေသနာဘေဒကိုပြပြီး၍ သာသနဘေဒကို ပြလိုသောကြောင့် “တထာ” ဟု မိန့်၊ ဤတထာသဒ္ဒါသည် ပကၦန္တရဇောတက၊ ပဌမံကို ဝုစ္စတိ၌ လှမ်းစပ်၊ ပစုရသဒ္ဒါသည် ဗဟုလ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ [“ဣဒ သာသိတာ” ကြည့်၍ “ သာသိယန္တေ ဣဒ်ာတိ သာသနံ၊ အပရာဓဿ + အနုရူပံ ယထာပရာဓံ၊ ယထာပရာဓံ+သာသနံ—ယထာပရာဓသာသနံ”ဟု ပြု။] နောက်၌လည်း နည်းတူ။

အနေကဗျာသယ ၊ပေ၊ ဓိမုတ္တိကာ။ ။အဗျာသယ၌ အဓိအနက် မရှိ “အာသယောဝ အဗျာသယော” ဟု ပြု၊ အာသယန္တိ ဝသန္တိ ဣတိ အာသယော-သတ္တဝါတို့၏ နေထိုင်ရာ တွင်း ချောက် စသော အရပ်တည်း၊ ဒီလာသယ (တောခွေးစသော) တွင်းအောင်းသတ္တဝါ, ဒရိသယ (သစ်–ကျား စသော) ချောက်အောင်းသတ္တဝါတို့သည် အခြားနေရာသို့ အစာရှာထွက်ကြသော်လည်း အချိန်ကျလျှင် မိမိတို့၏တွင်း, မိမိတို့၏ ချောက်သို့သာ ပြန်လာ၍ နေကြကုန်၏။

အာသယောဝိယာတိ အာသယော။ ။ထို အာသယကဲ့သို့ ဒိဋ္ဌနှင့်ဉာဏ်လည်း သတ္တဝါတို့၏နေရာ ဖြစ်သောကြောင့် အာသယမည်၏၊ ချဉ်ကူးအုံ—ဒိဋ္ဌိသည် သဿတဥစ္ဆေဒအားဖြင့် ၂ ပါးပြား၏၊ ဉာဏ်လည်း “ အနုလောမိက ခန္တိ ” ဟု ခေါ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်, “ယထာဘူတ”ဟု ခေါ်သော ကမ္မဿကတာဉာဏ်အားဖြင့် ၂ ပါးပြား၏၊ သတ္တဝါတို့လည်း ဝဋ္ဌနိဿိတ (ဝဋ်ဉ်ဖြစ်နေသော–ဝဋ်မှထွက်မြောက်မှုကို မလိုလားသော) သတ္တဝါ, ဝိဝဋ္ဌနိဿိတ (ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်သော နိဗ္ဗာန်၌ မှီသော–နိဗ္ဗာန်ကို တောင်းတသော) သတ္တဝါဟု ၂ မျိုးရှိ၏။

ရှိကုန်သော၊ သတ္တာ- တို့ကို၊ ယထာနုလောမံ - အကြင်အကြင် အဒ္ဓာသယ အစရှိသည်တို့အားလျော်စွာ၊ ဣဒေ - ဤသုတ္တန် ပိဋကတ်၌၊ သာသိတာ - ဆုံးမတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဧတိ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ အဒ္ဓာသယ စသည်အားလျော်စွာ ဆုံးမအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊)ယထာနုလောမ သာသနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊

ထိုတွင် ဝဋ္ဋနိဿိတသတ္တာတို့သည် ကုသိုလ်နှင့် တချို့ အကုသိုလ်များကို ပြုလုပ်နေဝိုက်၌ ဒိဋ္ဌိမယှဉ်သော်လည်း ထိုအမှုများနှင့်စပ်၍ အဆုံးသတ် ကောက်ချက်ချသော အခါ ရှေးရှေးကပါလာသော အထုံဝါသနာအားလျော်စွာ တချို့က သဿတဒိဋ္ဌိ အဆုံးသတ်စွဲယူ၍ တချို့က"သေလျှင် ပြတ်တာပဲ"ဟု ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အဆုံးသတ် စွဲယူကြကုန်၏၊ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတသတ္တာတို့ကား ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကိုသိသော ကမ္မဿကတာ ဉာဏ်, အားလုံး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တချည်းပဲ ဟု ဆင်ခြင်တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်၌ အဆုံးသတ်ကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုဒိဋ္ဌိ ထိုဉာဏ်တို့သည် သတ္တာတို့၏ နေထိုင်ရာ တွင်းအရပ် ချောက်အရပ်နှင့် တူသောကြောင့် အာသယအမည် ရကြလေသည်။

သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစ, ခန္ဓိစေဝါနုလောမိကာ၊
ယထာဘူတဉ္စ ယံ ဉာဏံ, ဧတေ အာသယသညိတေ။

သဿတုစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိစ-ကိုလည်း၊ အနုလောမိကာ-သစ္စာ ၄ ပါးကို သိတ္ထိရန် လျော်ကန်သော၊ခန္ဓိစေဝ—နှစ်သက်တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုလည်း၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်မှန်တိုင်း ဖြစ်သော၊ ယံ ဉာဏံ- အကြင် ကမ္မဿကတာဉာဏ်သည်၊ အတ္ထိ—၏၊ ဧတေစ—ကိုလည်း၊ အာသယသညိတေ— အာသယ ဟု အသိအမှတ် ပြုအပ်၏။ [တထာဟိ ပုဗ္ဗာစရိယဝသေန-ရှေးရှေးဘဝ၌ ကျင့်အပ် လေ့ကျက်အပ်သော အထုံဝါသနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ ပစ္စယေသတိ-အကြောင်းရှိလသော်၊ဥပ္ပဇ္ဇမာနာရဟာ-ဖြစ်ထိုက်သော၊ သဿတုစ္ဆေဒသံ်ါတာ ဒိဋ္ဌာဒိဋ္ဌိ, သစ္စာနုလောမိကဉာဏ—ကမ္မဿကတာဉာဏသံ်ါတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိစ အာသယောတိ ဝုစ္စတိ။]

အနုသယစသည်။ ။ အာဘိဓမ္မာ၌ လာသော အနုသယ ၇ ပါးသည် အနုသယမည်၏၊ ရာဂစသော စရိုက် ၆ ပါးသည် စရိယမည်၏၊ တနည်း သုစရိုက် ဒုစရိုက်သည် စရိယမည်၏၊ " အမိ— လွန်လွန်ကဲကဲ (ခွဲခွဲမြမြ) + မုတ္တိ — တစုံတခုသော အမှုကိစ္စ၌ သက်ဝင်ခြင်း"ဟူသည် "ယနေ့ ရဟန်းပြုဖြစ်အောင် ပြုမည်၊ ယနေ့ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မရ-ရအောင် ကြိုးစားမည်"စသည်ဖြင့် တင်းတင်းမာမာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း၊တနည်း-ရှေးဝါသနာအလိုက် အလွန်အမင်း ပြင်းပြင်းပြပြလိုလားသောတဏှာ-သို့မဟုတ် ဆန္ဒတည်း။ [အမိမုတ္တိနာမ အဇ္ဇေဝ ပမ္ဘဒိသာမိ, အဇ္ဇေဝ အရဟတ္တံ ဂဏှိသာမိတ် အာဒိနာ တန်ခိုးဘာဝေန ပဝတ္တမာနံ သန္နိဋ္ဌာနန္တိ ဂဏ္ဍိပဒေသု ဝုတ္တံ၊ အာစရိယမ္မ ပါလဏ္ဍေရေန ပန သတ္တာနံ ပုဗ္ဗစရိယဝသေန အာဘိရုစိတိ ဝုတ္တံ။]

ယထာနုလောမ်။ ။ ပြဲခဲ့သည့်အတိုင်း သတ္တာတို့မှာ အဒ္ဓာသယ အမျိုးမျိုး, အနုသယ စသည်လည်း အမျိုးမျိုးရှိနေရကား တယောက်နှင့်တယောက် မတူကြသဖြင့်

တတိယံ-၃ ခုမြောက် အဘိဓမ္မပိဋကကို၊ ဓမ္မပုဗ္ဗမဏ္ဍေ-သဘာဝဓမ္မ အစုမျှ၌၊ အဟံ- ငါတည်း၊ မမံ- ငါ၏ဥစ္စာတည်း၊ ဧတိသညိနော- ဤသို့ မှတ်ထင်ခြင်း ရှိကုန်သော၊ သတ္ထာ- တို့ကို၊ ယထာဓမ္မံ- သဘာဝဓမ္မအားလျော်စွာ၊ ဣဏ- ဤ အဘိဓမ္မပိဋကာ၌၊ သာသိတာ - နှိပ်၊ ဧတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သဘာဝဓမ္မ အားလျော်စွာ ဆုံးမအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယထာဓမ္မ သာသနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊

ထို သတ္တဝါတို့၏ အလိုကျအောင် ဟောပြော ဆုံးမတို့ ခဲယဉ်းလှ၏၊ ဤ သုတ္တန်ကား ထို အဋ္ဌာသယ စသည်တို့နှင့် အင်းကိုက် အန်ကိုက် အလိုက်သင့်အောင် ဟောဘော် ညွှန်ပြ ဆုံးမရာဖြစ်၍ အလွန် အကျိုး များသော တရား ဖြစ်ပါပေသည်၊ ထို့ကြောင့် "ယထာနုလောမံ—အကြင်အကြင် အဋ္ဌာသယ စသည်တို့အားလျော်စွာ+သာသနံ — ဆုမ္ဘတော်မူအပ်ရာတည်း"ဟူသော ဝစနတ်အရ "ယထာနုလောမသာသန"မည်၏။

ယထာနုလောမံ။ ။"အဋ္ဌာသယာဒီနံ + အနုရူပံ" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ အဋ္ဌာ သယာဒီနံသည် ယထာ၏ အဖွင့်၊ အနုရူပံသည် အနုလောမံ၏အဖွင့်၊ ယေသံ ယေသံ-အကြင် အကြင် (အဋ္ဌာသယ စသည်) တို့အား + အနုလောမံ — လျော်သည်တည်း၊ ယထာနုလောမံ — သည်၊ စတုတ္ထီ တပ္ပုရိသ်၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ကို ကြိယာဝိသေသန အနက်၌ သက်စေ၊ သိလက္ခန်ဋီကာသစ်၌ " ယေယေဝါ အဋ္ဌာသယာဒယော အနု လောမာ၊ တေဟိ တေဟိတိ အတ္ထော=အကြင်အကြင်လျော်သော အဋ္ဌာသယစသည်တို့ ဖြင့် "ဟုဂုဏ်း "အာသယာဒီနံ. အနုလောမသာဝါ အနုရူပံ = အာသယ စသည်တို့အား လျော်သည်အား လျော်စွာ "ဟုဂုဏ်း ဖွင့်သေး၏၊ ဤအဖွင့်၌ အနုရူပံသည် ယထา၏ အဖွင့်တည်း။

အဟံမမန္တိ သညိနော။ ။အဟံတိ မမံတိဟုခဲ့၊ အဟံဟုမှတ်ထင်ခြင်းသည် မာန သဘောတည်း၊"မမ+ဣဒံ မမံ"ဟုပြု၊ ငါ့ဥစ္စာ ဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည် တဏှာသဘော တည်း၊ ထို ၂ မျိုး၏ အခြေခံမှတ်ထင်ခြင်းကား ဒိဋ္ဌိသဘောတည်း၊ [ပါဠိတော်များ၌ "ဧတေ မမံ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ"ဟု တဏှာ- မာန—ဒိဋ္ဌိ ၃ မျိုး အစဉ် အတိုင်းရှိ၏၊] ယခုစာများ၌ "မမာတိ"ဟု ရှိ၏၊ အမှန်နောင် ဣဒံ အနက်၌ ဏာပစ္စည်း သက်၍ သုတ်ကြီးဖြင့် အမှုကို မမပြု၊ နာမ်ခဲ့ သိသက် အံ ပြု၍ မမ ဟု ပါဠိမှန် ရှိစေ၊ မောဂ္ဂလ္လာန်နိသယသစ် (၆၀၁) မှာ ကြည့်ပါ။

ယထာဓမ္မံ။ ။ဓမ္မသ (ဓမ္မသဘာဝါယ) — တရားသဘောအား + အနုရူပံ— လျော်သည်တည်း၊ ယထာဓမ္မံ — သည်၊ (အဗျယီဘောသမာသ်) [ယထာမ္မန္တိ— နတ္ထေတ္ထ အတ္ထာ (ဤ ပရမတ္ထတရားအစုမျှဖြစ်သော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၌ အတ္တမရှိ၊ ဤကား ဒိဋ္ဌိပယ်ပုံ) အတ္တနိယံဝါ (အတ္တ၏ဥစ္စာလည်း မရှိ၊ ဤကား တဏှာပယ်ပုံ)၊ ကေဝလံ ဓမ္မမတ္တမေဝေတံတိ ဧဝံ ဓမ္မသဘာဝါယ+အနုရူပံတိ အတ္ထော။] ဤစကားစဉ်အရ— ဆုံးမထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ် ၃ မျိုးနှင့် စပ်၍ သာသန ၃ မျိုးပြားရကြောင်း သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် "သာသိတဗ္ဗဝသေနေတံ, သာသနန္တိ ပဝုစ္စတိ" ဟု ဆိုသည်။

တထာ-ထိုမှ တပါး၊ [သာသနဘော်ဒမှတပါး ကထာဘော်ဒကား-ဟူလို။] ပဌမံ - ရှေးဦးစွာသော ဝိနည်း ပိဋကကို၊ အဏ္ဍာစာရ ပဋိပက္ခဘူတော-လွန်ကျူးမှု၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ သံဝရသံဝရော - ငယ်သော စောင့်စည်းခြင်း, ကြီးသော စောင့်စည်းခြင်းကို၊ ဝါ-ငယ်သော စောင့်စည်းကြောင်းတရား, ကြီးသော စောင့်စည်းကြောင်းတရားကို၊ ဣဒ္ဓ - ဤ ဝိနည်းပိဋကဏ်၊ ကထိတော - ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ - ကြောင့် (ထိုသို့ သံဝရသံဝရကို ဟောအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊) သံဝရသံဝရကထာတိ-ထာ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဒုတိယံ-ကို၊ ဒ္ဝေသဒ္ဒါ ဒိဋ္ဌ ပဋိပက္ခဘူတာ-၆ ၂ ပါးသော မိန္ဆာဒိဋ္ဌတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌ ဝိနိဝေဌနာ-မိန္ဆာအယူကို ဖြေရှင်းကြောင်းတရားကို၊ ဣဒ္ဓ - ဤ သုတ္တန်ပိဋကဏ်၊ ကထိတာ-ပြီ၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဒိဋ္ဌဝိနိဝေဌနကို ဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဒိဋ္ဌဝိနိဝေဌန ကထာတိ-၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တတိယံ-ကို၊ ရာဂါဒိ ပဋိပက္ခဘူတော - ရာဂ အစရှိသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ- နာမ် ရုပ် ၂ ပါး ပိုင်းခြားကြောင်းတရားကို၊ ဣဒ္ဓ-ဤအဘိဓမ္မာပိဋကဏ်၊ ကထိတော-ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒကို ဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ကထာတိ-၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

သံဝရ သံဝရော။ ။ သံဝရဏံ - စောင့်စည်းခြင်း၊ ဝါ – စောင့်စည်းကြောင်း သိက္ခာပုဒ်၊ သံဝရော–ခြင်း၊ ဝါ–ပုဒ်၊ "စောင့်စည်း" ဟူသည် ကာယဝါစာဟိ အဝိတိက္ကမော-ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် မလွန်ကျူးခြင်းတည်း၊ [ဝိနည်းအရာဖြစ်၍ စိတ်ကို မပြု၊] မဟန္တော သံဝရော– အသံဝရော၊ [အ သဒ္ဒါသည် အသေက္ခာဝမ္မာဌ်ကဲ့သို့ ဝုနိုအနက် ဟော။] သံဝရောစ+ အသံဝရောစ သံဝရသံဝရော၊ (သမာဟာရဒ္ဒန်ဌ် တရံတခါ ပုလ္လိန်ရှိ၏၊) ကြီးသော စောင့်စည်းခြင်းကို အသံဝရအရဌ် ယူပြီးဖြစ်ရကား "သံဝရ" အရဌ် ငယ်သော စောင့်စည်းခြင်းကိုသာ ယူရတော့၏၊ ပါရိသေသနည်း, ပုညညာဏသမ္ပယုတ္တရုနည်း, ဂေါမလိမဒ္ဒနည်းတည်း၊ ["ကထိယတိ ဣတော ကထာ၊ သံဝရသံဝရသ+ကထာ, သံဝရသံဝရကထာ"ဟုဆက်၊ ဂရုကအာပတ်ကြီးမှ စောင့်စည်းခြင်း, လဟုကအာပတ်ငယ်များမှ စောင့်စည်းခြင်းကိုဟောရာ ဝိဋကပ။]

ဒိဋ္ဌဝိနိဝေဌန ။ ။ ၆ ၂ ပါးသော မိန္ဆာအယူသည် ဗြဟ္မဇာလသုတ်ဌ် လာ၏၊ ဝေဌခတ်သည် ရစ်ပတ်ခြင်းအနက်ကိုဟော၏၊ ဝိရှေးရှိသောကြောင့် "ဖြေရှင်းခြင်း" အနက်ကို ဟောရသည်၊ ဝိနိဝေဌိယန္တိ တောယာတိ ဝိနိဝေဌနာ = ဖြေရှင်းကြောင်းတရား၊ ဒိဋ္ဌိနံ+ဝိနိဝေဌနာ,ဒိဋ္ဌဝိနိဝေဌနာ။ [ဒိဋ္ဌဝိနိဝေဌနာယ+ကထာ,ဒိဋ္ဌဝိနိဝေဌန ကထာ။] ဤစကားစဉ်အရ ဟောအပ်သောအနက် (တရားသား) ကို အကြောင်းပြု၍ ကထာ ဥမျိုးပြားကြောင်း သိသာသည်၊ ထို့ကြောင့် "ကထေတမ္ဘသ အတ္ထသ,ဝသေ နာပိ ကထာတိစ" ဟု ဆိုသည်။

စ-ကား၊ (ဒေသနာ သာသန ကထာဘေဒ၏ ဝိတ္ထာရမှ တပါး, သိက္ခာ ပဟာန ဂန္ဓိရဘာဝ၏ ဝိတ္ထာရကား၊) တီသုပိ- ၃ ပုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စေတေသု-ဤဝိဋ္ဌကတို့၌၊ တိသော-နှင့်သော၊ သိက္ခာ-သိက္ခာတို့ကိုရင်း၊ တိဏိ-နှင့်သော၊ ပဟာနာနိ-တို့ကိုရင်း၊ စတုဋ္ဌိခေါ- သော၊ ဂန္ဓိရဘာဝေါစ- နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကိုရင်း၊ ဝေဒိတမ္ဘော- ၏၊ တထာဟိ - ထိုစကားကို ချဲ့ဂျူးအုံ့၊ ဝိနယဝိဒုကေ - ၌၊ ဝိသေသေန- အဓိစိတ္တ , အဓိပညာသိက္ခာတို့မှ ထူးသော အားဖြင့်၊ အဓိသီလသိက္ခာ - ကို၊ ဝုတ္တာ – ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ သုတ္တန္တ ပိဋကေ-၌၊ ဝိသေသေန-အဓိသီလ,အဓိပညာသိက္ခာတို့မှ ထူးသောအားဖြင့်၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။ [လောကီဈာန်သမာဓိနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို "အဓိစိတ္တ"ဟု ခေါ်သည်။] အဘိဓမ္မပိဋကေ- ၌၊ ဝိသေသေန- အဓိသီလ, အဓိစိတ္တသိက္ခာတို့မှ ထူးသောအားဖြင့်၊ အဓိပညာသိက္ခာ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊

တီသုပိစေတေသု။ ။"ဒေသနာ သာသန ကထာ ဘေဒံ" ဟူသော အကျဉ်းကို ချုံးပြီး၍"သိက္ခာပဟာန ဂန္ဓိရဘာဝံ"ဟူသော အကျဉ်းကိုချုလိုသောကြောင့် "တီသုပိ စေတေသု" စသည်မိန့်၊ ပိသဒ္ဒါသည် အပေါင်းနောက် ထိုင်သောကြောင့် အဝယဝ သမုစ္စယတည်း၊ [အဓိသီလ စသည်တို့၏အထူးကို ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာသာဓိဝ သမာပန္နော အဖွင့်၌ တိုက်ရိုက်ပြလတ္တံ့။] ဂန္ဓိရဘာဝေါ ဟူသော နောက်ဆုံး ကံကို ကြည့်၍ " ဝေဒိတမ္ဘော " ဟု ထားသည်၊ ဆရာတို့ကား ထိုကြိယာကို လိန်ဝုစ်ပြင်၍ "တိသော သိက္ခာ ဝေဒိတမ္ဘာ, တိဏိ ပဟာနာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ"ဟု ပေးကြ၏။

[ဆောင်] နှစ် သုံး လေးပါး, ကံကတ္တားနှင့်, ထားသည့်အရာ, ကြိယာမှာ,
မှန်စွာနောက်ဖျား, ကံကတ္တားနှင့်, တူပြားလိန်ဝုစ် အညီတည်း။

ဝိသေသေန။ ။"သုတ္တန်အဘိဓမ္မာတို့မှထူးသောအားဖြင့်"ဟု တချို့ပေးကြ၏၊ သို့သော် ကံဟောဝါကျ၌ ကံသာ ပဓာနဖြစ်ရကား "အဓိသီလသိက္ခာ" ဟူသောကံ၏ ထူးခြားပုံကိုသာ ယူသင့်၏၊ ထို့ကြောင့် " အဓိစိတ္တ - အဓိပညာ " ဟူသော တွဲဘက် သိက္ခာတို့မှ ထူးသောအားဖြင့် အဓိသီလသိက္ခာကို ဟောတော်မူသည်ဟု မှတ်၊"ထူး" ဆိုသည်မှာလည်း ဝိနည်းပိဋကတ် အဓိသီလသိက္ခာကို အများအပြား ဟောတော်မူခြင်းတည်း၊ မှန်၏ – ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ, မဟာဝါ ပဒ္ဓဇ္ဇခန္ဓက စသည်တို့၌ သမာဓိ ပညာ အကြောင်းအရာများကိုဟောထားသော်လည်း မများလှ, ကျန်ဝိနည်းပိဋကအားလုံ. ၌ကား အဓိသီလသိက္ခာဟူသော သိက္ခာပုဒ်များချည်းသာ ဖြစ်သည်။

"ဝိသေသေန"ပုဒ်ကို သုတ္တန်အဘိဓမ္မာတို့၌လည်း လိုက်စေ၊ မှန်၏- သုတ္တန်ပိဋကတ် "ဝိဝိဓဗ္ဘေ ကာမေဟိ"စသည်ဖြင့်"အဓိစိတ္တ"ခေါ်သော သမာဓိတရားကိုသာ များစွာ ဟောတော်မူ၏၊အဘိဓမ္မာပိဋကတ် အဓိပညာခေါ်သော ပညာဆိုင်ရာ ရှုပ်နာမ်ခွဲသော တရားကိုသာ များစွာ ဟောတော်မူသည်။ [ဝိဝိဓဗ္ဘေ ကာမေဟိတိ အာဒိနာ သမာဓိ ဒေသနာဗဟုလတော သုတ္တန္တပိဋကေ အဓိစိတ္တသင်္ခါတိ ဝုတ္တံ။]

စ-ကား၊ (သိက္ခာ၏ ဝိတ္ထာရမှတပါး, ပဟာန၏ ဝိတ္ထာရကား၊) ကိလေသာနံ-သံကိလေသာတို့၏၊ ဝါ- ကံ ကိလေသာတို့၏၊[ကံ အထမြောက်သော ကိလေသာတို့၏-ဟူလို။]ဝိတိဏ္ဏမပ္ပဟာနံ-ဝိတိဏ္ဏမပဟာန်ကို၊ ဝါ-လွန်ကျူးမှုကို ပယ်ရှားကြောင်းတရားကို၊ (ဝုတ္တံ-ပြီ၊) (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်သနည်း၊) သီလသ-ဝိနည်းဌ ဟောတော်မူအပ်သောသီလ၏၊ ကိလေသာနံ- တို့၏၊ ဝိတိဏ္ဏမပ္ပဋိပက္ခတ္တာ - လွန်ကျူးမှု၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်

ကိလေသာ ၃ မျိုး ။ ။ သတ္တဝါတို့သန္တာန်ဌ အစဉ်တစိုက် လိုက်ပါနေသော ကိလေသသတ္တိ ရှိ၏၊ ထိုသတ္တိကို "အနုသယကိလေသာ"ဟု ခေါ်၏၊ [အနု– အစဉ် လိုက်၍+သယ-ကိန်းအောင်းနေသော ကိလေသာ။] ထိုသတ္တိ အခိုက် အတန့်ဌ ဥပါဒ်ခြင်း (ဖြစ်ခြင်း) မရှိသေး၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုနေချိန်မှာလည်း (မဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးသမျှ) ထို အနုသယကိလေသာသည် ကိန်းဝပ်လျက် ရှိသည်သာ၊ အာရုံတခုခုနှင့် တွေ့ရှိ ဥပါဒ်သော (ဖြစ်သော) ကိလေသာသည် "ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ " မည်၏၊ [ပရိ(ပရိယာဒိယိတ္တာ) ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းကို လုယူ၍+ ဥဋ္ဌာနံ– ထကြွခြင်း။] ထိုသို့ စိတ်ထည်းဌ ထကြွ-ဖြစ်ပေါ်နေရုံတွင် မကဘဲ ကိုယ်မှု နှုတ်မှု တခုခုဖြင့် လွန်ကျူးလောက်အောင် ပြင်းထန်လာသော ကိလေသာသည် "ဝိတိဏ္ဏမကိလေသာ"မည်၏၊ လူတယောက် အိပ်ပျော်နေပုံ , နိုးလာပုံ , နိုး၍ တစုံတရာ ပြုလုပ်နေပုံ ဤ ၃ ချက်ကို ဥပမာထား၍ အခိုတ်အတန့်အားဖြင့် ကိလေသာ ၃ မျိုး ကွဲပြားပုံကို သိပါလေ။

ဝိတိဏ္ဏမပ္ပဟာနံ။ ။စိတ်တွင်းဌ ထကြွမှုဟူသော ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ ဖြစ်နေသော်လည်း ဝိနည်းဌ လာသော သိက္ခာပုဒ်သီလကို စောင့်ထိန်းနေလျှင် ဝိတိဏ္ဏမ (လွန်ကျူးမှု) မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ကိလေသာတို့၏ ဝိတိဏ္ဏမ အခိုက်အတန့်ကို ပယ်ကြောင်း သိက္ခာပုဒ်များကို ဝိနည်း ဝိဠဂဌ ဟောထားတော်မူသည် ဟု မှတ်။

ကိလေသာနံ ။ ။ ဤပုဒ်သည် ရှေကိုင်း, နောက်ကိုင်း စပ်သော ဥဘယာ ပေက္ခ–ကာကောလောကန နည်းတည်း၊ ကိလေသာနံအရ"သံကိလေသ"ခေါ်သော ကိလေသာ ၁၀ ပါးရ၏၊ ဝိနည်းအရာဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ်မှု နှုတ်မှုကို ဖြစ်စေတတ်သော ကမ္မကိလေသာကိုလည်း တနည်း ယူရ၏၊ [ကိလေသာနဉ္စ – သံကိလေသ ဗေဒေါနံ၊ ကမ္မကိလေသာနံ ဝါ–ဋီကာ။]

ဝိတိဏ္ဏမ၊ ပေ၊သီလသ။ ။သီလနှင့် ကျူးလွန်မှုသည် ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်၏၊ သီလမပျက်သမျှ ဝိတိဏ္ဏမကိလေသာ မဖြစ်၊ ဝိတိဏ္ဏမကိလေသာ ဖြစ်လျှင်လည်း သီလပျက်တော့၏၊ ထိုကြောင့် သီလကို ပြုရာ ဝိနည်းပိဋကဌ ဝိတိဏ္ဏမကိုပယ်သော တရားများကို ဟောထားတော်မူသည် ဟု သိရသည်။ [ဝိတိဏ္ဏမပဋိပက္ခတ္တာသည် သိစေတတ်သော ဥပကဟိတ်တည်း။

သမ္ဘန်အမျိုးမျိုး ။ ။ သီလသသည် ပဋိပက္ခတ္တာဝယ် တ္တာဟူသော ဗာဟုဝုဌ္ဌ စပ်ရသော တ္တသမ္ဘန်တည်း၊ "သီလ၏+အဖြစ်" ဟူလို၊ ဤကဲ့သို့ တ္တ (တချို့နေရာ၌– တာ) သမ္ဘန်ကို (ကတ္တား ဟောရာ၌) ကတ္တားအနက် (ကံ ဟောရာ၌)ကံ အနက်

ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ- ၏၊ သုတ္တန္တဝိဒူကေ- ၌၊ (ကိလေသာနံ- သံကိလေသ တရားတို့၏၊) ပရိယုဋ္ဌာနပဟာနံ- ပရိယုဋ္ဌာနပဟာန်ကို၊ ဝါ- ကုသိုလ်အခွင့် အလမ်းကို ကုန်ခန်းစေ၍ ထင်ကြွမှုကို ပယ်ရှားကြောင်း တရားကို၊ ဝုတ္တံ - ပြီ၊

ပေးနိုင်၏၊ ထိုသို့ပေးလျှင် ထိုဘာဝပစ္စည်း၏ ရှေပုဒ်အနက်ဖြစ်သော အန္တဂ္ဂမှာ စပ်ရသည်၊ ဤနေရာ၌ ကတ္တားအနက်ပေး၍ ပဋိပက္ခဟူသော အန္တဂ္ဂ (အတွင်းနက်) မှာ စပ်၊ "သီလသည် (သီလက) ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သည်" ဟူလို။

[ဆောင်] တ္တ-တာသမ္ဘန်, ဤ၂ တန်ကို, ကံနှင့်ကတ္တား, နက်ပြန်ပြားက, ဘာဝရှေပုဒ်, ဘာဝယုဂ်မှာ, အန္တဂ္ဂတွင်, စပ်ရာမြဲမှတ်, ၏-ပြန်လတ်က, ဗာဟျတ္ထမှာ စပ်ရမြဲ။

ပဋိပက္ခတ္တာ။ ။ပဋိပက္ခဿ + ဘာဝေါ-ပဋိပက္ခတ္တံ၊ ပဋိပက္ခဿသည် ဘာဝေါ၌ စပ်ရသော ဘာဝသမ္ဘန်တည်း၊ ပဋိပက္ခဿ ဟူသော ဘာဝသမ္ဘန် နှင့် သီလဿ ဟူသော တ္တ သမ္ဘန်သည် လိန်အားဖြင့်ရင်း, ဝုစ်အားဖြင့်ရင်း, အရကောက်အားဖြင့်ရင်း, တူမြဲတည်း၊ ထို့ကြောင့် "သီလံ" ဟူသော နပုလ္လိန် ကေဝုစ်နှင့်တူအောင် "ပဋိ (ဝိရုဒ္ဓံ) + ပက္ခံ ပဋိပက္ခံ" ဟု ဝိဂြိဟ်ပြု၍ နပုလ္လိန်ကေဝုစ်ချ၊ အရကိုလည်း သီလကို ကောက်ရသည်၊ [တ္တသမ္ဘန်ဖြစ်သော သီလဿကိုပင် စပ်လာသော ပုဒ်ဖြစ်၍ "လာ သမ္ဘန်" ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။]

[ဆောင်] ဘာဝသမ္ဘန်, တ္တသမ္ဘန်, လာဟန် လိန်ဝုစ်တူ။
ဘာဝရှေပုဒ်, လာသည်ပုဒ်, မယုတ် အရတူ။

ဝိတိဏ္ဏမပဋိပက္ခ။ ။ပဋိပက္ခ ပုဒ်သည် "အဘယ်၏+ဆန့်ကျင်ဘက်နည်း" ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ သမ္ဘန်တခုကို ငဲ့နေသောပုဒ်တည်း၊ ထိုသို့ သမ္ဘန်ငဲ့နေသော ပုဒ်နောက်၌ ဘာဝဝင်လျှင် အလွတ်သမ္ဘန် (အဝိသမ္ဘန်) တခုရှိမြဲတည်း၊ ဤ၌ ဝိတိဏ္ဏမသည် အလွတ်သမ္ဘန်တည်း၊ ထိုအလွတ်သမ္ဘန်ကိုလည်း ဘာဝယောဂ (ဘာဝနှင့် သမာသ် တွဲစည်းကယှဉ်ဘက်ဖြစ်သော) ပဋိပက္ခ၏ အတွင်းနက်တွင် စပ်ရသည်၊ လွန်ကျူးခြင်း၏ + ဆန့်ကျင်ဘက်—ဟူလို။

[ဆောင်] သမ္ဘန်ငဲ့ထ, ပဒနောက်တွင်, ဘာဝဝင်သော်, ထို့ပြင်မချတ်,
အလွတ်သမ္ဘန် ရှိမြဲတည်း။
အလွတ်သမ္ဘန်, စပ်ရန်မုချ, ရှာတွေ့ကြသော်, ဘာဝယောဂ,
သမ္ဘန္ဓ၏, အန္တဂ္ဂတွင် စပ်ရမြဲ။

ကိလေသာနံ ဝိတိဏ္ဏမ။ ။ဝိတိဏ္ဏမသည်လည်း "အဘယ်တို့၏ + ဝိတိဏ္ဏမ နည်း"ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ သမ္ဘန်ငဲ့သော ပုဒ်ပင်ဖြစ်ပြန်၏၊ ထို့ကြောင့် "ကိလေသာနံ" လည်း ဘာဝသမ္ဘန် တ္တ (တာ) သမ္ဘန်တို့မှ အလွတ် (အဝိ) သမ္ဘန်ပင်တည်း၊ ထိ ကိလေသာနံကို ဝိတိဏ္ဏမ၌ စပ်၊ "ကိလေသာတို့၏+ လွန်ကျူးမှု" ဟူလို၊ ဤ ဒုတိယ သမ္ဘန်သည် ဘာဝယောဂ၌ မစပ်နိုင်ရကား နိယာမ်တို့အဆိုမှ တမျိုးခွဲ၍ ပဌမအလွတ် သမ္ဘန်တွင် စပ်ရပုံကို သတိပြုပါ။ [ဤနေရာလောက် သမ္ဘန်များသောနေရာ တွေ့ခဲ့၏။]

(ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ- သိအပ်သနည်း၊) သမာဓိသ- သုတ္တန်ဝယ် ဟောတော်မူအပ်သော သမာဓိ၏၊ (ကိလေသာနံ - တို့၏၊) ပရိယုဋ္ဌာနပဋိ ပက္ခတ္တာ - ပရိယုဋ္ဌာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ - ၏၊ အဘိဓမ္မဝိဒူဟိ- ၌၊ ကိလေသာနံ- သံကိလေသ တရားတို့၏၊ [သုတ္တန်အာဘိ ဓမ္မာ၌ ကိလေသာ ၁၀ ပါးလုံးကိုယူ။]အနုသယပဋိဃာနံ-ကို၊ ဝါ-အစဉ်မပြတ် ကိန်းဝပ်ခြင်းကို ပယ်ရှားကြောင်းတရားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ(ကသ္မာ ဝိညာယတိ)၊ ပညာယ - အာဘိဓမ္မာဝယ် ဟောတော်မူအပ်သော ပညာ၏၊ ကိလေသာနံ- တို့၏၊ အနုသယပဋိပက္ခတ္တာ - အနုသယ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ-၏။

စ - သည်သာ မကသေး၊ [ပဟာန်နှင့်စပ်၍ ဆိုဘွယ်ကျန်သေး၏ - ဟူလို၊ စသည် သမုစ္ဆယတ္ထဇောတက။] ပဌမေ - ပဌမ ဖြစ်သော ဝိနည်း ပိဋကတ်၌၊ ကိလေသာနံ- ကိလေသာတို့ကို၊ တဒင်ပဟာနံ- တဒင်ပဟာန်ကို၊ ဝါ- ထိုထို သုသီလ အစိတ်အပိုင်းဖြင့် ထိုထို ဒုဿီလအစိတ်အပိုင်းကို ပယ်ရှားကြောင်း တရားကို၊ (ဝုတ္တံ- ပြီ) ဧတရေသု- ဝိနည်းမှတပါးသော သုတ္တန် အာဘိဓမ္မာ

ပရိယုဋ္ဌာန၊ ဧပ၊ ပညာယ။ ။[ကိလေသာနံကို လိုက်စေ၊] သုတ္တန်၌ အမိစတ္တ (သမာဓိ) တရားကို များများဟောတော်မူ၏၊ ဗျာန်သမာဓိဖြစ်နေလျှင် ကိလေသာတို့ မထကြွနိုင်ရကား သုတ္တန်၌ ကိလေသာတို့၏ ပရိယုဋ္ဌာနကို ပယ်ကြောင်း တရားကို ဟောတော်မူသည်ဟု သိနိုင်၏၊ အာဘိဓမ္မာ၌ ပညာဆိုင်ရာကို များစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ပညာ–ဟူရာ၌ မဂ်ပညာတိုင်အောင် ယူပါ၊ ထို မဂ်ပညာသည် အနုသယကို ပယ်နိုင် ရကား အာဘိဓမ္မာ၌ ကိလေသာတို့၏ အနုသယ အခိုက်ကို ပယ်သောတရားကို ဟော ထားတော်မူသည် ဟု သိနိုင်၏။

တဒင်ပဟာန။ ။တံတံ + အင်ံ– တဒင်ံ၊ တ–တလုံး ကြေ၊ တဒင်သ–ထိုထို အကုသိုလ် အစိတ်အပိုင်းကို + ပဟာနံ– ပယ်ခြင်း (ပယ်ကြောင်းတရား) တည်း၊ တဒင်ပဟာန်-ခြင်း၊ မီးရောင်ဖြင့် အမှောင်ကိုပယ်ရာ၌ မီးရောင်လင်းခိုက်သာ ပယ်နိုင် ၏၊ မီးရောင်ပျောက်လျှင် အမှောင်ရောက်၏၊ ထို့အတူ ဒါန သီလစသော ကုသိုလ်အစိတ် အပိုင်းဖြင့် ထိုထို အကုသိုလ်အစိတ်အပိုင်းကို ပယ်ခြင်း (ကုသိုလ်ဖြစ်ခိုက် အကုသိုလ် မဖြစ်ခြင်း) သည် တဒင်ပဟာန် မည်၏၊ ဤကား နေရာအားလုံး၌ တဒင်ပဟာန် သုံးစွဲ ပုံတည်း၊ ဤ ဝိနည်းအရာ၌ကား သုသီလ (ကောင်းသောသီလ) ဖြစ်ခိုက် ဒုဿီလ (သီလပျက်မှု) ကို ပယ်ရှားနိုင်ရကား (ဥပမာ-ပါရာဇိကသီလကို စောင့်ထိန်းခိုက်၌ မေထုန်မှုစသောသီလပျက်မှုကိုပယ်နိုင်ရကား) ထိုထိုသုသီလအစိတ်ဖြင့် ထိုထို ဒုဿီလ အစိတ်ကို ပယ်ခြင်းသည် တဒင်ပဟာန်မည်၏၊ ဤပယ်ခြင်းကို ဝိက္ခမ္ဘနပယ်ခြင်းလော် မကြာသောကြောင့် "အခိုက်အတန့်ပယ်ခြင်း" ဟု ခေါ်ကြသည်။ [ဒီပါလောကေနေ၀ (၄+ ၇၀) တမသ ဒါနာဒိပုညကြိယဝတ္ထုဂတေန (ဝတ္ထုဟု ဖြစ်သော)တေနတေန

ဝိဌကတို့၌၊ (ကိလေသာနှင့်-တို့ကို၊) ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒပဟာနာနှင့်- ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာန်,သမုစ္ဆေဒပဟာန်တို့ကို၊ ဝါ-ပယ်ခွါခြင်းအားဖြင့် ပယ်ရှားကြောင်း တရား,အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းအားဖြင့် ပယ်ရှားကြောင်းတရား၊(ဝုတ္တာနိ)။

စ-သည်သာမကသေး၊ ပဌမေ - ပဌမဖြစ်သော ဝိနည်းဝိဌက၌၊ ဒုစ္စရိတ သံကိလေသသ - ကာယ ဝစီ ဒုစရိုက် ဟူသော သံကိလေသကို၊ ပဟာနံ- ပယ်ကြောင်းတရားကို၊ (ဝုတ္တံ)၊ ဣတရေသု- ဝိနည်းမှ တပါးသော သုတ္တန် အာဘိဓမ္မာ ဝိဌကတို့၌၊ တဏှာဒိဋ္ဌိသံကိလေသာနံ - တဏှာသံကိလေသ ဒိဋ္ဌိ သံကိလေသတို့ကို၊ (ပဟာနံ ဝုတ္တံ။)

ကုသလဂေါန တသ္မတသ္မ အကုသလဂိသ ပဟာနံ တဒင်ပဟာနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဣဓပန (ဤ ဝိနည်းအရာ၌ကား) တေနတေန သုသီလျဂေါန တသ္မ တသ္မ ဒုသီလျဂိသ ပဟာနံ တဒင်ပဟာနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။—သာရတ္ထ။]

ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ ။ ။ ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ခွါထားသည်ရှိသော် တော်တော်နှင့် ထိုကိလေသာများမဖြစ်နိုင်၊ (တဒင်ပဟာန်ကဲ့သို့ အခိုက်အတန့်မျှ ခွါခြင်းမဟုတ်၊) သမာဓိများ မဖြစ်ခိုက်၌လည်း သမာဓိအရှိန်ကြောင့် နိဝရဏကိလေသာ မပေါ်လာဘဲ ကင်းကွာနေကြသည်—ဟူလို၊ ဥပမာ—ရေတပြင်လုံး မှော်တွေ့ဖုံးနေရာဝယ် ရေခတ်လိုသူက မိခပတ်လည်မှော်များကို အိုးဖြင့်ဖယ်ရှားသော အခါ ထိုနေရာ၌အတော်ကြာအောင် မှော်များပြန်မလာသကဲ့သို့တည်း၊ [ဥပစာရပ္ပနာ ဘေဒေန သမာဓိနာ ပဝတ္တိနိဝါရဏေန (နိဝရဏတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်သဖြင့်) ဃဋ္ဋပ္ပဟာရေနေဝ (နှ + ဣဝ) ဇလတလေ သေဝါလဿ တေသံ နိဝရဏဓမ္မာနံ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန (ပယ်ခွါခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) ပဟာနံ ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာနံ။]

သမုစ္ဆေဒပဟာနံ။ ။ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့် အတော်ကြာအောင်ပယ်ရုံသာ မက, မိမိသန္တာန်၌ရှိသော အနုသယတို့ကို ဆိုင်ရာမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မကျန်အောင်ပယ်ခြင်းသည် သမုစ္ဆေဒပဟာန်မည်၏။ [စတုန္နံ အရိယမဂ္ဂါနံ ဘာဝိတတ္တာ တံတံမဂ္ဂဝတော (ထိုထို မဂ်ရှိသူ၏) သန္တာနေ သမုဒယပက္ခိကသ (သမုဒယဘက်သား ဖြစ်သော) ကိလေသ ဂဏသ အစ္စန္တံ အပ္ပဝတ္တိသင်္ခါတသမုစ္ဆေဒဝသေန ပဟာနံ သမုစ္ဆေဒပဟာနံ။]

ဒုစ္စရိတ သံကိလေသသ။ ။ဒုဋ္ဌု+ စရိတံ ဒုစ္စရိတံ = မကောင်းသော အကျင့်၊ ကိလေသေ ဟိ ဝါ ဒုသိတံ+ စရိတံ ဒုစ္စရိတံ=ကိလေသာတို့ဖျက်ဆီးအပ်သော အကျင့်၊ (ဝိနည်းအရာဖြစ်၍ မနော-မပါ) ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက် ဟူသော သံကိလေသကို ပယ်ကြောင်းတရားကို ဝိနည်း၌ဟောထားတော်မူသည်၊ [ကာယ ဝစီဒုစ္စရိတဝသေန ပဝတ္တ သံကိလေသသ တဒင်ဝသေန ပဟာနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။]

တဏှာ ဒိဋ္ဌိ သံကိလေသာနံ။ ။သုတ္တန်း၌ဟောတော်မူအပ်သော ဈာန် သမာဓိ သည် ကာမဓာတု (တဏှာ) ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ရကား သုတ္တန်း၌ တဏှာ သံကိလေသ ပဟာနကို ဟောတော်မူအပ်သည်-ဟုဎင်း, အတ္တ စသည်မှလွတ်သော သဘာဝဓမ္မကို

စ-ကား၊(ပဟာနမှတပါး ဂန္ဓိရဘာဝကား-ဟူလို၊)ထွေ-ဤ၃ပုံသော ပိဋကတို့တွင်၊ ကေမေကသွီ - တပုံတပုံသော ပိဋကဌ၊ စတုဒ္ဒိဓောပိ-လေးပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဓမ္မတ္ထ ဒေသနာ ပဋိဝေဓ ဂန္ဓိရဘာဝေါ-ဓမ္မ၏နက်နဲသည်၏အဖြစ်, အတ္ထ၏ နက်နဲသည်၏အဖြစ် , ဒေသနာ၏ နက်နဲသည်၏အဖြစ်, ပဋိဝေဓ၏ နက်နဲသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတမ္မောာ-၏၊ တတ္ထ-ထိုဓမ္မ အတ္ထ ဒေသနာ ပဋိဝေဓတို့တွင်၊ ဓမ္မောတိ- ကား၊ ပါဠိ - ပါဠိတော်တည်း၊ အတ္ထောတိ-ကား၊ တဿာယေဝ - ထို ပါဠိတော်၏ပင်၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဒေသနာတိ-ကား၊ မနသာ- စိတ်တော်ဖြင့်၊ ဝဝတ္ထ ပိတာယ-မဟာမိ ပိုင်းခြား မှတ်သားအပ်သော၊ တဿာပါဠိယာ - ကို၊ ဒေသနာ-

ဟောပြရာ အာဘိဓမ္မာ၌ အတ္ထဒိဋ္ဌိ သံကိလေသ ပဟာနကို ဟောတော်မူအပ်၏ ဟုဝင်းဆိုသည်။ [သမာဓိသ ကာမဋ္ဌန္ဒပဋိပက္ခတ္တာ သုတ္တန္တပိဋကေ တဏှာသံကိလေသသ ပဟာနံ ဝုတ္တံ၊ အတ္ထာဒိဝိနိမုတ္တသဘာဝဓမ္မပဋိကာသနတော အာဘိဓမ္မပိဋကေ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသသ ပဟာနံ ဝုတ္တံ။]

ပါဠိ။ ။ပ+အာဋ္ဌ၊ပသည်"အမြတ်"အနက်ဟော၊ ပကဋ္ဌာနံ မြတ်သောစကားတို့၏+အာဋ္ဌ–အစဉ်တည်း၊ ပါဠိ– စဉ်၊ [ပကဋ္ဌာနံ (အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ကုန်သော) သိလာဒိအတ္ထာနံ–တို့ကို၊ ဟောဓနတော–သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း (ဤဟိတ်ဖြင့်"အနက်က မြတ်သောကြောင့် သဒ္ဒါအစဉ်ကိုလည်း ကာရကဗေဒစာရအားဖြင့် "အမြတ် ဟု ခေါ်ရကြောင်း ပြု၏၊ ") သဘာဝ နိရုတ္တိဘာဝတော ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ဘာသိတတ္တာစ (ဤ ဟိတ်) ရပ်ဖြင့် သဒ္ဒါအစဉ် ကိုယ်တိုင်ကလည်း မြတ်ကြောင်း ပြု၏၊ မှန်ကန်သည့် အနက်အားလျော်စွာ ဆိုအပ်သည်ကို " သဘာဝနိရုတ္တိ"ဟု ဆိုသည်၊) ပကဋ္ဌာနံ ဝစနပဗန္ဓာနံ (မြတ်ကုန်သော, စကားတရပ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖွဲ့ထားအပ်သော ဝါကျတို့၏) + အာဋ္ဌတိ ပါဠိ။] ထိုပါဠိဟူသည် ဘုရားတရားတော်တည်း။

တဿာယေဝ အတ္ထော ။ ။ " ထို ပါဠိတော်၏ အနက် " ဟူသည် ထိုပါဠိကို ကြားရသူတို့၏စိတ်၌ သိအပ်သော အကြောင်းအရာတည်း၊"အသေပနာစဗာလာနံ" သည် ဓမ္မ (ပါဠိ)၊"လူမိုက်-လူဖျင်း-လူအ တို့ကိုမပေါင်းရခြင်း"ဟု ညွှန်ပြအပ်သော အကြောင်းအရာသည်"အတ္ထ"မည်၏၊ အရိယတေ ဉာယတေ–(ပါဠိကို မြင်ရကြားရသောအခါ) စိတ်ဖြင့် သိအပ် မှတ်အပ်၏၊ ဇုတိ အတ္ထော၊ [တဿာယေဝ၌ ဧဝသည် "ရှေ့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ပါဠိကိုပင် ခိုင်မြဲစေသော သန္ဓိဗန္ဓနာဝဓာရဏာတည်း။]

တဿာ၊ ပေါ၊ ဒေသနာ။ ။မဟာမိ စိတ်ဖြင့် စိစဉ်အပ်ပြီးသော တရားအစဉ်ကို (နာသိသူတို့ ကြားအောင်) နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆိုဟောပြခြင်းသည် ဒေသနာမည်၏၊ [ဝိ+အဝ+ထပဓာတ်, တပစ္စည်း၊ ဝဝတ္ထပိယိတ္ထ - ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်ပြီ၊ ဇုတိ ဝဝတ္ထ ပိတာ၊ တနည်း–ဝိ+အဝ+ဌာဓာတ် ဏာပေပစ္စည်းဖြင့်" ဝဝဌာပိတာ"မှ ဌေဘော်လာ, အာကို ရဿပြု၍ ဌကို ဌ ပြု။]

နှုတ်မြွက်၍ ဟောတော်မူခြင်းတည်း၊ ပဋိဝေဓောတိ-ကား၊ ပါဋိယာ-ပါဋိ ဓမ္မကို ၎င်း၊ ပါဋိအတ္ထသဒ-ပါဋိဓမ္မ၏ အနက်ကို ၎င်း၊ ယထာဘူတာ ဝ

မှတ်ချက် ။ ။ ဓမ္မနှင့် ဒေသနာသည် အရကောက်အားဖြင့် တရားချည်းရသော ကြောင့် မကွဲပြားသော်လည်း အဓိက်အတန်အားဖြင့် ကွဲပြားသေးသောကြောင့် ဓမ္မ ဟုဆိုး ဒေသနာ ဟုဆိုး ၂ မျိုး ခွဲထားသည်၊ ချဉ်းအုံ—တရားနာလိုသူတို့အား ဟော ကြားရန် ပဌမ စိတ်ကူးထားအပ်သော (စိတ်ကူးထားခိုက်ဖြစ်သော) တရားအစဉ်သည် ဓမ္မမည်၏၊ မှန်၏—တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်သည် မဟောမီ ရှေးဦးစွာ စိတ်ဖြင့် စီစဉ်လိုက်ရ စိတ်ကူးလိုက်ရသော်၏၊ (တချို့မှာ ဆရာ့အထံ၌ သင်အံ၍ ထားရသော်၏၊) ထိုစိတ်ကူး ထားသည့်အတိုင်း ဟောပြောအပ်သော တရားစကားသည် ဒေသနာမည်၏၊ ဤသို့ အဓိက်အတန် အားဖြင့်ကား ကွဲပြားသည် ဟု မှတ်။

ပရမတ္ထဝါဒ။ ။"ဓမ္မောတိပါဋိတိ ဣဿာဘဂဝတာ ဝုစ္စမာနသ္မာ အတ္ထသဝေါဟာ ရသဒ ဒီပနော သဒ္ဒေါယေဝ ပါဋိနာမာတိ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယ ဂဏ္ဌိပဒေသု ဝုတ္တံတိ လိခိတံ = ဓမ္မောတိ ပါဋိဟူရာဘ၌ ဘုရားရှင်သည် ဟောတော်မူအပ်လတ္တံသော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကိုဆိုး (ပုရိသောစသော) အဝေါအဝေါကိုဆိုး ပြုတတ်သော (မဟောမီ စိတ်ဖြင့် မှတ်သားအပ်သော) သဒ္ဒရုပ်သည်သာ ပါဋိမည်၏ " ဟု အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာ၏ ဂဏ္ဌိပုဒ်တို့၌ ဆိုထားကြောင်းကို ကျမ်းစာတို့၌ ရေးသားထား၏။ [သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်သော ကြောင့် "ပါဋိ-ဓမ္မ" ဟူရာ၌ ပရမတ်တရားကို အရကောက်ရသည် - ဟူလို။]

ဒေသနာအရလည်း ပရမတ္ထပင်။ ။ဓမ္မနှင့်ဒေသနာသည် အရမပြားသောကြောင့် ၎င်း ပရမတ္ထဝါဒီတို့အလိုအားဖြင့်"ဒေသနာ"အရလည်း နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆိုခိုက်၌ဖြစ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဒကိုပင် ကော်ယူရသည်။ [တေသံ တေသံ အတ္ထာနံ-တို့ကို၊ဟောဓကဘာဝေန ဉာတော (သူတပါးတို့ကိုသိစေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသည်လည်းဖြစ်သော) ဥဂ္ဂဟာဒိဝသေနစ ပုဗ္ဗေ ဝဝတ္ထိတော (သင်ယူခြင်း စသည်၏အစွမ်းဖြင့် မဟောခဏ ရှေအဘို့၌ မှတ်သားအပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော) သဒ္ဒပဗန္ဓော (ပရမတ္ထသဒ္ဒါအစဉ်သည်) ဓမ္မော၊ ပ ဏ္ဍာ ပရေသံ အဝဟောဒနတ္ထံ ပဝတ္တိတော (ဖြစ်စေအပ်သော) တဒတ္ထပကာ သဒ္ဒကာ (ထိုသိစေလိုရင်းအနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပြုတတ်သော) သဒ္ဒေါ (ပရမတ္ထသဒ္ဒကို) ဒေသနာတိ ဝေါဟရော၊ ဤကား ဓမ္မ-ဒေသနာတို့၏အရကို ပရမတ္ထသဒ္ဒ ကောက်ယူ ကြသော ပရမတ္ထဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အဆိုတည်း။

ပညတ္တိဝါဒ ။ ။ ပရမတ္ထသဒ္ဒါသည် (ရွတ်ဆိုခိုက်၌ ဖြစ်သောအသံ သဒ္ဒရုပ်သာ ဖြစ်၍) အနက်ကိုထင်ရှားမပြနိုင်၊တဝိဘတ်ဆုံးသော ပါဋိစကားတလုံးဖြစ်မှ အနက်ကို ထင်ရှားပြနိုင်၏၊ဥပမာ-"ပု"ဟုရွတ်ဆိုအပ်ဆဲသဒ္ဒရုပ်အခိုက်၌"ယောကျား"ဟူသော အနက်ကို မပြနိုင်၊ "ပုရိသော" ဟု ဝေါဟာရ (ပညတ်) အခိုက်ကုမ္ပ "ယောကျား" ဟူသောအနက်ကို ပြနိုင်သကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် မဟောမီ စိတ်ဖြင့်မှန်းအပ်သော ပါဋိပညတ်အစဉ်သည် ပါဋိ (ဓမ္မ) မည်၏၊ ရွတ်ဆို ဟောပြသောအခါ "အသေဝနာ" ဟူသော အပေါင်း ပညတ္တိသဒ္ဒ, " ဗာလာနံ " ဟူသော အပေါင်းပညတ္တိသဒ္ဒသည်

ဗောဓော-မဖေါက်မပြန် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းရှာသိခြင်းတည်း၊ ဝါ-ထိုးထွင်းရှာ သိတတ်သောဉာဏ်တည်း၊[ဓမ္မနှင့် ဒေသနာတို့ အရတူသောကြောင့်၊ "ပါဠိယာ ပါဠိအတ္ထသ" ဟု ဓမ္မနှင့် အတ္ထကိုသာပြု၍ " ဒေသနာယ "ဟု မပြတော့။] စ-ကား၊ (ပဋိဝေဓမှတပါး ဂန္ဓိရဘာဝကား၊) တီသုပိ- ၃ ပုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေသု - ၍ ပိဋကတို့၌၊ ဧတေ ဓမ္မတ္ထ ဒေသနာ ပဋိဝေဓော-တို့သည်၊ (ဂန္ဓိရာ ၌စပ်၊) ယသ္မာ- ကြောင့်၊ သသာဒိဟိ- ယုန် အစရှိသော သတ္တဝါကလေးတို့သည်၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ- သည်၊ ဝါ- ကို၊ (ဒုက္ခော

ဒေသနာမည်၏— ဟု ပညတ္တိဝါဒီ ဆရာတို့က ဆိုလိုကြသည်။ [သိဟဠဂဏ္ဌိပဒေသု ပန ဝုတ္တံ — သဘာဝတ္ထသ သဘာဝဝေါဟာရသ္မိ အနုရူပဝသေန ဘဂဝတာ မနသာ ဝဝတ္ထပိတာ ပဏ္ဏတ္တိ (ပညတ်ကို) ပါဠိတိ ဝုစ္စတိ။]

ဒေသနာအရလည်း ပညတ်ပင်။ ။ပါဠိအရ ပရမတ္ထသဒ္ဒကို မကောက်ဘဲ ပညတ္တိသဒ္ဒကို ကောက်လျှင် "ဒေသနာအရလည်း ပညတ္တိသဒ္ဒကိုပင် ကော်ရမည်" ဟု ပညတ္တိဝါဒီတို့က ဆိုကြ၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း—"မနသာ ဝဝတ္ထပိတာယ ပါဠိယာ ဒေသနာ" ဟု စိတ်ဖြင့် မှန်းထားအပ်သော ပါဠိကိုပင် နှုတ်ဖြင့်ဟောရာ၌ " ဒေသနာ " အမည်ရှိသဖြင့် ပါဠိ (ဓမ္မ) နှင့် ဒေသနာတို့ အရမပြားသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့်ပင် " ဒေသနာတိ ပညတ္တိ "ဟု နောက်၌ တနည်း ဖွင့်သည်၊ ၍ကား ပညတ္တိဝါဒီဘက်က ကောက်ချက်ချပုံတည်း။

ယထာဘူတာ ဝေါ ဗောဓော။ ။ယောယော + ဘူတာ ယထာဘူတံ = အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိနေသောသဘော (အမှန်အတိုင်းသဘော)၊ ယထာဘူတံ + အ ဝေါ ဗောဓော ယထာဘူတာ ဝေါ ဗောဓော၊ ပါဠိကိုလည်း, ထိုပါဠိ၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း မလွဲမမှားရအောင် နားလည်ခြင်း (နားလည်သောဉာဏ်) သည် ပဋိဝေဓမည်၏။

တီသု၊ ပေ၊ ပဋိဝေဓော။ ။ပိဋကတ ၃ပုံကို "တီသု ဧတေသု" ဟု အာဓာရထား၍ ဓမ္မ အတ္ထ ဒေသနာ ပဋိဝေဓတို့ကို " ဧတေ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓော " ဟု အာဓေယ် အဖြစ်ဖြင့် ထားရာ၌ အတ္ထ ဒေသနာ ပဋိဝေဓတို့သည် ပိဋကဓမ္မ အပေါ်၌ တည်သောကြောင့် အာဓေယ် ဖြစ်သင့်ကြပေ၏၊ ဓမ္မဟူသည်ကား ပိဋကတရားပင် ဖြစ်၏၊ ပိဋကနှင့် ၍ ဓမ္မသည် အရမပြားရကား ပိဋကကို အာဓာရ, ဓမ္မကို အာဓေယ် အဖြစ်ဖြင့် ထားခြင်းသည် အာယ်နည်းဖြင့် သင့်ပါသနည်း — ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား— " ရုက္ခေ + သာခါ — သစ်ပင်၌ + သစ်ခက် " ဟူရာဝယ် သစ်တပင်လုံးအပေါင်းကို အာဓာရထား၍ ထိုသစ်ပင်တွင် ပါဝင်သော အစိတ်အပိုင်း သစ်ခက်ကို အာဓေယ် ထားသကဲ့သို့, ထို့အတူ ဝိနည်းပိဋကတရပ်လုံးကို အာဓာရထား၍, ထို၌ ပါဝင်သော ပဌမပါရာဇိက စသော အစိတ်အစိတ် ဓမ္မကို အာဓေယ် အဖြစ်ဖြင့် ထားခြင်းကြောင့် သင့်ပါ၏။ [ပါဠိသမုဒါယသ (အပေါင်းပါဠိ၏) အာယဝေါ ပါဠိယာ အာဓာရဘာဝ တော (ယူဇုတိ)၊ ယထာ— ရုက္ခေ သာခါတိ။]

ဂါဟောဝိယစ- ခဲယဉ်းသဖြင့် သက်ဝင်အပ်သကဲ့သို့ရင်း၊ ဝါ - သက်ဝင်နိုင်ခဲ သကဲ့သို့ရင်း၊ အလဘနေယျပုတိဋ္ဌောဝိယစ- မရအပ်သော ထောက်တည်ရာ ရှိသကဲ့သို့ရင်း၊ ဝါ-ထောံတည်ရာမရနိုင်သကဲ့သို့ရင်း၊တထာ-တူ၊)မန္ဒဗုဒ္ဓိဟိ-နုံ့သောဉာဏ်ရှိသူတို့သည်၊ ဝါ- ပညာနုံ့သူ လူပြိန်းတို့သည်၊ဒုက္ခောဂါဟာ စ – ခဲယဉ်းသဖြင့် သက်ဝင်အပ်ကုန်သည်ရင်း၊ ဝါ - သက်ဝင်နိုင်ခဲ ကုန်သည် ရင်း၊ အလဘနေယျပုတိဋ္ဌာစ-မရအပ်သောထောက်တည်ရာရှိကုန်သည်ရင်း၊ ဝါ-ထောံတည်ရာကို မရနိုင်ကုန်သည်ရင်း၊(ဟောန္တိ-နှ၏၊)တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မဟာသမုဒ္ဒြာဝယ် ယုန်သူငယ် အလား မန္ဒဗုဒ္ဓိတို့ ဒုက္ခောဂါဟ

ဒုက္ခောဂါဟာ။ ။သြဂယ္ဟန္တိ—ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်အပ်ကုန်၏၊ ဇုတိ သြဂါဟာ၊ [အဝပုဗ္ဗ ဂါဟုဓာတ် ဏာပစ္စည်း။] ဒုက္ခေန+သြဂါဟာ ဒုက္ခောဂါဟာ၊ ဓမ္မနှင့် အတ္ထ ကို ထိုးထွင်း၍သိတို့ ခဲယဉ်း၏၊ ယခုအခါ၌ ထိုပါဠိ ထိုအနက်များကို တတ်သိအောင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြိုးစားကြရပုံ, ထိုသို့ ကြိုးစားပါလျက်လည်း မတတ်နိုင်ကြပုံကြည့်၍ ဓမ္မအတ္ထတို့၏ သိဘို့ခဲယဉ်းကြောင်းကို စဉ်းစားကြည့်ပါ၊ ထိုသို့ တတ်သိတို့ ခဲယဉ်းခြင်း သည် ဓမ္မအတ္ထတို့၏ ဒုက္ခောဂါဟ အဖြစ်တည်း။ [တတ္ထ ပဋိဝေဓသ (အတ္ထ ဓမ္မတို့ကို သိသော ဉာဏ်၏) ဒုက္ခရဘာဝတော ဓမ္မအတ္ထာနံ ဒုက္ခောဂါဟဘာဝေါ ဝေဒိ တဗ္ဗော။] လောကဘ္ဗ ဟောဒြော ပို့ချတတ်သော ဒေသနာဉာဏ်ရှိတို့ရန်လည်း လွယ်ကူချေ၊ ယခုအခါ စာချကောင်း တရားဟောကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့ နည်းပါးပုံကိုကြည့်ပါ၊ ထိုသို့ ဒေသနာဉာဏ်၏ ဖြစ်နိုင်ဘို့ ခဲယဉ်းခြင်းသည် ဒေသနာ၏ ဒုက္ခောဂါဟ(သက်ဝင်ဘို့ခဲယဉ်းကြောင်း) အထိမ်းအမှတ်တည်း။ [ဒေသနာဉာဏသ ဒုက္ခရ ဘာဝတော ဒေသနာယ ဒုက္ခောဂါဟဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။]

ပဋိဝေဓ။ ။"ပဋိဝေဓ" ခေါ်သော ဉာဏ်သည် သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘို့ရန် ခဲယဉ်း၏၊ ယခုကာလ၌ လူတိုင်းမှာ ဓမ္မ အတ္ထကို သိသောဉာဏ် မရှိပုံကို ကြည့်ပါ၊ ထိုသို့သောအသိဉာဏ်ဖြစ်နေပြန်သော်လည်း ထိုရှိနေသောအသိဉာဏ်ကိုမိမိကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေ,သူတပါးကဖြစ်စေ သိဘို့လည်းမလွယ်ပါ၊ မှန်၏—မိမိမှာ မည်၍မည်မျှ တတ်သိ နေမှန်းကို မိမိကိုယ်တိုင်လည်း မသိကြ, သူတပါးကလည်း " ဤသူဟာ မည်မျှလောံ တတ်သည်"ဟု သိဘို့ ခဲယဉ်းလှ၏၊ ဤသို့ ပဋိဝေဓဉာဏ်၏ ဖြစ်ဘို့လည်း ခဲယဉ်း, သိဘို့ လည်း ခဲယဉ်းခြင်းသည် " ဒုက္ခောဂါဟ" ပင်တည်း။ [ပဋိဝေဓသ ပန ဥဗ္ဘါဒေတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ တံဝိသယညာဏုပ္ပတ္တိယာ စ (ထိုပဋိဝေဓကို အာရုံပြုသော ဉာဏ် ဖြစ်ခြင်း၏) ဒုက္ခရဘာဝတော ဒုက္ခောဂါဟတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။]

အလဘနေယျပတိဋ္ဌာစ။ ။လဘိ ဘဗ္ဗာတိ လဘနိယာ၊ ဤကို ဇ, ယ ရှေ့ဘော်လာ၍ "လဘနေယျာ"ဟုဖြစ်၏၊ နှ+လဘနေယျာ အလဘနေယျာ၊အလဘနေယျာ+ပတိဋ္ဌာ ယေသုတိ အလဘနေယျပတိဋ္ဌာ။ [ယခုစာအုပ်များ၌"လ ဗ္ဗ"ဟု ရှိ၏၊ လဘခေတ်က ဒီဝါဒီ မရှိသောကြောင့်ရင်း, ကံဟော အနီယပစ္စည်း ရှိပြီးဖြစ်၍ ယ ပစ္စည်းလည်း

အလဘနေယျပုတ္တိဋ္ဌတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဝန္ဓိရာ-နက်နဲ ခက်ခဲကုန်၏၊ ဝေ-ဌိသ္ဆိုလျှင်၊ ဩ- ဌိ ၃ ပုံသော ပိဋကတို့တွင်၊ ဧကမေကသ္မိं- ၌၊ စတုဒ္ဓိဓောပိ-သော၊ ဝန္ဓိရဘာဝေါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။ [ဝေ-စသည်ကား နိဂုံးဝါကျ။]

အပရောနယော- တနည်းကား၊ (တနည်း) ပုဗ္ဗနယတော - ရှေနည်းမှ၊ အပရော-တပါးသော၊ နယော-နည်းကို၊ မယာ- သည်၊ ဝုစ္စတေ- ဆိုအပ်၏၊ ဝါ- ဆိုဥုံးအုံ့၊ ဓမ္မောတိ- ဓမ္မောဟူသည်ကား၊ ဟေတု- အကြောင်းတည်း၊ (တနည်း) ဟေတု-အကြောင်းသည်၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မမည်၏၊ ဟိ-သာဓကကား၊

မလိုသောကြောင့်ဝင်း"လဘနေယျော"ဖြစ်ကို့ခဲ့ယဉ်း၏။] ဒုက္ခောဂါဟ ဖြစ်သော်လည်း တစိတ်တဒေသလောက်တော့ တချို့တလေ သက်ဝင်နိုင်စရာ ရှိသေး၏၊ ထိုသို့ တစိတ်တဒေသလောက်ကို သက်ဝင်နိုင်သော်လည်း (သမုဒ္ဒြာဝယ် ယုန်သူငယ် မထောက်နိုင်သကဲ့သို့ မန္ဒဗုဒ္ဓိများလည်း) ဥာဏ်ဖြင့်ထောံ၍ မထားနိုင်ကြ၊ နဲနဲပါးပါး သိသမျှလည်း မေ့ပျောက်သွားတတ်သည်—ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ဓမ္မ—အတ္ထ—ဒေသနာ—ပဋိဝေဓ ၄ ပါးတို့ ဝန္ဓိရဖြစ်ကြသည်။ [ဧကဒေသေန သြဂါဟန္တေဟိပိ မန္ဒဗုဒ္ဓိဟိ ပတိဋ္ဌာ လဗ္ဘေ နသက္ကာတိ အာဟ—အလဘနေယျပတိဋ္ဌာတိ။]

ဝိနယာဒိ ဝန္ဓိရ ။ ။ မြတ်စွာ ၄ ပါးက ဒုက္ခောဂါဟ ဖြစ်သောကြောင့် ဝိနည်း-သုတ္တန်—အဘိဓမ္မတို့လည်း ဝန္ဓိရ(နက်နဲ ခက်ခဲသော) တရားများဖြစ်ကြလေသည်၊[ဤစ ဓမ္မာဒီနံ ဒုက္ခောဂါဟဘာဝတော တေဟိ ဓမ္မာဒီဟိ(တို့ကြောင့်) ဝိနယာဒယော ဝန္ဓိရာတိ ဝိနယာဒီနံဝိ စတုဒ္ဓိဓော ဝန္ဓိရဘာဝေါ ဝုတ္တောယေဝ (ဆိုအပ်တော့သည်သာ)၊ မှန်၏—ဝိနည်း သုတ္တန် အဘိဓမ္မဟူသည် ဓမ္မတို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဖြစ်သော ပိဋကတို့သည် သမုဒေန (မိမိကို အကြောင်းပြုသော အားဖြင့်) ဝိနည်း သုတ်အဘိဓမ္မာတို့လည်း ဝန္ဓိရဖြစ်ကုန်၏၊ ထို ဓမ္မသည် အနက်ပေါ်၌ တည်ရကား တည်ရာဝိသယကို အကြောင်း ပြု၍လည်း ဝိနယစသည်တို့ ဝန္ဓိရဖြစ်ကုန်၏၊ ဒေသနာနှင့် ပဋိဝေဓတို့ကား ဓမ္မအတ္ထလျှင် တည်ရာရှိသော ဝိသယိတို့တည်း၊ ထို ဝိသယိကို အကြောင်းပြုသောအားဖြင့်လည်း ဝိနယပိဋကစသည်တို့ဝန္ဓိရဖြစ်ကြသည်၊ထို့ကြောင့် "ဓမ္မစသော ၄ ပါးသာ ဝန္ဓိရဖြစ်၏၊ ဝိနည်းပိဋကစသည်ကား ဝန္ဓိရမဖြစ်"ဟု အပြစ်မတင်သင့်ပါ။ [ဓမ္မာဒယော ၆ ဒုက္ခောဂါဟတ္တာ ဝန္ဓိရာ၊ နု ဝိနယာဒယောတိ နစောဒေတဗ္ဗမေတံ၊ သမုဒေန ဝိသယဝိသယိမုခေနစ ဝိနယာဒီနံယေဝ ဝန္ဓိရ ဘာဝသိ ဝုတ္တတ္တာ။]

အပရောနယော။ ။ ဓမ္မအတ္ထပုဒ်တို့၏ ပါဠိဝါစက, အဘိဓေယျ (ဟောနက်) ဝါစကနည်းမှတပါး, ဟေတုဝါစက ဖလဝါစကနည်းကို ပြုလိုသောကြောင့်"အပရောနယော"ဟု မိန့်။ [''အပရော နယော'' ဟု စကျိရာ၌ " အကြောင်း အကျိုး ၂ မျိုးတွင် တခုခုကိုသာ မလဲဘဲ ၂ မျိုးလုံးကို လဲ၍ပြသည်'' ဟု ယူကြသောအယူသည် ဤနေရာ၌ သင့်၏၊ ဤနေရာ၌ ဓမ္မအရလည်း တမျိုးလဲ, အတ္ထအရလည်း တမျိုးလဲသည်-ဟူလို။]

ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ - ဟူသော၊ ဧတံ(သုတ္တံ)-ဤပါဠိကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ (တနည်း)ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဟေတု-သည်၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မ မည်၏၊ ဣတိ - သို့၊ ဝိညာယတိ - သိအပ်သနည်း၊ ဟိ ယသ္မာ - ကြောင့်၊ ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)- ဤပါဠိကို၊ ဘဂဝတာ- သည်၊ ဝုတ္တံ - ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ ဟေတု-သည်၊ ဓမ္မောတိ - မည်၏၊ ဣတိ- သို့၊ ဝိညာယတိ- ၏၊ [နောက်၌သည်း ဤအတိုင်း

ဓမ္မောတိ။ ။အနက်၂မျိုးပေးရာ၌ ပဌမနည်းဝယ် ဣတိသဒ္ဒါသည် ပဒတ္ထဝိပလ္လာသ နိပါတ်၊ "ဓမ္မောတိ–တရား ဟူသည်ကား" ဟု မပေးရအောင် [ဓမ္မပုဒ်၏ "တရား" ဟူသော အနက်ကို ပြောင်းလွှဲစေသော နိပါတ်–ဟူလို၊ ဣတိနှင့် တွဲရသော "ဓမ္မော" ပုဒ်လည်း "ဓမ္မ-ဟု အနက်ပေးရသော သဒ္ဒပဒတ္ထကပုဒ်တည်း၊ သဒ္ဒေါ ယေဝ + ပဒတ္ထော ယသ္သာတိ သဒ္ဒပဒတ္ထကံ။] နောက်နည်း၌ ဣတိသဒ္ဒါသည် နာမဝါစကတည်း။

ဟေတု။ ။ဤနေရာ၌ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် အကြောင်းအနက်ဟောတည်း၊ "အတ္ထနော ဖလံ ဒဟတိ ဝိဒဟတိ–စီမံတတ်၏၊ ဣတိ ဓမ္မော "ဟု ပြု၊ ဒဟတိ၌ ဓာဓာတ်, ဓာကို ဓာဓာ ဟု ဒွေဘော်ပြု၊ ရှေ့ ဓ ကို ဒ ပြု, နောက် ဓ ကို ဟ ပြု၊ ရသေလည်းပြု၊ ဓမ္မော၌ လည်း ဓာဓာတ် ရမ္ဘပစ္စည်း ဟု ကြ၊ [ဟေတူတိ ပစ္စယော၊ သော ဟိ အတ္ထနော ဖလံ ဒဟတီတိ ဓမ္မောတိ ဝုစ္စတိ။]

ဝုတ္တဉ္ဉေတံ။ ။ "ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ ဟေတုပရိယာယ် ဖြစ်ကြောင်းကို အဘယ်ကြောင့် သိနိုင်ပါသနည်း" ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "ဝုတ္တဉ္ဉေတံ" စသည်မိန့်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ" ဟူသော စကားတော်ကြောင့် ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ ဟေတုပရိယာယ်ဖြစ်ကြောင်းသိနိုင်သည်–ဟူလို၊ မှန်၏– "ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ" ဟူသော သမာသ်ပုဒ်ဝယ် ဓမ္မကို ဟေတုမှ , ပဋိသမ္ဘိဒါကို ဉာဏ် – ဟု ပရိယာယ်လဲ၍ ဖွင့်သည်၊ "ဓမ္မေ+ပဋိသမ္ဘိဒါ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ" ဟု သတ္တမီ တပ္ပုရိသ်ကိုလည်း ပြသည်။ [ဤ ဝါကျမျိုးသည် အာဂမဒဋ္ဌိဝါကျ , သာဓကဝါကျ ဖြစ်သော်လည်း ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ ဟေတုဝါစက ဖြစ်ကြောင်းကို သိစေတတ်သောကြောင့် ဉာပက ဟေတုဝါကျလည်း အမည်ရနိုင်၏၊ ရှေဝါကျကား ဒဋ္ဌိယ, သာဓျ , ဉာပျ (ဉာပေတဗ္ဗ) ဖလဝါကျတည်း။]

အနက်ပေးတမျိုး။ ။ဝုတ္တဉ္ဉေတံ – စသောဝါကျ၌ နိဿယအနက်ပေးပုံအပြင် ဉာပကဟေတုဝါကျ ထင်ရှားအောင် ဤသို့လည်း ပေးကြ၏၊....ဓမ္မောတိ ပဒဿ–၏၊ ဟေတုဝါစက ဘာဝေါ–အကြောင်းဟူသော အနက်ကို ဟောတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ကသ္မာ–အဘယ်ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ–သိအပ် သိနိုင်သနည်း၊ ဟိ ယသ္မာ – ကြောင့်၊ ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ–ဟူသော၊ ဧတံ သုတ္တံ-ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဓမ္မောတိပဒဿ ဟေတုဝါစကဘာဝေါ ဝိညာယတိ၊ [ပဋိသမ္ဘိန္နတိ – အသီးအသီး ခွဲခြားတတ် (ခွဲခြား၍သိတတ်) ၏၊ ဣတိ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိ+သံပုဗ္ဗ-ဘိဒဓာတ်, အ ပစ္စည်း, ဣတ္ထိဧောတက အာပစ္စည်း။]

၂နည်းပေးနိုင်သည်၊ ဟေတုမှိ-အကြောင်း၌၊ ဉာဏ်-သိတတ်သောဉာဏ်သည်၊ ဓမ္မပ္ပဋိသမ္ဘိဒါ - ဒါ မည်၏၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း၌ လာသော ပါဠိတော်၊] အဏ္ဍောတိ- ကား၊ ဟေတုဖလံ- အကြောင်း၏ အကျိုးတည်း၊ ဟိ- သာ၎ကကား၊ ဟေတုဖလေဉာဏ် အတ္ထပ္ပဋိသမ္ဘိဒါတိ - ဒါ ဟူသော၊ စေတံသုတ္တံ- ကို၊ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တံ၊[ဟေတုဖလေ-အကြောင်း၏အကျိုး၌၊ ဉာဏ်- သည်၊ အတ္ထပ္ပဋိသမ္ဘိဒါ-မည်၏၊] ဒေသနာတိ-ကား၊ ပညတ္တိ-ပရမတ္ထသဒ္ဒပညတ်တည်း၊ ဝါ - နာမပညတ်တည်း၊ ယထာဓမ္မံ - အကြင် အကြင် အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းသဘော, သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးသဘော၌၊ ဝါ-အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းသဘော , သင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးသဘောအား

အဏ္ဍောတိ ဟေတုဖလံ။ ။"ဟေတု အနုသာရေန-အကြောင်းသို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ အရိယတိ—သိအပ် ရောက်အပ်၏၊ ဇုတိ အဏ္ဍော " နှင့် အညီ အကြောင်းသို့ အစဉ်လိုက်၍ သိအပ် ရောက်အပ်သော အကျိုးကို "အဏ္ဍ"ဟု ခေါ်သည်။ [ဟေတုနော + ဖလံ ဟေတုဖလံ၊ တဿ (ထိုအကျိုးကိုလည်း) ယသ္မာ ဟေတုအနုသာရေန အရိယတိ အဓိဂမိယတိ သမ္ဘာဝုဏီယတိတိ အဏ္ဍောတိ ဝုစ္စတိ။]

ဒေသနာတိ ပညတ္တိ။ ။ဒေသီယတိ အဏ္ဍော ဘောယာတိ ဒေသနာ = အနက် (အဓိပ္ပါယ်) ကို ဟောအပ်ကြောင်း သိစေအပ်ကြောင်း ဖြစ်သောတရား၊ ပကာရေန ဉာပိယတိ ဘောယာတိ ပညတ္တိ = အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်ကြောင်းဖြစ်သောတရား၊ ပကာရတော ဉာပေတိတိ ဝါ ပညတ္တိ = အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သောတရား၊ ဤ ဝိဂြိုဟ်များနှင့်အညီ ဒေသနာနှင့် ပညတ္တိ သည် အရတူသော ကြောင့် "ဒေသနာတိ ပညတ္တိ" ဟု ဆိုသည်။

ပရမတ်, ပညတ်။ ။ဒေသနာဟုဆိုင်း ပညတ္တိဟုဆိုင်း ခေါ်ဆိုအပ်သော တိုတရား ဟူသည် ပရမတ္ထဝါဒီတို့ အလိုအားဖြင့် တောပြော ရှုတ်ဆိုခိုက်၌ ဖြစ်သော တလုံးစီ တလုံးစီသော ပရမတ္ထသဒ္ဒရုပ်တည်း၊ ပညတ္တိဝါဒီတို့ အလိုအား၊ဖြင့်ကား ထိုသဒ္ဒရုပ် အပေါင်းဖြစ်သော"အသေဝနာ"စသော ပညတ္တိသဒ္ဒတည်း၊ ဤသို့ ခွဲခြားမှတ်ပါ။

ယထာဓမ္မံ။ ။ဤ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် သဘာဝအနက်ကို ဟောဏ်၊ " အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းသဘော, သင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးသဘော"၊ "ယောယော+ ဓမ္မော ယထာဓမ္မံ" ဟု ဝိဏ္ဏာအဗျယီဘောပြု၍ သို့ကို အံ ပြု၊ နိဿယအတိုင်း ပေး၊ [ယထာဓမ္မန္တိ ဣဒေ ဓမ္မသဒ္ဒေါ ဟောတုံစ ဟေတုဖလဉ္စ သမ္ဘံ သင်ဏာတိ၊ သဘာဝါစကော ဟေသ ဓမ္မသဒ္ဒေါ ၊ ပေ ၊ ယောယော အဝိဇ္ဇာဒိသင်္ခါရာဒိ ဓမ္မော၊ တသ္မိ' တသ္မိ' တိ အဏ္ဍောဃ။]

တနည်း။ ။"ဓမ္မသ+အနုရူပံ ယထာဓမ္မံ"ဟု ပြု၍ နိဿယနောက်နည်းအတိုင်း ပေး။ ပဋိဝေဓဉာဏ်သည် အမှန်ကိုသာ ထိုးထွင်း၍ သိသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်၏ ဒေသနာ (တရား) တော်လည်း ဟုတ်မှန်သောသဘောအတိုင်းသာ ဖြစ်၏၊ "အမှားကို မညွှန်,

လျော်စွာ၊ ဓမ္မာဘိလာပေါ - မဖေါက်မပြန် မှန်ကန်စွာ အနက်သို့ ရှေးရှု ရှုတ်ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဒတည်း၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပါ

အဟုတ်အမှန်ကိုသာ ညွှန်ပြသည်"ဟူလို။ [ဒေသနာပိ ဟိ ပဋိဝေဓော ဝိယ အဝိပရီတံ သဝိသယဝိဘာဝနတော (မဖေါက်မပြန်မှန်ကန်စွာ မိမိဆိုင်ရာအနက်ကို ထင်စွာပြခြင်းကြောင့်) ဓမ္မာနုရူပံ ပဝတ္တတိ၊ တာတောယေဝစ အဝိပရီတာဘိလာပေါတိ (မဖေါက်မပြန် မှန်ကန်သောသဒ္ဒါဟူ၍) ဝုစ္စတိ။]

ဓမ္မာဘိလာပေါ။ ။မည်သူမဆို နှုတ်မြွက် ပြောဆိုခါနီးဌ မိမိဆိုလိုအပ်သော အကြောင်းအရာ အနက်သို့ စိတ်ဖြင့် ရှေးရှုလိုက်ရသေး၏၊ ထို့ကြောင့် "အဘိလပတိ-အနက်သို့ ရှေးရှု+ရှုတ်ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ အဘိလာပေါ" ဟု ပြု၊ ဘုရားရှင်၏ "အဘိလာပ"ခေါ်သော ဒေသနာတော်သည် အမှားမရှိ, အမှန်ချည်းသာ ဖြစ်၏၊ထို့ကြောင့် ဓမ္မသဒ္ဒါသည် အဝိပရီတ (သဘာဝ)အနက်ဟော ဟု မှတ်၊"ဓမ္မာဘိလာပေါတိ-အတ္ထ ဗျဉ္ဇနကော (အနက်အဓိပ္ပါယ် ထင်ရှားပြတတ်သော)အဝိပရီတာဘိလာပေါ(မဖေါက်မပြန် မှန်ကန်သော+သဒ္ဒါ)"–ဋီကာ၊ ["ဓမ္မော (အဝိပရီတော)+အဘိလာပေါ ဓမ္မာဘိလာပေါ"ဟု ပြု။]

မှတ်ချက်။ ။ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ၄ ပါး၏အာရုံတို့တွင် ဓမ္မဖြင့် ဓမ္မာဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏ အာရုံကိုဝင်း, အတ္ထဖြင့် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏ အာရုံ ကိုဝင်း, ဒေသနာဖြင့် နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သော ဓမ္မနိရုတ္တိ (မဖေါက် မပြန် မှန်ကန်သော သဒ္ဒါ)ကိုဝင်း ပြသည်-ဟု မှတ်။ [ဧတေန ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ ဉာဏံ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တံ ဓမ္မနိရုတ္တိ ဒသ္သေတိ, သဒ္ဒသဘာ ဝတ္တာ ဒေသနာယ။]

အဓိပ္ပါယော။ ။ဤအဓိပ္ပါယောနှင့် စပ်၍ ဝါဒ ၂ မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် ပရမတ္ထဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က"ဓမ္မာဘိလာပေါ"၌ "အဘိလာပ"အရ ရှုတ်ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဒရှိ်ရသောကြောင့်"ဒေသနာ"အရလည်း ပရမတ္ထသဒ္ဒကိုအလိုရှိအပ်၏-ဟုပြလို၍"အဓိပ္ပါယော"ဟု အဋ္ဌကထာမိန့်သည် ဟု ကောက်ချက်ချကြသည်။ [အဓိပ္ပါယောတိ ဧတေန ဒေသနာတိ ပညတ္တိတိ ဧတံ ဝစနံ ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပံ (မဖေါက် မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ ထုတ်ဖော် ရှုတ်ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဒကို) သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ နှ တတော (ထို ပရမတ္ထ သဒ္ဒမှ) ဝိမုတ္တံ ပညတ္တိံ သန္ဓာယတိ အဓိပ္ပါယံ ဒသ္သေတိ။]

ပညတ္တိဝါဒီတို့ကား— " ဓမ္မာဘိလာပေါ " ဟူသော ဤပါဠိ၌ " အဘိလပတိ–အနက်သို့ ရှေးရှု ရှုတ်ဆိုအပ်၏" ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ "အဘိလာပ"အရ ရှုတ်ဆို အပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဒ ရသည်ကား မှန်၏၊ သို့သော် အကြောင်းရင်း ပရမတ္ထသဒ္ဒကို ပြလျှင် ထိုပရမတ္ထသဒ္ဒ အပေါင်းဖြစ်သော ပညတ္တိသဒ္ဒကိုလည်း ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ပြပြီး ဖြစ်တော့၏၊ မှန်၏—ရှုတ်ဆိုခိုက်၌ ဖြစ်သော တလုံးတလုံးသော ပရမတ္ထသဒ္ဒသည် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မပြနိုင်၊ အပေါင်းဖြစ်သော ပညတ္တိသဒ္ဒကသာ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြနိုင်၏၊ " ဒေသနာ "ဟူသည် သူတပါးတို့အား အနက် အဓိပ္ပါယ် နားလည်အောင် ဟောပြခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် " ဓမ္မာဘိလာပေါ " အရ ကာရဏူပစာရအားဖြင့်

ယော-မိမိ၏အလိုတည်း၊ပဋိဝေဓောတိ-ကား၊အာဘိသမယော-အာဘိသမယတည်း၊[နောက်၌ တရားကိုယ်အားဖြင့် အကျယ်လာမည် ဖြစ်၍ အကျဉ်းပေးလိုက်သည်။]သောစ-ထိုအာဘိသမယသည်လည်း၊လောကိယ လောကုတ္တရော-လောကီ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော၊ ဝိသယတောစ - အာရုံအားဖြင့်ရင်း၊

ပညတ္တိသဒ္ဒကိုပါ ယူနိုင်သည်–ဟု ကောက်ချက်ချသည်။ [ပညတ္တိဝါဒီနော ပန ဧဝံ ဝဒန္တိ၊ – ကိဗျာပိ ဓမ္မာဘိလာပေါတိတ္ထေ အာဘိလပ္ပတိတိ အာဘိလာပေါတိ သဒ္ဒေါ (ပရမတ္ထသဒ္ဒကို) ဝုစ္စတိ၊ နပရတ္ထေ၊ တထာပိ သဒ္ဒေ ဝုစ္စမာနေ တဒနုရူပံ ဝေါဟာရံ (အခေါ်အဝေါ် နာမည် ပညတ်ကို) ဂဟေတ္တာ တေန ဝေါဟာရေန ဒီပိတသဒ္ဒတ္ထသ ဇာနနတော သဒ္ဒေ (ပရမတ္ထသဒ္ဒကို) ကထိတေ တဒနုရူပါ ပရတ္ထေ ဝိ ကာရကူပစာရေန ကထိတာယေဝ ဟောတိ။]

ပညတ္တိဝါဒီတို့ တနည်း ကောက်ချက်ချပုံကား—"ဓမ္မာဘိလာပေါတိ အတ္ထော" ဟု ဆိုလျှင် " ဒေသနာ " အရ ရှုတ်ဆိုအပ် ဟောပြောအပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဒကို ရှေလိမ့်မည်၊ ယခုသော် "အတ္ထော"ဟု မဆိုဘဲ "အဓိပ္ပါယော"ဟု ဆိုထားသောကြောင့် " ဓမ္မာဘိလာပေါ "သည် ဒေသနာအတွက် အနက်အရကိုပြုသော အဖွင့် မဟုတ်၊ ဒေသနာအရ ပညတ္တိသဒ္ဒကိုအမှန်ရသော်လည်း အရင်းအစမှာ"အာဘိလာပ(ပရမတ္ထသဒ္ဒ)ပင် ဖြစ်သည်" ဟု အရင်းအမြစ်ကို အဓိပ္ပါယ်ပြခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း သိသာသည်–ဟု ကောက်ချက် ချကြသည်။ [အထဝါ " ဓမ္မာဘိလာပေါတိ အတ္ထောတိ " အဝတ္တာ " ဓမ္မာဘိလာပေါတိ အဓိပ္ပါယောတိ " ဝုတ္တတ္တာ ဒေသနာနာမ သဒ္ဒေါ (ပရမတ္ထ သဒ္ဒသည်) နဟောတီတိ ဒီပိတမေဝါတိ။]

မှတ်ချက် ။ ။ သတ္တတ၌ " အာ + ပြ– ဇုဏာဓာတ်, အစ်ပစ္စည်းဖြင့် "အာပြာယ" ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိ၌ "အဓိ+ပ–ဇုဓာတ်, ဏပစ္စည်းကြီ၍ "အဓိပ္ပါယ"ဟုဖြစ်၏၊ "အာသယ–အလို" ဟူသောအနက် "သမ္ဘတ–သမုတ်အပ်" ဟူသောအနက်များကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ " အာသယ " အနက်ဟောတည်း၊ [" အဓိပ္ပယတိ – လွန်စွာ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်တတ်၏၊ ဇုတိ အဓိပ္ပါယော " ဟု ပြု၊ အဓိပ္ပိယတေ ဇုနှိုယတေ–အလိုရှိအပ်၏၊ ဇုတိ အဓိပ္ပါယော"ဟုပြု၍ "အဓိပ္ပါယော–အလိုရှိအပ်သောအနက်" ဟုလည်း ပေးကြ၏၊ စည်းကမ်းကျမည် မထင်။]

ပဋိဝေဓော။ ။ဓမ္မ,အတ္ထ,ဒေသနာတို့ကို ပြပြီး၍ ပဋိဝေဓကို ပြလိုသောကြောင့် "ပဋိဝေဓောတိ" စသည်မိန့်၊ ပဋိဝိဇ္ဈတိ – ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏၊ ဇုတိ ပဋိဝေဓော၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ ဧတေနာတိ ဝါ ပဋိဝေဓော၊ အာဘိသမေယျန္တိ – ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏၊ ဇုတိ အာဘိသမယော၊ အာဘိသမေန္တိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ ဧတေနာတိ ဝါ အာဘိသမယော၊ [အာဘိ+သံ+ဇုဓာတ်,အပစ္စည်း၊ဇု=ဝတိမှ ယော ဝတ္ထုတ္ထာ တေ ဗုဒ္ဓါ တ္ထာ။]

ဧသောစ၊ပေ၊အာဝေဗောဓော။ ။ဤဒါနိ အာဘိသမယပ္ပဘေဒတော (အာဘိသမယ အပြားအားဖြင့်ရင်း) အာဘိသမယပ္ပကာရတော (သိပုံအပြားအားဖြင့်ရင်း) အာရုမ္မဏတော သဘာဝတောစ ပါကဋံ ကာတုံ သောစာတိ အာဒိမာဟ၊ ခ္ခဏုးအုံ–လောကိယ

အသမ္မောဟတောစ-မတ္တေဝေခြင်းအားဖြင့်ရင်း၊အတ္ထာနုရူပံ-သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားအား လျော်စွာ၊ ဓမ္မေသု–အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့ ၌ရင်း၊ ဓမ္မာနုရူပံ-အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းတရားအားလျော်စွာ၊အတ္ထေသု-သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့၌ရင်း၊ ပညတ္တိပထာနုရူပံ- ဟောဖေါ်ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတရားအားလျော်စွာ၊ ပညတ္တိသု- ဒေသနာ ဟူသော သဒ္ဒ ပညတ်တို့၌ရင်း၊ ဝါ-ဒေသနာဟူသော နာမပညတ်တို့၌ရင်း၊အဝဗောဓော-ထိုးထွင်း၍သိတတ်သောဉာဏ်တည်း၊ ဝါ- သိကြောင်းဉာဏ်တည်း။

ဋီကာ-၌(ဂန္ဓိရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗောဟ်စပ်၊)ယသ္မာ-ကြောင့်၊တေသု ပိဋကေသု-တို့၌၊ယံယံ ဓမ္မဇာတံဝါ-အကြင်အကြင်အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်း

လောကုတ္တရောဖြင့် အဘိသမယ ၂ မျိုးပြားကြောင်း ပြု၏၊ ဝိသယတော အသမ္မောဟ တောဖြင့် သိပုံအပြားကို ပြု၏၊ တချို့အရာ၌ အာရုံပြုသောအားဖြင့် သမ်၍ တချို့အရာ၌ (အာရုံမပြုဘဲ) မတ္တေမဝေသောအားဖြင့်သိသည်-ဟူလို၊ ဓမ္မေသု အတ္ထေသု ပညတ္တိသု ဖြင့် အဘိသမယ၏အာရုံကို ပြု၏၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့ကိုရင်း, သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားတို့ကိုရင်း, ဒေသနာဟူသော ပညတ်တို့ကိုရင်း, အ ဘိသမယက အာရုံပြုသည်-ဟူလို၊ အဝဗောဓောဖြင့် အဘိသမယ၏ အရေးကောက်သဘာဝကို ပြု၏၊ "အဘိသမယ" အရ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်ကို ကောက်ပါ–ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။အဝိဇ္ဇာစသော ဓမ္မကိုရင်း, သင်္ခါရစသော အတ္ထကိုရင်း, ထို ၂ ပါး စုံ၏ ပညတ်ကိုရင်း, အာရုံပြု၍သိသောဉာဏ်သည် လောကီအဝဗောဓတည်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော မဂ်ဉာဏ်သည် လောကုတ္တရာ အဝဗောဓတည်း၊ ထို မဂ်ဉာဏ်သည် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံမကျော်ပဋိဝေဓအားဖြင့်သိစဉ် ဓမ္မ အတ္ထ ဒေသနာတို့ကိုလည်းအသမ္မောဟ (မတ္တေဝေသော)အားဖြင့် သိသည်။

အတ္ထာနုရူပံ၊ ပေ၊ အတ္ထေသု။ ။အဝိဇ္ဇာသည် အကြောင်း,သင်္ခါရတို့သည်အကျိုး တရားများတည်း၊ သင်္ခါရတို့ကို ဖြစ်စေသောတရားကား အဝိဇ္ဇာတည်း၊ ဤသို့အကျိုး ကိုလိုက်၍ အကြောင်းကို သိခြင်းသည် " အတ္ထာနုရူပံ ဓမ္မေသု အဝဗောဓ " တည်း၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့် သင်္ခါရဟူသောအကျိုးတရားများ ဖြစ်ကြရ၏၊ဤသို့ အကြောင်းလိုက်၍ အကျိုးကိုသိခြင်းသည် "ဓမ္မာနုရူပံ အတ္ထေသု အဝဗောဓ"တည်း။

ပညတ္တိပထာနုရူပံ ပညတ္တိသု။ ။[ဒေသနာကို ပညတ္တိခေါ်ကြောင်း သတိပြုပါ။] ထို ဒေသနာဟူသော ပညတ်၏ အကြောင်းကား ဒေသေတဗ္ဗဓမ္မ (ဟောထိုက်သော တရား) တည်း၊ မည်သည့်တရားကို မည်ကဲ့သို့သောစကား အသုံးအနှုန်းဖြင့် ဟောမှ တရားနာသူတို့ (စာသင်သားတို့) နားလည်နိုင်မည်"ဟု သိခြင်းသည် "ပညတ္တိပထာနု ရူပံ ပညတ္တိသု အဝဗောဓ"တည်း။ [ပညတ္တိ ပထာနုရူပံ ပညတ္တိသုတိ – ပညတ္တိယာ (ဒေသနာ ဟူသော ပညတ်ဖြင့်) ဝုစ္စမာနဓမ္မာနုရူပံ (ဟောအပ်လတ္တံ့သော တရား အားလျော်စွာ) ပဏ္ဏတ္တိသု (ဒေသနာ ပညတ်တို့၌) အဝဗောဓောတိ အတ္ထော။]

အပြားသည်ရင်း၊ ဝါ-အကြင်အကြင် အဝိဇ္ဇာစသော ဖြစ်သမျှ အကြောင်းသည်ရင်း၊ ယံယံ အတ္တဇာတံ ဝါ-အကြင်အကြင် သန်ဿိရစသော အကျိုးအပြားသည်ရင်း၊ ဝါ-အကြင်အကြင်သန်ဿိရစသော ဖြစ်သမျှအကျိုးသည်ရင်း၊ ယထာ ယထာ - အကြင်အကြင် အပြားအားဖြင့်၊ ဥပေတမ္ဘော- သိစေလိုက်သော (သိစေလိုရင်းဖြစ်သော)၊ အတ္ထော- အနက်သည်၊ သောတူနံ - တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝါ-စာသင်သားတို့၏၊ ဉာဏသ-၏၊ အဘိမုခေါ-ရှေးရှုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တထာ တထာ - ထိုထို အပြားအားဖြင့်၊(သောတုတို့ ဉာဏ်၏ ရှေးရှုလောက်အောင်ဖြစ်သော ထိုထိုအပြားအားဖြင့်)တဒတ္ထဇောတိကာ-ထိုအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ထွန်းပြတတ်သော၊ ယာစ အယံ ဒေသနာ - အကြင် ဒေသနာသည်ရင်း၊ တ္တေ - ဤ ဓမ္မ အတ္ထ ဒေသနာတို့၌၊ အဝိပရိတာဝဗောဓ သန်ဿိတော-မဖေါက်မပြန် ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ် ဟု ဆိုအပ်သော၊ ယောစ ပဋိဝေဓော-ဝေသည်ရင်း၊(အတ္ထိ-၏၊)တေ သမ္ဘံ-ဤအလုံးစုံသော ဓမ္ဓ အတ္ထ ဒေသနာ ပဋိဝေဓ အပေါင်းသည်၊ ဝါ - ကို၊ အနုပစိတကုသလသမ္ဘာ ရေဟိ-မဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်အဆောက်အဉုံးရှိကုန်သော၊ ဒုပ္ပညေ ဟိ-ပညာမဲ့သူ လူပြိန်းတို့သည်၊ သသာဒိဟိ-တို့သည်၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒုက္ခောဝါဟော ဝိယစ-သို့ရင်း၊ ဝါ - ရင်း၊ အလဘနေယျပုတိဋ္ဌော

ဋ္ဌာနိ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ဆိုအပ်ပြီးသော ဓမ္ဓ အတ္ထ ဒေသနာ ပဋိဝေတို့ကြောင့် ပိဋကတို့၏ ဂန္ဓိရဖြစ်ပုံကို ပြလိုရကား "ဋ္ဌာနိ" စသည်မိန့်၊ ဋ္ဌာနိကို ဝေဒိတဗ္ဗောဟု စပ်၊ ဓမ္ဓဇာတံတိ ကာရဏပုဗ္ဗဘောဒေါ၊-ဌိကာ၊ ဓမ္ဓသ-အကြောင်း၏+ဇာတံ-ဖြစ်သမျှ အပြားတည်း၊ ဓမ္ဓဇာတံ-ပြား၊ တနည်း- [ကာရဏမေဝ ဝါ-ဌိကာ၊] ဤအလိုဇာတအတွက် အနက်မရှိဟု ကြံကြသည်၊ ဟုတ်မည် မထင်၊ ဓမ္ဓနှင့်ဇာတကို အရတူ ဟုယူစေလို၍"ကာရဏမေဝ ဝါ"ဟု ဖွင့်ဟန်တူသည်။"ဓမ္ဓော ယေဝ-သည်ပင်+ဇာတံ=ဖြစ်သောအကြောင်းတည်း၊ ဓမ္ဓဇာတံ-ကြောင်း" ဟု ကြံပါ။

ယာစာယံ ၊ ပေ ၊ ဒေသနာ ။ ။ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်က နားလည်စေလိုသော အကြောင်းအရာ (အနက်အဓိပ္ပါယ်)ကို ကြားနာသူတို့ နားလည်နိုင်လောက်သောနည်းဖြင့် ဟောပြနိုင်မှ ဒေသနာကောင်း (တရားကောင်း) ဟု ခေါ်ရသည်၊ထို့ကြောင့် "ယထာ ယထာ ဉာပေတမ္ဘော အတ္ထော" စသည်ဖြင့် ဒေသနာ၏ ဝိသေသနဂုဏ်ပုဒ်များကို မိန့်သည်။

အနုပစိတ ကုသလသမ္ဘာ ရေဟိ။ ။ဥပစိယိ"သူတို ဥပစိတာ=ဆည်းပူးစုဆောင်းအပ်ကုန်သော ကုသလသမ္ဘာရတို့၊ ဥပစိတာစ+တေ+ကုသလသမ္ဘာရာစာတိ ဥပစိတကုသလသမ္ဘာရာ၊ နတ္ထိ + ဥပစိတကုသလသမ္ဘာရာ ယေသံတိ အနုပစိတကုသလသမ္ဘာရာ။

ဝိယစ-ရင်း၊ ဝါ-ရင်း၊(တထာ-တူ၊) ဒုက္ခောဝါဟံစ အလဘနေယျပုတိဋ္ဌံစ ဟောတိ၊ တဿာ-ကြောင့်၊(မဟာသမုဒ္ဒြာဝယ် ယုန်သူငယ်တမျှ ဒုပ္ပညုပဂ္ဂိုလ်တို့ ဒုက္ခောဝါဟ အလဘနေယျပုတိဋ္ဌ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဂန္ဓိရံ-၏၊ ဝေဒို-ဤသို့လည်း၊ ဝါ- ဤနည်းအားဖြင့်လည်း၊ ဣဏ-ဤ ၃ ပုံသော ပိဋကတို့တွင်၊ (ကေမေကသို့ -၌၊)စတုဒ္ဒိဓောပိ-သော၊ ဂန္ဓိရဘာဝေါ-ကို၊ဝေဒိတမ္ဗော-၏၊ စ - နိဂုံးကို ဆိုဋုံးအံ့၊ ဣဿာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ [အသယတ္ထိ တဒ္ဓိတ် , တတိယန္တပုဒ်၊] (တနည်း) ဣဿာဝတာ- "ဟောနိ ဟိ တီဏိ ပိဋကာနိ"အစ " ဂန္ဓိရဘာဝေါ ဝေဒိတမ္ဗော " အဆုံးရှိသော ဤစကားအပိုင်းအခြားဖြင့်[ပရိစ္ဆေဒတ္ထဝါစက။]ဒေသနာသာသနကထာ၊ပေ၊ပရိဒီပယေ ဋုတိ - ပရိဒီပယေ ဟူသော၊ အယံ ဝါထာ - သည်၊ ဝုတ္တတ္ထာ-ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊[ဝုတ္တော အတ္ထော ဧတိဿာတိ ဝုတ္တတ္ထာ(ဝါထာ)။]

ပန-ကား၊(ပဌမဝါထာ၏ပရိဒီပနာမှတပါး,ဒုတိယဝါထာ၏ဝိဘာဝနာကို ဆိုဋုံးအံ့၊) ပရိယတ္တိဘေဒံ သမ္ဘတ္တိ ၊ ပေ ၊ တမ္ပိသဒ္ဒံ ဝိဘာဝယေ ဋုတိ-ဝိဘာဝယေ ဟူသော၊ ဣဏ-ဤဝါထာ၌၊ တိသု-နှင့်သော၊ ပိဋကေသု-တို့တွင်၊ (ကေမေကသို့ -၌၊) တိဝိဓော- ၃ ပါးအပြားရှိသော၊ ပရိယတ္တိဘေဒေါ-

ဒုက္ခောဝါဟံ ။ ။ အဝိဇ္ဇာစသော သင်္ခါရစသော အကြောင်း အကျိုးတို့သည် ထိုးထွင်း၍ သိတို့ခဲယဉ်းသောကြောင့် ဒုက္ခောဝါဟ ဖြစ်၏၊ ထို အဝိဇ္ဇာစသော တရားတို့ကို နာမည်တပ်၍ပညတ်ဘို့ ဟောပြောဘို့ရာလည်းခဲယဉ်း၏၊ဘုရားပွင့်တော်မမူလျှင် ထိုတရားများကို နာမည်တပ်ဘို့ပင် ခဲယဉ်း၏၊ ထို့ကြောင့် ဒေသနာ ဟူသော ပညတ်တော် အတွက်လည်း ဒုက္ခောဝါဟ ဖြစ်၏၊ ပဋိဝေဓဉာဏ်ကား သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်ဘို့ရန် ခဲယဉ်းခြင်း , ထိုဉာဏ်ကိုပင် တဘန်လိုက်၍ အာရုံပြုဘို့လည်း ခဲယဉ်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ခောဝါဟဖြစ်သည်။ [အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒိနံ ဓမ္မဏာနံ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈတာယ ဒုက္ခောဝါဟတာ၊ တေသံ ပညာပနဿ ဒုက္ကရဘာဝတော တံဒေသနာယ, ပဋိဝေဓဿစ ဥပ္ပါဒနဝိသယီကရဏာနံ အသက္ကုဏေယျတာယ ဒုက္ခောဝါဟတာ ဝေဒိတမ္ဗာ။]

ဝေဒို ။ ။ ဝိသဒ္ဒါဖြင့် ပဌမနည်းအရ ပြခဲ့သော ဂန္ဓိရဘာဝကို ပေါင်းစပ်သည်၊ ပါဠိဓမ္မနှင့် ပါဠိဓမ္မ၏ အတ္ထတို့ကိုပြရာ ပဌမနည်းဖြင့်သာ ဂန္ဓိရဘာဝကို သိထိုက်သည် မဟုတ်သေး၊ ဟေတုဖလတို့ကိုပြရာ ၌ ဒုတိယနည်းဖြင့်လည်း သိထိုက်သည်–ဟူလို။

တီသု ပိဋကေသု။ ။ဣဏ-ဤတီသု ပိဋကေသုပါ၌၌၊ ကေကသို့တိ-ကေကသို့ပုဒ်ကို၊ အဓိကာရတော-ရှေကလိုက်လာသော အဓိကာရနည်းအားဖြင့်ရင်း၊ ပကရဏတော ဝါ–မလိုက်စေကာမူ တပါးစီကိုပြနေသော အရာဌာနအားဖြင့်ရင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ "တီသု ပိဋကေသု"နောက်၌ ကေကသို့ထည့်၍ အနက်ပေးပါ–ဟူလို။

သင်ယူပုံ အထူးအပြားကို၊ ဝါ - သင်ယူအပ်သော ပါဠိ အထူး အပြားကို၊ ဒဠ္ဍဗ္ဗော- မှတ်ထိုက်၏၊ ဟိ-ခဲ့၊ ပရိယတ္တိယော - သင်ယူခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-သင်ယူအပ်သောပါဠိတို့သည်၊ အလဂဒ္ဒူပမာ-အလဂဒ္ဒူပမာ ပရိယတ်ရင်း၊ နိဿရဏတ္ထာ - ထွက်ပရိယတ်ရင်း၊ ဘဂ္ဂာဂါရိက ပရိယတ္တိ - ပရိယတ်ရင်း၊ ဇုတိ-သို့၊ တိသော - ၃ မျိုးတို့တည်း၊ တတ္ထ- ထို ၃ မျိုးသော ပရိယတ်တို့တွင်၊ ယာ-အကြင် ပရိယတ်ကို၊ ဝါ-အကြင်ပါဠိကို၊ ဒုဂ္ဂဟိတာ - မကောင်းသဖြင့် သင်ယူအပ်ပြီ၊ ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု- ဥပါရမ္ဘ အစရှိသော အကြောင်း

ပရိယတ္တိဘေဒေါ။ ။ပရိယာပုဏာနံ—သင်ယူခြင်း၊ ပရိယတ္တိ— ခြင်း၊ ပရိယတ္တိ ယာ+ဘေဒေါ၊ ပရိယာပုဏာနပွကာရော ဒဠ္ဍဗ္ဗောတိ၊ (ဋီကာ)၊ ဤနည်းအလို "ဘုရား ဟော ဝိဠဂသည် (ဥပမာ—မင်္ဂလသုတ်ဆိုလျှင် တမျိုးထည်းသာရှိ၏၊ ၃မျိုး မရှိနိုင်၊ သို့သော်) သင်ယူသူတို့က ရည်ရွယ်ချက် ၃မျိုးတွင် မိမိလိုရာဖြင့်သင်ယူကြသောကြောင့် သင်ယူပုံ အခြင်းအရာသာ ၃မျိုးပြားသည်" ဟု ဆိုလိုသည်။

တနည်း။ ။သင်ယူခြင်း (သင်ယူပုံကြိယာ) ၃မျိုးပြားသောကြောင့် ထိုကြိယာနှင့် ယှဉ်သော ပါဠိလည်း (နဂိုရိက တမျိုးတည်း ရှိစေကာမူ) ဌာနုပစာရအားဖြင့် ၃ မျိုးပြားရသည်၊ ဤအဓိပ္ပါယ် ယူပုံသည် နောက်လာမည့် " ယာ ဒုဂ္ဂဟိတာ, ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု ပရိယာပုဏာ, အလဂဒ္ဒူပမာ" စသော (ပါဠိကို အရကောက်ရသော) အကျယ်နိဒ္ဒေသ စကားနှင့် သင့်လျော်သည်။ [အထဝါ တိဟိ ပကာရေဟိ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗာ ပါဠိယော ဧဝ ပရိယတ္တိတိ ဝုစ္စန္တိ ၊ပေ၊ ဝေဠုကတ္တာ ဒုဂ္ဂဟိတာ ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု ပရိယာပုဏာ အလဂဒ္ဒူ ပမာတိ ပရတော နိဒ္ဒေသဝစနမ္ပိ (သင်ယူအပ်သော ပါဠိကို အရကောက်ပုံပြသော စကားလည်း) ဥပပန္နံ (သင့်လျော်သည်) ဟောတိ။]

ပရိယတ္တိ။ ။ပရိပုဗ္ဗ+အပဓာတ်, တိပစ္စည်း၊ သက္ကတ၌ "ပရ်ယတ္တိ" ဟု ရ်နှင့်ယတ္တဲလျက်ရှိ၏၊ (အာပဓာတ်ဟု လည်း ဆို၏၊) ပါဠိ၌ ထိုအတွဲကိုခွဲ၍ "ပရိယတ္တိ" ဟု ဖြစ်ရသည်၊ ထိုကဲ့သို့ ရ်မျိုး၏နောက်၌ ပျောက်နေသော (ယ်) ကို လာစေ၍ "ပရိယော သာနံ, ပရိယာပန္နံ, ပရိယောဂါဟေတွာ" စသည်ဖြင့် ပါဠိမှာရှိရသည်၊ ပရိယာပုဏာ ၌ကား ပရိ+အာပ+သ္မာဒိဏုပစ္စည်း, တ ပစ္စည်းတည်း။

ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု။ ။"ဒုဂ္ဂဟိတာ" အရ မကောင်းသင်ပုံကို သရုပ်ဖော်လို၍ "ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု ပရိယာပုဏာ"ဟု မိန့်သည်၊ ဥပ— သူတပါးသို့ကပ်၍+အာရမ္ဘ—ညွှန်းဆဲ နှိပ်စက်လိုခြင်း ("သူက မအပ်" ဟု ပြောလျှင်, ငါက သူ့ကို ဂလန်လုပ်၍ "အပ်၏"ဟု ညွှန်းဆဲမည်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သူတပါးကိုစော်ကားလိုခြင်း), အာဒိဖြင့် ဇုတိဝါဒပမောက္ခ (သူတပါးက မိမိအပေါ် တင်အပ်သော အပြစ်၏လွတ်ခြင်း), လာဘသက္ကာရ စသော ကုသိုလ်နှင့် မစပ်ယှက်သော အကျိုးများကိုယူ၊ [ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု ပရိယာပုဏာတိ—ဥပါရမ္ဘ ဇုတိဝါဒပမောက္ခာဒိ ဟေတု ဥဂ္ဂဟိတာတိ အဿော၊ လာဘသက္ကာရာဒိဟေတုပရိယာပုဏာနမ္ပိ ဧဿော သင်္ဂဟိတံတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။]

ကြောင့်၊ ပရိယာပုဋ္ဌာ-သင်ယူအပ်ပြီ၊ အယံ-ဤပရိယတ်သည်၊ ဝါ-၌ သင်ယူအပ်သော ပါဠိသည်၊ အလဂဒ္ဒူပမာ-အလဂဒ္ဒူပမာ ပရိယတ်မည်၏၊ ဝါ-မြွေဖမ်းခြင်းဥပမာရှိသောသင်ယူခြင်းမည်၏၊ ယံ-ယင်းမကောင်းသဖြင့်သင်ယူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ - ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ [ယံ ပရိယတ္တိဒုဋ္ဌဟေတုံ သန္ဓာယ] ဘဂဝတာ - သည်၊ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊မမ္မာနန္တိ - ဓမ္မာနံ ဟူသော၊ (တေသုတ္တံ- ၌ အလဂဒ္ဒသုတ်ကို၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [မဇ္ဈိမ-ပံ။]

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သေယျထာပိ-ဤသို့ရံခါ ဖြစ်တန်ရာသော ဥပမာမည်သည်ကား၊ အလဂဒ္ဒတ္ထိကော - မြွေဆိုးကို အလိုရှိသော၊ ဝါ-မြွေဆိုးဖြင့် အလိုရှိသော၊[အာသီဝိသတ္ထိကော။]အလဂဒ္ဒဂဝေသီ-မြွေဆိုးကို ရှာလေ့ရှိသော၊ [တဿိလတ္ထ ဏိပစ္စည်း။] ပုရိသော-သည်၊ အလဂဒ္ဒ ပရိယေသနံ-မြွေဆိုးကို

အလဂဒ္ဒ။ ။အလဂဒ္ဒေါတိ စေတ္ထ အာသီဝိသော (အဆိပ်ပြင်းသောမြွေကို) ဝုစ္စတိ၊ ဂဒေါတိ ဟိ ဝိသဿ နာမံ၊ တဿ တဿ အလံပရိပုဏ္ဏံ (အပြည့်) အတ္ထိ၊ တသ္မာ "အလံ (ပရိယတ္ထော=ပရိပုဏ္ဏော) ဂဒေါ အဿာတိ အနုနာသိက လောပ် (အလံ၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေခြင်း) ဒကာရာဂမံစ ကတ္တာ အလဂဒ္ဒေါတိ ဝုစ္စတိ။ [အလံ၏ ပရိယတ္ထ, နိဝါရဏ ၂ နက်တွင် ပရိယတ္ထအနက်ဟု ၎င်း, ပရိယတ္ထဟူသည်လည်း ပြည့်စုံ လုံလောက်ခြင်းအနက်ဟုဝင်း သိစေလိုရ၍"ပရိယတ္ထော = ပရိပုဏ္ဏော"ဟု ဖွင့်သည်၊"အလံ+ဂဒေါ ယဿာတိ အလဂဒ္ဒေါ" ဟု ပြုစေလိုရင်းတည်း၊ တနည်း-အလံသဒ္ဒါ၏ သမတ္ထအနက်ကို ယူ၍ "အလံ ဇိဝိတဟာရဏ သမတ္ထော (အသက်ကိုပယ်ရှားခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော) + ဂဒေါ ယဿာတိ အလဂဒ္ဒေါ" ဟု ပြု။

အလဂဒ္ဒူပမာ။ ။အလဂဒ္ဒေါ (မြွေဆိုးကိုဖမ်းခြင်း) +ဥပမာ ဧတဿာတိ အလဂဒ္ဒူပမာ၊အလဂဒ္ဒဖြင့် အလဂဒ္ဒဂဟဏတိုင်အောင်ယူ၊ ဥပမာ-အပူပဖြင့် အပူပခါဒနကို ယူ၍"အပူပံ(မို့ကို ခဲစားခြင်းဟူသော)သိလံ ယဿာတိ အာပူပိကော"ဟု ပြီးရသကဲ့သို့တည်း။ [အလဂဒ္ဒသ ဂဟဏံ ဟောတ္ထ အလဂဒ္ဒသဒ္ဒေန ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အာပူပိကောတိတ္ထေ အပူပသဒ္ဒေန အပူပခါဒနံ ဝိယ။] တနည်း- "အလဂဒ္ဒဂဟဏံ+ဥပမာ ဧတိဿာတိ အလဂဒ္ဒ ဂဟဏူပမာ"ဟု ဆိုလိုလျက် " အလဂဒ္ဒဂဟဏံ "ဟူသော ရှေပုဒ်ဝယ် ဂဟဏ ဟူသော နောက်ပုဒ်ကို ချေထားသည်၊ ဥပမာ= " သြဒ္ဓမုခမုခေါ-ကုလားအုပ်နှုတ်သီးနှင့် တူသော နှုတ်ခမ်းရှိသူ " ဟူရာ၌ သြဒ္ဓမုခမု မုခပုဒ်ကို ချေ၍ " သြဒ္ဓမုခေါ" ပြီးသကဲ့သို့တည်း။ [အလဂဒ္ဒဂဟဏူပမာတိ ဝါ ဝတ္ထုဒ္ဒေ မဇ္ဈေပဒလောပ် ကတ္တာ (၃ ပုဒ်ခွဲလျှင် ဂဟဏသည် မဇ္ဈေပဒ ဖြစ်၏၊ ၂ ပုဒ်ခွဲလျှင် ရှေပုဒ်၏နောက်တစိတ်တည်း၊) အလဂဒ္ဒူပမာတိ ဝုတ္တံ၊ သြဒ္ဓမုခေါတိ အာဒီသုဝိယ။]

အလဂဒ္ဒ ပရိယေသနံ။ ။"အလဂဒ္ဒ ပရိယေသနတ္ထံ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊"တဒတ္ထ သမ္ဘဒါနိုအနက်၌ သက်သော သ ဝိဘတ်ကို (အာယစတုတ္ထေက သုတ်၌ တု သဒ္ဒါဖြင့်) အံ့ပြုထားသည် " ဟု သိစေသည်၊ " ပရိယေသန္တိ ဇေတ္ထောတိ ပရိယေသနံ " ဟု ကြံ၍

ရှာမှီးခြင်းငှါ၊ စရမာနော-လှည့်လည်သည်၊(အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊)[ပရိကပ္ပေါ ပမာ ဖြစ်၍"အဿ"ဟု ပရိကပ္ပကြိယာထည့်သည်၊] သော- ထို ယောဂျားသည်၊ မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ အလဂဒ္ဒ-မြွေးဆိုးကို၊ ပဿယျ - တွေ့ရာ၏-တမေနံ-ထိုမြွေဆိုးကို၊ ဝါ-၏၊ ဘောဂေဝါ- ကိုယ်၌သော်၎င်း၊ ဝါ-ကိုယ်ကို သော်၎င်း၊ နဂ္ဂေဝါ-အမြီးဌ်သော်၎င်း၊ ဝါ-ကိုသော်၎င်း၊ ဂဏှေယျ - ဖမ်းကိုင်ရာ၏၊[ဘောဂေတိ သရီရေ။] တဿ - ထို မြွေဖမ်းသွား ယောဂျား၏၊ သော အလဂဒ္ဒေါ-သည်၊ ပရိဝတ္တိတ္တာ-ပြန်လည်၍၊ ဟတ္ထေဝါ- လက်ဌသော်၎င်း၊ ဗာဟာယဝါ- လက်မောင်းဌ်သော်၎င်း၊ အညတရသ္မိံ - အမှတ် မထား တပါးပါးသော၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေဝါ- အင်္ဂါကြီးငယ်ဌ သော်၎င်း၊ [ဟတ္ထဗာဟမှ ကြွင်းသမျှကို "အညတရအင်္ဂ ပစ္စင်္ဂ " ဟု ဆိုသည်၊] ဒုံသေယျ - ကိုက်ရာ၏၊ ["အလဂဒ္ဒေါ-မြွေဟောဟု"ဟု ပေးကြသောအနက်ကို ပြန်၍ မကိုက်နိုင်သော ကြောင့် စဉ်းစားပါ။] သော- ထို မြွေဖမ်းသွား ယောဂျားသည်၊ တတောနိဒါနံ-ထို မြွေကိုက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ မရဏံ-သေခြင်းသို့ သော်၎င်း၊ မရဏမတ္တံ-သေခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဝါ-သေလု

"မြွေကို ရှာမှီးရာတောသို့" ဟု တနည်းပေးကြသေး၏၊ သို့သော် " စရတိ." ကြိယာသည် ဆိုင်ရာအရပ်သို့ ရောက်ပြီးမှ လှည့်လည်ခြင်း အနက်ကို ဟောသောကြောင့် "သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရာယ စရတိ"ကဲ့သို့ အာဓာရကိုသာ ခံ့ရကား ထိုအကြောင်းကိုစဉ်းစားပါ။

ဟတ္ထေ ဗာဟာယ ။ ။ မဏိမန္ဒတော ပဋ္ဌာယ ယာဝအဂ္ဂနခါ ဟတ္ထောတိ ဝေဒိ တဗ္ဗော=လက်ကောက်ဝတ်မှစ၍ လက်သည်းဖျားတိုင်အောင် "ဟတ္ထ" ဟု သိ၊ သဒ္ဒိ အဂ္ဂဗာဟာယ အဝသေသော ဗာဟာတိ = လက်မောင်းအဖျားနှင့်တကွ ကြွင်းသော အရပ်ကို " ဗာဟာ " ဟု သိ။ [ကတ္ထစိ ပန ကပ္ပရတော ပဋ္ဌာယပိ ယာဝအဂ္ဂနခါ ဟတ္ထောတိ=အချို့နေရာ၌ကား တတောင်မှစ၍ လက်သည်းဖျားတိုင်အောင် "ဟတ္ထ" ဟု ခေါ်၏၊ ထိုအခေါ်သည် တတောင် နှစ်တောင် စသည်ဖြင့် အတောင် တွက်ရာ၌ သုံးသော အခေါ်တည်း။]

ဓတော နိဒါနံ ။ ။ တံနိဒါနံ တံကာရဏာ တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ပေ၊တံနိဒါနံတိ ဝတ္ထုဒ္ဒေ ပုရိမပဒေ ပစ္ဆတ္ထေ နိသက္ကဝစနံ ကတ္တာ တဿစ လောပံ အကတ္တာ နိဒ္ဒေသော၊ ဆိုလိုရင်းကား—"တတော + နိဒါနံ ယဿ"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုပါ၊"တတောဟူသော ရှေးပုဒ်ဝယ် ပဉ္စမာဝိဘတ်၏ အနက်ဌ တောပစ္ဆည်း သက်ထား၏၊ ထိုတောပစ္ဆည်း မကြေသော အလုတ္တသမာသ်တည်း" ဟု ဆိုလိုသည်၊ [တချို့အရာ၌ကား ပဉ္စမာဝိဘတ်ကို တောပြုထားသည် ဟုလည်း ဖွင့်၏၊ တတော နိဒါနံတိ တံနိဒါနံ တံဟေတုကန္တိ ပစ္ဆတ္ထ ဝစနဿ တောအာဒေသော၊ သမာသေ စဿ လောပါဘာဝေါ၊ (သုဒိန္နကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ)] ယဿ-အကြင် မရဏ, မရဏမတ္တဒုက္ခ၏၊ တတော-ထိုမြွေကိုက်ခံရခြင်းဟူသော+နိဒါနံ- အကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ—၏၊ ဧတိ တံ တတောနိဒါနံ။]

မတ္တဖြစ်သော၊ ဒုက္ခံ၀ါ- ဆင်းရဲသို့သော်ငင်း၊ နိဂဿယ္ယ- ရောက်ရာ၏၊ တံ- ထိုသို့ မြွေကိုက်ခံရခြင်း, မရဏ မရဏမတ္တဒုက္ခသို့ ရောက်ရခြင်းသည်၊ ကိဿ ဟေတု- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ဘိက္ခဝေ- တို့၊ အလဂဒ္ဒဿ- ၏၊ ၀ါ - ကို၊ ဒုဋ္ဌဟိတတ္တာ - မကောင်းသဖြင့် ဖမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ၀ါ-အဖမ်းမတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဝေမေ၀ခေါ-ဤအတူသာလျှင်၊ ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ **ဧကစ္စေ**-အချို့ကုန်သော၊ မောဃပုရိသာ-အချည်းနှီးယောက်ျားတို့သည်၊ ၀ါ-အလကားယောက်ျားတို့သည်၊ ဓမ္မံ-ပါဠိကို၊[ဓမ္မန္တိ ပါဠိဓမ္မံ၊ ပါဠိဓမ္မသရုပ်ကို သုတ္တ - ဝေယျာကရဏသော အင်္ဂါ ၉ ပါး ထုတ်ပြသည်။] ပရိယာပုဏန္တိ - သင်အံ လေ့ကျက် ဆောင်ရွက်ကြကုန်၏၊ သုတ္တံ- သုတ်ကိုလည်း ၊ပေ၊ **ဝေ**ဒလ္လံ - ကိုလည်း၊ ပရိယာပုဏန္တိ - နှ၏၊ တေ - ထို မောဃပုရိသတို့သည်၊ တံ ဓမ္မံ - ထိုပါဠိကို၊ ပရိယာပုဏိတ္တာ-ပြီး၍၊ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုပါဠိတို့၏၊ ပညာယ - ဖြင့်၊ အတ္ထံ- အနုက်အမိပ္ပါယ်ကို၊ **၀ါ**- အကျိုးကို၊ [ယထာဘူတံ ဘာသိတတ္ထံစ, ပယောဇနတ္ထံစ။] နဉပပရိက္ခန္တိ-မစူးစမ်း မစိစစ်ကြကုန်၊ တေသံ - ထို မောဃပုရိသတို့၏၊ ၀ါ-တို့သည်၊ တေဓမ္မာ-တို့သည်၊ ပညာယ- ဖြင့်၊ အတ္ထံ - ကို၊ ၀ါ - ကို၊ အနုပ ပရိက္ခတံ-မစူးစမ်း မစိစစ်ကုန်လသော်၊(ဂန္ထတံကဲ့သို့ နံဝိဘတ်၊)၀ါ-

တံ ကိဿ ဟေတု။ ။ယံ ဝုတ္တံ ဟတ္ထာဒိသု ဥသုံသနံ, တံ နိဒါနဋ္ဌ မရဏာဒိ ဥပဂမနံ (တံ၏စွဲရာ အနိယမ ၀ါကျ၊"ဟတ္ထာဒိသု ယံ ဥသုံသနံ, တံနိဒါနဋ္ဌ ယံမရဏာဒိ ဥပဂမနံ" ဟု ဆိုလိုသည်၊) တံ (ထို လက်အစရှိသည်တို့၌ မြွေကိုက်ခံရခြင်း, မြွေကိုက်ခံရခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော ထို သေခြင်းစသည်သို့ ရောက်ရခြင်းသည်) ကိဿဟေတု–ကေန ကာရဏေနာ တိ စေ။ ["ကေန ကာရဏေန"ဟု ဗုဒ္ဓပုံထေ၁်၍ ကိဿနှင့် ဟေတုသည် တုလျှာမိကရဏတည်း ဟုဋဌ, ကိဿ၌ ဆဋ္ဌီသသည် "ဆဋ္ဌီ ဟေတုဏ္ဍေဟိ"ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန် သျာဒိကဏ္ဍ (၂၂) သုတ်ဖြင့် ဟိတ်အနက်၌ သက်၍, ဟေတု နောင်ကား ဟိတ်အနက်၌ သက်သောသိကိုချေ ဟုဋဌ သိပါ။]

ဒုဋ္ဌဟိတတ္တာ။ ။ဒုဋ္ဌ-မကောင်းသဖြင့် + ဂဟိတော-ဖမ်းယူအပ်သော မြွေတည်း၊ ဒုဋ္ဌဟိတော၊ ဒုဋ္ဌဟိတဿ + ဘာ၀ေါ ဒုဋ္ဌဟိတတ္တံ၊ ဒုဏ်အနက်ကို ဘာ၀ပစ္စည်း၏အနက် ဟု ယူ၍ " မကောင်းသဖြင့် " ဖမ်းယူအပ်သော မြွေ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ (အဖမ်း မတတ်ခြင်း) ကြောင့်ကို " ဒုဋ္ဌဟိတတ္တာ " အရ-ကောက်ယူပါ။ "ဒုမ္မနဿ + ဘာ၀ေါ ဒေါမနဿံ"၌ ဒုဏ် အနက်ဖြစ်သော ဒုက္ခ၀ေဒနာကို ကောက်ယူရသကဲ့သို့တည်း။

ပရိယာပုဏန္တိ။ ။ဥဋ္ဌဏ္ဍန္တိတိ အတ္ထော၊ သဒ္ဒယန္တိစေ၀-ရွတ်အံ့လည်း ရွတ်အံ့ကြကုန်၏၊ ၀ါစုဋ္ဌတံ ကရောန္တော ဓာရေန္တိစ – နှုတ်တက်အောင်ပြု၍ ဆောင်လည်း ဆောင်ထားကြ(အရကျက်ထားကြ)ကုန်၏၊ ဧတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကုန်သော၊ တေသံ-တို့၏၊ တေ ဓမ္မာ- တို့သည်၊ နိဗ္ဗာနံ-အကြွင်းမဲ့ ရှုဆင်ခြင်တတ်သော ဉာဏ်ကို၊ နာ ဓမ္မာ - မခံ့ကုန်၊ တေ - ထို မောဃပုရိသ တို့သည်၊ ဥပါဒါရမ္မာနိသံသာစေဝ- ဥပါဒါရမ္မာ အကျိုးရှိကုန်သည်၎င်း၊(သူတပါးတို့ဝါဒ၌ ကပ်၍ နှိပ်စက် ဖျက်ဆီးနှိုင်ခြင်း အကျိုးရှိကုန်သည်၎င်း၊) ဋ္ဌတိ - ဤသင်ယူအပ်သော ပါဠိဖြင့်၊ ဝါဒပွမောက္ခာနိသံသာစ - သူတပါးတို့ တင်အပ်သော အပြစ်၏ လွတ်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်၎င်း၊ (တနည်း) ဋ္ဌတိ ဝါဒပွမောက္ခာနိသံသာစ- သူတပါးတို့ တင်အပ်သော ထိုထိုအပြစ်၏ လွတ်ခြင်း အကျိုးရှိကုန်သည်၎င်း၊(ဟုတ္တာ- ၍)ဓမ္မံ-ကို၊ ပရိယာပုဏာန္တိ-၏။

နာ ဥပဓိရိက္ခန္တိ ။ ။ နပရိဂ္ဂဏှန္တိ (ဉာဏ်ဖြင့် မသိမ်းဆည်းကြ) နဝိစာရေန္တိ (မစိစစ်ကြ)၊ [ဥပ+ပရိ ဋ္ဌာဝတ်သည် ကြည့်ရှုခြင်းအနက်ကို ဟောဏ်၊"ဉာဏ်ဖြင့် မကြည့်ရှုကြ–မစိစစ်ကြ"ဟူလို။] ဋီကာ ဝုတ္တံ ဟောတိ–ဆိုလိုရင်းကား–"ဋ္ဌမသို့ ဌာနေ သီလံ ကထိတံ, ဋုတိယေ သမာဓိ, ဋုတိယေ ပညာ ကထိတာ "ဤနေရာ၌ သီလအကြောင်းကို ဟောအပ်၏၊ ဤနေရာ၌ သမာဓိအကြောင်း, ဤနေရာ၌ ပညာအကြောင်းကို ဟောအပ်၏"ဟု ဘာသိတတ္ထကိုရင်း, "ငါတို့သည် ထိုသီလ သမာဓိ ပညာတို့ကို ဖြည့်ကုန်အံ့" ဟု ပယောဇနတ္ထကိုရင်း မစိစစ်ကြကုန်၊ သီလံ.သမာဓိဿ ကာရဏံ , သမာဓိ ဝိပဿနာယာတိ = သီလသည် သမာဓိ၏ အကြောင်း , သမာဓိသည် ဝိပဿနာ ပညာ၏ အကြောင်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် အကြောင်း အကျိုးကိုလည်း မစိစစ်ကြကုန်–ဟူလို။

နာ နိဗ္ဗာနံ ဓမ္မန္တိ။ ။နိဗ္ဗာနပညံ နက္ခမန္တိ၊ နိပုဗ္ဗ ဧရောဝတ်သည် (ဥပနိဗ္ဗာနဉ်ကဲ့သို့, စုးစိုက်စွာ ရှုခြင်း(ရှာဘက်သော ပညာ)ကို ဟောဏ်၊ "နက္ခမ – မခံ့" ဟူရာ၌ "တပည့်သည် ဆရာကို မခံ့"ဟု ဆိုလျှင် "ဆရာကို တပည့်က ဂရုမစိုက် , ဆရာ့အလို မလိုက်"ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသကဲ့သို့ "ထိုဓမ္မတို့က ဉာဏ်ကို မခံ့"ဟူရာ၌လည်း ထိုဓမ္မတို့က ဉာဏ်ကို ဂရုမစိုက်, ဉာဏ်၏အာရုံပြုကို မခံ၊ ဉာဏ်က ထိုဓမ္မတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မသိ "ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူရသည်။ [တေန ဋုမမတ္ထံ ဒီပေတိ-တေသံ ပညာယ အတ္ထံ အနုပဓိက္ခန္တာနံ တေ ဓမ္မာ နဥပဋ္ဌဟန္တိ–ဉာဏ်အား မထင်လာကုန်၊ ဋုမသို့ ဌာနေ သီလံ, သမာဓိ, ဝိပဿနာ, မဂ္ဂေါ, ဖလံ, ဝဋ္ဋံ ဝိဝဋ္ဋံ ကထိတန္တိ ဗာနိတုံ နသက္ကာ ဟောန္တိတိ။]

ဥပါဒါရမ္ဘာနိသံသာစေဝ။ ။ဥပါဒါရမ္ဘောနိသံသာ၊ စာတတ်သူသည် သူတပါးတို့၏ အယူအဆ၌(မဟုတ် မမှန်) ဟု အပြစ်တင်နိုင်၏၊ ထို အပြစ်တင်ခြင်းသည် သူတပါးတို့ကို ညှဉ်းဆဲရာရောက်၏၊ ဤသို့ သူတပါးတို့ကို အစ်ပြုတင်နိုင်ခြင်းသည် စာသင်ရခြင်း၏ပဌမအကျိုးတမျိုးတည်း။ [တေ ပရေသံ ဝါဒေ ဒေါသာရောပနာနိသံသာ ဟုတ္တာ ပရိယာပုဏန္တိတိ အတ္ထော။]

ဋ္ဌတိဝါဒပွမောက္ခာနိသံသာ ။ ။ ဋ္ဌတိကို "ဧဝံ ဧတာယ ပရိယတ္တိယာ" ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် ဋ္ဌတိနှင့် ဝါဒပွမောက္ခသည် သမာသ်မဟုတ်ဟု သိစေ၏၊ ဝါဒပွမောက္ခနိသံသာကို " အဟောနော ဥပရိ ပရေဟိ အာရောပိတ ဝါဒသ (နိဂ္ဂဟသ)

စ- ဆက်ဥုံးအုံ့၊ ယသ - အကြင် သီလစသည်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၏၊ ဝါ- အကြင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၏၊ အတ္ထောယ-အကျိုးငှါ(ကုလပုတ္တာ-တို့သည်)ဓမ္မံ-ကို၊ ပရိယာပုဏာန္တိ- နှ၏၊ အသ- ထိုပါဠိဓမ္မ၏၊ တဗ္ဗအတ္ထံ- ထိုသီလာဒိ ပရိပူရဏာ အကျိုးကိုလည်း၊ ဝါ – ထို မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် အကျိုးကိုလည်း၊ (ဧတေ ဒုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟိနော - ၍ မကောင်းသဖြင့် သင်ယူအပ်သည် မည်လေဝံအောင် သင်ယူကြကုန်သော မောဃပုရိသတို့သည်၊) နာနုဘောန္တိ-မခံစားကြရကုန်၊ (တနည်း) စ- ဆက်၊ ယသ - အကြင် ဥပါရမ္ဘ , ဋုတိဝါဒပွမောက္ခ၏၊ အတ္ထောယ – ငှါ၊ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာန္တိ၊ အသ - ၏၊ တဗ္ဗအတ္ထံ - ထို ဥပါရမ္ဘ, ဋုတိဝါဒပွမောက္ခအကျိုးမျှကိုလည်း၊(ဧတေ ဒုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟိနော-တို့သည်၊)

ပမောက္ခပယောဇနာ” ဟု ဖွင့်၏၊ မိမိအပေါ်၌ သူတပါးတို့က တင်အပ်သော ဝါဒ၏ (နှိပ်ကြောင်းအပြစ်၏) မိမိမှ လွတ်သွားခြင်းသည် (မိမိမှ လွတ်သွားအောင် ရှင်းလင်းနိုင်ခြင်းသည်) စာသင်ရခြင်း၏ ဒုတိယအကျိုးတမျိုးတည်း၊ အထဝါ—သောသော+ ဝါဒေါ ဋုတိဝါဒေါ= ထိုထို အပြစ်၊ [ဋုတိသည် သောသောအနက်ကို ညွှန်ပြ၏။] ဋုတိဝါဒဿ + ပမောက္ခော ဋုတိဝါဒပွမောက္ခော၊ ဋုတိဝါဒပွမောက္ခော + အာနိ သံသော ဧတေသံတိ ဋုတိဝါဒပွမောက္ခာနိသံသာ၊ ၍နည်း၌ ဋုတိသည် နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသ်ဖြစ်၏။

ယသ စ ဣတ္ထောယ။ ။ယသစ သီလာဒိပူရဏာသ, မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနဿ ဝါ အတ္ထောယ ဋ္ဌမသ္မိं သာသနေ ကုလပုတ္တာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ၊....တဗ္ဗသ အတ္ထံ နာနုဘောန္တိတိ- တဗ္ဗ အသ ဓမ္မဿ သီလာဒိပရိပူရဏာသင်္ခါတံ အတ္ထံ ဧတေ ဒုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟိနော နာနုဘောန္တိ နှ ဝိနန္တိ။ [၍အတိုင်း ပဌမနည်းပေးသည်။] ယသနှင့် အတ္ထောယတို့ အရ သီလာဒိပူရဏာချည်းရသောကြောင့် ယသကိုအတ္ထောယနှင့်သမ္ဗန်+သမ္ဗန္ဓီ ၂ မျိုးမပြားဘဲ ကွဲပြားသကဲ့သို့ ဆိုထားသော အဘေဒဘေဒုပစာရ ဟု ကြ၊“ယသ-အကြင် သီလာဒိ ပူရဏာဟူသော+အတ္ထောယ-ငှာ”ဟုလည်း တုလျာဓိကရဏကြဲကြသေး၏၊မကောင်းလှ၊ တုလျာဓိကရဏဆိုလျှင် “ယာယ အတ္ထောယ” ဟု ထားရိုးရှိသည်။

အထ ဝါ။ ။ ယသ ဥပါရမ္ဘသ ဋုတိဝါဒပွမောက္ခသ ဝါ အတ္ထောယ ယေ မောဃပုရိသာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ၊တေ [“ပရေဟိ အယမတ္ထော နဟောတိ”တိ ဝုတ္တေ ဒုဂ္ဂဟိတတ္ထာယေဝ “သောယေဝ အတ္ထော”တိ ပဋိပါဒနကွမာ (တဘာန်ပြီးစေခြင်း အတည်ဖြစ်စေခြင်း၌ ခံကုန်သည်) နဟောန္တိတိ။] ပရသ ဝါဒေ ဥပါရမ္ဘံ အာရောပေတုံ, အတ္ထနောဝါဒါ တံ မောစေတုံစ အသတ္ထောန္တာပိ တं အတ္ထံ နာနုဘောန္တိ ယေဝါတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မောဃပုရိသတို့ စာသင်ရာ၌ နဂိုရ်ရည်ရွယ်ချက်ကိုက ဥပါရမ္ဘ (သူတပါးတို့၌ အပြစ်တင်နိုင်ခြင်း) ဋုတိဝါဒပွမောက္ခ (သူတပါးတို့က မိမိဝါဒ၌ အပြစ်တင်လာလျှင် ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း)တည်း၊ သို့သော် သင်ယူစဉ်က အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို မစဉ်းစားဘဲ ဒုဂ္ဂဟိတဖြစ်အောင် သင်ယူခဲ့သောကြောင့် (သူတပါးတို့က

နာနဘောဇ္ဈ-နှ၊ တေသံ- ထိုမောဃပုရိသတို့၏၊ ဝါ - တို့သည်၊ ဒုဋ္ဌဟိတာ-မကောင်းသဖြင့်သင်ယူအပ်ကုန်သော၊ တေဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဒီဃရတ္တံ-ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ အဟိတာယ- စီးပွားမဲ့အလို့ငှါ၊ ဒုက္ခာယ- ဆင်းရဲခြင်းငှါ၊ သံဝတ္တန္တိ- နှ၏၊ တံ- ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းသည်၊ (ထို ဆိုအပ်ပြီးသော အကျိုးကို မပြီးစေနိုင်ခြင်း,အဟိတဒုက္ခအကျိုးငှါဖြစ်ရခြင်းသည်၊)ကိုယဟေတု-နည်း၊ [တံတိ- ယထာဝုတ္တသ အတ္ထသ (သီလာဒိ ပရိပူရဏ အကျိုးကို၊ တနည်း-ဥပါရမ္ဘာဒိ အကျိုးကို) အနတိသ ဒ္ဒုဏာနံ , တေသံစ ဓမ္မာနံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တနံ ပရာမသတိ၊] ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဓမ္မာနံ-ပါဠိတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒုဋ္ဌဟိတတ္တာ-မကောင်းသဖြင့် သင်ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

"ဤအင်္ဂါယ် မဟုတ်"ဟု ဆိုလျှင် "ဟုတ်တယ် " ဟု မခြင်းနိုင်ရကား) သူတပါး၏ ဝါဒင့် အပြစ်တင်ခြင်းငှါရင်း,သူတပါးတို့တင်အပ်သောထိုအပြစ်ကို မိမိမှလွတ်အောင် ဖြေခြင်း ,ငှါရင်း မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် နဂိုရှိရည်ရွယ်ချက်အကျိုး ၂ မျိုးကိုမျှ မရနိုင်ကြ တော့—ပုဂ္ဂလိ။

မှတ်ချက် ။ ။ယဿစ တဿတ္ထိဋ္ဌ စကို အဝဓာရဏတ္ထဟု သီလက္ခန်ဒီကာသစ် ဖွင့်၏၊ "ယဿ အတ္ထာယစ–ငှါသောလျှင်၊ နာနုဘဝန္တိစ–မခံစားရကုန်သည်သာ"ဟု ပေးစေလို၏၊ ထိုအဖွင့်ကို သဘောမတူ၍ ရှေ့စကို ဝါကျာရမ္ဘဇောတက, နောက်စကို သမုစ္စယတ္ထ ကြီလိုက်သည်၊ " ထိုအကျိုးကိုလည်း မခံစားရ၊ နောက်ဘဝပြမည့် အဟိတ ဒုက္ခအကျိုးငှါလည်း ဖြစ်သည်" ဟူလို။

ဒီဃရတ္တံ၊ပေ၊သံဝတ္တန္တိ။ ။တေသံ တေဓမ္မာ ဒုဋ္ဌဟိတတ္တာ (ဥပါရမ္ဘ, မာန, ဒဠ,မက္ခ, ပလာသာဒိဟေတုဘာဝေန)၊ ဥပါရမ္ဘ၊ပေ၊ဘာဝေနကား ဒုဋ္ဌဟိတတ္တာ၏ အဖွင့်တည်း၊ ထို အဖွင့်ကိုကြည့်၍ ဒုအရ " မကောင်း " ဟူသည် ဥပါရမ္ဘ စသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း—ဟု သိစေ၏၊ ပလာသာဒိဋ္ဌ အာဒိအရလည်း နောက်အဋ္ဌကထာဆိုပုံကိုကြည့်၍ လာဘသက္ကာရသိလောကတို့ကို ယူသင့်၏၊ အချို့ကား—အာဒိ ဖြင့် မာယာသာဌေယျကို ယူကြသည်၊ မာယာသာဌေယျသည် စာသင် ခြင်းကြောင့် ရနိုင်သောအကျိုး မဟုတ်ရကား ထိုအယူကို စဉ်းစားပါ။

အဋ္ဌကထာ။ ။ယော ဟိ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဧဝံ (ဤသို့ သင်ယူ-ပို့ချ- ဆောင်ရွက်ရလျှင်) စိဝရာဒိနိ ဝါလဘိသာမိ (စားမေးပွဲအောင်၍ သက်နှံးစသော ဆုလာဘ်ရလိမ့်မည်၊) စတုပရိသမဇ္ဈေ ဝါ မံ ဇာနိဿန္တိ (ငါ့ကိုသိကြလိမ့်မည်, ငါ၏နာမည်ကျော်လိမ့်မည်၊) ဣတိ လာဘသက္ကာရာဒိဟေတု ပရိယာပုဏာတိ၊ တဿ သာပရိယတ္တိ အလဂဒ္ဒူပမာ နာမ (မြွေအဖမ်းမတတ်၍ အကိုက်ခံရသကဲ့သို့ စာသင်ပုံ စာချပုံ၌ စိတ်ထားမတတ်၍ အကုသိုလ်အဖြစ်ခံရသည် — ဟူလို၊) ဧဝံ ပရိယာပုဏာတော ဟိ ဗုဒ္ဓဝစနံ အပရိယာပုဏိတ္တာ နိဒ္ဒေါ့ဏမနံ ဝရတရံ=ဤသို့ စိတ်ထားမကောင်းဘဲ သင်ယူပို့ချနေခြင်းထက် မသင်မချဘဲ အိပ်နေခြင်းက မြတ်ပါသေး၏၊ (အိပ်နေစဉ် ဘဝင်စိတ်သာ ဖြစ်၍ အကုသိုလ် မဖြစ်သောကြောင့် မြတ်သေးရဲ့—ဟူလို၊) —အလဂဒ္ဒသုတ်။

ပန- ကား၊ (အလဂဒ္ဒူပမာပရိယတ္တိမှ တပါး နိဿရဏတ္ထာပရိယတ္တိ ကား၊) ယာ-အကြင်ပရိယတ်ကို၊ သုဂ္ဂဟီတာ-ကောင်းစွာသင်ယူအပ်ပြီ၊ သီလ ကွန္ဒနာဒိ ပါရိပူရိ ယေ၀- သီလကွန္ဒအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူး၏ပြည့်စုံခြင်းကို သာလျှင်၊ **အာ**ကင်္ခ**မာ**နေန-လိုလားတောင်းတသည်၊(ဟုတ္တာ)ပရိယာပုဋ္ဌာ- သင်ယူအပ်ပြီ၊ ဥပါရမ္ဘာ**ဒိ**ဟေတု-ဥပါရမ္ဘအစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ နပရိယာပုဋ္ဌာ-သင်ယူအပ်သည် မဟုတ်၊ အယံ-ဤပရိယတ်သည်၊ **နိ**ဿရဏ တ္ထာ- နိဿရဏတ္ထာ ပရိယတ်မည်၏၊ ၀ါ-သံသရာ၀ဋ်, ဘ၀ညွှတ်မှ, လွတ်

ဖလုပစာ။ ။ " တေ ဓမ္မာ အဟိတာယ သံ၀တ္တန္တိ " ဟု ဆိုရာ၌ ဓမ္မတို့သည် အဟိတ ဒုက္ခအကျိုးငှာ မဖြစ်ကြ၊ (ဓမ္မတို့မှာ ဒုက္ခရောက်စရာ မရှိ)၊ သင်ယူသူတို့မှာ သင်အံပို့ချခိုက် – ခြင်းခုံခိုက်တို့၌ အကုသိုလ်တိုးပွားမှ အဟိတဒုက္ခ ဖြစ်ဘွယ် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သင်ယူသည့်အတွက် ရှိသောအကျိုး၏ အဟိတဒုက္ခ ဖြစ်မည်ကို သင်ယူ အပ်သော အကြောင်းပါဠိပေါ် တင်စား၍ ဖလုပစာရ အားဖြင့် " တေ ဓမ္မာ အဟိ တာယ ဒုက္ခာယ သံ၀တ္တန္တိ " ဟု ဟောတော်မူသည်။ [ဤ ဟိ ကာရကော ဖလ ၀ေါဟာရေန "တေဓမ္မာ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံ၀တ္တန္တိ"တိ ဝုတ္တံ။]

ယာ၀ပန ၊ ပေ ၊ နိဿရဏတ္ထာ။ ။နိဿရဏတ္ထပရိယတ္တိကို ပြလိုမှ "ယာ၀ပန" စသည်မိန့်၊ သုဂ္ဂဟီတာကိုပင် " သီလကွန္ဒနာဒိ ၊ ပေ၊ ပရိယာပုဋ္ဌာ " ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ သီလကွန္ဒ စသည်ကိုဖြည့်ကျင့်လိုသောကြောင့် " သု – ကောင်းသည် " ဟု ဆိုသည်၊ "စာသင်ရင်း သီလအကြောင်းအရာကိုတွေ့လျှင် သီလကို ဖြည့်ကျင့်လိုက်မည်၊ သမာဓိ အခက်း စသည်ရောက်လျှင်လည်း သမာဓိဖြစ်စေမည်၊ ဝိပဿနာအားထုတ်မည်, မဂ်ကို ဖြစ်စေမည်, ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုမည်"ဟု ရည်ရွယ်၍သင်သည်– ဟူလို၊ သီလကွန္ဒ ဒိနှ–တို့၏+ပါရိပူရိ–ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်း၊ သီလကွန္ဒာဒိပါရိပူရိ – ခြင်း၊ အာဒိဖြင့် သမထ ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်ကို ယူ၊ ဤနိဿရဏတ္ထ၌"သီလကွန္ဒာဒိ ပါရိပူရိ"ကိုကြည့်၍ ရှေအလဂဒ္ဒူပမာ၀ယ် ယဿ စတ္ထာယ၌ ယဿ ကို"သီလာဒိပရိပူရဏာသ"ဟု ဋီကာ ဖွင့်ခဲ့၏၊ ထို သီလာဒိ၏ အထွင့်အထိပ်မှာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် "မဂ္ဂဖလ နိဗ္ဗာနဿ ၀ါ"ဟုလည်း တနည်းဖွင့်ခဲ့၏၊"နဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု"ကား နိ၀ဏ္ဏေတဗ္ဗတ္ထ (ဗျတိရေက၀ါက္ယ) တည်း။ [နိဿရဏ + အတ္ထော ယဿာတိ နိဿရဏတ္ထာ (ပရိယတ္တိ)-ဟု ပြု။]

မေးဘွယ်။ ။အလဂဒ္ဒသုတ်၌ ကောင်းသောသင်ယူခြင်းကိုလည်း "သေယ္ယထာ၀ိ ဘိက္ခ ၀ေ၊ပေ၊အလဂဒ္ဒီ၊ တမေနံ အဇပဒေန ဒဏ္ဍေန သုနိဂ္ဂဟီတံ နိဂ္ဂဏ္ဍေယျ (အဖုးခ်ိတ်ခွါသဏ္ဌာန်ရှိသောဒုတ်ဖြင့် ကောင်းစွာနှိပ်အပ်သည်မည်အောင် နှိပ်ထားရာ၏) ၊ပေ၊ဂိ၀ါယ သုဂ္ဂဟီတံ ဂဏ္ဍေယျ (ထိုသို့နှိပ်ထားပြီးလျှင် လည်ပင်းခွ ကောင်းစွာကိုင် အပ်သည်မည်အောင် ဖမ်းကိုင်ရာ၏" ဤသို့စသည်ဖြင့် မြွေအဖမ်းတတ်၍ မရဏ မရဏ မတ္တဒုက္ခသို့ မရောက်ပုံကို ဥပမာပြုတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် ဤနိဿရဏတ္ထနှင့် ဘဏ္ဍာ ဂါရိကပရိယတ်ကိုလည်း "အလဂဒ္ဒူပမာပရိယတ္တိ"ဟု နာမည်မှည့်သင့်သည် မဟုတ်

မြောက်ခြင်း အကျိုးရှိသော သင်ယူခြင်းမည်၏၊ ယံ- ယင်း ကောင်းစွာသင်ယူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ တေသံ တေဓမ္မာ၊ပေ၊ဓမ္မာနန္တိ- ဟူသော၊ ဧတံ သုတ္တံ- ဤပါဠိကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။ [တေသံ-ထိုအမျိုးကောင်းသားတို့၏၊ ဝါ- တို့သည်၊ သုဋ္ဌုဟိတာ - နှစ်သော၊ တေဓမ္မာ - တို့သည်၊ ဒီဃရတ္တံ - လုံး၊ ဟိတာယ-ဝါ၊ သုခါယ-ဝါ၊ သံဝတ္တန္တိ-နှစ်၏၊ တံ-ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းသည်၊(ထိုသို့ကောင်းကျိုးရ၍, ဟိတသုခအကျိုးဝါ ဖြစ်ရခြင်းသည်၊) ကိဿဟေတု-နည်း၊ ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဓမ္မာနံ- တို့၏၊ ဝါ- တို့ကို၊ သုဋ္ဌုဟိတတ္တာ - ကောင်းစွာသင်ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။]

ပန- ကား၊ (နိဿရဏတ္ထာ ပရိယတ္တိမ္ပတပါး ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိကား၊) ယံ-အကြင် ပရိယတ်ကို၊ ပရိညာတက္ခန္ဓော - ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးသော ဒုက္ခသစ္စာခန္ဓာရှိသော၊ ဝါ- ဒုက္ခသစ္စာခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍သိပြီးသော၊ ပဟီနကိလေသော - ပယ်အပ်ပြီးသော သမုဒယသစ္စာ ကိလေသာရှိသော၊

ပါလော–ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား–ကောင်းသော သင်ယူခြင်းဌ ရဟန္တာမဖြစ်သေးသူ၏ သင်ယူမှုကို နိဿရဏတ္ထပရိယတ်, ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသူ၏သင်ယူမှုကို ဘဏ္ဍာဂါရိက ပရိယတ် ဟု သီးခြားအမည်တူးရပြီး ဖြစ်သောကြောင့် (ကျမ်းစာတို့၌ " လဒ္ဓနာမဝိသေသတ္တာ"ဟု ဟိတ်ထည့်ကြ၏။) ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် မကောင်းသော သင်ယူခြင်းကိုသာ "အလဂဒ္ဒူပမာ ပရိယတ္တိ"ဟု နာမည်မှည့်ရတော့သည်။ [နိဿရဏတ္ထဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိနှံ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ ပါရိသေသတော အလဂဒ္ဒသ ဒုဋ္ဌဟဏ္ဍူပမာ ပရိယတ္တိ အလဂဒ္ဒူပမာတိ ဝိညာယတိ။]

ယံ သန္ဓာယ။ ။ယံ ပရိယတ္တိသုဋ္ဌုဟဏံ သန္ဓာယ အလဂဒ္ဒသုတ္တေ ဝုတ္တံ၊ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန္တိတိ = သီလာဒိနံ အာဂတဋ္ဌာနေ သီလာဒိနိ ပူရေန္တာနံပိ အရဟတ္တံ ပတ္တာ ပရိသမဏ္ဍေ ဓမ္မံ ဒေသေတ္တာ ဓမ္မဒေသနာယ (ဌ) ပသန္နေဟိ ဥပနီတေ (ကြည်ညိုသူတို့ ပို့ဆောင်အပ်ကုန်သော) စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တာနံပိ ပရေသံ ဝါဒေ သဟဓမ္မေန (အကြောင်းနှင့်တကွ) ဥပါရမ္ဘံ (ကပ်ရှိန်ပစက်ကြောင်းအပြစ်ကို) အာရောပေန္တာနံပိ သကဝါဒတော ဒေါသံ ဟရန္တာနံပိ (ပယ်ရှားကုန်သော်၎င်း) ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန္တိ။–ဋီကာ။ [ကောင်းသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သင်ယူသူမှသာ လာဘသက္ကာရသိလောက ရသော်၎င်း သူတို့ဝါဒကို တရားသဖြင့် နှိမ်သော်၎င်း ကိုယ့်ဝါဒ၌ သူတပါးတို့ တင်အပ်သော အပြစ်ကို လွတ်အောင် ချေပသော်၎င်း အပြစ်မရှိ, ဟိတ သုခအကျိုးချည်းသာ ဖြစ်၏–ဟူလို။]

ပရိညာတက္ခန္ဓောဘျာဒီ။ ။ဒုက္ခပရိဇာနနေန ပရိညာတက္ခန္ဓော၊ သမုဒယ ပဟာနေန ပဟီနကိလေသော၊ ပဋိဝိဒ္ဓါကုဒ္ဓါတိ ပဋိဝိဒ္ဓအရဟတ္တဖလော၊ "နကုပ္ပတိ-မပျက်စီးတော့၊ ဇုတိ အကုပ္ပံ "တိ ဟိ အရဟတ္တဖလသော်တံ နာမ်၊ သတိပိ ဟိ စတုန်မဂ္ဂါနံ စတုန္နဉ္စ ဖလာနံ အကုပ္ပဘာဝေ (မဂ် ၄ ပါး ဖိုလ် ၄ ပါး မပျက်စီးခြင်းသဘော

ဝါ-သမုဒယသစ္စာကိလေသာကိုပယ်ပြီးသော၊ ဘာဝိတမဂ္ဂေါ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော မဂ္ဂသစ္စာရှိသော၊ ဝါ - မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေပြီးသော၊ ပဋိဝိဇ္ဈါကုပ္ပေါ - ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ် ရှိသော၊ ဝါ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍သိပြီးသော၊ သန္ဓိကတနိရောဓော-မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးသော နိရောဓသစ္စာရှိသော၊ ဝါ - နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုပြီးသော၊ ဒိဋ္ဌာသဝေါ - ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကေဝလံ- ဥပါဒိန္နာ စသည်မဟာက် သက်သက်၊ ပဒေဏိပါလနတ္ထာယ- တရားတော်၏ အစဉ်အဆက်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝံသာနုရက္ခဏတ္ထာယ- မြတ်စွာဘုရား အနွယ်တော်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ပရိယာပုဏာတိ- သင်ယူ၏၊ အယံ-ဤ ပရိယတ်သည်၊ ဘဂ္ဂါဝါရိကပရိယတ္တိ-ဘဂ္ဂါဝါနိုကပရိယတ်မည်၏၊ ဝါ- ဘဂ္ဂါတိုက်စိုးနှင့်တူသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သင်ယူအပ်သော ပါဠိမည်၏၊ ဇုတ်-ပရိယတ္တိဘေဒ အပြီးတည်း။

ရှိကြသော်လည်း)သတ္တန်နှင့် သေက္ခာနှင့် သကသကနာမပရိစ္ဆေဒနေ ဥပရူပရိ နာမန္တရ ပွတ္တိတော (သောတာမတ္တိမဂ်ဥပါဒ်ခိုက် သောတာပတ္တိမဂ္ဂဌပုဂ္ဂိုလ်ဟု နာမည်ရပြီးနောက် ဖိုလ်ရောက်သော အခါ ထို နာမည်ကို စွန့်၍ သောတာပတ္တိဖလဌပုဂ္ဂိုလ် ဟူသော နာမည် တမျိုး ပြောင်းပြန်သည်—ဟူလို၊) ဘေသံ—တို့၏၊ မဂ္ဂဖလာနိ (ထို မဂ် ၄ ပါး အောက်ဖိုလ် ၃ ပါးတို့ကို)အကုပ္ပါနိတိ နဝုစ္စန္တိ၊ အရဟာပန သဗ္ဗဒါပိ အရဟာယေဝ နာမာတိ တယော (ထိုရဟန္တာ၏သာ) ဖလံ အကုပ္ပန္တိ ဝုတ္တံ။

မှတ်ချက် ။ ။ အကျိုးဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ အကုပ္ပဟူသော အမည်ကို အကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌တင်စား၍ အကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို အကုပ္ပ ဟု ခေါ်သောကြောင့် ဖလူပစာတည်း၊ ဂုဏူပစာ, ဖလူပစာ, ဌာနူပစာတို့၌ အဝိနာဘာဝလည်း ရမြဲတည်း။

[**နိယာမ်**] ဂုဏူ—ဖလူ, ဌာနူ, နည်းမူ အဝိနာ။

ကေဝလံ။ ။ယေဘုယျတာ ဗျာမိသောသု,ဝိသံ ယောဂေစ ကေဝလံ၊-အဘိဓာန် (၇၀၆)တွင် အဗျာမိသ (ဥပါဒိန္နာ ဇုတိဝါဒပွမောက္ခ လာဘသက္ကာရ နိဿရဏာဒိ တို့နှင့် မရောခြင်း) အနက်ကို ယူ။

ပဒေဏိတ္ထာယ။ ။ပဒေဏိတိ ဓမ္မသန္တတိ (ပါဠိတော်အစဉ်)၊ ဓမ္မသ အဝိ ဆ္ဆေဒေန (မပြတ်စဲသော အားဖြင့်)ပဝတ္တိတိ အတ္ထော၊ ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော ဝံသာနုရက္ခဏတ္ထံ (တရားတော်သည် ဘုရားမှဖြစ်လာသောကြောင့် ဘုရားရှင်၏ အနွယ်တော်တည်း၊ထိုအနွယ်တော်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ၊) တတ္ထ ဝံသောဝိ အတ္ထတော ပဒေဏိ ယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော=အနွယ်ဆိုတာလည်း လိုရင်းမှာတော့ တရားတော်အစဉ်ပင်။

ဘဂ္ဂါဝါရိကပရိယတ္တိ။ ။"ဘဂ္ဂါဝါရေ+နိယုတ္တော"အရ ဘဂ္ဂါတိုက်စိုးကို "ဘဂ္ဂါဝါရိက"ဟု ခေါ်၏၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ စာသင်သောပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ

ပန-ကား၊(ပရိယတ္တိဘေဒံ ဟူသော သင်္ခေပ၏ ဝိတ္ထာရမှ တပါး သမ္ဘတ္တိ ဟူသော သင်္ခေပ၏ ဝိတ္ထာရကား၊) ဝိနယေ - ဝိနည်း ပိဋကတ်၌၊ သုပ္ပဋိပန္နော- ကောင်းစွာကျင့်သော၊ ဘိက္ခု- သည်၊ သီလသမ္ဘတ္တိ (သီလသမ္ဘဒံ) - သီလ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝါ-ပကတူပနိဿယပြု၍၊ တိသော - နှင့်သော၊

၏ တရားဘဏ္ဍာတော်ကို မပျောက်ပျက်အောင် ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်၍ (ရှင်ဘုရင်အား အလိုရှိရာတန်ဆာကိုဆက်သသောဘဏ္ဍာထိန်းကဲ့သို့)သူတပါးအား လည်းဟောပြော ပို့ချသော အားဖြင့် သင်ပေးတတ်ရကား " ဘဏ္ဍာဂါရိကောဝိယာတိ ဘဏ္ဍာဂါရိ ကော"ဟု ပြု၊ " ဘဏ္ဍာဂါရိကသ+ပရိယတ္တိ ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ"။

မေးဘွယ်။ ။ပုထုဇဉ်သေက္ခတို့လည်း တရားတော်ကို မကွယ်စေလိုသောစိတ်ထား ဖြင့် သင်ယူတတ်ကြ၏၊ မှန်၏—သီဟိုဠ်ကျွန်းဝယ် ပြာဟွဏတိဿ သုဝုန်ထ၍ ငတ်မွတ် ခေါင်းပါးသောဘေးကြောင့်ကာ ရဟန္တာမဖြစ်သေးသော အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ဆွမ်း မပြည့်စုံပါဘဲ တရားတော်များ ပျောက်ကွယ်သွားမည်စိုး၍ ကြိုးကြိုးစားစား မမေ့အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သင်ယူခြင်းကို ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ်ဟု မဆိုထိုက်ပါလော—ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။

အဖြေကား—ထိုသို့ တရားတော်မကွယ်အောင်ကြိုးစားခြင်းသည် မိမိကိုယ်တိုင်က ဘဝကန္တာရမှ မလွတ်သေးသောကြောင့် ဘဝကန္တာရမှ လွတ်ခြင်းအကျိုး ရှိရကား နိဿရဏတ္ထ ပရိယတ္တိသာ အမည်ရနိုင်ပါသည်။ [ကိုယ်ဘာပိ ပုထုဇ္ဇနော ပဝေဏိ ပါလေ သာမိတိ အဒ္ဓါသယေန ပရိယာပုဏာတိ၊အတ္တနောပန အနိတ္ထိဏ္ဏတ္တာ (မထွက်မြောက် သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တဿ ပရိယတ္တိ နိဿရဏတ္ထာနာမ ပရိယတ္တိ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပုထုဇ္ဇနဿ ပရိယတ္တိ အလဂဒ္ဒူပမာဝါ ဟောတိ နိဿရဏတ္ထာဝါ။ သတ္တန်ဒ် သေက္ခာနံ ပရိယတ္တိ နိဿရဏတ္ထာဝ၊ ခီဏာသဝါနံ ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ။]

မှတ်ချက်။ ။ပရိယတ္တိဘေဒံ သမ္ဘတ္တိ"စသော ဂါထာ၌ အနက် ၂ နည်း ပြရာဝယ် နောက်နည်း၌ "ယထာတိ ယေဟိ ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု ပရိယာပုဏနာဒိပ္ပကာရေဟိ" ဟု ဋီကာဖွင့်ခဲ့ရာ၌ အလဂဒ္ဒူပမာအတွက် ဥပါရမ္ဘဟေတု ပရိယာပုဏန, နိဿရဏတ္ထ အတွက် နိဿရဏ, ဘဏ္ဍာဂါရိကအတွက် မမ္မကောသရက္ခဏ (တရားဘဏ္ဍာတိုက်ကို စောင့်ခြင်း) ဟူသော အပြားများကို ရည်ရွယ်၍ "ယထာ — ယေဟိ ပကာရေဟိ"ဟု ဖွင့်ခဲ့ရသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဝိနယေ၊ပေ၊နိဿာယ။ ။နိဿရဏတ္ထ ပရိယတ္တိဖြစ်အောင် ကောင်းစွာသင်ယူသူ, ကောင်းစွာ သင်ယူ၍ ဝိနည်းမှာ လာသည့်အတိုင်း သီလကို ဖြည့်ကျင့်သူကို " ဝိနယေ သုပ္ပဋိပန္နော"ဟု ဆိုသည်၊"သီလသမ္ဘဒံ နိဿာယ" ၌ နိဿာယဖြင့် သီလ ပြည့်စုံခြင်းက ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးအား ပကတူပ နိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြောင်းကို သိစေ၏၊ ချဉ်းအုံ—ဝိနည်းဝယ် ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ၌ ပု— ဒိ— အာ ဟူသော ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးကို အကျယ်ဟောပြတော်မူ၏၊ဝိနည်းသင်ယူစဉ် ထိုဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးကို သိရသဖြင့် ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါး ကို ရလိုသော အဒ္ဓါသယ ဆန္ဒသည် ပြင်းပြလျက် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သီလပြည့်စုံမှုကို

ဝိဇ္ဇာ- ဝိဇ္ဇာတို့သို့၊ ပါပုဏာတိ- ၏၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ- နည်း၊) တတ္ထ-ထို ဝိနည်း ပိဋကတ်၌၊ တာသံယေဝစ- ထို ၃ ပါးသော ဝိဇ္ဇာတို့ကိုသာ လျှင်လည်း၊ ပဘေဒဝစနတော- အပြားအားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ-၏၊) သုတ္တေ-၌၊ သုပ္ပဋိပန္နော-သော၊ (ဘိက္ခု - သည်၊) သမာဓိ သမ္ဘဒ်-သမာဓိ၏ပြည့်စုံခြင်းကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဝါ-၍၊ ဆ-နှင့်သော၊ အဘိညာ- အဘိညာဉ်တို့သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ (ကသ္မာ ဝိညာယတိ၊) တတ္ထ- ထို သုတ္တန် ပိဋကတ်၌၊ တာသံယေဝစ-ထို ၆ ပါးသော အဘိညာဉ်တို့ကို သာလျှင်လည်း၊

အခြေခံ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သော အခါ ရဟန္တာ ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးလည်း (သူ၏ အဋ္ဌာသယအားလျော်စွာ) ပြည့်စုံလေသည်။ ["သမ္ဘတ္တိ— သမ္ဘဒ်"ဟု ပါ၌ ၂ ထွေ ရှိ၏၊ နောက်၌ သမ္ဘဒ် ဟု ရှိသောကြောင့် "သမ္ဘဒ်" ရှိခြင်းက ရှေနောက်ညီသည်။]

တာသံယေဝစ။ ။တာသံယေဝကို ပဘေဒဝစနဒ္ဒစပ်၊ထိုဝိနည်း (ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ) ဝယ် ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးတို့ကိုသာ အပြားအားဖြင့် ဟောသည်—ဟူလို၊ အကျယ်ဟောသည် ကို"အပြားအားဖြင့် ဟော"ဟု ဆိုသည်၊ ["တာသံယေဝစ — တို့၏ သာလျှင်လည်း၊ ပဘေဒဝစနတော-အပြားကိုဟောတော်မူခြင်းကြောင့်"ဟုလည်း ပေးကြ၏၊] ဝေဖြင့် ကောင်းစွာရှောံထိုက်သော ပဋိသမ္ภိဒါ—အဘိညာဉ်တို့ကို ကန့်၊ စဖြင့် "ပဋိသမ္ภိဒါ- အဘိညာဉ်တို့ကို အကျဉ်းမျှ ဟောသေး၏"ဟု ဆည်းသည်၊"ဝေလည်း ထိုင်,စလည်း ထိုင်, လုံ့ကိုင် ခွေးခေါ်နည်း"တည်း။ [တာသံယေဝါတိ အဝဓာရဏာ ပါပုဏာတဗ္ဗာနံ ဆဋ္ဌဘိညစတုပဋိသမ္ภိဒါနံ ဝိနယေ ပဘေဒဝစနာဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ပေ၊စ သဒ္ဒေန သမုစ္စိနနဋ္ဌေ တာသံ ဏ္ဍေ ကေဒေသဝစနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။—သီ, ဋီသစ်။]

မှတ်ချက်။ ။"တာသံ၊ပေ၊ပဘေဒဝစနတော"ဟူသော ဟိတ်သည် ဥပကဟိတ် တည်း၊ ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးကို အကျယ် ဟောထားခြင်းကြောင့် ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးသို့ ရောက်နိုင် ကြောင်း သိရသည်—ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် "ဝိညာယတိ"ထည့်၍ အနက်ပေးထားသည်၊ ဇနကဟိတ် သမ္ဘပကဟိတ်များ မဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို စိစစ်ကြည့်ပါလေ။

သုတ္တေ၊ပေ၊ ဆ အဘိညာ ။ ။ သုတ္တန်ကို ကောင်းစွာသင်သူသည် ထိုသုတ္တန်၌ အကျယ်ဟောတော်မူအပ်သော ရှာန်အဘိညာဉ်များကို တွေ့ရ၍ ရလိုသော ဆန္ဒပြင်းပြ လျက် ရှိရကား ရှာန်သမာဓိကို ကြိုးစားအားထုတ်၏၊ ထိုသို့ အားထုတ်၍ ဥပစာရ သမာဓိလောက် ရောက်လျှင်ပင် ဝိပဿနာတက်၍ အရဟတ္တဖိုလ်ရသော အခါ အထုံ ပါလာသော သမာဓိကြောင့် အဘိညာဉ် ၆ ပါးလည်း ပြီးစီးတော့၏။

တာသံ ယေဝစ။ ။သုတ္တန်၌ ရှာန်အဘိညာဉ်ခက်းတွေ များစွာပါသောကြောင့် "တာသံ ပဘေဒဝစန"ဟုဆိုသည်။[တာသံကို ဝစနဒ္ဒစပ်လျှင် ဆဋ္ဌိကံ၊ပဘေဒတော+ ဝစနံ ပဘေဒဝစနံ"ဟု ပြု၊ တာသံကို ပဘေဒဒ္ဒစပ်လျှင် သမ္ဗန်၊ ပဘေဒကား ဝစန၏ ကံတည်း၊ "ပဘေဒသ—ကို၊ ဝစနံ ပဘေဒဝစနံ" ဟု ပြု၊ သို့သော် နောက်နည်းသည်

ပဘေဒဝစနတော-ကြောင့်၊(ဝိညာယတိ-၏၊) **အာဘိဓမ္မေ-**၌၊ သုပ္ပဋိပန္နော-သော၊(ဘိက္ခု-သည်၊) ပညာသမ္ပဒံ-ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ **နိဿာယ** - ၍၊ ဝါ-၍၊ စတသော-နှင့်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-ဒါတို့သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊(ကသ္မာ ဝိညာယတိ၊) တာသဋ္ဌ- ထို ၄ ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါ တို့ကိုလည်း၊ **တဏ္ဍေဝ**- ထို **အာဘိမ္မောဝိဒူကဋ္ဌသာ**၊ ပ**ဘေဒ**ဝစနတော-ကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ၊) **ဧဝं**-လျှင်၊ ဧတေသု-၌ ၃ ပုံသော ဝိဒူကတ်တို့၌၊ သုပ္ပဋိပန္နော-သော၊ (ဘိက္ခု-သည်၊)ယထာဣမေန-အကြင် အကြင် အစဉ်အားဖြင့်၊ဝိဇ္ဇတ္တယ ဆဠဘိညာ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဘေဒं - ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါး **အပေါင်း** , ၆ ပါးသော **အာဘိညာ**၌, ၄ ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါ အပြားရှိသော၊ **ဣမံ** သမ္ဘတိ- ၍ ပြည့်စုံခြင်းသို့၊ ပါပုဏာတိ- ၏။ [**ဧဝं**- စသည်ကား နိဂုံး။]

မကောင်းလော။] **ဧ**ဝြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄ပါးကိုသာ ကန့်ပါ၊ အာဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတွင် ပု-ဒိ-အာ ဝိဇ္ဇာ ၃ပါးလည်း ပါဝင်သောကြောင့် ဝိဇ္ဇာ ၃ပါးကို ကန့်ဘွယ်မလို၊ စဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ အကျဉ်းမျှတောထားခြင်းကို ဆည်းသည်။- [ဒုတိယ တာသံ**ဧ**ဝါတိ အဝဓာရဏံ စတသော ပဋိသမ္ဘိဒါ အပေကွိတ္တာ ကတံ၊ နှ တိသော ဝိဇ္ဇာ၊ တာ ဟိ အာဘိညာသု အန္တောဂတတ္တာ သုတ္တေ ဝိဘတ္တာ ယေဝါတိ၊ စသဒ္ဒေနစ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ့ ကေဒေသဝစနံ သမုစ္စိနောတိ၊=သီ, ဋီသစ်။]

အာဘိဓမ္မေ ၊ ပေ ၊ ဝစနတော။ ။အာဘိဓမ္မာကို မှတ်မှတ်သားသားသင်ယူသည် ရှင်နာဝ၌ ၂ပါးကို ခွဲခြားတတ်သောပညာ ပြည့်စုံ၏၊ ထိုပညာကိုအခြေခံ၍ အရဟတ္တမဂ်ရသောအခါ ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄ ပါးကိုလည်း တပါတည်း ရနိုင်၏၊ ဘာ့ကြောင့် သိရသနည်း၊.... အာဘိဓမ္မာ၌ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိဘင်းဝယ် ပဋိသမ္ဘိဒါကို အကျယ်ဟောထားတော်မူ၏၊ ထိုပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကို သင်ယူစဉ် ပဋိသမ္ဘိဒါကို ရလိုသော အဋ္ဌာသယ ဆန္ဒသည် ပြင်းပြလျက် ရှိတတ်ရကား ထိုဆန္ဒက ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရတို့ရန် ဓာတ်ခံဖြစ်ဘွယ် ရှိသောကြောင့် သိရပါသည်။

တာသဋ္ဌ ဘဏ္ဍေ။ ။ဤ၌ စနှင့် ဧဝကို ရှေ့ ၂ဌာနကဲ့သို့ တပေါင်းတည်းမထားဘဲ ခွဲ၍ထားပုံကို သတိပြုပါ၊ ဘဏ္ဍေဝ၌ ဧဝဖြင့် ဝိနည်း , သုတ္တန် တို့ကို ကန့်သည်၊ ဝိနည်း,သုတ်တို့၌ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကို အပြားအားဖြင့် မဟော-ဟူလို၊ တာသဋ္ဌ၌ စဖြင့် ဝိဇ္ဇာအာဘိညာဉ်တို့ကို ဆည်းသည်၊ တာသဋ္ဌ ပဘေဒဝစန – ထိုပဋိသမ္ဘိဒါတို့လည်း (စဖြင့် ဝိဇ္ဇာပါဝင်သော အာဘိညာဉ်တို့ကိုလည်း) အပြားအားဖြင့် ဟောသည်-ဟူလို။ [တာသဋ္ဌာတိဏ္ဍေ စသဒ္ဒေန သေသာနံပိ တဏ္ဍ (ထိုအာဘိဓမ္မာ၌) အတ္ထိဘာဝံ ဒီပေတိ ၊ပေ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ့ ပန အညတ္ထ (ဝိနည်းသုတ်တို့၌) ပဘေဒဝစနာဘာဝံ, ဘဏ္ဍေဝ သမ္ဘာ ဝိဘတ္တာဘာဝံ ဒီပေတုကာမော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန အဝဓာရဏံ အကတ္တာ (တာသံယေဝ-ဟု မပြောဘဲ) ဘဏ္ဍေဝါတိ ပရိဝတ္တေတ္တာ (ပြောင်းလဲ၍) အဝဓာရဏံ ထပေသိ။]

ပန-ကား၊(သမ္ဘတ္တိ ံ ဟူသော သခ်ၤပ၏ ဝိတ္ထာရမ္ဘတပါး ဝိပတ္တိ ံ ဟူသော သခ်ၤပ၏ ဝိတ္ထာရကား၊)ဝိနယေ-၌၊ ဒုပ္ပဋိပန္နော-မဂၢေါင်းသဖြင့်ကျင့်သော၊ (ဘိက္ခု-သည်၊)အနုညာတ သုခသမ္ဘသ အတ္ထရဏ ပါဝုရဏာဒိဖသ သာမ ညတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော ကောင်းသော အတ္တေရှိသော အခင်း အခြေ အစရှိသည်တို့၏အတ္တေနှင့် တူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိက္ခိတ္တေသု- ပယ်မြစ်တော် မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ ဥပါဒိန္နက ဖသ္သာဒိသု - ဥပါဒိန္နကဖြစ်သော မာတုဂါမ၏ အတ္တေ အစရှိသည်တို့၌၊ အနဝဇ္ဇသညီ - အပြစ်မရှိ ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်၏၊ ဟိ- သင်္ဘကကား၊ တထာဟံ ဘဂဝတာ ၊ ပေ ၊ အန္တရာယာယာတိ - ဟူသော၊ ဧတံ (ဝစနံ)- ဤစကားကို၊ အရိဋ္ဌေနာပိ- အရိဋ္ဌရဟန်းသည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ [ယေမေ (ယေ+ဇုမေ) ဓမ္မာ- အကြင် မေထုန်အကျင့်တို့ကို၊ အန္တရာယိကာ - သဂ္ဂမောက္ခ၏ အန္တရာယ်၌ ယှဉ်ကုန်၏ ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ - သည်၊ ဝုတ္တာ - နှ်ပြီ၊ တေဓမ္မေ-ထို မေထုန်အကျင့်တို့ကို၊ ပဋိသေဝတော-မှီဝဲသော ရဟန်း၏၊ (တေဓမ္မာ - တို့သည်၊)

ဒုပ္ပဋိပန္နော။ ။[ပါပုဏာတိ၌စပ်။] ကောင်းစွာမသင်ယူသူ,ဝိနည်းလာသည့် အတိုင်း မဖြည့်ကျင့်လိုသူကို ဒုပ္ပဋိပန္နဟု ဆိုသည်၊ထိုသို့ ဆရာနည်းရအောင် ကောင်းစွာ မသင်-ကောင်းစွာမကျင့်သူသည် " နည်ဘုံသော ပိုးဖဲ ကတိပါတို့၏ အတ္တေသည် ရဟန်းတို့အား အပ်သကဲ့သို့ မာတုဂါမ၏အတ္တေလည်း ရဟန်းတို့အား အပ်၏ " ဟု ယူဆ၍ မေထုန်မှုကိုပြုကာ သီလပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ရတတ်သည်။

သုခသမ္ဘသာဒိ။ ။သုခေါ (သုန္ဒရော) သမ္ဘသော တေသန္တိ သုခသမ္ဘသာနိ၊ (အတ္ထရဏ ပါဝုရဏာဒိနိ – တို့၊) အနုညာတာနိစ + တာနိ သုခသမ္ဘသအတ္ထရဏ ပါဝုရဏာနိစာတိ အနုညာတ ၊ ပေ ၊ ရဏာနိ၊ (ဥပါဒိန္နကသ- ဥပါဒိန္နကမ္ဘဇရုပ် ပါရှိသော) ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဝါ- မာတုဂါမ၏ +ဖသော— မေထုန်အတ္တေတည်း၊ ဥပါဒိန္နက ဖသော—အတ္တေ၊ အနဝဇ္ဇောဇ္ဇတိ+ သညာ ယသ္သာတိ အနဝဇ္ဇသညီ။

ဝုတ္တမ္ပိဟေတံ ။ ။ ဤသာဓကသည် အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်သာဓကတည်း၊ ထို့ကြောင့် အရိဋ္ဌရဟန်း၏ ယူဆပုံကို အကျယ်ဆိုသင့်၏၊ ထိုအကျယ်ကို ထိုသိက္ခာပုဒ်၏ ဘာသာဋီကာ၌ပြထားပြီ။ [ယထာ—တထာ ၂ ဝါကျတွင် ရှေကနေနှ့ နောက်ကနေနှ ယ ပါသော အနိယမဝါကျကို အလျင်အနက်ပေးရသည်၊ ယထာ ကိုလည်း နောက်မှာရှိသော ယေ- တေတို့၏အတွင်းမှာ မစပ်ရ၊ တေ၏အပြင် (နောံ) ၌ရှိသော နာလံ အန္တရာယာယ၌ စပ်ရသည်၊ အန္တရာယပုဒ်နက်ကို ဂန္ဓာရမ္ဘတုန်းက ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊ သဂ္ဂ (နတ်ပြည်,ဗြဟ္မာ့ပြည်)။] အန္တရာယေ+နိယုတ္တာ, အန္တရာယံ ဝါဖလံ အရဟန္တိ, အန္တရာယဿ + ကရဏသီလောတိ အန္တရာယိကာ = နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်တို့၏ အန္တရာယ်၌ ယှဉ်ကုန်, အန္တရာယ်အကျိုးကိုထိုက်ကုန်, အန္တရာယ်ကို ပြုလေ့ရှိကုန်သောတရားတို့။

ယထာ-အကြင် အပြားအားဖြင့်၊ အန္တရာယာယ-သဂ္ဂမောက္ခ၏ အန္တရာယ် အကျိုးငှါ၊ နာလံ-မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ တထာ-ထို အပြားအားဖြင့်၊ အဟံ-သည်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဒေသိတံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ အာဇာနာမိ-သိ၏။] တတော - ထိုသို့ အပြစ်မရှိ ဟု မှတ်ထင်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝိတိက္ကမိတ္တာ-လွန်ကျူးမှု၊) ဒုဿီလဘာဝံ-ဒုဿီလ၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ- ရောက်ရ၏။

သုတ္တေ-၌၊ ဒုပ္ပဋိပန္နော-သော၊ (ဘိက္ခု-သည်၊)ဘိက္ခဝေ-တို့၊ စတ္တာရော-၄ ယောက်ကုန်သော၊ ဣမေ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်၊ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ-ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ ဣတိအာဒိသု - ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အမိပ္ပါယံ-ဘုရား၏အလိုတော်ကို၊ အဇာနန္တော-မသိခြင်းကြောင့်၊ ဒုဂ္ဂဟိတံ-မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ (မှားမှားယွင်းယွင်း)၊ ဂဏှာတိ-၏၊ ယံ- ယင်း မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်သည်မည်လောက်အောင် ယူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အတ္ထနာ ၊ ပေ ၊ ပသဝတိတိ- ဟူသော၊ (စတုတ္ထံ-ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [အတ္ထနာ-မိမိသည်၊ ဒုဂ္ဂဟိတေန-မကောင်းသဖြင့်

တတော ၊ ပေ ၊ ပါပုဏာတိ ။ ။ တတော အနဝဇ္ဇသညိတာဘာဝဟေတုတော ဝိတိက္ကမိတ္တာ (ထည့်ပါ၍) ဒုဿီလဘာဝံ ပါပုဏာတိ=အပြစ်မရှိဟု မှတ်ထင်ရုံမျှဖြင့် ဒုဿီလ မဖြစ်, အပြစ်မရှိဟုထင်သည့်အတွက် မေထုန်တိုလွန်ကျူးမှ ဒုဿီလဖြစ်သည်။

အဓိပ္ပါယံ အဇာနန္တော။ ။ဘုရားရှင်သည် ပရမတ္ထဒေသနာကို နာရမှ တရားထူးရမည့် သူတို့အား ခန္ဓာ – စသော ပရမတ္ထတရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ပညတ္တိဒေသနာကို နာရမှ တရားထူးရမည့်သူတို့အား "ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, မည်သူမည်ဝါ" ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ "စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ" စသော ဒေသနာသည် ပညတ္တိဒေသနာတည်း၊ ထို့ကြောင့် ပညတ်အားဖြင့် ဟောတော်မူလိုခြင်းသည် ဘုရား့အလိုတော်တည်း၊ ထိုဘုရားရှင်၏အလိုတော်ကို မသိသောကြောင့် ပုဂ္ဂလ ဟု ခေါ်ရသော အတ္တသည် "သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ "အရ တကယ်ပင် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏–ဟု ယူမှားလေသည်။

ဒုဂ္ဂဟိတံ။ ။ဤပုဒ်သည် ကြိယာဝိသေသနတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌"ဒုဂ္ဂဟိတံ ကတ္တာ"ဟု ကတ္တာထည့်၍ဖွင့်သည်၊ အနက်ပေးရာ၌ကား "ကတ္တာ"ထည့်ဘွယ် မလို၊ နိဿယအတိုင်းသာ ပေးရသည်။ [တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ၊ ယထာ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ၊ အနည်း= အကြင် အပြားအားဖြင့် ထို ဝိညာဉ်တခုတည်းသာ တဘဝမှတဘဝသို့ ပြေးသွားကျင်လည်၏၊ အခြားဝိညာဉ်တမျိုးက ပြေးသွား ကျင်လည်သည် မဟုတ်၊ ထိုအပြားအားဖြင့် ဘုရားဟောထားသည်ကို ငါသိပါ၏"ဟု "သာတိ "ရဟန်း၏ ယူနည်းကဲ့သို့ ဝိညာဉ်ကို အတ္တ ဟု ယူ၍ ထိုဝိညာဉ်ကို အဆက်မပြတ် (သဿတ) ဟု ယူခြင်းသည် ဒုဂ္ဂဟိတတည်း။]

ယူအပ်သော သဘောဖြင့်၊ (တနည်း) အတ္တနာ-၏၊ ဒုဋ္ဌဟိတေန - မကောင်းသဖြင့်ယူခြင်းဖြင့်၊ အမှေစေဝ-ငါဘုရားတို့ကိုလည်း၊ အဿာစိဋ္ဌတိ-စွပ်စွဲ၏၊ အတ္တာနဉ္စ-မိမိကိုလည်း၊ (မိမိ၏ ကုသိုလ် အမြစ်အရင်းကိုလည်း)၊ ခနတိ-တူးဖျက်၏၊ ဗဟုံစ - များစွာလည်း၊ အပုညံ - မကောင်းမှုကို၊ ပသဝတိ-ဖြစ်စေ၏။] တတော - ထိုသို့ မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်သည် မည်လောက်အောင် ယူခြင်းကြောင့်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတံ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏။

အဘိဓမ္မ-၌၊ ဒုပ္ပဋိပန္နာ-သော၊ (ဘိက္ခု-သည်၊) ဓမ္မစိန္တံ-သဘာဝဓမ္မကို စဉ်းစားကြံစည်ခြင်းကို၊ အတိဝေဝန္ဓော-လွန်၍ပြေးသွားသည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ အစိန္တေ ယျာနိုဝိ-မကြံအပ်မကြံထိုက်သောအကြောင်းအရာတို့ကိုလည်း၊

အတ္တနာ၊ ပေ၊ အဿာစိဋ္ဌတိ။ ။အတ္တနာ ဒုဋ္ဌဟိတေနဓမ္မေန (သဘောဖြင့်) ဇုတိ ပါဠိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော၊–ဋီကာ၊ အထဝါ"ဒုဋ္ဌဟဏ်–မကောင်းသဖြင့် ယူခြင်း၊ ဒုဋ္ဌဟိတံ – ခြင်း " ဟု ဘာဝသာဓနပြု၊ အတ္တနာတိစ သာမိအတ္ထေ ကရဏဝစနံ၊ "မိမိ၏ မကောင်းသဖြင့် ယူခြင်းဖြင့် " ဟု ပေးပါ – ဟူလို။ [အတ္တနာကို တတိယာ ဝိဘတ်ဆုံးသော နာမ်ပုဒ်နှင့် တူသော နိပါတ်ပုဒ် ဟုလည်း သီလက္ခန် ဋီကာသစ်၌ တနည်းဆိုသေး၏၊ နိပါတ်ဖြစ်သောကြောင့်"အတ္တနာ–၏"ဟု ပေးနိုင်သည် ဟူလို။] "ပုဂ္ဂလာ သန္ဓော သံဝိဇ္ဇမာနာ"ကို ထောက်၍"ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်က ပုဂ္ဂိုလ်-သတ္တဝါ–အတ္တရှိကြောင်း မိန့်တော်မူသည်"ဟု ဘုရားကို စွပ်စွဲရာရောက်သည်–ဟူလို။

အတ္တာနဉ္စ၊ ပေ၊ ပသဝတိ။ ။အတ္တနော ကုသလမူလာနိ ခဏန္တော-မိမိ၏ကုသိုလ်မူလ (အမြစ်) တို့ကို တူးပစ်သူသည်၊ အတ္တာနံ ခဏတိနာမ – မိမိကို တူးပစ်သည် မည်၏၊ ကုသိုလ်အားလုံး၏ အခြေခံမူလကား သမ္မာဒိဋ္ဌိ (အယူမှန်) တည်း၊ ထို အယူမှန် မရှိတော့သဖြင့် မိမိ၏ ကုသိုလ်အမြစ်ကို တူးပစ်ရာရောက်သည်–ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် "မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတံ ပါပုဏာတိ"ဟုအချုပ်ပြုလိမ့်မည်၊ ကုသိုလ်အမြစ်ပြတ်လေပြီးဖြစ်ရကား အကုသိုလ်တရားတွေကိုသာ များစွာဖြစ်စေတော့သည်။ [ပသဝတိကို သုတ္တပုဒ် အဖွင့် တုန်းကအတိုင်း နိပ္ပါဒနအနက်ဟော ကြံပါ၊ အတ္တာနံ၌လည်း (တကိုယ်လုံး၏ အတ္တအမည်ကို တကိုယ်လုံးတွင် ပါဝင်သော ကုသိုလ်မူလ၌ တင်စားထားသောကြောင့်) ကေဒေသူပစာ ဟု မှတ်။]

ဓမ္မစိန္တံ။ ။ဓမ္မသဘာဝစိစာရံ–သဘာဝဓမ္မကို စဉ်းစားကြံစည်ခြင်းကို၊ (သီ–ဋီသစ်) ၊ အတိဝေဝန္ဓောတိ– ဌာတဗ္ဗမရိယာဒါယ် အဋ္ဌတ္ဝာ (ရပ်သင့်သော အပိုင်းအခြားမ်ား မရပ်ဘဲ) စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေနပိ ဒါနံ ဟောတိ = စိတ်ဖြစ်ရုံမျှဖြင့်လည်း ဒါနဖြစ်နိုင်၏၊ ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ပေးစွန့်မှ ဒါနဖြစ်သည် မဟုတ် – ဟူလို၊ ဤ၌ ရပ်သင့်သော အပိုင်းအခြားကား – ဒါနဆိုသည်မှာ လက်ရှိ ပစ္စည်းဝတ္ထု တခုခုကို စွန့်လွှတ်လှူဒါန်းကြောင်း စေတနာတည်း၊ ဤမျှလောက်သာ သဘာဝကို စဉ်းစား၍ ရပ်နေသင့်၏၊ ယခုမှာ ထိုမျှလောက်တွင် စဉ်းစားမှုမရပ်ဘဲ"ဒါနဆိုတာ စေတနာတည်း၊ ထို့ကြောင့်

စိန္တေတိ- ကြံမိ၏၊ တတော-ထိုသို့ ကြံမိခြင်းကြောင့်၊ စိတ္တကွေပံ - စိတ်၏ ပုံ့လွင့်ခြင်းသို့၊ ဝါ - စိတ် ကတောက်ကတက်သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ဟိ-သာဓကကား၊ စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ ၊ ပေ ၊ အသဿာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ သုတ္တံ-ကို၊ (ဘဂဝတာ - သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အစိန္တေယျာနိ - မကြံအပ် မကြံထိုက်ကုန်သော၊ စတ္တာရိ-နည်းသော၊ ဣမာနိ - ၌ အကြောင်းအရာတို့ကို၊ နု စိန္တေတဗ္ဗာနိ-မကြံသင့် မကြံထိုက်ကုန်၊ ယာနိ-ယင်း မကြံအပ် မကြံထိုက်သော အကြောင်းအရာတို့ကို၊ စိန္တေန္တော-ကြံသူသည်၊ ဥမ္မာဒဿ-ရူးသွပ်ခြင်း၏၊ ဝိဃာတဿ- (မရူးသော်လည်း) စိတ်ပင်ပန်းခြင်း၏၊ ဘာဂီ- အဘွဲ့ရှိသည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ [ရူးဘွဲ့ရှိ,စိတ်ပင်ပန်းဘွဲ့ရှိသည်-ဟူလို၊ စတုကဏ္ဍရ, အပဏ္ဏကဝဂ်၊.... ယာနိ စိန္တေန္တောတိ ယာနိ ကာရဏာနိ စိန္တေန္တော။]

ပဋ္ဌည်းဝတ္ထုကို မစွန့်ဘဲ လွှဒါန်းလိုသော စိတ်စေတနာ ဖြစ်လျှင် ဒါနဖြစ်တာဘဲ" ဟု အစဉ်းစားလွန်သွားသည်ကို "အတိဓာဝဝန္တော" ဟု ဆိုသည်။

ထို့ပြင်—သယမေဝ စိတ္တံ အတ္တနော အာရမဏံ ဟောတိ=စိတ်သည် ကိုယ်တိုင်ပင် မိမိ၏ အာရုံဖြစ်နိုင်၏၊ ဥပမာ—ရာဂစိတ်သည် မိမိတည်းဟူသော ရာဂစိတ်ကို အာရုံပြုနိုင်၏၊ ဤကြောင်းလည်း လွန်၏၊ "သရာဂံ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တံတိ ပဇာနာတိ" စသည်ဖြင့် ရှေးဝိထိမှာ ဖြစ်သော ရာဂစိတ်ကို ဆင်ခြင်သော နောက်ဝိထိစိတ်က သိခြင်းတည်း၊ အကြံလွန်သူကား "ဖြစ်နေသော ရာဂကို ထိုဖြစ်ခိုက် ရာဂစိတ်က အာရုံပြုသည် " ဟု စဉ်းစားသည်၊ ထို့ပြင်- "သဗ္ဗံ စိတ္တံ သဘာဝမ္ဘာရမဏမေဝ ဟောတိ=စိတ်ဟူသမျှ ပရမတ္ထသဘာဝကိုသာ အာရုံပြု၏၊" (သီ-ဋီသစ်၊) " ပညတ်ကို အာရုံမပြု " ဟူလို၊ ဤလည်း အကြံလွန်ခြင်းသာ၊ ယောဂျား, မိန်းမ, စသော ပညတ်များကိုလည်း စိတ်က အာရုံပြုရသည်။ [အချို့စာ၌ "အသဘာဝမ္ဘာရမဏမေဝ"ဟု ရှိ၏။]

အစိန္တေယျာနိ ။ ။ " စတ္တာရိ မာနိ ဘိက္ခဝေ " စသည်ကား အကြံလွန်သည့် အတွက် စိတ္တကွေပ (ဥမ္မာဒ) ဖြစ်ပုံကို ပြသော စတုတ္ထအဂ်ိုတ္တိရ် သာဓကတည်း၊ "အစိန္တေယျာနိတိ=စိန္တေတုံ အသက္ကု ဏေယျာနိ၊ နု စိန္တေတဗ္ဗာနိတိ အစိန္တေယျတ္တာ ယေဝ နစိန္တေတဗ္ဗာနိ - ကြံခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၊ (ထိုသို့ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့်ပင်) ကြံခြင်းငှါ မထိုက်ကုန်"ဟု ဖွင့်သည်၊ မှန်၏—ဘုရားရှင်၏ အသာဓာရဏဉာဏ်တော် စသော အချို့ဂုဏ်တော်များသည် မကြံနိုင်အောင် ထူးဆန်းသော်လည်း အာရုံပြု၍ ကြံစည်နေရလျှင် ကုသိုလ်ဖြစ်သေး၏၊ ဤအစိန္တေယျ ၄ ပါးကား ကုသိုလ် စသော ကောင်းကျိုးကို မဖြစ်စေဘဲ ရူးသွပ်ခြင်း, မရူးလျှင်လည်း စိတ် ဆင်းရဲခြင်း ဟူသော မကောင်းကျိုးကိုသာ ဖြစ်စေသည်။ [ကာမံ အစိန္တေယျာနိပိ ဆ အသာဓာရဏာဝိနိ အနုဿရန္တဿ ကုသလုပ္ပတ္တိဟေတုတော တာနိ စိန္တေတဗ္ဗာနိ၊ ဣမာနိ ပန ဝေါ နဟောန္တိ(ဤသို့ ကုသိုလ်မဖြစ်ကုန်)၊ ဣတိ အဝေလာဘာဝတော နစိန္တေတဗ္ဗာနိတိ အဓိပ္ပါယော၊ တေနာဟ—ယာနိ စိန္တေန္တော ဥမ္မာဒဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿာတိ။]

ဧတံ-လျှင်၊ ဧတေသု-ဤဂုဏ်သော ဝိဒူကတို့၌၊ ဒုပ္ပဋိပန္နော-သော၊(ဘိက္ခု-သည်၊) ယထာဂ္ဂမေန-ဖြင့်၊ ဒုဿီလဘာဝ မိန္ဒ္ဓာဒိဋ္ဌိတာ စိတ္တကျွေပဘေဒံ-ဒုဿီလ၏ အဖြစ်, မှားသော အယူရှိသူ၏အဖြစ် , စိတ်မှုလွင့်ခြင်း အပြားရှိသော၊ ဇုမံဝိပတ္တိ-ဤပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ စ-နိဂုံးကိုဆိုဥုံးအံ့၊ ဣတ္ထောဝတာ - ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ (တနည်း၊) ဣတ္ထောဝတာ- " ဣတ္ထ ပန တီသု ဝိဒူကေသု " အစ " ဝိပတ္တိ ပါပုဏာတိ " အဆုံးရှိသော ဤစကား အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ပရိယတ္တိဘေဒံ သမ္ဘတ္တိ ၊ ပေ ၊ ဝိဘာဝယေ ဇုတိ- ဟူသော၊ အယမ္ပိ ဂါထာ-သည်လည်း၊ [ပိဖြင့် ရှေ့ဂါထာကို ပေါင်း။] ဝုတ္တတ္ထာ-ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ နာနပ္ပကာရတော-အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်၊ ဝိဒူကာနိ-တို့ကို၊ ဥတ္တာ - သိပြီး၍၊ တေသံ-ထို ဝိဒူကတို့၏၊ ဝသေန - အပြားအားဖြင့်၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ကို၊ တိဝိဓန္တိ-ဟူ၍၊ ဥတမ္ပိ-သိထိုက်၏။ [ဧဝံ စသည်ကား "ကထံ ဝိဒူကဝသေန တိဝိဓံ "ကို ပြန်အုပ်သော နိဂုံး။]

၂ ချက်ထင်ပုံ။ ။"အစိန္တေယျာနိ– နစိန္တေတဗ္ဗာနိ" ဟု အရဟ အနက်ဟောကောယျပစ္စည်းနှင့် တမ္ဘပစ္စည်း ၂ ချက်ဆင့်၍ဟောရာ၌ အစိန္တေယျာနိသည် ထို ၄မျိုး၏ မကြီးထိုက်သောသဘောကိုပြုသော "သဘာဝ နိဒဿန"တည်း၊ နစိန္တေတဗ္ဗာနိကား မကြံတို့ရန် တားမြစ်မှုကိုညွှန်ပြသော "ကတ္တဗ္ဗတာနိဒဿန"တည်း၊–ဋီကာ။

အစိန္တေယျ ၄ ပါး။ ။ဗုဒ္ဓဝိသယ , ဈာနဝိသယ , ကမ္မဝိပါက , လောကဝိသယ တည်း၊ ခဲ့ဥုံးအံ့– သမ္ဘည္ဘတညာဏာဒိနံ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ ပဝတ္တိစ အာနုဘာဝေါစ=သမ္ဘည္ဘတဉာဏ်စသော ဂုဏ်တော်တို့၏ဖြစ်ပုံ, သိစွမ်းနိုင်ပုံသည် "ဗုဒ္ဓဝိသယ–ဘုရားရှင်၏ အကြောင်းအရာ " မည်၏၊ ဈာန် အဘိညာဉ်တို့၏ သုတပါးစိတ်ကို သိစွမ်းနိုင်ပုံ , ဝေးသော အဆင်းအသံကို သိနိုင် ကြားနိုင်ပုံစသော အစွမ်းသည် ဈာနဝိသယ မည်၏၊ ဒိဋ္ဌမ္မဝေဒနီယစသော ကံတို့၏ ယခုဘဝ , နောက်ဘဝတို့၌ အကျိုးပေးနိုင်ပုံသည် ကမ္မဝိပါကမည်၏၊ " ကေနနုခေါ စန္ဒိမသူရိယာ ကတာ , ကေန မဟာပထဝီ, ကေန သမုဒ္ဒေါ, ကေန သတ္တာ ဥပ္ပါဒိတာ , ကေန အမ္ဗတာလနာဠိကေရာဒယောတိ ဧဝရူပါ လောကစိန္တာ–လ, နေ, မြေစသည်နှင့် သရက်, ထန်း, အုန်းစသည်ကို ဘယ်သူပြုလုပ်ထားပါလိမ့်မည်နည်း"ဟု တွေးတောအပ်သောအရာသည် လောကဝိသယမည်၏။

အမှာ။ ။ပရိယတ္တိဘေဒံ – စသောဂါထာ၌ အဓိပ္ပါယ် နားလည်နိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့် ရှေ့၌ အနက်အကျဉ်းမျှ ပေးခဲ့၏၊ ယခုသော် " ပရိယတ္တိဘေဒသို့ ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းဟူသည်–ဥပါရမ္ဘ,ဇုတိဝါဒပမောက္ခ, နိဿရဏ, မဒ္ဒကောသ ရာဇ္ဇ ဏဟူသော အကြောင်းများတည်း" ဟုဌင်း,"ပရိယတ္တိဘေဒ–ဟူသည် ထိုအကြောင်း ၃ မျိုးကြောင့် သင်ယူပုံ သင်ယူနည်း ၃ မျိုး ကွဲပြားခြင်းတည်း"ဟု ဌင်း "သမ္ဘတ္တိ ဝိပ

[ပရိယတ္တိဘေဒံ-စသော ဂါထာ၏ အနက်ကျယ်။] ပရိယတ္တိဘေဒံ - သင်ယူပုံ အထူးအပြားကိုလည်း၊ ယဟိ-အကြင် ၃ ပုံသော ပိဋကတ္တိ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ယထာ - အကြင် ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း, မကောင်းကျင့်ခြင်း ဟူသော အပြားတို့ဖြင့်၊ ယံ သမ္မတ္တိ စာပိ-အကြင် ဝိဇ္ဇတ္တယ ဆဋဘိညာ စတုပဋိသမ္ဘိဒါ ဟူသော ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း၊ ယံ ဝိပတ္တိ စာပိ-အကြင်ဒုဿီလဘာဝ,မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, စိတ္တကွေပ ဟူသော ယုက်စီးခြင်းသို့လည်း၊ ပါပုဏာတိ - ရောက်ရ၏၊ တဟိ - ထို ၃ ပုံသောပိဋကတ္တိ၊ တံဝိ သမ္ဘံ - ထို အလုံးစုံသော ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်း, မကောင်းကျင့်ခြင်း ဟူသော အပြား, သမ္မတ္တိ ဝိပတ္တိကိုလည်း၊ (ပိဖြင့် ပရိယတ္တိ ဘေဒံကို ပေါင်း၊) ဝိဘာဝယေ- ထင်စွာပြုရာ၏။

တနည်း။ ။ယဟိ -၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ယထာ-အကြင်ဥပါဒါရမ္မ,နိဿရဏာ, ဓမ္မကောသရက္ခဏာကြောင့်သင်ယူခြင်း, ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း,မကောင်းကျင့်ခြင်း ဟူသော အပြားတို့ဖြင့်၊ ယံ ပရိယတ္တိဘေဒံစ - အကြင် သင်ယူပုံ အထူးအပြားသို့လည်း၊ ယံ သမ္မတ္တိ စ-သို့လည်း၊(ရှေအတိုင်းပေး၊)ယံ ဝိပတ္တိ စ-သို့လည်း၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ တဟိ - ၌၊ တံဝိ သမ္ဘံ - ထို အလုံးစုံသော ဥပါဒါရမ္ဘ စသော အကြောင်းတို့ကြောင့် သင်ယူခြင်း ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း မကောင်းကျင့်ခြင်း အပြား, ပရိယတ္တိဘေဒ သမ္မတ္တိ ဝိပတ္တိဟူသမျှကိုလည်း၊ ဝိဘာဝယေ-ရာ၏။

တို့သို့ ရောက်ခြင်း၏အကြောင်း ဟူသည် — ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း, မကောင်းကျင့်ခြင်း တည်း"ဟု ၎င်း "သမ္မတ္တိဟူသည် ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါး,အဘိညာ၌ ၆ ပါး, ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄ ပါး တည်း" ဟု ၎င်း, "ဝိပတ္တိဟူသည် ဒုဿီလဖြစ်ခြင်း, မိစ္ဆာယူခြင်း, စိတ်ယုတ်လွင့် ရှုံးသွပ်ခြင်းတည်း" ဟု ၎င်း နားလည်ကြပြီ၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာဖွင့်ခဲ့သည့်အတိုင်း နိဿယ၌ ထပ်၍ အနက်ကျယ်ပြထားသည်။

ပဌမအနက်ပေးပုံ။ ။ပဌမအနက်ပေးပုံသည်"ပရိယတ္တိဘေဒဋ္ဌ ဝိဘာဝယေတိ သမ္ဗန္ဓော"ဟု ဋီကာဖွင့် ပဌမနည်းအတိုင်း ပေးခြင်းတည်း၊ ဋီကာဆရာလည်း"ဝိနယေ ပန သုပ္ပဋိပန္နော " စသောအကျယ်၌ ပါပုဏာတိ ကြိယာကို သမ္မတ္တိ ဝိပတ္တိနှင့်သာ တွဲပုံ, ပရိယတ္တိဘေဒံနှင့် မတွဲပုံကိုကြည့်၍ ဖွင့်သည်။

ဒုတိယတနည်းပေးပုံ။ ။ ဒုတိယအနက်ပေးပုံသည်"အဓဝါ ယံ ပရိယတ္တိဘေဒံ သမ္မတ္တိ ဝိပတ္တိ စာပိ ယဟိ ယထာ ပါပုဏာတိ"ဟု ဋီကာဖွင့်အတိုင်း ပေးခြင်းတည်း၊ ဋီကာဆရာသည်"တံဝိ သမ္ဘံ—ထိုအားလုံး"ဟူသောစကားကို ကြည့်၍ ပရိယတ္တိဘေဒံ ကိုလည်း ယံနှင့် တွဲပြီးလျှင် ပါပုဏာတိကို စပ်စေသည်၊ ဤနည်းဖြင့် ယထာကိုလည်း " ယေဟိ ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု ပရိယာပုဏာနာဒိပွကာရေဟိ၊ ဥပါရမ္ဘ နိဿရဏ ဓမ္ဘ ကောသရက္ခဏာဟေတု ပရိယာပုဏနံ , သုပ္ပတိပတ္တိ ဒုပ္ပတိပတ္တိတိ ဧတေဟိ ပကာရေဟိတိ ဝုတ္တံဟောတိ" ဟု ဖွင့်သည့်အတိုင်း အနက်ပေးထားသည်။

[" တဒေတံ သဗ္ဗမ္ပိ ဗုဒ္ဓဝစနံ ရသဝသေန ဧကရိမံ၊ ဓမ္မဝိနယဝသေန ဒုဝိဓံ" စသည်ဖြင့် ပြခဲ့သော မာတိကာအစဉ်ဝယ် ဝိဒုက ၃ သွယ်နှင့်စပ်သော သိထိုက်သမျှ အကျယ်ကိုပြပြီး၍ နိကာယ် ၅ ဖြာကို အကျယ်ပြလိုသောကြောင့် "ကထံ" စသည်မိန့်၊] ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ (သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ တေ ဗုဒ္ဓဝစနံ-သည်၊)နိကာယဝသေန-နိကာယ်တို့၏အပြားအားဖြင်၊ပဋိဝိဓံ-၅ပါး အပြားရှိသနည်း၊ စ-အဖြေကား၊ (တနည်း) စ - ချ၊ သမ္ဘမေဝ - အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဧတေ-ဤ ဘုရားစကားတော်သည်၊ ဒီဃနိကာယော-ဒီဃနိကာယ ၎င်း ၊ ပေ ၊ ခုဒ္ဒကနိကာယော-၎င်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဋိပဇ္ဇတေ-၅ ပါး အပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ- ထို ၅ ပါးတို့တွင်၊ ကတမော - အဘယ်သည်၊ ဒီဃနိကာယော-ဒီဃနိကာယ် မည်သနည်း၊ တိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ-၃ ဝဂ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူရခြင်း ရှိကုန်သော၊ ဗြဟ္မဇာလာဒိနိ - ဗြဟ္မဇာလ အစရှိကုန်သော၊ စတုဿီသ-၃၄ ပါးသော၊ သုတ္တာနိ-သုတ်တို့သည်၊ ဒီဃနိကာယော-မည်၏၊ (တနည်း) ဒီဃနိကာယော- ဟူသည်၊ ကတမော-နည်း၊ တိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ-နှင့်သော၊ဗြဟ္မဇာလာဒိနိ-နှင့်သော၊စတုဿီသ-သော၊သုတ္တာနိ-သုတ်တို့တည်း၊

ယသ- အကြင် နိကာယ်၏၊ (သုတ္တဂဏနာတော - သုတ်အရေအတွက်အားဖြင့်၊) စတုဿီသေ၀-၃၄ သာလျှင် ဖြစ်သော၊ သုတ္တန္တာ-သုတ်တို့သည်၊ (သန္တိ-နှင့်၏၊) ဝဂ္ဂသင်္ဂဟ၀သေန-၀ဂ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ၀ါ-သိမ်းယူကြောင်း ၀ဂ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တိ၀ဂ္ဂေါ- ၃ ၀ဂ် ရှိသော၊ သင်္ဂဟော-

တိ၀ဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ။ ။သီလက္ခန္ဓ၀ဂ္ဂ, မဟာ၀ဂ္ဂ , ပါထိယ၀ဂ္ဂ သင်္ခါတေဟိ တီဟိ ၀ဂ္ဂေဟိ သင်္ဂဟော ဧတေသန္တိ တိ၀ဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ၊ သီလက္ခန္ဓ၀ဂ်ဖြင့် သိမ်းယူရာ၌ သုတ်ပေါင်း ၁၃ သုတ် ပါသွား၏၊ မဟာ၀ဂ်ဖြင့် သိမ်းယူရာ၌ သုတ်ပေါင်း ၁၀ သုတ် ပါသွား၏၊ ပါထိယ၀ဂ်ဖြင့် သိမ်းယူရာ၌ သုတ်ပေါင်း ၁၁ သုတ် ပါသွား၏၊ဤသို့ ၃ ၀ဂ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူခြင်းရှိသော သုတ်များ—ဟူလို။

ဂါထာ။ ။ဂါထာယ ဧ၀မတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ယသ နိကာယသ သုတ္တဂဏနာတော စတုဿီသေ၀ သုတ္တန္တာ၊ ၀ဂ္ဂသင်္ဂဟ၀သေန တယော၀ဂ္ဂါ အသသင်္ဂဟာ သာတိ တိ၀ဂ္ဂေါသင်္ဂဟော၊ သေ ပဌမော ဒီဃနိကာယောတိ အနုလောမိကော= အ၀ယ္ဝနိကော၊ (ဘာ၃ကြောင့်နည်း) အတ္ထာနုလောမတော(အနက်အားလျော်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း)၊အနုတ္ထနာမောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ဋီကာ၊)ဤအတိုင်းနိသယ်၌ အနက်ပေးထားသည်၊ ရှေးက " ပဌမော — သော၊ အနုလောမိကော— သော၊ ဧသ (ဧသော)—ဤ နိကာယ်သည်၊ ဒီဃနိကာယောတိ (ဒီဃနိကာယောနာမ)-မည်၏" ဟု ပေးကြ၏၊ ဋီကာနှင့်မည်၏၊ ဒီဃနိကာယ် နာမည်ရပုံထက် အနုလောမိက ဖြစ်ပုံကို ပမာနထားမ၍ ပြလိုသောကြောင့် အနုလောမိကောကို အဆုံးသတ်ပေးရသော ဋီကာ

သိမ်းယူကြောင်း အရေအတွက်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ပဌမော-ရှေးဦးစွာသော၊ သေ-ဤနိကာယ်သည်၊ ဒီဃနိကာယောတိ- ဒီဃနိကာယ် ဟူ၍၊ အနုလောမိကော-အနက်အားလျော်သောအမည်ရှိ၏၊ ဝါ-အနွတ္တနာမည် ရှိ၏။ [အနွတ္တနာမည်ရှိပုံမှာ နောက်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။]

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ သေ-ဤနိကာယ်ကို၊ ဒီဃနိကာယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-နည်း၊ ဒီဃပမာဏာနံ-ရှည်သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ သုတ္တာနံ-သုတ်တို့၏၊ သမူဟတောစ-

နည်းသာ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကျသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ကသ္မာ—စသည်ဖြင့် အနုလောမိကဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌကထာ ဆက်ပြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ "တယော ဝဋ္ဋေ အသေ သင်္ဂဟသေ" ဟူသော အဖွင့်ကို ကြည့်၍ တိဝဋ္ဋေ၏ မဟုဒ္ဒီဟိဝစနတ္ထကိုရင်း တိဝဋ္ဋေနှင့် သင်္ဂဟော၏ အရတူ (တူလျှာမိကရဏ) အဖြစ်ကိုရင်း သိနိုင်သည်၊ " တိဝဋ္ဋေ— ၃ ဝဏ်ရှိ " ဟူရာ၌ " ၃ ဝဏ် " အရ အစိတ် အစိတ် ဝဏ် ၃ ခု ရ၍ "၃ ဝဏ်ရှိ" အရ အပေါင်းဝဏ် ၃ ခု ရသောကြောင့် အစိတ် အပေါင်း အဖြစ်ဖြင့် ကွဲပြားသည်—ဟု မှတ်။

သီ.ဋီ.သစ်။ ။သီလက္ခန် ဋီကာသစ်၌ကား တိဝဋ္ဋေနှင့် သင်္ဂဟောကို(အလယ်၌ ယသခြားလျက်) စပ်ထားသော သမာသ်ပုဒ်တည်း၊ ဥပမာ—"နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ စီဝရ လာဘေန—ဟူသော ပါတိမောက်၌ ပန + ဘိက္ခုနာ ၂ ပုဒ်ခြားလျက် နဝံနှင့် စီဝရ လာဘေနတို့ သမာသ်ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း"ဟုရင်း, "တိဝဋ္ဋ သင်္ဂဟော ဟု ဆိုလိုလျက် (အ) ကို ဩပြုထားသည်"ဟုရင်း, "သတ္တာဟံ+ပရိနိဗ္ဗုတသ အသောတိ သတ္တာဟ ပရိနိဗ္ဗုတော"ကဲ့သို့ ဗာဟိရတ္ထ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် ဟုရင်း ကြိုရ်"တိဝဋ္ဋေ သင်္ဂဟော-ရေတွက်အပ်သော နိကာယ်၏ ၃ ဝဏ် ရှိသည်"ဟု အနက်ဖွင့်လေသည်၊ "တိဝဋ္ဋေ ယသ"ဟု နိကာယကိုစွဲ၍ရန်"ယသ"ဟု ရှိနေသောကြောင့်"တိဝဋ္ဋေ သင်္ဂဟော" အရ နိကာယ်ရအောင် ဖွင့်ပုံမှစ၍ စဉ်းစားကြပါလေ။

ကသ္မာပန။ ။အနုလောမိကတ္တံယေဝ ဝိဘာဝေတုံ ကသ္မာပနာတိအာဒိမာဟ= ဝါထာဘ် " အနုလောမိကော " ဟူသော ပဓာန စကားအရ အနက်အားလျော်သော နာမည်ရှိပုံကိုပင် ထင်စွာပြခြင်းငှါ " ကသ္မာပန " စသော ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ ၂ ဝါကျကို မိန့်လေသည်၊ မဇ္ဈိမ—သံယုတ္တ— အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ကြီးတို့၌ လာသော သုတ်များထက် ရှည်လျားသော သုတ်တို့၏ အပေါင်းဖြစ်သောကြောင့် , ဝါ— ရှည်လျားသော သုတ်တို့၏ တည်နေရာ ဖြစ်သောကြောင့် " ဒီဃနိကာယ " ဟူသော နာမည်သည် အနွတ္တနာမည်ဖြစ်၏, ရုဠှနာမည် မဟုတ်—ဟူလို။

ဒီဃပမာဏာနံ။ ။" ဒီဃပမာဏာနံ သုတ္တာနံ " ဖြင့် ဒီဃနိကာယောသ် ဒီဃသဒ္ဒါသည် အရှည်ဂုဏ်၏ ဒီဃအမည်ကို သုတ်တို့၌ တင်စားထားသော ဂုဏ္ဏပစာရတည်း ဟု ပြု၏၊ တနည်း—"ဒီဃော ဘေသ္ဘတိ ဒီဃာနိ" ဟူသော အသတ္ထိတ္ဌိတ်

အပေါင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ နိဝါသတောစ-တည်နေရာ၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဒီဃနိကာယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ [ဝုစ္စန္တိတိုင်ရုံရည်ရွယ်သည်။] (တနည်း) ဟိ- ခဲ့၊ [လောကတောတိုင်အောင် ရည်ရွယ်သည်။] သမ္ဘဟနိဝါသာ-အပေါင်းတည်နေရာတို့ကို၊ နိကာယောတိ-ယဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-နှ၏၊ စ – သာဝကကား၊ နာဟံဘိက္ခဝေ၊ ပေ ၊ စိက္ခလ္လိကနိကာယောတိ ဧဝ မာဒိနိ- နာဟံ၊ ပေ ၊ စိက္ခလ္လိကနိကာယော ဤသို့အစရှိသော ဥဒါဟရဏ်တို့သည်၊ ဣဒေ- ဤ နိကာယသဒ္ဒါ၏ သမ္ဘဟ နိဝါသ အနက်တို့ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်၌၊ သာသနတောစ – သာသနာတော် ပြယုဂ်မှရင်း၊ လောကတောစ-လောကီပြယုဂ်မှရင်း၊ (သမာနိတာနိ-ကောင်းစွာ ဆောင်ယူအပ်ကုန်သော၊) သာဝကာနိ–ပြီးစေတတ်သော ဥဒါဟရဏ်တို့တည်း၊ ဝါ–ပြီးစေတတ်သော သက်သေတို့တည်း၊ [ဘိက္ခဝေ - တို့၊ တိရစ္ဆာနဂတာ - တိရစ္ဆာန် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣဒံ(ဣမေ)ပါဏာ-ဤသတ္တဝါတို့သည်၊ (ဣဒံ-နိပါတ်ပုဒ်၊) (စိတ္တာ) ယထာ-ဆန်းကြယ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ဝါ-သို့ကလော၊ စိတ္တံ-ဆန်းကြယ်သော၊ အည်-တိရစ္ဆာန်အပေါင်းမှတပါးသော၊ ဧကနိကာယမ္ပိ-တခုသောအပေါင်းကိုလည်း၊ အဟံ-ငါဘုရားသည်၊ နု သမနုပဿာမိ-

ကို ပြု၏၊ ဒီဃာနံ–ရှည်သောသုတ်တို့၏ (ဂုဏ္ဍာပစာ)၊ ဝါ–အရှည်ဂုဏ်ရှိသော သုတ်တို့၏ (အာသယ)ဖြင့် + နိကာယော-အပေါင်းတည်း၊ ဝါ–တည်နေရာတည်း၊ ဒီဃနိကာယော ” ဟု ဆင်ခြင်တရားရှိသည်ပြု၊ “ သမ္ဘဟတော, နိဝါသတောစ ” ပါဠိဖြင့် နိကာယသဒ္ဒါ၏ သမ္ဘဟအနက် နိဝါသအနက်၌ ထင်ရှားသော အသင်ရှင်ခြင်းသဒ္ဒါ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြု၏။ [ဂုဏောပစာရေန တဒ္ဓိတဝသေနဝါ ဒီဃသဒ္ဒေန ဒီဃပ္ပမာဏာနိ သုတ္တာနိ ဂဟိတာနိ၊ နိကာယသဒ္ဒေါစ ရုဋ္ဌိဝသေန သမ္ဘဟနိဝါသတ္ထေသု ဝတ္တတိတိ ဒဿေတိ ဒီဃပ္ပမာဏာနံ သုတ္တာနန္တိ အာဒိနာ။–သီ, ဋီသစ်။]

•ဣဒ သာဝကာနိ ။ ။ ဤသာတိ နိကာယသဒ္ဒသ သမ္ဘဟနိဝါသာနံ ဝါစကဘာဝေ၊ ... သာဝကာနိတိ အမိဗ္ဗေတတ္ထသ သာဝနတော ဥဒါဟရဏာနိ ဝုစ္စန္တိ၊ သက္ခိနိဝါ။ [သာဝေန္တိတိ သာဝကာနိ–အလိုရှိအပ်သော အနက်ကိုပြီးစေတတ်သော ဥဒါဟရဏ်တို့၊ ဝါ – သက်သေတို့၊] သာသနတောဘိ သာသန ပယောဂတော၊ လောကတောတိ လောကိယပယောဂတော၊ ဤအလို“သမာနိတာနိ”ဟု ထည့်ပေး၊ တနည်း– တောပစ္စည်းကို သတ္တမီအနက်၌သက်စေ၍ “ သာသနေ, လောကေ ” ဟု အနက်မှတ်၊ ဤအလို “သမာနိတာနိ” ဟု ထည့်ဘွယ်မလို၊ နာဟံဘိက္ခဝေ - စသော သာဝကသည် အင်္ဂုတ္တိရဲ့ပါဠိတော်ဟူသော သာသနာတော်မှ ထုတ်ဆောင်အပ်သော သာဝကတည်း၊ ပေါဏိကနိကာယော- စသောသာဝကကား ဝိဋ္ဌကဋ္ဌမပါဘဲ လောကီကျမ်းများမှ ထုတ်ဆောင်အပ်သော သာဝကဖြစ်သည်–ဟူလို။

မြင်တော်မမူ၊....ပေါ်ကိုကနိကာယော- ပေါ်ကိုကမင်းတို့၏နေရာ၊ စိက္ခလ္လိက နိကာယော- စိက္ခလ္လိကမင်းတို့၏ နေရာ၊] ဝေ - ဤအတူ၊ သေသာနမ္ပိ- ဒီဃ နိကာယ်မှ ကြွင်းသောနိကာယ်တို့၏လည်း၊ နိကာယဘာဝေ- နိကာယမည် ကုန်သည်၏ အဖြစ်၌၊ ဝစနတ္ထော- သဒ္ဒါနက်ကို၊ ဝေဒိတမ္မော- သိထိုက်၏။

ကတမော - သည်၊ မဇ္ဈိမနိကာယော - နည်း၊ မဇ္ဈိမပဗ္ဗမာဏာနိ- အလယ် အလတ်၌ဖြစ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ["ဒီဃနိကာယ် သုတ်များ လောက်လည်း မရှည် , သံယုတ္တ - အင်္ဂုတ္တရသုတ်များလောက်လည်း မတို" ဟူလို၊] ပဉ္စ ဒသဝဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ - ၁၅ ဝဂ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူ ရေတွက်ရခြင်းရှိ ကုန်သော၊ မူလပရိယာယသုတ္တာဒိနိ- မူလပရိယာယသုတ် အစရှိကုန်သော၊ ဒီဃနုသတံ-အခွဲအားဖြင့် နှစ်ရာသော၊ ဝါ-တရားငါးဆယ်သော၊(သုတ္တာနိစ- တို့သည်ဂုဏ်း၊) ဒွေ - ၂ ပါးကုန်သော၊ သုတ္တာနိစ - ဂုဏ်း၊ မဇ္ဈိမနိကာယော- မည်၏။ [ပဉ္စဒသဟိ ဝဂ္ဂေဟိ သင်္ဂဟော တေသန္တိ ပဉ္စဒသဝဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ။]

ယတ္ထ-အကြင်နိကာယ်၌၊ဒီဃနုသတ သုတ္တန္တာ-အခွဲအားဖြင့် နှစ်ရာသော သုတ်တို့သည်ဂုဏ်း၊ ဝါ-တရားငါးဆယ်သောသုတ်တို့သည်ဂုဏ်း၊ဒွေ-ကုန်သော၊ သုတ္တာနိစ - ဂုဏ်း၊ (သန္တိ - နှင့်၏) ပဉ္စ ဒသဝဂ္ဂ ပရိဂ္ဂဟော - ၁၅ ဝဂ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူရေတွက်အပ်သော၊သော နိကာယော-သည်၊မဇ္ဈိမော-မဇ္ဈိမနိကာယ် မည်၏။[ပဉ္စဒသဝဂ္ဂ ပရိဂ္ဂဟောတိ-ပဉ္စဒသဟိ ဝဂ္ဂေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတော၊ သင်္ဂဟိ တောတိ အတ္ထော၊-ဋီကာ၊ "ပရိဂ္ဂယ္ဟတေတိ ပရိဂ္ဂဟော" ဟု ကမ္မသာဓိပြု။]

ကတမော-သည်၊ သံယုတ္တနိကာယော- နည်း၊ ဒေဝတာသံယုတ္တာဒိဝသေ န-ဒေဝတာသံယုတ် အစရှိသည်တို့၏ အပြားဖြင့်၊ ဌိတာနိ - တည်ကုန်သော၊ ဩယတရဏာဒိနိ-ဩယတရဏသုတ်အစရှိကုန်သော၊ သတ္တသုတ္တ သဟဿာ နိစ-ခုနစ်ထောင်သော သုတ်တို့သည်ဂုဏ်း၊သတ္တသုတ္တသတာနိစ-ခုနစ်ရာသော သုတ်တို့သည်ဂုဏ်း၊ ဒ္ဝါသဋ္ဌိ-ခြောက်ဆဲနှစ်ပါးသော၊ သုတ္တာနိစ- တို့သည်ဂုဏ်း၊ သံယုတ္တနိကာယော-မည်၏။

သတ္တသုတ္တ သဟဿာနိ-ခုနစ်ထောင်သော သုတ်တို့သည်ဂုဏ်း၊ သတ္တသုတ္တ သတာနိစ-ခုနစ်ရာသော သုတ်တို့သည်ဂုဏ်း၊ ဒ္ဝါသဋ္ဌိ-ဖ ၂ ပါးသော၊သုတ္တန္တာ

သတ္တသုတ္တ၊ပေါသင်္ဂဟော။ ။သတ္တသုတ္တ သဟဿာနိ , သတ္တသုတ္တ သတာနိ, ဒ္ဝါသဋ္ဌိသုတ္တန္တာတို့သည် အစိတ်တုလျတ်, သော်သည် အပေါင်းတုလျတ်၊ သံယုတ္တ သင်္ဂဟောကား ထိုတုလျတ် ၂ မျိုးလုံး၏ လိင်္ဂတ်ဟု စပ်ပါ။ ["သုတ္တန္တာနံ သဟဿာ နိ, သတ္တသုတ္တသတာနိစ " ဟု ဋီကာ၌ မှတ်ပြု၏။ သတ္တကို သဟဿနှင့် တွဲ၍ အနက် ပေးလျှင် အဓိပ္ပါယ်တူပင် ထွက်၏။]

စေဝ-သုတ်တို့သည်ရင်း၊ သော-ဤသုတ်အပေါင်းသည်၊ သံယုတ္တသင်္ဂဟော-သံယုတ္တနိကာယ်၏ သိမ်းယူအပ်သော သုတ်အပေါင်းတည်း။ [သံယုတ္တနိကာယသ+သင်္ဂဟော၊-ဋီကာ။]

ကတမော-သည်၊ အဂ္ဂိတ္ထရနိကာယော- နည်း၊ ကေက အင်္ဂါတိရေက ဝသေန- တပါးတပါးသော အင်္ဂါ၏ပိုလွန်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒ္ဒိတာနိ-တည်ကုန်သော၊ စိတ္တပရိယာဒါနာဒီနိ - စိတ္တပရိယာဒါနသုတ် အစရှိကုန်သော၊ နဝသုတ္တသဟဿာနိ - ကိုးထောင်သော သုတ်တို့သည်ရင်း၊ ပဉ္စသုတ္တသတာနိ - ငါးရာသော သုတ်တို့သည်ရင်း၊ သတ္တပဏ္ဏာသံ - ၅၇ ပါးသော၊ သုတ္တာနိစ - သုတ်တို့သည်ရင်း၊ အဂ္ဂိတ္ထရနိကာယော -မည်၏။ [အင်္ဂါနံ+ဥတ္တရော ယေသံတိ အဂ္ဂိတ္ထရာနိ - အင်္ဂါတို့၏ ပိုလွန်ခြင်းရှိသောသုတ်တို့၊ ဒုကနိပါတ် သုတ်များသည် ကေနိပါတ်ထက် အင်္ဂါတပါး ပိုလာ၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် အဂ္ဂိတ္ထရဖြစ်ပုံကို သိပါ။]

နဝသုတ္တသဟဿာနိ-ကိုးထောင်သောသုတ်တို့သည်ရင်း၊ပဉ္စသုတ္တသတာနိစ-ငါးရာသောသုတ်တို့သည်ရင်း၊သတ္တပညာသ- ၅၇ ပါးသော၊ သုတ္တာနိ-သုတ်တို့သည်ရင်း၊ အယံ - ဤ အရေအတွက်သည်၊ အဂ္ဂိတ္ထရနိကာယော - အဂ္ဂိတ္ထရနိကာယ်၌၊ သင်္ခ်ာ-အရေအတွက်တည်း။ [နဝသုတ္တသဟဿာနိ-စသည်တို့၏ တုလျတ်လိင်္ဂတ် စပ်ပုံကို သတ္တသုတ္တသဟဿာနိ-ဝါထာအတိုင်းသိပါ။]

ကတမော-သည်၊ ခုဒ္ဒကနိကာယော-နည်း၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ဝိနယပိဋကံ- ဝိနည်းပိဋကသည်ရင်း၊ သကလံ- သော၊ အဘိဓမ္မပိဋကံ - သည်ရင်း၊ ခုဒ္ဒကပါဌာဒယော- ခုဒ္ဒကပါဌ အစရှိကုန်သော၊ ပုဗ္ဗေ - ရှေ့၌၊ နိဒဿိတာ-ညွှန်ပြအပ်ကုန်ပြီးသော၊ပန္နရသဘေဒါစ-တဆဲ့ငါးပါး အပြားရှိသော တရားတို့သည်ရင်း၊ စတ္တာရော - ကုန်သော၊ နိကာယေ - နိကာယ်ကြီး တို့ကို၊ ထပေတ္ဝာ-၍၊ အဝသေသံ-နိကာယ်ကြီးလေးရပ်မှ ကြွင်းသော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဘုရား့စကားတော်သည်၊ ခုဒ္ဒကနိကာယော-ခုဒ္ဒကနိကာယ်မည်၏။

ပုဗ္ဗေ နိဒဿိတာ ၊ ပေ ၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ။ ။သုတ္တန္တပိဋက နိဒ္ဒေသေ–သုတ္တန်ပိဋကကို ညွှန်ပြရာ၌၊ ဝါ–ညွှန်ပြတုန်းက၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-(ခုဒ္ဒကပါဌ ဓမ္မပဒ ဥဒါန-စသည်ဖြင့်) ညွှန်ပြအပ်ခဲ့ကုန်သော ၁၅ ပါးတို့၊ "ထပေတ္ဝာ၊ပေ၊ဗုဒ္ဓဝစနံ"ကား "သကလံ ဝိနယပိဋကံ ၊ပေ၊ပန္နရသဘေဒါ"ဟု ဆိုအပ်ပြီးသောစကားကိုပင် စကားတမျိုးအားဖြင့် အကျဉ်းချုပ်ပြသော စကားတည်း၊ ထို့ကြောင့် ပေါင်းစရာအနက်မရှိရကား"ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဌင်း" ဟု မပေးဘဲ " သည်"ဟုသာ ပေးရသည်။

ဒိဃအာဒိကေ - ဒိဃနိကာယ် အစရှိကုန်သော၊ စတုရောဝိ- ကုန်သော၊ ဧတေနိကာယေ-ဤနိကာယ်ကြီးတို့ကို၊ထပေတွာ-၍၊ တဒည်-ထိုနိကာယ်ကြီး လေးရပ်မှ တပါးသော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ - ဘုရားစကားတော်ကို၊ ခုဒ္ဒကော နိကာ ယော-ခုဒ္ဒကနိကာယ်မည်၏ဟူ၍၊ မတော- သိအပ်၏၊ ဣတိ-နိကာယ် ၅ ရပ် အပြီးတည်း၊ ဝေံ- လျှင်၊ (သဗ္ဗမ္ပိ - သော၊ တေ ဗုဒ္ဓဝစနံ- သည်၊) နိကာယ ဝသေန- ဖြင့်၊ ပဋ္ဌပိတံ-၏၊ [ဝေံ စသည်ကား နိဂုံး။]

ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ (သဗ္ဗမ္ပိ- သော၊ တေ ဗုဒ္ဓဝစနံ-သည်၊) အင်္ဂဝသေ နေ-အင်္ဂါတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ နဝဝိဓံ - ၉ ပါးအပြားရှိသနည်း၊ ဟိ - အဖြေ ကား၊(တနည်း)ဟိ-ခဲ့၊ သဗ္ဗမေဝ-သော၊ ဣဒံ-ဤ ဘုရားစကားတော်သည်၊ သုတ္တံ-သုတ္တဂုဏ်း၊ ပေ၊ဝေဒလ္လံ-ဝေဒလ္လဂုဏ်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ နဝပဘေဒံ- ၉ ပါး အပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို ၉ ပါးတို့တွင်၊ဥဘတောဝိဘင် နိဒ္ဒေသ ခန္ဓကပရိဝါရာ-ဥဘတောဝိဘင်း, စူဠနိဒ္ဒေသ, မဟာနိဒ္ဒေသ, စူဠဝဂ္ဂ မဟာ

နဝပဘေဒံ ။ ။ အင်္ဂါသဒ္ဒါသည် အစိတ်အပိုင်းတခုစီကို ဟော၏၊ ထို အစိတ် အပိုင်းသည် တခုနှင့်တခု မရောဘဲ သီးခြား တည်ရှိရိုးတည်း၊ ဤ သုတ္တ အစရှိသည် တို့ကား တခုနှင့်တခု ရောသက်သို့ဖြစ်နေသောကြောင့် အဘယ်နည်းဖြင့် ဗုဒ္ဓဝစနသည် အင်္ဂါ ၉ ပါးရှိပါသနည်း၊ ထင်ရှားစေအံ့ – " သုတ္တ " အမည်သည် "ဣဿိတံ တသ ဘဂဝတော သုတ္တာဂတံ "၌ ပါတိမောက် ပါဠိတော်နှင့်ဆိုင်၏၊"သကဝါဒေ ပဋ္ဌသုတ္တ သတာနိ" စသည်၌ ဝိနည်း သုတ် အဘိဓမ္မာအားလုံးနှင့်ဆိုင်၏၊ " နဝဝိဓသုတ္တ ပရိ ယေဋ္ဌိ– ၉ ပါးအပြားရှိသော သုတ်အနက်ကို ရှာမှီးစိစစ်ခြင်း" ဟူသော နေတ္တိပါဠိ၌ သုတ္တ ဂေယျ စသော အင်္ဂါ ၉ ပါးလုံးကိုပင် "သုတ္တ"ဟု နာမည်တခုထည်းဖြင့် ခေါ် ဝေါ်ထား၏၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဝစနသည် ၉ ပါးမပြားသင့် "သုတ္တ"အမည် တမျိုးသာ ရှိသင့်၏–ဟု စောဒနာတွယ်ရှိသည်။

ဩ ဖြေကား– သုတ္တဟူသော အမည်သည် အင်္ဂါ ၉ ပါးလုံးနှင့်ဆိုင်သော သာမည အမည်တည်း၊ ဂေယျ စသော အမည်တို့ကား မိမိဆိုင်ရာ သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်ကိုအကြောင်း ပြု၍ ရအပ်သော ဝိသေသ နာမည်များတည်း၊ [သဒ္ဒပဝတ္တိ နိမိတ်များမှာ ဆိုင်ရာ နာမည်၌ ထင်ရှားပါလိမ့်မည်။] ထိုသို့ နာမည်ထူးကိုရထားသော ဂေယျ စသည်တို့ သည် သုတ္တ ဟူသော သာမည (အများနှင့်ဆက်ဆံသော) နာမည်ကို မခံယူကြတော့ ကုန်၊ ဥပမာ–" ရဟန်း "ဟု ဝိသေသနာမည်ကို ရသူသည် " လူ"ဟူသော သာမည နာမည်ကို အခေါ်မခံလိုသကဲ့သို့တည်း၊ ထို ဂေယျစသော နာမည်ထူးမရှိနိုင်သော ဗုဒ္ဓ ဝစနကား(ပါရိသေသနည်းအားဖြင့်) သုတ္တဟူသော သာမည နာမည်ကိုသာ ခံယူရ တော့၏၊ထို့ကြောင့် သုတ္တအမည်သည် အင်္ဂါ ၉ ပါးတွင်ဂေယျစသည်တို့နှင့်မရောသော သီးခြား အင်္ဂါတပါး၏နာမည် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ [သုတ္တန် သာမညဝိမိ, ဝိသေသ ဝိဓယောပရေ သနိမိတ္တာ။]

ဝဂ္ဂခန္ဓက, ပရိဝါတ္ဌိကိုရင်း၊ သုတ္တနိပါတေ-သုတ္တနိပါတ်၌၊ ဝါ- သုတ္တနိပါတ်ထည်းက၊ မဂ်လသုတ္တ ရတနသုတ္တ နာလကသုတ္တ တုဝဋ္ဋကသုတ္တာနိ - မဂ်လသုတ်၊ပေ၊ တုဝဋ္ဋကသုတ်တို့ကိုရင်း၊ အညမ္မိ - အခြားလည်းဖြစ်သော၊ သုတ္တ နာမက်-သုတ် အမည်ရှိသော၊ တထာဂတဝစနံစ-ဘုရားစကားတော်ကိုရင်း၊ သုတ္တန္တိ-သုတ္တမည်၏ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊[သုတ္တန္တိ-ဟူသောအာကာရ

တ၊ချို့နာမည် ရှိ၏။ ။နောက်၌ "သဂါထက်-ဂေယျံ" ဟု ဆို၏၊ ဂါထာရှိသော ပါဋိကို "ဂေယျ"ဟု ဆိုလျှင် မဂ်လသုတ္တ စသည်တို့လည်း "ဂေယျ"တွင် ပါဝင်သင့်သည် မဟုတ်ပါလော-ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား — "မဂ်လသုတ္တ, ရတနသုတ္တ" စသည်ဖြင့် "သုတ္တ" ဟူသော နာမည်က ထင်ရှားပြီးသော (အထင်ရှိ၏) နာမည် ဖြစ်သောကြောင့် မဂ်လသုတ်စသော သုတ်တို့သည် ဂေယျတွင် မပါဝင်ဘဲ (ဂါထာတွင်လည်း မပါဘဲ) သုတ္တဟူသောအင်္ဂါတွင် ပါဝင်ကြရသည်၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "သုတ္တနာမက်" ဟု မိန့်သည်။ [နိဿဋ္ဌတ္တာ။]

ဂါထာနှင့်တကွမ ဂေယျ။ ။"သ ဂါထက် သုတ္တံ ဂေယျံ"ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌ " ဂါထာနှင့်တကွ " ဟူသော စကားဝယ် ဂါထာအပြင် စုဏ္ဏိယလည်း ရှိ၏ — ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဂါထာနှင့်တကွဖြစ်သော စုဏ္ဏိယသုတ်ကိုသာ "ဂေယျ" ဟု ခေါ်၏၊ မဂ်လသုတ်စသည်၌ကား စုဏ္ဏိယမပါ။ ["ဧवं မေ သုတं"စသော ပါသမ္ဘု စုဏ္ဏိယကား ဘုရားစကားတော် မဟုတ်၊ သံဂါယနာတင်မှ ထည့်အပ်သော စကားတည်း။] ထို့ကြောင့်လည်း မဂ်လသုတ် စသည်တို့သည် ဂေယျ၌ မဝင်နိုင်ဘဲ သုတ္တ၌သာ ပါဝင်ကြရသည်။ [သဟတာညေန။]

ဥဒါနတောဝိဘင်းဂါထာများ။ ။ဥဒါတောဝိဘင်း (ပါတိမောက်၏ အကျယ်ပဒဘာဇနီ) ၌ ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ် စသည်ဝယ် ဂါထာများပါရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဂါထာပါသော ဥဒါတောဝိဘင်းအချို့ကို ဂေယျ၌သွင်းထိုက်သည် မဟုတ်လော-ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား — ထို ဥဒါတောဝိဘင်းလာ ဂါထာများသည် နှ + အညတော-အခြားက မဟုတ်၊ ဇာတ်တော်မှ ဂါထာများတည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုဂါထာများသည် "ဇာတက"တွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်ရကား ဂေယျ၌ မသွင်းယူထိုက်။

အချုပ်။ ။ ဤ ပြခဲ့သော နည်းအားဖြင့်ရင်း, နောက်၌ လာလတ္တံ့သော အဖြေအားဖြင့်ရင်း " သုတ္တ " အမည်၏ သာမညအမည် ဖြစ်ခြင်း , ဂေယျ စသော အမည်တို့၏ သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ် ကိုယ်စီ ရှိသော ဝိသေသ အမည်များ ဖြစ်ခြင်း , မဂ်လသုတ္တ စသော အမည်၏ အထင်ရှိ အမည်ဖြစ်ခြင်း, "ဂါထာနှင့်တကွ" ဟူသောစကားအရ ဂါထာချည်း ဖြစ်သော မဂ်လသုတ် စသည်တို့ ဂေယျ၌ မပါဝင်နိုင်ခြင်း, ဥဒါတောဝိဘင်းလာ ဂါထာတို့သည် ဇာတ်တော်မှ ဖြစ်၍ ဇာတက၌ ပါဝင်ပြီးဖြစ်ခြင်း , ဤ အကြောင်းများကြောင့် သုတ္တစသော အင်္ဂါ ၉ ပါးတို့ တပါးနှင့်တပါး မရောယှက်ဘဲ သီးခြား တည်နေရကား ဗုဒ္ဓဝစနသည် အင်္ဂါအားဖြင့် ၉ ပါး ပြားရသည် ဟု မှတ်။

ကို ငဲ့၍ "ဝေဒိတမ္ဘံ" ဟု ကေဝုစ်ထားသည်။] သဗ္ဗမ္ပိ-သော၊ သဂါထက်-ဂါထာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ သုတ္တံ - စုလွှိုယသုတ်ကို၊ ဂေယျန္တိ-ဂေယျ ဟူ၍၊ ဝေဒိတမ္ဘံ- ၏၊ ဝိသေသေန - အထူးအားဖြင့်၊ [သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၌ တစုတနေ့တည်း မျှားစွာတည်ရှိသောကြောင့် "ဝိသေသ" ဟု ဆိုသည်။] သံယုတ္တ ကေ-သံယုတ္တနိကာယ်၌၊ သကလောပိ - အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ သဂါထာဝဂ္ဂေါ-သဂါထာဝဂ်ကို၊(ဂေယျန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတမ္ဘံ- ၏၊) သကလံ - သော၊ အဘိဓမ္မပိဋကံ-ကိုလည်း၊ နိဋ္ဌါထကံ-ဂါထာမရှိသော၊ သုတ္တံ-ကိုလည်း၊ အညမ္ပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ အဋ္ဌဟိ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ အဂၢေဟိ - အဂ်ါတို့ဖြင့်၊ အသင်္ခေါတံ-မသိမ်းယူအပ်သော၊ ယံဗုဒ္ဓဝစနံ-သည်၊(အတ္ထိ-၏၊) တံစ- ထိုဘုရားစကားတော်ကိုလည်း၊ ဝေယျာကရဏန္တိ - ဝေယျာကရဏ ဟူ၍၊ ဝေဒိ

သုတ္တန္တိ သာမညဝိမိ, ဝိသေသဝိဓေယော ပရေ၊
သနိမိတ္တာ နိရုဠ္ဍတ္တာ, သဟတာ·ညေန နာ·ညတော။
ယထာဝုတ္တသ ဒေါသသ, နတ္ထိ ဏ္ဍောဝဂါဟနံ၊
တသ္မာ အသင်္ခရံယေဝ, နဝင်္ဂ သတ္ထုသာသနံ။

သုတ္တန္တိ – သုတ္တဟူသော အစီအရင်သည်၊ ဝါ – သုတ္တဟူသော အမည်သည်၊ သာမညဝိမိ–တည်း၊ ပရေ–အခြားသော "ဂေယျ" စသောအမည်တို့သည်၊ သနိမိတ္တာ-ဆိုင်ရာသဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ–၍ရင်း၊ ဝါ–ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ နိရုဠ္ဍတ္တာ – မင်္ဂလသုတ်စသည်တို့၌ သုတ္တဟူသော အမည်၏ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ အညေန – အခြားတမျိုးနှင့်၊ သဟတာ– တကွ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ နနိ+အညတော–ဥဘတောဝိဘင်းလာ ဂါထာတို့၏ ဇာတ်မှ တခြားမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝိသေသ ဝိဓေယော - ဝိသေသ အစီအရင် (နာမည်) တို့တည်း၊ ယထာဝုတ္တသ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဒေါသသ-"သုတ္တ"ဟူသော အမည် တမျိုးသာ ရသင့်၏ ဟူသော အပြစ် , ဥဘတောဝိဘင်း တချို့လည်း ဂေယျ၌ ပါဝင်သင့်၏ဟူသော အပြစ်၏၊ ဏ္ဍော–ခ်ို၊ အဝဂါဟနံ–သက်ဝင်နိုင်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ– မရှိ၊ တသ္မာ – ကြောင့်၊ နဝင်္ဂ– အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော၊ သတ္ထုသာသနံ– ဘုရား အဆုံးအမ ပါဠိတော်သည်၊အသင်္ခရံယေဝ – တပါးနှင့်တပါး မရောမယှက်, ခြားနားလျက်သာ တည်း။ – (ဋီကာများ)။

သဂါထကံ ဂေယျံ။ ။ဂါယိတမ္ဘာတိ ဂေယျော=ရွတ်ဆိုထိုက်သော (ရွတ်ဆိုလို့ ကောင်းသော) ဂါထာသည် ဂေယျမည်၏၊ ထိုဂါထာပါရှိသောစုလွှိုယနှင့် သုတ်သည် "ဂေယျော ယသ အတ္ထိ"ဟူသော သဒ္ဒပဝတ္တိ နိမိတ်ကြောင့် ဂေယျမည်၏။

ဝေယျာကရဏ။ ။ဝေယျာကရဏနှင့် ဗျာကရဏ အနက်တူ၏၊ [ဗျာကရဏ–အမေးအဖြေ။] "ကတမေဝမ္မာ ကုသလာ" စသည်ဖြင့် ပုစ္ဆာထုတ်၍ အဖြေပါသော ဗုဒ္ဓဝစနသည် ဝေယျာကရဏ မည်၏။ [သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်စသည်၌ အမေး အဖြေ

တဗ္ဗံ-၏၊ ဓမ္မပဒံ-ကိုဂုဏ်း၊ ထေရဂါထာ-ကိုဂုဏ်း၊ ထေရီဂါထာ-ကိုဂုဏ်း၊ သုတ္တနိပါတေ-၌၊ ဝါ-သုတ္တနိပါတ်ထည်းက၊ **နောသုတ္တနာမိကာ-သုတ်အမည် မရှိ**ကုန်သော၊ **သုဒ္ဓိကဂါထာစ-စုဏ္ဏိယမဟက် သက်သက်သော ဝတ္ထုဂါထာတို့**ကိုဂုဏ်း၊ ဂါထာတိ-ဟူ၍၊ **ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ သောမနဿ ဉာဏမယိက ဂါထာ**ပဋိသံယုတ္တာ-**သောမနဿနှင့်ယှဉ်သောဉာဏ်ကြောင့်ဖြစ်သောဂါထာတို့နှင့်**

ပါသော်လည်း "ဂေယျ" ဟူသော နာမည်ထူးရပြီးသောကြောင့် ဝေယျာကရဏနာမည်ကို မခံယူတော့ချေ၊ မှန်၏ – နာမည်ဟူသည် အရာကျယ်သော အများဆိုင် နာမည် အရာကျဉ်းသော တပါးဆိုင် နာမည် ဟု ၂ မျိုးရှိ၏၊ တပါးဆိုင် နာမည်သည် အရာကျဉ်းသောကြောင့် မိမိဆိုင်ရာ၌ ပိုမ်အားရှိ၏၊ ဥပမာ-ပိုးစုန်းကြူးသည် ဝါးလုံးခေါင်း၌ လရောင်ထက် အားရှိသကဲ့သို့တည်း၊ **သ**ဒ္ဒါကျမ်း၌ "သာဝကာသဝိမိထက် အနဝကာသဝိမိသည် အားရှိ၏"ဟူသော အသုံးမျိုးပင်တည်း။]

ဂါထာ၊ ။ "သုတ္တနိပါတေ နော သုတ္တနာမိကာ သုဒ္ဓိကဂါထာ" ဖြင့် "မင်္ဂလ သုတ္တ စသည်တို့သည် ဂါထာချည်းသက်သက် ဖြစ်သော်လည်း သုတ္တအမည်ရပြီး-သုတ္တ အမည်က ထင်ရှားပြီးဖြစ်၍ ဂါထာအမည်တွင်မပါဝင်တော့"ဟု သင်စေသည်၊[သုဒ္ဓိက ဂါထာနာမ ဝတ္ထုဂါထာ-ဝတ္ထုကြောင်းကို ဖော်ပြသောဂါထာတို့၊ သုတ္တနိပါတ်-ပါရာယနဝဂ်၏ နိဒါန်းကို သံဂါယနာတင်သောအခါ ထိုပုဗ္ဗာတို့၏ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ဝတ္ထုကြောင်းကို အရှင်အာနန္ဒာ ပြအပ်သောဂါထာတို့တည်း။]

သောမနဿ၊ ပေ၊ ဥဒါနန္တိ။ ။သောမနဿေန+သမ္မယုတ္တံ+ဉာဏံ သောမနဿဉာဏံ၊ သောမနဿဉာဏမေဝ သောမနဿဉာဏမယံ၊ (မယပစ္စည်း သွတ္တ၊) သောမနဿ ဉာဏ မယေန+နိဒ္ဒတ္တာ သောမနဿဉာဏမယိကာ = သောမနဿနှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ဂါထာတို့။ [၅၅ သောမနဿဉာဏမယိကဂါထာ ပဋိသံယုတ္တာ ပါဠိဖြင့် "ဥဒါန" နာမည်၏ အနုတ္တနာမည် ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသည်။] ဝမ်းမြောက်တော်မူလျှ၍ စိတ်တွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဂါထာတို့ကို (စိတ်မှ ပိုလျှံ၍ အန်ထွက်လာသကဲ့သို့) နှုတ်တော်ဖြင့် ကျူးရင့်သောအခါ "ဥဒါန်း"ဟု ခေါ်ရသည်၊ ဥပမာ–ဆီသည် ချင့်ခွက်မှ ပိုလျှံ၍ အပြင်သို့ အန်ထွက်သော အခါ "အဝသေက"ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့ဝင်း, ကြီးစွာ မိုးသံးရွာသဖြင့် တဘက်ဆည်းတံက လျှံ၍ ထွက်လာသော ရေကို "မဟောဃ"ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့ ဝင်းတည်း၊ ထိုဥဒါန်းသည် တစုံတယောံအားဟောခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် တရားနာခံမည့်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မလိုတော့ချေ။

သီ ရီ သစ်။ ။သောမနဿ၊ပေ၊သံယုတ္တာတိ ဧတေန ဥဒါနဋ္ဌေန(ဝမ်းမြောက်စွာ ကျူးရင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဥဒါနန္တိ အနုတ္တသည်တဲ့ ဒသေတိ၊["ဥဒီယတေ-ဝမ်းမြောက်စွာကျူးရင့်အပ်၏၊ဧတိ ဥဒါနံ"ဟုပြုပါ-ဟူလို၊"ဥဒ-မောဒေ"ဓာတ်ကျမ်း။] ဝိတိဝေဂ သမုဋ္ဌာပိတော– ဝိတိအဟုန်သည် ထွက်ပေါ်စေအပ်သော၊ ဥဒါဟာရော– မြွက်ဆိုအပ်သော အသံတည်း။

စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဒွါသီတိ သုတ္တာ- ရှစ်ဆယ့်နှစ်သုတ်တို့ကို၊ ဥဒါနန္တိ-ဥဒါန ဟူ၍' ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာတိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ- ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ အစရှိသော နည်းဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒသုတ္တရသတသုတ္တန္တာ - ၁၀ သုတ်အလွန်ရှိသော တရာသောသုတ်တို့ကို၊ ဇုတိဝုတ္တကန္တိ - တ္တက ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏၊ အပဏ္ဏကဇာတကာဒိနိ - အပဏ္ဏကဇာတ် အစရှိကုန်သော၊ ပညာသာမိကာနိ - ငါးဆယ် အလွန် ရှိကုန်သော၊ ပဗ္ဗဇာတကသတာနိ - ငါးရာသော ဇာတ်တို့ကို၊ ဇာတကန္တိ-ဇာတကဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ - ၏၊ စတ္တာရော မေ ဘိက္ခဝေ အဿရိယာ အဿုတပုဗ္ဗာ အာနုဘေတိ အာဒိနယပ္ပဝတ္တာ -

ယေဘုယျနည်း။ ။"သောမနဿညာဏမယိက"ဟူသောစကားသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားတည်း၊ ဘာကြောင့်နည်း – အချို့ ဥဒါန်းမျိုးဌ် ဓမ္မသံဝေဂ (သြတ္တပ္ပနှင့် တကွဖြစ်သောဉာဏ်) ကြောင့်လည်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ဂါထာပဋိသံယုတ္တ ဟူသော စကားလည်း ယေဘုယျနည်းပင်၊ ဂါထာ မဟုတ်သော အချို့စုဏ္ဍိယဥဒါန်းလည်း ရှိခဲသောကြောင့်ဘည်း၊ [ဇုခ်ံစ (" ဝမ်းမြောက်စွာ မြွက်ဆိုအပ် " ဟူသော ဤစကားကိုလည်း) ယေဘုယျေန ဝုတ္တံ, မဇ္ဈသံဝေဂဝသေန ဥဒိတသာပိ၊ပေ၊ဥဒါနသာ ဥဒါနပါဠိယံ အာဂတတ္တာ၊ တထာ ဂါထာပဋိသံယုတ္တာတိ ဇုဒမ္မိ ယေဘုယျေနေဝ၊ပေ၊စုဏ္ဍိယဝါကျဝသေန ဥဒိတသာပိ တတ္ထ အာဂတတ္တာ။]

ဒွါသီတိ။ ။ဋီကာတို့၌"ဥဒါနပါဠိယံ အဋ္ဌသု ဝဂ္ဂေသု ဒသ ဒသ ကတ္တာ အသီတိ ဟေဝ သုတ္တန္တာ သံဂီတာ၊ပေ၊ဇုဝပန ဒွေအသီတိ (ဒွါသီတိ) သုတ္တန္တာတိ ဝုတ္တံ၊ တံ နလမေတိ (ထိုစကားသည် ဥဒါန်းပါဠိတော်နှင့် မညီ)၊ တသ္မာ အသီတိ သုတ္တန္တာ တိပါဋ္ဌေန ဘဝိတဗ္ဗံ (အသီတိသုတ္တန္တာ ဟု ပါဠိရှိသင့်သည်) တဲ့။

ဇုတိဝုတ္တက်။ ။ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာတိ အာဒိ၌ အာဒိဖြင့် "ဝုတ္တံ အရဟတာ" စသည်ကိုယူ၊ ဇုတိ ဝုတ္တံတိ ကာယတိ ကထီယတီတိ ဇုတိ ဝုတ္တက်=ဇုတိဝုတ္တံ ဟု သံဂါယနာတင်စဉ်က ဆိုအပ် နာမည်တပ်အပ်သောကြောင့် ဇုတိဝုတ္တက ဟု အမည်ရသည်၊ (တနည်း) "ဇုတိဝုတ္တက" အမည်သည် ဝိဂြိဟ်မပြုရသော ရူဠှိနာမည်တည်း။ [ဇုတိ ဝုတ္တံတိ သံဂီတံ ဇုတိဝုတ္တက်၊ ရူဠှိနာမ် ဝါ ဧတံ၊= သီ, ဠီသစ်။] ဇုတိ ဝုတ္တကသုတ်လည်း တရာ့တဆဲ့နှစ်သုတ် ရှိသောကြောင့် ဒသုတ္တရ သုတ္တန္တာ ဟု မရှိရ၊"ဒွါဒသုတ္တရ သုတ္တန္တာ" ဟု ပါဠိရှိသင့်ကြောင်း ဋီကာတို့ဖွင့်ကြသည်။

ဇာတက်။ ။ဇာတ် ကာယတိ ကထေတီတိ ဇာတက်၊ ဇာတသဒ္ဒူပပဒ–ကာ ဓာတ်,အပစ္စည်း၊ [ဇာတံ ဘူတံ(ဖြစ်ဘူးသော)ပုရာဝုတ္တံ(ရှေးဦးစွမ်ကနေအစ်ဘူးသော) ဘဂဝတော ပုဗ္ဗစရိတံ (ရှေအကျင့်ကို) ကာယတိ ကထေတိ ပကာသေတီတိ ဇာတက်၊–ဋီကာ။] "ဇာတ်တော် ငါးရာ့ငါးဆယ်"ဟု ဆိုသော်လည်း "ငါးရာ့လေးဆယ် ခုနစ်ဇာတ်"သာ ရှိ၏၊ သို့သော် ခေါ်မှတ်၍ လွယ်စေခြင်းငှါ အနည်းငယ် လိုသည်ကို မပြောပလောက်ဟု သဘောထား၍ "ပညာသာမိကာနိ ပဗ္ဗဇာတက သတာနိ" ဟု ဆိုသတတ်။

အာနန္ဒေ အစရှိသောနည်းဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္ဘေဝိ- နှင်သော၊ အစ္ဆရိယ အဗ္ဘုတမမ္မ ပဋိသံယုတ္တာ - အစ္ဆရိယ အဗ္ဘုတမမ္မနှင့် စပ်ယှဉ် ကုန်သော၊ သုတ္တန္တာ-တို့ကို၊ အဗ္ဘုတမမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ စူဠဝေဒလ္လ၊ ပေ၊ မဟာ ပုဏ္ဏမသုတ္တာဒယော-စူဠဝေဒလ္လသုတ်,မဟာဝေဒလ္လသုတ်, သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်, သက္ကပဉ္ဍသုတ်, သန်ါရဘာဇနီယသုတ် , မဟာပုဏ္ဏမသုတ် အစရှိကုန်သော၊ သမ္ဘေဝိ-နှင်သော၊ ဝေဒဠ-အသိဉာဏ်ကိုရင်း၊ တုဋ္ဌိဠ- နှစ်သက်ဝမ်းမြေါ်ခြင်း ဝိတိသောမနဿ ကိုရင်း၊ လဒ္ဓါ လဒ္ဓါ- ရ၍ရ၍၊ ပုန္ဓိတသုတ္တန္တာ- မေးအပ်သော သုတ္တန်တို့ကို၊ ဝေဒလ္လန္တိ - ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ - ၏၊ ဝေံ (သမ္ဘမ္ဘိ တေံ ဗုဒ္ဓ ဝစနံ)အင်္ဂဝသေန နဝဝိဓံ။ [ဝေံ - စသည်ကား နိဂုံး။]

ကထံ - လျှင်၊ (သမ္ဘံဝိ ဧတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ) ဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန- ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊စတုရာသီတိ သဟဿဝိဓံ-ရှစ်သောင်းလေးထောင် အပြား ရှိသနည်း၊ စ-အဖြေကား၊(တနည်း) စ-ခဲ့၊ သမ္ဘမေဝ-သော၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ-သည်၊ ဒ္ဝါသီတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏ်ီ ၊ပေ၊ပဝတ္တိနောတိ-ပဝတ္တိနောဟူ၍၊ ဝေံ-သို့၊ ပရိဒီပိတ ဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန-အရှင်အာနန္ဒာသည် ပြအပ်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ စတုရာသီတိ သဟဿပ္ပဘေဒံ - ရှစ်သောင်း လေးထောင် အပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-၏။

အဗ္ဘုတမမ္မ။ ။အဗ္ဘုတော ဓမ္မော ဣတောတိ အဗ္ဘုတမမ္မံ၊ ဣတ – ဤ သုတ်၌၊ အဗ္ဘုတော–မဖြစ်စဖူးထူးဆန်းသော+ ဓမ္မော–သဘောကို၊ ဝါ–ဂုဏ်ကို၊ ဝုဏ္ဏော– ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ အဗ္ဘုတမမ္မံ။

ဝေဒလ္လံ။ ။ဝေဒန္တိ – ဉာဏ်၊ တုဋ္ဌိန္တိ – ယထာဘာသိတ ဓမ္မဒေသနံ ဝိဒိတွာ " သာဓု အယ္ယ, သာဓုဝုသော " တိအာဒိနာ အဗ္ဘနုမောဒနဝသပ္ပဝတ္တံ ဝိတိ သောမနဿံ၊ လဒ္ဓါ လဒ္ဓါတိ-လဘိတ္ဝာ လဘိတ္ဝာ၊ ပုနပ္ပုနံ လဘိတ္ဝာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ "ဝေဒေါစတုဋ္ဌိ စ ဝေဒေါ"ဟု ဧကသေသပြု၊ ဝေဒံ-ဉာဏ်,နှစ်သက်ခြင်းကို+ နိသိတံ-မှီသောသုတ်တည်း၊ ဝေဒလ္လံ–သုတ်၊ ဤသို့ မိမိဆိုင်ရာ သဒ္ဒပ္ပဝတ္တိနိမိတ်ရှိသောကြောင့် ဂေယျ စသော ပါဋိတော်များသည် သုတ္တ ဟူသော သာမညအမည်ကို မယူတဲ့ ဂေယျ စသော ဝိသေသအမည်ကိုသာ ယူကြလေသည်။

ကထံ ဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန ။ ။ အင်္ဂါ ၉ တန်ကို ပြပြီး၍ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်း လေးထောင်ကို ပြလိုသောကြောင့်"ကထံ"စသည်မိန့်၊"ကထံတတ္တ, ဟိတ်ပြနောင်မှာ, ဟိရောက်လာ, ခဲ့ကာယူကြမင်း"-နှင့်အညီ တစုံတရာကို အကျယ်ပြလိုလျှင်"ကထံ"ဟု ပုစ္ဆာထုတ်ပြီးမှ ပြလေ့ရှိ၏၊ မြန်မာစကား ပြောရာ၌လည်း ဘုရားရှင်၏ အကြောင်း အရာကို အကျယ်ပြောလိုလျှင် "ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲဆိုတော့" ဟု အမေး ဝါကျ ထုတ်လေ့ရှိကြ၏၊ ထို အမေးနောက်က အဖြေဝါကျကိုလည်း ဝိဿာဇနဝါကျဟု ခေါ်သည်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ခန္ဓသဒ္ဒါသည် ရာသီ (အစု) အနက်ဟောတည်း။

ဂါထာနက်။ ။မြောက်ဘက-ပုန်ကား၊ ဒွါသီတိသဟဿာနိ-ရှစ်သောင်း ၂ ထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓတော-ဘုရား့အထံတော်မှ၊ ဂဏှိ-သင်ယူခဲ့ပြီ၊ ဒွေသဟဿာနိ- ၂ ထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို၊ ဘိက္ခုတော-အရှင်သာရိပုတြာစသော ရဟန်းတော်တို့ အထံမှ၊ ဂဏှိ-ပြီ၊ ယေဓမ္မာ-အကြင်ဓမ္မက္ခန္ဓာတရားတို့သည်၊ မေ-ငါ၏၊(ဇိဝှဂ္ဂေ-လျှာဖျားဌ)ပဝတ္တိနော-နှုတ်တက်ရွရွဖြစ်လာကြကုန်၏၊(တေဓမ္မာ - ထို ဓမ္မက္ခန္ဓာတရားတို့သည်၊) စတုရာသီတိသဟဿာနိ-ရှစ်သောင်း လေးထောင်တို့တည်း၊

တတ္ထ - ထို ဓမ္မက္ခန္ဓာ တို့တွင်၊ ကောနုသန္ဓိက် - တပါးသော အနုသန္ဓေရှိသော၊ သုတ္တံ- သည်၊ ဧကော- တပါးသော၊ ဓမ္မက္ခန္ဓော- ဓမ္မက္ခန္ဓာ မည်၏၊ ယံ-အကြင်သုတ်သည်၊ အနေကာနုသန္ဓိက်-များသောအနုသန္ဓေရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို

ဒွါသီတိဘာဝိ။ ။ဘုရားရှင်ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် ဂေါပက မောဂ္ဂလ္လာန်မည်သောပုဏ္ဏားက အရှင်အာနန္ဒာအား မေးသည်မှာ-"အရှင်ဘုရားသည် ဗဟုသုတပုဂ္ဂိုလ်ဟု ထင်ရှားပါသည်၊ အရှင်ဘုရား၏ ဆရာသခင် ဘုရားရှင်ဟောထားအပ်သော ဘယ်လေဝံများသောတရားတို့ကို အရှင်ဘုရားဆောင်ထားပါသနည်း၊ ဤသို့မေးသော ပုဏ္ဏားအား"ဒွါသီတိ"စသော ဤဂါထာဖြင့် ပြန်၍ဖြေဆိုလေသည်၊ ဆိုလိုရင်းကား— ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို ဘုရား့အထံတော်မှ သင်ယူခဲ့၏၊နှစ်ထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို အရှင်သာရိပုတြာစသော ရဟန်းတော်များအထံမှ သင်ယူခဲ့၏၊ ထို ၂ ပါးစုံကို ပေါင်း၍ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော တရားတော်များသည် ငါ၏ လျှာဖျားဌ ဖြစ်လျက်ရှိသည်၊ (အမြဲနှုတ်တက် ဆောင်ထားသည်) ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ ဒွါသီတိကို သဟဿာနိနှင့်တွဲ၊ " ဘိက္ခုတောတိ ဓမ္မသေနာပတိ အာဒိနံ ဘိက္ခူနံ သန္တိကာ အမိဂဏှိ" —ဒီကာ၊ အရှင်သာရိပုတြာစသော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့ဟောအပ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်စသည်ကိုရည်ရွယ်၍"ဘိက္ခုတောဂဏှိ" ဟုဆိုသည်၊ ယေမေဓမ္မာ ပဝတ္တိနောတိ ယေဓမ္မာ မမ ပဝတ္တိနော၊ ["ပဝတ္တန္တိတိ ပဝတ္တိနော" ဟု ပြု။] ပဝတ္တမာနာ (ဖြစ်ကုန်လသော်) ဝါစုဂ္ဂတာ ဇိဝှဂ္ဂေ ပရိဝတ္တန္တိ— နှုတ်တက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ငါ၏လျှာဖျားဌ အလဲအလှယ် ဖြစ်လာကြ (တမျိုးပြီး တမျိုး နှုတ်သို့ တက်ရောက်ကြကုန်၏)၊ တေဓမ္မာ စတုရာသီတိသဟဿာနိတို ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကေစိဝါဒကို ဒီကာမှာရှုလေ၊ သုဘာသုတ်— ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာန် သုတ်တို့သည် ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးမှ အရှင်အာနန္ဒာ ဟောအပ်သော်လည်း ဘုရားရှင်၏ နည်းအတိုင်း ဟောအပ်သည်ဖြစ်၍ "ဗုဒ္ဓတော ဂဏှိ" အရတွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်သတတ်။

ကောနုသန္ဓိက်။ ။ကောနုသန္ဓိက် သုတ္တန္တိ သတိပဋ္ဌာနာဒိ (သတိပဋ္ဌာနသုတ်စသည်)၊ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်သည် " ကောယနော ယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ "စသည်ဖြင့် သတိပဋ္ဌာန် ၄ ပါးလုံးကို စတည်၍ ထို လေးပါးကိုပင် အကျယ်ဟောပြသောကြောင့် အနုသန္ဓေ တပါးတည်းသာရှိသော သုတ်မည်၏။

များသောအနုသန္ဓေရှိသောသုတ်၌၊ အနုသန္ဓိဝသေန-အနုသန္ဓေတို့၏အပြားအားဖြင့်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓဂဏနာ- ဓမ္မက္ခန္ဓာ အရေအတွက်သည်၊ (ဟောတိ – ၏၊) ဂါထာဗန္ဓေသု - ဂါထာဗန္ဓတို့၌၊ ပဋ္ဌပုစ္ဆနံ - ပြဿနာမေးကြောင်း စကားသည်၊ ဧကော- သော၊ ဓမ္မက္ခန္ဓော - မည်၏၊ ဝိသဇ္ဇနံ - ဖြေကြောင်းစကားသည်၊ ဧကော-သော၊ (ဓမ္မက္ခန္ဓော-မည်၏)။

အဘိဓမ္မေ-၌၊ ကေမေကံ-တပါးတပါးသော၊ တိက ဒုကဘာဇနံ-တိက်ကို ဝေဘန်ကြောင်း , ဒုက်ကို ဝေဘန်ကြောင်း စကားသည်ရင်း၊ ကေမေကံ-သော၊ စိတ္တဝါရ ဘာဇနံစ-စိတ်အကြိမ်ကို ဝေဘန်ကြောင်းစကားသည်ရင်း၊ ဧကော-တပါးတပါးသော၊ ဓမ္မက္ခန္ဓော-မည်၏၊ ဝိနယေ- ၌၊ ဝတ္ထု - ဝတ္ထုကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏၊[ရှင်သုဒိန် ဝတ္ထုမျိုးတည်း။] မာတိကာ-မာတိကာသည်၊ အတ္ထိ - ၏၊ [ဒွေမာတိကာခေါ် သိက္ခာပုဒ်များတည်း။] ပဒဘာဇနီ

အနေကာနုသန္ဓိကံ။ ။[နာနာနုသန္ဓိကံ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တာဒိ။] ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်မှာ (ပဌမတနေရာ၌ သူ့စကားအဆက်နှင့်သူ တရားဟောတော်မူ၏၊ နောက် တနေရာရောက်ပြန် လျှင်လည်း သူ့စကားအဆက်နှင့် လျော်စွာ တရားတမျိုး ဟောပြတော်မူပြန်၏) ဤသို့အားဖြင့် အနုသန္ဓေအမျိုးမျိုးရှိ၏၊ ထိုသုတ်ကို ကြည့်ပါလေ။

ပဌမဇ္ဈနံ, ဝိသဇ္ဇနံ။ ။"ကတိဆိန္နေ" စသော အမေးဂါထာသည် ဓမ္မက္ခန္ဓာတပါး၊ "ပဌ ဆိန္နေ" စသော အဖြေဂါထာသည် ဓမ္မက္ခန္ဓာတပါးတည်း။ [ဤ၌ "ဝိသဇ္ဇနံ" ဟု နပုလ္လိန်ထားပုံကို သတိပြုပါ။]

တိက ဒုကဘာဇနံ။ ။ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော် နိက္ခေပကဏ္ဍနှင့် အဋ္ဌကထာကဏ္ဍတို့၌ ကုသလတိက်ကို အကျယ်ဝေဘန်သော စကားရပ်, ဝေဒနာတိက်ကို အကျယ်ဝေဘန်သော စကားရပ် ၊ ပေ ၊ ဟေတုဒုက်ကို အကျယ်ဝေဘန်သော စကားရပ်များ ပါရှိ၏၊ ထိုသို့ တိက်တတိက် ဒုက်တဒုက်ကို ဝေဘန်သောစကားတရပ်သည် ဓမ္မက္ခန္ဓာတပါးတည်း ဟု မှတ်ပါ။

စိတ္တဝါရဘာဇနံ။ ။စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌ ပဌမမဟာကုသိုလ်စိတ်အကြိမ်ကို ဝေဘန်သော စကားရပ်, ဒုတိယ မဟာကုသိုလ်စိတ် အကြိမ်ကို ဝေဘန်သော စကားရပ်, ဤသို့ စသည်ဖြင့် သူ့စိတ်နှင့်ဆိုင်ရာစကားများ ပါရှိ၏၊ ထိုတွင် စိတ်တခုကို အကျယ်ဝေဘန်ရာ စကားတရပ်သည် ဓမ္မက္ခန္ဓာ တပါးတည်း။

ဧကောဓမ္မက္ခန္ဓော။ ။ကေမေကံ ဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့် ဧကော ဓမ္မက္ခန္ဓောဟု "ကေမေကော"ဟုအနက်မှတ်။ [ကေမေကံ စိတ္တဝါရဘာဇနန္တိ ဝုတ္တတ္တာ ကေမေကော ဓမ္မက္ခန္ဓောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိလောက်၍ ဝိစ္ဆာမဆိုဘဲ " ဧကော " ဟု ဆိုသည်– ဟူလို။] တချို့ကား ဝိစ္ဆာလောပ ဟု ကြံကြ၏၊ ထိုအကြံကိုကား " ဧကေကောတိ အဝုတ္တောပိ ဟိ အယံအတ္ထော ဝိညာယမာနော၁ ဟောတိတိ ဧကော ဓမ္မက္ခန္ဓောတိ ဝုတ္တံ" ဟူသော သာရတ္ထစကားဖြင့် စဉ်းစားပါလေ။

ယံ-ပဒဘာဇနီသည်၊ အတ္ထိ-၏၊[“ယောပနာတိ ယော ယာဒိသော” စသော မာတိကာ အဖွင့်တည်း။] အန္တရာပတ္တိ - အန္တရာပတ္တိဝါရသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ အာပတ္တိ - အာပတ္တိဝါရသည်၊ အတ္ထိ - ၏၊ အနာပတ္တိ - သည်၊ အတ္ထိ - ၏၊ တိကဿ-ဒေါ-တိက်တို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်း စကားသည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ တတ္ထ-ထိုဝတ္ထုစသည်တို့တွင်၊ကေမေကော-သော၊ ကောဌာသော-အဘို့အစုသည်၊ [ဤ ကောဌာသောပါဠိဖြင့် ခန္ဓသဒ္ဒါ၏ အစုံအနက်ကိုမှတ်။] ကေမေကော-သော၊ ဓမ္မက္ခန္ဓော-မည်၏၊ ဧတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဝေ(သမ္ပဿိ တေ ဗုဒ္ဓ ဝစနံ) ဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန စတုရာသီတိသဟဿဝိဓံ(ဟောတိ)။

[နိဂုံးကိုပြလိုခြင်း ဝေ စသည်မိန့်။] ဝေ- လျှင်၊ အဘေဒတော- အပြားမရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်(ရသ၌ အဘိန္နဝိသေသန စပ်) ရသဝသေန-ရသ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ကေဝိဓံ - တပါးသာ အဘို့ရှိသော၊ ဘေဒတော - အပြားအားဖြင့်[ဓမ္မဝိနယာဒိ၌ စပ်။] ဓမ္မဝိနယာဒိဝသေန- ဓမ္မ ဝိနယ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဒုဝိဓဒိဘေဒံ-ဒုဝိဓအစရှိသော အပြားရှိသော၊တေ ဗုဒ္ဓဝစနံ- ကို၊ သဂ်ါယန္တေန- သံဂါယနာတင်တော်မူသော၊ မဟာကဿပ ပဋမခေန-အရှင်မဟာကဿပအမှူးရှိသော၊ ဝသိဂဏေန-ရဟန္တာအပေါင်းသည်၊ [သံဂီတိ၌စပ်။] အယံ-ဤတရားသည်၊ ဓမ္မော-ဓမ္မတည်း၊ အယံ-သည်၊ ဝိနယော-တည်း၊ ဣဒံ-သည်၊ ပဌမဗုဒ္ဓဝစနံ-တည်း ၊ပေ၊ အယံ ခုဒ္ဒကနိကာ

အန္တရာဝတ္ထိစသည်။ ။ သိက္ခာပုဒ်ရင်း၏ အာပတ်အကြား၌ သင့်အပ်သော အာပတ်သည် အန္တရာပတ် မည်၏၊ ဥပမာ – ဗောဓိသိက္ခာပုဒ်၌ ပါစိတ် အာပတ်၏ အကြားဝယ် “ ပဠိလာတံ ဥက္ခိပတိ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ – မီးတောင်စေလိုခြင်း မီးစကို ပင့်ပေးရာ၌ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏” ဟူသော စကားမျိုးတည်း၊ အာပတ္တိဝါရ, အနာပတ္တိဝါရတို့ ထင်ရှားပြီ၊ တိကဿ ဟူသည် “ ဒသာဟာတိက္ကန္တေ အတိက္ကန္တသညီ, နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဒသာဟာတိက္ကန္တေ ဝေမတိကော, နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဒသာဟာတိက္ကန္တေ အနတိက္ကန္တသညီ, နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ” ကဲ့သို့ ပါစိတ် ၃ပါး, စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားထားသော ဝါရတည်း။

အဘေဒတော။ ။နတ္ထိ ဘေဒေါ ယဿာတိ အဘေဒံ (အပြားမရှိသော ဗုဒ္ဓ ဝစန)၊ ဤသို့ “ အဘေဒ ” အရ ဗုဒ္ဓဝစနကို ရသောကြောင့် ကေဝိဝံနှင့် အရတူနေ ရကား ဝိသေသနနှင့် ဝိသေသျတို့ အရကွဲအောင် “ အဘေဒဘာဝတော ” ဟု ဆိုလို လျက် ဘာဝလောပ, တနည်း–ဘာဝပွဓာနကြောင့် အနက်ပေးထားသည်။

ဝသိဂဏေန။ ။ဝသန် (သမတ္ထန်) – စွမ်းနိုင်ခြင်း၊ ဝသော–ခြင်း၊ ဝါ–သတ္တိ၊ ဝသော တေသံ အတ္ထိတိ ဝသိနော–အစွမ်းသတ္တိရှိသော (တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ်ရှိသော) ရဟန္တာများ၊ ဝသိန်+ဂဏော ဝသိဂဏော၊ (မဇ္ဈေရသ။)

ယော-တည်း၊ ရေမာနိ- ဤသည်တို့ကား၊ သုတ္တာဒီနိ- သုတ္တ အစရှိကုန်သော၊ နဝင်္ဂါနိ - အင်္ဂါ ၉ ပါးတို့တည်း၊ ရေမာနိ - ၎င်း တရားတို့သည်၊ စတုရာသီတိ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ - တို့တည်း၊ ရတိ ရမ် ပဘေဒံ - ၎င်း အထူး အပြားကို၊ ဝဝတ္ထပေတ္တာဝ-ပိုင်းခြားရှိသာလျှင်၊ သဒ္ဒီတံ- ပြီ။

စ-သည်သာမကသေး၊ ကေဝလံ-ဥဒ္ဒါနသင်္ဂဟစသည်မဘက် သက်သက်၊ ဣဒေကမေဝ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော ဘေဒကိုသာ၊ (ဝဝတ္ထပေတ္တာ-၍၊ သဒ္ဒီတံ- သံဂါယနာတင်အပ်သည်ကား၊ နှ- မဟုတ်သေး၊) အည်- အခြားသော၊[အညမ္ပိမှ ပိကို"သင်္ဂဟပ္ပဘေဒမ္ပိ"ဟုရှေ့ထိုင်စေ၊]ဥဒ္ဒါနသင်္ဂဟ၊ပေ၊ ပဏ္ဏာသ သင်္ဂဟာဒိ အနေကဝိဓံ-ဥဒ္ဒါနသင်္ဂဟ ၊ ပေ ၊ ပဏ္ဏာသ သင်္ဂဟ အစရှိသော များသောအပြားရှိသော၊ တီသု ပိဋကေသု-ပိဋကခုပုံတို့၌၊ သန္ဓိသမာနံ - ကောင်းစွာ တွေ့မြင်အပ်သော၊ သင်္ဂဟပ္ပဘေဒမ္ပိ - သင်္ဂဟ အပြားကို လည်း၊ ဝဝတ္ထပေတ္တာ ဧဝ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပြီး၍သာလျှင်၊ သတ္တဟိ မာသေဟိ-ခုနစ်လတို့ဖြင့်၊ သဒ္ဒီတံ-ပြီ။

[သံဂါယနာအဆုံး၌ အုံ့ညြှာယ် ဖြစ်ပုံများကို ပြလိုလျှင်"သဒ္ဒီတိ ပရိယောသာနေစသ" စသည်မိန့်၊] စ-ဆက်၊ အသ - ထို ဘုရား စကားတော်ကို၊ သဒ္ဒီတိ ပရိယောသာနေ - သံဂါယနာတင်ခြင်း၏ အဆုံး၌၊ မဟာကဿပ ထေရေန-သည်၊ ဒသဗလဿ- ၏၊ ရုဒ် သာသနံ-ကို၊ ပဋ္ဌဝဿ သဟဿ ပရိ မာဏ-အနှစ် ၅ထောင် အတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ ကာလံ - ကာလပတ်လုံး၊

ဥဒ္ဒါနသင်္ဂဟ။ ။ဥဒါန သဒ္ဒါသည် " ဝမ်းမြောက်စွာ ကျူးရင့်အပ် " ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်၊ ဥဒ္ဒါနသဒ္ဒါကား " ဥဒ် — အထက်၌၊ ဝါ – နောက်၌+ဒါတ် – မပျောက်ပျက်အောင် စောင့်ရှောက်တတ်ဏ် " ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ "မည်သည့် ဝတ္ထု နောက်၌ မည်သည့်ဝတ္ထုရှိ၏ " စသည်ဖြင့် ဝတ္ထုများတို့ မပျောက်ပျက်အောင် စောင့်ရှောက်တတ်သော " အကျဉ်းချုပ် ခေါင်းစဉ် " ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်၊ [ဥ နောက်ဖြစ်၍ ဒ ဒွေဘော်နှင့်တကွ "ဥဒ္ဒါန" ဟု ပါ၌မှန် ရှိစေ၊] ဥဒ္ဒါနတော– အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်+သင်္ဂဟော–သိမ်းယူကြောင်း အကျဉ်းချုပ်စကားသည်၊ ဥဒ္ဒါန သင်္ဂဟော–မည်ဏ်၊ " မဂ္ဂင် ဝဓိပုဏ္ဏာစ " စသော ဂါထာများတည်း။

ဝဋ္ဋသင်္ဂဟစသည်။ ။သိလက္ခန္ဓဝဂ် , မူလပရိယာယဝဂ် , စသည်ဖြင့် သုတ်တို့ကို သိမ်းယူကြောင်း ဝင်သည့် ဝဋ္ဋသင်္ဂဟ မည်ဏ်၊ အလွန် ကျယ်ဝန်းသော ဝါရများကို ပေယျာလ မြှုပ်၍ အကျဉ်းချုပ်ယူကြောင်း စကားသည် ပေယျာလသင်္ဂဟ မည်ဏ်၊ နိပါတ သင်္ဂဟကို အင်္ဂုတ္တိုရ်, ဇာတ်စသည်၌ တွေ့ရလတံ့၊ သံယုတ္တသင်္ဂဟကို သံယုတ် ပါဠိတော်၌ တွေ့ရလတံ့၊ ပဏ္ဏာသသင်္ဂဟကို မူလပဏ္ဏာသ,စသည်ဖြင့် မဇ္ဈိမနိကာယ်၌ တွေ့ရလတံ့။

ပဝတ္တနသမ္ဘူ-ဖြစ်ခြင်းဌာနမှန်းနိုင်သည်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပါပေပြီ၊ ရုတိ-ဤသို့၊ သဠာတပ္ပမောဒါ- လွန်စွာဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) သာဓုကာရံ- သာဓု ဟု ပြုအပ်သောအသံကို၊ ဝါ- ကောင်းချီးကို၊ ဒဒမာနာ ဝိယ - မပေးသော်လည်း ပေးသကဲ့သို့၊ [သာဓုရုတိ ကရိယတိတိ သာဓု ကာရော၊ သာဓု မခေါ်တတ်ဘဲ ခေါ်တတ်သကဲ့သို့ ဆိုသော တဒ္ဓမ္မုပစာ တည်း၊] အယံ မဟာပထဝီ-သည်၊ ဥဒကပရိယန္တံ -ရေ အဆုံး အပိုင်းအခြား ရှိသည်ကို၊ ကတ္တာ- ၍၊ အနေကပ္ပကာရံ- တပါးမက များသော အပြားအား ဖြင့်၊ ဝါ- ကြွမ်ဖန်များစွာ၊ ကမ္မိ- တုန်လှုပ်ပြီ၊ သက်မ္မိ - အထက် အထက်သို့ တက်ကာတက်ကာ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်ပြီ၊ သမ္မကမ္မိ- အထက် အောက် နှိမ့်တုံ မြင့်တုံ အပြားအားဖြင့် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ပြီ၊ သမ္ပဝေမိ-အရပ် လေးမျက်နှာ ယိမ်းထိုး၍ အမျိုးမျိုး အပြားအားဖြင့် ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်ပြီ၊ အနေကာနိ - တပါး မက များစွာကုန်သော၊ အစ္ဆရိယာနိစ - ပန်းမိုယ်းရွာခြင်း, အဝတ် မြောက်ခြင်း အစရှိသော အံ့ဘွယ်တို့သည်လည်း၊ [အစ္ဆ ရံ ပဟရိတုံ ယုတ္တာနိ အစ္ဆရိယာနိ၊ပုပ္ဖဝဿ စေလုက္ခေပါဒိနိ၊]ပါတုရဟောသုံ-ထင်ရှားဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ရုတိအယံ- ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပဌမ မဟာသံဝိဘိနာမ-မည်၏။

ယာ- ယင်း ပဌမမဟာသံဝါယနာကို၊ [နိယမ- မရှိသော အနိယမ] လောကေ-၌၊ (ယေန - အကြင့်ကြောင့်၊) ပဠဟိ သတေဟိ - ငါးရာသော ရဟန္တာတို့သည်၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ငါးရာ သော ရဟန္တာတို့ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပဠသတာတိစ-ပဠသတာ သံဝါယနာဟူ၍ဝင်း၊ ထေရေဟေဝ- ရဟန္တာထေရ်တို့ချည်းသာ၊ ကတတ္တာ- ကြောင့်၊ ထေရိကာတိစ-ထေရိကာသံဝါယနာဟူ၍ဝင်း၊ ပဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏၊ ရုတိ-ဤတွင် ပဌမမဟာသံဝါယနာအပြီးတည်း။

သက်မ္မိဝသည်။ ။[ကမ္မိကို အထူးမဖွင့်ကြ။] သက်မ္မိတိ (ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ ဂစ္ဆန္တိ) သုဒ္ဓ+ ကမ္မိ၊ [သံကို သုဒ္ဓ ဟု ဖွင့်၏၊ " ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ ဂစ္ဆန္တိ " ကား သုဒ္ဓ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသော စကားတည်း။] သမ္မကမ္မိတိ (ဥဒ္ဓံ အဓောစ ဂစ္ဆန္တိ) သမ္မကမ္မိ၊ [ပ ဥပသာရ၏ ပကာရ အနက် (တမျိုး မက ၂ မျိုးပြားကြောင်း) ပြလိုရှိ " ဥဒ္ဓံ အဓောစ " ဟု ဖွင့်သည်။] သမ္ပဝေမိတိ စတူသု ဒိသာသု ဂစ္ဆန္တိ သုဒ္ဓ ပဝေမိ၊ [" စတူသု ဒိသာသု ဂစ္ဆန္တိ "ကား ပ အတွက် (အမျိုးမျိုး-ဟူသော) အနက်ကိုပြ၏။]

ဝိဗြိတ်ပြ။ ။" သတေဟိ ပဠဟိ ကတာ " ဤစကားဖြင့် " ပဠ + သတာနိ တေသော အတ္ထိတိ ပဠသတာ " ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဝစနတ်ကို ပြ၏ - ဟူ၍ဝင်း , " ထေရေဟေဝ ကတတ္တာ " ဖြင့် " ထေရာ (မဟာကဿပါဒယော) တေသော အတ္ထိတိ ထေရိကာ " ဟူသော အသယတ္ထိတဒ္ဓိတ်ကိုပြ၏-ဟူ၍ဝင်း သာရတ္ထဖွင့်သည်။

ပန-ဆက်ဥုံးအုံ့၊ ဇုမိသော ပဌမ မဟာသံဂိတိယာ-၌ ပဌမ မဟာသံဂါယနာသည်၊ ပဝတ္တမာနာယ-ဖြစ်လသော်၊ ဝါ-ဖြစ်ရာ အခါ၌၊ ဝိနယံ - ကို၊ ပုဗ္ဗဇ္ဇေန-သော၊ အာယသ္မတာ မဟာကဿပေန-သည်၊ ပဌမံ အာဝုသော ဥပါလိ၊ပေ၊ပညတ္တန္တိ ဧဝမာဒိ ဝစန ပရိယောသာနေ - ပညတ္တံ ၌သို့ အစရှိသော စကား၏ အဆုံး၌၊ ဝတ္ထုမ္ဒိ ပုဗ္ဗဲ နိဒါနမ္ဒိ ပုဗ္ဗဲ ပုဂ္ဂလမ္ဒိ ပုဗ္ဗဲ တိ ဣတ္ထေ-ပုဂ္ဂလမ္ဒိ ပုဗ္ဗဲ ဟူသော ၌ စကားရပ်၌၊ ဝါ - ၌ စကားအရ၊ နိဒါနေ - ကို၊ ပုဗ္ဗဲ တေ-မေးအပ်ပြီးသော်၊ တံ နိဒါနံ - ကို၊ အာဒိတော - မှ၊ ပဘုတိ - စ၍၊ ဝိတ္ထာရေတွာ-အကျယ်ခဲ့၍၊ (ကထေတုကာမေန ၌စပ်၊) ယေနစ - အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ယသ္မာစ-အကြင်အကြောင်း ကြောင့်လည်း၊ ပညတ္တံ-ပြီ၊ ဧတံ သဒ္ဒံ- ၌အလုံးစုံကို၊ ဝါ- ၌ အလုံးစုံသော ပညတ်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် , ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဝတ္ထုကို၊ ကထေတုကာမေန - ဖြေဆိုလိုသော၊ အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန - သည်၊ တေန သမယေန၊ပေ၊ဝိဟရတိတိ-ဝိဟရတိ ဟူသော၊ (ဇုဒံ-၌ နိဒါန်းစကားကို၊) ဝုတ္တံ-လျှောက်အပ်ပြီ၊ ဇုတိ - ၌သို့ အစရှိသော၊ (ဇုတိတလုံး အကြေကြီ၊) သဒ္ဒံ- အလုံးစုံသော နိဒါန်းစကားကို၊ (အာစရိယေန - စာချ ဆရာသည်၊) ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဇုဒံ - ၌တေန သမယေန ၊ ပေ ၊ ဝိဟရတိ အစရှိသောနိဒါန်းစကားကို၊အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန-သည်၊ဝုတ္တံ-ပြီ၊

ပန-ဆက်၊ တဋ္ဌ-ထိုနိဒါန်းစကားကိုလည်း၊ ပဌမ မဟာသံဂိတိကာလေ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ - ၏၊ စ - နိဂုံးကို ဆိုဥုံးအုံ့၊ ဣတ္ထောဝတာ-၌မှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ ဇုဒံဝစနံ ကေန ဝုတ္တံ ကဒါ ဝုတ္တန္တိ ဇုမေသံ ပဒါနံ-ဇုဒံ ဝစနံ ၊ပေ၊ ဝုတ္တံဟူသော ၌ပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထော-အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပကာသိတော-ထင်ရှားပြအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [၌ အဋ္ဌကထာအစ၌ ပြခဲ့သော "ကေနဝုတ္တံ ကဒါဝုတ္တံ" ၂ ပုဒ်တို့၏ အနက် အဖွင့် ပြီးပြီ-ဟူလို။]

ဇုမိသောပန။ ။ပဌမ သံဂါယနာ တင်ပုံကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ ပဌမ သံဂါယနာကို ပြုရခြင်း၏အကျိုးကို ဆက်၍ပြလိုသောကြောင့် "ဇုမိသောပန" စသည်မိန့်၊ ပဌမသံဂါယနာတင်ခဏ်းကို ပြုရခြင်း၏အကျိုးကား — "တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါ" အစရှိသော နိဒါန်းစကားကို အရှင်ဥပါလိထေရ် ဆိုကြောင်း,ပဌမသံဂါယနာတင်ရာအခါ တုန်းကဆိုကြောင်း, အရှင်မဟာကဿပက မေးတော်မူသည့်အတွက် အရှင်ဥပါလိထေရ် ဆိုရကြောင်းကို နားလည်ရခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ နားလည်ရခြင်းသည် ပဌမသံဂါယနာ တင်ခဏ်းကို ပြုရခြင်း၏အကျိုးဖြစ်သည်၊—ဟူလို။

ဇာဒါနိ-၌၊ ကသ္မာ ဝုတ္တန္တိ ဣဒေ - ဟူသော ဤအမေး၌၊ (ပရိဟာရော-အဖြေကို၊ မယာ-သည်၊) ဝုစ္စတေ-ဆိုအပ်၏၊ ဝါ-ဆိုဥုံးအုံ့၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အယံ- ဤ အရှင်ဥပါလိကို၊ အာယသ္မတာ မဟာကဿပဏ္ဍေရေန - သည်၊ နိဒါနံ-ကို၊ ပုဋ္ဌော- မေးအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နိဒါန်းကို မေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အနေန - ဤ အရှင် ဥပါလိသည်၊ တံ နိဒါနံ - ကို၊ အာဒိတော-မှ၊ပဘုတိ-၍၊ဝိတ္ထာရေတုံ-ဂျါ၊ဝုတ္တံ-ပြီ၊ဣတိ-သို့၊(ပရိဟာရော-ကို၊ မယာ, ဝုစ္စတေ-၏၊) ဝေါ-လျှင်၊ ဣဒံ-ဤတေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ အစရှိသော နိဒါန်းစကားကို၊ အာယသ္မတာ ဥပါလိဏ္ဍေရေန- သည်၊ ပဌမ မဟာသံဂီတိ ကာလေ - ၌၊ ဝဒန္တေနပိ - လျှောက်ပြန်သော်လည်း၊ ဣမိနာ ကာရဏေန-အရှင်မဟာကဿပ၏ မေးခြင်းဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ စ-နှိုးကားး၊ ဣဿာဝတာ-ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာတိ ဣမေသံ မာတိကာပဒါနံ-တို့၏၊ အဏ္ဍော- သည်၊ ဝါ- ကို၊ ပကာသိတော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊[ဤအဋ္ဌကထာအစ ဂါထာဝယ် ပြခဲ့သော ထိုမာတိကာ ၃ ပုဒ်တို့၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်ပြခက်း ပြီးပြီ- ဟူလို၊]

ဇာဒါနိ- ၌၊ ဓာရိတံ ၊ ပေ ၊ ဝိမိ ်တတောတိ ဧတေသံ - တတော ဟူသော ဤမာတိကာပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထပ္ပကာသနတ္ထံ-အနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်း အကျိုး၄၂၊ ဇာဒံ-ဤစကားကို၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ (ကိ ်-အဘယ်သို့ဆိုအပ်သနည်း၊ ဤအမေးကို ဗာဟိရ နိဒါန်းဆုံးခ၊နီး " အာယောဂေါ ကရဏီယောတိ " ကျမှ ပြန်အုပ်ပါ၊) ပန - ဆက်၊ တေန သမယေန ၊ ပေ ၊ ဝိဟရတိတိ ဧဝမာဒိဝစန ပဋိမဏ္ဍိတ နိဒါန်-ဝိဟရတိ ဤသို့ အစရှိသော စကားဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော နိဒါန်းရှိသော၊ တံ ဧတံ ဝိနယပိဋကံ - ထို ဝိနည်း ပိဋကကို၊ ကေန-

မေးဘွယ် ။ ။ သံဂါယနာတင်ရာ၌ ဘုရားစကားတော်ကိုသာ သံဂါယနာတင်ထိုက်သည် မဟုတ်လော၊ အဘယ်အကျိုးငှါ နိဒါန်းကိုလည်း သံဂါယနာ တင်ရပါသနည်း၊ အဖြေကား — ဘုရားဟောဒေသနာ၏ ကြာရှည်တည်တံ့ခြင်း, ပျောက်ပျက်မသွားစေခြင်း, ယုံကြည်ဘွယ်ရှိခြင်းအကျိုးငှါ နိဒါန်းကိုလည်း သံဂါယနာ တင်ရပါသည်၊ ခဲ့ဥုံးအုံ့— "မည်သည့်အခါတုန်းက , မည်သည့်အရပ်၌ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်သည့်ပရိသတ်မှာ ဤဒေသနာကို ဟောတော်မူ၏" ဟု ကာလ - ဒေသ - ဒေသက-ပရိသတ်တို့ကို ညွှန်ပြထားလျှင် ထို ဒေသနာသည် " ကြိုစည်ရှိထားသော ဒဏ္ဍာရိမျိုး ဒေသနာမဟုတ်,တကယ်ဟောအပ်သောဒေသနာဖြစ်၏"ဟု ယုံကြည်လာ၏၊ယုံကြည်လျှင် အစဉ်အဆက် ဆောင်ရွက်မှတ်သားမည်ဖြစ်၍ မပျက်ပြားဘဲ ကြာရှည်စွာ တည်တံ့နိုင်သည်၊ထို့ကြောင့် မည်သည့်ဒေသနာဌမဆို ကာလ-ဒေသစသော အခြေခံနိဒါန်းများ ပါရှိအောင် သံဂါယနာတင်ထားရပေသည်။

အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓာရိတံ - အာဂုမ်နှုတ်တက် ဆောင်ရွက်အပ်သနည်း၊ ကေန-သည်၊ အာဘတံ-အဆက်မပြတ်အောင် ဆောင်အပ် သနည်း၊ ကတ္ထ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ ပတိဋ္ဌိတံ- တည်သနည်း၊ ဋုတိ - ဤကား အမေးတည်း၊ (ပရိဟာရော-ကို၊ မယာ)ဝုစ္စတေ-၏၊ အာဒိတော-အစမှစ၍၊ တာဝ-အစဉ် အတိုင်း၊ [တာဝသဒ္ဒါ၏ အနက်တို့တွင် " ကမ " အနက်ဟော။] ဋုဒံ - ဤ ဝိနည်းပိဋကကို၊ ဘဂဝတော-၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ - မျက်မှောက်တော်၌၊ အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန - သည်၊ ဓာရိတံ - အာဂုမ် နှုတ်တက် ဆောင်ရွက် အပ်ပြီ၊ တသ-ထို အရှင် ဥပါလိ၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓတော-၌၊ တထာဂတေ - သည်၊ အပရိနိဗ္ဗုတေ - ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မမူသေးမီ၊ ဆဋ္ဌဘိညာဒိဘေဒေဟိ-ဆဋ္ဌ ဘိညာ အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော၊ အနေကေဟိ - များစွာ ကုန်သော၊ ဘိက္ခုသဟဿေဟိ-ရဟန်း အထောင်တို့သည်၊ ဓာရိတံ-ပြီ၊ တထာဂတေ-သည်၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ- ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီး လသော်၊ မဟာကဿပပ္ပမုခေဟိ- အရှင်မဟာကဿပ အမှူးရှိကုန်သော၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ - ဓမ္မသင်္ဂါဟက ထေရ်တို့သည်(ဓာရိတံ-ပြီ။)

ကေနာဘတန္တိ ဣတ္ထေ-ကေနာဘတံ ဟူသော ဤအမေး၌၊ (ပရိဟာရော-ကို၊ မယာ ဝုစ္စတေ၊) တာဝ- တမ္ဘပဏ္ဏိမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဇမ္ဗုဒီပေ-ဇမ္ဗူဒီပ၌၊ ဥပါလိတ္ထေရ်-ကို၊ အာဒိ"ကတ္တာ - အစပြု၍၊ အာစရိယ ပရံ ပရာယ - ဆရာ အဆက်ဆက်သည်၊ ယာဝ - အကြင်မျှလောက်၊ တတိယသင်္ဂီတိ - တတိယ သံဂါယနာသည်၊ (အတ္ထိ၊) တာဝ - ထို တတိယ သံဂါယနာ တိုင်အောင်၊ အာဘတံ - အဆက်မပြတ်အောင် ဆောင်အပ်ပြီ၊ တတြ - ထို ဇမ္ဗူဒီပ၌၊ (တနည်း)တတြ-ထို "အာစရိယပရမ္ပရာယ"ဟူသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အာစရိယပရံပရာ-ဆရာ အဆက်ဆက်တည်း။

ဓာရိတံ အာဘတံ။ ။နှုတ်၌ တက်ရောက်နေအောင် (ရှနေအောင်)ဆောင်ထားအပ်သော တရားသည် ဓာရိတမည်၏၊ [ဓရတိ, စုရာဒိဏော, တ။] အဆက်မပြတ်အောင် ဆက်၍ဆက်၍ ဆောင်ထားအပ်သောတရားသည် အာဘတ မည်၏။ [အာသည် အာဘန္ဓန အနက်ဟော၊ ဘရတိ, တ။]

တတြာယံ၊ပေ၊ပရာ။ ။ တတ္ထိ ဇမ္ဗုဒီပေ အယံ အာစရိယာနံ ပရမ္ပရာ ပဝေဏီ ပဋိပါတိ-(သာရတ္ထ)၊ ပရာစ-နောက်အဆက်လည်း၊ ပရာစ -ထို့နောက် အဆက်လည်း၊ (ပရပရာ-ဟု ဖြစ်သင့်လျက် နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍) ပရမ္ပရာ-ဟု ဖြစ်၏၊ တတြကို "တတ္ထိ ဇမ္ဗုဒီပေ"ဟု ဖွင့်သော်လည်း ပါတိမောက္ခသိက္ခာပုဒ်များ၌ "တတြဋ္ဌံ ပမာဏံ" စသည် ရှိရာဝယ် တတြဖြင့် ရှေစကားကို ပြန်၍ပြုလေ့ရှိသည်။

ဥပါလိ-ဥပါလိထေရ်ရင်း၊ ဒါသကောစေဝ-ရင်း၊ သောဏကော-ရင်း၊ သိဂ္ဂဝေါ-ရင်း၊ တထာ-ထိုမှတပါး၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တော- မောဂ္ဂလိပုန်ကားဏ်၏ သားဖြစ်သော၊ တိဿော စ-တိဿထေရ်ရင်း၊ (တနည်း) မောဂ္ဂလိပုတ္တော- တိဿော စ-မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿထေရ်ရင်း၊ (ဣတိ - ဤသို့၊) ပဋ္ဌ-န်သော၊ ဝိဓိတာဝိနော-ကိလေသာရန်ကို အောင်တော်မူပြီးကုန်သော၊ ဘေ - ဤ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့သည်၊ ဇမ္ဗုသရိဝ္ဘယေ-သပြေပင်နှင့် တူသော အမည် ရှိသော၊ ဒီပေ- ကျွန်း၌၊ ပရမ္မရာယ- အဆက်ဆက်အား၊ ဖြင့်၊ ဝိနယံ - ဝိနည်း ပိဋကကို၊ အန္ဓိဇ္ဈမာနံ - မပြတ်မစဲအောင်၊ ယာဝ - လောက်၊ တတိယော - သော၊ သင်္ဂဟော- သိမ်းယူကြောင်း သံဂါယနာသည်၊ (အတ္ထိ- ၏၊ တာဝ- ထို တတိယသံဂါယနာတိုင်အောင်၊)အာနေသုံ-ဆောင်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ဟိ-ခဲ့၊ အာယသ္မာ ဥပါလိ-သည်၊ ဣမံ ဝိနယဝံသံ- ဤဝိနည်း အနွယ်ကို၊ ဣမံ ဝိနယဘန္ဓံ-ဤဝိနည်းအစဉ်ကို၊ ဣမံဝိနယပဝေဏိ -ဤဝိနည်း အဆက်ကို၊ ဘဂဝတော-၏၊ သမ္မုခါ-၌၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ- သင်ယူပြီး၍၊ ဗဟုနံ - နှင့်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ဟဒယေ - စိတ်နှလုံး၌၊ ပတိဋ္ဌာပေသိ - တည်စေပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ- ခဲ့၊ [ဗဟုနံ ဟဒယေ ပတိဋ္ဌာပေသိကို ခဲ့။] တသ အာယသ္မတော-ထိုအရှင်ဥပါလိ၏၊သန္ဓိကေ-၌၊ဝိနယဝံသံ-ကို၊ဥဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ဝိနယေ-

ဝိဓိတာဝိနော။ ၊ဝိဓိတသဗ္ဗကိလေသ ပဟီနပဋိပက္ခတ္တာ= အောင်အပ်ပြီးကုန်သော အလုံးစုံကိလေသာရန် ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဓိတဝန္တော၊ (ဋီကာ)၊ တာဝိ ပစ္စည်းကို တဝန္တပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သည်၊ " ဝိဓိနိုံသူတိ ဝိဓိတာဝိနော"ဟု ပြု။

ဇမ္ဗုသရိဝ္ဘယေ။ ။ဇမ္ဗုသဒိသနာမေ (သာရတ္တ၊) ဤဋီကာ၌ " သရိကို သဒိသ, အဝ္ဘယကို နာမ"ဟု ဖွင့်၊ သရိသဒ္ဒါ၏ သဒိသအနက်ဟောကြောင်းကို "ဣယတမကိ" စသော ကစ္စည်း ဥဏာဒိသုတ်, " ဗျ ဣ ဣ ဣ ဗ ပ သ ရိ ဝ ဏ္ဏ " ဟူသော တိကနိပါတ် ဇမ္ဗု ခါဒကဇာတ်၏"ဗျ ဣ ပေါ်တ ကသမာနဝ ဏ္ဏ"ဟူသောအဖွင့်တို့ကိုကြည့်ပါ။[ဇမ္ဗုနှာ+ သရိ +အဝ္ဘယော ယသာတိ ဇမ္ဗုသရိဝ္ဘယော (ဒီပေါ်)။]

ဝိမတိ။ ။ဇမ္ဗုသိရိဝ္ဘယေတိ ဇမ္ဗုသဒိသော သိရိမန္တော အဝ္ဘယော နာမံ ယသ ဒိပသ , တသ္မိ ဇမ္ဗုဒီပေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဤဋီကာအလို " ဇမ္ဗုသိရိဝ္ဘယ " ဟု ပါဠိမှန်ရှိရမည်၊ "သဒိသော"ဟု အပိုထည့်ရသဖြင့် ဤ ဝိမတိပါဠိကို စဉ်းစားသင့်၏၊ နိဿယတို့၌ "ဇမ္ဗုသိရိ အမည်ရှိသော" ဟု ပေးကြသည်ကား ဤဋီကာဖွင့်နှင့်လည်း မညီ၊ "ဇမ္ဗုသိရိဒီပ"ဟုလည်း အမည်မရှိသောကြောင့် မကောင်း။

ဝိနယဝံသံ ၊ပေ၊ ပဝေဏိ ။ ။ ဝိနယဝံသံတိ အာဒိဟိ တိဟိ ဝိနယပါဠိယော ဝကထိတာ,ပရိယာယ ဝစနတ္တာ - ဝံသ,တန္တိ,ပဝေဏိ ၃ ပုဒ်လုံးက ပရိယာယ်သဒ္ဒါများ ဖြစ်သောကြောင့် ဝိနယဝံသံ စသော ၃ ပုဒ်တို့ဖြင့် ဝိနည်းပါဠိတော်ကိုပင် ဆိုအပ်သည်။

၌၊ ပကတညုတံ - ပဌမ ပြုအပ်သော သဘောကို သိသူတို့၏ အဖြစ်သို့၊ ဝါ-တတ်သိနားလည် သူတို့၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တေသု- ရောက်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလေသု-တို့တွင်၊ ပုထုဇ္ဇန သောတာပန္န သကဒါဂါမိ အနာဂါမိနော-တို့သည်၊ ဂဏ ပထံ-ဂဏန်းလမ်းကို၊ ဝိတိဝတ္တာ - လွန်ကုန်ပြီ၊ ဒီဃာသဝါနံ - တို့၏၊ တေ သဟဿံ-တထောင်သည်၊အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ဒါသကတ္တေရောပိ-သည်လည်း၊ တသေဝ-ထို အရှင်ဥပါလိ၏ပင်၊ သန္ဓိဝိဟာရိကော- ဥပစ္စာယ်ယူ အတူနေ တပည့်သည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ သော - ထို ဒါသကထေရ်သည်၊ ဥပါလိတ္တေ ရဿ-၏၊ သမ္မုခါ-၌၊ ဥဂ္ဂဟေတ္တာ-၍၊ တထေဝ- ထိုအရှင်ဥပါလိအတူသာ၊ ဝိနယံ - ကို၊ ဝါစေသိ - ဆိုစေပြီ၊ ဝါ - ပို့ချပြီ၊ တဿာပိ အာယသ္မတော-ထိုအရှင် ဒါသက ၏လည်း၊ သန္တိကေ - ၌ ၊ ပေ ၊ သဟဿမေဝ - သည်ပင်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ပေ၊ တထေဝ-ထိုဒါသကထေရ် အတူသာလျှင် ၊ပေ၊ သောပိ-ထို သိဂ္ဂဝထေရ်သည်လည်း၊ပေ၊အရဟန္တ သဟဿဿ- ရဟန္တာတထောင်၏၊ ဓုရဂ္ဂါဟော- ပဓာနဖြစ်၍ သင်ယူသူသည်၊ အဟောသိ- ပြီ၊ပေ၊ တ္တေကာနိ သတာနိတိဝါ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရာတို့ ဟူ၍ ၎င်း၊ ဝါ-ရာပေါင်းမည်မျှတို့ဟူ၍ဝင်း၊ တ္တေကာနိသဟဿာနိတိဝါ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အထောင်တို့ ဟူ၍ဝင်း၊ ဝါ- ဟူ၍ဝင်း၊ အပရိဏ္ဍိန္နာ-မပိုင်းဖြတ်အပ်ကုန်သည်၊ အဟေသုံ- ပြီ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ဇမ္ဗုဒီပေ-ဇမ္ဗူဒီပ၌၊ အတိမဟာ - အလွန်များသော၊ ဘိက္ခုသမုဒါယော- ရဟန်း အပေါင်းသည်၊ အဟောသိကိရ- ရှိခဲ့သတတ်၊ ပန - ကား၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္တေရဿ - ၏၊ အာနုဘာဝေါ-သည်၊ တတိယ သံဂီတိယံ- တတိယသံဂါယနာတင်ခဏ်း၌၊ ပါကဋော-သည်၊ ဘဝိဿတိ-တဲ့၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဇုဒ်ဝိနယ ဝိဒုကံ- ကို၊ တာဝ-တမ္ဗပဏ္ဏိမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဇမ္ဗုဒီပေ - ၌၊ ဣမာယအာစရိယ ပရမ္ပရာယ - သည်၊ ယာဝ- လောက်၊ တတိယသံဂီတိ- သည်၊ အတ္ထိ - ၏၊ တာဝ-အောင်၊ အာဘတံ-ပြီ၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝေဒိတမ္ပံ- ၏။ [ပဌမသံဂါယနာ ပြီးပြီ။]

ပကတညုတံ။ ။ပကတံ-အစပဌမ ပြုအပ်သောသဘောကို (သဘောရင်းကို) ဇာနန္တိတိ ပကတညုနော၊ တေသံ+ဘာဝေါ ပကတညုတာ။ [ပကတညုတန္တိ ဝေယျတ္တိယံ (ထက်မြက်သူတို့၏အဖြစ်သို့) ပဋိဘာဝံတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ" တို့ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်။]

ဓုရဂ္ဂါဟော။ ။"ပဓာနေ အန္တိကေ ဓုရော"အဘိဓာန်နှင့်အညီ ဓုရသဒ္ဒါသည် ပဓာနအနက်ဟောတည်း၊ထို့ကြောင့်"ပဓာနဂ္ဂါဟီ အဟောသိ၊သဗ္ဗေသံပါမောက္ခော ဟုတ္တာ ဂဏ္ဍီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ " ဓုရော + ဟုတ္တာ + ဂါဟော ဓုရဂ္ဂါဟော"ဟုပြု၊["ဓုရဘာဝံ ဂဏ္ဍာတီတိ ဓုရဂ္ဂါဟော" ဟု ယောဇနာပြုသေး၏။]

ဒုတိယသံဂါယနာအခန်း

ပန - ကား၊ ဒုတိယသင်္ဂီတိ ဝိဘာနနတ္ထံ - ဒုတိယ သံဂါယနာကို သိခြင်း အကျိုးငှါ၊ အယံ အနုက္ကမော-ဤအစဉ်ကို၊ ဝေဒိတမ္ဗော-၏၊ ယဒါ-အကြင် အခါ၌၊ [ယဒါနိဗ္ဗာယိ သုတိ သမ္ဗန္ဓော။] သဒ္ဓမ္မံ - ပရိယတ္တိ သဒ္ဓမ္မကို၊ သင်္ဂါ ယိတ္မာန-သံဂါယနာတင်ပြီး၍ရင်း၊ သမ္ဗမိ-အလုံးစုံသော အရဟတ္တ၌၊ ဧောတယိ တ္မာစ-ထွန်းလင်းစေပြီး၍ရင်း၊ ယာဝဇီဝိတပရိယန္တံ-အသက်အသိုင်းအခြား တိုင်အောင်၊ ဝါ- အသက်ဆုံးသည့် တိုင်အောင်၊ (ယာဝယှဉ်ရာ၌ ဒုတိယာ ထားသည်၊) ဌတ္မာ- တည်ပြီး၍၊ ပဌမသတာဝိ-ငါးရာ အတိုင်းအရှည်ရှိသည် လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ [ပဌ + သတာနိ ယေသန္တိ ပဌမသတာ။] ဒိဏ္ဏာသဝါ- ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိကုန်သော၊ ဇုတိမန္တော - ပညာတည်း ဟူသော ဆိမီးရောင် ရှိကုန်သော၊ ဝါ - တန်ခိုးရှိန်စော် အာနုဘော် ရှိကြကုန်သော၊ ကဿပအာဒယော- အရှင်မဟာကဿပ အစရှိကုန်သော၊ တေ ထေရာ-ထိ ထေရ်တို့သည်၊ ဒိဏ္ဏသ္မေ ဟပဒိပါ ဝ - ကုန်ပြီးသော ဆိရှိသော ဆိမီးတို့ကဲ့သို့၊ အနာလယာ- ကပ်ငြိတွယ်တာ တဏှာမရှိကြကုန်သည်၊ ဟုတ္မာ-၍၊ နိဗ္ဗာယိ သု- အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဖြင့် မြေပြိမ်းချမ်းတော် မူကြကုန်ပြီ၊ ["တေပိ ထေရာ-ထိုထေရ်တို့သော်မှလည်း" ဟု ဝိအကြောကြီ၍လည်းအနက်ပေးကြ၏။]

အထ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူကြရာ ထိုအခါမှ နောက်၌၊ [ယဒါ၏ နိယမ] အနုက္ကမေန - အစဉ်အားဖြင့်၊ ရတ္တိန္ဒိဝေသု - ညဉ့်နေ့တို့သည်၊ ဂစ္ဆန္တေသု- လွန်သွားကုန်လသော်၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ဝဿသတ ပရိနိဗ္ဗုတေ- ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏ အနှစ်တရာ ရှိလသော်၊ ဝါ- ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးနောက် အနှစ်တရာမြောက်လသော်၊ ဝေသာလိကာ-ဝေသာလီ ပြည်ဟူသောနေရာရှိကုန်သော၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ-ဝဇ္ဇီတိုင်း၌ အမျိုးသားဖြစ်ကုန်

ဇုတိမန္တော။ ။ဧောတိမန္တောတိ ဝတ္တမ္မေ ဂါထာမန္ဓဝသေန (ဧော ဆိုလျှင် ယဂိုဏ်း ပျက်မည် စိုး၍) ဇုတိမန္တောတိ (ညြကို ဥပမာ၍) ဝုတ္တံ၊ တိ၌လည်း ယဂိုဏ်း ရအောင် ဒီဃပြုထားသည်၊ ပညာဧောတိသမ္ဗန္ဓာတိ အဏ္ဍော၊ [နေခံ၌ "ဒိဏ္ဏသ္မေ ဟ ပဒိပါ"ကိုကြည့်၍ " ပညာမီးရောင်ရှိကုန်သော "ဟု ဖွင့်သည်။] တေဧဝန္တောတိဝါ၊ မဟာနုဘာဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊—ဋီကာ၊ ဤအလို ဧောတ်မဟုတ်, ဇုတိပုဒ်ပင်တည်း။

ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ။ ။ဝဇ္ဇိရဋ္ဌေ ဝေသာလိယံ ကုလာနံ ပုတ္တာ၊-ဋီကာ၊ ဝဇ္ဇိတိုင်းဝယ် ဝေသာလိမြို့၌ အမျိုးတို့၏ သားတို့၊ " ဝဇ္ဇိသု + ပုတ္တာ ဝဇ္ဇိပုတ္တာ"ဟုပြု၊ က အနက် မရှိ၊ ဝဇ္ဇိတိုင်းတို့၌ အမျိုးသားတို့၊ ဝါ—ဝဇ္ဇိတိုင်းက အမျိုးသားတို့။

သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝေသာလိယံ- ဝေသာလီမြို့၌၊ [ဒီပေသုံ့၌ စပ်၊] သိဂီ လောဏကပ္ပေါ်-တမျိုးတဖုံကြေ်ဆအပ်သော သားချိုရှိသောဆားသည်၊ ဝါ-သားချိုဖြင့် ဆားကို ဆောင်၍ ဆားမရှိသောအခါ ယာဝကာလိက ဘောဇဉ်နှင့် ရောစပ်၍ စားခြင်းသည်၊ ကပ္ပတိ - အပ်၏၊ ဒွင်္ဂုလကပ္ပေါ် - တမျိုးတဖုံကြေ်ဆအပ်သော လက် ၂ သစ်သည်၊ ဝါ - လက် ၂ သစ် နေမွန်းတိမ်းသော အခါ ယာဝကာလိက ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းသည်၊ ကပ္ပတိ - ၏၊ ဂါမန္တရကပ္ပေါ်-တမျိုးတဖုံကြေ်ဆအပ်သောရွာတပါ်းသည်၊ဝါ-ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်း၏ ရွာတပါးသို့ သွားအုံ့ ဟု ကြေ်၍ အတိရိတ် ဝိနည်းကံ မပြုအပ်သော ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းသည်၊ ကပ္ပတိ- ၏၊ အာဝါသကပ္ပေါ်-တမျိုးတဖုံ

သိဂီလောဏ ကပ္ပေါ် ။ ။ဣဏ္ဍေ ကပ္ပသဒ္ဒေါ် ဝိကပ္ပတ္ထောဝ၊ တေန သိဂီလောဏ ဝိကပ္ပေါ်ဝိ ကပ္ပတိ၊ ဣဒမ္ပိ ပက္ခန္တရံ ကပ္ပတိတိ အတ္ထောဝ၊ (ဝိမတိ)၊ သဒ္ဒါ ကျမ်း၌ "ဝိကပ်" ဟူသည် တနည်းတဖုံ ပြုစီရင်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ပက္ခန္တရံ-အဖို့တပါး၊ ဝါ – နည်းတမျိုး" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိနည်း၌လာသော ရိုးရာနည်းမှတပါး တမျိုးတဖုံ ကြေ်ဆအပ်သော ဤနည်းလည်းအပ်၏–ဟူလို၊ [သိဂံ ယဿ အတ္ထိတိ သိဂီ=တည်ရာ တည်းဟူသော ဥုံးချိုရှိသော၊ လောဏံ – ဆားတည်း၊ သိဂီစ+တံ+လောဏံစာတိ သိဂီလောဏံ၊ သိဂီလောဏေန+ကပ္ပေါ် သိဂီလောဏကပ္ပေါ်။]

အကျဉ်းစကား ။ ။ ဤ သိဂီလောဏကပ္ပေါ်စသော စကားစုသည် ပြောဆိုရ်ခ်ယ်ကူအောင် အကျဉ်းချုပ် ပြုအပ်သော စကားစုတည်း၊ အကျယ်မှာ – သိင်ဂေါန လောဏံ ပရိဟရိတ္ဝာ ပရိဟရိတ္ဝာ– သားချိုဖြင့် (သားချိုခ်ဉ်ထည့်၍) ဆားကို သွားလေရာ ဆောင်ယူ၍၊ အလောဏက ဝိဏ္ဍပါတေန သဒ္ဓိံ ဘုဉ်တုံကပ္ပတိ-ဆားမရှိသော ဆွမ်းနှင့် အတူရောရ်ခ် စားကောင်း၏၊ သိန္ဓိမိသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ် မသင့်– ဟူလို။

ဒွင်္ဂုလကပ္ပေါ်။ ။ဒွင်ုလ် အတိက္ကန္တာယ-မွန်းတည့်ပြီးနောက် အရိပ်လက် ၂ သစ်လောက် လွန်သော်လည်း၊ ဝိကာလေ ဘောဇနံ ဘုဉ်တုံ ကပ္ပတိ– (ထုံးစံအားဖြင့်) မအပ်သော်လည်း ဤ ကြေ်ဆအပ်သော နည်းတမျိုးအားဖြင့် ဝိကာလ၌ ဘောဇဉ်ကို စားကောင်း၏–ဟူလို။

ဂါမန္တရကပ္ပေါ်။ ။ဂါမန္တရံ ဂမိဿာမိတိ ပဝါရိတေန အနတိရိတ္တဘောဇနံ ဘုဉ်တုံ ကပ္ပတိ=ပဝါရိတ်သင့်သောရဟန်းသည် (ထုံးစံအတိုင်းအားဖြင့် အနတိရိတ္တ ဘောဇဉ်ကို မစားကော်င်းသော်လည်း) ရွာတပါးသို့ သွားစရာရှိလျှင် ထိုသွားစရာကို အကြောင်းပြု၍ စားကောင်း၏, ဟု ကြေ်စည်ကြသည်။

အာဝါသကပ္ပေါ်။ ။ဧကသီမာယံ နာနာသေနာသနေသု ဝိသုံဝိသုံ ဥပေါသထာ ဒိနိ သံဃကမ္မာနိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ – (မဟာသ်မ်ကြီးတခု၌ ကျောင်းဆောင် အများရှိရာ ကိုယ်ကျောင်း အသီးအသီး၌ ကံမပြုကောင်းသော်လည်း) ဤ ကြေ်ဆထားသော နည်းဖြင့်ကား ပြုကောင်း၏။

ကြီးဆအပ်သော ကျောင်းသည်၊ ၀၊ - မဟာသိမ်ကြီး တသိမ်ထည်း၀ယ်, အသီးသီးကျောင်းဌ သံဃာ့ကံကို ပြုခြင်းသည်၊ ကပ္ပတိ-၏၊ အနုမတိကပ္ပေါ်-တမျိုးတဖုံ ကြီးဆအပ်သော အလိုဆန္ဒသည်၊ ၀၊ - မလာရောက်သေးသော ရဟန်းတို့၏ အလိုဆန္ဒကို လာမှ ယူမည် ဟု ကြိုရ ၀ဝ်ဖြစ်သော သံဃာဖြင့် ကံပြုပြီးနောက်မှ အလိုဆန္ဒကို ယူခြင်းသည်၊ ကပ္ပတိ - ၏၊ အာစိဏ္ဏကပ္ပေါ်-တမျိုးတဖုံကြီးဆအပ်သော ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ အလေ့အကျက်သည်၊ကပ္ပတိ-၏၊ အမထိတကပ္ပေါ်-တမျိုးတဖုံ ကြီးဆအပ်သော နို့ရည်သည်၊ ၀၊ - နို့ရည်အဖြစ်ကိုလည်းစွန့်, နို့ခမ်း အဖြစ်သို့လည်း မရောက်သေးသော နို့ရည်ကို ပ၀ါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်း၏ သောက်ခြင်းသည်၊ ကပ္ပတိ-၏၊ ဇဋ္ဌောဂိ-သေရည်အဖြစ်သို့ မရောက်သေးသော သေနုကို၊ ပါတုံ - သောက်ခြင်းငှါ၊ ကပ္ပတိ-၏၊အဒသက်-အမြှာ်အဆာမရှိသော၊နိသီဒနံ-နိသီဒိုန်သည်၊ကပ္ပတိ-၏၊ ဇာတရူပ ရဇတံ- ရွှေငွေသည်၊ ကပ္ပတိ - ၏၊ ဣတိ - သို့၊ ဒသ- ကုန်သော၊

အနုမတိကပ္ပေါ်။ ။[အနုမတိ—လျော်စွာဖြစ်သောအလို၊ ၀၊ — ဆန္ဒ။] အနာဂတာနံ အာဂတကာလေ အနုမတိ ဂဟေဿာမိတိ တေသု အနာဂတေသုယေ ဝ ဂ္ဂေန သံဃေန သံဃကမ္မံ ကတ္တာ (ကံပြုပြီးမှ) ပန္ဆာ အနုမတိ ဂဟေတုံ ကပ္ပတိ၊ ဝဂ္ဂကမ္မံ နဟောတိတိ အဓိပ္ပါယော=မဟာသိမ်ဌ ကံပြုတို့ သံဃာစည်းဝေးစဉ် မဟာသိမ်တွင် ပါ၀င်နေသော ရဟန်းတချို့က မရောက်လာကြသေး၊ ထိုအခါ "လာတော့မှ သူတို့ဆန္ဒကို ယူတာပေါ့" ဟု ဆို၍ ကံပြုနှင့်ကြ၏၊ ၀ဂ္ဂကံ မဖြစ်ဘူးတဲ့၊ [ဝိနည်းထုံးစံ အတိုင်းကား ၀ဂ္ဂကံ ဖြစ်၍ ကံယုတ်ပင်တည်း။]

အာစိဏ္ဏကပ္ပေါ်။ ။ စာချဆရာစသော အာစရိယနှင့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကြီးတို့၏ အလေ့အကျက်ဟူသမျှ (ဝိနည်းနှင့် ညီညီ—မညီညီ) အပ်သည်ချည်းသာ။ [ဝိနည်းနှင့် ညီမှ အပ်သည်, မညီလျှင် မအပ်—ဟု အစစ်မှတ်။]

အမထိတကပ္ပေါ်။ ။["တက္ကန္တုမထိတံယူထ" ရက်တက်မဟုတ်သော နို့ရည်တမျိုးကို "အမထိတ" ဟု ခေါ်။] ယံ ဒိရံ ဒိရဘာ၀ံ ဝိဇဟိတံ, ဒမိဘာ၀ံ အသမ္ဘတ္တံ၊ တံ ဘုတ္တာဝိနာ ပ၀ါရိတေန အနတိရိတ္တံ ဘုဉ္ဇိတုံ ကပ္ပတိ။ [ထုံးစံအတိုင်း ကား ပ၀ါရိတ်သင့်သောရဟန်းမှာ မအပ်။]

ဇဋ္ဌောဂိ ပါတုံ။ ။ဣတ္ထေ ဇဋ္ဌောဂိတိ တရုဏသုရာ — နုသောသေရည်၊ ယံ မဇ္ဇ သမ္ဘာရံ ဧကတော ကတံ-သေရည်ဖြစ်တို့ အဆောက်အဥ်းများကို တပေါင်းတည်းပြု၍ စိမ်ထားပြီ၊ မဇ္ဇဘာ၀ံ အသမ္ဘတ္တံ—သေရည်ကဲ့သို့ မဖြစ်သေး၊ တံ ပါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [ဝိနည်းအလိုအားဖြင့် အဆောက်အဥ်းများကို ဓရာ၍စိမ်ထားလျှင် မအပ်တော့။]

အဒသကံ။ ။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၌ နိသီဒိုန်မှာ အမြှာ်အဆာပါရသည်၊ သူတို့ကြိုဆထားသော နည်းတမျိုးအားဖြင့်ကား အမြှာ်အဆာ မပါသော်လည်း အပ်သတတ်။

ဇုမာနိ၀ဏ္ဏေနိ-ဤ၀ဏ္ဏတို့ကို၊ ဒီပေသုံ-ပြီ၊ တေသံ-ထို၀ဏ္ဏတိုင်း၌ အမျိုးသား ရဟန်းတို့၏၊ သုသုနာဂပုဏ္ဏော - သုသုနာဂမင်း၏ သားဖြစ်သော၊ ကာလာ သောကောနာမ-မည်သော၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ ပဏ္ဍော-အသင်းအပင်းသည်၊ ဝါ-ဘက်သားသည်၊ အဟောသိ-ပြီ။

တေန ခေါပန သမယေန-၌၊ ကာကဏ္ဍကပုတ္တော-ကာကဏ္ဍက ပုန်းသား၏ သားဖြစ်သော၊ အာယသ္မာ ယသော-အရှင် ယသသည်၊ ဝဇ္ဇိသု - ဝဇ္ဇိ ဟု ဗဟုဝုစ် အမည်ရသော၊ (ဇနပဒေ- ဇနပုဒ်၌၊) စာရိကံ - ဒေသစာရီကို၊ စရ မာနော- သော်၊ ဝေသာလိကာ - နှ်သော၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ - နှ်သော၊ ဘိက္ခူ- တို့သည်၊ ဝေသာလိယံ-၌၊ ဒသ- နှ်သော၊ ဝတ္ထူနိ-တို့ကို၊ ဒီပေန္တိကိရ- ပြကြ ကုန်သတတ်၊ ဇုတိ-ဤသို့၊ သုတ္တာ-၍၊ (စိန္တေန္တောဘ်ခ်စပ်၊) ယွာဟံ (ယော အဟံ)-သည်၊ ဒသဗလဿ-၏၊ သာသနဝိပတ္တိ - သာသနာတော်၏ ယုတ်စီး ခြင်းကို၊ သုတ္တာ- ကြားရ၍၊ ဝါ - ကြားရပါလျက်၊ အပ္ပေါသုဏ္ဏော- အား ထုတ်ခြင်းမရှိသည်၊ ဝါ- ကြောင့်ကြမ်းသည်၊ ဘဝေယ္ယုံ-ဖြစ်ရာ၏(တဿ မေ- အား၊ ဝါ - ၏၊) ဧတံ-ဤသို့ ကြောင့်ကြမ်းဖြစ်ခြင်းသည်၊ နခေါ ပဟိရုပံ- မလျော်ပတ်ချေ၊ ဟန္ဒ-ယခု၊ အဟံ-သည်၊ အဓမ္မ၀ါဒိနော-အဓမ္မ၀ါဒီအလင်္ဂ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နိဂ္ဂဟေတွာ- နှိပ်၍၊ ဓမ္မံ- ဓမ္မကို၊ ဒီပေမိ- ပြအုံ့၊ ဇုတိ - ဤသို့၊ စိန္တေန္တော-လျက်၊ ယေန- အကြင်အရပ်၌၊ ဝေသာလီ-သည်၊ (အတ္ထိ- ၏၊) တံ-ထိုဝေသာလီမြို့ရှိရာအရပ်သို့၊ အ၀သရိ-သွားပြီ၊ တတြ ဝေသာလိယံ-၌၊ ကာကဏ္ဍကပုတ္တော - သော၊ အာယသ္မာယသော - သည်၊ မဟာ၀နေ- မဟာ၀ုန်၌၊ ကူဋာဂါရသာလာယံ-ဧလစ်မွန်ချုန် အထွဋ်ရှိသောကျောင်း၌၊ ဝိဟရတိ-သီတင်းသုံးတော်မူ၏။

ဇာတရူပံ ရဇတံ ။ ။ သရသတော (ဓိမိသဘောမှ) ဝိကာရံ အနာပဇ္ဇိတ္တာ (ပြောင်းလွဲခြင်းသို့ မရောက်တဲ့) သင်္ခဒါ ဇာတရူပမေ၀ ဟောတိ-အခါခပ်သိမ်း ဖြစ်မြဲ သတော ရှိသည်သာ၊ [" ဇာတံ+ရူပံ တေသောတိ ဇာတရူပံ " ဟု ပြု၊] "ဓ၀လ သတာ၀တာယ (ဖြူဖွေးသော သတောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ရာဇတိ-တောက်ပ တင့်တယ်၏၊ ဇုတိ ရဇတံ" ဟု ပြု၊ "ရာဇ–ဒိတ္တိယံ"ဓာတ်, တ ပစ္စည်း အာ ကို ရသပြု။

ဝဇ္ဇိသု။ ။ဇနပဒ၀ဝစနတ္တာ-ဇနပုဒ်ဟောသဒ္ဒါ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟု၀စနံ ကတံ၊ ●ကောပိ တိ ဇနပဒေါ ရဋ္ဌိသဒ္ဒတ္တာ (ဇနပုဒ် အပိုင်စားရသော ဝဇ္ဇိမင်းသားတို့၏ ဗဟုဝုစ်အမည်ကို ဇနပုဒ်တခုခု တင်စားထားသော ဌာနပြုစာ အတင်ရှိသဒ္ဒါ၏အဖြစ် ကြောင့်) ဗဟု၀စနေန ဝုစ္စတိ။ [ဥပစာသဒ္ဒါတိုင်း၌ မူလလိန်ဝုစ် မယူက်ရ။]

တေနခေါ၀ေသမယေန-၌၊ ဝေသာလိကာ, ဝဇ္ဇီပုတ္တကာဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဥပေါသထေ-ဥပုသ်ဖြစ်သော၊ တဒဟု - ထိုနေ့၌ [တံ+အဟ, သို့ ဝိဘတ်ကို ဥပ္ပြ။] ကံသပါတိ-ရှေ့ဂက်ကို၊ [ကံသပါတိန္တိ သုဝဏ္ဏပါတိ။] ဥဒကေန-ဖြင့်၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဘိက္ခုသံ၀ါသ-၏၊ မဇ္ဈေ-အလည်၌၊ ထပေတွာ-၍၊ အာ၀ဋာ၀ဋေ-လာကုန် လာကုန်သော၊ ဝေသာလိကေ-ဝေသာလီမြို့ဟူသော နေရာရှိကုန်သော၊ ဥပါသကေ - တို့ကို၊ ဧ၀ं-သို့၊ ၀ဒန္တိ - ပြောဆို အလှူခံကြကုန်၏(ကို)၊ အာ၀ုသော-ဒါယကာတို့၊ သံ၀ါသ-အား၊ ကဟာ ပဏာမ်-တကျပ်ကိုရင်း၊ ၀ါ-တကျပ်ကိုဖြစ်စေ၊ အဠမ်-တကျပ်၏ ထက်ဝက်ကိုရင်း၊ ၀ါ-ငါးမူးကိုဖြစ်စေ၊ ပါဒမ်-တကျပ်၏ လေးဘိုတဘိုကိုရင်း၊ ၀ါ-တမတ်ကို ဖြစ်စေ၊ မာသက ရူပမ်-အရုပ်ရှိသော ၀ဲကိုရင်း၊ ၀ါ-တ၀ဲကိုဖြစ်စေ၊ ဒေထ-လှူကြကုန်လော့၊ သံ၀ါသ-၏၊ ပရိက္ခာရေန-ပရိက္ခရာဖြင့်၊ ကရကီယံ-ပြုဘွယ်သည်၊ ဘ၀ိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဣတိ-သို့၊ ၀ဒန္တိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ အစရှိသော၊ (ဣတိ တလုံးကြေ၊) သဒ္ဒံ-အလုံးစုံသော စကားကို၊ ယာ၀-လောက်၊ ဣမာယ ပန ဝိနယသင်္ဂီတိယာ ၊ ပေ ၊ ဝုစ္စတိတိ-ဟူသော၊ (ပါဠိ-သံဂီတိကွန္ဒက ပါဠိသည်၊ အတ္ထိ-၏၊) တာ၀-ထို ပါဠိတိုင်အောင်၊ ဝတ္တေတ္ဝံ-ဆိုရာ၏၊ ၀ါ-ဆိုပါလေ၊ [ဣမာယ ဝိနယသံဂီတိယာ-ဤ ဝိနယသံ၀ါယနာ၌၊ သတ္တာဘိက္ခုသတာနိ - ခုနစ်ရာသော ရဟန်းတို့သည်၊ အနုနာနိ - မလျော့ကုန်သည်၊ အနမိကာနိ- မပိုကုန်သည်၊ အဟေသုံ - နေကြ၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ အယံ ဒုတိယသံဂီတိ-ကို၊ သတ္တသသိကာတိ-သတ္တသတိကာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

စ-ဆက်၊/ ဧ၀ं - ဤသို့၊ တသ္မိं သန္နိပါတေ - ထို အစည်းအ၀ေး၌၊ ဒ္ဝါဒသ ဘိက္ခုသတ သဟဿာနိ-တဆဲ့နှစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့သည်၊ ၀ါ-တသန်းနှစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့သည်၊ အာယသ္မတာ ယသေန - သည်၊ သမုဿာ ဟိတာ - ကောင်းစွာ တိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) သန္နိပတိं သုစည်းဝေးကြကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုတသန်းနှစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့၏၊ မဇ္ဈေ-၌၊ အာယသ္မတာ ရေ၀တေန-သည်၊ ပုဗ္ဗေန - မေးအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိနယံ-ကို၊

ဥ၀ေါသ၀ေ။ ။ဥပ + ၀သထဟု ခွဲ၊ ဥပ၀သန္တိ ဣဏွာတိ ဥ၀ေါသ၀ေ၀၊-ပဋ္ဌ-အ နှင့် ဓကို(အ၀ကို) ဩ ပြု၊ ဣဏွ-ဤနှင့်၊ ဥပ၀သန္တိ-(ဗုဒ္ဓဘာသာ၀င်တို့က သီလစောင့်ခြင်း,ဗုဒ္ဓဘာသာ၀င် မဟုတ်သူတို့က လုံးလုံး အစာမစားခြင်း,တချို့က နို့ရည်မျှလောက် ပျားရည်မျှလောက်ကို သောက်ခြင်းစသော အကျင့်နှင့်) ဥ၀ေတာ-ပြည့်စုံကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍ + ၀သန္တိ - နေထိုင်ကြ၏၊ ဣတိ ဥ၀ေါသ၀ေ၀။ [သဗ္ဗသော အာဟာရဿ အဘုဥ္ဇနသင်္ခါတေန အနသနေနဝါ (အစာ မစားခြင်းဖြင့်၎င်း) ဒိ၀ပါန မဝုပါနာဒိမဇ္ဈေနဝါ ဥ၀ေတာ ဟုတ္တာ ၀သန္တိတိ အဏ္ဍော။]

ဝိသဇ္ဇနေန-ဖြေဆိုသော၊ သဗ္ဗကာမိတ္ထေရေန- သမ္ဗကာမီထေရ်သည်၊ ဒသ-ကုန်သော၊ တာနိ၀တ္ထူနိ-တို့ကို၊ ဝိနိစ္ဆိတာနိ-ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အမိကရဏံ-ကို၊ ဝူပသမိတံ-ငြိမ်းစေအပ်ပြီ။

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ထေရာ-တို့သည်၊ ပုန-တဖန်၊ ဓမ္မဉ္စ - ကိုလည်း၊ ဝိနယဉ္စ-ကိုလည်း၊ သံဂါယိသောမ-ကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့တိုင်ပင်၍၊ တိပိဋကဓရေ-ပိဋကသုံးပုံကို ဆောင်ကုန်သော၊ ပဏ္ဍိတပဋိသမ္ဘိဒေ- ရောက်အပ် ရအပ်သော ပဋိသम्भိဒါရှိကုန်သော၊ သတ္တသတေ - ခုနစ်ရာ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဥစ္စိနိတ္ဝာ-ရွေးချယ်ပြီး၍၊ ဝေသာလိယံ-၌၊ ဝါလိကာရာမေ-ဝါလိကာရုံကျောင်းတိုက်၌၊ သန္နိပတိတ္ဝာ-စည်းဝေး၍၊ မဟာကဿပတ္ထေရေန - သည်၊ သံဂါယိတသဒိသမေ၀ - သံဂါယနာ တင်အပ်သည်နှင့် တူစွာသာလျင်၊ သမ္ဗုံ- သော၊ သာသနမလ်- သာသနာတော်၏ အညစ်အကြေးကို၊ သောဓေတ္ဝာ - သုတ်သင်ပြီး၍၊ ပုန-တဖန်၊ ပိဋကဝသေန - ၎င်း၊ နိကာယ ဝသေန-၎င်း၊ အဂ်ဝသေန-၎င်း၊ ဓမ္မက္ခန္ဓ၀သေနစ-၎င်း၊ (၀ဝတ္ထုပေတ္ဝာ-ပိုင်းခြား သတ်မှတ်၍၊) [၀ဝတ္ထုပေတ္ဝာပါလျှင် ပိုကောင်း၏၊ မပါလျှင် ထည့်ပါ၊] သမ္ဗုံ-သော၊ ဓမ္မဉ္စ-ကိုလည်း၊ ဝိနယဉ္စ-ကိုလည်း၊ သံဂါယိံသု-ကုန်ပြီ၊ အယံ သံဂီတိ-သည်၊ အဒ္ဓဟိ မာသေဟိ-ရှစ်လတို့ဖြင့်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

လောကေ-၌၊ ယာ-အကြင် သံဂါယနာကို၊ (ယေန-ကြောင့်၊) သတ္တဟိ သတေဟိ-ရဟန္တာခုနစ်ရာတို့သည်၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ သတ္တ သတာတိစ-သတ္တသတာသံဂါယနာဟူ၍လည်း၊ ပုမ္မေ- ရှေ၌၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီး သော ပဌမသံဂါယနာကို၊ ဥပါဒါယ- ဤကဲ့ဖြင့်ယူ၍၊ ၀ါ- ထောက်စာ၍၊ ဒုတိယာတိစ-ဒုတိယ သံဂါယနာဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ သာအယံ သံဂီတိ - ထို ဒုတိယ သံဂါယနာကို၊ ယေဟိ ထေရေဟိ - တို့သည်၊ သံဂီတာ-သံဂါယနာ တင်အပ်ပြီ၊ တေသု-ထို ထေရ်တို့တွင်၊ ဝိသုတာ-ထင်ရှားကျော်စောကုန်သော၊ သဗ္ဗကာမီ - သဗ္ဗကာမီထေရ်သည်လည်း၊ သာဒ္ဒေ၀စ - သည်လည်း၊ ရေ၀တော-သည်လည်း၊ ခုဇ္ဇသောဘိတော-သည်လည်း၊ ယသေ၀စ-သည်လည်း၊ သာဏ သမ္ဘူတော - သာဏအရပ်၌ နေသော သမ္ဘူတ ထေရ်သည်လည်း၊ ဧတေ ထေရာ - တို့သည်၊ အာနန္ဒတ္ထေရဿ - အရှင် အာနန္ဒာထေရ်၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ-ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေတပည့်တို့တည်း၊ တထာဂတံ-ကို၊ ဒိဋ္ဌ ပုဗ္ဗာ-ရှေး၌ ဖူးမြင်လိုက်ကြရကုန်ပြီ၊ [ဘုရားကို မှီလိုက်ကြသည် - ဟူလို၊] သုမနောစ-ကိုလည်း၊ ၀ါသဘဂါမိစ-ကိုလည်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဇုမေ-ဤထေရ်တို့ကို၊ အနုရုဒ္ဓဿ-၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ - ဟူ၍၊ ဥ၂ယျာ - ဘိုးထိုက်ကုန်၏၊

တထာဂတံ-ကို၊ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ - ရှေးဦး ဖူးမြင်လိုက်ကြရကုန်ပြီ၊ [ပုဗ္ဗေ+ဒိဋ္ဌာ ဒိဋ္ဌ ပုဗ္ဗာ၊ ဒိဋ္ဌဉ် တပစ္စည်းလည်း အတိတ်ကတ္တားဟော၊ ဒိဋ္ဌနှင့် ပုဗ္ဗကိုလည်း ရှေ့နောက်ပြန်။] ပန-ဆက်၊ ယေဟိ ထေရေဟိ - တို့သည်၊ ဒုတိယော - နှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော၊ သင်္ဂဟော - ဓမ္မ , ဝိနယတို့ကို သိမ်းယူကြောင်း သံဂါယနာကို၊ သံဂီတော-သံဂါယနာတင်အပ်ပြီ၊ သဗ္ဗေပိ-ကုန်သော၊ တေ ထေရာ-တို့သည်၊ ပန္နဘာရာ - ချအပ်ပြီးသော ခန္ဓာဝန်ရှိကြကုန်သော၊ ကတကိစ္စာ-ပြီအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စ ရှိကြကုန်သော၊ အနာသဝါ - အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာတို့ချည်းတည်း၊ ဧတိ အယံ - ဤ သံဂါယနာသည်၊ ဒုတိယသံဂီတိ-ဒုတိယသံဂါယနာတည်း။ [ဤတွင်ဒုတိယသံဂါယနာတင်ခက်ပြီးပြီ၊ သို့သော် နောက်ဆက်တွဲ ကျန်သေး၍ အကုန်အစင် မပြီးတတ်သေး။]

ဧဝံ - လျှင်၊ ဧဒမ်ဒုတိယသံဂီတိ - ကို၊ သံဂါယိတ္မာ - ပြီး၍၊ တေ ထေရာ-တို့သည်၊ အနာဂတေပိ - နောင်အခါ၌လည်း၊ သာသနဿ - ၏၊ ဧဝရုပ်-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ အမ္ဗုဒ်-ဘေးရန်သည်၊ ဝါ-ခိုးမှုသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ နုခေါ - ဖြစ်ဦးလတ္တံ့လော၊ ဧတိ - သို့၊ ဩလောကယမာနာ - ရှုမြော်ကုန်လသော်၊ ဧဒမ်-ဤ အကြောင်းကို၊ အဒ္ဒသံသု - မြင်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ - အဘယ် အကြောင်းကို၊ အဒ္ဒသံသု-နည်းဟု)။) ဧတော-ဤနှစ်မှ၊ ဝဿ သတဿ-အနှစ်တရာ၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝါ-အထက်ဖြစ်သော၊ အဋ္ဌရသမေ ဝဿေ-၁၈ နှစ်မြောက်၌၊ ပါဋလိပုတ္တေ - ပါဋလိပုတ် မြို့၌၊ ဓမ္မာသောကော နာမ-မည်သော၊ ရာဇာ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္မာ-၍၊ သကလ ဇမ္ဗုဒီပေ-အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူ ဒီပ်၌၊ ရဇ္ဇံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ကာရေသိတ-ပြုစေလတ္တံ့၊ သော-ထိုဓမ္မာသောက မင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓသာသနေ-၌၊ ပသီဒိတ္မာ-ကြည်ညို၍၊ မဟန္တံ - ကြီးစွာသော၊ လာဘသက္ကာရံ - လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရကို၊ ပဝတ္တယိသတ - ဖြစ်စေလတ္တံ့၊ တတော-ထိုသို့ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်၊ တိတ္ထိယာ-တို့သည်၊ လာဘသက္ကာရံ-ကို၊ ပတ္ထယမာနာ- တောင်းတကုန်သည်၊(ဟုတ္မာ-၍၊)သာသနေ- ၌၊ ပဗ္ဗဇိတ္မာ-ရှင်ရဟန်းပြုပြီး၍၊ သကံသကံ-မိမိ မိမိတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ -မိစ္ဆာအယူကို၊ ပရိဒီပေသန္တာ-ပြကြကုန်လတ္တံ့၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ သာသနေ-၌၊ မယန္တံ- သော၊ အမ္ဗုဒ် ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ဧတိ- သို့၊ (အဒ္ဒသံသု- နှင့်ပြီ။)

အမ္ဗုဒ်။ ။အမ္ဗုဒ္ဓန္တိ ဥပဒ္ဒဝံ ဝဒန္တိ-ဘေးရန်ကို အမ္ဗုဒ ဟု ဆိုကြ၏၊ စောရကမ္မံပိ (ခိုးမှုလည်း "အမ္ဗုဒ"မည်၏)၊ ဘဂဝတောဝစနံ ထေနေတ္မာ အတ္တနော ဝစနဿ ဒီပနတော (ဝိနည်းဌာလာသော ဘုရားစကားတော်ကို ခိုးဝှက်ထားပြီးလျှင် မိမိတို့၏ သိဒ္ဓိလောဏကပ္ပ-စသော စကားကို ပြခြင်းကြောင့်တည်း။)

အထ-မြင်တော်မူကြရာထိုအခါ၌၊ နေသံ-ထိုထေရ်တို့၏၊ တေ-ဤစဉ်းစား ခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ (ကိုံ-သနည်း၊) ကိုံ - အဘို့နည်း၊ မယံ- တို့သည်၊ ဧတသ္မိံ အမ္ဘုဒေ - သည်၊ ဥပ္ပန္နေ - သော်၊ သမ္ဘုဒါ - ထင်ရှားသောမျက်နှာ ရှိကြကုန်သည်၊ ဝါ - မျက်မှောက်တို့သည်၊ [သန္ဓိသမာနံ + မုခံ ယေသံတိ သမ္ဘုဒါ။] ဘဝိဿာမနုခေါ - ဖြစ်ကုန်လိမ့်မည်လော၊ နု ဘဝိဿာမနုခေါ- မဖြစ်ကုန်လိမ့်မည်လော၊ ဣတိ-သို့၊ (ဧတံ - သည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊) အထ- စဉ်းစားရာ ထိုအခါ၌၊ သဗ္ဗေဝ-ကုန်သော၊ တေ - ထို ထေရ်တို့သည်၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ အတ္တနော-မိမိမိမိ၏၊ (ဝိနာသလောပ၊)အသမ္ဘုဒဘာဝံ-မျက်မှောက် မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥ ဣတ္ထာ-၍၊ကော-အဘယ်သူသည်၊ တံ အမိကရဏံ-ကို၊ ဝူပသမေတုံ- ငြိမ်းစေခြင်းငှါ၊ သမတ္ထော - စွမ်းနိုင်သည်၊ ဘဝိဿတိ နုခေါ - ဖြစ်လတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ သကလံ - အလုံးစုံသော၊ မနုဿ လောကံ-လူ့ပြည်ကိုဝင်း၊ ဆ ကာမာဝစရ ဒေဝလောကဉ္စ - ခြောက်ထပ်သော ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ကိုဝင်း၊ သြလောကေ နှာ - ကြည့်ကုန်လသော်၊ ကဠိ- တစုံတယောက်ကို၊ နု ဒိသွာ-မမြင်ရ၍၊ ဝါ- ခြင်းကြောင့်၊ ဗြဟ္မလောကေ-၌၊ ပရိတ္တာယုကံ - နည်းသော အသက်ရှိသော၊ ဥပရိဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ- အထက်ဗြဟ္မာပြည်၌ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ဘာဝိတမဂ္ဂ-ပွားစေအပ်ပြီးသောအကြောင်း ဈာန်ရှိသော၊ တိသံနာမ- တိသမည်သော၊ မဟာဗြဟ္မာနံ-မဟာဗြဟ္မာကို၊ ☰ အဒ္ဒသံသု-မြင်ကြကုန်ပြီ၊

ဒိသ္မာန - ၍၊ နေသံ-ထိုထေရ်တို့၏၊ တေ - ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ (ကိုံ-သနည်း၊) မယံ-တို့သည်၊ ဧတသ ဗြဟ္မုနော-၏၊ မနုဿလောကေ-၌၊ နိမ္မတ္တနတ္ထာယ-ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ဥဿာဟံ-အားထုတ်ခြင်းကို၊ သစေ ကရေ ယျာမ-အကယ်၍ ပြုကုန်အုံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ အဒ္ဓါ-မချဉ်ကေန်၊ သေ-ဤဗြဟ္မာ သည်၊ မောဂ္ဂလိဗြာဟ္မဏသ - မောဂ္ဂလိပုန်းကား၏၊ ဂဟေ-၌၊ ပဋိသန္ဓိ-ကို၊ ဂဟေဿတိ-လတ္တံ့၊ တတောစ-ထိုအိမ်မှလည်း၊ မနော-မနောန်တို့ဖြင့်၊

ဘာဝိတမဂ္ဂံ။ ။ဥပ္ပါဒိတဈာနံ၊ ဈာနံ ဟိ တတြ (ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌) ဥပပတ္တိယာ (ဖြစ်ခြင်း၏) ဥပါယဘာဝတော (အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်) ဣဒမ ဗ္ဗေါတိ ဝုတ္တံ (ဈာန်ကို ဤနေရာ၌ "မဂ်" ဟု ခေါ်အပ်ပြီ)၊ "တံတံ ဥပပတ္တိံ မဗ္ဗေတိ ဂဝေသတိတိ မဗ္ဗေါ = ထိုထို ပဋိသန္ဓေကို ရှာတတ်သောကြောင့် မဗ္ဗ မည်၏"ဟု ဝစနတ် ပြု၊ တရားကိုယ်မှာ တချို့နေရာ၌ စေတနာ , တချို့နေရာ၌ စေတနာနှင့်ယှဉ်သော တရားကို ကောက်ရ၏၊ ဤနေရာ၌ကား စေတနာနှင့်ယှဉ်သော ဈာန် (ဝိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါ ၅ ပါး) ကို ကောက်ပါ။

ပလောဘိတော-ဖြားယောင်းအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍၊) နိက္ခမိတ္တာ- ထွက်၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိသတိ-လတ္တံ့၊ သော-ထို တိဿသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပမ္မဒိတ္တာ-၍၊ သကလံ-သော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ကို၊ ဥဒ္ဓဟေတ္တာ-၍၊ အဓိဂတပဋိသမ္ဘိဒေါ- ရအပ်ပြီးသော ပဋိသမ္ဘိဒါရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ တိတ္ထိယေ-တိတ္ထိတို့ကို၊ မဒ္ဒိတ္တာ-နှိပ်နင်း၍၊ တံ အဓိကရဏံ - ကို၊ ဝိနိစ္ဆိနိတ္တာ - ဆုံးဖြတ်၍၊ သာသနံ - ကို၊ ပဋ္ဌဏ္ဍိသတိ-ချီးမြှောက်လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (ဧတံ- ဤအကြောင်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊)

ဣတိ- ဤသို့ကြံပြီး၍၊(ဣတိ တလုံးကြေ၊)တေ (ထေရာ)- တို့သည်၊ မြတ္တလောကံ-သို့၊ ဂတ္တာ-၍၊ တိသံ-မည်သော၊ မဟာမြတ္တာနံ-ကို၊အဝေါစုံ-ပြီ၊ (ကိ)၊ပေ၊မယဉ္စ-ဝါတို့သည်လည်း၊ပေ၊ ကဠိ-တစုံတယောံသော၊ သာသနံ-ကို၊ ပဋ္ဌဟေတုံ - ၎၊ သမတ္ထံ- စွမ်းနိုင်သူကို၊ အဒိသ္သာ - မမြင်ရခြင်းကြောင့်၊ မြတ္တလောကံ- ကို၊ ဝိစိနန္တာ - စူးစမ်း ရှာဖွေကုန်လတ္တံ့၊ ဘဝန္တမေဝ- အရှင်မြတ္တာမင်းကိုသာ၊ အဒ္ဒသာမ - မြင်ကြရကုန်၏၊ သပ္ပုရိသ - သုတော်ကောင်း၊ သာဓု - တောင်းပန်ပါကုန်၏၊ မနုဿလောကေ - ၌၊ နိမ္ဗတ္တိတ္တာ-၍၊ ဒသဗလ ဿ-၏၊ သာသနံ-ကို၊ ပဋ္ဌဏ္ဍိတုံ-၎၊ ပဋိညံ-ပဋိညာဉ်ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ အဝေါစုံ-ပြောကြကုန်ပြီ။

ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေ- ပြောဆိုအပ်သော်၊ မဟာမြတ္တာ - သည်၊ အဟံ-သည်၊ သာသနေ-၌၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ အမ္ဗုဒ်ံ- ကို၊ သောဓေတ္တာ-သုဓသင်၍၊ သာသနံ-ကို၊ ပဋ္ဌဟေတုံ-၎၊ သမတ္ထောာ-စွမ်းနိုင်သူသည်၊ ဘဝိဿာမိ ကိရ-ဖြစ်ရလိမ့်မည်တဲ့၊ ဣတိ - ဤသို့ တွေး၍၊ ဟဒ္ဒ ပဟဒ္ဒော - ရွှင်လန်း အပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းသည်၊ ဥဒဂ္ဂုဒဂ္ဂေါ - အလွန်တက်ကြွသည်၊ [အနက်တူ သဒ္ဒါ ၂ ခု ဖြစ်၍ "အလွန်" ဟု ဆိုသည်၊] ဟုတ္တာ-၍၊ သာဓုတိ-ကောင်းပါပြီ ဟူ၍၊ ပဋိသုဏိတ္တာ-ဝန်ခံ၍၊ ပဋိညံ - ကို၊ အဒါသိ - ပေးပြီ၊ ထေရာ- တို့သည်၊ မြတ္တလောကေ-၌၊ တံကရဏီယံ-ထို ပြုဘွယ်ကိစ္စကို၊ တိရေတ္တာ- ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ ပုန- ဖန်၊ ပစ္စာဂမိ"သု- ပြန်လာကြကုန်ပြီ။

တေန ခေါ ပန သမယေန - ၌၊ သိဂ္ဂဝတ္ထေရောစ - သိဂ္ဂဝ ထေရ်လည်း မည်သော၊စက္ကာဝဋ်ထေရောစ-စက္ကာဝဋ်ထေရ်လည်းမည်သော၊ဒွေပိ-နှစ်သော၊ တိပိဋကဓရာ-ပိဋကသုံးပုံကိုဆောင်ကုန်သော၊ ပတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ-ရှိကုန်သော၊ ဒီဃာသဝေါ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါ ရှိကုန်သော၊ နဝကာ- သီတင်းငယ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒဟရဘိက္ခု-ရဟန်းငယ်တို့သည်၊ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊[နဝကာ ကိုပင် ဒဟရဘိက္ခု ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ နဝကာတိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဝိဘာဝေတုံ ဒဟရဘိက္ခုတိ ဝုတ္တံ။] တေ-ထိုရဟန်းငယ်တို့သည်၊ တံအဓိကရဏံ-သို့၊ ဝါ-

ကို၊ နသမ္ဘာဝုကိ သု-မရောက်လာကြကုန်၊ ထေရာ-တို့သည်၊အာဝုသော-တို့၊ တုမ္မေ-တို့သည်၊ အမှာကံ - တို့၏၊ ဋုမသ္မိံအဓိကရဏော - ၌၊ သဟာယကာ-အဖေါ်တို့သည်၊ နော အဟုဝတ္ထု-မဖြစ်ကြကုန်၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊(ထိုသို့အဖေါ်မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊) ဝေါ-သင်တို့၏ (အပေါ်၌)၊ ဋုဒံ ဒဏ္ဍကမ္မံ-ဤဒဏ်အမှုသည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ (ကိ - အဘယ်ဒဏ်အမှုနည်း၊)တိသော နာမ - သော၊ မြဟ္မာ - သည်၊ မောဂ္ဂလိပြောဟ္မဏသ - ၏၊ ဂေဟေ - ၌၊ ပဋိသန္ဓိံ - ကို၊ ဂဏှိသတိ- လတ္တံ၊ တံ-ထိုတိသကို၊ တုမှာကံ - သင်တို့တွင်၊ ကော-တပါးသည်၊ ဝါ-တပါးက၊ နိဟရိတ္ဝာ- အိမ်မှ ထုတ်၍၊ ပဗ္ဗာဇေတု-ရှင်ဖြစ်စေလော၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးလော၊ ကော-သည်၊ ဝါ-က၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ကို၊ ဥဂ္ဂဏှာပေတု - သင်ယူစေလော၊ ဝါ - ဝိုဿဇ္ဇပေးလော၊ ဋုတိ - ဤဒဏ်အမှုတည်း၊ ဋုတိ- သို့၊ ဝတ္ဘာ- မိန့်တော်မူ၍၊ (ဋုတိတလုံး အကြေကြီ) သမ္ဘေပိ-အလုံးစုံတို့ သည်လည်း၊ ယာဝတာယုကံ - အသက် အပိုင်းအခြား အတိုင်း၊ ဝါ-အသက်ရှည်သမျှ၊ ဌတ္ဝာ-တည်ပြီး၍၊ သဗ္ဗကာမိပ္ပဘုတယော-သမ္ဗကာမီ ထေရ် အစရှိကုန်သော၊ မဟိဒ္ဓိကာ- ကြီးသော တန်ခိုးရှိကြကုန်သော၊ ယေပိ ထေရာ- တို့သည်လည်း၊ လောကမှိ - လောက၌၊ အဂ္ဂိကဋ္ဌာ၀ - မီးပုံကြီးတို့ ကဲ့သို့၊ ဧလိတ္ဝာ-တောက်ပ၍၊ ဒုတိယံသင်္ဂဟံ-ဒုတိယသံဂါယနာကို၊ ကတ္ဝာ-ပြုပြီး၍ရင်း၊သာသနံ-ကို၊ ဝိသောဓေတ္ဝာန-သုဓိသင်ပြီး၍ရင်း၊အနာဂတေပိ-နောင်အခါ၌လည်း၊ သဒ္ဓမ္မသုဒ္ဓိယာ- သူတော်ကောင်းတရား၏ စင်ကြယ်ခြင်း၏၊[ဋီကာ၌ "သဒ္ဓမ္မ၀ဒိုယာ - သူတော်ကောင်းတရား တိုးပွားခြင်း၏ "ဟု ရှိ၏၊] ဟေတုံ-အကြောင်းကို၊ ကတ္ဝာန-ပြုပြီး၍ရင်း၊ ပရိနိဗ္ဗုတာ- အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဖြင့် ဧမြေပြိမ်းချမ်းတော်မူကြလေကုန်ပြီ။

ဒီဏာသ၀ါ- နှ်သော၊ ၀သိပတ္တာ - ၀သီဘော်သို့ ရောက်တော်မူကြကုန်သော၊ [၀သိဘာ၀ပတ္တာ-ဆိုလိုလျက် ဘာ၀အကြောကြီ၊] ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒါ-အပြားအားဖြင့် ကဲ့ပြားသော ပဋိသမ္ဘိဒါ ရှိတော်မူကြကုန်သော၊[အတ္ထ-ဓမ္မ-နိရုတ္တိ-ပဋိဘာန-အားဖြင့် ကွဲပြားသည်ကို "ပဘိန္ဒ"ဟု ဆိုသည်၊]တေပိနာမ ထေရာ-ထိုထေရ်တို့မည်သည်လည်း၊ ဝါ - ထိုထေရ်မည်သူတို့သော်မှလည်း၊ အနိစ္စတာ၀သံ-အနိစ္စတာနှင့် စပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတာ-ရောက်ကြ

ယာ၀တာယုကံ ဌတ္ဝာ၊ ။ပရိနိဗ္ဗုတာတိ သမ္ဗန္ဓော၊ ယာ၀ အတ္တနော အတ္တနော အာယုပ္ပမာဏံ,တာ၀ ဌတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗုတာတိ အတ္ထော၊ ကိံ ပန ကတ္ဝာ တေထေရာ ပရိနိဗ္ဗုတာတိ (ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်) အာဟ-ဒုတိယံ သံဂဟံ ကတ္ဝာတိ အာဒိ၊ အနာဂတေပိ သဒ္ဓမ္မ၀ဒိုယာ ဟေတုံ ကတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗုတာတိ သမ္ဗန္ဓော။

ရကုန်သေး၏၊ဇမ္ဗိ-ယုတ်မာလှစွာသော၊ဒုရဘိသ ဗ္ဗ-ဝံ-မလွမ်းမိုးအပ် မလွမ်းမိုးနိုင်သော၊ အနိစ္စတံ-မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသည့် အတိုင်း၊ ဥတ္တာ-သိပြီး၍၊ နိစ္စံ-မြဲသော၊ အမတံ- မသေရာဖြစ်သော၊ ယံ ပဒံ - အကြင် နိဗ္ဗာန်သည်၊(အတ္ထိ-၏၊) တံ ပဒံ-သို့၊ ပတ္တုံ-ရောက်ခြင်းငှါ၊ မိရော - ပညာရှိသည်၊ ဝါယမေ- အားထုတ်ရာ၏၊ ဧတိ- ဤကား တိုက်တွန်းခြင်းတည်း။.... ဘော်ဝတာ- ဖြင့်၊ သဗ္ဗကာရေန - အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်၊ ဒုတိယ သဂီတိဝဏ္ဏနာ - ဒုတိယသံဂါယနာ အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ - ပြီးပြီးသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။[ဒုတိယသံဂါယနာအပြီး၌ ဝမ်းနည်းဘွယ်ရာ ဂိုဏ်းပေါင်းများစွာ ကွဲသွားပုံကို ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာမှ ယူ၍ သာရတ္ထဒီပ ပြထား၏။]

ဒီဃာသဝါ ဘုဝါ။ ။ဤဒါနိ တေပိနာမ ဧဝံ မဟာနုဘာဝါ ထေရာ'အနိစ္စတာယ ဝသံ ဂတာ၊ ကိမင်ပန အညေတိ=ဤမျှလောက် တန်ခိုးကြီးသော ထေရ်တို့သော်မှ အနိစ္စတာနှင့် စပ်နေရသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကြရသေး၏၊ အခြား တန်ခိုးနည်းသူတို့မှာ (ကိမင်) အဘယ့်ကြောင့် မလိုက်ရဘဲ နေနိုင်ကုန်အုံ့နည်းဟု , သံဝေဇေတွာ ဩဝဒန္တော အာဟ ဒီဃာသဝါတိ အာဒိ။ [တေပိ၌ ပိသည် သမ္ပာဝနာဇောတကာ။]

အနိစ္စတာဝသံ။ ။အနိစ္စတာဝသတ္တံ အနိစ္စတာယတ္တဘာဝံ၊ (ဋီကာ)၊ ဤသို့ ဖွင့်သဖြင့် ဝသံ၌ ဘာဝပွဓာန ကြီးစေလို၏၊ ဝသ သဒ္ဒါ၏ အာယတ္တအနက်ကိုလည်း သိစေ၏၊ " အနိစ္စတာဓီနဘာဝန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ " ဟု ထပ်၍ဖွင့်ခြင်းဖြင့် အာယတ္တ သဒ္ဒါ၏ အဓီန (စပ်ခြင်း) အနက်ကို သိစေသည်။

ဧဝံ၊ပေ၊ဒုရဘိသ ဗ္ဗ-ဝံ။ ။ဇမ္ဗိ လာမက်, ဒုရဘိသ ဗ္ဗ-ဝံ အနဘိဘာဝနီယံ(မလွမ်းမိုးနိုင်သော) အတိတ္တမိတုံ အသက္ကုဏေယ္ယံ(ထိုအနိစ္စတာကို မည်သူမျှကျော်လွန်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော) အနိစ္စတံ – ကို၊ ဧဝံ ဥတ္တာ (ဤဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း တန်ခိုးကြီးရဟန္တာတို့သော်မှ အနိစ္စတာသဘောသို့ လိုက်ပါကြရ၏ ဟု သိ၍) ဧတိ သမ္ဘဒ္ဒေါ။

ဘော်ဝတာ သမ္ဘာကာရေန။ ။ ဒုတိယသံဂါယနာတင်ပုံ ပြပြီးနောက် တိသပြဟ္ဟာကြီးထံ သွား၍ တောင်းပန်ပုံ စသော နောက်ဆက်တွဲနှင့် တကွ ဆိုသင့် သမျှ အားလုံး ပြီးသည်ကို "သမ္ဘာကာရေန"ဟု ဆိုသည်၊ သာရတ္ထဒီ "သဒ္ဒာကာရေနာတိ သမ္ဘပ္ပကာရေန ဝုတ္တံ၊ ကိဋ္ဌိပိ အသေသေတွာ ဒုတိယသံဂီတိ သံဝဏ္ဏိတာ(ချဖွင့်အပ်ပြီ) ဧတိ အမိပ္ပါယော"ဟု တွေ့ရ၏၊ ထိုအလို"သမ္ဘာကာရေန ဝုတ္တံ"ဟုသာ ရှေးစာရှိဟန်တူ၏၊ " ဒုတိယသင်္ဂီတိဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ ဟောတိ " ဟု ပါဟန် မတူ၊ ထိုသို့ မပါမှ သာ၍ ကောင်း၏၊ ဘာကြောင့်နည်း .... ဤ အဋ္ဌကထာက ဒုတိယသင်္ဂီတိကိုသာ ပြ၍ ဒုတိယသင်္ဂီတိကိုဖွင့်သော"သံဝဏ္ဏနာ"မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

တတိယသံဂါယနာအခေါ်း

တိသော-တိသမည်သော၊ မဟာဗြဟ္မာဝိ-လည်း၊ ဗြဟ္မလောကတော-မှ၊ စုတိတ္ဝာ-၍၊ မောဂ္ဂလိပြောဟ္မဏသ - မောဂ္ဂလိပုန်ဏား၏၊ ဂေဟေ - ၌၊ ပဋိသန္ဓိं- ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-ယူပြီ၊ သိဂ္ဂဝဏ္ဏရောပိ - သည်လည်း၊ တသ်-ထို တိသမြတ်ဟု၏၊ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော - ပဋိသန္ဓေယူရာ နေ့မှ၊ ပဘုတိ- စ၍၊ သတ္တဝဿာနိ-၇နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ပြောဟ္မဏသ ဂေဟံ ဝိလ္လာယ-၄၂၊ ပါဝိသိ-ပြီ၊ ကေဒါဝသမ္မိ-တနှေ့၌လည်း၊ ဝါ-တနှေ့မျှလည်း၊ ဥဋ္ဌဟ်မတ္တံ-တယောက်ချီ မျှလောက်သော၊ ယာဝုံဝါ - ယာဝုကိုရင်း၊ ကဒ္ဒမ-ရေတမ်းတို့- တဇွန်းမျှလောက်သော၊ ဘတ္တံဝါ - ဆွမ်းကိုရင်း၊ နာလတ္ထ- မရ၊ ပန - အနွယကား၊ သတ္တန်ဝဿာနံ-၇ နှစ်တို့၏၊ အစ္ဆယေန- ၌၊ ကေဒါဝသံ- ၌၊ အတိဆ္ဆထ ဘန္တေတ် ဝစနမတ္တံ-အတိဆ္ဆထ ဘန္တေဟူသော စကားမျှကို၊ အလတ္ထ-ရပြီ၊ တံ ဒါဝသ မေဝ- ၌ပင်၊ ပြောဟ္မဏောပိ-သည်လည်း၊ ဗဟိဒ္ဓါ- ပြင်ဘက်၌၊ ကိဠိ-သော၊ ကရကီယံ-ပြဘွယ်ကိစ္စကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ အာဂန္ဆန္တော-ပြန်လာလသော်၊ ပဋိ ပထေ - ရှေးရှုခရီး၌၊ ဝါ- ခရီးရင်ဆိုင်၊ ဇထရံ-ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဘော ပဗ္ဗဇိတ-ဘိုရဟန်း၊ အမှာကံ - ကျွန်ုပ်တို့၏၊ ဂေဟံ- သို့၊ အဂမိတ္ထ- ရောက်ခဲ့ပါကုန်၏ဟု၊ ဇုတိ-သို့၊ အာဟ- မေးပြီ၊ ပြောဟ္မဏ- ဏား၊ အာမ-အိမ်း၊ အဂမိမှာ- ရောက်ခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဇုတိ- သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ ကိဠိ- ကို၊ အပိလဘိတ္ထ- ရခဲ့ပါကုန်သလော၊ ဇုတိ အာဟ၊ ပြောဟ္မဏ, အာမ, လဘိမှာ - ရခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဇုတိ

တိသောဝိ၊ပေ၊အဗ္ဗဟေသိ။ ။တတိယ သံဂါယနာခေါ်းကို အခြေအမြစ်နှင့် တကွ အစမှစ၍ ပြလိုသောကြောင့် "တိသောဝိ" စသည်မိန့်၊ "ဂေဟေ ပဋိသန္ဓိं အဗ္ဗဟေသိ"ကား ဌာနအိမ်၏အမည်ကို ဌာနီ ပုဏ္ဏားမ၌ တင်စားထားသော(မဗ္ဗာ ဥက္ကျဋ္ဌိ ကရောန် ကဲ့သို့) ဌာနူပစာရ စကားတည်း၊ [တသ ပန တန္ဒိသယတ္ထာ (ထိုအိမ်က ထိုပုဏ္ဏားမ၏ မိုရာ၏အဖြစ်ကြောင့်) နိသိတေ (မိုတတ်သော်) နိသယ ဝေါဟာရေန (မိုရာ၏ နာမည်ဖြင့်) ဂေဟေ ပဋိသန္ဓိं အဗ္ဗဟေသိတိ ဝုတ္တံ၊ ယထာ-မဗ္ဗာ ဥက္ကျဋ္ဌိ ကရောန်၊ သဗ္ဗော ဂါမော အာဂတောတိ၊ (ဋီကာ)၊ သဗ္ဗော ဂါမော ၌လည်း ဌာနဂါမ၏အမည်ကို ဌာနီ ရွာသူရွာသားအပေါ်၌ တင်စားထား၏၊ ယခု အခါ၌ကား သဗ္ဗော ဂါမော အာဂတောကို (ရွာနှင့်လူ မခွဲဘဲ ပြောအပ်သော) အဘေဒေါပစာ ဟု ဆိုကြသည်။]

အတိဆ္ဆထ ။ ။ အတိတ္ထမိတ္ထာ ဇုဆ္ဆထ – ဤအိမ်ကိုကျော်၍ အလိုရှိပါကုန်၊ ဇုမ ဘိက္ခာ နု လဘ္ဘတိ၊ ဇုတော အညတ္ထ ဂန္ဓာ ဘိက္ခံ ပရိယေသထာတိ အမိပ္ပါယော=ဤ အိမ်၌ဆွမ်းမရနိုင်ပါ၊ ဤအိမ်မှ တခြားအိမ်သို့သွား၍ ဆွမ်းရှာပါကုန်-ဟူလို။[မြန်မာလို "ကတော့ဆွမ်း" နှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

အာဟ၊ သော- သည်၊ ဝေဟံ ဂတ္ဝါ, ပုစ္ဆ-ပြီ၊ (ကိုံ) တဿ ပဋ္ဌိတဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ကိဉ္စိ - ကို၊ အာဒဿ - ပေးလိုက်ကြကုန်သလော၊ ဣတိ ပုစ္ဆ၊ ကိဉ္စိ- ကို၊ နု အာဒမ္မာ-နု၊ ဣတိ, အာဟ-ပြီ။

မြာဟ္မဏော - သည်၊ ဒုတိယဒိဝသေ - ၌၊ ယဂ္ဃါရေယေဝ - အိမ်တခါး ပေါက်၌ပင်၊ နိသိဒိ-ပြီ၊ (ကိုံ -အာဘယ်သို့ကြ၍ ထိုင်သနည်း၊) အဇ္ဇ-ယနေ့၊ ပဋ္ဌိတံ-ကို၊ မုသာဝါဒေန - မုသာဝါဒဖြင့်၊ နိဂ္ဂဟေဿာမိ-နှိပ်အုံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြ၍၊ နိသိဒိ-ပြီ၊ ထေရော ဒုတိယဒိဝသေ မြာဟ္မဏသာ, ယဂ္ဃါရံ-အိမ်ပေါက်သို့၊ သမ္ပတ္တော - ရောက်ပြီ၊ မြာဟ္မဏော ထေရံ, ဒိသ္မာဝ- မြင်လျှင်မြင်ခြင်းပင်၊ ဝေံ-သို့၊ အာဟ- ပြီ၊ (ကိုံ)၊ တုမှေ - သင်တို့သည်၊ ဟိယျော-ယမန်နေ့၌၊ ဝါ-ယမန်နေ့က၊ အမှာကံ-အကျွန်ုပ်တို့၏၊ ဝေဟော-၌၊ ကိဉ္စိ-ကို၊ အလဒ္ဓါယေဝ-မရကုန်ဘဲသာလျှင်၊ လဘိမှာတိ-ရခဲ့ကုန်ပြီဟူ၍၊ အဝေါစုတ္ထ-ပြောကုန်ပြီ၊ တုမှာကံ-တို့အား၊ မုသာဝါဒေါ-မုသားပြောခြင်းသည်၊ ဝဋ္ဋတိ နုခေါ - အပ်သလော၊ ဣတိ - သို့၊ အာဟ - ပြီ၊ ထေရော အာဟ၊ (ကိုံ)၊ မြာဟ္မဏ, မယံ, တုမှာကံ-တို့၏၊ ဝေဟော-၌၊ သတ္တဝဿာနိ - လုံး၊ အတိဿ ထာတိ ဝစန မတ္တမ္ပိ - အတိစ္ဆထ ဟူသော စကားမျှကိုလည်း၊ အလဘိတ္မာ-မရမူ၍၊ ဟိယျော-၌၊ အတိစ္ဆထာတိ ဝစနမတ္တံ-ကို၊ လဘိမှာ-ရကုန်ပြီ၊ အထ-ထိုသို့ရခြင်းကြောင့်၊ တေ ပဋိသန္ဓာရံ- ဤ စကား ပဋိသန္ဓာရကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဝါ-အကြောင်းပြု၍၊ ဝေံ-ဤသို့ ရကုန်၏ ဟူ၍၊ အဝေါစုမှာ-ပြောကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ။

မြာဟ္မဏော စိန္တေသိ (ကိုံ)၊ ဣမေ- ဤရဟန်းတို့သည်၊ ပဋိသန္ဓာရ မတ္တမ္ပိ-ပဋိသန္ဓာရမျှကိုလည်း၊ လဘိတ္မာ-၍၊ ဝါ-ရလသော်၊ လဘိမှာတိ-ရကုန်ပြီဟူ၍၊ ပသံသန္တိ- ချီးမွမ်းကြကုန်၏၊ အည်- အခြားသော၊ ကိဉ္စိ - သော၊ ခါဒနီယံ-ကိုဝင်း၊ ဘောဇနီယံ-ကိုဝင်း၊ လဘိတ္မာ-၍၊ ဝါ-သော်၊ ကဿာ- ကြောင့်၊ နု ပသံသန္တိ-မချီးမွမ်းဘဲ နေကုန်တော့အုံနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေသိ (ဣတိ-ဤသို့ကြံပြီး၍၊) ပသီဒိတ္မာ-ကြည်ညို၍၊ အတ္တနော-၏၊ အတ္ထာယ-ငါ၏ ပဋိယာဒိတဘတ္တတော- အားထုတ်စေအပ်ပြီးသော ထမင်းမှ၊ ကဉ္စိ-မတ္တံ- သော၊

ပဋိယာဒိတ ဘတ္တတော။ ။ပတိပုဗ္ဗ — ယတဝါတ်, ကာရိတ်ကား၊ တ ပစ္စည်း၊ ဧကို ဣ, တကို ဒပြု၊ ပတိယာဒိယိတ္တ-အားထုတ်စေအပ်ပြီ၊ ဝါ-ပြည့်စုံစေအပ်ပြီ၊ ဣတိ ပတိယာဒိတံ (ဘတ္တံ)၊ ["သမ္ပာဒေတ္မာ ထပိတဘတ္တတော"ဟူသော ဋီကာဖွင့်ကား အဓိပ္ပါယတည်း။] ယခုကာလ၌ "စီမံအပ်ပြီးသော ထမင်းမှ"ဟု ပေးကြ၏၊ အဓိပ္ပါယ်နက်ပင်တည်း။

ဘိက္ခုံ-ကိုဌင်း၊ တဒုပိယံ-ထိုဆွမ်းအား လျှောက်ပတ်သော၊ ဗျဉ္ဇနံစ-ဟင်းလျှာ ကိုဌင်း၊ ဒါပေတွာ- ပေးစေ၍၊ ဧကမံဘိက္ခုံ- ဤဆွမ်းကို၊ [သဒိသုပစာ၊] သဗ္ဗ ကာလံ-အခါခပ်သိမ်း၊ တုမှေ- အရှင်တို့သည်၊ လဘိဿထ- ရပါကုန်လတံ့၊ ဧကတိ- ဆို၊ အာဟ - လျှောက်ပြီ၊ သော - ထိုပုန်ဏားသည်၊ ပုနဒိဝသတော- နောက်တနေ့မှ၊ ပဘုတိ - ၍၊ ဥပသကံ မန္တသာ - ချဉ်းကပ်လာသော၊ ထေရ ဿ-၏၊ ဥပသမံ-ငြိမ်သက်ပုံကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဘိယျောသော-လွန်သော၊ မတ္တာ ယ - အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ (တနည်း) ဘိယျောသော မတ္တာယ - အတိုင်းထက် အလွန်၊ ပသီဒိတွာ-၍၊ ထေရံ- ကို၊ နိစ္စကာလံ - အမြဲကာလပတ်လုံး၊ အတ္တ နော-၏၊ ဃရေ-၌၊ ဘတ္တ ဝိသဋ္ဌ ကရဏတ္ထာယ-ဆွမ်းကိစ္စကို ပြုခြင်းအကျိုး ငှါ၊ ယာစိ- တောင်းပန်ပြီ၊ ထေရော - သည်၊ အဓိဝါသေတွာ - မိမိအထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေ၍၊ (သဒ္ဒတ္ထ)၊ ဝါ- လက်ခံ၍၊ (ဝေါဟာရတ္ထ)၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၌၊ ဘတ္တကိစ္စံ-ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကတ္တာ- ပြုပြီး၍၊ ဂစ္ဆ နော-ပြန်ခါနီးလသော်၊ ထောကံ ထောကံ-အနည်းငယ် အနည်းငယ်သော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ကို၊ ကထေတွာ-ဟောပြီး၍၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

သောပိမာဏဝကော-ထိုတိဿလုလင်ငယ်သည်လည်း၊ သောဌသဝဿ ဒ္ဒေသိကောယေဝ-၁၆ နှစ် ရှိပြီ ဟု ညွှန်ပြထိုက်သည်သာလျှင်၊ ဝါ-၁၆ နှစ် အရွယ်ရှိသည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊)တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ-ဝေဒသုံးပုံတို့၏၊ ပါရဂူ- တဘက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ဗြဟ္မလောကတော- မှ၊ အာဂတသုဒ္ဓသတ္တသ-လာခဲ့သည်ဖြစ်၍ သန့်ပြန့်သော သတ္တဝါ၏၊ အာသ နေဝါ-နေရာထိုင်ခုံ၌ဌင်း၊ သယနေဝါ- အိပ်ရာခင်း၌ဌင်း၊ အညော- အခြား သော၊ ကောစိ- တစုံတယောက်သော၊ နိသဇ္ဇတာဝါ - ထိုင်သူ သည်ဌင်း၊ နိပဇ္ဇတာဝါ-လျောင်းသူသည်ဌင်း၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ သော-ထို တိဿလုလင်ငယ် သည်၊ ယဒါ-၌၊ အာစရိယယရံ-ဆရာ့အိမ်သို့၊ ဝါ-ဆရာ့ကျောင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ- ၏၊ တဒါ- ၌၊ အဿ - ထိုလုလင်၏၊ မဗ္ဗပါဒံ - ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို၊

ဗုဒ္ဓဝစနံ။ ။ဥပါယံ၌ ဥပ+ဗုဓော၏, ကာရိတ်ကြောင့် ဣကပစ္စည်းဖြင့် "ဥပါယတော- ကပ်ရောက်စေအပ်၏၊ ဗုဒ္ဓတိ ဥပါယံ၊ တသ္မိံ + ဥပါယံ တဒုပါယံ" ဟု ကြား၊ ထို ထမင်း၌ ကပ်ရောက်စေထိုက်သော (သဒ္ဒတ္ထ)၊ ထို ထမင်းအား လျှောက်ပတ်သော၊ (အဓိပ္ပါ ယတ္ထ၊) တဒနုရူပံ (ဋီကာ)။

ဘတ္တ ဝိသဋ္ဌ ကရဏတ္ထာယ။ ။ဘတ္တသ-ကို+ဝိသဋ္ဌော-ခံတွင်း၌စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ ဘတ္တဝိသဋ္ဌော – ခြင်း၊ (သဒ္ဒတ္ထ၊) ဆွမ်းစားခြင်း၊ (ဝေါဟာရတ္ထ၊) ["ဘတ္တကိစ္စ ကရဏတ္ထာယ"–ဋီကာ။]

သေတေန- ဖြိုသော၊ ဝတ္ထေန-အဝတ်ဖြင့်၊ ပဋိဆ္ဆာဒေတွာ - ဖုံးအုပ်၍၊ လဂ္ဂေတွာ - ချိတ်၍၊ ထဒေပန္တိ - ထားကြရကုန်၏၊ ထေရော- သည်၊ စိန္တေသိ-ကြံပြီ၊ (ကိုယ်-နည်း၊)ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ မာဏဝကံ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ-ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ - ရှင်ပြုပေးခြင်းငှါ၊ သမယော - အချိန်တန်ပြီ၊ ဣဒ - ဤအိမ်သို့၊ အာဂန္တ္တုသ- လာရသော၊ မေ - ၏၊ စိရဋ္ဌ-ကြာလည်းကြာမြင့်ပြီ၊ မာဏဝကေန-နှင့်၊သဒ္ဓိं-တကွ၊ကာစိ-တစုံတခုသော၊ကထာစ-စကားသည်လည်း၊ နဥပ္ပဇ္ဇတိ- မဖြစ်သေး၊ [သာရတ္ထ၌ "စသဒ္ဒေါ အဝဓာရဏော၊ ကာစိ ကထာ နေဝဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော" ဟုရှိ၏၊ ထိုအလို စိရဋ္ဌ၌(စ)ပါဟန်မတူ၊ စိရဋ္ဌဟု စပါနေသောကြောင့် စ ၂လုံးကို အညမညဝါကျ သမုစ္စယတ္ထကြီလိုက်သည်၊] ဟန္ဒ- ယခု၊ ဒါနိ- ဤအခါ၌၊ ဣမိနာ ဥပါယေန- ဤ ဥပါယ်တမည်ဖြင့်၊ ဝါ- ဤအကြောင်းဖြင့်၊ ပလ္လင်္ကံ- နေရာပလ္လင်ကို၊ နိသီဒိတ္ဝာ-မှီ၍၊ ကထာ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ- ဖြစ်လတံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံပြီး၍၊ (ဣတိတလုံးကြေ၊) ဧဝံ- သို့၊ ဝတ္ဝါ-၍၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်လသော်၊ တသ္မိं ဧဝေဟေ-၌၊ မာဏဝကဿ- ၏၊ ပလ္လင်္ကံ-ကို၊ ထပေတွာ- ၍၊ အညံ- အခြားသော၊ ကိဉ္စိ - တစုံတခုသော၊ အာသနံ - နေရာထိုင်ခုံကို၊ နဒိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ တတော- ထို မတွေ့မြင်လျှောက်ခဲ့အာင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဓိဋ္ဌာသိ-အဓိဋ္ဌာန်ပြီ။

ဗြာဟ္မဏဿ-၏၊ ဧဟိဧနော-အိမ်နေသူ လူအပေါင်းသည်၊ ထေရံ-ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အညံ-လုလင်၏ပလ္လင်မှ အခြားသော၊ ကိဉ္စိ-သော၊ အာသနံ-ကို၊ အပဿန္တော-မမြင်လသော်၊ မာဏဝကဿ-၏၊ ပလ္လင်္ကံ-ကို၊အတ္တရိတ္ဝာ-ခင်း၍၊ ထေရဿ- အား၊ အဒါသိ-ပြီ၊ ထေရော- သည်၊ ပလ္လင်္ကေ-၌၊ နိသီဒိ-ပြီ၊ မာဏဝကောပိ- သည်လည်း၊ တဒ်ဏာညော- ထို ခဏ၌ပင်၊ အာစရိယ

သောဋ္ဌသ၊ ပေ၊ ဧကော ။ ။[သောဋ္ဌသဝဿ + ဥဒ္ဓေသိက။] ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗောတိ ဥဒ္ဒေသော၊ သောဋ္ဌသဝဿောတိ — ၁၆ နှစ်ရှိပြီ ဟူ၍ + ဥဒ္ဒေသော — ညွှန်ပြထိုက် (ပြောဆိုထိုက်သူတည်း) သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဒေသော — သူ၊ သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဒေသော ယော၀ + (ဏိကအနက် မရှိ) သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဒေသိကော၊ (တနည်း) ဥဒ္ဒေသ်-ပြောဆိုညွှန်ပြခြင်းကို၊ အရဟတိတိ ဥဒ္ဒေသိကော၊သောဋ္ဌသဝဿောတိ ဥဒ္ဒေသိကော သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဒေသိကော—၁၆ နှစ် ရှိပြီ ဟု ပြောဆို ညွှန်ပြခြင်းကို ထိုက်သူ၊ ဆိုလိုရင်းမှာ- "၁۶ နှစ် ရှိပြီ"—ဟူလို။ [အတ္ထတော ပန သောဋ္ဌသဝဿိကောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။]

ဟန္ဒ ဒါနိ။ ။ဟန္ဒကား အလုပ်ကိစ္စကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော နိပါတ်တည်း၊ "ကြာရှည် ရက်ဆွဲနေလို့ မဖြစ်၊ ယခုပင် လုပ်မှတဲ့"—ဟူလို၊ ဒါနိကား ထုံးစံအတိုင်း ကာလတ္ထတည်း။

ဃရာ-မှ၊ အာဂမ္မ-ပြန်လာ၍၊ ထေရံ-ကို၊ အတ္တနော-၏၊ ပလ္လင်-၌၊ နိသိန်း-ထိုင်နေသည်ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ကုပိတော - စိတ်ဆိုးသည်၊ အနတ္တမနော - မိမိစိတ်မရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ကော - အဘယ်သူသည်၊ မမ-၏၊ ပလ္လင်-ကို၊ သမဏသ-အား၊ ပညပေသိ-ခင်းပေးသနည်း၊ (ဣတိ အာဟ)၊ ထေရော-သည်၊ ဘတ္တကိစ္စံ-ကို၊ ကတ္တာ-ပြုပြီး၍၊ မာဏဝကဿ - ၏၊ စက္ခိုက္ခဘာဝေ-ကြွမ်းတန်းသော သဘောရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ဂူပသန္တေ - ငြိမ်းလေသော်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ၊(ကိံ-အာဟ)၊ မာဏဝက-ငယ်၊တွံ-သင်သည်၊ ကိဿ-သော၊ မဏ်-မဏ္ဍန်ကို၊ ဇာနာသိ ကိံပန-သိသလော၊ ဝါ-တတ်သလော၊ ဣတိ-သို့၊ (မေးပြီ)မာဏဝကော-သည်၊ ဘော ပဗ္ဗဇိတ- အိုရဟန်း၊ ဒါနိ-ယခုခေတ်၌၊ မယိ-ကျွန်ုပ်သည်၊ ဝါ- ကျွန်ုပ်လိုလူမှ၊ မဏ္ဍေ- တို့ကို၊ အဇာနန္တေ - မသိလသော်၊ ဝါ-မတတ်လသော်၊ အညေ - အခြားကုန်သော၊ ကေ- ဘယ်သူတို့သည်၊ ဇာနိဿန္တိ-လတ်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-၍၊ ထေရံ-ကို၊ပုစ္ဆိ-မေးပြီ၊ (ကိံ)၊ ဘုမ္မေ ပန-အရှင်တို့ကော၊ မဏ်-ကို၊ ဇာနာထ-သိကုန်သလော၊ ဝါ-တတ်ကုန်သလော၊ ဣတိ ပုစ္ဆိ၊ မာဏဝက-ငယ်၊ ပုစ္ဆ-မေးလော့၊ ပုစ္ဆိတ္တာ-မေးပြီး၍၊ ဇာနိတုံ - တတ်, မတတ်ကို သိခြင်းငှါ၊ သက္ကာ - တတ်ကောင်း၏၊ (ဣတိ အာဟ၊)

အထခေါ်-၌၊ မာဏဝကော-သည်၊ သနိယက္ခေ(ကေရေ)ဘေသု- နိယက္ခေ(ကျမ်း , ကေရေ)ဘကျမ်း တို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ - အဘိဓာန်ကျမ်း အလင်္ကာကျမ်းတို့နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊သာဂ္ဂရပဋဘေဒေသု-အက္ခရာအထူးအပြားကို ပြသော သိဂ္ဂါကျမ်း, နိဂုတ္တိကျမ်းတို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ဣတိဟာသပဉ္စမေသု-ဣတိဟာသကျမ်းလျှင် ၅ ကျမ်းမြောက် ရှိကုန်သော၊ တိသု ဝေဒေသု-တို့၌၊ ယာနိ ယာနိ ဂဏ္ဌိဋ္ဌာနာနိ- အကြင်အကြင် ခက်ဆစ် အရပ်တို့သည်၊ (သန္တိ- ရှိကုန်၏၊) ယေသံ ယေသံ (ဂဏ္ဌိဋ္ဌာနာနံ) - တို့၏၊ နယံ-နည်းကို၊ အတ္တနာ - ကိုယ်တိုင်လည်း၊ နေဝပဿတိ - မမြင်နိုင်၊ အဿ - ထိုလုလင်၏၊ အာစရိယောပိ - ဆရာသည်လည်း၊ နဿ - မမြင်ခဲ့၊ တေသု တေသု(ဂဏ္ဌိဋ္ဌာနေသု)-တို့၌၊ ထေရံ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ["နိယက္ခ" စသည်တို့၏ ပုဒ်ပြိုးပုံကို သိလက္ခန် သာမညဖလ အဋ္ဌကထာ အဖွင့်မှာ ရှု]ထေရော-သည်၊ ပကတိယာပိ-ပင်ကိုယ်အားဖြင့်လည်း၊ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ- တို့၏၊ ပါရဂူ- သည်၊

စက္ခိုက္ခဘာဝေ ။ ။ စက္ခော + ယသ အတ္ထိတိ စက္ခိကော၊ စက္ခိကောယေဝ စက္ခိတ္တံ၊ (ဣပစ္စည်း သွတ္ထ၊) စက္ခိက္ခသ + ဘာဝေါ စက္ခိတ္တဘာဝေါ။ ["စက္ခိကဘာဝေ"ဟု ကတလုံးထည်းရှိလျှင် သာ၍ရှင်း၏။]

ဟောတိ - ၏၊ ဣဒါနိ ပန - ယခု အခါ၌ကား၊ ပဋိသန္ဓိဒါပဋ္ဌော - သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊တသ-ထိုထေရ်၏၊ တေသံ ပဋ္ဌာနံ-ထိုပြဿနာတို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇနေ- ဖြေဆိုရခြင်း၌၊ ဘာရော-လေးသော တာဝန်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ တာဝဒေဝ-ထိုဈာန်ပင်၊ တေပဋ္ဌေ - တို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-ဖြေပြီး၍၊ မာဏဝကံ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊(ကိုဏ - နည်း၊) မာဏဝက - ငယ်၊ အဟံ-ကို၊ တယာ-သည်၊ ဗဟုံ-စွာ၊ ပုစ္ဆိတော- မေးအပ်ပြီ၊ အဟမ္ပိ - လည်း၊ ဒါနိ-၌၊ တံ-ကို၊ ကေ ပဋ္ဌံ-ပြဿနာတရပ်ကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးလို၏၊ မေ-အား၊ ဗျာကရိဿသိ-ဖြေဆိုလတ္တံ့လော၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ-ပြီ၊) ဘောပဗ္ဗဇိတ-အို ရဟန်း၊ အာမ-အိမ်း၊ ပုစ္ဆ -မေးလော၊ ဗျာကရိဿာမိ-ဖြေဆိုအံ့၊ ဣတိ-သို့၊(အာဟ-ပြီ)ထေရော-သည်၊ စိတ္တယမကေ-စိတ္တယမိုက်၌၊ ဝါ-စိတ္တယမိုက်ထည်းက၊ ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ပေ၊နု နိရုဇ္ဈတိတိ-ယဿစိတ္တံ၊ပေ၊ နု နိရုဇ္ဈတိ ဟူသော၊ ဣမံ ပဋ္ဌံ ပုစ္ဆိ။[အနက်ကို ယမိုက်အကောက်အတိုင်း ပေးပါ။]

မာဏဝေါ-သည်၊ ဥဒ္ဒံဝါ-အထက်ပုဒ်၌လည်း၊ (အဓော-အောက်ပုဒ်ကိုရင်း၊) အဓောဝါ-အောက်ပုဒ်၌လည်း၊ (ဥဒ္ဒံ - အထက်ပုဒ်ကိုရင်း၊) ဟရိတုံ-ဆောင်ခြင်းငှါ၊ အသဏ္ဌောန္ဓော- မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဘောပဗ္ဗဇိတ-ဟန်း၊ ဣဒံ - ဤ မန္တန်သည်၊ ကိံ နာမ - အဘယ်မည်သော မန္တန်ပါနည်း၊ ဣတိ အာဟ၊ မာဏဝ-လုလင်၊ အယံ - ဤ မန္တန်သည်၊ ဗုဒ္ဓမန္တောနာမ-ဗုဒ္ဓမန္တန်မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်ပြီ၊ ဘော-အရှင်၊ အယံ-ဤမန္တန်သည်(သဏ္ဌာ၌စပ်) ဝါ- ကို၊ (ဒါတုံ၌ အပဓာနစပ်)၊ မယှမ္ပိ- ကျွန်ုပ်အား၊လည်း၊ ဒါတုံ-ငှါ၊ သဏ္ဌာပန-တတ်ကောင်းပါသလော၊ ဣတိ-ပြီ၊ မာဏဝ-လုလင်၊ အမ္မေ ဟိ-တို့သည်၊ ဂဟိတပဗ္ဗဇ္ဇ - ယူအပ်သော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ဂဏှန္တ ဿ-ယူသူအား၊ ဒါတုံ-ငှါ၊ သဏ္ဌာ-၏၊ ဣတိအာဟ၊ တတော-ထိုသို့ မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ မာဏဝေါ - သည်၊ မာတာပိတရော - မိဘတို့ကို၊ ဥပသင်္ကမိတွာ- ၍၊ အာဟ- ပြီ၊ (ကိုဏ)၊ အယံ ပဗ္ဗဇိတော - သည်၊ ဗုဒ္ဓမန္တံနာမ - ကို၊ ဇာနာတိ-၏၊ စ-ထိုသို့ သိပါသော်လည်း၊ အဏ္ဍနော- ၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ အပဗ္ဗဇိတဿ - ရှင်ရဟန်း မပြုသူအား၊ နု ဒေတိ - မပေးပါ၊ အဟံ- သည်၊ တေဿ- ဤရဟန်း၏၊ သန္တိကေ- ၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-၍၊ မန္တံ- ကို၊ ဥဂ္ဂဏှိဿာမိ-

ဥဒ္ဒံဝါ၊ပေ၊ အသဏ္ဌောန္ဓော။ ။ဥပရိမပဒေဝါ ဟေဋ္ဌိမပဒံ, ဟေဋ္ဌိမပဒေဝါ ဥပရိမပဒံ အတ္ထတော (အနက်အားဖြင့်) သမန္နာဟရိတုံ (ကောင်းစွာလျော်အောင်ဆောင်ခြင်းငှါ)အသဏ္ဌောန္ဓော၊—သာရတ္ထ၊ ရှေပုဒ်နှင့်နောက်ပုဒ်ကို အနက်သတောအားဖြင့် ရောနှောအောင် မဆောင်နိုင်, ပုဒ်ချင်းဆက်၍ အဓိပ္ပါယ် မသိနိုင်—ဟူလို။

သင်ယူပါရစေ၊ ဣတိ အာဟ၊ အထ - ထိုအခါ၌၊ အသ - ထို လုလင်ငယ်၏၊ မာတာပိတရော - တို့သည်၊ ပဇ္ဇဧတ္တာဝိ - ၍လည်း၊ နော- ငါ့တို့၏၊ ပုတ္တော- သည်၊ မနော -တို့ကို၊ ဥဂ္ဂဏှတု- သင်ယူပစေ၊ ဂဟေတ္ဝာ - သင်ယူပြီး၍၊ ပုန- တဘန်၊ အာဂမိဿတိ- ပြန်လာလိမ့်မည်၊ ဣတိ- ဆို၊ မညမာနာ- မှတ်ထင်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပုတ္တ - ချစ်သား၊ ဥဂ္ဂဏှ - သင်ယူလော၊ ဣတိ- ဆို၊ အနုဇာနိ ံသု-ခွင့်ပြုကြကုန်ပြီ၊

ထေရော - သည်၊ ဒါရကံ - ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ-၍၊ တာဝ - မနှုန်မသင်မီ ရှေးဦးစွာ၊ ဒွိတ္တိ ံသာကာရ ကမ္မဋ္ဌာနံ-၃ ၂စုရှိသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ အာစိက္ခိ- ပြောပြပြီ၊ [အာကာရသဒ္ဒါကောဋ္ဌာသ(အဘိုအစု)အနက်ဟော၊ ကေသာ လောမာ စသော ၃ ၂စုပင်တည်း၊]သော-ထို တိဿ သာမဏေသည်၊ တတ္ထ- ထို ဒွိတ္တိ ံသာကာရ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌၊ ပရိကမ္မံ-ပရိကမ်ကို၊ ဝါ-အဖန်ဖန်ပွားမှုကို၊ ကရောန္တော - ပြုလသော်၊ နု စိရဿေဝ - မကြာမြင့်မီပင်၊ သောတာပတ္တိ ဖလေ-၌၊ ပတိဋ္ဌဟိ- တည်ပြီ၊ တံတော- ထိုသို့ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ထေရော စိန္တေသိ (ကိ ံ- နည်း၊) သာမဏေရော - သည်၊ သောတာပတ္တိ ဖလေ - ၌၊ ပတိဋ္ဌိတော - တည်ပြီ၊ ဒါနိ-၌၊ သာသနတော - မှ၊ နိဝတ္တိတုံ- ပြန်နစ်ခြင်းငှါ၊ အာဘဇ္ဇော- မထိုက်တော့၊ ပန-ဆက်၊ အသ- ထို သာမဏေ အား၊ အဟံ-သည်၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကို၊ ဝဿတ္ဝာ-တိုးပွါးစေ၍၊ [ဥပရိမဂ္ဂ ^ သ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝဿတ္ဝာ။] သစေ ကထေယျံ-အကယ်၍ ဟောပြအံ့၊ (ဧဝံ သ အရဟတ္တံ - သို့၊ ပါပုဏေယျ - ရာ၏၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ- ကို၊ ဂဟေတုံ-ငှါ၊ အ သုဏ္ဏော-အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်၊ ဝါ-ကြောင့်ကြမဲ့သည်၊ ဘဝေယျ- ရာ [အရဟတ္တပဋိပတ္တိယာ ကတကိစ္စဘာဝတော-အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ခြင်းအားဖြင့် ကိစ္စပြီးပြီဖြစ်သောကြောင့် ကြောင့်ကြမဲ့နေစရာရှိသည်-ဟူလို၊] ဒါနိ-၌၊ နံ- ထိုသာမဏေကို၊ စက္ခုဇ္ဇိတ္ထေရဿ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ပေသေတုံ - ပို့ခြင်းငှါ၊ သမယော-အချိန်တန်ပြီ၊ ဣတိ (စိန္တေသိ)၊ တတော - ထိုသို့ အကြံဖြစ်ခြင်း ကြောင့်၊ နံ- ထိုသာမဏေကို၊ အာဟ - မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိ ံ)၊ သာမဏေရ- ဏော၊ တွံ-သည်၊ ဧဟိ- လာလော၊ ထေရဿ- ၏၊ သန္တိကံ- သို့၊ ဂတ္ဝာ- ၍၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ - ကို၊ ဥဂ္ဂဏှ - သင်ယူချေလော၊ မမ - ၏၊ ဝစနေန - စကားဖြင့်၊

အာဘဇ္ဇော၊ ပေ၊ နိဝတ္တိတုံ။ ။သောတာပန္နာနံ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာယ သမာဓိနှင့်သီလတော နတ္ထိ ပရိဟာနိ = သောတာပန်တို့မှာ သီလတို့၌ ဖြည့်လေ့ရှိကုန်သည့်အတွက် ဆောက်တည်အပ်ပြီးသော (ရဟန်းများ၏သိက္ခာ) သီလမှ ယုတ်လျော့ခြင်းမရှိ၊ ဣတိ အာဟ အာဘဇ္ဇော ၊ ပေ ၊ နိဝတ္တိတုံတိ။

(တနည်း)မမဝစနေန-ငါ့အလျောခံဖြင့်၊ တဋ္ဌ- ထိုထေရ်ကိုလည်း၊ အာရောဂ္ယ-အနာမရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ - ကျန်းမာကြောင်းကို၊ ပုစ္ဆ - မေးလေလော့၊ ဧဝဋ္ဌ - ဤသို့လည်း၊ ဝဒေဟိ - လျှောက်လေဥုံးလော့၊ (ကိံ - အဘယ်သို့ လျှောက်ရမည်နည်း၊) ဘန္တေ- ရား၊ မံ- ကို၊ ဥပဋ္ဌာယော- သည်၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ သန္တိကံ- သို့၊ ပဟိဏိ - စေလွှတ်လိုက်ပါပြီ၊ ဧတိ(ဝဒေဟိ၊)တေ-၏၊ ဥပဋ္ဌာယော - သည်၊ ကောနာမော - အဘယ်အမည် ရှိသနည်း၊ ဧတိစ-လည်း၊ ဝုတ္တော- မေးအပ်သော်၊ ဘန္တေ - ဘုရား၊ သိဂ္ဂဝတ္ထေရောနာမ- သိဂ္ဂဝထေရ် မည်ပါ၏၊ ဧတိ - ဤသို့၊ ဝဒေယျာသိ - လျှောက်လေလော့၊ အဟံ- သည်၊ ကောနာမော- နည်း၊ ဧတိ ဝုတ္တော, ဧဝံ-သို့၊ ဝဒေယျာသိ- လျှောက်လေလော့၊ (ကိံ၊) ဘန္တေ- ဘုရား၊ မမ-၏၊ ဥပဋ္ဌာယော- သည်၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ နာမံ-အမည်တော်ကို၊ ဇာနာတိ-သိပါ၏၊ ဧတိ(ဝဒေယျာသိ၊)ဧတိ-ဤသို့၊ (အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ၊ ဝါ- စကားသင်ပေးပြီ။)

ဘန္တေ-ဘုရား၊ ဧဝံ- အမိန့်တော်အတိုင်းပါ၊ ဧတိခေါ- လျှင်၊ တိဿော-သော၊ သာမဏေရော-သည်၊ ထေရံ-ကို၊ အာဘိဝါဒေတ္မာ- အလွန်ရှိသေစွာ ဝပ်ချပြီး၍၊ ပဒက္ခိဏံ- အရိုအသေကို၊ ကတ္မာ- ၍၊ အနုပုဗ္ဗေန- ဖြင့်၊ စက္ကဝတ္တိ-ဗြဟ္မာ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂတ္မာ-၍၊ ဝန္ဒိတ္မာ-၍၊ ကေမန္တံ-၌၊ အဒ္ဒါသိ-ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ သာမဏေရံ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ (ကိံ၊)ကုတော-အဘယ်အရပ်မှ၊ အာဂတော-သည်၊ အသိ-နည်း၊ ဧတိ (ပုစ္ဆိ)၊ပေါဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ ပဋိသာမေဟိ-သိမ်းဆည်းချေလော့၊ ဧတိ(အာဟ)၊ ဘန္တေ,သာဓု-ပြီ၊ ဧတိ- ဤသို့ လျှောက်၍၊ သာမဏေရော-သည်၊ ပတ္တစီဝရံ- ကို၊ ပဋိသာမေတ္မာ-၍၊ ပုနဒိဝသေ-နောက်တနေ့၌၊ ပရိဝေဏ - ပရိဝုဏ်ကို၊ သမ္မဇ္ဇိတ္မာ-တံမြက်လှည်း၍၊ ဥဒက ဒန္တပေါဏံ - ရေ, ဒတ်ပူကို၊ ဥပဋ္ဌာပေသိ- အနီး၌ တည်စေပြီ၊ (အနီး၌ထားပြီ၊)ထေရော-သည်၊ တဿ-ထို သာမဏေ၏၊ သမ္မဇ္ဇိတဋ္ဌာနံ- တံမြက်လှည်းအပ်ပြီးသော အရပ်ကို၊ ပုန-တဖန်(ထပ်၍)၊ သမ္မဇ္ဇိ-ပြီ၊ တံ ဥဒကံ- သာမဏေဆောင်အပ်ပြီးသော ထိုရေကို၊ ဆဋ္ဌေတ္မာ - စွန့်၍၊

ဥပဋ္ဌာယော မံ။ ။ အရှင်စက္ကဝတ္တိထံ ရောက်လျှင် လျှောက်တတ်အောင် "ဥပဋ္ဌာယော မံ ဘန္တေ" စသည်ဖြင့် လျှောက်ထားနည်းကို သင်ပြလေသည်၊ ဤသင်ပြချက်၌ အရှင်စက္ကဝတ္တိက "အဟံ ကောနာမော=ငါ့နာမည် ဘယ်ကဲ့တုန်း" ဟု မေးသောအခါ " အရှင်ဘုရားနာမည် အရှင် စက္ကဝတ္တိပါတဲ့ " ဟု နာမည်ကို တိုက်ရိုက်လျှောက်မည် စိုး၍ " မမ ဥပဋ္ဌာယော ဘန္တေ တုမှာကံ နာမံ ဇာနာတိ — တပည့်တော်၏ ဥပဋ္ဌာယ် ဆရာသည် အရှင်ဘုရားတို့၏နာမည်ကို သိပါသည်ဘုရား" ဟု သင်ပြပုံကို သတိထား၍ "မထေရ်ကြီးတပါး၏ ရှေ့၌ ထိုမထေရ်၏နာမည်ကို မခေါ်ရ" ဟု သတိပြုပါ။

အည့်-သော၊ ဥဒက်-ကို၊ အာဟရိ-ဆောင်ပြီ၊ **တ**ဠု ဒန္တ**ကဋ္ဌ-ထိ**ုိ **သာ**မဏော ဆောင်**အ**ပ်ပြီးသော ဒဏ်ပူကိုလည်း၊ **အ**ပနေတ္တာ-ဖယ်၍၊ **အ**ည့်-သော၊ ဒန္တ**ကဋ္ဌ**-ကို၊ ဂဏ္ဍီ-ယူပြီ၊ **ဧ**ဝံ-လျှင်၊ **သ**ဗ္ဗ**ဒိ**ဝသာနိ-လုံး၊ ကတ္တာ-၍၊[ဆဒိ**ဝ**သာနိ-ထင်သည်။]**သ**ဗ္ဗ**မေ**-သော၊ ဒိ**ဝ**သေ-၌၊ပုန-ဖန်၊ ပုန္ဆိ-ပြီ၊ **သာ**မဏောရော-သည်၊ ပုနပိ-လည်း၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ကထိတ **သ**ဒိ**သ**မေ**ဝ** - လျှောက်**အ**ပ်သည်နှင့် တူစွာသာလျှင်၊ ကထေသိ-လျှောက်ပြီ။

ထေရော-**သ**ည်၊ **သော-**ထိုတိ**သ**ဖြတ္မာသည်၊ ဝတ-စင်စစ်၊ **အ**ယံမြာတ္မ ဏော-ဤမြာတ္မဏကလေးပင်တည်း၊ ဋ္ဌတိ-သို့၊ **သ**ဠာနိတ္တာ- ကောင်းစွာ သိ၍၊ ကိမတ္ထံ-**အ**ဘယ်**အ**ကျိုးငှါ၊ **အ**ာဂတော-**သ**ည်၊ **အ**သိ-နည်း၊ ဋ္ဌတိ-သို့၊ **အ**ာဟ-မေးပြီ၊ဘန္တေ,ဗုဒ္ဓဝစနံ-ကို၊ဥဂ္ဂဏှတ္တာယ-ငှါ၊(**အ**ာဂတော-**သ**ည်၊ **အ**မှိ-၏၊)ဋ္ဌတိ **အ**ာဟ၊ ထေရော-**သ**ည်၊**သာ**မဏေရ-ဏော၊ ဒါနိ-၌၊ ဥဂ္ဂဏှ-လော့၊ ဋ္ဌတိ- သို့၊ ဝတ္တာ-၍၊ ပုနဒိဝသတော - **နော**က်တနေ့မှ၊ ပဘုတိ- ၍၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ- ကို၊ ပဋ္ဌပေသိ-စ၍ တည်စေပြီ၊ ဝါ-စ၍သင်စေပြီ၊[ဥဂ္ဂဏှာပေတုံ **အ**ာရဘိ။] တိ**သ**ော-**သ**ည်၊ **သာ**မဏေရော**ဝ**-**သာ**မဏော**သ**ည်ပင်၊ ဟုတ္တာ-၍(တနည်း)**သာ**မဏေ**ရော**ဝ ဟုတ္တာ-**သာ**မဏော**အ**ဖြစ်ဖြင့်ပင်၊ ဝိနယပိဋကံ-ကို၊ ထပေတ္တာ-၍၊ **သ**ဗ္ဗံ- **သော**၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ – ကို၊ **အ**ဋ္ဌကထာယ-နှင့်၊ **သ**ဒ္ဓိ-ဥဂ္ဂဏှိ- ပြီ၊ ဥပ**သ**မ္ပန္နကာလေ ပန - ဥ၊ုပဋ္ဌင်း ဖြစ်ရာ **အ**ခါ၌ကား၊ **အ**ဝ**သ**ိ ကောဝ - ဝါ မရသေးသည်သာလျှင်၊ **သ**မာနော - လျက်၊ တ်ပိဋကခ**ဒ**ရော-

ပုန **သ**မ္ပန္နိ ။ ။ ဂုဏာဝ**ဟ**ာနံ – ခန္ဓာဂုဏ်စသည်နှင့် ပြည့်စုံသူတို့ **အ**ပေါ်၌**သ**ာ၊ **သ**ဂ်ဟေတမ္ဘာဝတော– ချီးမြှောက်ထိုက်သည်၏ **အ**ဖြစ်ကြောင့် (သူတော်ကောင်း စိတ်ရှိသူကိုမှ ချီးမြှောက်ထိုက်သောကြောင့်) ထေရော **သ**ာမဏေရ**သ**ာ ခန္ဓာ**ဒိ**ရိယ ဥပ**ဋ္ဌာ**နေ (ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း) **အ**ာဒိဂုဏော–တို့ကို၊ ပ**ဋ္ဌ**ကရဏတ္ထံ–မျက်မှောက်ပြုခြင်း (လက်တွေ့သိခြင်း)ငှါ၊ ဝိ**နာ**ဝ **အ**ဘိညာယ (**အ**ဘိညာဉ်ကိုမသုံးဘဲ) ပ**က**တိ**ယာ** ဝိမံ**သ**မာနော – ရိုးရိုး စုံစမ်းလိုသည်ဖြစ်၍၊ ပုန **သ**မ္ပ**ဋ္ဌာ**ဒိ – ထပ်၍ တံမြက်လှည်းမှ စသည်ကို၊ **အ**ကာသိ-ပြီ၊ [ကိုယ်လဲထားသောနေရာကို ထပ်၍လဲလျှင်, ကိုယ်ခပ်ထား သောရေကို ဖယ်၍ ထပ်ခပ်လျှင် စိတ်ဆိုး-မဆိုး စုံစမ်းခြင်း, ခန္ဓာ သောဝစသတာဂုဏ် ရှိ မရှိ သိခြင်းငှါ ပြုသည်–ဟူလို။]

ထပေတ္တာ ဝိ**နယ**ပိ**ဋ**ကံ ။ ။ **သာ**မဏေရာနံ ဝိ**နယ** ပရိယာပုဏာနံ စာရိတ္တံ **နော**ဟောတိတိ"ထ**ပ**ေတ္တာ ဝိ**နယ** ပိ**ဋ**ကံ **အ**ဝ**သ**ေသံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှာပေ**သ**ိ"တိ တိ**သ**ုပိ ဂဏ္ဌိပ**ဒေ**သု ဝုတ္တံ၊ ဤစကား**သ**ည် ဆရာဥ**ဒ**ျာယ်တို့က **အ**မြဲကြပ်မ**ဋ္ဌ**, ကြပ်မတိုင်းလည်း လိုက်**နာ**သော ရှေးခေတ်နှင့်လျော်၏၊ ယခုခေတ်ကား ဆရာ ဥပ**ဒ**ျာယ်တို့၏ ကြပ်မမှ **နည်**းပါး**သ**ဖြင့် ဝိ**နည်**းကို **သာ**မဏော**ဘ**ဝကပင် သင်ထား**သ**င့်**သ**ည်။

ဝိဋ္ဌက ၃ ပုံ ဆောင်သည်၊ **အဟောသိ** - ပြီ၊ **အာစရိယုပဇ္ဈာယာ** - တို့သည်၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရဿ-၏၊ ဟတ္ထေ- ၌၊ သကလံ- သော၊ **ဗုဒ္ဓဝစနံ-** ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ-တည်စေပြီး၍၊ ယာဝတာယုကံ-အောင်၊ **ဝါ**-မျှ၊ ဌတ္ဝာ-၍၊ ပရိနိဗ္ဗာယိ သု-နည်းပြီ၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရောပိ-သည်လည်း၊ **အပရေန** သမယေန- နောက်အခါ၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ - ကို၊ **ဝဿုတ္ဌာ** - ၍၊ **အရဟတ္တပ္ပတ္တော**-သည်၊ (ဟုတ္ဝာ- ၍၊) ဗဟူနံ- များစွာသော ရဟန်းတို့အား၊ **ဓမ္မဝိနယံ**-ကို၊ **ဝါ**စေသိ- ဆိုစေပြီ၊ **ဝါ**- ပို့ချပြီ။

တေန **ခေါ** ပန သမယေန - ၌၊ ဗိန္ဒုသာရဿ - ဗိန္ဒုသာရ မည်သော၊ ရညော-၏၊ **ကေသတပုတ္တာ**-တရုတယောက်သောသားတို့သည်၊ **အဟေသုံ**-နည်းပြီ၊ သမ္ဗေ-နည်သော၊ တေ-ထိုသားတို့ကို၊ **အသောကော**-**အသောကမင်းသား**သည်၊ **အတ္တနာ**-နှင့်၊ **သဒ္ဓိ** - ကွ၊ **ကေမာတိကံ** - **တူ**သောမယ်တော်ရှိသော၊ **တိဿကုမာရံ** - **တိဿမင်းသား**ကို၊ **ထပေတွာ** - ချန်ထား၍၊ **ယာ**တေသိ - သတ်ပြီ၊ **စ** - ဆက်၊ **ယာ**တေတ္ဝာ - သတ်ပြီး၍၊ [**ယာ**တေန္တောရှိသည်ကား မကောင်း။]**စ**တ္တာရိ **ဝ**ဿာနိ-၄နှစ်တို့ပတ်လုံး၊**အ**နဘိသိတ္တော **ဝ**-**အ**ဘိသိက်မသွန်းအပ်ဘဲသာလျှင်၊ ရဇ္ဇံ-**မင်းအ**ဖြစ်ကို၊ **ကာ**ရေတ္ဝာ- ၍၊ **စ**တုန္နံ**ဝ**ဿာနံ-တို့၏၊ **အ**စ္စယေန - လွန်ရာ **အ**ခါ၌၊ **တ**ထာ**ဂ**တဿ - ၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနတော-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ နှစ်မှ၊ **ဒ**ွိန္နံ**ဝ**ဿသတာနံ - **အ**နှစ် နှစ်ရာတို့၏၊ **ဥ**ပရိ-သော၊ **အ**ဋ္ဌာရသမေ**ဝ**ဿေ-တဆဲ့ရှစ်နှစ်မြောင်း၌၊ **သ**ကလ**ဇ**မ္ဗုဒီပေ-၌၊ **ကေ**ရဇ္ဇာ**ဘိ**သေကံ- **ကေ**ရာဇ် **အ**ဘိသိက်သို့၊ **ပါ**ပုဏိ-ပြီ။ [**တော**င်ကျွန်း **တ**ကျွန်းလုံး **မ**ဟုတ်၊ **ဇ**ုန္ဒီယတိုင်းကိုပင် "**သ**ကလ**ဇ**မ္ဗုဒီပေ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုစဉ်ကသီဟိုဠ် **စ**သည်၌လည်း ကိုယ့်မင်းနှင့်ကိုယ် ရှိကြ၏၊ **ကေ**ရာ**ဇ**သ + **ဘာ**ဝေါ **ကေ**ရဇ္ဇံ၊ **ကေ**ရဇ္ဇံ**စ**+**တံ**+**အ**ဘိ**သေ**ကော**စ**ာ**တိ** **ကေ**ရဇ္ဇာ**ဘိ**သေ**ကော**။]

ဗိန္ဒုသာရဿ။ ။ဗိန္ဒုသာရောနာမ သက္ကကုလပ္ပသုတော (သာကီဝင်မင်းမျိုး၌ဖွားမြင်သော) စန္ဒဂုတ္တသနာမ ရညော ပုတ္တော (စန္ဒဂုတ်မင်း၏ သားတော်တည်း)၊ တထာဟိ–ဝိဌဋ္ဌုဘာ သဂ်ါမေ (ဝိဌဋ္ဌုဘာမင်း၏ စစ်၌) ကပိလဝတ္ထုတော နိက္ခန္တသက္ကပုတ္တေဟိ မာပိတေ မောရိယနဂရေ ခတ္တိယကုလသမ္ဘဝေါ စန္ဒဂုတ္တကုမာရော ပါဋလိပုတ္တေ ရာဇာ **အ**ဟောသိ၊ **တ**ဿ ပုတ္တော ဗိန္ဒုသာရောနာမ ရာဇကုမာရော ဝိတုအစ္စယေန ရာဇာ ဟုတ္ဝာ **ကေ**သတပုတ္တာနံ ဇနကော (**အ**ဘ) **အ**ဟောသိ၊ [**ကေ**ဋ္ဌ **သ**တဋ္ဌ **ကေ**သတံ (**တ**ရုတယောက်၊)**ဇ**ကသတံ**စ**+**တံ** ပုတ္တာ**စ**ာ**တိ**ကေသတပုတ္တာ၊**တ**နည်း–**ကေ**သတံ+ယေသံ**တိ** **ကေ**သတာ၊ **ကေ**သတာ**စ**+**ဘ**+ ပုတ္တာ**စ**ာ**တိ** **ကေ**သတပုတ္တာ-**တ**ရုတစ် **အ**တိုင်း**အ**ရှည်ရှိကုန်သော သားတို့၊ **ကေ**ာ + **မ**ာ**တ**ာ **အ**ဿာ**တိ** **ကေ**မာ**တ**ိ**ကော**။]

စ - ဆက်၊ အသ- ထိုမင်း၏၊ အဘိသေကာနုဘာဝေန - အဘိသိက်၏ အာနုဘော်ကြောင့်၊ ဧမာရာဇိဒ္ဓိယော-ဤမင်း၏တန်ခိုးတို့သည်၊ အာဂတာ-ပေါ်လာကုန်ပြီ၊ [ကတမာ-တို့သည်၊ အာဂတာ-နှိုးသနည်း၊ (ထည့်)] မဟာ ပထဝိယာ-၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ယောဇနပ္ပမာဏော- တယူဇနာ အတိုင်း အရှည်ရှိသောအရပ်၌၊ အာဏာပဝတ္တိ-အာဏာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊(ဟောတိ-၏၊) ဥပရိ အာကာသေ - အထက်ကောင်းကင်၌၊ တထာ- ထို့ အတူတည်း၊ အနောတတ္တ ဒဟတော - အနဝတတ်အိုင်မှ၊ အဋ္ဌဟိကာဇေဟိ - ရှစ်ချောင်း သော ထမ်းပိုးတို့ဖြင့်၊ သောဋသ-ဝဇလုံးကုန်သော၊ ပါနီယယဇ္ဇ-သောက် တော်ရေအိုးတို့ကို၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-တိုင်း၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ပို့ကြကုန်၏၊ ယတော-ယင်းသောက်တော်ရေအိုးတို့မှ၊ သာသနေ-၌၊ ဥပဋ္ဌာသဒ္ဓေါ-ဖြစ်သောကြည်ညြိုခြင်းရှိသည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ အဋ္ဌယဇ္ဇေ - ရှစ်လုံး သော အိုးတို့ကို၊ သဠိမတ္တာနံ သဟဿာနံ- ခြောက်သောင်းအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ တိဝိဌကရေဘိက္ခူနံ-တို့အား၊ အဒါသိ- ပြီ၊ ဒွေယဇ္ဇေ- တို့ကို၊ အဋ္ဌမဟေသိယာ-မြတ်သော မဟေသီဖြစ်သော၊ ဝါ-မိဖုရားခေါင်ဖြစ်သော၊ အသန္ဓိမိတ္တာယ-အသန္ဓိမိတ္တာအား၊ အဒါသိ-ပေးပြီ၊ စတ္တာရောယဇ္ဇေ-တို့ကို၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ပရိဘုဥ္ဇိ- သုံးဆောင်ပြီ၊ ဒေဝတာဝေ- နတ်တို့သည်ပင်၊ ဟိမဝန္တေ - ၌၊ သိနိဒ္ဓံ - အဆီအစေးရှိသော၊ မုဒုကံ - နည့်သော၊ ရသဝန္တံ- အရသာရှိသော၊ နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌနာမ-နာဂလတာဒန်ပူမည်သည်၊ဝါ-ဒွယ်ချို ဒန်ပူမည်သည်၊ (အတ္ထိ-၏၊) တံ-ထို ဒန်ပူကို၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-တိုင်း၊ အာဟရန္တိ-ဆောင်ပို့ကြကုန်၏၊ ယေန- ယင်း ဒန်ပူဖြင့်၊ ရညော စ- ၏ရင်း၊ မဟေသိယာစ- ၏ရင်း၊ သောဋသာနံ နာဋကိတ္ထိသဟဿာနံစ- တသောင်း ခြောက်ထောင်သော ကချေသည် မောင်းမတို့ ၏ရင်း၊ သဠိမတ္တာနံ ဘိက္ခု သဟဿာနံစ - ၆ သောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော ရဟန်းတို့၏ရင်း၊ ဒေဝ သိက်- တိုင်း၊ ဒန္တပေါနကိစ္စံ-ဒန်ပူကိစ္စသည်၊ နိပ္ပဇ္ဇတိ- ပြီးစီး၏၊

အဘိသေကာ ၊ပေ ၊ ဒ္ဓိယော ။ ။ ပုညပ္ပဘာဝေန ပါပုဏိတဗ္ဗာပိ ဣဒ္ဓိဒ္ဓိယော (ကောင်းမှုအစွမ်းကြောင့် ရထိုက်ပါကုန်သော်လည်း ဣဒ္ဓိဒ္ဓိတို့သည်) အရဟတ္တမဂ္ဂေန အာဂတာ ပဋိသမ္ဘိဒါဒယော အဝသေသဝိသေသာ ဝိယ (အရဟတ္တမဂ် ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဖြစ်လာကုန်သော ပဋိသမ္ဘိဒါစသော ကျေးဇူးတရားထူးတို့ကဲ့သို့) ပယောဂ သမ္ပတ္တိဘူတာ (ပယောဂကြောင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊) အဘိ သေကာနုဘာဝေန အာဂတာ (အဘိသိက် တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်)၊ ဆိုလိုရင်းကား-ရှေးကံကြောင့်ရသော်လည်း အဘိသိက်မခံခင် မရ, အဘိသိက်ခံပြီးမှ ရသောကြောင့် "အဘိသေကာနုဘာဝ "ဟု ဆိုရသည်-ဟူလို။

စ- ဆက်၊ အသ - ထိုမင်းတို့၊ ဒေဝသိကမေဝ - နေ့တိုင်းပင်၊ ဒေဝတာ-တို့သည်၊ **အဂဒါမလက်** - ဆေး ရှစ်ရှာ်းသီးကိုင်း၊ **အဂဒဟရီတက်** - ဆေးဖန်ခါးသီးကိုင်း၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ- ရွှေအဆင်းနှင့်တူသောအဆင်းရှိသော၊ ဂန္ဓရသ သမ္ဗန္ဓံ-အနံ့အရသာနှင့်ပြည့်စုံသော၊ **အမ္မပက္ကံစ**-သရက်သီးမှည့်ကိုင်း၊ **အာဟရန္တိ**-နှ၏၊ ဟထာ-ထိုနတ်တို့သည်ပင်၊ ဆန္ဒန္တ ဒဟတော-ဆဒ္ဒန်အိုင်မှ၊ ဝါ-ဆဒ္ဒန်အိုင်**အနီး** နတ်ဘုံမှ၊ [ဆဒ္ဒန္တသမီပေ ဋ္ဌိတ**ဒေဝ**ဝိမာနတော၊] ပဒ္ဓ ဝဏ္ဏံ-ငါးပါးသော အဆင်းရှိသော၊ **နိ**ဝါသနပါဝုရဏံ-အဝတ် အရုံကိုင်း၊ ဒိဗဂန္ဓဝဏ္ဏံ-ရွှေ**သော**အဆင်းရှိသော၊ ဟတ္ထပုဋ္ဌနပဒ္ဒကံ-လက်သုတ်ပုဝါကိုင်း၊ ဒိဗ္ဗံ-နတ်ဌဖြစ်ခသော၊ ပါနကံစ- သစ်သီးဖျော်ရည်ကိုင်း၊ **အာဟရန္တိ**-နှ၏၊ ပန-ဆက်၊ အသ-ထိုမင်းတို့၊ ဒေဝသိကမေဝ-ပင်၊ နာနဂန္ဓံ -နံ့သာချိုးရေကိုင်း၊ အနုဝိလေပန ဂန္ဓံ - **အ**ဘန်ဘန်လိမ်းကြောင်း နံ့သာကိုင်း၊ ပါရုပနတ္ထာယ - ခြုံရုံခြင်း အကျိုးငှါ၊ အသုတ္တမယိကံ - ချည်ဖြင့် ယက်အပ်သည် မဟုတ်သော၊ သုမနပုပ္ဖပဋံ -မြေးလေးပန်းပြေ့ပါသော အဝတ်ကိုင်း၊ **မဟာ**ရဟံ - မြတ်သူတို့အားသာ ထိုက်တန်သော၊ **အ**ဋ္ဌနံ**စ**- မျက်စင်းကိုင်း၊ နာဂ ဘဝနတော - နဂါးဘုံမှ၊ နာဂရာဇာနော - နဂါ**းမ**င်းတို့သည်၊ **အာ**ဟရန္တိ-ဆောင်ပို့ကြကုန်၏၊ ဆဒ္ဒန္တဒဟော**ဝ**- ဌ်ပင်၊ ဥဋ္ဌိတ**ဿ**-ပေါက်သော၊ **သာ**လိနော-သလေး၏၊ နဝ**ဝ**ါဟသဟဿာနိ-ဝါဟ ၉ ထောင်တို့ကို၊ ဒိ**ဝ**သေ ဒိ**ဝ**သေ-တိုင်း၊ သုဝကာ - ကျွေးတို့သည်၊ **အာ**ဟရန္တိ-နှ၏၊ [ဝါဟတ်ခု၏ အရေအတွက်ကို အဘိဓာန်မှာရှု၊] မူသိကာ - ကြွက်တို့သည်၊ **နိ**ဗ္ဗု**သ**ကဏော- ဖွဲ, ဆန်ကွဲမရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တိ-နှ၏၊ ဧကောဝိ - တခုလည်းဖြစ်သော၊ ခဏ္ဍာ

အဂဒါမလက်။ ။အပ္ပကေနေ**ဝ** (အနည်းငယ်ဖြင့်ပင်) သရီရသောဓနသမတ္ထံ သမ္ဘဒေါသဟရဏံ (ဝမ်းထည်းရှိသောအပြစ်အားလုံးကို ပယ်ရှားနိုင်သော) ဩသဓမလတံ (ဝမ်းနှုတ်ဆေးရှစ်ရှာ်းသီး) ။ [**အ**ဂဒသဒ္ဒါ—ဩသ**ဓ**၏ ပရိယာယ်။]

အသုတ္တ**မ**ယိ**သ**ုမနပုပ္ဖပဋံ။ ။ကပ္ပရုက္ခတော နိဗ္ဗတ္တ ဒိဗ္ဗဒုဿတ္ထာ (ပဒေသာပင်မှ ဖြစ်သော နတ်အဝတ်ဖြစ်သည့် အတွက်) သုတ္တေဟိ နကတန္တိ အသုတ္တမယိကံ၊ သမ္ဘတ္ထ သုခုမံ ဟုတ္ထာ (တထည်လုံး နုညံ့သည် ဖြစ်၍)ဥဋ္ဌတပုပ္ဖာနံ (ပေါ်တက်သော ပန်းပြေ့တို့၏) အတ္ထိတာယ သုမနပုပ္ဖပဋံနာမ ဇာတံ။

ဥဋ္ဌိ**တ**ဿ**သ**ာ**လိ**နော ။ ။ သယံဇာတသာလိနော — (အလိုလိုပေါက်သော သလေး၏)၊ သမ္ဘဒါယာပေက္ခဿ ဧကဝစနံ — (သမ္ဘောဇနော ကဲ့သို့ အပေါင်းသလေးဇာတ်ကိုင်ရသော ဇာတျာပေက္ခနည်းအားဖြင့် သာလိနော ဟု ဧကဝုစ်ဆိုထားသည်)၊ သာလိနန္တိ အတ္ထော (သလေးတို့၏-ဟု ဗဟုဝုစ် အဓိပ္ပါယ်နက်မှတ်ပါ။)

တဏ္ဍုလော - ဆန်ကြိုးသည်၊ နု ဟောတိ - မရှိ၊ ရညော-၏၊ သဗ္ဗဌာနေသု-အလုံးစုံသော အရာဌာနတို့၌၊ အယမေव တဏ္ဍုလော-ဤဆန်သည်သာ၊ ပရိဘောဂံ-သုံးဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ မဓုမက္ခိကာ-ယင်ပျားငယ်တို့သည်၊ မဓုံ-ပျားရည်ကို၊ ကရောန္တိ-နှ၏၊ကမ္မာရသာလာသု-ပန်းပဲဖိုတို့၌၊ အစ္ဆာ- လှပ်တို့သည်၊ ကူဋံ- တူကို၊ ပဟရန္တိ- ထုရိုက်ကုန်၏၊ ကရဝိကသကုနာ-ကရဝိက်ငှက်တို့သည်၊ အာဂတ္တွာ-၍၊ မဓုရသရံ-သာယာသောအသံကို၊ ဝိကူဇန္တာ - ကျူးရင့်ကုန်လျက်၊ ရညော - အား၊ ဗလိကမ္မံ- အခွန်ဆက်မှုကို၊ ကရောန္တိ- နှ၏၊ (ဣတိ - သို့၊ ဣမာ ရာဇိဿိယော - တို့သည်၊ အာဂတာ-နှိုး၊ ရှေသို့ ပြန်လှည့်ပါ။)

ဣမာဟိ ဣဿိဟိ-၍ တန်ခိုးတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော- သော၊ ရာဇာ- သည်၊ ကေဒိဝသံ - ၌၊ သုဝဏ္ဏ သခ်လိက ဗန္ဓနံ - နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း ရှေခြေချင်းကို၊ [သုဝဏ္ဏသခ်လိကာယေဝ + ဗန္ဓနံ သုဝဏ္ဏသခ်လိကဗန္ဓနံ။] ပေသေတ္မာ-စေလွှတ်၍၊စတုန္နံ-လေးဆူကုန်သော၊ဗုဒ္ဓါနံ-ကကုသန်စသောဘုရားရှင်တို့၏၊ အမိဂတ ရှုပဒဿနံ-ရအာပ်သောရူပ်ပုံတော်တို့ကို ဖူးမြင်ရခြင်းရှိသော၊ ဝါ-ရှပ်ပုံတော်တို့ကို ဖူးမြင်လိုက်ရသော၊ ကပ္ပါယုကံ-တကမ္ဘာပတ်လုံး အသက်ရှည်သော၊ ကာဠနာမ- ကာဠ မည်သော၊ နာဂရာဇာနံ - ကို၊ အာနယိတ္မာ-ဆောင်ယူ၍၊ သေတ ဆတ္တဿ- ထီးဖြူ၏၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ မဟာရဟေ -မြတ်သူတို့ အားသာ ထိုက်သော၊ ပလ္လင်္ကေ-၌၊ နိသီဒါပေတ္မာ- နေစေ၍၊ အနေကသတ ဝဏ္ဏေဟိ- အရာမက များသော အဆင်းရှိကုန်သော၊ ဇလဇ ထလဇပုပ္ဖေဟိ-ရေ၌ဖြစ်သောပန်း,ကုန်း၌ဖြစ်သောပန်းတို့ဖြင့်ရင်း၊သုဝဏ္ဏပုပ္ဖေဟိစ-ရွှေပန်းတို့ဖြင့်ရင်း၊ ပူဇံ - ပူဇော်မှုကို၊ ကတ္မာ - ပြု၍၊ သမ္မာလင်္ဂါရ ပဋိမဏ္ဍိတေဟိ-အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော၊ သောဠသဟိ နာဋကိတ္ထိ သဟဿေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမန္နာဂတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ပရိက္ခိပိတ္မာ-ဝန်းရံ၍၊ အနန္တ ညာဏဿ - အဆုံး မရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရှိတော်မူသော၊ သဒ္ဓမ္မဝရစက္ကဝတ္တိနော - သူတော်ကောင်းတရား တည်းဟူသော မြတ်သော စကြာရတနာကို လည်စေတော်မူနိုင်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ ရူပ်- ရှပ်ပုံတော်ကို၊ မေ- ငါ၏၊ ဣမေသံ အက္ခိနံ- ၍ မျက်လုံးတို့၏ အာပါတ်- ရှေ့ရှု ကျခြင်းကို၊ တာဝကရောဟိ-ပြုစမ်းပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္မာ-ပြောပြီး၍၊....

တေန-ထို နဂါးမင်းသည်၊ နိမ္မိတ်- ဖန်ဆင်းအပ်သော၊ သကလသရီရုဝိပ္ပ ကိဏ္ဏ၊ပေ၊သသိရိကတာယ-အလုံးစုံသော ကိုယ်တော်၌ အထူးထူး အပြားပြား ရောပြွမ်းသော ကောင်းမှုတော် အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်သော ရှစ်ဆယ်သော

လက္ခဏာတော်ယေ် တို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်သော သုံးဆဲ နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်၏ လက္ခဏာတော်တို့ဖြင့် အသ်ရှေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [“ရောပ္ပြမ်းသော”မှစ၍ “သော”ဟု ပေးရသော ဝိသေသနတို့ကို ဒွတ္တိ သ မဟာပုရိသလက္ခဏာ၌ စပ်၊] ဝိကသိတ ကမလုပ္ပလ ပုဏ္ဏရိက ပဒုမ္မရိတ်-ပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာနီ , ကြာညို , ကြာဖြူ , ကြာနီ , ကြာပုဏ္ဏရိက်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ သလိလတလံ ဋ္ဌ ၀-ရေအပြင်ကို ကဲ့သို့ရင်း၊ ၀ါ- ရေအပြင်နှင့် တူသည်လည်းဖြစ်ထသော၊[ဗုဒ္ဓရူပ်၌စပ်။]တာရာဂဏ၊ပေါသမုဒ္ဒလိတ်-ကြယ်တာရာအပေါင်း၏ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော အရောင်တည်းဟူသော ကွန်ရက်တို့ဖြင့် တောက်ပတင့်တယ်ခြင်းအားဖြင့် ကောင်းစွာတောက်ပသော၊ ဂဝနတလံဋ္ဌ ၀-ကောင်းကင် အပြင်ကိုကဲ့သို့ရင်း၊ ၀ါ-ကောင်းကင် အပြင်နှင့် တူသည်လည်း ဖြစ်ထသော၊ နီလ ဝိတ ၊ ပေ ၊ ဝိလာသိတာယ–အညို အရှေ အနီ အစရှိသော အပြားရှိသော ဆန်းကြယ်သော အဆင်းအရောင်တို့ဖြင့် မြေးရက်အပ်သော တလံမျှလောက်သော ကိုယ်ရောင်တော် အဝန်းတို့ဖြင့် စမ္ဗါယ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗာပဋိဘာဂုရာဂ ဋ္ဌနဓနုဝိဇ္ဇုလတာ ပရိက္ခိတ္တံ – ဆည်းစာရောင်တို့ဖြင် အဖန်ဖန် တပ်စွမ်းဘွယ် ကောင်းသော

ပုညပ္ပဘာဝနိဗ္ဗတ္တာ။ ။နဂါးမင်း ဖန်ဆင်းအပ်သော်လည်း ဘုရားရှင်၏ကောင်းမှုတော်အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်သော လက္ခဏာတော်ကြီးငယ်နှင့် တူသောကြောင့် သဒိသူပစာရအားဖြင့် “ ပုညပ္ပဘာဝ နိဗ္ဗတ္တံ ” ဟု ဆိုသည်။

ကမလုပ္ပလ ပုဏ္ဏရိက။ ။“ကံ–ရေကို+အလံ–တန်ဆာဆင်တတ်၏”နှင့်အညီ ကြာအားလုံးကို “ကမလ”ဟု ခေါ်သင့်သော်လည်း ပါရိယေသနည်းအားဖြင့် ဥပ္ပလ ပုဏ္ဏရိကတို့မှ ကြွင်းသော ပဒုမ္မာကြာနီကိုသာ ဟောရ၏၊ “ ဥပ္ပလ ” ကား ကြာညို ကြာဖြူ ကြာနီ ရိုးရိုးတည်း၊ ကြာပုဏ္ဏရိက် ဟူသည် ပဒုမ္မာကြာဖြူတည်း။ [ဋီကာ။]

တာရာ၊ပေ၊သမုဒ္ဒလိတ်။ ။သဗ္ဗတ္ထ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာသ တာရာဂဏသ + ရသ္မိဇာလ ဝိသဒေဟိ+ဝိပ္ပုရိတာယ (ဘာသမာနာယ) +သောဘာယ (ကန္တိယာ) သမုဒ္ဒလံ (သမ္မာ ဘာသမာနံ)၊ ဝိပ္ပုရိတာဒ္ဒ ဝိပုမ္ဒ ဖုရဓာတ်သည် ထင်ရှားပြခြင်း အနက်ကို ဟောရ၏၊ “ ထင်ရှားပြ ” ဟူသည်လည်း တောက်ပခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဘာသ သမာနာယ ဟု ဖွင့်သည်၊ “ဝိပ္ပုရိတ သောဘာယ”လည်း သမုဒ္ဒလိတ၏ တောက်ပပုံ သရုပ်ကိုပြောပြသော သရူပကျေးဇူးဝိသေသနတည်း။

သဗ္ဗာ၊ ပေ ၊ ပရိက္ခိတ္တံ ။ ။ သဗ္ဗာဟာ သဗ္ဗာတ ပဘာနုရာဂေဟိ–ညနေ ဆည်းစာအချိန်၌ ကောင်းစွာဖြစ်သော တပ်စွဘွယ် အဆရောင်ရှိကုန်သော၊ ဋ္ဌနုစာပေ ဟိ–သကြားလေး ဟု အမည်ရသော သက်တန့်ရောင်တို့သည်ရင်း, ဝိဇ္ဇုလတာဟိစ-တို့သည်ရင်း, ပရိက္ခိတ္တံ (သမန္တတော ပရိဝါရိတံ) ကနကဂိရိသိခရံ ဋ္ဌ (သုဝဏ္ဏ ပဗ္ဗတကူဋ် ဋ္ဌ)။

သက်တင်ရေးရောင် လျှပ်စစ်နွယ်ရောင်တို့ဖြင့် ဝန်းရံအပ်သော၊ ကနက ဂိရိ သိခရံ ဇ၀–ရွှေတောင်ထွဋ်ကဲ့သို့ဝင်း၊ ၀ါ–ရွှေတောင်ထွဋ်နှင့်တူသည်လည်း ဖြစ်ထသော၊ နာနာဝိရာဂ၊ပေ၊သောဘံ–အထူးထူးအပြားပြား တပ်စွမ်းဘွယ် ကောင်းသော,ကင်းသော အညစ်အကြေးရှိသော ကေတုမာလာရောင်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ တောက်ပသော, သပ္ပါယ်သော ဥုးထိပ်တော်၏ တင့်တယ်ခြင်း ရှိတော်မူထသော၊ ဗြဟ္မဒေ၀၊ပေ၊ဂဏာနံ–ဗြဟ္မာ, နတ်, လူ, နဂါး, ယက္ခ အပေါင်းတို့၏၊ နယန ရသာယနံ ဇ၀–မျက်လုံးတို့၏ ရသာယနဆေးကို ကဲ့သို့ ဝင်း၊ ၀ါ–မျက်လုံးတို့၏ ရသာယန ဆေးနှင့် တူသည်လည်း ဖြစ်ထသော၊ ဗုဒ္ဓရူပံ–ဘုရားရုပ်ပုံတော်ကို၊ ပဿန္တော–ဖူးမျှော်လျက်၊ သတ္တာဒိ၀သာနိ– ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ အက္ခိပူဇံနာမ–မျက်လုံးတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းမည်သည်ကို၊ အကာသိ–ပြီ။

ကိရ - ခဲ့၊ ရာဇာ–သည်၊ အဘိသေကံ-သို့၊ ပါပုဏိတွာ-ပြီးမှ၊ တိဏိယေ၀ သံ၀စ္ဆရာနိ-သုံးနှစ်တို့ ပတ်လုံးသာလျှင်၊ ဗောဓိရုကပါသဏ္ဍံ - သာသနာပဋ္ဌာ ဖြစ်သော ပါသဏ္ဍအယူကို၊ ပရိဂ္ဂဏှိ- စုံစမ်းလျက်သိမ်းယူပြီ၊ [ဝိမံသမာနော ပရိဂ္ဂဟေသိ၊]စတုတ္ထေ သံ၀စ္ဆရေ–၄နှစ်မြောက်၌၊ ဗုဒ္ဓသာသနေ-၌၊ ပသီဒိ- ပြီ၊ တဿ - ထို အသောကမင်း၏၊ ပိတာ - ခမည်းတော် ဖြစ်သော၊ ဗိန္ဒုသာရော-သည်၊ ဗြာဟ္မဏဘတ္တေ-ပုန်ဏားတို့ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သည်၊

နာနာဝိရာဂ ဝိမလကေတုမာလာ ။ ။ ကေတုမာလာနာမ သီသတော နိက္ခ မိတ္တာ ဥပရိမုဒ္ဓနိ ပုဏ္ဏော ဟုတ္တာ ဒိဿမာနရတ္ထိရာသီတိ ဝဒန္တိ၊ "ဥုးခေါင်းတော်မှ ထွက်၍ အထက်ဥုးထိပ်၌ အစုဖြစ်၍ ထင်ရှားသော အရောင်တော်အစုသည် ကေတု မာလာမည်၏" ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုကို ပုံသဏ္ဌာန်ပေါ်အောင် ယခုခေတ် ဆင်းတုတော် များ၏ ဥုးထိပ်တော်၌ စုနေသော အရောင်ပုံကိုထုလုပ်ကြ၏၊ သို့သော် ထိုအရောင်ပုံ သည် များသောအားဖြင့် ဆံပင်တော် အရောင်ကဲ့သို့ ညိုမှောင် နေရကား တချို့က "ယောင်ပုံ=ယောင်ထုံးပုံ"ဟု ထင်မှားကြလေသည်၊ ထိုသို့မထင်မှားရအောင် ဥုးထိပ် တော်၌ အရောင်အ၀ါ စုနေပုံကိုပြလျှင် သာ၍ သဘာ၀ကျပေလိမ့်မည်။

အက္ခိပူဇံ။ ။ဂ ရက်လုံးလုံး အစာမစားဘဲ ဘုရားပုံတော်ကို မျက်စိတို့ဖြင့်ကြည့်ရှု ဖူးမျှော်နေသောကြောင့်"အက္ခိဟိ+ပူဇာ အက္ခိပူဇာ"ဟု ဆိုသည်၊ တနည်း– မျက်ဗိ ထည်း၌ ထိုပုံတော် အာရုံကို ထင်မြင်လာစေရကား "အက္ခိနံ-တို့အား + ပူဇာ အက္ခိ ပူဇာ"ဟု ခေါ်သည်။

ဗာဟိရကပါသဏ္ဍံ။ ။ဗာဟိရကပ၀ေဒိတံ(သာသနာပ တိတ္ထိတို့သည် သိစေအပ် ဟောပြောအပ်သော) သမယ၀ါဒံ– အယူ၀ါဒကို။ [ဗာဟိရကပ္ပ၀ေဒိတာ (ဟိ) သမယ၀ါဒါ – တို့ကို၊ သတ္ထာနံ– သတ္တာတို့အတွက်၊ တဏှာပါသံ ဒိဋ္ဌိပါသဉ္စ ဒေန္တိ (သြဒ္ဓေန္တိ)–ထောင်တတ်ကုန်၏၊ ဇုတိ ပါသဏ္ဍာ နာမ ဝုစ္စတိ။]

အဟောသိ- ပြီ၊ သော- ထိုဗိန္ဓုသာရမင်းသည်၊ ဗြာဟ္မဏာနဋ္ဌ- တို့ဘို့ ၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏဇာတိယ ပါသဏ္ဍာနံ- ဗြာဟ္မဏဇာတ်ရှိသော ပါသဏ္ဍအယူရှိကုန်သော၊ ပဏ္ဍရင်္ဂပရိဗ္ဗာဇကာဒီနဋ္ဌ - အာဇီဝကဖြစ်ကြ ဖုံးလွှမ်းသော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသော ပရိဗ္ဗိုဇ် အစရှိသူတို့ဘို့ဝင်း၊ သဒ္ဓိမတ္တာနံ - ခြောက်သောင်း အတိုင်းအရှည် ရှိသူတို့ဘို့၊ [နှစ်ရပ်ပေါင်းလျင် ခြောက်သောင်းရှိသည်၊] နိစ္စဘတ္တံ - နိစ္စဘတ်ကို၊ ပဋ္ဌပေသိ - ဖြစ်စေပြီ၊ [ပဏ္ဍရေန+ ပဋိစ္ဆန္နံ+ အင်္ဂံ+ ယေသံတိ ပဏ္ဍရင်္ဂါ၊ ယခုအခါ ဖိုးသူတော်များနှင့် တူ၏၊ ထို ပဏ္ဍရင်္ဂ ပရိဗ္ဗိုဇ်တို့လည်း ဗြာဟ္မဏဇာတ်ရှိသူတို့ချည်းဖြစ်သောကြောင့် "ဗြာဟ္မဏဇာတိယပါသဏ္ဍာနံ" ဟု ဝိသေသနပြုသည်။] အသောကောပိ-သည်လည်း၊ ပိတရာ-သည်၊ ပဝတ္တိတံ- ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော၊ ဒါနံ–ကို၊ အတ္တနော–၏၊ အန္တေပုရေ–နန်းတော်တွင်း၌၊ တထေဝ-ထိုအတိုင်းသာလျင်၊ ဒဒမာနော-ပေးနေစဉ်၊ ကေဒိဝသံ-၌၊ သီဟပဉ္ဇရေ–ခြင်္သေ့ရုပ်ခံသော လေသာနန်းတံခါး၌၊ [ရေန- ဟု မရှိသင့်။] ဌိတော–ရပ်လျက်၊ တေ–ထိုပရိဗ္ဗိုဇ် အစရှိသူတို့ကို၊ ဥပသမ ပရိဗာဟိရေန–ငြိမ်သက်ခြင်း၏ အပင်္ခါဖြစ်သော၊ အာစာရေန –အကျင့်ဖြင့်၊ [ဧတ္ထမ္ပိ။ တလက္ခဏတ္ထ တတိယာ။] ဘုဉ္ဇမာနေ–စားနေသည်တို့ကိုဝင်း၊ အသန္ဓိမ်ြမယေ– မပြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေရှိသည်တို့ကိုဝင်း၊ အဝိနိတ ဣရိယာပထေ– မဆုံးမအပ်သော ဣရိယာပုထ်ရှိသည်တို့ကိုဝင်း၊ ဒိသ္မာ-မြင်ရ၍၊ စိန္တေသိ-စဉ်းစားပြီ၊ (ကိုး)၊ ဤဒိသံ–ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ ဝါ-ဤမျှလောက်များပြားသော၊ ဒါနံ-အလှူကို၊ ဥပပရိက္ခိတ္တာ – စူးစမ်း နှိုင်းချိန်၍၊ ယုတ္တဋ္ဌာနေ– ပေးလှူသင့်သော အရာ၌၊ ဒါတုံ–ဌ၊ ဝဋ္ဋတိ–သင့်၏၊ ဣတိ-သို့၊ [စိန္တေသိ- ပြီ၊ ဟု ပြန်လှည့်။]

ဝေ-သို့၊ စိန္တေတ္မာ - ၍၊ အမစ္စေ- အမတ်တို့ကို၊ အာဟ- ပြောပြီ၊ (ကိုး)၊ ဘဏော-အမောင်တို့၊ ဂစ္ဆထ-ကုန်၊ အတ္တနောအတ္တနော-၏၊ သာဓုသမ္မတေ-သူတော်ကောင်းဟု သမုတ်အပ်ကုန်သော၊ သမဏဗြာဟ္မဏော-တို့ကို၊ အန္တေပုရံ-သို့၊ အတိဟရထ - ပင့်ခဲ့ကြကုန်၊ ဒါနံ- ကို၊ ဒဿာမိ - ပေးလှူအံ့၊ ဣတိ အာဟ၊ ပေ ၊ တေတေ ပဏ္ဍရင်္ဂပရိဗ္ဗာဇကာဇီဝက နိဂဏ္ဌာဒယော - ထိုထို ပဏ္ဍရင်္ဂပရိဗ္ဗိုဇ်, အာဇီဝက, နိဂဏ္ဌ အစရှိသူတို့ကို၊ အာနေတ္မာ-ပင့်ဆောင်

ဗြာဟ္မဏဘဏ္ဍော။ ။အတ္တနော ပိတု စန္ဒဂုတ္တသ္ဓ ကာလတော ပဋ္ဌာယ ဗြာဟ္မဏောသု သမ္ဘတ္တော (ကောင်းစွာ ဆည်းကပ်) အဟောသိ၊ စန္ဒကေန နာမ ကိရ ဗြာဟ္မဏေန သမုဿာဟိတော (တိုက်တွန်းအပ်သည် ဖြစ်၍) စန္ဒဂုတ္တကုမာရော တေန ဒိန္နနယေ ဌတ္မာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ကေရဠမကာသိ၊ တသ္မာ တသ္မိံ ဗြာဟ္မဏေ သဗ္ဗာတ ဗဟုမာနဝသေန စန္ဒဂုတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ သဒ္ဓိသဟာသမတ္တာ ဗြာဟ္မဏဇာတိကာ တသ္မိံရာဇကုလေ နိစ္စဘတ္တိကာ (အမြဲထမင်းရှိကုန်သည်) အဟောသုံ။

ပြီး၍၊ **မဟာရာဇ-ဇာ၊** ဋ္ဌမေ-ဤ ပဋိပုဒ်လိုသည်၊ **အမှာကံ** - ကျွန်တော်တို့၏၊ **အရဟန္တော-ရဟန္တာတို့ပါတည်း၊** ဋ္ဌတိ- သို့၊ **အာဟံသု-**နှုတ်ပြု၊ **အထ-**၌၊**ပေ၊** **ဥစ္စာဝစာနိ** - **အမြင့်အနိမ့်** ဖြစ်ကုန်သော၊ **အာသနာနိ** - **နေရာထိုင်ခုံတို့ကို၊** **ပညပေတွာ** - **ခင်း၍၊** **အာဂန္ဆန္တု** - **လာကြပါကုန်၊** ဋ္ဌတိ - **သို့၊** **ဝတ္ဝာ-** **၍၊** **အာဂတာဂတေ- လာသူ လာသူတို့ကို၊** **အာဟ-**ပြု၊ (**ကိံ**)၊ **အတ္ထနော အတ္ထ** **နော-အား၊** ပဋိရူပေ-**လျောက်ပတ်သော၊** **အာသနေ-**၌၊ **နိသီဒထ** - **ထိုင်ကြ** **ပါကုန်၊** ဋ္ဌတိ **အာဟ၊** **တေသု-ထိုပရိမ္ဖိုင်စသူတို့တွင်၊** **ကေစ္စေ-အချို့တို့သည်၊** **ဘဒ္ဒ** **ဝိဒ္ဒကေသု-ကြွမ်ခက်အပ်သော ကောင်းသောအင်းပျဉ်ငယ်တို့၌၊** [**ဝေဗ္ဘ** **မယ ဝိဒ္ဒေသု** - **ကြွမ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အင်းပျဉ် (ကြွမ် ကုလားထိုင်ကလေး)** **ဋီကာ**။] **နိသီဒိံသု** – **နှုတ်ပြု၊** **ကေစ္စေ-**တို့သည်၊ **ဖလကဝိဒ္ဒေသု** – **ပျဉ်ချပ်ထိုင်ခုံ** **တို့၌၊** **နိသီဒိံသု-**နှုတ်ပြု၊ **တေ-ထိုသူတို့ကို၊** **ဒိသ္မာ-**ကြည့်၍၊ **ရာဇာ-**သည်၊ **နေသံ-** **ထိုသူတို့၏၊** **အန္တော** - **အတွင်း၌၊** **သာရော** – **သီလ အစရှိသော အနှစ်သည်၊** **နတ္ထိ-**မရှိ၊ ဋ္ဌတိ-**သို့**၊ **ဥ**ဋ္ဌာ-**၍**၊ **တေသံ-**တို့**အား**၊ **အနုရူပံ** – **လျော်သော၊** **ခါဒနီယံ-**ကိုဌင်း၊ **ဘောဇနီယံ-**ကိုဌင်း၊ **ဒတ္ဝာ** - **၍**၊ **ဥ**ယျောဇေသိ-**လွှတ်လိုက်** **ပြီ**၊ **ဝေ**ံ – **ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်**၊ **ကာလေ** – **အချိန်သည်**၊ **ဂစ္ဆန္တေ-** **လွန်သွားလသော်**၊ **ကေဒိဝသံ** - **၌**၊ **ရာဇာ-**သည်၊ **သီဟပဉ္ဇရေ** - **၌**၊ [**ရှေ့၌** **သီဟပဉ္ဇရေန** – **ဟု ရှိခဲ့၏။**] **ဌိတော-** **လျက်**၊ **ရာဇဂဟေန** - **မင်းရင်ပြင်ဖြင့်**၊ [**ရာဇနိဝေသနဒ္ဒါရေ-နန်းတော်တံခါးအနီး၌**၊ **ဝိ**ဝ**ရေန-ဟင်းလင်းပွင့်သော** (**အဖိုးအကာမရှိသော**)၊ **ဘူမိပ္ပဒေသေန**၊ – **ဋီကာ**။] **ဂစ္ဆန်** - **သွားသော**၊ **ဒန်** -**ယဉ်ကျေးသော**၊ **ဂုတ္တ-**သတိဖြင့် **စောင့်ရှောက်အပ်သော**၊ **သန္တိန္ဒြိယ-** **ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေရှိသော**၊ **ဣရိယာပထသမ္ပန္နံ** – **ကြည်ညိုဘွယ် ဣရိယာ** **ပုထ်နှင့် ပြည့်စုံသော**၊ [**ဋီကာ၌** " **သမ္ပန္နဣရိယာပထံ** " **ဟု ရှိ၏**။] **နိ**ဂြောဓ **သာမဏေရံ-**ကို၊ **အဒ္ဒသ-**မြင်ရပြီ။

အယံနိဂြောဓောနာမ – ဤ **နိ**ဂြောဓမည်သည်၊ **ကောပန** – **အဘယ်သူ** **နည်း**၊ **ဗိ**ဒ္ဓ**ုသောရ ရညော** – **၏**၊ **ဇေ**ဋ္ဌ**ပုတ္တသ** – **အကြီးဆုံး သားဖြစ်သော**၊

ဒန်ဘျာဒိ ။ ။ ကိလေသဝိပ္ပဒ္ဓ ရဟိတ စိတ္တတာယ ဒန်= တုန်လှုပ်တတ်သော ကိလေသာမှ ကင်းသည့်အတွက် ဒန္တဖြစ်သော၊ " ယဉ်ကျေးသော " ဟု ဝေါဟာရတွေ ပေး၊ နိစ္စံ ပစ္စုပဋ္ဌိတသတာရက္ခတာယ ဂုတ္တ = အမြဲစွဲ၍ တည်သော သတိ အစောင့် အရှောက် ရှိသည့်အတွက် ဂုတ္တဖြစ်သော၊ " သတိဖြင့် စောင့်ရှောက်အပ် " ဟု ပေး၊ စက္ခာဒိ ဣန္ဒြိယာနံ သန္တတာယ သန္တိန္ဒြိယံ၊ ပါသာဒိကေန ဣရိယာပထေန သမန္နာဂတတ္တာ သမ္ပန္နဣရိယာပထံ။

သုမနရာဇကုမာရသ–သုမနမင်းသား၏၊ ပုတ္တော–သားတော်တည်း၊တတြ–ထိုစကားရပ်၌၊ **အယံ**–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ **အနုပုဗ္ဗိကထာ**–အစဉ်အတိုင်းသော စကားတည်း၊ ကိရ – ခဲ့၊ ဗိန္ဒုသာရရညော – ၏၊ ဒုမ္မလ ကာလေ ယေဝ-အားမရှိရာ အခါ၌ပင်၊ **အသောကကုမာရော**- သည်၊ **အတ္တနာ**-သည်၊ လဒ္ဓံ – ပိုင်စား ရအပ်သော၊ ဥဇ္ဇေနိရဇ်–ဥဇ္ဇေနိပြည်ကို၊ ပဟာယ – စွန့်၍၊ **အာဂတ္ဝာ**–၍၊ သဗ္ဗနဂရံ–အလုံးစုံသောမြို့ကို၊ **အတ္တနော**–၏၊ ဟတ္ထဂတံ–လက်၌ရောက်သည်ကို၊ ကတ္ဝာ–၍၊ သုမနရာဇကုမာရံ–ကို၊**အဂ္ဂဟေသိ**–ဖမ်းယူပြီ၊ **တံဒိဝသမေဝ** – ထိုနေ့၌ပင်၊ **သုမနသ**–**သော**၊ ရာဇကုမာရသ–၏၊ **သုမနာ** နာမ–**သုမနာ**မည်သော၊ **ဒေဝီ**–**မိဖုရား**သည်၊ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ–ပြည့်သော ကိုယ်ဝန်ရှိသည်၊ **အဟောသိ**–ပြီ၊ **သာ**–ထိုသုမနာဒေဝီသည်၊ **အညာ**တိကဝေသေန – သူတပါးတို့ မသိအပ်သော **အသ္ဆင်**အပြင်ဖြင့်၊ ဝါ–မထင်ရှားသောအသ္ဆင်အပြင်ဖြင့်၊(လူဆင်းရဲယောင်ဆောင်၍–ဟူလို၊)နိဂ္ဂမိတ္ဝာ-ထွက်၍၊ **အဝိဒူရေ**-**အနီး**၌၊ **အညတရံ**-**တခု**သော၊ **စက္ကာ**လဂါ**မံ**- **စက္ကာ**လ ရွာသို့၊ **သန္ဓာယ**- ရည်မှန်း၍၊ ဂစ္ဆိ**ဿ**ိ - သွားလတော်၊ ဧဋ္ဌကစက္ကာလသ-အကြီးအမှူးစက္ကာလ၏၊ ဂေဟတော-အိမ်မှ၊ **အဝိဒူရေ**-၌၊ **အညတရသ္မိ**-**တခု**သော၊ နိဂြောဓရုက္ခေ-ပြည်ညောင်ပင်၌၊ **အဓိဝတ္ထာယ** - စိုးအုပ်၍နေသော၊ ဒေဝတာယ-သည်၊ **သုမနေ**-**သုမနာ**၊ ဇာတော-ဤအရပ်သို့၊ **ဟိ**-**လာ**လော့၊ ဇာတိ-သို့၊ ဝဒန္တိယာ-ပြောဆိုလတော်၊ ဝါ–ပြောဆိုသော၊ (ဒေဝတာယ–၏၊) သဒ္ဒံ-**အသံ**ကို၊ **သုတ္ဝာ**-၍၊ **တ**ဿ**ာ**-ထိုနတ်၏၊ **သမီပံ**-**အနီး**သို့၊ ဂတာ-သွားပြီ၊ ဒေဝတာ-သည်၊ **အတ္တနော**-၏၊ **အာနုဘာ**ဝေန-ဖြင့်၊ **ကေသာ**လံ-ဇရပ်တဆောင်ကို၊ နိမ္မိနိတ္ဝာ–ဖန်ဆင်း၍၊ **ဣဓ**–ဤ **အ**ရပ်၌၊ **ဝ**သာ**ဟိ**–နေလော့၊ ဇာတိ – ဤသို့ ပြော၍၊ **အဒါသိ**–ပေးပြီ၊ **သာ**–ထို သုမနာဒေဝီသည်၊ **တံ**သာလံ–သို့၊ ပါ**ဝိသိ**- ဝင်ပြီ၊ **စ**–ဆက်၊ ဂတဒိ**ဝ**သေ**ယေ**ဝ–ရောက်အပ်ရာနေ့၌ပင်၊ ပုတ္တံ- ကို၊ **ဝိ**ဇာ**ယိ**–ဖွားပြီ၊ **သာ**–ထို သုမနာဒေဝီသည်၊ **တ**ဿ-ထိုသား၏၊ [**နာ**မံ**ဒ**ိ **စ**ပိ၊] **နိ**ဂြောဓ ဒေဝတာယ –ပြည်ညောင်ပင်စောင့်နတ်သည်၊ ပရိဂ္ဂဟိ**ဘ**ဏ္ဍာ-သိမ်းပိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **နိ**ဂြောဓော ဘွေ**ဝ**–**နိ**ဂြောဓဟူ၍**သာ**လျှင်၊ **နာ**မံ-ကို၊ **အ**ကာ**သိ**-ပြီ။

ဧဋ္ဌကစက္ကာလော–သည်၊ ဒိဋ္ဌဒိ**ဝ**သတော – မြင်အပ်ရာနေ့မှ၊ ပဘုတိ–စ၍၊ တံ-ထို သုမနာဒေဝီကို၊ **အတ္တနော**-၏၊ **သ**ာမိမိတရံ**ဝ**ိယ-**အ**ရှင်၏သို့ကို ကဲ့သို့၊ **မ**ညမာ**နော**-မှတ်ထင်သည်၊(ဟုတ္ဝာ)**နိ**ဗန္ဓ**ဝ**တ္ထံ-**မ**ပြတ်ပေး**အ**ပ်သော ဝတ်ကို၊ ပဋ္ဌ**ပေ**သိ – ဖြစ်စေပြီ၊ [**တ**နေ့လျှင် **မ**ည်မျှ ဟု **သ**တ်မှတ်၍ ပေး**အ**ပ်

သော စားဘွယ် သောက်ဘွယ်ကို "နိဗ္ဗဝတ်" ဟု ခေါ်သည်။] ရာဇဓိတာ-မင်းသွီးသည်၊ တတ္ထ–ထိုအရပ်၌၊ သတ္တဝဿာနိ-ခုနစ်နှစ်တိုပတ်လုံး၊ ဝသိ-ပြီ၊ နိဂြောဓကုမာရောပိ - သည်လည်း၊ သတ္တဝဿိကော–ခုနစ်နှစ်ရှိသည်၊ ဇာတော-ပြီ၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဝရုဏတ္ထေရောနာမ-ဝရုဏထေရ်မည်သော၊ ဧကော – တပါးသော၊ အရဟာ – ရဟန္တာသည်၊ ဒါရကဿ - ၏၊ ဟေတု သမ္ဘဒံ - အရဟတ္တဖိုလ် အကြောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဒိသ္မာ - ၍၊ ရက္ခိတ္တာ–စောင့်ရှောက်၍၊ တတ္ထ- ထိုအရပ်၌၊ ဝိဟရမာနော-နေစဉ်၊(စိန္တေတ္တာ၌စပ်) ဒါနိ-၌၊ ဒါရကော–သည်၊ သတ္တဝဿိကော–ရှိပြီ၊ နံ–ထို ကလေးကို၊ ပဗ္ဗာ ဇေတုံ–ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ–ရှင်ပြုပေးခြင်းငှါ၊ ကာလော–အချိန်တန်ပြီ၊ ဣတိ စိန္တေတ္တာ၊ ရာဇဓိတာယ – အား၊ အာရောစာပေတ္တာ - ပြောစေ၍၊ နိဂြောဓကုမာရံ–နိဂြောဓမင်းသားကို၊ ပဗ္ဗာဇေသိ-ရှင်ဖြစ်စေပြီ၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးပြီ၊ ကုမာရော- မင်းသားသည်၊ ခုရဂ္ဂေယေဝ- သင်တုန်း၏ အဆုံး၌ပင်၊ ဝါ-ဆံချအပြီး၌ပင်၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ-ပြီ။

သော–ထိုနိဂြောဓသာမဏောသည်၊ကေဒိဝသံ-၌၊ ပါတောဝ–စောစော၌ပင်၊ သရီရံ-ကိုယ်ကို၊ ဇဂ္ဂိတ္တာ-သုတ်သင်ပြီး၍၊[ဒန္တကဋ္ဌ ခါဒန မုခဓောဝနာ ဒိဟိ သရီရကမ္မံ ကတ္တာ၊] အာစရိယုပဇ္ဈာယဝတ္တံ - ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ ဝတ်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ အာဒါယ-၍၊ မာတု-မယ်တော်ဖြစ်သော၊ ဥပါသိကာယ-၏၊ ဂေဟဒ္ဒါရံ-အိမ်တံခါးပေါက်သို့၊ ဂန္တ္ဝာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊နိက္ခမိ-ထွက်လာပြီ၊ စ-ဆက်၊ အသ-ထိုသာမဏေ၏၊ မာတု-၏၊ နိဝါသနဋ္ဌာနံ - နေရာအရပ်သည်၊ ဒက္ခိဏဒ္ဒါရေန - တောင် တံခါးပေါက်ဖြင့်၊ နဂရံ-သို့၊ ပဝိသိတ္တာ-၍၊ နဂရမဇ္ဈေန- မြို့လယ်လမ်းဖြင့်၊ ဂတ္တာ - ၍၊ ပါစိနဒ္ဒါရေန-အရှေ့တံခါးပေါက်ဖြင့်၊ နိက္ခမိတ္တာ-ထွက်၍၊ ဂန္တုံ- သွားရသည်၊ ဟောတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ တေနသမယေန-၌၊ အသောကော–မည်သော၊ ဓမ္မ ရာဇာ–တရားမင်းသည်၊ ပါစိနဒိသာဘိမုခေါ–အရှေ့အရပ်သို့ ရှေးရှုမျက်နှာ မူလျက်၊ သီဟပဇ္ဇရေ-၌၊ စင်္ကြံသွားနေ၏၊ တမ်ဏာညေဝ- ထိုခဏ၌ပင်၊ နိဂြောဓော–သည်၊ သန္တိန္ဒြိယော–ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေရှိသည်၊ သန္တ မာနသော–ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသည်၊ယုဂမတ္တံ–ထမ်းပိုးတပြန်မျှအရပ်ကို၊

ခုရဂ္ဂေယေဝ။ ။ခုရကမ္မပရိယောသာနေယေဝ [ခုရဖြင့် ခုရကမ္မကို ဌာနုပစာရ အားဖြင့် ယူ။] တစပ္ပကကမ္မဌာနံ ဂဟေတ္တာ တံ ပရိဝတ္တေန္တော (ထို ကမ္မဌာန်းကို သိမ်းပိုက်လျက်) အန္တိမာယ ကေသဝဋ္ဋိယာ (နောက်ဆုံး ဆံအစုကို) ဝေါရောပနာယ (ချခြင်းနှင့်) သမကာလမေဝစ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

ပေက္ခမာနော-ကြည့်သည်၊(ဟုတ္တာ-၍၊)ရာဇဂဏ်း-မင်းရင်ပြင်သို့၊သမ္ဘါပုဏ်-ကောင်းစွာ,ရောက်လာပြီ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ ကေဒိဝသ် ၊ ပေ၊ဇုရိယာပထ သမ္ဘန္ဓံတိ-သမ္ဘန္ဓံဟူ၍၊(မယာ-သည်၊)ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပန-ဆက်၊ ဒိသ္မာန-မြင်ရ၍၊ ဝါ- မြင်ရခြင်းကြောင့်၊ အသ - ထိုမင်း၏၊ တေ-ဤအကြီသည်၊အဟောသိ-ပြီ၊(ကိ)၊သဗ္ဗောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ အယံဇနော- ဤလူ အပေါင်းသည်၊ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော - အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွင့် အပ်သော စိတ်ရှိ၏၊ ဝါ - ပြန့်လွင့်သော စိတ်ရှိ၏၊ ဘန္တမိဂပဋိ ဘာဂေါ - တုန်လှုပ်သော သမင်နှင့် တူ၏၊ [အနဝဋ္ဌိတတ္တာ - မတည်တံ့ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာယစာပလ္လေန-ကိုယ်၏ လျှပ်ပေါ် လော်လီသည်၏ အဖြစ်နှင့်၊သမန္နာဂတတ္တာ ဘန္တမိဂသဒိသော-ဒီကာ၊]အယံပနဒါရကော-ဤကလေးသည်ကား၊ အဝိက္ခိတ္တစိတ္တော - အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွင့် အပ်သော စိတ်မရှိ၊ ဝါ - ပြန့်လွင့်သော စိတ်မရှိ၊ စ - သည်သာ မကသေး၊ အတိရိယ-အလွန်အကဲသာလျှင်၊[ဤ"ရိယ"မျိုးကို ဝေ အနက်ရှိ၏ဟု မှတ်။] အာလောကိတ ဝိလောကိတံစ-ရှေးရှု ကြည့်ပုံ, အထောင့် ကြည့်ပုံသည်ရင်း၊ သမ္ဘဇန ပသာရဏာ - ကွေးပုံ, ဆန့်ပုံသည်ရင်း၊ သောဘတိ-တင့်တယ်၏၊ အဒ္ဓါ-မဆွတ်၊ တေသဃ- ဤကလေး၏၊ အဘ္ဘန္တရေ- အတွင်း၌၊ လောကုတ္တရ ဓမ္မော-လောကဒ္ဒ ထူးမြတ်သော တရားသည်၊ [သေသဇနေသု အဝိဇ္ဇမာနော ဝိသိဋ္ဌဓမ္မော။] ဘဝိဿတိ-ရှိလိမ့်မည်၊ ဧတိ-ဤသို့ အကြီဖြစ်ပြီ၊ ရညော-၏၊ သဟဒဿနေနေဝ - မြင်လျှင် မြင်ခြင်းပင်၊ သာမဏေရေ -၌၊ စိတ္တံ - သည်၊ ပသီဒိ-ကြည်ညိုပြီ၊ ပေမံ-ချစ်ခြင်းသည်၊ သဏ္ဌဟိ-ကောင်းစွာတည်ပြီ၊

ကသ္မာ-ကြောင့်၊(စိတ္တံ-သည်၊ ပသီဒိ-နည်း၊ ပေမံ-သည်၊သဏ္ဌဟိ-နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗေ - ရှေးဘဝ၌၊ ပုညကရဏကာလေ - ကောင်းမှု

ပုညကရဏကာလေ ။ ။ ရှေးတခုသော ဘဝ၌ ဗျားရည်ကုန်သည် ညီနောင် ၃ ယောက် ရှိ၏၊ အကြီး ၂ ယောက်သည် အဝယ်သွား အရှာသွား , အငယ်ဆုံးကား အရောင်းသွားဖြစ်၏၊ တနေ့သော် အကြီး ၂ ယောက် မရှိခိုက်မှာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကြွလာ၍ ဗျားရည်ဆွမ်း ခံ၏၊ ရောင်းသွားသော မိန်းမတယောက်က မြင်၍ ဗျားရည် ကုန်သည် အိမ်ကို ညွှန်ပြလိုက်၏၊ ဗျားရည်လှူသောအခါ သပိတ်မှလျှံ၍ကျသော ဗျားရည်များကို မြင်၍..... "ဤဇမ္ဗူဒီပ၌ အထက် တယူဇနာ အောက် တယူဇနာ အာဏာဝိုင်သော ရှင်ဘုရင် ဖြစ်ရပါလိမ့်"ဟု ဆုတောင်းလေသည်၊ သူသည် အသောကမင်း ဖြစ်လာ၏။

ဧမိနာ မဒုဒါနေန, ဧမမှိ ဇမ္ဗုဒီပကေ၊
ဥဒ္ဓံ အဓော ယောဇနိကံ, မယ္ဟံ အာဏာ ပဝတ္တတု။

ပြိုရာ အခါ၌၊ သေ - ၏ သာမဏေသည်၊ ရညော - ၏၊ ဧဋ္ဌကဘာတာ-နောင်တော်ကြီးဖြစ်သော၊ ဝါဏိဇကော-ပျားရည်ကုန်သည်သည်၊ အဟောသိ ကိရ - ဖြစ်ခဲ့သတတ်၊ (တသ္မာ- ကြောင့်၊ စိတ္တံ ပသီဒိ, ပေမံ သဏ္ဌဟိ-ဟု ရှေအမေးပြန်ဖြေ၊) ဟိ-သာဓကကား၊ ပုမ္မေဝ သန္ဓိဝါသေန ၊ပေ၊ ဥပ္ပလံဝ ယထောဒကေတိ-ဒကေ ဟူသော၊ တေံ-၏ ဂါထာစကားကို၊ (ပေါရာဏော ဟိပိ-ရှေးဆရာတို့သည်လည်း၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဥပ္ပလံဝါ-ကြာညို ကြာဖြူ ကြာနီ သည်ရင်း၊ (အညံဝါ-အခြားသော ပဒုမ္မာစသော ကြာသည်ရင်း၊) ဥဒကေ-ရေ၌၊ (ဇာယမာနံ-ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်လာသည်ရှိသော်၊ ဒ္ဒိဟိ ကာရဏော ဟိ - ရေနှင့် ညွှန် ဟူသော ၂ ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဇာယတေ ယထာ-ဖြစ်ပေါ်လာရသကဲ့သို့၊ တထာ - ထို့အတူ၊) တံပေမံ - ထိုချစ်ခြင်းသည်၊ ပုမ္မေ-ရှေးဘဝ၌၊ သန္ဓိဝါသေနဝါ-အတူတကွနေထိုင်ခဲ့ရခြင်းကြောင့်သော်ရင်း၊ ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေနဝါ-ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အစီးအပွါးကို ပြုခြင်းကြောင့်သော်ရင်း၊ ဧဝံ-၏ ၂ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဇာယတေ-ဖြစ်၏၊]

အနက်ကျယ်။ ။ဥပ္ပလံဝါ-ဥပ္ပလမည်, ညိုဖြူနီဟု, ရေကြည်ပေါ်လွှမ်း, သုံးမျိုးသော ကြာပန်းသည်ရင်း၊ အညံဝါ-ထို့ပြင်တပါး, ရေတွင်ပွါးသည့်, များပြား ဘီတဲ့, ကြာမျိုးစုံသည်ရင်း၊ ဥဒကေ - အပူ ဘေးဘယ, မြေး မခ အောင်, မြေကြည်လင်, ရေစင်ရေကောင်း၌၊ ဇာယမာနံ - တင့်တင့် ငွါးငွါး, စွင့်စွင့်ကားလျက်,ပွင့်ပွားပေါ်ပေါက်လာသည်ရှိသော်၊ ဒ္ဒိဟိ ကာရဏော ဟိ-

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပြန်ကြွ၍ နောင်တော် ၂ ယောက် ပြန်လာသောအခါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား ပျားရည်လှူလိုက်ကြောင်း ပျားရည်အလှူကို သာဓုခေါ်ကြတို့အကြောင်းကို ပြောပြလေလျှင် ရှတ်တရက်သော် နောင်တော်ကြီး စိတ်ဆိုး၍ "စဏ္ဍာလကလဲ ရဟန်းယောင်ဆောင်လာတတ်တယ်" ဟု ပြောမိ၏၊ နောင်တော်အလတ်ကလည်း "သင်၏ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဆိုသူကို သမုဒ္ဒြာတဘက်ကမ်း လွှမ်းမပြစ်လိုက်ဘဲကိုး" ဟု ပြောမိ၏၊ နောက်မှ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းပုံကို ညီငယ်ကရှင်းပြ၍ သာဓုခေါ်ကြလေသည်၊ သူတို့စကား အပြော မှားမှုကြောင့် နောင်တော်ကြီးသည် စဏ္ဍာလရွာ၌ မွေးသော နိဂ္ဂြောဓသာမဏေ ဖြစ်၍, နောင်တော်လတ်သည် သမုဒ္ဒြာ တဘက်ကမ်းရှိ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဒေဝါနံ ပိယတိဿမင်း ဖြစ်လာ၏၊ ရေခပ် မိန်းမလည်း ပျားရည် ကုန်သည် ကလေး၏ဆုတောင်းပုံကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပြန်ကြွအလာတွင် မေးမြန်း၍သိရသဖြင့် "သူမလဲ ထိုအခါ မိဖုရားခေါင်ဖြစ်ရပါလို၏"ဟု ဆုတောင်းလေသည်၊ သူမသည် အသန္ဓိမိတ္တာ မိဖုရားဖြစ်လာ၏။

အယျသ မဓုလာဘာယ, အဟံ ဟတ္ထနိဒဿနာ၊
ယဒါ သော ဘဝတေ ရာဇာ, တဒါ အသံ မဟေသိကာ။

ပန်းအထွေထွေ, လျှမ်းဝေသို့, စန်းရေညွှန်ပြောင်း, ၂ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဇာယတေ ယထာ - ငွေးငွေးတင့်တင့်, ကားကားစွင့်၍, ဆင့်ကာမြင့်ကာ , ပွင့်လာရသကဲ့သို့၊ တထာ - ပမာထားယူ, မခြား အတူသာလျှင်၊ တံပေမံ - မိချစ် ဘချစ်, ဆွေမျိုးချစ်မှ , စ၍သစ်ဆန်း, ထို အချစ်ပန်းသည်၊ ပုဗ္ဗေ သန္ဓိဝါသေနဝါ-ကွာမဝေးလှ, ရှေးဘဝ၌, တကွအတူ, ကြည်ဖြူပေါင်းသင်း, နေထိုင်ခဲ့ရခြင်းကြောင့် သော်၎င်း၊ ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေနဝါ - ယခုဘဝ, ပြုသမျှ၌, ယုယသောအား, ကြီးမားလေအောင်, စီးပွါးကိုဆောင်ခြင်းကြောင့် သော်၎င်း၊ ဧဝံ (ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ) - ရှေးမေတ္တာဆက်, ယခုတွက်မှု, ဆောင်ရွက်အကျိုး, ဤအကြောင်း ၂မျိုးတို့ကြောင့်၊ ဇာယတေ- မခွဲစတမ်း, အမြဲမှန်းလျက်, စွဲလမ်းချစ်ဝေ, ဖြစ်ရပေသတည်း။

အထ- ၌၊ ရာဇာ - သည်၊ သဠာဟပေမော - လွန်စွာဖြစ်သော ချစ်ခြင်းရှိသည်၊ သမ္ဘဟုမာနော-များစွာ မြတ်နိုးခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍) တေ သာမဏေရံ-ကို၊ ပဏ္ဏောသထ-ခေါ်ချေကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အမစ္စေ-တို့ကို၊ ပေသေသိ-ပြီ၊ တေ-ထိုအမတ်တို့သည်၊ အတိစိရာယန္တိ-အလွန်ကြာမြင့်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပုန-တဖန်၊ တုရိတံ-လျင်စွာ၊ အာဂ ဆ္ဆတု-လာပါစေ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဒွေတယော (ဒ္ဒဣယော)- ၂ ယောက် ၃ ယောက်သော အမတ်တို့ကို၊ ပေသေသိ-စေလွှတ်ပြီ၊ သာမဏေရော - သည်၊ အတ္တနော - ၏၊ ပကတိယာ ဧဝ - ပင်ကိုယ်အားဖြင့် သာလျှင်၊ အဂမာသိ - သွားပြီ၊ [မြန်မြန် လာစေလို သော်လည်း မှန်မှန်ဘဲ လာသည်-ဟူလို။] ရာဇာ-သည်၊ ပတိရူပံ-လျော်ပတ်သော၊ အာသနံ-နေရာကို၊ ဥ ဒ္ဓတ္တာ - ၍၊ နိသီဒထ-ထိုင်ပါကုန်၊ ဣတိ အာဟ၊ သော- ထိုသာမဏေသည်၊ ဣတောစိတောစ-ဤမှ ဤမှလည်း၊ ဝိလောကေတ္တာ-စောင်းကြည့်၍၊ ဒါနိ-၌၊ အညေ-ဝါမှတပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့သိ၍၊ သမ္ပဿိတ သေတ ဆ္ဆတ္တံ-ကောင်းစွာ စိုက်ထူအပ်သော ထီးဖြူရှိသော၊ ရာဇပလ္လင်္ကံ-ရာဇပလ္လင်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-သွား၍၊

ဋီကာ။ ။ပုဗ္ဗေ၀ သန္ဓိ၀ါသေနာတိတ္ထေ ဂါထာဗန္ဓ၀သေန (ဂါထာ ဖြစ်သည့် အတွက် ရွတ်ဆိုချောမောစေလို၍) ဝါသဒ္ဒဿ ရဿတ္တံ ကတံ၊ သန္ဓိ၀ါသေနာတိ သဟ ဝ့ါသေန၊ ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေနာတိ ပစ္စုပ္ပန္နေ (ဝတ္တမာနဘ၀ေ) ဟိတစရဏေန၊ ဧ၀ံ (ဣမေဟိ ဒ္ဝီဟိကာရဏေဟိ– " ဤ အကြောင်း ၂ပါးတို့တွင် တပါးပါးကြောင့် " ဟု မှတ်၊ ၂ပါးလုံး စုံမှမဟုတ်၊ တို့ကြောင့် ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုသည်၊) သိနေဟ သခ်ါတံ တံပေမံ ဇာယတေ၊ ကိ"ဝိယာတိ အာဟ – ဥပ္ပလ်ဝ ယထောဒကေတိ၊ ဣတ္ထောပိ ဝါသဒ္ဒဿ ဝုတ္တနယေန ရဿတ္တံ ကတံ၊ အဝုတ္တသမ္ပိ ဣဒ္ဓနတ္ထော စေတ္ထ ဝါသဒ္ဒေါ၊ တေန ပဒုမာဒယော သင်္ဂဟိတာ။ [ဋီကာမှ လိုရာကိုသာ ယူထားသည်။]

ပတ္တဂ္ဂဟဏတ္ထာယ-သပိတ်ကို ယူခြင်းအကျိုးငှါ၊ ရညော- အား၊ အာကာရံ-အခြင်းအရာကို၊ ဒဿေသိ-ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ တံ-ထိုသာမဏေကို၊ ပလ္လင်္ကသမီပံ - ပလ္လင်အနီးသို့၊ ဥပဂန္တ္ဝါ-ကပ်သွားသည်ကိုပင်၊ ဒိသ္မာ - မြင်၍၊ စိန္တေသိ-ပြီ၊(ကိုယ်)၊အဇ္ဇေဝ-ယနေ့ဥပင်၊ ဒါနိ-၌၊ အယံသာမဏေရော-သည်၊ ဋမသဏေဟသ- ဤ နန်းတော်၏၊ သာမိကော - အရှင်သည်၊ ဘဝိဿတိ-မည်၊ ဋတိ(စိန္တေသိ)သာမဏေရော-သည် ၊ ပေ၊ နိသီဒိ-ပြီ။

ရာဇာ အတ္တနော အတ္ထာယ၊ သမ္ဗါဒိတံ-ပြီးစီးစေအပ်သော၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ယာဂုခဇ္ဇက ဘတ္တာဒိကတိုံ- အထူးပြုအပ်သော ယာဂု ခဲဘွယ် ထမင်းကို၊ ဥပနာမေသိ-အနီးသို့ ညွှတ်စေပြီ (သဒ္ဒတ္ထ)၊ ဝါ- ကပ်သွားပြီး (ဝေါဟာရတ္ထ)၊ သာမဏေရော-သည်၊ အတ္တနော-အား၊ ယာပနီယမတ္တမေဝ-မျှတလောက်ရုံ ကိုသာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိ-ခံယူပြီ၊ ရာဇာ - သည်၊ ဘတ္တာကိစ္စာဝသာနေ - ဆွမ်းကိစ္စ၏ အဆုံး၌၊ အာဟ-ပြီ၊(ကိုယ်)တုမ္မာကံ-အသင်တို့၏၊ သတ္ထာရာ - သည်၊ ဒိန္နော ဝါဒံ-ပေးအပ်သောဩဝါဒကို၊ ဇာနာထ-သိပါကုန်၏လော၊ ဋတိ(အာဟ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ကေဒေသေန-တစိတ်တဝေသ အားဖြင့်၊ ဇာနာမိ- သိပါ၏၊ ဋတိ(အာဟ)၊ တာတ-ချစ်သား၊ မယ္ဟမ္မိ - ဒကာတော်အားလည်း၊ နံ - ထိုဩဝါဒကို၊ ကထေဟိ-ဟောပါလော၊ ဋတိ (အာဟ)၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ သာဓု-ပြီ၊ ဋတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ ရညော-အား၊ အနုရုပ်-လျောက်ပတ်သော၊ ဓမ္မပဒေ- ဓမ္မပဒ၌၊ ဝါ - ဓမ္မပဒထည်းက၊ အပ္ပမာဒ ဝဂ္ဂံ - အပ္ပမာဒဝဂ်ကို၊ အနုမောဒနတ္ထာယ - ဆွမ်းအနုမောဒနာ အကျိုးငှါ၊ အဘာသိ - ဟောပြီ၊ [ညီနောင်တွေသတ်၍ မင်းပြုသောကြောင့် မေ့မေ့လျော့လျော့နေသည်ထင်၍ "ရညော အနုရုပ် အပ္ပမာဒဝဂ္ဂံ"ဟု ဆိုသည်။]ရာဇာ ပန-ကား၊ အပ္ပမာဒေါ ၊ပေ၊ပဒန္တိ-အပ္ပမာဒေါ၊ ပေ ၊ ပဒံ ဟူသော နှစ်ပါဒကို၊ သုတ္တာဝ - ကြားရ၍

အပ္ပမာဒေါ။ ။"နှ+ပမာဒေါ အပ္ပမာဒေါ–မမေ့ခြင်း" ဟူသည် အရာရာ၌ သတိနှင့်မကင်းသောနေခြင်း (သတိရှိခြင်း) တည်း၊ [သတိယာ အဝိပ္ပဝါသော နိစ္စ ဥပဋ္ဌိတာယ (အမြဲစွဲကပ်တည်နေသော) သတိယာ **တေ** အမိဝစနံ။]

အမတံပဒံ။ ။အမတံဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ၊ [နတ္ထိ မတံ ဣဿာတိ အမဃံ- ဟု ပြု။] တံ ဟိ အဇာတတ္တာ နဇီယတိ နမီယတိ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည် စိတ် စေတသိက် ရုပ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း ဥပါဒ်သဘော မရှိရကား ရင့်ခြင်း ဇရာ , ယုတ်ခြင်း မရဏလည်း မရှိတော့၊ တသ္မာ အမတန္တိ ဝုစ္စတိ၊ "အမဃသ + ပဒံ အမတပဒံ"ဟု သမာသ်ဖြစ်သော်လည်း ဂါထာ ဖြစ်၍ သုခုစ္စာရဏနိဂ္ဂဟီတ်လာသည်၊ပဒံသည်အကြောင်းအနက်ဟော၊"အမတသ+ အဓိဂမုပါယော–ရခြင်း၏အကြောင်း" ဋတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သာလျှင်၊ တာတ-သား၊ အညာတံ-သိအပ်ပါပြီ၊ ပရိယောသာပေဟိ-ပြီးဆုံးစေပါလော၊ ဝါ-ပြီးဆုံးအောင် ဟောပါလော၊ ဣတိ အာဟ၊[အပ္ပမာဒေါ-မမေ့မလျော့ခြင်းသည်၊ အမတံပဒံ - မသေရာ နိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းတည်း၊ ပမာဒေါ-မေ့လျော့ခြင်းသည်၊မစ္စုနော-သေခြင်း၏၊ ပဒံ-အကြောင်းတည်း၊]

စ-ဆက်၊ **အ**နုမောဒနာဝသာနေ - **ဆွ**မ်းအနုမောဒနာ၏ အဆုံး၌၊ ဝါ-ဆွမ်းတရားအဆုံး၌၊ တာတ-ချစ်သား၊ တေ-သင့်အား၊ **အ**ဋ္ဌ - ရှစ်အုပ်ကုန်သော၊ ဓုဝဘတ္တာနိ- အမြဲဆွမ်းအုပ်တို့ကို၊ ဒမ္မိ - လှူပါ၏၊ ဣတိ **အ**ာ**ဟ** - ပြီ၊ သာမဏေရော အာဟ၊ (ကိ)၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ **တော**နိ- ဤ ရှစ်အုပ်သော ဆွမ်းတို့ကို၊ အဟံ-သည်၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်အား၊ ဒမ္မိ-လှူပါ၏၊ ဣတိ အာဟ၊တာတ-သား၊ **အ**ယံ ဥပဇ္ဈာယောနာမ-ဤဥပဇ္ဈာယ်မည်သည်၊ကော-အဘယ်သူပါနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးပြီ၊ **မ**ဟာရာဇ-ဇာ၊ ဝ**ဋ္ဋ**ာ**ဝ**ဋ္ဋံ- အပြစ်ငယ်အပြစ်ကြီးကို၊ ဒိသွာ- မြင်၍၊ ဝါ - မြင်လသော်၊ **စော**ဒေတာ**စ**- **အ**ပြစ်တင်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ရင်း၊သာရေတာ**စ**-အောက်မေ့စေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ရင်း၊(ဥပဇ္ဈာယော နာမ-၏၊) ဣတိ (အာဟ၊) တာတ - **သား**၊ တေ-အား၊ **အ**ညာ**နိ**ပိ-**အ**ခြား**လ**ည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ **အ**ဋ္ဌ - ဆွမ်း ရှစ်အုပ်တို့ကို၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ အာဟ၊ **မ**ဟာရာဇ-ဇာ၊ **တော**နိ-တို့ကို၊ **အ**ာစရိယဿ-**အ**ား၊

မစ္စုနော**ပ**ဒံ ॥ ॥ မရဏသ + ဥပါယော၊ ပမတ္တော ဟိ ဇာတိ နာတိဝတ္တတိ၊ မေ့လျော့သူသည် ဇာတိကို မလွန်နိုင်၊ ဇာတောပန ဇိယတိစေဝ မိယတိစ = ဖြစ်သူကား အိုလည်းအို သေလည်းသေရတော့၏၊ဣတိ ပမာဒေါ မစ္စုနော ပဒံနာမ ဟောတိ။

အညာတံ**ပေ**ပေ**ဟိ**။ ॥"သဒါ အပ္ပမာဒေန ဟုတ္တာ ဝတ္ထိတဗ္ဗံတိ = အခါတိုင်း မေ့လျော့ခြင်းမရှိဘဲကျင့်ရမည်"ဟူသော၎င်းအကြောင်းကို၊ဤကေနေ ဝ မယာ ဥတံ= ဤ ၂ ပါဒဖြင့်ပင် သိအပ်ပြီ၊ တုမှေ မမ္မဒေသနံ နိဗ္ဗာပေထာတိ တသ္မိံမမ္မေ အတ္ထနော ပတိပဇ္ဇိတုကာမတံ ဒီပေန္တော မမ္မဒေသနာယ ပရိယောသာနံ ပါပေတ္တာ ကထနေ ဥဿာဟံ ဇနေသိ၊ အဋ္ဌကထာ စာသ္တားအတိုင်းဆိုလျှင် သိပါပြီ, " တရားကို အပြီးသတ်လိုက်ပါတော့" ဟု အမိပ္ပါယ်ယူစရာရှိ၏၊ ထိုသို့ မယူရ၊ တရားကို ပြီးဆုံးအောင် ဟောပါ–ဟု တိုက်တွန်းသည်–ဟူလို။

ဥပ**ဇ္ဈာ**ယော**အ**ာ**စ**ရိ**ယော**။ ။" ဝ**ဋ္ဋ**ာ**ဝ**ဋ္ဋံ" စသောစကားဖြင့် " ဝ**ဋ္ဋ**ာ**ဝ**ဋ္ဋံ **ရ**ာယတိ ဥပနိ**ဇ္ဈာ**ယတိ (ကပ်၍ရှုပြီးလျှင် သွန်သင်ဆုံးမတတ်၏) ဣတိ ဥပ**ဇ္ဈာ**ယော" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြု၏၊ "ဣမသ္မိံ သာသနေ သိက္ခိတဗ္ဗကမ္မေသု"စသော စကားဖြင့်"အာစာရံ–အကျင့်သိက္ခာကို+သိက္ခာပေတိ–သင်စေတတ် (သင်ပြပေးတတ်၏၊) ဣတိ အာစရိယော".ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြု၏၊ အာစာရနှင့် သိက္ခာပေတိအနက်၌ ဣယသက်၊ စာ၌ ရသပြု။ [သိက္ခိတဗ္ဗမ္မကား ဝိဋ္ဌကနှင့် သီလစသည်တည်း။]

ဒမ္မိ- ၏၊ ဣတိ အာဟ၊ တာတ-သား၊ အယံ အာစရိယော နာမ- မည်သည်၊ ကော-နည်း၊ ဣတိ အာဟ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊(အာစရိယောနာမ-မည်သည်၊) ဣမသ္မိံသာသနေ - ၌၊ သိက္ခိတမ္ဘက ဓမ္မေသု - ကျင့်ထိုက်သော တရားတို့၌၊ ပတိဋ္ဌာပေတာ-တည်စေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ပါတည်း၊ ဣတိ အာဟ၊ တာတ-သား၊ သာဓု- ပြီ၊ တေ - အား၊ အညာနိပိ- နှ်သော၊ အဋ္ဌ - တို့ကို၊ ဒမ္မိ- ၏၊ ဣတိ အာဟ၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ တောနိပိ - တို့ကိုလည်း၊ ဘိက္ခုသံဃသ-ရဟန်း သံဃာအား၊ ဒမ္မိ - ၏၊ ဣတိ အာဟ၊ တာတ - သား၊ အယံဘိက္ခု သံဃောနာမ-သည်၊ ကော-နည်း၊ ဣတိ အာဟ၊ မဟာရာဇ- ဇာ၊ ယံ-အကြင် ရဟန်းသံဃာကို၊ နိဿာယ- ၍၊ အမှာကံ- တို့၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနဉ္စ- တို့၏ဌင်း၊ မမစ-ဌင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာစ - ရှင်အဖြစ်သည်ဌင်း၊ ဥပသမ္ပဒါစ - ရဟန်း အဖြစ်သည်ဌင်း၊ ဟောတိ - ဖြစ်ရ၏၊ သော ဘိက္ခုသံဃော - သည်၊ အယံ- ဤသည်ပင်တည်း၊ ဣတိ အာဟ၊ ရာဇာ - သည်၊ မဇ္ဈာယ- ထက်၊ ဘိယျော သော-လွန်စွာ၊ တုဋ္ဌစိတ္တော-နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍ အာဟ- ပြီ၊ (ကိုး)၊ တာတ-သား၊ တေ-အား၊ အညာနိ-နှ်သော၊ အဋ္ဌ-တို့ကို၊ ဒမ္မိ-၏၊ ဣတိ အာဟ၊

သာမဏေရော-သည်၊ သာဓု-ကောင်းပြီ၊ ဣတိ-ဟု၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ- လက်ခံ၍၊ ပုနဒိဝသေ - ၌၊ ဒွိတ္တိံသ - ခုကျိပ် ၂ ပါးသော၊ ဘိက္ခု - ရဟန်းတို့ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ပင့်ခေါ်၍၊ ရာဇေန္ဒေ ပုရံ-သို့၊ ပဝိသိတ္ဝာ-၍၊ ဘတ္တကိစ္စံ-ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ အညေပိ-နှ်သော၊ ဒွိတ္တိံသ - သော၊ ဘိက္ခု - တို့သည်၊ တုမှေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ သွေ-၌၊ ဘိက္ခံ - ကို၊ ဂဏှန္တု - ခံယူပါကုန်၊ ဣတိအာဟ၊ ဧတေနေဝ ဥပါယေန-ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ ဒိဝသေဒိဝသေ-တိုင်း၊ ဝမ္ပာပေန္တော- တိုးစေလျက်၊ သဒ္ဓိသဟဿာနံ - ၆ သောင်း အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဗြာဟ္မဏပရိမ္ပုဇဂဒါနံ-တို့၏၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဥပနိဗ္ဗိဒ္ဓတ္ဝာ- ဖြတ်၍၊အန္တောနိဝေသနေ-နန်းတော်အတွင်း၌၊နိဗ္ဗောဓဏ္ဍေရေ-၌၊ဂတေန- ဖြစ်သော၊ ပဿာဒေနေဝ - ကြည်ညိုခြင်းကြောင့်ပင်၊ သဒ္ဓိသဟဿာနံ- ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့ဘို့၊ နိစ္စဘတ္တံ-နိစ္စဘတ်ကို၊ ဝါ-မြဲသောဆွမ်းကို၊ ပဋ္ဌပေသိ-

အာဝေဏိ ၊ ဝေ ၊ ဓောတိ။ ။အာစရိယဥပဇ္ဈာယတို့အတွက် ပဋ္ဌဌာ ဥပသမ္ပဒါ ၂မျိုးလုံးရ၏၊ မိမိ(နိဗ္ဗောဓသာမဏေ)အတွက် (ထိုအချိန်မှာ သာမဏေ ဖြစ်သော ကြောင့်)ပဋ္ဌဌာတမျိုးသာရ၏၊ ထို့ကြောင့် "ယထာလာဘယောဇနာနည်း (ရသင့်သည်ကို ယှဉ်စေရသောနည်း)"ဟု မှတ်၊ တနည်း- နောင်ရမည့် ဥပသမ္ပဒါကိုရည်ရွယ်လျှင် သာမဏေအတွက်လည်း ၂မျိုးလုံးရ၏။

ဖြစ်စေပြီ၊ နိဂြောဓတ္တောရောပိ - သည်လည်း၊ ရာဇာန်-ကို၊ သ ပရိသံ - တက္ခ၊ တိသု-နှင့်သော၊ သရဏေသု-တို့၌ဌင်း၊ ပဋ္ဌသု- နှင့်သော၊ သီလေသုစ-တို့၌ဌင်း၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ-၍၊ ဗုဒ္ဓသာသနေ-၌၊ ပေါထုဇ္ဇနိကေန-ပုထုဇဉ်တို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပသာဒေန-ကြည်ညြိုခြင်းဖြင့်၊ အစလပ္ပသာဒံ- မတုန်လှုပ်သော ကြည်ညြိုခြင်းရှိသည်ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ပတိဋ္ဌာပေသိ-ပြီ။

ပုန-ဖန်၊ ရာဇာ-သည်၊ အသောကာရာမံနာမ-အသောကာရုံ မည်သော၊ မဟာဝိဟာရံ - ကျောင်းတိုက်ကြီးကို၊ ကာရေတွာ - ၍၊ သင်္ဃ သဟဿာနံ ဘိက္ခူနံ, နိစ္စဘတ္တံ-ကို၊ ပဋ္ဌပေသိ- ဖြစ်စေပြီ၊ သကလဇမ္ဗုဒီပေ - ၌၊ စတုရာသီတိယာ နဂရသဟဿေသု-ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော မြို့တို့၌၊ စတုရာသီတိ သဟဿစေတိယ ပဋိမဏ္ဍိတာနိ- ရှစ်သောင်းလေးထောင်သောစေတီတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်ကုန်သော၊ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ - ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ကျောင်းတိုက်တို့ကို၊ ဓမ္မနေဝ - တရား သဖြင့် သာလျှင်၊ နော အဓမ္မေန-မတရားသဖြင့် မဟုတ်ဘဲ၊ ကာရာပေသိ - ဆောက်လုပ်စေပြီ၊ ကိရ- ခဲ့၏၊ ကေဒါဝသံ - ၌၊ ရာဇာ- သည်၊ အသောကာရာမေ - ၌၊ ပေ၊ ဘဂဝတာ - သည်၊ ဒေသိတဓမ္မောနာမ - ဟောအပ်သော တရားတော် မည်သည်၊ ကိတ္တကော - အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်၊ ဟောတိ- နည်း၊ ဇုတိ ပုန္ဓိ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အဂ်တော-အားဖြင့်၊ နဝင်္ဂါနိ-ဋ္ဌပါးသော အင်္ဂါတို့တည်း၊ ခန္ဓတော - အစုအားဖြင့်၊ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓ သဟဿာနိ-တို့တည်း၊ ဇုတိ(အာဟံသု)၊ ရာဇာ-သည်၊ ဓမ္မေ-၌၊ ပသီဒိတွာ - ၍၊ ကေဝဏ်-တပါးတပါးသော၊ ဓမ္မက္ခန္ဓံ - ကို၊ ဧကေကဝိဟာရေန - တရပ်တရပ်သော ကျောင်းတိုက်ဖြင့်၊ ပူဇေသောမိ-အုံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကေဒါဝသမေဝ-တနေ့တည်း၌ပင်၊ ဆန္နဝုတိ ကောဋိဓနံ - ၉၆ ကုဋေသော ဥစ္စာကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-

စေတိယ။ ။စိတိတဗ္ဗံ ပူဇေတဗ္ဗန္တိ စေတိယံ၊ [စိတ ဓာတ်, ကျ၊] ဇုဋ္ဌကာဒိဟိ စိတတ္တာ ဝါ စေတိယံ၊ [စိယတေ — အုပ်စုသည်တို့ဖြင့် စိအပ်၏၊ ဇုတိ စိတံ၊ စိတံ+ယေဝ စေတိယံ၊ သွဏ္ဌ ကျေပစ္စည်း။]

အသောကာရာမေ ။ ။ကောင်းမှုရှင်ဖြစ်သော မင်း၏ အသောက နာမည်ကို ကျောင်းတိုက်ပေါ်၌ တင်စားသော (အကြောင်း၏ အမည်ကို အကျိုးပေါ် တင်စားသော) ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ကျောင်းတိုက်ကို " အသောက " ဟု ခေါ်သည်၊ [ကတေ အာရာမေ—ကျောင်းတိုက်ကို မြှုပ်လုပ်အပ်ပြီးသော်၊ ပစ္ဆာ(ကျောင်းဆောက်ပြီးနောက်) ကာရာပကသာ ရညော နာမဝသေန နိရုဠ္ဍံ (တက်ရောက်စေအပ်, တင်စားအပ်သော) နာမပဏ္ဍိတော် သန္နာယ ဝုတ္တံ အသောကာရာမေ တိ။]

စွန့်၍၊ အမစ္စေ-တို့ကို၊ အာဏာပေသိ- ပြီ၊ (ကိုံ) ဘဏေ-အမောင်တို့၊ ထေ-လာကြကုန်၊ ကေမေကသ္မိံ-တရပ်တရပ်သော၊ နဂရေ-၌၊ ကေမေကံ-တတိုက်တတိုက်သော၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ ကာရာပေန္တာ-နှိုးလျက်၊ စတုရာသီတိယာ နဂရသဟဿေသု-တို့၌၊ ပေ၊ ကာရာပေထ- ပြုကြစေကုန်၊ ဧတိ (အာဏာပေသိ-ပြီ၊) သယဉ္စ-ကိုယ်ကိုင်လည်း၊ အသောကာရာမေ - အသောကာရုံ ကျောင်းတိုက်၌၊ အသောက မဟာဝိဟာရဏ္ဍာယ-အသောကကျောင်းကြီးအကျိုးငှါ၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ ပဋ္ဌပေသိ-စီ၍ ဖြစ်စေပြီ၊ သံဃော - သည်၊ ဇုန္ဒဂုတ္တဏ္ဍေရံ နာမ-ဇုန္ဒဂုတ္တထေရ် မည်သော၊ မဟိဒ္ဓိကံ - သော၊ မဟာနုဘာဝံ - သော၊ ဒိဏ္ဍာသဝံ-ကို၊ နဝကမ္မာဓိဋ္ဌာယကံ-အမှုသစ်ကို စီမံတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ကတ္တာ၊) အဒါသိ-ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ ယံယံ-အကြင် အကြင် အမှုသည်၊ နုနိဋ္ဌာတိ-မပြီးနိုင်၊ တံတံ-ကို၊ အတ္တနော-၏၊ အာနုဘာဝေန-ဖြင့်၊ နိဋ္ဌာပေသိ-ပြီးစေပြီ၊ ဝေမ္မိ-ဤသို့ (လူတို့ မတတ်နိုင်သော အရာကို) တန်ခိုးဖြင့် ပြီးစေအပ်ပါ သော်လည်း၊ တီဟိ သံဝစ္ဆရေဟိ-၃ နှစ်တို့ဖြင့်၊ ဝါ-၃ နှစ်ကြာမှ၊ ဝိဟာရကမ္မံ-ကျောင်းဆောက်မှုကို၊ နိဋ္ဌာပေသိ-ပြီးဆုံးစေပြီ၊ ကေ ဒိဝသမေဝ-တနေ့ထည်း၌ပင်၊ သမ္ဗုနဂရေဟိ-တို့မှ၊ ပဏ္ဏာနိ - ကျောင်းပြီးကြောင်း စာလွှာတို့သည်၊ အာဂမိံသု-ရောက်လာကုန်ပြီ၊ အမစ္စာ-တို့သည်၊ ရညော-အား၊ အာရောစေသုံ-ကုန်ပြီ၊ (ကိုံ)၊ ဒေဝ-မင်းမြတ်၊ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ-တို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာနိ-ပြီးပါကုန်ပြီ၊ ဧတိ-ဤသို့ သံတော်ဥုံးတင်ကြကုန်ပြီ။

ရာဇာ-သည်၊ နဂရေ- ၌၊ ဘေရိံ-စည်ကို၊ စရာပေသိ-လည်စေပြီ၊ (ကိုံ-နည်း၊) ဧတေ-ဤနေ့မှ၊ သဗ္ဗာနိ ဒိဝသာနိ - တို့၏၊ အစ္ဆယေန - ၌၊ ဝိဟာရ မဟော- ကျောင်း ပူဇော်ပွဲသည်၊ (ကျောင်း ရေစက်ချပွဲသည်၊) ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံသော မြို့သူမြို့သား တို့သည်၊ အဋ္ဌက်သီလာနိ- အဂ်ါ ရှစ်ပါးရှိသောဥပုသ်သီလတို့ကို၊ သမာဒိယိတ္ဝာ-၍၊ အနေ္တ နဂရေစ-မြို့တွင်း ၌ရင်း၊ ဗဟိနဂရေစ-မြို့ပ၌ရင်း၊ ဝိဟာရမဟံ-ကို၊ [ဝိဟာရဿ-ကို+မဟော-ပူဇော်ခြင်းတည်း၊] ပဋိယာဒေန္တု- စီရင်ကြစေ၊ ဧတိ- ဤသို့၊ (ဘေရိံ စရာ

ပဏ္ဏာနိ အာဂမိံသု ။ ။ သမ္ဗဝိဟာရေသု ကိရ ရာဟုနာ စန္ဒဿ ဂဟဏဒိဝသေ (လင်ပုတ်ဖမ်းရာနေ့၌) ကမ္မံ အာရဘိတ္ဝာ (အလုပ်စ၍) ပုန ရာဟုနာ ဂဟဏဒိဝသေ ယေဝ (နောက်တကြိမ် လင်ပုတ်ဖမ်းရာ နေ့၌ပင်) နိဋ္ဌာပေသုံ၊ တသ္မာ-ထိုသို့ ကျောင်းအားလုံးပြီးချိန်က တချိန်တည်း ဖြစ်နေသောကြောင့် "ဧကဒိဝသမေဝ ပဏ္ဏာနိ အာဂမိံသု"တိ ဝဒန္တိ။

ပေသိ)၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ (ရာဇာ- သည်၊ ကတ္တားလိုက်စေ၍ အဋ္ဌာသိ ၌စပ်။)သတ္တန္ဒီ ဒိဝသာနံ-တို့၏၊ အစ္စယေန-၌၊ သမ္ဘာလကိ်ာရ ဝိဘူသိတာယ-အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ (သေနာယ၌စပ်၊) အနေက သတသဟဿ သန္နိပါယ- အသိန်း မက များသော အရေအတွက် ရှိသော၊ စတုရင်္ဂိနိယာ-အင်္ဂါလေးပါးရှိသော၊ သေနာယ-စစ်တပ်သည်၊ ပရိ ဝုတော-ခြံရံအပ်သည်၊(ဟုတ္တာ)၊ ဒေဝလောကေ-တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌၊ အမရဝတိယာ - အမရဝတီမည်သော၊ ရာဇဓာနိယာ - မင်းနေပြည်၏၊ သိရိ တော-အသရေထက်၊ အဓိကတရသ သိရိကံဝိယ-သာ၍ လွန်ကဲသောအသရေ ရှိသကဲ့သို့၊ နဂရံ - မြို့ကို၊ ကာတုကာမေန - ပြုလိုသော၊ ဥဿာဟဇာတေန- ဖြစ်သော အားတက်သရော်ရှိသော၊ မဟာဇနေန-သည်၊အလက်ံတပဒီပယတ္တံ- တန်ဆာဆင်ခြင်းဖြင့် စိစဉ်အပ်ပြီးသော၊ နဂရံ- ကို၊ အနုဝိစရန္တော – အစဉ် လှည့်လည်လျက်၊ ဝိဟာရံ - ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂတ္ဝာ-၍၊ ဘိက္ခုသံဃသ-၏၊ မဇ္ဈေ-၌၊ အဋ္ဌာသိ-ပြီ။

စ-ဆက်၊ တသ္မိံ ခဏေ- ၌၊ သန္ဓိပတိတာ - စည်းဝေးကုန်သော၊ အသီတိ ဘိက္ခု ကောဋိယော - ကုဋေ ရှစ်ဆယ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အဟေသုံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ဘိက္ခုနိုနဋ္ဌ- တို့၏လည်း၊ ဆန္ဒဝုတိသတသဟဿာနိ - ကိုးဆယ် ခြောက်သိန်းတို့သည်၊ အဟေသုံ-နည်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ရဟန်းသံဃာတို့တွင်၊ ဒိဏ္ဏာ သဝ ဘိက္ခု ယေဝ-ရဟန္တာရဟန်းတို့ချည်းပင်၊သတသဟဿသန္နိပါ-တဝသိန်း အရေအတွက်ရှိကုန်သည်၊ အဟေသုံ-နည်ပြီ၊ တေသံ-ထိုရဟန္တာ ရဟန်းတို့၏၊ တေ-ဤအကြီးသည်၊ အဟောသိ- ပြီ၊ (ကိုံ)၊ ရာဇာ- သည်၊ အတ္တနော - ၏၊ အမိကာရံ-အလွန်အကဲပြုအပ်သောကောင်းမှုကို၊["ကရိယတေတိကာရော၊ အမိကံ + ကာရော အမိကာရော "ဟု ပြု၊ ဋီကာ၌ " အမိကံ + ကာရံ " ဟု ပြုခြင်းကား ဝါကျအခိုက်ကိုင်ခဲ့၍ ပြုခြင်းတည်း၊] အနဝသေသံ - အကြွင်းမဲ့၊ သစေပသေယျ - အကယ်၍ မြင်ရအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) အတိရိယ - လျင်၊ ဗုဒ္ဓ သာသနေ-၌၊ ပသီဒေယျ-ကြည်ညိုရာ၏၊ ဇုတိ - ပြီ၊ တတော - ထိုသို့ အကြီ

အလက်တ ပတိယတ္တံ။ ။ "အလက်ရဏ ဝသေန (တန်ဆာဆင်ခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့်) သဗ္ဗသန္ဓိတံ-အလုံးစုံ ပြင်ဆင်အပ်ပြီးသော" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ [အလက်ရဏံ အလက်တံ - ခြင်း၊ အလက်တေန + ပတိယတ္တံ - စိစဉ်အပ် ပြင်ဆင်အပ်သော မြို့တည်း၊ အလက်တပတိယတ္တံ- မြို့၊] "ပတိယတ္တံ- စပ်သော်" ဟု ပေးမှား၏၊ ပတိ+ယတခေတ် တ ပစ္စည်းတည်း၊ ယတ ခေတ်သည် အားထုတ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် "အားထုတ်အပ်, စီမံ, စိစဉ်, ပြင်ဆင်အပ်"ဟု လျော်အောင်ပေး။

ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊လောကဝိဝရဏံနာမ-လောက၏ပွင့်လင်းကြောင်းမည်သော၊ ပါဋိဟာရိယံ-တန်ခိုးပြာဋิဟာကို၊ အကံသု-နှိပ်၊ ရာဇာ-သည်၊ အသောကာ ရာမေ - ၌၊ ဒ္ဒိတောဝ- တည်လျက်ပင်၊ စတုဒ္ဒိသံ - အရပ်လေးမျက်နှာကို၊ အနု ဝိလောကေန္တော-လှည့်လည်ကြည့်ရှုလသော်၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ- သမုद्रာ အပိုင်းအခြားရှိသော၊[ဇမ္ဗုဒီပပတ်ဝန်းကျင် သမုद्रာ ထိအောင်-ဟူလို။]ဇမ္ဗုဒီပံ-ဇမ္ဗု။ဒီပ်ကိုဂုဏ်း၊ ဥဒ္ဒာရာယ-လွန်ကဲ မြင့်မြတ်သော၊ ဝိဟာရပူဇာယ-ကျောင်းပူဇော်ပွဲဖြင့်၊ ဝိရောစမာနာနိ-တင့်တယ်ကုန်သော၊ စတုရာသီတိစ ဝိဟာရသဟဿာနိ-တို့ကိုဂုဏ်း၊ ပဿတိ-၏။

သော-ထိုမင်းသည်၊ တံဝိဘူတိ-ထိုပြည့်စုံခြင်းကို၊ ပဿမာနော-ကြည့်ရှုလျက်၊ ဥဒ္ဒာရေန-မွန်မြတ်သော၊ ပီတိပါမောဇ္ဇေန - နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတော-သည်၊(ဟုတ္တာ-၍၊) အညဿပိ-ငါမှတပါးလည်း ဖြစ်သော၊ ကဿစိ - တစုံတယောက်၏၊ ဧဝရူပံ - သော၊ ဥပဿုတိံ - ရှေးဦး ဖြစ်ဘူးသော၊ ပီတိပါမောဇ္ဇံ-သည်၊ အတ္ထိပန - ရှိလေသလော၊ ဣတိ - သို့၊ စိန္တေန္တော- ကြံမိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊(ကိုး)၊ ဘန္တေ-တို့၊ အမှတ်-ဒကာတော်တို့၏၊ လောကနာထဿ- လောက၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော၊ တထာဂတဿ-၏၊ သာသနေ-၌၊ ကော - သည်၊ မဟာ ပရိစ္စာဂံ-များစွာစွန့်ကြဲအပ်သော ဝတ္ထု ပစ္စည်းကို၊ ပရိစ္စဇိ - စွန့်ကြဲဘူးပါ
☰ သနည်း၊ ကဿ-၏၊ ပရိစ္စာဂေါ-သည်၊ မဟန္တော-ကြီးကျယ်ပါပေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုဒန္တိ-ပြောကြပါသနည်း၊ ဣတိ ပုစ္ဆိ၊ ဘိက္ခုသံဃော-သည်၊ မောဂ္ဂလိ ပုတ္တတိဿထေရဿ - ၏၊ ဘာရံ - တာဝန်ကို၊ အကာသိ- ပြုပြီ၊ ထေရော အာဟ၊(ကိုး)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ဒသဗလဿ-မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ-

လောက ဝိဝရဏ် ။ ။ အနေက သဟဿသင်္ချာယ သြကာသ လောကဿ— ထောင်ပေါင်းများစွာ အရေအတွက်ရှိသော သြကာသ လောက၏ဌာန်း၊ တန္ဓိဝါသိ သတ္တလောကဿစ — ၏ဌာန်း၊ ဝိဝရဘာဝ ကရဏ ပါဋိဟာရိယံ — ပွင့်သည်၏အဖြစ် (ပွင့်ခြင်း) ကိုပြုကြောင်း တန်ခိုးသည်၊ လောကဝိဝရဏ် — မည်၏၊ တံ ကရောန္တော ဣဒ္ဓိယာ အန္ဓကာရံဝါ အာလောကံ ကရောတိ (အမှောင်ကိုလည်း အလင်းဖြစ်အောင် ပြု၏)၊ အနာပါတံဝါ အာပါတံ ကရောတိ (မကျရောက်လာသော — မထင်ရှားသော အာရုံကိုလည်း ကျရောက်အောင် ထင်ရှားအောင်ပြု၏။)

မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿထေရဿ ။ ။ ထေရဿ မဟာနုဘာဝတ္တာ , ဥဿုရိမ္ပိ စေ ကထေတဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ တမ္ပိ သောယေဝ ကထေဿတိတိ မညမာနော ဘိက္ခုသံဃော (တန်ခိုးကြီးသည့်အတွက် , နောင်ခါ ဖြေစရာရှိလျှင် ထေရ်သည်ပင် ဖြေလိမ့်မည်ဟု ယူဆသဖြင့်) ရညော ပုစ္ဆိတပဉ္ဍဿ ဝိသဇ္ဇနံ(အဖြေကို)ထေရဿ ဘာရံ အကာသိ။

၌၊ ပစ္စယဒါယ ကော နာမ - ပစ္စည်းကို ပေးလှူသူမည်သည်၊ တယာ- အသင်ဒကာတော်နှင့်၊ သဒ္ဓိသော- တူသူသည်၊ တထာဂတေ-သည်၊ ဓရမာနေပိ-သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်လည်း၊ ကောစိ - တစုံတယောက်သည်၊ နအဟောသိ- မရှိခဲ့၊ တဝေ ဝ - အသင်ဒကာတော်၏သာ၊ ပရိစ္စာဝေါ- သည်၊ မဟာ-ကြီးကျယ်၏၊ ဇုတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ။

ရာဇာ-သည်၊ ထေရဿ-၏၊ ဝစနံ-ကို၊ သုတ္တာ-၍၊ ဥဇ္ဇာရေန-သော၊ ပိတိ ပါမောဇ္ဇေန-သည်၊ နိရန္တရံ-အကြားမရှိအောင်၊ ဝါ-မပြတ်၊ ဖုဋ္ဌသရီရော-ထိအပ်သောကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)စိန္တေသိ-ပြီ၊ (ကိုယ်)၊ မယာ- နှင့်၊ သဒ္ဓိ သော-သော၊ ပစ္စယဒါယကော - ပစ္စည်းကို ပေးလှူသူသည်၊ နတ္ထိကိရ - မရှိသတတ်၊ မယှံ-၏၊ ပရိစ္စာဝေါ-သည်၊ မဟာကိရ-ကြီးကျယ်သတတ်၊ အဟံ-သည်၊ ဒေယျဓမ္မေန-ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသောပစ္စည်းဖြင့်၊ သာသနံ-ကို၊ ပဋ္ဌဏ္ဏာမိကိရ-ချီးမြှောင့်ရသတတ်၊ ဝေ်သတိ-သော်၊ အဟံ-သည်၊ သာသနဿ-၏၊ ဒါယာဒေါ-အတွင်းလူဆွေမျိုးသည်၊ ဟောမိ ကိုနခေါ-ဖြစ်လေသလော၊ နဟောမိ ကိုနခေါ-မဖြစ်လေသလော၊ ဇုတိ(စိန္တေသိ)၊ တတော-ထိုသို့ အကြီးဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခုသံဃံ- ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ (ကိုယ်)၊ ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-ဒကာတော်သည်၊ သာသနဿ-၏၊ ဒါယာဒေါ-သည်၊ ဘဝါမိနခေါ-ဖြစ်ပါသလော၊ ဇုတိ ပုစ္ဆိ၊ တတော - ထိုသို့ မေးခြင်းကြောင့်၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရော-သည်၊ ရညော-၏၊ ဇုဒံဝစနံ-ကို၊ သုတ္တာ - ၍၊ ရာဇပုတ္တဿ-မင်းသားဖြစ်သော၊ မဟိန္ဒဿ-မဟိန္ဒ၏၊ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိ -အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ သမ္ပဿမာနော - ကောင်းစွာ မြင်တော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ)အယံကုမာရော- သည်၊ သစေ ပဗ္ဗဇိဿတိ-အုံ့၊ (ဝေ်သတိ) သာသနဿ-၏၊ အတိရိယ - အလွန်အကဲသာလျှင်၊ ဝုဠှ-ကြီးပွါးခြင်းသည်၊ ဘရိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဇုတိ-သို့၊ စိန္တေတ္တာ-၍၊ ရာဇာနံ-ကို၊ တေ-ကို၊ အဝေါစ-

သာသနဿ ဒါယာဒေါ။ ။ သာသနဿ ဥတကော အဿ္ဟန္တရော ဟောမိ, နဟောမိတိအတ္ထော၊ (ဋီကာ)၊ ဒါဟတ္ထောတိ ဒါယော-ပေးထိုက်သောအမွေ၊ ဒါယံ-ကို+ အာဒဒါတိ—ခံယူတတ်၏၊ ဇုတိ ဒါယာဒေါ၊ ဤဝိဂြိုဟ်နှင့်အညီ ဆိုလျှင် တကယ်ကိုယ်အမွေခံသူမှ "ဒါယာဒ" အမည်ရနိုင်၏၊ "သာသနဒါယာဒ" ဆိုလျှင်လည်း လောကုတ္တရာ ၉ ပါး အမွေကို ခံနိုင်သူဖြစ်ရပေမည်၊ ဤနေရာ၌ကား — သဒ္ဓိသူပစာရအားဖြင့် အတွင်းကျသူကို "ဒါယာဒ"ဟု ဆိုသည်၊ မှန်၏—ဆွေမျိုး, အတွင်းလူသည် အမွေကို ခံယူရသကဲ့သို့ ထို့အတူ မိမိသားက သာသနာ့အတွင်း၌ ရှိနေသောကြောင့် သာသနာ့တာဝန်ကို မိမိတာဝန်လို သဘောထား၍ အတွင်းကျကျ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သူကို လည်း "ဒါယာဒ" ဟု ခေါ်ရတော့သည်။

မိန့်တော်မူပြီ(ကိုး)။မဟာရာဇ-ဇာ၊ဣဿာဝဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပစ္စည်းကို လူကာမျှဖြင့်၊ သာသနာသာ ဒါယာဒေါ၊ နဟောတိ- မဟုတ်သေး၊ အပိစ်ခေါ-အဟုတ်ကား၊ ပစ္စယဒါယကောတိဝါ-ပစ္စယဒါယကာဟူ၍ဌင်း၊ ဥပဋ္ဌာကောတိဝါ-သာသနာ့အလုပ်အကျွေးဟူ၍ဌင်း၊ သမ်ိ-ခေါ်ဝေါ်အပ် သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂဆ္ဆတိ - ရောက်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ မဟာရာဇ- ဇာ၊ ယောပိ- အကြင်သူသည်လည်း၊ ပထဝိတော - မြေမှ၊ ယာဝဗြဟ္မလောက ပရိမာဏံ-ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပစ္စယရာသိ - ပစ္စည်းအပုံကြီး ကို၊ ဒဒေယျ-ရာ၏၊ သောပိ-ထိုသူသည်လည်း၊ပေါနဂ္ဆတိ-မရောက်၊ ဇုတိ- ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ အထ-ထိုသို့ သာသနာဒါယာဒမဖြစ်သေးလျှင်၊ ကထဟိ- အဘယ်ဘိုပြုမှ၊ သာသနာသာ ဒါယာဒေါ ဟောတိ၊ ဇုတိ- ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အမ္ဗောဝါ-ကြွယ်ဝသူလည်းဖြစ်သော၊ ဒလိဒ္ဒေါ ဝါ-ဆင်းရဲသူလည်းဖြစ်သော၊ ယောဂကောစိ-အကြင်အမှတ်မရှိ တစုံတယောက် သည်၊ အတ္တနော—၏၊ သြရသံ - ရင်ခွဖြစ်သော၊ ပုတ္တံ - ကို၊ ပမ္မာဇေတိ – ရှင်ရဟန်း ပြုပေး၏၊ မဟာရာဇ- ဇာ၊ အယံ - ဤ ရှင်ရဟန်း၏ ခမည်းတော်ကို၊ သာသနာသာ-၏၊ ဒါယာဒေါတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏။

ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေ-မိန့်တော်မူအပ်သော်၊ အသောကော-မည်သော၊ ရာဇာ-သည်၊ အဟံ-သည်၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ပရိစ္စာဝံ-ကို၊ ကတ္တာပိ- ပြု၍သော်လည်း၊ သာသနာသာ-၏၊ ဒါယာဒဘာဝံ-အတွင်းလူဆွေမျိုး၏အဖြစ်သို့၊ နေဝ ပတ္တော ကိရ-မရောက်သေးသူသာဖြစ်သတတ်၊ ဇုတိ-ဤသို့ကြား၍၊ သာသနေ ဒါယာဒ ဘာဝံ, ပတ္ထယမာနော-တောင့်တသည်၊(ဟုတ္တာ) ဇုတောဇိတောစ-လည်း၊ ဝိလောကေတ္တာ-ခပ်စောင်းစောင်းကြည့်၍၊ ဝါ - လသော်၊ အဝိဒူရေ ဌိတံ, မဟိန္ဒကုမာရံ-ကို၊ အဒ္ဒသ-ပြီ ၊ ပေ ၊ အဟံ-သည်၊ ဇုမံ ကုမာရံ-ကို၊ တံသာ ကုမာရသ-၏၊ ပဗ္ဗဇိတကာလတော - ရဟန်းပြုသွားရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာတိ-ဤ ဩပရဇ္ဇေ-အိမ်ရှေ့မင်းအဖြစ်၌၊ ထပေတုကာမော – ထားလိုသည်၊ ကိဉ္စာပိ (အမှိ)-အကယ်၍ကားဖြစ်၏၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ ဩပရဇ္ဇ တောပိ-ထက်လည်း၊ ပမ္ဘဇ္ဇာဝ-သည်သာ၊ ဥဇ္ဇာမာ-မြတ်၏၊ ဇုတိ-ဤသို့အကြံ ဖြစ်ပြီ၊ တတော-ကြောင့်၊ ကုမာရံ အာဟ(ကိုး)၊ တာတ-ချစ်သား၊ တုံ, ပဗ္ဗဇိ တုံ-ဌာ၊ သက္ခသိ-စွမ်းနိုင်လတ်လော၊ ဇုတိ အာဟ၊ ကုမာရော-သည်၊ ပကတိ

ကထံ စရဟိ။ ။"ဣဿ စရဟိတိ နိပါတော အတ္ထန္တိ ဒီပေတိ-ဤမှုမလေးမောင်ပြားသော ပစ္စည်းတွေကို စွန့်လွှတ်ပါလျက် သာသနာဒါယာဒ မဖြစ်သေးလျှင် အယ်လိုလုပ်မှ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း" ဟု မခံနိုင်သောလေသံဖြင့် "စရဟိ" ဟု ထည့်မိ[illegible]

ယာပိ-လည်း၊ (နဂိုရ်ကလဲ၊) တိသဟကုမာရသ - ၏၊ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဘုတိ, ပဗ္ဗဇိတုကာမောဝ-သည်သာ၊ (ဟုတ္တာ) ရညော ဝစနံ သုတ္ဝာ အတိဝိယ,ပါမောဇ္ဇဇာတော-ဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊(ဟုတ္တာ) အာဟ- သံတော်ဥုးတင်ပြီ၊ (ကိ)၊ ဒေဝ-မြတ်၊ ပဗ္ဗဇာမိ-ရှင်ရဟန်း ပြုပါဘု၊ မံ-ဘုရာ့သားတော်ကို၊ပေ၊တသ္သာစ-ထိုသံယမိတ္တာ၏လည်း၊ သာမ်ကော-အရှင်ဖြစ်သော၊ အဂ္ဂိပြတ္တာနာမ-မည်သော၊ ကုမာရော-သည်၊ယုဝရာဇေန-အိမ်ရှေ့မင်းဖြစ်သော၊ တိသဟကုမာရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရဟန်းပြုပြီးသည်၊ ဟောတိ - ၏၊ ရာဇာ-သည်၊ တံ-ထိုသံယမိတ္တာကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ပေ၊ တာတ-ခမည်းတော်၊ သာရု-ပြီ၊ သဏ္ဌောမိ-ပါ၏၊ ဋုတိ အာဟ၊

ရာဇာ-သည်၊ ပုတ္တာနံ - သားတော် သို့မ်းတော်တို့၏၊ မနံ - စိတ်ကို၊ လဘိတ္ဝာ-၍၊ ပဟဋ္ဌစိတ္တော-အပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းသောစိတ်ရှိသည်၊(ဟုတ္တာ) ၊ပေ၊ ဋုမေဒ'ါရကေ-ဤကလေးတို့ကို ၊ ပေ ၊ မံ-ဒကာတော်ကို၊သာသနေ-၌၊ ဒါယာဒံ-ကို၊ ကရောထ- ပြုတော်မူပါကုန်၊ ဋုတိ အာဟ၊ သံဃော ရညော ဝစနံ,သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ-လက်ခံပြီး၍၊ ကုမာရံ-ကို၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန-ထေရ် ဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန - ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်ရင်း၊ မဟာဒေဝတ္ထေရေန - ဟူသော၊ အာစရိယေနစ - သရဏဂုမ်ဆရာဖြင့်ရင်း၊ ပဗ္ဗာဇေသိ - ရှင်ဖြစ်စေပြီ၊ ဝါ-ရှင်ပြုပေးပြီ၊ မဏ္ဍလိကတ္ထေရေန-ဟူသော၊ အာစရိယေန-ကမ္မဝါစာဆရာဖြင့်၊ ဥပသမ္ပာဒေသိ - မြင့်မြတ်သော ပဋိဉာဏ်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပြီ၊ ဝါ-ပဋိဉာဏ်းခံပေးပြီ၊ တဒါ - ၌၊ ကုမာရော - သည်၊ ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿော ဝ-ပြည့်သော အနှစ် ၂၀ ရှိသည်သာ၊ ဟောတိကိရ-တတ်၊ သော-ထိုမင်းသားသည်၊ တသ္မိ ယေဝ ဥပသမ္ပဒသိမ မဏ္ဍလေ - ထို ပဋိဉာဏ်းခံရာ သိမ်တန်ဆောင်းဝန်း၌ပင်၊ ပဒီသန္ဓိဒါဟိ ၊ ပေ ၊ ပါပုဏိ-ပြီ၊ သံယမိတ္တာယ - မည်သော၊ ရာဇဓိတာယပိ - ၏လည်း၊ အာစရိယာ - သရဏဂုမ် ဆရာမသည်၊ အာယုပါလိတ္ထေရိနာမ- အာယုပါလိ ထေရ်မည်သည်၊ (အဟောသိ)၊ ဥပဇ္ဈာယာ ပန-ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာမသည်ကား၊ ဓမ္မပါလိတ္ထေရိနာမ-ဓမ္မပါလိထေရ်မည်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ တဒါ-၌၊ သံယမိတ္တာ-သည်၊ အဋ္ဌရသဝဿာ-၁၈ နှစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပဗ္ဗဇိတမတ္တံ - ရှင်ဖြစ်ကာမျှ ဖြစ်သော၊ တံ - ထိုသံယမိတ္တာကို၊ တသ္မိ ယေဝသိမ မဏ္ဍလေ-၌ပင်၊ သိက္ခာယ- ၌၊ ပတိဋ္ဌာပေသုံ - တည်စေကြ

ပုတ္တာနံ။ ။ဤ ပုတ္တီပိ(သို့မ်းကိုလည်း) သာမညတော (သာမည နိဿေသနည်းအားဖြင့်)ပုတ္တသဒ္ဒေန ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တနည်း- ပုတ္တောစ ဓီတာစ ပုတ္တာတိ ဧဝံ ဧကသေသနယေန ဝါ(ဝိရူပေကသေသ နည်းဖြင့်သော်လည်း) ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ကုန်ပြီ၊ [ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ - စသော ၆ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်၌ တည်စေ၍ သိက္ခမာန်ဖြစ်အောင်ပြုပေးကြသည်-ဟူလို၊]ဥဘိန္နံ- ၂ ယောံသော သားတော် သို့မဟုတ်တို့၏၊ ပဗ္ဗဇိတကာလေ - ၌၊ ရာဇာ - သည်၊ ဆဠဘိသေကော- အဘိသိက်သွန်းရာ အခါမှစ၍ ၆နှစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏။

အထ-ထိုအခါ၌၊ မဟိန္ဒတ္ထေရော - သည်၊ ဥပသမ္ပန္နတော - ရဟန်းဖြစ်ရာ အခါမှ၊ပေ၊ပရိယာပုဏာတ္တော-သင်ယူလသော်၊ ဒွေပိ- ၂ကြိမ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သံဂီတိယော-သံဂါယနာတို့သို့၊ အာရုဠ္ဠံ - တက်ရောက်စေအပ်သော၊ ဝါ-တင်အပ်သော၊ တိပိဋကသင်္ဂီတိ-ပိဋကတ် ၃ ပုံဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော၊ သာဋ္ဌကထံ-အဋ္ဌကထာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ သမ္ဗုဒ္ဓ-သော၊ ထေရဝါဒံ - ဒထေရဝါဒကို၊ တိဏ္ဏံဝဿာနံ-တို့၏၊ အစ္စယေန - အတွင်း၌ ၊ ပေ ၊ ပါမောက္ခော-ပါမောက္ခသည်၊ ဝါ-အကြီးအမှူးသည်၊ အဟောသိ၊ပေ၊ နဝ ဝဿာဘိသေကော-အဘိသိက် သွန်းရာမှ စ၍ ၉ နှစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ရညော-၏၊ အဋ္ဌဝဿာဘိသေကကာလေ ယေဝ-၊ပေ၊ ရှိရာ အခါ၌ပင်၊ ကောနုပုတ္တတိဿတ္ထေရော-ကောနုပုတ္တတိဿ ထေရ်သည်၊ ဗျာဓိပရိကမ္မတ္ထံ-လေနာကို ကုစားခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန - ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ခြင်း ဝတ်

ဆဠဘိသေကော။ ။ဆ+ဝဿာနိ အဘိသေကတော (ပဌာယ)အဿာတိ ဆဠဘိသာဘိသေကော၊ (ဋီကာ)၊ [အခြားနေရာ၌ "သတ္တာဟံ+ပရိနိဗ္ဗုတဿ အဿ"ဟု ပြု၏၊ ထိုသို့ ပြုခြင်းသည် ပရိနိဗ္ဗုတပုဒ်က **အဿ**နှင့် အရတူသောကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဤ၌ အဘိသေကပုဒ်က ပုဂ္ဂိုလ်ကို မဟော၊ **အဘိသိက်သွန်း**ရာကာလကိုဟော၍ အရမတူသောကြောင့်"**အဘိသေက**တော"ဟု ဋီကာဝိဂ္ဂဟပြုသည်။]

သမ္ဗုဒ္ဓထေရဝါဒံ။ ။ ဒွေ သံဂီတိယော အာရုဠ္ဌာ ပါဠိယေဝေတ္တ ထေရဝါဒေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သာ ဟိ မဟာကဿပပဘုတိနံ ဝါဒတ္တာ ထေရဝါဒေါတိ ဝုစ္စတိ။ ["ထေ-ရာနံ-မဟာကဿပ စသော ထေရ်တို့၏+ဝါဒေါ – ပြောဟော ပို့ချအပ်သော ပါဠိတည်း၊ ဝါ–ပြောဆိုကြောင်း အယူဝါဒ ပါဠိတည်း၊ ထေရဝါဒေါ"ဟု ပြု။]

ကောနုပုတ္တတိဿတ္ထေရော။ ။ကောနုသကုဏိယောနာမ ကိန္နရဇာတိယော-(ကိန္နရာမျိုး ဖြစ်သော ,ကောနုဌက်မမျှား ရှိကြသည်၊) တာသု ကေသာ ကုဋ္ဌိယံ သယိတော (ကိန်းသော–ပဋိသန္ဓေနေသော) မနုဿဇာတိကော (လူဇာတ်ရှိသော) ရညာ ပေါသိတော (မင်းသည် မွေးစားအပ်သူသည်) ကောနုပုတ္တတိဿတ္ထေရော နာမ (ကောနုကိန္နရီ၏သား တိဿထေရ်မည်၏) ၊ မုဆိုးတယောက်သည် ထိုကိန္နရာမနှင့် သံဝါသပြု၍ ရသောကြောင့် " မနုဿဇာတိကော " ဟု ဆိုသည်၊ ထို ကိန္နရာမှ သားကြီးတိဿနှင့် သားငယ် သုမိတ္တ ဟု သား ၂ ယောက် ဖွားမြင်၊ ၂ ယောက်လုံးပင် နောင်အခါ ရဟန္တာဖြစ်ကြလေသတတ်။ [သာရတ္ထဋီ၌ ကေစိဝါဒပါသေး၏၊ ထိုကေစိဝါဒနှင့် မှာမိပရိကမ္မံ စသည်၏ အကျယ်ကို ထိုဋီကာ၌ ရှုပါ။]

အကျင့်ဖြင့်၊ အာဟိဏ္ဍာန္တော- လှည့်လည်လည်လသော်၊ ပသတမတ္တံ- တလက်ဖက် မျှလောက်သော၊ သပ္ပိ-ထောပတ်ကို၊ အလဘိတ္တာ-မရ၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ဗျာဓိ ဗလေန - လေရောဂါ၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ပရိက္ခီဏာယုသင်္ခါရော - ကုန်ပြီး သော အာယုသင်္ခါရရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) [ဇီဝိတိန္ဒြေဟူသော အာယုကို ပြုစီမံ လိုက်သော ရှေးကံကို "အာယုသင်္ခါရ" ဟု ခေါ်သည်။] ဘိက္ခုသံဃံ - ကို၊ အပ္ပမာဒေန - အပ္ပမာဒတရားဖြင့်၊ သြဝဒိတ္တာ - ဆုံးမ၍၊ အာကာသေ- ၌၊ ပလ္လင်္ကေန - ဖြင့်၊ နိသီဒိတ္တာ - ၍၊ တေဇောဓာတုံ - တေဇောဓာတုကိုကားလျှင် အာရုံရှိသော စတုတ္ထဈာန် သမာပတ်ကို၊ သမာပဇ္ဇိတ္တာ - ဝင်စား၍၊ ပရိနိဗ္ဗာ ယိ-ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ တံ ပဝတ္တိံ-ထို ဖြစ်ပုံကို၊ သုတ္တာ-၍၊ ထေရဿ- အား၊ သက္ကာရံ-ပူဇော်သက္ကာရကို၊ ကတ္တာ - ၍၊ မယိ - ငါသည်၊ ရဇ္ဇံ-ကို၊ ကာရေ ဏ္ဍေ-ပြုစေပါလျက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-သို့ကလောက်၊ ဘိက္ခူနံ-တို့ဘို့၊ ပစ္စယာ- ပစ္စည်းတို့ကို၊ ဒုလ္လဘာနာမ- ရအပ်ခဲကုန်သည် မည်ရသလော၊ ဣတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ နဂရဿ-၏၊ စတူသု ဒ္ဒါရေသု-လေးပေါက်သော တံခါးတို့၌၊ ပေါက္ခ ရဏိယော-လေးထောင့်ကန်တို့ကို၊ ကာရာပေတ္တာ-ပြုစေပြီး၍၊ ဘေသဇ္ဇဿ- ဆေးဖြင့်၊ ပူရာပေတ္တာ-ဖြည့်စေ၍၊ ဒါပေသိ-လှူစေပြီ။

ကိရ-ခဲ့၊ တေန သမယေန- ၌၊ ပါဋ္ဌလိပုတ္တဿ- ပါဋ္ဌလိပုတ်နေပြည်တော်၏၊ စတူသု ဒ္ဒါရေသု - တို့၌၊ စတ္တာရိ သတ သဟဿာနိ - လေးသိန်းတို့ရင်း၊ သဘာယံ - မြို့လည်လွတ်ရုံး၌၊ [နဂရမဇ္ဈေ ဝိနိစ္ဆယသဘာယံ။] သတသဟ သံ-တသိန်းရင်း၊ ဣတိ -သို့၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-တိုင်း၊ ပဋ္ဌသတ သဟဿာနိ- ငါးသိန်းသော အခွန်အတုပ်တို့သည်၊ ရဇညာ-ဘို့၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-၏၊ တတော-ထို ငါးသိန်းမှ၊ ရာဇာ-သည်၊ နိဗ္ဗောဓေတ္ဝေရဿ - ဘို့၊ ဒေဝသိက-နေ့တိုင်း၊ သတ သဟဿံ-ကို၊ ဝိဿဇ္ဇေသိ-စွန့်လွှတ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ ဇေတိယေ-၌၊ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ- တို့ဖြင့်၊ ပူဇနတ္ထာယ-ငှါ၊ သတသဟဿံ-ကို၊ (ဝိဿဇ္ဇေသိ)၊ ဓမ္မဿ-ဘို့၊ သတ သဟဿံ- ကို၊ (ဝိဿဇ္ဇေသိ)၊ တံ - ထိုတရားအတွက် တသိန်းကို၊ ဓမ္မဓရာနံ- တရားကို ဆောင်ကုန်သော၊ ဗဟုဿုတာနံ - များသောသုတ ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ စတုပစ္စယတ္ထာယ-ငှါ၊ ဥပနိယတိ - ကပ်ဆောင်အပ်၏၊ သံဃဿ သတသဟဿံ (ဝိဿဇ္ဇေသိ)၊ပေ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ သာသနေ-၌၊ ဥဠာရော- မွန်မြတ်သော၊ လာဘသက္ကာရော-လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရသည်၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ဖြစ်ပြီ။

လာဘသက္ကာရော။ ။လဿတိ-ရအပ်၏၊ ဣတိ လာဘော၊ စတုန္နံ ပစ္စယာနမေတံ အဓိဝစနံ၊ သက္ကစ္စံ-ရိုသေစွာ+ကာတမ္ဘော ဒါတမ္ဘော- ပြုထိုက် ပေးလှူထိုက်၏၊ ဣတိ သက္ကာရော၊ စတ္တာရော ပစ္စယာယေဝ-ပစ္စည်း ၄ ပါးတို့ပင်တည်း၊ ပစ္စယာဇေဝ ပဏီတ

တိတ္ထိယာ-တို့သည်၊ ပရိဟီန လာဘသက္ကာရာ- ယုတ်လျော့သော လာဘ်သက္ကာရ ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အန္တမသော - ဖြင့်၊ ယာသစ္ဆာဒနမ္ပိ- အစားအဝတ်ကိုလည်း၊ [ယာသ-စားအပ်သောအစာ+အစ္ဆာဒန-ဖုံးလွှမ်းကြောင်းအဝတ်။] အလဘန္တာ - နှ်လသော်၊ လာဘသက္ကာရံ-ကို၊ ပတ္ထယမာနာ-တောင့်တကုန်လျက်၊ သာသနေ-၌၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ- ၍၊ သကာနိ သကာနိ- မိမိဥစ္စာ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ - မိစ္ဆာအယူတို့ကို၊ အယံ - ဤကား၊ ဓမ္မော-တည်း၊ အယံ-ကား၊ ဝိနယော-တည်း၊ ဧတံ- သို့၊ ဒီဃပန္တိ- ပြုကြကုန်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ-ကို၊ အလဘမာနာပိ - မရကုန်သော်လည်း၊ သယမေဝ- ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ မုဏ္ဍာတ္တာ- ခေါင်းတုံးရိတ်၍၊ ကာသာယာနိ - ဖန်ရည်ဆိုးအပ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-အဝတ်တို့ကို၊ အစ္ဆာဒေတ္တာ - ဖုံးလွှမ်း၍၊ ဝါ-ဝတ်၍၊ ဝိဟာရေသု-တို့၌၊ ဝိစရန္တာ - လှည့်လည် ကုန်လျက်၊ ဥပေါသထမ္ပိ- ဥပုသ်သို့ရင်း၊ ပဝါရဏမ္ပိ-သို့ရင်း၊ သံယကမ္မမ္ပိ-သို့ရင်း၊ ဂဏကမ္မမ္ပိ- ဂိုဏ်း၏ကံသို့ရင်း၊ ပဝိသန္တိ-ပါဝင်ကြကုန်၏၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ တေဟိ-ထိုတိတ္ထိတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ နကရောန္တိ၊တဒါ-ထိုအခါ၌၊မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော-သည်၊ ဒါနိ-၌၊ ဧဒံ အဓိကရဏံ- ဤ အဓိကရဏ်းသည်၊ ဥပ္ပန္နံ - ဖြစ်ပြီ၊ တံ-ထိုအဓိကရဏ်းကို လာဘ , အထူးစီမံ၍ လှူအပ်သောပစ္စည်းကို သက္ကာရ ဟု ဆိုလိုသည်။] အထဝါ-ပရေဟိ ကာတဗ္ဗ ဂါရဝကြိယာ= ရှိသေမှုသည် သက္ကာရ၊ [သမ္မာ-ကောင်းမွန်စွာ၊ ဝါ-ရှိသေစွာ+ကာရော-ပြုခြင်း၊ သက္ကာရော- ခြင်း, ဟု ပြု။] ဤအလို ရိုးရိုးအလှူနှင့် အထူးအလှူကို လာဘဟု ယူ၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ပူဇာ ဝါ သက္ကာရော၊ ဤနည်းဖြင့် ပန်းစသည်ဖြင့်ပူဇော်မှုကို သက္ကာရဟု ခေါ်၊"လာဘ သက္ကာရံ-လာဘ်,ပူဇော်သက္ကာရကို" ဟု ပေးကြသောအနက်မှာ ဤ နောက်ဆုံးနည်းတည်း။

ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ။ဒိဋ္ဌိယေဝ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ [ဂတအနက် သီးခြားမရှိ၊ တဒ္ဓာဝဝုတ္တိ ကမ္မဓာရဲ့သမာသ်၊] (တနည်း) ဂန္တုံ ပဗာဘာဝတော – သိထိုက်သော သဘောဟု မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိယာ– ၏၊ ဂတံ – ဖြစ်ခြင်းမျှတည်း၊ (မိစ္ဆာအယူကို ယူခြင်းမျှတည်း)၊ ဧတိ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ (တနည်း) ဒိဋ္ဌိယာ–၏+ဂတံ–အပြားတည်း၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ဒိဋ္ဌိဘေဒေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ လောကိယာ ဟိ ဝိဓ ယုတ္တ ဂတ ပကာရ သဒ္ဒေ သမာနတ္ထေ ဒဿနဿ = လောကိသဒ္ဒါဆရာတို့သည် ဝိဓ , ယုတ္တ , ဂတ , ပကာရသဒ္ဒါတို့ကို အနက်တူ အလိုရှိကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဂတံကို "အပြား"ဟု ခွင့်နိုင်သည်–ဟူလို။

ဝသန္တေန-လျက်၊ ဝူပသမေတုံ-ငှါ၊ နိ သဏ္ဌာ-မတတ်ကောင်း၊ ဋ္ဌတိ - ဤသို့ ကြီ၍၊ မဟိန္ဒတ္ထေရသ - အား၊ ဂဏ-ဂိုဏ်းကို၊ နိယျာတေတွာ - အပ်လွှဲ၍၊ အတ္တနာ-သည်၊ ဖာသုဝိဟာရေန-ချမ်းသာစွာနေခြင်းဖြင့်၊ ဝိဟရိတုကာမော-သည်၊ (ဟုတ္တာ) အဟောဂင်္ဂါပဗ္ဗတံ- အဟောဂင်္ဂါတောင်သို့၊ အဂမာသိ-ပြီ၊ တေဝိ တိတ္ထိယာ-တို့သည်လည်း၊ ဘိက္ခုသံယေန - သည်၊ ဓမ္မေန - ဟုတ်မှန်သော သတ္တောဖြင့်၊ ဝိနယေန - စောဒနာ သာရဏာ ဝိနည်းဖြင့်၊ သတ္ထု သာသနေန - မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော် ဟူသော ဥတ် ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ နိဂ္ဂယ္ဟမာနာဝိ- နှိပ်အပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဓမ္မဝိနယာနုလောမာယ-ဓမ္မ , ဝိနယအား လျော်သော၊ ပဋိပတ္တိယာ – အကျင့်၌၊ အသဏ္ဌဟန္တာ-မတည်ကုန်ဘဲ၊ အနေကရူပ်-တပါးမက များသော သတ္တောရှိသော၊ သာသနသ-၏၊ အဗ္ဗုဒ္ဓ - အယူဝါဒ ခိုးမှုကိုရင်း၊ မလဗ္ဗ - အညစ်အကြေးကိုရင်း၊ ကဏ္ဏကဗ္ဗ–ဆူးခြောင့်ကိုရင်း၊ သမုဗ္ဗာပေသုံ-ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ၊ ကေစိ-အချို့သော တိတ္ထိတို့သည်၊အဂ္ဂိ-ကို၊ပရိစရန္တိ-လုပ်ကျွေးကြကုန်၏၊ကေစိ-တို့သည်၊ ပဗ္ဗတပေန-၅ မျိုးသော အပူဖြင့်၊ တာပေန္တိ-ပူစေကြကုန်၏၊ [အလွန်နေပူသော နေရာဝယ် မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင် ၄ ဘက်၌ မီး ၄ ဖို ဖို၍ အလယ်၌ ထိုင်ပြီးလျှင် နေပူကို ခံနေကြသည်။] ကေစိ-တို့သည်၊ အာဒိစ္စံ- နေကို၊ အနုပရိဝတ္တန္တိ-အစဉ်လိုက်၍ လှည့်ကြကုန်၏၊ [ဥဒယကာလတော ပဘုတိ သူရိယံ ဩလောကယမာနာ ယာဝ အတ္ထင်္ဂမာ သူရိယာဘိမုခါဝ ပရိဝတ္တန္တိ = နေထွက်သည်ကစ၍ နေဝင်သည်တိုင်အောင် နေသွားရာဘက်သို့ မျက်နှာလှည့်၍ နေကိုကြည့်နေကြသည်။] ကေစိ-တို့သည်၊ ဝေါ-သင်တို့၏၊ ဓမ္မဗ္ဗ-ကိုရင်း၊ ဝိနယဗ္ဗ-ကိုရင်း၊ ဘိန္ဒိ သသာမ- ဖျက်ဆီးကုန်အုံ့၊ ဋ္ဌတိ - ဤသို့ပြော၍၊ ပဂ္ဂဏှိ သု-သူတို့အယူကို ချီးမြှောက်ကြကုန်ပြီ၊ တဒါ-၌၊ ဘိက္ခုသံယော- သည်၊ တေဟိ-ထို တိတ္ထိတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ဥပေါသထံ ဝါ-ကိုရင်း၊ ပဝါရဏံ ဝါ- ကိုရင်း၊ နိ အကာသိ- မပြုတော့၊ အသောကာရာမေ-၌၊ သတ္တဝဿာနိ- လုံး၊ ဥပေါသထော-သည်၊ ဥပန္တိ-ပြတ်စပြီး

နခေါ ပနေတံ သဏ္ဌာ ။တေသံ ဟိ မဇ္ဈေ ဝသန္တော (သူတို့၏ အလယ်မှာ နေလျှင်) တေသုယေဝ အန္တောဂတော (သူတို့အတွင်းပါနေသောကြောင့်)အာဒေယ္ယ ဝစနော=နာယူအပ်သော စကားရှိသူ မဖြစ်နိုင်၊ (စကားကိုနားထောင်မည် မဟုတ်)၊ တသ္မာ ဝေ စိန္တေသိ-ထို့ကြောင့် "နခေါ ပနေတံ"စသော အကြောင်းကို ကြံတော်မူသည်၊ [ဤစကားကို နည်းယူ၍ "တရား ဆုံးဖြတ်ရမည်သူသည် ၂ ဘက်လုံးနှင့် မရောယှက်သင့်"ဟု မှတ်။]

ရညောပိ-အားလည်း၊ တေမတ္တံ-ဤအကြောင်းကို၊ အာရောစေသုံ-နှုတ်ပြီ၊ ရာဇာ ဧကံ အမစ္စံ အာဏာပေသိ၊ (ကိုယ်-အဘယ်သို့မှာ၍ စေခိုင်းသနည်း၊) ဝိဟာရ၊ပေ၊ ကာရာပေဟိ - ပြုစေချေလော၊ ဣတိ - ဤသို့ မှာ၍ စေခိုင်းပြီ၊ အမစ္စော-သည်၊ ရာဇာနံ-ကို၊ ပဋိပုစ္ဆိတုံ-ပြန်၍မေးခြင်းငှါ၊ အဝိသဟန္တော-မစွမ်းသည်၊(ဟုတ္တာ) ၊ ပေ ၊ ကထံ–အဘယ်နည်းဖြင့်၊ အဓိကရဏံ–သည်၊ ဝူပသမ္မတိ နုခေါ–ငြိမ်းနိုင်ပါသနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ မေးပြီ၊ တေ– ထိုအမတ်တို့သည်၊ အာဟံသု၊(ကိုယ်)၊မယံ–ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ သလ္လက္ခေမ–မှတ်ထင်ကုန်၏၊(ကိုယ်)၊ ယထာနာမ–ဥပမာမည်သည်၊ ပစ္စန္တံ–တိုင်း၏ အစွန်အဖျားအရပ်ကို၊ ဝူပသမေန္တော - ငြိမ်းစေသူတို့သည်၊ စောရေ - တို့ကို၊ ယာတေန္တိ ယထာ- သတ်ရကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ၊ ယေ- အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ နကရောန္တိ- နှ၊ တေ - တို့ကို၊ ရာဇာ–သည်၊ မာရာပေတုကာမော-သတ်စေလိုသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဣတိ- ဤသို့ မှတ်ထင်ကြကုန်၏၊ (ဣတိ-ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ၊)ပေ၊ အဟံ-တပည့်တော်ကို၊ ရညာ- သည်၊ပေ၊ ပေသိတော–စေလွှတ်အပ်ပါပြီ၊ပေ၊ အထ – ၌၊ အမစ္စော-သည်၊ ထေရာသနတော–ထေရ်၏နေရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊အသိနာ-ဖြင့်၊ သီသာနိ-ဥုးခေါင်းတို့ကို၊ ပါတေတုံ-ကျစေခြင်းငှါ၊ အာရဒ္ဓေါ-အား၊ထုတ်ပြီ၊ တိဿတ္ထေရော-သည်၊ တံ အမစ္စံ-ကို၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအား၊ဖြင့်၊ ဝိပ္ပဋိပန္နံ-ဖေါက်ဖေါက်ပြန်ပြန်ကျင့်နေသည်ကို၊ အဒ္ဒသ – ပြီ၊ တိဿတ္ထေရောနာမ - မည်သည်၊ ယောဝါ သောဝါ-ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော ထေရ်သည်၊ နှ-မဟုတ်၊ ရညော-၏၊ ဧကမာတိကော-တူသော မယ်တော်ရှိသော၊ ဘာတာ-ညီတော်အရင်းဖြစ်သော၊ တိဿကုမာရောနာမ-တိဿမင်းသား မည်သူတည်း။

ကိရ–ခဲ့၊ တံ-ထို တိဿမင်းသားကို၊ ရာဇာ- သည်၊ ပတ္ထာဘိသေကော–ရောက်အပ်ပြီးသော အဘိသိက်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဩပရဇ္ဇေ–အိမ်ရှေမင်းအဖြစ်၌၊ ထပေသိ–ထား၊ပြီ၊ သော–ထို အိမ်ရှေမင်းသည်၊ ဧကဒိဝသံ-၌၊ ဝနစာရံ - တောင်ခွ လှည့်လည်ခြင်းငှါ၊ (သ ဝိဘတ်ကို အံ်ပြီ၊) ဝါ - တောဝယ် လှည့်လည်အပ်သောအရပ်သို့၊ ဂတော–သွားသည်၊(သမာနော)၊ မဟန္တံ – မျှားစွာသော၊ မိဂသံဃံ–သားကောင်အပေါင်းကို၊ စိတ္တကိဠာယ-ဆန်းကြယ်သော မြှားပျော်ခြင်းဖြင့်၊ ကီဠန္တံ- မြှားပျော်နေသည်ကို၊ အဒ္ဒသ- ပြီ၊ ဒိသွာနကြောင့်၊ အာသ–ထို အိမ်ရှေမင်း၏၊ ဧတံ- ဤစဉ်းစားခြင်းသည်၊ အဟောသိ- ပြီ၊ (ကိုယ်)၊ တိဏဘက္ခာ- မြက်ဟူသော အစာရှိကုန်သော၊ ဣမေမိဂါ - ဤသားကောင်တို့သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝါ-သို့ကလောက်၊ တာဝကီဠန္တိ- မြှားပျော်ကြ

ကုန်သေး၏၊ ဣမေ သမဏာ- တို့သည်၊ ရာဇကုလေ - မင်းနန်းတော်၌၊ ပဏီ တာနိ-နှင့်သော၊ ဘောဇနာနိ- တို့ကို၊ ဘုဉ္ဇိတ္မာ-၍၊ မုဒုကာသု-နည့်ကုန်သော၊ သေယ္ယာသု-အိပ်ရာတို့၌၊ သယမာနာ–အိပ်ကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္မာ)ကိဝ့နာမ ကိဠိတံ - အာဘယ်မည်သော မြွေးပျော်ခြင်းကို၊ နှ ကိဠိသန္တိ - မမြွေးပျော်ဘဲ နေကုန်လတ္တံ့နည်း၊ (ကိဠိသန္တိ ဧဝ – မြွေးကြ ပျော်ကြကုန်လိမ့်မည်သာ၊) ဣတိ - ၍ စဉ်းစားခြင်းသည်၊ (အဟောသိ)၊ သော - ထို အိမ်ရှေ့မင်းသည်၊ တတော–ထိုတောမှ၊ အာဂတ္တာ–ပြန်လာ၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဣမံ ဝိတက္ကံ-၍ အကြိုကို၊ ရညော–အား၊ အာရောစေသိ-ပြီ၊ ရာဇာ- သည်၊ အဋ္ဌာနေ- အရာ မဟုတ်သည်၌၊ ကုမာရေန - သည်၊ ကုက္ကုစ္စာယိတံ - ကုက္ကုစ္စကို ပြုအပ်ပြီ၊ [ကုက္ကုစ္စနှောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ အာယသက်သော နာမဓာတ်။]ဟန္ဒ-ယခု၊ နံ-ထိုမင်းသားကို၊ ဧဝံ–၍နည်းအားဖြင့်၊ သညာပေဿာမိ- နားလည်စေအံ့၊ ဣတိ–၍သို့ကြံ၍၊ ကေဒိဝသံ - ၌၊ ကေနစိ ကာရဏေန–အကြောင်းတစုံတရာကြောင့်၊ ကုဒ္ဓေါဝိယ–စိတ်ဆိုးသကဲ့သို့၊ ဟုတ္မာ–၍၊ ဟော-လာလော့၊ သတ္တဒိဝသေန–ဖြင့်၊ [ကြိယာဝေါဝ ဝိသေသန, ဒုကာ၌ "သတ္တဒိဝသေ" ဟု တွေ့ရ၏။] ရဇ္ဇုံ- ကို၊ သမ္ပဒိစ္ဆ - လက်ခံလော၊ တတော - ထိုမှ နောက်၌၊ တံ-သင့်ကို၊ ယာတေဿာမိ- သတ်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ မရဏာဘယေန- သေဘေးဖြင့်၊ တဇ္ဇေတ္မာ-ခြိမ်းချောက်၍၊ တမတ္ထံ-ထိုအကြောင်းကို၊သညာပေသိ-ပြီ။

သော ကုမာရော-သည်၊ သတ္တဒေဝိဝသေ-၌၊ မံ–ကို၊ မာရေဿတိကိရ–သတ်လတ္တံတဲ့၊ ဣတိ–၍သို့ တွေးမ၍၊ စိတ္တရူပံ - စိတ်အားလျော်စွာ၊ ဝါ-စိတ်တိုင်းကျအောင်၊ နှ နှာယိ-ရေမချိုးနိုင်၊ နှ ဘုဉ္ဇိ-မစားနိုင်၊ နှ သုပိ–မအိပ်နိုင်၊ အတိရိယ-သာလွန်၊ လူဓသရီရော-ခြောက်ကပ်သော ကိုယ်ရှိသည်၊ အဟောသိ–ပြီ၊ တတော-ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊နံ - ထိုမင်းသားကို၊ ရာဇာ ပုစ္ဆိ–ပြီ၊ (ကိ)၊ တွံ-သည်၊ ကိဿ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ဧဝရူပေါ-၍သို့သဘောရှိသည်၊ ဇာတော–ဖြစ်ရသနည်း၊ ဣတိ ပုစ္ဆိ၊ ဒေဝ - မြတ်၊ မရဏာဘယေန–သေခြင်းဘေးကြောင့်၊ ဧဝရူပေါ–သည်၊ ဇာတော-ဖြစ်ရပါပြီ၊ ဣတိ အာဟ၊ အရေ-ဟဲ့အကောင်၊ တွံ-သည်၊ ပရိစ္ဆိန္နမရဏံ- ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီးသော သေခြင်းကို၊ [၇ ရက်ရှိလျှင် သတ်မည် ဟု ပိုင်းဖြတ်အပ်သော သေခြင်းကို၊] သမ္ပသ မာနော-ကောင်းစွာမြင်သည်၊(ဟုတ္မာ)ဝိသဒ္ဒေါ-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ ဝါ–လွတ်လွတ် ကျွတ်ကျွတ်၊ နှ ကိဠသိနာမ - မမြွေးပျော်နိုင်တုံသေး၏၊ [နာမနှင့်ယှဉ်ရသောကြောင့် "ကိဠိဿသိ " ရှိလျှင် ကောင်း၏၊] အဿာသ ပဿာသ ပဋိဗဒ္ဓံ-ထွက်သက်ဝင်သက်နှင့် စပ်သော၊ မရဏံ-ကို၊

ပေက္ခမာနာ-ရှုနေကြကုန်သော၊ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကထံ-ကြောင့်၊ကိုယ်ဿ နှိ-မြှားပျော်နိုင်ကုန်တော့ဘိုးနည်း၊ ဧတိ အာဟု။

တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဘုတိ-၍၊ ကုမာရော-သည်၊ သာသနေ-၌၊ ပသီဒိ-ပြီ၊ သော-ထိုမင်းသားသည်၊ ပုန-ဖန်၊ ကေဒိဝသံ-၌၊ မိဂဝံ - သားကောင်တို့ကို သတ်ရာတောသို့၊ နိက္ခမိတ္တာ- ၍၊ အရညေ - ၌၊ အနုဝိစာရမာနော-အစဉ် လှည့်လည် လသော်၊ ယောနက မဟာဓမ္မရက္ခိတဌေရံ – ယောနက မဟာဓမ္မရက္ခိတထေရ်ကို၊[ယောနကတိုင်း၌ မွေးဖွါး၍ ဤဇမ္ဗူဒီပ၌ ရဟန်းပြုသော ဓမ္မရက္ခိတထေရ်။] အညတရေန - တစီးသော၊ ဟတ္ထိနာဂေန–ဆင်ပြောင်သည်၊ သာလသာခံ – အင်ကြင်းခက်ကို၊ ဂဟေတ္မာ – ကိုင်၍၊ ဗီဇိယမာနံ - ယပ်ခပ်အပ်လျက်၊ နိသိန်း- ထိုင်နေသည်ကို၊ အဒ္ဒသ-မြင်ရပြီ၊ ဒိသွာ-ကြောင့်၊ ပါမောဇ္ဇဇာတော- ဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္မာ) စိန္တေသိ၊(ကိုယ်)၊ အဟမ္ပိ-လည်း၊ ကဒါ-၌၊ အယံ မဟာထေရောဝိယ-ကဲ့သို့၊ ပဗ္ဗဇေယျံနုခေါ်–ရှင်ရဟန်း ပြုရပါအုံ့နည်း၊ သောဒိဝသော– ထို ရှင်ရဟန်းပြုရာနေ့သည်၊ သိယာနုခေါ- ဖြစ်ရာအုံ့လော၊ ဧတိ စိန္တေသိ၊ပေ၊တသ-ထိုမင်းသားသည်၊ ပဿန္တော သေဝ - ကြည့်နေစဉ်ပင်၊ အာကာသေ- ၌၊ ဥပ္ပတိ

အသ္သာသ ပဿာသ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ။ ။ ငါသည် အသက်ရှူသည်မှ ရှိက်သည့်အတွင်း သေတန်လည်း သေစရာရှိ၏၊ ထိုအတွင်း မသေသေးလျှင် ဘုရား အဆုံးအမတော်ကို လိုက်နာရသဖြင့် အလွန်ကောင်းလေစု၊ ဤသို့ ရှုဆင်ခြင်နေသူကို "အသာ ၊ပေ၊ ပေက္ခမာန"ဟု ဆိုသည်။

မိဂဝံ ။ ။[မိဂဝန္တိ–မိဂါနံ ဝါနနတော ဟေသနတော ဗာဓနတော မိဂဝန္တိ လဒ္ဓသမည်ံ ဝနံ-သားကောင်တို့ကို ညှဉ်းဆဲရာ၏အဖြစ်ကြောင့် မိဂဝံဟူ၍ ရအပ်သော အမည်ရှိသော တောသို့၊" ·သာရတ္ထ။ ["လဒ္ဓသမည်ံ မိဂဝံ" ဟု စာရှိသော်လည်း မကောင်း၊ "လဒ္ဓသမည်ံ ဝနံ"ဟု ရှိသင့်၏။] ဤအလို"မိဂေ+ ဝါတိ ဟိ"သတိ ဣဿောတိ မိဂဝုံ"ဟု ပြု၊ ဝိမတိဋ္ဌကား–"အရညေ ဝိစရိတ္တာ မိဂမာရဏကိဋ္ဌာ (သားကောင်တို့ကို သတ်ကြောင်း ကစားခြင်း (အပျော်ပစ်ခတ်ခြင်း) သည်၊ မိဂဝံ–မည်၏၊ပေ၊မိဂဝဓတ္ထံ နိက္ခမိတ္တာတိ အတ္ထော"ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအလို"မိဂါနံ–တို့ကို၊ ဝါယနံ– သတ်ခြင်ခြင်း၊ ဝါ–သတ်၍ ကစားခြင်း၊ မိဂဝံ– ခြင်း" ဟု ပြု၊ သဝိဘတ်ကိုလည်း အံ့ပြု၍ " မိဂဝံ–သားကောင်တို့ကို အပျော်သတ်ခြင်းငှါ"ဟု ပေး။

ဟတ္ထိနာဂေန။ ။မဟာဟတ္ထိနာ၊မဟန္တပရိယာယောပိ ဟိ နာဂသဒ္ဒေါတိ ဝဒန္တိ၊ ("ဆင်ပြောင်ကြီးသည်" ဟု ပေး၊) အဟိနာဂါဒိတောဝါ ဝိသေသနတ္ထံ ဟတ္ထိနာဂေ နာတိ ဝုတ္တံ=မြွေနဂါးစသည်မှ ထူးခြား ကွဲပြားအောင် ပြုလို၍"ဟတ္ထိ"ဟု ဝိသေသန ပြုသည်၊(ဤအလို"ဆင်သည်"ဟု သာ ပေး။)

တွာ–ပုံကြွ၍၊ အသောကာရာမေ - ၌၊ ပေါက္ခရဏိယာ - ရေကန်၏၊ ဥဒက တလေ-၊ ပေ၊ လဂ္ဂေတွာ- ချိတ်၍၊ နှာယိတုံ- ၄၂၊ အာရဒ္ဓေ၂- အားထုတ်ပြီ၊ ကုမာရော-သည်၊ပေ၊ ရာဇာ–သည်၊ အနေကပ္ပကာရံ- တပါးမက များသော အပြားရှိအောင်၊ ဝါ– အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ၊ ယာစိတွာပိ - ၍လည်း၊ တံ–ထို မင်းသားကို၊ နိဝတ္တေတုံ–ဆုတ်နှစ်စေခြင်း၄၂၊ အသက္ကောဇ္ဇော - မစွမ်းနိုင် သည်၊(ဟုတွာ)အသောကာရာမဂမနီယမဂ္ဂံ-အသောကာရုံကျောင်းတိုက်သို့ သွားကြောင်းလမ်းကို၊အလင်္ကာရာပေတွာ–တန်ဆာဆင်စေ၍၊ ကုမာရံ–ကို၊ ဆဏဝေသံ-နှစ်သက်ဘွယ်အသွင်ကို၊ဝါ–ပွဲသဘင်အသွင်ကို၊ ဂါဟာပေတွာ- ၍၊ အလင်္ကာရယ - တန်ဆာဆင် အပ်သော၊ သေနာယ - သည်၊ ဝါ–ကို၊ ပရိဝါရာပေတွာ–ဝန်းရံစေ၍၊ ဂိဟာရံ- သို့၊ နေသိ–ပို့ဆောင်ပြီ။

ယုဝရာဇာ - အိမ်ရှေ့မင်းသည်၊ ပဗ္ဗဇိဿတိ ကိရ - ရဟန်းပြုလိမ့်မည်တဲ့၊ ဇာတိ–သို့၊ သုတွာ - ၍၊ ဗဟူ–နှ်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ပတ္တစီဝရာနိ–တို့ကို၊ ပဋိယာဒေသုံ- စီစဉ်နှင့်ကြကုန်ပြီ၊ [အာဂတကာလေစီဝရာဒီနံ ပရိယေသနံ ဘာရိယန္တိ ပဌမမေဝ ပတ္တစီဝရာနိ သမ္ပာဒေသုံ=ရေဝံလာမ္ဘ သပိတ် သင်္ကန်း ကို ရှာနေရလျှင် တာဝန်လေးမည်စိုး၍ စီစဉ်ထားနှင့်ကြသည်။] ကုမာရော– သည်၊ ပဓာနယဏံ-ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းသို့၊ [ဘာဝနာနုယောဂဝသေန ဝိရိ ယာရမ္ဘသ အနုရူပံ ဝိဝိတ္တသေနာသနံ = ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ခြင်းအား လျော်ပတ်သော တိတ်ဆိတ်သော ကျောင်း၊] ဂတ္တွာ–၍၊ မဟာဝမ္မရဏ္ဍေ တဏ္ဍေရသေဝ-ဏ်ပင်၊ သန္ဓိကေ–၌၊ ပုရိသ သတ သဟဿေန- ယောက်ျား တသိန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ပဗ္ဗဇိ–ရှင်ရဟန်းပြုပြီ၊ ကုမာရသ-၏၊ အနုပဗ္ဗဇိတာ နံ-နောက်မှ ရဟန်းပြုကြသူတို့၏၊ ဂဏန ပရိစ္ဆေဒေ၂-ဂဏန်းအပိုင်းအခြား သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ ကုမာရော- အိမ်ရှေ့မင်းသားသည် ၊ ပေ ၊ ပဗ္ဗဇိတော ပြီ၊

တဿ ပဿန္တော်သေ ။ ။ အနာဒရေသာမိဝစနံ၊ တဿ ပဿန္တော်ယေ ဝါတိ အတ္ထော၊ (ဋီကာ)၊ [သတ္တတ သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ တကယ်ကို မလေးစားရာ၌သာ "အနာ ဒရ"ဟု ဆိုသော်လည်း ပါဠိ၌မူ လေးစားမှုရှိသည်ဖြစ်စေ မရှိသည်ဖြစ်စေ ကြိယာ ၂ခု ပြိုင်နေလျှင် အနာဒရဟု ဆိုကြောင်း မှတ်ချက်ချပါ၊ ၍နေရာ၌ ဥပုတန် စသည်ကိုပြု သောထောရ်မှာ မလေးစားမှု မရှိ၊ တိသမင်းသားကို သဒ္ဒါတိုးစေလိုသော လေးစား မှုပင် ရှိသေး၏။]

ဆဏဝေသံ။ ။တုဋ္ဌဇနနဝေသံ=နှစ်သက်ဘွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သောအသွင်ကို၊ ဥဿဝဝေသံ(ပွဲသဘင်အသွင်ကို) ဇာတိ အတ္ထော၊ [ဥဿဝေါတု ဆဏော မဇော၊ (အဘိဓာန်)။] ပွဲသဘင် အခမ်းအနားထွက်သော အခါ ပြင်ဆင်ပုံကဲ့သို့ ပြင်ဆင်စေ သည်ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။

အထ-ထိုအခါ၌၊ အညောပိ- အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ရညော-၏၊ ဘာဝိနေ ယျော-နှမတော်၏သားဖြစ်သော၊ ဝါ-တူတော်ဖြစ်သော၊ သံဃမိတ္တာယ-သံဃမိတ္တာ၏၊ သာမိကော – ကြင်ဘက်တော် ဖြစ်သော၊ အဂ္ဂိဗြဟ္မာနာမ-မည်သော၊ ကုမာရော-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ သံဃမိတ္တာ-သည်၊ တံ-ထိုအဂ္ဂိဗြဟ္မာ မင်းသားကို၊ ပဋိစ္ဆ-စွဲ၍၊ ကေမေဝ- တယောက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ဝိဇာယိ-ဖွားပြီ၊ သောပိ–ထို အဂ္ဂိဗြဟ္မာ မင်းသားသည်လည်း၊ ယုဝရာဇာ-သည်၊ ပမ္မဇိတော-ပြီ၊ ရုတိ သုတ္တာ ၊ ပေ ၊ တံ ဒိဝသမေဝ–၌ပင်၊ ပမ္မဇိ–ပြီ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥဒ္ဒါရဝိဘဝေန - မြင့်မြတ်သော စည်းစိမ် ရှိသော၊ ခတ္တိယဇနေန-မင်းဆွေ မင်းမျိုး လူအပေါင်းသည်၊ အနုပမ္မဇိတော - အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုအပ်သော၊ ရညော- ၏၊ ကနိဋ္ဌဘာတာ–ညီတော်ကို၊ တိဿတ္ထေရောတိ–တိဿထေရ်ဟူ၍၊ ဝိညေယ္ယော – သိထိုက်၏။ ["တိဿထေရ်ဆိုတာ မင်း၏ ညီငယ် ဖြစ်သည်" ဟူသောစကားကို ပြန်၍အုပ်သည်။]

သော- ထို တိဿထေရ်သည်၊ တံ အမစ္စံ - ကို၊ တထာ - ထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ဝိပ္ပဋိပန္နံ - ဖေါက်ဖေါက်ပြန်ပြန် ပြုကျင့်နေသည်ကို၊ ဒိသ္မာ - ၍၊ စိန္တေသိ-ပြီ၊(ကိုး)၊ ရာဇာ–သည်၊ ထေရေ–တို့ကို၊ မာရာပေတုံ-သတ်စေခြင်းငှါ၊ နု ပဟိဏေယျ-မစေလွှတ်ရာ၊ အဒ္ဓါ–မဆွတ်၊ ဧတံ– ဤမကောင်းမှုသည်၊ ရုမသော အမစ္စသ - ၏ပင်၊ ဒုဂ္ဂတိတံ–မကောင်းသဖြင့် ယုအပ်သောအမှုသည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ရုတိ-ဤသို့ကြံပြီ၊ ရုတိ- ဤသို့ကြံပြီး၍၊ ဝတ္ထွာ-၍၊ သယံ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ တဿ-ထိုအမတ်၏၊ အာသန္နေ- အနီးဖြစ်သော၊ အာသနေ–၌၊ နိသီဒိ–ပြီ၊ သော-ထိုအမတ်သည်၊ ထေရံ-ကို၊ သဠာနိတ္ထာ-မှတ်မိ၍၊ သတ္ထံ–လက်နက်ကို၊ နိပါတေတုံ– ကျစေခြင်းငှါ၊ (ဥုးခေါင်းပေါ်၌ ကျစေခြင်းငှါ) အဝိသဟန္တော–မရဲဝံ့သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝတ္ဝါ–၍၊ ရညော–အား၊ အာရောစေသိ–ပြီ၊ (ကိုး)၊ ဒေဝ- မင်းမြတ်၊ အဟံ–သည်၊ ဥပေါသထံ - ကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊ အနိစ္ဆန္တာနံ-အလိုမရှိကုန်သော၊ ဘြော်ကာနံနာမ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည် မည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ - တို့၏၊ သီသာနိ – ဥုးခေါင်းတို့ကို၊ ပါတေသိ-ကျစေခဲ့ပါပြီ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အယျသ တိဿတ္ထေရဿ–အရှင်တိဿထေရ်၏၊ ပဋိပါဋိ- အစဉ်သည်၊ သမ္ပတ္တာ - ရောက်ပါပြီ၊ ကိန္တု-အာဘယ်သို့လျှင်၊ ကရောမိ - ပြုရပါမည်နည်း၊ ရုတိ (အာရောစေသိ)၊ ရာဇာ-သည်၊ သုတ္ဝာဝ-ကြားလျှင်ကြားခြင်းပင်၊ အရေ-ဟဲ့အကောင်၊ ကိ ပန- အသို့နည်း၊ တွံ-ကို၊ မယာ-သည်၊ ဘိက္ခူ- တို့ကို၊ ဃာတေတုံ - ငှါ၊ ပေသိတော-စေခိုင်းအပ်သလော၊ ရုတိ-ဤသို့ပြော၍၊ တာဝဒေဝ-ထိုခဏ၌ပင်၊ သရီရေ-

ကိုယ်၌၊ ဥပဋ္ဌာဒါဟော - ဖြစ်သော ပူလောင်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိဟာရံ ဂတ္တာ၊ ထေရေ-နှင့်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပုစ္ဆိ- ပြီ၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ - တို့၊ အယံ အမစ္စော-သည်၊ မယာ-ဒကာတော်သည်၊ အနာထပိဏ္ဍိေ-မစေခိုင်းအပ်ဘဲ သာလျှင်၊ ဧဝံ-သို့၊ အကာသိ-ပြုပါပြီ၊ ကသ- ၏ (အပေါ်၌)၊ ဣမိနာ- ဤ မကောင်းမှုသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံနုခေါ-ဖြစ်ရပါသနည်း၊ ဣတိ၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ကေစ္စေ- အချို့ကုန်သော၊ ထေရာ- တို့သည်၊ အယံ- ဤအမတ်သည်၊ တဝ-၏၊ ဝစနေ နှ-စကားကြောင့်၊ အကာသိ-ပြီ၊ တေ-ဤ မကောင်းမှုသည်၊ တုယှံ- ၏၊ ပါပံ- မကောင်းမှုတည်း၊ ဣတိ အာဟံသု၊ ကေစ္စေ - အချို့ထေရ်တို့သည်၊ တေ- ဤ မကောင်းမှုသည်၊ ဥဘိန္နံဝိ - နှစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝေါ- တို့၏၊ ပါပံ- တည်း၊ ဣတိ အာဟံသု၊ ကေစ္စေ-တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟံသု- ကုန်ပြီ၊ (ကိံ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ကိံ ပန- အသို့နည်း၊ တေ-၏၊ (စိတ္တံ၌စပ်၊) အယံ-ဤ အမတ်သည်၊ ဂတ္တာ-၍၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ယာတေတု-သတ်စေသတည်း၊ ဣတိ-သို့သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိသလော၊ ဣတိ(အာဟံသု)၊ ဘန္တေ-တို့၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ သမဋ္ဌေါ - ညီညွတ်သော၊ ဘိက္ခုသံ်ယော - သည်၊ ဥပေါသထံ - ကို၊ ကရောတု - ပြုပါစေ၊ ဣတိ - သို့၊ ကုသလာဓိပ္ပါယော - ကောင်းမှု၌ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ အဟံ-သည်၊ ပေသေသိ - ပြီ၊ တံ- သည်၊ ကုသလာ ဓိပ္ပါယော-သည်၊ (ဟုတ္တာ သစေ ပေသေသိ-အုံ၊ ဧဝံသတိ၊) တုယှံ- ၏၊ ဝါ- သင်ဒကာတော်မှာ၊ ပါပံ - သည်၊ နတ္ထိ၊ တေ - ဤမကောင်းမှုသည်၊ အမစ္စ သော-၏သာ၊ ပါပံ-တည်း၊ ဣတိ အာဟံသု။

ရာဇာ- သည်၊ ဒွေဌကဇာတော- ဖြစ်သော နှလုံး နှစ်ခွရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) အာဟ၊ (ကိံ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ မမ-၏၊ တေဒွေဌကံ-ဤ နှစ်ပါး အပြားအားဖြင့် တုန်လှုပ်ကြောင်း သံသယကို၊ ဝါ- ဤ နှလုံး နှစ်ခွကို၊ ဆိန္ဒိတ္တာ-၍၊ သာသနံ-ကို၊ ပဋ္ဌပေတုံ-၄၂၊ သမတ္ထော-သော၊ ကောစိ-သော၊ ဘိက္ခု- သည်၊ အတ္ထိ

ဒွေဌကဇာတော။ ။ဒ္ဝိဓာ လေတိ ကမ္မတိ စိတ္တံ ဧတေနာတိ ဒွေဌကံ၊ ဟပစ္စယံ သကတ္ထဝုတ္တိကပစ္စယဉ္စ ကတ္တာ၊ [ဒ္ဝိ+ဧလဓာတ် , ဟ ပစ္စည်း, သတ္ထဝ်ု ကပစ္စည်းသက်, ဒွေဌကံ၊] တေန+ဇာတော ဒွေဌကဇာတော-စိတ်၏ ၂ ပါးအားဖြင့် တုန်လှုပ်ကြောင်း သံသယဖြင့်+ဖြစ်သည်၊ တံဝါ+ဇာတံ ယသ္သာတိ ဒွေဌကဇာတော—ဖြစ်သောစိတ်၏ ၂ ပါးအားဖြင့် တုန်လှုပ်ကြောင်း သံသယရှိသည်။ [သီ,ဋီ သစ်-မြတ္တဇာလသုတ်ဖွင့်၊] "ဝါမှာ မကောင်းဖြစ်လေသလား, မဖြစ်လေသလား"ဟု ၂ မျိုးကွဲပြားမှုကို"ဒ္ဝိဓာ"ဟု ဆိုအ၏၊ ထိုစိတ် ၂ ခွဖြစ်လျက် မငြိမ်မသက်ဖြစ်မှုကို"ဌေက"ဟု ခေါ်သည်၊ စိတ်နှစ်ခွဖြစ်၍ တုန်လှုပ်နေသည်-ဟူလို၊ နိဿယဉ္စ သဒ္ဒါနက်မပြည့်စုံဘဲ ရိုးရာအတိုင်းပေးလိုက်သည်။

နုခေါ်-ရှိပါသလော၊ ဣတိ အာဟ၊ပေ၊ သမဏော - ၏၊ ဣတိ - ဤသို့ မိန့်ကြ
ကုန်ပြီ၊ ဆာဇာ-သည်၊ တဒဟေဝ- ထို နေ့၌ပင်၊ ဧကော - တပါးစီ တပါးစီ၊
ဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရေ-ရဟန်းတထောင် အခြံအရံရှိကုန်သော၊စတ္တာရော-
၄ ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မကထိကေစ - ဓမ္မကထိက ရဟန်းတို့ကိုလည်း၊ ဧကော-
တယောက်စီ တယောက်စီ၊ ပုရိသသဟဿပရိဝါရေ - နှင့်သော၊ စတ္တာရော-
နှင့်သော၊ အမစ္စေစ- တို့ကိုလည်း၊ ထေရံ- ကို၊ ဂဏ္ဍိတ္ထာ- ပင့်၍၊ အာဂန္တ္ဝါ-
လာခဲ့ပါကုန်လော၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ ပေသေသိ-ပြီ၊ တေ- ထို ဓမ္မကထိက,
အမတ်တို့သည်၊ ဂတ္ဝါ-၍၊ ဆာဇာ-သည်၊ ပဏ္ဍောသတိ-ပင့်ခေါ်ပါ၏၊ ဣတိ-
သို့၊ အာဟံသု- ကုန်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ နာဂန္တ္ဝါ- မကြွလာ ၊ ပေ ၊ သဟာသ
သဟာသပရိဝါရေဝ-တထောင်တထောင် အခြံအရံရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်
သော၊ အဠ၊ပေ၊ပေသေသိ-စေလွှတ်ပြန်ပြီ၊ပေ၊ဆာဇာ-သည်၊ ထေရေ- တို့ကို၊
ပုစ္ဆိ-ပြီ၊(ကိံ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-ဒကာတော်သည်၊ဒွိက္ခတ္တုံ-ကြိမ်၊ပဟိဏိံ-
စေလွှတ်ပါပြီ၊ ကဿ- ကြောင့်၊ ထေရော- သည်၊ နာဂန္တ္ဝါ - မကြွလာပါ
သနည်း၊ ဣတိ ပုစ္ဆိ၊ မဟာဆာဇ-ဇာ၊ ဆာဇာပဏ္ဍောသတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တဿာ-
လျှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နာဂန္တ္ဝါ-မကြွလာ၊ ဧဝံ- သို့၊ ဝုတ္တေပန-
လျှောက်အပ်သော်ကား၊ အာဂစ္ဆေယျ - ကြွလာရာ၏၊ (ကိံ - အဘယ်သို့
လျှောက်အပ်သော် ကြွလာရာသနည်း၊)ဘန္တေ-ရား၊ သာသနံ-သည်၊ သြသီဒ
တိ- ဆုတ်နှစ်နေပါ၏၊ အမှာကံ- ဒကာတော်တို့၏၊ သာသနံ- ကို၊ ပဂ္ဂဟတ္ထာ
ယ-၄၂၊ သဟာယကာ- အဖေါ်တို့သည်၊ ဟောထ - ဖြစ်ပါကုန်၊ ဣတိ - သို့၊
(ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ အာဂစ္ဆေယျ-၏၊ ဣတိ အာဟံသု၊) အထ - ၌
ဆာဇာ-သည်၊ တထာ- ထို နည်းပေးသည့်အတိုင်း၊ ဝတ္တာ - မှာ၍၊ သဟာသ

ထေရော နာဂန္တ္ဝါ။ ။ကိုယ်ရှာပါ ဆာဇာ ပဏ္ဍောသတိတိ ဝုတ္တေပါ ဓမ္မကမ္မဋ္ဌာယ
အာဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ = "မင်းသည် ခေါ်၏" ဟု လျှောက်အပ်စေကာမူ တရားရှိသော
သာသနာကိစ္စ ကံအကျိုးငါ အကယ်၍ကား လာသင့်ပါပေ၏၊ ဒွိက္ခတ္တုံ ပန ပေသိ
တေပိ နု အာဂတောကိရ = သို့သော် ၂ ကြိမ် အပင့်လွှတ်အပ်သော်လည်း မလာဘဲ
နေသတဲ့၊ ထေရော ဟိ သဗ္ဗတ္ထ ဝိချာတဝေသေန သမ္ဘာဝနုပ္ပတ္တိတော = ထေရ်သည်အရပ်
တိုင်းမှာ ထင်ရှားမြဲ ချီးမွမ်းခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ သမ္ဘာဝိတသစ ဥဒ္ဒံ ကတ္တုမ
ကိစ္စ သိဒ္ဓိတော = ချီးမွမ်းခံရသူ့အတွက် အထက်၌ ပြုဘွယ်ကိစ္စ၏ ပြီးစီးနိုင်ခြင်းကြောင့်
ရင်း၊ အသာရုပ္ပ ဝစန လေသေန နာဂစ္ဆတိ = ဆာဇာ ပဏ္ဍောသတိ ဟူသော မလျှောက်
ပတ်သော စကားအမြွက်ကြောင့် မလာဘဲ နေတော်မူသည်။ [ရှင်ဘုရင်က ခေါ်သည်
ဟု ကြားမှ ဝမ်းသာအားရဖြင့် အလွယ်တကူ ကြွလာလျှင် ကဲ့ရဲ့စရာရှိ၏၊ အကဲ့ရဲ့ ခံရ
သူတို့ ရွှန်ဆောင်အပ်သောကိစ္စလည်း အထမမြောက်နိုင်ဟုလည်း စဉ်းစားပါ။]

သဟသ္သပရိဝါရေ သောဋ္ဌသ (တကျိပ် ၆ ပါးကုန်သော)၊ ဓမ္မကထိကေစ-သောဋ္ဌသ အမစ္စေစ ပေသေသိ။

ဘိက္ခုစ-တို့ကိုလည်း၊ ပဋိပုစ္ဆိ-ပြီ၊ (ကိ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ထေရော-သည်၊ မဟာလ္လကော နုခေါ-ကြီးပါပြီလော၊ ဒဟရောနုခေါ- ငယ်ပါသေးသလော၊ ဣတိ(ပဋိပုစ္ဆိ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ မဟာလ္လကော-ကြီးပါပြီ၊ ဣတိ(အာဟံသု)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဝယ္ဍဝါ-လှည်းပေါင်းချုပ်ကိုသော်၎င်း၊ သိရိကံဝါ - ထမ်းစင်ကိုသော်၎င်း၊ အာဘိရူဟိသတိ - စီးတော်မူပါမည်လော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ နာဘိရူဟိဿတိ - စီးတော်မူလိမ့်မည်မဟုတ်၊ ဣတိ (အာဟံသု)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ထေရော-သည်၊ ကုဟိ-အာဘယ် အရပ်၌၊ ဝသတိ - သီတင်းသုံးတော်မူပါသနည်း၊ ဣတိ(ပုစ္ဆိ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ဂဝ်ယ-၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝါ-အညာ၌၊ ဝသတိ၊ ဣတိ(အာဟံသု)၊ ရာဇာ-သည်၊ အာဟ-ပြီ(ကိ)၊ ဘဏော - တို့၊ တေနဟိ - ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ နာဓါသဃ်ဘဲ - လှေအပေါင်းကို၊ [ကေတော သံယဒ္ဓိတာ နာဝါ-လှေ ၂စင်း စသည်ကို တဆပေါင်းတည်း ဖွဲ့ချည်အပ်သော လှေအပေါင်း၊] ဗန္ဓိတ္ဝာ-ဖေါင်ဖွဲ့၍၊ တဏ္ဍေဝ-ထိုလှေဖေါင်၌ပင်၊ ထေရံ-ကို၊ နိသီဒါပေတ္ဝာ - နေစေ၍၊ ဒ္ဝိသုပိ - ၂ ဘက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တိရေသု-ကမ်းတို့၌၊ အာရက္ခဲ-ကို၊ သံဝိဓေယ-စီစဉ်၍၊ [သာသနပစ္စတ္ထိကာနံ ဗဟုဘာဝတော အာဟ-အာရက္ခဲ သံဝိဓေယ္ယာတိ၊] ထေရံ-ကို၊ အာနေထ-ပင့်ခဲ့ကြကုန်လော၊ ဣတိအာဟ၊ ဘိက္ခုစ၊ပေါ်ရညော-၏၊ သာသနံ-နှုတ်မှာစကားကို၊ အာရောစေသုံ- လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ ထေရော- သည်၊ သုတ္ဝာ- ၍၊ ယံ(ယသ္မာ)-အကြင်ကြောင့်၊ အဟံ-သည်၊ မူလတော-အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ သာသနံ- ကို၊ ပဂ္ဂဏှိဿာမိ- ချီးမြှောက်အံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ ပမ္ဗဇိတော-ရဟန်းပြုခဲ့သည်၊ အမှိ-၏၊ (တသ္မာ-ကြောင့်)ဒါနိ-၌၊ မေ-ငါ၏ (အထံ၌)၊ အယံ- ဤ ရည်မှန်းအပ်သော၊ ဒေသကာလော-ထိုအခါသည်၊ အနုပ္ပတ္တော-အစဉ်ရောက်လာပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ စမ္ဗခဏ္ဍံ-သားရေပိုင်းကို၊ ဂဟေတ္ဝာဝ-ယူ၍သာလျှင်၊ ဥဋ္ဌဟိ-ထပြီ၊

ဝယ္ဍံ။ ။ဥပရိ မဏ္ဍပသဒိသံ ပဒရဋ္ဌနံ, (အထက်ပေါ်က မဏ္ဍပ်ကဲ့သို့ အပြန့်အားဖြင့် ဖျဉ်ချပ်မိုးအပ်သော) သမ္ဗပါလိဂုဏ်ကိုဝါ ဆာဒေတ္ဝာ ကတံ, (တနည်း.... အားလုံး ထက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်ခြင်းရှိအောင် မိုးကာ၍ပြုအပ်သော ရထားအလုံးဖြစ်သော) သကဋ္ဌပိသေသံ—လှည်းအထူးကို၊ ဝယ္ဍန္တိ ဝဒန္တိ။

ယံ ဒေါ၊ စပ၊ အနုပ္ပတ္တော ။ ။ "ယန္တိ ယသ္မာ" ဟု ဋီကာများ ဖွင့်ကြ၏၊ ထိုအတိုင်းနိသယအနက်ပေးထားသည်၊ အဟံ မူလတော ပဋ္ဌာယ ယံ (ယသ္မိံ ကာလေ)-၌၊ သာသနံ—ကို၊ ပေါ်သော ကာလော အနုပ္ပတ္တော"ဟု ပေးရလျှင် သာ၍သင့်မည်။

အထ-၌၊ ထေရော-သည်၊ သွေ-၌၊ ပါဒုလိပုတ္တံ - သို့၊ သမ္ဘါပုဏိသတိ-ကောင်းစွာ ရောက်လိမ့်မည်၊ ဣတိ - ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာနှင့်၊ ရတ္တိဘာဂေ-ညဉ့်အဘို့၌၊ ရာဇာ-သည်၊ သုပိနံ-အိပ်မက်ကို၊ အဒ္ဒသ-မြင်မက်ပြီ၊ ဝေရူပေါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ သုပိနော-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊(ကိံ)၊သင္ခသေတော-အလုံးစုံ ဖြူသော၊ ဝါ-တကိုယ်လုံး ဖြူသော၊ ဟတ္ထိနာဂေါ- ဆင်ပြောင်သည်၊ အာဂတ္တွာ-၍၊ရာဇာနံ-ကို၊ သီသတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပရာမသိတ္ဝာ- သုံးသပ်၍၊ ဒက္ခိဏေ ဟတ္ထေ - လက်ျာလက်၌၊ အဂ္ဂဟေသိ- ကိုင်ပြီ၊ ဣတိ(ဝေရူပေါ-သော၊ သုပိနော အဟောသိ၊) ပုန ဒိဝသေ- တဖန်နေ့၌၊ (နောက်ဘန်နေ့၌၊) ရာဇာ – သည်၊ သုပိနဋ္ဌာယကေ - အိပ်မက်ကျမ်းကို ရွတ်အံ့သူ တို့ကို၊ ဝါ-အိပ်မက်တိတ္ထိုကျမ်း တတ်သူတို့ကို၊ [သုပိနံ – အိပ်မက်ကျမ်းကို+ အဋ္ဌယန္တိ-ရွတ်အံကုန်၏၊ ဣတိ သုပိနဋ္ဌာယကာ ၊] ပုစ္ဆိ- ပြီ၊ (ကိံ)၊ မယာ-သည်၊ ဝေရူပေါ- သော၊ သုပိနော-ကို၊ ဒိဋ္ဌော- မြင်မက်အပ်ပြီ၊ မေ- ၏၊ ကိံ-အဘယ်အကျိုး အပြစ်သည်၊ ဘဝိဿတိ - နည်း၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ တံ-အရှင်မင်းမြတ်ကို၊ ဧကော-တပါးသော၊ သမဏနာဂေါ- ရဟန်း တည်းဟူသော ဆင်ပြောင်သည်၊ ဒက္ခိဏာ ဟတ္ထေ-၌၊ ဂဏှိဿတိ- ကိုင်ပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ(အာဟံသု)၊အထ-၌၊ ရာဇာ-သည်၊ တာဝဒေဝ-ထိုခဏာ၌ပင်၊ ထေရော-သည်၊ အာဂတော - ကြွလာပြီတဲ့၊ ဣတိ - သို့၊ သုတ္ဝာ - ၍၊ ဂဏ်ါတိရံ-ဂဏ်ါမြစ်ကမ်းသို့၊ ဂတ္တွာ-၍၊ နဒီ-သို့၊ ဩတရိတ္ဝာ- ၍၊ [illegible] - ရေးရှုသွားလသော်၊ ဝါ-ခရီးဥုးကြိုဆိုလသော်၊ [illegible]-ပဆစ်ဒူးဝန်းအတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ ဥဒကေ- ၌၊ ထေရံ - ကို၊ သမ္ဘာပုဏိတ္ဝာ - ကောင်းစွာမှီ၍၊ ထေရဿ- အား၊ ဝါ - သည်၊ နာဝါတော - လှေဖေါင်မှ၊ ဩတရန္တဿ-သက်ဆင်းတော်မူစဉ်၊ ဟတ္ထံ - ကို၊ အဒါသိ - လှမ်းပေးပြီ၊ ထေရော - သည်၊ ရာဇာနံ-ကို၊ ဒက္ခိဏာဟတ္ထေ-၌၊ အဂ္ဂဟေသိ-ပြီ၊

တံ- ထို ကိုင်ခြင်းကို၊ ဒိသ္ဝာ - ၍၊ အသိဂ္ဂါဟာ - သန်လျက် လက်စွဲတော်တို့သည်၊ ထေရဿ- ၏၊ သီသံ- ကို၊ ပါတေဿာမ - ကျစေကုန်အံ့၊ ဣတိ - ဤသို့ကြံ၍၊ ကောသတော-သန်လျက်အိမ်မှ၊ အသိံ-သန်လျက်ကို၊ အမ္ဘဟိံသု-ဆွဲနှုတ်ကြကုန်ပြီ၊ [အာပုမ္ဘ,ဝဟဓာတ်၊] ကသ္မာ-ကြောင့်နည်း၊ ယော-သည်၊ ရာဇာနံ-ကို၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဂဏှတိ-ကိုင်၏၊ တဿ-၏၊ သီသံ-ကို၊ အသိနာ-ဖြင့်၊ ပါတေတဗ္ဗံ- ကျစေရာ၏၊ ဣတိတော်- ဤသို့ ကျစေခြင်းသည်၊ ရာဇကုလေသု-မင်းမျိုးတို့၌၊ စာရိတ္တံကိရ – ကျင့်ဝတ်ဖြစ်သတတ်၊ ဝါ – ထုံးစံ ဖြစ်သတတ်၊ (တသ္မာ-တို့ကြောင့်တည်း၊) ရာဇာ-သည်၊ ဆာယံ-အရိပ်အရောင်ကို၊ ဒိသ္ဝာ

ဝေ-မြင်၍ပင်၊(တနည်း)ဆာယံ ဒိသ္မာဝေ-ရိပ်ခဲ့ မြင်လိုက်လျှင်ပင်၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ (ကိုံ)၊ ပုဗ္ဗေပိ–ရှေးဦးလည်း၊ အဟံ-သည်၊ ဘိက္ခု-သူ–တို့၌၊ ဝိရဒ္ဓကာ ရိဏာ-ချွတ်ယွင်းမခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊အသီသာဒံ-သာယာမှုကို၊ နဝိန္ဒာမိ - မရခဲ့၊ ထေရေ – ၌၊ မာဝိရဇ္ဈိတ္ထ - မချွတ်ယွင်းကြကုန်လင့်၊ ဣတိ (အာဟ)၊ ထေးရာပန-သည်ကား၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ရာဇာနံ–ကို၊ ဟတ္ထေ-၌၊ အဂ္ဂဟေသိ-ကိုင်ရသနည်း၊ ဣတိ– ဤကား အမေးတည်း၊ [ဘုရင့်လက်ကို ဆွဲခြင်းသည် လက်ဆွဲ၍ နှုတ်ဆက်သလို ဖြစ်သောကြောင့် ဤပုဏ္ဏာကို ထုတ်ရသည်။] ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ရညာ- သည်၊ ပဒုံ- ကို၊ ပုဏ္ဏနတ္ထာယ- ၄၂၊ ပဏ္ဍောသာပိတော-ပင့်ခေါ်စေအပ်ပြီ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ အယံ- ဤမင်းသည်၊ မေ-၏၊ အန္တေ ဝါသိကော - အနီးနေ တပည့်တည်း၊ ဣတိ - ဤသို့ အယူရှိခြင်းကြောင့်၊ အဂ္ဂဟေသိ-ပြီ၊ (ဣတိ- ဤကား အဖြေတည်း။)

ရာဇာ ထေရံ အတ္တနော ဥယျာနံ နေတ္မာ - ပင့်ဆောင်၍၊ ဗာဟိရတော-ပြင်ဘက်၌၊တိက္ခတ္တုံ-၃ ထပ်၊ ပရိဝါရေတ္မာ-ဝန်းရံစေ၍၊ အာရက္ခံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ ထပေတ္မာ-၍၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ထေရဿ – ၏၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ဓောဝိတ္မာ-ဆေးပေး၍၊ တေလေန-ဆီဖြင့်၊ မက္ခေတ္မာ - လိမ်းပေး၍၊ပေါ်ထေရော-သည်၊ မမ-၏၊ ကဏ်-ယုံမှားသံသယကို၊ ဆိန္ဒိတ္မာ-ဖြတ်၍၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်နေသော၊ အဓိကရဏံ-အဓိကရဏ်းကို၊ ဝူပသမေတ္မာ-၍၊ သာသနံ-ကို၊ ပဂ္ဂဟေတုံ–ချီးမြှောက်ခြင်း၄၂၊ ပဋိဗလော နခေါ-စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိမံသနတ္ထာယ- စုံစမ်းခြင်းအကျိုး၄၂၊ ဘန္တေ- ရား၊ အဟံ–သည်၊ ဧကံ- တမျိုးသော၊ ပါဋိဟာရိယံ - ကို၊ ဒဠ္ဌုကာမော - ကြည့်လိုပါ၏၊ ဣတိ အာဟ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ကတရံ ပါဋိဟာရိယံ–အဘယ် တန်ခိုးပြာဋิဟာကို၊ ဒဠ္ဌုကာမော-သည်၊ အသိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ ပထဝိကမ္မနံ- မြေလှုပ်ခြင်းကို၊ ဒဠ္ဌုကာမော(အမှိ)၊ ဣတိ-ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ သကလ ပထဝိကမ္မနံ- တမြေပြင်လုံးလှုပ်ခြင်းကို၊ ဒဠ္ဌုကာမော, အသိ-လော၊ ပဒေသ ပထဝိကမ္မနံ - တစိတ်တပိုင်း မြေလှုပ်ခြင်းကို၊ ဒဠ္ဌုကာမော, အသိ- လော၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္တေ–ရား၊ ဣတ္ထေ–ဤ ၂ မျိုးတို့တွင်၊ ကတရံ- အဘယ်လှုပ်ခြင်းကို၊ ဒုက္ခရံ -ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်ပါသနည်း၊ ဣတိ–ပြီ၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ ဥဒက ပုဏ္ဏာယ-ရေဖြင့်မြည့်သော၊ ကံသပါတိယာ-ရွှေခွက်၌၊ သမ္ဘံ–သော၊ ဥဒကံ–ကို၊ ကမ္ပေတုံ-လှုပ်စေခြင်း၄၂၊ ဒုက္ခရံ ကိံ နခေါ-သလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ ဥပမုံ-ထက်ဝက်သော၊(ဥဒကံ- ကို၊ ကမ္ပေတုံ- ၄၂၊ ဒုက္ခရံကိံ နခေါ- လော၊) ပေါ်ပဒေသ ပထဝိကမ္မနံ- ကို၊ ဒုက္ခရံ- ၏၊ ဣတိ အာဟ၊ [မြင်ရသူတို့မှာသာ

ခဲယဉ်းသည် ဟု ထင်ရသည်၊ တန်ခိုးဖြင့် ဓိဋ္ဌာန်ရာ၌ကား ထူး၍ မခဲယဉ်းပါ၊] ဘန္တေ-ရား၊ တေနဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ပဒေသပထဝိကမ္မနံ-ကို၊ ပဿိဿာမိ-ကြည့်လိုပါ၏၊ ဇုတိ အာဟ။

မဟာရာဇ-ဇာ၊ တေနဟိ-လျှင်၊ သမန္တတော - ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ယောဇနေ- တယူဇနာအရပ်၌၊ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ - အရှေ့အရပ်၌၊ ဝါ-အရှေ့အရပ်က၊ ဧကေန စက္ကေန-စက်ဘီးတဘီးဖြင့်၊ သီမံ-အိုင်းအခြားကို၊ အတ္တမိတ္ထာ-နင်း၍၊ ရထော-ရထားသည်၊ တိဋ္ဌတု-တည်ပါစေ၊ပေ၊ဥပမုဘာဝေန-ထက်ဝက်သော အဘိုဖြင့်၊ သီမံ-ကို၊ အတ္တမိတ္ထာ - နင်း၍၊ ဝါ-ဖြစ်၍၊ ဧကော-တခွက်သော၊ ဥဒကပါတိ-ရေခွက်သည်၊ တိဋ္ဌတု-စေ၊ ဇုတိ-ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ တထာ-ထိုမိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း၊ ကာရာပေသိ- ပြုစေပြီ၊ ထေရော-သည်၊ အဘိညာပါဒကံ-အဘိညာဉ်၏ အခြေခံဖြစ်သော၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ-ကို၊ သမာပဇ္ဇိတ္ထာ-ဝင်စား၍၊ တတော-ထို စတုတ္ထဈာန်မှ၊ ဝุဋ္ဌာယ-ထ၍၊ ရာဇာ-သည်၊ ပဿတု-မြင်စေသတည်း၊ ဇုတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ ယောဇနပ္ပမာဏ ပထဝိစလနံ-တယူဇနာ အတိုင်းအရှည် ရှိသော မြေလှုပ်ခြင်းကို၊ အဓိဋ္ဌဟိ - အဓိဋ္ဌာန်ပြု၊ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ-၌၊ ဝါ-က၊ ရထသ - ၏၊ အန္တောသီမာယ - အိုင်းအခြားအတွင်း၌၊ ဋ္ဌိတော-တည်သော၊ ပါဒေါ-ခြေသည်သာ၊ စလိ-လှုပ်ပြီ၊ ဇုတရော-အခြားသော ရထား၏ အစိတ်အပိုင်းသည်၊ နစလိ-မလှုပ်၊ [သွားခြင်းကိစ္စ ပြီးစေတတ်ချင်း တူသောကြောင့် ရထား၏ဘီးကိုပင် "ပါဒ" ဟု ခေါ်သည်၊] ဧဝံ- တူ၊ ဒက္ခိဏာ ပစ္ဆိမ ဒိသာသု- တို့၌၊ အသဿ ပုရိသာနံ-မြင်း, ယောက်ျားတို့၏၊ အန္တောသီမာယ - ၌၊ ဋ္ဌိတပါဒါယေဝ- တည်သောခြေတို့သည်သာလျှင်ရင်း၊ ဥပမုပမုံ - ထက်ဝက် ထက်ဝက်သော၊ သရီရဋ္ဌ - ကိုယ်သည်ရင်း၊ စလိ သု- နှ်ပြီ၊ ပေ ၊ ဥပမုဘာဝဂတမေဝ- ထက်ဝက်သောအဘိုဖြင့် ရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဥဒက-သည်၊ စလိ-ပြီ၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော ရေသည်၊ နိစ္စလံ-လှုပ်ခြင်းမရှိသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ဇုတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊

ရာဇာ-သည်၊ တံ ပါဋိဟာရိယံ-ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဒါနိ-၌၊ ထေရော-သည်၊ သာသနံ- ကို၊ ပဂ္ဂဏှိတုံ - ချီးမြှောက်ခြင်းငှါ၊ သက္ခတိ- စွမ်းနိုင်လတ္တံ၊ ဇုတိ-သို့၊ နိဋ္ဌံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့၊ ဂတ္ဝာ- ရောက်၍၊ အတ္ထနော - ၏၊ ကုဋုမ্বံ-ကို၊ ပုန္ဓိ-ပြီ၊ (ကိ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ အဟံ ၊ ပေ ၊ ပဟိကိ-ပါပြီ၊ သော-ထိုအမတ်သည်၊ ပေ၊ဝေါရောပေသိ - ခွင်းပါပြီ၊ တေပါပ-သည်၊ ကဿ- အဘယ်သူ၏ (မကောင်းမှုသည်)၊ ဟောတိ-နည်း၊ ဇုတိ (ပုန္ဓိ) မဟာရာဇ-ဇာ၊ ကိ ပန-အသို့နည်း၊ အယံ-ဤ အမတ်သည် ၊ပေ၊ ယာတေတု-သတ်ပေစေ၊ ဇုတိ-သို့၊

တေ- သင် ဒကာတော်၏၊ စိတ္တံ - သည်၊ အတ္ထိ - လော၊ ဋ္ဌတိ - ဤသို့ မေးပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဋ္ဌတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ တေ-၏၊ ဝေရွပ်- ဤသို့ သဘောရှိသော၊ စိတ္တံ- သည်၊ သစေ နတ္ထိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ), တုယ္ဟံ- ၏၊ ပါပံ- သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဋ္ဌတိ- ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

အထ-၌၊ ထေရော - သည်၊ ရာဇာနံ - ကို၊ တေမတ္တံ - ဤ အကြောင်းကို၊ [စေတနာ မပါလျှင် အပြစ်မရှိဟူသော ဤအကြောင်းကို၊] ဋ္ဌမိနာ သုတ္တေန- ဤသုတ်ဖြင့်၊ သညာပေသိ-နားလည်စေပြီ၊(ကေန-အဘယ်သုတ်ဖြင့်၊ သညာ ပေသိ- သနည်း၊) စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ ၊ မနသာတိ- စေတနာဟာ၊ ပေ၊ မနသာဟူသော၊ (ဋ္ဌမိနာ သုတ္တေန သညာပေသိ၊) [ဘိက္ခဝေ- တို့၊ အဟံ- သည်၊ စေတနံ - စေတနာကို၊ ကမ္မံ-ကံဟူ၍၊ ဝဒါမိ - ၏၊ စေတယိတ္ဝာ- ပုရိမ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ ကာယေန-ကာယဒွါရဖြင့်ရင်း၊ ဝါစာယ-ဝစီဒွါရ ဖြင့်ရင်း၊ မနသာ - မနောဒွါရ ဖြင့်ရင်း၊ ကမ္မံ - အထပြောက်ကြောင်း ကံကို၊ ကရောတိ-၏၊] တမေဝတ္တံ- ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပင်၊ ပရိဒီပေတုံ-ထင်ရှား ပြခြင်းငှါ၊ တိတ္တိရဇာတကံ- တိတ္တိရဇာတ်ကို၊ အာဟရိ - ဆောင်ပြီ၊ (ကိံ)၊ မဟာရာဇ- ဇာ၊ အတီတေ-အတိတ်အခါ၌၊ ဒီပကတိတ္တိရော-တယ်ခါသည်၊ တာပသံ- ရုသေ့ကို၊ ပုစ္ဆိ - ပြီ၊ (ကိံ)၊ ဥတကောနော၊ပေ၊မနောတိ- မနော ဟူ၍၊ (ပုစ္ဆိ၊) [နော- ငါတို့၏၊ ဥတကော-ဆွေမျိုးခါသည်၊ နိသိန္နော-နေ၏၊ ဋ္ဌတ်-ဤသို့ကြံ၍၊ ဗဟု-များစွာသော၊ ဇနော - ခါ အပေါင်းသည်၊ အာဝဋ္ဋတိ- လာပါ၏၊ (လုဒ္ဒကော-လာလာသမျှကို ဖမ်း၍သတ်သော မုဆိုးသည်၊) ပဝိစ္ဆ-တပည့်တော်ကိုစွဲ၍၊ ကမ္မံ-ပါဏာတိပါတကံသို့၊ ဖုသတိ-ရောက်ပါ၏၊ ပာသ္မိ-ထိုသို့ရောံရာ၌၊ မေ-၏၊မနော-စိတ်သည်၊သက်တော-ငါ့မှာ မကောင်းမှု ရောက်လေသလား ဟု ယုံမှားရှိနေပါ၏။]

တာပသော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိံ)၊ တေ- သင်၏၊ (စိတ္တံ-၌စပ်၊) မမ- ၏၊ သဒ္ဓေနစ-အသံကြောင့်ရင်း၊ရူပဒဿနေနစ-အဆင်းကို မြင်ရခြင်းကြောင့် ရင်း၊ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ - ၍၊ ဘေတပဋ္ဌိနော - ဤဌာန်တို့ကို၊ ဗဇ္ဈန္တ,ဝါ- နှောင်ဖွဲ့မှ

ဒီပကတိတ္တိရော ။ ။ အတ္တနော နိသိန္နဘာဝဿ ဒီပနတော ဧဝံ(ဤသို့ ဒီပက ဟူ၍) လဒ္ဓနာမော တိတ္တိရော၊ "ဒီပေတိ — ဤ နေရာ၌ မိမိနေကြောင်းကို ပြတတ်၏၊ ဋ္ဌတိ ဒီပကော"ဟု ပြု၊ မုဆိုးက ဖမ်း၍ သင်ပေးထားသော တယ်ခါ(အခြားခါတို့ကို မြှားသော ခါ) တည်း၊ မုဆိုးလည် ထိုခါကို ခြင်းဟခုဖြင့် တောထည်း ယူသွား၍ ချုံ အနီး၌ ထားပြီးလျှင် တွန်အောင်လုပ်၏၊ ထိုခါ၏ တွန်သံကြောင့် လာကြသော အခြား ခါများကို ဖမ်း၏။ [ဇာတ်တော် အကျယ်ကို သာရတ္ထမှာ ရှု။]

လည်း နှောင်ဖွဲ့အပ်ပစေကုန်၊ ဟည ဣ-ဝါ-သတ်မူလည်း သတ်အပ်ပစေကုန်၊ ဋဌတိ-ဤသို့သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ အတ္ထိပန- ရှိသလော၊ ဋဌတိ - ဤသို့ မေးပြီ၊ ပေါတတော- ထိုမှ နောက်၌၊ နံ-ထိုခါကို၊ တာပသော သညာပေသိ၊ (ကိုယ်) တေ-၏၊ စိတ္တံ-နှောင်ဖွဲ့စေလို သတ်စေလိုသော စိတ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ - အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) ပါပ-သည်၊ နတ္ထိ-သင့်မှာ မရှိ၊ ဟိ - မှန်၏၊ စေတယန္တမေဝ-စေ့ဆော်သူသို့သာ၊ ပါပ-သည်၊ ဖုသတိ - ထိရောက်၏၊ အ စေတယန္တံ - သို့၊ နဖုသတိ)-ရောက်၊ မနော-သင်၏ စိတ်သည်၊ စေ နပဒုဿတိ - အကယ်၍ မပျက်စီးအံ့၊ [မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၌ စိတ်မညွှတ်အံ့ - ဟူလို။] (ဧဝံသတိ-လသော်၊) ပဋိစ္ဆ- သင့်ကို စွဲ၍၊ ကမ္မံ - မုဆိုးပြုအပ်သော မကောင်းမှုသည်၊ နဖုသတိ-သင်သို့ မထိရောက်၊ အပ္ပေါသုက္ကဿ- မကောင်းမှု၌ အားထုတ်ခြင်း မရှိသော၊ ဘဒ္ဒဿ- ကောင်းသော၊ (တေ-၏၊ စိတ္တံ-ကို၊)ပါပ-သည်၊ နဥပ လိမ္ပတိ-မလိမ်းကျံ့ မကပ်ငြိနိုင်၊ ဋဌတိ-သို့၊ သညာပေသိ၊(ဋဌတိ-သို့၊ အာဟရိ-ဆောင်ပြီ၊) ဧဝံ-သို့၊ ထေရော-သည်၊ ရာဇာနံ-ကို၊ သညာပေတွာ- နားလည်စေပြီး၍၊ တတ္ထေဝရာဇယျာနေ-ထိုမင်းဥယျာဉ်၌ပင်၊ သတ္တာဒိဝသာနိ-ပတ်လုံး၊ ဝသန္တော-နေလျက်၊ ရာဇာနံ-ကို၊ သမယံ-ဘုရားအယူဝါဒကို၊ ဥဋ္ဌဏ္ဍာပေ သိ-သင်ယူစေပြီ။

ရာဇာ- သည်၊ သတ္တမေဒိဝသေ-၌၊ အသောကာရာမေ-၌၊ ဘိက္ခုသံဃံ-ကို၊ သန္ဓိပါတာပေတွာ-၍၊ သာဏိပါကာရံ-အဝတ်ကန့်လန့်ကာကို၊ ပရိက္ခိ ပါပေတွာ-ကာရံစေပြီး၍၊ သာဏိပါကာရန္တရေ - အဝတ်ကန့်လန့်ကာ၏ အတွင်း၌၊ နိသိန္နော - နေလျက်၊ ကေလဒ္ဓိကေ - တူသော အယူရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ကေတော - တပေါင်းတည်း၊ ကာရာပေတွာ - ပြုစေ၍၊ ကေ မေကံ-တစုတစုသော၊ဘိက္ခုသမူဟံ-ရဟန်းအပေါင်းကို၊ပဏ္ဍောသာပေတွာ-ခေါ်စေ၍၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ (ကိုယ်)၊ သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓေါ-သည်၊ ကိ ဝါဒီ - အဘယ် အယူ ရှိတော်မူသနည်း၊ ဋဌတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိ၊ တတော-ထိုသို့မေးခြင်းကြောင့်၊ သဿတ ဝါဒိနော- သဿတ အယူရှိသူတို့သည်၊ (သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓေါ- သည်၊) သဿတ ဝါဒီ-သဿတ အယူရှိ၏၊ ဋဌတိ၊ အာဟံသု-နှင့်ပြီ၊ [ထိုဝါဒများ၏အကျယ်ကို

သမယံ ဥဋ္ဌဏ္ဍာပေသိ ။ ။ ဘုရားသာသနာ ပြုလိုသူသည် ဘုရား အယူဝါဒကို နားလည်မှ မှန်ကန်စွာပြုနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် မဟာရာဇာအား ဘုရားအယူဝါဒကို ပဌမ သင်ပေးလေသည်။ [ယခုခေတ် သာသနာပြု အစိုးရများလည်း ဘုရားရှင်၏ အလို တော်ဖြစ်သော ဝိနည်းကို နားလည်ပြီးမှ သာသနာကို ချီးမြှောက်သင့်ကြ၏၊ သို့မဟုတ် လျှင် အနာတလွဲ ဆေးတလွဲဖြစ်၍ ဆေးအတွက် ဝန်လေးတတ်သည်။]

များသောအားဖြင့် မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားလည်းတော် ပါဠိအဋ္ဌကထာ၌ရင်း သာရတ္ထဒီပကာ၌ရင်း ရှုကြပါလေ၊] ကေစ္စသဿတိကာ- ကေစ္စသဿတ အယူရှိသူတို့သည်၊ (သမ္မာသမ္ဗုद्ध-သည်၊ ကေစ္စသဿတ၀ါဒီ-ရှိ၏၊ ဧတိ-သို့၊ အာဟံသု-ပြီ၊) အန္တာနန္တိကာ-အန္တာနန္တ အယူရှိသူတို့သည်၊ ပေ၊ အမရာဝိက္ခေပိကာ-အမရာဝိက္ခေပ အယူရှိသူတို့သည်၊ ပေ၊ အဓိစ္စ သမုပ္ပန္နိကာ - အဓိစ္စသမုပ္ပန္န အယူရှိသူတို့သည်၊ ပေ၊ သညီ၀ါဒါ - သညာရှိ၏ဟု ပြောဆိုကြောင်း အယူရှိသူတို့သည်၊ ပေ၊ အသညီ၀ါဒါ-သညာမရှိဟု ပြောဆိုကြောင်း အယူရှိသူတို့သည်၊ပေ၊ နေ၀သညီနာသညီ၀ါဒါ- နေ၀သညီနာသညီဟု ပြောဆိုကြောင်း အယူရှိသူတို့သည်၊ပေ၊ ဥစ္ဆေဒ၀ါဒါ-ဥစ္ဆေဒဟု ပြောဆိုကြောင်း အယူရှိသူတို့သည်၊ ပေ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန၀ါဒါ-ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို ပြောဆိုကြောင်း အယူရှိသူတို့သည်၊ (သမ္မာသမ္ဗုद्ध-သည်၊) ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန၀ါဒီ-ရှိ၏၊ ဧတိ-သို့၊ အာဟံသု - နှုတ်ပြီ၊ ရာဇာ - သည်၊ ပဋမမေ၀ - အဧကပင်၊ သမယဿ-ဘုရားအယူတော်၏၊ ၀ါ-ကို၊ ဥဂ္ဂဟိတတ္တာ-သင်ယူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတမေ-ဤသူတို့သည်၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းအစစ်တို့သည်၊ နော-မဟုတ်ကုန်၊ ဧတမေ-တို့သည်၊ အညတိတ္ထိယာ-သာသနာ၀င်ပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော တိတ္ထိတို့တည်း၊ ဧတိ-သို့၊ ဥဒ္ဓတ္တာ-၍၊ တေသံ-ထို တိတ္ထိတို့အား၊ သေတကာနိ-ဖြူကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-အ၀တ်တို့ကို၊ ဒတ္တာ-ပေး၍၊ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေသိ-လူထွက်စေပြီ၊ သမ္ဗေပိ-ကုန်သော၊ တေ- ထိုလူထွက်တို့သည်၊ သဒ္ဓိသဟဿာ - ခြောက်သောင်း အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သည်၊ အဟေသုံ-နှုတ်ပြီ။

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ပေ၊မဟာရာဇ-ဇာ၊ (သမ္မာသမ္ဗုद्ध-သည်၊) ဝိဘဇ္ဇ ၀ါဒီ-ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောတော်မူလေရှိ၏၊ ဧတိ (အာဟံသု၊) ဧ၀ं - သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ရာဇာ-သည်၊ ထေရံ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊(ကိုး)၊ ဘန္တေ-ရား၊ သမ္မာသမ္ဗုद्ध-သည်၊ ဝိဘဇ္ဇ၀ါဒီ - ဝိဘဇ္ဇ၀ါဒီပါ၊လော၊ ဧတိ (ပုစ္ဆိ)၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ အာမ - အိမ်း၊ ဧတိ - ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ တတော-ထိုမှ

ဝိဘဇ္ဇ၀ါဒီ ။ ။ ဝေရဉ္ဇကရွာ အာ၀တနယေန – ဝေရဉ္ဇကရွာ၌ လာသောနည်းဖြင့်၊ ဝေနယိကာဒီဘာ၀ं ဝိဘဇ္ဇ ၀ဒတီတိ ဝိဘဇ္ဇ၀ါဒီ– (သင်စွပ်စွဲသလို ဝေနယိက မဟုတ်, ယခု ၀ါမိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း ဝေနယိက အမည်ရ၏– ဟု) ခွဲခြား၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ဝိဘဇ္ဇ၀ါဒီ မည်တော်မူ၏၊ ဘုရားရှင်သည် များစွာသော အရာဌာနတို့၌ ခွဲခြား၍ ဟောတော်မူလေရှိ၏၊ သောမနဿကို ကာမဂုဏ်အာရုံပြု၍ မဖြစ်စေသင့်၊တောထွက်မှုစသည်ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်စေသင့်၏၊ သက်နှီးကို သာယာသောအားဖြင့် မသုံးဆောင်သင့်၊ အရှက်ကို ကာကွယ်သော အားဖြင့် သုံးဆောင်သင့်၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ခွဲခြား၍ ဟောတော်မူသည်။

နောက်၌၊ ရာဇာ-သည်၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဒါနိ-၌၊ သာသနံ-သာသနာတော်သည်၊ သုဋ္ဌု - စင်ကြယ်ပါပြီ၊ ဘိက္ခုသံဃော - သည်၊ ဥပေါသထံ - ကို၊ ကရောတု-ပြုတော်မူပါ၊ ဧတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ အာရက္ခံ - အစောင့်အရှောက်ကို၊ ဒတ္တာ-ပေး၍၊ နဂရံ-သို့၊ ပါဝိသိ - ပြီ ၊ပေ၊ တသ္မိံ သန္နိပါတေ- ထို အစည်းအဝေး၌၊ သင်္ဃဘိက္ခုသတသဟဿာနိ- သိန်းပေါင်းခြောက်ဆယ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝါ - ၆ သန်းသော ရဟန်းတို့သည်၊ အဟေသုံ- နည်ပြီ၊ တသ္မိံ သမာဂမေ- ထို အစည်းအဝေး၌၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿတ္ထေရော-သည်၊ ပရပ္ပဝါဒံ- သူတပါး တို့၏ အမျိုးမျိုးသော အယူကို၊ မဒ္ဒမာနော - နှိပ်နင်းလျက်၊ ကထာဝတ္ထုပ္ပ ကရဏံ- ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို၊ အဘာသိ - ဟောတော်မူပြီ၊ တတော - ထိုမှ နောက်၌၊ သင်္ဃသတ သဟဿ သန္နိပါသု - သိန်းပေါင်းခြောက်ဆယ် အရေ အတွက်ရှိကုန်သော်၊ ဝါ-၆ သန်းအရေအတွက်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူသု-တို့တွင်၊ ဥစ္စိနိတ္ထာ - ရွေးချယ်၍၊ တိပိဋကေ ပရိယတ္တိဓရာနံ - ပိဋကသုံးပုံ ဟူသော ပရိ ယတ်ကို ဆောင်ကုန်သော၊ ပဘိန္နေ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ - အပြားအားဖြင့် ကွဲပြား သော ပဋိသम्भिဒါ ရှိကုန်သော၊ တေဝိဇ္ဇာဒိဘေဒါနံ - တေဝိဇ္ဇ အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ကော် သဟဿံ-တထောင်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ပေ၊ သင်္ဂါယိတုံ ယထာ - သံဂါယနာ တင်ခဲ့ကြကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-လျှင်၊ ဓမ္မဋ္ဌ-သုတ် အဘိဓမ္မာကိုလည်း၊ ဝိနယဋ္ဌ-ဌာန်း၊ သင်္ဂါယန္တော - ပေါင်းစု ရွတ်ကာ သံဂါယနာတင်လျက်၊ သဇ္ဇံ-သော၊ သာသနမလံ-သာသနာတော်၏ အညစ်အကြေးကို၊ ဝိသောဓေတ္ဝာ- သုဓိသင်၍၊ တတိယသင်္ဂီတိံ - ကို၊ အကာ သိ - ပြီ၊ သင်္ဂီတိ ပရိယောသာနေ - ၌၊ အနေကပ္ပကာရံ - များသောအပြား ရှိအောင်၊ ဝါ- ကြွမ်ဖန်များစွာ၊ (ကြိယာဝိသေသန၊) ပထဝိ- သည်၊ အကမ္ပိ ဋ္ဌ-ပြီ ၊ပေ၊ လောကေ- ၌၊ ယာ-ယင်း သံဂါယနာကို၊ (ယသ္မာ - ကြောင့်၊) ဘိက္ခုသဟဿေန-သည်၊ ကတာ-ပြီ၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ သဟဿိကာတိစ-သဟဿိကာ သံဂါယနာဟူ၍ဌာန်း၊ ပုရိမာ-ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ- ၂ ကြိမ် သော သံဂါယနာတို့ကို၊ ဥပါဒါယ- စိတ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဝါ-ထောံစာ၍၊ ဟတိယာ တိစ-တတိယသံဂါယနာ ဟူ၍ဌာန်း၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ ဧတိ - ၌တွင် တတိယသံဂါ ယနာအပြီးတည်း၊အယံ-၌ဆိုအပ်ပြီးကား၊တတိယသင်္ဂီတိ-တည်း၊စ-နှိုင်းကို ဆိုဥူးအုံ့၊ ဣဒါဝတာ-၌မျှအတိုင်းအမှည်ရှိသော "အာယသ္မာဟိ ဥပါလိ"

ပရပ္ပဝါဒံ ။ ။ ထို တတိယသံဂါယနာတင်ခါနီး၌ ဖြစ်နေသော အယူဝါဒနှင့် နောင်ခါ ဖြစ်မည့် အယူဝါဒများကို ရည်ရွယ်သည်။ [ပရေသံ+ပဝါဒေါ — အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ မျိုးပေါင်းစုံသော ဝါဒတည်း၊ ပရပ္ပဝါဒေါ။]

အစရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ ကေနာဘတန္တိ တေသဲ ပဋ္ဌသ- ကေနာဘတံ ဟူသော ဤပြဿနာကို၊ ဝိသဇ္ဇနတ္ထံ- ၄၂၊ ဇမ္ဗုဒီပေ တာဝ၊ ပေ၊ သင်္ဂီဟောတိ- ဇမ္ဗုဒီပေ တာဝ ၊ ပေ၊ သင်္ဂီဟောဟူသော၊ ယံ - အကြင် စကားကို၊ (မယံ) အဝေါစုမှ- နှင့်ပြီ၊ [ပဌမသံဂါယနာတင်ခဏ်း အဆုံးတုန်းက ဆိုခဲ့ပြီ- ဟူလို။] တဿ-ထိ ဇမ္ဗုဒီပေတာဝ အစရှိသောစကားရပ်၏၊ အတ္ထော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပကာသိတောဝ-ပြအပ်ဖြီးသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏၊ [တတိယသံဂါယနာ ပြီးပြီ၊]

၉ ဌာန သာသနာပြုခဏ်း

ပန-ကား၊ တတိယသင်္ဂီဟဒေတာ-တတိယသံဂါယနာမှ၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌၊ ဇုမ်ဒီပံ - ၌ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ မဟိန္ဒာဒီဟိ – အရှင်မဟိန္ဒ အစရှိသော ထေရ်တို့သည်၊ (ဝိနယံ- ကို၊) အာဘတံ- ဆောင်အပ်ပြီ၊ မဟိန္ဒတော-အထံမှ၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ ကိဠိကာလံ-အနည်းငယ်သောကာလ၌၊ အရိဋ္ဌတ္ထေရာဒီဟိ – အရိဋ္ဌထေရ် အစရှိသော ထေရ်တို့သည်၊ အာဘတံ–ပြီ၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ ယာဝဇ္ဇတနာ - ယနေ့တိုင်အောင်၊ တေသံယေဝ– ထိုအရှင်မဟိန္ဒအစရှိသောထေရ်တို့၏ပင်၊ အန္တေဝါသိက ပရမ္ပရာဘူတာယ– အနီးနေတပည့် အဆက်ဆက် ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အာစရိယ ပရမ္ပရာယ- သည်၊ အာဘတံ-ပြီ၊ ဋ္ဌတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ယထာ (ယေန ပကာရေန)- အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ (တတိယသင်္ဂီဟတော-မှ၊ ဥဒ္ဓံ-၌၊ ဋ္ဌမံဒီပံ၊ ပေ၊ အာစရိယ ပရမ္ပရာယ-သည်၊ အာဘတံ-ပြီ၊)တထာ-ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ပေါရာဏာ-ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊ [ပေါရာဏာတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ၊] တတော မဟိန္ဒော ဋ္ဌန္ဒိယော ၊ ပေ ၊ ပိဋကံ တမ္ဗပဏ္ဏိယာတိ – ဟူ၍၊ အာဟု – ဆိုကြကုန်ပြီ၊ တတော–ထိုမှ နောက်၌၊ မဟိန္ဒော – မဟိန္ဒထေရ်ရင်း၊ ဋ္ဌန္ဒိယော–ရင်း၊ ဥတ္တိယော- ရင်း၊ သမ္ဗလော - ရင်း၊ တထာ–ထိုမှ တပါး၊ ပဏ္ဍိတော–ပညာရှိသော၊ ဘဒ္ဒနာမော - ဘဒ္ဒသာလ အမည်ရှိသော ထေရ်ရင်း၊ [ဘဒ္ဒနာမောတိ ဘဒ္ဒသာလတ္ထေရော၊ နာမသဒ္ဒေ ကေဒေသေနာပိ ဝေါဟာရော ဒိဿတိ- နာမည်ကို တပိုင်းတစ ခေါ်ခြင်းကိုလည်း လောကတ္ထ တွေအပ်၏၊ ဥပမာ–ဒေဝဒတ္တကို "ဒတ္တ" ဟု ခေါ်ခြင်းမျိုးတည်း၊]မဟာပညာ-ကြီးသော

တတိယသင်္ဂီဟတော ဝနံ ။ ။ ဇမ္ဗုဒီပ၌ အဆက်ဆက် ဆောင်ပုံကို ပြပြီး၍ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အဆက်ဆက် ဆောင်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် " တတိယသင်္ဂီဟတော ပန " စသည် မိန့်။ [သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အဆက်ဆက် ဆောင်ပုံကိုသာ ပြလိုရင်းဖြစ်သော်လည်း စကားဆက်စပ်နေသဖြင့် ၉ ဌာနလုံး သာသနာပြုပုံကို ပြလိမ့်မည်။]

ပညာရှိကုန်သော၊ ဧတေနာဝါ - ဤရဟန္တာတို့သည်၊ ဇမ္ဗုဒီပါ - မှ၊ ဧရ-ဤ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ အာဂတာ-ကြွလာကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုထေရ် တို့သည်၊ တမ္ဗပဏ္ဏိယာ- တမ္ဗပဏ္ဏိမည်သောကျွန်း၌၊ ဝါ- သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ [တမ္ဗပဏ္ဏိယာတိ ဘုမ္မဝစနံ။]ဝိနယံ ပိဋကံ-ကို၊ ဝါစယိံသု-ဆိုစေကုန်ပြီ၊ ဝါ-ပို့ချကုန်ပြီ၊ ပဗ္ဗ-
ဿ ပါးကုန်သော၊ နိကာယေ - တို့ကိုလည်း၊ [ဝိနည်းအာဘိဓမ္မာမှ တပါးသော နိကာယ် ၅ ရပ်ကို ယူ၊] သတ္တပကရဏေစ-အာဘိဓမ္မာ ၇ကျမ်းတို့ကိုလည်း၊ ဝါစေသုံ-ကုန်ပြီ။

တတော - ထိုမှနောက်၌၊ မေဓာဝီ - ထက်မြက် လျင်မြန်သော ပညာရှိသော၊ အရိဋ္ဌော-အရိဋ္ဌထေရ်သည်လည်း၊[ကတ္တားအားလုံးကို ပကာသေသုံ့ စပ်၊] ပဏ္ဍိတော - ပညာရှိသော၊ တိဿဒတ္တောစ - ထေရ်သည်လည်း၊ ဝိသာရဒေါ-ကင်းသော ရဲ့ရှားခြင်း ရှိသော၊ ကာဠသုမနော-သည်လည်း၊ ဒီဃနာမ ကော-ဒီဃ အမည်ရှိသော၊ ထေရောစ - သည်လည်း၊ ပဏ္ဍိတော-သော၊ ဒီဃ သုမနော-သည်လည်း၊ ပုနဒေဝ-တဖန်သာလျှင်၊ [သုမနအမည်ချင်းထပ်၍ "ပုနဒေဝ"ဟု ဆိုသည်၊ နော်ဘ်ခ်ိုလည်း ဤနည်းချည်း။] ကာဠသုမနော-သည်လည်း၊ နာဂတ္ထေရောစ-သည်လည်း၊ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော-သည်လည်း၊ မေဓာဝီ-သော၊ တိဿ ထ္ထေရောစ - သည်လည်း၊ ပဏ္ဍိတော - သော၊ ရေဝတ္ထေရောစ - သည်လည်း၊ ပုနဒေဝ-သာလျှင်၊ မေဓာဝီ-သော၊ ဝိနယေ-ဝိနည်း၌၊ ဝိသာရဒေါ-ကင်းသော ရဲ့ရှားခြင်းရှိသော၊ သုမနောစ - သည်လည်း၊ ဗဟုဿုတော - များသောသုတ ရှိသော၊ ဂဇောဝ - ဆင်ပြောင်ကြီးကိုကဲ့သို့၊ ဒုပ္ပဓံသိယော - မဖျက်ဆီးအပ် မဖျက်ဆီးနိုင်သော၊ စူဠနာဂေါ- သည်လည်း၊ ရောဟဏော-ရောဟဏဇနပုဒ်၌၊ သာဓုပူဇိတော-ယူတော်ကောင်းတို့ ပူဇော်အပ်သော၊ ဓမ္မပါလိတနာမော-ဓမ္မပါလိတ အမည်ရှိသော ထေရ်သည်လည်း၊ တဿ-ထိုဓမ္မပါလိတထေရ်၏၊ သိဿော- သော၊ မဟာပညော- သော၊ တိပေဋကော- ပိဋကသုံးပုံရှိသော၊

ဧတေနာဝါ ။ ။"အာဂုံ နကရောန္တိ နာဝါ" ဟူသော ဋီကာ စကားကို ဝိဂြိဟ်ပြု ဟု မှတ်၊ ထို့ကြောင့် "နတ္ထိ + အာဂု တေသန္တိ နာဝါ" ဟု ဝိဂြိဟ်စစ် ပြု၊ အာဂုသဒ္ဒါသည် ပါပ၏ ပရိယာယ်တည်း။ [ဧတေသံ – ဤ ရဟန္တာတို့၏၊ အာဂု– မကောင်းမှုသည်၊ နတ္ထိ။]

မေဓာဝီ။ ။အသနိဝိယ သိလုစ္စယေ(တောင်ထွဋ်တို့ကို မိုးကြိုးက ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့) ကိလေသေ မေဓတိ ဟိံသတီတိ မေဓာ၊ (ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပညာ) ဒိပ္ပံ ဂဟဏာဓာရဏာဒေန ဝါ မေဓာ–(တနည်း)မေဓာ သဒ္ဒါသည် အလျင်အမြန် သင်ယူနိုင် မှတ်သားနိုင်သော ပညာကို ဟောသော အနိပ္ပန္နပုဒ်တည်း၊ မေဓာ ယသ အတ္ထိတိ မေဓာဝီ။

ဝါ-ဝိဋ္ဌကသုံးပုံကိုဆောင်သော၊ ခေမနာမော-ခေမ အမည်ရှိသော၊ (ယော ထေရော - သည်၊) ဒီပေ - သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ တာရက ရာဇာဝ - ကြယ်များ သေဋ္ဌနင်း,ရှေလမင်းကဲ့သို့၊ ပညာယ-ဖြင့်၊ အတိရောစထ-အလွန်တင့်တယ်ပြီ၊ (သောစ - ထို ခေမထေရ်သည်ရင်း၊) မဟာဝိ - သော၊ ဥပတိဿောစ- သည်ရင်း၊ မဟာကထိ-မြတ်သောတရားစကား ရှိသော၊ ဝါ-ဓမ္မကထိကကြီး ဖြစ်သော၊ ဖုဿဒေဝေါ - သည်ရင်း၊ ပုနဒေဝ - တဖန်သာလျှင်၊ မဟာဝိ- သော၊ သုမနော - သည်ရင်း၊ ဗဟုဿုတော - သော၊ ပုပ္ပနာမော - (ပဒုမ္မာ ကြာပန်း အမည်ရှိသော) မဟာပဒုမထေရ်သည်ရင်း၊ [ပုပ္ပနာမောတိ မဟာ ပဒုမတ္ထေရော၊] မဟာကထိ- သော၊ သမ္ဘတ္တပိဋကေ - ဝိဋ္ဌက ၃ ပုံ အလုံးစုံ၌၊ ကောဝိဒေါ - ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ မဟာသိဝေါ - သည်ရင်း၊ ပုနဒေဝ- လျှင်၊ မဟာဝိ-သော၊ ဝိနယေ-၌၊ ဝိသာရဒေါ-သော၊ ဥပါလိစ- သည်ရင်း၊ မဟာပညော-သော၊ သဒ္ဓမ္မဝံသကောဝိဒေါ-သုတော်ကောင်းတရား တည်းဟူ သော အနွယ်၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ မဟာနာဂေါ- သည်ရင်း၊ ပုနဒေဝ- လျှင်၊ မဟာဝိ-သော၊ သဗ္ဗတ္တပိဋကေ - ၌၊ ကောဝိဒေါ - သော၊ အဘယော- သည်ရင်း၊ မဟာဝိ-သော၊ ဝိနယေ-၌၊ ဝိသာရဒေါ-သော၊ တိဿတ္ထေရော စ- သည်ရင်း၊ တဿ - ထို တိဿထေရ်၏၊ သိဿော - သော၊ မဟာပညော- သော၊ ဗဟုဿုတော-သော၊ ပုပ္ပနာမော-မြလေးပန်းနှင့်တူသော "သုမန" အမည်ရှိသော၊ (ယောထေရော-သည်၊)သာသနံ-ကို၊ အနုရက္ခန္တော-အစဉ် စောင့်ရှောက်လျက်၊ ဇမ္ဗုဒီပေ-၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်ပြီ၊ (သောစ-ထို သုမန ထေရ်သည်ရင်း၊) မဟာဝိ - သော၊ ဝိနယေ- ၌၊ ဝိသာရဒေါ - သော၊ စူဠ ဘယောစ-သည်ရင်း၊မဟာဝိ-သော၊သဒ္ဓမ္မဝံသကောဝိဒေါ-သော၊တိဿတ္ထေ ရောစ - သည်ရင်း၊ မဟာဝိ ဝိနယေ ဝိသာရဒေါ, စူဠဒေဝေါစ- သည်ရင်း၊ မဟာဝိ - သော၊ သဗ္ဗတ္တဝိနယေ - ၌၊ ကောဝိဒေါ- သော၊ သိဝတ္ထေရောစ-

တိပေဋကော ။ ။ တိဏိ ဝိဋ္ဌကာနိ ယဿတိ (တိဝိဋ္ဌကော) ဟု ဖြစ်သင့်လျက် ဆန်းတဲ့အောင် (ဇဝိုဏ်းရှေအောင်) "တိပေဋကော"ဟု ဆိုသည်။

အတိရောစထ ။ ။ အဋ္ဌကထာနိ အာကို တ္ထပြု၍ " အတိရောစိတ္ထ " ဟု ဆိုလိုလျက် ဆန်းတဲ့အောင် တ ကိုချေ, ဋ္ဌကို အ- ပြု၍ "အတိရောစထ"ဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌"အတိဝိယ ရောစိတ္ထ"ဟု ဋီကာ့ဝင်သည်။

ဇမ္ဗုဒီပေ ပတိဋ္ဌိတော ။ ။ [ပုပ္ပနာမောတိ သုမနတ္ထေရော၊] ဇမ္ဗုဒီပေ ပတိဋ္ဌိ တောတိ- သုမနတ္ထေရော ကိရ ကေသို့ သမယေ သီဟဠဒီပေ သာသနေ ညြသတ္ထမာနေ (သာသနာ ဆုတ်ယုတ်လသော်) ဇမ္ဗုဒီပံ ဂန္တွာ ဥဂ္ဂဏှိတ္တာ (ဝိဋ္ဌကကို သင်ယူ၍) သာသနံ အနုရက္ခန္တော တတ္ထေဝ (ထိုဇမ္ဗုဒီပ၌ပင်) ပတိဋ္ဌာသိ။

သည်ရင်း၊ မဟာပညာ- ကြီးသော ပညာ ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ဝိနယညူ-ဝိနည်းကို တတ်သိတော်မူကြကုန်သော၊ မဂ္ဂကောဝိဒါ- နတ်ပြည်လမ်း နိဗ္ဗာန်လမ်းတို့၌ကျွမ်းကျင်တော်မူကြကုန်သော၊[သဂ္ဂမဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂေသု ကောဝိဒါ။] ဧတေနာဂါ- ထိုရဟန္တာတို့သည်၊ တမ္မပဏ္ဏိယာ- မည်သော၊ ဒီပေ-သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ဝိနယံ ပိဋကံ-ကို၊ ပကာသေသုံ-ထင်ရှားပြကြကုန်ပြီ။

☞ တတြ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော စကားရပ်၌၊ **အ**ယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အနုပုဗ္ဗီကထာ-အစဉ်အတိုင်းသော စကားတည်း၊ ကိရ-ချဲ့၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿထေရော - သည်၊ ဇုမ် တတိယ ဓမ္မသင်္ဂီတိ - ၌ တတိယမမ္မ သင်္ဂါယနာကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဝေ-သို့၊ စိန္တေသိ-ပြီ၊(ကိုး)၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ အနာဂတေ-နောင်အခါ၌၊ သာသနံ - တော်သည်၊ **သု**ပ္ပတိဋ္ဌိတံ - ကောင်းစွာတည်သည်၊ ဘဝေယျုနခေါ-ဖြစ်ရာအံ့နည်း၊ ဇုတိ(စိန္တေသိ-ပြီ)အထ-၌၊ ဥပဝရိက္ခေတော-စူးစမ်းဆင်ခြင်တော် မူသော၊ အသ- ထို ထေရ်၏၊ တေ - ၏သို့သော အသိဉာဏ်သည်၊ အဟောသိ (ကိုး)၊ ပစ္စန္တိမေသု - မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်အဖျားဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနပဒေသု-ဇနပုဒ်တို့၌၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ-သည်၊ ဘဝိဿတိ- လတ္တံ့၊ ဇုတိ - သည်၊ (အဟောသိ၊) သော - ထို မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿထေရ်သည်၊ တေသံ တေသံ ဘိက္ခူနံ-ထိုထိုရဟန်းတို့၏၊ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ ကတ္တာ - ၍၊ တေတေ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို အရပ်သို့၊ ပေသေသိ-စေလွှတ်ပြီ။

[စေလွှတ်ပုံကိုအကျယ်ပြလို၍ မဇ္ဈန္တိကထေရံစသည်မိန့်၊]မဇ္ဈန္တိကထေရံ-ကို၊ ကသ္မီရဂန္ဓာရရဋ္ဌ-ကသ္မီရဂန္ဓာရတိုင်းသို့၊ပေသေသိ-ပြီ၊(ကိုး-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) တံ-သည်၊ တေ ရဋ္ဌ-အဲဒီတိုင်းသို့၊ ဂတ္ဝာ-၍၊ ဣဒ-အဲဒီတိုင်း၌၊ သာသနံ-ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေဟိ-တည်စေချေလော၊ဇုတ်-ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ပြီ၊ မဟာရေဝတ္ထေရံ-ကို၊ [“မဟာဒေဝထေရ်”ဟုလည်းရေး၊ကြ၏။] တထေဝ- ထို့အတူပင်၊ ဝတ္ဝာ - မှာ၍၊ မဟိံသကမဏ္ဍလံ - မဟိံသကနယ်အဝန်းသို့၊ ပေသေသိ- ပြီ၊ ရက္ခိတတ္ထေရံ- ကို၊ ဝနဝါသိံ-ဝနဝါသီ တိုင်းသို့၊ (ပေသေသိ၊) ယောနက ဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရံ-ကို၊ အပရန္တံ - အပရန္တတိုင်းသို့၊ (ပေသေသိ)၊ မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရံ - ကို၊ မဟာရဋ္ဌံ - မဟာရဋ္ဌ တိုင်းသို့၊ (ပေသေသိ၊) မဟာရက္ခိတတ္ထေရံ-ကို၊ ယောနကလောကံ - ယောနကတိုင်းအပေါင်းသို့၊(ပေသေသိ၊) မဇ္ဈိမတ္ထေရံ-ကို၊ ဟိမဝန္တဒေသဘာဂံ-ဟိမဝန္တာအရပ်အဘို့သို့၊ (ပေသေသိ၊) သောဏတ္ထေရဉ္စ - ကိုလည်း၊ ဥတ္တရတ္ထေရဉ္စ-ကိုလည်း၊ သုဝဏ္ဏဘူမိံ - သုဝဏ္ဏဘူမိ အရပ်သို့၊ (ပေသေသိ၊) အတ္တနော - ၏၊ သန္ဒိဋိဟာရိကံ - ဖြစ်သော၊ မဟိန္ဒတ္ထေရံ - ကို၊ ဣန္ဒိယတ္ထေရေန - နှင့်လည်း၊

ဥတ္တိယတ္ထေရေန - နှင့်ရင်း၊ ဘဒ္ဒသာလတ္ထေရေနစ - နှင့်ရင်း၊ သဒ္ဓိं - တကွ၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ—သို့၊ ပေသေသိ—ပြီ၊ (ကိ)၊ တုမ္ဟေ - တို့သည်၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ - သို့၊ ဝတ္ဝါ—၍၊ ဣဒေ-အဲဒီသီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ သာသနံ-ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေထ - တည်စေချေကြကုန်၏၊ ဣတိ—ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ပြီ၊ သမ္ဗေါ-အလုံးစုံသော ထေရ်တို့သည်လည်း၊ တံတံ ဒိသာဘာဂံ - ထိုထို အရပ်အတိုင်းသို့၊ ဂန္ဓနှာ—သွားကုန်လသော်၊ ပစ္စန္တိမေသု- နယ်သော၊ ဇနပဒေသု-တို့၌၊ ပဋ္ဌဝဂ္ဂေါ - ငါးပါး အစုရှိသော၊ ဂဏော-ဂိုဏ်းသည်၊ ဥပသမ္ပဒကမ္မာယ-ဥပသမ္ပဒကံအလို့ငှါ၊ အလံ-စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ- သို့၊ မညမာနာ- သိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ—၍၊)အတ္တာပဋ္ဌမာ-မိမိလျှင် ၅ ပါးမြောက်ရှိကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ—၍၊)အဂမံသု-ကြွတော်မူကြကုန်ပြီ။ [အတ္တာ+ပဋ္ဌမော ဂေတသဒ္ဒေ အတ္တာပဋ္ဌမာ၊ မဇ္ဈိမဒေသဇာနဒ္ဒယ၌ ရဟန်း ၁၀ ပါးရှိမှ ဥပသမ္ပဒကံ ဆောင်နိုင်သော်လည်း ပစ္စန္တရာဇ်၌ ငါးပါးရှိလျှင် ကံဆောင်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "ပဋ္ဌဝဂ္ဂေါ၊ပေ၊ဥပသမ္ပဒကမ္မာယ" ဟု မိန့်၏။]

တေနခေါပန သမယေန-ဤတိုင်း ဤဘုရားနှင့် သာသနာပြိုလွတ်ရာ ထိုအခါ၌၊ ကသ္မီရ ဂန္ဓာရ ရဋ္ဌေ-၌၊ သဿပါကသမယေ - ကောက်မှည့်ရာ အခါ၌၊ အာရဝါဋ္ဌောနာမ - အာရုဝါဋ္ဌမည်သော၊ [အရုဝါဋ္ဌေ+ဇာတော အာရဝါဋ္ဌော၊] နာဂရာဇာ-သည်၊ ကရကာဝသံနာမ-ရှောက်ရှာမိုယ်းမည်သည်ကို၊ ဝဿာပေတ္တာ-ရှာစေ၍၊ သဿံ-ကောက်ကို၊ ဟရာပေတ္တာ-ဆောင်စေ၍၊ ဝါ-မျှော်၍၊ မဟာသမုဒ္ဒံ- သို့၊ ပါပေတိ- ရောက်စေ၏၊ ပန- ဆက်၊ မဇ္ဈန္တိကတ္ထေရော- သည်၊ ပါဠလိပုတ္တတော-မှ၊ ဝေဟာသံ- သို့၊ အဇ္ဇုဂ္ဂတ္တာ- ပျံကြ၍၊ ဟိမဝတိ-ဟိမဝန္တာ၌၊ အရဝါဋ္ဌ ဒဟာသ - အရဝါဋ္ဌရေအိုင်၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ သြတရိတ္တာ - သက်ဆင်း၍၊ အရဝါဋ္ဌဒဟပိဋ္ဌယံ - အရဝါဋ္ဌအိုင်

ကသ္မီရ ဂန္ဓာရတိုင်း။ ။ကသ္မီရတိုင်းသည် ဟိမဝန္တာ၏အနောက်မြောက်စွန်း၌ တည်ရှိ၏၊ ပန်ဂျပ်နယ်၏ အရှေမြောက်ဘက် စွန်းနှင့် စပ်လျက်ရှိ၏၊ ကသ္မီရတိုင်း၏ အနောက်ဘက်၌ သိန္ဓုမြစ် ခြားလျက် ဂန္ဓာရတိုင်း တည်ရှိ၏၊ ထို ဂန္ဓာရ တိုင်းကား အာဖဂါနိစ္စတန်နယ်၌ ပါဝင်၏၊ ထို့ကြောင့် နီးကပ်သော တိုင်း ၂ ခုကို ပေါင်းစပ်၍ "ကသ္မီရ ဂန္ဓာရတိုင်း" ဟု ခေါ်ဆိုသတတ်။

ကရကာဝသံ ။ ။"ဟိမပါတနကဝသံ— ဆီးနှင်း ကျစေတတ်သောမိုယ်း" ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ဝိမတိ၌ " ကရကဓာရာသဒိသံ ဝါ ဝသံ — ရေကယားမှ ရေအယဉ်နှင့် တူသော မိုယ်း "ဟု တနည်း ဖွင့်သေး၏၊ အဘိဓာန်၌ " ကရကာ မေဃပါသာဏော, ကရကော ကုဏ္ဍိကာယစ = ဇုတ္ထိလိန် ကရကာသည် မိုယ်းသီး အနက်ဟော၊ ပုလ္လိန် ကရက သဒ္ဒါကား ရေကယား အနက်ဟော " ဟု ဆို၏၊ မိုယ်းသီးပါသော မိုယ်းကို "ရှောက်ရှာမိုယ်း"ဟု ရှေးအဘိဓာန်နိဿယ ဆိုသည်။

အပြင်၌၊ စက်မတိုဝိ - စကြိုလည်းကြ၏၊ ဝါ-စကြိုကြ၍လည်းပြ၏၊ တိဋ္ဌတိဝိ-ရပ်လည်းရပ်၏၊ ဝါ-ပြ၏၊ **နိသီဒတိဝိ-**ထိုင်လည်း**ထိုင်**၏၊ ဝါ-ပြ၏၊ **သေယျန္ဒိ-**အိပ်ခြင်းကိုလည်း၊ **ကပ္ပေတိ-**ပြ၏၊(တနည်း၊)**သေယျန္ဒိကပ္ပေတိ-**အိပ်၍လည်း ပြ၏၊ **နာဂမာဏဝကာ-**နဂါးလုလင်ငယ်တို့သည်၊ **တံ-**ထိုထေရ်ကို၊ **ဒိသ္မာ-**၍၊ **အာရဝါဌ္ဌသ-**မည်သော၊ **နာဂရာဇသ** - **အာ**း၊ **အာရောစေသုံ** - ပြောကြ ကုန်ပြီ၊ (**ကိ**)၊ **မဟာရာဇ- ဇာ**၊ **ကော** - တယောက်သော၊ **ဆိန္ဒ ဘိန္ဒ ပဒု ဓရော-**စုတ်ပြတ်သော အဝတ်ကိုဆောင်သော၊ **ဘဏ္ဍာ-**ဥုံးပြည်း **ခေါင်းတုံး** ဖြစ်သော၊ [**ဘဏ္ဍာ**တို့ မုဏ္ဍကော။] **ကာသာဝ**ဝသနော - **ဖန်ရည် ဆိုးအပ်** သော **အ**ဝတ်ရှိသူသည်၊ **အ**မှာက်-ကျွန်ုပ်တို့၏၊ **ဥဒကံ-**ရေကို၊ **ဒူ**သေတိ-**ဖျက်** ဆီးနေပါ၏၊ **ဇုတိ** (**အာ**ရောစေသုံ)။

နာဂရာဇာ-သည်၊ **ကာ**ဝ**ဒေ**ဝ-**တိ**ဝ**ဏ္ဏ**ပင်၊ **ကော**ဓ**ဘိ**ဘူ**တော-ဒေ**ါသ **လွန်**ခ်ီးမိုးအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) **နိက္ခ**မိ**တ္ဝာ**-၍၊ ထေရ်-**ကို**၊ **ဒိ**သ္မာ-၍၊ **မ**ကွ**ံ-** **သ**ူတပါး၏ ဂုဏ်ကို ချေဖျက်ဘတ်**သော** **ဒေ**ါသကို၊ **အ**သဟမာနော - **မ**ခံ **နိ**ုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) **အ**န္တ**ရ**ိ**ကော**-ကောင်းကင်၌၊ **အ**နေ**ကာ**နိ- **များ**စွာ **ကုန်**သော၊ **ဘိ**ံ**သ**ကာနိ - **ကြောက်**မက်ဖွယ်တို့ကို၊ [**ဘေ**ရ**ဝါ**ရ**ဝ**ဏ္ဏာနိ၊] **နိ**ဗ္ဗိ**နိ-**ဖန်ဆင်းပြီ၊ **ဘ**တော ဘတော - **ထို**ထို**အ**ရပ်မှ၊ **ဘ**ုသာ - ပြင်းထန်**ကုန်** သော၊ **ဝါ**တာ-မုန်တိုင်းလေတို့သည်၊ **ဝါ**ယန္တိ-**လာ**ကုန်၏၊ **ရ**က္ခာ-တို့သည်၊ **ဆိ**ဗ္ဗန္တိ-**ပြတ်**ကုန်၏၊**ပ**ဗ္ဗ**တ**ကူ**ဋ**ာနိ-**တော**င်ထွင်တို့သည်၊**ပ**တန္တိ-**ပြိ**ကျ**ကု**န်၏၊

ဆိန္နဘိန္နပဒုဓရော ။ ။ ဆိန္နောစ+သော+ဘိန္နောစာတိ ဆိန္နဘိန္နော၊ (ဝိသေ သနောဘယပဒ ကမ္မဓာရဲ)၊ ဆိန္နဘိန္နောစ + သော+ ပဒ္ဓောစာတိ ဆိန္နဘိန္နပဒ္ဓော၊ တံ+ဓာရေတီတိ ဆိန္နဘိန္နပဒ္ဓဓရော၊ သတ္ထကေန ဆိန်း-ဒါးငယ်ဖြင့်လည်း ဖြတ်အပ်+ ရင်ခံ၏ ဘိန်း – ဆိုးရည်ဖြင့်လည်း ဖျက်အပ်သော+ ပဒ္ဓံ – အဝတ်ကို၊ ဓာရဏကော– ဆောင်သော၊ **နာ**ဂ**မာ**ဏ**ဝ**ကတို့သည် ဤမျှလော်ကျနအောင် ဤအဖွင့်အတိုင်း မသိ၊ ထို့ကြောင့် သူတို့သိသလို "စုတ်ပြတ်သော အဝတ်ကို ဆောင်သော"ဟု ပေးသည်။

မကွ**ံ** **အ**သ**ဟ**မာ**နော**။ ။ထေရ်ပဋိစ္စ (ထေရ်ကြောင့်) **အ**တ္တ**နော** သ**န္ဓာ**နေ ဥ**ပ**ဒ္ဒ**ံ** (မိမိမှာ ဖြစ်**လာ**သော) ပရေသံ ဂုဏ**မ**ကွ**နလ**ကွ**ဏ်** (**သ**ူတပါး**ဂုဏ်**ကို ချေ**ဖျ**က်ခြင်း **လ**ကွ**ဏာ**ရှိ**သော** **မ**ကွ**ကို**၊ **အ**သ**ဟ**မာ**နော–သ**န္ဓာ**ရော**ဘုံ** (**အ**ပြင်**မ**ထွက်**အော**င် **စ**ိတ်၌ **ဆော**င်**ထား**ခြင်း**ဌ**ါ) **အ**ဓိ**သ**ဟိ**တ**ုံ (လွန်ခ်ီးမိုး **ဖျော**က်**ဖျ**က်ခြင်း**ဌ**ါ၊ **ဝ**ါ–**သ**ည်း**ခ**ံ ခြင်း**ဌ**ါ၊) **သ**မ**တ**ုံ (ခြိမ်**စ**ေခြင်း**ဌ**ါ) **အ**သ**ဏ္ဍာ**ရ**ော [ဤ**အ**ဖွင့်ကြည့်၍ "**သ**ူတပါး ဂုဏ်ကို ချေ**ဖျ**က်လိုသော**ဒေ**ါ**သ**ကို "**မ**ကွ"ခေါ်**သ**ည်ဟု **မ**ှတ်၊ **သ**ူတပါး**က** **မ**ိမိ**အ**ပေါ် ပြုထား**ဘူ**းသော **ကျေ**းဇူ**း**ကို ချေ**ဖျ**က်**တ**တ် – ကျေးဇူးက**ကန်**းတတ်**သော** **သ**ဘောကို "**မ**ကွ"ဟု ထင်**မ**ှား**တ**တ်ကြ**သ**ည်။]

မေယာ-မိုယ်းတို့သည်၊ ဝဇ္ဇန္တိ- ထစ်ချုန်းကုန်၏၊ ဝိဇ္ဇုလတာ - လျှပ်စစ်နွယ်တို့သည်၊ နိစ္ဆရန္တိ-ပြက်ကုန်၏၊ ဝါ-ထွက်ကုန်၏၊ အသနိယော - မိုးကြိုးတို့သည်၊ ဖလန္တိ - ကွဲကုန်၏၊ ဂဂနတလံ - ကောင်းကင် တပြင်လုံးသည်၊ ဘိန္နံ ဝိယ-ကွဲသကဲ့သို့၊ ဥဒကံ-ကို၊ ပဗ္ဗရတိ-ယိုချ၏၊ ဘယာနကရူပါ- ကြောက်စေတတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘောရှိကုန်သော၊ ဝါ-ကြောက်စရာကောင်းကုန်သော၊ နာဂကုမာရာ-နဂါးလုလင်တို့သည်၊ သန္ဓိပတန္တိ - စည်းဝေးကြကုန်၏၊ [နာဂကုမာရေ - တို့ကို၊ သန္ဓိပါတေတိ– စည်းဝေးစေ၏,ဟု ရှိလျှင် သယမ္ဘိနှင့် သာ၍အဆက်တွဲ၏၊] သယမ္ဘိ–ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ဓုမာယတိ-အခိုးကို ပြု၏၊ ဝါ–အခိုးလွှတ်၏၊ ပဇ္ဇလတိ- အလျှံတောက်၏၊ ဝါ–အလျှံလွှတ်၏၊ ပဟာရဏဝုဋ္ဌိယော - လက်နက်မိုယ်းတို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတိ - လွှတ်၏၊ [မိုယ်းသီးမိုယ်းပေါက်ကဲ့သို့ လက်နက်များကို ကျစေ၏– ဟူလို၊] ဆိန္နဘိန္နပဋ္ဌဝရော– စုတ်ပြတ်သော အဝတ်ကို ဆောင်သော၊ အယံမုဏ္ဍကော - ဤ ကတုံးစုတ်သည်၊ (ကအတွက် ကုန်ဆုံတအာနက်ဟော၊) ကော-ဘယ်သူတဲ့ နည်း၊ ဝါ-ဘယ်ကကောင်လဟု၊ ဧတိ အာဒီဟိ- ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဖရုသဝစနေဟိ-ကြမ်းတန်းသော စကားတို့ဖြင့်၊ ထေရံ-ကို၊ သန္တဇ္ဇေတိ–မြိမ်းချောက်၏၊ ထေ-လာကြကုန်၊ ဧဟိ သမဏ-ကို၊ ဂဏှထ- လက်ရဖမ်းကြကုန်၊ ဟနထ– ညှဉ်းဆဲကြကုန်၊ နိဗ္ဗိသထ– ဆွဲထုတ်ကြကုန်၊ [ဂဟေတ္မာ အပနေထ၊] ဧတိ-ဤသို့၊ နာဂဗလံ - နဂါးစစ်တပ်ကို၊ အာဏာပေသိ- အာဏာပေး၏၊ ဝါ–အမိန့်ပေး၏၊

ထေရော– သည်၊ သမ္ဗဲ - သော၊ တံဘီ သနုကံ - ထို ကြောက်မက်ဘွယ်ကို၊ အဘ္ဘုနော-၏၊ ဧဒ္ဒိဗလေန-တန်ခိုးအစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိဗာဟိတ္မာ-တားမြစ်၍၊ နာဂရာဇာနံ–ကို၊ အာဟ–ပြု၊ (ကိ) သဒေဝကောပိ - နတ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ လောကော-သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ အာဂတ္တာ-၍ မံ-ကို၊ စေ တာသယေယျ-အကယ်၍ ထိတ်လန့်စေဉ့်တော့၊ (ဝေ)သတိပိ- ဤသို့ ထိတ်လန့်စေပါသော်လည်း၊) မေ- ၏၊ ဘယဘေရဝံ - သေးသေးငယ်ငယ် ဘေးအသွယ်သွယ်ကိုမျှ၊ ဇနေတုံ - ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ ပဋိဗလော – စွမ်းနိုင်သည်၊ နအာသ-

ဘယဘေရဝံ ။ ။ ဘယဘေရဝံနာမ ခုဒ္ဓါနုခုဒ္ဓကံ ဘယံ၊ အထဝါ – ဘယန္တိ စိတ္တုတ္တြာသဘယံ(စိတ်၏ထိတ်လန့်ခြင်း၊ ဝါ-ထိတ်လန့်ကြောင်းဘေး) ပဋိလသေတံ အမိဝစနံ–ကြောက်တတ်သောဒေါသ၏ အမည်၊ [စိတ်ဆိုးရာ၌ ပြင်းထန်သောဒေါသ ဖြစ်သကဲ့သို့ ကြောက်ရာ၌လည်း တွန့်ဆုတ်သောဒေါသ ဖြစ်သည်။] ဘေရဝန္တိ–ဘယဇနကံ (ကြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော, ချောက်လှန့်တတ်သော) အာရမ္မဏံ။

မဖြစ်ရာ၊ မဟာနာဂ-နဂါးကြီး၊ တွံ-သင်သည်၊ သ သမုဒ္ဒံ-သမုद्राနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ သ ပဗ္ဗတံ-တောင်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ သမ္ဘံမဟိ-တမြေပြင်လုံးကို၊ ဥက္ခိပိတ္မာ - မြှောက်၍၊ မမ - ၏၊ ဥပရိ - အပေါ်၌၊ သစေပိ ဒိပေယ္ယာသိ- အကယ်၍ပင် ပစ်ချစေဉုံးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ - သော်လည်း၊) မေ - ၏၊ ဘယ ဘေရဝံ-ကိုမျှ၊ ဇနေတုံ-ဌာ၊ နေဝသက္ကုဏေယ္ယာသိ- မစွမ်းနိုင်ရာ သည်သာ၊ ဥရဂါဓိပ-နဂါးမင်း၊ အညဒတ္ထု-စင်စစ်အားဖြင့်၊ တဝ-သင်၏၊ ဝိယာတော ဧဝ-ပင်ပန်းခြင်းသည်သာ၊ အသ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ(အာဟ)။

ဧဝံ ဝုတ္တေ နာဂရာဇာ,ဝိဟတာနုဘာဝေါ-ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသောအစွမ်း သတ္တိရှိသည်၊ နိပ္ပလဝါယာမော - အကျိုးမရှိသော အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္မာ)၊ ဒုက္ခိ-ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း ရှိသည်၊ ဒုမ္မနော-မကောင်းသော စိတ်ရှိ သည်၊ ဝါ - စိတ်ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ တံ - ထို နဂါးမင်းကို၊ ထေရော-သည်၊ တခ်ဏာနုရူပါယ-ထိုခဏအား လျော်သော၊ ဓမ္မီယာ-တရား ရှိသော၊ ကထာယ-စကားဖြင့်၊ သန္တဿေတ္မာ-ပစ္စုပ္ပန် သံသရာကျိုး ၂ ဖြာကို ကောင်းစွာရှုမြင်စေပြီး၍၊ သမာဒါပေတ္မာ- ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ယူစေပြီး၍၊ ဝါ-ကုသိုလ်တရားတို့၌ ဆောက်တည်စေပြီး၍၊ သမုတ္ဇေဇေတ္မာ- ကုသိုလ်တရားတို့၌ ကောင်းစွာထက်သန်စေပြီး၍၊သမ္ပဟံသေတ္မာ-အားတက် သရော်ရှိပုံ,ထင်ရှားရှိသောဂုဏ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ရှင်လန်း စေပြီး၍၊ [၅၂ ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ် အကျယ်ကို ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ အဆုံးနား၌ ဖွင့်လတ္တံ။] တိသု-ကုန်သော၊ သရဏေသု-သရဏဂုံတို့၌ရင်း၊ ပဉ္စသု-နံသော၊ သီလေသုစ - တို့၌ရင်း၊ စတုဿသီတိယာ နာဂသဟဿေဟိ - ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော နဂါးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ပတိဋ္ဌာပေသိ-တည်စေပြီ၊ အညေပိ- အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗဟူ-များစွာကုန်သော၊ ဟိမဝန္တဝါသိနော- ဟိမဝန္တာ၌ နေကုန်သော၊ ယက္ခာစ - ဘီလူးတို့သည်ရင်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗာစ- ဂန္ဓမ္ဗ နတ်တို့သည်ရင်း၊ ကုမ္ဘဏ္ဍာစ–ကုမ္ဘဏ်နတ်တို့သည်ရင်း၊ ထေရဿ - ၏၊ ဓမ္မ ကထံ-ကို၊ သုတ္မာ–၍၊ သရဏေသုစ- တို့၌ရင်း၊ သီလေသုစ - တို့၌ရင်း၊ ပတိဋ္ဌ ဟိ သု-ကုန်ပြီ၊ ပဉ္စကော - ပဉ္စကမည်သော၊ ယက္ခောဝိ - ဘီလူးသည်လည်း၊ ဘရိယာယ-သော၊ ယက္ခိနိယာ–နှင့်ရင်း၊ ပဉ္စဟိစ ပုတ္တသတေဟိ- တို့နှင့်ရင်း၊ သဒ္ဓိံ၊ ပဋ္ဌမေ ဖလေ-ပဋ္ဌမဖိုလ်၌၊ ဝါ–သောတာပတ္တိဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-ပြီ၊ အထ-ထိုမှ နောက်၌၊ အာယသ္မာမဒ္ဒန်ကတ္ထေရော-သည်၊ သဗ္ဗေပိ-နံသော၊ နာဂယက္ခရက္ခသေ- နဂါး, ဘီလူး, ရက္ခိုသ်တို့ကို၊ အာမန္တေတ္မာ-ခေါ်၍၊ ဝေ-သို့၊ အာဟ၊ (ကိ)၊....ဒါနိ-၌၊ ကောဓ-ဒေါသကို၊ မာဇနယိတ္ထ- မဖြစ်

စေကြကုန်လင့်၊ ဧ၃တော – ဤနေ့မှ၊ ဥဒ္ဒံ – အထက်ဖြစ်သော နောက်၌၊ ပုရေ ယထာ–ရှေးဦးကဲ့သို့၊ သဿဃာတဿ - ကောက်ပင် ဖျက်ဆီးမှုကိုလည်း၊ မာ အကတ္ထ–မပြုကြကုန်လင့်၊ ဟိ-တိုက်တွန်းသင့်၏၊ ပါဏိနော-သတ္တဝါတို့သည်၊ သုခကာမာ–ချမ်းသာကို လိုလားကြကုန်၏၊ သတ္တေသု–သတ္တဝါတို့၌၊ မေတ္တံ– မေတ္တာရှိသော စိတ်ကို၊ ကရောထ-ပြုကြကုန်လော၊ မနုဿာ–လူတို့သည်၊ သုခံ- ချမ်းချမ်းသာသာ၊ ဝသန္တု-နေကြပါစေကုန်၊ ဧ၃တိ(အာဟ).... သမ္ဗေါ– ကုန်သော၊ တေ - ထို နဂါး ဘီလူး ရက္ခိုသ်တို့သည်၊ ဘန္တေ - ရား၊ သာဓု– ကောင်းပါပြီ၊ ဧ၃တိ- သို့၊ ထေရဿ - အား၊ ပတိဿုဏိတ္ဝာ - ဝံခံ၍၊ ယထာ နုသိဋ္ဌံ-အကြင်အကြင် ဆုံးမအပ်သော အကျင့်ကို၊ ပဋိပဇ္ဇိသု- ကျင့်ကြကုန်ပြီ။ [ယံယံ+ အနုသိဋ္ဌံ ယထာနုသိဋ္ဌံ၊ အနုသိဋ္ဌံ+အနတိက္ကမ္မ ဝါ ယထာနုသိဋ္ဌံ – ဆုံးမအပ်သည်ကို မလွန်ကျူးဘဲ။]

စ-ဆက်၊ တံ ဒိဝသမေဝ - ထိုနေ့၌ပင်၊ နာဂရာဇဿ - အား၊ ပူဇာသမ ယော-ပူဇော်ပွဲအခါသည်၊ ဟောတိ၊အထ-၌၊ နာဂရာဇာ-သည်၊ အတ္တနော- ၏၊ ရတနမယံ-ရတနာဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ဝါ-ရတနာအတိပြီးသော၊ ပလ္လင်္ကံ- ကို၊ အာဟရာပေတ္ဝာ–ဆောင်ယူစေ၍၊ ထေရဿ - ဘို့၊ ပညပေသိ- ခင်းပေး ပြီ၊ ပေ၊နာဂရာဇာပိ-သည်လည်း၊ ထေရံ - ကို၊ ဒိဗ္ဗယမာနော - ယပ်ခပ်လျက်၊ သမီပေ-၌၊ အဋ္ဌာသိ-ပြီ၊ တသ္မိံ ခဏေ-၌၊ ကသ္မီရဂန္ဓာရ ရဋ္ဌဝါသိနော-ကသ္မီရ ဂန္ဓာရတိုင်း၌ နေသူတို့သည်၊ ပေ ၊ အမ္မာကံ- တို့၏၊ နာဂရာဇတောပိ - ထက် လည်း၊ထေရော - သည်၊မဟိဒ္ဓိကတရော - သာ၍ကြီးသော တန်ခိုးရှိ၏၊ ဧ၃တိ- ဤသို့ကြ၍၊ ထေရမေဝ– ကိုသာ၊ ဝန္ဒိတ္ဝာ-၍၊ နိသိန္နာ-ထိုင်ကုန်ပြီ၊ ထေရော– သည်၊ တေသံ - ထို လူတို့အား၊ အာသိဝိသောပမသုတ္တံ – အာသိဝိသောပမ သုတ်တော်ကို၊ [သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ်, အာသိဝိသဝဂ်၌ ပါသည်။]ကထေ သိ-ပြီ၊သုတ္တပရိယောသာနေ-၌၊ အသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ-ရှစ်သောင်း သော သတ္တဝါတို့၏၊ ဓမ္မာဘိသမယော - သစ္စာ ၄ ပါး တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ကုလသတ သဟဿံ- အမျိုးတသိန်းသည်၊ ပဗ္ဗ ဇိ-ရှင်ရဟန်းပြုပြီ၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဘုတိ - ၍၊ ကသ္မီရဂန္ဓာရာ - ကသ္မီရ ဂန္ဓာရတိုင်းတို့သည်၊ ယာဝဇ္ဇတနာ – ယနေ့တိုင်အောင်၊ [ဤ အဋ္ဌကထာ ရေးတုန်းက " ယနေ့ "ကို ဆိုသည်။] ကာသာဝပဇ္ဇောတာ – သင်္ကန်းရောင် တို့ဖြင့် တပြောင်ပြောင် တောက်ပကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ - ၍) ဧ၃ဝါတပရိ ဝါတာဝေ-ရဟန်းတော်တို့၏ ဝတ်ခြင်း ရုံခြင်း ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သော လေတို့သည် ထက်ဝန်းကျင် တိုက်ခတ်အပ်ကုန်သည်၊ အဟေသုံ-

နှ်ပြီ၊ [ရှေမှ အဟောသိကို ဝုစ်ပြင်၍ လိုက်စေ။]....တဒါ - ၉ တိုင်း ၉ ဌာနသို့ သာသနာပြုစေလွှတ်ရာ ထိုအခါ၌၊ မဇ္ဈန္တိကော-မည်သော၊ ဣသိ - ရဟန္တာသည်၊ ကသ္မီရဂန္ဓာရံ-သို့ ၊ဂတ္ဝာ-ကြွတော်မူ၍၊ ဒုဋ္ဌံ - ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော၊ (ဒေါသကြီးသော)၊ နာဂံ - ကို၊ ပသာဒေတ္မာ - ကြည်ညှိစေ၍၊ ဗဟူ - များစွာသော သတ္တဝါတို့ကို၊ ဗန္ဓနာ - သံသရာနှောင်အိမ်မှ၊ [ဗန္ဓနာတိ သံသာရ ဗန္ဓနတော။] မောစေသိ - လွှတ်စေပြီ၊ ဣတိ-ကသ္မီရ ဂန္ဓာရတိုင်း၌ သာသနာပြုပုံ အပြီးတည်း။

မဟာရေဝဏ္ဍေရောပိ - သည်လည်း၊ မဟိံသကမဏ္ဍလံ - မဟိံသကနယ် အဝှမ်းသို့ ၊ ပေ ၊ ဒေဝဒူတ သုတ်တော်ကို၊ ကထေသိ - ပြီ၊ [ထိုသုတ် ဥပရိ ပဏ္ဏာသ၌ ပါ၏။]သုတ္တပရိယောသာနေ-၌၊ စတ္တာလီသ ပါဏသဟဿာနိ-လေးသောင်းသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ဓမ္မစက္ခုံ-သစ္စာ ၄ ချက်, တရားနှက်၌, အောက်မင် ၃ခု, ဉာဏ်စက္ခုကို၊[ဓမ္မေ+စက္ခု ဓမ္မစက္ခု။]ပဋိလဘိံ သု-ရကုန်ပြီ၊ စတ္တာလီသံ ယေဝ ပါဏ သဟဿာနိ - လေးသောင်းသော သတ္တဝါတို့သည်ပင်၊ ပမ္ဗဇိံ သု-ပြီ၊ [ဓမ္မစက္ခုန္တိ ဟေဋ္ဌာ မဂ္ဂတ္တယေ ဉာဏံ၊ ကေစိ ပနေတ္တ ပဌမ မဂ္ဂဉာဏမေဝ တေ ပဋိလဘိံ သုတိ ဝဒန္တိ။]....မဟာဒ္ဓိကော - ကြီးသော တန်ခိုးရှိသော၊ မဟာရေဝေါ- မဟာရေဝထေရ်သည်၊ မဟိံသံရဋ္ဌံ-မဟိံသ တိုင်းသို့၊ ဂတ္ဝါန - ကြွတော်မူပြီး၍၊ ဒေဝဒူတေဟိ – နတ်နှင့်တူသော တမန်

ဣသိံ ဝါ တမရိံ ဝါ တာ ။ ။ ဘိက္ခုနံ နိဝါသနပါရုပနဝါတေနစေဝ ဟတ္ထပါဒါနံ သမ္ဗန္ဓန ပသာရဏာဒိဝါတေနစ သမန္တတော ဗီဇီယမာနာ(ယပ်ခပ်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သည်) အဟေသုံ။ [ဣသိနံ + ဝါတာ ဣသိဝါတာ၊ ဣသိဝါတေဟိ– တို့သည်+ပရိဝါတာ-ထက်ဝန်းကျင် တိုက်ခပ်အပ်သည်တို့တည်း၊ ဣသိဝါတ ပရိဝါတာ-တို့၊ တချို့စာ၌"ပဋ္ဌိဝါတာ"ဟု ရှိ၏၊ "သမန္တတော" ဖွင့်ပုံထောက်၍ "ပရိဝါတာ" ဟု ပါ၌မှန်ဖြစ်သင့်၏၊ ပရိကိုသာ "သမန္တတော"ဟု ဖွင့်နိုင်၍ "ပတိ" ကိုကား "သမန္တတော" ဟု မဖွင့်နိုင်။]

မဟိံသကမဏ္ဍလံ။ ။ဤ မဟိံသ တိုင်းသည် ယခုအခါ မိုက်စိုရ်နယ်၏ မြောက်ဘက်အစွန်း "ချိတယ်ဂရုက" မည်သော စီရင်စုအတွင်း၌ တည်ရှိသတတ်၊ [မဏ္ဍလနှင့် ရင်ဆိုင်သည် ပရိယာယ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "မဟိံသကရဋ္ဌံ" ဟု နောက်၌ သုံးစွဲသည်။] သာရတ္ထဒီကာ၌ မဟိံသကမဏ္ဍလကို "အန္ဓကတိုင်း" ဟု ဆို၏၊ အန္ဓကတိုင်းနှင့် မဟိံသကမဏ္ဍလသည် နယ်ချင်း နီးစပ်နေသောကြောင့် ဋီကာဆရာတို့ လက်ထက် အန္ဓကမင်း၏အာဏာသည် မဟိံသကတိုင်အောင် ပြန့်နှံ့ဟန်တူ၏၊ ထို့ကြောင့် အန္ဓကတိုင်းအတွင်းသွင်း၍ ဖွင့်ဟန်တူသည်-ဟု မော်လမြိုင် တောင်ပေါက် ဆရာတော် ရေးအပ်သော ဗုဒ္ဓသာသနိက ပဌမဝင်ကျမ်း၌ စိုးစမ်းထားသည်။

ငါးပါးတို့ဖြင့်၊ စောဒေတွာ – သတိပေး နှိုးဆော်ပြီး၍၊ ဗဟု - များစွာသော သတ္တဝါတို့ကို၊ ဗန္ဓနာ - သံသရာနှောင်အိမ်မှ၊ မောစေသိ–ပြီ၊ ဣတိ - မဟိ သတိုင်း၌ သာသနာပြုပုံ အပြီးတည်း၊

ပန-ကား၊ ရက္ခိတဗ္ဗောရော-သည်၊ ဝနဝါသိ –ဝနဝါသီတိုင်းသို့၊ ဂတ္တွာ-၍၊ အာကာသေ-၌၊ ဌတ္တွာ-တည်၍၊ အနမတဂ္ဂပရိယာယကထာယ-အနမတ ဂ္ဂပရိယာယဒေသနာဖြင့်၊ [အနမတဂ္ဂသံယုတ်၌ ပါသော တရားစကားဖြင့်၊] ဝနဝါသိကေ-ဝနဝါသီ တိုင်းသူတိုင်းသားတို့ကို၊ ပသာဒေသိ-ပြီ၊ ပန–ဆက်၊ အသ–ထိုထေရ်၏၊ ကထာပရိယောသာနေ–တရားစကား၏ အဆုံး၌၊ သဠ သဟဿာနံ-ခြောက်သောင်းသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဓမ္မာဘိသမယော - သစ္စာ လေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်၊အဟောသိ-ပြီ၊သတ္တတိ သဟဿ မတ္တာ - ခုနစ်သောင်း အတိုင်းအရည်ရှိသော လူတို့သည်၊ ပဗ္ဗဇိ သု- နှ်ပြီ၊ ပဗ္ဗ ဇိတာရသတာနိ–ငါးရာသော ကျောင်းတိုက်တို့သည်၊ ပတိဋ္ဌဟိ သု-တည်ကုန် ပြီ၊ ဧဝံ - လျှင်၊ သော - ထို ရက္ခိတထေရ်သည်၊ တတ္ထ - ထို ဝနဝါသီတိုင်း၌၊ သာသနံ - ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေသိ – တည်စေပြီ၊....မဟိန္ဒိကော - သော၊ ရက္ခိတ ဗ္ဗောရော - သည်၊ ဝနဝါသိ - ဝနဝါသီတိုင်းသို့၊ ဂတ္တွာန-၍၊ အန္တလိက္ခေ- ကောင်းကင်၌၊ ဌိတော–တည်လျက်၊ တတ္ထ - ထိုဝနဝါသီတိုင်း၌၊ အနမတဂ္ဂ ယံ - အနမတဂ္ဂနှင့်စပ်သော ဒေသနာကို၊ ဒေသေသိ - ပြီ၊ ဣတိ – ဝနဝါသီ တိုင်း၌ သာသနာပြုပုံအပြီးတည်း။

စောဒေတွာ ဒေဝူတေဟိ။ ။ကလေး, သူအို, သူနာ, သူသေ, အညှဉ်းဆဲခံ (အကျဉ်းသား)ဤငါးမျိုးကို ဒေဝဒူတဟုခေါ်သည်၊ [အညှဉ်းဆဲခံသူနေရာ၌ ညှဉ်းဆဲ သူကိုလည်း တနည်း ထည့်သွေးမ်ား] တေ ဟိ ဒေဝါ၀ိယ ဒူတာ–နတ်များနှင့် တူသော (ကမ္မာပျက်ခါနီး၌ နတ်တို့က နှိုးဆော်သကဲ့သို့ နှိုးဆော်တတ်ကြသော) တမန်တို့ တည်း၊ ဝိသုဒ္ဓိဒေ၀ါနံ ဝါ ဒူတာ (ဝိသုဒ္ဓိနတ်မည်သော ရဟန္တာတို့၏+တမန်သဘောယ် ဖြစ်ကြသူတို့) ဣတိ ဒေဝဒူတာ၊–သီ,ဋ္ဌိကာသစ်။] ကလေးငယ်သည် ကျင်ကြီးကျင်ငယ် ၌ လူးလဲနေစဉ် "ခင်ဗျားတို့....ကျုပ်ကိုကြည့်ကြပါ၊ ခင်ဗျားတို့လို လက် ခြေပါသော် လည်း မသုတ်သင်နိုင်ပါ၊ ခင်ဗျားတို့လဲ ကျုပ်လို နေရည်းမည့် ကလေးဘဝကို မလွန် နိုင်ကြသေးပါ၊ ယခုလို လက်ခြေကို အသုံးချနိုင်သော အချိန်က တရားကို ကြိုးစား ကြပါ"ဟု မပြောသော်လည်း ပြောရာရောသည်၊ သူအိုစသူတို့ကလည်း ၎အဘိုင်းပင် သတိပေး နှိုးဆော်လျက် ရှိကြ၏။

ဝနဝါသီ။ ။ဘုံဘိုင်–ဘုံဘေ (ဗုဒ္ဓိုင်) နယ်၏ တောင်ဘက်အစွန်း, ကာဏာရာ နယ်အတွင်း၌ တည်ရှိသတတ်၊ သာဝတ္ထိနှင့် ယူဇနာ ၂ ၀၀ ဝေးသည်ဟု ဆို၏၊ ဓမ္မပဒ၌ လာသော ဝနဝါသီ တိဿသာမဏေ၏ နေထိုင်ရာဖြစ်သော အရပ်ပင်တည်း။

ယောနကဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရောပိ-သည်လည်း၊ အပရန္တကံ-သို့၊ ဂတ္တွာ-၍၊ အဂ္ဂိခန္ဓောပမသုတ္တန္တကထာယ- အဂ္ဂိခန္ဓောပမသုတ် တရားစကားတော်ဖြင့်၊ [အာဂုတ္တိုရ်မှာ ပါသည်။] အပရန္တကေ - အပရန္တကတိုင်းသားတို့ကို၊ ပသာဒေတ္မာ-ကြည်ညြိစေ၍၊ သတ္တတိပါဏသဟဿာနိ-၇ သောင်းသော သတ္တဝါတို့ကို၊ ဓမ္မာမတံ - တရားတည်းဟူသော အမြိုက်ရေကို၊ ပါယေသိ - သောက်စေပြီ၊ ခတ္တိယကုလတော၁ဝ-မှပင်၊ ပုရိသသဟဿာနိ - တို့သည်၊ ပဗ္ဗဇိ သု-ကုန်ပြီ၊ သမဓိကာနိ- အပိုအလွန်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဆဋ္ဌတ္ထိ သဟဿာနိစ - ခြောက်ထောင်သော မိန်းမတို့သည်လည်း၊ (တနည်း) သမဓိကာနိ ဆဋ္ဌတ္ထိ သဟဿာနိစ - ခြောက်ထောင်ကျော် မိန်းမတို့သည်လည်း၊ [သမဓိကာနိတိ သဟာဓိကာနိ (အပိုနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော) သဟတ္ထော ဟေတ္ထ သံသဒ္ဒေါ၊ သံ+ အဓိကာနိ ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ သံသဒ္ဒ'ါသည် သဟ အနက်ဟော။] ပဗ္ဗဇိ သု-ကုန်ပြီ ၊ ပေ ၊....ယောနကော-ယောနကတိုင်းသားဖြစ်သော၊ ဓမ္မရက္ခိတော–ဓမ္မရက္ခိတထေရ်သည်၊ အပရန္တံ- သို့၊ ဝိဂါဟိတ္ဝာ– သက်ဝင်၍၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမေန - အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ်ဖြင့်၊ တ္တေ –ဤ အပရန္တတိုင်းသို့၊ ဗဟူ-များစွာကုန်သော၊ ဇနေ–လူတို့ကို၊ ပသာဒေသိ-ကြည်ညြိစေပြီ၊ ဧတိ– အပရန္တတိုင်းသို့ သာသနာပြုပုံ အပြီးတည်း။

ပန - ကား၊ မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရော - သည်၊ မဟာရဋ္ဌံ - မဟာရဋ္ဌသို့၊ ဂတ္တွာ, မဟာနာရဒကဿပ ဇာတက ကထာယ-မဟာနာရဒကဿပဇာတ်တော် တရားစကားဖြင့်၊[ဇာတ်ကြီးဆယ်ခွဲ၌ပါသော နာရဒဇာတ်။] မဟာရဋ္ဌကေ- မဟာရဋ္ဌ တိုင်းသားတို့ကို၊ ပေ ၊တေရသ သဟဿာနိ-တသောင်း ၃ ထောင်တို့သည်၊ ပဗ္ဗဇိ သု-နှ်ပြီ၊ပေ၊....မဟာဓမ္မရက္ခိတော - သော၊ သော ဋ္ဌသိ - ထိုရဟန္တာအရှင်မြတ်သည်၊ မဟာရဋ္ဌံ -သို့၊ ဂတ္တွာ–၍၊ ဇာတက်– မဟာနာရဒကဿပဇာတ်တော်ကို၊ ကထယိတ္ဝာန-ဟောတော်မူ၍၊ မဟာ

အပရန္တကံ ။ ။ မန္တတ်စကြာမင်း လက်ထက်၌ ၄ ကျွန်းကို လှည့်လည်ရာဝယ် အနောက်ကျွန်းမှ ပါလာသူတို့ကို မဇ္ဈိမဒေသ၏ အနောက်စွန်း အရပ်၌ စကြာမင်း၏ သားတော်ကြီးက နေရာချပေးထား၏၊ ထိုနေရာကို "အပရ+ အန္တ = မဇ္ဈိမဒေသ၏ အနောက်+အစွန်ကျသောကြောင့် " အပရန္တ " ဟု ခေါ်၏၊ သုနုသဒ္ဒါသည် ပုတ္တ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ မင်းသားကြီးပေးအပ်သော နေရာဖြစ်၍"သုနု"နှင့် တွဲစပ်၍"သုနာ ပရန္တ "ဟု လည်း ခေါ်ကြသည်၊ တည်ရာအားဖြင့် မွန်ဗျင်မြို့မြောက်, သာနု စီရင်စုနှင့် စုရပ် စီရင်စုနယ်များ၌ တည်ရှိသတတ်။ [ထိုအရပ်၌ပင် နမ္မဒါမြစ်, သစ္စမန်တောင်, သုပ္ပါရက ဆိပ်ကမ်းနှင့် ဝါဏိဇဂါမတို့ တည်ရှိကြကြောင်းကို ဗုဒ္ဓသာသနာ့ကပဌဝိဝင် ကျမ်း၌ တောင်ပေါက်ဆရာတော် ဆုံးဖြတ်ထား၏၊ ကြည့်ရှုကြပါလေ။]

ဇနံ-ကို၊ ပသာဒေသိ-ပြီ၊ ဧတိ- မဟာရဋ္ဌတိုင်းဌ် သာသနာပြုပုံ အပြီးတည်း။ [ဤ မဟာရဋ္ဌတိုင်းသည် ဗုဒ္ဓိုင်နယ် အလယ်ပိုင်း, သဝန်မြောက်ဘက် စီရင်စုနယ်များ၌ တည်ရှိ၍, ယခုလည်း ထိုနေရာကို "မဟာရာစ်ဋ"ဟု ခေါ်ကြသေးသတတ်၊]

☰ မဟာရက္ခိတဌေရောပိ ယောနကရဋ္ဌံ ဂတ္တွာ , ကာဋ္ဌကာရာမ သုတ္တန္တ ကထာယ - ကာဋ္ဌကာရာမ သုတ္တန်တရားစကားဖြင့်၊ ယောနကလောကံ - ယောနကတိုင်းသား လူအများကို၊ ပသာဒေတ္တာ - ၍၊ သတ္တတိ သဟဿာနိ ကဿ-ခုနစ်သောင်းအလွန်ရှိသော၊ ပါဏသတသဟဿဿ-သတ္တာတသိန်းအား၊ မဂ္ဂဖလာလကံ်ဝရံ-မဂ်ဖိုလ် တည်းဟူသော တန်ဆာကို၊ အဒါသိ-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ အဿ-ထို ထေရ်၏၊ သန္တိကေ - ၌၊ ဒသ သဟဿာနိ- လူပေါင်းတသောင်းတို့သည်၊ ပဗ္ဗဇိံသု- နှံပြီ၊ပေ.....တဒါ-၌၊ မဟာရက္ခိတော-သော၊ သော ဧသိ-သည်၊ယောနရဋ္ဌံ–ယောနကတိုင်းသို့၊ ဂတ္တွာ-၍၊ ကာဋ္ဌကာရာမ သုတ္တေန–ဖြင့်၊ ယောနကေ – ယောနကတိုင်းဌ် နေကုန်သော၊ တေ - ထို လူတို့ကို၊ ပသာဒေသိ-ပြီ၊ ဧတိ-ယောနကတိုင်းဌ် သာသနာပြုပုံ အပြီးတည်း။

ပန–ကား၊ မဇ္ဈိမတ္တေရော - သည်၊ ကဿပ ဝေါတ္တတ္တေရေန–ကဿပ ဝေါတ္တထေရ်နှင့်ရင်း ၊ ပေ ၊ ဟိမဝန္တပဒေသံ- သို့၊ ဂတ္တွာ– ၍၊ပေ၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန သုတ္တန္တကထာယ-ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ္တန်တရားစကားဖြင့်၊ တံ ဒေသံ-ထိုအရပ်ကို၊ ဝါ–ထိုအရပ်ဌ်နေသူလူအပေါင်းကို၊ ပသာဒေတ္တာ- ၍၊ အသီတိ ပါဏ ကောဋိယော- ကုဋေရှစ်ဆယ်သော သတ္တာတို့ကို၊ မဂ္ဂဖလ ရတနာနိ- မဂ်ဖိုလ် ရတနာတို့ကို၊ ပဋိလာဘေသိ - ရစေပြီ၊ စ - ဆက်၊ ပဗ္ဗဇိ - ငါးပါးပညာဖြစ်ကုန်သော၊ တေ ထေရာ-တို့သည်၊ ပဗ္ဗရဋ္ဌာနိ-ငါးရပ်သော စိန်တိုင်း

ယောနကရဋ္ဌံ။ ။ဤတိုင်းသည် ဟိမဝန္တာတောင်၏ အနောက်မြောက်, ဇန္ဒိယပြည်၏ အပြင်ဘက်ရောက်နေ၏၊ ရှေးဟောင်းမြို့မှာ"သာကလ"မြို့တည်း၊ ထိုသာကလမြို့ဌ် ထီးနန်းစံခိုက်ဖြစ်သော မိလိန္ဒမဟာရာဇာနှင့် အရှင်နာဂသိန်းထေရ်တို့ အမေးအဖြေပြုရာ ဒေသလည်း ဖြစ်သတတ်၊ ယောနကနှင့် ယဝန , တူရကီတို့သည် ပရိယာယ်နာမည်များဖြစ်သောကြောင့် ယခုအခါ တူရကီလူများ နေထိုင်ရာအရပ်ပင်တည်း။

ဟိမဝန္တပဒေသံ။ ။ဟိမဝန္တာ၏ မြောက်ဘက် အရှေ့ဘက်အရပ်ကို "ဟိမဝန္တပဒေသ" ဟု ခေါ်၏၊ ထို အရပ်ဌ် တိုင်းတခုတည်းမက, တိုင်း ၅ ခု ရှိသောကြောင့် ရဋ္ဌ ဟု မသုံးဘဲ"ပဒေသ"ဟု သုံးစွဲထားသည်။ ["ပဗ္ဗရဋ္ဌာနိတိ – ပဗ္ဗစိနရဋ္ဌာနိ" ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ စိန်တိုင်း ၅ ရပ်–ဟူသည် ခိုတန်နယ်, ယရကန်နယ်, တိမက်နယ်, ဘူတန်နယ်နှင့် တရုတ်ပြည်များတည်း။]

တို့ကို၊ [ပဠိုရိစေနရဋ္ဌာနိ၊]ပဿာဒေသုံ-နှုတ်ပြီ၊ ကေမေကသ-တပါးတပါး၏၊ သန္ဓိကေ-၌၊ သတ သဟဿမဏ္ဍာ-တသိန်း အတိုင်းအရှည် ရှိသော အမျိုးသားတို့သည်၊ ပဇ္ဇဇိ သု-နှုတ်ပြီ ၊ ပေ ၊ ....မဇ္ဈိမဏ္ဍေရော - သည်၊ ဟိမဝန္တံ - သို့၊ ဂတ္ဝာ-၍၊ ယက္ခသေနံ- ဘီလူးစစ်တပ်ကို၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ-ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန သုတ္တန်ကို၊ ပကာသေန္တော - ထင်ရှားဟောပြလျက်၊ ပဿာဒယိ - ပြီ၊ ဧတိ-ဟိမဝန္တာအရပ်၌ သာသနာပြုပုံ အပြီးတည်း။

သောဏတ္ထေရောပိ - သည်လည်း၊ ဥတ္တရတ္ထေရေန - နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ သုဝဏ္ဏဘူမိं - သုဝဏ္ဏဘူမိအရပ်သို့၊ အဂမာသိ - ပြီ၊ စ - ဆက်၊ တေန သမယေန- ၌၊ [တသ္မိံ သမယေ, တေသံ ဂမနတော ပုဗ္ဗဘာဂကာလေ။] တတ္ထ-ထိုသုဝဏ္ဏဘူမိအရပ်၌၊ ဧကော-တယောက်သော၊ ရက္ခသီ - ရက္ခိုသ်မသည်၊ သမုဒ္ဒတော-မှ၊ နိက္ခမိတ္ဝာ - ၍၊ ရာဇကုလေ - မင်းမျိုး၌၊ ဇာတေ ဇာတေ-ဖွားကုန် ဖွားကုန်သော၊ ဒါရကေ - သူငယ်တို့ကို၊ ခါဒတိ- ခဲစား၏၊ စ-ဆက်၊

သုဝဏ္ဏဘူမိံ။ ။ဇ္ဇနီယသမုဒ္ဒြာ ဗင်္ဂလာဒေသ အာဝဇ္ဇနတော်ရှိတည်ရှိသော စုမတြောကျွန်းကို "သုဝဏ္ဏဘူမိ" ဟု ခေါ်၏၊ ထိုကျွန်းကို "သုဝဏ္ဏဘူမိ"ဟု ယူကြရာ၌ ခိုင်လုံသော အထောက်အထားကား-ဇ္ဇနီယကျောက်စာတက်ဆိုင်ရာတို့က နာဌနှုကျောင်းတိုက်ကြီးနေရာကို တူးဖော်ကြသောအခါ ကြေးပုရပိုက်၌ " သုဝဏ္ဏဒီပ-ခေါ် စုမတြောကျွန်း၏ဘုရင် သိရိဗလပုတ္တဒေဝမင်းသည် ရာဇာဂဟ ဂယာစီရင်စုအတွင်းပါဝင်သော ဒေဝပါလမင်းပိုင် ရွာငါးရွာကို မိမိပိုင်ဖြစ်သော သုဝဏ္ဏဒီပမှ ရွာငါးရွာဖြင့် လဲလှယ်၍ နာဌနှာကျောင်းတိုက်ကြီးအား လှူဒါန်းတော်မူကြောင်း" တွေ့ရခြင်းတည်း၊ ထို့ပြင်-နောက်၌ " ဒီပသ သမန္တတော အာရက္ခံ ထပေတ္ဝာ " ကို ထောက်၍ ရေပတ်လည်ပိုင်းနေသော ကျွန်းဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိနိုင်၏၊ [ဒီပနှင့် ဘူမိသည် ပရိယာယ်တည်း။] ထို့ကြောင့် သုဝဏ္ဏဘူမိ ခေါ် မူလနေရာသည် မြန်မာအများသင်နေကြသော ကုန်းမြေဖြစ်သော " သထုံ " မဟုတ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ ရှေးဟောင်း အဆောက်အဉ်းကြီးများ ယခုတိုင် ရှိနေသေးသော စုမတြောကျွန်းသာ ဖြစ်သည် ဟု ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

ထို သုဝဏ္ဏဘူမိ စုမတြောကျွန်းမှတဆင့် ယဝဒ္ဒီပခေါ် ဇာဝါး (ဂျာဝါး) ကျွန်း, [ဤကျွန်းသည် ယခုအခါ အင်ဒိုနေရှား အစိုးရ၏ မြို့တော်တည်ရာ ဖြစ်သတတ်။] ဗာလီကျွန်း, ဘိုရည့ိကျွန်း, စက်ဘူ, မလ္လာယု (မလေး) ခေါ် ပသျှုးကျွန်း, ကမ္ဘောဒီယား ခေါ် ခမင်ပြည်, လာအိုခေါ် လောပြည်, အင်ဒိုချိုင်းနား, ယိုးဒယား နှင့် မြန်မာပြည်အေဝ်ပိုင်း ရာမညတိုင်း သထုံပြည်တို့သို့ သာသနာ ပြန့်နှံ့သွားသောကြောင့် ထိုကျွန်း ထိုပြည်များ၌လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ အဆောက်အဉ်းများတွေ့ရှိရရုံမက, တချို့ ကျွန်း-ပြည်များ၌ ယခုတိုင်အောင် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်ထွန်းကားလျက် ရှိရသည်-ဟု ယူဆကြသည်။ [အကျယ်ကို ဗုဒ္ဓသာသနိကပဌဝိကျမ်းကြီး၌ ရှုပါလေ။]

တံ ဒိဝသမေဝ - ထို အရှင်သောဏာတို့ ရောက်ရာနေ့၌ပင်၊ ရာဇကုလေ - ၌၊ ဧကော - သော၊ ဒါရကော - သည်၊ ဇာတော - ဖွားပြီးသည်၊ ဟောတိ - ၏၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ထေရံ-ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဧသော - ဤသူသည်၊ ရက္ခသာနံ-ရက္ခိုယ်တို့၏၊ သဟာယကော-အဖေါ်တည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ မည်မာနာ-မှတ်ထင်ကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အာဝုမာနိ-လက်နက်တို့ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ- ၍၊ ထေရံ-ကို၊ ပဟရိတုကာမာ- ပုတ်ခတ်လိုကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) အာဂန္တ္ဝန် - နှ၏၊ ထေရော - သည်၊ ကိံ - အဘယ်ကြောင့်၊ တုမှေ-တို့သည်၊ အာဝုဓဟတ္ထာ-လက်၌ လက်နက်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ - လက်နက် စွဲကိုင်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အာဂန္တ္ဝထ-လာကြကုန်သနည်း၊ ဇာတိ-သို့၊ (အာဟ-မေးပြီ၊) တေ - ထိုလူတို့သည်၊ အာဟံသု - နှ၊ (ကိံ)၊ပေ၊တုမှေ - တို့သည်၊ တေသံ - ထို ရက္ခိုယ်တို့၏၊ သဟာယကာ-တို့တည်း၊ ဇာတိ-သို့၊(မည်မာနာ ဟုတ္တာ အာဝုဓဟတ္ထာ, အာဂန္တ္ဝာမ-လာကြကုန်၏၊ ဇာတိ-၍သို့ ပြောကုန်ပြီ၊) ထေရော-သည်၊ မယံ ရက္ခသာနံ,သဟာယကာ-တို့သည်၊ နှ-မဟုတ်ကုန်၊ မယံ-တို့သည်၊ ပါဏာတိပါတာ-ပါဏာတိပါတမှ၊ ဝိရတာ-ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်သော၊ပေ၊မဇ္ဇပါနာ-မှ၊ ဝိရတာ - နှ်သော၊ ကေဘတ္တိကာ - တထပ်ထည်းသော နံနက်ဆွမ်း ရှိကုန်သော၊ သိလဝန္တော - သီလရှိကုန်သော၊ ကလျာဏဓမ္မာ - ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား ရှိကုန်သော၊ သမဏာနာမ-သမဏာတို့မည်၏၊ ဇာတိ အာဟ။

စ - ဆက်၊ တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ - ၌ပင်၊ သာ ရက္ခသီ - ထို ရက္ခိုယ်မသည်၊ သ ပရိဝါရာ - အခြွေအရံနှင့်တကွ ဖြစ်သည် (ဟုတ္တာ)၊ သမုဒ္ဒတော-မှ၊ နိက္ခမိ- ထွက်လာပြီ၊ (ကိံ - အဘယ်သို့ကြ၍ ထွက်လာသနည်း၊) ရာဇကုလေ-၌၊ ဒါရကော - သည်၊ ဇာတော - ပြီ၊ တံ-ထိုကလေးကို၊ ခါဒိဿာမိ-ခဲစားအုံ၊ ဇာတိ - ၍သို့ကြ၍၊ (နိက္ခမိ-ပြီ၊) မနုဿာ - တို့သည်၊ တံ - ထိုရက္ခိုယ်မကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဘန္တေ - ရှေ့၊ သော ရက္ခသီ - အဲဒီ ရက္ခိုယ်မသည်၊ အာဂန္တ္ဝတိ-လာနေပါ၏၊ ဇာတိ- ၍သို့ပြော၍၊ ဘီတာ-ကြောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိရဝိံသု-မြည်တမ်းကြကုန်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ ရက္ခသေဟိ-တို့ထက်၊ ဒိဋ္ဌော-၂ ဆတက်မျှားကုန်သော၊ အတ္တဘာဝေ-အတ္တဘောတို့ကို၊ နိမ္မိနိတ္ဝာ-ဖန်ဆင်း၍၊ ဟေဟိ အတ္တဘာဝေဟိ-တို့ဖြင့်၊ သပရိသံ-ပရိသတ်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ တံ ရက္ခသိံ-ထို ရက္ခိုယ်မကို၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ကတ္ဝာ-၍ဥဘောသု ပသေသု-နှစ်ဘက်သော နံပါးတို့၌၊ (ဟေး ၂ ဘက်က၊)ပရိက္ခိပိ - ဝန်းရံပြီ၊ (ဝိုင်းပြီ)၊ သ ပရိသာယ-သော၊ တသ္မာ-ထို ရက္ခိုယ်မ၏၊ တေ-၍အကြသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ (ကိံ)၊ အဒ္ဓါ-မဆွတ်၊ ဇာမေဟိ-၍သူတို့သည်၊ ဇာဒံ ဌာနံ-၍အရပ်ကို၊

[ဣဒံဌာနံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဤသို့ ၂မျိုးလည်းပေး၊]လဒ္ဓံ–ပိုင်စားရအပ်သည်၊ ဘရိဿတိ– မည်၊ မယံပန -ကား၊ ဣမေသံ–တို့၏၊ ဘက္ခာ–အစာတို့သည်၊ ဘရိဿာမ–နှင့်တော့လတ်၊ ဣတိ – ဤအကြံသည်၊ (အဟောသိ–ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံပြီး၍၊) သဗ္ဗေ–နှင်သော၊ ရက္ခသာ–တို့သည်၊ ဘီတာ-ကြောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ဝေဝသာ - လျင်သော အဟုန်ဖြင့်၊ ပလာယိ ံသု–ပြေးကြကုန်ပြီ၊ ထေရောပိ–သည်လည်း၊ တေ- ထို ရက္ခိုသ်တို့ကို၊ ယာဝ–အကြင်မျှလောက်၊ အဒဿနံ–မမြင်ရမြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊)တာဝ-ထိုမမြင်ရသည်တိုင်အောင်၊ ပလာပေတ္ဝာ (ပလာယေတ္ဝာ)·ပြေးစေ၍၊ ဒီပဿ–ကျွန်း၏၊ သမန္တတော–ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ရက္ခံ–အစောင့်အရှောက်ကို၊ ထပေသိ- ထားပြီ၊ [ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ ပရိသ ဣတိ အမိဋ္ဌာနဝသေန သမန္တာ အာရက္ခံ ထပေသိ၊]

စ - ဆက်၊ တသ္မိ ံသမယေ-၌၊ သန္နိပတိတံ - စည်းဝေး ရောက်လာသော၊ မဟာဇနကာယံ - များစွာသော လူအပေါင်းကို၊ မြတ္တဇာလသုတ္တန္တကထာ ယ- မြတ္တဇာလသုတ် တရားစကားဖြင့်၊ ပသာဒေတ္ဝာ–၍ ၊ ပေ ၊ ပန - ဆက်၊ ဣဒေ - ဤ တရားပွဲ၌၊ သဠိသဟဿာနံ ~ ခြောက်သောင်းသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ၊ ကုလဒါရကာနံ-အမျိုးသားငယ်တို့၏၊ အနုဠာနိ သဟဿာနိ-အခွဲအားဖြင့် လေးထောင်တို့သည်၊ ဝါ-သုံးထောင်ငါးရာတို့သည်၊ ပဗ္ဗဇိ ံသု-ပြီ၊ ကုလဓီတာနံ-အမျိုးသျှီးတို့၏၊ ဒိယဠသဟဿံ-အခွဲအားဖြင့် ၂ထောင်သည်၊ ဝါ-တထောင့်ငါးရာသည်၊(ပဗ္ဗဇိ) ၊ပေ၊ ဇာတ ဒါရကာနံ-မွေးဖွါးသောကလေးတို့၏၊ သောဏုတ္တရနာမမေဝ-သောဏုတ္တရ ဟူသော အမည်ကိုသာ၊ ကရောန္တိ - ပြုကြကုန်၏၊.... မဟိဒ္ဓိကာ – နှင်သော၊ သောဏုတ္တရာ - သောဏထေရ် ဥတ္တရထေရ် တို့သည်၊ သုဝဏ္ဏဘူမိ ं – သို့၊ ဂတ္ဝါန-၍၊ ပိသာစေ- မြေဘုတ်ဘီလူးတို့ကို၊ ဝါ-ရက္ခိုသ်တို့ကို၊ နိဗ္ဗမေတ္ဝာန-နှင်ထုတ်ပြီး၍၊ မြတ္တဇာလံ - ကို၊ အဒေသိသုံ - ဟောတော်မူကုန်ပြီ' ဣတိ- သုဝဏ္ဏဘူမိအရပ်၌ သာသနာပြုပုံ အပြီးတည်း၊

အဒေသိသုံ။ ။ " အဒေသိ ံသု" ဟု ရှိသင့်သော်လည်း ဇရိုဏ်းလိုသောကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို သုသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ "အဒေသိသုံ" ဟု ဖြစ်ရသည်။ [ဌာနန္တရဂတိ နိဂ္ဂဟီတသ၊—သဒ္ဒနီတိ, သန္ဓိ (၁၆၈) ၊ "ဆန်းစောင့်ရမည့်ဌာနဌ နိဂ္ဂဟိတ်သည် မိမိမှိရာကို စွန့်၍ တည်ရာတပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်၏"ဟူလို။] ဤမျှသောစကားအစဉ်ဖြင့် ရှစ်ဌာန သာသနာပြုခက်း ပြီးပြီ၊ သီဟိုဠ် သာသနာပြုပုံမှာ ကျယ်ဝန်းလှ၍ သီးခြားတခက်း ပြုလတ္တံ။

သီဟိုဠ်ကျွန်း သာသနာပြုခဏ်း

ပန-ကား၊ မဟိန္ဒတ္ထေရော-သည်၊ ပေ၊ အဇ္ဈိဋ္ဌော-စေခိုင်း တိုက်တွန်းအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ [အဇ္ဈိဋ္ဌောတိ အာဏတ္တော၊ ဥပဇ္ဈာယ်နှင့် သံဃာက အထက်ဘန်းကျ၍ " တိုက်တွန်း တောင်းပန် " ဟု အနက် မဖြစ်သင့်သော ကြောင့် " အဏတ္တော - စေခိုင်းအပ် " ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်၊] စိန္တေသိ- ပြီ၊ (ကိုံ)၊ မေ-အား၊ ဝါ-၏၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ - သို့၊ ဂန္တုံ - ၎၊ ကာလောနုခေါ- အချိန်တန်ပြီလော၊ နော (ကာလောနုခေါ)- အချိန်မတန် သေးသလော၊ ဧတိ(စိန္တေသိ)၊ အထ- ၌၊ ဝိမံသတော- စူးစမ်းဆင်ခြင်သော၊ အသ-ထိ အရှင်မဟိန္ဒ၏၊ နု တာဝကာလော - အချိန်မတန်သေး၊ ဧတိ-ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ ပန - ပရိဟာရပက္ခမှ တပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဥုံးအုံ့၊ ကိုံ- အဘယ်ကို၊ ဒိသွာ- ၍၊ အသ-ထိအရှင်မဟိန္ဒထေရ်၏၊ တေံ- သည်၊ အဟောသိ-နည်း၊ (ဧတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) မုဋ္ဌသိဝရညော- မုဋ္ဌသိဝမင်း၏၊[ထိုအချိန်ကသီဟိုဠ်မင်းကြီး။]မဟလ္လကဘာဝံ-ကြီးရင့်သည်၏ အဖြစ်ကို၊(ဒိသွာ တေံ အဟောသိ၊ ဧတိ - ဤကား အဖြေတည်း၊) တတော- ထိုမှနောက်၌၊ စိန္တေသိ- ပြန်ပြီ၊ (ကိုံ)၊ အယံရာဇာ-သည်၊ မဟလ္လကော-ပြီ၊ ဧတမ်- ဤမင်းကို၊ ဂဏ္ဍိတွာ-ယူ၍၊ ဝါ-လက်ကိုင်ပြု၍၊ သာသနံ-ကို၊ ပဋ္ဌဟေတုံ- ချီးခမြှောက်ခြင်းငှါ၊ နု သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဧဒါနိ ပန - ၌ကား၊ (ယခု မကြာခင်ပင်)၊ အသ - ထို မုဋ္ဌသိဝမင်း၏၊ ပုတ္တော - သော၊ ဒေဝါနုံ ပိယတိဿော-ဒေဝါနုံ ပိယတိဿသည်၊ ရဇ္ဇံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ကာရေသတိ-ပြုစေလတုံ့၊ တံ-ထိုမင်းကို၊ ဂဏ္ဍိတွာ- ၍၊ ဝါ-၍၊ သာသနံ - ကို၊ ပဋ္ဌဟေတုံ-ငှါ၊ သက္ကာ-သည်၊ ဘဝိဿတိ-တုံ့၊ ဟန္ဒ-ယခု၊ ယာဝ-လောက်၊ သော သမယော- ထိုအချိန်သည်၊ အာဂန္တ္တု-ရောက်လာ၏၊ တာဝ-ထိုအချိန်ရောက်လာသည်တိုင်အောင်၊ ဥဘတကေ- တို့ကို၊ ဩလောကေမ-ကြည့်ကုန်ဥုံးအုံ့၊ ပုန-တဖန်၊ [ပုန ဒါနိတိတ္ထေ ဒါနိတိ နိပါတမတ္တံ (အနက်မရ နိပါတ်မျှသာ)။] မယံ- တို့သည်၊ ဧတမ် ဇနပဒံ - သို့၊ အာဂစ္ဆေယျာမ ဝါ - ပြန်လာနိုင်ကုန် မူလည်း ပြန်လာနိုင်ကုန် ရာ၏၊ နု ဝါ အာဂစ္ဆေယျာမ - ပြန်မလာနိုင်ကုန် မူလည်း ပြန်မလာနိုင်ကုန်ရာ၊ ဧတိ- ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊

သော-ထို အရှင်မဟိန္ဒသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ စိန္တေတွာ-၍၊ ဥပဇ္ဈာယဿ- ကိုရင်း၊ ဘိက္ခုသံဃဿ- ကိုရင်း၊ ဝန္ဒိတ္ဝာ - ၍၊ အသောကာရာမတော - မှ၊ နိက္ခမ္မ-၍၊ ဇုန္ဒိယာဒီဟိ-ဇုန္ဒိယအစရှိကုန်သော၊ ဧတ္ထဟိ - နှင့်သော၊ တေဟိ ထေရေဟိ- တို့နှင့်ရင်း၊ သံဃမိတ္တာယ-၏၊ ပုတ္တေန-သော၊ သုမနသာမဏေရေန-နှင့်ရင်း၊

ဘဏ္ဍာ၊ကေန-ဘဏ္ဍာ၊ကမည်သော၊ ဥပါသကေနစ- နှင့်ရင်း၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ရာဇ ဂဟနဂရ ပရိဝတ္တကေန - ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို လက်ျာရစ်လည်သော လမ်းဖြင့်၊ ဝါ-လက်ျာရစ်လည်သောသွားခြင်းဖြင့်၊ ဒက္ခိဏာဂိရိ ဇနပဒေ-၌၊စာရိကံ-ကို၊ စရမာနော-လှည့်လည်လျက်၊ ဝါ-လှည့်လည်ရင်း၊ ဥာတကေ-တို့ကို၊ညြီလော ကေ-ကို-လျက်၊ ဆမာသေ-တို့ကို၊ အတိဏ္ဍာမေသိ-လွန်စေပြီ၊ အထ - ထိုမှ နောဝ်၌၊အနုပုဗ္ဗေန-အားဖြင့်၊မာတု-မယ်တော်၏၊ နိဝေသနဋ္ဌာနံ-နေရာအရပ် ဖြစ်သော၊ ဝေဒိသနဂရံနာမ - ဝေဒိသမြို့ မည်သော အရပ်သို့၊ သမ္ဗဿော-ရောက်ပြီ၊ ကိရ-ခဲ့၊ အသောကော-သည်၊ ကုမာရကာလေ-မင်းသား ဖြစ်စဉ် အခါ၌၊ ဇနပဒံ-ကို၊ လဘိတ္တာ-အပိုင်စား၍၊ ဥဇ္ဇေနိ-ဥဇ္ဇေနီသို့၊ ဂစ္ဆန္တော-သော်၊ ဝေဒိသနဂရံ-သို့၊ ပတ္တာ-၍၊ ဝေဒိသသေဋ္ဌိဿ-၏၊ ဓီတရံ-ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-ယူပြီ၊ သာ- ထို သေဋ္ဌေးသမီးသည်၊ တံဒိဝသမေဝ - ၌ပင်၊ ဂဗ္ဘံ - ကို၊ ဂဏှိတ္တာ-၍၊ ဥဇ္ဇေနိယံ-၌၊ မဟိန္ဒကုမာရံ-ကို၊ ဗိဇာယိ-ဖွားပြီ၊[အကျယ်ကို သာရတ္ထမှာရှု။] ကုမာရဿ - ၏၊ စုဒ္ဒသဝဿကာလေ - တဆဲ့လေးနှစ် ရှိရာ အခါ၌၊ ရာဇာ-သည်၊ အဘိသေကံ-သို့၊ ပါပုဏိ- ပြီ၊ တဿ - ထို ထေရ်၏၊ သာ မာတာ-သည်၊ တေနသမယေန - ၌၊ ဥာတိယရေ- ဆွေမျိုးတို့၏ အိမ်၌၊ ဝသတိ-၏၊ တေန- ကြောင့်၊ အထာနုပုဗ္ဗေန ၊ပေ၊ သမ္ဗဿောတိ - သမ္ဗဿော ဟူ၍၊(မယာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ စပန-ထပ်၍ ဆက်ဥူးအံ့၊ သမ္ဗတ္တံ-ရောက်လာသော၊ ထေရံ-ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ထေရမာတာ - ထေရ်၏ မယ်တော်ဖြစ်သော၊ ဒေဝီ-သည်၊ ပါ၊ဒေသု-ခြေတို့၌၊ သိရသာ-ဖြင့်၊ ဝန္ဒိတ္တာ-၍၊ ဘိက္ခံ-ကို၊ ဒတ္တာ-လှူ၍၊ ထေရံ-ကို၊ အတ္တနာ-သည်၊ ကတံ-ဆောက်လုပ်အပ်သော၊ ဝေဒိသဂိရိမဟာ ဝိဟာရံနာမ - ဝေဒိသဂိရိ မည်သော ကျောင်းတိုက်ကြီးသို့၊ အာရောပေသိ-တက်ရောက်စေပြီ၊ ဝါ-ကျောင်းတင် လှူဒါန်းပြီ၊

ထေရော - သည်၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ-၌၊ နိသိန္နော - လျက်၊ စိန္တေသိ (ကိံ)၊ အမှာကံ - တို့၏၊ ဋဝ - ဤမြို့၌၊ ကတ္တမ္ဗကိစ္စံ - ပြုတွယ်ကိစ္စသည်၊ နိဋ္ဌိတံ- ပြီ၊ ဋဒါနိ-၌၊ လက်ဝဲဒီပ်-လက်ဝဲကျွန်းသို့၊ ဝါ-သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ ဂန္တုံ-ဌါ၊ သမ ယောနုခေါ-အချိန်တန်ပြီလော၊ဋုတိ-သို့(စိန္တေသိ)၊တတော-ထိုမှနောက်၌၊ စိန္တေသိ၊ (ကိံ)၊ မေ - ၏၊ ပိတရာ - ခမည်းတော်သည်၊ ပေသိတံ - ပို့အပ်

ရာဇဂဟနဂရံ။ ။ရာဇဂဟနဂရံ-ကို၊ ပရိဝတ္တေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ (မြို့တွင်းမဝင်ဘဲ ရှောင်၍)၊တတော-ထိုမြို့မှ၊ဗဟိ-အပြင် (ဘေး)၌၊ တံ-ထိုမြို့ကို၊ ပဒက္ခိဏံ ကတ္တာ-လက်ျာရစ်လည်မှ ပြု၍၊ ဂတမဂ္ဂေန-သွားသောလမ်းဖြင့်၊ ဂမနေနဝါ-(တနည်း) သွားခြင်းဖြင့်။

သော၊ အဘိသေကံ - ကို၊ ဒေဝါနံ ပိယတိဿော - ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း သည်၊ တာဝ အနုဘဝတု - ခံစားပစေဦး၊ [အဘိသိက်ပို့ပုံ အကျယ် လာ လတ္တံ့၊] ရတနတ္တယဂုဏ်စ-ရတနာသုံးပါးအပေါင်း၏ဂုဏ်ကိုလည်း၊ တာဝ သုဏာတု - ကြားနှင့်ပစေဦး၊ ဆဏတ္ထဉ္စ - ပွဲသဘင် အတွက်ကြောင့်လည်း၊ [ဆဏ နိမိတ္တံ-ဆဏ ဟေတု၊ အတ္ထသဒ္ဒါ ဟေတုအနက်ဟော။] နဂရတော-မှ၊ နိက္ခမိတ္တာ-၍၊ မိဿကပမ္ဗတံ-မိဿကတောင်သို့၊ တာဝအဘိရုဟတု-တက်ပ စေဦး၊ တဒါ-၌၊ တံ - ထိုမင်းကို၊ တတ္ထ-ထို မိဿကတောင်၌၊ ဒက္ခိဏာမ-ဘွေကုန်အံ့၊ ဣတိ(စိန္တေသိ)၊ အထ-ကြိုပြီးရာထိုအခါ၌၊ အပရံ-တပါးသော၊ မာသံ-တလပတ်လုံး။ တတ္ထေဝ-ထို ဝေဒိသဂိရိကျောင်း၌ပင်၊ ဝါသံ-နေခြင်း ကို၊ ကပ္ပေသိ - ပြုပြီ၊ စ-ဆက်၊ မာသာတိက္ကမေန - တလလွန်သဖြင့်၊ ဇေဋ္ဌ မူလမာသ ပုဏ္ဏမာယံ-ဇေဋ္ဌနက္ခတ်, မူလနက္ခတ်တို့နှင့် စန်းယှဉ်သော နယုန် လပြည့်နေ့၌၊ ဥပေါသထဒိဝသေ-၌၊ သန္နိပတိတာ - စည်းဝေး ရောက်လာ ကုန်သော၊ သမ္ဗေါ-အလုံးစုံသောထေရ်တို့သည်လည်း၊ အမှာကံ-တို့၏၊ တမ္ဗ ပဏ္ဏိဒီပံ- သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ ဂမနာယ - သွားခြင်းငှါ၊ ကာလောနုခေါ - အချိန် တန်ပြီလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ နော ကာလောနုခေါ - အချိန်မတန်သေး သလော၊ ဣတိ-သို့၊ မန္တယိံသု - တိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ၊ တေန - ကြောင့်၊ ပေါရာ ဏာ-တို့သည်၊ အာဟု-ပြီ၊ (ကိုး)။

တဒါ-ထိုအခါ၌၊ နာမေန-အမည်အားဖြင့်၊ မဟိန္ဒောနာမ - မဟိန္ဒ မည် သော အရှင်မြတ်သည်၊ သံဃတ္ထေရော - သံဃထေရ်သည်၊ အဟု-ဖြစ်ပြီ၊ ဣဒ္ဓိ ယော-မည်သော၊ ထေရော-ရှင်း၊ ဥတ္တိယော-သော၊ ထေရော-ရှင်း၊ ဘဒ္ဒသာ လော-သော၊ ထေရောစ-ရှင်း၊သမ္ဗလော-သော၊ထေရော-ရှင်း၊မဟိဒ္ဓိကော- သော၊ ဆဠဘိညော-ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်ရှိသော၊ သုမနော-သော၊ သာမဏေရောစ - ရဟန္တာ သာမဏေရှင်း၊ [ဆဠဘိညောဟု အာသဝက္ခယ ပါပြီ။] တေသံ-ထို ထေရ်တို့၏၊ သတ္တမော- ခုနစ်ယောက်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌသစ္စော-အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် မြင်ပြီးအပ်သော သစ္စာ ၄ ပါးရှိသော၊ ဘဏ္ဍာ ဂါ-ဘဏ္ဍာဂုဏမည်သော၊ ဥပါသကော- ဥပါသကာရှင်း၊ [အရှင်မဟိန္ဒ၏ တူဖြစ်သော ဥပါသကာဂုဏလေးတည်း။] ဣတိ- ဤသို့၊ ဧတေ မဟာနာဂါ- ဤ ရဟန္တာကြီးတို့သည်၊ [များရာလိုက်၍ ရဟန္တာ ဟု ဆိုသည်၊ ဥပါသကာ သည် အနာဂါမ်သာ ဖြစ်သေး၏၊ ဒိဋ္ဌသစ္စောတိ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဋိဝိဒ္ဓ သစ္စော။] ရဟောဂတာ -ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ရောက်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) **မန္တယိံသု-ပြီ၊ (ဣတိ အာဟု)။**

တဒါ-၌၊ ဒေဝါနံ-နတ်တို့၏၊ ဧကန္တော-အရှင်ဖြစ်သော၊ သတ္ထော-သခင်ကြီး သည်၊ မဟိန္ဒထေရံ- ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသက်မိတ္တာ-၍၊ပေ၊ဘန္တေ-ရား၊ မုဒုသိဝ ရာဇာ-သည်၊ကာလကိုတော-နတ်ရွာစံပါပြီ၊ ဧဒါနိ၊ပေ၊ကာရေသိ-ပြုစေပါ ပြီ၊ သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေနစ-သည်လည်း၊ တုမှေ-တို့ကို၊ အနာဂတေ-နောင်အခါ၌၊ မဟိန္ဒောနာမ-မည်သော၊ ဘိက္ခု- သည်၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ-ကို၊ ဝါ-တမ္ဗပဏ္ဏိ ကျွန်းသူ လူအပေါင်းကို၊ ပသာဒေဿတိ - ကြည်ညှိစေလိမ့်မည်၊ ဧတိ- သို့၊ ဗျာကတာ - ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူအပ် ပါကုန်ပြီ၊ ဘန္တေ - ရား၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ဧဟ အနက်မရှိ၊) ဝေါ-တို့၏၊ ဒီပဝရံ-ကျွန်းမြတ်သို့၊ ဂမနာယ-ငှါ၊ ကာလော -အချိန်တန်ပါပြီ၊ အဟမ္ပိ -ဒကာတော်သည်လည်း၊ ဝေါ- တို့၏၊ သဟာယော - အဖေါ်သည်၊ ဘဝိဿာမိ - ပါမည်၊ ဧတိ-သို့၊ (အဝေါစ-ပြီ၊) ပန-အံ့၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ သတ္ထော-သည်၊ ဝေံ-သို့၊ အာဟ- သနည်း၊ ကိရ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အသ - ထိုသကြားအား၊ ဗောဓိမူလေယေဝ-ဗောဓိပင်၏အနီး အောက်၌ပင်၊ ဗုဒ္ဓ စက္ခုနာ - ဗုဒ္ဓစက္ခု တော်ဖြင့်၊ လောကံ-ကို၊ ဝေါလောကေတွာ - ကြည့်တော်မူ၍၊ အနာဂတေ- ၌၊ ဧရမဿ ဒီပဿ-၌ သီဟိုဠ်ကျွန်း၏၊သမ္ဗတ္တိ-ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဒိသွာ-၍၊ဧတ ဗတ္ထုံ-ကို၊ [အရှင်မဟိန္ဒထေရ်၏ သီဟိုဠ်ကျွန်းကို ကြည်ညှိစေမည့် အကြောင်း ကို၊]အာရောစေသိ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တဒါ-၌၊ တုံ့ဝိ-သည်လည်း၊ သဟာယော- သည်၊ ဘဝေယျာသိ - ဖြစ်ရစ်လော၊ ဧတိစ - ၍သို့လည်း၊ အာဏာပေသိ- စေခိုင်းတော်မူခဲ့ပြီ၊ တသ္မာ ဧဝံ အာဟ- ပြီ ၊ ပေ၊ အတ္ထသတ္ထမော - မိမိလျှင် ခုနစ်ယောက်မြောက်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝေဒိသကပဗ္ဗတာ-မှ၊ ဝေဟာသံ- ကောင်းကင်သို့၊ ဥပ္ပတိတ္တာ- ပျံကြွတော်မူ၍၊ အနုရာဓပုရသ – အနုရာဓမြို့၏၊ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ - အရှေ့အရပ်၌၊ မိဿကပဗ္ဗတေ - မိဿကတောင်၌၊ ပတိဋ္ဌဟိ- တည်ပြီ၊ ပန- ဆက်၊ ယံ - ယင်းတောင်ကို၊ ဘေရဟိ - ယခုအခါ၌၊ စေတိယပဗ္ဗတောတိပိ - စေတိယတောင် ဟူ၍လည်း၊ သဠာနန္တိ – သိမ့်တက်ကြ ကုန်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ပေါရာဏာ-တို့သည်၊ အာဟု-နပြီ၊ (ကိ)၊

ရာဇဂဟေ-မြို့၌၊ ဝေဒိသဂိရိမှိ - ဝေဒိသဂိရိ ကျောင်းတိုက်၌၊ တိ သရတ္တိ ယော – ညဉ့်သုံးဆယ်တို့ပတ်လုံး၊ ဝသိတ္တာ - သီတင်းသုံးတော်မူပြီး၍၊ ဂမ နဿ- သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သွားခြင်း၏၊ ကာလောဝ – အချိန်တန်ပြီသာ၊ မယံ– တို့သည်၊ ဥဇ္ဇာမံ-မြတ်သော၊ ဒီပံ-ကျွန်းသို့၊ ဂန္တွာမ- သွားကြကုန်စို့ ၊ ဧတိ– ၍သို့ တိုင်ပင်၍၊ တေ – ထို အရှင်မဟိန္ဒ အမှူးရှိသော ထေရ်တို့သည်၊ ဟံသ ရာဇာဝ – ဟသ်မင်းကဲ့သို့၊ အမ္ဗရေ - ကောင်းကင်၌၊ ဇမ္ဗုဒီပါ - ဇမ္ဗူဒီပ်မှ၊

ပဋိနာ-ပုံကြွေတော်မူကြကုန်ပြီ၊ [ပလ-ဂတိမှ၊ တပစ္ဆည်း၊ တကို နပြု (ပလိနာ) လကို ဌပြု၍ "ပဋိနာ" လည်း သင့်၏၊] ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဥပ္ပတိတာ - ပုံကြွကြကုန်သော၊ ထေရာ–တို့သည်၊ ဟံသာ-ဟသ်ာတို့သည်၊ နဂမုဋ္ဌနိ–တောင်ထိပ်၌၊ ပတန္တိဋ္ဌဝ-ကျကုန်သကဲ့သို့၊(တထာ-ထို့အတူ၊) ပုရသေဋ္ဌသ-မြတ်သော အနုရာဓမြို့၏၊ ပုရတော - အရှေ့အရပ်၌၊ မေဃသန္ဓိဘေ - မိုးပေါ်ကြိုနှင့် တူသော၊ နဂုတ္တမေ- တောင်တို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဝါ- တောင်မြတ်ဖြစ်သော၊ ပမ္ဗတေ-မိသဃကတောင်၌၊ ဝါ - စေတိယတောင်၌၊ သိလကူဋမှိ-သိလကူဋမည်သော တောင်ထိပ်၌၊ နိပတိံသု - ကျရောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ဣတိ အာဟု)။

စ–ဆက်၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဣဒ္ဓိယာဒီဟိ-ဣဒ္ဓိယအစရှိသော ထေရ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ အာဂတ္တွာ, ပတိဋ္ဌဟန္တော-တည်တော်မူသော၊ အာယသ္မာ မဟိန္ဒတ္ထေရော-သည်၊ သမ္ဘာသမ္ဘုဇ္ဇသ– ၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနတော- ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာနှစ်မှ၊ (ထိုနှစ်ကိုချန်၍ နောက်ကိုယူ၊) ဒ္ဝိန္နံဝဿသတာနံ -အနှစ် နှစ်ရာတို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဆတ္တိံသတိမေ-၃၆ နှစ်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဝဿေ-နှစ်၌၊ ဣမသ္မိံ ဒီပေ-ဤသီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ပတိဋ္ဌဟိ-တည်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတမ္ဗော- ၏၊ ဟိ-ခဲ့၏၊ အဇာတသတ္တုဿ-အဇာတသတ်မင်း၏၊ အဋ္ဌမေ - နန်းစံရှစ်နှစ်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဝဿေ-၌၊ သမ္ဘာသမ္ဘုဇ္ဇော၊ - သည်၊ ပရိနိဗ္ဗာယိ - ပြီ၊ တသ္မိံ ယေဝ ဝဿေ-ထို ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာနှစ်၌ပင်၊ [ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာနေ့လည်းဟုတ်၏- ဟု ဆိုကြသည်။] သီဟ ကုမာရဿ - ၏၊ ပုတ္တော = သော၊ တမ္ဗပဏ္ဏိ ဒီပဿ - ၏၊ အာဒိရာဇာ - အစဆုံးမင်းဖြစ်သော၊ ဝိဇယကုမာရော - ဝိဇယမင်းသားသည်၊ ဣမံ ဒီပံ-ဤ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ အာဂတ္တွာ-၍၊ မနုဿာဝါသံ-လူတို့၏နေရာကို၊ အကာသိ - ပြီ၊ [ထိုနှစ်မတိုင်မီက ဘီလူးများ နေကြသည်-ဟူလို၊] ဇမ္ဗုဒီပေ - ၌၊ ဥဒယဘဒ္ဒဿ - ဥဒယဘဒ္ဒ မင်းသား၏၊ စုဒ္ဒသမေ-မြောက်ဖြစ်သော၊ ဝဿေ- နှစ်သည်၊ သမ္ဘတ္တော - ရောက်လတော်၊ (ဋီကာ၊) ဣဒ-၌ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ဝိဇယော-သည်၊ ကာလံ-နတ်ရွာစံချိန်ကို၊ အကာသိ-

ပုရတ္ထာ ၊ ဧပ ၊ နဂမုဋ္ဌနိ ။ ။ ဣဒါနိ တသ္မိံ ပမ္ဗတသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတ ဌာနဋ္ဌ (ထို စေတိယတောင်၏ တည်ရာအရပ်) ထေရာနဋ္ဌ တတ္ထ နိပတဋ္ဌာနံ (ထိုတောင်ဝယ် ထေရ်တို့ ကျရောက်ရာအရပ်) ဒသ္သေတုံ ပုရတော ပုရသေဋ္ဌသ္သာတိ အာဒိ ဂါထမာဟ၊ ပုရတောတိ ပါစိနဒိသာဘာဂေ၊ ပုရသေဋ္ဌသ္သာတိ အနုရာဓပုရသခ်ါတသ္သ ပုရဝရဿ၊ မေဃသန္ဓိဘေတိ သမန္တတော နီလဝဏ္ဏတ္တာ နီလမဟာ မေဃသဒိသေ၊ သိလကူဋမှိတိ ဧဝံနာမကေ ပမ္ဗတကူဋေ၊ ဟံသာဝ နဂမုဋ္ဌနိတိ ပမ္ဗတမုဋ္ဌနိ ဟံသာဝိယ။

ပြုပြီ၊ ဥဒယဘဒ္ဒြသ-၏၊ ပဋ္ဌဒသမေ- ဖြစ်သော၊ ဝဿ - သည်၊ (သမ္ပတ္တေ-သော်၊) ပဏ္ဍုဝါသုဒေဝေါ နာမ - ပဏ္ဍုဝါသုဒေဝ မည်သော မင်းသည်၊ ဇုမသ္မိံ ဒီပေ-၌၊ ရဇ္ဇံ-မင်းအဖြစ်သို့၊ ပါပုဏိ- ပြီ၊ တတ္ထ - ထို ဇမ္ဗူဒီပ်၌၊ နာဂဒါသကရညော- နာဂဒါသကမင်း၏ ၊ပေ၊ စ - ဆက်၊ တသ္မိံ ယေဝ ဝဿ-၌ပင်၊ အဘယောနာမ - အဘယမည်သော၊ ရာဇကုမာရော - သည်၊ပေ၊သုသုနာဂရညော-၏၊ပေ၊အဘယရညော-၏၊ ဒိသတိဝဿာနိ- နှန်းစံအနှစ် ၂၀ တို့သည်၊ ပရိပူရိံသု-ပြည့်ကုန်ပြီ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အဘယဿ-၏၊ဒိသတိ မေ-နှန်းစံ အနှစ် ၂၀ မြောက်ဖြစ်သော၊ ဝဿ-သည်၊(သမ္ပတ္တေ- သော်၊) ပကုဏ္ဍကာဘယောနာမ - ပကုဏ္ဍကာဘယမည်သော၊ ဒါမရိကော - သူပုန်မင်းသည်၊ ရဇ္ဇံ- ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ- ပြီ၊ တတ္ထ- ထို ဇမ္ဗူဒီပ်၌၊ ကာဠာသောကဿ- ကာဠာသောကမင်း၏၊ သောဠသမေ-မြောက်ဖြစ်သော၊ပေ၊ သတ္တရသ ဝဿာနိ - တို့သည်၊ ပရိပူရိံသု - နှင်ပြီ၊ တာနိ - ထို တဆဲ့ခုနှစ်နှစ် တို့သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဧကေန ဝဿေန- တနှစ်နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ အဋ္ဌရသ-၁၈ နှစ် တို့သည်၊ ဟောန္တိ- နှ၏၊ တတ္ထ-၌၊ စန္ဒဂုတ္တဿ—စန္ဒဂုတ္တမင်း၏၊ စုဒ္ဒသမေ - မြောက်ဖြစ်သော၊ပေ၊မုဋ္ဌသိဝရာဇာ-မုဋ္ဌသိဝမင်းသည်၊ ရဇ္ဇံ-သို့၊ ပါပုဏိ-ပြီ၊ တတ္ထ - ၌၊ အဒေသောကဓမ္မရာဇဿ- အသောက တရားမင်း၏၊ သတ္တရသမေ-မြောက်ဖြစ်သော၊ ပေ၊ ဒေဝါနံပိယတိဿော- ဒေဝါနံ ပိယတိဿမင်းသည်၊ ရဇ္ဇံ- သို့၊ ပါပုဏိ-ပြီ။

စ-ဆက်၊ သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓေ-သည်၊ပရိနိဗ္ဗုတေ-ပြီးလသော်၊ အဇာတသတ္တု-အဇာတသတ်မင်းသည်၊ စတုဒိသတိ ဝဿာနိ—ပတ်လုံး၊ ရဇ္ဇံ-ကို၊ ကာရေသိ-ပြုစေပြီ၊ ဥဒယဘဒ္ဒြော-ဥဒယဘဒ္ဒမင်းသည်၊ သောဠသ(ဝဿာနိ)- ပတ်လုံး၊ (ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊) အနုရုဒ္ဓေါစ- အနုရုဒ္ဓါမင်းသည်ရင်း၊ မုဏ္ဍောစ-မုဏ္ဍမင်းသည်ရင်း၊ အဋ္ဌဝဿာနိ-ပတ်လုံး၊(ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊) နာဂဒါသကော-နာဂဒါသကမင်းသည်၊ စတုဒိသတိဝဿာနိ - ပတ်လုံး၊(ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊) သုသုနာဂေါ-သုသုနာဂမင်းသည်၊ပေ၊တသ္မေ-ထို သုသုနာဂမင်း၏ပင်၊ ပုတ္တော-သားတော်ဖြစ်သော၊ ကာဠာသောကော - ကာဠာသောက မင်းသည်၊ ပေ၊

ဒါမရိကော ။ ။ ယုဒ္ဓကာရကော — စစ်တိုက်မှုကိုပြုသော၊ စောရော — သူပုန်တည်း၊ [“ဒါမရံ — သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲမှုကို+ ကရောတီတိ ဒါမရိကော”ဟု ကြံ၊ ဒါမရ ပုဒ်ကိုလိုက်၍ “ဒါးမြ” ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်။] ထို ပကုဏ္ဍကာဘယသည် အဘယ မင်း၏ တူပင်တည်း၊ သို့သော် စစ်တိုက်၍ (သူပုန်ထ၍) တိုင်းပြည်ကိုယူရသောကြောင့် ဒါမရိကဟု ခေါ်သတတ်။

အသောကသ-၏၊ ပုတ္တကာ-သားတော်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒသဘာတုကရာဇာ နော-တကျိပ်သော ညီတော် နောင်တော်မင်းတို့သည်၊ ဒွေဝိသတိဝဿာနိ- ၂၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ရဇ္ဇံ-ကို၊ ကာရေသုံ-နှိပ်၊ တေသံ–ထို မင်းတို့၏၊ ပဋ္ဌာ-နောက်၌၊ နဝ - ကိုးယောက်ကုန်သော၊ နန္ဒာ - နန္ဒမင်းတို့သည်၊ ဒွေဝိသတိ မေဝ- ၂၂ နှစ်ပတ်လုံးပင်၊(ရဇ္ဇံ ကာရေသုံ)၊ပေ၊တဿ- ထိုဗိန္ဓုသာရမင်း၏၊ အဝသာနေ–အဆုံး၌၊ အသောကော ရဇ္ဇံ ပါပုဏိ၊တဿ-၏၊ အဘိသေကာ- အဘိသိက်ခံရာနှစ်မှ၊ ပုရေ - ရှေး၌၊ စတ္တာရိ–လေးနှစ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ- နှ်၏၊) အဘိသေကတော-အဘိသိက်ခံရာနှစ်မှ၊ အဋ္ဌာရသမေ-သော၊ ဝဿေ- ၌၊ ဇုမသ္မိံ ဒီပေ- ၌၊ မဟိန္ဒတ္ထေရော-သည်၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်ပြီ၊ ဧဝံ- လျှင်၊ ဧတေန ရာဇဝံသာနုသာရေန-ဤရာဇဝင်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်၊သမ္ဘာသမ္ဘ ဒ္ဒသ၊ပေ၊ပတိဋ္ဌဟိတိ-ပတိဋ္ဌဟိ ဟူသော၊ ဧတံ-ဤအကြောင်းအရာကို၊ ဝေဒိ တဗ္ဗံ-သိအပ်သိနိုင်၏။

စ- ဆက်၊ [ပြတ်ပြီးကို ပြန်ဆက်၊] တသ္မိံ ဒီဝေ- ၌၊ [အရှင်မဟိန္ဒတို့ ကြွရောက်ရာနေ့၌၊]တမ္မပဏ္ဏိဒီပေ-၌၊ ဇေဋ္ဌမူလနက္ခတ္တံနာမ-ဇေဋ္ဌမူလနက္ခတ် သဘင်မည်သည်၊ဟောတိ၊ရာဇာ-သည်၊ နက္ခတ္တံ-နက္ခတ်သဘင်ကို၊ ယောသာ ပေတ္ဝာ-ကြွေးကြော်စေ၍၊ ဆဏံ-ပွဲသဘင်ကို၊ ကရောထ-နှ်လော၊ ဇုတိ-သို့၊ အမစ္စေစ-တို့ကိုလည်း၊ အာဏာပေတ္ဝာ-၍၊ စတ္တာလီသ ပုရိသ သဟဿပရိ ဝါရော-လေးသောင်းသော ယောက်ျားအခြံအရံရှိသည်၊(ဟုတ္ဝာ)၊နဂရမ္မာ- မှ၊ နိက္ခမိတ္ဝာ-၍၊ယေန-အကြောင်းအရပ်၌၊ မိသကာ ပဗ္ဗတော-သည်၊(အတ္ထိ၊) တေန-သို့ မိဂဝံ–သားကောင်တို့ကို အမျှော်လိုက်၍ ညှဉ်းဆဲခြင်းကို၊ ကီဠတု ကာမော-ကစားလိုသည်၊(ဟုတ္ဝာ၊) ပါယာသိ- သွားပြီ၊ အထ- ထိုအခါ၌၊ တသ္မိံ ပဗ္ဗတေ-၌၊ အမိဝတ္ထော - စိုးအုပ်၍ နေသော၊ ကော-သော၊ ဒေဝတာ- သည်၊ ရညော-အား၊ထေရေ-တို့ကို၊ဒသေသသာမိ-ပြအံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ရောဟိတ မိဂရူပံ-စိုင်သမင် အသွင်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ အဝိဒူရေ-၌၊ တိဏ ပဏ္ဏာနိ- မြက်သစ်ရွက်တို့ကို၊ ခါဒမာနာဝိယ - ခဲစားသကဲ့သို့၊ စရတိ - လှည့် လည်၏၊ ရာဇာ-သည်၊ တံ-ထို စိုင်သမင်ကို၊ ဒိသ္ဝာ-၍၊ ဒါနိ-၌၊ ပမတ္တံ- မေ့ လျော့နေခိုက်ကို၊ ဝိဇ္ဈိတုံ-ပစ်ခွင်းခြင်းငှါ၊ အယုတ္တံ-မသင့်၊[အမျှော်ကစားခြင်း ဖြစ်၍ ပြေးနေတုန်း ပစ်ရမှ ဖြော်သည်-ဟူလို၊]ဇုတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဇိယံ-လေး ညှို့ကို၊ ဖေါရေသိ-ခါပြီ၊(တနည်း၊) ဇိယံ ဖေါရေသိ-ညှို့သံပေးပြီ၊ မိဂေါ- စိုင်သမင်သည်၊ အမ္ဗတ္ထလမဂ္ဂံ-သရက်ကုန်းလမ်းကို၊ ဂဟေတ္ဝာ- ယူ၍၊ ပလာ ယိတုံ–ပြေးခြင်းငှါ၊ အာရဘိ-အားထုတ်ပြီ၊ ရာဇာ -သည်၊ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော-

နောက်မှ နောက်မှ၊ အနဗန္ဓနော-အစဉ်လိုက်လျက်၊ အမ္ဗတ္ထလမေဝ-သရက်ကုန်းသို့သာ၊ အဘိရုဟိ-တက်ပြီ၊ မိဂေါ၀ိ-သည်လည်း၊ ထေရာနံ-တို့၏၊ အဝိဒူရေ-၌၊ အန္တရဓာယိ-ကွယ်ပျောက်ပြီ။

မဟိန္ဒထွေရော-သည်၊ ရာဇာနံ-ကို၊ အဝိဒူရေ-၌၊ အာဂန္ဆန္တံ-ကို၊ ဒိသ္ဝာ-၍၊ မမံ ယေဝ-ငါတပါးတည်းကိုသာ၊ရာဇာ-သည်၊ ပဿတု-မြင်စေသတည်း၊ ဣတရေ-ငါမှတပါးအခြားသူတို့ကို၊မာ ပဿတု-မမြင်စေသတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ-၍၊[အများကိုမြင်လျှင် ကြောံမည်စိုး၍ တပါးတည်းမြင်အောင် ဓိဋ္ဌာန်တော်မူသည်၊] တိသ္သ တိသ္သ-တိသ္သ, တိသ္သ၊ ဣတော-ဤ အရပ်သို့၊ ဟေ-လာလော့၊ ဣတိ, အာဟ-ခေါ်ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ သုတ္ဝာ-၍၊ စိန္တေသိ-(ကိ)၊ ဣမသ္မိံ ဒီပေ-ဤသီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ဇာတော - မွေးဖွားသူသည်၊ ဝါ-မွေးဖွားသူမှန်လျှင်၊ မံ - ကို၊ တိသ္သာတိနာမံ - တိသ္သဟူသော အမည်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ - ၍၊ အာလပိတုံ - ခေါ်ခြင်းငှါ၊ သမတ္ထောနာမ - စွမ်းနိုင်သူမည်သည်၊ နတ္ထိ—မရှိ၊ ဆိန္ဒ ဘိန္ဒ ပဒ္ဒမရော-သော၊ ဘဏ္ဍု-သော၊ ကာသာဝ ဝသနော-ဖန်ရည်ဆိုးအပ်သော အဝတ်ရှိသော၊အယံ ပန-ဤသူသည်ကား၊ မံ-ကို၊ နာမေန-အမည်အားဖြင့်၊ အာလပတိ-၏၊ အယံ-ဤသူသည်၊ ကော-အာဘယ်သူသည်၊ ဘဝိဿတိနုခေါ-ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ မနုဿောဝါ - လူလေလော၊ အမနုဿောဝါ-နတ်လေလော၊ဣတိ-သို့၊(စိန္တေသိ၊)ဓထရော-သည်၊ အာဟ၊ (ကိ) .... မဟာရာဇ – ဇာ၊ မယံ - တို့သည်၊ ဓမ္မရာဇသ-တရားမင်း ဘုရား၏၊ သာဝကာ - စကားတော်ကို နားထောင်ကြကုန်သော၊ သမဏာ–ရဟန်းတို့တည်း၊ တဝ-အသင် ဒကာတော်၏ (အပေါ်၌)၊ အနုကမ္ပာယ ဧဝ - လျော်စွာ တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကြောင့် သာလျှင်၊ ဇမ္ဗုဒီပါ-မှ၊ ဣဓ– ဤ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ အာဂတာ- လာခဲ့ကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ- ပြီ) [သင့်အတွက် သက်သက် ဇမ္ဗူဒီပ်မှလာခဲ့သည်၊ လူလား နတ်လား ဟု တွေးမနေနှင့်-ဟူလို၊ "အနု-လျော်စွာ+ကမ္ပာ-တုန်လှုပ်တတ်" ဟူသည် ကရုဏာတည်း။]

[သမဏာ ရှိကြောင်းကို မသိဘူး မကြားဘူးဘဲ " သမဏာ မယံ မဟာရာဇ " ဟု မိန့်လေသလော - ဟု ယုံမှားဘွယ်ရှိ၍ ကြားဘူးကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် " တေနစ " စသည် မိန့်၊] 'စ - ဆက်၊ တေန သမယေန – ၌၊ ဒေ၀ါနံပိယတိဿ မဟာရာဇာစ - သည်ရင်း၊ အသောကဓမ္မရာဇာစ- သည်ရင်း၊ အဒိဋ္ဌသဟာယကာ-မမြင်အပ်ဘူးသောအဆွေတော်တို့သည်၊ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ [အဒိဋ္ဌာ (ဟုတ္ဝာ) သဟာယာ အဒိဋ္ဌသဟာယာ၊] စ – ဆက်၊

ဒေဝါနံ ပိယတိဿ မဟာရာဇသ-၏၊ ပုညာနုဘာဝေန - ပုဉ်းကံ၏ အာနုဘော်ကြောင့်၊ ဆာတက ပဗ္ဗတပါဒေ - ဆာတဝါဟ တောင်ခြေ၌၊ [ဆာတဝါဟသနာမ ပဗ္ဗတသ ပါဒေ၊] ကေမိ-တခုသော၊ ဝေဠုဂုမ္ဗေ - ဝါးရုံ၌၊ ရထယဋ္ဌိပမာဏာ- ရထားနှင်တံ ပမာဏရှိကုန်သော၊ ဝါ - ရထားအလံရိုး ပမာဏရှိကုန်သော၊[အာယာမတောစ(အရှည်)အာဝဋ္ဋတောစ(လုံးပတ်) ရထပတောဒေန သမပ္ပမာဏာတိ တိသု ဂဏ္ဌိပဒေသု ဝုတ္တံ၊ ဂဏ္ဌိပဒေ ပန "ရထသ ဧဃယဋ္ဌိ ပမာဏာတိ ဝုတ္တံ။] တိသော-ခု မျိုးကုန်သော၊ [အမျိုးအစား ၃မျိုး-ဟူလို၊]ဝေဠုယဋ္ဌိယော-လက်ကိုင်ဒုတ်လုပ်ရန်လျော်ကန်သော ဝါးပင်တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု-ပေါ်ပေါက်ကုန်ပြီ၊ [အဘိသေကသမကာလမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု , ဧဝမုတ္တရိပိ ဝက္ခမာန အဋ္ဌရိယာနံ ပါတုဘာဝေါ (အဘိသိက်ခံခြင်းနှင့်တပြိုင်နက် ပေါ်လာပုံ) ဝေဒိတဗ္ဗော။] ကော- ဝါးပင်တမျိုးသည်၊ လတာယဋ္ဌိနာမ-လတာယဋ္ဌိမည်၏၊ ကော-ဝါးပင်တမျိုးသည်၊ ပုပ္ဖယဋ္ဌိနာမ-မည်၏၊ ကော-သည်၊ သကုဏယဋ္ဌိနာမ-မည်၏။

တာသု-ထို ဝါးပင်တို့တွင်၊ လတာယဋ္ဌိ-လက်ကိုင်ဒုတ်လုပ်ရန် လျော်ကန်သော နွယ်ဝါးသည်၊ ရဇတဝဏ္ဏာ- ငွေအဆင်းရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထို ဝါကိုး၊ အလက်ရိတ္တာ-၍၊ ဥပ္ပန္နလတာ - ဖြစ်သောနွယ်သည်၊ ကဠုနဝဏ္ဏာ-ရွှေအဆင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ခါယတိ-ထင်ရှား၏၊ ပန-ကား၊ ပုပ္ဖယဋ္ဌိယံ-လက်ကိုင်ဒုတ်လုပ်ရန် လျော်ကန်သော ပန်းဝါး၌၊ နီလပီတ လောဟိတောဒါတ ကာဠဝဏ္ဏာနိ- အညိ, အရွှေ, အနီ, အဖြူ, အမဲ အဆင်းရှိကုန်သော၊ ပုပ္ဖာနိ - တို့သည်၊ သုဝိဘတ္တ ဝဏ္ဏ ပတ္တကိဉ္ဇက္ခာနိ - ကောင်းစွာ ဝေဘန်အပ်သော ညာဘံ, အရွက်, ဝတ်မှုံ ဝတ်ဆန်ရှိကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ - ၍၊ ခါယန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏၊ သကုဏ ယဋ္ဌိယံ - လက်ကိုင်ဒုတ်လုပ်ရန် လျော်ကန်သော ငှက်ဝါး၌၊ ဟံသ ကုက္ကုဋ ဇီဝ ဇီဝကာဒေယော - ဟသ်ာ , ရေကြက် , ဇီဝဇီး အစရှိကုန်သော၊ သကုဏာ-တို့သည်ရင်း၊ နာနပ္ပကာရာနိ-အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော၊ စတုပ္ပဒါနိစ-အခြေလေးချောင်းရှိသော သားကောင်တို့သည်ရင်း၊ သဇီဝါနိဝိယ- အသက်ရှိကုန်သကဲ့သို့၊ (အရှင်တို့ကဲ့သို့၊) ခါယန္တိ-ထင်ရှားကုန်၏။

စ-သာဓကကား၊ ဒီပဝံသေပိ - ဒီပဝင်ဋ္ဌလည်း၊ ဆာတပဗ္ဗတပါဒမှိ ၊ပေ၊ သဏ္ဌိတာတိ-သဏ္ဌိတာ ဟူသော၊ တေ-ဤဂါထာစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ရှေးဆရာတို့ ဆိုအပ်ပြီ၊.... [ဆာတပဗ္ဗတပါဒမှိ-ဆာတဝါဟ တောင်ခြေ၌၊ တယော-ခုမျိုးကုန်သော၊ [ဆန်းကြောင့် "တယော" ဟု ဆိုထားသည် တိသောဟု

မှတ်။] ဝေဠုယဠ္ဍယော – လက်ကိုင်ဒုတ်လုပ်ရန် လျော်ကန်သော ဝါးပင်တို့သည်၊ အဟု - ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ သေတာ - ဖြူသော ဝါးပင်သည်၊ ရဇတယဠ္ဍ၀-ဌေလက်ကိုင်ဒုတ်ကဲ့သို့၊(ဟောတိ)၊ လတာ - နွယ်ဝါးသည်၊ ကဠနသန္ဓိဘာ-ရှေအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိ၏၊ နီလာဒိ-အညိုအစရှိသော၊ ယာဒိသံ-အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ပုပ္ပံ-ပန်းသည်၊(အတ္ထိ-လောကဌ္ဌရှိ၏၊)ပုပ္ပယဠ္ဍမှိ-လက်ကိုင်ဒုတ်လုပ်ရန် လျော်ကန်သော ပန်းဝါးဌ၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ (ပုပ္ပံ အတ္ထိ၊) သကုဏယဠ္ဍမှိ - လက်ကိုင်ဒုတ်လုပ်ရန် လျော်ကန်သော ငှက်ဝါးဌ၊ သကုဏာ - တို့သည်၊ သရူပေနေ၀-သရုပ်သကောင်အားဖြင့်သော၊ (အရှင်ကဲ့သို့သော၊) သဏ္ဌိတာ–ကောင်းစွာ တည်ကုန်၏။]

သမုဒ္ဒတောပိ – သမုဒ္ဒြာမှလည်း၊ အသ–ထို ဒေ၀ါနုပိယတိသမင်းဘို့၊ မုတ္တာမဏိ၀ေဠုရိယာဒိ အနေကဝိဟိတံ - ပုလဲ , ပဒမြား , ကြောင်မျက်ရွဲ့ အစရှိသော မျိုးသော အပြားရှိသော၊ ရတနံ - ရတနာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ - ပေါ်ပေါက်ပြီ၊ ပန - ဆက်၊ တမ္ဗပဏ္ဏိယံ- ဌ၊ ဟယမုတ္တာ - မြင်းသဏ္ဌာန် ရှိသော ပုလဲ၎င်း၊[အသရူပသဏ္ဌာနာ မုတ္တာ။]ဂဇမုတ္တာ-ဆင်သဏ္ဌာန်ရှိသော ပုလဲ၎င်း၊ ရထမုတ္တာ-ရထားသဏ္ဌာန်ရှိသော ပုလဲ၎င်း၊အာမလကမုတ္တာ-ရှစ်ရှားသီး သဏ္ဌာန်ရှိသော ပုလဲ၎င်း၊ ၀လယမုတ္တာ-လက်ကောက်သဏ္ဌာန်ရှိသော ပုလဲ၎င်း၊ အဂ္ဂိ၀ေဠုဝကမုတ္တာ-လက်စွပ်သဏ္ဌာန်ရှိသော ပုလဲ၎င်း၊ ကကုဒ ဖလမုတ္တာ-ရေခတက်သီးသဏ္ဌာန်ရှိသောပုလဲ၎င်း၊ ပါကတိမုတ္တာ – ပကတိ သဘောရှိသောပုလဲ၎င်း၊ ဧတေ-သို့၊ အဋ္ဌ - ရှစ်မျိုးကုန်သော၊ မုတ္တာ-ပုလဲတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု - ပေါ်ပေါက် ကုန်ပြီ၊ သော - ထို ဒေ၀ါနုံ ပိယတိသမင်းသည်၊ တာ ယဠ္ဍယောစ-ထို ဝါးတို့ကိုလည်း၊ တာ မုတ္တာစ-ထိုပုလဲတို့ကိုလည်း၊ အညံ-အခြားသော၊ ဗဟုံ-များစွာသော၊ ရတနံစ- ကိုလည်း၊ အသောကသ-မည်သော၊ ဓမ္မရညော - အား၊ ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ – လက်ဆောင် ပဏ္ဏာအကျိုးငှါ၊ ပေသေသိ-ပို့ပြီ။

အသောကော-သည်၊ ပသီဒိတ္ဝာ–ကြည်ညှိ၍၊ တသ–ထို ဒေ၀ါနုံ ပိယတိသမင်း၏ (အထံသို့၊)ဆတ္တံ- ထီးဖြူတော်ကိုလည်း၊ စာမရံ–စာမရီသားမြီးခြင်ခတ်ကိုလည်း၊ ခဠံ-သန်လျက်ကိုလည်း၊ မောဠိံ-မကိုင်ကိုလည်း၊ ရတနပါဒုကံ-ရတနာခြေနင်းကိုလည်း၊ ပဋ-၅ မျိုးကုန်သော၊ ရာဇကကုဒဘဏ္ဍာနိ-မင်းအားထိုက်သော မြတ်သော ဘဏ္ဍာတို့ကို၊ ဝါ-မင်းမြှောက်တန်ဆာ ဘဏ္ဍာတို့ကို၊ [ရာဇာရဟဥတ္တမဘဏ္ဍာနိ၊] ပဟိဏိ -ပို့ပြီ၊ အညံ- အခြားသော၊ အဘိသေကတ္ထာယ-အဘိသိက် အကျိုးငှါ၊ ဗဟုဝိဓံ-များသော အပြားရှိသော၊ ပဏ္ဏာ

ကာရံစ-လက်ဆောင် ပဏ္ဏာကိုလည်း၊ (ပဟိဏိ၊) သေယျထိဒံ– အဘယ် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကို၊ (ပဟိဏိ-သနည်း၊) သခ်ံ–လက္ခဏာရစ်လည်သော ခရုသင်းရင်း၊ ဂဂ်ါဒကံ - ဂဂ်ါရေရင်း၊ ဇမုမာနံ - အရေအဆင်း တိုးပွားကြောင်း တန်ဆာမှန့်ရင်း၊ [ဝမုမာနန္တိ – အလင်္ကာရ စုဏ္ဏံ (မျက်နှာချေ ပေါင်ဒါမှုန့်)၊ နဟာန စုဏ္ဏံ (ရေချိုးဆပ်ပျာမှုန့်) တို ကေစိ။] ဝဏ္ဏသက်-ဥုံးဆောက်ပန်းရင်း၊ ဘိဂ်ါရံ - ရွှေကရားရင်း၊ ဝါ- ရွှေရေတကောင်းရင်း၊ နန္ဒိယာဝဋ်-နန္ဒိယာဝဋ် ရွှေခွက်ရင်း၊ [ကာကပဒသဏ္ဌာနာ မဂ်လတ္ထံ ကတာ သုဝဏ္ဏဘာဇနဝိကတိ=ကျီးခြေသဏ္ဌာန်ရှိသော နှစ်သက်စဘွယ် လက္ခဏာရစ်လည်သော ရွှေခွက်အထူး၊] သိဝိကံ - ထမ်းစင်ရင်း၊ ကည်ံ - မင်းသွီးရင်း၊ ကဋ္ဌစ္ဆိ–ယောက်မရင်း၊ ဝါ-ဇွန်းရင်း၊ အဓောဝိမံ-မဖွပ်မလျှော်ထိုက်သော၊ ဝါ-ဖွပ်လျှော်ဘွယ် မလိုသော၊ ဒုဿယုဂံ-ဝတ်လဲတော် အစုံရင်း၊ [ကိလိဋ္ဌေ ဇာတေ အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိတ္တမတ္တံ ပရိသုဒ္ဓဘာဝံ ဥပဂဏ္ဆန္တံ အဓောဝိမံ ဒုဿယုဂံ၊] ဟတ္ထပုဏ္ဏံ–လက်သုတ်ပဝါရင်း၊ ဟရိစန္ဒနံ– စန္ဒကူးရွှေရင်း၊ အရုဏဝဏ္ဏမတ္တိကံ–အရုဏ် အဆင်းရှိသော မြေညက်ရင်း၊ အဂ္ဂုနံ-မျက်စဉ်းရင်း၊ ဟရိဋ္ဌကံ - ဆေးဖန်ခါးသီးရင်း၊ အာမလကံ - ဆေးရှစ်ရှားသီးရင်း၊ ဇုတိ - ဤ လက်ဆောင် ပဏ္ဏာတော်ကို၊(ပဟိဏိ-ပို့ပြီ။]စ–သာဓကကား၊ ဒီပဝံသေပိ-ဌလည်း၊ ဝါလဗီဇနီ မုဏ္ဍိသံ၊ပေါ်ပါဟေသိ အသောကဗ္ဂယောတိ-ဝါလဗီဇနီ မုဏ္ဍိသံ၊ပေါ်ပါဟေသိ အသောကဗ္ဂယော ဟူသော၊ တေ - (ဝါထာဝစနံ)-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊

အသောကဗ္ဂယော-အသောက အမည်ရှိသော မင်းသည်၊ ပုညကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တံ-ပုဉ်းကံတော်ကြောင့် ဖြစ်သော၊ ဝါလဗီဇနီ- သားမြီးခြင်ခတ်ကိုရင်း၊ ဥဏ္ဍိသံ–နဖူးသင်းကျစ်ကိုရင်း၊ ဆတ္တံ- ထီးဖြူကိုရင်း၊ ခဂ္ဂံ - ကိုရင်း၊ ပါဒုကံ-ကိုရင်း၊ ဝေဠုနံ - ဥုံးရစ်ခေါင်းပေါင်းကိုရင်း၊ [ခေါင်းပေါင်းကြီးကုလားများ၏ ခေါင်းပေါင်း။] သာရပါမဂ်ံ-ကောင်းမြတ်သော ရတနာ ဆောံလုံးချည်ကိုရင်း၊[ဥတ္တမံ ရတနပါမဂ်သုတ္တံ။] ဘိဂ်ါရံ-ရွှေကရားကိုရင်း၊ နန္ဒိဝဋ္ဋကံ-နန္ဒိဝဋ္ဋကရွှေခွက်ကိုရင်း ၊ ပေ ၊ အဓောဝိမံ - မဖွပ် မလျှော်အပ်သော၊ ဝါ-

ဟရိစန္ဒနံ။ ။ဟရိဝဏ္ဏစန္ဒနံ-ရွှေအဆင်းရှိသော (ဝါသော) စန္ဒကူး၊ လောဟိတစန္ဒနံဝါ – (တနည်း) စန္ဒကူးနီ၊ ဂေါသိတစန္ဒနန္တိ အဓွောဒ၊ တံ ဟိ ဥဒ္ဒနေ ကုထိတတေလမှိ ပက္ခိတ္တမတ္တံ သကလမ္ပိတေလံ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗာပနသမတ္ထံ စန္ဒနံ၊တေနေဝ ဂေါသိတစန္ဒနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ (စန္ဒကူးနီကို ဂေါသိတစန္ဒကူးဟု ခေါ်အပ်သည်၊) ဂေါသဒ္ဒါသည် ရေ အနက်ဟော၊ ဂေါဒိယ + သိတံ–မြေသော+ စန္ဒနံ–တည်း၊ ဂေါသိတစန္ဒနံ။

ဖွယ်လျှော်ဘွယ် မလိုသော၊ ဝတ္ထုကောဋိကံ - ဝတ်လဲတော် အစုံကိုဌင်း၊ သော ဝဏ္ဏပါတိ-ရွှေခွက်ကိုဌင်း၊ ကဋ္ဌဆုံ - ကိုဌင်း၊ မဟဋ္ဌံ – များသော အာဘိုး ရှိသော၊ ဝါ - အာဘိုး;များစွာထိုက်သော၊ ဟတ္ထပုဏ္ဏံ - ကိုဌင်း၊ ကာဇံ– ထမ်းပိုးဖြင့် ထမ်းဆောင်အပ်သော၊ (တထမ်းသော) အနောတဂ္ဂေ ဒကံ– အနဝတတ်ရေကိုဌင်း၊ (တနည်း) အနောတဂ္ဂောဒကံ ကာဇံ– အနဝတတ် ရေတထမ်းကိုဌင်း၊ ဥဇ္ဇာမံ–ကောင်းမြတ်သော၊ ဟရိစန္ဒနံ–စန္ဒကူးရှေကိုဌင်း၊ ဝ.ါ-ဝေါသိတစန္ဒကူးနီကိုဌင်း၊ နာဂမာဟတံ-နဂါးတို့ ဆောင်ပို့အပ်သော၊ [မ-အာဂုံ၊]အရုဏာဝဏ္ဏမတ္တိကံ–ကိုဌင်း၊ အဉ္ဇနံ–ကိုဌင်း၊ပေါမဟဋ္ဌံ-သော၊ အမတောသဓံ– အမြိုက်ဆေးလုံးကိုဌင်း၊ သုဝကာဟဌံ - ကျေးတို့ဆောင်ပို့ အပ်သော၊ သုဝဏ္ဏံ - ကောင်းသော အနုံရှိသော၊ သဒ္ဒိဝါဟသတံ - ဝါဟ ၆ ထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သာလိ-သလေးစပါးကိုဌင်း၊ ပါ၊ဟသိ- ပို့ပြီ။

စ - ဆက်၊ ကေဝလံ - မမ္မလက်ဆောင်မဘက် သက်သက်၊ ဧတံ အာမိသ ပဏ္ဏာကာရံ-ဤ အာမိသလက်ဆောင်ကိုသာ၊ နဲ(ပေသေသိ)-ပို့သည်မဟုတ် သေး၊ ဣမံ ဓမ္မပဏ္ဏာကာရမ္ပိ- ဤ ဓမ္မလက်ဆောင်ကိုလည်း၊ ပေသေသိကိုရ- ပို့လိုက်သတတ်၊ (ကိ)၊ "အဟံ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ ပေ၊သङ္ဃါ သရဏာမုပေဟိ" တိ "အဟံ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ပေ၊သङ္ဃါသရဏာ မုပေဟိ" ဟူ၍၊ ပေသေသိ - ပို့လိုက်ပြီ၊ [အဟံ-ကျွန်ုပ်သည်၊ ဗုဒ္ဓဉ္စ- မြတ်စွာဘုရားကိုဌင်း၊ ဓမ္မဉ္စ - တရားတော်ကိုဌင်း၊ သံဃဉ္စ - အရိယာသံဃာတော်ကိုဌင်း၊ သရဏံ - ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂတော– ဆည်းကပ်ပါပြီ၊ သကျပုတ္တိယ – သာကီဝင်မင်းသား မြတ်ဘုရား၏၊ သာသ နေ - သာသနာတော်၌၊ ဥပါသကတ္တံ - ဥပါသကာ၏အဖြစ်ကို၊ ဒေသေသိ- လျှောက်ထားပါပြီ၊ ဥဇ္ဇမေ - မြတ်သော၊ ဇိနသာသနေ - ဘုရား့သာသနာ တော်၌၊ တီသု-ရတနာသုံးပါး ဟူကုန်သော၊ ဣမေသု ဝတ္ထုသု-ဤဝတ္ထုတို့၌၊ တွံပိ-အသင် အဆွေတော်သည်လည်း၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပသာဒေဟိ-ကြည်ညှိစေပါ လော၊ သဒ္ဓါ(သဒ္ဓါယ)-ယုံကြည်သောသဒ္ဓါဖြင့်၊ [ယ ကြေသည်၊] သရဏံ- ဟူ၍၊ ဥပေဟိ–ဆည်းကပ်ပါလော့။]

အမတောသဓံ။ ။ဧဝံနာမိကာ-ဤ အမတောသဓ အမည်ရှိသော၊ ဂုဠိကဇာတိ- သကြားလုံးမျိုးတည်း၊ အမတသဒိသ ကိစ္စတ္တာ– အမြိုက်ဆေးနှင့်တူသော ကိစ္စရှိသည့် အတွက်၊ ဧဝံ ဝုစ္စတိ–ဤသို့ အမတောသဓဟူ၍ ဆိုအပ်၏၊ တံပန ရာဇဂဟေ မုခသောဓန နဟာနပရိယောသာနေ (မျက်နှာသစ်ပြီး ရေချိုးပြီး အဆုံး၌) မဟာတာ ပရိဟာရေန (များစွာသော အဆောင်အယောင်ဖြင့်) ဥပနေန္တိ–ဆက်သကြရကုန်၏။ [အကျယ်ကို သာရတ္ထမှာ ရှု။]

သွာယံရာဇာ-သည်၊ တံ ဒိဝသံ-၌၊[အရှင်မဟိန္ဒနှင့်တွေ့ရာနေ့၊]အသောက ရညာ - သည်၊ ပေသိတေန–ပို့လိုက်အပ်သော၊ အာဘိသေကေန–အာဘိသိက် အဆောံအဥုံးဖြင့်၊ ကေမာ သာဘိသိတ္တော- အာဘိသိက်သွန်းအပ်သောမင်း၏ တလရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဝိသာခါ ပုဏ္ဏမာယံ-ကဆုန်လပြည့်နေ့၌၊ အသ – ထိုမင်းကို၊ အာဘိသေကံ - အာဘိသိက် သွန်းလောင်းမှုကို၊ အကံသု-နပြီ၊ [ထိုခေတ်ကစ၍ ယနေ့အချိန်တိုင်အောင် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ အာဘိသိက် သွန်းကြသတတ်၊ အာဘိသိက်သွန်းပုံ အစီအစဉ်ကို သာရတ္ထမှာရှု၊] သော-ထို မင်းသည်၊ အစိရသုတံ-မကြာမြင့်မီက ကြားအပ်သော၊ တံ သာသနပ္ပဝတ္တိ-ထို သာသနာတော်၏ အကြောင်းကို၊ အနုဿရမာနော – မပြတ် အမှတ်ရ နေစဉ်၊ ထေရဿ-၏၊ သမဏာမယံ၊ပေ၊သာဝကာတိ-ကာ ဟူသော၊ တံ ဝစ နံ-ကို၊ သုတ္တာ-၍၊ အယျာ-အရှင်မြတ်တို့သည်၊ အာဂတာနခေါ- ကြွလာကြ ကုန်လေပြီလော၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ တာဝဒေဝ-ထိုဈာန်ပင်၊ အာဝုဓံ - ကို၊ နိက္ခိပိတ္တာ - ချ၍၊ သမ္မောဒနီယံ–ဝမ်းမြောက်သင့် ဝမ်းမြောက်ထိုက်သော၊ ကထံ-ကို၊ ကထယမာနော - ပြောဆိုလျက်၊ ကေမန္တံ – ၌၊ နိသီဒိ - ထိုင်ပြီ၊ ယထာဟ-အဘယ်ကဲ့သို့ ဆိုသနည်း၊ အာဝုဓံ၊ပေ၊အတ္ထု၊ပသည္ဓိတန္တိ-အတ္ထ။ပ သည္ဓိတံဟူ၍၊(အာဟ-ပြီ)....[ရာဇာ-သည်၊ အာဝုဓံ-ကို၊ နိက္ခိပိတ္တာန-၍၊ကေ မန္တံ-၌၊ ဥပါဝိသိ-ကပ်ဝင်ပြီ၊ နိသဇ္ဇ-ထိုင်ပြီး၍၊ ဗဟုံ-များစွာသော၊ အတ္ထ။ပ သည္ဓိတံ- အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်သောစကားကို၊ သမ္မောဒိ - ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ပြောဆိုပြီ၊]

စ–ဆက်၊ တသ္မိံ-ထိုမင်းသည်၊ သမ္မောဒနီယကထံ–ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို၊ ကုရုမာနော ယေဝ – ပြုနေစဉ်ပင်၊ တာနိဝိ စတ္တာလီသ ပုရိသသဟဿာနိ–တို့သည်လည်း၊ အာဂတ္တာ - ၍၊ သမ္ဗဝါရေ သုံ-ခြံရံကြကုန်ပြီ၊ တဒါ - ၌၊ ထေရော - သည်၊ ဣတရေပိ–ဒိမိမှတပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဆဇနေ-ခြောက်ယောက်သော လူတို့ကို၊ ဒသေသိ-ပြပြီ၊ရာဇာ- သည်၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ဣမေ - ဤသူတို့သည်၊ ကဒါ - အဘယ်အခါ၌၊ အာဂတာ– လာပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ–သို့၊အာဟ–ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ မယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ ယေဝ– လျှင်၊ (အာဂတာ- နပြီ၊) ဣတိ - ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ဣဒါနိပန- ကား၊ ဇမ္ဗုဒီပေ-၌၊ အညေပိ - အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧဝရူပါ - ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊သမဏာ-တို့သည်၊သန္တိ-ရှိပါကုန်သေးသလော၊ ဣတိ- ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ သန္တိ-ကုန်၏၊ တေရဟိ-ယခုအခါ၌၊ ဇမ္ဗု ဒီပေါ-သည်၊ ကာသာဝပဇ္ဇောတော- သင်္ကန်းရောင်ဖြင့် တောက်ပ၏၊ ဣသိ

ဝါတပရိဝါတော-ရဟန်းတို့၏ ဝတ်ခြင်း ရုံခြင်း ကွေးခြင်းဆန့်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သော လေတို့သည် ထက်ဝန်းကျင် တိုက်ခတ်အပ်၏၊ တသ္မိံ - ထိုဇမ္ဗူဒီပ ၌၊....တေဝိဇ္ဇာ-ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ရှိကုန်သော၊ ဋ္ဌိပတ္တာ - ရောက်အပ် ရအာပ်ပြီး သော တန်ခိုးရှိကုန်သော၊ ဝါ - ဋ္ဌိဝိဓ အာဘိညာဉ်သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော၊ စေတောပရိယ ကောဝိဒါ - သူတပါးစိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်ကုန်သော၊ခီဏာသဝါ-ကုန်ပြီးသောအာသဝေါ ရှိကုန်သော၊အရဟန္တာ-ရဟန္တာဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓဿ - ၏၊ သာဝကာ - သာဝကတို့သည်၊ ဗဟူ-များကုန်၏၊ ဋ္ဌတိ (အာဟ၊) [၌ဂါထာ၌ အာဘိညာဉ်ငါးပါး တိုက်ရိုက်လာ၏၊ ဒိဗ္ဗသောတကိုကား ထိုငါးပါးနှင့် ဆက်စပ်၍ ပါလာပြီဟု မှတ်၊]

ဘန္တေ-တို့၊ (တုမှေ၊) ကေန- အဘယ်ခရီးဖြင့်၊ အာဂတာ - ကြွလာခဲ့ကြကုန်သည်၊ အတ္ထ - ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ ဋ္ဌတိ - ၌သို့ မေးပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ဥဒကေန - ရေကြောင်းခရီးဖြင့်၊ နေဝ (အာဂတာ) - လာခဲ့ကြသည်မဟုတ်၊ ထလေန - ကုန်းကြောင်းခရီးဖြင့်၊ နေ (အာဂတာ)၊ ရာဇာ - သည်၊ အာကာသေန-ဖြင့်၊ အာဂတာ-ကုန်ပြီ၊ ဋ္ဌတိ - သို့၊ အညာသိ - သိပြီ၊ ထေရော-သည်၊ ရညော-မင်း၏၊ ဝါ-မင်းမှာ၊ ပညဝေယျတ္ထိယံ-ပညာထက်မြက်သူ၏ အဖြစ်သည်၊ အတ္ထိနခေါ- ရှိလေသလော၊ ဋ္ဌတိ - သို့၊ ဝိမံသနတ္ထာယ - စုံစမ်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ အာသန္ဒီ-အနီးဖြစ်သော၊ အမ္ဗရုက္ခံ - သရက်ပင်ကို၊ အာရုဟ-၍၊ ပဠုံ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ (ကိ')၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အယံရုက္ခော-သည်၊ ကိံနာမော-အဘယ်အမည်ရှိသနည်း၊ ဋ္ဌတိ (ပုစ္ဆိ၊) ဘန္တေ - ရား၊ အမ္ဗရုက္ခောနာမ-သရက်ပင်မည်ပါ၏၊ ဋ္ဌတိ(အာဟ)၊မဟာရာဇ-ဇာ၊ ဋ္ဌမံပန အမ္ဗံ-ကိုကား၊ မုဠ္ဆိတ္တာ-လွတ်၍၊ အညော—ဒသော၊ အမ္ဗော—သရက်ပင်သည်၊ အတ္ထိ - ရှိသေးသလော၊ နတ္ထိ - မရှိတော့သလော၊ ဋ္ဌတိ (ပုစ္ဆိ)၊ ဘန္တေ - ရား၊ အညေပိ-အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဗဟူ-နှင့်သော၊ အမ္ဗရုက္ခာ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါကုန်သေး၏၊ ဋ္ဌတိ (အာဟ)၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ ဋ္ဌမံ အမ္ဗံစ - ကိုရင်း၊ တေ အမ္ဗေစ-တို့ကိုရင်း၊ မုဠ္ဆိတ္တာ-လွတ်၍၊ အညေ-နှင့်သော၊ ရုက္ခာ-တို့သည်၊ အတ္ထိ နခေါ-ရှိကုန်သေးသလော၊ ဋ္ဌတိ (ပုစ္ဆိ)၊ ဘန္တေ- ရား၊ အတ္ထိ-ကုန်သေး၏၊ တေပန - ထိုသစ်ပင်တို့သည်ကား၊ နု အမ္ဗရုက္ခာ - သရက်ပင်မဟုတ်ပါကုန်၊ ဋ္ဌတိ (အာဟ)၊ အညေ-နှင့်သော၊ အမ္ဗေစ—ဘို့ကိုရင်း၊ အနမ္ဗေစ-သရက်ပင်မဟုတ်သည်တို့ကိုရင်း၊ မုဠ္ဆိတ္တာ-၍၊ အညော - သော၊ ရုက္ခော- သည်၊ အတ္ထိ ပန-လော၊ ဋ္ဌတိ(ပုစ္ဆိ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ အယမေဝ အမ္ဗရုက္ခော-ဤသရက်ပင်သာပါတည်း၊ ဋ္ဌတိ (အာဟ)၊

မဟာရာဇ - ဇာ၊ သာဓု - ကောင်းပြီ၊ ပဏ္ဍိတော - ဉာဏ်ရှိသည်၊ အသိ-ဖြစ်ပါပေ၏၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ တေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဥတကာ-ဆွေးမျိုးတို့သည်၊ အတ္ထိပန-ရှိကုန်သလော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)၊ ဘန္တေ - ရား၊ ဗဟူ-နှင့်သော၊ ဇနာ-လူတို့သည်၊ အတ္ထိ - နှ၏၊ ဣတိ (အာဟ)၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ တေ- ထို ဆွေမျိုးတို့ကို၊ မုဠ္ဍိတ္ဝာ-၍၊ အညေ-နှင့်သော၊ ကေစိ-နှင့်သော၊ အညာတကာပိ-ဆွေမျိုးမ၁တော်သူတို့သည်လည်း၊ အတ္ထိ-နှင့်သေးသလော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ အညာတကာ-တို့သည်၊ ဥတကေဟိ-တို့ထက်၊ ဗဟုတရာ-သာ၍များပါကုန်၏၊ ဣတိ (အာဟ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ တဝ-၏၊ ဥတကေစ-တို့ကိုရင်း၊ အညာတကေစ-တို့ကိုရင်း၊ မုဠ္ဍိတ္ဝာ - ၍၊ အညော - သော၊ ကောစိ-သည်၊ အတ္ထိ-လော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ အဟမေဝ - ဒကာတော်သာပါတည်း၊ ဣတိ(အာဟ)၊မဟာရာဇ-ဇာ၊ သာဓု-ကောင်းပြီ၊အတ္တာနာမ-မိမိမည်သည်၊ အတ္တဒနာ-၏၊ နေဝ ဥတကော-ဆွေမျိုးလည်းမဟုတ်၊ နှ အညာတကော-ဆွေမျိုးမ၁တော်သူလည်းမဟုတ်၊ ဣတိ (အာဟ)၊ အထ-၌၊ ထေရော-သည်၊ ရာဇာ-သည်၊ ပဏ္ဍိတော-ဉာဏ်ရှိ၏၊ ဓမ္မံ-ကို၊ အညာတုံ - သိခြင်းငှါ၊ ဣတ္ထိ ဣတိ-စွမ်းနိုင်လတံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ စူဠဟတ္ထိ ပဒေါပမသုတ္တံ-ကို၊ ကထေသိ - ပြီ၊ [မူလပဏ္ဏာသ၌ ပါသည်၊ ရဟန်းပြုရပုံနှင့် ရဟန်းတို့၏ အကျင့်ကို နားလည်စေလို၍ ဤသုတ်ကို ဟောတော်မူသည်။]ကထာ ပရိယောသာနေ-တရားစကား၏အဆုံး၌၊ ရာဇာ- သည်၊ တိသု - နှင်သော၊ သရဏေသု - တို့၌၊ စတ္တာလီသာယ ပါဏာ သဟသေသဟိ – လေးသောင်းသော သတ္တဝါတို့နှင့်၊ သန္ဓိ-တကွ၊ ပတိဋ္ဌဟိ-တည်ပြီ။

စ-ဆက်၊ တခ်ဏေ-ထိုခဏ၌ပင်၊ ရညော-ဘို့၊ဘဏ္ဍ-ပွဲတော် ထမင်းကို၊ အာဟရိယိတ္ထ- ဆောင်ပို့အပ်ပြီ၊ စ - ဆက်၊ ရာဇာ - သည်၊ သုတ္တန်-စူဠဟတ္ထိ ပဒေါ၀မသုတ်တော်ကို၊ သုဏန္တော ၀ - နာစဉ်ပင်၊ ဣမေသံ – ဤအရှင်တို့အား၊ ဣမသ္မိံ ကာလေ - ၌၊ ဘောဇနံ - သည်၊ နကပ္ပတိ - မအပ်၊ ဣတိ-သို့၊ အညာသိ-သိခဲ့ပြီ၊ [“ရတ္တိ,ပရတော, ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာ” ဟု ကြားနာစဉ်ကပင် သိခဲ့ပြီ။] ပန-ထိုသို့ပင် သိပါသော်လည်း၊ အပုစ္ဆိတ္ဝာ-မမေးမူ၍၊ ဘုဇ္ဇိတုံ-ငှါ၊ အယုတ္တံ-မသင့်၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတ္ဝာ , ဘန္တေ - တို့၊ ဘုဇ္ဇိဿထ-ဘုန်းပေးပါကုန်လတံ့လော၊ ဣတိ ပုစ္ဆိ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အမှာကံ-တို့အား၊ ဣမသ္မိံ ကာလေ-ဤအချိန်၌၊ ဘောဇနံ-သည်၊ နကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣတိ(အာဟ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ ကသ္မိံ ကာလေ-၌၊ ကပ္ပတိ-နည်း၊ ဣတိ(ပုစ္ဆိ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အရုဏုဂ္ဂမနတော- အရုဏ်တက်ချိန်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာ၀

မဇ္ဈိမနိကသမယာ- မွန်းတည့်ချိန်တိုင်အောင်၊ (ကပ္ပတိ-၏၊) ဣတိ(အာဟ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ နဂရံ - သို့၊ ဂစ္ဆာမ - သွားကြပါကုန်စို့၊ ဣတိ (အာဟ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အလံ-မသင့်၊ ဣဝေဝ-ဤအရပ်၌သာ၊ ဝသိဿာမ- နေရစ်ကုန်အံ့၊ ဣတိ အာဟ၊ ဘန္တေ-ရား၊ တုမှေ-တို့သည်၊ သစေ ဝသထ–အကယ်၍ နေရစ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ-သော်၊)အယံ ဒါရကော–ဤသူငယ်သည်၊ အာဂစ္ဆတု–လိုက်ပါစေ၊ ဣတိ (အာဟ)၊ မဟာရာဇ- ဇာ၊ အယံဒါရကော - ဤသူငယ်သည်၊အာဂတဖလော-လာပြီးသော ဖိုလ်ရှိ၏၊ ဝိညာတသာသနော-သိအပ်ပြီးသော ဘုရား အဆုံးအမတော်ရှိ၏၊ ပမ္မဇ္ဇာပေက္ခော –ရှင်အဖြစ်ကို ရှုငဲ့သူတည်း၊ ဝါ-ရှင်လောင်းတည်း၊ ဣဒါနိ-ယခုပင်၊(မကြာခင်၊)ပမ္မဇိဿတိ-ရှင်ပြုတော့လတ္တံ၊ ဣတိ (အာဟ)၊ [နဂိုရ်က လူဝတ်ကြောင်ဖြင့် ခေါ်ခဲ့ခြင်းမှာလည်း မိမိတို့ကို လူဖြစ်ကြောင်း သိတို့ရန် ခေါ်ခဲ့ခြင်းတည်း၊ ယခုအခါ ထိုကိစ္စပြီးပြီ ဖြစ်၍ ရှင်ပြုပေးတော့မည်- ဟူလို၊] ရာဇာ-သည်၊ ဘန္တေ-ရား၊ တေနဟိ-ထိုသို့ဖြင့်လျှင်၊ သွေ–နက်ဖန်၌၊ ရထံ-ကို၊ ပေသေဿာမိ - ပို့လိုက်ပါအံ့၊ တံ- ထိုရထားကို၊ အဘိရုဟိတ္မာ - စီး၍၊ အာဂစ္ဆယျာထ - ကြွလာတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္မာ-လျှောက်၍၊ ဝန္ဒိတ္မာ- ၍၊ ပက္ကမိ–ပြီ။

ထေရော-သည်၊ ရညော-သည်၊ အစိရပက္ကန္တဿ- ဖဲသွားသော မင်း၏ ကြာမြင့်သော ကာလမရှိသေးမီ၊ ဝါ-ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ၊သုမနသာမဏေရံ-ကို၊ အာမန္တေသိ-ခေါ်၍ ပြောပြီ(ကိ)၊ သုမန-နု၊ ဟေ - လာလော့၊ တွံ-သည်၊ ဓမ္မသဝနဿ- တရားနာခြင်း၏၊ ကာလံ - အချိန်ကို၊ ဃောသေဟိ-ကြွေးကြော်ချေလော့၊ ဣတိ- ဤသို့ ခေါ်၍ ပြောပြီ၊ ဘန္တေ - ရား၊ ကိတ္တကံ ဌာနံ-အဘယ်မျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော အရပ်ကို၊ သာဝေန္တော - ကြားစေလျက်၊ ဃောသေမိ - ကြွေးကြော်ရပါမည်နည်း၊ ဣတိ – ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ သကလံ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ - သီဟိုဠ် တကျွန်းလုံးကို၊ (သာဝေန္တော – လျက်၊ ဃောသေဟိ–လော့၊) ဣတိ(အာဟ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ သာဓု-ပြီ၊ ဣတိ - ဤသို့ လျှောက်၍၊ သာမဏေရော-သည်၊ အဘိညာပါဒကံ - အဘိညာဉ်၏ အခြေခံ ဖြစ်သော၊ စတုတ္ထဈာနံ- ကို၊ သမာပဇ္ဇိတ္မာ-၍၊ ဝုဋ္ဌာယ- ၍၊ အဓိဋ္ဌဟိတ္မာ–အဓိဋ္ဌာန်ပြီး၍(သီဟိုဠ်တကျွန်းလုံး ကြားစေသတည်း-ဟု မိုဏ်ခန်း၍)သမာဟိတေန–ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားအပ်သော၊ ဝါ–တည်ကြည်သော၊စိတ္တေန-ဖြင့်၊ သကလံ– သော၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ - ကို၊ သာဝေန္တော - လျက်၊ တိက္ခတ္တုံ-၃ ကြိမ်၊ ဓမ္မသဝနဿ - ၏၊ ကာလံ - ကို၊ ဃောသေသိ– ပြီ၊ ရာဇာ–သည်၊ တံသဒ္ဒံ - ကို၊ သုတ္မာ - ၍၊ ထေရာနံ - တို့၏၊ သန္တိကံ - သို့၊ ပေသေသိ - ပြီ၊

(ကိ-အာဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) ဘန္တေ-တို့၊ ကောစိ-တစုံတခုသော၊ ဥပဒ္ဒဝေါ-ဘေးရန်သည်၊ အတ္ထိ.ကိ - ရှိပါသလော၊ ဧတိ - ဤသို့ မေးဘိုရန်မှာ၍ စေလွှတ်ပြီ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ကောစိ-သော၊ ဥပဒ္ဒဝေါ- သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဓမ္မသဝနသ-၏၊ ကာလံ-ကို၊ ဃောသာပယိမှ-ကြွေးကြော်စေကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓဝစန်-ဘုရားစကားတော်ကို၊ ကထေတုကာမာ-ဟောလိုကုန်သည်၊ အမှ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဧတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

စပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ သာမဏေရသ-၏၊ တံ သဒ္ဒံ - ကို၊ သုတ္ဝာ-၍၊ ဘုမ္မာ-မြေဦးမှီကုန်သော၊ ဒေဝတာ-နတ်တို့သည်၊ သဒ္ဒံ-ကို၊ အနုသာဝေသုံ-တဆင့် ကြားစေကြကုန်ပြီ၊ ဧတေန ဥပါယေန - ဤနည်းဖြင့်၊ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ-ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်၊သဒ္ဒေါ-သည်၊ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ-ပြန့်နှံ့၍တက်ပြီ၊ တေနသဒ္ဒေန- ကြောင့်၊ မဟာ - ကြီးစွာသော၊ ဒေဝတာသန္နိပါတော - နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေးသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ထေရော- သည်၊ မဟန္တံ-သော၊ဒေဝတာ သန္နိပါတံ-ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊သမစိတ္တသုတ္တန်-သမစိတ္တသုတ္တန်ကို၊ ကထေသိ-ပြီ၊ [အဂ်ိတ္တရနိကာယ် ဒုကနိပါတ်။] ကထာပရိယောသာနေ- ၌၊ အသင်္ခေယ္ယာနံ - မရေတွက်အပ် မရေတွက်နိုင်ကုန်သော၊ ဒေဝတာနံ- နတ်ဗြဟ္မာတို့၏၊ ဓမ္မာဘိသမယော-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ဗဟူ-နှင့်သော၊ နာဂါ၊ စ-နဂါးတို့သည်ရင်း၊ သုပဏ္ဏာ၊ စ- ဂဠုန်တို့သည်ရင်း၊ သရဏေသု - တို့၌၊ ပတိဋ္ဌဟိ သု-နှင်ပြီ၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရသ-သည်၊ ဧဒမ် သုတ္တန်- ဤ သမစိတ္တသုတ္တန်ကို၊ ကထယတော - ဟောတော်မူစဉ်၊ ယာဒိသော - အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဒေဝတာသန္နိပါတော - နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေးသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ မဟိန္ဒတ္ထေရသာပိ - ၏လည်း၊ တာဒိသော - ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဝါ-ထိုမျှလောက်များပြားသော၊(ဒေဝတာသန္နိပါတော-သည်၊)ဇာတော-ဖြစ်ပြီ။[ယာဒိသောဝ၌(ဝ)ဝိဟန်တူ၏၊ယာဒိသော တာဒိသောသည် ဧဝ၏ အနက်ပင်တည်း၊ ယာဒိသော(စ)ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ "စ-ဆက်"ဟုပေး။]

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ တဿာရတ္တိယာ-၏၊ အစ္စယေန - လွန်ရာအခါ၌၊ ရာဇာ-သည်၊ ထေရာနံ- တို့ဘို့၊ ရထံ- ကို၊ ပေသေသိ - စေလွှတ်ပြီ၊ သာရထိ-ရထားထိန်းသည်၊ ရထံ-ကို၊ ကေမန္တေ-၌၊ ထပေတ္မာ - ထားရ၍၊ ထေရာနံ-တို့အား၊ အာရောစေသိ-ပြီ၊(ကိ)ဘန္တေ-တို့၊ ရထော-သည်၊ အာဂတော-ရောက်ပါပြီ၊ အဘိရုဟထ – စီးတော်မူကြပါကုန်၊ ဂန္တွာ သဿာမ - သွားကြပါကုန်စို့၊ ဧတိ–သို့၊(အာရောစေသိ၊) ထေရာ–တို့သည်၊ မယံ-တို့သည်၊ ရထံ-ကို၊ နဲ အဘိရုဟာမ-မစီးကုန်၊[ဂိလာနမဟုတ်လျှင် မစီးကောင်းသောကြောင့်

မစိုးကြ။] တွံ-သည်၊ ဂန္ဓ-သွားနှင့်လော၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ မယံ-တို့သည်၊ အာဂစ္ဆိယာမ-လိုက်ခဲ့ကုန်အုံ့၊ ဣတိ ဝတ္တာ-၍၊ ဝေဟာသံ- ကောင်းကင်သို့၊ အဒ္ဒ|ဂ္ဂတ္ဝာ - ပျံကြ၍၊ အနုရာဓပုရဿ - အနုရာဓမြို့၏၊ ပုရတ္ထိမဒိသာယံ-အရှေ့အရပ်၌၊ ပဌမက စေတိယဋ္ဌာနေ-ပဌမကစေတီအရပ်၌ [နောင်အခါ စေတီတည်မည့်အရပ်၊] သြတရိ သု - သက်ဆင်းတော်မူကြကုန်ပြီ၊ ဟိ- မှန်၊ တံ စေတိယံ-ထိုစေတီကို၊ ထေရေဟိ - တို့သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ သြတိဏ္ဏာနေ-သက်ဆင်းအပ်သောအရပ်၌၊ ကတဋ္ဌာယေဝ- ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ပဌမကစေတိယန္တိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ ရာဇာပိ- သည်လည်း၊ သာရထိ-ကို၊ ပေသေတ္ဝာ-စေလွှတ်၍၊ အန္တော နိဝေသနေ-နန်းတော်တွင်း၌၊ မဏ္ဍပံ-မဏ္ဍပ်ကို၊ ပဋိယာဒေထ-စီရင်ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အမစ္စေ- တို့ကို၊ အာဏာပေသိ - စေခိုင်းပြီ၊ တာဝဒေဝ - ထို ခဏ၌ပင်၊ သမ္ဗေ - တို့သည်၊ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ-ရွှင်လန်း နှစ်သက်ကြကုန်သည်၊(ဟုတ္ဝာ၊) အတိရိယ-လျင်၊ပါသာဒိက-စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သော၊ မဏ္ဍပ်- ကို၊ ပဋိယာဒေသုံ-စီရင်ကြကုန်ပြီ၊

ပုန-တဖန်၊ ရာဇာ-သည်၊ စိန္တေသိ-ပြီ၊(ကိံ)၊ဟိယျော-မနေ့က၊ထေရော-သည်၊ သီလက္ခန္ဓံ - သီလအစုကို၊ ကထယမာနော - ဟောစဉ်၊ ဥစ္ဆာသယနမဟာသယနံ-မြင့်သောနေရာ ကြီးကျယ်ခမ်းနား ဆန်းပြားသောနေရာသည်၊ နုကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣတိ၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ အယျာ - တို့သည်၊ အာသနေသု- ထိုင်ခုံအမြင့်နေရာတို့၌၊ နိသီဒိဿန္တိနုခေါ - ထိုင်ကြ ကုန်မည်လော၊ နု နိသီဒိဿန္တိနုခေါ – မထိုင်ဘဲ နေကြကုန်မည်လော၊ ဣတိ (စိန္တေသိ၊) တဿ- ထိုမင်းသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ စိန္တယန္တဿ ဩဝ- ကြံစဉ်ပင်၊ သော သာရထိ-သည်၊ နဂရဒ္ဒါရံ - သို့၊ သမ္ဗတ္တော - ရောက်ပြီ၊ တတော - ထိုသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ထေရေ-တို့ကို၊ ပဌမတရံ-မိမိ၏ရှေးဦးစွာ၊ အာဂတ္ဝာ–ရောက်နှင့်၍၊ ကာယဗန္ဓနံ-ခါးပန်းကြိုးကို၊ ဗန္ဓိတ္ဝာ-ဖွဲ့၍၊ ဝါ-ဗန်း၍၊ စီဝရံ-ကို၊ ပါရုပန္တေ-ရုံနေသည်တို့ကို၊ အဒ္ဒသ-ပြီ၊ ဒိသ္ဝာ-၍၊ အတိရိယ-လျင်၊ ပသန္နစိတ္တော-ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္ဝာ၊ အာဂတ္ဝာ–၍၊ရညော-အား၊ အာရောစေသိ-ပြီ၊ (ကိံ)၊ ဒေဝ- မြတ်၊ ထေရာ- တို့သည်၊ အာဂတာ-နပြီ၊ ဣတိ (အာရောစေသိ၊) ရာဇာ–သည်၊ ရထံ - ကို၊ အာရုဠ္ဟော - စီးတော်မူကုန်သလော၊ ဣတိ ပုစ္ဆိ၊ ဒေဝ-မြတ်၊ နု အာရုဠ္ဟော-စီးတော်မမူပါကုန်၊ အပိစ-ထိုသို့ပင်စီးတော်မမူပါကုန်သော်လည်း၊ မမ-၏၊ ပဋိဂ္ဂဟတော-မှ၊ နိက္ခမိတ္ဝာ- ထွက်လာကုန်၍၊ ပဌမတရံ–စွာ၊ အာဂတ္ဝာ-ရောက်နှင့်၍၊ ပါဒီနဒ္ဒါရေ-အရှေ့တံခါး၌၊ ဋ္ဌိတာ-တည်ပါကုန်ပြီ၊ ဣတိ(အာရောစေသိ၊)

ရာဇာ - သည်၊ ရထမ္ဘိ - ကိုလည်း၊ နာဘိရဟိ ံသု - စီးတော်မမှေ့ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သုတ္တာ-၍၊ ဒါနိ-၌၊ အယျာ-တို့သည်၊ ဥစ္စာသယနေ မဟာသယနံ-ကို၊ နိ သာဒယိသန္တိ-သာယာတော်မူကြလိမ့်မည်မဟုတ်၊ ဣတိ စိန္တေတ္တာ၊ ဘဂဝေ-အာမောင်တို့၊ တေနဟိ-တိုသို့ ဖြစ်လျှင်၊ ထေရာနံ - တို့ဘို့၊ ဘူမဋ္ဌရဏသခ်ေပေန-မြေအခင်း အသွင်ဖြင့်၊ ဝါ-မြေပေါ်၌ ခင်းပုံခင်းနည်းဖြင့်၊ အာသနာနိ - နေရာတို့ကို၊ ပညပေထ - ခင်းကြကုန်၊ ဣတိဝတ္တာ၊ ပဋိပဏိ - ရှေးရှုဖြစ်သောလမ်းသို့၊ ဝါ-ခရီးရင်ဆိုင်၊ အဂမာသိ-ပြီ၊ အမစ္စာ-တို့သည်၊ ပထဝိယံ- ၌၊ တန္ဒိတံ-သပေါ့ဖျာကို၊ ဝါ- ဖျာကြမ်းကို၊ ပညပေတ္တာ- ၍၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ကောဇဝကာဒိနိ- ကော်ဇော အစရှိကုန်သော၊ စိတ္တတ္ထရဏာနိ-ဆန်းကြယ်သော အခင်းတို့ကို၊ ပညပေသုံ-ပြီ၊ ဥပ္ပါဒ ပါဠိကာ-ဖြစ်ပုံကိုမှတ်, နိမိတ်ဖတ်တတ်သူတို့သည်၊ ဝါ-နိမိတ်ကျမ်းတစ် ဆရာတို့သည်၊ ဒိသ္မာ -၍၊ ဒါနိ-၌၊ ဣ မေဟိ-ဤထေရ်တို့သည်၊ ပထဝိ-ကို၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်ပြီ၊ ဣ မေ-ဤထေရ်တို့သည်၊ တမ္ဘပဏ္ဏိဒီပသ-၏၊ သာမိကာ-ဆရာအရှင်တို့သည်၊ ဘဝိသန္တိ-ဖြစ်ကုန်လတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဗျာကရိ ံသု-ဗျာဒိတ်စကား ပြောကြားကြကုန်ပြီ၊ရာဇာပိ-သည်လည်း၊ ဂတ္ဝါ - အကြိုသွား၍၊ ထေရေ-တို့ကို၊ ဝန္ဒိတ္တာ- ၍၊ မဟိန္ဒတ္ထေရသ-၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတ္တာ - ၍၊ မဟာတိယာ-ကြီးစွာသော၊ပူဇာယစ-ပူဇော်ခြင်းဖြင့်ရင်း၊သက္ကာရေနစ-ကောင်းစွာပြုခြင်းဖြင့်ရင်း၊ ဝါ-အရိုအသေပြုခြင်းဖြင့်ရင်း၊ ထေရေ-တို့ကို၊ နဂရံ-သို့၊ ပဝေသေတ္တာ - ဝင်စေ၍၊ အန္တောနိဝေသနံ - နန်းတော်တွင်းသို့၊ ပဝေသေသိ - ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ အာသနပညတ္တိ ံ-နေရာခင်းပုံကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အမှာကံ-တို့၏၊ သာသနံ-သာသနာတော်သည်၊ သကလလင်္ကာဒီပေ-အလုံးစုံသော လင်္ကာကျွန်း၌၊ ဝါ-အလုံးစုံသောသီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ပထဝိဝိယ-မြေသည်ကဲ့သို့၊ ပတ္ထဠံ-ပြန့်နှံ့သည်ရင်း၊ နိစ္စလဘ-မတုန်မလှုပ်သည်ရင်း၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ-တည်လတ်၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေန္တော-လျက်၊ နိသီဒိ-ပြီ။

ဘူမဋ္ဌရဏ သခ်ေပေန။ ။ဘူမဋ္ဌရဏာကာရေန - မြေ၌ခင်းအပ်သော အခင်း (ခင်းပုံခင်းနည်း) ဖြင့်၊ ဘူမိယံ-၌၊ အဋ္ဌရဏံ-ခင်းခြင်းတည်း၊ ဘူမဋ္ဌရဏံ၊ ဘူမဋ္ဌရဏေ-မြေဝယ်ခင်းပုံ အခြင်းအရာ၌ + သခ်ေပေါ-ထည့်သွင်းအပ်သော ခင်းပုံ ခင်းနည်းတည်း၊ ဘူမဋ္ဌရဏ သခ်ေပေါ-နည်း။

ဥပ္ပါဒပါဠိကာ။ ။နိမိတ္တပါဠိကာ, နေမိတ္တိကာတိ အဏ္ဍော၊ ဥပ္ပဇ္ဇနံ-ဖြစ်ခြင်း (ဖြစ်ပုံ) တည်း၊ ဥပ္ပါဒေါ- ခြင်း၊ ထိုဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာကို ပြသော (၍ အကြောင်းဖြစ်လျှင် နောင်ခါ ၍အကျိုးဖြစ်လိမ့်မည်-ဟု အကြောင်းနိမိတ်ကို ပြသော) နိမိတ္တကျမ်းတတ်သူကို"ဥပ္ပါဒပါဠိက" ဟု ခေါ်သည်။

ရာဇာ-သည်၊ ထေရေ-တို့ကို၊ ပဏိတေန-သော၊ ခါဒနီယေန - ဖြင့်ရင်း၊ ဘောဇနီယေ-ဖြင့်ရင်၊ သဟတ္ထာ-ဖြင့်၊ သန္ဓပ္ပေတ္ဝာ-ကောင်းစွာ တင်းတိမ်စေပြီး၍၊ သမ္ပဝါရေတ္ဝာ-ကောင်းစွာ ပယ်မြစ်စေပြီး၍၊ အနုဇ္ဇာဒေဝိပ္ပမုခါနိ-အနုဇ္ဇာဒေဝီအမှူးရှိကုန်သော၊ ပဗ္ဗဇိတ္ထိသတာနိ-ငါးရာသောမောင်းမတို့ကို၊ ထေရာနံ-တို့ကို၊ အာဘိဝါဒနံ-ကိုရင်း၊ ပူဇာသက္ကာရဗ္ဗ-ပူဇော်မှု, အရိုအသေပြုမှုကိုရင်း၊ ကရောန္တု - ပြုလတ္တံ့ကြကုန်၊ ဣတိ - သို့၊ ပဏ္ဍောသာပေတ္ဝာ-ခေါ်စေ၍၊ ကေမန္ဒ-ဌ်၊ နိသီဒိ-ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ-ဆွမ်းကိစ္စ၏ အဆုံး၌၊ သပရိဇနဿ-အခြွေအရံနှင့် တကွဖြစ်သော၊ ရညော-မင်းအား၊ ဓမ္မရတနဝဿံ - တရားရတနာတည်း ဟူသော မိုးကို၊ ဝဿေန္တော-ရွာစေလျက်၊ ပေတဝတ္ထုံ - ပေတဝတ္ထုကိုရင်း၊ ဝိမာနဝတ္ထုံ-ကိုရင်း၊ သစ္စသံယုတ္တဗ္ဗ- ကိုရင်း၊ ကထေသိ- ပြီ၊ ထေရဿ - ၏၊ တံဓမ္မဒေသနံ - ကို၊ သုတ္ဝာ-နာရ၍၊ တာနိ ပဗ္ဗဇိတ္ထိသတာနိပိ-ထို ငါးရာသော မောင်းမတို့သည်လည်း၊ သောတာပတ္တိဖလံ-ကို၊ သ ဋ္ဌာကံသု(သ ဋ္ဌ+အကံသု)-မျက်မှောက်ပြုကြကုန်ပြီ၊ ယေတေ မနုဿာ-အကြင်လူတို့သည်၊ ပုရိမဒိဝသေ-ရှေးနေ့၌၊ ဝါ-မနေ့တုန်းက၊ မိဿကပမ္ဗတေ-ဌ်၊ ထေရေ-တို့ကို၊ အဒ္ဒသံသု-ဖူးမြင်ခဲ့ကြရကုန်ပြီ၊ တေပိ-ထိုလူတို့သည်လည်း၊ တေသုတေသု ဌာနေသု-တို့၌၊ ထေရာနံ-တို့၏၊ ဂုဏေ-တို့ကို၊ ကထေန္တိ- ပြောကုန်၏၊ တေသံ- ထိုသူတို့၏(စကားကို)၊ သုတ္ဝာ-၍၊ မဟာဇနကာယော- သည်၊ ရာဇဂိဟေ - မင်းယင်ပြင်၌၊ သန္နိပတိတ္ဝာ-၍၊ မဟာသဒ္ဒံ - ကျယ်စွာသော အသံကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ ဧသော သဒ္ဒေါ-သည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ ဣတိ,ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ ဒေဝ-မြတ်၊ နာဂရာ-မြို့သူ မြို့သားတို့သည်၊ ထေရေ - တို့ကို၊ ဒဿံ - ဖူးမြော်ခြင်းငှါ၊ ဝါ-ဖူးမြော်ခွင့်ကို၊ နလဘာမ-မရကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိရဝန္တိ - မြည်တမ်းကြပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ သံတော်ဥုံးတင်ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ ဣဝ - ဤ နန်းတော်တွင်းသို့၊ သစေ ပရိသိဿန္တိ- အကယ်၍ ဝင်လာကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သြကာသော-နေရာအရပ်သည်၊ နဘဝိဿတိ-ရှိလိမ့်မည် မဟုတ်၊ ဝါ-ဆန့်လိမ့်မည်

ပေတဝတ္ထုံ၊ ပေ၊ ကထေသိ။ ။ဒေသနာဝိမိကုသလော ထေရော — ဒေသနာစီစဉ်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သော ထေရ်သည်၊ ဇနဿ သံဝေဂံ ဇနေတုံ , ပဌမံ ပေတဝတ္ထုံ ကထေတ္ဝာ — သေလွန်သူတို့၏ အကြောင်းကို ပြသော ပေတဝတ္ထုကို ပဌမဟောမ်၍၊ တဒနန္တရံ သံဝေဂဇာတံ ဇနံ အဿာသေတုံ သဂ္ဂကထာဝသေန ဝိမာနဝတ္ထုံ ကထေတ္ဝာ တဒနန္တရံ ပဋိလဒ္ဓဿာသာနံ (ရအပ်သော သက်သာရာ ရှိသူတို့အား) မာ ဘေ အဿာဒံ ကရောထ၊ နိဗ္ဗာန မဓိဂန္တုံ ဝါယမထာတိ သဗ္ဗပဋိဝေဓဘောယ ဥဿာဟံ ဇနေန္တော အဋ္ဌ သစ္စသံယုတ္တံ ကထေသိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

မဟုတ်၊ ဇုတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ-၍၊ ဘဏ္ဍာ-တို့၊ ဂစ္ဆထ- ကုန်၊ ဟတ္ထိသာလ-ဆင်တင်းကုင်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှတွာ- သုမ်သင်၍၊ ဝါလုကံ - သဲကို၊ အာကိရိတွာ-လောင်းထည့်၍၊ ပဗ္ဗဝဏ္ဏာနိ - ငါးမျိုးသော အဆင်းရှိကုန်သော၊ ပုပ္ပါနိ-တို့ကို၊ ဝိကိရိတွာ-ကြဲဖြန့်၍၊ စေလပိတာနံ-အဝတ်မျက်နှာကြက်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ကြက်၍၊ မဂ်လဟတ္ထိဋ္ဌာနေ-မဂ်လာ ဆင်တော်တည်ရာ အရပ်၌၊ ထေရာနံ-တို့ကို၊ အာသနာနိ- နေရာတို့ကို၊ ပညပေထ - ကုန်၊ ဇုတိ-သို့၊ အာဟ - ပြီ၊ အမစ္စာ-တို့သည်၊ တထာ-ထိုအမိန့်အတိုင်း၊ အကံသု-ပြုကြကုန်ပြီ။

ထေရော-သည်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ ဂတ္တွာ-၍၊ နိသီဒိတွာ- ၍၊ ဒေဝဒူတ သုတ္တန်-ကို၊ ကထေသိ-ပြီ၊ ကထာပရိယောသာနေ-တရားစကား၏ အဆုံး၌၊ ပါဏာသဟဿံ- သတ္တဝါတထောင်သည်၊ သောတာပတ္တိဖလေ - ၌၊ ပတိဋ္ဌဟိ-တည်ပြီ၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ဟတ္ထိသာလာ-သည်၊အတိသမ္ဘာဝ-အလွန်ကျဉ်းမြောင်း၏၊ ဇုတိ-ဤသို့ကြ၍၊ ဒက္ခိဏာဒ္ဓါရေ- မြို့တော်၏ တောင်တံခါး၌၊ နန္ဒနဝနုယျာနေ - နန္ဒနဝန ဥယျာဉ်၌၊ အာသနံ -ကို၊ ပညပေသုံ — နှ်ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ နိသိဒိတွာ - ၍၊ အာသိဝိသောပမသုတ္တံ-ကို၊ ကထေသိ-ပြီ၊ တမ္ပိ-ထိုအာသိဝိသောပမ သုတ်ကိုလည်း၊ သုတ္တာ-နာရ၍၊ ပါဏာသဟဿံ-သည်၊ သောတာပတ္တိဖလံ-ကို၊ ပဋိလဘိ-ရပြီ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အာဂတဒိဝသတော-ရောက်လာရာ နေ့မှ၊ ဒုတိယဒိဝသေ - နှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ အမုဒေဟယျ သဟဿာနံ- အခွဲအားဖြင့် သုံးထောင်သော သတ္တဝါတို့၏၊ ဝါ- နှစ်ထောင့်ငါးရာသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ၊ ထေရဿ-သည်၊ နန္ဒနဝနေ- နန္ဒနဥယျာဉ်၌၊ အာဂတာဂတာဟိ-လာကုန်လာကုန်သော၊ ကုလိတ္ထိဟိ - အမျိုးကောင်း မိန်းမတို့နှင့်ရင်း၊ ကုလသုဏှာဟိ- အမျိုးကောင်း ချွေးမတို့နှင့်ရင်း၊ ကုလကုမာရိဟိ-အမျိုးကောင်း အပျိုတို့နှင့်ရင်း၊ သဒ္ဓိံ၊ သမ္ဘောဒမာနသော-ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ပြောဟောနေစဉ်ပင်၊ သာယန္ဟသမယော-ညနေချိန်သည်၊ ဇာတော-ဖြစ်ပြီ။

ထေရော-သည်၊ ကာလံ-အချိန်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ- မှတ်သား၍၊ ဒါနိ-၌၊ မိဿကပဗ္ဗတံ- သို့၊ ဂစ္ဆာမ- နှ်အုံ့၊ ဇုတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဥဋ္ဌဟိ- ထတော်မူပြီ၊ အမစ္စာ-တို့သည်၊ ဘန္တေ-တို့၊ ကတ္ထ - အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆထ - ကြွတော်မူကြမလို့ ပါနည်း၊ ဇုတိ-ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ နိဝါသနဋ္ဌာနံ-နေရာအရပ်သို့၊ (ဂစ္ဆာမ- သွားကြမလို့၊) ဇုတိ-ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ၊ တေ-ထို အမတ်တို့သည်၊ ရညော-အား၊ သံဝိဒိတံ-သံတော်ဥူးတင်ခြင်းကို၊ ကတ္တာ-၍၊ [ရညော နိဝေဒနံ (သိစေခြင်း-သံတော်ဥူးတင်ခြင်း) ကတ္တာ၊]

ရာဇာနုမတေန – မင်း၏အလိုဖြင့်၊ အာဟံသု – လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ) ၊ ဘန္တေ - တို့၊ ဣဒါနိ - ၌၊ တတ္ထ - သို့၊ ဝန္ဒိ – ၄ ၊ အကာလော - အချိန် မဟုတ်တော့ပါ၊ ဣဒမေဝ နန္ဒနဝနုယျာနံ-၌ နန္ဒနဝန ဥယျာဉ်သည်ပင်၊ အယျာနံ-တို့၏၊ အာဝါသဋ္ဌာနံ–နေရာ အရပ်သည်၊ ဟောတု - ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ - သို့၊ (အာဟံသု၊) အလံ - မသင့်၊ ဂစ္ဆာမ - အံ့၊ ဣတိ–၌သို့ မိန့်တော် မူကုန်ပြီ၊ [ပုရသ အစ္ဆာသန္ဒတ္ထာ (နန္ဒနဥယျာဉ်က မြို့နှင့် အလွန်နီးသည့်အတွက်) သာရုပ္ပံ နဟောတိ-မလျှောက်ပတ်၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ပဋိက္ခိပန္တောအာဟ၊] ပုန - တဖန်၊ ရညော–၏၊ ဝစနေန-ဖြင့်၊ အာဟံသု-နှင့်ပြီ၊ (ကိ) ၊ ဘန္တေ - တို့၊ ရာဇာ-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ) ၊ မမ-၏၊ ပိတုသန္တက်- ခမည်းတော်၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ မေဃဝနံနာမ- မေဃဝန်မည်သော၊ ဧတံ ဥယျာနံ - ၌ဥယျာဉ်သည်၊ နဂရတော–မြို့မှ၊ နာတိဒူရံ- ဝေးလည်း မဝေးလွန်းပါ၊ နာစ္စာသန्ना-နီးလည်း မနီးလွန်းပါ၊ ဂမနာ•ဂမန သမ္ပန္နံ - သွားလမ်း ပြန်လမ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံပါ၏၊ ဣတ္ထေ–၌မေဃဝန်ဥယျာဉ်၌၊ ထေရာ-တို့သည်၊ ဝါသံ-နေခြင်းကို၊ ကပ္ပေန္တု-ပြုတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ–လျှောက်ပါပြီ၊ ဣတိ- သို့၊ အာဟံသု-တဆင့် လျှောက်ကြကုန်ပြီ။) ပေ။

ရာဇာပိ-သည်လည်း၊ တသ္မာရတ္တိယာ-၏၊ အစ္စယေန–၌၊ ထေရဿ-၏၊ သမီပံ - အနီးသို့၊ ဂတ္တွာ – ၍၊ သုခသယိတဘာဝံ - ချမ်းသာစွာ ကိုယ်စက်ရသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပုစ္ဆိတ္တွာ–၍၊ ဘန္တေ – ရား၊ ဘိက္ခုသံဃဿ - အား၊ အာရာမော- အာရာမ်သည်၊ ကပ္ပတိ–အပ်ပါသလော၊ ဣတိ - သို့၊ ပုစ္ဆိ–ပြီ၊ ထေရော–သည်၊ မဟာရာဇ–ဇာ၊ ကပ္ပတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တွာ–၍၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာရာမန္တိ-ဟူသော၊ ဣမံသုတ္တံ-၌ပါဠိတော်ကို၊ အာဟရိ-ဆောင်တော်မူပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ တုဋ္ဌော - နှစ်သက်သည်၊ ဟုတ္တွာ-၍၊ သုဝဏ္ဏ ဘိင်္ဂါရံ-ရွှေကယားကို၊ ဝါ-ရွှေရေတကောင်းကို၊ ဂဟေတ္တွာ-၍၊ ထေရဿ-၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ ဥဒကံ-အလှူရေစက်ကို၊ ပါတေတ္တွာ-ကျစေ၍၊ [(တနည်း) ပါပေတ္တွာ – ရောက်စေ၍၊] မဟာမေဃဝနုယျာနံ - ကို၊ အဒါသိ-ပြီ၊ ဥဒက

ဥဒကံ ပါဒေတ္တွာ။ ။ဥဒကန္တိ ဒကွိဏောဒကံ၊ စာအများ၌ပင် " ပါတေတ္တွာ " ဟု ရှိ၏၊ သို့သော် မဟာဝါ စိ ဝရကွန္ဒကာ " သံဃာ ၂ ဘက် ကွဲနေရာဝယ် တဘက်၌ ဒကွိဏောဒကရေကို လှူ၏၊ အခြားတဘက်၌ သင်္ကန်းကို လှူ၏ " စသည်ဖြင့် လာ၏၊ ထိုစကားကိုထောက်၍ "ထေရဿ ဟတ္ထေ ဥဒကံ ပါပေတ္တွာ"ဟု ပါ၍ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊ [ယခုကာလ၌ ရေတစက်တစက်ချသောရေစက်ချကား စာလာဓလာ မဟုတ်ပါ။]

ပါတေန-လက်ထည်းဝယ် ရေကျခြင်းနှင့်၊ သဟ-ကွ၊ ပထဝီ - သည်၊ ကမ္ပိ-တုန်လှုပ်ပြီ၊ [နယုံလဆုတ် ၂ရက်နေ့၌ လှုသည်၊] အယံ-ဤမြေလှုပ်ခြင်းသည်၊ မဟာဝိဟာရေ-၌၊ ပဌမော-သော၊ ပထဝီကမ္ပေါ-ခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ရာဇာ - သည်၊ ဘိတော-ကြောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ - ၍၊) ထေရံ-ကို၊ ပုန္တိ (ကိ)၊ ဘန္တေ-ရှင်း၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ပထဝီ-သည်၊ ကမ္ပတိ-နည်း၊ ဣတိ (ပုန္တိ) မဟာရာဇ-ဇာ၊ မဟာဘယိ-လင့်၊ ဣမသ္မိံ ဒီပေ-၌၊ ဒသဗလသ-၏၊ သာသနံ-သည်၊ ပတိဋ္ဌဟိသတိ-တုံ့၊ ဣဒါနိ-ဤသည်လည်း၊ ပဋ္ဌမံ-သော၊ ဝိဟာရဋ္ဌာန်-ကျောင်းတိုက် တည်နေရာသည်၊ ဘဝိသတိ-တုံ့၊ ဧတံ-ဤမြေလှုပ်ခြင်းသည်၊ တသ-ထို သာသနာတော် တည်လတ်ခြင်း, ဤဋ္ဌာန၏ ပဌမကျောင်းတိုက်နေရာ ဖြစ်လတ်ခြင်း၏၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ-ရှေပြေးနိမိတ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊

ရာဇာ-သည်၊ မဟာဘယ-ထက်ဘိယျောသော-လွန်စွာ၊ ပသီဒိ-ကြည်ညိုပြီ၊ ထေရော-သည်၊ ပုနဒိဝသေပိ- ၌လည်း၊ ရာဇဂေဟယေ - မင်းနန်းတော်၌ပင်၊ ဘုဇ္ဇိတ္တာ-၍၊ နန္ဒနဝနေ - ၌၊ အနုမတ္ထိယာနိ - အနုမဝတ္ထုနှင့် စပ်ယှဉ်သော တရားတို့ကို၊ ကထေသိ-ပြီ၊ ပုနဒိဝသေ-၌၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမ သုတ္တံ-အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ်ကို၊ ကထေသိ-ပြီ၊ ဧတေနေဝ ဥပါယေန - ဖြင့်ပင်၊ သတ္တဒိဝသာနိ-လုံး၊ကထေသိ-ပြီ၊ ဒေသနာ ပရိယောသာနေ-၌၊ အမုနဝမာနံ ပါဏာ သဟဿာနံ -အခွဲအားဖြင့် ကိုးထောင်သော သတ္တဝါတို့၏၊ ဝါ - ရှစ်ထောင် ငါးရာသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဓမ္မာဘိသမယော-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ တတော - မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ နန္ဒနဝနံ- သည်၊ သာသနဿ - ၏၊ ဇောတိ ပါတုဘာဝဋ္ဌာနံ-ထွန်းလင်းခြင်း၏ ထင်ရှားဖြစ်ရာ အရပ်တည်း၊ ဣတိကတ္တာ- ၍ အကြောင်းကြောင့်၊ ဇောတိဝနန္တိ နာမံ-ကို၊ လဘိ-ပြီ၊ ပန- ဆက်၊ သတ္တမေ ဒိဝသေ- ၌၊ ထေရာ - တို့သည်၊ အန္တေပုရေ - ၌၊ ရညော - အား၊ အပ္ပမာဒ သုတ္တံ-ကို၊ [အဂ်ိတ္ထရနိကာယ်၌လာသော မဟာ အပ္ပမာဒသုတ် (ရာဇောဝါဒ သုတ်လည်း ဟူ၏)]၊ ကထယိတ္ထာ- ဟောပြီး၍၊ စေတိယဂိရိမေဝ - ဆိုသော၊ အဂမံသု-နှင်ပြီ။

အထခေါ-၌၊ ရာဇာ-သည်၊ အမစ္စေ-တို့ကို၊ ပုန္တိ (ကိ)၊ ထေရော-သည်၊ အမှေ-တို့ကို၊ ဂါဠှေန - တင်းကြပ်သော၊ ဩဝါဒေန - ဖြင့်၊ ဩဝဒတိ-ဆုံးမတော်မူ၏၊ ဂဠှေယုနခေါ - ပြန်ကြလိုလေသလော၊ ဣတိ (ပုန္တိ)၊ အမစ္စာ-တို့သည်၊ ဒေဝ-မြတ်၊ တုမှေဟိ-အရှင်မင်းမြတ်တို့သည်၊ ထေရော-ကို၊ အယာ စိတော - မတောင်းပန်အပ်ဘဲ၊ သယမေဝ - အလိုလိုသာလျှင်၊ အာဂတော-

ကြွလာတော်မူပြီ၊ တသ္ဓာ-ကြောင့်၊ တသ-ထိုထေရ်၏၊ အနုဘုဿ-မပန်ပြောဘဲသာလျှင်၊ ဂမနဒ္ဓိ-ပြန်ကြွခြင်းသည်လည်း၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်တန်ရာပါ၏၊ ဣတိ အာဟံသု၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ရာဇာ-သည်၊ ရထံ - ကို၊ အဘိရုဟိတ္ဝာ-၍၊ ဒ္ဝေ-နှစ်ယောက်၊ ဒေဝိယောစ - တို့ကိုလည်း၊ အာရောပေတ္ဝာ - တင်၍၊ စေတိယဂိရိ-သို့၊ မဟန္တံ-ကြီးကျယ်သော၊(တနည်း)မဟန္တာ-သော၊ ရာဇာနုဘာဝေန - ဖြင့်၊ အဂမာသိ - ပြီ၊ ဂတ္ဝာ-၍၊ ဒေဝိယော–တို့ကို၊ ဧကမန္တံ-၌၊ အပဋ္ဌမာပေတ္ဝာ - ဝဲစေ၍၊ သယမေव – မိမိချည်းသာ၊ ထေရာနံ - တို့၏၊ သမီပံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ - သွားလသော်၊ အတိဝိယ -- အလွန်အကဲသာလျှင်၊ ကိလန္တရူပေါ- ပင်ပန်းသူ၏အဖြစ် ဟူသော သဘောရှိသည်၊ (ဘာဝ ပ္ပစာန)၊ ဟုတ္ဝာ- ၍၊ ဥပသင်္ကမိ- ပြီ၊ တတော - ထိုသို့ ပင်ပန်းစွာလာခြင်းကြောင့်၊ နံ--ထိုမင်းကို၊ ထေရော အာဟ (ကိံ)၊ မဟာရာဇ -- ဇာ၊ ကသ္မာ-- ကြောင့်၊ တွံ-သည်၊ ဧဝံ- သို့၊ ကိလမ မာနော-ပင်ပန်းခံလျက်၊ အာဂတော-- လာရသနည်း၊ ဣတိ(အာဟ)၊ဘန္တေ - တို့၊ တုမှေ-တို့ကို၊ [တုမှေ ဇာနနတ္ထာယ သမ္ဘဒ္ဓေါ(ဋီကာ)၊]မမ-အား၊ ဂါဠ်ဠ-တင်းကြပ်သော၊ သြဝါဒံ-ကို၊ ဒတ္ဝာ--၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ အယျာ- အရှင်တို့သည်၊ (ထည့်၊) ဂန္တုကာမာနုခေါ- ပြန်ကြွလိုကုန်လေသလော၊ ဣတိ-သို့ ဇာနနတ္ထံ-သိခြင်းအကျိုးငှါ၊ (အာဂတော- ပြီ) ဣတိ- ပြီ၊ မဟာရာဇ– ဇာ၊ မယံ- တို့သည်၊ နု ဂန္တုကာမာ - ပြန်ကြွလိုကုန်သည်မဟုတ်၊ အပိစ-ထိုသို့ပြန်မကြွလိုကုန်သော်လည်း၊ အယံ--ဤအခါသည်၊ ဝဿုပနာယိက ကာလောနာမ-ဝါကပ်ရာ အချိန်အခါမည်၏၊ တတြ-ထိုသို့ ဝါကပ်ချိန်၌၊ သမဏေန-သည်၊ ဝဿုပနာယိကဋ္ဌာနံ– ဝါကပ်ရာ အရပ်ကို၊ ဥတ္တုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ- သင့်၏၊ ဣတိ (အာဟ)။

တံ ဒိဝသမေဝ-၌ပင်၊ အရိဋ္ဌောနာမ-အရိဋ္ဌမည်သော၊ အမစ္စော-သည်၊ ပဗ္ဗပဏ္ဏာသာယ - ငါးကျိပ် ငါးယောက်သော၊ ဇေဋ္ဌ ကနိဋ္ဌဘာတုကေဟိ-

မဟန္တံ။ ။ “ ကရဏဏ္ဍေ ပစ္ဆိတ္ဘဝစနံ၊ မဟတာ ရာဇာနုဘာဝေနာတိ အဏ္ဍော” ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် “မဟန္တံ”ဟု နိဂ္ဂဟီတန္တ ရှိစေရမည်၊“မဟန္တသ+ဘာဝေါ မဟန္တံ–ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ရာဇာနုဘာဝ, ရစေ၊ သီလကွန် သာမည်ဖလသုတ်အဋ္ဌကထာ၌“မဟန္တာတိ ပါဋိ”ဟု ရှိသေး၏၊ အဓွင့်ကို ထိုဏ် ဋီကာသစ်မှာ ရှုပါ။

ပဗ္ဗပဏ္ဏာသာယ ။ ။ ဏ္ဍေ စတုပဏ္ဍာသာယာတိ ဝတ္ထုဇ္ဇ၊ ဧဝံ ဟိ သတိ ဥပရိ ဝုဋ္ဌမာနံ ဒ္ဝါသဋ္ဌိအရဟန္တောတိ ဝစနံ သမေတိ။ [၅၄ ယော်ဖြစ်မှ လာခဲ့တုန်းက ၇ ပါးနှင့် အရိဋ္ဌပါ ပေါင်း၍ ၆၂ ဖြစ်နိုင်သည်–ဟူလို။]

နောင်တော် ညီတော်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ရညော-၏၊သမိပေ-၌၊ ဒ္ဒိတော-လျက်၊ အာဟ-ပြီ(ကိ)၊ ဒေဝ-မြတ်၊ အဟံ-သည်၊ ထေရာနံ- တို့၏၊ သန္တိကေ - ၌၊ ပမ္မဇိတုံ-ဌ၊ ဧ၊ ဣဒ္ဓာမိ-၏၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘဏော-အမောင်၊ သာဓု-ပြီ၊ ပမ္မဇ္ဇသု-လော၊ ဣတိ-သို့၊ ရာဇာ-သည်၊ အနုဇာနိတ္ဝာ-ခွင့်ပြု၍၊ ထေရံ-ကို၊ သမ္ဗဒ္ဓိဿာ ပေသိ-လက်ခံစေပြီ၊ဝါ-အပ်နှင်းပြီ၊ ထေရော-သည်၊ တဒဟေဝ-ထိုနေ့၌ပင်၊ ပဗ္ဗာဇေသိ - စေပြီ၊ သဗ္ဗေ - အလုံးစုံသော အမတ်တို့သည်၊ ခုရဂ္ဂေယေဝ-သင်တုန်း၏ အဆုံး၌ပင်၊ ဝါ-ခေါင်းရိတ်အပြီး၌ပင်၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပါပုဏိံ သု-ပြီ၊ ရာဇာပိ-သည်လည်း၊ တခ်ဏေယေဝ - ၌ပင်၊ ကဏ္ဍကေန - ဆူးဖြင့်၊ စေတိယင်္ဂဏ်-ဇေတီတော် အပြင်ကို၊ [ထိုအချိန်၌ စေတီ မရှိသေး၊] ပရိတ္ထိ ပိတ္ဝာ-ကာရံပြီး၍၊ ဒ္ဒါသဒ္ဒိယာ-ဖ ၂ လုံးသော၊ လေဏောသု-လိုဏ်တို့၌၊ ကမ္ဗံ-အမှုကို၊ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ-စတည်စေ၍၊ နဂရမေဝ-သို့သာ၊ အဂမာသိ- ပြန်သွားပြီ၊ တေပိထေရာ- တို့သည်လည်း၊ ဒသဘာတိက သမာဂုလံ - ဆယ်ယောက်သော ညီတော်နောင်တော်တို့ဖြင့်ရောပြွမ်းသော၊ ရာဇကုလံ-မင်းမျိုးကို၊ပသာဒေတ္ဝာ- စေ၍၊ မဟာဇနံ-ကို၊ သြဝဒမာနာ-ဆုံးမကုန်လျက်၊ စေတိယ ဂိရိမှိ-စေတိယတောင်၌၊ ဝဿံ-မိုယ်းလပတ်လုံး၊ ဝသိံသု- နိုပြီ၊ တဒါပိ - ၌လည်း၊ စေတိယဂိရိမှိ-၌၊ ပဋ္ဌမံဝဿံ-ပဋ္ဌမဝါဿီ၊ ဥပဂတာ- ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ ဒ္ဒါသဒ္ဒိ-ခြောက်ကျိပ် ၂ ပါးသော၊အရဟန္တော-ရဟန္တာတို့သည်၊အဟေသုံ-နိုပြီ။

အထ-၌၊ အာယသ္မာ မဟိန္ဒော- သည်၊ ဝုဋ္ဌဝေသော - မိုယ်းလပတ်လုံးနေပြီးသည်၊ (ဟုတ္ဝာ၊) ပဝါရေတ္ဝာ-ပဝါရဏာပြုပြီး၍၊ ဂတ္တိကပုဏ္ဏမာယံ-တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့၌၊ ဥပေါသထ ဒိဝသေ - ဥပုသ်နေ့၌၊ ရာဇာနံ- ကို၊ ဇေတဝေါစ၊ [သီတင်းကျွတ်လပြည့် နေ့၌ ပဝါရဏာပြုပြီး၍ တလလွန်မှ နန်းတော်၌ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးနောက် မိန့်တော်မူသတတ်၊] (ကိ')၊ မဟာ ရာဇ-ဇာ၊ အမှေဟိ-တို့သည်၊ သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓေါ-ကို၊ စိရဒိဋ္ဌော-ကြာမြင့်သော

ဒသဘာတိကသမာဂုလံ။ ။မူရသိဝမင်း၏သားတော်တို့သည် အာဘယ,ဒေဝါနံ ပိယတိဿ, မဟာနာဂ, ဥတ္တိယ,မဇ္ဈာတ်ယ,သူရိယတိဿစသော အားဖြင့် ၁၀ ယောက် ရှိသတတ်။

သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓေါ ။ ။ ဘုရားရှင်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဓာတ်တော်ကိုပင် သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓေါ ဟု သုံးစွဲသည်၊ အပေါင်း၏ အမည်ကို အစိတ်၌ တင်စားသော ဧကဒေသ္ဝုပစာရ စကားတည်း၊ ဥပမာ– "သမုဒ္ဒေါ မယာ ဒိဋ္ဌော" ဟူရာ၌ သမုဒ္ဒြာ၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော မိမိမြင်ရာ အရပ်ကလေးကို သမုဒ္ဒေါ ဟု ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲခြင်းကဲ့သို့တည်း၊ [အဝယဝေ သမုဒါယဝေါဟာရဝသေန ဧဝမာဟာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ယထာ– သမုဒ္ဒေါ မယာ ဒိဋ္ဌောတိ။]

ကာလ၌ ဖူးမြင်အပ်ခဲ့ပြီ၊ ဝါ– ဖူးမြင်ခဲ့ရသည်မှာ ကြာလှပါပြီ၊ အနာထာ ဝါသံ-ကိုးကွယ်ရာမဲ့နေခြင်းကို၊ ဝသာမ-နေကြရကုန်၏၊[ဝသိမ-ဟု အတိတ် ကြိယာရှိသည်မှာ မကောင်း။] မယံ - တို့သည်၊ ဇမ္ဗုဒီပံ - သို့၊ ဂန္တုံ- ၄ါ၊ ရဇ္ဇာမ-နှ၏၊ ရတိ(အဝေါစ)၊ ရာဇာ - သည်၊ အာဟ၊ (ကိ) ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ- ဒကာတော်သည်၊ တုမှေ-တို့ကို၊ စတူဟိ-နှသော၊ ပစ္စယေဟိ- တို့ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌဟာမိ-လုပ်ကျွေးပါ၏၊ အယဉ္စ မဟာဇနော-သည်လည်း၊ တုမှေ-တို့ကို၊ နိဿာယ - ၍၊ တိသု သရဏေသု ပတိဋ္ဌိတော၊ ကသ္မာ - ကြောင့်၊ တုမှေ-တို့သည်၊ ဥက္ကဏ္ဌိတာ - ပျင်းရိကုန်သည်၊ အတ္ထ – ဖြစ်ပါကုန် သနည်း၊ ရတိ (အာဟ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ နော-တို့သည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-ကို၊ စိရဒိဋ္ဌော-ပြီ၊ ဝါ-ပြီ၊ အတိဝါဒနေ၊ ပေ၊ ဌာနံ - ရှိခိုးမှ, ခရီးဥုး ကြိုဆိုမှ, လက်အုပ်ချီမှ, အရှိ အသေပြုမှုကိုပြုရာအရပ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ဥက္ကဏ္ဌိတာ-နှသည်၊ အမှ-နှ၏၊ ရတိ- ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ဘန္တေ-တို့၊တုမှေ-တို့သည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ- သည်၊ ပရိနိဗ္ဗုတော-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ၊ ရတိ-သို့၊ အဝေါစုတ္ထနနု-မိန့်တော်မူခဲ့ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ရတိ- ဤသို့လျှောက်ပြီ။

မဟာရာဇ-ဇာ၊ ကိဉ္စာပိ ပရိနိဗ္ဗုတော-အကယ်၍ကား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပါပေပြီ၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပါသော်လည်း၊ အသ-ထိုမြတ်ဘုရား၏၊ သရီရ ဓာတုယော- သရီရဓာတ်တော်တို့သည်၊ [ကိုယ်တော်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဓာတ်တော်တို့ကို " သရီရဓာတု " ဟု ကေဒေသ္ယ၊ ပစာရအားဖြင့် ဆိုသည်၊] တိဋ္ဌန္တိ–တည်ရှိကုန်သေး၏၊ ရတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ဘန္တေ - တို့၊ တုမှေ–တို့သည်၊ ထူပပတိဋ္ဌာနံ – ပုထိုးတော်တည်ခြင်းကို၊ အာဂန်ထ-, အလိုတော် ရှိကုန်၏၊ ရတိ - သို့၊ အညာတံ - သိအပ်ပါပြီ၊ ဝါ-နားလည်ပါပြီ၊ ဘန္တေ-ရား၊ ထူပံ -ပုထိုးတော်ကို၊ ကရောမိ-ပြုပါအုံ၊ ဒါနိ-၌၊ ဘူမိဘာဂံ-မြေအဘို့ကို၊ ဝိစိနာထ - ရွေးချယ်တော်မူပါကုန်၊ ဘန္တေ- တို့၊ အပိစ- ထိုသို့ ပုထိုးတော်ကို ပြုလိုပါသော်လည်း၊ ဓာတုယော - ဓာတ်တော်တို့ကို၊ ကုတော-အာဘယ်အရပ်မှ၊ လဗ္ဘာမ-ရနိုင်ပါကုန်အုံ့နည်း၊ ရတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ သုမနေန-သုမနသာမလောနှင့်၊ သဒ္ဓိ - ကွ၊ မန္တေ ဟိ-တိုင်ပင်လော၊ ရတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ဘန္တေ - ရား၊ သာဓု - ပြီ၊ ရတိ-သို့၊ ရာဇာ-သည်၊ သုမနံ- ကို၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ - ၍၊ ပုစ္ဆိ (ကိ)၊ ဘန္တေ - ရား၊ ဒါနိ-၌၊ ကုတော-မှ၊ ဓာတုယော- တို့ကို၊ လဗ္ဘာမ - ရပါကုန်အုံ့နည်း၊ ရတိ (ပုစ္ဆိ)၊သုမနော အာဟ(ကိ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ တွံ-သည်၊ အပ္ပေါဿုက္ကော-ဓာတ်တော်ရမှု၌ ကြောင့်ကြမဲ့သည်၊ (ဟုတ္တာ= ၍၊) ဝိထိယော – လမ်းတို့ကို၊

သောဝေပေတ္တာ - သုခ်သင်စေပြီး၍၊ ဓဇပဋာက ပုဏ္ဏယဋာဒီဟိ - တံခွန် , ကုဏ္ဍား,ရေပြည့်အိုး အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊အလင်္ကာရာပေတ္တာ-၍၊သ ပရိဇနော-အခြေအရံနှင့်တကွ၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ သမာဒိယိတ္တာ - ကောင်းစွာယူ၍၊ ဝါ-ဆောံတည်၍၊ သဗ္ဗတာဘဒ္ဒာဝစရေ-အလုံးစုံသော တူရိယာဘဏ္ဍာ, တူရိယာတီးသူတို့ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတ္တာ-စုဝေးတည်နေစေ၍၊ မင်္ဂလဟတ္ထိ - ကို၊ သမ္ဘာလင်္ကာရ ပဋိမဏ္ဍိတံ-အလုံးစုံသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်ကို၊ ကာရာပေတ္တာ- ၍ရင်း၊ အသ- ထို မင်္ဂလာဆင်၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ သေတ ဆ္ဆတ် - ထီးဖြူကို၊ ဥဿာပေတ္တာစ - စိုက်ထူစေပြီး၍ရင်း၊ သာယန္ဟသမယေ-ညနေချမ်းအခါ၌၊မဟာနာဂ ဝနယျာနာဘိမုခေါ-မဟာနာဂဝန် ဥယျာဉ်သို့ ရှေးရှု မျက်နှာမူလျက်၊ ယာဟိ - သွားပါလော့၊ အဒ္ဓါ - မဆွတ်ကေန်၊ တသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ ဓာတုယော-တို့ကို၊ လစ္ဆသိ-ရပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ (အာဟ၊)ရာဇာ-သည်၊ သာဓု-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ပဋိစ္ဆိ-ပြီ၊ ထေရာ-တို့သည်၊ စေတိယဂိရိမေဝ-သို့သာ၊ အဂမံသု- နှင်ပြီ၊

ဘတြ - ထိုစေတိယတောင်၌၊ အာယသ္မာ မဟာမဟိန္ဒတ္ထေရော - သည်၊ သုမနသာမဏေရံ- ကို၊ အာဟ (ကိ)၊ သာမဏေရ- ဏေ၊ တွံ-သည်၊ ဂန္တ-ရေ၊ ဇမ္ဗုဒီပေ-၌၊ ဘဝ-၏၊ အယျကံ-ဘိုးတော်ဖြစ်သော၊ အသောကံ-သော၊ ဓမ္မရာဇာနံ-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-၍၊ မမ-၏၊ ဝစနေန-ဖြင့်၊ (တနည်း) မေဝစနေန-ငါ့အပြောဖြင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒေဟိ-ပြောလေလော့၊ (ကိ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ဝေါ- သင်တို့၏၊ သဟာယော - အဆွေတော် ဖြစ်သော၊ ဒေဝါနံ ပိယတိဿော-သည်၊ ဇုဒ္ဓသာသနေ-၌၊ ပသန္နော - သည်၊ (ဟုတ္တာ) ထူပံ-ဂုထိုးတော်ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမော - တည်စေ လို၏၊ တုမှာကံ - တို့၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဓာတု-သည်၊ အတ္ထိကိရ- ရှိသတတ်၊ တံ-ထို ဓာတ်တော်ကို၊ မေ-အား၊ ဒေထ - ပေးလိုက်ပါကုန်၊ ဣတိ (ဝဒေဟိ)၊ တံ - ထိုဓာတ်တော်ကို၊ ဂဟေတ္တာ-ပြီး၍၊ ဒေဝရာဇာနံ-သော၊ သဏ္ဌံ-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-၍၊

သမ္ဘတာဘဒ္ဒာဝစရေ ဥပဋ္ဌာပေတ္တာ ။ ။ ကံသတာဘဒ္ဒာဒီ (ကြေးမောင်း အစရှိသော)-တာဠံ (တီးခတ်အပ်သော အစိတ်အစိတ်သော တူရိယာသည်) အဝစရတိ ဘြောကိ တာဠာဝစရံ ဝုစ္စတိ အာတတဝိတတာဒိ သမ္ဘံ တူရိယာဘဏ္ဍံ (တူရိယာဘဏ္ဍာ အပေါင်း)၊ပေ၊ဘြောသဟစရဏနယေန (တူရိယာနှင့်တူရိယာတီးသူ၏ တကွဖြစ်ဘက်နည်းအားဖြင့်) သမ္ဘတူရိယာဘဏ္ဍာနံ — တို့ကို၊ ဝါဒကာဝိ— တီးမှုတ်တတ်သူတို့သည်လည်း၊ ဝါ—ကိုလည်း၊ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ တေသမ္ဘေ (ထိုတူရိယာ, တူရိယာတီးသူ အားလုံးတို့ကို) ဥပဋ္ဌပေတ္တာ၊ သန္ဓိပါတာပေတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧ၀ံ-သို့၊ ဝဒေဟိ- ပြောလေလော့၊ (ကိုဗျ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ တုမ္မာကံ-တို့၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဒက္ခိဏာဒါဒ္ဒါဝစ- လက်ယာစွယ်တော်ရင်း၊ ဒက္ခိဏာကဋကဋ-လက်ယာညှပ်ရိုးတော်ရင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဣမေ ခါတုယော- ၂ဆူသော ခါတ်တော်တို့သည်၊ အတ္ထိကိရ-ရှိကုန်သတတ်၊ ဘဘော-တို့ ၂ဆူသော ခါတ်တော်တို့မှ၊ တုမှေ-တို့သည်၊ ဒက္ခိဏာဒါဋ္ဌံ-ကို၊ ပူဇေထ-ပါကုန်၊ ဒက္ခိဏာကဋကံပန-ကိုကား၊ မယံ-အား၊ ဒေထ-ပေးလိုက်ပါကုန်၊ ဣတိ (ဝဒေဟိ)၊ ဝေဠု - ဤသို့လည်း၊ နံ-ထိုသကြားကို၊ ဝဒေဟိ- ပြောလေဉုးလော့၊ (ကိုဗျ)၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ တုမှေ- တို့သည်၊ အမှေ - တို့ကို၊ တမ္မပဏ္ဏိဒီပံ-သို့၊ ပဟိဏိတ္ထာ-၍၊ ပမဇ္ဇထ-မေ့လျော့နေကုန်သနည်း၊ ဣတိ(ဝဒေဟိ-လော့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-မှာပြီ၊) ဘန္တေ-ရား ၊ သာဓု-ပြီ၊ ဣတိခေါ - လျှင်၊ သုမနော-သည်၊ ထေရဿ ဝစနံ သမ္မဋ္ဌိန္တိတ္ထာ,တာဝ ဒေဝ-ထိုခဏ၌ပင်၊ ပတ္တစိ ရံ အာဒါယ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဋ္ဌိတ္ထာ, ပါဋလိပုတ္တဋ္ဌိရေ-ပါဋလိပုတ်မြို့တော်ခါး၌၊ ဩရုယ-သက်ဆင်း၍၊ ရညော သန္တိကံ ဂတ္ထာ တေမတ္ထံ အာရောစေသိ၊

ရာဇာ-သည်၊ တုဏ္ဍေ-နှစ်သက်သည်၊ (ဟုတ္ထာ)၊ သာမဏေရဿ - ၏၊ ဟတ္ထတော ပတ္တံ ဂဟေတ္ထာ၊ ဂန္ဓေဟိ-နံ့သာတို့ဖြင့်၊ ဥမ္မဒ္ဒေတ္ထာ-ပွတ်တိုက်၍၊ ဝရမုတ္တာသဒိသာနံ-မြတ်သောပုလဲနှင့်တူကုန်သော၊ ခါတူနံ-ခါတ်တော်တို့ဖြင့်၊ ပူရေတ္ထာ - ပြည့်စေ၍၊ အဒါသိ-ပြီ၊ သော - ထိုသုမနသာမဏေသည်၊ တံ-ထို ခါတ်တော်ကို၊ ဂဟေတ္ထာ - ပြီး၍၊ ဒေဝရာဇာနံ- သော၊ သက္ကံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိ-ပြီ၊ ဒေဝရာဇာ သက္ကော, သာမဏေရံ- ကို၊ ဒိသ္မာဝ-၍သာလျှင်၊ ဝါ - မြင်လျှင် မြင်ခြင်းပင်၊ ဘန္တေ သုမန - အရှင်သုမန၊ ကိုဗျ အာဟိတ္ထာသိ - အဘယ်ကြောင့် လှည့်လည်နေသနည်း၊ ဣတိအာဟ၊ [ရဟန်းတရားကိုတော့ အားမထုတ်ဘဲ ဘာ့ကြောင့် ဟိုလယ် သည်လယ် လယ်နေသနည်း- ဟူလို၊] မဟာရာဇ-ဇာ၊ တွံ-သည်၊ အမှေ- တို့ကို၊ တမ္မပဏ္ဏိဒီပံ-သို့၊ ပေသေတ္ထာ-၍၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ပမဇ္ဇသိ-နည်း၊ ဣတိ (အာဟ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ နပ္ပမဇ္ဇာမိ-မမေ့မလျော့ပါ၊ ဝဒေဟိ-ပြောပါလော၊ ကိုဗျ-အဘယ်ကို၊ ကရောမိ-ပြုရပါမည်နည်း၊ ဣတိ - ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ တုမ္မာကံ - တို့၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဒက္ခိဏာ

ပမဇ္ဇထ ။ ။ စာအုပ်များ၌ " ပမဇ္ဇိတ္ထ " ဟု နာမယောဂ အတိတ် ကြိယာကို တွေ့ရသော်လည်း မကောင်း, ထိုအချိန်တိုင်အောင် မေ့နေသောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်သာ ကောင်း၏၊ ရှေ့၌ " တုမှေ ပူဇေထ " ထောက်၍ ဤ၌လည်း " တုမှေ ပမဇ္ဇထ " ဟု ပဟုဝုစ်သာ ရှိသင့်သည်၊ သို့သော် နောက်၌ " တွံ ပမဇ္ဇသိ " ရှိလတ်ဖြစ်၍ ဤ၌ ပမဇ္ဇသိ ဟု ရှိလျှင်လည်း ရှေနောက်ညီ၏။

ဒုဋ္ဌာစ–ရင်း၊ ဒကွိဏာကွ္ခကဋ္ဌ-ရင်း၊ (ရုတိ–သို့၊)ဒ္ဒေ–နှ်သော၊ ဓာတုယော-တို့သည်၊ အတ္ထိကိရ- နှ်သတတ်၊ တတော – ထိ ၂ ဆူသော ဓာတ်တော်တို့မှ၊ တုမ္မေ ဒကွိဏာဒါ၌ ပူဇေထ၊ ဒကွိဏာကွ္ခကဋ္ဌ ပန-ကိုကား၊မယ်-အား၊ ဒေထ-ကုန်၊ ရုတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ဘဒ္ဒန္တ–ရား၊ သာဓု-ကောင်းပါပြီ၊ ရုတိ ခေါ-ဤသို့လျှင်၊ဒေဝါနံ-တို့၏ ရုဒ္ဓနော-အရှင်ဖြစ်သော၊ သက္ကော-သည်၊ယောဇနပ္ပမာဏာ- တယူဇနာ အာတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ မဏိထူပံ - ပဒမြောင်းပုထိုးတော်ကို၊ ဥဿါရေတွာ-ဖွင့်၍၊ ဒကွိဏာကွ္ခကဓာတုံ - လက်ယာ ညာပ်ရိုးတော်ဓာတ်ကို၊ နိဟရိတွာ - ထုတ်ဆောင်၍၊ သုမနဿ-အား၊ အဒါသိ - ပြီ၊ သော–ထို သာမဏေသည်၊ တံ-ထိုဓာတ်တော်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ စေတိယဂိရိမှိယေဝ–စေတိယတောင်၌သာလျှင်၊ ပတိဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ။

အထခေါ-၌၊ မဟိန္ဒပ္ပမုခါ- အရှင်မဟိန္ဒ အမှူးရှိကုန်သော၊ သမ္ဗေဒိ-နှ်သော၊ တေ မဟာနာဂါ-ထို ရဟန္တာကြီးတို့သည်၊ အသောကဓမ္မရာဇေန-သည်၊ ဒိန္နဓာတုယော-ပေးအပ်သော ဓာတ်တော်တို့ကို၊စေတိယဂိရိမှိယေဝ-၌သာလျှင်၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ- တည်စေ၍၊ ဒကွိဏာကွ္ခကံ - ကို၊ အာဒါယ - ၍၊ ဝမုမာနကဿာယ-တိုးပွားသော အရိပ်ရှိရာအခါ၌၊ ဝါ-မွန်းလွဲအခါ၌၊ မဟာနာဂဝနုယျာနံ-သို့၊ အဂမံသု-နှ်ပြီ၊ ရာဇာပိ - သည်လည်း၊ သုမနေန-သည်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ပူဇာသက္ကာရံ - ပူဇော်သက္ကာရကို၊ ကတွာ-၍၊ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော–မြတ်သော ဆင်ကျောက်ကုန်းထက်၌ ရောက်သည်၊(ဟုတ္တာ၊)သယံ-ကိုယ်တိုင်၊မဂ်လဟတ္ထိမတ္ထကေ-မဂ်လာဆင်တော်ဦးကင်း၌၊ သေတဆ္ဆတ္တံ–ထီးဖြူးတော်ကို၊ ဓာရယမာနော–ဆောင်းလျက်၊ မဟာနာဂဝနံ-သို့၊ သမ္ပာပုဏိ-ပြီ၊ အထ–၌၊ အသ-ထိုမင်း၏၊ တေံ-ဤအကြီသည်၊ အဟောသိ–ပြီ (ကိ)၊ အယံ - ဤ ဓာတ်တော်သည်၊ သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ ဓာတု-ဓာတ်တော် အစစ်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)–အုံ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ဆတ္တံ-ထီးဖြူးတော်သည်၊ အပနမတု-ဖယ်၍ ညွှတ်ပါစေသတည်း၊ မဏ်လ

ဝမုမာနကဿာယ။ ။ပဿာဘတ္တိတိ အတ္ထော၊ ပဿာဘတ္တမေဝ ဟိ ဆာယာ ဝမုတိ– မွန်းလွဲမှ အရိပ်သည် တိုးပွား၏၊ ဝမုမာနကာ + ဆာယာ တ္ထောတိ ဝမုမာနကဿာယာ။

ဆတ္တံ အပနမတု။ ။ဣဒံ သေတဆ္ဆတ္တံ (ဤ ငါဆောင်းထားသော ထီးဖြူသည်) သယမေဝ မေ သီသောပရိတော အပတ္တမေတွာ (အလိုလို ငါ့ဦးခေါင်းပေါ်မှ ဖယ်=စောင်း၍) ဓာတုစကော်ဋ္ဌကာဘိမုခံ ဟုတ္တာ (ဓာတ်တော်ကလပ်သို့ ရှေးရှုဖြစ်၍) နမတူတိ အတ္ထော။

ဟတ္ထိ-သည်၊ ဇဏ္ဏုကေဟိ - ပုဆစ် ဒူးဝန်းတို့ဖြင့်၊ ဘူမိယံ-၌၊ ပတိဋ္ဌဟတု-တုပ်ဝပ်ပါစေ သတည်း၊ ဓာတုစေတော်ဌာနံ - ဓာတ်တော်ပန်းကလပ်သည်၊ မယှံ-၏၊ မတ္ထကေ- ဥုံးထိပ်၌၊ ပတိဋ္ဌာတု - တည်ပါစေသတည်း၊ ဣတိ - သို့၊ (တေဒဟောသိ)၊ ရညော-၏၊ စိတ္တုပ္ပါဒေန-စိတ်ဖြစ်ခြင်းနှင့်၊ သဟ - တူပြိုင်နက်၊ ဆတ္တံ-သည်၊ အပနမိ-ဖဲ့၍ ညွှတ်ပြီ၊ ဟတ္ထိ-သည်၊ ဇဏ္ဏုကေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပတိဋ္ဌဟိ-ပြီ၊ ပေ၊ ရာဇာ - သည်၊ အမတေနေဝ - အမြှိုက်ရေစင်ဖြင့်သာလျှင်၊ အဘိသိတ္တ ဂဇ္ဇောဝိယ - ဥုံးထိပ်၌ သွန်လောင်းအပ်သော ကိုယ်ရိုသုကဲ့သို့၊ ပရမေန - လွန်ကဲသော၊ ပီတိပါမောဇ္ဇေန - နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတော-သည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ ပုန္ဆိ-ပြီ(ကိ)၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဓာတုံ - ကို၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ ကရောမ-ပြုရပါကုန်မည်နည်း၊ ဣတိ(ပုန္ဆိ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ဟတ္ထိကုမ္ဘမ္ဟိ ယေဝ-ဆင်ဥုံးကင်း၌သာ၊ တာဝ ထပေဟိ- ထားပါဥုံးလော၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ရာဇာ - သည်၊ ဓာတုစေတော်ဌာနံ - ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ - ၍၊ ဟတ္ထိကုမ္ဘေ-၌ ထပေသိ-ပြီ၊ နာဂေါ-မင်္ဂလာဆင်တော်သည်၊ ပမုဒိတော-ဝမ်းမြောက်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ကောဋ္ဌနာဒံ - ကြိုးကြွားသံကို၊ နဒိ–ကြူးရင့်ပြီ၊ မဟာမေဃော - သည်၊ ဥဒ္ဓဟိတ္ဝာ - တက်၍၊ ပေါက္ခရဝဿံ - ကြာဖက်မိုးကို၊ (ကြာဖက်၌ ကျသောမိုးကဲ့သို့ စွပ်စေလိုသူကိုသာ စွပ်သောမိုးကို၊) ဝဿိ - ရွာပြီ၊ ဥဒကပရိယန္တံ-ရေအဆုံး အပိုင်းအခြားရှိသည်ကို၊ ကတ္ဝာ - ၏၊ မဟာဘူမိ စာလော - ကြီးစွာသော မြေလှုပ်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ ပစ္ဆေ-ပစ္ဆန်ရင်း၌ သော်မှလည်း၊(မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်အဖျားအရပ်၌ သော်မှလည်း၊) သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓသ-၏၊ ဓာတု - သည်၊ ပတိဋ္ဌဟိသတိနာမ - တည်တော်မူတော်သေး၏၊ ဣတိ- ဤသို့တွေး၍၊ ဒေဝမနုဿာ - တို့သည်၊ ပမောဒိ"သု - ကုန်ပြီ၊ ဧဝံ-သို့လျှင်၊ ဣဒ္ဓါနုဘာဝသိရိယာ-တန်ခိုးအာနုဘော်ဟူသော အာသရေဖြင့်၊

မတ္ထကေ ပတိဋ္ဌာတု။ ။ထိုအချိန်၌ ဓာတ်တော်တည်ရာကလပ်သည် အရှင်မဟိန္ဒလက်တော်၌ ရှိသေး၏၊ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟိန္ဒ၏လက်တော်မှ ဓာတ်တော်နှင့်တကွ ကြွလာ၍ ငါ၏ဥုံးထိပ်၌ တည်ပါစေသတည်းဟု မိန့်ဆိုသည်။ [ဤ၌ ဓာတုစေတော်ဌာနံ ထေရသာ ဟတ္ထတော ဓာတုယာသဟ အာဝဏ္ဏာ သိရသ္မိ" မေ ပတိဋ္ဌာတူတိအဓွောဟု။]

ပေါက္ခရဝဿံ။ ။ပေါက္ခရပတ္တပုပ္ဖမာဏံ (ကြာဖက်ပမာဏ ရှိသည်ဖြစ်၍)ဝလာ ဟကမဇ္ဈေ ဥဒ္ဓဟိတ္ဝာ ကမေန ဖရိတ္ဝာ (အစဉ်အတိုင်း ဖြန့်၍) တေမေတုကာမေယေဝ တေမယမာနံ (စိုစေလိုသူတို့ကိုသာ စိုစွပ်စေလျက်) မဟန္တံ ဟုတ္ဝာ ဝဿတိ။

ဒေဝမနုဿာနံ-တို့၏၊ ဗိတိ-ကို၊ ဇနယန္တော-ဖြစ်စေလျက်၊...မဟာဝီရော-ကြီးသောလုလ္လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ စာတုမာသိနိယာ-မိုယ်းလေးလအဆုံး တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ဖြစ်သော၊ ပုဏ္ဏမာယံ- လပြည့်နေ့၌၊ ဇုဓ-ဌာ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ ဒေဝလောကမှာ-နတ်ပြည်မှ၊ အာဂတ္တွာ - ကြွလာတော်မူ၍၊ ဟတ္ထိကုဋ္ဌေ-ဆင်ဥုးကင်း၌၊ ပတိဋ္ဌိတော- ပြီ၊ ဇုတိ - ဤသို့ ရှေးဆရာတို့ ဆိုကြကုန်ပြီ။

အထ- ၌၊ အသ- ထိုမင်း၏၊ သော ဟတ္ထိနာဂေါ- သည်၊ အနေကတာဠာဝစရပရိဝါရိတော-များစွာသော တူရိယာဘဏ္ဍာ,တူရိယာ တီးသူတို့သည် ခြံရံအပ်သည်(ဟုတ္တာ) အတိရိယ-လျင်၊ ဥဠာရေန-မွန်မြတ်သော၊ ပူဇာသက္ကာရေန-ဖြင့်၊ သက္ကရိယမာနော-အရိအသေပြုအပ်သည် (ဟုတ္တာ၊) ပန္ထိမဒိသာဘိမုခေါ- အနောံအရပ်သို့ ရှေးရှုလျက်သော၊ အပသက္ကန္တော-နောက်ဆုတ် နောက်ဆုတ်သွားလျက်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော အရပ်၌၊ နဂရသ-၏၊ ပုရတ္ထိမဒ္ဒါရံ - သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ – ထို မြို့ရှေ့တံခါးတိုင်အောင်၊ ဂတ္တွာ–၍၊ ပုရတ္ထိမေနဒ္ဒါရေန-ဖြင့်၊ နဂရံ-သို့၊ ပေါဇဇာယ-ကို၊ ကရိယမာနာယ-ပြုအပ်စဉ်၊ပေါမဟေဇဝတ္ထုနာမ - မဟေဇဝတ္ထု မည်သော အရပ်သည်၊ [မဟေဇ နာ,မကေန ယက္ခေန ပရိဂ္ဂဟိတံ ကော် ဒေဝဋ္ဌာနံ (နတ်ကွန်း)။] အတ္ထိကိရ-သတတ်၊ တတ္ထ-ထို မဟေဇဝတ္ထု အရပ်သို့၊ ဂတ္တွာ – ၍၊ ပုန – တဖန်၊ ဣပါရာမာဘိမုခေါ ယေဝ – ထုပါရုံသို့ ရှေးရှုသည် သာလျှင်၊ ဟုတ္တာ၊ ပဋိနိဝတ္တိ-ပြန်နစ်ပြီ။

မဟာဝီရော ။ ။ မဟာပရက္ကမော၊ မဟာဝီရဝဝယဝတ္ထာ စေတ္ထ(ဓာတ်တော်ကမဟာဝီရဘုရား၏ အဖိတ်အပိုင်းဖြစ်သောကြောင့်) သတ္ထုဝေါဟာရေန ဓာတုယောဝနိဗ္ဗဒ္ဓာ (ဘုရားနာမည်တော်ဖြင့် ဓာတ်တော်တို့ကို ညွှန်ပြသည်၊) [ကောဒေသ္ဏ။ပစာ-ဟူလိ။]

အပသက္ကန္တော။ ။ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတောယေဝ– နောက်ဆုတ် နောက်ဆုတ်အားဖြင့်ပင်၊ ပန္ထိမဒိသာဘိမုခေါ ဟုတ္တာ ညြသက္ကန္တော (ဆုတ်လသော်) ဂစ္ဆန္တော တိ အတ္ထော၊ [သက္ကာ–ဂတော (ဓာတ်ကျမ်း)၊] ကိဉ္စာပိ သေ ပန္ထိမဒိသံ နှ ညြလောကေတိ-နောက်ဆုတ်သွားနေရကား အနောက်အရပ်ကိုတော့ မကြည့်တာ မှန်တယ်၊ တထာပိ ပန္ထိမဒိသံ သန္ဓာယ ဂစ္ဆတိ – သို့သော် ပန္ထိမအရပ်ကို မှန်းပြီးသွားနေ၏၊ ဇုတိ ပန္ထိမာဘိမုခေါတိ ဝုတ္တံ။

နဂရံ ပဝိသိတ္တာ ။ ။ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတောယေဝ အာဂန္တွာ ဒ္ဝါရေ သမ္ပတ္တေ ပရိဝတ္တိတ္တာ (နောက်မဆုတ်ဘဲ ပြန်လှည့်၍) ဥဇုကေနေဝ နဂရံ ပါဝိသိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စ-ဆက်၊ တေန သမယေန-၌၊ ထူပါရာမေ-ထူပါရုံ၌၊ ပုရိမကာနံ-ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏ္ဏံ-၃ဆူ ကုန်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ - တို့၏၊ ပရိဘောဂ စေတိယဋ္ဌာနံ-ပရိဘောဂစေတီ တည်ရာအရပ်သည်၊ ဟောတိ - ၏၊ ကိရ-ခဲ့၊ အတီတေ - လွန်လေပြီးသော အခါ၌၊ အယံဒီပေါ - ဤ သီဟိုဠ်ကျွန်းသည်၊ သြဇဒီပေါနာမ - သြဇကျွန်း မည်သည်၊ အဟောသိ - ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ရာဇာ–သည်၊ အာဘယောနာမ–မည်၏၊ နဂရံ-သည်၊ အာဘယပုရံနာမ-အာဘယပုရ မည်၏၊ စေတိယပဋ္ဌတော- သည်၊ ဒေဝကူဋပဋ္ဌတောနာမ–ဒေဝကူဋတောင် မည်၏၊ ထူပါရာမော- သည်၊ ပဋိယာရာမောနာမ - ပဋိယာရုံမည်၏၊ တေန ခေါပန သမယေန-၌၊ ကကုသန္ဓော-သော၊ ဘဂဝါ- သည်၊ လောကေ-၌၊ ဥပ္ပန္နော-ပွင့်တော်မူပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ-ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝကော-သော၊ မဟာဒေဝေါနာမ–မည်သော၊ ထေရော–သည်၊ ဘိက္ခုသဟဿေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ မဟိန္ဒတ္ထေရော - သည်၊ စေတိယပဋ္ဌတေ - ၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ ဝိယ-တည်သကဲ့သို့၊ [ဥပမာနှ၌ ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာဖြင့် ထားရှိ။] (တထာ-တူ၊) ဒေဝကူဋေ-၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ - ပြီ၊ တေန ခေါပန သမယေန-၌၊ သြဇဒီပေ - ၌၊ သတ္တာ–တို့သည်၊ ပဋ္ဌရကေန-ပြင်းထန်သော အဖျားရောဂါဖြင့်၊ ဝါ-ပုလိပ်

ပရိဘောဂ၊ ပေ၊ ဋ္ဌာနံ။ ။ပရိဘုဉ္ဇတိ ပဂရဏာနိ – သုံးစွဲတော်မူအပ်ပြီးသော အဆောက်အဦးတို့ကို၊ နိဒဟိတ္တာ – သိမ်းမြိုး၍ (ထာပနာ၍)၊ ကတံ စေတိယံ ပရိ ဘောဂစေတိယန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တိဝိဓံဟိ စေတိယံ ဝဒန္တိ၊ – ပရိဘောဂ စေတိယံ , ဓာတု စေတိယံ, ဓမ္မစေတိယန္တိ၊ [ဓာတ်တော်ကို ထာပနာ၍ တည်အပ်သော စေတီသည် ဓာတုစေတီမည်၏။ [ဓာတ်တော်သက်သက်လည်း ဓာတုစေတီ ပင်။] ပဋိစ္စသမုပ္ပါ ဒါဒိလိခိတပေါတ္ထကံ (ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် စသော တရားတော်ကို ရေးသား အပ်သော စာအုပ် ပေစာကို) နိဒဟိတ္တာ ကတံ ပန ဓမ္မစေတိယံနာမ။

တနည်း စေတီဝ ဗျို။ ။သာရီရိကံ ပရိဘောဂိကံ ဥဒ္ဒိသိကံတိ ၃ဝမ္ပိ တိဝိဓောဒံ စေတိယံ ဝဒန္တိ၊ [ဓာတ်တော်သက်သက်နှင့် ဓာတ်တော် ထာပနာရာ စေတီကို သာရီ ရိက (ကိုယ်တော်မှဖြစ်သော စေတီ) ဟု ခေါ်၏၊ ဘုရား အသုံးအဆောင်တော်နှင့် အသုံးအဆောင်တော်များကို ထာပနာရာ စေတီကို ပရိဘောဂိကစေတီ ဟု ခေါ်၏၊ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ရည်မှန်း၍ပူဇော်ရာ၌ ရည်မှန်းအပ်သောဘုရားရှင် သည်ရင်း, ဘုရားရှစ်ပါး ဆင်းတုတော်သည်ရင်း ဥဒ္ဒိသိကစေတီ မည်၏။] အယံ ပန ပဘေဒေါ (၍ နောက်နည်း အပြားသည်ကား) ပဋိမာရူပသိဝိ (ဆင်းတုတော် ကိုလည်း) ဥဒ္ဒိသိကစေတိယေနေဝ သင်္ဂဟိတတ္တာ သုဠုတရံ ယုဇ္ဇတိ။

ပဋ္ဌရကေန။ ။ပဋ္ဌရကောနာမ ရောဂေါ ဝုစ္စတိ၊[ပ-အပြင်းအထန်+ဇရ-ဖျားနာ သော ရောဂါကို ပဋ္ဌရက ဟု ခေါ်။] သောစ ယက္ခာနုဘာဝေန သမုဋ္ဌေါ - ဘီလူး တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်၏။ [ရက္ခသေဟိ ဇနယေတ္ထ , ရောဂေါ ပဋ္ဌရကော၊–မဟာဝင်။]

ကပ် ရောဂါဖြင့်၊ [ရှေးက "ယဉ်းအနာဖြင့်" ဟု ပေး၏။] အနယဗျသနံ-ကြီးပွားမဲ့ ပျက်စီးခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ- ရောက်ကုန်၏၊ ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ, ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ - ဗုဒ္ဓ စက္ခုတော်ဖြင့်၊ လောကံ - ကို၊ သြလောကေန္တော-ကြည့်တော်မူလသော်၊ တေသဏ္ဌေ- တို့ကို၊ အနယဗျသနံ - သို့၊ အာပဇ္ဇေ-တို့ကို၊ အဒ္ဒသ-မြင်တော်မူရပြီ၊ ဒိသ္မာ-၍၊ စတ္ဘာလိသာယ ဘိက္ခုသဟဿေ ဟိ-လေးသောင်းသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပရိဝုတော-ခြံရံအပ်သည်၊(ဟုတ္တာ) အဂမာသိ-ပြီ၊ တဿ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ အာနုဘာဝေန-တော်ကြောင့်၊ တာဝဒေဝ-ထိုခဏ၌ပင်၊ ပဇ္ဇရကော-သည်၊ ဝူပသန္တော-ငြိမ်း၏၊ ရောဂေ-သည်၊ ဝူပသန္တေ - လသော်၊ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေသိ ၊ ပေ၊ ဘဂဝါ - သည်၊ ဓမ္မကရဏံ- ဓမ္မကရိဏ် ရေစစ်တော်ကို၊ ဒတ္တွာ - ၍၊ ပက္ကာမိ - ပြီ၊ တံ - ထို ဓမ္မကရိဏ်ကို၊ အန္တော - ၌၊ ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်သွင်း၍၊ ဝါ - ထာပနာ၍၊ ပဋိ ယာရာမေ-၌၊ စေတိယံ-ကို၊ အကံသု- နှ်ပြီ၊ မဟာဒေဝေါ - မဟာဒေဝထေရ်သည်၊ ဒိပ်- သြဇက္ကန်းကို၊ အနုသာသန္တော - ဆုံးမလျက်၊ ဝိဟာသိ-ပြီ၊

ပန - ကား၊ ကောဏာဂမနဿ - မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ကာလေ-၌၊ အယံဒီပေါ-သည်၊ ဝရဒီပေါနာမ - မည်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ သမေဏ္ဍိနာမ- သမေဏ္ဍီမည်၏၊ နဂရံ-သည်၊ ဝမုမာနံနာမ-ဝမုမာနမည်၏၊ ပဗ္ဗတော - ယခုအခါ စေတိယတောင်သည်၊ သုဝဏ္ဏကူဋော နာမ-သုဝဏ္ဏကူဋ်တောင်မည်၏၊ တေန ခေါပန သမယေန-၌၊ ဝရဒီပေ- ၌၊ ဒုဗ္ဘိက္ခာ-မကောင်းသော မိုးယိုးရွာခြင်းသည်ရင်း၊ ဒုဿ်ကွံ-ထမင်း၏ မပြည့်

အနယဗျသနံ။ ။အနယော — အဝုဠိ — မကြီးပွားခြင်း၊ ကာယိကံ စေတသိကဒုက္ခသုခံ ဗျသတိ (ဝိ+ အသတိ) ဝိကွိပတိ ဝိနာသေတိ — ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဒုတိ ဗျသနံ၊ အနယော (ဟုတ္တာ) ဗျသနံ အနယဗျသနံ။

ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ။ ။ဗုဒ္ဓစက္ခု—ဟူသည် ဇ္ဈာန်ယ ပရောပရိယတ္တိဉာဏ်နှင့် အာသယာနုသယဉာဏ်တည်း၊ ထိုဗုဒ္ဓစက္ခုတော်၌ သတ္တဝါတွေ ဒုက္ခဆင်းရဲနေပုံမထင်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့် ပဌမ ကြည့်တော်မူပြီးနောက်, သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့် ဆက်၍ ဆင်ခြင်တော်မူမှ ဒုက္ခရောက်နေပုံ ထင်လာသည် ဟု မှတ်။ [ပဌမံ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ သြလောကေတွာ ပစ္ဆာ သဗ္ဗညုတညာဏေန သြလောကေန္တော တေသဏ္ဌေ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇေ ဒိသ္မာတိ ဂဟေတဗ္ဗံ။]

ဒုဗ္ဘိက္ခာ။ ။ဝိသမဝဿာဒိဝသေန (မညီမမျှ မိုးယိုးရွာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်) ဒုဗ္ဘာ အသောဘနာ ဝုဋ္ဌိယေဝ (မိုးယိုးရွာခြင်းသည်ပင်) ဒုဗ္ဘိက္ခာ။[**သမာသနာ**ကပစ္ဆည်း၊] ဘိက္ခာယ + အဘာဝေါ (ဒုလ္လဘဘာဝေါ ဝါ)၊ ဒုဿ်ကွံ၊ သဿာနံ + အဘာဝေါ (အသမ္ပန္နတာ ဝါ) ဒုဿသံ။

စုံခြင်းသည်ရင်း၊ဝါ-ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားခြင်းသည်ရင်း၊ ဒုဿသီ-ကောက်၏ မပြည့်စုံခြင်းသည်ရင်း၊ ဟောတိ-၏၊ သတ္တာ- တို့သည်၊ ဆာတက ရောဂေန - ဆာလောင်မွတ်သိပ်ကြောင်း ရောဂါဖြင့်၊ [ရှေးက "သရောဂြီး ခိုင်းသည်"ဟု ခေါ်ကြသည်။] အနယဗျသနံ-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ-နှ၏၊ပေ၊ဒိဿာ-၍၊ တိ"သ ဘိက္ခုသဟဿ ပရိဝုတော - ရဟန်းသုံးသောင်း ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အဂမာသိ- ပြီ၊ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန-ဘုရားရှင်၏ အာနုဘော်ကြောင့်၊ ဒေဝေါ-မိုယ်းသည်၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဓာရံ- ရေအယဉ်ကို၊ အနုပ္ပဝဿိ-ရွာချပြီ၊ ဝါ-ပေးပြီ၊ သုဘိက္ခွံ-ထမင်း၏ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ဝါ-သာယာဝပြော အစာပေါ်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ပေ၊ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခုသဟဿ ပရိဝါရံ-ရဟန်းတထောင် အခြံအရံရှိသော၊ မဟာသုမနံနာမ-သော၊ ထေရံ-ကို၊ ဒီပေ-ဝရက္ခန်း၌၊ ထပေတ္တာ-၍၊ကာယဗန္ဓနံ-ခါးပန်းကြိုးတော်ကို၊ ဒတ္တာ-၍၊ ပက္ကမိ-ပြီ၊ တံ-ထို ခါးပန်းကြိုးတော်ကို၊ အန္တော-၌၊ ပက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ဝါ-၍၊ စေတိယမကံသု။

ပန - ကား၊ ကဿပဿ-သော၊ ဘဂဝတော - ၏၊ ကာလေ- ၌၊ အယံ ဒီပေါ- သည်၊ မဏ္ဍာဒီပေါနာမ - မည်သည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ ရာဇာ - သည်၊ ဇယန္တောနာမ-မည်၏၊ နဂရံ-သည်၊ဝိသာလံနာမ-၏၊ ပဗ္ဗတော-သည်၊ သုဘ ကူဋော်နာမ- သုဘကူဋ်ရှုတောင် မည်၏၊ တေန ခေါပန သမယေန - ၌၊ မဏ္ဍ ဒီပေ-၌၊မဟာဝိဝါဒေါ-ကြီးစွာသောစစ်ပွဲသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဗဟု-နှင့်သော၊ သတ္တာ- တို့သည်၊ ကလဟဝိဂ္ဂဟဇာတာ-ဖြစ်သော သတ်ပုတ်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း

သမ္မာဓာရံ အနုပ္ပဝဿိ။ ။ဥဒကဓာရံ သမ္မာ ဝိမုဉ္စိ၊ (ဋီကာ) အနု+ဥပ + ဝိသ ဓာတ် ကြိုဟန်တူသည်၊ ဤအလို"ဝေဿိ"ဟု ရှိသင့်၏၊ မောဂ္ဂလ္လာန်ခါဒိကဏ္ဍ(၇၂၇) သုတ်နိဿယ၌ကား ဒါဓာတ်ကို ဝဿ ပြု၏၊ ထိုအလို "အနုပဝဿိ-ပေးပြီ"ဟု ဆို။

မဟာဝိဝါဒေါ ဟောတိ။ ။ဇယန္တ မဟာရာဇေနစ တသ္မ ကနိဋ္ဌဘာတုကေန သမိဒ္ဓကုမာရေနစ သဒ္ဓိံ မဟာယုဒ္ဓံ ဥပဋ္ဌိတံ၊ ပေ၊ဟောတိတိစ ကြိယာကာလ် (ငြင်းခုံခြင်း ကြိယာ၏ ဖြစ်ဆဲကာလကို) အပေက္ခိတ္တာ ဝတ္တမာနပယောဂေါ - ဝတ္တမာန် ဝိဘတ်ကို သုံးစွဲခြင်းဖြစ်၏၊ တံကာလာပေက္ခဝတ္တမာန်-ဟူလို။

ကလဟ၊ ပေ၊ ဇာတာ။ ။ကလဟောနာမ မတ္ထကပ္ပတ္တော ကာယကလဟောဝိ (ကိုယ်ဖြင့် သတ်ပုတ်ခြင်းသည်ရင်း) ဝါစာကလဟောဝိ (နှုတ်ဖြင့် နာလောက်အောင် ဆဲဆိုခြင်းသည်ရင်းတည်း၊) ဝိပစ္စနိကဋ္ဌဟဏံ (သတ်ပုတ်ခြင်း ရှေ့အဘို့၌ ဆန့်ကျင်ဘက် ယူခြင်းသည်) ဝိဋ္ဌဟော - မည်၏၊ ကလဟောစ+ဝိဋ္ဌဟောစ ကလဟဝိဋ္ဌဟာ၊ တေ+ဇာတာ ဧတေသံတိ ကလဟဝိဋ္ဌဟဇာတာ။

ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အနုယဗျသနံ-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ-နှင့်၊ ပေ၊ဒိသ္မာ-၍၊ ဒိသတိ ဘိက္ခုသဟဿပရိဝုတောဟု-ရဟန်း ၂ သောင်းခြံရံအပ်သည်၊(ဟုတ္တာ) အာဝတ္ထာ – ၍၊ ဝိဝါဒံ - စစ်ပွဲကို၊ ဝူပသမေတ္တာ - ငြိမ်းစေ၍၊ ဓမ္မံ–ကို၊ ပေ၊ ဘဝဝါ-သည်၊ ဘိက္ခုသဟဿ ပရိဝါရံ-သော၊ သမ္ဘုနန္ဒနာမ-သော၊ ထေရံ-ကို၊ ဒီပေ- မဏ္ဍကျွန်း၌၊ ပတိဋ္ဌာပေတ္တာ–၍၊ ဥဒကသာဋကံ- ရေသနုပ်တော်ကို၊ ဒတ္တာ-၍၊ ပဏ္ဍာဒိ-ပြီ ၊ ပေ ၊ တာနိ-ထို စေတီတော်တို့သည်၊ သာသနန္တရ ဓာနေန- သာသနာတော် ကွယ်ခြင်းကြောင့်၊ နသန္တိ - ပျက်စီးကုန်၏၊ ဌာန မတ္တံ- တည်ရာမျှသည်၊ အဝသိဿတိ- ကြွင်းကျန်တော့၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ တေနစ္စသမယေန၊ပေ၊ အဟောသိတိ-ဟူ၍၊ (မယာ–သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ။

တဒေတံ–ထိုစေတီတည်ရာအရပ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ စေတိယေသု - တို့သည်၊ ဝိနဋ္ဌေသု- ပျက်စီးကုန်ပြီးလသော်၊ ဒေဝတာနုဘာဝေန - ကြောင့်၊ ကဏ္ဍက သမာကိဏ္ဏသာခေဟိ- ဆူးတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော အခက်ရှိကုန်သော၊ နာနာ ဂဏ္ဍေဟိ-အမျိုးမျိုးသော ချုံတို့သည်၊ ပရိဝုတံ - ဝိုင်းရံအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) တိဋ္ဌတိ-၏၊(ကိုံ-အဘယ်ပုံကြီသကဲ့သို့ ဖြစ်၍တည်သနည်း၊)နံ-ထိုစေတီတော်တို့ တည်ရာအရပ်ကို၊ ကောစိ-တစုံတယောက်သည်၊ ဥဒ္ဓိ ဌာသုစိမလကစဝရေဟိ-စားကြွင်း, မစင်, အညစ်အကြေး, အမှိုက်တို့ဖြင့်၊ မာပဒူသေသိ - မဖျက်သီးပါစေလင့်၊ ဣတိ – ၎င်ပုံကြီသကဲ့သို့ ဖြစ်၍တည်ပြီ၊ [မာ ယောဂကြောင့် အဇ္ဇတ္တနိ(၎)ဝိဘတ် ရှိသင့်သည်။] [(တနည်း) ကိုံ - အဘယ်သို့ နတ်တို့မှာ အကြီးဖြစ်၍တည်သနည်း၊နံ-ကို၊ ကော်စိ-သည်၊ ဥဒ္ဓိ ဌာသုစိမလ ကစဝရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ မာ ပဒူသေသိ – လင့်၊ ဣတိ–၎သို့ နတ်တို့မှာ အကြီးဖြစ်၍ တည်ပြီ။] အထခေါ - ၌၊ အသ ဟတ္ထိနော - ၏၊ ပုရတော ပုရတော - ရှေကရှေက၊ ဂတ္ဝာ–၍ ရာဇပုရိသာ-တို့သည်၊ သဗ္ဗဂဏ္ဍေ - တို့ကို၊ ဆိန္ဒိတ္ဝာ-၍၊ ဘူမိံ-ကို၊ သောဓေတ္တာ-၍၊ တံ-ထိုစေတီတည်ရာအရပ်ကို၊ ဟတ္ထတလသဒိသံ-လက်ဝါး အပြင်နှင့်တူသည်ကို၊ အကံသု-ကုန်ပြီ၊ ဟတ္ထိနာဂေါ-သည်၊ ဂတ္ဝာ, တံဌာနံ-ထိုအရပ်ကို၊ ပုရတော-ရှေ၌၊ ကတ္ဝာ- ၍၊ (ပုရတောကတ္ဝာ – ဥုးတိုက်၍၊) တသ္မာ–ထို အရပ်၏၊ ပန္ဓိမဒိသာဘာဂေ-၌၊ ဗောဓိရုက္ခဿနေ - ဗောဓိပင် တည်ရာအရပ်၌၊ [နောင်တည်မည့်အရပ်-ဟူလို] အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ။

အထ-၌၊ အသ-ထိုမင်းလာ ဆင်တော်၏၊ မတ္ထကတော-မှ၊ ဓာတုံ-ဓာတ်တော်ကို၊ သြရောပေတုံ-ချခြင်းငှါ၊ အာရတိံသု-နှ်ပြီ၊ နာဂေါ-သည်၊ သြရော ပေတုံ-ငှါ၊ ဝါ–ချွင့်ကို၊ နဒေတိ-မပေး၊ ရာဇာ ထေရံ ပုစ္ဆိ(ကိုံ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ ကသ္မာ – ကြောင့်၊ နာဂေါ-သည်၊ဓာတုံ –ကို၊ သြရောပေတုံ-ငှါ၊ ဝါ-

အောက်သို့ ချခွင့်ကို၊ နဒေတိ-မပေးပါသနည်း၊ ဋုတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြု၊မဟာ ရာဇ – ဇာ၊ အာရုဏ် – အံ့ထက်၌ တင်အပ်ပြီးသော ဓာတ်တော်ကို၊ သြရောပေတုံ–အောက်သို့ ချခြင်းငှါ၊ နဝန္ဟတိ–မသင့်၊ ဋုတိ–ထို့ကြောင့်၊(ဓာတုံ-ကို၊ သြရောပေတုံ – ငှါ၊ နဒေတိ-မပေး၊) ဋုတိ (အာဟ)၊ စ – ဆက်၊ တသ္မိံ ကာလေ – ၌၊ အာဘယဝါပိယာ - အာဘယရေကန်၌၊ ဥဒကံ - သည်၊ ဆိန္နံ-ပြတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သမန္တာ- ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဘူမိ - သည်၊ ဖလိတာ-ကွဲသည်၊ ဟောတိ-၏၊ မတ္တိကာပိဏ္ဍာ-မြေညက်ဆိုင်တို့ကို၊ သုဥ္ဇရာ-လွယ်ကူစွာ ထုတ်ယူအပ်ကုန်၏၊ တတော–ထို့ကြောင့်၊ မဟာဇနော - သည်၊ သီဃံ သီဃ-စွာ၊ မတ္တိကံ-ကို၊ အာဟရိတ္တာ–၍၊ ဟတ္ထိကုမ္ဘပ္ပမာဏာ-ဆင်ဥုးကင်းပမာဏရှိသော၊ ဝတ္ထုံ-တည်ရာကို၊ ဝါ-မြေခုံကို၊ [ရှေးက " အကြည် " ဟု ခေါ်၏။] အကာသိ-ပြီ၊ စ- ဆက်၊ တာဝဒေဝ- ၌ပင်၊ ထူပကရဏတ္ထံ- ပုထိုးတော်ပြုခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဋုဋ္ဌကာ-အုင်တို့ကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊ အာရဘိ"သု - နှ်ပြီ၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဋုဋ္ဌကာ-တို့သည်၊ နှ ပရိနိဋ္ဌန္တိ-မပြီးစီးကုန်သေး၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဟတ္ထိနာဂေါ-သည်၊ ကတိပါဟံ-အနည်းငယ်သော ရက်ပတ်လုံး၊ ဝါ- ၂ ရက် ၃ ရက်၊ ဒိဝါ-၌၊ ဗောဓိရုက္ခဿနေ-ဗောဓိပင် တည်မည့်အရပ်၌၊ ဟတ္ထိသာလာယံ- ၌၊ တိဋ္ဌတိ-၏၊ ရတ္တိံ- ၌၊ ထူပပတိဋ္ဌာနဘူမိံ-ပုထိုးတော်တည်ရာ မြေကို၊ ပရိယာယတိ- လက်ျာရစ်လှည့်လည်၏။

အထ-၌၊ ဝတ္ထုံ-တည်ရာမြေခုံကို၊ စိနာပေတွာ - စိစေပြီး၍၊ ရာဇာ ထေရံ ပုစ္ဆိ(ကိ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ ကိဒိသော-သော၊ ထူပေါ-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-နည်း၊ ဋုတိ(ပုစ္ဆိ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ဝိဟိရာသိ သဒိသော-ကော်စပါးပုံနှင့်တူသော၊ (ထူပေါ-ကို၊ ကာတဗ္ဗော- ၏၊) ဋုတိ (အာဟ)၊ ဘန္တေ သာဓုတိ ရာဇာ, ဇယ်ပ္ပမာဏ-ပန်းတင်ခုံ ပမာဏရှိသော အရပ်တိုင်အောင်၊ ထူပံ-ကို၊ စိနာ

ဟတ္ထိသာလာယံ တိဋ္ဌတိ ။ ။ ဒိဝါ ဝတ္ထုဂိစိနနာယ သြကာသံ ကုရုမာနော (နေ့အခါ၌ တည်ရာမြေခုံစိခင့်ကို မြှုလျက်) တတော ဓာတုံ ဂဟေတွာ (ထို မြေခုံမှ ဓာတ်တော်ကိုယူ၍) ကုမ္ဘေ ထပေတွာ သဓာတုကောဝ တိဋ္ဌတိ ဝေဒန္တိ။

ပရိယာယတိ ။ ။ မတ္ထကတော ဓာတုံ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာပေတွာ (ဥုးကင်းပေါ်မှ ဓာတ်တော်ကို ထိုပြီးပြီးသော မြေခုံပေါ်၌ထား၍) သဓာတုတံ ထူပပတိဋ္ဌာနဘူမိံ ရတ္တိဘာဂေ အနုပရိယာယတိ။ [အနု+ပရိ+ယာဓာတ်, ဒိဝါဒိယပစ္ဆည်း။] သမန္တတော ဝိစရတိတိ အတ္ထော။

ဇယ်ပ္ပမာဏံ။ ။ပုပ္ဖဋ္ဌာနပ္ပမာဏံ၊ ထူပကုဋ္ဌိတော – ပုထိုးတော်ဝန်းမှ၊ ဟေဋ္ဌာ ဘာဂံ ဟိ ထူပဿ ဇယ်တိ ဝေဒန္တိ။

ပေတ္တာ-၍၊ ဓာတု သြရောပနုဏ္ဍာယ-ဓာတ်တော်ကို အောက်သို့ချခြင်းအကျိုး ၄၂၊ မဟာသက္ကာရံ-ကြီးစွာသော ပူဇော်သက္ကာရကို၊ ကာရေသိ-ပြီ၊ သကလ နဂရဗ္ဘ - အလုံးစုံသော မြို့သည်ရင်း၊ ဝါ - တမြို့လုံးသည်ရင်း၊ ဇနပဒေါစ – ဇနပုဒ်သည်ရင်း၊ ဝါ- တနယ်လုံးသည်ရင်း၊ ဓာတုမဟာဒဿနဋ္ဌံ-ဓာတ်တော် ပူဇော်ပွဲကို ဖူးမြင်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ သန္ဓိပတိ - စည်းဝေးပြီ၊ စပန – ထပ်၍ ဆက်ဥုံးအုံ၊ တသ္မိံ မဟာဇနကာယေ - ထို များစွာသော လူအပေါင်းသည်၊ သန္ဓိပတိတေ–စည်းဝေးပြီးလသော်၊ ဒသဗလဿ–၏၊ ဓာတု- သည်၊ ဟတ္ထိ ကုမ္ဘတော မှ၊ သတ္တတာလပ္ပမာဏံ-ထန်းဂုဆင့်ပမာဏရှိသော၊ ဝေဟာသံ-သို့၊ အဗ္ဘုဋ္ဌဟိတ္ဝာ-၍၊ ယမကပါဋိဟာရိယံ-အစုံအစုံသောတန်ခိုးပြာဋิဟာကို၊ ဒဿေသိ-ပြီ၊ တေဟိ တေဟိ ဓာတုပ္ပဒေသေဟိ– ထိုထိုဓာတ်တော် အစိတ် အပိုင်းတို့မှ၊ ဆန္နံ–ခြေံသွယ်ကုန်သော၊ ဝဏ္ဏာနံ- ရောင်ခြည်တော် အဆင်း တို့၏၊ ဥဒကဓာရာစ - ရေအယဉ်တို့သည်ရင်း၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာစ - မီး အစုတို့သည် ရင်း၊ ပဝတ္တိန္တိ-နှ၏၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ကဏ္ဏမ္ဗမူလေ-ကဏ္ဏဥယျာဉ်စောင့်သည် စိုက်အပ်သော သရက်ပင်၏အနီးအောက်၌ ဘဂဝတာ-သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားသည်၊ ဒဿိတ ပါဋိဟာရိယ သဒိသမေဝ – ပြတော် မူအပ်သော တန်ခိုးပြာဋิဟာနှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပါဋိဟာရိယံ-သည်၊ အဟော သိ- ပြီ၊ တဋ္ဌ– ထို တန်ခိုးပြာဋิဟာ သည်လည်း၊ ထေရာနုဘာဝေန - ထေရ၏ အာနုဘော်ကြောင့်၊နေဝ(ဟောတိ)-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ဒေဝတာနုဘာဝေန- နတ်တို့၏အာနုဘော်ကြောင့်၊ နေ(ဟောတိ)-ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ အပိစ-စင်စစ် ကား၊ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေနေဝ- ကြောင့်သာ၊ (ဟောတိ)၊

ကိရ-ခဲ့၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဓရမာနောဝ-သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ် ကပင်၊ အမိဋ္ဌာသိ - အမိဋ္ဌာန်တော်မူခဲ့ပြီ၊ (ကိုံ)၊ မယိ–သည်၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ- ပြီးလသော်၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ - ၌၊ အနုရာဓဿ-၏၊ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေ - ၌၊ ပုရိမကာနံ-နှ်သော၊ တိဏ္ဏံ-သော၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ပရိဘောဂ စေတိယဋ္ဌာနေ- ပရိဘောဂစေတီ တည်ရာအရပ်၌၊ မမ - ၏၊ ဒက္ခိဏဟတ္ထက ဓာတုပတိဋ္ဌာန ဒိဝသေ - လက်ယာ ညာပ်ရိုးဓာတ်တော် တည်ရာနေ့၌၊ ယမကပါဋิဟာရိယံ-

သကလနဂရဗ္ဘ ဇနပဒဗ္ဘ။ ။ နဂရမြင့် မြို့သူ မြို့သားကိုလည်း, ဇနပဒမြင့် နယ်သူ နယ်သားကိုလည်း ယူ၊ မြို့နှင့် မြို့သား မခွဲခြားဘဲ တသားတည်း စကားသုံးသော အဘေ ဒေါပစာရတည်း၊ တနည်း – ဌာနမြင့် ဌာနီကို ယူရသော ဌာနူပစာရတည်း။ [နဂရ ဝါသိနော ဇနပဒဝါသိနောစ အဘေဒတော နဂရဇနပဒသဗ္ဗေဟိ ဝုတ္တာ၊ သဗ္ဗော ဂါမော အာဂတော, မဟာ ဇဏ္ဍုဒ္ဒီ ကရောန္တိတိ အာဒိသု ဝိယ။]

သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ရစ်စေသတည်း၊ ဇာတိ-သို့၊(အဓိဋ္ဌာသိ-ပြီ) ဝေဒ - ဤသို့ လျှင်၊ ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားရှင်တို့ကို၊ အစိန္တိယာ-မကြီစည်အပ် မကြီစည်နိုင်ကုန်၊ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မာ-ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို၊ အစိန္တိယာ-ကုန်၊ အစိန္တိယေ-မကြီစည် အပ် မကြီစည်နိုင်သော ဘုရားရှင်၌၊ ပသန္နာနံ-ကြည်ညိုသူတို့၏၊ ဝိပါကော- အကျိုးသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အစိန္တိယော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဇာတိ- ဤသို့ ရှေးဆရာတို့ ဆိုကြကုန်ပြီ။

ကိရ-ခဲ့၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ ဇာမံဒီပံ- သို့၊ ဓရမာနကာလေပိ-သက် တော်ထင်ရှားရှိစဉ်အခါ၌လည်း၊ တိက္ခတ္တုံ-၃ ကြိမ်၊ ဝါ-၃ခေါက်၊ အဂမာ သိ- ကြွတော်မူပြီ၊ [အကျယ်ကို သာရတ္ထမှာရှု] ပဌမံ-စွာ၊ ယက္ခဒမနတ္ထံ- ဘီလူးတို့ကို ဆုံးမခြင်းငှါ၊ ကေကောဝ- တပါးတည်းသာလျှင်၊ အာဂတ္တွာ- ၍ပေ၊အာဝိဗ္ဘူ- လှည့်လည်တော်မူပြီ၊ ဒုတိယံ-နှစ်ကြိမ်မြောက်၌၊ မာတုလ ဘာဂိနေယျာနံ-ဥုံးလေး, တူ ဖြစ်ကုန်သော၊ နာဂရာဇာနံ - နဂါးမင်းတို့ကို၊ ဒမနတ္ထာယ-ငှါ။ ကေကောဝ-လျှင်၊ အာဂတ္တွာ-၍၊ တေ-ထိုနဂါးမင်းတို့ကို၊ ဒမေတ္တွာ-၍၊ အဂမာသိ-ပြီ၊ တတိယံ- ၌၊ ပဗ္ဗတိကဿ သတပရိဝါရော- သည်၊ (ဟုတ္တွာ၊) အာဂတ္တွာ-၍၊ မဟာစေတိယဋ္ဌာနေစ - မဟာစေတီ တည်မည့် အရပ်၌ဌင်း၊ ထူပါရာမစေတိယဋ္ဌာနေစ-၌ဌင်း၊ မဟာဗောဓိပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ စ-မဟာဗောဓိတည်မည့်အရပ်၌ဌင်း ၊ ပေ ၊ ကလျာဏိယ စေတိယဋ္ဌာနေစ- ကလျာဏိယစေတီတည်မည့်အရပ်၌ဌင်း၊ နိုရောဓသမာပတ္တိ-ကို၊ သမာပဇ္ဇိ တ္တာ - ၍၊ နိသီဒိ - ပြီ၊ ဇုဒံ-ဤ ယခုကြွလာတော် မူခြင်းသည်၊ အဃ - ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ စတုတ္ထံ-၄ကြိမ်မြောက်၊ ဓာတုသရီရေန-ညွှန်ရိုးဓာတ်တော် တည်းဟူသောကိုယ်တော်ဖြင့်၊ အာဂမနံ-ကြွလာတော်မူခြင်းတည်း၊ စ ပန- ထပ်၍ဆက်၊ အဃ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓာတုသရီရတော-မှ၊ နိက္ခန္တ ဥဒက ဖုသိတေဟိ-ထွက်သော ရေပေါက်တို့သည်၊ (အဖုဋ္ဌာ်စပ်၊)သကလတမ္ဘပဏ္ဍိ တလေ-အလုံးစုံသောသီဟိုဠ်ကျွန်းအပြင်၌၊ကောစိ-တစုံတခုဿသာ၊အဖုဋ္ဌော ကာသောနာမ - မယိအပ်သောအရပ်မည်သည်၊ နအဟောသိ - မရှိပြီ၊ ဧဝံ- လျှင်၊ အဃ- ၏၊ တံ ဓာတုသရီရံ-သည်၊ ဥဒကဖုသိတေဟိ-တို့ဖြင့်၊ တမ္ဘပဏ္ဍိ တလဿ-၏၊ ပရိဋ္ဌာဟံ- ပူအိုက်ခြင်းကို၊ ဝူပသမေတ္တာ - ငြိမ်းစေ၍၊ မဟာ ဇနဿ-အား၊ ပါဋိဟာရိယံ-တန်ခိုးပြာဋิဟာကို၊ ဒဿေတ္တာ-ပြီး၍၊ ဩတရိ တ္တာ-၍၊ ရညော-၏၊ မတ္ထကေ-၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ-ပြီ၊

ရာဇာ-သည်၊ သဖလံ-အကျိုးရှိသော၊ မနုဿ ပဋိလာဘံ- လူ့အဖြစ်ကို ရခြင်းကို၊ မညမာနော- မှတ်ထင်သည်၊ (တနည်း) မနုဿ ပဋိလာဘံ-ကို၊

သဖလ်-အကျိုးရှိ၏ဟူ၍၊ မည်မျှနော၊(ဟုတ္တာ)မဟန်္တ-သော၊ သက္ကာရံ-ကို၊ ကရိတ္တာ - ၍၊ ဓာတုံ - ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေသိ - ပြီ၊ ဓာတု ပတိဋ္ဌာပနေန - နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ မဟာဘူမိစာလော- သည်၊ အဟောသိ--ပြီ၊ စ ပန- ထပ်၍ဆက်၊ တသ္မိံ ဓာတု ပါဋိဟာရိယေ - ၌၊ စိတ္တံ - ကို၊ ပသာဒေတ္တာ-၍၊ ရညော - ၏၊ ဘာတာ-နောင်တော်ဖြစ်သော၊ အဘယောနာမ - သော၊ ရာဇကုမာရော- သည်၊ ပုရိသသဟဿေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ ပမ္မဇိ၊ စေတရဋ္ဌဂါမတော - စေတရဋ္ဌ ရွာမှ၊ ပဋ္ဌဒါရကသတာနိ-ငါးရာသောကလေးတို့သည်၊ ပမ္မဇိ ံသု-နှင့်ပြီ၊ ဒ္ဒါရ မဏ္ဍလာဒိဟိ-ဒ္ဒါရမဏ္ဍလ အစရှိကုန်သော၊ ဂါမကေဟိ- ရွာငယ်တို့မှ၊ နိက္ခ မိတ္တာ- ၍၊ ပဋ္ဌပဋ္ဌ ဒါရကသတာနိ - ငါးရာ ငါးရာစီသော ကလေးတို့သည်၊ ပမ္မဇိ ံသု- နှင့်ပြီ၊ သမ္ဘာနိုဝိ - ကုန်သော၊ အန္ဓော နဂရတောစ- မြို့တွင်းမှ၎င်း၊ ဗဟိနဂရတောစ-မြို့ပမှ၎င်း၊ ပမ္ဘဇိတာနိ- ရဟန်းပြုကုန်သော၊ တိ ံသ ဘိက္ခု သဟဿာနိ-ရဟန်းသုံးသောင်းတို့သည်၊ အဟောသုံ-နှင့်ပြီ၊ပန-ဆက်၊ထူပသ္မိ ံ- သည်၊ နိဋ္ဌိတေ-ပြီးပြီးလသော်၊ ရာဇာစ-သည်၎င်း၊ ရာဇာဘာတိကာစ-မင်း၏ ညီတော်တို့သည်၎င်း၊ ဒေဝိယောစ- တို့သည်၎င်း၊ ဒေဝနာဂယက္ခာနံ- နတ် နဂါး ဘီလူးတို့၏ သော်မှလည်း၊ ဝိမှယကရံ - အုံ့ဩဘွယ်ကို ပြုတတ်သော၊ ပစ္စေကံ ပစ္စေက-အသီးအသီးသော၊ ပူဇံ - ပူဇော်မှုကို၊ အကံသု - နှင့်ပြီ၊ ပန- ဆက်၊ ဓာတုပူဇာယ - ဓာတ်တော်ပူဇော်ခွဲသည်၊ နိဋ္ဌိတာယ - ပြီးလသော်၊ ဓာတုဝရေ- ဓာတ်တော်မြတ်သည်၊ ပတိဋ္ဌိတေ- တည်ပြီးလသော်၊ မဟိန္ဒတ္ထေ ရော- သည်၊ မေယ်ဝနယျာနမေဝ - မေယ်ဝန်ဥယျာဉ်သို့သာ၊ ဂတ္တာ - ကြ၍၊ ဝါသံ-သီတင်းသုံးခြင်းကို၊ ကပ္ပေသိ-ပြုပြီ၊

တသ္မိံ ခေါ်ပနသမယေ-ထိုအခါ၌၊ အနုဠာဒေဝီ-သည်၊ ပမ္ဘဇိတုကာမာ- ရှင်ရဟန်းပြုလိုသည်၊ ဟုတ္တာ ရညော အာရောစေသိ၊ ရာဇာ-သည်၊ တဿာ- ထိုအနုဠာဒေဝီ၏ ဝစနံ-ကို၊ သုတ္တာ-၍၊ ထေရံ-ကို၊ တေ အဝေါစ (ကိ ံ)၊ ဘန္တေ-ရား၊ အနုဠာဒေဝီ-သည်၊ ပမ္ဘဇိတုကာမာ- ပါ၏၊ နံ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ- ရှင်ရဟန်းဖြစ်ပါစေကုန်၊ ဝါ-ရှင်ရဟန်းပြုပေးပါကုန်၊ ဧတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အမှာကံ-တို့အား၊ မာတုဂါမံ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ-ဌ၊ နကပ္ပ တိ-မအပ်၊ ပါဒုလိပုတ္တေပန-၌ကား၊ မယံ-၏၊ ဘရိနီ-သော၊ သံယမိတ္တတ္ထေရီ နာမ- သံယမိတ္တာထေရီ မည်သည်၊ အတ္ထိ - ၏၊ တံ-ကို၊ ပက္ကောသာပေဟိ- ပင့်ခေါ်စေလော၊ စ ပန - ထပ်၍ဆက်၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ ဧဝမသ္မိ ံဒိပေ - ၌၊ ပုရိမကာနံ- ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏ္ဏံ-နှင့်သော၊ သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓါနံ - တို့၏၊ ဗောဓိ-ဗောဓိပင်သည်၊ ပတိဋ္ဌာသိ - တည်ဘူးပြီ၊ အမှာကံပိ- ငါတို့၏လည်း၊

ဘဝတော - ၏၊ သရသရံသီဇာလ ဝိသဇ္ဇနကေန - အဆိ ဩဇာ ရှိသော ရောင်ခြည်တော် ကွန်ယက်ကို လွှတ်တော်မူတတ်သော၊ ဝါ–သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ် အခါ၌ကဲ့သို့ ရောင်ခြည်တော် ကွန်ယက်ကို လွှတ်တော် မူတတ်သော၊ ဗောဓိနာ - ဗောဓိပင်သည်၊ ဇုဓ–ဤ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ–တည်သင့်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊(သာသနေ - သဝဏ်စာလွှာကို၊ ပဟီယမာနေ - ပို့အပ်သော်၊) သံယဇ္ဇာ – သည်၊ ဗောဓိ-ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ - ၍၊ အာဂန္တွာ-၏၊ တထာ-ဖြင့်၊ သာသနံ - ကို၊ ပဟိဏေယျာသိ-ပို့ပါလော့၊ ဇုတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဘန္တေ-ရှားပါးပေါမများ ဆန်ကြယ်-တိုင်ပင်လျက်၊အာရိဋ္ဌနာမ-သော၊အတ္တနော-၏၊ ဘာဂိနေယျ - တူတော်ကို၊ အာဟ (ကိ)၊ တာတ–တူတော်၊ တွံ–သည်၊ ပါဒလိပုတ္တံ-သို့၊ ဂတ္တွာ-၍၊ မဟာဗောဓိနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ -ကွ၊ အယျ သံယမိတ္တ ဗြောရိ -ကို၊ အာနေတုံ-ပင့်ဆောင်ခြင်းငှါ၊ သက္ခိဿသိ-စွမ်းနိုင်လတ္တံ့လော၊ ဇုတိ(အာဟ)၊ ဒေဝ-မြတ်၊ မေ-အား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ-ကို၊ သစေ အနုဇာနိဿသိ–အကယ်၍ ခွင့်ပြုအံ့၊ (ဧဝံသတိ) သက္ခိဿာမိ - စွမ်းနိုင်ပါလိမ့်မည်၊ ဇုတိ-ပြီ၊ တာတ-တော်၊ ဂစ္ဆ -သွားပါချေ၊ ထေရိ -ကို၊ အာနေတွာ - ပြီး၍၊ ဝါ-ပြီးမှ၊ ပဗ္ဗဇာဟိ-ရှင်ရဟန်းပြုပါလော၊ ဇုတိ–ပြီ၊ သော- ထိုအရိဋ္ဌသည်၊ ရညော စ-၏ဌင်း၊ ထေရဿစ-၏ဌင်း၊ သာသနံ - သဝဏ်စာလွှာ နှုတ်မှာစကားကို၊ ဂဟေတ္ဝာ - ၍၊ ထေရဿ - ၏၊ အဓိဋ္ဌာနဝသေန - အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဧကဒိဝသေနေဝ - တနေ့ထည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ - နေ့ချင်းပေါက်သာလျှင်၊ [ဧကဒိဝသေနေဝ အဂမာသိတိ သမ္ဗန္ဓော။] ဇမ္ဗုကောလ ပန္နနံ-ဇမ္ဗုကောလဆိပ်သို့၊ ဂတ္တွာ– သွား၍၊ နာဝံ–လှေကို၊ အဘိရုဟိတ္တာ - စီးပြီး၊ သမုဒ္ဒံ-ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ-ဖြတ်ကျော်၍၊ ပါဋလိပုတ္တမေဝ - ပါဋလိပုတ်မြို့သို့ ဖြောင့်ဖြောင့်သာ၊ အဂမာသိ - ရောက်ပြီ၊ အနုဋ္ဌာ - မည်သော်၊ ဒေဝိပိ - သည်လည်း၊ ပဗ္ဗဟိ ကညာသတေဟိ- ငါးရာသော မင်းသျှီးတို့နှင့်ဌင်း၊ ပဗ္ဗဟိ အနုပုရိကာသတေဟိစ-ငါးရာသော နန်းတွင်းသူတို့နှင့်ဌင်း၊ သဒ္ဓိ - အတူ၊ ဒသသီလာနိ-ဆယ်ပါးသီလတို့ကို၊ သမာဒိယိတ္တာ-ဆောက်တည်၍ကာသာယာ

သရသ ၊ပေ၊ ဝိသဇ္ဇနေကန ။ ။ သိနိဒ္ဓတာယ – စိုစိုဖတ်ဖတ် စေးကပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ရသဝန်း ဩဇဝန်း – ဩဇာ ရှိသော၊ အဘိနဝရံသီဇာလံ (ဘုရားလက်ထက်တော်က အဟောင်းမဟုတ်) အသစ်ရောင်ခြည်ကွန်ယက်ကို၊ ဝိသဇ္ဇနေန၊ အထဝါ, သရသကာလေ ရေမှာနကာလေ–သက်တော်ထင်ထင် ရှိတော်မူစဉ်အခါ၌၊ ဗုဒ္ဓေနဝိယ–ဘုရားရှင်ကဲ့သို့၊ ရံသီဇာလံ ဝိသဇ္ဇနေန။

နိ- ဖန်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ - အဝတ်တို့ကို၊ အဋ္ဌာဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍၊ ဝါ–ဝတ်၍၊ နဂရသ-၏၊ ကေဒေသေ - တခုသောအရပ်၌၊ ဥပ သယံ–မိုတင်း နေထိုင်ရာကျောင်းကို၊ [ဥပ-ကပ်မှီ၍+သယ-နေရာကျောင်း၊] ကာရာပေတွာ-ဆောက်လုပ်စေပြီး၍၊ နိ ဝါသံ–နေခြင်းကို၊ ကပ္ပေသိ-ပြုပြီ၊ [ဒသ သီလာနိ- စသော ဤစကားကိုထောက်၍ ယခုအခါ ဆယ်ပါးသီလ ဆောက်တည် သူတို့ သစ်ခေါက်ဆိုးအဝတ်ကို ဝတ်လေ့ရှိကြသည်။]

အရိဋ္ဌောပိ-သည်လည်း၊ တံ ဒိဝသမေဝ-ထို ရောက်ရာနေ့၌ပင်၊ ရညော-မင်းအား၊ သာသနံ- သဝဏ်စာလွှာကို၊ အပ္ပေသိ - ဆက်သပြီ၊ ဧဝဉ္စ - ဤသို့လည်း၊ အဝေါစ–သံတော်ဥုံးတင်ပြီ၊ (ကိုဏ်)၊ ဒေဝ– မင်းမြတ်၊ တေ - အရှင်မင်းမြတ်၏၊ ပုတ္တော-သော၊ မဟိန္ဒတ္ထေရော-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-မှာလိုက်ပါပြီ၊ (ကိုဏ်)၊ တေ - ခမည်းတော်၊ မင်း၏၊ သဟာယကသ - အဆွေတော်ဖြစ်သော၊ ဒေဝါနံ ပိယတိဿသ-မည်သော၊ ရညော-၏၊ ဘာတု - နောင်တော်၏၊ ဇာယာ-မိဖုရားဖြစ်သော၊ အနုဠာနာမ- မည်သော၊ ဒေဝီ -သည်၊ ပမ္ဘဇိတုကာမာ-ရှင်ရဟန်း ပြုလိုပါ၏၊ တံ- ထို အနုဠာဒေဝီကို၊ ပမ္ဘာဇေတုံ-ဌ၊ အယံ့ သံဃမိတ္တတ္ထေရီ - ကို၊ ပဟိဏထ – ပို့လိုက်ပါကုန်၊ အယျာယ-အရှင်မနှင့်၊သဒ္ဓိံ ဧဝ-အတူသာလျှင်၊မဟာဗောဓိံစ-မဟာဗောဓိပင်ကိုလည်း၊ (ပဟိဏထ-ပို့လိုက်ပါကုန်၊) ဣတိ-သို့၊ (အာဟ-မှာလိုက်ပါပြီ၊) ဣတိ-သို့၊ အဝေါစ-ပြီ၊ ထေရသ-၏၊သာသနံ-နှုတ်မှာ စကားကို၊ အာရောစေတွာ-၍၊ သံဃမိတ္တတ္ထေရီ-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍ ဧဝံ အာဟ(ကိုဏ်)၊ အယျေ-အရှင်မ၊ တုမှာကံ- တို့၏၊ ဘာတာ - မောင်တော်ဖြစ်သော၊ မဟိန္ဒတ္ထေရော-သည်၊ မံ–အကျွန်ုပ်ကို၊ တုမှာကံ- တို့၏၊ သန္တိကံ ပေသေသိ(ကိုဏ်-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်လိုက်သနည်း၊) ဒေဝါနံ ပိယတိဿသ- သော၊ ရညော - ၏၊ ဘာတု-နောင်တော်၏၊ ဇာယာ-မိဖုရားဖြစ်သော၊ အနုဠာနာမဒေဝီ - သည်၊ ပေ၊ပမ္ဘဇိတုကာမာ-ပါ၏၊ တံ-ထိုအနုဠာဒေဝီကို၊အာဝဏ်ကွာ-၍၊ ပမ္ဘာဇေထ ကိရ–ရှင်ရဟန်း ပြုပေးပါကုန်တဲ့၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ (ပေသေသိ၊) သာ–ထို သံဃမိတ္တာ ထေရီသည်၊ တာဝဒေဝ - ထိုခဏ၌ သာလျှင်၊ တုရိတ တုရိတာ-အလွန်လျင်မြန်သည်၊(ဟုတ္တာ)ရညော-၏၊ ပေ၊အာဟ(ကိုဏ်)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊

ဧဝဉ္စ အဝေါစ ။ရာဇသန္တေသံ အပ္ပေတွာ ထေရသ မုခသာသနံ(နှုတ်မှာစကားကို) ဝိညာပေန္တော ဧဝံ အဝေါစ၊ မင်း၏သဝဏ်လွှာကိုဆက်ပြီးနောက် ထေရ်၏ နှုတ်မှာ စကားကို သံတော်ဥုံးတင်သည်-ဟူလို။ [အကြောင်းအရာကို ကောင်းစွာညွှန်ပြသော စာကို"သန္တေသ"ဟု ခေါ်၏၊ သံ–ကောင်းစွာ+ဒေသ–ညွှန်ပြကြောင်း။]

မယ့်-သ္ဒီးတော်၏၊ ဘာတာ-သော၊ မဟိန္ဒဠေရော-သည်၊ ဝေ-ဤသ္ဒိမှာ၍၊ ပဟိ ကိ-စေလ္ဟတ်လိုက်ပါပြီ၊(ကိ) ၊ ရညော-၏၊ ဘာတု- ၏၊ ပေ၊ ပမ္ဘဝိတုကာမာ-သည်၊ (ဟုတ္တာ) မယ့် – ၏၊ အာဂမနံ – ကို၊ ဥဒိက္ခတိ ကိရ–မြော်လင့်နေပါ သတဲ့၊ မဟာရာဇ–ဇာ၊ အဟံ- သည်၊ တမ္မပဏ္ဏိဒီပံ-သ္ဒီ၊ ဂန္ဓာမိ – သွားပါ အုံ့၊ ဣတိ (အာဟ)၊ ရာဇာ အာဟ (ကိ)၊ အမ္မ-ချစ်သ္ဒီး၊ မေ-၏၊ ပုတ္တော-သားတော်သည်၊ (သမာနော)ပိ– ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝါ–ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ မဟိန္ဒဠေရော - သည်ရင်း၊ မေ-၏၊ နတ္ထာ - မြေးတော်ဖြစ်သော၊ သုမနသာမဏေရောစ-သည်ရင်း၊ မံ- ကို၊ ဆိန္ဒဟတ္ထံဝိယ- ပြတ်သော လက်ရှိ သူကိုကဲ့သ္ဒို၊ ကရောန္တာ-နမ်လျက်၊ တမ္မပဏ္ဏိဒီပံ-သ္ဒီ၊ ဂတာ- နပြီ၊ တဿ မယ့်-သည်၊ ဇေပိ- ထိုသားတော် မြေးတော်တို့ကိုလည်း၊ အပသ္သန္တသ - မမြင်ရလသော်၊ ဝါ-သော၊ (တဿမယ့်-၏၊) ဥပ္ပန္နော- ဖြစ်သော၊ သောကော-ဝမ်းနည်းခြင်းသည်၊ တဝ - ၏၊ မုခံ- မျက်နှာကလေးကို၊ ပဿန္တသ - မြင်ရလသော်၊ ဝုပသမ္မတိ–ငြိမ်းပေါ်၏၊ အမ္မ-ချစ်သ္ဒီး၊ အလံ-မတော်ပါ၊ တုံ-သည်၊ မာ အာဂမာသိ-လင့်၊ ဣတိ (အာဟ)။

'မဟာရာဇ-ဇာ၊ မေ-သည်၊ ဘာတု-၏၊ ဝစနံ-ကို၊ ဘာရိယံ-လေးစားအပ်ပါ၏၊ ဝါ–ဝန်လေးပါ၏၊ အနုဋ္ဌာပိ ခတ္တိယာ-အနုဋ္ဌာ မင်းသ္ဒီးသည်လည်း၊ ဣတ္ထိသဟဿ ပရိဝုတာ-မောင်းမ တထောင် ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ပဒ္ဓဇ္ဇာပုရေကွာရာ–ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ရှေးရှုပြုသည်၊(ဟုတ္တာ) မံ- ကို၊ ပဠိ မာနေတိ-မြော်နေပါ၏၊ ပေ၊ အမ္မ-တေနဟိ - ထိုသ္ဒို ဖြစ်လျှင်၊ မဟာဗောဓိ-ကို၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ ဂစ္ဆာဟိ-သွားပါလော့၊ ဣတိ (အာဟ)၊ ရညော - သည်၊ ကုတော-အဘယ်မှ၊ မဟာဗောဓိ-ကို၊(လဒ္ဓေ)-ရအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) [မေးဘွယ်ရှိသည်-ဟူလို။] ကိရ- ခဲ့၊ ရာဇာ-သည်၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ ပုမ္ဗေဝ-ဘ္ဒပင်၊ ဓာတုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ-ဓာတ်တော်ကို ပင့်ဆောင်ခြင်း အကျိုးငှါ။ သုမနေ - သည်၊ အနာဂတေ–မလာမီ၊ လင်္ကာဒီပံ - သ္ဒီ၊ မဟာ ဗောဓိ-ကို၊ ပေသေတုကာမော-ပို့လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ၊)ကထံနုခေါ-အဘယ် သ္ဒိလျှင်၊ အသတ္ထယာတာရဟံ- ဒါးဖြင့်ဖြတ်ခြင်းကို မထိုက်သော၊ [သတ္ထေန+ ယာတော သတ္ထယာတော- ဒါးဖြင့် ဖြတ်ခြင်း၊ သတ္ထယာတံ နအရဟတီတိ အသတ္ထယာတာရဟော၊]၊ ပေ၊ ပေသေဿာမိ-ပို့ရပါအုံ့နည်း၊ ဣတိ- ဤသ္ဒို ကြံ၍၊ ဥပါယံ-နည်းလမ်းကို၊ အပသ္သန္တော-မမြင်လသော်၊ မဟာဒေဝံနာမ-သော၊ အမစ္စံ-ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ သော-ထိုအမတ်သည်၊ အာဟ(ကိ)၊ ဒေဝ-မြတ်၊ ဗဟူ-နှ်သော၊ ပဏ္ဍိတာ-နှ်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သ္ဒိ-နှ်၏၊ ဣတိ(အာဟ၊)

ရာဇာ - သည်၊ တံ-ထို စကားကို၊ သုတ္တာ- ၍၊ ဘိက္ခုသံဃသ - ဘို၊ ဘတ္တံ-ဆွမ်းကို၊ ပဋိယာဒေတ္တာ-စီရင်စေပြီး၍၊ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ-၌၊ သံဃံ - ကို၊ ပုစ္ဆိ - ပြီ၊ (ကိ)၊ ဘန္တေ-တို၊ ဘဂဝတော - ၏၊ မဟာဗောဓိနာ - သည်၊ လက်ာဒီပ်-သို့၊ ဂန္တုံနုခေါ - ရောက်ထိုက်ပါသလော၊ နော ဂန္တုံနုခေါ-သလော၊ ဣတိ(ပုစ္ဆိ)၊ သံဃော-သည်၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိသဏ္ဌေရသ - ၏၊ ဘာရံ-တာဝန်ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ ထေရော- သည်၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ မဟာဗောဓိနာ-သည်၊ လက်ာဒီပ်-သို့၊ ဂန္တုံ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-မိန့်တော်မူ၍၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပဋ္ဌ-နှ်သော၊ မဟာအဓိဋ္ဌာနာနိ-ကြီးစွာသော မိဋ္ဌာန်တော်မူခြင်းတို့ကို၊ ကထေသိ-ပြောပြတော်မူပြီ။

ပဋ္ဌ-၅ ပါးတို့ဟူသည်၊ ကတမာနိ- အဘယ်တို့နည်း၊ ကိရ- ခဲ့၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနမဉ္စေ- မဟာပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာ ညောင်စောင်း၌၊ နိပန္နော-လျောင်းတော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) လက်ာဒီပေ-၌၊ မဟာဗောဓိပတိဋ္ဌာပနတ္ထာယ- မဟာဗောဓိပင်ကို တည်စေခြင်းအကျိုးငှါ၊ အသောက မဟာရာဇာ- သည်၊ မဟာဗောဓိဂ္ဂဟဏတ္ထံ-ငှါ၊ ဂမိဿတိ - သွားလိမ့်မည်၊ တဒါ-၌၊ မဟာဗောဓိသ-၏၊ ဒက္ခိဏသာခါ-လက်ယာအကိုင်းသည်၊ သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊ ဆိဇ္ဇိတ္တာ-ပြတ်၍၊ သုဝဏ္ဏကဒ္ဒါဟေ-ရွှေဖျင်းအိုး၌၊ ပတိဋ္ဌာတု - တည်စေသတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဓိဋ္ဌာသိ-မူပြီ၊ ဣဒံ-ဤ မိဋ္ဌာန်တော်မူခြင်းသည်၊ ဧကံ-ဘဏ်းသော၊ အဓိဋ္ဌာနံ - မိဋ္ဌာန်တော်မူခြင်းတည်း၊ ဟတ္ထေ-ထို ရွှေဖျင်းအိုး၌၊ ပတိဋ္ဌာနကာလေစ-၌လည်း၊ မဟာဗောဓိ-သည်၊ ဟိမဝလာဟကဂဇ်-ဆီးနှင်းပြည့်သော တိမ်တိုက်သို့၊ [ဟိမပုဏ္ဏဝလာဟကဂဇ်။] ပရိသိတ္တာ- ၍၊ ပတိဋ္ဌာတု - တည်း၊ ဣတိ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ဣဒံ - သည်၊ ဒုတိယံ- ၂ ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော၊ အဓိဋ္ဌာနံ-တည်း။

☰ သတ္တမေ ဒိဝသေ-၌၊ ဟိမဝလာဟက ဂဇ္ဇတော-မှ၊ သြရုယ-၍၊ သုဝဏ္ဏကဒ္ဒါဟေ-၌၊ ပတိဋ္ဌဟန္တော-လျက်၊ ပတ္ထေဟိစ- အရက်တို့မှ၎င်း၊ ဖလေဟိစ-အသီးတို့မှ၎င်း၊ ဆဇ္ဇဏ္ဏရံသိယော-ဖပါးသော အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တို့ကို၊ [ဆ+ဝဏ္ဏ+ရံသိယော၊] မုဉ္စတု-လွှတ်စေသတည်း၊ ဣတိ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ဣဒံ တတိယံ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ထူပါရာမေ - ၌၊ ဒက္ခိဏဂ္ဂဓာတု-လက်ယာ ညာပ်ရိုးဓာတ်တော်သည်၊ စေတိယမှိ-၌၊ ပတိဋ္ဌာနဒိဝသေ-တည်ရာနေ့၌၊ ယမကပါဋိဟာရိယံ - အစုံအစုံသော တန်ခိုး ပြာဋิဟာကို၊ ကရောတု- ပြုစေသတည်း၊ ပေါ်လင်္ကာဒီပမှိယေဝ-၌ပင်၊ မေ-၏၊ ဒေါဏမတ္တာ-တစ်တ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဓာတုယော - တို့သည်၊ မဟာစေတိယမှိ - ၌၊ ပတိဋ္ဌာနကာလေ -

တည်ရာအခါ၌၊ ဗုဒ္ဓဝေသံ-ဘုရားအသွင်တော်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝေဟာသံ-သို့၊ အဗ္ဘုဂ္ဂတွာ-၍၊ ယမကပါဋိဟာရိယံ-ကို၊ ကရောန္တု-နှင်သတည်း၊ ဣတိ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ဣဒံ ပဌမ မဓိဋ္ဌာနံ၊ ဣတိ-ဤငါးပါးတို့တည်း၊[ကတမာနိ ပဌကို ပြန်အုပ်။]

ရာဇာ-သည်၊ ပဌ-နှင်သော၊ ဣမာနိ မဟာအဓိဋ္ဌာနာနိ-တို့ကို၊ သုတ္တာ-၍၊ ပသန္နစိတ္တော - ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ပါဋလိပုတ္တတော - မှ၊ ယာဝ - အကြင်မျှလောက်သော အရပ်၌၊ မဟာဗောဓိ - သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထို မဟာဗောဓိပင်ရှိရာအရပ်တိုင်အောင်၊ မဂ္ဂံ-ကို၊ ပဋိဇဂ္ဂါပေတွာ-သုတ်သင်စေပြီး၍၊ သုဝဏ္ဏကဒ္ဒါဟတ္ထာယ - ရွှေဖျင်းအိုး အကျိုးငှါ၊ ဗဟဲ - သော၊ သုဝဏ္ဏံ-ကို၊ နိဟရာပေသိ-ထုတ်ဆောင်စေပြီ၊ စ-ဆက်၊ တာဝဒေဝ-၌ပင်၊ ရညော - ၏၊ စိတ္တံ- ကို၊ ဉတ္တာ - ၍၊ ဝိသုကမ္မဒေဝပုတ္တော - ဝိသုကြံ နတ်သားသည်၊ ကမ္မာရဝဏ္ဏံ–ရွှေပန်းတိမ်သည် အသွင်ကို၊ [ရညော ပကတိ သုဝဏ္ဏကာရဝဏ္ဏံ(နဂိရ်ရွှေပန်းတိမ်သည် အသွင်ကို)၊]နိမ္မိနိတ္တာ-ဖန်ဆင်း၍၊ ပုရတော- ၌၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ၊ ရာဇာ–သည်၊ တံ–ထို ပန်းတိမ်သည်ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ တာတ - အမောင်၊ ဣမံ သုဝဏ္ဏံ–ကို၊ ဂဟေတွာ - ၍၊ ကဒ္ဒါဟံ–ဖျင်းအိုးကို၊ ကရောဟိ-လော၊ဣတိအာဟာ၊ ဒေဝ-မင်းမြတ်၊ပမာဏံ-ပမာဏ ကို၊ ဇာနာထ-သိတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ - ၍သို့ သံတော်ဥုံးတင်ပြီ၊ တာတ- အမောင်၊ တွမေဝ-သည်သာ၊ ဉတ္တာ-၍၊ ကရောဟိ-လော့၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဒေဝ–မြတ်၊ သာဓု-ကောင်းပါပြီ၊ ကရိဿာမိ-အုံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ဝန်ခံ၍၊ သုဝဏ္ဏံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊ အာနုဘာဝေန-ဖြင့်၊ ဟတ္ထေန- လက်ဖြင့်၊ ပရိ မဇ္ဇိတွာ-ပွတ်သပ်၍၊ နဝဟတ္ထပရိက္ခေပ- ကိုးတောင် အဝန်းအဝိုင်း ရှိသော၊ ပဌဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ- ငါးတောင်အစောက်ရှိသော၊ တိဟတ္ထပိက္ခမ္ဘံ- သုံးတောင် အကျယ်ရှိသော၊ အဌင်္ဂုလ ဗဟလံ – လက်ရှစ်သစ် အထုရှိသော၊ ဝါ-လက်ရှစ်သစ်အထူရှိသော၊ဟတ္ထိသောဏ္ဍပပမာဏ မုခဝဋ္ဋိ-ဆင်နှာမောင်းပမာဏ ရှိသော နှုတ်ခမ်းလုံးရှိသော၊ သုဝဏ္ဏကဒ္ဒါဟံ-ကို၊ နိမ္မိနိ–ဖန်ဆင်းပြီ။

ပဋိဇဂ္ဂါပေတွာ။ ။သောဓာပေတွာ၊ ခါဏုကဏ္ဏကာဒီနိ ဟရာပေတွာ (ပယ်ရှားစေ၍) တတ္ထ ဗလဝိပုလဝါလုက် (အားကြီးများပြားသော သဲကို) ညြှိုရာပေတွာ–ကြဲဖြန့်စေ၍၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

နဝဟတ္ထပရိက္ခေပံ ဣဿာဒိ ။ ။နဝ ဟတ္ထပပမာဏော + ပရိက္ခေပေါ အဿာတိ နဝဟတ္ထပရိက္ခေပေါ(ကဒ္ဒါဟော)၊ ပရိက္ခေပတော (လုံးပတ် အားဖြင့်) နဝ ဟတ္ထ ပမာဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ပမာဏံ စသည်၌ ဒုတိယာ၊] တိဟတ္ထပိက္ခမ္ဘံတ် – တိဟတ္ထပပမာဏပိတ္ထာရံ၊ [တဘက်နှင့် တဘက် အကွာ အဝေးကို ပြသောကြောင့်

အထ-၌၊ ရာဇာ-သည်၊ သတ္တယေဒ္ဓနောယာမာယ-ခုနစ်ယူဇနာ အလျား ရှိသော၊ တိယောဇနဝိတ္ထာရာယ-သုံးယူဇနာအပြန့်ရှိသော၊ မဟတိယာ-ကြီး စွာသော၊ သေနာယ- ဖြင့်၊ ပါဋလိပုတ္တတော- မှ ၊ပေ၊ အဂမာသိ၊ သေနာ-စစ်တပ်သည်၊ သမုဿိတဓဇပဋာကံ - ကောင်းစွာ စိုက်ထူအပ်သော တံခွန် ကုန်ကျောရှိသော၊ နာနာရတန ဝိစိတ္တံ-ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော၊ အနေကာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ-တပါးမက များသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်သော၊ နာနာဝိဓ ကုသုမသမာကိဏ္ဏံ - အမျိုးမျိုး အပြား ရှိသော ပန်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော၊ အနေကတူရိယသံဃုဋ္ဌံ-တပါးမကများစွာသော တူရိယာတို့သည် ကြွေးကျော်အပ်ရာဖြစ်သော၊ မဟာဗောဓိ- ကို၊ ပရိက္ခိပိ-ဝန်းရံပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊သဟသမဇ္ဇေ-တထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဂဏပါမောက္ခေ-ဂိုဏ်း၏ အကြီးအမှူးဖြစ်ကုန်သော၊ မဟာထေရေ-တို့ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ပင့်ခေါ်၍၊ သကလဇမ္ဗုဒီပေ-၌၊ ပတ္ထာဘိသေကာနံ-ရောက်အပ်သော အာဘိသိက်ရှိကုန်သော၊ ရာဇနံ-တို့၏၊ သဟသေန - ဖြင့်၊ အတ္တာနဉ္စ-မိမိကိုလည်း၊ မဟာဗောဓိ ံ စ - ကိုလည်း၊ ပရိဝါရာပေတ္ဝာ - ဝိုင်းရံစေ၍၊ မဟာ ဗောဓိမူလေ- ၌၊ ဌတ္ဝာ-၍၊ ဥလ္လောကေသိ - မော်ရှုမှုးပြီ၊ မဟာဗောဓိသ-၏၊ ခန္ဓဋ္ဌ- ပင်စည်ကိုလည်း၊ ဒက္ခိဏမဟာသာခါယ-၏၊ စတုဟတ္ထပ္ပမာဏပဒေ သဋ္ဌ-လေးထောင်ပမာဏရှိသော အရပ်ကိုလည်း၊ ဌပေတ္ဝာ-၍၊ အဝသေသ-ကြွင်းသော အရပ်သည်၊ အဘဿနံ-မမြင်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊(ဘာဝပ္ပဓာန၊) အဂမာသိ-ရောက်ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ တံ ပါဋိဟာရိယံ- ကို၊ ဒိသ္ဝာ- ၍၊ ဥပ္ပန္န

"ဝိကွမ္ဘ"ဟု ရှိသင့်၏၊ သတ္တတ အာဘိဓာန်၌ ဝိတ္ထာရအနက်ကိုဟောရာဝယ်"ဝိသ္ဌမ္ဘ" ဟု တွေ့ရ၏၊ ပါဠိလို "ဝိကွမ္ဘ" ပင်တည်း။] "ဟတ္ထိ ၊ ပေ ၊ မုခဝဋ္ဋိ"၌ အိုးနားခမ်း အဆုံးမှာ လုံးနေအောင် ပြုအပ်သော နားခမ်းလုံးကို "မုခဝဋ္ဋိ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုဘေး နားခမ်းအောက်နားက ပြော့ကြောင်းကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်။

သမုဿိတ ဓဇ ပဋာကံတျာဒိ ။ ။ ဥဿာပိတ (စိုက်ထူစေအပ်သော) နိုလ ဝိတာဒိ ဝိဝိဓ ဓဇပဋာကံ၊ [အာဘိဓာန်၌ ဓဇနှင့် ပဋာကာသည် ပရိယာယ်တည်း၊ ရှေးက"ပဋာကာ-ကုဋ္ဌား၊" ဟု ပေးကြ၏။] နာနာရတန ဝိစိတ္တံ – တတ္ထတတ္ထ ရစိတ (စီခြယ်အပ်သော) နာနာရတနေဟိ သုဝိစိတ္တံ၊ အနေကာလင်္ကာရ ပဋိမဏ္ဍိတံ– ပဿနှင့်ဇနပူဇိတေဟိ (ကြည်ညိုသူတို့ ပူဇော်အပ်ကုန်သော) ဟတ္ထ၊ပဂါဒီဟိ (လက်တန်ဆာ အစရှိကုန်သော) နာနာလင်္ကာရေဟိ သဇ္ဇိတံ၊ နာနာဝိဓကုသုမ သမာကိဏ္ဏံ- ဥပဟာရဝသေန (ပူဇော်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) ဥပနီတေဟိ နာနပုကာရေဟိ ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ သမ္ပန္နေဟိ ဇလဇထလဇ ပုပ္ဖေဟိ အာကိဏ္ဏံ၊ အနေကတူရိယသမ္ဃုဋ္ဌံ – ပဋိကတူရိယ သံဃောသိတံ။

ဒီတိပါမောဇ္ဇော - ဖြစ်သော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဘန္တေ - တို့၊ အဟံ - သည်၊ ပေ၊ သကလဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇေန - အလုံးစုံသော ဇမ္ဗုဒီပ မှ ဖြစ်သော မင်း၏ ဥစ္စာ အခွန်တက္ကာ သြဇာ အာဏာဖြင့်၊ ပူဇေမိ- ပူဇော်ပါ၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဘိက္ခုသံယသ - အား၊ ဝတ္တာ - ၍၊ အဘိသေကံ - ကို၊ အဒါသိ–ပြီး [ရညော+ဣဒံ ရဇ္ဇံ၊ သကလဇမ္ဗုဒီပတော ဥပ္ပဇ္ဇနက(ဖြစ်သော) အာယောစေဝ (အခွန်အတုပ်) အာဏာဒယောစ - အာဏာစသည်တို့။]

တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ပုပ္ပ ဝန္ဓာဒီဟိ - ပန်း, နံ့သာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပူဇေတ္မာ-၍၊ တိက္ခတ္တုံ-ကြိမ်၊ ပဒက္ခိဏံ- အရှိအသေကို၊ ကတ္မာ-၍၊ အဋ္ဌသု-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဌာနေသု-တို့၌၊ ဝန္ဒိတ္မာ-၍၊ ဥဋ္ဌာယ-၍၊ အဋ္ဌလိ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂယ္ဟ-၍၊ ဌတ္မာ-၍၊ သစ္စ ဝစန ကိရိယာယ - သစ္စာစကားကို ပြုခြင်းဖြင့်၊ ဗောဓိ-ကို၊ ဂဏ္ဍီတုကာမော-သည်၊ (ဟုတ္တာ)ဘူမိတော-မှ၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော အရပ်၌၊ မဟာဗောဓိသ-၏၊ ဒက္ခိဏသာခါ-လက်ယာကိုင်းသည်၊ (အတ္တိ)၊ တာဝ - ထို လက်ယာကိုင်းတိုင်အောင်၊ ဥစ္စံ - မြင့်သည်ကို၊ ကတ္မာ-၍၊ ဌပိတသ-ထားအပ်သော၊ သဗ္ဗရတနမယပိဋ္ဌသ- အလုံးစုံသော ရတနာတို့ဖြင့် ပြုအပ်သောခုံ၏၊ ဥပရိ - ၌၊ သုဝဏ္ဏကဒ္ဒါဟံ - ရွှေဖျင်းအိုးကို၊ ဌပါပေတ္မာ-၍၊ ရတနဒါဋ်–သို့၊ အာရုယ္ဟ- ၍၊ သုဝဏ္ဏတုလိကံ–ရွှေစုတ်တံကို၊ ဂဟေတ္မာ–၍၊ မနောသိလာယ - ဆေးဒန်း မြင်းသီလာဖြင့်၊ လေခံ–အရေးအသားကို၊ ကတ္မာ-ပြု၍ (တား၍)၊ မဟာဗောဓိနာ–သည်၊ လက်ာဒီပေ-၌၊ ယဒိ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-အကယ်၍ တည်တော်မူထိုက်အံ့၊ အဟံစ - ငါသည်လည်း၊ ဗုဒ္ဓသာသနေ-၌၊ နိမ္မေမတိကော-ယုံမှားခြင်းမရှိသည်၊ ယဒိ (ဟောမိ) –အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မဟာဗောဓိ - သည်၊ သယမေဝ - သာလျှင်၊ ဣမသ္မိံ သုဝဏ္ဏကဒ္ဒါဟေ-၌၊ သြရုယ္ဟ-သက်ဆင်းတော်မူ၍၊ ပတိဋ္ဌာတု–တည်ပါစေသတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သစ္စ ဝစန ကိရိယံ-သစ္စာစကားပြုခြင်းကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ သစ္စ ကိရိယာယ- သစ္စာပြုခြင်းနှင့်၊ သဟ - တပြိုင်နက်၊ ဗောဓိသာခါ- သည်၊ မနောသိလာယ – ဖြင့်၊ ပရိဏ္ဍိ ဋ္ဌာနေ - ပိုင်းခြားအပ်ရာအရပ်၌၊ ဝါ– တားအပ်ရာအရပ်က၊ ဆိဇ္ဇိတ္မာ-ပြတ်၍၊ ဂန္ဓကလလပူရသ- နံ့သာညွှန်တို့ဖြင့် ပြည့်သော၊ သုဝဏ္ဏကဒ္ဒါဟသ-၏၊ ဥပရိ-၌၊ အဋ္ဌာသိ-ပြီ၊

တသ - ထို ဗောဓိပင်ပျို၏၊ [တသ္မာ – ရှိလျှင် "ဗောဓိအကိုင်း၏" ဟုပေး၊] ဥမ္မေဓေန-အစောက်အားဖြင့်၊ ဒသဟတ္ထော - ဆယ်တောင်ရှိသော၊ ခန္ဓော - ပင်စည်သည်၊ ဟောတိ - ၏၊ စတုဟတ္ထာ စတုဟတ္ထာ - လေးတောင်ရှိကုန်, လေးတောင်ရှိကုန်သော၊ ပဋ္ဌ - နှ်သော၊ မဟာသာခါ - အကိုင်းကြီး

တို့ကို၊ ပဋ္ဌာဟိယေ၀-၅ လုံးပင်လျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဖလေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဋိမဏ္ဍိ တာ-တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ခုဒ္ဒကသာခါနံ - အကိုင်းငယ်တို့၏၊ သဟသံ- အထောင်သည်၊ (ဟော်တိ-၏၊) အထ - ၌၊ ရာဇာ- သည်၊ မူလ လေခါယ-မူလအရေး၏၊ ဥပရိ- ၌၊ တိ၀ဏ်လပ္ပဒေသေ-လက် ၃သစ်ရှိသော အရပ်၌၊ အညံ-အခြားသော၊ လေခံ--ကို၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိ-ပိုင်းဖြတ်ပြီ၊ ၀ါ-တားပြီ၊ တတော- ထိုအရေးမှ၊ တာ၀ဒေ၀ - ၌သာလျှင်၊ ပုဗ္ဗုဠကာ - အဖုတို့သည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ ဒသ - နှင့်သော၊ မဟာမူလာနိ-တို့သည်၊ နိက္ခမိ သု-နှင်ပြီ၊ ပုန - ဖန်၊ ဥပရူပရိ-၌၊ တိ၀ဏ်လေ တိ၀ဏ်လေ-လက် ၃သစ်ရှိသောအရပ်, လက် ၃သစ် ရှိသောအရပ်၌၊ အညာ-နှင်သော၊ နဝ- နှင်သော၊ လေခါ - တို့ကို၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိ ပြီ၊ တာဟိပိ - ထို အရေးအားသားတို့မှလည်း၊ ဒသ ဒသ - နှင်သော၊ ပုဗ္ဗုဠကာ- တို့သည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ နဝုတိ-ကိုးဆယ်သော၊မူလာနိ-တို့သည်၊ နိက္ခမိ သု-နှင်ပြီ။

ပဌမကာ - ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒသ - နှင်သော၊ မဟာမူလာ - တို့သည်၊ စတုရဏ်လမတ္တံ - လက်လေးသစ် အတိုင်းအရှည် တိုင်အောင်၊ နိက္ခန္တာ-နှင်ပြီ၊ ဇုတရေပိ-အခြားသောအမြစ်တို့သည်လည်း၊ ဂ၀ဂ္ဂဇာလသဒိသံ-ဇာပေါက် တပ်အပ်သော လေသောက်ပြွတ်ငင်းနှင့်တူစွာ၊ [ဘာ၀နပုံသဏ်၊ ဇာလကဝါဋ သဒိသံ ကတ္ဝာတိ အဋ္ဌော၊ သစ်သားချောင်းလေးတွေကို ဇာပေါက်ဖေါက် ၍ တပ်ထားသော တံခါးရွက်နှင့်တူစွာ၊] အနုသိမ္ဗန္တာ- အထပ်ထပ် ချုပ်စပ် ကုန်လျက်၊ ၀ါ – အထပ်ထပ် ရောယှက်ကုန်လျက်၊ နိက္ခန္တာ - ထွက်ကုန်ပြီ၊ ဘွောက်-ဤမျှလောက်သော၊ ပါဋိဟာရိယံ-ကို၊ ရာဇာ-သည်၊ ရတန ပီ၌မတ္တ ကေ-ရတနာမြင့်ခုံထိပ်၌၊ ဌိတောယေ၀-တည်လျက်သာ၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အङ္ဂုလိ- လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂယ္ဟ-ချီမြှောက်၍၊ မဟာနာဒ-ကြွယ်စွာသောအသံကို၊ နဒိ- မိန့်မြွက်ပြီ၊ အနေကာနိ - များစွာကုန်သော၊ ဘိက္ခုသဟဿာနိ - တို့သည်၊ သာ၀ုကာရံ-သာ၀ု သာ၀ုဟု ပြုအပ်သောအသံထို၊ ၀ါ-ကောင်းချီးကို၊အကံ သု-နှင်ပြီ၊ သကလရာဇသေနာ - အလုံးစုံသောမင်းတို့၏ စစ်တပ်တို့သည်၊ ဥန္နာ ဒိနိ-အထက်သို့ တက်သော ကြွေးကြော်သံ ရှိကုန်သည်၊ ၀ါ-ပွဲတင်ထပ်သော အသံ ရှိကုန်သည်၊ အဟောသုံ - ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ စေလုက္ခေပ သတ သဟဿာနိ- အ၀တ်တို့ကို မြှောက်၍ ရွှေရမ်းခြင်း အသိန်းတို့ကို၊ ပ၀တ္တယိ သု - ဖြစ်စေကြ

စေလုက္ခေပ သတ သဟဿာနိ ။ ။ တေသံ တေသံ ဇနာနံ သီသေါပရိ (ဥုးခေါင်း အပေါ်၌) ဘမန္တာနံ (ရစ်ပဲကုန်သော) ဥတ္တရာသင်္ဃစေလာနံ (အပေါ်ရှိ အ၀တ်ဘို၏) ဥက္ခေပသတသဟဿာနိ – မြှောက်ခြင်း အသိန်းတို့သည်။ [အထက် မြှောက်၍ပစ်ခြင်း မဟုတ်၊ ဥုးခေါင်းအပေါ်၌ ရွှေ့ရမ်းခြင်းတည်း။]

ကုန်ပြီ၊ ဘူမဋ္ဌကဒေဝေ-မြေ၌တည်ကုန်သော နတ်တို့ကို၊ **အာဒိ**ကတ္တာ-အစပြု၍၊ ယာဝ-**အ**ကြင်မျှလောက်၊ ဗြဟ္မကာယိကာ-ပဌမဈာန်ဗြဟ္မာအပေါင်း၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝါ-ဗြဟ္မာတို့သည်(သန္ဓိ)၊တာဝ-ထိုပဌမဈာန်ဗြဟ္မာတိုင်အောင်၊ သာဓုကာရံ-ကို၊ ဝါ-ကို၊ ပဝတ္တယိ**သု**။

ရညော-သည်၊ ဣမံ ပါဋိဟာရိယံ-ကို၊ ပသန္နသ- ဖူးမြော်လျက်၊ ဗိတိယာ-ဗိတိသည်၊ နိရန္တရံ-မပြတ်၊ ဖုဋသရီရသ-ပြန့်နှံ့အပ်သောကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ **အ**ဠလိ - ကို၊ ပဂ္ဂဟေတ္တာ – ၍၊ ဌိတသေဝ - တည်စဉ်ပင်၊ မဟာဗောဓိ-သည်၊ မူလသတေန-အမြစ်တရာဖြင့်၊[ဒသသု လေခါသု ကေကာယ ဒသဒသ ဟုတ္တာ နိဗ္ဗန္ဓ မူလသတေန၊] သုဝဏ္ဏကဒ္ဒါဟေ - ၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ၊ ဒသ- နှင့်သော၊ မဟာမူလာနိ–အမြစ်ကြီးတို့သည်၊ သုဝဏ္ဏကဒ္ဒါဟတလံ- ရွှေဖျင်းအိုး အောင်ကို၊ **အာ**ဟစ္စ - ထိရောက်၍၊ အဋ္ဌသု - တည်ကုန်ပြီ၊ အဝသေသာနိ - ကြွင်းကုန်သော၊ နဝုတိ - ကိုးဆယ်သော၊ ခုဒ္ဒကမူလာနိ - အမြစ်ငယ်တို့သည်၊ အနုပုဗ္ဗေန- **အ**စဉ်**အ**ား**ဖြ**င့်၊ ဝဍ္ဎနကာနိ - ကြီးပွါးကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ဝန္ဓကလလေ - နုံ့သာညွှန့်၌၊ သြရုယ-သက်ဆင်း၍၊ ဌိတာနိ–တည်ကုန်ပြီ၊ ဧဝံ–သို့၊ မဟာဗောဓိမှိ - သည်၊ သုဝဏ္ဏကဒ္ဒါဟေ-၌၊ ပတိဋ္ဌိတမတ္တေ- တည်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ မဟာပထဝီ- သည်၊ စလိ – လှုပ်ပြီ၊ **အာ**ကာသေ - ကောင်းကင်၌၊ ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော - မိုဃ်းစည်ကြီး တို့သည်၊ ဖလိ**သု**-မြည်ဟိန်းကုန်ပြီ၊ ပဗ္ဗတာနံ - တို့၏၊ နဗ္ဗေဟိ-ယိမ်းကဟန်တို့ဖြင့်ရင်း၊ ဒေဝါနံ-တို့၏၊ သာဓုကာရေဟိ-တို့ဖြင့်ရင်း၊ ယက္ခာနံ- တို့၏၊ ဟိကာရေဟိ–ဟိင်, ဟိင်ဟု ပြုအပ်သော **အ**သံတို့ဖြင့်ရင်း၊ [ယက္ခာ ဟိ ဝိမ္ဗယဇာတာ ဟိ ဟိ ဟိ တိ သဒ္ဒံ နိစ္ဆာရေန္တိ။] **အ**သုရာနံ-တို့၏၊ ထုဘိဇပ္ပေဟိ – ချီးမွမ်းသံ တို့ဖြင့်ရင်း၊ ဗြဟ္မာနံ-တို့၏၊ **အ**ပ္ပေါ**ဋ**နေဟိ - လက်ပန်းပေါင်းခတ်ခြင်း တို့ဖြင့်ရင်း၊ ဝါ-လက်ခမောင်းခတ်ခြင်းတို့ဖြင့်ရင်း၊ မေဃာနံ - တို့၏၊ ဂဇ္ဇိတေဟိ-ချုန်းသံ

ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော ဖလိသု။ ။ ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော ထနိ**သု**၊ ဒေဝဒုန္ဒုဘိတိစ နဗ္ဗေ ကာစိ ဘေရီ **အ**ဓိပ္ပေတာ၊ **အ**ထ**ခ**ါ ဥပ္ပါတဘာဝေန (**အ**ထူး**အ**ဆန်းကျရောက်သည်၏ **အ**ဖြစ်ဖြင့်) **အ**ာကာသဂတော နိန္နေါသသဒ္ဒေါ (ကောင်းကင်၌ ဖြစ်သော ကြွေးကြော်သံ)၊ ဒေဝေါတိ ဟိ မေဃော၊ တဿဟိ **အ**ဒ္ဓ**ဘ**ာဝေန (မမှုံမမှိုင်းဘဲ ကြည်လင်သည်၏**အ**ဖြစ်ကြောင့်) **အ**ာကာသဝဏ္ဏသ (ကောင်းကင်**အ**ဆင်းရှိသော) ဒေဝသ (မိုဃ်းရွာခြင်း) **အ**ဘာဝေန သုက္ခဂဇ္ဇိတသညိတေ (**အ**ခြောက်တိုက် ချုန်းခြင်းဟု **အ**သိ**အ**မှတ် ပြု**အ**ပ်သော) သဒ္ဒေ (**အ**သံသည်) နိစ္ဆ**ရ**ေန (ထွက်လသော်) ဒေဝ ဒုန္ဒုဘိတိ သမညာ၊ တသ္မာ ၊ ပေ၊ ဒေဝေါ သုက္ခဂဇ္ဇိတံ ဂဇ္ဇိတိ ဝုတ္တံဟောတိ။ [ဘေရီ ဒုန္ဒုဘိ ဝုတ္တာထ (**အ**ဘိ**ဓ**ာန်)၊ ဒုန်ဒုန်တိသဒ္ဒေန+ ဥဘတိ ပူရတိတိ ဒုန္ဒုဘိ။]

တို့ဖြင့်ရင်း၊ စတုပ္ပါဒါနံ-အခြေ ၄ချောင်းရှိသောသားကောင်တို့၏၊ ရဝေဟိ-မြည်ဟည်းသံတို့ဖြင့်ရင်း၊ ဝက္ခိနံ-တို့၏၊ ရုတေဟိ-တွန်သံတို့ဖြင့်ရင်း၊ သမ္ဘတာဠာ စရာနံ - အလုံးစုံသော တူရိယာ ဘဏ္ဍာတို့၏၊ သကသက ပဋိဘာနေဟိ- မိမိ မိမိ ဥစ္စာဖြစ်သော တီးသူတို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှထင်လာသော အသံ တို့ဖြင့်ရင်း၊ ပထဝီတလံ - မြေအပြင်သည်၊ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ - အောင်၊ ဧက ကောလာဟလံ-တပြိုင်နက် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ရှိသည်၊ ဧကနိန္နာဒံ-တပြိုင်နက် ပဲ့တင်သံရှိသည်၊ အဟောသိ–ပြီ၊

ပဌမ-ကုန်သော၊ သာဓုသ-အကိုင်းတို့၌၊ ဖလတော ဖလတော–အသီးတိုင်း, အသီးတိုင်းမှ၊ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယော - ခြောက်ပါးသော အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်၊ နိက္ခမိတ္တာ- ၍၊ သကလ စက္ကဝါဠံ -.အလုံးစုံသော စကြာဝဠာကို၊ ရတနဝေါပါနသီ ဝိနဒ္ဓ-ရတနာအခြင်ရနယ်တို့ဖြင့် မြေးယှက်အပ်သည်ကို၊ ကုရုမာနာဝိယ-ပြုကုန်သကဲ့သို့ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ-အောင်၊ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ-သု-နှိုပြီ၊ စပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ တခ်ဏာတော-မှ၊ ပဘုတိ-၍၊ သတ္ထုဒိဝသာနိ–တို့ပတ်လုံး၊ မဟာဗောဓိ–သည်၊ ဟိမဝလာဟကဂဗ္ဘံ- သို့၊ ပဝိသိတ္ဝာ-၍၊ အဒ္ဒဒသိ-ပြီ၊ မဟာဗောဓိ - ကို၊ ကောစိ - သည်၊ နပဿတိ-မမြင်ရတော့၊ ပေ၊ သတ္ထုမေ ဒိဝသေ-၌၊ သမ္ဘဒိသာဟိ-တို့မှ၊ ဟိမာစ-ဆီးနှင်းတို့သည်ရင်း၊ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယောစ - တို့သည်ရင်း၊ အာဝဋ္ဋိတ္ဝာ - လည်၍၊ မဟာဗောဓိမေဝ - သို့သာ၊ ပဝိသိ သု၊ စက္ကဝါဠဂဗ္ဘေ - စကြာဝဠာတိုက်သည်၊ ဝိဂတ ဟိမဝလာဟကေ - ကင်းသော ဆီးနှင်း တိမ်တိုက်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိပ္ပသန္နေ– အထူးသဖြင့် ကြည်လင်လသော်၊ မဟာဗောဓိ - သည်၊ ပရိပုဏ္ဏ ခန္ဓသာခါပသာခေါ- ပြည့်စုံသော ပင်စည်, ခက်မ,ခက်သေးရှိသည်၊ ပဗ္ဗဖလ ပဋိမဏ္ဍိတော- ငါးလုံးသောအသီ.တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ) သုဝဏ္ဏကဒုမော-၌၊ ပတိဋ္ဌိတောဝ-သာလျှင်၊ ပညာယိတ္ထ-ထင်ရှားပြီ၊

ပထဝီတလံ၊ ပေ၊ အဟောသိ ။ ။ ကောလာဟလနှင့် နိန္နာဒ ပုဒ်တို့သည် သူ့သဘာဝအတိုင်း ဆိုလျှင် ပုလ္လိန်တို့တည်း၊ ဤ၌ "ကောလာဟလံ, နိန္နာဒံ"ဟု ရှိသော ကြောင့် "ပထဝီတလံ"ဟု ရှိခဲ့မှ ရှေနှောံညီမည်။ [" ကေတော ပဝတ္တကောလာဟလံ, ကေတော ပဝတ္တနိန္နောသံ၊–ဋီကာ။] ထို့ပြင် " ယာဝဗြဟ္မလောကာ တာဝ " ဟု မရှိရ၊ တာဝပါလျှင် "ဗြဟ္မလောကော"ဟု ရှိရမည်၊ "ဗြဟ္မလောကာ"ဟု ရှိလျှင်လည်း တာဝ မလို။

ပရိပုဏ္ဏ၊ ပေ၊ ပဋိမဏ္ဍိတော။ ။ ပရိပုဏ္ဏသာခါပသာခါဟိ စေဝ ပဗ္ဗဟိ ဖလေဟိစ ပဋိမဏ္ဍိတော၊ ဤ ဋီကာဖွင့် အလို " ပရိပုဏ္ဏခန္ဓသာခါပသာခါပဗ္ဗဖလပဋိမဏ္ဍိတော"ဟု တသမာသ်ထည်း ရှိရမည်။

ရာဇာ - သည်၊ မဟာဗောဓိ - ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ တေဟိ ပါဠိဟာရိယေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သဠာတ ဗိတိပါမောဇ္ဇော-လွန်စွာဖြစ်သော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) သကလ ဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇေန - အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူဒီပ်မှ ဖြစ်သော မင်းဧ၏ဥစ္စာ အခွန်ဘဏ္ဍာ သြဇာအာဏာဖြင့်၊ တရုဏ မဟာ ဗောဓိ - နုပျိုသော မဟာဗောဓိပင်ကို၊ ပူဇေသောမိ - အုံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အဘိသေကံဒတ္တာ, သဏ္ဌာဒိဝသာနိ-တို့ပတ်လုံး၊ မဟာဗောဓိဌာနေယေဝ-၌သာ၊ အဌာသိ-ပြီ၊ မဟာဗောဓိ- သည်၊ ပုဗ္ဗကတ္တိက ပဝါရဏာ ဒိဝသေ-ပုဗ္ဗ ကတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော ပဝါရဏာနေ့၌၊ ဝါ- သီတင်းကျွတ်လပြည့် ပဝါရဏာနေ့၌၊ သာယနှသမယေ - ၌ ၊ပေ၊တတော - ၌၊ ဟိမဝန္တ သဏ္ဌာဟံ - ဟိမဝန္တ သဏ္ဌာဟကိုရင်း၊ ဝါ - ဆီးနှင်း တိမ်တိုက်၌ ကိန်းရာ ခုနစ်ရက်ကိုရင်း၊ အဘိသေက သဏ္ဌာဟဠ - အဘိသေက သဏ္ဌာဟကိုရင်း၊ ဝါ- အဘိသိက်သွန်းရာ ခုနစ်ရက်ကိုရင်း၊ ဗိတိနာမေတ္တာ -လွန်စေ၍၊ ကာလ ပက္ခသ-လဆုတ်ပက္ခ၏၊ ဥပေါသထဒိဝသေ-၌၊ ရာဇာ-သည်၊ ကေဒိဝသေ နေဝ- တနေ့ထည်းဖြင့်သာလျင်၊ ပါဋလိပုတ္တံ - သို့၊ ပဝိသိတ္တာ - ၍၊ ကတ္တိက ဇုဏ္ဏပက္ခသ - တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ပက္ခ၏၊ ပါဋိပဒ ဒိဝသေ - အထွက် တရက်နေ့၌၊ ဝါ- လဆန်း ၁ ရက်နေ့၌၊ မဟာဗောဓိ - ကို၊ ပါစိန မဟာ သာလမူလေ- မြို့ရှေ့ အင်ကြင်းပင်၏အနီးအောက်၌၊ ထပေသိ- ပြီ၊

သုဝဏ္ဏကဒ္ဒါဟေ- ၌၊ ပတိဋ္ဌိတ ဒိဝသတော- မှ၊ သတ္တရသမေ - သော၊ ဒိဝသေ-၌၊ မဟာဗောဓိသာ-၏၊ အာဘိနဝကိုရာ-အသစ်ဖြစ်သော အညွှန့်တို့သည်၊ ပါတုရဟောသုံ-နှ်ပြီ၊ တေ-ထိုအညွှန့်တို့ကို၊ ဒိသွာဝိ-၍လည်း၊ ပသန္နော-သော၊ ရာဇာ-သည်၊ ပုန-ဖန်၊ မဟာဗောဓိ -ကို၊ ရဇ္ဇေန-မင်းဧ၏ဥစ္စာ အခွန်ဘဏ္ဍာ သြဇာအာဏာဖြင့်၊ ပူဇေန္တော-လျက်၊ သကလ ဇမ္ဗုဒီပါ ဘိသေက်-အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူဒီပ်၌ဖြစ်သော အာဘိသိက်ကို၊ အဒါသိ-ပြီ၊ တဒါ-၌၊ သုမန သာမဏေရော - သည်၊ ကတ္တိကပုဏ္ဏမဒိဝသေ - ၌၊ ဓာတုဂ္ဂဟဏတ္ထံ - ၄'၊ ဂတော-သည်၊(သမာနော-သော်)မဟာဗောဓိသ-ကို၊ ကတ္တိက ဆဏပူဇံ-ကတ္တိကာနက္ခတ်ပွဲသဘင်ဖြင့်ပူဇော်ခြင်းကို၊ အဒ္ဒသ-ပြီ၊ ဝေ-လျင်၊ မဟာဗောဓိ မဏ္ဍာတော-မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်မှ၊ အာနေတ္တာ-၍၊ ပါဋလိပုတ္တေ-၌၊ ထပိတံ-သော၊ မဟာဗောဓိ - ကို၊ သန္ဓာယ - ၍၊ တေနဟိ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆာဟိတိ - ဟူ၍၊ အာဟ-ပြောပြီ၊[စာ ၃ မျက်နှာကျော်လောက်က ပြောခဲ့သည်-ဟူလို၊]သာ-ထိ သံယမိတ္တာထေရိသည်၊ သာဓုတိ- ကောင်းပါပြီ ဟူ၍၊ သမ္ပဋိစ္ဆိ - ဝန်ခံပြီ၊

ရာဇာ-သည်၊ မဟာဗောဓိရက္ခဏတ္တာယ-မဟာဗောဓိကို စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ အဋ္ဌာရသ-တဆဲ့ရှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဒေဝတာကုလာနိ-နတ်များတို့ကိုလည်း၊ အဋ္ဌ - ကုန်သော၊ **အမစ္စကုလာနိ** - အမတ်များတို့ကိုလည်း၊ အဋ္ဌ - နှင့်သော၊ ပြာဟ္မဏကုလာနိ - ပုန်းတားများတို့ကိုလည်း၊ **အဋ္ဌ**-နှင့်သော၊ ကုဋုမ্বိယကုလာနိ-သူကြွယ်များတို့ကိုလည်း၊ **အဋ္ဌ**-နှင့်သော၊ ဝေါပက ကုလာနိ-ဝေါပကများတို့ကိုလည်း၊ **အဋ္ဌ**-နှင့်သော၊ တရုန္ဓ ကုလာနိ - တရုန္ဓများတို့ကိုလည်း၊ **အဋ္ဌ**-နှင့်သော၊ ကာလိင်ကုလာနိစ-ကာလိင်များတို့ကိုလည်း၊ ဒတ္တာ-လှူပြီး၍လည်း၊ ဥဒကသိဉ္စနတ္ထာယ-ရေသွန်းလောင်းခြင်း အကျိုးငှါ၊ **အဋ္ဌ**-နှင့်သော၊ သုဝဏ္ဏယင္ရေစ-ခရေတိုးတို့ကိုလည်း၊ **အဋ္ဌ**-နှင့်သော၊ ရဇတယင္ရေစ-တို့ကိုလည်း၊ ဒတ္တာ-လည်း၊ ဇမ္ဗုဒီပေ ပရိဝါရေန-ဤအခြံအရံနှင့်တကွ၊ [သဟဇ္ဇေ ကရဏာဝစနံ။]

မဟာဗောဓိ- ကို၊ ဂင်္ဂါယ - ၌၊ **ဝါ**- ဂင်္ဂါမြစ်ထည်းက၊ နာဝံ - သို့၊ **အ**ရောပေတွာ-၍၊ သယမ္ဘို-လည်း၊ နဝရတေဝ-မှ၊ နိက္ခမိတ္တွာ-၍၊ ဝိဇ္ဇုဂ္ဂေဝ-ဝိဇ္ဇုဂ္ဂ-တောကို၊ သမတိက္ကမ္မ-လွန်မြောက်၍၊ **အ**နုပုဗ္ဗေန-ဖြင့်၊ သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ-

ဒေဝတာကုလာနိ။ ။ မဟာဗောဓိ' ပရိဝါရေတွာ ဌိတနာဂ ယက္ခာဒိဒေဝတာကုလာနိ-နဂိုရ်က မဟာဗောဓိကို ဝန်းရံစောင့်ရှောက်၍ တည်နေကြသော နဂါး ယက္ခ (နတ်) စသော နတ်များတို့ကို၊ [ဒတ္တွာ-၌စပ်၊] အထက်အောက် တယူဇနာစီ အာဏာပိုင်သောကြောင့် ထိုနတ်အများတွင်ပါဝင်သော နာဂ ယက္ခ စသူတို့ကိုလည်း လိုက်သွားကြတို့ရန် အမိန့်ပေးနိုင်သည်။

အမစ္စပြာဟ္မဏကုလာနိ။ ။ဗောဓိသတ္တဝေါ ကတ္တာဗ္ဗဝိစာရဏတ္ထာယ (ပြုသင့်သမျှကို စီမံတို့ရာ အမတ်တို့ကို) အဒါသိ-ပေးလှူလိုက် (ထည့်လိုက်) ပြီ၊ လောကသမ္မတတ္ထာ (ဘိသိက် ခံရာသယ် ပြာဟ္မဏတို့ကို ရေစင်သွန်းစေခြင်း စသည်ဖြင့် ပြာဟ္မဏတို့၏ ရေလောင်းမှုကို လူတို့က အမှန် အမြတ် ဟု သမုတ်အပ်သည့် အတွက်) ဥဒကသိဉ္စနတ္ထာယ (ဗောဓိပင်ကို ရေလောင်းဘို့ရာ ပြာဟ္မဏတို့ကို) အဒါသိ။

ကုဋုမ্বိယကုလာနိ။ ။ဗောဓိသတ္တဝေါ ကတ္တာဗ္ဗပူဇောပကရဏဝေါပနတ္ထာယ (ပြုထိုက်သော ပူဇော်ဘွယ် အဆောက်အဉ်းတို့ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ဘို့ရာ) အဒါသိ၊ ထိုနည်းကိုလိုက်၍ တန်ခိုးကြီးဘုရား၌ ယခုအခါ ဝေါပကလူကြီးများ ထားကြရသည်။

ဝေါပက, တရုန္ဓ, ကာလိင်။ ။ဝေါပကာ ဆာဇကမ္မိနော, တထာ တရုန္ဓာ-ဝေါပကနှင့် တရုန္ဓတို့သည် မင်းမှုထမ်းနေသူများတည်း၊ (မဟာဂဏ္ဌိပုဒ်)၊ ဂဏ္ဌိပဒေပန် "ဝေါပကကုလာနိ ဗောဓိသိဉ္စနတ္ထာယ ခိရဓေနုပါလနတ္ထာယ=ဗောဓိပင်ကို နွားနို့ရည်ဖြင့် သွန်းလောင်းဘို့ရန် နို့ထွက် နွားမတို့ကို ထိန်းကြောင်းဘို့အလို့ငှါ လူလိုက်သည်၊ တရုန္ဓကုလာနိ ကာလိင်ကုလာနိ ဝိဿာသိကာနိ ပဋ္ဌာနမနုဿာနိ = တရုန္ဓနှင့် ကာလိင်ကုလ တို့ကား အကျွမ်းတဝင်ရှိကြသော ပဋ္ဌာန်လူများ တို့တည်း၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ။ [ဤကား ဘုရားဝါဒလည်း ရှိသေး၏။]

ဤဖြင့်၊ တာမလိတ္တိ-တာမလိတ္တိ ဆိပ်ကမ်းသို့၊ အနုပုဗ္ဗော-ပြီးအနန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြားဌ၊ ဒေဝနာဂ မနုဿာ-ဘိုသည်၊ ဥဗ္ဗာရံ - သော၊ မဟာဗောဓိ ပူဇ-ကို၊ အကံသု-နှပြီ၊ ရာဇာပိ-သည်လည်း၊ သမုဒ္ဒတီရေ-၌၊ သတ္တဒိဝသာနိ-လုံး၊ မဟာဗောဓိ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ သကလ ဇမ္ဗုဒီပမဟာရဇ္ဇံ - အလုံးစုံ ဇမ္ဗူဒီပ၌ ဖြစ်သော မဟာရာဇာ၏ ဥစ္စာ အခွန် ဘဏ္ဍာ သြဇာ အာဏာကို၊ အာဒါသိ-ပြီး၊ ဇုဒံ-ဤသို့ ပေးလှူခြင်းသည်၊ အသ-ထိုမင်း၏၊ တတိယံ-၃ ကြိမ်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇသမ္ပဒါနံ - ဇမ္ဗူဒီပ၌ ဖြစ်သော မင်း၏ ဥစ္စာ အခွန်ဘဏ္ဍာ သြဇာအာဏာကို ကောင်းစွာပေးခြင်းသည်၊ တောတိ-၏။

ဧဝံ-သို့၊ မဟာရဇ္ဇေန-မဟာရာဇာ၏ ဥစ္စာ အခွန်ဘဏ္ဍာ သြဇာအာဏာ ဖြင့်၊ ပူဇေတွာ-ပူဇော်ပြီး၍၊ မာဂသိရမာသဿ-နတော်လ၏၊ ပဌမပါဋိပဒ ဒိဝသေ - ပဌမ အတွက်တရက်နေ့၌၊ (လဆန်းတရက်နေ့၊) အသောကော-မည်သော၊ ဓမ္မရာဇာ - သည်၊ မဟာဗောဓိ - ကို၊ ဥက္ခိပိတွာ - မြောက်ချီ၍၊ ဂလပ္ပမာဏံ - လည်မျိုပမာဏ ရှိသော၊ ဥဒကံ-သို့၊ သြရုယ - သက်ဆင်း၍၊ နာဝါယံ-၌၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ - ပြီး၍၊ သံဃမိတ္တာဏေရိမ္ဘိ - ကိုလည်း၊ သပရိဝါရံ-အခြံအရံနှင့်တကွ၊ နာဝံ-သို့၊ အာရောပေတွာ- တင်ပြီး၍၊ အရိဋ္ဌံ-မည်သော၊ အမစ္စံ-ကို၊ ဧတဒဝေါစ၊ (ကိ)၊ တာတ - အမောင်၊ အဟံ - သည်၊ မဟာဗောဓိ-ကို၊ တိကွတ္တုံ-၃ကြိမ်၊ သကလဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇေန-ဖြင့်၊ ပူဇေတွာ-ပြီး၍၊ ဂလပ္ပမာဏံ ဥဒကံ သြရုယ၊ မမ-၏၊ သဟာယကသ- အဆွေတော်၏ (အထံ၌)၊ ပေဒသသိ-ပို့လိုက်ပါပြီ၊ သောပိ-ထို အဆွေတော်သည်လည်း၊ ဝေမေဝ-၍ အတိုင်းပင်၊ မဟာဗောဓိ-ကို၊ ပူဇေတု - ပူဇော်ပါစေ၊ ဣတိ-၍သို့မှာလိုက်ပြီ၊ ဧဝံ-သို့၊ သဟာယကသ-၏အထံ၌၊ သာသနံ-ကို၊ ဒတ္တွာ-ပြီး၍၊ ဒသဗလဿ-၏၊ သ ရသရံသိဇာလံ - အဆိသြဇာ ရှိသော ရောင်ခြည်တော်ကွန်ယက်ကို၊ ဝိမုဉ္စနေန-လွှတ်တော်မူတတ်သော၊ မဟာဗောဓိရုက္ခော-

ဒုဗမသ တတိယံ။ ။သုဝဏ္ဏကဋာဟေ ပတိဋ္ဌိတမဟာဗောဓိသ ရဇ္ဇသမ္ပဒါနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တဒတာ ပုမ္ဗေ ပန (ရွှေဖျင်း မရောက်မီ ရှေးဦးကား) ကေဝါရံ သဒ္ဓါယ (သဒ္ဓါသက်သက်ဖြင့်) သကလဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇေန မဟာဗောဓိံ ပူဇေသိ ယေဝ၊ တသ္မာ တေန သဒ္ဓိံ စတုတ္ထမိဒံ သမ္ပဒါနံ။

ပဌမ ပါဋိပဒဒိဝေ။ ။လဆန်း ၁ ရက်ကို ဆိုသည်၊ ဤအခေါ်လည်း သီဟိုဠ် အခေါ်အတိုင်း ခေါ်ခြင်းတည်း။ [မြန်မာအခေါ်လည်း ဤအတိုင်းပင်။] ဇုန္ဒယအခေါ် အားဖြင့်ကား ကောင်းကင်ကလပြည့်လျှင် အခေါ်အဝေါ် မာသလည်း တလ ပြည့်၏၊ ထို့ကြောင့် ထို ဇုန္ဒယအခေါ်အားဖြင့် လပြည့်ကျော် ၁ ရက်ကို ပဌမပါဋိပဒ, လဆန်း ၁ရက်ကို ဒုတိယ ပါဋိပဒ ဟု ခေါ်သည်ဟု မှတ်။ [ဋီကာ။]

သည်၊ ဂစ္ဆတိစတ ရေ- ညြော်...သွားရှာပေါ့ တကား၊ [အရေတိ ခေဒေ-စိတ်ဆင်းရဲသံ၊] ဋုတိ-သို့၊ ကန္ဒိတ္တာ-မြည်တမ်းရှိ၊ (တချို့ စာ၌ "ဇန္ဒိတ္တာ" ဟု ရှိ၏၊) အဠလိ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတ္တာ-၍၊ အသ္သုနိ - မျက်ရည် တို့ကို၊ ပဝတ္တယမာနော-ဖြစ်စေလျက်၊ အဋ္ဌာသိ-ပြီ။

မဟာဗောဓိသမာရုဠ္ဟာ-မဟာဗောဓိပင်သည် ကောင်းစွာ တက်ရောက်အပ်သော၊ သာပိ ခေါ နာဝါ - ထို လှေတော်သည်လည်း၊ မဟာရာဇသ-အသောက မဟာရာဇာသည်၊ ပဿတော ပဿတော - ကြည့်စဉ် ကြည့်စဉ်၊ မဟာသမုဒ္ဒတလံ-မဟာသမုဒ္ဒြာအပြင်သို့၊ ပက္ခန္နာ-ပြေးဝင်ပြီ၊ မဟာသမုဒ္ဒေ ပိ-၌လည်း၊သမန္တာ-၌၊ယောဇနံ-တယူဇနာတိုင်တိုင်၊ဝိစိယော-လှိုင်းတို့သည်၊ ဥပသန္တာ-ငြိမ်သက်ကုန်ပြီ၊ ပဒ္ဓဝဏ္ဏာနိ - ငါးပါးသောအဆင်းရှိကုန်သော၊ ပဒုမာနိ - ပဒုမ္မာကြာပန်း တို့သည်၊ ပုပ္ဖိတာနိ - ပွင့်ကုန်ပြီ၊ အန္တလိက္ခေ - ကောင်းကင်၌၊ ဒိဗ္ဗာနိ-နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ တူရိယာနိ- တို့သည်၊ ပဝဇ္ဇိံသု-မြည်ကုန်ပြီ၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌ ထလေ ဇလေ ရုက္ခာဒိ သန္ဓိသိတာ ဟိ-ရှေ့ဖြစ်ကုန်, ကုန်း၌ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်အစရှိသည်တို့၌ မှီကုန်သော၊ [အာဒိသဒ္ဒေန ပဒ္မတာဒိသန္ဓိသိတာ ဒေဝတာ သင်္ဂဟိတာ၊] ဒေဝတာဟိ-တို့သည်၊ ပဝတ္တိတာ - ဖြစ်စေအပ်သော၊ အတိရိယ-လျှင်၊ ဥဒ္ဒါရာ - မွန်မြတ်သော၊ ပူဇာ-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ သံယမိတ္တာ ထေရိပိ-ထေရ်မသည်လည်း၊ သုပဏ္ဏရုက္ခေန - ဂဠုန်အသွင်ဖြင့်၊ မဟာသမုဒ္ဒေ-၌၊ နာဂ ကုလာနိ- တို့ကို၊ [မဟာဗောဓိဂဟဏတ္ထံ အာဂတာနိ နာဂကုလာနိ၊] သန္တာသေသိ-ထိတ်လန့်စေပြီ။

ဥတြည္ဇရုပါ- ထိတ်လန့်ကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သော၊ တေစနာဂါ-တို့သည်လည်း၊ အာဂတ္တာ-၍၊ တံဝိဘူတိ-ထိုတင့်တယ်ခြင်းကို၊ ပဿိတ္တာ-၍၊ ထေရိ-ကို၊ ယာစိတ္တာ-၍၊ မဟာဗောဓိ-ကို၊ နာဂဘဝနံ-နဂါးဘုံသို့၊ အဘိဟရိတ္တာ-ခေါ်ရှုဆောင်၍၊ သတ္တဒိဝသာနိ-လုံး၊ နာဂရဇ္ဇေန-နဂါးမင်း၏ဥစ္စာ အခွန်ဘဏ္ဍာ သြဇာအာဏာဖြင့်၊ ပူဇေတ္တာ-၍၊ ပုန-တဖန်၊ နာဝါ ယံ-၌၊ ပတိဋ္ဌာပေသုံ-နှိပ်ပြီ၊ တံ ဒိဝသမေဝ-၌ပင်၊ နာဝါ-သည်၊ ဇမ္ဗုကောလ ပန္နနံ-သို့၊ အဂမာသိ-ပြီ၊ အသောကမဟာရာဇာပိ-သည်လည်း၊ မဟာဗောဓိ ဝိယောဂဒုက္ခေတော - မဟာဗောဓိပင်နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကန္ဒိတ္တာ-၍၊ ရောဒိတ္တာ - ၍၊ ယာဝ ဘဿနဝိသယံ-မြင်လောက်ရာ အရပ်တိုင်အောင်၊ သြလောကေတ္တာ-၍၊ ပဝိနိဝတ္တိ-ပြန်နစ်ပြီ၊ ဒေဝါနံ ပိယတိဿော- သော၊ မဟာရာဇာပိ-သည်လည်း၊ သုမန

သာမဏေရဿ-၏၊ ဝစနေန - ကြောင့်၊ မာဂသိရမာသဿ - နတော်လ၏၊ ပဌမပါဋိပဒဒိဝသတော–မှ၊ ပဘုတိ- ၍၊ ဥတ္တရဋ္ဌါရတော–မှ၊ ပဋ္ဌာယ - ၍၊ ယာဝ–လောက်၊ ဇမ္ဗုကောလပဋ္ဌနံ-သည်(အတ္ထိ)၊ တာဝ-အောင်၊ မဂ္ဂံ-ကို၊ သောဓေတွာ--၍၊အလင်္ကာရာပေတွာ-၍၊နဂရတော-မှ၊နိက္ခမနဒိဝသေ-၌၊ ဥတ္တရဋ္ဌါရသမီပေ-၌၊ သမုဒ္ဒသာလ ဝတ္ထုသ္မိံ-သမုဒ္ဒသာလ ဝတ္ထုအရပ်၌၊ ဌိတောယေဝ – သာလျှင်၊ တာယဝိဘူတိယာ – ထို တင့်တယ်ခြင်းဖြင့်၊ မဟာသမုဒ္ဒေ-၌၊ အာဂန္တုံယေဝ-လာစဉ်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ မဟာဗောဓိ-ကို၊ ထေရဿ-အရှင်မဟိန္ဒထေရ်၏၊ အာနုဘာဝေန--ကြောင့်၊ ဒိသွာ- ဖူးမြင်ရ၍၊ တုဋ္ဌမာနသော–နှစ်သက်သော စိတ်ရှိသည်(ဟုတွာ)၊ နိက္ခိမိတွာ-၍၊ သဗ္ဗံ–သော၊ မဂ္ဂံ– ကို၊ ပဋ္ဌဝဏ္ဏောဟိ – ငါးပါးသော အဆင်းရှိကုန်သော၊ ပုပ္ဖေဟိ - တို့ဖြင့်၊ သြကိရာပေန္တော - ကြဲဖြန့်စေလျက်၊ အန္တရန္တရေ– အကြား အကြား၌၊ ပုပ္ဖအဋ္ဌိယာနိ-ပန်းစေတီတော်တို့ကို၊ ဌပေန္တော - လျက်၊ ကောဟေနေဝ–လျှင်၊ ဇမ္ဗုကောလပဋ္ဌနံ - သို့၊ ဂတ္တွာ - ၍၊ သမ္ဗတာဠ္ဌာဝစရ ပရိဝုတော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပုပ္ဖဓူမဂန္ဓဝါသာဒိဟိ– ပန်း, အခိုး, အနံ့, အထုံ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပူဇယမာနော – လျက်၊ ဂလပ္ပမာဏံ - လည်မျိုပမာဏ ရှိသော၊ ဥဒကံ– ရေထည်းသို့၊ သြရုယှ – ၍၊ ဒသဗလဿ - ၏၊ သရသရံသိ ဇာလဝိသဇ္ဇနကော–အဆီသြဇာရှိသော ရောင်ခြည်တော် ကွန်ယက်ကို လွှတ်တော် မူတတ်သော၊မဟာဗောဓိရုက္ခော–သည်၊ အာဂတော ဝတ ရေ–ဟေ.. ကြွလာပေပေါ့တကား၊[အရေတိ ပသံသာယ (ချီးမွမ်းခြင်း) သာဓုဝတာတိ အတ္ထော။] ဧတိ- သို့၊ ပသန္နစိတ္တော – သည်၊ (ဟုတွာ)၊ မဟာဗောဓိ - ကို၊ ဥက္ခိပိတ္တာ-မြှောက်ချီ၍၊ ဥတ္တမင်္ဂေ- မြတ်သော အင်္ဂါဖြစ်သော၊ သိရသ္မိံ - ၌၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ - ၍၊ မဟာဗောဓိ - ကို၊ ပရိဝါရေတွာ - ၍၊ အာဂတေဟိ-နှင့်သော၊ သောဠသဟိ-နှင့်သော၊ ဇာတိသမ္ဘဒ္ဒကုလေဟိ-ဇာတ်ဒဋ္ဌ ပြည့်စုံသော အမတ်မျိုး,ပုန်းကားမျိုးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊[အဋ္ဌဟိ အမစ္စကုလေဟိ,အဋ္ဌဟိစ

သမုဒ္ဒသာလဝတ္ထုသ္မိံ။ ။ ထိုအရပ်၌ တည်သူတို့သည် သမုဒ္ဒြာကို မြင်ရ၏၊ ထိုအရပ်၌ သမုဒ္ဒြာမြင်ရသော အထိမ်းအမှတ်ဖြင့် စရပ်တဆောင် ဆောက်ထားသည်၊ ထိုစရပ်ကို "သမုဒ္ဒသာလာ" ဟု ခေါ်၏၊ "သမုဒ္ဒဒိဋ္ဌသာလာ" ဟု ဆိုလိုလျက် ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ အကြောကြီး၊ [သမုဒ္ဒသ + ဒိဋ္ဌသာလာ သမုဒ္ဒသာလာ၊] ထိုစရပ်သည် သမုဒ္ဒါသန္နသာလာ = သမုဒ္ဒြာ၏ အနီးစရပ် " ဟု ထင်ရှား၏၊ ထို စရပ်၏ တည်ရာဒေသသည် " သမုဒ္ဒသာလဝတ္ထု " မည်၏၊ ကျောင်း၏ တည်ရာဒေသကို " ဝိဟာရဝတ္ထု " ခေါ်သကဲ့သို့တည်း။

မြောတ္ထာကကုလေဟိ။] သမုဒ္ဒတော - မှ၊ ပစ္စုဏ္ဏရိတ္ထာ - တဖန်တက်၍၊ သမုဒ္ဒ တီရေ-၌၊ မဟာဗောဓိ-ကို၊ ဌပေတ္ထာ-၍၊ တိဏဒိဝသာနိ-လုံး၊ သကလတမ္ဗ ပဏ္ဏိဒီပရဇ္ဇေန - အလုံးစုံသော သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဖြစ်သော မင်း၏ဥစ္စာ အဆွန် ဘဏ္ဍာ သြဇာ အာဏာဖြင့်၊ ပူဇေသိ-ပြီ၊ သောဋ္ဌသန္ဓိ- နှ်သော၊ ဇာတိသမ္ဗန္ဓ ကုလာနံ-တို့အား၊ ရဇ္ဇံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ဝိစာရေသိ-စီမံရန်စွန့်ပေးပြီ(တနည်း) သောဋ္ဌသန္ဓိ - နှ်သော၊ ဇာတိသမ္ဗန္ဓကုလာနံ - တို့ကို၊ ရဇ္ဇံ - ကို၊ ဝိစာရေသိ- စီရင်စေပြီ။

အထ – ထိုမှ နောက်၌၊ စတုဏ္ဏေဒိဝသေ–၌၊ မဟာဗောဓိ– ကို၊ အာဒါ ယ-၍၊ ဥဋ္ဌာရံ – သော၊ ပူဇံ–ကို၊ ကုရုမာနော–လျက်၊ အနုပုဗ္ဗေန– ဖြင့်၊ အနု ရာဓပုရံ– သို့၊ သမ္ပတ္တော-ပြီ၊ အနုရာဓပုရေပိ - ၌လည်း၊ မဟာသတ္တာရံ-ကို၊ ဂတ္ဝာ–၍၊ စတုဒ္ဒသိဒိဝသေ–၌၊ ဝမ္ဘမာနကဿ ယာယ-တိုးပွားသော အရိပ် ရှိရာ အခါ၌၊ ဝါ–မွန်းလွဲ အခါ၌၊ မဟာဗောဓိ - ကို၊ ဥတ္တရဒိသာရေန - ဖြင့်၊ ပဝေသေတ္ထာ – သွင်း၍၊ နဂရမဇ္ဈေန - မြို့လယ်လမ်းဖြင့်၊ အဘိဟရန္တော- ရှေးရှေ့ဆောင်လျက်၊ ဒက္ခိဏဒ္ဒါရေန-ဖြင့်၊ နိက္ခမိတ္ထာ–ထွက်စေ၍၊ ဒက္ခိဏ ဒ္ဒါရတော- မှ၊ ပဋ္ဌာယ သတိကေ – လေးအပြန် ငါးရာ ရှိသော၊ [ဤနေရာ၌ ဌာနေ မလိုသေး၊ နောက်၌ "ကောဋ္ဌကဌာနေ"ဟု စပ်ပုဒ် လာလိမ့်မည်။] ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ အမှာကံ-တို့၏၊ သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓေါ-သည်၊ နိရောဓသမာ ပတ္တိ-ကို၊ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ-၍၊ နိသီဒိ-ပြီ၊ ပုရိမကာ-နှ်သော၊ တယော–နှ်သော၊ သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓါစ – တို့သည်လည်း၊ သမာပတ္တိ - သို့၊ အပ္ပေတ္ထာ – ရောက်၍၊ (တနည်း)သမာပတ္တိ အပ္ပေတ္ထာ-သမာပတ်ဝင်စား၍၊ နိသီဒိ သု-မူဘုံးကုန်ပြီ၊ ယတ္ထ-၌၊ ကကုသန္ဓသ,ဘဂဝတော-၏၊ မဟာသိရိသဗောဓိ-မြတ်သော ကုက္ကိုဗောဓိပင်သည်ရင်း၊ပေါ,ဥဒုမ္ဗရဗောဓိ- ရေသဖန်းဗောဓိပင်သည်ရင်း၊ ပေါ,နိဂြောဓဗောဓိ- ပြည်ညောင်ဗောဓိပင်သည်ရင်း၊ ပတိဋ္ဌာသိ-တည်ကျီးပြီ၊ မဟာမေဃဝနုယျာနသ-၏၊ တိလကဘူတေ-မှန်ကုသဘွယ်ဖြင့်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ-တန်ဆာသဘွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ [အလင်္ကာရဘူတေ။] သုမန သာမဏေ ရသ-၏၊ ဝစနေန-ကြောင့်၊ ပဌမမေဝ-ရှေးဦးကပင်၊ ကတဘူမိပရိကမ္မ- ပြီအပ်ပြီးသော ဘူမိပရိကံရှိသော၊ [အတန်ဘန် ပြုလုပ်ပြင်ဆင်မှုကို ပရိကံဟု

ရဇ္ဇံ ဝိစာရေသိ။ ။သောဋ္ဌသန္ဓိကုလာနံ (တို့အား) ရဇ္ဇံ နိယျာတေတ္ထာ သယံ ဒေါဝါရိကဌာနေ ဌတ္ထာ တယောဒိဝသေ အနေကပွကာရံ ပူဇံ ကာရာပေသိ၊ပေါ၊ ရဇ္ဇံ ဝိစာရေသိတိ ရဇ္ဇံဝိစာရေတုံ ဝိသဇ္ဇေသိ– စွန့်ပေးပြီ၊ သောဋ္ဌသဟိ ဝါ ဇာတိသမ္ဗန္ဓ ကုလေဟိ (တို့သည်၊ ဝါ–တို့ကို၊) ရဇ္ဇံ ဝိစာရာပေသိ (စီရင်စေပြီ) ဇာတိ အဗ္ဗော၊

ခေါ်သည်။] တသို့ ရာဇဝတ္ထုဒွါရကောဋ္ဌကဋ္ဌာနေ - ထို မင်းဥယျာဉ်၏ တံခါးမုခ်တည်မည့် အရပ်၌၊ ပတိဋ္ဌာပေသိ-တည်စေပြီ။

ကထံ-အဘယ်သို့ တည်စေသနည်း၊ ကိရ-ခဲ့၊ ဗောဓိ - မဟာဗောဓိ်ကို၊ ပရိဝါရေတွာ - ၍၊ အာဂတာနိ - ပါလာကုန်သော၊ သောဋ္ဌသ - နှ်သော၊ တာနိ ဇာတိသမ္ဗန္ဓ ကုလာနိ-တို့သည်၊ ရာဇဝေသံ- မင်းအသွင်ကို၊ ဂဏှိ်သု-နှ်ပြီ၊ ရာဇာ - သည်၊ ဒေါဝါရိကဝေသံ - တံခါးစောင့်အသွင်ကို၊ ဂဏှိ - ပြီ၊ သောဋ္ဌသကုလာနိ-တို့သည်၊ မဟာဗောဓိ်-ကို၊ ဂဟေတွာ - ကိုင်၍၊ ဩရောပယိ်သု-အောက်သို့ ချကြကုန်ပြီ၊ မဟာဗောဓိ-သည်၊ တေသံ-ထိုအမျိုးသားတို့၏၊ ဟတ္ထတော - မှ၊ မုတ္တသမနန္တရမေဝ - လွတ်သည်၏ အခြားမဲ့၍ပင်၊ အသီတိ ဟတ္ထပ္ပမာဏံ-အတောင်ရှစ်ဆယ် ပမာဏရှိသော၊ ဝေဟာသံ-သို့၊ အဗ္ဘုဋ္ဌဟိတ္ဝာ-၍၊ ဆမ္ဗဏ္ဏာရံသိယော - တို့ကို၊ မုဠ-လွတ်ပြီ၊ ရံသိယော-တို့သည်၊ သကလဒီပံ-ကို၊ ပတ္ထရိတ္ဝာ-ပြန့်နှံ့၍၊ ဥပရိမြဟ္မလောကံ- အထက်မြဟ္မာ့ပြည်ကို၊ အာဟစ္စ-ထိခိုက်၍၊ အဋ္ဌံသု-နှ်ပြီ၊ မဟာဗောဓိ ပါဋိဟာရိယံ-ကို၊ ဒိဿွာ-၍၊သဗ္ဗာတပသာဒါနိ-လွန်စွာဖြစ်သောကြည်ညိုခြင်းရှိကုန်သော၊ဒသ ပုရိသ သဟဿာနိ-တဆောင်းသောယောဂျားတို့သည်၊ အနုပုဗ္ဗဝိပဿနံ-အစဉ်အတိုင်းသော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊ [ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် , ဘင်ဉာဏ် စသည်ကို ဆိုသည်။] ပဋ္ဌပေတ္ဝာ - ဖြစ်စေ၍၊ အရဟတ္တံ-သို့၊ ပတ္ဝာ - ရောက်၍၊ ပမ္ဗဒိ်သု-နှ်ပြီ၊ သူရိယေ-သည်၊ အတ္ထင်္ဂတေပန-ဝင်သော်ကား၊ ရောဟိဏီ နက္ခတ္တေန-ဖြင့်၊ [ရောဟိဏီနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်လျက်-ဟူလို၊] ပထဝိယံ-၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ-ပြီ၊ ဗောဓိပတိဋ္ဌာနာ-ဗောဓိပင်တည်ခြင်းနှင့်၊ သဟ-တပြိုင်နက်၊ ဥဒကပရိယန္တံ-ရေအဆုံး အပိုင်းအခြားရှိသည်ကို၊ ကတ္ဝာ မဟာပထဝီ, အကမ္ပိ၊ [နိဒဿနနည်းတည်း၊ မြေလှုပ်ခြင်းသာမက, အခြားအံ့ဘွယ်များလည်းဖြစ်ကြသည်။]

ရာဇဝတ္ထုဒွါရ ၊ ပေ ၊ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ။ရာဇဝယျာနသဟ ဒွါရကောဋ္ဌကဋ္ဌာနေ၊ ဤပါဠိ၏ နောက်၌ " မဟာဗောဓိ " ဟု ပါသေးသည်ကား အဝိ၊ " မဟာဗောဓိ ဥတ္တရဒ္ဒွါရေန " ၌ရှိသော မဟာဗောဓိ်၏ စပ်ဘို့ရာ ပဓာနကြိယာသည် ၌" ပတိဋ္ဌာပေသိ " ကြိယာပင်ဖြစ်၍ ကြိယာတခုတည်းအတွက် မဟာဗောဓိ် ၂ ထပ် မပါထိုက်၊ ပဓာနသော်တွာ စသော ကြိယာတို့မှာ အပဓာနသာ၊ ထို့ပြင်" ပဋ္ဌမနုသတိကေ ဌာနေ" ဟု ရှိပြန်၏၊ ထိုဌာနေလည်း အဝိပင်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း .... ထို ပဋ္ဌ မနုသတိကေ၏ စပ်ဘို့ရာ " ရာဇဝတ္ထုဒွါရကောဋ္ဌကဋ္ဌာနေ " ဟု ရှိသောကြောင့်တည်း။ [၌ကဲ့သို့ အစပ်ဝေးသော နေရာမျိုး၌ နိဿယတို့က အစပ်ထည့်ပေးကြသဖြင့် အထပ်ထပ် ပါနေလေ့ ရှိတတ်သည်။]

စပန-ထပ်၍ဆက်ဥုံးအုံ့၊**မဟာဗောဓိ**-သည်၊ပတိဋ္ဌဟိတ္တာ-၍၊သတ္တဒိဝသာ**နိ**-ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဟိ**မဝန္တေ**-ဆီးနှင်းပြည့်သောတိမ်တိုက်၌၊ **သန္ဓိသီဒိ**-ကောင်းစွာ တည်နေပြီ၊ **လောကဿ**-လူအပေါင်း၏၊ **အဒဿနံ** - မမြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ **အဂမာသိ** - ရောက်ပြီ၊ **သတ္တမေဒိဝသေ**-၌၊ **ဝိဂတဝလာဟကံ**-ကင်းသော တိမ်တိုက်ရှိသော၊ **နဘံ** – ကောင်းကင်သည်၊ **အဟောသိ**၊ ဆဋ္ဌဏ္ဏာရံသိယော-တို့သည်၊ **ဇလန္တာ**-တောက်ပကုန်လျက်၊**ဝိပ္ပုရန္တာ**-ထိုထို ဤဤလှည့်လည်ကုန်လျက်၊[**ဝိပုဗ္ဗ ဖုရဓာတ်,စလနအနက်**၊ ဧ**ကတောစိတောစ သံ**ဿ**ရန္တာ**၊] **နိ**ဋ္ဌ**ရိ**ံ**သု**–ထွက်ကုန်ပြီ၊[**နိ**ပုဗ္ဗ **စ**ရ**ဓာတ်, စ**ကို **ဆ**ပြု၊ **နိ**ဋ္ဌ**ရိ**ံ**သု**တိ **နိ**ဂ္ဂမိ**သု**၊] **မ**ဟာ**ဗော**ဓိ **ဿ**- ၏၊ **ခ**ဏ္ဍ**ောစ**- ပင်စည်သည်ရင်း၊ **သာ**ခါ**ယော**စ–**အ**ကိုင်းတို့သည်ရင်း၊ **ပ**တ္တ**ာနိ**စ - **အ**ရွက်တို့သည်ရင်း၊ **ပ**ဗ္ဗ–ဝါ**း**လုံး**ကု**နှ်**သော**၊ **ဖ**လ**ာနိ**စ-**အ**သီ**း**တို့သည်ရင်း၊ **ဒ**ဿိ**ံ**သု- ထင်ရှား**ကု**နှ်ပြီ၊[**ဒ**ဿိ**ံ**သု**တိ **ပ**ညာယိ**ံ**သု၊] **မ**ဟိ**နဒ္ဓ**ဏ္ဍ**ောရောစ**- သည်ရင်း၊**ပေ**၊**မ**ဟာ**ဗော**ဓိ**ဌာ**နမေ**ဝ**-**မ**ဟာ**ဗော**ဓိ**တ**ည်ရာ **အ**ရင်ခံ**သော**၊ **အ**ဂမံ**သု**-နှ်ပြီ၊ **ယေ**ဘုယ္ယေန–များ**သော** **အ**ား**ဖြင့**်၊ **သ**ဗ္ဗေ-နှ်**သော**၊ **ဒီ**ပ**ဝါ**သိ**နော**- **သ**ီ**ဟို**ဠ**ကျွန်**း**ဌ**နေ**သူ**တို့**သည်၊ **သ**န္ဓိ**ပ**တိ**ံ**သု - နှ်ပြီ၊ **တေ**သံ - ထို **သ**ီ**ဟို**ဠ**ကျွန်**း**သူ **ကျွန်**း**သား**တို့**သည်၊ **ပ**ဿ**န္တာ**နံ **ယေ**ဝ-ဖူ**း**မျှော်**ကု**နှ်**စ**ဉ်**ပ**င်၊ ဥ**တ္တ**ရ**သာ**ခ**တော**-မြောက်ကိုင်**း**မှ၊ **ကေ**ံ - **သော**၊ **ဖ**လံ - **သ**ည်၊ **ပ**စ္စိ**တ္တာ** - **မ**ှည့်၍၊ **သာ**ခ**တော** - **မ**ှ၊ **မ**ုစ္စိ – **လ**ွတ်ပြီ၊ **ဝါ**-ကျွေ**ပြီ**၊ **ထ**ေ**ရော**-**သ**ည်၊ **ဟ**တ္ထံ - **ကို**၊ **ဥ**ပ**နာ**မေ**သိ** - **အ**နီ**း**သို့ **ညွ**တ်**စ**ေ**ပြီ**၊ **ဝါ** - **ခ**ံ**ယူ**ပြီ၊ **ဖ**လံ-**သ**ည်၊ **ထ**ေ**ရ**ဿ-**၏**၊ **ဟ**တ္ထေ-**၌**၊ **ပ**တိ**ဋ္ဌာ**သိ-**ပြီ**၊ **ထ**ေ**ရော**-**သ**ည်၊ **တ**ံ-**ထို** **အ**သီ**း**ကို၊ **မ**ဟာ**ရာ**ဇ-**ဇာ**၊ **ရော**ပ**ယ**-**ပေ**ါက်**စ**ေ**လော**့၊ **ဝါ**-**ဖို**က်**လော**့၊ **ဇ**တိ-**ဤ**သို့**ပြော**၍၊ **ရ**ညော - **အား**၊ **အ**ဒါ**သိ** - **ပြီ**၊ **ရာ**ဇာ - **သ**ည်၊ **ဂ**ဟေ**တ္ဝာ** – ၍၊ **သ**ုဝ**ဏ္ဏ**ာ **ဂ**ဠာ**ဟ** - **၌**၊ **မ**ဓုရ**ပ**ံ**သ**ုံ– ချိုဆိမ့်**သော** **မြေ**မှန့်**ကို**၊ **အ**ာ**ကာ**ရ**တ္ဝာ**-**လော**င်း**ထ**ည့်၍၊ **ဂ**န္ဓ**ကလ**လံ-နှံ့**သ**ာ**ညွ**န်**ကို**၊**ပူ**ရ**တ္ဝာ**-၍၊**ရော**ပ**တ္ဝာ**-၍၊**မ**ဟာ

သဟ **ဗော**ဓိ**ပ**တိ**ဋ္ဌာ**နာ။ ။**သ**ဟ **ဗော**ဓိ**ပ**တိ**ဋ္ဌာ**နေ**နာ**တိ **ဝ**တ္ထု**ဗ**ေ **ဝိ**ဘ**တ**္တိ **ဝိ**ပ**ရိ**ဏာ**မ**ံ **က**တ္တာ **သ**ဟ+**ဗော**ဓိ**ပ**တိ**ဋ္ဌာ**နာ**တ**ိ **နိ**သ**ဏ္ဍ**ဝ**စ**နံ **က**တံ၊**သ**တိ **ဟ**ိ **သ**ဟ**ယော**ဂေ **က**ရဏ**ဝ**စ**နေ**နေ **ဘ**ာ**ဝ**တ**ဋ္ဌ**၊ **ဤ**သို့ **ပ**ဋ္ဌ**မ**ိ**က**ို **တ**တိ**ယာ**၏ **ဝ**ိ**ပ**ရိ**ဏာ**မ (**ဝ**ိ**ပ**လ္လာ**သ**) **ဟ**ု **ဤ**နေ**ရာ**၌ **သ**ာ**ရ**ဏ**ဗ**ျင့်**သော**်**လ**ည်း **ဘ**ိ**က္ခု**နိ-**ပ**ဋ္ဌ**မ**သံ**ဃ**ာ**ဒိ**သော**်**သ**်၌**မ**ူ"**သ**ဟ+**ဝ**တ္ထု**ဗ**ျာ **စ**ာ**ရ**ာ**တ**ိ-**ဝ**တ္ထု**ဝိ**တ**ိ**ဏ**္ဍ**မေ**နေ + **သ**ဟ , **သ**ဟ**ယော**ဂေ **က**ရဏ **ဝ**စ**နပ**ေ**သ**ဂေ (**တ**တိ**ယာ** **သ**က်**တ**ို့ **လ**ျည်း**ပ**ါ**း**ဘွယ် **ရ**ှိ**လ**ော**သ**်) **ဇ**ာ**ဒ**ံ **နိ**သ**ဏ္ဍ**ဝ**စ**နံ " **ဟ**ု **ဝ**ိ**ပ**လ္လာ**သ**မ**ဆ**ိ**ဘ** **သ**ဟ **ယ**ဉ်**ရ**ာ **ပ**ဋ္ဌ**မ**ိ**သ**ာ**ထ**ား**သ**ည်-**ဟ**ု**ဆ**ိ**သ**ည်၊ **ပ**ဋ္ဌ**မ**ိ**သ**ာ **မ**က **ဤ**ကဲ့**သ**ို့ **သ**ဟ**ယ**ဉ်**ရ**ာ**မ**ျိုး**ဝ**ယ် **သ**တ္တ**မ**ိ**လ**ည်း **သ**ာ**ရ**ိ၏၊ "**သ**ဟ+ **သ**ဗ္ဗ**ေ**ကတေ **မ**ယ္ဟ" **ဝ**ဋ္ဌ**သ**ုတ်–**စ**ရ**ိ**ယာ**ပ**ိ**ဋ**ကဟ။

ဗောဓိ **အာသန္နဋ္ဌာနေ** - မဟာဗောဓိ၏ အနီးဖြစ်သောအရပ်၌၊ (တနည်း) **မဟာအာသနဋ္ဌာနေ**-ကြီးစွာသော ကျောက်ဖျာနေရာသည် တည်အပ်ရာအရပ်၌၊ ဌပေသိ-ပြီ၊ သမ္ဗော်သ်-တို့သည်၊ ပဿန္တာနံယေဝ-နှစ်ဦးပင်၊ စတုဟတ္ထပ္ပမာဏာ-လေးတောင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပင်ကုန်သော၊ တရုဏ ဗောဓိရုက္ခာ-ဗောဓိပင်ပျိုတို့သည်၊ ဥဋ္ဌဟိ သု-ပေါ်ထွက်ကုန်ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ တံ အဋ္ဌရိယံ-ထို အုံ့ကြွတွယ်ကို၊ ဒိသ္မာ- ၍၊ **အဋ္ဌ**-ကုန်သော၊ တရုဏဗောဓိ ရုက္ခေ-တို့ကို၊ သေတဋ္ဌာနေ - ထီးဖြူတော်ဖြင့်၊ ပူဇေတွာ- ၍၊ အဘိသေကံ-ကို၊ အဒါသိ-ပြီ၊

တတော-ထို ဗောဓိပင်တို့မှ၊ ကေ၊ဗောဓိရုက္ခံ-ဗောဓိတပင်ကို၊ **အာဂမနကာလေ**-၌၊ မဟာဗောဓိနာ-သည်၊ ပဌမ ပတိဋ္ဌိတောကာသေ- ရှေးဦးစွာ တည်အပ်သော အရပ်ဖြစ်သော၊ ဇမ္ဗုကောလပန္နဒေ-၌၊ ရောပယိ သု - စိုက်ကြကုန်ပြီ၊ ကေ - တပင်ကို၊ တဝက္ကမြောဟ္ဌာဏသ - တဝက္ကပုဏ္ဏား၏၊ ဂါမ ဒ္ဒါရေ- ရွာတံခါးအနီး၌၊ (ရောပယိ သု- နှင့်ပြီ၊) ကေ- ကို၊ ထူပါရောမေ-၌၊ (ရောပယိ သု၊) ကေ-ကို၊ ဇုဿရနိမ္မာနပရိဟာရေ- ဇုဿရနိမ္မာနကျောင်း၌၊ (ရောပယိ သု၊) ကေ - ကို၊ ပဌမစေတိယဋ္ဌာနေ - ပဌမစေတီ တည်မည့် အရပ်၌၊ (ရောပယိ သု၊) ကေ - ကို၊ စေတိယပဋ္ဌတေ-၌၊ (ရောပယိ သု၊) ကေ - ကို၊ ရောဟဏဇနပဒမ္ပိ-ရောဟဏဇနပုဒ်၌၊ ဂေါစရဂါမေ - ၌၊ ဝါ-ဆွမ်းခံရာရွာ၌၊ (ရောပယိ သု၊) ကေ - ကို၊ ရောဟဏဇနပဒမ္ပိယေဝ - ၌ပင်၊ စန္ဒနဂါမေ-၌၊ (ရောပယိ သု၊)ဇုတရေသံ-အခြားကုန်သော၊ စတုန္နံ-နှင့်သော၊ ဖလာနံ-တို့၏၊ ဗီဇေဟိ - မျိုးစေ့တို့မှ၊ ဇာတေ - ပေါက်ကုန်သော၊ ဒ္ဒတ္တိ သ ဗောဓိတရုဏော- သုံးဆဲ့နှစ်ပင်သော ဗောဓိပင်ပျို ဘို့ကို၊ ယောဇနိယ အာရာ မေသု - ယူဇနာအတွင်းဝယ် ပါဝင်သော အာရာမ်တို့၌၊ [အနုရာဓ ပုရသ သမန္တာ ယောဇနသ အန္တောဂဓအာရာမေသု။] ပတိဋ္ဌာပေသုံ-နှင့်ပြီ၊ ဧဝံ-

မဟာဗောဓိ အာသန္နဋ္ဌာနေ။ ။ပုဗ္ဗပသေန - မဟာဗောဓိ၏ အရှေ့ဘေး၌၊ မဟာသိလာသနေန-ကြီးစွာသော ကျောက်ဖျာနေရာသည်၊ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ-တည်အပ်သောအရပ်၌၊ ဤသို့ သာရတ္ထဒီ ဋ္ဌရ၏၊ ဝိမတိ၌ကား ဗောဓိမပါဘဲ "မဟာ အာသန ဋ္ဌာနေတိ ပုဗ္ဗပသေ မဟာသိလာသနေန ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ"ဟု ရှိသည်။

ဇုဿရနိမ္မာန ဝိဟာရေ။ ။ဇုဿရနိမ္မာနသံ၏တေ ကာသပရိဟာရေ၊ ဇုဿရ နိမ္မာန ဝိဟာရေတိ (ဟိ)-ဟူသော ဤစကားကို၊ ပုဗ္ဗသကေ်တဝသေန(ရှေး အမှတ် အသား၏ အစွမ်းဖြင့်) ဝုတ္တံ၊ ဇုဒါနိပန သော ဝိဟာရော ကာသပဂိရိတိ ပညာတော၊ [ဇုဿရသမဏာရာမလည်း ခေါ်၏။]

လျှင်၊ ပုဗ္ဗာနုဗ္ဗာ ပရမ္ပပရာယ- သားစဉ် မြေးဆက်အားဖြင့်၊ သမန္တာ- ၌၊ ဒီပ ဝါသိနံ- တို့၏၊ ဟိတာယ- စီးပွားအလို့ငှါ၊ သုခါယ-ငှါ၊ ဒဿဗလဿ- ၏၊ ဓမ္မဓေါ့ဘေ- တရားအလံတော် ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ မဟာဗောဓိမှိ-သည်၊ ပတိ ဋ္ဌိတေ-တည်ပြီးလသော်၊ အနုဋ္ဌာဒေဝိ-သည်၊ ပဗ္ဗဟိ ကညာသတေဟိ-တို့ဌင်း၊ ပဗ္ဗဟိစ အန္ဓေ့ပုရိကာသတေဟိ- တို့ဌင်း၊ ဧတိ-သို့၊ မာတုဂါမသဟသေန- နှင့်၊သဒ္ဓိ-ကွ၊ သံယမိတ္တာထေရိယာ-၏၊ သန္ဓိ ကေ-၌၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ-၍၊ နစိရသေ ဝ- မီပင်၊ သပရိဝါရာ- အခြံအရံနှင့် တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊)အရဟတ္တေ- ၌၊ ပတိဋ္ဌာသိ-ပြီ၊ ရညော-၏၊ဘာဂိနေယျော-သော၊အရိဋ္ဌောဝိ-သည်လည်း၊ ပဗ္ဗဟိ ပုရိသသတေဟိ- တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ ထေရသ (အရှင်မဟိန္ဒ ထေရ်၏) သန္ဓိ ကေ ပဗ္ဗဇိတ္တာ နစိရသေ ဝ သပရိဝါရော အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာသိ၊

အထ - ထိုမှနောက်၌၊ ကေဒိဝသံ-၌၊ ရာဇာ-သည်၊ မဟာဗောဓိ-ကို၊ ဝန္ဒိတ္တာ-၍၊ ထေရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ထူပါရာမံ-သို့၊ ဂန္တ္ဝါ-၏၊ တသ- ထိုမင်းသည်၊ လောဟပါသာဒဋ္ဌာနံ - ကြေးပြာသာဒ် တည်မည့် အရပ်သို့၊ [လောဟပါသာဒဿ- ၏၊ ကတ္တဗ္ဗဋ္ဌာနံ - ပြုထိုက်ရာအရပ်။] သမ္ဗတ္တသ- ကောင်းစွာရောက်စဉ်၊ ပုရိသာ-တို့သည်၊ ပုပ္ပါနိ- တို့ကို၊ အာဘိဟရိ သု-ရှေးရှု ဆောင်ပို့ကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-ဆက်သကြကုန်ပြီ၊ ရာဇာ - သည်၊ ထေရသ-အား၊ ပုပ္ပါနိ - တို့ကို၊ အဒါသိ - လှူပြီ၊ ထေရော - သည်၊ ပုပ္ပေဟိ-တို့ဖြင့်၊ လောဟ ပါသာဒဋ္ဌာနံ-ကို၊ ပူဇေသိ-ပြီ၊ ပုပ္ပေသု-တို့သည်၊ ဘူမိယံ-၌၊ ပတိတမတ္တေသု- ကျပြီးခါမျှ ဖြစ်ကုန်လသော်၊ မဟာဘူမိစာလော - သည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ ဘန္တေ-ရား၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဘူမိ - မြေသည်၊ စလိတာ- လှုပ်ပါသနည်း၊ ဧတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ မဟာရာဇ - ဇာ၊ ဧမသ္မိံ သြကာသေ- ဤအရပ်၌၊ သံယသ-၏၊ အနာဂတေ- ၌၊ ဥပေါသထာဂါရံ- ဥပုသ်ကျောင်း ဆောင်သည်၊ ဘဝိဿတိ-မည်၊ ဧတံ-ဤမြေလှုပ်ခြင်းသည်၊ တသ- ထိုဥပုသ် ကျောင်းဆောင် ဖြစ်လတ္တံ့ခြင်း၏၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ-ရှေပြေးနိမိတ်တည်း၊ ဧတိ- သို့၊ (အာဟ-ပြီ၊)

ပုဗ္ဗာနုဗ္ဗာ ၊ ပေ ၊ မဟာဗောဓိမှိ ။ ။ အနုရာဓပုရသ သမန္တာ ဧဝံ ပုဗ္ဗာနုဗ္ဗာ ပရမ္ပရာယ မဟာဗောဓိမှိ ပတိဋ္ဌိတေတိ အဏ္ဍောဝ - သာရတ္တ၊ ပုဗ္ဗာနုဗ္ဗာပရမ္ပရာ- ဟူရာ၌ လူတို့၏ သားစဉ်မြေးဆက် မဟုတ်၊ မူလမဟာဗောဓိ၏ သားဖြစ်သော ဒဂ္ဂိဏ သာခါ မဟာဗောဓိ, ထို၏ အပင်မှ ပေါက်၍ မြေးဖြစ်သော မဟာဗောဓိ၊ ဤသို့"အစဉ် အဆက်အားဖြင့်" ဟု ဆိုလိုသည်။

(၅) ရာဇာ-သည်၊ပုန်-ဖန်၊ ထေရေန သန္ဓိ, ဂစ္ဆန္တော-သော်၊အမ္ဗဂ်ဏ္ဍာနံ-အမ္ဗဂ်ဏ်အရပ်သို့၊ ပတ္ထော-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ အသ-ထိုမင်းဘို့၊ ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ သမ္ဗန္ဓ-အဆင်း အနံ့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ အတိမဓုရရသံ-အလွန်ချိုမြိန်သော အရသာရှိသော၊ ဧကံ-တလုံးသော၊ အမ္ဗပဏ္ဍံ-သရက်သီးမှည့်ကို၊ အာဟရိ ယိတ္ထ-ဆောင်ပို့အပ်ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ တံ-ထိုသရက်သီးမှည့်ကို၊ ထေရဿ-အား၊ ဝါ- ၏၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ - ဘုဉ်းပေးခြင်း အကျိုးငှါ၊ အဒါသိ - ပြီ၊ ထေရော-သည်၊ တတ္ထေဝ-ထို အရပ်၌ပင်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ-၍၊ ဇုဒံ- ၌ သရက်စေ့ကို၊ ဧတ္ထေဝ- ၌ပင်၊ ရောပေထ- ပေါက်စေကြကုန်၊ ဇုတိ အာဟ၊ ရာဇာ-သည်၊ တံအမ္ဗဋ္ဌိ-ထိုသရက်စေ့ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-၍၊ တတ္ထေဝ - ထို အရပ်၌ပင်၊ ရောပေတ္ဝာ-စိုက်၍၊ ဥဒကံ- ကို၊ အာသိဉ္စိ - လောင်းပြီ၊ အမ္ဗဗီဇရောပနေန-သရက်စေ့စိုက်ခြင်းနှင့်၊ သဟ-တပြိုင်နက်၊ ပထဝီ အကမ္ပိ၊ပေ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ဣမသ္မိံ ဩကာသေ-၌၊ သံယသ- ၏၊ အနာဂတေ-နောင်အခါ၌၊ အမ္ဗဂ်ဏ်ဏာမ-အမ္ဗဂ်ဏ်ဏမည်သော၊ (ဝါ - သရက်ပြင် မည်သော)၊ သန္ဓိပါတဋ္ဌာနံ-စည်းဝေးရာ အရပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ - မည်၊ တေ - ၌ မြေလှုပ်ခြင်းသည်၊ တဿ - ထို အမ္ဗဂ်ဏ်ဏမည်သော စည်းဝေးရာ အရပ် ဖြစ်လတ္တံခြင်း၏၊ ပုဗ္ဗ နိမိတ္တံ-တည်း၊ ဇုတိ-ပြီ။

ရာဇာ-သည်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ အဋ္ဌ- ရှစ်ဆုပ်ကုန်သော၊ ပုပ္ပမုဋ္ဌိယော-ပန်းဆုပ်တို့ကို၊ ဩကိရိတ္ဝာ- ကြဲဖြန့်၍ ၊ပေ၊ မဟာစေတိယဋ္ဌာနံ-မဟာစေတီတည်မည့်အရပ်သို့၊ ပတ္ထော- ရောက်ပြီ၊ တတ္ထ-၌၊ တဿ-ထိုမင်းဘို့၊ ပုရိသာ-တို့သည်၊ စမ္ဗကပုပ္ပါနိ- စကားပန်းတို့ကို၊ အဘိဟရိ ံသု-ရွှေ့ပို့ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ တာနိ-ထိုစကားပန်းတို့ကို၊ ရာဇာ ထေရဿ အဒါသိ ၊ပေ၊ ဗုဒ္ဓဿ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတော- ၏၊ အသဒိသော-အတူရှိတော်မမူသော၊ မဟာထူပေါ-ပုထိုးတော်ကြီးသည်၊ ဝါ-မဟာစေတီတော်သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ တေ- သည်၊ တဿ-ထို ပုထိုးတော်ကြီး ဖြစ်လတ္တံခြင်း၏၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ- တည်း၊ ဇုတိ- မူပြီ၊ ဘဒ္ဒန္တ- ရား၊ အဟမေဝ - သည်သာ၊ ကရောမိ-အံ့၊ ဇုတိ-ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အလံ- မသင့်၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ အညံ-သော၊ ဗဟု-သော၊ ကမ္မံ-အလုပ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိသေး၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ကိုယ်တိုင်မပြုရပါသော်လည်း၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ နတ္ထာ-မြေးတော်ဖြစ်သော၊ ဒုဋ္ဌဂါမဏိ အာဘယောနာမ- ဒုဋ္ဌဂါမဏိအာဘယမည်သော မင်းသည်၊ ကာရေဿတိ-ပြုစေလတ္တံ၊ ဇုတိ-ပြီ၊ [“မဟာစေတိယဋ္ဌာနံနှင့် မဟာထူပေါ”ဟု ပါဠိသုံးစွဲပုံထောက်၍ စေတီနှင့် ပုထိုးကို အတူ ဟု မှတ်၊]

အလ-၌၊ ရာဇာ-သည်၊ ဘဂ္ဂေ - ရား၊ မယ္ဍ - ၏၊ နတ္ထာ- သည်၊ သစ္စေ ကရိဿတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်)၊ မယာ-သည်၊ ကတံယေဝ-ပြုအပ်သည် မည်သည်သာ၊ ဇုတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒွါဒသဟတ္ထံ - ၁၂ တောင်ရှိသော၊ ပါသာဏတ္ထမ္ภ- ကျောက်တိုင်ကို၊ အာဟရာပေတ္မာ-၍၊ ဒေဝါနံပိယတိဿ သ-မည်သော၊ ရညော-၏၊ နတ္ထာ-ဖြစ်သော၊ ဘုဇ္ဇဝါမကိအဘယောနာမ- ဘုဇ္ဇဂါမကိအဘယမ်ည်သော မင်းသည်၊ ဇုမသ္မိ ပဒေသေ - ၌၊ ထူပံ - ကို၊ ကရောတု-ပြုရစ်စေသတည်း၊ ဇုတိ-သို့၊ အဂ္ဂ.ရာနိ- အဂ္ဂရာတို့ကို၊ လိခါပေ တ္မာ-ရေးစေ၍၊ ပတိဋ္ဌာပေတ္မာ-၍၊ ဝန္ဒိတ္မာ-၍၊ ထေရံ ပုစ္ဆိ၊ (ကိုး) ဘဂ္ဂေ- ရား၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ- ၌၊ သာသနံ - သည်၊ ပတိဋ္ဌိတံ နုခေါ - တည်ပါပြီလော၊ ဇုတိ(ပုစ္ဆိ)၊ မဟာ ရာဇ-ဇာ၊ သာသနံ-သည်၊ ပတိဋ္ဌိတံ-ပါပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် သာသနာတည်ပြီးပါသော်လည်း၊ အဿ-ထို သာသနာတော်၏၊ မူလာနိ- အမြစ်တို့သည်၊ နု တာဝ ဩတရန္တိ-မသက်ဆင်းကုန်သေး၊ ဇုတိ-ပြီ၊ ဘဂ္ဂေ- ရား၊ ကဒါ-၌၊ မူလာနိ- တို့သည်၊ ဩတိဏ္ဏာနိနာမ - သက်ဆင်းပြီးသည်တို့ မည်သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-ဖြစ်ပါကုန်လတ္တံ့နည်း၊ ဇုတိ (ပုစ္ဆိ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ ယဒါ-၌၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပကာနံ - သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ မာတာပိတူနံ- တို့၏၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ-၌၊ ဇာတေ-မွေးဖွားသော၊ ဒါရကော-သည်၊ တမ္ဗ ပဏ္ဏိဒီပေ-၌၊ ပဗ္ဗဇိတ္မာ- ၍၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပမ္ပိယေဝ-၌ပင်၊ ဝိနယံ- ကို၊ ဥဂ္ဂဟေ တ္မာ-၍၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ-၌၊ ဝါစေဿတိ-ပို့ချလတ္တံ့၊ တဒါ-၌၊ သာသနဿ- ၏၊ မူလာနိ-တို့သည်၊ ဩတိဏ္ဏာနိနာမ-မည်သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-တံ့၊ ဇုတိ-ပြီ၊

ဘဂ္ဂေ-ရား၊ ဧဒိသော - ဤကဲ့သို့ ရှအာပ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အတ္ထိပန- ရှိပါသလော၊ ဇုဘိ (ပုစ္ဆိ)၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ အတ္ထိ - ၏၊ မဟာအရိဋ္ဌော- မဟာအရိဋ္ဌမည်သော၊ဘိက္ခု-သည်၊ တေသို့ ကမ္မေ-ဤအမှု၌၊ ပဋိဗလော-၏၊ ဇုဘိ-ပြီ၊ [ညီတော်နောင်တော် ငါးဆယ်နှင့်အတူ စေတိယတောင်၌ရဟန်း ပြုခဲ့သောထေရ်ကို ရည်ရွယ်၍ " မဟာအရိဋ္ဌော ဘိက္ခု " ဟု မိန့်သည်။] ဘဂ္ဂေ- ရား၊ ဣဒါ - ဤ သာသနာ အမြစ်တွယ်အောင် ပြုရာ၌၊ မယာ-သည်၊ ကိံ - အဘယ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ - ပြုထိုက်ပါသနည်း၊ ဝါ-ပြုရပါမည်နည်း၊ ဇုတိ

မူလာနိ ၊ ၀၀ ၊ နု တာ၀ ဩတရန္တိ။ ။ဇုမိနာ "မဟာရာဇ ဇုမသ္မိံဒီပေ သတ္တ၊ သာသနံ ပတိဋ္ဌိတမဟ္ဟမေ၀ (တည်ပြီးရံ့မျှသာ) အဟောသိ၊ နု တာ၀ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ (ကောင်းကောင်း မတည်တံ့သေး)" ဇုတိ ဒသေတိ၊ ဩတရန္တိတိ ဟိ အတီတဏ္ဍေ ၀ဏ္ဏမာနဝစနံ၊ တေနေ၀ါဟ ကဒါ ပန ဘဂ္ဂေ မူလာနိ ဩတိဏ္ဏာနိနာမ (တည်ကုန် ပြီးမည်သည်) ဘဝိဿန္တိတိ။

(ပုန္တိ)၊ မဟာရာဇ မဂ္ဂေါ် ကာတုံ ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဘန္တေ-ရား၊ သာဓု-ပြီ၊ ဧတိ-သို့၊ ရာဇာ - သည်၊ မေဃဝဏ္ဏာဘယ အမစ္စသ - မေဃဝဏ္ဏာဘယ မင်း၏ အမတ်၏၊ ပရိဝေဏဒ္ဒါနေ-ပရဝုဏ်တည်မည့်အရပ်၌၊ [မေဃဝဏ္ဏာဘယသ ရညော အမစ္စေန ကတ္တဗ္ဗသ (နောင်အခါ ပြုထိုက်သော) ပရိဝေဏသ ဝတ္ထုဘူတေ ဌာနေ၊] မဟာသဒ္ဓိတိကာလေ-ပဌမ မဟာသံဃာယနာ တင်ရာ အခါ၌၊ အဇာတသတ္တု မဟာရာဇေန - သည်၊ ကတမဂ္ဂေါ်ပဋိကာရံ– ပြုအပ်သော မဂ္ဂေါ်နှင့် တူစွာ၊ [မဂ္ဂေါ်ပဋိကာရန္တိ မဂ္ဂေါ်ပသဒိသံ၊ သဒိသတ္ထေ ဟိ ပကာရသဒ္ဒံ ဝဏ္ဏယန္တိ။]ရာဇာနုဘာဝေန-ဖြင့်၊ မဂ္ဂေါ်- ကို၊ ကာရေတ္မာ-၍၊ သဗ္ဗတာဌာဝစရေ - တို့ကို၊ သကသကသိပ္ပေသု–မိမိ မိမိတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အတတ်တို့၌၊ ပယောဇေတ္မာ–ယှဉ်စေ၍၊ သာသနဿ-၏၊ မူလာနိ - တို့ကို၊ သြတရန္တာနိ - တို့ကို၊ ပဿိဿာမိ-အုံ့၊ ဧတိ - ဤသို့ကြံ၍၊ အနေက ပုရိသ သဟဿ ပရိဝုတော - အထောင်မကသော ယောက်ျားသည် ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတ္မာ၊) ထူပါရာမံ–ထူပါရုံတည်မည့်အရပ်သို့၊ အနုပဋ္ဌော–ပြီ။

တေန ခေါ်ပန သမယေန-၌၊ ထူပါရာမေ- ၌၊ အဌသဋ္ဌိ ဘိက္ခုသဟဿာနိ- ခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သန္နိပတိံသု - နှစ်ပြီ၊ မဟာ မဟိန္ဒတ္ထေရဿ-၏၊ အာသနံ-သည်၊ ဒက္ခိဏာဘိမုခံ-တောင်အရပ်သို့ ရှေးရှု မျက်နှာမူလျက်၊ ပညတ္တံ - ခင်းထားအပ်သည်၊ ဟောတိ - ၏၊ မဟာအရိဋ္ဌတ္ထေရဿ-၏၊ ဓမ္မာသနံ-တံဆိပ်ဟောပလ္လင်သည်၊ ဥတ္တရာဘိမုခံ - လျက်၊ ပညတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အထခေါ-၌၊ မဟာအရိဋ္ဌတ္ထေရော-သည်၊ ဝါ- ကို၊ မဟိန္ဒတ္ထေရေန-သည်၊ အဇ္ဈိဋ္ဌော-တိုက်တွန်းအပ်သည်၊ (ဟုတ္မာ)အတ္တနော-အား၊ အနုရူပေန-လျော်သော၊ ပတ္တာနုက္ကမေန-ရောက်အပ် (ရအပ်)သော အစဉ်ဖြင့်၊ ဓမ္မာသနေ-၌၊ နိသီဒိ-ပြီ၊ မဟိန္ဒတ္ထေရပ္ပမုခါ- နှင့်သော၊ အဌသဋ္ဌိ-၆ ကျိပ် ရှစ်ပါးသော၊ မဟာထေရာ – တို့သည်၊ ဓမ္မာသနံ - ကို၊ ပရိဝါရေတ္မာ - ၍၊ နိသီဒိံသု - နှစ်ပြီ၊ ရညောပိ - ၏လည်း၊ ကနိဋ္ဌဘာတာ - ညီတော် အငယ်ဖြစ်သော၊ မတ္တာဘယတ္ထေရာနာမ - မတ္တာဘယထေရ်မည်သည်၊ ဓုရ ဋ္ဌါဟော-ပဓာနအဖြစ်ကို ယူသူသည်၊ ဝါ-ဝန်ဆောင်သည်၊ဟုတ္မာ-၍၊ ဝိနယံ-ကို၊ ဥဂ္ဂဏှိ သဗ္ဗာမိ- သင်ယူအုံ့၊ ဧတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပဗ္ဗဇိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ၊ မဟာအရိဋ္ဌတ္ထေရဿ–၏၊ ဓမ္မာသနမေဝ–ကိုပင်၊ ပရိဝါရေတ္မာ-၍၊ နိသီဒိ-ပြီ၊ အဝသေသာ- နှင့်သော၊ ဘိက္ခုပိ- တို့သည်ရင်း၊ [ပိဖြင့် ရှေးရဟန်းတို့ကို ပေါင်း၊] သရာဇိကာ– မင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပရိသာစ- သည်ရင်း၊ [စ ဖြင့် ဘိက္ခုကို ဆည်း၊] အတ္တနော အတ္တနော- ၏၊ ပတ္တာသနေ-၌၊ နိသီဒိံသု-နှစ်ပြီ၊

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အာယသ္မာ မဟာအရိဋ္ဌော-သည်၊တေန သမယေန၊ပေ၊ ပုစိမန္ဒမူလေ**တိ** - မူလေ အစရှိသော၊ [ဣတိ အာဝုတ္တော၊ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍအားလုံးကိုယူ၊]ဝိနယနိဒါန်-ဝိနည်းပါဠိတော်၏နိဒါန်းကို၊ အဘာသိ-ရွတ်ဆိုပြီ၊ စ ပန- ထပ်၍ဆက်၊ အာယသ္မတာ အရိဋ္ဌော်ရေန - သည်၊ ဝိနယနိဒါနေ-ကို၊ဘာသိတေ-ရွတ်ဆိုအပ်ပြီးသော်၊အာကာသံ-သည်(မဟာဝိရဝံ-ကျယ်စွာသောအသံကို၊) ရဝိ-မြည်ပြီ၊ [ဒုတိယ "မဟာဝိရဝံ"မပါ၊ "မေဃဝိရဟိတသ-မိုးယိမ်းရွာခြင်းမှကင်းသော၊ နိမ္မလသော၀ အာကာသသ ဝိရဝိ တတ္ထာ အာကာသံ ဝိရဝိတိ ဝုတ္တံ"ဟု ရှိ၏။] အကာလဝိဇုလတာ- အခါမဲ့၌ဖြစ်သော လျှပ်စစ်နယ်တို့သည်၊ နိစ္စ ရိ ံသု - ထွက်ကုန်ပြီ၊ ဒေ၀တာ- တို့သည်၊ သာဓုကာရံ-ကို၊ ဝါ-ကို၊ အဒံသု-နှုတ်ပြီ၊ မဟာပထဝီ-သည်၊ ဥဒက ပရိယန္တံ-ရေအဆုံးအဝိုင်းအခြားရှိသည်ကို၊ ကတ္တာ- ၍၊ သင်္ကမ္မိ- ပြီ၊

ဧ၀ံ - ဤသို့လျှင်၊ အနေကေသု - ကုန်သော၊ ပါဏိဟာရိယေသု - တို့သည်၊ ဝတ္တမာနေသု - ဖြစ်ကုန်လသော်၊ အာယသ္မာအရိဋ္ဌော - သည်၊ မဟာမဟိန္ဒပ္ပမုခေဟိ-အရှင်မဟာမဟိန္ဒ အမှူးရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌသဋ္ဌိယာ-၆ ကျိပ်ရှစ်ပါးသော၊ပဋ္ဌေကဂဏေဟိ-အသီးအသီးဂိုဏ်းရှိတော်မူကြကုန်သော၊ဝါ-အသီးအသီး ဂိုဏ်းစီးနာယကဖြစ်တော်မူကြကုန်သော၊ ဒီဃာသ၀ မဟာထေရေဟိ - ရဟန္တာ မဟာထေရ်တို့သည်ရင်း၊ တဒညေဟိ- ထို မဟာထေရ်တို့မှ တပါးကုန်သော၊ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခု သဟဿေဟိစ-၆သောင်း ရှစ်ထောင်သော ရဟန်းတို့သည်ရင်း၊ ပရိဝုတော-ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပဌမကတ္တိက ပ၀ါရဏာ၀ဒိ၀သေ - ပဌမကတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော ပ၀ါရဏာနေ့၌၊ ၀ါ- သီတင်းကျွတ်လပြည့် ပ၀ါရဏာနေ့၌၊ ထူပါရာမ၀ိဟာရမဇ္ဈေ- ထူပါရုံကျောင်းတိုက် အလယ်၌၊ သတ္ထု - မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကရဏာဂုဏဒီပကံ-ကရုဏာဂုဏ်တော်ကိုပြတတ်သော၊ဘဂ၀တော-၏၊ အနုသိဋ္ဌိကရာနံ-အဆုံး

သတ္ထု ကရဏာဂုဏဒီပကံ။ ။သမားတော်သည် လူနာတို့အား သနားသဖြင့် ရှိရာဘွယ်အနာ, မမြင်အပ်သောအရာတို့၌ ဆေးလိမ်းပေးခြင်းအစရှိသည်ဖြင့် ဆေးကုသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်လည်း မဟာကရုဏာတော်ကြောင့် ကိလေသာအနာ စွဲကပ်သော ပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့အား (ဘုရားရှေ့နှုတ်တော်ဖြင့် မမြွက်ထိုက်သော " သိခရဏီ သိ " စသော စကားတို့ကိုပင် မြွက်ဆိုတော်မူကာ) ကိလေသာအနာပျောက်အောင် ဝိနည်းပညတ် ဆေးထူး ဆေးမြတ်ဖြင့် ကုစားတော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့် ဝိနည်း ပိဋကသည် ဘုရားရှင်၏ ကရုဏာဂုဏ်တော်ကို ထုတ်ဖော်ပြသသော တရားမြတ် ဖြစ်ပေသည်။

အမတော်ကို ပြုကျင့် လိုက်နာသူတို့၏၊ ကာယကမ္မ ဝစီဂမ္မ ဝိပ္ပန္နိတဝိနယနှင့်-ကာယက် ဝစီက် တို့၏ တုန်လှုပ်ခြင်းကို ပယ်ရှားတတ်သော၊ ဝိနယပိဋကံ-ကို၊ ပကာသေသိ - ထင်ရှားပြုတော်မူပြီ၊ စ - ဆက်၊ ပကာသေတ္တာ- ပြီး၍၊ ယာဝ တာယုကံ-အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ ဝါ-အသက်ရှည်သမျှ၊ တိဋ္ဌမာနော-တည်လျက်၊ ဗဟူနံ - များစွာသော ရဟန်းတို့အား၊ ဝါစေတ္တာ– ပို့ချပြီး၍၊ ဗဟူနံ - များစွာသော ရဟန်းတို့၏၊ ဟဒယေ– စိတ်နှလုံး၌၊ ပတိဋ္ဌာပေတ္တာ - တည်စေပြီး၍၊ အနုပါဒိသေသာယ– ဝိပါက်နာမကွန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် အကြင်း အကျန် မရှိသော၊ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ- ဖြင့်၊ ပရိနိဗ္ဗာယိ–တော်မူပြီ။

မဟာမဟိန္ဒပ္ပမုခါ– နိ်သော၊ တသ္မိ သမာဂမေ-ထိုအစည်းအဝေး၌၊…… သမာဂတာ - အညီအညွတ် ကြွရောက်တော် မူလာကြကုန်သော၊ အဋ္ဌသဋ္ဌိ-သော၊ ဓုရဂ္ဂါဟာ- ပဓာန အဖြစ်ကို ယူကုန်သော၊ ဝါ - ဝန်ဆောင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပစ္ဆေကဂကိနော - အသီးအသီး ဂိုဏ်းရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ဝါ– အသီးအသီး ဂိုဏ်းစီးနာယက ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ဓမ္မရာဇဿ–တရားမင်း ဘုရား၏၊ သာဝကာ - စကားကို နားထောင်ကြကုန်သော၊ ဒီဃာသဝါ– ကုန်ပြီးသော အာသဝေါ ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ဝသိ ပ္ပတ္တာ–ဝသီဘော်သို့ ရောက်တော်မူကြကုန်သော၊ တေဝိဇ္ဇာ– သုံးပါးသော ဝိဇ္ဇာရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ဆဋဘိညာ– ဆဋ္ဌိဝိဓအာဘိညာဉ်၌ ကျွမ်းကျင်တော် မူကြကုန်သော၊ မဟေသယော – မြတ်သော ဆသိ ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော၊ တေပိ မဟာထေရာ - ထို မဟာထေရ် တို့သည်လည်း၊ ဥတ္တမတ္ထံ-မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အကျိုးကို၊ အဘိညာယ–ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍၊ ရာဇိနော–မင်းကို၊[ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ၊]အနုသာသိ သု-ဆုံးမတော်မူကြကုန်ပြီ၊(အနုသာသိတ္တာ–ပြီး၍၊) အာလောကံ - ဉာဏ်ရောင် အလင်းကို၊ ဒဿယိတ္တာန-ပြီး၍၊ ဆ မံ မဟိ -သီဟိုဠ်ကျွန်းခွင်,ဤမြေအပြင်ကို၊ ဩဘာသေတ္တာ-ထွန်းလင်းစေပြီး၍၊ အဂ္ဂိကွန္ဓာဝ-မီးပုံကြီးတို့ကဲ့သို့၊ ဇလိတ္တာ-တောက်ပပြီး၍၊ နိဗ္ဗာယိ သု–အနုပါဒိသေသ, နိဗ္ဗာနဖြင့်, မြေငြိမ်းချမ်းတော်မူကြကုန်ပြီ။[မဟာမဟိန္ဒထေရ်သည် ဆဲ့နှစ်ဝါအရွယ်တွင် သီဟိုဠ်သို့ကြွ၍ နှစ်ဝါနေပြီးမှ ဝိနည်းကို တည်စေတော်မူ၏၊ ခြောက်ဆဲ့နှစ်ဝါရမှ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်-ဟု ဆိုကြသတတ်။]

ကာယ ၊ ဝေ ၊ ဝိပ္ပန္နိတ ဝိနယနံ ။ ။ ကာယဝစီဒွါရေသု အဏ္ဏာစာရဝသေန ပဝတ္တသ ကိလေသဝိပ္ပန္နိတသ ဝိနယနကရံ = ကာယဝစီဒွါရတို့၌ လွန်ကျူးမှုသည် အတွင်းကိလေသာ၏ လှုပ်ရှားခြင်းတည်း၊ ထို လှုပ်ရှားမှုကို ဝိနည်းက ဖျောက်ဖျက်အောင် ပြုတတ်သည်။

တေသံ- ထိုထေရ်တို့၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနတော- မှ၊ အပရဘာဂေ- ၌၊ အညေ ပိ-အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ ထေရာနံ - တို့၏၊ အန္တေ ဝါသိကာ- အနီးနေတပည့် ဖြစ်ကုန်သော၊တိသဒတ္တ ကာဠသုမန ဒီဃသုမနာဒယောစ- တိသဒတ္တ , ကာဠသုမန , ဒီဃသုမန အစရှိသော ထေရ်တို့ဝင်း၊ အရိဋ္ဌတ္ထေ ရသ-၏၊ အန္တေ ဝါသိကာ - တို့ဝင်း၊ အန္တေ ဝါသိကာနံ - တို့၏၊ အန္တေ ဝါသိကာစ-တို့ဝင်း၊ ဇုတိဝေ-သို့၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေး၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာ - ကုန်သော၊ [“တတော မဟိန္ဒော ဇုန္ဒိယော” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော၊] အာစ ရိယ ပရမ္ပရာ- ဆရာ အဆက်ဆက်တို့သည်၊ ဇုမံ ဝိနယပိဋကံ - ကို၊ ယာဝဇ္ဇ တနာ-ယနေ့တိုင်အောင်၊ အာနေသုံ-ကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ တတိယ သင်္ဂ ဟတော ပန-ပေ၊အာဘတန္တိ-တတိယသင်္ဂဟတော ပန၊ပေ၊အာဘတံဟူ၍ (မယာ) ဝုတ္တံ - ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ- ဆိုခဲ့ပြီ၊ [တတိယသံဂါယနာခေါ်း အပြီး၌ ဆိုခဲ့သည်-ဟူလို၊] ဤတွင် သီတိုင်ကျန်း သာသနာပြုခေါ်း ပြီး၏။

ဝိနည်းတည်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ပြခေါ်း

ကတ္ထ ပတိဋ္ဌိတန္တိ-တံ ဟူသော အမေး၌ (ဝိသဇ္ဇနံ - ကို၊ ဧဝံ -ဖြင့်၊ ဝေဒိ တဗ္ဗံ-၏) ယေသံ-ရဟန်းတို့၏၊ (ဟဒယေ-စိတ်၌) ပါဋိတောစ-အားဖြင့် ၎င်း၊ အတ္ထတောစ-အနက်အားဖြင့်ဝင်း၊ ဝါ- အဋ္ဌကထာအားဖြင့်ဝင်း၊ အနု နံ-မယုတ်လျော့သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝတ္တတိ - ဖြစ်၏၊ မဂ္ဂါယဒေ - ပဒမြားအိုး၌၊ ပက္ခိတ္တတေလ မိဝ- ထည့်အပ်သောခြေသော့ဆီကဲ့သို့၊[သီဟတေလမိဝ။] ဤသ ကမ္ဘီ-အနည်းငယ်မျှလည်း၊ နပ္ပဋ္ဌရတိ-မယိုထွက်၊ ဧဝရူပေသု-ဤသို့သဘော ရှိကုန်သော၊ အဓိမတ္တ သတိ ဂတိ မိတိမန္တေသု- လွန်ကဲသောအတိုင်းအရှည် ရှိသော သတိ ပညာ ဝိရိယ ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ လဇ္ဇီသု - မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ကုက္ကုစ္စကေသု - အပ်လေသလော , မအပ်

သတိ ဂတိ မိတိမန္တေသု ။ ။ သတိတိ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဟေတ္တာ ဓာရဏာသတိ= ဆောင်ရွက် မှတ်သားနိုင်သောသတိ၊ ဂတိတိ ဥဂ္ဂဏှနကဂတိ= သင်ယူနိုင်သောဉာဏ်၊ မိတိတိ သန္ဓိဋ္ဌာနံ ကတ္တာ ဂဏှနကဉာဏံ=ဆုံးဖြတ်တတ်သောဉာဏ်၊ ဂတိတိဝါ ပညာ ဂတိ၊ မိတိတိ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှနဝိရိယံ, သဗ္ဗယန ဝိရိယံ(စာပြန်နိုင်သောဝိရိယ) ဓာရဏ ဝိရိယဉ္စ (အရကျက်၍ ဆောင်ရွက်ထားနိုင်သော ဝိရိယ)။

ကုက္ကုစ္စကေသု။ ။ ကုက္ကုစ္စကေသူတိ—အဏုမတ္တေသုပိ ဝဇ္ဇေသု ဒေါသဒဿာ ဝိတာယ ကတ္ဌယာကတ္ဌယံ နိဿာယ (အပ်—မအပ်ကို မှီ၍) ကုက္ကုစ္စကာရိသု—စဉ်းစား တတ်သောကုက္ကုစ္စကို ပြုလေ့ရှိသူတို့၏။ [အကုသိုလ်ထည်းက ကုက္ကုစ္စမဟုတ်, စဉ်းစား တတ်သောဉာဏ်နှင့် တချို့အတွက် ယုံမှားသံသယ ဖြစ်မှုတည်း။]

လောဟ, တွေ့ဆုံတော ယုံမှားခြင်း ရှိတော်မူကြကုန်သော်၊ သိက္ခာကာမေသု-သိက္ခာ ၃ ပါးကို လိုလားတော် မူကြကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလေသု - တို့၌၊ ပတိဋ္ဌိတံ-တည်ပြီ၊ ဧတိ- ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ (အမိမတ္တသတိ စသော ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဝိနယ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ-ဝိနည်းတည်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ ဝိနယပရိယတ္တိယာ- ၏၊ အာနိသံသံ-အကျိုးကို၊ သံလက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ သိက္ခာကာမေန-သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဝိနယော-ကို၊ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗော- သင်ယူထိုက်၏။

တတြ - ထို အာနိသံသံ သလ္လက္ခေတွာဟူသော စကားရပ်၌၊ အယံ - ၌ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိနယ ပရိယတ္တိယာ - ဝိနည်းပရိယတ်၏၊ အာနိသံသော-အကျိုးအာနိသင်တည်း၊ ဟိ-ခဲ့၊ ဝိနယ ပရိယတ္တိကုသလော-ဝိနည်းပရိယတ်၌ ကျွမ်းကျင်သော၊ ပုဂ္ဂလော - သည်၊ သာသနေ - သာသနာတော်၌၊ ပဋိလဒ္ဓ သဒ္ဓါနံ - ရအပ်သောသဒ္ဓါ ရှိကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ - အမျိုးကောင်းသားတို့၏၊ မဟာပိတုဌာနိယော- မိဘအရာ၌ တည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ နေသံ-ထို အမျိုးကောင်းသားတို့၏၊ ပမ္မုဋ္ဌာ- ရှင်အဖြစ်သည်ရင်း၊ ဥပသမ္ပဒါ - အထက်တန်းဖြစ်သော ပြည့်စုံခြင်းသည်ရင်း၊ (သဒ္ဒတ္ထ) [ဥပရိဘူတာ+ သမ္ပဒါ ဥပသမ္ပဒါ။] ဝါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သည်ရင်း၊ (ဝေါဟာ ရတ္ထ)ဝတ္ထာနုဝတ္ထပဋိပတ္တိ-ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကိုကျင့်ခြင်းသည်ရင်း၊ အာစာရ ဂေါစရ ကုသလတာ- ရဟန်းတို့အား လျောက်ပတ်သော အကျင့်, ရဟန်းတို့ ချဉ်းကပ်ထိုက်သော ကျက်စားရာအရပ်တို့၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်သည်ရင်း၊ တဒါယတ္တာ - ထို ဝိနည်းကျွမ်းကျင် ပညာရှင်နှင့် စပ်၏၊ [ထို အားလုံးကို ဝိနည်းမိုရ်က ပြုပေးရ, သင်ပေးရသည်-ဟူလို၊] အပိစ- သည်သာ မကသေး၊ အသ-ထို ဝိနည်းမိုရ်သည်၊ ဝိနယပရိယတ္တိ-ကို၊ နိဿာယ - ၍၊ အတ္တနော-

မာတာပိတုဌာနိယော။ ။ အကတ္တညတော နိဝါရေတွာ ကတ္တညေသု ပတိဋ္ဌာပနတော (မပြုထိုက်သောအမှုမှ တားမြစ်၍ ပြုထိုက်သောအမှု၌ တည်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) မာတာပိတုဌာနိယောတိ ဝုတ္တံ။ [မာတာပိတူနံ + ဌာနံ မာတာပိတုဌာနံ၊ မာတာပိတုဌာနေ+တိဌတိတိ မာတာပိတုဌာနိယော။]

အာစာရ ဂေါစရကုသလတာ။ ။သမဏာစာရေသုစ ဝ-သစ်သီးပေးခြင်း, ဝါးပေးခြင်း စသော မိန္ဒာဇီဝ နှင့်, ကိုယ်အနေ ကြမ်းတန်းခြင်း အစရှိသည်ကို မပြု ကျင့်ဘဲ, ရဟန်းတို့အား လျောက်ပတ်သော အကျင့်တို့၌ရင်း၊ သမဏဂေါစရေသုစ-ပြည့်တန်ဆာအိမ်၌ ကျက်စားခြင်း စသည်ကို ရှောင်ကြဉ်၍ ဆွမ်းစသော အကျိုးငှါ ရဟန်းတို့ချဉ်းကပ်ထိုက်သော ကျက်စားရာအရပ်တို့၌ရင်း၊ ကုသလတာ-အဖြစ်။

၏၊ သီလက္ခန္ဓော- သီလဂုဏ် ကျေးဇူးသည်၊ ဝါ- ကို၊ သုဂုဏ္ဍော-ကောင်းစွာ လုံခြုံစေအပ်သည်၊ သုရက္ခိတော-ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကုက္ကုစ္စာပဟတာနံ-ကုက္ကုစ္စသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှကင်းအောင် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဝါ - ကုက္ကုစ္စသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ - တို့၏၊ ပဋိသရဏံ - ကိုးကွယ် လည်းလျှောင်းရာသည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်၏၊ ဝိသာရဒေါ-ကင်းသော ရဲရှာ:ရှင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) သံဃမဇ္ဈေ - ၌၊ ဝေါဟရတိ-ပြောဆိုနိုင်၏၊ ပစ္စတ္ထိကေ-မိမိ, သာသနာ ၂ ဖြာ၏ ရန်သူတို့ကို၊ သဟဓမ္မေန-အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော စကားဖြင့်၊ [သကာရဏောနေ ဝစနေန။] သု နိဂ္ဂဟီတံ—ကောင်းစွာနှိပ်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ နိဂ္ဂဏှာတိ-နှိပ်နှိုင်၏၊ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ- ၃ ပါးသော သဒ္ဓမ္မ၏တည်တံ့ခြင်းငှါ၊ ပဋိပန္နော- ကျင့်သည်၊ ဝါ-ကျင့်ရာရောက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ၊ ပေ ၊ ဟောတိတိ - ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ၊ ပေ၊ ဟောတိဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ [ပဋ္ဌက အဂ်ုတ္တိုရ်နှင့် ပရိဝါဠ်ပါသည်။]

ကုက္ကုစ္စာပဟတာနံ။ ။ကုက္ကုစ္စေန — အပ်လေသလော မအပ်လေသလောဟု တွေးတော ကြံစည်တတ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်+ အပဟတာ — (သံသယကင်း၍ စိတ်ရှင်းနေသော ပင်ကိုယ်သဘောမှ)ကင်းအောင်ပြုသူတို့တည်း၊ (သဒ္ဓတ္တ)၊ ဝါ-နှိပ်စက်အပ်သူတို့တည်း၊ (ဝေါဟာရတ္တ)၊ [ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နေန ကုက္ကုစ္စေန အဘိဘူတာနံ၊] အရပ်တပါးဌ ကုက္ကုစ္စဖြစ်သောရဟန်းတို့သည် ဤဝိနည်းမိုရ်ပုဋ္ဌိလ်ထံ လာ၍ မေးကြရ၏၊ ထိုအခါ ဝိနည်းမိုရ်က အဆုံးအဖြတ် ပေးလျှင် ကုက္ကုစ္စ သံသယ ရှင်းသွား၏၊ ထို့ကြောင့် ကုက္ကုစ္စဖြစ်သူတို့၏ လည်းလျှောင်းရာ ဖြစ်သည်။

ဝိသာရဒေါ။ ။ဝိနည်းမတတ်ဘဲစကားပြောလျှင် "ငါပြောတာ မှားသွားလေသလား" ဟု ယုံမှားဖြစ်၍ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ မပြောနိုင်၊ ဝိနည်းတတ်သူကား မမှားအောင်ပြောနိုင်သောကြောင့် ရဲဝံ့စွာပြောနိုင်၏။ ["ဝိဂဏတော+သာရဒေါ (ဘယံ) ယသ" ဟုပြု။]

ပစ္စတ္ထိကေ ။ ။ " ပဋိပက္ခံ အတ္ထယန္တိ ဗုဒ္ဓန္တိ ပစ္စတ္ထိကာ " ဟု ပြုခဲ့ပြီ၊ အတ္တ ပစ္စတ္ထိက, သာသန ပစ္စတ္ထိက ဟု ၂ မျိုးရှိ၏၊ အရှင်ဒဠ္ဍကိုစွပ်စွဲသော မေတ္တိယ ဘုမဇက ရဟန်းတို့သည် အရှင်ဒဠ္ဍကို ပါရာဇိကဖြင့် စွပ်စွဲကြ၏၊ ဤသို့ မိမိတဉ္ဇားတည်း၏ရန်သူသည် အတ္တပစ္စတ္ထိက မည်၏၊ အရိဋ္ဌရဟန်းကဲ့သို့ ဘုရား အဆုံးအမတော်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုသူသည် သာသနပစ္စတ္ထိကမည်၏၊ ဝိနည်းကျမ်းကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုရန်သူ ၂ မျိုးလုံးကို အကြောင်းလုံလောက်စွာ (သက်သေသာဓကပြု၍) နှိပ်နှိုင်သည်။

သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ။ ။ပရိယတ္တိ, ပဋိပတ္တိ, ပဋိဝေဓဟူသော သဒ္ဓမ္မ ၃ ပါး၏တည်တံ့ဘို့ရန် ဝိနည်းမိုရ်ပုဋ္ဌိလ်သည် အကြောင်းရင်း အခြေခံဖြစ်၏၊ အစွမ်းကုန် ဆုတ်နေသော သာသနာတော်ကို ဝိနည်းမိုရ် ၅ ပါးရှိလျှင် အခြား ပုဋ္ဌိလ်များကို ရှင်ရဟန်းပြုပေးကာ ပြန်၍စည်ကားအောင် တတ်နိုင်သည်။

စ–သည်သာမကသေး၊ သံဝရမူလကာ-စောင့်စည်းခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော၊ ယေ ကုသလာဓမ္မာ-အကြင်ကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ ဘဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တာ – နှုတ်ပြု၊ ဝိနယဓရော – ဝိနည်းမှိုရ် ဖြစ်သော၊ ပဂ္ဂလော – သည်၊ တေသံဝိ-ထိုကုသိုလ်တရားတို့၏လည်း၊ ဒါယာဒေါ- ပေးအပ်သောအမွေကို ခံယူရသူတည်း၊ ဝါ–အမွေခံတည်း၊ [ကုသိုလ်ပေးအပ်သော အကျိုးကို ခံယူရသူ–ဟူလို။] (ကသ္မာ-နည်း၊) တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုကုသိုလ်တရားတို့၏၊ ဝိနယမူလကတ္တာ-ဝိနည်းလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ- သာဓကကား၊ ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ ၊ပေ၊ စိတ္တသ ဝိမောက္ခောတိ–ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ ၊ ပေ ၊ စိတ္တသ ဝိမောက္ခော ဟူသော၊ တေ(သုတ္တံ)-ဤပါဠိကို၊ ဘဝတာပိ-သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊[ပရိဝါစူဠသင်္ဂါမ၊]ဝိနယော-ဝိနည်း ပညတ်တော်သည်၊ ဝါ - ဝိနည်းကိုသင်ယူခြင်းသည်၊ သံဝရတ္ထာယ–ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရတို့ကို စောင့်စည်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ဟောတိ - ၏၊) သံဝရော-ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရတို့ကို စောင့်စည်းခြင်းသည်၊ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ-နှလုံး မသာမယာ မဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါ- စိတ်နှလုံး၏ သာယာ မြေခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ဟောတိ)၊ အဝိပ္ပဋိသာရော-စိတ်နှလုံး၏ သာယာ မြေခြင်းသည်၊ ပါမောဇ္ဇတ္ထာယ-ဝမ်းမြောက်သမ္မှ နှသောပီတိအကျိုးငှါ၊[ပမောဒေါယေဝ ပါမောဇ္ဇံ၊ သ္ဝတ္ထ၌ ဣ ပစ္စည်း။] (ဟောတိ)၊ ပါမောဇ္ဇံ–သည်၊ ပီတတ္ထာယ (ပီတိ+အတ္ထာယ)–ဝမ်းသာရှင်ပျ ဗလဝပီတိအကျိုးငှါ၊ (ဟောတိ)၊ ပီတိ-သည်၊ ပဿဒ္ဓတ္ထာယ(ပဿဒ္ဓိ+အတ္ထာယ)-ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ အကျိုးငှါ၊ ဝါ–ကိုယ်စိတ်ရှင်လန်း ငြိမ်းချမ်းခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ဟောတိ)၊ ပဿဒ္ဓိ–သည်၊ သုခတ္ထာယ - ကာယိကသုခ စေတသိကသုခအကျိုးငှါ၊ ဝါ - ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်း အကျိုးငှါ၊ (ဟောတိ)၊ သုခံ - သည်၊ သမာဓတ္ထာယ (သမာဓိ+အတ္ထာယ) - တည်ကြည်စွာတိ သမာဓိအကျိုးငှါ၊ (ဟောတိ)၊

ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ။ ။ဝိနယောတိ ဝိနယသ ပရိယာပုဏာနံ၊ ဝိနယောတိဝါ ဝိနယပညတ္တိ (ဝိနည်းပညတ်တော်ကို) ဒုတ္ထာ၊ တသ္မာ သကလာပိ တိ ဝိနယပညတ္တိ (ဝိနယပရိယာပုဏာနံဝါ) ကာယဝစီဒွါရသံဝရတ္ထာယာတိ အတ္ထော၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ ပရိယောသာနသ သီလသ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ=ဝိနည်းနားလည်မှ သီလကို ဖြည့်ကျင့်လိုသော ဆန္ဒဖြစ်နိုင်ရကား ဝိနည်းကို သင်ယူခြင်းသည် အာဇီဝ ပါရိသုဒ္ဓိအဆုံးရှိသော သီလအား ပကတူပနိဿယဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

အဝိပ္ပဋိသာရော။ ။ပါပပုညာနံ ကတာကတနှသောစနဝသေန (ပါပကို ပြုမိခြင်း, ပုညကို မပြုမိခြင်းကိုလိုက်၍ ဝမ်းနည်းခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်) စိတ္တဝိပ္ပဋိသာရ ဘာဝေါ(စိတ်၏ ဝိပ္ပဋိသာရ မဖြစ်ခြင်း)။

သမာဓိ- သည်၊ ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနတ္ထာယ - မဖေါက်မပြန်, ဟုတ်မှန်တိုင်းပင်, သိမြင်သမျှ, နသောဝိပဿနာဉာဏ်အကျိုးငှါ(ဟောတိ)၊ ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနံ-သည်၊ နိဗ္ဗိဒတ္ထာယ-ဆင်းရဲဝင်ကြီးခဲ့, ငြီးငွေ့နိုင်ကြောင်းအကောင်းဆုံး ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာဉာဏ် အကျိုးငှါ(ဟောတိ)၊ နိဗ္ဗိဒါ - သည်၊ ဝိရာဂတ္ထာယ – မတပ်နှစ်သက်ကြောင်း အရိယာမဂ် အကျိုးငှါ(ဟောတိ)၊ ဝိရာဂေါ-သည်၊ ဝိမုတ္တတ္ထာယ-ကိလေသာ အပေါင်း, ကောင်းကောင်း လွတ်လပ်, အရဟတ္တဖိုလ် အကျိုးငှါ(ဟောတိ)၊ ဝိမုတ္တိ - သည်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတ္ထာယ- အရဟတ္တဖိုလ်ကိုပင် သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် အကျိုးငှါ(ဟောတိ)၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ - သည်၊ အနုပါဒါ-သခ်ါရမှန်သမျှ မကျန်ရအောင် လုံးဝမယူမူ၍၊ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ – ဒုက္ခ ခပ်သိမ်း ငြိမ်းရာမှန် ပရိနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ(ဟောတိ)။

ကထာ-ဝိနည်းစကားသည်၊ တေဒတ္ထာ-ဤအနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးရှိ၏၊ မဂ္ဂနှာ-ဝိနည်းအရေး,ချွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းသည်၊ တေဒတ္ထာ-

ယထာဘူတညာဏဒဿနံ။ ။သပစ္စယနာမရူပပရိဂ္ဂဟော– အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ကံ, အာဟာရ, စသော အကြောင်းနှင့် တကွ နာမ်ရူပတို့ကို ပိုင်းခြားမြင်ယူကြောင်းဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါတိ ဝိပဿနာ၊ အထဝါ – ယထာဘူတညာဏဒဿနံ တရုဏဝိပဿနာ (ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟူသော နုသောဝိပဿနာကို သမာဓိက ကျေးဇူးပြုသည်-ဟူလို၊) အထဝါ တက်သောနည်းခဲ့ နိဗ္ဗိဒါ ဟူသည် သိခါပတ္တဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ (မဂ်နှားကပ်နေသော ထိပ်ဆုံး ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ) တည်း။

ဝိရာဂ , ဝိမုတ္တိ။ ။ဝိရာဂေါတိ–အရိယမဂ္ဂေါ၊ ဝိရဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ ဝိရာဂေါ– မတပ်နှစ်သက်ကြောင်း (ရာဂ၏ ချုပ်ကြောင်း) မဂ်၊ ဝိမုတ္တိတိ – အရဟတ္တ ဖလံ၊ ဝိမုစ္စတ္ထောတိ ဝိမုတ္တိ – ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်၊ စတုဋ္ဌိခေါပိ ဟိ အရိယမဂ္ဂေါ အရဟတ္တသ ဥပနိဿယော ဟောတိ။

အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ ။ ။ ကိဉ္စိမမ္ပိ အဂ္ဂဟေတ္တာ (အနုပါဒါ အဖွင့်) အနဝသေသေတ္တာ (မယူဆိုသည်မှာ ဘာမျှမကျန်တော့ စေခြင်း– ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်) ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ။

တေဒတ္ထာ ကထာ။ ။ အယံ ဝိနယကထာ နာမ – ဤ ဝိနည်းစကား မည်သည်၊ ဧတေဒတ္ထာ၊ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယာတိ အတ္ထော၊ [အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ နိဿယ အတိုင်းသာ အနက်ပေး၊ သော+အတ္ထော ယသ္မာတိ ဧတေဒတ္ထာ။]

မဂ္ဂနှာ။ ။မဂ္ဂနှာဝိ (ကထာသာ မက, မဂ္ဂနှာသည်လည်း) ဝိနယမဂ္ဂနှာဝေ၊ ဝေဝကရိယာမ–ဤသို့ အပ်သောအရာကို ပြကြစို့၊ ဧတိ ဝိနယပရိယေဋ္ဌိသံသန္ဒနှာ–ဤသို့ ဝိနည်းနှင့်စပ်သော အကြောင်းအရာကို တိုင်ပင်နှီးနှောခြင်း။

ရှိ၏၊ ဥပနိသာ - အကျိုးအရင်းရင် ,ကပ်၍ နေရာ, မျှားစွာသော အကြောင်း အဆက်ဆက်သည်၊တေဒဏ္ဍာ-၏၊ သောတာဝဓာနံ-အဆက်ဆက်အကြောင်း မှန်, နာခံ၍ ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်၊ တေဒဏ္ဍံ-၏၊ အနုပါဒါ-ဥပါဒါန်တို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမူ၍၊ စိတ္တသ-၏၊ ယဒိဒံ (ယော + အယံ) ဝိမောက္ခော - အကြင် ကိလေသာ အရင်းရင် ; လွတ်လပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည်၊ (အတ္ထိ - ၏၊ သောပိ–ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သည်လည်း၊ တေဒဏ္ဍော-ဤအနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်

ဥပနိသာ။ ။ဥပနိသီဒတိ ဧတ္ထ ဖလံ တပ္ပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိတာယာတိ = ဤအကြောင်းဌာ အကျိုးသည် ကပ်ရောက်တည်နေ၏၊ (ဘာ့ကြောင့်နည်း) အကျိုးက ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် " ဥပနိသာ ဝုစ္စတိ ကာရဏံ– အကြောင်းကို ဥပနိသာ ဟု ဆိုအပ်၏"၊ [ဥပ+ နိပုဗ္ဗ – သဒ္ဒေါတ်, ကွပ်စွည်း ကြီ၊ ဇုတ္ထိဇောတက အာပစ္စည်းလည်းသက်။] ဝိနယော သံဝရတ္ထာယာတိအာဒိ ကာရဏာ ပရမ္မရာ ဧတေဒတ္ထာတိ အတ္ထော။

သောတာဝဓာနံ ။ ။ [သောတ – နားကို + အဝဓာန – ရှေးရှု ထားခြင်း (နားထောင်ခြင်း)၊] ဇုမိသာ ပရမ္မရပစ္စယကထာယ–ဤအကြောင်း အဆက်ဆက် စကားကို၊ သောတာဝဓာနံ-ခြင်း၊ ဇုမံ ကထံ သုတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယံ ဉာဏံ,တံ ဧတေဒတ္ထံ။ [သောတာဝဓာနံဖြင့် နားထောင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောဉာဏ်တိုင်အောင် ကာရဏာ ပစ္စာရအားဖြင့် ယူစေလို၍ "ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယံဉာဏ, တံ" ဟု မိန့်သည်။]

ယဒိဒံ၊ပေ၊ဝိမောက္ခော။ ။ ယော အယံ စတ္တာဟိ ဥပါဒါနေဟိ အနုပါဒိယိတ္တာ (အနုပါဒါ အဖွင့်)၊ စိတ္တသ အရဟတ္တဖလ သင်္ခါတော ဝိမောက္ခော၊ သောပိ ဧတေ ဒတ္ထာယ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယာတိ ဧဝမေတ္ထသမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [" အကျိုး ၄ါ (ဟောတိ – ၏၊) " ဟူသော စကားနှင့် " အကျိုး ရှိ၏ " ဟူသော စကားသည် အမ်ပွါယ်တူ၏၊ ထို့ကြောင့်"တေဒတ္ထာ–အကျိုးရှိ၏"ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိနက် ပေးရသည်။]

တနည်း။ ။ယော အယံ အနုပါဒါ စိတ္တသ ဝိမောက္ခသင်္ခါတော မဂ္ဂေါ – သည်၊ အတ္ထိ–၏၊ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တံ သဗ္ဗံပိ (အောက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ကထာ, မန္တနာ,ဥပနိသာ, သောတာဝဓာနံ အားလုံးသည်လည်း) တေဒတ္ထမေဝ–ဤအနုပါဒါဝိမောက္ခဟူသော အကျိုးရှိသည်သာ၊ ဤသို့ သာရတ္ထာ၌ တနည်း ယောဇနာပြီးလျှင် " ဧဝ္ဍ သတိ–ဤ ယောဇနာ နည်းအတိုင်းဖြစ်လသော်၊ ဇုမိနာ-ဤ ယဒိဒံ စိတ္တသ အနုပါဒါဝိမောက္ခော ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ မဟုဿာဟတော – ကြီးစွာသော အားထုတ်ခြင်းဖြင့်၊ သာမိတမ္ပံ နိယတပယောဇနံ (ပြီးစေလိုက်သော မြတ်သော အကျိုး) ဒဿိတံ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဝိရာဂေါ၊ပေ၊နိဗ္ဗာနတ္ထာယာတိ ဇုမိနာ ပန လဗ္ဘမာနာနိသံသံ (တမျိုးပြီးတမျိုးဆက်၍ အဆက်ဆက် ရထိုက်သော အာနိသင် အကျိုးကို) ဒဿိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ"ဟု မိန့်သည်၊ ဤနည်း အလို ယဒိဒံ စသော ဝါကျကို အလျင်ပေး၍ " တေဒတ္ထာ ကထာ " စသော လေးပုဒ်ကို နောက်မှ ပေးစေလို၏၊"ကထာ-သည်၊ တေဒတ္ထာ-ဤအနုပါဒါ ဝိမောက္ခ ဟူသော အကျိုးရှိ၏"စသည်ဖြင့် ပေး။

ဟူသော အကျိုးရှိ၏၊)တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝိနည်းမိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုသိုလ် တရားတို့၏ အမွေခံ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) [သာရေ၀ါကျက ပဓာနဟုဒ်ကို လှမ်း စွဲသည်။] ဝိနယပရိယတ္တိယာ-ဝိနည်းပိဋကကို သင်ယူခြင်းခြင်း၌၊ **အာ**ယောဂေါ-**သု** စိ ပု ဓာ, ဤလေးဖြာဖြင့်, ခါခါကြိုးကုတ်, **အား**ထုတ်မှုကို၊ **ကရဏီ**ယော-ပြုထိုက်၏၊ ဝါ- ပြုပါလေ၊ ဋုတိ-ဤကား တိုက်တွန်းခြင်းတည်း။[သု (**သုဏော**ယျ-နာယူပါ, သင်ယူပါ) စိ(**စိန္တေ**ယျ–ကြံစည်ပါ, စဉ်းစားပါ) ပု (**ပုဗ္ဗေ**ယျ–ကြံစည်၍ မရလျှင် မေးပါ) ဓာ(**ဓာ**ရေယျ–မေးပြီးလျှင် မှတ်ထားပါ)]။

စ-နိဂုံးကို ဆိုဋုံးအုံ၊ ဣဿာ၀တာ - ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော **စ**ကား**အ**စဉ်ဖြင့်၊ [တတ္ထ ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယဿ - မှ စ၍ "**ကရဏီ**ယော" တိုင်အောင်သော **စ**ကား**အ**စဉ်ဖြင့်-ဟူလို၊ သံ**ဝ**ဏ္ဏိတာ၌ **စ**ပ်။] **ဝိ**နယ**သံ**ဝဏ္ဏနတ္ထံ-ဝိနည်းပါဠိတော်ကို ဖွင့်ပြခြင်း **အ**ကျိုးငှါ၊ ယာသာ မာတိကာ - **အ**ကြင် မာတိကာကို၊(မယာ-သည်) ထပိတာ-ထား**အ**ပ်ပြီ၊ ဝါ-ထား**ခဲ့**ပြီ၊ [ဤ **အ**ဋ္ဌကထာ **အ**စ၌"**အ**ယံ**မ**ာတိကာ"ဟု **အ**စချီ၍ "ဝုတ္တံ ယေန" **စ**သော ဂါထာ ဖြင့် **မ**ာတိ**ကာ** ထား**ခဲ့**ပြီ-ဟူလို၊] တတ္ထ-ထို **မ**ာတိ**ကာ**၌၊ တာ၀ - တေနာတိ **အ**ာဒိပါဋိ**ယ**ထ**စ**ော**ဂ**ါထာမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဝုတ္တံ ယေန၊ပေ၊ ဝိဓိ ံ တတော တိ-ဝုတ္တံ ယေန၊ပေ၊ ဝိဓိ ံ တတော ဟူသော၊ ဇုမိ**ယ**ာ ဂါ**ထာ**ယ-ဤ**ပ**ဌမ**ဂ**ါ**ထာ**၏၊ **အ**ဏ္ဍော-ကို၊ ပကာသိတော- ထင်ရှား**ပ**ြ**အ**ပ်ပြီ၊ **စ** - နိဂုံး**အ**တွက်, ထပ်၍ ဆက်အုံ့၊ **ဝ**ိနယ**သ** - ဝိနည်းပါဋိတော်၏၊ ဗာဟိရနိ**ဒါ**နဝ**ဏ္ဏ**နာ - **ဗာ**ဟိရ**နိ**ဒါန်း **အ**ဖွင့်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ယထာ**မ**ိ**ပ**ဝါယံ- **အ**လို**အား**လျော်စွာ၊ (ဖွင့်လို သလောက်)၊ **သံ**ဝ**ဏ္ဏ**ိတာ - ဖွင့်**အ**ပ်ပြီး**သ**ည်၊ ဟောတိ-၏၊ **ဋ**တိ - **ဗာ**ဟိရ**နိ**ဒါန်း **အ**ပြီး**တ**ည်း။

ဝိမ**တိ**။ ။**အ**ထ**ဝ**ါ– ယော**အ**ယံ ကိ**ဋ္ဌ** **ဓ**ံ့ **အ**နုပါ**ဒ**ါ (တစုံတခုသော တရား**ကို** **မ**စွဲ**လ**မ်း**မ**ှ**ု**)စိ**တ္တ**ဿ ဝိ**မ**ောက္ခော ဝိ**မ**ုစ္စနံ ဝိ**ဂ**ေ**မ**ာ ပ**ရ**ိ**နိ**ဗ္ဗာနံ၊ **တ**ေ**ဒ**ဏ္ဍာ ကထာတိ **ဇ**ဝံ ဥ**ပ**သံ**ဟ**ရ**ဏ**ာ**ဝ**သေ**နေ ယော**ဇ**ေ**တ**ုမိ**ဝ**ဋ္ဌတိ၊ **မ**ဂ္ဂ**ဖ**ေ**လ** ဝိ**မ**ောက္ခ**ဿ** **ပ**ုဗ္ဗေ ဝုတ္တ**ဏ**္ဍာ၊ ဤ**အ**လို "ဝိ**ရ**ာ**ဂ**ေါ ဝိ**မ**ောက္ခော"ဟု **မ**ဂ်ဖိုလ်တို့ကို ဆို**အ**ပ်ပြီး**ဖ**ြစ်**သ**ော**ကြ**ောင့်"**အ**နု**ပ**ါ**ဒ**ါ–၍၊ **စ**ိတ္တ**ဿ**-၏၊ ယော **အ**ယံ ဝိ**မ**ောက္ခော- **နော**က်**ဆ**ုံး **စ**ုတိ**စ**ိတ္တ**က**္ခ**ဏ**၌ **အ**ကြင် ကျွတ်လွတ် ကွာကင်း ပ**ရ**ိ**နိ**ဗ္ဗာန် **စ**ံ**ခ**ြင်း**သ**ည်၊ **အ**ဏ္ဍော–၏၊ ကထာ-**သ**ည်၊ **တ**ေ**ဒ**ဏ္ဍာ– ဤ **နော**က်**ဆ**ုံး **စ**ိတ္တ**က**္ခ**ဏ**၌ ကျွတ်လွတ်ကွာကင်း ပ**ရ**ိ**နိ**ဗ္ဗာန်**စ**ံ**ရ**ခြင်း**အ**ကျိုး**ရ**ှိ**၏** "ဤ**သ**ို့ **စ**သည်ဖြင့် ပေး**စ**ေလို**သ**ည်။

ဗာဟိ**ရ**နိ**ဒါ**နိ**အ**ဖွင့် ပြီး**၏**။

ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍအဖွင့်

ဣဒါနိ- ဗာဟိရနိဒါန်းကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ [အတ္ထဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမိ ၌စပ်၊] တေနာတိ အာဒိ ၊ပေ၊ ဝိနယသတ္ထဝဏ္ဏနန္တိ-တေနာတိ ၊ ပေ၊ ဝိနယသတ္ထဝဏ္ဏနံဟူ၍၊ ဝုတ္တဿ – ပဋိညာဉ်စကား , ဆိုထားအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဤ အဋ္ဌကထာ အစနားက ဆိုခဲ့သောကြောင့်-ဟူလို၊) တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါတိ အာဒိနံ-တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထဝဏ္ဏနံ-အနက်အဖွင့်ကို၊ ကရိဿာမိ-ပြုပေအုံ့၊ သေယျထိဒံ-ထို

အနုသန္ဓေ။ ။ ဗာဟိရနိဒါန်းကို ပြုပြီး၍ ယခုအခါ၌ အဋ္ဌုတ္တိကနိဒါန်းနှင့်တကွ ဝိနည်းပါဠိတော်ကို ဖွင့်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် " ဣဒါနိ ၊ပေ၊ ကရိဿာမိ" ဟူသော ပဋိညာဉ်ပါဠိကိုမိန့်၊ ချဲ့ဥုံးအုံ့– ဟောရာကာလ, ဒေသ, ပရိသတ် စသည်ဖြင့် မထင်ရှားသောဝိနည်းကို ထင်ရှားအောင် ညွှန်ပြသော စကားရပ်သည် နိဒါန်း မည်၏၊ နိဒေါတိ အဝိဒိတံ ဝိဒိတံ ကတ္တာ နိဒဿေတိ – မထင်ရှားသည်ကို ထင်ရှားအောင် ညွှန်ပြတတ်၏၊ ဣတိ–နိဒါနံ၊ [နိပုဗ္ဗ ဒါဓာတ် ယုပစ္စည်း။] ထို နိဒါန်းသည် ဤ ဝိနည်းအတွက် ဗာဟိရနိဒါန်း အဋ္ဌုတ္တိကနိဒါန်းဟု ၂ မျိုးရှိ၏။

ဗာဟိရနိဒါန်း။ ။ အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဤ အဋ္ဌကထာ၏ ဂန္ထာရम္ဘအဆုံး၌ " ဝုတ္တံ ယေန ယဒါ ယသ္မာ"စသော မာတိကာကို ပြုခဲ့၏၊ ထို မာတိကာအရ "ကေန ဝုတ္တံ–တေန သမယေနစသော နိဒါန်းကို အဘယ်သူဆိုအပ်သနည်း"စသော ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ ထိုပြဿနာ၏ အဖြေများသည် ဝိနည်းပိဋကကို သာ၍ထင်ရှားအောင် ပြတတ်သောကြောင့် နိဒါန်းလည်းမည်၏၊ ထိုနိဒါန်းသည် ဝိနည်းပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် မပါဝင်သောကြောင့် ဗာဟိရ (ဝိနည်းပါဠိတော်၏ပြင်ပ) နိဒါန်းမျှသာ ဖြစ်သည်၊ ထို ပြဿနာများကို ဖြေဆိုသည့်အနေ ရောက်အောင် ဖွင့်ပြခဲ့သော စကားရပ်သည် ဗာဟိရနိဒါနဝဏ္ဏနာ မည်၏။

အဋ္ဌုတ္တိကနိဒါန်း။ ။ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ တကဏ္ဍလုံးသည် ဝိနည်းပါဠိတော်၌တိုက်ရိုက်ရှိသောကြောင့် အဋ္ဌုတ္တိက (ဝိနည်းပါဠိတော်၏ အတွင်း၌ဖြစ်သည်) လည်း ဟုတ်၏၊ ဝိနည်းပညတ်တော်မူရခြင်း၏ အကြောင်းရင်း အခြေခံဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတ္တြာ၏ တောင်းပန်ပုံလည်း ပါရှိသောကြောင့် နိဒါန်းလည်း ဟုတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝေရဉ္ဇဘာဏဝါရ တရပ်လုံးသည် အဋ္ဌုတ္တိကနိဒါန်း မည်၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ ဆုံးခါနီးဖြစ်သော သရဏဂုံအခဏ်းကို ဖွင့်ရာ၌ "အတိဘာရိယံ ဝိနယနိဒါနံ ကရောတိ" ဟု ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍကိုပင် "ဝိနည်း၏နိဒါန်း" ဟု သုံးစွဲထားသည်။

သေယျထိဒံ။ ။သေယျထိဒံတိစ တံကတမံတိ အတ္ထေနိပါတော၊ ဣဒံဝါ ၊ ပေ ၊ ကတမံတိပိ ဝဋ္ဋတိ၊ [သီ–ဗြဟ္မဇာလ –ဋီသစ်။] ပဌမနည်းအလို "သေယျထိဒံ"သည် နိပါတ်တပုဒ်သာ၊ ဤအတိုင်း နိဿယအနက်ပေးထား၏၊ ဒုတိယနည်းအလို"သေယျ

အနက်အဖွင့်ဟူသည် အာဘယ်နည်း၊ တေနာတိ အနိယမနိဒ္ဒေသဝစနံ ဣာဒိ-တေနာတိ အနိယမနိဒ္ဒေသဝစနံ အစရှိသည်တည်း၊(ဤသို့ အဖြေဝါကျ ထည့်ပေးပါ၊) တေနာတိ - တေနဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အနိယမ နိဒ္ဒေသဝစနံ-သတ်မှတ်ခြင်းမရှိသော သမယကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ တသ - ထို တေနသဒ္ဒါ၏၊ သရူပေန-သရုပ်သကောင်အားဖြင့်၊ အဝုတ္တေနပိ - ဆိုအပ်ပြီး မဟုတ်ပါသော်လည်း၊ အပရဘာဂေ-နောက်အဘို့၌၊ အတ္ထတော - ဖြစ်သော အနက်အားဖြင့်၊ သိဒ္ဓေန-ထင်ရှားသော၊ ယေနာတိ ဋုမိနာ ဝစနေန-ယေန အမည်ရှိသော ဤစကားဖြင့်၊ ပဋိနိဒ္ဒေသော - အကျယ် ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏၊ ဟိ-ချဉ်ကပ်ဆုံ၊ (တနည်း) ဟိယသ္မာ-အကြင့်ကြောင့်၊ အပရ

ထာ+ဋုံ" ၂ပုဒ်တွဲတည်း၊ " ဋုံ-ဤအတ္ထဝဏ္ဏနာ ဟူသည်+သေယျထာ- အာဘယ်နည်း " ဟု ပေး၊ ယခိုဒံပုဒ်ကဲ့သို့ လိန် ခုပါး ဝုစ် ၂ ပါး လျော်အောင် အနက်ပေးနိုင်သည်၊ "တံ+ကထံ"ဟုဖွင့်သော သာရတ္ထအလိုအားဖြင့် " ထို အတ္ထဝဏ္ဏနာသည်+အာဘယ်သို့ ပြားသနည်း" ဟု ပေး၊ "ထို အတ္ထ ဝဏ္ဏနာသည် တမျိုးမက များပြားစွာ ရှိလေရာ, ထိုအပြားကား အာဘယ်နည်း" ဟူလို။

တေနာတိ အနိယမနိဒ္ဒေသဝစနံ ။ ။ ပါဠိတော်၌ " တေန သမယေန " ကို အစဆုံးတွေ့ရ၏၊ ထို "တေန" ဖြင့် သမယကို ညွှန်ပြ၏၊ ထို ညွှန်ပြအပ်သော သမယကိုလည်း "မည်သည့် သမယ"ဟု မသတ်မှတ်ရသေး၊ ထို့ကြောင့် ထိုတေနသဒ္ဒါသည် သတ်မှတ်ခြင်း မရှိသော သမယကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါဖြစ်သည် ဟူလို။ [နိယမနံ-သတ်မှတ်ခြင်း၊ နိယမော - သတ်မှတ်ခြင်း၊ နတ္ထိ နိယမော ယသ (သမယသော) တိ အနိယမော၊ အနိယမသ-သတ်မှတ်ခြင်းမရှိသော သမယကို+ နိဒ္ဒေသဝစနံ - ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ အနိယမနိဒ္ဒေသဝစနံ။]

မှတ်ချက်။ ။အခြားနေရာ၌ တသဒ္ဒါ ဟူသမျှကို "နိယမ နိဒ္ဒေသဝစန (သတ်မှတ်အပ်ပြီးအနက်ကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါ)" ဟုရင်း, "နိယမဝါစက" ဟုရင်း သုံးစွဲလေ့ရှိသော်လည်း ဤနေရာ၌ " အနိယမနိဒ္ဒေသ "ဟု သုံးစွဲထားသောကြောင့် "တ သဒ္ဒါတွေ့တိုင်း နိယမသဒ္ဒါဟုချည်း မမှတ်ဘဲ "ပုဗ္ဗေ နိဝါသံ ယော ဝေဒိ၊ ပေ ၊တမတံ ဗြဟ္မိ ဗြာဟ္မဏာ"ကဲ့သို့ ယ သဒ္ဒါ ပါရှိရာ၌ "တ"ကို နိယမ နိဒ္ဒေသဟုရင်း, ယသဒ္ဒါ မရှိသော ဤ "တေန သမယေန"၌ တ ကို"အနိယမ နိဒ္ဒေသ"ဟုရင်း ခွဲခြားမှတ်ပါ။

တသ ၊ ပေ ၊ ပဋိနိဒ္ဒေသော ကာတဗ္ဗော ။ ။ [တသကို ပဋိနိဒ္ဒေသော၌ စပ်၊ ပဋိနိဒ္ဒေသောကိုလည်း"ဝိတ္ထာရနိဒ္ဒေသော"ဟုဖွင့်၏။] "ထို တေနသဒ္ဒါ၏အကျယ်ကို ယေနစသော သဒ္ဒါ(ဝါကျ) ဖြင့် အကျယ်ပြုရမည်" ဟူလို၊ " ယေန သမယေနစသော သဒ္ဒါသည် ပါဠိတော်၌သရုပ်သကောင် (တိုက်ရိုက်) အားဖြင့် ဆိုထားအပ်ပြီးမရှိသည် မဟုတ်ပါလော"ဟု စောဒနာဘွယ်ရှိသောကြောင့်"သရူပေန အဝုတ္တေနပိ အတ္ထတော သိဒ္ဓေန" ဟု မိန့်၊ ပါဠိတော်၌ သရုပ်သကောင်အားဖြင့်(တိုက်ရိုက်) ဆိုထားအပ်ပြီး

ဘာဝေ-၌၊ အာယသ္မတောသာရိပုတ္တသ-အရှင်သာရိပုတြာ၏၊ ဝိနယပညတ္တိ ယာစန ဟေတုဘူတော- ဝိနည်းပညတ်ဘို့ရန် တောင်းပန်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပရိဝိတက္ကော – အကြံသည်၊ သိဒ္ဓေ၊ – ထင်ရှား၏၊ တသ္မာ– ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အရှင် သာရိပုတြာ၏ ဝိနည်း ပညတ်ဘို့ရန် တောင်းပန်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော အကြံ၏ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယေန သမယေန – အကြင်အခါ၌၊ သော ပရိဝိတက္ကော – ထိုအကြံသည်၊ ဥဒ ပါဒိ– ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ တေန သမယေန - ထိုအခါ၌၊ (အရှင်သာရိပုတြာ၏ ဝိနည်းပညတ်ဘို့ရန် တောင်းပန်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သောအကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊) ဗုဒ္ဓေ၊-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝေ၊– သည်၊ ဝေရဉ္ဇာယံ-ဝေရဉ္ဇာမြို့၌၊ ဝိဟာရတိ-၏၊ ဇုတိဝေ-ဤသို့၊ ဣတိ-ဤ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေ၊ဘဂဝေ၊ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟာရတိဟူသော ဝါကျ၌၊ သမ္ဘဒ္ဒေါ- ဝါကျတို့၏ စပ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။

မရှိသည်ကား မှန်၏၊ သို့သော် " အတ္ထတော သိဒ္ဓ– အနက်အားဖြင့် ထင်ရှားပြီးသား ဖြစ်သည်။ [ဝိသဒ္ဒါ အရုဏ္ဍဇောတက၊ အတ္ထတောကို "ဥပ္ပန္နအတ္ထတော"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ ဥပ္ပန္နကို ထည့်၍ဖွင့်ခြင်းလည်း အပရဘာဂေနှင့် အတ္ထတော၏အကြားဌ် စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် စပ်ပုဒ်ရအောင်ထည့်ခြင်းတည်း၊"အပရဘာဂေ ဥပ္ပန္နအတ္ထ"ဟူသည် "နောက်ဌ+ဖြစ်သော အကြောင်းအရာတည်း။]

အပရဘာဂေ ဟိ ၊ ပေ ၊ သမ္ဘဒ္ဒေါ။ ။"အပရဘာဂေ အတ္ထတော သိဒ္ဓေန၊ပေ၊ ပဋိနိဒ္ဒေသော ကာတဗ္ဗော"ဟူသောစကားကိုပင် အကျယ်ပြလို၍ ဤဝါကျကိုမိန့်သည်၊ [နောက်ဌ တသ္မာရှိသောကြောင့် "ဟိယသ္မာ" ဟုလည်း တနည်းပေးရသည်။] ဤ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍကို အစဉ်လျှောက်၍ ကြည့်သောအခါ နောံ၌ အရှင်သာရိပုတြာ၏ ဝိနည်း ပညတ်ဘို့ရန် တောင်းပန်ခြင်း၏ အခြေခံဖြစ်သော အကြံဖြစ်ပုံကိုတွေ့နိုင်၏၊ ["အာဝ ခေါ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ ရဟောဂတသ ဧဝं စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ" စသောစကားကို လှမ်းကြည့်ပါ၊] ဤကား အပရဘာဂေ ဥပ္ပန္နအတ္ထ ထင်ရှား ပုံတည်း၊ ထို ထင်ရှားသောအနက်ကို ယူ၍ "ယေန သမယေန အာယသ္မတော သာရိ ပုတ္တသ ဝိနယပညတ္တိယာစနဟေတုဘူတော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ " ဟု တေန၏ အနက်ကို အကျယ်ပြသော အနိယမဝါကျတခု အပိုရနိုင်၏၊ ထိုသို့ ရနိုင်သောကြောင့် ထိုဝါကျကိုထည့်၍ ပါဠိတော်မှာ အနက်ပေးသောအခါ "တေန သမယေန"၌ သမယ ဟူသည် " အခြား မဟုတ်, အရှင်သာရိပုတြာ၏ ဝိနည်းပညတ်ဘို့ရန် တောင်းပန်ဘို့ အကြံဖြစ်ရာ သမယတည်း"ဟု တေန၏အနက်ကို အကျယ်သင်ရလေသည်။

တသ္မာ ၊ ပေ ၊ သမ္ဘဒ္ဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ဤဝါကျ ကား အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ထင်ရှားခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ရအပ်သောအကျိုးကို ပြသော ဖလ ဝါကျတည်း၊"အပရဘာဂေ ဟိ၊ပေ၊သိဒ္ဓေ၊" ဟူသော ရှေဝါကျသည် ဟေတုဝါကျ၊

ဟိ- မှန်၏၊ ယတ္ထ ယတ္ထ-အကြင် အကြင်ပါဠိရပ်၌၊ တေနာတိ-တေနဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တတ္ထတတ္ထ - ထိုထို ပါဠိရပ်၌၊ ပုမ္ဗေဝါ- ရှေးဦးသော်၎င်း၊ ပစ္ဆာဝါ - နောက်ဦးသော်၎င်း၊ အတ္ထတော - ဖြစ်သော အနက်အားဖြင့်၊ သိဒ္ဓေန-ထင်းရှားသော၊ ယေနာတိ ဣမိနာဝစနေန - ယေန အစရှိသော ဤစကားဖြင့်၊ ပဋိနိဒ္ဒေသော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏၊ ဝါ-ပြုရမည်၊ ဧတိ-ဤသို့သော၊ ယဒိဒံ(ယံ+ဧတဒံ) ဝိဓာနံ- အကြင် စီမံခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ-၏၊) အယံ-ဤစီမံခြင်းသည်၊ သမ္ဘသ္မိံ ဝိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ ဝိနယေ-ဝိနည်း ပိဋကတ်၌၊ ယုတ္တိ- သင့်မြတ်သော စီမံခြင်းတည်း၊ [(တနည်း) ယဒိဒံ - (ယာ+

ထို့ကြောင့် "ဟိသဒ္ဒေါ ဟေတုဒ္ဒီ၊ ယသ္မာတိ အတ္ထော"ဟု သာရတ္ထဒီပနီသည်၊ နောက်ဝါကျ၌ တသ္မာတ္ထေတိုင်း ရှေ့ဝါကျရှိ "ဟိ"ကို ဤသို့ချည်း ဖွင့်လေ့ရှိ၏၊ ထိုသို့ ဖွင့်ခြင်းကား တသ္မာရှေက ဝါကျကိုသာ မှန်းမှတ်ဖွယ်ခြင်းတည်း၊ ထို ဟိ သဒ္ဒါမျိုးသည် ရှေ့ဝါကျကို ထောက်ပြန်လျှင် "အပရဘာဂေဟိ၊ပေ၊သမ္ဘန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော"တိုင်အောင် မြော်၍ ဝိတ္ထာရဇောတကလည်း သင့်သည်သာ၊ထို့ကြောင့် "ဟိ-ခ္ဆဲ့ဂုဏ်းအံ့"ဟု ပေးနိုင်ပါသည်။

သမ္ဘန္ဓော။ ။"ပါဠိသေသေ, ဒုရတ္ထေ, ဝိသေ–ဝိသေသ်, ရှေဖြစ်နောက်ပြန်, ဤ ၃ တန်ကြောင့်, သမ္ဘန္ဓောကို , သဘောကျမ်းဌ ထားမြဲ" နှင့် အညီ ထို ၃ တန်တွင် ဤနေရာ၌ ပါဠိသေသမျှမက, ဝါကျသေသလည်း ဖြစ်သောကြောင့် ထိုဝါကျကို ထည့်၍ အနက်သမ္ဗန်ပါ ဟု သိစေလိုရကား "သမ္ဘန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော"ဟု မိန့်သည်၊ ဤ စကားအရ ဝိနည်းပါဠိတော်ကို ပို့ချသော အခါ "ယေန သမယေန၊ပေ၊ ဥဒပါဒိ" ဟူသော အနိယမဝါကျကို ထည့်၍ ပို့ချကြရသည်၊ ထို အနိယမဝါကျထည့်ပြီးသောအခါ တေန သမယေန၌ တေနလည်း နိယမနိဒ္ဒေသဝစနဖြစ်တော့ရကား "တေန သမယေန-အရှင်သာရိပုတြာ၏ ဝိနည်းပညတ်ဘို့ရန် တောင်းပန်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌" ဟု တသ္ဒါအတွက် သေချာတတ်အပ် သတ်မှတ်ပြီး သမယကို ညွှန်ပြနိုင်တော့သည်။

အယံဟိ ၊ ပေ ၊ ကာတဗ္ဗောတိ။ ။"တေနာတိ၊ပေ၊ပဋိနိဒ္ဒေသော ကာတဗ္ဗော" ဟူသော မူလစကား၏ ယုတ္တိရှိပုံကို ခိုင်လုံစေနိုင်သော ယုတ္တိဒဋ္ဌိကို ပြလို၍ အယံဟိ စသည်ကိုမိန့်သည်၊ "ယတသ္ဒါ နိစ္စသမ္ဘန္ဓာပေက္ခာ=ယသ္ဒါနှင့် တသ္ဒါတို့သည် အမြဲဆက်သွယ်မှုကို ငဲ့ခြင်းရှိကြသည်" ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ (ဤနေရာသာမက) ဝိနည်းပါဠိတော်ဝယ် တသ္ဒါတွေ့သမျှ၌ ယ ပါသောဝါကျကို အနက်အားလျော်စွာ ထည့်၍စပ်ရမြဲ ဖြစ်သည်– ဟူလို။ [သမ္ဘသ္မိံ ဝိ၌ ဝိသဒ္ဒါသည် အဝယဝ သမုစ္စည်း၊ "ဤ တနေရာသာ မက, ဝိနည်းပိဋကအားလုံး နေရာတိုင်းမှာ"ဟူလို။]

ယဒိဒံ။ ။သာရတ္ထဒီ၌ " ယံ+ဧတဒံ ဝိဓာနံ " ဟု ပဌမနည်း ဖွင့်၏၊ ဤ အဖွင့်သည် "ပဋိနိဒ္ဒေသော ကာတဗ္ဗောတိ" ၌ တမ္ဘပစ္စည်း၏ ဝိဓိ (ပေသ) အနက်ကို ရည်ရွယ်သော အဖွင့်တည်း၊ ဤအတိုင်း နိသယ၌ ပဌမနည်းပေးသည်၊ ယဒိဒံကို "ယာ+အယံ

အယံ) ယုတ္တိ-အကြင်ယုတ္တိသည်၊ (အတ္ထိ-၏၊)အယံ-ဤယုတ္တိသည်၊ သဗ္ဗသ္မိံ ဝိ-သော၊ ဝိနယေ-၌၊ ယုတ္တိ-တည်း။]

တတြ-ထို ယုတ္တိကိုပြခြင်း၌ ဣဒံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ မုခမတ္တနိဒဿနံ-အနည်းငယ်သော အကြောင်းကို ညွှန်ပြခြင်းတည်း၊ ဝါ-အမြောက်မျှကို ညွှန်ပြခြင်းတည်း၊ ဘိက္ခဝေ – တို့၊ ယေန – အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ သုဒိန္နော-သုဒိန်သည်၊ မေထုနံ ဓမ္မံ - မေထုန်အကျင့်ကို၊ ပဋိသေဝိ - မှီဝဲပြီ၊ တေနဟိ-ထို အကြောင်းကြောင့်ပင်၊ ဘိက္ခူနံ-တို့အား၊ ဝါ–တို့ဘို့၊ သိက္ခာပဒံ-သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပညပေဿာမိ - ပညတ်တော်မူအံ့၊ ယသ္မာ - အကြင်ကြောင့်၊ ပဋိသေဝိ-ပြီ၊ တသ္မာပညပေဿာမိ၊ ဣတိ - ဤအနက်သည်၊ ဝါ- ဤအနက်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ တာဝ-နောက်၌ အနက်အားဖြင့် ထင်ရှားပုံမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပုမ္မေ – ၌၊ အတ္ထတော - ဖြစ်သော အနက်အားဖြင့်၊ သိဒ္ဓေန - ထင်ရှားသော၊ ယေနာတိ ဣမိနာဝစနေန - ဖြင့်၊ ပဋိနိဒ္ဒေသော - အကျယ်ညွှန်းပြခြင်းသည်၊ ယုဇ္ဇတိ - သင့်၏။ ["သဒ္ဒယုတ္တိ-အတ္ထယုတ္တိ ရှိသည်" ဟူလို၊]

ယေနသမယေန-၌၊ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော- အိုးထိန်းသည်၏ သားဖြစ်သော၊ ဓနိယော-ဓနိယသည်၊ ရညော- မင်း၏၊ ဒါရုနိ – သစ်တို့ကို၊ အာဒိန္နံ - မခပး

ယုတ္တိ"ဟု နောက်တနည်း ဖွင့်ပြန်၏၊ ထိုအဖွင့်ကား "အယံ သဗ္ဗသ္မိံ ဝိ ဝိနယေ ယုတ္တိ" ဟူသော အယံ၏ စပ်ပုဒ်ကိုကြည့်၍ဖွင့်သော အဖွင့်တည်း၊ ထိုအဖွင့်အတိုင်း နိဿယ၌ တနည်း အနက်ပေးသည်၊ ယုတ္တိဟူသည် သဒ္ဒယုတ္တိ (သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့် သင့်လျော်ခြင်း) အတ္ထယုတ္တိ (အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်လည်း သင့်လျော်ခြင်း) တည်း။

တတြဒံ မုခမတ္တနိဒဿနံ။ ။ [တသာ ယထာဝုတ္တယုတ္တိယာ ပရိဒီပနေ (တတြ အဖွင့်) ဣဒံ မုခမတ္တနိဒဿနံ=ဥပါယမတ္တနိဒဿနံတိ အတ္ထော၊ (သာရတ္ထ)။] မုခ, ဒ္ဒါရ, ဥပါယ, သဒ္ဒါတို့သည် အလဲအလှယ်သုံးနိုင်သော (အဓိပ္ပါယ်တူသော) ပရိယာယ်သဒ္ဒါတို့တည်း၊ ရိုးရာဖြစ်သော မုခ-ဒ္ဒါရ (ပါးစပ်-တံခါးပေါက်) တို့သည် အစားအစာတို့၏ ဝင်ရာဝင်ကြောင်း လူအများတို့၏ ဝင်ရာဝင်ကြောင်း ဖြစ်ကြသကဲ့သို့ရင်း, ဥပါယသဒ္ဒါလည်း "အကြောင်း"ဟူ၏သော အနက်ကိုဟောသကဲ့သို့ရင်း, ဤယခုပြုမည့် အနက်သမ္မန်နည်းလည်း ဝိနည်း ပိဋကတ အရပ်ရပ်ရှိသော တသဒ္ဒါတို့ အတွက် အနက်သမ္မန်ခြင်း၏ ဝင်ကြောင်းနည်းလမ်း ဖြစ်သည်–ဟူလို၊ မတ္တသဒ္ဒါကား အပွ (အနည်းငယ်) အနက်ဟောတည်း၊ " မ္ပ " ဟု မြန်မာ ပြန်ကြ၏၊ " မုခမတ္တ = အနည်းငယ် အကြောင်း " ဟူသည်ကိုပင် "အမြောက်မျှ"ဟု အနက်ပေးကြသည်၊ "နှုတ်ဖြင့် အနည်းငယ်မျှ မြွက်ဆိုခြင်း" ဟူလို၊ ဤနေရာ၌ " စာဖြင့် အနည်းငယ်မျှ ရေးသားခြင်းလည်း မုခမတ္တပင် "။

အပ်သော ဥစ္စာကို၊ အာဒိယတိ - ယူ၏၊ တေန သမယေန - ၌၊ (ရှင်ခနိယ၏ သစ်တို့ကိုယူရာ ထိုအခါ၌၊) ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ - ၏၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ပစ္ဆာ- နောက်၌၊ အတ္ထတော သိဒ္ဓေန ယေနာတိ ဋုမိနာဝ၀စနေန ပဝိ နိဒ္ဒေသော ယုဇ္ဇတိ၊ ဋုတိ (ဋုဒံ)- ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ မုခမတ္တနိဒဿနံ- တည်း၊ [ရှေက တတြိဒံ မုခမတ္တနိဒဿနံကို ပြန်၍ အုပ်သည်၊] တေနာတိ ဝ၀စနသ- တေန ဟူသော သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထော-ကို၊ (မယာ-သည်၊) ဝုတ္တော- ဆိုအပ်ပြီ၊["ဝုတ္တော၊ပေ၊အတ္ထော" ဟူသော ဤ၀ါကျတို့ကလေးကား နိဂုံး တည်း၊ တေနပုဒ်၏ အနက်ကို ဖွင့်ခြင်းကိစ္စပြီးပြီ- ဟူလို၊]

ပန-အဘိုဘပါးကား၊(တနည်း) ပန- တေနပုဒ်၏ အတ္ထ၀ဏ္ဏနာမှ တပါး သမယေန ပုဒ်၏ အတ္ထ၀ဏ္ဏနာကို ဆိုဝှေးအုံ့၊ သမယေနာတိ ဣဒ္ဓ - သမယေန ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ တာ၀-နေမှ ရှေးဝှေးစွာ၊ ၀ါ - နာ၀ိဘတ်မှ ရှေးဝှေးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော - ညွှန်ပြအပ်သော) သမယသဒ္ဒေါ - သမယသဒ္ဒါသည်၊ ၀ါ-ကို၊ (ဒိသတိ၌ စပ်၊) သမ၀ါယေ-အကြောင်း အပေါင်းဟူသော အနက်၌ရင်း၊ ၀ါ- အကြောင်း ညီညွတ်ခြင်း ဟူသော အနက်၌ရင်း၊ ခဏော- အခွင့် ဟူသော အနက်၌ရင်း၊ ကာလေ - အခါဟူသော အနက်၌ရင်း၊ သမူဟေ - အပေါင်း ဟူသော အနက်၌ရင်း၊ ဟေတုဒိဋ္ဌိသု - အကြောင်းဟူသော အနက် , အယူ ဟူသော အနက်တို့၌ရင်း၊ ပဋိလာဘေ-ရခြင်းဟူသော အနက်၌ရင်း၊ ပဟာ နေစ-ပယ်ခြင်းဟူသော အနက်၌ရင်း၊ ပဋိ၀ေ၀ေစ-ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘော ဟူသော အနက်၌ရင်း၊ ၀ါ-ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်ဟူသော အနက်၌ရင်း၊ ဒိဿတိ-ထင်ရှားစေ၊ ၀ါ-တွေ့မြင်အပ်စေ၊ တထာဟိ-ထိုစကား

အာဒိယတိ။ ။ "အာဒိယိတိ ဧ၀ं" ဟု စာအုပ်များ၌ တွေ့ရ၏၊ ဘုရားရှင်သည် ရှင်ခနိယ၏ သစ်တို့ကိုယူပြီးမှ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ နေတော်မူသည်မဟုတ်၊ သစ်တို့ကို ယူနေဆဲ အချိန်မှာ ရာဇဂြိုဟ်၌ နေတော်မူခိုက် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် " အာဒိယတိ" ဟု ပစ္စုပ္ပန် ကြိယာရှိရမည်၊ "အာဒိယိတိ"ဟု ပြင်သော ဆရာတို့ကား ရှေ့၌"ပဋိသေ၀ိ"ဟူသော အတိတ်ကြိယာကိုကြည့်၍ ထိုကြိယာနှင့် အသွားတူအောင် ပြင်ကြဟန်တူ၏၊ ထိုသို့ ပြင်၍ "အာဒိယိ+ ဋုတိ"ဖြတ်ပြီးလျှင် ဋုတိကို ဧ၀ံနှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးလိုဟန် တူသည်။

တထာဟိ။ ။"သမယသဒ္ဒေါ တာ၀၊ပေ၊ဒိဿတိ"ဟူသော မိမိစကားကို ခိုင်မြဲ အောင် ပြုလို၍"တထာဟိ"စသည်ကို မိန့်၊ ဤသို့တက်ရာ၌"သမယသဒ္ဒေါ တာ၀၊ပေ၊ ဒိဿတိ"ဟူသော ရှေ၀ါကျသည် ဒဋ္ဌိယ, တထာဟိ စသော ၀ါကျသည် ဒဋ္ဌိကရဏ၊ ဟိကား ဒဋ္ဌိကရဏဇောတကဟု ခွဲ၊"တထာ (တံ၀စနံ)-ထိုစကားသည်၊ ဟ-မှန်၏" ဟုပေး၊ နိဿယ၌ အလွယ်ပေးထားသည်၊ တနည်း – သမယသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရကို သခေါ်ပအားဖြင့် ပြပြီး၍ ထိုသခေါ်ပကို ချဲ့လိုသောကြောင့် "တထာဟိ" စသည်ကို မိန့်၊

မှန်၏(တနည်း) တထာဟိ-ထိုစကားကို ချဲ့ဥုံးအံ့၊ အသ-ဤ သမယသဒ္ဒါ၏၊ ကာလဠ-လာသင့်ရာ အခါကိုလင်း၊ သမယဠ-အကြောင်း ညီညွတ်ခြင်းကိုလင်း၊ ဥပါဒါယ- ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဝါ- စဉ်းစား နှိုင်းချိန်၍၊ သွေပိ- နက်ဖန်ဦးလည်း၊ အပ္ပေဝနာမ ဥပသက်မေယျာမ-လာနိုင်ကုန်တန်ရာ၏၊ ဝါ-လာတို့ရာ

ဤအလို"တထာဟိ"မှ စ၍"ပဋိဝေဓော အတ္ထော"တိုင်အောင် ဝိတ္ထာရဝါကျ၊ သမယ သဒ္ဒေါတာဝ စသော စကားသည် "သခေါ်ပဝါကျ" ဟု ခဲ့၊ " တထာ (တံဝစနံ)- ကို၊ ဟိ–ချဲ့ဥုံးအံ့"ဟု ပေး၊ နိသယဟု အလွယ်ပေးထားသည်၊ "တထာဟိမှာ, ဥပကာ, ရန်ခါ ချ–မြဲ"နှင့် အညီ, မြ(ဒဋ္ဌိ), ချ(ဝိတ္ထာရ)အပြင် ဥပကဟေတုဝါကျ လုပ်၍ လည်း တနည်းပေးကြသေး၏၊ ထိုနည်းကို ဝိတ္ထာရအဆုံးကျမှ ပြအံ့။

သမဝါယ ။ ။ သံ+အယ + အပစ္စည်းဖြင့် သမယပြီး၏၊ သံ + အဝ + အယ+ ဏပစ္စည်းဖြင့် သမဝါယပြီး၏၊ သဟကာရိကာရဏံ – အကျိုးကို အတူပြုလေ့ရှိသော အကြောင်းသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သန္ဓိ– တပေါင်းတည်း၊ သမေတိ–ကောင်းစွာ ဖြစ်တတ်၏၊ ဧတိ, သမယော၊ သမဝေတိ-သံ+အဝ+ ဧတိ–တပေါင်းတည်း+ သက်ဝင်၍ (ပါဝင်၍) + ဖြစ်တတ်၏၊ ဧတိ , သမဝါယော၊ ဤ ဝိဂြိဟ်အရ " သမဝါယော– တပေါင်းတည်း ပါဝင်၍ဖြစ်သော အကြောင်းအပေါင်း " ဟု သဒ္ဒတ္ထ, " အကြောင်း ညီညွတ်ခြင်း" ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထပေး။

ကာလဠ သမယဠ။ ။စက္ခုပသာဒ, ရူပါရုံ, အာလောက, မနသိကာရ ဟူသော အကြောင်း ၄ပါးအပေါင်းသည် စက္ခုဝိညာဉ်အကျိုးကို အတူပြုလေ့ ရှိသော "သဟ ကာရိ ကာရဏာ" ဖြစ်၍ ထို ၄ ပါးပေါင်းဆုံ ညီညွတ်ခြင်းကိုပင် "အကြောင်း ညီညွတ် ခြင်း"ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့, ထို့အတူ (ယနေ့ ဝမ်းနှတ်ဆေးသောက်ထားသော်လည်း) နက်ဖန်ဦး သွားနိုင်လေ၁ံအောင် ကိုယ်အားရှိခြင်း, သွားခြင်းကြောင့် ဘေးရန် မရှိခြင်း, ဤအကြောင်း ၂ခု၏ညီညွတ်မှုကို သမယဠအရ "သမယ (သမဝါယ)"ဟု ခေါ်သည်၊ ကာလဠ၌ ကာလကား လာသင့်သော အချိန်အခါတည်း။ [ကာလောနာမ – ဥပ သက်မနသ ယုတ္တပတ္တကာလော၊ သမယောနာမ – တသော ပစ္စယသာမဂ္ဂီ၊ အတ္ထ တော တဒနုရူပ် သရိရမလဠော, တပ္ပစ္စယပရိသယာဘာဝေါစ။]

ဥပါဒါယ။ ။ဥပ-အနက်မရှိ+အာဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ (သဒ္ဒတ္ထ)၊ ထိုဥပါဒါန ဟူသည် သွားဘို့အချိန်တော်-မတော်ကို စဉ်းစားနှိုင်းချိန်ခြင်းဟူသော ကာလဥပါဒါန, သွားနိုင်သောအားရှိ-မရှိနှင့် သွားသည့်အတွက် ဘေးရန်ရှိ-မရှိ, ဤအကြောင်း ၂ပါး ကို စဉ်းစားနှိုင်းချိန်ခြင်းဟူသော သမယဥပါဒါန-ဟု ၂မျိုးရှိ၏၊ ထို ၂မျိုးလုံးစဉ်းစား မှုကို "ဥပါဒါယ" ဟု ခေါ်ရကား ဋီကာ၌ " ဥပဓာရေတ္တာ " ဟု ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဥပါဒါယ-စဉ်းစားနှိုင်းချိန်၍" ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထလည်းပေး။ [ဥပါဒါနံနာမ ဉာဏေန တေသံ (ထို ကာလသမယတို့ကို) ဂဟဏံ= သလ္လက္ခဏံ၊ တသ္မာ ကာလဠ သမယဠ ပညာယ ဂဟေတ္တာ၊ ဥပဓာရေတ္တာတိ အတ္ထော။]

မသေချာကုန်၊ ဇုတိဝေဝမာဒီသု-ဤသို့အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ သမဝါယော-အကြောင်းညီညွတ်ခြင်း ဟူသော၊ အတ္ထော—အနက်သည်၊ ဒီသတိ-၏။

ဘိက္ခဝေ - တို့၊ (ယောသြကာသော - အကြင် အခွင့်ကို၊) ဗြဟ္မစရိယ ဝါသာယ-မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်းငှါ၊ ခဏောစ- ဝေလာဟူ၍ရှင်း၊ သမယောစ-သမယဟူ၍ရှင်း၊ (ဝုစ္စတိ - ဆိုအပ်၏၊ သောသြကာသော - သည်၊)

အပ္ပေဝနာမ ဣမဿ ဒုပ္ပသက်မေယျာမ ။ ။ အဘိဓာန် အဗျယဝင် (၁၁၅၇) ဂါထာ၌ အပ္ပေဝနာမကို သံသယတ္ထဟု ဆို၏၊ သွေ့ပိ၌ ဝိကိုကား ဋ္ဌိကာအများ မဖွင့်ကြ၊ ဝဓိရမုဒ္ဒိ၌သာ မန္ဒာနုညာ အပေက္ခ (အနည်းငယ် ခွင့်ပြုခြင်းကို ငဲ့ခြင်း) အနက်ဟု ဖွင့်သည်၊ ဣပသက်မေယျာမကိုကား "အာဂဏ္ဍေယျာမ" ဟု ဖွင့်ကြ၏၊ အပ္ပေဝနာမ၏ "သံသယတ္ထ"ဟူသည် လာဘ်ရှိရန်သံသယဖြစ်ခြင်း=အသေအချာဝန်မခံနိုင်ခြင်းတည်း၊ ဤဝါကျ၏ရှေ့၌"အကာလော၊ပေ၊ပိတာ"ဟု(သုတသုတ်ရင်း၌)ရှိ၏၊ ထို ရှေ့ဝါကျနှင့် ဤဝါကျကို ဆက်စပ်၍ မြန်မာပြန်လျှင် " လုလင်ငယ် .... ယနေ့ ငါ့မှာ ဝမ်းနှုတ်ဆေး သောက်ထားလို့ လိုက်လာဘ်ရှိရန် အခါမဟုတ်တော့၊ နက်ဖန်လဲ အချိန်ကာလနှင့် အကြောင်း ညီ—မညီကို နှိုင်းချိန်ပြီးမှ လာနိုင်စရာရှိတယ်၊ အကြောင်းမညီညွတ်လျှင် လာနိုင်မည်မဟုတ်၊ (ယနေ့မလိုက်နိုင် , နက်ဖန်လဲမသေချာ) " ဟူလို၊ သို့ဖြစ်လျှင် သွေ့ပိ၌ ပိ (အပိ) သဒ္ဒါသည် ဝဓိရမုဒ္ဒိဖွင့်သလို " မန္ဒာနုညာပေက္ခ " အနက်ထက် (ယနေ့မလာနိုင်ခြင်းကို ပေါင်းဆည်းသော) ရိုးရာသမုစ္စည်းအနက်ပင် သင့်မည်ထင်၏၊ ရိုးရာသမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်သောကြောင့်လည်း အဋ္ဌကထာနှင့် အခြားဋီကာတို့ အထူးမဖွင့်ကြဟန်တူသည်။

မှတ်ချက်။ ။သံသယအနက်ပေးရာ၌"အပ္ပေဝနာမ ဣပသက်မေယျာမ-ချဉ်းကပ်နိုင်ကုန်ငြားအုံ့လည်း မသိ"ဟု ရှေးကပေးကြ၏၊ ထိုရှေးအနက်ကို စဉ်းစားသင့်သည်၊ ဘာကြောင့်နည်း၊ ဤစကားသည် အပင့်လာသော လုလင်ငယ်အား အရှင်အာနန္ဒာက ပြောအပ်သောစကားတည်း၊ထိုမျှလောက်ကြီးကျယ်သောပုဂ္ဂိုလ်က"နက်ဖန် ချဉ်းကပ်နိုင်ငြားအုံ့လည်း မသိ " ဟု မိန့်တော်မမူထိုက် သောကြောင့်တည်း။ [ချဉ်းကပ်နှင့် "လာ"ကား သဘောတူပင်။]

ခဏ, သမယ။ ။ခဏသဒ္ဒါသည် အခွင့် (သြကာသ) အနက်ကိုဟောသော အနိပ္ပန္န ပါဋိပဒိကပုဒ်တည်း၊ ထို အခွင့်အနက်ဟော သမယသဒ္ဒါကိုကား"သမယော သမာဂဏ္ဍတိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ ဇဏ္ဍ တဒါမာရ ပုဂ္ဂလေဟိတိ သမ္ဘယော " ဟု ဋီကာဝိဂ္ဂြိဟ်ပြု၏၊ ထို ဝိဂ္ဂဟနှင့်အညီ "သမယော—မဂ္ဂ ဗြဟ္မစရိယ၏ မိမိတည်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ပေါင်းဆုံ မိရာအခွင့်" ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ၊ ဆက်ဦးအုံ့—အဋ္ဌက အဂ်ိတ္တိ၏ "ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး"ဟု ခေါ်ကြသောအကွဏ (မဂ်ရဘို့ အခွင့်မဟုတ်သော) ရှစ်ပါးကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို့နောက်"ဧကောဝခေါ ဘိက္ခဝေ"အစချီလျက် ဧ ခုခြံ့ခဏကို ဟောတော်မူ၏၊ ထို နဝမခဏကား "ဣမ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ"စသည်ဖြင့်

ဧကောဝခေါ-တခုတည်းသော တထာဂတုပ္ပါဒစသော နဝမခဏသာတည်း၊ ဣတိ ဝေမာဒိသု-တို့၌ ခဏော-အခွင့်ဟူသော၊(အတ္ထော ဒိသတိ၊] ဥဏ္ဏ သမယော-အပူ၏ အခါရင်း၊ ဝါ-ပူချိန်ရင်း၊ ပရိဋ္ဌာဟသမယော-အအိုက်၏ အခါရင်း၊ဝါ-အိုက်ချိန်ရင်း၊ဣတိ ဝေမာဒိသု-တို့၌၊ကာလော-အခါဟူသော၊ (အတ္ထော ဒိသတိ။) ပဝနသ္မိံ - ကပိလဝတ်ပြည်၏ အနီး တောအုပ်ကြီး၌၊ မဟာသမယော-များစွာသော အပေါင်းသည်၊ ဝါ-ကြီးကျယ်သော အစည်း အဝေးသည်၊(ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏၊) ဣတိ ဝေမာဒိသု၊ သမ္ဘဟော - အပေါင်း

လာသော "တထာဂတ၏ ပွင့်တော်မူခြင်း, တရားတော်ကို ဟောခြင်း, မိမိက မဏ္ဍိမ ဒေသ၌ ဖြစ်ရခြင်း, အထိုင်း အ အ မဟုတ်သော ဉာဏ်ရှိသူဖြစ်ရခြင်း"လေးပါးတည်း။

မှတ်ချက် ။ ။ ထိုလေးပါးအပေါင်းကိုမှ " ခဏ တခု " ဟု ဟောတော် မူသော ကြောင့် "ကောဝ—တခုတည်းသော (ဗုဒ္ဓပွါဒ) နဝမခဏသာတည်း" ဟု ပေးလေ့ ရှိသောအနက်ကို စဉ်းစားပါ၊ " ဗုဒ္ဓပွါဒ (ဘုရားပွင့်ခြင်း) တပါးတည်းသည် နဝမ ခဏမဟုတ်သေး၊ ၄ ပါးစုံမှ နဝမခဏ ဖြစ်သည် " ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ " တထာဂတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ " ကို ထောက်၍ "ဧကောဝ—တထာဂတုပ္ပါဒ စသော တခု တည်းသော နဝမခဏသာတည်း"ဟု ပေးပါ၊ ဤပါဠိ၌ "ခဏောစ သမယောစ" ဟု ခဏနှင့် သမယကို အနက်တူဖွင့်သောကြောင့် သမယသဒ္ဒါလည်း ခဏအနက်ဟောဟု သိနိုင်သည်။

ကာလ, သမယ။ ။သမေန္တိ ဣတ္ထေ (တေနဝါ) သံဂစ္ဆန္တိ ဧမ္မာ သဟဇာတဓမ္မေဟိ (ဥပ္ပါဒါဒိဟိဝါ) တိ သမယော၊ ဣတ္ထေ—ဤအခါ၌၊ ဝါ, တေန—ဤအခါဖြင့်၊ ဧမ္မာ— တရားတို့သည်၊ သဟဇာတဓမ္မေဟိ — တကွဖြစ်ဘက် တရားတို့နှင့်၊ ဝါ, ဥပ္ပါဒါဒိဟိ— ဥပါဒ် အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သမေန္တိ သံဂစ္ဆန္တိ-ပေါင်းမိကြကုန်၏၊ ဣတိ, သော-ထိုအခါ သည်၊ သမယော - မည်၏၊ " အခါကာလ " ဟူသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိ၊ ရှေးလူကြီးသူမတို့"စိတ်၏ဖြစ်ရာကာလ, ရုပ်၏ဖြစ်ရာကာလ"စသည်ဖြင့် ပရမတ္ထတို့၏ တည်ရာကဲ့သို့ရင်း, ပရမတ္ထတို့၏ တည်ကြောင်းကဲ့သို့ရင်း, ကြိုစည်အပ်သော ပညတ် မျှသာတည်း၊ ဥဏ္ဏသ+သမယော=ဥဏ္ဏသမယော-အပူ၏အခါ, ("အပူ၏ ဖြစ်ရာ အခါ=ပူချိန်"ဟူလို၊) ပရိဋ္ဌာဟသ+ သမယော ပရိဋ္ဌာဟ သမယော။ [ပါတိမောက် နှာနသိက္ခာပုဒ်။]

သမ္ဘဟ, သမယ။ ။အဝယဝါနံ-အစိတ်အစိတ်တို့၏+ သမံ- အညီအမျှ၊ (ဝါ— တနည်း၊ သဟ-အတူတကွ၊) အယနံ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ သမယော-မည်၏၊ [သံ+ အယ။ သံသဒ္ဒါသည် သမံအနက်,တနည်း သဟအနက်ဟော။] သမံ-အညီအညွတ်၊ ဥဟော- ကြိုစည်အားထုတ်တတ်သော အပေါင်းသည်၊ သမ္ဘဟော-မည်၏၊ မဟန္တော- များစွာ သော၊ သမယော-နတ်ပြဟ္မာ အပေါင်းတည်း၊ မဟာသမယော၊ [သမယောကို "သန္ဓိ ပါတော" ဟု မဟာသမယသုတ် အဋ္ဌကထာ ဖွင့်၏။] ပဝနံ၌ ပ သဒ္ဒါသည် ဘုသ (အကြီးအကျယ်) အနက်ဟော၊ ပဝုဒ္ဓံ-ကြီးကျယ်သော+ ဝနံ,ပဝနံ။

ဟူသော၊(အဟော ဒိသတိ။)....ဘဒ္ဒါလိ-ဘဒ္ဒါလိ၊ တေ-သည်၊သမ်ယောပိ-သိက္ခာပုဒ် ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်လည်း၊ ဝါ- ကိုလည်း၊ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ-ထိုးထွင်း၍ မသိအပ်သည်၊ အဟောသိ- ပြီ၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သာဝတ္ထိယံ - ၌၊ ဝိဟရတိ - ၏၊ ဘဂဝါပိ - သည်လည်း၊ မံ – ငါ့ကို၊ ဇာနိဿတိ-သိတော်မူလိမ့်မည် (ကိုယ်-အဘယ်သို့ သိတော်မူလိမ့်မည်နည်း၊) ဘဒ္ဒါလိနာမ-ဘဒ္ဒါလိမည်သော၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းသည်၊ သတ္ထု-ဝေါဟုရားဏ်၊ သာသနေ-သာသနာတော်၌၊ သိက္ခာယ-သိက္ခာ၌၊ အပရိပူရကာရီ-ဖြည့်ကျင့်မှုကို ပြုလေ့မရှိ၊ ဣတိ-သို့ဇာနိဿတိ-သိတော်မူလိမ့်မည်၊ ဘဒ္ဒါလိ- လိ၊ တေ-သည်၊ အယမ္ပိ သမယော - ၏ သိက္ခာပုဒ် ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ အဟောသိ၊ ဣတိ ဧဝမာဒိသု၊ ဟေတု-အကြောင်း ဟူသော၊ အဟော ဒိသတိ။

ဟေတု,သမယ။ ။ပစ္စယံ ဣရသမာဂမေ ဧတိ ဖလံ ဧတေဿာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပဝတ္တတိ စာတိ သမယော။ [သံသည် သမောစာန (သမာဂမ) အနက်ဟော။] အကုအညီ ဖြစ်သော အခြား အကြောင်းများနှင့် ပေါင်းမိသော် အကျိုးတရားတို့ ဥပါဒ်ခြင်း၏ အကြောင်းလည်းဖြစ်, တည်နေခြင်းဟူသော ပဝတ္တိ၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်သော ပဓာနအကြောင်းကို ဟေတု ဟု ဆိုသည်။

သမ်ယောပိ ခေါ် တေ ဘဒ္ဒါလိ။ ။ဤပါဠိကား ဗြဟ္မဝံ-ဘဒ္ဒါလိသုတ်ပါဠိတော်တည်း၊ ခဲ့အုံ-ဘဒ္ဒါလိရဟန်းသည် ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ကို ပယ်တော်မူသော အခါ " သူမကျင့်နိုင်ပါ " ဟု တားမြစ်ပြီးနောက် ဘုရားထံ ပြန်၍ တောင်းပန်၏၊ ထိုအခါ ဘဒ္ဒါလိအား ဘုရားရှင်မိန့်တော်မူသည်မှာ–ဘဒ္ဒါလိ.... သင်သိထိုက်သော အကြောင်းတခုရှိ၏၊ ထိုအကြောင်းကို သင်မသိ၊ (ဘာအကြောင်းလဲဆိုလျှင်) မြတ်စွာဘုရားသည် ငါနှင့်နီးကပ်သော သာဝတ္ထိမှာပင် သီတင်းသုံးတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားကတော့ ငါ့ကို"သိက္ခာ၌ ဖြည့်ကျင့်လေ့ မရှိသော ရဟန်း-ဟု သိတော်မူတော့မှာဘဲ" ဤသို့ တွေး၍ ပူဆွေးနိုင်သောအကြောင်းတည်း။

ဆက်ဥုံးဆုံ။ ။မြတ်စွာဘုရား၏အထင်သေးခံရမည်ကို သိခြင်းသည် အကြောင်း, ဆိုသို့သိလျှင် သိက္ခာကို(မတားမြစ်ဘဲ) ဖြည့်ကျင့်ခြင်းသည် အကျိုးတည်း၊ထို့ကြောင့် သမယောကို "သိက္ခာပဒပရိပူရဏာသ ဟေတု " ဟု သာရတ္ထဒီပနီ, " သိက္ခာပဒါ-ဝိလိဟ်နသ (သိက္ခာပုဒ်ကို မခုန်ကျော်ခြင်း၏) ဟေတု"ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီ, ဖွင့်သည်၊ ထိုသိဘို့ရန် အကြောင်းသည် ခက်ခဲစွာ တွေးမှ သိရမည့်အကြောင်း မဟုတ် , အလွယ်တကူ သိနိုင်သော သာမန် အကြောင်းကလေးတည်း၊ ထို့ကြောင့် သမယောပိ ဟု ဂရုဟာဇောတက ဝိသဒ္ဒါဖြင့်ဆိုသည်၊ ဘဂဝါပိ၌ ဝိကား(ပါဠိတော်၌ ဘိက္ခု-ဘိက္ခုနီ-ဥပါသက-ဥပါသိကာ-နာနာတိတ္ထိယတို့၏ အထင်သေးခြင်းလည်း လာသောကြောင့်) ထို ဘိက္ခုစသည်ကို ဆည်းသော ရိုးရာသမုဒ္ဒည်းတည်း။

.တေနခေါပန သမယေန-ဌ၊ ဥဂ္ဂါဟမာနော-ဥဂ္ဂါမာနုမည်သော၊ သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တော-ရဟန်းဥုးပြည်းမ၏သားဖြစ်သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကော-သည်၊ သမယပ္ပဝါဒကေ - အယူကိုအပြားအားဖြင့် ပြောဆိုရာ ဖြစ်သော၊ တိန္ဒုကာစိရေ- တည်ပင် အစဉ်အတန်းရှိသော၊ ဝါ- တည်ပင် အစဉ်တို့ဖြင့် ကာရံအပ်

ဒိဋ္ဌိ, သမယ ။ ။သမေတိ သံယောဇနဘာဝတော သမ္မန္ဓော တေ အတ္ထနော ဝိသယေ ပဝတ္တေတိ သမယော၊ သံယောဇနဘာဝတော – ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ် တမျိုး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္ထနောဝိသယေ-မိမိအာရုံ၌၊သမေတိ(သမ္မန္ဓော+ တေ=ပဝတ္တတိ)- ဆက်စပ်လျက်ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမယော-(ဒိဋ္ဌိသည်) သမယမည်၏။

တေန၊ ပေ၊ ပဒ္ဓိဝေ သတိ။ ။မဇ္ဈိမပ်-သမဏမုဏ္ဍိကာသုတ်ပါဠိတည်း၊ထိုပရိဗ္ဗာဇ်၏ မူလနာမည်သည် “ မာန ” မည်၏၊ (“ သုမန ”ဟုလည်း မှတ်ရှိသေး၏၊) ထိုအတတ် ဤအတတ်ကို အနည်းငယ် အနည်းငယ်စီ ကိုယ်တိုင်လည်းသင်တတ် သူတပါးကိုလည်း သင်ပေးတတ်သောကြောင့် “ဥဂ္ဂါဟ” ဟု ဝိသေသန ကူမလျက် “ ဥဂ္ဂါဟမာန ” ဟု ထင်ရှားသည်၊ [ကိုဋ္ဌိ ကိုဋ္ဌိပန ဥဂ္ဂဟိတုံ ဥဂ္ဂဟာပေတုံ သမတ္ထတာယ ဥဂ္ဂါဟမာနောတိ နံ သဗ္ဗာနန္တိ။—ပံ အဋ္ဌကထာ။] “ဥဂ္ဂါဟောစ+သော+ မာနောစာတိ ဥဂ္ဂါဟမာနော။ [“ ဥဂ္ဂဟမာနော ” ဟုလည်း မှတ်ရှိ၏၊ သုဒ္ဓကာရိတ် ၂ ချက်ရသမျှ၌ ကာရိတ်ရှပ်သာ မျှားသောအားဖြင့် ထင်ရှား၏၊ ဥပမာ—“ကုဋ္ဌိ ကာရယမာနေန (ကိုယ်တိုင်လည်းပြု, သူတပါးကိုလည်း ပြုစေသော) ”ဟူရာ၌ကဲ့သို့တည်း။]

သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တော။ ။သမဏမုဏ္ဍိကာယ-ရဟန်းဥုးပြည်းမ၏+ ပုတ္တော— သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တော၊ (သာရတ္ထ) သမဏမုဏ္ဍကသ — ရဟန်း ဥုးပြည်း၏ + ပုတ္တော—သမဏမုဏ္ဍကပုတ္တော၊ (သီ-ဋီသစ်)။ [ဤသို့ ပါ၌ ၂ မျိုးရှိသည်ပြင်, “သမဏ မဏ္ဍိကာပုတ္တော” ဟုလည်း မှတ်ရှိ၏။]

သမယပ္ပဝါဒကေ ။ ။ပကာရေန ဝဒန္တိ ဣတော ပဝါဒေါ (ဏပစ္စည်း)၊ ပဝါဒေါယေဝ ပဝါဒကော၊ (သွတ္ထတ္ထ ကပစ္စည်း။) [တနည်း ဏွေ့ပစ္စည်းဖြင့် “ပဝါ ဒကော”ဟု တခါတည်းအပြီးကြ၊ သို့သော် ဏွေ့ပစ္စည်းသည် အမိုက္ခရဏဟော နည်း ပါး၏။] သမယဿ+ ပဝါဒကော, သမယပ္ပဝါဒကော— “စက်ကို, တာ၀ဂ္ဂ, ပေါက္ခ ရသာတိ စသော မြာဟ္မဏပညာရှိများ, ပရိဗ္ဗာဇ် အများတို့၏ ဒိဋ္ဌိ အယူအမျိုးမျိုးကို ပြောကြားဆိုကြရာဖြစ်သော အာရာမ်” ဟူလို။

တိန္ဒုကာစိရေ။ ။တိဏ္ဍုကော ၊ ပေ ၊ တိမ္ဗရု- တည်ပင်အကြီးစား၊ ဝါ— တရုပ် တည်ပင်၊ စိယတေတိ စိရံ-စိအပ်သော အစဉ်အတန်း၊ တိဏ္ဍုကာနံ+ စိရံ-တိဏ္ဍုကစိရံ၊ တံ (ထို တည်ပင်တို့၏ အစဉ်အတန်းသည်) ယဿတိ တိဏ္ဍုကစိရော = တည်ပင် အစဉ်အတန်း (အကာအရံ) ရှိသောအာရာမ်၊ ဤအလို“တိဏ္ဍုက”ဟု ရသရှိသင့်မည် ထင်သည်၊ တနည်း—အာစိရသဒ္ဒါသည် သစ်ပင်အစဉ်အတန်းဟော၊“တိဏ္ဍုကာနံ+ အာစိရံ ယဿတိ တိဏ္ဍုကာစိရော”ဟု ပြု။

သော၊ ကေသာလကေ - ကေသာလက မည်သော၊ မလ္လိကာယ - မလ္လိကာ မိဖုရား၏၊ အာရာမေ- အာရာမ်၌၊ ပဋိဝသတိ - နေ၏၊ ရှုတိ ဝေမာဒီသု-၌၊ ဒိဋ္ဌ-အယူဟူသော၊ (အတ္ထော ဒိဿတိ၊)....ဒိဋ္ဌေမမ္မေ-မျက်မှောက်ထင်ထင် တွေ့မြင်အပ်သောသဘော၌၊ ဝါ- ပစ္စက္ခ အတ္တဘော၌၊ ယော အတ္ထောစ- အကြင် စီးပွားသည်ရင်း၊ သမ္ပရာယိကော- တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော၊ ယော

ကေသာလကေ။ ။ကော + သာလာ တွေ့ကြုံတိ ကေသာလကော၊ (သမာသန္တ ကပစ္စည်းသက်၊) နောင်အခါ၌ တန်ခိုးကြီးသော ပေါ်ပေါ်ပပရိမ္ပုဗ္ဗင်ကို အကြောင်းပြု၍ စရပ်များစွာ ရှိသော်လည်း အစ ပဌမ၌ စရပ်တဆောင်သာ ရှိသောကြောင့် ထို ပဌမ နာမည် တွင်နေရကား အတွင်ရှင် ဘုရားပုဗ္ဗဂတိကနည်းအားဖြင့် "ကေသာလက"ဟု အမည်ရသည်၊ ဥပမာ— နဂိုရ်က ၄ အိမ်သာ ရှိ၍ " လေးအိမ်စုရှာ " ဟု တွင်ခဲ့သော ရှာသည် အိမ်တရာရှိသော်လည်း ထိုအမည် မပျောက်သကဲ့သို့တည်း၊ ထိုအာရာမ်သည် ကောသလမင်း၏မိဖုရား မလ္လိကာ၏အာရာမ် (ခြံ) တည်း။

ပဋိလာဘ, သမယ ။ ။ သမိတိ — ပေါ်းဆုံခြင်း၊ သမယော— ပေါင်းဆုံခြင်း၊ "ပေါင်းဆုံခြင်း"ဟူသည် စီးပွားနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပေါင်းဆုံခြင်းတည်း၊ ထိုပေါင်းဆုံခြင်း မျိုးကို"ရခြင်း"ဟုခေါ်ကြသည်၊ ဋီကာတို့၌ ယောအတ္ထောကို"ဝုဏ်"ဟုဖွင့်၍ အတ္ထောတိ သမယာ၌ အတ္ထကိုကား "ဟိတပဋိလာဘာ"ဟု ဖွင့်ပြန်၏၊ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာနှင့် လောကီစည်းစိမ် ဥစ္စာတို့၏ တိုးတက် ကြီးပွားမှုကို " ဝုဏ် " ဟု ဆို၍ ထို တိုးတက်မှု သည်ပင် ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ " ဟိတ = စီးပွား " ဟု ဆိုလိုဟန်တူ၏၊ [ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ ဖလံ ဧတေနာတိ ဟိတံ။]

"အပ္ပမတ္ထော ဥဘော အတ္ထေ, အဓိဂဏ္ဍာတိ ပဏ္ဍိတော၊
ဒိဋ္ဌေဓမ္မေစ ယောအတ္ထော, ယောစတ္ထော သမ္ပရာယိကော၊
အတ္ထာဘိသမယာ ဓီရော, ပဏ္ဍိတောတိ ပဝုစ္စတိ"

ဟူသော သဂါထာဝဂ်—ကောသလသံယုတ်မှ ယူထားသော ပါဠိတည်း၊ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေစ ၊ ပေ ၊ သမ္ပရာယိကော " ၂ ပါဒသည် ဥဘော အတ္ထေ၏ သရုပ်ပြတည်း၊ ထိုကြောင့် "ယော အတ္ထော"တို့၏ နိယမကို " ဥဘော (တေ) အတ္ထေ အဓိဂဏ္ဍာတိ " ဟု ပြန်၍ တွဲသင့်သည်၊ နှေးက"အတ္ထာဘိသမယာ = တဒတ္ထာဘိသမယာ— ထို အကျိုး ၂ ပါးကို ရခြင်းကြောင့်"ဟု ပေးကြသည်ကို စဉ်းစားပါ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မ သမ္ပရာယိက ။ ။"ဒိဋ္ဌေဓမ္မေ ယော အတ္ထော" ကို သမ္ပရာယိကောကဲ့သို့ တဒ္ဓိတ်ပုဒ်လုပ်လျှင် "ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော"ဟု ဖြစ်၏၊"ဒိဋ္ဌော (သမ္ပရာယိကကဲ့သို့ နောက်မှ တွေ့ရမည်မဟုတ်ဘဲ) မျက်မှောက်ထင်ထင်တွေ့မြင်အပ်သော + ဓမ္မော-သဘောတည်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မော—သဘော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ—ဌ + နိယုတ္တော—ယှဉ်သော (ဖြစ်သော) စီးပွားတည်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော-ပွား"ဟု ပြု၊ သမ္ပရာယ၌ သံ + ပရာ + ဣဓာတ်, ဏပစ္စည်း၊ သမ္ပရေတမ္ဘော, သမ္ပာပုဏိတမ္ဘော-ကံ ကိလေသာတို့၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာရောက်ထိုက်သော တမလွန် ဘာတည်း၊ ရှုတိ သမ္ပရာယော၊ သမ္ပရာယေ—ဌ + နိယုတ္တော—သမ္ပရာယိကော။

အတ္ထောစ-သည်ရင်း၊ (အတ္ထိ-၏၊)ဥဘော- ၂ မျိုးကုန်သော၊ တေ အတ္ထေ-ထိုစီးပွားတို့ကို၊ ယော ဓိရော- အကြင်ပညာရှိသည်၊ အဓိဂ္ဂဏှာတိ- ယူနိုင်၏၊ (ပါဠိတော်အတိုင်းထည့်)၊ အတ္ထာဘိသမယာ-အစီးအပွား ၂ မျိုးကို ရခြင်းကြောင့်၊ သော ဓိရော-ထို ပညာရှိကို၊ ပဏ္ဍိတောတိ- ပဏ္ဍိတ်ဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ ဧဝမာဒိသု၊ ပဒီလာဘော-ရခြင်းဟူသော၊(အတ္ထော ဒိသတိ၊)…. သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝါ - အကြင်းမဲ့၊ မာနာဘိသမယာ - မာနကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ခသ- တေဘူမကဝဋ်ဒုက္ခ၏၊ အန္တ - အဆုံးကို၊ အကာသိ - ပြုပြီ၊ ဣတိ ဧဝမာဒိသု၊ ပဟာနံ - ပယ်ခြင်းဟူသော၊ (အတ္ထော ဒိသတိ။)

အတ္ထာဘိသမယာ ဓီရော။ ။ ပညာအမြော်အမြင်ရှိသူသည် ဤဘဝ စီးပွားကိုလည်း ရအောင်ယူနိုင်၏၊ နောင် သံသရာစီးပွားကိုလည်း ယခုဘဝကပင် ကုသိုလ်ကောင်းမှု အကြောင်းစုကို ပြုသောအားဖြင့် ရအောင်ယူပြီး ဖြစ်တော့၏၊ ထို့ကြောင့် ပညာရှိသူအတွက် "အတ္ထာဘိသမယ-စီးပွား ၂ မျိုးကို ရခြင်း" ဟု ဆိုသည်၊ ["သမ္မ ရာယိကောပိ အတ္ထော ကာရဏသ နိပ္ဖန္နတ္တာ ပဒီလဒ္ဓေါ နာမ ဟောတိ"–သာရတ္ထ။] ဓီရော၌ ဓီသဒ္ဒါပပဒ ရာဓာတ်, အပစ္စည်း၊ ဓိယာ-ပညာဖြင့်၊ ရာတိ– စီးပွား ၂ ပါးကို ယူတတ်၏၊ ဣတိ ဓီရော၊ (ကိတန္တသမာသ်၊) ဓီရော–ပညာဖြင့် ၂ ပါးသောစီးပွားကို ယူတတ်သူ၊ တနည်း– ဓိ ယသ အတ္ထိတိ ဓီရော၊ (ရပစ္စည်း၊) ဓီရော–ပညာရှိသူ။

ပဏ္ဍိတော။ ။ပဏ္ဍာသဒ္ဒါပပဒ ဣဓာတ်, တပစ္စည်းကြောင့်"သုခုမေသုဝိ အတ္ထေသု-သိမ်မွေ့နက်နဲသော အနက်(အရာဌာန) တို့၌လည်း၊ ပဒုတိ ဂစ္ဆတိ–သွားနိုင်၏၊ ဣတိ ပဏ္ဍာ၊ ပဒုဓာတ်,အပစ္စည်း၊ပဏ္ဍာယ-ပညာဖြင့်၊ ဣတော–ဖြစ်သူတည်း၊ ပဏ္ဍိတော-သူ၊"မည်သည့်ကိစ္စမဆို ပညာဖြင့် ဖြစ်တတ်သူ= စဉ်းစဉ်းစားစား လုပ်တတ်သူ"ဟူလို၊ တနည်း–ပဏ္ဍာ သဗ္ဗာတာ အသ အတ္ထိတိ ပဏ္ဍိတော=လွန်စွာဖြစ်သော ပညာရှိသူ၊ ["သဗ္ဗာတံ တာရကာဒိတ္ထိတော "—မောဂ္ဂလ္လာန် , ဏာဒိကဏ္ဍ (၄၅) သုတ်ဖြင့် သဗ္ဗာတ အသ အနက်၌ ဣတပစ္စည်းသက်၊ ဒုတ္ထိတော, ဗျာဓိတောတို့ကဲ့သို့တည်း။]

ပဟာနံ,သမယော။ ။[သမ+ယ၊ ယ၌ ယာဓာတ် ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့်, အပစ္စည်း] သမသ(နိရောဓသ) –ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့+ ယာနံ–ရောက်စေခြင်းသည်၊ သမယော–မည်၏၊ (သာရတ္ထ)။ " ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်စေခြင်း " ဟူသည် ချုပ်ငြိမ်းအောင် ပယ်ခြင်းတည်း၊ တနည်း - (နိ + ယာနံ အယာနံ၊) သမ္မာ – ကောင်းစွာ၊ အယာနံ (အပဂမော,အပဝတ္တိ) -ကင်းခြင်းမဖြစ်ခြင်းသည်၊သမယော-မည်၏၊ သမ္မာမာနာဘိသမယာ၌ သောတာပတ္တိမဂ် ပယ်ပြီး၍ ကျန်နေသော ယာဝတာဝ မာန ၃ ပါးကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမရှိအောင် ပယ်ခြင်းကို " ကောင်းကောင်းကြီး ပယ်ခြင်း " ဟု ဆိုသည်၊ [အောက်တန်းစား၏ ဟီနမာန်, အလတ်တန်းစား၏ သဒိသမာန်, အထက်တန်းစား၏ ပဏီတမာန်ကို "ယာဝတာဝမာန်–မှန်ကန်သော မာန်"ဟု ခေါ်သည်။]

ဒုက္ခသ-ဒုက္ခသစ္စာ၏၊ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော-မိမိကိန်းရာ သတ္တာကို ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်းအနက်သဘောသည်ရင်း၊ သခ်ံတဋ္ဌော-ကောင်းစွာရောက်၍ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုစီမံအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောသည်ရင်း၊ သန္တာပဋ္ဌော - မိမိကိန်းရာ သတ္တာကို ပြင်းစွာ ပူလောင်ခြင်း အနက်သဘောသည်ရင်း၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော-ဇရာ မရဏာ ၂ ပါးသည် ဖေါက်ပြန်စေအပ်သည်

ပဋ္ဌိဝေ,သမယ။ ။ဤဏေန – ဤဏ်သည်၊ သမ္မာ - ကောင်းစွာ၊ ဧတဿော– ရောက်ထိုက်၏၊ ("အဓိဂန္တဗ္ဗော-သိထိုက်၏" ဟူလို၊) ဧတိ သမယော၊ ဤအလို "ပဋ္ဌိဝေဓေ-ထိုးထွင်းရှာသိထိုက်သောသဘော၌" ဟုပေး၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဧတိ, ဝစ္ဆတိ, ဗုဇ္ဈတိ- သိတတ်၏၊ ဧတိ သမယော၊ ဤအလို " ပဋ္ဌိဝေဓေ – သဘာဝဓမ္မတို့ကို သူ့သဘော အမှန်ကျအောင် ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဤဏ်၌" ဟု ပေး၊ ဤအတိုင်းပင် ဂါထာ၌ အနက်ပေးထားသည်။

ပိဋ္ဌနဋ္ဌ ။ ။ ဒုက္ခသစ္စသ ပိဋ္ဌနံ တံ သမဝါနော ဟိ'သနံ = ဒုက္ခသစ္စာ၏ (ဒုက္ခသစ္စာက) ညှဉ်းဆဲခြင်း ဆိုသည်မှာ ထို ဒုက္ခနှင့် ပြည့်စုံနေသော (ဒုက္ခကိန်းနေရာ) သတ္တာကို ညှဉ်းဆဲခြင်းတည်း၊ "ညှဉ်းဆဲ" ဆိုသည်မှာလည်း အဝိဇ္ဇာရိုကတာကရဏံ (သစ်ပင်ကလေးကို မတိုးတက်အောင် ညှဉ်းဆဲထားသကဲ့သို့) မိမိကိန်းရာ သတ္တာကို ပြန့်နှံ့တိုးပွားခြင်းမရှိအောင် ပြုထားခြင်းတည်း၊ ပိဋ္ဌနမေဝ+အတ္ထော (ထ္ထကို ဋ္ဌ"ဋ္ဌ" ပြု၍) ပိဋ္ဌနဋ္ဌော။

သခ်ဘဋ္ဌ ။ ။ သံ (သမ္ဘ)–ကံ့စသော ကိလေသာ ဧသော ဆိုင်ရာအကြောင်းတရားတို့ ကောင်းစွာရောက်၍+ (ကရိယတော)–ပြုအပ်စီမံအပ်၏၊ ဧတိ သခ်ံတော၊ ဤ ဝိဂ္ဂိဟ်အရ အကြောင်းသမုဒယတို့ ပြုစီမံအပ်သော ဒုက္ခသစ္စာကိုသာ တိုက်ရိုက်ရသော်လည်း ဘာဝပ္ပဓာန ကြောင့် " ပြုစီမံအပ်သည်၏ အဖြစ် " ဟူသော အပြုအစီမံခံနေရခြင်း (လုပ်တိုင်းခံနေရခြင်း)ကို ယူ၊ သို့မှ "သခ်ံတမေဝ+အတ္ထော သခ်ံတဋ္ဌော" ဟု အတ္ထနှင့် အရတူနိုင်မည်။

သန္တာပဋ္ဌ ။ ။ဒုက္ခ ဒုက္ခတာဒိဝသေန-ဒုက္ခဒုက္ခတာ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ [အာဒိဖြင့် သခ်ါရဒုက္ခတာ, ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ ၂ ပါးကိုယူ။] သန္တာပနံ-ပြင်းစွာ ပူလောင်ခြင်းသည်၊ သန္တာပေါ–မည်၏၊ သန္တာပေါယေဝ+အတ္ထော သန္တာပဋ္ဌော၊ ပုဂ္ဂလဟ'သနံ- မိမိကိန်းရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ညှဉ်းဆဲခြင်းသည်၊ ပိဋ္ဌနံ - ပိဋ္ဌန သဘောတည်း၊ အတ္တဘာဝေ-မိမိ၏သာ (မိမိဘာသာ)၊ တိဓိဏာဘာဝေါ - ထက်မြက်သည်၏ အဖြစ် (ပူလောင်နေခြင်း ဟူသော) သဘောသည်၊ သန္တာပေါ–သန္တာပ သဘောတည်း၊ ဧတိ–ဤကား ပိဋ္ဌနနှင့် သန္တာပအထူး၊– သစ္စဝိဘင်း မူလဋီကာ။

ဆက်ဥူးအုံ– ဒေါသမူဋ္ဌေ, ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ်တို့၌ ရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာကို ဒုက္ခအစစ်ဖြစ်သောကြောင့် " ဒုက္ခ ဒုက္ခ "ဟု ခေါ်၏၊ ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်သော ရုပ်နာမ်ကိုဖြစ်ပေါ်လာအောင် ပြုလုပ်ရမှုဟူသမျှကို"သခ်ါရဒုက္ခ"ဟု ခေါ်၏၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၏ ဖေါက်ပြန် ပျက်စီးရမှုကို "ဝိပရိဏာမဒုက္ခ"ဟု ခေါ်၏။

၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောသည်ရင်း၊ အဘိသမယဌော – ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော အနက်သဘောတည်း၊ ဝါ–ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သော အနက်သဘောတည်း၊ ဤတိဝေ မာဒီသု-တို့၌၊ ပဋိဝေဓော-ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘော ဟူသော၊ ဝါ- ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော

ဝိပရိဏာမဋ္ဌ။ ။ဝိပရိဏာမီယတေ – (ဇရာသည်ရင်း မရဏသည်ရင်း) နဂိုရ် အတိုင်းမထားဘဲ ဖေါက်ပြန်စေအပ်၏၊ [ဇရာကလည်းအိုစေ, မရဏကလည်းသေစေ ယူကစ်စေအပ်သည်–ဟူလို၊] ဤတို ဝိပရိဏာမော-မည်၏၊ [ဝိ+ပရိပုဗ္ဗ+နမုဓာတ်, ကာရိတ်ကြေ, ဏာပစ္စည်း၊] ဤနေရာ၌ ဘာဝပွဓာနကြောင့် "ဖေါက်ပြန်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်" တည်းဟူသော ဖေါက်ပြန်အောင် အလုပ်ခံရခြင်းကိုယူ၍ အတ္ထနှင့် ရှေးနည်း အတိုင်းတွဲ။ ပုန်၏—"အတ္ထ"ဟူသည် ဒုက္ခသစ္စာ၏သဘောတည်း၊ "သ- ထင်ရှား ရှိသော+ ဘာဝ-အခြင်းအရာ"၊ ထို ကြောင့် ဝိဌနဋ္ဌစသည်၌ "အတ္ထ-အနက်သဘော" ဟူသည် ဒုက္ခသစ္စာ၏အစစ်အမှန်ထင်ရှားရှိသော ဝိဌနစသောအခြင်းအရာများတည်း၊ ထိုအခြင်းအရာရှိအောင် တချို့ပုဒ်များ၌ ဘာဝပွဓာန ကြံခဲ့ရသည်။

အဘိသမယဌ။ ။ဝိဌနစသောအနက်၄ပါးသည် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းထိုးထွင်း၍ သိထိုက်သော (ထိုးထွင်း၍သိရမည့်) အနက်သဘောများ ဖြစ်သောကြောင့် "အဘိ သမေတဗ္ဗော ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော–ဉာဏ်ဖြင့်ထိုးထွင်း၍သိထိုက်၏" ဟူသော ဝိဂြိဟ် အရ "အဘိသမယ" မည်ကြလေသည်၊ " အဘိသမယဌ " အရ ဝိဌနစသော ၄ ပါးတို့ကို ရသျှင် "အဘိသမယဌော"ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုပါတော့လော၊ ဤသို့ စောဒနာဘွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား–ထို ၄ပါးလုံးပင် "အဘိသမေတဗ္ဗဘာဝ" (ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်) အားဖြင့် တခုတည်းကဲ့သို့ယူ၍ "အဘိသမယဌော"ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့်ဟောတော်မူသည်၊ တနည်း–ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်၏+ အာရုံချည်းဖြစ်၍ သဘောတူ သောကြောင့် ဧကဝုစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်၊ "သာမညနိဒ္ဒေသနည်း "ဟူလို။

ပုတ်ချက်။ ။"ဒုက္ခသ ဝိဌနဌော"စသောပါဠိသည် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်, ယုဂနဒ္ဓဝဂ်, သစ္စကထာပါဠိတည်း၊ ထို၌ " ကထံ သောဌသဟိ အာကာရေဟိ အဘိသမယဌေန စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဂေပဋိဝေဓေါနိ " ဟု ပုစ္ဆာထုတ်၍ " ဒုက္ခသ ဝိဌနဌော၊ပေ၊အဘိ သမယဌော"စသည်ဖြင့် သစ္စာတပါးလုံး အနက် ၄ ပါးစီ ပြုထား၏၊ အဘိသမယဌ ကား သီးခြားအနက်မဟုတ်၊ ထို ၄ ပါး၏ အဘိသမယဌဖြစ်ကြောင်း အရုံ၁ပြုသော စကားသာတည်း၊ ထို့ကြောင့် "အဘိသမယဌော-တည်း"ဟု အနက်ပေးသည်။

မေးဘွယ်။ ။သမယသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရကိုပြုရာ၌ အဘယ့်ကြောင့် အဘိသမယ၏ အနက်ဟူဖြစ်သော ပဟာနတ္ထ စသည်တို့ကို ပြုရသနည်း၊ အဖြေကား–ဥပသာရပုဒ်တို့ သည် သူတို့ကိုယ်တိုင် အနက်သီးခြား မဟောနိုင်၊ တွဲဘက်ပုဒ်၏အနက်ကိုသာ ထွန်းပြ နိုင်၏၊ ဤ အဘိသမယ၌လည်း သမယ၏ အနက်ကိုသာ အဘိက ထွန်းပြနိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ပဟာနစသော အနက်များလည်း သမယသဒ္ဒါ၏ အနက်များပင် ဖြစ်ရ

ဥာဏ်ဟူသော၊ (အတ္ထো ဒိသတိ။) [အမှာ၊ ၊" တထာဟိ " ၌ ဟိကို ဥပကဟေတုဧာတကကြောင့်, တထာကို တသ္ဓာအနက်ကြောင့်, တနည်း အနက်ပေးကြဟန်ကား – " အာစရိယ - အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ကသ္ဓာ - အဘယ့်ကြောင့်၊ သမယသဒ္ဒေါ-သည်၊ သမဝါယော-၌ရင်း၊ပေ၊ ပဒိုဝေခေစ-၌ရင်း၊ ဒိသတိ - ထင်ရှား၏၊ ဇုတိ-ဤသို့၊ ဝိညာယတိ - သိအပ်ပါသနည်း၊ ဇုတိ - ဤကား အမေးတည်း၊ (ဤသို့ ပုစ္ဆာဝါကျ အဝိုထည့်၊) ဘဒ္ဒမုခ– ကောင်းသော မျက်နှာရှိသော ငါ့ရှင်စောဒက၊ ဟိ (ယသ္ဓာ) - ကြောင့်၊ အသေ-ဤသမယသဒ္ဒါ၏၊ အပ္ပေဝနာမ၊ ပေ၊ ဥပသက်မေယျာမာတိ အာဒိ သု-တို့၌၊ သမယော - သော၊ အတ္ထော- သည်၊ ဒိသတိ၊ ပေ၊ ဒုက္ခသ ပိဠနဋ္ဌော၊ပေ၊အာဘိသမယဋ္ဌောတိ အာဒိသု-တို့၌၊ ပဒိုဝေခော - သော၊ အတ္ထော- သည်၊ ဒိသတိ၊ တထာ (တသ္ဓာ)- ထို့ကြောင့်၊ သမယသဒ္ဒေါ - သည်၊ သမဝါယော-၌ရင်း ၊ ပေ ၊ ပဒိုဝေခေစ-၌ရင်း၊ ဒိသတိ - ထင်၏၊ ဇုတိ- သို့၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်၏၊ ဇုတိ-ဤကားအဖြေတည်း၊ ဤသို့ ဥပကဟေတုဝါကျ ဖြစ်သည် အားလျော်စွာ " ဝိညာယတိ " စသော ထည့်သင့်ရာ ပုဒ်များကို ထည့်၍ပေးကြသည်၊ဆရာ့ကိုယ်တိုင် လက်ထပ်ပြု၍ချမပေးလျှင် ရှုပ်ထွေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် ဥာဏ်နသူများကို ချမပေးသင့်ပါ။]

ကား သမယသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရတွင် ထည့်သွင်းနိုင်လေသည်။ [ဥပသဂ္ဂါနှံ့ ဧာတက မတ္တတ္ထာ တသ တသ အတ္ထသ ဝါစကော သမယသဒ္ဒေါ၏ဝါတိ သမယသဒ္ဒသ အတ္ထုဒ္ဒါရေပိ သဥပသဂ္ဂေါ (အာဘိဥပသာရနှင့် တကွဖြစ်သော) သမယသဒ္ဒေါ ဝုဏ္ဏော။....သာရတ္ထ။]

သဒ္ဒါတချက် အနက်အများ၊။ ။သမယသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရကို ပြရာ၌ "သမေတိ သမဝေတိတိ သမယော " အရ သမဝါယ အနက်ကို ဟောသော သမယသဒ္ဒါသည် သမ္ဘဟစသော အနက်များကို မဟောနိုင်၊"သမံ+ အဝယဝါနံ အယနံ-သမယော"အရ သမ္ဘဟအနက်ဟော သမယသဒ္ဒါလည်း သမဝါယစသော အနက်များကို မဟောနိုင်၊ ဤသို့ ဆိုင်ရာ သမယသဒ္ဒါ၏ ဖြစ်ကြောင်း(ပဝတ္တိနိမိတ်)ကို ထောက်၍ သမယသဒ္ဒါ တခုလျှင် အနက်တခုကိုသာ ဟောနိုင်သော်လည်း သာမညနိဒ္ဒေသနည်း (သမယသဒ္ဒါ ချင်း တူသည့်အတွက် တခုတည်း ညွှန်ပြအပ်သောနည်း) အားဖြင့် "သမယသဒ္ဒါ တခု တည်းက သမဝါယ-သမ္ဘဟစသောအနက်များကိုဟောသည်"ဟု ဆိုထားလေသည်၊– သာရတ္ထ။ [အာဘိဝေါနှ် အနေကတ္ထဝဏ္ဏ ပုဒ်တခုတည်းက အနေကတ္ထ ဟောပုံကိုလည်း ဤနည်းပင်မှတ်။]

သာမညဝစနီယတ္တံ, ဥပါဒါယ အနေကဓာ၊
အတ္ထံ ဝေ နဟိ သဒ္ဒေါ, ဧကော နေကတ္ထကော သိယာ။ (သီ-ဋီ-သစ်)

ပန-အတ္တုဒ္ဒါရ သာမညမ္ပတပါး အတ္တုဒ္ဒေသဝိသေသကို ဆိုဥုးအုံ့၊ ဇုဓ-ဤတေနသမယေန ဟူသောပါဠိ၌၊ အသ - ဤသမယ သဒ္ဒါ၏၊ ကာလော-အခါဟူသော၊ အတ္ထော - အနက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သမယသဒ္ဒါ၏ ကာလအနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယေန ကာလေန - အကြင်အခါ၌၊ ပေ ၊ ပရိဝိတက္ကော- သည်၊ ဥဒပါဒိ- ပြီ၊ တေန ကာလေန-၌၊(ဝိဟရတိ-၏၊)ဇုတိ ဒေ-သို့၊ ထ္ထေ- ၌ တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ အစရှိသော ဝါကျ၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဿေတိ-မှတ်ထိုက်၏။

ထ္ထေ-၌ တေနသမယေနဟူသော ပါဠိအရာ၌၊(ဌတ္ဌာ-တန့်ရပ်၍၊ ဝိတက္ကော ဝါဒိ-ဝိတက္ကော ဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) အာဟ-ဆိုပြီ၊(ကိं-အဘယ်သို့ ဆိုသနည်း၊

ကာလော အတ္ထော။ ။သမယသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရကိုပြုပြီး၍ အတ္ထုဒ္ဒေသကိုပြုလို သောကြောင့် " ဇုဓ ပနသ ကာလတ္ထော " ဟု မိန့်၊ သမဝါယစသော အနက်တို့၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ရင်း, "ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ"ဟု ဒေသကနှင့် ဒေသကို ပြသကဲ့သို့ ကာလကိုလည်း အခြေခံနိဒါန်း အဖြစ်ဖြင့် ပြသင့်သောကြောင့်ရင်း , သမယသဒ္ဒါ၏ အနက်များးတွင် ဤနေရာ၌ ကာလအနက်သာ သင့်သည်–ဟူလို။

အတ္ထုဒ္ဒါရ, အတ္ထုဒ္ဒေသ ။ ။ " သမယသဒ္ဒေါ တာဝ " မှစ၍ " ပဋိဝေဓော အတ္ထော" တိုင်အောင် ဝါကျများသည် " အတ္ထာနံ – သမယသဒ္ဒါ အတွက် ရနိုင်သမျှ အနက်တို့ကို+ဥဒ္ဒါရော-ထုတ်ပြရာစကားတည်း"အရ အတ္ထုဒ္ဒါရဝါကျမည်၏၊ ထိုတွင် ဂါထာကို သခ်ေပ , တထာဟိ စသည်ကို ဝိတ္ထာရဟုရင်း, ဝိတ္ထာရတွင်သည်း သမဝါယတ္ထပြုဝါကျကိုပက္ခ, သမူဟတ္ထပြုဝါကျကို ပက္ခန္တရဟုရင်းခဲ့၊ ထိုသို့ အတ္ထုဒ္ဒါရပြုသမျှ၌ အမိပ္ပေတတ္ထ (ဤနေရာ၌ အလိုရှိအပ် သုံးစွဲအပ်သော အနက်ကို) ကောက်ပြမြဲ ဖြစ်၏၊ ထို အမိပ္ပေတတ္ထ ဝါကျကို "အတ္ထသ–ဤနေရာ၌ အလိုရှိထိုက်သော အနက်တခုကို+ဥဒ္ဒေသော – ညွှန်ပြရာ ဝါကျတည်း "အရ အတ္ထုဒ္ဒေသ ဝါကျမည်၏၊ ထို အတ္ထုဒ္ဒါရ ဝါကျကိုပင် အများနှင့်ဆက်ဆံသော အနက်တို့ကိုပြရာဖြစ်၍ " သာမညဝါကျ " ဟုရင်း , အတ္ထုဒ္ဒေသဝါကျကိုပင် ဤနေရာဌာန အထူးအတွက် ပြရာဖြစ်၍ " ဝိသေသ ဝါကျ"ဟုရင်း နာမည်တပ်ကြသည်။

[နိယာမ်] အတ္ထုဒ္ဒါရ, ရှိလတ်က,အမိပ္ပေတတ္ထ ကောက်မြဲသော။
ပေါင်းပြီးစိတ်ပြ, နောက်ပက္ခ, ယူကြ ပက္ခန္တာ။

ထ္ထောဟ။ ။သမယေနဌ သမယ၏အနက်ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ နေ၏အနက်ကို ပြရာဝယ် သုတ္တန် အာဘိဓမ္မာတို့ဟူကဲ့သို့ ဒုတိယာ သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့် မညွှန်ပြဘဲ တတိယာဝိဘတ် ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်း၏ အကျိုးပယောဇဉ်ကို ပြလိုသောကြောင့်"ထ္ထောဟ"စသော ပရမ္ပုဒ စောဒနာကိုမိန့်သည်။ [ကိုယ်တိုင် စောဒနာခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ " ဤနေရာ၌ ဝိတက္ကော ဝါဒိပုဂ္ဂိုလ် ဆိုဘုးပြီ"ဟု သူတပါးနှုတ်ဖြင့် စောဒနာခြင်း (သူတပါးက စောဒနာဘုး သည်အနေဖြင့် ဆိုခြင်း) ကို ပရမ္ပုဒစောဒနာ ဟု ဆိုသည်။]

အာစရိယ-အရှင် အဋ္ဌကထာဆရာ၊) အထ-စောဒနာပါဠိုးအံ့၊ (တနည်း) အထ - ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်၊ သုတ္တန္တေ-သုတ္တန် ပိဋကတ်၌၊ ကော်သမယံတိ - ဟူ၍၊ ဥပယောဂဝစနေန-ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသော-ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ကတော ယထာစ-ပြုအပ်သကဲ့သို့ရှင်း၊ အဘိဓမ္မေ-၌၊ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရန္တိ-ဟူ၍၊ ဘုမ္မဝစနေန - သတ္တမီ ဝိဘတ်ဖြင့်၊ (နိဒ္ဒေသော ကတော ယထာစ)၊ တထာ-တူ၊ အကတ္တာ-(ဥပယောဂဝစန ဘုမ္မဝစနတို့ဖြင့် ညွှန်ပြမှုကို)မပြုမူ၍၊ ကသ္မာ - ကြောင့်၊ ဧဝ - ဤ ဝိနည်းပိဋကတ်၌၊ တေနသမယေနာတိ - ဟူ၍၊ ကရဏဝစနေန-ကရိယာဝိဘတ်ဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသော-ကို၊ ကတော-နည်း၊ ဧတိ-သို့၊ အာဟ-ဆိုပြီ။

တတ္ထ-ထိုသုတ္တန်ပိဋက, အဘိဓမ္မာပိဋကတို့၌၊ တထာ-ထိုဒုတိယာဝိဘတ် သတ္တမီဝိဘတ်တို့ဖြင့်၊ အတ္ထသမ္ဘဝတော-အနက်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဧဝ-ဤ ဝိနည်းပိဋကတ်၌၊ အညထာ-ဒုတိယာ သတ္တမီမှတပါးသော တတိယာ ဝိဘတ်ဖြင့်၊ အတ္ထသမ္ဘဝတောစ - အနက်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ရင်းတည်း။ [(တနည်း) တတ္ထ-တို့၌၊ တထာ-တို့ဖြင့်၊ အတ္ထသမ္ဘဝတောစ - ရင်း၊ ဧဝ-၌၊ အညထာ-ဖြင့်၊ အတ္ထသမ္ဘဝတောစ-ရင်း၊ သုတ္တန္တေ-၌၊ ကော်သမယန္တိ-ဟူ၍၊

အထ, ကသ္မာ။ ။အထသည် စောဒနာလိုကြောင်းကိုပြသော နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ နနုနှင့် အနက်တူ ဟု ဖွင့်ကြ၏၊ ယောဇနာ၌ "နနု= ပုစ္ဆာမိ (မေးပါရစေ)"ဟု ဖွင့်၏၊ " အထ စောဒေမိ – စောဒနာပါဠိုးအံ့ " ဟုလည်း ပေးကြ၏၊ သို့သော် မြန်မာများ ပြောဆိုရိုးဌ မေးလို စောဒနာလိုသောအခါ"အန္ဒို" "ဒီလိုဆိုရင်" "ဒါဖြင့်"စသော စကားလုံးများကို အပိုသုံးလေ့ရှိကြ၏၊ အထလည်း ထိုကဲ့သို့သော ပါဠိသုံးတမျိုးပင် ဖြစ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် "အထ – ထိုသို့ဖြစ်လျှင်"ဟု အနက်ပေးသင့်မည် ထင်သည်၊ "အထ – ထိုသို့ သမယသဒ္ဒါက ကာလအနက်ကိုဟောလျှင်"..."သုတ္တန်ဌကဲ့သို့ ကာလ အစွန်ကွယ်ယောဂ ပြတိုရာ ဒုတိယာဖြင့် ဖြစ်စေ, အဘိဓမ္မာ၌ကဲ့သို့ ကာလာဓာရကို ပြတိုရာ သတ္တမီဖြင့် ဖြစ်စေ ညွှန်ပြသင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ထိုသို့ မညွှန်ပြဘဲ အဘယ့်ကြောင့် တတိယာဖြင့် ညွှန်ပြရပါသနည်း " ဟုလို။ [ကသ္မာကို ယထာ၏အပြင်မှာ နေသောကြောင့် တထာ၏အတွင်းရှိ ပုဒ်များ၌မစပ်ဘဲ တထာ အပြင်ဘက်က"ကရဏ ဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတော" ၌စပ်။]

တတ္ထ၊ ဧဝ၊ အတ္ထသမ္ဘဝတော။ ။ဤ၀ါကျသည် အကျဉ်းဖြေသော ဝိသဇ္ဇနဝါကျ တည်း၊ ဤဟိတ်မျိုးကို စပ်ပုဒ်ကြိယာ တိုက်ရိုက်မပါသည့်အတွက် "ဟိတ်ကတ်" ဟု ခေါ်ကြ၏၊ အနက်ကိုလည်း "ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်တည်း"ဟု အလွယ်ပေးကြ၏၊ [ရှေ့ ပုစ္ဆာ၀ါကျ၏ ကသ္မာအမေးကို ပြန်ချဖြေသောကြောင့် ပုစ္ဆာ၀ါကျမှ ကသ္မာကိုဖြုတ်ချ၍ ကျန်ပုဒ်များကိုလိုက်စေကာ အနက်အကျယ်လည်း ပေးနိုင်ပါသည်၊ နိဿယ တနည်း ပေးပုံကို ကြည့်ပါ။]

ဥပယောဂဝစနေန-ဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသော-ကို၊ ကတောယထာ-ရင်း၊ အာဘိဓမ္မေ-၌၊ ယသ္မိံသမယေကာမာဝစရန္တိ-ဟူ၍၊ ဘုမ္မဝစနေန - ဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသော–ကို၊ ကတောယထာ-ရင်း၊ တထာ-တူ၊ အကတ္တာ-၍၊ ဇုဓ - ၌၊ တေနသမယေနာ တိ-၍၊ ကရဏဝစနေန-ဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသော - ကို၊ ကတော - ပြုအပ်ပြီ။.... ဤသို့ ပုဗ္ဗာဝါကျမှ လိုက်သင့်ရာပုဒ်တို့ကိုလိုက်စေ၍ ဉာဏ်ထက်သူများကိုချပါ။]

ကထံ–အာဘယ်သို့ဖြစ်သင့်သနည်း၊ တာဝ-အာဘိဓမ္မာဝိဋ္ဌက ဝိနည်းဝိဋ္ဌက တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ သုတ္တန္တေ-၌၊ အစ္ဆန္ဒသံယောဂဝေါ - အစ္ဆန္ဒ သံယောဂ အနက်သည်၊ သမ္ဘဝတိ-၏၊ ဟိ–ချဲ့၊ (တနည်း)ဟိယသ္မာ– ကြောင့်၊ ယံသမ ယံ-အကြင်ကာလပတ်လုံး၊ ဘဝတိ-သည်၊ ဗြဟ္မစာလဘိနိ-ဗြဟ္မစာလ အစ ရှိကုန်သော၊ သုတ္တန္တာနိ-သုတ္တန်တို့ကို၊ ဒေသေသိ-ဟောတော်မူပြီ၊ တံသမယံ-ထိုအခါပတ်လုံး၊ အစ္ဆန္ဒမေဝ-အိုင်းအခြားကိုလွန်၍သာလျှင်၊ ဝါ-အဆက် မပြတ်သာလျှင်၊ ကရဏာဝိဟာရေန - ကရုဏာဝိဟာရဖြင့်၊ ဝါ - ကရုဏာ

ကထံ။ ။ထိုကဲ့သို့ အကျဉ်းပြုပြီးနောက် "ကထံ" ဟု စဆို၍ဖြစ်စေ, ကထံမပါဘဲ ဟိနိပါတ်ကိုသာ ပြု၍ဖြစ်စေ တက်လာသောဝါကျသည် ဝိတ္ထာရဝါကျတည်း၊ ထိုတွင် "သုတ္တန္တေ ၊ ပေ ၊ ဥပယောဂနိဒ္ဒေသော ကတော"သည် "တတ္ထ တထာ အတ္ထသမ္ဘ ဝတော" ဟူသော သခေါ်ပ၏ သုတ္တန်အတွက် ဝိတ္ထာရ၊ "အာဘိဓမ္မေ၊ပေ၊ဘုမ္မဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတော" သည် အာဘိဓမ္မာအတွက် ဝိတ္ထာရတည်း၊ ဇုဓပန ၊ ပေ ၊ ကရဏ ဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတော" သည် "ဇုဓ အညထာ အတ္ထသမ္ဘဝတော " သခေါ်ပ၏ ဝိတ္ထာရတည်း၊ ဝိတ္ထာရဝါကျ သုံးရပ်လုံး စာသွားတူ၏၊ ထို့ကြောင့် သုတ္တန်အတွက် ဝိတ္ထာရတခုကို စဉ်းစားရာ၏။

ဝါကျဲ့။ ။"သုတ္တန္တေတာဝ အစ္ဆန္ဒသံယောဂတ္ထော သမ္ဘဝတိ" သည် သခေါ်ပ ဝါကျ, "ယံ ဟိ ၊ပေ၊ ဥပယောဂ နိဒ္ဒေသော ကတော" ၃ ဝါကျသည် ဝိတ္ထာရဝါကျ၊ [သာရတ္ထဋ္ဌ "ကထံ သမ္ဘဝေါ – ကထံ သမ္ဘဝတိ " ဟု နောက်နား၌ ဖွင့်ထားပုံကို ကြည့်၍ ဝိတ္ထာရဝါကျ ဟု နာမည်တပ်သည်။] ထို ၃ ဝါကျတွင် " ယံ သမယံ ၊ပေ၊ ကရုဏာ ဝိဟာရေန ဝိဟာသိ "ဟူသော အနိယမ နိယမ) ဝါကျသည် ဟေတုဝါကျ၊ " တသ္မာ၊ပေ၊ကတော " သည် ဖလဝါကျ၊ ထို့ကြောင့် ယံဟ၌ ဟိကို ရှေထောက်၍ ဝိတ္ထာရဇောတက, နောက်ဖလဝါကျထောက်၍ ဟေတုဇောတက ဟု မှတ်။

ကရုဏာဝိဟာရေန။ ။ထုံးစံအားဖြင့် မဟာကရုဏာ သမာပတ် ဝင်စားနေ ခြင်းကို " ကရုဏာဝိဟာရ=ကရုဏာဖြင့် နေခြင်း " ဟု ခေါ်ရိုးတည်း၊ သုတ္တန်တရား တို့ကို ဟောတော်မူချိန်၌ကား ဒေသနာ ဉာဏ်တော်သည် ကရုဏာ၏ အားရုံဖြစ်သော ဒုက္ခိတသတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံမပြု, ဟောအပ်သော တရားကိုသာ အာရုံပြုတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် တရားဟောနေတော်မူခြင်းသည် ပရဟိတပဋိပတ္တိ (သူတပါးတို့၏ စီးပွါး ကို ကျင့်တော်မူခြင်း) တည်း၊ ထိုကျင့်ခြင်းလည်း ကရုဏာ အရင်းခံ၍ ဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍

ဝိဟာရသာလျှင် အရင်းခံရှိသော ပရဟိတပဋိပတ်ဖြင့်၊ ဝိဟာသိ-ပြီ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အဆက်မပြတ်သာလျှင် ကရုဏာဝိဟာရဖြင့်သီတင်းသုံးတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တဒတ္ထဒေါတနတ္ထံ - ထို အစ္စန္တသံယောဂ အနက်ကို ထွန်းပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ တတ္ထ-ထို သုတ္တန် ပိဋကတ်၌၊ ဥပယောဂနိဒ္ဒေသော-ကို၊ ကတော-ပြီ၊ [အော်အမိပ္ပါယ်ကိုကြည့်၍ တနည်းအနက်ပေးပါ။]

စ- အာဘို တပါးကား၊ အာဘိဓမ္မေ - ၌၊ အဓိကရဏတ္ထော-အဓိကရဏအနက်သည်ရင်း၊ ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏတ္ထောစ-ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏအနက်သည်ရင်း၊ သမ္ဘဝတိ- ၏၊ ဟိ - ခဲ့၊ (တနည်း) ဟိယသ္မာ - ကြောင့်၊ ကာလတ္ထော- အခါဟူသော အနက်ဖြစ်သော၊ ဝါ - ကာလသဒ္ဒါ၏ အနက်ဖြစ်သော၊ သမယောစ - အခါသည်ရင်း၊ သမူဟတ္ထော - အပေါင်းဟူသော အနက်ဖြစ်သော၊ ဝါ-သမူဟသဒ္ဒါ၏အနက်ဖြစ်သော၊ သမယောစ-အပေါင်းသည်ရင်း၊ တတ္ထ-ထိုအာဘိဓမ္မာဝိဒုကတ်၌၊ ဝုတ္တာနံ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊

အကြောင်းရင်းဖြစ်သော ကရုဏာ၏ ကရုဏာဝိဟာရအမည်ကို အကျိုးဖြစ်သော ပရဟိတပဋိပတ်ဟူသော တရားဟောခြင်း၌တင်စား၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ပရဟိတပဋိပတ်ကို ကရုဏာဝိဟာရ ဟု ခေါ်သည်။ [" တသ္မာ ကရုဏာဝသေန ပဝတ္တော ပရဟိတပဋိပတ္တိသင်္ခါတော ဝိဟာရော ဗုဒ္ဓ ကရုဏာဝိဟာရောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော"— သာရတ္ထ။] အကြောင်း ကရုဏာဝိဟာရကို ဆိုသဖြင့် အကျိုး ပရဟိတပဋိပတ်လည်းရသောကြောင့် နည်းအားဖြင့် နာနန္တရိကနည်း ဟု မှတ်။

အစ္စန္တသံယောဂ ဝိဟာသိ ။ ။ ထို ကရုဏာဝိဟာရသည် တရားစ၍ ဟောသည်ကဆုံးသည်တိုင်အောင် အဆက်မပြတ် ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ အဆက်မပြတ်အောင် (ကရုဏာဝိဟာရနှင့်) ယှဉ်ခြင်းအနက်ကို "အစ္စန္တသံယောဂတ္ထ"ဟု ဆိုသည်၊ ဤအဖွင့်အတိုင်း "ဧကံ–တပါးသော၊ သမယံ–တရားဟောတော်မူရာ အခါပတ်လုံး"ဟု ပေး။

တနည်း အနက်ပေးဘွယ်။ ။ယံ ဟိ စသော အနိယမ-နိယမဟေတု ၂ ဝါကျကို ရှေ့ဝါကျ၌ ပြန်စပ်၍ ထိုရှေ့ဝါကျကို ဖလဝါကျ, တသ္မာစသော ဝါကျကိုလည်း ထိုဖလဝါကျနှင့်စပ်၍ လဒ္ဓဂုဏ ဝါကျဟု အမည်ပေးကာ–"တသ္မာရှေ့, ဟိတ်ကိုတွေ့, ပြားရှိ ရှိမှခံ၊....တသ္မာထို, ဟိတ်၏ဖိုလ်, စွဲဆိုမြဲထုံးစံ"ဟု နိယာမ်ဆိုကြသေး၏၊ ထိုအတိုင်းလည်း တနည်း အနက်ပေးကြပါလေ။ [အတ္ထော အကွရ သညာတောသုတ်၏ ဝုတ္တိ ၃ ဝါကျ၌လည်း ဤပြခဲ့သည့်အတိုင်း ခွဲနိုင်သည်။] အာဘိဓမ္မာ-ဝိနည်းအတွက် ဝိတ္ထာရတို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း ခွဲရာ၏၊ သုတ္တန်ဝိတ္ထာရပြီး၍ အာဘိဓမ္မာဝိတ္ထာရကို ပြရာ, အာဘိဓမ္မာဝိတ္ထာရပြီး၍ ဝိနည်းဝိတ္ထာရကိုပြရာ ဝါကျများကိုကား ပက္ခ, ပက္ခန္တရ ဟု ခွဲ။

အဓိကရဏာဟိ ၊ပေ၊ ဗဟုဝိဓမ္မာနံ။ ။ " အဓိကရဏတ္ထော သမ္ဘဝတိ " ၏ ဝိတ္ထာရ၊ [အဓိကရဏနှင့် ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သဒ္ဒါကျမ်းများ၌ ရှိ။] ကာလတ္ထော သမယော= " ကာလသင်္ခါတော + အတ္ထော , ကာလသဒ္ဒသ +

ဖဿာဒိဓမ္မာနံ–ဖဿအစရှိသော တရားတို့၏၊ အဓိကရဏံ-တည်ရာတည်း၊ စ- အဘိတပါးကား၊ ခဏသမဝါယဟေတု သဒ္ဒါတသ–ခဏ, သမဝါယ, ဟေတုဟု ဆိုအပ်သော၊ သမယသ-သမယ၏၊ ဘာဝေန- ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်ဖြင့်၊ တေသံ-ထို ဖဿအစရှိကုန်သောတရားတို့၏၊ဘာဝေါ- ဖြစ်ခြင်းကြောင်းကို၊ လက္ခီယတိ-မှတ်သားအပ်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊(ထိုသို့ တည်ရာ၏အဖြစ်, ကြောင်းတပါးဖြင့် ကြောင်းတပါးကို မှတ်သားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ-ထိုအဓိကရဏအနက်, ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏအနက်ကို ထွန်းပြခြင်း အကျိုးငှါ၊ တတ္ထ - ထို အဘိဓမ္မာပိဋကတ်၌၊ ဘုမ္မဝစနေန – ဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသောကတော၊ [သုတ္တန်တုန်းကကဲ့သို့ တနည်း အနက်ပေးလေဉ၊]

- စ- အဘိတပါးကား၊ [တချို့စာ၌ "ဋီက ပန "ဟု ရှိ၏။] ဋီက- ဤပိုနည်းပြုကတ်၌၊ ဟေတုအတ္ထော - ဟိတ်အနက်သည်ရင်း၊ ကရဏတ္ထောစ - ကရိယာ်းအနက်သည်ရင်း၊ သမ္ဘဝတိ - ၏၊ ဟိ-ခဲ့၊ (တနည်း) ဟိယသ္မာ - ကြောင့်၊ ယောသော သိက္ခာပဒပညတ္တိသမယော - အကြင်သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ရာ အခါကို၊ သာရိပုတ္တောဒီဟိပိ - အရှင်သာရိပုတြာ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သော်မှ

အတ္ထော " ဟု ၂ နည်းဖွင့်၏၊ သမ္ဘဝတ္ထောဘ၌လည်း နည်းတူ၊ ထို အခါကာလသည် ဖဿစသော တရားတို့၏တည်ရာဖြစ်၏၊ ထိုတရားအပေါင်းသည် ဖဿစသော အစိတ်အစိတ်တရားတို့၏ တည်ရာဖြစ်၏၊ ဤအဖွင့်အလို "ယသ္မိံ သမယေ – အကြင် အခါ၌၊ ဝါ–အကြင်တရားအပေါင်း၌"ဟု ပေး။

ခဏ၊ပေ၊လက္ခီယတိ ။ ။ ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏတ္ထော သမ္ဘဝတိ၏ ဝိတ္ထာရ၊ ဤအဖွင့် အလို " ယသ္မိံ သမယေ – အကြင် နဝမခဏသည်၊ (ခဏ အနက်)၊ [မူလဋီကာ၌ စတုစတ္တာသမ္ဘတ္တိခဏလည်းဖွင့်သေး၏၊] ဝါ–အကြင် (အာရုံ , မနသိကာရ စသော) အကြောင်း အပေါင်းသည်၊ (သမဝါယ အနက်) ဝါ-အကြင် (ယောနိသော မနသိကာရ-ဟူသော) ပစောနအကြောင်းသည် (ဟေတုအနက်)၊ သတိ–ဖြစ်လသော်၊ စိတ္တံ–သည်၊ ဥပ္ပန္နံ–သည်၊ ဟောတိ–၏" ဟု ပေး၊ ထို ခဏစသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်+ စိတ်-ဖဿစသော တရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို မှတ်သားမှသည် ဘာဝေန+ဘာဝလက္ခဏ မည်၏၊ ထိုအနက်များ၏ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကိုကား အဌသာလိနီကျမ် သိရလတံ့။

ယောဟိ၊ ပေ၊ တတ္ထတတ္ထ ဝိဘာဝသိ။ ။"ဟေတုအတ္ထော ကရဏတ္ထောစ သမ္ဘဝတိ" ဟူသော သင်္ခေပကိုချလိုရှိ "ယောဟိ" စသည်ကိုမိန့်၊ [ဋီကာ၌"ကထံ သမ္ဘဝတီတိ အာဟ ယောဟိ သောတိ အာဒိ"ဟု ကျမ်းတက်၏၊ ထို၌ ကထံဟု ပုစ္ဆာထုတ်၍ တက်သောကြောင့် "ယော ဟိ"စသည်ကို ဝိတ္ထာရဟု ကြံသည်။]

သာရိပုတ္တောဒီဟိ ဒုဗ္ဗိညေ့ယျော။ ။[ဝိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနာ ဧောတက။] "သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ချိန်ကို (အခြားပုဂ္ဂိုလ် မဆိုထားဘိ) ပညာဉာဏ်ဘက်၌ ဇောဒဂ်ရသော အရှင်သာရိပုတြာစသော ပုဂ္ဂိုလ်များသော်မှ မသိနိုင်" ဟူလို၊ ဤစကားဖြင့်

လည်း၊ ဒုဋ္ဌိညေယျော-မသိအာဝ်မသိနိုင်၊ ဟေတုဘူတေန-ဟိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တေနသမ်ယေန – ထိုအခါကြောင့်၊ သိက္ခာပဒ ပညတ္တိ ဟေတုံ - သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ အပေက္ခမာနော – ရှုခဲ့တော် မူလျက်ရင်း၊ ကရဏဘူတေန - ကရိုဏ်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ တေနသမယေန – ထိုအခါဖြင့်၊ သိက္ခာပဒါနိ-သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပညပယန္တော စ - ပညတ်တော်မူလျက်ရင်း၊ တတ္ထတတ္ထ – ထိုထိုအရပ်၌၊ ဝိဟာသိ - သီတင်းသုံးတော်မူပြီ၊ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ထိုအခါကြောင့် သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ရှုခဲ့တော်မူလျက်ရင်း , ထိုအခါဖြင့် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပညတ်တော် မူလျက်ရင်း သီတင်းသုံးတော် မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တဒတ္ထဒီပတန္တိ - ထိုဟိတ်

"အခြားပုဂ္ဂိုလ် မသိနိုင်, ဘုရားရှင်သာ သိနိုင်၏"ဟု သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ချိန်ကိုမြှင့်တင်ပေးသည်၊ ထိုသို့ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ မသိနိုင်သော ကြောင့်ပင် နောက်၌ အရှင်သာရိပုတြာသည် ဝိနည်းပညတ်တို့ရန် တောင်းပန်သောအခါ "နတ္ထိ ဝ သာရိပုတ္တ"စသည်ဖြင့် သိက္ခာပုဒ်ပညတ်တို့ရန် အချိန်မတန်သေး-ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ဟေတုဘူတေန။ ။ဤ ဟေတုဘူတေနကို "သိက္ခာပဒ ပညတ္တိဟေတုံစ အပေက္ခမာနော" နှင့်တွဲ၊ " ဟိတ် အနက်ဖြစ်သော ထိုအခါကြောင့် သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထု (လွန်ကျူးမှုစသည်) ကို ရှုမြော် စောင့်ဆိုင်းတော်မူလျက် နေတော်မူနှင့်ပြီ" ဟူလို၊ မရောက်လာသေးသော အချိန်သည် (နေခြင်းကြိယာနှင့် အတူတကွ မဖြစ်သော်ကြောင့် ကရိုဏ်းမဖြစ်ဘဲ] ဟိတ်သာ ဖြစ်သည်၊ ဥပမာ – "အန္ဓေန-စားရမည့် အစာကြောင့်၊ ဝသတိ-တင်ကြို၍ နေနှင့်၏" ဤ၌ ဟိတ်အနက် ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ကရဏဘူတေန။ ။ဤပုဒ်ကို "သိက္ခာပဒါနိ ပညပယန္တော"နှင့်တွဲ၊ "ကရိုဏ်းဖြစ်သော ထိုအခါဖြင့် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပညတ်တော်မူလျက် နေတော်မူပြီ" ဟူလို၊ ဤသို့ ပုဒ်အစဉ်ရှိတိုင်း မတွဲဘဲ အနက်အဆင်သင့်ချုပုဒ်နှင့် တွဲ၍ အနက် ပေးခြင်းကို "ယထာလာဘယောဇနာနည်း" ဟု ဆိုသည်၊ ဤ၌ သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ခြင်းနှင့် ပညတ်တော်မူရာ အချိန်အခါသည် အတူတကွ ဖြစ်သောကြောင့် အချိန် အခါကို ဟိတ် ဟု မခေါ်ဘဲ "ကရဏ ကာရက"ဟု ခေါ်၏၊ ဥပမာ–"အသ်နာ ဆိန္ဒတိ– သန်လျက်ဖြင့် ဖြတ်၏" ဤ၌ သန်လျက်နှင့် + ဖြတ်ခြင်းကြိယာသည် အတူဘက္ကဖြစ်၍ အသိနာကို ကရိုဏ်း ခေါ်သကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် လဆန်းတရက် တနာရီအချိန်၌ ပညတ်တော်မူလျင် ထိုအချိန်ကိုပင်မှန်း၍ "တေန သမယေန–ထိုအခါဖြင့်"ဟု ပေးရသည်။

ဆက် ဥုးအုံ — အမှန်အားဖြင့် အချိန်ကာလသည် သိက္ခာပုဒ်ပညတ်မှ၌ ကျေးဇူးပြုနိုင်သော အကြောင်းလည်း မဟုတ်၊ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်မှကို အထူးပြီးစေနိုင်သော ကြိယာသာဓကတမ (ကရဏ) သတ္တိလည်း မရှိ၊ ထိုထိုကျူးလွန်မှုသည်သာ သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းလည်းဖြစ် ကရိုဏ်းလည်း ဖြစ်သည်၊ ဘုရားရှင်လည်း သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မမူသေးဘဲ ထိုကျူးလွန်မှုကို စောင့်ဆိုင်း၍ နေတော်မူ၏၊ သိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်မူသော အခါလည်း ထိုရှေးအဘိုက ပြီးပြီးသော ကျူးလွန်မှုအပြစ်ဖြင့်ပင်

အနက်, ကရိုဏ်းအနက်ကို ထွန်းပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဇုဓ - ဤ ဝိနည်းပိဋကတ်၌ ကရဏာဝစနေန-ဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသော ကတော-ပြီ၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝေဒိဘဗ္ဗော -၏၊ [သုတ္တန်တုန်းကကဲ့သို့ပင် တနည်းအနက်ပေးလေဉုး၊]

စ-အကျဉ်းချုပ်ကား၊ ဣဿ-ဤတော်နှင့် သမယေနပုဒ်ကို ဖွင့်ပြရာ၌ ဥပယောဂေန၊ ပေ၊ သော ဇုဓဝတိ- ဥပယောဂေန၊ ပေ၊ သော ဇုဓ ဟူသော၊ (အယံ သဒ်ဟဂါထာ- ဤသဒ်ဟဂါထာသည်၊) ဟောတိ- ၏၊ [တံတံအတ္ထံ - ထိုထိုအစွန့်သံယောဇအနက်,အဓိကရဏအနက်,ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏအနက်ကို၊ အပေက္ခိယ-ရှုငဲ့၍၊ အညတြ-ဝိနည်းပိဋကမှတပါး အခြားသော သုတ္တန်ပိဋက အဘိဓမ္မာပိဋကတို့၌၊ဥပယောဂေန- ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့်ရင်း၊ဘုမ္မေန-သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့်ရင်း၊ သမယော-သမယသဒ္ဒါကို၊ ဝုတ္တော-(အရှင်အာနန္ဒာ) မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဇုဓ-ဤဝိနည်း ပိဋကတ်၌၊ (ဟေတုတ္ထံ- ဟိတ်အနက်ကိုရင်း၊ ကရဏတ္ထံစ-ကရိုဏ်းအနက်ကိုရင်း၊အပေက္ခိယ-၍)ကရဏောနေဝ- ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ သော-ထိုသမယသဒ္ဒါကို၊ ဝုတ္တော - (အရှင်ဥပါလိ) မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။]

ပညတ်တော်မူ၏၊ သို့သော် ထိုကျွန်းလွန်မှုကို ကာလပေါ်တင်စား၍ ဌာနရှုပစာရအားဖြင့် ကာလကိုပင် ဟေတု ဟု ရင်း , ကရဏဟု ရင်း ခေါ်ထားလေသည်။ [နိပ္ပရိယာယတော ပန ဝိတိတ္ထမောဝ ဟေတုဘူတော ကရဏဘူတောစ။]

ပါဠိတော်အနက်။ ။ဤအဖွင့် အတိုင်း " ယေန သမယေန-၌၊ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ ဝိနယပညတ္တိယာစနဟေတုဘူတော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ၊ တေန သမယေန-ထိုအခါကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ"ဟု ဟိတ်အနက်သာပေး၊ ဤနိဒါန်း၌ ကရိုဏ်းအနက် မရသင့်သေး၊သိက္ခာပုဒ်များကျမှ"ယေနသမယေန-၌၊ အာယသ္မာသုဒိန္နော မေထုနဓမ္မံ ပဋိသေဝိ၊ တေနသမယေန – ထို အခါကြောင့်၊ (သိက္ခာပဒပညတ္တိဟေတုံ အပေက္ခမာနော) မဟာဝနေ - ၌၊ပေ၊ ဝိဟရတိ - ၏" ဟု ဟိတ်အနက်ရင်း" တေနသမယေန–ဖြင့်၊ (သိက္ခာပဒ်-ကို၊ ပညပယန္တော-လျက်)၊ပေ၊ ဝိဟရတိ-၏"ဟု ကရိုဏ်းအနက်ရင်း ပေးပါ။

ဟောတိစေတ္ထ။ ။ဣတ္ထောဟ – စသော စောဒနာပရိဟာရ ဝါကျတို့ဖြင့် အကျယ်ပြအပ်ပြီးအနက်ကို အကျဉ်းချုပ် ပြလိုသောကြောင့် " ဟောတိစေတ္ထ " အစရှိသော ဂါထာကိုမိန့်၊ ဣတ္ထောဟ – စသော ဝါကျအပေါင်းသည် ဝိတ္ထာရဝါကျ , ဤဝါကျကား သခ်ေပ ဝါကျ, စသဒ္ဒါကား သခ်ေပဇောတက၊ သင်ေ်ပဝါကျနှင့် ဝိတ္ထာရဝါကျတို့သည် အကျဉ်းအကျယ်မျှသာ စကားအသုံးကွဲ၍ အဓိပ္ပါယ်အရမှာ တူမြဲသာတည်း၊ဤ၌ ထိုသို့ တူပုံကိုလည်း စိစစ်ကြည့်ပါ။

[နိယာယ်] ဟောတိစေတ္ထ, စ- နက်ရ, သခ်ေပဟု စွဲ

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ပေါရာဏာ- ရှေးဆရာတို့သည်၊ ဝဏ္ဏယန္တိ - ဖွင့်ဆို ကြကုန်၏၊ (ကိုး - နည်း၊) ကေ သမယန္တိ ဝါ - ကေသမယံ ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ယသ္မိं သမယေတိ ဝါ - ယသ္မိं သမယေဟူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ တေနသမယေနာတိ ဝါ - တေနသမယေန ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ သေ (သေသော)- ဤ သဒ္ဒါ ၃ ပါး အပေါင်းသည်၊ အာဘိလာပ မတ္တဘေဒေါ- သဒ္ဒါမျှဖြင့် ကွဲပြားမ၊ ဝါ - သဒ္ဒါလောက်သာ ကွဲပြားမ၊ သမ္ဘတ္တ - အလုံးစုံ သော သဒ္ဒါ ၃ မျိုးခု၊ ဘုမ္မမေဝ-အဓိကရဏသာလျှင် ဖြစ်သော၊ အတ္ထော- သည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ဧတိ-သို့၊ (ဝဏ္ဏယန္တိ)၊ တဿ-ကြောင့်၊ တေသံ-ထို ရှေးဆရာတို့၏၊ လဒ္ဓိယာ-အယူအားဖြင့်၊ တေန သမယေနာတိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တော ပိ-ဆိုအပ်သော်လည်း၊ တသ္မိं သမယေတိ အတ္ထော - တသ္မိं သမယဟူသော အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ ဧတမေသံ - ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဟူကုန်သော ဤ ပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထံ- ကို၊ ပရတော-နောက်ဂုဏ်တော်အဖွင့်၌၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-ဖွင့်ကုန်အံ့၊ [ဤအဖွင့်မျိုးကို "အတိဒေသသံဝဏ္ဏနာ=ညွှန်ပြသော အဖွင့်" ဟု ခေါ်၍, နောက်၌ တိုက်ရိုက်ဖွင့်မည့်အဖွင့်ကို "ပစ္စက္ခသံဝဏ္ဏနာ"ဟု ခေါ်သည်]

ပေါရာဏာပန ။ ။ နေအနက်ကို ဥဉ့်ပြုရာ၌ သကဝါဒကို ဆရာပြု၍ သိရပါပြီ၊ ပေါရာဏဆရာတို့လည်း ဤအတိုင်းပင် ပြကြပါသလော-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "ပေါရာဏာပန" စသည်မိန့်၊ ဤ ပနမျိုးကို ဝါဒတမျိုး ပြသောကြောင့် "ပက္ခန္တရ ဇောတက" ဟု ယူကြ၏၊ တချို့ကလည်း ဝါဒအထူးကို ပြသောကြောင့် "ဝိသေသ ဝါက္ယ"ဟု ဆိုကြ၏၊ သို့သော် သမယအဖွင့်တုန်းကကဲ့သို့ အပေါင်းပြုပြီး၍ တခုပြီးတခု အစိတ်အစိတ်ချမှ ပက္ခန္တရသဘောသက်၏၊ အတ္ထုဒ္ဒါရ သာမညမျိုးပြုပြီး၍ အတ္ထုဒ္ဒေသ ကို ပြုမှလည်း ဝိသေသသဘောသက်၏၊ ဤ၌ ပက္ခန္တရသဘော ဝိသေသသဘော မရှိ ရကား ပြတ်ပြီးဆက်သော ဝါက္ယာရမ္ဘဇောတကသာ ဖြစ်သင့်သည်။

အာဘိလာပ မတ္တဘေဒေါ။ ။အာဘိလပတိ-အနက်သို့ ရှေ့ရှု (မှတ်၍) + ရွတ်ဆို အပ်၏၊ ဧတိ-ထို့ကြောင့်၊ သဒ္ဒေါ-သဒ္ဒါဟူသမျှသည်၊ အာဘိလာပေါ - အာဘိလာပ မည်၏၊ မတ္တသဒ္ဒါသည် "အပ္ပေဝဓာရဏော မတ္တံ "နှင့်အညီ အဝဓာရဏ အနက်ဟော၊ အာဘိလာပမတ္တေန-သဒ္ဒါမျှဖြင့်၊ (ဤ၌ "မျှ" ကား အဝဓာရဏတည်း"သဒ္ဒါလောက် သာ" ဟု ဆိုလိုသည်၊) ဘေဒေါ - ထူးခြား (ကွဲလွဲ) သည်တည်း၊ အာဘိလာပ မတ္ထ ဘေဒေါ - သည်၊ ထို ရှေးဆရာတို့ အလိုအားဖြင့် ဒုတိယာဝိဘတ် , သတ္တမီဝိဘတ်, ဘတိယာဝိဘတ်ဟူသော ဝိဘတ် (သဒ္ဒါ) အားဖြင့်သာ ကွဲလွဲထူးခြား၏၊ အနက် ကိုကား "ဌ" ဟု အဓိကရဏအနက်ချည်းသာ ပေးရမည်။ [တသ္မာ - စသည်ကား ပေါရာဏဝါဒ၏ အကျိုးရကိုပြသော ဖလဝါက္ယ, ရှေဝါက္ယသည် ကာရဏဝါက္ယ။]

ပန–အဘိုတပါးကား၊ ["ပန – အတိဒေသ သံဝဏ္ဏနာမှတပါး ပစ္စက္ခ သံဝဏ္ဏနာကို ဆိုဧုးအုံ" ဟု ဆရာတို့ ပေးကြသည်။] ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိတို့ ထွေ–"ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ" ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဝေရဉ္ဇာတိတော်-ဝေရဉ္ဇာ ဟူသော ဤအမည်သည်၊အညတရသ-အမှတ်မထားတပါးသော၊နဂရသ-မြို့၏၊ အမိဝစနံ- အမည်တည်း၊ တသံ ဝေရဉ္ဇာယံ - ထို ဝေရဉ္ဇာမြို့ အနီး၌၊ (ဝိဟရတိ-တော်မူ၏)၊ (ဇေတ်-ဤ သတ္တမိဝိဘတ်သည်၊) သမီပတ္ထေ – သမီပ အနက်၌၊ ဘုမ္မဝစနံ - တည်ရာ အာဓာရအနက်ကို ဟောသော ဝိဘတ်တည်း၊ (တနည်း)ဇေတ်-ဤ ဝေရဉ္ဇာယံဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ သမီပတ္ထေ-၌၊ ဘုမ္မဝစနံ-သတ္တမီဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း။

အညတရသ၊ပေ၊ အမိဝစနံ ။ ။ ဝိဂတော + ရဇော ထွောတိ ဝိရဇော၊ အခွန်အတုပ်ကို ကော်ခံခြင်းစသော ညှဉ်းဆဲမှုအပြစ် မရှိသောကြောင့် " ကင်းသောအပြစ်ရှိရာမြို့" [ဝိရဇောယေဝ (ဏ ပစ္စည်း သွတ္ထ) ဝေရဉ္ဇာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်လည်းလာ၊] ဝေရံ ထွေ ဇာတံတို့ ဝေရံဇာ၊ သေရိဝါဏိဇဇာတ်၌ လာသည့်အတိုင်း ဘုရားအလောင်းနှင့် ဒေဝဒတ်အလောင်းတို့ လွန်ခဲ့သော ၅ ကပ်လောက်က ပဌမဆုံးရန်ဖြစ်ရာ မြို့ဖြစ်သော ကြောင့် "ဝေရဉ္ဇာ" ဟု ခေါ်သတတ်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကေစိဆရာတို့သည် ဝေရဉ္ဇာ သဒ္ဒါ၏ ပဝတ္တိနိမိတ်ကို ရှာကြံဖွင့်ဆိုကြ၏၊ အဌကထာဆရာကား ထိုအဖွင့်များ၏ ယုတ္တိမရှိလှသောကြောင့် ဝေရဉ္ဇာဟူသောအမည်သည် များစွာသောအရပ်၏ အမည်ဖြစ်နိုင်သော်လည်း "ထိုမြို့အပေါ်၌ ထင်ရှားသော အထင်ရှင်ဖြစ်အမည်သာ " ဟု ပြလို၍ "အညတရသ၊ပေ၊အမိဝစနံ" ဟု မိန့်သည်။

[နိယာမ်] အမိဝစနံ, နာမ်ရှိက, များလှနက်တွင်, လိုအင်နက်မှီ, ထင်ရှင်ဖြို့။

သမီပတ္ထေ။ ။ဝေရဉ္ဇာယံ၌ သတ္တမီဝိဘတ်နက်သည် အာဓာရ ၄မျိုးတွင် သာမီပိကာဓာရတည်း၊ ထို့ကြောင့် သတ္တမီဝိဘတ်ကို သမီပအာဓာရအနက်၌ သက်သော ဝိဘတ်ဟု ဆိုလိုသည်၊ " ဝေရဉ္ဇာယံ-ဝေရဉ္ဇာမြို့အနီး၌" ဟု ဝိဘတ်အတွက် အနီးဟု အနက်ပိုပေး၊ တချို့ သဒ္ဒါကျမ်း၌ကား သာမီပိကာဓာရ မပါ၊ အာဓာရ ၃ မျိုးသာ လာ၏၊ ထိုအလို " ဝေရဉ္ဇာယံ "ပုဒ်ကို သမီပျူပစာရ (အနီးရှိသော ဝေရဉ္ဇာမြို့၏ အမည်ကို အနီးဖြစ်သော နဋ္ဌေရတမာပင်၌ တင်စားသော) သဒ္ဒါဟု မှတ်၊ ဥပမာ– " ဂင်္ဂါယံ ဃောသော စရန္တိ – ဂင်္ဂါမြစ်၌ နွားတို့ လှည့်လည်ကြ၏ " ဟူရာ၌ကဲ့သို့တည်း၊ ဤသို့ ဥပစာကြောင့်ကား "ဝေရဉ္ဇာယံ-ဝေရဉ္ဇာမြို့၌" ဟုသာ အနက်ပေး။

ဘုမ္မဝစနံ။ ။"ဇေတ်-ဤဝိဘတ်"ဟု စွဲရာ၌ ဘုမ္မဝစနံအရလည်း ဝိဘတ်ရခဲအောင် "ဘုမ္မသ – တည်ရာ အာဓာရ အနက်ကို+ ဝစနံ – ဟောသော ဝိဘတ်တည်း၊ ဘုမ္မ ဝစနံ-ဘတ်"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၊"ဇေတ်–ဤသဒ္ဒါ" ဟု စွဲရာ၌ကား ဘုမ္မဝစနံအရလည်း သဒ္ဒါ ရအောင် "ဘုမ္မဝစနံ ယသ အတ္ထိတိ ဘုမ္မဝစနံ"ဟု အသယတ္ထိ ဝိဂ္ဂဟပြု၊ နေရာတိုင်းမှာ ဤနည်းချည်းတည်း။

ဝိဟာရတိတိဏေ – ဝိဟာရတိ ဟူသော ဤ သဒ္ဒါသည်၊ အဝိသေသေန – အထူး မမ, သာမညအားဖြင့်၊ ဗုရိယာပထ, ဒိဗ္ဗ, ဗြဟ္မ, အရိယ ဝိဟာရေ သု- ဗုရိယာပထဝိဟာရ, ဒိဗ္ဗဝိဟာရ, ဗြဟ္မဝိဟာရ, အရိယဝိဟာရတို့တွင်၊ အညတရဝိဟာရသမဓိပရိဒီပနံ- အမှတ်မထား တပါးပါးသော ဝိဟာရနှင့်

အညတရ ဝိဟာရ ၊ ပေ ၊ မေတံ။ ။"ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ—ဝေရဉ္ဇာ၌ နေ၏" ဟူသောစကားသည် နေခြင်းအမျိုးမျိုးနှင့်ဆိုင်သော သာမညစကားတည်း၊ "သွားရ၍ ထိုင်၍ လျောင်း၍နေ၏"ဟု ဗုရိယာပထ ဝိဟာရနှင့်လည်း ဆိုင်၏၊ "ရာဇာဝင်စားလျက် နေ၏" ဟု ဒိဗ္ဗဝိဟာရနှင့်လည်း ဆိုင်၏၊ "မေတ္တာပွားမျိုး၍ နေ၏"ဟု ဗြဟ္မဝိဟာရနှင့်လည်းဆိုင်၏၊"ဖလသမာပတ်ဝင်စားမှု နေ၏"ဟု အရိယဝိဟာရနှင့်လည်းဆိုင်၏၊ သာမညစကားဟူသမျှ ဤသို့ချည်း အနက်အများပါဝင်ရိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် "အဝိသေသေန၊ပေ၊ပရိဒီပန မေတံ"ဟု မိန့်သည်။

အဝိသေသေန။ ။သဒ္ဒန္တရသန္နိဓာနသိဒ္ဓေန– "ပဌမံ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိ" စသော သဒ္ဒါတပါး၏ အနီးဌာတည်နေခြင်းအားဖြင့် ထင်ရှားသော၊ ဝိသေသ ပရာမသနေန– ထူးသော အနက်ကို သုံးသပ်ခြင်းနှင့်၊ ဝိနာ–ကင်း၍၊ (အညတရ ဝိဟာရ ပရိဒီပနံ၌ စပ်၊) ဤအလို အဝိသေသေနဌ အ သဒ္ဒါသည် ဝိရဟ အနက်ဟောဟုကြ၊ "အဝိသေသေန-မည်သည့် ဝိဟာရဟု အထူးပြုမှုမှ ကင်းသဖြင့်" ဟုပေး၊ အထဝါ- အဝိသေသေနာတိ နဝိသေသေန – အထူး မမ သဖြင့်၊ ဝိဟာရဘာဝသာမညေန – ဝိဟာရ အဖြစ်အားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဤအလို အသဒ္ဒါ၏ ပဋိသေဓအနက်ကြ၍"အဝိသေသေန–အထူး မမ သာမညအားဖြင့်"ဟု နိသယဌ ပေးသည်။

ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၊ ။ဝိဟရဏံ - နေခြင်း၊ ဝိဟာရော - ခြင်း၊ ဝိဟရတိ ဧတေနာတိ ဝါ ဝိဟာရော–နေကြောင်းတရား၊ ဒိဝိ–ဗြဟ္မာ့ပြည်၌၊ ဘဝေါ–ဖြစ်သည်တည်း၊ ဒိဗ္ဗော–သည်၊ လောကီရာန် ဝင်စား၍ နေခြင်းသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ အဖြစ် များသောကြောင့် တဗ္ဗာဟုလ္လနည်းအားဖြင့်ဒိဗ္ဗမည်၏၊ ဒိဗ္ဗောစ + သော + ဝိဟာရောစာတိ ဒိဗ္ဗဝိဟာရော၊ တနည်း– ဗြဟ္မာ့ဘဝကို ဆောင်နိုင်သောကြောင့် "ဒိဗ္ဗ ဘဝါဝဟဝိဟာရ"ဟု ဆိုလို လျက် အလယ်ပုဒ်ကိုချေ၍ လောကီဈာန် ၉ ပါးကို "ဒိဗ္ဗဝိဟာရ"ဟု ခေါ်သည်။

ဗြဟ္မဝိဟာရ။ ။ဗြဟ္မာနံ – မြင့်မြတ်သူတို့၏+ဝိဟာရာ–နေကြောင်း တရားတို့တည်း၊ [ဗြဟ္မာနော-မြတ်ကုန်သော+ဝိဟာရာ-တို့တည်း၊] ဗြဟ္မဝိဟာရာ-တို့၊ မေတ္တာစသော အပ္ပမညာ ၄ ပါးတည်း၊ ထို ၄ ပါးကို ပွားများ၍ နေခြင်းသည် မြင့်မြတ်သူတို့၏နေခြင်း, မြင့်မြတ်သော နေခြင်းတည်း။

အရိယဝိဟာရ။ ။အရိယာ–ဖြူစင်ကုန်သော၊ ဝိဟာရာ-တို့တည်း၊ (တနည်း) အရိယာနံ-အရိယာတို့၏၊ ဝိဟာရာ-တို့တည်း၊ အရိယဝိဟာရာ- တို့၊ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စား၍နေခြင်းသည် ပုထုဇဉ်တို့နှင့် မဆက်ဆံသော အရိယာတို့၏ နေခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဖိုလ် ၄ ပါးကို အရိယဝိဟာရ ဟု ခေါ်၏။ [ဗုရိယာပထကို နောက်ပြန်ပြအုံ။]

ပြည့်စုံခြင်းကိုပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် အညတရ ဝိဟာရသမဏီ ကို ပြပါသော်လည်း၊ ဧ၀ - ဤ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ ဟူသော ပါဋိဋ္ဌ၊ ဌာန ဂမန နိသဇ္ဇ သယနပ္ပဘေဒေသု-ရပ်ခြင်း,သွားခြင်း, ထိုင်ခြင်း, လျောင်းခြင်း အပြား ရှိကုန်သော၊ ဧရိယာပထေသု – ဧရိယာပုထ် တို့တွင်၊ အညတရ ဧရိယာပထ သမာယောဂပရိဒီပနံ-အမှတ်မထားတပါးပါးသော ဧရိယာ ပုထ်နှင့် ယှဉ်ပုံကို ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ တေန – ထို့ကြောင့်၊ (ဝိဟရတိ သဒ္ဒါ၏ တပါးပါးသော ဧရိယာပုထ်နှင့်ယှဉ်ပုံကို ပြကြောင်းသဒ္ဒါ၏ အဖြစ် ကြောင့်၊)ဒ္ဒိတောပိ-ရပ်တော်မူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဂစ္ဆန္တောပိ-ကြွတော် မူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ နိသိန္နောပိ – ထိုင်တော် မူသည်လည်း ဖြစ်သော၊

ဧ၀ပန၊ ပေါ၊ ပရိဒီပနံ။ ။"ဝိဟရတိ"ဟု သာမညအားဖြင့် ဆိုထားသောကြောင့် "ဝိဟာရ ၄ ပါးတွင် တပါးပါးသော ဝိဟာရကို ပြသော သဒ္ဒါဖြစ်နေလျှင် ဤနေရာ၌ အာဘယ်ဝိဟာရကိုပြသော သဒ္ဒါဖြစ်ပါသနည်း"ဟုမေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "ဧ၀ပန" စသည်မိန့်၊ "ဤနေရာ၌ ဧရိယာပထဝိဟာရကို ပြသော (ဧရိယာပုထ် တပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍နေခြင်းကို ပြသော) သဒ္ဒါဖြစ်သည် "ဟူလို၊ " ဝိဟရတိတိ အဝိသေသေန " စသော ရှေ၀ါကျနှင့် "ဧ၀ ပန"စသော ဤနောက်၀ါကျသည် အတ္ထုဒ္ဒါရ သာမညနှင့် အတ္ထုဒ္ဒေသဝိသေသ၀ါကျ မျိုးပင်တည်း၊ ရှေ၀ါကျဖြင့် "ဝိဟရတိ" အရ ရသင့်သမျှ အနက်တို့ကို ထုတ်ပြ၏၊ သမယပုဒ်ဖွင့်တုန်းကကဲ့သို့"တထာဟိ "စသည်ဖြင့် ချွတ်လိုလျှင် ဝိဟာရတပါးစီကို ချွတ်ပြနိုင်၏၊ ဧ၀ပန-စသည်ကား " ဧ၀ပနသကာလော အတ္ထော" ဟု ဖွင့်ပြခဲ့သောသမယ၏ အတ္ထုဒ္ဒေသမျိုးပင်တည်း။

အနက်ရကိုကြည့်၍ထုတ်။ ။ဤသို့ ရသင့်သောအနက်တို့ကို ထုတ်ပြနိုင်ခြင်းသည် လည်း"အတ္ထပ္ပကရဏာလိင်္ဂါ,ဩစိတျာကာလဒေသတော"စသော သဒ္ဒထုံးစံအတိုင်း ရသင့်သောအနက်ကို ထုတ်ပြခြင်းဖြစ်သည်- ဟု မှတ်။ ["ဧရိယာပထ သမာယောဂ ပရိဒီပနံတိ—ဧတရဝိဟာရသမာယောဂပရိဒီပနသ ဝိသေသ၀စနသ အာဘာ၀တော ဧရိယာပထဝိဟာရသမာယောဂပရိဒီပနသ အတ္ထသိဒ္ဓတ္တာ(အနက်အားဖြင့်ပြီးသည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်)ဝုတ္တံ"–သာရတ္ထ။]

ဧရိယာပထ ။ ။ ဧရိယနံ-ဖြစ်ခြင်း၊ ဧရိယာ-ဖြစ်ခြင်း၊ "ထိုဖြစ်ခြင်း" ဟူသည် ကာယပ္ပယောဂေါ-ကိုယ်၏ ပယောဂ၊ ကာယိကကြိယာ-ကိုယ်၌ ဖြစ်သော အမှုအရာ (ကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်သောကိစ္စ) တည်း၊ ဧရိယာယ-ကိုယ်အမှုအရာဟူသော ဖြစ်ခြင်း၏၊ ပထော-အကြောင်းသည်၊ ဧရိယာပထော-မည်၏၊ သွား,ရပ်, ထိုင်, လျောင်း, ၄ ပါး ရ၏၊ ကိုယ်နှင့်ဆိုင်သောကိစ္စကို ပြုသောအခါ သွားလျက်သော်လည်း ပြုရ၏၊ ရပ်လျက် သော်လည်း ပြုရ၏၊ ထိုင်လျက်သော်လည်း ပြုရ၏၊ လျောင်းလျက်သော်လည်း ပြုရ၏၊ ထို ၄ ပါးကိုလွှတ်၍ ကိုယ်ကိစ္စကို မပြုနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဤ ၄ ပါးကို " ဧရိယာပထ – ကိုယ်အမှုအရာ၏ဖြစ်ကြောင်း"ဟု ဆိုသည်။

သယာနောပိ – လျောင်းတော်မူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဘဂဝါ – မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝိဟာရတိ ဧကော-ဝိဟာရတိ ဟူ၍သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော - သိထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊(တနည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သော–ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ (ဝုစ္စတိ၌စပ်) ဝါ-သည်၊(ဟရတိ ပဝတ္တေတိ၌ စပ်၊) ကေ ဇရိယာပထဗာဓနံ-တပါးသော ဇရိယာပုထ်၏ ညောင်းညာတော်မူခြင်းကို၊ အညေန - အခြားသော၊ ဇရိယာပထေန – ဖြင့်၊ ဝိနိုဒေတွာ – ဖြတ်တော်မူ၍၊ အပရိပတန်တံ – မလဲကျအောင်၊ အတ္တဘာဝံ – အတ္တဘောကို၊ ဟရတိ – ဆောင်တော်မူ၏၊ ပဝတ္တေတိ - ဖြစ်စေတော်မူ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဇရိယာတပါး, ညောင်းညာမျှားကို , တပါးဖြင့်ဖြတ် , မကျ လတ်အောင် , အတ္တဘောကို ဆောင်တော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ ဝိဟာရတီတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

သောဟိ၊ ပေ၊ ဝိဟရတီတိ ဝုစ္စတိ။ ။ ကြွ-ရပ်-ထိုင်-လျောင်းတော်မူသော ဘုရားရှင်ကို “ ဂစ္ဆတိပိ တိဋ္ဌတိပိ နိသီဒတိပိ သယတိပိ ” ဟု ကြိယာ အသီးသီးဖြင့် မဆိုဘဲ “အဘယ်ကို အဘယ်ဖြင့် ဖြတ်တော်၍+ အဘယ်ကို အဘယ်သို့ ဆောင်သောကြောင့် ဝိဟရတိ–ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်း”ဟု မေးဘွယ်ရှိရကား “သော ဟိ”စသည်ကို မိန့်၊ ဤ ဝါကျသည် ရှေ့ဝါကျ၌ စောဒနာဘွယ်ရှိ၍ တက်လာသော ဝါကျာရမ္ဘလည်း ဟုတ်၏၊ နောက် တသ္မာကိုထောက်၍ ဟေတုဝါကျလည်းဟုတ်၏။ [“ကသ္မာ ကေန ဝိနိုဒေန် ကထံ ကသ္မ ပဝတ္တနံတိ အဓိပ္ပာလိနစောဒနံ သန္ဓာယာဟ-သောဟိတိ အာဒိ”–သာရတ္ထ။]

ဆက်ဥ၊ အံ့— ဝိဟာရတိ၌ ဝိ ဥပသဂ်ရသည် ဝိဗျောဒနအနက်ဟော၊ ဟရဓာတ်ကား ဆောင်ခြင်းအနက်ဟော၊ ထို့ကြောင့် အသွားများ၍ ညောင်းတော်မူလျှင် ထိုညောင်းမှုကို ရပ်ခြင်းဖြင့် ဖြတ်တော်မူ၏၊ အထိုင်များ၍ ညောင်းတော်မူလျှင် ရပ်ခြင်းဖြင့် ထိုအညောင်းကို ဖြတ်တော်မူ၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဇရိယာပုထ်ပြောင်း၍ အညောင်းအညာဖြေလျက် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို အိပ်ရာထဲ၌ ပုံလဲ၍ ကျမသွားအောင် ဆောင်ထားခြင်းကို“ဝိဟရတိ”ဟု ခေါ်ရကား (ထို ဝိဟရတိကြိယာ၌ ဇရိယာပုဒ် ၄ ပါးလုံး ပါဝင်ရကား) ကြွ-ရပ်- ထိုင်-လျောင်း,သင့်ရာပြောင်းလျက်,အကြောင်းအားလျော်စွာ နေတော်မူသော ဘုရားရှင်ကို “ဂစ္ဆတိပိ” စသည်ဖြင့် မဆိုဘဲ “ဝိဟရတိ” ဟု ကြိယာတခုတည်းဖြင့် အားလုံးပြီးအောင် ဆိုအပ်လေသည်။

မှတ်ချက်။ ၊ဝိဟရတိ – ဇရိယာတပါး, ညောင်းညာမျှားကို, တပါးဖြင့်ဖြတ်, မကျလတ်အောင်,အတ္တဘောကို ဆောင်တော်မူ၏၊(သဒ္ဒတ္ထ)၊ဟရတိကို ပဝတ္တေတိဟု ဆင့်သောကြောင့် “ဝါ–အတ္တဘောကို တာရဉ်စွာ ဖြစ်စေတော်မူ၏”ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ, “ဝါ–နေတော်မူ၏” ဟု သုကေ်တတ္ထ-ဝေါဟာရတ္ထပေး။ [ဇရိယာပထသ–ဇရိယာပုထ်၏၊ ဝါ–ဇရိယာပုထ်က+ ဗာဓနံ– ကိုယ်ခန္ဓာကို နှိပ်စက်ခြင်းတည်း၊ ဇရိယာပထ ဗာဓနံ–ခြင်း၊ “နှိပ်စက်ခြင်း”ဟူသည် ညောင်းညာခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဇရိယာပထ ဗာဓနံ- ဇရိယာပုထ်၏ နှိပ်စက်ခြင်းကို”ဟု သဒ္ဒတ္ထလည်းပေးနိုင်၏။]

နဋ္ဌေရ ပုစိမန္ဒ မူလေတိဏ္ဍေ - ဤပါဠိဌာန်၊ နဋ္ဌေရနာမ - နဋ္ဌေရမည်သည်၊ ယဏ္ဍော - ဘုမ္မဇိုဝ်းနတ်တည်း၊ ပုစိမန္ဒောတိ - ကား၊ နိမ္မရဏ္ဍော - တမာပင်တည်း၊ မူလန္တိ-ကား၊ သမီပံ - အနီးတည်း၊ ဟိ - ချေ၊ အယံ မူလသဒ္ဒေါ- ဤမူလသဒ္ဒါသည်၊ ဝါ-ကို၊ မူလာနိ - အမြစ်တို့ကို၊ ဥဒ္ဓရေယျ- နှုတ်ရာ၏၊ အန္ဓမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဥသိရ နာဠိမတ္တာနိပိ-ပန်းရင်းရိုးမျှ တို့ကိုလည်း၊ ဥဒ္ဓရေယျ-၏၊ ဣတိ အာဒိသု-တို့၌၊ မူလမူလေ-အမြစ်ဟူသော မူလ၌၊ ဒိသတိ- ထင်ရှား၏၊ ဝါ - တွေ့မြင်အပ်၏၊ လောဘော - လောဘသည်၊ အကုသလမူလံ-အကုသိုလ်မူလတည်း၊ ဣတိ အာဒိသု၊အသာဓာရဏဟေတု

နဋ္ဌေရနာမ ယဏ္ဍော။ ။နဋ္ဌသဒ္ဒါသည် သုသိရ (သစ်ခေါင်း) အနက်ဟော၊ နဋ္ဌ—သစ်ပင်အခေါင်းဌ + ရဟတိ-ပေါက်၏၊ ဣတိ နဋ္ဌေရ၊ အလုတ္တာကိတ္တ သမာသ်၊ (တနည်း) နဋ္ဌ — ကျူတောဌ + ရဟတိတိ နဋ္ဌေရ၊ (တနည်း) ဥရသဒ္ဒါသည် (ဥရ ဝေလာယံ်ဌကဲ့သို့) မဟန္တအနက်ဟော၊ "ဥရ — ကြီးကျယ်သော + နဋ္ဌော— အခေါင်းသည်၊ ဇဋ္ဌ အတ္ထိ ဣတိ နဋ္ဌေရ"ဟု ဖွင့်ကြသော်လည်း "ထိုသို့ အကျယ်ဖွင့်သဖြင့် ဘာအကျိုးရှိအံ့နည်း"ဟု သဘောပိုက်၍"နဋ္ဌေရမည်သော နတ် ဘီလူး"ဟု ဖွင့်လေသည်၊ ထိုနတ်သည် အုပ်စိုးအပ်သော သစ်ပင်ကို " နဋ္ဌေရဿ + ပုစိမန္ဒော နဋ္ဌေရပုစိမန္ဒော= နဋ္ဌေရနတ်၏ တမာပင်"ဟု ပြု။ ["နဋ္ဌေရနာ + အဓိဝတ္ထော—အုပ်စိုးအပ်သော + ပုစိမန္ဒော နဋ္ဌေရပုစိမန္ဒော" ဟုလည်း ပြုကြ၏။]

မူလမူလေ။ ။"မူလ—ပတိဋ္ဌာယံ"ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိ၏၊ မူလတိ (တည်ရ၏) ဣတေနာတိ မူလံ= သစ်ပင်တပင်လုံး၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်းအမြစ်၊ ဤ ဝိဂ္ဂဟ အရ သစ်ပင်၏အမြစ်သာ မူလသဒ္ဒါ၏ မုခ္ယအနက်တည်း၊ ဟေတုအနက် အနီးအနက် တို့မှာ ပရိယာယ်အနက် များသာ၊ ဟေတုအနက်ကို သဟဇာတ်တရားတို့၏ တည်တံ့ကြောင်းဖြစ်၍ သဒိသူပစာရအားဖြင့် မူလသဒ္ဒါက ဟော၏၊ အနီးအနက်ကို (အမြစ်၏ အနီးဖြစ်၍) သမီပျူပစာရအားဖြင့် မူလသဒ္ဒါကဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ထို ၂ နက်ကို ဟောရာ၌ မူလသဒ္ဒါသည် အတင်ရှင်ဌ သဒ္ဒါသာဖြစ်သည်။

ဆက်ဥဒ္ဒေသံ — ထိုသို့မုချနက် ဥပစာရနက် ၂ မျိုးရရာ၌ မုချအနက်ကို ပြလိုလျှင် အနက်တူ သဒ္ဒါ ၂ ခု တွဲ၍ ပြရိုးတည်း၊ ဥပမာ — ဒုက္ခအစစ်ဖြစ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါးကို သင်္ခါရ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခတို့မှ ကွဲပြားအောင် " ဒုက္ခဒုက္ခ" ၎င်း , ရူပ်အစစ်ဖြစ်သော နိပ္ပန္နရူပ်များကို အနိပ္ပန္နရူပ်တို့မှ ကွဲပြားအောင်"ရူပရူပ"ဟုရင်း ဆိုရသကဲ့သို့ တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း ဥပစာရတ္ထဖြစ်သော ဟေတု-သမီပအနက်တို့မှ ကွဲပြားအောင် "မူလ မူလေ"ဟု မူလသဒ္ဒါ ၂ ခု တွဲ၍ မိန့်သည်။

အသာဓာရဏဟေတုမှီ။ ။လောဘသည် လောဘသဟဇာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ရုပ်တို့နှင့်သာ ဆက်ဆံသော ဟိတ်တည်း၊ ဒေါသသဟဇာတ် စသည်တို့နှင့် မဆက်ဆံ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် (ဟေတုပစ္စည်း အသွားအတိုင်း) လောဘစသည်ကို အခြားဟေတုတို့နှင့် မဆက်ဆံသော"အသာဓာရဏဟိတ်"ဟု ဆိုသည်။

မှိ-မဆက်ဆံသောအကြောင်း၌၊ (ဒိသတိ)၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော အရပ်၌၊ မဇ္ဈိမဒေသ ကာလေ-မွန်းတည့်အခါ၌၊ ဆာယာ-အရိပ်သည်၊ ဖရတိ-ပြန့်နှံ့၏၊ နိစ္စကေ – လေမရှိရာအခါ၌၊ ဝါ - လေငြိမ်ရာအခါ၌၊ ပဏ္ဏာနိ-သစ်ရွက်တို့သည်၊ ပတန္တိ – ကျကုန်၏၊ ဧတ္တာဝတာ - ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော အရပ်သည်၊ ရုက္ခမူလံ - ရုက္ခမူလမည်၏၊ ဣတိ အာဒိသု၊ သမီပေ– အနီးဟူသောအနက်၌၊ (ဒိသတိ)

ပန–အတ္ထုဒ္ဓါရ သာမညမှတပါး အတ္ထုဒ္ဓေသပိသေသကိုဆိုဂုံးအံ့၊ ဣဝ- ဤဝေရဇ္ဇာယံ ဝိဟရတိ ဟူသော ပါဠိ၌၊ သမီပေ - အနီးဟူသော အနက်၌၊ အဓိပ္ပေတော – အလိုရှိအပ်၏၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အနီးအနက်၌ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊)နဒ္ဒေရယကွေန-နဒ္ဒေရမည်သောဘုမ္မဒေဝ်း နတ်သည်၊ အဓိဋ္ဌဟိတသ–လွှမ်းမိုးရှိယူအပ်သော၊ ဝါ-သိမ်းပိုက်အပ်သော၊ ပုစိမန္ဒသ-တမာပင်၏၊ သမီပေ-အနီးအော်၌၊(ဝိဟရတိ-၏၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဣဒ-ဤဝေရဇ္ဇာယံ ဝိဟရတိ နဒ္ဒေရပုစိမန္ဒမူလေ ဟူသောပါဠိ၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌမ္ဗော - ၏။ [မြေနှင့်စပ်၍ နေရသော နတ် ဟူသမျှကို " ဘုမ္မဒေဝ "ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် နဒ္ဒေရနတ်ကို " ဘုမ္မဒေဝ် "ဟု ခေါ်ရသည်၊ သစ်ပင်၌ တည်သောကြောင့် " ရုက္ခဒေဝ် " ဟု မြန်မာတို့က ခေါ်ကြ၏၊ ပါဠိ၌ " ရုက္ခ ဒေဝ " ဟု မရှိ၊ " ရုက္ခဋ္ဌက " ဟုသာ ရှိသည်။]

သော်ပုစိမန္ဒော - သည်၊ ရမဏီယော - မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းသည်၊ ပါသာဒိကော-စိတ်ကြည်နူးခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)အနေကေ သံ-တပင်မက များစွာကုန်သော၊ ရုက္ခာနံ- သစ်ပင်တို့၏၊ အာမိပစ္စံ - အကြီး အကဲ၏အဖြစ်ကို၊ကုရုမာနော ဝိယ-ပြုသကဲ့သို့၊[ဝိယသည်ဥပရိကျွာဇောတက၊ မဏ္ဍူပ်ဆောက်ခဏ်း ပြန်ကြည့်၊] တသ္မိံ နဂရသ္မိ-၏၊ အဝိဒူရေ-အနီး၌ဖြစ် သော၊ ဂမနာဂမနသမ္ပန္နေ-သွားလမ်း လာလမ်းနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဌာနေ-

သမီပေ။ ။ဤသမီပေကို"ဟေဋ္ဌာဘာဝေ"ဟု ဖွင့်၏၊"သစ်ပင် အနီး"ဆိုသော် လည်း သစ်ပင်နှင့် မလွှမ်းမကမ်းအရပ် မဟုတ်၊ အကိုင်းအခက်တို့၏ အောက်အရပ်ပင် ဖြစ်သည်–ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် "မူလေ–အနီးအောက်၌"ဟု ပေး။ [" မဏ္ဍန္တိကေ" ဟု ပါဠိပျက်တတ်၏၊ " နှ " ကို နဿ ဟ ဆင့်၍ ကျောက်စာရေးဟု၊ အောက်က ဟ ကို တဝမ်းပူထင်၍ စာအုပ်များ၌ "မဏ္ဍန္ဓိကေ"ဟု မှားလေသည်၊ " မဏ္ဍောစ + သော + အဟောစာတိ မဏ္ဍနော " ၊ မောဂ္ဂလ္လာန်၌ အဟကို နှ (ဏ) ပြု၏၊ ရူပသိद္ဓိ၌ကား "အဟသ + မဏ္ဍော မဏ္ဍဏော၊ အဟကို အနှ ပြု " ဟု ဆို၏၊ " မဏ္ဍဏောယေဝ မဏ္ဍဏိကော"ဟု ပြု။]

အရပ်၌၊ အဟောသိကိရ – ရှိခဲ့သတတ်၊ အထ- **ထိုအခါ၌၊** ဘဂဝါ- သည်၊ ဝေရဉ်-ဝေရဠာမြို့သို့၊ ဂတ္ဝာ-ရောက်တော်မူ၍၊ ပတိရူပေ-သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော၊ ဌာနေ-**အရပ်၌** ဝိဟာရန္တော-သီတင်းသုံးတော်မူလေသော်၊ တဿ ရက္ခသ-ထို **တမာပင်၏**၊ သမီပေ-**အနီး**ဖြစ်သော၊ **ဟေဋ္ဌာဘာဂေ- အောက်အာကာ**၌၊ **ဝိဟာသိ** - ပြီ၊ **တေန** - ကြောင့်၊ **ဝေရဠာယံ ဝိဟာရတိ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေတိ**-ဟူ၍၊ (**အာယသ္မတာ** ဥပါလိတ္ထေရေန) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူ**အပ်**ပြီ၊

တတ္ထ-ထို"**တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဠာယံ ဝိဟာရတိ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေ**" ဟူသော စကားရပ်၌၊ (**ကသိ** စိ - **တစုံတယောက်၏**၊ **ဝေ**ဏ်ရှိ၏၊ **ပရိ**ဝိတက္ကော - **အကြံ**သည်၊) **သိယာ** - **ဖြစ်ရာ**၏၊ (**ကိं** –**အဘယ်သို့**ဖြစ်ရာသနည်း၊) **တာဝ**- **နဠေရု ပုစိမန္ဒမူလေ**ပုဒ်မှ ရှေးဦး**စွာ**၊ (**နိဒ္ဒါယံ**-ညွှန်ပြ**အပ်**သော၊)**ဝေရဠာ**ယံ-**ဝေရဠာ**မြို့၌၊**ဘဂဝါ**-သည်၊**ယဒိ**ဝိဟာရတိ-**အုံ**၊ (**ဝေ**ဏ်သတိ- သော်၊) **နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေ**တိ- **ဟူ**၍၊ (**အာယသ္မတာ** ဥပါလိ**ထေ**ရေန)**နဝတ္တဗ္ဗံ**-**မ**ဆိုသင့်၊**အထ**–**ထို**သို့**မ**ဟုတ်၊**တတ္ထ**-**ထို**နဠေရုပုစိ**မန္ဒမူ**လ **အ**ရပ်၌၊ **ယ**ဒိ**ဝိ**ဟာရတိ-**အုံ**၊ (**ဝေ**ဏ်သတိ-**သော်**၊) **ဝေ**ရဠာ**ယ**န္တိ-**ဟူ**၍၊ **နဝတ္တဗ္ဗံ**၊

တတ္ထ သိယာ ။ ။ " **သိ**ယာ**တ**ိ **ကသ**ိ**စ**ိ **ဇ**ေ**ပ**ရ**ိ**ဝ**ိတ**က္ကော **သ**ိ**ယ**ာ၊ **ဝ**ဏ္ဏ**မ**ာ**နာ**ကာ**ရ**ေ**နန** – **ဆ**ိ**အ**ပ်**လ**တ်**သ**ော **အ**ခြင်း**အ**ရာ**အ**ား**ဖ**ြင့်၊ **က**ဒါ**စ**ိ – **ဌ**၊ **စ**ော**ဒ**ေ**ယ**ျ **ဝ**ါ**တ**ိ **အ**ဋ္ဌော" – **သ**ာ**ရ**ဏ္ဌ၊ **ပ**ဌ**မ**နည်း**အ**တ**ိ**ုင်း **နိ**သ**ယ**ပေ**း**ထ**ာ**း**၏၊ **နော**က်**နည်**း **အ**တ**ိ**ုင်း "**ကသ**ိ**စ**ိ-**တ**စုံ**တ**ယော**က်**၏**၊ **စ**ော**ဒ**နာ-**စ**ော**ဒ**နာ**သ**ည်၊ **သ**ိ**ယ**ာ-**ဖ**ြစ်**ရ**ာ**၏**" **ဟ**ုလည်း **ပ**ေ**း**နိ**ုင်**၏၊ " **ဇ**ော**ဟ** " **ရ**ှိ**ရ**ာ**ဌ** **တ**ကယ်**စ**ော**ဒ**နာ**ဘ**ူ**း**သ**ည်**သ**ို့ **အ**နေ**အ**ား**ဖ**ြင့် **စ**ော**ဒ**နာ **ခ**ြင်း**တ**ည်း၊ " **တ**ဏ္ဍ **သ**ိ**ယ**ာ" **ဟ**ု**ရ**ှိ**ရ**ာ**ဌ**ကား **သ**ိ**ယ**ာ**ဌ** **ပ**ရ**ိ**က**ပ**ဏ္ဍ**ယ**ေ**ဝ**ိ**ဝ**ိတ်**ကြော**င့**် " **တ**ိုက်**ရ**ိုက်**တ**ော**့** **မ**စော**ဒ**နာ**ဘ**ူ**း**ပါ, **သ**ို့**သ**ော် **စ**ော**ဒ**နာ**စ**ာ**ရ**ှိ**၏**" **ဟ**ု **အ**ဌ**က**ထာ **ဆ**ရာ**က** **ဆ**ိုလို**သ**ည်။

စော**ဒ**နာ**လ**ို**ရ**င်း။ ။ " **ပ**ါ**ဌ**လ**ိ**ပ**ုတ**ွ**ော် **ပ**ါ**သ**ာ**ဒ** **ဝ**ိ**ဟ**ာ**ရ**တ**ိ "**ဟ**ူ**ရ**ာ**ဌ** **အ**ာ**ဝ**ာ**ရ** ၂ **မ**ျိုး**ရ**ှိ**သ**ော်**လ**ည်း " **ပ**ါ**ဌ**လ**ိ**ပ**ုတ်**ပ**ြည်**ဌ** + **ပ**ြာ**သ**ာ**ဒ** " **ဟ**ု **နေ**ရာ**ဒ**ေ**သ**က **တ**ခု**တ**ည်း **ဖ**ြစ်**သ**ော**က**ြော**င့**် **အ**ာ**ဝ**ာ**ရ** ၂ **ခ**ု **ရ**ှိ**ရ**ာ**ဌ**ကား **ဝ**ေ**ရ**ဠာ**ယ**ံ **အ**ရ **ဝ**ေ**ရ**ဠာ**မ**ြို့**တ**ွင်း **ရ**ှိ**၏**, **နဠ**ေ**ရ**ုပ**စ**ိ**မ**န္ဒ**မ**ူ**လ**ေ**အ**ရ **မ**ြို့**ပ**ြင်**ဘ**က်**ရ**ှိ **တ**မာ**ပ**င်**က**ို **ရ**သော**က**ြော**င့**် **ဒ**ေ**သ**ခ**ရ**င်း **မ**တူ**ရ**ကား " **တ**ေ**နန** **သ**မ**ယ**ေ**နန** **ဝ**ိ**ဟ**ာ**ရ**တ**ိ" **အ**ရ **ထ**ို**တ**ိ**ုရ**ှိ**နန်**တ**ည်း**ဝ**ယ် ၂ **ဌ**ာ**နဌ**် **နေ**ရ**ှ**် **မ**ဖြစ်**သ**ော**က**ြော**င့**် " **ထ**ို **အ**ာ**ဝ**ာ**ရ** ၂ **ခ**ု **လ**ုံ**ယ**ား**ကို** **အ**ရှင်**ဥ**ပ**ါ**လ**ိ**ထ**ေ**ရ** **မ**ဆ**ိ**ုသင့်, **တ**ခု**ခ**ုသာ **ဆ**ိ**ုသ**င့်**သ**ည် "**ဟ**ူ**လ**ို။

ယဒိ **အ**ထ။ ။**ထ**ို**စ**ော**ဒ**နာ**ဌ** "**ယ**ဒိ,**အ**ထ"**ဟ**ု **ဝ**ါ**ကျ** ၂ **ခ**ု**၏အ**စ**ဌ** **နိ**ပ**ါ**တ်**တ**ု**စ**ိ **တ**ွေ**ရ**၏၊ **ယ**ဒိ**သ**ည် **ပ**ရ**ိ**က**ပ**ေ**ဇ**ာ**တ**ကား "**အ**ကယ်**ရ**ှိ **နေ**အုံ၊ **ထ**ို**သ**ို့ **နေ**လျှင် (**သ**ည်**လ**ို **ဆ**ို**လ**ျှင်) " **ဟ**ု **ဖ**ြစ်**၏**၊ **အ**ထ**၏** **အ**နက်**မ**ျား**စ**ွာ**တ**ွင် **ထ**ော**မ**နိ**မ**ိ**ဌ** " **ဝ**ိ**က**ပ**ဌ** " **အ**နက်**လ**ည်း**ပ**ါ**၏**၊ **ယ**ဒိ**ဖ**ြင့် **ရ**ှေ**တ**နည်း**က**ို**ပ**ြပြီး**ရ**ှိ **နော**က်**တ**နည်း**က**ို **ပ**ြ**လ**ို**ရ**ာ**ဌ** "**အ**ထ" **ဟ**ု

ဟိ-မှန်၏၊ (တနည်း) " ကသ္မာ-ကြောင့်၊ နဝတ္တဗ္ဗံ - မဆိုထိုက်သနည်း " ဟု ပုစ္ဆာဝါကျအားပိုထည့်၊ ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥဘယတ္ထ- ၂ပါးသော အရပ်၌၊ တေနေဝ သမယေန-ထိုတချိန်တည်းဖြင့်ပင်၊ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ-မရှေးမနှောင်း၊ ဝိဟရိတုံ - သီတင်းသုံးတော်မူခြင်းငှါ၊ နသက္ကာ - မတတ်ကောင်း၊ (တသ္မာ-ကြောင့်၊ နဝတ္တဗ္ဗံ၊...ဤသို့ ဟိယသ္မာ၏ နိယမထည့်၊) " ဧတိ - သို့၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏ " ဟု ကိ အမေးကို ပြန်၍အုပ်၊

တေ-ဤဝေရဉ္ဇာယံဝိဟရတိ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေဟူသော စကားကို၊ **ဝေ**-ဤ သင်စောဒက ကြီးဆအပ်သော အခြင်းအရာအား ဖြင့်၊ **နခေါဒဗ္ဗံ** - မမှတ်ထိုက်၊ **သ**မိပတ္တေ ဘုမ္မဝစနန္တိ - ဟူ၍၊ **အ**ဝေါစုမှာ **နနု** - ဆိုခဲ့ကုန်ပြီ မဟုတ်

စချိလေ့ရှိ၏၊ " အထ – ထိုသို့ မဟုတ်, သို့မဟုတ်, ထိုနည်းမှ တမျိုးတဖုံကား " ဟု ဝါသဒ္ဒါကဲ့သို့ ဝိကပ်အနက်ပေးရသည်၊ ရှေဝါကျမှ ယဒိကိုလည်း လိုက်စေ။ [တချို့ကား အထကိုပင် ယဒိနှင့်အနက်တူယူ၍ "အထဝိဟရတိ–အကယ်၍နေအံ့" ဟုလည်း ပေးကြသေး၏၊ ထိုပေးခြင်းလည်း "အထ တတ္ထဝိဟရတိတိ–ယဒိ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေ ဝိဟရတိ" ဟူသော သာရတ္ထအဖွင့်နှင့် လျော်၏–ဟု ထင်သည်။]

[**နိ**ယာမ်သစ်] စောဒနာချက်, ၂မျိုးဆက်က,ရှေတွက်ယဒိ,သုံးရိုးရှိကို,ပရိကပ္ပ, အနက်ပြု၍, အထနောက်ချန်, ဝိကပ်ကြီးလော၊ မှတ်ရန် တဝ, အထအတွက် , ယဒိနက်ပင် , မှတ်ချက်တမျိုး , ဥဒ္ဒါန်ထိုးသည်, ရှေးရိုးလက်သုံး အရှိတည်း။

နဟိ ၊ ပေ ၊ ဝိဟရိတုံ ။ ။ " ဧဒါနိ စောဒကော တမေဝ အတ္တနော အဓိပ္ပါယံ နဟိ သက္ကာတိ အာဒိနာ ဝိဝရတိ"ဟူသော သာရတ္ထ၌ ဝိတ္ထာရအဖွင့်ဟု မမှတ်သင့်၊ ဒဠ္ဍိကရဏနှင့် ပေါဟုကိုပြုသော အဖွင့်သာ ဟု ယူဆသင့်သည်၊..... " နဟိ တက်ရာ, ဟိနက်မှာ, ဟိတ်ပါဒဋ္ဌိ " နိယာမ်။

နခေါ ၊ ပေ ၊ ဒဗ္ဗံ။ ။ " ငါ့ရှင် စောဒက....ဤ စောဒနာစကား အားလုံးကို သင့်ကိုယ်တိုင်အနက်မှန်ကိုမသိ၍ ဆိုအပ်ပြီ"ဟု ပြလိုသောကြောင့် "**နခေါ**၊**ပေ**၊**ဒဗ္ဗံ**" ဟု မိန့်၊ ဤ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေဟူသော စကားကို " ယဒိ တာဝ ဘဂဝါ " စသည်ဖြင့် သင်ကြီးဆသည့်အတိုင်း မမှတ်ရ၊ " ငါ့ရှင် ကြီးဆသည့် အတိုင်း ဝေရဉ္ဇာမြို့တွင်းနှင့် မြို့ပြင်ဘက်က တမာပင်အောက်ဝယ် တချိန်တည်းနေတော်မူခြင်းကို ပြသောစကား မဟုတ် "ဟူလို။

နနု ၊ ပေ ၊ မူလေတိ။ ။စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ စောဒနာကိုပယ်ရှားပြီး၍ယခုအခါ၌ အလိုရှိအပ်သော အနက်မှန်ကိုရင်း , ထိုအနက်မှန်ကိုလည်း ရှေနားခ၌ ဆိုထားခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်းကိုရင်း, ထိုသို့ ဆိုထားခဲ့ပါလျက် သင့်ကိုယ်တိုင် ထူလွန်း (အ) လွန်း၍ နားမလည်ခဲ့ ကြောင်းကိုရင်း, (တိုက်ရိုက် မပြောဘဲ, သွယ်ဝိုက်၍) ပြလိုသောကြောင့် "**နနု** အဝေါစုမှ"စသည်မိန့်၊ ထိုစကားရပ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို ပါဠိရှိအတိုင်း သိလောက်ပြီ၊

လော၊ တသ္မာ – ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သမီးပတ္တေ ဘုမ္မဝစနံ ဟု ဆိုခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဂဂ်ါယမုနာဒိနံ - ဂင်္ဂါမြစ်, ယမုနာမြစ် အစရှိသည်တို့၏၊ သမီးပေ-အနီးဌ၊စရန္တာနိ-လှည့်လည်ကုန်သော၊ဝေါယုထာနိ-နွားအပေါင်းတို့ကို၊ ဂင်္ဂါယံ စရန္တိ, ယမုနာယံ စရန္တိ တိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ ယထာ–ဆိုအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဝေ–ဤ အတူ၊ ဣဓာပိ–ဤဝေရဠာယံ ဝိဟာရတိ နဋ္ဌေရုပုစိမန္ဒမူလေ ဟူသော ပါဋ္ဌလည်း၊ ဝေရဠာယ- ဝေရဠာမြို့၏၊ သမီပေ- အနီးဌ၊ ယဒိဒံ နဋ္ဌေရုပုစိမန္ဒမူလံ-အကြင် နဋ္ဌေရုတမာပင်၏ အနီးအောက်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တတ္ထ–ထိုနဋ္ဌေရု တမာပင်၏အနီးအောက်ဌ၊ ဝိဟာရန္တော-သီတင်းသုံးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝေရဠာယံ ဝိဟာရတိ-နဋ္ဌေရုပုစိမန္ဒမူလေတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏။

ဟိ-ဆက်ဉီးအုံ့၊ ဝေရဠာဝစနံ- ဝေရဠာသဒ္ဒါသည်၊ အသ–ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝေါစရဝါမနိဒဿနတ္ထံ–ဝေါစရဝါမ်ကို ညွှန်ပြရခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ နဋ္ဌေရုပုစိမန္ဒမူလဝစနံ–နဋ္ဌေရုပုစိမန္ဒမူလသဒ္ဒါသည်၊ ပဗ္ဗဇိတာနုရူပ နိဝါသဌာန နိဒဿနတ္ထံ- ရဟန်းတို့အား လျောက်ပတ်သော နေရာအရပ်ကို ညွှန်ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို ဝေရဠာသဒ္ဒါ, နဋ္ဌေရုပုစိမန္ဒမူလ သဒ္ဒါတို့တွင်၊ ဝေရဠာကိတ္တနေန - ဝေရဠာသဒ္ဒါကို ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၊ အာယသ္မာ ဥပါလိ ဣတိရော– သည်၊ ဘဂဝတော - ၏၊ ဂဟဋ္ဌာနုဋ္ဌဟကရဏံ - အိမ်ရှင်တည်သူ

"ဂင်္ဂါယံ ယမုနာယံ" ဟု ဝေရဠာယံအတိုင်း ပါဋ္ဌရှိသင့်၏၊ ထို ၂ ပုဒ်သည် သမီးပတ္တဋ္ဌ ဘုမ္မဝစန , တနည်း သမီပျူပစာတည်း၊ [ယူထော နိတ္ထိ သဇာတိယ – တိရစ္ဆာနာနမုစ္စတေ=ဇာတ်တူ တိရစ္ဆာန်အပေါင်းကို "ယူထ"ဟု ဆိုအပ်၏၊–အဘိဓာန်။]

ဝေါစရ၊ စပ၊ မူလဝစနံ။ ။"ဝေရဠာယံ"အရ ဝေရဠာမြို့ကိုမရဘဲ မြို့အနီးက တမာပင်ရလျှင် " နဋ္ဌေရုပုစိမန္ဒမူလေ " ဟု အာဓာရ တခုသာ ဆိုသင့်သည် မဟုတ်လော၊ သမီပတ္ထ–အဓိကရဏတ္ထ ဟု အာဓာရ ၂ ခုကိုဆိုခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း-ဟု မေးတွယ်ရှိသောကြောင့် "ဝေါစရ" စသည်မိန့်။ [ပါဋ္ဌရှိအတိုင်း အဓိပ္ပါယ်သိနိုင်ပြီ။]

တတ္ထ ဝေရဠာကိတ္တနေန၊ ပေ၊ ဘဂဝေါ။ ။ ["ကိတ္တ–သံသရွေ့ကောင်းစွာ ပြောဆိုခြင်း" ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိ၏။] " ဝေရဠာသဒ္ဒါကို ပြောဆိုခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုး, ပုစိမန္ဒမူလသဒ္ဒါကို ပြောဆိုခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုး အဆက်ဆက်ကို အရှင်ဥပါလိထေရ် ပြပါသေးသနည်း "ဟု မေးတွယ်ရှိသောကြောင့် " တတ္ထ " စသည် မိန့်၊ " ထို ၂ ပုဒ်ကို မိန့်ဆိုသဖြင့် ဂဟဋ္ဌာနုဋ္ဌဟ – ပဗ္ဗဇိတာနုဋ္ဌဟ စသော မျိုးစွာသော အကျိုးကို ပြသည်" ဟူလို၊ ထိုအကျိုးများကို "တေနသ ဝနေယေ ဝ ဝိဟာရံ ဒဿေတိ" တိုင်အောင် သိလေ။

လူဝတ်ကြောင်တို့ကို ချီးမြှောက်မှုပြုတော်မူခြင်းကို၊ ဒသေတိ-ပြု၏၊ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလကိတ္တနေန - နဠေရုပုစိမန္ဒမူလသဒ္ဒါကို ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၊ ပမ္ဘဇိတာ နုဂ္ဂဟကရဏာ–ရဟန်းတို့ကို ချီးမြှောက်မှု ပြုတော်မူခြင်းကို၊ ဒသေတိ - ၏၊ တထာ-ထိုမှ တပါး၊ ပုရိမေန- ရှေ့ဝေရဇ္ဇာသဒ္ဒါဖြင့်၊ ပစ္ဆိယဂ္ဂဟဏတော- ပစ္ဆည်း ၄ ပါးကို ခံယူတော်မူခြင်းကြောင့်၊ အတ္ထကိလမထာနုယောဂဝိဝဇ္ဇနံ- အတ္ထကိလမထ အကျင့်ကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း အကျင့်ကို၊(ဒသေတိ)၊ ပစ္ဆိမေန-နောက် နဠေရုပုစိမန္ဒမူလသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝတ္ထုကာမပ္ပဟာနတော - ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ ဝိဝဇ္ဇနုပါယနိဒဿနံ - ကာမသုခလ္လိကကို အဖန်

ဂဟဋ္ဌ–ပမ္ဘဇိတာနုဂ္ဂဟ ။ ။ဝေရဇ္ဇာမြို့ကိုမှီ၍ လူဝတ်ကြောင်တို့၏ ပစ္ဆည်း ၄ပါးကို ခံယူခြင်း, လာဘ်ဆည်းကပ်ခွင့်ပေးခြင်း, တရားဟောခြင်း, သရဏဂုံသီလတို့ကို တည်စေခြင်း, ရှေးအကြောင်းအားလျော်စွာ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရစေခြင်းသည် လူဝတ်ကြောင်တို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းတည်း၊ ရဟန်းအများ၏ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ သင်ယူ မေးမြန်းဘို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ဘို့ သင့်လျော်သော ဆိတ်ငြိမ်ရာ တမာပင်အောက်၌ နေတော်မူခြင်းသည် ရဟန်းတို့ကို ချီးမြှောက်တော်မူခြင်းတည်း။

အတ္ထကိလမထာနုယောဂဝိဝဇ္ဇနံ။ ။"ဝေရဇ္ဇာမြို့ကိုမှီ၍ ပစ္ဆည်းလေးပါး ခံယူသေးသည်" ဟု ဆိုသဖြင့် ဆွမ်း စသည်ကို မသုံးဆောင်ဘဲ ခန္ဓာကိုယ်ပင်ပန်းကြောင်း အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကိုလည်း ဝေရဇ္ဇာသဒ္ဒါဖြင့် ပြု၏၊ [အတ္ထာ၌ အဒဓာတ် ကြီသော နည်းမှတပါး အာပုဗ္ဗ + ဓာဓာတ် + တပစ္ဆည်းကြီ၍ " အာဟိတော အဟံ မာနော ဇ္ဈောတိ အတ္ထာ" ဟု ဋီကာဝိဂြိဟ်ပြု၏၊ "အာဓိယတေ ဇ္ဈောတိ အတ္ထာ"ဟု ပြုစေလို၏၊ ဇ္ဈော–ဤ အတ္ထဘော (ခန္ဓာကိုယ်)၌၊ အဟံမာနော– ငါဟူသော မာနကို၊ အာဓိယတေ (အာဟိတော) – ဆောင်ထားအပ်၏၊ ဇ္ဈတိ အတ္ထာ၊ ကိလမတိ ဇေနာတိ ကိလမထော၊ (ကိလန္ဓာဘာဝေါ – ဟု ဋီကာဖွင့်ပုံကြည့်၍ ကရဏသာဓကြီသည်၊(အတ္ထသ+ ကိလမထော- အတ္ထကိလမထော-အတ္ထဘောဂ၏ ပင်ပန်းကြောင်း အကျင့်၊ "ဥပဝါသ– အစာလုံးလုံး မစားဘဲ ဥပုသ်စောင့်သုံးခြင်း၊ ကဏ္ဏကာပဿယ သေယျ–ဆူးခြောင့်စိုက်ထားသော တကဲမှီပျဉ်ချပ်ကို မှီ၍အိပ်ခြင်း"စသော ခန္ဓာကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲသောအကျင့်တည်း၊ အတ္ထကိလမထသ–ကို၊ အနုယောဂေါ(အနုအနု+ ယောဂေါ) –အဖန်ဖန် (ထပ်ကာထပ်ကာ) အားထုတ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထကိလမထာ နုယောဂေါ–မည်၏။]

ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂသဿ။ ။ရူပသဒ္ဒစသော ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို ကိလေသာ ကာမ၏ တည်ရာဝတ္ထုဖြစ်သောကြောင့် "ဝတ္ထုကာမ"ဟု ခေါ်၏၊ "ကာမိယတေတိ ကာမော"ဟု ပြု၊ ထို ကာမကို လိုလားသော တဏှာလောဘကို "ကိလေသာကာမ" ဟု ခေါ်၏၊ "ကာမေတီတိ ကာမော "ဟု ပြု၊ ထို ကိလေသာကာမနှင့် ယှဉ်သောသုခ

ဖန် အားထုတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း နည်းလမ်းပြခြင်းကို၊(ဒသေတိ)၊ ["ဒသနံ, ဒသေတိ " ဟု ၂ ခုထပ်သော်လည်း ဒသနံ၏ ကတ္တားသည် ဘုရားရှင်၊ ဒသေတိ၏ ကတ္တားကား အရှင်ဥပ ၊လိတည်း၊]

စ - သည်သာမကသေး၊ ပုရိမေန - ဖြင့်၊ ဓမ္မဒေသနာဘိယောဂံ - တရား ဟောတော်မူခြင်းဌ လွန်စွာ အားထုတ်ခြင်းကို၊ (ဒသေတိ)၊ ပစ္ဆိမေန-ဖြင့်၊ ဝိဝေကာဓိမုတ္တိ -ဝိဝေကဌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်တော် မူခြင်းကို၊ (ဒသေတိ)၊

(လောဘမူ သုခဝေဒနာ) ကို"ကာမသုခ"ဟု ခေါ်၏၊ ကာမေသု—ဝတ္ထုကာမတို့ဌ+ သုခံ—(အာရုံပြုရ) ဖြစ်သော သုခတည်း၊ ကာမသုခံ—ဝတ္ထုကာမတို့ဌဖြစ်သော သုခ၊ ကာမသုခံယေဝ ကာမသုခလျှိုက်၊ [ယဒနုပ — သုတ်ဖြင့် သွတ္ထဌ် လျှိုကပစ္စည်းသက်ဟု ယောဇနာဆိုး၏၊] ကာမသုခလျှိုကသ — ဝတ္ထုကာမတို့ဌဖြစ်သော ကိလေသာကာမ ချမ်းသာကို၊ အနုယောဂေါ (အနုဘဝေါ) -အဖန်ဖန်အားထုတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ခံစား ခြင်းသည်၊ ကာမသုခလျှိုကာနုယောဂေါ—မည်၏၊ ဤအလို "ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ဌ ဖြစ်သော ချမ်းသာကို (ခံစားသောအားဖြင့်) အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်း "ဟု ပေး၊ ကာမဂုဏ်အာရုံများကို ပယ်ခွါ၍ တောသစ်ဝင်အောက်ဌ ကိုယ်တော်တိုင် နေပြတော် မူခြင်းသည် (ဤသို့နေမှ ကာမသုခလျှိုကာနုယောဂကို ရှောင်နိုင်မည်—ဟု အမိန့်တော် မရှိသော်လည်း ရှိသကဲ့သို့)ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏နည်းလမ်းကို ပြတော်မူရာရောက်၏။

ဒိမတိ ၊ ။ဝတ္ထုကာမာရမဏော သုခေ သမ္ဘယောဂ ဝသေန လိနာ ယုတ္တာ ကာမ တဏှာ၊ ဤအလို " ကာမသုခေ — ဝတ္ထုကာမလျှင် အာရုံရှိသောသုခဌ + လိယတိ— ပုန်းအောင်းသကဲ့သို့ ယှဉ်တတ်၏၊ ဇုတိ ကာမသုခလျှိုကာ—မည်၏၊ ကာမတဏှာရ၏၊ လိကာဌ်ဌ လိဓာတ်,နိလိယနအနက်ဟော၊ ဏှေ့ပစ္စည်းကို အကပ်ပြု၊ ဇုတ္ထိလိန်ထုံးစံအတိုင်း အကို ဇုပြု, လ ဌေ့ဘော်လာ၊ (တနည်း) တံ သဟစရိတေ (ထို ကာမတဏှာနှင့်တကွ ဖြစ်သော) ကာမသုခေ၀ါ အာရမဏာဘူတေ အလ္လိနာ ပ၀တ္တတိ၊ ဤအလို အာပုဒ္ဒ, လိဓာတ်သည် အလ္လီယန အနက်ဟော၊ ကာမသုခေ-ကာမတဏှာနှင့် တကွဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ချမ်းသာဌ+အလ္လီယတိ-အာရုံပြုသောအားဖြင့် ငြိကပ်တတ်၏၊ ဇုတိ ကာမ သုခလျှိုကာ—မည်၏၊ ကာမခံစားသောအခါ ကိလေသာကာမနှင့် တကွဖြစ်သော သုခ ဝေဒနာဖြစ်၏၊ ထိုသုခကို " ကာမသုခ " ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသုခကို အာရုံပြုသောအခါ ထိုကဲ့သို့ ထပ်၍ ချမ်းသာလိုသော နှောက်နှောက် ကာမတဏှာဖြစ်၏၊ ထိုတဏှာသည် ရှေးရှေး ကာမသုခဌ ငြိကပ်သကဲ့သို့ဖြစ်ရကား ကာမသုခလျှိုကာမည်၏။

ဓမ္မဒေသနာ၊ပေ၊ဓိမုတ္တိ။ ။အဘိ—အလ္လန်+ယောဂ - အားထုတ်ခြင်း၊ [သ ဉ္ဇာဟဘာ၀ေါ — အားထုတ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် (သာရတ္ထ)။] "ဝေရဉ္ဇာမြို့ အနီး နေတော်မူ၏ "ဟု ဆိုသဖြင့် တရားဟောဘို့ရန် မြို့အနီးဌ နေခြင်း ဖြစ်ရကား ဝေရဉ္ဇာ သဒ္ဒါဖြင့် ဓမ္မဒေသနာဘိယောဂကို ပြ၏၊ ထိုသို့ မြို့အနီး နေတော်မူရင်းပင် လူတို့မှ ကင်းသောဝိဝေကဌ စိတ်ညွှတ်တော်မူပုံကိုကား နဌေရုပုစိမန္ဒမူလသဒ္ဒါဖြင့် ပြသည်။

ပုရိမေန - ဖြင့်၊ ကရုဏာဝယ - ကရုဏာတော်ဖြင့်၊ ဥပဂမနံ - ချဉ်းကပ်တော်မူခြင်းကို၊ (ဒဿေတိ)၊ ပစ္ဆိမေန-ဖြင့်၊ ပညာယ-ပညာတော်ဖြင့်၊ အပဂမနံ-ဖဲခွါတော်မူခြင်းကို၊ (ဒဿေတိ)၊

ပုရိမေန၊သတ္တာနံ-တို့၏၊ ဟိတသုခနိပ္ဖါဒနာဓိမုတ္တတံ- စီးပွားချမ်းသာကို ပြီးစေခြင်း၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်တော်မူသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ၊ ပစ္ဆိမေန၊ ပရဟိတသုခကရဏော–သုတပါး၏ စီးပွားချမ်းသာကို ပြုခြင်း၌၊ နိရုပလေပနံ-တဏှာဖြင့် လိမ်းကျံ၍ ကပ်ငြိမှု ရှိတော် မမူခြင်းကို၊ ဒဿေတိ၊ ပုရိမေန၊ ဓမ္မိကသုခါပရိစ္စာဂနိဿိတံ - တရားနှင့် ယှဉ်သော သုခကို မစွန့်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော၊ ဖါသုဝိဟာရံ-ချမ်းသာစွာနေတော်မူခြင်းကို၊(ဒဿေတိ)၊ ပစ္ဆိမေန-ဥဏ္ဍရိမနုဿမမ္ဘာနုယောဂ နိဿိတံ-ဥဏ္ဍရိမနုဿမမ္ဘကို အဖန်ဖန်အားထုတ်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော၊ ဖါသုဝိဟာရံ (ဒဿေတိ)၊ ပုရိမေန၊ မနုဿာနံ-တို့အား၊ ဝါ– တို့၏အပေါ်၌၊ ဥပကာရဇဟုလတံ - များသော ကျေးဇူးရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဒဿေတိ)၊ ပစ္ဆိမေန ဒေဝတာနံ ဥပကာရဇဟုလတံ (ဒဿေတိ)၊ ပုရိမေန၊ လောကေ– လောကသ္မိ၊ ဇာတိသု – ဘွားမြင်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏၊ လောကေ-၌၊ သံဃသုဘာဝံ-ကြီးပွားတော်မူသည်၏အဖြစ်ကို၊(ဒဿေတိ)၊ ပစ္ဆိမေန၊ လောကေန-လောကနှင့်၊ အနုပလိတ္တတံ-မလိမ်းကျံ၊ မကပ်ငြိသည်၏ အဖြစ်ကို၊(ဒဿေတိ)။

ဥပဂမန, အပဂမန။ ။ဝိဝေကသို့ အလွန်မွေ့လျော်ပါလျက် လူတို့ရှိရာမြို့ရွာသို့ကြွတော်မူခြင်းသည် လူတို့အား သနားသော ကရုဏာတော်ကြောင့် တရားဟောရန် ကြွတော် မူခြင်းသာတည်း၊ "လာဘ်စသည်ကို လိုလား၍ ကြွတော်မူခြင်း မဟုတ်" ဟူလို၊ ထိုသို့ ကြွတော်မူ၍ တရားဟောခြင်း ကိစ္စပြီးလျှင် အချိန်အခါကို ညာဏ်တော်ဖြင့် သိ၍ ဝိဝေကရတ္ဌိရန် ပြန်ကြွတော်မူ၏၊ "နဝိရောဓေဒိ နိမိတ္တံ–လူတို့နှင့် သဘောချင်းမကိုက်၍ စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးနှင့် ပြန်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်"ဟူလို။

ဟိတသုခပေါနိရုပလေပနံ။ ။ဝေရဉ္ဇာမြို့အနီး၌ နေတော်မူခြင်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားချမ်းသာကို ပြီးစေတို့ရန် နေတော်မူခြင်းဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝေရဉ္ဇာသဒ္ဒါဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားချမ်းသာပြီးစေမှု၌ စိတ်ညွှတ်လျက်ရှိကြောင်းကိုပြ၏၊ ထိုဟိတသုခကို ပြီးစေပြီးနေခဲ့ ဆက်လက်၍ စကားတပြောပြောနှင့် ရောရောနှောနှော မနေဘဲ ကျောင်းတော်သို့ ပြန်ကြွနိုင်ပုံ ထောက်၍, ပရဟိတသုခကို ပြီးစေရာဝယ် တဏှာဖြင့် တွယ်တာမှု မရှိကြောင်းကိုလည်း ပုစိမန္ဒသဒ္ဒါဖြင့် ပြသည်။

ဥပကာရဇဟုလတံ။ ။ဝေရဉ္ဇာကို မှီနေခြင်းသည် မြို့နေသူ လူတို့အား ကျေးဇူးများ၏၊ မြို့ပြင်ပ သစ်ပင်အောက်၌ နေတော်မူခြင်းသည် လူအများမှ ကင်းဆိတ်သောကြောင့် နတ်တို့အား ကျေးဇူးများ၏၊ မှန်၏၊–နတ်မြတ်တို့သည် လူတို့မှ ကင်းဆိတ်သော အရပ်သို့သာ ချဉ်းကပ်လိုကြသည်။

ပုရိမေန၊ ကေပုဋ္ဌလောဘိက္ခဝေ ၊ ပေ ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ- ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ယဒတ္ထံ-အကြင်အကျိုးငှါ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဥပ္ပန္နော – ဖြစ်တော်မူပြီ၊ တဒတ္ထပရိနိပ္ဖါဒနံ – ထို အကျိုးကို ပြီးစေခြင်းကို၊ (ဒသေတိ)၊ [ဘိက္ခဝေ - တို့၊ လောကေ – ၌၊ ကေပုဋ္ဌလော – တဆူတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော - ပွင့်တော်မူလသော်၊ ဗဟုဇနဟိတာယ-လူအများ၏စီးပွားအလို့ငှါ၊ ဗဟုဇနသုခါယ-လူအများ၏ချမ်းသာအလို့ငှါ၊ လောကာနုကမ္ပါယ – သတ္တလောကကို သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှင့်တော်မူခြင်းငှါ၊ ဒေဝမနုဿာနံ-ကျွတ်ထိုက်ကြသူ နတ်လူတို့၏၊ အတ္ထာယ- ပရမတ္ထနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ၊ ဟိတာယ-ဖိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်း မဂ်အကျိုးငှါ၊ သုခါယ–ဖလသမာပတ်ချမ်းသာအကျိုးငှါ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ပွင့်တော်မူ၏၊ ကေပုဋ္ဌလော- တဆူတည်းသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်၊ကတမော-နည်း၊ အရဟံ-ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-မဖေါက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ တထာဂတော-မြတ်စွာဘုရားတည်း။]

ပဋ္ဌိမေန၊ ယတ္ထ - အကြင်အရပ်၌၊ ဥပ္ပန္နော - ဖြစ်တော်မူခဲ့ပြီ၊ တဒနုရူပ ဝိဟာရံ – ထိုဖြစ်ရာအရပ်အားလျော်စွာ နေတော်မူခြင်းကို၊ (ဒသေတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ-ခဲ့၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဌမံ - ရှေးဦးစွာ၊ လုမ္ဗိနိဝနေ-လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်၌၊ ဥပ္ပန္နော– ဖြစ်တော်မူပြီ၊ ဒုတိယံ - နှစ်ကြိမ်မြောက်၊ ဗောဓိမဏ္ဍေ-ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌၊ ဝါ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်,သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ကြည်လင်ရာ

လောကေ ၊ ပေ ၊ အနုပလိတ္တတ် ။ ။ မြို့ကိုမှီခြင်းသည် လူ့လောကဌ ဖွားမြင်၍ လူ့အာဝီသကို သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့် ကြီးမြင့်ရကြောင်းကိုပြ၏၊ မှန်၏-လူစင်စစ်ဖြစ်သော ကြောင့်သာ လူတို့နေရာမြို့ရွာကို မှီနေသည်၊ ဤစကားဖြင့် တန်ခိုးကြီးမားသော်လည်း ဘုရားရှင်ကို နတ်ဟု မထင်မှားနှင့် ဟု တားမြစ်သည်၊တောသစ်ပင်အောက်ဌ နေတော်မူသဖြင့် "ရေ၌ ဖြစ်သော ကြာပန်းသည် ရေနှင့်မလိမ်းကဲ့သကဲ့သို့, လူ၌မွေးဖွားသော်လည်း လူတို့နှင့် မရောနှော မလိမ်းကဲ့"ဟု ပြသည်။

ကေပုဋ္ဌလော ၊ ပေ ၊ နိပ္ဖါဒနံ ။ ။ ဤ ပါဠိတော်သည် ကေဂ်ဏ္ဍရ ပါဠိတည်း၊ ထိုပါဠိတော်၌ " ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတပါး ထင်ရှားပေါ်လာလျှင် အများ၏ အတွက် ဟိတ သုခ အကျိုးငှါ ပေါ်ပေါက်လာ၏ " ဟု ဆို၏၊ ထို့ကြောင့် ဝေရဉ္ဇာသဒ္ဒါဖြင့် " ထို မူလ ရည်ရွယ်ရင်း ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓကိစ္စကို ပြီးပြေအောင် နေတော်မူခြင်း" ဟု ပြ၏။ [ပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ထိုပါဠိ၏ အဋ္ဌကထာမှ ယူ၊] နဋ္ဌေရုပဒိမန္ဒ သဒ္ဒါဖြင့်ကား " လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်ဟူသော တောင် ဖွားမြင်ခဲ့၍ ဗောဓိပင်ဟူသော တောင် ဘုရားဖြစ်ခဲ့သည်အားလျော်စွာ တောသစ်ပင်အောက်မှာပင် နေတော်မူခြင်းကို"ပြ၏။

ဗောဓိပင် အရပ်၌၊ ဥပ္ပန္နော၊ ဧတိ - ဤသို့၊ လောကိယ လောကုတ္တရာယ-လောကီလောကုတ္တရာဖြစ်သော၊ ဥပ္ပတ္တိယာ-ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝနေယ်ဝ-တောခိုသာလျှင်၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်တော်မူပြီ၊ တေန - ထို့ကြောင့်၊ အသ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝနေ-ယ်ဝ-တောခိုသာလျှင်၊ ဝိဟာရံ - သီတင်းသုံးတော်မူခြင်းကို၊ ဒသေတိ၊ ဧတိဝေမာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဣဏ-ဤဝေရဉ္ဇာယဝိဟာရတို နဒ္ဒေရုပုစိမန္ဒမူလေဟူသောပါဠိ၌၊ အဏ္ဍယောဇနာ- အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- ၏။

☞ **မဟတာ ဘိက္ခုသံ**ယေန သဒ္ဒါ် တိ ဣဏ-ဤပါဠိ၌၊ **မဟတာ**တိ-ကား၊ ဂုဏမဟဏ္ဍေနပိ - ဂုဏ်တို့ဖြင့် မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ **မဟတာ** - မြတ်သော၊ သရီရမဟဏ္ဍေနပိ-အရေအတွက်အားဖြင့် များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ **မဟတာ**-များသော၊ ဟိ-ချေ၊ သော ဘိက္ခုသံယော-ထိုရဟန်းအပေါင်းသည်၊ ဂုဏေဟိပိ-ဂုဏ်တို့ဖြင့်လည်း၊ **မဟာ**-မြတ်သည်၊**အ**ဟောသိ-ပြီ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုရဟန်းအပေါင်း၌၊ ဝါ-တွင်၊ ယော - အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပန္ဓိမကော - ဂုဏ်အားဖြင့် နောက်ဆုံးသည်၊ ဟောတိ၊ သော - သည်၊ သောတာပန္နော - သောတာပန်တည်း၊ (တသ္မာ-ထိုကြောင့်တည်း၊)သရီရယပိ-အရေအတွက်အားဖြင့်လည်း၊**မဟာ**-များသည်၊ **အ**ဟောသိ၊ (ကသ္မာ)၊ ပဌမသတသရီဏ္ဌာ - ဝါးရာအရေအတွက် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဧမာဒိနာ၊ **ပေ**။ **အ**ဏ္ဍ**ယော**ဇနာ။ ။ အာဒိသဒ္ဒေန ဝေရဉ္ဇာကိတ္တနတော ရူပကာယသဒ္ဒေန (ဝေရဉ္ဇာကိုမှီ၍ ပစ္စည်း ၄ပါးကိုခံယူသုံးဆောင်ခြင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ရူပကာယတော်ကို ချီးမြှောက်ကြောင်း) ဒသေတိ၊ နဒ္ဒေရုပုစိမန္ဒကိတ္တနတော ဓမ္မကာယသ (ဆိတ်ငြိမ်သော တောခိုနေခြင်းကား သမာပတ် ဝင်စားခြင်း, ရဟန်းတို့အား တရားတော်မေးမြန်းခွင့်ရစေခြင်းကြောင့် တရားတော် ချီးမြှောက်ရာရောက်၏၊) ဤသို့ စသည်ဖြင့် သွယ်ဝိုက်၍ ပြသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟာရတိ နဒ္ဒေရုပုစိမန္ဒမူလေပုဒ်တို့၌ ယှဉ်စေခြင်းသည် (ယှဉ်ကပ်၍ အဓိပ္ပါယ်ပြုရခြင်းသည်) **အ**ဏ္ဍ**ယော**ဇနာ မည်၏။ [**အ**ဏ္ဍ**သ** — ရသင့်သော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို+ **ယော**ဇနာ— (ဝေရဉ္ဇာယံ နဒ္ဒေရုပုစိမန္ဒမူလေ သဒ္ဒါတို့၌) ယှဉ်စေခြင်း, ယှဉ်ကပ်၍ ပြခြင်းတည်း၊ **အ**ဏ္ဍ**ယော**ဇနာ—ခြင်း။]

မဟတာတိ။ ။ဂုဏမဟဏ္ဍေနဖြင့် မဟန္တသဒ္ဒါ၏ ဥတ္တမတ္ထ (အမြတ်အနက်)ကို ပြ၏၊ "**မ**ဟတာ-မြတ်သော" ဟု ပေး၊ သရီရမဟဏ္ဍေနဖြင့် မဟန္တသဒ္ဒါ၏ ဗဟုတ္ထ (အများဟူသော အနက်)ကို ပြ၏၊ "**မ**ဟတာ-များသော"ဟု ပေး။

ဘိက္ခုနံ- ရဟန်းတို့၏၊ သံဃေန - အပေါင်းနှင့်၊ ဘိက္ခုသံဃေန - ရဟန်း အပေါင်းနှင့်၊ ဒိဋ္ဌိသီလ သာမညသင်္ခါတ သင်္ဃာတေန – ဒိဋ္ဌိသီလ၏ တူမျှသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဂုဏ်အားဖြင့် ပေါင်းစပ်အပ်သော၊ သမဏာဂဏေန-ရဟန်းအပေါင်းနှင့်၊ ဧုတိအဏ္ဍော-ဤကားအနက်။

ဘိက္ခုနံ၊ ပေ၊ သမဏာဂဏေန။ ။"ဘိက္ခုနံ+သံဃေန–ဘိက္ခုသံဃေန"သည် ဝါကျာဝတ္ထိကန္တနည်းဖြင့် ပြီးစလွယ်ပြုသော လဟုကနည်း ဝစနတ္ထတည်း၊ ဘိက္ခုနံ+သံဃော –ဘိက္ခုသံဃော " ဟု ပဒ္ဒါဝတ္ထိကန္တ ဂရုကနည်း ပြုစေလိုသည်၊ အချို့က " ဘိက္ခုနံ + သံဃော" ကို အဘေဒ ဘေဒူပစာရ ဟု ကြံကြ၏၊ အဘေဒ ဘေဒူပစာ မှန်သမျှလည်း " ဘိက္ခုဝေ သံဃော " ဟု ကမ္မဓာရဲပြုမှ ဝိဂ္ဂြိဟ်စစ် ဖြစ်သည်ဟု ယူကြသတတ်၊"ဘိက္ခုနံ သံဃေန"ဟု ဘိက္ခုနံအရ အစိတ်အစိတ် ရဟန်းများရ၍+သံဃေန အရ အပေါင်းရသဖြင့် အဝယဝီ+ အဝယဝသမ္ဗန် ဖြစ်ပါလျက် အဘေဒ ဘေဒူပစာ ကြံခြင်းကစ၍ ရိုးရာမကြေ။

ဒိဋ္ဌိ စ သီလာနိ စ ဒိဋ္ဌိသီလံ၊(သီလပညာဏ်ကဲ့သို့ သမာဟာရဒ္ဒန်) သမာနသ – တူသော ဒိဋ္ဌိသီလ၏ + ဘာဝေါ , သာမည်း ဘိက္ခုနံသည် ပုထုဇဉ် အရိယာရဟန်း အားလုံးကို ဟောနိုင်သော်လည်း " ယော ပန္ဒိမကော, သော သောတာပန္နော"ဟု ဆိုသောကြောင့် အရိယာရဟန်းများကိုသာယူ၊ ထို အရိယာရဟန်းတို့ ဒိဋ္ဌိသီလအချင်းချင်း သမာနဖြစ်ဘို့အကြောင်း (ဘာဝအနက်)ကား မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် ပါဝင်သော ဒိဋ္ဌိ၏ အရိယနိယျာနိကဂုဏ်နှင့် သမ္မာဝါစာ ကမ္မန္တ အာဇီဝဟူသောသီလ၏ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားခြင်းဂုဏ်တည်း။

ဒိဋ္ဌိသီလသ+သာမည်–ဒိဋ္ဌိသီလသာမည်၊ ဒိဋ္ဌိသီလသာမည် ဧုတိ သင်္ခါတော ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ခါတော – ဒိဋ္ဌိသီလ၏ တူမျှသည်၏ အဖြစ် ဟု ဆိုအပ်သောဂုဏ်၊ လောကဋ္ဌ သတ္တဝေချင်းတူမှ ပေါင်းစပ်၍ဖြစ်၏၊ အရိယာဘိက္ခုတို့လည်း ဒိဋ္ဌိသီလ အားဖြင့် သတ္တဝေချင်းတူကြ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဒိဋ္ဌိသီလ သာမညသင်္ခါတေန + သံဃာ တော , ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ခါတ သံဃာတော – ဒိဋ္ဌိသီလ၏ တူမျှသည်၏အဖြစ် ဟု ဆိုအပ်သောဂုဏ်အားဖြင့် ပေါင်းစပ်သော အပေါင်း။ [တချို့နေရာ၌ "သင်္ခါတ" မပါဘဲ "ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသံဃာတေန"ဟုသာ ရှိ၏၊ ဤ၌ကား သာရတ္ထမှာပင် "ဧဝံ ဝုတ္တာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဧဝံ ဝုတ္တာနဿ သီလာနံ သမညသင်္ခါတေန သံဃာတော သံဃဋ္ဌိတော သမေတော"ဟု သင်္ခါတသဒ္ဒါပါလျက် ရှိသည်။]

မှတ်ချက်။ ။ဋီကာ၌ "ဒိဋ္ဌိယာ သီလာနံ" ပုဒ်တို့ကိုထောက်၍ "ဒိဋ္ဌိသီလသ+ သာမည်"ဟု ဆင်္ဂြိတ်ပျူရိုသ်ရင်း, သာမည သင်္ခါတေနကို ထောက်၍ သံဃာတောနှင့် ဝိသေသနတ္ထ တတိယာ တပ္ပုရိသ်ရင်း တွဲစပ်သည် "သံဃဋ္ဌိတော–ပေါင်းစပ်အပ်၏၊ သမေတော – တကွဖြစ်စေအပ်၏" ကို ထောက်၍ သံဃောကိုလည်း "သံဟညတေ (ပေါင်းစပ်အပ်၏) ဧုတိ သံဃော" ဟု ပြု၊ သံဟနာညာယဝါ ရောယောသုတ်ဖြင့် စိရင်၊"သမဏာဂဏေန"သည် ဘိက္ခုသံဃေန၏ ဟောနက်ပြ အဘိဓေယျတည်း။

သန္ဓိန္တိ–ကား၊ ကေတော-တပေါင်းတည်း၊ ဝါ-အတူတကွ၊ ပဗ္ဗမဇ္ဇေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိတိ-ကား၊ ဧတေသံ - ၎င်း ရဟန်းအရာတို့၏၊ ပဗ္ဗ - ငါးလိကုန်သော၊ မဇ္ဇာ–အတိုင်းအရှည်သည်(အတ္ထိ)ဋီတိ-ကြောင့်၊ (တာနိ ဘိက္ခု သတာနိ-တို့သည်) ပဗ္ဗမဇ္ဇာနိ- ပဗ္ဗမဇ္ဇတို့မည်၏၊ ပမာဏံ- အတိုင်းအရှည်ကို၊ မဇ္ဇာတိ- မဇ္ဇာ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပမာဏကို မဇ္ဇ ဟု ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဘောဇနေ မဇ္ဇညှတိ - ၍၊ ဝုစ္စေ-ဆိုအပ်သော်၊ ဝါ-ဆိုအပ်ရာ၌၊ ဘောဇနေ-ဘောဇဉ်၌၊ မဇ္ဇံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ ဇာနာတိ- သိ၏၊ ဋီတိ- ၎င်းသို့သော၊ အဇ္ဇော - အနက်သည်၊ ဟောတိ ယထာ- သို့၊ ဧဝံ - ၎င်းအတူ၊ ဋီဝါပိ- ၎င်း ပဗ္ဗမဇ္ဇေဟိဟူသော ပါဠိ၌လည်း၊ တေသံ ဘိက္ခုသတာနံ- ထို ရဟန်းအရာတို့၏၊ ပဗ္ဗ- ငါးလိကုန်သော၊ မဇ္ဇာ (ပမာဏံ)-အတိုင်းအရှည်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဋီတိ-၎င်းသို့သော၊ အဇ္ဇော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- ၏။

ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ သတာနိ-အရာတို့တည်း၊ ဘိက္ခုသတာနိ-ရဟန်းအရာတို့၊ ပဗ္ဗမဇ္ဇေဟိ - ငါးလီ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ-ထိုရဟန်းအရာတို့နှင့်၊ (သန္ဓိံ)၊ ဧတေန - ၎င်း ပဗ္ဗမဇ္ဇေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ဟူသောပါဠိဖြင့်၊(ဒဿိတံ)၍စပ်)၊ မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေနသန္ဓိန္တိ-ဟူ၍၊ ယံ-

မဇ္ဇာတိပမာဏံ၊ ပေါဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ပမာဏိသရိယေမဇ္ဇာ–စသောအဘိဓာန်လာ ဋီကာ၌ လိန် မဇ္ဇာသဒ္ဒါ၏ အနက်တို့တွင် ၎င်းနေရာ၌ ပမာဏအနက်ဟော ဟု သိစေလို၍ "မဇ္ဇာတိ ပမာဏံ ဝုစ္စတိ" ဟု မိန့်သည်၊ "တသ္မာ၊ပေါ၊ဒဋ္ဌဗ္ဗောဖြင့် ထိုပမာဏအနက်ကို ယူရခြင်း၏ အကျိုးဖလကို ပြသည်၊ ထိုတွင် "ယထာ၊ပေ၊ဟောတိ" သည် ဥပမာနဝါကျ၊ "ဧဝံ၊ပေ၊ဒဋ္ဌဗ္ဗော"ကား ဥပမေယျဝါကျ၊ "တေသံ ဘိက္ခုသတာနံ၊ ပေ၊ပမာဏံ"ဖြင့် "ပဗ္ဗ မဇ္ဇာ ဧတေသံတိ ပဗ္ဗမဇ္ဇာနိ"ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်ကို ပြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ပဗ္ဗ+မဇ္ဇာ၏ နောက်၌ "ပဗ္ဗ+ပမာဏ" ဟု ယခုစာအုပ်များ၌ တွေ့ရ၏၊ ထိုပဗ္ဗနှင့် ပမာဏသည် သမာသ်မဟုတ်၊ ရှေ"ပဗ္ဗ+မဇ္ဇာကို ထပ်၍ ဖွင့်သော ဝါကျသာ၊ ဝါကျဖြစ်လျှင်လည်း ပဗ္ဗကို ပဗ္ဗ ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သဖြင့် အကျိုး မထူးချေ၊ မဇ္ဇာကိုသာ"ပမာဏ" ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သင့်သည်၊ ၎င်းအဖွင့်မျိုးကို လဟုမဇ္ဇာတယော ရသောသုတ် အဖွင့် ရူပသိဒ္ဓိ၌ "လဟု+မဇ္ဇာ=ပမာဏံတိ" ဟု တွေ့ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းလည်း"ပဗ္ဗ+မဇ္ဇာ ပမာဏံတိ"ဟု မူလပါဠိဟောင်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ ပဗ္ဗနှင့် မဇ္ဇာလည်း ဝုစ်ချင်းမတူသော ဝိသေသန ဝိသေသျ ဟု မှတ်။ [သီလက္ခန်ဋီကာ သစ်၌ကား"ပဗ္ဗ+မဇ္ဇာ (နောက် ပဗ္ဗ-မပါ) ပမာဏာတိ ဗျာသော (ဝါကျ) ၊နိကာရ လောပေါ်စေတ္တ နပုံသကလိင်ဟော"ဟုဖွင့်လေ၏၊"ပမာဏာနိ"ဆိုလိုလျက် နိကြေသည် ဟု ဆိုလိုသတတ်၊ ထိုအလို မဇ္ဇာလည်း ဗဟုဝုစ်ပင် ဆိုလို၏၊ ထို ဋီကာသစ် စကား အားလုံးကို စဉ်းစားကြပါလေ။]

အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီး ဣတ္ထေ-ဤစကားဌ၊ မဟတော- မဟန္တဖြစ်သော၊ တသ ဘိက္ခုသံဃသ-ထိုရဟန်းအပေါင်း၏၊ သန္ဓာမဟတ္တံ-အရေအတွက် အားဖြင့်များသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒဿိတံ - ပြအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ (တနည်း) ပန-အဘို့တပါးကား၊ ပရတော- နောက်ဌ၊ အသ-ထို ဘိက္ခုသံဃာ၏၊ နိရဗ္ဗုဒေါ ဟိ သာရိပုတ္တ ၊ ပေ ၊ သောတာပန္နောတိ – ဟူသော၊ ဝစနေန - စကားတော်ဖြင့်၊ ဂုဏမဟတ္တံ - ဂုဏ်တို့ဖြင့် မြတ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ အာဝိ-ထင်စွာ၊ ဘဝိဿတိ၊ [သာရိပုတ္တ-ရာ၊ ဘိက္ခုသံဃော-ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ နိရဗ္ဗုဒေါ-ဒုဿီလဟူခိုးသူမရှိ၊နိရာဗီနဝေါ-ဒုဿီလ ညစ်, အပြစ်မရှိ၊ အပဂတကာဠကော - ဒုဿီလ တည်းဟူသော ကင်းသော အမည်းအညစ် ရှိ၏၊ သုဒ္ဓေါ - စင်ကြယ်၏၊ သာရေ - သီလ,သမာဓိ, ပညာ ဟူသော အနှစ်ဌ၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ သာရိပုတ္တ–ရာ၊ ဧ့ မေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဘိက္ခုသတာနံ – ဤ ငါးရာကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်၊ ယော - အကြင် ရဟန်းသည်၊ ပဗ္ဗဇ်မကော - ဂုဏ်အားဖြင့် နောက်ဆုံးသည်၊ (ဟောတိ)၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ သောတာပန္နော–သောတာပန်တည်း။]

အသောသိ ခေါ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏောတိ ဣတ္ထေ– ဟူသော ဤပါဌ်ဌ၊ အသောသီတိ-အသောသီ ဟူသည်ကား၊ သုဏိ - ကြားပြီ၊ ဥပလဘိ–ရပြီ၊ သောတဗ္ဗါရသမ္ပတ္တိဝစနနိဿိတသာနုသာရေန-သောတဗ္ဗါရသို့ ရောက်လာ သော စကားသံကိုအစဉ်လိုက်သော မနောဗ္ဗါရဝိထိဖြင့်၊ အညာသိ - သိရပြီ၊ ခေါတိ- ခေါဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ပဒပူရဏမတ္တေ - ပုဒ်၏ ပြည့်ကြောင်းမျှဌ၊

အသောသီတိ ၊ ပေ ၊ အညာသိ ။ ။ အသောသိဌ် အသဒ္ဒါသည် ပဋိသေဓ, သင်ဌ ဝိဘတ်သိ ဟု ထင်မည်စိုးသောကြောင့် "သုဏိ" ဟု မူလသံဝဏ္ဏနာဖွင့်၊ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် အသဒ္ဒါသည် အဇ္ဇတနီကြောင့်လာသော အာဂုံ (အ) တည်း၊ သိဌ်လည်း သ အာဂုံ, ဤဝိဘတ်ဟု သိစေ၏၊ သုဏိ အရ"ကြားခြင်း"ဟူသည်သည်း ကြားကာမတ္တ မဟုတ်၊ ထိုသတင်းကို အမှတ်တရ အဖြစ်ဖြင့် "ရခြင်း" ဟု ပြလိုရ် "ဥပလဘိ" ဟု လောကဝေါဟာရအားဖြင့် အနုသံဝဏ္ဏနာဆင့်သည်၊ မြန်မာဌ်လည်း "ဒီသတင်းကို ကြား+ ရသည်"ဟု ရှင့်တွဲ၍ သုံးလေ့ရှိသည်၊ ထိုရခြင်းဟူသည်လည်း သောတဗ္ဗါရိက ဝိထိနှင့် တဒနုဝတ္တက မနောဗ္ဗါရဝိထိဖြစ်ပြီးနောက်, ထိုဝိထိသို့ အစဉ်လိုက်သော သုဒ္ဓ မနောဗ္ဗါရဝိထိများဖြင့် သိခြင်းတည်း "ဟု ပြလိုရ် "သောတဗ္ဗါရ၊ ပေ ၊ အညာသ်"ဟု ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် ဒုတိယအနုသံဝဏ္ဏနာ ဆင့်သည်။

ပဒပူရဏမတ္တေ။ ။ ပူရယတိ အဓိနနာတိ ပူရဏံ၊ ပဒဿ – ပုဒ်၏ + ပူရဏံ– ပြည့်ကြောင်းတည်း၊ ဝါ – တန်ဆာဆင်သကဲ့သို့ ပြည့်ဖြိုး ဝေဆာကြောင်းတည်း၊ ပဒ ပူရဏံဝေ-ပုဒ်၏ ပြည့်ဖြိုးဝေဆာကြောင်းသည်ပင်၊ ပဒပူရဏမတ္တံ–မည်၏၊ မတ္တသဒ္ဒါ

(ပဝတ္တော- သော၊) နိပါတော- နိပါတ်တည်း၊ ဝါ- တနည်း၊ အဝခရဏ ဣတ္ထေ-အဝခရဏအနက်၌ (ပဝတ္တော)နိပါတော၊ တတ္ထ-ထိုနှင်မျိုးတို့တွင်၊ အဝခရဏတ္ထေန–အဝခရဏအနက်ရှိသော ခေါ သဒ္ဒါဖြင့်၊ အသေသသိ ဝေ - ကြားသိရသည်သာ၊ အသ - ထိုပုဏ္ဏား၏၊ ကောစိ - တစုံတခုသော၊ သဝနန္တရာယော-ကြားသိရခြင်း၏ အနန္တရာယ်သည်၊ နအဟောသိ-မရှိ၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော-ဤအနက်ကို [ဣတိကိုပင် "အယံအတ္ထော" ဟုဖွင့်။] ဒဠ္ဍတ္ထော-၏၊ ပဒပူရဏေန ပန - ပဒပူရဏ ခေါသဒ္ဒါဖြင့်ကား၊ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ မတ္တာ မော– ရှေနောက်သဒ္ဒါတို့၏ ပြေပြစ်ညက်ညောကုန်သည်၏ အဖြစ်မျှကိုသာ၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊)

သည် ဝေအနက်ဟော၊ ထိုမတ္တာဖြင့် ပဒပူရဏမှတပါး အခြား အနက်အထူး မရှိ ဟု ပြသည်၊ ဆက်ဦးအံ့–" အသောသိ–ကြားသိရပြီ "ဟု ဆိုသဖြင့် (အခြားအနက်ကို ပယ်ရှားနိုင်သော) အညတ္ထာပေါ်ဟနနည်းအားဖြင့်ရင်း, "သမ္ဘဝါကို သာဝခရဏ-ဝါကျတိုင်းမှာ ဝေအနက် ပါနိုင်၏ " ဟူသော ပရိဘာသာအားဖြင့်ရင်း, " မကြားရခြင်း – ကြားသိဘို့ရန် အနန္တရာယ်တစုံတရာရှိခြင်း " ဟူသောအနက်ကို ကန့်ကွက်တားမြစ်နိုင်ရကား ခေါ်အတွက် အဝခရဏအနက်ကို ပြဘွယ်မလိုဟု ယူဆ၍ " ပဒပူရဏမတ္တော" ဟု မိန့်သည်။

အဝခရဏတ္ထော ဝါ ။ ။ ဝါကျတိုင်း၌ အဝခရဏအနက်ကို တိုက်ရိုက်ပြနိုင်သော ပုဒ်ရှိလျှင် ထိုပုဒ်က အဝခရဏအနက်ကို တိုက်ရိုက်ပြမှ သာ၍ ထင်ရှားသော ကြောင့် " အဝခရဏတ္ထော ဝါ" ဟု တနည်းဖွင့်ပြန်သည်။ [အဝခရဏတ္ထော ပန ဣမိနာ "အနန္ဒောဂဝဝခရဏေ သမ္ဘဝီ ဝါ ကျေ ဒိဋ္ဌတော (တိုက်ရိုက်အားဖြင့်) အဝခရဏတ္ထံ ခေါသဒ္ဒဋ္ဌဟာ "တိ ဒသေတိ–သာရတ္ထ။ [ဒိဋ္ဌတောနေရာ၌ "ဒဋ္ဌ တော"ဟု တွေ့ရ၏၊ အမှန်ဆုတ် ဋီကာသစ်၌ " နိတ္ထတော" ဟု ရှိ၏။]

တတ္ထ၊ ဧဝ၊ မတ္ထ ဧဝ ။ ။ထို အဝခရဏတ္ထ ခေါသဒ္ဒါဖြင့် သိရသောအနက်များကို ပြလိုခဲ့ " တတ္ထ အဝခရဏတ္ထေန အသောသိ ဝေ(ဂဟေတဗ္ဗတ္ထ)၊ နာသ ကောစိ သဝနန္တရာယော အဟောသိ (နိဝတ္ထေတဗ္ဗတ္ထ) ဣတိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော" ဟု မိန့်သည်၊ " အဝခရဏအနက်ရှိသော ခေါသဒ္ဒါက ထိုအနက်များကိုပြလျှင် ပဒပူရဏမျှဖြစ်သော ခေါသဒ္ဒါဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိသနည်း"ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "ပဒပူရဏေန ပန"စသည်ကို မိန့်၊ ပဒပူရဏ ခေါသဒ္ဒါဖြင့်ကား ရှေနောက်သဒ္ဒါ(ပုဒ်) တို့၏ ပြေပြစ်ညက်ညောခြင်း အကျိုးရှိသည်–ဟူလို။

ချဲ့ဝ၊ ဘုံ—ခေါသဒ္ဒါမပါဘဲ"အသောသိ...ဝေရဏ္ဍော ဗြာဟ္မဏော"ဟု ဆိုလိုက်လျှင် အသောသိပုဒ်နှင့် ဝေရဏ္ဍောပုဒ်တို့သည် ရှုတ်ဆိုရာ၌ မချောမော မပြေပြစ်ကြ၊ "အသောသိခေါ" ဟု ခေါသဒ္ဒါပါခြင်းကြောင့်ကား အသောသိပုဒ်သည် ခဏောက်ကပ်ကပ် မဟုတ်တော့ဘဲ ဝေဝေဆာဆာနှင့် တန်ဆာဆင်ထား သကဲ့သို့ ပြည့်ဖြိုးမြ

ဝေရဉ္ဇာယံ - ဝေရဉ္ဇာမြို့၌၊ ဇာတော - မွေးဖွါးသူတည်း၊ (ဝေရဉ္ဇော- ဝေရဉ္ဇာမြို့၌မွေးဖွါးသူ)၊ ဝေရဉ္ဇာယံ-၌၊ ဘဝေါ-ဖြစ်သူတည်း၊(ဝေရဉ္ဇော- ဝေရဉ္ဇာမြို့၌ ဖြစ်သူ၊) ဝါ – တနည်း၊ **အဿ** – ထိုပုဏ္ဏားဏ၏၊ ဝေရဉ္ဇော- ဝေရဉ္ဇာမြို့ ဟူသော၊ နိဝါသော-နေရာသည်၊ အတ္ထိ၊ ဧတိ-ကြောင့်၊ (သော) ဝေရဉ္ဇော-ဝေရဉ္ဇမည်၏၊ ပန - ဆက်၊ မာတာပိတူဟိ - မိဘတို့သည်၊ ကတ နာမဝသေန- ပြုအပ်သော နာမည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ **အယံ**-ဤ ပုဏ္ဏားကို၊ ဥဒယောတိ - ဥဒယဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဗြာဟ္မဏော- မန္တန်ကို၊ **ဝါ** - ဝေဒကျမ်းစာကို၊

လာ၏၊ ရှုတ်ဆိုသောအခါလည်း "အသောသိခေါ ဝေရဉ္ဇော" ဟု ရှေနောက်ပုဒ်တို့ ညှပ်ညှပ်ညောညော ချောမောလာ၏၊ ထို့ကြောင့် အနက်ထူး မပြုနိုင်သော်လည်း ပဒပူရဏခေါသဒ္ဒါဖြင့် ရှေနော်သဒ္ဒါတို့၏ ပြေပြစ်ညှပ်ညော ချောမောခြင်းအကျိုးကို ရစေနိုင်သည်—ဟူလို။

သာရတ္ထ။ ။အသောသိတိ ဟိ ပဒံ ခေါသဒ္ဒေ ဂဟိတေ တေန (ထို ခေါသဒ္ဒါ ကြောင့်) ဖုလ္လိတ်မလ္လိတ ဝိဘူသိတ်ဝိယ ဟောန္တံ ပူရိတ်နာမဟောတိ၊ တေန စ ပုရိမ ပန္တိမပဒါနိ သိလိဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊ သိလိသန္ဓိတိ သိလိဋ္ဌာနိ၊ သိလိဋ္ဌာနံ ဘဝေါ သိလိဋ္ဌ တာ၊ ဗျဉ္ဇနာနံ+သိလိဋ္ဌတာ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ (သဒ္ဒါပုဒ်တို့၏ညှပ်ညောကုန်သည်၏ အဖြစ်၊) [ယောဇနာ၌ " ပဒ ဗျဉ္ဇနာနံ + သိလိဋ္ဌော "ဟု တာ မပါဘဲ ဆဋ္ဌီသမာသ တွဲ၏၊ " ပဒပူရဏောန ပန " ၌ ပနကိုလည်း " ပဒ " ဟု ယူ၍ " ပဒ ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ မတ္တမေဝ " ဟု ပါဠိရှိလေ၏၊ မကောင်းလှ။] ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာဝေ ဗျဉ္ဇနသ်လိဋ္ဌတာ မတ္တံ၊ မတ္တသဒ္ဒေါစေတ္ထ ဝိသေသနိဝတ္တိအတ္ထော (ဋီကာ)၊ တေနသ္မ အနတ္ထန္တရတံ (အနက်ထူး မရှိကြောင်းကို) ဒသေတိ၊ ဧဝသဒ္ဒေန ပန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာယ ဧကန္တ ကတံ - မတ္တမေဝ၌ ဧဝဖြင့်ကား ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ၏ ကေန်၏အဖြစ်ကို (သန္ဓိဋ္ဌာနာဝ မာရဏကို) ပြ၏။

ဝေရဉ္ဇာယံ ၊ ပေ ၊ ဝေရဉ္ဇော။ ။ဇာတ,အာဂတ,ဧသရ,နိဝါသ အနက်တို့၌ ဏာပစ္စည်းသက်ဟု ရှုပသိဒ္ဓိစသော သဒ္ဒါကျမ်းတို့ဆိုကြ၏၊ ထိုအနက်များတွင် အာဂတ ဧသရအနက် မရသင့်သောကြောင့် " ဝေရဉ္ဇာယံ + ဇာတော၊ ဝေရဉ္ဇာ ဝါ အဿ နိဝါသော"ဟုမိန့်သည်၊ ယခုစာအုပ်များ၌"ဝေရဉ္ဇာယံ+ ဘဝေါ"ဟုလည်း တွေ့ရ၏၊ ဘဝသဒ္ဒါသည် "သတ္တာ"ဟု ခေါသော ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း သာမညကို ဟောရကား ဇာတ (မွေးဖွါးခြင်း) အနက်က သာ၍ သေချာသောကြောင့်ရင်း, " ဝေရဉ္ဇာယံ ဝါ ဘဝေါ"ဟု ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဒါလည်း မပါသောကြောင့်ရင်း, "ဝေရဉ္ဇာယံ ဘဝေါ" သည် နောက်မှ ထည့်ပါဠိဖြစ်ဟန်တူသည်၊ သို့သော် ဝဇိရဗုဒ္ဓိ၌"ဘဝေါ ဝိဇ္ဇမာနော" ဟု ဖွင့်လျက်ရှိသေး၏၊ ယောဇနာ၌ကား"ဝေရဉ္ဇာယံ ဘဝေါ ဝေရဉ္ဇော၊ ဝေရဉ္ဇာ ဝါ အဿ နိဝါသောတိဝိ ပါဌော" ဟု မှတ်ပြသည်၊ ထိုအလိုလည်း "ဇာ တာ" ရှိလျှင် "ဘဝေါ" မရှိသင့် "ဘဝေါ"ရှိလျှင်လည်း "ဇာတော"မရှိသင့်၊ တမျိုးသာရှိသင့်၏ ဟု သိသာပြန်၏။

အဏတိ-ရှုတ်အံ့တတ်၏၊ ဣတိ, ဗြာဟ္မဏော-မည်၏၊ မန္တေ - မန္တန်တို့ကို၊ သဇ္ဈယတိ-သရဇ္ဈာယ်တတ်၏၊ ဣတိအတ္ထော-ဤကားအနက်၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဇုဒမေဝ - ဤ ဗြာဟ္မဏ်အဏတိဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည်သာ၊ ဇာတိဗြာဟ္မဏာနံ-ဇာတ်အားဖြင့် ဗြာဟ္မဏာဖြစ်သူတို့၏၊ နိရုတ္တိဝစနံ- ထုတ်ဘော်ပြောဆိုအပ်သော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျတည်း၊ [ယောဇနာ၌ "ဇာတိဗြာဟ္မဏာနံ- တို့ကို၊ နိရုတ္တိဝစနံ-ဟောသော သဒ္ဒါတည်း"ဟု ပေးလေ၏၊]ပန-ကား၊အရိယာ-အရိယာ

ဗြာဟ္မဏေ၊ပေ၊သဇ္ဈယတီတိအတ္ထော ။ဗြဟ္မုနော ဣဒံ ဗြာဟ္မဏံ၊ဣဒံအနက် ဏပစ္စည်းသက်၍ "ဗြာ"ဟု ဖြစ်၏၊ "ဝေဒကျမ်း(ဗေဒင်ကျမ်း)များသည် (ပုဏ္ဏားတို့ အယူအားဖြင့်) ဗြဟ္မာမင်း ပြုစုစီရင်အပ်သောကြောင့် ဗြဟ္မာ၏ ဥစ္စာတည်း" ဟု ဆိုလိုသတတ်၊ [ဥပမာ– ဝိဋ္ဌကသုံးပုံသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဥစ္စာဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။] အဏာ ဓာတ်သည် သဒ္ဒ (အသံပြုခြင်း) အနက်ဟော ဟု ဓာတ်ကျမ်း၌ ဆို၏၊ ထို့ကြောင့် အဏတိကို သဇ္ဈယတိ ဟု ဓာတ်နက်ဖွင့်သည်။ [သံ+ အဓိပုဗ္ဗ ဣဓာတ်ဖြစ်၍ အဓိကို အဇ္ဈာပြု, ဣကို အယပြုလျှင် "သဇ္ဈယတိ"ဟုသာ ပြီး၏၊ သဇ္ဈာဟု ဒီဃမရှိသင့်၊ သဗ္ဗတ အဘိဓာန်၌ ကာရိတ်မပါသော ယုပစ္စည်းဖြင့်"အဗျယနေ=အဇ္ဈယန"ဟု ရဿဖြင့်ရှိ၏၊ အဇ္ဈာယကော–စသည်၌ကား ဏျုပစ္စည်းကြောင့် ဒီဃရှိရသည်။]

မန္တေ။ ။"မန္တ=ဂုတ္တဘာသနေ"ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိသည့်အတိုင်း "မန္တိယန္တေ= လုံခြုံစွာ ဆိုအပ်ကုန်၏ "ဟူသော ဝစနတ္ထ အရ ဣရုဝေဒ စသော ကျမ်းစာတို့ကို "မန္တ (မန္တန်) " ဟု ခေါ်၏၊ [ဝေဒေါ မန္တော သုတိတ္ထိယံ၊– အဘိဓာန်။] ထိုဝေဒ သည်လည်း မန္တဝေဒ, ဗြာဟ္မဏဝေဒ, ကပ္ပဝေဒအားဖြင့် သုံးပါးရှိ၏၊ ထိုတွင် နောက် ၂ ပါးသည် ဣရုဝေဒ စသော မန္တန်တို့ကို မှီရ၏၊ ထို့ကြောင့် မန္တတို့သာ ပဓာန ဖြစ်ရကား ပဓာနနည်းအားဖြင့် "မန္တေ"ဟု ဝှင်သည်၊ "ဗြာဟ္မဏဝေဒ, ကပ္ပဝေဒတို့ကို လည်း သရဇ္ဈာယ်ကြ၏" ဟူလို။

ပုတ်ချက်။ ။အဋ္ဌကထာအလို "ဗြာဟ္မံ + အဏတိတိ ဗြာဟ္မဏော"ဟု ကိတန္တ တပ္ပုရိသ်တွဲရသော်လည်း သဗ္ဗတအဘိဓာန်၌ "ဗြာဟ္မံ–ကို၊ ဝေတ္တိ–တာ်သိ၏၊ ဝါ, အဓီတေ – သရဇ္ဈာယ်၏" ဟု တဒ္ဓိတ်ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဗြာဟ္မဏောင် အဏ် (ဏ) ပစ္စည်း သက်၏၊ ပုရာဏောပုဒ်ကဲ့သို့ ဏ အနုဗန်လည်း မကြေရ။

ဇုဒမေဝ ၊ ပေ ၊ နိရုတ္တိဝစနံ။ ။ဇုဒမေဝ၌ ဝေဖြင့် "ဗြဟ္မတော – ဗြဟ္မာမှ၊ ဇာတော-မွေးဖွားသူတည်း၊ ဝါ, ဗြဟ္မုနော-၏+အပစ္စံ-သားတည်း"ဟူသော နိရုတ္တိ များကို တားမြစ်သည်၊ ပုဏ္ဏားတို့သည် ဝေဒမန္တန်တို့ကို ရှုတ်အံ့ကြ တတ်သိကြသော ကြောင့် " ဗြာဟ္မံ + အဏတိ (ဝေတ္တိ အဓီတေဝါ) " ဟူသော ဝိဂြိုဟ်သည်သာ အနက်မှန်အတိုင်း ထုတ်ဆိုအပ်သော ဝိဂြိုဟ်အစစ်ဘည်း၊ " ဗြဟ္မတော + ဇာတော" စသော ဝိဂြိုဟ်တို့ကား ပုဏ္ဏားတို့က (မိမိတို့ကို အထင်ကြီးအောင်) ကြံဆောင် ပြုလုပ်အပ်သော ဝိဂြိုဟ်များဖြစ်သည်–ဟူလို၊ နိဟ်ရိတ္ဘာ–အနက်မှန်ကို ထုတ်ခေါ်၍+ဥတ္တိ-ဆိုကြောင်း ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည်၊ နိရုတ္တိ–မည်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (အရိယာနံ – တို့၏၊) ဗာဟိတပါပဏ္ဍာ - မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မြာဟ္မဏာတိ-တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ယဒတ္ထံ - အကြင်အနက်ကို၊ ဝါ - အကြင်အကြောင်း အရာကို၊ ဝေရဉ္ဇော - ဝေရဉ္ဇာမြို့၌ မွေးဖွားသော၊ ဝါ - မြို့ဝေရဉ္ဇာ နေရာရှိသော၊ မြာဟ္မဏော-ဥဒယပုဏ္ဏားသည်၊ အသော်သိ-ပြီ၊ တံ-ထိုအနက်ကို၊ ဝါ- ကို၊ ပကာသေန္တော-ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမဏော ခလု ဘော ဂေါတ မောတိ အာဒိ-မော အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ပြီ။

တတ္ထ-ထိုစကားရပ်၌၊ သမိတပါပဏ္ဍာ-ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမဏောတိ - သမဏဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-သာဓကကား၊ ဗာဟိတပါပေါတိ မြာဟ္မဏော၊ သမိတပါပဏ္ဍာ သမဏော

အရိယာပနံ....ဝုစ္စန္တိ။ ။ဗာတိမြာဟ္မဏ—ဝိသုဒ္ဓိမြာဟ္မဏဟု မြာဟ္မဏ ၂ မျိုးတွင် ဝိသုဒ္ဓိမြာဟ္မဏတို့၏ နိရုတ္တိ (ဝစနတ္ထ)ကို ပြလိုခဏ် " အရိယာပနံ " စသည်မိန့်၊ ဗာဟိတပါပဏ္ဍာဖြင့် "ပါပေ—မကောင်းမှုတို့ကို+ ဝါဟယန္တိ—မျှောစေတတ် (မျှောတတ်) ကုန်၏၊ ဧတိ, မြာဟ္မဏာ-တို့ မည်၏" ဟု ဝိဂြိဟ် ပြုဧလိုသည်။ ဝဟာဒေတ်, ကာရိတ်ကြောင့် ဝုဒ္ဓိပြု, ဝကိုဗပြု၊ ဗာဟကိုနိရုတ္တိ နည်းအားဖြင့် မြာဟ္မပြု, ယုပစ္စည်းကို အနုပြု, မြာဒ္ဓ ရအက္ခရာကြောင့် နကို ဏပြု၊ ဤအကြံသည် "ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဝါဟေန္တိတိ ခေါ ဝါသေဋ္ဌ....မြာဟ္မဏ မြာဟ္မဏာတ္တေ၀ ပဌမံ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တံ " ဟူသော သုတ်ပါဌထယျ—အဂ္ဂညသုတ်ပါဠိတော်နှင့် လျော်မည်ထင်သည်။

ဝါဒအမျိုးမျိုး။ ။"ဗဟန္တိပါပေ ဗဟိကရောန္တိတိ မြာဟ္မဏာ နိရုတ္တိနယေန" ဟု သီလက္ခန် သာမည်ဖလသုတ် ဋီကာသစ် ဝိဂြိဟ် ပြု၏၊ ဗဟဝေတ်၏ ဗဟိကရဏ အနက် မရှိ=သောကြောင့် စဉ်းစားသင့်သည်၊ ယောဇနာဌ်ကား "ဗာဟိတပါပဏ္ဍာ" အပြင် "ဗာဟိရပါပဏ္ဍာတိပိ အတ္ထိ" ဟု မှတ်ပြု၍ "အပဏ္ဍ ပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် " ဟု အနက် ဖွင့်လေ၏၊ ဗာဟိတပါပဏ္ဍာကို ကြည့်၍ " ဗာဟိတော + အဏော ယေဟိတိ မြာဟ္မဏာ " ဟုလည်း ဝိဂြိဟ် ပြုကြသေး၏၊ "ယေဟိ-အကြင်ရဟန္တာတို့သည်၊ အဏော-မကောင်းမှုကို၊ ဗာဟိတော-မျှောအပ်ပြီ" ဟု ပေး၊ ဤဝိဂြိဟ်ကိုလည်း အဏသဒ္ဒါက မကောင်းမှု အနက်ဟော မရှိသောကြောင့် စဉ်းစားသင့် သည်သာ။

သမိတပါပဏ္ဍာ သမဏော။ ။"သမိတပါ-ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသူ " ဟူသည် မကောင်းမှုတို့ကို ငြိမ်းစေပြီးသူ ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် " ပါပေ — မကောင်းမှုတို့ကို+ သမေသိ (သမာပယိ) —ငြိမ်းစေပြီ၊ ဧတိ သမဏော"ဟု ပြု၊ သမ ဓာတ် ကာရိတ်ကြောင့် ယုပစ္စည်းကိုအနုပြု၊"သမ=သရ်မ"ဟု သဏ္ဌာတ်ရပါသောကြောင့် နကို (ရဟာဒိတောဏ သုတ်ဖြင့်) ဏပြု၊ ["သမိတာတိ— သမာပိတာ (ငြိမ်းစေအပ်ကုန်)" အမ္ပဋ္ဌသုတ် ဋီကာသစ်။]

တိ ဝုစ္စတိတိ-ဟူသော၊ **ဧတံ** (သုတ္တံ) - ဤပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ဗာဟိတပါ**ပေါ**- မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိ၏၊ ဣတိ - **ထို့**ကြောင့်၊ ဗြာဟ္မဏောဝ - ဗြာဟ္မဏ မည်၏၊ သမိတပါပတ္တာ - ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမဏောတိ-ဟူ၍၊ **ဝုစ္စ**တိ-၏။] စ-ဆက်ဦးအုံ့၊ ဘဂဝါ- သည်၊ အနုတ္တရေန - **အ**တုမရှိ မြတ်သော၊ အရိယမဂ္ဂေန- **အ**ရိယာမဂ်ဖြင့်၊သမိတပါ**ပေ**ါ-ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော **မ**ကောင်းမှုရှိတော်မူ၏၊ **တေ**နေ-ကြောင့်၊ **သ**မဏောတိ- သမဏဟူသော၊ ယဒိဒံ**နာ**မံ-အကြင်အမည်သည်(**အ**ဏ္ဍိ)၊ **ဧ**တံ-ဤ**အ**မည်သည်၊ **အ**ဿ-ထိုမြတ်စွာဘုရား**၏**၊ ယထာဘူ**စ**ဝုဏ္ဏာ**မ**ဂတံ- ဟုတ်မှန်သောဂုဏ်တော်ကြောင့် ရအပ်သော**အ**မည်တည်း**။**

ခလုတိ-ခလုဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ **အ**နုသ**ဝ**နတ္ထေ-**အ**ဆင့်ဆင့် ကြားခြင်းအနက်၌ (**ပ**ဝတ္ထော) နိ**ပ**ါတော၊ **ဘ**ောတိ - **ဘ**ောဟူ**သော** သဒ္ဒါသည်၊

ဝုတ္တံ ဧတံ။ ။ ဤ သာ**ဓ**ကသည် " ဗာဟိတပါ**ပ**တ္တာ ဗြာဟ္မဏောတိ ဝုစ္စ**တေ** " ဟူသော သာ**ဓ**နေ့"သမိတပါ**ပ**တ္တာ သမဏောတိ ဝုစ္စ**တိ**"ဟူသော သာ**ဓ**နေ့ ရပ်လုံး၏ သာ**ဓ**ကတည်း၊ ထိုသာ**ဓ**ကလည်း **ဓ**မ္မ**ပ**ဒ**ဋ္ဌ**လာသော ဂါထာတမျိုးစီမှ ယူအပ်သော ပါဋိမျှားတည်း၊ မှန်၏– " ဗာဟိတပါ**ပ**ေါ**တ**ိ ဗြာဟ္မဏောဝ"သည် ၃၀၈ (အညတရ ဗြာဟ္မဏ ပမ္ဘဇိတ**ဝ**တ္ထု) မှ ယူအပ်သော ပါဋိတည်း၊ " သမိတပါ**ပ**တ္တာ သမဏောတိ ဝုစ္စ**တ**ိ "ကား ၂၆၅ (**ဟ**ဏ္ဍ**ဂ**ဝတ္ထု) မှ ယူအပ်သောပါဋိတည်း၊ [ထိုပါဋိ၌ " သမိ**တ**တ္တာ**ဟ**ိ ပါ**ပ**ါနံ သမဏောတိ ပ**ဝ**ုစ္စ**တ**ိ"ကိုချုံး၍ ယူ**ထ**ား**သ**ည်။]

ဘဂ**ဝ**ါ**စ**ေ**ပ**ေ**သ**မ**ဏောတိ**။** ။" မြတ်စွာဘုရား၏ သမဏဟူသော **အ**မည်သည် **အ**နုတ္တ**အ**မည်တည်း"ဟု ပြလို၍ " ဘဂ**ဝ**ါ**စ**" **စ**သော**ဝ**ါကျကို ထပ်၍ဆက်ပြန်သည်၊ [ယောယော – **အ**ကြင်**အ**ကြင် ဂုဏ်သည်၊ ဘူ**တ**ော – ထင်ရှား**ရ**ှိ**၏**၊ **တ**ံ**တ**ံ– ထိုထိုဂုဏ်သည်၊ ယ**ထ**ာ**ဘူ**တံ-**မ**ည်**၏**၊ (**အ**ဗျယီ**ဘ**ောသ**မ**ာသ်ဖြစ်၍ နပုံလိန်)၊ ယ**ထ**ာ**ဘူ**တ**မ**ေ**ဝ ယ**ထ**ာ**ဘူ**စ**ံ၊ **သ**ဒ္ဒ**တ**္ထ**ဋ**ီ**က**ာ**ပ**ုစ္ဆ**ည**်း၊ " **အ**ကြင်**အ**ကြင် ထင်ရှား**ရ**ှိ**သ**ော ဂုဏ် (**သ**ဒ္ဒ**တ**္ထ) ၊ ဟုတ်မှန်**သ**ောဂုဏ် (**သ**ကေ**တ** တ္ထ) ၊ **သ**ီလ**ကန်**ဋ**ီ**ကာ**သ**စ်ခ**ကာ**း "ယ**ထ**ာ**ဘူ**တံ **ပ**ဝတ္ထော ယ**ထ**ာ**ဘူ**စ**ံ"ဟု **တ**ွေ့**ရ**၏၊ ယ**ထ**ာ**ဘူ**တ**ံ**ပ**ုဒ်**ရ**င်း**က**ပင် "**အ**ကြင်**အ**ကြင် ထင်ရှား**ရ**ှိ**သ**ောဂုဏ်" ဟူ**သ**ော**အ**နက်ကို ဟောနိုင်**သ**ောကြောင့် ထိုဋီ**က**ာကို စဉ်းစား**ပ**ါ၊ ယ**ထ**ာ**ဘူ**စ**ံ+ **တ**ံ+ ဂုဏော**စ**ာ**တ**ိ ယ**ထ**ာ**ဘူ**စ**ဂုဏော၊ ယ**ထ**ာ**ဘူ**စ**ဂုဏေ**နေ**+**အ**မိ**ဂ**တံ ယ**ထ**ာ**ဘူ**စ**ဂုဏ**ာ**မ**ိ**ဂ**တ**ံ။]

ခလု**တ**ိ**၊ ပ**ေ**၊ နိ**ပ**ါ**တ**ော**။** ။ နိ**ပ**ါတ်**ပ**ုဒ်**တ**ို**သ**ည် **အ**နက်**မ**ျား**စ**ွာကို ဟောနိုင်ထွန်းပြနိုင်**သ**ော်**လ**ည်း"**သ**မဏော ခ**လ**ု ဘော ဂေါ**တ**မော"**စ**သည်ဖြင့် ကြား**သ**ိ**အ**ပ်**သ**ော**အ**ရာကို ပြ**သ**ောကြောင့် ခ**လ**ုသ**ဒ**္ဒါကို " **အ**နု**သ**ဝ**နတ**္ထ**နိ**ပ**ါ**တ**် " ဟု ဖွင့်သည်၊ [**အ**နု-**အ**ဆင့်ဆင့်၊ (ဝါ–**တ**ယော**ဂ**်**စ**ကား **တ**ယော**ဂ**်**နာ**း၊) + **သ**ဝ**နံ**– ကြား**သ**ိ

မြာဟ္မဏဇာတိကာနံ- မြာဟ္မဏဇာတ် ရှိသူတို့၏၊ ဇာတိသမုဒါဂတံ - ဇာတ်အားဖြင့်လာသော၊ အာလပနမတ္တံ-ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း စကားမျှသာတည်း၊ ဟိ-သာ၎ကကား၊ ဘောဝါဒိနာမ၊ပေ၊သကိဉ္စနောတိ-ဟူသော၊ တေပိ - ဤ စကားကိုလည်း၊ (ဘဂဝတာ-သည်၊) ဝုတ္တံ - ပြီ [ယော - အကြင်သူသည်၊ သကိဉ္စနော-ဖိစီးနှိပ်နယ်တတ်သော ရာဂအစရှိသော အနှောင့်အရှက်တို့နှင့် တကွဖြစ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အုံ့၊(ဝေဝံသတိ-သော်၊)သော-ထိုသူသည်၊ ဘောဝါဒိနာမ - ဘောဘော ဟု ပြောဆိုလေ့ ရှိသူမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊] ဂေါတမောတိ- ဂေါတမောဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊

ရခြင်း။] "ခလု— တဆင့်စကား ကြားသိရသည်ကား" ဟု ကြိယာနှင့်မတ္တဲဘဲ သီးခြားဖြစ်စေ, " ဝိဟရတိ ခလု— နေတော်မူသတတ်၊ အဋ္ဌုဂ္ဂတော ခလု— လွှမ်းမိုးရှိ တက်သတတ်"ဟု နောက်ကြိယာများနှင့် တွဲစပ်ရှိဖြစ်စေ အလိုရှိသလို အနက်ပေးနိုင်၏။

ဘောတိ၊ပေ၊အာလပနမတ္တံ။ ။မြာဟ္မဏာနံ+ဇာတိ, မြာဟ္မဏဇာတိ-ပုန်ကားဇာတ်၊ မြာဟ္မဏဇာတိ + ဘောသံတိ မြာဟ္မဏဇာတိကာ (ယောဇနာ)၊ သမုဒါဂတံ=ဆ+ဥတို့ အနက်ထူး မရှိကြ ဟု ပြလိုရှိ " ဇာတိသမုဒါဂတံတိ—ဇာတိယာ+အာဂတံ"ဟု သာရတ္ထဖွင့်၏၊ အာလပနမတ္တံ=ဟု မဟုဖြင့် "ခေါ်ခြင်း (ခေါ်ရုံ) မှတပါး အခြားအနက်ထူး မရှိ"ဟု တားမြစ်သည်၊"ဘော" ဟု ခေါ်ဝေါ်ရာ=လည်း ပုဂ္ဂလာလပန, တနည်း—သဇီဝါလပန (သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်ကိုခေါ်ခြင်း), နိဇ္ဇီဝါလပန- (သက်မဲ့အရာဝတ္ထုကိုခေါ်ခြင်း),ဓမ္မာလပန ("အစ္ဆရိယံဘော-အံ့ဘွယ်ကောင်းလေစွတာရို့" ကဲ့သို့ ဓမ္မသဘောကို ခေါ်ခြင်း), ဟု ၃ မျိုး ရှိ၏ ဟု သဒ္ဒနီတိဆိုတ်၏၊ ဤ နေရာ=ကား သဇီဝ—သက်ရှိဖြစ်သောပုဏ္ဏားကို လာ=ပြောသူက ခေါ်အပ်သော အာလုပ်တည်း။

ပုဂ္ဂလာလပနေ စေဝ, ဓမ္မသာလပနေ ပိစ၊
နိဇ္ဇီဝါလပနေစာပိ, ဘောသဒ္ဒေါ တိသု ဒိသတိ။

ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ။ ။ပိသဒ္ဒါသည် " ဝုတ္တံ ဟေတံ " ဟု ရှေးနား=ဆိုအပ်ပြီးသော သာ၎ကကို ဆည်း၏—ဟု ကြိုသင့်၏၊"ရှေသာ၎ကသာ မဟုတ်, ဤသာ၎ကကိုလည်း ဘုရားဟောတော်မူအပ်သည်"ဟူလို၊ ဆရာတို့ကား မြာဟ္မဏဇာတ်ရှိသူတို့၏ ဇာတိအာဂတအာလုပ်ဖြစ်ကြောင်းကို ငါသာ ဆိုအပ်သည် မဟုတ် , ဘုရားရှင်လည်း (ပမ္မပဒဋ္ဌ) ဟောတော်မူအပ်ပြီ ဟု သမုဒ္ဒည်း တမျိုးကြံ၍ "ဘဂဝတာပိ"ဟု ထည့်ကြသည်၊ ["ဘောဇ္ဇတိ ဝဒတိ သီလေနာတိ ဘောဝါဒီ"ဟု ဤကာရကဒုဖြစ်သော်လည်း ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ "ဘောဝါဒိနာမ"ဟု ရယ်သုတ်=ပုံစံထုတ်၏။]

သကိဉ္စနော၊ ။ "ဂ်စိ(ကိဉ္စ)—အတ္ထိမတ္တနေ(စု)"ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိ၏၊ ရာဂါဒယော ဟိ သတ္တေ ကိဉ္စေန္တိ မဒ္ဒန္တိ ပလိဗုန္ဓေန္တိ— (ကောက်စပါး နယ်သကဲ့သို့) ဖိစီးနင်းနယ်တတ် ကုန်၏၊ ဇုတ် ကိဉ္စနာတိ ဝုစ္စန္တိ၊ သဟ ကိဉ္စနေဟိ ယော ဝတ္တတိတိ သကိဉ္စနော=ဖိစီးနှိပ်နယ်တတ်သော ရာဂစသော အနှောက်အရှက်တို့နှင့်တကွဖြစ်သူ။

ဝေါတ္ထိုဝေသေန-အနွယ်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပရိကိတ္တေတိ–ပြောဆို၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သမဏော ခလု ဘောဝေါတမောတိ ဣတိ-ဤပါဠိ၌၊ ဘော-အရှင်၊ ဝေါတမ ဝေါတ္တော - ဝေါတမအနွယ် ရှိသော၊ သမဏော - ရဟန်းသည်၊ ဝိဟရတိကိရ-နေသတတ်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ပန-ကား၊ သကျပုတ္တောတိ ဣဒံ - ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဥစ္စာကုလ ပရိဒီပနံ-မြင့်မြတ်သောအမျိုးကို ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ-ဤ သဒ္ဒါသည်၊ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဘာဝပရိဒီပနံ-သဒ္ဓါဖြင့် ရဟန်းပြုခဲ့သည်၏အဖြစ်ကို ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ ကေနစိ - တစုံဘုရားသော၊ ပါရိဇုညေန-ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်းသည်၊ အနဘိဘူတော - မလွှမ်းမိုးအပ်သည်၊

ဝေါတ္ထိုဝေသေန ။ ။ ဝေါသဒ္ဒေ+ဘာဝတ်+ဘပစ္စည်း၊ ဝေါသဒ္ဒါသည် အဘိဝေနနှင့် ဗုဒ္ဓိ (သဒ္ဒါနှင့် အသိဉာဏ်=စိတ်) ကို ဟော၏၊ ဂံ–သဒ္ဒါနှင့်အသိဉာဏ်ကို+ဘာယတိ စောင့်ရှောင့်တတ်၏၊ ဣတိ ဝေါတ္တံ၊ ဤ " ဝေါတ္ထ–အနွယ် " ဟူသည် ထိုအမျိုး၏ ပဌမဆုံးယောက်ျားမှစ၍ (ထိုအနွယ် မတိမ်ကော မပျောက်ကွယ်သမျှ) ထိုအမျိုးတွင် ပါဝင်သူ လူအများနှင့် ဆက်ဆံသော သာမည သဘောတမျိုးတည်း၊ ထိုအနွယ် (သာမည သဘော) မပျောက်ကွယ်သေးသမျှ "ဝေါတ္ထ" ဟူသော သဒ္ဒါကိုလည်း, ဝေါတမအနွယ်ဟု အများအသိအမှတ်ပြုမှု (အသိဉာဏ်) ကိုလည်း, ထိုအနွယ်က မခေါ်ကောင်း စောင့်ရှောက် ထားခြင်း၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်များ၌ သုဒ္ဓောဒန မင်းကြီးကိုလည်း, အရှင်အာနန္ဒာ ကိုလည်း, " ဝေါတမ " ဟု သုံးစွဲ၍ မိတ္ထေးတော်ကို "ဝေါတမီ" ဟု သုံးစွဲလေသည်။

သကျပုတ္တော....ပရိဒီပနံ။ ။သကျသ – သာကိုဝင်မင်းဖြစ်သော သုဒ္ဓောဒန မဟာရာဇာ၏+ပုတ္တော – သားတည်း၊ သကျပုတ္တော - သား၊ ခတ္တိယဇာတ်၏ ပဌမ မင်းသည် မဟာသမ္မတမင်းတည်း၊ သာကိုဝင်မင်းမှ အခြားမင်းတို့သည် ခတ္တိယဇာတ် နှင့် ဗြာဟ္မဏ စသော အခြားဇာတ်တို့၏ ပေါင်းဖေါ်ရာမှ ပေါက်ဖွားသော မင်းတို့ တည်း၊ သာကိုဝင်မင်းတို့ကား ထိုသို့ အခြားဇာတ်နှင့် ရောစပ်ခြင်းမရှိ၊ ခတ္တိယအချင်း ချင်းမှ ပေါက်ဖွားသောမင်းများဖြစ်၍ သာကိုဝင်မင်းမျိုးကို"အသမ္ဘိန္န ခတ္တိယကုလ– အခြားဇာတ်နှင့် မရောနှောအားဖြင့် ရောစပ်ခြင်းမရှိသော ခတ္တိယမျိုး "ဟု ခေါ်ကြသည်၊ ထိုသို့ ဇာတ် မပြားသောကြောင့်လည်း"ဥစ္စာကုလ–မြင့်မြတ်သောအမျိုး"ဟု သမုတ်ကြလေသည်။ [ဥစ္စာသယနဋ္ဌကဲ့သို့"ဥစ္စာ"သည် အာကာရန္တနိပါတ်။]

သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတ....ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။သဒ္ဓါယစေ+ပဗ္ဗဇိတော– သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော၊ ဝေဖြင့် (ရဠုပါလသုတ်လာ) ဇရာ; ဗျာဓိ, တောဂ, ဣတိ ပါရိဇုည ၄ ပါးကိုကန့်၊ ထို၄ပါးတွင် တစုံတခုသော ပါရိဇုည၏နှိပ်စက်မှုကြောင့် ရဟန်းပြုခဲ့သည်မဟုတ်၊သဒ္ဓါ သက်သက်ဖြင့် ရဟန်းပြုခဲ့သည်၊ ထို သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတအဖြစ်ကို ထင်ရှားစေလိုရ်ု "ကေနစိ ပါရိဇုညေန" စသည်မိန့်၊ ပြုခဲ့သော ပါရိဇုည ၄ ပါးတွင် တစုံတခုမှ မလွှမ်းမိုးအပ်ဘဲ

(ဟုတ္တာ)၊ အပရိက္ခိဏံယေဝ - မကုန်ခန်းသည်သာဖြစ်သော၊ တံကုလံ- ထို အမျိုးကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ပမ္မဒိတော–ရဟန်းပြုသော၊ ("သမဏော– ရဟန်းတော်သည် " ဟု ပါဠိတော် လှမ်းစပ်၊) ဧတိ – ဤ အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ စုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတော-ထို "သကုကုလာ ပမ္မဒိတော " ပုဒ်မှ၊ ပရံ- နောက်ပုဒ် အပေါင်းသည်၊ စုတ္တတ္ထမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်သာ။

တံ ခေါ ပနာတိ- **တံ** ခေါ ပန သဒ္ဒါသည်၊ **ဧတ္ထမ္ဘူ**တာ**ဝုာနတ္ထေ - ဧတ္ထ ဘူ**တာ**ဝုာန**အနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ-ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ တဿ ခေါ်ပနဘောတောဂေါတမဿ-ထိုအရှင်ဂေါတမ၏၊ ဧတိ**အတ္ထော**-

၂၉ နှစ်အရွယ်တော်မှာ မကုန်ခန်းနိုင်သော ဥစ္စာတွေနှင့် ကြီးကျယ်သော ဆွေတော်မျိုးတော်များကို ခွဲခွါ၍ ရဟန်းပြုခဲ့သည်–ဟူလို၊ ပရိဇာနံ-ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ ပရိဇာနိ-ခြင်း၊ " ဇာဟာဟိ နိ " ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန် ပဌမကဏ္ဍ (၅၀) သုတ်ခြင့်၊ "ဇာ– ဟာနိယံ"ဟူသော ဓာတ်နောင် နိပစ္စည်းသက်၊ (ရူပသိဒ္ဓိအလို တိပစ္စည်းကို နိုပြု၊) ပရိဇာနိယေဝ ပါရိဇုညံ။ [သကတ္ထဉ္စ ကျေပစ္စည်း၊ ဇာ၏ အာကို သုတ်ကြောင့် ဥပြု၊ နိဒ္ဒ ဧ ချေ, ကျကို ဥ ပြု, ဒွေဘော်လာ။]

ဝါဒ**ဿ**ရ။ ။ယောဇနာဝဋ် "ပရိဟာနိဇေ ပါရိဇုညံ၊ သကဇတ္ထ ကျေပစ္စယော"ဟု ဆို၏၊ မောဂ္ဂလ္လာန် ဇာဓာတ်ကို သတိမထားရ၍ ဟာဓာတ် ကြိုခြင်းဖြစ်သည်၊ ထိုဟာကို ဇ ပြုရှုံးမည်ဖြစ်ရ၍ ဇာဓာတ်ရှိလျှင် ဇာဓာတ်က သာ၍ရှုပ်ပြီးလွယ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ သီလက္ခန်ဋီကာသစ်ဟောကား " ပရိဇိယနံ ပရိဟာယနံ ပါရိဇုညံ"ဟုဌင်း, "ပရိဇိရတိ ဝါ ပရိဇိဏော်ဟာ၊ တဿ ဘာဝေါ ပါရိဇုညံ "ဟုဌင်း ဇရဓာတ် ကြိုလေသည်။

ဧတ္ထဘူ**တာ**ဝုာ**နတ္ထေ**။ ။အယံပကာရော-ဤသို့ ထူးခြားသော အပြားတည်း၊ ဧတ္ထံ – ပြား၊ ကိတ္တိသဒ္ဒ၏ ရိုးရိုးအသံ၏ ဖြစ်ပုံမှ ထူးခြားသော ပြန့်နှံ့ကျော်စောခြင်း ဂုဏ်တည်း၊ ဧတ္ထံ – ဤ ထူးခြားသောဂုဏ်အပြားသို့ + ဘူတော (ပတ္တော) –ရောက်သည်တည်း၊ ဧတ္ထဘူတော–သည်၊ [ပြန့်နှံ့ရှိတက်ခြင်းဟူသော ထူးခြားသောဂုဏ်သို့ ရောက်သော ကိတ္တိသဒ္ဒသည် ဧတ္ထဘူတမည်၏။] ထိုကိတ္တိသဒ္ဒသည် "မည်သူ၏ ကိတ္တိသဒ္ဒ"ဟု ဥစ္စာရှင်ကို မဖေါ်ပြလျှင် မထင်ရှားသောကြောင့်"တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ- ထိုအရှင်ဂေါတမ၏+ ကိတ္တိသဒ္ဒ"ဟု ကိတ္တိသဒ္ဒ၏ ဥစ္စာရှင်ကို ဖေါ်ပြရသည်၊ ထို့ကြောင့် "ထိုအရှင်ဂေါတမ"ဟူသော အနက်သည်"ဧတ္ထဘူတသ–ကို+ အာဓာရနံ-ထင်ရှားအောင် ပြောပြတတ် ထွန်းပြတတ်၏ "အရ ဧတ္ထဘူတာဝုာန မည်၏၊ ထို ဧတ္ထဘူတာဝုာနဖြစ်သော အရှင်ဂေါတမနှင့် ကိတ္တိသဒ္ဒတို့၏ သာမီ+သံဃဖြစ်ခြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်း ဌာနုပစာရအားဖြင့် ဧတ္ထဘူတာဝုာနပင် မည်၏၊ ထို ဧတ္ထဘူတာဝုာနသမ္ဗန်ကို သဒ္ဒထုံးစံအရ ဒုတိယာဝိဘတ်က ဟောသောကြောင့်"ဧတ္ထဘူတာဝုာနတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ"ဟု မိန့်သည်၊ ဤထက် အကျယ်ကို သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ရှုပါ။

ဤကား-အနက်၊ ကလျာဏောတိ - ကား၊ ကလျာဏဂုဏ သမန္နာဂတော- ကောင်းမြတ်သောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော၊ သေဋ္ဌော- မြတ်သော၊ ဧုတိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကိတ္တိသဒ္ဒေါတိ-ဟူသည်ကား၊ ကိတ္တိဝေ-ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော ဂုဏ်သတင်းသာတည်း၊ ဝါ- တနည်း၊ ထုတိယောသော-

မှတ်ချက်။ ။ဤအဋ္ဌကထာ၌ အဒ္ဓုဂ္ဂတောကို မဖွင့်သော်လည်း သာမညဖလသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ "အဒ္ဓုဂ္ဂတောတိ – သဒေဝကံ လောကံ အဘျောဘူရိတွာ ဥဂ္ဂတော"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်၌ အာဘိကို အနက်ရှိကြ၍ အဘျောဘူရိတွာဟု ဖွင့်၏၊ သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ကား "ဧတ္ထမ္ဘူတာချာန အနက်ကို အာဘိက ထွန်းပြသည်ဟု ဆို၍, အာဘိ အတွက် အနက်ထူး မရှိ" ဟု ဆိုကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ "သီလကွန် အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် သဒ္ဒါအဆိုကိုမငဲ့ဘဲ ဖွင့်သွားသည်" ဟု မှတ်သင့်၏။

ကလျာဏော။ ။"ကလျာဏဂုဏသမန္နာဂတော" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ကလျာဏောကို အသယတ္ထိ, သို့မဟုတ် သမန္နာဂတတဒ္ဓိတ်ဟု ကြံမှားတတ်၏၊ ထိုအဖွင့်သည် တဒ္ဓိတ်ပြမဟုတ်၊ "ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ"အရ ကျော်စောသံ၏အကြောင်းအရာက "အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ"စသည်ဖြင့် ကောင်းသောကြောင့် ကိတ္တိသဒ္ဒလည်း အနက်ကို အကြောင်းပြု၍ ကာရကူပစာရ အားဖြင့် အကောင်း ဖြစ်ရတော့သည်– ဟု ပြသောအဖွင့်တည်း၊ "သေဋ္ဌော"၌လည်း အနက်ကမြတ်သောကြောင့် ကိတ္တိသဒ္ဒလည်း အမြတ်ဖြစ်ရတော့သည်–ဟု မှတ်၊ ထို့ကြောင့် "ကလျာဏော–ကောင်းမြတ်သော" ဟုပေး။ ["ကလျာဏောတိ– ဘဒ္ဒကော၊ ကလျာဏဘာဝေါ စသ ကလျာဏဂုဏ ဝိသယတာယာတိ အာဟ–ကလျာဏဂုဏသမန္နာဂတောတိ။ပေ။သေဋ္ဌောတိ ဇ္ဇေဋ္ဌသေဝနယော"– သာရတ္ထ၊ ယေဘုယ္ယာ၌ "ကလျာဏေန သမန္နာဂတော ကလျာဏော"ဟု တဒ္ဓိတ်ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။]

ကိတ္တိ ဝ။ ။ဝဖြင့် ကိတ္တိမှတပါး အခြားသဒ္ဒတမျိုးမရှိ – ဟု ကန့်၍ ကိတ္တိနှင့် သဒ္ဒကို အရတူဟု သိစေ၏၊ ကိတ္တိယတော–ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်၏၊ ဧုတိ ကိတ္တိ၊ (ကိတ္တ=သံသဒ္ဒ–ကောင်းစွာဆိုခြင်း၊ တိပစ္စည်း၊ တ တလုံးချေ၊) သဒ္ဒိယတော-ပြောဆိုအပ်၏၊ ဧုတိ သဒ္ဒေါ၊ ကိတ္တိဝေ သဒ္ဒေါ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ–(ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော)ဂုဏ်သတင်း။ ["ဝကြောယေ ဟိ ကိတ္တေတမ္ဘတော ကိတ္တိ, သဒ္ဒနိယတော သဒ္ဒေါတိစ ဝုစ္စတိ"–သာရတ္ထ။]

မှတ်ချက်။ ။"ကိတ္တိသဒ္ဒေါတိ ကိတ္တိယေ ဝ"ကဲ့သို့ သံဝကြောတမ္ဘ သမာသ်ပုဒ်ကို ယူ၍ ဖွင့်ရာ၌ "(သဒ္ဒကဲ့သို့) ချန်ထားအပ်သောပုဒ်နှင့် (ကိတ္တိကဲ့သို့) ဖေါ်ထုတ်အပ်သောပုဒ်သည် အရတူ၏"ဟု သိစေ၏၊ တရံတခါ၌မူ "ဒိဋ္ဌယေ ဝ ဒိဋ္ဌဂတံ" ကဲ့သို့ နောက်ပုဒ်၏ အနက်ထူးမရှိကြောင်းကိုလည်း သိစေ၏။

သမာသပဒသေကသ, အဝစ်နေန သေသတာ၊
တသ ဥပေတိ တုလ္ယတ္တာ–နတ္ထဘာဝံစ ဇေဒါ။

ချီးမွမ်းခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သော ကျော်စောသံတည်း၊ ပန- အယုတပါးကား၊ ဋ္ဌတိပိ သောဘဂဝါတိ အာဒီသု-ဋ္ဌတိပိ သောဘဂဝါအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ တာဝ- ပဒတ္ထမှ ရှေးဦးစွာ၊ အယံ- ဤ ဆိုအပ်လတ္တံကား၊ ယောဇနာ- ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဋ္ဌတိပိ- ဤအကြောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အရဟံ- အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ ဋ္ဌတိပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ပေ ၊ ဋ္ဌတိပိ, ဘဂဝါ-ဘဂဝါမည်တော်မူ၏၊ ဋ္ဌတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ယောဇနာ-တည်း၊ ဋ္ဌမိနာဝ ဋ္ဌမိနာဝ ကာရဏေန-ဤအကြောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊(အရဟံ-အရဟံ မည်တော်မူ၏၊)ဋ္ဌတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊

ဋ္ဌဒါနိ - ယခုအခါ၌၊ ဝိနယဓရာနံ - ဝိနည်းမိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သုတ္တန္တနယ ကောသလ္လတ္ထံ-သုတ္တန်နည်း၌ ကျွမ်းကျင်သူတို့၏ အဖြစ်ဟူသော ဉာဏ်အကျိုးငှါငင်း၊ဝိနယသံဝဏ္ဏနာရမ္ဘေ-ဝိနည်းအဖွင့်ကို အားထုတ်စအခါ၌၊[အာရမ္ဘ သဒ္ဒါသည် အာဒိအနက်ဟော။] ဗုဒ္ဓဂုဏာပဋိသံယုတ္တာယ- ဘုရားဂုဏ်တော်တို့နှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ မဇ္ဈိယာ - တရားရှိသော၊ ကထာယ-စကားဖြင့်၊ စိတ္တသမ္ဗဟံသနတ္ထဉ္စ - စိတ်၏ ရှင်လန်းခြင်း အကျိုးငှါငင်း၊ ဧတေသံ ပဒါနံ- ဤအရဟံအစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊ ဝိတ္ထာရနယေန - အကျယ်နည်းဖြင့်၊ ဝဏ္ဏနံ-အဖွင့်ကို၊ကရိဿာမိ-ပြုပေအုံ့၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊(ဝိနည်းမိုရ်တို့၏ သုတ္တန္တနယကောသလ္လ အကျိုး , စိတ္တသမ္ဗဟံသန အကျိုးငှါ အရဟံ အစရှိသော

ထုတိ ယောသောဝါ။ ။ဤ၌ ကိတ္တိကို ထုတိ, သဒ္ဒေါကို ဃောသော ဟု ဖွင့်၏၊ ကိတ္တန်-ကောင်းစွာဆိုခြင်း၊ ဝါ- ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကိတ္တိ- ခြင်း၊ သဒ္ဒိယတိတိ သဒ္ဒေါ-ပြောဆိုအပ်သော အသံ၊ ထိုအသံလည်း"သာမန် အသံမဟုတ်, ကျယ်စွာသော (ဝါ-ကျော်ကြားသော) အသံ"ဟု သိုင်ကိုလို၍"ဃောသော"ဟု ဖွင့်သည်၊ကိတ္တိယာ-ချီးမွမ်းခြင်းအားဖြင့်+ပဝတ္တော-သော၊ သဒ္ဒေါ- ကျော်စောသံတည်း။ [ထဝန် အာဘိတ္ထဝန် ထုတိ-ချီးမွမ်းခြင်း၊ ထုတိယာ ပဝတ္တော ဃောသော ထုတိဃောသော၊-သာရတ္ထ။]

ဋ္ဌမိနာဝ၊ ပေ၊ ကာရဏေန။ ။ ဋ္ဌတိပိ၌ ဋ္ဌတိသဒ္ဒါသည် (လက်ဖြင့် ထောက်ပြသကဲ့သို့) အနီးဖြစ်သော ဂုဏ်တော်များကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း ညွှန်ပြခြင်းအနက်ရှိ၏၊ မှန်၏-အရဟံစသော ဂုဏ်တော်များကို အာရုံပြုသော ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့၏ စိတ်၌ ဂုဏ်တော်များသည် ထင်ပေါ်လျက် ရှိ၏၊ ထိုသို့ထင်ပေါ်လာသောင် အနီးအနားဌာ ရောက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဋ္ဌတိကို"ဋ္ဌမိနာ"ဟု အနီးဟော ဋ္ဌမသဒ္ဒါဖြင့် ဖွင့်ပြသည်၊ ဝိသဒ္ဒါကား ဂုဏ်တော် အများကို စုပေါင်းခြင်း သမ္ပိဏ္ဍန အနက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဂုဏ်တော်အများရှိအောင်"ဋ္ဌမိနာဝ ဋ္ဌမိနာဝ"ဟု စသဒ္ဒါနှင့်တကွ ဝိဗျာပုဒ်ဖြင့် ဖွင့်ပြလေသည်။

ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို အကျယ်ပြုမည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) သောဘဝေါ ဧတိဝိ အရဟန္တိအာဒိ-အစရှိသော၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုစကားရပ်၌၊ အာရကတ္တာ – ဝေးကွာတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ **အရိနံ**-ရန်သူတို့၏ရင်း၊ ဝါ-တို့ကိုရင်း၊ **အရာနံ**-အကန့်ထောက်ဆန်တို့၏ရင်း၊ ဝါ-တို့ကိုရင်း၊ ဟတတ္တာ – သတ်ဖြတ် ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ **ပစ္စယာဒီနံ** – ပစ္စည်း အစရှိသည် တို့အား၊ (**အလမတ္ထ** သမ္ဘဒါန်၊) **အရဟတ္တာ**-ထိုက်တန်သည်၏ **အ**ဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ပါပကရဏော- မကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၌၊ရဟာဘာဝါ-ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊တာဝ-သမ္ဘာသမ္ဘုဏ္ဍေါစသောဂုဏ်တော်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဧတိ ဧမေဟိ ကာရဏေဟိ-ဤအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သောဘဝေါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊**အ**ရဟန္တိ-**အ**ရဟံဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

[**အ**ာရကတ္တာ ဟတတ္တာ **စ**သော ဟိတ်တို့ကို တခုပြီးတခုခဲ့လို့၍ "**သော**ဟိ" **စ**သည်မိန့်၊] ဟိ-ခဲ့ဦးအံ့၊ **သော**-ထို မြတ်စွာဘုရားသည်၊သဗ္ဗကိလေသေဟိ-အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ၊ **အ**ာရကာ- ဝေးကွာတော်မူ၏၊ သုဝိဒူရ ဝိဒူရေ-အလွန်ဝေးသည်ဖြစ်၍ ဝေးသောအဝေး၌၊ ဝါ - **အ**လွန် **အ**လွန်အဝေး၌၊ ဒ္ဒိတော-တည်တော်မူ၏၊ (ကသ္မာ-**အ**ဘယ့်ကြောင့်နည်း၊)မဂ္ဂေန-မဂ်ဖြင့်၊ သဝါသနာနံ - ဝါသနာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ကိလေသာနံ – ကိလေသာတို့၏၊ ဝါ - တို့ကို၊ ဝိဒ္ဓံသိတတ္တာ – ဖျက်ဆီး**အ**ပ်ကုန်ပြီး၏ **အ**ဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဧတိ(တသ္မာ)**အ**ာရကတ္တာ-ဤသို့ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာ

ဧဒါနိ၊ဝေ၊ကရိသ္သာမိ။ ။ ဧတိဝိ သောဘဝေါ– **စ**သောဂုဏ်တော်များသည် သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ လာသော ဂုဏ်တော်များတည်း၊ " သုတ္တန္တိကာနံ ဝစနာနမတ္ထံ, သုတ္တာနုရူပံ ပရိဒီပယန္တိ"ဟု အောက်ဂန္ထာရမ္ภ၌ ဆိုခဲ့သည်အားလျော်စွာ ထိုသုတ္တန်ပါဠိများ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်၌ ဝိနည်းမိုရ်များ ကျမ်းကျင်ခြင်း အကျိုးငှါရင်း, **အ**ရဟံ **စ**သော ဂုဏ်တော်များ၏ ပုဒ်နက်ကို တတ်သိနားလည်သဖြင့် ဤဝိနည်း သင်သူတို့၏ စိတ်ကို ရှင်ပျအားတက်စေခြင်းငှါရင်း , ဂုဏ်တော်ပုဒ်များ၏ အနက်ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် ဧဒါနိ**စ**သည်ကို မိန့်။

အာရကာဟိ။ ။သုဗ္ဗ+ဝိဒူရော–သုဝိဒူရော (**အ**လွန်ဝေးသည်၊) သုဝိဒူရေန+ဝိဒူရော–**အ**လွန်ဝေးသည်၏ **အ**ဖြစ်ဖြင့် **အ**ဝေးကြီးဝေးသောအဝေး၊ သည်ထက်ဝေးစရာ မရှိသော (**အ**ဝေးဆုံးဝေးသော) **အ**ဝေး–ဟူလို၊ " ကိလေသာတို့မှ ဝေးခြင်း" ဟူရာ၌ "**အ**ရဟတ္တမဂ်ဒေသအားဖြင့် **အ**ဝေး မဟုတ်, **အ**ကြွင်းမဲ့ ပယ်ထားသဖြင့် ဝေးသော**အ**ဝေး"ဟု ပြလိုသောကြောင့် "မဂ္ဂေန ကိလေသာနံ ဝိဒ္ဓံသိတတ္တာ" ဟု မိန့်။

တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **အရဟံ-အရဟံမည်တော်မူ၏။** [တသ္မာနောက် ဟိတ်ရှိလျှင် တသ္မာနှင့် ထိုဟိတ်ကို အနက်တူ ပေရိုး။]

စ–အဘိတပါးကား၊ (တနည်း) **စ-အာရကတ္ထာ** ဟူသော သင်္ခေပဟိတ်ပါ၌၏ ဝိတ္ထာရမှတပါး, **အရိနံဟတတ္ထာ**ဟူသော သင်္ခေပဟိတ်ပါ၌၏ ဝိတ္ထာရကို ဆိုဉုးအုံ့၊ **အနေန** - ၌ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ **တေကိလေသာရယော** - ထိုကိလေသာ ရန်သူတို့ကို၊ **မဂ္ဂေန**-မဂ်ဖြင့်၊ **ဟတာ** - သတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ **အရိနံ-**

သဝါသနာနံ။ ။အခြားရဟန္တာများလည်း ကိလေသာတို့ကို မဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ပယ်ထားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် "အရဟံ" မည်သင့်သည် မဟုတ်ပါလော-ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ "သဝါသနာနံ"ဟု မိန့်၊ အခြားရဟန္တာများ၏ ကိလေသာကိုပယ်ရာ၌ ဝါသနာကျန်ရစ်သေးသောကြောင့် "အလွန်အလွန် ဝေးသည်"ဟု မဆိုသာ၊ ဘုရားရှင်ကား ဝါသနာ မကျန်အောင် ပယ်တော်မူသောကြောင့် " အလွန်အလွန် ဝေးသည် " ဟု ဆိုထိုက်လေသည်၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ အရဟံ (ကိလေသာတို့မှဝေးတော်မူခြင်း) ဂုဏ်သည် အခြားရဟန္တာတို့နှင့် မဆက်ဆံသော ဂုဏ်တော်တပါး ဖြစ်ရလေသည်။

ဝါသနာ။ ။ဝါသိယတေ-ခန္ဓာအစဉ်၌ စွဲကပ်တည်နေစေအပ်၊ ဝါ ထုံထားအပ်၏၊ ဤတို့, ဝါသနာ–မည်၏၊ [ဝါသနာနာမ ကိလေသသတ္တိ။] ကိလေသာကုန်သွားသော်လည်း ထို အထုံဝါသနာဟူသော ကိလေသသတ္တိသည် ရဟန္တာများသန္တာန်၌ ကျန်ရစ်၏၊ထို အထုံဝါသနာကျန်ရစ်သေးသောကြောင့်ပင် တချို့ရဟန္တာများ၏ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာသည် ရဟန္တာ မဖြစ်မီကကဲ့သို့ ဖြစ်နေတတ်သေး၏၊ မှန်၏–အရှင်ဝိလိန္ဒဝဏ္ဏထေရ်သည် ရှေးဘဝများ၌ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ခဲ့ဘူး၏၊ ထို ရှင်ဘုရင်ဘဝများစွာတုန်းက မာနု၏ သတ္တိဟူသော အလေ့အလာ ဝါသနာသည် ဘဝများစွာ ခန္ဓာအစဉ်၌ စွဲကပ်လျက် ထုံလျက်ပါနေရကား ရဟန္တာဖြစ်သောအခါလည်း ထိုဝါသနာ မပျောက်ဘဲ လူတဘက်သားကို "ဝသလ=အကောင်"ဟု ပြောဆိုလေ့ ရှိသတတ်။

ပုဗ္ပြီ။ ပုံ။ ။ဤနည်းအရ ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်ကို "အာရကာ" ဂုဏ်တော်ဟု ဆိုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် အာကို အ (ကာ၌ အာကိုလည်း အ) ကကို ဟ–နိဂ္ဂဟိတ်လည်းလာ၍ " အရဟံ " ဟု ပြီးရသတတ်၊ အာရကာပုဒ်ကား နိပါတ်ဖြစ်၍ ဝိဂ္ဂြိဟ်မလုပ်ရ။ [အာရကာတိစေတ္ထ အာကာရသ ရ ဃတ္ထ ကကာရသ စ ဟကာရံ သာနုဿရံ (ဃ + အနုဿရံ ဃနိဂ္ဂဟီတံ) ကတ္တာ နိရုတ္တိနယေန (ဝဏ္ဏဝိကာရ, ဝဏ္ဏာဂမနိရုတ္တိ နည်းဖြင့်) အရဟန္တ ပဒသိဒ္ဓိ ဝေဒိတမ္ဘာ၊– သာရတ္ထ။] " အရဟံ–ဝါသနာနှင့်တကွ ကိလေသာတို့မှ အလွန်အလွန် ဝေးကွာတော်မူပါပေ၏"ဟု ပေး။

တေစာနေန....အရဟ။ ။ကိလေသာတို့သည် အကျိုးမဲ့ကို ပြုတတ်သောကြောင့် အတွင်းရန်သူများတည်း၊ " အရယော- ကိလေသာရန်သူတို့ကို + အဟနိ– သတ်ဖြတ်တော်မူပြီ၊ ဤတို့ (အရိသဒ္ဒူပပဒ,ဟနဓာတ်, ကွိပစ္စည်းဖြင့် "အရိဟ" ဟု ဆိုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရိ၌ ဣကို အ, နိဂ္ဂဟိတ်လည်းလာ၍) အရဟံ ဟု ဖြစ်သည်။ ["အရိနံ

ရန်သူတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဇုတိ(တသ္ဓာ)ဟတတ္တာပိ-ဤသို့ သတ်အပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ အရဟံ-၏။

စ-ကား၊ (တနည်း) စ - အရိနံဟတတ္တာ ဟူသော သခ်ေပဟိတ်ပါဠိ၏ ဝိတ္ထာရမှ တပါး, အရာနံ ဟတတ္တာဟူသော သခ်ေပဟိတ်ပါဠိ၏ ဝိတ္ထာရကို ဆိုဥုံးအုံ့၊အဝိဇ္ဇာတဏှာမယနာဘိ-အဝိဇ္ဇာတဏှာ အတိပြီးသော ပုံတောင်း ချက်မလည်း ရှိထသော၊ ပုညာဒိ အာဘိသင်္ခါရာရံ - ပုညာ-ပုည, အာနေ၌ ဟူသော အာဘိသင်္ခါရထေဝံဆန်လည်းရှိထသော၊ ဇရာမရဏာနေမိ-ဇရာမရဏာ ဟူသော အကွပ်တကူလည်း ရှိထသော၊ အာသဝ သမုဒယ မယေန-အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်း အာသဝ အတိပြီးသော၊ အဏ္ဍေန - ဝဉ်ရိုးဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇိတ္ဘာ-လျှိုထိုး၍၊ တိဘဝရထေ- ကာမရူပ, အရူပ ဟု, ဘဝ ၃ ပါး, ဝဉ် ရထား၌၊ သမာယောဇိတံ-အညီအမျှ, အစမှ စ၍ ယှဉ်တပ်အပ်သော၊ ဝါ-အလုံးစုံ အကုန်အစင် အစမှစ၍ ယှဉ်တပ်အပ်သော၊ အနာဒိကာလ ပဝတ္တံ-အစမရှိသော ကာလ၌ ဖြစ်ခဲ့သော၊ ယံ ဧတံ သံသာရစက္ကံ - အကြင် သံသရာ စက်ဘီးသည်(အတ္ထိ)၊ တဿ-ထိုသံသရာစက်ဘီး၏၊ (အရာ၌ စပ်)အနေန-

ဟတတ္တာ အရိဟာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ နိရုတ္တိနယေန အရဟန္တိ ဝုတ္တံ"-သာရတ္ထ။] "အရ+ဟံ-ကိလေသာမာရ်, သူပုန်ရန်တို့ကို တွန်းလှန် သတ်ဖြတ်တော်မူနိုင်ပါပေ၏"ဟု ပေး။

အရိနံ ဟတတ္တာ။ ။အရိုးသည် ဟတတ္တာဝယ် တွဲ၌စပ်ရသော တ္တ သမ္ဗန်၊ ဟတ ကား "ဟတာနံ + ဘာဝေါ"ဟု ဝိဂ္ဂိဟ်ပြုရာ၌ ဘာဝေါကိုစပ်ရသော ဘာဝသမ္ဗန်၊ "ဘာဝသမ္ဗန်, တ္တ သမ္ဗန်, လာဟန် လိန်ဝုစ်တူ"နှင့်အညီ အရိုးနှင့် လိန်ဝုစ်တူအောင် "ဟတာနံ+ ဘာဝေါ-ဟတတ္တံ" ဟု ပြုရသည်၊ "ဘာဝရှေပုဒ်, လာသည့်ပုဒ်, မယုတ် အရတူ" နှင့်အညီ ဘာဝရှေက ဟဘူပုဒ်နှင့်စပ်လာသော အရိုးပုဒ်တို့သည် အရတူ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဟညိ"သု–ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီ၊ ဇုတိ ဟတာ"ဟု အရိုးနှင့်အရတူအောင် ကမ္မသာဓ် ဗဟုဝစ်ပြု၊ဤအတိုင်း နိဿယအနက်ပေးသည်၊"ဟတတ္တာ-သတ်ဖြတ်တတ် ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်"ဟု ကတ္တားအနက်ပေးသည်ကို စဉ်းစားကြပါလေ၊အရာနံ ဟတတ္တာ၌လည်း ဤနည်းပင်တည်း။ [သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓေါအဖွင့်၌ ထပ်၍ ပြဉုံးမည်။]

ယဒ္ဓေတံ၊ ပေါဟတတ္တာဝိ။ ။ဟတတ္တာဝ်၌ ဝိဖြင့် "အရိနံ ဟတတ္တာ" ဟူသော ရှေတိတ်ကိုပေါင်း၊ ဤနည်း၌"အရသဒ္ဒ။ပဟာ၊ ဟနဓာတ် ကိုပစ္စည်းဖြင့် အရဟံ"ပြီး၏၊ "အရေ- အကန်ထေဝံဆန်တို့ကို+ ဟနိ-ချိုးဖျက်တော်မူပြီ၊ ဇုတိ အရဟံ"ဟု ဝိဂ္ဂိဟ်ပြု။

ယဒ္ဓေတံ....သံသာရစက္ကံ။ ။[အဝိဇ္ဇာစသော တရားများကို ရထား၏စက်ဘီး ပုံသဏ္ဌာန်လုပ်၍ ရူပကအလက်ာဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသော စကားတည်း၊] ရထား၏ ဘီး၌ပုံတောင်း (ချက်မ) အကန်(ဝဲထောက်ဆန်)အကွပ် (တကူ) ၃ ဌာနရှိ၏၊ ထိုတွင် စက်ဘီး၌ ပုံးတောင်း (ပဒေါင်း) သည် ပဌမဖြစ်သကဲ့သို့ သံသရာစက်ဘီး ၌လည်း

ဤမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင် - အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သမ္ဗညုတညာဏ်၏ ကြည်လင်ရာ ဘုရားဖြစ်ချိန်အခါ၌၊ ဝါ....အရဟတ္တ၊ ပေ၊ ရာဗောဓိပင် ဌာန၌၊ ဝိရိယပါဒေဟိ-ဝိရိယခြေတော်တို့ဖြင့်၊ သီလပထဝိယံ-သီလမြေ၌၊ ပတိဋ္ဌာယ-ရပ်တည်တော်မူ၍၊ သဒ္ဓါဟတ္ထေန - သဒ္ဓါလက်တော်ဖြင့်၊ ကမ္မက္ခယကရံ-ကံတို့၏ ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော၊ ဉာဏဖရသုံ-ဉာဏ်တည်းဟူသော ပုဆိန်ကို၊ ဂဟေတ္မာ-စွဲကိုင်တော်မူ၍၊ သဗ္ဗေ - ကုန်သော၊ အရာ- အကန့်ထောက်ဆန်

အဝိဇ္ဇာနှင့် ဘဝတဏှာသည် ပဌမအခြေခံဖြစ်၏၊ ထိုပုံတောင်းဌ အကန့် ထောက်ဆန် တပ်ရသကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာပုံတောင်းဌလည်း ပုညဲ့ အပုညဲ့ အာနေ္ဇဟူသော အဘိသင်္ခါရများကို အကန့် ထောက်ဆန်အဖြစ်ဖြင့် တပ်ရလေသည်၊ စက်ဘီး၏ အကန့် ထောက်ဆန်များ၌ အနားသတ် အကွပ်တကူ တပ်ထားသကဲ့သို့ ထို သင်္ခါရ အကန့် ထောက်ဆန်ဌလည်း တဘဝ အဆုံးသတ်ဖြစ်သော ဇရာ မရဏအကွပ်ကို တပ်ထား သည်၊ ထိုစက်ဘီးလည်အောင် ဝင်ရိုးတပ်ရသကဲ့သို့ " အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော" နှင့်အညီ အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာသဝေါဝင်ရိုးကို လျှိုထိုး တပ် ထားရသည်၊ဝိပါက်နာမကွန္ဓာနှင့် ကဋတ္တာရူပ်တို့ကား ကာမ-ရူပ-အရူပဘဝတို့တည်း၊ ထို ဘဝ ၃ ပါးကို ရထားသဏ္ဌာန်လုပ်၍ ထို (ဝိပါကဝဋ်) ရထား၌ ဝင်ရိုးနှင့်တကွ စက်ဘီးတပ်လျက် (ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တို့) အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် မပြတ် လည်နေသော အကြင်သံသရာစက်ဘီး ရှိ၏။

ဘုရားရှင်သည် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ သီလမြေပေါ်ဝယ် ဝိရိယခြေတော် ၂ ဘက်တို့ဖြင့် တည့်မတ်စွာရပ်တော်မူ၏၊ "သီလ လုံခြုံပြည့်စုံအောင် ဝိရိယဖြင့် ကြိုးစားတော်မူသည်" ဟူလို၊ ထို့နောက် သမာဓိဒသွေးကျောက်၌ ကောင်းစွာသွေးအပ်ပြီးသောအရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ပုဆိန်ကြီးကား ကံ သင်္ခါရဟူသမျှကို လုံးဝကုန်စင်အောင် ဖျက်ပစ်နိုင်၏၊ ထိုပုဆိန်ကြီး ကို ယုံကြည်စွာသော သဒ္ဓါလက်တော်ဖြင့် စွဲကိုင်ဘော်မူကာ ထို သံသရာ စက်ဘီး၏ အကန့်ထောက်ဆန်များကို ထွားထွားညက်ညက် အကုန်ဖျက်အောင် ဖျက်ဆီးတော် မူလေရာ , ထောက်ဆန် ဖျက်ပြီးသော စက်ဘီ လည်း နောက်ထပ် မလည်နိုင်တော့ ရကား ဝဋ်ရထားလည်း တန့်ရပ်ရလေတော့သတည်း။

ဒီဋ္ဌမဗျာ။ ॥အဝိဇ္ဇာစ ဘဝတဏှာစ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာ၊ [သမာဟာရဒ္ဒန္ဒေပိ ကတ္ထစိ ပုမိတ္ထိလိင် မိစ္ဆန္တိ သဒ္ဒဝိဒူ၊ ယထာ- အာမိပစ္ဆပရိဝါရော, ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ, ပဋိ သန္ဓိပဝတ္တိယံ၊ (မောဂ္ဂလ္လာန်)။] အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာဝေ - အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာ မယော၊ သွတ္ထဇ် မယသက်၊ တနည်း - " အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာ+ပကတိ ယသောတိ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာမယော = အဝိဇ္ဇာနှင့် ဘဝတဏှာ အထည်ကိုယ်ရှိသော , အဝိဇ္ဇာ ဘဝတဏှာအတိပြီးသော၊ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာမယောစ+သော+နာဘိစာတိ အဝိဇ္ဇာ ဘဝတဏှာမယနာဘိ၊ [ချက်ဟော နာဘိသဒ္ဒါ ပုံလိင်၊ မယံ- ဟု ယောဇနာရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ။]

တို့ကို၊ ဟတာ-ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီ၊ အရာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဣတိ(တသ္မာ) ဟတတ္တာဝိ- ဤသို့ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ အရဟံ-၏၊ အထဝါ- ထို့ပြင် တနည်းကား၊ အနုမတ္ဂသံသာရဝဋ္ဌံ- နှစ် ရာ ထောင် လျှောက်, ဥဿာဖြင့် လျှောက်လည်း, မဖေါက်မပြန်, ဧကန်သိအပ်သော အစ မရှိသော သံသရာစက်ဝိုင်းကို၊ သံသာရစက္ကန္တိ - သံသရာစက်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-

ပုညံ+အာဒိ ယေသံတိ ပုညာဒယော၊ အာဒိဖြင့် အပုညာ—အာနေ၌တို့ကိုယူ၊ အဘိ သခ်ါရနှင့် ကမ္မဓာရည်းတွဲ၊ ပုညာဒိအဘိသခ်ါရာ+ အရာ + ယသ္မာတိ ပုညာဒိအဘိ သခ်ါရာရံ၊ ဇရာမရဏာ+နေဒိ ယသ္မာတိ ဇရာမရဏာနေမိ၊ (စက္ကံ့ဝဲ၍ နပုံလိန်၊)အာသဝါ ဧဝ (အဝိဇ္ဇာဒီနံ ကာရဏာဘူတာ)သမုဒယော အာသဝသမုဒယော၊ တဿ+ဘဝါ တိ ဘဝံ၊ တိဘဝံစ+တံ+ရထောစာတိ တိဘဝရထော၊ သမံ + အာဒိတော+ ယောဇိတံ သမာယောဇိတံ၊ (“ သမံ+အာ+ယောဇိတံ ” ဟု ပုဒ်ခွဲ၊) သံဝါ (သဗ္ဗသော)+ အာဒိတော+ယောဇိတံ—သမာဒယောဇိတံ၊ (သံသဒ္ဒါ သဗ္ဗသောအနက်ဟော၊)နတ္ထိ+ အာဒိ ယသ္မာတိ အနာဒိ၊ အနာဒိစ + သော + ကာလောစာတိ အနာဒိကာ လော၊ အနာဒိကာလေ+ပဝတ္တံ အနာဒိကာလပဝတ္တံ။

ဗောဓိ+မဏ္ဍာ ဇော (ကာလေ, ဌာနေဝါ) ဣတိ ဗောဓိမဏ္ဍော (မဏ္ဍံ)၊ ဝိရိယဒန် ဧဝ ပါဒါ ဝိရိယပါဒါ၊ [အကုသိုလ် သံကိလေသာကို ပယ်သော ဝိရိယသည် မြေ၌ တည်မတ်စွာ ဖိနှိပ်ထားသော ခြေတဘက်, ကုသိုလ်ဝေါဒါနကို ဖြစ်စေသော ဝိရိယ သည် ရှေတိုး၍ လှမ်းသောခြေတဘက်။] အခြေခံသီလမပါလျှင် သမာဓိပညာအစစ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် “ သီလမေဝ+ ပထဝီ သီလပထဝီ ”၊ ယုံကြည်မှု မရှိသူသည် လက်မပါသူကဲ့သို့ မည်သည့် အဖိုးတန် ရတနာကိုမျှ မကောက်ယူနိုင်သောကြောင့်“သဒ္ဓါ ဧဝ+ဟတ္ထော သဒ္ဓါဟတ္ထော”၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာကိုပယ်လိုက်လျှင် ကိလေသာ အဇဝါမပါသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တံများလည်း အကျိုးမပေးနိုင်တော့ရကား“ကမ္မ ဂ္ဂယံ—ကံ သခ်ါရတို့၏ ကုန်ခြင်းကို+ ကရောတိတိ ကမ္မဂ္ဂယကရော ” မည်၏၊ ပရံ+ သုနာတိ (ညှဉ်းဆဲ သတ်ဖြတ်တတ်၏၊) ဣတိ ပရသု၊ ပကို ဖယ်ပြု၍ “ ဇရသု ”ဟုလည်း ရှိ၏၊ သဏ္ဌာနအဘိဓာန်၌ “ပရသု”သာ ရှိသည်။

အထဝါ။ ။ပြုခဲ့သော နည်း၌ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ သခ်ါရနှင့် ဇရာမရဏာတို့ကိုသာ သံသရာစက် သဏ္ဌာန်လုပ်၍ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်များကို ရထားသဏ္ဌာန် လုပ်ပြီးလျှင် သခ်ါရတည်းဟူသော အကန့်ထောင်ဆန်များကို ဖျက်ဆီးပုံပြု၏၊ ဤအထဝါ တက်သောနည်းကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါအားလုံးကို စက်ဘီးပုံသဏ္ဌာန်လုပ်၍ပြသည်၊ ဤနည်း၌ ရထားကို သီးခြားမပြတော့ဘဲ သက်သက် သံသရာစက်ဘီးကိုသာ ပြု၍ ထို စက်၏ အကန့်ထောက်ဆန်များ ဖျက်ဆီးပုံကိုပြသည်။ [ဧဝံ အရာနံ ဟတတ္တာတိ ဣတော ဝုတ္တအရဟတ္တေ (ဆိုအပ်ပြီးသော အကန့်တို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်း၌၊) သံသာရံ စက္ကံဝိယ စက္ကံဘိ ဂဟေတ္ဝာ အဘ္ဘယောဇနံ ကတ္ဝာ ဣဒါနိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာဘူမေနသိ တံ ဒဿေတုံ [illegible]တိ [illegible]။—[illegible]။]

ဆိုအပ်၏၊ တသေ-ထိုသံသရာစက်၏လည်း၊ အဝိဇ္ဇာ-အဝိဇ္ဇာသည်၊ နာဘိ-ပုံတောင်းချက်မတည်း၊(ကသ္မာ-နည်း၊) မူလဇာ-အရင်းခံ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဇရာမရဏံ-သည်၊ နေမိ-အကွပ်တကူတည်း၊(ကသ္မာ)၊ ပရိယောသာနဇာ-အဆုံး၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ သေသာ-ကြွင်းကုန်သော၊ ဒသ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ အရာ-အကန့်ထောံဆန်တို့တည်း၊(ကသ္မာ)၊ အဝိဇ္ဇာ မူလကဇာ-အဝိဇ္ဇာအရင်းခံ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း၊ ဇရာမရဏ ပရိယနာဇာစ-ဇရာမရဏ အဆုံးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်းတည်း၊

တတ္ထ-ထိုအဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဒုက္ခာဒီသု- ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်တို့၌၊ အညာဏံ- သိခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မောဟသည်၊ **အဝိဇ္ဇာ-မည်၏၊ စ-**ဆက်၊ ကာမဘဝေ-ကာမဘဝ၌၊ အဝိဇ္ဇာ-သည်၊ ကာမဘဝေ- ကာမဘဝ၌၊ သခ်ၣာနံ-အကျုံးဝင်သော သခ်ၣရတို့အား၊[တနည်း, ကာမဘဝေ-ဖြစ်စေထိုက်သော ကာမဘဝ၌၊ သခ်ၣာနံ - ဖြစ်စေတတ်သော သခ်ၣရတို့အား၊] ပစ္စယော-ဟောတိ၊ပေ၊ဇာတရေသု-အခြား ရူပ အရူပဘဝတို့၌၊ ဧသနယော-ဤနည်းတည်း၊ ပေ၊ ရူပဘဝေ-၌၊ တယော- ၃ ပါးကုန်သော ဖဿတို့သည်၊

အနမတဂ္ဂသံသာရဝဋ္ဋံ။ ။[အနု+အမတ+အဂ္ဂ] နု + မတော— **အမတော**၊ **အနု** **အနု**—**အနု**စ်တရာ တထောင် စသည်ဖြင့် **အစဉ်**လိုက်၍ **အစဉ်**လိုက်၍+**အမတော** **အနုမတော**၊**အနုမတော**+**အဂ္ဂေ**ါ ယသောတိ **အနုမတဂ္ဂံ**—**အစဉ်**လိုက်၍ မသိအပ်သော **အစ**ရှိသော သံသရာဝဋ်၊ ဝဋ်တို-"**အဝိဇ္ဇာ**ကြောင့် **သခ်ၣ**ရဖြစ်" စသည်ဖြင့် ဆက်ကာ ဆက်ကာ လည်တတ်၏၊ ဇာတိ, ဝဋ်၊ ဤသို့ အဆက်ဆက်လည်နေသော ဝဋ်တရားကို "**သံသရာ**စက်ဝိုင်း"ဟု ခေါ်သည်။ [" **အနု** **အနု** **အမတဂ္ဂ** **အဝိ**ညာဟပုဗ္ဗကောဋိကံ **သံ**သာရမဏ္ဍလံ"—သာရတ္ထ။]

အမှာ။ ။ ဤ**အ**သဝါတက်သောနည်းဟု " ပစ္စယော ဟောတိ " **အ**ရ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ပုံများကို ပဋ္ဌာန်းလေ့လာပြီးသူတို့ **အ**လွယ်တကူ သိနိုင်သောကြောင့်ဝင်း, မလေ့လာသူတို့အတွက်လည်း **နာ**းလည်ဘို့ မလွယ်သောကြောင့်ဝင်း, **အ**သူးမပ္ပင့်ပြဘဲ လစ်လျူ။ရှုရတော့မည်။

ကာမ ဘ ဝေ သ ခ် ၣ ရာ နံ။ ။ကာမဘုံ၌ **အ**ကျုံးဝင်သော(ကာမာဝစရ)ပုညာဘိသခ်ၣရ ၈ ပါး, **အ**ပုညာဘိသခ်ၣရ ၁၂ ပါးကို " ကာမဘဝေ သခ်ၣာနံ" ဟု ဆိုသည်၊ [ကာမဘူမိပရိယာပန္နာနံ ပုညာ ပုညသခ်ၣာနံ။] တနည်း— ကာမဘဝ**အ**ရဘုံကို မကောက်ဘဲ ကာမဥပပတ္တိ (ကာမဝိပါက်—ကမ္မဇရူပ) ဘဝကို ကောက်၍ ထိုဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သော ရှေးဘဝက ကာမကုသိုလ် **အ**ကုသိုလ် သခ်ၣရကို " ကာ**မ** ဘ**ဝ**ေ သခ်ၣာနံ " ဟု ဆိုသည်။ [" ကာ**မ**ဘ**ဝ**ေ နိ**ပ**္ပါ**ဒ**ေတ**ဗ**္ဗ ယေ ပုညာပုညသခ်ၣာ၊ တေသံ ကာ**မ**ဘ**ဝ**ူ**ပ**ပတ္တိနိ**ဗ**္ဗတ္တကသခ်ၣာနံတိ **အ**ဏ္ဍော"—သာ**ရ**တ္ထ။]

တဏ္ဍေ၀-ထို ရူပဘုံ၌ပင်၊ တိသဿနှင့်- ၃ ပါးကုန်သော ဝေဒနာတို့အား၊ ပေ၊ တဏှာကာယာနုံ - တဏှာအပေါင်းတို့အား၊ ပေ၊ တတ္ထတတ္ထ - ထိုထိုဘုံ၌၊ သာသာ တဏှာ - ထိုထို တဏှာသည်၊ တသ္မာ တသ္မာ ဥပါဒါနသ္မာ - ထိုထို ဥပါဒါန်အား၊ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ဥပါဒါနာဒယော- ဥပါဒါန်အစရှိသည်တို့သည်၊ ဘ၀ါဒိနံ-ဘ၀ အစရှိသည်တို့အား၊ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။

ကထံ-အဘယ်သို့ ကျေးဇူးပြုကုန်သနည်း၊ ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဧကစ္စော-အချို့သူသည်၊ ကာမေ-ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမ - သုံးဆောင်ခံစားကုန်အံ့၊ ဣတိ - ဤသို့ ကြံ၍၊ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ - ကာမုပါဒါန် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ကာယေန-ကာယဖြင့်၊ ဒုစ္စရိတံ-ဒုစရိုက်ကို၊ စရတိ-ကျင့်၏၊ ဝါစာယ - ဖြင့်၊ (ဒုစ္စရိတံ စရတိ) မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ ဒုစ္စရိတ ပါရိပူရိယာ-ဒုစရိုက်၏ ပြည့်ခြင်းကြောင့်၊ အပါယေ-၌၊ ဥပပဇ္ဇတိ - ပဋိသန္ဓေနေရ၏၊ တတ္ထ- ထိုအပါယ်ဘုံ၌၊ အသ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥပပတ္တိ ဟေတုဘူတံ-ပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ကမ္မံ-ကံသည်၊ ကမ္မဘ၀ေါ-ကမ္မဘ၀မည်၏၊ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ-ကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ ခန္ဓာ- ခန္ဓာတို့သည်၊ ဥပပတ္တိဘ၀ေါ – ဥပပတ္တိဘ၀ မည်၏၊ ခန္ဓာနံ-တို့၏၊ နိမ္မတ္တိ - ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဇာတိ-ဇာတိမည်၏၊ ပရိပါကော-ရင့်ခြင်းသည်၊ ဇရာ-ဇရာမည်၏၊ ဘေဒေါ-ပျက်စီးခြင်းသည်၊ မရဏံ - မရဏမည်၏၊ အပရော - အခြားသူသည်၊ သဠာယတနာနိ - နတ်ပြည် စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘ၀ိဿာမိ - ခံစားအံ့၊ (ရှေးအတိုင်းပေး၊) ကမ္မဘ၀ေါ – ကမ္မဘ၀ မည်၏၊ ဣတိ - ဤသို့ အစရှိသော၊ သောဝေနယော– ထိုနည်းပင်တည်း။

☰ အပရောပန–အခြားသူသည်ကား၊ပေ၊မေတ္တံ – မေတ္တာကို၊ ဝါ–ခမတ္တာရှိသောစိတ်ကို၊ [မေတ္တာ အာသ စိတ္တသောတိ မေတ္တံ။] ဘာ၀ေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ – ပွားစေ၏၊ ကရုဏံ ၊ ပေ ၊ ဥပေက္ခံ ဘာ၀ေတိ၊ ဘာ၀နာပါရိပူရိယာ-ဘာ၀နာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ သေသုပါဒါန မူလိကာသု - ကြွင်းသော ဥပါဒါန်အရင်းခံ ရှိကုန်သော၊ ယောဇနာသုပိ - ယောဇနာတို့၌လည်း၊ သေနယော-ဤနည်းတည်း။

[ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော် အစဉ်အားဖြင့် ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ပုံကို ပြပြီး၍, ယခုအခါ ပဋိသန္ဓိဒါမဂ် ပါဠိကိုဆောင်၍ နိဂုံးအုပ်လိုသောကြောင့် " ဝေမယံ အာဒိဋ္ဌာဟေတု " စသောပါဠိကို မိန့်၊] ဧ၀ं – ဤသို့လျှင်၊ အယं အာဒိဋ္ဌာ – ဤအာဒိဋ္ဌာသည်၊ ဟေတု - အကြောင်းတည်း၊ သခ်ါရာ – သခ်ါရတို့သည်၊ ဟေတု သမုပ္ပန္နာ – အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုးတို့တည်း၊

ဥဘောပိ- ၂ မျိုးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ- ဤ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့သည်၊ ဟေတု သမုပ္ပန္နာ – အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတို့တည်း၊ ဇုတိ-သို့၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ-အကြောင်းတို့ကို ပိုင်းခြားချယ်ရှင်းခဲ့၊ ပညာ-(ကခ်ါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်) ပညာသည်၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏ်–ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်တည်း၊ ဝါ-အကျိုး တရားတို့၏ တည်ရာ ဖြစ်သော အကြောင်းကို သိတတ်သော ဉာဏ်တည်း၊ အတီတံ - အတိတ် ဖြစ်သော၊ အဒ္ဓါနံပိ - ကာလခ်ုလည်း၊ ပေ ၊ အနာဂတံ- အနာဂတ်ဖြစ်သော၊ အဒ္ဓါနံပိ - ခ်ုလည်း၊ အဝိဇ္ဇာ – အဝိဇ္ဇာသည်၊ ဟေတု- အကြောင်းတည်း၊ ပေ၊ ဧတေန နယေန - ဤနည်းဖြင့်၊ သမ္ဘပဒါနိ - အလုံးစုံ သော ပုဒ်တို့ကို၊ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာနိ - အကျယ်ချဲ့ထိုက်ကုန်၏။ [" အဒ္ဓါနံပိ- ကာလပတ်လုံးလည်း" ဟု ပေးကြသေး၏။]

တတ္ထ - ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ခ်ုတို့၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ - တို့သည်၊ ဧကော - သော၊ သခ်ေပေါ-ချုံးချဉ်းအပ်ရာ အကြောင်းတည်း၊ ဝိညာဏာ၊ပေ၊ဝေဒနာ-ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာတို့သည်၊ ဧကော-သော၊(သခ်ေပေါ– ချုံးချဉ်းအပ်ရာ အကျိုးတည်း၊) တဏှာ၊ပါဒါနဘဝါ- တဏှာ ဥ၏ဒါန် ကမ္မ ဘဝတို့သည်၊ ဧကော-သော၊(သခ်ေပေါ-ချုံးချဉ်းအပ်ရာ အကြောင်းတည်း၊) ဇာတိ ဇရာ မရဏံ - သည်၊ ဧကော - သော၊ (သခ်ေပေါ - ချုံးချဉ်း အပ်ရာ အကျိုးတည်း၊)စ– ဆက်၊ ဣဒေ - ဤ လေးပါးသော သခ်ေပတို့တွင်၊ ပုရိမ သခ်ေပေါ-ရှေသခ်ေပသည်၊ အတီတော-အတိတ်ဖြစ်သော၊ အဒ္ဓါ- ကာလ တည်း၊ ဒွေ- ၂ပါးကုန်သော၊ မဇ္ဈိမာ-အလယ် သခ်ေပတို့သည်၊ ပစ္စုပ္ပန္နော- သော၊ အဒ္ဓါ-တည်း၊ ဇာတိဇရာမရဏံ-သည်၊ အနာဂတော-သော၊ အဒ္ဓါ- ကာလတည်း။

ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏံ။ ။တိဋ္ဌန္တိ ဣဒေ ဇလဓမ္မာတိ ဋ္ဌိတိ၊ ဓမ္မာနံ–သင်္ခါရစသောအကျိုး တရားတို့၏ + ဋ္ဌိတိ – တည်တံ့ရာအကြောင်းတည်း၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိ– သင်္ခါရစသော အကျိုး တရားတို့၏ တည်တံ့ရာအကြောင်း၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ– ဌ + ဉာဏံ– ဖြစ်ခသောဉာဏ်သည်၊ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားစုကို သိသောဉာဏ်သည်)၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏံ-မည်၏။

သခ်ေပေါ။ ။ဣဒေ–ဤ အဘိုအစု၌၊ အဝိဇ္ဇာဒယော–အဝိဇ္ဇာ စသော တရား တို့ကို၊ သံခိပ္ပန္တိ – ချုံးအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ သခ်ေပေါ၊ " ဟေတု " ဟု ဆိုလျှင် အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းငါးပါးလုံးပါဝင်၏၊ "ဝိပါက" ဟု ဆိုလိုက်လျှင် ဝိညာဉ် စသော အကျိုးငါးပါးလုံး ပါဝင်၏၊ ထို့ကြောင့် အကြောင်းတစု အကျိုးတစု ဟု ချုံးရာ ပေါင်းစပ်ရာဖြစ်သော အဘိုအစုကို"သံခေပ"ဟုခေါ်၏။ ["သင်္ဂဟော–သိမ်းယူရာ၊ ကောဋ္ဌာသော–အဘို၊ ရာသိ–အစု "–ဝိမတိ။]

စ-ဆက်၊ ဣဒေ-ဤလေးပါးသောသခ်ၨာပတ္တိ၌၊ အဝိဇ္ဇာသခ်ၨာရဂ္ဂဟဏေန- **အဝိဇ္ဇာ သခ်ၨာရတို့ကို** တိုက်ရိုက် ယူခြင်းဖြင့်၊ **တဏှာ**ပါဒါနဘဝါ – **တဏှာ**ဥဒါဒါန် ဘဝတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဂဟိတာဝ – ယူအပ်ကုန်သည် သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ **ဇရတိ - ထို့ကြောင့်**၊ ပဋ္ဌ - ဝါးပါးကုန်သော၊ **ဇရမေဓမ္မာ-** ဤ-တရားတို့သည်၊ **အတီတေ** – **အတိတ် ဘဝ၌**၊ ကမ္မဝဋ္ဋံ – ကမ္မဝဋ်တည်း၊ ဝိညာဏာဒယော-ဝိညာဉ်အစရှိကုန်သော၊ ပဋ္ဌ - ကုန်သော၊ **ဇရမေဓမ္မာ-**တို့သည်၊ **ဧတရဟိ** - ယခုဘဝ၌၊ ဝိပါကဝဋ္ဋံ - ဝိပါကဝဋ်တည်း၊ **တဏှာ**ပါဒါန ဘဝဂ္ဂဟဏေန - **တဏှာ**ဥပါဒါန် ဘဝတို့ကို တိုက်ရိုက် ယူခြင်းဖြင့်၊ **အဝိဇ္ဇာ သခ်ၨာရာ-**တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ၊ **ဇရတိ-ထို့ကြောင့်**၊ ပဋ္ဌ, **ဇရမေဓမ္မာ-**တို့သည်၊ **ဧတရဟိ-**၌၊ **ကမ္မဝဋ္ဋံ-**တည်း၊ **ဇာတိဇရာမရဏာ**ပဒေသေန- **ဇာတိ ဇရာ မရဏာ** တို့ကို ညွှန်ပြခြင်းဖြင့်၊ ဝိညာဏာဒိနံ - ဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၏၊ ဝါ - တို့ကို၊ **နိဒ္ဒိဋ္ဌာ** - ညွှန်ပြအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋ္ဌ, **ဇရမေဓမ္မာ**-တို့သည်၊ **အာယတိ**ံ-နောင်အနာဂတ်ဘဝ၌၊ ဝိပါကဝဋ္ဋံ – တည်း၊ **ယေ**- ယင်းပဋိစ္စသမุปบาท် **တရား**တို့သည်၊ **အာကာရတော** - ထင်ရှားပြအပ်သော **သရုပ်အား**ဖြင့်၊ ဝါ– **အပြားအား**ဖြင့်၊ **ဝိသတိဝိဓာ** - **နှစ်ဆယ်** **အပြား**ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [**အဝိဇ္ဇာ**သခ်ၨာရကို ယူသဖြင့်, **တဏှာ**ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝယူရခြင်း၏ **အကြောင်း**စသည်ကို သဗ္ဗြိဟ်**အဖွင့်**ကြည့်၍ သိပါလေ။]

စ-ဆက်၊ (**တနည်း, စ-**စ်တုသခ်ၨေပမှတပါး တိသန္ဓိကို ဆိုဋ္ဌားအုံ့၊) **ဣဒေ-**ဤ ပဋိစ္စသမุปบาท်၌၊ **သခ်ၨာရ** ဝိညာဏာနံ - **သခ်ၨာရ** ဝိညာဏ်တို့၏၊ **အန္တရာ-** **အကြား**သည်၊ **ဧကော-**တပါး**သော**၊ **သန္ဓိ-**အ**ကြောင်း** **အကျိုး**အစပ်တည်း၊ **ဝေဒနာ** **တဏှာ**နံ-**ဝေဒနာ** **တဏှာ**တို့၏၊ **အန္တရာ-**သည်၊ (**ဧကော-**သော၊) **သန္ဓိ-**အ**ကျိုး**အ**ကြောင်း** **အ**စပ်တည်း၊ဘဝ**ဇာ**တိနံ-ဘဝ**ဇာ**တိတို့၏၊ **အန္တရာ-** သည်၊ (**ဧကော-**သော၊) **သန္ဓိ-** **အ**ကြောင်း**အ**ကျိုး **အ**စပ်တည်း၊ **ဇရတိ** - **သို့**၊

ဝိပါကဝဋ္ဋံ၊ **ဧပ**၊ **အာကာရာ**။ ။ဝိပါကသဒ္ဒါသည် "ဝိပါကာ ဓမ္မာ"ဟူသော တိက်ပုဒ်ကဲ့သို့ နာမ်ဝိပါက်ကိုသာ ဟောရင်းဖြစ်သော်လည်း ပဓာနနည်း တဗ္ဗာဟုလ္လနည်းအားဖြင့် နာမ - ရူပ - သဠာယတန တို့၌ ရှိအကျိုးများ ကိုလည်း ၍ ဝိပါကဝဋ် အဖြစ်ဖြင့် ယူရတော့သည်၊ **တနည်း** – ဝိပါက သဒ္ဒါသည် ကမ္မဇသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့ဝိပါက် နာမ်ဝိပါက် ;မျိုးလုံးကိုပင် "ဝိပါက"ဟု ယူနိုင်သည်။ ["ဝိပါကပဓာနံ ဝဋ္ဋံ, ဝိပါကမဟုလံဝါ ဝဋ္ဋန္တိ အတ္ထော၊ ကမ္မဇပရိယာယောဝါ ဣဒ္ဓေ ဝိပါကသဒ္ဒေါ" – ဝိမတိ။] "**အာကိရိယန္တိ** ပကာသိယန္တိ – ထင်ရှား ပြအပ်ကုန်၏၊ **ဇရတိ** **အာကာရာ**၊ **အဝိဇ္ဇာ**ဒိသရူပါ၊ " – ဝိမတိ၊ **အတီတဟေတုအာဒိနံ**ဝါ ပကာရာ **အာကာရာ**၊–သာရတ္ထ။

(ဇာနာတိ စသည် စပ်၊) ဘဂဝါ - သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (စတုသမ္ဘိပ် စသည် စပ်၊)စတုသမ္ဘိပ်-လေးပါးသော အာဘိုရှိသော၊ တိယဒ္ဓံ-သုံးပါးသော ကာလ ရှိသော၊ ဝိသတာကာရံ - နှစ်ဆယ်သော အပြားရှိသော၊ တိသန္ဓိ - သုံးပါး သော အစပ်ရှိသော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-ပွါဒ်ကို၊ သမ္ဘာကာရတော-အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်၊ ဇာနာတိ-သိတော်မူ၏၊ ပဿတိ-မြင်တော်မူ၏၊ အညာတိ-သိတော်မူ၏၊ ပဋိဝိဇ္ဈတိ - ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏။

တံ - ထိုသိခြင်းသည်၊ ဉာတဋ္ဌေန– သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက် ကြောင့်၊ ဉာဏ-ဉာဏ်မည်၏၊ ပဇာနနဋ္ဌေန- အပြားအားဖြင့် သိတတ်သည် ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ပညာ-ပညာမည်၏၊ တေန- ထို့ကြောင့်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ပညာ ဓမ္မဋ္ဌိတိ ညာဏန္တိ– ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဋုမိနာဓမ္မဋ္ဌိတိညာဏေန - ဖြင့်၊ တေဓမ္မေ – ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတို့ကို၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ ဥတ္တာ- သိတော်မူ၍၊ တေသု- ထိုတရားတို့၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော – ဗလဝ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ငြီးငွေ့တော် မူသည်၊ ဝိရဇ္ဇန္တော- အရိယာမဂ်တို့ဖြင့် မတပ်မက်တော်မူသည်၊ ဝါ - စက်ဆုပ်တော်မူသည်၊ ဝိမုစ္စ ဏ္ဍော-လွတ်မြောက်တော်မူသည်၊(ဟုတ္တာ)ဝုတ္တပ္ပကာရဿ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ဋုမဿ သံသာရဇ္ဇဿ-ဤသံသရာစက်၏၊ အရေ-အကန့် ထောံဆန်တို့ကို၊ ဟနိ, ဝိဟနိ, ဝိဒ္ဓံသေသိ-ဖျက်ဆီးတော်မူပြီ၊ ဝေဓိ-ဤနည်း အားဖြင့်လည်း၊ (ဝိဖြင့် ရှေ့နည်းကို ပေါင်း၊) အရာနံ – တို့၏၊ ဝါ - တို့ကို၊ ဟတတ္တာဝိ- ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ အရဟံ- ၏၊

စ - အာဘိုတပါးကား၊ (တနည်း) စ - အရာနံ ဟတတ္တာဟူသော သဓေ်ပ ဟိတ်ပါဠိ၏ ဝိတ္ထာရမှတပါး, ပစ္စယာဒီနံ အရဟတ္တာ ဟူသော သဓေ်ပဟိတ်

ဇာနာတိ စသည်။ ။ဇာနာတိ–သိ၏၊ ပဿတိ–မျက်စိဖြင့် မြင်သကဲ့သို့ ဉာဏ် စက္ခုဖြင့် မြင်သိ- သိ၏၊ အညာတိကား ဇာနာတိ၏ ပရိယာယ်၊ အာပုဇ္ဇ ဉာဓာတ် တိုဝိဘတ်ပင်၊ ပဋိဝိဇ္ဈတိကား ပဿတိ၏ ပရိယာယ် အဖွင့်။

နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ဝေ၊ဝိဒ္ဓံသေသိ။ ။ဗလဝဝိပဿနာယ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ အရိယမဂ္ဂေဟိ ဝိရဇ္ဇန္တော ဝိမုစ္စန္တော၊ ယဒါ ဘဂဝါ ဝိရဇ္ဇတိ ဝိမုစ္စတိ၊ တဒါ အရေ ဟနတိ နာမ၊ (မဂ်အခိုက်၌ အကန့်တို့ကို ဖျက်ဆီးဆဲမည်၏၊)အာဘိသမ္ဘုဇ္ဈကွာ ဂဟေတ္တာ ဝုတ္တံ "ဟနိ ဝိဟနိ ဝိဒ္ဓံသေသိ"တိ၊ [ဘုရားဖြစ်ရာအခါ၌ သတ်ပြီး (အတိတ်) ဖြစ်၍"ဟနိ" စသည်ဖြင့် အတိတ်ကြိယာကို ဆိုသည်။] ဟနဓာတ်၏ ဟိံသာဂတိ ၂ နက်တွင် ဂတိ အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ "ဝိဟနိ"ဟု ဖွင့်၊ ဟိံသာ အနက်ကိုယူပါ ဟူလို၊ ဟိံသာဟူရာ ၌လည်း သတ်ခြင်းကို ယူမည်စိုး၍ " ဝိဒ္ဓံသေသိ" ဟု ဝိပုဗ္ဗ ဓံသုဓာတ်ဖြင့် ဝေဓိပွါယ် ဖွင့်ပြန်သည်၊"ဖျက်ဆီးခြင်း"ဟု အဓိပွါယ် မှတ်ပါ–ဟူလို။

ပါဠိ၏ ဝိတ္ထာရကို ဆိုဉုံးအုံ့၊ အဂ္ဂ ဒကွိဏေယျတ္ထာ – အဂ္ဂ ဒကွိဏေယျ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-မြတ်သည်ဖြစ်၍ အလှူကို ခံယူတော်မူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စိဝရာဒိပစ္စယေ – သင်္ကန်း အစရှိကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကိုလင်း. ပူဇာ ဝိဒေသသဒ္ဒ - ပူဇော်အထူးကိုလင်း၊ အရဟတိ-ထိုက်တန်တော်မူ၏၊ စ- ဆက်၊ တေနေဝ – ထို့ကြောင့်ပင်၊ (ထိုသို့ အဂ္ဂ ဒကွိဏေယျ၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊) တထာဂတေ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပ္ပန္နေ- ပွင့်တော်မူလသော်၊ ယေကေစိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သော၊ မဟာသက္ကာ – ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော၊ ဒေဝမနုဿာ-တို့သည်၊(သန္တိ၊)တေ–ထို နတ်လူတို့သည်၊ အညတ္ထ-မြတ်စွာဘုရားမှတပါး , အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ ပူဇံ–ပူဇော်မှုကို၊ နု ကရောန္တိ - မပြုကြတော့ကုန်၊ တထာဟိ–ထိုစကားမှန်၏၊ သဟမ္ပတိ-မည်သော၊ ဗြဟ္မာ-သည်၊ သိနေရုမဇ္ဈေန–မြင့်မိုရ်တောင် အတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ ဝါ - မြင့်မိုရ်တောင်လောက် ကြီးသော၊ ရတနဒါမေန-ရတနာပန်းဆိုင်းဖြင့်၊ တထာဂတံ – ကို၊ ပူဇေသိ-ပူဇော်ဘူးပြီ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ယထာဗလံ-စွမ်းအားရှိသလော်၊ အညေပိ-သဟမ္ပတိ်ဗြဟ္မာမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝါ-နတ် ဗြဟ္မာတို့သည်လင်း၊ ဗိမ္ဗိသာရ ကောသလရာဇာဒယော– ဗိမ္ဗိသာရမင်း, ကောသလ

အဂ္ဂဒကွိဏေယျတ္ထာစ၊ ပေ၊ ပူဇာဝိသေသဒ္ဒ။ ။ဒကွန္တိ ဝနုန္တိ သတ္တာ ဧတာ ယာတိ ဒကွိဏာ-သတ္တဝါတို့၏ ကြီးပွားကြောင်းအလှူ၊ ဒကွိဏာ အရဟတိတိ ဒကွိဏေ ယျော = အလှူကိုခံထိုက်သော ရဟန္တာ၊ အဂ္ဂေါ ဟုတ္တာ ဒကွိဏေယျော အဂ္ဂဒကွိဏေ ယျော = မြတ်သည်ဖြစ်၍ အလှူခံထိုက်သူ၊ [ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သောကြောင့် (အမှိုက်သရိုက် ပေါင်းမြက်တို့မှ စင်ကြယ်သောလယ်ယာမြေကောင်းနှင့် တူရကား) မြတ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် (အလှူခံတို့တွင် အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်) ဟူလို၊ အဂ္ဂကို ဒကွိဏာ တွင် စပ်မှီး၍ "မြတ်သောအလှူ"ဟု အဓိပ္ပါယ်မှတ်တတ်သည်။]

စိဝရာဒိ ၊ ပေ ၊ ပူဇာဝိသေသဒ္ဒ ။ ။ စိဝရာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ဆွမ်းစသော သာမန်လူရိုးပစ္စည်းများကိုယူ၊ ပူဇေတဗ္ဗာ–ပူဇော်ထိုက်၏၊ ဇုတိ ပူဇာ၊ (ဒါတမ္ဗံ ဒါနံကဲ့သို့) ပူဇော်ဘွယ်ပစ္စည်း ရစေ၊ ပူဇာစ+သာ+ဝိသေသောစာတိ ပူဇာဝိသေသော=သာမန်လူရိုးထက်တိုး၍ပြုအပ်သော အထူးတလည်ပူဇော်ဘွယ်၊ ထို့ကြောင့် သာမန်လူရိုးထက် ကြီးကျယ်သော မြင့်မိုရ်တောင်လောက် ပန်းကုံးကြီး , ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ကျောင်းများကို သရပ်သုတ်ပြသည်။ ["မဟန္တော+ ဇုသော (အစိုးရခြင်း) ယေသံတိ မဟေသာ၊ မဟေသာ ဇုတိ အက္ခာယန္တိတိ မဟေသက္ခာ – ကြီးသော အစိုးရခြင်းရှိသူတို့ ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော နတ် လူတို့၊ အပ္ပေသာ ဇုတိ + အက္ခာယန္တိတိ အပ္ပေသက္ခာ = နည်းသော အစိုးရခြင်းရှိသူတို့ ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော နတ်လူတို့၊ ဤသို့ပေးမှ သဒ္ဒါနက်ပြည့်စုံသည်၊ "ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်, နည်းသော တန်ခိုးရှိကုန်"ဟူသော အနက်မှာ အများသုံး အဓိပ္ပါယ်နက်သာတည်း။]

မင်းအစရှိကုန်သော၊ မနုဿာစ-လူတို့သည်ရင်း၊ ပူဇေသုံ- ပူဇော်ကြကုန်ပြီ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ပရိနိဗ္ဗုတမ္ပိ- ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးလည်းဖြစ်သော၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဥဒ္ဒိဿ-ရည်စူး၍၊ ဆန္ဒဝုတိကော-ဋိဌနံ-ကိုးဆယ့်ခြောက်ကုဋေသော ဥစ္စာကို၊ ဝိဿဇ္ဇေတွာ-စွန့်လွှတ်၍၊ အသောကမဟာရာဇာ-အသောကမဟာရာဇာသည်၊ သကလဇမ္ဗုဒီပေ - အလုံးစုံသော ဇမ္ဗုဒီပင်၌၊ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ-ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ကျောင်းတို့ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေသိ- တည်စေပြီ၊ (ဤတိုင်အောင် မဟေသက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပူဇာဝိသေသကို ပြသည်၊)အညေသံ-အခြားသော အမဟေသက္ခ နတ်လူတို့၏၊ ပူဇာ ဝိသေသာနံ- အလွန် မကြီးကျယ်သော ပူဇော်တွယ် အထူးတို့အား၊ (အရဟတ္တာဝေ- ထိုက်သည်၏ အဖြစ်၌၊) ဝါဒေါ - ပြောဆိုတွယ်သည်၊ ကောပန - အဘယ်မှာနည်း၊ ဝါ-အဘယ်မှာ ရှိပါတော့အုံ့နည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ပစ္စယာဒီနံ-တို့အား၊ ဋ္ဌတိ (တဿ) အရဟတ္တာဝိ-ဤသို့ ထိုက်တန်တော်မူသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်လည်း၊ အရဟံ-မည်တော်မူ၏။

စ-အဘိတပါးကား၊ (တနည်း) စ - ပစ္စယာဒီနံ အရဟတ္တာ ဟူသော သခ်ေပ ဟိတ်ပါ၌၏ ဝိတ္ထာရမှတပါး , ပါပကရဏော ရဟာဘာဝါ ဟူသော သခ်ေပဟိတ်ပါ၌၏ ဝိတ္ထာရကိုဆိုဉုးအုံ့၊ လောကေ - ၌၊ ကေစိ - အချို့ကုန်

ကောပနဝါဒေါ။ ။ကောပန ဝါဒေါ, ကထာဝ ကာ,ပဂေဝ – စသည်ဖြင့် လာသမျှ၌ သမ္ဘာဝနာ (ဖြင့်တင်သော) ဝါကျသာ များသော်လည်း ဤ နေရာ၌ " သဟမ္ပတိပြဟ္မာ–အသောကမဟာရာဇာ စသော အထက်တန်း နတ်လူတို့၏ ပူဇာဝိသေသကိုတောင် ခံယူထိုက်သေးတာဘဲ အခြား အောက်တန်း နတ်လူတို့၏ မကြီးကျယ်သော ပူဇာဝိသေသကို ခံယူထိုက်သည်၏အဖြစ်မှာ ပြောစရာပင်မလိုတော့" ဟု အောက်တန်းကိုပြသောကြောင့် ဂရဟာ ဝါကျသာ ဖြစ်သင့်သည်။ ["အမဟေသက္ခေ ဟိ ဒေဝမနုဿေဟိ ကရီယမာနာနံ နာတိဥဋ္ဌာရာနံ ပူဇာဝိသေသာနံ အရဟတ္တာဝေ ကာနာမ ကထာ"–သာရတ္ထ။]

မှတ်ချက်။ ။ပူဇာဝိသေသာနံ၏ စပ်ရာပုဒ်ကို "အရဟတ္တာဝေ"ဟု ဋီကာထည့်ပုံ ထောက်၍ ဤ ဝါကျမျိုး၌ အရဟတ္တာဝေကဲ့သို့ အာဒရတမျိုးကို ထင်ကဲသို့ ထည့်ရမည် – ဟု သတိပြုပါ၊ ထို့ပြင် – " ယထာဝုတ္တစိဝရာဒိ ပစ္စယာနံ ပူဇာဝိသေသသစ အနုဏ္ဍရိကတ္တာဝိ အရဟံ"ဟု ဋီကာဖွင့်ပုံကိုထောက်၍ ပစ္စယာဒီနံကို အလမတ္ထသမ္ဗန္ဓါန် ကြီသည်၊ " အရဟ – ထိုက်တန် " ဟူသည်လည်း အနုဏ္ဍရိက–လျော်ကန်ပင်တည်း၊ "ပူဇာဝိသေသာနံတိ ပဒံ ဝါဒေါတိ ပဒေ ကမ္မံ" ဟု ယောဇနာ၌ စာစပ်လွှဲသည်။

ယထာစ လောကေ။ ။ပါပကရဏော ရဟာဘာဝါဟိတ်၏ ဝိတ္ထာရ တပက္ခကို ပြလိုမှ " ယထာစ " စသည်မိန့်၊ ဤနည်း၌ နတ္ထိ + ရဟော ယဿာတ် အရဟော–

သော၊ ပဏ္ဍိတမာနိနော-မိမိကိုယ်ကိုပညာရှိဟုမှတ်ထင်ကုန်သော၊ ဗာလာ-လုမိုက် တို့သည်၊ **အသိ**ဒေါကဘယေန - ကျော်စောမဲ့မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-**နာ**မည်ပျက်မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ရဟော - ကွယ်ရာ၌၊ ပါပံ - မကောင်းမှုကို၊ ကရောန္တိယထာ-ပြုကြကုန်သကဲ့သို့၊ **ဝေ**-**တူ**၊ **သေ**-ဤမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ကဒါစိ-တရံတခါမျှ၊(ရဟော-၌၊ ပါပံ-ကို၊)နကရောတိ-ပြုတော်မမူ၊ ပါပကရဏော- မကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၌၊ ဧတိ (တသ္မာ) ရဟာ ဘာဝတောဝိ-ဤသို့ ကွယ်ရာအရပ် ရှိတော်မမူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ **အ**ရဟံ-**၏**။

စ-အကျဉ်းချုပ်ကား၊ **ဣ**တ္ထေ-ဤ**အ**ရဟံပုဒ်ကို ဖွင့်ပြရာ၌၊ အာရကဏ္ဍာ၊ပေ၊ တေနဝုစ္စတိတိ - ဟူသော၊ **အ**ယံသင်္ခေပတ္ထော ဟောတိ၊ [**အာ**ရကဏ္ဍာ-ဝါသနာနှင့်တကွ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ကိလေသာရိနံ-ကိလေသာ ရန်သူတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဟတတ္တာစ - သတ်အပ်ကုန်ပြီး၏ **အ**ဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ (ယောမုနိ-အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ယေန-အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊)ဟတသံသာရစက္ကာရော(ဟတ+သံသာရစက္ကာ+အရော)- ဖျက်ဆီး**အ**ပ်ပြီးသော သံသရာစက်၏ **အ**ကန့်ထောက် ဆန်ရှိတော်မူ၏၊ ဝါ-**သံ**သရာစက်၏**အ**ကန့်ထောံ**ဆ**န်တို့ကို ဖျက်ဆီးတော်မူပြီ၊(တေနစ-ထို့ကြောင့်ရင်း၊)ပစ္စယာဒီနံ-ပစ္စည်း စသည်တို့အား၊ **အ**ရဟော-ထိုက်တန်တော်မူ၏၊ (တေနစ- ရင်း၊) ရဟော- ၌၊ ပါပါနိ- တို့ကို၊ နကရောတိ- မူ၊ တေနစ-ရင်း၊ **သော**မုနိ-ကို၊ **အ**ရဟံ-**အ**ရဟံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။]

မကောင်းမှုပြုဘို့ ကွယ်ရာအရပ်ရှိတော် မမူ၊ အချို့ပဏ္ဍိတမာနိတို့သည် နာမည်ပျက်မှာကြောက်သောကြောင့် ကွယ်ရာ၌ မကောင်းမှုကို ပြုကြ၏၊ ဘုရားရှင်ကား ကွယ်ရာ၌သော်မှလည်း မကောင်းမှုကို ပြုတော် မမူ၊ "**အ**မျှားမျက်မြင် **အ**ထင်**အ**ရှား ပြုဘို့မှာသာ၍ ဝေးပါသေးရဲ့"ဟူလို။ [**အ**တ္တာနံ ပဏ္ဍိတံ (ပညာရှိ ဟု) မညန္တိတိ ပဏ္ဍိတမာနိနော၊ နှ+သိလောကော **အ**သိလောကော=ကျော်စောခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် (**အ**ကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း=**နာ**မည်ပျက်ခြင်း) ဂရဟာဘယေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊—သာရတ္ထ။]

မှတ်ချက်။ ။**အ**ရဟံပုဒ်သည်"ဘဂဝတော **အ**ရဟတော" စသည်ဖြင့် ဂန္ထန္တာဒိ ဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်တည်း၊ ပြခဲ့သော **အ**ဖွင့်များ၌ကား **အ**ာရကာနိပါတ်, **အ**ရိ+ဟ— **အ**ရ+ဟ တို့၌ ကိုပစ္စည်း, **အ**+ရဟောဘ် သမာသ်ဖြစ်၍ **အ**ဉ္ဇပစ္စည်း မပါသောကြောင့် ဂန္ထန္တာဒိ မဟုတ်၊ **အ**ရဟံပုဒ်၏ ရသင့်သမျှ **အ**နက်တို့ကို ဖွင့်ပြခြင်းသာ ဖြစ်သည်၊ **အ**ရဟ**ဓာ**တ်ဖြင့် ပြီးသော"ပစ္စယာဒီနံ **အ**ရဟတိတိ **အ**ရဟံ"တပုဒ်သာ ဂန္ထန္တာဒိရပ်တည်း။ [ဘဂဝါပုဒ်၌လည်း ဤသို့ ဂိုဏ်းနှင့်မဆိုင်သော **အ**နက်များကို ရသင့်သမျှ ဖွင့်ပြဉ္ဇားလတံ့]။

ပန- အဘိုတပါးကား။ (တနည်း) ပန - အရဟံ ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပုဒ်၏ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာမှတပါး, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာကို ဆိုဦးအုံ။ သမ္မာ-မဖေါက်မပြန်ဝင်း၊ သာမဗ္ဗ-ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်ဝင်း၊ သမ္ဗမမ္ဘာနံ-အလုံးစုံသောတရားတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဗုဒ္ဓတ္တာ-သိအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မည်တော်မူ၏။

သမ္မာ သာမဗ္ဗ။ ။ သမ္မာသည် အဝိပရီတ (မဖေါက်မပြန် အမှန်) အနက်ဟောနိပါတ်၊ သာမံသည် သယံ(ကိုယ်တိုင်) အနက်ဟောနိပါတ်၊ စ—သဒ္ဒါကား သမ္မာကို ပေါင်းသော သမ္ပိဏ္ဍန်၊ " သမ္မာ ဗုဒ္ဓ — အမှားမရှိ အမှန်သိရှိသောမက , သာမံ ဗုဒ္ဓ— ကိုယ်တိုင်လည်း သိသည် " ဟူလို။ [အချို့ကား— " သာမန္တိ သယမေဝ၊ အနညနေယျော ဟုတ္တာတိ အတ္ထော " ဋီကာဇွင့်ကို ကြည့်၍ သာမဗ္ဗဒ် စကို အဝဓာရဏာတ္ထ ကြံကြ၏၊ ထိုအကြံကို စဉ်းစားသင့်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း— "သာမဗ္ဗာတိ သယမေဝ" ဟု မဖွင့်၊ စမပါဘဲ "သာမန္တိ သယမေဝ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့်တည်း၊ ဆက်ဦးအုံ— " သမ္ဗပဒံ သာဝဓာရဏံ "နှင့် အညီ သယံ ဟု ဆိုလျှင် " ကိုယ်တိုင်သာ " ဟူသော အဝဓာရဏာအနက်လည်း ရနိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် မြဟွဇာလသုတ် သုညတပ္ပခဏ်းဌ "သယံ အဘိညာ"ကို "အနညနေယျော ဟုတ္တာ သယမေဝ"ဟု ဖွင့်သည်။]

သမ္ဗမမ္ဘာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ။ ။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ပုဒ်ရင်းဌ "သမ္ဗမ္ဘ"မပါ၊ သကမ္မကဓာတ် ဖြစ်သော ဗုဓသဒ္ဒါက ကံကိုင်ဆောင်သောကြောင့် သိခြင်းကြောင်းယာ၏ ဝိသယ (သိရာအာရုံ) ဖြစ်သောကံကို ထည့်ရသည်၊ ထိုသို့ ထည့်ရာ၌လည်း " ဓမ္မ " ဟုသာ မထည့်ဘဲ သဗ္ဗ သဒ္ဒါ ထည့်ရခြင်းကား " မည်သည့် တရား " ဟု တစိတ်တချို့ကို ခွဲခြားမ၍ မဆိုရာ၌ " အားလုံးသောတရား "ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူရန် ရှိသောကြောင့်တည်း၊ " ပဒေသသ— တစိတ်တချို့ကို၊ အဂ္ဂဟဏောသတိ — ခွဲခြား၍ ယူခြင်း မရှိလသော်၊ ဂဟေတဗ္ဗသ— ယူထိုက်သော အနက်၏၊ နိပ္ပဒေသတာ- တစိတ်တဘို့ တချို့ မဟုတ် (အားလုံး) ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝိညာယတိ-၏၊ ယထာ-ကား၊ ဒိက္ခိတောဒ-ဥုံးပြည်းခေါင်းတုံးသည် (ရသေ့ ပရိဗ္ဗာဇ် ရဟန်းသည်) ၊ နဒဒါတိ-မပေးတတ်"ဟူရာ၌ "ဘာဆို ဘာမှမပေးတတ်"ဟု အဓိပ္ပါယ် မှတ်ရသကဲ့သို့တည်း။

မှတ်ချက်။ ။"သမ္ဗမမ္ဘာနံ—တို့၏၊ ဝါ— တို့ကို၊ ဗုဒ္ဓတ္တာ—သ်အပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်" ဟု အနက်ပေးပုံကိုလည်း "**အရိနံ** ဟတတ္တာ" ၌ကဲ့သို့ မှတ်၊ " တို့ကို "ဟု ပေးခြင်းမှာ "ဟ ဘာ သမ္ဘန်, ဤနှစ်တန်ကို, ကံနှင့်ကတ္တား, နက်ပြန်ခြားက" စသော နိယာမ်နှင့်အညီတည်း၊ ထိုအနက်လည်း လိုရင်းမဟုတ်, အပဓာနသာ၊ ဤသို့ မပေးဘဲ " သမ္ဗမမ္ဘာနံ-တို့ကို၊ ဗုဒ္ဓတ္တာ-သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် " ဟု ပေးလျှင် "ဘာဝ သမ္ဘန်, ဘာသမ္ဘန် " စသော နိယာမ်များနှင့် မညီရှိသာ မက, သဒ္ဒါစည်းကမ်းလည်း မကျချေ၊ မှန်၏— " သမ္ဗမမ္ဘာနံ " ကို ဗုဒ္ဓ၌ ကံအဖြစ်ဖြင့်သာ စပ်စေလိုလျှင် အဘယ် သဒ္ဒါနည်းအရ ဆင်ခြင်ကံထားနိုင်ပါသနည်း။ ["သမ္ဗမမ္ဘာနံတိပဒံ ဗုဒ္ဓတ္တာတိပဒေ ကမ္မံ"

တထာဟိ - ထို စကားကို ချဲ့ဦးအံ့၊ သေ - ဤ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သမ္ဘ ဓမ္မေ-တို့ကို၊ သမ္ဘာ-ရင်း၊ သာမဋ္ဌ-ရင်း၊ ဗုဒ္ဓေါ-သိတော်မူပြီ၊ အဘိညေယ္ယ-ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ - သစ္စာ ဓလေးပါး တရားတို့ကို၊ အဘိညေယ္ယတော - အဘိညေယျ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဘာဝပွဓာန , တနည်း— ဘာဝလောပကြီ၊) ဗုဒ္ဓေါ- ပြီ၊ ပရိညေယ္ယ - ပိုင်းခြားမှ သိထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ - ဒုက္ခသစ္စာ တရားတို့ကို၊ ပရိညေယ္ယတော - ပရိညေယျ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဗုဒ္ဓေါ- ပြီ၊) ပဟာတဗ္ဗေ - ပယ်ထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ- သမุဒယ အာဒိတွင် ပါဝင်သောတရားတို့ကို၊ ပဟာတဗ္ဗတော—ပဟာတဗ္ဗ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဗုဒ္ဓေါ- ပြီ၊) သစ္ဆိကာတဗ္ဗေ - မျက်မှောက် ပြုထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ - နိရောဓသစ္စာ တရားတို့ကို၊ သစ္ဆိကာတဗ္ဗတော- သစ္ဆိကာတဗ္ဗ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဗုဒ္ဓေါ- ပြီ၊) ဘာဝေတဗ္ဗေ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ - မဂ္ဂသစ္စာတရား တို့ကို၊ ဘာဝေတဗ္ဗတော-ဘာဝေတဗ္ဗ၏အဖြစ်ဖြင့်၊(ဗုဒ္ဓေါ-ပြီ၊) စ—သာဓက ကား၊ တေနေဝ - ထို့ကြောင့်ပင်၊ အာဟိညေယ္ယံ၊ ပေ ၊ ဗြာဟ္မဏောတိ - ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊

ဟု ယောဇနာ ဖွင့်သော်လည်း ထိုအဖွင့်သည်ပင် သဒ္ဒါစည်းကမ်း မကျပါ။] ဝိဂြိဟ် လုပ်ရာ၌ကား အရဟံ အဖွင့်တုန်းက အနေနှ ကတ္တားကို ပဓာနကောခံ၍ "အရယော+ အဟန်တိ အရဟံ"ဟု ကတ္တုသာဓပြုရသကဲ့သို့ "သမ္ဘာ+သာမဋ္ဌ+သမ္ဘဓမ္မေ အဗုဇ္ဈိတိ သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓေါ "ဟု ကတ္တုသာဓပင် ပြုရသည်။

တထာဟိ။ ။တထာဟိ စသောစကားတို့ကား သဗ္ဗဓမ္မေအရကိုရင်း, သမ္ဘာအရ မဖေါက်မပြန် အမှန်အတိုင်း သိပုံကိုရင်း အကျယ်ပြသော စကားတည်း၊ အဘိညေယ္ယ တရားတို့ကို အဘိညေယျအဖြစ်ဖြင့်, ပရိညေယျ စသည်တို့ကို ပရိညေယျစသည် အဖြစ် ဖြင့် သူ၏ သတောအမှန်အတိုင်း သိတော်မူသည်—ဟူလို၊ အနိဗ္ဗစသော လက္ခဏာရသ စသောအားဖြင့် (အဘိ-ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်+ဣ ယျ-သိထိုက်သော) သစ္စာ ၄ ပါး လုံးကို အဘိဣ ယျဟု ဆိုဏ်၊ "အဘိညေယျတာဝတော"ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဒ်ကြော၊ တနည်း—အဘိညေယျ၌ ဘာဝပွဓာနကြ၊ ပရိညေယျတော—စသည်၌လည်း နည်းတူ။

ပဟာတဗ္ဗေ သစ္ဆိကာတဗ္ဗေ ။ ။ တဏှာနှင့်တကွ အဝိဇ္ဇာစသော သမุဒယ အသင်းဝင်အားလုံးကို "ပဟာတဗ္ဗေ" ဟု ဆိုဏ်၊ ["ပဟာတဗ္ဗေတိ— သမุဒယပက္ခေ ယေ"-သာရတ္ထ။] နိဗ္ဗာန်တပါးထည်းကို "သစ္ဆိကာတဗ္ဗေ"ဟု ဗဟုဝုစ်ဆိုခြင်းကား "အပ္ပဋိပုဂ္ဂလာ ဓမ္မာ, အသံခ်တာ ဓမ္မာ"ကဲ့သို့ အပရိဏ္ဍေဒတ္ထ (မည်သည့်တရားဟု မပိုင်း ဖြတ်အပ်သေးသော အနက်ရှိသော) ဗဟုဝုစ်တည်း၊ တနည်း—သ ဥပါဒိသေသ, အနု ပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် ၂ မျိုး ရှိသောကြောင့်, တနည်း— နိဗ္ဗာန်သာမက ဖိုလ်ကိုပါ ယူလို သောကြောင့် ဗဟုဝုစ်ထားသည်၊—သာရတ္ထ။

မြာဟ္မဏ-သေလပုဏ္ဏား၊ မေ-ငါသည်၊ **အဘိညေယျံ-**ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားကို၊[**အဘိညေယျန္တိ ဣမိနာ ဒုက္ခသစ္စ** မာဟ၊] **အဘိညာတံ** - ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ပြီ၊ **ဘာဝေတဗ္ဗဉ္စ** - မိမိ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်သော မဂ္ဂသစ္စာ တရားကိုလည်း၊ **ဘာဝိတံ** - ဖြစ်စေအပ်ပြီ၊ ဝါ-ပွားစေအပ်ပြီ၊ (စဖြင့် **သန္ဓိကာတမ္ဘကိုဆည်း၍, သန္ဓိကာတဗ္ဗဉ္စ**- မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော နိဗ္ဗာန်သစ္စာ တရားကိုလည်း၊ **သန္ဓိကတံ**- မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ၊) **ပဟာတဗ္ဗံ**-ပယ်ထိုက်သော သမุဒယသစ္စာ တရားကို၊ **ပဟီနံ**-ပယ်အပ်ပြီ၊ **တသ္မာ**-ကြောင့်၊ **ဗုဒ္ဓေါ**-ဗုဒ္ဓမည်တော်မူသည်၊ **အသ္မိ**-ဖြစ်၏။ [**တနည်း**- ပါဠိသေသနည်းအရ **အဘိညေယျ**ဖြင့် **ဒုက္ခသစ္စာ, နိဗ္ဗာန်သစ္စာ** ၂ ပါးကိုယူ၊ ဤနည်းအလို စဖြင့် **သန္ဓိကာတမ္ဘ**ကို ဆည်းဘွယ် မလို။]

(**ထို သစ္စာ** ၄ပါးကို အကျယ်ပြလိုသောကြောင့် " **အဝိစ** " စသည်မိန့်၊) **အဝိစ** - အကျဉ်းနည်းသာ မကသေး၊ **စက္ခု** - **စက္ခုပသာဒ**သည်၊ **ဒုက္ခသစ္စံ**-ဒုက္ခသစ္စာတည်း၊ **တသ** - **ထို စက္ခုပသာဒ**၏၊ **မူလကာရဏဘာဝေန**- **မူလ**အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ **တံသမุဋ္ဌာပိကာ** - **ထို စက္ခုပသာဒ**ကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ **ပုရိမတဏှာ** - ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်သော **တဏှာ**သည်၊ (**ပုရိမဘဝသိဒ္ဓါ တဏှာ**၊) **သမุဒယသစ္စံ**-တည်း၊ [**စက္ခုပသာဒ**ရုပ်ကို ကံကဖြစ်စေရာ၌ **တဏှာ**အရင်းခံလျက်ရှိသောကြောင့်"**တသ မူလကာရဏဘာဝေန**"ဟုဆိုသည်။] **ဥဘိန္နံ**-**ဒုက္ခသမุဒယ** ၂ ပါးလုံးတို့၏၊ **အပ္ပဝတ္တိ** - **မဖြစ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်**သည်၊ [**အပ္ပဝတ္တိတိ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓော**၊] **နိရောဓသစ္စံ** - **တည်**း၊ **နိရောဓပေဿနာ**-**နိရောဓ**ကို အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော၊ [**သန္ဓိကိရိယာဘိသမယ ဝသေန** - **မျက်မှောက်ပြုခြင်း** ဟူသော **ထိုးထွင်း သိခြင်း**၏ **အစွမ်း**ဖြင့်၊ **နိရောဓသ ပဋိဝိဇ္ဈနာ**။] **ပဋိပဒါ**-**မဂ်**တည်းဟူသောအကျင့်သည်၊ **မဂ္ဂသစ္စံ**-**တည်**း၊ **ဣတိ ဧဝံ**-**ဤသို့လျှင်**၊ **ဧကေက ပဒုဒ္ဓါရေနပိ**- **တခုတခု**သော **အစု**ကို **ထုတ်**ခြင်းဖြင့်**လည်**း၊ [**ဧကေက ကောဋ္ဌာသ နိဒ္ဒါရဏေန**၊ **ပဒသဒ္ဒါ ကောဋ္ဌာသ**အနက်ဟော၊ **စက္ခုဆိုင်ရာ**တစု, **သောတဆိုင်ရာ**တစု **စ**သည်ဖြင့် **တစုစီ**တစုစီ **ထုတ်**ခြင်း-ဟူလို။]**သဠာယတနမ္မေ**-**တို့**ကို၊ **သမ္မာ**-**ဥ**ပ်း၊ **သာမဗ္ဗ**-**ဥ**ပ်း၊ **ဗုဒ္ဓေါ**-**သိ**တော်**မူ**ပြီ၊ **သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ မနော ဝုပိ** - **သောတ ဃာ**ရ ၊ **ပေ** ၊ **မနော ဒ္ဒါ**ရ**တို့**၌**လည်**း၊ **သေနယော**-**ဤ**နည်းတည်း၊

ဧတေနေဝနယေန-**ဤ**နည်းဖြင့်**ပင်**၊ **ရူပါဒိနိ**-**ရူ**ပ**ါ**ဒိ**အစ**ရှိ**ကုန်**သော**၊ **ဆ**-ခြောက်ပါ**းကုန်**သော**၊ **အာယတနာနိ** - **တို့**ကို**ဥ**ပ်း၊ **စက္ခုဝိညာဏာဒယော**-**စက္ခုဝိညာ**ဉ် **အစ**ရှိ**ကုန်**သော**၊ **ဆ**-**ကုန်**သော**၊ **ဝိညာဏကာ**ယ - **ဝိညာ**ဉ်

အပေါင်းတို့ကိုလုင်း ၊ ပေ ၊ ဒွတ္တိံ သ၀ကာရာ- ၃ ၂ ပါးသော အာဘို့ အစုတို့ကို ၎င်း ၊ ပေ ၊ ပထမာဒိနိ - ပထမဈာန် အစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိ - ကုန်သော၊ ဈာနာနိ-တို့ကိုလုင်း၊ ပဋိလောမတော-ပဋိလုံအားဖြင့်၊ ဇရာမရဏာဒိနိ-ဇရာမရဏာ အစရှိကုန်သော၊ အနုလောမတော - အနုလုံအားဖြင့်၊ အဝိဇ္ဇာဒိနိ-အဝိဇ္ဇာအစရှိကုန်သော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒအင်္ဂါနိ-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါတို့ကိုလုင်း၊ ယောဇေတမ္မာနိ-ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။

တတြ-ထို ရူပါရုံစသော အစုတို့တွင်၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ကေ ပဒယောဇနာ-တခုသောအစုကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ဇရာမရဏံ-သည်၊ ဒုက္ခ သစ္စံ-တည်း၊ ဇာတိ-သည်၊ သမုဒယသစ္စံ-တည်း၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-တို့၏လည်း၊ နိဿ ရဏံ -ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်၊ နိရောဓသစ္စံ-တည်း၊ နိရောဓပဋိဘာနနာ-နိရောဓကို အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော၊ ပဋိပဒါ- သည်၊ မဂ္ဂသစ္စံ-တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ- လျှင်၊ ဧကေကပဒုဒ္ဓါရေန - ဖြင့်၊ သမ္ဘဝမ္မေ- တို့ကို၊ သမ္ဘာ- ၎င်း၊ သာမဗ္ဗ-၎င်း၊ ဗုဒ္ဓေါ- သိတော်မူပြီ၊ အနုဗုဒ္ဓေါ-သိထိုက်သည်အားလျော်စွာ သိတော်မူပြီ၊[“ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗဝမ္မသ အနုရူပတော+ဗုဒ္ဓေါ”–ဟုကား။]ပဋိဗုဒ္ဓေါ- ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ သမ္ဘာသာမဗ္ဗ သမ္ဘဝမ္ဘာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ ပန သမ္ဘာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ-ဟူ၍၊ (မယာ) ဝုတ္တံ။

ပန–အဘို့တပါးကား၊ (တနည်း) ပန - “ သမ္ဘာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ” ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာမှတပါး,ဝိဇ္ဇာစရဏာ သမ္ပန္နော ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာကို ဆိုဥုံးအုံ့၊ ဝိဇ္ဇာဟိ–ဝိဇ္ဇာ ၂ မျိုးတို့ နှင့်၎င်း၊ စရဏေနစ-စရဏာနှင့်၎င်း၊ သမ္ပန္နတ္တာ–ပြည့်စုံတော်မူသည်၏ အကြောင့်၊ (တနည်း) ဝိဇ္ဇာဟိ - တို့ဖြင့်၎င်း၊ စရဏေနစ - စရဏာဖြင့်၎င်း၊ သမ္ပန္နတ္တာ- ပြည့်ဝတော်မူသည်၏ အကြောင့်၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော - ၏၊ တတ္ထ-ထို ဝိဇ္ဇာစရဏာတို့တွင်၊ ဝိဇ္ဇာတိ- ဟူသည်ကား၊ တိသော၀ိ- ၃ ပါး လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ဝိဇ္ဇာ-ဝိဇ္ဇာတို့၎င်း၊အဋ္ဌ၀ိ-ရှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊

ဝိဇ္ဇာ....သမ္ပန္နတ္တာ။ ။ [ဝိဇ္ဇာပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို “ အဝိဇ္ဇာဒီ ကိလေသဇာလ ဝိဒ္ဓံသီ ”ဟူသော ပဏာမဂ္ဂ ဖွင့်ပြခဲ့ပြီ။] ထိုဝိဇ္ဇာသည် ၃မျိုးတနည်း , ၈ မျိုးတနည်း ရှိသောကြောင့် “ဝိဇ္ဇာဟိ”ဟု ဗဟုဝုစ်ထား၍, စရဏမှာ တနည်းသာရှိသောကြောင့် “ စရဏေန ” ဟု ဧကဝုစ်ထားဟန် တူသည်၊ စရတိ ဧတေနာတိ စရဏံ = နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်းအကျင့်၊ [ဝိဇ္ဇာသည် မျက်လုံးနှင့်တူ၍ စရဏာသည် ခြေနှင့်တူ၏၊ ထို ၂ ပါးစုံမှသာ နိဗ္ဗာန်လမ်းသို့ အမှန်အတိုင်း သွားနိုင်သည်။] သမ္ပန္နတ္တာကို “သမန္နာ ဂတတ္တာ, ပရိပုဏ္ဏတ္တာ”ဟု ၂ နည်းဖွင့်၏၊ ထိုအတိုင်း နိဿယပေးသည်။

ဝိဇ္ဇာ-တို့ရင်းတည်း၊ တိသော-ကုန်သော၊ဝိဇ္ဇာ-တို့ကို၊ ဘယဘေရဝသုတ္တေ-ဘယဘေရဝသုတ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတမ္မာ-ကုန်၏၊ အဒ္ဓ-ကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ-တို့ကို၊ အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တေ-အမ္ဗဋ္ဌသုတ်၌(ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတမ္မာ)၊ ဟိ-မှန်၏၊ တတြ - ထို အမ္ဗဋ္ဌသုတ်၌၊ ဝိပဿနာညာဏေန-ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ရင်း၊ မနောမယိဒ္ဓိယာစ-မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်နှင့်ရင်း၊ သဟ- တကွ၊ ဆ- ကုန်သော၊ အဘိညာ- အဘိညာဉ်တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-သိမ်းယူ၍၊ အဒ္ဓ-ကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ သီလသံဝရော - စောင့်စည်းကြောင်း သီလရင်း၊ ဇုန္ဒြယေသု - စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၌၊ ဂုတ္တဒ္ဒါရတာ - စောင့်ရှောက်အပ်သော တံခါး ရှိသူ၏အဖြစ်ရင်း၊ ဘောဇနေ- ဘောဇဉ်၌၊ မတ္တညုတာ-အတိုင်းအရှည်ကို သိသူ၏အဖြစ်ရင်း၊ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ - နိုးကြားခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၌ အဖန်ဖန်အားထုတ်ခြင်းရင်း၊ သတ္တ - ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ သဒ္ဓမ္မာ - သူတော်ကောင်းတရားတို့ရင်း၊ စတ္တာရိ- ၄ ပါးကုန်သော၊ ရူပါဝစရဈာနာနိ-ရူပါဝစရဈာန်တို့ရင်း၊ ဇုတိ-ဤသို့၊ ပန္နရသ-တဆဲ့ငါးပါးကုန်သော၊ ဇုမေ-ဤဘရားတို့ကို၊ စရဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတမ္မာ-သိထိုက်ကုန်၏၊ ဟိ- မှန်၏၊ ပန္နရသ- ကုန်သော၊ ဇုမေယေဝ ဓမ္မာ - တို့ကိုပင်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တေဟိ - ဤတရားတို့ဖြင့်၊

သီလသံဝရာဒီ။ ။ သံဝရိယတိ ဇေတနာတိ သံဝရော = အကုသိုလ်မဖြစ်အောင် စောင့်ရှောက်အပ်ကြောင်း တရား၊ သီလမေဝ + သံဝရော – သီလသံဝရော၊ တရားကိုယ်မှာ " သီလ " ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဝိရတိနှင့် စေတနာတည်း၊ [ယှဉ်ဘက်သမ္ပယုတ်များကိုလည်းကော်သေး၏၊]ဂေါဒိယတေတိ ဂုတ္တံ၊ဂုတ္တံ ဒ္ဒါရံ ယေနာတိ ဂုတ္တဒ္ဒါရော=စောင့်ခရှောက်အပ်သော (စက္ခုစသော) ဒ္ဒါရရှိသူ၊ ဂုတ္တဒ္ဒါရဿ + ဘာဝေါ= ဂုတ္တဒ္ဒါရတာ၊ တရားကိုယ်မှာ သတိတည်း၊ မတ္တံ + ဇာနာတီတိ မတ္တညူ=ဘောဇဉ်ကို ရှာသောအခါ ဒါယကာ၏ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပစ္စည်းအင်အားကိုရင်း, မိမိ၏ အသုံးကိုရင်း,နှိုင်းချိန်၍ သင့်တော်ရုံခံယူသောအားဖြင့် ပမာဏကိုသိသူ, သုံးစွဲသောအခါလည်း မိမိနှင့် သင့်မသင့်ကို နှိုင်းချိန်၍ သင့်တော်အောင်သုံးစွဲသူ , ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်၍ သုံးစွဲသူတည်း၊ တရားကိုယ်မှာ ဉာဏ်ပညာတည်း။

ဇာဂရော်တိတိ ဇာဂရော၊ [ဇာဂရဝေါတ်, တနာဒိ, ဘူဝါဒိတည်း၊] ဇာဂရဿ–နိုးကြားထကြွသူ၏+ဘာဝေါ=ဇာဂရိယံ (ကျေးပစ္စည်း၊) ဇာဂရိယေ + အနုယောဂေါ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ = တရားကိုယ်မှာ ဝိရိယတည်း၊ သူတော်တရား ၇ ပါးကား "သဒ္ဓါဝိရိ,သတိပညာ, ဗာဟုသစ္စ,ဟိရောတ္တ, ဆတ္တသဒ္ဓမ္မာ"တည်း၊ [သူတော်ဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာနှင့် မှားတတ်သည်၊ ထို၌ သီလ စာဂပါ၍ ဝိရိယသတိ မပါ၊ ဤ၌ သီလသံဝရ ပါပြီးဖြစ်၍ရင်း, အထက်တန်းတရားကျင့်ရာ၌ စာဂမလိုသောကြောင့်ရင်း, သီလ စာဂ မပါ, ဝိရိယ သတိသာ ပါသည်။]

အရိယသာဝကော- အရိယာသာဝကသည်၊ **အမတံ-**မအို မသေ အမြဲနေရာ ဖြစ်သော၊ **ဒိသံ-**နိဗ္ဗာန်အရှင်သို့၊ **စရတိ ဝ ဇ္ဇတိ-**သွားရ၏၊ **တသ္မာ-**ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်သို့သွားရကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) **စရဏန္တိ-**ဟူ၍၊ **ဝုစ္စာ-**ကုန်ပြီ၊ **ယထာဟ-**အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ **ဣဓ** မဟာနာမ **အရိယ သာဝကော သီလဝါ ဟောတိတိ-**ဟူ၍၊ (**အာဟ-**ဟောတော်မူပြီ၊) **ဣတိ-**ဤသို့ **အစရှိသော**၊ **ဝိတ္ထာရော-**အကျယ်ကို၊(**ဝေဒိတဗ္ဗော-**၏၊)**ဘဂဝါ-**သည်၊ **ဣမာဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ-** တို့နှင့်ရင်း၊ **ဣမိနာစ စရဏေန-**နှင့်ရင်း၊ **သမန္နာဂတော-** ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ **တေန-**ကြောင့်၊ **ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နောတိ-**ဟူ၍၊ **ဝုစ္စတိ**။

တတ္ထ - ထို **ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါတို့တွင်**၊ **ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒါ - ဝိဇ္ဇာ**၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ **ဘဂဝတော-**၏၊ **သမ္ဗုဇ္ဈတံ-**သမ္ဗုဇ္ဈ၏**အဖြစ်**ကို၊ **ပုရေတ္တာ-** ပြည့်စေ၍၊ **ဒ္ဒိတာ-**တည်၏၊ **စရဏသမ္ပဒါ - စရဏ**၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ **မဟာကာရုဏိကတံ-**မဟာကာရုဏိက၏ **အဖြစ်**ကို၊ **ဝါ-**မဟာကရုဏာ **သမာပတ်**ကို၊ (**ပုရေ တ္တာ ဒ္ဒိတာ**)၊ **အညော-**မြတ်စွာဘုရားမှအခြားသော၊ **ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော-ဝိဇ္ဇာစရဏနှင့် ပြည့်စုံသူသည်**၊ **နိယောဇေတိ ယထာ** – ယှဉ်စေ သကဲ့သို့၊ **တထာ-** တို့**အတူ**၊ **သော-** ထိုမြတ်စွာဘုရား**သည်**၊ **သမ္ဗုဇ္ဈတာယ-** သမ္ဗုဇ္ဈ၏

တတ္ထ ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒါ။ ။ ပြဲခဲ့သော **ဝိဇ္ဇာ**နှင့် **စရဏ**သည် **သာဝကရဟန္တာများ**သ**ဟန္တာ**နှင့်**ပ**လည်းရနိုင်ပါပေ၏၊ **သို့**သော် **သာဝကများ**၏ **ဝိဇ္ဇာစရဏ**သည် **ဘုရား**ရှင်၏ **ဝိဇ္ဇာစရဏ**လောက် **အထက်**တန်းမရောက်သောကြောင့် **ဝိဇ္ဇာစရဏ** ဂုဏ်တော်သည် **ဘုရား**ရှင်၏ **အသာဓာရဏ**ဂုဏ်တော်တပါးဖြစ်ကြောင်းပြလိုခြင်း "**တတ္ထဝိဇ္ဇာသမ္ပဒါ**" **စ**သည်မိန့်၊ **ချဲ့**ဦး**အုံ**– **ဝိဇ္ဇာ**တို့တွင် **အာသဝက္ခယ**ဉာဏ် **ဟူ**သော **အရဟတ္တ** **မဂ်**ဉာဏ်ပါ၏၊ **သာဝက**များ**၏ အရဟတ္တမဂ်**ဉာဏ်**သည်** **ကိ**သေ**သာ** **ကုန်**စေ**နိုင်**ခြင်း**မှ** **တ**ပါး **အ**ခြား**သ**တ္တိ**ထူ**း**မ**ရှိ၊ **ဘုရား**ရှင်**၏အ**ရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်**ကာ**း (**ထို**ဉာဏ်**ရ**သည်**နှ**င့် **တ**ပြိုင်**နက်** **သ**ဗ္ဗ**ညုတ**ဉာဏ်**တော်**ကို**လ**ည်း **ပ**ိုင်ပြီး **ဖ**ြစ်**သ**ောကြောင့်) **သ**ဗ္ဗ**ညုတ**ဉာဏ်**အာ**း**ကျ**ေးဇူး **ပ**ြုလျက် **ရ**ှိ**၏**၊ **ထ**ို့**ကြ**ောင့် " **ဝ**ိ**ဇ**္ဇာ**သ**မ္ပ**ဒါ ဘ**ဂ**ဝ**တ**ော **သ**ဗ္ဗ**ညုတ**ံ **ပ**ုရေ**တ**္တာ **ဒ**္ဒိ**တ**ာ " **ဟ**ု **မ**ိန့်**သ**ည်၊ **ထ**ို့**ပ**ြင်– **စ**ရဏ**တ**ို့**တ**ွင် **က**ရဏာ**ဈ**ာန်**ပ**ါ**ဝ**င်**၏**၊ **သာ**ဝ**ကတ**ို့**၏** **ကရဏာ**သည် **ဘုရား**ရှင်**၏** **ကရဏာ**ကို **မ**မှီ**နိ**ုင်၊ **ဘုရား**ရှင်**၏** **ကရဏာ**ကာ**း** **သ**တ္တ**ာ** **တ**ယော**ဂ**်**အ**ပေါ**ဉ**် **ဖ**ြစ်**စ**ေ, **အ**မှ**ာ**း**အ**ပေါ**ဉ**် **ဖ**ြစ်**စ**ေ, **အ**လွန် **ကြ**ီး**ကျ**ယ်**သ**ော **မ**ဟာ **ကရ**ဏာ**တ**ော်**ပ**ေ**တ**ည်း၊ **ထ**ို့**ကြ**ောင့်"**စ**ရဏ**သ**မ္ပ**ဒ**ါ**မ**ဟာ**ကာ**ရုဏိ**ကတံ"**ဟ**ုမိန့်**သ**ည်၊ **ဤ**နည်း**အ**ာ**ဖ**ြင့် **ဝ**ိ**ဇ**္ဇာ**စ**ရဏ**သ**မ္ပ**နဂ**ုဏ်**တ**ော်**သ**ည် **အ**ခြား **သ**ာ**ဝ**ကများ**နှ**င့် **မ**ဆက်**ဆ**ံ**သ**ော **ဂ**ုဏ်**တ**ော်**တ**ပါ**း** **ဖ**ြစ်**ပ**ေ**သ**ည်။

ယထာတံ ။ ။ " **ယ**ထာ **တ**ံ **ဝ**ိ**ဇ**္ဇာ**စ**ရဏ**သ**မ္ပ**နော**တိ **ဣ**ဏ် **တ**ံ **တ**ိ **နိ**ပါ**တ**မတ္တံ၊ **ယ**ထာ **အ**ညော**ဝ**ိ **ဝ**ိ**ဇ**္ဇာ**စ**ရဏ**သ**မ္ပ**နော** **နိ**ယော**ဇ**ေ**တ**ိ၊ **တ**ထာ **အ**ယံ**တ**ိ **အ**ဣော " – **သ**ာ**ရ**ဏ**ဟ**ု၊ **ဤ**ဒီ**ကာ**ဖွင့်**အ**တိုင်း **ဤ**ဝါ**က**ျမျိုး**ကို** **အ**နက်**ပ**ေး**ကြ**ရ**သ**ည်။

အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ - သမ္ဘည္ဝတ ဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ သမ္ဘသတ္တာနံ - အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏၊ အတ္ထာနတ္ထံ - အကျိုး, အကျိုးမဲ့ကို၊ ဥတ္တာ - သိတော်မူ၍၊ မဟာ ကာရုဏိကတာယ - မဟာကာရုဏိက၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ - မဟာ ကရုဏာ သမာပတ်ဖြင့်၊ အနတ္ထံ - အကျိုးမဲ့ကို၊ ပရိဝဇ္ဇေတ္ဝာ - ရှောင်ကြဉ်၍၊ အတ္ထေ- အကျိုး၌၊ နိယောဇေတိ - ယှဉ်စေတော်မူ၏၊ တေန - ကြောင့်၊ အသ-ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝကာ-စကားကိုနားထောင်ကုန်သော တပည့်တို့သည်၊ သုပ္ပဋိပန္နာ - ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဒုပ္ပဋိပန္နာ - မကောင်း သဖြင့် ကျင့်ကုန်သည်၊ နော (ဟောန္တိ) - မဖြစ်ကုန်၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဝိဇ္ဇာစရဏ ဝိပန္နာနံ- ဝိဇ္ဇာစရဏနှင့် မပြည့်စုံကုန်သော ဆရာတို့၏၊ သာဝကာ-သာဝက တို့သည်၊ အတ္ထန္တပါဒယော ဝိယ - အတ္ထန္တပ အစရှိသူတို့ကဲ့သို့၊ ဒုပ္ပဋိပန္နာ- မကောင်းသဖြင့် ကျင့်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊

သောဘနဂမနတ္ထာ-တင့်တယ်သော ကြွသွားခြင်း ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ် ကြောင့်ဌင်း၊ သုန္ဒရံ-ကောင်းသော၊ ဌာနံ-အရပ်သို့၊ ဂတတ္ထာ-ကြွသွားတော် မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း၊ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ဂတတ္ထာ- ဌင်း၊ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ဂဒတ္ထာစ— မိန့်မြွက်တော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း၊ သု

စေတနသ။ ။ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဂုဏ်တော်သည် သာဝကတို့၏ လမ်းမှန်ကျင့်ဘို့ အရေးဌ ကြီးလေးသော အကြောင်းတရပ် ဖြစ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် " တေနသ " စသည်မိန့်၊ ဝိဇ္ဇာစရဏမပြည့်စုံကြသော ဘုရားအတုတို့၏သာဝကတို့သည် မိမိကိုယ်ကို ပင်ပန်းအောင် ကျင့်ခြင်း စသည်ဖြင့် အလွဲအမှားကို ကျင့်မိကြ သကဲ့သို့, ဝိဇ္ဇာစရဏ ပြည့်စုံလုံလောက်သော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာဝကတို့နှာ အလွဲအမှားကို မကျင့်မိဘဲ လမ်း မှန်ကို ကျင့်ကြရပေသည်။

ဝိဇ္ဇာစရဏ ဝိပန္နာနံ။ ။ဝိပုဒ္ဓ ပဒေတတ် တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ဝိပန္နသဒ္ဒါသည် (သမ္ပန္နဏ်ပြောင်းပြန်) မပြည့်စုံဟူသော အနက်ကို ပြ၏၊ ဝိပန္နန္တိ—ဖေါက်ပြန် ပျက်စီး ကုန်၏၊ ဝါ— မပြည့်စုံကုန်၊ ဇုတိ ဝိပန္နာ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏေန— ဝိဇ္ဇာစရဏနှင့်၊ ဝိပန္နာ— မပြည့်စုံသူတို့တည်း၊ ဝိဇ္ဇာစရဏဝိပန္နာ—တို့၊ ဝိပန္နသီလောစသော ပုဒ်ကဲ့သို့ "ပျက်စီး သော ဝိဇ္ဇာစရဏရှိသူတို့"ဟု ဝိသေသန ပရဝေဒကြ၍သော်လည်း ပေး။

အတ္ထန္တပါဒယော။ ။ အတ္ထာနံ—မိမိကို+ တပတိ - ပူလောင်တတ် (မီးဖြင့်မြှုက် သလို ဆင်းရဲစေတတ်)၏၊ ဇုတိ အတ္ထန္တပေါ၊ (ဒီပံကရောကဲ့သို့ ပြီးစေ၊) အစာကို အလွန် ချိုးချန်၍ ကျင့်ခြင်း, သံဆူးရှိသော နေရာအပေါ်၌ အိပ်ခြင်း စသော အတ္တ ကိလမထအကျင့်များကို ကျင့်သူတည်း၊ အာဒိဖြင့်(စတုကဂိုတ္တရ, ၄-ပံ,မဟာဝဂ်လာ) မုဆိုး တံငါ စသော သူတပါးကို ဆင်းရဲအောင်ပြုသော ပရန္တပနှင့် ဥဘယန္တပ ပုဂ္ဂိုလ် များကို ယူ။

ဂတောဝ – သုဂတောဝ မည်တော်မူ၏၊ ဟိ – ၎င်း၊ ဂမနမ္ပိ - သွားခြင်းကိုလည်း၊ ဂတန္တိ- ဂတိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဘဂဝတောဝ- ၏၊ တံစ - ထို ကြွသွားတော်မူခြင်း သည်လည်း၊ သောဘနံ - တင့်တယ်၏၊ ပရိသုဒ္ဓံ - ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်၏၊ အနဝဇ္ဇံ–အပြစ် မရှိ။

ပန–ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဥုံးအုံ့၊ တံ - ထို ကြွသွားခြင်းဟူသည်၊ ကိ -အဘယ်နည်း၊ ဋ္ဌတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အရိယမဂ္ဂေါ-အရိယာမဂ်တည်း၊(ဋ္ဌတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊)ဟိ-မှန်၏၊ သေ-ဤမြတ်စွာဘုရားသည်၊တေန ဂမနေန-ထိုအရိယာမဂ်တည်းဟူသော ကြွသွားခြင်းဖြင့်၊ ခေမံ-ဘေးတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော၊ ဒိသံ- နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့၊ အသင်္ခမာနော–ငြိကပ်တော်မမူဘဲ၊ ဂတော-ကြွတော်မူပြီ၊ဋ္ဌတိ(တဿာ)သောဘနဂမနတ္တာ-ဤသို့ တင့်တယ်သော အရိယာမဂ်တည်းဟူသော သွားခြင်း ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဂတော-သုဂတောမည်တော်မူ၏၊

စ-အဘို့တပါးကား၊ (တနည်း)စ-သောဘနဂမနတ္တာဟူသော သင်္ခေပ ဟိတ်ပါဠိ၏ ဝိတ္ထာရမှတပါး, သုန္ဒရံဌာနံ ဂတတ္တာ ဟူသော သင်္ခေပ ဟိတ်

ဂမနမ္ပိဟိ၊ ပေ၊ အနဝဇ္ဇံ။ ။ပြခဲ့သောဟိတ်များကိုခွဲလိုမှ "ဂမနမ္ပိဟိ" စသည်မိန့်၊ "ဂတေဋ္ဌေ သမ္ဘာနကာရီ "ဋ္ဌကဲ့သို့, တပစ္ဆည်းသည် ဘောဟောတည်း ဟု သိစေလိုမှ "ဂမနမ္ပိ ဂတန္တိ ဝုစ္စတိ" ဟုမိန့်၊ သုဂတောဋ္ဌ သုဒ္ဒပသာရသည် "သောဘန" အနက်ဟော ဟု ၎င်း, ထိုသောဘနအရ တင့်တယ်ခြင်း ဂုဏ်သည်လည်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သောကြောင့် ဖြစ်၏၊ ထို သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း ဂုဏ်သည်လည်း နိဗ္ဗာန်အာရုံပြုသော သွားခြင်းဖြစ်သည့် အတွက် လောဘဒေါသ စသော အပြစ်ကင်းသောကြောင့် ဖြစ်၏ ဟု ပြလိုမှ "သောဘနံ+ပရိသုဒ္ဓံ+အနဝဇ္ဇံ"ဟု အဆင့်ဆင့် ဖွင့်သည်။

ကိ ပနတံ, အရိယာမဂ္ဂေါ ။ ။ " ထို သွားခြင်းဟူသည် လောကပြောရိုး သွားခြင်းမျိုး မဟုတ် , အရိယာမဂ်တည်းဟူသော သွားခြင်းတည်း " ဟု သိစေလိုမှ "ကိ ပနတံ" စသည်ကို မိန့်၊ မှန်၏–ဘုရားရှင်၏ အရိယာမဂ် ၄ ပါးသည် (ဝိထိအပိုခြားလျက် အလွတ်အာရုံများ၌ ငြိကပ်ကြန့်ကြာခြင်း မရှိ, ဝိထိစဉ်အတိုင်း) ပစ္ဆေဝေဒနာဇောဝိထိများလောက်သာ ခြား၍ တဆက်ထည်းသွားတော်မူ၏၊ သင်္ခညူတဉာဏ်တော် တည်းဟူသော သမ္ဘတ္တိအထူးကိုလည်း ဆောင်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ အရိယာမဂ် အသွားသည် ထူးထူးခြားခြား တင့်တယ်သော " သောဘန " ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါပေသည်၊ ဤနည်းအရ "သောဘနံ+ ဂတံ ယသ္မာတိ သုဂတော–တင့်တယ်သာညှင်း, အရိယာမဂ်တည်းဟူသော သွားခြင်းရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား " ဟု ပြု။ [သုဘ–ဒိတ္တိယံ (တင့်တယ်တောက်ပခြင်း) ဟူသော ဓာတ်နောင် ယုပစ္ဆည်းသက်၊ သောဘတီတိ သောဘနံ။]

ပါဠိ၏ ဝိတ္ထာရကို ဆိုဥုံးအုံ၊ သေ - ဤ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သုန္ဒရံ - သော၊ ဌာနံ-အရပ်သို့၊ အမတံ- မဒိုမ ဟူသော အမြိုနေရာဖြစ်သော၊ နိမ္မာနံ-နိမ္မာန်သို့၊ ဂတော- ကြွတော်မူပြီ၊ သုန္ဒရံ-သော၊ ဌာနံ-သို့၊ ဧတိ(တသ္မာ) ဂတတ္တာပိ- ဤသို့ ကြွတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ သုဂတော-၏၊[ဤဂတတ္တာ၌ တပစ္စည်းကား ကတ္တားဟောဖြစ်၍ "သုန္ဒရံ ဌာနံ"ဟု ဒုတိယာကံထားသည်၊ အရိုနံ ဟတတ္တာ စသည်နှင့်မတူ၊]

စ-အဘို့တပါးကား၊ (တနည်း)စ-သုန္ဒရံဌာနံ ဂတတ္တာဟူသော သင်ပ်ပ ဟိတ်ပါဠိ၏ ဝိတ္ထာရမှ တပါး, သမ္မာဂတတ္တာ ဟူသော....ဆိုဥုံးအုံ၊ သမ္မာ– ကောင်းစွာ၊ ဂတော-ကြွတော်မူပြီ၊ တေနတေန မဂ္ဂေန- ထိုထိုမဂ်ဖြင့်၊ ပဟီနေ - ပယ်အပ် ကုန်ပြီးသော၊ ကိလေသေ – ကိလေသာ တို့သို့၊ ပုန–တဘန်၊ အပစ္စာ-ဂစ္ဆနော-ပြန်မလာဘဲ၊(ဂတော-ကြွတော်မူပြီ၊)စ-သာဓကကား၊

သုန္ဒရဿ။ ။"သု သောဘနေ သုခေ သမ္မာ, ဘုသသုဋ္ဌုသမိဒ္ဓေသု" ဟူသော သုအနက်တို့တွင် (သုန္ဒရအနက်မပါ) သုဋ္ဌုအနက်ဟု ရှုပသိဒ္ဓိ ဆိုအ၏၊ ထိုသုဋ္ဌု ဟူသည်လည်း သုန္ဒရအနက်ပင်တည်း–ဟု သိစေလိုရှိ"သုန္ဒရံ"စသည်မိန့်၊ [သုဋ္ဌုနှင့် သုန္ဒရကို ပရိယာယ် ဟု မှတ်၊ ဥပမာ– "ဒုဋ္ဌု+မနော ဒုမ္မနော"ဟု ပြုပြီးနောက်"သုဋ္ဌု+မနော သုမနော" ဟု မပြုဘဲ သုဋ္ဌု၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော သုန္ဒရံပုဒ်ဖြင့် " သုန္ဒရံ +မနော သုမနော " ဟု ပြုရာ၌ ကဲ့သို့တည်း။] ထို" သုန္ဒရ–အကောင်း " ဟူသည် မကောင်းသော ဒုက္ခသင်္ခါရတို့မှကင်း၍ ဧကန္တသုခဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "သုဋ္ဌု (သုန္ဒရံ) +ဂတောတိ သုဂတော=မကောင်းဒုက္ခ, သင်္ခါရကင်း, ကောင်းခြင်းအမှန်, မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့, ကေန်ကြွသွားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား"ဟု ပြု။

သမ္မာ၀ဂတော။ ။သုသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို " သမ္မာ " ဟု ဆင့်၊ ထို သမ္မာဂတ ဟူသည် "ထိုထိုမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာဆိသို့ ပြန်၍မလာသော (ဥာဏ်သွား) သွားခြင်းတည်း"ဟု သိစေလိုရှိ "တေန တေန မဂ္ဂေန" စသည်မိန့်၊ မှန်၏– ပုထုဇဉ်နှင့် ဓာနုလာဘီတို့သည် တဒင်္ဂ ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာန်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်နိုင်သော်လည်း ထို ကိလေသာများဆိသို့ ပြန်လာကြသေး၏၊ ဘုရားရှင်၏ ကိလေသာ ပယ်ပုံကား ထိုကဲ့သို့ ပြန်၍မလာတော့ ဤနည်းဖြင့် "သမ္မာ+ ဂတော သုဂတော–ထိုထိုမဂ်ဖြင့်, ပယ်ဖျက်တွန်းခွါ,ကိလေသာသို့, တခါနောက်ကျော့,မရောက်တော့ဘဲ, ခိုင်မြဲကောင်းမြတ်, ကြွသွားတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား" ဟု ပြု။

မှတ်ချက်။ ။"ကိလေသေ-တို့ကို၊ အပဗ္ဗာဂစ္ဆနော- မပြန်လာစေဘဲ"ဟု ပေးကြ၏၊ သဒ္ဒါနေပုံက ကာရိတ်ပစ္စည်း မပါသောကြောင့်ရင်း,"သမ္မာ+ဂတော-ကောင်းစွာ သွား " ဟူရာ၌ သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ပြန်မလာခြင်းကိုသာ ဆိုထိုက်၍ ကိလေသာ၏ ပြန်မလာခြင်းကို ဆိုဘွယ်မလိုသောကြောင့်ရင်း, ထိုအနက်ကို စဉ်းစားသင့်၏။

"သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ပေါသုဂတော" တိ-ဟူ၍၊ (ဧမ္မသေနာပတိနာ မဟာ နိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တံ၊)[သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ယေ ကိလေသာ-တို့ကို၊ပဟီနာ-ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ တေကိလေသေ - တို့သို့၊ နပုနေတိ နပစ္စေတိ နပစ္စာဂစ္ဆတိ-မပြန်လာ၊ ဧတိ-ကြောင့်၊ သုဂတော-၏၊ ပေ၊]

ဝါ - တနည်း၊ သမ္မာ - ကောင်းစွာ၊ ဂတော– ကြွတော်မူခဲ့ပြီ၊ ဒီပင်္ကရ ပါဒမူလတော-ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်ရင်းမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ယာဝ ဗောဓိမဏ္ဍာ- ဗောဓိမဏ္ဍိုင်တိုင်အောင်၊ တနည်း–ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော အရပ်၌၊ ဗောဓိမဏ္ဍာ - ဗောဓိမဏ္ဍိုင်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ - ထိုဗောဓိမဏ္ဍိုင်တိုင်အောင်၊ သမတ္တိံ သပါရမိပူရိကာယ - အမျှ သုံးဆယ်, မျှားကျယ်အညီ,ပါရမီတို့ကိုပြည့်စေတတ်သော၊သမ္ဘာဝဝိပတ္တိယာ-မှန်ကန်သော အကျင့်ဖြင့်၊ သဗ္ဗလောကဿ - အလုံးစုံသော သတ္တလောက၏၊ ဟိတ သုခ ဝေဝ-စီးပွားချမ်းသာကိုသာလျှင်၊ ကရောဏ္ဍာ- ပြုတော်မူလျက်ရင်း၊ သဿတံ-သဿတဒိဋ္ဌိရင်း၊ကာမသုခံ- ကာမသုခလွတ်ကအကျင့်ရင်း၊ အတ္တကိလမထံ-အတ္တကိလမထအကျင့်ရင်း၊ ဧတိ- ဤသို့၊ ဧတေအန္တေ –ဤ အဘို့အစုတို့သို့၊ အနုပဂန္တ္ဝါန - ကပ်ရောက်တော်မမူတဲ့ရင်း၊ ဂတော - ကြွတော်မူခဲ့ပြီ၊ ဧတိ (တသ္မာ) သမ္ဘာဂတတ္တာပိ - ဤသို့ ကောင်းစွာ ကြွတော်မူခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ သုဂတော-၏။

သမ္ဘာဝါဂတော။ ။"သမ္ဘာဂတတ္တာ"ဟူသော ဟိတ်ကိုပင် တနည်းချဲ့ပြန်လိုရှိ (ရှေ့ ပဗ္ဗဇ္ဇာရ ဝိတ္ထာရမျှားကဲ့သို့"စ"ဟု မတက်ဘဲ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် "သမ္ဘာ ဝါ ဂတော" ဟု တက်သည်၊ ပဌမနည်းဖွင့်ပြခဲ့သော " သမ္ဘာဂမန " သည် အရဟတ္တမဂ် ထိအောင် သိခါပတ္တ (အထွဋ်အထိပ်ရောက်) သမ္ဘာဂမနတည်း၊ ဤ ဒုတိယနည်းအရ " သမ္ဘာဂမန"ကား ဘုရားဖြစ်ဘို့ရန် ပါရမီဖြည့်သောအားဖြင့် သွားနေသော အာဂမနီယ ပဋိပဒါ (ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်) သမ္ဘာဂမနတည်း။ ["ဧဒဒ္ဓ သိခါပတ္တံ သမ္ဘာဂမနံ ယာဝ အာဂမနီယပဋိပဒါယ သိဒ္ဓံ၊သာပိ သမ္ဘာဂမနမေဝါတိ ဧဝံပိ ဘဂဝါ သုဂတောတိ ဒသ္သေတုံ သမ္ဘာ ဝါ ဂတောတိ အာဒိဝုတ္တံ"–ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ၊] ဤနည်းဖွင့် "သုဂတော – ဒီပင်္ကရာ, ထွဋ်ချာသနင်း, ခြေတော်ရင်းမှ, စ၍ဗောဓိ, မဏ္ဍိုင်ထိအောင်, ပါရမီဖြည့်ကာ, ကောင်းစွာ ကြွတော်မူခဲ့သော မြတ်စွာဘုရား"ဟု ပေး။

ဗုဇ္ဈိ။ ။"သမ္ဘာဝါဂတော"ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ-ဋီကာတို့ဖွင့်ရှိ၏၊ "သမ္ဘာဝါ အာဂတော"ဟု ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ–သာရတ္ထဒီပနီကာတို့ဖွင့် တွေ့ရ၏၊ ထို ၂ မျိုးတွင် "သာပိ သမ္ဘာဂမနမေဝ"ဟု ရင်း , သဿတံ ဥစ္ဆေဒံတိ ဧမေ အန္တေ အနုပဂန္တ္ဝါ ဂတောတိ ဧတေန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဂတံ ဒသ္သေတိ (သဿတ ဥစ္ဆေဒ အဘို့ ၂ ပါးသို့ မကပ်ရောက်ဘဲ အဝိဇ္ဇာ စသည်ကြောင့်သာ သံခါရစသည် ဖြစ်၏၊ သဿတလည်း

စ-အတ္ထိတပါးကား (တနည်း) စ-သမ္မာဂတတ္တာဟူသော သင်္ခေပဟိတ်ပါ၌၏ **ဝိတ္ထာရမ** တပါး **သမ္မာဂဒတ္တာ** ဟူသော သင်္ခေပဟိတ်ပါ၌၏ ဝိတ္ထာရကို ဆိုဥုံးအုံ့၊ **သေ**-ဤမြတ်စွာဘုရားသည်၊ **သမ္မာ**-ကောင်းစွာ၊ **ဂဒတိ**-ဟောမိန့်တော်မူ၏၊ **ယုတ္တာ**ဌာနေ-သင့်လျော်သော အရပ်၌၊ **ယုတ္တမေ**ဝ-သင့်လျော်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ **ဝါစံ**- **စ**ကားကို၊ **ဘာသတိ** - **ဟောမိန့်တော်မူ၏**၊ **သမ္မာ**-ကောင်းစွာ၊ **ဋ**တိ(**တ**ဿ**ာ**)**ဂ**ဒတ္တာ**ပိ-ဤသို့ဟောမိန့်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ **သုဂ**တော-**၏**၊**တ**ဿ-ထိုသို့ သင့်လျော်သောအရပ်ဝယ် သင့်လျော်သော**စ**ကားကို ဟောမိန့်ရာ၌၊ **ဋ**ဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့**ကား**၊ **သာ**ဂေ**သ**ုတ္တံ-သက်သေခံ သုတ်တည်း၊ **တ**ထာ**ဂ**တော-သည်၊ **ယံ**ဝါ**စံ**-ကို၊ **အ**ဘူတံ-**မ**ဟုတ်ဟူ၍၊ **အ**တစ္ဆံ-**မ**မှန်ဟူ၍၊ **အ**နတ္ထသံ**ဟိ**တံ - **စိ**းပွားနှင့် **မ**စပ်ယှဉ်ဟူ၍၊ **ဇာ**နာတိ-သိတော်မူ၏၊ **သာ**စ- **ထိ** **စ**ကားသည်လည်း၊ **ဝါ**-ကိုလည်း၊ [ဤ**စ**သဒ္ဒါကား **ရှေ** **အ**နိယမကိုင်ငဲ့သော **အ**ပေက္ခာ**အ**နက်၊] **ပ**ရေသံ- **သ**ုတပါးတို့သည်၊ **အ**ဝိယာ - မနှစ်သက်အပ်သည်၊ **အ**မနာ**ပ**ါ - **မ**မြတ်နိုးအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ **တ**ထာ**ဂ**တော-သည်၊ **တံ**ဝါ**စံ** - ကို၊ **နဘာ**သတိ - **မ**ိန့်တော်**မ**မူ၊

မဟုတ်, ဥ**ဒ**ဿ**ဒ**လည်း**မ**ဟုတ်ဟု ပဋိ**စ**သမုပ္ပါဒ်**အ**သွား**ကို**ပြ**၏**) ၊ **ကာ**မ**သ**ုခံ **အ**တ္တ**ကိ**လ**မ**ထံ**တိ ဗုဒ္ဓ**မ**ေ **အ**နုပဂ**စ္ဆ**ေ**ဂ**တော**တိ **ဘ**ေ**တ**ေ**နေ** **အ**ရိ**ယ**မ**ဂ္ဂ**ဂတိ**ံ** **ဒ**ေ**သ**ေ**တ**ိ၊ (**ကာ**မ**သ**ုခ **အ**တ္တ**ကိ**လ**မ**ထ ၂ **ပ**ါး**သ**ို့ **မ**ကပ်ရော်**ဟ**ု **ဆ**ိုသ**ဖ**ြင့် **မ**ရှိ**မ**ပဋိ**ပ**ဒါ**ခ**ေါ်**သ**ော **အ**ရိ**ယ**မ**ဂ္ဂ**င်ရှစ်**ပ**ါး**တ**ည်း**ဟ**ူ**သ**ော **အ**သွား**ကို**ပြ**၏**၊) **ဟ**ူ**သ**ော **သ**ာ**ရ**တ္ထ**ဋ**ီ**ပ**င် "**ဂ**မန, **ဂ**တိ" **ဟ**ူ**သ**ော **အ**သုံး**မ**ျား**ကို** ဋ္ဌ**ရ**သော**ကြ**ောင့်**ဂ**င်း, **သ**ုဂ**တ**ောကို "**သ**ု+**အ**ာ**ဂ**တော"**ဟ**ု **ပ**ုဒ်**ဖ**ြတ်ဋ္ဌ **မ**သင့်သော**ကြ**ောင့်**ဂ**င်း"**သ**မ္မာ**ဝ**ါ **ဂ**တော"**သ**ာ **မ**ူ**ရ**င်း**တ**ည်း၊"**ဂ**တော-**ကြ**ေတော်**မ**ူ**ခ**ဲ့**ပ**ြီ " **ဟ**ု **အ**တိတ် **တ**ပစ္စည်း**ကို** **ကြ**ည့်လျှင် " **ဒ**ီ**ပ**င်ံ**ရ** **မ**ြတ်စွာဘုရား၏ **ခ**ြေ**တ**ော်**ရ**င်း**မ**စ**၍** **ကြ**ေတော်**မ**ူ**ခ**ဲ့"**ဟ**ု **အ**မိ**ပ**ါယ်**မ**ှန်လည်း **ရ**သည်။

ထို့**ပ**ြင်"**ယ**ာ**ဝ**ေ**ဘ**ေ**မ**ိ**မ**ဏ္ဍာ **တ**ာ**ဝ**"**ဟ**ု **တ**ွေ့**ရ**၏၊**ယ**ာ**ဝ**တာ**ဝ** ၂ **မ**ျိုး**ပ**ါလျှင် **အ**လယ်**ပ**ုဒ်၌ **ပ**ဌ**မ**န**ာ** **ရ**ှိ**ရ**ိုး**တ**ည်း၊ **ထ**ို့**ကြ**ောင့် " **ယ**ာ**ဝ**ေ**ဘ**ေ**မ**ိ**မ**ဏ္ဍံ (**မ**ဏ္ဍော) **တ**ာ**ဝ** "**ဟ**ု **သ**ော်**လ**ည်း **ရ**ှိ**ရ**မည်၊ **ထ**ိ**သ**ို့ **ပ**ဌ**မ**န**ာ** **မ**ရှိ**လ**ျှင် **တ**ာ**ဝ**မ**ပ**ါ**ဘ**ဲ " **ယ**ာ**ဝ**ေ**ဘ**ေ**မ**ိ**မ**ဏ္ဍော"**ဟ**ု **နိ**ပါ**တ**ယော**ဂ** **အ**ပါ**ဒ**ါန်**သ**ော်**လ**ည်း **ရ**ှိ**ရ**မည်၊ **ဗ**ေ**ဘ**ေ**မ**ိ**မ**ဏ္ဍော **သ**ဒ္ဒါ**က**ား **က**ာ**လ**ကို **အ**ရ**က**ောက်**လ**ျှင် **ပ**ုလ္လိန်, **ဌ**ာ**နက**ို**အ**ရ**က**ောက်**လ**ျှင် **နပ**ုလ္လိန်၊ **ထ**ို့**ပ**ြင် **ဤ** **အ**ဋ္ဌ**က**ထာ**ဌ**"**ပ**ါ**ရ**မ**ိ **ပ**ူ**ရ**ိ**တ**ာ**ယ**"**ပ**ါ**ဌ**ကို **ဝ**ိ**သ**ုဒ္ဓိ**မ**ဂ်**ဌ**"**ပ**ါ**ရ**မ**ိ **ပ**ူ**ရ**ိ**က**ာ**ယ**"**ဟ**ု **တ**ွေ့**ရ**၏၊ **သ**မ္ဘော**ပ**ဋိ**ပ**တ္တိ**ယ**ာ**နှ**င့် **အ**ရ**တ**ူ**ဖ**ြစ်**၍** **ဗ**ုဒ္ဓ**လ**ိန်**အ**ရာ**ဝ**ယ် **ဇ**ာ**တ**ိ**ကို** **အ**က**ပ**ြု**သ**ျှင် **ရှ**ေ "**အ**"**ကို** **ဗ**ုဒ္ဓ **ပ**ြု**ရ**မ**ိ** **ဖ**ြစ်**သ**ော**ကြ**ောင့် "**ပ**ူ**ရ**ိ**က**ာ**ယ**" **သ**ာ **ပ**ါ**ဌ**မ**ှ**န်**တ**ည်း။

သမ္ဘ**ေ**ဝ **ဂ**ဒ**တ**ိ။ ။"**သ**ဒ္ဓါ **ဂ**ဒ**တ**ိ**တ**ိ (**သ**ုဂ**ဒ**ေ**ဒ**ါ**မ**ှ **ဒ**ကို **တ**ပ်ပြ) **သ**ုဂ**တ**ော-**စ**ကား ၆ **မ**ျိုး, **ပ**ြောဆိုရိုး**တ**ွင်, **ကျ**ိုး**ရ**ှိ**တ**ာ်**မ**ှန်, **သ**ူ**နာ**ခံ**လ**ို, **မ**နာ**လ**ိုဟု, **ထ**ို ၂ **မ**ျိုး**သ**ာ, **က**ောင်း**မ**ွန်စွာ**ဖ**ြင့်, **ခ**ိုန်**ခ**ါ**ချ**င့်**မ**ျှော်, **ဗ**ော**ဓ**ိ**တ**ော်**မ**ူ**သ**ော **မ**ြတ်စွာ**ဘ**ုရား"**ဟ**ု **ပ**ြ။

တထာဂတော-သည်၊ ယမ္ပိ ဝါစံ - ကိုလည်း၊ [ဝိသဒ္ဒါသည် မဆိုချင်းတူသော ကြောင့် ရှေစကားကို ပေါင်းသော သမ္ပိဏ္ဍနဝုတ္တ၊] ဘူတံ-ဟုတ်၏ဟူ၍၊ တစ္ဆံ-မှန်၏ ဟူ၍၊ အနတ္ထသံဟိတံ - ဟူ၍၊ ဇာနာတိ - ၏၊ သာစ ပရေသံ အပ္ပိယာ အမနာပါ၊ တံ ဝိဝါစံ တထာဂတော နဘာသတိ၊ စခေါ- အန္တယကား၊ (နဘာသတိမှ ဘာသတိကိုပြောင်းသော အန္တယ၊)ယံ ဝါစံ-ကို၊ တထာဂတော၊ ပေ၊အမနာပါ၊ တတြ-ထိုစကား၌၊ တထာဂတော-သည်၊ တ သာ ဝါစာယ-ကို၊ ဝေယျာကရဏာယ-မိန့်မြွက်တော်မူခြင်းငှါ၊ ကာလညူ-အခါကိုသိတော်မူသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ [ဝိယ မနာပဖြစ်သော စကား ဝုဒ္ဓန်းကိုလည်း အပ္ပိယ အမနာပနည်းမှီး၍ပေးပါ၊ "ဝိယာ-ချစ်အပ်သည်၊ မနာပါ-မြတ်နိုးအပ်သည်" ဟုသာ ထူး၏၊] ဧတိ ဇေ-ဤသို့၊ သမ္ဘာ-စွာ၊(ဧတိ တသ္မာ)ဂဒ္ဓာဝိ-ဤသို့ ဟောမိန့်တော်မူတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ သုဂတော-၏၊ ဧတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ပန-ကား၊ (တနည်း)ပန-သုဂတော ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ အတ္ထ သံဝဏ္ဏနာမှတပါး, လောကဝိဒူဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ ကို ဆိုဉုးအံ့၊ သမ္ဘဝေ- ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်၊ ဝိဒိတလောကတ္တာ-သိအပ်ပြီးသော လောက ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-လောကကို သိတော်မူပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လောကဝိဒူ-၏၊ ဟိ-ခဲ့၊ သောဘဂဝါ-သည်၊ သဘာဝတော-ဒုက္ခသစ္စာဟူသော သဘောဂုဏ်း၊ [ဧတိတွင် စပ်ရမည်ဖြစ်၍ လိင်္ဂတ္ထဋ္ဌ "တော"ပစ္စည်းသက်။]သမုဒယတော-သမုဒယသစ္စာဂုဏ်း၊ နိရောဓ တော - နိရောဓသစ္စာဂုဏ်း၊ နိရောဓုပါယတော - နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂသစ္စာဂုဏ်း၊ ဧတိ-သို့၊ သမ္ဘဝေ-ဖြင့်၊ လောကံ - ကို၊ အဝေဒိ အညာသိ-

သမ္ဘဝေ၊ ပေ၊ ဝိဒူ။ ။"လောကံ+အဝေဒိတိ လောကဝိဒူ" ဟုသာ ပြုလိုရင်း၊ " မည်သည့် အခြင်းအရာအားဖြင့် သိသည် " ဟု သိပုံ တစိတ်တဏှိုကို မယူ သဖြင့် "သမ္ဘဝေ-သိဘွယ်ဟူသမျှကို အကုန်အပြားအားဖြင့်"ဟု ထည့်ရသည်၊ ["သမ္ဘ ဓမ္မေ ဗုဒ္ဓိ" တုန်းက သမ္ဘထည့်ရခြင်းမျိုးတည်း၊] ဘုရားနှင့်စပ်လာလျှင် သိပြီးကိစ္စက ပြီးပြီ ဖြစ်၍ အတိတ်ဝိဘတ်ဟောင်းသည်း ပြုရသည်၊ သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ကား "တေကာလိက"ဥပဒေသ အတိုင်း ကာလသုံးပါးနှင့်ဆိုင်အောင် " ဗုဒ္ဓတိ " စသည်ဖြင့် ပြုလေသည်။

သဘာဝတော....ပါယတော။ ။[သမ္ဘဝေ၏ သရုပ်ပြစကားတည်း၊ မှန်၏-ဤလေးပါးအပြင် သိဘွယ်တရား မကျန်တော့၊] သ-ထင်ရှားရှိသော+ဘာဝ-အမှတ်လက္ခဏာ၊ ဤ အနက်အရ ပရမတ္ထ ဟူသမျှကို " သဘာဝ " ဟု ဆိုသင့်သော်လည်း သမုဒယသစ္စာ စသောဥပါးကို သီးခြားယူလတ်ံ့ဖြစ်၍ ဒုက္ခတရားကိုသာ "သဘာဝ" အရ ယူရတော့သည်၊ [သဘာဝတောတိ ဒုက္ခသဘာဝတော၊] မှန်၏-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ

သိခေတ်မူပြီ၊ ပဋိဝိဇ္ဈ-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ ယထာဟ - အဘယ်သို့ ဟော တော်မူသနည်း၊ ယတ္ထခေါ အာဝုသော (ပေါ)ပရဉ္ဇာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ- ဟော တော်မူပြီ၊ [အာဝုသော-ငါ့ရှင်ရောဟိတနတ်သား၊ ယတ္ထ - အကြင်လောက အဆုံး၌၊ နဇာယတိ- ဖြစ်လည်း မဖြစ်ရ၊ ဝါ-ပဋိသန္ဓေလည်း မနေရ၊ နဇီယ တိ- အိုလည်း မအိုရ၊ နမီယတိ-သေလည်း မခံရ၊ နစဝတိ-အဆက်ဆက် လည်း မစုတေရ၊ နဥပပဇ္ဇတိ-အဆက်ဆက်လည်း ပဋိသန္ဓေ မနေရ၊ အဟံ- ဝါသည်၊ လောကဿ-၏၊ တံ အန္တံ-ထိုအဆုံးကို၊ ဂမနေန-ပကတိ သွားခြင်း ဖြင့်၊ ဥတေယျန္တိ-သိအာပ သိနိုင်၏ဟူ၍၊ ဒိဋ္ဌေယျန္တိ- မြင်အာပ် မြင်နိုင်၏ ဟူ၍၊ ပတ္ထေယျန္တိ-ရောက်အာပ် ရောက်နိုင်၏ဟူ၍၊ နဝဒါမိ - ဟောတော်မမူ၊ အာဝု သော–သား၊ အဟံ – ဝါဘုရားသည်၊ လောကဿ - ၏၊ အန္တံ - အဆုံးသို့၊ အပတ္တာဝ-မရောက်မူ၍သာလျှင်၊ ဝါ–မရောက်သမျှ၊ ဒုက္ခဿ-၏၊ အန္တကိရိ ယံ-အဆုံးပြုခြင်းကို၊ နဝဒါမိ-ဟောတော်မမူ၊ အပိစ-သို့သော်လည်း၊(ပကတိ

ဟူသော လောကီတရားသည် "သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ" နှင့်အညီ ဒုက္ခ သဘော ရှိသည်ချည်းတည်း၊ သမုဒယတောခြင့် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းမှန်သမျှ တဏှာသာ မက အဝိဇ္ဇာ စသည်ကိုပါယူ။ [ယတော သမုဒေတိ၊ တတော တဏှာဒိတောပိ]

ယထာဟ ။ ။ "ဇာတိ စသည်မှ ကင်းသော စကြာဝဠာ (ကမ္ဘာလောက ဩကာသ) အဆုံးကို သိနိုင်မြင်နိုင် ပေါက်ရောက်နိုင်ကောင်းပါ၏လော"ဟု ရောဟိတ နတ်သား၏ အမေးကို ဖြေသော (ရောဟိတ ဒေဝပုတ္တသံယုတ်လာ) သုတ်တည်း၊ စိတ်ဝင်စားဘွယ် ကောင်းသော ထို သုတ်အကျယ်ကို ထိုသံယုတ်မှာ ရှု၊ [နဇာယတိ စသော သုံးပုဒ်ဖြင့် ဇာတိ ဇရာ မရဏကို တိုက်ရိုက်ပယ်ပြီး၍, "နစဝတိ နဥပပဇ္ဇတိ" ဖြင့် တပြောင်းပြန်ပြန် စုတေရ, ပဋိသန္ဓေနေရမှုကို ပယ်သည်။]

လောကဿ နွှံ ။ ။ ရောဟိတ နတ်သားသည် ရှေးဘဝတုန်းက သူ့ကိုယ်တိုင် အာဘိညာဉ်ဖြင့် စကြာဝဠာ ကမ္ဘာလောက ဩကာသ၏ အဆုံးကို ရှာဘူးသူ ဖြစ်၍ ဩကာသလောကအဆုံးကို မေးသော်လည်း ဘုရားရှင်ကား သင်္ခါရလောကအဆုံးကို ဖြေတော် မူသည်၊ ထို့ကြောင့် "လောကဿ နွှံ သင်္ခါရလောကဿ အန္တဘူတံ နိဗ္ဗာနံ" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

ဥတေယျံ စသည်။ ။ဥ, ဒိဋ, ပတ္ထ အပဓာတ် တေယျ ပစ္စည်းဖြင့် ဥတေယျံ စသည်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် တေယျပစ္စည်း၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော တမ္မပစ္စည်းဖြင့်"ဇာနိ တဗ္ဗံ" စသည်ဖြင့် ဋီကာဖွင့်သည်၊ "ဥတာယ, ဒိဋ္ဌာယ, ပတ္ထာယ" ဟုလည်း မူကွဲ ရှိသတတ်၊ ထိုမူ၌ တုဟစ္စည်းဖြစ်၍"ဥတာ+အယ" စသည်ပုဒ်ဖြတ်၊ "အယ- ဤနိဗ္ဗာန် ကို အလိုရှိသူသည်၊ ဥတာ–သိ၏၊ ဒိဋ္ဌာ–မြင်၏၊ ပတ္ထာ–ရောက်၏၊ ဧတိ နဝဒါမိ" ဟု ပေး။

အသွားဖြင့် လောကအဆုံးသို့မရောက်နိုင်ပါသော်လည်း၊)အာဝုသော၊အဟံ-သည်၊ ဗျာမမတ္တော-တလံ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဝါ-တလံမျှလောက်သော၊ သသညမှိ - သညာကွန်ရှာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ သမနကေ - ဝိညာဏကွန်ရှာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဣမသ္မိံ ယေဝ ကဠေဝရေ-ဤကိုယ်ကောင်ကိုပင်၊ လောကဉ္စ-ဒုက္ခသစ္စာ ဟူသော လောကကိုလည်း၊ လောကသမုဒယဉ္စ – **လောက၏** ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာကိုလည်း၊ လောကနိရောဓဉ္စ - **လောက၏** ချုပ်ခြင်းကိုလည်း၊ ဝါ – **လောက၏** ချုပ်ရာ **နိဗ္ဗာန်**ကိုလည်း၊ **လောက** **နိရောဓဂါမိနီ** – **လောက၏**ချုပ်ရာ **နိဗ္ဗာန်**သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒဉ္စ- **အကျင့်**ဖြစ်သော **မဂ္ဂသစ္စာ**ကိုလည်း၊ ပညပေမိ-ပညတ်တော်မူ၏။

လောကသ-သခ်ါရလောက၏၊ **အန္တော** - **အဆုံး**ဖြစ်သော **နိဗ္ဗာန်**သို့၊ ဂမနေန-ပကတိသွားခြင်းဖြင့်၊ကုဒါစနံ-တရံတဆစ်မျှ၊နပတ္တော-မရောက်အပ်မရောက်နိုင်၊ လောကန္တ-သခ်ါရလောက၏ **အဆုံး**ဖြစ်သော **နိဗ္ဗာန်**သို့၊ **အပတ္တော**-**မ**ရောက်မူ၍၊ ဝါ–**မ**ရောက် **မ**ချင်း၊ ဒုက္ခာ–ဒုက္ခမှ၊ ပမောစနံ-လွတ်မြောက်ခြင်းသည်၊ **နု အတ္ထိ**-**မ**ရှိ။

အဝိ။ ။"ထိုသို့ခြေချင်**အသွား**ဖြင့် **လောကအ**ဆုံးကို **မ**သိနိုင် **မ**မြင်နိုင် **မ**ပေါက်ရောက်နိုင်ပါသော်လည်း"–"တလံမျှ-ဟု တိုင်းတာ၍ ရအပ်သော ဤကိုယ်အရပ်ကိုပင် ထိုလောကအဆုံးကို ငါဘုရားပညတ်တော်မူသည်"ဟု ပြလိုမူ၍ "**အဝိ**" ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ဗျာမမတ္တောကဠေဝရေဖြင့် ရူပကွန်ရှာကိုပြ၏၊ သသညမှိဖြင့် သညာကိုခေါင်းတပ်၍ ကျန် စေတသိက် ခန္ဓာ ၂ ပါးကိုပြ၏၊ သမနကေဖြင့် ဝိညာဏကွန်ရှာကိုပြ၏။ [သံယုတ် အဋ္ဌကထာ၌ သစ္စာ ၄ ပါးကို တိုက်ရိုက်ဖွင့်၏။]

သာရတ္ထ။ ။ **လောက**န္တိ ခန္ဓာဒိလောကံ၊ [**လောက**ိခန္ဓာ , **အာ**ယတန , ဓာတ် ဟူသော ဒုက္ခသစ္စာ၊] **လောကနိရောဓ**န္တိ တဿလောကဿ နိရုဇ္ဈနံ = ထိုလောက၏ ချုပ်ခြင်းကို။ [ဤ**အ**ဖွင့်**ကား** ဗျာ**ဓ**မတ္တခန္ဓာကိုယ်၌ ဗဟိဒ္ဓတရားဖြစ်သော **နိ**ဗ္ဗာန်ကို **မ**ရနိုင်သောကြောင့် ချုပ်ခြင်း သာ**မ**ညကို ကောက်ယူသော **အ**ဖွင့်တည်း။] **နိ**ဗ္ဗာန် **ဒေ**ဝ**ဝ**ါ၊ [**ခ**န္ဓ**ဝ**ိမုတ် **နိ**ဗ္ဗာန်ကို **ခ**န္ဓာနှင့် ဆက်သွယ်၍ ပညတ်ရသောကြောင့် **ခ**န္ဓာကိုယ်၌ ပညတ်တော်မူ၏" ဟု တနည်းဖွင့်သည်။] **အ**ဒေသံ**ဝ**ိ ဟိ တံ (ယေသံ **နိ**ရောဓော, တေသံ **ဝ**သေန) ဒေသတောဝိ ဥ**ပ**စာရ**ဝ**သေန **နိ**ဗ္ဗိသီယတိ = **အ**ရပ်ဒေသ **မ**ရှိသော်လည်း ခန္ဓာဟူသော ဒေသကို **အ**စွဲပြု၍ ဌာနူ**ပ**စာရ**အာ**းဖြင့် **နိ**ဗ္ဗာန်ကိုလည်း ချုပ်ရာ ဒေသရှိသကဲ့သို့ ညွှန်ပြရလေသည်၊ ဥ**ပ**မာ – " **စ**ကြွေ၊ **လော**ကေ **ဝ**ိယ**ရ**ပ် **သာ**တ**ရ**ပ်၊ **ဗ**ဟွေ**သာ** တ**ဏှာ** **ပ**ဟီ**ယ**မာ**နာ** **ပ**ဟီ**ယ**တိ " ၌ ဝိ**ယ**ရပ်ကို **အာ**ရုံပြု**သော** တ**ဏှာ**ကို ပယ်**အ**ပ်**ရာ**ဝယ် ပယ်**ရာ**ဌာန စ**ကြ**ုပ**သာ**ဒကို ("**ဗ**ဟွေ- ဤ**စ**ကြ**ု**၌") ဒေ**သ**အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြ**ရ**သကဲ့သို့**တ**ည်း။

တသ္မာ – ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ လောကအဆုံးသို့ မရောက်သမျှ ဒုက္ခမှ မလွတ်နိုင်သောကြောင့်၊)ဟဝေ–စင်စစ်၊ လောကဝိဒူ–လောကကို သိသော၊ လောကန္တဂူ- လောကအဆုံးသို့ရောက်သော၊ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော–ကျင့်သုံး အပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယရှိသော၊ သမိတာဝီ– အလုံးစုံသော ကိလေသာ တို့ကို ငြိမ်းစေပြီးသော၊ ဝါ–သစ္စာ ၄ ပါး တရားကို ထိုးထွင်းမြင်သိပြီးသော၊ သုမေဓော - ကောင်းသော ပညာရှိသည်၊ လောကဿ - သင်္ခါရလောက၏၊ အန္တံ - အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဥတ္တာ- သိ၍၊ ဝါ- သိခြင်းကြောင့်၊ ဧကမံ လောကံ-ဤပစ္စုပ္ပန်လောကကိုလည်း၊ ပရဠုလောကံ-တမလွန်လောကကိုလည်း၊ နာသီသတိ–မတောင့်တတော့၊

အပိစ - သည်သာ မကသေး၊ လောကာ – လောကတို့သည်၊ သင်္ခါရ လောကော - သင်္ခါရလောက ၎င်း၊ သဏ္ဌာလောကော – ၎င်း၊ ဩကာသ

လောကန္တဂူ။ ။"လောကန္တံ+ဂဠ္ဆတိတိ လောကန္တဂူ"ဤ ဝိဂြိုဟ်အလိုအားဖြင့် တကယ်ကိုယ် လောကအဆုံး နိဗ္ဗာန်ရောက်မှ"လောကန္တဂူ"ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သော်လည်း နိဗ္ဗာန်မရောက်သေးဘဲ လောကဌ် ရှိနေသေးသော ရဟန္တာကို ဤပါဠိက ဆိုလိုသော ကြောင့် " ဒုက္ခသစ္စာ လောကကို ပိုင်းခြားကာ သင်ပြီး၍ လောကသမုဒယ (သမုဒယ သစ္စာ)ကို ပယ်နိုင်လျှင် လောကဆိုင်ရာ ကိစ္စအားလုံး ပြီးဆုံးတော့သဖြင့် "လောက အဆုံးသို့ရောက်သည်မည်တော့၏"ဟု ပြလိုသောကြောင့်"ပရိညာဘိသမယေန လောကံ ဝိဒိတ္တာ ပဟာနာဘိ သမယေန လောကန္တဂူ" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ ["ဘဝါနံ အန္တံ နိဗ္ဗာနံ ဂတောတိ ဘဝန္တဂေါ" –ဟု ဘဂဝါဂုဏ်တော်ကို ဖွင့်အပ်လတ်သောဋီကာကို ကောက်၍ "လောက၏ အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ (အာရုံပြုသောအားဖြင့်) ရောက်သော" ဟုလည်း ပေးနိုင်၏။]

သမိတာဝီ ။ ။ သမုဒေတ်, တာဝီပစ္စည်းကြောင့် " သမ္ဘေသံ ကိလေသာနံ သမိ တတ္တာ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊"ကိလေသေ+ သမေသိ (ငြိမ်းစေပြီး) ဣတိ သမိတာဝီ"ဟု ပြု၊ သံပုဗ္ဗ+ ဣဓာတ်+ တာဝီ-ကြောင့် "စတုသမ္ဘဝမဗ္ဗာနံ အဘိသမိတတ္တာ"ဟု တနည်းဖွင့်၏၊ "စတုသမ္ဘဝမ္ဘေ သမေသိ (သိပြီ) ဣတိ သမိတာဝီ"ဟု ပြု။ [ဣဒ္ဓ ဝဇီရပါဒဖြစ်၍ "သမိ တာဝီ" ဟု ရသယ်ပြုထားပုံ၏၊ " လောကဿ အန္တံ သမိတာဝီ " ဟု ပါဠိရင်းအတိုင်း ပါဠိမှန်ရှိစေ။]

အပိစ တမယာ လောကာ၊ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ လောကဝိဒူအဖြစ်ကို သဘာဝတော-စသော သစ္စာ ၄ ပါးဖြင့် ပြခဲ့ပြီ၊ "စတုသစ္စဝိနိမုတ္တော ဥ ယောနာမ နတ္ထိ"နှင့်အညီ သစ္စာ ၄ ပါးမှ လွတ်သော သိဘွယ်ရာလည်း မရှိတော့၊ ထို့ကြောင့် " လောကဝိဒူ ဂုဏ်တော်ကို အပြည့်အစုံပြ၍ ပြီးပြီ"ဟု ဆိုထိုက်ပါသော်လည်း ပြောရိုးဆိုစဉ် လောက ကား မစုံသေး၊ ထို့ကြောင့် လောက ၃ ပါးစုံအောင် "အပိစ"စသည်မိန့်။

လောကော- ၎င်း၊ ဧတိ-သို့၊ တယော- ၃ ပါးတို့တည်း၊ တတ္ထ - ထိုသုံးပါး သော် လောကတို့တွင်၊ လောကော- သည်၊ ဧကော - တပါးတည်း၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ သတ္တာ - သတ္တဝါတို့သည်၊ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ - အကြောင်းတရား ဟူသော တည်ရာရှိကုန်၏၊ ဧတိ-သို့၊ အာဂတဋ္ဌာနေ- လာသော ပါဠိရပ်၌၊

သတ္တလောကေ။ ။ရူပါဒိသု — ရူပစသော အာရုံတို့၌+သဗ္ဗတိ- ကပ်ငြိတတ်၏၊ ဧတိ သတ္တောဝ၊ ဧတ္ထ— ဤသတ္တဝါ၌၊ ကုသလာကုသလံ — ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုင်း၊ တဗ္ဗိပါကောစ-ထို၏အကျိုးကိုင်း၊ လောကိယတိ—တွေ့မြင်အပ်၏၊ ဧတိ လောကော၊ (လောက — ဓာတ်, ဒဿနအနက်ဟော၊) သတ္တောစ+သော + လောကောစာတိ သတ္တလောကော၊ ဧဒ္ဓိယမဒ္ဓါနံ-ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့် စပ်ကုန်သော၊ခန္ဓာနံ-တို့၏၊ သမ္ဘဝေါ-အပေါင်းသည်၎င်း၊ သန္တာနော—အစဉ်သည်၎င်း, ရှိ၏။

ခြုကာသလောကေ။ ။ဣဒ-ဤတည်ရာ၌၊ ဇင်္ဂမာစ-ရွှေ့ရှား သွားလာတတ်သော သက်မဲ့ အရာတို့ကိုင်း၊ ထာဝရာစ — ခိုင်မြဲစွာ တည်သော သက်မဲ့ အရာတို့ကိုင်း၊ လောကိယန္တိ—တွေ့မြင်အပ်ကုန်၏၊ ဧတိ လောကော၊ ခြုကာသောစ— ဇင်္ဂမထာဝရ တို့၏ တည်ရာလည်းဟုတ်၏၊ သော-ထိုတည်ရာ ဟူသည်၊ လောကောစ-ဇင်္ဂမထာဝရ တို့ကို တွေ့မြင်အပ်ရာလည်း ဟုတ်၏၊ ဧတိ-ခြုကာသလောကော၊ အနိန္ဒြိယမဒ္ဓါနံ— ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့် မစပ်ကုန်သော၊ ရူပါနံ—ဥတုဇ ရူပ်တို့၏၊ သမ္ဘဝေါ— အပေါင်းကိုင်း၊ သန္တာနောစ—အစဉ်ကိုင်း၊ (လဒ္ဓတိ)။ [“ရူပါဒိနံ”ဟုဋီကာများ၌ အာဒိပါနေ၏၊ ဆင်ခြင်ပါ၊ “ဥတုဇရူပါနံ” ဟု ရှိသော ဝိမတိက ကောင်း၏။]

သဒ္ဓါရလောကေ။ ။ဥဘယေပိ ခန္ဓာ သဒ္ဓါရလောကော=ဧကိန္ဒြိယမဒ္ဓ အနိန္ဒြိယမဒ္ဓ (သက်ရှိ သက်မဲ့) ၂မျိုးလည်း ဖြစ်ကုန်သော ရုပ် နာမ် ခန္ဓာတို့သည် သဒ္ဓါရလောက မည်၏၊ [သဒ္ဓါရီယတေ—အဝိဇ္ဇာတဏှာ ကံ စသော အကြောင်းတရားတို့ ပြုစီမံအပ်၏၊ ဧတိ သဒ္ဓါရော၊ လုဇ္ဇတိ ပလုဇ္ဇတိ-ပျက်တတ်၏၊ ဧတိ လောကော၊ သဒ္ဓါရောစ+သော+ လောကောစာတိ သဒ္ဓါရလောကော၊ လုဇ ဓာတ်, ဏာပစ္စည်း၊ ဇကို စပြုပြီးမှ က ပြု၊ အချို့စာဌကား လုစဓာတ်ဖြင့် “လုစ္စန ပလုစ္စနဋ္ဌေနာတိ လောကော”ဟု ရှိ၏။]

သဗ္ဗေသတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ ။ဤ၌ အာဟာရ သဒ္ဒါသည် ပစ္စယအနက်ကို ဟော၏၊ “ ပစ္စယတ္ထော ဟေတ္ထ အာဟာရသဒ္ဒေါ၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမဘဝဿ ဥပ္ပါဒါယ — ဤသုဘနိမိတ်သည် မဖြစ်သေးသော ကာမဘဝ၏ဖြစ်ခြင်းရာ အကြောင်းတည်း ” ဟူသော ပါဠိတော်၌ အာဟာရသဒ္ဒါ ကဲ့သို့တည်း၊ အာဟာရ သဒ္ဒါအတွက် ဤသို့ အကြောင်း (ပစ္စယ) အနက်ကို ယူလိုက်မှ ကမ္ဘဋ္ဌကာရ စသော အာဟာရ ၄ပါးလုံးမရှိသော အသညသတ် သတ္တဝါများလည်း (ဆိုင်ရာ အကြောင်း မကင်းရကား) သဗ္ဗေသတ္တာအရတွင်ပါဝင်နိုင်ကြသည်၊ ဌိတိကိုလည်း“တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထောတိ ဌိတိ” ဟုပြု၊ အာဟာရော +ဌိတိ ဧတေသံတိ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ = အကြောင်းတရား ဟူသော တည်ရာရှိကုန်၏။

သခ်ၤါရလောကော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော - ၏၊ လောကော-သည်၊ သဿတော-အခါခပ်သိမ်းထင်ရှားရှိ၏၊ဝါ-မြဲ၏၊ ဧုတိဝါ-ဤသို့သော်၎င်း၊ လောကော-သည်၊ အသဿတော-သဿတမဟုတ်၊ ဝါ-မမြဲ၊ ဧုတိဝါ- ဤသို့သော်၎င်း၊ ဧုတိ-သို့၊ အာဂတဗ္ဗာနေ- ၌၊ သတ္တလောကော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယာဝတာ-အကြင်မျှလောံသောအရပ်၌၊ စန္ဒိမသူရိယာ-လ,နေ တို့သည်၊ ပရိဟရန္တိ-လက်ျာရစ်လည်ကုန်၏၊ ဒိသာ-အရပ်မျက်နှာတို့သည်၊ ဝိရောစမာနာ - တင့်တယ်ကုန်လျက်၊ ဘန္တိ - တောက်ပကုန်၏၊ တာဝ - ထိုမျှ အတိုင်း

သခ်ၤါရလောကော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။"သမ္ဘေ သတ္တာ"ဟူသော ရှေစကားနှင့် "သခ်ၤါရလောကော" ဟူသော နောက်စကားသည် မဆန့်ကျင်ပါလောဟု မေးဘွယ်ရှိ၏၊ "ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် ဒေသနာဖြစ်သောကြောင့် မဆန့်ကျင်ပါ" ဟု ဖြေ၊ ခဲ့ဦးအုံ— "သမ္ဘေ သတ္တာ" ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဒေသနာ၏ တည်ရာပြု၍ ဟောထားပါသော်လည်း "အာဟာရဋ္ဌိတိက = အကြောင်းတရားကြောင့် + တည်တံ့သော အရာ" ဟူသည် သတ္တာ အကောင် အထည် မဟုတ်, ကံ စသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ကမ္မဇ စသော ရုပ်တရား, အဝိဇ္ဇာတဏှာ စသော အကြောင်းကြောင့် တည်တံ့သော သခ်ၤါရ ဝိညာဉ်စသော နာမ်တရားများသာတည်း၊ ထို့ကြောင့် "သမ္ဘေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ"အရ ရုပ်နာမ်ဟူသော သခ်ၤါရလောကကိုသာ အရကောက်ရသည်။

သဿတောလောကော, သတ္တလောကော။ ။"လောကသည် မြဲ၏" စသော အယူသည် တိတ္ထိတို့အယူတည်း၊ ထို တိတ္ထိတို့ကား ရုပ်နာမ်အပေါ်၌ ရုပ်နာမ်ဟု မယူဆဘဲ "သတ္တာ" ဟု စွဲလမ်းယူဆ၏၊ ထို့ကြောင့် လောကအရ တိတ္ထိတို့အလိုအတိုင်း သတ္တလောကကို ယူရသည်။

ယာဝတာ၊ ပေါဝေသော။ ။ယာဝတာသည် နိပါတ်ဖြစ်၍ လိုရာဝိဘတ် ကြေနိုင်၏၊ ဤ၌ သတ္တမီဝိဘတ်ကြေ ဟု သိစေလို၍"ယတ္တကေဌာနေ"ဟု ဋီကာဖွင့်၊ ပရိဟရန္တိ၌ ပရိဥပသာရကြောင့် ဟရဓာတ်လည်း ပရိဝတ္တန (လက်ျာရစ် လည်ခြင်း) အနက် ဟောဟု သိစေလို၍ "ပရိဝတ္တန္တိ ပရိဘ္ဗမန္တိ" ဟု ဖွင့်၊ ဒိသာသည် ပဌမန္တပုဒ်, ဘာဝဓာတ်လည်း ဒိတ္တိအနက်ဟော ဟု သိစေလို၍"တေသံ ပရိဘ္ဗမနေနေဝ တာတာဒိသာ ပဘာသရာဝ ဟုတ္တာ ဝိရောစန္တိ=ထို လ,နေတို့၏ လက်ျာရစ် လည်နေခြင်းကြောင့်ပင် ထိုထိုအရပ်တို့သည် ပြိုးပြိုးပြက် အရောင်ထွက်ကုန်လျက်သာလျှင် တင့်တယ်တောက်ပကုန်၏"ဟုဖွင့်၊ တနည်း— ဒိသာကို ဒုတိယန္တ, ဘန္တိ၌လည်း ကာရိတ် အကြောကြောင့် "ဒိသာ- တို့ကို၊ ဘန္တိ သောဘေန္တိ—တင့်တယ်စေကုန်၏၊ ဩဘာသယန္တိ—ထွန်းလင်းစေကုန်၏" ဟု ဖွင့်သည်။

တာဝ သဟဿဝေ လောကော။ ။"တတ္ထကေန ပမာဏေန သဟဿပ္ပကာ ရောဩကာသလောကော" အဖွင့်အတိုင်း နိဿယပေးထား၏၊ တနည်း— "တာဝ သဟဿဝါ" ဟုလည်း ပါ၌ရှိသတတ်၊ "တာဝ + သဟဿံ အဿတိ တာဝ

အရှည်ရှိသော ပမာဏဖြင့်၊ လောကော-သြကာသလောကသည်၊ သဟသ
ဓာ-တထောင်ပြား၏၊ ဣဒ္ဓ - ဤသြကာသလောက တထောင်၌၊ စေ-သင်
ဗကမြတ်ဘုရား၏၊ ဝ,သော - အလိုသည်၊ ဝတ္တတိ - ဖြစ်၏၊ ဣတိ အာဂတဋ္ဌာနေ
သြကာသလောကော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တံဝိ-ထိုလောက ၃ပါး
ကိုလည်း၊ သမ္ဘဝာ အဝေဒိ။

(ထိုလောက ၃ မျိုး သိတော်မူပုံကို အကျယ်ပြလို၍ တထာဟိ - စသည်
မိန့်၊) တထာဟိ - ထို စကားကို ခဲ့ဦးအုံ၊ အသ-ထို မြတ်စွာဘုရား သည်၊
(ဝိဒိတောဟ္ဒစပ်) လောကော-လောကသည်၊ ဧကော-တပါးတည်း၊ သဠေ-
အလုံးစုံကုန်သော၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ - အကြောင်း
တရားဟူသော တည်ရာရှိကုန်၏၊ လောကာ- တို့သည်၊ ဒ္ဝေ - ၂ပါးတို့တည်း၊
နာမဉ္စ-နာမ်ရင်း၊ ရူပဉ္စ-ရုပ်ရင်းတည်း၊ [“တယော လောကာ” စသည်ကို
“ဒ္ဝေလောကာ” အတိုင်းပေး၊] တိဿော - သုံးပါး ကုန်သော၊ ဝေဒနာ-
ဝေဒနာတို့တည်း၊ စတ္တာရော - နှစ်သော၊ အာဟာရာ - အာဟာရတို့တည်း၊
ပဉ္စ-နှစ်သော၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း၊ ဆ-နှစ်သော၊ အဇ္ဈတ္တိ
ကာနိ အာယတနာနိ - အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့တည်း၊ သတ္တ - ခုနှစ်ပါး ကုန်
သော၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော - ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့တည်း၊ အဋ္ဌ-နှစ်သော၊ လောက
ဓမ္မာ-လောကဓမ်တို့တည်း၊ နဝ - ကုန်သော၊ သတ္တာဝါသာ - သတ္တာဝါသ
တို့တည်း၊ ဒသ-ကုန်သော၊ အာယတနာနိ-ရုပ် အာယတနတို့တည်း၊ ဒ္ဒါဒသ-

သဟသာဝါ=ထိုလ,နေတို့၏ လှည့်လည်ရာအရပ်ပေါင်း တထောင်ရှိသော အရပ်”
ဟုပေး၊ ဤဂါထာသည် “မူလ-ပဏ္ဏ, ဗြဟ္မနိမန္တနသုတ်” ပါဠိတည်း၊ ဗကမြတ်ဘုရား၏
အာဏာပြန့်နှံ့ရာအရပ်ကို ပြသောအရာဖြစ်၍ “လောကော” အရ သြကာသလောက
ကို ယူရသည်။

ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ ။ဝိညာဏ် တိဋ္ဌတိ ဇော်ဟာတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ဝိညာဏ ပတိဋ္ဌာန
သောတံ အမိဝစနံ၊ (သုတ်မဟာဝါ, မဟာပဒါန သုတ္တ အဋ္ဌကထာ၊) ဝိညာဏပတိဋ္ဌာ
နသောတိ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏသ တေရဟိ ပတိဋ္ဌာနကာရဏသ – တည်ခြင်း၏
အကြောင်း၏၊ (အမိဝစနံ-တည်း၊) အတ္ထတော ဝုတ္တဝိသေသဝိသိဋ္ဌာ(ဆိုအပ်ပြီးသော
ပဋိသန္ဓေတည်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော) ပဉ္စဝေါကာရေ ရူပ ဝေဒနာ သညာ
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, စတုဝေါကာရေ ဝေဒနာဒယော တယော်ခန္ဓာ ဝေဒိတဗ္ဗာ (ဝိညာဏ
ဋ္ဌိတိ ဟု သိထိုက်ကုန်၏)။

လောကဓမ္မာ။ ။လောကသ – သတ္တလောက၏၊ ဓမ္မာ–မချုတ်ကေန်, အမှန်
ဖြစ်လတ္တံ့သော သဘောတံ်ထွာ ဓမ္မတာတို့တည်း၊ လောကဓမ္မာ–တို့၊ သတ္တာဟူသမျှ
သည် လာဘ အလာဘစသော ရှစ်ပါးတွင် တပါးပါးနှင့် ကေန်တွေ့ရမည်ဖြစ်၍ လာဘ
စသော ရှစ်ပါးကို “လောကဓမ္မ”ဟု ခေါ်သည်။

ကုန်သော၊ အာယတနာနိ - အာယတနတို့တည်း၊ အဋ္ဌာရသ - ကုန်သော၊ ဓာတုယော-ဓာတ်တို့တည်း၊ ဇုတိ-သို့၊ အယံသခ်ၤရလောကော-ကိုလည်း၊ သဗ္ဗထာ-ဖြင့်၊ ဝိဒိတော-ပြီ၊

ပန-အဘို့တပါးကား၊ ဝါ - သခ်ၤါရလောက သိပုံမှတပါး သတ္တလောက သိပုံကို ဆိုဥ္ဃးအုံ၊ သေ-ဤမြတ်စွာဘုရားသည်၊ သဒ္ဓေသမ္မိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ် ကုန်သော၊ သတ္ထာနံ—တို့၏၊ အာသယံ-အာသယကို၊ ဇာနာတိ- သိတော်မူ၏၊ အနုသယံ-အနုသယကို၊ ဇာနာတိ-၏၊ စရိတံ- သုစရိုက် ဒုစရိုက်ကို၊ ဝါ- ရာဂ စသောစရိုက်ကို၊ ဇာနာတိ-၏၊ အဓိမုတ္တိ -စွဲစွဲမြဲမြဲသက်ဝင်ခြင်းကို၊ ဇာနာတိ-၏၊ အပ္ပရဇက္ခေ - ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟမြူ ရှိကုန်သော၊ သတ္တေ- သတ္တဝါတို့ကိုဂုဏ်း၊ [အပ်ပံ+ရဇော+ အက္ခိမှိ + ယေသံတိ အပ္ပ ရဇက္ခာ၊] မဟာရဇက္ခေ- ပညာမျက်စိ၌ များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟ မြူ ရှိကုန်သော၊သတ္တေ၊တိက္ခိန္ဒြိယေ-ထက်သောသဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော၊ သတ္တေ၊ မုဒိန္ဒြိယေ-နှံ့သော သဒ္ဓါစသော ဣ န္ဒြေရှိကုန်သော၊ သတ္တေ၊သွာကာ ရေ-ကောင်းသောပင်ကိုယ်သဘော ရှိကုန်သော၊ [သုန္ဒရာကာရေ ကလျာဏ ပကတိကေ ဝိဝန္ဓ ဏ္ဍာသယေတိ အတ္ထော၊]တနည်း-ကောင်းသော အာသယ စရိတစသော အဘို့ရှိကုန်သော၊["ယေသံဝါ အာသယာဒယော အာကာရာ ကောဇ္ဇာသာ သုန္ဒရာ၊ တေသွာကာရာ"-ဋီကာ။] သတ္တေ-တို့ကိုဂုဏ်း၊ ဒုဝါကာ ရေ- မကောင်းသော ပင်ကိုယ်သဘော ရှိကုန်သော၊ ဝါ- မကောင်းသော အာသယ-စသော အဘို့ ရှိကုန်သော၊ သတ္တေ၊ သုဝိညာပယေ - လွယ်ကူစွာ သိစေအပ် သိစေထိုက်ကုန်သော၊သတ္တေ၊[သု+ဝိ+ဉ+ဏာပေ+ဏျပစ္စည်း၊] ဒုဝိညာပယေ-ခဲယဉ်းသဖြင့် သိစေအပ် သိစေထိုက်ကုန်သော၊ သတ္တေ၊ ဘဗ္ဗေ- ကျက်ထိုက်ကုန်သော၊ သတ္တေ၊ အဘဗ္ဗေ - မကျက်ထိုက်ကုန်သော၊ သတ္တေ တို့ကိုဂုဏ်း၊ ဇာနာတိ-သိတော်မူ၏၊ တသ္မာ-ထို ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ အာသယ

သတ္ထာဝါသ။ ။သတ္ထာ+အာဝသန် ဟေသုတိ သတ္ထာဝါသာ၊ ဟေသု—ဤ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၌၊ သတ္ထာ—အစိတ်အစိတ် သတ္တဝါတို့သည်၊ အာဝသန်— တည်နေ ကြကုန်၏၊ ဇုတိ သတ္ထာဝါသာ၊ ဤဝိဂ္ဂဟအရ သတ္ထနိကာယ (သတ္တဝါအပေါင်း) ရ၏၊ " ရဂ္ဂေ+သခါ— သစ်ပင်၌ + သစ်ခက် "ဟူရာဝယ် သစ်ပင် တပင်လုံးသည် အစိတ် သစ်ခက်၏ တည်ရာဖြစ်သကဲ့သို့ သတ္တဝါအပေါင်းလည်း အသီးသီးသော အစိတ်သတ္တဝါ ၏ တည်ရာဖြစ်သည်။ [ပုဂ္ဂလာမိဌာန်ဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကို အရကောဝ်ရသော်လည်း သခ်ၤါရလောကသိပုံကို ဖြေသော် အရာဖြစ်၍ ရပ်နာမ်ခန္ဓာကိုသာ ဆိုလိုသည်၊ ဝိညာဏ ဌိတိ, လောကဓမ်, သတ္တဝါသတို့ကို သာရတ္ထကြည့်၍ အကျယ်သိပါ။]

စသည်ကို သိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သတ္တလောကောပိ-ကိုလည်း၊ သဗ္ဗထာ-ဖြင့်၊ ဝိဒိတော-သိတော်မူအပ်ပြီ။

စ - ကား၊ (တနည်း) စ-သတ္တလောကသိုမ့ဟုတပါး သြကာသလောကသိုမ့ကိုဆိုဥုံးအံ့၊ သတ္တလောကော-ကို၊ ဝိဒိတော(ယထာ)-သိတော်မူအပ်ပြီးကဲ့သို့၊ ဧတံ-တူ၊ သြကာသလောကောပိ-ကိုလည်း၊(ဝိဒိတော-သိတော်မူအပ်ပြီ၊) တထာဟိ-ထိုစကားကို ချဲ့ဥုံးအံ့၊ သေဘဂဝါ-ဤ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ [အနန္တာ လောကဓာတုယောနော်ဂ ဘဂဝါနှင့်တွဲ၍ အဝေဒိ, အညာသိ, ပဋိဝိဇ္ဈိ၏ လှမ်းစပ်၊] ကော် စက္ခေါ်ခဲ့- တခုသော စက္ခုဝဋ္ဋာသည်၊ အာယာမတော-အလျှားအားဖြင့်ရင်း၊ ဝိတ္ထာရတော-အနံအားဖြင့်ရင်း၊ ယောဇနာနံ-ယူဇနာတို့၏၊ ဒွါဒသ သတသဟဿာနိ-တသန်း နှစ်သိန်းတို့သည်ရင်း၊ တိဏိ သဟဿာနိ - ၃ ထောင်တို့သည်ရင်း၊ စတ္တာရိ သတာနိ - ၄ ရာတို့သည်ရင်း၊ ပညာသဉ္စ ယောဇနာနိ-ငါးဆယ်သော ယူဇနာတို့သည်ရင်း၊ (ဟောတိ-၏၊) [စက္ခေါ်ခဲ့-ဟူသော ပကတိကိုင့်၍ "ဟောတိ" ဟု ကေဝုစ်ချ။]

ပရိက္ခေပတော - အဝန်း အဝိုင်းအားဖြင့်၊ ပရိမဏ္ဍလံ - ဝန်းဝိုင်းသော၊ သမ္ဗ-အလုံးစုံသော စက္ခေါ်ခဲ့ဟုသည်၊ ဆတ္တိ သ သတ သဟဿာနိ - ယူဇနာ ၃ သန်း ၆ သိန်းတို့သည်ရင်း၊ ဒသဉ္စ သဟဿာနိ-တသောင်းတို့သည်ရင်း၊ အမ္ဘုနာနိသတာနိစ-အခွဲအားဖြင့် လေးရာတို့သည်ရင်း၊ ဝါ - ၃၅၀ တို့သည်ရင်း၊(ဟောတိ)။....တတ္ထ-ထိုစက္ခေါ်ခဲ့ဟု၌၊ ဒုဝေ သတသဟဿာနိ- ၂ သိန်းတို့ရင်း၊ စတ္တာရိ နဟုတာနိ-၄ သောင်းတို့ရင်း၊ ဘွေက်-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်၊ ဗဟလတ္တေန-အထု၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ - အဝှေ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အယံ ဝသုန္ဓရာ-ဤ မြေကြီးကို၊ သခ်ါတာ - ဆိုအပ်၏။ ....တဿာဧဝ-ထို မြေကြီးကိုပင်၊ သန္ဓာရကံ - ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော၊ ဝါ-ခံတတ်သော၊ ဇလံ - ရေသည်၊ စတ္တာရိ သတသဟဿာနိ - ယူဇနာ ၄ သိန်း တို့ရင်း၊ အဗ္ဗေ၀ နဟုတာနိ-ရှစ်သောင်းတို့ရင်း၊ ဘွေက် - ဤမျှအတိုင်းအရှည်၊ [ဗဟလတ္တေနဉ္စ ဝိသေသနစပ်၊] ဗဟလတ္တေန - ဖြင့်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ ဝါတေ - လေ၌၊ ပတိဋ္ဌိတံ - တည်၏၊.... တဿာပိ- ထိုရေကိုလည်း၊ သန္ဓာရကော- သော၊ ဝါ-သော၊ မာလုတော-လေသည်၊ နဝ သတသဟဿာနိ-ယူဇနာကိုးသိန်းတို့ တိုင်တိုင်ရင်း၊ သဋ္ဌိစ၀ သဟဿာနိ- ခြောက်သောင်းတို့ တိုင်တိုင်ရင်း၊ နဘံ- အဇရာပြင်, အောက်ကောင်းကင်သို့၊ ဥဋ္ဌတော (အ၀+ဂတော)-သက်၏၊ သော - ဤသည်ကား၊ လောကဿ-သြကာသလောက၏၊ သဏ္ဌိတိ-အထက်အော် အလုံးစုံအားဖြင့် တည်နေပုံတည်း၊[ဟေဋ္ဌာ ဥပရိတောစာတိ သဗ္ဗသော ဋ္ဌိတိ။]

စ-ဆက်၊ ဝေ-သို့၊ သဏ္ဌိတေ-အထက်အောက် အလုံးစုံအားဖြင့် တည်သော၊ ဣဏ-ဤ စကြာဝဠာ၌၊ ပဗ္ဗတုတ္တမော - တောင်တို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော၊ သိနေရု-မြင့်မိုရ်တောင်သည်၊ ယောဇနာနံ-တို့၏၊ စတုရာသီတိ သဟဿာနိ-ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့ တိုင်တိုင်၊ မဟဏ္ဏဝေ – ကြီးစွာသော သမုဒ္ဒရာ၌၊ အဏ္ဏောဝါဠော-သက်ဝင်နှစ်မြှုပ်၏၊ တာဝဒေဝ-ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင် တိုင်တိုင်ပင်၊ အစ္ဆုဋ္ဌတော - အထက်သို့ တက်၏။.... တတော - ထို မြင့်မိုရ်တောင်အောက်၊ ဥပမျုပမေန-ထက်ဝက် ထက်ဝက်သော၊ ပမာဏေန-ပမာဏဖြင့်၊ ယထာဌာနမ် - အစဉ်အတိုင်း၊ အဏ္ဏောဝါဠုဋ္ဌတာ (အဏ္ဏောဝါဠ + ဥဋ္ဌတာ)-အောက်သို့လည်းသက်ကုန်,အထက်သို့လည်း တက်ကုန်သော၊ ဒိမ္ဗာ-နတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ နာနာရတန ဝိစိတ္တာ – အမျိုးမျိုးသော ရတနာတို့ဖြင့် ထူးဆန်းကုန်သော၊ [ဧတေသတ္တ မဟာသေလာ၌စပ်၊] ယုဂန္ဓရော-ယုဂန္ဓိ၏ တောင်ဝင်း၊ ဣသိဓရော- ဣသိမိုရ်တောင်ဝင်း၊ ကရဝီကော-ကရဝီကတောင်ဝင်း၊ သုဒဿနော - သုဒဿနတောင်ဝင်း၊ နေမိန္ဓရော - နေမိန္ဓရတောင်ဝင်း၊ ဝိနတကော-ဝိနတကတောင်ဝင်း၊ ဗြဟာ- ကြီးကျယ်သော၊ အဿကဏ္ဏော ဂိရိ-အသကဏ်တောင်းဝင်း၊(ဇုတိ-ဤသို့၊)သတ္တ-ခုနစ်လုံးကုန်သော၊ ဧတေ မဟာသေလာ-ဤ တောင်ကြီးတို့သည်၊ သိနေရုဿ-မြင့်မိုရ်တောင်၏၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ မဟာရာဇာနံ-နတ်မင်းကြီးတို့၏၊ အာဝါသာ-နေရာတို့သည်၊ ဒေဝယက္ခနိသေဝိတာ - နတ် , ဘီလူးတို့သည် မှီဝဲအပ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)။

ဟိမဝါ-ဆောင်းခါတိုင်ဘိ, ဆီးနှင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်, ဟိမဝန္တာ မည်သော၊ ဝါ- နွေခါတိုင်ပြန်, ဆီးနှင်းကို အနှိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဟိမဝန္တာမည်သော(ဟိမံ+ယတ္တအတ္ထိတိ ဟိမဝါ၊ဟိမံ+ဝမတိတိ ဟိမဝါ) ပဗ္ဗတော - တောင်ကို၊ ဝါ- သည်၊ ယောဇနာနံ - ယူဇနာတို့၏၊ ပဉ္စသတာနိ-ငါးရာတို့တိုင်တိုင်၊ ဥဗ္ဘော - မြင့်၏၊ ယောဇနာနံ - တို့၏၊ တိဏိသဟဿာနိ-သုံးထောင်တို့ တိုင်တိုင်၊ အာယတ ဝိတ္ထတော - ရှည်လျားပြန့်ကျယ်၏၊ စတုရာသီတိ သဟဿေဟိ- ရှစ်သောင်းလေးထောင် ကုန်သော၊ ကူဋေဟိ - အထွဋ်တို့ဖြင့်၊ ပရိမဏ္ဍိတော-တန်ဆာဆင်အပ်၏။

ယသ္မာဇမ္ဗုယာ-အကြင် သပြေပင်၏၊ အာနုဘာဝေန - ကမ္မာဆုံးတိုင် တည်တန့်နိုင်သော အာနုဘော်ကြောင့်၊ (အယံဒီပေါ - ဤကျွန်းသည်) ဇမ္ဗု ဒီပေါ- ဇမ္ဗုဒီပဟူ၍ ဝါ- သပြေကျွန်းဟူ၍၊ ပကာသိတော-ထင်ရှားစေ၏၊ နဂ ဥယာ-နဂ အမည်ရှိသော၊ (သာဇမ္ဗု- ထိုကျွန်းကို မှတ်သားကြောင်း သပြေ

ပင်သည်၊) [နဂ္ဂတိတိ နဂေါ၊ အဋ္ဌိယတေတိ အဋ္ဌယော (ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အမည်၊) နဂေါ ဣတိ အဋ္ဌယော ယသ္သာတိ နဂဋ္ဌယော၊] တိပဋ္ဌယောဇနက္ခန္ဓ ပရိကွေပါ - တဆဲ့ငါးယူဇနာ ပင်စည်လုံးပတ် ရှိ၏၊ ပညာသယောဇနက္ခန္ဓသာခါယာမာ-ယူဇနာငါးဆယ် ပင်စည်အလျား,ခက်မအလျား ရှိ၏၊ သမန္တတော- ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ သတယောဇန ဝိတ္ထိဏ္ဏာ - ယူဇနာတရာ ပြန့်ကျယ်၏၊ တာဝဒေဝ- ထို ယူဇနာတရာတိုင်တိုင်ပင်၊ ဥဋ္ဌတာ - အထက်သို့ တက်၏။

စတ္တာဝါဠသိလုစ္ဆယော – စကြဝဠာ ကျောက်တောင်သည်၊ ဒွေအသီတိ သဟဿာနိ-ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်တို့ တိုင်တိုင်၊ မဟတ္ထာဝေ - ကြီးစွာသော သမုဒ္ဒရာ၌၊ အဇ္ဈောဂါဠေ - သက်ဝင်၏၊ တာဝဒေဝ – ထို ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်တိုင်တိုင်ပင်၊ အစ္ဈုဋ္ဌတော- အထက်သို့တက်၏၊ အယံ - ဤ စကြဝဠာတောင်သည်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ တံ လောကဓာတုံ-ထို လောကဓာတ်ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ–ဝန်းရံ၍၊ ဋ္ဌိတော–တည်၏။

တတ္ထ-ထိုစကြာဝဠာ၌၊ စနမဏ္ဍလံ - လဝန်းဗိမာန်သည်၊ ကေနပညာသယောဇနံ-တခုယုတ် ယူဇနာ ငါးဆယ်ရှိ၏၊ ဝါ - လေးဆယ့်ကိုးယူဇနာရှိ၏၊ သူရိယမဏ္ဍလံ - နေဝန်း ဗိမာန်သည်၊ ပညာသယောဇနံ - ယူဇနာ ငါးဆယ်ရှိ၏၊ တာဝတိံသဘဝနံ - တာဝတိံသာ ဘုံသည်၊ ဒသသဟဿယောဇနံ-ယူဇနာတသောင်း ရှိ၏၊ [မူလ နတ်ဖြူကိုဆိုသည်၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌ တသောင်းမက ကျယ်ပြန့်၏၊] အသုရဘဝနံ - အသုရာဘုံ သည်ရင်း၊ အဝိစိမဟာနိရယော-အဝိစိငရဲကြီးသည်ရင်း၊ ဇမ္ဗုဒီပေါ်စ– ဇမ္ဗူဒီပ်သည်ရင်း၊ တထာ-ထို့အတူ ယူဇနာတသောင်းရှိ၏၊ အပရဂေါယာနံ- အပရဂေါယာန် ကျွန်းသည်၊ ဝါ-အနောံကျွန်းသည်၊ သတ္တသဟဿယောဇနံ-ယူဇနာ ခုနစ်ထောင်ရှိ၏၊ ပုဗ္ဗဝိဒေဟော-အရှေ့ဝိဒေဟကျွန်းသည်၊ တထာ-ထို့အတူ ခုနစ်ထောင်ရှိ၏၊ ဥတ္တရကုရု - မြောက်ကုရုကျွန်းသည်၊ အဋ္ဌသဟဿ ယောဇနော– ယူဇနာ ရှစ်ထောင်ရှိ၏။

စ- ဆက်၊ ဣဒေ- ဤကျွန်းကြီး လေးကျွန်းတို့တွင်၊ ဧကမေကော – တခုတခုသော၊ မဟာဒီပေါ-ကျွန်းကြီးသည်၊ ပဋ္ဌမ ပဋ္ဌမ ပရိတ္တဒီပ ပရိဝါရော-ငါးရာ ငါးရာသော ကျွန်းငယ် အခြံအရံ ရှိ၏၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ - ထို အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော အဆောက် အဦးသည်၊ ဧကံ - တခုသော၊ စတ္တာဝါဠံ - စကြဝဠာတည်း၊ ဧကော-သော၊ လောကဓာတု-လောကဓာတ်တည်း၊ တဒန္တရေ သု-ထိုလောကဓာတ် အကြားတို့၌၊ လောကန္တရိက နိရယာ-လောကန္တရိက်

ဝေရဲတို့သည်(သန္တိ)၊ ဝေ-သို့၊အနန္တာနိ-အဆုံး အပိုင်းအခြား မရှိကုန်သော၊ စက္ခေါ-ဒွာနိ - တို့ကို၊ အနန္တာ - ကုန်သော၊ လောကဓာတုယော – တို့ကို၊ အနန္တေန-သော၊ ဗုဒ္ဓညာဏေန-ဘုရား့ဉာဏ်တော်ဖြင့်၊အဝေဒိ အညာသိ-သိတော်မူပြီ၊ ပဋိဝိဒ္ဓိ - ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ ဝေ- ဤသို့လျှင်၊ အသေ - ထို မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သြကာသလောကော-ပိ- သြကာသလောကကိုလည်း၊ သမ္ဘဝေ-ဖြင့်၊ ဝိဒိတော-ပြီ၊ ဝေ-ဒွိ- လည်း၊ သမ္ဘဝေ - ဖြင့်၊ ဧတိ (တသ္မာ) ဝိဒိတလောကတ္တာ-ဤသို့ သိအပ်ပြီးသော လောကရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ- လောကကို သိတော်မူပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ လောကဝိဒူ - လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏။

ပန- ကား၊ (တဏှည်း) ပန- လောကဝိဒူ ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာမှတပါး , အနုတ္တရော ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ အတ္ထ သံဝဏ္ဏနာကို ဆိုဉုးအုံ့၊ အတ္တနော- ကိုယ်တော်ထက်၊ ဂုဏေဟိ-ဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ ဝိသိဋ္ဌတရသ-သာလွန်ထူးကဲသော၊ ကဿစိ–တစုံတယောက်၏၊ အဘာဝါ-မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဧတသ- ဤ မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဥတ္တရော- ကိုယ်တော်ထက် ထူးမြတ်သူသည်၊ နတ္ထိ - မရှိ၊ ဧတိ – ထို့ကြောင့်၊ အနုတ္တရော - အနုတ္တရ၊ မည်တော်မူ၏။

သဗ္ဗဓာ ဝိဒိတော။ ။သခါရလောကကို လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန် အားဖြင့် စုံလင်စွာသိခြင်း, သတ္တလောကကို (အာသယဓာတုနှင့် စသည်ဖြင့် ပြခဲ့သည့် အတိုင်း) အာသယ အနုသယ စသည်ဖြင့် စုံလင်စွာသိခြင်း , သြကာသလောကကို အကျယ်အဝန်း အဝေး အကွာ ပုံသဏ္ဌာန် စသည်ဖြင့် စုံလင်စွာသိခြင်းကို "သမ္ဘဝ ဝိဒိတော" ဟု ဆိုသည်။

အတ္တနောပန၊ ပေ၊ အနုတ္တရော။ ။အတ္တနောကို ဝိသိဋ္ဌ ဝိဘတ္တိအပါဒါန်စပ်၊ "၏"ဟု သမ္ဗန္ဓပေး၍ ဂုဏေဟိဋ္ဌ မစပ်သင့်၊"မိမိထက်ထူးသူ တစုံတယောမျှမရှိ"ဟူလို၊ " ဘာအားဖြင့် ထူးသူလဲ " ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ "ဂုဏေဟိ " ဟု ဝိသေသနထည့်သည်၊ "သီလစသော ဂုဏ်တော်အားဖြင့် ထူးသူ"ဟူလို၊ [အတ္တနောတိ နိဿက္ကဏ္ဍေ (ပဉ္စမီ အပါဒါန်အနက်ဌ) သာမိဝစနမေတံ၊ အတ္တတောတိ အဏ္ဍော"–ဋီကာ။]

ဝိသိဋ္ဌတရသ။ ။ဤ တရပစ္စည်းကိုကြည့်လျှင် " မြတ်စွာဘုရားထက် ဝိသိဋ္ဌတရ (အလွန်ထူးသူသာ) မရှိ, (သာမန်ထူးသူ) ဝိသိဋ္ဌတော့ရှိ၏"ဟု ဋီကာပြုရာရောက်၏၊ အမှန်မှာ – မြတ်စွာဘုရားထက် (သာမန်ထူးသူ)ကို မဆိုထားဘိ, တူသူတောင်မင် မရှိပါ၊ "ဝိသိဋ္ဌတရသ " ဟု တရပစ္စည်းထည့်၍ ဆိုခြင်းမှာ "အနုတ္တရ"ဌ် တရ ပါနေသော ကြောင့် သဒ္ဒါနေ လိုက်ဘက်အောင် သက်သက် အပိုထည့်ခြင်းသာတည်း၊ ["တရ ဂ္ဂဟဏေ ဣတ္ထ အနုတ္တရောတိပဒဿ အတ္ထနိဒ္ဒေသတာယ ကတံ၊ နဝိသိဋ္ဌသ ကဿစိ အတ္ထိတာယ"–ဋီကာ။]

တထာဟိ–ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအုံ့၊ သေ ဘဂဝါ– ဤမြတ်စွာဘုရားသည်၊ သီလဂုဏောနုပိ- သီလဂုဏ်တော်ဖြင့်လည်း၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ လောကံ-သတ္တလောကကို၊ အဘိဘဝတိ – လွှမ်းမိုးတော် မူနိုင်၏၊ သမာဓိဂုဏောနုပိ လောကံ အဘိဘဝတိ၊ ပညာဂုဏောနုပိ လောကံ အဘိဘဝတိ၊ ဝိမုတ္တိဂုဏောနုပိ – အရဟတ္တဖိုလ် ဂုဏ်တော်ဖြင့်လည်း၊ လောကံ အဘိဘဝတိ၊ ဝိမုတ္တိ ညာဏဒဿနဂုဏောနုပိ - အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိမြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဂုဏ်တော်ဖြင့်လည်း၊ လောကံ အဘိဘဝတိ၊ (အဋ္ဌကထာ၌မြွေ့ငင်ထားသည်ကို ဖေါ်ပါ)၊ သီလဂုဏောနုပိ–ဖြင့်လည်း။ အသမော + တခါတလေမျှ အတူ ရှိတော်မမူ၊အသမသမော-အတူမရှိသောရှေးဘုရားတို့နှင့်သာ တူတော်မူ၏၊ (တနည်း) အသမသမော– အတူမရှိသော ရှေးဘုရားရှင်များဟူသော အတူ ရှိတော်မူ၏၊ အပ္ပဋိမော - ဂုဏ်အားဖြင့် အတူရှိတော် မမူ၊ အပ္ပဋိဘာဂေါ- ဂုဏ်အားဖြင့် တူသောအဘို့ ရှိတော်မမူ၊ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော – ဂုဏ်အားဖြင့် ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော် မမူ၊ပေ၊ [အားလုံး ဖေါ်ပေးပါ။]

ယထာဟ-အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ နခေါပနာဟံ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ သီလသမ္ပန္နတရန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ- ပြီ၊ ဧတိ–ဤသို့ အစရှိသော၊ ဝိတ္ထာရော-ကို၊ ဝေဒိတမ္ဗော- ၏၊ [ဘိက္ခဝေ - တို့၊ အဟံ- ငါဘုရားသည်၊ သဒေဝကေ-နတ်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ သမာရကေ - မာရ်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ သဗြဟ္မကေ-

အဘိဘဝတိ ။ ။ သီလပြည့်စုံခြင်း၏ ပကတူပနိဿယအကြောင်းသည် ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ မေတ္တာ ကရုဏာတို့တည်း၊ ထူးထူးခြားခြား ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းကား သဒ္ဓါ သတိ ဝီရိယ ပညာတို့တည်း၊ ဘုရားရှင်၌ရှိသော ထိုအကြောင်းများသည် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာရှိသော အကြောင်းများနှင့်မတူ၊ ဟိရိချင်းယှဉ်လျှင် ဘုရားရှင်၏ ဟိရိက သာ၍တန်ခိုးထက်၏၊ဤသို့ အကြောင်းတရားတွေက နာမည်ချင်းတူသော်လည်း သတ္တိ သာနေသောကြောင့် ဘုရားရှင်၏ သီလတော်သည် ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုပယ်ရှဉ့် အခြား သူတို့၏သီလထက်သာလွန်တော်မူရကား သီလဂုဏ်အားဖြင့်လည်း လွှမ်းမိုးတော်မူနိုင် ပေသည်၊ သမာဓိစသော ဂုဏ်တော်များ၏ သာလွန်ပုံကို ဤနည်းမှီး၍ သိပါ။

အသမောစသည်။ ။ကသ္မိံ ဝိ ကာလေ နတ္ထိ ဧတဿ သီလာဒိဂုဏေန သမောတိ အသမော၊ အသမေဟိ + သမော အသမသမော၊ အသမာဝါ + သမာ ဧတဿာတိ အသမသမော၊ သီလာဒိဂုဏေန နတ္ထိ ဧတဿ ပဋိမာတိ အပ္ပဋိမော၊ သေသပဒဒွယေ ပိ ဧသေဝ နယော၊ တတ္ထ ဥပမာမတ္တံ ပဋိမာ၊ ဥပမာသာမန်ကို“ပဋိမာ”ဟု သိ၊ သဒိသူ ပမာ ပဋိဘာဂေါ– ထပ်တူကျသောဥပမာကို ပဋိဘာဂ – တူသောအဘို့ဟု သိ၊ ယုဂ ဠှါဟဝသေန– (အစုံယူခြင်း, အပြိုင်ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) ဒွိတော ပဋိပုဂ္ဂလောတိ ဝေဒိတမ္ဗော–ဋီကာ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နိဿယအတိုင်း သိပါ။

မြဟ္မာနှင့် တကွ ဖြစ်သော၊ လောကေ - သြကာသ လောကမ်၊ သဿမဏ ဗြာဟ္မဏိယာ - သမဏမြာဟ္မဏာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ သဒေဝ မနုဿာယ - သမ္မုတိနတ်ဟူသောမင်း, ကြွင်းသော လူနှင့်တကွဖြစ်ခဲသော၊ ပဇာယ-သတ္တဝါအပေါင်းမျိုး၊ အတ္တနော - မိမိထက်၊ သီလသမ္ပန္နတရံ - သီလနှင့် သာ၍ ပြည့်စုံသူကို၊ နပသဿामि-မြင်တော်မမူ(စတုတ္ထအင်, ဥရုဝေဠဝဂ်)] ဝေ-ဤ အတူ၊ အဂ္ဂပသာဒသုတ္တာဒီနိ-အဂ္ဂပသာဒသုတ် အစရှိသည်တို့ကိုလင်း၊(စတုတ္ထအင်, စတ္တာဝဂ်)နမေ အာစရိယော အတ္ထိတိအာဒိကာ-နမေ အာစရိယော အတ္ထိ အစရှိကုန်သော၊ ဂါထာယော စ - ဂါထာတို့ကိုလင်း၊ (ဝိနည်း မဟာဝါ) ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ–ချဲ့ထိုက်ကုန်၏၊

ပုရိသဒမ္မေ-ဆုံးမထိုက်သော ယောကျ်ားတို့ကို၊ သာရေတိ-လိုရာအရပ်သို့ ရောက်အောင် သွားစေတော် မူနိုင်၏၊ ဒမေတိ – ဩမ်သက်စေတော် မူနိုင်၏၊ ဝိနေတိ – ဆုံးမတော်မူနိုင်၏၊ ဣတိ - ဤအနက်သည်၊ ဝါ - ကို၊ ဝုတ္တံ- သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ- ထို ပုရိသဒမ္မသာရထိ ပုဒ်၌၊ အဒန္တာ - မဆုံးမအပ်ကုန်သေးသော၊ ဝါ-မယဉ်ကျေးကုန်သေးသော၊ ဒမေတုံ-ဆုံးမခြင်းငှါ၊ယုတ္တာ-

ပုရိသဒမ္မေ သာရေတိ။ ။ဒမိတဗ္ဗာ–ဩမ်သက်စေထိုက် (ဆုံးမထိုက်) ကုန်၏၊ ဣတိ ဒမ္မာ (ဒမ+ဏျ၊) ပုရိသာစ + တေ + ဒမ္မာစာတိ ပုရိသဒမ္မာ၊ (ဝိသေသန ပရဂုနိပါတကမ္မဓာရည်း) ၊ အလွန်အမြတ်ကို ညွှန်ပြသော (ဥတ္တဋ္ဌနိဒ္ဒေသ) နည်းအားဖြင့် " ပုရိသ " ဟု ဆိုထားသည်၊ ဣတ္ထီများလည်း ဆုံးမထိုက်ကုန်သည်သာ၊ သာရေတိတိ သာရထိ၊ သရဓာတ် ကာရိတ်ကြေ၊ "သရိသ္မာ ရထိ"ဟူသော ဏွာဒိမောဂ္ဂလ္လာန် ၉ ၂ သုတ်ဖြင့် ရထိပစ္စည်းသက်၊ ရ အနုဗန်ချေ။ ["သာရ ဒုဗ္ဗလေ"ဟူသော ဓာတ်နက်ဖြင့် သာရုဓာတ် (ကာရိတ်ကြေ) ရထိ ပစ္စည်းဖြင့်လည်း သာရထိပြီး၏၊ " သာရော (အသော ဒုဗ္ဗလေ ကရောတိ) တိ သာရထိ"ဟု ဓာတ္တတ္ထသင်္ဂဟ၌ ဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ ထိဒုဗ္ဗလ အနက်ကား (ကောင်းအောင်ဆုမ္ဘသော) ဤနေရာနှင့် သင့်မည် မထင်။

ဒမေတိ, ဝိနေတိ။ ။"သရ–ဂတိမှိ"ဓာတ်နက်အရ "သာရေတိ–သွားစေ"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ လိုရာအရပ်သို့ ရောက်အောင်သွားစေနိုင်လျှင် ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမနိုင်သူဖြစ်သောကြောင့်"ဒမေတိ,ဝိနေတိ"ဟု အမိုဠါယတ္ထဖွင့်ပြသည်၊ထိတွင် ဒမေတိ၌ ဒမုဓာတ်၏အနက်သည် သက္ကတ၌ သမ-ဒဏ္ဍ ၂ နက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ၌"ဒမေတိတိ သမေတိ–ဩမ်သက်စေ၏"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိဩမ်သက်စေခြင်းဟူသည် "ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ကို ဩမ်ဩမ်သက်သက်ရှိအောင် ဆုမ္ဘခြင်းတည်း " ဟု သိစေလိုရ၏ "ဝိနေတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဟု ဆိုလိုရင်း ဥဒုကတ္ထကို အဋ္ဌကထာဖွင့်ပြသည်။

ဒမေတုံ ယုတ္တာ။ ။ဒမ္မအရကို "အဒန္တာ ဒမေတုံ ယုတ္တာ"ဟုဖွင့်၊ မယဉ်ကျေးသူတွေကား မရေတွက်နိုင်အောင် များ၏၊ ထို့ကြောင့် " ဒမ္မအရ မယဉ်ကျေးသူတိုင်းကို မယူနှင့်၊ ဆုမ္ဘသင့်သော=ဆုမ္ဘ၍ရလောက်သော မယဉ်ကျေးသူများကို ယူပါ "ဟူလို။

သင့်ကုန်သော၊ တိရစ္ဆာနပုရိသာပိ - တိရစ္ဆာန် အထီးတို့သည်ရင်း၊ မနုဿပုရိသာပိ - လူယောကျ်ားတို့သည်ရင်း၊ အမနုဿပုရိသာပိ - ဘီလူး နတ်ယောကျ်ားတို့သည်ရင်း၊ ပုရိသဒမ္မာတိ–ပုရိသဒမ္မတို့မည်၏။

တထာဟိ-ထိုစကားကို ခဲ့ဦးအံ့၊ ဘဂဝတာ - သည်၊ (ဒမိတာ စသည်၌ စပ်၊) အပဋ္ဌာလော-အာပဋ္ဌာလမည်သော၊ နာဂရာဇာ-နဂါးမင်းရင်း၊ စူဠောဒရော-စူဠောဒရ မည်သော၊ နာဂရာဇာ - ရင်း၊ မဟောဒရော - မည်သော၊ နာဂရာဇာ-ရင်း၊ အဂ္ဂိသိခေါ - မ်ည်သော၊ နာဂရာဇာ-ရင်း၊ ဓနပါလော-မည်သော၊ ဟတ္ထိ - ဆင်ရင်း၊ ဇုတိ ဧဝမာဒယော - ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ တိရစ္ဆာနပုရိသာပိ-တိရစ္ဆာန် အထီးတို့ကိုလည်း၊ ဒမိတာ-ဆုံးမအပ်ကုန်ပြီ၊ နိဗ္ဗိသာ - ဒေါသ တည်းဟူသော အဆိပ်အတောက် မရှိသည်တို့ကို၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ သရဏေသုစ- သရဏဂုံတို့၌ရင်း၊ သီလေသုစ- သီလတို့

သာရတ္ထ ။ ။ အဒန္တာတိ ဇုဒ်သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ ဒမတ် အနုပဂတာ ပုရိသဒမ္မာတိ ဝုတ္တာတိကတ္တာ ဝုတ္တံ = အဒန္တာ (မယဉ်ကျေးသူတို့) ဟူသော ဤစကားကို လုံးလုံးမဆုံးမအပ်သေးသူ တို့ကိုသာ ပုရိသဒမ္မ ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ အဋ္ဌကထာ ဆိုအပ်သည်၊ ယေပန ဝိပ္ပကတ ဒမ္မဘာဝါ , သဗ္ဗထာ ဒမေတဗ္ဗတ် နာတိဝတ္တာ၊ တေပိ ပုရိသဒမ္မာ၀ေ = သို့သော် မပြီးသေးသော ဆုံးမထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ် ရှိကြသော လုံး၀ ဆုံးမထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို မလွန်ကြဘဲ (တချို့တ၀က်ဆုံးမပြီး) သူများလည်း ပုရိသဒမ္မတို့ပင်တည်း။ [ဥပမာ–သီလရှိရုံသာ ယဉ်ကျေး၍ သမာဓိ ပညာ မရှိကြသေးသူများလည်း ဆုံးမထိုက်သောသဘောကို မလွန်ကြသေးသောကြောင့် ပုရိသဒမ္မပင် မည်ကြသကဲ့သို့တည်း။]

မှတ်ချက် ။ ။ ဤအဖွင့်ကိုထောက်လျှင် သာရတ္ထဆရာ လက်ထက်က အဋ္ဌကထာ စာကိုယ်၌ " ဝိသုဒ္ဓသီလာနံ ၊ပေ၊ ဒန္တေ ဝိ ဒမေတိယေ ”ဟူသော " (တချို့တ၀က် ယဉ်ကျေးပြီးသူတို့ကို ဆုံးမပုံပြသော) ၀ါကျ မပါ”ဟု သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် ယခု အဋ္ဌကထာများ၌ ပါနေသော " ဝိသုဒ္ဓသီလာဒိနံ ”စသော စကားကို " ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ” စသည်ဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စကား ဟု ကိုးကားသွားရုံ မက, အဒန္တာကိုလည်း "သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ အဒန္တာ ကေဒေသေန ဒ်န္တာစ ဇုဓ အဒန္တဂ္ဂဟဏေန (ကေသေသ်ပြု၍) သဂ်ဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”ဟု ဆိုသွားလေသည်၊ ဤသို့ သာရတ္ထဖွင့်စဉ်က အဋ္ဌကထာစာရှိပုံနှင့် ယခုစာရှိပုံ မတူကြောင်းကို သိထားမှသာ သာရတ္ထအာဘော်ကို နားလည်ပေလိမ့်မည်။

တိရစ္ဆာန ပုရိသာ ဝိ။ ။တိရော သဒ္ဒူပပဒ + အဆိ + ယု၊ ယုကို အနုပြု, အကို ဒီဃပြု၊ သဏ္ဌာတ်၌ "တိရိသ်"ဟု ရှိ၏၊ သ်ပျောက်၍ (စ)ရွှေတော် ရောက်သဖြင့် "တိရစ္ဆာန"ဟု ပြီးရသည်၊ တိရော–ဖီလာ၊ အဋ္ဌန်–ရှည်လျား ကြီးမားတတ်ကုန်၏၊ ဇုတိ တိရစ္ဆာနာ။ [“ဒေ၀ မနုဿာဒယော ဝိယ ဥဒ္ဓံ ဒီဃံ အဟုတ္ဝာ (အထက်မရှည်ဘဲ) တိရိယံ ဒီဃာတိ အတ္ထော”–“နိဗ္ဗိသာ ကတာ ဒေါသ၀ိသဿ ဝိနောဒနေန”။]

ဌိုင်း၊ ပတိဋ္ဌာပိတာ-တည်စေးတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ သစ္စကနိဂဏ္ဍပုတ္တ အမ္ဗဋ္ဌ မာဏဝက ပေါက္ခရသာတိ သောဏဒန္တ ကူဋဒန္တာဒယော-နိဂဏ္ဌ၏သား ဖြစ်သော သစ္စကပရိဗ္ဗိုဇ်, အမ္ဗဋ္ဌလုလင်, ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏား, သောဏဒန္တပုဏ္ဏား,ကူဋဒန္တပုဏ္ဏားအစရှိကုန်သော၊မနုဿပုရိသာပိ-တို့ကိုလည်း၊ ဒမိတာ-ကုန်ပြီ၊ အာဠာဝက သုစိလောမ ခရလောမ ယက္ခ သက္ကဒေဝရာဇာ ဒယော-အာဠာဝကဘီလူး, သုစိလောမဘီလူး, ခရလောမဘီလူး, သကြား နတ်မင်း အစရှိကုန်သော၊ အမနုဿပုရိသာပိ - လူနှင့် တူသော နတ်ဘီလူး ယောက်ျားတို့ကိုလည်း၊ ဒမိတာ-ငြိမ်သက်စေအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိစိတြေဟိ- ဆန်းကြယ်ကုန်သော၊ဝိနယနုပါယေဟိ-ဆုံမှခြင်း၏ဥပါယ်တမည်တို့ဖြင့်၊ ဝိနိတာ- ဆုံမှတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ကေသိ- ကေသီ၊ အဟံ-ငါဘုရားသည်၊ ပုရိသဒမ္မေ - ဆုံမှထိုက်သောယောက်ျားတို့ကို၊ သဏ္ဌေနပိ- အနုနည်းဖြင့်လည်း၊ ဝိနေမိ – ဆုံမှတော်မူ၏၊ ဖရုသေနပိ - အကြမ်းနည်းဖြင့်လည်း၊ ဝိနေမိ - ၏၊ သဏှဖရုသေနပိ - အနုနည်း အကြမ်းနည်းဖြင့်လည်း၊ ဝိနေမိ-၏၊ ဣတိ - ဤသို့သော၊ ဣဒံသုတ္တံ- ဤကေသိသုတ်ကို (စတုက္ကအဂ်တ္တိရ်ကေသိဝဂ်) ဣဏ-ဤ"ဝိနိတာ ဝိစိတြေဟိ ဝိနယနုပါယေဟိ" ဟူသော ပါဠိ၏ အနက်၌၊ ဝိဏ္ဍာရေတဗ္ဗံ-ချဲ့ထိုက်၏။

မနုဿ ပုရိသာ။ ။မနော+ဥဿန်း (နပုလ္လိန်) ယေသံတိ မနုဿာ (နွေကိုချေ)၊ ဥဿန်းခ်ဉ် ဥပုဒ္ဒ သဒ္ဒေတော်, တပစ္စည်း၊ "ဥပစိတ=တိုးပွားး"အနက်ဟော၊ [ယေသံ– အကြောင်လူတို့၏၊ ဥဿန်း – တိုးပွားသော၊ ဝါ – မြင့်မြတ်သော၊ မနော–စိတ်သည်၊ အတ္ထိ။] ဇမ္ဗူဒီပ၌ နေသူတို့သည် ရဲရင့်ခြင်း, သတိကောင်းခြင်း, ဥပုသ်စောင့်မှု စသော ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်ခြင်းအားဖြင့် မြောက်ကျွန်းသားတို့ထက်ဝင်း,တာဝတိံသာ နတ်တို့ ထက်ဝင်း, စိတ်နေစိတ်ထား ကြီးမားကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် "မနော+ဥဿန်း ယေသံ" ဟူသော ဝိဂ္ဂဟသည် ဇမ္ဗူဒီပ၌သားတို့ကို ရည်ရွယ်သောဝိဂ္ဂဟတည်း၊ အခြားကျွန်းကြီး နှင့် ကျွန်းငယ်၌ နေသူတို့ကား သဒိသူပစာရအားဖြင့် မနုဿအမည် ရကြသည်၊ သဒ္ဒါ ကျမ်းတို့၌ကား "မနုနော – မနုမည်သော မဟာသမ္မတမင်း၏ + အပစ္စံ" ဟုဝင်း, "ကာရကာကာရဿ–အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို၊ မနတိ- သိတတ်၏"ဟု ဝင်း ဝိဂ္ဂဟပြုကြသေး၏။

အမနုဿ ပုရိသာ။ ။နံ+မနုဿာ အမနုဿာ = လူမဟုတ်ကုန်, လူနှင့် တူကုန်သော နတ် ဗြဟ္မာ ဘီလူးတို့၊ [နသဒ္ဒါ သဒိသအနက်ကို ထွန်းပြ၏၊ လူမဟုတ်ကာမျှကို ပြုသော အဘာဝအနက် , လူမှတပါး အခြားသတ္တဝါ ဟူသော အညအနက် စသည်တို့ကို မထွန်းပြ၊ အညအနက်ကို ထွန်းပြလျှင် တိရစ္ဆာန်တို့လည်း အမနုဿတွင်ပါဝင်ကြလိမ့်မည်။]

အပိစ - သည်သာ မကသေး၊ **ဝိသုဒ္ဓသီလာနံ** - စင်ကြယ်သော သီလ ရှိသူ စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ **ပဌမဗျာနာဒီနိ** - ပဌမဈာန် အစရှိသည် တို့ကိုလည်း၊ **သောတာပန္နာဒီနံ** - သောတာပန် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ **ဥတ္တရိမဂ္ဂ ပဋိပဒံစ**-အထက်မင်း၏ အကျင့်ကိုလည်း၊ **အာစိက္ခေ**-ဟောပြတော်မူလျက်၊ **ဒေ**-တချို့တဝက် ယဉ်ကျေးပြီးသူတို့ကိုလည်း၊ **ဒမေတိ**-ယဉ်ကျေး စေတော်မူသည်သာ။

အထ ဝါ- ထို့ပြင် တနည်းကား၊ **အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ** ဇဒံ- **အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ** ဟူသော ဤပုဒ်သည်၊ **ကေမေ**ဝ- တခုတည်း သာလျှင်ဖြစ်သော၊ **အတ္ထပဒံ**-အနက်ကိုပြသော ဝါကျပုဒ်တည်း၊ **ဟိ**-ချဉ်းအံ့၊ **ဘဂဝါ**- ကို၊ (ဝုစ္စတိ၌စပ်) ဝါ-သည်၊ (သာရေတိ၌စပ်)၊ **ယထာ**-အကြင်

အပိစနဉ် အထ ဝါ။ ။"အထ ဝါ ဝိသုဒ္ဓသီလာနံ"ဟု ဤပါရာဇိကတ်အဋ္ဌကထာ ရှိ၏၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ "အပိစ ဘဂဝါ ဝိသုဒ္ဓသီလာနံ"ဟု ရှိ၏၊ အကြောင်းဖြစ်စေ အကျိုး ဖြစ်စေ သဒ္ဓါဖြစ်စေ အနက်ဖြစ်စေ တခုခုပြောင်းလွှဲဆိုလိုရာ၌သာ "အထ ဝါ–ထို့ပြင် တနည်းကား" ဟု ထားလေ့ရှိ၏၊ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းမှ မပြောင်းဘဲ ထပ်လောင်းထည့် စွက်ရာ၌ကား "အပိစ–သည်သာမကသေး"ဟု ထားလေ့ရှိ၏၊ ဤနေရာ၌ အဒန္တတို့ကို ယဉ်ကျေးစေပုံ ပြပြီး၍ တချို့တဝက် ဒန္တဖြစ်ပြီးသူတို့ကို ယဉ်ကျေးစေပုံ ထပ်လောင်း ပြသော အရာဖြစ်ရကား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အတိုင်း "အပိစ"ဟု ရှိခြင်းသာ ကောင်း၏၊ ရှေ့၌ အဝုတ္တ ကတ္တားသာ ရှိခဲ့သောကြောင့် " ဘဂဝါ " ဟု ဝုတ္တကတ္တား ပါခြင်းလည်း ကောင်း၏၊ အမှန်အားဖြင့်လည်း "အထ ဝါ ဝိသုဒ္ဓသီလာဒီနံ " စသော စကားသည် သာရတ္ထဒီကာဆရာတို့လက်ထက်တိုင်အောင် မရှိခဲ့ဘဲ နောက်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှယူ၍ ထည့်အပ်သော ပါဠိသာ ဖြစ်သည်။

အထ ဝါ ၊ ဧေ ၊ အတ္ထပဒံ ။ ။ရှေနည်း၌ " အနုတ္တရော " ဂုဏ်တော် တပါး, "ပုရိသဒမ္မသာရထိ"ဂုဏ်တော်တပါး, ဤသို့ နှစ်ပါးရှိ၏၊ ထိုအလို ဂုဏ်တော် ၁၀ပါး ဟုမှတ်၊ ဤ အထ ဝါ တက်သောနည်း၌ကား "အနုတ္တရော"သည် ပုရိသဒမ္မသာရထိ၏ ဝိသေသနမျှသာဖြစ်၏၊ ဆုမ္ဘတော်မူရာ၌ အခြားဆရာများနှင့်တူတော်မမူဘဲ သာလွန် ကျွမ်းကျင်တော်မူသည်ကို "အနုတ္တရ" ဟု ဆိုလို၏၊ အနုတ္တရောနှင့် ပုရိသဒမ္မသာရထိ ၂ ပုဒ်လုံးပေါင်းမှ အနက်တမျိုးရသောကြောင့် " ဧကမေဝ အတ္ထပဒံ "ဟု မိန့်သည်၊ ဤ၌ " ပဒ" ဟူသည် တဝိဘတ်ဆုံးသော ဝိဘတ္တန္တပဒ မဟုတ်, အနက်ကို ထင်ရှား ပြသော ဝါကျပဒတည်း၊ "ပဌမေ ဘာဂေ ယတော အတ္ထော (ဆိုလိုရင်းအနက်ကို) ဧတေ နာတိ ပဒံ"ဟု ပြု၊ ["အတ္ထပဒန္တိ-အတ္ထာဘိဓာနကံ ပဒံ= ဆိုလိုရင်းအနက်ကို ထင်ရှား ပြတတ်သော ပဒတည်း၊ ဝါကျန္တိ အတ္ထော"–သာရတ္ထ။]

ဘဂဝါဟိ။ ။ဆုမ္ဘတော်မူရာ၌ အတူမရှိ ကျွမ်းကျင်တော်မူပုံကို ချဲ့ပြလို၍ "ဘဂ ဝါဟိ"စသည်ကိုမိန့်၊ ["တထာ သာရေတိ"ကြည့်၍"ယထာ ယေန ပကာရေန သာရိ

အခြင်းအရာအားဖြင့် သွားစေအပ်ကုန်လသော်၊ကေပလ္လကေံနေဝ-တထက် ဝယ်တည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ- တထိုင်တည်းဖြင့်သာလျှင်၊ နိသိန္နာ - ထိုင်ကုန်လျက်၊ အဋ္ဌဒိသာ - သမာပတ် ရှစ်ပါးတည်း ဟူသော အရပ်တို့သို့၊ အသဇ္ဇမာနာ-မငြိကပ်ကုန်ဘဲ၊ ဓာဝန္တိ-ပြေးသွားနိုင်ကုန်၏၊ တထာ - ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပုရိသဒမ္မေ - ဆုံမှုထိုက်သော ယောက်ျားတို့ကို၊ သာရေတိ-သွားစေတော်မူနိုင်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဟတ္ထိဒမကေန ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ဓာဝတိတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ သုတ္တံ-ကို၊ ဣဒေ-ဤအနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ အဖွင့်၌၊ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ-ချဲ့ထိုက်၏။[ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဟတ္ထိဒမကေန-ဆင်ကို ဆုံမှုတော်သောဆရာသည်၊ ဟတ္ထိဒမ္မော-ဆုံမှုထိုက်သော ဆင်သည်၊ ဝါ-ကို၊ သာရိတော- သွားစေအပ်သည်၊(သမာနော-ဖြစ်လသော်) ကေယေဝဒိသံ- တခုတည်းသော အရပ်သို့သာလျှင်၊ ဓာဝတိ- ပြေးသွား၏၊ (ဥပရိပံ)" ဆင်ဆရာ ကောင်းကောင်းက ဆင်ကိုမောင်းနှင်လျှင် ထိုဆင်သည် တခြားအရပ်သို့မသွားဘဲ, ဆရာမောင်းလိုရာ အရပ်တခုသို့သာ ပြေးသွားသည်-ဟူလို။]

ယမာနာ"ဟု ဖြစ်သင့်ရကား ဤအတိုင်း နိဿယနက် ပေးသည်၊] ဘုရားရှင် ဆုံမှုတော်မူလိုက်လျှင် အဆုံးမခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမာပတ် ရှစ်ပါး အရပ်များသို့ ငြိကပ်ရပ်နှားခြင်းမရှိဘဲ ရာန်တပါးပြီး တပါး အလျင်အမြန် ဝင်စားနိုင်ကြလေသည်၊ သမာပတ် ရှစ်ပါးဌ အမြန်ဆုံးဝင်စားနိုင်ခြင်းကို ["သာရထိ, သာရေတိ-သွားစေနိုင်၏" ဟူ၎သော ပါဠိအားလျော်စွာ "ဓာဝန္တိ-ပြေးသွားကုန်" ဟု ၎င်း, သမာပတ် ရှစ်ပါးကိုလည်း "ပြေးသွားရာ အရပ်ရှစ်မျက်နှာ"ဟုဆိုလည်း, သဒိသုပစာရအားဖြင့် ဝင်စားမှု ဆိုထားသည်၊ "အသဇ္ဇမာန-မငြိမကပ်"ဟူသည် ဝသိဘော် ပေါက်သဖြင့် အပိုအာရုံများ၌ ရပ်နှားမှု မရှိခြင်းတည်း။]

သာရဏ ။ ။ အဋ္ဌဒိသာတိ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော၊ တာ ဟိ အညမညံ သမ္ဘန္ဓာဝိ (အချင်းချင်း ဆက်စပ်နေပါကုန်သော်လည်း) "အသံကိဏ္ဏာတာဝေန ဒိသန္တိ အပ ဒိသန္တိ (ရောနှောခြင်းမရှိဘဲ မြင်အပ်ကုန်၏၊) ဣတိ ဒိသာ" ဟု ပြု၊ ဤအလို ဒိသာ သဒ္ဒါသည် သမာပတ်ရှစ်ပါးဟူသောအနက်ကို တိုက်ရိုက်ဟောဏ၏၊ ဒိသာဝိယာတိဝါ ဒိသာ=အရပ်ရှစ်မျက်နှာနှင့် တူသောကြောင့်လည်း သမာပတ်ရှစ်ပါးကို "ဒိသာ"ဟု ဆို၊ သွားစရာအရပ်က အရပ်ရှစ်မျက်နှာသာရှိသောကြောင့်"အဋ္ဌဒိသာ"ဟု ဆိုသည်၊ ဘုရားရှင်၏ အချို့ ပုရိသဒမ္မသာဝကတို့ကား နိရောဓသမာပတ်သို့ဝင်း, အမတဒိသာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ဝင်း ပြေးသွားနိုင်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် "အဋ္ဌဒိသာတိ-နိဒဿနမတ္တမေတံ= နိဒဿနနည်းသာ"ဟု ဖွင့်သည်၊.... [ကေယေဝ ဒိသံ ဓာဝတိတိ-အတ္တနော ကာယံ အပရိဝတ္တေန္တော (ဆင်သည် မိမိကိုယ်ကို အခြား အရပ်သို့ မလည်စေဘဲ) ဣတိ အဓိပ္ပါယော။]

ဒိဋ္ဌမ္မိက သမ္မရာယိက ပရမတ္ထေဟိ - ပစ္စုပ္ပန္နဘဝ၌ ယှဉ်သော စီးပွား, တမလွန်ဘဝ၌ ယှဉ်သော စီးပွား, ပရမတ္ထဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် တရားတို့ဖြင့်၊ ယထာရဟံ-ထိုက်သည် အားလျော်စွာ၊ အနသာသတိ - သွန်သင် ဆုံမှတော်မူတတ်၏၊ ဧတိ,သတ္ထာ - သတ္ထာမည်တော်မူ၏၊ အပိစ- သည်သာမကသေး၊ သတ္ထာ-ဟူသည်၊ ဘဂဝါ-ဘုရားတည်းဟူသော၊ သတ္ထဝါဟော - ကုန်သည်

ဒိဋ္ဌမ္မိကပေ၊ သတ္ထာ။ ။ဒိဋ္ဌမမ္မနှင့် သမ္မရာယကို သမယအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ဒိဋ္ဌမမ္မေ-မျက်မှောက်ဘဝ၌+နိဿုတ္တော—ဒိဋ္ဌမမ္မိကော၊ သမ္မရာယေ+နိယုတ္တော—သမ္မရာယိကော၊ ပရမော — အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော+အတ္ထော— စီးပွားတည်း၊ ပရမတ္ထော၊ ထို ၃ မျိုးတွင် တမျိုးနှင့်ထိုက်တန်သူအား တမျိုးရအောင်, ၂မျိုး ၃ မျိုးထိုက်တန်သူအား ၂ မျိုး ၃မျိုး ရအောင် တရားဟောသောအားဖြင့် ဆုံမှတော်မူသည်။ [သာသဝေတ် ရတ္တပစ္စည်း။]

အပိစ, သတ္ထာ ဘဂဝါ သတ္ထဝါဟော။ ။ [အပိစ, "သတ္ထာဝိယ သတ္ထာ,ဘဂဝါ သတ္ထဝါဟော"ဟု မူကွဲရှိ၏၊] သဟ×အတ္ထေန (ဥစ္စာနှင့်) ဝတ္တတီတိ သတ္ထော=အရင်း အနှီး ဥစ္စာဘဏ္ဍာနှင့်တကွဖြစ်သော (အရှင်တပါးသို့ ကုန်ရောင်းသွားသူ) လူအပေါင်းသည် သတ္ထမည်၏၊ ဟိတူပဒေသာဒိဝသေန—ထို ငယ်သားတို့၏စီးပွားကို ညွှန်ပြခြင်း အစရှိသည်အစွမ်းဖြင့်၊ပါလိတဇ္ဇော-စောင့်နှောက်ထိုက်သော၊ သာသိတဇ္ဇော-သွန်သင်ထိုက်သော၊ သတ္ထော—နော်လိုက်ငယ်သား ကုန်သည်အများသည်၊ တေဃ အတ္ထိတိ သတ္ထာ၊ သတ္ထဝါဟော—နောက်လိုက်ကုန်သည်ငယ်များကို ဘေးကင်းရာသို့ ပို့ဆောင်တတ်သော ကုန်သည်မှူးကြီးရ၏။ [သတ္ထောနောင် အဃတ္ထိအနက်၌ ဏ (မောဂ္ဂလ္လာန် အလို အ)ပစ္စည်းသက်လျှင် " သတ္ထော " ဟုသော ပြီးသင့်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် "သတ္ထာ"ဟု ပြီးရသနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "နိရုတ္တိနယေန"ဟု ဋီကာများ ဖွင့်ကြသည်၊ ဝဏ္ဏာဝိကာရနိရုတ္တိနည်းဖြင့် သြကို အာပြု၍ "သတ္ထာ"ဟုပြီးသည်-ဟူလို။]

ဆက်ဥပုံ - ကုန်သည်မှူးကြီးကို "သတ္ထာ" ခေါ်လျှင် ဘုရားရှင်တည်းဟူသော သတ္ထဝါဟကား အဘယ်နည်းဖြင့် "သတ္ထာ"မည်သနည်းဟု—မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "သောဝိယ ဘဂဝါတိ အာဟ—သတ္ထာ ဘဂဝါ သတ္ထဝါဟော" ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ ဝိမတိဋီကာတို့ ဖွင့်ကြသည်၊ ဘုရားရှင်ကား ထို ကုန်သည်မှူးကြီးနှင့် တူသောကြောင့် သဒ္ဒိသူပစာရအားဖြင့် " သတ္ထာ "မည်သည်— ဟူလို၊ သာရတ္ထဒီပနီကား " သောဝိယ ဘဂဝါတိ အာဟ—သတ္ထာဝိယ သတ္ထာ, ဘဂဝါ သတ္ထဝါဟော" ဟု တွေ့ရ၏၊ ထိုအလို ဥပမာတဒ္ဓိတ် လုပ်ရမည်ကဲ့သို့ ထင်၏၊ ဥပမာတဒ္ဓိတ် လုပ်လျှင် ကုန်သည်မှူးကြီးကဲ့ဟောသော သတ္ထနောင် အ(ဏ)ပစ္စည်း တဘန်သက်ရည်းမည်ဖြစ်၍ "သတ္ထော"ပင် ပြန်၍ဖြစ်ခွင့်ရှိ၏၊ ထိုနောက်မှ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် "သတ္ထာ"ဟု တဘန် ပြီးစေရလိမ့်မည်၊ ဤသို့ " သတ္ထာဝိယာတိ သတ္ထာ" ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတ် ဆင့်လျှင် ပဌမ အဃတ္ထိပစ္စည်း, ဒုတိယ ဥပမာဝါစကပစ္စည်း ဟု ပစ္စည်း ၂ ထပ်သက်၍ နိရုတ္တိနည်း ၂ ခါ လာရမည် ဖြစ်သောကြောင့်ရင်း, ပုဒ်ပြီးတူရာ၌ တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း ၂ ထပ်သက်သဖြင့် အကျိုးမထူးဘဲ, သဒ္ဒိသူပစာ ကြံရုံမျှဖြင့် ကိစ္စ ပြီးနိုင်သောကြောင့်ရင်း, အခြား ဋီကာတို့၌ မပါသော

မှားကြီးတည်း၊ သတ္တဝါဟော - ကုန်သည် မှားကြီးသည်၊ သတ္တော - ကုန်သည် အပေါင်းတွင်, ပါဝင်သော လူတို့ကို၊ ကန္တာရံ-ခရီးခဲကို၊ တာရေတိ ယထာ-လွန်မြောက် စေသကဲ့သို့၊ စောရကန္တာရံ - ခိုးသူခရီးခဲကို၊ တာရေတိယထာ-သို့၊ ဝါဠကန္တာရံ-သားရဲခရီးခဲကို၊ တာရေတိယထာ-သို့၊ ဒုဗ္ဘိက္ခကန္တာရံ-တံမွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားသော ခရီးခဲကို၊ တာရေတိယထာ-သို့၊ နိရုဒကကန္တာရံ-ရေမရှိသောခရီးခဲကို၊ တာရေတိယထာ-လွန်မြောက်စေ သကဲ့သို့၊ ဥတ္တာရေတိ ယထာ-ဘေးကင်းရာအရပ်သို့ ကပ်ဆောင်လျက် လွန်မြောက်စေ သကဲ့သို့၊ နိတ္တာရေတိ ယထာ-ဘေးရှိရာအရပ်မှ ထုတ်ဆောင်လျက် လွန်မြောံ စေသကဲ့သို့၊ ပတာရေတိယထာ-သိမ်းသိမ်းပိုက်ပိုက် လွန်မြောက်စေသကဲ့သို့၊

ကြောင့်ဝင်း, "သတ္တာဝိယာတိ "ပါဠိသည် ရှေးပါဠိမဟုတ်နိုင်၊ အမှန်အားဖြင့်လည်း " အပိစ " တက်သော ဤဝါကျသည် မဟာနိဒ္ဒေသ– အင္ဂုတ္တရ– သာရိပုတ္တသုတ်မှ "သတ္တာတိ သတ္တာ ဘဂဝါ သတ္တဝါဟော"စသော ပါဠိကို (သံဝဏ္ဏေတမ္ဘ "သတ္တာတိ"ကိုချန်၍) အကုန်ယူထားသောဝါကျ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း"သတ္တာဝိယာတိ" ဟု လုံးလုံးမရှိသင့်။

သတ္တဝါဟော သတ္တော။ ။ယထာ စသည်ကား နိဒ္ဒေသပါဠိတော်အရ အကျယ်ပြ သောဝါကျတည်း၊ သတ္ထံ-နောက်လိုက်ငယ်သား, ကုန်သည်အများကို+ ဝဟတိ-လိုရာ ရောက်အောင်, ပို့ဆောင်တတ်၏၊ ဇာတိ, သတ္တဝါဟော၊ (ခေါင်းဆောင်ကုန်သည်မှား ကြီးတည်း)၊ ထို့နောက် "သတ္တော – သတ္တော " ဟု ပါဠိ ၂ ကြိမ်ကြားရ၏၊ " သတ္ထိကေ ဇနေ= ကုန်သည် အပေါင်းတွင်, ပါဝင်ကုန်သော လူတို့ကို " ဟု ဋီကာများ ဖွင့်ပုံကို ထောက်လျှင် " သတ္တော " သာ သင့်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း .... ဇနောနှင့် သတ္တော ပရိယာယ်ဖြစ်သောကြောင့်ဝင်း, ကုန်သည်အပေါင်းဟော သတ္တပုဒ်ကို ကေဝုစ် ဝိဂ္ဂဟ ချည်း ဋီကာတို့ပြု၍, ဤနေရာ၌ ဗဟုဝုစ်ရှိသောကြောင့်ဝင်းတည်း။

ကန္တာရံ။ ။က သဒ္ဒါသည် ဥဒကသဒ္ဒါ၏ပရိယာယ်၊ ကံ+ တာရေန္တိ ဣတိ ကန္တာရော၊ ဣတိ–ဤအရပ်၌၊ ဇနာ–ခရီးသွားသူ လူတို့သည်၊ ကံ-ရေကို၊ တာရေန္တိ-လွန်မြောံစေကြရကုန်၏၊ ဇာတိ ကန္တာရော၊ ရေမရှိသဖြင့် ရေကိုယူ၍သွားရသောကြောင့် " ရေကို လွန်မြောက်စေရာတော " ဟု ဆိုသည်၊ " ရေက ဤခရီးကို လွန်မြောက်စေ သည်" ဟူလို၊ ဤ ဝိဂ္ဂဟအရ ရေမရှိသော နိရုဒက ကန္တာရသာ မုချရ၏၊ စောရ, ဝါဠ, ဒုဗ္ဘိက္ခ, ဇာတိ စသော ကန္တာရတို့ကား လွန်မြောက်ဘို့ ခဲယဉ်းချင်းတူသောကြောင့် သဒိသူပစာရအားဖြင့် " ကန္တာရ–လွန်မြောက်ဘို့ ခဲခက်သောခရီး၊ ဝါ–ခရီးခဲ " ဟု အမည်ရကြသည်။ [စောရေဟိ, ဝါဠေဟိ (ခြင်္သေ့ စသော သားရဲကောင်တို့သည်) + အဘိဒ္ဒေတော–စွမ်းတည်းနေအပ်သော+ ကန္တာရော-သည်၊ စောရကန္တာရော, ဝါဠကန္တာရော–မည်၏၊ ဒုလ္လဘာ+ ဘိက္ခာ ဣတ္ထော ဒုဗ္ဘိက္ခော၊ ဒုဗ္ဘိက္ခောစ–ခဲယဉ်းစွာ ရအပ်သော ထမင်းရှိရာလည်းဟုတ်၏၊ သော+ ကန္တာရောစာတိ ဒုဗ္ဘိက္ခကန္တာရော၊ ဇာတိ မေဝ+ ကန္တာရော ဇာတိကန္တာရော။]

ခေမန္တ ဘူမိ - ဘေးကင်းရာ နယ်မြေသို့၊ သမ္ဘပေတိ ယထာ - ကောင်းစွာ ရောက်စေသကဲ့သို့၊ ဝေမေဝံ-ဤ အတူ၊ ဘဂဝါ-ဘုရားတည်းဟူသော၊ သတ္ထ ဝါဟော-ကုန်သည်မှူးကြီးသည်၊ သတ္ထေ-သတ္တဝါတို့ကို၊ ကန္တာရံ-ကို၊ တာရေတိ-၏၊ ဇာတိကန္တာရံ-ဇာတိခရီးခဲကို၊ တာရေတိ-တော်မူ၏၊ ဇရတိအာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နိဒ္ဒေသနယေနပိ-နိဒ္ဒေသပါဠိတော်နည်းဖြင့်လည်း၊ ဘွေ-ဤသတ္တဝါပုဒ်အဖွင့်၌၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ဝေမေဝံဟု နိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌ ရှိ၏၊ ဘဂဝါ နောက်၌လည်း "သတ္ထာ" ဟု မရှိ၊]

ဒေဝမနုဿာနန္တိ-ကား၊ ဒေဝါနဉ္စ - နတ်တို့၏ရင်း၊ မနုဿာနဉ္စ - ရင်း၊ (သတ္ထာ-ဆရာဖြစ်တော်မူ၏၊) တေ - ဤ ဒေဝမနုဿာနံ ဟူသော သဒ္ဒါကို၊ ဥဏ္ဏဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေန- မြတ်သော သတ္တဝါတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း၊ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလ ပရိစ္ဆေဒဝသေနစ- ကျက်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပိုင်းခြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း၊ ဝုတ္တံ- ပြီ၊ ပန်-ဆက်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တိရစ္ဆာနဂတာနံပိ- တို့၏လည်း၊ ဝါ- တို့အားလည်း၊ အနုသာသနီပဋိဟာရေန - အဆုံးအမကို ပေးတော်မူခြင်းကြောင့်၊ သတ္ထာယေဝ-ဆရာပင်တည်း။

တာရေတိ စသည်။ ။အခေမန္တဋ္ဌာနံ အတိတ္တာမေတိ—ဘေးမကင်းသောအရပ်ကို လွန်မြောက်စေ၏၊ ဥတ္တာရေတိ စသည်ကား တာရေတိပုဒ်ကိုပင် ဖွင့်ထွားအောင် ဥပသာရပုဒ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသော ပုဒ်များတည်း၊ ဥ—စသည်အတွက် အနက်ထူးမရှိ—ဟူလို၊ တနည်း— ဥ - စသည်ကို အနက်ရှိကြ၍ ဥတ္တာရေတိ—ဘေးကင်းရာသို့ ပို့ဆောင်လျက် လွန်မြောက်စေ၏၊ ဥ သည် ဥပနယ(ပို့ဆောင်ခြင်း)အနက်ဟော၊ နိတ္တာရေတိ — ဘေးမကင်းရာမှ ထွက်မြောက်စေလျက် လွန်မြောက်စေ၏၊ နိ သည် နိက္ခာမန အနက်ဟော၊ ပတာရေတိ-လက်ဖြင့် ပွေ့ပိုက်သကဲ့သို့ သိမ်းပိုက်၍ လွန်မြောက်စေ၏၊ ပ သည် ပရိဂ္ဂဟတ္ထ အနက်ဟော၊ တာရဏစသည် အားလုံး၏ ဆိုလိုရင်းမှာ "ဘေးကင်းရာသို့ ရောက်စေခြင်းတည်း"ဟု သိစေလိုလျှင် "ခေမန္တ ဘူမိ သမ္ဘာပေတိ" ဟု မိန့်သည်၊ ခေမန္တ၌ အန္တသဒ္ဒါအနက်ထူး မရှိ "ခေမောယေဝ + ခေမန္တော" ဟု တန္တြာဝုတ္တိ ကမ္မဓာရည်း ဝိဂ္ဂဟပြု။

ဥဏ္ဏ....ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလ။ ။ဥဏ္ဏဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေနာတိ ဥဏ္ဏ သတ္တ ပရိစ္ဆေဒဝသေန (မြင့်မြတ်သော အထက်တန်းဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) ဤစကားကို " ဥဏ္ဏနည်း" ဟု ဆို၏၊ ဥဏ္ဏ သတ္တဝါကို ပိုင်းခြားလိုက်သဖြင့် ညြမက (အောက်တန်း) တိရစ္ဆာန်များလည်း ပါဝင်တော့သည်-ဟူလို၊ "ဥဏ္ဏကို ပိုင်းခြားရုံသာမက, သစ္စာ ၄-ပါး တရားထူးကို သိထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ပိုင်းခြားခြင်းဖြစ်သည် " ဟု ပြလိုလျှင် " ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလပရိစ္ဆေဒဝသေနစ " ဟု မိန့်သည်၊ ဤစကားအရ၌ လည်း အဘဗ္ဗဖြစ်သော လူနတ်နှင့် တိရစ္ဆာန်များ ပါဝင်နိုင်သည်သာ၊ ထို့ကြောင့် "ဘဂဝါ ပန"ဟု ဆက်၍"တေပိ ဟိ"စသည်ဖြင့် အကျယ်တက်သည်။

ဟိ-ခဲ့၊ တေပိ - ထို တိရစ္ဆာန်တို့သည်လည်း၊ ဘဂဝတော - ၏၊ ဝမ္မသ ဝနေန-တရားတော်ကို နာရခြင်းကြောင့်၊ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိ -ဥပနိဿယ၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့၊ ပတ္တာ-ရောက်၍၊ တာယဝေ ဥပနိဿယ သမ္ပတ္တိယာ - ထို ဥပ နိဿယသမ္ပတ္တိကြောင့်ပင်၊ ဒုတိယေ အတ္တဘာဝေ၀ါ - ဒုတိယ အတ္တဘောဘ ဆော်ရင်း၊ တတိယေ အတ္တဘာဝေ၀ါ - ၌ဆော်ရင်း၊ မဂ္ဂဖလဘာဂိနော- မဂ်ဖိုလ်ဟူသော အဘို့ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [ဥပ-အားကြီးသော+နိဿယ- မှီရာ၊ "မဂ်ဖိုလ်ရခြင်း၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း" ဟူလို။]

စ-ဆက်၊ ဣဒေ- ဤ မဂ္ဂဖလဘာဂီ ဖြစ်ရာ၌၊ မဂ္ဂေ၊ကဒေ၀ပုတ္တာဒယော- ဖါးနတ်သား အစရှိသူတို့သည်၊ နိဒဿနံ-ညွှန်ပြအပ်သော သက်သေတည်း၊ ကိရ-ခဲ့၊ ဘဂဝတိ-သည်၊(ဒေသယမာနော၌ လက္ခဏ၀န္တကတ္တား)ဂဠုရာယ- ဂဠုရာမည်သော၊ ပေါက္ခရဏိယာ-၏၊တိရေ-ကမ်းနား၌၊ စမ္ပာနဂရ၀ါသိနံ- စမ္ပာမြို့၌ နေသူတို့အား၊ ဝမ္မံ - ကို၊ ဒေသယမာနော-ဟောတော်မူလတော်၊ ၀ါ- ဟောတော်မူစဉ်၊ ကော - တကောင်သော၊ မဏ္ဍူကော - ဖါးသည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ သရေ-အသံတော်၌၊ နိမိတ္တံ-တရားဟူသောအာရုံကို၊[ရှေးက အထုံပါသောကြောင့် တရား ဟု အာရုံယူနိုင်သည်၊] အဂ္ဂဟေသိ-ယူပြီ၊ တံ- ထို ဖါးကို၊(သန္ဓိရမ္ဘိတ္ထာ၌စပ်) ကော-တယောက်သော၊ ဝစ္ဆပါလကော- နွားကျောင်းသားသည်၊ ဒဏ္ဍံ- ဒုတ်ကို၊ သြလုဗ္ဘ - ထောက်၍၊ တိဋ္ဌန္တော- ရပ်လတော်၊ တဿ-ထိုဖါး၏၊ သီသေ-ဥုးခေါင်း၌၊ သန္ဓိရမ္ဘိတ္ထာ- ဖိနှိပ်၍၊ အဋ္ဌာသိ-တည်မိပြီ၊ သော-ထိုဖါးသည်၊ တာ၀ဒေ၀ - ထိုခဏ၌ပင်၊ ကာလံ ကတ္ဝာ-သေ၍၊ တာ၀တိံသ ဘ၀နေ - တာ၀တိံသာဘုံ၌၊ ဒ္ဒါဒသယောဇနိ ကေ-တဆဲ့နှစ်ယူဇနာရှိသော၊ ကနကဝိမာနေ-ရွှေဗိမာန်၌၊ နိမ္မတ္တိ-ဖြစ်ပြီ။

စ - ဆက်၊ သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါ ဝိယ - အိပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ နိုးသကဲ့သို့၊ [သုတ္တောဟုတ္ဝာ ပဗုဒ္ဓေါ သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါ၊] ၀ါ-အိပ်သောယောက်ျား,နိုးသောလားသို့၊ တတ္ထ-ထို တာ၀တိံသာဘုံ၌၊ အန္ဓ ရာသံယာတ ပရိ၀ုတံ- နတ်သွီးအပေါင်း ခြံရံအပ်သော၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဒိသ္ဝာ-မြင်၍၊ အရေ-အို....အချင်းတို့၊ အဟံ ဝိ-ငါသော်မှလည်း၊ ဇုဓ- ဤနတ်ပြည်၌၊ နိမ္မတ္တောနာမ-ဖြစ်ရသူမည်သည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်တုံသေး၏၊ ကိံ ကမ္မံ-အဘယ်ကံကို၊ အကာသိံ နုခေါ - ပြုခဲ့ပါလိမ့် မည်နည်း၊ ဇုတိ - သို့၊ အာ၀ဇ္ဇေန္တော - ဆင်ခြင်လတော်၊ ဘဂဝတော - ၏၊ သရေ - ၌၊ နိဒါတ္တဂ္ဂါဟာ - အမှတ်အသားယူခြင်းကို၊ အညတြ-ကြဉ်၍၊ ကိဉ္စိ- တစုံတခုသောကံကို၊ နံ အဒ္ဒသ-မမြင်ရ၊ သော-ထိုနတ်သားသည်၊တာ၀ဒေ၀- ထိုကောင်ပင်၊ ဝိမာနေန-ဗိမာန်နှင့်၊ သဟ- တူ၊ အာ၀ဇ္ဇေ - လာ၍၊ တ

တော-၏၊ ပါဒေ- ခြေတော်တို့ကို၊ သိရသာ - ဖြင့်၊ ဝန္ဒိ - ဝပ်ချပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဇာနန္တော-သိတော်မူလျက်သာလျှင်၊ ပုစ္ဆိ - မေးတော်မူပြီ။(ကိ)။

ဇုဒ္ဓိယာ-နတ်တို့၏တန်ခိုးဖြင့်ရင်း၊ ယသသာ-နတ်တို့၏အခြွေအရံဖြင့်ရင်း၊ ဇလံ - တောက်ပလျက်၊ အာဘိက္ကန္တေန - အလွန် နှစ်သက်ဘွယ်သော ရူပ်ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်ရင်း၊ ဝဏ္ဏေန - အရေအဆင်း အရောင်အဝါ ဖြင့်ရင်း၊ သဗ္ဗာ - အလုံးစုံကုန်သော၊ ဒိသာ - အရပ်တို့ကို၊ ဩဘာသယံ - ထွန်းလင်းစေလျက်၊ မေ-ငါ၏၊ ပါဒါနိ- ခြေတော်တို့ကို၊ ဝန္ဒတိ- ရှိခိုးသူကား၊ 'ကော- အဘယ်သူနည်း၊ ဇုတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။

အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ပုရေ-ရှေးဘဝ၌၊ ဝါရိဂေါစရော- ရေဟူသော ကျက်စားရာရှိသော၊ ဥဒကေမဏ္ဍူ-ကော-ရေ၌ဖားသည်၊ ဝါ- ရေဖားသည်၊ အာသိ- ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ၊ တဝ-ရှင်တော်ဘုရား၏၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ သုဏန္တ-ဿ-နာယူစဉ်၊ ဝန္ဒ ပါလကော-နွားကျောင်းသားသည်၊ အဝမိ-သတ်ပါပြီ။

ဘဂဝါ-သည်၊ တဿ-ထိုနတ်သားအား၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေသိ-ဟောတော်မူပြီ၊ ဒေသနာဝသာနေ - တရားတော်အဆုံး၌၊ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ-ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော သတ္တဝါတို့၏၊ ဓမ္မာဘိသမယော-သစ္စာ ၄ ပါး တရားကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ ဒေဝပုတ္တောပိ-နတ်သားသည်လည်း၊ သောတာပတ္တိဖလေ - ၌၊ ပတိဋ္ဌာယ - တည်၍၊ သိတံ-ပြုံးခြင်းကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ပဏ္ဍမိ-ပြန်သွားပြီ၊ ဇုတိ-ဤကား၊(နိဒဿနံ-တည်း)။

ကော မေ ဝန္ဒတိ။ ။"ကောဝန္ဒတိ—ဘယ်သူ ရှိခိုးသနည်း" ဟု အနက်ပေးလျှင် ထိုအမေးအတိုင်း "မဏ္ဍူကော အဟံဝန္ဒာမိ" ဟု ဖြေရလိမ့်မည်၊ ဤနေရာ၌ ထိုသို့ မေးလို ဖြေလိုရင်းမဟုတ်၊ "ရှိခိုးသူကား ဘယ်သူနည်း" ဟု မေးလိုရင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝန္ဒတိကို ကြိယာဟောပုဒ် မလုပ်တော့ဘဲ ဒြပ်ကိုဟောသော ရူဋ္ဌနာမ်ပုဒ်တမျိုး လုပ်၍ ထိုနောင် သိဝိဘတ်ချေထားသည်။ [ဂေါသာလဆရာကြီးကို "မာခလိ" ဟုရင်း, အရှင်ကောဏ္ဍညကို "အညာသိ" ဟုရင်း, ဝိသေသနပြုရာ၌လည်း ရူဋ္ဌနာမ် ချည်းတည်း။]

ဂါထာအဖွင့် ။ ။ ကောတိ ဒေဝနာဂယက္ခဂန္ဓဗ္ဗာဒီသု ကော ကတမော၊ မေတိ မမ၊ ပါဒါနိတိ— ပါဒေ (လိင်္ဂဝိပလ္လာသ)၊ ဇုဒ္ဓိယာတိ ဧဝရူပါယ ဒေဝိဒ္ဓိယာ၊ ယသသာတိ—ဒေဝိသေန ပရိဝါရေန၊ ဇလန္တိ—ဝိဇ္ဇောတမာနော၊ အာဘိက္ကန္တေနာတိ—အတိဝိယ ကန္တေန ကမနီယေန အာဘိရူပေန၊ ဝဏ္ဏေနာတိ-ဆဝိဝဏ္ဏေန သရီရဝဏ္ဏေနဘာယ။

မဏ္ဍူ-ကောဟံ ။ ။ ဥဒကေမဏ္ဍူ-ကောဖြင့် "ထလေမဏ္ဍူ-က — ကုန်းဖား" ကို တားမြစ်၏၊ ဝါရိဂေါစရောဖြင့် "ထလေဂေါစရ — ကုန်းပေါ်ကျက်စားသော တချို့ရေသတ္တဝါ (လိပ်စသည်) ကို တားမြစ်၏" ဤဝဏ္ဏဖြင့် ဒုတိယအတ္ထဘောဋ္ဌ မဂ္ဂဖလဘာဂီဖြစ်ပုံကို ပြသည်။

ပန - ကား၊ (တနည်း) ပန - သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဂုဏ်တော်မှ အံ့ထူးကား၊ (ဋီကာ)၊ ယံကိဉ္စိ - အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညီသုံ အလုံးစုံသော၊ ဥ ယံနာမ-သိသင့် သိထိုက်သော တရားမည်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော တရား၏၊ ဝါ - ကို၊ ဗုဒ္ဓတ္တာဝိ - သိတော်မူအပ် ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ ဝိမောက္ခန္တိကဉာဏဝေသေန - ဝိမောက္ခန္တိကဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ - အရဟတ္တမဂ်၏အဆုံး အရဟတ္တဖိုလ်ဌဖြစ်သော အလုံးစုံသော ဘုရားဉာဏ်တော်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဗုဒ္ဓေါ မည်တော်မူ၏။

ဝါ-တနည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ သစ္စာနိ-သစ္စာတို့ကို၊ အတ္တနာဝိ- ကိုယ်တော်တိုင်လည်း၊ ဗုဇ္ဈိ-သိတော်မူပြီ၊ အညေ - အခြားကုန်သော၊ သတ္တေဝိ - သတ္တဝါတို့ကိုလည်း၊ ဗောဓေသိ - သိစေတော်မူပြီ၊ တသ္မာ—

ဝိမောက္ခန္တိကဉာဏ ။ ။ သဗ္ဗသော ပဋိပက္ခေဟိ ဝိမုစ္စတိတိ ဝိမောက္ခော—ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့မှ အကုန်အစင် လွတ်မြောက်သောကြောင့် အရဟတ္တမဂ်သည် ဝိမောက္ခမည်၏၊ ထို၏ အဆုံးဖြစ်သော ဖိုလ်သည် "ဝိမောက္ခသ + အန္တော ဝိမောက္ခန္တော" မည်၏၊ အရဟတ္တဖိုလ်ရသည်နှင့်တပြိုင်နက် ဘုရားရှင်၏ ဉာဏ်တော်အားလုံး (သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်နှင့်တကွ အာသယာနုသယ ဉာဏ်တော် စသည်) ရသောကြောင့် (ဝိမောက္ခန္တော — အရဟတ္တမဂ်၏အဆုံး အရဟတ္တဖိုလ်ဌ+ဘဝံ—ဖြစ်သော ဉာဏ်တော်အားလုံးသည်၊) ဝိမောက္ခန္တိကံ- မည်၏၊ ထိုဝိမောက္ခန္တိကဉာဏ်ဖြင့် သိဘွယ်ဟူသမျှကို သိတော်မူသော်ကြောင့် ဗုဒ္ဓမည်တော်မူသည်။

မှတ်ချက်။ ။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်ဖြင့် အလုံးစုံကိုသိတော်မူရာ၌ သစ္စာ ၄ပါး အားလုံးသာ စုံသည်၊ ဤအလုံးစုံကား သစ္စာ ၄ပါးအပြင် သိဘွယ်ဟူသမျှ သစ္စဝိမုတ်တရား ပညတ်များပါ သိတော်မူသည်၊ ဤသို့ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓမှ ထူးသော ကြောင့်ပင် "ယံ ပန"၌ ပနကို "ဝိသေသဗောဓကနိပါတ်"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ ဂုဏ်တော်တပါးကို ဖွင့်ပြီး၍ အခြားဂုဏ်တော်တပါးကိုဖွင့်သောကြောင့် ပက္ခန္တရလည်းသင့်မည်သာ။ ["သဗ္ဗဿ"နောင် တချို့စာ၌ ဝိကျ၏၊ "ဝိတိ ဥပရိဝုစ္စမာနော ဝိသေသော ဗောဓိ ယတိ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် "သဗ္ဗဿဝိ"ဟု ရှိစေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်မှ ထူးသော ပဌမနည်းအပြင် " ယသ္မာ ဝါ " စသော ဆိုလတံ့နည်းကို ထွန်းပြသော သမုစ္စယတ္ထ ဗောတက (ဝိ) ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဤနည်းအလို "ဗုဒ္ဓတ္တာဝိ "ဟု ရွှေ့၍ အနက်ပေးသည်၊ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ " သဗ္ဗဿဝိ " ဟု ရှိတိုင်းပေး၍ အစိတ်အစိတ်ကိုဆည်းသော "အဝ ယဝသမုစ္စယ, သမ္ဗာဝနာဗောတက" ဟုလည်း ကြံသင့်၏။]

ယသ္မာ ဝါ။ ။ဤ၌ " အဗုဇ္ဈိတိ ဗုဒ္ဓေါ " ဟု သုဒ္ဓကတ္တုသာဓ်, " ဗောဓေသိတိ ဗုဒ္ဓေါ" ဟု ဟေတုကတ္တုသာဓ်လုပ်၍ ထို ၂ ပုဒ်ကို ဧကသေသ်လုပ်၊ ဤအလို " သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓေါ "ဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ထိုးထွင်း၍သိနိုင်သော ပဋိဝေဓ ဉာဏ်တော်စွမ်းကိုပြ၏၊ "ဗုဒ္ဓေါ"ဖြင့်ကား "ဗောဓေသိ—သိစေ"ကို ထောက်၍ ဒေသနာဉာဏ်တော်၏အစွမ်း

ကြောင့်၊ ဧဝမာဒိဟိ - ကုန်သော၊ ကာရဏောဟိပိ - အကြောင်း တို့ကြောင့်လည်း၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဗုဒ္ဓေါမည်တော်မူ၏။ [“ဧဝမာဒိဟိ ကာရဏောဟိ” ပါသော ကြောင့် တသ္မာပိဟန် တူ၏။]

စ-ဆက်၊ ဣမဿ အတ္ထသ - ဤ အနက်ကို၊ ဝိညာပနတ္ထံ - ၄၊ ဗုဒ္ဓိတာ သစ္စာနိတိ ဗုဒ္ဓေါ, ဗောဓေတာ ပဇာယာတိ ဗုဒ္ဓေါတိ - ဟူ၍၊ ဧဝံ - ဤသို့၊ ပဝတ္တော-ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ နိဒ္ဒေသနယောဝေါ-နိဒ္ဒေသနည်းကိုသော်၎င်း၊ ပဋိသမ္ဘိဒါနယောဝေါ - ပဋိသမ္ဘိဒါနည်းကိုသော်၎င်း၊ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော-ချဲ့ထိုက်၏။ [သစ္စာနိ-သစ္စာတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓိတာ - သိတော်မူတတ်၏(တုပစ္စည်း)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓေါ-မည်တော်မူ၏၊ ပဇာယ-သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ ဝေါ - ကို၊ (ခေတ်ကတ္တား, ကာရိတ်ကံ) သစ္စာနိ - တို့ကို၊ ဗောဓေတာ-သိစေတော်မူတတ်၏၊ ဣတိ ဗုဒ္ဓေါ။]

ပန - ကား၊ ဝေါ - ဗုဒ္ဓေါဟူသော သံဝဏ္ဏေတမ္မဟုတ်၏ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာမှ တပါး, ဘဂဝေါ ဟူသော သံဝဏ္ဏေတမ္မဟုတ်၏ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာကို ဆိုဦးအံ့၊ ဘဂဝေါတိ ဣဒံ-ဘဂဝေါဟူသောဤအမည်သည်၊ အသ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဂုဏာဝိသိဋ္ဌ သတ္တုတ္တမ ဂရုဂါရဝါမိဝစနံ-သီလ အစရှိသောဂုဏ်တို့ဖြင့် ထူးကဲသော အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့ထက် မြတ်သော အလေးပြုအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏

ကိုပြု၏၊ ဤသို့ ဂုဏ်တော် ၂ပါး ထူးခြားပုံကို ခွဲပါ။ [ဟေတုကတ္တုသာဓ်၌ ကာရိတ်ပစ္စည်းကြေ၊ ထို ဏအနုပန်ကာရိတ်ကြောင့်“ဗောဓေါ”ဟု ဝုဒ္ဓိမပြုခြင်းမှာ ဝုဒ္ဓိအပြုကမမြဲသောကြောင့်တည်း၊ ဥပမာ—“ပဏ္ဍာသောသာ-သစ်ရွက်တို့ကို ခြောက်သွေ့စေနိုင်သော လေတို့” ဟုရာ၌ ဝုဒ္ဓိမပြုဘဲ “ပဏ္ဍာသုသာ”ဟုလည်း ရှိနိုင်သကဲ့သို့တည်း။]

နိဒ္ဒေသ-ပဋိသမ္ဘိဒါနယောဝေါ။ ။စူဠနိဒ္ဒေသ (ပါရာယနဝဂ္ဂ-သိရီယပဉ္ဍ သုတ္တနိဒ္ဒေသ) နှင့် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် (မဟာဝဂ္ဂ-အာနာပါန ကထာ) ပါဠိသည် အသွားတူပင်ဖြစ်၍ တနည်းနည်းကို ယူလျှင် ပြီးနိုင်သောကြောင့် မည်သည့်နည်း ဟု မသတ်မှတ်ဘဲ အနိယမတ္ထဝါသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုထားသည်။ [၂ မျိုးလုံးရလျှင် သမုစ္စည်း, တမျိုးမရ တမျိုးရလျှင် ဝိကပ်, အသေအချာ မသတ်မှတ်လျှင် အနိယမတ္ထတည်း။]

ဂုဏာဝိသိဋ္ဌ....ဂါရဝါမိဝစနံ။ ။ဂါရဝေန— ရှိသေလေးစားသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် (ရှိသေလေးစားသောအားဖြင့်) +ဝုစ္စမာနံ-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုအပ်သော +အမိဝစနံ— အမည်တည်း၊ ဂါရဝါမိဝစနံ၊ ဂုဏေဟိ—သီလစသောဂုဏ်တို့ဖြင့် + ဝိသိဋ္ဌော-ထူးကဲသောပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ဂုဏာဝိသိဋ္ဌော၊ သဏ္ဌေဟိ + ဥတ္တမော — သတ္တုတ္တမော၊ ဂုဏာဝိသိဋ္ဌောစ + သော+သတ္တုတ္တမောစာတိ ဂုဏာဝိသိဋ္ဌသတ္တုတ္တမော၊ [ဂုဏာဝိသိဋ္ဌော-ဝိသေသနသည် ဟေတုမန္တ ပိသေသနတည်း၊ “ဂုဏာဝိသိဋ္ဌ ဖြစ်သောကြောင့် သတ္တဝါတို့ထက် ခြိတ်သည်” ဟူလို၊ “[illegible]သည်ကြောင့် ဥတ္တမသ” — ဒီကာ၊] ဂုဏာဝိသိဋ္ဌ

ရိသေ လေးစားသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော အမည်တည်း၊ တေန - ကြောင့်၊ ပေါရာဏာ - ရှေးဆရာတို့သည်၊ ဘဂဝါတိ ၊ပေ၊ဘဂဝါ တေန ဝုစ္စတီဟိ-ဟူ၍၊ အာဟု-ဆိုကြကုန်၏။

ဂါထာနက်။ ။ဘဂဝါတိဝစနံ-ဘဂဝါဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ သေဋ္ဌ-အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သောသဒ္ဒါတည်း၊ ဘဂဝါတိဝစနံ-ဘဂဝါဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဥတ္တမ - မြတ်သော သဒ္ဒါတည်း၊ (တနည်း) ဘဂဝါတိဝစနံ-ဘဂဝါသဒ္ဒါ ဟောအပ်သော အနက်သည်၊ သေဋ္ဌ - အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော အနက်တည်း၊ ဘဂဝါတိဝစနံ - သည်၊ ဥတ္တမ - မြတ်သော အနက်

သတ္တုတ္တမောစ + သော + ဂရုစာတိ ဂုဏာဝိသိဋ္ဌသတ္တုတ္တမဂရု၊ ဂုဏာဝိသိဋ္ဌ သတ္တုတ္တမ ဂရုနော— ၏+ ဂါရဝါမိဝစနံ— ရိသေလေးစားသောအားဖြင့် (ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုအပ်သော) အမည်တည်း၊ ဂုဏာဝိသိဋ္ဌ သတ္တုတ္တမ ဂရုဂါရဝါမိဝစနံ — မည်။ [ဂရုနေရာ၌ ဂုရုလည်းသင့်၏၊ ထိုဂရု(ဂုရု) ကို အမိဝစနံ၌စပ်၊ "ဘဂဝါ – ဟူသော အမည်သည် အလေးပြုအပ်သော (ရိသေလေးစားလေ့သော) ပုဂ္ဂိုလ်၏အမည် ဖြစ်သည်"ဟူလို။]

ဂါထာ။ ။ပဌမပါဒသည် ဂုဏာဝိသိဋ္ဌ၏ သာဓက၊ မှန်၏—သေဋ္ဌသည် ဝိသေသ အနက်၌ ဋ္ဌပစ္စည်းတည်း၊ ဒုတိယပါဒသည် သတ္တုတ္တမ၏သာဓက၊ တတိယပါဒသည် ဂရုဂါရဝ၏သာဓက၊ စတုတ္ထပါဒသည် အမိဝစနံ၏သာဓက၊ ဤပေါရာဏဂါထာကို ကြည့်၍ပင် အဋ္ဌကထာဆရာလည်း " ဘဂဝါတိ ဋ္ဌဒ် ပနဿ ဂုဏာဝိသိဋ္ဌ၊ ပေ၊ ဂါရဝါမိ ဝစနံ"ဟု ဖွင့်သည်။

ဝစနံသေဋ္ဌံ ။ ။ ဘဂဝါသဒ္ဒါ၏ ဟောနက်သည် ဘုရားတည်း၊ ထို ဘုရားတည်း ဟူသောအနက်က သေဋ္ဌဖြစ်သောကြောင့် "ဘဂဝါ" ဟူသော သဒ္ဒါလည်း (တကွ ဖြစ်ဘက် သဟစရဏနည်း , အနက်ကိုအကြောင်းပြုသော ကာရကူပစာရအားဖြင့်) သေဋ္ဌ (ချီးမွမ်းအပ်သော) သဒ္ဒါ ဖြစ်တော့၏၊ [" သေဋ္ဌဝါစကံ ဝစနံ (ချီးမွမ်းအပ်သော ဘုရားအနက်ဟောသဒ္ဒါကို) သေဋ္ဌဂုဏသဟစရဏတော (သေဋ္ဌဂုဏ်နှင့် တကွ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်) သေဋ္ဌန္တိ ဝုတ္တံ" – ဋီကာ။] တနည်း – "ဝုစ္စတီတိ ဝစနံ"ဟု ကမ္မသာဓိပြု၍ ဘဂဝါသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော ဘုရားတည်းဟူသောအနက်ကို အရကောက်၊ နိဿယ၌ ဤ) နည်းလုံး အနက်ပေးထားသည်၊ သေဋ္ဌကိုလည်း ဥတ္တမ်နှင့် အနက်ကွဲအောင် " အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ် " ဟု ပေးသည်၊ ဝစနမုတ္တမ်၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းမှတ်။

ဂရု။ ။"ဂရ–သေစနေ, ဥဋ္ဌရဏေဝါ"ဟု ဓာတ်ကျမ်း ရှိသောကြောင့် "ဂရတိ သိဒ္ဓတိ-တပည့်တို့အပေါ်၌ မေတ္တာရေကို သွန်းလောင်းတတ်၏၊တနည်း, ဂိရတိဝမတ်-မေတ္တာအစေးကို အန်ထုတ်တတ်၏၊ ဒုတိ ဂရု၊ ("ဘရ-မရ၊ပေ၊ဗန္ဓာ ဥ" မောဂ္ဂလ္လာန် ဏာဒိသုတ်ဖြင့် ဥ ပစ္စည်း၊ ဂိရဓာတ်၌ ဂိ၏ ဒုကို အ-ပြု၊) ဤသို့ ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဘာဝနပြယ်ကို အရကောက်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဘဂဝါ၏ ပဓိယာယ်ကြောင်သော [illegible]

တည်း၊ (တထာဂတော – မြတ်စွာဘုရားသည်၊) ဂါရဝယုတ္တော - အလေးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်တော်မူ၏၊ (ယေန ကာရဏတ္တယေန-အကြင် အကြောင်း ၃ ပါး အပေါင်းကြောင့်၊ ယော တထာဂတော-သည်၊) ဂရု - ဂရုမည်တော်မူ၏၊ တေန ကာရဏတ္တယေန - ကြောင့်၊ သော တထာဂတော-ကို၊ ဘဂဝါ-ဘဂဝါဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

ထို ဝိဂြိုဟ်များကို ပြုသင့်-မပြုသင့် စဉ်းစားထိုက်၏၊ မှန်၏-ဘဂဝါကို "ဆရာ" ဟူသော အနက်၌ သုံးလေ့မရှိ၊ "ဆရာ" ဟူသော အနက်ကား "သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ" ဂုဏ်တော်ဖြင့် ပြီးခဲ့ပြီ၊ ဟိန္ဒူတို့လည်း သူတို့၏ ဘုရားကို "ဘဂဝံ-ဘဂဝံ" ဟု ဆိုလေ့ရှိကြ၏၊ ["ဂရုံ ဟိ လောကေ ဘဂဝါတိ ဝဒန္တိ"-သီလက္ခန်။] ထို့ပြင်-ဘဂဝါသဒ္ဒါ၏ "မဟန္တ – ကြီးမြတ်သူ၊ ပူဇ – ပူဇော်ထိုက်သူ" အနက်လည်း သတ္တတ အဘိဓာန်၌ လာ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဂရုတိ သိဒ္ဓတိတိ ဂရု" စသော ဝိဂ္ဂဟကို ဤနေရာ၌ မသုံးဘဲ အလေးပြုအပ်သူကို ဟောသော မဟန္တတ္တ ပူဇတ္တဝါစီ ရုဋ္ဌိအနိပ္ဖန္နပါဠိပဒိက ပုဒ် ဟု ကြံသင့်မည် ထင်သည်။

ဂါရဝယုတ္တော။ ။ "ဂုရုနော – လေးစားအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏+ ဘာဝေါ– ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာဂုဏ်" ဟူသည် ပြခဲ့သော သီလစသော ဂုဏ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဂါရဝ" အရ သီလစသော ဂုဏ်ထူးရ၏၊ ထိုဂုဏ်ထူးနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် "ဂါရ ဝေန+ယုတ္တော–ဂါရဝယုတ္တော" ဟု ဆိုသည်၊ [ဂါရဝယုတ္တောတိ ဂရုဘာဝယုတ္တော, ဂရုဂုဏယောဂတော"–ဋီကာ။] တနည်း– "ဂရုကာရ–အလေးပြုတတ်သူ" ဟု ဆိုလို လျက် ကာရပုဒ်ချေ၍ "ဂရု" ဟု ဆို၊ "ဂရုနော–အလေးပြုတတ် ပူဇော်တတ်သူ၏+ ဘာဝေါ– ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အမူအရာ" ဟူသည် ရှိသေလေးစားခြင်း ပူဇော်ခြင်း တည်း၊ ဂါရဝံ – ရှိသေလေးစားခြင်းကို + ယုတ္တော – သင့်လျော်ထိုက်တန်၏၊ ဤတို ဂါရဝယုတ္တော။ ["ဂရုကရဏံ ဝါ သာတိသယံ အရဟတီတိ ဂါရဝယုတ္တော"–ဋီ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤနည်းအရ "ဂါရဝယုတ္တော"သည် သေဋ္ဌ ဥတ္တမံတို့ကဲ့သို့ ဘဂဝါ မည်ခြင်း၏ အကြောင်းပြု တမျိုး ဟု မှတ်၊ ကေစိတို့ကား "လောကီ အတတ်သင် ဆရာ တို့သည် "ဂရု=ဂုရု" မည်ကြသော်လည်း ဂါရဝဂုဏ်မရှိကြ၊ ထိုဆရာတို့မှ ထူးခြားအောင် သုံးလောကဆရာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို "ဂါရဝယုတ္တော" ဟု ဝိသေသန ပြုသည်-ဟု ဆိုကြ၏၊ ဤ ကေစိတို့အလို "ဂါရဝယုတ္တော–သော၊ ဂရု-ဆရာဖြစ်တော်မူ၏" ဟု ပေး၊ "ဂရု– ဆရာ" ဟူသော အနက်ကစ၍ ထိုကေစိဝါဒကို စဉ်းစားသင့်လေသည်။ [ဝိမတိကား "ဂရုနှင့် ဂါရဝယုတ္တော" ကို သမာသ်ပုဒ် တပုဒ် ဟု ကြံလေသေး၏။] ဤ ဂါထာ၌ "ယေနကာရဏတ္တယေန ဂရု၊ တေနကာရဏတ္တယေန ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ" ဟု ဋီကာတို့ ဆိုသောကြောင့် ဂရုမည်ခြင်း၏ အကြောင်းနှင့် ဘဂဝါမည်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ၃ ပါးချင်းတူ၏၊ ထိုသို့တူပုံကို ပြသောကြောင့် ဤဂါထာသည် "ဂုဏဝိသိဋ္ဌ၊ ပေ ၊ ဂရု ဂါရဝါဒိဝစနံ" ၏ သာဓကဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ဟိ-ဖြဲ့၊ **နာမံ-**နာမည်သည်၊ အာဝဏ္ဍိကံ - အခိုက်အတန့် အားဖြင့် ထင်ရှားသော နာမည်ရင်း၊ လိင်္ဂိကံ - အသွင် သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ထင်ရှားသော နာမည်ရင်း၊ နေမိတ္တိကံ-အကြောင်းမှလာသောနာမည်ရင်း၊ **အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ-**တစုံတခုသော အကြောင်းကို မစွဲမှီ၍ ဖြစ်သော နာမည်ရင်း၊ ဣတိ - ဤသို့၊ **စတုဗ္ဗိဓံ-**၄ ပါးအပြားရှိ၏။ [**အဓိစ္စ** သမုပ္ပန္နံနာမ-**အဓိစ္စ**သမုပ္ပန္န မည်သည်၊ **လောကိယဝေါဟာရေန** - လောကၨ် ထင်ရှားသော အခေါ် အဝေါ်ဖြင့်၊ ယာဒိစ္ဆကံ- **အ**ကြင်**အ**ကြင် **အ**လိုရှိတိုင်းဖြစ်သော **နာ**မည်တည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊]

ဘဏ္ဍ-ထိုလေးပါးသော နာမည်တို့တွင်၊ ဝဏ္ဏော - **အ**မိ**အ**နီးၨ် နေတတ်သောနွားငယ်၊ ဒမ္ဘော-ဆုမ္ဘထိုက်သော နွားသိုး၊ ဗလိဗဒ္ဓေါ - ခွန်အား ပြည့်မတ်, ကြက်သရေလာဘ်ကို ပေးတတ်သော နွားလား၊ ဣတိဧဝမာဒိ- ဤသို့ **အ**စရှိသော နာမည်သည်၊ **အာ**ဝဏ္ဍိကံ - **အာ**ဝဏ္ဍိကနာမ် **မ**ည်၏၊ [နာမ်ဆိုသည်နှင့်နာမည်ဆိုသည်မှာ သဘောတူ၏၊] ဒဏ္ဍီ-ဒုတ်ရှိသူ၊ ဆတ္တီ-ထီးရှိသူ၊ သိခီ - **အ**မောက်ဥုံးစွန်းရှိသော ဥဒေါင်း၊ **ကရီ** - **နွာ**မောင်း **တ**ည်း**ဟူ**သော လက်ရှိသောဆင်၊ ဣတိဧဝမာဒိ - ဤသို့ **အ**စရှိသော **နာ**မည်သည်၊ **လိ**င်္ဂိကံ-**မ**ည်၏၊....ဘေရိဇ္ဇော-ဝုပါးသောဝိဇ္ဇာရှိသူ၊ ဆဇ္ဇဘိညော-ခြောက်ပါးသော **အ**ဘိညာဏ်ရှိသူ၊ ဣတိဧဝမာဒိ - ဤသို့ **အ**စရှိသော **နာ**မည်သည်၊ **နေ**မိတ္တိ**က**ံ-**မ**ည်၏၊....သိရိဝမုကော-သိရိဝမုကကျွန်၊ **ဓ**နဝမုကော - **ဓ**နဝမုကကျွန်၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-သည်၊ ဝ**စ**နတ္ထံ- **သ**ဒ္ဒါ**၏** **အ**နက်ကို၊ **အ**နပေက္ခိတ္တာ- **မ**ငဲ့မှီ၍၊ ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော၊ **အ**ဓိစ္စ**သ**မုပ္ပန္နံ-**အ**ဓိစ္စ**သ**မုပ္ပန္န**နာ**မ် တည်း။

ပန-ဆက်၊ ဘဂဝါတိ**ဣ**ဒံ**နာ**မံ-ဘဂဝါ**ဟူ**သော ဤ**အ**မည်သည်၊ **နေ**မိတ္တိ**ကံ** - **အ**ကြောင်းမှ လာသော **နာ**မည်တည်း၊ **မ**ဟာ**မ**ာယာ**ယ** - **မ**ယ်တော် **မ**ဟာ**မ**ာယာသည်၊ **နှ** ကတံ- ပြု**အ**ပ်သော**နာ**မည် **မ**ဟုတ်၊ **သ**ဒ္ဒေါ**ဒ**နမ**ဟာ**

စတုဗ္ဗိ**ဓ**ံ **ဟ**ိ **နာ**မ**ံ** ။ **အ**ဓိ**ဝ**စ**နံ**နှင့် **နာ**မ**ံ**သည် ပရိယာယ်တည်း၊ " ဘဂဝါတိ ဣဒံ၊ပေါ**ဓ**ိ**ဝ**စ**နံ**"ဟု ဆိုခဲ့သည့်**အ**တိုင်း ဘဂဝါ ဟူသော **နာ**မည်သည် ဂုဏ**နာ**မ်တ**မျိ**ုး ဖြစ်၏၊ ထိုဘဂဝါ**နာ**မည်နှင့်စပ်၍ **နာ**မ**အ**မျိုးမျိုးကိုခွဲပြလိုသောကြောင့်"**စ**တုဗ္ဗိ**ဓ**ံ**ဟ**ိ" **စ**သည်မိန့်၊ ထို**နာ**မတို့၏ **အ**ဓိပ္ပါယ်ကို ရှုပသိဒ္ဓိပုဒ်**စ**စ် **စ**သော သဒ္ဒါကျမ်း**များ**၏**အ**လွှာ**ကို** ကြည့်ပါလေ။ [ထိုတွင် "**အ**ဓိ**စ**္စ**သ**မုပ္ပန္န" ၌ **အ**ဓိ**စ**္စ**သ**ဒ္ဒါကို " **အ**ဓိ+ ဣ**ဝ**ဝတ်, ဘ**ာ**ဝ**ပ**စ္စည်း " ဟု ကြံ၍ " **အ**ဒ္ဓုယန " ပုဒ်ကဲ့သို့ ရှုတ်ဆိုခြင်း **အ**နက်ဟော ဟု ယူပြီးလျှင် "**အ**ဓိ**စ**္စ – ဓိ**ဘ** **စ**သူတို့**က** (**မ**ည်သူတဲ့–ဟု) ပြောဆို၍၊ ဝါ–ပြောဆိုခြင်း**ကြော**င့်+ **သ**မုပ္ပန္န–ဖြစ်သော**နာ**မည်တည်း၊ **အ**ဓိ**စ**္စ**သ**မုပ္ပန္န-**မ**ည်"ဟု ကြံပါ။]

ရာဇေနေ-သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာသည်၊ နကတံ၊ အသီတိယာ ဉာတိသဟဿေ ဟိ-ဆွေတော်ရှစ်သောင်း မျိုးတော်အပေါင်း တို့သည်၊ နကတံ၊ သဏ္ဌာသန္နုသိတာဒီဟိ- သဏ္ဌား, သန္နုသိတနတ်မင်း အစရှိကုန်သော၊ ဒေဝတာဝိသေသေဟိ-နတ်အထူးတို့သည်၊ နကတံ-ပြုအပ်သောနာမည် မဟုတ်။

ဟိ-သာကေကာ။ ဘဂဝါတိ နေတံ နာမံ၊ပေ၊ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ-ဟူသော၊ တေသုတ္တံ- ၍ ပါဠိကို၊ ဓမ္မသေနာပတိနာ - သည်၊ ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဘဂဝါတိ-ဘဂဝါဟူသော၊ တေနာမံ-၍ အမည်တော်ကို၊ မာတရာ-သည်၊ နကတံ၊ပေ၊တေ-၍ဘဂဝါဟူသော အမည်တော်သည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူကြကုန်သော၊ ဘဂဝန္တာနံ - ဘုန်းတော်ကြီး ဘုရားတို့၏၊ ဗောဓိယာ-ဗောဓိပင်၏၊ မူလေ- အနီးအောက်၌၊ သဗ္ဗညုတညာဏသ-ကို၊ ပဋိလာဘာ-ရခြင်းနှင့်၊ သဟ-တပြိုင်နက်၊ ဝိမောက္ခန္တိက-အရဟတ္တမဂ်၏ အဆုံး အရဟတ္တဖိုလ်ခဏာ၌ဖြစ်သော နာမည်တည်း၊ ဘဂဝါတိ - ဟူသော၊ ယဒိဒံ(ယာအယံ)ပညတ္တိ-အကြင်နာမည်ပညတ်တော်သည်၊(အတ္တိ)၊အယံ-၍ နာမည် ပညတ်တော်သည်၊ သန္ဓိကာ - အလုံးစုံသော တရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိသော၊ ဝါ - ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် မျက်မှောက်ပြုတော်မူအပ်သော၊ ပညတ္တိ-နာမည်ပညတ်တော်တည်း။

ဝုတ္တံ ဧတံ ။ ။[မဟာနိဒ္ဒေသအဋ္ဌကထာ တုဝဋ္ဋကသုတ်, သာရိပုတ္တသုတ်။] ဝိမောက္ခန္တေ—အရဟတ္တမဂ်၏အဆုံး အရဟတ္တဖိုလ်၌+ဇာတံ—ဖြစ်သောအမည်တည်း၊ ဝိမောက္ခန္တိက၊ အရဟတ္တဖိုလ်ခဏာ၌ ရအပ်သောအမည်ဖြစ်လျှင် အခြား ဒီဃာသဝတို့လည်း"ဘဂဝါ"အမည်ကို ရထိုက်သည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာတွယ်ရှိသောကြောင့် " သဟ သဗ္ဗညုတညာဏသ ပဋိလာဘာ " ဟု မိန့်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရမှန့်စ်သော နာမည်တော်ဖြစ်၍ အခြားဒီဃာသဝတို့ ဘဂဝါနာမည် မရထိုက်ကြ—ဟူလို။

သန္ဓိကာ ပညတ္တိ ။ ။သန္ဓိကို ပစ္စက္ခ (မျက်မှောက်) အနက်ဟော အဗျယ (နိပါတ်) ဟု အဘိဓာန်အဗျယဝဂ်၌ ဆိုအ၏၊ ဤ၌ မျက်မှောက် အနက်တွင်သာ မက, မျက်မှောက်ပြုခြင်း (မျက်စိဖြင့်မြင်ရသလိုသိခြင်း) တိုင်အောင် ကာရဏပစ္စာရဏအားဖြင့် ယူ၍ "သန္ဓိ ယဿာတိ သန္ဓိကာ-အလုံးစုံသောတရားကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းရှိသော ပညတ် "ဟု ပြု၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်ပင် "ဘဂဝါ"ဟု ပညတ်ရခြင်း၏အကြောင်း (ပဝတ္တိနိမိတ်) ဖြစ်သောကြောင့် "သန္ဓိကိရိယာနိမိတ္တာ" ဟု နိမိတ္တာပုဒ်ကို ထည့်၍ဖွင့်သည်။

ဘနည်း—"သန္ဓိ+ကတာ သန္ဓိကာ—မျက်မှောက်ပြုအပ်သောပညတ်" (ကတ တद္ဓိတ်၊) ["ပစ္စက္ခသိဒ္ဓါ" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သာ၊] ဘုရားရှင်သည် ဘဂဝါအမည်ရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ဂုဏ်တော်များကို မျက်မှောက်ပြုပြီး

စ-ဆက်၊ ဧတံနာမံ-ဤ ဘဂဝါဟူသောနာမည်သည်၊ ယံ ဂုဏာနိမိတ္တကံ-အကြင် ဂုဏ်တော်အများဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမည်တည်း၊ တေသံ ဂုဏာနံ-ထို ဂုဏ်တော်တို့ကို၊ ပကာသနတ္ထံ- ထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဘဂီဘဒ္ဒန္တ၊ပေါတ္ထတောတိ-ဟူသော၊ ဧတမ်ဝါထံ-ကို၊ ဝဒန္တိ-အရှင် သာရိပုတြာတို့ မိန့်တော်မူကြကုန်၏၊ ဝါ - သံဝါယနာတင် ထေရ်တို့ မိန့်တော်မူကြကုန်၏၊ (ယောဘဂဝါ - သည်၊) ဘဂီ - ဇုသရိယ, စသည့် အပြား, ဘုန်းခြောက်ပါး ရှိတော်မူ၏၊ ဇုတိ-ကြောင့်၊ သော(ဘဂဝါ)-ကို၊ ဘဂဝါတိ-ဘဂဝါဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ဆိုအပ်၏၊ ယောဘဂဝါ - သည်၊ ဘဒ္ဒီ-မဂ်ဖိုလ် အစရှိသော ဓမ္မရတနာအပေါင်းနှင့် အစွန်အဖျားကျသော တောကျောင်းတို့ကို မှီဝဲလေ့ရှိတော်မူ၏၊ ဇုတိ သောဘဂဝါ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ၊ ယောဘဂဝါ- သည်၊ ဘာဂီ - ပစ္စည်းလေးဝ , မြတ်ရသနှင့် , သီလစသား, တရားအဘွဲ့ရှိတော်မူ၏၊ ဇုတိ သောဘဂဝါ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ၊ယောဘဂဝါ-သည်၊ ဝိဘတ္တဝါ-မဂ်ဖိုလ်စသား, တရားရတနာတို့ကို အထူးအားဖြင့် ခွဲခြား (သိမြင်အပ်ပြီး) ဖြစ်သကဲ့သို့, ဘဂဝါဟူသောနာမည်ပညတ်ကိုလည်း မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးပင်ဖြစ်တော့၏။ [တံဂုဏာဝိယ သာဝိ သစ္ဆိကတာဝေနာမ ဟောတိ၊ နပရေသံ ဝေါဟာရမတ္တေန၊ "သူတပါးတို့က ဗိုင်း၍ခေါ်ကြလို့ ဘဂဝါအမည်ရသည် မဟုတ်, ဂုဏ်တော်များကို မျက်မှောက်ပြုသကဲ့သို့ ဘဂဝါဟူသောပညတ်ကိုလည်း မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အလိုလိုပြီးစီးသော နာမည်တော်ဖြစ်သည်"ဟူလို။]

ယံဂုဏာနိမိတ္တကံ။ ။ယေ+ဂုဏာ-ယံ ဂုဏာ (ယ-တနှင့် သမာသ်တွဲရာ၌နိဂ္ဂဟိတ် သော်လည်းလာ, နောက်ပုဒ်၌ ဇွေတော်သော်လည်း လာရ၏၊ ဤ၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊) ယံဂုဏာစ+တေ နိမိတ္တာနိစာတိ ယံဂုဏာနိမိတ္တာနိ၊ ယံဂုဏာနိမိတ္တေဟိ+ဇာတံ ယံဂုဏာနိမိတ္တကံ၊ (ဇာတအနက်၌ ကပစ္စည်း၊) ယောဇနာ၌ ဤအတိုင်း ပါဠိရှိ၏၊ နေမိတ္တိကံ-ဟု ရှိလျှင် ဏိကပစ္စည်း ဟု ကြ။

ဝဒန္တိ။ ။ဝဒန္တိ၏ကတ္တားသည် အရှင်သာရိပုတြာ တပါးတည်းဖြစ်သော်လည်း ဂါရဝအားဖြင့် ဗဟုဝုစ်ဆိုထား၏၊ တနည်း- ရှင်သာရိပုတြာ၏ စကားကိုပင် အတူလိုက်၍ဆိုကြသော အဌကထာသံဝါယနာတင်ထေရ်များကို မှန်း၍ "ဝဒန္တိ" ဟု အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသမိန့်သည်။ (ဋီကာများ)။

ဘဂီ ဘဒ္ဒီ၊ပေ၊ဝုစ္စတိ။ ၊[ဥပေန္ဒဝဇိရာဂါထာ] ဇုသရိယာဒိဘေဒေါ ဘဂေါ အသ အတ္ထိတိ ဘဂီ (ဤပစ္စည်း) ၊မဂ္ဂဖလာဒိအရိယဓမ္မရတနံ အရညာဒိဝိဝေကဋ္ဌာနံစ ဘဒ္ဒီသေဝိ (မှီဝဲတော်မူပြီ) သီလေနာတိ ဘဒ္ဒီ၊ [တာသီလတ္ထ ဏိပစ္စည်းဖြစ်၍"ဘာဒ္ဒီ" ဟု ရှိသင့်သော်လည်း ဆန်းကြောင့် ရဿ၊ တနည်း - ဝုဒ္ဓိအပြု မမ်ြ။] စိဝရာဒိပစ္စယာနံ အတ္ထရသာဒီနံစ သီလာဒိဂုဏာနံစ ဘာဂီ၊ [ဆန်းကြောင့် ရဿပြု၍ ဘာဂိ၊] ဝိဘဒ္ဒီ ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသာဒိပဋိကာရေဟိ ဓမ္မရတနံတိ ဝိဘတ္တဝါ-ဝေဘန်တော်မူပြီ။

ဝေဘန်တော်မူပြီ၊ ဣတိ သောဘဂဝါ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ၊ ယောဘဂဝါ-သည်၊ ဘဏ္ဍံ - ရာဂ အစရှိသည်ကို ချိုးဖျက်အပ်သည်ကို၊ အကာသိ - ပြုတော်မူပြီ၊ ဣတိ သောဘဂဝါ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ၊ ယောဘဂဝါ- သည်၊ ဂရု-သီလစသား, ဂုဏ်တော်များကြောင့်, ထူးခြားမြင့်မြတ်, အလေးပြုအပ်တော်မူ၏၊ ဣတိ သောဘဂဝါ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ၊ ယောဘဂဝါ - သည်၊ ဘာဂျဝါ-လောကီ လောကုတ္တရာ, ချမ်းသာပြီးရန် , အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သော ဘုန်းကံပါရမီ ရှိတော်မူ၏၊ ဣတိ သောဘဂဝါ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ၊ ယော ဘဂဝါ - သည်၊ ဗဟူဟိ - များစွာကုန်သော၊ ဥဿယေဟိ - ဘာဝနာအစဉ် ဟူသော နည်းလမ်းတို့ဖြင့်၊ သုဘာဝိတတ္တနော - ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်သော သဘောရှိတော်မူ၏၊ ဣတိ သောဘဂဝါ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ၊ ယော ဘဂဝါ-သည်၊ ဘဝန္တရေါ- ဘဝသုံးတန်, ဆုံးရာမှန်သည့်, နိဗ္ဗာန်သို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်တော်မူ၏၊ ဣတိ သောဘဂဝါ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ။

စ - ဆက်၊ နိဒ္ဒေသေ- နိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ဟောအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဣဒေ-ဤဂါထာ၌၊ တေသံ တေသံ ပဒါနံ - ထိုထိုပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတမ္ဗော-၏၊ အယံ ပန- ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ဂါထာကား၊ အပရောနယော - အခြားတနည်းတည်း။.... (ယောဘဂဝါ - သည်၊

ရာဂါဒိပါပဓမ္မံ ဘဏ္ဍံ (ချိုးဖျက်အပ်သည်ကို) အကာသိတိ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတီတိ သမ္ဗန္ဓော၊ ["ဣတိ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ"ကို ဘဂီစသည်တုန်းကလည်းထည့်စွက်၍ အနက်သမ္မန်ပါ-ဟူလို၊ နိဿယဝ္ဗ ဤအတိုင်း သမ္မန်ထားသည်၊] ယသ္မာ ဂရု၊ တသ္မာပိ ဘဂဝါတိ အတ္ထော၊ ပါရမိတာသမ်ိတံ ဘာဂျံ အဿ အတ္ထီတိ ဘာဂျဝါ၊ ဗဟူဟိ ဥဿယေဟိတိ ကာယဘာဝနာဒိကေဟိ အနေကေဟိ ဘာဝနက္ကမေဟိ၊ သုဘာဝိတတ္တနောတိ ပစ္စတ္တေ ဇော် သာမိဝစနံ၊ တေန သုဘာဝိတသဘာဝေါတိ အတ္ထော။ [အတ္တ သဒ္ဒါ သဘာဝဝါစကာ၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်လည်း ပဌမာအနက်သက်။] ဘဝါနံ အန္တံ နိဗ္ဗာနံ ဂတောတိ ဘဝန္တဂေါ၊ ဤကား နိဒ္ဒေသပါဠိတော်မှ လိုရင်းကိုထုတ်၍ ဖွင့်ထားသော ဋီကာများတည်း၊ သာရတ္ထဒီပကား ထို ပါဠိရင်းကိုလည်း ထုတ်ပြထားသည်။

နိ၎ဂ္ဂဟနည်း။ ။"တဏ္ဍုတတ္ထ ဘဂဝါတိ သဒ္ဒသိဒ္ဓိ နိ၎ဂ္ဂဟနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ဗော" ဟု ဋီကာတို့ဆိုသောကြောင့် ဘဂီ, ဘဇီ, ဘာဂီ , သုဘာဝိတတ္တော , ဂရုတို့ကို ဝဏ္ဏဝိကာရ နိ၎ဂ္ဂဟနည်းအားဖြင့် တခါတည်း ဘဂဝါပြု၊ ဝိဘတ္တိဝါမှ ဝိဘတ္တိသဒ္ဒါ, [နော်ဂဝါထာ၌ ဘတ္တိဝါမှ ဘတ္တိသဒ္ဒါ၊] ဘာဂျဝါမှ ဘာဂျသဒ္ဒါတို့ကိုဌင်း "အကာသိ ဘဏ္ဍံ" အရ ဘဏ္ဍဝါမှ ဘဏ္ဍသဒ္ဒါကိုဌင်း တခါတည်း ဘဂပြု၊ ဘဝန္တဂေါကို ဝဏ္ဏနာသနည်းအားဖြင့် ဏ္ဍကိုချေ၊ ဝဏ္ဏဝိပရိယယ နည်းဖြင့် ဝနှင့် ဂကို ရှေနောက်ပြန်၊ ဝဏ္ဏဝိကာရ နည်းဖြင့် ဩကို အာပြု။

ယတော-အကြင့်ကြောင့်၊) ဘာဂျဝါ- ဘုန်းကံပါရမီ ရှိတော်မူ၏၊ တတော-ကြောင့်၊ သောဘဂဝါ-သည်၊ ဘဂဝါ-မည်တော်မူ၏၊ ယောဘဂဝါ– သည်၊ ယတော–ကြောင့်၊ ဘဂ္ဂဝါ - ချိုးဖျက်အပ်ပြီးသော ကိလေသာ ရှိတော်မူ၏၊ တတော,သောဘဂဝါ–သည်၊ ဘဂဝါ–မည်တော်မူ၏၊ ယောဘဂဝါ-သည်၊ ယတော-ကြောင့်၊ ဘဒေဟိ - ဋ္ဌသရိယ, စသည့် အပြား, ဘုန်းခြောက်ပါး တို့နှင့်၊ ယုတ္တော-ယှဉ်တော်မူ၏၊ တတော-ကြောင့်၊ သောဘဂဝါ, ဘဂဝါ-မည်တော်မူ၏၊ ယောဘဂဝါ-သည်၊ ယတော–ကြောင့်၊ ဝိဘတ္တေ၀ါ–ကုသိုလ်စသား,များအပြားဖြင့်,တရားတို့ကိုဝေဘန်တော်မူပြီ၊တတော သောဘဂဝါ, ဘဂဝါ–မူ၏၊ သောဘဂဝါ–သည်၊ ယတော–ကြောင့်၊ ဘတ္တဝါ - ဥတ္တရိ မနုဿမမ္မတို့ကို မှီဝဲတော်မူပြီ၊ တဒေတာ သောဘဂဝါ, ဘဂဝါ–မူ၏၊ ယော ဘဂဝါ- သည်၊ ယတော – ကြောင့်၊ ဘဝေသု – ဘဝတို့ဌ၊ ဝန္တ၊ဂမနော-ထွေးအန်အပ်ပြီးသော သွားကြောင်းတဏှာရှိတော်မူ၏၊ ဝါ- သွားကြောင်း တဏှာကိုထွေးအန်တော်မူပြီ၊ တတော-ကြောင့်၊ သောဘဂဝါ,ဘဂဝါ-မူ၏၊

တတ္ထ–ထိုဂါထာ၌၊ ဝဏ္ဏာဂဝမော ဝဏ္ဏာ၀ိပရိယယောတိ - ဝဏ္ဏာဂဝမော ဝဏ္ဏာ၀ိပရိယယော အစရှိသော၊ တေ နိရုတ္တိလက္ခဏ-ဤ နိရုတ္တိလက္ခဏာကို၊ ဂဟေတ္မာ၀ါ-ယူ၍သော်၎င်း၊ သဒ္ဒနယေန- သဒ္ဒါကျမ်းဌ်လာသော နည်းဖြင့်၊

အပရော နယော ။ ။ ဘာဂျဝါ– စသောပုဒ်တို့ဖြင့် ဆိုအပ်လတ္တံသော အနက်အားလုံးသည် နိဒ္ဒေသနည်းလာ "ဘဂီ, ဘဒ္ဒေ" စသော ပုဒ်တို့ဖြင့် ပြအပ်ပြီးသော အနက်များတွင် ပါ၀င်ပြီးဖြစ်၏၊ သို့သော် တချို့ရှပ်များ၏ ပြီးပုံမှာ ပြခဲ့သော ပြီးပုံနှင့် မတူ၊ ဥပမာ – ပြခဲ့သောနည်းဌ် ဘာဂီမှ ဘဂဝါ ပြီး၏၊ ပြလတ္တံသော နည်းဌ်ကား "ဘာ၀ေါ အသ အဘ္ဘိ"အနက်ဌ် ဘဂဝါပုဒ်ရင်းဖြင့် ပြီး၏၊ ဤသို့ ရှပ်ပြီးခြင်း မတူရုံ သာမက,"ဘ၀ေသု ဝန္တ၊ဂမနော"ကဲ့သို့ အနက်ပေးပုံလည်းမတူသည့်ပြင် ပြခဲ့ပြီးသော ၉ ပုဒ်၏ အနက်ကို ၆ ပုဒ်ဖြင့် စုံအောင် ပြလိုသောကြောင့် "အယံပန အပရော နယော" ဟု မိန့်သည်၊ "သဒ္ဒါပြီးပုံ အနက်ပေးပုံ–၂ မျိုးလုံး ပြောင်းလဲ၍ တနည်းပြမည်"ဟူလို။

ဝဏ္ဏ၀ိပရိယယောတိ။ ။ [ဝိ+ပရိ+ဏ္ဍ၀ေတ်, အပစ္စည်းဖြစ်၍ "ဝိပရိယယော" ဟု သက္ကတအဘိ၀ေါဟာရ်ရှိ၏၊] ယယောတိဌ် အာဒျတ္ထ ဋီကာသဒ္ဒါဖြင့် ဝဏ္ဏ၀ိကာရ,ဝဏ္ဏ နာသ, ၀ေတုအတ္ထာတိသယယော၀ဏ်တို့ကို ယူ၊ ထို နိရုတ္တိနည်း ၎င်းပါးကို သဒ္ဒါအဖွင့် တို့ဌ် ရှ။

သဒ္ဒနယေန ၀ါ.... ဂဟေတ္မာ ။ ။ နိရုတ္တိလက္ခဏာသည် သဒ္ဒါနည်းမှ တမျိုးတခြားဖြစ်၏၊ ["ကပ္ပေါ ဗျာကရဏံ ဇောတိ,–သတ္တံ သိက္ခာ နိရုတ္တိစ"ဟု ဗျာကရဏာ (သဒ္ဒါ)နှင့် နိရုတ္တိကို တမျိုးစီ ခွဲထားပုံကို ကြည့်ပါ။] ထို့ကြောင့် "သဒ္ဒနယေန ၀ါ" ဟု အနိယမတ္ထ၀ါသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုသည်၊ ဘာဂျဝါ စသည်မှ ဘဂဝါ ဖြစ်အောင် နိရုတ္တိ

ဝိသောဒရာဒိ ပကွေပလက္ခဏံ-ဝိသောဒရာဒိ ဂိုဏ်းခွဲ ထည့်သွင်းခြင်း လက္ခဏာကို၊ ဂဟေတွာဝါ - သော်၎င်း၊ (ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ တို့ခြင်း လှမ်းစပ်၊) ယသ္မာ - ကြောင့်၊ အာသ - ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ လောကိယ လောကုတ္တရ သုခါဘိနိမ္မုတ္တိကံ-လောကီချမ်းသာ လောကုတ္တရာချမ်းသာကိုဖြစ်စေနိုင်သော၊ ဒါနသီလာဒိ-ဒါနသီလ အစရှိသော၊ ပါရပ္ပတ္တံ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်သော၊ ဘာဂုံ - ဘုန်းတော်သည်၊ အတ္ထိ - ၏၊ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ ဘာဂ္ဂဝါတိ-ဘာဂ္ဂဝါဟူ၍၊ ဝတ္ဗေ - ဆိုထိုက်လျက်၊ ဘဂဝါတိ - ဘဂဝါဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတ္တမ်-သိထိုက်၏။

နည်းဖြင့် ဖြစ်စေ, သဒ္ဒါနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ, တနည်းနည်းဖြင့် ပြီးစီးစေနိုင်ပါသည်-ဟူလို၊ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် စိရင်ရာ၌ မည်သည့် သုတ်အရဟု သုတ်ကို ညွှန်ပြဘွယ် မလို၊ သဒ္ဒါနည်းဖြင့် စိရင်ရာ၌ကား တေသုဝုဒ္ဓိကဲ့သို့ သုတ်များကို ညွှန်ပြရသေးသည်။

ဝိသောဒရာဒိပကွေပလက္ခဏံ။ ။ " ဝိသောဒရာဒိနိ ယထောပဒိဋ္ဌ=ဝိသောဒရ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည် ညွှန်ပြအပ်သည့်အတိုင်း (ပါဠိရှိတိုင်း) ပြီးကုန်၏"-(ပါဏာတိပါ သုတ်) ၊ဝိသောဒရပုဒ်နှင့်ရှုပ်ပြီးပုံ အခြင်းအရာတူသောပုဒ်တို့ကို "ဝိသောဒရာဒိဂိုဏ်း" ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဝိသောဒရာဒိဂိုဏ်းခွဲသွင်းခြင်းကို "ဝိသောဒရာဒိပကွေပ" ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ထည့်သွင်းခြင်းသည်ပင် ရှုပ်ပြီးကြောင်းလက္ခဏာ တမျိုးဖြစ်၍ " ဝိသောဒရာဒိ ပကွေပလက္ခဏံ " ဟု ဆိုသည်။ [ဝိသောဒရာဒိနံ သဒ္ဒါနံ အာဂတိဂဏဘာဝတော (ဝိသောဒရနှင့်တူသောသဒ္ဒါတို့၏ ရှုပ်ပြီးပုံအခြင်းအရာတူသောအားဖြင့်ယူအပ်သော သဒ္ဒါအပေါင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဝုတ္တံ- ဝိသောဒရာဒိပကွေပလက္ခဏံ ဂဟေတွာတိ၊ ပက္ခိပနမေဝ လက္ခဏံ၊ တပ္ပရိယာပန္နတာဂဏရဏံ ဟိ ပက္ခိပနံ=ထိုဂိုဏ်းခွဲ ပါဝင်အောင် ပြုခြင်းသည် ပက္ခိပန မည်၏။=ဋီကာ။]

ဝိသောဒရရှုပ်ပြီးပုံ။ ။ဖုသိတံ+ဥဒရံ ယသ္သာတိ ဖုသိတောဒရော=ရေပေါက်ဟူသော ဝမ်းဗိုက်ရှိသော မိုးသီးတိမ်၊ [ဖုသိတသဒ္ဒါ " ရေပေါက် " အနက် ဟော၊] ဖုသိတော်ဒရောဟု ဇကို ပ, ဥကို ဋ, တကိုချေ, သခွင်းချေကပ်၍ " ဝိသောဒရော " ဟု ပြီးသည်၊ တနည်း-"ဝိသဒံ+ဥဒရံ ယသ္သ"ဟု ပြု၍ " ဝိသဒေါ ဒရော " မှ ဒကို ချေ၍ "ဝိသောဒရော"ဟု ပြီး၏၊ ဝိသဒလည်း ရေပေါက်အနက်ဟောပင်။

ဘာဂ္ဂဝါ။ ။" ဘဇိတမ္ပေ - ကံပြုသူတို့သည် ကပ်ရောက်ထိုက်၏၊ ဣတိ ဘာဂုံ " ဘဇမာနတ် ကျေးဇူးကြောင့် (ဘာဂ်ကို ဝုဒ္ဓိပြု၍) ပြီးသော ဘာဂျပုဒ်သည် " အသုဘေ စ သုဘေ ဂမ္မေ, ဘာဂုံ ဝုတ္တံ ဒ္ဒယေပိ စ"ဟူသော အဘိဓာန်နှင့်အညီ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ၂ မျိုးကိုဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ ကုသိုလ်ကံကို ယူစေလိုရ၍ " လောကိယ ၊ပေ၊သီလာဒိပါရပ္ပတ္တံ"ဟုဝိသေသနပြုသည်၊ လောကိယသုခဟူသည် လူနတ် စည်းစိမ်ကို ခံစားရသောသုခတည်း၊ လောကီကုသိုလ်များသည် ထို လောကီသုခကို ပြီးစေ၏၊ လောကုတ္တရာသုခ ဟူသည် ဖလသမာပတ်နှင့် နိဗ္ဗာန်၏သန္တိသုခ တည်း၊ မဂ်ကုသိုလ်

ပန - အဘိုတပါးကား၊ (တနည်း) **ပန**- ဘာဂဝါ ဟူသော သခင်ဘုရား ဝိဇ္ဇာရမ္ဘ တပါး, ဘဂ္ဂဝါ ဟူသော သခင်ဘုရား ဗိဇ္ဇာရကို ဆိုဥုံးအုံ့၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ၊ပေါ်ကိလေသသတသဟဿာနိ-လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, ဝိပရိတမနသိကာရ ,.... အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ , ကောဓ ဥပနာဟ,မက္ခပလာသ,ဣဿာမစ္ဆရိယ,မာယာသာဌေယျ,ထမ္ဘသာရမ္ဘ, မာန အတိမာန, မဒ ပမာဒ, တဏှာ အဝိဇ္ဇာ, ... ၃ ပါး အပြား ရှိသော အကုသလမူလ, ဒုစ္စရိတသံကိလေသ, မလ, ဝိသမ,သညာ,ဝိတက္က, ပပဉ္စ,.... ၄ပါးအပြားရှိသော ဝိပရိယေသ,ဂန္ထ,သြဃ,ယောဂ,တဏှာ,ဥပါဒါန်,....

သည် ထိုလောကုတ္တရာသုခကိုပြီးစေ၏၊ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတဖြစ်သော ဒါနသီလစသော ပါရမီကုသိုလ်မျှားလည်း မဂ်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်ရကား လောကုတ္တရာ သုခကို ပြီးစေနိုင်ဘို့ရန် အခြေခံကောင်းမှုဖြစ်၏၊ [“ဘာဂဝါ”မှ ဘဂဝါဖြစ်ပုံကို နိရုတ္တိနည်းဆိုလျှင် ဘာဂကို ဘဂပြု၊ ဗိသေသဒရာဒိဂုဏ်းဟ်သွင်းသော သဒ္ဒါနည်းဆိုလျှင် “ဗိသေသဒရာဒိနို ယထောပဒိဋ္ဌံ” သုတ်ဖြင့် ဘာ၏အာဂကို ရသပြု၊ ယဂိုလည်းချေ၊ ကစ္စည်းကျမ်း အလို ရသံ သုတ် တေသုဝုဒ္ဓိသုတ်တို့ဖြင့် ရသပြု, ယချေ။]

ယသ္မာ ပန လောဘ ။ ။ ကိလေသာတို့ကိုပြုရာ၌ ဧကက , ဒုက, တိကစသော အားဖြင့် ပြု၏၊“ဝိပရိတ မနသိကာရ”ဟူသည် အနိစ္စကို နိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်းစသော အမှားနှလုံးသွင်းခြင်းတည်း၊ အခြားနေရာ၌“ဝိပလ္လာသ”ဟု ခေါ်၏၊ထို ဝိပလ္လာသည် ၁၂ ပါးရှိ၍ မျှားသော်လည်း ဝိပလ္လာသ သာမညအားဖြင့် တပါးတည်းယူသည်၊ဒုကဒ္ဓ အဟိရိကအနောတပ္ပတတ္တ-စသည်ဖြင့် ၂ ပါးစီကွဲပါ၊တိကဒ္ဓ အကုသလမူ ၃,ဒုစ္စရိတ် ၃, တဏှာ ဒိဋ္ဌိ ဒုစ္စရိတအားဖြင့် ကိလေသ ၃, ရာဂ – ဒေါသ – မောဟအားဖြင့် မလ ၃, ဝိသမလည်း ထို ၃ ပါးပင်၊ ကာမ-ဗျာပါဒ-ဝိဟိံသာအားဖြင့် သညာ ၃, ကာမဝိတက် စသော ဝိတက် ၃, တဏှာ–ဒိဋ္ဌိ–မာနအားဖြင့် ပပဉ္စ ၃။

စတုဏ္ဏ။ ။“ဝိပရိတဒေတာ-အနိစ္စစသောဝတ္ထုတို့ကို နိစ္စစသော ဖေါက်ပြန်သော အားဖြင့်+ဆေန္ဒ-ရာမိုးတတ်ကုန်၏”နှင့်အညီ ဝိပလ္လာသတရားတို့ကိုပင် ဝိပရိယေသတရားဟု ဆိုထား၏၊ အနိစ္စ–ဒုက္ခ-အနတ္တ-အသုဘဝတ္ထု ၄ ပါး၌ နိစ္စ–သုခ–အတ္တ–သုဘဟု မှားမှားယွင်းယွင်းဖြစ်သော တရားလေးပါးတည်း၊ သညာ-စိတ္တ- ဒိဋ္ဌိ ၃ ဖြင့် မြှောက်လျှင် ဝိပလ္လာသ ၁၂ ပါးရှိ၏၊ အာသဝ–စသည်တို့ ထင်ရှားပြီ။

တဏှာ ။ ။ တဏှာသည် “စိတ္တရဟေတုဝါ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဤသို့ စသည်ဖြင့် စိတ္တရတဏှာ , ဝိဇ္ဇာပါတတဏှာ , သေနာသနတဏှာ , ဇုတိ ဘဝါဘဝ တဏှာ–ဟု ၄ မျိုးလာ၏။ [ဇုတိ ဘဝါဘဝ၌ ဇုတိသည် နိဒဿနအနက် ရှိ၏၊ ဘဝါဘဝဟူသည် ပဏီတ, ပဏီတတရတည်း၊ သက်နိုးစသော အားကြောင်းကြောင့် တဏှာ ဖြစ်သကဲ့သို့“ဇုတိ–ဤ,အတ္ထ၊ ဘဝါဘဝဟေတု– ကောင်းသော, ကောင်းသည်ထက် ကောင်းသော ဆီ ဟုား တင်လဲ စသည်ကြောင့်လည်း တဏှာဖြစ်သည်”ဟူလို။]

၅ ပါးသော စေတောခိလ, ဝိနိဗန္ဓ, နိဝရဏ, အဘိနန္ဒန,.... ၆ ပါးသော ဝိဝါဒမူလ, တဏှာကာယ,....၇ ပါးသော အနုသယ, ၈ ပါးသော မိစ္ဆာတ္တ, ၉ ပါးသော တဏှာမူလက, ၁၀ ပါးသော အကုသလကမ္မပထ, ၆၂ ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, တရဲ့ရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်အပြားရှိသော အလုံးစုံသော ပူလောင်ကြောင်းပူအိုက်ကြောင်းဖြစ်သော ကိလေသာအသိန်းတို့ကို၊

စေတောခိလ။ ။စေတော ခိလတိ ထဒ္ဓဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ-တေဟိတိ စေတောခိလာနိ၊ [ဘူဝါဒိ, ခိလဓာတ်သည် ကဋ္ဌိနအနက်ဟောဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိ၏၊ တေဟိ-ဤဘုရား၌ ယုံမှားမှု စသည်တို့ကြောင့်၊ စေတော-စိတ်သည်၊ ခိလတိ ထဒ္ဓဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ — ခက်ထန်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်တတ်၏။] ဘုရား တရား သံဃာ သိက္ခာ၌ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်မှုဟူသော ဝိစိကိစ္ဆာ ၄ ပါးနှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏတို့အပေါ်၌ ဒေါသကြီးမှုတည်း။

စေတော ဝိနိဗန္ဓ။ ။စေတော ဝိရူပံ နိဗန္ဓိယတိ တေဟိတိ စေတောဝိနိဗန္ဓာ၊ [တေဟိ-ဤ ရာဂစသော တရားတို့သည်၊ စေတော-စိတ်ကို၊ ဝိရူပံ-ပင်ကိုယ်သဘောမှ ဖေါက်ပြန်အောင်၊ နိဗန္ဓိယတိ — ဆုပ်ကိုင်ထားသကဲ့သို့ ဖွဲ့ထားအပ်၏၊ ဣတိ—ထိုသို့ စိတ်ကို ဖွဲ့ထားတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (အဂုတ္တာကတ္တုသာဓန)၊ စေတော ဝိနိဗန္ဓာ—တို့မည်၏။] ကာမဂုဏ်း, မိမိကိုယ်ခန္ဓာ, ရုပ်အဆင်းဌာနဂုဏ်း, ရာဂမကင်းမှု ၃ ပါး, စားချင်တိုင်းစား၍ အိပ်ခြင်း၌ ချမ်းသာမှုကို အားထုတ်ခြင်း, နတ်ဘဝတရားကို တောင့်တ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ကျင့်ခြင်းတည်း၊ နိဝရဏ ၅ ပါးထင်ရှားပြီ၊ အဘိနန္ဒန ငါးပါးကား ရူပစသော အာရုံငါးပါး၌ အလွန်နှစ်သက်သော တဏှာ ၅ မျိုးတည်း။

ဝိဝါဒမူလ။ ။ခိုက်ရန်ငြင်းခုန်ခြင်း၏ အခြေခံတရား ၆ ပါးကား—ကောဓ,မက္ခ, ဠာသာ, သာဌေယျ,ပါပိစ္ဆတာ (အလိုဆိုးရှိသူ၏အဖြစ်), သံဒိဋ္ဌိပရာမာသ (မိမိအယူကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သောဒိဋ္ဌိ) တို့တည်း။ [“စိတ်ဆိုးသူသည် စိတ်ဆိုးခြင်းကြောင့် ရန်ဖြစ်တတ်၏”စသည်ဖြင့် သိလေ။]

တဏှာကာယ ။ ။ တဏှာအပေါင်း ၆ ပါးကား ရူပါရုံ၌ တပ်မက်သော ရူပတဏှာ၊ပေ၊ ဓမ္မတဏှာတို့တည်း၊ အနုသယ ၇ ပါး ထင်ရှားပြီ၊ မိစ္ဆာတ္တတရား ၅စ်ပါးကား-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ—စသော မိစ္ဆာမဂ္ဂင် ၅စ်ပါးတည်း။

တဏှာမူလက။ ။တဏှာအရင်းခံ ရှိသော တရား ၉ ပါးကား-လိုချင်မှုတဏှာကို အကြောင်းပြု၍ ရှာဖွေမှု, ရှာခြင်းကြောင့် ရမှု , ရခြင်းကြောင့် (ဒီဟာကို ငါသုံးမည်, ဒီဟာကို သိမ်းထားမည် — စသည်ဖြင့်) ဆုံးဖြတ်မှု , ဆုံးဖြတ်မှုကြောင့် (ဆန္ဒရာဂ) နှစ်သက် တွယ်တာမှု , ဆန္ဒရာဂကြောင့် (အဇ္ဈောသာန) မျိုး၍ ချလိုက်သကဲ့သို့ ထိုပစ္စည်း၌ အပြီးတိုင် သက်ဝင်မှု, ထိုအဇ္ဈောသာနကြောင့် (ငါ့ဟာ— ဟု) သိမ်းပိုက်မှု, ထိုသိမ်းပိုက်မှုကြောင့် မပေးရက်အောင် ဝန်တိုမှု , ဝန်တိုမှုကြောင့် စောင့်ရှောက်မှုကို အကြောင်းပြု၍ ဒုတ်ဒါးကိုင်ရ - ရန်ဖြစ်ရ—နင်ဘာ ငါဟာ ပြောဆိုရ - လိမ်လည်ရ, ဤသို့စသော အကုသလဓမ္မတို့ ဖြစ်ကြလေ၏၊ ထိုအားလုံး တဏှာအရင်းခံလျက် ရှိသည်။

အဘဋ္ဌ-ချီးမြှောက်တော်မူပြီ၊ ဝါ-တနည်း၊သခ်ၭပတော-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ ပဋ္ဌ–ငါးပါးကုန်သော၊ ကိလေသ **အာသဝ**ခံ၊ရ ခန္ဓ **မစ္ဆ**၊ ဒေဝပုတ္တမာရေ–ကိလေသမာရ်, **အာသဝ**ခံ၊ရမာရ်, **ခန္ဓ**မာရ်,**မစ္ဆ**မာရ်, ဒေဝပုတ္တမာရ်တို့ကို၊ **အဘဋ္ဌ** – **ချီးမြှောက်**တော်မူပြီ၊ ဧတေသံ ပရိသယာနံ - ဤ ဘေးရန်တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ တသ္မာ ဘဂ္ဂတ္တာ-ထိုသို့ ချီးမြှောက်တော်မူအပ်ကုန်ပြီး၏ **အ**ဖြစ်ကြောင့်၊ ဘဂ္ဂဝါတိ-ဘဂ္ဂဝါ ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-ဆိုထိုက်လျက်၊ ဘဂဝါတိ- ဘဂဝါ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ စ-သာဓကကား၊ ဣတိ-ဤ**ဘဂဝါ**ဟူသောပုဒ်အဖွင့်၌၊ ဘဂ္ဂရာဝေါ ပေ ၊ တေန ဝုစ္စတီတိ- ဟူ၍၊ **အာ**ဟ-ရှေးကလည်း ဆိုခဲ့ဘူးပြီ။

ယောဘဂဝါ–သည်၊ ယေန ကာရဏေန-ကြောင့်၊ ဘဂ္ဂရာဝေါ- ချီးမြှောက်အပ်ပြီးသော ရာဂရှိတော်မူ၏၊ ဘဂ္ဂဒေါသော-ချီးမြှောက်အပ်ပြီးသော ဒေါသရှိတော်မူ၏၊ဘဂ္ဂမောဟော-ချီးမြှောက်အပ်ပြီးသော မောဟရှိတော်မူ၏၊ **အနာ**သဝေါ - **အာ**သဝေါ ရှိတော်မူ၊ **အ**သ - ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝါ- သည်၊ ပါပကာ-ယုတ်မာကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့ကို၊ ဘဂ္ဂါ-ချီးမြှောက်အပ်ကုန်ပြီ၊ တေန- ကြောင့်၊ (သောဘဂဝါ- ကို၊) ဘဂဝါ- ဘဂဝါဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

စ-ဆက်ဦးအံ့၊ ဘာဂျဝန္တ**တာ**ယ - ဘာဂျဝန္တ**တာ** ဂုဏ်တော်ဖြင့်၊ သတပုညဇလက္ခဏရေသ-ရာပေါင်းများစွာသော ဘုန်းသမ္ဘာကြောင့်ဖြစ်သော လက္ခဏာတော်ကို ဆောင်တော်မူသော၊ **အ**သ - ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ ရူပကာယသမ္ဘတ္တိ-ရူပကာယ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို. ဒီပိတာ-ပြအပ်သည်၊

အမှာ ။ ။အကုသလကမ္မပထတရား ၁၀ ပါး ထင်ရှားပြီ၊ ၆၂ ပါးသော မိစ္ဆာအယူကို မြဟွဇာလသုတ်မှာရှု၊ တဏှာ တရာ့ရှစ်ပါးကို သင်္ဂြိဟ်အဖွင့်မှာရှု၊ " ဝိစရိတပဘေဒမှ ပဘေဒသဒ္ဒါကို လောဘပဘေဒ – ဒေါသပဘေဒ စသည်ဖြင့် ဧကကမ္မ စ၍ ပုဒ်တိုင်း၌ ယှဉ်စပ်ပေးပါ၊ **အ**ားလုံး ဒွန်ပုဒ်များ ဖြစ်သောကြောင့် " ဒွန်၏ နောက်၌, ရှိသောပိုဒ်, ယှဉ်လိုက်ပုဒ်တိုင်းသာ"တည်း၊ မာရ်ငါးပါးကို နားလည်လောက်ပြီ။

ဘာဂျဝန္တတာယ**စ**သော။ ။ပြီးခဲ့သော ဘာဂျဝါ ဘဂ္ဂဝါ၂ ပုဒ်တို့ဖြင့် ရအပ်သော ဒီပနဏ္ဍကို ပြလိုသောကြောင့်"ဘာဂျဝန္တ**တာ**ယ **စ**သော"စသည်မိန့်၊"သတပုညဇ"၌ တရာ အတိကျ ဘုန်းကံကြောင့်ဖြစ်သည် ဟု မမှတ်ရ၊ သတ သဒ္ဒါသည် ဗဟုအနက်ကို ဟောသော် အနေကသင်္ချာဖြစ်၍ " ရာပေါင်းများစွာ "ဟု မှတ်ပါ၊ ချဲ့ဦးအံ့–**အ**နန္တ လောကဓာတ်တို့၌ ရှိသမျှသတ္တဝါတို့ အကြိမ်တရာစီပြုအပ်သော ဒါနစသော ကောင်းမှုကံများကို တပုံ-ပုံ၊ ထိုဒါနအပုံ- သီလအပုံစသောအပုံကို တရာဖြင့်မြှောက်၊ ထိုမျှလောသံများပြားသော ကုသိုလ်ကံနှင့် ဘုရားအလောင်း တပါး၏ ဒါန–သီလ စသော ပါရမီကုသိုလ်သည် ညီမျှ၏၊ ဤ ကုသိုလ်များကို " သတပုည " ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသတပုညကြောင့် ဖြစ်သော လက္ခဏာတော်ကြီး–ငယ်များကို "သတပုညဇလက္ခဏာ"ဟု မှတ်။

ဟောတိ-၏၊ ဘဋ္ဌာဒေါသတာယ - ဘဋ္ဌဒေါသတာ ဂုဏ်တော်ဖြင့်၊ ဓမ္မကာယ သမ္ဘတ္တိ-ဓမ္မကာယ၏ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊(ဒီပိတာ-သည်၊ဟောတိ-၏၊) တထာ-ထိုမှတပါး၊ လောကိယသရိက္ခကာနံ - လောကီလူအများ, ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်အများတို့၏၊ ဗဟုမတဘာဝေါ - များစွာ မြတ်နိုးအပ်သည်၏ အဖြစ် သည်ရင်း၊ ဝါ-ကိုရင်း၊ (ဒီပိတာဟောတိ၌ လှမ်းစပ်)၊ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေဟိ- လူဝတ်ကြောင်ရသော ရဟန်းတို့သည်၊ အဘိဂမနိယတာ - ရှေးရှု ကပ်ရောက် အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း၊ ဝါ- ကိုရင်း၊ အဘိဂတာနံ - ရှေးရှု ကပ်ရောက် ကုန်သော၊ နေသံ-ထို လူဝတ်ကြောင်ရသော ရဟန်းတို့၏၊ ကာယစိတ္တ ဒုက္ခာ ဝနယနေ- ကိုယ်ဆင်းရဲ, စိတ်ဆင်းရဲတို့ကို ပယ်ရှားခြင်း၌၊ ပဋိဗလဘာဝေါ-

ရူပကာယ....ဓမ္မကာယ သမ္ဘတ္တိ။ ။ရှေးပဉ္စင်းရှေးကံရှိခြင်း ဟူသော ဘာဂျဝန္တ တာဂုဏ်တော်ကြောင့် အမျိုးမြတ်ခြင်း – အခြွေအရံများခြင်း စသော အကျိုးဖလ၏ ပြည့်စုံမှုများ ဖြစ်နိုင်သော်လည်း ထိုအကျိုးများ၏ အရင်းခံမှာ ရှင်ပုံတော်၏ သပ္ပါယ် ခြင်းသာဖြစ်သောကြောင့် " ရူပကာယသမ္ဘတ္တိ ဒီပိတာ" ဟု လိုရင်းပဓာနအကျိုးကို သာ ပြသည်၊"ဓမ္မကာယ–တရားအပေါင်း"ဟူသည် ဥာဏ်တော်-လုလ္လ ဝိရိယတော် မဟာကရုဏာတော် စသော ဓမ္မနှင့် ဆိုင်ရာ သမ္ပဒါတို့တည်း၊ ထို သမ္ပဒါ တို့သည် ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းဟူသော ပဟာနသမ္ပဒါ ရှေ့သွားရှိသောကြောင့် " ကိလေသာ ပယ်မှ ဟူသော ဘဋ္ဌဒေါသတာဖြင့် ဓမ္မကာယသမ္ဘတ္တိကိုပြသည်"ဟု ဆိုသည်။

တထာ၊ ဝေ၊ အဘိဂမနိယတာ။ ။တထာဖြင့် ဘာဂျဝန္တတာ ဘဋ္ဌဒေါသတာ ကို ပြန်ရှည်ညွှန်းသည်၊ "လောကိယ"ဟူသည် လူ,လောကဘ၌ဖြစ်နေကြသော လူအများ တည်း၊ "လောကေ+ဘဝါ လောကိယာ"ဟုပြု၊ "သရိက္ခက" ဟူသည်ကား စူးစမ်း ဆင်ခြင်ထက်သောပညာရှိများတည်း၊ သဟ+ဇုက္ခာယ ယေ ဝတ္တန္တိ သရိက္ခကာ= စူးစမ်းတတ်သောဉာဏ်နှင့်တကွ ဖြစ်သူတို့၊ [နောက် သရိက္ခကကို "ကုသလဂဝေသီ" ဟု သာရဏ္ဌနှင့်ဥပုံးလတ်၊] သာမန်လူအများသည် ဘာဂျဝန္တ (ပဉ္စင်းကံကြီးမားသော) ပုဂ္ဂိုလ်များကို မြတ်နိုးကြ၏၊ ပညာရှိတို့ကား ဘာဂျဝန္တထက် ဘဋ္ဌဒေါသပုဂ္ဂိုလ်ကိုလာ များစွာ မြတ်နိုးကြသည်၊ လူဝတ်ကြောင်များသည် ဘာဂျဝန္တပုဂ္ဂိုလ်အထံ ဆည်းကပ် ကြ၏၊ ရသေ့ရဟန်းပညာရှိတို့ကား ဘဋ္ဌဒေါသပုဂ္ဂိုလ်အထံ ဆည်းကပ်ကြသည်။

ကာယစိတ္တ ဒုက္ခာဝနယနေ၊ ။ နောက်၌ လာလတ္တံ့ အတိုင်း အာမိသကို ပေးတော်မူသောအခါ, ထိုအာမိသကိုရှိခြင်း, ရှင်ပုံတော်ကိုပသာဒစက္ခုဖြင့်ကြည့်နေ ရခြင်းတို့ကြောင့် ရောက်လာသူတို့မှာ ကိုယ်ဆင်းရဲမှု ကင်းဖျောက်၏၊ ဟောပေးအပ် သောတရားကိုနာရခြင်း, တရားတော်ကို ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှု နေရခြင်းတို့ကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲမှု ကင်းဖျောက်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှင်ပုံတော်သပ္ပါယ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ဘာဂျဝန္တတာဖြင့် ကာယိကဒုက္ခ ပယ်နိုင်ပုံ ကိုရင်း , ဘဋ္ဌဒေါသတာဖြင့် စိတ္တဒုက္ခ ပယ်နိုင်ပုံကိုရင်း ပြသည်။

စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း၊ ဝါ - ကိုရင်း၊ **အာမိသဒါန ဓမ္မဒါနေဟိ**- အာမိသကို ပေးခြင်း, ဓမ္မကို ပေးခြင်းတို့ဖြင့်၊ **ဥပကာရိတာ** - ကျေးဇူးပြုခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း၊ ဝါ- ကိုရင်း၊ **လောကိယ လောကုတ္တရသုခေဟိ**- **လောကီချမ်းသာ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာတို့နှင့်**၊ သမ္မယောဇနသမတ္ထတာစ- ယှဉ်စေခြင်းခံ့ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း၊ ဝါ- ကိုရင်း၊ **ဒိဋိတာ**- ပြအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

စ-အဘို့တပါးကား၊ (တနည်း) **စ**- ဘဂ္ဂဝါဟူသော သခေါ်၏ ဝိတ္ထာရမှ တပါး ယုတ္တောဘဝေဟိ ဟူသော သခေါ်၏ ဝိတ္ထာရကို ဆိုဉုးအံ့၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ **လောကေ**-၌၊ ဇုသရိယ ဓမ္မ ယသ သိရိ ကာမ ပယတ္ထေသု-ဟူကုန်သော၊ ဆသု-ကုန်သော၊ ဓမ္မေသု - ဘုန်းတော်ဂုဏ်တို့၌၊ (ဓမ္မသဒ္ဒါ ဂုဏဝါစက)၊ ဘဂသဒ္ဒေါ- ဘဂုသဒ္ဒါသည်၊ ဝတ္တတိ - ဖြစ်၏၊ **စ**-ဆက်၊ **အသ**-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ သကစိတ္တေ-ကိုယ်တော် စိတ်၌၊ ပရမ်-လွန်ကဲသော၊ ဇုသရိယံ-အစိုးရသူ၏ အဖြစ်သည်၊ (**အတ္ထိ**- ရှိ၏၊) ဝါ- **တနည်း**၊ **အဂ်ိမာလဃိမာဒိကံ**- **အဂ်ိမာလဃိမာ** အစရှိသော၊ **လောကိယသမ္ပတ်** - လောကီလူတို့ သမုတ်အပ်သော၊ သဗ္ဗာကာရ ပရိပူရံ-**အလုံးစုံအခြင်းအရာတို့ဖြင့်ပြည့်စုံသော** ဘုန်းတော်သည်၊ (**အတ္ထိ**၊) **တထာ**-ထိုမှတပါး၊ **လောကုတ္တရော** - **လောကု**

အာမိသ — ဓမ္မဒါန ။ ။ ပဉ္စင်းကဲ ကြီးမားတော်မူသော ဘာဂျဝန္တတာကြောင့် ဆည်းကပ်လာသော ရှင်ရဟန်းတို့အား ဆွမ်းသင်္ကန်း စသော အာမိသကို ပေးတော်မူနိုင်၏၊ ကိလေသာကုန်ပြီးခြင်း ဟူသော ဘဂ္ဂဒေါသတာကြောင့် ဆည်းကပ် လာသူတို့အား တရား ဟောပေးတော် မူနိုင်၏၊ ထိုသို့ ပေးတော် မူခြင်းဖြင့် ထိုသူတို့အား ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်။

လောကိယ လောကုတ္တရသုခ။ ။ဝါဘုရားသည် ရှေးတုန်းက အာမိသဒါန ဓမ္မဒါနကို ပြုခဲ့သောကြောင့် ယခုအခါ လောကတွင် အမြတ်ဆုံးအဖြစ်သို့ ရောက်ရသည်၊ သင်တို့လည်း ဝါဘုရားကဲ့သို့ ကျင့်ကြ (အာမိသကိုပေးကြ တရားကိုကျင့်ကြ) ဟု တိုက်တွန်းတော်မူရာ ရောက်သဖြင့် ဘုရားရှင်ကိုအားကျ၍ ကျင့်သူတို့မှာ **လောကီသုခ** **လောကုတ္တရာသုခ**ကို ရနိုင်ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဘာဂျဝန္တတာဖြင့် သတ္တဝါတို့အား **လောကီသုခ**နှင့် ယှဉ်စေနိုင်ကြောင်းကိုရင်း, ဘဂ္ဂဒေါသတာဖြင့် **လောကုတ္တရာသုခ**နှင့် ယှဉ်စေစွမ်းနိုင်ကြောင်းကိုရင်း, ပြတော်မူသည်။

ယသ္မာစ လောကေ။ ။ "ယုတ္တောဘဝေဟိ"အရ အကျယ်ပြုလိုခဲ့ "ယသ္မာစ" မိန့်၊ ဇုသရိယ — စသော ဘုန်းခြောက်ပါးသည် ဘုရားငွင့်တော်မူမှ ထင်ရှားသည် မဟုတ်, အလွန်ရှေးကျသော သဏ္ဌာန်ကျမ်းများ၌ပင် ဘုန်းခြောက်ပါးကို ပြလျက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် "လောကေ ဘဂသဒ္ဒေါ ဝတ္တတိ"ဟု မိန့်သည်။ [သဏ္ဌာန်၌ "ဩ"ပုဒ်ကို ပါဠိ၌ "သိရိ"ဟု ပြန်ကြ၏။]

ဣရာကိုးပါးဟူသော၊ ဓမ္မော- ဓမ္မဘုန်းတော်သည်ရင်း၊ လောကတ္ထယ ဗျာပ ကော-လောကသုံးပါးခ္ပြုပြန့်နှံ့သော၊ ယထာဘူတ ဂုဏာဓိဂတော- ဟုတ်မှန် သောဂုဏ်တော်ကြောင့် ရအပ်သော၊ အတိရိယ- အလွန် အကဲသာလျှင်၊ ပရိ သုဒ္ဓေ- ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော၊ ယသော - ယသဘုန်းတော်သည်ရင်း၊ ရူပကာယ ဒဿနဗျာဝဋ ဇနနယနပ္ပသာဒဇနန သမတ္ထာ- ရူပကာယတော်ကို ပူးမျှော်ခြင်းခ္ပြု ကြောင့်ကြစိုက်သောလူတို့၏ မျက်လုံးတို့၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းခ္ပြု စွမ်းနိုင်သော၊ သဗ္ဗာကာရ ပရိပူရာ-အလုံးစုံ အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြည့်စုံသော၊ သဗ္ဗင်ပစ္ဆင်သိရီ - အလုံးစုံသော အင်ပါကြီးငယ် တို့၏ အသဒရ ဟူသော သိရီဘုန်းတော်သည်ရင်း၊ အတ္ထာဟိတံဝါ- ကိုယ်တော်စီးပွားမူလည်း ဖြစ်သော၊ ပရဟိတံဝါ - သူတပါး စီးပွားမူလည်းဖြစ်သော၊ ယံယံ–အကြင် အကြင်စီးပွားကို၊ အနေန-ဤမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣဒ္ဓိတ်-အလိုတော်ရှိအပ် ၏၊ ပတ္ထိတံ- တောင့်တတော်မူအပ်၏၊ တဿ တဿ-ထိုထိုစီးပွား၏၊ တထေ ဝ-ထို တောင့်တတိုင်းသာလျှင်၊ အဘိနိပ္ပန္နတ္ထာ-ပြီးစီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣဒ္ဓိတိဒ္ဓိတတ္ထနိပ္ပတ္တိသညိတော - အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိအပ်သော စီးပွား၏ ပြီးစီးခြင်း ဟု သိမှတ်အပ်သော၊ ကာမော - ကာမဘုန်းတော်သည်ရင်း၊ သဗ္ဗ လောက ဂရုဘာဝပ္ပတ္တိ ဟေတုဘူတော - တလောကလုံး၏ လေးစားထိုက် သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ သမ္ဘာဝါယာမ သင်္ခါတော- သမ္ဘာဝါယာမဟု ဆိုအပ်သော၊ ပယတ္တောစ- ပယတ္တဘုန်းတော် သည်ရင်း၊ အတ္ထိ - ၏၊ ဣမေဟိ ဘဂဝေဟိ - ဤ ဣသိရိယ, စသည့် အပြား, ဘုန်းခြောက်ပါးတို့နှင့်၊ တသ္မာယတ္တတ္တာပိ– ထိုသို့ ယှဉ်တော်မူသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်လည်း၊ "ဘဂါ အသ သန္တိ "တိ ဣမိနာ အတ္ထေန– ဘဂါ အသ သန္တိဟူသော ဤအနက်ကြောင့်၊ ဘဂဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

ပရမဿသ၊ စပ၊အတ္ထိ။ ။ထို ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားခ္ပြု အလွန် မြင့်မြတ်စွာရှိကြောင်း, ထို ဘုန်းရှိသူကို"ဘဂဝါ"ဟု ခေါ်တမ်းဆိုလျှင် ဘုရားရှင်သာ ဘဂဝါအမည်ရသင့်ကြောင်း ပြလိုခ္ပြု "ပရမဿသ"စသည်မိန့်၊ ဣသိရသ+ဘာဝေါ ဣသိရိယံ၊ အဏုနော – အဏုမ္ဂြိသဘွယ် သေးငယ်သောအတ္တဘောဂ်၏ + ဘာဝေါ အဏိမာ၊လဃုနော + ဘာဝေါ လဃိမာ၊ [လဃုသဒ္ဒါသည် အလျှင်အမြန်အနက်ဟော "လဟု" သဒ္ဒါနှင့် အနက်တူသော သတ္တိတသဒ္ဒါတည်း၊ "အဏ္ဍာဒိတ္ထိမော"–မောဂ္ဂ လ္လာန်, တဒ္ဓိတ် ၆၂ သုတ်ဖြင့် ဘာဝအနက်ခ္ပြု ဣမသက်၊ ယုဝါကဲ့သို့ သိကို အာပ္ပြု။] လဃိမာဒိကံခ္ပြု အာဒိဖြင့်"မဟိမာ– ပတ္တိ–ပါကမ္မံ-ဤသိတာ–ဝသိတာ- ယတ္ထကာမာ ဝသာယိတာ"ဟူသော ၆ ပါးကိုယူ၊ ထိုရှစ်ပါးလုံးပင် ဣသိရိယဘုန်းတော်တပါး၏ အပြားချည်းတည်း၊ ထိုရှစ်ပါး၏ အနက်အကျယ်ကို ရတနာဂုဏ်ရည်ခ္ပြု ပြခဲ့ပြီ။

ပန-ကား၊(တနည်း)ပန-ယုဇ္ဇောဘဝေဟိ ဟူသော သခ်ၤပ၏ဝိဇ္ဇာရမ္မ တပါး, ဝိဘဇ္ဇဝါဟူသော သခ်ၤပ၏ ဝိဇ္ဇာရကိုဆိုဧ၊းအံ့၊ ယသ္မာ - ကြောင့်၊ ကုသလာဒိဟိ - ကုသိုလ် အစရှိကုန်သော၊ ဘေဒေဟိ - အပြားတို့ဖြင့်၊ သဗ္ဗ ဓမ္မေ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို၊ ဝိဘဇ္ဇဝါ-ဝေဘန်တော်မူပြီ၊ ဝါ–တနည်း၊ ခန္ဓာယတန ဓာတု သစ္စ ဣန္ဒြိယ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒါဒိဟိ – ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, သစ္စာ, ဣန္ဒြေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစရှိကုန်သော၊ (ဘေဒေဟိ–တို့ဖြင့်၊ ဝိဘဇ္ဇဝါ - ပြီ) ဝါ–နည်း၊ ဝိဇ္ဇန သခ်ၤတ သန္တာပ ဝိပရိဏာမဋ္ဌေန - ဝိဇ္ဇန အနက်သဘော, သခ်ၤတအနက်သဘော,သန္တာပအနက်သဘော,ဝိပရိဏာမ အနက်သဘောအားဖြင့်၊ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ-ဒုက္ခအရိယသစ္စာကိုရင်း၊ အာယူ ဟန နိဒါန သံယောဂ ပလိဗောဓဋ္ဌေန -.အာယူဟန အနက်သဘော, နိဒါန အနက်သဘော, သံယောဂအနက်သဘော, ပလိဗောဓအနက်သဘောအား ဖြင့်၊ သမုဒယံ အရိယသစ္စံ-ကိုရင်း၊ နိဿရဏ ဝိဝေကာသင်္ခတ အမတဋ္ဌေန- နိဿရဏအနက်သဘော,ဝိဝေကအနက်သဘော,အသင်္ခတအနက်သဘော,

ယသ္မာပန ကုသလာဒိ ဘေဒေဟိ။ ။"ကုသလာဒိဘေဒေဟိ" သည် "ကုသ လာဓမ္မာ, အကုသလာဓမ္မာ, " စသော ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်ကို ရည်ရွယ်သောစကား တည်း၊ ခန္ဓာယတန စသည်ကား ခန္ဓဝိဘင်း စသော ပါဠိတော်ကို ရည်ရွယ်သော စကားတည်း၊ ဝိဇ္ဇန သခ်ၤတ–စသည်ကား သုတ္တန်ပါဠိတော်များ၌ လာသော သစ္စာ အနက်များတည်း၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏ ဝိဇ္ဇနဋ္ဌစသည်ကို ရှေသမယ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ [ဝိဇ္ဇနဋ္ဌ စသည်၌ အတ္ထမ္ဘ ဏ္ဍကို ၄ပြ၊ ထိုအတ္ထ (အနက်) ဟူသည် သဘောတည်း။]

သမုဒယအနက်။ ။အာယူဟန–အာ + ဥဟန၊ အာသဒ္ဒါသည် ပြန့်နှံ့ခြင်းအနက် ဟော၊ အာ–ထိုထိုအာရုံကို နှစ်သက်သောအားဖြင့်ပြန့်နှံ့၍ + ဥဟန–ဒုက္ခကို ပေါင်းစု ခြင်း၊ တနည်း– အာယဿ – သမုဒယကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခကို + ဥဟနံ– ဖြစ်စေခြင်း၊ နိဒဒါတိ ဒုက္ခံတိ နိဒါနံ – ဒုက္ခကို အပ်နှင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော + အတ္ထ–အနက်သဘော၊ [နိဒါနကဲ့သို့ ဘာဝသာဓန မရသောပုဒ်တို့၌ ဘာဝပွဓာနချည်းကြပါ၊] သံယောဂ – သံသရာဒုက္ခနှင့် ယှဉ်စေခြင်း၊ ပလိဗောဓ– မဂ်ကို (မရနေအောင်) တားမြစ်ခြင်း။

နိရောဓအနက်။ ။နိဿရဏဋ္ဌ (နိဿရဏ္ဍ ဏ္ဍ သဏ္ဌာ) – သတ္တဝါတို့ သံသရာ ဝဋ်မှ လွတ်မြောက်ရာ၏အဖြစ် ဟူသော အနက်သဘော၊ ဝါ–အလုံးစုံသောသင်္ခတတို့မှ လွတ်မြောက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော၊ ဝိဝေကဋ္ဌ–အလုံးစုံသောသင်္ခါရ တို့မှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်၊ အသင်္ခတဋ္ဌ-မည်သည့် အကြောင်းတစုံတရာမျှ မပြုအပ် သည်၏အဖြစ်၊ အမတဋ္ဌ-သေရခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဝါ-သတ္တဝါဘို့မသေကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော။

အမတအနက်သဆောအားဖြင့်၊ နိရောဓံ အရိယသစ္စံ-နိရောဓ အရိယသစ္စာ ကိုဝင်း၊ နိယျာန ဟေတု ဒဿနာဓိပတေယျဋ္ဌေန- နိယျာန အနက်သဘော, ဟေတု အနက်သဘော, ဒဿန အနက်သဘော, အာဓိပတေယျ အနက်သဘောအားဖြင့်၊ မဂ္ဂံ အရိယသစ္စံ - ကိုဝင်း၊ ဝိဘတ္တိဝါ - ဝေဘန်တော်မူပြီ၊ ဝိဘဇိတ္တာ - ဝေဘန်၍၊ ဝိဝရိတ္တာ - ခွဲထွင်၍၊ ဒေသိတဝါ- ဟောတော်မူပြီ၊ ရှုတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိဘတ္တိဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုမ္မေ-လျက်၊ ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ။

စ-အဘိတပါးကား၊(တနည်း)စ-ဝိဘတ္တိဝါဟူသောသင်္ခေပ၏ဝိတ္ထာရမှ တပါး, ဘတ္တိဝါဟူသော သင်္ခေပ၏ ဝိတ္ထာရကို ဆိုဥုံးအုံ၊ ယသ္မာ - ကြောင့်၊ ဧသ - ဤ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒိဋ္ဌ ဗြဟ္မ အရိယဝိဟာရေ - ဒိဋ္ဌဝိဟာရ ဗြဟ္မ ဝိဟာရ အရိယဝိဟာရတို့ကိုဝင်း၊ ကာယ စိတ္တ ဥပဓိဝေကေ-ကာယဝိဝေက စိတ္တဝိဝေက ဥပဓိဝိဝေက တို့ကိုဝင်း၊ သုညတပဋိဟိတာနိမိတ္တဝိမောက္ခေ-

မဋ္ဌအနက်။ ။နိယျာန—ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ခြင်း၊ [နိယျာနိုက—ဟု မရှိရ၊] ဟေတု—နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်၊ ဒဿန—နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မြင်ခြင်း၊ ဝါ—သစ္စာ ၄ ပါးကို မြင်ခြင်း၊ အာဓိပတေယျ—သစ္စာ ၄ ပါးကို မြင်ခြင်းကိစ္စဝယ် သမ္ပယုတ်တရားတို့အပေါ်၌ အကြီးအကဲ၏အဖြစ်၊ [သစ္စဝိဘင်း မူလဋီကာနှင့် သာရတ္ထ တို့မှ ယူသည်၊ အနက်အကျယ်ကို သဗ္ဗိတ်ဘာသာဋီကာ သစ္စာအခဏ်း၌ ဆိုထားပြီ။]

ဃ သွာဝေသ။ ။[ဒိဋ္ဌ— ဗြဟ္မ—အရိယဝိဟာရ တို့ကို ဝိဟာရတိပုဒ်၌ ဖွင့်ပြခဲ့ပြီ၊] ကာယသ—ကိုယ်၏+ ဝိဝေကော-ကာမဂုဏ် အာရုံတို့မှ ကင်းရှင်းခြင်း၊ (ကာမဂုဏ်တို့နှင့် ခွဲခွါ၍ တယောဓံထည်းနေခြင်း) သည် ကာယဝိဝေက၊ စိတ္တသ-၏၊ ဝိဝေကော-နိဝရဏာတို့မှ ကင်းရှင်းခြင်း (ဈာန်ဝင်စားရှိနေခြင်း) သည် စိတ္တဝိဝေက၊ ဥပ+ဓိယတိ ဌေါတိ ဥပဓိ= ကပ်၍+ ထားအပ်ရာ (တည်ရာ) ဖြစ်သောကြောင့် ဥပဓိမည်၏၊ကာမ ပဓိ, ခန္ဓူပဓိ , ကိလေသုပဓိ , အဘိသင်္ခါရူပဓိ-ဟု ၄ မျိုးရှိ၏၊ ကာမဂုဏ် ၅ ပါးသည် သုခ၏ တည်ရာ ကာမူပဓိ၊ ခန္ဓာ ၅ ပါးသည် ဒုက္ခ၏ တည်ရာ ခန္ဓူပဓိ၊ ကိလေသာ တို့သည် အပါယ်ဒုက္ခ၏ တည်ရာ ကိလေသုပဓိ၊ အဘိသင်္ခါရ(ကံ)သည် ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏ တည်ရာ သင်္ခါရူပဓိ၊ ဥပဓိနှံ-ဥပဓိ ၄ ပါးတို့၏၊ ဝိဝေကော-ကင်းရှင်းရာ နိဗ္ဗာန်သည်၊ ဥပဓိဝိဝေကော-မည်၏။

ရုညတာဒိ ဝိမောက္ခ ။ ။ နိဗ္ဗာန်သည် သင်္ခါရတို့မှ ကင်းဆိတ်သော သုညဟု, တရာဖြင့် မတောင့်တအပ်သော အပ္ပณิဟိတ, ပုံသဏ္ဌာန်အရိပ် နိမိတ်မရှိသော အနိမိတ္တတရားတည်း၊ နိဗ္ဗာန်၏ ထိုသုညဟု (သုညတ) အခြင်းအရာ, အပ္ပณิဟိတ- အခြင်းအရာ , အနိမိတ္တအခြင်းအရာတို့ကို အာရုံပြုသော မဂ်လည်း (အကြောင်း အာရုံ၏ အမည်ကို အကျိုးအာရမ္မณิကဟု တင်စားသော ကာရณူပစာရ အားဖြင့်) သုညတ စသည်မည်၏၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်သောကြောင့် ဝိမောက္ခလည်း မည်၏။

သုညတရိမောဂ္ဂ အပ္ပကိဟိတရိမောဂ္ဂ အနိမိတ္တရိမောဂ္ဂတို့ကိုဂင်း၊အညေ-အခြားကုန်သော၊လောကိယ လောကုတ္တရေ-လောကီ လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေစ - ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မတို့ကိုဂင်း၊ ဘဒ္ဒ-မှီဝဲတော်မူပြီ၊ သေဝိ-မှီဝဲတော်မူပြီ၊ ဗဟုလီ-ကြိမ်ဖန်များစွာ၊အကာသိ-ပြုတော်မူပြီ၊တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဗ္ဗာဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ ဘဂဝါ ဝုစ္စတိ။

ပန- အာဠိတပါးကား၊ (တနည်း)ပန-ဘဗ္ဗာဝါဟူသော သခ်ေပ၏ ဝိတ္ထာရမှတပါး , ဝန္ဒ၊ဂမနာ ဘဝေသု ဟူသော သခ်ေပ၏ ဝိတ္ထာရကို ဆိုဉုးအုံ၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တိသု -ကုန်သော၊ ဘဝေသု-တို့၌၊ တဏှာသခ်ါတံ-တဏှာဟု ဆိုအပ်သော၊ဂမနံ-သွားကြောင်းကို၊ အနေန-၌ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝန္ဒ-ထွေးအန်တော် မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ ဘဝေသုဝန္ဒ၊ဂမနောတိ- ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ ဘဝသဒ္ဒတော-ဘဝသဒ္ဒါမှ၊ ဘကာရံ- ဘ အက္ခရာကိုဂင်း၊ ဂမနသဒ္ဒတော-ဂမနသဒ္ဒါမှ၊ ဂကာရံ-ကိုဂင်း၊ ဝန္ဒသဒ္ဒတော-ဝန္ဒသဒ္ဒါမှ၊ ဝကာရဉ္စ-ကိုဂင်း၊ အာဒါယ—ယူ၍၊ ဘဂဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ လောကေ- ၌၊ မေဟနုဿ ခဿ မာလာတိ-မေဟနုဿ ခ ဿ မာလာဟူ၍၊ဝတ္တဗ္ဗေ-ဆိုထိုက်လျက်၊ မေခလာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့တည်း။ [မေဟနုဿ-အင်္ဂါဇာတ်ဟူသော၊ ခဿ-အရပ်၏၊ မာလာ-ပန်း၊ (ခါးကြိုးတန်ဆာ။)]

သော ဋေမံ လောကန္တိ-ဟူသည်ကား၊ သော ဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ [အရဟံစသော ဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံသော ဆိုအပ်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို တသဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြသည်၊] ဋေမံလောကံ - ၌ လောကကို၊ ဋေမိနာ-

ယသ္မာပန တိသုဘဝေသု။ ။"ဂန္ဓတိ ဧတေနာတိ ဂမနံ"အရ ဘဝ ၃ ပါးတို့၌ လှည့်လည်သွားလာကြောင်း တရားဟူသည် ကိလေသာနှင့် ကံ (အဘိသင်္ခါရ) တည်း၊ ထိုတရားတို့တွင် တဏှာသာ ပဓာနဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် " တဏှာသင်္ခါတံ ဂမနံ " ဟု မိန့်၊ ဝမိယတ္ထ—အနက်ထုတ်အပ်ပြီ၊ ဋီကာ ဝန္ဒ၊"ထိုတဏှာကို အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ခံတွင်းဖြင့် အနက်ထုတ်အပ်ပြီ" ဟူလို၊"ဝန္ဒ + ဂမနံ ယေနာတိ ဝန္ဒ၊ဂမနော= ထွေးအန်အပ်ပြီးသော သွားကြောင်းတဏှာ ရှိတော်မူသောဘုရား၊ ဝါ—သွားကြောင်းတဏှာကို ထွေးအန်ပြီးသောဘုရား၊ (ဗီတိဟိုယောကဲ့သို့ တတိယာဗဟုဗ္ဗီဟိ)၊ ဘဝေသု+ ဝန္ဒ၊ဂမနော— ဘဝ ဝန္ဒ၊ဂမနော။

မေခလာ။ ။မေဟနုဿဒ္ဓါသည် အင်္ဂါဇာတ်၏ ပရိယာယ်တည်း၊ (အဘိဓာန်—၂၇၀) " မေဟန + ခ + မာလာ "မှ မေ + ခ + လာတို့ကိုယူ၊ ကျန်သမျှကို ဝဏ္ဏနာသနိရုတ္တိနည်းဖြင့်ချေ၍ "မေခလာ—ခါးကြိုးတန်ဆာ"ဟု ဖြစ်သကဲ့သို့, ဘဝ ဝန္ဒ၊ဂမနော ပုဗ္ဗဝယ် ဘဝမှ ဘ, ဝန္ဒမှ ဝ, ဂမနမှ ဂကိုယူ၊ ဂနှင့် ဝ ရှေ့နောက်ပြန်, ဝ၏ အ-ကို ဒီဃပြု၍ "ဘဂဝါ"ဟုပြီး၏၊ အားလုံး နိရုတ္တိနည်းချည်းတည်း။

ဤ " ဣမံ လောကံ " ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ (နိဒဿေတိ၏ ကရိယာထည့်၊) ဣဒါနိ - ယခုအခါ၌၊ ဝတ္တမာနံ - ဆိုထိုက်သော လောကကို၊ (ဆိုတော့မည့် လောကကို၊)နိဒဿေတိ- ညွှန်ပြ၏။

သ ဒေဝကန္တိ- ကား၊ ဒေဝေဟိ - နတ်တို့နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ (ဝတ္တမာနံ-ဖြစ်သော၊) သဒေဝကံ-နတ်တို့နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ မာရေန-မာရ်နတ်နှင့်၊ သဟ (ဝတ္တမာနံ- သော၊) သမာရကံ- မာရ်နတ်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဗြဟ္မုနာ-ဗြဟ္မာနှင့်၊ သဟ (ဝတ္တမာနံ), သဗြဟ္မကံ-ဗြဟ္မာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ သမဏာဗြာဟ္မဏေဟိ-သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့နှင့်၊ သဟ (ဝတ္တမာနံ) သသမဏာဗြာဟ္မဏိ - သမဏာ ဗြာဟ္မဏာတို့နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပဇာတတ္တာ-ကံ ကိလေသာတို့ကြောင့် အပြားအားဖြင့်ဖြစ်ရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ပဇာ-ပဇာ မည်၏၊ တံ ပဇံ - ထို သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ (သန္ဓိကတ္တာ ၌စပ်၊)ဒေဝ မနုဿေဟိ- နတ်လူတို့နှင့်၊ သဟ (ဝတ္တမာနံ) သဒေဝမနုဿံ - နတ်လူတို့နှင့် တကွဖြစ်သော၊ [ပဇံ၌စပ်။]

ဣဒါနိ ဝတ္တမာနံ နိဒဿေတိ။ ။"ဣမံ လောကံ=ဤလောက"အရ အများမျက်မြင် လူ့လောကကိုသာ ယူမည်စိုး၍ " ဣဒါနိ ဝတ္တမာနံ နိဒဿေတိ " ဟု မိန့်သည်၊ မျက်မြင် လူ့လောကကိုသာ မယူဘဲ " သဒေဝကံ သမာရကံ " စသည်ဖြင့် ယခု ဆိုတော့မည့် လောကအားလုံးကို ယူပါ–ဟူလို။

သဟ ဒေဝေဟိ သဒေဝကံ ။ ။" သဟ+ဒေဝေဟိ " ဝိဂြိုဟ်သည် လဟုကနည်းအားဖြင့် ပြီးစလွယ်ပြုအပ်သောဝိဂြိုဟ်တည်း၊"သဟ+ဒေဝေဟိ ယော ဝတ္တတိ" ဟု ဂရုကနည်းပြု၊ "သဒေဝကံ" ဟု ဒုတိယန္တထားခြင်းလည်း "သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ " စသည်ဖြင့် ဝါကျရှိကိုင်ထားသော ဝါကျာဝတ္ထိကန္တနည်း အရ ထားခြင်းတည်း၊ ထုံးစံအတိုင်း ဆိုလျှင် " သဟ+ဒေဝေဟိ ယော ဝတ္တတိတိ သဒေဝကော၊ တံ သဒေဝကံ " ဟု ပြုရမည်။ [" သဟ ဒေဝေဟိတိ အာဒိသု (အာဒိဖြင့် " သဟ+မာရေန " စသည်ကို ယူ၊) သဟ ဒေဝေဟိ ဝတ္တတိတိ သဒေဝကော, လောကော၊ တံ သဒေဝကံ တိ အာဒိနာ ယောဇေတဗ္ဗံ"–ဝိမတိ။] နိဿယ၌ကား "သဒေဝကံ" နှင့်လျော်အောင် "ဝတ္တတိ" မထည့်ဘဲ "ဝတ္တမာနံ" ဟု ထည့်ထားသည်။

ပဇာတတ္တာ။ ။ဤ ဟိတ်ဖြင့် ပဇာ၏ ဝိဂ္ဂဟကိုပြသည်၊ ယထာသက် ကမ္မကိလေသေဟိ–အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကံ ကိလေသာတို့ကြောင့်၊ ပကာရေန–(လူစသည်နှင့် နတ်စသည် မတူအောင်ရင်း, အချင်းချင်း တယောက်နှင့် တယောက်မတူအောင်ရင်း) အမျိုးမျိုး အစားစား အပြားအားဖြင့် + ဇာတာ – ဖြစ်သော သတ္တဝါအပေါင်းတည်း၊ ပ+ဇာ–အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော သတ္တဝါအပေါင်း။ [ပဝုတ္တ ဇနခေတ်, ကို့ပစ္စည်း, ကမ္မဇာ စသည်ကဲ့သို့ ပြီးစေ။]

တတ္ထ - ထိ သဒေဝကံ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့တွင်၊ သဒေဝက ဝစနေန-သဒေဝကသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝါ-သဒေဝကံ၌တည်သော ဒေဝသဒ္ဒါဖြင့်၊ ပဠုကာမာဝစရ ဒေဝဂ္ဂဟဏံ- အောံနတ်ပြည်ငါးထပ်ရှိ ကာမာဝစရနတ်တို့ကို ယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ သမာရက ဝစနေန-သမာရကသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝါ- သမာရကံ၌တည်သော မာရသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဆဋ္ဌကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏ-ခြောက်ခုမြောက် ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်ရှိ ကာမာဝစရနတ်တို့ကို ယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ - ၏၊ သ

တတ္ထ သဒေဝက ဝစနေန။ ။ဝစနတ္ထ(ဝိဂြိဟ်)ကိုပြုပြီး၍ ထိ ဝိဂြိဟ်၏ဟောနက် ဝစနီယတ္ထ (အရကောက်) ကို ပြလိုသောကြောင့် တတ္ထ – စသည်မိန့်၊ "သဒေဝကံ" တပုဒ်လုံးအရယူလျှင် သြကာသလောက နတ်ဘုံဌာန ရလိမ့်မည်၊သဒေဝကံ၌ပါသော ဒေဝသဒ္ဒါ၏အနက်သာ ထိုဘုံဌာန၌ရှိသော နတ်တို့ကိုရသည်၊ ထို့ကြောင့် "သဒေဝက ဝစနေန "ကို သမုဒါယောပစာရ (ကေဒေသျှုပစာရ) ကြံ၍ " သဒေဝက၌ပါသော ဒေဝသဒ္ဒါ တစိတ်ဖြင့် အောက်နတ်ပြည်ငါးထပ်ရှိ နတ်တို့ကိုယူ"ဟု ဆိုလိုရင်းမှတ်ပါ။

ဝိမတိ။ ။သဒေဝကဝစနေနာတိ သဒေဝကသဒ္ဒေ ဒ္ဝိတဒေဝသဒ္ဒေန၊ တဿာပိ (ထို ဒေဝသဒ္ဒါ၏လည်း) သဒေဝကပဒေ အန္တောဘူတတ္တာ (အတွင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အဝယဝေ သမုဒါယော ပစာရေန (ဒေဝဟူ၏သာတစိတ်၌ သဒေဝက ဟူသော အပေါင်းနာမည်ကိုတင်စားသော ဧကဒေသျှုပစာရအားဖြင့်) ဝေါဟာရော ကတော၊....ဧဝံ ဥပရိပိ (အထက် သမာရကံစသည်၌ ဤနည်းပင်)။

ပါရိဆေသနည်း။ ။ဒေဝသဒ္ဒါသည် နတ်ပြည် ၆ထပ်ရှိ နတ်များကိုလည်း, "ဗြဟ္မ ပါရိသဇ္ဇာနံ ဒေဝါနံ " စသည်ဖြင့် လာရာ၌ ဗြဟ္မာအားလုံးကိုလည်း, လူသားဖြစ်သော ရှင်ဘုရင် (ဒေဝ) ကိုလည်း, ဟောနိုင်သော်လည်း ဝသဝတ္တီနတ်နှင့် ဗြဟ္မာ – ရှင်ဘုရင် ဒေဝတို့ကို သမာရကံ သ ဗြဟ္မကံ သဒေဝမနုဿံပုဒ်တို့ဖြင့် သီးခြား ယူလတ္တံ့ဖြစ်၍ သဒေဝကံ၌ ဒေဝသဒ္ဒါဖြင့် ပါရိဆေသနည်းအရ ကျန်သမျှနတ်ကိုသာ သိမ်းယူရသည်။

အစိတ်ဝိဂ္ဂဟ အပေါင်းရ။ ။သဒေဝကန္တိစ အဝယဝေန ဝိဂ္ဂဟော= သဒေဝကံ၌ "သဟ+ဒေဝေဟိ"ဟု လောကဏ်တစိတ်ဖြစ်သော ဒေဝဖြင့် ဝိဂြိဟ်ပြု၏၊ သမုဒါယော သမာသတ္ထော = (ထိုသို့ အစိတ်ဖြင့် ဝိဂြိဟ်ပြုထားသော်လည်း) အပေါင်းဖြစ်သော လောကအားလုံးရသည်၊ "ဒေဝနှင့်တကွဖြစ်သော လောကအားလုံး"ဟူလို။

ဆဋ္ဌကာမာဝစရ ဒေဝဂ္ဂဟဏံ။ ။၆ ထပ်မြောက် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်ပြည်ရှိ နတ်များကို " ဆဋ္ဌကာမာဝစရဒေဝ " ဟု ဆိုသည်၊ သမာရကံ၌ မာရအရ မာရ်နတ် တယောက်ထည်းသာ ရသော်လည်း မာရ်နတ်သည် ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်၌ နေရကား ထို မာရ်နတ်နှင့် နီးကပ်နေသော ထို ဆဋ္ဌကာမာဝစရ နတ်အားလုံးကို ပစ္စာသတ္တိနည်း အားဖြင့် ယူပါ–ဟူလို၊ [ဆဋ္ဌကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ ပစ္စာသတ္တိဥယေနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ- ဋီကာများ၊–ပစ္စာသတ္တိနည်းကို နည်းလေးဆယ်မှာ ရှု။] ဝိမတိ၌ကား " အတ္ထတက္ခ နေဘောဇ်နောဘက်ဖြစ်၍ သဟစရဏနည်းအားဖြင့် ယူရသည်"ဟု ဆို၏။

ဗြဟ္မာကဝစနေန - သဗြဟ္မာက သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝါ - သဗြဟ္မာကဋ္ဌ တည်သော ဗြဟ္မ သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဗြဟ္မကာယိကာဒိ ဗြဟ္မဂ္ဂဟဏံ - ပဌမဈာန် ဗြဟ္မာ အစရှိသော ဗြဟ္မာတို့ကို ယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ သဿမဏာပြာဟ္မဏီဝစနေန - သဿမဏာပြာဟ္မဏီ သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝါ - သဿမဏာပြာဟ္မဏီဋ္ဌ တည်သော သမဏာ ပြာဟ္မဏာသဒ္ဒါဖြင့်၊သာသနဿ-သာသနာတော်၏၊ပစ္စတ္တိကပစ္စာမိတ္တသမဏာ ပြာဟ္မဏာဂ္ဂဟဏံ - ဆန်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူဖြစ်သော သမဏာ ပြဟ္မဏာတို့ကိုယူခြင်းကိုရင်း၊ သမိတပါပ ဗာဟိတပါပ သမဏာပြာဟ္မဏာဂ္ဂဟ ဏာဒ္ဓ-ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော သမဏာ , မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော ပြာဟ္မဏာတို့ကို ယူခြင်းကိုရင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ - ၏၊ ပဇာဝစ နေန - ပဇာသဒ္ဒါဖြင့်၊ သတ္တလောကဂ္ဂဟဏံ - သတ္တလောကကို ယူခြင်းကို၊

ဗြဟ္မကာယိကာဒိဗြဟ္မဂ္ဂဟဏံ။ ။ဗြဟ္မကာယိကသဒ္ဒါသည် ပဌမဈာန် ဘုံသား ဗြဟ္မာများကို ဟောဏ်၊ အာဒိဖြင့် အထက်ရှုပနှင့် အရူပဗြဟ္မာများကို ယူ၊ သဗြဟ္မက်ဋ္ဌ ဗြဟ္မသဒ္ဒါသည် မဟာဗြဟ္မာကို ဟောရင်းတည်း၊ အခြား ဗြဟ္မာများကိုကား ပစ္စာ သတ္တိနည်းအားဖြင့် ယူရသည်။ [ပစ္စာသတ္တိနှင့် ပစ္စာသန္ဓ အနက်တူ၏၊ ထို့ကြောင့် အလွန် နီးကပ်သော ဗြဟ္မာများကို ယူခြင်းကို " ပစ္စာသတ္တိနည်း " ဟု ဆိုသည်၊ "သဗြဟ္မကဝစနေန ဗြဟ္မကာယိကာဒိဗြဟ္မဂ္ဂဟဏံတိ ဣတ္ထောပိ ဧသေဝနယော(ဤပစ္စာ သတ္တိနည်းပင်တည်း)။]

ပစ္စတ္ထိကပစ္စာမိတ္တာ။ ။ပတိ+အတ္ထိက၊ ပတိပက္ခ-ဆန်ကျင်ဘက်ကို၊ အတ္ထယန္တိ-လိုလားတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ ပစ္စတ္ထိကာ။ [ပဌမပါရာဇိကဋ္ဌ ဤဝိဂ္ဂဟ တွေ့ရလတံ့၊ နိဒါန်း "ကုသလတ္ထိကာနံ"ကို နည်းမှီ၍"ပတိဝိရုဒ္ဓေ-ဆန်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော+ အတ္ထော-တောင့်တခြင်းတည်း၊ ပစ္စတ္ထော- ခြင်း၊ ပစ္စတ္ထော ဧတေသံ အတ္ထိတိ ပစ္စတ္ထိကာ " ဟု လည်း ပြု၊] ပတိပက္ခာ-ဆန်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကုန်သော၊ အမိတ္တာ-ရန်သူတို့တည်း၊ ပစ္စာ မိတ္တာ-တို့။ ["ပတိ+အမိတ္တ " မှ " ပစ္စမိတ္တ " ဟုသာ ဖြစ်သင့်သည်၊ ယခုစာများ၌ "ပစ္စာမိတ္တ "ဟု ရှိသည်။] ပစ္စတ္ထိကာဧဝ ပစ္စာမိတ္တာ ပစ္စတ္ထိကပစ္စာမိတ္တာ။

နိဒဿနနည်း ။ ။ သဿမဏာပြာဟ္မဏီ၌ သမဏာပြဟ္မဏာသဒ္ဒါဖြင့် သာသနာ တော်၏ဆန်ကျင်ဘက်ရသော့သမဏာနှင့် ပုန်ကားပြာဟ္မဏာတို့ကိုရင်း,ရဟန္တာဖြစ်သော သမဏာပြာဟ္မဏာတို့ကိုရင်း, ယူခြင်းသည် နိဒဿန (ညွှန်ပြကြောင်း) နည်းမျှသာတည်း၊ ထို သမဏာပြာဟ္မဏာသဒ္ဒါဖြင့် ရန်သူလည်း မဟုတ်, ရဟန္တာလည်း မဟုတ်သော သမဏာ ပြာဟ္မဏာတို့ကိုလည်း ယူနိုင်သည်။ [ပစ္စတ္ထိက၊ပေ၊ပြာဟ္မဏာနှင့် နိဒဿနမတ္တမေတံ။]

ပဇာဝစနေန သတ္တလောကဂ္ဂဟဏံ။ ။ဤအဖွင့်ကိုထောက်လျှင် ဇုမ်လောကံ၌ လောကသဒ္ဒါက သတ္တလောကကို မဟောနိုင်သောကြောင့် သတ္တလောကကို ယူတို့ရာ "ပဇာ"သဒ္ဒါကို ဆိုရသည် – ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏၊ အနုန်အားဖြင့်ကား ဇုမ် လောကံ၌ လောကသဒ္ဒါလည်း သတ္တလောကကို ဟောနိုင်ပါ၏၊ သို့သော် ထို"လောက" သဒ္ဒါ

ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သဒေဝမနုဿ ဝစနေန - သဒေဝမနုဿ သဒ္ဒါဖြင့်၊ သမ္မုတိဒေဝ အဝသေသ မနုဿဂ္ဂဟဏံ-သမ္မုတိနတ် ဟူသော မင်း, ကြွင်းသော လူတို့ကို ယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ - ဤသို့လျှင်၊ ဣဒေ- ဤ၅ ပုဒ်တို့တွင်၊ တိဟိ- ၃ ပါး

သည် သြကာသလောက သင်္ခါရလောကကိုလည်း ဟောသေး ရကား ဗျတိစာရ ဖြစ်နေ၏၊ [သတ္တလောက သြကာသလောက သင်္ခါရလောက ၃မျိုးလုံး ရှေးရှုပါဝင်လာသည်ကို ဗျတိစာရ ဟု ခေါ်၏။]၊ ထို့ကြောင့် ထို ဗျတိစာရ မဖြစ်ဘို့ရာ သတ္တလောက သက်သက်ကိုသာ ဟောသော ပဇာသဒ္ဒါကိုထင်၍ ဆိုရပြန်သည်။ ["လောကသဒ္ဒသ သြကာသ,လောကာဒီနမ္ပိ သာ,စာရဏတ္တာ သတ္တလောကာဝေဏိကမေဝ ပဇာဂဟဏံ ကတံ"–ဝိမတိ။]

သာရတ္ထ ။ ။ ကာမံ သဒေဝကန္တိ အာဒိဝိသေသနာနံ ဝသေန သတ္တလောက ဝိသယော လောကသဒ္ဒေါတိ ဝိညာယတိ၊ တုလျယောဂတ္တာ တေသံ၊ သလောမကော သပက္ခကောတိ အာဒိသု ပန အတုလျ,ယောဂေပိ အယံ သမာသော လဒ္ဓတိတိ ဗျတိ စာရ,သဒ္ဒေန တော ပဇာဂဟဏံ။ [သဒေဝကံစသော ဝိသေသနတို့သည် တူသော ယှဉ်ဘက်အနက်ကိုဟောကြ၏၊ နတ်တို့နှင့်တကွ (နတ်တို့နှင့် အတူယှဉ်ဘက်) ဟူသည် မာရ်ဗြဟ္မာ ဟူသော သတ္တဝါတို့ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် " သဒေဝကံ လောကံ " ၌ လောကသဒ္ဒါသည် သတ္တလောကကိုဟော၏-ဟု သိသာ၏၊ "သလောမကော-အမွေး ရှိသောဌက်၊ သပက္ခကော – အတောင်ရှိသော ဌက် " ဟု ဝိဂ္ဂဟမာန အနက်ဟော သ (သဟ) နှင့် သမာသ်တွဲရာ၌ကား အတူယှဉ်ဘက်အနက်ကို မဟောရကား ၌"သဒေ ဝကံ"၌လည်း"နတ်ရှိသော လောက"ဟု အနက်ပေးလျှင် ထိုလောကအရ၌ သြကာသ လောက ရသောကြောင့် ထို သြကာသလောကကို တားမြစ်ဘို့ရာ ပဇာ သဒ္ဒါကို ဆိုရ သည်။] ၎င်းအဖွင့်အလို ဋီကာ်လောက် အရ သတ္တလောကကို ယူစေလိုဟန်တူသည်။

သမ္မုတိဒေ....ဂဟဏံ။ ။သမ္မုတိနတ်, ဥပပတ္တိနတ်, ဝိသုद्धိနတ်ဟူ နတ်၃မျိုး ရှိ၏၊ သမ္မုတိနတ် ဟူသည် " ဒေ၀ " ဟု လူတို့ သမုတ်အပ်သော ရာဇ (ရှင်ဘုရင်) တည်း၊ ဥပပတ္တိနတ်ဟူသည် နတ်ပဋိသန္ဓေနေရသော နတ်ဗြဟ္မာတို့တည်း၊ ဝိသုद्धိနတ် ဟူသည်, ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သော ရဟန္တာများတည်း၊ သဒေဝကံ သင်ဗြဟ္မကံ တို့ဖြင့် ဥပပတ္တိနတ်ကိုရင်း, သဿမဏ ဗြာဟ္မဏိ"ဖြင့် ဝိသုद्धိနတ်ကိုရင်း ယူခဲ့ပြီး ဖြစ်၍ ပါရိသေသ နည်းအားဖြင့် သဒေ၀မနုဿံ၌ ဒေ၀ အရ သမ္မုတိနတ် ဟု ခေါ်ရသော ရှင်ဘုရင်ကိုသာယူရတော့သည်၊"အ၀သေသ မနုဿံ"အရ၌ကား သမဏဗြာဟ္မဏနှင့် ရှင်ဘုရင်တို့မှတပါး ကြွင်းသမျှ လူတို့ကို ယူ။

ဒေ၀မေဇ္ဈ၊ ပေါ၀ဇာ၀သေန သတ္တလောကော ။ ။ "သဒေ၀ကံ, သမာရကံ, သ ဗြဟ္မကံ ၃ ပုဒ်တို့ဖြင့် သြကာသလောကကို ယူအပ်၏" ဟု ဆိုသောကြောင့် "ဋီမ် လောက်–၌ သြကာသလောကကို"ဟု အနက်ပေးကြ၏၊ သို့သော် ပြုခဲ့သောသာရတ္ထ စသော ဋီကာများဖွင့်ပုံကို ထောက်လျှင် သဒေ၀ကံ စသည်တို့ဖြင့်လည်း သတ္တလောက ကိုပင် ယူရမည်ကဲ့သို့ ထင်၏၊ " တိဟိ ပဒေဟိ သြကာသ,လောကော" ဟူသော အဋ္ဌ

ကုန်သော၊ ပဒေဟိ-သဒေဝကံ်အစရှိသောပုဒ်ဘို့ဖြင့်၊ သြကာသလောကော-သြကာသလောကကို၊ ဂဟိတော - ယူအပ်ပြီ၊ ဒ္ဒိဟိ - ကုန်သော၊ (ပဒေဟိ-သဿမဏာမြာဟ္မဏိ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်၊)ပဇာဝသေန - ပဇာ သဒ္ဒါ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သတ္တလောကော- သတ္တလောကကို၊ ဂဟိတော-ပြီ၊ ဧတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတမ္ဘော-၏။

အပရော နယော - အခြားတနည်းကား၊ ("ပုဗ္ဗနယတော-မှ၊ အပရော-သော၊ နယော- ကို၊ ဝေ-ဖြင့်၊ ဝေဒိတမ္ဘော-၏၊" ဟုလည်းပေး၊)သဒေဝက ဂ္ဂဟဏေန - သဒေဝက သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝါ - သဒေဝကဒ္ဒ တည်သော ဒေဝသဒ္ဒါ

ကထာအဖွင့်သည် ရှေးဦးကာဆရာတို့ လက်ထက်က ရှိမှ ရှိရဲ့လား—ဟု ယုံမှားမိတော့၏။ [သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့ဌကား " သြကာသလောကေန သဒ္ဒိ သတ္တလောကော" ဟု ရှိ၏၊ ထိုအဖွင့်ကပင် သတ္တလောကကို ပဓာနထား၍ ဆိုသောကြောင့် သင့်သကဲ့သို့ ထင်၏။] သဿမဏာ မြာဟ္မဏိ သဒေဝမနုဿံ ၂ ပုဒ်တို့ဖြင့်ကား (ပဇာပုဒ်ကိုထော်၍) သတ္တလောကကို ယူရသည်။

,ပါဠိတော်အနက် ॥ ॥ ယခုအခါ ဤအဖွင့်ကိုသာ အတည်ပြု၍ " သဒေဝကံ—အောက်နတ်ပြည်ငါးထပ်ရှိ နတ်တို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သမာရကံ—မာရ်နတ်၏ တည်နေရာဖြစ်သော ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်ရှိ နတ်အပေါင်းနှင့်လည်းတကွ ဖြစ်သော၊ သ ဗြဟ္မကံ-ဗြဟ္မာ ၂၀ နှင့်လည်းတကွ ဖြစ်သော၊ ဧမံ လောကံ- ဤ သြကာသလောကကို ၎င်း။ [သုဘွန်အဋ္ဌကထာစာရှိအလို"ဤ သြကာသလောက သတ္တလောကကိုဌင်း"] သဿမဏာ မြာဟ္မဏိ-သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် သမဏာမြာဟ္မဏာ,မကောင်းမှုတို့ကို ငြိမ်းစေပြီးသော သမဏာ , မျှောပြီးသော မြာဟ္မဏာတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သဒေဝမနုဿံ—သမ္မုတိနတ်ဟူသောမင်း, ကြွင်းသောလူတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ (ဧမံ မပါ၊)ပဇံ-သတ္တဝါအပေါင်းကိုဌင်း "ဟု ဝိမတိ ဖွင့်သည့်အတိုင်း အနက်ပေးကြသည်။ [ဤ၌ "ပဇံ"ဟု စ-အပိုထည့်ရမုံကို စဉ်းစားပါ။]

အပရေဝါဒ ॥ ॥ " အပရေ ပန သဒေဝကန္တိအာဒိ ပဋ္ဌဟိပဒေဟိ သတ္တလောကောဝ ဂဟိတော" ဟု ဝိမတိ၌ အပရေဝါဒလာ၏၊ ထိုဆရာတို့ကား ပဇံကို ဧမံ လောကံ၏ ဝိသေသနဟု ယူ၍ "သဒေဝကံ—သော၊ ပဇံ—သတ္တဝါအပေါင်း ဟူသော၊ ဧမံလောကံ—ဤ သတ္တလောကကိုဌင်း၊ သမာရကံ ပဇံ ဧမံ လောကံ, သ ဗြဟ္မကံ ပဇံ ဧမံလောကံ, သဿမဏာမြာဟ္မဏိ ပဇံ ဧမံလောကံ, သဒေဝမနုဿံ ပဇံ ဧမံလောကံ-ကိုဌင်း"ဟု အနက်ပေးလိုကြ၏၊ ထို အပရေဝါဒအလိုလည်း " တိဟိ ပဒေဟိ သြကာသလောကော"ဟူသော အဋ္ဌကထာဖွင့် ရှိဟန်မတူ၊ ရှိပြန်လျှင်လည်း ထို အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ကိုပင် အားမရ၍ တနည်းပြကြဟန်တူသည်။

အပရော နယော ॥ ॥ သဒေဝကံ စသော ပုဒ်တို့၏ ဝိဂြိုဟ်ဝါကျမှာ ရှေးနည်းအဘိုင်းသာတည်း၊ဟောနက်အရကောက်ဖြစ်သော အဘိဓေယျ (ဝစနီယတ္ထ) ကိုသာ တနည်းပြလို၍ " အပရော နယော " ဟု မိန့်။ [အရှုပစ္စာန်ကို အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ

ဖြင့်၊ အရူပါဝစရဒေဝလောကော - အရူပါဝစရဗြဟ္မာအပေါင်းကို၊ ဂဟိတော-ယူအပ်ပြီ၊ သမာရကဂ္ဂဟဏေန-သမာရကသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝါ-သမာရကဘ္ဘတည်သော မာရသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဆ ကာမာဝစရ ဒေဝလောကော – နတ်ပြည် ၆ ထပ်ရှိ ကာမာဝစရ နတ်အပေါင်းကို၊ ဂဟိတော-ပြီ၊ သဗြဟ္မကဂ္ဂဟဏေန-သဗြဟ္မကသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝါ-သဗြဟ္မကဘ္ဘတည်သော ဗြဟ္မ သဒ္ဒါဖြင့်၊ ရူပိ ဗြဟ္မလောကော – ရူပ်ရှိသော ဗြဟ္မာအပေါင်းကို၊ ဝါ - ရူပဗြဟ္မာအပေါင်းကို၊ ဂဟိတော-အပ်ပြီ၊ သဿမဏဗြာဟ္မဏျာဒိဂ္ဂဟဏေန-သဿမဏဗြာဟ္မဏိ

ခေါ်ကြောင်း သတိပြု။] အရူပဗြဟ္မာတို့သည် အရူပဈာန်သမာပတ်ကို ဇီဝစားလျက် ငြိမ်သက်စွာသော အာနေဉ္ဇဝိဟာရဖြင့် နေကြသော အခါ လွန်စွာတောက်ပတင့်တယ်ကုန်ရကား " ဒိဋ္ဌဓမ္မ – ထွန်းတောက်ကုန်၏၊ ဇုတိ ဒေဝါ" ဟူသော ဝိဂ္ဂိဟ်နှင့်အညီ ဒေဝအမည် ရနိုင်ကြ၏၊ ဘုရားရှင်လည်း " အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါနံ ဒေဝါနံ " စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် သဒေဝကံ၌ ဒေဝ သဒ္ဒါဖြင့် အရူပဗြဟ္မာများကို ယူရသည်၊ အခြား ဒေဝ-ဗြဟ္မာတို့ကို နောက် ၂ ပုဒ်ဖြင့် ယူလတ္တံ့ဖြစ်၍ ပါရိသေသနည်းတည်း။ ["အရူပါဝစရဒေဝလောကော ဂဟိတော ပါရိသေသညာယေန, ဇုတရေသံ ပဒ္ဒ္ဓရေဟိ ဂဟိတတ္တာ"–ဝိမတိ။]

သမာရက .... ဆကာမာဝစရ ဒေဝလောကော ။ ။ နတ်ပြည် ၆ ထပ် ရှိ နတ်လောကသည် ရိုးရိုးအခါ၌ မိမိတို့အထက်က (သကြားမင်းကဲ့သို့) အမြဲအုပ်စိုးသော နတ်မင်းကြီးတို့၏ အလိုသို့ လိုက်ကြရသော်လည်း မာရ်နတ်က (သူပုန် ဒမြတို့ကဲ့သို့) တခါတခါ အထူးအာဏာပြလျင် မာရ်နတ်၏အလိုသို့ လိုက်ကြရလေသည်၊ ထို့ကြောင့် သမာရကံ၌ မာရသဒ္ဒါကို ပဓာနနည်းကြီ၍ ထို့မာရသဒ္ဒါဖြင့် နတ်ပြည် ၆ ထပ်ရှိ နတ်အပေါင်းကို ယူရသည်၊ ဝိမတိ၌ ဥပပတ္တိဒေဝချင်း တူ၍ သဒိသူပစာရဟု လည်း ဆိုစ်။ [ဆကာမာဝစရဒေဝလောကသ သဒိသေသံ (အာဏာပြခြင်း ပူးဝင်ခြင်း စသော အထူးနှင့်တကွဖြစ်လသော်) မာရသ ဝသေ ဝတ္တနတော အာဟ သမာရကဂ္ဂဟဏေန ဗျာဒိ-ဋီကာများ။] သဒေဝကံဖြင့် အရူပဗြဟ္မာတို့ကို ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် သဗြဟ္မကံ၌ ဗြဟ္မသဒ္ဒါဖြင့် ရူပဗြဟ္မာများကိုသာ ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ယူရတော့သည်။

အနက်ပေးပုံ။ ။ဤပြခဲ့သောအဖွင့်နှင့်အညီ–"သဒေဝကံ – အရူပဗြဟ္မာတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သမာရကံ – မာရ်နတ်၏ အာဏာပြန့်နှံ့ရာ နတ်ပြည် ၆ ထပ်ရှိ နတ်အပေါင်းနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သဗြဟ္မကံ-ရူပဗြဟ္မာအပေါင်းနှင့်လည်းတကွ ဖြစ်သော၊ ဣမံ လောကံ– (ဝိနည်းအဌကထာ ယခုပါ၌ရှိအလို) ဤ သြကာသလောကကိုဝင်း၊ (သုတ္တန်အဌကထာအလို) သတ္တလောက, သြကာသလောကကိုဝင်း,ဟုပေး။

သဿမဏာ၊ပေ၊သတ္တလောကော။ ။ ဤဝါကျ၌ ဝါသဒ္ဒါ ၂ ချက် ပါနေ၍ ဝါတခုလျင် မူလအနက်နှင့်တကွ ၂ နက်စီ ရသောကြောင့် "၁–စတုပရိသဝသေန မနုဿလောကော၊ ၂–သမ္ဘုတိဒေဝေဟိဝါ သဟ မနုဿလောကော၊ ၃– စတုပရိသဝသေန

စသော သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝါ – သဿမဏာ ဗြာဟ္မဏိစသည်၌ တည်သော သမဏာ ဗြာဟ္မဏာစသော သဒ္ဒါဖြင့်၊ စတု ပရိသဝသေန-ပရိသတ် ၄ ပါးတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ မနုဿလောကော - လူအပေါင်းကို၊ ဂဟိတော – ပြီ၊ ဝါ – တနည်း၊ သမ္ဗုတိဒေဝေဟိ- သမ္မုတိနတ်တို့နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ မနုဿလောကော ဂဟိတော၊ ဝါ–တနည်း၊ အဝသေသ သမ္ဘဿတ္တလောကော-ကြွင်းသော အလုံးစုံသော သတ္တလောကကို၊ ဂဟိတော။ [" အဝသေသ သမ္ဘဿတ္တ လောကော ဝါ"၌ ဝါသည် မနုဿလောကောကို ဝိကပ် ပြုသောကြောင့် " စတု ပရိသ

အဝသေသသမ္ဘဿတ္တလောကောဝါ၊ ၄– သမ္မုတိဒေဝေဟိ ဝါ သဟ အဝသေသသမ္ဘဿတ္တလောကော"ဟု ၄ ဝါကျ (၄ နက်) ရကြောင်းကို သိပါ၊ ထိုတွင် ၂ နံပါတ် ဝါသည် စတုပရိသဝသေန၏ ဝိကပ်, ၃ နံပါတ်ဝါသည် မနုဿလောကော၏ ဝိကပ်; ၄ နံပါတ်ဝါသည် စတုပရိသဝသေနနှင့် မနုဿလောကော၏ ဝိကပ်တည်း။ [အဘိဓာန်၌ ပရိသတ် ၈ ပါးလာ၏၊ အထက် ၄ ပါးကို သဒေဝကံစသည်ဖြင့် ယူပြီးဖြစ်၍ "သမဏာ, ဗြာဟ္မဏာ, ခတ္တိယ, ဂဟပတိ" ၄ ပါးကိုသာ ယူတော်လတ္တံ့။] ထိုအတိုင်း....

(၁) ပါဠိတော်အနက် ။ ။ " သဿမဏာ ဗြာဟ္မဏိ – သမဏာပရိသတ်, ဗြာဟ္မဏာပရိသတ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သဒေဝမနုဿံ – သမ္မုတိနတ်ဟူသော ခတ္တိယပရိသတ်, ကြွင်းသောလူ ဟူသော ဂဟပတိပရိသတ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ ပဇံ-ပရိသတ် ၄ ဖြာ လူသတ္တဝါအပေါင်းကိုဝင်း" ဟုပေး။ [" သဿမဏာ ဗြာဟ္မဏိ"တို့ ဧမိနာ သမဏာပရိသာ ဗြာဟ္မဏာပရိသာစ ဂဟိတာ ဟောန္တိ၊ သဒေဝမနုဿန္တိ ဧမိနာ ခတ္တိယပရိသာ ဂဟပတိပရိသာစ ဂဟိတာ၊... စတုပရိသသင်္ခါတံ ပဇံ"–သာရတ္ထ။]

(၂) ပါဠိတော်အနက်။ ။ [ပဌမနည်း၌ ပရိသတ် ၄ ပါးကိုသာ ယူသော်ကြောင့် သုဒ္ဓလူများကျန်နေရကား ထိုတို့ကိုပါ၊ အာဝပရိသတ်နာမည်မတပ်ဘဲ ဒုတိယနည်းကို ပြသည်။] " သဿမဏာဗြာဟ္မဏိ – သမဏာဗြာဟ္မဏာ တို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သဒေဝမနုဿံ -သမ္မုတိနတ်ဟူသော်မင်း, ကြွင်းသော ဂဟပတိသုဒ္ဓ လူမျိုးတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ ပဇံ–အစုလေးဖြာ, လူသတ္တဝါအပေါင်းကိုဝင်း" ဟု ပေး။ [သဿမဏာဗြာဟ္မဏိ"တို့ ဧမိနာ သမဏာဗြာဟ္မဏာ ဂဟိတာ၊သဒေဝမနုဿံတို့ ဧမိနာ သမ္မုတိဒေဝသင်္ခါတာ ခတ္တိယာ,ဂဟပတိသုဒ္ဓသင်္ခါတာ အဝသေသမနုဿာစ ဂဟိတာ ဟောန္တိ၊...."ပဇံတို့ ဧမိနာ စတူဟိ ပကာရေဟိ ဌိတာ ဧကေယေဝ မနုဿသတ္တာ ဝုတ္တာ"–ဋီကာ။]

(၃–၄)။ ။ [ရှေးနည်းများ၌ လူသတ္တဝါသာရ၍, နဂါး ဂဠုန် ငရဲသား စသူတို့ကျန်သေးသောကြောင့် ထိုအားလုံးပါဝင်အောင် "အဝသေသ သမ္ဘဿတ္တလောကော ဝါ"ဟု မိန့်သည်။] (၃) နံပါတ်၌ (၁) နံပါတ်အတိုင်း ပရိသတ်နာမည်တပ်၍"ပဇံ–ပရိသတ်လေးဝ, လူသုဒ္ဓနှင့်, နာဂ ဂဠုန်, ငရဲသားစသော သတ္တဝါ ပေါင်းစုံကို ဝင်း" ဟုပေး၊ (၄) နံပါတ်၌ ပရိသတ်နာမည်မတပ်ဘဲ (၂) နံပါတ်အတိုင်းပေး၍ "ပဇံ–

ဝသေန, သမ္မုတိဒေဝေဟိ ဝါ သဟ" တို့ကို လိုက်စေ၍ တနည်းအနက်ပေး နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဝါ-တနည်း၊ စတုပရိသဝသေန-ဖြင့်၊ အဝ သေသ သမ္ဘ သတ္တလောကော-ကို၊ ဂဟိတော-ပြီ၊ ဝါ-တနည်း၊ သမ္မုတိဒေဝေဟိ-တို့နှင့်၊ သဟ, အဝသေသသမ္ဘသတ္တလောကော-ကို၊ ဂဟိတော-ပြီ"ဟု ပေးပါ။]

[အဝိစ-သည်သာ မကသေး၊ ဣဿ-ဤသဒေဝကံ အစရှိသောသဒ္ဒါတို့တွင်၊ သဒေဝကဝစနေန- သဒေဝက သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒတော - မြတ်သော ၄ စုကွဲပြား, လူအများနှင့်, နဂါး ဂဠုန်, ဂရဲသားစသော သတ္တဝါပေါင်းစုံကိုဥပ"ဟု ပေးပါ။ [ဤသို့ စတုပရိသဝသေန သမ္ဘုတိဒေဝေဟိ ဝါ သဟ အဝသေသသမ္ဘ သတ္တလောကောတိ ယောဇေတဗ္ဗံ (အနက်ယောဇနာပါ)၊ (၃) စတုပရိသသဟိတော အဝသေသသုဒ္ဓနာဂနေရယိကာဒိ သတ္တလောကော၊ (၄) စတုဓာ ဋ္ဌိတမနုဿသဟိတော ဝါ အဝသေသ နာဂသုပဏ္ဏနေရယိကာဒိ (အာဒိဖြင့် တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာဃူ) သတ္တလောကော"—ဋီကာ။]

ပဇာအတွက် စွဲနက်အမျိုးမျိုး။ ။သဟ+သမဏာပြာဟ္မဏောဟိ ယာ ဝတ္တတိတိ သသမဏာပြာဟ္မဏီ (ပဇာ)၊ သဟ+ဒေဝမနုဿေဟိ ယာ ဝတ္တတိတိ သဒေဝမနုဿာ (ပဇာ)၊ ၁—၂ အလို "ယာ ပဇာ— အကြင် လူသတ္တဝါအပေါင်းသည် " ဟု စွဲလျှင် သသမဏာ ပြာဟ္မဏီ အရ သမဏာပြာဟ္မဏာတို့နှင့် ဝေါကျဖြစ်သော လူသတ္တဝါ အပေါင်း သာရ၏၊ ၃—၄ အလို "ယာပဇာ— အကြင် လူနှင့်တကွ နဂါး ဂဠုန် ဂရဲသားစသော သတ္တဝါအပေါင်း " ဟု စွဲလျှင် သသမဏာပြာဟ္မဏီ အရ ထို သတ္တဝါအပေါင်းပင် ရ၏၊ သဒေဝမနုဿာဟူလည်း နည်းတူ၊ ဤသို့ ပဇာ၏စွဲနက်ကို အချိုးမျိုးမှန်းဆ၍ သသမဏာ ပြာဟ္မဏီ သဒေဝမနုဿီတို့အရ အနက်လေးမျိုး ဖွင့်ပြလေသည်။

အဝိစေဟု။ ။ဤ " အဝိစ " စသည်ကား ပြခဲ့သော အပရောနယောကို ထပ်၍ ဖြည့်သောစကားတည်း၊ "ပြခဲ့သော အပရော နယောသာ မကသေး, အခြား အပရော နယောလည်း ရှိသေးသည်"ဟူလို၊ ရှေးနည်းနှင့် ဤနည်း ထူးပုံကား-ရှေးနည်းဌ "သဒေ ဝကံ"အရ အရှုပမြတ်ဟူတတ်၏, "သမာရကံ"အရ ကာမာဝစရနတ်တို့, ဤသို့ စသည် တို့စီ ခွဲခြား၍ အနက်အရကောက်ယူရ၏၊ အဝိစတက်သော ဤနည်းဌကား— သဒေ ဝကံ အရလည်း လောကအားလုံး , သမာရကံ, သမြတ်ဟ္မဏ် , သသမဏာပြာဟ္မဏီတို့ အရလည်း အသီးအသီး လောကအားလုံးချည်း အနက်အရ ယူရသည်။ [ဧတ္ထာ ဝတာ ဘာဝသော (တဘ္ဘိစိအားဖြင့်) လောကံ ဂဟေတ္မာ ယောဇနံ (အနက် ယောဇ နာပုံ) ဒသေတ္မာ ဣဒါနိ တေန တေန ဝိသေသေန (ဒေဝ-မာရစသော ဝိသေသနဖြင့်) အဘာဝသော (တဘ္ဘိစိမခွဲဘဲ) ယောဇနံ ဒသေတုံ အဝိစေတ္ထာတိ အာဒိဝုတ္တံ။]

သဒေဝကဝစနေန။ ။ဤပုဒ်ကို သာဓေန္တာ အဋ္ဌုဂ္ဂတောတို့ဆိုစဉ်၊ သဒေဝက သဒ္ဒါဖြင့် ပြီးစေလျက် လွှမ်းတက်ပြီ၊ အာဘယ်ကို ပြီးစေသနည်း၊ သမ္ဘသိ လောကသ သဏ္ဌိကတဘာဝံ—လောကအားလုံးကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြောင်း ပြီးစေသည်၊ သဒေ ဝက သဒ္ဒါတခုထည်းဖြင့် အာဘယ်နည်းအရ ပြီးစေနိုင်ပါသနည်း၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒတော-

ဂတိကို ပိုင်းခြားခြင်းအားဖြင့်၊ သဗ္ဗသောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ လောကသ - လောက၏၊ ဝါ - ကို၊ သန္ဓိကတဘာဝံ - မျက်မှောက် ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ သာဓေန္တော-ပြီးစေလျက်၊ တဿဘဂဝတော-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ - ကျော်စောသံသည်၊ အဗ္ဘုဂ္ဂတော - လွှမ်းမိုး၍ တက်ပြီ၊ တတော-ထိုမှနောင်၌၊ ယေသံ-အကြင်သူတို့၏၊(ဝိမတိ-တွေးတောခြင်းသည်၊) သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ (ကိं-အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း၊) မာရော မာရ်နတ်သည်၊ မဟာနုဘာဝေါ - ကြီးသော အာနုဘော် ရှိ၏၊ ဆ ကာမာဝစရိဿရော - ၆ ထပ်ရှိ ကာမာဝစရနတ်တို့ကို အစိုးရ၏၊ ဝသဝတ္တီ-မိမိအလိုကျဖြစ်စေနိုင်၏၊

ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒနည်းအရ ပြီးစေနိုင်ပါသည်။ [သာဓေန္တောအရာဝယ် ဝိမတိ၌ "သာဓေန္တော" ဟု ရှိ၏၊ မကောင်းလှ၊ သန္ဓိကတဘာဝံကား ပါဠိတော်မှ သန္ဓိကတ္တာကို ယူထားသော ပုဒ်တည်း။]

ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ။ ။"ဒေဝ–မနုဿ-နိရယ–ပေတ–တိရစ္ဆာန"ဂတိ ၅ ပါးတွင် ဒေဝဂတိသည် ဥက္ကဋ္ဌ (အမြတ်) တည်း၊ ထို ဒေဝတို့တွင်လည်း အရူပဒေဝသည် သာလွန် မြင့်မြတ်သော ဥက္ကဋ္ဌတရတည်း၊ သဒေဝကံ၌ ဒေဝသဒ္ဒါဖြင့် ထို ဥက္ကဋ္ဌတရ အရူပဗြဟ္မာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ ပြသည်၊ "(ဥက္ကဋ္ဌနည်းအရ) အရူပဗြဟ္မာနှင့်တကွ ၅၂ လောကကို ကိုယ်တော်တိုင်သိခြင်းကိုပြသဖြင့် သြမကဖြစ်သော အောက်တန်းလောက အားလုံးကိုလည်း သိခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးကြောင်းကို ပြပြီးဖြစ်တော့သည်"ဟူလို။

သာရတ္ထ။ ။ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေ တာတိ ဥက္ကံသဂတိ ဝိဇာနနေန၊ (သယံ အဘိညာ ကြည့်၍ "ဝိဇာနနေန" ဟု ဖွင့်သည်၊) ပဗ္ဗသု ဟိ ဂဘီသု ဒေဝဂတိပရိယာပန္နာဝ သေဋ္ဌာ၊ တတ္ထာပိ အရူပိနော ဒုရသမုဿာရိတ (တချို့စာ၌ သမုဿ ၊ ဒို့တ) ကိလေသ ဒုက္ခတာယ (ဝေးစွာပယ်ရှားအပ်ပြီးသောကိလေသာဒုက္ခရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း) သန္တပဏီတအာနုဘ ဝိဟာရသမဂ္ဂီတာယ အတိဝိယ ဥက္ကဋ္ဌာ၊– ဤဒို့ကာအတိုင်း "သဒေဝကံ-အရူပဗြဟ္မာတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော" ဟု ပေး။ [ဥက္ကဋ္ဌနည်းအပြင် သီလကွန်ဒို့ကာသစ်၌ ပဓာနနည်းလည်း လာ၏။]

မာရော....ဝသဝတ္တီ။ ။" ဆကာမာဝစရိဿရော " ဟု ဆိုသောကြောင့် " သကြားမင်း သုယာမနတ်မင်းစသော ထိုထိုနတ်ပြည်ရှိ မင်းတို့ကဲ့သို့ အစိုးရသည်" ဟု ယူမှားမည်စိုး၍ "ဝသဝတ္တီ"ဟု မိန့် ၊"အစိုးရ"ဆိုသည်မှာ နတ်မင်းများ အစိုးရသကဲ့သို့ ပိုင်စိုးသော အစိုးရခြင်း မဟုတ်၊ ထိုနတ်များကိုပူးဝင်ခိုင်ခြင်း တခါတရံ ဒါးမြှောင်ပုန်တို့ကဲ့သို့ မတရားအာဏာပြုခြင်းအားဖြင့် သူ့အလိုလိုက်စေနိုင်သော အစိုးရခြင်းတည်း–ဟု ဆိုလိုသည်။ [" တေန (ထို ဝသဝတ္တီပါဒ်ဖြင့်) သာဟသိကကရဏောန (အနိုင်အထက် နှိပ်စက်မှုကိုပြုခြင်းဖြင့်) ဝသဝတ္တာပနမေဝ (အလိုသို့ လိုက်စေခြင်းသည်ပင်) တဿာမိပဋ္ဌံ (ထို မာရ်နတ်၏ အကြီးအကဲအဖြစ်တည်း) ဒုတိ ဒဿေတိ၊ သော ဟိ ဆဋ္ဌဒေဝလောကေပိ အနိဿရော (ထို မာန်နတ်သည် သူ၏နေရာ ပရနိမ္မိတ

ဝါ - မိမိအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်၏၊ သော၀ - ထို မာရ်နတ်ကိုလည်း၊ တေန-ဤ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သန္ဓိကတောကိ - မျက်မှောက်ပြုအပ်လေသလော၊ ဧတိ-သို့၊ (ဝိမတိ-သည်၊ သိယာ-၏၊) တေသံ-ထိုသူတို့၏၊ ဝိမတိ -တွေးတောခြင်းကို၊ ဝိမမဉ္ဇော-ပယ်ဖျောက်လျက်၊ သမာရကန္တိ-သမာရကံဟူ၍၊ (ကိတ္တိ သဒ္ဒေါ - သည်၊) အဗ္ဘုဂ္ဂတော- ပြီ၊ ပန - အဘိုတပါးကား၊ ယေသံ - တို့၏၊ (ဝိမတိ-သည်၊) သိယာ-၏၊ (ကိ -နည်း၊) မြဟ္မာ-မဟာမြတ်ဟ္မာသည်၊ မဟာနုဘာ၀ေါ-၏၊ ကေဠိသိယာ - လက်တဆောင်းဖြင့်၊ ကေသို့ စက္ကဝါဠသဟဿေ-တထောင်သော စကြာ၀ဠာ၌၊ အာလောကံ - အရောင်အလင်းကို၊ ဖရတိ - ဖြန့်နှိုင်း၏၊ ဒ္ဒိဟိ-ကုန်သော၊ အဂ္ဂိလိဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဒ္ဒိသု စက္ကဝါဠ သဟဿေသု - တို့၌၊ အာလောကံ ဖရတိ၊ (ဤအတိုင်း ဖေါ်ပါ၊) ဒသဟိ-ကုန်သော၊ အဂ္ဂိလိဟိ - တို့ဖြင့်၊ ဒသသု စက္ကဝါဠ သဟဿေသု - တထောင်းသော စကြာ၀ဠာတို့၌၊ အာလောကံ-အရောင်အလင်းကို၊ ဖရတိ-ဖြန့်နှိုင်း၏၊ အနုဘ္ဘရံ-အတုမရှိမြတ်သော၊ ဈာနသမာပတ္တိ သုခံစ-ဈာန်သမာပတ်ချမ်းသာကိုလည်း၊ ပဋိသံ၀ေဒေတိ- ခံစားနိုင်၏၊ သော၀ - ထို မဟာမြတ်ဟ္မာကိုလည်း၊ သန္ဓိကတောကိ -လော၊ ဧတိ-သို့၊ (ဝိမတိ-သည်၊ သိယာ- ၏၊) တေသံ ဝိမတိ ဝိမမဉ္ဇော သ မြဟ္မကန္တိ-သ မြဟ္မက်ဟူ၍ (ကိတ္တိသဒ္ဒေါ)အဗ္ဘုဂ္ဂတော-ပြီ၊ တတော-၌၊ ယေသံ-တို့၏၊ (ဝိမတိ-သည်၊) သိယာ- ၏၊ (ကိ - နည်း၊)

ဝသ၀တ္တိနတ်ပြည်၌သော်မှ အစိုးမရ) , တတ္ထ ဝသ၀တ္တိဒေ၀ရာဇသေ၀ ဧသိရတ္တာ" သိလက္ခန်ဋီကာသစ်။] "သမာရက်-ဖြတ်နတ်မျိုး, သူ့တန်ခိုးဖြင့်, လွမ်းမိုးပိုင်နင်း, မာရ်နတ်မင်းနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော"ဟု ပေး။

မြဟ္မာ မဟာနုဘာ၀ေါ။ ။"မြဟ္မာ"ဟု သာမည ဆိုသော်လည်း စကြာ၀ဠာတသောင်းကို အစိုးရသော မဟာမြဟ္မာကို ယူ၊"ဥတ္တဋ္ဌပရိဗ္ဗေဒတော"ကို ဤနှုတ်ကပ်ယူ၍ ဥတ္တဋ္ဌနည်း (ပဓာနနည်း) ဟုမှတ်။ ["မြဟ္မာမဟာနုဘာ၀ေါတိ ဒသသဟဿိယံ မဟာမြဟ္မုနော ၀သေန ၀ဒတိ၊ ဥတ္တဋ္ဌပရိဗ္ဗေဒတောတိ ဟိ ဝုတ္တံ"-ဋီကာများ။]

အနုဘ္ဘရဇ္ဇ...သုခံ။ ။ဤ၌ အနုဘ္ဘရသဒ္ဒါသည်"သေဋ္ဌ=အမြတ်" အနက်ဟောတည်း၊ လောကုတ္တရာ ၉ ပါးဟော မဟုတ်၊ ထို မြဟ္မာမင်းသည် (အများအားဖြင့် သာသနာ၀ကာလ၌ ပုထုဇဉ်သာဖြစ်၍)လောကုတ္တရာ သုခကို မခံစားနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာများ၌ "အနုဘ္ဘရံတိ သေဋ္ဌံ"ဟု ဖွင့်၍ " နဝ+ လောကုတ္တရံ" ဟု ထပ်ဆင့်သည်။ ["နဝလောကုတ္တရံ"ရှိသည်ကား ပါဠိမျက်။] "သမြဟ္မက်-မဟာမြဟ္မာမင်းနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ ဇုမ် လောက်-(ရှေးနည်းအတိုင်း) ကိုဝင်း"-"သဿမဏမြာဟ္မက်-သာသနာတော်၏ ဆန္ဒကျင်ဘက် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော"ဟုပေး၊ [ရသေ့ ပရိဗ္ဗိုဇ်များကို သမဏ ဟု ခေါ်ထားသည်။]

ပုထု-များစွာကုန်သော၊ သမဏပြာဟ္မဏာ-ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်၊ သာသနပစ္စတ္ထိကာ- သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိကြကုန်၏၊ တေပိ-ထို ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ကိုလည်း၊ သန္ဓိကတာ ကိ - ကုန်လေသလော၊ ဧတိ(ဝိမတိ-သည်၊) သိယာ-၏၊ တေသံ ဝိမတိ ဝိဓမနတ္ထာ- ပယ်ဖျောက်လျက်၊ သသမဏပြာဟ္မဏိ ပဇနေ-သသမဏပြာဟ္မဏီ ပရိသတ်ဟူ၍၊ အဗ္ဘုဂ္ဂတော-ပြီ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဥက္ကဋ္ဌပ္ပဋိပဒါနံ-မြတ်ကုန် မြတ်ကုန်သော ပဋိပဒါတို့၏၊ ဝါ- တို့ကို၊ သန္ဓိကတဘာဝံ-မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ပကာသေတွာ-ထင်ရှားပြပြီး၍၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ သမ္ဗုတိဒေဝေ- သမ္မုတိနတ်ဟူသော မင်းတို့ကိုရင်း၊ အဝသေသ မနုဿေ စ - ကြွင်းသောလူတို့ကိုရင်း၊ ဥပါဒါယ–ဤကိုဖြင့်ယူ၍၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ ဝဒ္ဓေန - ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ သေသ သတ္တ လောကဿ-ကြွင်းသော သတ္တလောက၏၊ ဝါ-ကို၊ သန္ဓိကတဘာဝံ-ကို၊ ပကာသေန္တော-ထင်ရှားပြလျက်၊ သဒေဝမနုဿန္တိ-ဟူ၍(ကိတ္တိသဒ္ဒေါ) အဗ္ဘုဂ္ဂတော၊ အယံ- ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဣတ္ထေ - ဤ သဒေဝကံ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၌၊ အနုသန္ဓိတ္တမော - အနုသန္ဓေအစဉ်တည်း၊ ဝါ - ပုဒ်အနက်တို့၏ ဆက်စပ်ပုံအစဉ်တည်း။

ဥက္ကဋ္ဌပ္ပဋိပဒါနံ။ ။ပြခဲ့သော အရှုပဒေဝ, မာရ, မဟာပြဟ္မာ, သမဏပြာဟ္မဏာတို့သည် ဥက္ကဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်များတည်း၊ (သမဏပြာဟ္မဏာတို့လည်း လူ့လောကတွင် ဥက္ကဋ္ဌတို့ပင်၊) ဥက္ကဋ္ဌပ္ပဋိပဒါကို "ဥက္ကဋ္ဌ+ဥက္ကဋ္ဌ"ပုဒ်ခွဲ၊ ဝိဂ္ဂဟပုဒ်တည်း။ [သီလက္ခန် ဋီကာသစ်၌ "ဥက္ကဋ္ဌဒ္ဌာနာနန္တိ ဥက္ကံသဂတိကာနံ-လွန်ကဲသောဌာန+လွန်ကဲသောဂတိရှိသူတို့၏" ဟု တွေ့ရ၏၊ သုတ္တနိပါတ် အာဋာဝက သုတ္တဋီကာ၌လည်း " ဥက္ကဋ္ဌဌာနေသု " ဟု ဌာနသဒ္ဒါ သုံးထား၏၊ ထို့ကြောင့် "ဥက္ကဋ္ဌပ္ပဋိပဒါနံ"အရာဝယ် "ဥက္ကဋ္ဌဌာနာနံ–မြင့်မြတ်သော ဌာနတို့၏"ဟု မူကွဲ ရှိပုံကိုလည်း သိပါ။]

အထ သမ္ဗုတိ ဒေဝေ ဘျာဒိ။ ။ သဒေဝကံစသော ပုဒ်များဖြင့် ဗြဟ္မာနတ်နှင့် သမဏ ပြာဟ္မဏာတို့ကို ယူခဲ့ပြီ၊ ခတ္တိယ, ဂဟပတိခေါ် ဝေဿ, သုဒ္ဒလူများနှင့် ငရဲသားတိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာများ ကျန်သေး၏၊ ထိုတွင် ခတ္တိယစသော လူများသည် ငရဲသားစသည်တို့ကို ထောက်လျှင် ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ကြောင်း၏၊ ထို့ကြောင့် ကျန်သမျှသတ္တဝါအားလုံးကိုသိမ်းကြုံးရာဝယ် ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့် ခတ္တိယနှင့် ကြွင်းလူများကိုသာ နာမည်တပ်လိုသောကြောင့် " သဒေဝမနုဿံ" ဟု မိန့်သည်၊ ဤ သဒေဝမနုဿံ၌ ဩမကဖြစ်သော ငရဲသား စသူတို့လည်း ပါဝင်ပြီ–ဟူလို။

အနုသန္ဓိတ္တမော။ ။အဘယ့်ကြောင့် "သဒေဝက"ကို ဦးစွာပြသနည်း၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် လောကအားလုံးကို မျက်မှောက်ပြုကြောင်း ပြီးခဲ့လိုသောကြောင့် သဒေဝကံကို ဦးစွာပြသည်၊ သဒေဝကံဖြင့် လောကအားလုံး သိမ်းကြုံးပြီးဖြစ်ပါလျက်

ပန-အာဗျိုတပါးကား၊ သယံ အာဘိညာ သန္ဓိကတ္တာ ပဝေဒေတိတိ ဣတိ-သယံ အာဘိညာ သန္ဓိကတ္တာ ပဝေဒေတိဟူသော ဤပါဠိတည်း၊ သယန္တိ - သယံ ဟူသည်ကား၊ သာမံ-ကိုယ်တော်တိုင်၊ အပရနေယျော-သူတပါးတို့ မသိုးစအပ်သည်၊ ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊ အာဘိညာတိ-ကား၊ အာဘိညာယ - ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိုးတော်မူ၍၊ အဓိကေန- လွန်ကဲသော၊ ဉာဏေန - သမ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ဥတ္တာ-သိတော်မူ၍၊ ဣတိအဣတ္ထော - ဤကား အနက်၊ သန္ဓိကတ္တာတိ-ကား၊ ပစ္စက္ခံ-မျက်မှောက်ကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ဧတေန-ဤသန္ဓိကတ္တာဟူသော

အာဘယ်ကြောင့် သမာရက်ကို ဆိုရပြန်သနည်း၊ " တန်ခိုးကြီးသော မာရ်နတ်ကို မျက်မှောက်ပြုမှ ပြုနိုင်ပါ့မည်လား"ဟု တချို့က ယုံမှားစရာရှိသောကြောင့် ထိုယုံမှားမှုကို ပယ်ဖျောက်လိုရ်ု သမာရက်ကို ဆိုရပြန်သည်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် (ယခုကာလ အနုသန္ဓေ တက်သကဲ့သို့) အပိစတ္ထ စသည်ဖြင့် ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သဒေဝက် သမာရက်စသော ပုဒ်တို့၏ဝင်း, ထိုပုဒ်အနက်များ၏ဝင်း, တခုပြီးတခု ဆက်သွယ်ပုံ အစဉ်သည် အနုသန္ဓိဣတိ မည်၏။ [အနုသန္ဓာနုံ— ပုဒ်တို့၏ဝင်း, အနက်တို့၏ဝင်း တပုဒ်ပြီးတပုဒ် တနက်ပြီးတနက် ဆက်သွယ်ခြင်းသည်၊ အနုသန္ဓိ- အနုသန္ဓိမည်၏၊ အနုသန္ဓိယေဝ— သည်ပင်+ ကမော— အစဉ်တည်း၊ အနုသန္ဓိဣတိမော၊ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ၌ " ဘာဝါ နုဣတိမော"ဟု မှတ်ရှိသေး၏၊ အဓိပ္ပါယ်ကို ထို အဋ္ဌကထာအဖွင့်မှာ ရှု။]

သယန္တိ။ ။[" သံ, သာမံစ, သယံစာထ " အာဘိဓာန်။] "သယံသည် သာမံ အနက်ဟော နိပါတ်" ဟု သိစေလို၍ " သာမံ " ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်၊ "သယံ အာဘိညာ= ကိုယ်တော်တိုင်သိ"ဟု ဆိုလျှင် "သူတပါးကဟောပြောမှ သိ်ရသည်မဟုတ်"ဟူသော အနက်လည်း အညတ္ထာပေါ်ဟန နည်းအားဖြင့် ရနိုင်သောကြောင့် " အပရနေယျော ဟုတ္တာ"ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ ထပ်ဆင့်သည်၊ တနည်း—"သဗ္ဗပဒံ သာဝဓာရဏံ"နှင့် အညီ "သယံ—ကိုယ်တော်တိုင်သာ"ဟု အဝဓာရဏာအနက် ရနိုင်သောကြောင့်၊ ထိုအဝဓာရဏာ (၉၀) ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထကို ပြလိုရ်ု "အပရနေယျော ဟုတ္တာ"ဟု ထပ်ဆင့်သည်။ [ပရေဟိ—တို့သည်+ နု နေယျော — မသိစေအပ် (ကာရိတ်ကြေ)၊ အပရနေယျော၊ (အ)သည် နေယျောနှင့် သဒ္ဒါ မစပ်သောကြောင့် အယုတ္တသမာသ်၊ (တနည်း) ပရေဟိ+ နေယျော ပရနေယျော — သူတပါးတို့ သိစေအပ် သိအောင် ဟောပြအပ်သူ၊ နု+ ပရနေယျော အပရနေယျော၊ ဤသို့ပြုလျှင် ယုတ္တသမာသ်ပင်တည်း။]

အာဘိညာတိ။ ။"အာဘိညာယ" ဟု ဆိုလိုလျက် ယ ချေထားသည်ဟု သိစေလို၍ " အာဘိညာယ " ဟု ပဌမဖွင့်၊ [ပဋိသမ္ဘိဒါ + ယောနိသောဠ ပဋိသံ်ဒါကဲ့သို့တည်း၊] ထို အာဘိညာယ်၌ အာဘိသဒ္ဒါသည် ကရိဏ်းဝိဘတ်နက်နှင့်ဝက္ခ အဓိက (ဝိသေသ) အနက်ဟောဟုဝင်း, ကြေနေသော ယ သည် တွာ ပစ္စည်း၏ ကာရိယဟုဝင်း သိစေလို၍ "အဓိကေန+ ဉာဏေန ဥတ္တာ တိ အဣတ္ထော"ဟု ဒုတိယဖွင့်သည်၊ ဤ "အဓိက+ ဉာဏ"ဟူသည် သဒေဝကစသည်ကို သိ်နိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ပင်တည်း။

ပါဠိဖြင့်၊ အနုမာနာဒိပဋိက္ခေပေါ-အနုမာနအစရှိသော သိခြင်းကိုပယ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပဝေဒေတိတိ- ဟူသည်ကား၊ ဗောဓေတိ-သိစေတော်မူ၏၊ ဉာပေတိ-သိစေတော်မူ၏၊ ပကာသေတိ-ထင်ရှားပြတော်မူ၏။

သန္ဓိကတ္တာ။ ။သန္ဓိသဒ္ဒါသည် ပစ္စက္ခအနက်ဟောနိပါတ်ဟု သိစေလို၍ "ပစ္စက္ခံ ကတ္တာ" ဟု ဖွင့်၊ ဤသန္ဓိကတ္တာဖြင့် "အာဘိညာ" အရ သိခြင်း ဟူသည် မျက်စိဖြင့် မြင်ရသကဲ့သို့ သေခသချာချာ သိခြင်းဟုပြု၍, အနုမာန စသော သိခြင်းမျိုးကိုလည်း ပယ်သည်၊ အနုမာနာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ဥပမာန, အတ္ထာပတ္တိ, သဒ္ဒန္တရသန္နိဓာန, သမ္မယောဂ, ဝိပ္ပယောဂစသော သိခြင်း၏အကြောင်းများကို ယူ။

ချေအံ့။ ။အောဝိုင်းမှာ မြစ်ရေတိုးပုံကို အစဉ်လိုက်၍ အထက်၌ မိုးရွာကြောင်း သိခြင်းမျိုးသည် အနုမာန (အနု—အစဉ်လိုက်၍ + မာန—နှိုင်းချိန်တတ်သော) အသိတည်း၊ တစုံတရာကို နားမလည်လျှင် ဥပမာဆောင်၍ ပြသောအခါ နားလည်၏၊ ထိုနားလည်ခြင်းသည် ဥပမာဖြင့် သိခြင်းတည်း၊ ပုဗ္ဗ မဓောဒိတသုတ်၌ ပုဗ္ဗဲဟု သာမည်ဆိုသော်လည်း "အသရံ—သရကင်းအောင် ပြု၍ခွင်း" ဟု ဆိုသဖြင့် ပုဗ္ဗဲအရ သရမဟုတ်ဗျည်းဟူသောအနက် ရောက်လာ၏၊ ဤသို့ သိရခြင်းသည် အတ္ထာပတ္တိ သိရခြင်းတည်း၊ ထိုအသိသည်ပင် "အသရံ" ဟု သဒ္ဒါတပါး၏အနိုင်၌ တည်နေပုံကို ထောက်ရသောကြောင့် သဒ္ဒန္တရ သန္နိဓာနအသိလည်း ဖြစ်၏။

သတ်နည်းဖြတ်နည်း လက်နက်လုပ်နည်းများကို တတ်သိရာ၌ ဉာဏ်ဟု ဆိုကြသော်လည်း ထို အကုသိုလ်စိတ်၌ ဉာဏ်မယှဉ်—အကြံဝိတက်သာ ယှဉ်သောကြောင့် "ဉာဏ်မဟုတ်, ဝိတက်သာတည်း" ဟု သိခြင်းသည် သမ္မယောဂ ဝိပ္ပယောဂအားဖြင့် သိခြင်းတည်း၊ ဗာလနှင့် အတ္ထသွား အတ္ထလာနေသူကို "ဗာလ" ဟု သိခြင်းသည် သဟစရဏာအားဖြင့် သိခြင်းတည်း၊ ဤ အနုမာနစသော အသိများသည် ပစ္စက္ခသိလော် မသေချာ (တရံတခါ လွဲပင်လွဲတတ်သေး) ရကား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏အသိသည် ထိုအနုမာနစသော အသိ မဟုတ်, တိုက်ရိုက်သိ ဟု ပြလို၍ "သန္ဓိကတ္တာ" ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ပဝေဒေတိ။ ။ [ဝိဒမတ် + ကာရိတ်ဏေ။] ဝိဒမတ်၏ အနုဘဝနအနက် ယူမည်စိုး၍ "ဗောဓေတိ" ဟု မူလသံဝဏ္ဏနာဖွင့်၊ ဗောဓေတိ၌ ဗုဓမတ်၏ ဇာဝရဏာ (နိုးခြင်း) ဝိကသန (ပွင့်ခြင်း) အနက်များကို ယူမှားမည်စိုး၍ "ဉာပေတိ" ဟု အနုသံဝဏ္ဏနာဆင့်၊ ဤ ၂ ပုဒ်လုံးပင် ပဝေဒေတိ၏ သဒ္ဒတ္ထချည်းတည်း၊ "ပကာသေတိ" ကား သိစေဟူသည် "ထင်ထင်ရှားရှားနားလည်အောင်ပြုခြင်းတည်း" ဟု အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်သော အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း၊ ပဝေဒေတိ၌ ပ ဥပသာရအတွက် အထူးမဖွင့်။

ဆက်ဥုံးအံ့— "ပဝေဒေတိ – သိစေတော်မူ၏" ဟူရာ၌ သဒ္ဒဝဏ် စသည်ကို သန္ဓိကတ္တာတွင် မရှိစေဘဲ ဤ ပဝေဒေတိတိုင်အောင် လိုက်စေ၍ "သဒ္ဒဝဏ်စသော လောကပညတ်ကို (တရားနာသူတို့အား) သိစေတော်မူ၏" ဟုမှတ်၊ မှန်၏—နတ်ဗြဟ္မာ-

သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိ၊ပေါ၊ပရိယောသာနကလျာဏန္တိ-ကား၊သော ဘဂဝါ–သည်၊ သံတ္ထေသု - သတ္တာတို့၌၊ ကာရုညတံ - သနားခြင်း ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ အနုတ္တရံ-အတုမရှိ မြတ်သော၊ ဝိဝေကသုခံ-ဝိဝေက ချမ်းသာကို၊ ဝါ– ဖလသမာပတ် ချမ်းသာကို၊ ဟိတ္မာပိ– စွန့်တော်မူ၍လည်း၊ ဓမ္မံ–တရားကို၊ ဒေသေတိ-ဟောတော်မူ၏၊ တဿ–ထိုတရားတော်ကိုလည်း၊ အပ္ပံဝါ-အနည်းငယ်ကိုသော်၎င်း၊ ဗဟုံဝါ– များစွာကိုသော်၎င်း၊ ဒေသေန္တော-ဟောတော်မူလသော်၊အာဒိကလျာဏာဒိပဿကာရမေဝ-အာဒိ

နှင့် ငရဲ ပြိတ္တာတို့ကို ဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူလာမှ ရှိမှန်း သိကြရ၏၊ လူနှင့် တိရစ္ဆာန်တို့ကိုလည်း မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဤကဲ့သို့ အမျိုးမျိုးအစားစား ဖြစ်နေကြပုံကို ဘုရားပွင့်လာမှ နားလည်ရပေသည်၊ ယခုအချိန်မှာပင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သူတို့ နတ် ဗြဟ္မာနှင့် ငရဲ ပြိတ္တာရှိမှန်း မသိကြ၊ ဘာကြောင့် လူချင်း တိရစ္ဆာန်ချင်း ကွဲပြားသည်ကိုလည်း မသိကြ။

ကာရုညတံ။ ။ကရုဏာယေဝ ကာရုညံ (ကျေ ပစ္စည်း သွယ်ဆ)၊ ဤသို့ ကာရုညံ လောက်တွင်ဆိုလျှင် မဟာကရုဏာတော် ရသောကြောင့် ဆိုလိုရင်း ပြီးလောက်၏၊ "ကာရုညတံ" ဟု တာပစ္စည်း ပါနေခြင်းကြောင့်ကား သွယ်ဆ ၂ ပစ္စည်း မရှိသင့်သောကြောင့် "ကာရုညံ ယဿ အတ္ထိတိ ကာရုညော၊ ကာရုညဿ + ဘာဝေါ ကာရုညတာ"ဟု အသယ်ဆိုအတွင်းသွင်းပြီးမှ ဘာဝဆိုတာပစ္စည်း သက်ရလိမ့်ဦးမည်။

ဟိတ္မာပိ ဝိဝေကသုခံ။ ။ဥပဓိဝိဝေကဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်၌ (အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော) ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို "ဝိဝေကသုခ"ဟု ခေါ်သည်၊ [ဝိဝေကေ–ဥပဓိဝိဝေက ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌+ ပဝတ္တံ–အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်သော+ သုခံ=ဝိဝေကသုခံ။] ပိသဒ္ဒါသည် အဇဟိတ္မာကိုဆည်းသော အဝုတ္တသမုစ္စည်း၊"တချို့ဒေသနာတော်သည် ဝိဝေကသုခကို မစွန့်ဘဲ ဖလသမာပတ်နှင့် ရောလျက်လည်း ဖြစ်၏" ဟူလို၊ မှန်၏–ဘုရားရှင်သည် တချို့အခါ၌ တရားဟောတော်မူစဉ် တရားနာသူတို့ သာဓု ခေါ်နေခိုက်၌ရင်း, နာပြီးတရားကို ပြန်၍စဉ်းစားနေခိုက်၌ရင်း အချိန်ကိုပိုင်း၍ ဖလသမာပတ်ဝင်စားတော်မူ၏၊ သာဓုခေါ်ပြီးချိန် စဉ်းစားပြီးချိန်၌ သမာပတ်မှထခေတော်မူ၍ ရှေကို ဆက်လက်ဟောတော်မူသည်။ ["ဝိဝေကသုခန္တိ ဖလသမာပတ္တိသုခံ၊ တေန ဝိမိဿာပိ (ထို သုခနှင့်ရောလျက်လည်း) ကဒါစိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ ဟောတိတိ ဟိတ္မာ ပိ ဟိ ပိသဒ္ဒဂ္ဂဟဏံ"–ဋီကာများ။]

အပ္ပံဝါ ဗဟုံဝါ။ ။" ဥ္ဍ ါ ဋ္ဌတံ–နှုတ်တော်မှ ထုတ်ဖော်အပ်ကာမျှ တရားကို+ ဇာနာတိ–ချက်ချင်းသိနိုင်၏"အရ အသိမြန်သော ဥ္ဍ ါ ဋ္ဌတည်ကိုအတွက်အနည်းငယ်ကိုသာ ဟောတော်မူ၏၊ " ဝိပဋ္ဌိတံ – အကျယ် တဝင့် ခွဲဖွင့်အပ်သော တရားကိုမှ+ ဇာနာတိ"အရ ဝိပဋ္ဌိတည်ကိုအတွက် များစွာသော (အကျယ် ဖြစ်သော) တရားကို ဟောတော်မူ၏။

ကလျာဏ အစရှိသော အပြားရှိအောင်သာလျှင်၊ ဒေသေတိ - မူ၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ ဟိ - ချဲ့ဥုံးအုံ့၊ ကေဂါထာပိ - တခုတည်းသော ဂါထာသည်လည်း၊ ဓမ္မဿ - ပရိယတ် တရားတော်၏၊ သမန္တဘဒ္ဒ ကတ္တာ–ထက်ဝန်းကျင် ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပထမပါဒေန-ပထမ

အာဒိ....ဝကာရမေဝ။ ။ "အာဒိမှိုပိ ကလျာဏံ ဘဒ္ဒကံ အနဝဇ္ဇမေဝ ကတ္တာ ဒေသေတိ၊ မဇ္ဈေပိ ၊ပေ၊ ဒေသေတိတိ ဝုတ္တံဟောတိ" – သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ၊ ဤ၌ ကလျာဏံကို ဘဒ္ဒကံ ဟု ဖွင့်၊ ထိုအကောင်းဟူသည် နိယျာနိက (ဝဋ္ဋမှ ထွက်မြောက်တတ်သော)အကောင်းတည်း၊ နိယျာနိက အဖြစ်ဟူသည်လည်း လောကအာမိသကို ငဲ့ခြင်းစသော အပြစ်ကင်းသောကြောင့်တည်း–ဟု ပြလိုမှ "အနဝဇ္ဇံ" ဟု ထပ်ဆင့်၊ "ကတ္တာ"ဟု ထည့်သဖြင့် " အာဒိကလျာဏံ " စသည်၌ ဒုတိယာ ဝိဘတ်ကို ကြိယာဝိသေသန အနက်ဟောဟု သိစေ၏၊ "အာဒိကလျာဏံ–အစ၌လည်း ကောင်းအောင်ရင်း" စသည် ပေး၊ ထိုပုဒ်များကို ဓမ္မ၏ ဝိသေသနပုဒ် လုပ်၍လည်း ပေးကြသေး၏၊ သို့သော် ကြိယာဝိသေသန အနက်သည် သာ၍ အဓိပ္ပါယ် လေးနက်၏၊ " သာမန် ဟောတော်မူသည် မဟုတ် , အာဒိကလျာဏစသည် ဖြစ်အောင် (ဗျာပါရ စိုက်၍) ဟောတော်မူသည်"ဟု ပုဂ္ဂလ ဗျာပါရကို ထင်ရှားစေနိုင်သည်-ဟူလို။

ကထံ, ကေဂါထာပိ၊ ။ဓမ္မ၏ အာဒိကလျာဏ စသည်ကို ချဲ့လိုမှ "ကထံ" ဟု မိန်း၊ ကေဂါထာကို"အာဒိကလျာဏာ"စသည်၌ စပ်၊"ပိ"ကား ထိုမျှနည်းပါးသော ဂါထာတခုတည်းပင် အာဒိကလျာဏစသည် ရနိုင်သေး၏၊ ထိုထက်များသော ဓမ္မတို့၌ကား ဆိုတွယ် မရှိပြီ - ဟု ပြသော သမ္ဘာဝနာဇောတက ဟု သီလက္ခန် ဋီကာယစ်ဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်မျိုးကို လိုက်၍"အနည်း အယုတ်, ပုဒ်နောင်ထုတ်က , ဝိ ယုတ် ဂရဟာ , ဖြစ်တုံ ပါလည်း, စပ်ရာပုဒ်မှာ, များမြတ်ပါမူ, သမ္ဘာဝနာပင် ယူ"ဟု စပ်ဆိုကြ၏။ [" ကေဂါထာ"ဟူသော အပ (အနည်းငယ်) နောင်ထိုင်သောကြောင့် " ဂရဟ ဇောတက " ပြခဲ့သော သမ္ဘာဝနာအနက်ကို ဆည်းသောကြောင့်"သမ္ဘာဝနာသမုစ္စည်း"ဟုလည်း ယူ၍"အပ–ဟိန, ဝါစကနောက်, ရောက်သည့် ဂရဟာ, ပိသဒ္ဒါကား, သမ္ဘာဝနာကို ပေါင်းဆည်းထွန်းမြ"ဟု စပ်ဆိုကြသည်။]

ပဌမပါဒေန။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "ကေဂါထာပိ ပဌမပါဒေန အာဒိကလျာဏာ" ဟု ဂါထာနှင့်ပါဒကို ကွဲပြားသကဲ့သို့ ဆိုထား၏၊ အမှန်အားဖြင့်ကား ပါဒမှတပါး ဂါထာဟူ၍ မရှိ၊ သို့သော် မကွဲပြားသော်လည်း ကွဲပြားသကဲ့သို့ တင်စား၍"အဘေဒ ဘေဒူပစာရ"အားဖြင့်"ဂါထာ၏+ပဌမပါဒ"ဟု သာမီ+သံအဖြစ်ဖြင့်ခေါ်ဝေါ်ထား လေသည်၊ " မနုဿဿ+သီသံ"ကဲ့သို့ အဝယဝီ+အဝယဝသမ္ဗန်တည်း။ [ကိဉ္စာပိ အဝယဝိနိမုတ္တော သမုဒါယောနာမ ပရမတ္ထတော ကောစိ နတ္ထိ၊ ယေသု ပန အဝယဝေသု သမုဒါယရူပေန အဝပက္ခိတေသု ဂါထာတိ သမညာ၊ တံ တတော ဘိန္နဝိယ ကတ္တာ သံသာမီ ဝေါဟာရံ အာရောပေတ္တာ (သံ + သာမီဝေါဟာရသို့ တင်စား၍) ဒဿေန္တော ပဌမေန ပါဒေန အာဒိကလျာဏာတိ အာဒိမာဟ–သာရတ္ထ။]

ပါဒဖြင့်၊အာဒိကလျှောဏာ-အစဉ်လည်းကောင်း၏၊ဒုတိယတတိယပါဒေဟိ-ဒုတိယပါဒ တတိယပါဒတို့ဖြင့်၊ မဇ္ဈေကလျှောဏာ-အလယ်၌လည်း ကောင်း၏၊ ပန္ဆိမပါဒေန - ပန္ဆိမပါဒဖြင့်၊ ပရိဝယာသာနေ ကလျှောဏာ - အဆုံး၌လည်းကောင်း၏၊ ကောနုသန္ဓိကံ-တခုသော အနုသန္ဓေရှိသော၊ သုတ္တံ-သုတ်သည်၊ နိဒါနေန-နိဒါန်းဖြင့်၊ အာဒိကလျှောကံ-၏၊ နိဝမနေန - နိဂုံးဖြင့်၊ ပရိယောသာနကလျှောကံ-၏၊ သေသေန - ကြွင်းသော သုတ္တန်ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ မဇ္ဈေကလျှောကံ-၏၊ နာနာနုသန္ဓိကံ- အထူးထူးသော အနုသန္ဓေ ရှိသော၊ သုတ္တံ-သည်၊ ပဌမာနုသန္ဓိနာ-ပဌမ အနုသန္ဓေဖြင့်၊ အာဒိကလျှောကံ-၏၊ ပန္ဆိမေန-နောက်ဆုံး အနုသန္ဓေဖြင့်၊ ပရိယောသာနေ ကလျှောကံ-၏၊ သေသေဟိ-ကြွင်းသောအနုသန္ဓေ,သုတ္တန် ပါဠိရပ်တို့ဖြင့်၊ မဇ္ဈေ ကလျှောကံ-၏၊ သကလောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သာသနမဇ္ဈော-ဘုရား အဆုံး အမကို ပြတတ်သော ပရိယတ်တရားကော်သည်၊ အတ္ထနော-မိမိဟူသောပါဠိတော်၏၊ အတ္ထဘူတေန-အနက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ သီလေန - သီလဖြင့်၊ (တပသာ ဥတ္တမော - ပုံစံ၌ နိဒါန်း, နိဂုံး။ ။"ဧဝံ မေ သုတံ" စသော "တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ" စသောစကားကို နိဒါန်း ဟု ခေါ်၏၊ "ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ပေ၊အဘိနန္ဒုံ"ကဲ့သို့ရင်း, ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ (ဣတိဝုတ် ပါဠိ) ကဲ့သို့ရင်း, အဆုံးသတ်စကားကို နိဂုံးဟု ခေါ်၏၊ ထို နိဒါန်းနိဂုံးများလည်း ဘုရားစကားတော်နှင့် လျော်စွာ သံဂါယနာတင်ထေရ်တို့ စီစဉ်ထားအပ်သော စကားဖြစ်၍ ဘုရားဟောဒေသနာတော်တွင် ပါဝင်ကြသည်။

ဧကာ-နာနာနုသန္ဓိကံ။ ။"အနုသန္ဓေတခုရှိသောသုတ်" ဟူသည် မဂ်လသုတ် ဝယ် နတ်သား၏လျှောက်ထားခြင်းဟူသော အနုသန္ဓေတခုသာရှိသကဲ့သို့ အနုသန္ဓေတခုသာရှိသော သုတ်တည်း၊ ပြဟ္မဇာလသုတ်၌ ဆရာတပည့်တို့၏ ကဲ့ရဲ- ချီးမွမ်းခြင်း, ရဟန်းတော်များ၏ သဒ္ဓည္ဘတဘုရားတော်ကို ချီးမွမ်းခြင်း ဟု အနုသန္ဓေ ၂ မျိုး ရှိ၏၊ ထို ၂ မျိုးမှစ၍ အနုသန္ဓေအမျိုးမျိုး ရှိသောသုတ်သည် နာနာနုသန္ဓိကသုတ်မည်၏။

သကလောပိ သာသနမဇ္ဈော။ ။"ဧကာနုသန္ဓိကံ သုတ္တံ"စသည်ဖြင့် ပြခဲ့သော နည်းသည် သုတ္တန်ပိဋကနှင့်သာ ဆိုင်၏၊ ယခုအခါ ပိဋကတ ၃ပုံလုံးနှင့်ဆိုင်သော အာဒိကလျှောဏ စသည်ကိုပြလို၍ "သကလောပိ" စသည်မိန့်၊ "သုတ္တန် သာမက, အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော သာသနမဇ္ဈ " ဟူလို၊ ပိသဒ္ဒါသည် သုတ္တန်နှင့် တကွ ပိဋကတ အစိတ်အစိတ်ကိုဆည်းသော အဝယဝသမုစ္စည်း။ [သာသနဿ-"အလုံးစုံသော မကောင်းမှုကို မပြုရခြင်း, ကုသိုလ်ကိုပြည့်စုံစေရခြင်း, မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေရခြင်း"ဟူသော "သဗ္ဗ ပါပဿ အကရဏံ"စသော ဘုရားအဆုံးမတော်ကို၊ ဝါ-ပဋိပတ် ပဋိဝေဓ သာသနာတော်ကို (ဝိမတိ) + (ပကာသကော-ပြတတ်သော) မဇ္ဈော-ပရိယတ် တရားတော်သည်၊ သာသနမဇ္ဈော-၏၊- သာရတ္ထ။]

တပသာပုဒ် ကဲ့သို့ ဝိသေသန၊) အာဒိကလျာဏော - ၏၊ (**အတ္ထဘူတေဟိ**– ကုန်သော၊)သ မထဝိပဿနာ မဂ္ဂဖလေဟိ-သမထ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တို့ဖြင့်၊ မဇ္ဈေကလျာဏော-၏၊ (အတ္ထဘူတေန-သော၊) နိမ္မာနေန–နိမ္မာန်ဖြင့်၊ ပရိယောသာနကလျာဏော-၏၊ ဝါ-တနည်း၊ သီလသမာဓိဟိ - သီလသမာဓိတို့ ဖြင့်၊ အာဒိကလျာဏော-၏၊ ဝိပဿနာ မဂ္ဂေဟိ-ဝိပဿနာမဂ်တို့ဖြင့်၊ မဇ္ဈေ ကလျာဏော - ၏၊ ဖလနိမ္မာနေဟိ – ဖိုလ်နိမ္မာန် တို့ဖြင့်၊ ပရိယောသာန ကလျာဏော - ၏၊ ဝါ - တနည်း၊ ဗုဒ္ဓသုဗောဓိတာယ - မြတ်စွာဘုရား၏ ကောင်းစွာသိခြင်းရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဒိကလျာဏော– ၏၊ ဓမ္မသုဓမ္မတာယ-တရားတော်၏ ကောင်းသော တရားတော်၏အဖြစ်ကြောင့်၊

အတ္ထနော အတ္ထဘူတေန။ ။ပရိယတ်တရားတော် အားလုံးသည် သီလသမာဓိ ဝိပဿနာ ပညာဟူသော ပဋိပတ်နှင့် မဂ်ပညာ ဖိုလ်ပညာ နိမ္မာန်ဟူသော ပဋိဝေဓကို ပြုသော တရားတော်ချည်းတည်း၊ထို့ကြောင့် "သီလစသည်ကို မိမိဟူသော ပရိယတ်၏ ဟောနက်" ဟု ဆိုသည်၊ အတ္ထဘူတေနကို သမထဝိပဿနာ မဂ္ဂဖလေဟိ၌ဌင်း, နိမ္မာ နေန၌ဌင်း လိုက်စေ၊ သာသနာတော်ဝယ် သီလအစ နိမ္မာန်အဆုံးရှိသောကြောင့် ထို ၂ ပါးကို ပြုသော တရားများကို အာဒိ + ပရိယောသာနကလျာဏ ဟု ဌင်း, သမထ စသည် ပြုသော တရားကို မဇ္ဈေကလျာဏ ဟု ဌင်း မိန့်သည်။

သီလသမ- ဓိဟိ ဝါ။ ။ သာသနာတော်၌ ပဋိပတ္တိအကျင့် ဟူသမျှသည် အသိ ပညာရဘို့ရာချည်းတည်း၊ ထိုပညာကိုလည်း သမာဓိမရှိဘဲ မရနိုင်၊ထို့ကြောင့် သီလနှင့် သမာဓိကို အာဒိ, ဝိပဿနာ ပညာ မဂ်ပညာကို မဇ္ဈေ, ထိုပညာ၏ အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်နိမ္မာန်ကို ပရိယောသာန ဟု တနည်းပြုပြန်လို၍ "သီလသမာဓိဟိ ဝါ" စသည်မိန့်။ [ပရိယောသာန၌ ဖိုလ်အရ သဉ္ဇပါဒိသေသ နိမ္မာန်ကိုဌင်း, နိမ္မာန်အရ အနုပါဒိသေသ နိမ္မာန်ကိုဌင်း တနည်းပြသေး၏။]

ဗုဒ္ဓသုဗောဓိတာယ ဝါ။ ။ သုဒ္ဓ+ဗောဓော သုဗောဓော၊ သုဗောဓော ယသ အတ္ထိတိ သုဗောဓီ၊ သုဗောဓိနော+ ဘာဝေါ သုဗောဓိတာ=ကောင်းစွာသိခြင်းရှိသော ဗုဒ္ဓ၏ အဖြစ်ဟူသည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတာ (မဖေါက် မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် အလုံးစုံကို သိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သမ္ဗညုတညာဏ်တော်) တည်း၊ ပရိယတ်တရားတော် သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာလျှင် အစအမှန်ရှိ (ဗုဒ္ဓမြတ်စွာမှစ၍ဖြစ်ခဲ့) သောကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သုဗောဓိတာ (ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် သဗ္ဗညုတညာဏ်ဖော် ရှင်၏ အဖြစ်) သည် တရား တော်၏ အစကောင်းခြင်း အာဒိကလျာဏတည်း။

ဓမ္မသုဓမ္မတာ။ ။တရားတော်၏ ကောင်းသော တရားတော်၏ အဖြစ် (တရား စစ် တရားမှန်) ဟူသည် ထိုတရားတော်က ကိလေသာကို ပယ်နိုင်ခြင်း, တရားတော်မှာ မြှုစင်သန့်ရှင်း ရာဂစသော အညစ်အကြေးကင်းခြင်း, ဟောထားသမျှ၌ ထည့်သွင်း စရာ မရှိ, အပိုလည်း မရှိ, ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းတည်း၊ ထိုကဲ့သို့ သုဓမ္မ၏ အဖြစ်သည်

မဇ္ဈေကလျာဏော - ၏၊ သံယသုပ္ပဋိပတ္တိယာ - သံယာတော်၏ ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းကြောင့်၊ ပရိယောသာနကလျာဏော - ၏၊ ဝါ - တနည်း၊ တံ-ထို တရားတော်ကို၊ သုတ္တာ-ကြားနာရ၍၊ တထဂ္ဂတာယ- ထို ဟောတော်မူတိုင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ၊ ဝါ-ထို ဟောတော်မူတိုင်း ဖြစ်ကို့ရာ၊ ပဋိပန္နေန-ကျင့်သူသည်၊ အဓိဂန္တုဗ္ဗာယ-ရထိုက်သော၊ အဘိသမ္ဘောဓိယာ - သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ အာဒိကလျာဏော-၏၊ ပစ္စေကဗောဓိယာ- ပစ္စေကဗောဓိ ဉာဏ်ဖြင့်၊ မဇ္ဈေကလျာဏော - ၏၊ သာဝကဗောဓိယာ - သာဝက ဗောဓိ ဉာဏ်ဖြင့်၊ ပရိယောသန ကလျာဏော- ၏၊ စ- သည်သာ မကသေး၊ သုယျ မာနော-ကြားနာအပ်သော်၊ ဝါ-ကြားနာရလျှင်၊ ဒေသ-ဤဘုရားဒေတာ်သည်

တရားတော်၏ အထည်ကိုယ်တရပ်လုံး ကောင်းခြင်း မဇ္ဈေကလျာဏတည်း။ [တာယ မဇ္ဈေကလျာဏံ—တံသရီရဗ္ဘာ (သကလသာသန ဓမ္မ၏ ထို တရား အထည်ကိုယ်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊) —သာရဗ္ဘ။]

သံယသုပ္ပဋိပတ္တိ။ ။ဘုရားဆုံးမတော် မူသည့်အတိုင်း ကျင့်ခြင်းသည် သုပ္ပဋိပတ္တိ တည်း၊ ဤသို့ အစ အလယ် အဆုံး ဥပါးလုံးကောင်းခြင်းသည်ပင် သာသနာတော်၏ သမ္ဘတ္တိဂုဏ် (ပြည့်စုံလုံလောက်ပုံ) တည်း၊ ဤကိုရည်ရွယ်၍ "ဗုဒ္ဓ သုဗုဒ္ဓတာ လောကေ, ဓမ္မသစ သုဓမ္မတာ၊ သံဃသ သုပ္ပဋိပတ္တိ, ဧသော သာသနသမ္ပဒါ" ဟုမိန့်တော်မူသည်။

တံ သုတ္တာ....အဘိသမ္ဘောဓိယာ ဝါ။ ။ဤနည်းကား အကျိုး ရခြင်း၏ အာဒိ မဇ္ဈ ပရိယောသာနကို အကြောင်းတရားပေါ်ဦးတင်စားသော ဖလူပစာရနည်းတည်း၊ [" တထဂ္ဂတာယာတိ ယထာ ဘဂဝတာ ဓမ္မော ဒေသိတော၊ တထဂ္ဂတာယ (တထာ ဘာဝါယ)—ထိုဘုရား ဟောတော်မူတိုင်း၏ အဖြစ်အကျိုးငှါ, ဘုရားဟောတိုင်း ဖြစ်ဘို့ရာ။] ထိုအတိုင်း ဖြစ်ဘို့ရာ ကျင့်သော် ပဋိပတ္တိလ်သည် ရောက်အပ် ရအပ်သော အဘိ သမ္ဘောဓိဟူသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်တည်း၊ ထိုဉာဏ်တော်သည် အဂ္ဂ(အမြတ်ဆုံး) ဖြစ်သောကြောင့်ရင်း, နောက်ဗောဓိ ၂ ပါး၏ အခြေခံ ဖြစ်သောကြောင့်ရင်း အာဒိ ကလျာဏ မည်၏၊ [ဘုရားပွင့်မှ နောက်ဗောဓိ ၂ ပါးကို ဆုတောင်း တတ်ကြသော ကြောင့် အခြေခံဟု ဆိုသည်။] ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သည် ဂုဏ်အားဖြင့် အလယ်အလတ် ဖြစ်သောကြောင့် မဇ္ဈေကလျာဏ မည်၏၊ သာဝက ဗောဓိဉာဏ်သည် ဂုဏ်အားဖြင့် နောက်ဆုံး ဖြစ်သောကြောင့် ပရိယောသာန ကလျာဏ မည်၏။ [သာရတ္ထဒီ " တဒု ဘယတာယ ဝါ" ဟု ဝေ့ဝေရ၏၊ ပါဠိပျက်နေဟန် တူသည်။]

သုယျ မာနော ဧသ။ ။ပြခဲ့သော နည်းများကိုပင် ထပ်၍ ဖြည့်စွက် လိုသော ကြောင့် ဝါ—ဟု မတက်ဘဲ " စ "ဟု တက်သည်၊ ဝိမုတ္တာယတနသီသေ—နိုဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်း ဟူသော အဝုးပစာနဒ် (နိုဝရဏတို့မှ လွတ်စေမည် ဟူသော ရည်ရွယ်ခွက်ဒ် — ဟူလို၊) ဌတ္တာ သဒ္ဓမ္မံ သုဏာန္တသ နိုဝရဏာနံ ဝိကွမ္ဘန သန္ဓာဝတော — (နိုဝရဏတို့ကို ခွါနိုင်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)

နိဝရဏပရိကၠမ္မနတော - နိဝရဏတို့ကို ပယ်ခွါ နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ သဝနေနပိ-ကြားနာရခြင်း ဖြင့်လည်း၊ ကလျာဏမေဝ-ကောင်းကျိုးကိုသာ၊ အာဝဟတိ- ဆောင်နိုင်၏၊ ဣတိ - ထို့ကြောင့်၊ အာဒိကလျာဏော-၏၊ ပဋိပဒ္ဒေယ မာနော-ကျင့်အပ်သော်၊ ဝါ-ကျင့်လျှင်၊ သမထပိပဿနာသုခါဝဟနတော-သမထချမ်းသာ ဝိပဿနာချမ်းသာကိုဆောင်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ပဋိပတ္တိယာပိ-ကျင့်ခြင်းဖြင့်လည်း၊ ကလျာဏမေဝ-ကိုသာ၊ အာဝဟတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မဇ္ဈေကလျာဏော-၏၊ တထာ-ထို သုခ ၂ပါးကိုဆောင်နိုင်လောက်အောင် သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ-ထို ဘုရားဟောတော် မူတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိပန္နော - ကျင့်အပ်ပြီးသည်၊ (သမာနော)စ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ ပဋိပတ္တိဖလေ-ပဋိပတ်အကျိုးသည်၊ နိဋ္ဌိတေ-ပြီးဆုံးလသော်၊ တာဒိဘာဝါဝဟနတော - တာဒိဘောဂုဏ်ကို ဆောင်နိုင် ခြင်းကြောင့်၊ ပဋိပတ္တိ ဖလေနပိ-ပဋိပတ် အကျိုးဖြင့်လည်း၊ ကလျာဏမေဝ - ကောင်းကျိုးကိုသာ၊ အာဝဟတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပရိယောသာနကလျာဏော-၏၊စ-သည်သာ မကသေး၊ နာထပ္ပဘဝတ္တာ — မြတ်စွာဘုရား ဟူသော အစအမွန် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဘဝသုဒ္ဓိယာ-အစအမွန်၏ စင်ကြယ်ခြင်း အားဖြင့်၊ အာဒိ ကလျာဏော-၏၊ အတ္ထသုဒ္ဓိယာ - အကျိုး၏ စင်ကြယ်ခြင်း အားဖြင့်၊ မဇ္ဈေ ဤ ပရိယတ္တိမဟာသည် (မကျင့်နိုင်သေးစေကာမူ) ကြားနာရုံ မျှဖြင့်လည်း နိဝရဏတို့ကို ခွါနိုင်၏။

ပဋိပဒ္ဒေယမာနော ။ ။ တရားတော်မှာလာသည့်အတိုင်း ကျင့်အပ်သည်ရှိသော် (ကျင့်အပ်စဉ် — ကျင့်ပြန်လျှင်၊ မာနပစ္စည်း ပစ္စုပ္ပန်အနက်ဟော၊) သမထ ချမ်းသာ ဝိပဿနာချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်၏၊ "တထာပဋိပန္နောတိ— ယထာ သမထဝိပဿနာ သုခံ အာဝဟိ၊ ယထာဝါ သတ္ထာရာ အနုသိဋ္ဌံ "ဒ္ဓိကာ၊ ဤအတိုင်း အနက်ပေးထား သည်၊ ကျင့်အပ်ပြီးသည်ရှိသော် (ကျင့်ပြီးသောအခါ) ရဟန္တာဖြစ်၍ ဌာနကို အနိဋ္ဌဟု ရှုနိုင်ခြင်း, အနိဋ္ဌကို ဌာန ဟု ရှုနိုင်ခြင်းစသော တာဒိဂုဏ်ကိုဆောင်နိုင်၏။ [ပဋိပန္နောဘွဲ့ တပစ္စည်းသည် အတိတ် (တရားကို အရကောဘိုရာ) ကံ အနက်ဟောတည်း၊ လက္ခဏ အနက်ကိုကား မဟောနိုင်သောကြောင့် "သမာနော" ဟု ဂူပေး။] ဤသို့ အစအကျိုး, အလယ်အကျိုး , အဆုံးအကျိုးကို ဆောင်နိုင် သောကြောင့် အကြောင်းတရားတော်လည်း ဖလူပစာရအားဖြင့်ပင် အာဒိကလျာဏစသည် မည်ရတော့သည်။

နာထပ္ပဘဝတ္တာစ ။ ။ ဤ တရားတော်၏ အရင်း အစသည် ဘုရားရှင်တည်း၊ အရင်းခံ အကြောင်းက ကောင်းသဖြင့် အကျိုးတရားလည်း ကာရဏူပစာရအားဖြင့် အာဒိကလျာဏဖြစ်၏ — ဟူလို။ [ပဘဝတိ ဘေသ္ဘာတိ ပဘဝေါ — စ၍ ဖြစ်ရာဌာန၊ နာထော+ပဘဝေါ ယဿာတိ နာထပ္ပဘဝေါ။] နိရုပတ္တိလေသ (ကိလေသာကင်း၍

ကလျာဏော – ၏၊ ကိစ္စသုဒ္ဓိယာ–ကိစ္စ၏ စင်ကြယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပရိယောသာနကလျာဏော-၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သော ဘဂဝါ- ဤမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝါ-သည်၊ အပ္ပံဝါ- အနည်းငယ်သော တရားကိုသော်၎င်း၊ ဗဟုံ ဝါ–များစွာသော တရားကိုသော်၎င်း၊ ဒေသေန္တော-ဟောတော်မူလသော်၊ အာဒိကလျာဏာဒိပ္ပကာရမေဝ - အာဒိကလျာဏာ အစရှိသော အပြားရှိအောင်သာလျှင်၊ ဒေသေတိ-၏၊ ဇုတိ-ဆို၊ ဝေဒိတဗ္ဗေား

ပန - အဘိုတပါးကား၊ သာတ္ထံ သဗ္ဗဉ္ဇနန္တိ ဧဝမာဒိသု–သာတ္ထံ သဗ္ဗဉ္ဇနံ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ["အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော "ဟု ထည့်၊] ယသ္မာ - အကြင့်ကြောင့်၊ [ဤယသ္မာ၏ နယ်သည် "တသ္မာ သာတ္ထံ" စသော ဝါကျ၏ရှေ့ မြဟ္မစရိယံကျမှ ဆုံး၏] ဇုမံ ဓမ္မံ – ဤတရားတော်ကို၊ ဒေသေန္တော-ဟောတော်မူလသော်၊ ဝါ-ဟောတော်မူရင်းပင်၊ သာသနမြဟ္မစရိယံ-သာသနမြဟ္မစရိယကိုလည်း၊ မဂ္ဂမြဟ္မစရိယဉ္စ - မဂ္ဂမြဟ္မစရိယ ကိုလည်း၊ ပကာ

သန်ရှင်းသောတရား) ဖြစ်ရကား ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်းအကျိုးသည် တရားတော်၏ အတ္ထသုဒ္ဓိ (သန်ရှင်းသော အကျိုး) တည်း၊ ထိုသို့ အကျိုးကောင်းသဖြင့် အကြောင်းတရားလည်း ဖလူပစာရအားဖြင့် မဏ္ဍူကလျာဏဖြစ်၏–ဟူလို၊ တရားတော်လာသည့် အတိုင်း သုပဋိပတ္တိ (ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း) ကိစ္စသည် တရားတော်၏ ကိစ္စသုဒ္ဓိတည်း၊ ဤ ကိစ္စသုဒ္ဓိလည်း တရားတော်၌ တည်သော ဌာနီဖြစ်ရကား ဌာနူပစာရ အားဖြင့် တရားတော်လည်း ပရိယောသာနကလျာဏဖြစ်သည်–ဟူလို၊ တသ္မာ–စသည်ကား ထိုအားလုံးသော ကလျာဏကို ပြန်၍ဖုံးဆသော နိဂုံးဝါကျတည်း။

သာတ္ထံ သဗ္ဗဉ္ဇနန္တိ ဧဝမာဒိသု။ ။["ဇုဒါနိ၊ပေ၊မြဟ္မစရိယသဒ္ဒဿ သာတ္ထံတိ အာဒိနိ ပဒါနိ ဝိသေသနဘာဝေန ဝုတ္တာနိ၊ နု ဓမ္မပဒဿ (သာတ္ထံစသော ဝိသေသနပုဒ်တို့သည် မြဟ္မစရိယံပုဒ်၏ ဝိသေသနများဖြစ်ကြ၏၊ သော ဓမ္မံ၌ ပါသော ဓမ္မံပုဒ်၏ ဝိသေသနများ မဟုတ်ကြ၊) ဧကတ္ထဒဿနမုခေန (ဤအနက်အဓိပ္ပါယ် ပြခြင်းကို ပဓာနထား၍) နာနပ္ပကာရတော အတ္ထံ ဝိဝရိတုကာမော သာတ္ထံ သဗ္ဗဉ္ဇနန္တိ ဧဝမာဒိသု ပနာတိ အာဒိမာဟ"–ဝိမတိ။]

သာသနံ....မဂ္ဂမြဟ္မစရိယဉ္စ။ ။"သာသန" အရ ပရိယတ်-ပဋိပတ် သာသနာ ၂မျိုးလုံးရ၏၊ ထို သာသနာ ၂မျိုးလုံးသည်ပင် "ဗြဟ္မ-မြတ်သော+စရိယ-(ပရိယတ်က) လေ့ကျက်အပ် (ပဋိပတ်က) ကျင့်အပ်သောအကျင့်တည်း" အရ ဗြဟ္မစရိယမည်၏၊ [တိသော သိက္ခာ (ပဋိပတ်) သကလောစ တန္တိဓမ္မော (ပရိယတ်) သာသနမြဟ္မစရိယံနာမ၊ ဘဂဝါ ဟိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော သီလာဒိကေဝိယ တပ္ပကာသကံ တန္တိဓမ္မံပိ ပကာသေတိ ဧဝ , သဒ္ဒတ္ထသမုဒါယတ္ထာ ပရိယတ္ထိဓမ္မသ = ဘုရားရှင်သည် တရားဟောတော်မူလျှင် သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ ဒုရပ် ပဋိပတ်ကို ထင်ရှားပြတော်မူ

သေတိ- ထင်ရှားပြတော်မူ၏၊ နာနာနယေဟိ-အထူးထူးသော နည်းတို့ဖြင့်၊ ဒီပေတိ-ပြတော်မူ၏၊ တဋ္ဌ-ထို ဗြဟ္မစရိယသည်လည်း၊ ယထာနုရူပ်-အကြင် အကြင် သင့်လျော်သည့်အတိုင်း၊ ဝါ - ထိုက်သည်အားလျော်စွာ၊ [ယံယံ+ သက္ခဲ့သို့, ထိုသီလစသည်ကိုပြုသော ပရိယတ္တိဓမ္မကိုလည်း ထင်ရှားပြတော်မူသည်သာ၊ (ဘာ့ကြောင့်နည်း) ပရိယတ်ပါဠိဓမ္မ ဟူသည် အခြား မဟုတ်, ဘုရားဟောတော်မူ အပ်သော တရားတွင် ပါဝင်သော သဒ္ဒါအပေါင်းနှင့် အနက်အဓိပါယ်ပင် ဖြစ်သော ကြောင့်ဘည်း၊—ဝိမတိ။] အရိယအဋ္ဌကိကမဂ်သည် မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယမည်၏။

မှတ်ချက်။ ။သီလကွန် အဋ္ဌကထာ၌ သာတ္ထံ စသော ဝိသေသနများကို ဓမ္မံပုဒ်၏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်၍ ဗြဟ္မစရိယံအရကိုလည်း ပါဠိဓမ္မကို မယူဘဲ သိက္ခာ ၃ ပါး ဟူသော သာသနဗြဟ္မစရိယကိုသာ ယူလေသည်၊ သူ့နည်းနှင့်သူ ရှေနောက် လိုက်လျောရန် ဤမှာလည်း ကိုယ့်နည်းနှင့်ကိုယ် ရှေနောက် လိုက်လျော ပေသည်၊ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသတပါးထည်းက ထိုသို့ ၂ မျိုး ဖွင့်ရခြင်း မှာလည်း ရှေးရှေးကပင် ဝိနယဓရတို့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ယူဆပုံနှင့် သုတ္တန္တိကတို့ယူဆပုံ မတူခဲ့သောကြောင့် ရှေးစာရှိအတိုင်း သာ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသလိုက်ရသောကြောင့်တည်း။ [သာရတ္ထ ဋီကာ၌ကား သီလကွန် အဋ္ဌကထာမှယူ၍ သာတ္ထံစသော ပုဒ်များကို ဖွင့်ထားသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ ၂ရပ်၏ အဖွင့်မတူကြောင်းကို သတိမထားမိဘဲ ရှိတတ်သည်။]

နာနာနယေဟိ။ ။ပကာသေတိ၌ ပကို နာနာနယေဟိ,ကာသေတိကို ဒီပေတိ ဟု ဖွင့်၏၊ "သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ"—"ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ"ဟု ဝါကျဆက်ပုံကို ကြည့်၍ ဆိုအပ်လတ္တံ့အမိပ္ပါယ်ကို သိပါ၊ ဗြဟ္မစရိယံအရ တန်ခိုးဓမ္မဗြဟ္မစရိယ ဟူသည် ဓမ္မံ ဒေသေတိ၌ ဓမ္မပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဓမ္မံ ဒေသေန္တော (တရားဟောတော်မူ လျှင်ပင်) တန်ခိုးဓမ္မ ဗြဟ္မစရိယကို ဥဒ္ဒေသဝုတ္တိ နည်းအားဖြင့် တိုက်ရိုက်ပြတော် မူ၏၊ အကြောင်း ပရိယတ္တိဓမ္မကိုပြသဖြင့် အကျိုးပဋိပတ် ဗြဟ္မစရိယ, ပဋိဝေဓ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ ကိုလည်း ဝက်ဝုတ္တိ ကာရကာပုစာရအားဖြင့် သွယ်ဝိုက်၍ ပြတော်မူသည်။

ယထာနုရူပံ ။ ။ ဗြဟ္မစရိယံအရ၌ ပါဝင်သော " ပါဋိတော် ဓမ္မ , သိက္ခတ္တယ သင်္ဂဟ, မဂ္ဂ "ဟု ဗြဟ္မစရိယ ၃ မျိုးတွင် သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟ—မဂ္ဂ ဟူသော ဗြဟ္မစရိယ ၂ ပါးသည်"သာတ္ထ"သာဖြစ်၏ , သဗ္ဗဉ္ဉု မဖြစ်၊ ပါဋိတော်ဓမ္မကား သာတ္ထ သဗ္ဗဉ္ဉု ၂ မျိုးလုံးဖြစ်၏၊ ဤသို့ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ (ယထာလာဘယောဇန နည်းဖြင့်) ယူပါ—ဟု သိစေလိုခြင်"ယထာနုရူပံ" မိန့်။ ["ယထာနုရူပန္တိ ယထာရဟံ၊ သိက္ခတ္တယ သင်္ဂဟံ ဟိ သာသနဗြဟ္မစရိယံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဉ္စ အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ၊ပေ၊သာတ္ထမေဝ၊ နတု သဗ္ဗဉ္ဉုနံ၊ တန်ခိုးဓမ္မသင်္ခါတံ သာသနဗြဟ္မစရိယံ ယထာဝုတ္တေန အဒ္ဓဇေန(သမ္ပတ္တိအနက် အားဖြင့်) သာတ္ထံ သဗ္ဗဉ္ဉုနဉ္စ"—ဝိမတိ။]

အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ သာတ္ထံ။ ။သဟ+ အတ္ထေန ယံ ဝတ္တတိ သာတ္ထံ၊ ယံ—အကြင် ဗြဟ္မစရိယသည်၊ အတ္ထေန–အကျိုးနှင့်၊ ဝါ—အနက်နှင့်၊ သဟ—တကွ၊ ဝါ— အပြည့် အစုံ၊ဝတ္တတိ+ ဇုတိ တံ သာတ္ထံ၊ သဟကို သပ္ပြ၊ သဟနိပါတ်သည် ဤနေရာ၌ သမိဒ္ဓိခေါ

အနုရူပံ ယထာနုရူပံ။] အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ-အနက်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ ဝေ-အကျိုးနှင့် ပြည့်စုံ ခြင်းကြောင့်၊ သာတ္ထံ - သာတ္ထ မည်၏၊ ဗျညၨနသမ္ပတ္တိယာ-သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ သဗျညၨနံ – သဗျညၨနမည်၏။

သမ္ပတ္တိအနက်ဟော ဟု သိစေလိုမျှ"အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ"ဟု သဟအတွက် သမ္ပတ္တိအနက် ဖွင့်သည်၊ သဗျညၨနံ၌လည်း နည်းတူ။

ဝေယာမန္ဓိ။ ။"သဟ–သာဟိရွေ (သဟိတသ+ဘာဝေါ သာဟိစ္စံ–တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်=တကွဖြစ်ခြင်း),သာကလျေ (သကလသ+ဘာဝေါ သာကလ္ယံ= အလုံးစုံ၏အဖြစ်=အားလုံးစုံခြင်း) , သာဒိသျေ (အတူ၏အဖြစ်) , ယောဂပဒေ (တပြိုင်နက်၏ အဖြစ်), ဝိဇမာနတ္တေ (ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်), သမိဒ္ဓိယံ (သမ္မာ+ ဣဒ္ဓိ=အတိသမ္ပတ္တိ) , သမ္ဘဒ္ဓေ , သာမဂ္ဂေ (စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်)၊ ဤသို့ သဟ၏ အနက် များစွာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်"သဟ–တကွ"ဟု အနက်ပေးသော်လည်း ဤနေရာ၌ ပြည့်စုံခြင်းကို "တကွ"ဆိုသည် ဟု ယူပါ၊ ဥပမာ– "အကုသလာ–ကုသိုလ်မဟုတ်" ဟု အနက်ပေးသော်လည်း ကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အနက်ကို ယူရသကဲ့သို့တည်း။

သမ္ပတ္တိဖြစ်ပုံ ။ ။ကိရာတာဒိမိလက္ခဏဝစနာနံပိ သာတ္ထသဗျညၨနတ္တေ သမာနေပိ ဝိသိဋ္ဌတ္တာဗျညၨနယောဂံ သန္ဓာယ (သဟတ္ထော ဒေဝဒတ္တော သဝိတ္ထောတိ အာဒိဝိယ) သာတ္ထံ သဗျညၨနံတိ ဝုတ္တံ–ကိရာတစသော တောင်သူလူရိုင်းတို့ စကားများလည်း သူတို့ ဆိုင်ရာအနက် (အကျိုး) သဒ္ဒါများ ပြည့်စုံ၏၊ သို့သော် ထိုသို့ သာမန် ပြည့်စုံခြင်းကို မယူဘဲ ထူ ခြားသော အနက်သဒ္ဒါတို့နှင့် ယှဉ်ပုံကို ရည်ရွယ်၍ သာတ္ထံ သဗျညၨနံ – ဟု ဆိုအပ်လေသည်၊ ဥပမာ-ထူးခြားသော လက်ရှိသော-များပြားသော စည်းစိမ်ရှိသော ဒေဝဒတ်ကို သဟတ္ထော သဝိတ္ထော ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့တည်း၊ (ဝိမတိ)။

သိက္ခတ္တယမဂ္ဂတို့ သာတ္ထဖြစ်ပုံ။ ။သိက္ခတ္တယ... မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၌ အတ္ထသမ္ပတ္တိ ယာ သမ္ပန္နတ္ထတာယ(တိုက်ရိုက်အကျိုးရှိ)ဥပရုပရိအဓိဂန္တဗ္ဗ သခ်ါတအတ္ထသမ္ပတ္တိယာစ (အထက်အထက်အကျိုးရှိ) သဟ အတ္ထေန ပယောဇနေန ဝတ္တတီတိ သာတ္ထ မေဝ။ [ဤဋီကာ၌ အတ္ထကို ပယောဇန (အကျိုး)ဟု ဖွင့်ပုံ, သဝိတက္ကာဝမ္မာကဲ့သို့ ဗဟုဗိဟ် သမာသ်ပြုပုံကို သတိပြုပါ။] သီလ သမာဓိ ပညာ ဟူသော သိက္ခတ္တယ မြတ်စရိယသည် (သီလ၊စာင့်ဝိုက် စိတ်ရောကိုယ်ပါ ချမ်းသာခြင်း, သမာဓိ ဖြစ်ဝိုက် စိတ် တည်ကြည် ငြိမ်းခြင်း, ပညာဖြစ်ဝိုက် အသိဉာဏ် ထက်သန်ခြင်း ဟူသော) တိုက်ရိုက် အကျိုးနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ (သီလသည် အသက်သမာဓိကို, သမာဓိသည် အထက်ပညာကို, ဝိပဿနာ ပညာသည် အထက်မဂ်ပညာကို ရစေနိုင်သောကြောင့်) အထက်အထက် အကျိုးနှင့် လည်း ပြည့်စုံ၏၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသည် ကိလေသာကို ပယ်နိုင်ခြင်း ဟူသော တိုက်ရိုက် အကျိုး, ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဟူသော အထက်အထက် အကျိုးနှင့်ပြည့်စုံ၏။

ပါဠိမှ၏ သာတ္ထဖြစ်ပုံ ။ ။ယံအတ္ထံ သုတ္တာ တထာပဋိပဇ္ဇန္တာ သဒ္ဒဝုဏ္ဏတ္ထယံ ပါပုဏန္တိ၊ တသ္မာ တာဒိသသမ္ပတ္တိ အတ္ထသမ္ပတ္တိနာမ = အကြင် အနက် အမြတ်ယ်ကို ကြားနာပြီး၍ ထိုတရားအတိုင်း ကျင့်သူတို့သည် ဒုက္ခအားလုံး ကုန်ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်သို့

သက်ဝါသန ပကာသန ဝိဝရဏ ဝိဘဇန ဥတ္တာနီကရဏ ပညတ္တိ အတ္ထပဒ သမာယောဂတော–သက်ဝါသနအနက် ပကာသနအနက်, ဝိဝရဏအနက်, ဝိဘဇနအနက်, ဥတ္တာနီကရဏအနက်, ပညတ္တိအနက် ဟူသော အနက် အစု

ရောက်ရကုန်၏၊ ထိုတရား၏ ထိုအကျိုးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အတ္ထသမ္ဘတ္တိ (အကျိုးပြည့်စုံပုံတည်း၊) ဤ၌ "ယံ အတ္ထံ သုတ္တာ"ကို ထောက်၍ "သာတ္ထံ–အနက်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော"ဟုဝင်း, "သဒ္ဒဒုက္ခကွယံ ပါဝုဏာန္တိ" ထောက်၍ "သာတ္ထံ – အကျိုးနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော"ဟုဝင်း အနက်ပေး။

ပါဠိမှ၏ သဗ္ဗဉ္ဉုဖြစ်ပုံ။ ။ ဗုဒ္ဓနသမ္ဘတ္တိနှာမ သိထိလဓနိတာဒိ ဗုဒ္ဓနပရိ ပုဏ္ဏတာယ မာဝဓိကာယ သဘာဝနိရုတ္တိယာ ဂန္ဓိရမ္ပိအတ္ထံ ဥတ္တာနံ ကတ္တာ ဒဿန သမတ္ထတာ = ပါဠိတော်မှ ဟူသော အထည်ကိုယ် အတိုင်းအားဖြင့် သိထိလ ဓနိတ စသော ဗုဒ္ဓနမုဒ္ဓိ ဆယ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံ၏၊ အလွန်နက်နဲသော သတိပဋ္ဌာန် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သစ္စာ ၄ပါးစသော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကိုသော်မှ ထင်ရှားအောင် ပြတို့ရာ စကားပရိယာယ်လည်း ပြည့်ကြွယ်၏၊ မှန်၏–ပြခဲ့သောတရားများကို ထင်ရှားအောင်ဟောပြော ဘို့ရာ မြန်မာဘာသာနှင့် အခြားဘာသာ စကားတို့၌ နာမည်တင်ပါတို့ စကားလုံးပင် စုံစုံလင်လင် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိဗျက်စကားလုံးများကို ထည့်သွင်းသုံးစွဲရသည်။ [ဤ အဖွင့်ကို ထောက်၍ "သ ဗုဒ္ဓနံ–သိထိလ ဓနိတစသော သဒ္ဒါ, နက်နဲသော အဓိပ္ပါယ်ကိုပင် ပေါ်လွင်အောင်ပြနိုင်သော သဒ္ဒါနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော"ဟု ပေး။]

သက်ဝါသန၊ ပေ၊ သာတ္ထံ။ ။နေတ္တိပါဠိတော်လာ အတ္ထဗုဒ္ဓနတို့ကို ပြလိုရှိမိန့်၊ "သခ်ေပတော ကာသိယတိ ဒီဃိယတီတိ သက်ဝါသနန္တိ ကမ္မသာဓနဝသေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧဝံ သေသေသုပိ" – ဝိမတိ၊ " မညမာနော ဘိက္ခု ဗဟွေါ မာရသ, အမညမာနော မုတ္တော = ဘိက္ခု,....မှတ်ထင်သူကို မာရ်သည် နှောင်ဖွဲ့အပ်၏၊ မမှတ်ထင်သူသည် လွတ်သွား၏" ဤသို့ အကျဉ်းဟောရုံဖြင့် သိလောက်သော (နောက်ထပ် ခွဲစရာ မလိုသော) အနက်ကို "သက်ဝါသန"ဟု ခေါ်၏၊ သံသဒ္ဒါသည် သခ်ေပအနက်ဟော။

ပကာသန။ ။ပဋ္ဌမ–ရှေးဦးစွာ+ကာသနံ – ပြအပ်သော အနက်သည်၊ ပကာသနံ–မည်၏၊ "သမ္ဗဒ္ဓ ဘိက္ခဝေ အာဒိတ္တံ"စသည်ကဲ့သို့ နောက်ထပ် ခွဲဘို့ရန် အခြေခံ ပဌမစကားကို "ပကာသန"ဟု ခေါ်၏၊ ပသဒ္ဒါ အာဒိကမ္မအနက်ဟော၊ ဤသက်ဝါသန ပကာသန ၂ ပါးသည် တိက္ခိန္ဒြိယပုဂ္ဂိုလ်ကို ငဲ့၏၊ တိက္ခိန္ဒြိယာပေက္ခမေတံ ပဒဋ္ဌယံ၊.... ဥဘယမ္ပေတံ ဥဒ္ဒေသတ္ထဝစနံ (အကျဉ်းကို ဟောသောသဒ္ဒါ)၊ ဋီကာများ။]

ဝိဝရဏ, ဝိဘဇန။ ။ဝိဝရီယတေ–အကျယ် ဖွင့်အပ်၏၊ ဧတိ ဝိဝရဏံ၊ ဝိဘဇီယတေ–အကျယ်ဝေဘန်အပ်၏၊ ဧတိ ဝိဘဇနံ၊ ခွဲရုံသာခွဲ၍ အစိတ်အစိတ် မဝေဘန်လျှင် ဝိဝရဏ၊ ၂ မျိုး ၃မျိုး စသည် ခွဲခြားဝေဘန်လျှင် ဝိဘဇန၊ ["သံခိတ္တသ္သ ဝိတ္ထာရ ဝစနံ, သကိ ဝုတ္တသ္သ ပုနဝစနဉ္စ ဝိဝရဏဝိဘဇနာနိ၊ ဥဘယမ္ပေတံ နိဒ္ဒေသတ္ထဝစနံ (အကျယ်အနက်ကိုဟောသောသဒ္ဒါ)၊....မဇ္ဈိမနိကာယပေက္ခမေတံ ပဒဋ္ဌယံ= ဤ ၂ပုဒ်သည် အလယ်အလတ် ပညာရှိရှိသူကိုငဲ့သော ပုဒ် ၂ ပါးတည်း"–ဋီကာများ။]

တို့နှင့် ကောင်းစွာယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ သာတ္ထံ-သာတ္ထ မည်၏၊ အက္ခရ ပဒ ဗျဉ္ဇနာကာရ နိရုတ္တိ နိဒ္ဒေသ သမ္ဘတ္တိယာ – အက္ခရသဒ္ဒါ, ပဒသဒ္ဒါ, ဗျဉ္ဇနသဒ္ဒါ, အာကာရသဒ္ဒါ,နိရုတ္တိသဒ္ဒါ,နိဒ္ဒေသသဒ္ဒါတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ သဗျဉ္ဇနံ-

ဥတ္တာနိကရဏ,ပညတ္တိ။ ။"ဥတ္တာနံ-ပေါ်လွင်အောင်၊ ကရိယတော-ပြုအပ်၏" နှင့်အညီ ဖွင့်အပ်ပြီး (ဝိဝရဏပြုအပ်ပြီး) အနက်ကိုပင် သာ၍ကျယ်ဝန်းစွာ (တရံတခါ ဥပမာ ဆောင်၍) ထင်ရှားအောင် ပြုအပ်သော အနက်သည် ဥတ္တာနိကရဏ မည်၏၊ "ပကာရေဟိ–အမျိုးမျိုးအစားစား အများအပြားတို့ဖြင့် + ဥပနံ – သိစေအပ်သော အနက်တည်း"နှင့်အညီ ၂မျိုး ၃မျိုးစသည် အကျယ်ဝေဘန်အပ်ပြီး ဝိဘဇန ပြုအပ်ပြီးနောက် သာ၍ကျယ်ဝန်းစွာ အမျိုးမျိုးအစားစား သိစေအပ် ဝေဘန်အပ်သောအနက်သည် ပညတ္တိမည်၏။ [" ဝိဝဋ္ဋသ ဝိတ္ထာရတရာဘိဓာနံ ဝိဘတ္တသ စ ပကာရေဟိ ဥပနံ ဥတ္တာနိကရဏပညတ္တိယော၊ ဥဘယမ္ပေတံ ပဋိနိဒ္ဒေသတ္ထဝစနံ၊...မုဒိန္ဒြိယာပေက္ခမေတံ ပဒဋ္ဌယံ"–ဋီကာများ။]

မှတ်ချက်။ ။"သောတူနံ စိတ္တတောသနေန စိတ္တာနိသာနေနစ ဥပနံ ပညတ္တိ–တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စိတ်ကို နှစ်သက်စေခြင်း (ဥဏ်မထက်သူတို့၏ စိတ်ကို) ဥဏ်ထက်အောင် ပြုခြင်း အားဖြင့် အပြားအားဖြင့် နှစ်သက်စေခြင်း ဥဏ်ထက်စေခြင်းသည် ပညတ္တိမည်၏"ဟု သာရတ္ထဋီကာ ဖွင့်သေး၏၊ ထိုအဖွင့်ကား ဥဒေသ၏ တုဒ္ဒိအနက် နိသာနအနက်ကို ယူ၍ ဖွင့်ခြင်းတည်းဟု မှတ်၊ အလွန်ကျယ်ဝန်းစွာ ပဋိနိဒ္ဒေသ ပြုလိုက်သောအခါ ဥဏ်နှံ့သော မုဒိန္ဒြိယပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသိဥဏ် ထက်သန်လာ၍ အလွန်စိတ်ရွင်ပျကြသည်–ဟူလို။

အတ္ထပဒသမာယောဂတောဝ။ ။ဤဟိတ်ကား သာတ္ထံ၏အနက်ပြတည်း၊မှန်၏-သ+အတ္ထဉ် အတ္ထကို အတ္ထပဒ,သကို သမာယောဂ ဟု ဖွင့်၏၊အတ္ထပဒဉ် ပဒသဒ္ဒါလည်း ကောင်္ဘာသ အနက်ဟော။ [" အတ္ထပဒသမာယောဂတောတိ – ယထာဝုတ္တာနိ ဧဝ ဆ ပဒါနိ–ဆိုအပ်ပြီးသော ၆ ပဒတို့သည်ပင်၊ ပရိယတ္တိယာ – ပရိယတ်ပါဠိ၏၊ အတ္ထ ဝိဘာဝတ္တာ – ဝေဘန်အပ်သော အနက်အဘိုအစုတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္ထပဒါနိ – တို့မည်၏၊ တေဟိ သဟိတတာယ–ထိုအတ္ထပဒတို့နှင့် တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဋ္ဌကောင်္ဘာသယုတ္တတ္တာ – အနက်အစုနှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သာတ္ထံ–သာတ္ထမည်၏၊) –ဝိမတ်။] ဤအလို "သာတ္ထံ–(တနက်မက) ခြောက်ခုသော အနက်အစုတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော"ဟု ပေး။

အက္ခရ ၊ပေ၊ သဗျဉ္ဇနံ ။ ။ ခရရောတ်၏ ခယစသော (သဒ္ဒါကျမ်းတို့ဉ် ဖွင့်လေ့ရှိသော) အနက်တို့တွင် ကမ္ဘန (သဠ္ဓရဏ) လှုပ်ရှားလှည့်လည်ခြင်း အနက်ကို ယူ၍ "နခရတိ-ပရိယာယ်တပါးသို့ မလှည့်လည်တတ်၊ ဧတိ အက္ခရံ"ဟုပြု၊ ဗုဒ္ဓေါ ဟု ရွတ်၍ မပြီးသေးမီ "ဗု"ဟူသော "ဒ္ဓေါ"ဟူသော တလုံးတလုံးသော ဝဏ္ဏတည်း၊ မှန်၏–ဗုဒ္ဓေါဟူသော ပုဒ်သည် (အနက်အားဖြင့်) ဇိနောဟု ပရိယာယ်တပါးသို့ ပြောင်းသွားလှည့်လည်နိုင်သော်လည်း "ဗု" ဟူသော ဝဏ္ဏမှာ ထိုသို့ လှည့်လည်ဘို့ရာ ပရိယာယ်

သဗ္ဗညုနမည်၏၊ အတ္ထဝဒ္ဓိရတာ ပဋိဝေဓဝဒ္ဓိရတာဟိ - အတ္ထဝဒ္ဓိရတာ ပဋိဝေဓဝဒ္ဓိရတာတို့ဖြင့်၊ သာတ္ထံ-မည်၏၊ ဓမ္မဝဒ္ဓိရတာ ဒေသနာဝဒ္ဓိရတာ ဟိ-ဓမ္မဝဒ္ဓိရတာ ဒေသနာဝဒ္ဓိရတာတို့ဖြင့်၊သဗ္ဗညုနံ-မည်၏၊အတ္ထပဋိဘာန

ဝဏ္ဏတပါး မရှိ။ ["နံ ဟိ ဝဏ္ဏသ ပရိယာယော ဝိနေတိ၊ ယထာ ဟိ ပဒံ သဝေဝစနတာယ အဘ္ဘဝသေန ပရိယာယံ(ပရိယာယ်တပါးသို့) စရန်နှင့် သဠေရန်နှင့်ဝိယ ဟောတိ၊ နံ ဧဝံ ဝဏ္ဏော, အဝေဝစနဿာ"—သာရတ္ထ။] ဟုနည်း — "မာ အကတ္ထ"၌ မာကဲ့သို့သော "ဧဝံ ကိရ တံ"၌ တံကဲ့သို့သော အက္ခရာတလုံးထည်း ရှိသောပုဒ်သည် အက္ခရာမည်၏။

ပဒ, ဗျဉ္ဇန ။ ။ပုရိသောကဲ့သို့ တရိတတ်ဆုံးသော အက္ခရာအပေါင်းသည် ပဒမည်၏။ [ပဒ္ဓတေ အတ္ထော ဧတေနာတိ ပဒံ=အနက်ကိုသိအပ်ကြောင်းပုဒ်။] တပုဒ်နှင့် တပုဒ် အနက်အဓိပ္ပါယ် ဆက်သွယ်နေသော ပုဒ်အပေါင်းဝါကျသည် "ဗျဉ္ဇန"မည်၏။ [အတ္ထံ-လိုရာအနက်ကို+ဗျဉ္ဇေတိ-ထင်ရှားပြတတ်၏၊ ဝါ-အပြည့်အစုံပြတတ်၏၊ ဣတိ ဗျဉ္ဇနံ။] "ကေကဝဏ္ဏော အက္ခရံ, အက္ခရသမူဟော ပဒံ, ပဒသမူဟောဝါကျံ"ဟု ပြောရိုးဖြစ်သော ဝါကျကိုပင် "ဗျဉ္ဇန" ဟု ခေါ်ထားသည်။

အာကာရနိရုတ္တိ။ ။အာကာရသဒ္ဒါသည် ပကာရနှင့်အနက်တူ၊ ဝါကျတခုထည်း မကဘဲ ဝါကျအများအပြားကို "အာကာရ" ဟု ဆိုသည်။ [တတ္ထ ကတမော ဆန္ဒော (တဝါကျ)၊ ယော ဆန္ဒော ဆန္ဒိကတာ-ကတ္တုကမ္မတာ (တဝါကျ) ဣတိ ဧဝမာဒိသု ကထိတသော ဝါကျသ (ဆိုအပ်ပြီးသော ဝါကျကိုပင်) အနေကဝိဓေန ဝိဘာဝ ကရဏံ (များသောအပြားအားဖြင့် ဝေဘန်မှုကိုပြုခြင်းသည်) အာကာရော နာမ"— သာရတ္ထ။] ဝိဂ္ဂြဟ်သည် နိရုတ္တိမည်၏၊ နိဟရိတ္ဝာ — အနက်ကို ထုတ်ဖော်၍ + ဥတ္တိ— ဆိုကြောင်းဝိဂ္ဂြဟ်။ ["ဧသော ဝေဒနာတိ အာဒိသု အာကာရေန(အပြားအားဖြင့်) ကထိတံ-(ဆိုအပ်ပြီးသော စကားကို)ဖုသတီတိ ဧသော, ဝေဒယတီတိ ဝေဒနာတိ နိဟရိတ္ဝာ ဝိတ္ထာရဝစနံ နိရုတ္တိနာမ"— သာရတ္ထ။]

နိဒ္ဒေသ။ ။အစွမ်းကုန် ဝိဂ္ဂြဟ်လုပ်၍ အကျယ်ပြအပ်သော စကားသည် နိဒ္ဒေသမည်၏၊ မဂ္ဂေါကို " နိဗ္ဗာန် မဂ္ဂတိတိ—နိဗ္ဗာန်ကို ရှာတတ်သောကြောင့်ဝင်း, နိဗ္ဗာနတ္ထိ ကေဟိ ဝါ မဂ္ဂိယတိတိ—နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိသူတို့ရှာအပ်သောကြောင့်ဝင်း, ကိလေသေ မာရေန္တော နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတိတိ — ကိလေသာတို့ကိုသတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ အာရုံပြုသော အားဖြင့် သွားတတ်သောကြောင့်ဝင်း မဂ္ဂမည်၏" ဟု ရှေးဦးသမျှ ဝိဂ္ဂြဟ်လုပ်ပြ၏၊ တို ဝိဂ္ဂြဟ်သည် " နိရုဝဿသံ—အကြွင်းအကျန် မရှိအောင်+ဒေသော— ညွှန်ပြကြောင်း စကားတည်း"အရ နိဒ္ဒေသမည်၏။ ["နိဗ္ဗစန ဝိတ္ထာရော — ဝိဂ္ဂြဟ်အကျယ်သည်၊ နိရုဝဿသဒေသနတ္ထာ နိဒ္ဒေသော"— သာရတ္ထ။] ဝိဂ္ဂဟ ၃ မျိုးတို့တွင် ရှေ ၂ နည်း၌ မဂ္ဂမာတ် အပစ္စည်း၊ တတိယ နည်း၌ "မာရေန္တ+ဂမုမာတ် ကိုပစ္စည်း" "မာရေန္တဂ" ဟု ပြီးသင့်လျက် နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် မဂ္ဂပြီးသည်။ [ဋီကာတို့၌ အက္ခရ-ပဒ စသည်ကို အခြားနည်းအားဖြင့်လည်း ဖွင့်ပြကြသေး၏။]

ပဋိသန္ဓိဒါဝိသယတော-အတ္တပဋိသန္ဓိဒါ, ပဋိဘာန ပဋိသန္ဓိဒါတို့၏ အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့် သာတ္ထံ-၏၊ (ဣတိ-သို့၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်၏၊) ဓမ္မနိရုတ္တိ ပဋိသန္ဓိဒါဝိသယတော - ဓမ္မ ပဋိသန္ဓိဒါ, နိရုတ္တိ ပဋိသန္ဓိဒါ တို့၏ အာရုံ၏

အတ္ထဂန္ဓိရတာ....သာတ္ထံ။ ဂန္ဓိရ ၄ ပါးဖြင့် အတ္ထဗျူဟကို ပြလိုမူ " အတ္ထဂန္ဓိရတာ " စသည် မိန့်။ [ထို ၄ ပါးကို စတုဒ္ဓိဓော ဂန္ဓိရဘာဝေါ့ ခဲ့ပြီး။] ထိုးထွင်းမှု သိတတ်သော ပဋိဝေဓဉာဏ်သည် အတ္ထအပေါ်ခွဲ မှီမှုပြစ်ရမည်၊ ထို့ကြောင့် အတ္ထအရ အတ္ထဂန္ဓိရ-ပဋိဝေဓဂန္ဓိရ ၂ မျိုးလုံးကိုယူရသည်။ ["ပဋိဝေဓသာပိ အတ္ထသန္ဓိသိတတ္တာ ဝုတ္တံ အတ္ထဂန္ဓိရတာပဋိဝေဓဂန္ဓိရတာဟိ သာတ္ထံတိ၊ (ဘာ့ကြောင့်နည်း) အတ္ထဂုဏဒီပနတော တာသံ = ထို ဂန္ဓိရ ၂ ပါးတို့က အတ္ထ၏ ဂုဏ်ကို ပြနိုင်သောကြောင့်တည်း"—သာရတ္ထ။]

ဓမ္မဂန္ဓိရတာ....သဗ္ဗန်။ ။ ဓမ္မ ဟူသည် သဒ္ဒါ အပေါင်းတည်း၊ ဒေသနာ ဟူသည်လည်း နှုတ်ဖြင့် ဟော်ပြောအပ်သော သဒ္ဒါအပေါင်း ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် " ဓမ္မဂန္ဓိရ၊ ပေ၊ သဗ္ဗန် " ဟု မိန့်သည်။ [ဓမ္မ ဒေသနာနှုန် ဗျူဟသန္ဓိသိတတ္တာ ("ဗျူဟ ရူပတ္တာ—သဒ္ဒါအထည်ကိုယ်၏ အဖြစ်ကြောင့်" ဝိမတိ) ဝုတ္တံ ဓမ္မဂန္ဓိရတာ ဒေသနာဂန္ဓိရတာဟိ သဗ္ဗန်တိ၊ (ကသ္မာ) တာသံ (ထို ဂန္ဓိရတာ ၂ ပါး တို့၏) ဗျူဟသမ္ပတ္တိဒီပနတော"—သာရတ္ထ။]

အတ္ထပဋိဘာန....သာတ္ထံ။ ။ပဋိသန္ဓိဒါ ၄ ပါး၏အာရုံဖြစ်သောအတ္ထဗျူဟတို့ကို ပြလိုမူမိန့်၊ ပါဠိတော်ဓမ္မသည် အနက်နှင့်မပြည့်စုံပါလျှင် မပြည့်စုံသောအနက်ကိုအာရုံပြု၍ အတ္ထပဋိသန္ဓိဒါဉာဏ်, ပဋိဘာန ပဋိသန္ဓိဒါဉာဏ်များ မဖြစ်နိုင်၊ အနက်နှင့်ပြည့်စုံသောကြောင့်သာ ထိုအနက်ကိုအာရုံပြု၍ ထိုပဋိသန္ဓိဒါ ၂ ပါးဖြစ်နိုင်ရကား ပါဠိတော်ဓမ္မသည် သာတ္ထ—အနက်နှင့်ပြည့်စုံကြောင်း သိသာထင်ရှားသည်၊ ဤ၌ ပါသော ဟိတ်များသည် ဥပကဟိတ်များတည်း၊ ထို့ကြောင့် " သိသာထင်ရှား၏ " ဟု ဆိုသည်၊ နိဿယ၌လည်း "သာတ္ထံ-၏၊ ဣတိ ဝိညာယတိ"ဟု ထည့်လိုကထည့်ပါ။ ["အာဟ-အတ္ထပဋိဘာနပဋိသန္ဓိဒါဝိသယတော သာတ္ထံတိ , အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ အသတိ တဒဘာဝတော (ထို ပဋိသန္ဓိဒါ ၂ ပါးမဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်)"—သာရတ္ထ။]

ဓမ္မနိရုတ္တိ....သဗ္ဗန်။ ။ပါဠိတော်ဓမ္မသည် သဒ္ဒါမပြည့်စုံလျှင် ထိုမပြည့်စုံသော သဒ္ဒါကို အာရုံပြု၍ ဓမ္မပဋိသန္ဓိဒါ နိရုတ္တိပဋိသန္ဓိဒါ ၂ ပါးတို့ မဖြစ်နိုင်ကြ၊ ထို ဉာဏ် ၂ ပါးဖြစ်ပုံကို ထောက်၍ သဒ္ဒါပြည့်စုံကြောင်း သိသာ၏။ ["အာဟ — ဓမ္မနိရုတ္တိ ပဋိသန္ဓိဒါဝိသယတော သဗ္ဗန်တိ၊ အသတိ ဗျူဟသမ္ပတ္တိယာ တဒဘာဝတော "။] နိရုတ္တိဟူသည် "တန္တိပဒါနုံ- ပါဠိတော်လာသော ပုဒ်တို့ကို၊ နိဟရိတ္တာ-အဓိကထာပွင့် သကဲ့သို့ အနက်ထင်အောင် ထုတ်ဖော်၍၊ ဝစနံ (ဥတ္တိ)—ဟောအပ်သောသဒ္ဒါတည်း၊ ပဋိဘာနဟူသည် အတ္ထ-ဓမ္မ-နိရုတ္တိ ၃ ပါးကို အာရုံပြုသောဉာဏ်တည်း။

အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗညုနံ-၏၊(ဇုတိ-သို့၊ ဝိညာဏတိ၊)ပဏ္ဍိတဝေဒနိယတော-ပညာရှိတို့ သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သရိက္ခကဇနပ္ပသာဒကံ - စူးစမ်းဆင်ခြင်တတ်သော ပညာရှိ လူအပေါင်းကို ကြည်ညှိ စေတတ်၏၊ ဇုတိ-ထို့ကြောင့်၊ သာတ္ထံ-၏၊ သဒ္ဓေယျတော-ကြည်ညှိထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ကြည်ညှိစရာ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ လောကိယဇနပ္ပသာဒကံ-လောကီလူအပေါင်းကို ကြည်ညှိစေတတ်၏၊ ဇုတိ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗညုနံ - ၏၊ ဝန္ဒိရာမိပ္ပါယတော - နက်နဲသော အဓိပ္ပါယ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာတ္ထံ -၏၊ ဥတ္တာနပဒတော - ပေါ်လွင်သော ပုဒ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊

ပဏ္ဍိတ....သာတ္ထံ။ ။သဒ္ဓါ အသုံးအနှုန်း မည်မျှပင် ကောင်းစေကာမူ အနက်အဓိပ္ပါယ် မပြည့်စုံလျှင် ပညာရှင်တို့ မကျေနပ်ကြ၊ ဤတရားတော်ကား အနက်အဓိပ္ပါယ် ပြည့်စုံသောကြောင့် ပညာရှိ (သရိက္ခက) တို့ကို ကြည်ညှိစေ ကျေနပ်စေနိုင်သည်၊ အောက်ခွ မြစ်ရေတိုးနေသော အကျိုးကိုထောခံ၍ အထက်ခွ မိုးရွာ၏ ဟု အကြောင်းကို မှန်းဆနိုင်သကဲ့သို့ ပညာရှိများ ကျေနပ်ပုံကို ထောက်၍ အနက်ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်း မှန်းဆနိုင်သည်-ဟူလို။ [ဖလာနုမာန-အကျိုးကို အစဉ်လိုက်၍ အကြောင်းကို သိသောနည်းတည်း၊ သရိက္ခကပုဒ်ကို ဘဂဝါအဖွင့်ခွ ပြခဲ့ပြီ၊ "ကုသလဂေဝသီ "ဟု သီလကွန်ဋီကာသစ် ဖွင့်သည်မှာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သာ။]

သ ဒ္ဓေယ္ယ....သဗ္ဗညုနံ။ ။ဤ၏ရှိသူမဟုတ်သော လောကီလူအများသည် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မစဉ်းစားကြ၊ သဒ္ဓါ အသုံးအနှုန်းကောင်းလျှင် ကြည်ညှိတတ်ကြ၏၊ ထိုလောကီလူများ ကြည်ညှိပုံကိုထောက်၍ သဒ္ဓါအသုံးအနှုန်းပြည့်စုံကြောင်း (သဗ္ဗညုဖြစ်ကြောင်း) သိသာသည်၊ ဤခွလည်း ဖလာနုမာနနည်းပင်တည်း။ [ဤစကားမှန်၏-ယခုအခါ ဘုရား တရားတော်များကို အသံသာသာနှင့် ရွတ်နေလျှင် အဓိပ္ပါယ်မသိသော်လည်း လူအများ ကြည်ညှိကြလေသည်။]

ဝ ဒ္ဓိ ရာ....သ ဗ္ဗညုနံ။ ။သစ္စာ ၄ ပါးစသော လေးနက်သောအဓိပ္ပါယ် ရှိသောကြောင့် တရားတော်သည် သာတ္ထလည်း ဖြစ်၏၊ သဒ္ဓါအသုံးအနှုန်းလည်း အများနားလည်အောင် ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ရှိသောကြောင့် သဗ္ဗညုနလည်း ဖြစ်၏။ [ဤနေရာ၌ "စကားအသုံးပေါ်လွင်မှုကို သဗ္ဗညုဂုဏ်"ဟု ဆိုသည်ကိုပင် အလက်ခွ ပသာဒဂုဏ် အတ္ထဗျတ္တိဂုဏ် ဟု ဆိုသည်၊]

မုတ်ချက် ။ ။ နေ့တိုနည်းမှစ၍ အတ္ထဗျဉ္ဇန အမျိုးမျိုးသည် " အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ သာတ္ထံ , ဗျဉ္ဇနသမ္ပတ္တိယာ သဗ္ဗညုနံ" ၏ အကျယ်ချဲ့ကြောင်းတည်း၊ တနည်းစီ တနည်းစီ ဖွင့်ပြခြင်းမဟုတ်, ထို့ကြောင့် ဝိကပ္ပနတ္ထဝါသဒ္ဒါလည်း မပါ, သမုစ္စယတ္ထစသဒ္ဒါလည်း မပါ ဘဲ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖွင့်ပြလေသည်။ [သမ္ဘောပေသ အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ သာတ္ထံ, ဗျဉ္ဇနသမ္ပတ္တိယာ သဗ္ဗညုနန္တိ သမ္ဘပဒ္ဒမံ ဝုတ္တသေဝ အတ္ထဒ္ဒယသေ ပပဒ္ဓောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ -သာရတ္ထ။]

သဗ္ဗညုနံ – ၏၊ ဥပနေတမ္ဘသ - ကပ်ဆောင်ထိုက်သော အနက်၏၊ အဘာဝ တော - မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ - မရှိသည့်အတွက်၊ သကလပရိပုဏ္ဏာဘာဝေန- အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ- ကေဝလပရိပုဏ္ဏ မည်၏၊ အပနေတမ္ဘသ - ပယ်ရှားထိုက်သော အနက်၏၊ အဘာဝတော – ကြောင့်၊ ဝါ–တွက်၊ နိဒ္ဒေါသဘာဝေန–အပြစ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိသုဒ္ဓံ-ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်၏၊ သိက္ခတ္တယ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ- သိက္ခာသုံးရပ်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗြဟ္မာဘူတေဟိ - မြတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ သေဋ္ဌေဟိ – မြတ်သောဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာ

ဥပနေတမ္ဘ....ပရိပုဏ္ဏံ။ ။ကေဝလသဒ္ဒါကို သကလအနက်ဟောဟု သိစေလိုခြင်း "သကလပရိပုဏ္ဏ ဘာဝေန"ဟု မိန့်၊ " အလုံးစုံ ပြည့်စုံနေခြင်းမှာလည်း နောက်ထပ် ထည့်ဘို့ရာ ဝေါဒါနတ္ထ (ဖြူစင်သန့်ရှင်းသောအနက်ကောင်း) မကျန်တော့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏" ဟု သိစေလိုခြင်း "ဥပနေတမ္ဘသ အဘာဝတော"ဟု မိန့်၊ "ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ– ထည့်သွင်းဘို့ရန် အနက်ကောင်း မကျန်တော့သဖြင့် အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံ သော"ဟု ပေး။

အပနေတမ္ဘ....ပရိသုဒ္ဓံ။ ။ဘုရားဟောအပ်သော သီလ သမာဓိ ပညာ(လောကီ, လောကုတ္တရာမဂ္ဂင်ဟူသော) ဗြဟ္မစရိယတွင် မည်သည့်တရားသည် ကိလေသာအညစ် အကြေး မကင်းဟုဂင်း, ပါဒ္ဓိဝမ္မ ဗြဟ္မစရိယတွင်လည်း မည်သည့်တရားသည် လောက အာမိသကိုငဲ့၍ ဟောထားသဖြင့် ကိလေသာအညစ်အကြေးမကင်း ဟုဂင်း ဆိုဘွယ်ရာ ပါနေလျှင် ထို အညစ်အကြေးကို ပယ်ထိုက်၏၊ " ဤ ဗြဟ္မစရိယမှာ ထိုသို့ ပယ်နှုတ် ဘို့ရာ ကိလေသာအညစ်အကြေး မပါသောကြောင့် ပရိသုဒ္ဓဖြစ်၏"ဟု ပြုလိုခြင်း"အပနေ တမ္ဘသ အဘာဝတော" ဟု မိန့်၊ " ပရိသုဒ္ဓံ – စွန့်ပယ်ဘို့ရာ အနက်ညစ် မပါသဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော"ဟု ပေး။

သိက္ခတ္တယပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ ။ ။ " သိက္ခတ္တယေန – သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ ၃ပါးအပေါင်းဖြင့်+ပရိဂ္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်သော ဗြဟ္မစရိယတည်း"နှင့်အညီ သိက္ခာ ၃ ရပ်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော ဗြဟ္မစရိယ ဟူသည် ရှေးဦး ပြုခဲ့သော တန်ခိုးဗြဟ္မစရိယ, သိက္ခတ္တယ ဗြဟ္မစရိယ, မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယပင်တည်း၊ တန်ခိုးဗြဟ္မစရိယသည် သိက္ခာ၃ပါးကို ပြုသော ပါဒ္ဓိတော်ဝမ္မ ဖြစ်သောကြောင့် သိက္ခာ ၃ ပါးဖြင့် သိမ်းယူလျှင် ထိုပါဒ္ဓိတော် ဝမ္မအားလုံး ပါဝင်တော့၏၊ သိက္ခတ္တယ ဗြဟ္မစရိယသည် သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာ ပညာဟူသော ပဋိပတ်အကျင့်မျိုးဖြစ်၏၊ သီလဟူရာ၌ သီလအားလုံး ပါဝင်သကဲ့သို့ သမာဓိ ပညာ ဟူရာ၌လည်း သမာဓိပညာ အကျယ်အားလုံး ပါဝင်၏၊ ထို့ကြောင့် သိက္ခာ ၃ပါးဖြင့် သိမ်းယူလျှင် ပဋိပတ္တိ ဗြဟ္မစရိယ အားလုံး ပါဝင်၏၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ ဟူသည် မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ ပဋိဝေဓ သာသနာပင်တည်း၊ ထို မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယလည်း (သီလ သမာဓိ ပညာ) သိက္ခာ ၃ပါးအပြင် မရှိရကား သိက္ခာ ၃ပါးဖြင့် သိမ်းယူလျှင် မဂ္ဂဗြဟ္ম စရိယအားလုံး ကုန်စင်တော့၏။

သာဝကတို့သည်၊ စရိတမ္ဘတော – ကျင့်ထိုက်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း၊ တေသံ-ထိုမြတ်သောဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာသာဝကတို့၏၊ စရိယဘာဝ တောစ-အကျင့်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဗြဟ္မစရိယံ-ဗြဟ္မစရိယမည်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သာဓူ သဗ္ဗဒါ ၊ ပေ ၊ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊

အဝိစ- ပရိယာယ် တနည်းကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သနိဒါနံ- နိဒါန်းနှင့် တကွဖြစ်သော၊ သဥ္ဇပ္ပတ္တိကဋ္ဌ-အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော၊ (ဓမ္မံ-ကို) ဒေသေန္တော - ဟောတော်မူလျက်၊ အာဒိကလျာဏံ- အောင်၊ ဒေသေတိ- ဟောတော်မူ၏၊ ဝေနေယျာနံ-ဝေနေယျတို့အား၊ အနုရူပတော-လျော်သော အားဖြင့်ရင်း၊ အတ္ထသဒ- သီလစသောအနက်၏၊ အဝိပရိတာယစ-မဖေါက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်ရင်း၊ ဟေတုဒါဟရဏယုတ္တတောစ- ဟိတ်ဥဒါဟရဏ်တို့နှင့်ယှဉ်သောအားဖြင့်ရင်း၊ မဇ္ဈေကလျာဏံ(ဒေသေတိ)၊ သောတုနံ-

ဗြဟ္မဘူတေဟိ....စရိယံ။ ။"မြတ်သောဗုဒ္ဓ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓ,ဗုဒ္ဓသာဝကတို့သည် + စရိယံ–ကျင့်ထိုက်သော အကျင့်တည်း" ဟုရင်း၊ "မြတ်ဘုရား–တို့၏ + စရိယံ–အကျင့်တည်း"ဟုရင်း အဋ္ဌကထာအလို ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြု။ ["မြတ်ဗုံ + စရိယံ–ဗြဟ္မစရိယံ" ဟု ဋီကာ ပြုသေး၏။]

အဝိစ, ယသ္မာ။ ။ ဤ " အဝိစ " သည် ဆိုအပ်ပြီးကို ထပ်၍ ဖြည့်စွက် လိုသော ကြောင့် တက်သောစကား မဟုတ်၊ ဆိုအပ်ပြီး အနက်အဓိပ္ပါယ် ကိုပင် စကား အသုံး အနှုန်းတမျိုးပြင်၍ ဖွင့်လိုသောကြောင့်တက်သောစကားတည်း၊ ထို့ကြောင့် "အဝိစ-ပရိယာယ်တနည်းကား" ဟု ပေးသည်။ [" ယထာဝုတ္တမေဝတ္ထုံ အပရေနပိ ပရိယာ ယေန ဒသေတုံ အဝိစာတိအာဒိ ဝုတ္တံ " – ဝိမတိ။] ယသ္မာကို ဝုစ္စတိ တိုင်အောင် " ယသ္မာ ဒေသေတိ, ပကာသေတိ, ဝုစ္စတိ"ဟု ကြိယာတိုင်းမှာစပ်။

သနိဒါနံ သဥ္ဇပ္ပတ္တိကဋ္ဌ။ ။ဘုရားရှင်၏တရားတော်၌ ဒေသ,ဒေသက,ပရိသတ်ကို ညွှန်ပြသော"တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ"ကဲ့သို့ အခြေခံနိဒါန်းလည်း ပါ၏၊ "မည်သည့် အကြောင်းဝတ္ထု(ကို စွဲ၍ ဤတရားကို ဟောရသည်" ဟု အတ္ထုပ္ပတ္တိ (ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းဝတ္ထု) လည်း ပါ၏၊ ဥပမာ–ပဌမပါရာဇိက ပညတ် တော်ဓမ္မဒိန် ရှင်သုဒိန်၏ အကြောင်းဝတ္ထုမျိုးတည်း၊ ဤသို့ နိဒါန်းနှင့်တကွ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ပါရှိခြင်းသည် တရားတော်၏ အစကောင်းခြင်း ဟူသော အာဒိကလျာဏ ပင်တည်း။ [ဤအချက်ကို နည်းမှီ၍ ယခုအခါ ကျမ်းစာရေးရာ၌ နိဒါန်း (တချို့၌ ဤကျမ်းဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အကြောင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိပါ) ကျမ်းအစ၌ ရေးကြသည်။]

ဝေနေယျာနုရူပတောစ သည်။ ။ တရားတော်၏ ဝေနေယျတို့အဖျားသယဉ်နှင့် လျော်ခြင်း,သီလစသောအနက်၏ မှန်ကန်ခြင်း(တိတ္ထိတို့ တရားကဲ့သို့ အမှားမရှိခြင်း) "တံ ကိဿဟေတု" စသည်ဖြင့် အကြောင်းပြ ပါရှိခြင်း , သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ– စသည်ဖြင့် ဥဒါဟရဏ်ခေါ်သော ဥပမာပါရှိခြင်းသည် အလယ်စာသား ကောင်းခြင်း

နာယူသူတို့၏၊ သဒ္ဓါပဋိလာဘေန-သဒ္ဓါကို ရခြင်းဖြင့်ရင်း၊ နိဂမနေနစ-နိဂုံး ဖြင့်ရင်း၊ ပရိယောသာနကလျာဏံ ဒေသေတိ၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဒေသ ဣဿ-ဟောတော်မူလတော်၊ ဝါ-ဟောတော်မူရင်းပင်၊ ဗြဟ္မစရိယံ-သာသနဗြဟ္မစရိယ, မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို၊ ပကာသေတိ-ထင်ရှားပြတော်မူ၏၊ တဋ္ဌ ထိုဗြဟ္မစရိယကိုလည်း၊ (ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုစ္စတိဋ္ဌစပ်) ဝါ-သည်လည်း၊ (သာဋ္ဌံ စသည်ဋ္ဌစပ်)ပဒိပတ္တိယာ-ကျင့်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ- ကျင့်သည့်အတွက်၊ အဓိဂမ ဗျတ္တိတော - ထိုးထွင်းရှုသိအပ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၏ ထင်ရှားခြင်းကြောင့်၊ သာဋ္ဌံ-အနက်,အကျိုးနှင့်လည်းတကွဖြစ်၏၊ ဝါ-အနက်အကျိုးနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ပရိယတ္တိယာ- သင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ- သင်သည့်အတွက်၊ အာဂမဗျတ္တိတော-

ဟူသော မဇ္ဈေကလျာဏတည်း။ [ယခုအခါ ကျမ်းစာရေးရာဌ်လည်း ဝေနေယျာနုရူပ စသည်ဖြစ်အောင် သတိ ပြုရပေသည်၊ မိမိ တတ်ကြောင်း လက်စွမ်းပြနေလျှင် မဇ္ဈေ ကလျာဏ ဖြစ်မည် မဟုတ်။]

သဒ္ဓါပဋိလာဘေန, နိဂမနေန။ ။ တရားတော်ကို ကြားနာ၍ ပြီးသောအခါ တရားသဘောကို ယုံကြည်ခြင်း—တရားရှင် ဖြစ်တော်မူသော ဘုရားကို ကြည်ညိုခြင်း သည်ရင်း, တရားအဆုံးဌ် နိဂုံးသည်ရင်း,တရားတော်၏ အဆုံးကောင်းခြင်း ပရိယော သာနကလျာဏတည်း။ [ယခုအခါ ကျမ်းစာရေးရာဌ်လည်း စာကြည့်သူတို့၏ ကျမ်းစာ အဆိုကို သဘောကျခြင်း , ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် ကြည်ညိုစိတ်ဖြစ်ခြင်း ရှိမှသာရင်း, ကျမ်းစာအဆုံးဌ် နိဂုံးကောင်းကောင်းပါမှရင်း , အဆုံးတိုင်အောင် ကောင်းသော ကျမ်းစာ ဟု ဆိုနိုင်ပေမည်။]

ဧဝံ ဒေသေန္တော ပကာသေတိ။ ။ "တရားဟောခြင်း ကိစ္စက တဋ္ဌာန, ဗြဟ္မစရိယကို ပြခြင်းကိစ္စက တဋ္ဌာန,ဤသို့ ကိ်စ္စ ၂ ဌာန ကွဲတော်သည် မဟုတ်၊ တရား ဟောတော်မူရင်းပင် ဗြဟ္မစရိယပြခြင်း ကိစ္စလည်း ပြီးတော်၏"ဟု ပြလိုသော"ဧဝံ ဒေသေ န္တော"ဟု (ဟောစဉ် ဟောရင်း ဟူသော) ပစ္စုပ္ပန် အနက်ပြု အနုပစ္စည်းဖြင့် အဋ္ဌ ကထာဆရာ ပြသည်၊ မှန်၏ — တရားဟောတော်မူလျှင် တန်ခိုးမမြတ်ဗြဟ္မစရိယ ဟူသော တရားတော်သည်ရင်း, ထိုတရားတော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်သော သိက္ခတ္တယ ဗြဟ္ম စရိယနှင့် မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသည်ရင်း, လောကဌ် အထင်အရှား ပေါ်လာတော်၏၊ ထိုသို့ ပေါ်လာစေခြင်းကို "ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ"ဟု ဆိုလိုသည်။

ပဒိပတ္တိယာ အဓိဂမဗျတ္တိတော။ ။"အဓိဂမိယတေ— ထိုးထွင်းရှုသိအပ်၏" နှင့်အညီ ထိုးထွင်းရှုသိအပ်သော သစ္စပဋိဝေဓ (မဂ်ဖိုလ်)နိဗ္ဗာန်သည် အဓိဂမမည်၏၊ အဓိဂမသ—၏၊ ဗျတ္တိ—ထင်ရှားခြင်းတည်း၊ အဓိဂမဗျတ္တိ—ခြင်း၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့် အကျိုးမပြည့်စုံ၍ သာဋ္ဌမဖြစ်သော ဗြဟ္မစရိယကို မည်မျှပင်ကျင့်သော်လည်း အဓိဂမ (တရားထူး) မရနိုင်၊ ဤ ဗြဟ္မစရိယကား ကျင့်ခြင်းကြောင့် တရားထူးရပုံ ထင်ရှား ရကား အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့် အကျိုးတရားပြည့်စုံသော သာဋ္ဌဂုဏ်ရှိသည်—ဟူလို။

အာဂမ၏ထင်ရှားခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ဗာဟုသစ္စဂုဏ်၏ထင်ရှားခြင်းကြောင့်၊ သဗ္ဗညုနှင့်-သဒ္ဓါနှင့်လည်းတကွဖြစ်၏၊ ဝါ-၏၊ သီလာဒိပဋ္ဌ ဓမ္မက္ခန္ဓယုတ္တတော-သီလ အစရှိသော ငါးပါးသော တရား ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ - အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံ၏၊ နိရုပက္လိုလေသတော-ဥပက္လိုလေသမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ နိဿရဏတ္ထာယ-ဝဋ်မှထွက်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ပဝတ္တိတော- ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ လောကာမိသနိရဝေက္ခစောစ - လောကအာမိသကို မငဲ့ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ပရိသုဒ္ဓံ - ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်၏၊ သေဋ္ဌဋ္ဌေန - အမြတ် ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ မြတ္တဘူတာနံ-မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ-ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘုရားသာဝကတို့၏၊ စရိယတော- အကျင့်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မြတ္တစရိယန္တိ- ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ တသ္မာပိ- ကြောင့်လည်း၊ (ပိဖြင့် ရှေတသ္မာကို ဆည်းသည်) သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလ္လာဏံ၊ ပေ ၊ မြတ္တစရိယံ ပကာသေတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊

ပရိယတ္တိယာ အာဂမဗျတ္တိတော ။ ။ မကောင်းသဖြင့် ဟောအပ်သော တရားတို့၌ သင်အံလေ့ကျက်သူမှာ သင်လေသင်လေ မကျေနပ်စရာ ယုံမှားတွေဝေစရာတွေကိုသာ တွေ့ရ၏။ [ယခုအခါ ထိုသို့ ဖြစ်နေပုံကို သတိပြုပါ။] ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏တရားတို့၌ လေ့ကျက်သူကား ထိုသို့မဖြစ်ဘဲ သင်လေသင်လေ အကြားအမြင် (သုတ) များလေ ဖြစ်လေ၁ံအောင် သဒ္ဓါကောင်းအဖုံဖုံပြည့်စုံရကား သဗ္ဗညုနဖြစ်သည်-ဟူလို။ ["အတ္ထတ္ထ ပရတ္ထာ အာဂစ္ဆန္တိ ဣတ္ထ ဧတေနဝါ" အရ မိမိသူတပါး စီးပွားတို့ လာရာလာကြောင်းဖြစ်သော တရားကို အာဂမဟု ခေါ်၏၊ ဤနေရာ၌ ထို အာဂမတို့ကို တတ်သိ နားလည်သော ဗာဟုသစ္စဂုဏ်ကို ကာရဏူပစာ ဌာနူပစာရအားဖြင့် "အာဂမ" ဟု ယူပါ။]

သီလာဒိပဋ္ဌ ဓမ္မက္ခန္ဓ ယုတ္တတော ။ ။ "သီလက္ခန္ဓ , သမာဓိက္ခန္ဓ , ပညာက္ခန္ဓ, ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓ, ဝိမုတ္တိညာဏဒဿနက္ခန္ဓ" ဟူသော ၅ ပါးအပြင် အကောင်းတရားမရှိတော့၊ ထို ၅ ပါးအစုံအလင် ပါသောကြောင့် ၎် မြတ္တစရိယသည် ကေဝလပရိပုဏ္ဏ ဖြစ်၏။ [သီလက္ခန္ဓ (သီလဂုဏ် = ကျေးဇူး)၊ ဝိမုတ္တိ– အရဟတ္တဖိုလ်၊ ဝိမုတ္တိညာဏဒဿန– အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိတတ် မြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်။]

နိရုပက္လိုလေသတောစသည်။ ။ တချို့ဘာသာတရားများသည် မိစ္ဆာအယူကို ပြုခြင်း , ထိုအယူမှားကိုပင် အထင်ကြီးစေခြင်း ဟူသော ဒိဋ္ဌိမာန ဥပက္လိုလေသတို့ ပါဝင်နေ၏၊ ဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းတရား မပါ၊ "လောကေန-လူအပေါင်းသည် + အာမသိယတေ– တဏှာဖြင့် ငါ့ဟာ ငါ့ဟာဟု သုံးသပ်စွဲလမ်းအပ်၏" အရ လာဘသက္ကာရဟူသော လောကာမိသကိုလည်းငဲ့လျက် မြော်လျှက်ရှိ၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မြတ္တစရိယကား လာဘသက္ကာရ မမြော်မြင်ဘဲ ဖြူစင်သော်မေတ္တာ ကယ်တင်လိုသော စိတ် စေတနာဖြင့် ဟောအပ်ရကား ပရိသုဒ္ဓဖြစ်သည်။

သာဓု ခေါ ပနာတိ - ကား၊ သုန္ဒရံ ခေါ ပန - ကောင်းမြတ် သည်သာ၊ အဏ္ဍာဝဟံ- စီးပွားကို ဆောင်နိုင်၏၊ သုခါဝဟံ - ချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်၏၊ ဧတံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊တထာရူပါနံ အရဟတန္တိ-ကား၊သောဘဝံဝေါတမော-ထိ ရှင်ဝေါတမသည်၊ယထာရူပေါ-အကြင်သို့သဘောရှိ၏၊ ဝေရူပါနံ-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ယထာဘူတဂုဏာဘိဝမေန- ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်တော်ကို ရခြင်းကြောင့်၊ လောကေ - လောကင်၌၊ အရဟန္တောတိ - ရဟန္တာ ဟူ၍၊ လဒ္ဓသဒ္ဒါနံ-ရအပ်သောယုံကြည်ခြင်းရှိကုန်သော၊ အရဟတံ-ရဟန္တာတို့ကို၊

သုန္ဒရံ ခေါ ပန၊ ။"သုန္ဒရေဒဋ္ဌိကမ္မေစ" စသော အဘိဓာန်လာ သာဓုသဒ္ဒါ၏ အနက်တို့တွင် သုန္ဒရအနက် ဟု သိစေလိုရှိ " သုန္ဒရံ ခေါ ပန " ဟု မိန့်၊ ထို သုန္ဒရ (အကောင်း) ဟူသည်လည်း သဏ္ဌာဒေဝမနုဿာနံ အဖွင့်ပြုခဲ့သော စီးပွား ၃ မျိုးနှင့် ထိုဒိဋ္ဌဓမ္မိကစသော သုခ ၃ မျိုးကို ဖူးမြင်သူများအတွက် ဆောင်နိုင်သောကြောင့် (အကျိုး အကောင်း၏ အမည်ကို အကြောင်း ဖူးမြင်ခြင်းအပေါ် တင်စားသော ဓလူပစာရအားဖြင့်) အကောင်းခေါ်သည် – ဟု သိစေလိုရှိ " အဏ္ဍာဝဟံ " စသည်မိန့်။ [အဏ္ဍသုခ–စီးပွားချမ်းသာကို၊ သာဓေတိ–ပြီးစေနိုင်၏၊ ဧတံ,တံ ဒဿနံ–သည်၊ သာဓု–မည်၏၊ သာဓဝေတ်, ဏာ ပစ္စည်း။]

ယထာရူပေါ ၊ပေ၊ အရဟတံ။ ။တထာရူပါနံ၏ အနိယမဝါကျကို ထည့်စွက်၍ ပြလိုသောကြောင့် "ယထာရူပေါ သော ဘဝံ ဂေါတမော " ဟု မိန့်၊ "ယထာရူပေါ–အကြင် အရဟံစသော ဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏" ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဝေရူပါနံကား တထာရူပါနံ၏ အဖွင့်၊ ဤ ဝေရူပါနံနှင့် လဒ္ဓသဒ္ဒါနံကို အရဟတံ၌ စပ်၊"ဤသို့သဘောရှိကုန်သော (လောကင်၌ အရဟန္တ ဟု အများကြည်ညိုမှု ယုံကြည်မှုကို ခံရကုန်သော) ရဟန္တာများ " ဟူလို၊ ယထာဘူတဂုဏာဘိဝမေနကို လဒ္ဓ၌ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့်စပ်၊"ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်တော်ကို ရခြင်းကြောင့်"လဒ္ဓ–ရအပ်"ဟူလို။

လဒ္ဓသဒ္ဒါနံ ။ ။ လဒ္ဓါ+သဒ္ဒါ ယေဟိ (အကြင်ရဟန္တာတို့သည်) ဧတိ လဒ္ဓ သဒ္ဒါ= ရအပ်သော ကြည်ညိုခြင်းရှိသူတို့၊ ဝါ–ကြည်ညိုခြင်းကို ခံရသူတို့၊"လဒ္ဓသဒ္ဒါနံ-ရအပ်သော ကျော်စောသံရှိကုန်သော "ဟုလည်း ပါဠိရှိ၏၊ [" လဒ္ဓသဒ္ဒါနန္တိ–ပဋိ လဒ္ဓကိတ္တိသဒ္ဒါနံ"ဟုအမ္ဘဋ္ဌသုတ်ဋီကာသစ်လည်းဖွင့်၏။] သို့သော် သာရတ္ထဋီ"ယထာ ဘူတ၊ပေ၊အရဟတန္တိ ဧတမိနာ ဓမ္မပ္ပမာဏာနံ (တရားဟူသော အတိုင်းအတာ ရှိကုန်= တရားကို တိုင်းတာ၍ တရားပြည့်ဝမှ ကြည်ညိုလေ့ ရှိကြကုန်သော) လုခပ္ပမာဏာနံ– (ခေါင်းခေါင်းပါးပါးကျင့်ခြင်း ဟူသော အတိုင်းအတာရှိကုန်=ခေါင်းခေါင်းပါးပါး ကျင့်မှ ကြည်ညိုလေ့ ရှိကြကုန်သော) သဏ္ဌာနံ – တို့၏၊ ဘဂဝတော (ဘုရားရှင်၏ အပေါ်၌) ပသာဒါဝဟတံ ဒဿေတိ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ကြည်ညိုခြင်းအနက်ဟော "လဒ္ဓသဒ္ဒ"သာ ရှေးပါဠိ ဖြစ်ဟန်တူသည်။

ဒဿနံဟောတိတိ-ကား၊ ပသာဒသောမ္မာနိ- ကြည်လင် အေးမြကုန်သော၊ အက္ခီနိ - မျက်လုံးတို့ကို၊ ဥမ္မီလိတ္ဝာ - ဖွင့်၍၊ ဒဿနမဏ္ဍမ္မိ - ဖူးမြင်ရခြင်းမျှ သည်လည်း၊ ဝါ- ဖူးမြင်ရရုံမျှသည်လည်း၊ သာဓု- ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-

ပသာဒသောမ္မာနိ အက္ခီနိ ဥမ္မီလိတ္ဝာ။ ။ပသီဒန္တိတိ ပသာဒါ၊ သောမသမ+ ဋฐံ သောမ်ံ၊ (ဋฐံအနက် ကျေပစ္စည်း)၊ သောမသဒ္ဒါသည် ရေ ဟူသော အနက်, လဟူသောအနက်ကို ဟောဏ်။ [သဝတိတိ သောမော၊ (သုဓာတ် မာန် ပစ္စည်း၊) ယိုစီးတတ်သောရေ, အရောင်တို့ကို ယိုတတ်သော လ။] ထို လ, ရေတို့၏ ဥစ္စာဟူသည် အဓောတ်တည်း၊ ပသာဒါနိ စ တာနိ-သောမ္မာနိစာတိ ပသာဒသောမ္မာနိ (ဝိသေသ နောဘယပဒကမ္မဓာရဲ) "ကြည်လင် မြေကုန်သော"ဟုပေး၊ (တနည်း) ပသာဒေန— စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကြောင့်၊ သောမ္မာနိ — မြေသော မျက်လုံးတို့တည်း၊ ပသာဒ သောမ္မာနိ-တို့၊ (အမ္ဘဋ္ဌသုတ်, သီ-ဋီသစ်)။ ["ပသာဒေန+သုန္ဒရာနိ"ဟု ယောဇနာ ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။] ဥပုမ္ဘ+ မီလဓာတ်, ဘူဝါဒိဖြစ်၍ "ဥမ္မီလိတ္ဝာ"ဟု ပါဠိရှိစေ၊ စုရာဒိဆိုလျှင် "ဥမ္မီလေတ္ဝာ"လည်း သင့်သည်။

ဒဿနမဏ္ဍမ္မိ။ ။ပါဠိတော်၌ "ဒဿနံ"ဟုသာ ရှိ၏၊ သို့သော် ဖူးတွေ့ပြီးနောက် ပြဿနာမေးခြင်း တရားနာခြင်းစသော အထက်ကိစ္စများ ရှိသေးရကား ဖူးမြင်ရခြင်း သည် ပဌမအဆင့်ဖြစ်သော သာမန်ကိစ္စကလေးမျှဖြစ်သောကြောင့် "ဒဿနမတ္တံ"ဟု အပ္ပတ္ထဝါစက မတ္တသဒ္ဒါကို ထည့်၍ရင်း, ထို ဖူးမြင်ရခြင်း ကလေးသော်မှ " သာဓု— ကောင်းလှပြီဖြစ်၍" သမ္ဘာဝနာ ၈သဒ္ဒါကိုထည့်၍ရင်း ဖွင့်သည်။ [အမ္ဘဋ္ဌသုတ်, သီ— ဋီသစ်။] ဤ ဝိသဒ္ဒါမျိုးကို အနည်းနောင်ထိုင်သောကြောင့်"ဂရဟာဇောတက" ပိ ဟု ယူ၍, ထိုပိဖြင့် သမ္ဘာဝနာအနက်ကိုလည်းဆည်းသော သမ္ဘာဝနာသမုစ္စည်း ဟုလည်း ယူကြ၏၊ ဤသို့ဖူးမြင်ရုံမျှဖြင့် အကျိုးရ၍ကောင်းပုံကိုလည်း မူလပံ—စူဠသီဟနာဒသုတ် အဋ္ဌကထာလာ ခင်ပုတ်ငှက်ဝတ္ထုဖြင့် သိရာ၏။

ခင်ပုတ်ငှက် ။ ။ဘုရားရှင်သည် ဝေဒိသကတောင် ဇုန္ဓသာလဂူ၌ သီတင်းသုံး တော်မူစဉ် ခင်ပုတ်ငှက် တကောင်သည် ဆွမ်းခံကြွတော်မူသော ဘုရားရှင်ကို နေ့စဉ် လမ်းတဝက်အထိလိုက်ပို့၍ လမ်းတဝက်မှကြိုနေ၏၊ တနေ့သ၌ ညနေချမ်းဝယ် သံဃာ တော်များနှင့်အတူ ထိုင်နေတော်မူသော ဘုရားရှင်ကို ဥုံးခေါင်း ညှတ်ကာ ရိုသေစွာ ရှိခိုးနေ၏၊ ထို အခြင်းအရာကိုမြင်၍ ပြုံးတော်မူသော ဘုရားရှင်အား အရှင် အာနန္ဒာ က (ပြုံးတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းကို) မေးလျှောက်သောအခါ "ဤခင်ပုတ်ငှက်သည် ငါဘုရားရှင်နှင့် သံဃာများကို ကြည်ကြည်ညိုညို၊ ရိုရိုးဖူးမျှော်မှုကြောင့် နတ်ပြည်လူ့ပြည် တို့၌ ကျင်လည်ပြီးနော် သောမနဿမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု ဗျာဒိတ် ပေးတော်မူသည်။

ဧဝံ အစ္ဆာသယံ ကတ္တာ။ ။ပါဠိတော်၌ "သာဓုခေါ ပန၊ပေ၊ဒဿနံ ဟောတိ" ဟူသောဝါကျသည် "ပုဏ္ဏားမ၏ အစ္ဆာသယဖြစ်ပုံကိုပြသော အာကာရဝါကျတည်း" ဟု သိစေလို၍"ဧဝံ အစ္ဆာသယံ ကတ္တာ"ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်၊ အဋ္ဌကထာအလိုမှာ

ဖြစ်၏၊ ဇုတိ ဧဝံ- ဤသို့၊ အဗ္ဗာသယံ - အလိုဆန္ဒကို၊ ကတ္တာ - ပြု၍၊ (" ဥပ သက်မိ-သွားပြီ " ဟု ပါဠိတော်၌ လာမိ၏။)

ဤမျှသာဖြစ်သော်လည်း ပါဠိတော်အနက်ပေးရာ၌ "ကိုံ အသောသိ – အဘယ်သို့ ကြွားသိရသနည်း"ဟုရင်း, "ကိုံ အဒ္ဓုဂ္ဂတော–အဘယ်သို့ လွမ်းမိုး၍တက်သနည်း" ဟုရင်း ပုစ္ဆာ ၂ ရပ်ထည့်ရ၏၊ ထို၂ ရပ်၏အဖြေကို ပါဠိတော်မှာ ရှာရလိမ့်ဦးမည်။

သာရတ္ထ။ ။မြတ်ဗုဒ္ဓစရိယ် ပကာသေတိတိ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဒ္ဓုဂ္ဂတောတိ ဝေမေတ္တ သမ္ဗန္ဓော၊....ပကာသေတိနောင် ဇုတိထည့်၍"ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဒ္ဓုဂ္ဂတော"သို့ ပြန်စပ် ပြီးလျှင်"ဒဿနံ ဟောတိတိ"ဝါကျ၏ ဇုတိနောက်၌ကား "ဧဝံ အဗ္ဗာသယံ ကတ္တာ" ဟု အပိုထည့်၍ တေနုပသက်မိ၌ စပ်စေလိုသည်၊ ၎င် သာရတ္ထ၌ " အသောသိ " သို့ ပြန်၍စပ်ကိုရန် မည်ဆန်ပြ။

ဒီပနီ။ ။တတြာယံ ပါဠိယောဇနာကြားမော (ပါဠိတော်အနက်ပေးပုံ) – ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော"သမဏောခလုပေါဝိဟရတိ"တိစ, တံခေါပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ "ဇုတိပိ သော၊ပေ၊ပဝေဒေတိတိ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဒ္ဓုဂ္ဂတော" တိစ "သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ပေ၊ပရိယောသာန ကလျာဏံ, ဒေသေန္တောစ သာဝတ္ထိသမ္ပတ္တနာဒိ ဂုဏာ သံယုတ္တံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ " တိစ , " သာဓု ခေါပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတိ"တိစ အသောသိ၊သုတ္တာစ အထခေါ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသက်မိတိ။

မှတ်ချက် ။ ။ ၎င်ဝိမတ်၌ သဒ္ဓိကတ္တာ ပဝေဒေတိ နောင် ဇုတိထည့်၍ အဒ္ဓု ဂ္ဂတော ပြန်စပ်၏၊ အသောသိသို့ကား နောက်ဆုံး ဟောတိတိကျမှ ပြန်လှည့်သည်၊ " ဧဝံ အဗ္ဗာသယံ ကတ္တာ" ကိုလည်း ပါဠိတော်အနက်ပေးရာ၌ မထည့်စေလို၊ အဋ္ဌ ကထာဆရာက (ကြွားသည်နှင့်တပြိုင်နက် ပုဏ္ဏားမှာ အဗ္ဗာသယဖြစ်သည်ဟု ပြလိုခဲ့ ၎င်း, ထိုအဗ္ဗာသယကြောင့်ပင် ဘုရားထံ သွားသည်ဟု ပြလိုခဲ့၎င်း) အပိုထည့်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူလိုဟန်တူသည်။

အဋ္ဌနေဝမတိ။ ။ "ဇုတိပိ သောဘဂဝါ၊ပေ၊ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါတိ "ဟု ဂုဏ်တော် အဆုံးမှာ ဇုတိထည့်၍ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဒ္ဓုဂ္ဂတောသို့ ပြန်စပ်စေလို၏၊ ဘာကြောင့် နည်း၊....ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောမှုမှာ ဂုဏ်တော်များနှင့်သာ ဆိုင်သောကြောင့်ရင်း, သီလကွန်သာမည်ဖလသုတ်၌ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဒ္ဓုဂ္ဂတောနောင် " ဇုတိပိ ၊ပေ၊ဘဂဝါ တိ"ဟု ဂုဏ်တော်များ၌သာ အဆုံးသတ်လျက် ဇုတိသဒ္ဒါ ရှိသောကြောင့်ရင်းတည်း၊ အသောသိသို့ကား. (ဝိမတိအတိုင်းပင်) ဒဿနံ ဟောတိတိမှ ပြန်၍ လှည့်စေလို၏၊ ဘာကြောင့်နည်း .....အထခေါ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏောကဲ့သို့ နောက်၌ ဆက်စပ်စရာ မပါသော (အမှန်ရှုသုတ် ပါဠိတော်စသော) ပါဠိတော်များ၌လည်း "ဒဿနံ ဟောတိ တိ "ဟု နောက်ပြန်လှည့်ကိုရာ ဇုတိသဒ္ဒါ ပါသောကြောင့်ဘည်း။ [ပါဠိတော်ကို ပို့ချ ရာ၌ ဝါဒအမျိုးမျိုးကိုပြောပြ၍ ပို့ချလျှင် စာသင်သားတို့ အသိဉာဏ်ရွယ်ဘွယ် ၄ သော ကြောင့် နှစ်သက်ရာတနည်းကိုသာ ပို့ချသင့်ပါသည်။]

အထခေါ် ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ၊ တေနုပသင်္ကမိတိ ဣတိ-ပါဠိ၌၎င်း၊ ယေနာတိ-ယေန၌ နာဝိဘတ်သည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ-တည်ရာ အာဓာရ အနက်၌၎င်း၊ ကရဏတ္ထဝစနံ-ကရိယာဝိဘတ်တည်း၊ (တနည်း) ယေနာတိ-ယေန ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ-၌၎င်း၊ ကရဏတ္ထဝစနံ-ကရိယာဝိဘက်ရှိသော သဒ္ဒါ တည်း၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ယေနသဒ္ဒါ၏ ဘုမ္မတ္ထေ၌ ကရိယာဝိဘတ် ရှိသော သဒ္ဒါ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယတ္ထ - အကြင်အရပ်၌၎င်း၊ ဘဂဝါ - သည်၊ အတ္ထိ-ရှိတော်မူ၏၊ တတ္ထ-ထို အရပ်၌၎င်း၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိ - သွားပြီ၊ ဧတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဣတေ-ဤ ယေနဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ ဟူသောပါဠိ၌၎င်း၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ယေန ကာရဏေန-အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ ဘဂဝါ - မြတ်စွာဘုရားသို့၊ ဝါ-မြတ်စွာဘုရား အထံသို့၊ ဒေဝမနုဿဟိ-နတ် လူတို့သည်၊ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော- သွားထိုက်၏၊ တေန ကာရဏေန - ထို အကြောင်းကြောင့်၊ ဥပသင်္ကမိ - သွားပြီ၊ ဧတိ ဧဝံ ဣတေ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ စ—ဆက်၊ ကေန ကာရဏေန - အဘယ် အကြောင်းကြောင့်၊ ဘဂဝါ - သို့၊ ဝါ- သို့ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော- သွားထိုက်သနည်း၊ နာနပ္ပကာရဂုဏဝိသေသ ဓိဂမာဓိပ္ပါယေန - အထူးထူးသော အပြားရှိသော ဂုဏ်အထူးကို ရခြင်း၌ ဖြစ်သောအလိုကြောင့်၊ (ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော - ၏၊) သာဒုဖလုပဘောဂါဓိပ္ပါ ယေန-ကောင်းသော အရသာရှိသော အသီးတို့ကို စားခြင်း၌ဖြစ်သောအလို

ဘုမ္မတ္ထေ ကရဏဝစနံ။ ။ယေနကဲ့သို့ တေနုပသင်္ကမိ၌ တေနလည်း ဘုမ္မတ္ထပင်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် "ယတ္ထ ဘဂဝါ, တတ္ထ ဥပသင်္ကမိ"ဟု အနက်ပြသည်၊ ဤအလို "ယေန—အကြင်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ အတ္ထိ၊ တေန—ထိုအရပ်၌"ဟု ပေး၊ "ထိုအရပ်၌+ သွား " ဟူသော အနက်သည် သုံးစွဲရိုး မကျသောကြောင့် " ယေနာတိ ဝါ ဘုမ္မတ္ထေ ကရဏဝစနံ! တေနာတိ ပန ဥပယောဂတ္ထေ — တေနကိုကား (သို့) ဟု ပေးရသော ဥပယောဂ (ဒုတိယာ) အနက်၌ ဘတိယာသက်ပါ "ဟု မြဟ္မဇာလသုတ် ဋီကာသစ်၌ ဝဒန္တိ ဝါဒလာသည်၊ ထိုဝါဒအတိုင်းပင် ယခုအခါ အနက်ပေးကြ၏။

ယေနဝါ ကာရဏေန။ ။ကာရဏဟူသည် ဥပသင်္ကမနကြိယာ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ဟိတ်အနက်တည်း။ [" ယေန ဝါ ကာရဏေနာတိ ဟေတုနိ ဇုဒံ ကရဏ ဝစနံ"—သာရတ္ထ။] ယေန၏ စပ်ပုဒ်ကို "ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော"ဟု ထည့်၍, တေနလည်း ကာရဏ (ဟိတ်) အနက်ပင်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် " ယေန ဝါ ကာရဏေန၊ပေ၊ တေန ကာရဏေန ဥပသင်္ကမိ"ဟု အနက်ဖွင့်သည်၊ ဤ၌ "သွားခြင်း၏ အကြောင်း" ဟူသည် နာနပ္ပကာရဂုဏဝိသေသ ဓိဂမာဓိပ္ပါယ = ဂုဏ်ထူး အမျိုးမျိုးကို ရလိုသော ဆန္ဒပင်တည်း။ [သွားအပ်သောအရာက ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ဘဲ ဤရွာ၌ဥာနဖြစ်လျှင် "ယေန ဒိသာဘာဂေန-ဖြင့်" ဟု ကရိယာ်းအနက်လည်း ပေးနိုင်သေး၏။]

ကြောင့်၊ ဒီဇဝကောဟိ - ၄က် အပေါင်းတို့သည်၊ နိစ္စဖလိတ မဟာရုက္ခော-အမြဲအသီးရှိသော သစ်ပင်ကြီးသို့၊ ဥပသက်မိတောဝိယ - သွားအပ်သကဲ့သို့တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဥပသက်မိတိ-ဟူသောပါဠိ၌၊ ဝတော–သွားပြီ၊ ဧတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဥပသက်မိတ္တာတိ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ဥပသက်မန ပရိယောသာနဒီပနံ- သွားခြင်း၏ အပြီးအဆုံးကို ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ အထ ဝါ- ထို့ပြင်တနည်းကား၊ ဧတံ-ဤသို့၊ ဝတော-သွားပြီးသောပုဏ္ဏားသည်၊ တတော - ထိုရောက်ရာအရပ်မှ၊ အာသန္နတရံ – သာ၍နီးသော၊ ဘဝတော-၏၊ သမီပသမ်ဒါတံ–အနီး ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဌာနံ–အရပ်သို့၊ ဝတ္ကော-သွားပြီး၍(သမ္ဘောဒိဌ္ဌစပ်)ဧတိပိ-ဤအနက်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊

ဝေနေယ္ယ။ ။နာနဗ္ဗကာရဂုဏာဝိသေသာနံ+ အဓိဝမော၊– နာနပ္ပ ကာရဂုဏာဝိသေသာဓိဝမော၊ တသ္မိံ ပဝတ္တော အဓိပ္ပါယော – နာနပ္ပကာရဂုဏ ဝိသေသာဓိဝမာဓိပ္ပါယော၊ သာဒိယန္တိ (အဿာဒိယန္တိတိ) သာဒူနိ၊ သာဒူနိစ + တာနိ+ ဖလာနိစာတိ သာဒုဖလာနိ၊ သာဒုဖလာနံ ဥပဘောဂေါ– သာဒုဖလူပဘောဂေါ၊ တသ္မိံ ပဝတ္တော အဓိပ္ပါယော– သာဒုဖလူပဘောဂါဓိပ္ပါယော၊ ဖလာနိ သဗ္ဗာတာနိ အဿာတိ ဖလိတော၊(သဗ္ဗာတ အဿအနက်၌ ဧတပစ္စည်းသက်၊)မဟာရုက္ခာနှင့် ကမ္မဝေရဲတွဲ။

ဥပသက်မိ, ဥပသက်မိတ္တာ။ ။ ဥပသက်မိ၌ "ဥပ+ အနက်မရှိ, တမှခာတ်သာ အနက်ရှိ၏"ဟု ပြလိုရ၍ "ဝတော"ဟု ဖွင့်၊ ဥပသက်မိတ္တာကား သွားခြင်းကိစ္စ ပြီးဆုံးကြောင်း (အတိတ်ဖြစ်ကြောင်း) ကို ပြသော သဒ္ဒါတည်း၊ ဥပသက်မိတ္တာပုဒ်က သွားခြင်း ကိစ္စပြီးကြောင်း (အတိတ်ဖြစ်ကြောင်း)ပြလျှင် "ဥပသက်မိ"တုန်းက မပြီးသေးကြောင်း(ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကြောင်း)ပြပြီးဖြစ်တော့၏၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာမှာ"ဥပသက်မိတိ ဥပသက်မန္တော"ဟု ပစ္စုပ္ပန်ဟောအနာသဒ္ဒါဖြင့် ဖွင့်သည်၊ ဤအလို"ဥပသက်မိ–သွားဏ၊ ဥပသက်မိတ္တာ-သွားပြီး၍"ဟု ပေး။

မေးဘွယ်။ ။"ဥပသက်မိ"အရ သွားဆဲ–ပစ္စုပ္ပန်ကို ဆိုလိုလျှင် အဘယ့်ကြောင့် "ဥပသက်မိ" ဟု အတိတ်ကြိယာ သုံးထားပါသနည်း ဟု မေး၊ အဖြေကား – တစုံတခုသောအရပ်သို့ သွားသူသည် လမ်းခရီးတွင် ပါဝင်သော ထိုထိုအရပ် အစိတ်အပိုင်းကို လွန်၍ လွန်၍ သွားရ၏၊ ထို့ကြောင့် လွန်ပြီး အစိတ်အပိုင်း အရပ်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဥပသက်မိ–သွားပြီ" ဟု အတိတ်ကြိယာကိုလည်း, သွားခြင်းကိစ္စ မပြီးသေးသည်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဥပသက်မန္တော"ဟု (ဋီကာ၌) ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာကိုလည်း, သုံးစွဲထားသည်၊ [ကိုယ်ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော (သွားသူသည်) တံတံပဒေသာတိက္ကမေန ဥပသက်မိ, ဥပသက်မန္တောတိ ဝတ္တမ္ဗတံ လဘတိ–သာရတ္ထ။]

အထ ဝါ။ ။ဤနည်းဖြင့်ကား"ဥပသက်မိ–သွားပြီ"ဟု အတိတ်အနက်ပင်ပေး၊ ထို"သွားပြီးခြင်း" ဟူသည်လည်း ပဌမသွားခြင်းကိစ္စ ပြီးခြင်းတည်း၊ ဥပမာ–ဘုန်းကြီးတပါးထံ သွားသူသည် ပဌမကျောင်းသို့ သွားပြီးခြင်းမျိုးကဲ့သို့တည်း၊ ဥပသက်မိတ္တာ

ဘဂဝတာ သဒ္ဓိं သမ္ဗောဒိတိ- ကား၊ မေနိယာဒိနိ-ခမနိယ အစရှိသော အကြောင်းအရာတို့ကို၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏော-မေးတော်မူလျက်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တေန-ထို ပုဏ္ဏားနှင့်၊ (သဒ္ဓိं-တကွ၊ သမပ္ပဝတ္တမောဒေါ-အညီအမျှ ဖြစ်သော ရောနှောခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊) ဧဝံ တူ၊ သောပိ-ထိုပုဏ္ဏား သည်လည်း၊ ဘဂဝတာ - နှင့်၊ သဒ္ဓိं သမပ္ပဝတ္တမောဒေါ အဟောသိ - ပြီ၊ သီးတာဒကံ-ရေအေးသည်၊ ဥဏ္ဏောဒကေန-ရေနွေးနှင့်၊ သမ္ဗောဒိတံ-အညီအမျှ ရောနှောခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့၊ ကေဘာဝံ - တခုတည်း၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိဝိယ-ရောက်သကဲ့သို့၊ (နိစ္စပ္ပဝတ္တိဝတ္တမာန်ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်ထားသည်၊) တထာ သမ္ဗောဒိတံ ကေဘာဝံ အဂမာသိ-ပြီ၊ ဘောဂေါတမ-အရှင်ဂေါတမ၊ ကစ္စိ - အသို့ပါနည်း၊ (စတုန္နဏ္ဏံ - ၄ ပါးသော ဇုရိယာပုထ် တည်းဟူသော စက်ရှိသော၊ နဝဒ္ဒါရံ - ကိုးပေါက်သောဒ္ဒါရရှိသော၊ ဇုဒံ သရီရယန္တံ - ဤ

အရကား ထိုရောက်ပြီးအရပ်မှ တဆင့် တရားနာဘို့ ပြဿနာမေးဘို့ သင့်လျော်သော အရပ် (ဘုန်းကြီးအထံ) ရောက်အောင် နီးကပ်စွာ သွားခြင်းမျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဥပသင်္ကမိ-သွားပြီ၊ ဥပသင်္ကမိတ္မာ-ရောက်ရာအရပ်မှ တဆင့် နီးကပ်သော အရပ်သို့ သွားပြီးမှ"ဟု ပေး။

ယထာ၊ပေ၊အဂမာသိ။ ။"ယသာ၊ပေ၊တေန"သည် ဥပမာနဝါက္ယ၊"ဧဝံ၊ပေ၊ အဟောသိ"သည် ဥပမေယျဝါက္ယ၊ "သီတောဒကံ၊ပေ၊အဂမာသိ"ကား ထို၂ဝါက္ယ လုံး၏ ဥပမာနဝါက္ယ၊ ဤဝါက္ယကိုထောက်၍ ရှေ့၂ဝါက္ယ လုံးပင် ဥပမေယျဝါက္ယ ဖြစ်ပြန်၏၊"သမပ္ပဝတ္တမောဒေါ အဟောသိ"ဖြင့် သံမောဒိဉ် သံဥပသာရသည် သမအနက်ဟော, မောဒိဉ် အတိတ်ဟော ဤ ဝိဘတ်ဟု သိစေ၍ " သီတောဒကံ ဝိယ " စသော ဝါက္ယဖြင့် "မုဒခတ်သည် ဤနေရာ၌ ဟာသ (ပျော်ရွှင် ဝမ်းမြောက်ခြင်း) စသော အနက်ဟောမဟုတ်, မိဿန (ရောနှောခြင်း) အနက်ဟော"ဟု သိစေသည်။ ["မုဒေါ ဟာသ ကီဠာ စုဏ္ဏာ— ဒနေသု စုတု မိဿနေ"—ဓာတ္တတ္ထသင်္ဂဟ။] ဤမိဿန အနက်ကို သိလက္ခန်ဋီကာသစ်၌ "မုဒသဒ္ဒေါ ဟေတ္ထ သံသန္ဒနေယေဝ" ဟု သံသန္ဒန ဆိုသည်၊ သဒ္ဒနီတိ၌"မုဒ—သံသဂ္ဂေ"ဟု ရှိ၏၊ အနက်တူပင်တည်း၊"သမ္ဗောဒိ—ခမနိယ, စသည် သတော, မေးမြန်းပြောလျက်, ရောနှောမိလေပြီ" ဟု ပေး။ [သမံ+ပဝတ္တမောဒေါ ယသာတိ သမပ္ပဝတ္တမောဒေါ၊ သမံ+မောဒေါ — သမ္ဗောဒေါ၊ သမ္ဗောဒေါ ယသ အတ္ထိတိ သမ္ဗောဒီ၊ တသ+ဘာဝေါ သမ္ဗောဒိတာ။]

ရှေ့၂ဝါက္ယထားပုံ။ ။"ဘဂဝတာ သဒ္ဓိं သမ္ဗောဒိ" ပါဠိတော်၌ သမ္ဗောဒိ ကြိယာ၏ကတ္တားသည် မြာဟ္မဏောတည်း၊ထို့ကြောင့် ထိုမြာဟ္မဏ၏ သမ္ဗောဒနသည် ပဓာနဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ဥပမေယျ အဖြစ်ဖြင့် ဝါက္ယ ထားရသည်၊ ဘုရား၏ သမ္ဗောဒနကား အပ္ပဓာနတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဥပမာနဝါက္ယအဖြစ်ဖြင့်ထားရ သည်။ [မည်သည့်နေရာ၌မဆို ဥပမာန မှန်သမျှ လိုရင်းပဓာန မဟုတ်ရ။] သာရတ္ထ

ကိုယ်တည်းဟူသောယ(ဣန္ဒြေးကို)ခမနိယံ-သည်းခံအပ်သည်းခံနိုင်ပါ၏လော၊ ဝါ- ခန္တီကျန်းပါ၏လော၊ ကစ္စိ - ပါနည်း၊ ယာပနိယံ - ရှည်သောကာလသို့ ရောံစေအပ်ရောက်စေနိုင်ပါ၏လော ၊ ဝါ- မျှတပါ၏လော၊ ကစ္စိ, ဘောတော ဂေါတမသဿ-၏ဂုဏ်း၊ သာဝကာနဉ္စ - တို့၏ဂုဏ်း၊အပ္ပါဗာဓံ-နှိပ်စက်ပြင်းစွာ, မခံသာသော, ရောဂါကြီး၏ မရှိခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ - ရှိပါ၏လော၊) (ကစ္စိ) အပ္ပါတင်္ကံ - ဆင်းရဲပြိုပြင် , အသက်ရှင်ဘွယ် , ရောဂါငယ်၏ မရှိခြင်းသည်၊

ဌ်ကား ဤကဲ့သို့ မခွဲဘဲ "ပုဗ္ဗဘာသိတာယ—ဘုရားရှင်သည် ရှေးဥုးစွာ နှုတ်ဆက်လေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ဘုရားရှင်က ရှေးဥုးစွာသမ္မောဒနပြုသည်ဟုဂုဏ်း,တဒနုကရဏာတာယ—ထိုနှုတ်ဆက်မှုကို နောက်မှအတုလိုက်၍ပြုသောကြောင့် ပြာဟ္မဏာက နောက်မှ သမ္မောဒနပြုသည် ဟုဂုဏ်း" ဆိုလေသည်။

အဋ္ဌကထာမှဉ်ပုံ။ ။ဆိုသို့ အပြန်အလှန် လိုက်လိုက်လျောလျော ပြောကြရာ၌ "ကစ္စိ တေ....ခမနိယံ"စသည်ဖြင့် ပြောလေ့ရှိသောကြောင့်"ခမနိယာဒိနိ ပုစ္ဆန္တော" ဟု အဋ္ဌကထာထည့်၍ ဖွင့်သည်၊ ခမနိယာဒိနိ၌ အာဒိဖြင့် နောက်၌လာမည့် " ယာပနိယံ အပ္ပါဗာဓံ"စသည်ကိုယူ။

ခမနိယံ, ယာပနိယံ။ ။ "ခမနိယန္တိ – ဇုဒ်ံ စတုစ္ဆဋ္ဌံ နဝဒ္ဒါရံ သရီရယန္တံ ဒုက္ခ ဗဟုလတာယ သဘာဝတော ဒုဿဟံ၊ကစ္စိ ခမိတုံ သက္ကုဏောယ္ယန္တိ ပုစ္ဆတိ"-သာရတ္ထ။ [ခန္ဓာကိုယ်သည် သွားပြီးလျှင် ရပ်ရ, ရပ်ပြီးလျှင် ထိုင်ရ, ဤသို့စသည်ဖြင့် ဇုရိယာပုထ်တပါးပြီး တပါး ပြောင်း၍ ရွက်ဆောင်ရသောကြောင့် ဘီး၄ ဘီး တပ်ထားသော ယန္တြား(ရထား)နှင့်တူ၏၊ မျက်စိပေါက် နားပေါက်စသည်ဖြင့် အပေါက် ၉ ပေါက်လည်းရှိ၏၊ ဒုက္ခများသည်အတွက် နဂိုရ်သဘောအတိုင်းအားဖြင့် သည်းခံနိုင်ဘို့ခဲယဉ်းလှ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဘယ့်နယ်လဲ... သည်းခံနိုင်ပါ၏လော"ဟု မေးသည်၊"ဒုဿဟံ ခမိဘုံ သက္ကုဏောယ်ဖို့"တို့ကို ထောက်၍ရင်း, အခြားပါဠိတော်များ၌ "ကစ္စိ တေ"ဟု အဝဇ္ဇကတ္တား တိုက်ရိုက်ပါနေသောကြောင့်ရင်း "ခမိတဇ္ဇံတိ ခမနိယံ"ဟု ကမ္မသာဓပြု၊ အနီယပစ္စည်းလည်း သက္ကအနက်ကို ထွန်းပြသည်။ [ခမ (ခန္တိယံ) + အနီယ။] ယာပနိယန္တိ-ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိက(အာဟာရစသော အကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသောကိုယ်ဝည်းဟူသော ဤယဉ်ကြား(ကို)စိရပဗန္ဓသခ်ါတာယ ယာပနာယ(ကြာရှည်ဆက်သွယ်တည်နေခြင်းဟူသော ယာပနာဖြင့်) ကစ္စိ ယာပေတုံ သက္ကုဏောယ်ဖို့။ [ယာ ဓာတ် + ဏာပေ + အနီယ။] "ယာပေတဇ္ဇံတိ ယာပနိယံ—ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေအပ်, ရောက်စေနိုင်ပါ၏လော"ဟု မေးသည်။

အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ ။ ။"ဘောတော ဂေါတမဿ" ဟူသော သမ္မန်ကို ထောက်၍ရင်း, "သီသရောဂါဒိ အာဗာဓာဘာဝေန"ကို ထောက်၍ရင်း, အပ္ပါဗာဓံ စသည်၌ "အာဗာဓဿ , အာတင်္ကဿ + အဘာဝေါ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ" ဟု အဓိပ္ပာယ်ဘောပြု၊ အာဗာဓ ဟူသည် မခံမရပ်နိုင်အောင် လွန်စွာ နှိပ်စက်တတ်သော

(အတ္ထိ-လော၊) ကစ္စိ, လဟုဋ္ဌာနံ-လျင်မြန် ပေါ့ပါး, ထသွားနိုင်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) ကစ္စိ, ဖာသုဝိဟာရော-ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ ဧတိ အာဒိကာယ-ဤသို့ အစရှိသော၊ ယာယကထာယ-အကြင်စကားဖြင့်၊သမ္ဘောဒိ-ရောနှောမ်ပြီ၊ [တံ်ကို နေဝံမှ ကထံနှင့်တွဲ]ပိတိပါမောဇ္ဇသမ်ါတံ-နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော၊ သမ္ဘောဒံ- နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို၊ ဇနနတော - ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ (ဘာဝပ္ပစောန ကြီး) သမ္ဘောဒိတုံ-ဌာ၊ ယုတ္တဘာဝတောစ-သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ သမ္ဘောဒနီယံ-သမ္ဘောဒနီယ မည်သော၊ အတ္ထဝဏ္ဏန-မဓုရတာယ-အနက်သဒ္ဒါတို့၏ ချိုမြိန် ကောင်းမြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဝိရမ္ဘိကာလံ - အလွန်ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံးလည်း၊ သာရေတုံ (နိရန္တရံ ပဝတ္တေတုံ)-အဆက်မပြတ် ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ အရဟရူပတော - ထိုက်တန်သော သဘော

ခေါင်းကိုက်ရောဂါစသော ရောဂါအကြီးစားတည်း၊ အာ (ဘုဓသာ) လွန်စွာ ၊ဗာဓ တိ-နှိပ်စက်တတ်၏၊ ဧတိ အာဗာဓော။ [အာပုဒ္ဓ+ ဗာဓတ်, အ ပစ္စည်း။] အာတက်ဟူသည် "အာတက်တိ ဧတေနာတိ အာတကော = ခင်းရဲ့ပြုခြင်စွာ အသက်ရှည်ရကြောင်း" နေမကောင်းထိုင်မသာ ညောင်းညာခြင်းစသော ရောဂါအငယ်စားတည်း။ [အာပုဒ္ဓ+ တကိ၊တ်, အပစ္စည်း၊ "တကိ ဘူ ကိ ဣ ဇီဝနေ"—ဓာတ္တတ္ထသင်္ဂဟ။]

လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာ၎ရော။ ။တံ်တံ်ကိစ္စကရဏော—သိုထိုကိစ္စကို ပြုခြင်းဌ၊ ဥဋ္ဌာန သုခတာယ—ထခြင်းဌ လွယ်ကူသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ ကစ္စိ လဟုဋ္ဌာနံ၊ တဒနုရူပဗလ ယောဂတော—ထို ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ထသွားနိုင်ခြင်းအားလျော်သောအားနှင့် ယှဉ်ခြင်း အားဖြင့်၊ ကစ္စိ ဗလံ၊ သုခဝိဟာရသမ္ဘာဝေန — ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ["ဗလသမ္ဘဝေန" ဟုလည်းရှိ၏။] ကစ္စိ ဖာသုဝိဟာရော အတ္ထိ၊ ဧတိ တတ္ထတတ္ထ ကစ္စိသဒ္ဒံ ယောဇေတွာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊—ဋီကာ။

သမ္ဘောဒနီ(နီ)ယံ။ ။"ပိတိပါမောဇ္ဇသမ်ါတံ"ဖြင့် သမ္ဘောဒံ အရ ရောနှောခြင်းအနက်ကို မယူတဲ့"ဝမ်းမြောက်ခြင်းအနက်ကို ယူပါ"ဟု သိစေ၏။ [အားကြီးသော နှစ်သက်မှုသည် ပီတိ၊ အားသေးသော နှစ်သက်မှုသည် ပါမောဇ္ဇ၊ပမောဒနံ-ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ ပမောဒေါ—ခြင်း၊ ပမောဒေါယေဝ ပါမောဇ္ဇံ၊ (သဒ္ဒ-ဏျပစ္စည်း)]"သမ္ဘောဒံ ဇနနတော" ဖြင့် "သမ္ဘောဒံ + ဇနေတီတိ သမ္ဘောဒနိကား ဇနေတိ တဒ္ဓိတ်၊ ဏိက ပစ္စည်း၊ ကကို ယပြု"ဟု သိစေသည်၊ ဤအလို "နီယံ"ဟု ရဿရှိစေ၊ "သမ္ဘောဒိတုံ ယုတ္တဘာဝတောစ" ဖြင့် "သမ္ဘောဒိတဗ္ဗာ— ဝမ်းမြောက်သင့် ဝမ်းမြောက်ထိုက်၏၊ ဧတိ သမ္ဘောဒနီယာ"ဟု ကမ္မသာဓန ဝိဂ္ဂဟ တနည်းကို ပြုသည်၊ သံပုဒ္ဓ+ မုဒဓာတ်+ အနီယပစ္စည်း၊ ဤနည်းဌ"နီယံ"ဟု ဒီဃရှိစေ။ [အဖွင့်မျှားဌ"တံ်ကထ"ဟု ဒုတိယနှင့် ဝဲ၍ သမ္ဘောဒနီယံ စသည်ဖြင့် ဒုတိယနှင့်ရှိသော်လည်း ဝိဂ္ဂိဟ်ပြုသောအခါ "ကထာ" ဝဲ၍"သမ္ဘောဒနီယာ"စသည် ပြု။]

ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ သရိတဇ္ဇဘာဝတောစ- အမှတ်ရထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ သာရဏီယံ-သာရဏီယမည်သော၊ ဝါ- တနည်း၊ သုယုမာနသုခတော-ကြားနာအပ်သည် ရှိသော် ချမ်းသာစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္မောဒနီယံ-မည်သော၊ အနုဿရိယမာနသုခတော-အောက်မေ့အပ်သည် ရှိသော် ချမ်းသာစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာရဏီယံ-မည်သော၊ တထာ - ထိုမှ တပါး၊ ဗျဉ္ဇနပရိသုဒ္ဓတာယ - သဒ္ဒါ၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္မောဒနီယံ – မည်သော၊ အတ္ထပရိသုဒ္ဓတာယ- အနက် အဓိပ္ပါယ်၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာရဏီယံ-မည်သော၊ ဣတိ ဧဝံ - ဤသို့၊ အနေကေဟိ - များစွာကုန်သော၊ ပရိယာယေဟိ–အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ သမ္မောဒနီယံ- နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊(တနည်း) သမ္မောဒနီယံ- ဝမ်းမြောက်သင့် ဝမ်းမြောက်ထိုက်သော၊ သာရဏီယံ - အဆက်မပြတ် ဖြစ်စေထိုက်သော၊ ဝါ- အဆက်မပြတ်

သာရဏီယံ။ ။သာရေတုံကို " နိရန္တရံ ပဝတ္တေတုံ " ဟု ဖွင့်၊ ထိုသို့ ဖွင့်ခြင်းဖြင့် "သရ–ဂတိစိန္တာယံ"ဓာတ် နက် ၂ ပါးတွင် ဂတိအနက်ကို ယူစေလိုသည်၊ ဂတိလည်း ပဝတ္တိအနက်ဟော၊ "သာရေတုံ အရဟာရူပတော"ဖြင့် "သာရေတဗ္ဗာ–အဆက်မပြတ် ဖြစ်စေထိုက်၏၊ ဣတိ သာရဏီယာ"ဟုကမ္မသာဓနပြုစေလိုသည်။[သရဓာတ်,ကာရိတ် ဏော, အနီယပစ္စည်း။] "အနက် အဓိပ္ပါယ်နှင့် သဒ္ဒါ (စကားသုံး) ကောင်းလှသဖြင့် ဤစကားမျိုးကို အဆက်မပြတ် ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်စေထိုက်သည်"ဟူလို။[သီလက္ခန်ဓ, အမ္ဗဋ္ဌသုတ် ဋီကာသစ်၌"သာရေတုံ အရဟတိတိ အတ္ထေ ယထာပဒံ (သာရဏီယံ–ဟု ပုဒ်ရှိသည့်အတိုင်း) ဒီဃေန (သာ၌ ဒီဃဖြင့်) သာရဏီယန္တိ ဝုတ္တံ"ဟု ဆိုဏ၊ ထိုအလို "သာရဏံ+ အရဟတိတိ သာရဏီယံ"ဟု အရဟတိတद္ဓိတ် ကြီစေလိုသည်။

သရိတဗ္ဗဘာဝတောစ။ ။သရိတဗ္ဗဘာဝတောဖြင့် "သရိတဗ္ဗာတိ သာရဏီယာ" ဟု ပြုစေလိုဏ၊ သရဓာတ်, စိန္တာ (ကြံစည်ခြင်းအောက်မေ့ အမှတ်ရခြင်း) အနက်ကို ယူ၊ သရိတဗ္ဗာ (အနက်သဒ္ဒါ ကောင်းလှသဖြင့် ကြားနာပြီးနောက် မပြတ်မပြတ်) အမှတ်ရထိုက်၏၊ ဣတိ သာရဏီယာ။ ["သရဏီယန္တိ ဝတ္တမ္ဘေ ဒီဃံ ကတ္တာ (ဝါစာသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှါ ဒီဃပြု၍) သာရဏီယန္တိ ဝုတ္တံ"–သာရတ္ထ။]

သုယုမာနသုခတော စသည် ။ ။ဤပြခဲ့သော အနက်များသည် သဒ္ဒါအားဖြင့် ရထိုက်သော အနက်များတည်း၊ ယခုအခါ သဘာဝအားဖြင့် (စကား၏ ပင်ကိုယ် သဘောအတိုင်း) ရနိုင်သော အနက်များကို ပြလိုရှိ "သုယုမာန သုခတော" စသည် မိန့်၊ သုခယတိ-ချမ်းသာစေတတ်၏၊ ဣတိ သုခါ၊ သုယုမာနာ – ကြားနာအပ်သော်၊ သုခါ–ချမ်းသာစေတတ်သော စကားသည်၊ သုယုမာနသုခါ– မည်၏၊ အနုဿရိယမာနာ - အောက်မေ့အပ်သော်၊ သုခါ–အနုဿရိယမာနသုခါ၊ ကြားပြီးနောက် ပြန်၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နှိပ်နယ်စဉ်းစားသောအခါ အနှိပ်အနယ် ခံနိုင်ရုကား ပြန်၍ တွေး

အမှတ်ရထိုက်သော၊ တံ ကထံ–ထိုစကားကို၊ ဝိတိသာရေတ္တာ (ပရိယောသာပေတ္တာ နိဋ္ဌာပေတ္တာ)-ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ ယေနတ္ထေန- အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ အာဂတော - လာခဲ့ပြီ၊ တံ - ထိုအကြောင်းကို၊ ပုစ္ဆိတုကာမော- မေးလိုသည်၊(ဟုတ္တာ)ကေမန္ကိ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ၊ နိသီဒိ-ထိုင်ပြီ။

ကေမန္ကိ - ကေမန္ကိ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော– ဘာဝနပုံသကကိုညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ ဝိသမံ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဝတ္တန္တိ တိ အာဒိသုဝိယ-ပရိဝတ္တန္တိ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌ဝိသမံသဒ္ဒါကဲ့သို့တည်း။ [တနည်း-ဝိသမံ၊ပေ၊ပရိဝတ္တန္တိတိ အာဒိသု-တို့၌၊ ဝိ သမန္တိ-ဝိသမံသဒ္ဒါသည်၊ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော-သည်၊ ဟောတိဝိယ-ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ကေမန္ကိသဒ္ဒါ၏ ဘာဝနပုံသက နိဒ္ဒေသ၏အဖြစ်ကြောင့်၊)

သူကို ချမ်းသာစေတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် သာရဏီယဖြစ်သည်၊ သဘာဝနိရုတ္တိ မာဂဓဘာသာဖြစ်၍ ဝစနစာတုရိယ (တင့်တယ်သော စကား) ဖြစ်သောကြောင့် ဗျဉ္ဇနပရိသုဒ္ဓဖြစ်၏၊ထို့ကြောင့် သမ္ဘောဒနီယ (ကြားနေရခိုက်၌) ဝမ်းမြောက်စရာကောင်းသည်၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကလည်း လာတ်မြောက်မှန်းမှ မာန်တက်ကြွမှု စသော အညစ်အကြေးကိလေသာ မပါသောကြောင့် ပရိသုဒ္ဓဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထပ်၍ အမှတ်ရထိုက်သည်။

ဝိတိသာရေတ္တာ။ ။ဝိတိသာရေတ္တာ၌ ဝိ+အတိ+သရ(ဂတိမှု)-ဏောပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် "အထူးအားဖြင့်+လွန်+သွားစေ၍" ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏၊ ထို "အတူအားဖြင့် လွန်သွားစေခြင်း"ဟူသည် စကားပြီးဆုံးခြင်းတည်း-ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူစေလို၍ "ပရိယောသာပေတ္တာ"ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထဖွင့်သည်၊ပရိယောသာပေတ္တာ၌"ပရိ+ အဝ+ သာဓာတ်, ဏာပေပစ္စည်းတည်း၊"သာဓာတ်၏"ဗလ,ပါက,အဿာဒ,တနုကရဏ" အနက်များကို ယူမှားမည် စိုး၍"နိဋ္ဌာပေတ္တာ"ဟု ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်ရသည်။

ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော။ ။ ကြိယာ ဝိဓသသနကို သတ္တတ သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ "ဓာတုဝိသေသန"ဟု ခေါ်၍, သာသနာတော်ကျမ်း (အဋ္ဌကထာ ဋီကာ)၌ "ဘာဝနပုံသက" ဟု ခေါ်သည်၊ "ဘာဝေ-ကြိယာ၌၊ ဝတ္တမာနံ-ဖြစ်သော၊ နပုံသကံ-နပုံလိန်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ဘာဝနပုံသကံ–ဒ္ဒါ၊" "ဘာဝံ–သို့ အနုဂတံ–လိုက်သော+ နပုံသကံ"ဟုလည်း ပြု၏၊ "ကြိယာ၌+ဖြစ်"ဟူသည် ကြိယာ၌ စပ်ဆိုက်ရခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ကေမန္ကိ–သင့်တင့် လျောက်ပတ်စွာ"ဟု ပေး၍, နိသိဒိ၌ ကြိယာဝိသေသနစပ်၊ "ဝိသမံ–မညီမညွှတ်" ဟု ပေး၍ ပရိဝတ္တန္တိ၌ စပ်ရသကဲ့သို့တည်း၊ ကော်+ အနှိ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်များလည်း ကြိယာဝိသေသန အနက်၌ သက်၊ ဆက်ဦးအုံ– "သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ"ဟု အနက်ပေးခြင်းသည် "ယုတ္တပဒေသေ" ဟု ဖွင့်လတ္တံ့သော ဝိမတိကို နည်းမှီး၍ပေးခြင်းသာတည်း၊ "ယထာ နိသိန္နော ကေမန္ကိ နိသိန္နော ဟောတိ၊ တထာ"ဟု ဖွင့်သော အဋ္ဌကထာအလိုမှ "သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော တခုသောအရပ်၌ ထိုင်သည်မည်လောက်အောင်" ဟု ပေးသင့်သည်။

ယထာ - အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နိသိန္နော - ထိုင်သူသည်၊ ကေမန္တိ- သင့်တင့် လျောက်ပတ်စွာ၊ နိသိန္နော - ထိုင်နေသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ တထာ- ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နိသီဒိ - ထိုင်နေပြီ၊ ဧတိဧဝံ - ဤသို့၊ ဣတ္ထေ - ဤ ကေမန္တိ နိသီဒိဟူသော ပါဋိဋ္ဌ၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌမ္ဗော၊ ဝါ—တနည်း၊ ဧတံ- ဤ ကေမန္တိသဒ္ဒါသည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ-ဋ္ဌ၊ ဥပယောဂဝစနံ - ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ (တနည်း) ဧတံ - ဤ ကေမန္တိဋ္ဌ ဒုတိယာ ဝိဘတ်သည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ-ဋ္ဌ၊ ဥပယောဂဝစနံ - ဒုတိယာ ဝိဘတ်တည်း၊ နိသီဒိတိ- ဟူသည်ကား၊ ဥပါဝိသိ - ကပ်ဝင်ပြီ၊ ဟိ—ချဲ့ကားအံ့၊ ပဏ္ဍိတာ- ပညာရှိကုန်သော၊ ပုရိသာ- တို့သည်၊ ဂရုဋ္ဌာနိယံ-အလေးပြုထိုက်သူ၏တည်ရာအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္မာ- သွားပြီး၍၊ အာသနကုသလတာယ-နေရာ၌ ကျွမ်းကျင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကေမန္တိ-စွာ၊ ဝါ-ဋ္ဌ၊ နိသီဒန္တိ-ထိုင်ကြကုန်၏၊ အယဉ္စ-ဤပုဏ္ဏားသည်လည်း၊ တေသံ - ထို ပညာရှိတို့တွင်၊ အညတရော - တယောက် အပါအဝင်တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကေမန္တိ-စွာ၊ ဝါ- ဋ္ဌ၊ နိသီဒိ-ပြီ၊

ပန-ပရိဟာရပက္ခမ္ပတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဥုံးအံ့၊ ကထံ-အဘယ်သို့၊ နိသိန္နော-ထိုင်သူသည်၊ ကေမန္တိ-စွာ၊ နိသိန္နော-ထိုင်သူမည်သည်၊ ဟောတိ-သနည်း၊ ဧတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဆ-ဖပါးကုန်သော၊ နိသဇ္ဇဒေါသေ-

ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။ ။ကော် သမယ်ကဲ့သို့ အဓိကရဏ အနက်ဋ္ဌ သက်သော ဒုတိယာဝိဘတ်၊ ဝိမတိဋ္ဌ "ကေသ္မိံ အန္တေ" ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်၍ "ယုတ္တပဒေ သေတိ အတ္ထော" ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ (သင်္ကေတတ္ထ) ဖွင့်သည်၊ သီလက္ခန် သာမညဖလ သုတ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း "အနုဋ္ဌိတေ ကေသ္မိံ ပဒေသေ"ဟု တွေ့ရ၏၊ " သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော တခုသောအရပ်၌"ဟု ပေး။ [အန္တကို ပဒေသ ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် အနုက်များတွင် ကောင်္ဂသအနုက်နှင့် လျော်သလိုရှိ၏၊ အစွန် (အဆုံး) စသောအနုက် များနှင့်ကား လုံးဝ မလျော်၊ ပဒေသ အနုက်ကို အန္တ၏ သီးခြား အနုက်တမျိုး ဟု သော်လည်း မှတ်။]

ဥပါဝိသိ။ ။"နိသီဒိ"ဋ္ဌ ချဉ်းကပ်၍ထိုင်နေခြင်းကိုပြုလိုသောကြောင့် "ဥပါဝိသိ" ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ "ဥပ—ချဉ်းကပ်ခြင်း+ ဝိသိ—ဝင်နေပြီ"ဟုလို။ [အဋ္ဌတ္ထနိုကြောင့် အ— လာ၊ သန္ဓိစပ်၍ "ဥပါ" ဟု ဖြစ်၏။] "ဥပသင်္ကမိတ္မာ+ နိသီဒိ— သွားပြီးခြင်း+ ချဉ်းကပ် ထိုင်နေပြီ" ဟု နိသီဒိကြိယာနှင့် တွဲကြည့်မှ ဥပသင်္ကမိ ဥပသင်္ကမိတ္မာ တို့ဋ္ဌ ချဉ်းကပ်အနုက်မဖွင့်ဘဲ သွားခြင်းအနုက်ဖွင့်ပုံကို သာ၍ သဘောကျစရာရှိသည်။

ဂရုဋ္ဌာနိယံ။ ။တိဋ္ဌတိ ဇော်တိ ဌာနိယော (ပဒေသော)၊ ဌာ+ အနိယ၊ ဂရု နော+ ဌာနိယော ဂရုဋ္ဌာနိယော။ [ယောဇနာ၌ "ဂရုအရာ၌ ထားထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်" ဟု ဖွင့်၏၊ မကောင်း။]

ထိုင်ခြင်း၏ အပြစ်တို့ကို၊ [နိသဇ္ဇနံ နိသဇ္ဇာ၊ (နိ+သဒ–ဏျ။) နိသဇ္ဇာယ+ဒေါသာ နိသဇ္ဇဒေါသာ၊] ဝဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ နိသိန္နော- ထိုင်သူသည်၊ ဧကမန္တံ-စွာ၊ နိသိန္နော- ထိုင်သူ မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ဣတိ - ဤကား အဖြေတည်း၊) သေယျထိဒံ - အဘယ်ခြောက်ပါးသော အပြစ်တို့ကို၊ (ဝဇ္ဇေတွာ နိသိန္နော ဧကမန္တံ နိသိန္နော ဟောတိ - နည်း၊) အတိဒူရံ - အလွန်ဝေးသော အရပ်ဌင်း၊ ဝါ-အလွန်ဝေးသော အရပ်၌ ထိုင်နေခြင်းဌင်း၊ (နောက်၌လည်း နည်းတူ၊)အစ္စာသန္နံ- အလွန်နီးသောအရပ်ဌင်း၊ ဥပရိဝါတံ-လေညာ အရပ်ဌင်း၊ ဥန္နဘပ္ပဒေသံ-မြင့်မောက်သောအရပ်ဌင်း၊ အတိသမ္ဗုဒ်ံ – အလွန်ရှေးရှုအရပ်ဌင်း၊ အတိပစ္ဆာ-အလွန် နောက်ကျသော အရပ်ဌင်း၊ ဣတိ–ဤ ၆ပါးသောအရပ်တို့ကို၊(ဝဇ္ဇေတွာ နိသိန္နော ဧကမန္တံ နိသိန္နော ဟောတိ။)

သေယျထိဒံ။ ။"သေယျထိဒံ, တက်လာပြန်, ဖေါ်ဟန်ဂဠဇ္ဇာ" နှင့်အညီ, အပြစ် ၆ ပါးသရုပ်က တိုးမြုပ်နေသောကြောင့် ထိုသရုပ်ကို ဖေါ်လိုရာ၌ "သေယျထိဒံ"ဟု ထားလေရှိ၏၊ သို့သော်–တပ္ပါကဋ္ဌိကရဏ ဝါကျဟုကား နာမည် မတပ်သင့်၊ ၆ ပါး သရုပ်ကို ဆက်ပြလိုခြင်းသော ပုစ္ဆာဝါကျသာတည်း၊ အတိဒူရံ-စသည်ကား ဝိသဇ္ဇနဝါကျတည်း၊ ထို ၆ပါးကို အတိဒူရေ ဟိ စသည်ဖြင့် ချဲ့သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုဝိဇ္ဇာရကို သောက်၍ ရှေဝိသဇ္ဇနဝါကျကို သခေါ်ပဝါကျဟုလည်း ခေါ်နိုင်သည်။

အတိဒူရံစသည်။ ။နိသဇ္ဇဒေါသေ၏ သရုပ်ပြ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုနှင့် ဝိဘတ်တူအောင်"အတိဒူရံ"စသည်ဖြင့် ဒုတိယန္တထားသည်၊ ဣတိ၌ စပ်ရမည်ဖြစ်၍"ကို"ဟု ကံအနက်မ်ပေးဘဲ လိင်္ဂသာပေးသည်၊ အတိဒူရ အစ္စာသန္န မဟုတ်သော နာတိဒူရ နစ္စာသန္နအနက်ကို "ဥဘိန္နံ ပသာရိတဟတ္ထာ-သံဃဋ္ဋနေန ဒဋ္ဌဗ္ဗံ= ချဉ်းကပ်သူ ချဉ်းကပ်ခံသူ) ယောက်တို့၏ ဆန့်တန်းသောလက်ချင်း မထိခိုက်လောက်သော အရပ် " ဟု ဋ္ဌိကာသတ်မှတ်သည်။

ဆက်ဥ၊ အံ့။ ။"အတိဒူရံ" အရ " အလွန်ဝေးသော အရပ် " ရသော်လည်း အရပ်သည် အပြစ်ဒေါသ မဟုတ်၊ ထိုအရပ်၌ ထိုင်နေခြင်းသာ အပြစ်ဒေါသဖြစ်သော ကြောင့် ဌာနအရပ်၏အမည်ကို ဌာနီ ထိုင်နေခြင်း အပေါ်၌ တင်စားသော ဌာနူပစာရ စကားဟုမှတ်၊ အစ္စာသန္နံ စသည်၌လည်း နည်းတူ။ [အတိဂ္ဂန္တွာ–လွန်ကဲသော+ ဒူရော – ဝေးသောအရပ်တည်း၊ အတိဒူရော – ရပ်၊ အစ္စာသန္နောင်္ဂလည်း နည်းတူ၊ ဝါတသ+ဥပရိ – ဥပရိဝါတံ (အဇ္ဈယီဘော ဖြစ်၍ နပုံလိန်ထား)၊ ဥဒ္ဓံ+နတော ဥန္နတော (အထက်သို့ညွှတ်သော မြင့်သော)+ပဒေသောနှင့် ကမ္မဓာရဲတွဲ၊ သင်္ဂီတံ– ပေါင်းဆုံမိသော+မုခံ–မျက်နှာတည်း၊ (ထောမနိမိ ဝိဂ္ဂဟ)၊ သမ္ဗုခံ – ပေါင်းဆုံမိသော မျက်နှာ (သဒ္ဒတ္ထ) ဝါ–မျက်မှောက် (သကေ်တတ္ထ)၊ ဝါ– မျက်နှာချင်းဆိုင် (အဓိပ္ပါယတ္ထ)၊ အတိသမ္ဗုခံ–အလွန်မျက်မှောက် (မျက်နှာချင်းတဲ့တဲ့)၊ [နောက်၌ "အတိသမ္ဗုခါ"ဟု ရှိ၏၊ သို့ံကို အာပ္ပ။] ပစ္ဆာသဒ္ဒါကား နိပါတ်ပုဒ်တည်း။

ဟိ-ခဲ့၊ အတိဒူရေ- အလွန်ဝေးသော အရပ်၌၊ နိသိန္နော - ထိုင်သူသည်၊ ကထေတုကာမော-ပြောလိုသည်၊ သစေ ဟောတိ – အကယ်၍ဖြစ်အုံ့၊ (ဝေံ သတိ-သော်၊) ဥစ္စာသဒ္ဒေန–မြင့်သော(ကျယ်သော)အသံဖြင့်၊ ကထေတဗ္ဗံ-ပြောရာသည်၊ ဝါ- ပြောရသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ အစ္စာသန္နေ- အလွန်နီးသော အရပ်၌၊ နိသိန္နော - သည်၊ သံယုန္ဇနံ- ထိခိုက်ခြင်းကို၊ ကရောတိ- ပြု၏၊ ဥပရိ ဝါတော-လေညာအရပ်၌၊ နိသိန္နော-သည်၊သရီရဂန္ဓေန-ကိုယ်အနံ့ဖြင့်၊(ချွေးနံ့ စသော မကောင်းသော အနံ့ဖြင့်၊) ဗာဓတိ - နှိပ်စက်၏၊ ဥန္နတပဒေသေ– မြင့်မောက်သောအရပ်၌ နိသိန္နော–သည်၊ အဂါရဝံ-မရှိသေခြင်းကို၊ ပကာသေတိ-ထင်ရှားပြု၏၊ အတိသမ္မုခါ-အလွန် ရှေးရှုအရပ်၌၊ နိသိန္နော- သည်၊ ဒဠ္ဌကာမော-ကြည့်လိုသည်၊ သစေဟောတိ - အုံ့၊ (ဝေံသတိ- သော်၊) စက္ခုနာ – မိမိမျက်လုံးဖြင့်၊ စက္ခုံ – လေးစားထိုက်သူ၏ မျက်လုံးကို (တနည်း) စက္ခုနာ စက္ခုံ· မျက်လုံးချင်းချင်း၊ အာဟစ္စ-ထိခိုက်၍၊ ဒဿဗ္ဗံ- ကြည့်ရှုရာသည်၊ ဝါ-ကြည့်ရှုရသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အတိပဋ္ဌာ-အလွန်နောက်ကျသော အရပ်၌၊ နိသိန္နော-သည်၊ ဒဿကာမော-သည်၊ သစေဟောတိ– အုံ့၊ (ဝေံသတိ) ဂိဝံ - လည်ကို၊ ပသာရေတ္မာ - လှည့်လည်ဆန့်တန်း၍၊ [ပရိဝတ္တနဝသေန ပသာရေတ္မာ-ဋီကာ။]ဒဿဗ္ဗံ ဟောတိ၊ တသ္မာ –ကြောင့်(ထိုသို့အပြစ်ဖြစ်ပါး ရှိသောကြောင့်)အယမ္ပိ-ဤပုန်ကားသည်လည်း၊ ဆ-နှင်သော၊ ဧတေ နိသဇ္ဇ ဒေါသေ-ဤ ထိုင်ခြင်း၏အပြစ်တို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတ္မာ-၍၊ နိသိဒိ-ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ ကေမန္တံ နိသိဒိတိ–ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ။

ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒေါစ၊ တိ (ဣတိ)-ကေမန္တံ ၊ပေ၊ ဧတဒေါစ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဧတန္တိ – ဧတံ်ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်၊ ဋဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဝတ္တုမ္ဗံ-ဆိုထိုက်သော၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ဒဿေတိ - ပြ၏၊ ဒကာရော - ဒ အက္ခရာသည်၊ ပဒသန္ဓိကရော - ပုဒ်တို့၏ စေ့စပ်ညက်ညော ချောမောမှုကို ပြုတတ်၏၊ [ပဒါနံ + သန္ဓိ +ကရောတီတိ ပဒသန္ဓိ ကရော၊ သန္ဓိစပ်ထားသည်-ဟူလို] အဝေါစာတိ-ဟူသည်ကား၊ အဘာသိ-ပြောပြီ၊ [မရှိမသေဖြစ်၍"အာရောစေသိ"ဟု မဖွင့်ဘဲ "အဘာသိ"ဟု ဖွင့်။] သုတံမေတန္တိ - ဟူသည်ကား၊ မေ-အက္ခရာ၊ သုတံ-ကြားအပ်ပါပြီ၊ မယာ-သည်၊ ဧတံ-ကို၊ သုတံ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤ သုတ် မေတ် ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ ဋဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဝတ္တုမ္ဗံ-သော၊ အတ္ထံ-ကို၊ ဒဿေတိ– ၏၊ ဘောဂေါတမာတိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝေါဟာရေန-အနွယ်အားဖြင့်၊ အာလပတိ-ခေါ်၏။

ဒုဒါနိ-၌၊ ယံ- အကြင်အကြောင်းကို၊ တေန - ထိုပုဏ္ဏားသည်၊ သုတံ-ပြီ၊ တံ - ထိုအကြောင်းကို၊ ဒဿေန္တော - ပြလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) နမ သမဏော ဂေါတမောတိ,ဧဝမာဒိ-နမ သမဏော ဂေါတမော ဤသို့ အစရှိသောစကား ကို၊ အာဟ- ပြောပြီ တတြ-ထို နမ သမဏော ဂေါတမော အစရှိသောစကား ရပ်၌၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အနုဗ္ဗာနုပဒ ဝဏ္ဏနာ-မပေါ်လွင်သော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်တည်း၊ ဗြာဟ္မဏောတိ-ကား၊ ဗာတိဗြာဟ္မဏော-ဗာတ်အားဖြင့် ဗြာဟ္မဏမည်သူတို့ကို၊ ဝါ-ပုန်းကားတို့ကို၊ [“ဗာတိယာ+ဗြာဟ္မဏာ-ဗာတိ ဗြာဟ္မဏာ”ဗာတိယာဝိသေသနဖြင့် ဗာဟိတပါပတာယကို ကန့်။]

ဒီ ဏ္ဍတိ-ကား၊ ဇဋ္ဌရိဘူတေ-ဆွေးမြေ့ ယိုယွင်းခြင်းသို့ရောက်ပြီ ကုန်သော၊ ဇရာယ-ဇရာသည်၊ ခဏ္ဍိစ္စာဒိဘာဝံ-ခဏ္ဍိစ္စအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သို့၊ အာပါဒိတေ - ရောက်စေအပ်ပြီးကုန်သော၊ ဝုမ္မေတိ- ကား၊ အဂ်ပစ္စဂ်ါနံ - အဂ်ါ ကြီးငယ်တို့၏၊ ဝုမ္မိမရိယာဒပ္ပတ္တေ—ကြီးပွားခြင်း၏ အဆုံးအပိုင်း အခြားသို့

ဒီ ဏ္ဍေတိ။ ။အဓိဗိုဒ်သု- အိုမင်းကုန်ပြီ၊ ဋ္ဌတိ ဒီ ဏ္ဍာ၊ ဒီ ဏ္ဍာ၌ ဇရဓာတ်, အတိတ် ဟော တပစ္စည်း ဟု သိစေလိုခဏ်“ဇဋ္ဌရိဘူတေ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဇဋ္ဌရ၌ “ဇရဓာတ်, ဇရ ပစ္စည်း”ဟု ဏ္ဍာဒိမောဒ္ဌလ္လာန် ၁၅ ၂ သုတ်ဆိုခဏ်၊ ဓာတ္တန်ရကို ဇပ္ပြစေလိုဟန် တူသည်။ [ထောမနိဗိ၌“ဇဋ္ဌ (ဇရ်ဇ) ဓာတ်, အရန် ပစ္စည်း” ဟု ဆိုခဏ်။] ဇဋ္ဌရဏံ – ဆွေးမြေ့ ယိုယွင်းခြင်း၊ ဇဋ္ဌရော-ခြင်း၊ ဇဋ္ဌရံ - ခြင်းသို့+ဘူတာ - ရောက်ပြီးသူတို့တည်း၊ ဇဋ္ဌရိ ဘူတာ-တို့၊ ပါကဋိကရဏကဲ့သို့ ဇဋ္ဌရနောင် ဤပစ္စည်းသက်။

ထို့နောက် ဒီ ဏ္ဍာ၏ အိုပုံ သရုပ်ကို ပြလိုခဏ် “ ဇရာယ၊ပေ၊ အာပါဒိတေ” ဟု အနု သံဝဏ္ဏာဖွင့်၊ ဤ၌ အာပါဒိ ၃တကို ထောက်ခဏ် ရှေ့၌ ဘူတေကိုလည်း “ ဘူ = ပတ္တိယံ (ရောက်ခြင်း) အနက်ဟော” ဟု သိပါ၊ ဇရာသည် (ဇရာ က) ခဏ္ဍိစ္စစသော အဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပြီးသူတို့ကို၊“ဒီ ဏ္ဍော”ခေါ်သည် ဟူလို၊ သဠာတော ဏ္ဍော (သွားကြီး ခြင်း) အတ္ထိတိ ခဏ္ဍီတော၊ (ဋ္ဌတပစ္စည်း၊) ခဏ္ဍီတသ – ကျိုးသော သွားရှိသူ၏၊ ဘာဝေါ–သည်၊ (သွားကျိုးခြင်းသည်)၊ ခဏ္ဍိစ္စ–မည်၏၊ အာဒိဖြင့် “ပလိတကေသ ဘာဝ–ဖြူသောဆံရှိသူ၏အဖြစ် (ဆံဖြူခြင်း), ဝလိတ္တစတာ–တွန့်သောအရေရှိသူ၏ အဖြစ် (အရေတွန့်ခြင်း) စသည်ကို ယူ၊“ဒီ ဏ္ဍော-အရှယ်လျှောသက်,ဇရာတွက်ကြောင့်, ကိုယ်လက်ယိုယွင်း, အိုမင်းပြီးကုန်သော”ဟု ပါဠိတော်ပေး။

ဝုမ္မေ။ ။ဝမ္မဓာတ်,အတိတ်ဟော တပစ္စည်း၊ ဝမ္မိ ဝုမ္မာ၊ “ ကြီးရင့် ”ဟူသည် လက်ခြေစသော ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတို့ (ဤဘဝအတွက်) အစွမ်းကုန်ကြီးရင့်မည့် အပိုင်းအခြားသို့ရောက်ပြီးခြင်းတည်း–ဟု ပြလိုခဏ်“အင်ပစ္စင်ဂါနံ” စသည်မိန့်။ [ဝုမ္မိယာ–ကြီးရင့်ခြင်း၏ + မရိယာဒေါ – အပိုင်းအခြားတည်း၊ ဝုမ္မိမရိ ယာဒေါ–ခြား၊ (မရိ+ အာပုဗ္ဗ+ ဒါ (အဝခဏ္ဍနေ) ဓာတ်, အ ပစ္စည်း၊) “ဝုမ္မေ-အင်္ဂါ ခြေလက်, အားကုန်တက်သဖြင့်, ကြီးရင့်ပြီးကုန်သော”ဟု ပေး။

ရောက်ပြီးကုန်သော၊ မဟာလ္လကေတိ-ကား၊ ဇာတိမဟာလ္လကတာယ-မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့် ကြီးသည်၏အဖြစ်ကို ယူတတ်သည်၏အဖြစ်နှင့်၊ သမန္နာဂတေ-ပြည့်စုံကုန်သော၊ စိရကာလပ္ပသုတေ - မွေးဖွားပြီးသော ပုန်းကားတို့၏ ကြာမြင့်သောကာလ ရှိကုန်သော၊ ဧတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အဒ္ဓဂတေတိ - ကား၊ အဒ္ဓါနံ- ရှည်သောအခွန်သို့၊ ဂတေ-ရောက်ပြီးကုန်သော၊ ဒွေတယော (ဒွိတ္တယော)- ၂ ဆက် ၃ ဆက် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ရာဇပရိဝဋ္ဋေ - မင်းအဆက်ဆက်တို့ကို၊ အတီတေ - လွန်ပြီးကုန်သော၊ ဧတိ - ဤကား၊ အဓိပ္ပါယော- အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း၊ ဝယော အနုပ္ပတ္တေတိ-ကား၊ ပစ္ဆိမဝယံ- ပစ္ဆိမအရွယ်သို့၊ သမ္ပတ္တေ- ရောက်ပြီးကုန်သော၊ ပစ္ဆိမဝယောနာမ-ပစ္ဆိမအရွယ်မည်သည်၊ ဝဿသတသ- အနှစ်တရာ၏၊ ပစ္ဆိမော-နောက်ဆုံး

မဟာလ္လကေ။ ။[မဟန္တ သဒ္ဒ+ပဝဒ + လာဓာတ်—ကွ၊ ပစ္စည်း။] မဟန္တအရစည်းစိမ် ဥစ္စာအားဖြင့် များခြင်း , ဂုဏ်အားဖြင့် မြတ်ခြင်းကို ယူမည်စိုး၍ "ဇာတိမဟာလ္လကတာယ သမန္နာဂတေ" ဟု ဖွင့်၊ "ဇာတိမဟာလ္လက" အရ အမျိုးအားဖြင့် မြတ်ခြင်းကို ယူမည်စိုးပြန်၍"စိရကာလပ္ပသုတေ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက် ထင်ဖွင့်၊ "ကြာမြင့်သောကာလ၌ (ကာလ က) မွေးဖွားခဲ့သူတို့" ဟု ဆိုသဖြင့် "ဇာတိ" အရ ဥပ္ပတ္တိ (ဖြစ်ခြင်း = မွေးဖွားခြင်း) ကိုလည်း,မဟာလ္လကအရ ကြီးခြင်းကိုလည်း ယူပါဟု သိစေသည်၊ မဟတ္တံ—ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကို+လာ နှင့် ဂဏ္ဍန်—ယူတတ်ကုန်၏"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၊ "မဟလ္လကေ—မွေးဖွားခဲ့ရာ, ချိန်ခါမှီး၍,ကြီးသည် အဖြစ်ကို ယူတတ်ကုန်သော"ဟု ပေး။

အဒ္ဓဂတေ။ ။အဒ္ဓ သဒ္ဒါသည် သမဘာဝ (ညီမျှသော ထက်ဝက်အတို့) ကို မဟော, အခွန်အနက်ဟော ဟု သိစေလိုရ၍ အဒ္ဓါနံဂတေ ဟု ဖွင့်၏၊ " အဒ္ဓါနံ+ ဂတာ အဒ္ဓဂတာ" ဟုပြု၊ အဒ္ဓါနံအရ ခရီးအခွန်ကိုမယူဘဲ ကာလ အခွန်ကိုလည်း, ထိုကာလ၏ မည်မျှလောက်ရှည်ကြာကြောင်းကိုလည်း ပြလိုရ၍"ဒွေတယော ရာဇပရိဝဋ္ဋေ အတီတေ" ဟုဖွင့်၊ ပရိဝဋ္ဋနံ—အာဘန်ဘန် (အဆက်ဆက်) လည်ခြင်း၊ ပရိဝဋ္ဋော—ခြင်း၊ ရာဇာနံ—တို့၏+ ပရိဝဋ္ဋော—အဆက်ဆက် လည်ခြင်းတည်း၊ ရာဇ ပရိဝဋ္ဋော—ခြင်း၊"တမင်းပြီး တမင်း ဆက်သောအားဖြင့် မင်းဆက် ၂ ဆက် ၃ ဆက် တွေ့ကြုံလိုက်သောလူကြီးများ" ဟူလို၊ " အဒ္ဓဂတေ—မင်း ၂ ဆက် ၃ ဆက်လည်သဖြင့် ရှည်သောအခွန်သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော" ဟု ပေး။

မှတ်ချက်။ ။"ဒွေ တယော"ကို ဝါကျ၃လာ သမာသ်လော ဟု ရှင်းစားသင့်၏၊ ဝါကျဖြစ်လျှင် ဝါသဒ္ဒါ ပါသင့်၏၊ ဝါသဒ္ဒါ မပါသောကြောင့် ဝါသဒ္ဒါကို ချေထားသော သန္ဓေါဘယပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်သာဖြစ်သင့်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင်"ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ပရိမာဏာ ဧတေသံတိ " ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဒွိ ၏ ဣကို အာပြုပြီးလျှင် ရဿလည်း ပြု၍ "ဒွိတ္တယော—၂ ဆက်, သို့မဟုတ် ၃ ဆက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော"ဟု ပါဠိအနက် ရှိသင့်၏၊ ပါဠိမျှားခ်ိန်ကား "ဒွေ တယော ဘိက္ခု" စသည်ဖြင့်သာ တွေ့ရသည်။ --

ဖြစ်သော၊ တတိယဘာဝေါ-သုံးခမြောက်အဘိုတည်း၊ အပိစ-တနည်းကား၊ ဇိဏ္ဏောတိ-ဟူသည်ကား၊ ပေါရာဏော-ရှေးဦးဖြစ်ကုန်သော၊ စိရကာလပ္ပဝတ္တ ကုလန္တယေ-ကြာမြင့်သောကာလ၌ဖြစ်ခဲ့သော အမျိုးအနွယ်ရှိကုန်သော၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဝုမ္ဘေတိ-ဟူသည်ကား၊ သီလာစာရာဒိ ဂုဏဝုဠိယုတ္တေ-သီလ အာစာရ အစရှိသောဂုဏ်တို့၏ ကြီးမြတ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်ကုန်သော၊ မဟာလ္လကေ တိ-ဟူသည်ကား၊ ဝိဘဝမဟန္တတာယ- စည်းစိမ်များသည်၏အဖြစ်နှင့်၊ သမ ဒ္ဓါဂဝတေ- ပြည့်စုံကုန်သော၊ မဟဒ္ဓနေ- များသော ဥစ္စာရှိကုန်သော၊ မဟာ

ဝယောအနုပ္ပတ္တေ။ ။ ဝယ သဒ္ဒါသည် အယ္စယ်သာမန်ကို ဟောသော်လည်း ဇိဏ္ဏော စသည်တို့နှင့် အတူဆိုအပ်သော အရာဌာန ဖြစ်၍ ပကရဏ (အရာ) အား လျော်စွာ ပစ္ဆိမဝယကိုယူ၊ ဝယံ—ပစ္ဆိမ အရွယ်သို့+ အနုပ္ပတ္တာ — ရောက်သူတို့တည်း၊ ဝယောအနုပ္ပတ္တာ—တို့၊ မနောဂိုဏ်းပုဒ်ဖြစ်၍ သမာသ်အလယ် သြရောက်သည်၊ ပစ္ဆိမ ဝယ ဟူသည် (ဘုရားလက်ထက်တော်၌ အသက်တရာတမ်း ဖြစ်ရကား) အသက် တရာကို ၃ပုံ ပုံ၍ ၆၇ နှစ်မှနောက် တပုံတည်း။ [“ သတ္တ သဋ္ဌိတော ပဋ္ဌာယ ပစ္ဆိမ ဝယော”—ဋီကာ။] “ဝယောအနုပ္ပတ္တေ—ခြောက်ဆဲ့ခုနစ်နှစ်, လွန်ပြီးဖြစ်၍, ပစ္ဆိမ အယ္စယ်သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော” ဟုပေး။

အပိ ဝ ဇိဏ္ဏောတိ။ ။ ဤ အပိစသည် ထပ်ဖြည့်လိုရုံမဟုတ် , သက်သက် တနည်း ပြသော အဋ္ဌကထာရဝိကပ္ပနှင့် ဇောတကသာတည်း၊ အပရောနယောနှင့် သဘောတူ၏၊ ထောမနိမိတ်“ဇရပုဒ်သည် ဝုဒ္ဓ, ဇိဏ္ဏ, ဇရာယုတ္တ, ပုရာတန-၃ နက်ကိုဟော၏”ဟုပြု၏၊ ထိုတွင် ပုရာတနအနက်ကို ယူ၍“ပေါရာဏော”ဟု မူလဖွင့်၊ ထို ပေါရာဏဟူသည်လည်း “ ပေါရာဏာ အာဟု ”စသည်ခ်ကဲ့သို့ ရှေးဦးဖြစ်၍ လွန်လေပြီး မဟုတ်၊ ဆွေဟောင်း မျိုးဟောင်းကို “ပေါရာဏ” ခေါ်သည် — ဟု သိစေလိုရုံ “ စိရကာလ ” စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ထွင်ဖွင့်၊ ဤစကားဖြင့် ထိုပုဏ္ဏားအမျိုး၏ ထင်ရှားကြောင်းကို ပြသည်။

ဝစနတ္ထော။ ။အဇိရိတိ ဇိဏ္ဏံ (ကုလံ) — ဆွေဟောင်း မျိုးဟောင်း၊ ဇိဏ္ဏော ဘဝါ ဇိဏ္ဏာ (ဆွေဟောင်း မျိုးဟောင်းဦ ဖြစ်သူတို့)၊ အသတ္ထိသော်လည်းပြု၊ ပုရာဏော+ ဘဝါ ပေါရာဏာ— ဆွေဟောင်းမျိုးဟောင်းဦ ဖြစ်သူတို့၊ (ဆွေကြီး မျိုးကြီးဦ ဖြစ်သူ တို့)၊ အနု အနု+ အယတိ ပဝတ္တတီတိ အန္တယော — အဆက်ဆက်ဖြစ်သော အန္တယ်၊ ကုလဿ+ အန္တယော ကုလန္တယော၊ စိရကာလံ—ဦ+ ပဝတ္တော— စိရကာလပ္ပဝတ္တော၊ စိရကာလပ္ပဝတ္တော+ ကုလန္တယော ယေသံတိ စိရကာလပ္ပဝတ္တကုလန္တယာ။

ဝုဓေ။ ။ ဝယောအနုပ္ပတ္တေအရ၌ ဇာတိဝုဓကို ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်၍ ပဌမနည်းဦးကဲ့သို့ အင်္ဂါခြောက်လက် ကြီးရင့်ခြင်းကို မယူဘဲ သီလ — အာစာရစသော ဂုဏ်ကြီးရင့်ခြင်းကို ယူစေလိုရုံ “သီလာစာရာဒိ” စသည်မိန့်၊ ဝုဓိယုတ္တေဖြင့် အသတ္ထိတဒ္ဓိတ်ကို ပြု၏၊ ဝဓုတိတိ ဝုဓော=ကြီးရင့်သောသီလအာစာရ၊ဝုဓော ဧတေသံ အတ္ထီတိ ဝုဓါ—ကြီးရင့်သော သီလအာစာရ (ဝါ၌ကျသီလ, စာရိတ္တသီလ) စသော ဂုဏ်ရှိသူတို့။

ဘောဂေ-များသော စည်းစိမ်ရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌဂတေတိ- ကား၊ မဂ္ဂပဋိပန္နေ-လမ်းကိုသွားကုန်သော၊ ဗြာဟ္မဏာနံ-ပုဏ္ဏားတို့၏၊ ဝတစရိယာဒိမရိယာဒံ-အကျင့်ကိုကျင့်ခြင်း အစရှိသော အပိုင်းအခြားကို၊ အဝိတိဏ္ဏမ္ပိ - မလွန်ကျူးမူ၍၊ စရမာနေ-ကျင့်ကုန်သော၊ ဝယောအနုပ္ပတ္တေတိ- ကား၊ ဇာတိဝုဋ္ဌ ဘာဝ ဗ္ဗိ - မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့် ကြီးသည်၏အဖြစ်လည်း ဖြစ်သော၊ အန္ဓိမဝယံ-နောက်ဆုံး အရွယ်သို့၊ အနုပ္ပတ္တေ - ရောက်ပြီးကုန်သော၊ ("ဗြာဟ္မဏော-တို့ကို"ဟုပါဠိတော်လွှမ်းစပ်၊)ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တေ-ဤဗြဟ္မဏဝုဠေအစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ယောဇနာ-အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊

ဣဒါနိ-၌၊ အဘိဝါဒေတိတိ ဧဝမာဒိနိ-အဘိဝါဒေတိ ဤသို့အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို၊ နု သမဏော ဝေါတမောတိ တေ- ဤ ပါဌ်၌၊ ဝုတ္တ နကာရေန-ဆိုအပ်ပြီးသော နအက္ခရာနှင့်၊ ယောဇေတွာ - ယှဉ်စေ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတ္ထ တော - အနက်အားဖြင့်၊ ဝေဒိတမ္ဗာနိ-နှိ၏၊ (ကိံ - နည်း၊) နဝန္ဒဘိဝါ-ရှိလည်း မခိုးတတ်၊ ဝါ-ရှိခိုးထိုက်၏ဟုလည်း မမှတ်ထင်၊ အာသနာ-နေရာမှ၊ နဝုဋ္ဌဟတိဝါ - ထလည်း မထတတ်၊ ဝါ- ထထိုက်၏ ဟုလည်း မမှတ်ထင်၊ ဣဓ-ဤအရပ်၌၊ ဘောဇ္ဇော - အရှင်တို့သည်၊ နိသီဒန္တု- ထိုင်ပါကုန်၊ ဣတိ

မဟ လ္လ ကေ။ ။"မဟလ္လက"အရလည်း ဇာတိမဟလ္လကမယူဘဲ ဝိဘာဝမဟလ္လကကို ယူစေလို၍ ဝိဘာဝစသည်မိန့်၊သမန္နာဂတေဟု ဖွင့်သော်လည်း"မဟန္တံ-စည်းစိမ်၏ မျိုးသည်၏အဖြစ်ကို+ လာန္တိ ဂဏှန္တိတိ မဟလ္လကာ"ဟုသာ ပြု၊ (ကတ္တုသာဓကရသော ပုဒ်၌ အသတ္တိလုပ်ဘွယ် မလို၊) ဝိဘာဝသဒ္ဒါသည် ဓန , နိဗ္ဗာန , သမ္ပတ္တိဝိနာသ (စည်းစိမ်ပျက်ခြင်း)ဥဒ္ဓေသဒေသ၏အနက်များကိုဟောသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်စသောအနက်များကို တားမြစ်လို၍ "မဟဒ္ဓနေ"ဟု ဖွင့်၍ ဓနအရလည်း စည်းစိမ် အသုံးအဆောင်အားလုံးကို ယူစေလို၍"မဟာဘောဂေ"ဟု ဆင့်၍ဖွင့်ပြန်သည်။ [ဓန နိဗ္ဗာန သမ္ပတ္တိ-ဝိနာသုဒ္ဒေသဒေသ၏ယော၊ ဝုတ္တာ ဝိဘာဝသဒ္ဒေန, ဣတိ ဝိညှ ဝိဘာဝယေ။- သဒ္ဒနီတိ။]

အ ဋ္ဌ ဂ တေ။ ။ "အဋ္ဌါနံ+ဂတာ" ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ "အဋ္ဌ" အရ ကာလအတွင်းကို မယူဘဲ ခရီးအတွင်းကို ယူစေလို၍"မဂ္ဂပဋိပန္နေ"ဟု ဖွင့်၊ မဂ္ဂ-အရလည်း ပကတိလမ်းကို မယူ၊ သဒိသူပစာရအားဖြင့် "ကျင့်စဉ်လမ်း" ကို ယူရမည်ဟု သိစေလို၍ဌင်း, "ပဋိပန္နေ" အရလည်း သွားခြင်းကိုမယူဘဲ ကျင့်ခြင်းကိုယူ၊စေလို၍ဌင်း " ဝတစရိယာဒိ " စသည်မိန့်၊ ဝတ သ – အကျင့်ကို+ စရိယာ – ကျင့်ခြင်းတည်း၊ ဝတစရိယာ+ အာဒိ ယသောဘိ ဝတစရိယာဒိ (မရိယာဒေါ)၊ အာဒိဖြင့် ပုန်ကားတို့၏ နေထိုင် ချက်ပြုတ်စားသောက်မှုစသည်ကိုယူ၊ "အဋ္ဌဂတေ–ပုဏ္ဏားထုံးတမ်း, ကျင့်စဉ်လမ်းကို,ဖြောင့်တန်းမတ်မတ်, လိုက်သွားတတ်ကုန်သော"ဟု ပေး။ ["ဝယောအနုပ္ပတ္တေ " ကား ပဌမနည်းအဘိုင်းပင်တည်း။]

ဧ၀ं-ဤသို့၊ အာသနေနပိ-နေရာဖြင့်လည်း၊ နဉ္စပနိမန္တေတိ၀ါ - ဖိတ်လည်း မဖိတ်မန်တတ်၊ ၀ါ-ဖိတ်မန်ထိုက်၏ ဟုလည်း မမှတ်ထင်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝေဒိ တဗ္ဗာနိ-နှ၏၊) ဟိ-ဆက်၊ ဣတ္ထေ-ဤ နှ အဘိ၀ါဒေတိ၀ါ အဧရှိသော ပါဠိရပ် ၌ ၀ါသဒ္ဒေါ- ၀ါသဒ္ဒါသည်၊ ရူပံ နိစ္စံ၀ါ အနိစ္စံ၀ါတိ အာဒီသု ဝိယ- ရူပံ နိစ္စံ၀ါ အနိစ္စံ၀ါအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့၊ ဝိဘာ၀နေနာမ-သဘောကို ထင်စွာပြခြင်း မည်သော၊ အဇ္ဇေ - အနက်၌၊ ဟောတိ-၏။ [ရူပံ - ရုပ်သည်၊ နိစ္စံ၀ါ-နိစ္စလော၊ ၀ါ- နိစ္စသဘောရှိသလော၊ အနိစ္စံ၀ါ- အနိစ္စလော၊ ၀ါ- အနိစ္စ သဘော ရှိသလော၊] ဧ၀ं - ဤသို့၊ ဝတ္တာ - ပြောပြီး၍၊ အထ- ထိုမှ နေ၀ံ၌၊ အတ္ထနော-မိမိကို၊ [အဘိ၀ါဒနာဒီနိ၌စပ်၊] အဘိ၀ါဒနာဒိနိ-ရှိခိုးခြင်း အစရှိသည် တို့ကို၊ အကရောန္တံ - မပြုသော၊ ဘဂ၀န္တံ - မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ တယိဒံ ဘောဂေါ၀ါတမ တထေ၀ါတိ-ဟူ၍၊ အာဟ- ပြောပြီ၊ မယာ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ယံ တं - အကြင် အကြင်ကို၊ သုတံ- ပြီ၊ တं - ထို အကြောင်းသည်၊ တထေ၀ - ထိုကြားအပ်သည့် အတိုင်းသာတည်း၊ မေ-၏၊

နာသနာ ဝုဋ္ဌဟတိ။ ။ဗြာဟ္မဏောဇိလ္လေ-စသော ဒုတိယန္တပုဒ်များသည် နှ အဘိ ၀ါဒေတိ,နှ နိမန္တေတိ ကြိယာတို့နှင့်သာစပ်နိုင်၏၊နှ ပစ္စုဒ္ဓေတိနှင့်မစပ်နိုင်၊ဘာ၃ကြောင့် နည်း၊ "နှ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟတိ"ဟု ဖွင့်ရကား "ပုန်ဏားတို့ကို + နေရာမှ မထ" ဟု အနက်မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပစ္စုဒ္ဓေတိနှင့်တွဲခိုက် " ဗြာဟ္မဏော— တို့ကို၊ (ဒိသွာ—မြင်၍, မြင်လသော်)"ဟု ဒိသွာထည့်၍ စပ်ပါ၊ တနည်း— ပစ္စုဋ္ဌာန အတွက် ပစ္စုဋ္ဌမနအနက်ယူလျှင် "ဗြာဟ္မဏော-တို့ကို၊ နှ ပစ္စုဒ္ဓေတိ-နေရာမှ အလျင်ထ၍ ခရီးဦး မကြိုတတ် " ဟု ဒိသွာ မထည့်ဘဲ တိုက်ရိုက်စပ်နိုင်၏၊ " အာစရိယံ ပန ဒ္ဋ္ဌ ဘောဝ ဒိသွာ ပစ္စုဋ္ဌာယ (အလျင်ထ၍) ပစ္စုဋ္ဌမနကရဏံ (ခရီးဦးကြိုမှုကိုပြုခြင်းသည်) ပစ္စုဋ္ဌာနံနာမ"— ဟု အခြားနေရာ၌ အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်၊ ဤ၌ "နာသနာ ဝုဋ္ဌဟတိ" ဟု ဥဒ္ဌာနသာပြု၍ ပစ္စုဋ္ဌမန မပြုခြင်းကား ဥပလက္ခဏာ (အနက်တခုကိုသာ မှတ်၍) ဖွင့်ပြခြင်းတည်း။

ဝိဘာ၀နေ နာမ အဇ္ဇေ။ ။"ပကတိ ဝိဘာ၀နသင်္ခါတေ အဇ္ဇေ" ဟု သာရတ္ထ ဖွင့်၏၊ ဤ၌ သင်္ခါတေဖြင့် နာမ၏ အနက်ကို အဓိပ္ပါယ် ပေါ်အောင် ဖွင့်သည်၊ နှ အဘိ ၀ါဒေတိ၀ါ၌ ၀ါသဒ္ဒါသည် ဝိကပ္ပနစသောအနက်ကိုမဟော၊"ရူပံ နိစ္စံ၀ါ အနိစ္စံ၀ါ"၌ ၀ါကဲ့သို့ " ပင်ကိုယ်သဘောကို ထင်ရှားပြခြင်း" ဟူသော ဝိဘာ၀နအနက်ကို ဟော သည်—ဟူလို၊ " နှ အဘိ၀ါဒေတဗ္ဗံတိ သလ္လက္ခေတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွ ဖွင့်ပုံကြည့်၍"နှ အဘိ၀ါဒေတိ၀ါ—ရှိလည်း မခိုးတတ်"ဟု ပေးလျှင်"တတ်"ဟူသော အသုံးသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ပင်ကိုယ်သဘောကို ပေါ်လွင်စေသောအသုံးတည်း၊ ဥပမာ— "သူတို့လူမျိုးက လူကြီးကို ရှိမခိုးတတ်ဘူး, ရှိခိုးထိုက်တယ်လို့ မမှတ်ဘူး"ဟု ဆိုလျှင် ထိုလူမျိုး၏ပင်ကိုယ်သဘော အလေ့အထ ပေါ်လွင်သကဲ့သို့တည်း။

တံ သဝနဠ-ထိ ရှေးက ကြားရခြင်းသည်ရင်း၊ ဒဿနဠ - ယခု တွေ့မြင်ရခြင်း သည်ရင်း၊ သံသန္ဓတိ-နှီးနှောဏ၊ သမေတိ - ညီညွတ်ဏ၊ အတ္ထတော-အနက် အားဖြင့်၊ ကေဘာဝံ - တခုတည်း၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ - ရောက်ဏ၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း၊) ဟိ- အကြင့်ကြောင့်၊ ဘဝံဝေါတမော - သည်၊ (ဗုဒ္ဓော ဝုမ္မေ စသော ပါဠိတော်အတိုင်း ဗေါဓိပေါ၊) အာသနေန-နေရာဖြင့်၊ နနိမန္တေတိ ဝါ-တတ်၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (တထေဝ - ထို ကြားအပ်သည့် အတိုင်းသာ တည်း)။ [ရှေကမူရင်းဖြစ်သော တထေဝကို ပြန်လှည့်၊ တံ သဝနဠ - စသည် ကား၊ တထေဝ၏ အဖွင့်သာ။] ဝေ-ဤသို့လျှင်၊ အတ္ထနာ - မိမိသည်၊ သုတံ-ကြားအပ်သော အကြောင်းကို၊ ဒိဋ္ဌေန-မြင်အပ်သောအရာဖြင့်၊ နိဂမေတွာ-နိဂုံးအုပ်ဏ၊ ဝါ - ဆုံးဖြတ်ဏ၊ နိန္ဒန္တော - ယခုအခါ ကဲ့ရဲ့လိုသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ တယိဒံ ဘောဝေါတမ နသမ္ဘဿမေဝါ တိ- ဟူ၏၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ အဘိဝါဒနာဒီနံ-ရှိခိုးခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ တံ အကရဏံ-ထိုမပြုခြင်းသည်၊ နယုတ္တမေဝ-မသင့်လျော်သည်သာ။

အထ-ကဲ့ရဲ့ရာ ထိုအခါ၌၊ အသ-ထို ပုဏ္ဏားအား၊ (ဒသေဝ တုကာမော အာဟ၌စပ်၊) ဝါ-၏၊ (တံ အညာဏံ၌စပ်) ဘဂဝါ-သည်၊ အတ္တုက္ကံသန ပရဝမ္ဘနဒေါသံ - မိမိကို ချီးမြှောက်ခြင်း, သူတပါးကို ရှုတ်ချခြင်း အပြစ်သို့၊

တံသဝနဠ စသည်။ ။တထေဝ၏အနက်ကိုပြလို၍ "တံ၊ပေ၊ကေဘာဝံ ဂစ္ဆတိ" ဟု မိန့်၊ "တထေဝ—ထို ကြားအပ်သည့်အတိုင်းသာလျှင်" ဟူသည် "အကြား-အမြင် ၂မျိုးလုံး တထပ်ထည်း တူနေခြင်းပင်တည်း " ဟူလို၊ ထိုစကားကိုပင် ခိုင်မြဲ စေလို၍ (ဒဋ္ဌိ) တနည်းအကြောင်းပြလို၍ "နှ ဟိ"စသည်မိန့်၊ နောက်၌ နိမန္တေတိတိဟု ဣတိ ပါနေသောကြောင့် ဟေတုဝါကျက သာ၍ အဌကထာ အနက်ပေးရာ၌ အားကောင်း၏၊ ပါဠိတော်အနက်ပေးရာ၌မူ ဣတိ မပါသောကြောင့် ဒဋ္ဌိသာ ပေး။

ဝေ၊ပေါ နသမ္ဘဿမေဝ။ ။ဝေ်ကို နိဂမေတွာ၌ စပ်၊ နိဂမေတွာ၌ "နိ-နိဋ္ဌာနံ- (အပြီးအဆုံးသို့) + ဂမေတွာ—ရောက်စေ၍"ဟု အနက်မှတ်၊ ရှေးကကြားအပ်ခဲ့သော အကြောင်းကို ယခု တွေ့မြင်အပ်သောအရာဖြင့် အပြီးအဆုံးသို့ရောက်စေသည်၊ ဝါ—ဆုံး ဖြတ်ချက်ချသည်-ဟူလို၊"နိန္ဒန္တော"အရကား"တယိဒံ နသမ္ဘဿမေဝ"တည်း၊-အခြား ဂုဟာတွေ ရှင်ဝေါတမမှာ ပြည့်စုံနေပါလျက် "အဘိဝါဒန စသည်ကိုပြုခြင်း" ဟူသော ဤဂုဏ်တခု မပြည့်မစုံ ဖြစ်နေသည်—ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် "ဟံ ၊ ပေ ၊ နယုတ္တမေဝ "ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်ဖွင့်သည်၊ "အဘိဝါဒန စသည်ကို မပြုခြင်းဟာ မသင့်တော်ပါ"ဟူလို။

အတ္တုက္ကံသန၊ပေ၊အနုပဂမ္ဘ ။ ။သူတပါးက မိမိကို စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့သည့်အခါ မိမိ ဂုဏ်တွေကို ထုတ်ဖော်ဝါကြွားလျှင် အတ္တုက္ကံသန အပြစ် ဖြစ်တတ်၏၊ ကဲ့ရဲ့သူကို ပြန်၍ ရှုတ်ချသော အားဖြင့် ပရဝမ္ဘန အပြစ်လည်း ဖြစ်တတ်၏၊ ဘုရားရှင်သည် ထို အပြစ်

အနုပဂမ္ဘ-မကပ်ရောံမှ၍၊ ကရုဏာသီတလဟဒယေန-ကရုဏာတော်ကြောင့် အေးမြသော စိတ်နှလုံးတော်ဖြင့်၊ တံ အညာဏံ–ထို မသိခြင်းကို၊ [“အရှင် ဂေါတမသည် ငါ့အား ရှိခိုးမှုစသည်ကို ပြုထိုက်သူ မဟုတ် ”ဟု နားမလည်ခြင်းကို၊] ဝိဓမိတ္တာ- ပယ်ဖျောက်တော်မူ၍၊ ယုတ္တဘာဝံ- သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ [ရှိခိုးမှုစသည်ကို မပြုသော်လည်း၊ “နယုတ္တမေဝ ”ဟု ကဲ့ရဲ့သည့် အတိုင်း မဟုတ်, ယုတ္တ ဖြစ်ကြောင်းကို။] ဒဿေတုကာမော – ပြတော်မူလိုသည်၊(ဟုတ္တာ) နာဟန်နဲ့ ဗြာဟ္မဏား၊ပေ ဝိပတေယျာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

တတြ-ထို နာဟန်နဲ့ ဗြာဟ္မဏအစရှိသောစကားရပ်၌၊ အယံ- ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သခေါ်ပဏ္ဍော- တည်း၊ ဗြာဟ္မဏ-ပုဏ္ဏား၊ အဟံ-ငါသည်၊ အပ္ပဋိဟတေန-ပေါက်ပင်မတားဆီးအပ်သော၊ သမ္ဗညုတညာဏစက္ခုနာ-သမ္ဗညုတညာဏ်တည်းဟူသော မျက်လုံးတော်ဖြင့်၊ သြလောကေန္တော-ကြည့်ပါသော်လည်း၊ (နပဿာမိ၌ စပ်၊) ယံ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဟံ-သည်၊ အဘိဝါဒေယျံဝါ-ရှိမူလည်း ခိုးရာ၏၊ပစ္စုဋ္ဌေယျံဝါ-နေရာမှ အလျင်ထ၍ ခရီးဦးမူလည်း ကြိုဆိုရာ၏၊ အာသနေန-ဖြင့်၊ နိမန္တေယျံဝါ-ဖိတ်မူလည်း ဖိတ်မန်ရာ၏၊ [ဤ၌ ဝါတို့ကား အနိယမတ္ထတည်း၊] တံ ပုဂ္ဂလံ- ကို၊ သဒေဝကာဒိဘေဒေ-သဒေဝက အစရှိသော်အပြားရှိသော၊ တေသွိ်ံ လောကေ-၌ နပဿာမိ-မြင်တော်မမူ။ [အနန္တရိယံဝါ နေရာဝယ် “ အနန္တရိယံစ ” ဟု မူကွဲရှိ၏၊ ထိုမူကွဲက ကောင်းပုံရသည်။]စ- သည်သာ မကသေး၊ ယွာဟံ - အကြင်ငါသည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ့၊ သမ္ဗညုတံ-သမ္ဗညုအဖြစ်သို့၊ ပတ္တော-ရောက်ပြီးသည်၊) ဟုတ္ဝာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်မှ၊) ဝေရုပံ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ နိပစ္စကာရာရဟံ-ရိုသေတုပ်ဝပ်မှု

၂ ရပ်သို့ မကပ်ခရောက်ဘဲ ဧမြသော် စိတ်ထားဖြင့် ပြန်၍ မိန့်တော်မူလေသည်။ [အတ္တနော-မိမိကို+ဥတ္တံသနံ–ဂုဏ်ဖေါ်သောအားဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်း၊ အတ္တုက္ကံသနံ-ခြင်း၊ ပရဿ–သူတပါးကို+ဝမ္ဘနံ-အပြစ်ကို ထုတ်ပြ၍ ရှုတ်ချခြင်း၊ ပရဝမ္ဘနံ-ခြင်း။]

သြလောကေန္တော။ ။ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်ပြီး၍ မကြာမီပင် အရှိအသေပြု၍ နေဘို့ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို တကမ္ဘာလုံး၌ ကြည့်တော်မူဘူးပါသည်၊ ထိုသို့ ကြည့်တော်မူဘူးသည်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍“သြလောကေန္တော”ဟု မိန့်တော်မူသည်။

နိပစ္စကာရာရဟံ။ ။နိပတနံ – တုပ်ဝပ်ခြင်း၊ နိပစ္စံ–ခြင်း၊ (နိ+ ပတ+ ဏျ။) နိပစ္စဿ+ ကာရော– နိပစ္စကာရော၊ နိပစ္စကာရဿ – အား (အလမတ္ထသမ္ဗန္ဓါန်) + အရဟော–နိပစ္စကာရာရဟော၊ ဒုတိယာ၌“ပါဏာတိပါတာရဟံ”ကိုလည်း “ပဏိ”ဟု ပါ၌မှန်ပြင်၊ နိပတနံ နိပါတော၊ ပကာရေန+နိပါတော–ပဏိပါတော၊ ပ–သဏ္ဌာန်၌ (ပြ) ဥပသာရနောက်ဖြစ်၍ နကို ဏပြန်စေ။

ပြုခြင်းအားထိုက်သော၊ ပုဂ္ဂလ်-ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊(ယံ)နုပဿာမိ-အကြင်မြင်တော်
မမူ၊ တဿမေ-ထိုငါ၏၊ ဧတံ- ဤ ရှိသေတုပ်ဝပ်မှုပြုထိုက်သူကို မမြင်ခြင်းကို၊
အနုဿရိယံ - မအံ့ဩြအပ်ပါ၊ ဝါ - မအံ့ဩြလောက်ပါ၊ အပိစ- စင်စစ်ကား၊
ယဒါပိ - အကြင်အခါ၌လည်း၊ အဟံ-ငါသည်၊ သမ္ဗတိဇာတော - မွေးဖွားပြီး၍ ယခုတခဏာသာ ရှိသေးသည်၊ (သမာနောဝ- ဖြစ်စဉ်ကပင်၊) ဥတ္တရေန မုခေါ-မြောက်အရပ်၌မျက်နှာရှိသည်၊ ဝါ-မြောက်အရပ်သို့ရှေးရှု၊ သတ္တပဒ ပီတိဟာရေန-ခုနစ်ဖဝါး လှမ်းခြင်းဖြင့်၊ ဂတ္ဝာ-သွားမ၊ သကလံ- အလုံးစုံ သော၊ ဒသသဟဿိ လောကဓာတုံ - တသောင်းသော လောကဓာတ်ကို၊ ဩလောကေသိ - ကြည့်တော်မူခဲ့ပြီ၊ တဒါပိ - ထိုအခါ၌လည်း၊ (ထိုအခါ တုန်းက သော်မှလည်း၊) ယံ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဟံ-သည်၊ အာဘိဝါဒေယျံ ဝါ- ရှာ၏၊ ပစ္စုဋ္ဌေယျံဝါ- ရှာ၏၊ အာသနေန- ဖြင့်၊ နိမန္တေယျံဝါ- ရှာ၏၊ သ ဒေဝကာဒိဒေဝေ-သော၊ ဧတသ္မိံ လောကေ-၌၊ တံပုဂ္ဂလံ-ကို၊ နုပဿာမိ-မူ၊ အထခေါ - စင်စစ်ကား၊ မံ - ငါ့ကို၊ သောဠသကပ္ပ သဟဿာယုကော-ကပ္ပါပေါင်း တသောင်းခြောက်ထောင်အသက်ရှည်ခဲသော၊ ဒီဃာသဝ မဟာ ဗြဟ္မာပိ- ရဟန္တာမဟာဗြဟ္မာသည်ဒသာ်လည်း၊ အဠလိံ-ကို၊ ပဂ္ဂဟေတ္မာ-ချီမြှောက်၍၊ တုံ- အသင်မင်းသားသည်၊ လောကေ - လောက၌၊ မဟာပုရိ သော - မြတ်သော ယောက်ျားပါတည်း၊ တုံ-သည်၊ သဒေဝကဿ- နတ်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ လောကဿ-၏၊ ဝါ-ထက်၊ အဂ္ဂေါစ - အဦးအဖျားလည်း ဟုတ်ပါ၏၊ ဇေဋ္ဌောစ - အကြီးအကဲလည်း ဟုတ်ပါ၏၊ သေဋ္ဌောစ - အမွန် အမြတ်လည်း ဟုတ်ပါ၏၊ တယာ - အသင် မင်းသားထက်၊ ဥတ္တရိတရော- သာလွန်မွန်မြတ်သူသည် နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဣတိ-၌သို့ပြော၍၊သဠာတ သောမန ဿော-လွန်စွာဖြစ်သော ပမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပဋိမာနေသိ-မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ဘူးပြီ။

၉-ဆက်၊ တဒါပိ - ထို အခါ၌လည်း၊ အဟံ-သည်၊ အတ္တနာ- မိမိထက်၊ ဥတ္တရိတရံ-သာလွန်မွန်မြတ်သူကို၊အပဿာမိ-မမြင်ရသည်၊(ဟုတ္တာ-၍၊) အဂ္ဂေါ ဟ မသ္မိ လောကဿ,ဇေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ, သေဋ္ဌောဟမသ္မိ

သမ္ဗတိဇာတော စ သည်။ ။ သမ္ဗတိ+ဇာတဿ အဿာတိ သမ္ဗတိဇာတော၊ (မာသဇာတော ကဲ့သို့တည်း၊) "ဥတ္တရေနမုခေါတိ ဥတ္တရာဘိမုခေါ၊ – " ဋီကာ၊ ဥတ္တရေန + မုခံ ယဿာတိ ဥတ္တရေနမုခေါ၊ နာ ဝိဘတ်မကြေ့သော အ လုတ္တသမာသ်၊ ထိုနာလည်း"ပုရတ္ထိမေန ဓတရဋ္ဌော"ကဲ့သို့ အမိကရဏအနက်၌ သက်၊ ဝိတိဟာရတံ-ရှေခြေကိုလွန်၍ နောက်ခြေကို ဆောင်ခြင်း၊ ဝါ- လှမ်းခြင်း၊ ဝိတိဟာရော- ခြင်း၊ သတ္တပဒဿ-ကို + ဝိတိဟာရော, သတ္တပဒဝိတိဟာရော-ခြင်း။

လောကသ္မာတိ-ဟူ၍၊ အာသဘိ-ရဲရင့်သူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝါစံ-စကားကို၊ နိစ္ဆာရေသိ-မ်ိုးမြတ်ဘူးပြီ၊ [အဟံ-သည်၊ လောကသ-တလောကလုံး ထက်၊ အဂ္ဂေါ-အဦးအဖျားသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏၊ အဟံ လောကသ-ထက်၊ ဇေဋ္ဌော-အကြီးအကဲသည်၊ အသ္မိ-၏၊ အဟံ လောကသ-ထက်၊ သေဋ္ဌော-အမွန်အမြတ်သည်၊ အသ္မိ- ၏၊] ဧဝံ- ဤသို့၊ သမ္ဘတိဇာတဿာပိ - မွေးဖွားပြီး၍ ယခု တခဏမျှသာ ရှိသေးသည်လည်းဖြစ်သော၊ မယှံ-၏၊ အဘိဝါဒနာ ဒိရဟော - ရှိခိုးခြင်း အစရှိသည်ကို ထိုက်သော၊ ပုဂ္ဂလော - သည်၊ နတ္ထိ-မရှိခဲ့၊ သ္မာဟံ-သည်၊ ဣဒါနိ-ဌ၊ သဗ္ဗညုတံ-သဗ္ဗညူအဖြစ်သို့၊ ပတ္တော-ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ) ကံ-အဘယ်သူ့ကို၊ အဘိဝါဒေယျံဝါ-ရှိမူလည်း ခိုးရာဥ၊းအံ့နည်း၊ ပစ္စုဋ္ဌေယျံဝါ - နေရာမှ အလျင်ထ၍ ခရီးဥ၊းမူလည်း ကြိုဆိုရာဥ၊း အံ့နည်း၊ အာသနေန-ဖြင့်၊ နိမန္တေယျံဝါ-ဖိတ်မူလည်း ဖိတ်ရာဥ၊းအံ့နည်း၊ ဗြာဟ္မဏ-ပုဏ္ဏား၊ တဿ-ကြောင့်၊ တုံ-သည်၊ တထာဂတော-မြတ်စွာဘုရား အထံမှ၊ ဧဝရူပံ - ဤသို့သဘောရှိသော၊ နိပစ္စကာရံ - ရိုသေတုပ်ဝပ်မှု ပြုခြင်းကို၊ မာ ပတ္တယိတ္ထ- မတောင်းတပါလင့်၊ [အဇ္ဇတနိ သြကဲ့ ဧ၊ပြု၍ ပတ္တယိ ဟု ရှိသင့်၏၊ ပတ္တယိတ္ထကိုကား ဝစနဝိပလ္လာသ ကြောင့်။] ဟိ – မှန်၏၊ ဗြာဟ္မဏ – ပုဏ္ဏား၊ ယံ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ တထာဂတော-သည်၊ အဘိဝါဒေယျဝါ - ရာ၏၊ ပစ္စုဋ္ဌေယျဝါ-ရာ၏၊ အာသနေန- ဖြင့်၊ နိမန္တေယျဝါ - ရာ၏၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ မုဒ္ဓါပိ-ဥ၊းထိပ်သည်လည်း၊ ရတ္တိပရိယောသာနေ-ညဉ့်အဆုံး၌၊ ပရိပါကသိထိလဗန္ဓနံ-မှည့်ရင့်ခြင်းကြောင့်လျော့သောအဖွဲ့ရှိသော၊ ဝဏ္ဏာ-အညာမှ၊ ပဝုတ္တတာလဖလမိဝ - ကြွေကျသော ထန်းသီးကဲ့သို့၊ ဂိဝတော-လည်ပင်းမှ၊ ပန္ဓိဇ္ဇတ္ထာ-ပြတ်၍၊ သဟသာဝ- အဆောတလျင်သာလျင်၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ဝိပတေယျ-ကျရာ၏၊ ဧတိ- ဤကား၊ သခ်ေပတ္ထော-တည်း (တကြောယံ သခ်ေပတ္ထောကို ပြန်အုပ်သည်)။

ပရိပါက၊ ပေ၊ ဖလံ ဝိယ။ ။ပရိပန္ဓနံ – မှည့်ရင့်ခြင်း၊ ပရိပါကော–ခြင်း၊ ပရိပါကေန + သိထိလံ ပရိပါကသိထိလံ၊ ပရိပါကသိထိလံ+ ဗန္ဓနံ ယဿာတိ ပရိပါကသိထိလဗန္ဓနံ (တာလ ဖလံ)၊ ဝဏ္ဏာတိ ဗန္ဓတိ ဘော်တိ ဝဏ္ဏော (ဖွဲရာ အညာ, အနိုင်) ဝဏ္ဏိဝါတ်, ကပစ္စည်း၊ ကြွေကျခြင်းအနက်ကိုဟောသော ပဝုတ္တာ၌ ဓာတ်ကြီးထားသည်ကို မတွေ့မိ၊ “ ပဝုတ္တောတိ ပတိတော ” ဟု မဟာဝါ မဟာခန္ဓက သြဝါဒဓော်ကား၌ဌင်း, “ ဗန္ဓနာ ပဝုတ္တော ၊ ပေ ၊ ဗန္ဓနတော ပမုတ္တဘာဝေ ”ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ ပဌမဝါထာ အဖွင့်၌ဌင်း ဖွင့်ထားသည်ကိုသာ တွေ့ရ၏၊ “ ဝုတ္တသိရော”ကဲ့သို့ ပဝုဒ္ဓ ဝုဒ္ဓ၊, သို့မဟုတ် ဝပဓာတ်, တ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးစေသင့်သည်။ [ပဝုဒ္ဓ ဝစဓာတ်, တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော (ဆိုအပ်ဟု အနက်ထွက်သော) ပဝုတ္တသဒ္ဒါကား ဤနေရာနှင့် မဆိုင်။]

ဝေ-ဤသို့၊ ဝုတ္တောပိ-မိန့်တော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ မြာဟ္မဏောသည်၊ ဒုပ္ပညတ္တဝယ-ပညာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ- ပညာမရှိသည့်အတွက်၊ (အသလ္လက္ခေနေ္ဒာ၌စပ်၊) တထာဂတဿ-၏၊ လောကေ -၌၊ ဧဇ္ဇဘာဝံ-ကို၊ အသဲလွန်ကွေ့ခြင်း- မမှတ်သားနိုင်သည်၊(ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ အသဟမာနောဿ စပ်၊) ကေဝလံ - သက်သက်၊ တံ ဝစနံ - ထိုစကားကို၊ အသဟမာနော - သည်းမခံနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ - ၍၊) အရဟတ္တပေါ ဘဝံ ဂေါတမောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ ["တထာဂတဿစ" ဟု စပါသည်ကား အပို, ဆည်းစရာ မရှိ၊ အဂုတ္တိ၊ရ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း မပါ။] ကိရ-ခဲ့၊ အယံ - ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အသ-ထို ပုဏ္ဏားဟု၊ အဓိပ္ပါယော - အလိုတည်း၊ လောကေ - ၌၊ ယံ အတိဝါဒန ပန္နဠ္ဠာန အဋ္ဌလိကမ္မ သာမီစိကမ္မံ-အကြင်ရှိခိုးမှု,နေ့ရာမှ အလျင်ထ၍ ခရီးဥုံးကြိုဆိုမှု, လက်အုပ်ချီမှု,အရိုအသေပြုမှုကို၊ သာမဂ္ဂိရသောတိ-သ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တံ-ထို အတိဝါဒန စသော အမှုသည်၊ ဘောတော ဂေါတမဿ- ၏ သန္တာနဿ၊ (အား-ဟုလည်း ပေးကြ၏၊) နတ္ထိ- မရှိ၊ တဿာ- ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အတိဝါဒန စသော အမှု၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊) ဘဝံဂေါတမော-သည်၊ အရဟတ္တပေါ အရဟတ္တိကော, အရသ သဘာဝေါ - သာမဂ္ဂိရသ မရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏၊ ဣတိ အဓိပ္ပါယော။

သာမဂ္ဂိရသ ။ ။ ရသီယတိ အဿာဒီယတီတိ ရသော – သာယဟအပ်သော အရသာ၊ ထို"ရသ"ဟူသည် အတိဝါဒနစသော ရှိသေမှုတည်း၊ မှန်၏–ထိုအရိုအသေပြုမှုသည် (အရိုအသေ ခံရသူ့အတွက်) နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကြောင်း အရသာတမျိုးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် အရိုအသေ ခံချင်ကြသည်၊ အရိုအသေ ပေးသူအတွက်လည်း (ဟန်လုပ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ တကယ်စေတနာရင်းဖြင့်) အရိုအသေပေးခြင်း ဖြစ်လျှင် သာယာဘွယ် (ဝမ်းမြောက်မှု) အရသာတမျိုးပင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤ အရသာကို "သာမဂ္ဂိရသ"ဟု ခေါ်ရသည်၊ သမဂ္ဂါနံ + ဧသော သာမဂ္ဂိ- (ကြီးသူငယ်သူတို့ စိတ်ချင်းမတဲ့ကြလျှင် အတိဝါဒနစသော အမှုကိုမပြုကြ၊ ညီညွတ်သူတို့သာပြုကြသောကြောင့်) ညီညီညွတ်ညွတ် ဖြစ်နေကြသူတို့၏ + ရှိခိုးမှု စသော အလုပ်ကို သာမဂ္ဂိ ဟု ခေါ်၏၊ သာမဂ္ဂိစ + သာ + ရဿာစာတိ သာမဂ္ဂိရသော– ညီညွတ်သူတို့၏ဥစ္စာ သာယာဘွယ်ကောင်းသော ရှိသေမှု။ (ဂ္ဂိ၌ မဏ္ဍေရသပြု။)

အရဟတ္တပေါ။ ။ထို သာမဂ္ဂိရသ မရှိသူသည် "နတ္ထိ+ ရသော ယဿ" ဟူသော ဝစနတ္ထအရ "အရသ" မည်၏၊ ဤ "အရသ" အရ ပုဂ္ဂိုလ်ရသောကြောင့် ရူပနှင့် အရမတူရကား ဘာဝပြဓာန, တနည်း"အရသဘာဝ"ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဒ်ကြောင့်ဟုကြ၊ ထိုသို့ ကြီမှသာ ရူပနှင့်အရတူ၍ "အရသော+ရူပံ ယဿာတိ အရသရူပေါ "ဟု ဖြစ်နိုင်သည်၊ ရူပအရလည်း "ရူပ–အဆင်း"စသော အနက်ကိုယူမည် စိုး၍ "အရသ

အထ-ပြောဆိုရာ ထိုအခါ၌၊ အသ-ထိုပုဏ္ဏားအား၊(သန္ဓဿ-ကြွ၌ စပ်၊) ဝါ-၏၊ (စိတ္တ၌ စပ်၊) ဘဝဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ စိတ္တမုဒုဘာဝဇန နည်း-စိတ်၏ နည်းသည်၏အဖြစ်ကိုဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဥဇုပိပ္ပဋိကဘာဝံ-ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကို၊ ပရိဟရန္တော - ရှောင်လွှဲတော်မူလျက်၊ အညထာ-ပုဏ္ဏားရည်ရွယ်အပ်သော အနက်မှ တပါးသော အပြားအားဖြင့်၊ တဿ ဝစနဿ-ထိုအရသရှုပေါ ဟူသော သဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ အတ္ထနိ-ကိုယ်တော်၌၊ သန္ဓဿန္တော - ကောင်းစွာ ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍၊) အတ္ထိဒ္ဓေသ မြာဟ္မဏ ပရိယာယောတိ အာဒိ - အတ္ထိဒ္ဓေသ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော အစရိသော စကားကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအတ္ထိဒ္ဓေသ အစရိသော စကားရပ်၌၊ ပရိယာယောတိ-ကား၊ ကာရဏံ-အကြောင်းတည်း၊ ဟိ- မှန်၏၊ အယံ ပရိယာယသဒ္ဒေါ- သည်၊ ဒေသနာဝါရ ကာရဏောသု-ဟောအပ်သော တရား, အလှည့် အကြိမ်, အကြောင်းဟူသော အနက်တို့၌၊ ဝတ္တတိ-၏။

ဇာတိကော" ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင် ဇာတိအရလည်း အမျိုးဇာတ်ကို ယူမည် စိုး၍ "အရသ သဘာဝေါ"ဟု ထပ်၍ဖွင့်သည်၊"မည်သူမျှ မတိုက်တွန်းရာဝဲ ပင်ကိုယ်သဘောအတိုင်း အားဖြင့်ပင် အဘိဝါဒနစသော သာမဝိုရသ မရှိ" ဟူလို၊ ဤအဖွင့်အတိုင်း " အရသ ရှုပေါ - အဘိဝါဒနစသော သာမဝိုရသ မရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏"ဟုပေး။

စိတ္တမုဒုဘာဝေ ပရိဟရန္တော။ ။"ငါသည် အရသရှုပ မဟုတ်, ငါတို့လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည် ရှိခိုးမှုစသည်ကို မပြုသိုက်" ဟု တိုက်ရိုက်ပယ်လိုက်လျှင် ပုန်းကားဏ၏ စိတ်သည် ခက်ထန်ကြမ်းတန်းဘွယ်ရာ ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ပုန်းကားဏ၏စိတ်ကို နည်းလာအောင် ချဲ့ဆောင်သောအားဖြင့် "အတ္ထိ ဒ္ဓေသ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော=ငါဘုရားကို အရသရှုပ ဟု ဆိုလိုလျှင် ဆိုစရာ အကြောင်း ရှိပါ၏။" ဟု မိန့်တော်မူကာ ထို အကြောင်းကိုပင် "ယေ တေ ရှုပရသာ"စသည်ဖြင့် ချဲ့ပြတော်မူသည်။

အညထာ ဝစနဿ သန္ဓဿန္တော။ ။အရသရှုပေါ – ဟူသော သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ပုန်းကားဏ အဘိဝါဒနစသော သာမဝိုရသ မရှိခြင်းကို ရည်ရွယ်၏၊ ထိုရည်ရွယ်ချက်မှ တခြား ရှုပရသစသော သာမဝိုရသ မရှိပုံ ပြခြင်းကို"အညထာ တဿ ဝစနဿ အတ္ထံ သန္ဓဿန္တော"ဟု ဆိုလိုသည်။

ပရိယာယော။ ။ပရိယာယတိ ဒေသေတဗ္ဗံ အတ္ထံ အဝဂမေတိ ဗောဓေတီတိ ပရိယာယော = ဟောထိုက်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေတတ်သောကြောင့် ဒေသနာတော်သည် ပရိယာယမည်၏။ [ပရိပုဗ္ဗ, ဣဓာတ်, တနည်း–အယဓာတ် (ကာရိတ်ပစ္စည်းကြေ) ဏပစ္စည်း။] ပရိယာယတိ (အပရာပရံ ပရိဝတ္တတိ) တိ ပရိယာယော= တလှည့်ပြီး တလှည့် ဆက်ကာဆက်ကာ လည်တတ်သောကြောင့် အလှည့်အကြိမ်သည် ပရိယာယမည်၏။ [ကာရိတ်ပစ္စည်း မပါ, ရှေအတိုင်း ဓာတ်ပစ္စည်း၊ ပရိသဒ္ဒါသည်

ဟိ-ခဲ့၊ မဓုပိဏ္ဍိကပရိယာယောတွေ့ဝ နံ ဓာရေဟိတိ အာဒိသု-မဓု ၊ပေ၊ ဓာရေဟိ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သေ - ၌ ပရိယာယ သဒ္ဒါသည်၊ ဒေသ နာယံ - ဟောအပ်သော တရားဟူသော အနက်၌၊ ဝတ္တတိ - ၏၊ (မူလ ပဏ္ဏာသ,ဒုတိယသီဟနာဒဝဂ်,အဋ္ဌမမဓုပိဏ္ဍိကသုတ်၊ ပါဠိတော်ရင်းအတိုင်း ဋီကာ ထည့်၊ နံ အနက် မရှိ၊) [ဋီကာ - ၌ တရားတော်ကို၊ မဓုပိဏ္ဍိက ပရိယာ ယောတွေ့ဝ-မဓုပိဏ္ဍိကဒေသနာတော်ဟူ၍သာ၊ ဓာရေဟိ-မှတ်ပေတော့၊] ကဿ နု ခေါ် အာနန္ဒ အဇ္ဇ ပရိယာယော ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတုန္တိ အာဒိ သု-ကဿ၊ပေ၊တုံ့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝါရေ-အလှည့်အကြိမ်ဟူသော အနက်၌၊ဝတ္တတိ-၏၊(ဥပရိပဏ္ဏာသ,ပဌမ သဠာယတနဝဂ်,စတုဋ္ဌနန္ဒကော ဝါဒသုတ်၊) [အာနန္ဒ–အာနန္ဒာ၊ အဇ္ဇ-ယနေ့၊ ဘိက္ခုနိယော-ရဟန်းမတို့ကို၊ ဩဝဒိတုံ-ဆုံးမခြင်းငှါ၊ ကဿ – အဘယ်ရဟန်း၏၊ ပရိယာယော နု ခေါ်- အလှည့်အကြိမ်နည်း၊] သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ အညံ ပရိယာယံ အာစိက္ခတု ယထာယံ သိက္ခုသ်ယော အညာယ သဏ္ဌာဟေယျာတိ အာဒိသု- သာဓု ၊ပေ၊ သဏ္ဌာဟေယျ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ကာရဏော - အကြောင်း ဟူသော အနက်၌၊ ဝတ္တတိ-၏။(တတိယပါရာဇိက၊) [ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ သာဓု- တောင်းပန်ပါ၏၊ ဘဂဝါ - သည်၊ ယထာ - အကြင် အကြောင်းဖြင့်၊ အယံ ဘိက္ခုသ်ယော-ဤရဟန်း အပေါင်းသည်၊ အညာယ-အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ သဏ္ဌာ ဟေယျ - ကောင်းစွာ တည်ရာ၏၊ အညံ - အခြားသော၊ တံ ပရိယာယံ - ထို အကြောင်းကို၊အာစိက္ခတု-ဟောပြတော်မူပါ။]ဋီ၀-၌အတ္ထိဒ္ဓေသမြောဟ္မဏ ပရိယာယော အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဣဿ - ထို ပရိယာယ သဒ္ဒါသည်၊ ကာရဏော-အကြောင်းဟူသော အနက်၌၊ ဝတ္တတိ-၏၊ တဿ- ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပရိယာယသဒ္ဒါ၏ အကြောင်းဟူသော အနက်၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊) ဣဒ-၌ အတ္ထိဒ္ဓေသအစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဧဝံ-ဤ၊ အဇ္ဇော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော–၏၊ (ကိ -နည်း၊)မြောဟ္မဏ–ပုန်းကား၊ ယေန ကာရဏေန-အကြင် အကြောင်းဖြင့်၊ မံ– ငါ့ကို၊ အရသရူပေါ သမဏော ဝေါတမောတိ–မော ဟူ၍၊ [ပါဠိတော်၌ ဘဝ်နေရာ၀ယ် သမဏော ဟု ရှိသည်၊] ဝဒမာနော- ပြောဆိုလသော်၊ ဝါ-ပြောဆိုသော၊ ပုဂ္ဂလော - ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမ္မာ-ဟုတ်

ပုနပ္ပုနံ (အထပ်ထပ် အဆက်ဆက်) အနက်ဟော။] ပရိယာယတိ (အတ္ထနော ဖလံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝတ္တတိ) တိ ပရိယာယော= မိမိအကျိုးကို သိမ်းပိုက်၍ ဖြစ်တတ်သော ကြောင့် အကြောင်းသည် ပရိယာယမည်၏။ [ပရိသဒ္ဒါသည် ပရိဂ္ဂဟတ္ထ, ဋီ၀ာဘ်ကား ဝတ္တနတ္ထ။]

မှန်စွာ၊ ဝဒေယျ- ပြောဆိုရာ၏၊ ဝါ-ပြောဆိုသည် မည်ရာ၏၊ အဝိတထဝါဒီ တိ-မဆွတ်မယွင်း ပြောဆိုလေ့ရှိသူဟူ၍၊ သ၏- ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂန္ဓေယျ-ရေးရာ၏၊ တေကာရဏေ-သည်၊ အတ္ထိခေါ-ရှိသည်သာ၊(ဧတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိဘဇ္ဇော-၏၊ ရှေပြန်လှည့်ဘို့ရာ "ဂန္ဓေယျာတိ"ဟု ဧတိပါလျှင် ကောင်း၏၊ မပါလျှင် ထည့်။)

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဥုးအံ့၊သော-ထိုအကြောင်းဟူသည်၊ ကတမော-အဘယ်နည်း၊ ဣတိ- ဤကား အမေးတည်း၊ ဗြာဟ္မဏ-ပုဏ္ဏား၊ ယေ တေ ရူပရသာ - အကြင် ရူပရသ တို့သည်ရင်း ၊ ပေ၊ ယေ တေ ဖောट्ठब्बरसा-အကြင် ဖောट्ठब्बरस တို့သည်ရင်း၊ (သန္ဓိ- ရှိကုန်၏၊) တေ- ထို ရူပရသစသည်တို့ကို၊ တထာဂတသ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဟီနာ-ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ - ဤ ရူပရသစသည်တို့ကို ပယ်ပြီးခြင်းအကြောင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊ (ကတမောကိုပြန်ဖြေသည်၊ ဣတိ တပုဒ်လည်းကြေ။) ကိ - အဘယ်အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဇာတိဝသေန ဝါ- ခတ္တိယအစရှိသော ဇာတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်ရင်း၊ [ခတ္တိယာဒိဇာတိဝသေန၊ အာဒိဖြင့် ဗြာဟ္မဏယု၊ ယောဇနာ၌ " ဇာတိပဋိဗဒ္ဓေန - ဇာတ်နှင့်စပ်သဖြင့်သော်ရင်း"ဟုဖွင့်၏၊]ဥပပတ္တိဝသေန ဝါ-နတ်တို့၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သော်ရင်း၊ ဝါ-ပဋိသန္ဓေနှင့် စပ်သဖြင့်သော်ရင်း၊ [ဒေဝေသု ဥပပဇ္ဇိ ဝသေန-ဦး၊] သေဋ္ဌသမ္မတာနမ္ပိ-အမြတ်ဟု သမုတ်အပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊["အပိသဒ္ဒေန ပဒေဝ အဒေသ္ဌသမ္မတာနံ"-ဦးကာ၊ အပိသဒ္ဒါ သမ္ဘာဝနာဇောတက-ဟူလို၊]ပုထုဇနာနံ-ပုထုဇဉ်တို့၏ သန္တာန်၌၊(ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၌စပ်၊) ဝါ-ပုထုဇဉ်တို့သည်၊(အဿာဒေန္တာနံစသည်၌စပ်၊) ရူပါရမဏာဒီနိ-ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို၊ အဿာဒေန္တာနံ - လွန်စွာ သာယာ ကုန်လသော်၊ အဘိ

အ ဝိ တ ထ ဝါ ဒိ။ ။သက္ကတ၌"သမျစ်"ဟူသော အဗျယသည် ပါဠိ၌"သမ္မာ"ဟု ဖြစ်၏၊ သောဘန (ဤ၌ တင့်တယ် , အကောင်း , အသင့် အနက်များပါဝင်၏), သဂ်တ(ပေါင်းခြင်း),မနုည (နှစ်သက်ဖွယ်),သစ္စဝါဒကျ(မှန်သောစကား) ဟူသော အနက်များကို ဟော၏၊ ဤ၌ သစ္စဝါဒကျအနက်ဟောဟု သိစေလို၍"သမ္မာဝဒေယျ"ကို "အဝိတထ + ဝါဒိ— မှန်သောစကားကို + ဆိုလေ့ရှိသူ"ဟု ဖွင့်သည်၊ [အဝိတထကိုပင် တချို့နေရာ၌ အဝိပရိတံ (မဖေါက်မပြန် မှန်ကန်စွာ) ဟုလည်း အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။]

အဿာဒေန္တာနံ စသည်။ ။အဿာဒေန္တာနံကို အဘိနန္ဒန္တာနံ — ရဇ္ဇန္တာနံဟု ထပ်ဖွင့်၊ အဘိနန္ဒန္တာနန္တိ— သပ္ပိတိကတဏှာဝသေန ပမောဒမာနာနံ၊ (ပီတိနှင့်တကွ ဖြစ်သော တဏှာဖြင့် လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်နေမှုကို အဘိနန္ဒနဟု ခေါ်သည်၊) ရဇ္ဇန္တာနန္တိ-ဗလဝရာဂဝသေန ရဇ္ဇန္တာနံ၊(နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ရုံတွင်မကဘဲ အားကြီးသော

နန္ဒနာနံ- လွန်စွာနှစ်သက်ကုန်လတော်၊ **ရဇနာနံ-** တပ်မက်ကုန်လတော်၊ **ကာမသုခသာဒသခ်ါတာ-** ကာမသုခသာဒ ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ယေတေ ရူပသဒ္ဒ ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရသာ - အကြင် ရူပရသ, သဒ္ဒရသ, ဂန္ဓရသ, ရသ ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗရသတို့သည်၊ **ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-** ဖြစ်ကုန်၏၊ **ယေ-** ယင်း ရူပရသ စသည်တို့သည်၊ **ဣမံ လောကံ -** ဤသတ္တလောကကို **ဂိဝါယ-** လည်ပင်း၌၊ **ဗန္ဓိတ္မာ ဝိယ-** ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့၊ **အာဝိဇ္ဈန္တိ-** ဆွဲငင်ကုန်၏။

ရာဂအစွမ်းဖြင့် တပ်မက်မှုကို ရဇနဟု ခေါ်သည်၊) ထို ၂ မျိုးလုံးပင် "အသာဒန-လွန်စွာ သာယာခြင်း" ဖြစ်သည်။

ကာမသုခသာဒ။ ။ကာမေ – ကာမဂုဏ်၌+ပဝတ္တံ – အာရုံပြုသော (ခံစားသော) အားဖြင့်ဖြစ်သော+သုခံ–သုခဝေဒနာတည်း၊ ကာမသုခံ–နာ၊ ဤစကားအရ ကာမသုခ (ကာမချမ်းသာ) ဟူသည် ကာမဂုဏ်ခံစားရာ၌ ဖြစ်သော တဏှာနှင့် ယှဉ်သော သုခဝေဒနာတည်း၊ ထိုသုခကို အတူယှဉ်ဘက် တဏှာကလည်း သာယာ၏၊ နောက်နောက်စိတ်၌ပါသော တဏှာကလည်း သာယာ၏၊ ထို့ကြောင့် " အသာဒိ ယတိတိ အသာဒေါ=သာယာအပ်သော အရသာ၊ ကာမသုခဿ+တံ+အသာဒေါ စာတိ ကာမသုခသာဒေါ"ဟု ပြု၊ ရူပရသ စသည်တို့နှင့်အရတူပင်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ကာမသုခသာဒသခ်ါတာ ရူပရသ၊ပေ၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗရသာ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤအဖွင့်သည် " ပဋ္ဌကာမဂုဏော ပဋ္ဌိဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ၊ အယံ ကာမာနံ အသာဒေါ (သာယာအပ်သော အရသာတည်း)"ဟူသော ပါဠိတော်မှားနှင့်ထပ်မိ၏။

ရူပရသာဒီ။ ။မိမိ သဘောကျသော ရူပါရုံကို ကြည့်နေရသောအခါ တဏှာနှင့် ယှဉ်သော သောမနဿဝေဒနာ (ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ) ဖြစ်၏၊ ထိုဝေဒနာကို (ယှဉ်ဘက်တဏှာကလည်း သာယာ၏၊ နောင်နောက်တဏှာကလည်း ထိုဝေဒနာမျိုး ဖြစ်ချင်လာအောင် သာယာ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုဝေဒနာသည် " ရသီယတိ အသာဒီယတိ–သာယာအပ်၏" အရ ရသလည်းမည်၏၊ ရူပ သ-ရူပါရုံ၏+ ရသော-အရသာတည်း၊ ရူပရသော–သာ၊ သဒ္ဒရသစသည်၌လည်း နည်းတူ၊ "ရူပ ပရိဘောဂေန ဥပ္ပန္နတဏှာသမ္ပယုတ္တသောမနဿဝေဒနာ (တို့ကို) ရူပတော နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ (ရူပါရုံမှဖြစ်၍) ဟာဒယတပ္ပနတော (စိတ်နှလုံးကို နှစ်သိမ့်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အမ္ဗရသာဒယော ဝိယ (သရက်သီး စသည်မှဖြစ်သော အရသာကို အမ္ဗရသစသည် ခေါ်ရသကဲ့သို့) ရူပရသာတိ ဝုစ္စန္တိ" – အဋ္ဌက အဂ္ဂိတ္တိရ်ဋီကာ, ပဌမပ်, မဟာဝဂ္ဂ၊ (သာရတ္ထ၌ ပါဠိပျက်နေ၏)။

ယေ၊ပေ၊အာဝိဇ္ဈန္တိ။ ။ထိုသို့အရသာရှိသောကြောင့်ပင် လည်ပင်း၌ ကြိုးကွင်းတပ်၍ဆွဲသကဲ့သို့ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတွေကို ထိုကာမဂုဏ်တို့ကဆွဲဆောင်နိုင်ကြလေသည်။ [အာ, ဝိပုဗ္ဗ အဆိ (အဋ္ဌ) ဓာတ်သည် အာယာမ–ရှည်အောင် ဆွဲငင်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊] ထို့ကြောင့် " အာဝိဇ္ဈန္တိတိ အာကဍ္ဎန္တိ " ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ [အဆိ အဏ္ဍောစ ဘွာယာမေ–ဓာတ္တတ္ထသင်္ဂဟ]

စ-ဆက်၊ ဝတ္ထာရမဏာဒိသာမဂ္ဂိယံ-ဝတ္ထု၊ အာရုံ အစရှိသော အကြောင်းတို့၏ ပေါင်းဆုံ ညီညွတ်ခြင်းသည်၊ (သတိ- သော်၊ ဝါ- ကြောင့်၊ အာဒိဖြင့် အာလောကမနသိကာရစသည်ယူ၊) ဥပ္ပန္နတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာမဂ္ဂိရသာတိ-သာမဂ္ဂိရသာတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ သမ္ဗေါ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ- ထိုရူပရသစသည်တို့ကို၊ ကထာဂတသ-သည်၊ ပတိနာ-ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဇုတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ မယ္ဟံ

သာမဂ္ဂိရသ။ ။ထို ရူပရသ စသည်တို့ကို အဘယ်ကြောင့် "သာမဂ္ဂိရသ" ဆိုအပ်သနည်း – ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် "-ဝတ္ထာရမဏာဒိ သာမဂ္ဂိယဿ" ဟု မိန့်၊ သမဂ္ဂါနံ–ညီညွတ်သော ဝတ္ထု၊ အာရုံအစရှိသည်တို့၏+သော, သာမဂ္ဂိ၊ သာမဂ္ဂိယံ–ဝတ္ထု၊ အာရုံ အစရှိသော အကြောင်း တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်း ဟူသော ညီညွတ်မှုသည်၊ (သတိ–ရှိလသော်၊ ဝါ–ရှိခြင်းကြောင့်၊) ဥပ္ပန္နာ+ရသာ – ရသာတို့တည်း၊ သာမဂ္ဂိရသာ–တို့၊ စကျွဝတ္ထုနှင့် ရူပါရုံ အာလောက မနသိကာရ ဟူသော အကြောင်းတို့ ပေါင်းဆုံမိလသော် စကျွဒ္ဒါရုဝိထိ နှင့် တဒနုဝတ္တိကမနောဒ္ဒါရုဝိထိတို့ ဖြစ်ကြလေရာ, တဏှာနှင့်တကွ သုခဝေဒနာလည်း ဇောစောရာတွင်ပါဝင်၏၊ ထို တဏှာနှင့် တကွ သုခကို "သာမဂ္ဂိရသ" ဟု ခေါ်သည်၊ သောတဝတ္ထု, သဒ္ဒါရုံ, အာကာသ, မနသိကာရ စသည်တို့ ပေါင်းဆုံရာ၌လည်း ဤနည်းပင်တည်း။ ["စကျွရူပေန သံဝါသာ, ရာဂဝုတ္တိ ဝိဇာယတိ" စသော ပါဠိတော်များနှင့် သဘောတူပင်။]

မှတ်ချက် ။ ။ " ဝတ္ထာရမဏာဒိသာမဂ္ဂိယဿ – ဝတ္ထု အာရမဏာဒိ ကာရဏာ သာမဂ္ဂိယံ"–ဋီကာ၊ ဤ၌ ကာရဏကိုထောက်၍ " သာမဂ္ဂိယံ– သည်၊ သတိ– သော်၊ ဝါ–ကြောင့်"ဟု လက္ခဏာဟိတ် ပေးလိုက်သည်။

တေ သမ္ဗေါ....ပဟီနာ။ ။ရူပရသ၌ ရသအရနှင့် ကာမသုခသာဒေ၌ အဿာဒအရမှာ ရူပါရုံစသည်၌တည်သော ဇုဋ္ဌအရသာ(ကောင်းသောအခြင်းအရာ)ကိုလည်း တချို့နေရာ၌ ကောက်ယူရ၏၊ ဤနေရာ၌ကား ထိုဇုဋ္ဌအရသာကို မယူဘဲ ထိုအာရုံကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော တဏှာနှင့်ယှဉ်သော သုခသောမနဿကို ယူရသည်၊ ဘာကြောင့်နည်း – ဇုဋ္ဌအရသာသည် ပဟာတမ္ဘဝမ္ဘ မဟုတ်သဖြင့် ပယ်၍ မဖြစ်, တဏှာသမ္ပယုတ္တ သုခသာ ပဟာတဗ္ဗအကုသလ ဖြစ်သည့်အတွက် ပယ်၍ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ယောဇနာ။ ။အဿာဒနှင့်ရသတို့အရ ယခုပြခဲ့သော ဝစနတ္ထနှင့် အရဃကာတ်တို့သာ " အယံ (ဤ သုခသောမနဿသည်) ကာမာနံ အဿာဒေါ (သာယာအပ်သော အရသာတည်း), အမ္ဘရသော, (အမ္ဘသ+ရသော)" စသည်တို့နှင့် ညီမျှ၏၊ ပါရာဇိကက်ယောဇနာ၌ကား " သုခဒုက္ခ သမ္ဘယတ္ထော အဿာဒေါ, သုခဿာဒေါ (သုခနှင့်ယှဉ်သော သာယာတတ်သောတဏှာ)၊ ကာမေသု ပဝတ္ထော သုခဿာဒေါ ကာမသုခဿာဒေါ၊ ရသဿ အဿာဒေ ဣတိ ရသာ၊ (သောမနဿဝေဒနာ)၊ ရူပေ+ ပဝတ္ထာ+ ရသာ ရူပရသာ" စသည်ဖြင့် ဝိဂ္ဂဟပြုလေသည်။

ပဟီနာတိ-မယ့် ပဟီနာဟူ၍၊ ဝတ္ထုမ္ဘေပိ-ခန့်တော်မူထိုက်ပါသော်လည်း၊ **မမ ကာရေန-ဝါ** ဟူသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ **အတ္ထာနံ** - ကိုယ်ခန္ဓာတော်ကို၊ **အနုကိ္ခ ပန္တော**-ချိုမြောက်ခတ်မမူလိုသည်၊(ဟုတ္တာ) **ဓမ္မံ**-ကို၊ **ဒေသေတိ-**၏၊ **ဝါ-** တနည်း၊ သေ-၌ တထာဂတသည် ပဟီနာ ဟူသော စကားတော်သည်၊ **ဘဂ ဝတော-**၏၊ **ဒေသနာဝိလာသော**-ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ်စေတတ်သော ဉာဏ်တော်တည်း၊ **ဝါ** - ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ်စေတတ်သော ဉာဏ်တော်ဖြင့် ဟောအပ်သော တရားတော်တည်း၊ **တတ္ထ** - ထို တထာဂတသည် ပဟီနာ ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ **ပဟီနာတိ** - ဟူသည်**ကား**၊ **စိတ္တသန္တာနတော-** စိတ်အစဉ်မှ၊ **ဝိဂတာ** - ကင်းကုန်ပြီ၊ **ဝါ** – တနည်း၊ **ဇဟိတာ** – စွန့်အပ်ကုန်ပြီ၊ **ပန-**ဆက်၊ **ဘေသ္မိ** အတ္ထေ-၌**ဇဟိတာ** ဟူသောအနက်၌၊ **ကရဏေ-**

မမ ကာရေန ॥ ॥ "**မမ** အတ္တာတိတ္ထေ **မမ**ာတိ**ဇ္ဈ**ံ အမှသဒ္ဒတ္ထ**ဝါ**စိသဒ္ဒ**ကရ**ံ" ဟူသော ဝမ္မစေတိယသုတ်ဋီကာ အလိုအားဖြင့် **မမ**သည် အမှသဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဟောသောပုဒ်တမျိုးဖြစ်၏၊ [**မမ**အတ္တာ – **ဝါ**ဟူသော အတ္တ။] ထို့ကြောင့် " **မမံ**ဇ္ဈတိ– **ဝါ**ဟူ၍+**ပ**ဝတ္ထော–သော+**အာ**ကာရော – အခြင်းအရာတည်း"ဟု ပြု၍ "**မမ**ာကာရော" ဟု.ကမ္ဘဝရည်းသမ**ာ**သ် ဖြစ်၏။ [ယောဇနာ၌ နိဂ္ဂဟိတ်အဝိလာ၌ **ကာ**ရသဒ္ဒါကို ဥစ္စာရဏ (ရွတ်ခြင်း) အနက်ဟောဟု ယူပြီးလျှင် "**မမ**ံ**ကာ**ရေနာတိ **မမ** ဝစနေန-**ဝါ**ဟုဆိုခြင်း" ဟု ဖွင့်လေ၏။]

အနုကိ္ခ ပန္တော။ ॥"**ဝါ**"ဟု စကားသုံးလျှင် မာန်မာနဖြင့် မိမိကို မြှောက်ပင့်ရာရောက်၏၊ ထိုသို့ မြှောက်ပင့်ရာ ရောက်သော စကားသည် ပုန်ကားနှင့် မလျောက်ပတ်၊ ထို့ကြောင့်"**မ**ယ့်"ဟု မသုံးဘဲ ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားလျော်စွာ"**တ**ထာဂတသ"ဟု စကားသုံးတော်မူသည်။ ["**အ**ဇ္ဈာ**ဂ**ကွံ့သနဝသေန ကထိတေ ဗြာဟ္မဏာသ အသပ္ပါယ ဘာဝတော **အ**တ္တာနံ **အ**နုကိ္ခ**ပ**န္တော"–ဋီကာ။]

ဒေသနာဝိလာသော ဝါ ॥ ॥ ဝေနေယျဇ္ဈာသယမှ တနည်း ပြုသော စကားတည်း၊ "ဒေသနံ–ဒေသနာတော်ကို + ဝိလာသေတိ–တင့်တယ် စမ္ဘယ်စေတတ်၏" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဟောထိုက်သောအပြားကို နည်းမျိုးစုံ သိတော်မူနိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် ဒေသနာဉာဏ်တော်ကို " **ဒ**ေသနာ**ဝ**ိလာ**သ**" ဟု **ခေါ်**၏။ [" **ဒ**ေသေတဗ္ဗ**ပ**ကာရ**ဇ**ာနနံ ဟိ ဒေသနာ**ဝ**ိလာသော၊ **တ**ထာ ဒေသနာ**ဉ**ာ**ဏ**ာ**ဒ**ီ"–ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဒုကအဖွင့် မူလဋီကာ။] ဤ၌ကား ထိုဉာဏ် တော် ၂ ပါးဖြင့် ဟောထားအပ်သော " **တ**ထာ**ဂ**တသ **ပ**ဟီနာ" ပါဠိကို (အကြောင်းဉာဏ်၏အမည်ကို အကျိုးတရား၌တင်စားအပ်သော) ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ဒေသနာ**ဝ**ိလာသဟု ယူပါ။

ဝိဂတာ **ဇ**ဟိတာ **ဝ**ါ။ ॥ [**ပ**ဟီနာ၌ **ပ**ဗုဒ္ဓ + ဟာ**ဝ**ေတ် , **တ**ကို ဤ**ဏ** ပြုပြီးမှ သုတ်ကြီးဖြင့် **ဏ**ကို **န** ပြု။] ဟာ**ဝ**ေတ်သည် " **ဂ**တိ , **စ**ာ**ဂ**, ဟာ**နိ**"ဟု ၃ **နက်**ရှိ၏၊ ထိုတွင် **ဂ**တိအနက်ဟောတည်း၊ " **ဂ**တိဟူသည်လည်း **ပ**ဥ္စသာ**ရ**ကြောင့် ကင်းကွာ

ကရိတ်ားဝိဘတ်၏ ကတ္တား အနက်၌၊ သာမိဝစနံ - သာမိဝိဘတ်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏၊ ဧတေသံ – ဤ ရူပရသ စသည် တို့၏၊ အရိယာမဂ္ဂသတ္တေန–အရိယာမဂ်ာတ် , လက်နက်မြတ်ဖြင့်၊ ဥဇ္ဇိနံ – ဖြတ်အပ်ပြီးသော၊ တဏှာ ဝိဇ္ဇာမယံ- တဏှာအဝိဇ္ဇာဟူသော၊(မယပစ္စည်း အနက် မရှိ, သွတ္ထ) မူလံ–ဘဝ၏ အမြစ်သည်၊ [မူလန္တိ - ဘဝမူလံ၊–ဋီကာ။] (အတ္ထိ - ရှိ၏၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အရိယာမဂ်ာတ် , လက်နက်မြတ်ဖြင့်, ဖြတ်အပ်ပြီးသော တဏှာအဝိဇ္ဇာဟူသော ဘဝမြစ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊)ဥဇ္ဇိနမူလာ-ဥဇ္ဇိနမူလတို့ မည်၏၊ နေသံ-ထိုရူပရသ စသည်တို့၏၊ တာလဝတ္ထုဝိယ- ထန်းပင်၏ တည်ရာမြေကဲ့သို့၊ ကတံ - ပြုအပ်ပြီးသော၊ ဝတ္ထု – တည်ရာ စိတ်အစဉ်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊(ထိုသို့ထန်းပင်၏ တည်ရာမြေကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးသော တည်ရာ စိတ်အစဉ် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တာလာဝတ္ထု ကတာ - တာလာဝတ္ထုကတတို့ မည်၏၊ ဟိ–ချဲ့၊ တာလရုက္ခံ - ထန်းပင်ကို၊

ခြင်းတည်း”ဟု သိစေလိုခြင်း“ဝိဝတာ”ဟု ဖွင့်၏၊ “ပဟိယိ”သု–ကင်းကွာကုန်ပြီ၊ ဣတိ ပဟီနာ”ဟု ပြု၊ “စိတ္တသန္တာနတော”ကား ထို ဝိဝမနကြောင်း၏ အပါဒါန်ကိုင်းသော ကြောင့်ရင်း , တတာဝတ္ထု ဟူသော သမ္ဗန်၏ သမ္ဗန္ဓိကို ပြလိုသောကြောင်ရင်း , ထည့်အပ်သောပုဒ်တည်း၊ ဤနည်းဖြင့်“တေ-ထိုရူပရသစသည်တို့သည်၊ တတ်ဝတ္ထု-၏၊ စိတ္တသန္တာနတော-မှ၊ ပဟီနာ-ကင်းကွာကုန်ပြီ”ဟု ပါဠိတော်ရှင်ပေး၊ ဟာဝေတ်၏ စာဝ အနက်ကို ယူ၍“ဧဟိတာ”ဟု တနည်းဖွင့်၊ သကမ္မကကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်၊ “တေ-ထိုရူပရသစသည်တို့ကို၊ တတ်ဝတ္ထု-သည်၊ ပဟီနာ–ပယ်အပ်ကုန်ပြီ ” ဟု ပေး၊ ထို့ကြောင့် “ကရဏော သာမိဝစနံ”ဟု ဖွင့်သည်။

တာလာ၊ ပေ၊ တာလာဝတ္ထုကတာ။ ။တာလသေ–၏+ဝတ္ထု-တည်ရာတည်း၊ ရှေးက ထန်းပင်ပေါက်ဘူး၍ ယခုအခါ ထန်းပင်မရှိသောမြေနေရာတည်း၊ ထို့နောက် အဋ္ဌကထာအတိုင်း ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဝုတ္တတ္ထာန မပ္ပယောဂေါအရ “ဝိယ” စသည်ကို ချေပြီးသောအခါ “တာလဝတ္ထု ဝတ္ထုကတာ ”ဟု ပြီး၏၊ ထိုအခါ နိရုတ္တိနည်း(သို့မဟုတ် သုတ်ကြီး)ဖြင့် သြဠမှခေါ် ပုဒ်ကဲ့သို့ ဝတ္ထုတာခုကိုချေ, လ ၌ အ ကိုလည်း ဒီဃပြု၍ “တာလာဝတ္ထုကတာ”ဟု ဖြစ်၏၊ သြဠမှခေါ်ပုဒ်ပြီးပုံကို (၁၅၇)အလဂ္ဂဒ္ဒူပမာပုဒ်ဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ [“တာလဝတ္ထုဝတ္ထုကတာ ” တို ဝတ္ထုဇွေ သြဠမှခေါ်တို အာဒိသု ဝိယ မဇ္ဈေပဒလောပံ ကတ္တာ အကာရဿ ဒီဃံ ကတ္တာ တာလာဝတ္ထုကတာတိ ဝုတ္တံ။]

ယထာ ဟိ။ ။“တာလာဝတ္ထုနှင့် တူအောင် ထို ရူပရသ စသည်တို့၏ တည်ရာ ဝတ္ထုကို အဘယ်သို့ ပြုအပ်သနည်း ” ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် “ ယထာဟိ ” စသည်မိန့်၊ ရှေ ဝိဂ္ဂဟ (သမာသ်ပ) ဝါကျ၌ပင် ဥပမာပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤ“ယထာ ဟိ ” စသည်ကို တပ္ပါကဋီကရဏမကြောင်း ဝုစ္စန္တိ တိုင်အောင် ဝိတ္ထာရဝါကျ ဟု ကြံပါ၊ ထို ဝိတ္ထာရတွင် ဥပမာန–ဥပမေယျ ထပ်၍ခဲ့၊ ထန်းပင်နှင့် ရူပရသစသည်, ထန်းပင်ကို

သမ္ပလံ-အမြစ်နှင့်တကွ၊ ဥဒ္ဓရိတ္တာ-ပယ်နှုတ်၍၊ တသ - ထိုထန်းပင်၏၊ ဝတ္ထု မတ္တေ-တည်ရာမျှဖြစ်သော၊ တသ္မိံ ပဒေသေ - ထို အရပ်ကို၊ ကတေ - ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပုန-တဘန်၊ တသ တာလဿ-ထို ထန်းပင်၏၊ ဥပ္ပတ္တိ - ဖြစ်ခြင်းသည်၊ နပညာယတိ ယထာ-မထင်ရှားတော့ သကဲ့သို့၊ ဝေ-ဤ.အတူ၊ အရိယ မဂ္ဂသတ္ထေန - အရိယာမဂ် ခေတ်, လက်နက်မြှောက်ဖြင့်၊ သမ္ပလေ - ဘဝမြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါဒိရသေ-ရူပါဒိရသတို့ကို၊ ဥဒ္ဓရိတ္တာ-ပယ်နှုတ်ပြီး၍၊ တေသံ - ထို ရူပါဒိရသတို့၏၊ ပုမ္မေ - သရာဂဖြစ်ရာ ရေးအခါ၌၊ [သရာဂ ကာလေ-ဋီကာ၊] ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗဘာဝေန-ဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝတ္ထုမတ္တေ-တည်ရာမျှဖြစ်သော်၊-စိတ္တသန္တာနေ-စိတ်အစဉ်ကို၊ ကတေ - ပြုအပ်ပြီးသော်၊ သမ္ဘေပိ - အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ - ထို ရူပရသ စသည်တို့ကို၊ တာလာဝတ္ထုကတာတော်-တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-နှ၏၊ ဝါ- တနည်း၊ အဝိရူဠှိမတ္တာ-စည်ပင်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊မတ္ထကစ္ဆိန္နတာလောဝိယ-လည်ဆစ်ပန်းခိုး၌ ဖြတ်ချီးအပ်ပြီးသော ထန်းပင်ကဲ့သို့၊ ကတာ- ပြုအပ်ကုန်

နှုတ်ပစ်လိုက်ခြင်းနှင့် ရူပရသစသည်ကိုပယ်ခြင်း, ထန်းပင်ကိုနှုတ်ပြီးသောအခါ နေရာ အလွတ်သာ ကျန်ခဲတော့ခြင်းနှင့် ရူပရသ စသည်တို့ကို ပယ်ပြီးသောအခါ ထို ရူပရသ စသည်တို့ နောက်ထပ်ဖြစ်ဘို့ရာ မဟုတ်သော စိတ်အစဉ်သာ ကျန်ခြင်းသည် တူမျှ၏၊ "တာလာဝတ္ထုကတာ- ထန်းပင်၏တည်ရာဖြစ်ဘူးသော မြေအရပ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော တည်ရာစိတ်အစဉ်ရှိကုန်သည်" ဟု ပေး။

အဝိရူဠှိမတ္တာဝါ။ ။ဝိရူဟတိ- စည်ပင်ခြင်း၊ ဝိရူဠှိ- စည်ပင်ခြင်း။ [ဝုစ္စတိ ဝိရူဠှိ ကဲ့သို့ ရူဟခေတ်, တိပစ္စည်းကြီး။] နဝ+ ဝိရူဠှိ-အဝိရူဠှိ၊ အဝိရူဠှိ+ဝမ္မော ယေသန္တိ အဝိရူဠှိမတ္တာ-စည်ပင်ခြင်းသဘော မရှိသော ရူပရသစသည်တို့၊ အဝိရူဠှိမတ္တာနံ + ဘာဝေါ အဝိရူဠှိမတ္တတ္တံ (မစည်ပင်တော့ခြင်း)၊ ဤပုဒ်ကို ကတာ၌စပ်။

မတ္ထကစ္ဆိန္နတာလော ဝိယ ကတာ။ ။[မတ္ထကေ-ထိပ်၌၊ ဝါ-ပန်အိုး၌၊ (ပန်အိုးက) +ဆိန္နော ဖြတ်အပ်သောထန်းပင်တည်း၊ မတ္ထကစ္ဆိန္နော-ပင်၊ တာလောနှင့် ကမ္မဓာရဲတွဲ။] ထန်းလက်တို့၏ အောက်ခြေကို "ပန်အိုး" ဟု ခေါ်၏၊ ထန်းပင်၌ ပန်အိုးပြတ်လျှင် နောံထပ် မစည်ပင်တော့သကဲ့သို့, ထို့အတူ ရူပရသ စသည်တို့ကို (အရိယာမဂ်ဖြင့် ပယ်ဖြတ်၍) နောက်ထပ် မစည်ပင်အောင် ပြုအပ်ကုန်ပြီ–ဟူလို၊ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ရွယ်၍ "အထဝါ မတ္ထကစ္ဆိန္နတာလဿ ဌိတံ အဋ္ဌတ္ဝာ အမနသိကတ္တာ (ပန်အိုးပြတ်ပြီးသော ထန်းပင်ငုတ်တို့၏ ငုတ်တိုအတိုင်း တည်ခြင်း မတည်ခြင်းကို မစဉ်းစားဘဲ) ပုန အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာသဒိသဿ ဥပမတ္တာ (နောံထပ် မဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် သဘောတူပုံကို ဥပမာလုပ်၍) တာလာဝတ္ထုဝိယ ကတာတိ ဝိသေသနသာမာသဝဝသေန အတ္ထဂ္ဂဟဏောပိ (ဥပမာ ပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရဲသမာသ်အဖြစ်ဖြင့် အနက်ယူလျှင်လည်း) နကောစိ ဒေါသော (ဘာပြစ်မျှမရှိ)" ဟု ဝိမတိ၌ ဒုတိယတနည်း ဖွင့်သည်။

ပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ လည်ဆစ်ပန်အိုးဌ ဖြတ်ချိုးအပ်ပြီးသော ထန်းပင်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊)တာလာဝတ္ထုကတာ-တာလာဝတ္ထုကတ တို့မည်၏၊ ပန – ဆက်၊ ယသ္မာ – အကြင့်ကြောင့်၊ ဧဝံ - သို့၊ တာလာဝတ္ထု ကတာ-ထန်းပင်၏တည်ရာမြေကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော တည်ရာစိတ်အစဉ်ရှိ ကုန်သော ရူပရသအစရှိသည်တို့သည်၊ အနဘာဝံ–နေဘ်ခ်ဖြစ်ခြင်းမရှိအောင်၊

ဝစနတ္ထော။ ။ဤ အဋ္ဌကထာ ဒုတိယနည်းခ် "တာလ+အဝတ္ထု" ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ နှ+ဝတ္ထု အဝတ္ထု(ပန်အိုးဌ ဖြတ်အပ်ပြီးဖြစ်၍ အရွက် အသီး စသည်တို့၏ တည်ရာမဟုတ်သော ထန်းပင်)၊ အဝတ္ထုစ+ဏံ+တာလောစာတိ (အဝတ္ထုတာလော–ဟု ဖြစ်သင့်လျက် ဝိသေသနပုဒ်ကိုနောက်ချ၍) "တာလာဝတ္ထု"ဟု ဆိုသည်၊ တာလာဝတ္ထုဝိယ+ကတာ တာလာဝတ္ထုကတာ – " အရွက် အသီး စသည်တို့၏ တည်ရာ မဟုတ်ခဲ့သော ထန်းပင်ငုတ်တိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်အပ်ကုန်ပြီ"ဟု ပါဠိတော်အနက်ပေး၊ ဤသို့ သဒ္ဒါအနက်ပြီးနိုင်ပါလျက် အဋ္ဌကအဂ္ဂိုဏ္ဍရဋ္ဌိကာနှင့် သာရတ္ထတို့ တမျိုးဖွင့်သွားကြလေသည်။

သာရတ္ထနှင့် အဂ္ဂိုဏ္ဍရ ဋ္ဌိကာ။ ။"ရူပိနာပနတ္ထေန ရူဒ် ဒသေတိ၊ ရူပရသာဒိ ဝစနေန ဝိပါကဝမ္မဝမ္မာ ဟုတ္တာ ပုဗ္ဗေ ဥပ္ပန္နာ ကုသလာကုသလဝမ္မာ ဂဟိတာ -"– စသည်တည်း၊ ဤဋ္ဌိကာတို့ အလိုအားဖြင့် ရူပရသ စသည်တို့ အရ (တဏှာသမ္မယုတ္တ သောမနဿဝေဒနာတို့ကို မယူဘဲ) အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သောသဘောရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှေးရှေးက ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို ယူရသည်၊ ထိုတရား တို့သည် ဘုရားရှင်၏ သန္တာန်မှာ ရှေးကဖြစ်ခဲ့ကြဘူးသော်လည်း ဥုးထိပ်နှင့် တူသော အဝိဇ္ဇာတဏှာပန်အိုးကို ဖြတ်ချိုးပြီးဖြစ်ရကား နောက်ထပ် အရွက်အသီးနှင့် တူသော အကျိုးဝိပါက်ကို မဖြစ်စေနိုင်ကြပေ၊ ထို့ကြောင့် ထို ရူပရသစသည်တို့ကို ပန်အိုး ပြတ်ပြီးသော ထန်းပင်ငုတ်တိုကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ"ဟု ဆိုလိုသတတ်။

ဒိမတိ အပြစ်ဓင်ပုံ။ ။"ယံ ပန သာရတ္ထဒီပနိယံ ၊ပေ၊ ရူပရသာဒီနံ ကုသလာ ကုသလတ္တံ ဝုတ္တံ၊ တံ (ထိုစကားသည်) တေ တထာဂတဿ ပဟီနာတိ အာဒိပါဠိယာ, ကာမသုခဿာဒသခ်ါတာ ရူပရသာတိအာဒိအဋ္ဌကထာယစ နသမေတိ"ဟု သာရတ္ထ စကားကိုပယ်ရှားပြီးလျှင် သူ့အလိုကိုကား"တာလာဝတ္ထုဝိယ ယေသံ ဝတ္ထု အဝတ္ထု ကတံ၊ တေ ရူပရသာဒယော တာလာဝတ္ထုကတာ "ဟု မဟုဋ္ဌိဟိသမာသ် ပြု၍ " မတ္ထ ကန္ဓိန္ဒတာလော ဝိယ ကတာ"ဟူသော အဋ္ဌကထာလည်း မဟုဋ္ဌိဟိသမာသ်ပြသည်– ဟု ဆိုသွားလေသည်၊ မဟုဋ္ဌိဟိသမာသ်ပြ ဟုတ်-မဟုတ်ကို စဉ်းစားသင့်၏။

ယသ္မာ ပန ။ ။ ဤ ယသ္မာသနမ္ပ စ၍ " တထာ ကတာ ဟောန္တိ " တိုင်အောင် ဟောတုဝါကျ၊"တသ္မာ၊ပေ၊ကတာတိ"ကား ဖလဝါကျ၊ ထိုဟေတုဝါကျတွင်"ယထာ ၊ပေ၊ တထာ ကတာ ဟောန္တိ "သည် အနဘာဝံ ကတာ၌ အနဘာဝံ၏ အနက်ကို ထင်ရှားအောင်ပြသော တပ္ပါကဋ္ဌိကရဏဝါကျ၊ ရှေဝါကျသည် တပ္ပါကဋ္ဌိကရဏီယ ဝါကျ။ [ရှေစကားကို ဆက်၍ပြသော ဥပနှာသ, ရှေဝါကျသည် အာရဗ္ဘဝါကျ ဟု လည်းခေါ်။] ထိုယထာ တထာဆိုင်ရာ ဝါကျတို့ကား အနိယမ-နိယမဝါကျတို့တည်း။

ကတာ-ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာ အားဖြင့် ပြုအပ်ကုန်လသော်၊ နေသံ-ထို ရူပရသစသည်တို့၏၊ ပဋ္ဌာ-နှံ့ခ်ဉ်း ဘာဝေါ- ဖြစ်ခြင်းသည်၊ နဟောတိ-မရှိ၊ တထာ- ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထိုသို့ နှံ့ခ်ဉ်ဖြစ်ခြင်း မရှိနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) ကတာ-ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ တာလာ ဝဏ္ဏကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးသော တည်ရာစိတ်အစဉ်ရှိကုန်သော ရူပရသစသည်တို့၏ နှောက်ခ်ဉ် ဖြစ်ခြင်း မရှိအောင် ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အနဘာဝံကတာတိ- အနဘာဝံကတာဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊

ဟိ– ဆက်၊ အယံ - ဤခ်ဉ် ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဣဒေ – ဤ အနဘာဝံကတာ ဟူသော ပါဋိခ်ဉ်၊ ပဒဋ္ဌေဒေါ – ပုဒ်တို့ကို ဖြတ်ခြင်းတည်း၊ အနု - နှောက်ခ်ဉ်၊ အဘာဝံ-ဖြစ်ခြင်းမရှိအောင်၊ ကတာ - ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ အနဘာဝံကတာ-နည်ပြီ၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ပဒဋ္ဌေဒေါ-တည်း၊ အနဘာဝံ ဂတာတိပိ. ဂတာ ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော-ပါဋိခ်ဉ်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိသေး၏၊) တသ္မာ-ထို အနဘာဝံ ဂတာဟူသော ပါဋိခ်ဉ်၏၊ အနု - နှောက်ခ်ဉ်၊ အဘာဝံ - မဖြစ်ခြင်းသို့၊ ဂတာ– ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဣတိအတ္ထော- ဤကားအနက်၊ [တတ္ထ - ထို အနဘာဝံ ဂတာ ဟူသောပါဋိခ်ဉ်၊ ပဒဋ္ဌေဒေါ-ပုဒ်တို့ကိုဖြတ်ခြင်းကား(ဣတိခ်ဉ် တုလျှတ်လိပ်တ်စပ်၊) အနု-နှောက်ခ်ဉ်၊ အဘာဝံ – မဖြစ်ခြင်းသို့၊ ဂတာ- ကုန်ပြီ၊ အနဘာဝံ ဂတာ - နည်ပြီ၊ ဣတိ - ဤသို့တည်း၊] အနုဋ္ဌရိယာတိ ပဒဿ - အနုဋ္ဌရိယာ

ဖွင့်ပုံကြည့်၍သိ။ ။ယထာ–ယထာဖွင့်ပုံထော်၍ အနဘာဝံခ်ဉ် ကြိယာဝိသေသန ဟု သိရ၏၊ မှန်၏–"တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်"ဟု ပေးရသော အနက်သည် ကြိယာဝိသေသန အနက်တည်း၊ "ပဋ္ဌာဘာဝေါ နဟောတိ" ထောက်၍ "အနု+ အဘာဝေါ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပြီးလျှင် အနုသဒ္ဒါ ပဋ္ဌာအနက်ဟောဟုဝင်း, "နေသံ ဘာဝေါ နဟောတိ" ထောက်၍ "နတ္ထိ ဘာဝေါ ယေသံတိ အဘာဝေါ" ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဖြစ်ကြောင်းကိုဝင်း သိရ၏၊"အနု (ပဋ္ဌာ) အဘာဝေါ အနဘာဝေါ"ဟု ကမ္မဓာရဲ ဗဟုဝုစ် ဖြစ်သော်လည်း ကြိယာဝိသေသနဖြစ်၍ သဒ္ဒထုံးစံအရ ဒုတိယာကေဝစနန္တဖြင့် "အနဘာဝံ" ဟု ထားသည်။

အနဘာဝံ ဂတာ။ ။"အနဘာဝေါ"ဟူသော ဗဟုဝုစ် ပုဒ်ရင်းက ကေဝစနန္တ ဖြစ်ရုံကို အားမရ၍ တချို့ဆရာတို့က "ဂတာ" ဟု ပါဋိတမျိုး သုံးနွဲ့ကြ၏၊ ထိုပါဋိခ်ဉ်ကား အဘာဝံခ်ဉ်"နှ+ဘာဝေါ–အဘာဝေါ"ဟု ကမ္မဓာရဲသာပြု၊ ဤနှောက်နည်းခ်ဉ် "တတ္ထ ပဒဋ္ဌေဒေါ–အနု+အဘာဝံ ဂတာ အနဘာဝံဂတာတိ"ဟူသော ပဒဋ္ဌေဒပြု ဝါကျသည် ပဌမနည်းကိုမှီး၍ နှောက်ဆရာတို့ ထည့်အပ်သော အဝိဝါကျ ဟု ထင်၏၊ ဘာဒုကြောင့်နည်း.... " အနု အဘာဝံ ဂတာတိ အတ္ထော "ဟူသော ရှေ့ဝါကျဖြင့်ပင် ပဒဋ္ဌေဒပြုပုံ ထင်ရှားပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဟူသောပုဒ်၏၊ **အနု** **အဋ္ဌ**ရိယာတိ ပဒ**ဿ** **ဒေါ**-**အနု** **အ**ဋ္ဌ**ရိ**ယာဟုပုဒ်ဖြတ်ခြင်းကို၊ ကတော ယထာ-ပြုအပ်သကဲ့သို့တည်း။ [**အနု**ဋ္ဌ**ရ**ိယာ - **အ**ဖန်ဖန် **အ**ံ့ဩ**အ**ပ်ကုန်သော၊ **ဣ**မာ ဝါထာယော - ၍ ဝါထာတို့သည်၊ ပဋိဘံသု-ဉာဏ်အားထင်လာကုန်ပြီ၊]

အာယ**တိ**ं **အ**နုပ္ပါ**ဒ**မ္မာ**တိ**-ကား၊ **အ**နာ**ဂ**တေ-နောင်**အ**ခါ၌၊ **အ**နုပ္ပဇ္ဇ**နက သ**ဘာ**ဝ**ါ - ဖြစ်ခြင်းသဘော **မ**ရှိကုန်၊ **ဟ**ိ - မှန်၊ **ယ**ေ - **အ**ကြင်ရူပရသ **စ**သည်တို့သည်၊ **အ**ဘာ**ဝ**ံ-မဖြစ်ခြင်းသို့၊ ဂတာ-ရောက်ကုန်ပြီ၊ **တ**ေ- ထို ရူပ**ရ**သ **စ**သည်တို့သည်၊ ပုန - တဘန်၊ ကထံ - **အ**ဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ - **အ**ဘယ် **အ**ကြောင်းကြောင့်၊ဥပ္ပဇ္ဇိ**သ**န္တိ-ဖြစ်ကုန်တော့လတံ့နည်း၊**တ**ေန-ထို့ကြောင့်၊ **အ**နဘာဝံ ဂတာ, **အ**ာယ**တိ**ं **အ**နုပ္ပါ**ဒ**မ္မာ**တိ**-ဟူ၍၊ **အ**ာ**ဟ** - **မ**ိန့်တော်မူပြီ၊ **အ**ယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ပရိယာ**ယ**ောတိ- ကား၊ ဗြာဟ္မဏ - ပုဏ္ဏား၊ **ယ**ေန-**အ**ကြင် **အ** ကြောင်းဖြင့်၊ **မ**ံ-ငါ့ကို၊ **အ**ရ**သ**ရူ**ပ**ေါ **သ**မဏော ဝေါ**တ**မော**တ**ိ-ဟူ၍၊ ဝ**ဒ**မာ**နော**- ပြောဆိုလ**သ**ော်၊ ဝါ-ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊**သ**မ္မာ-ဟုတ်မှန်စွာ၊ ဝ**ဒ**ေယျ - ပြောဆိုရာ၏၊ ဝါ - ပြောဆိုသည် **မ**ည်ရာ၏၊ (**တ**ံ)

ယထာ၊ **ပ**ေ၊ **အ**နု**ဋ္ဌ**ရိ**ယ**ာ**တ**ိ။ ။၍ ဥပမာနဝါကျဖြင့် **အ**နဘာဝံ နှင့် **အ**နု**ဋ္ဌ**ရိ**ယ**ာတို့ သဒ္ဒါစပ်ပုံတူကြောင်းကိုသာပြု၏၊ **အ**နု၏ **အ**နက်ချင်းကား မတူနိုင်၊ မှန်၏-"ဣမာ**အ**နု**ဋ္ဌ**ရိ**ယ**ာ ဝါ**ထ**ာ**ယ**ော ပဋိဘံသု" ပါဠိတော်မှ ဥဒါဟရဏ်ထုတ်ပြအပ်သော ၍ **အ**နု + **အ**ဋ္ဌ**ရ**ိ**ယ**ာ၌ **အ**နုသဒ္ဒါသည် (ပုနပ္ပုန) **အ**နက်ဟောတည်း၊ ["**အ**နု + **အ**ဋ္ဌ**ရ**ိ**ယ**ာ**တ**ိ- **သ**ဝ**နက**ာ**လ**ေ ဥ**ပ**ရူ**ပ**ရိ ဝိမှ**ယ**ကရာ"- **သ**ာ**ရ**ဏ္ဌ။] ၍၌ "**သ**ဝ**နက**ာ**လ**ေ- ကြားရာ **အ**ခါ၌ဝင်း၊ ဥ**ပ**ရူ**ပ**ရိ - **အ**ထက် **အ**ထက်၌ဝင်း" ဟု ဆိုသဖြင့် " ထပ်ကာ ထပ်ကာ " ဟူသော ပုနပ္ပုန **အ**နက်ကို **အ**နုသဒ္ဒါကဟောကြောင်း သိစေသည်၊ **အ**နဘာဝံ၌ **အ**နုကား **အ**ထပ်ထပ် **အ**နက်ကို မဟော , ပ**ဋ**္ဌာ **အ**နက်ကိုသာ ဟော၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း- တာ**သ**ာ**ဝ**ဏ္ဏ**ရ**ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော ရူပ**ရ**သ **စ**သည်တို့သည် **အ**ကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်ကို မ**ဆ**ိုထားဘိ, နောက်ထပ်၍**တ**ကြိမ်မျှ မဖြစ်တော့**သ**ောကြောင့်တည်း။

အနာ**ဂ**တေ၊ **ပ**ေ၊**သ**ဘာ**ဝ**ါ ။ ။**အ**ာ**ပ**ဒ္ဒ, **ယ**ာ**ဝ**တ် , **တ**ိ**ပ**ဒ**ဉ**္ဇ**ည**ားဖြင့် ပြီး**သ**ော "**အ**ာယ**တ**ိ" **သ**ဒ္ဒါသည် ရှည်လျားခြင်း**စ**ော **အ**နက်ကို **မ**ဟော, **အ**နာ**ဂ**တ**က**ာ**လ** **အ**နက်ကို ဟော၏ဟု ၎င်း, ဒုတိ**ယ**ာ**ဝ**ိ**ဘ**တ်**လ**ည်း **သ**ဘ**ဝ**ျှ**ဟ**ု ၎င်း သိစေလို၍"**အ**နာ**ဂ**တေ"ဟု ဖွင့်၊ [**အ**ာ**ယ**ာ**တ**ိ - ရှေးရှုလာ**တ**တ်၏၊ ဤ**တ**ိ **အ**ာ**ယ**တိ။] **အ**နုပ္ပါ**ဒ**မ္မ**ဉ**် ဥ**ပ**္ပါ**ဒ**ဝယ် ဏ **ပ**ဒ**ဉ**ည်း**သ**ည် **ဘ**ော**အ**နက်ဟော , **ဓ**မ္မ**လ**ည်း **သ**ဘာ**ဝ**အ**နက်**ဟ**ောဟု သိစေလို၍ " **အ**နုပ္ပ**ဇ**္ဇ**နက**သ**ဘ**ာ**ဝ**ါ " ဟု ဖွင့်**သ**ည်၊ " **ဥ**ပ္ပ**ဇ**္ဇ**နံ** ဥ**ပ**္ပါ**ဒ**ေါ၊ ဥ**ပ**္ပါ**ဒ**ေါ**စ**+**သ**ော+**ဓ**မ္မော**စ**ာ**တ**ိ ဥ**ပ**္ပါ**ဒ**ဓ**မ**္မော"ဟု ပြုပြီးမှ **နန**္ဒ**ဒ**ိ**ဟ**ိ**တ**ွဲ**ပ**ါ၊ **အ**ာ**ယ**တိ ं **အ**နုပ္ပါ**ဒ** **ဓ**မ္မာ**သ**ည် **အ**နဘာ**ဝ**ံ**က**တာ၏ ဆိုလိုရင်း**အ**ဓိ**ပ**္ပါ**ယ**်ကို ထပ်၍ပြ**သ**ော**စ**ကား**သ**ာ**တ**ည်း၊ ထို့ကြောင့် "**ယ**ေ**တ**ိ" **စ**သည်ကို **မ**ိန့်**သ**ည်။

ကာရကာ- ထိုအကြောင်းသည်၊ ဧဒံခေါ-ဤသည်ပင်တည်း၊ ဝါ- ဤ ရူပရသ စသည်တို့ကို ပယ်ပြီးခြင်းပင်တည်း၊ နောစ ခေါ ယံ တွံ သန္ဓာယ ဝဒေသီတိ-ကား၊ တွံ-သည်၊ ယံ-အကြင်အကြောင်းကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒေသိ-အရသရူပေါ ဘဝံ ဂေါတမော ဟု ပြောဆို၏၊ သောစ ပရိယာယော - ထိုအကြောင်းသည်ကား၊ နု ဟောတိ-မရှိ။

ပန - ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဥုံးအံ့၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ကသ္မာ - အဘယ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာဟ - မိန့်တော်မူပါသနည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ – မိန့်တော်မူအပ်သော်၊ ဗြာဟ္မဏေန - သည်၊ ယော သာမဂ္ဂိ ရသော-အကြင် သာမဂ္ဂိရသကို၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်ပြီ၊ တဿ-ထို သာမဂ္ဂိ ရသ၏၊ အတ္တနိ-ကိုယ်တော်၌၊ ဝိဇ္ဇမာနတာ–ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ အနုညာတာ–ခွင့်ပြုအပ်သည်၊ ဝါ-ခွင့်ပြုရာရောက်သည်၊ ဟောတိနု-ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဧတိ–ဤကား စောဒနာတည်း၊ (ဣတ္ထေ–ဤစောဒနာ၌၊ ပရိဟာရော–အဖြေကို၊ မယာ–ငါသည်၊) ဝုစ္စ -တ–ဆိုအပ်၏၊ ဝါ–ဆိုဥုံးအံ့၊ နု ဟောတိ–မဖြစ်၊ ဝါ-ခွင့်ပြုအပ်ရာမရောက်၊ (တနည်း)ဧဝံ - သို့၊ ဝုတ္တေပိ-မိန့်တော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ ဗြာဟ္မဏေန - သည်၊ ယောသာမဂ္ဂိ ရသော–ကို၊ ဝုတ္တော–ပြီ၊ တဿ- ၏၊ အတ္တနိ - ၌၊ ဝိဇ္ဇမာနတာ-သည်၊ ဝါ-

ရှေ့နောက်ပါဠိအစဉ်။ ။ "အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ " စသော စကားရပ်သည် နိဂုံးတည်း၊ ဤနိဂုံး၌ " အရသရူပေါ သမဏော ဂေါတမောတိ " ဟု ရှိသကဲ့သို့ ရှေ့ "အဏ္ဍဇွေသ" စသော အခြေခံစကား၌လည်း ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ ၂ ရပ်လုံးမှာပင် " သမဏော ဂေါတမော " ဟု အမျာားပြောရိုးအတိုင်း ရှိသင့်၏၊ ယခုစာများ၌ ပါဠိတော်မှာသာ "သမဏော"ဟုရှိ၍ အဋ္ဌကထာ၌ " ဘဝံ ဂေါတမော "ဟု ရှိခဲ့သည်ကို စဉ်းစားပါ၊"နောစ ခေါ ယံ တွံ"အစရှိသောဝါကျ၌ကား ပါဠိတော်အနက်ပေးသော အခါ ပြောပုံ အခြင်းအရာကို ထည့်လိုလျှင် ပုန်ကားပြောသောစကားဖြစ်၍ "အရသ ရူပေါ ဘဝံ ဂေါတမော"ဟု ဘဝံပုဒ်ကိုပင် ထည့်ရပေမည်။

ကသ္မာ၊ပေ၊ ဟောတီတိ။ ။ "နောစ ခေါ, ယံ တွံ သန္ဓာယ ဝဒေသိ = သင် ရည်ရွယ်၍ ပြောဆိုအပ်သော (အဘိဝါဒန စသော သာမဂ္ဂိရသ မရှိခြင်းဟူသော) အကြောင်းကား ငါတို့မှာ မရှိ"ဟူသော စကားတော်ကို ကောက်ချက်ချလျှင်"သာမဂ္ဂိ ရသ မရှိခြင်းသည် + မရှိ"ဟူသော ပဋိသေဓ ၂ ခု အတွက် အဘိဝါဒနစသော သာမဂ္ဂိ ရသ ရှိပါ၏, (ရှိခိုးမှု စသည်ကို ပြုပါ၏၊) " ဟု ခွင့်ပြုရာ ရောက်နေသောကြောင့် ထိုအနက်ကို မကျေနပ်သော စောဒက၏ အလိုအာဘောဂနှင့်တကွ စောဒနာပုံကို ပြုလို၍ "ကသ္မာ ပန"စသည်ကို မိန့်။ [ကသ္မာ ပန သည် စောဒနာ ဝါကျ , နနုစသည်ကား စောဒကာဘောဂဝါကျ၊ ဒ္မိပဋိသေဓော ပကတျတ္ထော - ပဋိသေဓ ၂ ခုရှိသော စကား ရပ်သည် ပဋိသေဓမပါသော ပကတိ အနက် ရှိ၏။]

ကို၊ အနုညာတာ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ ဟိ- ၌၊ (တနည်း)ဟိ ယသ္မာ - အကြင့်ကြောင့်၊ ယော - အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ သာမဏေရသံ - ထို သာမဏေရသကို၊ ကာတုံ - ပြုခြင်းငှါ၊ ဘဒ္ဒော - ထိုက်သည်၊ ဟုတ္ဝာ - ဖြစ်၍၊ ဝါ - ဖြစ်ပါလျက်၊ နကရောတိ- မပြု၊ သော- ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ- ကို၊ တဒ ဘာဝေန-ထို သာမဏေရသ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အရသရူပေါတိ- အရသရူပေါ ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်သည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ဘဝ ဝါ ပန-မြတ်စွာ ဘုရားသည်ကား၊ တေ-ဤ သာမဏေရသကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှါ၊ အဘဗ္ဗောဝ- ထိုက်ပင် မထိုက်၊ ဝါ- ထိုက်ကိုယ်မထိုက်၊ တေန - ထို့ကြောင့်၊ အသံ-ထို သာမဏေရသကို၊ ကရဏော - ပြုခြင်း၌၊ အဘဗ္ဗတံ - မထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပကာသေန္တော - ထင်ရှားပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်းကြောင့်၊ နောစခေါ ယံ တံ သန္ဓာယ ဝဒေသိဘိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ (ဧတံ- ထို့ကြောင့်၊ နဟောတိ- မဖြစ်၊ ဝါ-ခွင့်ပြုအပ်ရာ မရောက်၊ ဟိ ယသ္မာကိုပြန်အုပ်၊)ယံ ပရိ ယာယံ- ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ တံ-သည်၊ မံ- ကို၊ အရသရူပေါတိ- ဟူ၍၊ ဝဒေသိ-၏၊ သော-ထိုအကြောင်းကို၊ အမှေသု-တို့၌၊ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောပင် မပြောထိုက်၊ ဝါ-ပြောကိုယ် မပြောထိုက်၊ ဧတိ-ဤကား အနက်။

နဟောတိ, ယော ဟိ။ ။ "နဟောတိ (နောစခေါ စသော စကားတော်ကို မိန့်ပါသော်လည်း ကိုယ်တော်မြတ်၌ အဘိဝါဒနစသော သာမဏေရသ၏ဟု ခွင့်ပြုရာ မရောက်ပါ"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် "ဧဝံ ဝုတ္တေပိ"ဟု ဝုတ္တေဟူသော စောဒက၏ လက္ခဏာပုဒ်ကို အရှုရှုတ္ထဇောတက ပိ သဒ္ဒါဖြင့် လက္ခဏာအရှစ်တင်၍ လိုက်သင့်ရာ ပုဒ်များကို လိုက်စေလျက် အနက်ကျယ်တမျှီး ပေးထားသည်၊ ယော ဟိ-စသည်ကား "နဟောတိ" ဟူသော သင်္ခေပ၏ ဝိတ္ထာရတည်း၊ တနည်း – နဟောတိဟု ဖြေရှင်းခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြလို၍ ယောဟိ စသည်မိန့်၊ ဤအလို သန္ဓာယ ဝဒေသိတို့၌ ဧတိတလုံး အဓိကြီးပါ၊ သာမဏေရသကို ပြုကိုယ်မပြုထိုက်ကြောင်း ထင်ရှားပြလို၍ "ယံ တံ သန္ဓာ ယ ဝဒေသိ "ဟု မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ နဟောတိ– ခွင့်ပြုရာမရောက် " ဟူလို၊ ဤ နောက်နည်းသာ အကျဉ်း–အကျယ်ဖြေရာရောက်သဖြင့် သာ၍ အမိပ္ပါယ်လွှသည်။

ဆိုလိုရင်း။ ။ထို ဝိတ္ထာရ၏ ဆိုလိုရင်းကား– အဘိဝါဒနစသော သာမဏေရသကို ပြုထိုက်ပါလျက် မပြုသူကိုသာ "အရသရူပေါ" ဟု အပြစ်တင်ထိုက်သည်၊ ဘုရားရှင် ကား ထို သာမဏေရသကို သူတပါးအား ပြုကိုယ်မပြုထိုက်၊ ထို့ကြောင့် " နောစ ခေါ ယံ တံ သန္ဓာယ ဝဒေသိ " ဟူသောစကားသည် သာမဏေရသ ပြုကိုယ် မပြုထိုက်ဟု ထင်ရှားပြသော စကားရပ်ဖြစ်ရကား "သာမဏေရသမရှိ – မဟုတ်, ရှိ၏"ဟု ခွင့်ပြုရာ မရောက်ပါ–ဟူလို၊ ထို့ကြောင့်ပင် "သော နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော" ဟု (ဧဝသဒ္ဒါဖြင့်) သင် ရည်ရွယ်အပ်သော သာမဏေရသ၏ မရှိခြင်းအကြောင်းကိုကား ပြောကိုယ်ပင် မပြော ထိုက်"ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။

ဝေ-သို့၊ မြောဟ္မဏော-သည်၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်သော၊ အရသရူပတံ-အရသရူပ၏ အမြစ်ကို၊ (အရသရူပ အမည်ရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အမြစ်ကို- ဟူလို၊) အာရောပေတုံ- တက်ရောက်စေခြင်းငှါ၊ [အာပုဗ္ဗ, ရူဟဓာတ်, ဏာပေ၊] ဝါ-တင်ခြင်းငှါ၊ အသင်္ကော်ဇော - မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ - ၍၊) အထာပရံ - ထိုမှ တပါးသော၊ နိဗ္ဗောဓေါ ဘဝံ ဂေါတမောတိ အာဒိ-ဂေါတမော အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ - ပြောပြန်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ သဗ္ဗပရိယာယေသု - အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌၊ ဣဒ္ဓေ - ဤ အရသရူပေါ ဟူသော ဝါရ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ - ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ယောဇနက္ခန္ဓမ်-ယောဇနာ အစဉ်ကို၊ ဝိဒိတ္တာ - သိပြီး၍၊ သန္ဓာယ ဘာသိတမတ္ထံ - သန္ဓာယဘာသိတ အနက်ကို၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ - သိထိုက်၏၊ မြောဟ္မဏော - သည်၊ ဝယော ဝုဋ္ဌာနံ-အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်သူတို့ကို၊ တဒေဝ အာဘိဝါဒနကမ္မာဒိ- ထို ရှိခိုးခြင်းအစရှိသော အရိုအသေပြုမှုကိုပင်၊ လောကေ-လောက၌၊ သာမဏ္ဍပရိဘောဂေါတိ-ဟူ၍၊ မညမာနော- မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တဒဘာဝေန-ထို သာမဏ္ဍပရိဘောဂ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ နိဗ္ဗောဓေါတိ-နိဗ္ဗောဓေါ ဟူ၍၊ အာဟ-ပြောပြန်ပြီ၊ ဘဂဝါ ပန-သည်ကား၊ ရူပါဒိသု-ရူပအစရှိသောအာရုံ

သန္ဓာယဘာသိတ မတ္ထံ (ဟ္ကံ)။ ။မတ္ထံ, မတ္ကံ ဟု ပါဋ္ဌ ၂ ထွေရှိ၏၊ စာသွားကို ထောက်လျှင် "ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်းသာ (ပုဗ္ဗဏ်ချင်းစပ်ခသော ပဒယောဇနာ, အနုက်ခပေးပုံပြုသော အတ္ထယောဇနာ) ဟူသော ယောဇနာ အစဉ်ကို သိပြီး၍ သန္ဓာယဘာသိတအနုက် (ပုဏ္ဏားရည်ရွယ်အပ်သော အနုက်, ဘုရားရှင် ရည်ရွယ်တော်မူအပ်သော အနုက်) ကို ဤသို့ သိထိုက်၏"ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသော်လည်း "အဏ္ဍ"သဒ္ဒါသည် သဒ္ဒါဘိဓေယျတ္ထ (အနုက်အဓိပ္ပါယ်) ကို ဟောရာဝယ် (ယောဇနာဌ် နပုံလိန်ရှိ၏—ဟု ဆိုသော်လည်း အဘိဓာန်မှာ) နပုံလိန်မရှိသောကြောင့် ထိုမတ္ထံပါဋ္ဌကို အားမရကြ၊ မတ္ကံပါဋ္ဌ၌ကား နပုံလိန်မတ္ထသဒ္ဒါရှိသောကြောင့်"ယောဇနာအစဉ်ကို သိပြီးဖြစ်၍ သန္ဓာယဘာသိတ (အနုက်) မျှကို ဤသို့သိထိုက်၏" ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်၊ ထို မတ္ထသဒ္ဒါသည် အဝဓာရဏ အနုက်ဟော ဖြစ်ရကား ထိုမတ္ထဖြင့် "သိအပ်ပြီးသော ယောဇနက္ခန္ဓမကို ထပ်၍သိဘွယ် မလို"ဟု ကန့်နိုင်သည်၊ မိမိတို့အားရသောပါဋ္ဌကိုသာ ဆင်ခြင်သုံးစွဲပါ။

နိဗ္ဗောဓေါ။ ။"ဘောဂ!" အရ စည်းစိမ်ဥစ္စာအနုက်ကို ယူမည်ဝိုးခ်ဿ "ပရိဘောဂ"ဟုဖွင့်၏၊"သုံးစွဲခံစား"အနုက်ကိုယူပါ-ဟူလို၊ ရှိခိုးခြင်းစသောရိုသေမှုသည် အချင်းချင်း ညီညွတ်နေသူတို့ သုံးစွဲခံစားအပ်သောကြောင့် သာမဏ္ဍပရိဘောဂမည်၏၊ ပရိဘုဇ္ဇတေတိ ပရိဘောဂေါ၊ သာမဏ္ဍစ + သာ + ပရိဘောဂေါစာတိ သာမဏ္ဍပရိဘောဂေါ၊"ဘုဇ္ဇတေတိ ဘောဂေါ၊နတ္ထိ+ဘောဂေါ ယဿာတိ နိဗ္ဗောဓေါ=သာမဏ္ဍ

တို့၌၊ သတ္တာနံ - သတ္တဝါတို့၏၊ ယွာယံ ဆန္ဒရာဂပရိဘောဂေါ - အကြင် ဆန္ဒရာဂဖြင့် သုံးစွဲခြင်းသည် ၊(အတ္ထိ-၏၊) တဒဘာဝံ- ထို ဆန္ဒရာဂပရိဘောဂ၏ မရှိခြင်းကို၊ အတ္ထနိ–ကိုယ်တော်၌၊ သမ္မသမာနော–ကောင်းစွာ မြင်တော်မူသည်၊(ဟုတ္တာ)အပရမ္မိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ပရိယာယ်-အကြောင်းကို၊ အနုဇာနာတိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊

ပုန-တဖန်၊ ဗြာဟ္မဏောဝါ-ပုန်ကားသည်၊ လောကေ-၌၊ ဝယောဝုဒ္ဓာနံ–တို့ကို၊ ယံအာဟိဝါဒနာဒိကုလသမုဒါစာရကမ္မံ-အကြင် ရှိခိုးခြင်း အစရှိသော အမျိုးကောင်းတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော အမှုကို၊ [ကုလသမုဒါစာရကမ္မန္တိ–ကုလာစာရသင်္ခါတံ ကမ္မံ၊–သာရတ္တ၊ သံ+ ဥ အနက်သီးခြား မရှိ, ဓာတ္ဌတ္ထာ နုဝတ္တက ဥပသာရ - ဟု သိစေ၏၊] လောကိယာ - လောကီ လူတို့သည်၊ ကရောန္တိ-နှ၏၊ တသ-ထို အာဟိဝါဒနအစရှိသော ကုလသမုဒါစာရအမှု၏၊ ဝါ - ကို၊ အကိရိယံ - မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ - မပြုခြင်းကို၊ သမ္မသမာနော-ကောင်းစွာမြင်သည်၊(ဟုတ္တာ)ဘဂဝန္တံ-ကို၊ အကိရိယဝါဒေါတိ–ဒေါ ဟူ၍၊ အာဟ - ပြောပြန်ပြီ၊ ဘဂဝါ ပန-သည်ကား၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနံ - ကာယဒုစရိုက် အစရှိသည်တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ အကိရိယံ-မပြုထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝဒတိ-ဟောတော်မူ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ အကိရိယဝါဒံ - ထို အကိရိယဝါဒကို၊ အတ္ထနိ – ၌၊ သမ္မသ မာနော–ကောင်းစွာမြင်တော်မူသည်၊(ဟုတ္တာ) အပရမ္မိ-သော၊ ပရိယာယ်-ကို၊ အနုဇာနာတိ - ၏၊ စ- ဆက်၊ တတ္ထ - ထို ကာယဒုစ္စရိတ် အစရှိသောပုဒ်တို့တွင်၊

ဖရိဘောဂ မရှိ၊ ဝါ-ညီညွတ်သူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သုံးဆောင်ခံစားထိုက်သော အာဟိဝါဒနစသောရှိသေမှုမရှိ ’ဟုပေး၊ ဘုရားအလိုတော်ဘက်၌“ဘုဥ္ဇနံ ဘောဂေါ”ဟု ပြု၊ “နိဗ္ဗောဂေါ–ရူပါရုံ စသည်တို့ကို ဆန္ဒရာဂဖြင့် သုံးဆောင် ခံစားခြင်းမရှိ”ဟု ပေး။

အကိရိယဝါဒေါ။ ။[ကရ + ရိရိယပစ္စည်းဖြင့် “ ကိရိယ ” ဟု ပုဒ်ရင်းတည်း၊ သုတ်ကြီးဖြင့် ကိ၏ ဋ္ဌကိုချေမှ“ကြိယ”ဖြစ်သည်။] “အကိရိယံတိ အကရဏာဘာဝံ” ဟု သာရတ္ထဒီပနီသောကြောင့် အကိရိယံ၌ “နကရိယတေတိ အကိရိယံ”ဟု ကမ္မသာဓိ ပြုပြီးနောက် ဘာဝပဓာန၊ တနည်း ဘာဝလောပကြီပါ၊ မှန်၏–တသ (ကာယဒုစ္စရိတာဒိနံ)ဟူသော ပုဒ်တို့သည် ဘာဝသမ္ဗန်ကိုတည်း၊(ယောဇနာ၌“ ကံ ”ဟု ဆိုထားသည်ကို စဉ်းစားပါ၊) ထို “ မပြုထိုက်သည်၏အဖြစ် ” ဟူသည် မပြုသင့်ခြင်းတည်း၊ ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ=ပြောဆိုကြောင်းအယူ၊ ပုန်ကားအလိုအားဖြင့်တရားဒိဋ္ဌိ၊ ဘုရားအလိုတော်အားဖြင့် ဉာဏ်ကိုအရကောက်၊ အကိရိယံ ဋ္ဌတ်+ ဝါဒေါ ယသ္ဿာတိ အကိရိယဝါဒေါ– အာဟိဝါဒန စသော အမှုကို မပြုထိုက် ဟု အယူရှိ၏၊ ဘုရားအလိုတော်၌“ဒုစရိုက်အမှုကို မပြုထိုက် ဟု အယူရှိတော်မူ၏”ဟု ပေး။

ကာယဒုစ္စရိတန္တိ-ကာယဒုစ္စရိတ်ပုဒ်ဖြင့်၊(ဝေဒိတဗ္ဗာဒ်စပ်၊) ပါဏာတိပါတ အဒိန္နာဒါန မိစ္ဆာစာရစေတနာ- ပါဏာတိပါတ, အဒိန္နာဒါန, မိစ္ဆာစာရ စေတနာတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏၊ ဝစီဒုစ္စရိတန္တိ-တံဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ မုသာဝါဒ ပိသုဏာဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ဖပ္ပလာပ စေတနာ – မုသာဝါဒ, ပိသုဏာဝါစာ, ဖရုသာဝါစာ, သမ္ဖပ္ပလာပစေတနာ တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ - နှ၏၊ မနောဒုစ္စရိတန္တိ - ပုဒ်ဖြင့်၊ အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော - အဘိဇ္ဈာ, ဗျာပါဒ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ၏၊ တေ ဓမ္မေ-ထိုတရားတို့ကို၊ ထပေတ္မာ-ထား၍၊ (တေဟိ ဓမ္မေဟိ-တို့မှ၊) အဝသေသာ-ကြွင်းကုန်သော၊ အကုသလာဓမ္မာ-တို့ကို၊အနေကဝိဟိတာ ပါပကာ အကုသလာဓမ္မာတိ-အနေကဝိဟိတ ပါပက အကုသလဓမ္မတို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ၏၊

ပုန-ဖန်၊ မြာဟ္မဏောသည်၊ တဒမဝ အာဘိဝါဒနာဒိကမ်္မံ - ထို ရှိခိုးခြင်း အစရှိသော အမှုကိုပင်၊ ဘဝပတိ-၌၊ အပဿန္တော-သည်၊ (ဟုတ္မာ) ဇုမ်-ဤ ရှင်ရေါတမကို၊ အာဝမ္မ - စွဲ၍၊ အယံ လောကတန္တိ – ဤ လောကအစဉ် အလာသည်၊ အယံ လောကပရေါ - ဤ လောကအဆက်ဆက်သည်၊ ဥဿ္ဆိ ဇ္ဇတိ-ပြတ်စဲ၏၊ ဇုတိ-သို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတ္မာ) ဘဝဝန်-ကို၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒေါတိ-ဒေါဟူ၍၊ အာဟ-ပြောပြန်ပြီ၊ ဘဝဝါပန-သည်ကား၊

အနေကဝိဟိတာနံ။ ။ ပါဠိတော်၌ ဒုစရိုက်များကို ပြပြီးနောက် "အနေကဝိဟိတာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ"ဟု ပြ၏၊ ထိုပါဠိဖြင့် ဒုစရိုက် ဆယ်ပါးမှ ကြွင်းသော ဇုသာ, မဿရိယ, မာယာ, သာဌေယ္ယစသော အကုသိုလ်တွေ များစွာရှိသေး၏၊ ထို အကုသိုလ်များကို ပါရိသေသနည်းအားဖြင့်ယူပါ–ဟု သိစေလိုရ၏ "ထပေတ္မာ တေဓမ္မေ အဝသေသာ" စသည်မိန့်၊ ဝိဟိတ၌ ဝိပုဗ္ဗဓာတု, တပစ္စည်း, ဝိဓနှင့် အနက်တူ၊ "အနေကေ+ဝိဟိတာ ယေသံတိ အနေကဝိဟိတာ- တပါးမက များသော အပြားရှိကုန်သော"ဟု ပေး။ ["အနေကဝိဟိတာတိ အနေကပ္ပကာရာ"–ဋီကာ။]

လောကတန္တိ။ ။ လောကသ–လူအပေါင်း၏+တန္တိ – အစဉ် အလာတည်း၊ "လောကတန္တိ"ကိုပင် "လောကပ္ပဝေဏီ"ဟု ပရိယာယ်ထပ်ဆင့်သည်၊ တနောတိ ဝိဏ္ဏာရေတီတိ တန္တိ=ချွေထွင်တတ်သောအစဉ်၊ (တနုဓာတ်,တိ)၊"ပဝေဏေတိ ပဗန္ဓာ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ–ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်တတ်၏၊ ဇုတိ ပဝေဏီ၊ ပဗုဗ္ဗ,ဝေဏဓာတ်, ဂတိအနက်ဟော, ဇုပစ္စည်း၊ ဤပစ္စည်းထပ်သက်၍ "ပဝေဏီ"ဟုလည်း ရှိ၏။

ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ။ ။ဥစ္ဆိဇ္ဇတေ–ဖြတ်အပ် ဖြတ်ထိုက်၏၊ ဇုတိ ဥစ္ဆေဒေါ၊ ဥစ္ဆေဒေါ ဇုတိ ဝါဒေါ ယသ္သာတိ ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ – "ရှိခိုးခြင်းဃသော လောကစဉ်လာကို ပယ်ခွါ ဖြတ်တော်ထိုက်၏ ဟု အယူရှိ၏"၊ ဘုရားရှင်ဘက်၌"ရာဂစသော အကုသိုလ် တရားကို ပယ်ရှား ဖြတ်တောက်ထိုက်၏ ဟု အယူရှိတော်မူ၏"ဟု ပေး။

ယသ္မာ - ကြောင့်၊ အဋ္ဌသု - ဂ ပါးကုန်သော၊ လောဘသဟဂတ စိတ္တေသု- လောဘသဟဂုတ်စိတ်တို့၌၊ ပဋ္ဌ ကာမဂုဏိကရာဂဿ - ရူပါရုံ အစရှိသော ငါးပါးသော ကာမအစုဉ်ဖြစ်သော ရာဂ၏ဌာန်း၊ ဝါ-ကိုဌာန်း၊[ရူပါဒိသု ဝတ္ထု၊ ကာမဒကာဌာသေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ရာဂေါ။] ဒ္ဒိသု-၂ ပါးကုန်သော၊ အကုသလ စိတ္တေသု-အကုသိုလ်စိတ်တို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကဒေါသဿ-ဖြစ်သော ဒေါသ၏ဌာန်း၊ ဝါ- ကိုဌာန်း၊ [စာတို့၌ ဥပ္ပဇ္ဇမာနကဟု ရှိ၏၊ ဥပ္ပဇ္ဇနက ကောင်းသည် ထင်၏။] အနာဂါမိမဂ္ဂေန- အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်၊ ဥဿုံ - ဖြတ်တောက်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝဒတိ - ဟောတော်မူ၏၊ ပန - အဘိုဝပါးကား၊ သမ္ဘာ ကုသလ သမ္ဘဝဿ-အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တို့၌ဖြစ်သော၊ နိရဝသေသ- အကြွင်းမရှိသော၊ မောဟဿ - မောဟ၏၊ ဝါ-ကို၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန- အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ ဥဿုံ- ကို၊ ဝဒတိ - ၏၊ တယော - ၃ ပါးကုန်သော၊ တေ-ထိုတရားတို့ကို၊ ထပေတ္မာ-၍၊ (တိဟိ တေဟိ-တို့မှ၊) အဝသေသာနံ-ကြွင်းကုန်သော၊ ပါပကာနံ - ယုတ်မာကုန်သော၊ အကုသလာနံ - အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ - သဘောယဒိဋ္ဌိ အစရှိသော တရားတို့၏၊ ဝါ - တို့ကို၊ ယထာနုရူပံ-လျောက်ပတ်သည် အားလျော်စွာ၊ စတူဟိ- ၄ ပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂေဟိ– မဂ်တို့ဖြင့်၊ ဥဿုံ-ကို၊ ဝဒတိ-၏၊ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ တံ ဥဿုဒဝါဒံ-ထို ဥဿုဒဝါဒကို၊ အတ္တနိ- ၌၊ သမ္ဘဿမာနော – သည်၊ (ဟုတ္တာ) အပရိမ္ပိ ပရိယာယံ အနုဇာနာတိ။

ပုန ဗြာဟ္မဏော, သမဏော ဝေါတမော- သည်၊ ဝယောဓုဓာနံ- တို့ကို၊ ဇုဒံ အာဘိဝါဒနာဒိ ကုလသမုဒါစာရကမ္မံ - ဤ ရှိခိုးခြင်း အစရှိသော အမျိုးကောင်းတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော အလုပ်ကို၊ ဇိဂုစ္ဆတိ မညေ- စက်ဆုပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ (တနည်း) ဇိဂုစ္ဆတိမညေ-စက်ဆုပ်၏ဟု ထင်၏၊ တေန - ထို့ကြောင့်၊ တံ-ထို အာဘိဝါဒနစသော ကုလသမုဒါစာရအမှုကို၊ နှ ကရောတိ-မပြု၊ ဇုတိ-သို့၊ မညမာနော-သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဇေဂုစ္ဆိတိ- ဇေဂုစ္ဆီဟူ၍၊ အာဟ-ပြောပြန်ပြီ၊ ဘဂဝါ ပန–သည်ကား၊ ယသ္မာ - ကြောင့်၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ - ကာယဒုစရိုက် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဇိဂုစ္ဆတိ - စက်ဆုပ်တော်မူ၏၊ ကိံ-အဘယ် အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တိဝိဓံ–၃ ပါး အပြားရှိသော၊ ယဿ ကာယဒုစ္စရိတံ-အကြင် ကာယဒုစရိုက်သည်ရင်း၊ စတုဗ္ဗိဓံ-၄ ပါး

ဇိဂုစ္ဆတိမညေ။ ။သာရတ္ထဒီ "ဇိဂုစ္ဆတိဝိယ"ဟု ဖွင့်၏၊ မညေအဒ္ဒါ (ဝိယနှင့် အနက်တူ) ဥပမာဇောတကဘည်း၊ "ဇိဂုစ္ဆတိတိဝါ သလ္လကျေမိ" ဟု ဖွင့်ရာ၌ကား မညေဒ္ဓ မနုဓာတ်, ဒိဝါဒိ ယ, မိ ဝိဘတ်ကို ပြော–ဟု ပြ၏။

အပြားရှိသော၊ ယဉ္စ ဝစီဒုစ္စရိတံ-အကြင် ဝစီဒုစရိုက်သည်၎င်း၊ တိရိစ္ဆ-သော၊ ယဉ္စ မနောဒုစ္စရိတံ-အကြင် မနောဒုစရိုက်သည်၎င်း၊ တာနိ ဒုစ္စရိတာနိ- ထို ဒုစရိုက်တို့ကို၊ ထပေတ္မာ - ၍၊ (တေဟိ ဒုစ္စရိတေဟိ- တို့မှ၊) အဝသေသာနံ-ကုန်သော၊ လာမကဒ္ဌေန-ယုတ်ညံ့ကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော ကြောင့်၊ ပါပကာနံ-ယုတ်မာကုန်သော၊ အကောသလ္လသ မ္ဘူတဒ္ဌေန-ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက် သဘောကြောင့်၊ အကုသလာနံ- အကုသိုလ် မည်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ - တရား တို့သို့၊ ယာဝ သမာပတ္တိ-အကြင်ကောင်းစွာရောက်ခြင်းသည်၎င်း၊ ယာဝ သမာ ပဇ္ဇနာ-အကြင် ကောင်းစွာ ရောက်ခြင်းသည်၎င်း၊ ယောစ သမဂ္ဂီဘာဝေါ-အကြင် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း၊ (အတ္ထိ - ၏၊) တံ သမ္ဘဒ္ဓိ - ထို အလုံးစုံ ကိုလည်း၊ မဏ္ဍနကဇာတိယော - တန်ဆာဆင်လေ့ ရှိသူ၏ အဖြစ် ဟူသော သဘောရှိသော၊ ပုရိသော-သည်၊ ဂုထံ-မစင်ကို၊ ဇိဂုစ္ဆတိ ဝိယ-စက်ဆုပ်သကဲ့သို့၊ ဟိရိယတိ ဝိယ- ရှက်သကဲ့သို့၊ (တထာ- တူ၊) ဇိဂုစ္ဆတိ- စက်ဆုပ်တော်

ဇေဂုစ္ဆီ။ ။"ဇိဂုစ္ဆနံ ဇိဂုစ္ဆာ၊ ဇိဂုစ္ဆာ+သီလံ အဿ အတ္ထီတိ ဇေဂုစ္ဆီ (တဿီလ တद္ဓိတ်) -"ရှိခိုးမှုစသော အမျိုးကောင်းတို့၏အလုပ်ကို စက်ဆုပ်ခြင်းအလေ့ ရှိ၏"ဟု ပေး၊ "ငါက အမျိုးမြတ်, အဆင်းလှ, ပညာတတ်ဖြစ်တယ်၊ ဘာ့ကြောင့် သူတပါးကို ရှိခိုးရမှာလဲ"ဟု အဘိဝါဒနစသော အလုပ်ကို စက်ဆုပ်သည်-ဟူလို၊ ဘုရားရှင်ဘက်၌ "ဒုစရိုက်အလုပ်ကို စက်ဆုပ်ခြင်းအလေ့ ရှိတော်မူ၏ " ဟု ပေး၊ နောက်၌ " ဇေဂုစ္ဆီ တံတိ ဇိဂုစ္ဆနသီလတံ" ဟု သာရတ္ထ၌ တဿီလတဒ္ဓိတ်နက် ဖွင့်သည်။

လာမကဒ္ဌေန ပါပကာနံ ။ ။ ပါပက သဒ္ဒါသည် အယုတ်တမာ အနက်ကို ဟောသော အနိပ္ပန္န ပါဋိပဒိက ပုဒ် ဟု ပြလို၍ " လာမကဒ္ဌေန " ဟု ဖွင့်၊ တနည်း- " ပါခေ ပန္ဒိ - မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ် ၄ ပါးသို့ ရောက်စေတတ်ကုန်၏၊ ဧတေ ပါပကာ" ဟု ပြု၍ ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားများကို အရကောက်ပါ။

အကောသလ္လ သမ္ဘူတဒ္ဌေန ။ ။ အ+ ကောသလ္လ - ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟ၊ အကုသိုလ်မှန်သမျှ မောဟယှဉ်လျက် ပါသောကြောင့်၎င်း, မောဟအရင်းခံ၍ ဖြစ်ရခဲသောကြောင့်၎င်း "အကောသလ္လသမ္ဘူတဒ္ဌေန " ဟု မိန့်သည်။ [သမာပတ္တိကို "သမာပဇ္ဇနာ သမဂ္ဂီဘာဝေါ"ဟု အဘိဓမ္မာပါဋိတော်သွားအတိုင်း ထပ်ဖွင့်သည်။]

မဏ္ဍနကဇာတိယော။ ။မဏ္ဍယတိ သီလေနာတိ မဏ္ဍနော၊ (သဒ္ဒကုဓစလ မဏ္ဍ ဣသုတ်၊)မဏ္ဍနောယေဝ မဏ္ဍနကော (ကပစ္စည်းသွယ်)၊ ကပစ္စည်းပါသောကြောင့် မဏ္ဍနဿ ဘောဟောမကြောဘဲ ကတ္တားဟောကြောသည်၊ ထိုနောက် ဇာတိနှင့်အရတူဒေါဘ ဘာဝပ္ပဓာနကြောင့် "မဏ္ဍနကော + ဇာတိ + ယဿာတိ မဏ္ဍနကဇာတိကော" ကကို ယပြု၍"ဇာတိယော"ဟု ဖြစ်၏၊"မဏ္ဍနဇာတိယော-တန်ဆာဆင်ခြင်းသဘောရှိသူ" ဟု ပေးကြသောအနက်ကား ဤဝစနတ္ထနှင့် မလျော်။

မှ၏၊ ဟိရီယတိ-ရှက်တော်မှ၏၊(ဋ္ဌတိ-သည်၊ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊)တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ ဧဝဏ္ဍိတံ-ထိုစက်ဆုပ်ခြင်းအလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ အတ္တနိ သမ္ဘဿမာနော (ဟုတ္တာ) အပရမ္ပိ ပရိယာယံ အနုဇာနာတိ၊ တတ္ထ - ထိုဇိဂုစ္ဆာမိ ကာယဒုစ္စရိတေန အစရှိသောပါ၌၎၊ ကာယဒုစ္စရိတေနာတိ ဣတ္ထေ-တေန ဟူသောဤပါ၌၎၊ ဥပယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏အနက်၎၊ ကရဏ ဝစနံ-ကရိဏီးဝိဘတ်ကို၊ ဒဋ္ဌမ္ဘံ ၏၊

ပုန ဗြာဟ္မဏောဝါ, တမေဝ အဘိဝါဒနာဒိကမ္မံ – ကိုပင်၊ ဘဂဝတိ – ၎၊ အပသဏ္ဍော-သည်(ဟုတ္တာ)၊ အယံ-ဤ ရှင်ဂေါတမသည်၊ ဋ္ဌမံ လောက ဓေဋ္ဌက ကမ္မံ-ဤလောကဝယ် ကြီးသူတို့၏အပေါ်၌ ပြုထိုက်သောရှိသေမှုကို၊ ဝါ-ဤ လောကဝယ်အမြတ်ဟု သမုတ်အပ်သော ရှိသေမှုကို၊ ဝိနေတိ - ပယ်ဖျောက်၏၊ဝိနာသေတိ-ဖျက်ဆီး၏၊အထဝါ-တနည်းကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တေ သာမိစိကမ္မံ - ဤ ရှိသေမှုကို၊ နှ ကရောတိ-မပြု၊ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ အယံ-ဤရှင်ဂေါတမကို၊ ဝိနေတမ္ပေါ-ဆုံးမထိုက်၏၊ နိဂ္ဂဏ္ဍိတဗ္ဗော-နှိပ်ကွပ်ထိုက်၏၊ ဋ္ဌတိ-သို့၊ မညမာနော (ဟုတ္တာ) ဘဂဝန္တံ - ကို၊ ဝေနယိကောတိ-ဝေနယိကောဟူ၍၊ အာဟ–ပြောပြန်ပြီ၊ တတြ–ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ၂ ဝိကပ်တို့၎၊ [ယထာဝုတ္တေသု ဒ္ဝိသုပိ အတ္ထဝိကပ္ပေသု-ဒို။] အယံ- ဤ ဆိုအပ်လတ်ကား၊ ပဒတ္ထော – ပုဒ်နက်ဘည်း၊ ဝိနယတိ - ပယ်ဖျောက် ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဋ္ဌတိ, ဝိနယော-ယမည်၏၊ ဝိနာသေတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ဋ္ဌတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဝိနယောဝေ-ဖျက်ဆီးတတ်သူသည်ပင်၊ဝေနယိကော-ကမည်၏၊ဝါ-တနည်း၊ ဝိနယံ-ဆုံးမ နှိပ်ကွပ်ခြင်းကို၊ အရဟတိ - ထိုက်၏၊ ဋ္ဌတိ ဝေနယိကော–၏၊

လောကဓေဋ္ဌကကမ္မံ။ ။ လောကေ ဓေဋ္ဌကာနံ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ – လောကဝယ် ကြီးသူတို့အားပေါ်၌ ပြုထိုက်သော ရှိသေမှု၊ လောကေဝါ သေဋ္ဌသမ္မတံ ကမ္မံ- လောက၌ အမြတ်ဟု သမုတ်အပ်သော ရှိသေမှု၊ (ဋီကာ) ရှေးနည်း၌ ဝုမှုကို ဇပြု၊ "ဓေဋ္ဌာယေဝ ဓေဋ္ဌကာ"ဟု ဆက်၊ နောက်နည်း၌ ပသတ္ထကို ဇပြု၊ ဓေဋ္ဌံ ဋ္ဌတိ သမ္ဘတံ ဓေဋ္ဌကံ။

ဝေနယိကော။ ။ ပုဒ်ပြီးပုံ အဋ္ဌကထာ၌ပါပြီ၊ ပဌမနည်း၌ ဝိပုဗ္ဗနိဓေတ်သည် (ဝိနေယျ လောကေ အာဘိဗျာဒေါမနသံကဲ့သို့) ပယ်ဖျောက် ဖျက်ဆီးခြင်း အနက်ကို ဟောဏ်၊ ထို့ကြောင့် "ဝိနာသေတိ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဏိကပစ္စည်းလည်း သီးခြားအနက်မရှိ၊ သွတ္ထတဒ္ဓိတ်၊ "ဝေနယိကော–ကြီးသူတို့အားပေါ်၌ ပြုထိုက်သော ရှိသေမှုကို ဖျက်ဆီးတတ်၏"ဟုပေး၊ ဒုတိယနည်း၌ ဝိ- နိဓေတ်သည် နိဂ္ဂဟ(နှိပ်ခြင်း) အနက်ဟော၊ ဝိနယနံ-ဆုံးမနှိပ်ကွပ်ခြင်း၊ ဝိနယော-ခြင်း၊ အရဟတိအနက်၌ ဏိကသက်၊ ထို့ကြောင့် " နိဂ္ဂဟံ အရဟတိ" ဟုဖွင့်၊ " ကြီးသူတို့အား ရှိသေမှုကို မပြုတတ်သဖြင့် နှိပ်ကွပ်ဆုံးမထိုက်၏ " ဟု ပေး။

နိဂ္ဂဟ-နှိပ်ကွပ်ခြင်းကို၊ အရဟတ္တ-၏၊ ဋုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘဂဝါ ပန-ကား၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ ရာဂါဒိနံ - ရာဂ အစရှိသော အကုသိုလ်တို့၏၊ ဝါ- တို့ကို၊ ဝိနယာယ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ၊ ဝူပသမာယ-ငြိမ်းအေ,ခြင်းငှါ၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ ဒေသေတိ-ဟောတော်မူ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝေနယိကော - ဝေနယိက မည်တော်မူသည်၊ ဟောတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဣတ္ထေ-ဤဘုရားအလိုတော်ကိုပြုသော အတ္ထဝိကပ်၌၊ အယမေဝ-ဤဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိဟူသောအနက်သည်ပင်၊ ပဒတ္ထော-ဝေနယိကောပုဒ်၏ အနက်တည်း၊ [ဝိနယာယ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ၊ ဝါ- ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ၊ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ဋုတိ ဝေနယိကော၊] ဟိ-မှန်၏၊ တဒ္ဓိတဝုတ္တိ - တद्धိတ် ဟူသော ဝုတ္တိသည်၊ ဝိစိတြာ - ဆန်းကျယ်၏၊ သွာယံ-

အယမေဝ ဧတ္ထ ॥ ॥ အယံဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော "ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တသ္မာ ဝေနယိကော ဟောတိ" ကို ပြန်၍ ညွှန်၏၊ ဝေဖြင့် ရှေးနည်း၌ ပဒတ္ထကို သီးခြားပြသကဲ့သို့ ဤနည်း၌ ပဒတ္ထကို သီးခြားပြတွယ်မလိုဟု ကန့်၊ ဤ ပြအပ်ခဲ့သော "ဝိနယာယဓမ္မံ ဒေသေတိ"သည်ပင် ပဒတ္ထဖြစ်သောကြောင့် ပဒတ္ထကို သီးခြားပြတွယ်မလို-ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုသို့ ဝေဖြင့် နိဝတ္ထတမ္ဘ-ဂဟဟတမ္ဘ (ကန့်အပ်သောအနက်, ယူအပ်သောအနက်) ကို ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့် ယခုစာအုပ်များဝယ် ပဒတ္ထောဏ်နှော်၌ "ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိတိ ဝေနယိကော "ဟု ရှိသည်မှာ ပိုနေဟန်တူသည်။ [ဤ အဖွင့်အရ " ဝေနယိကော – ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ တရားဟောတော်မူ၏"ဟု ပေး။]

ဝိစိတြာဟိ။ ॥ပုဏ္ဏားအလိုကိုပြုရာ၌ သကတ္ထ-အရဟတ္ထအနက်ဝယ် တမဒိတော–စသောသုတ်ဖြင့် ကိကပစ္စည်း သက်၍ ဝေနယိကောပြီးပုံသည် သဒ္ဒါကျမ်း၌ တိုက်ရိုက်ထင်ရှားနှင့်၊ "ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ"ဟု ဝိဂြိဟ်ပြု၍ ဝိနယနှောင် တင်ထွေသမ္ဘဒါနနှင့် ဓမ္မံဒေသေတိအနက်၌ ကိကပစ္စည်းကား အဘာယနည်းဖြင့် သက်နိုင်ပါသနည်း " ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် " ဝိစိတြာ ဟိ တद္ဓိတဝုတ္တိ " ဟု မိန့်သည်၊ အကြင် အကြင် အနက်၌ လောကီလူအများက တद္ဓိတ်ပစ္စည်းကို သုံးစွဲထား၏၊ ထိုထို အနက်ကိုပင် လိုက်၍ တद္ဓိတ်ပစ္စည်းက ဟောနိုင်ခြင်းသည် တद္ဓိတ်ပစ္စည်း၏ ဆန်းကြယ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဥပမာ–"မာသဒ္ဓမကာသိ=အသံမပြုပါနှင့်"ဟု ပြောသူကို " မာသဒ္ဓိကော=အသံမပြုပါနှင့်ဟု ပြောသူ"ဟု အကာသိနှင့် ဝဒတိအနက်၌ ကိကပစ္စည်း သက်ထားသည်မှာ တद္ဓိတ်၏ ဆန်းကြယ်ပုံတမျိုး ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

တဒ္ဓိတဝုတ္တိ။ ॥တဒ္ဓိတသခ်ါတာ– တद္ဓိတ်ဟု ဆိုအပ်သော + ဝုတ္တိ – ဝုတ္တိတည်း၊ တဒ္ဓိတဝုတ္တိ-တद္ဓိတ်ဟူသောဝုတ္တိ၊ ပုဒ်ချင်းစပ်ထားသည်ကို "သမာသဝုတ္တိ"ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့ ပုဒ်နှင့်ပစ္စည်း စပ်ထားသည်ကိုလည်း "တဒ္ဓိတဝုတ္တိ" ဟု ခေါ်ရ၏၊ "ဝုတ္တိ" ဟူသောနာမည်သည် ဝါကျ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော သမာသ်တဒ္ဓိတ်ပုဒ်တို့၏ နာမည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဥပပဒသမာသေ ပန ဝုတ္တိယေဝ (အမြဲ သမာသ်ဖြစ်၏)၊ ဝါဘိ

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ တံ ဝေနယိကဘာဝံ-ထိုဝေနယိက၏အဖြစ်ကို၊ အတ္ထနိ သမ္ပဿသမာနော(ဟုတ္စာ)အပရမ္ပိပရိယာယံ အနုဇာနာတိ။

ပုန မြာဟ္မဏော ယသ္မာ, အာဘိဝါဒနာဒိနိ- နိသော၊ သာဓိစိကမ္မာနိ-ရိသေမှတို့ကို၊ ကရောန္တာ–ပြုသူတို့သည်၊ ဝယောဝုဒ္ဓေ-တို့ကို၊ တောသေန္တိ-နှစ်သက်စေကုန်၏၊ ဟာသေန္တိ-ရွင်းလန်းစေကုန်၏၊ အကရောန္တာ ပန-မပြုသူတို့သည်ကား၊ တာပေန္တိ-ပူလောင်စေကုန်၏၊ ဝိဟေသေန္တိ - ညှဉ်းဆဲကုန်၏၊ နေသံ ထိုကြီးရင့်သူတို့၏၊ ဒေါမနဿ-နှလုံးမသာယာခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေန္တိ-ဖြစ်စေကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တာနိ–ထို ရိုသေမှုတို့ကို၊ နကရောတိ-ပြုတော်မမူ၊တသ္မာ,အယံ-ဤရှင်ဝေါတမသည်၊ ဝယောဝုဒ္ဓေ-တို့ကို၊တပတိ-လောင်မြိုက်တတ်၏၊ ဣတိ မညမာနော(ဟုတ္စာ ဘဂဝန္တံ တပယတိ-တပယတီဟူ၍၊ အာဟ-ပြန်ပြီ၊) ဝါ- တနည်း၊ သပ္ပုရိသာစာရ ဝိရဟိတတ္တာ-သူတော်ကောင်း အကျင့်မှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အယံ-ဤ ရှင်ဝေါတမသည်၊ ကပဏပုရိသော - အထီးကျန်မဲ့ ဆင်းရဲသော ယောက်ျားတည်း၊ ဣတိ မညမာနော(ဟုတ္စာ) ဘဂဝန္တံ တပယတိ-၍၊ အာဟ-ပြန်ပြီ၊ တတြ- ထိုဆိုအပ်ပြီးသောအတ္ထဝိဘက်တို့၌၊ [ဝေနယိကောတုန်းက စွဲသည့်အတိုင်း။] အယံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ပဒတ္ထော - ပုဒ်နက်တည်း၊ တပတိ - လောင်မြိုက်တတ်၏၊ ဣတိ တပေါ – တပမည်၏၊ ဒေါသေတိ - စိတ်ကို ပျက်စီးစေတတ်၏၊ ဝါ-

တဒ္ဓိတဝိဓာနေ သမ္ဘတ္တ ဝတ္ထုတော၊ တေန သမ္ဘတ္တ ဝါကျဝုတ္တိယော (ဝါကျနှင့် တဒ္ဓိတ်တို့သည်) ဟောန္တိ" ဟု ရှုပသိဒ္ဓိဆိုသည်။ ["တဒ္ဓိတဒ္ဓနံ + ဝုတ္တိ – တဒ္ဓိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း"ဟု ရှေးက အနက်ပေးကြသည်ကို စဉ်းစားပါ။]

တာပေန္တိ။ ။တာပေန္တိနောက်၌ ဝိဟေသေန္တိသည် အဓိပ္ပါယတ္တဖွင့်၊"ပူလောင်စေခြင်းဟူသည် မီးဖြင့် မြိုက်သကဲ့သို့ ညှဉ်းဆဲခြင်းတည်း–ဟူလို၊ "ဒေါမနဿံ နေသံ ဥပ္ပါဒေန္တိ"ကား တာပေန္တိ၏ သဘာဝတ္ထ (အာဘိဓမ္မာသဘော)အဖွင့်တည်း၊ "ညှဉ်းဆဲ"ဟူသည် ထိုသူတို့စိတ်၌ ဒေါမနဿဖြစ်စေခြင်းတည်း–ဟူလို။

ကပဏပုရိသော။ ။ကပိ (ကြိုပ) ဓာတ်သည် သတ္တိ, ဒယာ, အနုဿာဒနဒုက္ခ နက်ရှိ၏၊ ကပိတမ္ဘော ဒယိတမ္ဘော–သနားထိုက်၏ (သနားစရာ ကောင်း၏၊) ဣတိ ကပဏော၊ (ယုကို အန,နကို ဏပြု။) ဂုဏဝိရဟိတတာယ-သူတော်ကောင်း အထက်တန်းလူတို့၏ ဂုဏ်မှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒီနမနုဿော–လူနုံ လူမဲ့ လူဆင်းရဲတည်း။

ဒေါသေတိ ဝိဟေသေတိ။ ။ဒေါသေတိသည် ဒေါမနဿံ ဥပ္ပါဒေတိ တုန်းကကဲ့သို့ ဒေါမနဿ ဖြစ်လောက်အောင် စိတ်ကိုဖျက်ဆီးခြင်းတည်း၊ ဝိဟေသေတိကား ဝိဟေသေန္တိ အတိုင်းပင်တည်း။ [ဤ တပတိကိုလည်း ရှေးတာပေန္တိ တုန်းကကဲ့သို့ ဝိဟေသေတိဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဓာတ်နက်အားဖြင့် ဒါဟအနက်ချည်းသာ။]

ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဝိဟေသေတိ-သွားခဲဘတ်၏၊ ဋ္ဌတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ **တေ-**ဤ တပေါဟူသော **အမည်သည်**၊ သာမိစိကမ္မာကရဏာသ - ရိုသေမှုကို မပြုခြင်း၏၊ နာမ်-အမည်တည်း၊ အသ-ထိုရှင်ဝေါတမ၏၊ တပေါ-လောင်မြှိုက်တတ်သော သာမိစိကမ္မကို မပြုခြင်းသည်၊ အတ္ထိ - ၏၊ ဋ္ဌတိ; တပသီ - သီမည်၏၊ ဒုတိယေ-ဒုတိယဖြစ်သော၊ အတ္ထိကပ္ပေ - အတ္ထိကပ်၌၊ ဗျဉ္ဇနာနိ-သဒ္ဒါတို့ကို၊ ဝါ-ဓာတ် **ပစ္စည်း**တို့ကို၊ **အဝိစာရေတွာ**-မစိစစ်မူ၍၊ ဝါ-**မစိစစ်**တော့ဘဲ၊ လောကေ-၌၊ ကပဏာ ပုရိသော-ကို၊ တပသီတိ-သီ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-အပ်၏၊ ဘဂဝါ ပန-ကား၊ အကုသလာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ ဓမ္မာ- အကြင်တရားတို့ကို၊ လောကံ-သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ တပနေတော- လောင်မြှိုက်တတ်ကုန်သည်၏ **အဖြစ်**ကြောင့်၊ [ဘာဝပ္ပဓာနကြောင့်၊] တပနီယာတိ - **တပနီယတို့** ဟူ၍၊ [အနီယပစ္စည်း၊ ကတ္တားဟော။] ဝုစ္စန္တိ - ဆိုအပ်ကုန်၏၊ **တေသံ-ထို**အကုသိုလ် တရားတို့၏၊ ဝါ - တို့ကို၊ ပဟီနတ္ထာ - ပယ်အပ်ကုန်ပြီး၏ **အဖြစ်**ကြောင့်၊ ယဿ-ကြောင့်၊ တပသီ - တပသီဟူ၍၊ သင်္ခံ - ခေါ်ဝေါ်**အပ်**သည်၏**အဖြစ်**သို့၊ ဂတော-ရောက်ပြီ၊ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ တံ **တပသီတံ-ထို** တပသီ၏ **အဖြစ်**ကို၊ **အတ္ထိ** - ၌၊ သမ္ဗဿသမာနော (ဟုတ္တာ) **အပရဒ္ဓိ**ပရိယာယံ **အနုဇာနာတိ**-၏၊ **တတြ-ထို** **အတ္ထိကပ်**၌၊ **အယံ**-ဤ**ဆိုအပ်**လတ္တံ့ ကား၊ ပဒတ္ထော - ပုဒ်နက်တည်း၊ **တပန္တိ**- လောင်မြှိုက်တတ်ကုန်၏၊ **ဋ္ဌတိ**-ထို့ကြောင့်၊ **တပါ**-တို့မည်၏၊ **တေ**-ဤ **တပဟူသော** **အမည်**သည်၊ **အကုသလ**ဓမ္မာနံ - **အကုသိုလ်** **တရား**တို့၏၊ **အဓိဝစနံ** - **အမည်**တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဋ္ဌ**ဓ**တပ္ပတိ ပေစ္စ တပ္ပဘိတိ-ဋ္ဌ**ဓ**၊ပေ၊**တ**ပ္ပဘိဟူ**သော**၊ **တေ**(သုတ္တံ) - ဤ**ပါဠိ**ကို၊ ဘဂဝတာ**ပိ**-**မြတ်စွာ**ဘုရား**သည်**လည်း၊ **ဝုတ္တံ**- **ဟော**တော်မူ**အပ်**ပြီ၊ [ဋ္ဌ**ဓ**-ဤ**ပစ္စ**ပ္ပန်ဘဝ**၌**၊ **တ**ပ္ပတိ- ပူပန်ရ**၏**၊ **ပေ**စ္စ- **တ**မလွန် ဘဝ**၌**၊ **ဝါ**-**တ**မလွန်ဘဝ**သို့**ရောက်**၍**၊**တ**ပ္ပတိ-**၏**၊]**တ**ထာ-**ထို**မှ**တ**ပါ၊ **တ**ေ **တ**ပေ-**ထို**လောင်မြှိုက်

ဗျဉ္ဇနာနိ အဝိစာရေတွာ။ ။**တ**ိသ**ယ**, ဒ**ုတ**ိ**ယ**ဟူ**သော** ပ**ါ**ဠ**ိ**မ**ျာ**း**၏** **တ**ိ**သ**ယ **မ**ည်**သ**ူ, ဒ**ုတ**ိ**ယ**မည်**သ**ူ**ကို**ဟော**ရာ**၌**"**မ**ည်**သ**ည်**ဓ**ာ**တ**်, **မ**ည်**သ**ည်**ပ**စ္စ**ည**်း"**ဟ**ု **သ**ဒ္ဒ**ါ**ကို**မ**စ**ိ**စ**စ်**ရ**တ**ော့**ဘ**ဲ "**အ**နိ**ပ**္ပ**န္နပ**ါ**ဠ**ိ**ပ**ဒ**ိက**" **နာ**မ်**တ**ျိ**း** **ဖ**ြစ်**သ**ကဲ့**သ**ို့, **ထ**ို့**အ**တ**ွ** **က**ပ**ဏ**အ**နက်**ကို **ဟော**ရာ**၌** **တ**ပ**သ**ီ**ပ**ုဒ်**လ**ည်း **ဓ**ာ**တ**်**ပ**စ္စ**ည**်း **မ**စ**ိ**စ**စ်**ရ**သ**ော **အ**နိ**ပ**္ပ**န္နပ**ါ**ဠ**ိ**ပ**ဒ**ိက **နာ**မ်**တ**ျိ**း**ဖ**ြစ်**သ**ည်— **ဟ**ူ**လ**ို။ [**"တ**ိ**သ**ဒ**ုတ**ိ**ယ**သ**ဒ္ဒ**ေ**သ**ုဝ**ိ**ယ ဋ္ဌ**မ**သ**ို့**အ**တ**ွ**ေ **အ**ယ်**နာ**မ**ပ**စ္စ**ယ**ော**တ**ိ ဗျ**ဉ**္ဇ**နဝ**ိ**စာ**ရံ **အ**ကတ**ွ**ာ, **အ**နိ**ပ**္ပ**န္နပ**ါ**ဠ**ိ**ပ**ဒ**ိက**ဝ**သ**ေ**နန**"— **ဋ**ီ**က**ာ။ (**"တ**ိ**သ **ဒ**ုတ**ိ**ယ"**ဟ**ု **စ**ာ**ရ**ှိ**၏**၊ **ဒ**ုတ**ိ**ယ**သ**ည် **အ**နိ**ပ**္ပ**န္န **မ**ဟုတ်, **ဒ**ေ**ဝ**ဒ**တ**္တ**ာ**မ**ှ **ဒ**ေ**ဝ**ပုတ်**ကို**ချ**ေ**၍ **ကျ**န်**နေ**သော **ပ**ုဒ်**တ**ည်း, **အ**ဂ**ိ**တ**္တ**ရ **ဋ**ီ**က**ာ**၌** **"ဒ**ုတ**ိ**ယ"**ဟ**ု **ရ**ှိ**သ**ည်။)]

တတ်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ အသိ , နိရသိ, ပဟာသိ - ပယ်စွန့်ပြီ၊ ဝိဒ္ဓံသေသိ-ဖျက်ဆီးပြီ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တပသိ-တပသိ မည်၏။

ပုန မြာဟ္မဏောတံ,အာဘိဝါဒနာဒိကမ္ပိ-သည်၊ ဒေဝလောကဂဒ္ဒ သမ္ပတ္တိ ယာ- နတ်ပြည် ပဋိသန္ဓေ၏ ပြည့်စုံခြင်းငှါ၊ ဒေဝလောကပဋိသန္ဓိလာဘာယ- နတ်ပြည် ပဋိသန္ဓေကိုရခြင်းငှါ၊ သံဝတ္တတိ- ဖြစ်၏၊ ဧဝံ - ဤသို့၊ မည်မျှနော- မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍ရင်း၊ ဝါ - ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊) ဘဂဝတိ- ၌၊ အာသ - ထို အာဘိဝါဒန အစရှိသောအမှု၏၊ အဘာဝံ- မရှိခြင်းကို၊ ဒီသ္မာ စ- မြင်၍ရင်း၊ ဝါ - မြင်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဘဂဝန္တံ - မြတ်စွာဘုရားကို အပဂဇ္ဇောတိ - အာပဂဇ္ဇောဟူ၍၊ အာဟ - ပြီ၊ ဝါ - တနည်း၊ ကောဓဝသေန- ဒေါသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဘဂဝတော-၏၊ မာတုကုစ္ဆိယံ-မယ်တော်၏ဝမ်း၌၊ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏော-ပဋိသန္ဓေယူခြင်း၌၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်၊

ဧတ ဘပေ အသိ။ ။[ဒိဝါဒိ အသု ဓာတ်သည် ခေပ—ပစ်ပယ်ခြင်း အနက်ကို ဟောဏ်၊ ထို့ကြောင့် ဤဝိဘတ်—ဒိဝါဒိ ယဖြင့် " အသိ " ပြီးသည်။] အသိကို နိရသိ = နိ+အသိ ဟု ဥပသာရ တန်ဆာဆင်၍ ဖွင့်၏၊ ပဟာသိသည် ဓာတ်နက်, ဝိဒ္ဓံသေသိကား အဓိပ္ပါယ်နက်တည်း၊ ပုန်ပြီး တပသိ၌ အသိကား ဣပစ္စည်း၊ ပုဏ္ဏား ဘက်၌ " တပသိ (သီပစ္စည်း)—ကြီးရင့်သူတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သော ရိုသေမှု မပြုခြင်းရှိသူ၊ ဝါ—သူတော်ကောင်းတို့အကျင့် မပြည့်စုံသဖြင့် လူနံ လူမဲ့ လူဆင်းရဲ"ဟု ပေး၊ ဘုရားရှင် အလိုတော်ဘက်၌ " တပသိ – မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို လောင်မြိုက် တတ်သော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်တော်မူပြီး ပုဂ္ဂိုလ်"ဟု ပေး။

ပဋိသန္ဓိ ပဋိလာဘာယ။ ။ " အပဂဇ္ဇော " ပါဠိတော်နှင့် လိုက်လျောအောင် "ဒေဝလောကဂဒ္ဒ" ဟု ဆိုပြီး၍ ဘုမ္မဇိုင်းနတ်မှ တပါး အထက်နတ်များ၌ ကိုယ်ဝန် မနေရသဖြင့် ဂဒ္ဒ အရ " ကိုယ်ဝန်, ဝမ်းတိုက် " အနက်များကို မယူစေဘဲ ပဋိသန္ဓေ ဟူသောအနက်ကို ယူစေလိုသောကြောင့် "ဒေဝလောကပဋိသန္ဓိ "ဟု ထပ်၍ဖွင့်သည်၊ "သမ္ပတ္တိ– ပြည့်စုံခြင်း " ဟူသည် " နတ် ပဋိသန္ဓေကို ရခြင်းတည်း " ဟု သိစေလို၍ သမ္ပတ္တိယာကိုလည်း"လာဘာယ"ဟု ထပ်၍ဖွင့်သည်။

ကောဓဝသေနဝါ။ ။"ကောဓဝသေနဝါ"စသော ဤစကားသည် "ဟိနော ဝါ ဂဒ္ဒော အသ " ဟူသော ဝိဂ္ဂဟနှင့် " ဟီနောဝါသ မာတုကုစ္ဆိမှိ ဂဒ္ဒ ဝါသော အဟောသိ"ဟူသောအဓိပ္ပါယ်ပြကို ရည်ရွယ်အပ်သော စကားတည်း၊ လူတယောက်ကို စိတ်ဆိုး၍ "ကျွန်မသား" ဟု ဆဲရာ၌ အမိကစ၍ အမျိုးညံ့ပုံပြလျက် ဆဲခြင်းဖြစ်သကဲ့ သို့, ဘုရားရှင်ကိုလည်း စိတ်ဆိုး၍ "အပဂဇ္ဇော–အမိဝမ်း၌ ယုတ်ညံ့သော ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းရှိသူ " ဟု အမိကစ၍ မစင်ကြယ်ကြောင်းကိုရင်း, ယုတ်ညံ့သော ပဋိသန္ဓေ နေခဲ့ရကြောင်းကိုရင်း ပြလျက်ဆဲသည်၊ ထို့ကြောင့် "မာတုကုစ္ဆိသို့ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏော ဒေါသံ ဒဿေန္တောပိ"ဟု မိန့်သည်။

ဟုတ္ထာဝိ-ဖြစ်၍လည်း၊ ဝေ-ဤသို့ အပဂဿောဟူ၍၊ အာဟ-ပြန်ပြီ၊ တတြ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အတ္ထဝိကပ်တို့၌၊ အယံ-ကား၊ ပဒဿော-တည်း။ ဂဿတော-နတ်ပြည် ပဋိသန္ဓေမှ၊ အပဂတော- ကင်းသွားတည်း၊ ဧတိ-ထို့ကြောင့်၊ အပဂဿော-ဌ မည်၏၊ ဒေဝလောကူပပတ္တိ- နတ်ပြည်ပဋိသန္ဓေသို့၊ ပါပုဏိတုံ-ရောက်ခြင်းငှါ၊ အဘဗ္ဗော - မထိုက်သွားတည်း၊ ဧတဿ - ကား၊ အဓိပ္ပါယော-ပုန်ကားဆိုအလိုတည်း၊ ဝါ-တနည်း၊ အဿ- ထို ရှင်ဂေါတမ၏၊ ဟီနော-ယုတ်ညံ့သော၊ ဂဿော - ပဋိသန္ဓေသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဧတိ အပဂဿော - ၏၊ ဒေဝလောကဂဿ ပရိဗာဟိရဿ-နတ်ပြည်ပဋိသန္ဓေမှ အပ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ ဟီနဂဿ ပဋိလာဘ ဘာဝိ-ယုတ်ညံ့သော ပဋိသန္ဓေကို ရခြင်းအာဋ္ဌ ရှိသွားတည်း၊ ဧတိ - ကား၊ (အဓိပ္ပါယော- အဓိပ္ပါယ် တမျိုးတည်း၊)ဝါ- တနည်း၊ အဿ-ထိုရှင်ဂေါတမ၏၊ ဟီနော- သော၊ မာတုကုစ္ဆိမှိ- အမိဝမ်း၌၊ ဂဿ ဝါသော- ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသည်၊ အဟောသိ - ရှိခဲ့ပြီ၊ ဧတိ-ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တမျိုးတည်း။

ဂဿတော+အပဂတော ။ ။ အပဂဿောဌ် အပသဒ္ဒါသည် အပေတအနက်ဟော၊ ဂဿနှင့် အပကိုလည်း "ဂဿ အပ" ဟု တပ္ပုရိသ သမာသ်စပ်ပြီးမှ "အပဂဿ" ဟု ရှေနောက်ပြန်ရသည်၊ (နိဗ္ဗာန်စသော တပ္ပုရိသ် အဆန်းမျိုးတည်း)၊ ဂဿ၏အနက်ကိုလည်း "ဒေဝလောကူပပတ္တိ" ကို ထောက်၍ "နတ်ပြည် ပဋိသန္ဓေ" ဟု ပေး။ [ဂဿ သဒ္ဒါ အဓိဝမ်းတိုက်နှင့် ကိုယ်ဝန်အနက်ကို ဟောရိုးဖြစ်သော်လည်း ဌာနဝမ်းတိုက်၏ အမည်ကို ဌာနိပဋိသန္ဓေပေါ် တင်စားခြင်း ဌာနူပစာရအားဖြင့် ပဋိသန္ဓေကိုဝင်း , လူစသောပဋိသန္ဓေနှင့် တူသောကြောင့် သဒိသူပစာရအားဖြင့် အဓိဝမ်းမရှိသော နတ်ပဋိသန္ဓေကိုဝင်း ဂဿ အရ ယူပါ။] "အပဂဿော—နတ်ပြည် ပဋိသန္ဓေမှ ကင်းသွားတည်း" ဟု ပါဠိတော်အနက်ပေး။

ဟီနောပါ၊ ပေ၊ အပဂဿော ။ ။ အပသဒ္ဒါ ဟီနအနက်ဟော၊ ဤ ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဝိဂ္ဂဟ၌ အဓိပ္ပါယ် ၂ မျိုးပြ၏၊ ထိုတွင် "ဒေဝလောက၊ပေ၊ဟီနဂဿ ပဋိလာဘ ဘာဝိ" သည် ပဌမအဓိပ္ပါယ် တမျိုးတည်း၊ အဘိဝါဒန စသော ဧကသေမ္ဗန္ဓကို မပြုသဖြင့် နောင်အခါ၌ နတ်ပြည်ပဋိသန္ဓေနေရတော့မည်မဟုတ်ရကား "ယုတ်ညံ့သော ပဋိသန္ဓေသာ ရဘို့ရှိသွားဖြစ်သည်" ဟု နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေကို ရှုတ်ချသည်၊ အာယတိ ကိုသောက်ပါ၊ "အပဂဿော—ယုတ်ညံ့သော ပဋိသန္ဓေ ရှိမည်သူ" ဟု ပါဠိတော်အနက်ပေး။

ဟီနောဝါသ၊ ပေ၊ အဟောသိ ။ ။ "ဟီနော ဝါ ဂဿော အဿ" ဟူသော ဝိဂ္ဂဟ၏ ဒုတိယအဓိပ္ပါယ်တမျိုးတည်း၊ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကား "ကောဓဝသေနဝါ၊ပေ၊ ဒေါသ ဒသေနော" ဟု အောက်၌ ဆိုအပ်ခဲ့သောနည်းအတိုင်းပြအပ်သောအဓိပ္ပါယ်တည်း။ ["ဟီနော ဝါ.သ" ဟု ဝိကပ္ပနတ္ထဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပါဠိမှန်ရှိစေ။] "အဘိဝါဒန

ပန-အဘိုတပါးကား၊ ဘဂဝတော-၏၊ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ အာယတိ -၌၊ ဂဟ္ဌသေယျာ - အမိဝမ်း၌ ကိန်းအောင်းရခြင်းသည်၊ အပဂတာ - ကင်းပြီ၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ သော – ထို မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တံ အပဂတံ - ထို အပဂတ္တ၏ အဖြစ်ကို၊ အတ္တနိ - ၌၊ သမ္မသမာနော (ဟုတ္မာ) အပရမ္ပိ ပရိယာယံ အနုဇာနာတိ၊ စ - ဆက်၊ တတြ - ထို ဘုရား အလိုတော် ဘက်၌၊ ယသ ခေါ ဗြာဟ္မဏ၊ ပေ ၊ ပဟီနာတိ ဧတေသံ ပဒါနံ - ယသ ခေါ ၊ ပေ ၊ ပဟီနာ ဟုကုန်သော ဤပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထော- အနက်ကို၊ ဧဝံ - ဤဆိုအပ်လတံ့ သောနည်းဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- မှတ်ထိုက်၏၊ ဗြာဟ္မဏ- ဏား၊ ယသပုဂ္ဂလသ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနာဂတေ–နောင်အခါ၌၊ ဂဟ္ဌသေယျာ- အမိဝမ်း၌ ကိန်းအောင်းခြင်းကိုလည်း၊ ပုနဗ္ဘဝေ- တဖန်ဘဝ၌၊ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ - အသစ်ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း၊ အနုတ္တရေန – အတုမရှိ မြတ်သော၊ မဂ္ဂေန - အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ ဝိဟတကာရဏာတ္တာ - ဖျက်ဆီး အပ်ပြီးသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဟီနာ–ပယ်အပ်ပြီ၊ ဧတိ -သို့၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏၊) စ-ဆက်၊ ဏ္ဍေ-ဤ ဂဟ္ဌသေယျသဒ္ဒါ, ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ သဒ္ဒါတို့တွင်၊ ဂဟ္ဌသေယျဂ္ဂဟဏေန-ဂဟ္ဌသေယျ သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဇလာဗုဇယောနိ - ဇလာဗုဇယောနိကို၊ ဂဟိ စသော ရှိသေမျှကို မပြုရကား အမိ ကိုယ်တိုင်က ယုတ်ညံ့သဖြင့် ယုတ်ညံ့သော ပဋိသန္ဓေ နေခဲ့ရခြင်း ရှိသူ ဖြစ်သည် ” ဟု လွန်ခဲ့သော ပဋိသန္ဓေ နေရပုံကို ရှုတ်ချသည်၊ “အဒဟာသိ”ဟူသော အတိတ်ကြိယာကို ထောက်ပါ၊ “အပဂတ္ကော–ယုတ်ညံ့သော ပဋိသန္ဓေနေခဲ့ရခြင်း ရှိသူတည်း” ဟု ပေး။

ဂဟ္ဌသေယျာ။ ။ဂဟ္ဌသဒ္ဒါသည် အမိဝမ်းတိုက်အနက်,ကိုယ်ဝန်သူငယ် အနက်များကိုဟောရ၏၊ ဤ၌ “အမိဝမ်းတိုက် အနက်ဟော” ဟု ပြလိုရ၍“ဂဟ္ဌ + သေယျာ” ဟု ဋီကာမိန့်သည်၊ “သေယျာ–ကိန်းခြင်း”ဟူသည် အမိဝမ်း၌ ဆယ်လမျှ နေရခြင်းတည်း၊ ဤ ဂဟ္ဌသေယျာ၏ဋ္ဌဖြင့် ယောနိ ၄ ပါးတွင် ဇလာဗုဇယောနိကို ပြ၏။ [ဇလာဗုမ္မိ–သားအိမ်၌+ဇ–ဖြစ်သူ။]

ဝိဟတကာရဏာတ္တာ။ ။ဘုရားရှင်သည် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာပြဋ္ဌာန်းသောကိလေသာတို့ကိုသာ တိုက်ရိုက်ပယ်တော်မူ၏၊ထိုသို့ အကြောင်းရင်းကိုပယ်လိုက်သဖြင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာအဖေါ် မပါသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တံတို့သည် နောက်နောင်ဘဝ၌ အကျိုးမပေးနိုင်ကြတော့ ရကား ထိုကံတို့ကိုလည်း ပယ်ရာရောက်၏၊ ထိုသို့ အကြောင်းကံ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်းသည်ပင် အကျိုး ဂဟ္ဌသေယျ – ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိကိုလည်း ပယ်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့်“ဂဟ္ဌသေယျာ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပဟီနာ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။ [ကမ္မကိလေသာနှင့် မဂ္ဂေန ဝိဟတတ္တာ အာဟ–ဝိဟတကာရဏာတ္တာတိ၊– ဋီကာ။] အကျိုးနာမည်ကို အကြောင်း၌တင်စားသော ဖလူပစာရစကား ဟု မှတ်။

တာ – ယူအာပ်ပြီ၊ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိဂဟဏာန - ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဋ္ဌတရာ - ဇလာဗုဇယောနိမှ တပါးကုန်သော၊ တိသောပိ - ၃ ပါးသော ယောနိတို့ကိုလည်း၊ ဂဟိတာ-နှ်ပြီ။

အာဝိစ-တနည်းကား၊ ဂဗ္ဘသ- ကိုယ်ဝန်သူယေ၏၊ သေယျာ - ကိန်းခြင်းတည်း၊ ဂဗ္ဘသေယျာ- ကိုယ်ဝန်သူယေ၏ ကိန်းခြင်း၊ ပုနဗ္ဘဝေါ ဇေ - တဖန်ဘဝသည်ပင်၊ အာဘိနိဗ္ဗတ္တိ- အသစ်ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ - ခြင်း၊ ဋ္ဌတိ ဇေ-ဆို၊ ဗ္ဗေ- ဤ ၂ ပုဒ်တို့၌၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ စ - ဆက်၊ (တနည်း) စ - ထင်ရှားအောင် ပြဉ္ဇုံ့၊ ဝိညာဏဗ္ဗတိတိ - တိ ဟူ၍၊ ဝုတ္တေပိ - ဆိုအပ်သော်လည်း၊ ဝါ-ဆိုအပ်ရာ၌လည်း၊ ဝိညာဏတော - ဝိညာဏ်မှ၊ အညာ-အခြားသော၊ ဋ္ဌိတိ - တည်ခြင်းသည်၊ နှ အတ္ထိ ယထာ - မရှိတော့ သကဲ့သို့၊ ဇေ-ဤ အတူ ဋ္ဌဓာပိ- ဤဂဗ္ဘသေယျာ ဟူသော ပါဠိ၌လည်း၊ ဂဗ္ဘတော- ကိုယ်ဝန်သူယေမှ၊ အညာ-အခြားသော၊ သေယျာ-ကိန်းခြင်းသည်၊ နှ - မရှိတော့၊ ဋ္ဌတိ-ဆို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ အာဘိနိဗ္ဗတ္တိစ နာမ-အာဘိနိဗ္ဗတ္တိ မည်သည်

ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ ။["ပုနရ်"ဟု သဏ္ဌာန်ရှိသောကြောင့် ပါဠိ၌ ဖျော်သွားသော (ရ်) အစား နောက်ပုဒ်၌ ဒွေဘော်လာသည်။] ဤပါဠိဖြင့် အဏ္ဍဇ, သံသေဒဇ,သြပပါတိက, ယောနိ ၃ ပါးကို ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ပြု၏၊ ထို့ကြောင့် "ဂဗ္ဘသေယျာ–ဇလာဗုဇသတ္တာ အဖြစ်ဖြင့် အဓိဝမ်း၌ကိန်းခြင်းကိုလည်း၊ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ-အဏ္ဍဇ, သံသေဒဇ,သြပပါတိကသတ္တာ အဖြစ်ဖြင့် ဘဝသစ်၌ အသစ်ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း" ဟု ပါဠိတော်အနက်ပေးပါ။

မှတ်ချက်။ ။အပဂန္ဓောနှင့်လျော်အောင် ဂဗ္ဘသေယျာတမျိုးသာ ပယ်ကြောင်းကို ပြသင့်သော်လည်း စကားစပ်လျင်းသဖြင့် ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိကိုပါ ပြတော်မူသည်– ဟု ဋီကာဆိုသည်။

အဝိစ။ ။ဂဗ္ဘအရ(အဓိဝမ်းတိုက် အနက် မယူဘဲ)ကိုယ်ဝန်သူယေ အနက်ကို ယူ၍ဝင်း , ပုနဗ္ဘဝနှင့် အာဘိနိဗ္ဗတ္တိကိုလည်း သတ္တမီတပ္ပုရိသ် မကြဲဘဲ အရတူ ကမ္မဓာရည်း ကြို၍ဝင်း ဝိဂ္ဂဟတမျိုးစီ ပြုပြန်လို၍ အဝိစ–စသည်မိန့်၊ ဤနည်း၌"ဂဗ္ဘသ+ သေယျာ " ဟု ဝိဂ္ဂိတ်ပြု၍ ပဘိနာနှင့် စပ်သော အခါ သေယျာ (ကိန်းခြင်း)ကိုသာ ပယ်ရာရောက်၍ ဂဗ္ဘ (ကိုယ်ဝန်သူယေအဖြစ်) တို့ ပယ်ရာမရောက်သည် မဟုတ်ပါလော– ဟု စောဒနာဘွယ် ရှိသောကြောင့်"ယထာစ၊ပေ၊ဝေဒိတဗ္ဗာ"ဟု မိန့်သည်၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ(ဝိညာဉ်၏+တည်ခြင်း) ဟူရာ၌ " တည်ခြင်း "ဟု သီးခြား မရှိ, ဝိညာဉ်သာ ရှိသကဲ့သို့, ထို့အတူ ဂဗ္ဘသေယျာ၌လည်း ကိန်းခြင်း ဟု သီးခြား မရှိ, အဓိဝမ်း၌ ကိန်းအောင်းသော (သူယေကိုယ်ဝန်) သာ ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် ဂဗ္ဘသေယျာ ပဟိနာ ဖြင့် ကိုယ်ဝန်သူယေအဖြစ်ကို (ပယ်ရာမရောက်သည် မဟုတ်) ပယ်ရာရောက်သည်-ဟူလို။

လည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုနဗ္ဗဝဘူတာပိ- တဖန်ဘဝ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော အဘိနိမ္မတ္တိသည်ရင်း၊ အပုနဗ္ဗဝဘူတာပိ-တဖန်ဘဝ မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော အဘိနိမ္မတ္တိသည်ရင်း၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဣဒ စ – ဤအရာ၌သည်း၊ ပုနဗ္ဗဝဘူတာ-တဘန်ဘဝဖြစ်၍ဖြစ်သောအဘိနိမ္မတ္တိကို၊အမိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်၏၊တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုနဗ္ဗဝေါ ဝေ၊အဘိနိမ္မတ္တိ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိမ္မတ္တိတိ- ပုနဗ္ဗဝေါ၊ပေါ နိမ္မတ္တိ ဟူ၍၊(မယာ- သည်၊) ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဆိုခဲ့ပြီ၊

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အာဂတကာလတော–ရောဂံလာရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အရသရူပတာဒီဟိ – တာ အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌဟိ - နှင့်သော၊ အကြောသ ဝတ္ထူဟိ-အကြောသဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ အကြောသန္ဒမ္ပိ – ဆဲရေးသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဗြာဟ္မဏံ - ကို၊ ဓမ္မိသရော - တရားကို အစိုးရတော်မူသော၊ ဝါ– တရားကြောင့် သတ္တဝါတို့ကို အစိုးရတော်မူသော၊ ဓမ္မရာဇာ - တရားမင်း ဖြစ် တော်မူသော၊ ဓမ္မသာမိ-တရား၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသော၊ ["သ္မာမိန်" ဟု သင်္ကေတရှိ၏၊ ပါဠိ၌ ဝ ပျောက်၍ ဒွေဘာဝရင်း,(နှ)ပျောက်၍ မိဟု ဒီဃရင်း ရှိရသည်၊ သံ (ဥစ္စာ) အသ အတ္ထိတိ သာမိ၊] တထာဂတော-ရှေးဘုရားတို့ အတူကြွလာတော်မူသော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အနုကမ္ပာယ-သနားတော်မူခြင်း ဖြင့်၊ သီတလေနေဝ - အေးမြသည် သာလျှင် ဖြစ်သော၊ စက္ခုနာ - မျက်လုံး တော်ဖြင့်၊ သြလောကေန္တော- ကြည့်တော်မူလျက်၊ (အညထာ ဒသ္သေတ္မာ စပ်၊) ယံ ဓမ္မဓာတုံ- အကြင်သဗ္ဗညုတညာဏ်မြတ်, ဓမ္မဓာတ်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္မာ-

အဘိနိမ္မတ္တိစနာမ။ ။ပုနဗ္ဗဝါဘိနိမ္မတ္တိ၌"ပုနဗ္ဗဝ"ဟု ဝိသေသန(မ)ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် အဘိနိမ္မတ္တိစနာမ – စသည် မိန့်၊ အဘိနိမ္မတ္တိသည် နောံဘဝသစ် (ပဋိသန္ဓေ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ) ဟူသော ဖြစ်ခြင်း, ယခုဘဝမှာပင် ရုပ်နာမ်တို့၏ အသစ်အသစ်ဖြစ်ခြင်း ဟု ၂ မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် နောံဘဝသစ်ဟူသော ဖြစ်ခြင်းကို ယူစေလိုရှိ၍ "ပုနဗ္ဗဝ"ဟု ဝိသေသန (မ) ရသည်–ဟူလို။

ဓမ္မဓာတုံ။ ။"ဓမ္မေ–ကြောင်းမဲ့ဥသုံ, အလုံးစုံတရားတို့ကို+ ဓာရေတိ (ဥပဓာရေတိ) –ဟူးစမ်းသိတတ်၏" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်ကို "ဓမ္ဓ ဓာတု" ဟု ခေါ်၏။ [ဓမ္မာနံ ယထာသဘာဝဇာတာ အဝဗုဇ္ဈနသဘာဝေါ၊ သဗ္ဗညုတ ညာဏသော်တ် အမိဝစနံ။]

ပဋိဝိဇ္ဈိတ္မာ။ ။ဤ ပဋိဝိဇ္ဈန (ထိုးထွင်းသိခြင်း) ကား သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းတည်း၊ "မျက်မှောက်ပြု"ဟူသည်လည်း လောကအသုံးအားဖြင့် ရှုခြင်းတည်း–ဟုဆင်း "တွေ့ပစ္စည်းလည်း ဟော်တ်အနက်၌ သက် "ဟုဆင်း သိစေလိုရှိ "သန္ဓိ ကတ္မာ ပဋိလဘိတ္မာ ပဋိလဘိတ္မာ" ဟု သာရတ္ထမှင့်သည်။

ထို.ထွင်းကာ သိတော် မူခြင်းကြောင့်၊ ဒေသနာဝိလာသပဋ္ဌာ - ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ်စမ္ပါယ်စေတတ်သော ဒေသနာဉာဏ်သို့ရောက်တော်မူသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသာ ဓမ္မဓာတုယာ-ထိုဓမ္မဓာတ်၏၊ ဝါ- ကို၊ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ- ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဂတဝလာဟကေ-ကင်းသော တိမ်တိုက်ရှိသော၊ အန္တလိက္ခေ - ကောင်းကင်၌၊ သမ္ဘဒ္ဓတော- ကောင်းစွာ ရှေးရှုတက်လာသော၊ ပုဏ္ဏစန္ဒောဝိယ- လပြည့်ဝန်းသည်ကဲ့သို့ ၎င်း၊ သရဒကာလေ—သရဒဥတုအခါ၌၊ သူရိယောဝိယစ- နေသည်ကဲ့သို့၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏာသ-၏ ဟာဒယန္တကာရံ-စိတ်နှလုံး၌ အမှိုက်မှောင်ကို၊ ဝိဓမန္တော- ပယ်ဖျောက်တော်မူလျက်၊ တာနိ ယေဝ အဂ္ဂေါသဝတ္ထူနိ- ထို အဂ္ဂေါသဝတ္ထုတို့ကိုပင်၊ တေန တေန ပရိယာယေန-ထိုထိုအကြောင်းဖြင့်၊ အညထာ- ပုန်းကား ရည်ရွယ်အပ်သော အကြောင်းမှ တပါးသော အကြောင်း ဖြင့်၊ ဒဿေတွာ-ပြတော် မူပြီး၍၊ ပုနဝိ-တဘန်လည်း၊ အတ္ထနော- ကိုယ်တော်၏၊ ကရုဏာဝိပ္ဖာရံ- ကရုဏာတော်၏ ပြန့်နှံ့ပုံကိုရင်း၊ (ပကာသေန္တော၌ စပ်၊) အဋ္ဌဟိ-နှင့်သော၊ လောကဓမ္မေဟိ-လောကမမ်တို့ကြောင့်၊ အကမ္ပိယဘာဝေန-လှုပ်ရှားခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပဋိလဒ္ဓတာဒိဂုဏလက္ခဏံ - ရအပ်ပြီးသော တာဒိဂုဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ လက္ခဏာဖြစ်သော၊ ပထဝီသမစိတ္တတံ

ဒေသနာဝိလာသ။ ။ရှေ "တထာဂတသ ပဟိနာ"၌ ဒေသနာဝိလာသ အရသမ္ဘည္ဇတဉာဏ်ကို ယူပြီးဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ ဒေသနာဉာဏ်တော်ကိုသာ ယူရတော့၏၊ ထို့ကြောင့် " ရှစ်ဝယေန ပရိဝတ္တိတ္တာ (ပြောင်းလွှဲ၍) ဒေသေတုံ သမတ္ထတာ ဒေသနာဝိလာသော"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

ကရုဏာဝိပ္ဖါရံ။ ။"ဖရဏာဝိတိ—တကိုယ်လုံး ပြန့်နှံ့သော ဝိတိ" ဟူရာ၌ကဲ့သို့ ဖရဓာတ်သည် ဗျာပန (ပြန့်နှံ့ခြင်း) အနက်ဟောတည်း၊ ဝိပ္ဖရဏံ—ဝိပ္ဖါရော၊ ကရုဏာယ+ဝိပ္ဖါရော ကရုဏာဝိပ္ဖါရော- [သဗ္ဗသတ္တေသု မဟာကရုဏာယ ဖရဏံ။]

ပဋိ၊ ပေ၊ လက္ခဏံ။ ။ဇုဋ္ဌိ တံဝိယ (အနိဋ္ဌဝိယ) အနိဋ္ဌိ တံဝိယ (ဇုဋ္ဌဝိယ) ပဿတိတိ တာဒိ၊ တာဒိနံ—ဇုဋ္ဌကိုလည်း အနိဋ္ဌကဲ့သို့ရှုတတ်, အနိဋ္ဌကိုလည်းဇုဋ္ဌကဲ့သို့ ရှုတတ်သော ရဟန္တာတို့၏ + ဂုဏော- တာဒိဂုဏော (မတုန်လှုပ်ခြင်း ဂုဏ်)၊ ပဋိလဒ္ဓေါ+တာဒိဂုဏော ယေနာတိ ပဋိလဒ္ဓတာဒိဂုဏော၊ တသ+ လက္ခဏံ— ပဋိလဒ္ဓတာဒိဂုဏလက္ခဏံ။ [ယောဇနာ၌ "တာဒိဂုဏော"ဝေ+ လက္ခဏံ "ဟု တွဲ၏။]

ပထဝီသမစိတ္တတံ ။ ။ ဤပါဠိဖြင့် တာဒိဂုဏလက္ခဏာကို ထင်ရှားစေအောင် ဥပမာပြသည်၊ မြေကြီးသည် မစင် စွန့်ချခြင်း ကွေးဆွဲခြင်း တို့ကြောင့်၎င်း, ပန်းနံ့သာ စွန့်ချခြင်း တို့ကြောင့်၎င်း ထူးခြားသော ပြောင်းလွှဲမှု မရှိသကဲ့သို့ လာဘ အလာဘ စသည်ကြောင့် သာယာခြင်း စိတ်ပျက်ခြင်းအားဖြင့် ပြောင်းလွှဲ လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်းကိုပင် တာဒိမည်သောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဂုဏ်အမှတ်အသားဖြစ်သည်—ဟူလို။

မြေကြီးနှင့်တူသော စိတ်ရှိသူ၏ အဖြစ် ဟူသော၊ အကုပ္ပမမ္ဘတ္တ - စိတ်ပျက်ခြင်းသဘောမရှိသူ၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ ပကာသေန္တော-ထင်ရှားပြတော်မူလျက်ရှိ၏(ဒသေန္တော နောက်ရှိ "ဒေသနံ ဝေမှုသိ" စပ်၊)အယ်ဖြာဟူကား-သည်၊ ဂကဝလ်-သက်သက်၊ ပလိတသိရ ခဏ္ဍာန္တ ဝလိတ္ထစတာဒီဟိ- ဖြူသော ဥုးခေါင်းရှိသူ၏ အဖြစ် , ကျိုးသော သွားရှိသူ၏ အဖြစ်, တွန့်သော အရေရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အတ္တနော - မိမိ၏၊ ဝုမ္ဘာဝံ- ကြီးရင့်သူ၏ အဖြစ်ကို၊ သဠာနဘိ-မှတ်ထင်၏၊ [အဂ်ိတ္ထာရ၌ "သလ္လေကွေတ်" ဟု ရှိ၏။] စခေါ်-ဗျတိရိက်ကား၊ အတ္ထာနံ-မိမိကို၊ ဇာတိယာ - ဇာတိသည်၊ အနုဂတံ-အစဉ်လိုက်အပ်သည်ကိုလည်း၊ ဝါ-အစဉ်လိုက်နေကြောင်းကိုလည်း၊ ဇရာယ-ဇရာသည်၊ အနုသဋ်-အဖန်ဖန် ရစ်ပတ်အပ်သည်ကိုလည်း၊ ဝါ- နေကြောင်းကိုလည်း၊ ဗျာဓိနာ-ဗျာဓိသည်၊ အဘိဘူတံ-လွှမ်းမိုးအပ်သည်ကိုလည်း၊ ဝါ- နေကြောင်းကိုလည်း၊ မရဏေန-မရဏသည်၊ အတ္ထာဟဋံ- ရှေးရှု ထိမိုက်အပ်သည်ကိုလည်း၊ ဝါ-နေကြောင်းကိုလည်း၊ ဝန္ဒခါဏုဘူတံ ဝင့်၏ သစ်ငုတ်သဘွယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်

အကုပ္ပမမ္ဘတ်စ။ ။ကုပ္ပနံ ကုပ္ပေါ-စိတ်ပျက်စီးခြင်း၊ (စိတ်ဆိုးခြင်း)၊ နတ္ထိ+ ကုပ္ပမမ္ဘော ယဿာတိ အကုပ္ပမမ္ဘော၊ တဿ+ ဘာဝေါ အကုပ္ပမမ္ဘတာ၊ မြေကြီးနှင့်တူသော စိတ်ရှိတော်မူရကား သူတပါးက ဆဲသော်လည်း စိတ်ဆိုးခြင်းသဘော မရှိမှုတည်း၊ ဂဏ္ဍိုပုဒ်တို့ဌကား ဖလသမာပတ်ကို အကုပ္ပမမ္ဘတာဟု ဆိုကြသတတ်၊ [အကုပ္ပမမ္ဘတန္တိ ဣဒေ-အကုပ္ပမမ္ဘောနာမ ဖလသမာပတ္တိတိ တီသု ဂဏ္ဍိုပဒေသု ဝုတ္တံ၊ ပရေသု ပန အဂ္ဂေါသန္တေသုပိ အတ္ထနော ပထဝီသမစိတ္တတာလက္ခဏံ အကုဗ္ဗနသဘာဝတန္တိ ဝေမေတ္တ အဂ္ဂေါ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အမှာကံ ခန္တိ၊- သာရတ္ထ။] ဤစသဒ္ဒါဖြင့် ကရဏာဝိပ္ပါရံကိုဆည်း၊ ပဋိလဒ္ဓတာဒိဂုဏလက္ခဏံ, ပထဝီသမစိတ္တတံတို့ကား အကုပ္ပမမ္ဘတ်၏ ဝိသေသနမျှဖြစ်၍ ဆည်းဘွယ်မလို။ [ယောဇနာ၌ တမျိုးဆည်း၏။]

ပလိတ၊ပေ၊တစတာ။ ။ ပလိတံ+ သိရော ယဿ+ ဘိ ပလိတသိရော, ခဏ္ဍာ+ ဒန္တာ ယဿာတိ ခဏ္ဍေ၊ဒန္တော , ဝလိ + တစော ယဿာတိ ဝလိတ္ထစော၊ ၎င်းတို့ကို ဒွန်တွဲ၊ တေသံ+ဘာဝေါ–ပလိတ၊ပေ၊တ္ထစတာ။

ဇရာယ အနုသဋ်။ ။သဋ်ဋ္ဌ သရဓာတ် တပစ္စည်း၊" သရ– ဂတိမှိ" ဓာတ်နက်, "ဇရာယ–သည်+ အနု– အထပ်ထပ်+ သဋ်– ရောက်အပ် "ဟူသည် ဇရာက ရစ်ပတ်သကဲ့သို့ဖြစ်သောကြောင့် "ဇရာယ ပလိဝေဋ္ဌိတံ"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

ဝန္ဒခါဏုဘူတံ။ ။သစ်ငုတ်တို့ကို လာလာသမျှက ဝင်၍တိုက်ကြသကဲ့သို့ သံသရာဝဋ်ဌ ဖြစ်ဖြစ်သမျှသော ပျက်စီးမှု ဗျသနတို့၏ တိုက်ခိုက်ရာ သတ္တဝါတယောက်ဖြစ်သောကြောင့် " ဝန္ဒခါဏု " ဟု ဆိုသည်၊ တနည်း – သံသရာမှ မနှုတ်နိုင်အောင် သစ်ငုတ်သဘွယ် မြဲခိုင်သောကြောင့် "ဝန္ဒခါဏု " ဟု ဆိုသည်၊ " ဝန္ဒခါဏု ဟုတ္တာ ဘူတော ဝန္ဒခါဏုဘူတော"ဟု ပြု။

ကိုဝင်း၊ ဝါ-ဖြစ်၍ ဖြစ်နေကြောင်းကိုဝင်း၊ အဇ္ဇ - ယနေ့၊ ဝါ- ယနေ့လိုက်၊ မရိတ္တာ-သေပြီး၍၊ ပုန - တဖန်၊ သ္မေ ဝ- နက်ဖန်၌ပင်၊ ဥတ္တာနသယနဒါရက ဘာ ဝ ဂမနီယ် - ပက်လက် အိပ်ခြင်းရှိသော သူငယ်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ထိုက်သည်ကိုဝင်း၊ ဝါ-ထိုက်ကြောင်းကိုဝင်း၊ နော ဇာနာတိ-မသိရာ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မသိရာသော်လည်း၊ မဟာ ရ္ဇနေန - ကြီးစွာသော၊ ဥဿာဟေန - အားထုတ်ခြင်းဖြင့်၊ မမ-ငါ၏၊ သန္ဓိက်-အထံသို့၊ အာဂတော-လာခဲ့ရာပေ၏၊ အသ-ဤပုဏ္ဏားမ၏၊ တံ အာဂမနံ - ထို လာခြင်းသည်၊ သာဓုက - အကျိုးရှိသည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ - သို့၊ စိန္တေတွာ-ကြံတော်မူပြီး၍၊ ဒသေန္တော (ဤ စပ်၊) ဣမသ္မိံ လောကေ - ဤလောကဌ၊ အတ္တနော - ကိုယ်တော်၏၊ အပ္ပဋိသမံ-ဆန့်ကျင်ဘက် အတူမရှိသော၊ ပုရေဇာတဘာဝံ-ရှေးဥုံးစွာဖြစ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေန္တော - ပြတော်မူလျက်ဌင်း၊ သေယျထာပိ မြာဟ္မ

အန္ဓမရိတ္တာ ၊ပေ၊ ဂမနီယ်။ ။ ဤစကားဖြင့် ယနေ့တကယ် သေမည်ကို ပြလိုသည် မဟုတ်၊ ပုန်ကားဏ်၏ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်ပြီးဖြစ်၍ သေခါနီးကြောင်း ထင်ရှားပြလို၍ ကြီစည်ပြောဆိုအပ်သော ပရိကပ္ပစကားတည်း၊ တနည်း-မွေးလာလျှင် မည်သူမဆို သေရမည် ဖြစ်၍ သေခြင်းသဘော ရှိကြောင်း , သေပြီးလျှင်လည်း နောက်ထပ် သူငယ်ကလေးဖြစ်ဘို့ သဘော ရှိကြောင်း ပြသော စကားတည်း။ ["ဥတ္တာနံ သယနံ ယဿာတိ ဥတ္တာနသယနော - ဒါရကော၊ တ ဿ+ ဘာ ဝေါ၊ ဥတ္တာနသယနဒါရက ဘာ ဝံ+ ဂမနီယော"ဟု အဆင့်ဆင့် ဝစနတ္ထ ပြု၊ ယောဇနာ၌ " ဥတ္တာနသယနဒါရက ဘာ ဝေါ+ ဂမနီယော ယေန"ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိ ပြုသည်မှာ ရှုပ်ထွေးရုံသာ။

မဟာ ရ္ဇနေန ဥဿာဟေန။ ။ဘုရားအသံတော်လာခါနီး၌"သာဓုခေါ ပန ဘဒ္ဒ ရူပါနံ ဒဿနံ ဟောတိ" ဟု အကြံဖြစ်၍ လာဘ်ရှိရန် အားတက်သရော်ရှိသည်ကို "ကြီးစွာသော အားထုတ်ခြင်း" ဟု ဆိုသည်။

ဝါကျနှင့်။ ။ "အယံ မြာဟ္မဏော" မှ စ၍ " သာဓုက ဟောတု " တိုင်အောင် ဘုရားရှင်၏ ကြံတော်မူပုံကိုပြသော စိန္တနာကာရဝါကျတည်း၊ ထိုဝါကျဖြင့် ကရုဏာ ဝိပ္ပါရကိုပြသည်၊ ထိတွင် သဠာနာတိတိုင်အောင် အန္ဓယ , နောစခေါ-မှစ၍ "ဘာ ဝ ဂမနီယံ"တိုင်အောင် ဗျတိရေကာ၊ "မဟာ ရ္ဇနေန ၊ပေ၊ အာဂတော" သည် သမ္ဘာဝနာ ဝါကျ၊ ရှေ ဝါကျသည် ဂရုဟာ ဝါကျ၊ (မသိခြင်းကိုကဲ့ရဲ့၍ လာခြင်းကိုချီးမြှောက်သည်၊) "တဒဿ ၊ပေ၊ ဟောတု"သည် ဥပနျာသ၊ ရှေ ဝါကျကား အာရဗ္ဘ၊ တနည်း-"ကြီးစွာသော ဥဿာဟဖြင့် လာသောကြောင့် အကျိုးရှိပါစေ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူလျှင် ယဿ-တသ္မာထည့်၍ ရှေ ဝါကျသည် ကာရဏ, တဒဿစသော ဝါကျသည် ဖလ ဝါကျတည်း။

အပ္ပဋိသမံ ပုရေဇာတဘာဝံ။ ။နတ္ထိ+ ပဋိသမော (ဆန့်ကျင်ဘက်တူသူ) ဣတိ အပ္ပဋိသမော၊ အနိယာဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် ရှေးဥုံးစွာဖြစ်တော်မူခြင်း၌ အပြိုင် မရှိရကား အပ္ပဋိသမ=အနညသာဓာရဏ (သူတပါးတို့နှင့်မဆက်ဆံသော) ပုရေဇာတဖြစ်သည်၊

ဏာတိ အာဒိနာ-ဏ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ပြောဟူဏသော-ကျွေးမွေး၏ အကျိုးငှါ၊ ဝါ- ကျွေးဘို့၊ [တဒတ္ထသမ္ဘဒါန်၊ " အား " ဟု သမ္ဘဒါန်ပေးကြ သည်ကို သဒ္ဒါနည်းဖြင့် စဉ်းစားပါ၊] ဓမ္မဒေသနံ - တရားဒေသနာတော်ကို၊ ဝဟေသိ-တိုးပွားစေတော်မူပြီ။

တတ္ထ - ထိ ဓမ္မဒေသနာ၌၊ သေယျထာတိ - သေယျထာ ဟူသော သဒ္ဒါ သည်၊ သြပမ္မတ္ထေ - ဥပမာ အနက်၌ (ပဝတ္တော - ဖြစ်သော၊) နိပါတော- နိပါတ်တည်း၊ ဒီတိ-ဒီ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ သမ္ဘာဝနတ္ထေ - ထင်စွာ ဖြစ်စေ ခြင်းအနက်၌၊ (ပဝတ္တော - သော၊ နိပါတော - တည်း၊) ဥဘယနာဒီ- သေယျထာ+ဒီ ဟူသော နိပါတ် ၂ပါးဖြင့်လည်း၊ ဗြာဟ္မဏ-ဏား၊ ယထာ နာမ-ဥပမာ မည်သည်ကား၊ ဧတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒသေတိ-ပြ၏၊ ပန-ဆက်၊ ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍာနိ အဋ္ဌဝါ ဒသဝါ ဒ္ဒါဒသဝါတိ ဣတ္ထေ-ဒ္ဒါဒသဝါဟူသော ဤ ပါဋ္ဌ၌၊ ကုက္ကုဋိယာ - ကြက်မ၏၊ ဝုတ္တပ္ပကာရတော - ဆိုအပ် ပြီးသော အပြားရှိသောအုထက်၊ ဝါ-အုအောံ၊ ဥုနာဓိကာနိပိ- အလိုအပိုလည်းဖြစ် ကုန်သော၊ အဏ္ဍာနိ-အုတို့သည်၊ ကိဉ္စာပိ ဟောန္တိ- အကယ်၍ကား ရှိပါပေ ကုန်၏၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင်ရှိပါကုန်သော်လည်း၊ ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ-သဒ္ဒါ၏

ဤသို့ အပ္ပဋိသမပုရေဇာတ အဖြစ်ကို "ဝေမေဝ ခေါ အဟံ ၊ ပေ ၊ ဧကောဝ လောကေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ " ဟု ပါဋ္ဌိတော်၌ တိုက်ရိုက်ပြသောကြောင့် "ဒသေန္တော" ဟု အဋ္ဌ ကထာ မိန့်၏၊ ဤသို့ တိုက်ရိုက်မပြဘဲ သွယ်ဝိုက်၍ ထင်ရှားစေသောကြောင့် ကရုဏာ ဝိပ္ပါရံ—အကုပ္ပမမ္ဗတံတို့၌ " ပကာသေန္တော "ဟု မိန့်သည်။

သြပမ္မတ္ထေ။ ။ဥပမာယေဝ—ဥပမာသည်ပင်၊ (ကျေးဇူးသည်း သွယ်ဖြစ်၍) သြပမ်း— မည်၏၊ ဥပမာဝါကျ ဖြစ်ကြောင်းကို ထွန်းပြသည်ကို " ဥပမာ အနက်ဟော " ဟု ဆိုလိုသည်။

ဒီတိ သမ္ဘာဝနတ္ထေ။ ။ [သမ္ဘာဝနတ္ထေတိ — အပိနာမ ဝေ်သိယာတိ ဝိကပ္ပ နတ္ထော သမ္ဘာဝနတ္ထော၊ တသ္မိံ ဇောတကတာယ ဝိသေသ္ဓါ ဝတ္ထုတိ၊— သာရတ္ထ။] ဤသမ္ဘာဝနာသည် (ဂရဟာ၏ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော) ချီမြှောက်ခြင်းမဟုတ်၊ အပိနာမ ဝေ်သိယာ (ဤသို့သော ဥပမာမည်သည်လည်း ဖြစ်တန်ရာ၏ဟု) ကြံစည်ခြင်းတည်း၊ ဆိုလိုရင်းကား— " သေယျထာပိ .... ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍာနိ အဋ္ဌဝါ ဒသဝါ ဒ္ဒါဒသ ဝါ " စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော ဥပမာသည် ဧကန်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော ဥပမာမဟုတ်၊ " ဤ အကိုင်းလည်း ဖြစ်နိုင်စရာရှိ၏ " ဟု ကြံစည် ပြောဆိုအပ်သော ဥပမာဖြစ်သည် ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် "သေယျထာပိ-ဤသို့ရံခါ, ဖြစ်တန်ရာသော ဥပမာမည်သည်" ဟု ပေး။ [အပိ ဟု မဆိုဘဲ ပိဟု ဆိုခြင်းကြောင့် အပိ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော ပိနိပါတ် တမျိုးလည်း ရှိ၏ဟု သိပါ။]

ညက်ညောသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငါ၊ ဧဝံ- ဤသို့ အဋ္ဌဝါ, ဒသဝါ, ဒွါဒသဝါ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ၏၊ [(တနည်း) အာစရိယ - အရှင် အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ကုက္ကုဋိယာ - ၏၊ ဝုဏ္ဏပ္ပကာရတော-ထက်၊ ဝါ-အောင်၊ ဥုနာ:မိကာနိပိ-နှင်းသော၊ အဏ္ဏာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ နနု-ရှိကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အထ - ထိုသို့ ရှိပါကုန်လျက်၊ (ကိမဏ္ဍာယ-အဘယ် အကျိုးငါ၊) ဧဝံ - ဤသို့ အဋ္ဌဝါ, ဒသဝါ, ဒွါဒသဝါ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-

ကိဠာဝိ၊ ။ကိဠာဝိကို ဟောန္တိနှင့်တွဲ၊ ကိဠာဝိ, ယဒိပိ, ကာမဠု နိပါတ်ပုဒ်တခုခု ရှေ့ဝါကျ၌ရှိလျှင် နောက်ဝါကျ၌ ပန-တတောပိ-အထခေါ (တရံတခါ-စ) နိပါတ်ပုဒ်တခုခုရှိမြဲတည်း၊ ဤ၌ကား "အထခေါ" ဟု ရှိသည်၊ ထိုတွင် ရှေ့ဝါကျကို အနုဂ္ဂဟဝါကျ,နောက်ဝါကျကို ဂရဟာဝါကျဟု ခွဲ၍ ကိဠာဝိ-ပန စသော နိပါတ်များကိုလည်း အနုဂ္ဂဟဇောတက, ဂရဟာဇောတကဟု ခွဲရိုးပြုကြ၏၊ "ကိဠာဝိတိ-အနုဂ္ဂဟ ဂရဟ ဝစနံ၊ တေန အာရညကတ္တံ အနုဂ္ဂဏှတိ, ဇုဒ္ဓဿာစာရာနံ အပ္ပဟာနံ ဂရဟတိ (အာရညကင် ဓုတင်ဆောင်မှုကို ချီမြှောက်၍, အလိုဆိုးမပယ်ခြင်းကို ကဲ့ရဲ့သည်)" ဟူသော မူလပံ – အနဂ်ဏာသုတ္တဋ္ဌကထာ ၌ကား ကိဠာဝိ တခုတည်းကပင် အနုဂ္ဂဟ – ဂရဟာ ၂မျိုးကို ထွန်းပြသကဲ့သို့ မိန့်သည်။ ["အနုရူပတော–အလျော်အားဖြင့်+ဂဟဏံ–ယူခြင်းသည်၊ အနုဂ္ဂဟော"–ဋီကာ။]

[နိယာမ] ကိဠာဝိနှင့်, ယဒိပိ ကာမဠု , ရှေ့ဝါကျမှာ ရှိလေရာ, နောက်မှာ တထာပိ ဟု, နိပါတောနှင့်, အထခေါ ပန, ရှိနေကျ။

အမှာ။ ။ ကိဠာဝိ ထိုင်ရာဝါကျသည် တရံတခါ ဂရဟာဝါကျ ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကိုရင်း, ထို ဝါကျမျိုး၌ ကိဠာပိကိုဖြုတ်၍ နနုထည့်လျှင် စောဒကာဘောဂ ဝါကျနှင့် စောဒနာဝါကျဖြစ်နိုင်ကြောင်းကိုရင်း"ကိဠာပိ သေကွာ"ပုဒ် အဖွင့်ဖြစ်ပြခဲ့ပြီ၊ ဤ၌လည်း ထိုနည်းကိုမှီး၍ "နနု ကုက္ကုဋိယာ ဝုဏ္ဏပ္ပကာရတော ဥုနာမိကာနိပိ အဏ္ဏာနိ ဟောန္တိ၊ (စောဒကာဘောဂ)၊ အထ ကိမဏ္ဍာယ ဧဝံဝုတ္တံ (စောဒနာဝါကျ)"ထုတ်၍ တနည်း အနက်ပေးထားသည်၊ ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ–ဟု အကျိုးဖြင့် ဖြေပုံကိုကြည့်၍ "ကိမဏ္ဍာယ"ဟု အမေးထုတ်သည်၊ အကြောင်းဖြင့်မေးသည်ကို အကျိုးဖြင့်ဖြေသောအရာလည်း ရှိသောကြောင့် "ကသ္မာ"လည်း ထုတ်နိုင်ပါ၏။

ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ။ ။သိလိဋ္ဌသ+ဘာဝေါ သိလိဋ္ဌတာ၊ ဝစနသ သိလိဋ္ဌတာ ဝစနသိလိဋ္ဌတာ၊ ဂဏန်းတခုတည်း ပြတ်တောက်တောက် မသုံးဘဲ အခြားဂဏန်းနှင့်တွဲစပ်၍ သုံးခြင်းသည် စကား အသုံးကို ညက်ညော ချောမောစေ၏၊ အဋ္ဌဝါ သဋ္ဌါ သည် ဒသဝါနှင့်တွဲသောအခါ ညက်ညော ချောမော၏၊ ရွတ်ဆိုရာ၌ နှားဝင် ချို၏၊ ဒသဝါသဋ္ဌါလည်း အဋ္ဌဝါနှင့်ရင်း ဒွါဒသဝါနှင့်ရင်း တွဲသောအခါ ထို့အတူပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရွတ်ဆိုရာ၌ ချောမောခြင်း နှားဝင် ချိုခြင်းကို ဝစန သိလိဋ္ဌတာဟု မှတ်၊ သောကဋ္ဌလည်း "၂ခု ၃ခု"–"လေးခု ငါးခု"စသည်ဖြင့် စကားချောအောင် ဂဏန်း ၂ခု ၃ခု တွဲ၍ သုံးစွဲလေ့ရှိကြသည်။

မိန့်တော်မူအပ်ပါ သနည်း၊ (ဧကတိ - ဤကား စောဒနာတည်း၊ ဘဒ္ဒြမုခ-ကောင်းသော မျက်နှာရှိသော ငါ့ရှင်စောဒကာ)ကုက္ကုဋိယာ-၏၊ ဝုတ္တပ္ပကာရတော-ထက်၊ ဝါ-အောက်၊ ဥုနာဓိကာနိပိ-ကုန်သော၊အကျွှာန်-တို့သည်၊ ကိဉ္စာပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍ကား ရှိပါပေကုန်၏၊ အထခေါ- လည်း၊ ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ - ၄ါ၊ ဧဝံ - ဤသို့ အဋ္ဌဝါ ဒသဝါ ဒွါဒသဝါ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ - ပြီ၊ ဧကတိ -ကား အဖြေတည်း၊ ဧကတိ - သို့၊ (ဧကတိ တလုံးကျေ၊) ဝေဒါတဗ္ဗံ- ၏။] ဟိ- မှန်၊ ဧဝံ- ဤသို့ မိန့်တော်မူအပ်သော်၊ လောကေ - လောက၌၊ သိလိဋ္ဌ ဝစနံ-ညက်ညော်သောစကားသည်၊ ဟောတိ-၏။

တာနသ္သူတိ ပဒဿ - တာနသ္သ ဟူသောပုဒ်၏၊ တာနိ+ အသ္သူဘိပဒဿ ဒေါ-တာနိ+အသ္သဟူပုဒ်ဖြတ်ခြင်းကို(ကာတမ္ဘော-၏၊)ဘဝေယျုံ-ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ ဧကတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကုက္ကုဋိသာ သမ္မာ အဓိသယိတာနိတိ - ကား၊ ဇနေတ္တိယာ - ဖြစ်စေတတ်, မွေးဖွားတတ်သော၊ ဝါ - အမိရင်း ဖြစ်သော၊ တာယ ကုက္ကုဋ္ဌိယာ-ထိုကြက်မသည်၊ ပက္ခေ-အတောင်တို့ကို၊ ပသာရေတ္တာ-ဖြန့်ကာ၍၊ တေသံ-ထိုကြက်အုံ့ကို၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ သယန္တိယာ-ဝပ်လျက်(ဝပ်သောအားဖြင့်-ဟူလို)သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ အဓိသယိတာနိ- အထက်၌ ဝပ်အပ်ကုန်သည်၊ သမ္မာ ပရိဿဒိတာနိ ဘိ-ကား၊ကာလေန-ရှေးကာလနှင့်၊ ယုတ္တံ-သင့်လျော်သော)ကာလံ-နေ့ကာလ၌၊ (တနည်း)ကာလေနကာလံ-

တာနိ+အသ္သ။ ။ တာနသ္သကို "တာနိ+အ သ္သ" ဟု ပဒစ္ဆေဒ သံဝဏ္ဏနာကို ပြု၍"တံ ကုဒါသ္သ"စသည်၌ကဲ့သို့ အသ္သကို အနက်မဲ့နိပါတ်ဟု ထင်မှတ်မည် စိုးသောကြောင့် "ဘဝေယျုံ" ဟု ဖွင့်သည်၊ " အသဓာတ်နောင် ယျုံ၊ဝိဘတ်ကို ဓာတွန်နှင့် တကွ (သ္သ) ပြုထားသည်"ဟူလို။

တာယ ၊ပေ၊ အဓိသယိတာနိ ။ ။ ဇနေတ္တိယာဖြင့် မွေးစားအမိကို တားမြစ်၍ "အမိအရင်း"ဟု ပြ၏၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဝါ-မွေးဖွားတတ်၏၊ ဧကတိ ဇနေတ္တိ။ [ဇနဓာတ်, ကာရိတ် ဏေပစ္စည်း, တိပစ္စည်း၊ သတ္တတ္ထ " ဇနယိတ္ဝြ "ဟု ဤပစ္စည်းသက်သေး၏။] ပက္ခေ ပသာရေတ္တာသည် သမ္မာ၏အဖွင့်၊ အုတ်ကို မထိခိုက်အောင် အပ်ပြင်မှ လေမသလှပ်အောင် အတောင်တို့ကို ဖြန့်ကာသောအားဖြင့် " ကောင်းစွာ " ဟူလို၊ ဥပရိသည် အဓိ၏အဖွင့်။

ကာလေနကာလံ ။ ။ သီလက္ခန် သာမညဖလ သုတ္တန္တကထာ (ဒုတိယဈာန် ဥပမာ)၌ " ကာလေ ကာလေ " ဟု ဖွင့်၏၊ ဌိကာသစ်၌ " ကောေ ကောယ" ကဲ့သို့ ကာလေနကာလံကို ရှုဋ္ဌိပုဒ်တပုဒ်ထည်းဟု ဖွင့်၏၊ "ကာလေ ကာလေ"ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်မှာလည်း အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သာ ဖြစ်ရာ၏၊ " အဋ္ဌေပေးသင့်ရာ အခါတိုင်း အခါတိုင်း၌"ဟု ပေး၊ "မကြာ မကြာ"ဟု ဆိုလိုသည်။

အခါတိုင်း အခါတိုင်း၌၊ ဥတုံ-အင္ဂေါ်ကို၊ (ဏာ)ပေန္တိယာ-ယူစေလျက်၊ (ယူစေ သောအားဖြင့်- ဟူလို၊)သုဒ္ဓ- စွာ၊ သမန္တတော - ထက်ဝန်းကျင်၌၊ သေဒိ တာနိ - နှုန်းနှပ်အပ်ကုန်သည်၊ ဥဿိုကတာနိ - အင္ဂေါ်ရှိသည်တို့ကို ပြုအပ်ကုန် သည်၊(အဿ-နိ်ရာ၏၊)ဋတိ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိ၊ သမ္မာပရိဘာဝိတာနိ-ကား၊ ကာလေနကာလံ သုဒ္ဓ သမန္တတော,ဘာဝိတာနိ-အနှံ့ဖြင့်ထုံအပ်ကုန်သည်၊ ကုက္ကုဋဉဏ္ဍံ - ကြက်နှံ့ကို၊ ဂါဟာပိတာနိ - ယူစေအပ်ကုန်သည်၊ (အဿ- နိ်ရာ၏၊) ဋတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဋဒါနိ-၌၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တာယ ကုက္ကုဋိယာ-သည်၊ ဝံ-သို့၊ တိဟိ- ဥပါးကုန်သော၊ ပကာရေဟိ-အပြားတို့ဖြင့်၊ တာနိ အဏ္ဍာနိ-ထိုအုတို့သည်၊ ဝါ – တို့ကို၊ ပရိပါလိယမာနာနိ – ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက် အပ်ကုန် လသော်၊ ဟူတိနိ- ပုတ်ကုန်သည်၊ နဟောန္တိ - မဖြစ်ကုန်၊ နေသံ-ထို ကြက်အု တို့၏၊ ယော အလ္လသိနေဟော-အကြင် စိုသော အစေးသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) သောဝိ-ထိုစိုသော အစေးသည်လည်း၊ ပရိယာဒါနံ-ထက်ဝန်းကျင်+ယူအပ် သည်၏အဖြစ်သို့၊ (သဒ္ဒတ္ထ) [ပရိ+အာ+ဒါ-ယု၊ ဘာဝပ္ပဓာန၊] ဝါ-ကုန်ခမ်း

ကာလေန၊ပေ၊ဥဿိုကတာနိ။ ။မကြာမကြာ ကြက်ဇွေကို ယူစေခြင်း(ပေးခြင်း) ကိုပင် "သမ္မာ ပရိသေဒိတ"ဟု ဆိုသည်၊ သမ္မာကို "သုဒ္ဓ" ပရိကို "သမန္တတော" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဘုဝါဒိ သိဒဓောတ်သည် (အခြား အနက်များနှင့်တကွ) ပါက (နှုန်းနပ် အောင် ပြုတ်ဖြောခြင်း; အဝတ်များကို ပေါင်းတင်ခြင်း, ထမင်းနပ်အောင် နှပ်ခြင်း) အနက်ကိုဟောဏ်၊ ထိုအနက်များလည်း အင္ဂေါ်ရအောင် ပြုခြင်းမျိုးပင်ဖြစ်ရကား သေဒိ တာနိကို "ဥဿိုကဘာနိ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။ [ဥသ္မာ + ယေသံ အတ္ထိတိ ဥဿိုနိ (အဏ္ဍာနိ၊)ဥဿိုနိ+ကတာနိ ဥဿိုကတာနိ၊ မဇ္ဈေရသ။]

ကာလေန၊ပေ၊ဂေါဒိတာနိ။ ။ကာလေနကာလံကို "သုဒ္ဓ သမန္တတော" ဟု ဖွင့်ပုံမှာ ရှေ့အတိုင်းတည်း၊ စုရာဒိဂိုဏ်း ဘူဝေါတ်သည် ပရိရှေ့ ရှိလျှင် " ဝါသ်တ– အနှံ့ကိုစွန့်စေခြင်း"အနက်ကို ဟောဏ်၊ ထို့ကြောင့်"ကုက္ကုဋဉဏ္ဍံ ဂါဟာပိတာနိ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ ယူစေခြင်းကိုပင် "အနှံ့ဖြင့်ထုံခြင်း"ဟု ခေါ်ကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။သမ္မာ အဓိသယနအမှုသာ ကြက်မကြီးက တမင်လာ ပြုအပ်သော အလုပ်တည်း၊ ।သမ္မာ ပရိသေဒန – ပရိဘာဝန ; မျိုးကား ကြက်မကြီး၏ ဝပ်ပေးမှု ကြောင့် အလိုလိုပြီးစီးသော အကျိုးများဖြစ်သည်၊ မှန်၏–ကြက်မကြီးသည် ကောင်း ကောင်း မှန်မှန်ဝပ်ပေးလျှင် ကြက်အုအတွင်းရှိ အစိုအစေးများလည်း အပူဇွေကြောင့် အလိုလိုခြောက်သွားဏ်၊ ကြက်မကြီး၏ ကိုယ်အနှံ့လည်း ကြက်ဥတို့၌ ထုံပြီးဖြစ်တော့ဏ်။

ပူတိနိ။ ။မကောင်းနှံ့ လှိုင်ခြင်း, ပြန့်နှံ့ခြင်း, ဖေါက်ခွဲခြင်းအနက်ဟော ပူဓာတ်, တိပစ္စည်း၊ မ၊ကာင်းနှံ့ရှိသော အရာဝတ္ထုကို ဟောရာ၌ အဘိဓေယ္ယလိန် လိုက်ရှု လိန် ဥပါးတည်း၊ ဤ၌ အဏ္ဍာနိကိုင်ရ၏ နပုလ္လိန်။

ခြင်းသို့၊ (အဓိပ္ပါယတ္ထ၊) ဂ၁ဋ္ဌတိ-ရောက်၏၊ [အစိုအစေး ကုန်ခြင်းသည် အုန်ခွံ ပါးခြင်း, ပါဒ နခ တုဏ္ဏာကတို့ ထက်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊] ကပါလံ-အုန်ခွံသည်၊ တနုကံ- ပါးလှပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပါဒနသိခါစ- ခြေသည်းဖျားတို့သည်ရင်း၊ မုခတုဏ္ဏာဟဋ္ဌ-နှုတ်သီးဖျားသည်ရင်း၊ ခရံ-ခက်မာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကုက္ကုဋ္ဌပေါတကာ-ကြက်ငယ်တို့သည်၊ ပရိပါကံ(ပရိဏာမံ-လည်း ရှိ၏၊)-ရင့်ကျက်ခြင်းသို့၊ ဂ၁ဋ္ဌန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ကပါလဿ-၏၊ တနုကတ္တာ-ပါးလှပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပ၌၊ ဂါ-အပြင်ဘက်က၊ အာလောကော-အရောင်အလင်းသည်၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ တေကုက္ကုဋ္ဌပေါတကာ-ထို ကြက်ငယ်တို့သည်၊ မယံ - ငါတို့သည်၊ သက္ခိုဒိတဟတ္ထပါဒါ-လွန်စွာကွေးသောအတောင်, ခြေရှိကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ) သမ္မာဓေ-ကျဉ်းမြောင်းသောအရပ်၌၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ သယိမှာ ဝတ-ကိန်းနေရကုန်ပြီတကား၊ ["ဟတ္ထာတိ ပက္ခာ၊ သုဋ္ဌု+ ကုဒိတာ သက္ခိုဒိတာ၊ သက္ခိုဒိတာ+ဟတ္ထပါဒါ ယေသံအမှာကံတိ "ဟု တွဲ။] ဗဟိ- အပြင်ဘက်၌၊ အယဉ္စ အာလောကော-၏ အရောင် အလင်းကိုလည်း၊ ဒိသာတိ - တွေ့မြင် အပ်၏၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဣဒေ-၏ အရောင်အလင်း ရှိရာအရပ်၌၊ နော-ငါတို့၏၊ သုခ ဝိဟာရော-ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ - ဖြစ်လတ္တံ၊ ဧတိ-၏သို့ ကြုံ၍၊ နိက္ခမိတုကာမာ - ထွက်လိုကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ - ၍၊ ကပါလံ-အုန်ခွံကို၊ ပါဒေန-ခြေဖြင့်၊ ပဟရန္တိ-ကျောက်ကန် ကြကုန်၏၊ ဂိဝံ-လည်ပင်းကို၊ ပသာရေန္တိ - ဆန့်တန်းကြ ကုန်၏၊ တတော - ထိုသို့ ကျောက်ကန် ဆန့်တန်းခြင်းကြောင့်၊ တံ ကပါလံ - ထို အုန်ခွံသည်၊ ဒ္ဝေဓာ-နှစ်ခြမ်း၊ ဘိဇ္ဇတိ- ကွဲတော့၏၊ ကုက္ကုဋ္ဌပေါတကာ-ကြက်ငယ်တို့သည်၊ ပက္ခေ-အတောင် တို့ကို၊ ဝိဓုနန္တာ-ခါကုန်လျက်၊ တမ်ဏာနုရူပံ- ထိုပေါက်ခါစ ခဏအားလျော်စွာ၊ ဝိရဝန္တာ-တစီစီ မည်ကုန်လျက်၊ နိက္ခမန္တိ- ထွက်လာကုန်၏။

စ-ဆက်၊ ဝေံ-၍သို့၊ နိက္ခမန္တာနံ-ထွက်လာကုန်သော၊ နေသံ-ထိုကြက်ငယ်တို့တွင်၊ ယော - အကြင် ကြက်ငယ်သည်၊ ပဌမတရံ- ရှေးဦးစွာ၊ နိက္ခမတိ-ထွက်လာ၏၊ သော-ထိုရှေးဦးစွာထွက်လာသော ကြက်ငယ်ကို၊ ဧဇ္ဇောတိ-အကြီးဆုံး ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တဿ - ထို့ကြောင့်၊ ဘဝဝါ - သည်၊ တာယ ဥပမာယ-ထိုဥပမာဖြင့်၊ အတ္ထနော-ကိုယ်တော်၏၊ ဧဇ္ဇကဘာဝံ-အကြီးဆုံး၏ အဖြစ်ကို၊ သာဓေတုကာမော-ပြီးစေတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဗြာဟ္မဏံ-ကို၊ "ယော နုခေါ တေသံ ကုက္ကုဋ္ဌဿ ပကာနံ၊ ပေါကိန္တိ သ္ဝဿ ဝစနိယော" တိ-ဟူ၍၊ ပုစ္ဆိ-မေးတော်မူပြီ၊ တတ္ထ - ထို ယော နုခေါ တေသံ ကုက္ကုဋ္ဌဿ

ပကာနံဟူသော ပါဠိ၌၊ ကုဏ္ဍဒုန္ဓေ၊ ပကာနန္တိ-ကား၊ ကုဏ္ဍဒုပေါတကာနံ-ကြက်ငယ် တို့တွင်၊ ကိန္တိ ဿသ ဝစနီယောတိ - ကား၊ သော-ထို ကြက်ငယ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကိန္တိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝစနီယော-ပြောဆိုထိုက်သည်၊ အသ-ဖြစ်ရာသနည်း၊ ကိန္တိ-လျှင်၊ ဝတ္ဘဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်သည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဧဇ္ဇောတိဝါ-အကြီးဆုံးဟူ၍သော်၎င်း၊ ကနိဋ္ဌောတိဝါ-အငယ်ဆုံးဟူ၍သော်၎င်း၊ ဝတ္ဘဗ္ဗော-သည်၊ ဘဝေယျ-သလော၊ သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အားပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-ပေါ်လွင် ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည်သာ၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ (တနည်း) တတော-ထိုသို့မေးတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဗြာဟ္မဏော - သည်၊ ဧဇ္ဇောတိသ ဘောဂေါတမ ဝစနီယောတိ - ဟူ၍၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ ဘောဂေါတမ-မ၊ သော-ထို ရှေးဥ၊ စွာ ထွက်လာသော ကြက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဧဇ္ဇောတိ-အကြီးဆုံးဟူ၍၊ ဝစနီယော-သည်၊ အသ-ဖြစ်ပါ၏၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဋုတိစေ-ဤသို့ မေးအံ့၊ ဟိ-အကြောင့်ကြောင့်၊ နေသ-ထို ကြက်ငယ်တို့တွင်၊ သော-ထို ရှေးဥ၊ စွာ ထွက်လာသော ကြက်သည်၊ ဧဇ္ဇော-အကြီးဆုံးပါတည်း၊ ဋုတိ-ထို့ကြောင့်တည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ နေသံ-ထို ကြက်ငယ်တို့တွင်၊ သော-ထိုရှေးဥ၊ စွာ ထွက်လာသော ကြက်သည်၊ ဝုမ္ဗတရော-အကြီးဆုံးတည်း၊ ဋုတိ အဇ္ဇော- ဤကား အနက်။

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အသ-ထိုပုန်းကားအား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဩပမ္မံ-ဥပမာကို၊ သမ္ဘဒ္ဓိပါဒေ-ဥပမေယျနှင့် ကောင်းစွာ ရောနှောစေလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ) အာဟ- မိန့်တော်မူသည်ကား၊ ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ ဗြာဟ္မဏာတိ

ဋီကာ။ ။"သော ဟိ နေသံ ဧဇ္ဇော (တိ၊ ယသ္မာ)"ဟု အဋ္ဌကနိပါတ အဂ်ိတ္ထရဋ္ဌကထာရှိ၏၊ ထို စာရှိအတိုင်း ကောင်း၏၊ ဘာကြောင့်နည်း.... "သော ဟိ နေသံ ဧဇ္ဇော ဟောတိတိ" ဟု ပါဠိတော်မှာပင် ဋုတိသဒ္ဒါ တိုက်ရိုက်ပါသောကြောင့်ရင်း, ထိုဋုတိကြောင့်ပင် "ကသ္မာ တိ စေ"ဟု ပုစ္ဆာဝါကျ ထုတ်နိုင်သောကြောင့်ရင်းတည်း၊ ထို့ပြင်— "သော နေသံ ဝုမ္ဗတရော"သည် သော နေသံ ဧဇ္ဇော၏ အဖွင့်ဖြစ်ကြောင်းသာ၍ ထင်ရှားအောင် " ဋုတိအဇ္ဇော " ဟု ထည့်ထားသောကြောင့် "သောဟိ"၌ ဟိ အတွက် ယသ္မာ ဟုသာ ဖွင့်သင့်ရကား ၍ အဋ္ဌကထာ၌ တသ္မာသည် ပါ၌ပျက်၊ ယသ္မာဟု ရှိသော အဂ်ိတ္ထိ(ရ)အဋ္ဌကထာပါ၌သာ အမှန်တည်း၊ ဧဇ္ဇောကိုလည်း ဝုမ္ဗကို ဧပြု၍ ဝိသေသ အနက်ဟော ဋီကာပစ္စည်း၏ပရိယာယ် တရာပစ္စည်းဖြင့် " ဝုမ္ဗတရော " ဟု ဖွင့်သည်။

သမ္ဘဒ္ဓိပါဒေ။ ။သံ+ ပဒ္ဓိ + ပဒ—ကာရိတ်ကော၊ ဥပမာနကို ဥပမေယျနှင့် ဆက်စပ်စေခြင်း, ရောနှောစေခြင်း အနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် "သံသန္ဒေန္တော" ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

အာဒိ-ဏ အစရှိသည်တည်း၊ (တနည်း) သမ္ဘဒိပါဒေ၏ (ဟူတွာ) ဝေ
မေဝ ခေါ် အဟံ ဗြာဟ္မဏောတိ အာဒိ- ဏ အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ- အကြင်
စကားသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တံ ဝစနံ- ကို၊) အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ၊ သော ကုက္ကု
ဋ္ဌာပကော-ထို ကြက်ယေသည်၊ ဧဇ္ဇောတိ- အကြီးဆုံးဟူ၍၊ သန်း - ခေါ်
ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ ပ ထာ-ရောက်သကဲ့သို့၊ ဝေ- ဤ အတူ၊
အဟမ္ပိ-ငါဘုရားသည်လည်း၊ အရိဿာဂတာယ-အရိဿာ၌ဖြစ်သော၊ ပဇာယ-
သတ္တာအပေါင်းတွင်၊ ("ဧကောဝ- တဆူတည်းသာလျှင်၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ-
ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ ဝါ - ရတော်မူပြီ" ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) အရိဿာ
ဂတာယာဘိ ဏ္ဍေ- ၌ပါ၏၊ အညာဏ- မသိခြင်းကို၊ ဝါ-ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်
ဘက် မောဟကို၊ အရိဿာ - အရိဿာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တတ္ထ - ထို အရိဿာ၌
ဂတာယ ဖြစ်သော၊ ပဇာယာတိ ဧတံ-ပဇာယဟူသော၌သဒ္ဒါသည်၊ သတ္တာ
မိ ဝစနံ - သတ္တာကိုဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ ဏ္ဍေ - ၌
အရိဿာဂတာယ ဟူသော ပါ၏၊ (ဝေမ ဏ္ဍော ဒဋ္ဌဗ္ဗော စပ်၊) အရိဿဏ္ဍ
ကောသသ- အရိဿာတည်းဟူသော အုန်း၏၊ အ ဏ္ဍော-အတွင်း၌၊ ပရိဗ္ဗေသု-
ဝင်နေကုန်သော၊ သတ္တေသု-တို့တွင်၊ ဇုတိ ဝေ- ၌သို့၊ အ ဏ္ဍော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-
၏၊ အဏ္ဍဘူတာယာတိ - ကား၊ အ ဏ္ဍော - အုန်းခွံ၊ ဘူတာယ - ဖြစ်သော၊
ဇာတာယ-ဖြစ်သော၊ သဏ္ဌာတာယ-ကောင်းစွာ ဖြစ်သော၊(ပဇာယ-တွင်၊)
ဟိ-ထင်ရှားအောင်ပြဝုံးအုံ၊ အ ဏ္ဍော-အုန်း၊ နိမ္မ ဏ္ဍာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ကေ ဏ္ဍ-
အချို့ကုန်သော၊ သတ္တာ-အဏ္ဍဇသတ္တာတို့ကို၊ အဏ္ဍဘူတာတိ - အဏ္ဍဘူတ
တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ ယထာ-ဆိုအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဝေ- ၌အတူ၊ သမ္ဘဝိ-အလုံး
စုံလည်းဖြစ်သော၊(အ ဏ္ဍဇ, ဇလာဗုဇ, သံသေဒဇ, ဩပပါတိက,အားလုံး-
ဟူလို၊) အယံ ပဇာ - ၌ သတ္တာအပေါင်းကို အရိဿ ဏ္ဍကောသေ - အရိဿာ
တည်းဟူသောအုန်း၌၊ နိမ္မ ဏ္ဍာ-ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဏ္ဍဘူတာတိ-
အဏ္ဍဘူတာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ ပရိယောနဒ္ဓါယာတိ- ကား၊ တေန အရိဿ ဏ္ဍ

အာဟ—ဝေ မေ ဝေ၊ အာဒိ ॥ ॥ "အာဟ၏နောက်, အာဒိရောက်မူ, ပဌမာ
ဝိဘတ် , ကြောင်းမှတ် " နှင့်အညီ " အာဒိ " ဟု ပဌမန္တထားသည်၊ ၌ အရာမျိုးကို
နိဿယအတိုင်း အုန်ကျ) မျိုးပေးကြ၏။ [အာဟ၏ရှေ, အာဒိတွေ့သော်, ဒုတိယာ
ဝိဘတ်, ကြောင်းမှတ်။]

ပရိယောနဒ္ဓါယ ॥ ॥ ပရိကို သမန္တတောဖွင့်၏၊ ဩနဒ္ဓါ၌ "နဟ=ဗန္ဓနေ "အရ
ဗဒ္ဓါယဟု ဓာတ်နက်ဖွင့်၍ ကြိုးဖြင့်ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ ဖွဲ့ချည်ခြင်းကိုယူမည် စိုးသောကြောင့်
"ဝေဌိတာယ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။

ကောသေနှ- ထိုအာဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အုခွံသည်၊ သမ္ဘန္ဓတော-ထက်ဝန်း ကျင်၌၊ သြနမ္ဗါယ-မြေးယွက်အပ်သော၊ ဗဒ္ဓါယ- ဖွဲ့အပ်သော၊ ဝေဋ္ဌိတာယ- ရစ်ပတ် အပ်သော၊ (ပဇာယ – တွင်း) အာဝိဇ္ဇလ္လကောသံ ပဒါလေတ္မာတိ- ကား၊ အာဝိဇ္ဇာမယံ-အာဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော၊ တံ အလ္လကောသံ- ထို အုခွံကို၊ ဘိန္ဒိတ္မာ– ဖေါက်၍၊ ဧကောဝ လောကေတိ–ကား၊ သကလေပိ – အလုံးစုံ လည်းဖြစ်သော၊ လောကသန္ဓိဝါသေ-အစိတ်အစိတ်သတ္တဝါတို့၏ ကောင်းစွာ ရောဝှေ့၍တည်နေရာ အပေါင်းဖြစ်သော သတ္တလောက၌၊ အဟမေव ဧကော– ဝါဘုရား တဆူတည်းသာ၊ အဒုတိယော-နှစ်ဆူမြောက် မရှိသည်၊ (ဟုတ္မာ- ၍၊ " အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ-ပြီ "ဟု ပါဠိတော်၌ စင်၊) အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိं အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိတ္ထေ - ပါ၌၌၊ အနုတ္တရန္တိ- ကား၊ ဥတ္တရိရဟိတံ–မိမိထက် မြတ်သောတရားမှ ကင်းသော၊ သဗ္ဗသေဋ္ဌं - အလုံးစုံသော တရားတို့ထက် မြတ်သော၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိန္တိ - ကား၊ သမ္မာ-မဖေါက် မပြန်ရင်း၊ သာမဗ္ဗ– ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်ရင်း၊ဗောဓိं-သိတတ်သောဉာဏ်ကို၊အထဝါ-ထို့ပြင် တနည်းကား၊ ပသတ္ထံ- ချီးမွမ်းအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ သုန္ဒရံစ- ကောင်း သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဗောဓိं-ကို၊ (အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ-ပြီ။)

လောကသန္ဓိဝါသေ ။ ။" လောကောယေဝ+သင်္ဓ သမာဂမ္ဓ နိဝါသဋ္ဌေန လောကသန္ဓိဝါသော၊ သတ္တနိကာယော " – အဂ္ဂိတ္ထရဋီကာ၊ " နိဝသန္တိ ဧတ္ထောတိ နိဝါသော၊ သင်္ဓ+နိဝါသော – သန္ဓိဝါသော၊ လောကောယေဝ+သန္ဓိဝါသော– လောကသန္ဓိဝါသော " ဟု ပြုစေလိုရှိ၏၊ အပေါင်းအစုဖြစ်သော သတ္တလောကသည် အစိတ်စိတ် သတ္တဝါတို့၏ လာရောက် တည်နေရာ ဖြစ်သောကြောင့် " လောက သန္ဓိ ဝါသ " မည်၏။

ဥတ္တရိရဟိတံ။ ။" နတ္ထိ ဥတ္တရော ယသ္သာတိ အနုတ္တရော=မိမိထက် လွန်မြတ် သောတရား မရှိ"ဟူသည် မိမိထက်မြတ်သော တရားမှကင်းခြင်း, မိမိသာ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဥတ္တရိရဟိတံ သဗ္ဗသေဋ္ဌं" ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။" သမ္မာ + သာမဗ္ဗ + ဗောဓိं " ဖွင့်ပုံသည် " သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ " ဂုဏ်တော်ဖွင့်နှင့် တူ၏၊ သာရတ္ထဒီပနီ သာမဗ္ဗကို "သယမေဝစ"ဟု ဖွင့်၏၊ ဤဖွင့်ပုံသည် ထို ဂုဏ်တော်ဖွင့်၌ " ဧဝသဒ္ဒါကို ရသင့်၍ ထည့်ရသည်၊ စသဒ္ဒါကား ထုံးစံအတိုင်း သမ္ပိဏ္ဍန တည်း " ဟု ပြခဲ့သော အဓိပ္ပါယ်ကို ထောက်ခံလျက်ရှိသည်၊ .... အဆဝါ တက်သောနည်းဌကား သမ္မာသည် ပသတ္ထအနက်ဟော, သံသည် သုန္ဒရအနက်ဟော တည်း၊ သံ၏အနက်တွင် သုန္ဒရအနက် မပါ, သမ္မာနှင့် သုန္ဒရသည် သဘောတူ၏–ဟု ယူပါ။ [ပ+သံသ+တ၊ " သာသ ဝသ သံသ သသာ ထော " မောဂ္ဂလ္လာန် သုတ်ဖြင့် တ ကို ထ ပြု၍ "ပသတ္ထံ" ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေ။]

ရုက္ခောပိ - ဗောဓိပင်ကိုလည်း၊ မဂ္ဂေါပိ - အရဟတ္တမဂ်ကိုလည်း၊ သဗ္ဗညုတညာဏမ္ပိ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုလည်း၊ နိဗ္ဗာနမ္ပိ- နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း၊ ဗောဓိတိ- ဗောဓိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ၏၊ ဟိ - ၎င်း၊ ဗောဓိရုက္ခမူလေ ပဌမာဘိ သမ္ဗုဒ္ဓေါတိစ - ဒွေါဟူ၍လည်း၊ အန္တရာစ ဂယံ အန္တရာစဗောဓိန္တိစ-မိ ဟူ၍လည်း၊ အာဂတဋ္ဌာနေ သု-လာသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ရုက္ခော - ဗောဓိပင်ကို၊ ဗောဓိတိ- ဗောဓိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ဗောဓိရုက္ခမူလေ-ဗောဓိပင်၏အနီး အောက်၌၊ ပဌမ-အားလုံးသော သတ္တဝါတို့၏ ရှေးဦးစွာ၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ - ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီးသည်၊ (ဝိနည်းမဟာဝါ, ဗောဓိကထာ၊] ဂယံ - ဂယာရွာ၏၊ အန္တရာစ- အကြားခ၌လည်း၊ ဗောဓိ-ဗောဓိပင်၏၊ အန္တရာစ-ရင်း၊(ဝိနည်းမဟာဝါ, ပဌမ ဝဂ္ဂိယကထာ၊] ဗောဓိ ဝုစ္စတိ စတ္တာသု မဂ္ဂေသု ဉာဏန္တိ - ကား ဟူ၍၊ အာဂတဋ္ဌာနေ-၌၊ မဂ္ဂေါ- အရဟတ္တမဂ်ကို၊ (ဗောဓိတိ-၍၊ ဝုစ္စတိ - ၏၊) [စတ္တာသု-၄ ပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂေသု-အရိယာမဂ်တို့၌၊ ဉာဏံ - သိတတ်သော ဉာဏ်ကို၊ ဗောဓိ - ဗောဓိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ၏၊ (စူဠနိဒ္ဒေသ, ပါရာယနဝဂ်, ခဏ္ဍိသာဏသုတ်။]ပပ္ပေါတိ ဗောဓိ ဝရဘူရိမေဓသောတိ- သောဟူ၍၊ အာဂတဋ္ဌာနေ-၌၊ သဗ္ဗညုတညာဏံ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို၊(ဗောဓိတိ-၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊)[ဝရဘူရိမေဓသော-မြတ်သောမြေကြီးသဘောယ်ပြန့်ကျယ်သောပညာရှိသော (“မဟာပထဝိဝိယ ပတ္ထရဝရပညော”-ဋီကာ၊ ပါဠိအဘိဓာန်၌ မြေဟောပရိယာယ်တွင် ဘူရိသဒ္ဒါပါ၏၊ သဏ္ဌာတ၌ကား “အမျှား အနက်ဟော ” ဟု လာ၏၊) ကုမာရော - မင်းသားသည်၊ ဗောဓိ - သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့၊ ပပ္ပေါတိ - ရောက်နိုင်၏၊ (သုတ်ပါဠေယျ, သတ္တမ - လက္ခဏသုတ်။] ပတ္တောန ဗောဓိ အမတံ အသင်္ခတန္တိ-တံဟူ၍၊ အာဂတဋ္ဌာနေ-၌၊ နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်ကို၊(ဗောဓိတိ ဝုစ္စတိ၊) [အမတံ- မအိုမသေ, အမြဲနေရာဖြစ်သော၊ အသင်္ခတံ- အကြောင်းတရားတို့သည် ကောင်းစွာရောက်၍ မပြုပြင်အပ်သော၊ ဗောဓိ - နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပတ္တောန-ရောက်၍၊] ပန- အတ္ထုဒ္ဒါရ သာမညမ္ပတပါး အတ္ထုဒ္ဒေသ ဝိသေသကို

ဗောဓိ၏ဝေါဟာရ။ ။သစ်ပင်သည် “အဗုဒ္ဓိ ဣတိ” ဟူသော အဓိကရဏသာဓကြောင့် “ဗောဓိ” မည်၏၊ “ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူခဲ့ရာ သစ်ပင် ” ဟူလို၊ အရိယာမဂ်သည် “သယံ ဗုဇ္ဈတိ-မိမိကိုယ်တိုင် သစ္စာ ၄ ပါးကို သိတတ်၏” ဟူသော ကတ္တုသာဓကြောင့်ရင်း, ဗုဇ္ဈန္တိ တေန-သမ္မယုတ်တရားတို့၏ သစ္စာ၄ပါးကို သိကြောင်းဟူသော ကရဏသာဓကြောင့်ရင်း“ဗောဓိ”မည်၏၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည်“သဗ္ဗဓမ္မေ ဗုဇ္ဈတိ=အလုံးစုံသောတရားတို့ကို (အလုံးစုံ အခြင်းအရာအားဖြင့်) သိတော်မူတတ်၏” ဟူသော ကတ္တုသာဓကြောင့် “ဗောဓိ” မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် “ဗုဇ္ဈတေ—သိအပ်၏” ဟူသော ကမ္မသာဓကြောင့် “ဗောဓိ” မည်၏။

ဆိုဥုးအုံ့၊ ဋ္ဌ- ဤ သမ္ဘာသမ္ဘောဓိ အာဘိသမ္ဘုဒ္ဓေါ ဟူသော ပါဠိ၌၊ ဘဂဝ တော- မြတ်စွာဘုရား၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂညာဏံ - အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်ကို၊ အဓိပ္ပေတံ- အလိုရှိအပ်၏၊ သမ္ဗညုတညာဏံ- သမ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို၊ (အဓိ ပ္ပေတံ- ၏၊) ဋ္ဌတိ-ဤသို့လည်း၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်သေး၏။

အညေသံ - ဘုရားမှတပါး, အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ - အရ ဟတ္တမဂ်သည်၊ အနုတ္တရာဗောဓိ – အနုတ္တရာဗောဓိသည်၊ ဟောတိ - ဖြစ် သလော၊ နု ဟောတိ-မဖြစ်သလော၊ ဋ္ဌတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ နဟောတိ- မဖြစ်၊ ကသ္မာ- အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အသမ္ဘဝဏာဒါယကတ္တာ -အလုံးစုံသော ဂုဏ်ကို မပေးနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ (ဋ္ဌတိ - ဤကား အဖြေ တည်း၊)[လိုက်သင့်သောပုဒ်များကိုလိုက်စေ၍ အနက်ကျယ်ပေးလေ၊]ဟိ-ခဲ့၊ တေသံ-ထိုဘုရားမှတပါး, အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ကဿစိ - အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ-သည်၊ အရဟတ္တဖလမေဝ - အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာ၊ ဒေတိ– ပေးနိုင်၏၊ (သုက္ခ ဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ကို ဆိုသည်၊) ကဿစိ - ၏၊ (အရ ဟတ္တမဂ္ဂေါ–သည်၊)တိသော-၃ ပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ-ဝိဇ္ဇာတို့ကို၊(ဒေတိ– ၏၊ တေဝိဇ္ဇပုဂ္ဂိုလ်၏မဂ်ကို ဆိုသည်၊) ကဿစိ (အရဟတ္တမဂ္ဂေါ) ဆ-၆ ပါး ကုန်သော၊ အဘိညာ-အဘိညာဉ်တို့ကို၊ (ဒေတိ၊ ဆဋဘိညပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ကို ဆိုသည်၊) ကဿစိ (အရဟတ္တမဂ္ဂေါ) စတသော- ၄ ပါး ကုန်သော၊ ပဋိ

အသမ္ဘဝဏာဒါယကတ္တာ။ ။နု + သမ္ဘဝဏာ– အသမ္ဘဝဏာ၊ ဒဒါတီတိ ဒါယ ကော (မဂ္ဂေါ)၊ အသမ္ဘဝဏာနံ + ဒါယကော – အသမ္ဘဝဏ ဒါယကော၊ အသီးသီး သမာသ်စပ်ခိုက်၌ အနက်မပေးရသေး၊ အနက်ပေးရာ၌ နကို ဒါယကနှင့် တွဲရသော ကြောင့် စပ်သင့်သော ဒါယကပုဒ်နှင့် မစပ်ဘဲ , မစပ်သင့်သော သမ္ဘဝဏနှင့် စပ်ထား သော "အယုတ္တသမာသ်" တည်း၊ သမာသ်စပ်ပြီးသော်လည်း "သမ္ဘဝဏာနံ နု ဒါယ ကော"ဝါကျတုန်းကကဲ့သို့ ဆိုလိုရင်းအနက်ကို သိစေနိုင်မှ ဤသမာသ်မျိုး စပ်ရသည်။ ["အယုတ္တသမာသောယံ- ဂမကတ္တာ၊ ယထာ အသ္ဘရိယပဿ ဘနိ မုခါနိ"–ဋီကာ။]

တိသော ဝိဇ္ဇာ။ ။"အရဟတ္တမဂ်သည် ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးကိုပေး၏" ဟူ၍ ထိုမဂ် ကိုယ်တိုင်"ပု-ဒိ-အာ" ၃ ပါးတွင် အာသဝက္ခယဉာဏ်ဝိဇ္ဇာ ဖြစ်နေသည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်နည်းဖြင့် ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါးကို ပေးသနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား၊–အရ ဟတ္တမဂ်ဟူ၍ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလုံး ပါ၏၊ အာသဝက္ခယဉာဏ် ဟူသည်ကား သမ္ဘာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင် ၁ ပါးသာတည်း၊ ထို့ကြောင့် အရဟတ္တမဂ်သည် သူနှင့်အတူတကွ ပါဝင်သော အာသဝက္ခယဉာဏ်ကိုရင်း , ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဟူသော လောကိဝိဇ္ဇာ ၂ ပါးကိုရင်း (ထို ၂ ပါးဆိုင်ရာ အမှိုက်ဆမ္ဘာင်ကို ပယ်သောအားဖြင့်) ပေးနိုင်သည်၊ အဘိညာဉ် ၆ ပါး ပေးရာ၌လည်း ဤနည်းပင်။

သန္ဓိဒါ - ပဋိသန္ဓိဒါတို့ကို၊ (ဒေတိ - ၏၊ ပဋိသန္ဓိဒါပတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ကို ဆိုသည်၊) ကဿစိ(အရဟတ္တမဂ္ဂေါ)သာဝကာ ပါရမိညာဏ်-သာဝကပါရမီ ဉာဏ်ကို၊ ဒေတိ-၏၊ [အဂ္ဂသာဝကတို့ ရထိုက်သော လောကီ လောကုတ္တရာ ဉာဏ်ကို သာဝကပါရမိဉာဏ်ဟု ခေါ်သည်၊) ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံပိ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တို့၏သော်မှလည်း၊ (အရဟတ္တမဂ္ဂေါ-သည်၊) ပစ္စေကဗောဓိညာဏမေव-ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကိုသာ၊ ဒေတိ-၏၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ပန - သည်ကား၊ သဗ္ဗဂုဏသမ္ပတ္တိ - အလုံးစုံသောဂုဏ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဒေတိ၊ (ကောဝိယ-အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊) ရညော- မင်း၏၊ အဘိသေကော-အဘိသိက် ရေစင်သည်၊ သဗ္ဗလောကိဿရိယဘာဝ-အလုံးစုံသော လောကဌ် အစိုးရခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဒေတိဝိယ-ပေးသကဲ့သို့တည်း၊ တဿာ-ကြောင့်၊ အညဿ-ဘုရားမှတပါး,အခြားသော၊ ကဿစိပိ-တစုံတယောက်၏လည်း၊ (အရဟတ္တမဂ္ဂေါ- သည်၊) အနုတ္တရာဗောဓိ- သည်၊ နဟောတိ- နိုင်၊ ဣတိ-ဤကား အကျယ်အဖြေတည်း၊ အဘိသမ္ဘုဇ္ဇေါတိ – ကား၊ အဇ္ဇသ္ဘာသိ-သိတော်မူပြီ၊ ပဋိဝိဇ္ဈိ-ထိုးထွင်း၍သိတော်မူပြီ၊ ပတ္တောဿ-ရောက်တော်မူပြီးသည်၊ အမှိ-ဖြစ်၏၊ အဓိဂတောဿ-ရတော်မူပြီးသည်၊ အမှိ-၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊

ဣဒါနိ-၌၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ ဗြာဟ္မဏာတိ အာဒိ နာ-ဏ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်သော၊ ယဒေတံ သြပမ္မသမ္ဘဒ္ဓိပါဒနံ-အကြင်ဥပမာနကို ဥပမေယျနှင့် ကောင်းစွာ ဆက်စပ်စေခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ [“သြပမ္မတ္ထသ ဥပမေယျေန သမ္မဒေဝ ပဋိပါဒနံ”–ဋီကာ၊] တံ-ထို သြပမ္မသမ္ဘဒ္ဓိပါဒနကို၊ ဧဝံ - ၍ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ အတ္ထေန - ဥပမေယျ အနက်နှင့်၊ [“ ဥပမေယျတ္ထေန ”– ဋီကာ၊] သဒ္ဒိ-

အဘိသေကောဝိယရညော။ ။ရာဇအဘိသိက်ရေစင်ကို ဥုံးထိပ်၌သွန်းလောင်းခြင်းသည် တနိုင်ငံလုံး အစိုးရခြင်း ဟူသော အာဏာကို ပေးသကဲ့သို့, ဘုရားရှင်၏ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်လည်း အလုံးစုံသော ဘုရားဂုဏ်တော်၏ပြည့်စုံခြင်းကို ပေးနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ အရဟတ္တမဂ်သာလျှင် “အနုတ္တရဗောဓိ” အမည်ရသည်။

အဇ္ဇသ္ဘာသိ။ ။ဋီကာတို့၌ “ ဇာနံ ” ဟု ဖွင့်ကြ၏၊ အဘိ အနက်မရှိ – ဟူလို၊ ထို ဇာနနလည်း “ နအနုသဝါဒိဝသေန – တဆင့် ကြားခြင်း စသော အသိ မဟုတ် ”ဟု ပြလိုခြင်း “ပဋိဝိဇ္ဈိ”ဟုဖွင့်၊ “ထိုးထိုးထွင်းထွင်းသိခြင်း”ဟူလို၊ ထိုပဋိဝေဓလည်း အဝေးမှ တည်သောအရာ၏ လက္ခဏာသဘောကို လှမ်းမှီသိခြင်းမျိုး မဟုတ် ဟု ပြလိုခြင်း “ ပတ္တောမှိ–ရောက်ပြီးဖြစ်၏ ” ဟု မိန့်သည်၊ ထို ရောက်ခြင်းလည်း မိမိက သွားရောက်ခြင်း မဟုတ် ဟု ပြလိုခြင်း “ အဓိဂတောမှိ– (မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်း အားဖြင့်) ရခြင်းဖြစ်သည်” ဟူလို။

တက္ခ၊ သံသန္ဓေတ္ထာ-ရောနှောစေ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ [" သံသန္ဓေတ္ထာ " ဟု ကာရိတ် ဏောပစ္စည်းနှင့်တကွ အဂ်ိတ္ထရဉ္ဇကထာရှိတိုင်း ကောင်း၏ "တံ" ဟု ကံပုဒ်ရှိသောကြောင့် အကမ္မကသံသန္ဓိတ္ထာကား မကောင်း၊]ဟိ-ချ၊တဿ ကုက္ကုဋိယာ-၏၊ အတ္တနော - မိမိ၏၊ အလ္လောသု-အုတ်ရှိ၍၊ အဓိသယနာဒိ တိရိ ကြိယာကရဏံ - အထက်၌ဝပ်ခြင်း အစရှိသော ဝုပါး အပြားရှိသော အမှု အရာပြုခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ-သိထိုက် သကဲ့သို့၊ (ဂဗ္ဘဋ္ဌဟဏကာလော ဝေဒိတးဗ္ဗာမှဝေဒိတဗ္ဗလိုက်၊)ဝေ-ဤ.အတ္ထ၊ဗောဓိပလ္လင်-ဗောဓိပလ္လင်၌၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်နေတော် မူသော၊ ဗောဓိသတ္တ ဘူတဿ - ဘုရားအလောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဘဂဝတော-၏၊ အတ္ထနော-ကိုယ်တော်၏၊ စိတ္တသန္တာနေ-စိတ်အစဉ်၌၊ အနိစ္စံ - အနိစ္စ၊ ဒုက္ခံ - ဒုက္ခ၊ အနတ္တာ - အနတ္တ၊ ဧတိ - ဤသို့၊ တိရိဝေနုပဿနာ ကရဏံ-ဝ ပါး အပြားရှိသော အနုပဿနာကို ပြုခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ကုက္ကုဋိယာ-၏၊တိရိကြိယာ သမ္ဘဝနေန-ဝုပါးအပြားရှိသော အမှုအရာကိုကောင်းစွာပြီးစေခြင်းကြောင့်၊အဏ္ဍာနံ-တို့၏၊အပုတိဘာဝေါ-မပုတ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိယ - ကဲ့သို့၊ ဝေ ဗောဓိသတ္တ ဘူတဿ ဘဂဝတော, တိရိဝေနုပဿနာသမ္ဘဝနေန- ကြောင့်၊ ဝိပဿနာ ဉာဏဿ - ၏၊ အပရိဟာနိ - မယုတ်လျော့ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ - ထိုက်၏၊ ကုက္ကုဋိယာ တိရိကြိယာကရဏေန-ကြောင့်၊အဏ္ဍာနံ-တို့၏၊အလ္လသိနေဟ ပရိယာဒါနံ-စိုသောအစေး၏ကုန်ခန်းခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဝိယ-သို့၊ ဝေ ဗောဓိ သတ္တဘူတဿ ဘဂဝတော တိရိဝေနုပဿနာသမ္ဘဝနေန, ဘဝတ္တယာနုဂတ နိကန္တိ သိနေဟ ပရိယာဒါနံ-ဘဝ ဝုပါးသို့ အစဉ်လိုက်သော တဏှာနိကန္တိ အစေး၏ကုန်ခန်းခြင်းကို၊ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ကုက္ကုဋိယာ တိရိကြိယာကရဏေန, အဏ္ဍကပါလာနံ - ဥဉ်ခွံတို့၏၊ တနုဘာဝေါ - ပါးလွပ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗောဝိယ၊ ဝေ ဗောဓိသတ္တဘူတဿ ဘဂဝတော တိရိဝေနုပဿနာ သမ္ဘဝနေန အရိဇ္ဇလ္လကောသဿ တနုဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော - ၏၊ ကုက္ကုဋိ ယာ တိရိကြိယာကရဏေန ကုက္ကုဋ္ဌဏ္ဍာပကဿ, ပါဒနခသိခါ တုဏ္ဍကာနံ-ခြေသည်းဖျား နှုတ်သီးတို့၏၊ ထဒ္ဒခရဘာဝေါ - ကြမ်းတန်းသည်၏ အဖြစ်, ခက်မာသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိယ - သို့၊ ဝေ ဗောဓိသတ္တဘူတဿ ဘဂဝတော တိရိဝေနုပဿနာသမ္ဘဝနေန, ဝိပဿနာ ဉာဏဿ-၏၊ တိက္ခ

ထဒ္ဒခရဘာဝေါ။ ။မုဒုဘူတသာပိ ခရဘာဝါပတ္တိ ဟောတိတိ တန်ခိုးတန်ဆောင်ထိုး ထဒ္ဒခရဘာဝေါဘိ ဝုတ္တံ = တရှိ့ အရာဝတ္ထုသည် နူးညံ့သော်လည်း မာနေတတ်၏၊ ထိုဝတ္ထုမျိုးကို တားမြစ်ဘို့ရာ ထဒ္ဒထည်ရှိ၏ဆိုအပ်၏၊"ကြမ်းတန်းခက်မာသည်"ဟူလို။

ခရ ဝိပ္ပသန္နသူရဘာဝေါ - ထက်မြက်သည်၏အဖြစ်, ခက်မာသည်၏ အဖြစ်, အထူးကြည်လင်သည်၏အဖြစ်, ရဲရင့်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုက္ကုဋိယာ တိဝိဓကြိယာကရဏေန, ကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနသ-၏၊ ပရိဏာမကာလော-ရင့်ရာအခါကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗောဝိယ၊ ဝေ၊ ပေ၊ ဝိပဿနာဉာဏသ-၏၊ ပရိဏာမ ကာလော- ရင့်ရာ အခါကို၊ (ဝခိုတကာလော - တိုးပွားရာအခါကို၊) ဂဒ္ဒဋ္ဌ ဟဏကာလော-ကိုယ်ဝန်ယူရာ အခါကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- ၏၊ တတော- ထိုမှ ဗနာက်၌၊ ပေ၊ ပါဒနခသိခါယ ဝါ-ခြေသည်းဖျားဖြင့်သော်၎င်း၊ မုခတ္ထကေ နဝါ-နှုတ်သီးဖျားဖြင့် သော်၎င်း၊ အတ္ထကောသံ - အုန်ခွံကို၊ ပဒါလေတွာ-

တိက္ခ ခရ ဝိပ္ပသန္နသူရဘာဝေါ။ ။ဝိပဿနာဉာဏ် ဟူသော ပညာနွေသည် သမာဓိနွေ ကောင်းလေ သင်္ခါရအတွင်း၌ စိုက်၍စိုက်၍ ဝင်လေ ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ စိုက်ဝင်ခြင်းသည် ဝိပဿနာဉာဏ်၏ တိက္ခဘာဝ (ထက်ခြင်း သဘော) တည်း၊ မြှားသည် ထက်သော်လည်း မှတ်တိုင် ပစ်ခွက်သို့ ရောက်သောအခါ တုံး၍ ချော်သွားတတ်သကဲ့သို့ အာရုံ၌ ချော်မသွားဘဲ သတိနွေစွမ်းဖြင့် စွဲ၍မြဲ၍ နေခြင်းသည် ဝိပဿနာ ဉာဏ်၏ ခရဘာဝ (သန်မာသောသဘော) တည်း၊ ထိုသို့သန်မာသော်လည်း သိမ်မွေ့သောကိလေသာ နိကန္တိတဏှာ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် မကြည်မလင်ရှိတတ်၏၊ ထိုသို့ မဖြစ်စေဘဲ သဒ္ဓါနွေစွမ်းဖြင့် ကြည်လင်နေခြင်းသည် ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ပသန္နဘာဝတည်း၊ ထိုသို့ ကြည်လင်နေသော်လည်း အကြား အကြား၌ ဆုတ်နစ် ဆုတ်နစ် လုပ်နေလျှင် ရဲရင့်ရာမရောက်၊ ထိုသို့ မဆုတ်နစ်စေဘဲ ဝိရိယနွေစွမ်းဖြင့် ရဲရင့်တိုးတက် နေခြင်းသည် ဝိပဿနာဉာဏ်၏ သူရဘာဝတည်း။

ပရိဏာမ၊ ပေ၊ ဂဒ္ဒဋ္ဌဟဏကာလော။ ။သမ္မသနဉာဏ်မှစ၍ ဉာဏ်စဉ်အတိုင်း တက်လာသော ဝိပဿနာသည် ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာအဆင့်အတန်းသို့ ရောက်လျှင် ပရိဏာမ (ရင့်သော) ကာလသို့ ရောက်၏၊ ထိုအချိန်မှာ မက်တည်းဟူသော သားငယ်ကို ဖွားမြင်ဘို့ရာ ကိုယ်ဝန်ယူနေသကဲ့သို့လည်းဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ပရိဏာမကာလော ဂဒ္ဒဋ္ဌဟဏကာလော" ဟု မိန့်သည်၊ "ပရိဏာမ" အရာဝယ် "ပရိပါက" ဟု လည်း အဋ္ဌကထာပါ၌ ရှိ၏၊ အနက်တူပင်၊ ပုရိပုဗ္ဗ, နမုဓာတ်လည်း "ပရိဏာမံ—အစာကြေခြင်း" စသည်ဖြင့် ရင့်ခြင်း အနက်ကိုပင် ဟော၏။ ["ပရိဏာမကာလောတိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဘာဝပ္ပတ္တိ၊ တဒါ စ သာ မဂ္ဂညာဏဂဒ္ဒ ဂဏ္ဌန္တီ ဝိယ ဟောတိ" — သာရတ္ထ။]

မှတ်ချက် ။ ။ ဤ ဋီကာ၌ ပရိဏာမကာလနှင့် ဂဒ္ဒဋ္ဌဟဏကာလ ၂ မျိုးကိုသာ ဖွင့်၍ ဝခိုတကာလကို မဖွင့်သောကြောင့် ဝခိုတကာလောသည် (တိဝိဓအနုပဿနာ အရ ၃ မျိုး ပြည့်အောင်) နောက်မှ ထည့်ပါ၌ ဖြစ်ဟန်တူ၏၊ ထို့ပြင် — အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တာနုပဿနာတို့ကို တိဝိဓ ဟု ဆို၍ ဤပရိဏာမ စသည်ဘို့ကို တိဝိဓအနုပဿနာ ဟု ဆိုခြင်း မဟုတ်၊ ပရိဏာမနှင့် ဝခိုတဘွင်"ပရိဏာမ"က ကြီးပွားရုံတွင် မက,ရင့်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဝခိုတကာလက နောက်ကျနေခြင်းလည်း သဘာဝမကျ။

ဖေါက်ခွဲ၍၊[ပဗုဇ္ဈ,ဒလ-ဝိဒါရဏော(ဖေါက်ခွဲခြင်း)၊စုရာဒိ၊]ပဂ္ဂေ-အတောင်တို့ကို၊ ပပ္ပေါ်ရေတွာ-ခါ၍၊ [ပ ပုဗ္ဗ, ဗုဒ္ဓ-(စုရာဒိ) ဝိဓုနနေ- ခါတွန်ခြင်းခံ၊) သောတ္ထိနာ-ချမ်းသာသဖြင့်၊ အာဘိနိဿိဒါကာလော-ပေါက်ထွက်ရာအခါကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိယ၊ ဧဝံ ၊ပေါ်ဝိပဿနာဉာဏာဂဇ်- ဝိပဿနာဉာဏ်တည်းဟူသော ကိုယ်ဝန်ကို၊ဂဏှာပေတွာ-ယူစေ၍၊ အနုပုဗ္ဗာဓိဂတေန-အစဉ်အတိုင်းရအပ်သော၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ အဝိဇ္ဇာကောသံ-အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အုခွံကို၊ ပဒါလေတွာ, အာဘိညာပဂ္ဂေ- လောကီ အာဘိညာဉ် တည်းဟူသော အဇာတင်တို့ကို၊ (လောကုတ္တရာအာဘိညာဉ်ကို အရဟတ္တမဂ္ဂေနဖြင့် ယူခဲ့ပြီ၊) ပပ္ပေါ်ရေတွာ သောတ္ထိနာ , သကလဗုဒ္ဓဂုဏသန္ဓိကတကာလော - အလုံးစုံသော ဘုရားဂုဏ်တော်ကို မျက်မှောက်ပြုအပ်ရာ အခါကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဋုတိ – ဤသို့၊ တံ- ထို ဩပမ္မသမ္ဗဒိုပါဒနကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ – ၏၊ (ရှေ့စကားပြန်အုပ်သည်။)

သ္ဝာဟံ မြာဟ္မဏ ဧာဒ္ဓော သေဒ္ဓော လောကသ္မာတိ-ကား၊ဗြာဟ္မဏ-ဏားး၊ သော အဟံ-ထိုငါသည်၊ (သန့်ဂတော, သေဒ္ဓောတို့၌ စပ်၊) တေသံ ကုက္ကုဋ္ဌနိဗ္ဗာပကာနံ-တို့တွင်၊ပဌမတရံ-စွာ၊အဏ္ဍကောသံ-ကို၊ပဒါလေတွာ, အာဘိနိဿိဒါ - ပေါက်ထွက်သော၊ ကုက္ကုဋ္ဌပေါတကော-သည်၊ ဧဒ္ဓော-အကြီးဆုံးသည်၊ ဟောတိ ယထာ၊ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာဂတာယ-အဝိဇ္ဇာ၌ဖြစ်သော၊ ပဇာယ - တွင်၊ တံ အဝိဇ္ဇာကောသံ ပဒါလေတွာ ပဌမတရံ , အရိယာယ ဇာတိယာ-အရိယာဇာတ်ဖြင့်၊ဇာတတ္တာ-ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ဧဒ္ဓော-ဝုမုတရောတိ–အကြီးဆုံးဟူ၍၊(ဧဒ္ဓောကို "ဝုမုတရော" ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊) သန့်–သို့၊ ဂတော- ရောက်ပြီ၊ ပန–ဆက်၊ သဗ္ဗဂုဏေဟိ – တို့ဖြင့်၊ အပ္ပဋိသမတ္တာ - အတူမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သေဒ္ဓောတိ - အမြတ်ဆုံး ဟူ၍၊ သန့်ဂတော။

ဧဝံ–ဤသို့၊ ဘဂဝါ– သည်၊ အတ္တာနော – ၏၊ အနုဘာ၌ – ဤ ဧဒ္ဓ သေဒ္ဓ ဘာဝထက်မြတ်သော ဂုဏ်မရှိသော၊ ဧဒ္ဓသေဒ္ဓဘာဝံ- အကြီးဆုံး၏အဖြစ်, အမြတ်ဆုံး၏အဖြစ်ကို၊ ဗြာဟ္မဏသ-အား၊ ပကာသေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊

အာဘိနိဿိဒါကာလော။ ။ အာဘိ + နိပုဗ္ဗ, ဘိဒဓာတ်, ဒိဝါဒိ၊ အာဘိနိဿိဒ္ဓတိ (ပေါက်ထွက်၏) ဣတ္ထောတိ အာဘိနိဿိဒါ၊ သာစ+သာ+ကာလောစာတိ အာဘိနိဿိဒါကာလော၊ ရုဓာဒိ ဘိဒဓာတ်ရှိသော်လည်း "ပဒါလေတွာ"ဟု ဖေါက်ခွဲမှု ပါပြီးဖြစ်၍ ဤနေရာ၌"ပေါက်ထွက်ခြင်း"အနက်ကို ဟောသော အကမ္မကလည်းဖြစ်သော ဒိဝါဒိ ဘိဒဓာတ် ဟု ကြံသည်။

ဋီဒါနိ-၌၊ ယာယ ပဋိပဒါယ - အကြင် အကျင့်ဖြင့်၊ တံ - ထို အနုတ္တရဇေဋ္ဌ သေဋ္ဌဘောဂုဏ်ကို၊ အဓိဂတော–ရတော်မူပြီ၊ တံ (ပဋိပဒံ)- ကို၊ ပုဗ္ဗဘာဂ တော- ရှေအဘိမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ဒဿေတုံ– ပြတော်မူခြင်းငှါ၊ အာရဒ္ဓံ ခေါ ပန မေ ဗြာဟ္မဏာတိ အာဒိ - ၏ အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-မိန့်တော် မူပြီ၊ ဝါ-တနည်း၊ ဘဂဝတော-၏၊ အနုတ္တရံ-သော၊ ဋုမံ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌဘာဝံ- ကို၊ သုတ္တာ -၍၊ ဗြာဟ္မဏသ - ၏၊ ကာယ ပဋိပဒါယ - အာယတ်အကျင့်ဖြင့်၊ ဋုမံ-၌ အနုတ္တရ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌဘောဂုဏ်သို့၊ ပတ္တောနုခေါ- ရောက်ပါလိမ့်မည် နည်း၊ ဋုတိ-သို့၊ စိတ္တမေဝ-စိတ်အကြံသည်သာ၊[ဝေဖြင့် ယုံကြည်မှုမရှိသေး- ဟု ကန့်၊ ဝေမပါဘဲ "စိတ္တမုပ္ပန္နံ"ဟု လည်း မှတ်ရှိ၏။] ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီ၊ တသ- ဏ္ဍား၏၊ စိတ္တံ-စိတ်အကြံကို၊ အညာယ-သိတော်မူ၍၊ အဟံ - သည်၊ ဋုမာယ ပဋိပဒါယ – ဖြင့်၊ အနုတ္တရံ - သော၊ ဋုမံ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌဘာဝံ - သို့၊ ပတ္တော- ရောက်တော်မူပြီ၊ ဋုတိ- ၌အနက်ကို၊ ဒဿေန္တော – လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍) ဧဝံ-သို့၊ ဝါ- ၌ အာရဒ္ဓံခေါပန မေ ဗြာဟ္မဏအစရှိသည်ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ - ထို အာရဒ္ဓံ ခေါပနမေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အာရဒ္ဓံ ခေါပနမေ ဝိရိယံ အဟောသိတိ-သိ ဟူသည်ကား၊ ဗြ ဟ္မဏ-ဏ္ဍား၊ မယာ - သည်၊ အနု တ္ထရော-၌ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌဘာဝထက် မြတ်သော ဂုဏ်မရှိသော၊အယံ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌ ဘာဝေ ါ-၌ အကြီးဆုံး၏အဖြစ်,အမြတ်ဆုံး၏အဖြစ်ကို၊ ကုသီတေန-ပျင်းရိ သည်၊ မုဋ္ဌဿတိနာ - ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသည်၊ သာရဒ္ဓကာယေန-

ကုသီတေန။ ။ကုစ္ဆိတံ–စက်ဆုပ်အပ်စွာ၊ ဝါ–ရှုံ့စရာ ကောင်းလောက်အောင်၊ သီဒတိ–အလုပ်ကိစ္စဟူသမျှ၌ ဆုတ်နစ်ဝင်နှေးတတ်၏၊ ဋုတိ("ကု+ သီဒေါ" ဟု ဖြစ် သင့်လျက် ဒကို တမ်ပြု၍) ကုသီတော။ [ကုပုဗ္ဗ , သီဒ–အ။] ဝိရိယေနာဓိဂန္တဗ္ဗဿ အတ္ထဿ အလာဘတော ကုစ္ဆိတေနာကာရေန သီဒတီတိ ကုသီဒေါ၊ ကုသီတောတိ စေတ္ထ တတ္ထံ၊ သုဂတောတိ ဘဂ္ဂေါ၊–သဗ္ဗဒီတိ။] (တနည်း) ကုသီယတေ အဗ္ဗောသီ ယတေ–ဆဲအပ်၏၊ (ပျင်းလွန်း၍အဆဲခံရ၏၊) ဋုတိ ကုသီတော၊ [ကုသ– တ၊ ဏ္ဍာဒိ မောဂ္ဂလ္လာန် ဂဏသုတ်၌ ဤလာ၍ "ကုသီတ" ဟု ဒီဃ ဖြင့် ရှုပ်ရှိ၏။]

မုဋ္ဌဿတိနာ။ ။"မုသ–သမ္မောသေ (ပျောက်ကင်းခြင်း)"ဟု ဓာတ်နက် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် "မုသတိတိ မုဋ္ဌာ၊ မုဋ္ဌာ+ သတိ ယဿာတိ မုဋ္ဌဿတိ – ပျောက်သော သတိရှိသူ၊ ဝါ – သတိကင်းသူ။ [" မုဋ္ဌဿတိနာတိ ဝိနဋ္ဌဿတိနာ၊ သတိ ဝိရဟိ တေနာတိ အတ္ထော"–ဋီကာ၊ ဝိနဋ္ဌ၌ ဝိပုဗ္ဗ, နသ–နာသေ (ပျောက်ပျက်ခြင်း) ဓာတ် တည်း၊ " မုဋ္ဌဿတိ –လွတ်သောသတိရှိသူ"ဟု ပေးကြသည်ကား မုဋ္ဌ၌ မုစဓာတ်ဟု ထင်မှားခြင်းကြောင့်တည်း၊ " မေ့လျော့သော သတိရှိသူ " ဟု အဓိပ္ပါယ်နက်လည်း ပေးကြ၏၊ သတိသည် မမေ့မလျော့သောကြောင့် သာ၍ အဓိပ္ပါယ်ပျက်၏။]

ပုဂ္ဂလောင်သောကိုယ်ရှိသည်၊ ဝိကွိတ္တစိတ္တေန-ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသည်၊(ဟုတ္တာ) နှ အဓိဂတော -ရအာပ်သည်မဟုတ်၊ အပိစ - စင်စစ်ကား၊ တဒဓိဂမာယ-ထို အနုတ္တရ ဗောဓိသောဇ္ဈဘောဂုဏ်ကို ရခြင်းငှါ၊မေ-သည်၊ ဝိရိယံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာရဒ္ဓံ – အားထုတ်အပ်သည်၊ အဟောသိ - ဖြစ်ပြီ၊ ဗောဓိမဂ္ဂေ - ဗောဓိ မဂ္ဂိုဝင်၌၊ ဝါ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်, သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ ကြည်လင်ရာ ဗောဓိပင် အရပ်၌၊ ["ဗောဓိတိ ပညာ ဝုစ္စတိ၊ သာ ဣဒ္ဓေ မဂ္ဂါ (ပသန္နာ) ဇာတာတိ သော ပဒေသော ဗောဓိမဂ္ဂေါတိ ပညာတော"၊] နိသိန္နေန - နေတော်မူ သော၊ မယာ-သည်၊ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ- ၄ ပါးသောအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဝိရိယံ အာရဒ္ဓံ အဟောသိ၊ ပဂ္ဂဟိတံ - ချီမြှောက်အပ်သည်၊ အသိထိလပ္ပဝတ္တိ တံ– မလျော့အောင် ဖြစ်စေအပ်သည်၊ (အဟောသိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ အာရဒ္ဓဝိရိယော-ကြောင့်ပင်၊ မေ-၏၊ တံ-ထိုဝိရိယသည်၊ အသလ္လီ နံ- မငြိုကပ်သည်၊ ဝါ - မတွန့်ဆုတ်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ။

သာရဒ္ဓကာယေန။ ။သ+အာရဒ္ဓ၊အာပုဗ္ဗ ရဘာဓာတ်သည် ဝိကောပန (ညှဉ်းဆဲ ဖျက်ဆီးခြင်း) အနက်, အားထုတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောဘ၏၊ ဤနေရာ၌ ဝိကောပနကြောင့် "အာရမ္ဘတိ–ညှဉ်းဆဲဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဣတိ အာရဒ္ဓေါ၊ ဒရထ (ကိလေသာပုဂ္ဂလောင် ခြင်း) ရဏ၏၊ သုဟ+အာရဒ္ဓေန ယော ဝတ္တတိတိ သာရဒ္ဓေါ၊ သာရဒ္ဓေါ+ကာယော ယသ္သာတိ သာရဒ္ဓကာယော (နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးတတ်သော ကိလေသာပုဂ္ဂလောင်ခြင်း နှင့်တကွ ဖြစ်သောကိုယ်ရှိသူ)။ [သာရဒ္ဓကာယေနာတိ သဒရထကာယေန–ဋီကာ။]

ဝိကွိတ္တစိတ္တေန။ ။ဝိဝိဓံ–အထူးထူး အပြားပြား+ခိတ္တံ–(ဟိုအာရုံ ဒီအာရုံသို့) ပစ်လွင့်အပ်သောစိတ်တည်း၊ ဝိကွိတ္တံ–စိတ်၊ အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွင့်အပ်သော စိတ်ကိုပင် " ပျံ့လွင့်သောစိတ် " ဟု အမိပ္ပါယ်ထွက်ပေးသည်၊ ဝိကွိတ္တံ+စိတ္တံ ယသ္သာတိ ဝိကွိတ္တစိတ္တော။

စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ ။ ။ "ကာမံ တစောစ နှာရုစ, အဋ္ဌစ အဝသိဿတု၊ ဥပ သုဿတ္တေ ဝ မယှံ ; သရီရေ မံသလောဟိတံ " နှင့်အညီ တရားအားထုတ်တော်မူစဉ် အရေ, အကြော , အရိုး, ဤ ၃ မျိုး ပျက်စီးသော်လည်း အရေးမလုပ် နောက်မဆုတ် ခြင်းသည် အင်္ဂါ ၃ ပါး, အသားအသွေး ခြောက်ကပ်နေသော်လည်း အရေး မလုပ် နောက်မဆုတ်ခြင်းသည် တပါး, ဤသို့အားဖြင့် ဝိရိယမှာ အင်္ဂါ ၄ ပါးရှိသည်။

ပဂ္ဂဟိတံ။ ။အာရဒ္ဓ-အားထုတ်၍၊သိထိလံ အကတ္တာ-ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ မပြု မူ၍၊ ဒဠ္ဠပရက္ကမသခါတသဟနဘာဝေန – ခိုင်မြဲစွာ အဆင့်ဆင့်မြင့်သော အရာသို့ ရောက်အောင်အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂဟိ တံ–ယူအပ်ပြီးသည်။ ["ဝိရိယံ အာရဒ္ဓံ-ဝိရိယကို အားထုတ်အပ်" ဟူရာ၌ "ဝိရိယနှင့် အားထုတ် " ဟူသည် တမျိုးတည်းဖြစ်နေ၍ ကွဲပြားအောင် အာရဒ္ဓံကို " ပဂ္ဂဟိတံ, အသိထိလပ္ပဝတ္တိတံ" ဟု ဆိုလိုရင်းအနက်ကို ဖွင့်သည်။]

စ-ဆက်၊ ကေဝလံ - သတိမဘက်, သက်သက်၊ ဝိရိယမေဝ - ဝိရိယသည်သာ- (အာရဒ္ဓံ-သည်၊) နိ-မဟုတ်သေး၊ မေ-၏၊ သတိပိ- သတိ သည်လည်း၊ အာရမဏာဘိမုခီဘာဝေန - အာရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌိတာ-ကပ်၍တည်သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ [ဥပ-(အာရုံပေါ်၌ ပေါ်လော ပေါ်လော မျှောမသွားဘဲ) ဋ္ဌကပ်၍+ဋ္ဌိတာ-တည်သည်။] စ-ဆက်၊ ဥပဋ္ဌိတတ္တာ ယေဝ-အာရုံ၌ ကပ်၍ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အသမ္မုဋ္ဌာ - မပျောက်ပျက်သည်၊ (အဟောသိ၊) ပဿဒ္ဓေါ ကာယော အသာရဒ္ဓေါတိ - ကား၊ ကာယ စိတ္တ ပဿဒ္ဓိဝသေန- ကာယပဿဒ္ဓိ, စိတ္တပဿဒ္ဓိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ မေ-၏၊ ကာယောပိ - နာမကာယ, ရူပကာယ သည်လည်း၊ ပဿဒ္ဓေါ - ငြိမ်းအေး

သည်၊ အဟောသိ - ပြီ၊ တတ္ထ-ထို " ပဿဒ္ဓေါ ကာယော အသာရဒ္ဓေါ " ဟူသော ပါဠိ၌၊ ယသ္မာ-အကြောင့်ကြောင့်၊ နာမကာယေ - နာမကာယသည်၊ ပဿဒ္ဓေ - ငြိမ်းအေး လသော်၊ ရူပကာယောပိ- ယ သည်လည်း၊ ပဿဒ္ဓေါ ယေဝ-ငြိမ်းအေးတော်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ နာမကာယော ရူပကာယောတိ-ဟူ၍၊ အဝိသေသေတ္တာဝ-အထူးမပြုမူ၍သာလျှင်၊ပဿဒ္ဓေါ ကာယောတိ-ယော ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ အသာရဒ္ဓေါတိ-ကား၊ သောစ-ထို ကာယသည်လည်း၊ ပဿဒ္ဓတ္တာယေဝ - ငြိမ်းအေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အသာရဒ္ဓေါ - ပူလောင်ခြင်းနှင့် တကွ မဖြစ်သည်၊ ဝိဂတဒရ ထော-ကင်းသောပူလောင်ခြင်းရှိသည်၊ (အဟောသိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သမာဟိတံ စိတ္တံ ကေဋ္ဌန္တိ-ကား၊ မေ-၏၊ စိတ္တမ္ပိ - စိတ်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ သမ္မာ အာဟိတံ=သုဋ္ဌု ထပိတံ-ကောင်းစွာ ထားအပ်သည်၊ အဝိတံ ဝိယ-ဝိတက်သည် တင်သွင်း အပ်သကဲ့သို့၊ ဝါ- အပ္ပနာသို့ ရောက်သကဲ့သို့၊ အဟောသိ-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ သမာဟိတတ္တာ ဝေ-ကောင်းစွာအာရုံ၌ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ကေဋ္ဌံ - တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၊ အစလံ နိပ္ပန္နန်-တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသည်၊ (အဟောသိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တတ္ထာ

သမာဟိတံ။ ။သံ+အာဟိတံ၊ သံသည် သမ္မာအနက်ဟော၊ အာပုဗ္ဗ, ဓာဒါတ် ထပနအနက်ဟောဟု ပြလိုရ် "သမ္မာ (သုဋ္ဌု) ထပိတံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ကောင်းစွာထားခြင်းဟူသည် အပ္ပနာသို့ရောက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "အဝိတံ ဝိယ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥပစာရသမာဓိဖြင့် ဈာန်၏ ရှေ့အဘို့၌ စိတ်၏ တည်ငြိမ်နေခြင်း—ဟူလို။

ကေဋ္ဌံ အစလံ နိပ္ပန္နန်။ ။ဥဒ္ဓစ္စ အစွမ်းဖြင့် စိတ်ယိုလွင့်နေခြင်းသည် တုန်လှုပ်ခြင်းမည်၏၊ ထိုသို့ မယိုယိုသောကြောင့် "ဧကံ အဋ္ဌ (အာရမဏံ) ယသ" အရ ကေဋ္ဌဖြစ်၏၊ ၎င်း လှုပ်ခြင်းမရှိသော အစလကိုပင် နိပ္ပန္နန ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။

ဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ ဂိုရိယ,သတိ,ပဿဒ္ဓိ, သမာဓိတို့၏ ကိစ္စပြီးစီးပုံကိုပြသော " အာရဒ္ဓံ ခေါ် မေ ဗြာဟ္မဏ " စသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊]ဗျာနသ-၏၊ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ-ရှေ့အဘို့ခွဲဖြစ်သောအကျင့်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကထိတာ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏။

ဆဒါနိ-ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါကို ပြုပြီးရာ ယခု အခါ၌၊ ဆမာယ ပဋိပဒါယ-ဤအကျင့်ဖြင့်၊ အဓိဂတံ- ရအပ်ပြီးသော၊ ပဌမဇ္ဈာနံ- ကို၊ အာဒိ ကတ္တာ- ၍၊ ဝိဇ္ဇာတ္တယ ပရိယောသာနံ - ဝိဇ္ဇာ ၃ ပါး အပေါင်း အဆုံးရှိသော၊ ဝိသေသံ-တရားထူးကို၊ ဒသေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၊(ဟုတ္တာ)သော စ ခေါ် အဟန္တိ အာဒိ -သောစခေါ် အဟံ အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ - ပြီ၊ တတ္ထ - ထိုသောစခေါ် အဟံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ အာဒိနံ-ဓမ္မေဟိ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊(အတ္ထောဟ်စပ်)တတ္ထ ကတမေ ကာမာ၊ပေ၊အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဘိ အာဒိနာ- တတ္ထ ၊ပေ၊ ဓမ္မေဟိအစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝိဘင်္ဂေယျ-ဗျာနဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ပင်၊ (အခြားပါဠိမှာ မဟုတ်, ဗျာန်အကြောင်းကို ပြသော ဗျာနဝိဘင်းမှာပင်) အတ္ထော-အနက်ကို၊ ကိဠာပိဝုတ္တော-အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်ပါပေပြီ၊ တထာပိ - ထိုသို့မပင် ဟောတော်မူအပ် ပါသော်လည်း၊ အဠကထာနယံ- အဋ္ဌကထာဖွင့်နည်းကို၊ ဝိနာ - ကြဉ်၍၊ (အတ္ထော - အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်၊)သုဒ္ဓေ- ကောင်းစွာ၊ နပါကဋော-မထင်ရှား၊ ဇုတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့အဋ္ဌကထာဖွင့်နည်းကို ကြဉ်၍ အနက် အဓိပ္ပါယ် မထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အဋ္ဌကထာနယေနေဝ - အဋ္ဌကထာဖွင့်နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ နံ-ထို အနက်ကို၊ ပကာသယိဿာမိ- ထင်ရှားပြဦး၏။

[ပါဠိတော်နက်။ ။တတ္ထ-ထို ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ကာမာ-ကာမဘို့ဟူသည်၊ ကတမေ-အဘယ်တို့နည်း၊ ဆန္ဒာ-ကာမဂုဏ်ကို လိုချင် တောင်းတတတ်သော လောဘသည်၊ ကာမော - ကာမ မည်၏၊ ရာဂေါ-ဆန္ဒထက်တိုးတက်၍ စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်၊ ကာမော-၏၊

ကိဠာပိ ၊ပေ၊ နံ ပကာသယိဿာမိ ။ ။ ကိဠာပိကို " ဝိဘင်္ဂေယျေ အတ္ထော ဝုတ္တော" နှင့်တွဲ၍ အနုဂ္ဂဟတ္ထဝေါကျ၊ "တထာပိ ၊ပေ၊ ပါကဋော "သည် "အရူဠှတ္ထ (ဂရဟာ) ဝေါကျ"ဟု ခွဲ၊ တနည်း-ပရိဟာရာဘောဂ ဟောဝေါကျ၊"ဇုတိ၊ပေ၊ပကာသယိဿာမိ "ကား ပရိဟာရာဘောဂ ဖလဝေါကျ၊ ဤသို့ ပဌမခွဲ၍ ကိဠာပိနေရာဝယ် " နနု "ထည့်လျက် စောဒကာဘောဂဝေါကျ လုပ်ပြီးလျှင် "ကသ္မာ အဋ္ဌကထာနယေန နံ ပကာသယိဿသိ" ဟု စောဒနာဝေါကျ အဖိုသွင်း၍ အနက်ပေးလေး၏။

ဆန္ဒရာဂေါ - ရာဂထက် တိုးတက်၍ လိုချင်စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်၊ ကာမေသု၊ သက်ပြေါ– နိမိတ္တ အနုဗျဉ္ဇနကို ကြိုစည်တတ်သော လောဘသည်၊ ကာမေသု၊ ရာဂေါ- သက်ပွထက် တိုးတက်၍ စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်၊ ကာမေသု၊ သက်ပွရာဂေါ - ရာဂထက် တိုးတက်၍ ကြိုစည် စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်၊ ကာမေသု၊ ဣမေ-ဤ ဆန္ဒစသည်တို့ကို၊ ကာမာ-ကာမတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ တတ္ထ - ထိုဝိဝိဓွေဝ ကာမေဟိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အကုသလာဝမ္မာ - အကုသိုလ်တရားတို့ ဟူသည်၊ ကတမေ - တို့နည်း၊ ကာမ ဆန္ဒော- ကာမဆန္ဒဌင်း၊ ဗျာပါဒေါ-ဌင်း၊ ထိနမိဒ္ဓံ-ဌင်း၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ-ဌင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာ- ဌင်းတည်း၊ ဣမေ- ဤကာမဆန္ဒစသည်တို့ကို၊ အကုသလာဝမ္မာ- တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ- နှ၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဣမေဟိစ ကာမေဟိ-ဤ ကာမတို့မှဌင်း၊

ဆန္ဒော ကာမေသု၊ ပေါ သက်ပွရာဂေါ ။ ။ နိသယဟုနှက်အတိုင်းပင် ဆန္ဒစသည်နှင့် ရာဂစသည်တို့ ကွဲပြားပုံကိုသိနိုင်ပြီ၊ လောဘတခုထည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ ကွဲပြားပုံ, သူ့အခိုက်အတန့်နှင့်သူ ဖြစ်ရသောကြောင့် အခိုက်အတန့် ကွဲပြားပုံကိုခွဲ၍ ဆန္ဒစသောအမည်ကို ရသည်။

နိမိတ္တ။ ။နိမိတ္တသက်ပွနာနာမ အဝယဝေ သမောဝေနေတ္တာ(ဣတ္ထီ ပုရိသောတိ အာဒိနာ ဧကစ္ဆိ ကတ္တာ) ဥပရုပရိ ကိလေသုပ္ပတ္တိယာ နိမိတ္တသ ကပ္ပနာ = လက် ခြေစသော အစိတ် အစိတ်တို့ကိုပေါင်း၍ (မိန်းမဘဲ ယောကျ်ားဘဲဟု တပေါင်းတည်းပြု၍) ဆက်ကာ ဆက်ကာ ကိလေသာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောပုံသဏ္ဌာန်ကို ကြိုစည်ခြင်းသည် နိမိတ္တကပ္ပနာမည်၏၊ – ဋီကာ၊ ဤစကားအရ " မိန်းမသဏ္ဌာန်တကိုယ်လုံး ယောကျ်ားသဏ္ဌာန် တကိုယ်လုံးကို နိမိတ္တ"ဟု မှတ်၊ "နိမိဋ္ဌတေ–မိန်းမဘဲ ယောကျ်ားဘဲ ဟု မှတ်ယူအပ်၏၊ ဣတိ, နိမိတ္တံ"ဟု ပြု၊ နိပုဗ္ဗ မိဒဓာတ်–တက် (တ) ပစ္စည်းဟု ထောမနိမိဆို၏။["နိမိယတေ သညာယတေ ဧတေနာတိ နိမိတ္တံ=မိန်းမဘဲ ယောကျ်ားဘဲဟု မှတ်သားကြောင်းပုံသဏ္ဌာန်" ဟု လည်း ပြု၏၊ နိ+မိ+တ။]

အနုဗျဉ္ဇန။ ။အနုဗျဉ္ဇနကပ္ပနာ ပန ဟတ္ထာ သောဘနာ ပါဒါ သောဘနာတိ ဧဝံ အနုဗျဉ္ဇနဝသေန ကပ္ပနာ="လက်ကလေးတွေက လှပါပေကုန်၏၊ ခြေကလေးတွေက လှပါပေကုန်၏ " ဟု အစိတ်အစိတ် အင်္ဂါ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကြိုစည်ခြင်းသည် အနုဗျဉ္ဇနကပ္ပနာ မည်၏၊ အသေးစိတ် ကိုယ်အင်္ဂါများကို " အနုဗျဉ္ဇန = လက္ခဏာတော်ငယ်"ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့, ဤ၌လည်း လက် ခြေစသော ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ် အစိတ်ကို " အနုဗျဉ္ဇန " ဟု ခေါ်၏၊ ထမင်းစားရာ၌ ဗျဉ္ဇနမည်သော ဟင်းလျှာသည် ထမင်းအရသာကို တိုး၍ ထင်ရှားစေသကဲ့သို့, လက် ခြေစသော ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ် အစိတ်လည်း ကြိုစည်သူတို့၏ ကိလေသာစိတ်ကို ပို၍ ထင်ရှားစေတတ်, ထင်ကြွေးစေတတ်၏။ ["အနု အနု–အဘုန်ဘန်+ဗျဉ္ဇယတိ – ထင်ရှား ပြတတ်၏၊ ဣတိ, အနုဗျဉ္ဇံ"ဟု ပြု၊ အနု+ဝိ+ပုဗ္ဗ အဋ္ဌာတ်, ယု ပစ္စည်း။]

ဋ္ဌမေဟိစ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ-ဤအကုသိုလ် တရားတို့မှင်း၊ ဝိဝိတ္တော-ကင်းဆိတ်သည်၊ ပဝိဝိတ္တော - အပြားအားဖြင့် ကင်းဆိတ်သည်၊ဟောတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ-ဝိဝိစ္စေဝ၊ပေ၊ ဓမ္မေဟိ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။]

သေယျထိဒံ-ထိုအဋ္ဌကထာနည်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိတိ – ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ အစရှိသည်တည်း၊ (အမေးဝါကျ၏ အဖြေကို သီးခြားထည့်သော ဝါကျတည်း၊)ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိတိ-ကား၊ ကာမေဟိ-ကာမတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စိတ္တာ-ကင်းဆိတ်၍၊ ဝိနာ-ကင်းသည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ အပသက္ကိတ္တာ-ဖဲခွါရှောင်ရှား၍၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒေ - ဤဝိဝိစ္စေဝ ဟူသော ပါဠိ၌၊ ယော အယံ ဝေကာရော-အကြင်ဝေသဒ္ဒါသည်၊(အတ္ထိ-၏၊)သော-ထိုဝေသဒ္ဒါကို၊ နိယမတ္ထောတိ - နိယမတ္ထဟူ၍၊ ဝေါ-အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း အနက်ရှိ၏ ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော - ၏၊ စ - ဆက်၊ ယသ္မာ - ကြောင့်၊ နိယမတ္ထော - ရှိ၏၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ ပဌမဇ္ဈာနံ - သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ - ရောက်၍၊ ဟသ္မိ ဝိဟရတိ သမယေ-ထို နေရာအခါ၌၊ အဝိဇ္ဇမာနာနမ္ပိ-ထင်ရှားမရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကာမာနံ - ကာမတို့၏၊ တသ္မာ ပဌမဇ္ဈာနသ - ၏၊ ပဋိပက္ခဘာဝံ-ဆန့်ကျင်ဘက်တို့၏ အဖြစ်ကိုလည်း၊ ကာမပရိစ္စာဂေနေဝ- ကာမတို့ကို စွန့်ခြင်း

ဒိဒိစ္ဆိတ္တာ။ ။ဝိဝိစ္စန် ဝိပုဗ္ဗ,ဝိစခေတ်,တ္တာပစ္စည်းဟု ပြလို၍ "ဝိဝိစ္ဆိတ္တာ" ဟုဖွင့်။ [ရှင်ပြီးပုံကို သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ရှု။] ဝိစခေတ်သည် ဝိဝေက (ကင်းခြင်း=ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း) အနက်ဟောဟု ပြလို၍"ဝိနာ ဟုတ္တာ"ဟု ဖွင့်၊ထိုကင်းခြင်းလည်း "အလိုလိုကင်းခြင်းမဟုတ်၊ ကင်းအောင် စွန့်ခွါခြင်းကြောင့် ကင်းခြင်း"ဟု ပြလို၍ "အပသက္ကိတ္တာ" ဟု ဖွင့်သည်။ [ဘူဝါဒိသက္ကမောတ်သည် ဂတိ အနက်ဟော၊ အပ ရှေးရှိသောကြောင့် အပက္ကမန (စွန့်ခွါသွားခြင်း) အနက်ကို ဟောသည်၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ အပသက္ကိတ္တာကို "ပဇဟနဝသေန အပက္ကမိတ္တာ"ဟု အနက်ဖွင့်သည်။]

နိယမတ္ထော။ ။ နိယမော – အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဟူသော+အတ္ထော ယသ္မာတိ နိယမတ္ထော၊ နိပုဗ္ဗ, ယမုဓာတ်–အပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော နိယမ သဒ္ဒါသည် ဤနေရာ၌ နိစ္စယ အနက်ဟောတည်း၊ ဤ ဆုံးဖြတ်ခြင်းအနက်သည် တိုက်ရိုက် ပြအပ်သော ဒဿနတ္ထတည်း၊ "ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ--ကာမတို့မှ ဒုကန်မုချကင်းသောကြောင့်သာ၊ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ–ပဌမဈာန်ကိုရနိုင်၏၊ ကာမတို့မှ မကင်းလျှင် ပဌမဈာန်ကို မရနိုင်"ဟု ဆိုသဖြင့် ကာမတို့သည် ပဌမဈာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း, ကာမတို့ကို ပယ်စွန့်ခြင်းသာ ပဌမဈာန်ရခြင်း၏ နည်းမှန်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ထို ဝေသဒ္ဒါက သွယ်ဝိုက်၍ပြနိုင်၏၊ ထိုသွယ်ဝိုက်၍ ပြအပ်သော အနက်ကား ဒီပနတ္ထတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ယသ္မာစ၊ပေ၊ဒီပေတိ" ဟု မိန့်သည်။

ကြောင့်သာလျှင်၊အသ-ထိုပဌမဈာန်ကို၊အဓိဂမံစ-ရခြင်းကိုလည်း၊ ဒီပေတိ-ပြု၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ပြုသနည်း၊ ဟိ-အဖြေကို ဆိုဦးအုံ့၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေ ဟိဘိ - ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိဟု၎င်း၊ ဧဝံ - ဤသို့၊ နိယမေ - ဧဝသဒ္ဒါဖြင့် အမြဲသတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သော်၊ ဧဒံ-ဤဧဝဏ္ဍဖလသည်၊(ဧဝသဒ္ဒါ၏ အကျိုးသည်၊) ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ (ကိံ - အဘယ်သို့ ထင်ရှားသနည်း၊)နနု-စင်စစ်၊ဧုမသ ဈာနသ-ဤပဌမဈာန်၏၊ ကာမာ-ကိလေသာကာမ တို့သည်၊ ပဋိပက္ခဘူတာ - ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ ယေသု-ယင်း ကိလေသာကာမတို့သည်၊ သတိ - ရှိကုန်လျှင်၊ ဧဒံ-ဤ ပဌမဈာန်သည်၊ နပ္ပဝတ္တတိ-မဖြစ်နိုင်၊ (ကောဝိယ-အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊) အန္ဓကာရေ-အမိုက်မှောင်သည်၊ သတိ-ရှိလျှင်၊ ပဒီပေါ-ဆီမီးရောင်လည်း၊ နပ္ပဝတ္တတိ ဝိယ-မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့တည်း၊ ဤပမာနဝါကျကို အပြင်အတိုင်းထား၍ အနက်

ကထံ။ ။ ထို ဒီပနတ္ထကိုပင် ဥပမာဆောင်၍ ထင်ရှားအောင် ပြုလိုသောကြောင့် "ကထံ"စသည် မိန့်၊ "ကထံ" သည် ပုစ္ဆာဝါကျ၊ ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိတိ ဧဝံ ဟိ-စသော ဝါကျသည် "တသ္မာ နိယမံ ကရောတိ" တိုင်အောင် ဝိသဇ္ဇနဝါကျ၊ ထို ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇန ၂ ဝါကျလုံးသည် တပ္ပါကဋိကရဏဝါကျ၊ ရှေ့ ဒီပနတ္ထဝါကျသည် အပါကဋ္ဌဝါကျဟု ခွဲ၊ ကထံတက်လာသျှင် ဝိတ္ထာရဝါကျ ဟုသာ ခွဲရိုးရှိသော်လည်း ဤ၌"ဝိတ္ထာရ"ဆိုလောက်အောင် အကျယ်မခွဲ၊ ဋီကာ၌လည်း"တမေဝ အတ္ထံ ပါကဋံ ကာတုံ"ဟု တပ္ပါကဋိကရဏအဖြစ်ဖြင့် ကျမ်းတက်သည်၊ ထိုအတွင်းရှိ ဝါကျများကိုလည်း ဥပမာနဥာမေယျ, ပက္ခ–ပက္ခန္တရ, ဟေတု–ဖလဝါကျ ဟု ခွဲ၊ "တေသံ ပရိစ္ဆာဝေနေဝစ" ၌ စသည် ပဋိပက္ခဘာဝမှ တပါး ကာမပရိစ္ဆာဝ အကျိုးကို ပြသော ပက္ခန္တရဧောတရ တည်း၊ "တသ္မာ နိယမံ ကရောတိ"ကို ထောက်၍"ဧဝံ ဟိ ၊ပေ၊ ပညာယတိ"သည် ဟေတုဝါကျ၊ ထို့ကြောင့် "ဟိ–ယသ္မာ"ဟု တနည်း စွဲနိုင်၏။

ဧဝံ နိယမေ။ ။"ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ"ဟု ဧဝမပါဘဲ ဟောတော်မူလျှင် "ပဌမဈာန် အဓိဂတ်အတန်ဖြင့် ကိလေသာကာမတို့မှ ကင်းရှင်းနေ၏"ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ သိရမ်း၊"ဝိဝိစ္စေဝ"ဟု ဧဝဖြင့် နိယမပြုခြင်းကြောင့်ကား ဤဆိုအပ်လတ္တံသော ဧဝဏ္ဍလေ အနက်အဓိပ္ပါယ်မျှား ထင်ရှားလာသည်၊ ထိုအနက်ကား"ယေသု သတိ"မှ စ၍"ပါရိမတိရသေ၀"တိုင်အောင်တည်း၊ထို့ကြောင့် ဧတိထည့်၍"ဧဒံ ပညာယတိ" ဟု ပြန်စပ်သည်။

နနု ဧဿ။ ။ "နနု" နိပါတ်ပုဒ်သည် ပဋိစသော အနက်များနှင့်တကွ အဝဝေရဏ အနက် နိဿယအနက်ဟော – ဟု ထောမနိမိတ် ဆိုး၏၊ ထိုတွင် ဝိဝိစ္စေဝ၌ ဧဝ၏ ကိုယ်စား ဖြစ်သော နိယမတ္ထကို ဖွင့်ပြသော အရာဖြစ်သောကြောင့် နိဿယ အနက်တည်း၊"နနု–စင်စစ်"ဟု ပေးရိုးရှိ၏၊ သီဟိုဠ်မှ ဋီကာ-မသ (ဂုဏ် + အသ) ဟု ရှိ၏၊ ထို နုနံလည်း နိဿယတ္ထ နိပါတ်ပင်။

ပေးသည်၊ အမှောင်နှင့်ကာမ , မီးရောင်နှင့် ပဌမဈာန် တို့သည်။] စ - အဘို့ တပါးကား၊ ဩရိမတီရ ပရိစ္ဆာဝေနေ၀ - ဤဘက်ကမ်းကို စွန့်ခြင်းကြောင့် သာလျှင်၊ ပါရိမတီရဿ-ထိုဘက်ကမ်းကို၊ အဓိဂမော-ရခြင်းသည်၊ ဟောတိ ဋ္ဌ၀-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (ဝေ-တူ၊)တေသံ-ထို ကိလေသာကာမတို့ကို၊ ပရိစ္ဆာဝေ နေ၀-စွန့်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ အဿ-ဤ ပဌမဈာန်ကို၊ အဓိဂမော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ဥပမာနဝါကျကို အတွင်းသွင်း၍ပေးပုံ၊] (ဋ္ဌတိ- ဤသို့၊ ဋ္ဌဒံ- ဤ ဝေတ္ထဖလသည်၊ ပညာယတိ - ၏၊) [ကိ အမေးကို ဋ္ဌတိထည့်၍ ပြန်ဖြေ သည်၊] တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊(ထိုသို့ ဤ ဝေတ္ထဖလ၏ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊)နိယမံ-ဝေသဒ္ဒါဖြင့် အမြဲ သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဋ္ဌတိ- ဤကားအဖြေတည်း၊ [ကထံအမေးကို ပြန်အုပ်သည်၊]

တတ္ထ - ထို ဝိဝိစ္စေ၀ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဟူသော ပါဋ္ဌ၌၊ (စောဒကဿ - စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဤဒိသီ - ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ စောဒနာ- သည်၊) သိယာ - ဖြစ်ရာ၏၊ (ကီဒိသီ - အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ စောဒနာ - သည်၊ သိယာ - နည်း၊ ပနသည် ပုဗ္ဗာဇောတကနိပါတ်ပုဒ်၊) ကဿာ-အဘယ်ကြောင့်၊ သေ-ဤ ဝေသဒ္ဒါကို၊ ပုဗ္ဗပဒေယေ၀ - ရှေပုဒ်၌သာ၊ ဝုတ္တော - ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ ဥတ္တရပဒေ - နောက်ပုဒ်၌၊ နဝုတ္တော- ဟောတော်မမူအပ်သနည်း၊ အကုသလေဟိ- အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ ဟိ-တရားတို့မှ၊ အဝိဝိစ္စာဝိ-မကင်းဆိတ်မူ၍လည်း၊ ဈာနံ - ဈာန်ကို၊ ဥပသမ္ပ ဇ္ဇ- ပြီးစေ၍၊ ဝိဟရေယျကိ - နေနိုင်သလော၊ ဋ္ဌတိ ဤဒိသီ - ဤကဲ့သို့ ရှုအပ် သော၊ စောဒနာ - သည်၊ သိယာ - ၏၊ ဧတံ - ဤ ရှေပုဒ်၌သာ ဝေသဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းကို၊ [“တေန္တိ ပုဗ္ဗပဒေယေ၀ အ၀ေ၀ရဏ၀ေ၀နံ” - ဋီကာ။] ဧ၀ံ-ဤ သင်စောဒကကြီးဆအပ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နခေါ ဒဠ္ဍမ်ံ-မမှတ်ထိုက်၊ [“တတ္ထ သိယာ , နခေါ ပနေတံ ဧ၀ံ ဒဠ္ဍမ်ံ ” တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဝေရဉ္ဇာယံ နဥ္ဇေရုပုစိမန္ဒမူလေ တုန်းက အဖွင့်အတိုင်း သိပါ။]

ဟိ-ခဲ့ဥုံးဘုံ၊(တနည်း)-ဟိ ယသ္မာ - အကြင့် ကြောင့်၊ [အဖြေအားလုံး ဆုံးမ ဋ္ဌတိ ထည့်၍ ပြန်လည်ရှုမည်၊] တံ နိဿရဏတော - ထို ကာမတို့၏

ဩရိမ်—ပါရိမ ။ ။ ဩရသဒ္ဒါသည် သက္ကတ၌ “ အ၀ရ ” ဟု ရှိ၏၊ အ၀ပုဒ္ဒ ရာဓာတ်—က ပစ္စည်း၊ အ၀ရိယတိ—ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် ယူအပ်၏၊ ဋ္ဌတိ အ၀ရော (ဩရော)=ဤဘက်ကာလဒေသ ရှေ၏၊ ဩရေ+ဘ၀ ဩရိမ် (ဤဘက်ကမ်း) ၊ ပရော ယေ၀ ပါရော — ဟိုဘက်အရပ်၊ (သွတ္ထတဒ္ဓိတ်, ဏပစ္စည်း၊) ပါရေ+ဘ၀ ပါရိမ်= ဟိုဘက်၌ဖြစ်ခဲသော ကမ်း။

ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [" နိဿရန္တိ နိဋ္ဌ ဆန္တိ ဧတေန,ဣဿ ဝါတိ နိဿရဏံ၊ တေသံ(ကာမာနံ)နိဿရဏံ-တန္နိဿ ရဏံ"-ဋီကာ၊] ပဗ္ဗဇိတေ ဝေ-ရှေပုဒ်၌သာ၊ သေ-ဤ ဝေသဒ္ဒါကို၊ ဝုဿော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ဟု-မှန်၏၊ ကာမဓာတု သမတိက္ကမနတော-ကာမဓာတ်ကို လွန်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ကာမရာဂ ပဋိပက္ခတောစ-ကာမရာဂ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဧဝံ ဗျာနံ-ဤ ပဌမဗျာန်သည်၊ ကာမာနမေဝ - ကာမတို့၏ သာ၊ [ဝေဖြင့် ဗျာပါဒစသော နိဝရဏတို့ကို ကန့်၊] နိဿရဏံ - ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာတည်း၊ ယထာဟ-အာဘယ်ကဲ့သို့ မိန့်တော်မူသနည်း၊ " ကာမာန မေတံ နိဿရဏံ၊ ယဒိဒံ နေက္ခမ္မန္တိ-ကာမာန၊ပေ၊နေက္ခမ္မံ ဟူ၍၊ အာဟ- မိန့်တော်မူပြီ၊ [ယဒိဒံ နေက္ခမ္မံ- အကြင်ပဌမဗျာန်သည်၊ အတ္ထိ - ၏၊ တေ-သည်၊ ကာမာနံ - တို့၏၊ နိဿရဏံ-တည်း၊ (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိ၊)] ပန-ထိုသို့ပင် ရှေပုဒ်၌သာ ဝေသဒ္ဒါကို ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ ဥတ္တရပဒေပိ - နောက် ၀ိ၀ိစ္စပုဒ်၌လည်း(အာနေတ္ဝာ ဝတ္ထမ္ဘောဒ်စပ်၊)ဋဓေဝတိက္ခဝေ(ပဌမော)သမဏောဋဓ ဒုတိ၃ယာ သမဏောတိ ဣဿ-ဋဓေ၀၊ပေ၊သမဏောဟူသော ဤပါဋ်၌၊

ကာမဓာတု၊ပေ၊နေက္ခမ္မန္တိ။ ။ပဌမဗျာန်သည် ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏကဲ့သို့ ဗျာပါဒစသော နိဝရဏတို့ကိုလည်း တန်းတူညီမျှ ပယ်ခွါနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော၊ သို့ပါလျက် အာဘယ်ကြောင့်"ကာမတို့၏ ထွက်မြောက်ကြောင်း"ဟု သာ ဆိုရပါသနည်း-ဟူသော စောဒနာကို ယုတ္တိဒဋ္ဌိအားဖြင့်ရင်း, သာဓက (အာဂမ) ဒဋ္ဌိအားဖြင့်ရင်း ပယ်ချလိုခြင်း " ကာမဓာတုသမတိက္ကမနတော " စသည်ကို မိန့်သည်၊ ပဌမဗျာန်သည် ကာမဓာတ် (ကာမဘုံ)ကို လွန်မြောက်၍ ရူပဘုံသို့ရောက်အောင် အကျိုးပေးနိုင်၏၊ ပဌမဗျာန် ဖြစ်ခိုက်၌ " ဆန္ဒော ကာမော " စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သော ကာမတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်လည်း ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဗျာပါဒ စသည်တို့၏ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဟု မဆိုဘဲ ကာမတို့၏သာ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဟု ဆိုရပါသည် – ဟူလို၊ ယထာဟ– စသည်ကား ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်သာဓကတည်း။ [နိက္ခမတိ-ကာမမှ ထွက်မြောက်တတ်၏၊ ဋ္ဌတိ နိက္ခမံ၊ နိက္ခမံယေဝ (သွတ္ထွဒ် ဣသက်၍) နေက္ခမ္မံ။]

ဥတ္တရပဒေပိ ပန ။ ။ ဝိ သဒ္ဒါသည် သမ္ဘိဏ္ဍန၊ " ရှေပုဒ်၌သာ ဆိုအပ်ရုံ မက, နောက်ပုဒ်၌လည်းဆောင်၍ ဆိုထိုက်သည်"ဟူလို၊ ပန-ကား ရှေပုဒ်၌ဟောထားသော ဝေကို ရှေပုဒ်၌သာ သုံးစွဲသင့်သည် ဟု စောဒကအယူကို မနှစ်သက်သော အရှုရှည် ဇောတက။ ["နဟိ"စသော ဝါကျ၌ ဟိကို ဒဋ္ဌိ အပြင် ဟိတ်အနက်စွဲရာ၌ တသ္မာ အဝိထည်၍ ရှေ၀ါကျသို့ ပြန်လှည့်သည်၊ ထို၀ါကျကို ဖလ၀ါကျ ဟု မှတ်၊ တိုက်ရိုက် ရှိသော တသ္မာကား ထို ဖလ၀ါကျကို စွဲရသော လဒ္ဓဂုဏ်၀ါကျတည်း။ [တသ္မာ ထို, ဟိတ်၏ ဖိုလ်, စွဲ ဆို မြဲ ထုံးစံ။]

ဝေကာရော - ဝေ သဒ္ဒါကို၊ အာနေတ္ဝာ - နောက် ဋီကာဆောင်၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဝေံ- တူ၊ ဝေကာရော - ကို၊ အာနေတ္ဝာ - ဆောင်၍၊ ဝတ္ထေဗ္ဗော- ဆိုထိုက်၏၊ [ဘိက္ခဝေ - တို့၊ ဋီဝေ - ဤ သာသနာတော်၌သာ၊ (ပဌမော) သမဏော–ပဌမတန်း သောတာပန် ရဟန်းကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ ဋုတိဝေ – ဤ သာသနာတော်၌သာ၊ ဒုတိယော သမဏော - ဒုတိယတန်း သကဒါဂါမိ ရဟန်းကို၊ လဗ္ဘတိ -၏၊– မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် စသော ပါဠိတော်များ၌ (ပဌမော) မပါ။] ဟိ–မှန်၏၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-အကြင့်ကြောင့်၊ ဋုတော-ဤ ကာမဓာတုနှမ်း၊ အညေဟိဝိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ နိဝရဏာသင်္ခါတေဟိ-နိဝရဏဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ–တို့မှ၊ အဝိဝိစ္စ-မကင်းဆိတ်မူ၍ ဈာနံ- ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ - ၍၊ ဝိဟရိတုံ - ၄ါ၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ (တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ အကုသိုလ်တရားတို့မှ မကင်းဆိတ်မူ၍ ဈာန်ဝင်စားလျက် နေခြင်း၄ါ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုဝေကာရော-ကို၊ အာနေတ္ဝာ- ၍၊ ဝတ္ထေဗ္ဗော–၏၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝါ – ထိုသို့ နောက်ဝိဝိစ္စပုဒ်သို့ ဝေသဒ္ဒါကိုဆောင်၍ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စေဝ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ - ဝိဝိစ္စေဝ ၊ပေ၊ဓမ္မေဟိဟူ၍၊ ဝေံ- သို့၊ ပဒဋ္ဌယေပိ- ဝိဝိစ္စဟူသော ပုဒ် ၂ပါးအားပါင်း၌လည်း၊ သေ-ဤဝေသဒ္ဒါဖြင့်သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ [“သေ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ဧသနိယမော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”–ဋီကာ၊]ဋီတိ - ကြောင့်၊ တေံ- ဤ ရှေးပုဒ်၌သာ ဝေသဒ္ဒါဆိုခြင်းကို၊ ဝေံ-ဤ သင်စောဒက ကြီးဆအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နဒဋ္ဌပ္ပံ- ထိုက်၊ [ဟိ(ယသ္မာ)ကို ပြန်၍အုပ်သည်။]

စ-ဆက်ဦးအံ့၊ ပဒဋ္ဌယေပိ-ဝိဝိစ္စ ဟူသော ပုဒ် ၂ပါး အပေါင်း၌လည်း၊ ဝိဝိစ္စာတိ-ဝိဝိစ္စ ဟူသော၊ ဋီနာ သာဓာရဏဝစနေန–ဤ ဝိဝေကအားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသော စကားဖြင့်၊ တဒင်ဝိဝေကာဒယော - တဒင်ဝိဝေက အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ [အာဒိဖြင့် ဝိက္ခမ္ဘန (ဈာန်), သမုစ္ဆေဒ (မဂ်),

ပဒဋ္ဌယေပိ၀ ကိဠာဝိ။ ။ပဒဋ္ဌယေပိပုဒ်ကို တယော ဝေ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၌ ပခေါန,သင်ဟ ဂ္ဂဟဏ်၌ အပဓာနစပ်၊“ကိဠာပိ သင်ဟ ဂ္ဂဟဏ်”ဟု တွဲ၊ ရှေ့ဝါကျ၌ ကိဠာပိ ကာမဓာတု တို့ ရှိလျှင် ပန်, တထာပိ ရှိသော နောက်ဝါကျ၌ အာဘောဂဟေတုဝါကျ(သီးခြားဖြစ်စေ , ဟိတ်ပုဒ်တခုထည်း ဖြစ်စေ) ရှိတတ်၏၊ မရှိလျှင် ရှာဖွေထည့်စွက်မှ အနက်အမိပ္ပါယ်စုံလင်၏၊ ထို့ကြောင့် “သမုစ္ဆေဒဝိဝေကာဒီနံ အသမ္ဘဝေ၀ တာ”ဟု ဋီကာ၌ ဟိတ်ပုဒ်ထည့်ပေးသည်၊ “ သမုစ္ဆေဒစသော ဝိဝေကတို့၏ ဤဈာန်အရာ၌ မဖြစ်သင့်သောကြောင့် ကာယဝိဝေကစသော ၃ ပါးကိုသာ မှတ်ပါ”ဟူလို။ [ကိဠာပိ နေရာ၌ နနုထည့်၍ စောဒနာ၀ါကျ ထုတ်လေး။]

ပဋိပသေဒ္ဓိ(ဖိုလ်), နိဿရဏ(နိဗ္ဗာန်),ဟူသော ဝိဝေကဒုပါးကိုယူ၊ တဒင်ဝိဝေက=ကာမကုသိုလ်။] ကာယဝိဝေကာဒယောစ - ကာယ ဝိဝေက အစရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ [အာဒိဖြင့် စိတ္တဝိဝေက(ဈာန်), ဥပဓိဝိဝေက(နိဗ္ဗာန်)ကိုယူ၊ ကာယဝိဝေက=အပေါင်းအဖေါ်တို့မှ ကင်းခြင်း။] သဇ္ဇတိ-ကုန်သော၊ ဝိဝေကာ - ဝိဝေက တို့သည်၊ သင်္ဂဟံ - သိမ်းယူ အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ကိဉ္စာပိ ဂဗ္ဘန္တိ - အကယ်၍ကား ရောက်ပါပေကုန်၏၊ တထာပိ-ထိုသို့ပင် ရောက်ပါကုန် သော်လည်း၊ (သမုဒ္ဓေဒ ဝိဝေကာဒိနံ - သမုဒ္ဓေဒ ဝိဝေက အစရှိသည်တို့၏၊ အသမ္ဘဝတော-မဖြစ်သင့် ခြင်းကြောင့်၊) ကာယ ဝိဝေကော-ကာယဝိဝေကဌင်း၊ စိတ္တဝိဝေကော-ဌင်း၊ ဝိကွမ္ဘန ဝိဝေကော-ဌင်း၊ ဋ္ဌတိ-ဤသို့၊ တဒယာဝေ-သုံးပါးသောဝိဝေကတို့ကိုသာ၊ ဋ္ဌဝ-ဤစကား ကထာ၌၊ ဒဋ္ဌမ္ဘာ - မှတ်ထိုက်ကုန်၏။

ပန- အဘိုတပါးကား၊ ["ဝိဝိစ္စပုဒ်၏ အတ္ထဝဏ္ဏနာမှာပါ၊ ကာမေဟိ ပုဒ်၏ အတ္ထဝဏ္ဏနာကို ဆိုဦးအုံ့ "–ဟူလို၊] ကာမေဟိတိ ဋ္ဌမိနာပဒေန–ကာမေဟိဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်၊ [သင်္ဂီတာ၌ စပ်၊ ယ၏ ရှေ့ကပုဒ်သည် တစ်နောက်၌သာ မျှားသောအားဖြင့် စပ်ရ၏၊] နိဒ္ဒေသေ - ဟောနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်၌၊ ကတမေ ဝတ္ထုကာမာ၊ မနာပိယာ ရူပါတိအာဒိနာ–ကတမေပေ၊ ရူပါအစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ယေစ ဝတ္ထုကာမာ-အကြင်ဝတ္ထုကာမတို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တတ္ထေဝစ- ထို မဟာနိဒ္ဒေသ၌ပင်လျှင်ဌင်း၊ ဝိဘင်္ဂေစ - ဈာနဝိဘင်း၌ဌင်း၊ ဆန္ဒော ကာမောတိအာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ယေစ ကိလေသကာမာ-အကြင်ကိလေသာ ကာမတို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ – ကုန်ပြီ၊ တေသဗ္ဗေပိ – ထို အလုံးစုံသော ဝတ္ထုကာမ ကိလေသာကာမ တို့ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟိတာ - သိမ်းယူ အပ်ကုန်ပြီ၊ ဋ္ဌစ္ဆေဝ-ဤသို့သာ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ- မှတ်ထိုက်ကုန်၏၊ ဟိ - လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြဦးအုံ့၊ ဧဝံ - ဤသို့ ဝတ္ထုကာမ ကိလေသာကာမတို့ကို သိမ်းယူခြင်းသည်၊ သတိ – ဖြစ်လျော်၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိတိ- ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိဟူသောပါဌ်၌၊ (ယုဇ္ဇကိ၌ စပ်၊) ဝါ- ပါဌ်၏၊ (အတ္ထောဟ်စပ်၊) ဝတ္ထု ကာမေဟိ- ဝတ္ထုကာမတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ-

ဧဝဉ္စိသတိ။ ။အတ္ထော ယုဇ္ဇတိတိုင်အောင် လဒ္ဓဂုဏ်ဝါကျ၊ ရှေ့ဝါကျသည် ယုတ္တိဝါကျ၊ ဝတ္ထုကာမေဟိပဒ်၌ ဝိသဒ္ဒါကို ဋ္ဌတိပ်၌ ရှေ့၍ အနက်ပေး၊ ["ဝတ္ထုကာမေဟိ ဝိတိ–ဝတ္ထုကာမေဟိ ဝိဝိစ္စေဝါတိပိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ ယုဇ္ဇမာနတ္ထ ဋ္ဌ ရသမုဒ္ဒယတ္ထော ဝိသဒ္ဒေါ (ဝိသဒ္ဒါသည် သင့်သောအနက်တမျိုးကိုစုစည်းခြင်းအနက်ရှိ၏) ၊နဲ ကိလေသကာမသမုဒ္ဒယတ္ထော ("ဝတ္ထုကာမတို့မှလည်း"ဟုပါဌ်ရှိဘိုင်း အနက်ပေးလျှင် ကိလေသာကာမကို ဆည်းရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ကိလေသာကာမကိုဆည်းသော သမုဒ္ဒည်းမဟုတ်

ကင်းဆိတ်၍ သာ်လျှင်၊ ဋုတ်ပိ အတ္ထော - ၌ အနက်သည်လည်း၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ တေန-ထို ဝတ္ထုကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းဖြင့်၊ [“တေနာတိ ဝတ္ထုကာမ ဝိဝေကေန”-ဋီကာ၊] ကာယဝိဝေကော-ကာယဝိဝေကသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်သည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်၏၊ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ-ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိဟူသောပါဠိ၌၊ (ယုဇ္ဇတိ၌စပ်၊) ဝါ-ပါဠိ၏၊ (အတ္ထောဿ စပ်)၊ ကိလေသကာမေဟိ- တို့မှ၊ (ဝိဝိစ္စဝ - လျှင်)၊ ဝါ-တနည်း၊ သဗ္ဗာကုသလေဟိ-အလုံးစုံ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ-တို့မှ၊ ဝိဝိစ္စဝေ-လျှင်၊ ဋုတိအတ္ထော-သည်၊ ယုဇ္ဇတိ- ၏၊ တေန- ထိုကိလေသာကာမတို့မှကင်းဆိတ်ခြင်းဖြင့်၊ စိတ္တဝိဝေကော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တော-သည်၊ ဟောတိ- ၏၊

စ - ဆက်ဉူးအုံ့၊ ဏ္ဍ - ၌ ကာယဝိဝေက စိတ္တဝိဝေက ၂ ပါးတွင်၊ ပုရိမေန-ရှေဖြစ်သော ကာယဝိဝေကဖြင့်၊ ဝတ္ထုကာမေဟိ- တို့မှ၊ ဝိဝေကဝစနတော ယေဝ-ကင်းဆိတ်ခြင်းကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်ပင်လျှင်၊ ကာမသုခ ပရိစ္စာဝေါ-ကာမချမ်းသာကို စွန့်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဝိဘာဝိတော-ထင်စွာဖြစ်စေအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊)ဒုတိယေန- ဒုတိယစိတ္တဝိဝေကဖြင့်၊ ကိလေသကာမေဟိ - တို့မှ၊ ဝိဝေက ဝစနတော (ဧဝ) - ပင်လျှင်၊ နေက္ခမ္မသုခ ပရိဂ္ဂဟော-ဈာန်ချမ်းသာကို သိမ်းပိုက်ခြင်းသည်၊ဝါ-ကို၊ ဝိဘာဝိ -တာ ဟောတိ၊ စ - ဆက်ဉူးအုံ့၊ ဧဝံ - ၌သို့၊ ဝတ္ထုကာမ ကိလေသကာမ ဝိဝေကာဝစနတော ယေဝ-ဝတ္ထုကာမ ကိလေသကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်ပင်၊ ဧတေသံ - ၌ ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဟူသော ပုဒ်တို့တွင်၊ ပဌမေန - ပဌမပုဒ်ဖြင့်၊ သံကိလေသဝတ္ထုပ္ပဟာနံ- သံသောကြောင့် “ဝိဝိစ္စေဝါတိဝိ” ဟုရှေ့၌ထိုင်ပါ – ဟူလို။)” – ဋီကာ။] ၌ ငါးမျိုးကို အင္ဌာနပယောဂ (အင္ဌာနပယုဂ်) ဟု ခေါ်ကြ၏၊ သုံးစွဲသင့်ရာ မဟုတ်သော ဌာန၌ ယှဉ်ကပ်သုံးစွဲအပ်သော ဝိ– ဟူလို၊ ၌အလို “ကာမေဟိ– ဝတ္ထုကာမတို့မှ ” ဟုသာ ပါဠိတော်၌ အနက်ပေး၊ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ အရကျမှ ကိလေသာကာမ ရမည်။

ဒဿနတ္ထ, ဝိဘာဝနတ္ထ ။ ။ “ ကာယဝိဝေကော ဝုတ္တော , စိတ္တဝိဝေကော ဝုတ္တော ” တို့ဖြင့် ဝိဝိစ္စေဝ၏ ဒဿနတ္ထကိုပြပြီး၍ ထို ဝိဝိစ္စေဝပုဒ်၏ ဝိဘာဝနတ္ထကို ပြလိုသောကြောင့်:“ပုရိမေန စေတ္ထ” စသောပါဠိကိုမိန့်။ [ဏ္ဍောတိ ဝိဝိစ္စေဝ၊ပေ၊ပဒ ဌယေ၊ ၌အလို “ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ , ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိဟူသော ၂ ပုဒ်တွင်”ဟု စွဲ၍ “ပုရိမေန–ရှေဖြစ်သော ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိ ပုဒ်ဖြင့်”ဟု ပေး၊ ဋုတောဝါ နိဒ္ဒါရိတေ ဝိဝေကဌယေ၊ နိဿယ၌ ၌ နောက်နည်းအတိုင်းစွဲထား၏၊ နော် ဧတေသံ ၌လည်း ၌နည်းပင်။]

ကိုးလေသတ္တိ၏ဝတ္ထုကို ပယ်ခြင်းသည်၊ ဝါ – ကို၊ (ဝိဘာဝိတံ ဟောတိ၊) ["တဏှာဒိသံကိုးလေသာနံ ဝတ္ထုနော ပဟာနံ"-ဋီကာ။] ဒုတိယေန-ဒုတိယပုဒ်ဖြင့်၊ သံကိလေသပ္ပဟာနံ - သံကိလေသကို ပယ်ခြင်းသည်၊ ဝါ - ခြင်းကို၊ (ဝိဘာဝိတံ ဟောတိ၊)ပဌမေန–ဖြင့်၊ လောလတာဝသ-လျှပ်ပေါ်လော်လီသူ၏အဖြစ်၏၊ ဟေတုပရိစ္စာဂေါ – အကြောင်းကို စွန့်ခြင်းသည်၊ ဝါ - ကို၊ (ဝိဘာဝိတော ဟောတိ၊) [လောလဘာဝေါနာမ တဏ္ဍ တဏ္ဍ ရူပါဒိသု တဏှာပ္ပဝါဒေါ၊ တဿ ဟေတု ဝတ္ထုကာမော ဝေ။] ဒုတိယေန - ဖြင့်၊ ဗာလဘာဝသ-မိုက်သူ၏အဖြစ်၏၊ (ဟေတု ပရိစ္စာဂေါ ဝိဘာဝိတော ဟောတိ၊) [ဗာလဘာဝေါနာမ အာရိဗ္ဘာ, ဒုစ္စိန္တိတစိန္တာ ဝါ၊ တဿ အယောနိသောမနသိကာရော , သဗ္ဗေပိဝါ အကုသလာ ဓမ္မာ ဟေတု။] စ - သည်သာမကသေး၊ ပဌမေန-ဖြင့်၊ ပယောဂသုဒ္ဓိ-ပယောဂ၏ စင်ကြယ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ (ဝိဘာဝိတာ ဟောတိ၊) ဒုတိယေန- ဖြင့်၊ အာသယပေါသနံ- အဇ္ဈာသယကို စင်ကြယ်စေခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ဝိဘာဝိတံ ဟောတိ၊ ဧတိ-ဤသို့၊ ဝိညာတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ သေ-ဤနည်းသည်၊ တာဝ- ကိုးလေသာကာမပဋ္ဌမ ရှေးဦးစွာ ကာမေဟိတိဏ္ဏော - ကာမေဟိဟူသောဤပါဠိ၌ ဝတ္ထုကာမေသု – ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ကာမတို့တွင်၊ ဝတ္ထုကာမပဋ္ဌေ – ဝတ္ထုကာမပဋ္ဌာန်၊ နယော - သိကြောင်းနည်းကား။

ပန - ကား၊ ကိုးလေသ ကာမပဋ္ဌေ - ကိုးလေသာ ကာမပဋ္ဌာန်၊ ဆန္ဒောတိစ-ဆန္ဒော ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ရာဂေါတိစ - ရာဂေါ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဧဝမာဒီဟိ- ဤသို့ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်၊ အနေကဘေဒေါ-များသောအပြားရှိသော၊ [ကာမာသဝ,ကာမရာဂ သံယောဇဉ်, ရူပတဏှာ စသည်ဖြင့် များသောအပြားရှိသော၊] ကာမဆန္ဒနော ဝေ- ကာမဆန္ဒနကိုသာ၊ ကာမေတိ-ကာမဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော - အလိုရှိအပ်၏၊ သေသ - ထို ကာမ

ပယောဂသုဒ္ဓိ ။ ။ ကာမဂုဏာဓိဂမဟေတု – ကာမဂုဏ်ကို ရလိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပါဏာတိပါတာဒိ–သူ့အသက်သတ်ခြင်း စသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှုသည်၊ အသုဒ္ဓပယောဂေါ ဟောတိ–မစင်ကြယ်သော ပယောဂဖြစ်၏၊ တဒ္ဓိဝေကေန-ထို အသုဒ္ဓပယောဂမှ ကင်းသဖြင့်၊ ပယောဂသုဒ္ဓိ ဝိဘာဝိတာ၊–ဋီကာ။

အာသယပေါသနံ။ ။တဏှာသံကိုးလေသ ဝိသောဓနေန- တဏှာသံကိုးလေသကို သုဓသင်ခြင်းဖြင့်ရင်း၊ ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယသံဝဍ္ဎနေနစ - ဝိဝဋ္ဋနိဿိတကုသိုလ်ကို တိုးပွားစေခြင်းဖြင့်ရင်း၊ အဇ္ဈာသယ ဝိသောဓနံ-အလိုဆန္ဒကို စင်ကြယ်စေခြင်းကို၊ [အာသယကို အဇ္ဈာသယ၊ ပေါသနံကို ဝိသောဓနဟု ဖွင့်သည်။] ဝိမတိဋ္ဌ "ဝဍ္ဎနံ– တိုးပွားစေခြင်း" ဟု လည်း ဖွင့်သေး၏။

ဆန္ဒနကိုသည်း၊ (ဝုဏ္ဏောဒ္ဓစပ်၊) ဝါ- သည်လည်း၊ (သမာနောဒ္ဓ စပ်၊) အကုသလ ပရိယာပန္နော - အကုသိုလ်၌ အကျုံးဝင်သည်၊ သမာနောဒိ - ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တတ္ထ ကတမေ ကာမာ၊ ဆန္ဒော ကာမောတိ အာဒိနာ - တတ္ထ ၊ပေ၊ကာမော အစရှိသော၊ နယေန - နည်းဖြင့်၊ ဝိဘင်္ဂေ - ဗျာနဝိဘင်း ပါဠိတော်၌၊ ဗျာနပဋိပက္ခတော - ဗျာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသုံ - သီးခြားလည်း၊ ဝုဏ္ဏော- ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဝါ-တနည်း၊ ကိလေသ ကာမတ္တာ – ကိလေသာကာမ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုရိမပဒေ - ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိ ဟူသော ရှေးပုဒ်၌၊ ဝုဏ္ဏော - ပြီ၊ အကုသလ ပရိယာပန္နတ္တာ - အကုသိုလ်၌ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုတိယပဒေ-ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်၌၊ ဝုဏ္ဏော-ပြီ၊စ-ဆက်၊ အသ-ထို ကာမ ဆန္ဒန၏၊ အနေက ဘေဒတော - တပါး မက များသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာမ တောတိ-ကာမတောဟူ၍၊ အဝတ္ထာ - မဟာမူ၍၊ ကာမေဟိတိ - ကာမေဟိ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊

သောစ ၊ပေ၊ ဝိသုံ ဝုဏ္ဏော ။ ။ " ထို ကာမဆန္ဒနသည် အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ အရတ္တင်ပါဝင်ပြီမဟုတ်ပါ၊လော၊အဘယ့်ကြောင့် ကာမေဟိအရ၌ သီးခြားဟောတော်မူရပါသနည်း" ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍"သောစ၊ပေ၊ဝုဏ္ဏော"ဟု မိန့်၊ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ အရ၌ ပါဝင်သည်ကား မှန်၏၊ (ပါဝင်သောကြောင့်ပင် " ကတမေ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ကာမဆန္ဒနော ဗျာပါဒေါ"စသည်ဖြင့် အခြားနိဝရဏတို့နှင့်တွဲဘက်၍ဟောတော်မူ၏၊) " သို့သော် ဗျာန်သမာဓိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် (ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေလိုခြင်း) ကာမေဟိအရ၌ အခြား နိဝရဏတို့မှ သီးခြားလည်း ဟောတော်မူသည် " ဟူလို။ [ဝိသုံဝိ ဟု ဆိုလိုလျက် ဝိကြေ၊ ထိုပိဖြင့် အခြား နိဝရဏတို့နှင့် ရောရ၍လည်း ဟောတော်မူသည်ဟု ပေါင်းပါ။]

မှတ်ချက်။ ။ဗျာနဝိဘင်း ပါဠိတော်ကိုပြုရာ၌ ယခုစာအုပ်များဝယ် "တတ္ထ ကတမော ကာမဆန္ဒနော၊ ကာမောတိ "ဟု ပါဠိဟုတ်၏၊ "တတ္ထ ကတမေ ကာမာ, ဆန္ဒော ကာမောတ်" ဟု ပါဠိတော်၌ရှိ၏၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟ်၏ အကျယ်ပြ ပါဠိပင်တည်း။

အနေကဘေဒတော စသ။ ။"ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ" အရ၌ ကိလေသာကာမကိုသာ ယူလိုလျှင် "ကာမတော" ဟု ရှိပါ၏စတေ့လော၊ အဘယ့်ကြောင့် "ကာမေဟိ" ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဟောရပါသနည်း – ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ " အနေကဘေဒတော " စသည်မိန့်၊"ကာမာသဝ, ကာမရာဂသံယောဇဉ်"စသောအားဖြင့် များသောအပြားရှိသောကြောင့်"ကာမေဟိ"ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ဟောတော်မူပါသည်–ဟူလို။ [ပါဠိသဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ တော ပစ္စည်းကို ဧကဝုစ် ဗဟုဝုစ် ၂ မျိုးလုံး အသုံးရှိသော်လည်း သတ္တတသဒ္ဒါကျမ်းတို့၌မူ အသုံးမပြုဟု ဆို၏၊ သုံ့ပြားအထူး မရှိသောကြောင့် (အသုံးမည်သော) နိပါတ်၌ ဧကဝုစ်သာ သုံးလေ့ရှိ၏။]

စ - ဆက်၊ အညေသမ္ပိ - ကာမမှတပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- ဒိဋ္ဌမာနအစရှိသော တရားတို့၏၊ [အညေသမ္ပိတိ ဒိဋ္ဌမာန အာဒိရိကာနောတ္တပ္ပါ ဒိနံ တံသဟိတဖဿာဒိနံစ၊] အကုသလဘာဝေ - အကုသိုလ်တို့၏ အဖြစ်သည်၊ ဝိဋ္ဌမာနေ-ထင်ရှား ရှိပါလျက်၊ "တတ္ထ တကမေ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကာမစ္ဆန္ဒော"တိ အာဒိနာ - " တတ္ထ ၊ ပေ ၊ ကာမစ္ဆန္ဒော " အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝိဘင်္ဂ-၌၊ ဥပရိစျာနင်္ဂါနံ - အထက်၌ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကုန်သော စျာန်အင်္ဂါတို့၏၊ ပစ္စနီကပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတော-ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်ဖြင့် ပဋိပက္ခ၏အဖြစ်ကိုပြတော်မူလိုခြင်းကြောင့်၊ နိဝရဏာနေဝ-တို့ကိုသာ၊ ဝုတ္တာနိ-ကုန်ပြီ၊ ဟိ-ခဲ့၊ နိဝရဏာနိ-တို့သည်၊ စျာနင်္ဂါ-ပစ္စနီကာနိ-စျာန်အင်္ဂါ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် တို့တည်း၊ တေသံ-ထို နိဝရဏတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ စျာနင်္ဂါနေဝ - တို့သည်သာ၊ ပဋိပက္ခာနိ- ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုတတ်ကုန်၏၊ ဝိဒ္ဓံ သကာနိ - ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တထာဟိ- ထိုစကားမှန်၏၊ သမာဓိ - သမာဓိသည်၊ ကာမစ္ဆန္ဒဿ - ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ၏၊ ပဋိပက္ခော-ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း၊ ဝိဘိ -သည်၊ ဗျာပါဒဿ- ဗျာပါဒနိဝရဏ၏၊ ပဋိပက္ခော- တည်း၊ ဝိတက္ကော ထိနမိဒ္ဓဿ ပဋိပက္ခော၊ သုခံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဋိပက္ခံ၊ ဝိစာရော ဝိစိကိစ္ဆာယ(ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏ၏)ပဋိပက္ခော၊ ဣတိ-သို့၊ ပေဠကေ-ပေဠကောပဒေသ၌၊ ဝုတ္တံ- ပြီ။

ဥပရိ ၊ ပေ ၊ ဒဿနတော။ ။သဝိတက္ကံ သဝိစာရန္တိအာဒိနာ ဥပရိ ဝုစ္စမာနာနိ စျာနင်္ဂါနိ ဥပရိစျာနင်္ဂါနိ၊ တေသံ (ထိုစျာန်အင်္ဂါတို့က) အတ္တနော ပစ္စနီကာနံ (မိမိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့၏) ပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတော (ပယ်တတ်သော ဆန့်ကျင်ဘက်တို့၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူလိုခြင်းကြောင့်) တပ္ပစ္စနီကနိဝရဏဝစနံ (ထို၏ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့ကိုသာ ဟောတော်မူရခြင်းဖြစ်၏)၊ စာအုပ်များ၌"ဥပရိစျာနင်္ဂါနံ+ ပစ္စနီကပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတော " ဟု ရှိ၏၊ ဋီကာ၌လည်း ဤပါဌ်ကို မှတ်၍ ဟု ပြု၍ " ဥဇုဝိပစ္စနီကဝသေန ပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတောတိ အတ္ထော ဝေဒိတ္ဗော " ဟု ဖွင့်သည်၊ " ပဋိပက္ခ " ဟူရာ၌ စျာနင်တို့က နိဝရဏတို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပဋိပက္ခ တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဝိဒ္ဓံသကာနိ" ဟု ဖွင့်သည်။

ပေဠကေ။ ။"မဟာဂတ္ထာယနေန ဒေသိတာ ဝိဋ္ဌကာနံ သံဝဏ္ဏနာ ပေဠကံ"ဟု သာရတ္ထဖွင့်၏၊ ဝိမတိ၌လည်း " နေတ္တိပဂရဏနယာနုသာရီ ပဂရဏာ - နေတ္တိကျမ်း၏ နည်းသို့ အစဉ်လိုက်သော ကျမ်း" ဟု စကားအဝို ပါသည်သော ထူး၏၊ [ဝိဋ္ဌကာနံ+ ဣဒံ (ဥစ္စာဖြစ်သော အဖွင့်တည်း)ပေဠကံ။] ထိုကျမ်းကို ပေဠကောပဒေသကျမ်းဟု ယူကြသည်၊ သို့သော် ထိုကျမ်း၌ နိဝရဏ ၅ပါးနှင့် စျာန်အင်္ဂါ ၅ပါး တွဲစပ်ထားပုံကို ရှာတွေ့၍ မမတ္တကြ။

ဝေ-ဤသို့လျှင်၊ ဣ-ဤဝိဝိဓွေဝ ကာမေဟိ-ဝိဝိဓ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဟူသော ပုဒ်တို့တွင်၊ ဝိဝိဓွေဝ ကာမေဟိတိ ဣမိနာ - ဝိဝိဓွေဝ ကာမေဟိ ဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်၊ကာမဋ္ဌနှုယ-ကာမဋ္ဌနှုနိဝရဏာ၏၊ဝိကွမ္ဘနဝိဝေကော- ဝိကွမ္ဘနဝိဝေကသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုဏ္ဏော-သည်၊ ဟောတိ၊ ဝိဝိဓအကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ ပဌမဇ္ဈာန်-ငါးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ နိဝရဏာနံ- တို့၏၊ ဝိကွမ္ဘနဝိဝေကော ဝုဏ္ဏော ဟောတိ၊ ပန-ဆက် အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန- ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို မယူခြင်းဖြင့်၊ ဝါ - မယူအပ်သော တရားတို့ကို ယူခြင်းဖြင့်၊ ပဌမေန - ဝိဝိဓွေဝ ကာမေဟိ ဟူသော ပဌမပုဒ်ဖြင့်၊ ကာမဋ္ဌ ဋ္ဌယ - ၏၊ ဝိကွမ္ဘနဝိဝေကော ဝုဏ္ဏော ဟောတိ၊ ဒုတိယေန - ဝိဝိဓ အကု သလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဖြင့်၊ သေသနိဝရဏာနံ - ကာမဋ္ဌ နိဝရဏမှ ကြွင်းသော နိဝရဏတို့၏၊ ဝိကွမ္ဘနဝိဝေကော ဝုဏ္ဏော ဟောတိ၊ တထာ-ထိုမှ တပါး၊ ပဌမေန - ဖြင့်၊ တီသု - သုံးပါးကုန်သော၊ အကုသလ မူလေသု - အကုသိုလ် မူလတို့တွင်၊ ပဌကာမဂုဏဘေဒဝိသယဿ - ငါးပါး သော ကာမဂုဏ် အထူးအပြား ဟူသော အာရုံရှိသော၊ လောဘဿ - ၏၊ ဝိကွမ္ဘနဝိဝေကော ဝုဏ္ဏော ဟောတိ၊ ဒုတိယေန - ဖြင့်၊ အာယာတဝတ္ထု ဘေဒါဒိ ဝိသယာနံ - အာယာတဝတ္ထု အထူး အပြား အစရှိသော အာရုံ ရှိကုန်သော၊ဒေါသမောဟာနံ-တို့၏၊ ဝိကွမ္ဘနဝိဝေကော ဝုဏ္ဏော ဟောတိ၊

[နိဝရဏ,အကုသလတို့မှ တနည်းပြုလို၍ "သြယာဒိသုဝါ" စသည်မိန့်၊] ဝါ-တနည်ကား၊ ပဌဝမန-ဖြင့်၊ သြယာဒီသု-သြယအစရှိကုန်သော၊ဓမ္မေသု- တို့၌၊ ကာမောဃ ကာမယောဂ ကာမာသဝ ကာမုပါဒါနဲ့ အာဘိဇ္ဈာကာယ ဂန္ထ, ကာမရာဂသံယောဇနာနံ-တို့၏၊ ဝိကွမ္ဘနဝိဝေကော ဝုဏ္ဏော ဟောတိ၊ ဒုတိယေန, အဝသေသ သြယ ယောဂါသဝ ဥပါဒါနဲ့ ဂန္ထသံယောဇန နံ- ကြွင်းသော သြယ၊ပေါသံယောဇဉ်တို့၏၊ဝိကွမ္ဘနဝိဝေကော ဝုဏ္ဏော ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ ပဌမေန, တဏှာယ-တဏှာ၏ဌင်း၊ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ-ထိုတဏှာ နှင့်ယှဉ်သော တရားတို့၏ဌင်း၊ ဝိကွမ္ဘနဝိဝေကော ဝုဏ္ဏော ဟောတိ၊ ဒုတိ

ဝေမေဏ္ဍ ။ ။ မွှင့်အပ်ပြီးသော စကားအားလုံးကို နိဂုံးအုပ်ရင်း အကျဉ်းချုပ် အနက်ကိုပြုလိုသောကြောင့် "ဝေမေဏ္ဍ" စသည်မိန့်၊ ရူပါရုံစသော ကာမဂုဏ်ငါးပါး အပြင် ဓမ္မာရုံကာမလည်း ရှိသေးသောကြောင့် ရူပါရုံ စသည်ကို "ကာမဂုဏဘေဒ= ကာမဂုဏ်အထူး" ဟု ဆိုသည်၊ ဒေါသ၏ အာရုံအများရှိရာတွင် "အနဏ္ဍံ မေ အစရိ" စသော အာရုံသည် အထူးဖြစ်သောကြောင့် "အာယာတဝတ္ထုဘေဒ" ဟု ဆိုသည်၊ ဘေဒါဒိဟု အာဒိဖြင့် မောဟ ပြဋ္ဌာန်းသော ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် (သစ္စာ ၄ တန်နှင့် ပုဗ္ဗန္တ စသော) အဝိဇ္ဇာဖုံးအပ်သော အာရုံများကို ယူ။

ယေန, အဝိဇ္ဇာယ–၏ဝင်း၊ တံသမ္ဘယုတ္တကာနဉ္စ– ထို အဝိဇ္ဇာနှင့် ယှဉ်သော တရားတို့၏ဝင်း၊ ဝိဂ္ဂမ္ဘနဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ၊ အဝိစ- ဤနည်းသာ မကသေး၊ ပဌမေန, လောဘသမ္ပယုတ္တအဋ္ဌစိတ္တုပ္ပါဒါနံ – လောဘနှင့် ယှဉ်သော ရှစ်ပါးသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ဝိဂ္ဂမ္ဘနဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ၊ ဒုတိယေန,သေသာနံ-ကုန်သော၊ စတုန္နံ-ကုန်သော၊ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါနံ-တို့၏၊ ဝိဂ္ဂမ္ဘနဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော - ၏၊ အယံ- ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ- သဝိတက္ကံ, သဝိစာရံ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဝိဝိဓေဝကာမေဟိ ဝိဝိဓ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ ဣဒေ - ဟူသော ဤ ပါဠိ၌၊ အတ္ထုပ္ပတ္တာ သနာ-အနက်ကိုပြခြင်းတည်း၊ ဝါ-အနက်တို့ကိုပြကြောင်း ပြုရာ အဋ္ဌကထာတည်း။

စ–အနုသန္ဓေကိုဆက်ဦးအံ့၊ ဣဒေါ ဝတာ - ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ပဌမသ္မိံ ဈာနသ္မိံ-၏၊ ပဟာနင်္ဂ – ပယ်ထိုက်သော အင်္ဂါကို၊ ဒဿေတုံ- ၍၊ [ပဟာတဗ္ဗံတိ ပဟာနံ၊ ပဟာနံစ+တံ+အင်္ဂံစာတိ ပဟာနင်္ဂံ=ပယ်ထိုက်သောကာမ, အကုသလဓမ္မ ဟူသောအစိတ်အပိုင်း။]ဧဒါနိ-၌၊ သမ္ပယောဂင်္ဂံ-(ဝိတက်စသော)ယှဉ်ဘက်အင်္ဂါကို၊ ဒဿေန္တော- သည်၊ (ဟုတ္တာ- ၍)၊ "သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ"တိ အာဒိ- ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ - ထို သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဝိတက္ကနံ - ကြံစည်ခြင်း၊ ဝိတက္ကော - ခြင်း၊ ဥဟနံ - ကြံစည်ခြင်း၊ ဧဒိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဝိတက္ကနံ ဝိတက္ကော။ ။ ယထာပစ္စယံ – (အာရုံ, မနသိကာရ စသော) အကြောင်း အားလျော်စွာ၊ ပဝတ္တမာနာနံ သဘာဝဓမ္မာနံ – တို့၏၊ နတ္ထိ ကာစိ ဝသ ဝတ္တိတာ-အလိုသို့ လိုက်စေနိုင်သည်အဖြစ်ဟူသောသတ္တိတစုံတရာ မရှိ၊ ဧဒိ-ကြောင့်၊ ဝသဝတ္တိနိ ဝါရဏတ္ထံ-အလိုသို့လိုက်စေနိုင်သော သတ္တိကိုဘားမြစ်ခြင်းငှါ၊ ("ဝိတက္ကော တိတိ"ဟု ကတ္တာ,သတ္တိပြ ဝိဂ္ဂဟလည်း မပြုဘဲ, " ဝိတက္ကေန သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ ဧတေန" ဟု ကရဏသတ္တိပြ ဝိဂ္ဂဟလည်း မပြုဘဲ) " ဝိတက္ကနံ ဝိတက္ကော " ဟု သတ္တိ တစုံတခု မပါဘဲ, ကြံစည်ခြင်းကြီယာသာ ရသော ဘာဝသာဓနဝိဂ္ဂဟကို မိန့်လေသည်၊ ဤ အဓိပ္ပါယ်နှင့်စပ်၍ မှတ်ဘွယ်ကို သင်္ဂြိဟ်ဘာသာဋီကာ"စိတ္တံ"အမှင့်၌ ပြထားပြီ။

ဥဟနံ။ ။တယိဒံ ဝိတက္ကနံ–ထိုကြံစည်ခြင်း ဟူသည်၊ ဤဒိသံ ဧဒံ–ဤ အရာကို ဤသို့ရှိအပ်၏ (ဤအရာသည် ဤသို့ သဘောရှိ၏) ၊ဧတိ–ဤသို့၊ အာရမ္မဏပရိကပ္ပနံ– အာရုံကိုကြံစည်ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း၊ ဧတိ-ကြောင့်၊ အာဟ-ဥဟနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ၊ ဤဥဒုကတ္တ (အဖြောင့်အနက်) ပြဝါကျ၌ ဝိတက်၏ ကြံစည်ပုံ အခြင်းအရာကို"ဤဒိသံ ဧဒံ"ဟု ပြသောကြောင့် "ဟိုလိုမဟုတ်ဘူး, ဒီလိုဖြစ်ရမည်"ဟု ကြံလည်းကြီ–ဆုံးဖြတ်လည်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုပင် ဝိတက်၏သဘောဟု မှတ်။

သွာယံ (သော+ အယံ) - ထိုဝိတက်သည်၊ အာရမဏော - အာရုံပေါ်၌၊ စိတ္တသ-ကို၊ အာဘိနိရောပနလက္ခဏော-ရှေးရှုတက်ရောက်စေခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ - ရှေးရှုတင်ပေးခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏၊ (အာဘိနိရောပန ၌ အာဘိ+ နိပုဗ္ဗ.ရူဟဓာတ် + ဏာပေပစ္စည်း + ယုပစ္စည်း)၊ အာဟနန ပရိယာဟနန ရသော – အစစ္စာ ခေါက်ခြင်း ထက်ဝန်းကျင် ခေါက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ– ရှေးရှုခေါက်ခြင်း လှည့်ပတ်၍ခေါက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ တထာဟိ-ထိုစကားမှန်၏၊ တေန-ထိုဝိတက်ကြောင့်၊ ယောဂါဝစရော - ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အာရမဏံ ဝိတက္ကာဟတံ ဝိတက္ကပရိယာဟတံ ကရောတိတိ-အာရမဏံ၊ ပေါ်ကဲရာ တိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ၏၊ [အာရမဏံ - အာရုံကို၊ ဝိတက္ကာဟတံ - ဝိတက်သည် အစစ္စာ ခေါက်အပ်သည်ကို၊ ဝါ - ဝိတက်သည် ရှေးရှု ခေါက်အပ်သည်ကို၊ ဝိတက္ကပရိယာဟတံ - ဝိတက်သည် ထက်ဝန်းကျင် ခေါက်အပ်သည်ကို၊ ဝါ– ဝိတက်သည် လှည့်ပတ်၍ ခေါက်အပ်သည်ကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊]အာရမဏော- ၌၊ စိတ္တသ-ကို၊ အာနယန ပစ္စုပဋ္ဌာနော- ဆွဲငင်တတ်သောတရားဟု ယောဂိ တို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊

ဝိစရဏံ - အာရုံ၌ အထူးသဖြင့် လှည့်လည်ခြင်း၊ ဝိစာရော-ခြင်း၊ အနုသဉ္စရဏံ-အာရုံ၌ အဘန်ဘန် ကောင်းစွာလှည့်ပတ်ခြင်း၊ ဧုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊

လက္ခဏ–ရသ။ ။အာရုံတခုခုကို ဝိတက်က ကြိုလိုက်သောအခါ စိတ်လည်း ထို အာရုံပေါ်မှာရောက်လျက် နေတော့၏၊ ထို့ကြောင့် အာဘိနိရောပန – (အာရုံပေါ်၌ စိတ်ကို ရှေးရှုတင်ပေးခြင်း) လက္ခဏာရှိ၏ဟု ဆိုသည်၊ ပထဝီကသိုဏ်းကို အာရုံပြု၍ "ပထဝီ=ပထဝီ" ဟု စီးဖြန်းနေသောအခါ အာရုံကို လက်ဖြင့် " ခေါက်ခေါက် " ဟု ခေါက်-ခေါက် နေပုံနှင့်တူ၏၊ ပဌမဆုံး အာရုံယူခြင်းသည် အာ (အာဒိတော) ဟနန (အစဦး ခေါက်ခြင်း) ဝါ (အာဘိမုခံ) ဟနန (ရှေးရှုခေါက်ခြင်း) အလုပ်ကိစ္စ ဖြစ်၏၊ ထပ်၍ထပ်၍ အာရုံယူခြင်းကား ပရိ+အာဟနန(ပရိတော–ထက်ဝန်းကျင်၊ တနည်း, ပရိဝတ္တိတွာ–လှည့်ပတ်၍) ခေါက်ခြင်းကိစ္စ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် " အာဟနန ပရိယာ ဟနန ရသော"ဟု မိန့်သည်။

ပစ္စုပဋ္ဌာန်။ ။အဋ္ဌကထာတို့၌ "အာရမဏော စိတ္တသ အာနယနပစ္စုပဋ္ဌာနော" ဟု ရှိ၏၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာနှင့် သာရတ္ထတို့၌ " အာနယနပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ ဧတ္ထ– အာနယနံ စိတ္တေ အာရမဏသ ဥပနယနံ , အာကဍ္ဎနံဝါ"ဟု ("အာရုံ၌ စိတ်ကို" မဟုတ်ဘဲ, "စိတ်၌အာရုံကို" ဟု) ပြောင်းပြန်ရှိ၏၊ ထို ဋီကာများ လက်ဆက်၌ အဋ္ဌ ကထာဝယ်"အာရမဏော စိတ္တသ"ဟု ပါပုံမရချေ၊ နောက်မှ "အာနယန" အဓိပ္ပါယ် ပေါ်အောင် " အာရမဏော စိတ္တသ " ၂ ပုဒ်ကို ယူ၍ အနက်ပေးကြဟန် တူ၏၊ ဤ လက္ခဏာ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သင်္ဂြိဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

သွာယံ-ထိုဝိစာရသည်၊ အာရုမဏာနုမဇ္ဇနလက္ခဏော-အာရုံကို အဘန်ဘန် ပွတ်တိုက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ တတ္ထ - ထို အာရုံ၌၊ သဟဇာတာနုယောဇနရသော - အတူဖြစ်ဘက် တရားတို့ကို အဘန်ဘန် ယှဉ်ကပ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ စိတ္တသ-ကို၊ အနုပ္ပဗန္ဓနပစ္စုပဋ္ဌာနော - အာရုံ၌ အစဉ်မပြတ် ဖွဲ့တတ်သော တရား ဟု ယောဂီတို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊ စ - ဆက်ဉားအံ့၊ နေသံ-ထိုဝိတက် ဝိစာရတို့၏၊ ကတ္ထစိ-အချို့စိတ်၌၊ အဝိပ္ပယောဂေ – မကွေမကွာ ယှဉ်ခြင်းသည်၊ သန္တေ ပိ-သော်လည်း၊ ဩဠာရိကဋ္ဌေန - ကြမ်းတန်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောကြောင့်၊ ယဏ္ဍာဘိယာတသဒ္ဒေါ ဝိယ-ခေါင်းလောင်း

အနုသဉ္စရဏံ။ ။ "ဝိစရဏ (ဝိ– အထူးသဖြင့် + စရဏ – လှည့်လည်ခြင်း)" ဟူသည် အာရုံ၌ "အနု–အဘန်ဘန် (ထပ်ကာ ထပ်ကာ) + သဉ္စရဏ–ကောင်းစွာ လှည့်လည် သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းတည်း " ဟု ဥဒ္ဒေသဏ ပြုသည်၊ စိတ်သည် ဝိတက်အစွမ်းကြောင့် အာရုံပေါ်သို့ ရောက်ပြီးသောအခါ ဝိစာရအစွမ်းကြောင့် ထိုအာရုံကိုမလွတ်ဘဲ အာရုံ၌ ပတ်ပတ်လည် လှည့်နေသကဲ့သို့ အာရုံကို ထပ်၍ ထပ်၍ ယူနိုင်သည်– ဟူလို။ [လက္ခဏာ စသည်မှာ အနက်အားဖြင့် ထင်ရှားပြီ။]

သန္တေ ပိ ။ ။ "ဝိတက်နှင့် ဝိစာရတို့သည် ပဌမဈာန်စိတ်, (ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်မှ တပါးသော) ကာမစိတ်တို့၌ မကွဲမကွာ ယှဉ်ကြသည် မဟုတ်ပါလော၊ ထိုသို့ အတူယှဉ်ကြရာ၌ အာရုံယူပုံ အဘယ်သို့ ထူးခြားပါသနည်း" ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် " သန္တေ ပိ" စသည် မိန့်၊ ဝိတက်နှင့် ဝိစာရတို့သည် ထို စိတ်များ၌ အတူယှဉ်ကြပါသော်လည်း။....

ဩဠာရိကဋ္ဌေန၊ ပေ၊ ဝိစာရော။ ။ဝိတက်၏အာရုံ ယူပုံသည် ကြမ်းတန်းရကား (ခေါင်းလောင်း ထိုးလိုက်သောအခါ ပဌမ အသံကဲ့သို့) အာရုံ၌ ပဌမ ကျရောက်ခြင်း (ပဌမဆုံးယူခြင်း) သဘောသည် ဝိတက်၏သဘောတည်း၊ ဝိစာရ၏ အာရုံယူပုံသည် သိမ်မွေ့ရကား ခေါင်းလောင်း၏ နောံဆက်မြည်နေသော အသံကဲ့သို့ စိတ်၏အာရုံ၌ ဖွဲ့စပ်နေခြင်း- ဆက်လက်၍ အာရုံယူခြင်းသဘောသည် ဝိစာရသဘောတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဤစကားအရ အာရုံတခုအပေါ် ပဌမဆုံး ဝိထိကျရာ၌ ဝိစာရပါရှိသော်လည်း ဝိတက်၏သဘောက ထင်ရှား၏၊ နောက်ထပ် တဒနုဝတ္တိကဝိထိများဖြင့် အာရုံကို ဆက်၍ဆက်၍ ယူရာ၌ကား ဝိတက်ပါရှိသော်လည်း ဝိစာရသဘောက ထင်ရှား၏ဟု မှတ်။

ယဏ္ဍာဘိယာတသဒ္ဒေါ။ ။ယဉ္စတိ-အသံမြည်တတ်၏၊ (တနည်း)ဟည္ဟတေ-တီးခေါက်သောအားဖြင့် ညှဉ်းဆဲအပ်၏၊ ဣတိ ယဏ္ဍော၊ ယဋ္ဌိမာတ်, ဂပစ္ဆည်းတည်း၊ ထောမနမိဋ္ဌ ဟနမာတ်, ဋ္ဌပစ္ဆည်း၊ ဣတ္ထိဧောတက အာပစ္ဆည်းဖြင့် ဣတ္ထိလိင်သာရှိ၏၊ အဘိယာတေန + ဥပ္ပန္နော + သဒ္ဒေါ အဘိယာတသဒ္ဒေါ၊ ယဏ္ဍာယ-၏၊ ဝါ-ကို၊ အဘိယာတသဒ္ဒေါ-တီးခေါက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အသံတည်း၊ ယဏ္ဍာဘိယာတသဒ္ဒေါ။

၏ ရှေးရှု ထိုးခတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အသံကဲ့သို့၊ စေတသော- ၏၊ ပဌမာ ဘိနိပါတော - အာရုံ၌ ရှေးဦးစွာ ကျခြင်းသည်၊ ဝိတက္ကော - တည်း၊ သုခ မဒ္ဒေန - သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်၊ အနုရဝေါ၀ိယ- ခေါင်းလောင်း၏ အဆက်မပြတ် မြည်သံကဲ့သို့၊ ဝါ - ကြေးညှီးသံကဲ့သို့၊ စေတသော-၏၊ အနုပ္ပဗန္ဓော-အစဉ်မပြတ်ဖွဲ့စပ်ခြင်းသည်၊ ဝိစာရော-တည်း။

စ - သည်သာမကသေး၊ ဣဒေ-ဤ ဝိတက်ဝိစာရတို့တွင်၊ ဝိတက္ကော-သည်၊ ဝိပ္ပါရ၀ါ-လှုပ်ရှားခြင်း ရှိ၏၊ စိတ္တဿ-၏၊ ပရိပ္ပန္ဒနဘာ၀ေါ-ထက်ဝန်းကျင် လှုပ်ရှားသည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘောတည်း၊ အာကာသေ-၌၊ ဥပ္ပတိတုကာမဿ - ပျံတက်လိုသော၊ ပက္ခိနော - ငှက်ကြီး၏၊ ပက္ခဝိက္ခေပေါ၀ိယ- အတောင် ခတ်ခြင်းကဲ့သို့ရင်း၊ ဝါ-အတောင် ခတ်ခြင်းနှင့်တူသည်ရင်း၊ ဂန္ဓာ နုဗန္ဓစေတသော - ပန်းရနံ့သို့ အစဉ်လိုက်သော စိတ်ရှိသော၊ ဘမရဿ- ပိတုန်း၏၊ ပဒုမာဘိမုခပါတောဝိယစ-ပဒုမ္မာကြာတော သို့ရှေးရှုပျံသွားခြင်း ကဲ့သို့ရင်း၊ ဝါ-နှင့်တူသည်ရင်း၊ (ဟောတိ-၏)၊ (ဥပမာန ပုဒ်တို့ကို အတွင်း သွင်း၍လည်း ပေးလေဉ)[“ပါတော-ကျခြင်း” ဟု မပေးနှင့်၊ နောက်၌ ရစ်ဝဲနေလိမ့်ဦးမည်၊ ထို့ကြောင့် “ပတ=ဂတိမှိ” အရ “ ပျံသွားခြင်း ” ဟု ပေး။] ဝိစာရော-သည်၊ သန္တ ဝုတ္တိ-ငြိမ်သက်သောဖြစ်ခြင်းရှိ၏၊ စိတ္တဿ-၏၊ နာတိပရိပ္ပန္ဒနဘာ၀ေါ - အလွန် မတုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘော တည်း၊ အာကာသေ-၌၊ ဥပ္ပတိတဿ-ပျံတက်ပြီးသော၊ ပက္ခိနော - ၏၊ ပက္ခ ပသာရဏဝိယ-အတောင်ကို ဆန့်တန်းခြင်းကဲ့သို့ရင်း၊ ဝါ-နှင့်တူသည်ရင်း၊

ဝိပ္ပါရ၀ါ၊ ပေ၊ စိတ္တဿ။ ။[ဖရဝတ်သည် ဗျာပန (ပျံ့နှံ့ခြင်း)စလန စသော အနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ ပရိပ္ပန္ဒနဟူသော နောက်စကားကို ထောက်၍ စလန အနက်ဟောတည်း။] ဝိတက်သည် (ဝိတက်၏ အာရုံယူပုံသည်) မငြိမ်သက်လှုပ်ရှား ခြင်းသဘောရှိ၏၊ “လှုပ်ရှား”ဆိုသည်ကား ထိန်မိုးကဲ့သို့ ထိုင်းထိုင်းမှိုင်းမှိုင်း လေးလေးတွဲ့တွဲ့ မဟုတ်ဘဲ သွက်သွက်လက်လက် ရှိခြင်းတည်း၊ ထို ဝိတက်ကြောင့် ယဉ်ဘက်စိတ်လည်း သွက်လက်ရကား စိတ်၏လှုပ်ရှားကြောင်းလည်း ဟုတ်၏။

အာကာသေ၊ ပေ၊ ဘရမဿ။ ။ဝိတက်၏ ဝိပ္ပါရဖြစ်ပုံသည် ကောင်းကင်၌ ပျံတက်လိုသော (လင်းတစသော) ငှက်ကြီး၏ အတောင်ခတ်နေပုံနှင့် တူ၏။ [ဤ၌ ဝိတက်နှင့်ငှက်, ဝိပ္ပါရဖြစ်ပုံနှင့် အတောင်ခတ်ပုံ တူ၏။] ဝိတက်၏ စိတ္တဿ ပရိပ္ပန္ဒန ဘာ၀ဖြစ်ပုံသည် အနံ့ရှိရာသို့လိုက်သောစိတ်ရှိသောပျားပိတုန်း၏ ပဒုမ္မာကြာတော သို့ ရှေးရှု ပျံသွားခြင်းနှင့်တူ၏။ [ဤ၌ ဝိတက်သည် ပျားပိတုန်းနှင့်တူ၏၊ ယှဉ်ဘက်စိတ် သည် ပျားပိတုန်း၏ အနံ့သို့ အစဉ်လိုက်ပုံနှင့် တူ၏၊ ပရိပ္ပန္ဒနဘာ၀သည် ပဒုမ္မာကြာ တော သို့ ရှေးရှုပျံသွားပုံနှင့် တူ၏။]

ပဒုမာဘိမုခပတိတသ - ပဒုမ္မာ ကြာတောသို့ ရှေးရှုရောက်ပြီးသော၊ **ဘမ ရသ**-၏၊ **ပဒုမဿ** - ပဒုမ္မာ ကြာတော၏၊ **ဥပရိဘာဂေ**- ၌၊ **ပရိဗ္ဗမနံ ဝိယ**- (**ဘေးရန်ရှိ**- **မရှိ** သိတို့ရန်) **ရစ်ဝဲခြင်းကဲ့သို့ရင်း**၊ **ဝါ**- **ရစ်ဝဲခြင်းနှင့် တူသည်ရင်း**၊ **ဟောတိ**။ (**ဥပမာနပုဒ်တို့ကို အတွင်းသွင်း၍လည်း ပေး**၊)

ပန-**ဆက်**၊ **နေသံ**- **ထို ဝိတက် ဝိစာရတို့၏**၊ **သော ဝိသေသော**-**ထိုအထူး**သည်၊ **ပဌမ ဒုတိယဈာနေသု** - **တို့၌**၊ **ပါကဋော** – **ထင်ရှားသည်**၊ **ဟောတိ**၊ **ဣတိ**- **၍သို့လျှင်**၊ **ရုက္ခော**–**သည်**၊ **ပုပ္ဖေန စ**-**အပွင့်နှင့်ရင်း**၊ **ဖလေန စ** - **အသီးနှင့်ရင်း**၊ **သဟ** - **တကွ**၊ **ဝတ္တတိ ဝိယ** - **ဖြစ်သကဲ့သို့**၊ (**တထာ**– **တူ**၊) **ဣမိနာ စ ဝိတက္ကေန**-**၎င်း ဝိတက်နှင့်ရင်း**၊ **ဣမိနာ စ ဝိစာရေန**–**နှင့်ရင်း**၊ **သဟ**, **ဝတ္တတိ**– **ဖြစ်၏**၊ **ဣတိ**–**ကြောင့်**၊ **ဣဒံ ဈာနံ**-**ကို**၊ **သဝိတက္ကံ သဝိစာရန္တိ**- **ဟူ၍**၊ **ဝုစ္စတိ**– **၏**၊ **ပန** -**ဆက်**၊ **ဝိဘင်္ဂေ** - **ဈာနဝိဘင်း ပါဠိတော်၌**၊ **ဣမိနာ စ ဝိတက္ကေန ဣမိနာ စ ဝိစာရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတောတိ အာဒိနာ**-**အစရှိသော**၊ **နယေန** – **ဖြင့်**၊ **ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာ** - **ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် ဖြစ်သော**၊ **ဒေသနာ** - **ကို**၊

သန္တဝုတ္တိ၊ ပေ၊ ဥပရိဘာဂေ။ ။**ဝိစာရ၏ သန္တဝုတ္တိဖြစ်ပုံသည် ကောင်းကင်၌ ရောက်နေပြီးသောဌက်ကြီး၏ (အတောင်မခတ်ဘဲ) ဖြန့်ထားခြင်းနှင့် တူ၏၊ ဝိစာရ၏ စိတ္တဿ နာတိပရိပ္ဖန္ဒနဘာဝဖြစ်ပုံသည် ပဒုမ္မာကြာတောသို့ ရောက်ပြီးသောဌက်ကြီး၏ ကြာတောပေါ်၌ ရစ်ဝဲနေခြင်းနှင့် တူ၏။ [အဓိတ်အစိတ် တူပုံကိုလည်း ရှေးနည်းမှီး၍ သိပါလေ၊ ဥပမေယျ ဘက်၌ " ဝိပ္ပါရဝါ, စိတ္တဿ ပရိပ္ဖန္ဒနဘာဝေါ " စသည်ဖြင့် ၂မျိုးရှိသောကြောင့် ဥပမာနဘက်၌လည်း ၂မျိုး ထားပုံကို သတိပြုမှ ၍ ဝါကျများ၌ အဓိပ္ပါယ် ရှင်းပါလိမ့်မည်။]

သော၊ ပေ၊ ပါကဋော ။ ။ **ပဌမဈာန်ထက် ဒုတိယဈာန်သည် ငြိမ်သက်၏၊ ထို ဒုတိယဈာန်၌ ဝိတက်မပါတော၊ ၍သို့ ပဌမဈာန်၌သာ ဝိတက်ယှဉ်၍ ပဌမဈာန်ထက် ငြိမ်သက်သော ဒုတိယဈာန်၌ ဝိတက်မယှဉ်ဘဲ ဝိစာရသာ ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ဝိတက်နှင့် ဝိစာရတို့ အကြမ်းအနုအားဖြင့် ထူးခြားကြောင်း ထင်ရှားသည်–ဟူလို။**

ရုက္ခောဝိယ ပုပ္ဖေန ဖလေန စ။ ။**၍ ဥပမာဖြင့် အပွင့်အသီးနှင့် သစ်ပင်သည် မကွဲပြားသကဲ့သို့"ဈာန်"မည်သောတရားနှင့် ဝိတက် ဝိစာရဈာန်အင်္ဂါတို့ ကွဲပြားခြင်း မရှိ၊ ကြောင်း (အဓိတ် ဈာန်အင်္ဂါကိုပင် အပေါင်းကိုင်၍ ဈာန်ခေါ်ကြောင်း) ကိုပြသည်။**

ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာ၊ ပေ၊ ဒဿနာ ။ ။**ပုဂ္ဂလော+အဓိဋ္ဌာနံ ယသ္သာတိ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာ=ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော တည်ရာရှိသော ဒေသနာ၊ ဝါ–ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် ဒေသနာ၊ "ဥပေတော, သမုပေတော ဟောတိ" ဟူသော ဒေသနာတော်အရ ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရသောကြောင့် ထို ဈာနဝိဘင်းဒေသနာသည် ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် ဒေသနာဖြစ်သည်-ဟူလို၊ ထိုသို့ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် ဒေသနာ ဖြစ်သော်လည်း အရင်းစစ်လျှင် ဝိတက်ဝိစာရနှင့် ပြည့်စုံ**

ကစာ - ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန- ထိုသို့ပင် ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ဒေသနာကို ပြုတော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ အဣော - ကို၊ တတြာပိ– ထို ဗျာနဝိဘင်း ပါဠိတော်၌လည်း၊ ဝေမေဝ- ဤအတိုင်းသာ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏။

ဝိဝေကဇန္တိဣော-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (အဣော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဝိဝိတ္တိ-ကင်းဆိတ်ခြင်း၊ ဝိဝေကော-ခြင်း၊ နိဝရဏဝိဂမော-နိဝရဏတို့မှ ကင်းခြင်း၊ ဣတိ အဣော၊ ဝါ - တနည်း၊ ဝိဝိတ္တော - ကင်းဆိတ်၏၊ ဝါ- ကင်းဆိတ်စေအပ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဝိဝေကော - မည်၏၊ နိဝရဏ ဝိဝိတ္တော-နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်သော၊ ဝါ- နိဝရဏတို့သည် ကင်းဆိတ် စေအပ်သော၊ ဈာနသမ္မယုတ္တ ဓမ္မရာသိ - ဈာန်နှင့် ယှဉ်သော တရားအစုတည်း၊ ဣတိ အဣော၊ တသ္မာဝိဝေကော- ထို နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဇာတံ-ဖြစ်သော ဈာန်တည်း၊ ဝါ-တနည်း၊ တသ္မိံ ဝိဝေကေ-ထို နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်သော ဈာနသမ္မယုတ်တရားအစု၌၊ ဝါ-ထိုနိဝရဏတို့သည်ကင်းဆိတ်စေအပ်သော ဈာနသမ္မယုတ်တရားအစု၌၊ ဇာတံ-ဖြစ်သော ဈာန်တည်း၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဝိဝေကဇံ-၏။

သော အရာသည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်, ဈာန်တရားသာဖြစ်သောကြောင့် ထိုဝိဘင်းမှာလည်း ဤပြခဲ့သည့်အတိုင်း " ဝိတက် ဝိစာရနှင့် တကွဖြစ်သော ဈာန် " ဟုသာ ဟောတော်မူလိုရင်း ဟု မှတ်ပါ–ဟူလို။

နိဝရဏဝိဂမော။ ။ဝိပုဗ္ဗ ဝိစဝေတ် ဏာပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော ဝိဝေက သဒ္ဒါသည် အပါဒါန်ကိုင်ရာသော အပါဒါနိ၀ုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် " နိဝရဏ " ဟု အပါဒါန်ကိုရင်း ဏာပစ္စည်းသည် ဘာဝသာဓနဟောဟုရင်း ပြလိုမှ "နိဝရဏဝိဂမော" ဟု အနက် ဖွင့်သည်၊ " ဝိဝိတ္တိ ဝိဝေကော " ဟု အဋ္ဌကထာအတိုင်း ဖြစ်စေ, "ဝိဝေစနံ ဝိဝေကော၊ ဝိဝိဿတေ ဝိဝေကော" ဟု ဖြစ်စေ ဝိဂ္ဂဟပြု။

ဝိဝိတ္တောတိ၊ ပေ၊ ဓမ္မရာသိ။ ။ဏာပစ္စည်းသည် ကတ္တုသာဓနဟော, (တနည်း) ဟေတုကမ္မသာဓန-ဟု သိစေလိုမှ "ဝိဝိတ္တောတိ" ဟု ဝစနတ္ထ ပြုပြီးလျှင် ထိုဝစနတ္ထ၏ အဘိဓေယျတ္ထကိုပြလိုမှ " ဈာနသမ္ပယုတ္တဓမ္မရာသိ " ဟု မိန့်သည်၊ "ဝိဝိဿတိတိ ဝိဝေကော၊ ဝိဝေစိယတေ (ကင်းဆိတ် စေအပ်၏) တိ ဝိဝေကော " ဟု လည်း ပြု။ ["ဝိဝိတ္တောတိ ဟိ ဈာမိနာ နိဝရဏေဟိ ဝိနာဘူတော (ကတ္တုသာဓန) တေဟိ ဝိဝေစိတောတိစ (ဟေတုကမ္မသာဓန) သာဓနဒ္ဒယမ္ပိ သင်္ဂဟိတမေဝ"–ဋီကာ။]

တသ္မာ၊ ပေ၊ ဝိဝေကဇံ။ ။တသ္မာ ဝိဝေကာဖြင့် ပဌမာဘာဝသာဓနကို ညွှန်ပြ၍, တသ္မိံ ဝိဝေကေဖြင့် ဒုတိယ (ကတ္တု–ကမ္မ) သာဓန ၂ ပါးကို ညွှန်ပြသည်၊ "ဝိဝေကာ ဇာတံ ဝိဝေကဇံ"ဟုရင်း, "ဝိဝေကေ+ ဇာတံ ဝိဝေကဇံ"ဟုရင်း ပြု။ [ဈာနသမ္ပယုတ်တရားအစု၌+ ပါဝင်သည်ကို "ဈာနသမ္ပယုတ်တရားအစု၌ ဖြစ်သည်"ဟု ဆိုသည်။]

ပိတိသုခန္တိ ဣဿ-၌၊ (အဣဿ ဝေ ဝေဒိ ဘဒ္ဒေ၊) ပိဏယတိ-နှစ်သက်စေတတ်၏၊ ဝါ-တိုးပွားစေတတ်၏၊ ဧတိ-ကြောင့်၊ ပိတိ-၏၊ သာ-ထို ပိတိသည်၊ သမ္ဘိယာယန လက္ခဏာ - လွန်စွာ ချစ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ-လွန်စွာနှစ်သက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ကာယစိတ္တပီဏနရသာ-ကိုယ်စိတ် ၂ ပါးကို ပွားတိုးစေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ဝါ- တနည်း၊ ဖရဏရသာ - ပဏီတရုပ်တို့ဖြင့် တကိုယ်လုံးကို ဖြန့်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ သြဒဂျပစ္စုပဋ္ဌာနာ - တက်ကြွသော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဘရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေ့ရှုထင်လာ၏၊ သုခန်-ချမ်းသာခြင်း၊ သုခံ-ခြင်း၊ ဝါ-တနည်း၊ကာယစိတ္တာဗာဓံ-ကိုယ်နှာ စိတ်နှာ, ၂ဖြာသော ဒုက္ခဝေဒနာကို၊ သုဋေ- လွန်စွာ၊ ခါဒတိ-ခဲစားတတ်၏၊ ခနတိစ-တူးဖြိုလည်း တူးဖြိုတတ်၏၊ ဧတိ သုခံ၊ တံ - ထိုသုခသည်၊ သာ တလက္ခဏာ - မိမိကိန်းရာ

ပိဏယတိ။ ။သဏ္ဌာတဋ္ဌ "ပြဏာဝတ်, ပြီဝတ်"ဟု ၂မျိုး ရှိ၏၊ ထို ၂မျိုးသည် ပါဠိ၌ "ပိဏာဝတ်, ပိဝတ်"ဖြစ်လာ၏၊ တပ္ပန (နှစ်သက်ခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ ဒီတ်ဋ္ဌ ပီဝတ် တိ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏၊ ၌ " ပိဏယတိ " ၌ကား " ပိဏ " ဝတ် တည်း၊ " တပ္ပေတိ, ဝဍ္ဎေတိ ဝါ "ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ကာရိတ် ဏယပစ္စည်းလည်း သက်ထားသည်။

သမ္ဘိယာယနလက္ခဏာ။ ။ပိယတေ– ချစ်ခြင်း၊ ပိယော– ခြင်း၊ [ပီဝတ်, အပစ္စည်း၊ (သဏ္ဌာတဋ္ဌ ကပစ္စည်း) ပီ၌ ဤကို ဧယပြု။] သုဋ္ဌု+ ပိယော သမ္ဘိယော၊ သမ္ဘိယေန– လွန်စွာချစ်ခြင်းဖြင့်+ အယနံ–ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ သမ္ဘိယာယနံ–ခြင်း၊ [ဋီကာ၌ "ပရိတုသေန"ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သာ၊] တံ+ လက္ခဏံ ယသ္သာတိ သမ္ဘိယာယန လက္ခဏာ။

ပိဏနရသာ ။ ။ "ပရိပြုဟနရသာ " ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် ပိဏာဝတ် သည်ပင် ဝဍ္ဎန (တိုးပွားခြင်း) အနက်ဟောဟု ကြ၊ ပိဏယတိတုန်းကလည်း "ဝဍ္ဎေတိ"ဟု ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊ ဖရဏရသာတိ ပဏီတရုပေဟိ ကာယသ ဗျာပနရသာ–ပီဘိ ဖြစ်နေသောအခါ စိတ္တဇရုပ်တို့လည်း အလွန်ကောင်းမွန်ကြ၏၊ ထို ကြောင့် ထိုရုပ်တို့ဖြင့် တကိုယ်လုံးပြန့်အောင် ဖြန့်ခြင်းသည် ပီတိ၏ ကိစ္စတမျိုးတည်း။

သြဒဂျပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ ။ဥဒ္ဓံ+ အဂ္ဂံ ယသ္သာတိ ဥဒဂ္ဂံ၊ ဥဒဂ္ဂသ (ဥ+ အဂ္ဂသ) အထက်၌ အဖျားရှိနေသကဲ့သို့ ဖြစ်သောစိတ်၏၊ ဝါ-တက်ကြွသောစိတ်၏၊ ဘာဝေါ-သည်၊ သြဒဂျ၊ စိတ်သည် ထုံးစံအတိုင်း ဘင်ခဏ၌ ချုပ်ရသော်လည်း ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်နေသောစိတ်အစဉ်မှာ ပီဘိအတွက် တက်ကြွနေသကဲ့သို့ ထင်ရ၏၊ ထို စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်နှင့်တကွ တကိုယ်လုံးကား ဥဒ္ဓေဂါပီတိ ဖြစ်သောအခါ မြောက်ကြွနေတတ်လေသည်။

သုခံ။ ။"သုခ, ဒုက္ခ–သုခဝတ် ဒုက္ခဝတ်သည်၊ တကြိုယာယံ–ထို ချမ်းသာခြင်း, ဆင်းရဲခြင်းကြိယာ၌၊ ဝတ္ထုတိ–ဖြစ်၏" ဟု ဝတ်ကျမ်းနှင့် အညီ ချမ်းသာခြင်းကြိယာ ရအောင် "သုခံ"ဟု ဘာဝသာဓနပြုသည်၊ [သုခဝတ်, အပစ္စည်း၊] "သုဋ္ဌု

သတ္တာနှင့် သမ္မယုတ္တဓမ္မတို့ကို သာယာစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ သမ္မယုတ္တကာနံ - သမ္မယုတ်တရားတို့ကို၊ ဥပဗြူဟနရသံ - တိုးပွားစေခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ သမ္မယုတ္တကာနံ- တို့ကို၊ (လိုက်စေ)၊ အနုဂ္ဂဟ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ- အဘန်ဘန် ယူခြင်းသဘောတရားဟု ယောဂီတို့၊ပေ၊ထင်လာ၏၊ ဝါ-ချီးမြှင့်ခြင်း သဘောတရား ဟု၊ပေ၊ရှေးရှုထင်လာ၏။

စ-ဆက်၊ ဇနသံ-ထိုပီတိသုခတို့၏၊ ကတ္တုစိ-အချို့စိတ်၌၊ အဝိပ္ပယောဂေ- မကွေမကွာ ယှဉ်ခြင်းသည်၊ သတိပိ-ရှိပါသော်လည်း၊ ဇဋ္ဌာရမဏာပဋိလာဘ တုဋ္ဌိ- ဇဋ္ဌာရုံကိုရခြင်းကြောင့် နှစ်သက်ခြင်းသဘောသည်၊ ပီတိ- ပီတိတည်း၊ ပဋ္ဌိလဒ္ဓရသာနုဘဝနံ- ရအပ်ပြီးသော အာရုံအရသာကို ခံစားခြင်းသဘောသည်၊ သုခံ- သုခတည်း၊ ယတ္ထ - အကြင်စိတ်၌၊ ပီတိ - သည်၊ (အတ္ထိ - ရှိ၏၊ ယှဉ်၏-ဟူလို) တတ္ထ- ၌၊ သုခံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယတ္ထ သုခံ(အတ္ထိ)၊ တတ္ထ- ၌၊ နိယမတော - မြဲသောအားဖြင့်၊ ပီတိ - သည်၊ နအတ္ထိ- မရှိ၊ ပီတိ - ကို၊

ခါဒတိ"ဖြင့်ကား သုပုဗ္ဗ-ခါဒဓာတ်, ကွိပစ္စည်းဖြင့် "သုခ"ပြီးသည်ဟု ပြု၏၊ ခနတိ၌ လည်း"သုဋ္ဌု"လိုက်စေ၍"သုပုဗ္ဗ-ခနုဓာတ်,ကွိပစ္စည်း"ဖြင့်ပင်ပြီးစေ၏၊"သုခယတိ- ချမ်းသာစေတတ်၏၊ ဇုတိ သုခံ"ဟု ဟေတုကတ္တု သာဓနလည်းပြု၊

လက္ခဏာစသည်။ ။သာဒယတိ–(ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာနှင့်အညီ,ဓိမိက်နှီးရာ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သမ္မယုတ်တရားတို့ကို) သာယာစေတတ်၏၊ ဇုတိ သာတံ၊ သာဒဓာတ်, ကာရိတ်ပစ္စည်းကြေ, အပစ္စည်း၊ ဒကို တပ္ပြု၍ သာတံဟု ပြီး၏၊ သာတံ ("သာယာစေတတ်သည်၏ အဖြစ်" ဟု ဘာဝပ္ပဓာနကြို) + လက္ခဏံ ယသာတိ သာတလက္ခဏံ၊ သုခသည် ဓိမိနှင့် ယှဉ်ဘက်တရားတို့ကို (ထင်ကာ ဃင်ကာ ဖြစ်စေသောအားဖြင့်) တိုးပွားစေခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ ဒုက္ခသည် သမ္မယုတ်ကရားတို့ကို (မလွှဲသာ၍ ယှဉ်ရသော်လည်း သိမ်းပိုက်ချီးမြှင့်ခြင်း မရှိဘဲ) စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ဥပေက္ခာသည် အာရုံကို လစ်လျူရှုသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ သုခကား ထို ၂ ပါးကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ, သမ္မယုတ်တရားတို့ကို အနု– အဘန်ဘန်+ ဂဟ– ယူသကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကိုပင် "ချီးမြှောက်ခြင်း-ကျေးဇူးပြုခြင်း"ဟု ခေါ်ကြသည်။

သတိပိ။ ။ "ပီတိနှင့် သုခသည် အချို့စိတ်၌ အတူတကွ ယှဉ်ကြသည်မဟုတ်ပါလော၊ ထိုသို့ ယှဉ်ရာ၌ ထို ၂ ပါးတို့၏အထူးကို အဲဘယ်သို့ မှတ်ရပါမည်နည်း"ဟု မေးတွယ်ရှိ၍ " သတိပိ " စသည်မိန့်၊ အတူတကွ ယှဉ်ကြသော်လည်း ဇဋ္ဌာရုံရခြင်းကြောင့် နှစ်သက်မှုသည် ပီတိ , ထိုအာရုံကို ခံစားခြင်းလည် သုခ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကွဲပြားကြသည်-ဟူလို၊ ရှေ့ဝိတက် ဝိစာရအထူး ပြတုန်းက"သ ဗ္ဗ ပိ"စသော စာသွားမျိုးပင်တည်း။ ["ကတ္ထစိတိ-ပဌမဇ္ဈာနာဒိကေ"-ဋီကာ၊ အာဒိဖြင့် ပီတိသုခ ၂ ပါးလုံး ယှဉ်ရာစိတ်များကို ယူ။]

သခ်ၤါရကၠန္ဓသဂ်ဟိတာ - သခ်ၤါရကၠန္ဓာဖြင့် သိမ်းယူအပ်၏၊ သုခ-ကို၊ ဝေဒနာ ကၠန္ဓသဂ်ဟိတံ - ဝေဒနာကၠန္ဓာဖြင့် သိမ်းယူအပ်၏၊ ကန္တာရခိန္တသ-ခရီးခဲ၌ ပင်ပန်းနေသူ၏၊ ဝနၠေ,ာဒက သဝနဒသနေသုဝိယ - ဇာတသရတောကို ကြားရခြင်း, ရေကို မြင်ရခြင်းတို့၌ကဲ့သို့၊ ဒိတိ- သည်၊ (ဟောတိ - ဖြစ်၏၊) ဝနစ္ဆာယပ္ပဝေသန ဥဒကပရိဘောဂေသု ဝိယ-တောရိပ်သို့ဝင်ရခြင်း, ရေကို သုံးဆောင်ရခြင်းတို့၌ကဲ့သို့၊သုခံ-သုခသည်၊(ဟောတိ၊)တသ္မိံ တံသ္မိံ သမယေ-ထိုထိုအခါ၌၊ ပါကဋဘာဝတော- ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတံ - ဤ ဇုဋ္ဌာရမဏ ပဋိလာဘတဏှိအစရှိသောစကားကို၊(အာစရိယေဟိ-ရှေးဆရာ တို့သည်၊ တနည်း, မယာ- သည်၊) ဝုတ္တံ- ပြီ၊ ဇုတိ- ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ယတ္ထ ဒိတိ၊ ပေ၊ နိ နိယမတောဒိတိ၊ ။(စေတသိက်ယှဉ်ပုံသတိပ္ဋ္ဌာ၊) သုခက ဒိတိ ထက် ယှဉ်ရာစိတ်များသောကြောင့် ဒိတိသည် သုခနှင့် အမြဲယှဉ်ကြောင်းပြလို၍ "ယတ္ထ ဒိတိ, တတ္ထ သုခံ"ဟု မိန့်၏၊ သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်နှင့် စတုတ္ထဈာန်စိတ်များ၌ သုခသည် ဒိတိနှင့် မယှဉ်ကြောင်းပြလို၍ "ယတ္ထ သုခံ, တတ္ထ နု နိယမတော ဒိတိ" ဟု မိန့်သည်၊ ဝိတက် ဝိစာရတုန်းကလည်း ဤစကားမျိုး သုံးနိုင်၏။

ကန္တာရ၊ ပေ၊ သုခံ။ ။ဒိဒ-ဒိနဘာဝေ (ပင်ပန်းသည်၏အဖြစ်)၊ တပစ္စည်းကို ဇုန္ဒ ပြု၍ ဒိန္နော၊ ဝနမေဝ ဝနန္တံ၊ သုတ္တန္တကဲ့သို့ အန္တသဒ္ဒါ အနက်သီးခြား မရှိ၊ ["ဒဿန သဝနေသု"ဟု စာအများရှိ၏၊ ဒိတိဖြစ်ပုံကို ပြရာ၌ "တဿ ဟိ ပုရိသဿ ဇာတသရ ဝနသဏ္ဌာသဝနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဥဒကဒဿနာ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာကာရောဝိယ"ဟု အဋ္ဌ သာလိနီ အဋ္ဌကထာ၌ဖတ်ရ၏, သာရတ္ထဒီပကာ၌ဖတ်ရ၏ သဝနကိုရှေ့ ဒဿနကို နောက်ထား၍ ပြသောကြောင့် " ဝနၠေ,ာဒကသဝနဒဿနေသု ဝိယ " ဟု ရှိသင့်၏၊] ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း "သဝနဒဿနေသု"ဟု "သဝန"ပင် ရှေ့ကရှိသည်၊ ဤ၌ပါသော ဝိယတို့လည်း ဥဒါဟရဏ်ထုတ်ပြသောဥပမာဇာတကတို့တည်း။[ဝနၠ+ဥဒကဋ္ဌ-ဝနၠေ,ာဒကာနိ၊ သဝနဋ္ဌ + ဒဿနဋ္ဌ သဝနဒဿနာနိ၊ ဝနၠေ,ာဒကာနံ – တို့ကို+ သဝနဒဿနာနိ ဝနၠေ,ာဒက သဝနဒဿနာနိ= ဇာတသရ တောအုပ် ရှိရာ၌ ဟု တောအကြောင်းကို ကြားရခြင်း, ရေကို မြင်ရခြင်းတို့။]

တသ္မိံ တသ္မိံ ၊ ပေ ၊ ဧတံ ဝုတ္တံ။ ။ဇုဋ္ဌာရံကို ရရာအခါ–တော အကြောင်းကို ကြားရာအခါ ရေကို မြင်ရရာအခါတို့၌ ဒိတိဖြစ်လျှင် အတူယှဉ်ဘက် သုခလည်း ပါဝင်၏၊ သို့သော် ဒိတိဖြစ်ပုံက သုခဖြစ်ပုံထက် ထင်ရှား၏၊ ဇုဋ္ဌာရံကို ခံစားရာ အခါ–တောရိပ်ကို ဝင်မိ၍ အေးကနဲ ဖြစ်သွားရာအခါ ရေကို သောက်ရ ချိုးရရာ အခါတို့၌ သုခဖြစ်လျှင် ယှဉ်ဘက် ဒိတိလည်း ပါဝင်၏၊ သို့သော် သုခဖြစ်ပုံက ဒိတိဖြစ်ပုံထက် ထင်ရှား၏၊ ထိုသို့ သူ့အခါနှင့်သူ ထင်ရှားခြင်းကြောင့် ပဓာနနည်း နိဒဿနနည်း အားဖြင့် "ဇုဋ္ဌာရမဏ ပဋိလာဘတဏှိ"စသော "ကန္တာရခိန္တသ"စသော ဤစကားကို ဆိုရပါသည်–ဟူလို။

အသေစျာနသေ-ဤစျာန်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ အသို့ စျာနေ-၌၊ အယဉ္စ ပိတိ-ဤပိတိသည်ရင်း၊ ဣဒဉ္စ သုခံ-ဤသုခသည်ရင်း၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ ဣဒံ(စျာနံ)-ကို၊ ပိတိသုခန္တိ-ခံ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ အထ ဝါ-ထို့ပြင် တနည်းကား၊ ပိတိစ - ပိတိလည်း၊ သုခဉ္စ-လည်း၊ ပိတိသုခံ ပိတိသုခ၊ ဓမ္မဝိနယာဒယောဝိယ-ဓမ္မဝိနယော အစရှိသော သဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့တည်း၊ အသေစျာနသေ- ၏၊ ဝါ-ဘနည်း၊ အသို့ စျာနေ-၌၊ ဝိဝေကဇ-ဝိဝေကကြောင့်ဖြစ်သော၊ [ဝိဝေက၏အနက်ကို အကျယ်ပေးလိုက အဖွင့်ကြည့်ပေးလေ။] ပိတိသုခံ-သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ ဝေဒို-ဤသို့လည်း၊ ဝါ- ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဝိဝေကဇပိတိသုခံ - ခံမည်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊

အယဉ္စ ပိတိ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။"အယဉ္စ ပိတိ ဣဒဉ္စ သုခံ" ဖြင့် "ပိတိစ+သုခဉ္စ ပိတိ သုခံ" ဟု ဒွန္ဒသမာသ်ကို ပြု၏၊ "အသေစျာနသေ အတ္ထိ" ဖြင့် "ပိတိသုခံ+အသေ အတ္ထိတိ ပိတိသုခံ" ဟုရင်း, "အသို့ ဝါ စျာနေ အတ္ထိ" ဖြင့် "ပိတိသုခံ+အသို့ အတ္ထိတိ ပိတိသုခံ" ဟု ရင်း, ပြု၏၊ ဝိဂ္ဂဟ j မျိုးလုံးခ်ပင် (အ) ပစ္စည်း ဟု ဋီကာဆို၏၊ ဥပမာ-"အရိသ်ယသ အတ္ထိတိ အရိသသော-ဒုလာလိပ်ခေါင်းနာ ရှိသူ" ဟူရာ၌ ကဲ့သို့တည်း။ [ပိတိသုခသဒ္ဒတောစ(မှနော်ခ်ဌလည်း)အတ္ထိအတ္ထဝိသေသဝတော အသေစျာနသေ အသို့ ဝါ စျာနေတိ ဣဒေ အကာရော (အပစ္စည်း) ဒဋ္ဌော၊ ယထာ-အရိသသော"-ဋီကာ။]

မှတ်ချက် ။ ။ သက္ကတ၌ "အရိသသ်" ဟု လိပ်ခေါင်းရောဂါဟောရှိ၏၊ ပါဠိ၌ (ဘ်) ပျောက်၍ "အရိသ" ဟု ဖြစ်၏၊ အသတ္တိအနက်၌ အပစ္စည်းသက်သောအခါ ပျောက်နေသော(သ)လာ၍ "အရိသသော" ဟု ဖြစ်ရသည်၊ အရိသသော၌ (အပစ္စည်း) ဖြစ်ကြောင်းမှာ သက္ကတ သဒ္ဒါကျမ်း၌ ထင်ရှားပြီးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုဒ်ကို ဥပမာ ပြသည်၊ အကယ်၍ (ဏ) ပစ္စည်း သက်လျင် ဝုဒ္ဓိရောက်၍ "ပေတိသုခံ" ဟု ဖြစ်စရာ ရှိ၏။ အပစ္စည်းသက်သောကြောင့်သာ "ပိတိသုခံ" ဟု ဖြစ်ရသည်-ဟူလို။

ဝိဂ္ဂဟ ၂ မျိုးအဆုံး။ ။ပိတိသုခသည် ထိုစျာန်၌ယှဉ်ရကား ထိုစျာန်နှင့်ဆက်သွယ်နေကြောင်း သိစေလိုမှ "အသေစျာနသေ" ဟု သမ္ဗန္ဓဆင့်ဖြင့်ရင်း, ထိုစျာန်ထည်း၌ ပိတိသုခသည် အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်နေကြောင်းကိုသိစေလိုမှ "အသို့ စျာနေ" ဟု အဓိကရဏတ္ထဖြင့်ရင်း ဝိဂ္ဂဟ ၂ မျိုး ပြုရသည်ဟု မှတ်။ [ဝိဂ္ဂဟ ၂ မျိုးလုံးခ်ပင် အတ္ထိ ကြိယာ ပါနေ၏၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ အသေ၌ သမ္ဗန္ဓနိ ဟု ဆိုခင့် မရှိ။]

အထ ဝါ။ ။ဝိဝေကဇ်ကို စျာန်၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ပဌမနည်း ပြုပြီး၍, ပိတိသုခံ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ဒုတိယတနည်းပြုလိုသောကြောင့် "အထ ဝါ" စသည်မိန့်၊ "ဓမ္မောစ+ ဝိနယောစ ဓမ္မဝိနယော"၌ သမာဟာရဒ္ဒန်တွဲရသကဲ့သို့ ဤပိတိသုခ၌လည်း သမာဟာရ ဒ္ဒန်တွဲရသည်။ [လိန်ချင်းကား မတူ "သမာဟာရဒ္ဒန္ဒေပိ ဂဏ္ဍစိ ပုလ္လိင်ံ ဣစ္ဆန္တိ သဒ္ဒဝိဒူ"နှင့်အညီ "ဓမ္မဝိနယော"ဟု "သော ဝေါ မမ္ပယေန သတ္ထာ" အဖွင့်ခ်ပ်သုံးသည်။] ထို့နောက် ဝိဝေကဇ် နှင့် ပိတိသုခံကို ဗဟုဗ္ဗီဟိတွဲ၍ ဝိဝေကဇ်၌ ပဌမ ဝိဘတ် မကြေသော အလုတ္တသမာသ်ဟု မှတ်။

(တနည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဗျာနံ-သည်၊ ဝိဒေဝကဇံ- ဝိဒေဝကကြောင့် ဖြစ်သည်၊ ဟောတိယထေဝ-သို့သာလျှင်၊ ဝေ-တူ၊ ဣဒ္ဓေ-ဤဗျာနာ်၌၊ ဝိတိသုခမ္မိ-သည်လည်း၊ ဝိဒေဝကဇမေဝ - ကြောင့်ဖြစ်သည် သာလျှင်၊ ဟောတိ - ဖြစ်၏၊ အသ-ထိုဗျာန်၏၊ တဗ္ဗ-ထို ဝိဒေဝကကြောင့်ဖြစ်သော ဝိတိသုခသည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ(တသ္မာ)-ကြောင့်၊ ကေဝဒေနေဝ- ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဒေဝကဇံ ဝိတိသုခန္တိ ဝိ-ခံဟူ၍လည်း၊ ဝတ္ထု-ဆိုခြင်းငှါ၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဝိဘင်္ဂေ-၌၊ ဣဒံ သုခံ ဣမာယ ဝိတိယာ သဟဂတန္တိအာဒိနာ - သဟဂတံ အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ တေ-ဤဝိတိသုခ၏ အဖွင့်ကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ-ပြီး၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဟောတော်မူအပ်ပါ၏သော်လည်း၊ အဏ္ဍောကို၊ တတြာပိ-ထိုဗျာနဝိဘင်းပါ၌တော်၌လည်း၊ ဝေမေဝ-ဤဖွင့်ဆိုအပ်သည့်အတိုင်းသာ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- ၏။

ပဌမန္တိ-ကား၊ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ-ဂဏန်း အစဉ်အားဖြင့်၊ ပဌမံ-ပဌမ ဖြစ်သော(ဗျာနံ၌ စပ်၊) ဣဒံ-ဤဗျာန်ကို၊ ပဌမံ- ရှေးဦးစွာ၊ သမာပဇ္ဇတိ-

ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ ပဌမံ။ ။[ဒုကာ၌ ပုဗ္ဗတောပါ၌ကို အလျင်ဖွင့်ထား၏၊ယခု စာအုပ်များ၌ "ပုဗ္ဗတာ"ရှိသောကြောင့် ဤပါ၌ကို အလျင်ဖွင့်မည်။] ပုဗ္ဗံ – ရှေသို့ + အနုဂတံ–အစဉ်လိုက်သည်တည်း၊ အနုပုဗ္ဗံ၊"ရှေသို့အစဉ်လိုက်"ဟူသည် ပဌမနောံသို့ ဒုတိယလိုက် , ဒုတိယ နောက်သို့ တတိယ လိုက်ခြင်းတည်း၊ မြန်မာ ခေါ်ရိုးအားဖြင့် "အစဉ်အတိုင်း"ဟု ဆိုလိုသည်၊ အနုပုဗ္ဗတာ၌ တာပစ္စည်း သွတ္တတည်း၊"တာယ"ဟု ဆိုလိုလျက် ယ ကြေသည်၊ " ဂဏနာယ + အနုပုဗ္ဗတာ – ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ " ဟု ပြု။ [ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ ပဌမန္တိ ပါ ဒ္ဝေါ၊ တတ္ထာပိ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာယာတိ အတ္ထော။]

တနည်း။ ။ဤပါ၌အတိုင်းပင်"ဂဏနာနု ပုဗ္ဗတာ"၌ ယ အကြေမကြီဘဲ ပဌမာ ဝိဘတ္တိ၊ ဥပယောဂ် ဟု ကြံ၏၊ "ပဌမံ–ပဌမဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ–ဂဏန်း အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော သဒ္ဒါတည်း" ဟု ပေး။ [ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ ဝါ ပဌမန္တိ ဣဒံ ဝစနံတိ အတ္ထော။] " ဂဏနာနုပုဗ္ဗတော " ဟု လည်း ပါ၌တမျိုးရှိ၏၊ အနက်မှာ "ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာယ"အတိုင်းပင်တည်း။ [ဂဏနာနု ပုဗ္ဗတော ပဌမန္တိ ဣမိနာ ဒေသနာဂ္ဂမံ ဥလ္လိဂေ်တိ–ထင်ရှားပြ၏။] ဂဏန်းအစဉ်အားဖြင့် ပဌမ ဖြစ်ရခြင်းမှာလည်း ဘုရားဟောတော်မူစဉ်က ပဌမ ဟောတော်မူအပ်သော်ကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဤ "ပဌမ"ဟူသော အမည်သည် ဒေသနာဂ္ဂမ(ဟောစဉ်)အားဖြင့် ရအပ်သောအမည် ဖြစ်သည်–ဟူလို။

ပဌမံ သမာပဇ္ဇတိ ဘိ။ ။ဤနည်း၌ ဂဏန်းစဉ်အားဖြင့်သာ ပဌမအမည်ရသည် မဟုတ်သေး, ပဌမဝင်စားအပ်သောကြောင့်လည်း ပဌမအမည်ရသည်–ဟူလို၊ ဤအလို ပဌမံနောင် သမာပဇ္ဇတိ အနက်၌ တဗ္ဗိတ် အပစ္စည်းသက်၊ သို့သော် " ရှေးဦးစွာ ဝင်စားအပ် "ဟူသော ဤ အမှတ်လက္ခဏာသည် ပဌမ အမည်ရဘို့ရန် ဧကန်ဖြစ်သော သဒ္ဒပ္ပဝတ္တိနိမိတ် အမှတ်တံဆိပ် မဟုတ်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း– သမာပတ် ရှစ်ပါးလုံးကို

ဝင်စားအပ်၏၊ ဇုတိပိ - ထို့ကြောင့်လည်း၊ ပဌမံ - မည်၏၊ ပစ္ဆိုကဓမ္မေ-နိုဝရဏစသော ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို၊ ဗျာပေတိ-လောင်စေ၏၊ (ဗျာယတိ-လောင်တတ်၏၊) ဇုတိ ဗျာနံ-ဗျာနမည်၏၊ ဇုမိနာ-ဤဗျာန်ဖြင့်၊ ယောဂိနော - ယောဂိတို့သည်၊ ဗျာယန္တိ- ကသိဏ်းစသော အာရုံကို သိကြကုန်၏၊ ဇုတိပိ - ကြောင့်လည်း၊ ဗျာနံ- ၏၊ ပစ္ဆိုကဓမ္မေ - တို့ကို၊ ဒဟတိ - လောင်တတ်၏၊ ဝါ- တနည်း၊ ဂေါစရံ-ကသိဏ်းစသော အာရုံကို၊ စိန္တေန္တိ- သိကြ

ရ၍ ဝသီဘော် ၅ ပါးဖြင့် ဈာန်ဝင်စားမှု၌ အလေ့အလာများသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အစမှ စ၍ အဆုံးသို့ရင်း, အဆုံးမှ စ၍ အစသို့ရင်း, အကြားအကြား၌ လိုရာဈာန်ကို စ၍ရင်း, ဝင်စားနိုင်သောကြောင့်တည်း၊ မှန်၏—အစဆုံး ဝင်စားအပ်သောကြောင့် ပဌမခေါ်ရလျှင် ပြခဲ့သော ဝင်စားနည်း အရ နေဝသညာနာသညာဈာန် စသည်ကိုလည်း "ပဌမဈာန်"ဟု ခေါ်ခွင့် ရှိနေပေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌"ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ+ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော (ရအပ်သော) ဈာန်တည်း၊ ဇုတိ ပဌမံ"ဟု ဆိုသည်။

ပစ္ဆိုကဓမ္မေ ဗျာပေတိတိ။ ။"ဗျာပေတိတိ"ဟု စာအများရှိ၏၊ ဋီကာ၌ကား "နိုဝရဏာဒိ ပစ္ဆိုကဓမ္မေ ဒဟတိ"ဟု ဖွင့်၏၊ [အာဒိဖြင့် အထက် ဈာန်များအတွက် ဝိတက်စသော အောက်ဈာန်အင်္ဂါများကိုယူ။] ဤ၌ "ဒဟတိ"အဖွင့်ကို ထောက်လျှင် "ဗျာပေတိ" ဟုတ်ဟန်မတူ၊ "ဗျာယတိ" ဟု မူလပါဌ် ဖြစ်ဟန်တူ၏၊ မှန်၏—ဒဟနအနက်ကို ကာရိတ်မပါသော"ဍေ"ဓာတ်ရင်းကပင် ဟောနိုင်သည်၊ အနက်သဘောကို စဉ်းစားလျှင်လည်း ဝိတက်စသော ဈာန်(အင်္ဂါ)တို့သည် ပစ္ဆိုကဓမ္မကို သူတို့ကိုယ်တိုင် လောင်နိုင်—ပယ်နိုင်၏၊ သူတပါးကို လောင်စေတွယ် စေခိုင်းဘွယ် မလို။

ဇုမိနာ ယောဂိနော ဗျာယန္တိ တိ ဝိ။ ။ဇုတိပိ၌ ဝိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘိဏ္ဍန၊ "ရှေ့ဝိဂ္ဂဟတ္ထကြောင့်သာ ဈာနမည်သည် မဟုတ်သေး၊ ဤကရဏသာဓန ဝိဂ္ဂဟတ္ထကြောင့်လည်း ဈာနမည်သေး၏" ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် "ပစ္ဆိုကဓမ္မေ ဒဟတိ (နှိ), ဂေါစရံ ဝါ စိန္တေန္တိတိ အတ္ထော" သည် ဤ ဒုတိယဝိဂ္ဂဟ၏ အနက်ပြ—ဟု ယူကြ သော်လည်း မိမိကား ရှေးဝိဂ္ဂဟ ၂ ချက်၏ အစဉ်အတိုင်း အနက်ဖွင့်ဟု ထင်သည်။

ရှင်းဥပုံ။ — "ပစ္ဆိုကဓမ္မေ ဒဟန္တိ"သည် ယောဂိနော ဗျာယန္တိ၏ အနက်ဖွင့်ဖြစ်လျှင်"ယောဂိတို့သည် (ဤဈာန်ဖြင့်) ပစ္ဆိုကဓမ္မတို့ကို လောင်ရကုန်၏"ဟု အနက်ထွက်၏၊ အမှန်အားဖြင့် ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်သည် ပစ္ဆိုကဓမ္မတို့ကို လောင်နိုင်ပါ၍လား၊ ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်က မလောင်နိုင်ပါ၊ ဝိတက်စသည်တို့ကသာ လောင်နိုင်ပါသည်၊ ဥပမာ—လူသည် လောင်စာ ထင်းကို မလောင်နိုင်၊ မီးသည်သာ လောင်နိုင်သကဲ့သို့ တည်း၊ ထို့ကြောင့်ပစ္ဆိုကဓမ္မေ ဒဟန္တိသည် နော်ဝိဂ္ဂဟ၏အနက်ဖွင့် မဟုတ်ဘန်ရာ၊"ဒဟတိ" ဟု ကေဝုစ်ကြိယာဖြင့်"ဗျာယတိ"ဟူ သာ ရှေဝိဂ္ဂဟ၏အနက်ဖွင့်သာ ဖြစ်စရာရှိသည်၊ "ဂေါစရံ(ဝါ) စိန္တေန္တိ"ကား နောက်ဝိဂ္ဂဟအတွက် ဈေဝတ်၏ စိန္တနအနက်ကိုဖွင့်ခြင်းတည်း။ ["ဂေါစရံဝါ"ဟု ဝါသဒ္ဒါမပါလျှင် သာ၍ခံကောင်း၏။]

ကုန်၏၊ ဋုတိ အဝ္ဇော၊ ဝါ–တနည်း၊ သယံ–မိမိ ဟူသော စျာန်ကိုယ်တိုင်၊ တံ-ထိုကသိုဏ်းစသော အာရုံကို၊ စျာယတိ ဥပနိဇ္ဈာယတိ - ရှုတတ်၏၊ ဋုတိ စျာနံ–၏၊ တေနေဝ-ထိုသို့ ရှုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊(စျာနံ)ဥပနိဇ္ဈာန လက္ခဏန္တိ-ဏာရှိ၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တဒေတံ-ထိုစျာန်သည်၊ အာရမဏူပနိဇ္ဈာနံ-အာရမဏူပနိဇ္ဈာန်ဝင်း၊လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနံ-ဇ္ဈာန်ဝင်း၊ ဋုတိ ဒုဝိဓံ ဟောတိ၊ တတ္ထ- ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ ဥပစာရေန - ဥပစာရ စျာန်နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ အ်ဌ-န်သော၊သမာပတ္တိယော-သမာပတ်တို့ကို၊အာရမဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ-ဇ္ဈာန်ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊ ကသ္မာ - အဘယ့် ကြောင့်နည်း၊ ကသိဏာဒိအာရမဏူပနိဇ္ဈာယန တော – ကသိဏ်းစသော အာရုံကို ရှုတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဝိပဿနာ မဂ္ဂဖလာနိ - ဝိပဿနာ, မဂ်, ဖိုလ်တို့ကို၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ–ဇ္ဈာန် ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊ ကသ္မာ-နည်း၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာယနတော-အနိစ္စ စသော လက္ခဏာကို ရှုတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဣဒ-ဤဝိပဿ နာ, မဂ်, ဖိုလ်တို့တွင်၊ ဝိပဿနာ – နာသည်၊ အနိစ္စလက္ခဏာဒိနိ – အနိစ္စ လက္ခဏာအစရှိသည်တို့ကို၊ ဥပနိဇ္ဈာယတိ–ရှုတတ်၏၊ ပန-ကား၊ ဝိပဿနာ ယ-နာ၏၊ ဥပနိဇ္ဈာယနကိစ္စံ-ရှုခြင်းကိစ္စသည်၊ မဂ္ဂေန-မဂ်ဖြင့်၊ ဝါ-မဂ်ကျမှ၊ သိဒ္ဓတိ–ပြီးစီး၏၊ ဋုတိ-ကြောင့်၊ မဂ္ဂေါ–မဂ်ကို၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ-ဇ္ဈာန် ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ပန-ကား၊ ဖလံ - ဖိုလ်ကို၊ နိရောဓေ သ - နိဗ္ဗာန်၏၊ တထ လက္ခ ဏံ–မဖေါက်မပြန်သည်၏အဖြစ် ဟူသော လက္ခဏာကို၊ ဥပနိဇ္ဈာယတိ–၏၊

သယံ ဝါ၊ ပေ၊ ဈာနံ။ ။စျာယတိကို “ ဥပနိဇ္ဈာယတိ ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထို ဥပနိဇ္ဈာ ယတိကိုလည်း ဦးကာ၌ “ ပဿတိ–ရှု၏, ကြည့်၏ ”ဟု ဖွင့်သည်၊ မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှု သကဲ့သို့ ပဋိဘာဂနိမိတ်စသော ထိုအာရုံများကို ကြည့်တတ် ရှုတတ်သည်–ဟူလို၊ ဤ အဖွင့်သည် ရေမာတ်၏ ဩလောကနအနက်ဖွင့်တည်း၊ ဥပ+နိတို့ကား အနက်ထူးမရှိ၊ ပုဒ်ကို တန်ဆာဆင်သော ဥပသာရတို့သာ၊ ရေမာတ်၏ ဩလောကန အနက်ဟော ကြောင်းကိုလည်း ဒုတိယပါရာဇိက– ဥဒ္ဓေသယန္တိပုဒ်၌ အဋ္ဌကထာဖွင့်လိမ့်မည်။ [ဤ ဥပနိဇ္ဈာယတိအဖွင့်ကိုကြည့်၍ နောက်၌ အာရမဏူပနိဇ္ဈာန–စသည်ဖြင့် သုံးစွဲလတ္တံ့။]

ဝိပဿနာယ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။ [အဋ္ဌသာလိနီ၌ ဝုစ္စတိ မပါ။] မဂ်သည် အနိစ္စ စသောလက္ခဏာကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် မရှုသော်လည်း နိစ္စစသော ဝိပလ္လာသကို ပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ထို အနိစ္စစသော လက္ခဏာကို အသမ္မောဟ (မတွေ့မဝေ, ရှင်းပြီး လင်းပြီး) အနေအားဖြင့် ရှုရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် မဂ်လည်း လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်ပင် ဖြစ်၏–ဟု ပြလို၍ “ဝိပဿနာယ”စသည်မိန့်။ [မဂ်လည်း ဖိုလ်ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်၏ တထ လက္ခဏာကို အာရုံပြုသောကြောင့် “တထ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်”ဟု လည်း ဆိုနိုင်၏–ဟု ဦးကာမိန့်၏၊ တထလက္ခဏာဟူသည် နိဗ္ဗာန်၏ မဖေါက်ပြန်ခြင်း သဘောတည်း။]

ဧကတိ, လက္ခဏူပနိဗ္ဗာနန္တိ- ဗ္ဗာန်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပန-အတ္ထုဒ္ဓါရ သာမညမ္ပ တပါး, အတ္ထုဒ္ဒေသ ဝိသေသကို ဆိုဥုံးအံ့၊ ဧကမတ္ထိ အတ္ထေ - ၌ ဗျာနံပုဒ်၏ အနက်၌၊ အာရမဏူပနိဗ္ဗာနမေဝ-ကိုသာ၊ ဗျာနန္တိ-ဟူ၍ အမိပ္ပေတံ- ၏။

ဗ္ဗေ - ၌ ဗျာနံပုဒ်၏ အဖွင့်၌၊ (ဒ္ဒတ္ဗာ စောဒကော) အာဟ - ဆိုပြီ၊ (ကိုဝ်) ပန- စောဒနာပါဥုံးအံ့၊ ယံ (ဗျာနံ) - အကြင်ဗျာန်သည်၊ သဝိတက္ကံ ၊ပေ၊ ဝိတိသုခန္တိ - ခံ ဟူ၍၊ ဝေ - သို့၊ အပဒေသံ - ညွှန်ပြခြင်းကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ တံ ဗျာနံနာမ-ထိုဗျာန်မည်သည်၊ ကတမံ- အာဘယ်ပါနည်း၊ ဧကတိ-သို့၊(အာဟ၊ ပရိဟာရော-အဖြေကို၊မယာ-သည်၊)ဝုစ္စတေ-၏၊ ဝါ-ဆိုဥုံးအံ့: သဓနော - ဥစ္စာနှင့်တကွဖြစ်သော ယောဂျား၊ သပရိဇနော - အခြွေအရံနှင့် တကွဖြစ်သော ယောဂျား၊ ဧကတိ အာဒိသု-၌သို့အစရှိသောစကားရပ်တို့၌ ဓနဿ - ဥစ္စာကိုရင်း၊ ပရိဇနဿ - အခြွေအရံကိုရင်း၊ ထပေတ္ဝာ - ဖယ်ထား၍ အညော - ဥစ္စာ , အခြွေအရံမှ တပါးသော၊ အပဒေသောရဟော - ညွှန်ပြ ခြင်းကိုထိုက်သော ယောဂျားသည်၊ ဟောတိ ယထာ- ရှိသေးသကဲ့သို့၊ ဝေ-တူ၊ ဝိတက္ကာဒိဓမ္မေ-ဝိတက် အစရှိသော တရားတို့ကို၊ ထပေတ္ဝာ—၍၊ အညံ-ဝိတက် စသည်တို့မှ တပါးသော၊ အပဒေသောရဟံ – ထိုက်သောဗျာန်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့၊ ပန- အနွယကား၊ သရထာ- ရထားတပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ သ ပတ္တိ-ခြေလျင်တပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ သေနာ-စစ်တပ်၊ ဧကတိ-သို့၊ ဝုစ္စေ-ဆိုအပ်သော်၊ ဝါ-ဆိုအပ်ရာ၌၊ သေနင်္ဂေသု ဧဝ - စစ်တပ် အစိတ်အဝိုင်းတို့၌ သာ၊ သေနာသမ္ဗုတ်—သေနာ ဟု သမုတ်ခြင်းကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗာ ယထာ-သို့၊)

ယထာ သဓနော၊ ပေ၊ နတ္ထိ။ ။[ဥပမေယျနှင့် မတူသော ဥပမာနကို "ဝိသဒိ သော ပမာ"ဟုဌင်း, တူသောဥပမာနကို "သဒိသောပမာ" ဟုဌင်း ခေါ်၏၊ ထိုတွင်] " ဝိသဒိသောဒါဟရဏံ တာဝ ဒသ်ယေ၊ အာဟ— ယထာ သဓနော်တိ အာဒိ"— ဌီကာ၊ ဥစ္စာနှင့်တကွဖြစ်သော, အခြွေအရံနှင့်တကွဖြစ်သော ယောဂျားဟူရာ၌ ဥစ္စာ-အခြွေအရံအပြင် သီးခြားညွှန်ပြစရာ "ယောဂျား" ရှိသေးသကဲ့သို့, ၌ "သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဗီတိသုခံ" တို့၌ ဝိတက် ဝိစာရ ဗီတိသုခ (ကေဋ္ဌတာ) အပြင် သီးခြား ညွှန်ပြ စရာ"ဗျာန်"ဟူသောတရား မရှိတော့၊ ၌သို့ ဥပမာဘက်၌ အရှိနှင့်, ဥပမေယျဘက်၌ မရှိ ဖြစ်နေသောကြောင့် ၌ဥပမာကို "ဝိသဒိသူပမာ"ဟု ခေါ်သည်။

ယထာ ပန၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ ၌ကား သဒိသူပမာကို ပြသောစကားတည်း၊ "သရထာ သေနာ—ရထားတပ်နှင့်တကွဖြစ်သော စစ်တပ်, သပတ္တိ သေနာ—ခြေလျင် တပ်နှင့် တကွဖြစ်သောစစ်တပ် "ဟူရာ၌ ရထားတပ် ခြေလျင်တပ်တို့ကို ဖယ်ထား၍ " စစ်တပ် "ဟု သီးခြား မရှိ၊ ရထားတပ်စသော တပ်အစုကိုပင် သေနာဟု ခေါ်ရ သကဲ့သို့, ထို့အတူ ဝိတက်စသောဗျာန်အင်္ဂါအစိတ်ကို ဖယ်ထား၍ ဗျာန်ဟု သီးခြား

ဝေ-ဤ,အတူ၊ ရုဒ-ဤ ဗျာနုံဟူသော ပ ́ ̇ ̇ ̇

ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ-ကား၊ ဥပဂတ္ဝါ-ရောက်၍၊ ပါပုဏိတ္တာ-ရောက်၍၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဝါ-တနည်း၊ ဥပသမ္ပာဒယိတ္တာ-ပြီးစေ၍၊ နိပ္ပါဒေတ္တာ-ပြီးစေ၍၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပန- ဆက်၊ ဝိဘင်္ဂေ-၌၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ ပဌမသော၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပဒါတိ-ဒါဟူ၍ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တသ္မာပိ- ထို စျာနဝိဘင်း ပါဠိတော်၏လည်း၊ ဝေမေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်းသာ၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ-ကား၊ ပဌမသော စျာနသော-ပဌမစျာန်၏၊ ဝါ-ကို၊ ဝါ-သို့၊ လာဘော ပဋိလာဘော-ရခြင်း၊ ပတ္တိ သမ္ပတ္တိ - ရောက်ခြင်း၊ ဖုသနာ သမ္ဖုသနာ-ထိခြင်း၊ သစ္ဆိကိရိယာ - မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ ဥပသမ္ပဒါ - ပြီးစီးခြင်း၊] ဝိဟာသိန္တိ (ပဒသေ)-၏၊ (အတ္ထောဌ်စပ်)၊ ဗောဓိမဏ္ဍော-ဣန္ဒြေ၌၊ နိသဇ္ဇသခ်ါတေန - ထိုင်နေခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဣရိယာပထဝိဟာရေန-ဣရိယာပုထ် တည်းဟူသော နေခြင်းဖြင့်၊ ဣတိဝုတ္တပုဂ္ဂလာရစျာနသမာဓိ - ဤဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော စျာန်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်၊ ဟုတ္တာ, အတ္ထဘာဝသော-အတ္ထဘော၏၊ ဝါ-ကို၊ ဣရိယံ - အမူအရာကို၊ ဝုတ္တိ- ဖြစ်ခြင်းကို၊ ပါလနံ-စောင့်ခြင်းကို၊ ယပနံ ယာပနံ-ရှည်သောကာလသို့ရောက်စေခြင်းကို၊ စာရံ - လှည့်လည်ခြင်းကို၊ ဝိဟာရံ - ဣရိယာတပါး, ညောင်းညာ များကို, တပါးဖြင့်ဖြတ်, မကျလတ်အောင်, ဆောင်ခြင်းကို၊ အဘိနိပ္ပါဒေသိ- ပြီးစေတော်မူပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ — သာဓကကား၊ ဝိဘင်္ဂေ- ၌၊ ဝိဟရတိတိ— ဣရိယတိ၊ ပေ၊ ဝိဟရတိတိ - ဟူသော၊ ဘေ (သုတ္တံ) - ဤ ပါဠိကို၊ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ ပြီ။ [ဝိဟရတိတိ-ကား၊ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ - ဖြစ်၏၊ ပါလေတိ - စောင့်

ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ။ ။"ဥပဂန္ဓာ၊ ပါပုဏိတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဟူသော အဖွင့်ကို ထောက်၍ "ဥပ+သံ-ပဇ္ဇ"၌ ဥပ+သံ ဥပသာရတို့သည် အနက်ထူးမရှိကြ-ဟု သိရ၏၊ မှန်၏—"ဥပဂန္ဓာ"ဟု ပဌမဖွင့်ရာ၌ ဥပကို အနက်ရှိ-ဟု ထင်ရသော်လည်း " ပါပုဏိတ္တာ " ဟု ဥဒ္ဒေသဖွင့်သောအခါ ပဇ္ဇ၌ ပဒစာတ်၏ ဂတိအနက်သာ ရသောကြောင့် ဥပ—သံတို့ အနက်အထူးမရှိ ဟု သိသာလေသည်၊" ဥပသမ္ပဇ္ဇ--ရောက်၍" ဟု ပေး။

ဥပသမ္ပာဒယိတ္တာ ဝါ။ ။ဤနည်း၌ ဥပ+သံတို့ အနက်ရှိ၏၊ မှန်၏—ပဒစာတ် သက်သက်သည် "ရောက်ခြင်း" အနက်ကို ဟော၏၊ ဥပ+သံတို့ အတွက်ကြောင့် ဥပသမ္ပာဒန အနက်ကိုဟောနိုင်၏၊ ထိုဥပသမ္ပာဒနဟူသည်လည်း "ပြည့်စုံခြင်း"မဟုတ်, "ပြီးစေခြင်း"ဟု သိစေလိုရ၏"နိပ္ပါဒေတ္တာ"ဟုဖွင့်သည်၊ "ဥပသမ္ပဇ္ဇ (ကာရိတ်ကြေ)-ပြီးစေ၍" ဟု ပေး။ [ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ ဣတ္ထေ ဥပ+သံ သဒ္ဒါ ဥပလဒ္ဓတိတိ အာဒိသုဝိယ (ဥပလဒ္ဓတိ၌ ဥပအနက် မရှိသကဲ့သို့) နိရတ္ထကာတိ ဒသေတုံ ဥပဂန္ဓာတိ အာဒိ ဝတ္တာ ပုန တေသံ သာတ္ထကဘာဝံ ဒသေတုံ ဥပသမ္ပာဒယိတ္တာတိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ ဣတ္ထေ ပတ္တာ သာဓေတ္တာတိ ဝါ အတ္ထော။]

ရှောက်၏၊ ယပေတိ ယာ့ပေတိ - ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေ၏၊ စရတိ - လှည့်လည်သည်၏၊ ဝိဟရတိ - ဋ္ဌာဝိယာတပါး၊ပေ၊ဆောင်၏၊ တေန - ထို့ကြောင့်၊ ဝိဟရတိတိ-တိ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-အပ်၏။]

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှတပါး, စောဒကပက္ခကို ဆိုဝုံးအံ့ကို-အဘယ်ကို၊ ကတ္တာ -၍၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဋ္ဌမံ ဈာနံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ - ရောက်၍၊ ဝိဟာသိ-နေတော်မူသနည်း၊ ဋ္ဌတိ - ဤကား အမေးတည်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ - ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဘာဝေတ္တာ - ဖြစ်စေ၍၊ ဝါ - ပွားစေ၍၊ (ဘဂဝါ ဋ္ဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊) ကတရံ - အဘယ် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဘာဝေတ္တာ ဘဂဝါ ဋ္ဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ-သနည်း၊ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ-အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဘာဝေတ္တာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဝါ- ပွားစေ၍၊ ဘဂဝါ - သည်၊ ဋ္ဌမံ ဈာနံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ရောက်၍၊ ဝိဟာသိ-တော်မူ၏၊ အညေန-မြတ်စွာဘုရား မှ တပါးသော၊ တဒတ္ထိကေန-ထိုဈာန်ကို အလိုရှိသူသည်၊ ကိ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်ပါသနည်း၊ ဋ္ဌတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အညေနဝိ-အခြားသူသည်လည်း၊ ဧတံဝါ ကမ္မဋ္ဌာနံ - ၏ အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သော်၎င်း၊ ပထဝီ ကသိဏာဒိနံ - ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိသည် တို့တွင်၊ အညတရံဝါ - တပါးပါးကိုသော်၎င်း၊ ဘာဝေတဗ္ဗံ- ဖြစ်စေထိုက်၏၊ ဝါ - ပွါးစေ ထိုက်၏၊ [အာဒိဖြင့် ပဌမဈာန်ကို ဆောင်စွမ်းနိုင်သော ၂၅ပါး တို့တွင် ကျန် ၂၃ပါးကို ယူ၊] တေသံ- ထို ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၏၊ ဘာဝနာနယော - ပွားစေပုံနည်းကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ဋ္ဌ-ဤ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ (ဘာဝနာနယေ-ကို၊) ဝုစ္စမာနေ-ဆိုအပ်သော်၊ အတိဘာရိယံ-အလွန် လေးလံသော၊ ဝိနယနိဒါနံ - ဝိနည်းပါဠိတော်၏ နိဒါန်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝါ - ဖြစ်စရာရှိ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပါဠိယာ-ပါဠိတော်၏၊ အတ္ထပ္ပကာသနတ္ထာမေဝ- အနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်းမျှကိုသာ၊ ကရောမ-ပြုကုန်တော့အုံ၊ ဋ္ဌတိ-အပြီးတည်း၊ ....ပဌမဈာနကထာ-ထုတ်သည်၊ ဝါ-ပဌမဈာန်၏ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-အပြီးတည်း။

ဋ္ဌရိယံ၊ ပေ၊ အာဒိနိပ္ပါဒေသိ"တိ အဏ္ဍော။ ။ ဋ္ဌရိယန္တိ ကြိယံ (အမှုအရာ ကြိယာကို)၊ ဝုတ္တိတိ အာဒီနိ တသ္မေ ဝေဝစနာနိ၊ ကေ ဋ္ဌရိယာပထမာဝနံ ဋ္ဌရိယာပထန္တရေဟိ ရက္ခဏံ ပါလနံ၊-သာရတ္ထား "ယာပေန္တိတိ ယပနာ၊ ဧဝံ ယာပနာ၊ ဧဝံ ဗုဒ္ဓန္တာနံ ဝသေန ပန ပုရိမပဒေ ရဿတ္တံ ကတံ" - အဋ္ဌသာလိနီ၊ ဤအလို "ယာ ဓာတ် + ဏာ ပေ + ယုဖြင့် "ယာပန" သည် ပုဒ်ရင်း၊ "ယံပနာ" ကား ဝေနေယျဗျာသယ အလိုကျအောင် ရဿပြုထားသောပုဒ်တည်း "ဟု မှတ်။

ဝိဘဇ္ဇဝိစာရာနံ ဂူပသမာတိ- ကား၊ ဝိတက္ကသမ- ဝိတက်၏ငင်း၊ဝိစာရသမ-၏ငင်း၊ ဇုတိ-သို့၊ဇုမေသံဒ္ဓိနှ-ဤ ၂ပါးသောတရားတို့၏၊ ဂူပသမာ-ငြိမ်းဇ ခြင်းကြောင့်၊ သမတိက္ကမာ - လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုတိယဈာန ဣဇ္ဈတေ- ဒုတိယဈာန် ခဏ်၌၊ အပါတုဘာဝါ- ထင်ရှား မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဇုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တတ္ထ - ထိုဝိတက္က ဝိစာရာနံ ဂူပသမာ ဟူသော ပါဠိ၌၊ (စောဒနာ သောဓနာ နယော-စောဒနာ သောဓနာနည်းကို၊ ဝေ-ဤဆိုအပ်လတ္တံသောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဒုတိယဈာနေ-၌၊ သဗ္ဗေပိ-လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဌမဈာနဓမ္မာ - ပဌမဈာန် တရားတို့သည်၊ ကိဉ္စာပိ နသန္တိ-

ဝိတက္ကသမ၊ ပေ၊ သမတိက္ကမာ။ ။"ဝိတက္ကသမ ဝိစာရသမ" ဖြင့် "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ"ပုဒ်၏ အသမာဟာရဒွန္ဒပုဒ် ဖြစ်ကြောင်း ပြု၏၊ "ဝိတက္ကောစ+ ဝိစာရောစ-ဝိတက္ကဝိစာရာ"ဟု ပြု၊"သမတိက္ကမာ"ကား ဂူပသမာ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း၊ ခဲ့ဦး-အုံ့၊— "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဂူပသမာ" ဖြင့် ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ (ဟိုအာရုံ ဒီအာရုံသို့ မတက်ရောက် မပွတ်တိုက်ဘဲ) ငြိမ်သက် နေရုံမျှကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်, ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ အပြစ်ကိုမြင်၍ ဒုတိယဈာန်ရအောင် အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်၌ ဝိတက်ဝိစာရ မပါသော ဒုတိယဈာန်ရသဖြင့် ဝိတက် ဝိစာရတို့ကိုပယ်ခွါ၍ လွန်မြောက်လာခဲ့ခြင်းကို "ဂူပသမာ" ဆိုလိုသည် ဟု ပြလိုရ၍ "သမတိက္ကမာ" ဟု ဖွင့်သည်၊ မှန်၏—ရူပဈာန်များသည် အင်္ဂါတိက္ကမဈာန်များတည်း၊ ဆိုလိုရင်းမှာ—"ဒုတိယဈာန် ခဏဝယ် ဝိတက်ဝိစာရတို့ မဖြစ်တော့ခြင်း မယှဉ်တော့ခြင်းတည်း"ဟု ဥဒ္ဒေသကတ္ထပြလိုရ၍ "ဒုတိယဈာနက္ခဏေ အပါတုဘာဝါ"ဟု မိန့်သည်။

မေးဘွယ်။ ။"ဝိတက် ဝိစာရတို့ကို လွန်မြောက်ခြင်း"ဟု အဓိပ္ပါယ် ဆိုလိုလျှင် တခါတည်း ပြီးစီးအောင် "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ (ဂူပသမာ—ဟု မဟောတော့ဘဲ) သမတိက္ကမာ"ဟု ဟောပါတော့လော၊ အဘယ်ကြောင့် "ဂူပသမာ" ဟု အဓိပ္ပါယ် တိမ်မြုပ်သော သဒ္ဒါဖြင့် ဟောရုပါသနည်း—ဟု မေးဘွယ် ရှိ၏၊ အဖြေကား—ဝိတက်သည် ဟိုအာရုံတက် ဒီအာရုံတက်ဖြစ်၍ မငြိမ်သက်သော အင်္ဂဝပသန္တ တရားတည်း၊ ဝိစာရလည်း အဖန်ဖန်ပွတ်တိုက်သကဲ့သို့ဖြစ်သောကြောင့် မငြိမ်သောတရားပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝိတက်ကို"ဝိပ္ပါရဝါ, ပရိပ္ဖန္ဒနဘာဝေါ"ဟုရင်း ဝိစာရကို"အနုသ္သုရဏာ" ဟုရင်း ဆိုခဲ့သည်၊ ဤသို့ မငြိမ်မသက်လွင်လှက်သောသဘာဝတရားများဖြစ်၍ ထိုတရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်းကိုပင် "ဂူပသမ—ငြိမ်သက်ခြင်း" ဟု ဒေသနာဝိလာသညာဏ်တော်ဖြင့် သူ့ဌာနနှင့်လျော်သော ပါဠိတော်ကို ထုတ်ခဲ့၏ သုံးစွဲတော်မူပါသည်။ [ဂူပသမာတိ ဂူပသမဟေတု၊—ဋီကာ၊ သ္ဓာကို ဟိတ်အနက်၌ သက်စေ—ဟူလို။]

ကိဉ္စာပိ ၊ ပေ ၊ ဇ်ဝံ ဝုတ္တံ ။ ။ဒုတိယဈာန်၌ ပဌမဈာန်တုန်းက တရားအားလုံး (ဝိတက်ဝိစာရသာ မက, ဖဿ စသော တရားအားလုံး) မပါကြတော့သည် မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ် အနက်အထူးကို ပြုခြင်း အကျိုးငှါ ("ဖဿာဒိ ပဌမဈာနိက ဓမ္မာနံ ဂူပသမာ"ဟု မဟောဘဲ) "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဂူပသမာ"ဟု ဟောတော်မူပါသနည်း—ဟု

အကယ်၍ကား မရှိပါပေကုန်၊ ဟိ-မှန်၏၊ တနည်း, ဟိ(ယဿ) - ကြောင့်၊ ပဌမဈာနေ - ၌၊ ဖဿာဒယော - ဖဿ အစရှိကုန်သော တရားတို့သည်၊ အညေယေဝ - ဒုတိယဈာန် ဖဿ စသည်တို့မှ တမျိုး တခြားတို့ သာတည်း၊ ဋုဓ-ဤ ဒုတိယဈာန်၌၊ (ဖဿာဒယော-တို့သည်၊) အညေယေဝ-ပဌမဈာန် ဖဿစသည်တို့မှ တမျိုးတခြားတို့သာတည်း၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ ဒုတိယဈာနေ-၌၊ သဗ္ဗေပိ- ကုန်သော၊ ပဌမဈာန ဓမ္မာ - တို့သည်၊ ကိဉ္စာပိ နသန္တိ- နှင့်၊ (ပြန်လှည့်စပ်သည်၊) ပန- ထိုသို့ပင် မရှိပါကုန်သော်လည်း၊ သြဠာရိကသ သြဠာရိကသ-ရုန့်ရင်း ရုန့်ရင်းသော၊အင်္ဂသ-ဈာန်အင်္ဂါကို၊ သမတိက္ကမာ-ကြောင့်၊ ပဌမဈာနတော-ဈာန်မှ၊ပရေသံ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုတိယဈာနာဒိနံ-ဒုတိယဈာန် အစရှိသည်တို့ကို၊ အဓိဂမော-ရခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဋုတိ ဋုမသ အတ္ထသ- ကို၊ (ဒီပနဋ္ဌ ယုပစ္စည်းရှိ၍ ဆင်ခြင်ထားသည်၊)ဒီပ နတ္ထံ- ပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာတိ-မာဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဋုတိ ဧဝေဒိတဗ္ဗံ။

စောဒနာဘွယ်ရှိသောကြောင့် "ကိဉ္စာပိ ၊ ပေ ၊ ဧဝံ ဝုတ္တံ" ဟု မိန့်၊ ဒုတိယဈာန်၌ ပဌမ ဈာန်တုန်းက တရားအားလုံး မပါတော့သည်ကား မှန်ပါပေ၏၊ သို့သော် "ရုန့်ရင်း သော အောက်အောက် ဈာန်အင်္ဂါကို လွန်မြောက်နိုင်မှ အထက်အထက် ဈာန်များကို ရနိုင်၏" ဟူသော အနက်အထူးကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"ဟု မိန့်ရသည်–ဟူလို။ [ဤကား – "ကိဉ္စာပိ" နေရာဝယ် "နနု" ထည့်လျက် စောဒကာ ဘောဂဝါကျ လုပ်ပြီးလျှင် "ဒီပနတ္ထံ"ဟူသော အဖြေကိုမြင်၍ "အဘယ်အကျိုးငှါ" ဟု အတင်ထုတ်အပ်သော ရိုးရာ ကျမ်းတက်နည်းတည်း၊ သာရတ္ထဒီပကား တမျိုးကျမ်း တက်ပြ၏၊ ရှုကြလေတော့။]

ဝါကျနှဲ့။ ။ထို ကိဉ္စာပိ-စသော ဝါကျ၌ "ကိဉ္စာပိ၊ပေ၊နသန္တိ"သည် အနုဂ္ဂဟတ္ထ (သမ္ပာဝနာ) ဝါကျ၊ သြဠာရိကသ-စသော ဝါကျကား ဂရုဟာ (အရှုရှုတ္ထ) ဝါကျ၊ ပန–အရှုရှုတ္ထ ဧောတကာ၊ "အညေယေဝ၊ပေ၊အညေ ဋုဓ"ကား ပါရိုးပါစဉ် မဟုတ်၊ ဤနေရာ၌သာ "သဗ္ဗေပိ ပဌမဈာန ဓမ္မာ နသန္တိ"ကို ခိုင်မြဲစေလိုလျှင်အပိုထည့်အပ်သော ဒဋ္ဌိဝါကျ၊ တနည်း – " ဟိ ယသ္မာ " ဟု စွဲလျှင် ဟေတုဝါကျတည်း၊ ဤဝါကျကို ထောက်လျှင် "ဒုတိယဈာနေ သဗ္ဗေပိ ပဌမဈာနဓမ္မာ နသန္တိ"သည် ဒဋ္ဌိယဝါကျ,ဖလ ဝါကျလည်း အမည်ရပြန်၏။ [ထုံးစံအတိုင်း "နနု–ကိမတ္ထံ" ထည့်လျက် စောဒကာ ဘောဂ, စောဒနာဝါကျသွင်း၍လည်း အနက်ပေးလေဉ္စား။]

မှတ်ချက် ။ ။ "ဒုတိယဈာနာဒိနံ အဓိဂမော ဟောတိတိ ဒီပနတ္ထံ ဝိတက္ကဝိစာ ရာနံ ဝူပသမာတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ"ဟူသောစကား၌"ဒုတိယဈာနာဒိနံ"ဟု အာဒိဖြင့် ဆိုပုံကို ကောက်ချက်ချလျှင် "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ " ဟူသောစကားသည် ဒုတိယဈာန် ရခြင်း၏အကြောင်းကိုသာ ပြသောစကား မဟုတ်သေး, ပီတိကိုလွန်မြောက်ခြင်းသည်

ဆုဇ - ဤဗျာနကထာ၌၊ နိယကဗျတ္တံ - မိမိကို မှီ၍ဖြစ်သော အဗျတ္တကို၊ အဗျတ္တန္တိ–အဗျဘူဟု၍၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏၊ ဝိဘင်္ဂံ ပန-ဗျာနဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ကား၊ တနည်း,ဝိဘင်္ဂံ ပန-၌လည်း၊ အဗျတ္တံ ပစ္စတ္တန္တိ-တံဟူ၍၊ ဣဿရမေဝ - ဤမျှလောက်ကိုသာ (ပါဠိရှိအတိုင်း)၊ တနည်း, ဧဝမေव - ဤ့အတိုင်းသာ(ဖြစ်သင့်သောပါဠိ၊ ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-

တတိယဈာန်ကို ရခြင်း၏အကြောင်း , သုခကို လွန်မြောက်ခြင်းသည် စတုတ္ထဈာန်ကို ရခြင်း၏အကြောင်းဟု အထက်ဈာန်တို့ကို ရခြင်း၏ အကြောင်းများကိုလည်း ပြရာ ရောက်သေး၏၊ ထို့ကြောင့် "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"သည် ဝိတိသုခသမတိက္ကမတို့ အတွက်ပါ မှတ်၍ပြသော ဥပလက္ခဏနည်း , အဝယဝူပစာရ (ဧကဒေသူပစာရ) စကားတည်းဟု မှတ်။ [တေသံ (ထို ဝိတက် ဝိစာရ ဝိတိသုခ သမတိက္ကမတို့၏) ဧကဒေသဘူတံ ဝိတက္ကဝိစာရသမတိက္ကမဝစနံ အဝယဝစန သမုဒါယောပလက္ခဏနယေန တံ ဒိပကံ (ထို ဝိတိသုခတို့ကို လွန်မြောက်ခြင်းသည် တတိယ စတုတ္ထဈာန်များကို ရခြင်း၏ အကြောင်းတည်း–ဟူသောအနက်ကို ပြုတတ်သောစကားဟု) ဝုတ္တံ၊–သာရတ္ထ။]

နိယကဗျတ္တမမိဇမ္ပတံ။ ။အဋ္ဌသာလိနီ , အဗျတ္တတိက်အဖွင့်၌ " ဂေါစရဗျတ္တ, နိယကဗျတ္တ, အဗျတ္တဗျတ္တ, ဝိသယဗျတ္တ"ဟု ၄ မျိုးလာ၏၊ ထို ၄ မျိုးတွင် ဤ အဗျတ္တံ အရ၌ ဂေါစရဗျတ္တ စသည်ကိုမလိုအပ် , နိယကဗျတ္တကိုသာ လိုအပ်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း–အဗျတ္တံသည် ဈာနံ၏ ဝိသေသနဖြစ်ရကား " အဗျတ္တံ " အရ ဈာန်ကိုရ၏၊ ထို ဈာန်ကား (မိမိသန္တာန်ကို မှီ၍ဖြစ်သော) နိယကတရား ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ကစ္စည်းဝတ္ထု – ဒေါ ဝသစသုတ်၌ "နိယကော = နိယဇာ" ဟု ရှိသော်လည်း ဤ နိယကသည် ထို နိယတမ္ဗြစ်လာသောပုဒ် မဟုတ်၊ နိယံ ပုတ္တံ၌"နိယံ (နိဿာယ+ဇာတံ) – မိမိကို မှီ၍ဖြစ်သော"ဟု အနက်ပေးရသကဲ့သို့,"နိယက–မိမိသန္တာန်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော" ဟု အနက်ပေးရသောပုဒ်တည်း၊ နိဿာယ+ဇာတံ–နိယံ၊ "နိယံယေဝ နိယကံ" ဟု သွတ္ထတ္ထိတ်ပြု၊ နိယကဗျ+တံ+အဗျတ္တဗျာဝါ နိယကဗျတ္တံ။ ["အဗျတ္တံတိ သကသန္တတိနိယကံ"–အဗျတ္တတိက်ဖွင့် မူလဋီကာ၊...."သကသန္တတိ နိယကန္တိ–သကသန္တတိ နိဿာယ ဇာတန္တိ အတ္ထော"–မဓုဋီကာ။]

ဝိဘင်္ဂံ ပန၊ ဣ၊ ဝုတ္တံ။ ။"တတ္ထ (ထို နိယကဗျတ္တကို အလိုရှိအပ်ရာ၌) ကာရဏာ မာဟ–ဝိဘင်္ဂံ ပနာတိ အာဒိ၊ ပန သဒ္ဒေါ ဝိ အဝိသဒ္ဒတ္ထော၊ ဝိဘင်္ဂံဝိတိ အတ္ထော"–သာရတ္ထ၊ ဤဋီကာဖွင့်ပုံ ထောက်လှမ်း " ဣဿရမေဝ ဝုတ္တံ " ဟု မရှိသင့်၊ " ဧဝမေဝ ဝုတ္တံ" ဟု ရှိသင့်၏၊ "ဣဿရမေဝ" သည် မပြည့်စုံဟု ပြ၍ "ဧဝမေဝ" ကား ဤ အဓိကထာနှင့် ထပ်တူဟု ပြ၏၊ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌လည်း၊ "ပစ္စတ္တံ" ဟုဟောတော်မူသော ကြောင့် " နိယကဗျတ္တကို အလိုရှိအပ်သည် " ဟူသော စကားနှင့် ထပ်တူကျသည်–ဟူလို။ [ပစ္စတ္တံကိုလည်း " အဘာဝနံ ၊ ပတိ ပစ္စတ္တံ=မိမိကိုစွဲ၍ဖြစ်သောတရား၊ ဤသို့ ဝိဂ္ဂဟပြုလျှင် နိယကနှင့် တထပ်သည်းကျ၏။]

ကြောင့်၊ နိယကဒ္ဓတ္ထံ-တ္ထကို၊ အဓိပ္ပေတံ-၏၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ အတ္ထနိ-မိမိ၌၊ ဇာတံ- ဖြစ်သော၊ အတ္ထနော- ၏၊ သန္တာနေ - သန္တာန်၌၊ နိဗ္ဗတ္တံ- ဖြစ်သော၊ ဣတိ-သို့၊ ဏ္ဍ- ဤအဒိန္နာတ္တိပုဒ်၌၊ အယံ အတ္ထော-ဤအနက်သည်၊(ဟောတိ)။

သမ္မသာဒနန္တိ ဏ္ဍ- နံဟူသော ဤ ပါဠိ၌၊ သဒ္ဒါ-သဒ္ဒါကို၊ သမ္မသာဒနံ-နဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သမ္မသာဒန ယောဂတော-ကြည်လင်စေတတ်သော သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ ဗျာနမ္မိ - ဗျာန် သည်လည်း၊ သမ္မသာဒနံ - နဟု မည်၏၊ (ကိမိဝ - အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊) နိလဝဏ္ဏယောဂတော - ညိုသော အဆင်းဂုဏ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ နိလဝတ္ထုံ ဝိယ- နိလဝတ္ထု မည်သကဲ့သို့တည်း၊ ဝါ-

အတ္ထနိ၊ ပေ၊ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ။"အတ္ထနိ ဇာတံ"ပါဠိဖြင့် အဒ္ဓတ္ထကို"အဓိ+အတ္ထ" ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ အဓိသဒ္ဒါသည် ဇာတ အနက်ဟော၊"အတ္ထနိ+ဇာတံ—အဒ္ဓတ္ထံ" ဟု အဗျယီဘော သမာသ်တွဲပါ—ဟု ပြ၏၊ "အတ္ထနိ-မိမိ၌" ဟုရာဝယ် " မိမိ၏ စိတ်အစဉ်၌ " ဟု ၎င်း , ဇာတအရလည်း ဥပါဒါခြင်း , မွေးဖွားခြင်း , အနက်ကိုမယူဘဲ " ဥပါဒါ ဌိ ဘင် ခဏ ဒု ပါးလုံးနှင့် ပြည့်စုံသော ဖြစ်ခြင်းအနက်ကို ယူပါ " ဟုဂုဏ်းသိစေလို၍ "အတ္ထနော သန္တာနေ နိဗ္ဗတ္တံ" ဟု အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ပြသည်၊ အချုပ်မှာ—အတ္ထနိ + ဇာတံဖြင့် အဓိအနက်နှင့်တကွ သမာသ်တွဲပုံကို ပြ၍ " အတ္ထနော သန္တာနေ နိဗ္ဗတ္တံ " ဖြင့် အဓိပ္ပါယတ္ထကိုပြ၏၊ ထို့ကြောင့် အယမေတ္ထ အတ္ထော၌ သဒ္ဒတ္ထ အဓိပ္ပါယတ္ထ ၂ မျိုးလုံးကို "အတ္ထော" ဟု မှတ်ပါ။

သမ္မသာဒနံ၊ ပေ၊ နိလဝတ္ထုံ ဝိယ။ ။[သံ+ပ+ပုဗ္ဗ သဒ်ဓာတ်,ကာရိတ်ကြေ,ယု။] သမ္မသာဒယတိ – ကြည်လင် စေတတ်၏၊ ဣတိ သမ္မသာဒနံ၊ ဤဝစနတ္ထအရ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ကြင်လင်စေတတ်သော သဒ္ဒါကို "သမ္မသာဒန" ဟု ဆိုအပ်၏၊ ဗျာန်ကိုလည်း ထို သမ္မသာဒနမည်သောသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် " သမ္မသာဒန" ဟု ပုဒ်ဆိုအပ်၏၊ ဥပမာ–အညိုဂုဏ်၏ "နိလ" အမည်ကို ထိုဂုဏ်ရှိသော အဝတ်ခြင်ပေါ်၌ တင်စား၍ အဝတ်ကို"နိလံ"ဟု ခေါ်ရာ၌ ဂုဏ္ဏပစာရဖြစ်သကဲ့သို့ သဒ္ဒါ၏ သမ္မသာဒန အမည်ကို ဗျာန်ပေါ် တင်စားရာ၌လည်း ဂုဏ္ဏပစာရပင် ဖြစ်သည်။ [ဗျာနမ္မိ၌ ဝိဖြင့် သဒ္ဒါကို ပေါင်း။]

မှတ်ချက်။ ။" နိလဝဏ္ဏယောဂတော နိလဝတ္ထုံ ဝိယာတိ– နိလယောဂတော ဝတ္ထုံ နိလံ ဝိယာတိ အဓိပ္ပါဒယာ"–သာရတ္ထ၊ နိလအရ အညိုဂုဏ်ယူရမည်ဟု သိစေလို၍ "နိလဝဏ္ဏ"ဟုဂုဏ်း, နောက်နိလအရလည်း အဝတ်ကိုရသည်ဟုသိစေလို၍"နိလဝတ္ထုံ"ဟုဂုဏ်း ဆိုသည်၊ နောက်-ပဌမပါရာဇိကဘိက္ခုအဖွင့်၌ကား"နိလသမန္နာဂတမေနနိလောပဇ္ဇော ဝိယ"ဟု ဝါကျဖြင့်ရှိ၏၊ ဤ၌လည်း "နိလံ ဝတ္ထုံ ဝိယ"ဟု ရှိလျှင် သာ၍ရှင်း၏၊ ["ဝတ္ထုံ – သည်၊ နိလံ ဝိယ– နိလမည်သကဲ့သို့" ဟု ပေး။] ဤနည်းအလိုပါဠိတော်၌ "သမ္မသာဒနံ–ကြည်လင်စေတတ်သော" ဟု ပေး၊ "ကြည်လင်စေတတ်သော သဒ္ဒါရှိသော"ဟု အသယတ္ထိအနက် မပေးရ။

တနည်း၊ ယသ္မာ - ကြောင့်၊ တံ ဈာနံ - သည်၊ သမ္မသာဒနသမ်ဒ္ဓာဂတတ္တာ-ကြည်လင်စေတတ်သော သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း၊ ဝိတက္ကဝိစာရကျွောဘဝူပသမနေနစ-ဝိတက်ဝိစာရတို့ လွှပ်ချောက်ချားမှု၏ငြိမ်သက်ခြင်းကြောင့်ဌင်း၊ [အဋ္ဌသာလိနီ၌ (စ)ပါသည်၊] စေတော–စိတ်ကို၊ သမ္မသာဒယတိ - ကြည်လင်စေတတ်၏၊ တသ္မာ ဗိ - ထို့ကြောင့်လည်း၊ (ဗိ ဖြင့် ရှေးနည်းကို ပေါင်း၊) သမ္မသာဒနန္တိ-ဒုန ဟူ၍၊ (ဘဝ,ဝတာ) ဝုတ္တံ - အပ်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ဧ့မသ္မိံ အတ္ထဝိကပ္ပေ-ဤ အတ္ထဝိကပ်၌၊ စေတသော-စိတ်ကို၊ သမ္မသာဒနံ - ကြည်လင်စေတတ်သော၊ ဧ့တိ ဧဝံ - သို့၊ ပဒသမ္ဗန္ဓော – ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ပုရိမသ္မိံ-ရှေ့ဖြစ်သော၊ အတ္ထဝိကပ္ပေ ပန-ဤကား၊ စေတသော တိ ဧတံ-စေတသော ဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ ဧကောဒိဘာဝေန-ဧကောဒိဘာဝပုဒ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ - တကွ၊ ယော ဧတဿ-စေထိုက်၏၊ တတြ-ထို စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ ပုဒ်တို့၌၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတံ့ကား၊ အတ္ထ ယောဇနာ-အနက်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ဧကော-မြတ်သည်၊ ဝါ-အဖေါ် မပါသည်၊ (ဟုတ္တာ)ဥဒေတိ-ဖြစ်၏၊ ဧ့တိ ဧကောဒိ-ဒီ မည်၏၊ ဝိတက္ကဝိစာ ရေဟိ-ရတို့သည်၊ အနဇ္ဈာရုဠ္ဍတ္တာ- မတက်ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော - မြတ်သည်၊ ဟုတ္တာ ဥဒေတိ၊ ဧ့တိ အတ္ထော၊ ဟိ - မှန်၏၊

ဧ့မသ္မိံ စ၊ ပေ၊ ယောဇေတဗ္ဗံ ။ ။ အခြားအနက်မှ အနက်တမျိုး စီရင်ခြင်းကို အတ္ထသ+ ဝိကပ္ပေါ အတ္ထဝိကပ္ပေါ " ဟု ခေါ်၏၊ ဤ ဒုတိယ အတ္ထဝိကပ်၌ " စေတ သော – စိတ်ကို + သမ္မသာဒနံ – ကြည်လင်စေတတ်သော" ဟု စေတသောကို သမ္မ သာဒနံ၏ ဆဋ္ဌိကံအဖြစ်ဖြင့် ရှေလှည့်စပ်၊ ပဌမအတ္ထဝိကပ်၌ "စေတသော"ကို နောက် ကောဒိဘာဝံဝယ် ကောဒိ၌သာစပ်၍ စေတသော၌ သမ္ဗန်အနက်မှတ်။

တတြာယံ အတ္ထယောဇနာ။ ။ကောဒိဝယ် ကော၌ ရသမျှအနက်တို့ကို ယှဉ်တွဲ ပြခြင်း,ဥဒိ၌ ရသမျှအနက်တို့ကို ယှဉ်တွဲပြခြင်း, ဘာဝ၌ ရသင့်သောအနက်ကို ယှဉ်တွဲ ပြခြင်း, စေတသောနှင့် အနက်ဆက်ပုံကို ပြခြင်းကို "အတ္ထာနံ– တို့ကို+ ယောဇနာ– ယှဉ်စေခြင်း" အရ အတ္ထယောဇနာဟု ဆိုသည်။

ဧကော ဥဒေတီတိ။ ။ဥဒေတိ၌ ဥပုဒ္ဒ ဧ့ဓာတ်၊ ဧ့ကို ဝုဒ္ဓိပြု၊ မုဒ္ဓဗောဓ၌"ဥတ်" ဥပသာရရှိ၏၊ သန္ဓိစပ်သောအခါ (ဒ) ဖြစ်၍စပ်၏၊ ဥဒိ၌လည်း ဥပုဒ္ဒ ဧ့ဓာတ်, ဧ့ပစ္စည်းဟု ကြ၊ "ဥဒေတိတိ ဥဒိ၊ ဧကော (ဟုတ္တာ) ဥဒိ–ကောဒိ"ဟု သမာသ်တွဲ။

ဝိတက္ကေ၊ ပေ၊ ဥဒေတိတိ အတ္ထော ။ ။ ကော ဥဒေတိ၏ အနက်ပြတည်း၊ ဤ ဝါကျဖြင့် " ကေသဒ္ဓါသည် သေဋ္ဌအနက်ဟော " ဟု ပြ၏၊ ထို့ကြောင့် " ကော– မြတ်သည် " ဟု အနက်ပေးခဲ့သည်၊ "ဘာ့ကြောင့်မြတ်သနည်း " ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ " ဝိ တက္ကေ၊ ပေ၊ အနဇ္ဈာရုဠ္ဍတ္တာ" ဟု မိန့်၊ ကြန်းတန်းသော ဝိတက်ဝိစာရတို့ မတက်ရောက်

သေဋ္ဌောပိ - မြတ်သော အရာကိုလည်း၊ လောကေ–၌၊ ကောတိ - ကော ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဝါ–တနည်း၊ ဝိတက္ကဝိစာရ ဝိရဟတော-ဝိတက်ဝိစာရတို့မှ ကင်းခြင်းကြောင့်၊ ကောသသဟာယော - အဖေါ်မရှိ၊ ဟုတ္ဝာ–၍၊ (ဥဒေတိ-ဖြစ်၏)ဣတိပိ-သို့လည်း၊ ဝတ္ထုံ-ဆိုခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ- ၏၊ အထဝါ-ထို ပြင်တနည်းကား၊ သမ္မယုဇ္ဇမေ-သမ္မယုတ် တရားတို့ကို၊ ဥဒါယတိ-တက်ကြွစေတတ်၏၊ ဣတိ, ဥဒိ - မည်၏၊ ဥဋ္ဌာပေတိ - တက်ကြွ စေတတ်၏၊ ဣတိ အဇ္ဈာ-နက်၊သေဋ္ဌဋ္ဌေန-မြတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော်အနက်ကြောင့်၊ကောစ-မြတ်သည်လည်း ဟုတ်၏၊ သော - ထို အမြတ်ဟူသည်၊ ဥဒိစ - သမ္မယုတ္တ ဓမ္မတို့ကို တက်ကြွစေတတ်သည်လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ ကောဒိ-မည်၏၊ ဧတံ-၌ ကောဒိ ဟူသော အမည်သည်၊ သမာဓိဿ - သမာဓိ၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်ဘည်း၊ ဣတိ - ၌သို့လျှင်၊ ဣမံ ကောဒိं - ၌ မြတ်သည်

ခြင်းကြောင့် မြတ်သည်"ဟူလို၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့သည် အာရုံသို့တက်ရောက်ခြင်းသဘော ရှိကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ထို ၂ ပါးတို့ မဖြစ်ခြင်း (မယှဉ်ခြင်း) ကိုပင် "ဝိတက်ဝိစာရတို့ မတက်ရောက်" ဟု သုံးစွဲသည်၊ [အဇ္ဈာရုယှတောတိ အဇ္ဈာရူဠှော၊ နဝ+အဇ္ဈာရူဠှော–အနဇ္ဈာရူဠှော၊ (သမာဓိ) ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ+အနဇ္ဈာရူဠှော ဝိတက္ကဝေါပေါဠှော။]

သေဋ္ဌောပိ ဟိ လောကေ။ ။"လောကေ"ဟုဆိုသဖြင့်"ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် အသုံးမရှိဘသော်လည်း လောကီလူများ၌ အသုံးရှိသည် "ဟု ပြ၏၊"ယာဝ ပရေ နကေ ဂတေ ကရောဒိ=အကြင်မျိုလောက် သူတပါးတို့ကို မြတ်သည်တို့၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်တို့ကို မပြုရသေး" ဟု သာရတ္ထ၌ လောကီသုံး သာဓကကို ထုတ်သည်။

ဝိတက္ကဝေါအသဟာယော။ ။ဤ၀ါကျလည်း "ဧကော ဥဒေတိ"၏ အနက်ပြ ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဝါ–အဖေါ်မပါသည်"ဟု တနည်းပေးခဲ့ရသည်၊ "အဖေါ်" ဟူသည်လည်း ဝိတက်ဝိစာရပင်တည်း၊"ထို ၂ ပါး မယှဉ်ခြင်းကြောင့် ထို ၂ ပါးဟူသော အဖေါ် မပါ"ဟူလို၊ သာရတ္ထ၌ "ကေကေဟိ–အဖေါ် မပါကုန်ဘဲလျက်၊ ခုဒ္ဒကေဟိ–ငယ်သူတို့သည်၊ ဧတံ–အောင်အပ်ပြီ "ဟု သာဓကပြ၏။

အထဝါ။ ။ဥဒိ၌ သုဒ္ဓကတ္တုသာဓနမှတပါး ဟေတုကတ္တုသာဓနနည်းကိုလည်း, သမာဓိ၏ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ကျေးဇူးပြုရာ၌ သမ္မသာဒန (သဒ္ဒါ) စသည်တို့ထက် သာလွန်ပုံကိုလည်းပြလိုရှိ အထဝါ–စသည်မိန့်၊ ထင်ရှားစေအံ့ – "ဥဒါယတိ" ၌ ဥပုဒ္ဒ ဧုခဝတ်သည် ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် " ဥ+အာယ " ဟု ဝုဒ္ဓိ ထင်ရှားလျက် ရှိရ၏၊ ထို ဥဒါယတိကိုလည်း ("ဥဒိတေ ပုဏ္ဏစန္ဒမှိ" စသည်ကဲ့သို့) တက်လာစေခြင်း အနက် ဟော ဟု သိစေလိုရှိ " ဥဋ္ဌာပေတိ " ဟု အနက် ဖွင့်သည်၊ ဒုတိယရာဇာန် ခဏာဝယ် အဝိဇ္ဇောပလက္ခဏာ၌အစိုးရသောသမာဓိ၏ မပျံ့လွင့်အောင်စုစည်းမှုကြောင့် သမ္မယုတ် တရားတို့သည် စုစုဝေးဝေးနှင့် တက်တက်ကြွကြွ ရှိကြ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်အောင် သမာဓိက သမ္မယုတ်တရားတို့အား အဟုံးတလည် ကျေးဇူးပြုထားသည်–ဟူလို။

ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို၊ ဝါ - ဤဝိတက် ဝိစာရ အဖေါ်မပါသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော သမာဓိကို၊ ဝါ-ဤ မြတ်လည်းမြတ်, သမ္မယုတ် တရားတို့ကိုလည်း တက်ကြွစေတတ်သော သမာဓိကို၊ ဘာဝေတိ ဝမုယတိ- တိုးပွားစေတတ်၏၊ [ဘုရားတော်သည် သတ္တာအနက်အပြင် ဝုဋ္ဌိ (ဝမုန) အနက်လည်း ရှိ၏၊] ဋုတိ- ထို့ကြောင့်၊ ဋုဒံ ဒုတိယဈာနံ-ဈာန်သည်၊ ဧကောဒိဘာဝံ - ဘာဝ မည်၏၊ ပန - ဆက်ဦးအံ့၊ သော အယံဧကောဒိ - ထိုသို့သော ဤ ဧကောဒိသည်၊ ယသ္မာ, စေတသော- ၏၊ ဧကောဒိ - ဒိတည်း၊ သတ္တသ - ၏၊ နဉ ဧကောဒိ- ဧကောဒိ မဟုတ်၊ ဇီဝသ-အသက်ကောင်၏၊ နဉ ဧကောဒိ၊ တသ္မာ,တေ-ဤ ဈာန်ကို၊ စေတသော ဧကောဒိဘာဝန္တိ- ဝံဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ဋုတိ အယ်-ကား၊ အတ္ထယောဇနာ - တည်း၊ ဤသို့ တတြာယံ အတ္ထယောဇနာကို ပြန်အုပ်ဆို့ရန် "ဋုတိ "ပါလျှင် ကောင်း၏၊ မပါလျှင်ထည့်၊]

စ - စောဒနာ ပါဦးအံ့၊ အယံ သဒ္ဓါ – ဤသဒ္ဓါသည်၊ ပဌမဈာနေ ပိ– ၌လည်း၊ အတ္ထိနု-ရှိသည် မဟုတ်ပါလော၊ ဧကောဒိနာမကော - ဧကောဒိ အမည် ရှိသော၊ အယဉ္စသမာဓိ- ဤသမာဓိ သည်လည်း၊ (အတ္ထိနု) အထ- ထိုသို့ရှိပါလျက်၊ ကသ္မာ,ဋုဒမေဝ-ဤဒုတိယဈာန်ကိုသာ၊ ဒ မ္မသာဒနန္တိ စ- နံ ဟူ၍ဝင်း၊ စေတသော ဧကောဒိဘာဝန္တိ စ-ဝံ-ဟူ၍ဝင်း၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော် မူအပ်ပါသနည်း၊ ဋုတိ - ဤကား စောဒနာတည်း၊ (ပရိဟာရော မယာ) ဝုစ္စတေ၊ ဟိ-ခဲ့၊ တနည်း, ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ အဒုံ ပဌမဈာနံ- ထို ပဌမ ဈာန်သည်၊ ဝိတက္ကဝိစာရကျွောဘေန-ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ လှုပ်ချောက်ချား ခြင်းကြောင့်၊ ဝိစိတ္တရဂ်သမာကုလ်-လှိုင်းယဉ်လှိုင်းကြီးတို့ဖြင့်ရောပြွမ်းသော၊ [ခုဒ္ဒိကာ ဥမ္မိယော ဝိစိယော, မဟတိယော တရဂ်ါ၊] ဧလံဇုဝ - ရေသည် ကဲ့သို့၊ သုပ္ပသန္ဒံ - ကောင်းစွာကြည်လင်သည်၊ နဟောတိ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ (ဝိတက်ဝိစာရတို့ လှုပ်ရှားသည့်အတွက် ကောင်းစွာမကြည်လင်ခြင်းကြောင့်) သဒ္ဓါယ-သဒ္ဓါသည်၊ သတိပိ- ရှိပါသော်လည်း၊ သမ္မသာဒနန္တိ - နံ ဟူ၍၊ နဉ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မမူအပ်ခဲ့၊ စ-ဆက်၊(တနည်း)စ-သမ္မသာဒနံ မဟောရုံသာ မကသေး၊ နဉ သုပ္ပသန္နဘာဝေ ဝ - ကောင်းစွာ မကြည်လင်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ပင်၊ ဧတ္ထ-အဲဒီပဌမဈာန်၌၊ သမာဓိပိ-သည်လည်း၊ သုဒ္ဓ-ကောင်းစွာ၊ နဉ ပါကဋော-မထင်ရှား၊ တသ္မာ,ဧကောဒိဘာဝန္တိ ပိ-ဟူ၍လည်း၊ နဉ ဝုတ္တံ-ခဲ့၊

နနု စ။ ။"သမ္မသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ" ဟူသော ဝိသေသန ၂ ပုဒ်ကို "ပဌမဈာန်ထက် ဒုတိယဈာန်က သာလွန်ကြောင်းကို ပြလိုမှ ယူအပ်သည်" – ဟု ပြခြင်းငှါ "နနု စ" စသော စောဒနာဝါကျနှင့် "ဝုစ္စတေ" စသော သောဓနာဝါကျကို

ပန-အန္ဓယကား၊ ဣမမသ္မိံ ဗျာနေ - ၏၊ ဝိတက္ကေ ဝိစာရေ ပလိဗောဓောဘာဝေန-ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ လွှပ်ချော်ချားခြင်းဟူသော ပလိဗောဓ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ [ယထာဝုတ္တဒေါဘာဝေ ပလိဗောဓေ၊] လဒ္ဓေါကာသာ- ရအပ်ပြီးသော အခွင့်အလမ်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) သဒ္ဓါ-သည်၊ ဗလဝတီ-အားရှိ၏၊ စ- ဆက်၊ (တနည်း)စ-သဒ္ဓါအားရှိရုံသာ မကသေး၊ ဗလဝသဒ္ဓါသဟာယပဋိလာဘေ နေဝ - အားရှိသောသဒ္ဓါဟူသော အဖေါ်ကိုရခြင်းကြောင့်ပင်၊ သမာဓိ-သည်လည်း၊ ပါဂတော- ထင်ရှား၏၊ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ (သဒ္ဓါအားရှိ၍ သမာဓိ၏ ထင်ရှားခြင်းကြောင့်၊) ဣဒမေဝ - ဤ ဒုတိယဈာန်ကိုသာ၊ (ဣဒမေဝ နောင် စရှိ၏၊ မလို၊)ဧဝံ-ဤသို့ သမ္မသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန - ဆက်၊ ဝိဘင်္ဂေ-၌၊ သမ္မသာဒနန္တိ ယာ သဒ္ဓါ၊ပေ၊ သမ္မာသမာဓိတိ-ဓိ ဟူ၍၊ ဘွောဇမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဤမျှလောက်ကိုသာ ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေန-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဧတေန-ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်ပါဠိနှင့်၊ သဒ္ဓိံ,အယံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ-ဤ အနက်အဖွင့်ကို၊ ဝါ-သည်၊ ယထာ- အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (သိအပ်သော်၊)နေ ဝိရူဠှတိ-မဆန့်ကျင်၊ အညဒတ္ထု- စင်စစ်၊ သံသန္ဒတိ စေဝ-နှီးလည်း

မိန့်သည်၊ ချဉ်ပုံးအုံ-ဒသာမနာဝါကျ၌ "အဒုံဟိ" မှစ၍ "တသ္မာ ဧကောဒိဘာဝံ တိပိ နဝုတ္တံ" တိုင်အောင်သောစကား၏ ဆိုလိုရင်းကား-ပဌမဈာန်၌ သဒ္ဓါနှင့်သမာဓိ ပါ၍သော်လည်း "သမ္မသာဒနံ" ဟု ဂုဏ်ဖေါ်လောက်အောင် သဒ္ဓါလည်း မကြည်လင်၊ "ဧကောဒိဘာဝံ" ဟု ဂုဏ်ပြုရလောက်အောင် သမာဓိလည်း မထင်ရှား၊ ထို့ကြောင့် "ထို ၂ ပါးကို နာမည်ဖေါ်၍ ဟောတော်မမူခဲ့"ဟု ဆိုလိုသည်၊ "ဣမမသ္မိံ ပန"စသော ဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းကား-"ဤဒုတိယဈာန်ကျမှ ထို ၂ ပါးလုံး အားရှိ-ထင်ရှားသောကြောင့် နာမည်ဖေါ်၍ဟောတော်မူရသည်"ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ဤ ဝိသေသန ၂ ပုဒ်ကို ပဌမဈာန်ထက် ဒုတိယဈာန်က သာလွန်ကြောင်းပြလိုခဲ့ယုံအပ်၏-ဟု မှတ်။

ဧဝံ ဝုတ္တေန၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ဈာနဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ သမ္မသာဒနံကို "သဒ္ဓါ၊ ပေ၊အာဘိပ္ပသာဒေါ" ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ထို ပါဠိတော်အလိုအားဖြင့် သဒ္ဓါသာရ၍ ဈာန်ကိုမရ၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌ကား "သမ္မသာဒနယောဂတော , သမ္မသာဒနတောဝါ သမ္မသာဒနံ" ဟု ဈာန်ကိုရအောင် ဖွင့်ထား၏၊ ဧကောဒိဘာဝံကိုလည်း "ဌိတိ၊ပေ၊ သမ္မာသမာဓိ" ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ထို ပါဠိတော်အလိုအားဖြင့် သမာဓိသာ ရ၏၊ ဈာန်ကိုမရ၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌ကား "ဧကောဒိ ဘာဝေ တိတိ" ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဈာန်ကို ရအောင် ဖွင့်ထား၏၊ထို့ကြောင့် ထို ဝိဘင်းစကားနှင့် ဤ အဋ္ဌကထာအဖွင့်တို့ ဆန့်ကျင်သကဲ့သို့ ဖြစ်နေရာ, မဆန့်ကျင်အောင် သိထိုက်သည်-ဟူလို။

နှီးနှောဏ်၊ သမေတိစ - ညီလည်း ညီညွတ်ဏ်၊ ဝေ- ဤသို့ မဆန့်ကျင်လောက်အောင်, နှီးနှော ညီညွတ်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝေဒိတမ္မာ-ဏ်၊[သမ္မသာဒနန္တိ-ကား၊ ယာသဒ္ဓါ- အကြင် ယုံကြည်ခြင်းသည်၊ ယာသဒ္ဓဟနာ - အကြင် ယုံကြည်ပုံအခြင်းအရာသည်၊ ယာ ဩကပ္ပနာ - အကြင် အာရုံ၌ သက်ဝင်ခြင်းသည်၊ ယော အဘိပ္ပသာဒေါ-အကြင် အလွန်ကြည်လင်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) စေတသော ဧကောဒိဘာဝန္တိ-ကား၊ စိတ္တသ-ဏ်၊ ယာ ဋ္ဌိတိ- အကြင် တည်ခြင်းသည်၊ ပေ၊ ယော သမ္မာသမာဓိ- ဓိသည်၊ (အတ္ထိ)။]

အဂိတက္ခံ အဂိစာရန္တိ - ကား၊ ဘာဝနာယ - နာဖြင့်၊ (ဂိတက္ခသ-ဏ်၊ ဝါ-ကို၊) ပဟီနတ္တာ-ပယ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသွိ - ဤဈာန်၌၊ ဝါ, တေသ-ဏ်၊ ဂိတက္ခော နတ္ထိ၊ ဧတိ,အဂိတက္ခံ-ဣမည်ဏ်၊ ဧမိနာဝ နယေန-ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ အဂိစ္စာရုံ-ရ မည်ဏ်၊ ဂိဘာဂေါ - ၌လည်း၊ ဧတိ အယဉ္စ၊ပေ၊ အဂိစာရန္တိ-ဧတိ၊ပေ၊အဂိစာရုံဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ဧတိ-ဤသို့လျှင်၊ အယဉ္စ ဂိတက္ခော - ဤ ဂိတက်သည်ဝင်း၊ အယဉ္စ ဂိစာရော - ဝင်း၊ သန္တာ- ချုပ်ငြိမ်းပြီးကုန်သည်၊ သမိတာ - ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်၊ ဝူပသန္တာ- ချုပ်ငြိမ်းပြီးကုန်သည်၊ အတ္ထင်္ဂတာ, အစ္ဆဂတ္ထင်္ဂတာ - ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်၊ အပ္ပိတာ, ဗျပ္ပိတာ-ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်၊ သောသိတာ, ဝိသောသိတာ-ခြောက်သွေ့ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်၊ ဗျန္တီကတာ - ကင်းသော အပိုင်းအခြားရှိအောင် ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-

မဆန့်ကျင်ပုံ။ ။ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ သမ္မသာဒနံအရ သဒ္ဓါကိုသာ ပြသော်လည်း သမ္မသာဒနံသည် ဈာနံ၏ဝိသေသန ဖြစ်သောကြောင့် ဘုရားအလိုတော်မှာလည်း ထိုသဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်သော ဈာန်တိုင်အောင်ပင် ယူစေတော်မူလို၏၊ ဧကောဒိဘာဝံ အရ ပါဠိတော်၌ သမာဓိကိုသာ ပြသော်လည်း ဈာနံနှင့် အရတူဖြစ်၍ "ဧကောဒိ + ဘာဝေတိ" ဟူသောအနက်ကိုပင် ယူစေတော်မူလို၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်ဖွင့်ပုံနှင့် အဋ္ဌကထာဖွင့်ပုံမှာ ဂင်္ဂါရေနှင့် ယမုနာရေ ရောသကဲ့သို့ နှီးနှောမိပါသည်-ဟူလို။ [ကထံ ပနာယံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ တေန ဝိဘင်ပါဠေန သံသန္ဒတိ, သမေတိ၊ ပေ၊ ဝိဘင်ပါဠိ ဧမိနာဝ အဓိပ္ပါယေန နိဒ္ဒေသသေ ဝုတ္တာ၊-သာရတ္ထ။]

အယဉ္စ၊ ပေ၊ သန္တာ ဟောန္တိ။ ။ "အယဉ္စ ဝိတက္ကော အယဉ္စ ဝိစာရော" ဟု ဧကဝစနနှင့် ကတ္တားဒုတိယာ အစိတ်အဝိတ်ကိုရှု၍ "သန္တာဟောန္တိ" ဟု အဂ်ါသိတနည်းအားဖြင့် ဗဟုဝုစ်ထားသည်၊ ဤနည်းကိုမှီး၍ ဌဋ္ဌကမ္မဝါစာများ၌ "အယဉ္စ နာဂေါ အယဉ္စ ဒဏ္ဍော အာယသ္မတော တိဿသ္သ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော" စသည်ဖြင့် ဗဟုဝုစ်သင့်သော်လည်း ဆရာတို့ကား ကုလဒူသန သိက္ခာပုဒ်၌ သမ္ဗုတိပေး ကမ္မဝါစာကိုနည်းမှီး၍ "ဣဒမ နာဂဒဏ္ဍာ" ဟု ကတ္တားပုဒ်မှစ၍ ဗဟုဝုစ်သင့်သော်လည်း

နှ်၏၊ တေန- ကြောင့်၊ အဝိတက္ကံ အဝိစာရန္တိ-ရံ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏။] ထို့ ဤ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံဟူသော ပါဠိ၌(ဌတ္ဌာ-ရပ်တန့်၍၊ စောဒ်ကော-သည်၊) အာဟ-ပြီ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ ဆိုသနည်း၊)စ-စောဒနာပါဌုံးအံ့၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာတိ ဣမိနာပိ-မာဟူသော ဤပါဠိဖြင့်လည်း၊ အယံ အတ္ထော- ဘာဝနာဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသည့်အတွက် ဝိတက် ဝိစာရ မရှိခြင်းဟူသော ဤ အနက်သည်၊ [ဘာဝနာယ ပဟီနတ္တာ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ အဘာဝ,သင်္ခါတော အတ္ထော။] သိဒ္ဓေါနု - ပြီးသည်မဟုတ်ပါလော၊ အထ- ထိုသို့ ပြီးပါလျက်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုန-တဖန်၊ အဝိတက္ကံ အဝိစာရန္တိ-၍၊ ဝုတ္တံ-သနည်း၊(ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊) (ပရိဟာရော မယာ)ဝုစ္စတေ၊ [ဝုစ္စတေ၏နယ်ကား"ဝတ္ထုမေဝါတိ"တိုင်အောင်တည်း။]တေံ-ဤစကားသည်၊ ဧဝံ-ဤ ဝါရှင်စောဒက, ပြောပြအပ်သည့်အတိုင်း မှန်ပါပေ၏၊ အယံ အတ္ထော- ဘာဝနာဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသည့်အတွက် ဝိတက် ဝိစာရ မရှိခြင်းဟူသော ဤအနက်သည်၊ သိဒ္ဓေါ၀- ပြီးပါသည်သာ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပြီးပါသော်လည်း၊ ဧတံ- ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာဟူသော ဤစကားသည်၊ တဒတ္ထဒီပကံ - ထို ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ မရှိခြင်းမျှ ဟူသောအနက်ကို ပြသောစကားသည်၊ နု - မဟုတ်၊ ဩဠာရိကသ ပန၊ ပေ၊ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ အဝေါစုမှ နနု- ဆိုခဲ့ကုန်ပြီ မဟုတ်လော။

သန္တာ၀ေသည် ။ ။ သမုဓာတ် အတိတ်ဟော တ ပစ္စည်းဖြင့် သန္တာဟု ဖြစ်၏၊ "သမု — ငြိမ်းခြင်း" ဟူသည် ချုပ်ခြင်းဟု သိစေလိုမှ " နိရောဓံ+ဂတာ " ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်၊ သမိတာ=သမံ—ဣတာ၊ ဝူပသန္တာ=ဝိ (သုဒ္ဓ)+ဥပသန္တာ၊ အတ္ထင်္ဂတာ= အတ္ထံ (ဝိနာသံ) + ဂတာ၊ **အ**ဒ္ဓ**ဗ**ဟ္ဓ**ဂ**ဟ်တာ — ဥပသဂ္ဂေန (အဘိ ဥပသာရဖြင့်) ပဒံ ဝမ္ဘေတ္တာ ဝုတ္တံ၊ အပ္ပိတာ- အပ္ပဓာတ်သည် ရောံခြင်းအနက်ဟော၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ "ဂမိတာ" ဟု ဖွင့်၍ "ဝိနာသံ" ဟု ကံထည့်သည်၊ သောသိတာ—သောသံ (သုဏ္ဌ ဘာဝံ)+ဣတာ ဂတာ၊ ဗျန္ဇိကတာ—ဗျန္ဇံ (ဝိ+အ ဇ္ဇံ=ဝိဂတအ ဇ္ဇံ) — ကင်းသော အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိအောင်+ကတာ၊ ဋီကာ၌ " ဝိဂတာ ကတာ " ဟု ပါဠိမျက်၏၊ "ဝိဂတ ဇ္ဇံ+ကတာ" ဟု ရှိရမည်။ [တပ္ပါကဋီကရဏာပုဒ်ကဲ့သို့ " ဗျဇ္ဇိ " ဟု ဒီဃဖြင့် ရှိသင့်၏၊ သို့သော် သဒ္ဒနီတိ— ကိတ် " ယထာရုဟမိ ဝဏ္ဏာ ဂမော ဝါ ဘူကရေသု" သုတ်၌ကား ဣလာ၍ "ဗျဇ္ဇိကတာ"ဟု ရဿရှပ်ဖြင့် ပုံစံထုတ်သည်။]

ဧဝ**ဧ**မတံ၊ **ဧ**ပ၊ **ဧ**ဝံ **ဝ**ုတ္တ**ဒ**ုတ်။ ။စောဒကပုဂ္ဂိုလ် ဆိုအပ်သော အနက်ကို "ဧ ဝမေတံ"ဟု ဝန်ခံပြီး၍ ဧဝမေတံ၏အနက်ကိုပင်"သိဒ္ဓေါ ဝါယမတ္ထော"ဟု ဖွင့်ပြန်သည်၊ ထို့နောက် ထိုစောဒနာချက်ကို ပယ်ဖျက်လိုသောကြောင့် "နု ပနေတံ တဒတ္ထဒီပကံ" ဟု မိန့်သည်၊ အခြားနေရာ၌ ကိုယ်ဘပိ ဝါကျနှင့် ပန တထာပိ ဝါကျသွားပင်တည်း၊ "နနု"စသော ဝါကျကား "တဒတ္ထဒီပက မဟုတ်ကြောင်းကို ရှေ့ပြုခဲ့ပြီ၊ သင်စောဒက သာ ကောင်းစွာမမှတ်မိတဲ့ ရှိသည်"ဟု စောဒကကိုနှိမ်သော အပိုဝါကျာတည်း။

အဝိစ - သည်သာ မကသေး၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ- တို့၏၊ ဝူပသမာ - ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၊ ဇုဒံ- ဤ ဒုတိယဈာန်သည်၊ သမ္မသာဒနံ-နမည်၏၊ ကိလေသကာလုသိယသ-ကိလေသာတို့ လှုပ်ချောက်ချား ကုန်သည်၏ အဖြစ်၏၊ (ဝူပသမာ-ကြောင့်၊ သမ္မသာဒနံ- မည်သည်၊) နဟုတ်၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ- ရတို့၏၊ ဝူပသမာ, ဧကောဒိဘာဝံ- ဘာဝမည်၏၊ ဥပစာရဈာနမိဝ-ဥပစာရဈာန်သည်ကဲ့သို့၊ နိဝရဏပ္ပဟာနာ-နိဝရဏတို့ကိုပယ်ခြင်းကြောင့်၊ (ဧကောဒိဘာဝံ-ဝမည်သည်၊) နဟုတ်၊ ပဌမဈာနမိဝ –ကဲ့သို့၊ အင်္ဂပါတုဘာဝါစ- ဂေဠုကားဈာန်အင်္ဂါ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ (ဧကောဒိဘာဝံ) နဟု ဇုတိဝေါ– သို့၊ ဇုဒံဝစနံ - ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ ဟူသော ဤ စကားသည်၊ သမ္မသာဒန ဧကောဒိဘာဝါနံ – သမ္မသာဒန , ဧကောဒိဘာဝတို့၏၊ ဟေတုပရိဒီပကံ-အကြောင်းကိုပြသော စကားတည်း၊ တထာ - ထိုမှတပါး၊ ဝါ - သည်သာ မကသေး၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ, ဇုဒံ-ဤဈာန်သည်၊ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ – ရံမည်၏၊ တတိယ စတုတ္ထဈာနာနိ ဝိယ – တတိယဈာန် , စတုတ္ထဈာန်တို့ကဲ့သို့ရင်း၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိနိဝိယစ-စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့ရင်း၊ အဘာဝါ - ဝိတက်ဝိစာရ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-မယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ-ရံမည်သည်၊ နဟုတ်၊ ဇုတိ ဧဝံ-သို့၊ အဝိတက္ကာ အဝိစာရ ဘာဝသ-ရ အဖြစ်၏၊ ဟေတုပရိဒီပကဒ္ဓ-အကြောင်းကိုပြသောစကားသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဝိတက္ကဝိစာရာဘာဝမတ္တ ပရိဒီပကံ- ဝိတက်ဝိစာရတို့၏ မရှိခြင်းမျှကို ပြသောစကားသည်၊ နဟုတ်၊ ပန-ကား၊ အဝိတက္ကံ အဝိစာရန္တိ ဇုဒံ ဝစနံ–သည်၊ ဝိတက္ကဝိစာရာဘာဝ မတ္တ ပရိဒီပကမေဝ-ပြသောစကားသည်သာ၊ (ဟောတိ၊)တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုရိမံ-ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာဟူသော ရှေစကားကို၊ ဝတ္တာဝိ-ဟောတော်မူပြီး၍ လည်း၊ (ပုန- တဘန်၊) ဝတ္တုဗ္ဗမေဝ- အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ ဟု ဟောတော်မူထိုက်သည်သာ၊ ဇုတိ- ဤကား အဖြေတည်း။

အဝိစ။ ။"ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာဖြင့် ပြအပ်သော အနက်သည် ဤ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဒီပနတ္ထသာ မကသေး၊ အခြား အနက်မျိုးလည်း ရှိသေး၏ "ဟု ပြလိုသောကြောင့် "အဝိစ" စသည်မိန့်။ [သီတိုင်ဋ္ဌမ္ဘ် "ကာလုသိယ"ဟုရှိ၏၊ မြန်မာမ္ဘ် "သီ" ဟုရှိ၏၊] "ကလ=သဒ္ဒေ" ဟူသော ဓာတ်, ဥသပစ္စည်းဖြင့် "ကလတိ သဒ္ဒယတိ– အသံပြုတတ်၏၊ ဇုတိ ကလုသော(လှိုင်း)၊လှုပ် ချောက်ချားသော ကိလေသာတို့ကား သဒိသူပစာအားဖြင့် (တနည်း) ဒ္ဝေပမာတဒ္ဓိတ်ဖြင့် ကလုသတို့မည်၏၊ ကလုသာနံ + ဘာဝေါ – ကာလုသိယံ၊ ကိလေသာနံ+ကာလုသိယံ ကိလေသကာလုသိယံ " ဤသို့ကြိုလျှင် " နိဝရဏလခ်ါတသ ကိလေသသခ်ါတသ"ဟူသော သာရတ္ထနှင့်ညီ၏။

သမာဓိဇန္တိ-ကား၊ ပဌမဈာန သမာဓိတော- ပဌမဈာန် သမာဓိကြောင့်၊ ဇာတံ - ဖြစ်သော၊ဝါ - တနည်း၊ သမ္မယုတ္တသမာဓိတော - ယှဉ်ဘက်သမာဓိကြောင့်၊ ဇာတံ-သော၊ (ဈာန်၌စပ်၊) ဧတိအတ္ထော-နက်၊ တတ္ထ-ထိုသမာဓိဇံဟူသော ပါဠိ၌၊ (စောဒနာသောဓနာနယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပဌမမ္ပိ-ပဌမဈာန် သည်လည်း၊ သမ္မယုတ္တသမာဓိတော - ယှဉ်ဘက် သမာဓိကြောင့်၊ ကိဿဝိဇာတံ - အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ အထခေါ - ထိုသို့မင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အယမေဝ(သမာဓိ)-ဤသမာဓိသည်သာ၊ သမာဓိတိ–သမာဓိဟူ၍၊(တနည်း၊) အယမေဝ (သမာဓိ) သမာဓိတိ- ဤသမာဓိမှ သမာဓိဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗတံ - ဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ အရဟတိ - ထိုက်၏၊ (ကသ္မာ–နည်း၊) ဝိတက္ကဝိစာရရဟိတာ ဝိရဟေန - ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ လှုပ်ရှောက်ခြားမှုမှ ကင်းခြင်းကြောင့်၊ ဝါ- ကင်းသည့်အတွက် (ဟိတ်ကို)၊ အတိဝိယ- အလွန်အကဲသာလျင်၊ အစလတ္တာ – မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ သုပ္ပသန္တတ္တာစ–လွန်စွာ ကြည်လင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်းတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဤသမာဓိမှ သမာဓိဟူ၍ ဆိုထိုက်ခြင်းကြောင့်၊) ဧကမသ - ဤ ဒုတိယဈာန်၏၊ ဝဏ္ဏဘာဏနတ္ထံ-ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဟောတော်မူခြင်းငှါ၊ ဣဒမေဝ–ဤ ဒုတိယဈာန်ကိုသာ၊ သမာဓိဇန္တိ–သမာဓိဇံဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပိတိသုခန္တိ ဣဒံ-ခံဟူသော ဤပုဒ်သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ – ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ရှိသည်သာ၊

ပဌမဈာန၊ ပေ၊ ဇာတံ ကိ။ ။"သမာဓိတော+ ဇာတံ သာမာဓိဇံ" ဟု ပြု၍ " သမာဓိ " အရ ပဌမဈာန် သမာဓိကို ယူစေ လိုသောကြောင့် " ပဌမဈာန သမာဓိတော"ဟု မိန့်၊ ဤနည်းအလို "ပဌမံ ဈာနံ ဒုတိယသ ဈာနသ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော "နှင့်အညီ "ပဌမဈာန်သမာဓိက ဒုတိယဈာန်အား ပကတူပနိဿယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏" ဟု ပြု၏၊ " သမ္မယုတ္တသမာဓိတော ဝါ " ဟူသော ဒုတိယနည်းအလိုအားဖြင့် ယှဉ်ဘက် သမာဓိက မိမိမှကြွင်းသော ဈာနသမ္မယုတ် တရားတို့အား သဟ ဇာတစသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏–ဟု ပြသည်။

တတ္ထ ကိဿ ဝိ။ ။ " တတ္ထ-ထို ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန်တို့တွင်"ဟု စွဲ၍ ပဌမမ္ပိ၌ စပ်ကြ၏၊ "တတ္ထ-ထို ပဌမဈာန်သမာဓိ ဒုတိယဈာန်သမာဓိတို့တွင်"ဟု စွဲ၍ အယမေဝ သမာဓိ၌လည်း စပ်ကြ၏၊ ကိဿဝိပြင်ဘက်ကပုဒ်သည် ကိဿဝိအတွင်း၌ စပ်ရိုးမဟုတ်၊ "တတ္ထ–ထို သမာဓိဇံပုဒ်၌"ဟု စွဲ၍ "သမာဓိဇံတိ ဝုတ္တံ" ၌ စပ်လိုကြ၏၊ "သမာဓိဇံ ပုဒ်၌ သမာဓိဇံဟု ဆိုအပ်"ဟု အဓိပ္ပါယ်မရ၊ထို့ကြောင့် နိဿယ၌ ပါ၌ပိုထည့်၍အနက်ပေးသည်။ ["အတွင်းချင်းဟပ်, ပြင်ချင်းစပ်, မှတ်လေမျှားစွာ တွေ့တိုင်းတည်း။]

ကိဿ ဝိ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။"ကိဿဝိ၊ ပေ၊ ဇာတံ"သည် အနုဂ္ဂဟတ္ထဝါကျ၊ (အထခေါ ကို ဝုတ္တံ၌ စပ်ရမည်ဖြစ်၍ နောက်ဝါကျတွင်း မသွင်းရ၊) " အယမေဝ ၊ ပေ၊ သုပ္ပသန္ဓ

ဒုတိယန္တိ - ကား၊ ဂဏာနာနုပုဗ္ဗတာ - ဂဏန်းအစဉ်မျှသာတည်း၊ ဇုဒံ - ဤ ဒုတိယစျာန်ကို၊ ဒုတိယံ- ၂ကြိမ်မြောက်၊ သမာပဇ္ဇတိ-ဝင်စားအပ်၏၊ ဇုတိပိ- ကြောင့်လည်း၊ ဒုတိယံ-မည်၏၊

ပန-အဘိုတပါကား၊ စျာနန္တိ ဩ-၌၊ ပဌမစျာနံ - သည်၊ ဝိတက္ကာဒိဟိ- ဝိတက်အစရှိသော အင်္ဂါတို့ဖြင့်၊ ပဋိဂိုက်-၅ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်၊ ဟောတိ ယထာ-သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဇုဒံ-ဤဒုတိယစျာန်သည်၊ သမ္ပသာဒါဒိဟိ - သမ္ပ သာဒ အစရှိသော အင်္ဂါတို့ဖြင့်၊ စတုရင်္ဂိက်-၄ ပါးသော အင်္ဂါရှိ၏၊ ဇုတိ- သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ - ၏၊ ယထာဟ - သနည်း၊ စျာနန္တိ သမ္ပသာဒေါ ဝိတိ သုခံ စိတ္တသေကဂ္ဂတာတိ- စျာနန္တိ၊ပေ၊ တာ ဟူ၍၊ အာဟ - (စျာနဝိဘင်း ပါဠိ တော်၌) ဟောတော်မူပြီ၊ စ-ဆက်ဥူးအံ့၊ သော - ဤ စျာန်အင်္ဂါ ၄ ပါး အပေါင်းသည်၊ ပရိယာယောယေဝ-ပရိယာယ် စျာန်အင်္ဂါသာတည်း၊ ပန- စင်စစ်ကား၊ သမ္ပသာဒနံ-သမ္ပသာဒနကို၊ ထဝေပတ္တာ-ထား၍၊ နိပ္ပရိယာယေန- ပရိယာယ် မဟုတ် မုချအားဖြင့်၊ တေ- ဤဒုတိယစျာန်သည်၊ တိဝင်္ဂိကမေဝ- ၃ ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်သာ၊ ဟောတိ - ၏၊ ယထာဟ-သနည်း၊ ကတမံ တသ္မိံ သမယေ တိဝင်္ဂိက် စျာနံ ဟောတိ၊ ဝိတိ သုခံ စိတ္တသေကဂ္ဂတာတိ- ကတမံ၊ပေ၊တာ ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ [ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော် ပေယျာလ အတွင်း၌ ဣဒါစ"သည် စောဒကမ်(ပဌမစျာန်သမာဓိလဲ သမာဓိပါ၏, ထို့ကြောင့် ပဌမစျာန် ကိုလဲ သမာဓိဖံဟု ဟောသင့်ပါသည်ဟူသော) အာဘောဂကိုပယ်သော အရှုဖွယ် ဝါကျ၊ ထိုဝါကျတွင်လည်း " အယမေဝ၊ပေ၊အရဟတိ " သည် ဖလ- "ဝိတက္ကာ၊ပေ၊ သုပ္ပသန္နာ"သည် ဟေတုဝါကျ ဟု ထပ်၍ခဲ့၊ " တသ္မာ၊ပေ၊ဝုတ္တံ " သည် လဒ္ဓဂုဏ ဝါကျ၊ ဤတသ္မာမျိုးကို ရှေးနားကပိတ်၌ မဲ့ဆဲ " ဝ.သ္မာထိ , ဟိတ်ဏ်ဖိုလ် , စ္ဆဲ ဆို မြဲထုံးစံ"အတိုင်း " အယမေဝ၊ပေ၊အရဟတိ "ကို ခဲ့။ [နနု ပဌမဗျိ သမ္ပယုတ္တသမာဓိ တော ဇာတံ၊ အသ ကိမတ္ထံ ဇုဒမေဝ သမာဓိဇန္တိ ဝုတ္တံ " ဟု စောဒနာဝါကျ အပို ထုတ်၍လည်း အနက်ပေးပါးဥူး။]

ပရိယာယော ယေဝ ။ ။[ပရိယာယ်ဟူသည် သွယ်ဝိုက်၍ယူရသော နည်းပရိ ယာယ်တည်း။] ပစ္စနိကစျာယန-ဥပနိဇ္ဈာန ကိစ္စရှိမှ "ဈာန" ဟု မုချအမည်ရနိုင်၏၊ ဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ သမ္ပသာဒန (သဒ္ဓါ) ကို ထည့်၍ " ဈာန်အင်္ဂါ " ၄ ပါးပြုရာဝယ် သဒ္ဓါသည် ပစ္စနိကစျာယန – ဥပနိဇ္ဈာန ကိစ္စ မရှိသောကြောင့် မုချအားဖြင့် ဈာန မမည်ထိုက်၊ သို့သော် ရထား၏ အင်္ဂါကို ပြုရာ၌ မကင်းရာ မကင်းကြောင်း ဖြစ်၍ သဟ စရဏနည်း – အဝိနာဘာဝနည်း ဟူသော နည်းပရိယာယ် အားဖြင့် ရထား အင်း ကမ္ဘလာကိုလည်း ရထားအင်္ဂါ၌ ထည့်သွင်းပြုရသကဲ့သို့ ဤဈာန်အင်္ဂါကို ပြုရာ၌လည်း သမ္ပသာဒန (သဒ္ဓါ) ကို ထည့်၍ ပြုရသည်၊ ပစ္စနိကစျာယန–ဥပနိဇ္ဈာန ကိစ္စရှိ၍ မုချ အမည်ရသော ဒုတိယစျာန်ကား ဝိတိ–သုခ–စေတ္တတာ ၃ ပါးသာတည်း၊

ပါရှိ၏။] သေသံ – ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယေ မဝ - ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ ဇုတိ-အပြီးတည်း၊ ဒုတိယဗျာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပိတိယာ စ ဝိရာဂါတိတ္ထေ - ပါဌ်၌၊ ပိတိ - ပိတိသည်၊ ဝုတ္တဏ္ဍာယေ ဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်သာ၊ ဝိရာဂေါတိ-ကား၊ တဿာ-ထို ပိတိကို၊ ဇိဂုစ္ဆနံ ဝါ-စက်ဆုပ်ခြင်းသည်ရင်း၊ သမတိက္ကမော ဝါ-လွန်မြောက်ခြင်းသည်ရင်းတည်း၊ ဥဘိန္နံ - ပိတိယာ + ဝိရာဂါ နှစ်ပုဒ်တို့၏၊ အန္တရာ - အကြား၌၊ စ သဒ္ဒေါ- စ သဒ္ဒါသည်၊ သမ္ဘိက္ကာနတ္ထော - ပေါင်းဆည်းခြင်းအနက်ရှိ၏၊ ဟိ– မှန်၊(တနည်း)ဟိ-ချေ၊ သော–ထို စသဒ္ဒါသည်၊ ဂူပသမံ ဝါ-ဂူပသမသက်သက်ကိုသော်ရင်း၊ ဝိတက္ကဝိစာရ ဂူပသမံ ဝါ- ဝိတက္ကဝိစာရ ဂူပသမကိုသော်ရင်း၊ သမ္ဘိဏ္ဍတိ-ပေါင်းဆည်း၏၊ တတ္ထ - ထိုပေါင်းအပ်သော အနက် နှစ်ပါးတို့တွင်၊ ယဒါ - အကြင်အခါ၌၊ ဂူပသမမေ ဝ– ဝိတက္ကဝိစာရ မဘက်, ဂူပသမသက်သက်ကိုသာ၊ သမ္ဘိဏ္ဍတိ-၏၊ တဒါ–၌၊ ပိတိယာ ဝိရာဂါတိစ - ဂါ:ဟူ၍ရင်း၊ ဘိယျော-အလွန် ဆိုဘွယ်ကား၊ ကိဉ္စ-အဘယ်နည်း၊ ဂူပသမာတိစ-မာဟူ၍ရင်း၊ ဧဝံ – သို့၊ ယောဇနာ – ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ - ၏၊ စ-ဆက်၊ ဇုမိသာ ယောဇနာယ - ဤ ယောဇနာနည်း၌၊ ဝိရာဂေါ - ဝိရာဂ သဒ္ဒါသည်၊ ဇိဂုစ္ဆနတ္ထော - ဇိဂုစ္ဆန အနက်ရှိသည်၊ ဟောတိ–၏၊ တဿာ–ကြောင့်၊(ဝိရာဂသဒ္ဒါ၏ ဇိဂုစ္ဆန အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊)ပိတိယာ-ပိတိကို၊ ဇိဂုစ္ဆနာစ–စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊(ပိတိယာ-၏၊) ဂူပသမာစ–

ဝိရာဂေါတိ၊ ပေ၊ သမတိက္ကမော ဝါ။ ။ ["ဝိရဇ္ဇနံ ဝိရာဂေါ– မတပ်မက်, မနှစ်သက်ခြင်း၊ တံ ပန ဝိရဇ္ဇနံ နိဗ္ဗိန္ဒနမုဒေန ဟိတ္ဌနံ ဝါ (ငြီးငွေ့ခြင်းကို ပဓာန ပြု၍ ရှုပ်ချစ်ကဲ့ဆုပ်ခြင်း၊) တမ္ပဋိပဒ္ဓရာဂပ္ပဟာနံ ဝါ (ပိတိနှင့်စပ်သောရာဂကို ပယ်ခြင်း) တိ ဒသေတုံ တဿာ ပိတိယာ၊ပေ၊ဝုတ္တံ"–ဋီကာ။] ပိတိသည် နှစ်သက်ခြင်းသဘောရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် တတိယဈာန်ရအောင် အားထုတ်သောယောဂီ၏ ပိတိကိုစက်ဆုပ်ခြင်း, စက်ဆုပ်ရုံတွင် မဂ္ဂဘဲ ဘာဝနာဖြင့် ပိတိကို ပယ်ခွါ လွန်မြောက် နိုင်ခြင်းကို "ပိတိယာ ဝိရာဂါ – ပိတိ၏ မတပ်မက် မနှစ်သက်တော့ခြင်း"ဟု ဟောတော်မူသည်၊ မဇ္ဈိမသက်သော ဝိတက်ဝိစာရ လွန်မြောက်ခြင်းကို "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဂူပသမာ" ဟု ဟောတော်မူခဲ့သကဲ့သို့တည်း။

သမ္ဘိဏ္ဍာနတ္ထော။ ။ စ သဒ္ဒါသည် ဒုတိယဈာန်၌ ဆိုအပ် ခဲ့ပြီးသော "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဂူပသမာ" တပုဒ်လုံး၏ အနက်ကိုရင်း, ထိုပုဒ်မှ ဂူပသမာအနက်ကိုသာရင်း, ပေါင်းခြင်း အနက်ရှိ၏၊ ဋီကာ ၌ကား " သမ္ဘိဏ္ဍာနံ သမုစ္စယော " ဖွင့်၏၊ ထို အလို သမ္ဘိဏ္ဍာန (ပေါင်းခြင်း) နှင့် သမုစ္စယကို သဘောတူ ဟု ဆိုလိုသည်၊ ရှုပသိဒ္ဓိဋီကာ စနိပါတ်ပုဒ် ဖွင့်ရာ၌လည်း "သမုစ္စယနံ သမ္ဘိဏ္ဍာနံ သမုစ္စယော"ဟု ဖွင့်သည်။

ပယ်ခွါလွန်မြောက်, ငြိမ်းချောက်ခြင်းကြောင့်ထင်း၊ ဧုတိ အယံ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌမ္ဘော - ၏၊ ပန–အဘိုတပါးကား၊ (ဝုပသမ သမ္ဓိဏာနမ္မ တပါး , ဝိတက္ကဝိစာရဝူပသမ သမ္ဓိဏာနကား၊)ယဒါ, ဝိတက္ကဝိစာရဝူပသမံ - ကို၊ သမ္ဓိဏာတိ-၏၊ တဒါ,ဝိတိယာ ဝိရာဂါတိစ-ဂါဟူ၍ထင်း၊ ဘိယျော-ကား၊ ကိဉ္စ-နည်း၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာတိစ - မာ ဟူ၍ထင်း၊ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ စ-ဆက်၊ ဧုမိဿာယောဇနာယ-၌၊ ဝိရာဂေါ-ဝိရာဂသဒ္ဒါသည်, သမတိက္ကမနုဏ္ဍော- သမတိက္ကမန အနက်ရှိသည်, ဟောတိ၊ တသ္မာ - ကြောင့်၊ (ဝိရာဂသဒ္ဒါ၏ သမတိက္ကမန အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဝိတိယာ- ကို၊ သမတိက္ကမာစ-လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်ထင်း၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ-တို့၏၊ ဝူပသမာစ-ငြိမ်းခြင်းကြောင့်ထင်း၊(ဥပေက္ခာကော ဝိဟာသိ ၌ စပ်) ဧုတိ အယံ အတ္ထော ဒဋ္ဌမ္ဘော၊[ဤအဖွင့်အတိုင်း ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ၊]

စ-ဆက်၊ ဧတေ ဝိတက္ကဝိစာရာ- ၌ ဝိတက် ဝိစာရတို့သည်, ဒုတိယဈာနေ ယဝ-ဒုတိယဈာန်၌ပင်၊ ဝါ- ဒုတိယဈာန်တုန်းကပင်၊ ကာမံ ဝူပသန္တာ- အကယ်၍ကား ငြိမ်းပြီးပါပေကုန်ပြီ၊ ပန–ထိုသို့ပင် ငြိမ်းပြီးပါကုန်သော်လည်း၊ ဧုမသာ ဈာနသာ- ၌တတိယဈာန်၏၊ မဂ္ဂဒီပနတ္ထံ- လမ်းကြောင်းကို ပြခြင်း အကျိုးငှါငုံး၊ ဝဏ္ဏာဘာဝနတ္ထံစ - ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းပြောဆိုခြင်းအကျိုးငှါငုံး၊ ဧတံ- ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာဟူသော ၌စကားကို၊(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပေါင်းဆည်းသောအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊[နနုထည့် ၍စောဒနာ ဝါကျထုတ်ပြီး တနည်းပေးလေဉ,း] ဟိ-ခဲ့၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာတိ-မာဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-သမ္ဓိဏာနတ္ထအဖြစ်ဖြင့်ဟောတော်မူအပ်သော်၊(ပညာယတိ, ဝဏ္ဏာဘာဝနံ ဟောတိ တို့၌ စပ်၊)ဧုဒံ- ၌ အနက်သဘောသည်, ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ (ကိံ - အဘယ်အနက်သဘောသည်, ပညာယတိ-နည်း၊) နနု-စင်စစ်၊ (ဧကံသတ္ထနိပါတ်၊) ဝိတက္ကဝိစာရဝူပသမော – သည်, ဧုမသာ ဈာနသာ-၏၊ မဂ္ဂေါ- လမ်းကြောင်းတည်း၊ ဧုတိ - ၌အနက်သဘောသည်, ပညာယတိ၊ စ - အဘိုတပါးကား၊ (မဂ္ဂပရိဒီပနတ္ထမ္ပ တပါး ဝဏ္ဏာဘာဝနတ္ထ

ပါဠိတော် အနက်ပေး။ ။ဝူပသမ သက်သက်ကို ပေါင်းရာ၌ " ဝိတိယာ–ကို၊ ဝိရာဂါစ–စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်ထင်း၊ ဝိတိယာ–၏၊ ဝူပသမာစ–ပယ်ခွါလွန်မြောက်, ငြိမ်းချောက်ခြင်းကြောင့်ထင်း"ဟုပေး၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာကိုပေါင်းရာ၌ " ဝိတိယာ–ကို၊ ဝိရာဂါစ–လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်ထင်း၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ-တို့၏၊ ဝူပသမာစ- ထင်း"ဟုပေး၊ ၌ဝိရာဂါ၏ အနက် နှစ်နက်လုံးသည် သဒ္ဒတ္ထ မဟုတ်, အဓိပ္ပါယတ္ထသာ၊ သဒ္ဒတ္ထကား ဝိရာဂ - မတပ်မက်ခြင်း (မနှစ်သက်ခြင်း) အနက်တည်း။

ကား၊)တတိယေ- တတိယဖြစ်သော၊ အရိယမဂ္ဂေ- အနာဂါမိ အရိယမဂ်၌၊ ဝါ-ကျမ္ပ၊ အပ္ပဟီနာနံ-ပယ်အပ်သည် မဟုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍(သမာနာနံပိ-ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဝါ - ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒီနံ-သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့ကို၊ (ပဟာနံ၌ စပ်)ပဗ္ဗန္ဒံ၊ပေ၊ ပဟီနာတိ-ပဗ္ဗန္ဒံ၊ပေ၊နာ ဟူ၍၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ပဟာနံ - ပယ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုစ္စမာနံ-ဟောတော်မူအပ်သော်၊ ဝဏ္ဏာဘဏနံ - ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်း ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ဟောတိ ယထာ- ဆို၊ တဒမိဂမာယ - ထို အနာဂါမိမဂ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဥဿုကာနံ - အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဥဿာဟဇနကံ - အားတက်သရောကို ဖြစ်စေတတ်သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ဆို၊ ဧဝမေव- သာလျှင်၊ ဣဓ-ဤတတိယစျာန်၌၊ ဝါ-ကျမ္ပ၊ အဝူပသန္တာနံ-ငြိမ်သက်သည် မဟုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ (သမာနာနံ)ပိ- သော်လည်း၊ ဝါ-ကုန်သော၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ-တို့၏၊ ဝူပသမော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုစ္စမာနော-သော်၊ ဝဏ္ဏာဘဏနံ ဟောတိ၊("တဒမိဂမာယ ဥဿုကာနံ ဥဿာဟဇနကော ဟောတိ "ထည့်၊)တေန-ထိုသို့ မဂ္ဂပရိဒီပန ဝဏ္ဏာဘဏနအကျိုးရှိခြင်းကြောင့်၊ ဒိတိယာဒိ သမတိက္ကမာ၊ပေ၊ ဝူပသမာတိ-မာ ဟူ၍၊ မယာ, ဝုတ္တော-ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီ။

ဥပေက္ခကောစ ဝိဟာသိန္တိ, ဣတ္ထ-၌၊ ဥပပတ္တိတော-အသင့်အားဖြင့်၊ ဣဒ္ဓ တိ-ရှုတတ်၏၊ ဣတိ, ဥပေက္ခာ-မည်၏၊ သမံ-ညီညီမျှမျှ၊ ပဿတိ- ရှုတတ်၏၊

ဝိတက္ကာ၊ပေ၊ဝူပသမာတိ ဟိ။ ။မဂ္ဂပရိဒီပနတ္ထံ,ဝဏ္ဏာဘဏနတ္ထံတို့ကိုချဲ့လို၍ ဝိတက္ကာ၊ပေ၊ဟိ—ဟု မိန့်၊ မဂ္ဂပရိဒီပနကို ပြပြီး၍ ဝဏ္ဏာဘဏနကို ပြလိုသောကြောင့် ယထာစ-စသည်မိန့်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတပရာမာသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ သံယောဇဉ်တို့ကို သောတာပတ္တိမဂ်တုန်းကပင် ပယ်ခဲ့ပြီ၊ သို့သော် အနာဂါမိမဂ်ကို ဟောတော်မူခါမှ"ပဗ္ဗန္ဒံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ(သက္ကာယဒိဋ္ဌိစသော သံယောဇဉ်တို့ကို) ပဟာနာ" ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည် အနာဂါမိမဂ်၏ဂုဏ်ကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိ၍, ထိုမဂ်ရအောင်ကြိုးစားနေသူတို့အား အားတက်သရောဖြစ်စေသကဲ့သို့, ဤတတိယစျာန်ကျမ္ပ ဝိတက္ကဝိစာရ ဝူပသမကို ပေါင်းဆည်းသော အားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းလည်း ထို့အတူပင်ဖြစ်သည်—ဟူလို။

ဥပေက္ခကောစ။ ။ဥပေက္ခာကို " ဥပ + ဣက္ခာ " ဟု ခွဲ၍ ဥပသည် ဥပပတ္တိအနက်ဟော၊ (ဥပပတ္တိလည်း ယုတ္တိ=အနုရူပအနက်ဟော)ဟု သိစေလို၍ "ဥပပတ္တိတော + ဣက္ခတိ"ဟု ဝိဂြိဟ်ပြုသည်၊ ဥပပတ္တိကိုပင်"သမံ-ညီမျှအောင်"ဟုရင်း ထို သမကိုလည်း "အပက္ခပတိတံ=ဣဋ္ဌဘက်လည်း မကျ- အနိဋ္ဌဘက်လည်း မကျအောင်" ဟုရင်း ဖွင့်၍, ဣက္ခဓာတ်လည်း ဒဿန + အက် ၂ မျိုးတွင် ဒဿနအနက်ဟောဟု ပြလိုသောကြောင့် "ပဿတိ"ဟု ဖွင့်သည်၊ တာယ၊ပေ၊သမန္နာဂတတ္တာဖြင့် "ဥပေက္ခာ + ယသ အတ္တိတိ ဥပေက္ခကော"ဟု အသယတ္ထိအနက်၌ ကပစ္စည်းသက်ကြောင်း ပြသည်။

အပက္ခပတိတာဝ- တဘက်၌ မကျသည်သာလျှင်၊ (အယုတ္တသမာသ်၊ အ ကို ပတိတ၌စပ်၊)ဟုတ္တာ-၍၊ ပဿတိ-၏၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဝိသဒါယ-(သံကိလေသ ကင်းသဖြင့်) သန့်ရှင်း ထင်ရှားသော၊ ဝိပုလာယ - (မဟဂ္ဂုတ် အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသဖြင့်)ကြီးကျယ် ပြန့်ပြောသော၊ ထာမဂတာယ-(ပိတိနှင့် မရောပြွမ်းသဖြင့်)အားအစွမ်းသို့ရောက်သော၊ တာယ - ထို ဥပေက္ခာနှင့်၊ သမန္နာဂတတ္တာ-ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တတိယဇ္ဈာနသမင်္ဂီ - တတိယစျာန်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥပေက္ခကောတိ- ဥပေက္ခကော ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဥပေက္ခာ-ဥပေက္ခာသည်၊ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ-ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ ၎င်း၊ပေ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ(ပေက္ခာ- ကျွာ ၎င်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသဝိဓာ - ဆယ်ပါး အပြားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝं-သို့၊ ဒသဝိဓာဒိ-သော၊ အယံ - ဤ ဥပေက္ခာကို၊ တတ္ထ တတ္ထ– ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် စသော ထိုထိုပါဠိတော်တို့၌၊ အာဂတနယတော-လာသော နည်းဖြင့်၎င်း၊ ဘူမိ ပုဂ္ဂလ စိတ္တာရမဏ ခန္ဓသင်္ဂဟ ကေကွဏ် ကုသလတ္တိက သခေါ်ပဝေသေနစ-ဘုံ,ပုဂ္ဂိုလ်,စိတ်,အာရုံ,ခန္ဓာ၌သွင်းခြင်း.တပ်ပြင်နှက်သော ခဏ၌ဖြစ်ခြင်း, ကုသလတိက်,အကျဉ်းချုပ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ [“ ၎င်း”

ဝိသဒါယ၊ပေ၊ဂတာယ။ ။ ဝိသဒါယာတိ သံ ကိလေသဝိဂမေန ပရိဗျတ္တာယ၊ ဝိပုလာယာတိ သာတိသယံ (အလွန်နှင့်တကွ) မဟဂ္ဂတဘာဝပ္ပတ္တိတော မဟတိယာ၊ ထာမဂတာယာတိ ပိတိဝိဂမေန ထိရဘာဝပ္ပတ္တာယ–ဋီကာ။

ဥပေက္ခာ ပန ။ ။[နနုစေတ္ထ ဥပေက္ခာဝေဒနာဝ နု သမ္ဘဝတိ၊ တသ္မာ ကထံ အယံတတိယဇ္ဈာနသမင်္ဂီ ဥပေက္ခာယ သမန္နာဂတတ္တာ ဥပေက္ခာကောတိ ဝုစ္စတိတိစေ= ဤ တတိယစျာန်၌ သုခသာ ယှဉ်၍ ဥပေက္ခာဝေဒနာ မယှဉ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ တတိယဇ္ဈာနသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို အဘယ်နည်းဖြင့် “ ဥပေက္ခကော” ဟု ဟောတော်မူနိုင်ပါသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ ဥပေက္ခာပန ”စသည် မိန့်၊ ဥပေက္ခာသည် ဝေဒနာကို အရကောက်ရသော ဝေဒနုပေက္ခာသာ မက, အခြား ဥပေက္ခာများလည်း ရှိသေး၏၊ ထို့ကြောင့် ဥပေက္ခကော ဟု ဟောတော်မူနိုင်သည်–ဟူလို။

ဘူမိ ၊ ပေ ၊ ရမဏ ၊ တော။ ။ဣဒ္ဓာရုံ အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်သောအာရုံ ၆ ပါးနှင့် တွေ့ကြုံရာ၌ ဝမ်းလည်းမမြောက် စိတ်လည်း မဆိုးဘဲ လစ်လျူရှုတတ်သော တကြွမဏ္ဍိတာ စေတသိက်ကို ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ (အာရုံ ၆ ပါးအတွက် အင်္ဂါ ၆ ပါးရှိသော ဥပေက္ခာ) ဟု ခေါ်၏၊ ထို ဆဠင်္ဂုပေက္ခာသည် ဘုံအားဖြင့် ကာမဘုံ၌ဖြစ်သော ကာမာဝစရ တရား, ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ရဟန္တာများသန္တာန်၌ဖြစ်သော တရား, သောမနဿ သဟဂတ်စိတ် ဥပေက္ခာသဟဂတ်စိတ် ၂ မျိုးနှင့်ယှဉ်သော တရား, အာရုံအားဖြင့် ၆ ပါးလုံးကို အာရုံပြုသောတရားတည်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဥပေက္ခာ ၁၀ ပါးလုံးကို ခွဲခြားရာ၏။ [“ ရမဏ တော”ဟု ဋီကာရှိ၏၊ အဋ္ဌကထာ၌“ ရမဏ ခန္ဓသင်္ဂဟ”ဟု တသမာသ်ထည်းရှိသည်၊ အဋ္ဌကထာ စာနေက ကောင်းသကဲ့သို့သင်၏။]

၂ ခုကို ဝုတ္တနဒယနဝယ် ဝုတ္တဋ္ဌစပ်။] အဋ္ဌသာလိနိယာ - နိမည်သော၊ ဓမ္မသင်္ဂ ဟဋ္ဌကထာယ-ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ဖြင့်။ [အချို့စာ၌ ဝုတ္တနယေနေဝဟု ဧဝပါ၏ ဋီကာ၌ မပါ။] ဝေဒိတမ္ဘာ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဋ္ဌ-ဤ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုစ္စမာနာ-ဆိုအပ်သော်၊ (ဝါ-ဆိုအပ်သော ဆယ်ပါးသော ဥပေက္ခာသည်၊)ဝိနယနိဒါန်-ဝိနည်းပါဠိတော်၏ နိဒါန်းကို၊ အတိဘာရိယံ-အလွန်လေးလံသည်ကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဋ္ဌတိ-ကြောင့်၊ နဝုတ္တာ-မဆိုအပ်တော့ပြီ၊ပန-ဆက်၊ လက္ခဏာဒိတော-လက္ခဏာ အစရှိသောအားဖြင့်၊ ဋ္ဌ-ဤတတိယစျာန်၌၊ အဓိပ္ပေတုဒပက္ခာ-အလိုရှိအပ်သော စျာန်ပေက္ခာသည်၊ မဇ္ဈတ္တလက္ခဏာ- အလယ်၌တည်သော သဘောရှိ

ခန္ဓ သင်္ဂဟ၊ပေ၊ဝေသေန။ ။ဝေဒနုပေက္ခာကို ဝေဒနက္ခန္ဓာ၌, အခြားဥပေက္ခာတို့ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ သွင်းယူအပ်၏၊ ဆ-ဖြ-ဗော-တ-ဃာ-ပါ ၆ပါးသည် တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်ချည်း ဖြစ်၍ ကေက္ခဏာ၌ အံတူမဖြစ်နိုင်၊ ဆဋ္ဌဂိုပေက္ခာ ဖြစ်ခိုက် ဗြဟ္မဝိဟာရုပေက္ခာ စသည်မဖြစ် — ဟူလို၊ သင်္ခါရုပေက္ခာနှင့် ဝိပဿနုပေက္ခာသည် ဉာဏ်ချည်းဖြစ်၍ တပါးဖြစ်ခိုက် အခြားတပါးမဖြစ်၊ ဝေဒနုပေက္ခာနှင့် ဝိရိယုပေက္ခာသည် တရံတခါ တပ္ပြိုင်နက်အတူဖြစ်၍, တရံတခါအတူမဖြစ်၊ ဆဋ္ဌဂိုပေက္ခာသည် အဗျာကတ ဘရား၊ ဝေဒနုပေက္ခာသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ၊ အခြားဥပေက္ခာတို့သည် ရံခါကုသိုလ်, ရံခါ အဗျာကတတို့တည်း၊ ဤဥပေက္ခာ ၁၀ ပါးကို တရားကိုယ်အားဖြင့် အကျဉ်းချုပ်လျှင် ဝိရိယ, ဝေဒနာ, တတြမဇ္ဈတ္တတာနှင့် ဉာဏ် , ဤ ၄ ပါးသာတည်း။

မှတ်ချက်။ ။တတ္ထ တတ္ထ အာဂတနယတောတိ၊ပေ၊တတ္ထ တတ္ထ ဝုတ္တပဒေသေသု အာဂတနယဒဿနတောစ အယံ ဒသဝိဓောပိ ဥပေက္ခာ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတမ္ဘာတိ သမ္မန္ဒောဝ၊ ဘူမိတိအာဒီသု ပန ဆဋ္ဌဂိုပေက္ခာ ကာမာဝစရာ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရုပေက္ခာ ရူပါဝစရာတိ အာဒိနာ ဘူမိတောစ ၊ ပေ ၊ ဝေ သခေါ်ပဝသေနစ အယံ ဒသဝိဓောပိ ဥပေက္ခာ ဓမ္မသင်္ဂဟ ကထာယံ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတမ္ဘာတိ ယောဇနာ၊—ပိမတိ၊ ဤဋီကာအတိုင်း အာဂတနယတော သခေါ်ပဝသေနစ ၂ ပုဒ်လုံးကို ဝုတ္တနဒယနဝယ် ဝုတ္တဋ္ဌစပ်၊ ထိုထို ပါဠိရပ်ဝယ် လာသောနည်းအားဖြင့်ရင်း, ဘူမိ ၊ပေ၊ သခေါ်ပအားဖြင့်ရင်း ဓမ္မသင်္ဂဏီ (အဋ္ဌသာလိနီ) အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုထားပြီ—ဟူလို။

ထိုတွင် အဋ္ဌသာလိနီ ဤစျာန်အဖွင့်၌ ထိုထိုပါဠိရပ်ဝယ် လာသည့်အတိုင်းပါဠိတော်မျှားကိုဖော်ပြ၍ ဆိုအပ်သောစကားသာ တိုက်ရိုက်ပါ၏၊ဘူမိ စသောအားဖြင့် ဝေဒနာပုံကား တိုက်ရိုက်မပါ၊ သို့သော် ထို ဖော်ပြထားသော ပါဠိသွားကို မြင်ရခြင်းအားဖြင့် ဘူမိ စသော ဝေဒနာပုံကိုလည်း သိလောက်သောကြောင့် " ဝုတ္တဝဝသေန" ဟု မဆိုဘဲ "ဝုတ္တနယေန" ဟု နည်းပြအနေအားဖြင့် ဆိုလေသည်၊ ဤကား ဝိမတိအဖွင့်အတိုင်းတည်း၊ သာရတ္ထဒီပနီ တမျိုးဖွင့်ထား၏၊ ရှုကြလေတော့။

သည်၏အဖြစ် ဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏၊ အနာဘောဂရသာ - ပဏီတသုခ၌ သော်မှ နှလုံးမသွင်းခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ အဗျာပါရ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ - ပဏီတသုခ၌ ကြောင့်ကြမစိုက်သည်၏အဖြစ်ဟု ယောဂိဘိုဥာဏ်အားရှေးရှုထင်လာ၏၊ဝါ- သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ပဏီတသုခ၌ ကြောင့်ကြ မစိုက်ခြင်းဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ ပီတိဝိရာဂ ပဒဋ္ဌာနာ - ပီတိ၌ စက်ဆုပ် လွန်မြောက်ခြင်း လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ ဋုတိ- ဤသို့မှတ်အပ်၏၊

ဇ္ဇေ-ဤ ဥပေက္ခကောစ ပုဒ်အဖွင့်၌၊ (ဌတ္ဌာ စောဒကော အာဟ၊ ကိं၊) စ- စောဒနာ ပါဠိုးအုံ့၊ အယံ - ဤ ဈာနပေက္ခာသည်၊ အတ္ထတော - အနက် သဘောအားဖြင့်၊ ဝါ- တရားကိုယ်အားဖြင့်၊ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ ဝ - ကွာ သည်သာ၊ ဟောတိ၊ သာစ-ကွာသည်လည်း၊ ပဌမဒုတိယဈာနေသုပိ- ဈာန် တို့၌လည်း၊ အတ္ထိ - ၏၊ တသ္မာ- ထို ကြောင့်၊ (ထိုသို့ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ၏ ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန်တို့၌လည်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တတြာပိ - ထို ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန် တို့၌လည်း၊ ဥပေက္ခကောစ ဝိဟာသိန္တိ - သိ ဟူ၍၊ အယံ- ဤတတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသည်၊ ဝါ- ကို၊ ဝတ္ထုဗ္ဗာ- ဟောတော်မူထိုက် သည်၊ သိယာနနု- ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်ပါလော၊ [ဤ သိယာ ကျမ္မ အာဘောဂ ဝါကျဆုံး၍ နနုနှင့် တွဲသည်၊ တသ္မာ ရှေကဝါကျမျှားခ၌ အပ္ပဓာန ကာရဏာ ဝါကျဖြစ်၍ မတွဲခဲ့၊](အထ- ထိုသို့ ဖြစ်ရာပါလျက်၊) ကသ္မာ(ဘဂဝတာ)နု ဝုတ္တာ၊ ဋုတိ- သို့၊ (အာဟ)၊ ဋုတိ-ဤကား စောဒနာတည်း၊ အပရိဗျတ္တကိစ္စ တော - မထင်ရှားသောကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (နု ဝုတ္တာ၊) ဟိ - ချဲ့ တသာ- ထို တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ၏၊ တတ္ထ-ထို ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန်တို့၌ ကိစ္စं - ကိစ္စသည်၊ အပရိဗျတ္တं- မထင်ရှား၊(ကသ္မာ- နည်း၊) ဝိတက္ကာဒီဟိ- ဝိတက်အစရှိသည်တို့သည်(အာဒိဖြင့် ဝိစာရ,ပီတိတို့ကိုယူ၊)အတိဘာ၊တတ္ထာ- လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန-ကား၊ ဋုမ-ဤတတိယဈာန်၌၊

လက္ခဏာဝိတောပန။ ။မဇ္ဈ (ဌိတော) အတ္ထာ ယသ္သာတိ မဇ္ဈတ္တာ (ဥပေ က္ခာ)၊ ဘာဝပ္ပဓာနကြောင့် မဇ္ဈတ္တာ+လက္ခဏံ ယသ္သာတိ မဇ္ဈတ္တလက္ခဏာ (ဥပေက္ခာ ပင်ရ၏)၊ အနာဘောဂရသာတိ ပဏီတသုခေပိ တသ္မိံ (မည္သည်ဘဲ နှလုံးမသွင်းဘဲ မနေနိုင်လောက်အောင် မွန်မြတ်သော ထို တတိယဈာန် ချမ်းသာ၌ သော်မှလည်း) အဝနတိပဋိပက္ခကိစ္စာ - ညွှတ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိစ္စ (နှလုံးမသွင်းခြင်း, အရေ မပါခြင်းကိစ္စ) ရှိ၏၊ အဗျာပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ သဘိပိ သုခပါရမိပတ္တိယံ (ဤဈာန်မှ အထက်၌ သုခယှဉ်စရာ မရှိတော့သဖြင့် သုခတို့၏ ထိပ်ဆုံးသို့ ရောက်နေပါသော်လည်း) တသ္မိံသုခေ အဗျာဝဋာ ဟုတ္တာ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ သမ္မယုတ္တာနံ ဝါ တတ္ထ (ထိုသုခ၌) အဗျာပါရံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ။

အယံ-ဤတတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာကို၊ (ဝုတ္တာဒ္ဒစပ်)ဝါ-သည်၊ (ဇာတာဒ္ဒစပ်၊) ဝိတက္ကာဝိစာရဝိတိဟိ - တိတ္ထိသည်၊ အနဘိဘူတတ္တာ - ကြောင့်၊ ဥက္ခိတ္တာသိရာ ဝိယ-မြှောက်ချီအပ်သော ဥုးခေါင်းရှိသကဲ့သို့၊ ဝါ-ဥုးခေါင်းမော်နေသကဲ့သို့၊ ဟုတ္ဝာ,ပရိဗျတ္တကိစ္စာ-စွဲရှိသည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ပြီ၊ တဿာ-ထို့ကြောင့်(ထိုသို့ ထင်ရှားသောကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဝုတ္တာ၊ ဣတိ - ဤကား အဖြေတည်း၊ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသိန္တိ တေ သ-ပုဒ်၏၊သမ္ဘသော-အလုံးစုံသော အားဖြင့်၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ-အနက်အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီး

ဣဒါနိ-ဌ၊ သတောစ သမ္ဘဇာနောတိ ဣဏ - ဌ၊ (အတ္ထဝဏ္ဏနာ-အနက်အဖွင့်ကို၊ ဝုစ္စတိ-၏၊) သရတိ-သိတတ် မှတ်တတ်၏၊ ဣတိ,သတော - သတမည်၏၊ သမ္ဘဇာနာတိ- ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်၏၊ ဣတိ , သမ္ဘဇာနော-နု မည်၏၊ ပုဂ္ဂလေန - ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်၊ ဝါ-ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ဖြင့်၊ သတိစ-သတိကိုရင်း၊ သမ္ဘဇည္ဗ-ကိုရင်း၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ- ထို သတိ သမ္ဘဇည ၂ ပါးတို့တွင်၊ သတိ – သတိသည်၊ သရဏလက္ခဏာ -သိမှတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ အသံမုဿနရသာ–မေ့လျော့ ပျောက်ပျက်ခြင်း၏ ဆန္ဒကျင်ဘက် ကိစ္စရှိ၏၊ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ကိလေသာတို့မှ စောင့်ရှောက်တတ်သည် ဖြစ်၍ ယောဂိတို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊ ဝါ- ကိလေသာတို့မှ စောင့်

ဥက္ခိတ္တာ သိရာ ဝိယ။ ။ဥက္ခိတ္တံ (မြှောက်ချီအပ်သော) သိရော ယသာတိ ဥက္ခိတ္တသိရာ၊ [သုန္ဒရံ မနောကဲ့သို့ သိရောနပုံလိန်၊] တတြမဇ္ဈတ္တတာစေတသိက်၌ ဥုးခေါင်းမော်တတ်သောသတ္တိမရှိသော်လည်း အလွန်အကျွံဆိုအပ်သောဥပရိက္ခာစကား,ရှုပက အလက်ာစကားဖြစ်၍ တဒ္ဓမ္မုပစာရအားဖြင့် "ဥက္ခိတ္တာသိရာ" ဟု ဆိုသည်၊ ဝိယကား ဥပရိက္ခာဇောတကတည်း။ [မဏ္ဍာပ်ဆောက်ခဏ်း အဝဟာသန္တမိဝကဲ့သို့တည်း။]

ပုဂ္ဂလေန။ ။"ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန " ဟု ဖွင့်၏၊ သတော – သမ္ဘဇာနောတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်လျှင် တည်ရာအနက်ရှိသော (ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရသော) ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်စကားများဖြစ်၏၊ ထိုစကားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟောတော်မူလိုရင်းမဟုတ်၊ တတိယစျာန်၌ ပါသော သတိနှင့် သမ္ဘဇည်တရားကို ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်သည်–ဟူလို။

တတ္ထ သရဏလက္ခဏာ။ ။ ထိုသို့ တရားသဘောကို ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်၍ တရားသဘောကို ထင်ရှားအောင် ပြလိုလျှင် လက္ခဏာရသ စသည်ဖြင့် ပြရသောကြောင့် "တတ္ထသရဏလက္ခဏာ"စသည် မိန့်၊ သရဏ-မှတ်ခြင်းဟူသည် ထိုအာရုံကို မှတ်သောအားဖြင့် သိခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့်"သရဏံ စိန္တနံ"ဟု ၎င်း, ထို သိခြင်းသည် စိတ်၏ သိခြင်းမျိုး မဟုတ်၊"အာရုံ၌ စွဲကပ်တည်နေခြင်း"ဟု ပြလို၍"ဥပဋ္ဌာနံ"ဟု ၎င်း ဋီကာ ဖွင့်သည်။ [သမ္ဘုဿနပဋိပက္ခော အသမ္ဘုဿနံ၊ ကိလေသေဟိ အာရက္ခာ ဟုတ္ဝာ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ, တတော ဝါ အာရက္ခံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ။]

ရှောက်ခြင်းအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ သမ္ဘဝည်-သည်၊ အသမ္ဘောဟလက္ခဏာ-သမ္ဘောဟ၏ဆန့်ကျင်ဘက် လက္ခဏာရှိ၏၊ [အသမ္ဘုယ္ယနံ အသမ္ဘောဟော၊ သမ္ဘဒေဝ ပဇာနနံ၊ သမ္ဘောဟ ပဋိပက္ခောဝါ။] တိရဏာရသံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ [တိရဏံ ကိစ္စဿ ပါရဂမနံ-ကိစ္စ၏ပြီးဆုံးခြင်း။] ပရိစယ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ-စူးစမ်းစိစစ်ခြင်း သဘောတရား ဟု ယောဂိတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှထင်လာ၏၊ [ပရိစယော ဝိမံသာ- စူးစမ်းစိစစ်ခြင်း၊]

တတ္ထ- ထို သတော သမ္ဘဇာနော ဟူသောပါဠိ၌၊ (စောဒနာ သောဓနာ နယော ဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဋီကာ သတိသမ္ဘဇည် - သည်၊ ပုရိမဇ္ဈာနေသုပိ-ရှေးဈာန်တို့၌လည်း၊ ကိဉ္စာပိ အတ္ထိ - အကယ်၍ကား ရှိပါပေ၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ (တနည်း၊) ဟိ ယသ္မာ- ကြောင့်၊ မုဋ္ဌဿတိဿ- ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသော၊ အသမ္ဘဇာနဿ- ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)ဥပစာရဇ္ဈာန မတ္တမ္ပိ-ဥပစာရဈာန်မျှသည်လည်း၊ နသမ္ဘဇ္ဇတိ-မပြည့်စုံနိုင်၊ အပ္ပနာ- အပ္ပနာဈာန်သည်၊ ပဂေဝ- ရှေးဦး မဆ, အစကပင်၊ နသမ္ဘဇ္ဇတိ-နိုင်၊ တသ္မာ-ကြောင့် (ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ အပ္ပနာဈာန်ကို မဆိုထားဘိ , ဥပစာရ ဈာန်မျှလည်း မပြည့်စုံနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)ဋီကာ သတိသမ္ဘဇည်-သည်၊ ပုရိမဇ္ဈာနေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ကိဉ္စာပိ အတ္ထိ-အကယ်၍ကား ရှိပါပေ၏၊ [ပြန်လှည့်စပ်သည်၊] ပန-ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း၊ တေသံ ဈာနာနံ-ထို ရှေးဈာန်တို့၏၊ သြဠာရိကတ္တာ-ကြမ်းတန်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘူမိယံ-၌၊ ပုရိသဿ-၏၊ ဂတိ-သွားရခြင်းသည်၊ သုခါ ဝိယ-လွယ်ကူသကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) စိတ္တဿ-၏၊ ဂတိ-ဖြစ်ရခြင်းသည်၊ သုခါ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုရှေးဈာန်တို့၌၊ သတိသမ္ဘဇည ကိစ္စံ-သည်၊ အဗျတ္တံ-မထင်ရှား၊ ပန - အနွယကား၊ (တနည်း၊) ပန-အတို့ တပါးကား၊ ဋုမဿ ဈာနဿ- ဤတာဝိယဈာန်၏၊ သြဠာရိကဝိပ္ပဟာနေန-ကြမ်းတန်းသော ဈာန်အင်္ဂါကို ပယ်ပြီးခြင်းကြောင့်၊ ဝါ - ပြီးသည့်အတွက်၊ သုခုမတ္တာ-နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုရိသဿ-၏၊ ခုရဓာရာယံ-သင်ခုန်းသွား၌၊ (သမီပျူပစာ-သင်ခုန်းသွားအနီး၌-ဟူလို၊)ဂတိဝိယ-သွားရခြင်းကို

သြဠာရိကတ္တာ ပန ॥ ॥ ကာမံ ဥပစာရဈာနာဒီ ဥပါဒါယ ပဌမဒုတိယဈာနာနိပိ သုခုမာနေव၊ ဋုမံပန ဥပရိဈာနံ ဥပါဒါယ (ဤအထက် တတိယဈာန်ကိုထောက်၍) "သြဠာရိကတ္တာ ပန တေသံ ဈာနာနာန"် ဟု ဝုတ္တံ၊သာစ သြဠာရိကတာ ဝိတတ္တာဒီထူလဂ်တာယ (ဝိတက်ဝိစာရပီတိ ဟူသော ကြမ်းတန်းသော အင်္ဂါရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊-ဋီကာ။

ကဲ့သို့ (တထာ-တူ) သတိသမ္ဘဇ္ဈင်္ဂကိစ္စ ပရိဂ္ဂဟိတာယေဝ - သတိသမ္ဘဇ္ဈင်္ဂ၏ ကိစ္စဖြင့် သိမ်းဆည်းသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ စိတ္တဿ-၏၊ ဂတိ-ဖြစ်ရခြင်းကို၊ ဇာနန္တိ-အလိုရှိထိုက်၏၊ ဇာတိ-ကြောင့်၊ ဇာ-ဝေ - ဤတတိယဈာန်၌သာ၊ ဝါ-ကျမ္မသာ၊ (ဇာ-ဤ သတိသမ္ဘဇ္ဈင်္ဂကို၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ကိဉ္စ - သည်သာ မဂသေး၊ ဘိယျော-ထို့ထက် အလွန်ရှိသေး၏၊ ဧနုပဝေါ- အမိ နွားမသို့ ကပ်တတ်သော၊ ဝစ္ဆော- နွားငယ်သည်၊ ဧနုတော - မှ၊ အပနိတော- ဖယ်အပ်သည်၊(ဟုတ္မာ)အရက္ခိယမာနော-မစောင့်ရှောက်အပ်သော်၊ ပုနဒေဝ-တဖန်သာလျှင်၊ ဧနုံ- သို့၊ ဥပဂစ္ဆတိယထာပိ - ကပ်ရောက်သကဲ့သို့လည်း၊ ဧဝံ—တူ၊ ဇာနံ တတိယဈာနသုခံ – သည်၊ ပိတိုတော- ပိတိမှ၊ အပနိတံ- ဖယ်အပ်သည်၊ သမာနံပိ-သော်လည်း၊ သတိသမ္ဘဇ္ဈာရကျွေန်-သတိသမ္ဘဇ္ဈင်္ဂတည်းဟူသော အစောင့်အရှောက်ဖြင့်၊ အရက္ခိယမာနံ-မစောင့်ရှောက်အပ်သော်၊ ပုနဒေဝ ပိတိံ ဥပဂစ္ဆယျ၊ (ပိတိသမ္ဘယုတ္တမေဝ - ပိတိ သမ္ဘယုတ္တ ဒုတိယဈာန် သည်သာ၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏၊ ဤကား ပိတိံ ဥပဂစ္ဆယျကို အဓိပ္ပါယ်ထင်ပြခြင်းတည်း၊) ဝါ - သည်သာ မဂသေး၊ သုခေပိ - သုခ၌လည်း၊ သတ္တာ - သတ္တဝါ တို့သည်၊ ရဇ္ဇန္တိ - တပ်မက်ကြကုန်၏၊ ဇာဒဋ္ဌ - ဤ တတိယဈာန်သည်လည်း၊ အတိမဓုရ

ကိဉ္စာ ဘိယျော။ ။"ကိဉ္စ (အဗျယ) နိပါတ်ပုဒ်သည် စဏ်အားထုတ်ခြင်း အာရမ္ဘအနက်, သမုစ္စည်းအနက်, အလုံးစုံအနက်, သမ္ဘာဝနာ အနက်တို့ကို ဟောဏ်" ဟု ထောမနီမိဆို၏၊ ဤနေရာ၌ သမုစ္စယတ္ထသင့်၏၊ "သတိသမ္ဘဇ္ဈင်ဖြင့် သိမ်းဆည်း အပ်သော စိတ္တဂတိကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ဤဈာန်၌သာ သဇောသ သမ္ဘဇာနော ဟု ဟောတော်မူအပ်၏"ဟူ၏သာ အနက်သာမဂသေး, သတိသမ္ဘဇ္ဈင်အစောင့်အရှောက် မရှိလျှင် ပိတိသို့ ပြန်ရောက်စရာရှိ၏—ဟူသော အနက်, သတိသမ္ဘဇ္ဈ၏ အာနုဘော်ကြောင့်သာ သုခ၌မငြိကပ်"ဟူ၏သာ အနက်ကိုပြခြင်းငှါလည်း ဟောတော်မူအပ်၏—ဟူလို၊ ဤအဓိပ္ပါယ်အတိုင်း နိဿယပေးထားသည်။

ဧနုပဝေါ။ ။ဧတေ ခီရံ ပါယေတီတိ ဧနု၊ ဧနုံ+ဥပဂစ္ဆတီတိ ဧနုပဝေါ၊ ဤ ဝိဂ္ဂဟသည် " ဧနုံ ဥပဂစ္ဆတိ " ဟု ယခုရှိသော အဋ္ဌကထာ ပါဠိနှင့် လျော်၏၊ သာရတ္ထဒီပကား—"ဧနုံ+ပိဝတိ"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ "ဧနုယာ ခီရံ ဝိဝန္တော"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်အလို "ဧနုပေါ"ဟု ပါဠိရှိသင့်သည်။

သုခေဝါ ဘိ၊ ပေ၊ အတိမဓုရသုခံ။ ။ဝါသဒ္ဒါသည် သတိသမ္ဘဇ္ဈင် မစောင့်ရှောက်လျှင် ပိတိသို့ပြန်ရောက်၍ ဟာနဘာဂိယ (ဆုတ်ယုတ်ခြင်းအဘို့ရှိသော) ဒုတိယဈာန် ပြန်၍ ဖြစ်ရာ၏ ဟူသောအနက်မှ အခြားအနက်တမျိုးကို ပြလိုမှတ်သော အတ္ထန္တရ ဝိကပ္ပနတ္ထတည်း၊ ဝိကား သမုစ္စယတ္ထ၊ ဇဋ္ဌာရုံ၌သာ ကပ်ငြိကြသည်မဟုတ်သေး,သုခ၌လည်း ကပ်ငြိကြသည် – ဟူလို၊ ဝိတိသည် ပဟာသ (ရွှင်ပျခြင်း) ဥဒဂ္ဂ (တက်ကြွခြင်း)

သုခံ - အလွန်ချိုဆိမ့်သော သုခ ရှိ၏၊ (ကသ္မာ- ကြောင့်နည်း၊) တတော- ထို တတိယဈာန်မှ၊ ပရံ-နောံ၌၊ သုခါဘာဝါ-သုခ၏ မရှိတော့ခြင်းကြောင့်တည်း၊ ပန - ဆက်၊ ဣဿုခေ - ဤ တတိယဈာန် ချမ်းသာ၌၊ သတိသမ္ဘညာနဘာ ဝေန - သတိသမ္ဘည၏ အစွမ်းကြောင့်၊ အာသာရဇ္ဇနာ – မတပ်မက်ခြင်း သည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်၏၊ အညထာ–တပါးသော အကြောင်းကြောင့်၊ နော ဟောတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဇုတိ- ကြောင့်၊ ဇုမမ္မိ အတ္ထိဝိသေသံ- ဤ အနက် အထူးကိုလည်း၊ ဒဿေတုံ - ပြတော်မူခြင်းငှါ၊ ဇုဒံ - ဤ သတိသမ္ဘညကို၊ ဇုဝေဝ- ဤ တတိယဈာန်၌သာ၊ ဝါ- ကျမ္မသာ၊ ဝုတ္တံ - ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဇုတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏။

ဣဒါနိ-၌၊ သုခဿ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိန္တိ ဣဿ - ပါဠိ၌၊ (စောဒနာ သောဓနာ နယော ဝေ ဝေဒိတမ္ဘော၊) တတိယဈာန သမဋ္ဌိနော – တတိယ ဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သုခပဋိသံဝေဒနာဘာဝေါ- သုခကို ခံစား ခြင်း၌နလုံးသွင်းသည်၊ ကိဉ္စာပိနတ္ထိ-အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ ဝေံ သန္တေ ပိ- ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ (ဤသို့ သုခကို ခံစားခြင်း၌ နလုံးသွင်း မရှိပါ သော်လည်း၊ သမ္ပယုတ္တံ သုခံ၌ဌင်း, သုခံ ပဋိသံဝေဒေယျ၌ဌင်း စပ်၊) ယသ္မာ- ကြောင့်၊ တသ - ထို တတိယ ဈာန သမဋ္ဌိပုဂ္ဂိုလ်၏၊ နာမကာယေန- ယနှင့်၊

သဘောရှိ၏၊ ထိုပီတိနှင့်ယှဉ်နေလျင် သုခအရသာ ကောင်းကောင်း မပေါ်၊ ဝိတိမယှဉ် သောကြောင့် ဤသုခသည် အတိမဓုရ–အလွန်ချိုဆိမ့်သော အရသာပေါ်သည်။

ကိဉ္စာပိ ၊ ပေ ၊ ဝေဒေသိန္တိ အာဟ ။ ။" ကထံ အာဘောဂေန ဝိနာ သုခပဋိ သံဝေဒနာ=ခံစားလိုသောအာဘောဂမရှိဘဲလျက် အဘယ်နည်းဖြင့် သုခကိုခံစားခြင်း ဖြစ်သနည်း " ဟု မေးတွယ်ရှိသောကြောင့် ကိဉ္စာပိ စသည်မိန့်၊ ကိဉ္စာပိ ထိုင်ရာဝါကျ သည် အနုဂ္ဂဟတ္ထဝါကျ၊ (ပန – တထာပိနှင့် အသွားတူသော) ဇဝံသန္တေ ပိထိုင်ရာ ယသ္မာ ၂ ခု၏ နယ်အတွင်း၌ပါသော သုခံ (အတ္ထိ) ဝါကျ,ပဋိသံဝေဒေယျတိုင်အောင် ဝါကျတို့သည် အရုဏတ္ထဝါကျ၊ ဤ အရုဏတ္ထ ၂ ဝါကျသည်ပင် တသ္မာဝါကျထောက်၍ ကာရဏဝါကျ၊ တသ္မာစသော ဝါကျကား ဖလဝါကျတည်း။ [သုခဿ – ကို+ ပဋိ သံဝေဒနာ–သုခပဋိသံဝေဒနာ၊ သုခပဋိသံဝေဒနာယ–၌+ အာဘောဂေါ–သုခပဋိသံ ဝေဒနာဘောဂေါ။]

ယသ္မာ တသ္မာတွေပုံ။ ။ယသ္မာ ၂ ထပ်ပါပုံနှင့် ဝါသဒ္ဒါနေပုံ ထောက်၍"ယသ္မာ တသ နာမကာယေန သမ္ပယုတ္တံ သုခံ၊ တသ္မာ တေမတ္တံ ဒဿေန္တော၊ပေ အာဟ"ဟု ပဌမ တနည်း ဆက်သွယ်ပါ၊ [နိဿယ၌ ဤအတိုင်း တသ္မာဝါကျနှင့် ဆက်၍ အနက် ပေးထားသည်၊] တတိယရာန် ဝင်စားခိုက်၌(ရာန်စိတ် စေတသိက် ဟူသော) နာမ ကာယနှင့် သုခသည် ယှဉ်နေ၏၊(တတိယရာန်မှာ သုခဝေဒနာ ယှဉ်လျက်ပါနေ၏၊)

သမ္မယုတ္တံ-ယှဉ်သော၊ သုခံ-ခံသည်၊ (အတ္ထိ)၊ [တသ္မာ - ကြောင့်၊ (ထိုသို့ တတိယဈာနသမဓိ ပုဂ္ဂိုလ်၏ နာမကာယ သမ္မယုတ္တသုခ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တေမတ္ထံ- ၎င်းအနက်ကို၊ (နာမကာယသမ္မယုတ္တသုခ ရှိ၏ဟူသော ၎င်းအနက်ကို၊) ဒသေန္တော- သည်၊ (ဟုတ္တာ)သုခဠ္ဌ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊] ဝါ-တနည်း၊ (နာမကာယသမ္မယုတ္တံ - နာမကာယနှင့်ယှဉ်သော၊ ယံတံ သုခံ-အကြင်သို့သော ထိုသုခသည်၊ (အတ္ထိ၊) အသ-ထိုတတိယဈာနသမဓိပုဂ္ဂိုလ်၏၊တံသမုဋ္ဌာနေန-ထိုသုခဟူသောဖြစ်ကြောင်း ရှိသော၊ အတိပဏီတေန - အလွန်မြတ်သော၊ ရူပေန - စိတ္တဇ ရူပ်သည်၊ ရူပကာယော- ယကို၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဖုဋ္ဌော-တွေ့ထိအပ်၏၊ ယသ-ယင်း ရူပကာယ၏၊ ဖုဋ္ဌတ္တာ-တွေ့ထိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဈာနာ-မှ၊ ဝุฏฐิတော-ထပြီးသည်၊ သမာနော ပိ - ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ [ပိဖြင့် ဈာန်ဝင်စားခိုက်ကို ဆည်းသည်။]သုခံ-ကို၊ ပဋိသံဝေဒေယျ-ခံစားရာ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊(အတိ

ထို့ကြောင့်"ခံစားလိုသော နှလုံးသွင်း မရှိသော်လည်း ခံစားတတ်သော သုခဝေဒနာ ယှဉ်နေ၏" ဟူသော ၎င်းအဓိပ္ပါယ်ကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် "သုခဠ္ဌ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိ"ဟု ဟောတော်မူသည်–ဟူလို၊ ၎င်းနည်းဖြင့်"သုခဠ-စေတသိကသုခကို လည်း၊ ကာယေန-သမ္မယုတ္တနာမကာယဖြင့်"ဟု ပေး၊ [ဈာန်စိတ်နှင့်ယှဉ်သောသုခကို စေတသိကသုခ ဟု ခေါ်၏၊ ဈာန်စိတ်စေတသိက်ကို နာမကာယ ဟု ခေါ်သည်။]

ဒုတိယနည်း။ ။၎င်းနည်းဖြင့်"ယသ္မာ အတိပဏီတေန ရူပကာယော ဖုဋ္ဌော၊ တသ္မာ ဧတမတ္ထံ၊ပေ၊အာဟ" တို့သာ လိုရင်းဖြစ်သော ကာရဏာ+ ဖလဝါကျတည်း၊ " ယံတံ နာမကာယသမ္မယုတ္တံ သုခံ၊ တံ သမုဋ္ဌာနေန" တို့ကား"အတိပဏီတေန ရူပေန " ၏ ဝိသေသနတို့သာ၊ ထို့ကြောင့် ယသ္မာ၏ အပြင်ဘက် ရှေနားမှာ ထားသည်၊ ယသ္မာ အပြင်မှာ ထားသော်လည်း ယသ္မာ အတွင်းရှိ ရူပေနဒ္ဓသာ စပ်ပါ၊ အသလည်း အပို ထည့်အပ်သော သမ္ဗန်သာတည်း၊ ယံတံ ဟု သဗ္ဗနာမ် ၂ ခု ရှိရာ၌ နောက်ပုဒ်အနက် မဲ့သာ မျှားသော်လည်း ၎င်းနေရာ၌ နောက်တံသမုဋ္ဌာနေန၏ အနိယမဖြစ်၍ ယံကိုဝင်း, ရှေဝါကျ၌ ပါပြီးသော နာမကာယသမ္မယုတ္တ သုခဖြစ်၍ ရှေကို ပြန်ညွှန်သော တံကိုဝင်း ထည့်ထားသည်၊ [တံသည် အနက်မဲ့ မဟုတ် ဟူလို၊] "ယံတံ နာမကာယသမ္မယုတ္တံ သုခံ၊ တံသမုဋ္ဌာနေန အတိပဏီတေန ရူပေန= ရှေဝါကျ၌ နာမကာယသမ္မယုတ္တ သုခ ဟု ပြခဲ့သော အကြင် သုခသည် ရှိ၏၊ ထိုသုခကြောင့် ဖြစ်သော အလွန်မွန်မြတ်သော စိတ္တဇရူပ်ကို "တံသမုဋ္ဌာနေန အတိပဏီတေန ရူပေန" ဟု ဆိုသည်။

ရူပကာယော၊ ပေ၊ ပဋိသံဝေဒေယျ။ ။ထိုအတိပဏီတ စိတ္တဇရူပ်က "ရူပကာယကို တွေ့ထိအပ်"ဟူရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်ဝယ် ဆက်ကာဆက်ကာဖြစ်သော (ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော) ရူပ်အစဉ်ကို ရူပကာယဟု ယူ၍ ထို ရူပကာယ အတွင်းသို့ အတိပဏီတစိတ္တဇရူပ်ပါဝင်လာသောအခါ ထိုစိတ္တဇရူပ်သည် နီးကပ်နေ

ပဏီတရုပ်သည် ရူပကာယ၏ တွေ့ထိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တေမတ္တံ-ကို၊ (အတိပဏီတရုပ်သည် ရူပကာယကို တွေ့ထိအပ်သည့်အတွက်, ဗျာန်မှ ထသော်လည်း ချမ်းသာကို ခံစားရာ၏ဟူသော ဤအနက်ကို၊) ဒသေန္တော-သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သုခဠ္ဆ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိန္တိ-ဟူ၍၊ **အာဟ-ပြီး**

ဇာဒါနိ-၌၊ ယံတံ အရိယာ၊ပေ၊သုခဝိဟာရီတိ **ဣဒ-ရိ** ဟူသော ဤပါဋ္ဌ၌၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၌ စပ်၊) ယံ ဗျာနဟေတု – အကြင် ဗျာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ယံ ဗျာနကာရဏာ - အကြင်ဗျာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ တံ

သော အခြားတိဇရုပ်များကို ထိအပ်၏၊ "ထိ"ဆိုသည်ကား မဟာဘုတ် အချင်းချင်း အလွန် နီးကပ်စွာ ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ထိသို့ထိရာ၌ ထိ ဖေါ်ပြမှု့ရုံကို အာရုံပြု၍ ကာယ ဝိညာဉ်စိတ်ဖြစ်သောအခါ ယှဉ်ဘက် သုခဝေဒနာပါလာ၏၊ ထိသုခကို ကာယိကသုခ ဟု ခေါ်သည်၊ ထို ကာယိကသုခသည် ဗျာန်အတွင်း၌ မဖြစ်နိုင်, ဗျာန်မှ ထသောအခါ ကျမှ ဖြစ်နိုင်၏၊ ထို ကာယိကသုခ ဖြစ်ခြင်းကိုပင် ရည်ရွယ်၍ "ဗျာနာ ဝုဋ္ဌိတောပိ သုခံ ပဋိသံဝေဒေယျ" ဟု ဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ "ယသ ဖုဋ္ဌတ္တာ ၊ ပေ ၊ ဝေဒယျ"သည် ရူပကာယော ဖုဋ္ဌော၏ ကြိယာဝိသေသန တမျိုးပင်တည်း၊ "ဗျာန်မှ ထသော်လည်း ကာယိကသုခကို ခံစားရ လောက်အောင် ရူပကာယကို ပဏီတရုပ်က တွေ့ထိအပ်၏" ဟူလို၊ ဤ ယသမျိုး၌ နိယမတသဒ္ဒါထည့်၍အနက်ပေးခြင်းထက် နိဿယပေးသလိုပေးခြင်းက သာ၍ရှင်း၏၊ "ပဌမနည်းအရ ဗျာန်ဝင်စားခိုက်၌ ခံစားရုံသာ မကသေး, ဗျာန်မှအထလည်း ခံစားသေး၏"ဟူလို၊ ဤအလို ["သုခ-ကာယိကသုခကိုလည်း"ဟုပေး။] "ကာယေန" အရကား နာမကာယချည်းသာ ရ၏၊ ရူပကာယ၌ ခံစားကြောင်း သတ္တိမရှိ။

ဇ တေမတ္တံ ဒသေန္တော။ ။ဤ ဒုကိယနည်း၌ ဗျာန်မှထ၍ ကာယိကသုခ ခံစားပုံကို ပြထား၏၊ ပါဠိတော်၌ကား "သုခဠ္ဆ ပဋိသံဝေဒေသိ"သည် ဗျာန်နှင့် ပြည့်စုံနေခိုက် (ဗျာန်ဝင်စားခိုက်) ကို ရည်ရွယ်သောစကားတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဗျာနသမ္ပယုတ္တ သုခကြောင့် ဖြစ်သော ပဏီတရုပ်တို့၏ ရူပကာယကိုတွေ့ထိရာဝယ် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာယိကသုခ၏ ခံစားမှုအကျိုး၏အမည်ကို အကြောင်းဖြစ်သော ဗျာန်ဝင်စားခိုက်၌ တင်စားသော ကာရိယောပစာရ (ဖလူပစာရ) အနက်ကို တေမတ္တံ"ဟုဝိမတိဖွင့်သည်။ [နိဿယ၌ "တေမတ္တံ"၏ အနက်ကို ယသ္မာဝါကျကြည့်၍ စွဲထား၏။]

မုဏ္ဍ။ ။"ရူပကာယော(ဖုဋ္ဌော)–ဇ္ဇတ္တာ(ဖုဋ္ဌတ္တာ)"ဟု ပါဠိ ၂ ထွေ တွေ့ရ၏၊ ဋီကာတို့၌ "ဖုဋ္ဌော, ဖုဋ္ဌတ္တာ" ဟု ရှိ၏၊ သာရတ္ထ၌ "ဗျာပိတတ္တာတိ အတ္ထော" ဟု အဖွင့်ရှိသော်လည်း ဖုဋ္ဌတ္တာ၏ အဓိပ္ပါယ်နက်သာ ဖြစ်သင့်၏၊ မှန်၏–ဓာတ်ကျင်းတို့၌ ဖုဓာတ်ဟုမရှိ၊ ဖုဋ္ဌဓာတ်ဟု ရှိသော်လည်း ဝိကာသ-ဘေဒန-ဝိဓုနနစသော အနက်သာ ရှိ၍, ဤနေရာနှင့်သင့်သော ပြန့်နှံ့ခြင်းအနက် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ဖုဋ္ဌော–ဖုဋ္ဌတ္တာတို့သာ ပါဠိမှန် ဖြစ်သင့်သည်။

တတိယဈာနသမာဓိပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဗုဒ္ဓါဒယော-ဘုရားအစရှိကုန်သော၊ အရိယာ-အရိယာတို့သည်၊ အာစိဏ्णန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဒေသေန္တိ-ညွှန်ပြကြကုန်၏၊ ပညပေန္တိ-ပညတ်ကြကုန်၏၊ ဝါ - အပြားအားဖြင့် သိစေကြကုန်၏၊ ပဋ္ဌပေန္တိ-အပြားအားဖြင့် ထားကြကုန်၏၊ ဝိဝရန္တိ- အကျယ်ဖွင့်ပြကြကုန်၏၊ ဝိဘဇန္တိ- ဝေဘန်ကြကုန်၏၊ ဥတ္တာနီ ကရောန္တိ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင်ပြုကြကုန်၏၊ ပကာသေန္တိ- ထင်ရှားပြကြကုန်၏၊ ပသံသန္တိ- ချီးမွမ်းကြကုန်၏၊ ဣတိ-ကား၊ အမိပ္ပါယော - ဆိုလိုအပ်သော အနက်တည်း၊ ကိန္တိ- အဘယ်သို့လျှင်၊ (အာစိဏ्णန္တိ - နှ် သနည်း၊) ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီတိ - ဥပေ၊ ရီ ဟူ၍ (အာစိဏ्णန္တိ - နှ်၏) တတိယံ-သော၊ တံ ဈာနံ - သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ- ၍၊ ဝိဟာသိ-ပြီ၊ ဣတိ ဝေ-သို့၊ အဝ္ဍယောဇနာ- အနက်, ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- ၏၊ ပန- ပရိဟာရ၊ ပေးအုံ့၊ ကသ္မာ, တံ - ထို တတိယဈာနသမာဓိပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ တေ-ထို အရိယာတို့သည်၊ ဝေ, ပသံသန္တိ-နှ်သနည်း၊ ဣတိ-မေးတည်း၊ ပသံသာရဟတော-ချီးမွမ်းထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်(တံတေ ဝေ,ပသံသန္တိ-နှ်၏ ဣတိ-ဖြေတည်း။)

ဟိ-ခဲ့၊ အယံ - ဤတတိယဈာနသမာဓိ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယသ္မာ, အတိမဓုရ သုခေ-အလွန် ချိုဆိမ့်သော သုခရှိသော၊ သုခပါရမိပ္ပတ္တေ-သုခ၏ အလွန်ဆုံး

ယံတံ၊ပ၊အာစိဏ्णန္တိ ။ ။ "ယံဖြင့် ဈာနံကိုစွဲပါ၊ ထိုယံလည်း ဟိတ် အနက်ဟော နိပါတ်တည်း" ဟု ၎င်း, " တံဖြင့် တတိယဈာနသမာဓိပုဂ္ဂိုလ် စွဲ" ဟု ၎င်း သိစေလို၍ " ယံ ဈာနဟေတု" စသည်မိန့်၊ ဒေသေန္တိ စသည်တို့ကား အာစိဏ्णန္တိ၏ ပရိယာယ်ပုဒ်များတည်း၊ ရှေပုဒ်ကို နောက်ပုဒ်က ထပ်၍အနက်ဖွင့်ပုံမှာ နိဿယအတိုင်း သိပါ၊ ဆိုလိုရင်းမှာ - "ချီးမွမ်းကုန်၏" ဟူသောအနက်ပင်တည်း-ဟု ပြလို၍"ပသံသန္တိတိ အမိပ္ပါယော" ဟု ဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ "ယံတံ၊ပေ၊သုခဝိဟာရီတိ ဣဿ" ဟု ဣဿတခုရှိပြီးနောက် "ဝေ မေဇ္ဈယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ " ၌ ဣဿတခု တွေ့ရပြန်၏၊ ထို ၂ ခုလုံး၏ အစပ်လည်း " ဝေဒိတဗ္ဗာ " ၌သာ ဖြစ်သင့်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် ပြခဲ့သောအဖွင့်၌ ဝါကျချင်း ယှဉ်စပ်ပုံသာမက အနက်အမိပ္ပါယ်ကိုပါ ဖွင့်ခဲ့ရကား " ဝေမဇ္ဈယောဇနာ " ဟု ရှိသင့်မည် ထင်သည်၊ သို့မဟုတ်လျှင် ဣဿတပုဒ်ကို အပိုဟု ဆိုရလိမ့်မည်။

သုခပါရမိပ္ပတ္တေ။ ။"သုခဿ ပရမံ ပရိယန္တံ ပတ္တေ"-ဋီကာ၊ ပါရမိကို"ပရမံ ပရိယန္တံ-လွန်မြတ်သော အဆုံးအပိုင်းအခြား " ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် " ပရမံ ယေ ဝ ပါရမိ"ဟု သွယ်ဝှိ ဏ ပစ္စည်း, ဣတ္ထိဇောတက ဏ်ပစ္စည်း-ဟု ကြ၊ သုခဿ+ ပါရမိ-သုခပါရမိ၊ သုခပါရမိ + ပတ္တံ သုခပါရမိပ္ပတ္တံ= (ဤ ဈာန်မှ အထက်၌ သုခ မယှဉ်တော့ သဖြင့်) ထိပ်ဆုံးသို့ ရောက်နေသော သုခ-ဟူလို။

အဝိုင်းအခြားသို့ ရောက်နေသော၊ တတိယဈာနေပိ- ၌ သော်မှလည်း၊ ဥပေက္ခကော-အသင့်အားဖြင့်ရှုတတ်သော ဥပေက္ခာရှိပါပေစ၊ တတ္ထ-ထိုတတိယဈာန်၌၊ သုခါဘိသင်္ခေန - သုခ၌ ပြိုကပ်တတ်သော တဏှာသည်၊ နအာကဒ္ဒိ ယတိ-မဆွဲငင်အပ်၊ ဝါ-နှင်၊ စ-သည်သာ မကသော်၊ ယထာ–အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်လသော်၊ ဝိတိ - ဝိတိသည်၊ နဥပ္ပဇ္ဇတိ- မဖြစ်၊ ဧဝံ- ဝိတိ မဖြစ်နိုင်လော်အောင်သော ဤ အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌိတ သတိတာယ-ကပ်၍တည်သော သတိရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် (ဝိသေသန)၊ သတိမာ- သတိရှိပါပေစ၊ စ- သည်သာ မကသော်၊ ယသ္မာ , အရိယကန္တေ ဝေ - အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အရိယဇနသေဝိတမေဝစ–အရိယာတို့မှီဝဲအပ်သည်သာလျှင်လည်းဖြစ်သော၊ ဒုသ်ကိလိဋ္ဌံ- ကိလေသာတို့သည် မပူပန်စေအပ် မနှိပ်စက်အပ်သော၊ ဝါ-ကိလေသာတို့ဖြင့်မညှစ်နှမ်းသော၊ သုခံ-ကို၊ နာမကာယေန– ဖြင့်၊ ပဋိသံဝေဒေတိ- ၏၊ တသ္မာ, ပသံသာရဟော- ၏၊ ဇုတိ(တသ္မာ)ပသံသာရဟတော-ကြောင့်၊ နံ- ဈာပဂ္ဂိုလ်ကို၊ အရိယာ, ဧဝံ- ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ပသံသာ ဟေတုဘူတေ-ချီးမွမ်းခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ ဂုဏေ – ထို ဂုဏ်တို့ကို၊ ပကာသေန္တာ - နှိုးလျက်၊ ဥဝပဋ္ဌကော သတိမာ သုခ ဝိဟာရီတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ ပသံသန္တိ၊ ဇုတိ ဝေဒိတမ္ပံ၊

တတိယန္တိ- ကား၊ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ–ဖြင့်၊ တတိယံ- သော၊ (တနည်း) တတိယန္တိ ဣဒ-၌၊ တတိယံ-ဟူသည်၊ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ-တည်း၊ ဇုဒံ-ဤဈာန်သို့၊ တတိယံ,သမာပဇ္ဇတိ - ကောင်းစွာ ရောက်အပ်၏၊ ဝါ– ဝင်စားအပ်၏၊ ဇုတိပိ-လည်း၊ တတိယံ-သော၊ စ- အဘို့တပါးကား၊ ဈာနန္တိ ဣဒ,ဒုတိယံ-ဈာန်သည်၊ သမ္ပသာဒါဒိဟိ-တို့ဖြင့်၊ စတုရင်္ဂိကံ-သည်၊ ဟောတိ ယထာ၊ ဧဝံ, ဇုဒံ - ဤ တတိယဈာန်သည်၊ ဥပေက္ခာဒိဟိ - ဥပေက္ခာ အစရှိသည် တို့ဖြင့်၊ ပဉ္စင်္ဂိကံ-ငါးပါးသောအင်္ဂါရှိ၏၊ ယထာဟ-နည်း၊ ဈာနန္တိ ဥပေက္ခာ၊ပေ၊ကဋ္ဌ တာတိ- ဈာ၊ပေ၊တာဟူ၍၊ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ [ဈာနန္တိ-ကား၊ ဥပေက္ခာ–ကျွာရင်း၊ပေ၊စိတ္တသ်ဿ ဧကဂ္ဂတာ–တာ ရင်းတည်း၊] စ –ဆက်၊ ဧသော-ဤ ဈာန်အင်္ဂါ ၅ပါးအပေါင်းသည်၊ ပရိယာယော ယေ ဝ-သာတည်း၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဥပေက္ခာ သတိသမ္ပဇညာနိ-ညတို့ကို၊ ထပေတ္ဝာ-၍၊ နိပ္ပရိယာယေန-အားဖြင့်၊ ဧတံ - ဤ တတိယဈာန်သည်၊ ဒုဝင်္ဂိကမေဝ ဟောတိ၊ ယထာဟ-နည်း၊ ကတမံ တသ္မိံ သမယေ ၊ ပေ ၊ ကဋ္ဌတာတိ - ကတမံ၊ ပေ ၊ တာ ဟူ၍၊ အာဟ၊ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဇုတိ - အပြီးတည်း၊ တတိယဈာနကထာ-တတိယဈာန်၏ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ- ပြီးပြီ၊

သုခသမ္ဘ ပဟာနာ ဒုက္ခသမ္ဘ ပဟာနာတိ-ကား၊ ကာယိကသုခသမ္ဘ-ကာယိကသုခကိုလည်း၊ ကာယိကဒုက္ခသမ္ဘ-ကိုလည်း၊ ပဟာနာ-ကြောင့်၊ ပုမ္ဗေ ဝါတိ-ကား၊ တဋ္ဌ- ထို ပယ်ခြင်းသည်လည်း၊ ပုမ္ဗေ-ရှေးဦးပင်၊ (ဟောတိ၊) စတုတ္ထဇ္ဈာနက္ခဏေ - စတုတ္ထ ဈာန်ခဏ၌၊ နု (ဟောတိ)- ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာတိ- ကား၊ စေတသိကသုခသမ္ဘ-သုခလည်း၊ စေတသိကဒုက္ခသမ္ဘ-ဒုက္ခလည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဣမေသံ ဒ္ဝိန္နံ ပိ- ဤ ၂ ပါးတို့၏လည်း၊ ပုမ္ဗေ - ပင်၊ အတ္ထင်္ဂမာ- ကြောင့်၊ ပဟာနာ - ကြောင့်၊ ဣဒ္ဓေ - ဤအနက်သည်ပင်၊ ဝါ - ကိုပင်၊ ဝုတ္တံ,ဟောတိ- ၏၊ ပန- ပရိဟာရ၊ ပေ၊ အံ့၊ ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ နေသံ- ထိုသုခစသည်တို့ကို၊ ပဟာနံ-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ စတုန္နံ- နှင်သော၊ ဈာနာနံ-တို့၏၊ ဥပစာရက္ခဏေ—ဥပစာရဈာန်ခဏ၌၊ (ပဟာနံ ဟောတိ၊) ဟိ- ခဲ့၊ သောမနဿံ-ကို၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿ-၏၊ ဥပစာရက္ခဏေ ယေ-ဦးပင်၊ ပဟီယတိ-ပယ်အပ်၏၊ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ သုခါနိ-တို့ကို၊ ပဌမ ဒုတိယ တတိယာနံ—ဈာန်တို့၏၊ ဥပစာရက္ခဏေသု-တို့၌၊ (ပဟီယန္တိ-နှင်၏၊) ဧဝံ -လျှင်၊ ပဟာနဏ္ဍမေန - ပယ်ခြင်း၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ အဝုတ္တာနံ-ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ ပန – ကား၊ ဣန္ဒြိယာနံ-တို့၏၊ ဥဒ္ဒေသဏ္ဍမေနေ ဝ - ဥဒ္ဒေသ အစဉ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဣဝါ-ဤ ဈာနကထာ၌လည်း၊ ဝုတ္တာနံ-နှင်သော၊ ဧတေသံ သုခ ဒုက္ခ သောမနဿ ဒေါမနဿာနံ - ဤ သုခ၊ပေ၊တို့ကို၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏။

ပန- ဆက်၊ (တနည်း) ပန–ပရိဟာရ၊ပေ၊အံ့၊ ဧတာနိ - ဤ သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ,ဒေါမနဿတို့ကို၊ တဿတဿ ဈာနဿ-၏၊ ဥပစာရက္ခဏေ ယေ-ဦးပင်၊ယဒိဝတီယန္တိ-အကယ်၍ပယ်အပ်ကုန်အုံ့၊ အထ-ထိုသို့ပယ်အပ်ကုန်လသော်၊ ကသ္မာ - ကြောင့်၊ ကတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ၊ ပေ ၊ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတီတိ-တိဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဈာနေသ္မေ ဝ-တို့၌သာ၊ နိရောဓော-ချုပ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ ဣတိ – ဤကား အမေးတည်း။ [ကတ္ထစ–

ပဟာနဏ္ဍမေန ။ ။ ပယ်စဉ်အတိုင်း ဟောလျှင် " ဒုက္ခသမ္ဘ ပဟာနာ, ဒေါမနဿသမ္ဘ ပဟာနာ, ပုမ္ဗေ ဝ သုခသောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ"ဟု ဟောရလိမ့်မည်၊ မှန်၏—ဤ ဝေဒနာ ၄ပါးအစဉ်အတိုင်း ပဌမဈာန် စသော ဈာန် ၄ပါး တို့က ပယ်ကြသည်၊ " သုခသမ္ဘ ပဟာနာ " စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပုံမှာ ထိုပယ်စဉ် မကျသော ကြောင့် အဘယ်အစဉ်အားဖြင့် ဟောပါသနည်း–ဟု မေးဘွယ်ရှိ၍ " ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ ပန၊ပေ၊ဝုတ္တာနံ " မိန့်၊ ဣန္ဒြိယ ဝိဘင်း ပါဠိတော်ဝယ် " သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ" ဟု ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာဏ္ဍမဲအစဉ်အတိုင်း ဤ စတုတ္ထဈာန်၌ ဟောတော်မူသည်–ဟူလို။

အဘယ် တရားကြောင့်လည်း၊ ဥပ္ပန္နံ - ဗျာနဘာဝနာဖြင့် , မဒ္ဓါအပ်သေးရှိ ဆိုင်ရာအကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ခွင့်ရှိသော၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ-သည်၊ **အပရိသေသံ-** အကြွင်းမရှိအောင်၊ နိရုဇ္ဈတိ-ချုပ်သနည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဧဒေ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကာမေဟိ-တို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ-သာလျှင်၊ပေ၊ ဝိဟရတိ-၏၊ ဣဒေ-ဤပဌမဈာန်ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နံ- သော၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ,အပရိသေသံ,နိရုဇ္ဈတိ-၏၊ပေ၊ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဣဒေ- ဤစတုတ္ထဈာန်ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နံ- မဒ္ဓါအပ်သေးသဖြင့် ဆိုင်ရာအကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ခွင့်ရှိသော၊ သောမနဿိန္ဒြိယံ-သည်၊ **အပရိသေသံ-**အောင်၊ နိရုဇ္ဈတိ-**၏၊**]**အတိသယနိရောဓဟာ-**အလွန်အကဲ ချုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝေ၀ ဈာနေသ္မေ၀ နိရောဓော ဝုဿော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊)ဟိ-မှန်၏၊[ဝိဿာရမဆိုလောက်၍ ဒဠ္ဍီကရဏာ ကြီသည်၊]နေသံ-ထိုဒုက္ခစသည်တို့၏၊ ပဌမဈာနာဒီသု-ပဌမဈာန်အစရှိသည်တို့၌၊ **အတိသယနိရောဓော** - **အလွန်အကဲ** ချုပ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ - **၏**၊) **နိရောဓောယေ၀-** ချုပ်ခြင်း သာမန်သည်သာ၊ **နု-** မဟုတ်၊ ပန- **အတ္ထိတပါ၊** ကား၊ ဥပစာရကွဏော - ဥပစာရဈာန် ခဏာ၌၊ **နိရောဓောယေ၀** - ချုပ်ခြင်း သာမန်သည်သာ၊ဟောတိ၊**အတိသယနိရောဓော-**အလွန်အကဲချုပ်ခြင်းသည်၊ **နု** ဟောတိ- မဟုတ်၊ တထာဟိ- ထိုစကားကို ရှေ့ဥုံးအံ့၊ **နာနာ၀ဇ္ဇနေ-** ဈာန ဝိထိမှ ကွဲပြားသော **အာ၀ဇ္ဇန်**းရှိသော၊ **ဝါ-အထူးထူး အပြားပြားသော**

ယဒိ ပန။ ။" စတုန္နံ ဈာနာနံ ဥပစာရကွဏော " ဟု ဆိုခဲ့ပြီးသော စကားသည် "ကတ္ထစုပ္ပန္နံ" စသော "ဣန္ဒြိယသံယုတ်—သုခိန္ဒြိယဝဂ် ပါဠိတော်နှင့်ဆန့်ကျင်၏" ဟု ထင်မှားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုအားဖြင့် စောဒနာကို ပြလိုသောကြောင့် "ယဒိ ပန" စသည်မိန့်။ [ကတ္ထစ ၊ပေ၊ နိရုဇ္ဈတီတိ နိရောဓဌာနံ နိရောဓကာရဏံ (ချုပ်ရာ ဌာန ဖြစ်သော ချုပ်ခြင်း၏အကြောင်းကို) ပုဗ္ဗတိ ကတ္ထာတိ ပုဗ္ဗာယ၊ ဇဏ္ဍာတိ ဝိသဒ္ဒနေ ဝိဟေတုမှိ ဘုမ္မ ၀စနံ ဒဋ္ဌမ်ံ၊.... ဥပ္ပန္နန္တိ—အတ္တနော ပဗ္ဗယေဟိ ဥပ္ပန္နံ အဝိက္ခိတ္တံ " — ဋီကာ။ (အဌသာလိနီ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိအဖွင့်၌ ပြအပ်သော ဥပ္ပန္နအမျိုးမျိုးတွင် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် ဖြစ်သော ဈာန်ဖြင့် မဒ္ဓါအပ်သေးသော) အဝိက္ခိတ ဥပ္ပန္နကို ယူစေလိုခြင်း "အဝိက္ခိတ်" ဟု ဖွင့်သည်။]

အတိသယနိရောဓနှင့် နိရောဓ။ ။အတိသယနိရောဓော သုဋ္ဌုပဟာနံ ဥဇု ပဋိပဒကွေန ဝုပသမော၊ နိရောဓော ပဟာနမတ္တံ၊ "အတိသယနိရောဓ" ဟူသည် ကောင်းစွာပယ်ခြင်း , ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်တရားကြောင့် ငြိမ်သက် နေခြင်းတည်း၊ "နိရောဓ"ဟူသည်ကား ပယ်ခြင်း သာမည, (ပယ်ရုံမျှသာ)တည်း၊ "သုဋ္ဌု ပဟာနဖြစ်လောက်အောင် မပယ်နိုင်သေး" ဟူလို၊ ထို ၂ ပါးအထူးကို မြင်စေလိုခြင်း"အတိသယနိရောဓော ဟိ" စသည်မိန့်။

အာဝဇ္ဇန်း ရှိသော၊ ပဌမဈာနုပစာရေ – ပဌမဈာန်၏ ဥပစာရခဏာ၌ နိရုဒ္ဓ သောပိ- ချုပ်ပြီးသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယသော-၏၊ (ဥပဋ္ဌိဋ္ဌစပ်၊)ဒုံသ မကသောဒိ သမ္ဗဿေသနဝါ- မှက်, ခြင်အစရှိသည်တို့၏ အတွေ့ကြောင့်သော် ၎င်း၊ ဝိသမာသနုပတာပေနဝါ- မညီမညွတ် ထိုင်နေရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပင်ပန်းခြင်းကြောင့်သော်ဌင်း၊[ဝိသမ+အာသန+ဥပတာပ၊ဝိသမနှိသဇ္ဇာယ ဥပ္ပန္နေ ကိလမထော၊–ဋီကာ။] ဥပ္ပတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ သိယာ- ဖြစ်ရာသေး၏၊ အန္တော အပ္ပနာယံ-အပ္ပနာဈာန်အတွင်း၌၊ ဥပ္ပတ္တိ - သည်၊ နတ္ထေဝ သိယာ- မဖြစ်တော့ရာ၊ ဝါ- တနည်း၊ ဥပစာရေ- ၌၊ နိရုဒ္ဓမ္ပိ- ချုပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ - ဤ ဒုက္ခိန္ဒြေသည်၊ သုဒ္ဓ - ကောင်းစွာ၊ နိရုဒ္ဓံ – ပြီးသည်၊ နဟောတိ- သေး၊(ကသ္မာ-နည်း၊)ပဋိပက္ခေန-ဆန့်ကျင်ဘက်သုခသည်(ဆန့်ကျင်ဘက် ဈာန်သည် - ဟုလည်း ပေးကြ၏၊) အဝိဟတတ္တာ - မပယ်သတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန-အန္တယကား၊အန္တော အပ္ပနာယံ-၌၊ ပီတိ ဖရဏော န- ပီတိ၏ ဖြန့်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ - ပီတိကြောင့်ဖြစ်သော ပဏီတရူပ်၏ ပြန့်နှံ့ ခြင်းကြောင့်၊ [ပီတိ ဖရဏောနာတိ ပီတိယာ ဖရဏရသတ္တာ (ဝုတ္တံ)၊ ပီတိ သမုဋ္ဌာနာနံဝါ ပဏီတရူပါနံ ကာယသ္သ ဗျာပနတော ဝုတ္တံ၊ – ဋီကာ။] သဗ္ဗောကာယော–တကိုယ်လုံးသည်၊ သုခေါ ကာယော-သုခသည် သက်ရောက် အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ စ–ဆက်၊ သုခေါ ကာယသ္သ- သုခသည် သက်ရောက် အပ်သော ကိုယ်ရှိသူ၏၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ - သည်၊ သုဒ္ဓ- စွာ၊ နိရုဒ္ဓံ - ချုပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ (ကသ္မာ) ပဋိပက္ခေန- သည်၊ ဝိဟတတ္တာ-တည်း။

စ- အဘိတပ္ပါးကား၊ (ဒုက္ခပယ်ပုံမှ တပါး, ဒေါမနဿ ပယ်ပုံကား၊) နာနာဝဇ္ဇနေ ဧဝ - နာနာဝဇ္ဇနပင် ဖြစ်သော၊ (ပဌမဈာန် ဥပစာရ၌ကဲ့သို့၊ နာနာဝဇ္ဇနပင်ဖြစ်သော, ဟုလို၊) ဒုတိယဈာနုပစာရေ- ၌၊ ပဟီနသောပိ– ပယ်အပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော၊ဒေါမနဿိန္ဒြိယသ-၏၊[ယသ္မာနယ်၏ပြင်ဘက်

နာနာဝဇ္ဇနေ ॥ ॥ "ယေန အာဝဇ္ဇနေန အပ္ပနာဝီထိ၊ တတော ဘိန္နာဝဇ္ဇနေ= အပ္ပနာဝီထိဖြစ်ကြောင်း အာဝဇ္ဇန်းမှ ကွဲပြားသောအာဝဇ္ဇန်းရှိသော၊အနေကာဝဇ္ဇနေ ဝါ= အမျိုးမျိုးသော အာဝဇ္ဇန်းရှိသော" – ဋီကာ၊ ဧကာဝဇ္ဇနဥပစာရဧော, နာနာ ဝဇ္ဇန ဥပစာရဧော ဟု ၂ မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် ဈာနဝီထိအတွင်း၌ပါသော ပရိက ဥပစာ အနုလုံ ဂေါတြဘုတ္တိသည် ဧကာဝဇ္ဇန (ဈာန်နှင့်တူသော အာဝဇ္ဇန်းရှိသော,အာဝဇ္ဇန်း တကြိမ်ကျရုံဖြင့် ပြီးသော) ဥပစာရဧောတို့ မည်၏၊ ဈာနဝီထိမရောက်မီရှေ့အတို့၌ ဥပ စာရဧောတို့ကား ဝီထိများစွာထပ်၍ ဖြစ်ရသလောက် အာဝဇ္ဇန်းလည်း အထပ်ထပ် များရကား "နာနာဝဇ္ဇန" ဥပစာရဧောတို့ မည်၏။

ဥပ္ပတ္တိ၌စပ်၊]ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တေ-ဤဒေါမနဿိန္ဒြေသည်၊(ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌စပ်၊) ဝိတက္ကဝိစာရပစ္စယေ - ဝိတက္ကဝိစာရ ဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ ကာယ ကိလမထေစ-ကိုယ်၏ပင်ပန်းခြင်းသည်ရင်း၊စိတ္တုပယာတေစ-စိတ်ကိုထိခိုက် ခြင်းသည်ရင်း၊ သတိ-ရှိလသော်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- သေး၏၊ ဝိတက္ကဝိစာရာဘာဝေ- ဝိတက်ဝိစာရတို့၏ မရှိခြင်းသည်၊ (သတိ-သော်၊ တေ - ဤ ဒေါမနဿိန္ဒြေ သည်၊)နေ၀ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ ယတ္ထ—အကြင် စိတ္တုပ္ပါဒ်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ၏၊ တတ္ထ - ၌၊ ဝိတက္ကဝိစာရာဘာ၀ေ —ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ ရှိခြင်းကြောင့်၊ တေ- သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စ- ဆက်၊ ဒုတိယဈာနုပစာရေ - ၌၊ ဝိတက္ကဝိစာရာ - တို့ကို၊ အပ္ပဟီနာ၀ေ— နဲသေးသည်သာ၊ ဇုတိ(တသ္မာ)- ကြောင့်၊ တတ္ထ- ထိုဒုတိယ ဈာန်၏ဥပစာရခဏာ၌၊ အသ-ထိုဒေါမနဿိန္ဒြေ၏၊ ဥပ္ပတ္တိ-သည်၊ သိယာ-၏၊ (ကသ္မာ၊)အပ္ပဟီန ပစ္စယတ္တာ-မပယ်အပ်သေးသော ဝိတက်ဝိစာရဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဒုတိယဈာနေ- ၌၊ ဥပ္ပတ္တိ - သည်၊ နတ္ထေ၀ သိယာ—တော့ရာ၊ (ကသ္မာ၊) ပဟီနပစ္စယတ္တာ-တည်း။

ဝိတက္ကဝိစာရမ္ပစ္စယေ ဝိ ။ ။ ဝိသဒ္ဒေါ အဒ္ဓာနပယုတ္တော (ဌာန မဟုတ်ရာ၌ ယှဉ်စပ်အပ်၏)၊ သော ပဟီနသာတိ ဣတ္ထေ အာနေတ္ဝာ သမ္မန္ဓိတဗ္ဗော၊ ပဟီနသပိ ဒေါမနဿိန္ဒြိယသာတိ ဣဒဋ္ဌ "သိယာ ဥပ္ပတ္တိ"တိ ဣမိနာ သမ္မန္ဓိတဗ္ဗံ။ ["တသ္မယ်ံ အတိစိရံ ဝိတက္ကယတော ဝိစာရယတော ကာယော၀ိ ကိလဒိ, စိတ္တံ၀ိ ဥဟညိ = အလွန် ကြာမြင့်စွာ ကြံစည်စဉ်းစားသော ထိုင၊၏ကိုယ်သည် ပင်ပန်းပြီ၊ စိတ်ကိုလည်း ထိခိုက် အပ်ပြီ"ဟု ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် " ကိုယ်ပင်ပန်းမှု စိတ်ထိခိုက်မှုကို ဝိတက်ဝိစာရ အကြောင်းရှိ၏ " ဟု ဆိုသည်၊ လက်တွေ့အားဖြင့်သည်း စာကို ကြံစည် စဉ်းစားဖန် များလျှင် ဦးခေါင်းနောက်တတ်၏၊ စိတ်လည်း မရှင် မလန်း ဖြစ်လာတတ်၏။]

ဘတ္ထသ သိယာ ဥပ္ပတ္တိ။ ။ဥပ္ပတ္တိ၏ သမ္မန်ကို"ဒေါမနဿိန္ဒြိယသ"ဟု ပြုခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ (တတ္ထ + အသ၌) အသ သည် ဝိသက္ခဲသို့ ထင်၏၊ သို့သော် "အသ ပဟီနဿပိ ဒေါမနဿိန္ဒြိယသ ဥပ္ပတ္တိ ဘ၀ေယျ "ဟု ဋီကာ၌ ရှေ"ဒေါမန ဿိန္ဒြိယသ"နှင့် တွဲ၀ိုရန် ပြထားသောကြောင့် မဖျက်သာတော့ပြီ၊ ရှေ"ဒေါမနဿိန္ဒြ ယသ"ရှိပြီးသော်လည်း "ယသ္မာ ဧတံ" စသည်ဖြင့် ကာရဏ၀ါကျတွင်း၌ ပြုခဲ့သော ဒေါမနဿိန္ဒြေကိုပင် ထင်ရှားအောင်"အသ"ဟု ထပ်ပြောနိုင်ကုသည်။

မှတ်ချက်။ ။"ဒုတိယဈာန်၏ ဥပစာရခဏာ၌ ဒေါမနဿိန္ဒြေဖြစ်ရာ၏" ဟူသော စကားသည်(ဈာန်အတွင်း၌ကဲ့သို့ဒေါမနဿိန္ဒြေကို ကောင်းကောင်းပယ်ဖျက်နိုင်သော သတ္တိမရှိသေးကြောင်း ထင်ရှားအောင်ပြုသော) ပရိကပ္ပ (ကြံဆအပ်သော)စကား သာတည်း၊ ပဌမဈာန် ရပြီးသော ဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဒေါသ မဖြစ်နိုင်၊ ဒေါသဖြစ်လျှင် ဈာန်ကွယ်၏၊ ဒေါမနဿလည်း ဒေါသနှင့် မကင်းနိုင်။

တထာ- ထိုမှဘပါး၊ တတိယဗျာနုပစာရေ- ၌၊ ပဟီနသောပိ - ပယ်အပ်ပြီးလည်း ဖြစ်သော၊ သုခိန္ဒြိယသ- ၏၊ ပိတိသမုဋ္ဌာန ပဏီတရူပ ဖုဋ္ဌကာယသ - ပိတိကြောင့် ဖြစ်သော ပဏီတရူပ်သည် တွေ့ထိအပ်သော ကိုယ်ရှိသူ၏ (သန္တာန်၌) ဥပဋ္ဌိ - သည်၊ သိယာ - သေ၏၊ တတိယဗျာနေ-၌၊ ဥပဋ္ဌိ နတ္ထေ၀ သိယာ-တော့ရာ၊ ဟိ–မှန်၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ) - ကြောင့်၊ တတိယဗျာနေ-၌၊ သုခသ-၏၊ ပဋ္ဌယဘူတာ - အင်ကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ပိတိ–သည်၊ သဗ္ဗသော-အလုံးစုံအပြားအားဖြင့်၊ နိရုဒ္ဓါ-ပြီ၊ ဇာတိ(တသ္မာ)-ကြောင့်၊ တတိယဗျာနေ ဥပဋ္ဌိ နတ္ထေ၀ သိယာ၊(ပြန်လှည့်စပ်၊)တထာ-ပါး၊ စတုတ္ထဗျာနုပစာရေ ပဟီနသောပိ သောမနဿိန္ဒြိယသ,, အာသန္နတ္တာ –. နီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ အပ္ပနာပ္ပတ္တာယ - အပ္ပနာသို့ ရောက်သော၊ ဥပေက္ခာယ-၏၊ အဘာ၀ေန-ကြောင့်၊ ၀ါ-တွက် (ဟိတ်ကူ)၊ သမ္ဘာ–စွာ၊ အနတိက္ကန္တတ္တာစ-မလွန်မြောက်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဥပဋ္ဌိ သိယာ၊ နတ္ထေ၀ စတုဗ္ဗိဓေ၊ စ- နိဂုံးကိုဆိုဥုံးအုံ့၊ တသ္မာ၀ေ - ပင်၊ (ထိုသို့ ဈာန်အခိုက်ကျမှ ကောင်းစွာချုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊) ဣတ္ထေ၊ ပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဒ္ဓတိတိ - တိ ဟူ၍၊ တတ္ထ တတ္ထ- ထိုထိုဈာန်၌၊ အပရိသေသ ဂ္ဂဟဏ-အပရိသေသသဒ္ဒါကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဇာတိ-ဤသို့ မှတ်ထိုက်၏။

ဣတ္ထေ-ဤ သုခသစ ပဟာနာ အစရှိသော ပါဠိ၌၊ (ဌတ္ဌာ စောဒကော၊) အာဟ-ပြီ၊(ကိုး)အထ-ထိုသို့ဖြစ်လသော်၊ ၀ါ-ထိုသို့ ထိုထိုဈာန်၏ဥပစာရ ခဏ၌ ပယ်အပ်ကုန်ပြီး ဖြစ်လသော်၊ ဧ၀ं-သို့၊ တသ တသ ဈာနသ–၏၊ ဥပစာရေ-၌၊ ပဟီနာပိ- ပယ်အပ်ပြီးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတာ ၀ေဒနာ–တို့ကို၊ ဇ၊ခ-ဤစတုတ္ထဈာန်၌၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ သမာဟရိ - တပေါင်းတည်းဆောင်တော်မူသနည်း၊ [သံ+အာဟရိ၊ သင်္ဂဟေတွာ+အဘာသိ၊ ဋီကာ။] ဇာတိ–သို့၊ အာဟ- ပြီ၊ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထं - အဒုက္ခမသုခ၀ေဒနာကို လွယ်ကူစွာယူခြင်း အကျိုးငှါ၊ (သမာဟရိ-ပြီ၊) ဟိ–ချေ၊ (တနည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ၊) အဒုက္ခမသုခန္တိ ဣတ္ထေ-၌၊ ယာ အယं ၀ေဒနာ - ကို၊ ဥတ္တာ - အပ်ပြီ၊ သာ–ထိုအဒုက္ခမသုခ၀ေဒနာကို၊ ၀ါ-သည်၊ သုခုမာ-သိမ်မွေ့၏၊ အတိဒုဗ္ဗိညေယျာ-အလွန်ခဲယဉ်းသဖြင့် သိအပ်၏၊ သုခေန-လွယ်ကူသဖြင့်၊ ဂဟေတုं-ယူခြင်းငှါ၊ ၀ါ-သိခြင်းငှါ၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ၀ါ-(လွယ်ကူစွာယူခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယထာနာမ - ဥပမာ မည်သည်ကား၊ ဒုဋ္ဌသ–ပျက်စီးသောပယောဂရှိသော၊ [ဒုဋ္ဌပ္ပယောဂသ။] ယထာ ၀ါ တထာ ၀ါ-ဟုတ်ဟုတ်ပြားပြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ၀ါ-

တော်သလိုလျော်သလို၊ ဥပသက်မိတ္တာ-၍၊ ဂဟေတုံ ဖမ်းယူခြင်းငှါ၊ အသဏ္ဍ၊ ဏာယသ-မတတ်ကောင်းသော၊ ဂေါဏသ-ကို၊ ဂဟဏတ္ထံ - ဖမ်းယူခြင်းငှါ၊ ဂေါပေါ- နွားကျောင်းသားသည်၊ ကေသို ဝေ- တခုသော ခြီ၌၊ သမ္ဘေ-နိ်သော၊ ဂါဝေါ- တို့ကို၊ သမာဟရတိ-၏၊ အထ - ထိုမှနောက်၌၊ ဧကေကံ-တကောင်တကောင်ကို၊ နိဟရန္တော- ထုတ်ဆောင် လသော်၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ အာဂတံ-လာသော၊ (တမ်ပြီ၌ စပ်၊) အယံ-၏ ယခုလာသော နွားသည်၊ သော- ထိုအဖမ်းခက်သော နွားတည်း၊ နံ- ထိုနွားကို၊ ဂဏှထ-ဖမ်းကြကုန်၊ ဣတိ - ၏သို့ ပြော၍၊ တမ်ပြီ-ထို နွားကိုလည်း၊ ဂါဟာပယတိ ယထာ-ဖမ်းယူစေသကဲ့သို့၊ ဘေမေဝ-လျင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သုခဋ္ဌဟဏတ္ထံ-ငှါ၊ သဗ္ဗာ-နိ်သော၊ တော- ၏ဝေဒနာတို့ကို၊ သမာဟရိ- မူပြီ၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဝေံ- ၏သို့၊ သမာဟဋာ- နိ်သော၊ ဧတော- ၏ ဝေဒနာတို့ကို၊ ဒသေတွာ-ပြတော်မူ၍၊ ယံ(ဝေဒယိတံ)-အကြင် ဝေဒနာသည်၊ နေဝ သုခံ - သုခလည်း မဟုတ်၊ နဒုက္ခံ၊ နဲ သောမနဿံ၊ နဲ ဒေါမနဿံ-ဒေါမနဿလည်း မဟုတ်၊ အယံ-၏ဝေဒနာသည်၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ - တည်း၊ [သုခ စသည် မဟုတ်လျင် အညတ္ထာပေါ်ဟန နည်းဖြင့် အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ ဟု သိနိုင်သည်-ဟူလို။] ဣတိ-၏သို့၊ သော-၏အဒုက္ခမသုခဝေဒနာသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟယိတုံ-ယူစေခြင်းငှါ၊ ဝါ-သိစေခြင်းငှါ၊ သဏ္ဌာ-သည်၊ ဟောတိ။

အပိစ - သည်သာ မကသေး၊ အဒုက္ခမသုခါယ - ခါဖြစ်သော၊ စေတောဝိမုတ္တိယာ-စေတောဝိမုတ္တိ၏၊ [၏ စတုတ္ထဈာန်ကိုပင် အဒုက္ခမသုခါ စေတောဝိမုတ္တိ ဟု ခေါ်သည်။] ပစ္စယ ဒဿနတ္ထဉ္စာဝိ - ရခြင်း၏အကြောင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါလည်း၊ [အဓိဂမဿ ဥပါယဘူတပစ္စယဒဿနတ္ထံ- ဋီကာ။] တော-၏ဝေဒနာတို့ကို၊ ဝုတ္ထာ-တပေါင်းတည်း ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ - နိ်၏၊ ဟိ- ချဲ့၊ သုခပ္ပဟာနာဒယော- သုခကိုပယ်ခြင်းအစရှိသည်တို့သည်၊ တဿာ - ထို အဒုက္ခမသုခါ စေတောဝိမုတ္တိ၏၊ ပစ္စယာ- ရခြင်း၏ အကြောင်းတို့တည်း၊ ယထာဟ- နည်း၊ စတ္ထာရော ခေါ အာဝုသော ပစ္စယာ ၊ပေ၊ သမာပတ္တိယာတိ - ဟူ၍၊ အာဟ - ပြီ။ [အာဝုသော – ငါ့ရှင်၊ အဒုက္ခမသုခါယ-အဒုက္ခမသုခါဖြစ်သော၊ စေတောဝိမုတ္တိယာ-သို့၊ သမာပတ္တိယာ-ကောင်းစွာရောက်ခြင်း၏၊ ပစ္စယာ-အကြောင်းတို့သည်၊ စတ္ထာရော-၄ပါးတို့တည်း၊ အာဝုသော, ဣဓ-၏သာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ၊ ပေ၊ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ ဣမေ စတ္ထာရော - ၏ ၄ ပါးတို့တည်း။ (မူလပဏ္ဏာသ, မဟာဝေဒလ္လသုတ်)။]

ဝါ - တနည်း၊ အညတ္ထ - အခြားသော သောတာပတ္တိမဂ်၌၊ ပဟီနာပိ - ပယ်အပ်ပြီးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အာဒယော - သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့ကို၊ တတိယမဂ္ဂသ-၏၊ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ-ဂုဏ်ကိုပြောဟောခြင်း အကျိုးငှါ၊ တတ္ထ- ထို တတိယမဂ်၌၊ ပဟီနာတိ-ကုန်ပြီဟူ၍၊ ဝုတ္တာယထာ-နိ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဝေသ ဗျာနသ-၌ စတုတ္ထဈာန်၏၊ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံပိ-ငှါလည်း၊ တော - ၌ ဝေဒနာတို့ကို၊ ဇုဓ - ၌၊ ဝုတ္တာ - တပေါင်းတည်း ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဇုတိပိ-သို့လည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ပစ္စယယာတေန-အကြောင်းကို ပယ်သတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဣတ္ထေ-၌ စတုတ္ထဈာန်၌၊ ရာဂဒေါသာနံ-တို့၏၊ အတိဒူရဘာဝံ- အလွန် ဝေးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတုမ္ပိ-ငှါလည်း၊ တော-တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-နှပြီ၊ ဇုတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ၏၊ ဟိ-ခဲ့၊ တောသု-၌ ဝေဒနာတို့တွင်၊ သုခံ - ကာယိကသုခသည်၊ သောမနဿ သ-သောမနဿ၏၊ ပစ္စယော-အကြောင်းတည်း၊ သောမနဿံ-သောမနဿ သည်၊ ရာဂဿ-၏၊ (ပစ္စယော၊)ဒုက္ခံ-ကာယိကဒုက္ခသည်၊ ဒေါမနဿဿ-၏၊ ပစ္စယော၊ ဒေါမနဿံ ဒေါသဿ ပစ္စယော၊ စ-ဆက်၊ သုခါဒိယာတေန-သုခ အစရှိသည်တို့ကို ပယ်သတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ- ဖြင့်၊ (ဟတာ၌ စပ်၊) သပ္ပစ္စယာ-နှသော၊ တေ ရာဂဒေါသာ- တို့ကို၊ ဟတာ- ပယ်သတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဇုတိ အတိဒူရေ- အလွန်အဝေး၌၊ ဟောန္တိ-နှ၏၊ ဇုတိ (ဝေဒိတဗ္ဗာ- နှ၏၊)

သုခံ၊ပေ၊ပစ္စယောတိ ။ ။ ဝသန (အခဏ) ဂန္ဓာလေပန (နံ့သာ, သနပ်ခါး စသည်)ပုပ္ပါဘရဏ (ပန်း,တန်ဆာ) သမာလေပနာဒိနိဗ္ဗတ္တံ-ခေါင်းစွာလိမ်းကျံခြင်း စသည်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ ကာယိကသုခံ-သည်၊သောမနဿဿ-၏၊ ပစ္စယော-တည်း။

သောမနဿံ ရာဂဿ။ ။"သုခါယ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ဝေဒနာယ ရာဂါ နုသယော အနုသေတိ " ဟု မမ္မဒိန္နာဘိက္ခုနီက သူ၏ ခင်ပွန်းဟောင်း ဝိသာခအား ဟောအပ်သော ပါဠိထောက်၍ သောမနဿသည် ရာဂ၏အကြောင်း ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ဒုက္ခံ၊ပေ၊ဒေါသဿ။ ။"ထိုစကားကို ပြောင်းပြန်ပြန်၍ ဒုက္ခသည် ဒေါမနဿ၏ အကြောင်း, ဒေါမနဿသည် ဒေါသ၏အကြောင်း" ဟု သိနိုင်၏၊ မှန်၏—ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေသောအခါ အလိုလို စိတ် မချမ်းမသာဖြစ်၍, အလိုလို ဒေါသကြီးနေတတ်၏၊ ချမ်းသာသုခ ရှိသော အခါ၌ကား သောမနဿ (စိတ်ချမ်းသာမှု) ဖြစ်၏၊ ထို စိတ် ချမ်းသာမှုသည် ကာမဂုဏ်သမှားတို့၌ ရာဂတိုးပွားကြောင်းသာ မျှား၏၊ သီဟိုဠ် ကျွန်းဝယ် မြာဟွဏ်တိဿသူပုန်တဲရာ ၁၂ နှစ် အတွင်း၌ ဝတ်မှုတ်ခြင်း ဘေးကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေကြသဖြင့် ဝိဇာတ (မွေးဖွားမှု) မဂ်လာ တခါမျှ မဖြစ်ခဲ့ရာဘဲ, သူပုန်ငြိမ်သောအခါ ချမ်းသာရ၍ ဝမ်းမြောက်ကြသောကြောင့် သီဟိုဠ်တကျွန်းလုံးမှာ ဝိဇာတမင်္ဂလာချင်း ဆက်၍နေ၏—ဟု နိဒါနဝဏ္ဏသံယုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏။

အဒုက္ခမသုခန္တိ-ကား၊ ဒုက္ခာဘာဝေန (ဒုက္ခ+အဘာဝေန) – ဒုက္ခ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဒုက္ခံ - ဒုက္ခလည်းမရှိသော၊ သုခါဘာဝေန - ကြောင့်၊ အသုခံ-သော၊(ဈာနံ၌စပ်၊)တေန-၌ အဒုက္ခမသုခံဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ ထို-၌ စတုတ္ထဈာန်၌၊ ဒုက္ခသုခပ္ပဋိပက္ခဘူတံ - ဒုက္ခသုခ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တတိယဝေဒနံ - တတိယဝေဒနာကို၊ ဒီပေတိ - ပြ၏၊ ဒုက္ခသုခါဘာဝ မတ္တံ- ဒုက္ခသုခ၏ မရှိခြင်းမျှကို၊ နဒီပေတိ- ပြသည် မဟုတ်၊ တတိယဝေဒနာ နာမ - မည်သည်၊ အဒုက္ခမသုခါ - အဒုက္ခမသုခဝေဒနာဟုသည်း၊ ဥပေက္ခာ တိဝိ-လည်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သာ- ထို အဒုက္ခမသုခါဝေဒနာသည်၊ ဇုန္ဒာနိဋ္ဌ ဝိပရိ တာနုဘဝနလက္ခဏာ-ဇုန္ဒာရုံ အနိဋ္ဌာရုံ၏ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော ဇုန္ဒမဇ္ဈတ္တာ ရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ မဇ္ဈတ္တရသာ - အလယ်အလတ်၌ တည်မတ် သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ - လျစ်လျူရှုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ အဝိဘူတ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ–မထင်ရှားသော ဝေဒနာ ဟု ယောဂီတို့ ဉာဏ် အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊ သုခနိရောဓပဒဋ္ဌာနာ - သုခချုပ်ရာ စတုတ္ထဈာနပစာ လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ ဇုတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ–၏။ [“သုခနိရောဓော နာမ ဇုဓ စတုတ္ထဈာနပစာရော”ဋီကာထောက်၍ “သုခဒုက္ခ”ဟု မရှိသင့်။]

အဒုက္ခမသုခံ ။ ။ ဤပုဒ်သည် ဈာနံပုဒ်၏ ဝိသေသနတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဈာန် ရအောင် “အဒုက္ခမသုခံ–ဒုက္ခလည်းမရှိ သုခလည်းမရှိသော”ဟု ပေးသင့်၏၊ ဋီကာ၌ “ နဒုက္ခံ + ဒုက္ခံ + အဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဝိဓုရံ – ဒုက္ခ၏ဆန့်ကျင်ဘက်” ဟု ကမ္မဓာရည်းသမာသ် ဖွင့်ခြင်းကား လဟုကနည်းအားဖြင့် ဖွင့်ခြင်းသာ၊ ဂရုကနည်းအားဖြင့်ကား “ နတ္ထိ+ ဒုက္ခံ ယတ္ထာတိ အဒုက္ခံ”ဟု ပြု၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ယသ္မာ တတ္ထ ဒုက္ခံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ ဒုက္ခာဘာဝေနာတိ ” ဟု ဆက်၍ ဆိုထားသည်၊ အသုခံ ၌လည်း နည်းတူ၊ အဒုက္ခံစ+တံ+အသုခံစာတိ အဒုက္ခမသုခံ၊ (မ–အာဂုံ။)

ဒေတေန၊ပေ၊ဒီပေတိ။ ။ “တတိယဝေဒနာကို ပြ၏” ဟူရာ၌ တိုက်ရိုက်ပြခြင်း မဟုတ်၊ ဈာန်ကို အဒုက္ခမသုခ ဟု ဆိုသဖြင့် ထိုဈာန်မှာ ယှဉ်သော တတိယ (အဒုက္ခ မသုခါ) ဝေဒနာကိုလည်း ပြရာရောက်သည်–ဟု ဆိုလိုသည်။

ဇုန္ဒာ၊ပေ၊လက္ခဏာ။ ။ဇုန္ဒာနိဋ္ဌဝိပရိတသ-ဇုန္ဒအနိဋ္ဌ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော၊ မဇ္ဈတ္တာရမဏသ– အလယ်အလတ် အာရုံကို၊ အနုဘဝနလက္ခဏာ၊ ဇုန္ဒာနိဋ္ဌဝိပရိတံ ဝါ– ဇုန္ဒာနိဋ္ဌ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်၍၊ (မဇ္ဈဿာကာရေန– ဖြင့်၊) အနုဘဝနလက္ခဏာ၊ တတောဝေ မဇ္ဈတ္တရသာ။

ပစ္စုပဋ္ဌာန်။ ။သုခဒုက္ခာနိဝယ နိဝိဘူတာကာရာ၊ ဝိဇ္ဇပါသာဏော မိဂဂတ မဂ္ဂေါ ဝိယ (မိဂုပဒေဝလ္ဟနနည်း) တေဟိ-ထိုသုခဒုက္ခတို့ဖြင့်၊ အနုမာတဗ္ဗအဝိဘူတာကာရော ပဋ္ဌာနာ–မှန်းဆသိုက်သော မထင်ရှားသော အခြင်းအရာရှိ၏ ဟု ထင်လာ၏။

ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိန္တိ - ကား၊ ဥပေက္ခာယ - ကွာသည်၊ ဇနိတ သတိ ပါရိသုဒ္ဓိ - ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဋုမသ္မိံ ဈာနေ- ၌၊ သုပရိသုဒ္ဓါ-အလွန် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော၊ သတိ-သတိသည်၊ (အတ္ထိ၊) တသ္သာ သတိယာ - ၏၊ ယာ ပါရိသုဒ္ဓိ - အကြင် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) သာ စ-ကိုလည်း၊ (စ,သဒ္ဒါ အဓွာနပယုဂ်၊) ဥပေက္ခာယ - သည်၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီ၊ အညေန-အခြားတရားသည်၊ နကတာ-ပြုအပ်သည်မဟုတ်၊ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ (ဥပေက္ခာသည် ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဇော်-ဌာနကို၊ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိန္တိ- ခေါ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဝိဘင်္ဂေ ပိ - ၌လည်း၊ အယံ သတိ၊ပေ၊ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိန္တိ – အယံ၊ပေ၊ သုဒ္ဓိံ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [အယံသတိ-သည်၊ ဋုမာယ ဥပေက္ခာယ - ကွာကြောင့်၊ ဝိသဒါ-သန့်ရှင်းသည်၊ ပရိသုဒ္ဓါ-ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သည်၊ ပရိယောဒါတာ-ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်သည်၊ ဟောတိ၊ တေန - ကြောင့်၊ ဥပေက္ခာ သတိ ပါရိသုဒ္ဓိန္တိ – ခေါ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ - ဆိုအပ်၏။] စ–ဆက်၊ ယာယ ဥပေက္ခာယ–ကြောင့်၊ ဇော-ဌာန်၌၊ သတိယာ- ၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိ - သည်၊ ဟောတိ၊ သာ–ထို ဥပေက္ခာသည်၊ အတ္ထတော-အနက် သဘောအားဖြင့်၊ တတြမဇ္ဈတ္တတာ-တာ စေတသိက်တည်း၊ ဋုတိ,ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ - သက်သက်၊ (အခြား သမ္ပယုတ်တရားတို့နှင့် မရောမယှက် , ဟူလို၊) ဇော - ဌာ် ဈာန်၌၊ တာယ - ထို ဥပေက္ခာကြောင့်၊ သတိယော - သည်သာ၊ ပရိသုဒ္ဓါ - သည်၊ နု-မဟုတ်သေး၊ အပိစ-ကား၊ သဗ္ဗေပိ-နှင်သော၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ - သမ္ပယုတ်တရားတို့သည်၊ (ပရိသုဒ္ဓါ - နှ၏၊) ပန - ဆိုသော်လည်း၊ (သမ္ပယုတ် တရား အားလုံး စင်ကြယ်ပါကုန်သော်လည်း၊) သတိသီသေန- သတိကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်၊ ဒေသနာ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။

ဥပေက္ခာ၊ပေ၊သုဒ္ဓိံ။ ။ "ဥပေက္ခာယ+ဇနိတာ-ဥပေက္ခာဇနိတာ၊ သတိယာ+ပါရိသုဒ္ဓိ–သတိပါရိသုဒ္ဓိ၊ ဥပေက္ခာဇနိတာ+သတိပါရိသုဒ္ဓိ ယတ္ထာတိ ဥပေက္ခာဇနိတ သတိပါရိသုဒ္ဓိ (ဈာန်)၊ ဤသို့ ဖြစ်သင့်လျက် " ဥပေက္ခာဇနိတာ " ဟူသော ရှေ့ပုဒ်ဝယ် ဇနိတာဟူသော နောက်ပုဒ်ကို ချေ၍ "ဥပေက္ခာသတိ ပါရိသုဒ္ဓိ" ဟု ဖြစ်သည်။ [ယခုအခါ၌ ဇနိတ အလယ်ပုဒ်ကြောသော "မဇ္ဈေလောပီသမာသ်"ဟု ခေါ်သည်။]

နကေဝလ္ဓေ ဇ္ဈာ၊ပေ၊ဝုတ္တာ။ ။သတိသာ မက, အားလုံး သမ္ပယုတ်တရားများ လည်း စင်ကြယ်ပါ၏၊ သို့သော် ပဓာနနည်း အားဖြင့် သတိကိုသာ ခေါင်းတပ်၍"သတိ ပါရိသုဒ္ဓိ "ဟု ဟောတော်မူပါသည်–ဟူလို။ [သတ် သီ၊သနာတိ – သတ် ဥတ္တမက် (ဥုးခေါင်း) ကတ္တာ၊ ပဓာန် ကတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊–ဋီကာ။]

တတ္ထ-ထိုဥပေက္ခာ သတိပါရိသုဒ္ဓိ ဟူသောပါဠိ၌၊ (စောဒနာ သောဓနာ နယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အယံ ဥပေက္ခာ- ဤ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ တီသု ဈာနေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ကိဉ္စာပိ ဝိဇ္ဇတိ-အကယ်၍ ကား ရှိပါပေ၏၊(ယှဉ်ပါပေ၏,ဟူလို၊) ပန-ထိုသို့ပင်ရှိပါသော်လည်း၊ ဒိဝါ-နေ့အခါ၌၊ သူရိယပ္ပဘာဘိဘဝါ– နေအရောင်၏ လွှမ်းမိုးခြင်းကြောင့်ရင်း၊ သောမ္မဘာဝေန- အေးမြသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-တနည်း၊ အတ္တနော- မိမိ အား၊ ဥပကာရကတ္တေန- ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သဘာဝါယ-သဘောတူသော၊ ရတ္တိယာ - ညဉ့်ကို၊ အလာဘာစ - မရခြင်း ကြောင့်ရင်း၊ ဒိဝါ-၌၊ ဝိဇ္ဇမာနာပိ-သော်လည်း၊ ဝါ– ဖြစ်သော၊ စန္ဒလေခါ - လ အရေး သည်၊ အပရိသုဒ္ဓါ-သည်၊ အပရိယောဒါတာ-သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ- တူ၊ အယံပိ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ စန္ဒလေခါ - ဤ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ တည်းဟူသော လ အရေးသည်လည်း၊ ဝိတက္ကဝိစာရာဒိ ပစ္စနိကတေဇာဘိ ဘဝါ- ဝိတက်ဝိစာရအစရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့၏ တန်ခိုး၏လွှမ်းမိုး ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ သဘာဝါယ-သော၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာရတ္တိယာ- ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတည်းဟူသောညဉ့်ကို၊ အလာဘာစ-ရင်း၊ ဝိဇ္ဇမာနာပိ-သော်လည်း၊ ဝါ- သော၊ (အယမ္ပိ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ စန္ဒလေခါ) ပဌမာဒိဈာနဘေဒေ သု-ပဌမဈာန်အစရှိသောဈာန်အပြားတို့၌၊ အပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊

ကိဉ္စာပိ။ ။ပဓာနနည်းအားဖြင့် သတိကို ခေါင်းတပ်၍ ဟောတော်မူလျှင် ရှိပါ စေတော့၊ ဤတတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသည် ရှေးဈာန်တို့၌လည်းရှိပါလျက် (ယှဉ်ပါလျက်) အဘယ်ကြောင့် ဤဈာန်၌ရှိသော သတိကိုမှ"ဥပေက္ခာသတိ ပါရိသုဒ္ဓိ"ဟု ဟောတော် မူရပါသနည်းဟု စောဒနာဘွယ် ရှိသောကြောင့်"ကိဉ္စာပိ"စသည်မိန့်။

ယထာပန ။ ။ အောက်ဈာန်တို့၌ ဤ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ ရှိပါသော်လည်း ဝိတက် စသော ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ လွှမ်းမိုးခံရခြင်း, သဘောတူအဖေါ်ကောင်း၏ချို့တဲ့ ခြင်းတို့ကြောင့် ထို တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ၏ မစင်ကြယ်ပုံ, ဥပေက္ခာက မစင်ကြယ်ခြင်း ကြောင့် သမ္မယုတ်တရားများလည်း မစင်ကြယ်ပုံကိုရင်း, ဤ ဈာန်ကျမှ ထို အပြစ်များ ကင်း၍ စင်ကြယ်ပုံကိုရင်း, ဥပမာပြုလိုသောကြောင့် "ယထာပန" စသည်မိန့်။

သောမ္မဘာဝေန ဥပကာရကတ္တေနဝါ။ ။ လသည် အေးမြ၏၊ ညဉ့်မှောင် လည်းအေး၏၊ ထို့ကြောင့် သဘောတူ၏၊ ညဉ့်မှောင်သည် လရောင်တော်ကို ကျေးဇူး ပြု၏၊ ထို့ကြောင့် လနှင့်ညဉ့်သည် သဘောတူ၏။ ["သောမ္မဘာဝေနစ" ဟု မရှိရ, ဥပမေယျ ဝါကျ၌ "သဘာဝါယစ" ဟု ရှိသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း "သဘာဝါယစ" ဟု ရှိသင့်သည်၊ ထို စကိုလည်း "အလာဘာစ" ဟု ရှေ့ထိုင်စေ၍, ပဘာဘိဘဝါကို ဆည်း၊ "ဥပကာရကတ္တေနဝါ"၌ ဝါကား သောမ္မဘာဝေနကို ပြုသော ဝိကပ္ပနတ္ထ။]

အပရိသုဒ္ဓါယ- သော၊ တဿ- ထိုတတြမဏ္ဍိုပေကွာ၏၊ [အနုယဝါကျ၌ တဿ ပရိသုဒ္ဓတ္တာရှိသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အပရိသုဒ္ဓတ္တာရှိလျင် ကောင်း၏။] ဒိဝါ – ၌၊ အပရိသုဒ္ဓစန္ဒလေခါယ – ၏၊ ပဘာဝိယ– ကဲ့သို့၊ သဟဇာတာ- ကုန်သော၊ သတိ အာဒယော ပိ- သတိအစရှိသော တရားတို့သည်လည်း၊ အပရိ သုဒ္ဓါ ဝ ဟောန္တိ၊ တဿ- ကြောင့်၊ (တတြမဏ္ဍိုပေကွာ၏ ထက်ဝန်းကျင် မစင်ကြယ်သည့်အတွက် သတိ အစရှိသော တရားတို့၏လည်း ထက်ဝန်းကျင် မစင်ကြယ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တေသု– ထိုအောင်ဗျာန်တို့တွင်၊ ကေဒ္ဒိ- တပါးသော ဗျာန်ကိုလည်း၊ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိန္တိ- ဟူ၍၊ နဝုတ္တံ- အပ်ခဲ့၊ ပန- အနုယကား၊ ဇုမ- ဤစတုတ္ထဗျာန်၌၊ ဝိတက္ကာဒီ ပစ္စနီကမမ္မ တေဘာဝိ ဘာဝါ ဘာဝါ- ဝိတက်အစရှိကုန်သော ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့၏ လွှမ်းမိုးမှု၏ မရှိခြင်းကြောင့်ရင်း၊ သဘာဝါယ ဥပေက္ခာဝေဒနာရတ္တိယာ, ပဋိလာဘာစ- ရင်း၊ အယံ တတြမဏ္ဍိုပေကွာစန္ဒလေခါ- သည်၊ အတိဝိယ- လျင်၊ ပရိသုဒ္ဓါ- ၏၊ တဿ- ထိုတတြမဏ္ဍိုပေကွာ၏၊ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ- ကြောင့်၊ပေ၊ ပရိယော ဒါတာ ဟောန္တိ၊ တဿ- ထို့ကြောင့်၊(တတြမဏ္ဍိုပေကွာ၏ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည့် အတွက် သတိ အစရှိကုန်သော တရားတို့၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဇုဒမေဝ – ဤ စတုတ္ထဗျာန် ကိုသာ၊ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဇုတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတုတ္ထန္တိ–ကား၊ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ- ဖြင့်၊ စတုတ္ထံ – သော၊ (တနည်း) စတုတ္ထန္တိတ္ထေ-၌၊ စတုတ္ထံ-ဟူသည်၊ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ-တည်း၊ ဇုဒံ-ဤဗျာန်ကို၊ စတုတ္ထံ–မြောက်၊ သမာပဇ္ဇတိ- ၏၊ ဝါ-၏၊ ဇုတိပိ စတုတ္ထံ၊ ဗျာနန္တိ ဇ္ဈေ–၌၊ ပေ၊ဟောတိ ယထာ၊ ဧဝံ, ဇုဒံ–ဤစတုတ္ထဗျာန်သည်၊ ဥပေက္ခာဒိဟိ တိဝင်္ဂိကံ ဟောတိ၊ ယထာဟ–နည်း၊ ဗျာနန္တိ ဥပေက္ခာ,သတိ,စိတ္တသေကဂ္ဂတာတိ- ဟူ၍၊ အာဟ၊(ပါဠိတော် အနက်လွယ်ပြီ၊) စ-ဆက်၊ သော-ဤဗျာန် အင်္ဂါ ၃-ပါး အပေါင်းသည်၊ ပရိယာယော ,ဝေ-တည်း၊ ပန– စင်စစ်ကား၊ သတိ ထပေတွာ, ဥပေက္ခာ စိတ္တသေကဂ္ဂတမေဝ– ဥပေက္ခာ, စိတ္တသေကဂ္ဂတာ ကိုသာ၊ ဂဟေတွာ–၍၊ [“ဥပေက္ခာ စိတ္တသေကဂ္ဂတမေဝ”ဟု ပါဠိရှိစေ။] နိပ္ပရိယာယေန – အားဖြင့်၊ တေ – ဤ စတုတ္ထဗျာန်သည်၊ ဒုဝင်္ဂိကမေဝ– သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ယထာဟ-နည်း၊ပေ၊ ဇုတိ- အပြီးတည်း၊ .... စတုတ္ထ ဗျာနကထာ–စတုတ္ထဗျာန်၏ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ၊

ပဌမအုပ် တခေါ်းရပ်။